

Sprawozdanie Prezydenta Wrocławia z realizacji zadań w 2017 roku

Panie i Panowie
Radni Rady Miejskiej Wrocławia

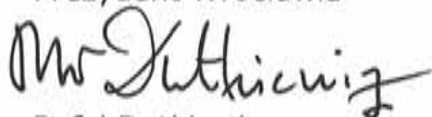
Szanowni Państwo,

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 2 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym przedstawiam Państwu - Sprawozdanie z realizacji zadań podejmowanych w 2017 r. przez Urząd Miejski Wrocławia oraz miejskie jednostki organizacyjne.

W dokumencie opisane zostały wykonane w roku ubiegłym miejskie i powiatowe zadania publiczne, zadania administracji rządowej nałożone ustawami oraz zadania wynikające z porozumień zawartych z innymi jednostkami administracji publicznej.

Sprawozdanie zostało opracowane na podstawie informacji, danych i analiz przygotowanych przez Departamenty Urzędu Miejskiego Wrocławia oraz miejskie jednostki organizacyjne.

Prezydent Wrocławia

Rafał Dutkiewicz

Wrocław, marzec 2018 r.

SPIS TREŚCI

	strona
Departament Prezydenta	9
Departament Finansów Publicznych	99
Departament Obsługi i Administracji	115
Departament Spraw Społecznych	189
Departament Edukacji	459
Departament Infrastruktury i Gospodarki	515
Departament Nieruchomości i Eksploatacji	687
Departament Zrównoważonego Rozwoju	767
Departament Architektury i Rozwoju	823
Wydział Prawny	847
Wydział Nabywania i Sprzedaży Nieruchomości	851
Biuro ds. Bezpieczeństwa Informacji	875
Zespół ds. Nadzoru Komunalnego.....	879
Decyzje administracyjne wydane przez komórki organizacyjne Urzędu oraz decyzje administracyjne wydane przez miejskie jednostki organizacyjne	933

Departament Prezydenta

DZIAŁALNOŚĆ RADY MIEJSKIEJ WROCŁAWIA I BIURA RADY MIEJSKIEJ

- liczba sesji Rady Miejskiej Wrocławia – **15**,
- liczba zgłoszonych projektów uchwał – **484**,
- liczba podjętych uchwał – **452**,
- liczba wezwań do usunięcia naruszenia prawa – **9**,
- liczba rozstrzygnięć nadzorczych Wojewody Dolnośląskiego - **2** (0,44% wszystkich uchwał),
- liczba rozstrzygnięć nadzorczych Regionalnej Izby Obrachunkowej - **0** (0,% wszystkich uchwał),
- liczba złożonych skarg do WSA – **8**, w tym liczba zaskarżonych uchwał Rady Miejskiej - **8** (1,77 % wszystkich uchwał), w sumie:
 - skarg umorzono – 0,
 - skarg unieważniono w części lub w całości – 2,
 - skarg odrzucono – 0,
 - skarg w toku – 6,
 - skarg oddalono – 0,
- liczba skarg zgłoszonych na podstawie art. 229 kpa (m.in. na Prezydenta, kierowników jednostek organizacyjnych, Powiatowego Inspektora Nadzoru Budowlanego) – **43**, w tym:
 - nieuwzględnione - 40,
 - uwzględnione – 0,
 - w części uwzględnione – 0,
 - w toku – 2,
 - inne - 1 (wycofana),
- liczba skarg przekazanych na podstawie art. 231 kpa do innych organów – **15**,
- liczba zgłoszonych interpelacji przez Radnych Rady Miejskiej – **83**,
- liczba zgłoszonych zapytań radnych – **91**,
- liczba petycji zgłoszonych (wniesionych) na podstawie ustawy o petycjach – **9**.

W roku 2017 odbyło się w sumie **219** posiedzeń komisji Rady Miejskiej Wrocławia.

W 2017 r. w ramach projektu „Edukacja Samorządowa” w 43 spotkaniach uczestniczyło ok. 950 uczniów z ponad 29 placówek oświatowych Wrocławia i ok. 50 seniorów. Uczestnicy spotkań zapoznali się z historią i współczesnymi problemami wrocławskiego samorządu. Wspólnie z Ośrodkiem „Pamięć i Przyszłość” wydano drugi tom Wrocławskiego Rocznika Samorządowego oraz publikację pt. „Biblioteka Miejska we Wrocławiu (1865-1945)”. W dniu 24 czerwca 2017 r., tradycyjnie już, zorganizowano uroczystą sesję Rady Miejskiej, podczas której tytuł Civitate Wratislaviensi Donatus otrzymała Bente Kahan, Włodzimierz Jarmundowicz, Jerzy Kapłański, wręczono również 5 Nagród Wrocławia i 4 Nagrody Prezydenta. W tym też dniu w Kaplicy Rajców Miejskich w kościele św. Elżbiety odsłonięta została tablica poświęcona 20-tej rocznicy Kongresu Eucharystycznego we Wrocławiu.

DZIAŁALNOŚĆ LEGISLACYJNA ORGANÓW MIASTA I KIEROWNIKA URZĘDU

AKTY PRAWNE PREZYDENTA WROCŁAWIA

W 2017 r. Prezydent Wrocławia wydał 2 787 zarządzeń, w tym 2.735 zarządzeń organu oraz 52 wewnętrzne zarządzenia kierownika urzędu.

W obecnej kadencji w sumie Prezydent podjął 8 963 akty prawne, obejmujące 8 804 zarządzenia organu i 159 wewnętrznych aktów kierownika urzędu.

Zestawienie wydanych przez Prezydenta aktów prawnych w poszczególnych latach obecnej kadencji

ROK	Ogółem	w tym:		
		zarządzenia organu	wewnętrzne zarządzenia kierownika urzędu	pisma okólne
2014	177	172	5	-
2015	3 108	3 043	65	-
2016	2 891	2 854	36	1
2017	2 787	2 735	52	-
Ogółem	8 963	8 804	158	1

Zarządzenia organu

Podjęte w roku sprawozdawczym zarządzenia organu w większości odnoszą się do spraw z obszaru gospodarki nieruchomościami - prawie 74% ogółu wydanych. Następną w kolejności grupę stanowią zarządzenia regulujące sprawy związane z edukacją - 13,5%, a trzecią pod względem ilości tworzą zarządzenia w sprawach finansowych - blisko 4,3%.

Zestawienie zarządzeń organu podjętych w 2017 r. wg regulowanej problematyki w porównaniu do lat 2014-2016

Podział tematyczny	2014 r.	2015 r.	2016 r.	2017 r.
Gospodarka nieruchomościami	2 672	2 514	2 329	2 021
Edukacja	196	141	194	370
Organizacja, zarządzanie i administracja	135	133	48	76
Finanse	116	109	99	117
Gospodarka komunalna	86	48	53	65
Planowanie i zagospodarowanie przestrzenne	48	38	42	25
Gospodarka zasobem mieszkaniowym	60	31	43	26
Inne	19	29	46	35
Ogółem	3 332*	3 043	2 854	2 735

* w tym: poprzednia kadencja - 3 160, obecna kadencja - 172.

W 2017 r., podobnie jak w latach poprzednich, najwięcej zarządzeń organu wydano w ramach zadań realizowanych w Wydziale Nabywania i Sprzedaży Nieruchomości - 60,3%, następnie w Departamentach: Edukacji - 13,3% oraz Nieruchomości i Eksploatacji - 10,7%.

Udział procentowy zarządzeń przygotowanych w poszczególnych obszarach działania w porównaniu do lat 2014-2016

Obszar działania	2014 r. %	2015 r. %	2016 r. %	2017 r. %
Wydział Nabywania i Sprzedaży Nieruchomości	64,3	67,6	66,7	60,3
Departament Nieruchomości i Eksploatacji	13,8	12,9	16,6	10,5
Departament Architektury i Rozwoju	5,5	4,3	1,4	0,8
Departament Spraw Społecznych	4,0	1,0	0,6	1,6
Departament Finansów Publicznych	3,6	3,5	3,5	3,8
Departament Prezydenta	3,2	2,7	2,8	3,3

Departament Edukacji	3,0	4,6	7,0	13,3
Departament Obsługi i Administracji	2,3	2,9	1,2	1,5
Departament Infrastruktury i Gospodarki	0,3	0,5	0,2	0,4
Departament Zrównoważonego Rozwoju	x	x	x	4,0
Gospodarowanie zasobem komunalnym - zadania realizowane przez Zarząd Zasobu Komunalnego oraz Spółkę Wrocławskie Mieszkania	x	x	x	0,5

Na podstawie przepisów szczególnych w Dzienniku Urzędowym Województwa Dolnośląskiego ogłoszono pięć zarządzeń (w tym jedno zmieniające):

- cztery z zakresu pomocy społecznej ustalające w 2017 r.:
 - średni miesięczny koszt utrzymania mieszkańca w domu dla matek z małoletnimi
 - dziećmi i kobiet w ciąży – ogłoszone 23 marca 2017 r. pod poz. 1401,
 - średni miesięczny koszt utrzymania mieszkańca w domach pomocy społecznej ogłoszone 23 marca 2017 r. pod poz. 1402,
 - średnie miesięczne wydatki przeznaczone na utrzymanie dziecka w placówkach opiekuńczo-wychowawczych – ogłoszone 23 marca 2017 r. pod poz. 1403, zmienione zarządzeniem ogłoszonym 30 czerwca 2017 r. pod poz. 2999;
- oraz jedno zawierające Sprawozdanie roczne z wykonania budżetu Miasta Wrocławia za 2016 r. – ogłoszone 26 maja 2017 r. pod poz. 2594.

Wszystkie zarządzenia organu opublikowano w Biuletynie Informacji Publicznej Urzędu. Dodatkowo - wykonując przepis szczególny – zamieszczono w Biuletynie Urzędowym Rady Miejskiej Wrocławia dwa zarządzenia dotyczące:

- udostępniania miejsc przeznaczonych do handlu okrężnego oraz zasad ich funkcjonowania (poz. 42),
- zmiany cen i opłat za korzystanie z obiektów i urządzeń użyteczności publicznej na Wrocławskim Torze Wyścigów Konnych – Partynice (poz. 291).

W roku sprawozdawczym nadzorowi Regionalnej Izby Obrachunkowej we Wrocławiu podlegało 97 zarządzeń organu podjętych w sprawach finansowych.

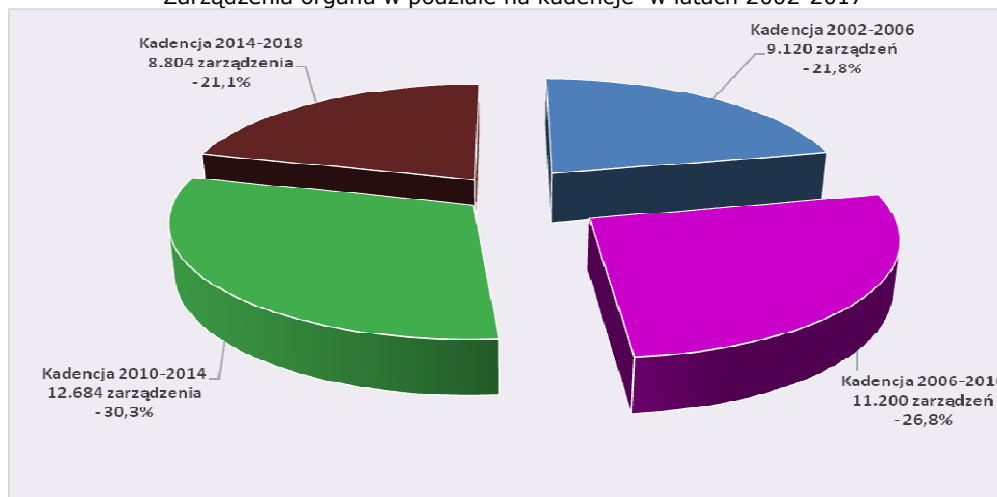
Ogółem od wyboru jednoosobowego organu wykonawczego w 2002 r. do końca 2017 r. wydano **41 808 zarządzeń organu**. Ich zestawienie w rozbiciu na poszczególne kadencje i lata przedstawia tabela i wykres.

Zestawienie zarządzeń organu w poszczególnych latach w kadencjach (2002-2017)

Kadencja		Prezydent Wrocławia zarządzenia organu	
2002-2006	w tym rok:	9 120	w tym:
	2002		73
	2003		1 959
	2004		2 428
	2005		2.657
	2006		2.003
2006-2010	w tym rok:	11 200	w tym:
	2006		169
	2007		2 214
	2008		2 716
	2009		3 255
	2010		2 846
2010-2014	w tym rok:	12 684	w tym:
	2010		127
	2011		3 324
	2012		2 967
	2013		3 106
	2014		3 160

2014-2018	w tym rok:	8 804	w tym:
	2014		172
	2015		3 043
	2016		2 854
	2017		2 735
Ogółem		41 808	

Zarządzenia organu w podziale na kadencje w latach 2002-2017

Wewnętrzne akty prawne kierownika

Ze względu na przedmiot regulacji wydane w minionym roku wewnętrzne akty kierownika urzędu w większości dotyczą spraw organizacji i zarządzania – 59,6% ogółu podjętych, 32,7% normuje sprawy pracownicze a 7,7% odnosi się do spraw z zakresu finansów i rachunkowości.

Zarządzenia kierownika w podziale tematycznym

Podział tematyczny	2017 r.
Organizacja i zarządzanie	31
Sprawy pracownicze	17
Finanse i rachunkowość	4
Ogółem	52

Od kadencji 2002-2006 do końca 2017 r. Prezydent jako kierownik Urzędu wydał ogółem **695 wewnętrznych aktów**, w tym 671 zarządzeń kierownika, 3 postanowienia i 21 pism okólnych.

Przy uwzględnieniu okresu poprzedzającego, zbiór wewnętrznych aktów wydanych od 27 maja 1990 r. do końca 2017 r. liczy łącznie **1 139 dokumentów**, na które składa się 956 zarządzeń kierownika, 23 zarządzenia starosty z lat 1999-2002, 115 postanowień z lat 1990-2002 oraz 45 pism okólnych.

AKTY PRAWNE RADY MIEJSKIEJ WROCŁAWIA

W 2017 r. Rada Miejska Wrocławia uchwaliła **454 akty prawne**, w tym 452 uchwały i 2 stanowiska.

Najwięcej uchwał podjęto w związku z reformą oświaty - 37,1% ogółu uchwalonych. Drugą liczebnie grupę tworzą regulacje dotyczące ustroju, organizacji, zarządzania i administracji - 29,4%. Trzecia obejmuje problematykę planowania i zagospodarowania przestrzennego – 10,6%.

Podział uchwał według regulowanej problematyki

Podział tematyczny	2017 r.
Ustrój, organizacja, zarządzanie, administracja i inne	133
Planowanie i zagospodarowanie przestrzenne, ład przestrzenny	48
Finanse i rachunkowość	39
Edukacja i jednostki oświaty	168
Transport, komunikacja, drogi i ruch drogowy	9
Ochrona zdrowia i jednostki służby zdrowia	7
Gospodarka nieruchomościami	23
Ochrona środowiska, ochrona przyrody i ochrona zwierząt	7
Kultura i jednostki kultury	7
Pomoc i zabezpieczenie społeczne oraz jednostki pomocy społecznej	11
Ogółem	452

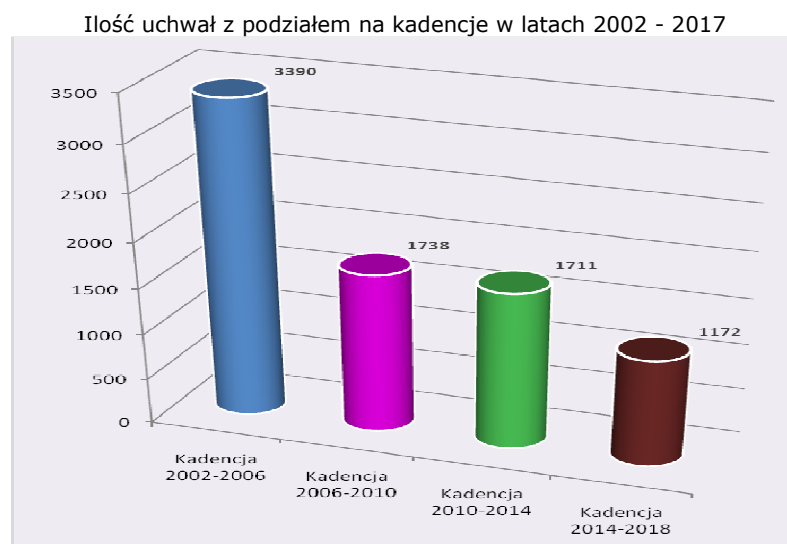
Stanowiska uchwalone w minionym roku dotyczyły przyjęcia we Wrocławiu rodzin z ogarniętego działaniami wojennymi Aleppo i udzielenia im wszelkiej niezbędnej pomocy oraz wsparcia dla klubu piłkarskiego Śląsk Wrocław.

Zgodnie z przepisami ustawy z dnia 20 lipca 2000 r. o ogłaszaniu aktów normatywnych i niektórych innych aktów prawnych, publikacją w Dzienniku Urzędowym Województwa Dolnośląskiego objęto **80 uchwał** i **61 obwieszczeń** z tekstami jednolitymi uchwał.

Wszystkie podjęte przez Radę Miejską uchwały doręczono Wojewodzie Dolnośląskiemu, w tym uchwalone miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego wraz z dokumentacją prac planistycznych. Regionalnej Izbie Obrachunkowej przedłożono do badania 36 uchwał w sprawach finansowych.

Akty prawne uchwalone przez Radę w kadencjach IV – VII na przestrzeni lat 2002 – 2017

Kadencja		Rada Miejska Wrocławia							
		uchwały		stanowiska		apele		rezolucje	
IV	w tym rok:	3 390	w tym:	8	w tym:	2	w tym:	-	-
	2002		42		3		-		
	2003		463		-		1		
	2004		1 792		3		-		
	2005		711		2		1		
	2006		382		-		-		
V	w tym rok:	1 738	w tym:	1	w tym:	3	w tym:	-	-
	2006		38		-		-		
	2007		445		1		1		
	2008		530		-		-		
	2009		341		-		-		
	2010		384		-		2		
VI	w tym rok:	1 711	w tym:	7	w tym:	6	w tym:	-	-
	2010		34		-		-		
	2011		412		1		3		
	2012		399		1		1		
	2013		476		3		2		
	2014		390		2		-		
VII	w tym rok:	1 172	w tym:	9	w tym:	3	w tym:	1	w tym:
	2014		38		-		-		-
	2015		357		4		1		-
	2016		325		3		2		1
	2017		452		2		-		-
Ogółem kadencje IV-VII		8 011		25		14		1	

PODSUMOWANIE – AKTY PRAWNE

W 2017 r. organy miasta wydały łącznie **3 241 akty prawne**, które razem z podjętymi od wyborów w 2002 r. tworzą zbiór 50 554 dokumentów, obejmujący:

- 8 051 aktów prawnych Rady Miejskiej, w tym 8 011 uchwał, 25 stanowisk, 14 apeli i jedną rezolucję,
- 42 503 akty prawne Prezydenta, w tym 41 808 zarządzeń organu i 695 wewnętrznych aktów kierownika urzędu.

Ogółem w formach: uchwały, stanowiska, apelu, rezolucji, zarządzenia, postanowienia i pisma okólnego w latach 1990 – 2017 zostało wydanych 67 825 aktów prawnych, w tym: 11 329 - przez Radę Miejską Wrocławia, 13 549 - przez Zarząd Miasta Wrocławia oraz 42 947 - przez Prezydenta Wrocławia.

POROZUMIENIA W SPRAWACH WYKONYWANIA ZADAŃ PUBLICZNYCH

W 2017 r., w sprawach wykonywania zadań publicznych, podpisano 1 porozumienie oraz 11 aneksów do wcześniejszych porozumień z organami administracji rządowej i jednostkami samorządu terytorialnego. Porozumienie oraz jeden z aneksów zawarto z Wojewodą Dolnośląskim odnośnie utrzymania grobów i cmentarzy wojennych.

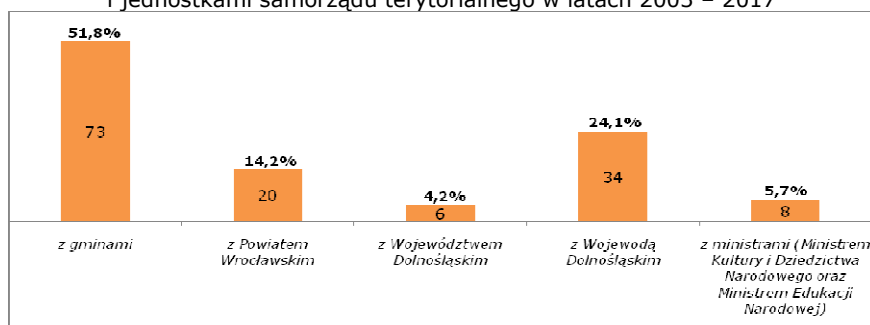
Pozostałe aneksy do porozumień podpisano z jednostkami samorządu terytorialnego, w tym 7 aneksów w zakresie transportu zbiorowego z gminami: Długołęka, Kąty Wrocławskie, Kobierzyce, Miękinia, Siechnice i Wisznia Mała (2). Ponadto podpisano 3 aneksy do porozumienia z Powiatem Wrocławskim w sprawach związanych z prowadzeniem Powiatowego Urzędu Pracy.

Porozumienia i aneksy ogłoszono w Dzienniku Urzędowym Województwa Dolnośląskiego.

Zestawienie porozumień i aneksów do porozumień zawartych w latach 2003 – 2017

POROZUMIENIA I ANEKSY zawarte:	2003 – 2016	2017	Ogółem
z gminami	66	7	73
z Powiatem Wrocławskim	17	3	20
z Województwem Dolnośląskim	6	-	6
z Wojewodą Dolnośląskim	32	2	34
z ministrami (<i>Ministrem Kultury i Dziedzictwa Narodowego oraz Ministrem Edukacji Narodowej</i>)	8	-	8
Ogółem	129	12	141

Porozumienia i aneksy do porozumień zawarte z organami administracji rządowej i jednostkami samorządu terytorialnego w latach 2003 – 2017

Porozumienia i aneksy do porozumień zawarte w latach 2003 – 2017 w sprawach wykonywania zadań publicznych dotyczyły:

	Porozumienia	Aneksy	Ogółem
transportu	9	59	68
wychowania przedszkolnego dzieci niesłyszących	1	4	5
kwalfikacji wojskowej	10	-	10
szkół artystycznych	4	-	4
programu na rzecz społeczności romskiej	4	-	4
cmentarzy	8	10	18
zadań powiatu, w tym Powiatowego Urzędu Pracy	3	17	20
Centrum Powiadamiania Ratunkowego	3	-	3
realizacji infrastruktury technicznej	1	-	1
obowiązku szkolnego i przedszkolnego	1	-	1
zadań Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków	1	-	1
obsługi ruchu w zw. z przewodnictwem Polski w Radzie UE	1	-	1
Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych – ZIT WrOF	1	3	4
Programu „Bezpieczna i przyjazna szkoła”	1	-	1
Ogółem 2003 - 2017	48	93	141

KOLEGIUM PREZYDENTA

W 2017 r. odbyło się **76 posiedzeń** Kolegiów Prezydenta poświęconych zadaniom realizowanym przez Miasto. Kolegium pracowało w dwóch zespołach tematycznych: zespół omawiający problematykę ogólną, tj. sprawy związane z gospodarką, kulturą i edukacją – **51 posiedzeń** oraz zespół ds. planistycznych – **25 posiedzeń**.

AKTYWNOŚĆ PREZYDENTA WROCŁAWIA W ZAKRESIE WSPÓŁPRACY ZE STOWARZYSZENIAMI, ZWIĄZKAMI GMINNYMI I KOMUNALNYMI, FUNDACJAMI, JEDNOSTKAMI GOSPODARCZYMI ORAZ INNYMI PODMIOTAMI

W 2017 r. przedstawiciele Miasta uczestniczyli w pracach 12 stowarzyszeń, fundacji i związków międzygminnych. Na mocy uchwały Rady Miejskiej przystąpiono do 1 organizacji „ICLEI – The International Council for Local Environmental Initiative”.

PATRONATY HONOROWE PREZYDENTA WROCŁAWIA I UDZIAŁ W KOMITETACH HONOROWYCH

W 2017 r. wpłynęło 326 wniosków z prośbą o objęcie Patronatem Honorowym lub uczestnictwo w Komitetach Honorowych m.in. wydarzeń: kulturalnych, artystycznych, edukacyjnych, naukowych, społecznych, sportowych, gospodarczych i medycznych. Prezydent Wrocławia objął Patronatem Honorowym **204 wydarzenia**.

Prezydent Wrocławia przyznał i wręczył doroczną **Nagrodę Prezydenta Wrocławia** zasłużonym wrocławianom w różnych dziedzinach życia gospodarczego, kulturalnego i naukowego. Prezydent Wrocławia wziął udział w uroczystym posiedzeniu Rady Miejskiej

Wrocławia, podczas którego przyznano tytuł Civitate Vratislaviensi Donatus Bente Kahan, Włodzimierzowi Jarmundowiczowi, Jerzemu Kapłańskiemu.

Prezydent Wrocławia nadał i wręczył Odznakę Honorową Wrocławia „Wrocław z Wdzięcznością – Wratislavia Grato Animo” za zasługi w działalności publicznej na rzecz rozwoju Wrocławia. Wyróżnieni Odznaką zostali:

Stanisław Huskowski- Złota Odznaka Honorowa Wrocławia, prof. Stanisław Mięgisz - Złota Odznaka Honorowa Wrocławia – odznaczenie pośmiertne, Katarzyna Hawrylak-Brzezowska - Srebrna Odznaka Honorowa Wrocławia, Tadeusz Nestorowicz - Srebrna Odznaka Honorowa Wrocławia.

UDOSTĘPNIANIE TERENU RYNKU I ULIC PRZYLEGLYCH NA ORGANIZACJĘ IMPREZ PLENEROWYCH

W 2017 r. do Biura Prezydenta Wrocławia wpłynęło **309 wniosków** związanych z udostępnieniem terenu Rynku i ulic przyległych w celu organizacji imprez plenerowych. 2 wnioski zostały anulowane, dwóch organizatorów wycofało się z powodu niemożności realizacji projektu.

SPOTKANIA PREZYDENTA I PRZEDSTAWICIELI WŁADZ MIASTA ORGANIZOWANE LUB WSPÓŁORGANIZOWANE PRZEZ BIURO PREZYDENTA

W 2017 r. Prezydent Wrocławia otrzymał 1 630 zaproszeń, uczestniczył osobiście w 150 wydarzeniach. Z udziałem Prezydenta Wrocławia odbyło się 1 449 spotkań.

Prezydent Wrocławia uczestniczył w kilkuset spotkaniach z przedstawicielami różnych środowisk, między innymi:

styczeń - grudzień	spotkania z dziećmi z wrocławskich i dolnośląskich placówek edukacyjnych – (cotygodniowe spotkania w Gabinetcie Prezydenta),
styczeń – grudzień	spotkania z mieszkańcami Wrocławia w sprawach ich dotyczących oraz bieżącego funkcjonowania Miasta,
styczeń-czerwiec	spotkania dotyczące przygotowań do międzynarodowej konferencji Wrocław Global Forum 2017 oraz Szczytu Państw Trójmorza - (wydarzenia odwołane w czerwcu),
10 stycznia	spotkanie Prezydenta Wrocławia z członkami grupy Piwnica Pod Baranami z okazji jubileuszu 60-lecia pracy scenicznej,
16 stycznia	spotkanie Prezydenta Wrocławia z kuratorami Europejskiej Stolicy Kultury 2016,
17 stycznia	spotkanie noworoczne Prezydenta Wrocławia z Rektorami wrocławskich uczelni wyższych,
1 marca	podpisanie deklaracji współpracy w ramach projektu „Dar dla Aleppo”,
7 marca	Wrocławski Laur Czytania – spotkanie Prezydenta Wrocławia z laureatami z SP nr 58 im. Wandy Rutkiewicz,
28 kwietnia	spotkanie Prezydenta Wrocławia z Leszkiem Cichońskim i przekazanie krasnala upamiętniającego projekt bicia gitarowego rekordu Guinnessa,
9 maja	spotkanie Prezydenta Wrocławia z uczestnikami programu Erasmus+ „Tolerancja – You on my mind”,
16 maja	udział w konferencji „Finansowanie inwestycji mieszkaniowych samorządów przez grupę BGK”,
16 maja	spotkanie Prezydenta Wrocławia z uczestnikami międzynarodowych warsztatów ISOCARP - Wrocław West End,
19 maja	debata i prezentacja końcowa międzynarodowych warsztatów ISOCARP - Wrocław West End,

23-24 maja	udział w obchodach XX rocznicy Międzynarodowego Kongresu Eucharystycznego „Jan Paweł II do wrocławian. Prawda, Zaufanie Wspólnota”,
31 maja	spotkanie z przedstawicielami Polskiego Komitetu Olimpijskiego w sprawie organizacji The World Games 2017,
1 czerwca	happening z udziałem Prezydenta Wrocławia „Pięknie Czytamy w Dzień Dziecka”,
5 czerwca	udział w Jubileuszu 200-lecia Zakładu Narodowego im. Ossolińskich,
12 czerwca	wykład bpa Borysa Gudziaka „Prawda, Zaufanie Wspólnota”
12 czerwca	udział w debacie „Jan Paweł II do wrocławian”,
13 czerwca	Niemiecka Nagroda Narodowa dla Rafała Dutkiewicza,
24 czerwca	uroczysta Sesja Rady Miejskiej Wrocławia – spotkanie z Honorowymi Obywatelami Wrocławia, laureatami Nagrody Prezydenta oraz Rady Miejskiej Wrocławia,
24 czerwca	wręczenie Odznak Honorowych Wrocławia,
26 czerwca	udział w premierze musicalu „Król Lew” dla dzieci z wrocławskich placówek opiekuńczo-wychowawczych i rodzin wielodzietnych,
19 lipca	nominacja Reprezentacji Dolnośląskich na The World Games 2017,
19 lipca	spotkanie Prezydenta Wrocławia z José Perureną Lópezem, Prezydentem International World Games Association,
19 lipca	próba generalna Ceremonii otwarcia The World Games 2017 z udziałem Prezydenta Wrocławia,
20 lipca	konferencja prasowa i spotkania Prezydenta Wrocławia z władzami International World Games Association i Polskiego Komitetu Olimpijskiego,
20 lipca	Spotkanie Prezydenta Wrocławia z Thomasem Bachem, Prezydentem Międzynarodowego Komitetu Olimpijskiego,
20 lipca	ceremonia otwarcia The World Games 2017 – organizacja strefy VIP,
21 lipca	wizytacja zawodów przez Prezydenta Wrocławia, Prezydenta MOKL i IWGA + wręczenie pierwszego medalu igrzysk,
21 lipca	Welcome Reception The World Games 2017,
30 lipca	ceremonia zamknięcia The World Games 2017,
31 sierpnia	wyprawka szkolna 2017,
1 września	uroczyste rozpoczęcie roku szkolnego 2017/2018,
4 września	konferencja „Analysis and Applications”,
11 września	44. Zjazd Fizyków Polskich,
15 września	wręczenie wrocławskim seniorom kluczy do bram miasta z okazji „Dni Seniora”,
23 września	spotkanie Prezydenta Wrocławia ze sportowcami WKS N „Świt” Wrocław,
2 października	Środowiskowa Inauguracja Roku Akademickiego 2017/2018,
6 października	spotkanie z organizatorami międzynarodowej konferencji BIG DATA,
10 października	spotkanie Prezydenta Wrocławia z grupą poetycką „Hurtownia” z III LO w ramach projektu Cały Wrocław Czyta
10 listopada	spotkanie okolicznościowe z okazji 25-lecia Fundacji Hobbit – przekazanie pamiątkowego krasnala,
11 listopada	spotkanie Prezydenta Wrocławia z przedstawicielami wrocławskiego oddziału Związku Sybiraków, Światowego Związku Żołnierzy AK Oddział Dolnośląski, Rady Dolnośląskiej Rodziny Katyńskiej, Klubu Ludzi ze Znakiem „P” i Związku Żołnierzy Batalionów Chłopskich,
14 listopada	odślonięcie popiersia Tadeusza Różewicza w Galerii Sławnych Wrocławian w Muzeum Miejskim Wrocławia,
18 grudnia	spotkanie Prezydenta Wrocławia z dziećmi w Przedszkolu nr 51 – przekazanie krasnala,

19 grudnia

spotkanie świąteczne Prezydenta Wrocławia z przedstawicielami wrocławskich Klubów Seniora.

WSPÓŁPRACA MIASTA WROCŁAWIA Z UCZELNIAMI WYŻSZYMI

W 2017 r. kontynuowano pracę nad portfelem projektów własnych realizowanych we współpracy z partnerami miejskimi oraz podmiotami zewnętrznymi. Zadania stanowiły realizację celu zdefiniowanego w dokumencie „Strategia Wrocław 2020 plus”, a który sprowadzić można do formuły: „tworzenie we Wrocławiu warunków do rozwoju gospodarki opartej na wiedzy”. Realizowane zadania komunikowane były społeczności samorządowej oraz partnerom zewnętrznym pod szyldem programu Wrocławskie Centrum Akademickie.

W związku z planowaną reformą prawa o szkolnictwie wyższym (Konstytucja dla Nauki), w roku 2017 systematycznie analizowano propozycje zmian i nowych rozwiązań konsultowanych przez Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego ze środowiskiem akademickim, umiejscawiając te propozycje w realiach wrocławskich w perspektywie możliwych programów współpracy pomiędzy samorządem a sektorem nauki i szkolnictwa wyższego. Wrocławskie Centrum Akademickie obchodzi w 2018 r. 10-lecie istnienia. Z końcem 2017 r. opracowano propozycje projektów/wydarzeń, które w atrakcyjny sposób przybliżą miejskie inicjatywy akademickie mieszkańcom Wrocławia oraz będą inspiracją dla nowych projektów miasta z wrocławskimi uczelniami wyższymi.

PROGRAM WROCŁAWSKIE CENTRUM AKADEMICKIE

Program Wrocławskie Centrum Akademickie (WCA) jest skoordynowanym portfelem projektów i działań, których celem jest wspieranie rozwoju Wrocławia poprzez działania, które głębiej angażują i lepiej wykorzystują środowisko akademickie na rzecz zwiększenia konkurencyjności miasta.

Misja programu streszcza się w sformułowaniu „Włączyć uczelnie w pracę rozwojową na rzecz Wrocławia”.

PROJEKTY NA RZECZ WSPARCIA TALENTÓW WE WROCŁAWIU

WROCŁAWSKIE KONFERENCJE NAUKOWE

W roku 2017 kontynuowano pracę nad realizacją i rozpowszechnieniem programu dofinansowania wybitnych konferencji naukowych, które mają potencjał promocyjny dla Wrocławia (program uruchomiony w 2016 r.). Odnotowano znaczny wzrost zainteresowaniem uczelni tym programem. W roku 2016 dofinansowano 8 konferencji, w roku 2017 dofinansowano ich już 24. W ramach tego przedsięwzięcia możliwe było między innymi wsparcie dwóch wybitnych wydarzeń naukowych, które przyciągnęły postaci najwyższego światowego formatu w swoich dziedzinach:

- konferencja „Analysis and Applications” organizowana na cześć Profesora Eliasa M. Steina (Princeton University, USA), który przez ponad 50 lat był jednym z czołowych badaczy w dziedzinie analizy harmonicznej. W konferencji matematycznej wzięło udział m.in. czterech laureatów medalu Fieldsa („matematyczny Nobel”): Jean Bourgain, Charles Fefferman, Elon Lindenstrauss oraz Terence’a Tao. Wyjątkowym wydarzeniem dla miłośników matematyki był otwarty wykład Terence’a Tao, powszechnie uznawanego za najwybitniejszego aktualnie matematyka na świecie.
- Zjazd Fizyków Polskich, podczas którego zaprezentowano najważniejsze wyniki badań polskich naukowców, m.in. dotyczące niedawnego odkrycia fal grawitacyjnych a swoje wystąpienia mieli najwybitniejsi światowi naukowcy, między innymi trzej laureaci Nagrody Nobla: Shuji Nakamura, Theodor Hänsch i Gerard ‘t Hooft.

AKADEMIA MŁODYCH UCZONYCH I ARTYSTÓW

Przedstawiciele Akademii w roku 2017, obok zadań wprost określonych w zarządzeniu Prezydenta definiującym jej kompetencje, odegrali istotną rolę w rozwoju poszczególnych

projektów realizowanych przez BWU, w tym poprzez formułowanie opinii na temat wniosków złożonych w konkursach realizowanych przez biuro. Akademy realizowali także projekty edukacyjne adresowane do uczniów wrocławskich szkół podstawowych, gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych, w tym: „Gucio” (warsztaty dla młodzieży licealnej wybitnie uzdolnionej w dziedzinie biologii; Instytut Immunologii PAN); FILOMATES (warsztaty filozoficzno-matematyczne realizowane we współpracy z Uniwersytetem Wrocławskim) oraz "Pomóc młodzieży w kryzysie” (warsztaty dotyczące pomocy psychologicznej dla młodzieży realizowane we współpracy z Uniwersytetem SWPS). Członkowie Akademii promowali Wrocław na forach naukowych w kraju i zagranicą. Akademia powołana została przez Kapitułę złożoną z przedstawicieli nauki zaproszonych przez Prezydenta Wrocławia. Grono naukowców wytypowało pierwotnie 12 osób, których zadaniem jest działanie na rzecz stwarzania warunków dla rozwoju młodych talentów w nauce. Obecnie Akademia liczy **26 członków zwyczajnych** oraz **16 członków wspierających** reprezentujących różne dyscypliny nauki i sztuki. Spotkania Akademii odbywają się co dwa - trzy tygodnie w siedzibie Wrocławskiego Centrum Akademickiego. Wrocławska Akademia Młodych Uczonych i Artystów jest pierwszą tego typu inicjatywą w Polsce i piątą w Europie.

STUDENCKI PROGRAM STYPENDIALNY

W roku 2017 kontynuowane było zadanie „Studencki program stypendialny”:

- stypendia dla studentów studiujących na wrocławskich uczelniach, którzy uzyskali prawo studiowania na uczelniach zagranicznych; (w roku 2016 przyznano 74 stypendia, w 2017 r. – **82 stypendia**),
- stypendia dla studentów wrocławskich uczelni, którzy są laureatami lub finalistami ogólnopolskich olimpiad przedmiotowych (w roku 2016 przyznano 17 stypendiów, w roku 2017 – **53 stypendia**).

Podjęto szeroką akcję promocyjną Studenckiego Programu Stypendialnego. Efektem tej akcji jest **ok. trzykrotnie wyższa liczba stypendystów** w kategorii laureatów i finalistów ogólnopolskich olimpiad przedmiotowych i konkursów.

Kontynuowana była także realizacja stypendiów dla studentów studiów trzeciego stopnia, przyznawanych w 6 kategoriach:

- stypendium im. Ludwika Hirszfelda - w zakresie nauk biologicznych i medycznych,
- stypendium im. Hugona Steinhausa - w zakresie nauk matematycznych,
- stypendium im. Maxa Borna: w zakresie nauk fizycznych i chemicznych,
- stypendium im. Wincentego Stysia - w zakresie nauk społecznych i humanistycznych,
- stypendium im. Jerzego Grotowskiego - w zakresie sztuki,
- stypendium im. Jana Mozrzymsa - w zakresie nauk interdyscyplinarnych.

Stypendia w wysokości 2 000 złotych otrzymało **17 doktorantów** (osiemnasta osoba, której przyznano stypendium, przestała spełniać kryteria formalne). Uroczystość wręczenia stypendiów dla doktorantów odbyła się podczas otwartego posiedzenia Kolegium Rektorów Uczelni Wrocławia i Opola z okazji wrocławskiego święta Uniwersytetu 15 listopada 2017 r. W roku 2017 po raz pierwszy przyznawane były po trzy stypendia w każdej z 6 kategorii stypendialnych dla doktorantów. Dotychczasowa formuła przewidywała 2 stypendia w każdej kategorii. Zwiększenie liczby stypendiów podyktowane jest faktem, iż w poprzednich edycjach programu wiele wniosków najwyższej jakości merytorycznej przepadało ze względu na szczupłość środków, jakimi dysponowały kapituły. Teraz zamiast dwóch, nagrodzić można trzech najlepszych kandydatów w każdej dziedzinie.

VISITING PROFESSORS

Przeprowadzono wykłady i warsztaty promujące naukę wśród wrocławian. W spotkaniach wzięli udział przedstawiciele wrocławskiego środowiska akademickiego oraz społeczności lokalnej. Goście przyjechali do Wrocławia na zaproszenie Prezydenta Miasta oraz rektorów poszczególnych wrocławskich uczelni oraz dyrektorów instytucji badawczych.

Wśród profesorów wizytujących, którzy odwiedzili Wrocław w ramach projektu, znaleźli się następujący naukowcy i artyści (porządek prezentacji według instytucji przyjmującej gości we Wrocławiu):

Uniwersytet Ekonomiczny

- **Charles Cho (19-24 marca):** Rachunkowość i zarządzanie. W ramach wizyty odbyły się wykłady otwarte pt. *Stakeholder Conflicts: Organized Hypocrisy and Sustainability Reporting* oraz seminaria naukowe o charakterze otwartym *CSR Performance Proxies in Large Sample Studies: "Umbrella Advocates", Construct Clarity, and the "Validity Police"*,
- **Grigorii Monastyrski (19-24 maja):** Ministerstwo Szkolnictwa i Nauki Ukrainy, zarządzanie rozwojem regionalnym. **W ramach wizyty odbyły się wykłady otwarte pt.** Reforma administracyjno-terytorialna na Ukrainie w kierunku wzmocnienia potencjału gospodarki lokalnej - implementacja doświadczeń Polski, Analiza infrastruktury transportowo-logistycznej Ukrainy - wymiar regionalno-przestrzenny, Zarządzanie strategiczne miastem - technologie innowacyjne oraz Wykorzystanie zasobów finansowych UE dla realizacji nowoczesnego mechanizmu rozwoju terenów przygranicznych Ukrainy i Polski.

Uniwersytet Przyrodniczy

- **John Hickey (5-11 czerwca),** The University of Edinburgh, bioinformatyka, biotechnologia. **W ramach wizyty odbyły się wykłady** pt. Animal and plant breeding (similarities, differences, how it works and what they have delivered), The mechanics of genomic selection oraz Phasing and imputation of genotypes and sequence data.

Uniwersytet Wrocławski

- **Peter Zelenka (8-10 marca)** - reżyser filmowy i teatralny, scenarzysta i dramaturg. **W ramach wizyty odbyło się** seminarium, warsztaty i pokaz filmu reżysera pt. „Zagubieni”,
- **James T. Lamiell (18-23 kwietnia)** - Uniwersytet Georgetown, psychologia osobowości, historia psychologii. **W ramach wizyty odbyły się:** wykład pt. William Stern we Wrocławiu i w świecie, oraz. seminaria dotyczące zagadnień metodologicznych stanowiących istotny wkład Sterna w rozstrzygnięcie aktualnie dyskutowanych problemów,
- **Alan Liu (24 czerwca – 01 lipca)** - Uniwersytet Kalifornijski, Santa Barbara, humanistyka cyfrowa, nowe media. **W ramach wizyty odbyły się:** wykład „Jak kluczowe metody humanistyki cyfrowej – takie, jak data mining, mapowanie, wizualizacje, analiza sieci społecznych czy topic modeling – w znaczący sposób wpływają na samą ideę humanistyki i vice versa? oraz seminarium pt. Humanistyka w obliczu komputerowych mediów.

Politechnika Wrocławska

- **Fernando Menis (24-28 kwietnia)** - pracownia projektowa „Fernando Menis” i European University of Canarias, architektura monumentalna, naturalne zasoby w architekturze. **W ramach wizyty odbyły się następujące wykłady:** „Menis Evolution and the Torun Study Case” – otwarty wykład i dyskusja, „Biomimicry: Using Nature’s Genius in Architecture” – otwarty wykład i dyskusja, „Reason and Emotion in Architecture” – otwarty wykład i dyskusja oraz Wernisaż wystawy z cyklu Galeria Jednego Projektu,
- **Alex Klarman (10-20 marca)** - Goldratt Institute, Uniwersytet w Tel-Awiiwie i Państwowa Szkoła Pedagogiczna w Tel-Awiiwie, teoria ograniczeń, zarządzanie projektami. **W ramach wizyty odbyły się następujące wykłady:** wykład otwarty „Dlaczego projekty jest tak trudno zakończyć w ramach planów?”, seminarium otwarte „Jak efektywnie zarządzać złożonym projektem” oraz warsztaty „Zarządzanie projektem według metody łańcucha krytycznego”,
- **Aldo Boccaccini (22-27 maja)** - Institute of Biomaterials, Department of Materials Science and Engineering, inżynieria materiałowa. **W ramach wizyty odbyły się następujące wykłady:** „Synthesis and characterization of biomaterials incorporating biologically active ions” - otwarte seminarium naukowe, „Bioactive nanocomposites – progress and challenges” - otwarty wykład popularno-naukowy, Otwarte konsultacje

naukowe dla studentów i doktorantów, Bioactive glasses in soft tissue repair. What do we know so far? – otwarte seminarium naukowe, „Biofabrication approaches and Bioactive Materials for Tissue Engineering and Cancer Research: Progress and Challenges” - otwarte seminarium naukowe,

- **Joseph Zyss (15-20 listopada)** - emerytowany profesor (od 2015) w Ecole Normale Supérieure Paris-Saclay (ex-ENS Cachan, Francja); członek laboratorium LPQM (Laboratoire de Photonique Quantique et Moléculaire), CNRS, Cachan, optyka nieliniowa, inżynieria molekularna. **W ramach wizyty odbyły się następujące wykłady:** „From Molecules to Meta Molecules for nanoscale nonlinear optics” – otwarte seminarium naukowe, „Laser Microbilliards: from geometric to dynamical control” – otwarte seminarium naukowe, „From Light-Matter interactions to General Relativity and back: ubiquity of tensors in physics” – otwarty wykład popularno-naukowy, „Light to unveil the mysteries of the universe: from atoms to the cosmos” – otwarty wykład popularno-naukowy oraz spotkanie z licealistami.
- **Sven Hofling (26-31 marca)** - Uniwersytet w Würzburgu, nanotechnologia i fizyka nanostruktur. **W ramach wizyty odbyły się następujące wykłady:** „Lighting made up of blue light: a revolution by blue light emitting diodes” - otwarty wykład popularnonaukowy, „Quantum science and technologies: From basic research to applications” - otwarte seminarium, „Semiconductor Nanotechnology: from epitaxial growth to processing and selected devices”, „White light emitting diodes: Solid-state lighting” - wykład otwarty i spotkanie z licealistami, „New trends in Mid-infrared semiconductor technologies: from lasers to detectors” - wykład otwarty dla studentów oraz 3-krotne otwarte konsultacje.

Akademia Sztuk Pięknych

- **Kazushi Nakada (28 października – 17 listopada)** - Aalto, School of Arts, Design and Architecture w Helsinkach, szkło artystyczne, wzornictwo. **W ramach wizyty odbyło się:** 6 warsztatów otwartych ze studentami, dotyczących pracy artystycznej w szkle oraz 4 seminaria otwarte pt. „Sztuka Szklą”,
- **Patricia Echeverria (17-24 listopada)** - Western Michigan University/ Gwen Frostic School of Art, sztuka interdyscyplinarna, grafika artystyczna. **W ramach wizyty odbyły się:** Warsztaty dla studentów x 3 -Pracownia Druku Cyfrowego i Technik Eksperymentalnych, Wykład 'Transmedia space', Wernisaż wystawy *Retrace* – Galeria za Szklą.

Akademia Muzyczna

- Ivan Zenaty (**16-19 maja**) - Cleveland Institute of Music – USA, sztuka muzyczna, gra na skrzypcach. **W ramach wizyty odbył się:** 4-dniowy „Mistrzowski Kurs Skrzypcowy” dla studentów.

Dolnośląska Szkoła Wyższa

- **Stefan Sorgner (6-10 czerwca)** - Uniwersytet Johna Cabota, Rzym, transhumanizm, filozofia, filozofia muzyki. **W ramach wizyty odbyły się:** Seminarium naukowe dla studentów „Bioethics and Transhumanism”, Warsztaty dla gimnazjalistów/licealistów „Posthumanism and Transhumanism: Introduction” oraz wykład otwarty: „Posthuman Studies: Philosophy, Technology, Education”.

Papieski Wydział Teologiczny

- **Rene Roux (5-7 czerwca)** - Facolta di Teologia di Lugano, patrologia, historia Kościoła. **W ramach wizyty odbył się wykład pt.** „Eucharystia w ujęciu Ojców Kościoła” oraz otwarty panel dyskusyjny,
- **Piero Marini (5-8 czerwca)** - Pontificio Istituto Liturgico, liturgika, 5-8.06. **W ramach wizyty odbył się wykład pt.** „Znaczenie kultu Eucharystii” oraz otwarty panel dyskusyjny.

Zakład Narodowy im. Ossolińskich

- **Roger Bland (29 czerwca - 9 lipca)** - British Museum, numizmatyka. **W ramach wizyty odbył się wykład pt.** „Jak znaleziska monet zmieniają oblicze Rzymskiej Brytanii: wpływ użycia wykrywaczy metali”,
- **Ute Wartenberg Kagan (29 czerwca-09 lipca)** - prezes American Numismatic Society, numizmatyka. **W ramach wizyty odbył się wykład pt.** „Narodziny monety: stare pytania - nowe odpowiedzi - The Birth of Coinage: Old questions - new answers”.

KONKURS WROCŁAWSKA MAGNOLIA

Przeprowadzono kolejną edycję konkursu Wrocławska Magnolia na najlepsze prace magisterskie z szeroko pojętej dziedziny ochrony środowiska i przyrody Wrocławia. W poprzednich latach przeprowadzono korektę modelu tematycznego konkursu, koncentrując tematykę prac mogących brać udział w konkursie na szeroko pojętej poprawie jakości życia wrocławian. Ten kierunek działania został utrzymany w roku 2017 i będzie rozwijany w kolejnych edycjach programu.

PROJEKTY NA RZECZ WSPARCIA ROZWOJU RYNKU PRACY WE WROCŁAWIU

Miejski program wsparcia partnerstwa szkolnictwa wyższego i nauki oraz sektora aktywności gospodarczej „Mozart”

Program stanowi wsparcie finansowe dla partnerstw utworzonych przez naukowców i firmy działające we Wrocławiu. Program został uchwalony w 2012 r. przez Radę Miejską Wrocławia (uchwała nr XXIX/652/12, z późn. zm.) i będzie realizowany do 2018 r.

Celem programu jest tworzenie nowych, wysokopłatnych miejsc pracy w firmach działających we Wrocławiu, a także inicjowanie przepływu wiedzy od praktyków przedsiębiorczości do uczelni w celu lepszego dostosowywania programów nauczania dla potrzeb rynku pracy.

W 2017 r.:

- do edycji 2017/2018 zostało zakwalifikowanych 30 **partnerstw naukowo-biznesowych**, z czego **28** podjęło długotrwałą współpracę z Miastem - w październiku rozpoczęły 12-miesięczne projekty (staże),
- ponadto 24 partnerstwa z edycji 2016/2017 zakończyły realizację projektów i tym samym współpracę z Miastem, podczas gdy dodatkowo pięciu naukowców w parze z przedsiębiorcami z tej samej edycji otrzymało zgodę na wydłużenie czasu trwania ich projektów – do 18 miesięcy,
- po 18 miesiącach swój udział w Programie zakończyło 7 partnerstw z edycji 2015/2016,
- od początku funkcjonowania Programu do roku 2017 Miasto przyznało dofinansowanie łącznie 165 partnerstwom.

WSPIERANIE SIECI WSPÓŁPRACY AKADEMICKO-BIZNESOWO-SAMORZĄDOWEJ

WROCŁAWSKIE CENTRUM AKADEMICKIE – RYNEK 13

Umiejscowienie programu Wrocławskie Centrum Akademickie w tej lokalizacji jest ściśle powiązane z celem integrowania środowiska akademickiego.

W pomieszczeniach znajdujących się na pierwszym piętrze kamienicy organizowane były w 2017 roku cykliczne spotkania otwarte i warsztatowe, między innymi:

- Spotkania Akademii Młodych Uczonych i Artystów oraz jej gości,
- Spotkania Forum Dyskusyjnego im. Prof. Dudka (tzw. Salon Dudka),
- Spotkania warsztatowe z przedsiębiorcami, w tym działania Wrocławskiego Centrum Badań EIT+ związane z udziałem we wspólnocie wiedzy i innowacji ds. zmiany klimatycznej Europejskiego Instytutu Wiedzy i Innowacji (EIT),
- Spotkania, prezentacje i warsztaty prowadzone przez zespół organizacyjny World Games 2017,
- Spotkania, prezentacje i warsztaty organizowane przez Węzeł Wiedzy Academia Europaea we Wrocławiu,

- Spotkanie z cyklu „Exellence Science Days” z udziałem edytorów tygodnika Nature,
- Konferencje prasowe organizowane przez Wydział Komunikacji Społecznej,
- Spotkania i prezentacje Biura Promocji i Turystyki,
- Dyskusje na tematy związane z rozwojem akademickiego Wrocławia.

WROCŁAWKA NAGRODA NAUKOWA

W roku 2017 przeprowadzona została druga edycja programu Wrocławska Nagroda Naukowa. Nagroda przyznawana jest dla naukowca lub artysty, który swoimi interdyscyplinarnymi dokonaniem szczególnie przysłużył się integracji wrocławskiego środowiska akademickiego.

Tegorocznym laureatem nagrody Prezydenta Wrocławia został prof. Andrzej Pękalski.

JĘZYK MASZYN

Język maszyn jest zestawem narzędzi umożliwiającym realizację nowej podstawy programowej z informatyki w klasach I-III i IV-VI szkoły podstawowej. Umożliwia każdemu uczniowi przyswojenie podstaw szeroko pojętego programowania, pozwala nabyć kompetencje potrzebne do świadomego funkcjonowania w świecie, w którym coraz większą rolę odgrywają „maszyny”. Język maszyn jest świetnym wprowadzeniem dzieci w świat programowania, które pozwala zastosować nabyte kompetencje w bardzo wielu dziedzinach życia.

W 2017 r. autorzy programu, członkowie Akademii Młodych Uczonych i Artystów, opracowali nowe wersje aplikacji komputerowych służących realizacji programu język maszyn. Opracowana została także nowa treść strony internetowej. W grudniu 2017 r. przeprowadzone zostały szkolenia dla kolejnej grupy nauczycieli, którzy wdrażać będą program we wrocławskich szkołach.

Od początku roku szkolnego 2017/2018 język maszyn przestał być realizowany w postaci zajęć dodatkowych dla wybranych grup uczniów. W związku z wprowadzeniem nowej podstawy programowej język maszyn stał się narzędziem do realizacji tej podstawy w ramach obowiązkowych zajęć.

WSPARCIE ORGANIZACYJNE FORUM DYSKUSYJNEGO IM. PROFESORA DUDKA

Mając na uwadze znaczenie inicjatywy stworzonej przez profesora Dudka dla rozwoju samorządności, życia intelektualnego i demokratycznego we Wrocławiu, Urząd Miejski w roku 2017 kontynuował wsparcie działalności Forum Dyskusyjnego im. Profesora Dudka. Forum nawiązuje wprost do spotkań organizowanych przez Profesora i jest adresowane do środowiska akademickiego Wrocławia. Spotkania koordynowane są przez profesora Andrzeja Kisielewicza. Ze względu na wymogi dyskusji (brak anonimowości) każdorazowo przygotowywana jest lista uczestników. Na spotkania Forum zapraszani są także wybitni uczniowie wrocławskich szkół średnich.

WSPARCIE INTERNACJONALIZACJI WROCŁAWSKICH UCZELNI

Tematami o szczególnym znaczeniu w przygotowywanej reformie szkolnictwa wyższego są doskonałość naukowa i umiędzynarodowienie polskich uczelni. Z inicjatywy Biura Współpracy z Uczelniami Wyższymi, Politechniki Wrocławskiej i Akademii Europea w grudniu 2017 r. rozpoczęto rozmowy w środowisku akademickim nt. pozyskiwania europejskich grantów naukowych. We współpracy z Polską Akademią Nauk zorganizowano OKRĄGŁY STÓŁ DOSKONAŁOŚCI NAUKOWEJ: OD POCZĄTKU, CZYLI JESZCZE RAZ O GRANTACH ERC. Podczas tego seminarium omówiono problematykę pozyskiwania prestiżowych grantów European Research Council na tle realiów wrocławskich uczelni wyższych oraz w odniesieniu do możliwych wyspecjalizowanych inicjatyw samorządowych. Temat będzie kontynuowany w 2018 r.

INTERDYSCYPLINARNE, ŚRODOWISKOWE STUDIA DOKTORANCKIE

Wspierając trendy zmierzające do integracji środowiska akademickiego we Wrocławiu, Urząd Miejski nawiązał kontakt, przeprowadził wstępne rozeznanie i przygotowuje się do rozpoczęcia współpracy z konsorcjum uczelni zrzeszonych we Wrocławskim Centrum Biotechnologii. Celem działania będzie udzielenie samorządowego wsparcia dla

zainicjowanej przez Politechnikę Wrocławską, Uniwersytet Wrocławski, Uniwersytet Przyrodniczy, Instytut Immunologii i Terapii Doświadczalnej PAN unikalnej inicjatywy powołania środowiskowych, międzyuczelnianych studiów doktoranckich we Wrocławiu.

PROJEKT POKOLENIE W

Współpracowano z Agencją Rozwoju Aglomeracji Wrocławskiej i biurami promocji dziesięciu wrocławskich publicznych uczelni wyższych przy projekcie wizerunkowym zachęcającym młodych ludzi do podejmowania studiów, a następnie pracy we Wrocławiu.

AUDYT WEWNĘTRZNY

Zadania audytowe prowadzone zostały według planu audytu wewnętrznego na rok 2017. Efektami przeprowadzonych zadań audytowych było: zapewnienie o prawidłowości funkcjonowania kontroli zarządczej w audytowanych obszarach oraz zalecenia w celu zwiększenia efektywności i skuteczności kontroli zarządczej.

Wykaz zrealizowanych zadań audytowych zgodnie z planem audytu na 2017 r.

Temat zadania	Zalecenia mające wpływ na usprawnienie kontroli zarządczej w Urzędzie Miejskim Wrocławia.	Uwagi
Przekazywanie przez komórki organizacyjne Urzędu umów po ich podpisaniu w celu realizacji przez Wydział Zamówień Publicznych art. 95a ustawy Prawo zamówień publicznych	Uaktualnienie Regulaminu zamówień publicznych o zmieniony od lipca 2016 r. zapis art.9 5 ustawy PZP wprowadzający termin 30-dniowy na przekazanie informacji o zawarciu umowy o udzielenie zamówienia publicznego w miejsce wcześniejszego zapisu „niezwłocznie po zawarciu umowy” oraz dookreślenie pojęcia w § 30 Regulaminu zamówień publicznych „powzięcie informacji”.	Zadanie planowane na 2017 r., zapewniające
Planowanie działań eksploatacyjnych dotyczących mienia gminnego	Zdefiniowanie pojęcia „eksploatacja” dla potrzeb tworzenia Planu Eksploatacji miasta w celu wyeliminowania dowolności interpretowania przez jednostki organizacyjne kosztów eksploatacji, które powinny być ujęte w Planie Eksploatacji. Pisemne określenie celu tworzenia Planu Eksploatacji Miasta, ze wskazaniem roli WIM w tworzeniu tego planu (rola tworzenia zbiorczego planu na bazie danych przekazanych przez ZDIUM i inne jednostki organizacyjne, rola kontrolna zasadności ujmowania kosztów, zgodność z planem finansowym, inna rola) oraz kwestii formalnych w zakresie zatwierdzania i aktualizowania Planu Eksploatacji w przypadku zmian planu przekazanych przez jednostki dla WIM. Ustalenie zasadności nazywania obecnie tworzonego wybiórczego planu eksploatacji, Planem Eksploatacji Miasta.	Zadanie planowane na 2017 r., zapewniające

W grudniu 2017 r. został sporządzony Plan audytu na 2018 r., po przeprowadzeniu analizy ryzyka metodą szacunkową z uwzględnieniem priorytetów Kierownictwa Urzędu Miejskiego Wrocławia.

DZIAŁALNOŚĆ SPÓŁEK Z UDZIAŁEM GMINY WROCŁAW

W 2017 r. Gmina Wrocław sprawowała nadzór właścicielski nad:

jednoosobowymi spółkami Gminy:

- Miejskie Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji S. A.,
- Miejskie Przedsiębiorstwo Komunikacyjne Sp. z o.o.,
- Towarzystwo Budownictwa Społecznego Wrocław Sp. z o.o.,
- Wrocławskie Mieszkania Sp. z o.o.,
- Wrocławskie Inwestycje Sp. z o.o.,
- Stadion Wrocław Sp. z o.o.,
- Wrocławskie Centrum Treningowe SPARTAN Sp. z o.o.,
- Wrocławski Park Wodny S.A.,
- ZOO Wrocław Sp. z o.o.,
- Wrocławska Rewitalizacja Sp. z o.o.,

- Wrocławski Komitet Organizacyjny – Światowe Igrzyska Sportowe 2017 Sp. z o.o. w likwidacji,
- Specjalistyczny Zakład Profilaktyczno – Lecznicy PROVITA Sp. z o.o.;

spółkami, w których Gmina ma większościowe udziały/akcje:

- Wrocławskie Przedsiębiorstwo HALA LUDOWA Sp. z o.o.,
- Agencja Rozwoju Aglomeracji Wrocławskiej S.A.,
- Ekosystem Sp. z o.o.,
- Wrocławski Park Technologiczny S.A.,
- Wrocławski Klub Sportowy „Śląsk Wrocław” S.A.;

spółkami, w których Gmina ma mniejszościowe udziały/akcje:

- Port Lotniczy Wrocław S.A.,
- Dolnośląskie Centrum Medyczne DOLMED S.A.,
- Data Techno Park Sp. z o.o. w restrukturyzacji.

Łączne zaangażowanie kapitałowe Gminy Wrocław w spółkach, liczone jako suma wartości nominalnych udziałów/akcji na dzień 31 grudnia 2017 r. wynosiło **2 487 615 335 zł.**

Udziały i akcje Gminy Wrocław w spółkach prawa handlowego

Nazwa Spółki	Liczba udziałów/akcji Gminy Wrocław [szt.]	Wartość nominalna udziału/akcji [zł]	Kapitał Gminy Wrocław [zł]	Udział % Gminy w kapitale zakładowym	Kapitał zakładowy Spółki [zł]
MPWiK S.A.	9 603 183	50	480 159 150	100,00	480 159 150
MPK Sp. z o.o.	416 571	675	281 185 425	100,00	281 185 425
TBS Wrocław Sp. z o.o.	339	510 758	173 146 962	100,00	173 146 962
Wrocławskie Mieszkania Sp. z o.o.	36 130	1 000	36 130 000	100,00	36 130 000
Wrocławskie Inwestycje Sp. z o.o.	8 500	1 000	8 500 000	100,00	8 500 000
Stadion Wrocław Sp. z o.o.	734 394	1 000	734 394 000	100,00	734 394 000
Wrocławskie Centrum Treningowe SPARTAN Sp. z o.o.	86 739	500	43 369 500	100,00	43 369 500
Wrocławski Park Wodny S. A.	90 782 853	1	90 782 853	100,00	90 782 853
ZOO Wrocław Sp. z o.o.	210 439	1 000	210 439 000	100,00	210 439 000
Wrocławska Rewitalizacja Sp. z o.o.	4 400	1 000	4 400 000	100,00	4 400 000
Wrocławski Komitet Organizacyjny - Światowe Igrzyska Sportowe 2017 Sp. z o.o. w likwidacji	68 217	1 000	68 217 000	100,00	68 217 000
Specjalistyczny Zakład Profilaktyczno – Lecznicy PROVITA Sp. z o.o.	104 955	100	10 495 500	100,00	10 495 500
WP HALA LUDOWA Sp. z o.o.	313 426	500	156 713 000	99,96	156 773 000
ARAW S.A.	23 928 990	1	23 928 990	98,92	24 190 990
Ekosystem Sp. z o. o.	12 129	1 000	12 129 000	97,60	12 427 000
Wrocławski Park Technologiczny S.A.	218 602	100	21 860 200	94,33	23 174 500
WKS "Śląsk Wrocław" S.A	28 006	1 000	28 006 000	54,46	51 428 000
Port Lotniczy Wrocław S.A.	203 683	500	101 841 500	49,24	206 830 000
DCM DOLMED S.A.	1 717 255	1	1 717 255	8,20	20 952 939
Data Techno Park Sp. z o.o. w restrukturyzacji	4 000	50	200 000	2,48	8 075 400

W roku 2017 w przedmiocie nadzoru właścicielskiego koncentrowano działania w obszarach:

- prowadzenia lub uczestnictwa w **zadaniach i projektach nietypowych** o różnym stopniu skomplikowania, spośród których do najważniejszych zaliczyć można m. in.:

Wprowadzenie w życie ustawy z dnia 9 czerwca 2016 r. o zasadach kształtowania wynagrodzeń osób kierujących niektórymi spółkami.

Zgodnie z wymogami ustawy z dnia 9 czerwca 2016 r. o zasadach kształtowania wynagrodzeń osób kierujących niektórymi spółkami, podjęto szereg działań zmierzających do zmiany zawartych umów o pracę na kontrakty menadżerskie dla osób sprawujących funkcje w zarządach spółek z udziałem kapitałowym Gminy Wrocław. W dniach 2-3 marca 2017 r. przeprowadzono szkolenie dla Prezesów Zarządów i Członków Rad Nadzorczych spółek komunalnych z zakresu wprowadzanej ustawy. Podczas wdrażania postanowień ustawy wynegocjowano, a następnie podpisano, kontrakty menadżerskie z 32 osobami.

Nieodpłatne zbycie udziałów Gminy Wrocław we Wrocławskim Centrum Badań EIT+ sp. z o.o. na rzecz Skarbu Państwa.

W dniu 23 marca 2017 r. Rada Miejska Wrocławia podjęła uchwałę nr XXXVII/787/17 w sprawie wystąpienia Gminy Wrocław ze spółki Wrocławskie Centrum Badań EIT+ Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością oraz wyrażenia zgody na zbycie wszystkich posiadanych w tej spółce udziałów. W ramach realizacji ww. uchwały w dniu 5 kwietnia 2017 r. pomiędzy Prezydentem Wrocławia a Ministrem Nauki i Szkolnictwa Wyższego została podpisana Umowa nieodpłatnego zbycia udziałów Spółki na rzecz Skarbu Państwa.

Zbycie przez Gminę Wrocław akcji spółki Wrocławski Park Technologiczny S.A.

W dniu 21 grudnia 2017 r. Rada Miejska Wrocławia podjęła uchwałę nr XLIX/1172/17 w sprawie zgody na zbycie akcji Wrocławskiego Parku Technologicznego Spółka Akcyjna. Zgodnie z uchwałą Rada Miejska wyraziła zgodę na nieodpłatne zbycie przez Gminę Wrocław 7 779 akcji zwykłych imiennych na rzecz wrocławskich uczelni wyższych. Na mocy niniejszej uchwały w dniu 28 grudnia 2017 r. zawarte zostały umowy zbycia akcji WPT S.A. na rzecz Politechniki Wrocławskiej – 2 697 akcji, Uniwersytetu Przyrodniczego – 1 037 akcji, Uniwersytetu Wrocławskiego – 1 971 akcji, Uniwersytetu Medycznego – 1 452 akcji oraz Uniwersytetu Ekonomicznego – 622 akcji.

Rozwiązanie spółki pod firmą Wrocławski Komitet Organizacyjny – Światowe Igrzyska Sportowe 2017 sp. z o.o. oraz otwarcie jej likwidacji.

W dniu 27 listopada 2017 r. Nadzwyczajne Zgromadzenie Wspólników spółki pod firmą Wrocławski Komitet Organizacyjny – Światowe Igrzyska Sportowe 2017 sp. z o.o. podjęło uchwały w sprawie rozwiązania spółki Wrocławski Komitet Organizacyjny – Światowe Igrzyska Sportowe 2017 sp. z o.o. i otwarcia jej likwidacji z dniem 1 grudnia 2017 r.

Wrocławskie Przedsiębiorstwo HALA LUDOWA Sp. z o.o.

14 grudnia 2017 r. NZW podjęło uchwałę nr 5/12/2017 w sprawie dobrowolnego umorzenia 120 udziałów posiadanych przez wspólnika Spółki (osobę fizyczną).

- prowadzenia bieżącego nadzoru nad spółkami z udziałem Gminy Wrocław w zakresie:
 - wykonywania praw i obowiązków z tytułu posiadanych przez Gminę akcji oraz udziałów w spółkach prawa handlowego,
 - opracowywania i/lub opiniowania procedur w zakresie tworzenia, łączenia, podziału i przekształcania spółek oraz przystępowania Miasta do spółek albo występowania Gminy ze spółek,
 - przygotowywania lub opiniowania procedur zmian własnościowych w spółkach,
 - współpracy z radami nadzorczymi spółek w zakresie ich działalności oraz z zarządami w zakresie bieżącej działalności spółek,
 - współpracy z innymi wspólnikami lub akcjonariuszami spółek;

- prowadzenia ewidencji spółek i ich struktury właścicielskiej oraz ewidencji organów spółek,
- pełnienia przez Prezydenta funkcji zgromadzenia wspólników/walnego zgromadzenia w jednoosobowych spółkach Gminy oraz funkcji wspólnika/akcjonariusza w pozostałych spółkach z udziałem Miasta,
- monitorowania sytuacji ekonomiczno-finansowej spółek.

Spis zarządzeń w zakresie nadzoru nad spółkami

Numer	Data	Sprawa	Spółka
6111/17	10 styczeń 2017	uchylające zarządzenie nr 5898/16 Prezydenta Wrocławia z dnia 8 grudnia 2016 r. w sprawie pokrycia podwyższonego kapitału zakładowego spółki Wrocławski Komitet Organizacyjny - Światowe Igrzyska Sportowe 2017 Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością	WKO - ŚIS 2017 Sp. z o.o.
6264/17	31 styczeń 2017	pokrycia podwyższonego kapitału zakładowego Miejskiego Przedsiębiorstwa Komunikacyjnego Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością	MPK Sp. z o.o.
6265/17	31 styczeń 2017	wniesienia dopłaty	Wrocławskie Mieszkania Sp. z o.o.
6283/17	3 luty 2017	pokrycia podwyższonego kapitału zakładowego spółki Wrocławskie przedsiębiorstwo Hala Ludowa sp. z o.o.	WP Hala Ludowa sp. z o.o.
6284/17	3 luty 2017	pokrycia podwyższonego kapitału zakładowego spółki Wrocław 2012 sp. z o.o.	Wrocław 2012 Sp. z o.o.
6285/17	3 luty 2017	w sprawie pokrycia podwyższonego kapitału zakładowego spółki Wrocławskie Centrum Badań EIT + Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością	WCB EIT+ Sp. z o.o.
6447/17	1 marzec 2017	pokrycia podwyższonego kapitału zakładowego spółki MPWiK S.A.	MPWiK S.A.
6530/17	14 marzec 2017	pokrycia podwyższonego kapitału zakładowego Miejskiego Przedsiębiorstwa Komunikacyjnego Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością	MPK Sp. z o.o.
6531/17	14 marzec 2017	wyznaczenia przedstawicieli Gminy Wrocław do składu Rady Nadzorczej VIII kadencji spółki Miejskie Przedsiębiorstwo Komunikacyjne Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością	MPK Sp. z o.o.
6532/17	14 marzec 2017	pokrycia podwyższonego kapitału zakładowego spółki SPECJALIZACYJNY ZAKŁAD PROFILAKTYCZNO-LECZNICZY PROVITA sp. z o.o.	SZP-L PROVITA sp. z o.o.
6574/17	23 marzec 2017	pokrycia podwyższonego kapitału zakładowego spółki Wrocław 2012 sp. z o.o.	Wrocław 2012 Sp. z o.o.
6575/17	23 marzec 2017	pokrycia podwyższonego kapitału zakładowego spółki Wrocławski Park Wodny S.A.	WPW S.A.
6576/17	23 marzec 2017	wniesienia dopłaty	Wrocławskie Mieszkania Sp. z o.o.
6585/17	27 marzec 2017	pokrycia podwyższonego kapitału zakładowego spółki Wrocławski Komitet Organizacyjny - Światowe Igrzyska Sportowe 2017 sp. z o.o.	WKO - ŚIS 2017 Sp. z o.o.
6639/17	31 marzec 2017	wyznaczenia przedstawicieli Gminy Wrocław do składu Rady Nadzorczej IV kadencji spółki Wrocławskie Centrum Badań EIT+ Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością	WCB EIT+ Sp. z o.o.
6677/17	6 kwiecień 2017	pokrycia podwyższonego kapitału zakładowego spółki Wrocław 2012 sp. z o.o.	Wrocław 2012 Sp. z o.o.
6691/17	7 kwiecień 2017	pokrycia podwyższonego kapitału zakładowego spółki MPWiK S.A.	MPWiK S.A.
6726/17	12 kwiecień 2017	zmieniające zarządzenie nr 2387/08 zarządzenie nr 2387/08 Prezydenta Wrocławia z dnia 2 stycznia 2008 r. w sprawie zasad zlecenia i rozliczania z realizacji zadań powierzonych do wykonywania aktem założycielskim spółce Wrocławskie Mieszkania Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą we Wrocławiu	Wrocławskie Mieszkania Sp. z o.o.
6862/17	27 kwiecień 2017	w sprawie wniesienia dopłaty	WP Hala Ludowa sp. z o.o.
6924/17	8 maj 2017	w sprawie pokrycia podwyższonego kapitału zakładowego spółki MPWiK S.A.	MPWiK S.A.
6925/17	8 maj 2017	zmieniające zarządzenie nr 10481/14 Prezydenta Wrocławia z dnia 16 kwietnia 2014 r. w sprawie wyznaczenia przedstawicieli Gminy Wrocław do składu Rady Nadzorczej spółki Wrocławski Park Technologiczny Spółka Akcyjna	WPT S.A.
6926/17	8 maj 2017	zmieniające zarządzenie nr 11152/14 Prezydenta Wrocławia z dnia 18 czerwca 2014 r. w sprawie zgłoszenia osób do składu Rady Nadzorczej spółki celowej WROCLAW 2012 Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością	Wrocław 2012 Sp. z o.o.

6940/17	11 maj 2017	zmieniające zarządzenie nr 10371/14 Prezydenta Wrocławia z dnia 4 kwietnia 2014 r. w sprawie wyznaczenia przedstawicieli Gminy Wrocław do składu Rady Nadzorczej III kadencji spółki Wrocławska Rewitalizacja Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością	WR Sp. z o.o.
6941/17	11 maj 2017	zmieniające zarządzenie nr 10481/14 Prezydenta Wrocławia z dnia 16 kwietnia 2014 r. w sprawie wyznaczenia przedstawicieli Gminy Wrocław do składu Rady Nadzorczej spółki Wrocławski Park Technologiczny Spółka Akcyjna	WPT S.A.
6942/17	11 maj 2017	zmieniające zarządzenie nr 1398/15 Prezydenta Wrocławia z dnia 9 czerwca 2015 r. w sprawie wyznaczenia Członków Rady Nadzorczej drugiej kadencji spółki Miejskie Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji Spółka Akcyjna	MPWIK S.A.
6989/17	16 maj 2017	w sprawie pokrycia podwyższonego kapitału zakładowego spółki WROCLAW 2012 Sp. z o.o.	Wrocław 2012 Sp. z o.o.
7034/17	23 maj 2017	w sprawie wyznaczenia przedstawicieli Gminy Wrocław do składu Rady Nadzorczej drugiej kadencji spółki Wrocławski Komitet Organizacyjny - Światowe Igrzyska Sportowe 2017 Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością	WKO - ŚIS 2017 Sp. z o.o.
7058/17	25 maj 2017	w sprawie pokrycia podwyższonego kapitału zakładowego spółki Wrocławskie Przedsiębiorstwo Hala Ludowa Sp. z o.o.	WP Hala Ludowa sp. z o.o.
7059/17	25 maj 2017	w sprawie wyznaczenia przedstawicieli Gminy Wrocław do składu Rady Nadzorczej VIII kadencji spółki Towarzystwo Budownictwa Społecznego Wrocław spółka z ograniczoną odpowiedzialnością	TBS Wrocław Sp. z o.o.
7060/17	25 maj 2017	wyznaczenia przedstawicieli Gminy Wrocław do składu Rady Nadzorczej X kadencji spółki Port Lotniczy Wrocław spółka akcyjna	Port Lotniczy Wrocław S.A.
7141/17	31 maj 2017	w sprawie wyznaczenia przedstawicieli Gminy Wrocław do składu Rady Nadzorczej IV kadencji spółki WM Sp. z o.o.	Wrocławskie Mieszkania Sp. z o.o.
7142/17	31 maj 2017	w sprawie wyznaczenia przedstawicieli Gminy Wrocław do składu Rady Nadzorczej IV kadencji spółki WCT Spartan Sp. z o.o.	WCT Spartan Sp. z o.o.
7183/17	7 czerwiec 2017	w sprawie pokrycia podwyższonego kapitału zakładowego spółki ZOO Wrocław spółka z ograniczoną odpowiedzialnością	ZOO WROCLAW Sp. z o.o.
7255/17	9 czerwiec 2017	w sprawie wyznaczenia przedstawicieli Gminy Wrocław do składu Rady Nadzorczej IV kadencji spółki Stadion Wrocław Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością	Stadion Wrocław Sp. z o.o.
7256/17	9 czerwiec 2017	w sprawie wyznaczenia przedstawicieli Gminy Wrocław do składu Rady Nadzorczej spółki Wrocławski Park Technologiczny Spółka Akcyjna	WPT S.A.
7257/17	9 czerwiec 2017	w sprawie pokrycia podwyższonego kapitału zakładowego spółki WCT Spartan Sp. z o.o.	WCT Spartan Sp. z o.o.
7291/17	14 czerwiec 2017	w sprawie wyznaczenia przedstawicieli Gminy Wrocław do składu Rady Nadzorczej IV spółki Wrocławskie Inwestycje Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością	WI Sp. z o.o.
7320/17	20 czerwiec 2017	zmieniające zarządzenie nr 11168/14 Prezydenta Wrocławia z dnia 24 czerwca 2014 r. w sprawie wyznaczenia przedstawicieli Gminy Wrocław do składu Rady Nadzorczej spółki Wrocławski Klub Sportowy S.A.	WKS "Śląsk Wrocław" S.A.
7359/17	27 czerwiec 2017	w sprawie wyznaczenia przedstawicieli Gminy Wrocław do składu Rady Nadzorczej V kadencji Wrocławskiego Parku Wodnego Spółka Akcyjna	WPW S.A.
7375/17	29 czerwiec 2017	pokrycia podwyższonego kapitału zakładowego spółki Wrocławski Komitet Organizacyjny - Światowe Igrzyska Sportowe 2017 sp. z o.o.	WKO - ŚIS 2017 Sp. z o.o.
7419/17	5 lipiec 2017	zmiany członków Rady Nadzorczej spółki SPECJALIZYTCZNY ZAKŁAD PROFILAKTYCZNO-LECZNICZY PROVITA sp. z o.o.	SZPL Provita Sp. z o.o.
7420/17	5 lipiec 2017	zmiany członków Rady Nadzorczej spółki ARAW S.A.	ARAW S.A.
7474/17	10 lipiec 2017	w sprawie pokrycia podwyższonego kapitału zakładowego spółki Wrocławski Komitet Organizacyjny - Światowe Igrzyska Sportowe 2017 Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością	WKO - ŚIS 2017 Sp. z o.o.
7480/17	11 lipiec 2017	podwyższenie kapitału spółki SPECJALIZYTCZNY ZAKŁAD PROFILAKTYCZNO-LECZNICZY PROVITA sp. z o.o.	SZPL Provita Sp. z o.o.
7605/17	1 sierpień 2017	zmieniające zarządzenie nr 7059/17 Prezydenta Wrocławia z dnia 25 maja 2017 r. w sprawie wyznaczenia przedstawicieli Gminy Wrocław do składu Rady Nadzorczej VIII kadencji spółki Towarzystwo Budownictwa Społecznego Wrocław spółka z ograniczoną odpowiedzialnością	TBS Wrocław Sp. z o.o.
7606/17	1 sierpień 2017	powołanie członka RN w spółce WCT Spartan Sp. z o.o.	WCT Spartan Sp. z o.o.
7720/17	17 sierpień 2017	pokrycia podwyższonego kapitału zakładowego spółki Stadion Wrocław sp. z o.o.	Stadion Wrocław Sp. z o.o.

7721/17	17 sierpień 2017	zmieniające zarządzenie nr 7141/17 Prezydenta Wrocławia z dnia 31 maja 2017 r. w sprawie wyznaczenia przedstawicieli Gminy Wrocław do składu Rady Nadzorczej IV kadencji spółki WM Sp. z o.o.	Wrocławskie Mieszkania Sp. z o.o.
7852/17	25 sierpień 2017	w sprawie pokrycia podwyższonego kapitału zakładowego spółki WCT Spartan Sp. z o.o.	WCT Spartan Sp. z o.o.
7910/17	4 wrzesień 2017	powołanie członka RN w spółce WCT Spartan Sp. z o.o.	WCT Spartan Sp. z o.o.
7983/17	15 wrzesień 2017	zmieniające zarządzenie nr 1156/15 Prezydenta Wrocławia z dnia 13 maja 2015r. w sprawie wyznaczenia przedstawicieli Gminy Wrocław do składu Rady Nadzorczej II kadencji spółki Ekosystem Sp. z o.o.	Ekosystem Sp. z o.o.
7984/17	15 wrzesień 2017	zmieniające zarządzenie nr 1398/15 Prezydenta Wrocławia z dnia 9 czerwca 2015 r. w sprawie wyznaczenia Członków Rady Nadzorczej drugiej kadencji spółki Miejskie Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji Spółka Akcyjna	MPWiK S.A.
7985/17	15 wrzesień 2017	uchylające zarządzenie nr 833/03 Prezydenta Wrocławia z dnia 11 czerwca 2003r. W sprawie ustalenia wynagrodzenia Członkom Rad Nadzorczych jednoosobowych Spółek Gminy Wrocław	uchylenie zarządzenia Prezydenta
7986/17	15 wrzesień 2017	uchylające zarządzenie nr 1238/03 Prezydenta Wrocławia z dnia 20 sierpnia 2003r. W sprawie zasad wynagradzania Prezesów jednoosobowych spółek prawa handlowego Gminy Wrocław oraz zarządzenie nr 2850/15 z dnia 16 listopada 2015r. W sprawie szczegółowych zasad i trybu przyznawania nagrody rocznej prezesom zarządów jednoosobowych spółek prawa handlowego Gminy Wrocław	uchylenie zarządzenia Prezydenta
8138/17	9 październik 2017	zmieniające zarządzenie nr 1156/15 Prezydenta Wrocławia z dnia 13 maja 2015r. w sprawie wyznaczenia przedstawicieli Gminy Wrocław do składu Rady Nadzorczej II kadencji spółki Ekosystem Sp. z o.o.	Ekosystem Sp. z o.o.
8501/17	17 listopad 2017	zmieniające zarządzenie nr 11168/14 Prezydenta Wrocławia z dnia 24 czerwca 2014 r. w sprawie wyznaczenia przedstawicieli Gminy Wrocław do składu Rady Nadzorczej spółki Wrocławski Klub Sportowy S.A.	WKS "Śląsk Wrocław" S.A.
8502/17	17 listopad 2017	pokrycia podwyższonego kapitału zakładowego spółki Stadion Wrocław sp. z o.o.	Stadion Wrocław Sp. z o.o.
8538/17	24 listopad 2017	zmieniające zarządzenie nr 1398/15 Prezydenta Wrocławia z dnia 9 czerwca 2015 r. w sprawie wyznaczenia Członków Rady Nadzorczej drugiej kadencji spółki Miejskie Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji Spółka Akcyjna	MPWiK S.A.
8578/17	28 listopad 2017	wniesienia dopłaty	MPK Sp. z o.o.
8698/17	11 grudzień 2017	w sprawie pokrycia podwyższonego kapitału zakładowego spółki Wrocławskie Przedsiębiorstwo Hala Ludowa Sp. z o.o.	WP Hala Ludowa sp. z o.o.
8714/17	13 grudzień 2017	pokrycia podwyższonego kapitału zakładowego spółki Stadion Wrocław sp. z o.o.	Stadion Wrocław Sp. z o.o.
8761/17	19 grudzień 2017	pokrycia podwyższonego kapitału zakładowego spółki WCT Spartan sp. z o.o.	WCT Spartan Sp. z o.o.

WARTOŚĆ I PRZEDMIOT WKŁADÓW PIENIĘŻNYCH I NIEPIENIĘŻNYCH I DOPLAT GMINY WROCLAW DO POSZCZEGOLNYCH SPOLK W 2017 R.

SPÓŁKA	WKŁAD W ZŁ	PRZEDMIOT WKŁADU
Miejskie Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji S.A.	14 550,00	wkład pieniężny i niepieniężny – na podwyższenie kapitału zakładowego, Zarządzenie nr 6691/17 Prezydenta Wrocławia z dnia 07.04.2017 r.
	1 192 700,00	wkład pieniężny i niepieniężny – na podwyższenie kapitału zakładowego, Zarządzenie nr 6447/17 Prezydenta Wrocławia z dnia 01.03.2017 r.
Miejskie Przedsiębiorstwo Komunikacyjne Sp. z o.o.	12 187 800,00	wkład pieniężny – na podwyższenie kapitału zakładowego, Zarządzenie nr 6264/17 Prezydenta Wrocławia z dnia 31.01.2017 r.
	19 999 575,00	wkład pieniężny – na podwyższenie kapitału zakładowego, Zarządzenie nr 6530/17 Prezydenta Wrocławia z dnia 14.03.2017 r.
	14 987 183,15	dopłata – Zarządzenie nr 8578/17 Prezydenta Wrocławia z dnia 28.11.2017 r. – zwrócona w dniu 29.12.2017 r.
Wrocławskie Mieszkania Sp. z o.o.	3 000 000,00	dopłata – Zarządzenie nr 6265/17 Prezydenta Wrocławia z dnia 31.01.2017 r. – zwrócona w dniu 19.12.2017 r.

	1 000 000,00	dopłata – Zarządzenie nr 6576/17 Prezydenta Wrocławia z dnia 23.03.2017 r. – zwrócona w dniu 19.12.2017 r.
Stadion Wrocław Sp. z o.o.	12 327 000,00	wkład pieniężny – na podwyższenie kapitału zakładowego, Zarządzenie nr 6284/17 Prezydenta Wrocławia z dnia 03.02.2017 r.
	4 696 000,00	wkład pieniężny – na podwyższenie kapitału zakładowego, Zarządzenie nr 6574/17 Prezydenta Wrocławia z dnia 23.03.2016 r.
	570 000,00	wkład pieniężny – na podwyższenie kapitału zakładowego, Zarządzenie nr 6677/17 Prezydenta Wrocławia z dnia 06.04.2017 r.
	12 327 000,00	wkład pieniężny – na podwyższenie kapitału zakładowego, Zarządzenie nr 6989/17 Prezydenta Wrocławia z dnia 16.05.2017 r.
	10 438 000,00	wkład pieniężny – na podwyższenie kapitału zakładowego, Zarządzenie nr 7720/17 Prezydenta Wrocławia z dnia 17.08.2017 r.
	8 989 000,00	wkład pieniężny – na podwyższenie kapitału zakładowego, Zarządzenie nr 8502/17 Prezydenta Wrocławia z dnia 17.11.2017 r.
	1 000 000,00	wkład pieniężny – na podwyższenie kapitału zakładowego, Zarządzenie nr 8714/17 Prezydenta Wrocławia z dnia 13.12.2017 r.
Wrocławskie Centrum Treningowe SPARTAN Sp. z o.o.	700 000,00	wkład pieniężny – na podwyższenie kapitału zakładowego, Zarządzenie nr 7257/17 Prezydenta Wrocławia z dnia 09.06.2017 r.
	300 000,00	wkład pieniężny – na podwyższenie kapitału zakładowego, Zarządzenie nr 7852/17 Prezydenta Wrocławia z dnia 25.08.2017 r.
	235 000,00	wkład pieniężny – na podwyższenie kapitału zakładowego, Zarządzenie nr 8761/17 Prezydenta Wrocławia z dnia 19.12.2017 r.
Wrocławski Park Wodny S.A.	5 000 000,00	wkład pieniężny – na podwyższenie kapitału zakładowego, Zarządzenie nr 6575/17 Prezydenta Wrocławia z dnia 23.03.2017 r.
ZOO Wrocław Sp. z o.o.	8 000 000,00	wkład pieniężny – na podwyższenie kapitału zakładowego, Zarządzenie nr 7183/17 Prezydenta Wrocławia z dnia 07.06.2017 r.
Wrocławski Komitet Organizacyjny – Światowe Igrzyska Sportowe 2017 Sp. z o.o.	8 000 000,00	wkład pieniężny – na podwyższenie kapitału zakładowego, Zarządzenie nr 6585/17 Prezydenta Wrocławia z dnia 27.03.2017 r.
	9 000 000,00	wkład pieniężny – na podwyższenie kapitału zakładowego, Zarządzenie nr 6585/17 Prezydenta Wrocławia z dnia 27.03.2017 r.
	8 000 000,00	wkład pieniężny – na podwyższenie kapitału zakładowego, Zarządzenie nr 6585/17 Prezydenta Wrocławia z dnia 27.03.2017 r.
	14 090 000,00	wkład pieniężny – na podwyższenie kapitału zakładowego, Zarządzenie nr 7375/17 Prezydenta Wrocławia z dnia 29.06.2017 r.
	20 000 000,00	wkład pieniężny – na podwyższenie kapitału zakładowego, Zarządzenie nr 7474/17 Prezydenta Wrocławia z dnia 10.07.2017 r.
Specjalistyczny Zakład Profilaktyczno – Lecznicyz PROVITA Sp. z o.o.	8 772 000,00	wkład niepieniężny (aport), Zarządzenie nr 6532/17 Prezydenta Wrocławia z dnia 14.03.2017 r.
	800 000,00	wkład pieniężny – na podwyższenie kapitału zakładowego, Zarządzenie nr 7480/17 Prezydenta Wrocławia z dnia 11.07.2017 r.
Agencja Rozwoju Aglomeracji Wrocławskiej S.A.	900 000,00	wkład pieniężny – na podwyższenie kapitału zakładowego, Zarządzenie nr 7972/17 Prezydenta Wrocławia z dnia 14 września 2017 r.
Wrocławskie Przedsiębiorstwo Hala Ludowa Sp. z o.o.	3 200 000,00	wkład pieniężny – na podwyższenie kapitału zakładowego, Zarządzenie nr 6283/17 Prezydenta Wrocławia z dnia 3.02.2017 r.
	4 000 000,00	dopłata – Zarządzenie nr 6862/17 Prezydenta Wrocławia z dnia 27.04.2017 r. - zwrócona w dniu 30.06.2017 r.
	450 000,00	wkład pieniężny – na podwyższenie kapitału zakładowego, Zarządzenie nr 7058/17 Prezydenta Wrocławia z dnia 25.05.2017 r.
	1 226 000,00	wkład pieniężny – na podwyższenie kapitału zakładowego, Zarządzenie nr 8698/17 Prezydenta Wrocławia z dnia 11.12.2017 r.
Wrocławskie Centrum Badań EIT+ Sp. z o.o.	4 000 000,00	wkład pieniężny – na podwyższenie kapitału zakładowego, Zarządzenie nr 6285/17 Prezydenta Wrocławia z dnia 3.02.2017 r.
	4 000 000,00	wkład pieniężny – na podwyższenie kapitału zakładowego, Zarządzenie nr 6285/17 Prezydenta Wrocławia z dnia 3.02.2017 r.

WYKAZ ZWYCZAJNYCH I NADZWYCZAJNYCH ZGROMADZEŃ WSPÓLNIKÓW/ WALNYCH ZGROMADZEŃ W POSZCZEGÓLNYCH SPÓŁKACH W 2017 R.

Nazwa Spółki	Zwyczajne Zgromadzenie Wspólników / Zwyczajne Walne Zgromadzenie w 2017 r.	Nadzwyczajne Zgromadzenie Wspólników / Nadzwyczajne Walne Zgromadzenie w 2017 r.
MPWiK S.A.	28 kwietnia	ilość: 4 24.02.2017 12.04.2017 12.07.2017 04.08.2017
MPK Sp. z o.o.	17 marca	Ilość: 18 31.01.2017

			16.03.2017 03.04.2017 10.05.2017 17.05.2017 29.06.2017 10.07.2017 27.07.2017 16.08.2017 04.10.2017 31.10.2017 14.11.2017 24.11.2017 29.11.2017 07.12.2017 14.12.2017 19.12.2017 22.12.2017
TBS Wrocław Sp. z o.o.	29 maja 29 czerwca	ilość: 6	13.02.2017 07.03.2017 11.04.2017 27.04.2017 31.08.2017 06.11.2017
Wrocławskie Mieszkania Sp. z o.o.	06 czerwca	Ilość: 9	31.01.2017 06.06.2017 16.03.2017 23.03.2017 28.07.2017 11.10.2017 06.11.2017 16.11.2017 24.11.2017
Wrocławskie Inwestycje Sp. z o.o.	19 czerwca	Ilość: 4	16.03.2017 09.06.2017 28.06.2017 28.07.2017
Stadion Wrocław Sp. z o.o.	12 czerwca	Ilość: 11	03.02.2017 23.03.2017 06.04.2017 19.04.2017 16.05.2017 14.07.2017 17.08.2017 02.10.2017 24.10.2017 17.11.2017 13.12.2017
Wrocławskie Centrum Treningowe SPARTAN Sp. z o.o.	05 czerwca	Ilość: 5	05.04.2017 09.06.2017 25.08.2017 24.11.2017 22.12.2017
Wrocławski Park Wodny S. A.	29 czerwca	Ilość: 1	28.03.2017
ZOO Wrocław Sp. z o.o.	21 czerwca	ilość: 6	06.02.2017 11.04.2017 02.06.2017 07.06.2017 29.11.2017 14.12.2017
Wrocławska Rewitalizacja Sp. z o.o.	30 czerwca	Ilość: 3	11.04.2017 3.08.2017 2.10.2017

Specjalistyczny Zakład Profilaktyczno – Leczniczy PROVITA Sp. z o.o.	26 czerwca	Ilość: 8	09.01.2017 18.01.2017 06.03.2017 23.03.2017 09.06.2017 11.07.2017 03.08.2017 24.11.2017
Agencja Rozwoju Aglomeracji Wrocławskiej S.A.	28 czerwca	Ilość: 2	2.06.2017 15.09.2017
Wrocławskie Przedsiębiorstwo Hala Ludowa Sp. z o.o.	27 czerwca	Ilość: 5	9.02.2017 28.04.2017 31.05.2017 5.09.2017 14.12.2017
Wrocławski Park Technologiczny S.A.	26 czerwca	Ilość: 2	11.04.2017 17.05.2017
Wrocławskie Centrum Badań EIT+ Sp. z o.o.	03 kwietnia	ilość: 2	06.02.2017 08.03.2017
Ekosystem Sp. z o.o.	14 czerwca	Ilość: 3	10.01.2017 22.02.2017 19.12.2017
Port Lotniczy Wrocław S.A.	07 czerwca	Ilość: 3	07.06.2017 23.06.2017 18.12.2017
Wrocławski Klub Sportowy „Śląsk Wrocław” S.A.	26 czerwca	Ilość: 1	19.10.2017
Data Techno Park Sp. z o.o.	22 czerwca	Ilość: 2	21.03.2017 28.09.2017
Dolnośląskie Centrum Medyczne DOLMED S.A.	09 czerwca	Ilość: 1	24.07.2017
Wrocławski komitet Organizacyjny – Światowe Igrzyska Sportowe 2017 Sp. z o.o. w likwidacji	26 maja	Ilość: 7	30.03.2017 03.04.2017 13.04.2017 09.05.2017 29.06.2017 11.07.2017 27.11.2017

KONTROLE W SPÓŁKACH GMINY WROCŁAW PRZEPROWADZONE W 2017 R.

Wykaz kontroli przeprowadzonych w spółkach z udziałem Gminy Wrocław

SPÓŁKA	DATA /UCHWAŁA NZW	PRZEMIOT KONTROLI	PROWADZONA PRZEZ
Wrocławskie Mieszkania Sp. z o.o.	Od 15 do 30 listopada 2017 r. nr 24/17 z dnia 6 listopada 2017 r. w sprawie przeprowadzenia kontroli w spółce Wrocławskie Mieszkania Sp. z o.o.	Kontrola w zakresie: – prawidłowość udzielenia ulg w spłacie należności pieniężnych w tytułu najmu lokali mieszkalnych, – prawidłowość i terminowość wykonywania procedur windykacyjnych względem dłużników, – egzekwowanie przez Spółkę zapisów w Umowach najmu i dzierżawy o poddaniu się egzekucji oraz podejmowanie czynności związanych z egzekucją dłużnika na podstawie tytułu egzekucyjnego, o którym mowa w art. 777 k.p.c.	Wydział Kontroli Urzędu Miejskiego Wrocławia

PLANOWANIE I REALIZACJA PROJEKTÓW INWESTYCYJNYCH I NIEINWESTYCYJNYCH O PRIORYTETOWYM ZNACZENIU DLA MIASTA WSPÓLFINANSOWANYCH Z POMOCOWYCH ŚRODKÓW KRAJOWYCH I ZAGRANICZNYCH

PROJEKT: SMART CITY WROCŁAW

Smart City to podejście do zarządzania miastem w sposób zrównoważony. Miasto smart to miasto mądre na wielu poziomach: miasto świadome swoich zasobów, świadome potrzeb swoich mieszkańców, gotowe do podejmowania ambitnych wyzwań i ulepszania wszystkich aspektów jego funkcjonowania w celu podnoszenia jakości życia mieszkańców. W 2017 r. projekty realizowane były na filarach: zarządzanie, gospodarka, środowisko, mobilność, mieszkańcy oraz warunki życia.

W ramach idei Smart City Wrocław w 2017 r. realizowane były projekty polegające na rozwoju już istniejących rozwiązań, jak również nad nowymi rozwiązaniami, które mają ułatwić życie mieszkańców Wrocławia. Przykładem są np. prace związane z rozbudową systemu ITS w którym główna uwaga skierowana była na rozwoju usług wspierających transport publiczny w mieście. Jednocześnie powstały nowe rozwiązania w zakresie podnoszenia standardu parkowania w ramach stref płatnego parkowania, co ma wpływać bezpośrednio na udogodnienie oraz zwiększyć dostępność miejsc postojowych w kluczowych miejscach miasta. W lutym 2017 podpisana została umowa z firmą ENIGMA, która uruchomiła i zarządza miejską wypożyczalnią samochodów elektrycznych „VOZILLA”. System wypożyczalni elektrycznych aut miejskich jest oparty o 200 samochodów firmy NISSAN, z możliwością rozbudowy. System jest oparty o model mieszany, użytkownicy mogą wypożyczyć i zwrócić pojazd zarówno na specjalnie wyznaczonych miejscach postojowych zlokalizowanych w ok. 60 stacjach jak również w dowolnie wybranym przez siebie miejscu zgodnym z prawem ruchu drogowego. W 2017 r. rozpoczęto dialog z mieszkańcami pod kątem ich potrzeb w kontekście Smart City. We wrześniu zorganizowano „Smart City Roadshow”, podczas którego zaproszono do rozmowy mieszkańców, włączając ich w proces decyzyjny na temat przyszłości i rozwoju na skalę niespotykaną do tej pory w Polsce. Poza standardowym warsztatem z użyciem opracowanej na potrzeby projektu Smart City Roadshow grze planszowej, Wrocław otworzył dyskusję w przestrzeni miejskiej poprzez „Smart Stoliki”. Właśnie dzięki takim spotkaniom chcemy podnosić umiejętności, a tym samym wspierać mieszkańców jaki i urzędników w tworzeniu i promocji inteligentnych działań. Stopniowo otwierane są dane, oddawane do dyspozycji mieszkańców - open data.

W dniach 9-10 czerwca w Centrum Historii Zajezdnia, zorganizowano pierwszy we Wrocławiu hackathon. Była to impreza łącząca ideę Smart City z energią i potencjałem startupów. Uczestnicy hackathonu, dobierali się w zespoły składające się z programistów, grafików, kreatorów, aktywnych mieszkańców. Drużyny pracowały nad swoimi innowacyjnymi pomysłami z zakresu Smart City przez 36 godzin. Dodatkowo uczestnicy mieli dostęp do otwartych danych miejskich (open data), co pozwoliło im w projektowanych rozwiązaniach bazować na rzeczywistych danych. Pomysły uczestników były nastawione na realne wyzwania i potrzeby miasta. Zespoły rozwijały przeróżne pomysły, począwszy od interaktywnych przystanków, przez drony kontrolujące jakość powietrza w mieście, skończywszy na systemie usprawniającym parkowanie w centrum. Zwycięski projekt zaskoczył wszystkich obecnych – była nim **audio mapa miasta dla osób niewidomych oraz niedowidzących**, mająca na celu ułatwienie codziennego poruszania się po Wrocławiu.

Aby przybliżyć idee Smart City najmłodszym wrocławianom zorganizowano cykl wydarzeń pod hasłem 3D SMART Kids, którego celem była promocja idei Smart City we Wrocławiu. Podczas warsztatów i wykładów dzieci poznały innowacyjne rozwiązania dedykowane miastu i mieszkańcom. Pierwsze spotkanie odbyło się 3 kwietnia w Centrum Rozwoju Zawodowego „Krzywy Komin”, a następne w dniach 10, 24 kwietnia oraz 8 maja. W warsztatach uczestniczyli uczniowie klas szkół podstawowych i gimnazjalnych była to nauka przez zabawę połączona z projektowaniem gry logicznej z wykorzystaniem elementów wzornictwa i wykładami o inteligentnym mieście.

W grudniu 2017 r. Miasto wzięło udział w prestiżowym wydarzeniu „Made in Wrocław”. Podczas tego spotkania zorganizowano zróżnicowane stoisko pod brandem SMART CITY WROCŁAW na którym przedstawiono flagowe produkty i rozwiązania w kontekście inteligentnego miasta. Zaprezentowano dziewięć firmy oraz startupy, które od podstaw wyrastały na lokalnym gruncie i dziś podbijają światowe rynki, a Miasto, między innymi dzięki tej współpracy, może wdrażać dla mieszkańców przydatne rozwiązania w inteligentnym mieście.

PROJEKT: SYSTEM INTEGRACJI USŁUG MIEJSKICH WE WROCŁAWIU

Celem projektu jest przeprowadzenie prac badawczych i rozwojowych w celu zoptymalizowania wykorzystania zasobów transportowych (wykorzystywanych w mieście) infrastrukturalnych (drogi, parkingi, chodniki) i mobilnych (rowery, wynajmowane auta, autobusy, tramwaje, taksówki, samochody, wózki inwalidzkie, inne).

W najbardziej rozbudowanym wariantcie system ma umożliwiać optymalizację w zakresie wyboru trasy podróży oraz doboru środka transportu na bazie zadanych przez użytkownika preferencji, lokalizację użytkownika (GSM, GPS, WiFi, Bluetooth), optymalizację kosztów podróży, monitoring lokalizacji różnych środków transportu, automatyczne rozliczanie z wykorzystaniem w jak najmniejszym stopniu sprzętu oraz wpływając w jak najmniejszym stopniu na architektoniczną i techniczną tkankę miasta.

Na ramach zawartego w grudniu 2015 r. porozumienia, firma Solid Solutions Sp. z o.o. zamontowała urządzenia beacon w wybranych pojazdach MPK oraz w obszarze starego miasta. Przeprowadzono testy łączności oraz zasięgu sygnału dla poszczególnych urządzeń. Firma przeprowadziła testy rozwiązań mobilnych w oparciu o technologie beaconów. Nadal trwają przygotowania do uruchomienia systemu analizy zajętości miejsc postojowych. W ramach zawartego w 2016 r. porozumienia firma Neurosoft Sp. z o.o. po zamontowaniu sprzętu, wykonała kalibrację systemu. Firma na bieżąco prowadzi weryfikację zbieranych danych, wprowadza nowe nastawy i optymalizuje system.

W połowie 2017 r. zostały zawarte dwa porozumienia. Pierwsze z nich określa sposób realizacji projektu przez firmę Thaumatec Sp. z o.o., jego celem jest rozwój na terenie Wrocław pilotażowej sieci radiowej niskiej mocy w technologii LoRaWAN, przeznaczonej do prowadzenia prac badawczo-rozwojowych nad komunikacją w zastosowaniach tzw. Internetu Rzeczy (IoT). Firma postawiła już trzy stacje bazowe i w chwili obecnej trwają przygotowania do postawienia kolejnej na budynku miasta. Drugie porozumienie zostało zawarte z firmą Parkanizer Sp. z o.o. na realizację projektu którego celem jest zaprojektowanie, zainstalowanie, skalibrowanie i test systemu do identyfikacji wolnych miejsc postojowych równoległych (zlokalizowanych wzdłuż fosy) w obszarze ul. Podwale we Wrocławiu (od skrzyżowania z ul. Świdnicką aż do skrzyżowania z pl. Orłąt Lwowskich). Wykonana została dokumentacja niezbędna do montażu i uruchomienia urządzeń. W grudniu 2017 r. zostało zawarte porozumienie z firmą ReviveMachines Sp. z o.o. na realizację projektu którego celem jest montaż urządzeń umożliwiających pomiar temperatury, diagnozowanie i pomiar Miejskiej Wyspy Ciepła oraz pomiar wilgotności zieleni miejskiej. Dodatkowo firma podejmie się próby integracji danych z różnych źródeł do wspólnej aplikacji horyzontalnej i budowania usług IoT Smart City.

PROJEKT: PROGRAM ŚCIEŻEK KULTUROWYCH CZTERECH ŚWIĄTYŃ

Celem Programu jest odtworzenie i udostępnienie mieszkańcom i turystom wartości kulturowych południowo-zachodniej części Starego Miasta oraz wykreowanie atrakcyjnej trasy turystycznej ukazującej historyczną wielokulturowość oraz otwartość i tolerancyjność współczesnego Wrocławia.

W 2017 r. rozpoczęto remont mykwy w ramach Programu „Rewaloryzacji Zespołu Zabytkowych pomieszczeń przy Synagodze pod Białym Bocianem w ramach programu Ścieżek Kulturowych Czterech Świątyń” w kompleksie przy ul. Włodkowica 5-7-9.

PROJEKT: INTELIGENTNE ZARZĄDZANIE INFORMACJĄ MIESZKAŃCA

Celem projektu jest podnoszenie jakości życia we Wrocławiu poprzez wdrożenie systemu citynello. Efektem stałego badania będzie określenie poziomu satysfakcji mieszkańców, turystów na temat życia we Wrocławiu i korzystania z infrastruktury miejskiej.

Umowa została zawarta 20 września 2017r. Wdrożenie systemu i rozpoczęcie zbierania opinii nastąpiło 11 grudnia 2017 r.

PROJEKT: RELIKWIE ZAMKU KSIĄŻĄT PIASTÓW ŚLĄSKICH

Celem projektu jest upowszechnianie obiektu jako atrakcji turystycznej dla zwiedzających oraz edukacja o dziedzictwie kulturowym.

Projekt jest realizowany we współpracy ze Zgromadzeniem Sióstr Szkolnych de Notre Dame oraz WCDN.

W ramach projektu odbyła się konferencja dla szkół w III kwartale 2017 r. Materiały promocyjne dotyczące projektu zostały zamieszczone na portalu miejskim www.wroclaw.pl i visitWroclaw.eu.

PROJEKT: INFRASTRUKTURA SPOŁECZNA

W ramach projektu realizowane są cztery zadania, które otrzymały dofinansowanie z Regionalnego Programu Operacyjnego dla Województwa Dolnośląskiego na lata 2014-2020:

„Remont i przebudowa wraz z wyposażeniem trzech mieszkań o charakterze wspomaganym we Wrocławiu”

Przedmiotem projektu jest remont i przebudowa oraz wyposażenie trzech mieszkań o charakterze wspomaganym we Wrocławiu w lokalach przy ul. Kosmonautów 315/1, ul. Św. Jerzego 19/3, ul. Dubois 22A/39.

Projekt polega na remoncie i przebudowie oraz wyposażeniu infrastruktury zdegradowanych budynków w celu ich adaptacji na mieszkania o charakterze wspomaganym dla osób zagrożonych wykluczeniem społecznym z powodu bezdomności, przemocy, wychodzenia z pieczy zastępczej. Wsparcie będzie powiązane z procesem aktywizacji społeczno-zawodowej, mającej na celu usamodzielnienie ekonomiczne osób zagrożonych wykluczeniem społecznym.

Data rozpoczęcia realizacji zadania 29 grudnia 2017 r.

Data zakończenia realizacji zadania 28 marca 2019 r.

Całkowita wartość zadania: 571 821,16 zł.

Wartość dofinansowania: 486 047,99 zł.

„Remont i przebudowa wraz z wyposażeniem czterech mieszkań o charakterze wspomaganym we Wrocławiu”

Przedmiotem projektu jest remont i przebudowa oraz wyposażenie 4 mieszkań o charakterze wspomaganym we Wrocławiu w lokalach przy ul. Mazowieckiej 19/6, ul. B. Prusa 42/9, ul. Dubois 22A/21, ul. Wygodnej 10/6.

Projekt polega na remoncie i przebudowie oraz wyposażeniu infrastruktury zdegradowanych budynków w celu ich adaptacji na mieszkania o charakterze wspomaganym dla osób zagrożonych wykluczeniem społecznym z powodu bezdomności, przemocy, wychodzenia z pieczy zastępczej. Wsparcie będzie powiązane z procesem aktywizacji społeczno-zawodowej, mającej na celu usamodzielnienie ekonomiczne osób zagrożonych wykluczeniem społecznym.

Data rozpoczęcia realizacji zadania 29 grudnia 2017 r.

Data zakończenia realizacji zadania 28 marca 2019 r.

Całkowita wartość zadania: 668 124,44 zł.

Wartość dofinansowania: 567 905,77 zł.

„Utworzenie dziennych domów pomocy przy ulicach Semaforowej 5 oraz Karmelkowej 25 we Wrocławiu”

Projekt jest inwestycją o charakterze infrastrukturalnym. Zakres projektu obejmuje remont i przebudowę budynku przy ul. Semaforowej na potrzeby utworzenia dwóch dziennych domów pomocy oraz przebudowę i remont części budynku obecnie funkcjonującego DPS z wydzieleniem i częściową zmianą funkcji użytkowania na potrzeby dziennego domu pomocy przy ul. Karmelkowej. W ramach zadania zaplanowano również wdrożenie usług opiekuńczych i wspierających, zapewniających aktywizację w sferze

fizycznej, intelektualnej oraz społecznej. Umożliwiony zostanie udział w zajęciach terapeutycznych, ruchowych, rehabilitacyjnych, rekreacyjnych i towarzyskich.

Data rozpoczęcia realizacji zadania: 15 grudnia 2017 r.

Data zakończenia realizacji zadania: 15 maja 2019 r.

Całkowita wartość zadania: 5 786 151,15 zł.

Wartość dofinansowania: 3 425 881,61 zł.

„Utworzenie Dziennego Domu Pomocy i Klubu Integracji Społecznej przy ul. Skoczylasa 8 we Wrocławiu oraz rozbudowa Wrocławskiego Centrum Integracji przy ul. Strzegomska 49 we Wrocławiu”

Projekt jest inwestycją o charakterze infrastrukturalnym. Zakres projektu obejmuje remont i przebudowę budynku przy ul. Skoczylasa na potrzeby dziennego domu pomocy, Klubu Integracji Społecznej oraz przebudowę Wrocławskiego Centrum Integracji Społecznej. W ramach projektu zaplanowano świadczenie kompleksowej usługi dziennej pomocy osobom niesamodzielnym. Ponadto zaplanowano wdrożenie działań aktywizujących w ramach KIS i działalności WCI, przywracającym osoby nieaktywne zawodowo na rynek pracy.

Data rozpoczęcia realizacji zadania: 15 grudnia 2017 r.

Data zakończenia realizacji zadania: 30 sierpnia 2019 r.

Całkowita wartość zadania: 10 363 031,99 zł.

Wartość dofinansowania: 7 594 237,26 zł.

PROJEKT: SZKOŁA W AGLOMERACJI

W ramach projektu realizowane były zadania, które otrzymały dofinansowanie z Regionalnego Programu Operacyjnego dla Województwa Dolnośląskiego na lata 2014-2020:

„Edukacja i partnerstwo bez barier - upowszechnienie i zapewnienie wysokiej jakości edukacji przedszkolnej poprzez utworzenie nowych miejsc wychowania przedszkolnego, organizację dodatkowych zajęć edukacyjnych dla dzieci oraz podnoszenie kwalifikacji nauczycieli w 16 wybranych placówkach na terenie WrOF (Wrocław, Kobierzyce, Sobótka, Miękinia, Oborniki Śląskie i Długołęka)”.

Przedmiotem projektu jest zwiększenie dostępności i podniesienie jakości wychowania przedszkolnego w 14 przedszkolach i 2 oddziałach przedszkolnych gmin ZIT WrOF (Wrocław, Oborniki Śląskie, Kobierzyce, Sobótka, Miękinia, Długołęka). Zgodnie ze zdiagnozowanymi potrzebami w gminach, tj. niewystarczający dostęp do wychowania przedszkolnego, niewystarczające kwalifikacje/kompetencje nauczycieli (szczególnie z zakresu pedagogiki specjalnej), niewystarczająca oferta edukacyjna w stosunku do potrzeb dzieci, w tym dzieci z niepełnosprawnościami. Działania zaplanowane w projekcie to uruchomienie 710 nowych miejsc przedszkolnych w 8 ośrodkach wychowania przedszkolnego z gmin: Wrocław, Miękinia, Sobótka, Kobierzyce, Oborniki Śląskie, Długołęka, zorganizowanie zajęć dodatkowych we wszystkich ośrodkach wychowania przedszkolnego, objęcie kursami, szkoleniami lub studiami podyplomowymi 122 nauczycieli.

Data rozpoczęcia realizacji zadania: 1 lipca 2016 r.

Data zakończenia realizacji zadania: 31 marca 2018 r.

Całkowita wartość zadania: 8 676 630,85 zł.

Wartość dofinansowania: 7 375 136,21 zł.

„Edukacja przedszkolna bez barier - upowszechnienie i zapewnienie wysokiej jakości edukacji przedszkolnej w Gminie Wrocław”

Przedmiotem zadania jest zwiększenie dostępności i podniesienie jakości wychowania przedszkolnego w wybranych 7 przedszkolach na terenie Gminy Wrocław. Konieczność realizacji zadania została określona na podstawie zdiagnozowanych potrzeb w przedszkolach, tj: niewystarczająca liczba miejsc przedszkolnych, poszerzenie oferty edukacyjnej skierowanej do potrzeb dzieci, w tym dzieci z niepełnosprawnościami,

podniesienie kwalifikacji i kompetencji nauczycieli, szczególnie w zakresie pedagogiki specjalnej. W ramach projektu zaplanowano uruchomienie 600 nowych miejsc przedszkolnych, zorganizowanie zajęć dodatkowych dla 736 dzieci, doskonalenie umiejętności i kompetencji zawodowych 99 nauczycieli. W celu uatrakcyjnienia realizowanych zajęć dodatkowych, zostaną zakupione pomoce dydaktyczne oraz wyposażenie.

Data rozpoczęcia realizacji zadania: 1 lipca 2017 r.

Data zakończenia realizacji zadania: 31 sierpnia 2018 r.

Całkowita wartość projektu: 7 908 567,70 zł.

Kwota dofinansowania: 6 722 282,54 zł.

„Matematyczne eksperymenty – poprawa jakości nauczania matematyki w szkołach podstawowych i ponadgimnazjalnych w Gminie Wrocław”

Celem projektu jest poprawa efektywności nauczania matematyki poprzez stworzenie warunków do nauczania eksperymentalnego we Wrocławiu. Realizacja zadania odpowiada na zdiagnozowane w szkołach potrzeby podnoszenia kompetencji uczniów i nauczycieli z zakresu nauk ścisłych, spowodowanych błyskawicznym rozwojem technicznym i technologicznym przy jednoczesnym wykorzystaniu nowoczesnych pomocy dydaktycznych. Projektem objętych zostało 48 wybranych szkół na terenie Wrocławia, w tym 28 szkół podstawowych, 7 liceów ogólnokształcących, 13 techników. Realizacja zadania skierowana jest do 3542 uczniów klas IV, V i VI szkół podstawowych oraz klas I i II szkół ponadgimnazjalnych. W ramach projektu realizowane będą działania związane z podniesieniem kompetencji uczniów poprzez organizację zajęć rozwijających uzdolnienia, zajęć dydaktyczno-wyrównawczych, warsztatów. Zaplanowano Przeprowadzenie szkoleń i konsultacji dla nauczycieli matematyki. Pracownie matematyczne zostaną wyposażone w sprzęt i pomoce dydaktyczne.

Data rozpoczęcia realizacji zadania: 1 września 2017 r.

Data zakończenia realizacji zadania: 30 czerwca 2019 r.

Całkowita wartość zadania: 5 891 633 zł.

Kwota dofinansowania: 5 597 051 zł.

PROJEKT: NAUKA PROGRAMOWANIA W SZKOŁACH Z WYKORZYSTANIEM NARZĘDZI CYFROWYCH

Celem projektu jest poprawa warunków kształcenia w wybranych wrocławskich szkołach podstawowych, szczególnie w zakresie nauk cyfrowych oraz matematyczno-przyrodniczych poprzez wyposażenie szkół w sprzęt cyfrowy wraz z kompletnym oprogramowaniem dydaktycznym. Wybrane szkoły zostaną eksperymentalnie wyposażone w zestawy specjalnych robotów do nauki programowania wraz z urządzeniami przenośnymi do programowania. W ramach projektu realizowane jest zadanie, które otrzymało dofinansowanie z Regionalnego Programu Operacyjnego dla Województwa Dolnośląskiego na lata 2014-2020:

"Wyposażenie wrocławskich szkół w pracownie przedmiotowe"

Projekt realizowany jest w 16 wrocławskich szkołach podstawowych i polega na wyposażeniu pracowni komputerowych w nowoczesny sprzęt wraz z oprogramowaniem, laptopy dla nauczycieli oraz tablice interaktywne wraz z oprogramowaniem. Zadania realizowane jest w szkołach; SP 3, SP 8, SP 10, SP 20, SP 27, SP 47, SP 53, SP 61, SP 80, SP 83, SP 85, SP 96, SP 109, SP 118, SP oraz w nowo wybudowanych szkołach przy ul. Głównej i SP przy ul. Kłodzkiej. W ramach zadania zaplanowano wyposażenie trzech szkół SP 83, SP 96 i SP 118 w 3 zestawy robotów do nauki programowania.

Data rozpoczęcia realizacji zadania: 1 września 2016 r.

Data zakończenia realizacji zadania: 31 lipca 2017 r.

Całkowita wartość zadania: 3 498 995,88 zł.

Kwota dofinansowania: 1 922 698,23 zł.

PROJEKT: REWITALIZACJA MIASTA WROCŁAWIA

W okresie objętym sprawozdaniem podpisano 11 wskazań do realizacji:

- wskazanie do realizacji nr 1/17 z dn. 18 stycznia 2017r. na kwotę: 792 052,44 zł.
Przedmiot: „Stałe monitorowanie problemów rewitalizacyjnych w okresie styczeń-grudzień 2017”,
- wskazanie do realizacji nr 2/17 z dnia 18 stycznia 2017 r. na kwotę: 40 196,40 zł.
Przedmiot: „Pełnienie funkcji gospodarza zespołu zabudowy Ruska 46 abc jako miejsca wydarzeń kulturalnych”,
- wskazanie do realizacji nr 3/17 z dnia 15 lutego 2017r. na kwotę: 152 416,60 zł.
Przedmiot: „WUWA – prowadzenie realizacji inwestycji pn. Zagospodarowanie przestrzeni publicznych na historycznym osiedlu WUWA we Wrocławiu – etap II”,
- wskazanie do realizacji nr 4/17 z dnia 15 lutego 2017 r. na kwotę: 45 729,15 zł.
Przedmiot: „Pełnienie roli gospodarza i koordynatora na skwerze aktywności miejskich u zbiegu ulic Paulińskiej i Rydygiera”,
- wskazanie do realizacji nr 5/17 z dnia 17 marca 2017r. na kwotę: 45 440,00 zł.
Przedmiot: „InfoWUWA – stworzenie punktu informacyjno – usługowego na historycznym osiedlu WUWA we Wrocławiu”,
- wskazanie do realizacji nr 6/17 z dnia 23 marca 2017 r. na kwotę: 38 134,18 zł.
Przedmiot: „Przygotowanie i realizacja urbanistycznego konkursu studialnego dla obszaru przy dawnej fabryce wódek Karla Schirdewana i ruinie kościoła przy ul Żabia Ścieżka”,
- wskazanie do realizacji nr 7/17 z dnia 03 kwietnia 2017 r. na kwotę: 107 170,34 zł.
Przedmiot: „Opracowanie wniosków aplikacyjnych projektów wytypowanych z Listy A LPR 2016-2018”,
- wskazanie do realizacji nr 8/17 z dnia 11 kwietnia 2017 r. na kwotę: 41 721,60 zł.
Przedmiot: „ Modernistyczne osiedle WUWA i inne osiedla Werkbundu – sieć współpracy”,
- wskazanie do realizacji nr 9/17 z dnia 22 sierpnia 2017 r. na kwotę: 60 417,60 zł.
Przedmiot: „Przygotowanie inwestycji polegającej na wprowadzeniu zieleni na szczytowych ścianach kamienic na Nadodrze i Przedmieściu Oławskim”,
- wskazanie do realizacji nr 10/17 z dnia 22 sierpnia 2017 r. na kwotę: 49 052,40 zł.
Przedmiot: „Aktualizacja LPR na lata 2016-2018 dla obszaru wsparcia we Wrocławiu na potrzeby II etapu aplikowania o środki unijne z RPO WD 2014-2020”,
- wskazanie do realizacji nr 11/17 z dnia 22 sierpnia 2017 r. na kwotę: 99 538,56 zł.
Przedmiot: „Stworzenie Inkubatora Aktywności Lokalnych na Przedmieściu Oławskim”.

W okresie objętym sprawozdaniem podpisano umowy:

- Umowa nr 1/MODELOWA/2017 z dnia 30 maja 2017 r. na kwotę 3 034 485,00 zł.
Przedmiot: „ Operat projektu 4 kąty na trójkacie”,
- Umowa nr 1/RUSKA/2017 z dnia 17 lipca 2017 r. na kwotę 1 161 768,60 zł.
Przedmiot: „Operator projektu Ruska 46 abc – przestrzeń dla kultury”,
- Umowa nr 1/04/WUWA/GW/2017 z dnia 18 lipca 2017 r. na kwotę 59 778,00 zł.
Przedmiot: „Opracowanie projektu budowlanego zamiennego dla inwestycji”,
- Umowa nr 1/03/WUWA/GW/2017 z dnia 31 marca 2017 r. na kwotę 48 000,00 zł.
Przedmiot: „Sprawowanie nadzoru autorskiego nad realizacją inwestycji na historycznym osiedlu WUWA we Wrocławiu”,
- Umowa nr 1/03/PO/KON/GW/2017 z dnia 18 kwietnia 2017 r. na kwotę 70 000,00 zł.
Przedmiot: „Konkurs studialny na zagospodarowanie terenu pomiędzy rzeką Oławą i ul. Żabia Ścieżka, Traugutta, Szybka we Wrocławiu”.

PROJEKT: KAWKA – LIKWIDACJA NISKIEJ EMISJI NA TERENIE WROCŁAWIA

„Kawka” to nazwa ogólnopolskiego programu, którego celem jest poprawa jakości powietrza na terenie Wrocławia. Środki finansowe, które miast pozyskało z Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej oraz Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska we Wrocławiu zostały przeznaczone na działania zmierzające do likwidacji niskiej emisji, wspierając wzrost efektywności energetycznej i rozwój rozproszonych odnawialnych źródeł energii.

Miasto Wrocław przeprowadziło dla mieszkańców Wrocławia nabór wniosków o udzielanie dotacji celowej z budżetu Miasta do wymiany lokalnych źródeł ciepła na proekologiczne

oraz towarzyszącej termomodernizacji w przypadku budynków wielorodzinnych. Program ten był realizowany w oparciu o uchwałę Nr LVIII/1486/14 Rady Miejskiej Wrocławia z 22 maja 2014 r. w sprawie określenia zasad udzielania dotacji celowej z budżetu Miasta na zadania służące ochronie powietrza, polegające na trwałej zmianie ogrzewania węglowego na proekologiczne. W ramach prowadzonego programu dotacyjnego w 2017 r. **wymieniono 1431 węglowych źródeł ciepła** w tym piece kaflowe, etażowe, kuchnie węglowe i zamieniono je na inne proekologiczne źródła tj. kotły gazowe, ogrzewanie elektryczne, pompy ciepła w ilości: 1020. W ramach projektu przeprowadzono również kampanię społeczną pokazującą korzyści zdrowotne i społeczne z eliminacji niskiej emisji. Za pośrednictwem mediów informowano mieszkańców Wrocławia o negatywnych skutkach spalania odpadów i złej jakości węgla w domowych piecach. Zorganizowano liczne spotkania oraz debaty otwarte z mieszkańcami, Zarządcami i radami osiedla. Przeprowadzono warsztaty edukacyjne w szkołach i przedszkolach.

PROJEKT: PROGRAM MAŁEJ RETENCJI Z WYKORZYSTANIEM ISTNIEJĄCYCH ZBIORNIKÓW WODNYCH NA TERENIE WROCŁAWIA

Projekt realizuje politykę zrównoważonego gospodarowania wodami opadowymi i roztopowymi we Wrocławiu, wyrażoną w zarządzeniu nr 6541/17 Prezydenta Wrocławia z dnia 17 marca 2017 r. w sprawie gospodarowania wodami opadowymi we Wrocławiu.

Rozwój miasta i zmiany klimatyczne sprawiają, że gospodarowanie wodami opadowymi i roztopowymi na terenie Wrocławia ma coraz większy wpływ zarówno na sposób jego funkcjonowania, jak i stan środowiska naturalnego. W szczególności sposób eksploatacji kanalizacji deszczowej i systemu melioracji komunalnych determinuje w wielu przypadkach rozwój przestrzenny gminy. Z uwagi na konieczność zapewnienia bezpieczeństwa powodziowego, zabezpieczenie przed lokalnymi podtopieniami i minimalizacji skutków nasilających się okresów suszy, zagadnienie to stało się jednym z działań priorytetowych Miasta.

Zakres planowanych działań w projekcie składa się z trzech etapów. Pierwszy, pilotażowy, polegający na zmodernizowaniu priorytetowych zbiorników wodnych, drugi, na wykonaniu koncepcji małej retencji dla obszaru całego Wrocławia, trzeci, wdrożeniowy, polegający na sukcesywnej realizacji inwestycji zgodnie z założonym harmonogramem. W 2017 r. przystąpiono do opracowania wykazu pierwszej grupy zbiorników wodnych przewidzianych do modernizacji wraz z przygotowaniem wstępnej inwentaryzacji zbiorników pod kątem roli w miejskim systemie zagospodarowania wód opadowych i roztopowych.

PROJEKT: POZYSKANIE ŚWIADECTW EFEKTYWNOŚCI ENERGETYCZNEJ TZW. BIAŁYCH CERTYFIKATÓW

Projekt ma na celu uzyskanie świadectw efektywności energetycznej tzw. białych certyfikatów. Białe certyfikaty to świadectwa potwierdzające zaoszczędzenie określonej ilości energii w wyniku realizacji inwestycji służących poprawie efektywności energetycznej. Białe certyfikaty posiadają prawa majątkowe i są przedmiotem obrotu na towarowej giełdzie energii.

Wrocław postanowił kontynuować podjęte w latach ubiegłych działania. Zakres planowanych zadań w projekcie składa się z kilku etapów. Sporządzenia wykazu planowanych przedsięwzięć, służących poprawie efektywności energetycznej w zakresie budowy, przebudowy lub remontów budynków stanowiących jej własność, drugi na uzyskaniu audytów efektywności energetycznej dla planowanych przedsięwzięć, trzeci na złożeniu wniosków do Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki i uzyskaniu świadectw efektywności energetycznej, czyli tzw. „białych certyfikatów”. W 2017 r. podjęto działania zmierzające do inwentaryzacji gminnego zasobu w zakresie zużycia energii, mediów na cele grzewcze, oświetlenie etc.

PROJEKT: NISKOEMISYJNY TRANSPORT PUBLICZNY

Celem projektu jest współpraca przy opracowaniu, przetestowaniu, wdrożeniu i sprzedaży nowych, innowacyjnych technologii w obszarze bezemisyjnego autobusowego transportu

publicznego. Pomiędzy Narodowym Centrum Badań i Rozwoju, Miejskim Przedsiębiorstwem Komunikacyjnym we Wrocławiu oraz Miastem Wrocław zawarte zostało porozumienie o ścisłej współpracy. Wypracowanie treści porozumienia wymagało czasochłonnych i długotrwałych negocjacji. W tym czasie powstało wiele koncepcji, opinii prawnych i analiz, które miały jeden cel zapewnić dla Miasta jak najlepsze warunki oraz produkty. Gmina Wrocław zleciła opracowanie szczegółowego dokumentu Politechnice Wrocławskiej, który miał odpowiedzieć na najważniejsze pytanie jakie obecnie stosowane technologie i rozwiązania najkorzystniej będzie można wdrożyć w Mieście. Powyższy dokument stał się bardzo pomocny w trakcie negocjacji z NCBR. W momencie gdy wszystkie strony zaakceptowały postanowienia umowy, Miasto wywiązało się ze swoich obowiązków poprzez przekazanie do NCBR szczegółowej specyfikacji technicznej autobusów oraz wskazania lokalizacji linii, na których będą kursowały pojazdy bezemisyjne oraz wskazało lokalizację linii testowej wraz z przyszłymi punktami ładowania. Specyfikacja, o której mowa, uwzględnia warunek polegający na tym, że pojazd nie może być wyposażony w silnik spalania wewnętrznego, którego cykl pracy prowadzi do emisji gazów cieplarnianych. W następstwie naszych zakontraktowanych działań, NCBR złożył oficjalny wniosek o zawarcie nowej umowy. Spowodowało to powrót do punktu wyjścia i zapoczątkowało procesy analizy zapisów nowej umowy od początku. Negocjacje rozpoczęły się od nowa, NCBR chciał wprowadzić szereg mniej korzystnych zapisów dla Miasta. Długotrwały proces złożonych negocjacji doprowadził do skonstruowania dobrej korzystnej umowy. W konsekwencji zawarcia drugiej umowy, pierwsza została unieważniona. W rezultacie z nowych zapisów umowy wynika, iż NCBR wspólnie z Miastem przeprowadzi postępowanie o udzielenie zamówienia publicznego w trybie partnerstwa innowacyjnego na opracowanie bezemisyjnych pojazdów transportu publicznego, które będą posiadać określone przez NCBR cechy innowacyjne, wraz z infrastrukturą niezbędną do ich funkcjonowania oraz dostawę tych pojazdów wraz z infrastrukturą umożliwiającą przetestowanie pojazdów na co najmniej jednej z linii.

PROJEKT: BARKA

Początkowo, założeniem projektu była najbardziej efektywna sprzedaż zestawu: barki wraz z pchaczem. W trakcie procedury sprzedażowej, dokładnie po opublikowaniu ogłoszenia o zamiarze sprzedaży statku, zgłosiło się wiele podmiotów publicznych oraz prywatnych z pomysłami jak w ciekawy sposób zagospodarować obiekt pływający. Mając na uwadze całą historię statku, zdecydowano, iż w dalszym ciągu będzie służył kształceniu młodzieży w zawodzie technik żeglugi śródlądowej. Powyższa decyzja miasta zbiegła się w czasie z decyzją ministerstwa gospodarki morskiej i żeglugi śródlądowej o powołaniu szkoły średniej o profilu żeglugi śródlądowej. Zdecydowano o zmianie zakresu projektu ze sprzedaży statku na przekazanie nieodpłatnie statku oraz udostępnienia pomieszczeń dla nowej szkoły. W ramach projektu przygotowano dokumentację przekazania nieodpłatnego zestawu pływającego oraz przygotowano dokumentację przekazania nieodpłatnego pomieszczeń dla nowej szkoły. Cel główny oraz cele szczegółowe projektu zostały osiągnięte. Zakres projektu został zrealizowany. Statek oraz pomieszczenia zostały przekazane. W dniu 20 listopada 2017 r. została sporządzona Karta zamknięcia projektu.

PROJEKT: KOORDYNACJA DZIAŁAŃ ZWIĄZANYCH Z RZEKAMI WROCŁAWIA

Celem głównym projektu jest przybliżenie rzek przepływających przez Wrocław mieszkańcom i użytkownikom miasta, a także zwrócenie mieszkańców do rzeki, wody i upowszechnianie spędzania w ich okolicy czasu wolnego. W 2017 r. działania skupiały się przede wszystkim na realizacji koncepcji Wrocławia, jako miejsca, które będzie przyjazne dla wypoczynku nad wodą, rekreacji oraz sportów wodnych. Dużą rolę w zadaniach koordynatora ds. rzek odgrywa edukacja i kształtowanie tzw. kultury nad wodą. Monitoring przyszłych inwestycji pod kątem spójności, zbieranie informacji od mieszkańców, szukanie barier, które często przy stosunkowo niewielkich nakładach można wyeliminować. Miasto nad wodą ciągle nie jest wystarczająco przyjazne dla mieszkańców i musimy jeszcze mocniej zaznaczyć priorytet tych zadań. W ramach programu w 2017 r. wydano **21 opinii** w zakresie uzgodnienia lokalizacji dzierżawy

przystani pasażerskiej, przystani wodnej, postoi obiektów pływających, przestrzeni ogólnodostępnej, rekreacyjnej typu plaża, dzierżawy lustra wody oraz części i całości urządzeń wodnych. Współpracowano z Regionalnym Zarządem Gospodarki Wodnej we Wrocławiu oraz Urzędem Żeglugi Śródlądowej we Wrocławiu w celu zwiększenia gospodarczego wykorzystania wrocławskiego węzła wodnego. Podjęto szereg działań zmierzających do uruchomienia śluzy Mieszcząskiej, zdiagnozowanego wąskiego gardła na drodze wodnej.

PROJEKT: ODBUDOWA BEZCENNYCH BAROKOWYCH ORGANÓW MICHAELA ENGLERA W KOŚCIELE PW. ŚW. ELŻBIETY WE WROCŁAWIU

Organy spłonęły podczas pożaru wrocławskiej Bazyliki św. Elżbiety w 1976 r. Projekt przewiduje odbudowę organów w ciągu czterech lat. By tak się stało, konieczne jest jednak zaangażowanie wielu instytucji i firm. Barokowe organy były jednymi z najwspanialszych instrumentów tego typu na świecie - zostały zbudowane w latach 1752 - 1760 przez wybitnego organmistrza Michaela Englera Młodszeo. Przechodziły różne koleje losu. Były wielokrotnie uszkodzone w czasie działań wojennych, m.in. w czasie oblężenia Wrocławia przez wojska Napoleona w 1806 r. Ze względu na swe unikatowe walory zawsze były remontowane. Odbudowanie ich nie tylko pozwoli na przywrócenie dawnego blasku pięknej wrocławskiej farze, ale także stanie się ogromną atrakcją, przyciągającą wiernych, turystów i miłośników muzyki organowej, zarówno z kraju jak i z zagranicy. Odbudowa organów jest jednak przedsięwzięciem bardzo złożonym, zarówno pod względem technicznym, konserwatorskim, artystycznym, jak i finansowym. Obecnie trwają prace nad odbudową empery organowej oraz trwa postępowanie w trybie przetargu nieograniczonego, które ma na celu wyłonienie wykonawcy odbudowy instrumentu i zdobień. W celu właściwego przeprowadzenia postępowania przetargowego oraz na etap realizacji projektowania i odbudowy organów powołano grupę doskonałych ekspertów, którzy będą weryfikować, oceniać i kontrolować procesy związane z tworzeniem organów oraz barokowych zdobień podczas całego cyklu zamawiania, produkcji i montażu Organów.

PROJEKT: ORGANIZACJA CEREMONII OTWARCIA I CEREMONII ZAMKNIĘCIA 10. ŚWIATOWYCH IGRZYSK SPORTOWYCH THE WORLD GAMES 2017

W lipcu 2017 r. odbyły się we Wrocławiu 10. Światowe Igrzyska Sportowe The World Games 2017. Jednymi z najważniejszych wydarzeń Igrzysk były Ceremonie Otwarcia i Zamknięcia. Projekt realizowany był przy współpracy z zespołem projektowym z Wrocławskiego Komitetu Organizacyjnego - Światowe Igrzyska Sportowe 2017 Sp. z o.o.

Ceremonia Otwarcia

Ceremonia Otwarcia była jednym z najważniejszych wydarzeń podczas Igrzysk TWG 2017. Z uwagi na rangę i skalę wydarzenia, jego realizacja została powierzona wybranej w przetargu, jednej z największych w Polsce, profesjonalnej i doświadczonej agencji eventowej - firmie Walk Events. Agencja była odpowiedzialna za kreację artystyczną oraz za całą logistykę przedsięwzięcia na stadionie, a także za przeprowadzenie kilku eventów promocyjnych mających na celu zaangażowanie mieszkańców w przygotowanie widowiska i zachęcenie do jego obejrzenia.

Ceremonia Otwarcia odbyła się na Stadionie Wrocław 20 lipca 2017 r. Było to pierwsze tego typu widowisko w Polsce zorganizowane na tak dużą skalę. W Ceremonii wzięło udział ok. 35 tysięcy osób: widzów, sportowców, wolontariuszy, dziennikarzy, zaproszonych gości, artystów itd. Przebieg wydarzenia transmitowały telewizje z ponad 100 krajów, w tym polska stacja telewizyjna Polsat. Poza obowiązkowym protokołem, zbliżonym do protokołu Igrzysk Olimpijskich (m.in. przemarsz sportowców, wciągnięcie flag, ślubowanie), w trakcie Ceremonii Otwarcia pojawiło się szereg elementów artystycznych, w szczególności związanych z prezentacją dyscyplin sportowych TWG 2017 i promocją Wrocławia. Całość zakończył godzinny koncert polskich gwiazd.

Ceremonia została bardzo dobrze odebrana przez uczestników, a jej sukces przełożył się na wysoką frekwencję podczas całych Igrzysk.

Ceremonia Zamknięcia

Ceremonia Zamknięcia, podczas której oficjalnie zakończono Igrzyska TWG 2017, odbyła się 30 lipca 2017 r. na pl. Wolności we Wrocławiu. Ceremonia miała bardziej wymiar lokalny, była formą podziękowania dla sportowców, wolontariuszy i mieszkańców Wrocławia za ich udział w Igrzyskach. Obok elementów oficjalnych tj. prezentacji sportowców i wolontariuszy oraz przekazania flagi TWG kolejnemu organizatorowi Igrzysk, scenariusz wydarzenia obejmował przygotowany specjalnie na tą okazję program artystyczny. W atmosferze „fiesty” uczestnicy mieli okazję wspólnie świętować zakończenie Igrzysk.

Podobnie jak w przypadku Ceremonii Otwarcia, kreacja artystyczna, przygotowanie oraz realizacja Ceremonii Zamknięcia zostały powierzone podmiotom zewnętrznym, tj. Biuru Festiwalowemu Impart 2016 (doświadczony producent i koordynator setek wydarzeń zorganizowanych w ramach Europejskiej Stolicy Kultury 2016) oraz wrocławskiej agencji eventowej MOOQ.

PROJEKT: POPULARYZOWANIE SPORTÓW WCHODZĄCYCH W SKŁAD WORLD GAMES 2017 WE WROCŁAWSKICH PLACÓWKACH OŚWIATOWYCH

Biegi na orientację

W ostatnim etapie projektu (styczeń – maj 2017) wzięło udział **3 933 uczniów** z 18 wrocławskich szkół. W czerwcu zorganizowano dla szkół finałowy event – I Mistrzostwa Wrocławia w Biegu na Orientację, które przyciągnęły 368 uczestników.

W lipcu podsumowano projekt „Orientuj się”. Wzięło w nim łącznie udział 15985 uczniów z 72 szkół. W ramach projektu szkoły otrzymały profesjonalne mapy swoich placówek. Przeszkolono nauczycieli w-fu. Dzieci i młodzież została zapoznana z dyscypliną i ideą The World Games 2017. W ramach lekcji w-fu zostały zorganizowane dla uczniów zajęcia z trenerami biegów na orientację. Nauczyciele mieli stałe wsparcie merytoryczne w zakresie realizacji zajęć.

W ostatnich 6 miesiącach przed igrzyskami The World Games zintensyfikowano spotkania z dyscyplinami The World Games w szkołach – **Roadshow Flagi The World Games 2017**. Ceremonii przekazania Flagi przez reprezentację szkoły lub przedszkola towarzyszyła zabawa w miasteczku sportowym z dyscyplinami The World Games 2017. Celem przedsięwzięcia było dotarcie do jak największej liczby dzieci, rodziców oraz nauczycieli oraz przybliżenie im sportów TWG 2017 w formie zabawy.

Zakończono realizację projektu we wrześniu 2017 r.

PROJEKT: KAMPANIA EDUKACYJNO – INFORMACYJNA Z ZAKRESU OCHRONY BIORÓŻNORODNOŚCI ORAZ OCHRONY JAKOŚCI POWIETRZA WE WROCŁAWIU I 10 GMINACH DOLNEGO ŚLĄSKA

Zakończono I etap prac (sierpień – grudzień 2017) – przygotowanie i złożenie wniosku o dofinansowanie kampanii edukacyjno-informacyjnej z zakresu ochrony bioróżnorodności oraz ochrony jakości powietrza we Wrocławiu i 10 gminach Dolnego Śląska. Gmina wnioskowała o kwotę 316 667,19 zł. Do realizacji projektu pozyskano 3 partnerów: Wyższą Szkołę Bankową, Wojewódzkiego Inspektora Ochrony Środowiska oraz Fundację Centrum Aktywnego Wsparcia. Kampania będzie prowadzona w latach 2018-2019. Rozstrzygnięcie konkursu na dofinansowanie planowane jest na luty 2018 r. Całkowita wartość projektu realizowanego przez 4 podmioty to 592 561,40 zł (dofinansowanie 85%).

PROJEKT: E-PIONIER

Kontynuowano działania wynikające z zawartego listu intencyjnego dot. realizacji innowacyjnych projektów rozwiązujących zagadnienia wskazane przez samorządy. Opracowano koncepcję prawną, finansową i organizacyjną projektu oraz przyjęto strategię jego realizacji. Stały się one wzorem stosowanym we współpracy z innymi organami administracji publicznej. Opracowano projekt umowy regulującej stosunki pomiędzy Akceleratorem Technologii, Gminą Wrocław i zespołami projektowymi. W marcu odbyła się konferencja podsumowująca efekty prac oraz przedstawiająca

dokonania poszczególnych miast wpisujące się w ideę Smart City. Po zakończeniu etapów inicjowania i planowania projektu jego realizacja została przekazana innym jednostkom (maj 2017 r.).

PROJEKT: KREATYWNY WROCŁAW

W dniach 16 – 19 marca 2017 r. w kompleksie Hali Stulecia odbyła się trzecia Olimpiada Kreatywności Destination Imagination oraz po raz pierwszy International Invitational 2017 – międzynarodowa edycja olimpiady, której organizator wybierany jest przez centralę DI w USA (poprzednio Chiny - Pekin, Katar – Doha) w olimpiadzie wzięły udział drużyny m.in. z Albanii, Chin, Stanów Zjednoczonych, Turcji, Arabii Saudyjskiej, Węgier. Łącznie w olimpiadzie wzięło udział blisko 3 tys. osób tj. 300 drużyn z 200 szkół z 50 miast. Najwięcej drużyn zgłosiło się z Wrocławia - ponad 90 siedmioosobowych drużyn (ok. 630 uczniów) z **60 wrocławskich szkół i przedszkoli**.

Zorganizowany został autorski kurs przygotowujący nauczycieli szkół podstawowych i przedszkoli do prowadzenia lekcji kreatywności. Ukończyło go 74 nauczycieli. Zakończono realizację projektu w kwietniu 2017 r.

PROJEKT: STRATEGIA ROZWOJU NOWYCH MIEJSC PRZEDSZKOLNYCH WE WROCŁAWIU

Projekt został uruchomiony w listopadzie 2017 r. Celem projektu jest dostosowanie struktury wrocławskiej edukacji do zmieniających się warunków prawnych i demograficznych. W ramach projektu została opracowana strategia gospodarowania nieruchomościami edukacyjnymi oraz określono priorytety z zakresu pozyskiwania nieruchomości pod budowę szkół i przedszkoli. Rozpoczęto prace nad ujednoczeniem elektronicznego systemu rekrutacji. Nawiązano współpracę z podmiotami prywatnymi, które będą tworzyć we Wrocławiu przedszkola publiczne.

PROJEKT: KARDYNAŁ KOMINEK – ZAPOMNIANY OJCIEC POJEDNANIA EUROPEJSKIEGO

Realizacja projektu „Kardynał Kominek – zapomniany ojciec pojednania europejskiego”, obejmuje przygotowanie i przeprowadzenie w Watykanie, Berlinie, Wrocławiu i Brukseli wystawy poświęcona kard. Bolesławowi Kominkowi z okazji 50-tej rocznicy orędzia biskupów polskich do biskupów niemieckich. Orędzie, którego głównym autorem był Metropolita Wrocławski kardynał Kominek miało ogromne znaczenie w procesie pojednania polsko-niemieckiego, przez co przyczyniło się również do integracji całej Europy po II wojnie światowej. Poprzez swój europejski wymiar i znaczenie dla budowania dialogu pomiędzy różnymi kulturami projekt doskonale wpisnął się w obchody Europejskiej Stolicy Kultury 2016 we Wrocławiu.

Projekt był realizowany w partnerstwie z firmą Temopra S.A. – operatorem Muzeum Europy w Brukseli oraz Fundacją Stiftung Zukunft Berlin. Projektowi towarzyszyły liczne działania edukacyjne.

W roku 2017 przeprowadzono następujące działania:

Organizacja i przeprowadzenie Wystawy w Brukseli (26 lutego – 8 kwietnia 2017 r.).

Okres realizacji Projektu - sierpień 2014 r. – marzec 2018 r.

Całkowity budżet projektu – 656 567 euro.

Dofinansowanie ze środków Programu „Kreatywna Europa” – 200 000 euro.

PROJEKT: ORGANIZACJA MIĘDZYNARODOWEJ KONFERENCJI DIVERCITY3 – FESTIWAL MIAST

W roku 2017 Wrocław, kontynuując dotychczasowe działania wspólnie z Ministerstwem Rozwoju - operatorem programu „Rozwój miast poprzez wzmocnienie kompetencje jednostek samorządu terytorialnego, dialog społeczny oraz współpracę z przedstawicielami społeczeństwa obywatelskiego” realizowanego w ramach Mechanizmu Finansowego Europejskiego Obszaru Gospodarczego, zorganizował trzecią edycję konferencji urbanistycznej pod wspólną nazwą DiverCITY.

Wydarzenie DiverCITY³ – Festiwal Miast, zgromadziło blisko 300 uczestników. 48 prelegentów opowiadało o swoich „pomysłach na miasto”, dzieląc się wiedzą i doświadczeniami z pracy w różnorodnych obszarach tematyki miejskiej w Polsce, Norwegii, Austrii, Czechach, Luksemburgu i Holandii. Gościliśmy również dwóch zagranicznych ekspertów zajmujących się polityką miejską, rozwojem i planowaniem strategicznym miast – ich wykłady zamknęły program na pierwszy dzień konferencji.

Spotkania w ramach DiverCITY³ koncentrowały się wokół czterech paneli tematycznych: Przyjazna przestrzeń, Ruch w mieście, Miasto mieszkańców i Zielone miasto.

Następnego dnia uczestnicy mieli możliwość udziału w czterech wycieczkach studyjnych: Sztuka w przestrzeni Wrocławia, Rewitalizacja Nadodrza, Wrocław – rowerem przez miasto i Trzebnica – pomysł na małe miasto.

Okres realizacji Projektu - styczeń – listopad 2017 r.

Całkowity budżet projektu – 534 841 zł.

PROJEKT: SOLIDARNOŚĆ NORWESKO-POLSKA

Projekt „Solidarność Norwesko-Polska” realizowany był w ramach Europejskiej Stolicy Kultury 2016 we Wrocławiu. Finansowany ze środków Mechanizmu Finansowego Europejskiego Obszaru Gospodarczego 2009-2014 i Norweskiego Mechanizmu Finansowego ma na celu prezentację relacji między narodem norweskim i polskim w oparciu o przypomnienie historii i działalności organizacji Solidaritet Norge – Polen (SNP, Solidarność Norwesko – Polska). Partnerami Projektu były MKiDN, OPIP, Fundacja Bente Kahan.

W ramach projektu przeprowadzono badania naukowe, przygotowano i przeprowadzono 13 grudnia 2016 r. konferencję, w której wzięli udział zaproszeni czołowi działacze SNP, oraz wystawę pt. „Pamiętajmy o Polsce” która w dniach 13 grudnia 2016 r. – 28 lutego 2017 r. była udostępniana zwiedzającym w Centrum Historii Zajezdnia. Ponadto w ramach Projektu, jako wydarzenie towarzyszące, odbył się „Festiwal Solidarności Norwesko – Polskiej” - cykl wydarzeń kulturalnych (koncerty, spektakl teatralny oraz wernisaż wystawy). W roku 2017 po zakończeniu wystawy opublikowano i rozpropagowano opracowania wraz z materiałami filmowymi, dokumentującymi dokonania Solidarności Norwesko-Polskiej i sam projekt.

Całkowity budżet projektu – 1 115 588 zł.

Dofinansowanie ze środków EOG – 1 109 883 zł.

KONKURS POLISH PROJECT EXCELLENCE AWARD 2017

W roku 2017 projekt „**Jestem Europejczykiem – rola Parlamentu Europejskiego w moim życiu**” (realizowany w latach 2014- 2016) zgłoszony został do udziału w dorocznym konkursie Polish Project Excellence Award, organizowanym przez International Project Management Association Polska i honorujący najbardziej spektakularne osiągnięcia w praktyce zarządzania projektami. Jego celem jest nagradzanie najlepszych projektów oraz promowanie kompetencji realizujących je przedsiębiorstw. Ocena projektów zgłoszonych do konkursu dokonywana jest z wykorzystaniem uznanego na świecie modelu Project Excellence. To sprawdzone narzędzie umożliwia kompleksową ewaluację zarówno samego procesu zarządzania danym projektem, jak i jego szeroko rozumianych rezultatów.

Na podstawie przygotowanego przez zespół 3 asesatorów raportu Jury Konkursowe na uroczystej Gali IPMA w dniu 18 listopada 2017 r. przyznało projektowi tytuł Zwycięzcy za najlepiej zarządzany projekt w kategorii Projektów Organizacyjno-Informatycznych.

POLITYKA I STRATEGIA INFORMACYJNA MIASTA

W 2017 r. w mediach lokalnych, krajowych oraz światowych znalazło się wiele publikacji dotyczących działań realizowanych we Wrocławiu. Najważniejszym wydarzeniem medialnym ubiegłego roku były Światowe Igrzyska Sportów Nieolimpijskich The World Games 2017. Każdego roku obserwujemy także wzrost znaczenia mediów społecznościowych oraz rosnącą dynamiką procesów komunikacji w sieci. W związku z tym prowadzenie stałego monitoringu „przed”, „w trakcie” i „po” pomaga w zarządzaniu

informacją. Prowadzony monitoring oraz archiwizacja mediów pozwala szybko odnaleźć, uporządkować, przeanalizować i odpowiednio zareagować na publikowaną informację.

MONITORING MEDIÓW

W 2017 r. prowadzono monitoring mediów ze szczególnym uwzględnieniem prasy, stacji radiowych, telewizji i portali internetowych. Liczba ogólna wiadomości znalezionych w 7 najważniejszych tematach w 2017 r. przedstawia się następująco: Urząd Miejski Wrocławia – 6 730, Prezydent Miasta – 6 706, Wiceprezydenci – 994, Wrocław Kultura – 36 216, Wrocław Sport – 75 421, Wrocław Turystyka – 12 002 oraz Wrocław Sprawy Społeczne – 6 158. W sumie 144 227.

Prasa

W 2017 r. prowadzono monitoring i archiwizację wybranych artykułów publikowanych w najważniejszych dziennikach, tygodnikach, prasie branżowej (m.in. ekonomia, polityka, biznes, przemysł) i pozostałych czasopismach ukazujących się na terenie Wrocławia oraz całego kraju. Publikacje artykułów w lokalnych mediach poddawane były analizie ze względu na pozytywny, neutralny lub negatywny ton/wydźwięk w stosunku do Urzędu Miejskiego, spółek i jednostek miejskich, przedstawicieli Urzędu i jednostek oraz podejmowanych przez nie działań.

Telewizja

W 2017 r. prowadzono monitoring i archiwizację materiałów filmowych publikowanych w telewizjach regionalnych (TVP3 Wrocław oraz ECHO24) oraz w ogólnopolskich: TVN24, Polsat, TVP, NowaTV.

Internet

Ze względu na wzrost zainteresowania informacjami publikowanymi w internecie Wydział Komunikacji Społecznej prowadził bieżący monitoring i archiwizację treści publikowanych na stronach internetowych oraz w telewizjach internetowych m.in. www.tuwroclaw.com/, <https://www.onet.pl/>, www.wp.pl/, www.radiowroclaw.pl/, www.Newsweek.pl, www.pap.pl, www.tvn24.pl.

Komunikaty prasowe i współpraca z mediami

W roku 2017 przekazano ponad **4 200** odpowiedzi na zapytania prasowe przesłane e-mailem i przekazane telefonicznie, w tym także 1 wniosek w trybie dostępu do informacji publicznej. Ponadto wysłano **690** komunikatów prasowych do dziennikarzy zapraszających na konferencje prasowe, briefingi, spotkania eksperckie oraz informujących o projektach i wydarzeniach skierowanych do mieszkańców Wrocławia i turystów.

Sprostowania i polemiki

W 2017 r. Wydział Komunikacji Społecznej **3 razy** wystosował oficjalne pisma dotyczące publikacji nieprawdziwych informacji, wielokrotnie przeprowadzał rozmowy telefoniczne w formie interwencji a także umieszczał wyjaśnienia na stronie <http://bip.um.wroc.pl/artykuly/589/sprostowania-do-mediow>

Organizacja konferencji prasowych, briefingów i spotkań z dziennikarzami

W 2017 r. zajmowano się obsługą medialną i organizacją:

- ponad **270** konferencji prasowych oraz briefingów,
- kilkaset spotkań z dziennikarzami (w tym 68 Prezydenta z mediami ogólnopolskimi oraz z mediami zagranicznymi),
- przygotowaniem wywiadów innych merytorycznych przedstawicieli Urzędu Miejskiego z dziennikarzami zagranicznymi i regionalnymi.

NAJISTOTNIEJSZE WYDARZENIA INFORMACYJNE

STYCZEŃ

- Nowe zasady odbierania śmieci
- WBO 2017 – start
- Konferencja nt. polityki czynszowej
- Program Kawka
- Dyskusja publiczna nad przyjętymi rozwiązaniami w projekcie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego w rejonie ulic Szewskiej, Aleksandra hr. Fredry oraz pl. Uniwersyteckiego
- Wizyta dziennikarzy w obiektach The World Games
- Konkurs Ośmiu Wspaniałych
- Grupa ds. Dialogu Społecznego
- Konferencja dot. Rewitalizacji Wyspy Daliowej
- Przekazanie flagi The World Games

LUTY

- Debata o kulturze
- Nowa edycja programu Mozart
- 100 tysięcy elementarzy dla Gwinei

MARZEC

- Wrocławski rower miejski 2017
- Rozliczam PIT we Wrocławiu
- Nowa edycja konkursu Literackiej Nagrody Europy Środkowej Angelus, lista książek zakwalifikowanych do konkursu, nowe jury
- Otwarcie Muzeum Teatru im. Henryka Tomaszewskiego
- Gala Ośmiu Wspaniałych Wrocławia
- Żłobki, rekrutacja dodatkowa, miejsca z dofinansowaniem
- KOLEJ na miasto

KWIECIEŃ

- Podpisanie umowy partnerskiej między Wrocławiem a Reykjavikiem
- Otwarcie Stadionu Olimpijskiego po remoncie
- Wybory do rad osiedli

MAJ

- Zakończenie akcji rozliczam PIT we Wrocławiu
- Konsultacje linii tramwajowej na Nowy Dwór
- Silesius 2017 – wręczenie nagród poetyckich
- Przetarg na kamienicę na Wyspie Słodowej
- Noc Muzeów
- Gala finałowa akcji „Dzieci uczą segregować śmieci”
- I Kongres Wrocławskich NGO
- Europa na widelcu
- Uroczystość przekazania flagi The World Games
- 5 PKO Nocny Półmaraton
- SmartCity Challenge

CZERWIEC

- Nagroda Jana Nowaka-Jeziorańskiego dla ks. kard. Henryka Gulbinowicza
- Przyznanie tytułu w konkursie Piękny Wrocław
- Obchody Święta Wrocławia

LIPIEC

- Przekazanie przez Prezydenta środków finansowych na rzecz fundacji Ukraina
- Press tour – nowe wrocławskie szkoły
- Reforma oświaty

SIERPIEŃ

- Gabinety stomatologiczne w szkołach
- Kubek zimnej wody – kampania WCRS
- Wystawa „Nowy początek władców Polski” w Muzeum Miejskim
- Czternastka Angelusa
- Gabinety stomatologiczne w szkołach

- Światowy kongres bibliotekarzy IFLA
- Książki dla Gwinei
- Urodziny Kina Nowe Horyzonty

WRZESIEŃ

- Psy w szkołach
- Wratislavia Cantans
- Dialog
- Siódemka Angelusa
- Smart stoliki
- Kobiety dla krwiodawstwa
- Dni Seniora
- Festiwal Dziecinada
- Życzliwek w Warszawie
- Dni Promocji Zdrowia
- Tydzień zrównoważonej mobilności
- Pokaz prasowy i premiera filmu Twój Vincent

PAŹDZIERNIK

- Promenada Krzycka
- Gaudeamus
- Szczepienie przeciwko HPV
- Studencki Program Stypendialny – nabory
- #TweetUpRD i Kongres Rad Osiedli
- Schronisko dla roślin
- Nagrody ma Dzień Edukacji Narodowej
- Angelus 2017

- Organizacja Ruchu wokół cmentarzy w okresie Wszystkich Świętych
- WroEscape 2017
- Uroczyste wręczenie stypendiów artystycznych
- Visiting Professors – nowa edycja
- Zielona Stolica Europy
- Dzień drzewa – konkurs
- Serce dla zwierząt
- Dotlenieni.org – bicie zielonego rekordu Polski

LISTOPAD

- Vozilla
- Tramwaj na Popowice
- Karta różnorodności
- Odświeżenie popiersia Tadeusza Różewicza
- Nominacje do Pióra Fredry 2017
- WROśnij we Wrocław

- Grow Green
- Gala Pokolenie W
- Karta Turystyczna Wrocław
- Tydzień Kultury Fińskiej
- Parki kieszonkowe na Ołbinie
- Krzyż Zasługi I Klasy Orderu Zasługi RFN
- Masz Wzajemnego Szacunku
- Dzień Czystego Powietrza

GRUDZIEŃ

- Umowy tramwajowe
- Gra miejska Śladami zapomnianej promenady
- Otwarcie Centrum Innowacji Przejście
- Made In Wrocław
- WROMIK
- Puntki Karmienia Piersią
- Wrocławska Nagroda teatralna i Muzyczna – Gala
- Wigilie dla samotnych i In.
- Wyniki konkursu Eurydyka
- Rozświetlenie choinki
- WBO i Zielone WBO
- Otwarcie punktów karmienia piersią
- Działania związane z filmem Twój Vincent
- Visiting Professors
- Rozświetlenie Choinki
- Kampania Wrocław nie strzela
- Sylwester

- Zmiany w taryfach biletowych
- Akcja #moje drzewo
- #oddechwnormie

Rankingi, konkursy

- Redakcja Przeglądu Sportowego wraz z kapitułą **II Kongresu Miast przyznała Wrocławowi tytuł** Sportowego Miasta Roku w kategorii miast powyżej 250 tysięcy mieszkańców.
- **W Top 10 Polish Cities of the Future 2017/18** nagroda przyznawana przez magazyn fDi, należący do grupy Financial Times. Wrocław zdobył I miejsce w kategorii fDi Strategy (najlepsza strategia pozyskiwania inwestorów) oraz inne wyróżnienia.

Inne działania na rzecz dziennikarzy

- cykliczna współpraca z Tygodnikiem Powszechnym przy dodatku poświęconemu nagrodom im. Angelusa i Silesiusa, organizacja wyjazdu dziennikarzy do Essen na uroczystość objęcia tytułu Europejskiej Stolicy Zieleni, cykliczne spotkania i wywiady Prezydenta Wrocławia w Polskim Radiu Wrocław, Radiu Rodzina oraz w Polskiej Telewizji Wrocław, TV Echo 24, a także Gazecie Wyborczej i Wrocławskiej, portalu Onet.pl, organizacja rejsu prasowego wzdłuż nabrzeży Odry do Wyspy Daliowej – transport rzeźby „Nava”, pomoc w organizowaniu wyjazdu dziennikarzy do Warszawy wraz z Życzliwkiem, pomoc w organizowaniu spotkań z dziennikarzami podczas pokazów prasowych i premiery Twojego Vincenta, spotkanie świąteczne z dziennikarzami lokalnych mediów, spotkania z dziennikarzami w ramach Światowego Kongresu Bibliotekarstwa i Informacji IFLA WLIC 2017, cykliczne spotkania z dziennikarzami w ramach nowego projektu „Schronisko dla roślin”, organizacja śniadań prasowych z redaktorami naczelnymi mediów ogólnopolskich i lokalnych, organizacja przejazdu dla dziennikarzy po projektowanej trasie tramwaju przez Popowice.

MEDIA SPOŁECZNOŚCIOWE

Miejskie profile w portalach społecznościowych – liczba użytkowników na koniec 2017 r.:

Facebook

Wrocław [Wroclove] - **247 517** lubiących,
Prezydent Wrocławia Rafał Dutkiewicz – **7 054** lubiących,
Zielony Wrocław – **902** lubiących,
Wrocławski Budżet Obywatelski – **10 000** lubiących,
Smart City Wrocław – **2 200** lubiących,
Wrocław Rozmawia – **4 572** lubiących.

Tegoroczne podsumowanie aktywności na Facebooku w liczbach:

Twitter

Wroclaw_info – **73 800** obserwujących,
Biuro prasowe – **2 386** obserwujących,
Prezydent Wrocławia Rafał Dutkiewicz – **7 996** obserwujących,

Instagram

Wrocław official – **52 100** użytkowników,

You Tube

Wrocław_vita – **4 211** subskrypcji.

Osiągnięcia i wyniki w mediach społecznościowych

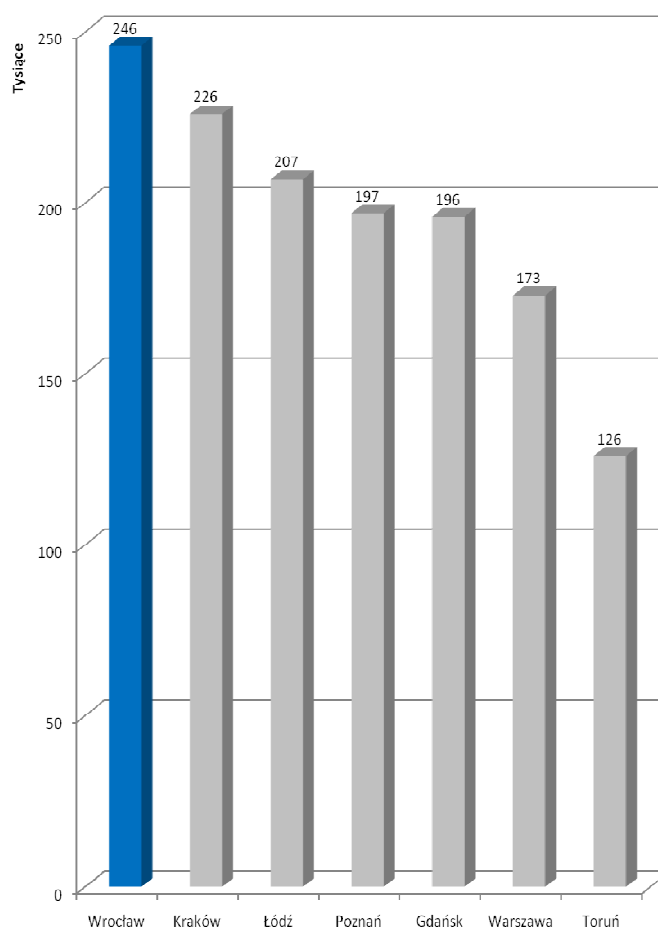
Facebook Wrocław [Wroclove]

Wrocław niezmiennie jest liderem wśród miast, które komunikują się z mieszkańcami na Facebooku. Obecnie nasz profil lubi 246 tys. osób.

Szczególnie intensywnie ekspozowane tematy Facebooku w 2017 r.

The World Games 2017, Jarmark Bożonarodzeniowy, EscapeRoom, Złot Bibliotekarzy, Sylwester 2017, Europa na widelcu, Majówka, Promocja filmu „Twój Vincent”, Promocja pierwszych targów dla mieszkańców „Made In Wrocław”, Obchody 11 listopada, Festiwal Krasnoludków oraz Gitarowy Rekord Guinnessa.

Dla porównania:

Twitter@BiuroPrasoweUMW

Każdego dnia na koncie biura prasowego publikowano zaproszenia na konferencje prasowe, briefingi i inne ważne wydarzenia, relacje (także fotograficzne z tych wydarzeń, zapowiedzi audycji radiowych i telewizyjnych z udziałem pracowników Urzędu Miejskiego,

linki do ważnych tekstów, najważniejsze informacje, relacje z sesji Rady Miejskiej, ostrzeżenia (np. meteorologiczne), informacje o utrudnieniach w ruchu. Przekazywano także informacje z innych twitterowych kont.

Twitter @wroclaw_info

Na koncie Wroclaw_info każdego dnia publikowane jest od kilku do kilkunastu krótkich informacji: wydarzenia, zapowiedzi, utrudnienia w ruchu pojazdów MPK, informacje o stanie jakości powietrza, a także inne alerty z Centrum Zarządzania Kryzysowego.

Na Twitterze prostowane są błędy informacyjne, za jego pośrednictwem użytkownicy w każdej chwili mogą zadać pytanie i zgłosić problem.

Wrocław stale jest liderem wśród polskich miast na Twitterze. W 2017 r. liczba obserwujących profil @wroclaw_info zwiększyła się o **12 300** nowych użytkowników.

Instagram @wroclaw_official

Oficjalne konto na Instagramie to fotograficzna dokumentacja życia miasta. Codziennie prezentowane są tam kadry z Wrocławia, przedstawiające niezwykle widoki i niezapomniane wydarzenia.

Profil @wroclaw_official obserwuje już ponad **52 100** followersów.

W trakcie ubiegłego roku udało się niemal podwoić liczbę obserwujących osób. Na Instagramie przybyło ok. 17 tysięcy obserwujących, Insta Stories ogląda około 10 tysięcy fanów.

OCHRONA KONSUMENTÓW

W roku sprawozdawczym **2017** zarejestrowano łącznie **20 328 spraw konsumenckich** (wniosków, zapytań, spraw i pism kierowanych do wiadomości), tj. o **3 696 spraw więcej** niż w roku ubiegłym. Coroczny wzrost liczby spraw konsumenckich wydaje się już stanowić stałą tendencję – z wyjątkiem roku 2016, w którym było o 260 spraw mniej niż w roku 2015.

Zestawienie spraw konsumenckich w poszczególnych latach

Rok	Ilość spraw konsumenckich
2014	15 215
2015	16 892
2016	16 632
2017	20 328

Podobnie, jak w poprzednich, latach dominowały zgłoszenia konsumenckie dotyczące umów sprzedaży (reklamacji zakupionych towarów) oraz umów zawartych w szczególnym trybie: poza lokalem przedsiębiorstwa ze sprzedawcami i usługodawcami, a w szczególności: o dostawę prądu i gazu oraz o świadczenie usług telekomunikacyjnych. W przeważającej liczbie spraw konsumenci otrzymywali pomoc w formie porady lub/i informacji prawnej (19 728 spraw).

W roku sprawozdawczym przygotowano i wydano **18 dokumentów** z kategorii pozwy/sprzeciwu/inne pisma procesowe do sądu powszechnego. **600 spraw** – zgłoszonych na piśmie - prowadzono w formie interwencji/mediacji z firmami, wydania opinii prawnej lub przyjęcia ich do wiadomości.

PROMOCJA MIASTA

Projekt: działania marketingowe – kampanie, projekty dla mieszkańców i gości, działania na rzecz rozwoju turystyki, promocja w mediach tradycyjnych i internecie.

KAMPANIA „ROZLICZAM PIT WE WROCŁAWIU”

Termin, miejsce: 1 marca – 2 maja, Wrocław.

Cel: zachęcenie osób pracujących, studiujących i mieszkających we Wrocławiu do rozliczenia podatku w stolicy Dolnego Śląska, zwiększenie liczby osób rozliczających PIT we Wrocławiu.

Grupa docelowa: kampania skierowana do osób, które mieszkają we Wrocławiu, korzystają z jego infrastruktury, ale do tej pory rozliczały się poza miastem. Kampania już od kilku lat prowadzona jest, aby zachęcić do rozliczania się w miejscu faktycznego zamieszkania. Dodatkowo dla wszystkich, którzy rozliczyli PIT za rok 2016, wskazując Wrocław jako miejsce zamieszkania, Miasto zorganizowało loterię, w której do wygrania było: 8 skuterów elektrycznych Zipp Volteno, 20 rowerów Trek, 8 kart Urbancard (6 miesięcy bezpłatnej komunikacji MPK), 20 karnetów do Aquaparku, 16 voucherów do ZOO, 10 karnetów do Hydropolis oraz 3 podwójne karnety VIP do NFM. Losowanie nagród miało miejsce podczas „**Pikniku Podatkowego**” 13 maja 2017 na pl. Wolności, podczas którego odbył się koncert zespołu Girls on Fire.

Efekty:

KAMPANIA PROMOCYJNA OSIEDLA EUROPEJSKIEJ STOLICY KULTURY „NOWE ŻERNIKI”

Termin, miejsce: projekt całoroczny, Wrocław.

Cel: informowanie mieszkańców o realizacji modelowego osiedla mieszkaniowego „Nowe Żerniki”.

Grupa docelowa: mieszkańcy Wrocławia, potencjalni nabywcy mieszkań na osiedlu.

W ramach projektu wykonano następujące działania:

- koordynacja prac związanych z administrowaniem stroną www.nowezerniki.pl,
- 5-stronicowy dodatek specjalny w „Tygodniku Powszechnym” poświęcony projektowi Nowe Żerniki, artykuły P. Fokczyński „Zamiast blokowiska”, F. Springer „Promyk nadziei”, Z. Maćków „Budować miasta” (nadzór merytoryczny),
- udział w Targach Nieruchomości „Zamieszkać na swoim”, 8–9 kwietnia w Hali Orbita (prezentacja projektu Nowe Żerniki oraz spotkania z potencjalnymi inwestorami podczas targów),
- spoty telewizyjne emitowane w TVP3 pokazujące realizację modelowego osiedla Nowe Żerniki (dostępne nadal na stronie internetowej stacji).

Efekty: promocja miasta jako miejsca, w którym dba się o jakość życia.

THE WORLD GAMES 2017

Termin, miejsce: 20–30 lipca, Wrocław.

Cel: wielkie święto sportu, promocja miasta poprzez międzynarodową imprezę.

Grupa docelowa: sportowcy, kibice.

The World Games 2017 we Wrocławiu to ponad 30 dyscyplin, kilka tysięcy zawodników, którzy odwiedzili Wrocław, by zмагаć się na nowych oraz wyremontowanych obiektach. To tysiące kibiców, którzy podążyli w ślad za nimi. To międzynarodowe święto sportu.

W zakresie brandingu miasta:

- obrandowanych zostało 5 tramwajów komunikacji miejskiej,
- 3 witacze zostały oklejone grafiką The World Games,

- wynajęto 350 słupów oświetleniowych na potrzeby dekoracji miasta flagami,
- wynajęto 60 powierzchni reklamowych na wiatkach przystankowych na potrzeby podziękowań mieszkańcom Wrocławia za liczny udział w TWG, zorganizowano także wystawę podsumowującą na ul. Świdnickiej,
- umieszczono na chodnikach w trzech punktach miasta trójwymiarowe malowidła reklamujące dyscypliny TWG.

Ponadto zamówiono gadżety promujące The World Games 2017 oraz przygotowano publikację dla dzieci promującą dyscypliny sportowe. Prowadzone były także relacje z TWG 2017 w social mediach (działania agencyjne koordynowane przez BPM).

Efekty:

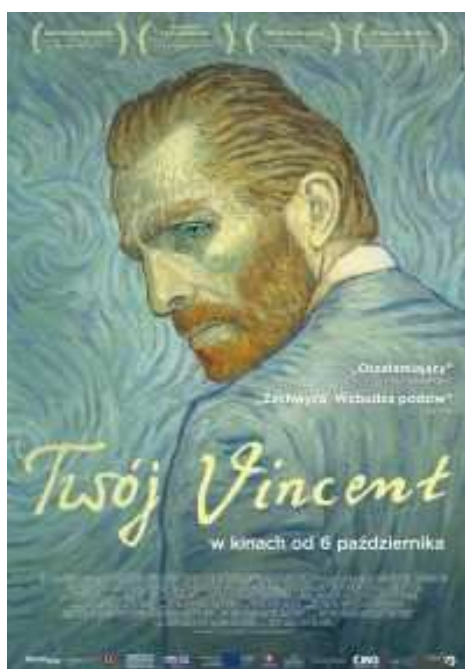
**THE WORLD GAMES
WROCLAW 2017**

240 tysięcy uczestników wydarzeń The World Games 2017
 Transmisja dotarła do **131 krajów** świata
 Łączny zasięg to **420 milionów widzów**
W Polsce ponad 12 milionów widzów przed telewizorami

„Mieszkańcy, zarówno Wrocławia, jak i całego Dolnego Śląska, kolejno raz pokazali, że Wrocław jest wyjątkowym miejscem spotkań.”

Dziękujemy!

„TWÓJ VINCENT” („LOVING VINCENT”)

Termin, miejsce: projekt całoroczny, Wrocław/świat

Cel: promocja Wrocławia

Grupa docelowa: branża filmowa, odbiorcy filmu w Polsce i zagranicą

Premiera filmowa

W 2017 r. prowadzone były przygotowanie do polskiej premiery filmu, która odbyła się 30 września w Dolnośląskim Centrum Filmowym. W premierze wzięli udział twórcy – Dorota Kobiela, Hugh Welchman oraz Sean Bobbitt. Obecni byli także przedstawiciele wrocławskich koproducentów filmu: Miasta Wrocław, Centrum Technologii Audiowizualnych i Dolnośląskiego Funduszu Filmowego (Odra-Film). Organizacja premiery była też okazją do zaaranżowania wystawy obrazów, które powstały podczas malowania filmu. Goście premiery otrzymali pamiątkowy folder promocyjny dedykowany przedsięwzięciu oraz gadżety w postaci zakładki do książek, pocztówek, magnesów i notatników. Gazeta Wyborcza wydała z okazji premiery dodatek specjalny w całości poświęcony twórczości Vincenta van Gogha oraz historii powstania tej niezwyklej produkcji filmowej.

UDOSTĘPNIANIE OBRAZÓW Z FILMU „TWÓJ VINCENT”

Miasto otrzymało kolekcję 48 obrazów, które powstały podczas produkcji filmu. Zostały one wpisane jako środki trwałe do programu Q-Inwentaryzacja 3000 UMW.

W 2017 r. udostępniliśmy obrazy przy okazji następujących wydarzeń:

- Centrum Premier Czerska 8/10 (Warszawa) – październik,
- Gala Gala Gault&Millau – listopad,
- Centrum Technologii Audiowizualnych, wizyta niemieckiej telewizji ARD – grudzień.

Efekty: promocja miasta poprzez kulturę.

ŻYCZLIWEK PODRÓŻNIK W WARSZAWIE

Termin, miejsce: 22 września, Warszawa

Cel: promocja Wrocławia

Grupa docelowa: mieszkańcy Warszawy, turyści odwiedzający stolicę

Wrocławski krasnal Życzliwek Podróżnik stanął w na bulwarze im. Jana Karłowicza w Warszawie. Pozostanie w stolicy przez rok. Podróże po Polsce krasnala to inicjatywa realizowana od 2016 r. Życzliwek Podróżnik odwiedził dotychczas, poza Warszawą, cztery miasta – Łódź, Poznań, Gdańsk i Szczecin.

Z Wrocławia wyruszył specjalnie obrendowanym autokarem, wiozącym na swoim pokładzie zarówno figurkę krasnala, jak i towarzyszących mu mieszkańców miasta, lokalnych dziennikarzy, influencerów, instagramerów oraz innych miłośników – krasnali i Wrocławia. Na miejscu, w Warszawie, wydarzenie przyciągnęło liczne grono

mieszkańców Warszawy, lokalnych dziennikarzy i youtuberów ze znanej grupy Na Pełnej. Akcja odbiła się szerokim echem w mediach stołecznych oraz wrocławskich.

Efekty: rozstawienie wrocławskich krasnali

WROCLAWSKIE SZLAKI TURYSTYCZNE

Termin, miejsce: projekt całoroczny, miejsca dystrybucji materiałów

Cel: promocja Wrocławia

Grupa docelowa: mieszkańcy, turyści, branże tematyczne

Rozpoczęły się prace nad wydawnictwami tematycznymi – mapami ze szlakami po Wrocławiu. W 2017 r. rozpoczęto prace nad trzema mapami.

Szlaki Wrocławia – Trakt Piwny

Mapa powstaje we współpracy z Wrocławskim Festiwałem Dobrego Piwa. Zawierać będzie opis 6 browarów z Wrocławia, 11 browarów z regionu oraz 6 browarów istniejących we Wrocławiu historycznie.

Szlaki Wrocławia – Filmowy Wrocław

Do merytorycznego i organizacyjnego udziału w zakresie opracowania trasy turystycznej dedykowanej tradycji filmowej miasta Wrocławia, z uwzględnieniem produkcji filmowych powstałych we Wrocławiu w ostatnich latach, zaproszono przedstawicieli instytucji filmowej ODRA-FILM. Na filmowej mapie Wrocławia znajdzie się wiele miejsc i związanych z nimi historii wartych upamiętnienia i bliższego przedstawienia zarówno wrocławianom, jak i odwiedzającym nasze miasto turystom.

Szlaki Wrocławia – Escape Roomy

Mapa wrocławskich escape roomów przygotowywana jest wspólnie z serwisem lockme.pl. Strona lockme.pl to spis wszystkich dostępnych w Polsce pokoi typu escape room. Serwis powstał we Wrocławiu, można na nim znaleźć każdy polski escape room, ocenić go i w większości zarezerwować termin. Pokoje są ułożone według autorskiego rankingu budowanego na podstawie opinii użytkowników. Aktualnie jest to główne źródło wiedzy o rynku escape roomów w Polsce. Mapa zawiera opisy 23 pokoi.

Efekty: promocja miasta, zdobycie nowych odbiorców zainteresowanych daną dziedziną

AKADEMICKI WROCLAW

Termin, miejsce: projekt całoroczny, zasięg ogólnopolski

Cel: promocja wrocławskich uczelni

Grupa docelowa: maturzyści, studenci

W ramach projektu odbywają się:

- kontynuacja prac nad strategią promocji Wrocławia jako ośrodka akademickiego w latach 2016–2021,

- cykliczne spotkania z przedstawicielami biur promocji uczelni wyższych Wrocławia i koordynacja działań dotyczących umacniania wizerunku Wrocławia jako prężnego ośrodka akademickiego,
- opracowanie i wdrożenie projektu „Pokolenie W”, którego celem było pokazanie Wrocławia jako miasta idealnego do nauki, życia i pracy – Pokolenie W promowała kampania o zasięgu ogólnopolskim, która realizowana była w terminie od 2 października do 15 grudnia 2017. W ramach prowadzonych działań zrealizowano: serwis specjalny PokolenieW.pl, 10 krótkich filmów dokumentalnych, konkurs dla osób związanych z Wrocławiem, które tworzą wartościowe projekty, działają prospołecznie dla Wrocławia i jego mieszkańców, kampanię w Internecie, outdoor, galę finałową projektu.

Efekty: utrwalenie wizerunku Wrocławia jako prężnego ośrodka akademickiego, zacieśnienie współpracy z publicznymi uczelniami Wrocławia

TERAZ WROCLAW

Termin, miejsce: projekt całoroczny, Europa Wschodnia

Cel: promocja wrocławskich uczelni na wschodzie Europy

Grupa docelowa: maturzyści, studenci ze wschodu

W ramach projektu wykonano następujące działania:

- udział w Targach Edukacyjnych w Kijowie (Ukraina), 15–17 listopada,
- działania ambasadorów projektu na Ukrainie w obwodach lwowskim, winnickim, czernihowskim, donieckim i iwano-frankowskim,
- kontynuacja współpracy z fundacją Polska–Wschód,
- organizacja wizyt studyjnych dla maturzystów z Ukrainy,
- prezentacja projektu dla stypendystów Fundacji im. Lane’a Kirklanda (przedstawiciele z Ukrainy, Białorusi, Rosji, Gruzji, Mołdawii),
- spotkanie z grupą dziennikarzy telewizyjnych, radiowych i prasowych z Mołdawii, których szczególnie interesowało środowisko akademickie Wrocławia i oferta dla cudzoziemców: profile uczelni, oferta kierunków, warunki jakie cudzoziemcy mają spełniać, koszt studiów, kierunki anglojęzyczne, warunki bytowe itp.,
- wzmocnienie działań promocyjnych w pozostałych krajach objętych działaniem projektu: Białoruś, Gruzja, Kazachstan, Uzbekistan, Mołdawia,
- działania informacyjno-promocyjne w Internecie i na portalach społecznościowych,
- praca z kandydatami w procesie rekrutacji.

Efekty: 157 kandydatów, którzy podjęli studia na wrocławskich uczelniach (41 – na zasadach zwolnienia z opłat i 116 – na zasadach odpłatności); promocja Wrocławia na Ukrainie i w innych krajach byłego ZSRR; utrwalenie wizerunku Wrocławia jako miasta dobrego do studiowania, otwartego, chętnie zapraszającego cudzoziemców

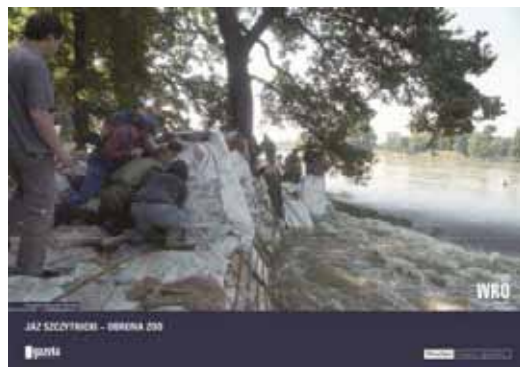
WYSTAWA PLENEROWA Z OKAZJI 175-LECIA KOLEI NA ZIEMIACH POLSKICH

Termin, miejsce: 21 maja, Rynek
Cel: upamiętnienie ważnego wydarzenia
Grupa docelowa: wrocławianie, turyści

Rocznica 175-lecia uruchomienia pierwszej na Dolnym Śląsku i jednocześnie jednej z pierwszych europejskich linii kolejowych, to wydarzenie istotne nie tylko dla historii kolejnictwa. To przede wszystkim data rozpoczęcia nowej ery w rozwoju Śląska i jego stolicy – Wrocławia. 21 maja świętowano we Wrocławiu i Oławie 175 rocznicę tego ważnego wydarzenia. Wraz z PKP SA i Fundacją Ochrony Dziedzictwa Przemysłowego Śląska wśród organizatorów i patronów wydarzenia było Miasto Wrocław, Miasto Oława, Urząd Marszałkowski, Dolnośląski Urząd Wojewódzki, Politechnika Wrocławska.

WYSTAWA PLENEROWA NA TEMAT POWODZI TYSIĄCLECIA

Termin, miejsce: 12–30 lipca, bulwar X. Dunikowskiego
Cel: upamiętnienie ważnego dla Wrocławia wydarzenia, budowanie poczucia wspólnoty
Grupa docelowa: wrocławianie, turyści

Dokładnie 20 lat po tym, jak fala powodziowa rozlała się po ulicach Wrocławia – mieszkańcy stolicy Dolnego Śląska oraz przyjezdni mogli obejrzeć wystawę fotografii. Plansze ze zdjęciami autorstwa Mirosława Michalaka stanęły na bulwarze Xawerego Dunikowskiego. Ekspozycja ta była wspomnieniem wspólnej pracy wrocławian i wrocławskich instytucji zarówno przy obronie miasta podczas powodzi, jak i przy jego odbudowie. Dla upamiętnienia 20. rocznicy powodzi tysiąclecia Wrocławski Teatr Tańca przygotował także flash mob.

CYJANOMETR

Termin, miejsce: 17 maja, ul. F. Joliot-Curie

Cel: pomiar czystej niebieskości nieba, instalacja artystyczna

Grupa docelowa: mieszkańcy, turyści, artyści

We Wrocławiu został umieszczony Cyjanometr – instalacja do pomiaru czystej niebieskości nieba. Cyjanometr, autorstwa Martina Bricelj Baragi, został ustawiony w ramach 17. Biennale WRO 2017 Draft System. Cyjanometr pełni zarazem funkcję pomnika oraz oprogramowania gromadzącego obrazy niebieskości nieba, który został zainspirowany oryginalnym przyrządem stworzonym ponad 250 lat temu przez szwajcarskiego naukowca Horace-Bénédicta de Saussure’a.

Efekt: promocja miasta poprzez sztukę

POKAZY FONTANNY

Miejsce: Pergola, koło Hali Stulecia

Cel: atrakcja turystyczna

Grupa docelowa: mieszkańcy, turyści

- W dniach 3-29 czerwca odbywały się pokazy Fontanny Multimedialnej związane z wrocławskimi krasnalami,
- W dniu 28 października pokaz Fontanny Multimedialnej uświetnił Festiwal Escaperoomów PolandEscape i WroEscape.

Efekt: przyciągnięcie turystów w okolice Hali Stulecia.

POCZTÓWKI WROCŁAWSKIE

Termin, miejsce: całoroczny, miejsca dystrybucji materiałów promocyjnych

Cel: promocja miasta

Grupa docelowa: mieszkańcy i turyści

Andrzej Tylkowski, wrocławski artysta rysownik i ilustrator, zaprojektował dla Wrocławia 4 kartki pocztowe: Wrolove, Odra, Wielkanoc oraz Boże Narodzenie. Kartki pocztowe promujące Wrocław, sygnowane nazwiskiem artysty tak uznanego jak Pan Andrzej Tylkowski, to w kontekście promocyjnym unikatowy element kampanii wizerunkowej. Dzięki dystrybucji w punktach informacji turystycznej, a także podczas imprez targowych, umożliwią dotarcie z przekazem promocyjnym do szerokiej grupy odbiorców. Kartki pocztowe dodatkowo mają walor kolekcjonerski i są cenione nie tylko przez miłośników Wrocławia, ale także przez fanów twórczości autora na całym świecie.

Efekt: promocja miasta

BADANIA SPOŁECZNE

Termin: listopad

Cel: ocena wielkości i jakości ruchu turystycznego, ocena wizerunku Wrocławia

Grupa docelowa: turyści, mieszkańcy

- Przeprowadzenie badań wielkości ruchu turystycznego we Wrocławiu.
- Wsparcie merytoryczne dla spółki The World Games w ramach projektu badania opinii uczestników Światowych Igrzysk Sportowych The World Games 2017 (zawodników, kibiców, dziennikarzy, działaczy sportowych i zaproszonych gości).

- Kontynuacja współpracy z przedstawicielami Warszawy, Gdańska i Poznania w celu wypracowania wspólnej metodologii badań ruchu turystycznego miast oraz wspólnej metody obliczania wielkości ruchu turystycznego. Zakończenie prac zespołu ekspertów, który opracował metodę szacowania wielkości ruchu turystycznego. 26 października odbyło się spotkanie miast i ekspertów miast w Mediatece w celu podsumowania prac na Standardem pomiaru wielkości ruchu turystycznego. Standard zawiera zbiór wytycznych umożliwiających prowadzenie wiarygodnych badań ruchu turystycznego.

SYSTEM INFORMACJI MIEJSKIEJ

Termin, miejsce: projekt wieloletni, całe miasto

Cel: informacja dotycząca obiektów

Grupa docelowa: mieszkańcy i turyści

- Bieżąca rozbudowa, aktualizacja i opieka merytoryczna nad systemem.
- Stopniowe wprowadzanie tablic ulicowych, zgodnych z grafiką SIM i uzupełnianie tablic opisujących obiekty zabytkowe znajdujące się na terenie miasta.
- Oznakowanie zabytków, atrakcji turystycznych i obiektów użyteczności publicznej – poziom dla kierowców i dla pieszych.
- Kontynuacja prac nad uaktualnieniem uchwały o wprowadzeniu we Wrocławiu Systemu Informacji Miejskiej.
- Podjęcie prac w celu ujednoczenia i włączenia do SIM tablic informujących o sfinansowaniu remontów zabytkowych obiektów ze środków Gminy Wrocław.
- Podjęcie prac w celu wyeliminowania błędów rzeczowych i ortograficznych w uchwałach nadających nazwy ulicom, placom i skwerom.
- Rozbudowa oznakowania przystani wodnych oraz ścieżki historii Wrocławia.
- Produkcja tablic pamiątkowych poświęconych osobom związanym z miastem na przestrzeni dziejów, w tym tablicy poświęconej wrocławskim olimpijczykom, która umieszczona została na bramie wjazdowej Stadionu Olimpijskiego.

Efekty: wzrost świadomości przestrzeni miejskiej (nazwy osiedli) wśród mieszkańców; ułatwienie poruszania się po mieście zarówno pieszo, jak i samochodem; przybliżenie mieszkańcom i turystom ciekawych miejsc i osób związanych z Wrocławiem. Utrzymanie liczby turystów odwiedzających miasto na poziomie ok. 5 mln

ZABYTKOWA LINIA TRAMWAJOWA

ZABYTKOWA LINIA TRAMWAJOWA
 Jazda kursowa w zabytkowych wagonach i tramwajach od 1 czerwca do 1 października 2017

Godzina	Trasa	Trasa
13.00	A	A
14.00	B	AB
15.00	C	AB
16.00	C	AB
17.00	C	AB
18.00	C	AB
19.00	C	B
20.00	D	-

Trasa A: ...
 Trasa B: ...
 Trasa C: ...
 Trasa D: ...

Termin, miejsce: 25 maja – 1 października, wyznaczone trasy

Cel: zwiedzanie Wrocławia

Grupa docelowa: turyści z Polski, zagranicy i mieszkańcy

W ramach dotacji dla Towarzystwa Miłośników Wrocławia w 2017 r. kursowały we Wrocławiu zabytkowe tramwaje. Linia była obsługiwana przez zabytkowe wagony na trzech trasach. Na trasach kursowały dwa tramwaje w każdą niedzielę (od 12.00 do 19.00 – co godzinę), a w sobotę jeden (od 12.00 do 18.00). Nowością roku ubiegłego był nocny kurs z przewodnikiem w sobotę o godz. 20.00 na nowopowstałej jednogodzinnej

trasie śladami iluminacji Wrocławia. Przystanki znajdują się przy pl. Teatralnym, pl. Dominikańskim, pl. Grunwaldzkim i pod Halą Stulecia, a sam tramwaj przemieszczał się po trzech malowniczych i historycznych trasach miasta, ceny biletów są ściśle określone i wynosiły odpowiednio 4 i 8 złotych, a za kurs z przewodnikiem 8 zł. W ramach projektu zabytkowy tramwaj uczestniczył podczas Międzynarodowego Festiwalu Krasnoludków.

Efekty:

XIV SPACERY Z PRZEWODNIKIEM – CYKL WYCIECZEK TEMATYCZNYCH

Termin: 17 czerwca – 21 października, całe miasto

Cel: zwiedzanie Wrocławia

Grupa docelowa: turyści z Polski, zagranicy i mieszkańcy

Koło Przewodników Miejskich Oddziału Wrocławskiego PTTK oraz BPM zorganizowały dla wrocławian i gości naszego miasta bezpłatne letnie spacer z przewodnikiem w każdą sobotę i niedzielę od czerwca do października 2017 r.

Trasy wędrówek związane były z historią, architekturą, przestrzenią kulturową miasta oraz biografią osób, które urodziły się tu bądź połączyły swoje losy z Wrocławiem. W ofercie znalazły się również propozycje dla rodzin z dziećmi, a także bardziej specjalistyczne trasy. W roku 2017 były kontynuowane wycieczki rowerowe, a nowością były wycieczki z możliwością odbycia rejsu po Odrze. Z myślą o zagranicznych turystach przygotowane zostały również wycieczki w języku angielskim i niemieckim.

Efekty: 830 uczestników spacerów

Spacer tematyczny

Termin, miejsce: 22-23 czerwca, 27-28 lipca, 24-25 sierpnia; wyznaczone trasy

Cel: promocja miasta

Grupa docelowa: wrocławianie i turyści

Wychodząc naprzeciw mieszkańcom i turystom odwiedzającym Wrocław, BPM wraz z miejskimi przewodnikami zapraszało w 2017 r. na bezpłatne spacer tematyczne z przewodnikiem. Podczas spacerów można było poznać historię nauki i rozwoju medycyny, odpocząć na wrocławskich bulwarach nad Odrą czy przenieść się w magiczny świat nocnych iluminacji.

Rozwój turystyki biznesowej i wzmocnienie potencjału konferencyjno-kongresowego Wrocławia jako lokalnego produktu turystycznego

Termin, miejsce: projekt realizowany do końca 2017 r., zasięg ogólnopolski

Cel: podejmowanie działań związanych z rozwojem turystyki biznesowej

Grupa docelowa: środowisko biznesowe

Projekt realizuje Convention Bureau Wrocław w ramach dotacji, zadanie polegało na podejmowaniu działań związanych z rozwojem turystyki biznesowej m.in. poprzez:

- wzbogacenie szeroko pojętej oferty turystyki biznesowej Wrocławia,
- wzmocnianie wizerunku Wrocławia jako atrakcyjnej destynacji dla przyszłych organizatorów wydarzeń,
- świadczenie usług z zakresu doradztwa i wsparcia dla organizatorów wydarzeń we Wrocławiu,
- zwiększenie liczby organizowanych wydarzeń konferencyjno-kongresowych,
- podjęcie współpracy i wzmocnienie działań z poszczególnymi podmiotami, kształtującymi rynek turystyki biznesowej Wrocławiu, celem połączenia potencjałów i doświadczeń lokalnego środowiska związanego z przemysłem spotkań,
- powołanie Rady Ekspertów Turystyki Biznesowej.

Efekty: zwiększenie liczby osób przyjeżdżających do Wrocławia w celach biznesowych, powstanie nowego produktu turystycznego – silnego ośrodka turystyki biznesowej.

PREZENTACJA WROCŁAWIA PODCZAS DNIA POLSKIEGO W PRADZE

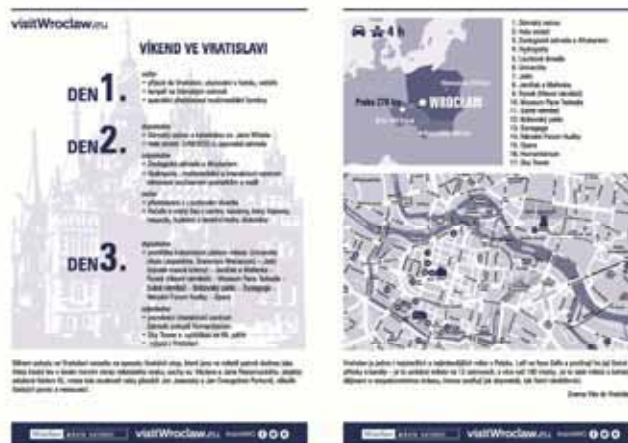

Termin, miejsce: 10 czerwca, Praga

Cel: promocja Polski oraz poszczególnych miast i regionów jako atrakcyjnego celu podróży turystycznych

Grupa docelowa: turyści z zagranicy (szczególnie Czesi, prażanie)

Na zaproszenie Instytutu Polskiego w Pradze Wrocław wziął udział w szóstej edycji Dnia Polskiego w Pradze, który został zorganizowany w ogrodach Ambasady RP w Pradze. Była to największa plenerowa polska impreza w Republice Czeskiej i jedna z większych atrakcji dla tysięcy odwiedzających. Celem imprezy była promocja Polski oraz poszczególnych miast i regionów jako atrakcyjnego celu podróży turystycznych. Była to niewątpliwie doskonała okazja do prezentacji miasta na arenie międzynarodowej. Na wrocławskim stoisku oprócz oferty turystyczno-rekreacyjnej prezentowane były najważniejsze atrakcje Wrocławia, tj. Hydropolis oraz Muzeum Pana Tadeusza, ZOO, Bajkobus, co zapewniło zainteresowanym naszym stoiskiem atrakcje w postaci warsztatów. Szczególną atrakcją była prezentacja oferty Wrocławia przeprowadzona na scenie w języku czeskim przez przewodnika Wojciecha Zalewskiego.

Efekty: ok. 3 tysiące odwiedzających imprezę, wzrost liczby turystów zagranicznych przybywających do Wrocławia.

Targi turystyczne

Cel: promocja Wrocławia

Grupa docelowa: turyści z Polski i zagranicy, touroperatorzy

Promocja Wrocławia podczas 11 imprez targowych w kraju i za granicą. Poniżej opis poszczególnych wydarzeń.

8-16 stycznia 2017 r., Międzynarodowe Targi Turystyczne – Vakantiebeurs, Utrecht

Prezentowano ofertę Wrocławia na Międzynarodowych Targach Turystycznych – Vakantiebeurs, odbywających się w Utrechcie. Były to jedne z najważniejszych targów turystycznych na rynku holenderskim i europejskim. Na polskim stoisku narodowym

prezentowały się regiony: Małopolska (wraz z miastem Kraków) Śląsk i Dolny Śląsk (wraz z Wrocławiem) oraz biuro Simonse i Heritage Hotels ze swoimi ofertami. Pierwszy dzień targów przeznaczony był na wizyty i rozmowy tour operatorów a w kolejnych dniach do branży dołączyli klienci indywidualni. Wrocław promowany był na wspólnym stoisku Dolnego Śląska. Podczas targów została przedstawiona bogata oferta turystyczna i kulturalna Wrocławia oraz najważniejsze wydarzenie sportowe 2017 r. jakim było The World Games 2017. Na stoisku były dostępne i prezentowane materiały informacyjno-promocyjne miasta (foldery, ulotki, mapy, filmy promocyjne) oraz materiały promocyjne najważniejszych atrakcji turystycznych i kulturalnych miasta, tj.: Hydropolis, Narodowego Forum Muzyki, Opery, Aquaparku, Humanitarium, Hali Stulecia i Centrum Poznawczego, Panoramy Raławickiej czy Afrykarium z ZOO. Głównym celem udziału w targach było przedstawienie projektów i najważniejszych wydarzeń związanych z The World Games 2017. Udział w targach był doskonałą okazją do prezentacji i zaproszenia do Wrocławia turystów z Holandii, którzy coraz liczniej i częściej odwiedzają nasze miasto.

Oferta Wrocławia cieszyła się dużym zainteresowaniem wśród odwiedzających targi. Najczęściej zadawane pytania dotyczyły kompleksowej oferty turystycznej – kempingów, połączeń lotniczych i kolejowych, oferty aktywnego wypoczynku, cen pobytów. Najbardziej poszukiwanymi materiałami były przewodniki, mapy oraz broszury informacyjne o atrakcjach Wrocławia. Dużym zainteresowaniem cieszyły się również wrocławskie gadżety.

r.

17-19 lutego 2017 , Międzynarodowe Targi Poznańskie TOUR SALON 2017, Poznań

Na targach prezentowane były najlepsze oferty wyjazdów, gotowe katalogi, nowe produkty turystyczne tuż przed okresem wyjazdów Wielkanocnych, na majówkę, czy wyjazdów wakacyjnych – lato 2017. TOUR SALON uzupełniają wartościowe wydarzenia merytoryczne: konferencje, warsztaty, spotkania biznesowe i partnerskie. Blisko 300 wystawców z 22 krajów prezentowało miejsca i atrakcje turystyczne na targach Tour Salon. Swoje oferty zaprezentowali wystawcy m.in. z: Albanii, Białorusi, Chorwacji, Czech, Dominikany, Francji, Grecji, Gruzji, Hiszpanii, Indii, Litwy, Mołdawii, Niemiec, Rumunii, Ukrainy, Węgier, Wietnamu czy Włoch. Tegorocznym regionem partnerskim było województwo lubelskie. Nie zabrakło także biur podróży, organizacji zajmujących się turystyką czy mediów turystycznych. Podczas targów została przedstawiona bogata oferta turystyczna i kulturalna Wrocławia, w szczególności oferta związana z The World Games 2017. Na stoisku były prezentowane materiały informacyjno-promocyjne miasta (foldery, ulotki, mapy, filmy promocyjne) oraz materiały promocyjne najważniejszych atrakcji turystycznych i kulturalnych miasta, tj.: Hydropolis, Narodowego Forum Muzyki, Opery, Aquaparku, Humanitarium, Hali Stulecia i Centrum Poznawczego, Panoramy Raławickiej czy Afrykarium z ZOO oraz The World Games 2017. Udział w targach był doskonałą okazją do prezentacji i zaproszenia do Wrocławia turystów z całej Polski.

15-19 lutego 2017 r., Międzynarodowe Targi Turystyczne – Holiday World 2017, Praga

Były to jedne z najważniejszych targów turystycznych na rynku czeskim i europejskim. Na polskim stoisku narodowym prezentowały się regiony: Małopolska (wraz z miastem Kraków) Dolny Śląsk (wraz z Wrocławiem) Trójmiasto, Opole, Mazury oraz Szczecin ze swoimi ofertami. Pierwszy i drugi dzień targów przeznaczony był na wizyty i rozmowy touroperatorów a w kolejnych dniach do branży dołączyli klienci indywidualni oraz uczniowie. Podczas targów została przedstawiona bogata oferta turystyczna i kulturalna Wrocławia oraz najważniejsze wydarzenie sportowe 2017 r. jakim było The World Games 2017. Na stoisku były dostępne i prezentowane materiały informacyjno-promocyjne miasta (foldery, ulotki, mapy, filmy promocyjne, gadżety reklamowe) oraz materiały promocyjne najważniejszych atrakcji turystycznych i kulturalnych miasta, tj.: Hydropolis, Narodowego Forum Muzyki, Opery, Aquaparku, Humanitarium, Hali Stulecia i Centrum Poznawczego, Panoramy Raławickiej czy Afrykarium z ZOO. Głównym celem udziału w targach było przedstawienie projektów i najważniejszych wydarzeń związanych z The World Games 2017. Udział w targach był doskonałą okazją do prezentacji i zaproszenia do Wrocławia turystów z Czech, którzy coraz liczniej i częściej odwiedzają nasze miasto. Atrakcją stoiska było spotkanie z dziennikarzami oraz wokalistką Ewą Farną, która opowiadała o Polsce.

Reasumując, oferta Wrocławia cieszyła się dużym zainteresowaniem wśród odwiedzających targi. Najczęściej zadawane pytania dotyczyły atrakcji we Wrocławiu, ZOO oraz Hydropolis, połączeń lotniczych i kolejowych, oferty aktywnego wypoczynku, hoteli i cen pobytów. Najbardziej poszukiwanymi materiałami były przewodniki, mapy oraz broszury informacyjne o atrakcjach Wrocławia. Dużym zainteresowaniem cieszyły się również wrocławskie gadżety.

8-12 marca 2017 r., Międzynarodowe Targi Turystyczne ITB Berlin 2017, Berlin

W marcu Wrocław prezentował swoją ofertę na największych Międzynarodowych Targach Turystycznych ITB, odbywających się w Berlinie. Szczególnie promowane były zbliżające się Światowe Igrzyska Sportowe The World Games 2017 – odbyła się specjalna prezentacja dla dziennikarzy i gości, sprzedawane były bilety oraz udzielana kompleksowa informacja przez obsługę z TWG.

Ogólny opis targów:

- największa impreza targowa branży turystycznej w Europie,
- na powierzchni ponad 153 tys.m², w 26 halach targowych swoją ofertę zaprezentowało ok. 11 000 wystawców z ponad 180 krajów świata,
- liczba odwiedzających targi: ok. 200 tysięcy osób,

- targom towarzyszyło wiele imprez specjalistycznych, tj.: seminaria, warsztaty, konferencje prasowe, występy artystyczne,
- Wrocław prezentował swoją ofertę na stoisku stanowiącym element narodowego stoiska polskiego, przygotowanego przez Polską Organizację Turystyczną,
- na stoisku wrocławskim zaprezentowano różne materiały informacyjno-promocyjne: przewodnik po mieście, plan centrum Wrocławia z zaznaczonymi atrakcjami turystycznymi, foldery, ulotki, płyty CD, broszury informacyjne, gadżety, foldery i ulotki o wydarzeniach kulturalnych i sportowych oraz materiały poszczególnych partnerów m.in. Narodowego Forum Muzyki, Opery, Muzeum Narodowego, Ossolineum,
- dodatkowo na stoisku odbywała się projekcja filmów promocyjnych Wrocławia, The World Games 2017, oraz ważnych wydarzeń kulturalnych i sportowych.

Tegorocznym krajem partnerskim była Botswana. Na polskim stoisku narodowym, tradycyjnie już znajdującym się w hali 15, swoje oferty prezentowało 19 wystawców branżowych i 12 regionalnych, w tym 8 Regionalnych Organizacji Turystycznych. Oferta Wrocławia cieszyła się dużym zainteresowaniem wśród odwiedzających targi. Głównymi odbiorcami wrocławskiej oferty byli ludzie młodzi zainteresowani ofertą kulturalną i rekreacyjną. Jak co roku stoisko odwiedzali również ludzie starsi, kolejne pokolenia mieszkańców przedwojennego Wrocławia zainteresowani tzw. turystyką sentymentalną. Najczęściej zadawane pytania dotyczyły kompleksowej oferty turystycznej, połączeń lotniczych i kolejowych, oferty wypoczynku dla dzieci i młodzieży, specjalnych ofert dla szkół, wycieczek autokarowych, cen pobytów. Najbardziej poszukiwanymi materiałami były przewodniki, mapy oraz cenniki hotelowe. Dużym zainteresowaniem cieszyły się wrocławskie gadżety i to nie tylko wśród odwiedzających ale także wśród wystawców.

31.03-01 kwietnia 2017 r., Międzynarodowe Targi Turystyczne GLOBalnie 2017, Katowice

Trzydniowy program imprez na Międzynarodowych Targach Turystycznych GLOBalnie w Katowicach obfitował w liczne spotkania z podróżnikami m.in. Aleksandrem Dobą i Jakubem Poradą oraz blogerami z branży turystycznej, nie zabrakło także występów artystycznych zespołów regionalnych m.in. z Międzylesia. Wyjątkowych emocji dostarczyła strefa The World Games 2017 – organizacji zajmującej się promocją nieolimpijskich dyscyplin sportowych. Podczas imprezy można było spróbować regionalnych specjałów, zobaczyć występy taneczno-muzyczne, pokazy twórczości ludowej oraz wziąć udział w warsztatach.

Na stoisku były prezentowane materiały informacyjno-promocyjne miasta (foldery, ulotki, mapy, filmy promocyjne) oraz materiały promocyjne najważniejszych atrakcji turystycznych i kulturalnych miasta, tj.: Hydropolis, Narodowego Forum Muzyki, Opery, Aquaparku, Humanitarium, Hali Stulecia i Centrum Poznawczego, Panoramy Racławickiej czy Afrykarium z ZOO oraz The World Games 2017. Udział w targach był doskonałą okazją do prezentacji i zaproszenia do Wrocławia turystów z całej Polski.

26-27 kwietnia 2017 r., Targi Real Connect, Warszawa

REAL CONNECT 2017 to pierwsze w Polsce i jedyne w Europie Środkowo-Wschodniej międzynarodowe targi rynku nieruchomości i inwestycji. Targi dotyczą rynku gruntów, nieruchomości handlowych, biurowych, magazynowych, logistycznych, sportowych oraz apartamentowych. Problematyka targów uwzględnia także finansowanie, budowę i rozbudowę obiektów, zarządzanie, marketing jak również transakcje na rynku nieruchomości.

Powierzchnia wrocławskiego stoiska to 48 m². Wrocław prezentował ofertę nieruchomości komunalnych przeznaczonych na inwestycje komercyjne. Przedsiębiorcy odwiedzający stoisko mogli zapoznać się z makietą osiedla Nowe Żerniki oraz obejrzeć film pokazujący realizację projektu.

20-21 maja 2017 r., Dolnośląski Festiwal Rowerowy, Wrocław

W maju odbyła się pierwsza w województwie edycja Dolnośląskiego Festiwalu Rowerowego. Przez cały weekend na odwiedzających czekało mnóstwo atrakcji – m.in. wielkie ściganie wokół Hali Ludowej na rowerach szosowych i MTB, warsztaty, prelekcje i treningi. Oferta Wrocławia cieszyła się dużym zainteresowaniem wśród odwiedzających festiwal. Najczęściej zadawane pytania dotyczyły tras rowerowych we Wrocławiu i okolicach, oferty aktywnego wypoczynku. Najbardziej poszukiwanymi materiałami były przewodniki, mapy rowerowe oraz broszury. Największą atrakcją naszego stoiska był rower blender, każdy chętny uczestnik mógł „wykręcić” sobie koktajl owocowy. Na drugim rowerze można było sprawdzić swoją wytrzymałość i zobaczyć wynik testu na telewizorze. Specjalnie na tę imprezę przygotowano promocję map rowerowych po Wrocławiu.

21-22 sierpnia 2017r., Kongres Bibliotekarzy, Centrum Kongresowe Hali Stulecia, Wrocław

W roku 2017 polscy bibliotekarze mieli wyjątkową okazję uczestnictwa we Wrocławiu w Światowym Kongresie Bibliotek i Informacji Międzynarodowej Federacji Bibliotekarskich Stowarzyszeń i Instytucji IFLA – International Federation of Library Associations and Institutions. IFLA zrzesza ponad 14 000 stowarzyszeń, bibliotek i innych instytucji działających na rzecz bibliotek z ponad 150 krajów świata. W Kongresie IFLA w przybliżeniu wzięło udział 3000 osób z około 130 krajów, reprezentujących wszystkie kontynenty. Kongresy IFLA to Global Libraries Voice – przegląd najważniejszych wydarzeń dotyczących bibliotekarstwa, informacji naukowej, zarządzania wiedzą, prezentacja innowacyjnych projektów wytyczających przyszłość bibliotek, wymiana doświadczeń i opinii najwybitniejszych przedstawicieli światowego bibliotekarstwa.

8-10 września 2017 r., VI Festiwal Partnerstwa, Lwów

Polsko-Ukraiński Festiwal Partnerstwa to impreza popularyzująca polską kulturę, turystykę oraz rynek pracy wśród mieszkańców Ukrainy. To również doskonała okazja do umocnienia więzów partnerskich łączących Lwów z Wrocławiem. W trakcie wizyty wrocławskich samorządowców we Lwowie odbyło się wiele ciekawych spotkań, podczas których omówiono dotychczasowe działania oraz dalszą współpracę obu miast. Wrocław prezentował się na stoisku wraz z takimi instytucjami jak ARAW, Muzeum Pana Tadeusza, Politechnika i Wyższa Szkoła Bankowa. Ciepła pogoda, doskonała lokalizacja, dobrze wypromowana impreza sprawiły, że liczba odwiedzających w ciągu tych trzech dni była znaczna. Na stoisku zaprezentowana została oferta uczelni biorących udział w projekcie, a także liczne atrakcje turystyczne i kulturalne Wrocławia. Wielu młodych ludzi wraz z rodzinami spędziło na stoisku czas, pragnąc zaczerpnąć informacji o szczegółach rekrutacji. Potwierdzeniem zainteresowania była ilość maili zainteresowanych kandydatów i gotowość rejestracji w kolejnym roku.

23-25 Listopada 2017 r., 25 Międzynarodowe Targi Turystyczne TT Warsaw, Warszawa

Jubileuszowa 25. edycja Międzynarodowych Targów Turystycznych TT Warsaw odbyła się w Pałacu Kultury i Nauki, było to jedno z najważniejszych w Polsce wydarzeń, przeznaczonych na zawieranie kontaktów biznesowych pomiędzy międzynarodową a polską branżą turystyczną. Charakterystyczną cechą Targów TT Warsaw jest możliwość dotarcia w jednym miejscu zarówno do odbiorców branżowych, jak i klientów indywidualnych, a także promocja Polski na arenie międzynarodowej. Targi TT Warsaw stwarzają wyjątkową możliwość prezentacji oferty turystycznej krajów i regionów z całego świata, a także promocji potencjału turystycznego miasta na arenie międzynarodowej. To jedno z najważniejszych międzynarodowych wydarzeń branży

turystycznej, przeznaczone do nawiązywania kontaktów handlowych i biznesowych z podmiotami z Polski i ze świata.

Na stoisku były prezentowane materiały informacyjno-promocyjne (foldery, ulotki, mapy) oraz materiały promocyjne najważniejszych atrakcji turystycznych i kulturalnych miasta, tj.: Hydropolis, Narodowego Forum Muzyki, Opery, Aquaparku, Humanitarium, Hali Stulecia i Centrum Poznawczego, Panoramy Racławickiej czy Afrykarium z ZOO. Udział w targach był doskonałą okazją do prezentacji i zaproszenia do Wrocławia turystów z całej Polski.

2-3 oraz 9-10 grudnia 2017 r., Zimowy Narodowy 2017, Warszawa

Wrocław po raz drugi wziął udział w akcji promocyjnej pn. „Dolnośląski Zimowy Narodowy” na lodowisku Stadionu Narodowego, przygotowanej przez Samorząd Województwa Dolnośląskiego. Przez dwa weekendy na Stadionie PGE Narodowy w Warszawie prezentowana była oferta turystyczna Wrocławia i Dolnego Śląska. Na stoisku zaprezentowane zostały największe atrakcje turystyczne Wrocławia i regionu. Przedstawiciele miasta zapraszali odwiedzających na cykliczne wydarzenia kulturalne. Na stoisku Wrocławia prezentowana była również oferta najważniejszych atrakcji turystycznych tj. Hydropolis, Afrykarium, Humanitarium, Muzeum Pana Tadeusza, Centrum Historii Zajezdźnia, Narodowego Forum Muzyki, Pawilonu Czterech Kopuł i Kolejkowa. Imprezę odwiedziło ok. 10 tys. uczestników.

Efekty:

WIZYTY STUDYJNE

Termin, miejsce: projekt całoroczny, Wrocław

Cel: promocja Wrocławia, publikacje w mediach na temat miasta

Grupa docelowa: dziennikarze, bloggerzy, eksperci

W roku 2017 odbyło się 20 wizyt studyjnych dziennikarzy i touroperatorów z takich krajów jak: Niemcy, Irlandia, Czechy, Hiszpania, Francja, Wielka Brytania, USA, Kazachstan, Chiny, Polska, Islandia.

Na szczególną uwagę zasługuje wizyta Islandczyków, którzy gościli we Wrocławiu w dniach 16 do 19 listopada. Gościom bardzo podobał się Wrocław, wyrazili również chęć współpracy.

Efektey: prezentacja i promocja bogatej i różnorodnej oferty turystycznej Wrocławia poprzez liczne artykuły i fotoreportaże, oferty touroperatorów z propozycją przyjazdu do naszego miasta, współpraca z zagranicznymi ośrodkami POT

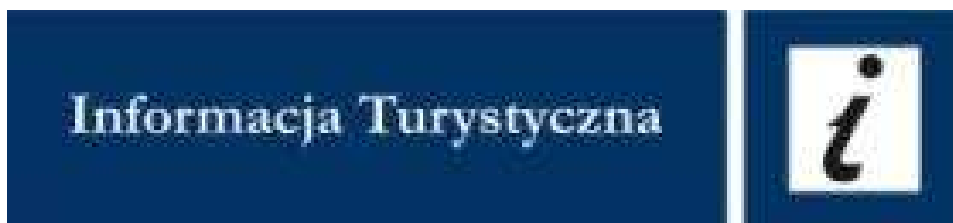
The screenshot shows a travel website page with a green header. The main headline reads "Wrocław, capitale européenne de la culture 2016". Below the headline, there is a sub-headline: "Wrocław, ville allemande, polonaise... européenne". The article text begins with: "On ne connaît souvent de la Pologne que Cracovie, Gdansk et Varsovie... Une autre ville gagne pourtant à être connue : Wrocław, la capitale de la Basse-Silésie! La ville a été élue capitale européenne de la culture en 2016, à juste titre. C'est la 4ème ville du pays et à coup sûr l'une des".

Mercatini di Natale a Breslavia 2017/2018

The screenshot shows an article titled "Mercatini di Natale a Breslavia 2017/2018". It features a large, vibrant photograph of a Christmas market at night, with colorful lights and stalls. Below the image, the text reads: "Quelle di Breslavia è senza dubbio uno dei mercatini più accoglienti e magici in Polonia! Le bancarelle in legno si fanno spazio fra i caratteristici edifici colorati della piazza centrale e il profumo degli abeti e dei tradizionali dolcetti, pierniki, riempie l'aria. Nel 2017 è previsto nelle date comprese tra il 17 novembre e il 22 dicembre, dalle 10:00 alle 21:00. Il centro storico viene illuminato e decorato da mille luci, mentre il Mercatino di Natale si estende dal Rynek alle vie Świdnicka e Dłuska. Le bancarelle propongono dolci, regali, pezzi d'artigianato, gioielli, ornamenti, lampade, ceramiche, candele, oggetti in ceramica e argento, giocattoli fatti a mano, oggetti con motivi folkloristici, vestiti e borse in".

The screenshot shows an article titled "The cheeky gnomes taking over Wrocław". The main image shows two gnomes holding a large stone. The text below the image reads: "Cute as they may be, each statue is a nod to the Orange Alternative, an anti-Soviet resistance movement that helped bring down Poland's aggressive communist regime in the 1980s." Below the text are social media sharing icons for Facebook, Twitter, and LinkedIn. To the right, there is a "Related Stories" section with a thumbnail for "Why Poland will never have hygge".

SIEĆ PUNKTÓW INFORMACJI TURYSTYCZNEJ

Termin, miejsce: projekt całoroczny, Wrocław

Cel: zwiększenie dostępu do informacji o Wrocławiu

Grupa docelowa: turyści z Polski i zagranicy

W 2017 kontynuowana była obsługa turystów w zakresie sieci trzech Punktów Informacji Turystycznej w ramach dotacji udzielonej Dolnośląskiej Organizacji Turystycznej. Punkty znajdują się w Porcie Lotniczym im. Mikołaja Kopernika, na Dworcu Głównym PKP i Punkcie Obsługi Klienta w ZOO. Punkty Informacji Turystycznej świadczą usługi wysokiej jakości, udzielając wszechstronnej informacji o walorach i atrakcjach turystycznych miasta. Łącznie punkty odwiedziło 107 598 osób poszukujących informacji.

EWIDENCJA OBIEKTÓW ŚWIADCZĄCYCH USŁUGI HOTELARSKIE NIEBĘDĄCYCH HOTELAMI

Termin, miejsce: 1 stycznia – 31 grudnia, Wrocław

Cel: ewidencja miejsc noclegowych

W 2017 r. dopisano 93 obiekty noclegowe niebędące hotelami, na dzień 31 grudnia 2017 r. w ewidencji figurowało **409 obiektów z 2 400 miejscami noclegowymi**.

PRZEBUDOWA TERENÓW SPORTOWO-REKREACYJNYCH (ZAGOSPODAROWANIE TERENU PRZY AL. I.J. PADEREWSKIEGO 35 WE WROCŁAWIU)

Termin, miejsce: kolejne etapy przebudowy, al. Paderewskiego

Cel: rozwój sieci kempingów na terenie miasta

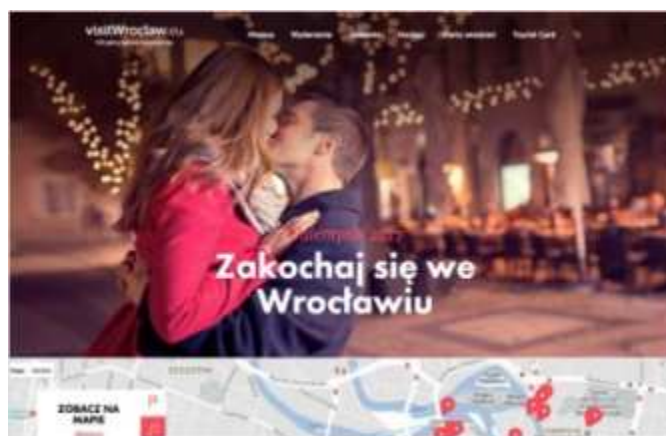
Grupa docelowa: turyści przyjeżdżający do Wrocławia na camping

W ramach zdanja realizowanego przez Akademię Wychowania Fizycznego na terenie kempingu został wybudowany pawilon sanitarny o powierzchni 61,44 m², w którym mieszczą się: toaleta damska i dla osób niepełnosprawnych, umywalnia damska i dla osób niepełnosprawnych, toaleta męska, umywalnia męska.

Efekty: modernizacja obiektu

DZIAŁANIA PROMOCYJNE W INTERENCIE I SOCIAL MEDIA

Termin: projekt całoroczny

Cel: informacja o mieście i projektach miejskich, promocja Wrocławia w social mediach

Grupa docelowa: turyści i mieszkańcy, osoby śledzące kanały obsługiwane przez miasto

Zlecenie przygotowania i wdrożenie 15 tras turystycznych aplikacji Footsteps:

Osobistości Wrocławia, Wrocławskie Nadodrze, Medyczny Wrocław, Wrocław Brochów, Wrocławskie bulwary i tereny nad Odrą, Streetart we Wrocławiu, Nocne zwiedzanie Wrocławia, Wrocławskie parki i tereny zielone, Śladami Eberharda Mocka, Wrocławski szlak filmowy, Szlakiem wrocławski legend i podań, Barokowy Wrocław, Militarne zabytki Wrocławia, Trasa Urbancard Premium i Trasa rowerowa oraz na stronę www.visitwroclaw.eu.

Przeprowadzenie audytu marki i serwisu turystycznego www.visitwroclaw.eu, opracowanie koncepcji rozwoju marki i serwisu turystycznego oraz wdrożenie przyjętych działań, m.in. chatbota (jako pierwsza jednostka samorządowa w Polsce).

Odśloni poszczególnych wersji językowych

Co wybierano najczęściej?

Wdrożenie projektu „Take Over WRO” polegającego na przekazaniu influencerom profilu Visit Wrocław na Instagramie na czas ich pobytu we Wrocławiu.

Jako jedno z niewielu miast na świecie Wrocław porzucił utarty schemat postrzegania turysty wyłącznie jako odbiorcy i na czas pobytu we Wrocławiu przekazał instagramowy profil @visitwro w ręce influencerów. Dlaczego Instagram? Bo tam najlepiej można pokazać miasto. Wrocław jako pierwszy w Polsce przekazał profil na Instagramie podróżującym – @visitwro, który pozwoli odkryć klimat miasta nakreślony przez różne osoby. Właśnie dzięki temu uzyskamy najbardziej wiarygodne spojrzenie na miasto, które pozbawione będzie wymuskanych zdjęć i sztucznych, katalogowych uśmiechów.

Obsługa mediów społecznościowych w zakresie promocji: Dnia Odry, Tumski Cup, Odra River Cup, Europa na Widelcu, Dnia Życzliwości, Międzynarodowego Festiwalu Krasnoludków, sylwestra oraz wsparcie The World Games.

STRONY INTERNETOWE

Termin: projekt całoroczny

Cel: informacja o mieście i projektach miejskich

Grupa docelowa: turyści i mieszkańcy

Bieżąca obsługa redakcyjna i techniczna stron internetowych:

www.smakiwroclawia.pl, www.krecwroclaw.pl, www.wroclawnadodra.pl, www.krasnale.pl, www.wroclaw.pl/dzienzyczliwosci oraz dedykowanych im profili na portalach społecznościowych.

PROMOCJA MIASTA W MEDIACH

Termin: projekt całoroczny

Cel: informacja o mieście i projektach miejskich

Grupa docelowa: turyści i mieszkańcy

W ramach promocji w mediach zrealizowano następujące projekty:

- spot promujący aktywność rowerową we Wrocławiu,
- spot promujący WROCŁAW TOURIST CARD,
- zakup czasu antenowego na antenach Radia Wrocław i Radia RAM: Muzyczna Bitwa Radia Wrocław 2017 (promocja miasta), Podróże z Radiem Ram (promocja

visitwroclaw.eu oraz festiwalu podróżników „Wachlarz”), Hamburger na śniadanie (promocja Europy na Widelcu), Rejs z Radiem RAM (promocja miasta),

- kampanię karty turystycznej WROCLAW TOURIST CARD i visitwroclaw.eu w sieci kin Multikino oraz w serwisie TripAdvisor,
- filmy dotyczące ochrony środowiska, programu KAWKA, rewitalizacji nadodrzańskich bulwarów, imprez miejskich itd.

PROMOCJA KARTY WROCLAW TOURIST CARD

Termin: projekt całoroczny

Cel: informacja o mieście i projektach miejskich

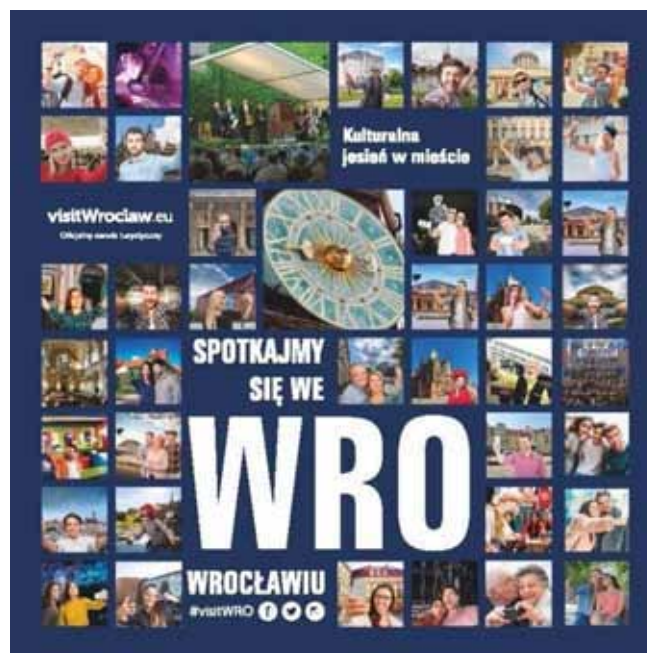
Grupa docelowa: turyści i mieszkańcy

Miasto prowadziło prace nad opracowaniem graficznym karty Wrocław Tourist Card oraz materiałów promujących kartę, które obejmowały przewodnik z opisem partnerów, mapę partnerów, opakowanie na materiały i kartę.

W ramach promocji wykonano następujące działania:

- promocja i reklama karty w magazynie „Imagine”,
- spot karty,
- branding w Hali Stulecia i Lotniska z kartą,
- przystosowanie serwisu visitwroclaw.eu do promocji i sprzedaży karty,
- umieszczanie reklamy/wizerunku karty na wydawnictwach, stoiskach targowych itp.

Reklama w prasie turystycznej i branżowej

Cel: promocja miasta, informacja o wydarzeniach

Grupa docelowa: turyści, podróżnicy, czytelnicy magazynów

The Visitor – bezpłatny przewodnik po Polsce (1 strona – A5)
Reklama (cała strona) ukazała się 23 razy przez cały rok w wydaniu: Małopolska (5), Wielkopolska (3), Mazowsze (6), Dolny Śląsk (6) oraz Bałtyk (3)
Wiadomości turystyczne – dwutygodnik branży turystycznej (1 strona) A4
Wasza Turystyka – portal branży turystycznej
MATERIAŁY I WYDAWNICTWA PROMOCYJNO-INFORMACYJNE

Termin: projekt całoroczny

Cel: promocja Wrocławia podczas targów i eventów, materiały wydawane na wniosek

Grupa docelowa: osoby odwiedzające stoiska Wrocławia podczas targów, osoby otrzymujące pakiety promocyjne podczas eventów

W roku 2017 zaplanowano i zrealizowano przetarg na dostawę gadżetów i materiałów promocyjnych Wrocławia. Przetarg nieograniczony dotyczył 4 zadań: art. papiernicze i piśmiennicze, ceramika reklamowa, tekstylia, upominki reklamowe. Zamówione materiały posłużyły do promocji wielu imprez organizowanych w 2017 r. W linii promocyjnej znalazły się zarówno masowe gadżety, które są udostępniane na zewnątrz na wnioski o wydanie materiałów promocyjnych Wrocławia, jak i materiały tematyczne do promocji takich imprez i wydarzeń jak: The World Games Wrocław 2017, Wrocław na Facebook-u, eventy (Wachlarz 2017, festiwale: WROEscape & PolandEscape, Tweetupy, Konferencja Klient 2.0, Wigilia Dziennikarska), dziennikarskie study tour, materiały promujące premierę filmu „Loving Vincent”, promocja projektów Smart City, Vozilla, Wrocław Tourist Card itp.

Materiały były prezentowane również na stoiskach organizowanych m.in. przy okazji Dolnośląskiego Festiwalu Rowerowego (Hala Stulecia), Kongresu Regionów (NFM), Dnia Europy (Park Staromiejski), Światowego Kongresu Bibliotekarzy (Wrocławskie Centrum Kongresowe), konferencji Made in Wrocław (Wrocławskie Centrum Kongresowe), imprez odrzańskich, wyjazdu Życzliwka Podróżnika (Warszawa) oraz na targach turystycznych.

FOTOGRAFIA REKLAMOWA, REPORTAŻOWA I DOKUMENTACYJNA

Termin: projekt całoroczny

Cel: pozyskanie fotografii do materiałów promocyjnych miasta

W ramach projektu aktualizowano ogólnodostępny profil do pobierania i wykorzystywania fotografii przedstawiających Wrocław. Wykonano także dokumentację fotograficzną imprez, wydarzeń i miasta.

PROJEKTY GRAFICZNO-WYDAWNICZE

Termin: projekt całoroczny

Cel: wydawanie materiałów promocyjnych i informacyjnych o mieście

Grupa docelowa: turyści, touroperatorzy

W 2017 r. zrealizowano następujące projekty:

- projekty materiałów promujących Wrocław (aktualizacja treści i layoutów, szlaki Wrocławia),

- opracowywanie graficzne imprez i kampanii: „Rozlicz PIT we Wrocławiu, Odra River Cup, Tumski Cup, Dzień Odry, Europa na widelcu, Dzień Życzliwości, Międzynarodowy Festiwal Krasnoludków i in.,
- projekty stoisk na targi turystyczne, projekty reklam promujących Wrocław, projekty gadżetów promocyjnych, projekt karty turystycznej i wydawnictwa informacyjnego,

- projekt i skład wydawnictwa „Wrocław na widelcu” – był to szczególny projekt, autorski pomysł R. Makłowicza i P. Bikonta; uroczysta premiera wydawnictwa połączona była z certyfikacją opisanych restauracji,

- materiały promujące TWG 2017 (reklamy, grafika, wydawnictwo dla dzieci),

- branding Lotniska i Hali Stulecia.

SPOTKANIA EKSPERCKIE, KONFERENCJE

Rebranding marki Wrocław

Termin: projekt całoroczny

Cel: przygotowanie raportu podsumowującego aktualną sytuację marki Wrocławia

Grupa docelowa: specjaliści, ale także mieszkańcy i goście Wrocławia

W 2017 r. miasto zaczęło współpracę z członkiniami stowarzyszenia Top 500 Innovators: Patrycją Radek i Joanną Szustakiewicz, a także grupą wrocławskich specjalistów od marki, marketingu, promocji, designu i grafiki. Celem współpracy jest stworzenie, metodą design thinkingu, raportu podsumowującego aktualną sytuację marki Wrocławia. W 2018 r. prace będą kontynuowane, ich celem będzie zaproponowanie nowej koncepcji marki miasta.

TURYSTYCZNY WROCŁAW – CYKLICZNE SPOTKANIA Z PRZEWODNIKAMI MIEJSKIMI ORAZ PRZEDSTAWICIELAMI WROCŁAWSKICH CENTRÓW I PUNKTÓW INFORMACJI TURYSTYCZNEJ WE WROCŁAWIU

Termin, miejsce: 12 kwietnia, Muzeum Pana Tadeusza

Cele: spotkanie na sezon wiosna/lato, przedstawienie nowych produktów turystycznych, najważniejszych wydarzeń kulturalnych, turystycznych i rekreacyjnych w 2017 r., integracja środowiska, zbadanie potrzeb tej określonej grupy organizatorów turystyki w mieście.

Grupa docelowa: eksperci z branży turystycznej

Termin, miejsce: 14 listopada, Centrum Historii Zajezdnia

Cele: spotkanie na sezon jesień/zima, podsumowanie sezonu turystycznego 2017 (w tym podziękowanie przewodnikom za ich całoroczną pracę), coroczne spotkanie z branżą turystyczną

Grupa docelowa: eksperci z branży turystycznej

Efekty: nawiązanie współpracy z lokalną branżą turystyczną; prezentacja i promocja nowej oferty turystycznej Wrocławia wśród miejskich przewodników

FESTIWAL WACHLARZ

Termin, miejsce: 20–21 maja, Teatr Capitol

Cel: spotkanie poświęcone kulturze i podróżowaniu

Grupa docelowa: miłośnicy podróży, reporterzy, bloggerzy, przedstawiciele społeczności dedykowanych online i offline, touroperatorzy oraz przedstawiciele mediów

Cykliczne spotkanie (organizowane od 2013 roku) poświęcone kulturze i podróżowaniu, w którym uczestniczą nie tylko miłośnicy podróży, ale także osoby profesjonalnie związane z tym tematem (reporterzy, blogerzy, przedstawiciele społeczności dedykowanych online i offline, touroperatorzy oraz przedstawiciele mediów). Formuła festiwalu oparta jest o cztery bloki tematyczne: świat podróży, świat reportażu, świat internetu oraz świat nieznanego. Organizatorzy festiwalu to Anna i Jakub Górniccy, prowadzący blog Podróżnicy.com (uznanego przez redakcję Press i Gazeta.pl. za najlepszy blog podróżniczy). Tematyka wydarzenia WACHLARZ 2017 to przenikające się światy kultury, podróży i technologii. Program tworzyły prezentacje, rozmowy i projekcje. Głównym celem wydarzenia było propagowanie idei podróży jako doświadczenia budującego tożsamość kulturową. Prezentacje przedstawiały świat przepełniony różnorodnością, gdzie odmienność kulturowa ma kontekst bazujący na pozytywnym przekazie i budzący ciekawość poznawczą.

Efekt: 22 prelegentów, opowiadających swoje historie, 3 bloki tematyczne. Tematem wiodącym edycji było hasło „W przyszłości”. Tegoroczna edycja wydarzenia przyciągnęła do Wrocławia i on-linowych transmisji kilka tysięcy uczestników, którzy odbyli emocjonalną podróż, dostarczającą unikatowej wiedzy i licznych doświadczeń

KONGRES REGIONÓW

Termin, miejsce: 19 i 20 czerwca, Narodowe Forum Muzyki

Cel: promocja Wrocławia, spotkanie branżowe

Grupa docelowa: specjaliści samorządowi, eksperci

Największe nazwiska w polskim samorządzie oraz światowej sławy eksperci przyjechali do Wrocławia, by wziąć udział w VIII Kongresie Regionów „Samorząd 2.0 – Pożądane innowacje”. Innowacje, dzięki którym możliwa będzie poprawa życia mieszkańców, podzielone zostały na pięć obszarów: finansowania działalności jednostek samorządowych, technologii, inwestycji, zarządzania i spraw społecznych.

Poza gośćmi specjalnymi w Kongresie uczestniczyło blisko 140 panelistów, w tym ponad 30 prezydentów miast, m.in. gospodarz Rafał Dutkiewicz, Jacek Karnowski, Tadeusz Ferenc, Wadim Tyszkiewicz, Roman Szełemej i Robert Biedroń. Obecni byli również marszałkowie województw, w tym Olgierd Geblewicz, Marszałek Województwa Zachodniopomorskiego, Wojciech Saługa, Marszałek Województwa Śląskiego oraz współgospodarz, Cezary Przybylski, Marszałek Województwa Dolnośląskiego.

Efekt: umacnianie pozycji Wrocławia jako lidera innowacji.

ORŁY TYGODNIKA WPROST

Termin, miejsce: 24 października, Wrocław

Cel: spotkanie branżowe

Grupa docelowa: przedstawiciele biznesu

Wyróżnienia tygodnika „Wprost” dla najbardziej dynamicznych przedsiębiorstw otrzymało kilkanaście najlepszych firm z województwa dolnośląskiego. Podczas uroczystej gali Orłów Tygodnika „Wprost”, która odbyła się w hotelu HASTON tytuły Ambasadorów Regionu Dolnośląskiego otrzymali Krzysztof Zapart i Sylwia Zarzycka. Statuetkę lidera regionu w dziedzinie biznesu odebrali przedstawiciele Zespołu Elektrociepłowni Wrocławskich Kogeneracja. Ponadto podczas gali wyróżnienia odebrały też najlepsze szpitale województwa dolnośląskiego, tj. Samodzielny Publiczny Zespół Opieki Zdrowotnej w Świdnicy Regionalny - Szpital Specjalistyczny „Latawiec”, Dolnośląskie Centrum Chorób Serca „MEDINET” oraz Wojskowy Szpital Kliniczny z Polikliniką SP ZOZ. Orły Tygodnika „Wprost” to nagroda dla firm, które osiągnęły najwyższy średni zysk netto w ciągu ostatnich trzech lat, a także największy średni procentowy wzrost zysku netto.

Wrocław był partnerem wydarzenia – podczas gali dystrybuowano materiały promocyjne miasta, odbyła się także wystawa obrazów z filmu „Twój Vincent”.

WROESCAPE I POLANDESCAPE

Termin, miejsce: 27–28 października, Hala Stulecia

Grupa docelowa: miłośnicy escape roomów

Cel: promocja miasta, integracja środowiska

W 2017 r. we Wrocławiu zostały zorganizowane finały pierwszych Mistrzostw Polski w Escape Room. Wzięło w nich udział blisko 2000 osób. Na tę okazję zbudowano 3 specjalne pokoje, w których 10 najlepszych drużyn z całej Polski ścigało się, aby zdobyć tytuł najlepszej w naszym kraju. Było to pierwsze polskie święto escape roomów. Impreza odbyła się we Wrocławskim Centrum Kongresowym przy Hali Stulecia w trakcie WroEscape. Było to pierwsze takie spotkanie branży, któremu towarzyszyły wystąpienia konferencyjne, warsztaty z profesjonalistami, networking z miłośnikami escape roomów oraz targi.

Efekty:

II FORUM PROMOCJI TURYSTYCZNEJ

Termin, miejsce: 9 listopada, Warszawa

Cel: spotkanie branżowe

Grupa docelowa: eksperci ds. turystyki, praktycy

W listopadzie odbyła się druga edycja Forum Promocji Turystycznej organizowanego przez redakcję portalu WaszaTurystyka.pl. Imprezę patronatem objęło Ministerstwo Sportu i Turystyki oraz Polska Organizacja Turystyczna. Podczas Forum spotkało się ponad 120 gości z branży z całego kraju i z zagranicy, zaproszono 20 ekspertów, odbyło się: 7 prelekcji, debata, setki rozmów w kuluarach. Było to ważne wydarzenie dla ludzi zajmujących się promocją turystyczną.

Podczas imprezy Miasto otrzymało dwie nagrody.

PREMIERA ŻÓŁTEGO PRZEWODNIKA GAULT&MILLAU POLSKA 2018

Termin, miejsce: 27 listopada, Narodowe Forum Muzyki

Grupa docelowa: branża gastronomiczna

Cel: wydarzenie prestiżowe

Premiera IV edycji Żółtego Przewodnika Gault&Millau i wręczenie nagród najlepszym szefom kuchni w Polsce odbyło się w uroczystych wnętrzach Narodowego Forum Muzyki. Żółty Przewodnik Gault&Millau to przewodnik, który tworzy kulinarną mapę Polski. Jest on rzetelnym źródłem informacji o tym, gdzie warto zjeść i kupić regionalne produkty, przetestowane i polecane przez redakcję. Każdego roku kilkunastu wykwalifikowanych, anonimowych inspektorów dokładnie ocenia około tysiąca restauracji. Do przewodnika trafia mniej niż połowa. W wydarzeniu wzięło udział ponad 600 gości, w tym 400 szefów kuchni, których restauracje znajdują się w Żółtym Przewodniku na 2018 r. Podczas Gali

ogłoszono także piątkę najlepszych szefów kuchni w Polsce. W ramach wyjątkowej oprawy wydarzenia w Narodowym Forum Muzyki zorganizowano wystawę obrazów powstałych w toku niezwyklej produkcji filmowej „Twój Vincent”.

MADE IN WROCLAW

Termin, miejsce: 14 grudnia, Centrum Kongresowe Hali Stulecia

Grupa docelowa: przedstawiciele lokalnego biznesu

Cel: promocja miasta, spotkanie branżowe

Made in Wrocław to wydarzenie pełne inspiracji, miejsce spotkania lokalnego i światowego biznesu. Celem spotkania była promocja Wrocławia jako silnej marki, m.in. dzięki globalnym koncernom, które właśnie tu wytwarzają swoje flagowe produkty. Podczas spotkania można było poznać firmy i startupy, które od podstaw wyrastały na lokalnym gruncie, a dziś podbijają światowe rynki.

Made in Wrocław to połączenie konferencji i bezpłatnych targów. Wystąpili na nim wybitni wrocławianie i wrocławianki: inwestorzy oraz liderzy lokalnego biznesu, firm technologicznych i wiodących startupów.

Efekt:

PROJEKT: IMPREZY I EVENTY

DZIEŃ ODRY

Termin, miejsce: 22 kwietnia, nadodrzańskie bulwary
Grupa docelowa: mieszkańcy i turyści
Cel: promocja miasta, promocja rekreacji nad Odrą

W roku 2016 Wrocław zorganizował „Festyn na Bulwarze Dunikowskiego”, który spotkał się z tak ciepłym przyjęciem mieszkańców, że impreza jest kontynuowana jako Dzień Odry i na stałe zagości w kalendarzu wydarzeń. Potencjał Odry jest ogromny – zrewitalizowane nabrzeże daje możliwość wypoczynku i rekreacji, w okolicy rzeki powstaje wiele miejsc komercyjnych, wypożyczalni sprzętu, a po rzece pływają liczni armatorzy floty pasażerskiej.

Podczas imprezy swoją prezentację miały liczne atrakcje oraz warsztaty w strefach: miejskiej, żeglarskiej i ekologicznej czy gospodarczej. W wydarzeniu wzięło udział wiele wrocławskich firm i organizacji.

Efekt: promocja bulwarów i Odry jako miejsca rekreacji

Auto Stop Race 2017

Termin, miejsce: 29 kwietnia – 5 maja, Fazana
Grupa docelowa: mieszkańcy Fazany i turyści
Cel: promocja Wrocławia

Organizowany przez Samorząd Studentów Uniwersytetu Ekonomicznego we Wrocławiu wyścig „Auto Stop Race 2017”. Celem zawodów jest jak najszybsze dotarcie autostopem do wybranego miejsca w Europie – w roku sprawozdawczym była to Fazana w Chorwacji. Promocja Wrocławia polegała na: ekspozycji baneru reklamowego w wrocławskiej Strefie Chilloutu w Fazanie, umieszczeniu logotypu „Wrocław the meeting place” na stronie organizatora, na koszulkach uczestników wydarzenia, na materiałach filmowych, będących relacją z wydarzenia na samochodowych zawieszkach zapachowych oraz na pocztówkach promujących wydarzenie.

Efekt: promocja miasta na arenie międzynarodowej wśród młodzieży

GITAROWY REKORD GUINNESSA – THANKS JIMI FESTIVAL 2017

Termin, miejsce: 29 kwietnia – 2 maja, Drezno
Grupa docelowa: mieszkańcy Drezna i turyści
Cel: promocja Wrocławia

Jak w poprzednich latach, także i w tym, jednym z elementów towarzyszących wrocławskiej edycji „Thanks Jimi Festival”, którego głównym punktem było bicie rekordu Guinnessa w liczbie gitarzystów, grających jednocześnie utwór Jimiego Hendriksa „Hey Joe”, była transmisja on-line z niemieckiego Drezna, miasta partnerskiego Wrocławia, gdzie – już po raz czwarty – także odbywał się „Thanks Jimi Festival”. Muzycy w Polsce i w Niemczech równocześnie grali wspomniany utwór Hendriksa, mierząc się z rekordem Guinnessa. Po stronie niemieckiej w „Thanks Jimi Festival” udział wzięło ok. 40 gitarzystów.

Celem delegacji były:

- organizacja i pomoc w realizacji wspomnianej transmisji on-line (dostępnej w dniu bicia rekordu w internecie przez cały czas trwania imprezy na kanałach mediów społecznościowych, ze szczególnym uwzględnieniem łączenia bezpośredniego Wrocław–Drezno),
- koordynacja współpracy z Urzędem Miejskim w Dreźnie oraz Centrum Kultury „Scheune” w dzielnicy Neustadt w zakresie przygotowania zaplecza technicznego i promocyjnego w/w transmisji,
- zorganizowanie wrocławskiego stoiska promocyjnego przy Centrum Kultury „Scheune” w dniu trwania festiwalu, tj. 1.05.2017, na którym były dostępne materiały informacyjno-promocyjne dot. miasta Wrocław oraz największych wrocławskich atrakcji (m.in. Afrykarium, Hydropolis), a także igrzysk sportów nieolimpijskich The World Games 2017,
- pomoc w przygotowaniu materiału zdjęciowo-filmowego z tegorocznej edycji wrocławskiego festiwalu, wywiadów z osobami, które go tworzą (z Iną Pfeifer, Aniką Jankowski, Dieterem Beckertem) oraz w przygotowaniu materiałów dot. przyszłorocznej, jubileuszowej – piątej edycji festiwalu.

Efekt: zagrało 6 299 gitarzystów

MIĘDZYNARODOWY FESTIWAL KRYMINAŁU

Termin, miejsce: 24–28 maja, Wrocław

Cel: popularyzacja literatury, promocja Wrocławia

Grupa docelowa: miłośnicy kryminałów z Polski i z zagranicy

Po raz dziewiąty we Wrocławiu odbył się Międzynarodowy Festiwal Kryminału. Impreza po raz kolejny przyciągnęła licznych gości z Polski i z zagranicy. Program obfitował w ciekawe wydarzenia: kryminalne warsztaty literackie i scenariuszowe, panele, wykłady, lekcje dla gimnazjalistów i licealistów, akcje bookcrossingowe czy grę miejską.

Podczas uroczystej gali finałowej Nagrodę Wielkiego Kalibru otrzymał Mariusz Czubaj za powieść „R.I.P”. Nagrodę publiczności otrzymał Ryszard Ćwirlej za powieść „Śliski interes”.

Efekt: promocja miasta, popularyzacja literatury

PIKNIK RODZINNY NAD ODRA W RAMACH REGAT WIOŚLARSKICH ÓSEMEK „ODRA RIVER CUP”

Termin, miejsce: 3 czerwca, bulwary koło Politechniki

Cel: promocja Odry i jej walorów

Grupa docelowa: mieszkańcy Wrocławia

Piknik rodzinny nad Odrą w ramach Międzynarodowych Regat Akademickich Ósepek Wioślarskich „Odra River Cup 2017” z udziałem m.in. osad Politechniki Wrocławskiej i Uniwersytetu Wrocławskiego to już tradycja we Wrocławiu. Celem imprezy jest popularyzacja Odry jako miejsca rekreacji i turystyki wodnej oraz integracja wrocławskiego środowiska akademickiego i wodniackiego.

Program pikniku obejmował m.in. koncerty muzyczne, treningi z udziałem publiczności na ergometrach wioślarskich, przejażdżki łódkami, wyścigi łodzi smoczych, pokazy ratownictwa wodnego, pokazy umiejętności psów ratowniczych, konkursy, animacje sportowe i zajęcia plastyczne dla dzieci.

Efekty: promocja Wrocławia jako dobrego miejsca do studiowania (regaty międzyuczelniane), utrwalenie wśród mieszkańców przekonania, że Odra i tereny nadodrzańskie są znakomitym miejscem wypoczynku i rekreacji

FESTIWAL KULINARNY „EUROPA NA WIDELCU”

Termin, miejsce: 31 maja – 4 czerwca, Rynek, Browar Mieszczański

Cel: kulinarna promocja Wrocławia

Grupa docelowa: mieszkańcy Wrocławia, turyści

Tegoroczna edycja rozpoczęła się w środę jarmarkiem produktów europejskich i regionalnych. W tym samym dniu rozpoczął się także Maraton Miejskiej Biblioteki Publicznej, czyli cykl działań głównie kierowanych do najmłodszych mieszkańców Wrocławia, a w nim m.in. spotkania z autorami książek kulinarnych dla dzieci, warsztaty muzyczne, warsztaty kulinarne, a także nocleg, wspólna kolacja i śniadanie w bibliotece. Również w środę rozpoczął się kiermasz książek kulinarnych organizowany w znanej wrocławskiej księgarni Tajne Komplety. W Klubie Proza natomiast odbyły się spotkania autorskie z Robertem Makłowiczem oraz innymi autorami książek poświęconych zagadnieniom kulinarnym. O swoich publikacjach opowiadali m.in. Hanna i Paweł Lis oraz Paweł Suwała i Aleksander Baron. W piątek we wrocławskim kinie Nowe Horyzonty wystartowała Filmowa Europa na Widelcu, która trwała do niedzieli. Sobota to główny dzień festiwalu. Zapraszaliśmy na kulinarne hity z całej Europy. To właśnie w tym dniu szefowie kuchni festiwalu Europa na widelcu dokonali prezentacji dań najbardziej charakterystyczne dla kuchni 17 krajów oraz jednego miasta. Tak wyróżniony został Wrocław. W tym samym dniu w Browarze Mieszczańskim rozpoczął się festiwal food

trucków i zanego piwa pn. Food'oclock & Beer'o'clock, który trwał dwa dni. Na koncerty zapraszano także na wrocławski Rynek, gdzie na zakończenie głównego dnia festiwalu, wystąpiła wrocławska formacja muzyczna Wrocław Respect Orchestra. W organizację imprezy co roku zaangażowani są uczniowie Zespołu Szkół Gastronomicznych – podczas biesiady sprzedają kupony, które można wymienić na porcję degustacyjną. Zebrane w ten sposób pieniądze przeznaczone są na stypendia dla uczniów ZSG. Uczniowie pracują także przy przygotowywaniu potraw, a potem obsługują gości biesiady na rynku.

Efekty:

TUMSKI CUP

Termin, miejsce: 24 czerwca, bulwar X. Dunikowskiego

Cel: promocja Odry i jej walorów

Grupa docelowa: mieszkańcy Wrocławia

Zawody na łodziach Smoczach „Tumski Cup” odbyły się po raz 8. Po raz pierwszy zorganizowano je na bulwarze Dunikowskiego, dzięki czemu widzowie zyskali możliwość oglądania rywalizacji na całym dystansie. W zawodach uczestniczyło 13 drużyn, które rywalizowały o 3 puchary – Puchar Prezydenta Wrocławia w kategorii sport, Puchar Marszałka Województwa Dolnośląskiego w kategorii open i Puchar Przewodniczącego Rady Miejskiej w kategorii mikst. Zawodom towarzyszyły liczne atrakcje, skierowane przede wszystkim do dzieci – warsztaty i pokazy samoobrony, pokazy karate, samodzielne malowanie toreb, liczne konkursy i prezentacje partnerów wydarzenia –

Instytutu Konfucjusza, Humanitarium, Politechniki Wrocławskiej, Fundacji On Water, Centrum szkolenia specjalnego SAJN-SYSTEM. Podczas imprezy wszyscy mogli wziąć udział w konkursach i zabawach sportowych organizowanych w ramach promocji The World Games 2017. Nagrody dla uczestników zawodów ufundował partner strategiczny imprezy – firma trans.eu. Zawodom przez cały czas towarzyszyła strefa gastronomii, w której królowały foodtrucky.

Efekty: promocja Wrocławia jako dobrego miejsca do pracy (w regatach uczestniczą wrocławskie firmy i instytucje), utrwalenie wśród mieszkańców przekonania, że Odra i tereny nadodrzańskie są znakomitym miejscem wypoczynku i rekreacji, wzrost świadomości miejsca.

XXI ZLOT HONDA GOLD WING

Termin: 13–16 lipca

Cel: prezentacja walorów turystycznych Wrocławia i Dolnego Śląska oraz wsparcie finansowe Kliniki Transplantacji Szpiku, Onkologii i Hematologii Dziecięcej Uniwersytetu Medycznego we Wrocławiu

Grupa docelowa: mieszkańcy i turyści

Organizatorem XXI Zlotu Honda Gold Wing we Wrocławiu jest Stowarzyszenie Gold Wing Club of Poland, które jest członkiem Gold Wing European Federation zrzeszającej elitarne kluby motocyklowe z 25 krajów Europy. W programie zlotu przewidziane było zwiedzanie Wrocławia i Dolnego Śląska oraz motocyklowa Parada Narodów.

MIĘDZYNARODOWY FESTIWAL KRASNOLUDKÓW

Termin, miejsce: 8–10 września, Wrocławski Teatr Lalek, Ogród Staromiejski

Cel: promocja krasnali jako symbolu Wrocławia

Grupa docelowa: mieszkańcy Wrocławia (rodziny z dziećmi)

Festiwal rozpoczął się Wielką Wrocławską Paradą Krasnoludków, która wystartowała z rynku w kierunku Ogrodu Staromiejskiego. Działania w Ogrodzie rozpoczęły się konkursem plastycznym dla szkół podstawowych i przedszkoli na najpiękniej udekorowaną chatkę. Na Scenie Letniej zaprezentowała swoje umiejętności grupa Cheerleaders Wrocław. W programie znalazły się animacje i zabawy z grupą wokalnotaneczną czy strefa krasnalowego wypoczynku z grami planszowymi. W tym dniu uczestnicy mogli skorzystać z bezpłatnych kursów Krasnalowym Tramwajem. W drugim dniu festiwalu odbyły się m.in. warsztaty z tworzenia gipsowych odlewów krasnoludków, warsztaty plastyczne i z tworzenia krasnalowych laleczek, krasnalowa strefa kuglarstwa, strefa przygotowana przez Kolejkowo, strefa krasnalowego graffiti i krasnalowe atelier fotograficzne, warsztaty DJ'skie, warsztaty projektowania krasnalowych gier

planszowych. W przestrzeni miejskiej została zorganizowana rodzinna gra miejska pn. „Krasnale na naszych podwórkach” nawiązująca do dawnych dziecięcych zabaw. Wieczorem na Scenie głównej Teatru Lalek wystąpił kabaret Hrabi, a po ich występie w godzinach wieczornych przed Sceną Letnią Teatru Lalek w Ogrodzie Staromiejskim odbyło się Krasnalowe Silent Disco. Trzeci dzień festiwalu obchodzony jest pod nazwą „Poranek Literacki”. Znani i lubiani ludzie kultury czytali wybrane bajki dla osób zgromadzonym w Ogrodzie Staromiejskim. W wydarzeniu wzięli udział wrocławscy dziennikarze: Monika Jaworska, Małgorzata Waszkiewicz, Piotr Pietraszek oraz aktorki Edyta Jungowska i Andrzej Grabowski.

Efekt: aktywizacja rodzin, zaangażowanie placówek edukacyjnych

GAUDEAMUS

Termin, miejsce: 2 października, Rynek

Cel: integracja wrocławskich uczelni

Grupa docelowa: mieszkańcy Wrocławia, środowisko akademickie

W roku 2017 po raz kolejny odbyło się **uroczyste rozpoczęcia roku akademickiego 2017/2018**, w którym udział wzięli rektorzy wrocławskich uczelni oraz Prezydent Wrocławia. Uroczystość ta była transmitowana na antenie TVN. Na Rynku wystąpiło szesnaście chórów akademickich, które wspólnie odśpiewały hymn „Gaudeamus”, a także Orkiestra Reprezentacyjna Wojska Polskiego.

Efekt: integracja środowiska akademickiego

BRUNO SCHULZ. FESTIWAL

Termin, miejsce: 11–21 października, Wrocław

Cel: spotkanie miłośników sztuki i literatury, promocja Wrocławia

Grupa docelowa: miłośnicy literatury

W ramach 6 edycji międzynarodowego festiwalu sztuki i literatury Bruno Schulz. Festiwal odbyły się liczne spotkania autorskie, wykłady tematyczne, a także unikatowa sesja naukowa pt. „Minione i zapisane. Literaturoznawcy i pisarze o reportażu międzywojennym”, w której o międzywojennych reporterach mówili autorzy: Magdalena Grzebałkowska, Agata Tuszyńska, Krzysztof Mroziewicz, Paweł Smoleński i Irek Grin oraz literaturoznawcy: Urszula Glensk, Zbigniew Kopeć, Beata Nowacka, Karolina Szymaniak, Agata Zawiszewska i Zygmunt Ziątek. Gośćmi festiwalu byli też m.in. Stanisław Bereś, Wojciech Bonowicz, Tereza Boučkova, Mikołaj Grynberg, Magdalena Grzebałkowska, Szymon Kloska, Zbigniew Maćków, Zygmunt Miłoszewski, Marta Mizuro, Krzysztof Mroziewicz, Michał Nogaś, Małgorzata Omilanowska, Paweł Smoleński, Mariusz Szczygieł, Marcin Świetlicki, Agata Tuszyńska, Wojciech Waglewski. W czasie festiwalu odbyły się wykłady dla gimnazjalistów, licealistów oraz dla studentów, spotkania autorskie, dyskusje panelowe poświęcone literaturze, pokazy filmów oraz wykłady monograficzne.

Po raz kolejny w ramach BSF odbyła się gala wręczania nagrody Angelus, a przez cały czas trwania festiwalu odbywały się spotkania z pisarzami nominowanymi do nagrody (Salon Angelusa na Bruno Schulz. Festiwal). Przez cały festiwal odbywał się również kiermasz książek gości BSF oraz pisarzy nominowanych do nagrody Angelus. Dużym

zainteresowaniem uczestników festiwalu cieszyła się gra miejska „Testament” nawiązująca do zagadkowego świata stworzonego przez Brunona Schulza.

Efekty: wydarzenie prestiżowe, promocja miasta, popularyzacja literatury

DZIEŃ ŻYCZLIWOŚCI

Termin, miejsce: 21 listopada, Wrocław

Cel: promocja pozytywnych zachowań i umacnianie wizerunku Wrocławia, jako miasta ludzi życzliwych

Grupa docelowa: mieszkańcy Wrocławia, miasta koalicyjne

21 listopada pod hasłem przewodnim Znajdźmy nić porozumienia, obchodziliśmy kolejny Dzień Życzliwości. Była to już 12. edycja tej pozytywnej akcji, która obfitowała w wiele wydarzeń.

Organizowane wydarzenia:

Dla wszystkich w plenerze z Życzliwkiem

- na pl. Dominikańskim, pl. Grunwaldzkim i koło Dworca PKP życzliwe powitanie na przystankach – wolontariusze umilali wrocławianom listopadowy poranek życzliwym uśmiechem oraz drobnymi upominkami,
- na ul. Oławskiej zorganizowano wystawę grafik z dwunastu edycji Dnia Życzliwości autorstwa Andrzeja Tylkowskiego, który od pierwszej edycji tworzy na potrzeby tego wydarzenia charakterystyczne obrazy, które w prostej graficznej formie zamykają tak ważne treści,
- na wrocławskim Rynku ustawiono GIFBOX i zaproszono wszystkich do bezpłatnego nagrywania życzliwych gifów i wysyłania ich w świat (#zyczliwek).

Dla rodziców z dziećmi w Mediatece z Miejską Biblioteką Publiczną

- spotkanie autorskie z Martą Szloser, autorką książki dla dzieci pt. „Okruszki”,
- warsztat plastyczny wokół tematu „Znajdźmy nić porozumienia” z Iwoną Kamolą z wydawnictwa Ilustris oraz jej córką.

Dla dorosłych w EMPIKU w DH Renoma z SWPS

- wykład „Jak być dla siebie życzliwym?” poprowadziła Zofia Szynal – psycholog, wykładowca SWPS,
- wykład psycholog Marii Rotkiel „Życzliwość a zdrowie, czyli przepis na szczęście”.

Dzień Życzliwości miał również swoją filmową odsłonę w Oh Kino – odbył się tam życzliwy seans znakomitego filmu w reżyserii Rene Gelina „Jutro będziemy szczęśliwi”.

Efekty: promocja pozytywnych zachowań i umacnianie wizerunku Wrocławia, jako miasta ludzi życzliwych

WSPÓŁPRACA Z ZAGRANICĄ I MIASTAMI PARTNERSKIMI

KOORDYNACJA POLITYKI W ZAKRESIE WSPÓŁPRACY Z ZAGRANICĄ

• Współpraca z Miastami Partnerskimi

Breda

16 maja – oficjalna wizyta we Wrocławiu Burmistrza Bredy oraz przedstawicieli Muzeum Generała Maczka w Bredzie i Fundacji Serce Polski w Bredzie, spotkanie z Prezydentem Wrocławia oraz dyrektorem Muzeum Miejskiego. Władze Wrocławia zostały zaproszone na oficjalne obchody rocznicy wyzwolenia Bredy w październiku oraz do udziału w projekcie związanym z Muzeum Generała Maczka.

27-30 października – oficjalna wizyta Prezydenta Wrocławia z delegacją UMW w Bredzie. Delegacja wzięła udział m.in. w następujących spotkaniach:

- wizyta robocza w sprawie treści Memorandum o współpracy Wrocławia i Bredy w kolejnych latach oraz w sprawie projektu wrocławskiego plastyka, który upamiętni gen. Maczka (spotkanie z dyrektorem Wydziału Kultury i przedstawicielami Muzeum). W 2019 r. przy Cmentarzu Żołnierzy Polskich w Bredzie powstanie Memoriał Generała Maczka. Obiekt będzie miał postać muzeum z elementami symbolicznymi i edukacyjnymi. Władze Bredy poprosiły Wrocław o wykonanie w Bredzie murala lub innego obiektu artystycznego, który będzie swego rodzaju przedłużeniem Memoriału i elementem informacyjnym, dzięki któremu wzrośnie liczba odwiedzających muzeum,
- udział w oficjalnych obchodach 73. rocznicy wyzwolenia miasta przez Pierwszą Polską Dywizję Pancerną – uroczysta msza św. w kościele Laurentiuskerk; obchody dla uczczenia pamięci poległych na dwóch Polskich Honorowych Cmentarzach Wojskowych.

30 października Prezydent Wrocławia i Burmistrz Bredy podpisali Memorandum o dalszej współpracy Bredy i Wrocławia.

Drezno

W dniach 29 kwietnia – 2 czerwca odbyła się czwarta edycja Thanks Jimmy Festival w Dreźnie (wspólne bicie gitarowego rekordu Guinnessa połączone z transmisją internetową na wrocławski Rynek).

27-19 kwietnia – wizyta przedstawicieli UMW w Dreźnie, otwarcie Kulturpalast w Dreźnie.

22 września – wizyta we Wrocławiu Burmistrza Drezna, otwarcie wystawy o zrównoważonej mobilności na pl. Solnym.

2-3 października – wizyta Prezydenta Wrocławia w Dreźnie, udział w konferencji dotyczącej starań Drezna o tytuł Europejskiej Stolicy Kultury 2025.

Guadalajara

3-6 grudnia – wizyta Prezydenta Wrocławia w Guadalajarze, spotkania z władzami miasta i przedstawicielami biznesu na temat możliwości współpracy gospodarczej. Wrocław podarował Guadalajarze figurkę Krasnala Życzliwka, który docelowo będzie umieszczony w wybranym miejscu publicznym i będzie symbolicznie „pozdrawiał” jej mieszkańców od mieszkańców Wrocławia.

Kowno

W lipcu drużyna dzieci i młodzieży reprezentowała Wrocław na Międzynarodowych Igrzyskach Dzieci do Lat 15, które odbyły się w Kownie.

Lille

Podobnie jak w ubiegłych latach, w 2017 r. Miasto dofinansowało projekt rezydencji artystycznych realizowanych wspólnie przez BWA Wrocław-Galerie Sztuki Współczesnej oraz La Malterie (instytucję kultury z Lille). Każdego roku, na zmianę, artyści z Lille bądź Wrocławia biorą udział w ok. dwutygodniowych rezydencjach artystycznych w mieście partnerskim, podczas których zapoznają się z lokalnym środowiskiem artystycznym,

promują działalność kulturalną swojego miasta a także realizują autorski projekt artystyczny, pokazywany później szerszej publiczności.

Lwów

2-5 lipca – wyjazd Prezydenta Wrocławia do Lwowa, udział Prezydenta w Spotkaniach Ossolińskich z okazji 200-lecia Ossolineum pt. "Polska i Ukraina/Wczoraj, dziś, jutro", które odbyły się w gmachu głównym Lwowskiej Narodowej Naukowej Biblioteki im. W. Stefanyka. Prezydent złożył też kwiaty pod pomnikiem pomordowanych Profesorów Lwowskich na Wzgórzach Wuleckich.

7-11 września – udział delegacji z UMW i Rady Miejskiej Wrocławia w Festiwalu Miast Partnerskich we Lwowie (obsługa stoiska promocyjnego Wrocławia, finansowanie występu artystycznego Młodzieżowej Akademii Musicalowej z Wrocławia na głównej scenie festiwalu na lwowskim rynku, rozmowy z władzami Lwowa).

9 września – wieczór dziękczynny dla ofiarodawców i przyjaciół Ukraińskiego Uniwersytetu Katolickiego we Lwowie w Pałacu Mystectw z udziałem Prezydenta Wrocławia jako gościa specjalnego (Prezydent wygłosił wykład). Wieczór ten rozpoczynał tydzień uroczystości z okazji zakończenia Kampanii Rozbudowy Uniwersytetu (2010-2016). W uroczystości wzięli udział Patriarcha Światosław Szewczuk, biskupi, władze miasta Lwowa, przedstawiciele administracji Prezydenta Ukrainy, posłowie, darczyńcy z Ukrainy, USA, Kanady, władze uniwersyteckie oraz dziennikarze.

Reykjavik

7 kwietnia Wrocław podpisał umowę partnerską z Reykjavikiem. Wrocław współpracował już wcześniej z islandzkim partnerem w następujących obszarach: rewitalizacja, planowanie przestrzenne oraz polityka zrównoważonej mobilności.

Delegacja z Reykjaviku odwiedziła Wrocław ponownie w październiku, natomiast delegacja Wrocławia była w Reykjaviku z oficjalną wizytą w dniach 19-22 listopada (przy okazji wizyty Wrocław podarował Reykjavikowi figurkę Krasnala Życzliwka, który docelowo będzie umieszczony w wybranym miejscu publicznym i będzie symbolicznie „pozdrawiał” jego mieszkańców od mieszkańców Wrocławia).

Wiesbaden

26 kwietnia – wizyta przedstawicieli Wiesbaden we Wrocławiu.

21 czerwca – wizyta Burmistrzów okręgu Wiesbaden we Wrocławiu.

Wilno

22 maja – udział delegacji z Wilna w Kongresie Lituanistów organizowanym przez Uniwersytet Wrocławski.

W 2017 r. Miasto dofinansowało projekt rejestracji oraz publikacji fotograficznej i video wydarzeń artystycznych przeprowadzonych na przełomie czerwca i lipca przez Fundację Avant Art w Wilnie i Rydze w ramach projektu „Avant Art Festival Poland Pro Baltica Wilno, Ryga”, polegającym na prezentacji wspólnych polsko-litewskich projektów artystycznych.

• Wizyty studyjne dziennikarzy zagranicznych we Wrocławiu

Wrocław promuje się za granicą również poprzez zapraszanie dziennikarzy zagranicznych, którym oferujemy indywidualny program poznawania miasta.

W 2017 r. odbyły się następujące wizyty:

- 8 lutego – wizyta dziennikarza z Kolonii,
- 6-9 czerwca – wizyta studyjna niemieckich dziennikarzy organizowana we współpracy z ZOPOT Berlin.

• Współpraca z Europą Wschodnią

W zakresie współpracy z Europą Wschodnią w 2017 r. rozpisano trzy konkursy:

– **organizacja w roku 2017 przedsięwzięć i działań zmierzających do poszerzenia współpracy z Europą Wschodnią**

Celem zadania jest szerzenie wiedzy na temat szeroko rozumianej Europy Wschodniej poprzez organizowanie dla mieszkańców Wrocławia i nie tylko szkoleń i prelekcji związanych z tematyką Europy Wschodniej, konferencji naukowych oraz spotkań mających na celu przybliżenie polityki, kultury i tradycji krajów Europy Wschodniej. Zadania te w 2017 roku powierzono Kolegium Europy Wschodniej im. Jana Nowaka-Jeziorańskiego.

– **wydawanie czasopisma o tematyce wschodniej i Azji centralnej - dwumiesięcznika Nowa Europa Wschodnia w roku 2017 w wersji papierowej i elektronicznej**

Celem pisma jest zainteresowanie polskich odbiorców ogólnie rozumianą tematyką wschodnią. Pismo drukuje eseje, analizy krytyczne, recenzje, rozmowy z ludźmi kultury, sztuki i polityki, jak i reportaże rzucające światło na życie codzienne w państwach byłych Republiki Radzieckich.

Pismo rozwija również stronę internetową, na której publikowane były najważniejsze teksty ukazujące się w magazynie, współpracuje z wydawnictwami i organizacjami przy różnego rodzaju wydarzeniach, udziela patronatów książkom.

– **Mogilę pradziada ocal od zapomnienia**

Celem zadania jest krzewienie wartości patriotycznych i budowanie świadomości historycznej młodego pokolenia. W ramach akcji na Ukrainę wyjeżdżają wolontariusze – uczniowie, absolwenci wrocławskich szkół oraz studenci. Młodzież porządkuje nekropole m.in. w Jampolu i Mohylewie, Sławucie, Nadwórnej i Tłumaczu. W pracach porządkowych i rekonstrukcyjnych na cmentarzach pomaga miejscowa młodzież i lokalne władze.

• **Inne działania i projekty podejmowane w ramach współpracy z zagranicą:**

- 9-15 stycznia – udział Wrocławia w targach turystycznych Vakantiebeurs w Utrechcie (Holandia),
- 24 stycznia – doroczne spotkanie noworoczne Prezydenta Wrocławia z wrocławskim korpusem konsularnym,
- 6 lutego – wizyta we Wrocławiu Borysa Gudziaka, Grekokatolickiego Biskupa Paryża, założyciela Ukraińskiego Uniwersytetu Katolickiego we Lwowie oraz Laureata Nagrody Jana Nowaka-Jeziorańskiego w roku 2016, spotkanie z Prezydentem Miasta, zwiedzanie Centrum Historii Zajeżdźnia, Hali Stulecia z Centrum Poznawczym oraz udział w uroczystym spotkaniu z grecko-katolicką społecznością ukraińską organizowanym przez Biskupa W. Juszcza,
- 7-11 lutego – wizyta Prezydenta Wrocławia w Zjednoczonych Emiratach Arabskich, udział w Sharjah Light Festival, spotkania z Dyrektorem Departamentu Relacji Rządowych Sharjah, Dyrektorem Izby Handlowej, Rektorem American University of Sharjah (była to rewizyta w związku z grudniową delegacją Rodziny Królewskiej i Ambasadora ZEA we Wrocławiu),
- 3 marca – wizyta we Wrocławiu delegacji władz Krzywego Rogu (Ukraina). Przedstawiciele Krzywego Rogu zainteresowani byli doświadczeniami Wrocławia m.in. w dziedzinie transportu publicznego, współpracy uczelni z biznesem oraz współpracą kulturalną. W ramach wizyty odbyły się spotkania w Centrum Zarządzania Kryzysowego Wrocławskiego Parku technologicznego oraz w Biurze Europejskiej Stolicy Kultury,
- 3 marca – spotkanie Prezydenta Wrocławia z grupą uczniów z zagranicy przebywających we Wrocławiu w ramach wymiany Erasmus+ z Zespołem Szkół Urszulańskich,
- 7-8 marca – wizyta w Hamburgu, konferencja prasowa związana z przyznaniem Prezydentowi Wrocławia Niemieckiej Nagrody Narodowej,

- 8 lutego - wizyta przedstawicieli UMW w Cieszynie na obchodach 500-lecia Reformacji,
- 8-12 marca - udział Wrocławia w Międzynarodowych Targach Turystycznych ITB w Berlinie, prezentacja Wrocławia, spotkania z instytucjami współpracującymi z Miastem,
- 17 marca - wizyta przedstawicieli Bundestagu, spotkanie z Prezydentem Wrocławia,
- 20 marca - wizyta przedstawicieli Urzędu Miejskiego w Berlinie, udział w dorocznym spotkaniu Fundacji Zukunft Berlin, wręczenie medali pamiątkowych ESK przedstawicielom Fundacji,
- 20-22 marca - wizyta we Wrocławiu gości Międzynarodowego Instytutu Republikańskiego z Warszawy. Gośćmi byli przedstawiciele samorządów i organizacji samorządowych z całej Ukrainy. W ramach wizyty odbyły się spotkania z urzędnikami UMW, przedstawicielami organizacji pozarządowych (m.in. Kolegium Europy Wschodniej), a także zwiedzanie miasta,
- 6 maja - wizyta przedstawicieli niemieckiego miasta Erding we Wrocławiu,
- 12-14 maja - wrocławskie obchody 500-lecia Reformacji, pomoc w organizacji postępu przy ul. Oławskiej specjalnego autobusu informacyjnego, który odwiedził łącznie 68 miast reformacji w 19 krajach, kolacja dla oficjalnych gości,
- 15 maja - prezentacja projektu The World Games w Przedstawicielstwie Brandenburgii w Berlinie,
- 22-23 maja - wizyta we Wrocławiu delegacji z Oldenburga,
- 30 maja - wizyta we Wrocławiu delegacji władz miasta Quanzhou (Chiny). Na spotkaniu obecni byli przedstawiciele UMW, Agencji Rozwoju Aglomeracji Wrocławskiej oraz Biura Festiwalowego Impart 2016,
- 7-16 czerwca - wizyta we Wrocławiu wykładowców Ukraińskiego Uniwersytetu Katolickiego we Lwowie z Rektorem Bohdanem Prachem oraz biskupem Borysem Gudziakiem. Program obejmował spotkania z władzami i pracownikami uczelni oraz władzami samorządowymi. Biskup B. Gudziak wygłosił w Ratuszu wykład pt. „Prawda - zaufanie - wspólnota”. Oprócz zwiedzania Wrocławia, spotkania z władzami i kadrą Uniwersytetu Wrocławskiego oraz Dolnośląskiej Szkoły Wyższej goście uczestniczyli w seminarium nt. stosunków polsko-ukraińskich w siedzibie Kolegium Europy Wschodniej w Wojnowicach,
- 13 czerwca - wręczenie Niemieckiej Nagrody Narodowej Prezydentowi Wrocławia w Katedrze Francuskiej w Berlinie przy udziale prezydentów Niemiec, Joachima Gaucka i Horsta Koehlera, byłej przewodniczącej Bundestagu Rita Suessmuth a także przedstawicieli władz województwa dolnośląskiego, przedstawicieli UMW oraz Rady Miejskiej Wrocławia,
- 18-19 czerwca - wizyta przedstawicieli teatru Friedrichstadt-Palast z Berlina we Wrocławiu, spotkanie z Prezydentem, zwiedzanie Miasta,
- 26 lipca - spotkanie robocze dotyczące współpracy z przedstawicielami Fundacji Zukunft Berlin,
- 30 lipca - wspólny przejazd Prezydenta Wrocławia z Premierem Brandenburgii „Pociągiem do Kultury” z Forst do Wrocławia, udział w wydarzeniach The World Games we Wrocławiu,
- 5-7 września - wizyta Wiceprezydenta Wrocławia w Oldenburgu, udział w „Dniach Polskich”,
- 18 września - spotkanie przedstawicieli Urzędu Miejskiego Wrocławia, Agencji Rozwoju Aglomeracji Wrocławskiej oraz Urzędu Marszałkowskiego Województwa Dolnośląskiego z chińską delegacją reprezentującą Ningbo Daxie Development Zone. Rozmowy dotyczyły chińskich planów budowy centrum logistycznego i punktu cargo oraz możliwości ewentualnej współpracy z regionalnymi partnerami po stronie polskiej,
- 27-29 września - wizyta w Hamburgu, wykład Prezydenta Wrocławia podczas konferencji „Miasta Kultury” organizowanej przez Fundację Lebentige Stadt,
- 4-11 października - wizyta przedstawicieli Urzędu Miejskiego Wrocławia oraz Wrocławskiego Chóru Chłopięcего NFM w Tokio, Tokorozawie i Yonago. Chór

- koncertował w Japonii w ramach współpracy Wrocławia z EU-Japan Fest Japan Committee, rozpoczętej w 2016 r. podczas roku obchodów ESK,
- 8-21 października – organizacja wystawy pt. „Heban. Drażenie in tenebris. Rzeźba afrykańskiego ludu Makonde” w Filii Biblioteki Publicznej na Dworcu Głównym we Wrocławiu. 12 października odbył się wernisaż wystawy. Rzeźby pochodziły ze zbiorów Ewy i Eugeniusza Rzewuskich, autorem fotografii był Piotr Sadurski,
 - 24 października – „okrągły stół” organizowany we współpracy z Fundacją Zukunft Berlin, spotkanie robocze we Wrocławiu z przedstawicielami różnych instytucji dotyczące możliwości współpracy Wrocławia z Berlinem w kolejnych latach,
 - 9-10 listopada – udział przedstawicieli Urzędu Miejskiego Wrocławia w gali rozdania nagród „Europejska Marka Trendu 2017” w berlińskim Wintergarten w Berlinie, projekt „Pociąg do Kultury” otrzymał nagrodę w kategorii „Trend 2017”,
 - 16 listopada – realizowany przez Urząd Miejski projekt "Jestem Europejczykiem – rola Parlamentu Europejskiego w moim życiu" został nagrodzony złotym medalem w konkursie Polish Project Excellence Award 2017 (nagroda jest przyznawana przez International Project Management Association Polska dla najlepiej zarządzanych projektów w Polsce),
 - 18 listopada – spotkanie Prezydenta Wrocławia z Ambasadorem Japonii, przedstawicielami EU-Japan Fest i szefami firm japońskich z naszego regionu, prezentacja pomysłu stworzenia specjalnego funduszu na kontynuację polsko-japońskich projektów kulturalnych,
 - 30 listopada - 3 grudnia – udział Prezydenta Wrocławia w Gali Fundacji Kościuszkowskiej w Waszyngtonie. Fundacja Kościuszkowska w Waszyngtonie corocznie organizuje Galę, na której honoruje osobę przyczyniającą się do promowania Polski i jej kultury. W 2017 Fundacja złożyła hołd patronowi i bohaterowi Polski i Stanów Zjednoczonych Tadeuszowi Kościuszce (z uwagi na 200-letnią rocznicę jego śmierci). Fundacja uhonorowała Prezydenta Wrocławia wyróżnieniem za promowanie Polski na świecie. Program Gali obejmował m.in. wystąpienie przedstawicieli władz Fundacji Kościuszkowskiej, prezentację multimedialną Prezydenta Wrocławia oraz prezentację Dyrektora Muzeum Narodowego nt. Panoramy Raławickiej. Tegoroczna Gala była jednocześnie inauguracją Roku Wrocławskiego w Waszyngtonie, który ma być poświęcony promocji Wrocławia, jego historii i kultury,
 - 30 listopada – uroczystość wręczenia Prezydentowi Wrocławia niemieckiej nagrody Krzyż Zasługi I Stopnia we wrocławskim Ratuszu, nagrodę wręczył Ambasador RFN w Polsce.

W 2017 r. Urząd Miejski Wrocławia dofinansował także projekt wymiany dzieci z Polski i Niemiec prowadzony przez Wrocławskie Centrum Twórczości Dziecka we współpracy z organizacją Jugendkulturarbeit z Oldenburga (grupa dzieci z Wrocławia wzięła udział w warsztatach teatralnych zakończonych występem na otwarciu targów książki w Oldenburgu 4 listopada 2017).

Działania związane z kandydaturą Wrocławia do tytułu Zielonej Stolicy Europy

20 stycznia – wizyta przedstawicieli UMW w Essen, udział w uroczystości nadania tytułu Zielonej Stolicy Europy 2017 Essen, obsługa wizyty studyjnej dziennikarzy polskich.
 13 marca – śniadanie robocze w siedzibie Ambasady RP w Brukseli, zapoznanie osób mających wpływ na wybór danego miasta i przyznanie mu tytułu Zielonej Stolicy Europy z mocnymi stronami wrocławskiej aplikacji.
 27 czerwca – warsztaty dla miast starających się o tytuł Zielonej Stolicy Kultury w Brukseli, podczas warsztatów przedstawiono sposób poprawnego wypełnienia aplikacji wraz z radami, na co zwracać uwagę, aby zwiększyć szanse na tytuł.
 5-6 września – wizyta przedstawicieli Urzędu Miejskiego Wrocławia w Nijmegen w Holandii, Zielonej Stolicy Europy 2018.

Działania związane z projektem „Książki dla Gwinei”

Przez większą część 2017 r. Urząd Miejski wspólnie z Fundacją Art Transparent był zaangażowany w projekt zbiórki funduszy na wydruk **100 tysięcy elementarzy** dla pierwszoklasistów z **Konakry**, stolicy Gwinei. Projekt powstał z inicjatywy Prezydenta Wrocławia we współpracy z UNESCO, jako forma realnego wsparcia dla Gwinei, kraju o bardzo wysokim odsetku analfabetyzmu, w związku z przejściem od Wrocławia w 2017 r. tytuły Światowej Stolicy Książki UNESCO.

W ramach promocji akcji zbiórki odbywały się liczne działania: konkurs na okładkę elementarza, wywiady medialne, spotkania z młodzieżą szkolną, która dołączyła do zbiórki oraz liczne wydarzenia artystyczne promujące kulturę afrykańską (m.in. projekcja filmu, wystawa zdjęć z Konakry oraz wystawa prac z kolekcji prof. Leona Podsiadły).

20-25 kwietnia Prezydent Wrocławia przekazał Konakry tytuły Światowej Stolicy Książki UNESCO, wziął udział w oficjalnych obchodach oraz zaprezentował projekt „Książki dla Gwinei” Prezydentowi Gwinei oraz Gubernatorowi Konakry.

ORGANIZACJA UROCZYSTOŚCI WRĘCZENIA NAGRODY JANA NOWAKA-JEZIORAŃSKIEGO

Kolejny raz zorganizowana została uroczystość wręczenia Nagrody Jana Nowaka-Jeziorańskiego, przyznawanej corocznie za wybitne zasługi w odzyskaniu przez Polskę niepodległości, obaleniu komunizmu oraz w kształtowaniu i rozwoju społeczeństwa obywatelskiego w Europie Środkowej.

W 2017 r. Nagrodę otrzymał Jego Eminencja Ksiądz Kardynał Henryk Gulbinowicz. Uroczystość odbyła się 4 czerwca w Zakładzie Narodowym im. Ossolińskich i była transmitowana przez TVP.

REALIZACJA PROJEKTU 'DIVERCITY - EDYCJA II'

W 2017 r. odbyła się II edycja projektu zapoczątkowanego w 2014 r. Celem projektu jest stworzenie sieci współpracy i wymiana doświadczeń, ze szczególnym uwzględnieniem tematyki rozwoju miast i promowania współpracy jednostek samorządu terytorialnego, w tym współpracy między jednostkami z Polski i państw darczyńców. Przedsięwzięcie to pozwoli na promocję najlepszych praktyk w zarządzaniu i planowaniu rozwoju oraz nawiązywaniu nowych kontaktów pomiędzy jednostkami samorządowymi różnych szczebli. Ponadto wydarzenie to da możliwość poznania opinii grup społecznych dotyczących kontrowersyjnych obszarów zaproponowanych w Krajowej Polityce Miejskiej.

REALIZACJA PROJEKTU WYSTAWY „PRZEBACZENIE I POJEDNANIE. KARDYNAŁ KOMINEK – NIEZNANY OJCIEC EUROPY”

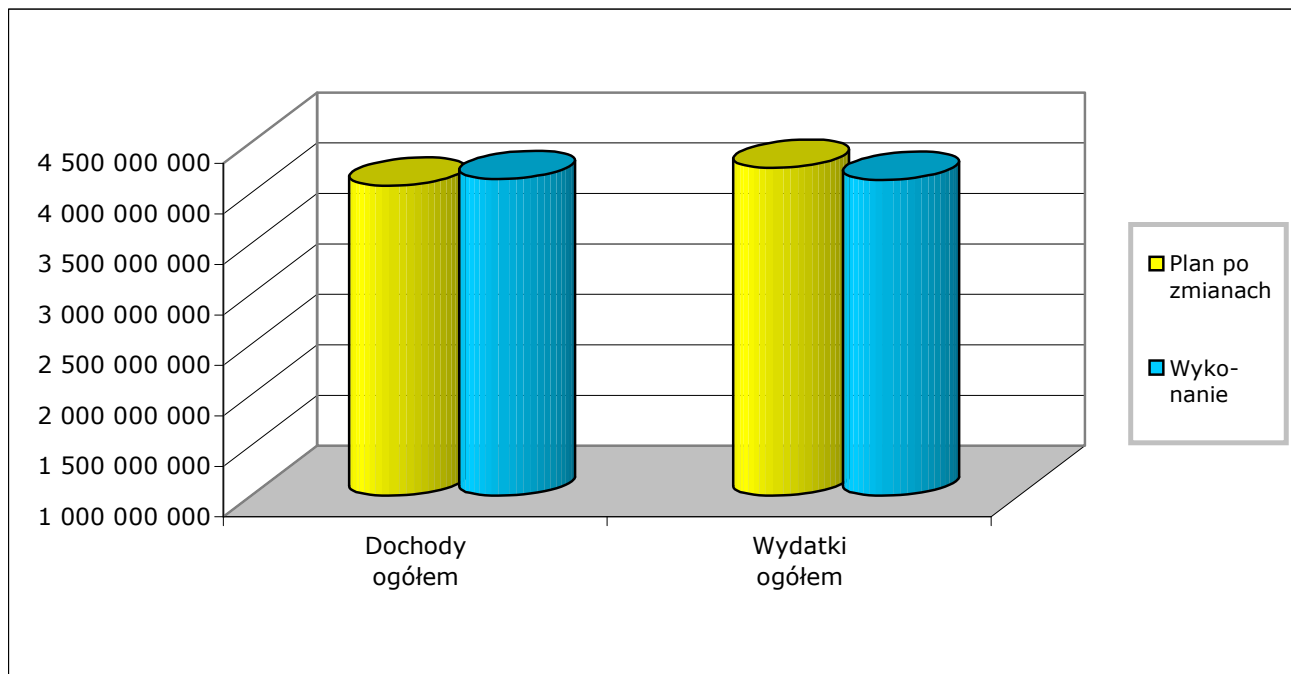
Realizacja projektu polegała na organizacji multimedialnej wystawy poświęconej postaci Kardynała Bolesława Kominka i jego roli w procesie pojednania polsko-niemieckiego po II wojnie światowej przy okazji 50-tej rocznicy orędzia biskupów polskich do biskupów niemieckich. W ubiegłych latach wystawa była pokazywana kolejno w Watykanie, Berlinie i Wrocławiu. W 2017 r. (w okresie od czerwca do lipca) wystawa prezentowana była w Muzeum BOZAR w Brukseli.

Departament Finansów Publicznych

REALIZACJA ZAŁOŻEŃ DOTYCZĄCYCH DOCHODÓW I WYDATKÓW MIASTA

RELACJA POMIĘDZY WYSOKOŚCIĄ PLANOWANYCH I WYKONANYCH DOCHODÓW I WYDATKÓW MIASTA ZA ROK 2017

Dochody budżetu Miasta zaplanowane na rok 2017 w wysokości **4 069 012 438,98 zł** zostały zrealizowane w kwocie **4 134 982 645,24 zł**, tj. w 101,6%. Plan wydatków wyniósł **4 244 012 438,98 zł** i został wykonany w 97,2%, czyli w wysokości **4 125 221 167,81 zł**. Rok 2017 zamknął się nadwyżką budżetową w wysokości **9 761 477,43 zł**.

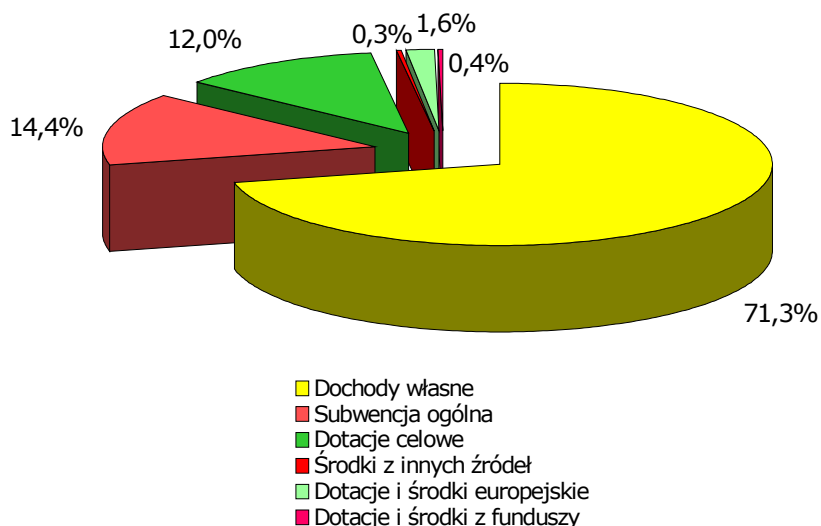
Lp.	Wyszczególnienie	Plan według uchwały budżetowej (po zmianach)	Wykonanie za 2017 r.	% wykonania planu
1.	Dochody ogółem	4 069 012 438,98	4 134 982 645,24	101,6
2.	Wydatki ogółem	4 244 012 438,98	4 125 221 167,81	97,2
3.	Nadwyżka/Deficyt budżetowy	-175 000 000,00	9 761 477,43	-

Dochody osiągnięte przez Miasto pochodziły z następujących źródeł: dochodów własnych, subwencji ogólnej, dotacji celowych, środków na zadania własne pozyskane z innych źródeł, dotacji i środków na finansowanie wydatków związanych z realizacją zadań współfinansowanych ze środków europejskich oraz dotacji i środków z funduszy.

DOCHODY MIASTA

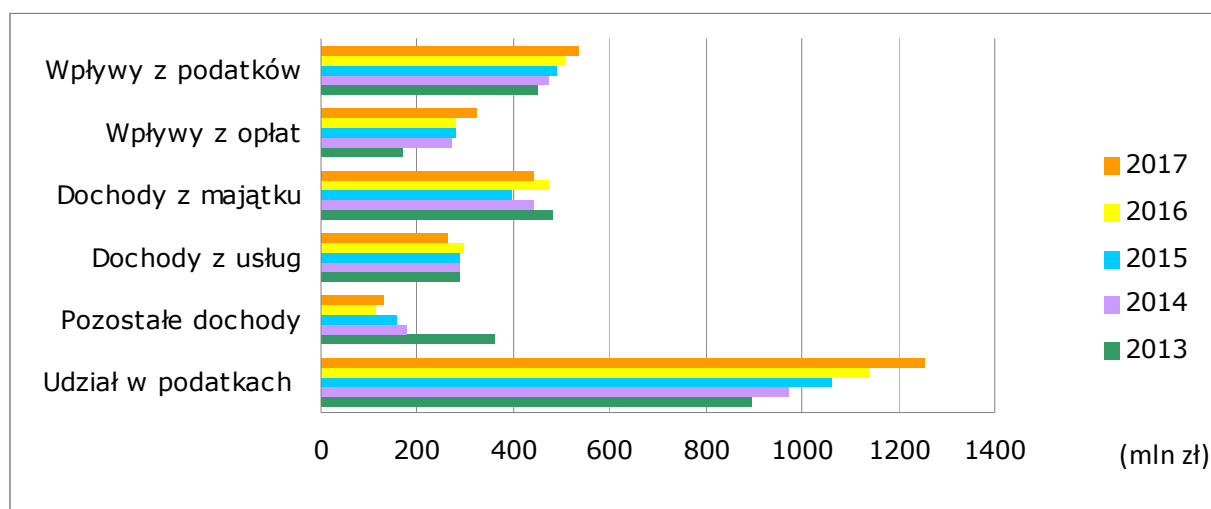
Lp.	Wyszczególnienie	Plan według uchwały budżetowej (po zmianach)	Wykonanie za 2017 rok	% wykonania planu
Dochody ogółem, z tego:		4 069 012 438,98	4 134 982 645,24	101,6
I	Dochody własne, w tym:	2 853 080 637,00	2 948 531 659,35	103,3
1	Wpływy z podatków, z tego:	524 340 700,00	536 509 560,56	102,3
	- Podatek od nieruchomości	431 000 000,00	433 260 936,57	100,5
	- Podatek od czynności cywilnoprawnych	68 000 000,00	78 992 257,41	116,2
	- Podatek od spadków i darowizn	8 000 000,00	7 307 986,91	91,3
	- Podatek od środków transportowych	14 700 000,00	14 391 526,49	97,9
	- Podatek z karty podatkowej	1 500 000,00	1 369 989,37	91,3
	- Podatek rolny	1 060 000,00	1 102 080,20	104,0
	- Podatek leśny	80 700,00	84 783,61	105,1
2	Udział w podatkach stanowiących dochód budżetu państwa, z tego:	1 206 727 903,00	1 252 886 570,02	103,8
	- Udział we wpływach z podatku dochodowego od osób prawnych i jednostek organizacyjnych nieposiadających osobowości prawnej	100 000 000,00	101 557 066,02	101,6
	- Udział we wpływach z podatku dochodowego od osób fizycznych	1 106 727 903,00	1 151 329 504,00	104,0
II	Subwencja ogólna	595 172 382,00	595 172 382,00	100,0
III	Dotacje celowe, w tym:	500 215 225,98	494 919 625,78	98,9
	- z budżetu państwa	479 262 988,98	474 043 548,00	98,9
IV	Środki na zadania własne pozyskane z innych źródeł	14 769 909,00	12 124 861,31	82,1
V	Dotacje i środki na finansowanie wydatków związanych z realizacją zadań współfinansowanych ze środków europejskich	90 623 508,00	69 349 190,95	76,5
VI	Dotacje i środki z funduszy	15 150 777,00	14 884 925,85	98,2

Struktura dochodów Miasta ogółem zrealizowanych w 2017 r.

Podstawowym i najważniejszym źródłem dochodów Miasta były dochody własne, do których należą: dochody z podatków i opłat, dochody z majątku, dochody z usług, udziały w podatkach stanowiących dochód budżetu państwa oraz pozostałe dochody. Wśród dochodów z tego źródła najwyższe wykonanie osiągnięto z udziałów w podatkach stanowiących dochód budżetu państwa (PIT i CIT) oraz wpływów z podatków, w tym głównie z podatku od nieruchomości. Analiza wykonania dochodów budżetu Miasta w latach 2013-2017 wskazuje na sukcesywny wzrost uzyskiwanych przez Wrocław dochodów własnych. Na znaczny wzrost dochodów z PIT, który odnotowujemy w ostatnich latach, ma niewątpliwie wpływ prowadzona przez Miasto kampania promocyjna pod nazwą „Rozlicz PIT we Wrocławiu”, zachęcająca mieszkańców do płacenia tego podatku w naszym Mieście.

Porównanie wykonania dochodów własnych Miasta za lata 2013-2017 w podziale na źródła

REALIZACJA ZADAŃ W OBSZARZE PODATKÓW I OPŁAT

W celu zrealizowania zaplanowanych w 2017 r. dochodów z tytułu podatków i opłat lokalnych oraz uzyskania wysokich wskaźników wykonania budżetu podjęto następujące działania:

- wydano **273 036** decyzji podatkowych;
- wydano **9 586** postanowień i innych aktów prawnych;
- wystawiono łącznie **87 660** zawiadomień o wysokości należności cywilnoprawnych oraz pism o przejęciu opłat;
- wysłano **17 440** wezwań do złożenia deklaracji, IN i inne;
- wydano **119** zaświadczenia o udzielonej pomocy *de minimis*;
- w Centrum Obsługi Podatnika obsłużono **60 710** klientów/podatników;
- wystawiono faktury VAT i ich korekty oraz zaewidencjonowano sprzedaż niefakturowaną i jej korekty w ilości **14 966** szt.;
- przeprowadzono i zakończono **48** kontroli podatkowych.

Czynność	2013 r.	2014 r.	2015 r.	2016 r.	2017 r.
Ilość wydanych decyzji podatkowych	211 163	225 021	234 124	250 261	273 036
Ilość wydanych postanowień i innych aktów prawnych	3 838	3 395	4 238	3 693	9 586
Ilość wysłanych wezwań oraz zawiadomień, pism o przejęciu opłat	94 667	101 532	100 562	102 720	105 100
Ilość wydanych zaświadczeń o udzielonej pomocy <i>de minimis</i>	320	84	97	109	119
Ilość obsłużonych klientów w Centrum Obsługi Podatnika	59 785	70 783	61 134	65 349	60 710
Ilość wystawionych faktur VAT i ich korekt oraz sprzedaży niefakturowanych i ich korekt	11 089	13 073	13 814	14 718	14 966
Ilość przeprowadzonych i zakończonych kontroli podatkowych	74	73	71	66	48

Wykonanie dochodów z tytułu podatków i opłat w odniesieniu do założonego planu na 2017 r. z wyszczególnieniem źródeł dochodów

Wyszczególnienie	Plan na 2017 r. (w zł)	Wykonanie 2017 r. (w zł)	% wykonanie planu
podatek od nieruchomości	431 000 000,00	433 260 936,57	100,5
podatek od środków transportowych	14 700 000,00	14 391 526,49	97,9
podatek rolny	1 060 000,00	1 102 080,20	104,0
podatek leśny	80 700,00	84 783,61	105,1
opłata skarbową	15 000 000,00	18 661 675,24	124,4
RAZEM	461 840 700,00	467 501 002,11	101,2

W 2017 r. Wydział Podatków i Opłat wydał **273 036** decyzji podatkowych, z których do Samorządowego Kolegium Odwoławczego zaskarżonych zostało **108**, co stanowiło **0,04%** wszystkich wydanych decyzji. W 2017 r. nie wpłynęła żadna skarga na decyzje podatkowe skierowana do Wojewody.

REALIZACJA ZADAŃ W OBSZARZE KSIĘGOWOŚCI

W 2017 r. zrealizowano następujące działania:

z zakresu księgowości:

- zaksięgowano **2 917 634** dokumentów księgowych;
- prowadzono księgowość Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych;
- prowadzono uzgodnienia z jednostkami organizacyjnymi nieruchomości oddanych w trwałą zarząd;
- przeprowadzono czynności porządkujące po wdrożeniu systemu SGN (KSAT2000i) w środkach trwałych w zakresie ujawnienia gruntów i budynków w ewidencji księgowej Gminy Wrocław;
- współpracowano z biegłymi rewidentami przy badaniu sprawozdania finansowego Miasta Wrocławia za 2016 r. oraz współpracowano w trakcie kontroli dotyczącej realizacji inwestycji współfinansowanych ze środków Unii Europejskiej;
- wdrażano pilotażowy System Elektronicznego Obiegu Faktur (EOF) we wszystkich komórkach Urzędu Miejskiego Wrocławia. Przeszkolono wszystkich użytkowników w zakresie obsługi EOF w Urzędzie oraz spółkach miejskich, działających w imieniu i na rzecz Gminy Wrocław. EOF stanowi elektroniczne narzędzie do rejestracji i obiegu faktur VAT zakupowych oraz wniosków o płatność wpływających do Urzędu Miejskiego Wrocławia oraz spółek miejskich działających w imieniu i na rzecz Gminy Wrocław. Zapewnia on elektroniczną obsługę procesu opisywania i zatwierdzania do zapłaty faktur VAT. Korzyścią z wdrożenia elektronicznego obiegu faktur jest m.in. oszczędność czasu, minimalizacja procesów manualnych, zmniejszenie liczby błędów oraz pełen podgląd do danych historycznych;
- współpracowano z innymi komórkami organizacyjnymi Urzędu, spółkami z udziałem Miasta Wrocławia, samorządowymi instytucjami kultury i samodzielnymi publicznymi zakładami opieki zdrowotnej przy opracowywaniu sprawozdania z wykonania budżetu Miasta, sprawozdania z wykonania planu finansowego instytucji kultury i SP ZOZ-ów oraz sprawozdania finansowego za 2016 r.;
- prowadzono dalsze prace nad aplikacją do wczytywania sprawozdań z jednostek budżetowych, aby przyspieszyć proces agregowania danych do sprawozdań łącznych oraz do księgowania;
- złożono **14** wniosków do Dyrektora Krajowej Informacji Skarbowej o wydanie interpretacji indywidualnych prawa podatkowego w zakresie VAT;
- przeprowadzono **9** postępowań przed Wojewódzkim Sądem Apelacyjnym we Wrocławiu i Naczelnym Sądem Administracyjnym oraz **1** postępowanie przed Trybunałem Sprawiedliwości Unii Europejskiej w sprawie skarg na przedmiotowe interpretacje indywidualne w zakresie prawa podatkowego;
- wdrożono procedury centralnego rozliczania podatku VAT przez Gminę Wrocław, tj. łącznie z jednostkami budżetowymi i samorządowymi zakładami budżetowymi;
- sporządzono centralne pliki JPK_VAT w związku z centralizacją podatku VAT od stycznia 2017 roku;
- utworzono nową jednostkę KSAT2000i – VAT „Rozliczenia z tytułu podatku VAT należnego i naliczonego z jednostkami organizacyjnymi Gminy” od kwietnia 2017 r.;
- dostosowano ewidencję księgową i rozliczenia związane z reformą edukacji i likwidacją gimnazjów.

z zakresu sprawozdawczości:

- sporządzono **91** zbiorczych/łącznych sprawozdań budżetowych i statystycznych, z czego **79** przekazano do Regionalnej Izby Obrachunkowej, Ministerstwa Finansów, Dolnośląskiego Urzędu Wojewódzkiego oraz Krajowego Biura Wyborczego;
- sporządzono **282** jednostkowe sprawozdania budżetowe i statystyczne z Urzędu, Organu i własne jednostki samorządu terytorialnego;
- opracowano sprawozdanie roczne za 2016 r. oraz informację za I półrocze 2017 r. z wykonania budżetu Miasta Wrocławia;
- opracowano sprawozdanie roczne za 2016 r. oraz informację za I półrocze 2017 r. z wykonania planu finansowego samodzielnych publicznych zakładów opieki zdrowotnej i samorządowych instytucji kultury Miasta Wrocławia;
- sporządzono informację o kształtowaniu się wieloletniej prognozy finansowej Miasta Wrocławia za I półrocze 2017 r. w zakresie rozliczenia wydatków na realizację przedsięwzięć wieloletnich;
- sporządzono bilans z wykonania budżetu Miasta Wrocławia za 2016 r.;
- sporządzono sprawozdanie finansowe Miasta Wrocławia za 2016 r.;
- sporządzono bilans skonsolidowany Miasta Wrocławia za 2016 r.;
- sporządzono miesięczne deklaracje wpłat na PFRON oraz deklaracje VAT-7;
- sporządzono miesięczne informacje z wykonania dochodów i wydatków Miasta;
- opracowano kwartalne informacje dla Dolnośląskiego Urzędu Wojewódzkiego z zakresu finansowego i rzeczowego wykorzystania przez Miasto Wrocław otrzymanych dotacji.

REALIZACJA ZADAŃ W OBSZARZE FINANSOWYM

W roku 2017 zrealizowano następujące zadania:

- sporządzono część finansową założeń społeczno-gospodarczych na rok 2018;
- opracowano projekt oraz Uchwałę w sprawie budżetu Miasta na rok 2018 wraz z uzasadnieniem;
- opracowano projekt oraz Uchwałę w sprawie Wieloletniej Prognozy Finansowej Miasta na lata 2018-2043 wraz z wykazem wieloletnich przedsięwzięć;
- przeprowadzono **3** zamówienia w trybie przetargu nieograniczonego na kredyty przeznaczone na sfinansowanie planowanego deficytu budżetu Miasta w 2017 r. i spłatę zobowiązań wynikających z zaciągniętych kredytów i pożyczek oraz wyemitowanych papierów wartościowych i **1** zamówienie na kredyt krótkoterminowy, rewolwingowy na pokrycie występującego w ciągu roku przejściowego deficytu budżetu jednostki samorządu terytorialnego;
- podpisano aneksy do umów pożyczek i dotacji z Wojewódzkim Funduszem Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej we Wrocławiu na udzielenie dofinansowania zadań w ramach programu pn. „Likwidacja niskiej emisji wspierająca wzrost efektywności energetycznej i rozwój rozproszonych odnawialnych źródeł energii. Część 1 i 2”;
- podpisano z Wojewódzkim Funduszem Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej we Wrocławiu umowę pożyczki;
- podpisano umowę z bankiem Powszechna Kasa Oszczędności Bank Polski S.A. na bankową obsługę budżetu Gminy Wrocław oraz bankową obsługę instytucji kultury, dla których Miasto Wrocław jest organizatorem, Samodzielnych Publicznych Zakładów Opieki Zdrowotnej, dla których Miasto Wrocław jest założycielem i kapitałowych spółek jednoosobowych Gminy Wrocław;
- opracowano **9** projektów zmian Wieloletniej Prognozy Finansowej Miasta na lata 2017-2043 wraz z wykazem wieloletnich przedsięwzięć oraz **9** projektów zmian budżetu Miasta na 2017 rok i zmian planu finansowego Miasta na 2017 r.;
- opracowano **43** zarządzenia Prezydenta zmieniające plan dochodów i wydatków budżetu Miasta na 2017 r. oraz zmieniające zarządzenie w sprawie opracowania planu finansowego Miasta na 2017 r.;

- wprowadzono zmiany wynikające ze zmian uchwały w sprawie budżetu Miasta oraz zmian planu finansowego Miasta na 2017 rok do systemu SAP i zmiany wieloletniej prognozy finansowej na lata 2017-2043 do programu Besti@;
- opracowano na cele sprawozdawczości materiał dotyczący przebiegu wykonania wieloletniej prognozy finansowej Miasta za I półrocze 2017 r.;
- sporządzono na potrzeby sprawozdawczości kwartalną informację o poziomie wyłączeń z relacji, o której mowa w art. 243 ustawy o finansach publicznych oraz informację dotyczącą wykazu zobowiązań ujętych w sprawozdaniu rocznym Rb-UZ;
- przygotowano prezentacje na sesje Rady Miejskiej na temat wykonania budżetu Miasta za rok 2016 z porównaniem z innymi Miastami, wykonania budżetu Miasta za I półrocze 2017 r., projektu budżetu Miasta na rok 2018 z porównaniem z innymi Miastami, projektu Wieloletniej Prognozy Finansowej Miasta na lata 2018 – 2043;
- opracowano budżet Wydziału Finansowego oraz sporządzono sprawozdanie z wykonania tego budżetu za rok 2016 oraz I półrocze 2017 r.;
- współpracowano z innymi komórkami organizacyjnymi Urzędu Miasta i spółkami z udziałem Miasta Wrocławia przy opracowywaniu budżetu Miasta i Wieloletniej Prognozy Finansowej Miasta na rok 2018 oraz zmian budżetu Miasta i Wieloletniej Prognozy Finansowej Miasta na rok 2017;
- koordynowano zadania w zakresie bankowej obsługi budżetu Gminy Wrocław;
- opracowano raporty, analizy i opinie dotyczące postępu realizacji projektu finansowego ze środków Europejskiego Banku Inwestycyjnego;
- sporządzono sprawozdania miesięczne i kwartalne dla Narodowego Banku Polskiego w zakresie zaciągniętych kredytów na rynku zagranicznym.

REALIZACJA ZADAŃ W OBSZARZE ZARZĄDZANIA NALEŻNOŚCIAMI

W roku 2017 zrealizowano następujące zadania:

- **z zakresu monitorowania należnościami** podjęto czynności mające na celu objęcie działaniami windykacyjnymi jak największej kwoty zaległości z tytułu podatków, opłat, należności cywilnoprawnych, których egzekucja odbywa się w oparciu o przepisy ustawy o postępowaniu egzekucyjnym w administracji oraz należności publicznoprawnych.

Zadanie	2016 r. (w szt.)	2017 r. (w szt.)
Wystawianie upomnień	30 368	55 379
Wystawianie tytułów wykonawczych	36 175	33 339
Zgłaszanie wierzytelności w postępowaniu egzekucyjnym w egzekucji z nieruchomości prowadzonych przez Komorników Sądowych	90	32
Sporządzanie opinii w kwestii wszczęcia egzekucji z nieruchomości lub przyłączenia się do podziału sumy uzyskanej z egzekucji z nieruchomości	106	53
Wydawanie postanowień	4	14
Zakładanie spraw	4 616	3 633
Rejestrowanie dokumentów wpływających	47 056	36 313
Wystawianie wniosków do Sądu o nadanie klauzuli wykonalności administracyjnym tytułom wykonawczym	32	22

- **z zakresu windykacji należności cywilnoprawnych** podjęto czynności mające na celu objęcie działaniami windykacyjnymi jak największej kwoty zaległości z tytułu należności cywilnoprawnych.

Zadanie	2016 r. (w szt.)	2017 r. (w szt.)
Przekazywanie spraw celem skierowania na drogę postępowania sądowego	1 475	1 276
Uzyskiwanie postanowień sądu/aktów poświadczenia dziedziczenia	282	228
Dokonywanie wpisów do Krajowego Rejestru Długów	5	111
Ustanowienie hipotek	37	7
Przyjmowanie spraw do realizacji (windykacja cywilnoprawna)	718	1 101
Zakończenie spraw (windykacja cywilnoprawna)	406	569
Wystawianie wezwań do zapłaty	21 092	20 514

Ponadto Dział Windykacji Należności Cywilnoprawnych wszczął **212** postępowań w celu ustalenia spadkobierców (w tym do radców prawnych przekazano 37 wniosków).

- **z zakresu ulg** rozpatrywano wnioski o ulgę w spłacie zobowiązań podatkowych dotyczących podatków i opłat lokalnych, podatku rolnego, leśnego i opłaty skarbowej, podatków i opłat stanowiących w całości dochód Miasta, a pobieranych przez Urzędy Skarbowe oraz w zakresie należności pieniężnych mających charakter cywilnoprawny i niepodatkowych należności budżetowych o charakterze publicznoprawnym.

Zadanie	2016 r. (w szt.)	2017 r. (w szt.)
Wydawanie decyzji podatkowych	168	147
Wydawanie decyzji administracyjnych	60	41
Wydawanie postanowień podatkowych	250	256
Wydawanie postanowień administracyjnych	38	62
Zawieranie porozumień w spłacie należności cywilnoprawnych	110	109
Sporządzanie pism kończących postępowanie cywilnoprawne (bez rozpatrzenia, bezzasadne, odmawiające udzielenia ulgi)	125	117
Wydawanie zawiadomień i wezwań (postępowanie podatkowe, administracyjne, cywilnoprawne)	696	601
Wydawanie postanowień w trakcie postępowania podatkowego i administracyjnego (art. 200 Op, art. 140 Op, art.36 KPA i inne)	459	331
Wydawanie zaświadczeń o pomocy de minimis	69	66
Ilość rozpatrzonych wniosków o ulgę podatkową	403	385
Rozpatrywanie wniosków o ulgę w spłacie należności niepodatkowych	234	110
Rozpatrywanie wniosków o ulgę w spłacie należności cywilnoprawnych	99	230

- **z zakresu egzekucji należności pieniężnych** egzekwowano należności pieniężne, dla których organ gminy jest właściwy do ich ustalania lub określania i pobierania.

Na dzień 1 stycznia 2017 r. w bazie danych znajdowało się **43 639 szt.** tytułów wykonawczych, na podstawie których prowadzone były postępowania egzekucyjne. W okresie objętym niniejszym sprawozdaniem wpłynęło do realizacji **40 662 szt.** tytułów wykonawczych.

Dział Egzekucji Należności Pieniężnych zakończył postępowania egzekucyjne prowadzone w oparciu o poniżej wymienioną ilość tytułów wykonawczych.

2016 r. (w szt.)	2017 r. (w szt.)
33 039	35 140

W okresie sprawozdawczym zastosowano środki egzekucyjne wskazane w ustawie o postępowaniu egzekucyjnym w administracji:

Zastosowane środki egzekucyjne	Ilość tytułów wykonawczych, na których zastosowano środki egzekucyjne w 2016 r. (w szt.)	Ilość tytułów wykonawczych, na których zastosowano środki egzekucyjne w 2017 r. (w szt.)
Egzekucja z pieniędzy	3 190	3 108
Egzekucja z rachunków bankowych	22 597	34 752
Egzekucja z wynagrodzenia za pracę	5 444	3 619
Egzekucja z wierzytelności i praw majątkowych	2 024	6 382
Egzekucja ze świadczeń zaopatrzenia emerytalnego i ubezpieczenia społecznego	2 729	1 953
Egzekucja z udziału w spółce z ograniczoną odpowiedzialnością	25	0
Egzekucja z ruchomości, zajęcie ruchomości	6	16

W wyniku zastosowanych środków egzekucyjnych w 2016 i 2017 r. wyegzekwowano kwoty:

	2016 r. (w zł)	2017 r. (w zł)
RAZEM	9 067 932,32	10 509 520,99
Należność główna	7 768 727,95	9 051 760,72
Odsetki	544 578,64	513 024,39
Koszty upomnień	169 578,93	214 709,44
Koszty egzekucyjne	585 046,80	730 026,44

W trakcie prowadzonych postępowań egzekucyjnych wydano niżej wymienioną ilość postanowień:

2016 r. (w szt.)	2017 r. (w szt.)
2 276	3 571

- **z zakresu pomocy publicznej** zrealizowano następujące zadania:

Zadanie	2016 r. (w szt.)	2017 r. (w szt.)
Rozpatrywanie wniosków o przystąpienie do programu pomocy regionalnej	25	11
Udzielanie zwolnień w ramach pomocy regionalnej oraz w ramach pomocy de minimis	8	13
Przeprowadzanie kontroli spełniania i przestrzegania warunków zwolnienia od podatku od nieruchomości na podstawie uchwalonych przez Radę Miejską Wrocławia programów regionalnej pomocy inwestycyjnej	3	1
Sporządzanie opinii na temat występowania pomocy publicznej	44	23

Ponadto realizowano następujące zadania:

- sporządzano i przekazywano sprawozdania zbiorcze do Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów oraz do Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi dotyczące udzielonej przez Gminę pomocy publicznej udzielanej w różnych formach oraz wprowadzano na bieżąco przesyłane korekty sprawozdań;
- monitorowano udzieloną pomoc publiczną w zakresie regionalnej pomocy inwestycyjnej (maksymalna intensywność pomocy, budżety programów pomocowych),
- weryfikowano beneficjentów pomocy publicznej w SHRIMP w celu ustalenia kwoty otrzymanej przez nich pomocy publicznej

- **z zakresu rozwoju projektu Wrocławskiej Karty Miejskiej** zrealizowano następujące zadania:

URBANCARD PREMIUM

- Wynegocjowanie i podpisanie porozumień z nowymi partnerami, w ramach których uczestnicy programu URBANCARD Premium mogą skorzystać z preferencyjnych cen na zakup biletów/usług.
- Wynegocjowanie i podpisanie porozumienia w ramach którego uczestnicy programu URBANCARD Premium mogli skorzystać z preferencyjnych warunków w ramach „Rum Love Festival”.
- Wdrożenie i uruchomienie zmodyfikowanego oprogramowania URBANCARD Premium pozwalającego na nadanie statusu Premium na kartach URBANCARD dzieci, których rodzice są uczestnikami programu, rozpoczęciu wydawania dedykowanych kart URBANCARD Premium dla podatników i ich dzieci oraz automatyczne usuwanie wniosków negatywnie rozpatrzonych (po 6 miesiącach).
- Wdrożenie zmian na stronie www programu URBANCARD Premium.

- Prowadzenie facebook'a dedykowanego Projektowi URBANCARD Premium, w ramach którego na bieżąco przekazywane są informacje o programie, jego partnerach, a także prowadzone są konkursy dla uczestników programu.
- W ramach realizowania zadań promocyjno/informacyjnych związanych z programem URBANCARD Premium, uczestnictwo w sześciu eventach organizowanych przez Miasto, Centra Kultury lub Rady Osiedli.
- Współpraca z Biurem Promocji Miasta i Turystyki w zakresie promocji/informacji o programie, w tym dla programu URBANCARD Premium.

Działania mające na celu rozwój programu URBANCARD Premium	2016 r. (w szt.)	2017 rok (w szt.)
Pozyskiwanie partnerów w ramach programu URBANCARD Premium	10	6
Podpisanie aneksu do współpracy z dotychczasowymi partnerami programu	29	2
Wnioski o status Premium złożone online	13 449	14 997
Wnioski złożone w formie zwykłej (papierowej) o nadanie statusu Premium	354	435
Wnioski o wydanie karty URBANCARD Premium złożone online	x	1 480
Wnioski złożone w formie zwykłej (papierowej) o wydanie karty URBANCARD Premium	x	175
Wyrobione karty URBANCARD Premium czekające na odbiór	x	140
Wydane karty URBANCARD Premium	x	1 450

WROCLAWSKA KARTA TURYSTYCZNA

- Testy i odbiór systemu dedykowanego dla Wrocławskiej Karty Turystycznej. Prace prowadzone we współpracy z Wykonawcą.
- Zorganizowanie spotkań z potencjalnymi partnerami projektu Wrocławskiej Karty Turystycznej celem przedstawienia najważniejszych założeń projektu Wrocławskiej Karty Turystycznej, zachęcenie oraz przedstawienie możliwości i korzyści jakie z tego udziału mogą wynikać.
- Wdrożenie oprogramowania dla Wrocławskiej Karty Turystycznej oraz przeprowadzenie kontroli i dodatkowych szkoleń uzupełniających u partnerów projektu i w punktach dystrybucji.
- Przygotowanie systemu Wrocławskiej Karty Turystycznej do uruchomienia, w tym wprowadzanie wszelkich niezbędnych danych do systemu Wrocławskiej Karty Turystycznej (opisy partnerów, opisy tras turystycznych, skonstruowanie pakietów turystycznych w oparciu o wprowadzone wcześniej usługi) oraz weryfikacja i modyfikacja wprowadzonych danych. Uruchomienie projektu Wrocławskiej Karty Turystycznej.
- Współpraca z Dolnośląską Organizacją Turystyczną oraz z Wykonawcą systemu Wrocławskiej Karty Turystycznej.

- Współpraca z Biurem Promocji Miasta i Turystyki celem opracowania/ustalenia zasad strategii promocji dla projektu Karta Turystyczna, opracowania szaty graficznej dla projektu Karta Turystyczna oraz opracowania przewodnika i innych materiałów promocyjnych.
- Współpraca z Agencją Rozwoju Aglomeracji Wrocławskiej jako podmiotem uczestniczącym w opracowaniu portalu turystycznego www.visitwroclaw.eu w zakresie zakładki www.WrocławskiejKartyTurystycznej.
- Prace zmierzające do opracowania: wzoru porozumienia i aneksu do porozumienia zawieranego pomiędzy Dolnośląską Organizacją Turystyczną, a partnerami projektu Karty Turystycznej; umowy użyczenia sprzętu zawieranej pomiędzy Dolnośląską Organizacją Turystyczną a partnerami Projektu; pakietów usług jakie klient będzie mógł nabyć w ramach zakupu Karty Turystycznej oraz dodatkowego dokumentu dla Dolnośląskiej Organizacji Turystycznej regulującej szczegółowe zasady sprzedaży i obsługi pakietów.
- Opracowanie i zawarcie:
 - umowy licencyjnej z MPK Sp. z o.o. ustalającej zasady korzystania z aplikacji kontrolerskiej,
 - umowy z Dolnośląską Organizacją Turystyczną w zakresie uprawnień do przejazdu komunikacją miejską w ramach sprzedawanych pakietów Wrocławskiej Karty Turystycznej,
 - umowy licencyjnej z Dolnośląską Organizacją Turystyczną ustalającej zasady udzielania licencji na użytkowanie/korzystanie z oprogramowania przez Dolnośląską Organizację Turystyczną jako dystrybutora Wrocławskiej Karty Turystycznej oraz ustalającą zasady udzielania licencji na użytkowanie/korzystanie z oprogramowania punktom partnerskim uczestniczącym w projekcie,
 - umowy użyczenia sprzętu z Dolnośląską Organizacją Turystyczną,
 - aneksów do umów zawartych z wykonawcą Systemu Wrocławskiej Karty Turystycznej.
- Opracowanie regulaminu korzystania z Wrocławskiej Karty Turystycznej.
- Pozyskiwanie w porozumieniu/współpracy z Dolnośląską Organizacją Turystyczną partnerów projektu Wrocławskiej Karty Turystycznej.
- Przeprowadzenie postępowania i zawarcia umowy na rozwój systemu Wrocławskiej Karty Turystycznej.
- Rozbudowa o nowe funkcjonalności systemu Wrocławskiej Karty Turystycznej, w tym: opracowanie i wdrożenie aplikacji kontrolerskiej, rozbudowa oprogramowania dla punktów dystrybucyjnych, rozbudowa aplikacji mobilnej dla turysty oraz stworzenie sklepu www.

REALIZACJA ZADAŃ W OBSZARZE NALEŻNOŚCI ŚRODOWISKOWYCH

W konsekwencji orzeczenia Naczelnego Sądu Administracyjnego z dnia 28 czerwca 2017 r. – II FSK 1980/16, Urząd Miejski Wrocławia przejął do realizacji, dotychczas wykonywane przez Ekosystem Sp. z o.o., zadanie polegające na administrowaniu systemem poboru opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi na terenie Gminy Wrocław. Od 6 lipca 2017 r. do realizacji powyższego utworzono w strukturze Urzędu – Wydział Należności Środowiskowych.

W okresie od 6 lipca do 31 grudnia 2017 r. uzyskano dochody z tytułu opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi na poziomie **92 554 731,15 zł** co stanowi 49,24% planowanych w tym okresie dochodów z tego tytułu.

W roku 2017 zrealizowano następujące zadania:

z zakresu rozliczeń środowiskowych:

- przyjęto i wprowadzono do systemu **12 932** deklaracje o wysokości opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi;
- wysłano **700** pism w sprawie nadania nowych rachunków;
- wysłano **322** wezwania w sprawie korekt deklaracji;
- w **144** sprawach wysłano pisma na podstawie art. 6m ust. 2 oraz 6q ust. 3 ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach;
- odpowiedziano na **137** wniosków o zwrot nadpłat;
- przekazano **9** spraw do Ekosystem Sp. z o.o. do załatwienia w zakresie posiadanych kompetencji;
- wysłano **216** pism do zarządców wspólnot mieszkaniowych i spółdzielni mieszkaniowych w sprawie stosowania przepisów ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach;
- wysłano **617** pism do klientów w pozostałych sprawach związanych z rozliczeniami opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi;
- wysłano **21** wezwań do złożenia deklaracji;
- wydano **9** postanowień w sprawie wszczęcia postępowania w sprawie ustalenia wysokości opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi;
- wydano **17** decyzji określających wysokość opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi.

z zakresu windykacji:

- wystawiono **2 682** upomnienia na łączną kwotę **3 114 364,33 zł**, z czego odzyskano kwotę **790 846,99 zł**;
- wystawiono **227** tytułów wykonawczych na łączną kwotę **205 047,00 zł**;
- uzyskano kwotę **51 323,98 zł** z tytułu indywidualnych wpłat klientów dokonanych w trakcie postępowań egzekucyjnych.

z zakresu ulg w spłacie zaległych opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi:

- rozpatrzono **11** wniosków;
- wydano **3** decyzje umarzające postępowanie;
- wydano **8** postanowień o pozostawieniu wniosku bez rozpatrzenia;
- wydano **11** postanowień w trakcie prowadzonych postępowań.

z zakresu obsługi finansowej:

- wygenerowano **274 001** dokumentów w związku z rozliczeniem wyciągów i kont podatników, w tym: zaewidencjonowano **28 176** dokumentów księgowych związanych z rozliczeniem kont podatkowych;
- wysłano **1 301** pism w sprawie nadpłat;
- wydano **2** zaświadczenia o niezaleganiu w opłatach za gospodarowanie odpadami komunalnymi;
- wystawiono **114** postanowień o zarachowaniu dokonanych wpłat;
- w ramach czynności samokontrolnych zwrócono kwotę **248 566,05 zł** z tytułu podwójnie wniesionych opłat zarówno przez lokatorów, jak i spółdzielnie mieszkaniowe lub wspólnoty mieszkaniowe.

Ponadto opracowano projekt zmieniający uchwałę nr XXI/443/16 Rady Miejskiej Wrocławia z dnia 25 lutego 2016 r. w sprawie wzoru deklaracji o wysokości opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi.

Departament Obsługi i Administracji

POLITYKA PERSONALNA

ZATRUDNIENIE PRACOWNIKÓW URZĘDU MIEJSKIEGO WROCŁAWIA

Stan zatrudnienia w Urzędzie Miejskim Wrocławia

Stan na dzień 31 grudnia/rok	Kobiet	Mężczyzn	Razem	w tym niepełnozatrudnieni
2008	1 495	482	1 977	33
2009	1 484	486	1 970	36
2010	1 474	490	1 964	40
2011	1 463	494	1 957	44
2012	1 461	496	1 957	40
2013	1 483	496	1 979	37
2014	1 503	456	1 959	42
2015	1 514	452	1 966	53
2016	1 519	454	1 973	43
2017	1564	454	2018	45

Zwolnienia w okresie 1 stycznia 2017 r. – 31 grudnia 2017 r.

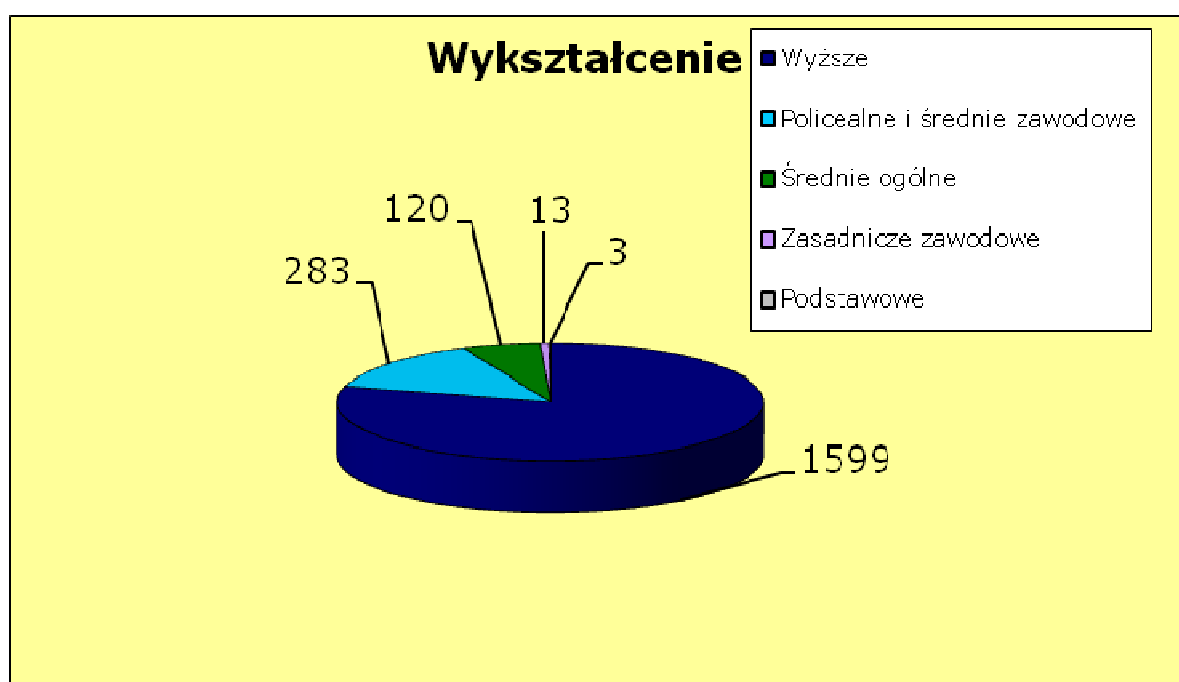
	Zwolnionych		
	Kobiet	Mężczyzn	Ogółem
Razem:	100	30	130
w tym: emerytura	35	7	42

Przyjęcia osób podejmujących pracę po raz pierwszy

Wykształcenie	Kobiet	Mężczyzn	Razem
Podejmujący pracę po raz pierwszy:	7	4	11
w tym absolwenci:			
liceum ogólnokształcących	1	0	1
szkół policealnych i średnich zawodowych	1	0	1
szkół wyższych	1	2	6
absolwenci ogółem:	3	2	5

Poziom wykształcenia pracowników Urzędu Miejskiego Wrocławia

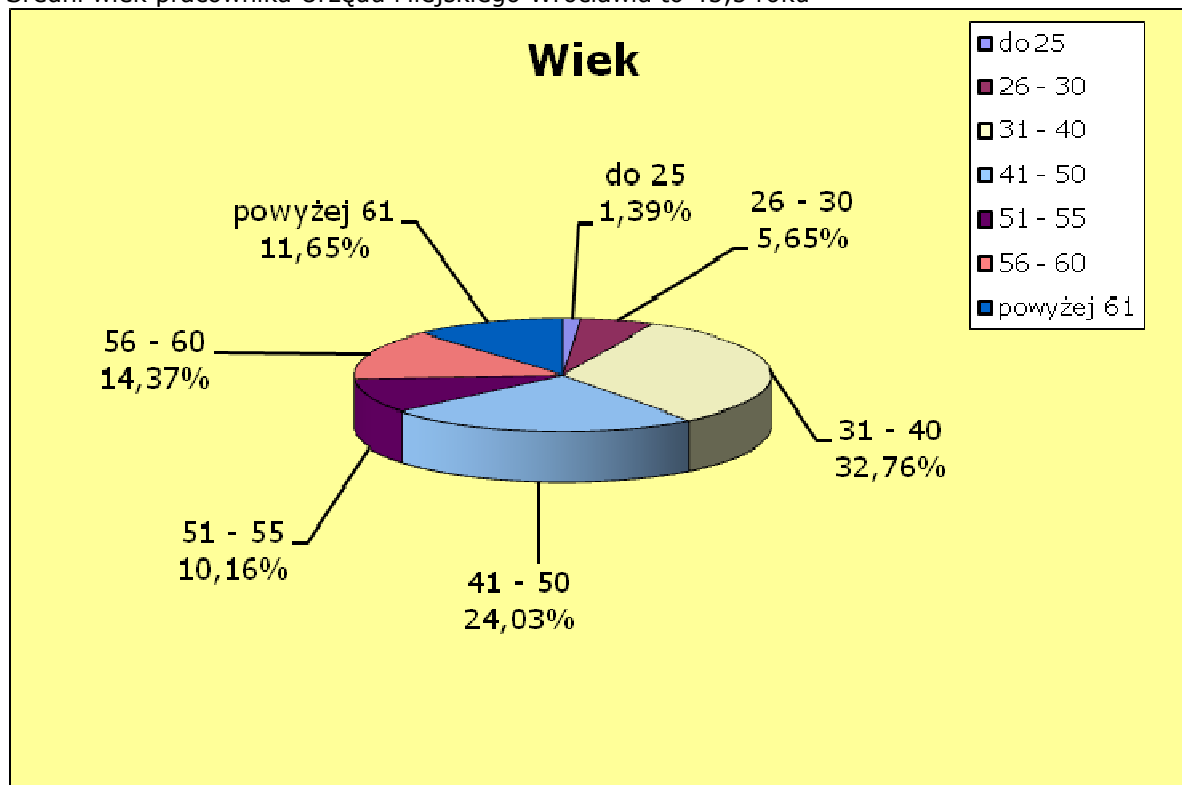
Wykształcenie	Ilość osób	%
Wyższe	1 599	79,24%
Policealne i średnie zawodowe	283	14,02%
Średnie ogólne	120	5,95%
Zasadnicze zawodowe	13	0,64%
Podstawowe	3	0,15%

Podział wiekowy

Przedział wiekowy	Ilość osób	%
do 25	28	1,39%
26 - 30	114	5,65%
31 - 40	661	32,76%
41 - 50	485	24,03%
51 - 55	205	10,16%
56 - 60	290	14,37%
powyżej 61	235	11,65%

Średni wiek pracownika Urzędu Miejskiego Wrocławia to 45,5 roku

Struktura wiekowa pracowników przyjętych do Urzędu Miejskiego Wrocławia

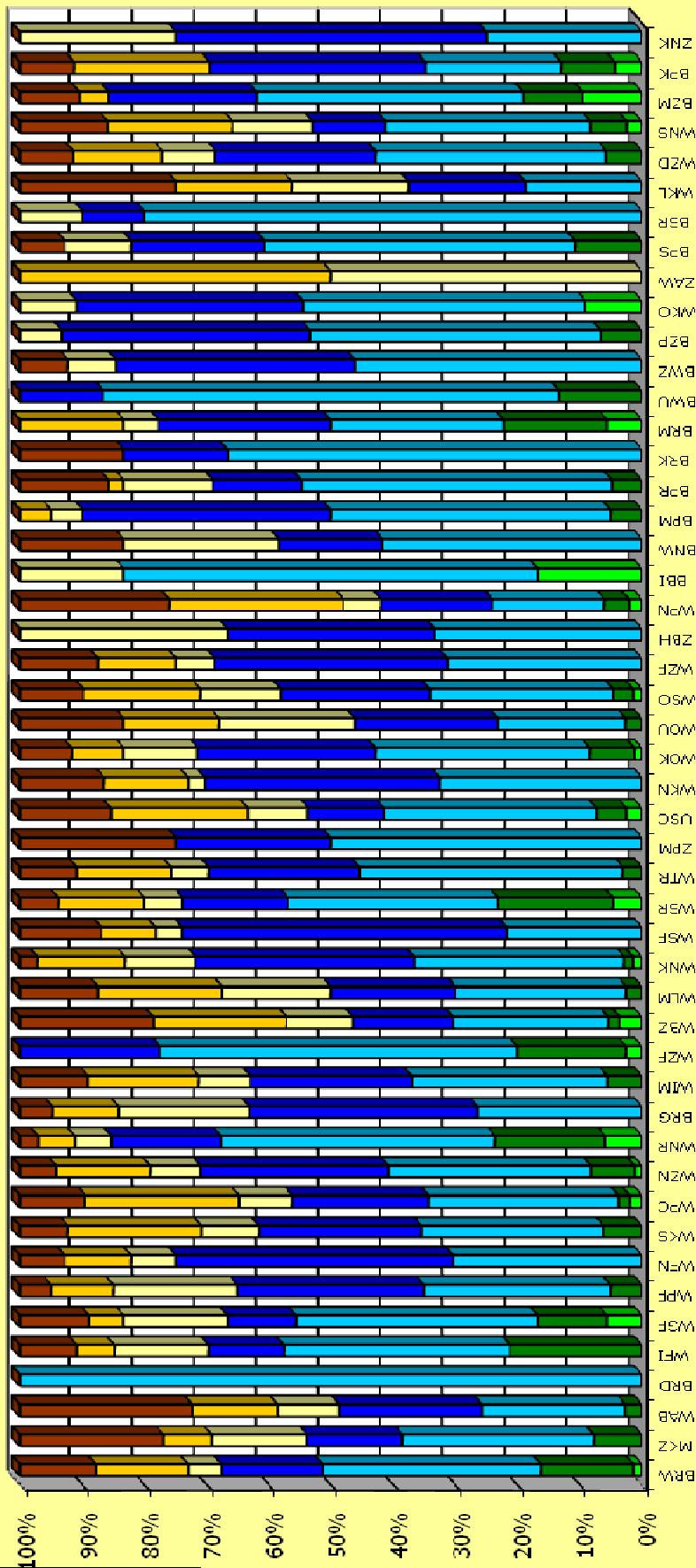

Najliczniejszą grupą nowoprzyjętych do pracy w Urzędzie Miejskim stanowili pracownicy w wieku **31-40 lat, stanowili oni 39,75 %** ogółu przyjętych do pracy w 2017 r.

Struktura wiekowa pracowników w komórkach organizacyjnych Urzędu Miejskiego Wrocławia

Dep.	Wydział	Ilość pracowników w poszczególnych grupach wiekowych							Średnia wieku	
		do 25	26 - 30	31 - 40	41 - 50	51 - 55	56 - 60	powyżej 61	Wydział	Dep.
DAR	BRW	1	11	26	12	4	11	9	43,8	48,1
	MKZ	0	1	4	2	2	1	3	46,2	
	WAB	0	4	35	35	15	21	42	50,5	
	BRD	0	0	3	0	0	0	0	36,3	
DEU	WFI	0	7	12	4	5	2	3	41,6	43,2
	WGP	1	2	7	2	3	1	2	43,6	
	WPP	0	1	6	6	4	2	1	44,9	
DFP	WFN	0	0	17	25	4	6	4	44,8	44,8
	WKS	0	4	19	17	6	14	5	45,8	
	WPO	2	2	32	23	9	26	11	47,2	
	WZN	1	6	28	26	7	13	5	43,5	
	WNR	2	6	15	6	2	2	1	38,9	
DIG	BRG	0	0	5	7	4	2	1	47,1	43,6
	WIM	0	4	23	19	6	13	8	46,4	
	WZF	1	7	23	9	0	0	0	35,9	
DNR	WBZ	2	1	14	9	6	12	12	49,2	45,2
	WLM	0	1	11	8	7	8	5	47,8	
	WNK	1	1	24	25	8	10	2	44,5	
	WSP	0	0	5	12	1	2	3	47,1	
	WSR	3	12	22	11	4	9	4	40,8	
	WTR	0	1	14	8	2	5	3	45,1	
	ZPM	0	0	2	1	0	0	1	32,0	
DOA	USC	1	2	14	5	4	9	6	46,5	46,7
	WKN	0	0	12	14	1	5	5	47,0	
	WOK	1	6	29	24	10	7	7	43,3	
	WOU	0	2	16	18	17	12	13	49,6	
	WSO	3	7	64	52	28	41	22	46,8	
	WZP	0	0	5	6	1	2	2	47,8	
	ZBH	0	0	1	1	1	0	0	45,3	
PW	WPN	1	2	9	9	3	14	12	50,6	49,3
	BBI	1	0	4	0	1	0	0	36,5	
DPR	BNW	0	0	5	2	3	0	2	42,7	41,9
	BPM	0	1	9	8	1	1	0	41,1	
	BPR	0	2	21	6	6	1	6	44,1	
	BRK	0	0	4	1	0	0	1	43,8	
	BRM	1	3	5	5	1	3	0	41,4	
	BWU	0	2	11	2	0	0	0	36,1	
	BWZ	0	0	6	5	1	0	1	39,8	
	BZP	0	1	7	6	1	0	0	40,0	
	WKO	1	0	5	4	1	0	0	38,5	
ZAW	0	0	0	0	1	1	0	56,0		
DSS	BPS	0	3	14	6	3	0	2	39,9	43,8
	BSR	0	0	8	1	1	0	0	38,9	
	WKL	0	0	3	3	3	3	4	53,1	
	WZD	0	2	13	9	3	5	3	44,4	
WNS	WNS	2	5	28	10	11	17	12	46,4	46,4
DZR	BZM	2	2	9	5	0	1	2	40,1	43,3
	BPK	1	2	5	8	0	5	2	45,3	
ZNK	ZNK	0	0	1	2	1	0	0	46,8	46,8
Ogółem		28	114	661	485	205	290	235	45,5	

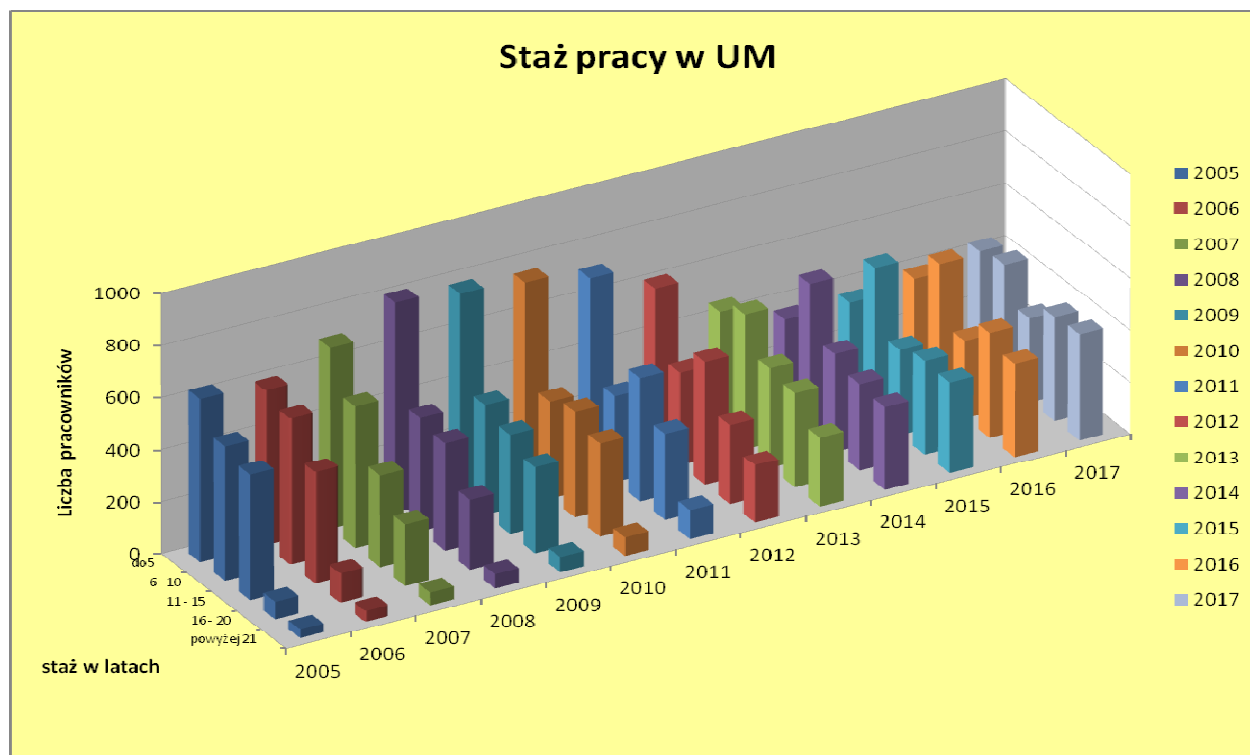
Struktura wiekowa w wydziałach

Wydział

STAŻ PRACOWNIKÓW

	2017	2016	2015	2014	2013	2012	2011	2010
Średni staż pracy w UM	12,9	12,8	12,4	12,0	11,4	10,8	10,0	9,4
Średni staż pracy ogółem	21,1	21,2	21,0	20,8	20,3	19,6	18,8	18,4

BADANIA MEDYCZYNY PRACY

W 2017 r. na badania medycyny pracy, zarówno wstępne jak i okresowe skierowano łącznie **903** pracowników Urzędu Miejskiego Wrocławia.

ZATRUDNIENIE W MIEJSKICH JEDNOSTKACH ORGANIZACYJNYCH

Urząd Miejski Wrocławia obsługiwał w 2017 r. w zakresie kadrowym 50 jednostek organizacyjnych. Prowadził akta osobowe kierowników miejskich jednostek organizacyjnych i ich zastępców:

- instytucje kultury (27),
- jednostki SP ZOZ (2),
- jednostki i zakłady budżetowe (19),
- powiatowe służby i inspekcje (PPIS/PINB – 2).

Obsługa kadrowa ww. osób polegała na: zatrudnianiu i zwalnianiu, kontroli prawidłowości realizacji urlopów wypoczynkowych, badań wstępnych, okresowych czy analizy wynagrodzeń z uwzględnieniem tzw. ustawy kominowej.

Dział Kadr w celu zachowania procedur wynikających z przepisów podejmował działania polegające na ciągłej kontroli zmiany obowiązujących przepisów prawa, współpracując w tym zakresie z komórkami urzędu nadzorującymi poszczególne jednostki.

OŚWIADCZENIA MAJĄTKOWE

Zgodnie z ustawą z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym przyjęto oświadczenia majątkowe za 2016 r. od 647 osób, w tym:

- 54 - kierownicy miejskich jednostek organizacyjnych,
- 241 - dyrektorzy placówek oświatowych,
- 24 - osoby wchodzące w skład zarządów jednoosobowych Spółek Gminy,
- 329 - osoby wydające decyzje administracyjne w imieniu Prezydenta Miasta (198 – pracownicy Urzędu, 131 – pracownicy MOPS, PUP, ZDiUM).

Poszczególne lata za które przyjęto oświadczenia majątkowe	2013 r.	2014 r.	2015 r.	2016 r.
Liczba oświadczeń	618	657	644	647

Po jednym egzemplarzu oświadczeń majątkowych za 2016 r. przekazano do właściwych ze względu na miejsce zamieszkania Urzędów Skarbowych, celem dokonania ich analizy oraz przekazano do publikacji w Biuletynie Informacji Publicznej.

Dokonano również analizy oświadczeń majątkowych za 2016 r. porównując z treścią złożonych oświadczeń majątkowych w latach ubiegłych.

W dniu 19 października 2017 r. Sekretarz Miasta Wrocławia na Sesji Rady Miejskiej Wrocławia złożył informację o wynikach analizy oświadczeń majątkowych za 2016 r.

Informację o dokonanej analizie oświadczeń majątkowych przesłały Urzędy Skarbowe. O stwierdzonych w wyniku tej analizy nieprawidłowościach, poinformowano zarówno osoby zainteresowane, jak i komórki współpracujące w tym zakresie z Działem Kadr Urzędu Miejskiego Wrocławia.

W grudniu 2017 r. dokonano likwidacji oświadczeń majątkowych za 2010 r.

NABÓR NA WOLNE STANOWISKA URZĘDNICZE

W 2017 r. wszczęto 125 naborów na wolne stanowiska urzędnicze w Urzędzie Miejskim Wrocławia, w tym 120 naborów zewnętrznych oraz 5 naborów wewnętrznych.

Zestawienie naborów w latach: 2009 – 2017

	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Ilość postępowań	63	62	68	52	74	79	82	116	125

Zestawienie naborów zewnętrznych w Urzędzie Miejskim Wrocławia w 2017 r.

KOMÓRKA ORGANIZACYJNA UMW	LICZBA NABORÓW	LICZBA NABORÓW NA STANOWISKA MERYTORYCZNE	LICZBA NABORÓW NA STANOWISKA KIEROWNICZE	LICZBA NABORÓW OGŁOSZONYCH W BIP	LICZBA NABORÓW OGŁOSZONYCH W PRASIE	LICZBA NABORÓW OGŁOSZONYCH W SERWISACH INTERNETOWYCH
UMW	120	118	2	120	0	0
BPK	2	2	0	2	0	0
BPR	3	3	0	3	0	0
BPS	3	3	0	3	0	0

BRD	1	1	0	1	0	0
BRG	2	2	0	2	0	0
BRW	3	3	0	3	0	0
BWZ	3	3	0	3	0	0
BZM	5	5	0	5	0	0
DSS	2	2	0	2	0	0
MKZ	3	3	0	3	0	0
USC	2	2	0	2	0	0
WAB	6	6	0	6	0	0
WBZ	3	3	0	3	0	0
WFN	3	3	0	3	0	0
WGP	1	1	0	1	0	0
WIM	5	5	0	5	0	0
WKO	2	2	0	2	0	0
WKS	1	1	0	1	0	0
WLM	1	1	0	1	0	0
WNK	4	4	0	4	0	0
WNR	8	8	0	8	0	0
WNS	5	5	0	5	0	0
WOK	2	2	0	2	0	0
WOU	6	5	1	6	0	0
WPO	4	4	0	4	0	0
WSO	10	10	0	10	0	0
WSP	3	2	1	3	0	0
WSR	8	8	0	8	0	0
WTR	3	3	0	3	0	0
WZF	8	8	0	8	0	0
WZN	5	5	0	5	0	0
ZBI/BBI*	2	2	0	2	0	0
ZNK	1	1	0	1	0	0

* zmiana nazwy komórki organizacyjnej Urzędu Miejskiego Wrocławia

W 2017 r. wszczęto 5 naborów wewnętrznych na stanowiska merytoryczne, w tym:

- 1 w Biurze Ochrony Przyrody i Klimatu
- 1 w Wydziale Architektury i Budownictwa
- 1 w Wydziale Transportu
- 2 w Biurze ds. Rewitalizacji i Dziedzictwa Kulturowego (obecnie: Biuro Rewitalizacji i Dziedzictwa Kulturowego)

SZKOLENIA

W okresie sprawozdawczym pracownicy Urzędu Miejskiego Wrocławia podnosili swoje kwalifikacje zawodowe głównie poprzez udział w szkoleniach tematycznych związanych z zajmowanymi stanowiskami i kompetencjami komórek organizacyjnych, w których są zatrudnieni.

Zestawienie udziału w szkoleniach w Urzędzie Miejskim Wrocławia w 2017 r.

SZKOLENIA ZAMKNIĘTE	IŁOŚĆ UCZESTNIKÓW*	KOSZT
Szkolenie: „Kodeksu Postępowania Administracyjnego”	202	13 200,00 zł
Szkolenie: „Ochrona Danych Osobowych”	72	28 200,00 zł

Szkolenie: „BHP”	339	15 221,00 zł
Szkolenie: „Prawo Zamówień Publicznych”	15	15 000,00 zł
Szkolenie: „Nowelizacja Kodeksu Postępowania Administracyjnego”	397	46 900,00 zł
Szkolenie: „Ja, moja praca, moje otoczenie”	143	49 000,00 zł
Szkolenie: „Przeciwdziałanie cyberprzestępczości, kradzieży tożsamości i korupcji”	55	33 955,00 zł
Szkolenie: „Przeciwdziałanie cyberprzestępczości, kradzieży tożsamości i korupcji”	53	32 720,08 zł

**każdy pracownik mógł uczestniczyć w kilku szkoleniach*

Ponadto w 2017 r. pracownicy Urzędu brali udział w szkoleniach zamkniętych wewnętrznych/bezpłatnych z zakresu: umowy z rzeczoznawcą majątkowym, weryfikacji przydatności dowodowej operatów szacunkowych. Łączna liczba przeszkolonych pracowników wyniosła: 119 osób.

W omawianym okresie liczba uczestników szkoleń otwartych wyniosła 448 osób (przy czym każdy pracownik mógł uczestniczyć w kilku szkoleniach).

Ponadto pracownicy otrzymali dofinansowanie do nauki na: kursach językowych (20 osób) oraz na studiach podyplomowych (41 osób).

Realizacja szkoleń w ujęciu finansowym

Realizacja planu budżetowego na wydatki szkoleniowe 2017 r.			
	Plan	Wydano	Wykonanie
Szkolenia ogólnie, w tym:	389 096,08 zł	381 950,54 zł	98,16%
szkolenia zamknięte		234 196,08 zł	
szkolenia otwarte		147 754,46 zł	
studia i kursy	233 500,00 zł	222 685,50 zł	95,37%

SŁUŻBA PRZYGOTOWAWCZA

Służba przygotowawcza organizowana jest w formie samokształcenia i kończy się egzaminem. Od 1 stycznia do 31 grudnia 2017 r. łącznie służbę przygotowawczą odbyło **86 osób**.

OCENA PRACOWNICZA

W 2017 r. poddano ocenie pracowniczej **1 594 pracowników**. Nowe kryteria oceny wyznaczono **1 630 pracownikom** - również nowo zatrudnionym i powracającym po dłuższej nieobecności.

ŚWIADCZENIA SOCJALNE

Tytuł wydatków	Ilość korzystających pracowników	Kwota planowana	Kwota wydatkowana
Dopłata do wypoczynku pracowników i ich rodzin	1 244	1 400 000,00 zł	1 182 022,28 zł
Zapomogi	384	500 000,00 zł	531 360,00 zł

Refundacje: Zajęcia sportowe i imprezy kulturalne	1 366	702 623,00 zł	462 174,29 zł
Wycieczki	80		13 000,00 zł
Pożyczki mieszkaniowe	272	4 858 553,00 zł	2 476 000,00 zł
Razem		7 321 176,00 zł	4 664 556,57 zł

DOSTĘP DO INFORMACJI PUBLICZNEJ

W 2017 r. rozpatrzono i udzielono odpowiedzi na **1 381 wniosków** o udostępnienie informacji publicznej oraz 4 176 odpowiedzi na zapytania dziennikarzy, które zgodnie z zapisami ustawy o dostępie do informacji publicznej traktowane są również jako przedmiotowe wnioski. Wnioski składane były w formie pisemnej, w formie dokumentu elektronicznego poprzez platformę e-PUAP, e-mailem na adres Kancelarii Ogólnej Urzędu oraz adresy e-mail komórek organizacyjnych Urzędu oraz poprzez formularz wniosku dostępny na stronie BIP.

Wydział Organizacyjny i Kadr, jako komórka koordynująca działania z zakresu rozpatrywania i realizacji zadań związanych z informacją publiczną:

- wydał **2 decyzje odmawiające** udostępnienia informacji publicznej,
- Prezydent Wrocławia jako organ odwoławczy uchylił w całości 2 zaskarżone decyzje odmawiające udostępnienia informacji publicznej i przekazał sprawy do ponownego rozpatrzenia organowi pierwszej instancji.

W ramach realizowanych zadań w 2017 r. opublikowano w Biuletynie Informacji Publicznej **1 299 wniosków** o udostępnienie informacji publicznej wpływających do Urzędu oraz udzielanych na nie odpowiedzi.

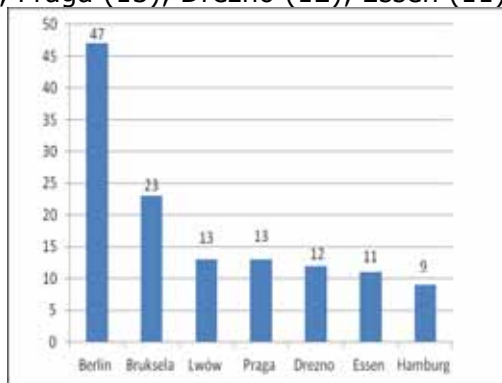
PRZECIWDZIAŁANIE MOBBINGOWI I DYSKRYMINACJI W ZATRUDNIENIU

W 2017 r. prowadzone były następujące działania z zakresu przeciwdziałania mobbingowi i dyskryminacji:

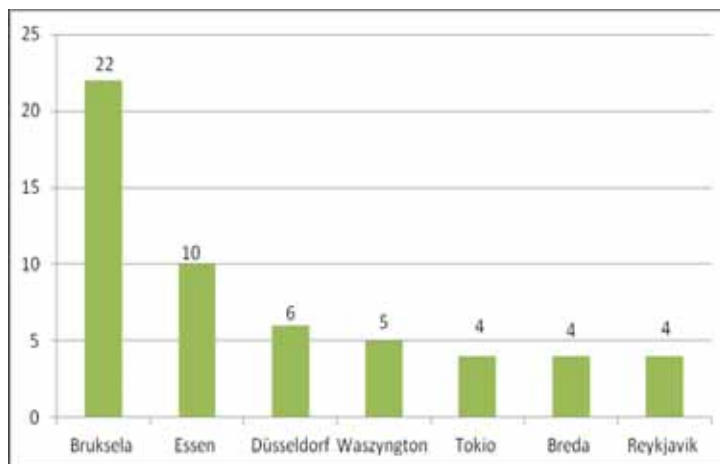
- w ramach służby przygotowawczej **86 pracowników** Urzędu Miejskiego zostało przeszkolonych z tematyki przeciwdziałania dyskryminacji i mobbingowi w miejscu pracy;
- w ramach szkolenia zamkniętego „Ja, moja praca, moje otoczenie” były poruszane powyższe kwestie (łącznie przeszkolonych 143 pracowników).

DELEGACJE SŁUŻBOWE PRACOWNIKÓW URZĘDU

W 2017 r. zrealizowano **985** wyjazdy w ramach podróży służbowych na obszarze kraju. Jednocześnie pracownicy Urzędu odbyli **226** delegacji zagranicznych, w przypadku 108 wyjazdów środkiem transportu był samolot. Najczęstszymi kierunkami zagranicznych wyjazdów służbowych pracowników Urzędu w 2017 r. były: Berlin (47 delegacji), Bruksela (23), Lwów (13), Praga (13), Drezno (12), Essen (11), Hamburg (9).

Natomiast najczęstszymi kierunkami delegacji związanych z przelotami były: Bruksela (22 delegacji), Essen (10), Düsseldorf (6), Waszyngton (5), Tokio (4), Breda (4), Reykjavik(4).

STAŻE, PRAKTYKI STUDENCKIE ORAZ PRAKTYKI ABSOLWENCKIE

W 2017 r. Urząd Miejski Wrocławia kontynuując udział w zwalczaniu problemu bezrobocia we Wrocławiu oraz powiecie wrocławskim, był organizatorem miejsc stażowych dla osób bezrobotnych, dla których ustalono II profil pomocy zgodnie z ustawą o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy.

W 2017 r. w Urzędzie Miejskim Wrocławia odbywały się również praktyki absolwenckie. Praktyka absolwencka ma na celu ułatwienie absolwentom uzyskiwanie doświadczeń i nabywania umiejętności praktycznych niezbędnych do wykonywania pracy.

Dodatkowo Urząd Miejski Wrocławia we współpracy z Wyższą Szkołą Bankową oraz Biurem EURO FORUM Marek Gudków zorganizował płatne staże współfinansowane przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego. Staże te były zorganizowane w ramach następujących projektów:

- „Dolnośląskie Forum Aktywizacji”,
- „Staż na kierunku Politologia szansą dla studentów Wyższej Szkole Bankowej na Rynku Pracy”.

Staż zorganizowane były dla 3 uczestników, trwały 3 miesiące, natomiast na miejsca ich odbywania wyznaczony został Wydział Gimnazjów i Szkół Ponadgimnazjalnych oraz Wydział Spraw Obywatelskich.

Ilość osób, które odbywały staż oraz praktyki w poszczególnych komórkach organizacyjnych Urzędu

Komórka organizacyjna	Liczba praktykantów	Liczba stażystów
Wydział Obsługi Urzędu		5
Biuro Rozwoju Wrocławia	13	2
Wydział Architektury i Budownictwa	10	6
Wydział Środowiska i Rolnictwa	3	6
Wydział Organizacyjny i Kadr		1
Wydział Prawny		3
Wydział Zarządzania Należnościami		6
Urząd Stanu Cywilnego	2	6
Wydział Nieruchomości Skarbu Państwa		7

Wydział Spraw Obywatelskich	6	23
Wydział Księgowości		1
Biuro Rozwoju Gospodarczego		1
Zespół ds. Bezpieczeństwa i Higieny Pracy		1
Wydział Transportu		2
Biuro Rady Miejskiej Wrocławia	1	2
Wydział Bezpieczeństwa i Zarządzania Kryzysowego	10	
Biuro Zarządzania Projektami		1
Wydział Nabywania i Sprzedaży Nieruchomości	1	6
Biuro ds. Partycypacji Społecznej		1
Biuro Współpracy z Zagranicą	1	
Biuro Promocji Miasta i Turystyki	1	
Biuro ds. Bezpieczeństwa Informacji	1	
Biuro Ochrony Przyrody i Klimatu	3	1
Wydział Inżynierii Miejskiej		1
Wydział Podatków i Opłat	1	6
Biuro Sportu i Rekreacji		1
Wydział Zarządzania Funduszami	3	
Wydział Finansów Oświatowych	1	3
Wydział Zarządzania Należnościami	1	3
Wydział Gimnazjów i Szkół Ponadgimnazjalnych		5
Wydział Komunikacji Społecznej	1	
Biuro Miejskiego Rzecznika Konsumentów		1
Wydział Lokali Mieszkalnych		2
Biuro Prezydenta		1
RAZEM	59	104

WEWNĘTRZNE REGULACJE PRAWNE W URZĘDZIE ORAZ MIEJSKICH JEDNOSTKACH ORGANIZACYJNYCH

REGULAMIN ORGANIZACYJNY URZĘDU MIEJSKIEGO WROCŁAWIA

Zmiany zachodzące w strukturze organizacyjnej Urzędu w 2017r. oraz jego funkcjonowaniu znalazły swoje odzwierciedlenie w zmianach zarządzenia nr 835/15 Prezydenta Wrocławia z dnia 1 kwietnia 2015 r. w sprawie Regulaminu Organizacyjnego Urzędu Miejskiego Wrocławia.

Zmiany w strukturze organizacyjnej Urzędu oraz jego funkcjonowaniu zostały ujęte w kolejnych zmianach zarządzenia nr 835/15 Prezydenta Wrocławia z dnia 1 kwietnia 2015 r. w sprawie Regulaminu Organizacyjnego Urzędu Miejskiego Wrocławia, tj.:

- zarządzenie nr 6300/17 Prezydenta Wrocławia z 6 lutego 2017 r.;
- zarządzenie nr 6542/17 Prezydenta Wrocławia z 17 marca 2017 r.;
- zarządzenie nr 6648/17 Prezydenta Wrocławia z 31 marca 2017 r.;
- zarządzenie nr 6889/17 Prezydenta Wrocławia z 28 kwietnia 2017 r.;

- zarządzenie nr 7083/17 Prezydenta Wrocławia z 26 maja 2017 r.;
- zarządzenie nr 7422/17 Prezydenta Wrocławia z 6 lipca 2017 r.;
- zarządzenie nr 7573/17 Prezydenta Wrocławia z 28 lipca 2017 r.;
- zarządzenie nr 7830/17 Prezydenta Wrocławia z 22 sierpnia 2017 r.;
- zarządzenie nr 7851/17 Prezydenta Wrocławia z 25 sierpnia 2017 r.;
- zarządzenie nr 8792/17 Prezydenta Wrocławia z 28 grudnia 2017 r.;

Regulacje dotyczyły między innymi zmian w strukturze organizacyjnej Urzędu związanych z utworzeniem Departamentu Zrównoważonego Rozwoju i wraz z podległymi wydziałami, utworzeniem Biura Rewitalizacji i Dziedzictwa Narodowego w strukturze Departamentu Architektury i Rozwoju oraz wyodrębnieniem pod bezpośredni nadzór Wiceprezydenta Wrocławia – Zespołu ds. Nadzoru Komunalnego oraz zmian w zadaniach bieżących realizowanych przez komórki organizacyjne Urzędu.

REGULAMINY ORGANIZACYJNE KOMÓREK ORGANIZACYJNYCH URZĘDU

W ślad za zmianami w strukturze organizacyjnej Urzędu Miejskiego Wrocławia w 2016 r. przygotowano **31** projekty nowych regulaminów organizacyjnych komórek organizacyjnych Urzędu, które po zaopiniowaniu i zatwierdzeniu przez Prezydenta Wrocławia obowiązują od dnia:

Regulamin Organizacyjny Departamentu Spraw Społecznych	9 października 2017 r. 1 listopada 2017 r.
Regulamin Organizacyjny Departamentu Nieruchomości i Eksploatacji	1 stycznia 2017 r. 21 marca 2017 r. 1 kwietnia 2017 r. 1 sierpnia 2017 r.
Regulamin Organizacyjny Departamentu Infrastruktury i Gospodarki	1 stycznia 2017 r. 21 marca 2017 r.
Regulamin Organizacyjny Departamentu Obsługi i Administracji	1 lutego 2017 r. 1 maja 2017 r. 1 września 2017 r. 7 grudnia 2017 r.
Regulamin Organizacyjny Departamentu Prezydenta	16 sierpnia 2017 r. 1 września 2017 r.
Regulamin Organizacyjny Departamentu Finansów Publicznych	6 marca 2017 r. 2 maja 2017 r. 3 lipca 2017 r. 6 lipca 2017 r. 1 grudnia 2017 r.
Regulamin Organizacyjny Departamentu Edukacji	1 września 2017 r.
Regulamin Organizacyjny Departamentu Architektury i Rozwoju	1 lutego 2017 r. 21 marca 2017 r. 28 kwietnia 2017 r. 1 września 2017 r.
Regulamin Organizacyjny Departamentu Zrównoważonego Rozwoju	21 marca 2017 r. 2 maja 2017 r.

Regulamin Organizacyjny Biura ds. Bezpieczeństwa Informacji	22 maja 2017 r. 1 czerwca 2017 r. 22 listopada 2017 r.
Regulamin Organizacyjny Zespołu ds. Nadzoru Komunalnego	1 kwietnia 2017 r.
Regulamin Organizacyjny Wydziału Nabywania i Sprzedaży Nieruchomości	1 sierpnia 2017 r.

AKTY WEWNĘTRZNE URZĘDU

Realizowano zadania w zakresie przygotowania, jak również opiniowania przedstawionych projektów wewnętrznych aktów normatywnych. Opracowano ponad **90 wewnętrznych aktów normatywnych**, w szerokim zakresie związanych z wydaniem nowego Regulaminu Organizacyjnego Urzędu oraz 8 zarządzeń dot. powołania i funkcjonowania zespołów zadaniowych.

REGULAMINY ORGANIZACYJNE MIEJSKICH JEDNOSTEK ORGANIZACYJNYCH

W 2017 r. w związku ze zmianami w strukturach i zakresach zadań, miejskie jednostki organizacyjne przedłożyły w Urzędzie 9 projektów regulaminów organizacyjnych tych jednostek, które po zaopiniowaniu i zatwierdzeniu przez Prezydenta Wrocławia obowiązują od dnia:

NAZWA JEDNOSTKI	DATA ZATWIERDZENIA
Powiatowy Urząd Pracy	2 stycznia 2017 r.
Wrocławskie Centrum Integracji	28 grudnia 2017 r.
Młodzieżowe Centrum Sportu	1 października 2017 r.
Wrocławskie Centrum Opieki i Wychowania	1 lutego 2017 r.
Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej	30 czerwca 2017 r.
Wrocławskie Centrum Doskonalenia Nauczycieli	1 lutego 2017 r.
Zarząd Dróg i Utrzymania Miasta	16 lutego 2017 r.
Wrocławskie Centrum Doskonalenia Nauczycieli	1 września 2017 r.
Centrum Usług Informatycznych	31 marca 2017 r.

Ponadto opiniowano **7 statutów jednostek organizacyjnych**.

PEŁNOMOCNICTWA I UPOWAŻNIENIA

W 2017 r. przygotowanych i wydanych zostało:

- **710** pełnomocnictw Prezydenta Wrocławia, w tym:
 - o dla dyrektorów i pracowników Urzędu – **343**,
 - o dla dyrektorów i pracowników jednostek organizacyjnych Miasta – **340**,
 - o dla podmiotów zewnętrznych – **27**;
- **1 139** upoważnień Prezydenta Wrocławia, w tym:
 - o dla dyrektorów i pracowników Urzędu – **649** w tym **156** do wydawania decyzji administracyjnych,
 - o dla dyrektorów i pracowników jednostek organizacyjnych Miasta – **490**, w tym **73** do wydawania decyzji administracyjnych.

Porównanie liczby udzielonych pełnomocnictw

ROK	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
IŁOŚĆ	731	742	729	662	970	488	710

Porównanie liczby udzielonych upoważnień

ROK	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
IŁOŚĆ	731	429	518	609	531	962	1 139

PIECZĄTKI I PIECZĘCIE

W 2017 r. zrealizowano zamówienia na **814** urzędowych pieczętek na łączną kwotę **22 377,28** zł oraz zamówienia na **106** pieczęci urzędowych, metalowych, okrągłych, które wykonane zostały przez Mennicę Polską S.A. dla Departamentu Edukacji. Duża ilość zamówionych pieczęci metalowych związana była przede wszystkim z koniecznością wymiany pieczęci przez szkoły w związku z reformą systemu oświaty.

Skasowano i zlikwidowano **776** polimerów z pieczętek, natomiast do wykonania ok. **350** nowych pieczętek, wykorzystane zostały automaty z odzysku pozostające w dyspozycji Wydziału Organizacyjnego i Kadr, co przyczyniło się do redukcji wydatków związanych z realizacją zamówień w tym zakresie.

Porównanie liczby zrealizowanych zamówień na pieczętki

2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
857	718	879	721	618	563	814

OBSŁUGA KANCELARYJNA

W 2017 r. Kancelaria Ogólna przyjęła około **91 000 listów poleconych** i około **180 000 listów zwykłych** adresowanych do wszystkich komórek organizacyjnych Urzędu, we wszystkich lokalizacjach.

Wysłano pocztą około **432 000 listów poleconych** i około **174 000 listów zwykłych** oraz **500 paczek** i **360 przesyłek kurierskich**, co kosztowało około **1 554 000 zł**.

Doręczyciele otrzymali do rozniesienia 34 145 szt. przesyłek z potwierdzeniem odbioru z czego doręczyli ok. 33 160 szt. Listy nie doręczone zostały wysłane pocztą i mieszczą się w wymienionej wyżej ilości.

Kancelaria przyjęła, zarejestrowała i wywiesiła na urzędowej tablicy ogłoszeń 1 016 obwieszczeń sądowych i komorniczych, a po okresie ich wywieszenia, zwróciła nadawcom. Wyszukano i złożono odpowiednie dokumenty do 978 szt. reklamacji przesyłek rejestrowanych.

PLATFORMA ePUAP

Urząd Miejski Wrocławia w kontaktach z klientami zewnętrznymi wykorzystuje rozwiązania dzięki którym za pośrednictwem internetowej platformy ePUAP bezpłatnie można załatwić szereg spraw urzędowych. Z katalogu usług świadczonych przez Urząd, dostępnych na platformie w 2017 r. na skrzynkę ePUAP Urzędu wpłynęło **14 761** wniosków opatrzonech wymaganym podpisem kwalifikowanym. Na wnioski zarówno przesłane przez osoby fizyczne, jak i instytucje publiczne, udzielono łącznie **8 716** odpowiedzi. Liczba usług oferowana przez Urząd na platformie ePUAP systematycznie wzrasta. Przy ciągle powiększanej ilości usług oferowanych przez Urząd na platformie ePUAP przewiduje się większą liczbę wniosków składanych tą drogą w 2018 r.

INFORMACJA O URZĘDZIE

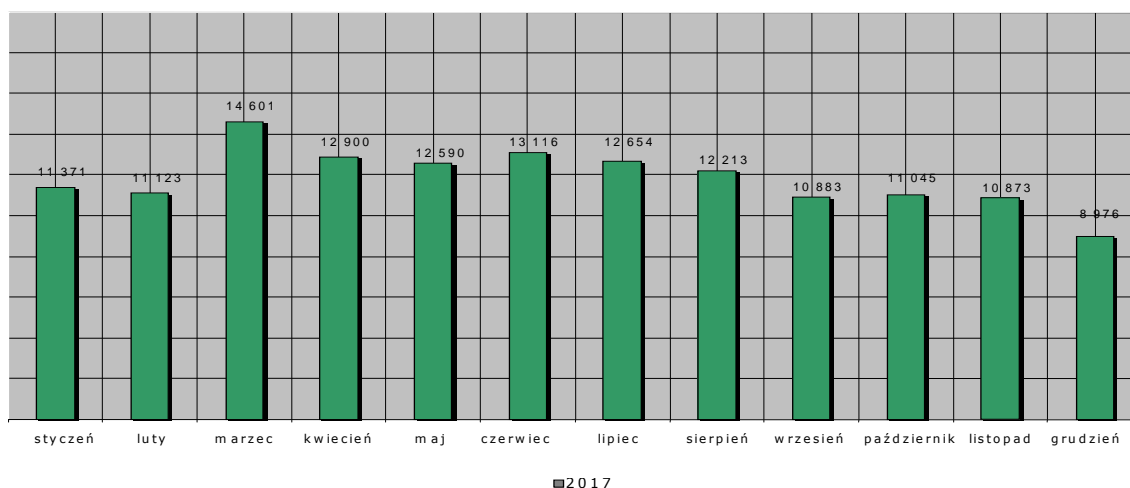
Rok 2017 był czternastym pełnym rokiem działalności Punktu Informacyjnego Urzędu Miejskiego Wrocławia w obiekcie pl. Nowy Targ 1-8. W okresie sprawozdawczym Punkt Informacyjny Urzędu Miejskiego obsłużył około **54 000 klientów** – tj. około 200 klientów dziennie, w tym około 42 telefony dziennie, co w skali roku dało wynik około 11 000.

Szczególny wzrost liczby klientów odnotowano w pierwszym kwartale 2017 r. ze względu na wzmożoną ilość składanych ankiet weryfikacyjnych do wniosków mieszkań do remontu. W tym okresie pracownicy Punktu Informacyjnego przyjęli ok. 2 900 ankiet, weryfikując jednocześnie ich kompletność i poprawność wypełnienia. Zwiększona ilość klientów w II połowie 2017 r. związana była z wysłanymi do mieszkańców Wrocławia przez Eko-System wezwaniami do zapłaty zaległości za wywóz odpadów komunalnych.

TELEINFORMATYCZNE CENTRUM OBSŁUGI MIESZKAŃCA

IŁOŚĆ OBSŁUŻONYCH POŁĄCZEŃ OD MIESZKAŃCÓW

Zestawienie połączeń obsłużonych w poszczególnych miesiącach 2017 r.

W 2017 r. obsłużonych zostało **142 345** połączeń telefonicznych, a średnia miesięczna ilość połączeń wyniosła **11 862**.

W 2017 r. TCOM obsługiwał również dodatkowe kampanie informacyjne:

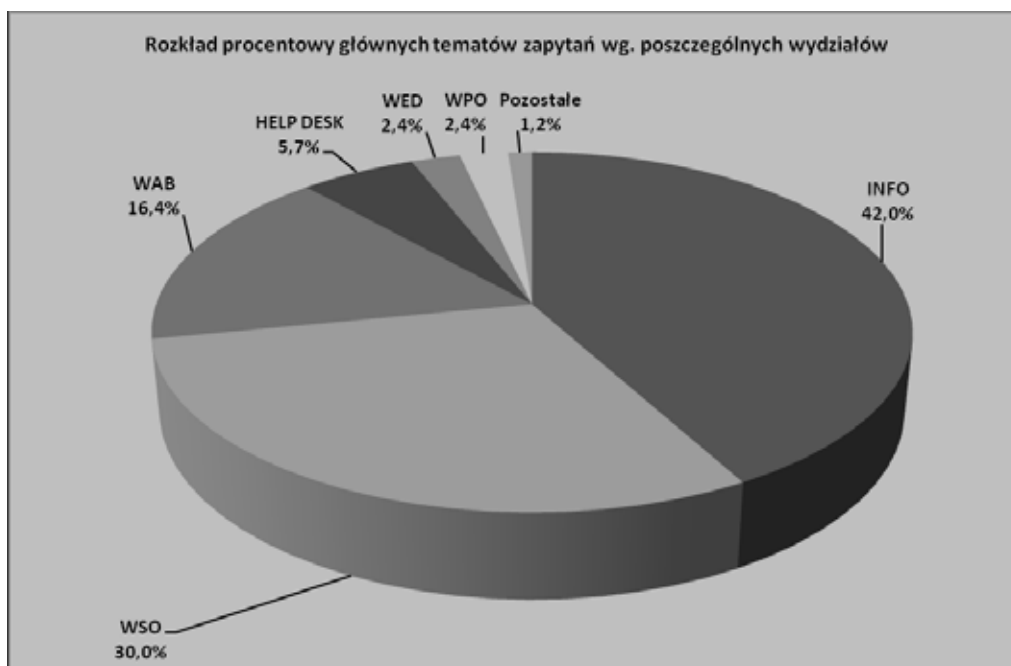
- w ciągu trwania całego 2017 r. obsługę zgłoszeń telefonicznych Help Desk – **14 166** połączeń,
- rejestracja wizyt Nieodpłatnej pomocy Prawnej – **3 597** połączeń,
- w okresie Marzec – Czerwiec, telefoniczną informację w sprawach rekrutacji do placówek pedagogicznych prowadzonych przez Wydział Edukacji około **37** połączeń,
- Program KAWKA – **300** połączeń,
- Premium Urbancard – **223** połączeń,
- WBO – **11** połączeń.

PRZYPORZĄDKOWANIE TEMATÓW ZGŁOSZEŃ POSZCZEGÓLNYM WYDZIAŁOM

W 2017 r. najwięcej (42 %) rozmów telefonicznych dotyczyło tematów z zakresu Informacji Ogólnych urzędu (adresów, nr telefonów, godzin przyjęć, numerów kont, prowadzonych kampanii, opłat, ogólnych informacji miejskich).

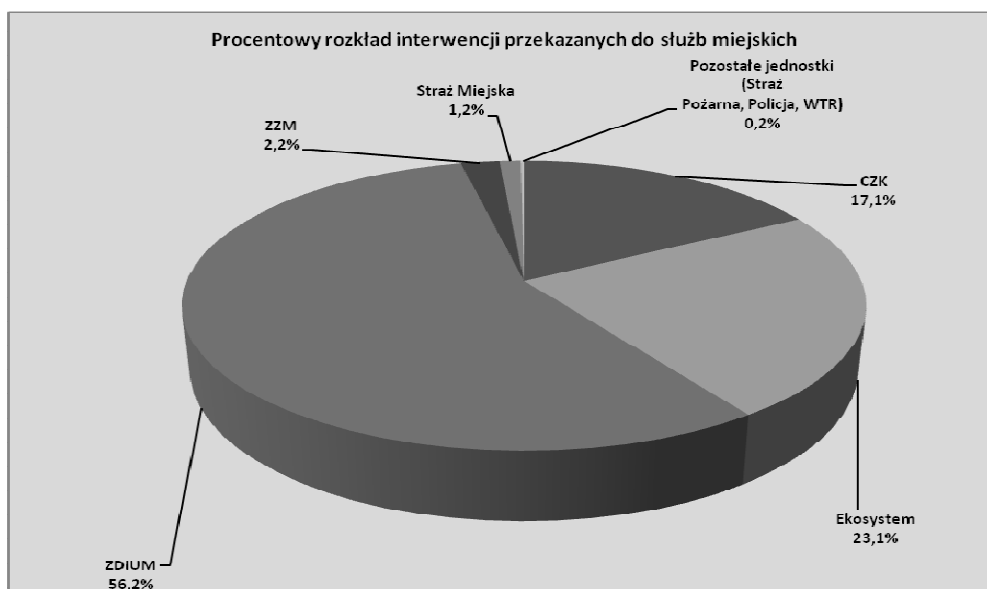
Kolejnym obszarem tematycznym (30 %) były sprawy z obszaru WSO. Z zakresu WAB obsłużono (16,4 %) tematów rozmów. Rozmów dotyczących spraw z zakresu WPO i WED było łącznie (po 2,4 %).

Reszta zdiagnozowanych obszarów tematycznych poruszanych w rozmowach z mieszkańcami, w podziale na poszczególne wydziały, wyniosła ilościowo poniżej procenta, co sumarycznie wskazuje poniższy diagram w pozycji „Pozostałe”(1,2 %). Dodatkowo 5,7 % stanowiły połączenia z zakresu Help Desk CUI.

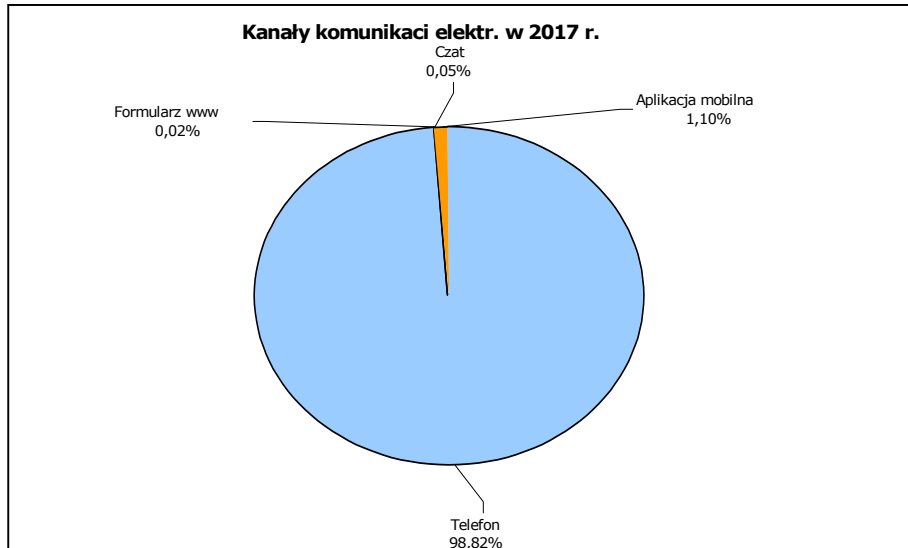
ZGŁOSZENIA PRZEKAZANE DO SŁUŻB / JEDNOSTEK MIEJSKICH

W 2017 r. najczęściej (56,2 %) zgłoszonych telefonicznie spraw od mieszkańców dotyczyło obszaru działania ZDiUM, (23,1 %) dotyczyło obszaru działania jednostki Ekosystem, (17,1 %) dotyczyło obszaru działania WBiZK (CZK), natomiast ZZM (2,2 %). Odpowiednio (1,2 %) i (0,2 %) stanowiły sprawy skierowane do Straży Miejskiej oraz pozostałych jednostek tj. m.in. Straży Pożarnej, Policji oraz WTR.

KANAŁY KOMUNIKACJI ELEKTRONICZNEJ WYKORZYSTANE W OBSŁUDZE MIESZKAŃCA

Wśród obsłużonych w TCOM kanałów komunikacji elektronicznej prawie 99% to połączenia telefoniczne. 1,10% należało do obsłużonych zgłoszeń przekazanych aplikacją mobilną MAM, a 0,05% pytań obsłużono w sesji czat. Poprzez formularze kontaktowe www nadesłano 0,02% pytań. Około 59% zgłoszeń przekazanych aplikacją mobilną MAM zostało zrealizowanych (status „Zamknięte”), a około 41% dalej pozostaje do zrealizowania (status „Nowe”, „Przekazane do II linii / do instytucji zewnętrznej”).

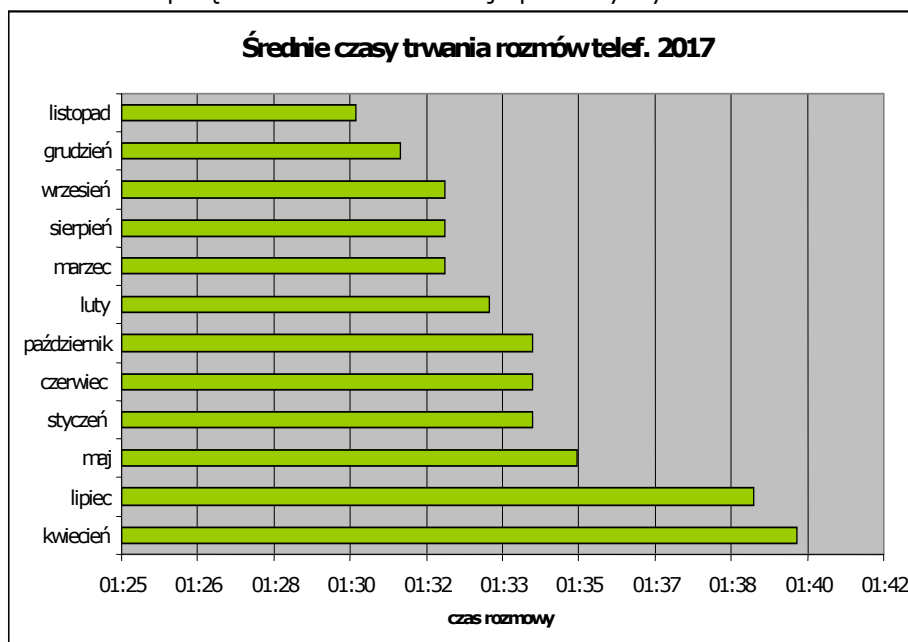

ŚREDNIE CZASY OBSŁUŻONYCH ROZMÓW TELEFONICZNYCH

Średni czas rozmów w całym 2017 r. to **1 minuta 34 sekundy**.

Dzięki na bieżąco prowadzonym analizom ruchu telefonicznego, zapewniona została odpowiednia ilość Konsultantów w poszczególnych godzinach pracy Teleinformatycznego Centrum Obsługi Mieszkańców, w wyniku czego odpowiadało na wszystkie połączenia telefoniczne od mieszkańców.

Rozkład średnich czasów połączeń w 2017 r. obrazuje poniższy wykres

REALIZACJA DODATKOWYCH PROCESÓW OBSŁUGI MIESZKAŃCÓW W TCOM

W 2017 r. zespół TCOM obsłużył dodatkowe kanały komunikacji elektronicznej:

- **78** - sesji czat,
- **35** - formularzy kontaktowych,
- **1583** - zgłoszeń z aplikacji mobilnej MAM.

FUNKCJONOWANIE ZINTEGROWANEGO SYSTEMU ZARZĄDZANIA

W miesiącach od stycznia do marca 2017 r. realizowane były szkolenia dla Audytorów wewnętrznych (doskonalące) Zintegrowanego Systemu Zarządzania. Szkolenia z zakresu Systemu Zarządzania Jakością oraz Systemu Bezpieczeństwa i Higieny Pracy zrealizowano w 3 grupach po 2 dni dla 27 osób. W dwudniowych szkolenia z Systemu Ekozarządzania i Audytu (EMAS) wzięło udział 27 osób, w podziale na trzy grupy.

W pierwszym kwartale odbyła się również analiza działań podejmowanych w 2016 r. z uwzględnieniem stopni realizacji zadań, która pozwoliła na wyznaczenie celów i zadań na 2017 r.

W okresie od 13 marca do 17 maja 2017 roku odbyły się audyty wewnętrzne zgodnie z Planem audytów podpisanym przez Prezydenta Wrocławia z dnia 28 lutego 2017 r.

Audyty zaplanowano pod kątem wymagań:

- Normy PN-EN ISO 9001:2015-10;
- System Ekozarządzania i Audytu (EMAS);
- Normy PN-N 18001:2004.

Audyt przeprowadzono w 29 Wydziałach/Biurach Urzędu. Audytami objęto komórki organizacyjne z każdego Departamentu. W Audytach brało udział 13 audytorów, powołanych zarządzeniem Prezydenta nr K/16/17 z dnia 7 marca 2017 r. w sprawie Wewnętrznego Audytu Zintegrowanego Systemu Zarządzania w Urzędzie Miejskim Wrocławia. 10 osób pełniło funkcję audytorów wiodących. W maju przeprowadzony został Przegląd środowiskowy - zawierający ocenę stanu formalno-prawnego, analizę aspektów środowiskowych, przedstawienie aktualnych praktyk i działań podejmowanych przez Urząd Miejski Wrocławia.

Urząd po raz kolejny pozytywnie przeszedł weryfikację Systemu Ekozarządzania i Audytu EMAS. Weryfikację przeprowadziła firma zewnętrzna, czego poświadczeniem jest Oświadczenie weryfikatora środowiskowego w sprawie czynności weryfikacyjnych i walidacyjnych z 27 czerwca 2017 r.

W wyniku działań prowadzonych w I półroczu, w miesiącach lipiec-październik 2017 r. dokonano aktualizacji dokumentacji systemowej.

W październiku 2017 r. odbył się Przegląd Zarządzania, na którym ustalono adekwatność polityki Zintegrowanego Systemu Zarządzania, stopień realizacji celów ZSZ oraz działania doskonalące na 2017 r.

Urząd Miejski Wrocławia, po pozytywnym wyniku audytu nadzoru, utrzymał certyfikaty w zakresie Systemów Jakości (PN-EN ISO 9001:2015-10) i Bezpieczeństwa i Higieny Pracy (PN-N 18001:2004) – numer rejestracyjny certyfikatu 0198 100 01011,0198 113 00068.

Przez cały rok, w ramach Zintegrowanego Systemu Zarządzania, prowadzone były szkolenia dla pracowników zatrudnianych w Urzędzie, praktykantów i stażystów w ramach obowiązkowych szkoleń wstępnych oraz w ramach służby przygotowawczej.

BIULETYN INFORMACJI PUBLICZNEJ

Rok 2017 to ciągły rozwój Biuletynu Informacji Publicznej Urzędu Miejskiego Wrocławia realizowany poprzez szereg działań prowadzących do zapewnienia jak największej stabilizacji technicznej/informatycznej (dostępność utrzymuje się na poziomie 99,95%) oraz działań podnoszących jakość merytoryczną Biuletynu.

O rozwoju świadczy m.in. ciągle przyrastająca liczba opublikowanych artykułów, których obecnie jest już prawie 29 000.

Artykuły publikowane są przez Zespół Redakcyjny, w którego skład (oprócz dwóch redaktorów głównych) wchodzi już ok. 60 pracowników Urzędu wyposażonych w odpowiednią wiedzę i uprawnienia. Rosnąca liczba Redaktorów jest wynikiem zwiększającej się ilości przepisów prawnych nakładających, na podmioty zobowiązane do prowadzenia BIP-ów, kolejne obowiązki publikacyjne ale również wzrastającej nieustannie świadomości społeczeństwa dotyczącej dostępu do informacji publicznej.

Wychodząc naprzeciw coraz większym oczekiwaniom społecznym już kilka lat temu wprowadzono kilka rozwiązań, które ułatwiają dostęp do informacji publicznej dot. działalności Urzędu i Gminy. Cieszą się one niezmiennym i stale rosnącym zainteresowaniem (potwierdzonym w statystykach odwiedzin) a co za tym idzie są przez Redakcję Biuletynu monitorowane, aktualizowane i uzupełniane na bieżąco. Są to:

- **Urzędowy wykaz wniosków o udostępnienie informacji,**
Publikację wniosków rozpoczęto 1 sierpnia 2016 r. (do końca tego roku opublikowano 460 wniosków) a w 2017 r. było ich aż 1 299.
- **Wirtualny Doradca,** czyli aplikacja będąca elektroniczną formą pomocy w załatwianiu spraw urzędowych,
Usługa uruchomiona została 1 kwietnia 2016 r. i posiadała w swoich zasobach 430 tematów. Do końca 2016 r. ilość tematów wzrosła do 539 by w 2017 r. przekroczyć osiągnąć liczbę 605.
W 2017 r. przeprowadzona została globalna aktualizacja, skutkująca nie tyle wzrostem opracowanych zapytań (bo te przyrastają sukcesywnie i są wynikiem prowadzonego monitoringu i szybkiego reagowania na brakujące kwestie) co uzupełnieniem i doprecyzowaniem już istniejących tematów.
- **Poradnik Klienta,** czyli opisy wszystkich spraw realizowanych przez Urząd,
Ten obszar podlega ciągłemu rozwojowi i aktualizacji, tak aby opis zamieszczony na stronie nie pozostawiał żadnych wątpliwości i pozwalał na odpowiednie przygotowanie się do wizyty w Urzędzie. Zasób w tej chwili posiada ok. 350 opisanych spraw.

Działania podejmowane w związku z realizacją wymogów prawnych:

- w związku ze zmianą ustawy Prawo Zamówień Publicznych rozbudowany został szablon służący do wprowadzania informacji o postępowaniach/zamówieniach organizowanych przez Wydział Zamówień Publicznych UMW;
- w związku nowelizacją Kodeksu Postępowania Administracyjnego do wprowadzonych zmian dostosowane zostały opisy niektórych procedur oraz przebudowany został moduł służący do udostępniania Obwieszczeń i Zawiadomień Wydziału Architektury i Budownictwa,
- w związku z planowanym na 2018 r. wejściem w życie Ustawy o jawności życia publicznego oraz Rozporządzenia o Ochronie Danych Osobowych (RODO) Redakcja wspólnie z Administratorem Bezpieczeństwa Informacji już w 2017 r. rozpoczęła działania mające na celu zwiększenie świadomości Redaktorów BIP-u oraz Korespondentów (pracowników urzędu współpracujących z Redakcją) w temacie ochrony danych osobowych i danych prawnie chronionych oraz zmian jakie do Biuletynu wprowadzą obydwie akty prawne.

W zakresie technicznego rozwoju firma LOGONET przeprowadziła aktualizację systemu polegającą na:

- przeniesieniu zasobów BIP-u na nowe serwery,
- zmianach w zakresie bezpieczeństwa (lepszy sposób przechowywania haseł, dodatkowe zabezpieczenia przed atakami XSS oraz kradzieży ciasteczek),
- dostosowaniu Biuletynu do urządzeń mobilnych.

STAN BEZPIECZEŃSTWA I HIGIENY PRACY ORAZ REALIZACJI ZADAŃ PRZEZ ZESPÓŁ DS. BEZPIECZEŃSTWA I HIGIENY PRACY W URZĘDZIE MIEJSKIM WROCŁAWIA

W 2017 r. Zespół podejmował szereg działań w celu zapewnienia zgodności z istniejącymi wymogami oraz zapewnienia wysokiego poziomu bezpieczeństwa i higieny pracy w Urzędzie Miejskim Wrocławia. Podejmowane działania mają w szczególności na celu zapobieganie wypadkom przy pracy i schorzeniom mogącym wiązać się z wykonywaną pracą. Poniżej zostały wymienione istotne działania w poszczególnych obszarach oraz stwierdzony stan bezpieczeństwa i higieny pracy.

Informacje dot. ilości zrealizowanych postępowań i zadań w zakresie wybranych zagadnień

Rodzaj sprawy	2017 r.	2016 r.	2015 r.	2014 r.
Ocena komputerowych stanowisk pracy (ilość wydziałów/biur)	15	27	7	0
Wypadki przy pracy pracowników i wypadki zrównane z wypadkami przy pracy	15 (w tym 2 postępowania rozpoczęte w 2016 r.)	7	14	17 w tym 2 nieuznane
Zgłoszenia zdarzeń potencjalnie wypadkowych	26	13	13	24
Postępowania ws. wypadków w drodze do pracy i z pracy	23	25	24	19 w tym 1 nieuznany
Opiniowanie wniosków ws. odzieży, obuwia roboczego, środków ochrony indywidualnej	12	15	10	26
Przeglądy dot. stanowisk pracy kobiet w ciąży i pracowników niepełnosprawnych będących pod szczególną ochroną zgodnie z § 2 rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie służby bhp	50	20	42	30
Instrukcje stanowiskowe bhp	10 w tym instrukcja bezpieczeństwa pożarowego dla Urzędu Miejskiego Wrocławia	1	4 w tym instrukcja bezpieczeństwa pożarowego dla Urzędu Miejskiego Wrocławia	10
Ocena ryzyka zawodowego	4 oceny zatwierdzone	1 ocena 3 aneksy	4 oceny	6 ocen
Opracowanie, aktualizacja procedur i Zarządzeń Prezydenta.	6	5	5 w tym opracowanie dla WOU procedury postępowania w razie ataku terrorystycznego	1

Przeszkolono w zakresie instruktażu ogólnego bhp	357	311	342	340
Opracowanie lub aktualizacja broszur bhp/p.poż	1	2	2	2
Udział i przeglądy obiektów w ramach komisji bezpieczeństwa i higieny pracy	10	10	10	10

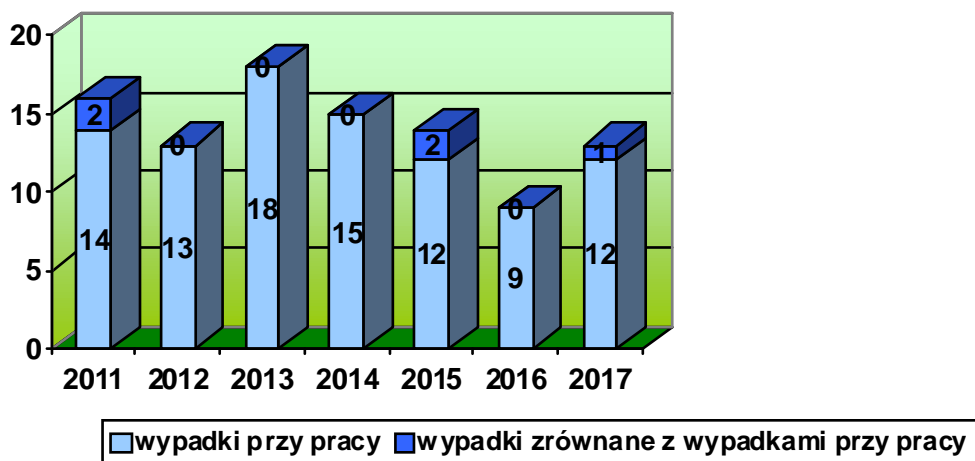
WYPADKI PRZY PRACY, WYPADKI W DRODZE DO I Z PRACY, ZDARZENIA POTENCJALNIE WYPADKOWE

- Zakończono postępowania w sprawie 15 zdarzeń zgłoszonych i zakwalifikowanych jako wypadki przy pracy lub wypadki traktowane na równi z wypadkami przy pracy – dotyczące pracowników Urzędu, przy czym 2 zdarzenia zaistniały w roku 2017. Zakończono 1 postępowanie ws. wypadku stażysty odbywającego staż na skierowanie Powiatowego Urzędu Pracy.

W ramach prowadzonych ustaleń nie stwierdzono wypadków zbiorowych (co najmniej 2 osoby poszkodowane w jednym czasie) oraz aby skutkami były urazy ciężkie lub śmiertelne. Skutkami wypadków były lekkie urazy. Najczęściej występującą przyczyną zdarzeń wypadkowych było niezachowanie wystarczającej uwagi przez poszkodowanego pracownika.

Do jednego zdarzenia wypadkowego przyczynił się niewystarczający nadzór nad stanowiskiem pracy, dot. przewodów, które oderwały się w trakcie używania półki z klawiaturą i o które pracownik zahaczył, po czym przewrócił się doznając urazu. W związku ze zdarzeniem wskazano środki profilaktyczne dot. bezpośredniego przełożonego poszkodowanego oraz pozostałych pracowników działu.

Poniższa tabela obrazuje ilość pracowników Urzędu poszkodowanych w wypadkach przy pracy i wypadkach traktowanych na równi z wypadkami przy pracy (podczas delegacji służbowej), zgodnie z rokiem wystąpienia. W 2017 r. na bieżąco podejmowano działania celem zapobiegania powtórzeniu się przyczyn.

- Zakończono postępowania dot. 23 zgłoszeń wypadków w drodze z pracy do domu bądź z domu do pracy, które również zostały odpowiednio zakwalifikowane. Wszystkie zdarzenia, miały wyłącznie znamiona wypadków lekkich, przeważnie powodujących czasową niezdolność do pracy. Podjęto działania w sprawie 26 zgłoszeń zdarzeń potencjalnie wypadkowych, gdzie zaistniały symptomy wypadku przy pracy lecz pracownicy nie doznali urazów, wystąpiły okoliczności zagrożenia wypadkami i ich następstwami, a także w dalszym postępowaniu ustalono, że zdarzenia skutkowały urazami (wypadki).

CHOROBY ZAWODOWE

Na bieżąco współpracowano z lekarzem medycyny pracy w zakresie stosowania profilaktyki i zapobiegania schorzeniom związanym z warunkami środowiska pracy, podczas:

- przeglądów stanowisk pracy w ramach komisji bhp,
- omawiania kart ocen ryzyka zawodowego,
- konsultacji dotyczących indywidualnych stanowisk pracy.

Za pomocą opracowanej ankiety kontynuowano zaplanowaną na okres 2015-2017 ocenę wszystkich stanowisk komputerowych w Urzędzie Miejskim Wrocławia. Ankiety w 2017 r. przesłano zgodnie z planem do pozostałej części komórek organizacyjnych i po wypełnieniu przez pracowników, podejmowano działania zmierzające do wyeliminowania zawartych uwag w zakresie zagrożeń schorzeniami lub zagrożeń wypadkowych. Przyjęta forma ankiety i informacje w niej zawarte, uwzględniają optymalizowanie działań na rzecz doskonalenia stanu bhp, w aspektach:

- spełnienia wymagań prawnych,
- świadomości pracowników,
- zaangażowania pracowników,
- umiejętności prawidłowego postępowania i komunikacji w zakresie właściwego wyposażenia indywidualnego stanowiska pracy oraz organizacji pracy,
- bieżącego nadzoru nad warunkami pracy na stanowisku komputerowym (narzędzie dla osób kierujących pracownikami i pracownikami).
- angażowania kierowników działów do podejmowania działań w zakresie bhp.

Zespół ds. BHP aktualizował opracowaną broszurę: „BHP na co dzień”, we współpracy z Biurem Promocji Miasta i Turystyki.

Nie uzyskano informacji o ewentualnym stwierdzeniu na przestrzeni 2017 r. chorób zawodowych. Zespół ds. BHP prowadził celowe działania związane z podnoszeniem świadomości pracowników oraz stosowaniem właściwej organizacji stanowisk i procesów pracy.

SZKOLENIA Z ZAKRESU BHP

- Pracownicy Zespołu ds. Bezpieczeństwa i Higieny Pracy przeprowadzili w 2017 r. szkolenia wstępne ogólne dla 357 osób (pracowników, stażystów, praktykantów), co jest ilością nieco większą w porównaniu do skierowanych na takie szkolenia w roku poprzednim (311 osób).
- Prowadzono bieżącą współpracę z Wydziałem Organizacyjnym i Kadr, dotyczącą m.in. wyznaczania osób na właściwe ze względu na zajmowane stanowisko pracy, obowiązkowe szkolenia okresowe z zakresu bezpieczeństwa i higieny pracy. Przekazywano bieżące materiały i informacje z zakresu BHP, dotyczące specyfiki Urzędu Miejskiego Wrocławia, do wykorzystania podczas szkoleń okresowych.
- Na bieżąco uaktualniano materiały bhp i ppoż. dostępne dla pracowników Urzędu, które są dostępne w lokalizacji sieciowej i wypracowano rozwiązanie dot. stałego dostępu do aktualizowanej dokumentacji z zakresu bhp, dla prowadzącego szkolenia okresowe bhp pracowników Urzędu - za pośrednictwem Centrum Usług Informatycznych i w uzgodnieniu z Działem Zasobów Ludzkich i Szkoleń (WOK). Prowadzący posiada obecnie zdalny dostęp do wybranych materiałów - obowiązujących w Urzędzie aktów prawnych, instrukcji bhp, ocen ryzyka zawodowego, opracowań (niezbędnych do prowadzenia szkoleń okresowych), które zamieszczone są w zasobach sieciowych Urzędu i dostępne pracownikom (katalog „BHP” na dysku „M”). Tym samym zapewnione jest stosowanie aktualnych wymagań prawnych (uwzględnione w uzgodnionych i obowiązujących obecnie programach szkoleń okresowych).

SPRAWY ORGANIZACYJNO-PRAWNE

- Udzielano porad i zaleceń związanych z organizacją nowych stanowisk pracy.
- We współpracy z Wydziałem Obsługi Urzędu podejmowano działania przez pracownika Zespołu ds. BHP o przystosowanie stanowisk pracy osób niepełnosprawnych, które były nowotworzone bądź reorganizowane w Urzędzie. Przeprowadzono przeglądy w tym zakresie.
- Udzielano konsultacji i przeprowadzono przeglądy obiektów UMW związanych ze spotkaniami komisji bhp, która zbierając się okresowo, omawiała na bieżąco środki profilaktyczne. W ramach tych działań nie stwierdzono istotnych uchybień lub zaniedbań w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy w Urzędzie
- Udzielano szeregu informacji i porad dla wydziałów Urzędu, pracowników i jednostek gminnych.
- Opiniowano wnioski dyrektorów wydziałów o przyznanie odzieży i obuwia roboczego dla pracowników Urzędu.
- Na ogólnodostępnej w Urzędzie lokalizacji sieciowej: M:\BHP_EMAS_instrukcje\BHP, udostępniane są i aktualizowane istotne i bieżące informacje z zakresu bezpieczeństwa i higieny pracy (instrukcje, oceny ryzyka zawodowego, programy szkoleń dla kadry kierowniczej Urzędu, informacje dotyczące organizacji udzielania pierwszej pomocy itp.), wspomagające pracę kierownictwa.
- Współpracowano z lekarzem medycyny pracy, prowadząc również ustalenia z zakresu wydawanych zaleceń dot. organizacji stanowisk pracy.
- Prowadzono czynności związane z pisemną korespondencją, w tym elektroniczną, jaka wpływała do Zespołu.
- Stosuje się wypracowane w poprzednich latach opracowania i druki, oraz aktualizuje opracowane w Zespole ds. BHP, przystosowane do specyfiki Urzędu dla potrzeb pracowników, osób kierujących pracownikami oraz potrzeb komórek organizacyjnych – wybrane, stosowane opracowania i druki:
 - Ankieta oceny komputerowego stanowiska pracy,
 - Lista kontrolna dot. stanowiska pracy pracownika niepełnosprawnego,
 - Lista kontrolna dot. aktualności przeglądów i konserwacji dla obiektów Urzędu,
 - Skierowanie na badania z zakresu medycyny pracy (druk wynikający z przepisów prawnych lecz uszczegółowiony),
 - Wniosek z opinią lekarza ws. okresu zwolnienia lekarskiego po wypadku,
 - Informacja dla poszkodowanego w wypadku przy pracy,
 - Informacja dla poszkodowanego w wypadku w drodze do/z pracy.
- Opracowano m.in. instrukcję stanowiskową bhp dot. użytkowania spawarki elektrycznej oraz instrukcję dot. udzielania pierwszej pomocy, a także wzór porozumienia ws. współdziałania pracodawców w zakresie bhp (załącznik do procedury komunikacji).
- Aktualizowano karty ocen ryzyka zawodowego.
- Na bieżąco realizowano działania i towarzyszyło w przeglądach miejsc pracy w ramach rekontroli obejmującej zagadnienia BHP, przeprowadzanej przez Inspektora Państwowej Inspekcji Pracy. Wskazane w ramach kontroli czynności realizowane były przez osoby kierujące pracownikami oraz Wydział Obsługi Urzędu. Zespół ds. BHP w ramach swoich kompetencji brał udział w czynnościach mających na celu potwierdzenie realizacji wystąpień i nakazów wydanych w ramach kontroli.

W RAMACH ZINTEGROWANEGO SYSTEM ZARZĄDZANIA

Pracownicy Zespołu ds. BHP, po odbyciu szkoleń dla audytorów wewnętrznych brali czynny udział w audytach wewnętrznych oraz zewnętrznych, w ramach Zintegrowanego Systemu Zarządzania w UMW, co przyczyniało się również do poprawy stanu bhp w Urzędzie. W ramach Zintegrowanego Systemu Zarządzania przeprowadzono audyty wewnętrzne obejmujące wymagania Polskiej Normy 18001 m.in. w zakresie:

- komunikowania się w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy,

- postępowania w związku z wypadkiem przy pracy lub zdarzeniem potencjalnie wypadkowym,
- monitorowania bezpieczeństwa i higieny pracy w Urzędzie Miejskim Wrocławia,
- zarządzania oceną ryzyka zawodowego.

W ramach przeprowadzonych audytów potwierdzono, że procesy przebiegają zgodnie z opisanymi procedurami. Audytorzy wewnętrzni podczas przeglądu wnosili spostrzeżenia dot. rozszerzenia zapisów w procedurze komunikacji bhp dot. stron zewnętrznych, większego ujednoczenia zapisów dot. postępowania w sytuacjach awaryjnych w instrukcjach stanowiskowych bhp oraz ściślejszego wskazania odpowiedzialności pracowników i kierowników, w procedurze oceny ryzyka zawodowego. Spostrzeżenia zostały uwzględnione w zaktualizowanej dokumentacji.

Przeprowadzony audyt zewnętrzny w komórce bhp potwierdził właściwość prowadzonych przez Zespół ds. BHP działań i spełnienie wymagań systemu w odniesieniu do całej organizacji, skuteczne docieranie do świadomości pracowników i klientów Urzędu. Jako możliwości doskonalenia wskazano uwagę dot. przeglądów środków chemicznych używanych przez podwykonawców zgodnie z zawieranymi umowami, których częstotliwość w większym stopniu ograniczałaby ryzyko nieaktualności posiadanego wykazu środków. Ponadto wskazano potrzebę zapewnienia dowodu zatwierdzenia wywieszanej na korytarzu instrukcji postępowania na wypadek pożaru – powiązanie z Instrukcją bezpieczeństwa pożarowego (np. załącznik). W związku z powyższym Zespół ds. BHP podjął działania w ramach kompetencji.

Zespół BHP brał bezpośredni udział w aktualizacji obowiązujących w Urzędzie procedur związanych wynikających w szczególności z Polskiej Normy 18001. Uczestniczono w organizowanych przez Urząd spotkaniach i szkoleniach dotyczących Zintegrowanego Systemu Zarządzania, mających na celu m.in. doskonalenie zarządzania w zakresie BHP.

Szczególnie istotne zadania związane z bezpieczeństwem i higieną pracy, na bieżąco realizowane:

- profilaktyka – reagowanie na zagrożenia i zapobieganie występowaniu wypadków przy pracy oraz chorób zawodowych, współpraca z lekarzem medycyny pracy,
- postępowania w związku ze zgłoszonymi wypadkami przy pracy oraz wypadkami w drodze z domu do pracy i z pracy do domu – zgodnie z rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 1 lipca 2009 r. w sprawie ustalania okoliczności i przyczyn wypadków przy pracy (Dz. U. Nr 105, poz. 870), i odpowiednio zgodnie z rozporządzeniem Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 24 grudnia 2002 r. w sprawie szczegółowych zasad oraz trybu uznawania zdarzenia za wypadek w drodze do pracy lub z pracy, sposobu jego dokumentowania, wzoru karty wypadku w drodze do pracy lub z pracy oraz terminu jej sporządzania (j.t. Dz. U. z 2013 r., poz. 924),
- realizacja procesu szkoleń z zakresu BHP (w porozumieniu z Wydziałem Organizacyjnym i Kadr) – zgodnie z rozporządzeniem Ministra Gospodarki i Pracy z dnia 27 lipca 2004 r. w sprawie szkolenia w dziedzinie bezpieczeństwa i higieny pracy,
- analiza i ocena ryzyka zawodowego pracowników Urzędu – zgodnie z Kodeksem pracy,
- wypełnianie zadań związanych z udziałem w Komisji BHP, m.in. dokonującej przeglądów budynków i stanowisk pracy w Urzędzie - zgodnie z Kodeksem pracy.

KOMISJA BEZPIECZEŃSTWA I HIGIENY PRACY

Komisja Bezpieczeństwa i Higieny Pracy powołana zarządzeniem nr K/54/09 Prezydenta Wrocławia z dnia 31 grudnia 2009 r. ze zm., w 2017 r. zebrała się na **10 posiedzeniach**, realizując cele wyznaczone w planie spotkań na 2017 r. Komisja m.in. wskazywała zgłaszane przez pracowników i stwierdzone podczas przeglądów, potrzeby dotyczące poprawy stanu bezpieczeństwa i higieny pracy w obiektach Urzędu i bezpośrednio na stanowiskach pracy. Podczas spotkań i przeglądów uświadamiano

pracowników w ich prawach i obowiązkach. W ramach działań Komisja miała na uwadze identyfikację ewentualnych zmian które wymagałyby aktualizacji „Karty oceny ryzyka zawodowego”. Wskazywano ewentualne potencjalne zagrożenia oraz sposoby im zapobiegania. Zwracano uwagę na organizację i wyposażenie stanowisk pracy, pomieszczeń, stan klatek schodowych, korytarzy obiektów w których wykonują obowiązki służbowe pracownicy Urzędu Miejskiego Wrocławia. Zwracano się do administratorów obiektów o informacje dotyczące sprawności instalacji elektrycznych, odgromowych, dymowych. Formułowano zalecenia i przypominano o zasadach wyposażania w zakresie apteczek pierwszej pomocy, zabezpieczania wszelkiego rodzaju przewodów przebiegających w pomieszczeniach pracy, oznakowania i wyposażania miejsc gdzie może występować zwiększone ryzyko wypadku, wskazywano propozycje ewentualnych modernizacji. Interweniowano w tych miejscach, gdzie pracownicy zgłaszali problemy Oddziałowym Społecznym Inspektorom Pracy lub bezpośrednio członkom Komisji BHP. Realizacja szeregu wydanych przez Komisję zaleceń, przyczynia się do stałej poprawy warunków pracy pracowników Urzędu Miejskiego Wrocławia, wpływa na zmniejszenie ilości występujących wypadków przy pracy oraz zmniejszenie prawdopodobieństwa zachorowań na choroby zawodowe.

KONTROLE SŁUŻB ZEWNĘTRZNYCH

W 2017 r. przeprowadzona została kontrola przez Państwową Inspekcję Pracy, obejmująca aspekty bezpieczeństwa i higieny pracy, podczas której weryfikowano realizację wystąpień i nakazów wydanych w 2017 r., które dotyczyły:

- naprawy żaluzji,
- montażu żaluzji,
- wymiany wykładziny,
- odnowienia powłok malarskich,
- szerszego ujęcia wpływu klimatyzacji na pracownika w dokumentacji oceny ryzyka zawodowego – dodatkowo uwzględnienie rodzaju czynników biologicznych związanych z użytkowaniem klimatyzacji,
- organizacji stanowisk pracy związanej ze zgłoszoną przez pracowników głośną pracą drukarki sieciowej oraz uwagami dot. niewystarczającej wentylacji,
- poszerzenia składu komisji bhp o przedstawiciela nowego związku zawodowego, tym samym zapewniając równą liczbę przedstawicieli pracowników i Pracodawcy,
- zwiększenia zatrudnienia w Zespole ds. bhp.

Nie stwierdzono nieprawidłowości dot. sposobu realizacji.

Państwowa Inspekcja Sanitarna nie przeprowadzała kontroli w 2017 r.

PRZEPROWADZONE DZIAŁANIA MAJĄCE NA CELU PODWYŻSZENIE JAKOŚCI OBSŁUGI KLIENTÓW ORAZ USPRAWNIENIE FUNKCJONOWANIA URZĘDU

REMONTY I INWESTYCJE

- Wykonano przebudowę Sali nr 215 w budynku Urzędu Miejskiego Wrocławia przy pl. Nowy Targ 1-8.

Zakres prac obejmował projekt budowlany we wszystkich branżach wraz z uzyskaniem koniecznych uzgodnień i pozwolenia na budowę. Wykonano wszystkie prace przewidziane w projekcie, tj. budowlane, instalacje oświetlenia i zasilania, instalacji teletechnicznych, audiowizualnych i telefonicznych, systemu sygnalizacji pożaru, instalacji centralnego ogrzewania, wentylacji i klimatyzacji.

Po remoncie pomieszczenie jest przystosowane do organizacji szkoleń, narad i postępowañ przetargowych.

Całkowita wartość inwestycji wyniosła **1 097 775 zł**.

Sala 215, pl. Nowy Targ 1-8

- W pierwszym półroczu 2017 r. zrealizowano dostawę wraz z montażem fabrycznie nowego agregatu prądowłórczego na potrzeby Centrum Zarządzania Kryzysowego przy ul. Strzegomskiej 148.

Istniejący agregat prądowłórczy nie zabezpieczał zasilania w sytuacji awaryjnej Centrum Zarządzania Kryzysowego we Wrocławiu. Inwestycja obejmowała dostawę, montaż i uruchomienie nowego agregatu o mocy 1000kVA. W ramach zadania wykonano również wymianę linii kablowej zasilającej obiekt i instalację uziemienia. Nowa instalacja została złączona z infrastrukturą informatyczną obiektu, a sterowanie i podgląd parametrów technicznych agregatu zostały zintegrowane z system zarządzania obiektem. Wartość zakupu wyniosła **799 500,00 zł**.

Nowy agregat prądowłórczy o mocy 1000kVA

- W 2017 r. wykonano remont, przebudowę i adaptację pomieszczeń przy ul. Komuny Paryskiej 39-41 na potrzeby Archiwum Wydziału Obsługi Urzędu oraz biura Wydziału Zarządzania Funduszami Urzędu Miejskiego Wrocławia.

Zakres prac: przebudowano pomieszczenia dostosowując je do zmiany funkcji użytkowej, wykonano remont i modernizację wewnętrznej instalacji elektrycznej, teletechnicznej wraz z okablowaniem strukturalnym i urządzeniami obsługującymi komputery oraz instalację kontroli dostępu, dokonano przeglądu i naprawy instalacji wentylacji i klimatyzacji, zamontowano regały archiwizacyjne na parterze lokalu oraz wyposażono pomieszczenia biurowe w meble.

Wartość robót budowlanych dla tego zadania: **108 285,11 zł**.

Wyposażenia: **65 962,55 zł**.

Pomieszczenie Archiwum Zakładowego

LOGISTYKA

W 2017 r. kontynuowano działania na rzecz usprawnienia i racjonalizacji kosztów działalności Urzędu oraz podwyższania standardów obsługi mieszkańców.

Do działań tych należały:

- Zakup Elektronicznych Systemów Kolejkowych w:
 - Centrum Obsługi Podatnika w budynku UM przy ul. Kotlarskiej 41,
 - Centrum Obsługi Mieszkańca Wydziału Architektury i Budownictwa w budynku UM przy pl. Nowy Targ 1-8, rys. 4-6,
 - Centrum Obsługi Mieszkańca sala S1 Prawa Jazdy w budynku UM przy ul. G. Zapolskiej 4,

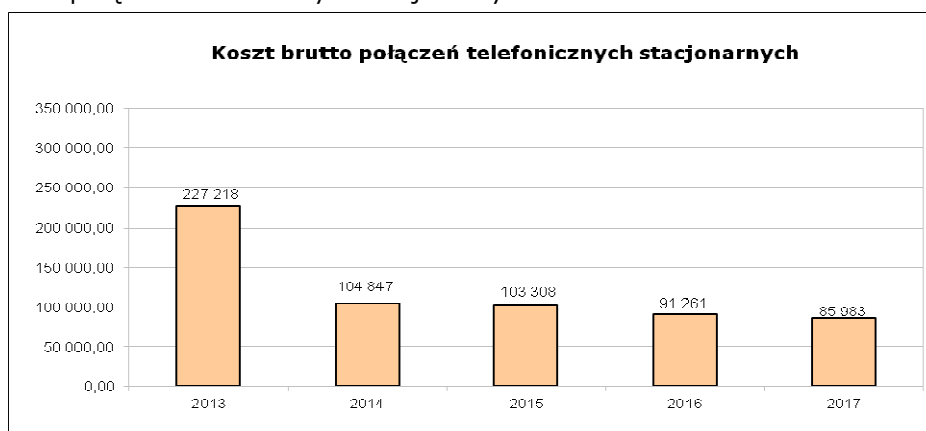
co zapewniło sprawniejsze zarządzanie przepływem oczekujących klientów, monitorowanie bezpośredniej obsługi, podgląd stanu kolejki, kierowanie klienta bezpośrednio do właściwego okienka dzięki czemu nastąpiła redukcja kolejek i skrócenie czasu oczekiwania na obsługę. Ww. działania wpływają na poprawę wizerunku Urzędu i wzrost jakości obsługi, a tym samym oszczędność czasu i zwiększenie poziomu satysfakcji mieszkańca.

- Zakup trzydziestu jeden urządzeń drukujących i kopiujących na potrzeby sprawniejszej obsługi klientów Urzędu Stanu Cywilnego oraz innych komórek organizacyjnych Urzędu.

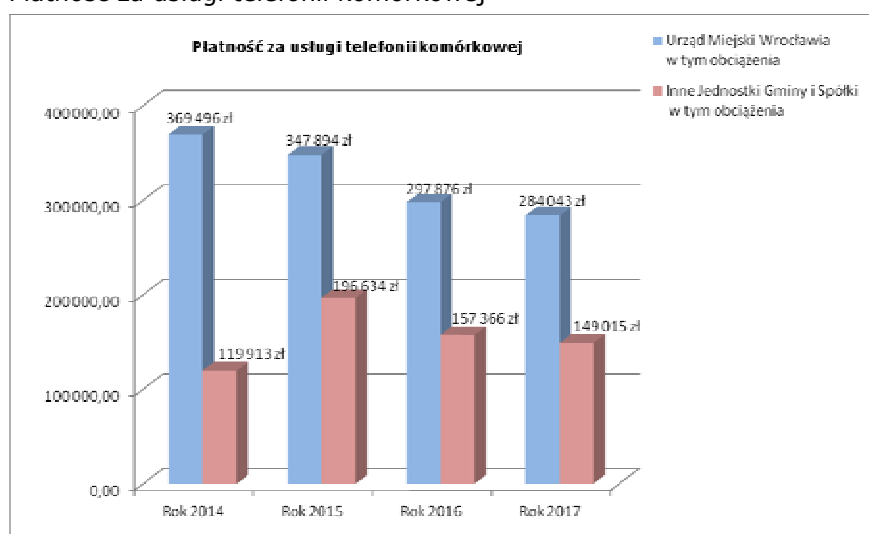
- Analiza systemu łączności telefonicznej, tj. struktury połączeń telefonicznych na poszczególnych stanowiskach pracy, w tym połączeń prywatnych. Efektem czego jest utrzymanie tendencji spadkowej kosztów telefonii stacjonarnej.

Koszt połączeń telefonicznych stacjonarnych

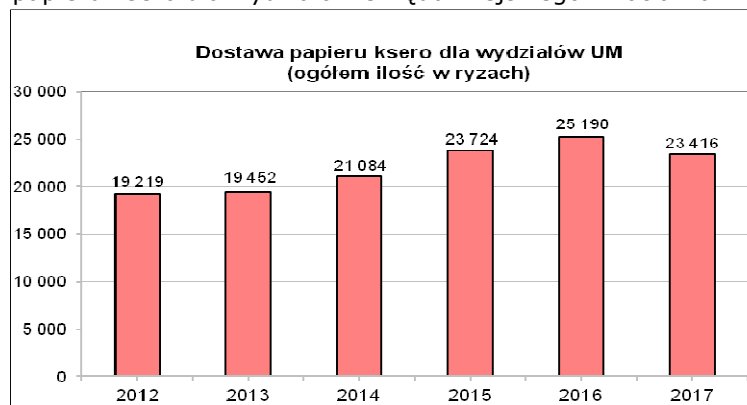
- Rozstrzygnięcie postępowania przetargowego na świadczenie usług telefonii komórkowej dla Urzędu Miejskiego i jednostek organizacyjnych oraz placówek oświatowych Gminy Wrocław, którego efektem jest obniżenie kosztów. Wartością dodaną jest również wyższa jakość i szerszy zakres świadczonej usługi.

Płatność za usługi telefonii komórkowej

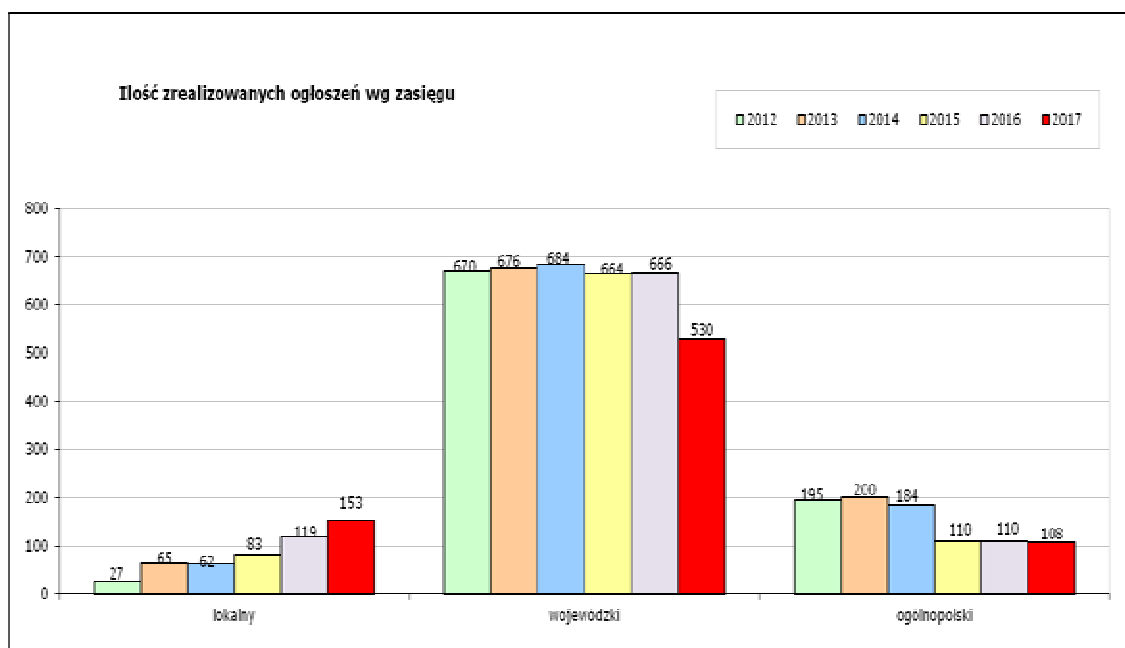
- W 2017 r. zakupiono papier ksero dla komórek organizacyjnych Urzędu na łączną kwotę **23 416,00 zł**.

Dostawa papieru ksero dla wydziałów Urzędu Miejskiego Wrocławia

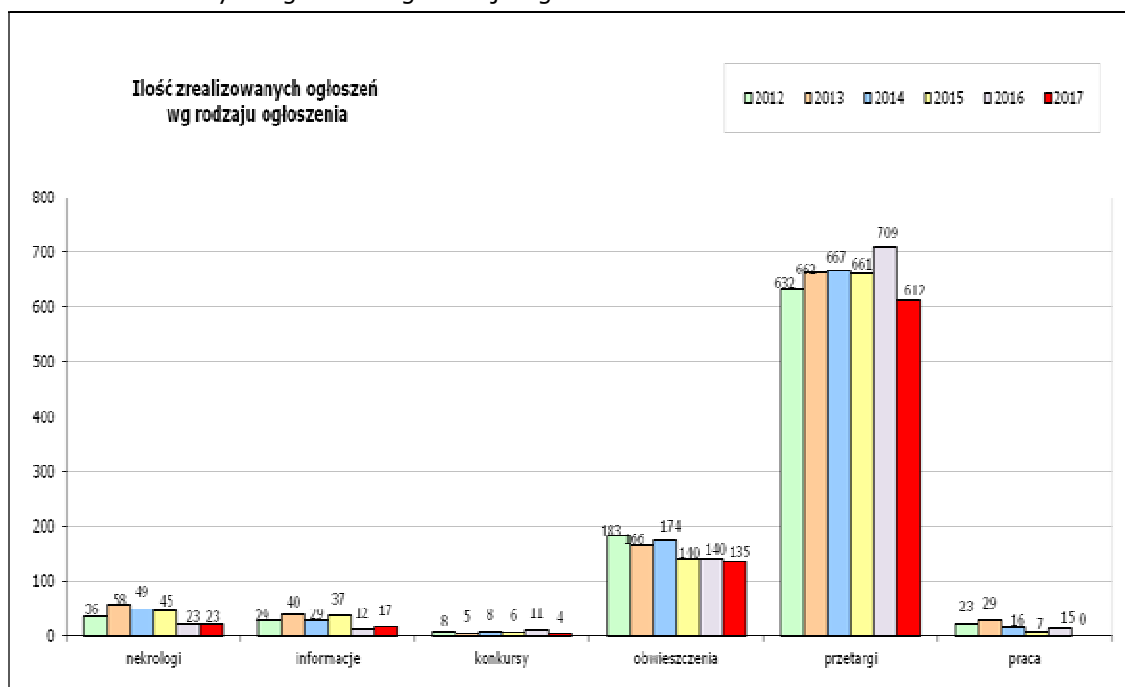

- Ilość opublikowanych ogłoszeń w prasie o zasięgu lokalnym, wojewódzki i ogólnokrajowym w 2017 r., związanych z działalnością Urzędu przedstawiają poniższe wykresy:

Ilość zrealizowanych ogłoszeń wg zasięgu

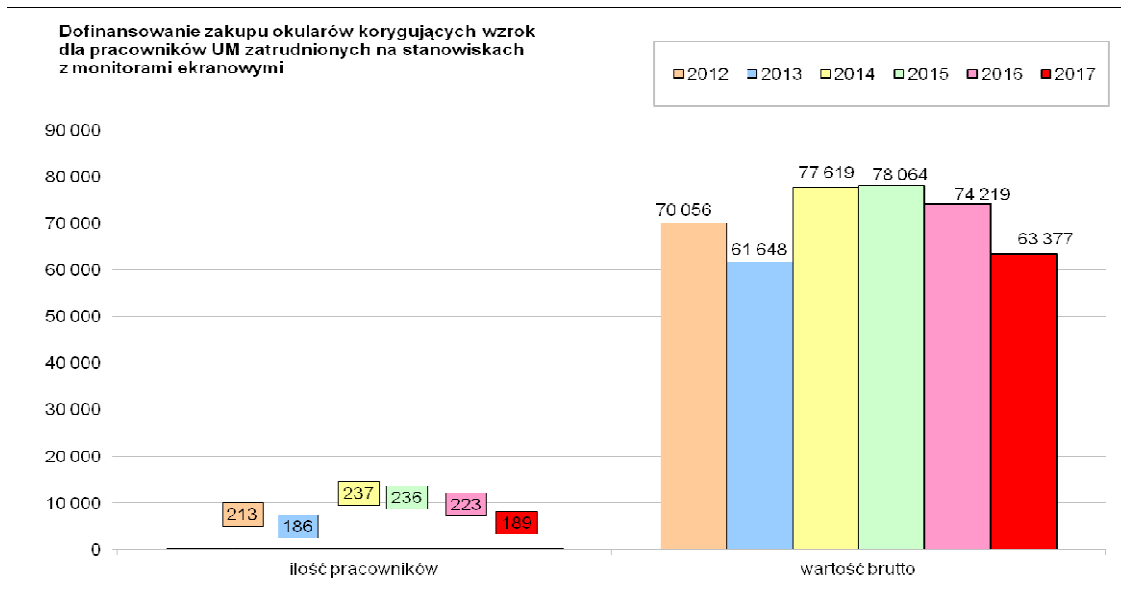

Ilość zrealizowanych ogłoszeń wg rodzaju ogłoszenia

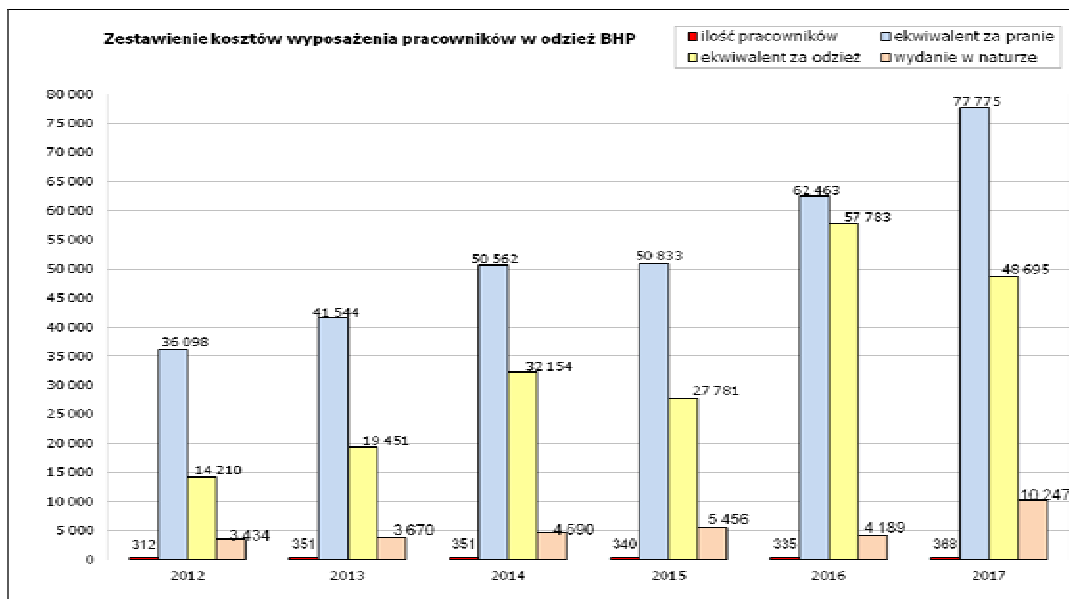
- Dofinansowano zakup okularów korygujących wzrok 189 pracownikom Urzędu zatrudnionym na stanowiskach z monitorami ekranowymi na łączną kwotę 63 377,00 zł.

Dofinansowanie zakupu okularów korygujących wzrok dla pracowników Urzędu Miejskiego Wrocławia, zatrudnionych na stanowiskach z monitorami ekranowymi

- Wyposażono pracowników Urzędu w środki ochrony indywidualnej oraz odzież i obuwie robocze.

Zestawienie kosztów wyposażenia pracowników w odzież BHP

UBEZPIECZENIA

- Realizowano program ubezpieczeń Gminy Wrocław, tj. na bieżąco obsługiwano zdarzenia mające miejsce na terenie Gminy. Dokonano aktualizacji wartości mienia według wartości odtworzeniowej całości budynków komunalnych będących w zarządzie ZZK oraz Wrocławskich Mieszkań Sp. z o.o. oraz mienia, którym dysponują jednostki oświatowe oraz jednostki kultury.
- Odnowiono wygasające w trakcie 2017 r. umowy ubezpieczenia i zawarto nowe umowy dotyczące m.in.: ubezpieczenia wystaw dzieł sztuki, następstw nieszczęśliwych wypadków członków Ochotniczej Straży Pożarnej, kosztów leczenia

i NNW Prezydenta Wrocławia podczas podróży służbowych, NNW wolontariuszy i stażystów, zagranicznych podróży pracowników Urzędu Miejskiego, NNW i KL uczestników i wolontariuszy biorących udział w Wrocław Global Forum, koni należących do Straży Miejskiej Wrocławia. Utrzymano korzystne warunki ubezpieczenia, a w niektórych przypadkach podwyższono zakres ubezpieczenia oraz obniżono koszty składek.

- Przeprowadzono postępowania o udzielenie zamówienia publicznego na ubezpieczenie mienia, odpowiedzialności cywilnej oraz ubezpieczenia komunikacyjne Gminy Wrocław na lata 2018-2021. W wyniku czynności związanych z przeprowadzonym postępowaniem, Gmina Wrocław osiągnęła bardzo korzystne warunki finansowe. Przy znacznym wzroście wartości ubezpieczonego mienia został zachowany dotychczasowy zakres programu ubezpieczenia Gminy Wrocław.

TRANSPORT

W celu zapewnienia sprawnej realizacji zadań Urzędu na bieżąco prowadzono działania zapewniające transport wszystkim dysponentom i pracownikom Urzędu.

W wyniku postępowań przetargowych zakupiono cztery fabrycznie nowe samochody osobowe marki: Skoda Octavia, Skoda Superb (dwa samochody), Mercedes Vito. Jednocześnie należycie gospodarując mieniem publicznym w trybie przetargu pisemnego zbyto cztery wyeksploatowane i zbędne dla Urzędu samochody służbowe.

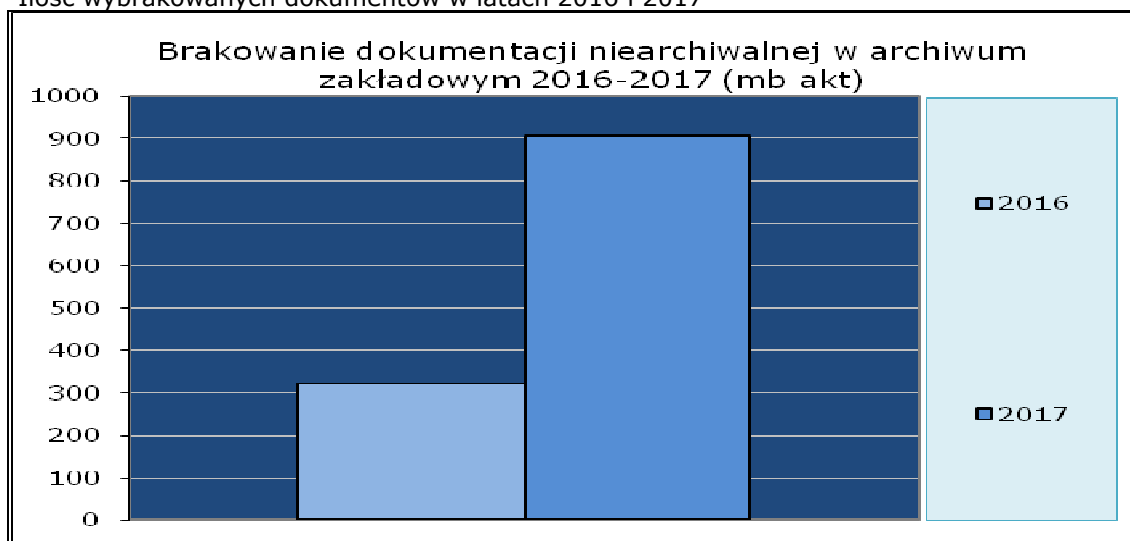
Dążąc do zapewnienia sprawnej organizacji pracy jednostkom miejskim przekazano trzy samochody służbowe do następujących jednostek:

- VW Passat do Komendy Miejskiej Państwowej Straży Pożarnej we Wrocławiu,
- Skoda Octavia do Wrocławskiego Toru Wyścigów Konnych - Partynice,
- Skoda Superb do Młodzieżowego Centrum Sportu Wrocław.

ARCHIWUM

- Poprawiono warunki funkcjonowania Archiwum Zakładowego Urzędu, tj. zaadaptowano na potrzeby przechowywania dokumentacji archiwalnej część powierzchni obiektu Urzędu przy ul. Komuny Paryskiej 39-41. Uzyskano tym samym 645 mb dodatkowej powierzchni magazynowej.
- Płynnie i na bieżąco przyjmowano dokumenty archiwalne (6 937 j.a.) kat. A oraz dokumentację niearchiwalną (15 617 j.a.) akt o zróżnicowanym czasie jej przechowywania. Wypożyczono i udostępniono 9 570 j.a. dokumentów, wybrakowano 904 mb akt dokumentacji niearchiwalnej.

Ilość wybrakowanych dokumentów w latach 2016 i 2017

- Ustalono standardy opakowań dla materiałów archiwalnych i dokumentacji niearchiwalnej przekazywanych w zasób archiwum, co pozwala na oszczędność rzędu 35 000 zł rocznie w wydatkach przeznaczanych na ww. zakup.
- Wdrożono elektroniczną ewidencję wypożyczeń, co usprawniło nadzór nad dokumentacją wypożyczaną przez pracowników, szczególnie podmiotom zewnętrznym. Podjęto również działania na rzecz usprawnienia procesu porządkowania dokumentacji w komórkach organizacyjnych Urzędu. Niniejsze działania wpłyną pośrednio na sprawniejszą obsługę mieszkańca.

PRZEJMOWANIE MASY SPADKOWEJ

W ramach prowadzonych siedemdziesięciu ośmiu spraw, dziesięć postępowań zostało zakończonych spisem inwentarza, w których Gmina Wrocław nabyła cztery lokale mieszkalne, tj. przy:

- ul. Prostej 8, został sprzedany za kwotę 217 000,00 zł,
- ul. Studziennej 9, został sprzedany za kwotę 229 000,00 zł,
- ul. Grabiszyńskiej 148, został sprzedany za kwotę 268 400,00 zł,
- ul. Popowickiej 42, został sprzedany za kwotę 235 200,00 zł.

Pozostałe przychody związane, m.in. ze sprzedażą majątku ruchomego, wpłaconych wkładów mieszkaniowych, depozytów, kont bankowych, lokat, wyniosły 80 250,43 zł. Łącznie kwota przychodów w 2017 r. wyniosła 1 029 850,43 zł.

ZAMÓWIENIA PUBLICZNE

W 2017 r. zarejestrowano w Centralnym Rejestrze Postępowań w sumie **79 wniosków** o wszczęcie postępowań o zamówienia publiczne, z tego:

- **2** wnioski zostały wycofane z inicjatywy Wnioskującego,
- w przypadku **4** wniosków nastąpiła odmowa wszczęcia postępowania, ze względu na brak przesłanek prawnych do uruchomienia procedury we wnioskowanym trybie,
- **1** wniosek, z uwagi na datę wpływu został przerejestrowany do realizacji w 2018 r.

W liczbie pozostałych **72** wniosków mieszczą się:

- wnioski o wszczęcie postępowania o udzielenie zamówienia publicznego **przeprowadzonego przez Komisję Przetargową** w sumie **61** postępowania, w tym:
 - o w trybie przetargu nieograniczonego - **57** postępowań,
 - o w trybie zamówienia z wolnej ręki - **4** postępowania,
- wnioski o wszczęcie postępowania o udzielenie zamówienia publicznego **przeprowadzanego przez Osobę Wskazaną w trybie z wolnej ręki** - **1** postępowanie,
- wnioski o wszczęcie postępowania o udzielenie zamówienia publicznego **przeprowadzanego przez Komisję Przetargową** w trybie zamówienia na usługi społeczne, o których mowa w art. 138o ustawy Pzp - **10** postępowania.

W 2017 r. przeprowadzonych zostało łącznie **72 postępowania** o udzielenie zamówień publicznych w Urzędzie Miejskim Wrocławia.

Wśród tej liczby największą ilość stanowiły zamówienia na **usługi**, tj. **43 postępowania**. Spośród wyżej wskazanych postępowań **17** przeprowadzanych zostało w procedurze pełnej, z uwagi na ich wartość powyżej progu unijnego. W zakresie **dostaw** przeprowadzono **21 postępowania**, w tym 4 postępowania przeprowadzane zostały w procedurze pełnej, z uwagi na ich wartość powyżej progu unijnego.

W zakresie **robót budowlanych** przeprowadzono **8 postępowania**, wszystkie poniżej progu unijnego.

W zakresie prowadzonych postępowań pracownicy Wydziału Zamówień Publicznych wydali **83 decyzje**, w tym:

- o powołaniu Komisji Przetargowych do przeprowadzenia postępowania w sprawie zamówienia – **72 decyzje**,
- o zmianie składu Komisji Przetargowej - **10 decyzji**,
- o powołaniu Osób Wskazanych do przeprowadzenia postępowania w sprawie zamówienia publicznego w trybie z wolnej ręki - **1 decyzja**.

Pracownicy Wydziału Zamówień Publicznych wzięli udział w pracach **72 Komisjach Przetargowych** we współpracy z pracownikami komórek organizacyjnych Urzędu.

W postępowaniach o udzielenie zamówień publicznych w okresie sprawozdawczym zostało wniesionych **8 odwołań** na czynności Zamawiającego **po otwarciu ofert**, w tym:

- **7** na wybór oferty,
- **1** na zaniechanie czynności odtajnienia przez Zamawiającego dokumentów zastrzeżonych jako tajemnica przedsiębiorstwa.

Rozstrzygnięcia Krajowej Izby Odwoławczej, były następujące:

- 2 odwołania zostały uwzględnione,
- 2 odwołania zostały oddalone,
- 1 odwołanie odrzucone (z uwagi na brak podstaw prawnych do wniesienia odwołania),
- 3 umorzenia postępowania odwoławczego (odwołujący wycofał odwołanie, nieuiszczenie wpisu w terminie, brak przesłanek przewidzianych prawem).

Ponadto, w zakresie zamówień publicznych:

- Na podstawie projektów planów zamówień przesłanych ze wszystkich komórek organizacyjnych Urzędu, **został sporządzony Harmonogram zamówień publicznych** w Urzędzie Miejskim Wrocławia w zakresie robót budowlanych, dostaw i usług na 2017 r.
- Na podstawie zgłoszeń przesłanych przez komórki organizacyjne Urzędu, wprowadzono do **Harmonogramu zamówień publicznych 2 358 zmian** dot. dodania nowego lub rezygnacji z dotychczasowego zamówienia, wartości zamówienia, terminu wszczęcia procedury jak również informacji o wcześniej nieplanowanych zamówieniach o wartości nie przekraczającej równowartości 30 000 euro.
- Sporządzone zostało **roczne sprawozdanie o udzielonych zamówieniach** w 2016 r. i przekazane do Prezesa Urzędu Zamówień Publicznych.
- Sporządzono i skierowano do publikacji w Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej wstępne ogłoszenie informacyjne o planowanych w 2017 r. zamówieniach publicznych w Urzędzie Miejskim Wrocławia.
- Na podstawie § 49 Regulaminu zamówień publicznych w 2017 r. zaplanowano i przeprowadzono okresową kontrolę udzielania zamówień wyłączonych ze stosowania **przepisów ustawy Pzp** w okresie od dnia 1 stycznia 2016 r. do dnia 31 grudnia 2016 r. **W okresie objętym kontrolą udzielono w Urzędzie 2 166 zamówień.** Wszystkie zostały objęte kontrolą. Na tę okoliczność sporządzono protokoły z ustaleniami pokontrolnymi.
- Na podstawie § 50 ust. 3 Regulaminu zamówień publicznych została sporządzona i przekazana do Sekretarza Miasta informacja o wynikach przeprowadzonej w Komórkach organizacyjnych Urzędu kontroli udzielania zamówień z wyłączeniem stosowania ustawy Pzp za okres 2016 r.
- Na podstawie § 50 ust. 4 Regulaminu zamówień publicznych została przekazana do Dyrektorów Departamentów informacja o stwierdzonych nieprawidłowościach przy udzielaniu zamówień wyłączonych ze stosowania ustawy Pzp w podległych im Komórkach organizacyjnych.

- Na podstawie § 51 Regulaminu zamówień publicznych Wydział dokonał **kontroli prawidłowości przeprowadzenia procedury przez Osobę Wskazaną w 1** postępowaniu udzielonym w trybie zamówienia z wolnej ręki.
- Na podstawie § 33 Regulaminu zamówień publicznych **Wydział zaopiniował 32 aneksy** wprowadzające zmiany do zawartych umów o udzielenie zamówienia publicznego.
- Zarejestrowano i **rozpatrzono 8 wniosków o udostępnienie informacji publicznej**.
- Dokonano **archiwizacji 73 dokumentacji** z zakończonych postępowań o zamówienia publiczne.
- **Zarejestrowano w dzienniku korespondencji** wpływającej i wychodzącej w tut. Wydziale łącznie **6 800 pism**, w tym:
 - korespondencji wychodzącej **3 400**, w tym:
 - o w ramach Urzędu – 2 674,
 - o na zewnątrz – 726,
 - korespondencji przychodzącej **3 400**, w tym:
 - o w ramach Urzędu – 2 658,
 - o z zewnątrz – 742.
- Prowadzono na rzecz komórek organizacyjnych Urzędu a także jednostek organizacyjnych Gminy **działalność informacyjną i konsultacyjną** w zakresie przepisów prawa zamówień publicznych.

Ponadto, w okresie sprawozdawczym Wydział Zamówień Publicznych został poddany kontroli organów zewnętrznych:

- Urząd Marszałkowski Województwa Dolnośląskiego. Kontrola dotyczyła prawidłowości udzielenia zamówienia w ramach projektu pn. „Ochrona bioróżnorodności i edukacja ekologiczna poprzez przebudowę starej Żyrafarni w celu hodowli i ekspozycji krytycznie zagrożonego wytopieniem nosorożca indyjskiego i innych przedstawicieli fauny Indii w ZOO Wrocław Sp. z o.o.”, znak postępowania ZP/PN/184/2013/BZF. Nie stwierdzono nieprawidłowości.
- Centrum Projektów Europejskich. Kontrola dotyczyła prawidłowości udzielenia zamówienia pn. „Usługi restauracyjne dla nie więcej niż 35 osób w lokalach gastronomicznych we Wrocławiu, podczas spotkania partnerów w ramach projektu BoostInno Boosting Social Innovation współfinansowanego z Programu URBACT III z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w dniach 6-8 lipca 2016r”, znak postępowania ZP/PN/52/2016/BRG. Nie stwierdzono nieprawidłowości.
- Urząd Marszałkowski Województwa Dolnośląskiego. Kontrola dotyczyła prawidłowości udzielenia zamówień w ramach dwóch projektów:
 - Rozwój usług elektronicznych we wrocławskiej oświacie.
 - Rozwój informatycznego systemu zarządzania wrocławską oświatą.
 Kontrolą objęto zamówienia pn.:
 - Opracowanie projektu technicznego systemu edukacyjnego, znak postępowania ZP/PN/217/2009/WED;
 - Opracowanie projektów technicznych sieci teleinformatycznych w placówkach oświatowych oraz wykonanie okablowania strukturalnego w placówkach oświatowych, ZP/PN/211/2009/WED;
 - Zarządzanie projektem wraz z promocją, zadanie 1 - powierzenie funkcji inżyniera Projektu, zadanie 2 - powierzenie funkcji Koordynatora Merytorycznego Projektu, znak postępowania ZP/PN/87/2010/WED;
 - Budowa systemu, tj. Platformy Sprzętowej i Platformy Sieciowej na potrzeby projektów - "Rozwój informatycznego systemu zarządzania wrocławską oświatą" i Rozwój usług elektronicznych we wrocławskiej oświacie" oraz świadczenie Serwisu gwarancyjnego, znak postępowania ZP/PN/156/2010/WED;
 - Budowa Zintegrowanego Systemu Informatycznego Wspomagającego Zarządzanie Wrocławską Oświatą na potrzeby realizacji projektów „Rozwój informatycznego systemu zarządzania wrocławską oświatą” i „Rozwój usług elektronicznych we

wrocławskiej oświacie" oraz świadczenie Serwisu Gwarancyjnego, znak postępowania ZP/PN/157/2010/WED;

- Budowa Zintegrowanego Systemu Informatycznego Wspomagającego Zarządzanie Wrocławską Oświatą na potrzeby realizacji projektów „Rozwój informatycznego systemu zarządzania wrocławską oświatą” i „Rozwój usług elektronicznych we wrocławskiej oświacie” oraz świadczenie Serwisu Gwarancyjnego, znak postępowania ZP/PN/46/2011/WED;
- Usługa audytu zewnętrznego dla projektów: "Rozwój usług elektronicznych we wrocławskiej oświacie" oraz "Rozwój Informatycznego systemu zarządzania wrocławską oświatą", znak postępowania ZP/PN/31/2012/WED;

Nie stwierdzono nieprawidłowości.

- Urząd Marszałkowski Województwa Dolnośląskiego. Kontrola dotyczyła prawidłowości udzielenia zamówień w ramach projektu „MAN Wrocław. Wrocławska sieć teleinformatyczna na potrzeby sprawnego zarządzania miastem”. Kontrolą objęto zamówienia pn.:
 - MAN Wrocław. Wrocławska sieć teleinformatyczna na potrzeby sprawnego zarządzania miastem, znak postępowania ZP/PN/7/2012/WIN;
 - Przeprowadzenie działań promocyjnych dla projektów: „Rozwój turystyki aktywnej i rekreacji poprzez zagospodarowanie terenu Promenady Staromiejskiej na odcinku od ul. Krupniczej do pl. Jana Pawła II wraz z budową kładki pieszo-rowerowej w rejonie pl. Orłąt Lwowskich we Wrocławiu, w ramach Ścieżki Kulturowej Czterech Świątyń”, „Budowa budynku dla Jednostki Ratowniczo-Gaśniczej PSP przy ul. Kosmonautów we Wrocławiu”, „MAN Wrocław. Wrocławska sieć teleinformatyczna na potrzeby sprawnego zarządzania miastem”, „Budowa nieodpłatnego, bezprzewodowego dostępu do Internetu dla mieszkańców miasta oraz gości Wrocławia – Miejski Internet”, Digitalizacja archiwum miejskiego we Wrocławiu wraz z elektronicznym zdalnym systemem dostępu do dokumentacji” współfinansowanych przez Unię Europejską ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego dla Województwa Dolnośląskiego na lata 2007 – 2013, znak postępowania ZP/PN/49/2012/BZF;
 - Zakup sprzętu dla Centrum Zarządzania Siecią MAN Wrocław, znak postępowania ZP/PN/33/2013/WIN;
 - Modernizacja systemu zabezpieczeń Crossbeam, Rozbudowa systemu zabezpieczeń Crossbeam, znak postępowania ZP/PN/33/2013/WIN.

Nie stwierdzono nieprawidłowości.

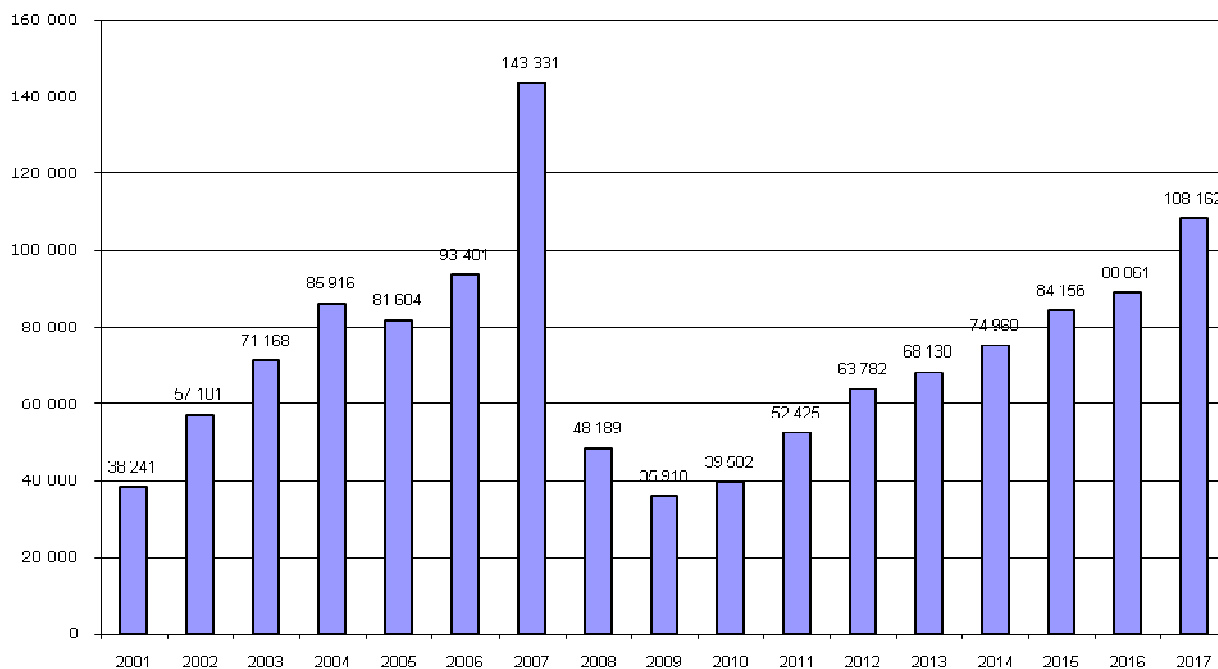
- Urząd Marszałkowski Województwa Dolnośląskiego. Kontrola dotyczyła prawidłowości udzielenia zamówienia w ramach projektu pn. „Renowacja neoklasycznego budynku Urzędu miejskiego Wrocławia znajdującego się we Wrocławiu przy pl. Nowy Targ 1/8”. Kontrola dotyczyła prawidłowości udzielenia zamówienia pn. „Wymiana pokrycia dachowego w obiekcie Urzędu Miejskiego Wrocławia przy pl. Nowy Targ 1/8 we Wrocławiu”, znak postępowania ZP/PO/141/2006/WOP. Do dnia 31 grudnia 2017 Urząd nie został poinformowany o wynikach przeprowadzonej kontroli.

OBSŁUGA MIESZKAŃCÓW W ZAKRESIE SPRAW OBYWATELSKICH

W 2017 r. zrealizowano następujące zadania:

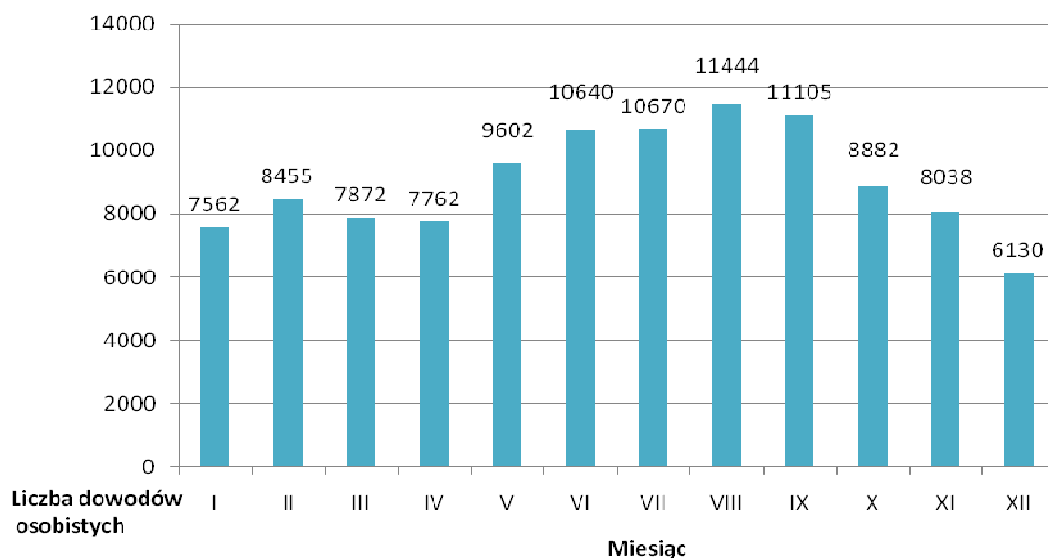
- **Z ustawy z dnia 6 sierpnia 2010 r. o dowodach osobistych oraz z ustawy z dnia 24 września 2010 r. o ewidencji ludności:**

Liczba wydanych dowodów osobistych w latach 2001-2017 1 234 919 sztuk

W 2017 r. przyjęto **1 240** wniosków o wydanie dowodu osobistego w miejscu przebywania osób, które nie mogą z różnych przyczyn (z powodu podeszłego wieku, stanu zdrowia, osób osadzonych w zakładach karnych itp.) przybyć do urzędu i złożyć wniosek osobiście. Następnie dostarczono **556** spersonalizowanych dowodów osobistych do miejsc przebywania tych osób tj. zakładów karnych, domów pomocy społecznej, szpitali.

Liczba dowodów osobistych wydanych w miesiącach 2017r. - 108 162 szt.

Ponadto:

Czynności	Ilość
Zameldowano na pobyt stały	18 273
Wymeldowano z pobytu stałego w tym za granicę	7 842
Zameldowano na pobyt stały we Wrocławiu osoby z innej gminy	7 761
Zameldowano na pobyt czasowy we Wrocławiu osoby z innej gminy	6 423
Zameldowano na pobyt czasowy	10 565
Wymeldowano z pobytu czasowego	991
Zameldowano na pobyt czasowy cudzoziemców	12 083
Zgłoszenie wyjazdu poza granice RP na okres powyżej 6 miesięcy	160
Usunięcie niezgodności na wniosek osoby i z urzędu	273 963
Wydano zaświadczenia o zameldowaniu na wniosek osoby i z urzędu (w tym zaświadczenia o prawie do głosowania)	39 233
Wydano zaświadczenia o utracie dowodu osobistego	12 658
Wypożyczono teczki osobowe Policji, Sądom, Prokuraturom	1 212
Razem:	391 164

oraz

Czynności	Ilość
Wystąpiono o nadanie, zmianę lub usunięcie nr PESEL	4 789
Wydano powiadomienia o nadaniu lub zmianie numeru PESEL	4 781
Udzielono informacji adresowej z Rejestru Mieszkańców.	28 479
Udostępniono dane osobowe z rejestru Dowodów Osobistych	5 738
Razem:	43 787

Na dzień 31 grudnia 2017 r. zameldowanych było we Wrocławiu **608 402 osób** w tym **586 658** na pobyt stały.

• **Z ustawy z dnia 9 listopada 2000 r. o repatriacji wydano:**

- 12 decyzji przyznających pomoc finansową repatriantom (zwrot części kosztów za remont mieszkania),
- przyjęto 15 wniosków o zwrot części kosztów za remont mieszkania,
- udzielono pomocy przy załatwianiu spraw życiowych (zakup biletów miejskiej komunikacji, uiszczenie opłat w banku),
- udzielono pomocy przy wypełnianiu, pisaniu, interpretacji dokumentów (ZUS, PUP, USC, DUW, NFZ),
- otoczono opieką i wsparciem nowo przybyłe rodziny repatriantów (wizyty pracowników w domach w godzinach pracy i po godzinach pracy Urzędu,
- przewieziono osoby starsze schorowane do urzędów i różnych instytucji),
- kontaktowano się telefonicznie z repatriantami w godzinach pracy i po godzinach pracy Urzędu w różnych życiowych sprawach,
- udzielono pomocy 6 rodzinom przy odbiorze przydzielonego lokalu mieszkalnego (kontakt z WLM, ZZK - w przypadku remontu, pomoc przy odbiorze lokalu, pomoc przy podpisywaniu umowy najmu, pomoc w wypełnianiu wniosków dot. przyłączenia mediów do danego mieszkania,
- przyjęto i zaktualizowano 57 wniosków osób zainteresowanych osiedleniem się we Wrocławiu, które przekazano do Komisji Promocji i Współpracy z Zagranicą,
- przygotowano 10 projektów uchwał zapraszających repatriantów do Wrocławia,
- przygotowano projekt uchwały ogólnej dot. przyznawania pomocy dla zaproszonych przez gminę repatriantów,
- przygotowano 170 dokumentów finansowych dotyczących wypłat świadczeń finansowych tj.: środki na aktywizację zawodową repatrianta (szkolenie), na zagospodarowanie i na bieżące utrzymanie,
- skierowano do DUW 25 wniosków wraz z decyzjami dot. wypłat środków z budżetu państwa na zagospodarowanie i zwrot kosztów przejazdu dla repatriantów oraz zwrot kosztów remontów,
- rozliczanie i sprawozdawczość z przyznawanych dotacji z budżetu państwa oraz środków własnych z budżetu gminy,

- przygotowano projekt budżetu repatriantów i sporządzono sprawozdanie w tym zakresie.

Ponadto: przesłano 78 listów gratulacyjnych w imieniu Prezydenta Wrocławia dla osób, które ukończyły 100 lat życia i więcej.

- **Z ustawy z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej oraz z ustawy z dnia 2 lipca 2004 r. – Przepisy wprowadzające ustawę o swobodzie działalności gospodarczej wykonał następujące czynności:**

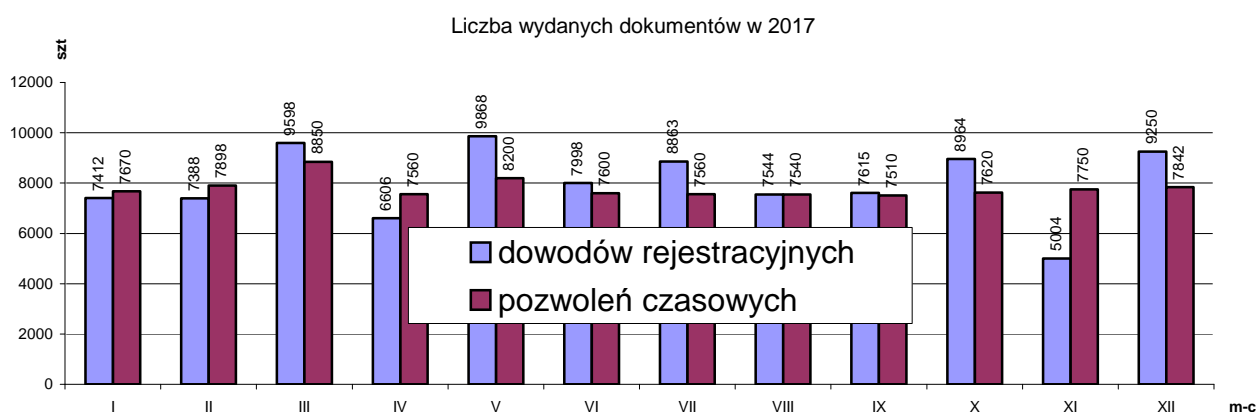
Gmina	Nowa rejestracja działalności gospodarczej	Zmiany w rejestrze działalności gospodarczej	Zawieszenia, wznowienia i wezwania	Wykreślenie z rejestru działalności gospodarczej	Inne (aktualizacje, duplikaty, zaświadczenia, potwierdzenia)	Razem
Wrocław	6 743	17 632	9 824	3 867	701	38 767

W 2017 r. wykonano ogółem **48 220** czynności w zakresie ewidencji działalności gospodarczej udzielono **500** pisemnych informacji o przedsiębiorcach do Ministerstwa Rozwoju, urzędów skarbowych, Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, Urzędu Kontroli Skarbowej, prokuratury, sądów powszechnych, Policji, Powiatowego Urzędu Pracy i osobom fizycznym.

Ponadto udzielono około **8 827** informacji telefonicznie oraz **126** drogą elektroniczną osobom zainteresowanym rejestracją działalności gospodarczej. Przyjęto **38 803** interesantów w sprawach merytorycznych. Dział wykonuje zadania dot. wniosków o wpis do CEIDG, zatem nie wydaje dokumentacji o aktualnych danych o wpisie do ewidencji działalności gospodarczej.

- **Z ustawy z dnia 20 czerwca 1997 r. Prawo o ruchu drogowym oraz ustawy z dnia 6 września 2001 r. o transporcie drogowym oraz ustawy z dnia stycznia 2011 r. o kierujących pojazdami:**

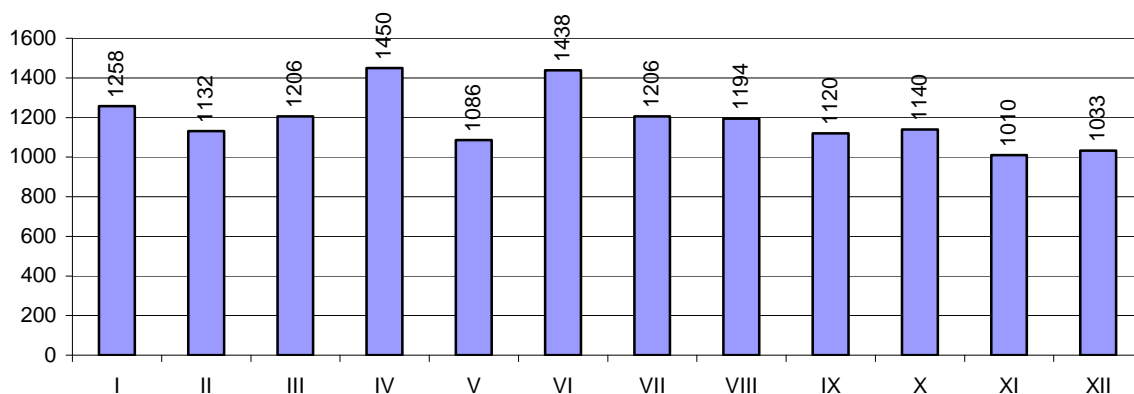
- **w zakresie rejestracji pojazdów**

Ilość wydanych dowodów rejestracyjnych w 2017 r. – 96 110
 Ilość wydanych pozwoleń czasowych w 2017 r. – 93 600

W 2017 r. zwiększyła się liczba pierwszej rejestracji pojazdów nowych. Jednak w związku z wprowadzeniem w dniu 13 listopada 2017 r. nowego systemu CEPiK 2.0 odnotowano ogólne zmniejszenie ilości rejestrowanych pojazdów z przyczyn nieprawidłowo funkcjonującego systemu (w miesiącach listopad – grudzień 2017 r.).

Liczba pojazdów zarejestrowanych sprowadzonych z zagranicy w 2017 r.

Ilość pojazdów zarejestrowanych sprowadzonych z zagranicy w 2017 r. – 14 273
 Ilość pojazdów zarejestrowanych sprowadzonych z zagranicy w 2016 r. – 15 426
 Ilość pojazdów zarejestrowanych sprowadzonych z zagranicy w 2015 r. – 14 182
 Ilość pojazdów zarejestrowanych sprowadzonych z zagranicy w 2014 r. – 13 518
 Ilość pojazdów zarejestrowanych sprowadzonych z zagranicy w 2013 r. – 12 382

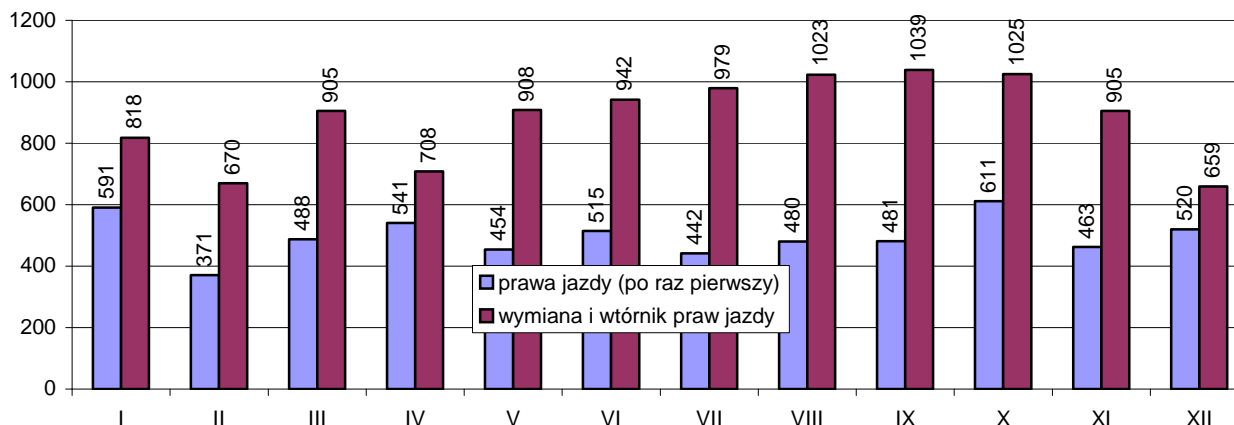
ponadto:

Czynności	Ilość
Wydano dowody rejestracyjne stałe	96 110 szt.
Wydano nowe tablice rejestracyjne stałe :	
- samochodowe :	59 739 kpl.
- przyczepy, motocykle, motorowery, ciągniki :	8 923 szt.
Wydano pozwolenia czasowe	93 600 szt.
Wydano tablice rejestracyjne tymczasowe :	
- samochodowe :	2 602 kpl.
- przyczepy, motocykle, motorowery, ciągniki:	906 szt.
Przyjęto zgłoszenia o sprzedaży pojazdów	31 473 szt.
Wyrejestrowano pojazdów na stałe	3 897 szt.
Przyjęto dowody rejestracyjne zatrzymane przez policję	25 968 szt.
Wydano dowody rejestracyjne po zatrzymaniu przez policję	25 748 szt.
Przyjęto dokumenty modyfikujące dane w pojazdach (wpis: hak, gaz, zastaw, korekta danych)	159 083 szt.
Wydano kart pojazdów	13 325 szt.
Wydano nalepki kontrolne	61 148 szt.
Wydano znaki legalizacyjne	80 460szt.
Wydano zaświadczeń:	995 szt.
w tym o rejestracji pojazdów	716 szt.
Wydano kompletów tablic indywidualnych ogółem dla Województwa Dolnośląskiego:	831 szt.
w tym: dla Wrocławia	466 szt.
Wydano decyzje o nadaniu nr nadwozia, silnika, dorobienia tabliczki zastępczej	225 szt.
Razem:	666 215

Na dzień 31 grudnia 2017 r. zarejestrowanych we Wrocławiu było **535 000 pojazdów** w tym **418 000 osobowych**.

- w zakresie wydawania uprawnień do kierowania pojazdami:

Liczba wydanych dokumentów w 2017 r.

Ilość wydanych praw jazdy po raz pierwszy w 2017 r. – 5 957
 Ilość wymienionych i wtórników praw jazdy w 2017 r. – 10 581

ponadto:

Czynności	Ilość
Wydano praw jazdy	16 538
Wydano pozwoleń tramwajowych	242
Wydano międzynarodowych praw jazdy	1 633
Zażądano z innych urzędów akt kierowców	3 046
Przekazano do innych urzędów akta kierowców, którzy zmienili adres zamieszkania	1 506
Zarejestrowano i zweryfikowano dokumenty w związku z wydaniem postanowienia o zatrzymaniu prawa jazdy bądź orzecznym wyrokiem sądu	2 500
Wydano decyzji w sprawach nadzoru nad kierującymi ogółem : w tym :	3 895
- skierowaniu na badania lekarskie lub psychologiczne	1 268
- cofnięciu uprawnień	748
- przywróceniu uprawnień	270
- umorzeniu postępowania	44
- zatrzymaniu prawa jazdy	833
- skierowaniu na egzamin sprawdzający kwalifikacje	100
- o odmowie wydania prawa jazdy	27
- o uchyleniu decyzji lub zmianie decyzji	71
Wydano PKK na egzamin sprawdzający kwalifikacje po zatrzymaniu prawa jazdy na okres powyżej 1 roku	399
Ewidencja osób , którym sąd orzekł zakaz prowadzenia pojazdów, a nie posiadających prawa jazdy	120
Udzielono pisemnych odpowiedzi w sprawach uprawnień do kierowania pojazdami	808
Przyjęto korespondencję	10 529
Wysłano na wniosek strony prawa jazdy pocztą za zwrotnym potwierdzeniem odbioru	1 172
Wydano profil kandydata na kierowcę (PKK)	8 081
Wydano zezwoleń na kierowanie pojazdem uprzywilejowanym	101
Razem:	53 931

Na dzień 31 grudnia 2017 r. **368 433** mieszkańców Wrocławia posiadało prawa jazdy.

- **w zakresie zadań z zakresu wpisanych do rejestru działalności regulowanej przedsiębiorców prowadzących stacje kontroli pojazdów (SKP) i ośrodki szkolenia kierowców (OSK) w okresie 1 stycznia – 31 grudnia 2017 r.**

Na terenie miasta Wrocławia do rejestru wpisanych było

Stacji kontroli pojazdów	61
Ośrodków szkolenia kierowców	51 (aktywnych – 49, zawieszonych – 2)

Wpisano do ewidencji

Instruktorów nauki jazdy	22
Wykładowców	-
Łączna liczba instruktorów nauki jazdy	410
Łączna liczba wykładowców	1

Nadano uprawnienia

Diagnostom	8
Łączna liczba diagnostów	208

Wykonane czynności:	ilość
Postępowania administracyjne w stosunku do diagnostów – cofnięcie uprawnień (w trakcie)	5
Postępowania administracyjne w stosunku do instruktorów – wykreślenie z ewidencji	9
Skreślenia OSK na wniosek przedsiębiorcy	8
Skreślenia OSK z urzędu w wyniku postępowania	2
Skreślenia SKP na wniosek przedsiębiorcy	6
Skreślenia SKP urzędu w wyniku postępowania	0
Ogółem	30

- **Z ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego oraz ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym:**

W 2017 r. w Centralnym Rejestrze Skarg i Wniosków Urzędu Miejskiego Wrocławia zaewidencjonowano ogółem: **95 skarg i 27 wniosków**.

Dla porównania w 2016 r. zarejestrowano łącznie: 85 skarg i 49 wniosków.

Zestawienie skarg i wniosków zaewidencjonowanych w CRSiW w 2017 r. w porównaniu do poprzedniego okresu sprawozdawczego

Adresaci skarg i wniosków	Skargi		Wnioski	
	2016	2017	2016	2017
<u>Urząd Miejski Wrocławia</u>				
Departament Prezydenta	1	2	-	1
Departament Finansów Publicznych	9	6	1	-
Departament Obsługi i Administracji	13	19	3	5
Departament Spraw Społecznych	4	2	1	-
Departament Edukacji	5	4	-	-
Departament Nieruchomości i Eksploatacji	12	15	-	-
Departament Architektury i Rozwoju	3	5	-	-
Departament Infrastruktury i Gospodarki	4	2	43	19
Departament Zrównoważonego Rozwoju	*	1	*	-
Wydział Nabywania i Sprzedaży Nieruchomości	3	5	-	-
Wydział Prawny	-	-	-	-
Razem	54	61	48	25
Jednostki organizacyjne Miasta / jednostki i zakłady budżetowe, m.in.: ZZK, ZDiUM, MOPS, ZZM, ZCK, CUI, SM, itp./	25	17	1	2
Spółki prawa handlowego /z udziałem Miasta, m.in.: „Wrocławskie Mieszkania”, MPK, WI/	5	17	-	-
Inne	1	-	-	-
Razem	31	34	1	2
Ogółem	85	95	49	27

Spośród wszystkich **95 skarg zaewidencjonowanych w Centralnym Rejestrze Skarg i Wniosków w 2017 r. - 61 skarg dotyczyło komórek organizacyjnych Urzędu Miejskiego Wrocławia**, natomiast 34 skargi odnosiły się do zadań wykonywanych przez jednostki organizacyjne Miasta, tj. przez jednostki i zakłady budżetowe oraz spółek prawa handlowego z udziałem gminy Wrocław.

Do Urzędu Miejskiego Wrocławia w 2017 r. wpłynęła mniejsza liczba wniosków, niż w roku ubiegłym. Natomiast na podobnym poziomie co w 2016 r., odnotowana została ilość skarg dotyczących jednostek organizacyjnych Miasta.

Spośród **61 skarg** dotyczących funkcjonowania komórek organizacyjnych Urzędu Miejskiego Wrocławia, wg stanu na dzień 31 grudnia 2017 r. - 59 skarg załatwiono ostatecznie, z tego:

- 6 (10,17%) uznano za uzasadnione,
- 2 (3,39%) uznano za częściowo uzasadnione,
- 51 (86,44%) uznano za nieuzasadnione.

Pozostałe 2 skargi znajdują się w toku załatwiania.

Do dnia 31 grudnia 2017 r. zaewidencjonowano w Centralnym Rejestrze Skarg i Wniosków ogółem **27 wniosków**. Spośród **27 wniosków**, które wpłynęły do Urzędu Miejskiego Wrocławia, **25 wniosków** mieściło się w kompetencjach komórek organizacyjnych Urzędu Miejskiego Wrocławia, natomiast **2 wnioski** mieściły się

w kompetencjach jednostek organizacyjnych gminy Wrocław (Zarządu Dróg i Utrzymania Miasta oraz Zarządu Zieleni Miejskiej).

Według stanu na dzień 31 grudnia 2017 r., zostało rozpatrzonych 12 wniosków dotyczących komórek organizacyjnych Urzędu Miejskiego Wrocławia, w sposób następujący:

- 7 (58,33%) uznano za uzasadnione,
- 2 (16,67%) uznano za częściowo uzasadnione,
- 3 (25,00%) uznano za nieuzasadnione.

Pozostałe 13 wniosków dot. Urzędu Miejskiego Wrocławia znajduje w toku załatwiania.

• Z ustawy z dnia 5 stycznia 2011 r. Kodeks wyborczy

Wydano **169 decyzji dotyczących rejestru wyborców**.

W dniu 23 kwietnia 2017 r. odbyły się wybory do rad osiedli. W ramach przygotowań do tych wyborów Dział Ewidencji Ludności - rejestr wyborców wykonał prace związane z ich przeprowadzeniem:

- przygotowano informację o numerach i granicach okręgów i obwodów głosowania,
- sporządzono geografię wyborczą potrzebną dla wydrukowania spisów wyborców,
- wydrukowano spisy wyborców dla obwodów głosowania,
- wykonano aktualizacje spisów wyborców.

AKTA STANU CYWILNEGO

W okresie od 1 stycznia 2017 r. do 31 grudnia 2017 r. sporządzono/wręczono/wydano/przyjęto/wpisano/zmigrowano

	2015	2016	2017
czynności:	ilość		
akty urodzeń w tym :	11 188	12 112	12 300
• dzieci urodzonych we Wrocławiu	9 658	10 341	10 376
• dzieci urodzonych za granicą	1 530	1 771	1 924
akty małżeństw, w tym:	3 951	3 915	3 662
• małżeństw zawartych zagranicą	720	743	906
• zawartych we Wrocławiu w tym :	2 871	3 172	2 756
- małżeństw cywilnych w tym :	1 764	2 078	1 704
✓ małżeństw zawartych poza lokalem Urzędu	110	154	137
- małżeństw konkordatowych	1 107	1 094	1 052
akty zgonu w tym :	7 963	7 480	7 930
• osób zmarłych we Wrocławiu	7 705	7 376	7 787
• osób zmarłych za granicą	258	104	143
Medale za Długoletnie Pożycie Małżeńskie w tym podczas jubileuszu zorganizowanego w USC	216	247	242
zezwoleń na zawarcie małżeństwa przed upływem ustawowego terminu	255	220	170
decyzje w sprawie zmiany imion i nazwisk	827	695	775
pozwolenia na sprowadzanie zwłok i szczątków ludzkich z zagranicy w celu ich pochowania	110	133	129
zaświadczenia o zdolności prawnej do zawarcia związku małżeńskiego za granicą	269	278	281
zaświadczenia o braku okoliczności wyłączającej zawarcie małżeństwa	2 007	2 252	2 394
zaświadczenia o nieposiadaniu księgi stanu cywilnego	125	111	98

zaświadczenia o zamieszczonych lub niezamieszczonych w rejestrze stanu cywilnego danych dotyczących wskazanej osoby	nie dotyczy	12	11
odpisy zupełne z aktów stanu cywilnego	11 492	11 971	12 702
odpisy skrócone z aktów stanu cywilnego	79 825	73 632	77 633
kserokopie z akt stanu cywilnego	2 607	2 534	868
oświadczenia o uznaniu dziecka	3 267	3 465	2 604
oświadczenia o zmianie imienia/nazwiska dziecka	danej nie obejmowano dotąd analizą	62	63
zapewnienia o braku przeszkód do zawarcia małżeństwa	danej nie obejmowano dotąd analizą	4 274	4 380
oświadczenia o wstąpieniu w związek małżeński	danej nie obejmowano dotąd analizą	3 172	2 756
oświadczenia o powrocie do nazwiska noszonego przed zawarciem związku małżeńskiego	168	182	237
wzmianki dodatkowe w aktach stanu cywilnego	4 546	8 128	8 967
przypiski	31 591	6 075	13 533
migracja aktów stanu cywilnego do rejestru stanu cywilnego	24 279	47 448	55 108
realizacja zleceń innych urzędów stanu cywilnego	10 315	12 383	19 448
wydawanie zaświadczeń o stanie cywilnym	211	366	419
nadawanie numerów Pesel noworodkom	7 947	10 341	10 376
aktualizacja rejestru Pesel	nie dotyczy	10 548	10 535

W 2015 r. nastąpiła zmiana ustawy Prawo o aktach stanu cywilnego. Nowe zapisy ustawy z dnia 28 listopada 2014 r. Prawo o aktach stanu cywilnego, zmieniły charakter niektórych wykonywanych czynności z decyzji administracyjnej na czynność materialno-techniczną. Tak stało się np. w przypadku wpisywania zagranicznych aktów stanu cywilnego do polskiego rejestru stanu cywilnego oraz w przypadku sprostowań i uzupełnień aktów stanu cywilnego. Obecnie te pierwsze ujmowane są w pozycji dotyczącej sporządzania aktów stanu cywilnego a drugie wyrażają się w formie wzmianek dodatkowych.

Ilość urodzeń i zgonów związana jest ze zdarzeniami naturalnymi. Ilość małżeństw zależy od decyzji nupturientów co do sformalizowania związku, w którym pozostają. Natomiast od roku 2015 r. obserwuje się wzrost liczby aktów stanu cywilnego sporządzonych w trybach szczególnych tj. dotyczących rejestracji zdarzeń, które nastąpiły za granicą.

Na wzrost ilości niektórych czynności bezpośredni wpływ ma wprowadzenie zasady odmiejszczenia ich załatwiania. Poza rejestracją urodzenia dziecka, zgonu osoby, sprostowaniem, uzupełnieniem czy unieważnieniem aktu stanu cywilnego, wszystkie inne czynności załatwiane mogą być w urzędzie stanu cywilnego wybranym przez wnioskodawcę. Stąd, w dużych aglomeracjach miejskich, wciąż wzrastająca liczba spraw o wpisanie do polskiego rejestru stanu cywilnego zagranicznego aktu urodzenia i małżeństwa, gdyż tu osiadają i podejmują pracę cudzoziemcy (obecnie najliczniej obywatele Ukrainy), a także wzrost liczby wydanych zaświadczeń do ślubu konkordatowego, gdyż nupturienti, którzy finalnie zawierają związek małżeński

w miejscowościach, z których pochodzą, to formalności przedślubnych dopełniają w USC miejsca obecnego zamieszkania i zatrudnienia.

Wzrost ilości wydanych odpisów zupełnych aktów stanu cywilnego w stosunku do roku poprzedniego wiąże się z nową regulacją prawną, według której w wyniku transkrypcji, odtworzenia, sprostowania, uzupełnienia i w niektórych przypadkach unieważnienia aktu stanu cywilnego wydaje się z urzędu odpis zupełny aktu stanu cywilnego. Generalnie jednak obserwować będziemy spadek ilości wydawanych odpisów zupełnych i skróconych aktów stanu cywilnego w stosunku do okresu sprzed 2015 r. i będzie to zgodne z intencją ustawodawcy, który zwolnił obywateli z przedkładania odpisów aktów stanu cywilnego w sprawach załatwianych w urzędach stanu cywilnego i organach ewidencji ludności oraz właściwych w sprawach dowodów osobistych, przenosząc obowiązek pozyskania tych dokumentów na wymienione organy.

Ilość wzmianek dodatkowych w aktach stanu cywilnego powiększyła się o liczbę wynikającą z nowego zadania Kierownika USC – unieważniania aktów stanu cywilnego i wzmianek dodatkowych w aktach stanu cywilnego błędnie porządzonych/przeniesionych z przyczyn technicznych.

Wzrosła liczba migrowanych aktów stanu cywilnego do rejestru stanu cywilnego, co jest wynikiem wzrostu liczby napływających z innych urzędów zleceń migracji oraz dodatkowych akcji migracji aktu wykonywanych przez pracowników USC w okresach spadku liczby klientów urzędu.

Wydawanie zaświadczeń o stanie cywilnym to wciąż nowe zadanie w ustawie Prawo o aktach stanu cywilnego. Nowa regulacja była odpowiedzią na społeczne zapotrzebowanie na taki dokument. Obserwuje się wzrost zainteresowania klientów urzędu pozyskaniem przedmiotowego zaświadczenia.

Wzrost ilości wykonanych przypisków wiąże się ze zwiększeniem etatyzacji w USC, co przełożyło się na likwidację zaległości oraz poprawę terminowości i jakości wykonywania tego zadań.

Poprawa w obszarze kadrowym poskutkowała również usunięciem zaległości w zakresie aktualizacji rejestru Pesel, a w następnych latach powinna skutkować zwiększeniem ilości wykonywania tych czynności z urzędu, a nie jedynie na skutek realizacji zleceń z innych urzędów.

CZYNNOŚCI KONTROLNE W URZĘDZIE ORAZ W MIEJSKICH JEDNOSTKACH ORGANIZACYJNYCH

KONTROLE PRZEPROWADZONE PRZEZ WYDZIAŁ KONTROLI

Kontrole w 2017 r. przeprowadzane były w oparciu o:

- Plan kontroli na 2017 r.,
- Plan kontroli przedsiębiorców prowadzących stacje kontroli pojazdów wpisanych w rejestr działalności regulowanej prowadzony przez Prezydenta Wrocławia obejmujący 2017 r.,
- Plan kontroli przedsiębiorców prowadzących ośrodki szkolenia kierowców wpisanych w rejestr działalności regulowanej prowadzony przez Prezydenta Wrocławia obejmujący 2017 r.

W 2017 r. przeprowadzono łącznie **240 kontroli**, z tego **227 kontroli planowych** i **13 o charakterze doraźnym**.

Działania kontrolne

Wyszczególnienie	Kontrole planowe	Kontrole o charakterze doraźnym	W sumie
Jednostki organizacyjne Gminy Wrocław	77	6	83
Niepubliczne jednostki oświatowe	16	0	16
Organizacje pozarządowe	21	0	21
Komórki organizacyjne Urzędu Miejskiego Wrocławia	5	1	6
Instytucje kultury	0	1	1
Podmioty posiadające osobowość prawną	1	0	1
Samodzielne publiczne zakłady opieki zdrowotnej	2	0	2
Stacje kontroli pojazdów	56	1	57
Ośrodki szkolenia kierowców	48	4	52
Podmioty prowadzące szkolenie osób ubiegających się o uzyskanie uprawnienia do kierowania tramwajem	1	0	1
Razem	227	13	240

Kontrole przeprowadzono w:

- jednostkach organizacyjnych Gminy Wrocław, w szczególności w przedszkolach, szkołach i placówkach oświatowych, w zakresie:
 - o zgodności planowania i realizacji budżetu z zasadami opracowanymi przez organ prowadzący,
 - o zagadnień finansowo - księgowych, organizacyjno-prawnych i kadrowo-płacowych,
 - o przestrzegania przepisów dotyczących zapewnienia bezpiecznych warunków nauki i pracy,
 - o realizacji zawartych umów,
 - o przestrzegania przepisów ustaw Kodeks pracy i ustawy Prawo zamówień publicznych,
 - o prawidłowości wydatkowania środków publicznych,
 - o weryfikacji prawidłowości wyliczenia faktycznej przeciętnej liczby zatrudnionych nauczycieli oraz pracowników administracji i obsługi w celu dokonania korekty odpisu podstawowego na zakładowy fundusz świadczeń socjalnych,
 - o ustalenia zasad wykorzystania zakładowego funduszu świadczeń socjalnych, w tym podział środków z tego funduszu na poszczególne cele i rodzaje działalności,
 - o prawidłowości wydatkowania środków z zakładowego funduszu świadczeń socjalnych,
 - o zgodności ze stanem faktycznym danych o liczbie uczniów wykazanych w SIO, mających wpływ na kwotę uzupełniającą części oświatowej subwencji ogólnej;
- niepublicznych jednostkach oświatowych, w zakresie prawidłowości pobrania i wykorzystania dotacji zgodnie z art. 90 ust. 3d ustawy o systemie oświaty; Kontrolą objęto jednostki oświatowe, którym przekazano w 2016 r. dotacje w łącznej kwocie 13 315 541 zł. Objęta kontrolą kwota dotacji była o 70,85% wyższa od kwoty skontrolowanej w roku poprzednim;
- organizacjach pozarządowych w zakresie realizacji umów dotacyjnych; Kontrolę przeprowadzono w podmiotach, którym na podstawie umów przekazano w 2016 r. dotacje w łącznej kwocie **6 629 819 zł**. Objęta kontrolą kwota dotacji była o 2,26% wyższa od kwoty skontrolowanej w roku poprzednim.

- komórkach organizacyjnych Urzędu Miejskiego Wrocławia, w zakresie:
 - o egzekwowania zapisów w umowach dzierżawy o poddaniu się egzekucji oraz podejmowanie czynności związanych z egzekucją dłużnika na podstawie tytułu egzekucyjnego,
 - o prawidłowości prowadzenia dokumentacji księgowej i finansowej,
 - o zasadności i terminowości dokonywania wezwań o uzupełnienie wniosków o wydanie pozwoleń na budowę oraz wniosków o ustalenie warunków zabudowy i zagospodarowania terenu,
 - o przestrzegania procedury planistycznej przy sporządzaniu miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego,
 - o przestrzeganie procedur związanych z organizacją otwartego konkursu na realizację zadania publicznego pn. „Prowadzenie Punktów Nieodpłatnej Pomocy Prawnej we Wrocławiu (przy ul. Ignuta 125m ul. Rękodzielniczej 1, ul. Swojczyckiej 118)”,
- samodzielnych publicznych zakładach opieki zdrowotnej, w zakresie:
 - o realizacji zadań określonych w regulaminie organizacyjnym i statucie, dostępności i jakości udzielanych świadczeń zdrowotnych,
 - o prawidłowości gospodarowania mieniem oraz środkami publicznymi,
 - o gospodarki finansowej.
- instytucji kultury, w zakresie:
 - o prawidłowości wydatkowania środków publicznych,
 - o terminowości regulowania zobowiązań publicznoprawnych.
- podmiocie posiadającym osobowość prawną, w zakresie:
 - o egzekwowania zapisów w umowach dzierżawy o poddaniu się egzekucji oraz podejmowanie czynności związanych z egzekucją dłużnika na podstawie tytułu egzekucyjnego,
 - o prawidłowości udzielania ulg w spłacie należności pieniężnych z tytułu najmu lokali mieszkalnych,
 - o prawidłowości i terminowości wykonywania procedur windykacyjnych względem dłużników,
- stacjach kontroli pojazdów, w zakresie:
 - o sprawdzenia zgodności stacji z wymaganiami, o których mowa w art. 83 ust. 3 ustawy Prawo o ruchu drogowym,
 - o sprawdzenia prawidłowości wykonywania badań technicznych pojazdów,
 - o sprawdzenia prawidłowości prowadzenia wymaganej dokumentacji;
- ośrodkach szkolenia kierowców, w zakresie:
 - o spełniania przez przedsiębiorcę prowadzącego ośrodek szkolenia kierowców wymagań, o których mowa w art. 28 ust. 2 oraz odpowiednio w art. 31 ust. 1 ustawy o kierujących pojazdami,
 - o zgodności prowadzonego kursu lub zajęć z:
 - przepisami określającymi zasady i warunki prowadzenia szkolenia,
 - informacją lub danymi, o których mowa w art. 27 ust. 1 pkt 1 ww. ustawy,
 - dokumentami, o których mowa w art. 27 ust. 1 pkt 6 ww. ustawy,
 - o kwalifikacji osób prowadzących szkolenie;
- podmiotach prowadzących szkolenie osób ubiegających się o uzyskanie uprawnienia do kierowania tramwajem, w zakresie:
 - o spełniania przez podmiot prowadzący szkolenie osób ubiegających się o uzyskanie uprawnienia do kierowania tramwajem wymagań, o których mowa w art. 28 ust. 2 ustawy o kierujących pojazdami,
 - o zgodności prowadzonego kursu lub zajęć z:
 - przepisami określającymi zasady i warunki prowadzenia szkolenia,
 - informacją lub danymi, o których mowa w art. 27 ust. 2 pkt 1 ww. ustawy,
 - dokumentami, o których mowa w art. 27 ust. 2 pkt 5 ww. ustawy,
 - o kwalifikacji osób prowadzących szkolenie.

Wyniki kontroli zostały przekazane kierownikom kontrolowanych podmiotów, przedsiębiorcom prowadzącym ośrodki szkolenia kierowców, stacje kontroli pojazdów

oraz prowadzącym szkolenia osób ubiegających się o uzyskanie uprawnienia do kierowania tramwajem, dyrektorom komórek organizacyjnych Urzędu sprawującym nadzór nad kontrolowanymi podmiotami i monitorującym realizację wykorzystania środków publicznych przez organizacje pozarządowe, osoby prowadzące niepubliczne jednostki oświatowe oraz samodzielne publiczne zakłady opieki zdrowotnej.

Zestawienie ilości kontroli przeprowadzonych w latach 2015-2017 w podziale na kontrole planowe i o charakterze doraźnym

Rok	Kontrole planowe	Kontrole o charakterze doraźnym	Razem
2015	158	18	176
2016	256	16	272
2017	227	13	240

Wzrost ilości kontroli przeprowadzonych w 2016 i 2017 r. był spowodowany rozszerzeniem zakresu działania Wydziału Kontroli UMW o kontrole ośrodków szkolenia kierowców, stacji kontroli pojazdów i podmiotów prowadzących szkolenie osób ubiegających się o uzyskanie uprawnienia do kierowania tramwajem.

W celu wymiany informacji i doświadczeń oraz rozwiązania problemów interpretacyjnych dotyczących przepisów prawa zorganizowano dla przedstawicieli 12 największych miast w Polsce dwudniowe warsztaty pt. "Praktyczne aspekty kontroli przeprowadzanych w zakresie pobrania i wykorzystania dotacji oświatowych przekazywanych podmiotom spoza sektora finansów publicznych".

KONTROLE PRZEPROWADZONE PRZEZ ZEWNĘTRZNE PODMIOTY KONTROLNE

W 2017 r. w Książce kontroli - Rejestrze kontroli zewnętrznych prowadzonym w Urzędzie Miejskim Wrocławia zarejestrowano **63 kontrole**. Łączny czas trwania kontroli w 2017 r. wyniósł **1 644 dni**, co było skutkiem prowadzenia przez podmioty zewnętrzne równocześnie kilku kontroli.

Zestawienie ilości kontroli przeprowadzonych w 2017 r. przedstawiono w poniższej tabeli

Nazwa zewnętrznego podmiotu kontroli	Liczba kontroli prowadzonych przez podmiot	Długość trwania kontroli
Najwyższa Izba Kontroli	5	591*
Państwowa Inspekcja Pracy	4	75
Dolnośląski Urząd Wojewódzki	1	36*
Dolnośląski Inspektor Transportu Drogowego	1	5
Krajowe Biuro Wyborcze	1	1
Ministerstwo Obrony Narodowej	1	5
Narodowy Bank Polski	1	1
Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych	1	5
Rada Miejska Wrocławia	1	70
Centrum Unijnych Projektów Transportowych	2	69
Dolnośląska Instytucja Pośrednicząca	4	85
Dolnośląski Wojewódzki Urząd Pracy	2	5

Krajowa Administracja Skarbowa	1	1
Ministerstwo Finansów	2	19
Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej	1	3
Urząd Marszałkowski Województwa Dolnośląskiego	36	670
Regionalna Izba Obrachunkowa	0	3*
SUMA	63	1 644

* Uwzględnione zostały dni z kontroli, które rozpoczęły się w 2016 roku, a czynności kontrolne były kontynuowane w roku 2017, odpowiednio NIK - 150 dni, DUW - 31 dni, RIO - 3 dni.

Do końca 2017 r. czynności kontrolne z dwóch kontroli prowadzonych przez Najwyższą Izbę Kontroli nie zostały zakończone.

W okresie sprawozdawczym zewnętrzne podmioty kontrolne prowadziły kontrole, które swoim zakresem objęły w szczególności następujące obszary:

Najwyższa Izba Kontroli:

- zarządzanie zielenią miejską – w okresie od kwietnia do września 2017 r. przedmiotowym zakresem kontroli zostały objęte zagadnienia dotyczące:
 - o planowania, kształtowania i ochrony terenów zieleni przed presją zabudowy;
 - o urządzania, utrzymania, zagospodarowania, odnawiania (rewitalizacji) terenów zieleni, standardów zieleni;
 - o współpracy z mieszkańcami w zarządzaniu zielenią miejską, działalność edukacyjna i informacyjna.
- realizacja zadań gminy w zakresie zagospodarowania odpadów komunalnych – w okresie od września do listopada 2017 r. przedmiotowym zakresem kontroli zostały objęte zagadnienia dotyczące:
 - o osiągnięcia założonych poziomów recyklingu oraz ustalonych wartości wskaźnika poziomu składowania odpadów komunalnych ulegających biodegeneracji;
 - o rzetelności szacowania kosztów zagospodarowania odpadów i ustalania opłat oraz efektywność egzekwowania należności z tytułu opłat za gospodarowanie odpadami;
 - o szczelności wdrożonego systemu gospodarowania odpadami komunalnymi.
- dostępność przestrzeni publicznej dla osób starszych i niepełnosprawnych – w grudniu 2017 r. przedmiotowym zakresem kontroli zostały objęte zagadnienia dotyczące:
 - o rozpoznania potrzeb i oczekiwań osób starszych i niepełnosprawnych w odniesieniu do przestrzeni publicznej;
 - o strategii działań na rzecz stworzenia warunków do aktywnego i samodzielnego funkcjonowania osób starszych i niepełnosprawnych w przestrzeni publicznej.
- zapobieganie i leczenie depresji – w okresie od września do grudnia 2017 r. przedmiotowym zakresem kontroli zostały objęte zagadnienia dotyczące:
 - o opracowania rozwiązań dotyczących zapobiegania i leczenia depresji;
 - o realizacji programów obejmujących zagadnienia zapobiegania i leczenia depresji;
 - o planowanie i wykorzystanie środków publicznych na zapobieganie i leczenie depresji;
 - o współpraca organów administracji publicznej w zakresie zapobiegania i leczenia depresji.
- ochrona powietrza przed zanieczyszczeniami – w okresie od października do grudnia 2017 r. przedmiotowym zakresem kontroli zostały objęte zagadnienia dotyczące planowania i realizacji zadań na rzecz ochrony powietrza przed zanieczyszczeniami.

Państwowa Inspekcja Pracy:

- w czasie trwania czterech kontroli w całym roku sprawozdawczym przedmiotowym zakresem kontroli objęto zagadnienia związane z przestrzeganiem przepisów prawa pracy.

Dolnośląski Wojewódzki Inspektor Transportu Drogowego:

- w marcu 2017 r. kontrolą zostały objęte procedury związane z wydawaniem licencji, zezwoleń i zaświadczeń na wykonywanie krajowego transportu drogowego oraz procedury związane z kontrolami przedsiębiorców z zakresie spełniania wymogów będących podstawą do wydania powyższych dokumentów.

Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych:

- we wrześniu 2017 r. przedmiotowym zakresem kontroli zostały objęte zagadnienia związane z badaniem stanu faktycznego i prawnego wykorzystania w 2015 r. środków PFRON przekazanych według algorytmu na realizację zadań ustawowych.

Koordinowano 25 odpowiedzi, do udzielenia których niezbędne było pozyskanie danych ze wszystkich komórek organizacyjnych Urzędu oraz jednostek gminnych, w skład których wchodziły zestawienia tabelaryczne. Odpowiedzi udzielone zostały po przeprowadzeniu analizy zgromadzonych danych.

Prowadzono działania związane z koordynacją i udzielaniem odpowiedzi, w zakresie realizacji wniosków i zaleceń pokontrolnych, dotyczących zakończonych kontroli zewnętrznych. Kontynuowano współpracę z komórkami organizacyjnymi Urzędu oraz jednostkami organizacyjnymi Gminy Wrocław w zakresie udzielania odpowiedzi, w szczególności podczas kontroli prowadzonych przez Najwyższą Izbę Kontroli.

Udzielanie odpowiedzi na pytania kontrolujących oraz dotyczące bieżącej realizacji wniosków i zaleceń pokontrolnych, odbywało się z zachowaniem wyznaczonych terminów.

POZOSTAŁE ZADANIA

W zakresie pozostałych zadań Wydział Kontroli koordynował i monitorował terminowe udzielenie odpowiedzi w 42 sprawach związanych z postępowaniami, innymi niż kontrole wykonywane w Gminie Wrocław, prowadzonymi przez organy i instytucje, współpracując z komórkami organizacyjnymi Urzędu Miejskiego Wrocławia, jak i jednostkami organizacyjnymi Gminy Wrocław.

Koordinacja i monitoring obejmowały również 12 spraw dotyczących kontroli organizacji pozarządowych oraz niepublicznych jednostek oświatowych przeprowadzonych przez Urząd Kontroli Skarbowej we Wrocławiu i Dolnośląski Urząd Celno-Skarbowy we Wrocławiu, w zakresie dotacji udzielonych przez Gminę i Miasto Wrocław.

Ponadto przekazywano do komórek organizacyjnych Urzędu zbiorcze informacje o wynikach kontroli przeprowadzanych w podmiotach innych niż Gmina Wrocław, sporządzane przez zewnętrzne organy kontroli.

Koordinowano również procedurę przebiegu samooceny kontroli zarządczej oraz przygotowano zbiorczą informację o stanie kontroli zarządczej za 2016 r. dla Urzędu Miejskiego Wrocławia oraz Gminy Wrocław. Informacja zbiorcza została sporządzona z uwzględnieniem informacji z 275 jednostek organizacyjnych Gminy Wrocław oraz 25 komórek organizacyjnych Urzędu.

Samoocena została sporządzona także w oparciu o analizę materiałów z kontroli zewnętrznych i wewnętrznych wykonaną przez Wydział Kontroli na podstawie dokumentacji pokontrolnej.

Sporządzono 14 sprawozdań z zakresu zadań będących w obszarze kompetencji Wydziału, przygotowano 19 informacji poprzedzonych analizą wraz z dokumentacją w zakresie udzielania informacji publicznej oraz zamieszczono w Biuletynie Informacji Publicznej 244 pliki z dokumentacją przebiegu i efektów kontroli.

POWIATOWY URZĄD PRACY WE WROCŁAWIU

OGÓLNA SYTUACJA NA LOKALNYM RYNKU PRACY

Powiatowy Urząd Pracy we Wrocławiu obejmuje swoim działaniem Wrocław i Powiat Wrocławski. Według stanu na koniec 2017 r. w Urzędzie zarejestrowanych było 9 642 bezrobotnych: 8 227 z Wrocławia oraz 1 415 z Powiatu Wrocławskiego.

W porównaniu do 2016 r. liczba zarejestrowanych bezrobotnych zmniejszyła się o 2 411 osób (o 1 969 osób we Wrocławiu i o 442 osoby w Powiecie Wrocławskim).

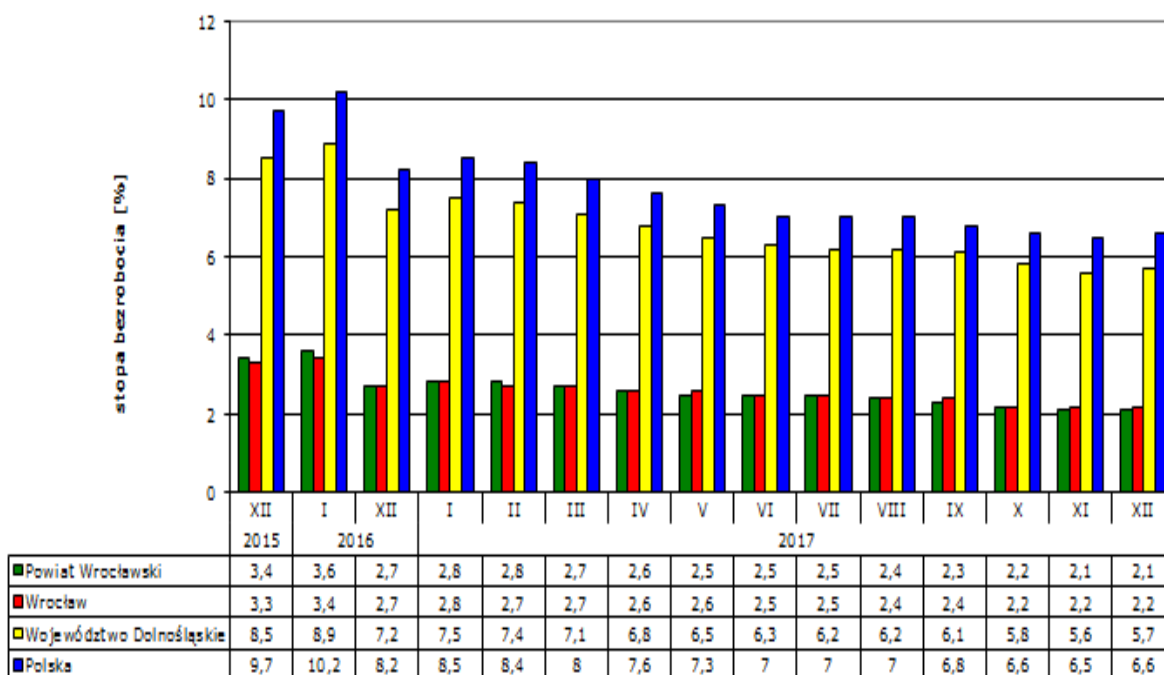
Prawo do zasiłku według stanu na dzień 31 grudnia 2017 r. posiadało 1 614 osób (16,7% zarejestrowanych bezrobotnych, 1 369 osób z Wrocławia i 245 osób z Powiatu Wrocławskiego).

STOPA BEZROBOCIA

Stopy bezrobocia na dzień 31 grudnia 2017 r. wynosiły 2,2% we Wrocławiu oraz 2,1% w Powiecie Wrocławskim i zmały w porównaniu do ubiegłego roku odpowiednio o 0,5% oraz 0,6%.

Zmiany wielkości stóp bezrobocia w poszczególnych miesiącach obrazuje poniższy wykres wraz z tabelą

POZIOM STOPY BEZROBOCIA

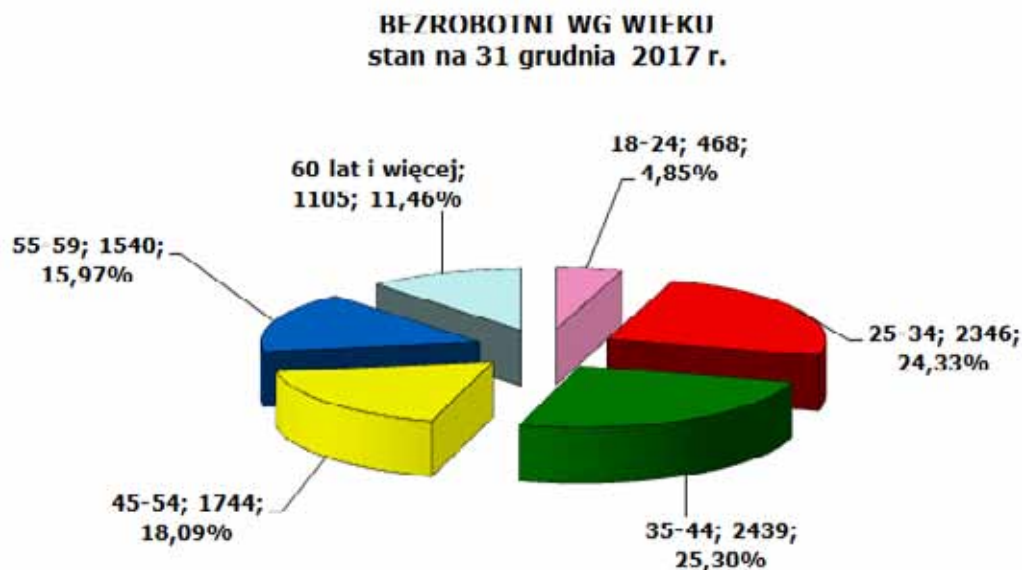
Po raz kolejny odnotowujemy bardzo niskie bezrobocie zarówno w mieście, jak i w powiecie. Jesteśmy jednym z dużych miast w Polsce, obok Poznania, Warszawy, Sopotu i Katowic z najniższą stopą bezrobocia w kraju.

Stopa bezrobocia na obszarze działania Urzędu nie przekraczała 150% przeciętnej stopy bezrobocia w kraju w dniu 30 czerwca 2016 r., w związku z czym w 2017 r. zasadniczo okres pobierania zasiłku dla bezrobotnych wynosił 6 miesięcy.

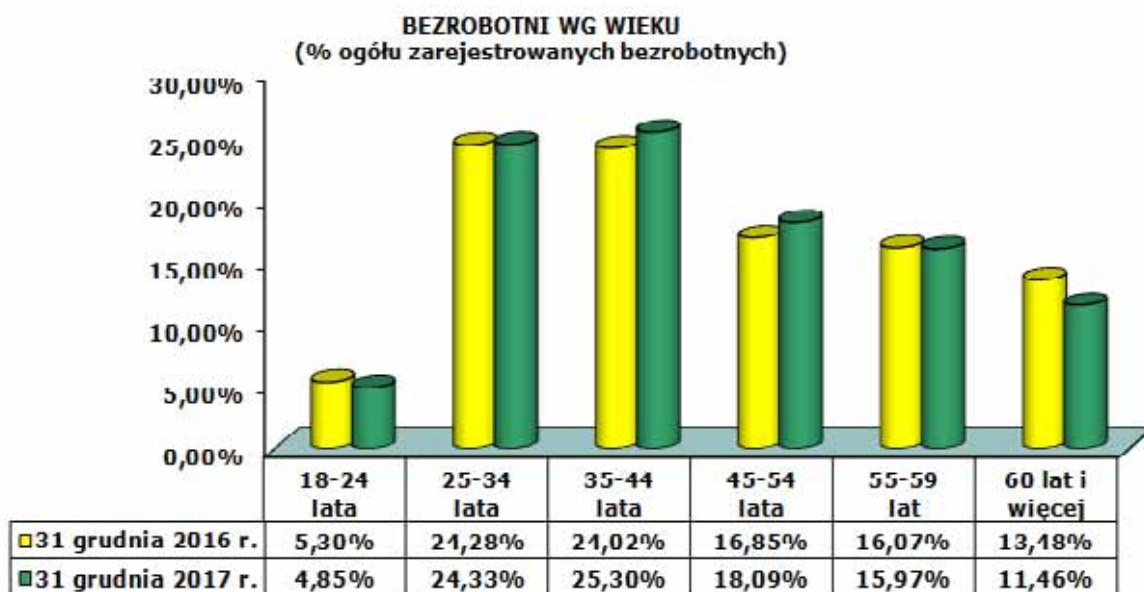
STRUKTURA BEZROBOCIA

Wiek bezrobotnych

Podział zarejestrowanych bezrobotnych według grup wiekowych

Zmiany w strukturze wiekowej zarejestrowanych osób w stosunku do 2016 r.

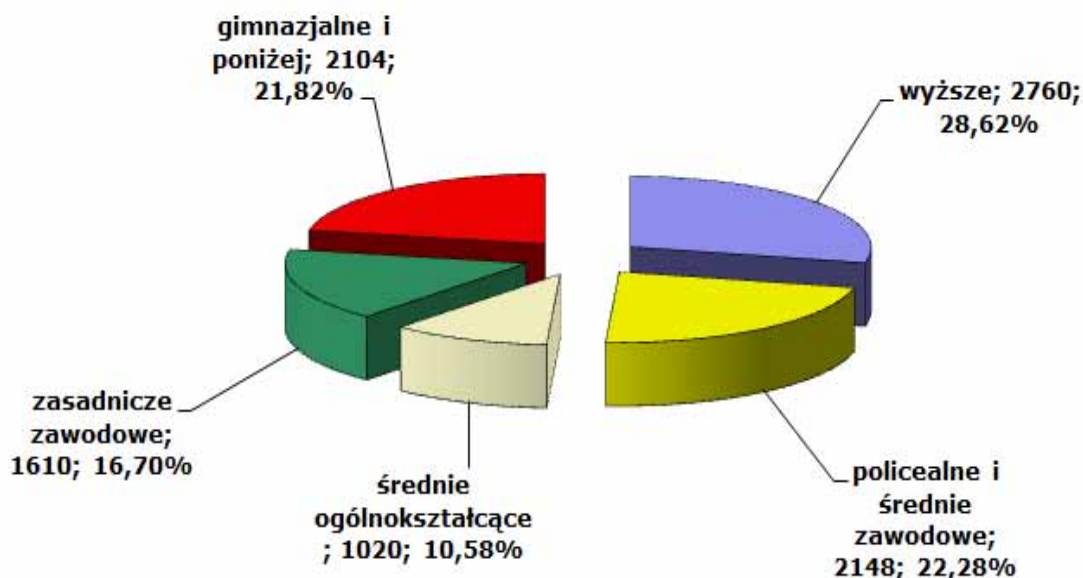

Wykształcenie

W 2017 r., podobnie jak w roku ubiegłym, najmniej liczną grupą byli bezrobotni z wykształceniem średnim ogólnokształcącym. Stanowili jedynie 10,58% ogółu zarejestrowanych bezrobotnych. Najliczniejsza natomiast była grupa z wykształceniem

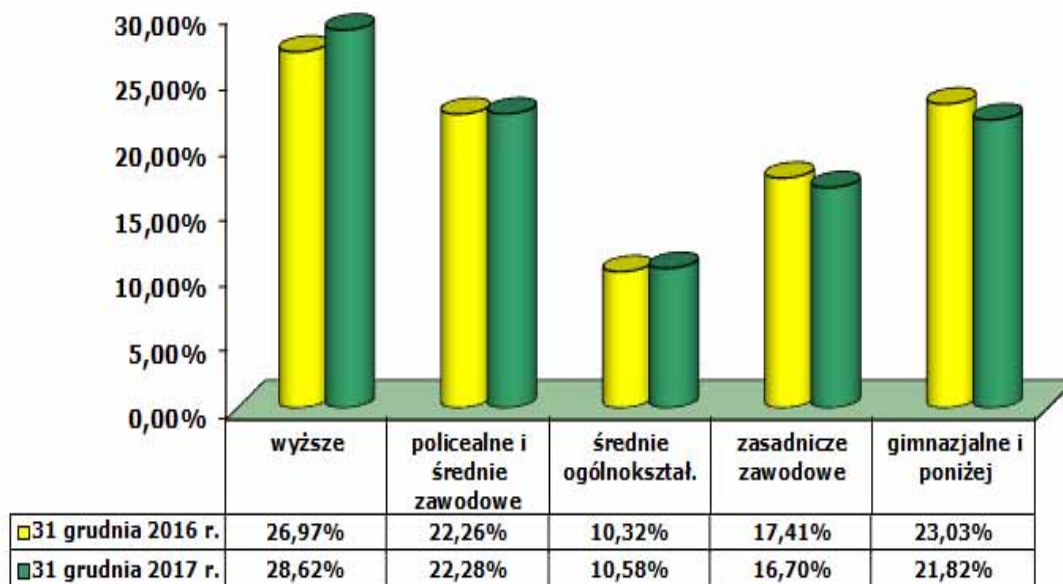
wyższym, która stanowiła 28,62% całej populacji bezrobotnych. Wzrost liczebny tej grupy systematycznie postępuje; w 2016 r. odsetek ten wynosił 26,97%.

BEZROBOTNI WG POZIOMU WYKSZTAŁCENIA stan na 31 grudnia 2017 r.

Szczegółowe zmiany w strukturze wykształcenia bezrobotnych w stosunku do 2016 r.

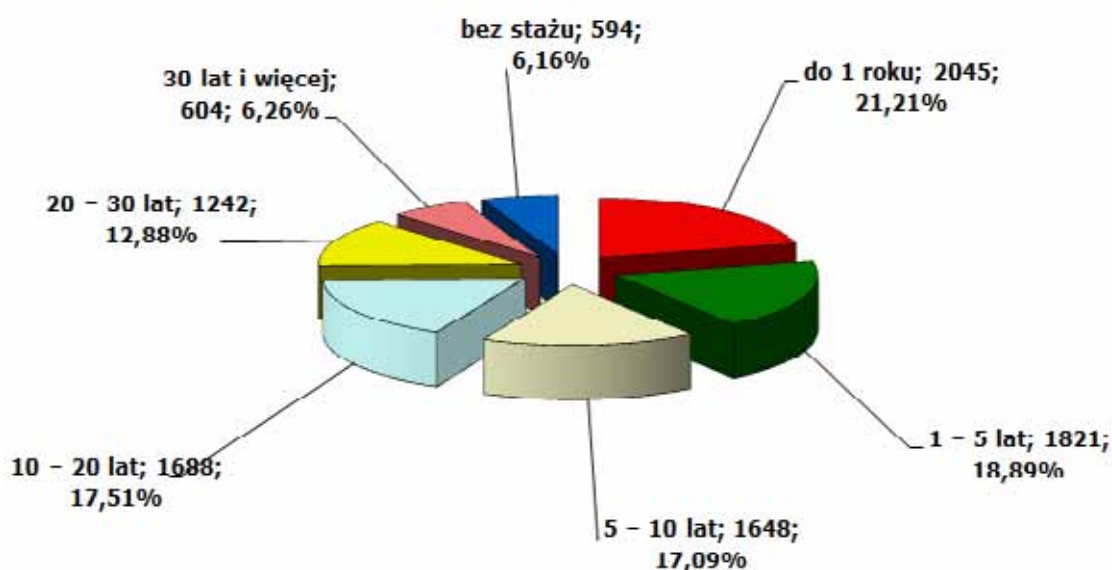
BEZROBOTNI WG WYKSZTAŁCENIA (% ogółu zarejestrowanych bezrobotnych)

Staż pracy

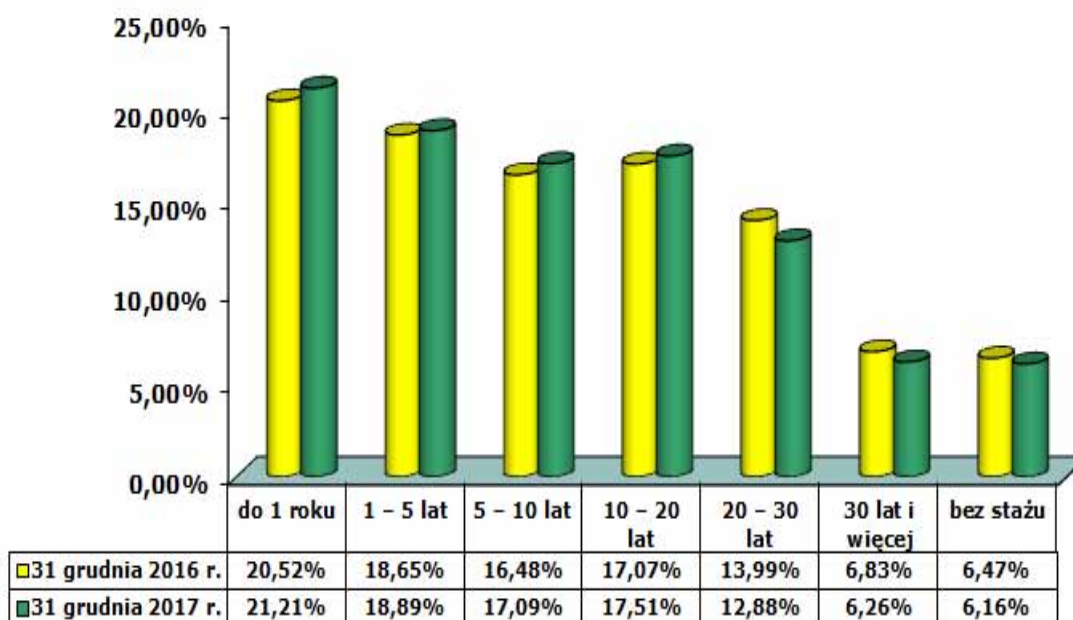
W strukturze osób bezrobotnych według stażu pracy niezmiennie największy odsetek stanowiły osoby ze stażem pracy do 1 roku, a w następnej kolejności osoby ze stażem od 1 do 5 lat.

BEZROBOTNI WG STAŻU PRACY
stan na 31 grudnia 2017 r.

Zmiany w strukturze bezrobotnych według stażu pracy w stosunku do 2016 r.

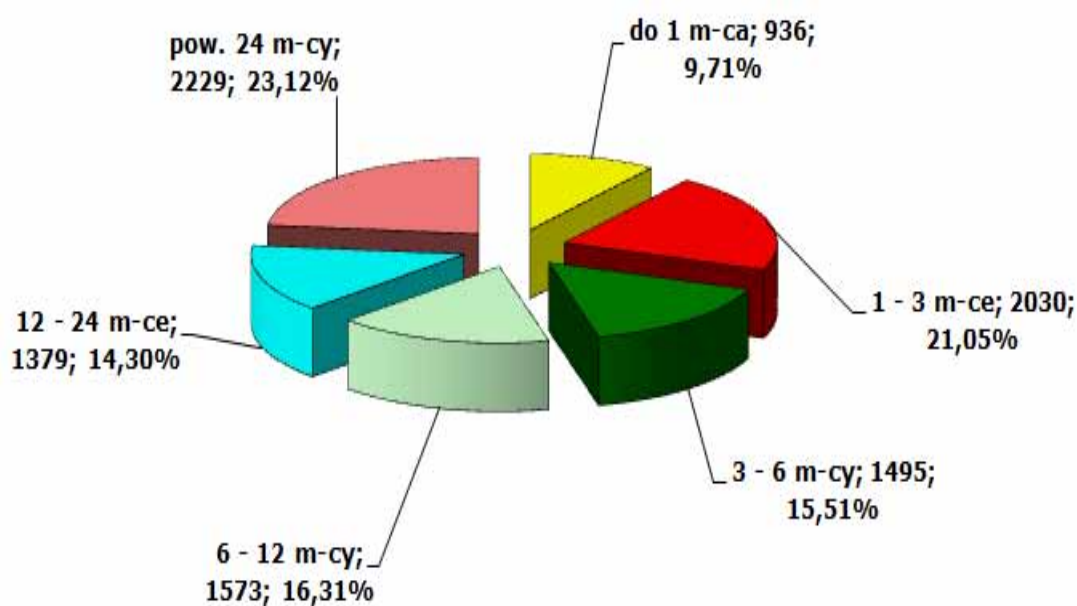
BEZROBOTNI WG STAŻU PRACY
(% ogółu zarejestrowanych bezrobotnych)

Czas pozostawania bez pracy

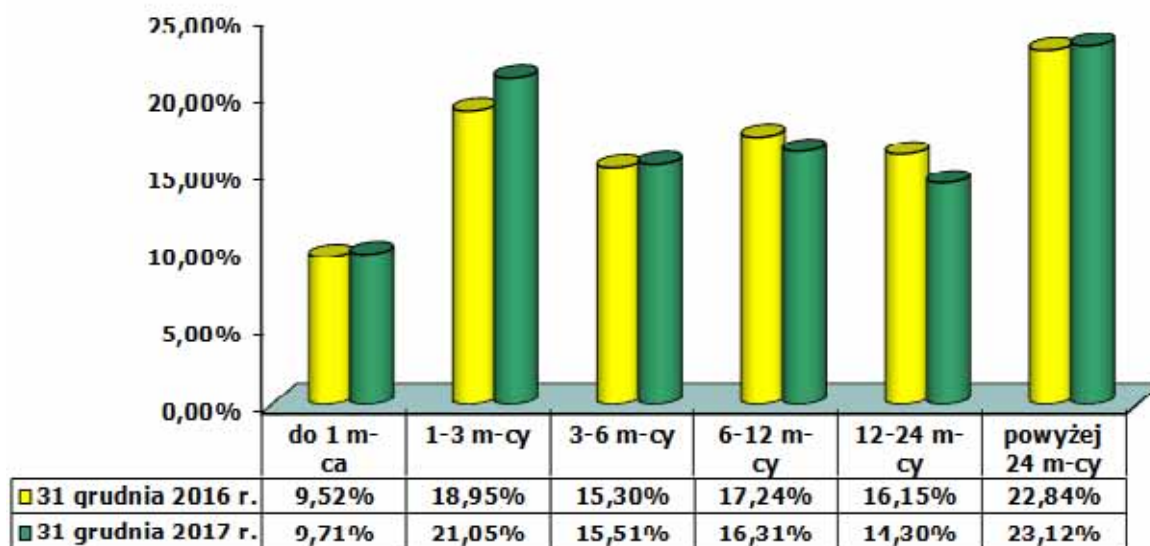
Podział zarejestrowanych bezrobotnych według czasu pozostawania bez pracy. Największą grupę stanowią bezrobotni pozostający w rejestrach powyżej 24 miesięcy.

BEZROBOTNI WG CZASU POZOSTAWANIA BEZ PRACY
stan na 31 grudnia 2017 r.

Zmiany w strukturze w stosunku do 2016 r.

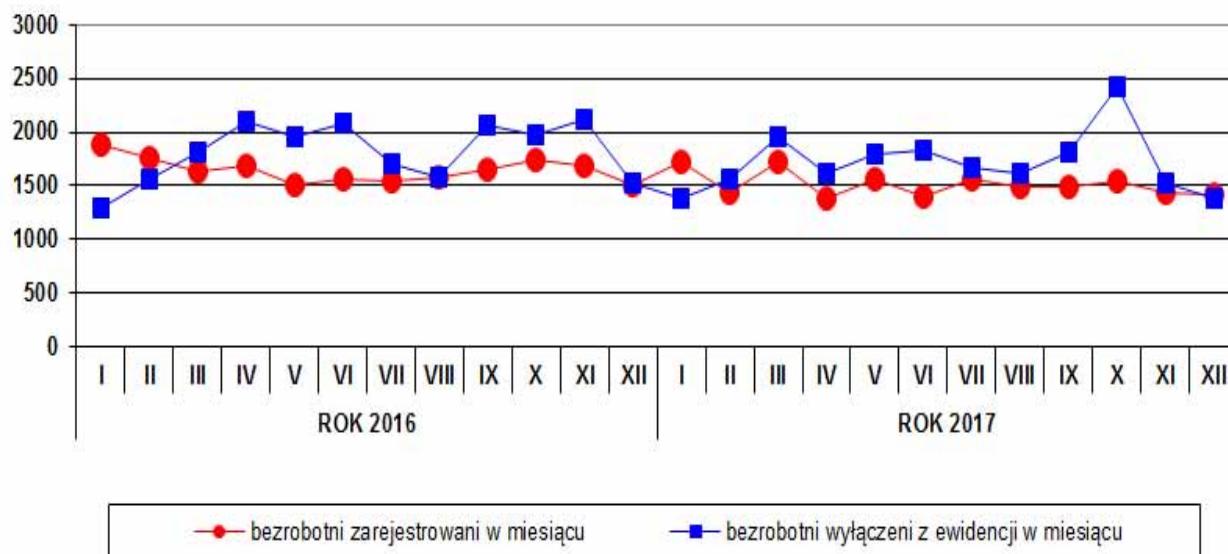
BEZROBOTNI WG CZASU POZOSTAWANIA BEZ PRACY
(% ogółu zarejestrowanych bezrobotnych)

Fluktuacja bezrobotnych

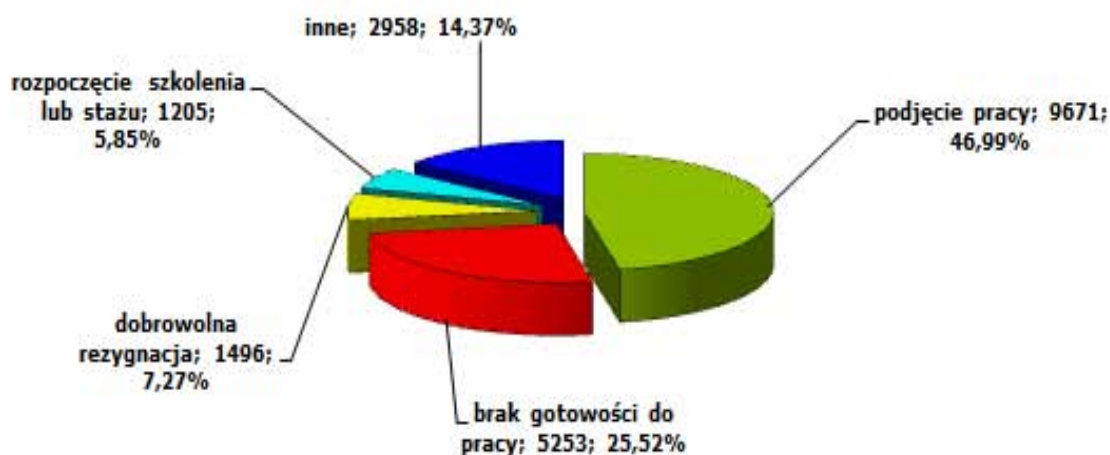
W 2017 r. zarejestrowało się **18 172** osób bezrobotnych, natomiast wyrejestrowało się **20 583**.

NAPŁYW I ODPIY W Z REJESTRU BEZROBOTNYCH

Podobnie jak w zeszłym roku najczęstszą przyczyną wyrejestrowania osób bezrobotnych było podjęcie pracy (46,99% wszystkich wyłączeń)

WYŁĄCZENI Z EWIDENCJI BEZROBOTNYCH WG PRZYCZYN W ROKU 2017

USŁUGI I INSTRUMENTY RYNKU PRACY

Pośrednictwo pracy

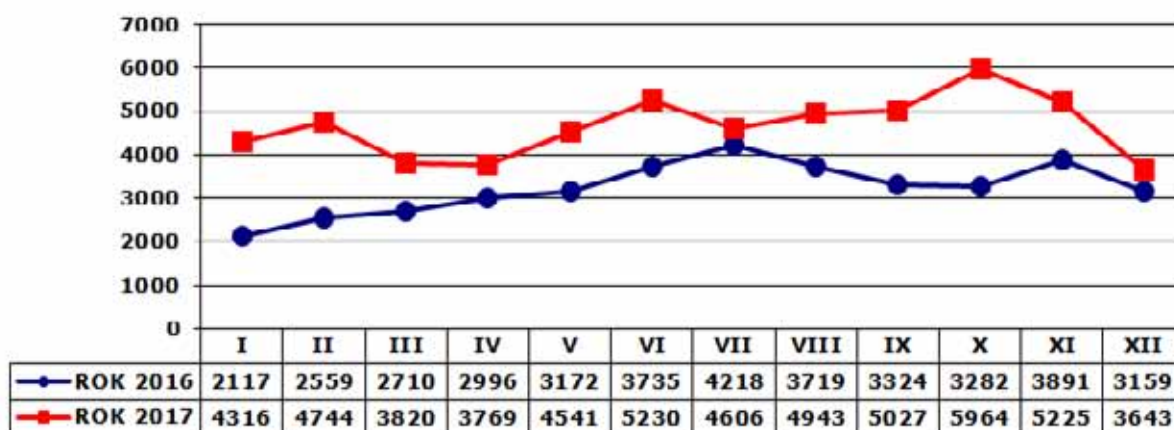
W 2017 r. Urząd posiadał **55 940** ofert pracy i aktywizacji zawodowej, w tym **2 516** dla osób niepełnosprawnych. Oferty niesubsydiowanego zatrudnienia stanowiły 96,15% (**53 787** ofert), natomiast pozostałych **2 153** ofert obejmowało: **1 478** miejsca aktywizacji zawodowej (staże i prace społecznie użyteczne) oraz **675** ofert na subsydiowane miejsca pracy. Najwięcej ofert dotyczyło zawodów niewymagających wysokich kwalifikacji:

- Pakowacz ręczny - 3 369 ofert;
- Pomocniczy robotnik budowlany - 2 815 ofert;

- Pozostali robotnicy wykonujący prace proste w przemyśle - 2 472 oferty;
- Magazynier - 2 181 ofert;
- Pozostali pracownicy zajmujący się sprzątnięciem - 1 269 ofert;
- Murarz - 1 266 ofert;
- Pomoc kuchenna - 1 174 oferty;
- Pozostali magazynierzy i pokrewni - 969 ofert;
- Pozostali pracownicy wykonujący prace proste - 919 ofert;
- Pracownik przygotowujący posiłki typu fast food - 913 ofert.

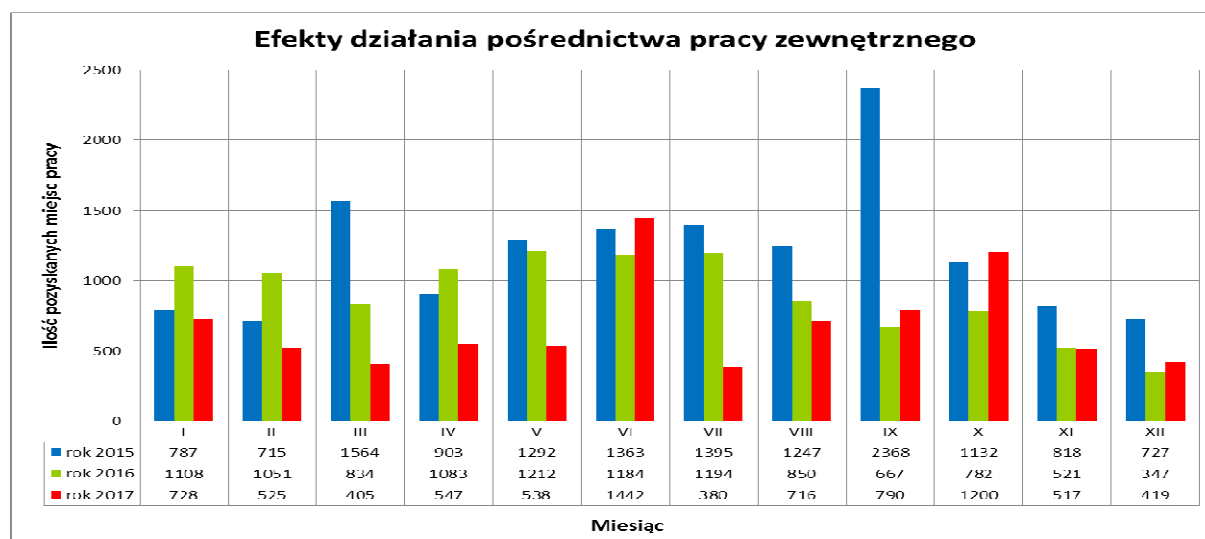
Napływ ofert pracy w porównaniu do 2016 r.

**OFERTY WOLNYCH MIEJSC PRACY
NAPŁYW W MIESIĄCU**

W 2017 r. pośrednicy pracy pełniący funkcję doradcy klienta instytucjonalnego nawiązali kontakt z **366 nowymi pracodawcami**. W wyniku kontaktów bezpośrednich, telefonicznych i drogą elektroniczną **pozyskali oni 8 207 miejsc pracy**. Ponadto w celu promocji i pozyskania miejsc odbywania stażu, pośrednicy skontaktowali się z około **10 000** pracodawców, co zaowocowało złożeniem wniosków stażowych przez **220** firm na **522** miejsca stażowe.

Pozyskanie ofert na przestrzeni roku, w porównaniu do lat ubiegłych

Rok	2015	2016	2017
Suma:	14 311	10 833	8207

Pośrednicy pracy pełniący funkcję klienta indywidualnego odnotowali **88 675** wizyt osób bezrobotnych i poszukujących pracy, w efekcie których wydano **28 401** skierowań do pracodawców.

W ramach sieci EURES pośrednicy dysponowali **3 244** miejscami pracy za granicą; asystent EURES udzielił pomocy **3 153** osobom zainteresowanym miejscami pracy zgłoszonymi przez pracodawców z Europejskiego Obszaru Gospodarczego.

Pośrednicy pracy skierowali **1 337** osób do doradców zawodowych w celu udzielenia porad ułatwiających wybór zawodu, zmianę kwalifikacji, podjęcie zatrudnienia lub skierowania na specjalistyczne badania lekarskie umożliwiające wydanie opinii o przydatności zawodowej do pracy i opracowanie na tej podstawie Indywidualnego Planu Działania. W wyniku otrzymanych od pośredników pracy skierowań **1 011** osób skorzystało z propozycji odbycia stażu u pracodawcy.

Poradnictwo zawodowe

Poradnictwem zawodowym objęto łącznie **4 450** osób w ramach 7 648 wizyt indywidualnych oraz 79 osób w ramach 16 porad grupowych.

Doradcy zawodowi przeprowadzili również szkolenie z zakresu umiejętności poszukiwania pracy, w którym wzięło udział 12 osób.

We współpracy z Ośrodkiem Aktywizacji Zawodowej podlegającym Ministerstwu Obrony Narodowej przeprowadzono grupowe spotkanie informacyjne dla 30 żołnierzy przechodzących do rezerwy.

W ramach pomocy osobom zwalnianym grupowo z przyczyn niedotyczących pracowników zorganizowano i przeprowadzono 3 grupowe spotkania informacyjne, w których wzięły udział łącznie 24 osoby.

Przygotowano i przeprowadzono również 15 grupowych spotkań informacyjnych dla młodzieży, w których wzięło udział łącznie 251 uczniów.

ROZWÓJ ZAWODOWY

Szkolenia

W 2017 r. na szkolenia skierowano łącznie 194 osoby (z tego 164 mieszkańców Wrocławia i 30 Powiatu Wrocławskiego). W ciągu roku szkolenia ukończyło 200 osób (166 z Wrocławia, 34 z Powiatu Wrocławskiego).

W związku z potrzebą kompleksowego przygotowania klientów do realnych wymagań pracodawców zorganizowano cieszące się dużym powodzeniem szkolenia powiązane z praktykami u pracodawców. Z 7 szkoleń zorganizowanych w 2017 r., 2 były wzbogacone o praktykę u pracodawcy, m. in.:

- Obsługa obrabiarek sterowanych numerycznie + 4-tygodniowa praktyka u pracodawcy w pełnym wymiarze czasu pracy,
- Pracownik magazynu + uzyskanie uprawnień kierowcy wózków jezdniowych + 3 tygodniowa praktyka u pracodawcy (w pełnym wymiarze czasu pracy).

Praktyki trwały od 120 do 160 godzin. Był to czas przeznaczony na zapoznanie się z zadaniami wykonywanymi bezpośrednio na stanowiskach pracy i na praktyczne wykorzystanie zdobytej na kursie wiedzy. Z uwagi na trafność doboru, potwierdzoną wysokim odsetkiem osób zatrudnionych po szkoleniu Urząd będzie nadal współpracował z pracodawcami oferującymi praktyki.

W 2017 r. najczęściej składanymi wnioskami o skierowanie na wskazane przez bezrobotnych szkolenia były: prawo jazdy kat. C, E/C oraz kształcenie programistów z zakresu Java, Front-end, egzaminy ISTQB. Urząd sfinansował 44 szkolenia wskazane przez bezrobotnych dla 96 osób, między innymi:

- Opiekun w żłobku;
- Prawo jazdy kat. C + przewóz rzeczy, kat. C/E + przewóz rzeczy, kat. D + przewóz osób;
- Coaching;

- Programista Java, Android, Front-end;
- Grafika komputerowa.

W ramach aktywizacji zawodowej osób uprawnionych, Urząd ma możliwość finansowania kosztów egzaminów umożliwiających uzyskanie certyfikatów lub tytułów zawodowych oraz kosztów uzyskania licencji niezbędnych do wykonywania zawodu.

W 2017 r. najczęściej wnioskowano o sfinansowanie egzaminów na uzyskanie prawa jazdy kat. C, kat. C/E, kat. D, B/E. Sfinansowano również egzamin adwokacki. Łącznie sfinansowano egzaminy 65 osobom (47 z Wrocławia, 18 z Powiatu Wrocławskiego).

Z ustawowej możliwości sfinansowania kosztów studiów podyplomowych w 2017 r. skorzystało 8 osób (6 mieszkańców Wrocławia; 2 Powiatu Wrocławskiego), w zakresie:

- Edukacji wczesnoszkolnej i przedszkolnej;
- BHP;
- Logopedii i logopedii klinicznej;
- Coachingu;
- Wnętrz i designu.

W 2017 r. 1 osoba bezrobotna do 30. roku życia skorzystała ze wsparcia w ramach bonu szkoleniowego.

Krajowy Fundusz Szkoleniowy

W 2017 r. finansowano koszty kształcenia ustawicznego pracowników i pracodawców z wyodrębnionego z Funduszu Pracy Krajowego Funduszu Szkoleniowego. Zainteresowanie kształceniem ustawicznym było ogromne.

Pracodawcy wnioskowali o sfinansowanie szkoleń, egzaminów, opłacenie kosztów studiów podyplomowych dla 4 906 osób, wpłynęło łącznie 494 wniosków.

Urząd zawarł 246 umów, ostatecznie w 2017 r. zrealizowano 227 umów. **Kwota wydatków KFS w 2017 r. wyniosła 2 392 951,46 zł.**

	Liczba	Kwota w zł
Wnioski nieuzupełnione w terminie	55	1 443 789,20
Rezygnacja pracodawców	69	392 566,80
Wnioski rozpatrzone negatywnie oraz pozostawione bez rozpatrzenia z przyczyn formalnych	141	5 009 582,47
Pozytywnie rozpatrzone wnioski	246	2 735 670,64
Zrealizowane umowy z uwzględnieniem zwrotu części środków	227	2 392 141,60
Wydatkowana kwota KFS w 2017		2 392 951,46

Staże

Organizowanie stażu w miejscu pracy jest najpopularniejszą formą wsparcia osób bezrobotnych od wielu lat. Celem stażu jest przygotowanie bezrobotnego do pracy poprzez wykonywanie zadań na stanowisku pracy.

W 2017 r. pracodawcy złożyli **979 wniosków** o organizację stażu, zawarto **808 umów**.

Ponad 89% wniosków o organizację stażu złożyli pracodawcy z Wrocławia, pozostałe pochodziły od pracodawców z Powiatu Wrocławskiego.

	Liczba złożonych wniosków	%
Miasto Wrocław	876	89,48
Powiat Wrocławski	103	10,52
Razem:	979	100

Stażami objęto **1 011** osób, z tego **881** osób z Wrocławia i **130** osób z Powiatu Wrocławskiego.

Oprócz staży finansowanych ze środków Funduszu Pracy, staże były organizowane w ramach środków Europejskiego Funduszu Społecznego: PO WER dla osób do 30. roku życia i RPO dla osób powyżej 30. roku życia.

	Umowy zawarte ze środków PO WER	Umowy zawarte ze środków RPO	Umowy zawarte ze środków Funduszu Pracy
Miasto Wrocław	480	189	62
Powiat Wrocławski	38	36	3
Razem:	518	225	65

Odsetek osób zatrudnionych po zakończeniu stażu, tzw. efektywność, za 2017 r. wyniosła, według stanu na 31 grudnia 2017 r., dla staży sfinansowanych ze środków PO WER 90,05%, ze środków RPO WD 67,88%, a dla staży finansowanych ze środków Funduszu Pracy 59,7%.

Ponadto bezrobotni do 30. roku życia mogą korzystać z formy wsparcia jaką jest bon stażowy. W 2017 roku zawarto 9 umów o organizację staży w ramach bonu stażowego w wyniku których staż otrzymało 9 osób (8 osób z Wrocławia, 1 osoba z Powiatu Wrocławskiego). Efektywność zatrudnieniowa bonu wyniosła 100%.

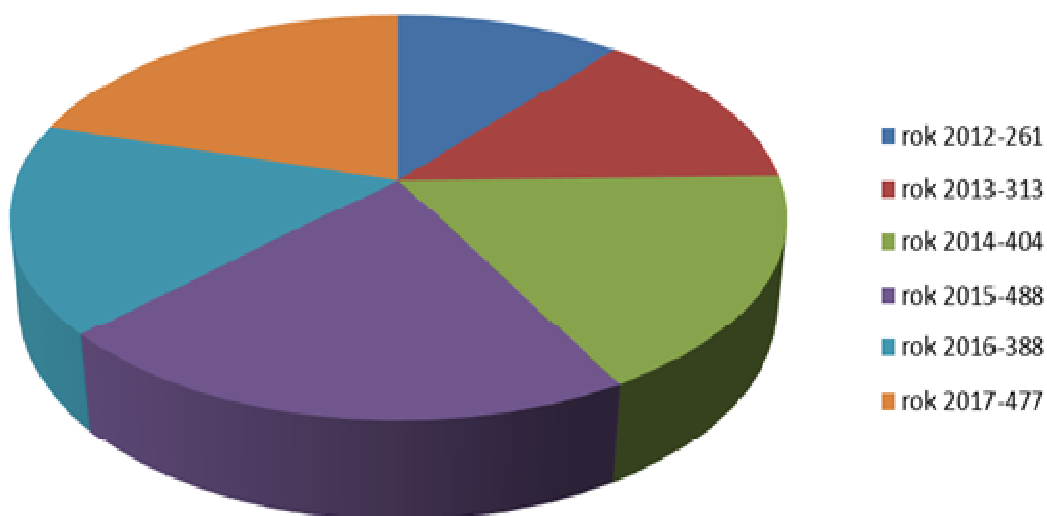
Strukturę wydatków na szkolenia, KFS i staże przedstawiono w tabeli i wykresie w kolejnym punkcie sprawozdania.

Instrumenty rynku pracy

Instrumentami rynku pracy (do których zaliczamy między innymi prace interwencyjne, refundację kosztów wyposażenia lub doposażenia miejsca pracy, dofinansowanie działalności gospodarczej, prace społecznie użyteczne, roboty publiczne, jednorazową refundację składek na ubezpieczenie społeczne, zatrudnienie wspierane, dofinansowanie wynagrodzenia dla osób powyżej 50. roku życia, bon zatrudnieniowy, refundację dla osób do 30. roku życia) objęto 2 042 osoby, w tym udzielono dofinansowania na rozpoczęcie własnej działalności gospodarczej 477 osobom bezrobotnym, tj. o ponad 18 % więcej niż w 2016 r.

W 2017 r. pomoc była skierowana przede wszystkim do osób długotrwale bezrobotnych, niepełnosprawnych, powyżej 50. roku oraz osób do 30. roku życia. Wybrane programy aktywizacji skutecznie przyczyniły się do powrotu na rynek pracy bezrobotnych oraz zmniejszenia liczby osób pozostających bez pracy na terenie działania Urzędu, co potwierdzają wskaźniki efektywności zatrudnienia osób bezrobotnych po zakończeniu realizacji programów.

liczba zawartych umów o dofinansowanie działalności gospodarczej

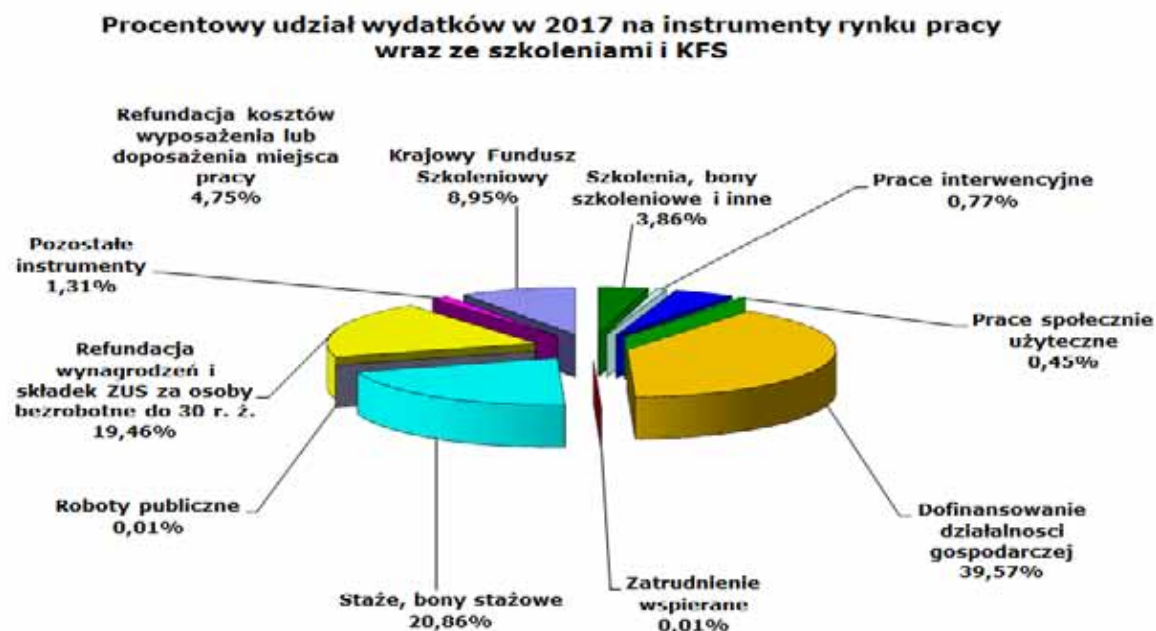
Należy zaznaczyć, że od 2016 r. Urząd przejął dodatkowe zadania w zakresie rehabilitacji zawodowej osób niepełnosprawnych ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych dla miasta Wrocławia. **W 2017 r. łącznie zostało wydatkowanych 312 530 zł.**

Państwowy Fundusz Rehabilitacji Zawodowej					
Nazwa zadania	Ilość złożonych wniosków	Ilość zawartych umów	Ilość umów monitorowanych z lat ubiegłych	Ilość osób za które wypłacono środki	Wydatki w tys. zł
Refundacja kosztów zatrudniania pracowników pomagających pracownikowi niepełnosprawnemu	4	2	0	32	13,56
Refundacja kosztów wyposażenia lub doposażenia miejsca pracy dla osoby niepełnosprawnej	7	4	29	3	157,61
Dotacje dla osoby niepełnosprawnej	7	3	31	3	141,36

Niektóre z działań w ujęciu liczbowym

Instrumenty rynku pracy oraz szkolenia, KFS i inne	Ilość złożonych wniosków	Ilość zawartych umów	Ilość umów monitorowanych z lat ubiegłych	Ilość osób objętych instrumentem	Ilość osób skierowanych	Wydatki w tys. zł
Prace interwencyjne	133	63	101	145	70	205,53
Refundacja kosztów wyposażenia lub doposażenia miejsca pracy	101	61	194	215	100	1 269,33
Dofinansowanie działalności gospodarczej	681	477	335	812	477	10 580,88
Prace społecznie użyteczne	2	3	3	102	102	121,16
Program Aktywizacja i Integracja	x	1	1	30	30	7,92
Roboty publiczne	1	1	0	1	1	2,28
Zatrudnienie wspierane	1	0	1	1	1	1,35
Dofinansowanie wynagrodzenia dla osób powyżej 50 r.ż.	51	31	89	104	30	149,71
Bon zatrudnieniowy	12	9	49	22	3	79,78
Bon zasiedleniowy	34	23	35	31	25	113,90
Refundacja składek na ubezpieczenia społeczne dla spółdzielni socjalnej	1	0	1	0	0	0
Refundacja wynagrodzeń i składek ZUS za osoby bezrobotne do 30 r.ż.	252	221	222	579	312	5 204,47
Szkolenia, bon szkoleniowy i inne	405	167	38	278	240	1 032,71
Staż, bony stażowe	979	808	34	1054	1011	5 579, 04
Krajowy Fundusz Szkoleniowy	494	227	18	837	674	2 392,95

Struktura wydatków na instrumenty rynku pracy wraz ze szkoleniami, stażami i KFS

Projekty rynku pracy

W 2017 r. Powiatowy Urząd Pracy we Wrocławiu, w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego (RPO WD) Województwa Dolnośląskiego 2014-2020, zrealizował projekt „**Aktywizacja osób bezrobotnych powyżej 30. roku życia w Powiecie Wrocławskim oraz powiecie m. Wrocław**” współfinansowany z Unii Europejskiej

w ramach środków Europejskiego Funduszu Społecznego. Budżet projektu wyniósł **4 673 770,00 zł**. W ramach projektu objęto wsparciem 468 osób bezrobotnych, w tym 360 kobiet. Uczestnikami projektu były osoby bezrobotne w większości znajdujące się w szczególnej sytuacji na rynku pracy, w tym osoby:

- powyżej 50 roku życia – 105 osób (w tym 68 kobiet);
- niepełnosprawne – 24 osoby (w tym 13 kobiet);
- długotrwale bezrobotne – 225 osób (w tym 163 kobiety);
- o niskich kwalifikacjach – 182 osoby (w tym 110 kobiet);
- z obszarów DEGURBA 3 – 55 osób (w tym 43 kobiety);
- z obszarów objętych rewitalizacją – 38 osób (w tym 32 kobiety).

Część osób kwalifikowało się do więcej niż jednej kategorii.

W ramach projektu objęto uczestników następującymi instrumentami i usługami rynku pracy:

- pośrednictwo pracy i poradnictwo zawodowe – wszyscy uczestnicy projektu (468 osób, w tym 360 kobiet);
- staże – 331 osób, w tym 282 kobiety;
- jednorazowe środki na podjęcie działalności gospodarczej – 131 osób, w tym 78 kobiet;
- Szkolenia – 6 osób.

Efektywność zatrudnieniowa we wspomnianym projekcie na dzień 31 grudnia 2017 roku zgodnie z obowiązującą metodologią MRPiPS wyniosła **77,9 %**.

W 2017 r. Urząd Pracy zrealizował także w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój (PO WER) projekt „**Aktywizacja osób młodych pozostających bez pracy w Powiecie Wrocławskim (III) oraz powiecie m. Wrocław (III)**” współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego, który kontynuowany będzie również w 2018 r. Budżet projektu w 2017 r. wyniósł **5 967 141,00 zł**. W ramach projektu wsparcie uzyskały **682** młode osoby, w tym 436 kobiet – tzw. młodzież NEET (młodzież nieuczącą się, niepracującą i niekształcąca się, która nie ukończyła 30. roku życia), w tym osoby:

- niepełnosprawne – 15 osób (w tym 8 kobiet);
- długotrwale bezrobotne – 160 osób (w tym 96 kobiet);
- z niskimi kwalifikacjami – 260 osób (w tym 147 kobiet);
- z terenów wiejskich – 79 osób (w tym 53 kobiety);
- niezaliczone do ww. kategorii – 300 osób (w tym 205 kobiet).

Część osób kwalifikowało się do więcej niż jednej kategorii.

Instrumenty i usługi rynku pracy, którymi objęto uczestników projektu w ramach proponowanego wsparcia aktywizacyjnego:

- Indywidualny Plan Działania – wszyscy uczestnicy projektu (682 osoby, w tym 436 kobiet);
- staże – 514 osób (w tym 362 kobiety);
- jednorazowe środki na podjęcie działalności gospodarczej – 154 osoby (w tym 64 kobiety).
- bony na zasiedlenie – 11 osób (w tym 10 kobiet).

Wszyscy uczestnicy zostali objęci wsparciem w postaci pośrednictwa pracy lub poradnictwa zawodowego.

Realizacja projektu obejmuje okres 2017-2018. Efektywność zatrudnieniowa na dzień 31 grudnia 2017 roku zgodnie z obowiązującą metodologią MRPiPS wyniosła **94,52%**.

Projekt jest kontynuowany w 2018 r.

POZOSTAŁE DZIAŁANIA

Targi Pracy

W dniu **2 czerwca 2017 r.** Centrum Aktywizacji Zawodowej Powiatowego Urzędu Pracy we Wrocławiu we współpracy z Zachodnią Izbą Gospodarczą zorganizowało Targi Pracy,

których oferta skierowana była przede wszystkim do osób bezrobotnych i poszukujących pracy zarejestrowanych w tutejszym Urzędzie, a także do wszystkich zainteresowanych znalezieniem bądź zmianą pracy. Zaprezentowano ofertę dla osób w każdym wieku, o różnym poziomie wykształcenia i doświadczenia zawodowego.

Celem Targów Pracy było umożliwienie bezpośredniego kontaktu pracodawców z poszukującymi zatrudnienia oraz promowanie aktywnej postawy na rynku pracy.

Podczas Targów, odbywających się na dziedzińcu budynku CAZ przy ul. Glinianej 20-22, swoją ofertę zaprezentowało wielu cenionych pracodawców, wśród wystawców znaleźli się: Jeronimo Martins, Nestle, Work Service, Pepco, Job Impulse, Leasing Team, Trenkwalder, Louvre Hotels, Firma Usługowo-Handlowa Bea Piotr Borowy, Carrefour, Aircom Automotive, Adecco Bielany Wrocławskie, Adecco, Iglotex, Domoterm, Manpower, Randstad, EBS, Claudie Design, UPC, GI Group, Clar System, Rawplug, Poczta Polska, Euro-net, Kapsch i Krajowy Rejestr Długów. Osoby odwiedzające Targi mogły skorzystać z dodatkowej oferty, w tym porad doradców zawodowych, konsultacji ekspertów Zakładu Ubezpieczeń Społecznych oraz pracowników Urzędu, zajmujących się realizacją programu staży zawodowych.

Osobom bezrobotnym wydano 1 098 skierowań. Około 3 500 osób zostało poinformowanych o targach pracy drogą elektroniczną i telefoniczną. Na targi pracy zgłosiło się 809 osób, które otrzymały skierowania i miały obowiązek złożenia podpisu na liście obecności w recepcji targów pracy; nie zgłosiło się 289 osób. W targach wzięło udział około 1 500 osób.

Współpraca z samorządami gospodarczymi

Powiatowy Urząd Pracy we Wrocławiu, w ramach współpracy z samorządami gospodarczymi z terenu Wrocławia i Powiatu Wrocławskiego, podejmował wspólne działania na rzecz promocji zatrudnienia i aktywizacji zawodowej osób bezrobotnych, w celu podkreślenia wagi rozwoju przedsiębiorczości.

Zorganizowano spotkanie z przedstawicielami samorządów gospodarczych działających na terenie Wrocławia i Powiatu Wrocławskiego, które odbyło się **3 lutego 2017 r.** w siedzibie Urzędu. Program spotkania obejmował m.in. prezentację oferty Urzędu dla pracodawców i przedsiębiorców na 2017 r.

W dniu **9 lutego 2017 r.** miało miejsce spotkanie z przedstawicielami Stowarzyszenia Przedsiębiorców Ziemi Kobierzyckiej w Bielanych Wrocławskich w siedzibie Stowarzyszenia, podczas którego zaprezentowano ofertę w zakresie programu stażu. Pracownicy Działu Rozwoju Zawodowego bezpośrednio kontaktowali się z przedstawicielami urzędów gmin w powiecie wrocławskim w celu prezentacji programu stażowego, dostarczenia plakatów, ulotek dot. staży w celu rozpowszechnienia ich na terenie urzędów gmin oraz na ich stronach internetowych.

W 2017 r. Urząd we Wrocławiu szczególnie intensywnie współpracował z Dolnośląską Izbą Gospodarczą (udział w śniadaniu biznesowym 21 marca 2017 r. w siedzibie Izby – informacja na temat oferty Urzędu) oraz Zachodnią Izbą Gospodarczą (organizacja Targów Pracy 2 czerwca 2017 r.).

Kontynuowano współpracę ze wszystkimi samorządami gospodarczymi, z którymi w 2014 r. podpisano porozumienia tworzące instytucję Partnerstwa Lokalnego na rzecz rynku pracy, w szczególności w zakresie upowszechnienia wśród pracodawców informacji o ofercie Urzędu, prowadzonych naborach wniosków i innych istotnych działaniach, związanych z realizacją projektów w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój 2014-2020, Regionalnego Programu Województwa Dolnośląskiego 2014 -2020 oraz zadań Powiatowego Urzędu Pracy we Wrocławiu finansowanych z Funduszu Pracy, w tym w ramach Krajowego Funduszu Szkoleniowego.

Współpraca z pozostałymi partnerami zewnętrznymi

W roku 2017 r. Urząd współpracował m. in. z następującymi partnerami zewnętrznymi: z Agencją Rozwoju Aglomeracji Wrocławskiej (udział w spotkaniach z inwestorami zainteresowanymi lokalizacją inwestycji na terenie Wrocławia i Powiatu Wrocławskiego,

podczas których prezentowano ofertę usług i instrumentów rynku pracy), z samorządami gospodarczymi z terenu Wrocławia i Powiatu Wrocławskiego, z Dolnośląską Agencją Współpracy Gospodarczej, ze Starostwem Powiatu Wrocławskiego, z Gminami z terenu Powiatu Wrocławskiego, z Urzędem Marszałkowskim Województwa Dolnośląskiego, z Zakładem Ubezpieczeń Społecznych - oddział we Wrocławiu, z Polską Organizacją Pracodawców Osób Niepełnosprawnych, z uczelniami wyższymi oraz szkołami ponadgimnazjalnymi z terenu Wrocławia i Powiatu Wrocławskiego oraz z mediami o zasięgu lokalnym i regionalnym.

W dniu **6 lutego 2017 r.** w siedzibie Powiatowego Urzędu Pracy we Wrocławiu we współpracy ze Szkołą Programowania Coders Lab zorganizowano **„Dzień otwarty z IT”**; podczas spotkania osoby bezrobotne miały możliwość spotkania z działającym w branży firmą IT DIVANTE. Do udziału w spotkaniu zaproszono osoby bezrobotne z wykształceniem średnim lub wyższym, umiejętnością obsługi komputera i podstawowych edytorów tekstu, z doświadczeniem w kontakcie z klientem, znajomością przynajmniej jednego języka obcego w stopniu komunikatywnym, o profilu technicznym wykształcenia (np. elektronik, technik informatyk, telekomunikacja itp.), a w wypadku wykształcenia wyższego: każdy profil. Atutem było spełnienie któregokolwiek z wyżej wymienionych kryteriów. Spotkanie cieszyło się bardzo dużym zainteresowaniem, w jego trakcie uczestnicy mogli dowiedzieć się jak kształtuje się rynek pracy w obszarze technologii informacyjnych IT, w jaki sposób można rozpocząć pracę w tym sektorze, jak wygląda praca programisty w najlepszych wrocławskich firmach oraz w jaki sposób uzyskać wsparcie Urzędu w celu podjęcia pracy w branży IT na wrocławskim rynku pracy.

Program Aktywizacja i Integracja

Program Aktywizacja i Integracja był realizowany w 2017 r. przez Powiatowy Urząd Pracy we Wrocławiu we współpracy z Miejskim Ośrodkiem Pomocy Społecznej we Wrocławiu.

Celem programu jest praca u podstaw z uczestnikami, bezrobotnymi najbardziej oddalonymi od rynku pracy, którym ustalono tzw. III profil pomocy, mająca w konsekwencji realizowanych działań umożliwić im powrót na rynek pracy, chociaż w wielu przypadkach za sukces należy uznać zwiększenie motywacji i chęci do aktywności zawodowej oraz przygotowanie do lepszego radzenia sobie na rynku pracy, w tym utrwalenie pożądaných i potrzebnych na rynku pracy nawyków. Program objął kompleksową opieką wyselekcjonowaną przez MOPS grupę osób bezrobotnych. W związku z dużym zaangażowaniem kadr realizujących Program zarówno ze strony Urzędu Pracy jak i MOPS, współpraca przebiegała płynnie a zadania były sprawnie realizowane.

W drodze zawartego porozumienia z MOPS we Wrocławiu zrealizowano 3 cykle PAI. W ramach pierwszego i drugiego cyklu PAI udział w Programie wzięło 20 wskazanych przez MOPS osób bezrobotnych skierowanych przez Urząd Pracy tj. odpowiednio 11 i 9 osób; cykle ukończyło odpowiednio 9 osób (81,82 % uczestników) i 4 osoby (44,44% uczestników). W ramach trzeciego cyklu udział wzięło 10 osób bezrobotnych skierowanych przez Urząd Pracy, który ukończyło odpowiednio 8 osób (80% uczestników) Biorąc pod uwagę założenie ujęte w porozumieniu dotyczące ukończenia udziału w PAI tj. liczba osób, które ukończą program na poziomie co najmniej 70%, założenie dotyczące przewidywanych efektów zostało osiągnięte w pierwszym i trzecim cyklu. Pozostałe wskaźniki, dotyczące wzrostu motywacji do pokonywania własnych barier i ograniczeń oraz wzrostu motywacji do podjęcia aktywności zawodowej zostały osiągnięte również w pierwszym i trzecim cyklu.

Prace społecznie użyteczne

W pierwszej połowie 2017 r. Urząd Pracy we Wrocławiu podpisał porozumienia z gminami Czernica i Kobierzyce w sprawie realizacji prac społecznie użytecznych. Programem zostały objęte osoby bezrobotne bez prawa do zasiłku korzystające ze świadczeń pomocy społecznej oraz osoby uczestniczące w kontrakcie socjalnym, indywidualnym programie usamodzielnienia, lokalnym programie pomocy społecznej lub

indywidualnym programie zatrudnienia socjalnego, jeżeli podjęły uczestnictwo w tych formach w wyniku skierowania Urzędu Pracy. Prace społecznie użyteczne zorganizowano również z Miejskim Ośrodkiem Pomocy Społecznej we Wrocławiu.

Promocja oferty Powiatowego Urzędu Pracy we Wrocławiu w zakresie staży

Od początku 2017 r. podejmowano działania w celu rozpowszechnienia informacji na temat środków na aktywizację osób bezrobotnych, którymi dysponuje w ramach projektów realizowanych w programach PO WER oraz RPO Województwa Dolnośląskiego 2014-2020, ze szczególnym uwzględnieniem promocji programu staży.

Wysłano pisma do Wójtów i Burmistrzów wszystkich gmin Powiatu Wrocławskiego oraz do dyrektora Dolnośląskiego Wojewódzkiego Urzędu Pracy, pisma do dyrektorów/kierowników wszystkich Gminnych Ośrodków Pomocy Społecznej z terenu Powiatu Wrocławskiego, do Przewodniczących wszystkich Rad Osiedli z terenu Wrocławia zawierające informacje nt. programu staży wraz z prośbą o ich upowszechnienie wśród osób poszukujących pracy oraz pisma do dyrektorów wszystkich (ponad 100) szkół ponadgimnazjalnych z terenu Wrocławia i Powiatu Wrocławskiego (publicznych i niepublicznych), zawierające informacje nt. programu staży wraz z prośbą o ich upowszechnienie wśród uczniów danej szkoły oraz propozycje organizacji spotkania informacyjnego na terenie szkoły.

Dodatkowo wysłano pisma do przewodniczących wszystkich samorządów gospodarczych z terenu Wrocławia i Powiatu Wrocławskiego, zawierające informacje nt. programu staży oraz prośbę o ich upowszechnienie wśród mieszkańców oraz osób poszukujących pracy. Zorganizowano również spotkania informacyjno-konsultacyjne dla pracodawców oraz osób bezrobotnych nt. wparcia tworzenia miejsc pracy dla osób bezrobotnych: 26 -27 stycznia, 7 lipca, 20 października oraz 17 listopada 2017 r.

3 lutego 2017 r. w siedzibie Urzędu zorganizowano spotkanie z przedstawicielami działających na terenie Wrocławia i Powiatu Wrocławskiego samorządów gospodarczych, program spotkania obejmował m.in. prezentację oferty Urzędu dla pracodawców i przedsiębiorców na 2017 r. (w tym nt. staży); ponadto stale kierowano informację za pośrednictwem poczty elektronicznej oraz newsletter'a na temat aktualnej oferty Urzędu.

W dniu 9 lutego 2017 r. odbyło się spotkanie z przedstawicielami Stowarzyszenia Przedsiębiorców Ziemi Kobierzyckiej (Bielany Wrocławskie, siedziba Stowarzyszenia), podczas którego zaprezentowano ofertę Urzędu w zakresie programu staży.

Na stronie internetowej wroclaw.praca.gov.pl, www.facebook.com/pupwroclaw/ umieszczono stałą informację promocyjną oraz w newsletterze. Wykorzystano także tablice informacyjne na terenie Urzędu (plakaty, ulotki) oraz elektroniczny system wizualizacji na korytarzach w budynkach Urzędu.

Zamieszczono informację na stronach internetowych biur karier wrocławskich uczelni: Akademii Wychowania Fizycznego, Dolnośląskiej Szkoły Wyższej, Biura Karier Wyższej Szkoły Handlowej, Biura Karier Uniwersytetu Ekonomicznego, Wyższej Szkoły Informatyki Stosowanej Horyzont, Wyższej Szkoły Psychologii Społecznej.

Organizowano spotkania informacyjne dla pracodawców w gminach Powiatu Wrocławskiego, kontaktowano się z mediami. Prowadzono rozmowy telefoniczne na temat staży z pracodawcami, a także potencjalnymi stażystami; każdy pracodawca, z którym pośrednik przeprowadzał rozmowę na temat staży proszony był o przekazywanie informacji o projekcie stażowym zaprzyjaźnionym firmom.

Urząd dbał o bezpośrednie kontakty z przedstawicielami urzędów gmin w Powiecie Wrocławskim w celu prezentacji programu stażowego, dostarczenia plakatów i ulotek. Miały miejsce również bezpośrednie kontakty z biurami karier uczelni wyższych oraz doradcami zawodowymi ze szkół ponadgimnazjalnych, w celu dystrybucji informacji o stażach poprzez materiały papierowe i elektroniczne oraz spotkania grupowe z uczniami i studentami w celu zachęcenia do pozyskiwania pracodawców.

Pośrednicy pracy uczestniczyli w Targach Pracy organizowanych na terenie Wrocławia w celu promocji programu staży wśród studentów, poszukujących pracy i pracodawców. Ponadto realizowano grupowe spotkania informacyjne dla wszystkich osób do 30. roku życia zarejestrowanych w Urzędzie w celu przedstawienia form pomocy przewidzianych w ustawie, ze szczególnym uwzględnieniem realizacji staży w ramach PO WER.

Nagrody otrzymane przez Powiatowy Urząd Pracy we Wrocławiu w 2017 r.

Decyzją Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej Powiatowy Urząd Pracy we Wrocławiu otrzymał nagrodę pieniężną za spełnienie trzech warunków określonych w art. 109 ust. 7 ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (osiągnięcie w 2016 r. wskaźników: efektywności kosztowej podstawowych form aktywizacji zawodowej, efektywności zatrudnieniowej podstawowych form aktywizacji zawodowej, zatrudnienia pracowników pełniących funkcję doradców klienta, o których mowa w art. 91 ust. 2 ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy) oraz nagrodę specjalną, o której mowa w art. 109 ust. 7k ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy. Kwota nagrody specjalnej jest najwyższą spośród wszystkich powiatowych urzędów pracy w Polsce.

Powiatowy Urząd Pracy we Wrocławiu w czerwcu 2017 r. otrzymał z rąk ministrów Stanisława Szweda oraz Bartosza Marczyka nagrodę za zaangażowanie w kreowanie nowoczesnych rozwiązań informatycznych dla Publicznych Służb Zatrudnienia.

Fundacja Promocji Inicjatyw Społecznych POLPROM, organizator konkursu „Lider Aktywizacji Osób Młodych”, zdecydowała o przyznaniu Powiatowemu Urzędowi Pracy we Wrocławiu nagrody specjalnej w kategorii publicznych instytucji rynku pracy. Nagroda została przyznana za wdrażanie nowatorskich działań zwiększających skuteczność wsparcia kierowanego do osób młodych. Uroczyste wręczenie nagród i wyróżnień odbyło się w dniu 7 grudnia 2017 r. w Warszawie.

Spotkania informacyjno-konsultacyjne

W celu promocji i zwiększenia stanu wiedzy klientów o możliwościach korzystania z instrumentów rynku pracy oraz promowania usług Urzędu doradcy klienta z Centrum Aktywizacji Zawodowej zorganizowali dni informacyjno-konsultacyjne, na które zaproszono osoby bezrobotne oraz pracodawców. Większość przedsiębiorców, którzy wzięli w nich udział nie korzystało z usług Urzędu, ale wykazali zainteresowanie przedstawionymi propozycjami i wyrazili gotowość zatrudnienia osób bezrobotnych; natomiast bezrobotni zostali zapoznani z możliwościami wsparcia przez Urząd:

- **26-27 stycznia 2017 r.** - prezentacja dla pracodawców oraz osób bezrobotnych, podczas której bezrobotni byli zapoznawani z możliwościami wsparcia przez Urząd w wejściu na rynek pracy oraz szczegółowe konsultacje z pracownikami Działu Instrumentów Rynku Pracy i Działu Rozwoju Zawodowego;
- **w marcu 2017 r.** podczas 6 wyjazdów pracownicy Działu Rozwoju Zawodowego do pobliskich Gmin (Długołęka, Siechnice, Kąty Wrocławskie, Żórawina, Sobótka i Kobierzyce), promowali program stażu wśród pracodawców oraz osób bezrobotnych.
- **5 kwietnia 2017 r.** - spotkanie dla pracodawców oraz osób bezrobotnych powyżej 30. roku życia; uczestnicy zostali zapoznani z zasadami i warunkami organizacji staży, obowiązującą dokumentacją i procedurami, jak również z korzyściami z udziału w programie; pracownicy Działu Rozwoju Zawodowego udzielali szczegółowych konsultacji nt ww. programu wsparcia.
- **7 lipca 2017 r.** - spotkanie dla pracodawców oraz osób bezrobotnych; prezentacja ogólna, podczas której bezrobotni byli zapoznawani z możliwościami wsparcia przez Urząd w wejściu na rynek pracy oraz szczegółowe konsultacje z pracownikami Działu Instrumentów Rynku Pracy i Działu Rozwoju Zawodowego
- **20 października 2017 r.** - spotkanie dla pracodawców na temat organizacji staży oraz szczegółowe konsultacje z pracownikami Działu Rozwoju Zawodowego;
- **17 listopada 2017 r.** - spotkanie dla pracodawców w ramach Europejskiego Dnia Pracodawców oraz osób bezrobotnych; prezentacja ogólna, podczas której bezrobotni byli zapoznawani z możliwościami wsparcia przez Urząd w wejściu na rynek pracy oraz szczegółowe konsultacje z pracownikami Działu Instrumentów Rynku Pracy i Działu Rozwoju Zawodowego, a także przedstawicielem Zakładu Ubezpieczeń Społecznych.

Inne działania

W ramach współpracy z partnerami rynku pracy pośrednicy pracy z Działu Pośrednictwa i Poradnictwa w 2017 r. uczestniczyli w następujących przedsięwzięciach:

- **8 marca** – spotkaniu z Fundacją Dom Pokoju w ramach realizacji projektu mającego na celu wsparcie społeczności rumuńskich Romów mieszkających we Wrocławiu;
- **23 marca** – udział w Targach Pracy w Wyższej Szkole Handlowej – promocja staży organizowanych przez Urząd wśród studentów i absolwentów, promocja usługi EURES;
- **30 marca** – udział w spotkaniu Zespołu ds. Migracji w Ukraińskim Centrum Kultury i Rozwoju poświęconym aktualnej sytuacji cudzoziemców na polskim i wrocławskim rynku pracy;
- **25 kwietnia** – udział w Targach Pracy i Praktyk „Kampus Kariery” na Uniwersytecie Wrocławskim (Wydział Biotechnologii) – promocja staży organizowanych przez PUP wśród studentów i absolwentów, promocja usługi EURES;
- **2 czerwca** – organizacji i poprowadzeniu Targów Pracy;
- **5 czerwca** – udział w konferencji „Sytuacja demograficzna województwa dolnośląskiego jako wyzwanie dla polityki społecznej i gospodarczej” organizowanej przez Wojewodę Dolnośląskiego i Urząd Statystyczny we Wrocławiu;
- **7 czerwca** – udział w ForUM (For Ukrainian Migrants) organizowanym przez Fundację Ukraina;
- **2 października** – udział wraz z Agencjami Pracy Tymczasowej Adecco i Randstad w prezentacji stanowiskowej warunków pracy w firmie AMAZON;
- **23 października** – spotkaniu organizowanym przez Dolnośląski Wojewódzki Urząd Pracy, podczas którego zaprezentowano raport końcowy z badania przedsiębiorców z obszaru województwa dolnośląskiego, dotyczącego zapotrzebowania na pracowników w perspektywie średniookresowej;
- **28 listopada** – spotkaniu organizowanym przez Dolnośląski Wojewódzki Urząd Pracy, podczas którego zaprezentowano wyniki badania dotyczącego gotowości do podjęcia pracy przez osoby długotrwale bezrobotne zarejestrowane w powiatowych urzędach pracy i zamieszkujących największe miasta Dolnego Śląska, tj. Jelenią Górę, Legnicę, Wałbrzych i Wrocław;
- **30 listopada** – prezentacji dla Stowarzyszenia Przedsiębiorców Kąteckich dotycząca nowych zasad zatrudniania cudzoziemców w 2018 r.

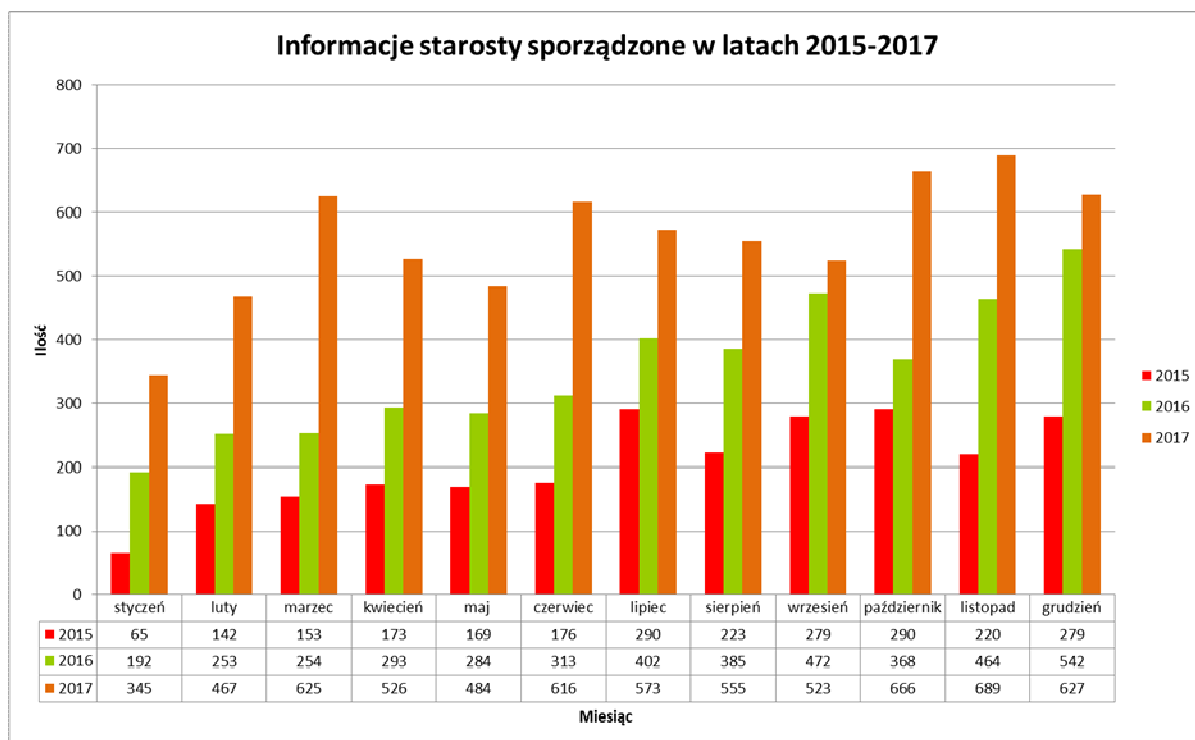
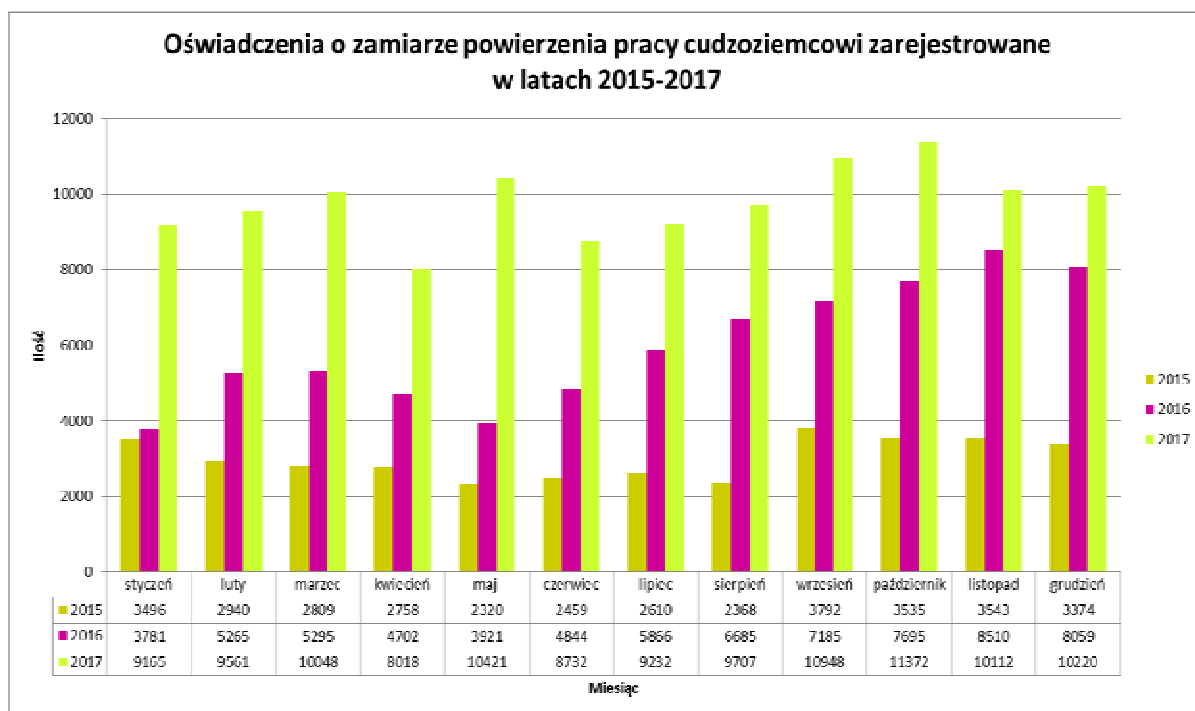
Specjaliści ds. programów z Działu Instrumentów Rynku Pracy w ramach aktywizacji zawodowej brali udział w dniu **15 lutego 2017 r.** – w prezentacji form wsparcia oferowanych przez Urząd, umożliwiających powrót lub wejście na rynek pracy osobom bezrobotnym w ramach ogólnopolskiego programu „Środa z Funduszami dla osób planujących założenie działalności gospodarczej” organizowanym przez Urząd Marszałkowski Województwa Dolnośląskiego i Główny Punkt Informacyjny Funduszy Europejskich, którego celem jest współdziałanie na rzecz osób planujących założenie własnej działalności gospodarczej.

OBSŁUGA FORMALNA KLIENTÓW

W 2017 r. wydano **53 546** decyzji administracyjnych w sprawach związanych ze statusem i uprawnieniami osób, do których zastosowanie miały przepisy ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy i ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych.

Bezrobotnym wydano **70 886** zaświadczeń, w tym **12 882** w systemie SEPI – w ramach elektronicznej i bez udziału klienta wymiany danych pomiędzy Urzędem Pracy a ośrodkami pomocy społecznej.

W 2017 r. pracownicy Urzędu zarejestrowali **117 536** oświadczeń o zamiarze powierzenia wykonywania pracy cudzoziemcowi przyjęte od pracodawców (wzrost o 45 728 w stosunku do roku poprzedniego) oraz wydali **6 696** informacji starosty na temat możliwości zaspokojenia potrzeb kadrowych pracodawcy w oparciu o rejestry bezrobotnych i poszukujących pracy lub o negatywnym wyniku rekrutacji organizowanej dla pracodawcy zgłaszającego zamiar zatrudnienia cudzoziemca (wzrost o 2 474 w stosunku do 2016 r., czyli o 58,60%).

SKARGI I WNIOSKI

W 2017 r. do Powiatowego Urzędu Pracy we Wrocławiu złożono 20 skarg. Żadna skarga nie była uzasadniona.

ARCHIWUM MIEJSKIE WROCŁAWIA

ZASÓB ARCHIWUM

Archiwum Miejskie Wrocławia przechowuje akta zlikwidowanych jednostek komunalnych (przedsiębiorstw komunalnych) i placówek oświatowych (m.in. szkoły, przedszkola, zespoły szkolno-wychowawcze, poradnie pedagogiczne, itp.) oraz istniejących gminnych jednostek organizacyjnych na warunkach i zasadach wynikających z odrębnie zawartych porozumień w łącznej liczbie **394** (w tym są też akta jednostek wchłoniętych przez ostatnią likwidowaną instytucję), co stanowi **ok. 3 912 mb** dokumentacji aktowej.

Zespół ds. Zlikwidowanych Jednostek Organizacyjnych – ok. 2 520 mb

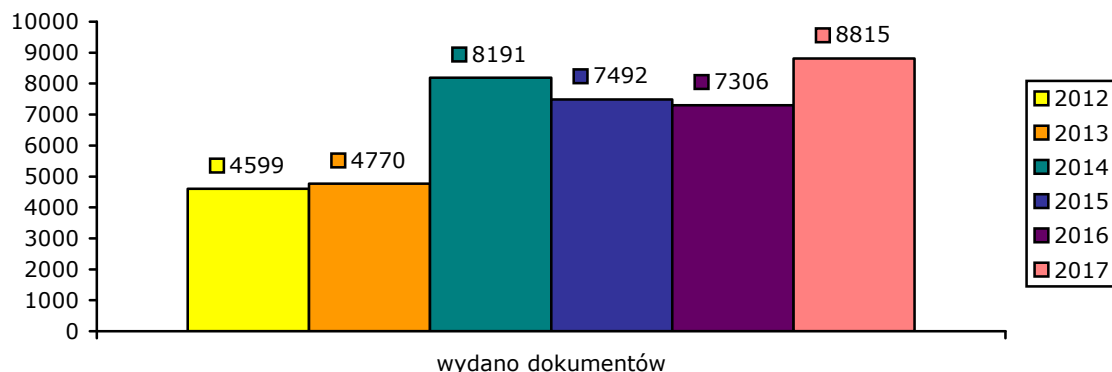
Zespół ds. Istniejących Jednostek Organizacyjnych – ok. 1 097 mb

DZIAŁALNOŚĆ MERYTORYCZNA

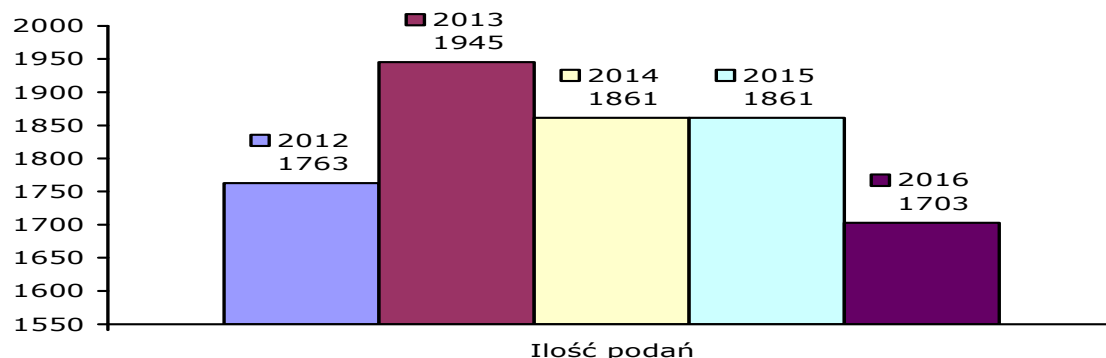
Działalność merytoryczna Archiwum Miejskiego skupiona jest przede wszystkim na następujących zadaniach:

- udostępnianiu zasobu archiwalnego poprzez:
 - wystawianie zaświadczeń do rent, emerytur, kapitału początkowego np. o wynagrodzeniu, zatrudnieniu, okresach składkach i nieskładkowych itp.;
 - wydawanie uwierzytelnionych kserokopii przechowywanej dokumentacji;
 - wypożyczenia dokumentacji do sądów okręgowych i rejonowych;
 - udostępnianie dokumentacji do wglądu w siedzibie archiwum (np. pracownikom izby skarbowej i urzędów skarbowych, pracownikom Zarządu Zasobem Komunalnym, itp.);
 - wystawianie innych zaświadczeń.

Liczba wydanych dokumentów w latach 2012 - 2017

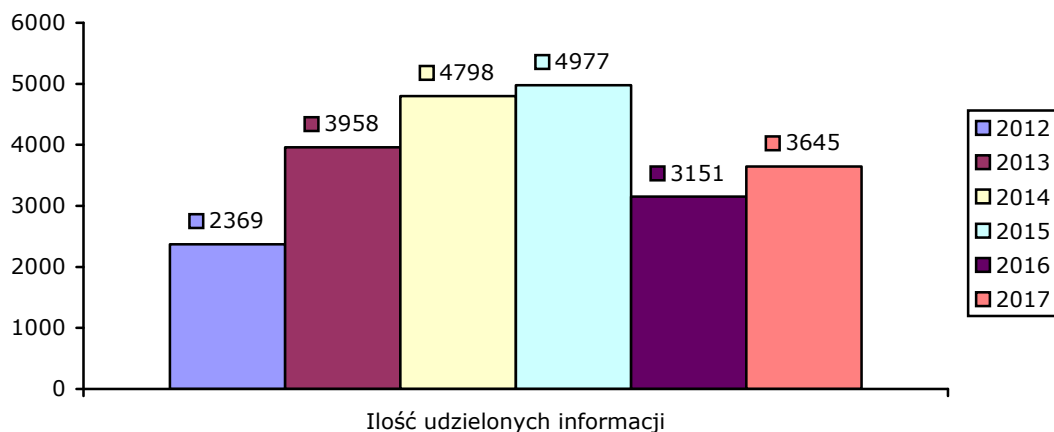

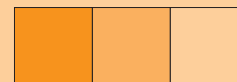
Ilość podań wpływających do Archiwum

- Przejmowanie akt zlikwidowanych i przekształcanych jednostek komunalnych i placówek oświatowych oraz istniejących jednostek na zasadzie porozumień.
W 2017 r. przyjęto na stan dokumentację z istniejących jednostek:
 - Centrum Usług Informatycznych – ok. 170 mb;
 - Powiatowy Inspektorat Nadzoru Budowlanego – 115 mb;
 - Gimnazjum Nr 8 – ok. 10 mb.
- Opracowywanie i konserwowanie przechowywanego zasobu aktowego;
 - konserwacja i kompleksowe porządkowanie dokumentacji oraz skanowanie – ok. 25 mb;
 - przygotowywanie dokumentacji do brakowania – 140 mb;
 - wypożyczenia dokumentacji do spraw – 1 089 spraw;
 - przejmowanie dokumentacji – 320 mb.
- Zbieranie danych do katalogu akt zlikwidowanych zakładów pracy (państwowych, samorządowych podlegających Marszałkowi Woj. Dolnośląskiego, spółdzielni pracy, spółek cywilnych, spółek z o.o.).
- Bieżąca współpraca z Archiwum Państwowym we Wrocławiu (konsultacje archiwalne), sądami, Zakładem Ubezpieczeń Społecznych, urzędami administracji państwowej i samorządowej, itp.

Liczba udzielonych informacji dot. miejsca przechowywania dokumentacji pracowniczej w latach 2012 - 2017

Departament Spraw Społecznych

KULTURA

Rok 2017 dla kultury Wrocławia to kolejny rok wielu przedsięwzięć. Realizowano politykę mecenatu – organizowano otwarte konkursy ofert oraz nabory ofert, dofinansowywano cenne kulturalne inicjatywy, rozdano wiele stypendiów dla uzdolnionej artystycznie młodzieży, wręczono nagrody w zakresie kultury. Kolejny raz odbyło się Święto Wrocławia. Ponadto wykonywano czynności organizatora wobec 27 instytucji kultury, które realizowały swoje programy. Najważniejsze wydarzenia i dane przedstawiono poniżej.

ZADANIA REALIZOWANE BEZPOŚREDNIO PRZEZ WYDZIAŁ KULTURY

MECENAT

W otwartych konkursach ofert oraz naborach ofert dofinansowano 78 projektów, z których można wymienić:

- „koRepetycje muzyczne” – kontynuacja,
- WrocLove Fest 2017,
- Festiwal Kultury Żydowskiej "Simcha",
- XV Ogólnopolski Przegląd Młodych Wokalistów - Debiuty 2017,
- Muzyka Młodego Wrocławia,
- Energia Dźwięku,
- Muzyczne Spotkania Kultur "PAX ET BONUM PER MUSICAM – XIV Międzynarodowy Festiwal i Imprezy Towarzyszące",
- BASS & BEAT FESTIVAL,
- Ethno Jazz Festival,
- XXI FESTIWAL MUZYKI KAMERALNEJ WIECZORY W ARSENALE,
- Wrocław Industrial Festival,
- 3-Majówka 2017,
- XV Edycja Przeglądu Sztuki Survival,
- TIFF Festival,
- prowadzenie Centrum Sztuki WRO we Wrocławiu,
- prowadzenie działalności kulturalnej w wyremontowanych (w ramach projektu europejskiego) oficynach przy ul. Roosvelta 5a i przy ul. Jagiellończyka 10a,
- prowadzenie teatru „Pieśń Kozła”,
- Brave Kids,
- prowadzenie teatru Ad Spectatores,
- Międzynarodowy Festiwal Artystów Ulicznych BUSKERBUS,
- Międzynarodowy Festiwal Filmowy Nowe Horyzonty,
- Festiwal Filmu Amerykańskiego,
- Kino Nowe Horyzonty,
- Prowadzenie działalności społecznej i kulturalnej w Ośrodku Działań Społeczno-Kulturalnych „Piast”,
- Prowadzenie Centrum Kultury i Edukacji Żydowskiej,
- IX Turniej Jednego Wiersza „Wiosna Poetów”,
- XXVII Turniej Jednego Wiersza im. Rafała Wojaczka,
- Czwartki literackie. Spotkania z pisarzami,
- Wirtualna Galeria Pamiątek Stowarzyszenia Odra – Niemen.

DOFINASOWANE INICJATYWY KULTURALNE

Wydanie płyt CD:

- „Sambalanco”,
- płyta Ewy Dębskiej,
- „Halo, tu Wrocław. Z dużą pomocą moich przyjaciół”,
- „JAZZBLASTER PLAYS DEPECHE MODE”,
- „Kagyuma EP”,
- „Halo, tu Wrocław”.

Promocja kultury, dialog międzykulturowy, upowszechnianie literatury, działalność edukacyjna:

- dzień Judaizmu w Kościele Katolickim Archidiecezji Wrocławskiej,
- współpraca z organizacjami pozarządowymi w zakresie edukacji kulturalnej dzieci i młodzieży (Fundacja „Kairos”, Towarzystwo Kultury Czynnej),
- gabinet Kultury Współczesnej Wrocławia w Dziale Dokumentacji Życia Społecznego Zakładu Narodowego im. Ossolińskich,
- współpraca z Radami Osiedli m.in. działania Stowarzyszenia Artyści na Bruku na Ołtaszynie,
- dofinansowanie koncertu zespołu CONTRA MUNDUM z okazji Narodowego Dnia Pamięci Żołnierzy Wyklętych,
- prowadzenie nieodpłatnej działalności kulturalnej, edukacyjnej i artystycznej, skierowanej do dzieci, młodzieży i seniorów w dwóch oficynach na terenie zrewitalizowanego Nadodrza. Kontury Kultury i OKAP to miejsca prowadzone przez fundacje: Kilo Kultury i OK, Art., których działania skoncentrowane są na integrację społeczną,
- realizacja programu współpracy i wymiany kulturalnej z Konakry w Republice Gwinei Światową Stolicą Książki Unesco 2017,
- Festiwal Niezależnej Kultury Białoruskiej,
- zorganizowanie podczas VII Festiwalu Kultury Protestanckiej koncertu pieśni religijnych w wykonaniu Beaty Bednarz z zespołem,
- inwentaryzacja i digitalizacja zdjęć, taśm filmowych i dźwiękowych oraz katalogów opisowych znajdujących się w zasobach Archidiecezji Wrocławskiej,
- przygotowanie i zamieszczenie w 2017 r., w numerach od 1 do 12 miesięcznika „Odra” wkładki pt. „Ósmy Arkusz” poświęconej prezentacji twórczości młodych pisarzy z Wrocławia i regionu dolnośląskiego,
- opublikowanie jubileuszowego tomiku poetyckiego autorstwa Janusza Stycznia pt. „Pani Wyrocznia”,
- wydano dwa albumy monograficzne poświęcone wrocławskim artystom plastykom w serii Wrocławskie środowisko artystyczne: Alojzy Gryt oraz Alfons Mazurkiewicz.

Współpraca ze związkami kombatanckimi, święta państwowe, rocznice:

- obchody Święta Niepodległości 11 Listopada – ceremoniał wojskowy i państwowy został wzbogacony Radosną Paradą Niepodległości,
- organizowanie odczytów, prelekcji, spotkań i pokazów o tematyce historycznej, społecznej i zdrowotnej dla środowiska kombatanatów i innych organizacji pozarządowych oraz dla młodzieży szkolnej (Światowy Związek Żołnierzy AK),
- obchody 75. rocznicy przemianowania Związku Walki Zbrojnej na Armię Krajową,
- zorganizowanie we Wrocławiu ogólnopolskich uroczystości upamiętniające wywózki ludności polskiej z terenów byłego Związku Radzieckiego pn. „Kwiecień miesiącem Pamięci Golgoty Wschodu”.

Współpraca z Województwem Dolnośląskim:

XI Dolnośląski Konkurs Filmowy, przyznano dofinansowanie następującym filmom:
fabularnym: Ciemno, prawie noc, reż. Borys Lankosz (Aurum Film) – 350 000 zł, Fuga, reż. Agnieszka Smoczyńska (MD4) – 300 000 zł, Ułaskawienie, reż. Jan Jakub Kolski (Wytwórnia Doświadczalna) – 250 000 zł, Powrót, reż. Magdalena Łazarkiewicz (Argomedia) – 130 000 zł;

dokumentalnym: Skąd ja Pana znam?, reż. Tomasz Nuzban (Studio ABM) – 70 000 zł.
W 2017 r. Wrocław Film Commission udzieliła (w różnym zakresie) wsparcia logistycznego i merytorycznego ok. 40 projektom filmowym, które były realizowane na Dolnym Śląsku, w tym m.in.: filmy fabularne "Zimna wojna" Pawła Pawlikowskiego i "Fuga" Agnieszki Smoczyńskiej.

NOC MUZEÓW 2017

Do udziału w imprezie przystąpiło 82 podmioty (m.in. muzea, galerie). Dla zwiedzających uruchomiona została specjalna, bezpłatna linia autobusowa i tramwajowa. Dla dzieci

przygotowany został specjalny program na Noc Muzeów dla dzieci pt. Dobra Nocka w Muzeum. Szacuje się, że w nocnym zwiedzaniu wzięło udział ok. 30 000 zwiedzających. W przeważającej części byli to ludzie młodzi, ale również osoby starsze i rodziny z dziećmi. Noc Muzeów kreuje pozytywny wizerunek muzeów, jako miejsc ciekawych i otwartych dla gości. Impreza daje ogromne możliwości do wypromowania się muzeów oraz umożliwia muzeom wyjście ze swoją ofertą do szerokiej i zróżnicowanej grupy odbiorców, co owocuje zwiększoną ilością odwiedzin muzeów.

STYPENDIA ARTYSTYCZNE PREZYDENTA WROCŁAWIA

Uroczystość wręczenia dyplomów stypendialnych odbyła się 13 października o godz. 12.00 w Sali Wielkiej Ratusza Muzeum Miejskiego Wrocławia. Stypendia zostały przyznawane zgodnie z uchwałą nr XLII/982/13 Rady Miejskiej Wrocławia z dnia 18 kwietnia 2013 r. oraz zarządzeniem nr 7514/13 Prezydenta Wrocławia z dnia 17 maja 2013 r. Na rok szkolny i akademicki 2017/2018 złożonych zostało 207 wniosków stypendialnych. Przyznano 105 stypendiów (17 stypendiów całorocznych dla uczniów szkół podstawowych, gimnazjalnych i liceów, 18 stypendiów całorocznych dla studentów krajowych uczelni artystycznych, 3 stypendia na studia zagraniczne, 67 stypendiów jednorazowych). W 2017 r. przekazano z programu stypendialnego młodym artystom 300 000 zł. Kwoty stypendiów, w tym: stypendia całoroczne dla uczniów – w wysokości 300 zł miesięcznie, stypendia całoroczne dla studentów – w wysokości 400 zł miesięcznie, stypendia całoroczne na studia zagraniczne w wysokości 600 zł miesięcznie, stypendia jednorazowe w kwotach od 600 do 1 800 zł.

W wyniku rozstrzygniętego konkursu ofert na najem pracowni do prowadzenia działalności w dziedzinie kultury i sztuki, 11 artystom przyznanych zostało 10 lokali przeznaczonych na pracownię.

W ramach współpracy na rzecz promocji twórczości artystów poprzez umożliwienie wymiany artystycznej z Miastem Partnerskim Drezno na rzecz promocji twórczości artystów poprzez umożliwienie wymiany artystycznej, zorganizowany został pobyt artysty grafika z Wrocławia w pracowni grafiki Grafikwerkstatt Dresden (w dniach 27 lutego - 25 marca 2017 r.) oraz pobyt artysty z Drezna w Domku Miedziorytnika i w warsztacie grafiki Galerii Miejskiej we Wrocławiu (w dniach 1-30 kwietnia 2017 r.).

NAGRODY

Prezydenta Wrocławia

- nagrodę miesięcznika „Odra” dla Marcina Sendeckiego - za wybitne dokonania poetyckie,
- nagrody dla 7 bibliotekarzy z okazji Dnia Bibliotekarza i Bibliotek,
- dla laureatów Nagrody WARTO w ramach plebiscytu „Gazety Wyborczej”: Alicja Patanowska - sztuki wizualne, Bartosz Sadulski - literatura, Paweł Palcatl - teatr, Ita Zbroniec - Zajt - film, Tomasz Mreńca - muzyka.

Wrocławska Nagroda Teatralna i Muzyczna 2017

W dniu 4 grudnia, podczas gali w Sali Czerwonej Narodowego Muzyki Forum przyznano po raz osiemnasty Wrocławską Nagrodę Muzyczną oraz po raz trzynasty Wrocławską Nagrodę Teatralną. **W kategorii muzyka poważna** zwyciężyli - Christian Danowicz za pomysł nagrania wspólnie z NFM Leopoldinum Orkiestra Kameralna oraz Atom String Quartet płyty „Made in Poland”. **W kategorii muzyka rozrywkowa:** Grupa EABS (Electro Acoustic Beat Sessions) za płytę „Repetitions (Letters to Krzysztof Komeda)” będącą współczesnym spojrzeniem na tradycję muzyki jazzowej. **Wrocławską Nagrodę Teatralną:** otrzymał duet Jakub Krofta i Maria Wojtyszko za niezwykle celne artystycznie ujęcie spraw najtrudniejszych w mądrym i niepozbanionym humoru spektaklu dla dzieci i dorosłych „Piekiło-Niebo”.

Wrocławska Nagroda Poetycka Silesius – X Edycja

Gala wręczenia Wrocławskiej Nagrody Poetyckiej Silesius - 13 maja 2017 r. Nagroda jest wyróżnieniem i promocją najważniejszych dzieł i twórców polskiej poezji.

Zwycięzcami zostali: **w kategorii Książka Roku** Jacek Podsiadło, **Włos Bregueta** - 50 000 zł. **W kategorii Debiuty** Radosław Jurczak, **Pamięć zewnętrzna**: 20 000 zł. Andrzej Sosnowski został laureatem za całokształt pracy twórczej: 100 000 zł.

Literacka Nagroda Europy Środkowej Angelus – XII Edycja

Gala wręczenia Literackiej Nagrody Europy Środkowej Angelus - 21 października 2017 r. Zwycięzcą Angelusa został Oleg Pawłow za powieść „**Opowieści z ostatnich dni**”. Autor nagrodzonej książki otrzymał statuetkę projektu Ewy Rossano oraz 150 000 zł. Angelus jest najważniejszą nagrodą w dziedzinie prozy dla pisarzy pochodzących z Europy Środkowej, którzy podejmują w swoich dziełach tematy najistotniejsze dla współczesności.

ŚWIĘTO WROCŁAWIA - 16-25 czerwca 2017 r.

Na działania w ramach obchodów święta 24 czerwca w dniu imienin patrona Miasta złożyły się msza święta w intencji mieszkańców Wrocławia oraz uroczysta sesja Rady Miejskiej Wrocławia w salach Ratusza. Wzorem lat ubiegłych konkurs na plakat artystyczny święta oraz wystawę po-konkursową przeprowadzono przy współpracy z Akademią Sztuk Pięknych. Plenerowa wystawa prac laureatów konkursu zaprezentowana została na ul. Świdnickiej. Z najważniejszych propozycji programowych należy wymienić:

- WrocLove Fest – koncerty m.in. LAO CHE, JELONEK, NOCNY KOCHANEK, MESAJAH, HEY, SMOLIK/KEV FOX/SKUBAS, DARIA ZAWIAŁOW, KAYAH & TRANSORIENTAL ORCHESTRA, KAPELA TIMINGERIU, KAPELA ZE WSI WARSZAWA, BALKAN FOLK ACOUSTIC,
- Art of Improvisation Festiwal – międzynarodowy projekt poświęcony sztuce improwizowanej,
- Festiwal Kultury Kresowej - koncerty zespołów mniejszości narodowych i etnicznych „Kalejdoskop Kultur - X Festiwal Mniejszości Narodowych i Etnicznych”,
- Festiwal Podwodny Wrocław,
- Noce Kościołów - seria koncertów i wykładów,
- spektakle Bajkobusu,
- Festiwal Wysokich Temperatur,
- Festiwal Chórów Osiedlowych,
- Festiwal Sztuki Cyrkowej „Cyrkopole”.

W ramach Święta odbyły się także uroczyste obchody XX-lecia 46. Międzynarodowego Kongresu Eucharystycznego we Wrocławiu, na scenie plenerowej pod wrocławską katedrą wykonano oratorium „Przymierze” Michała Lorenca. Odbył się także koncert wieńczący wrocławską i dolnośląską akcją „Dar dla Aleppo”. Obchodom święta towarzyszyły różnorodne imprezy plenerowe, spektakle, festyny oraz wystawy, klubowe koncerty organizowane przez miejskie instytucje kultury i Rady Osiedla (ponad 60 imprez). Głównymi patronami medialnymi święta była TVP Wrocław, Gazeta Wrocławska oraz Radio Wrocław i Radio RAM oraz portal Kreatywny Wrocław. Wydrukowano po 300 sztuk plakatu artystycznego i afisza programowego oraz 3 000 ulotek reklamowych, kolportowanych na imprezach oraz za pośrednictwem różnych instytucji.

Miejskie tablice pamiątkowe – zlecono wykonanie i zorganizowano uroczystość odsłonięcia tablicy pamiątkowej poświęconej prof. Józefowi Hałasowi.

DZIAŁALNOŚĆ MIEJSKICH INSTYTUCJI KULTURY

BIURO FESTIWALOWE IMPART 2016 (BFI 2016)

Rok 2017 był rokiem zakończenia i ewaluacji projektu Europejska Stolica Kultury Wrocław 2016. Efektem zleconych opracowań ewaluacyjnych jest dziesięć raportów przygotowanych przez zespół socjologów z Uniwersytetu Wrocławskiego oraz książka

„Efekt ESK” przygotowana przez europeistów z Uniwersytetu Jagiellońskiego. Raporty z ewaluacji Europejskiej Stolicy Kultury Wrocław 2016 dostępne są na stronie www.wroclaw2016.pl i www.repozytorium.uni.wroc.pl.

Scena IMPART - miejsce wielu ciekawych wydarzeń. Oprócz festiwali i imprez cyklicznych, mają tu miejsce koncerty, spektakle i inne wydarzenia sceniczne, które spełniają oczekiwania wrocławskich odbiorców kultury. IMPART jest otwartą przestrzenią gdzie odbiorcy z wielu grup wiekowych znajdą coś dla siebie. Koncepcja miejsca opiera się przede wszystkim na impresariacie i zaprasza do siebie uznane wydarzenia z Polski i Europy. Autorskim propozycjami są spektakle: Leningrad i Prometeusz, a cyklami I'm Part Off, Teatr Piosenki, Jazz i Blues Jam Sessions. Realizując program sceny kontynuowano współpracę z wieloma miejskimi instytucjami, jak i z Urzędem Miasta Wrocław. Ta współpraca zaowocowała m.in. koncertem jubileuszowym znanego wrocławskiego gitarzysty Leszka Cichońskiego. W 2017 r. IMPART odwiedziło ponad 20 000 widzów/uczestników. Nurt Impartu - cykl Teatr Piosenki i Przed Premierą.

Teatru Piosenki - głównym założeniem Teatru Piosenki jest prezentacja wykonawców z nurtu piosenki aktorskiej, artystycznej i aktorskiej. W 2017 r. odbyło się 30 recitali, spektakli muzycznych i koncertów. Szczególną pozycją jest spektakl Leningrad, który grany jest niezmiennie przy pełnej publiczności. Bardzo ważnym projektem Teatru Piosenki jest cykl Przed Premierą promujący młodych zdolnych wykonawców.

Domek Miedziorytnika - to kolejny rok funkcjonowania miejsca upamiętniającego dziedzictwo Eugeniusza Geta-Stankiewicza, przestrzeni wystawienniczej, rezydencyjnej i atrakcji na turystycznej mapie Wrocławia. Zrealizowane projekty to m.in. wystawy „Portret z wierszy i pamięci - Grupa Poetycka Wołyń”, „Andrei Yarashevich - litografie” (grafik z Akademii Sztuk Pięknych w Mińsku), bretońskich artystów "Fañch Le Henaff plakaty", wystawa biżuterii autorskiej Przemysława Wańczyka. Rezydencje międzynarodowe m.in. z artystą z Drezna, Olą Vasilevą z Rosji, absolwentką Sztuki Filmowej na Uniwersytecie w Sankt Petersburgu.

Barbara - przez ostatnie dwa lata Barbara przy Świdnickiej 8b wypełniona była wydarzeniami kulturalnymi realizowanymi w ramach Europejskiej Stolicy Kultury Wrocław 2016. Zastanawiano się jak podtrzymać energię i potencjał miejsca, które było sercem tej najważniejszej imprezy kulturalnej w historii Wrocławia. Zadanie nie było łatwe, bo odbiorcy są w bardzo różnym wieku i mają różne potrzeby. Za cel postawiono sobie by zaproponowany program był darmowy, a w jego centrum postawiono spotkanie. Starano się mądrze wykorzystać dużą, otwartą, jasną przestrzeń Barbary i działać z rozmachem. Przygotowano cykl spotkań dla osób chcących dowiedzieć się czegoś nowego, podzielić się swoimi umiejętnościami, poznać nowych znajomych, porozmawiać i odpocząć. Proponowana aktywności prowokuje spotkania, zajmując się tematami, których podstawą jest kolektywna praca, ale nie wymagają one umiejętności i wiedzy. Działania przygotowali wyjątkowi wrocławianie, którzy z ogromną pasją stworzyli swoje programy wokół tematu haftu, roślin, filmu, jedzenia, fotografii i działań plastycznych.

Pracownia Komuny Paryskiej 45. - pracownia to sąsiedzkie miejsce na Przedmieściu Oławskim - przeznaczone do spotkań, wspólnych działań artystycznych oraz wymiany doświadczeń pomiędzy lokalną społecznością a zaproszonymi do Pracowni artystami i animatorami. Szeroko pojęta kultura oraz interdyscyplinarne działania artystyczne mają na celu przede wszystkim integrację lokalnej społeczności, a w dłuższej perspektywie rewitalizację i zmianę oblicza całego Przedmieścia Oławskiego. Pracownia jest miejscem przeznaczonym do współpracy ze społecznością lokalną w procesie wzajemnego zaufania, dyskusji i budowania bezpośrednich, sąsiedzkich relacji. Program Pracowni powstaje metodą partycypacyjną przez uwzględnienie potrzeb i doświadczeń uczestników. Pracownia jest miejscem międzypokoleniowym, otwartym dla mieszkańców w każdym wieku - są tam prowadzone zajęcia artystyczne dla najmłodszych, programy aktywizacyjne dla seniorów oraz wystawy, koncerty i spotkania informacyjne skierowane do osób chcących zmienić coś w swojej okolicy. Poprzez rozmowę i działania w sprawach ważnych dla Przedmieścia odbudowują się relacje pomiędzy mieszkańcami całego osiedla a zaproszonymi do Pracowni artystami i animatorami.

Recepcja - to lokal znajdujący się przy ul. Ruskiej 46A przekazany BFI 2016 w celu stworzenia przestrzeni stanowiącej wizytówkę artystów, muzyków, organizacji, stowarzyszeń, instytucji kulturalnych skupionych i działających w rewitalizowanym podwórku przy ul. Ruskiej. Recepcja ma służyć spotkaniom, wymianie myśli i informacji, realizacji wydarzeń kulturalnych na zasadzie współpracy sąsiedzkiej, twórcemu relaksowi.

Międzynarodowy Festiwal Teatralny Dialog Wrocław - zbudował swoją silną pozycję w zarówno polskim, jak i międzynarodowym środowisku teatralnym za sprawą bardzo precyzyjnie dobieranych spektakli prezentowanych w trakcie Festiwalu. Dwuletni cykl organizacji Festiwalu pozwala na odnalezienie w ogromnej ilości światowych produkcji teatralnych tych kilkanaście najwybitniejszych przedstawień, które otwierają publikę na nowe i ciągle żywe doświadczenie teatru. Organizacja Festiwalu w cyklu dwuletnim pozwala również uchwycić, istotne z punktu widzenia współczesnego teatru i tańca, zmiany, jakie zachodzą w ich estetyce i tematyce. Dzięki temu Festiwal nie jest tylko prezentacją najciekawszych produkcji teatralnych, ale również miejscem refleksji i dyskusji nad stanem współczesnej sztuki performatywnej. Dla pozycji Festiwalu bardzo istotny jest również fakt, że każda kolejna edycja Festiwalu odbywa się pod przewodnim hasłem, będącym komentarzem do zaproszonych przedstawień. IX edycja Festiwalu, która odbyła się w dniach 14-21 października 2017 r., przebiegła pod hasłem „Naprzód! Ale dokąd?”. W ramach wydarzeń głównych i towarzyszących podczas 8 dni zostało zaprezentowanych łącznie 9 międzynarodowych i polskich spektakli (w tym 4 polskie prapremiery), wzbogaconych o 3 debaty, 5 spotkań z twórcami, plenerową wystawę laureatów i uczestników II edycji Konkursu Fotografii Teatralnej, instalację sensualną formacji IP Group, warsztaty taneczne z Quan Bui Ngoc, oraz wykład performatywny i retrospektywę twórczości R. Schechnera. W programie głównym festiwalu pojawiły się spektakle: „En avant, marche „nicht schlafen“, „Kings of war“, reż. Ivo van Hove, Toneelgroep Amsterdam, Holandia Włochy, „Wróg ludu“, reż. Jan Klata, Narodowy Stary Teatr w Krakowie, Polska „Hymn do miłości“, „Jeden gest“, reż. Wojtek Ziemilski, Nowy Teatr w Warszawie, Polska, oraz dwa spektakle w ramach wydarzeń towarzyszących: „Klątwa“, „Makbet“.

Ważniejsze wydarzenia: 53. Festiwal jazzowy „Jazz nad Odrą“, Międzynarodowy festiwal muzyki organowej i kameralnej Non Sola Scripta, 5. Międzynarodowy Festiwal Teatrów dla Dzieci – Dziecinada, WROsound Festival 2017, Wrocławska Offensywa Teatralna, 16 RADOSNA PARADA NIEPODLEGŁOŚCI, Mikrogranty, „Sąsiadujemy” kontynuacja projektu „Wrocław – wejście od podwórza”.

Wrocławski Program Wydawniczy - celem Programu jest propagowanie wartościowej literatury, skupiającej się bardziej na walorach artystycznych i merytorycznych niż potencjale komercyjnym, a także wspieranie czasopism o profilu kulturalno-artystycznym.

AiR Wro - program rezydencji, wizyt studyjnych i współpracy międzynarodowej, który pozostał we Wrocławiu po roku obchodów Europejskiej Stolicy Kultury w 2016. AIR Wro ma za zadanie wspierać mobilność i promocję działań twórców z Wrocławia i Dolnego Śląska, a poprzez to budować i wzmacniać międzynarodowe relacje kulturalne. Od 2017 r. tematem przewodnim programu jest tożsamość, kultura i sztuka współczesnych miast. W 2017 r. w ramach programu AIR Wro, w tym we współpracy z instytucjami i organizacjami z Wrocławia i Dolnego Śląska, goszczone na rezydencjach i wizytach studyjnych były dwadzieścia cztery osoby.

Kultura Mobilna - program rezydencji i wizyt studyjnych prowadzony od 2017 r. jako część AIR Wro. W jego ramach przedstawiciele środowisk artystycznych, kulturalnych i akademickich z Dolnego Śląska, którzy planują wyjazdy na rezydencje i wizyty studyjne, mogą otrzymać wsparcie finansowe do 2 500 zł na pokrycie kosztów podróży i zakwaterowania. Program ma służyć promocji polskiej kultury za granicą, a poprzez to budowaniu i wzmacnianiu międzynarodowych relacji kulturalnych.

W wydarzeniach festiwalowych wzięło udział ponad 50 000 osób. Miejsca kultury prowadzone przez Biuro odwiedziło ponad 83 000 uczestników w ramach prawie 500 wydarzeń. W ramach Mikrograntów zrealizowano 30 projektów, w których wzięło

udział 4 350 uczestników. Sąsiadujemy to 58 imprez plenerowych, w których wzięło udział ok. 3 000 osób. W zleconych produkcjach wzięło udział ok. 200 000 widzów. Łączna liczba odbiorców wydarzeń to ok. 350 000 osób.

NARODOWE FORUM MUZYKI IM. WITOLDA LUTOSŁAWSKIEGO (NFM)

W 2017 r. w NFM zrealizowano 639 wydarzeń z widownią 219 697 w tym 206 koncertów dla 119 405 odbiorców. **NFM Filharmonia Wroclawska** - wzięła udział w 30 symfonicznych koncertach repertuarowych zorganizowanych przez Narodowe Forum Muzyki. Pośród artystów, którzy wystąpili w koncertach byli m.in.: Nicholas Altstaedt, Giovanni Antonini, Andrzej Bauer, Rune Bergman, Seong-Jin Cho, Gabriel Chmura, Ruben Gazarian, Giancarlo Guerrero, Jacek Kaspszyk, Istvan Kovacs, Enrique Mazzola, Viktoria Mester, Midori, Leszek Możdżer, Michał Nesterowicz, Georgijs Osokins, Eiji Oue, Krzysztof Penderecki, Julian Rachlin, Linus Roth, Benjamin Shwartz, Dima Slobodeniouk, Radosław Szulc oraz George Tchitchinadze. **NFM Orkiestra Leopoldinum** - w miesiącach od stycznia do grudnia 2017 r. orkiestra wykonała 22 koncerty repertuarowe oraz koncerty w ramach Festiwalu Noworocznego, Filharmonii dla Młodych, Filharmonii Familijnej i Leo Festiwalu. **Wroclawska Orkiestra Barokowa** - w okresie styczeń-grudzień 2017 r. orkiestra wykonała łącznie 20 koncertów. **Chór Narodowego Forum Muzyki** - w 2017 r. chór miał okazję śpiewać z Paulem McCreeshem we Wrocławiu i w Katowicach, współpracować z reżyserem Roberto Skolmowskim, zrealizować trasę koncertową z Litewską Orkiestrą Kameralną (5 koncertów na Litwie i w Polsce) oraz uczestniczył w koncercie pod batutą Boba Chilcotta oraz Andrzeja Boreyki. W drugiej części roku chór wystąpił podczas festiwalu w Izraelu, zrealizował nagrania „Widm” Stanisława Moniuszki oraz wziął udział w koncertach 52. Międzynarodowego Festiwalu Wratislavia Cantans oraz 14. Festiwalu Jazztopad. Zespół brał udział w nagraniu płyty zawierającej m.in. zamówienia kompozytorskie „Ubi caritas” oraz koncertował m.in. w Paryżu i Szczecinie. **Chór Chłopięcy Narodowego Forum Muzyki** - w 2017 r. chór zrealizował łącznie 46 inicjatyw artystycznych. **LUTOSŁAWSKI QUARTET** - w okresie styczeń-grudzień 2017 r. Lutosławski Quartet wziął udział w projektach organizowanych przez NFM, a także występował na zaproszenie organizatorów zewnętrznych. **KONCERTY KAMERALNE** - jest to seria koncertów odbywających się w Sali Czerwonej, Sali Czarnej oraz Sali Kameralnej Narodowego Forum Muzyki. **INSTYTUT FILMÓW DŹWIĘKOSZCZELNYCH** - Instytut Filmów Dźwiękoszczelnych jest cyklem koncertów organizowanych w Narodowym Forum Muzyki, podczas których do polskich filmów epoki kina niemego powstaje improwizowana na żywo ścieżka dźwiękowa. Projekt ten ma na celu popularyzację i upowszechnianie sztuki filmowej, promocję polskiego kina niemego, integrację środowisk twórczych, zbliżenie kulturowe oraz umożliwienie dialogu pomiędzy twórcami reprezentującymi różne gatunki stylistyczne w muzyce a innymi dziedzinami kultury i sztuki. **KONCERTY SPECJALNE** - koncerty specjalne to wydarzenia z różnych względów szczególne. Zaliczają się do nich zarówno koncerty wielkich światowych gwiazd (dwa koncerty z udziałem Wyntona Marsalisa), koncerty odbywające się w ramach obchodów dla uczczenia istotnych wydarzeń (koncert Zespołu Pieśni i Tańca Śląsk), czy też koncerty znajdujące się w programach festiwalu nieprowadzonych przez Narodowe Forum Muzyki (Maj z Muzyką Dawną) lub też organizowane we współpracy z partnerami NFM (Curtis Symphony Orchestra Filadelfia). **JAZZ I MUZYKA ŚWIATA** - w ramach cyklu „Jazz i Muzyka Świata” widownia NFM ma okazję zakosztować najwyższej klasy muzyki jazzowej oraz etnicznej, wykonywanej przez uznanych na świecie artystów, m.in. takich jak Dave Holland, Mulatu Astatke czy Glenn Kotche. Wiele z zapraszanych gwiazd jazzu i World Music gości we Wrocławiu lub Polsce po raz pierwszy, więc ich przyjazd stanowi wyjątkową okazję dla koneserów tych gatunków muzycznych na doświadczenie muzyki na żywo. **FESTIWAL NOWOROCZNY NFM** - to trzy zróżnicowane koncerty przypadające na sam początek Karnawału, prezentujące zróżnicowaną, radosną sztukę muzyczną, jako preludium do Nowego Roku. **MUSICA ELECTRONICA NOVA** - Międzynarodowy Festiwal Elektroakustyczny. **TOŻSAMOŚĆ LEO FESTIWAL** - festiwal był poświęcony odkrywaniu muzycznego humoru. **52. Międzynarodowy Festiwal WRATISLAVIA CANTANS** im. Andrzeja Markowskiego - zatytułowana „Recitar

Cantando" została oparta na specyficznym związku recytacji i śpiewu. Program, do tej pory osnuty wokół wielkich dzieł oratoryjno-kantatowych poszerzono o dzieła operowe – „Powrót Ulissego do ojczyzny” Claudio Monteverdiego w wykonaniu Monteverdi Choir oraz English Baroque Soloists pod batutą legendarnego Sir Johna Eliota Gardinera oraz „Łaskawość Tytusa” Wolfganga Amadeusza Mozarta w wykonaniu uralskiej Orkiestry i Chóru MusicAeterna pod batutą Teodora Currentzisa. Pierwszą z oper wykonano w Narodowym Forum Muzyki podczas koncertu inauguracyjnego, drugą na zamknięcie Festiwalu w Operze Wrocławskiej w ramach nawiązania współpracy wrocławskich instytucji kultury. Na kształt 52. edycji Festiwalu miały wpływ trzy ważne rocznice: 450-lecie urodzin Claudia Monteverdiego, 250-lecie urodzin Georga Philippa Telemanna oraz 500-lecie reformacji. 52. edycja Festiwalu została objęta Patronatem Honorowym Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego. **FESTIWAL JAZZTOPAD FILHARMONIA FAMILIJNA, FILHARMONIA DLA MŁODYCH** - koncerty z cyklu Filharmonia dla Młodych adresowane są do uczniów I i II etapu edukacyjnego oraz dzieci przedszkolnych. Spotkania odbywają się w salach koncertowych NFM, podczas których prezentują się zespoły kameralne i Orkiestra NFM Filharmonia Wrocławska, z udziałem dyrygentów, solistów, prelegentów, aktorów, tancerzy. Filharmonia Familijna to cykl koncertów, który powstał z myślą o całych rodzinach. Koncerty odbywają się w wybranych miesiącach w niedzielne przedpołudnia w Sali Głównej Narodowego Forum Muzyki. Głównym dążeniem jest zapewnienie wysokiej jakości oferty edukacyjnej oraz wyrównanie szans dla dzieci z regionu Dolnego Śląska w dobie ograniczenia dydaktyki muzycznej w szkołach. Celem koncertów jest utrwalanie elementarnych wiadomości o muzyce, zapoznanie z literaturą muzyczną i przygotowanie młodych słuchaczy do aktywnego i świadomego odbioru muzyki, a także uczestnictwa w muzycznym życiu kulturalnym Wrocławia.

KONCERTY EDUKACYJNE DLA MŁODZIEŻY - celem koncertów jest zorganizowanie przeznaczonych dla młodych ludzi atrakcyjnych spotkań z muzyką o charakterze edukacyjno-wychowawczym. Szeroki zakres tematyki koncertów, bogaty repertuar i kreatywne podejście animatorów muzycznych umożliwiają uczestnikom wydarzeń kontakt ze sztuką, pozwalają także doświadczyć wielu estetycznych przeżyć wynikających z obcowania z muzyką na żywo. Koncerty o charakterze edukacyjnym mają za zadanie uczyć świadomego odbioru muzyki, poszerzać znajomość literatury muzycznej, prezentować muzykę różnych kultur, epok oraz przybliżać sylwetki znanych kompozytorów. **Centrum Edukacyjne Narodowego Forum Muzyki** to miejsce, które powstało z myślą o najmłodszych. Oferta kierowana jest do dzieci w wieku od 0 do 15 roku życia. Poprzez różne formy aktywności artystycznej (muzykę, śpiew, taniec, zabawę) wspiera się rodziców w dawaniu dzieciom tego, co wartościowe i cenne dla ich rozwoju, a najmłodszym zapewnia dobry start w wypełnione pięknem życie, inspiruje dzieci do rozwijania indywidualnego potencjału. Miła atmosfera i bezpieczne otoczenie, świetni i doświadczeni fachowcy, towarzystwo innych dzieci pozwala na to, by nauka stała się znakomitą zabawą. Oferta zajęć skierowana jest do odbiorców – rodziców, dzieci w wieku od 0 do 15 roku życia oraz do przedszkoli i szkół podstawowych i gimnazjalnych. Oferta indywidualna realizowana jest w godzinach popołudniowych, zajęcia odbywają się systematycznie 1 lub 2 razy w tygodniu od września do czerwca. Natomiast z grupami realizowany jest konkretny temat podczas 1 spotkania. **POŚPIEWAJ MI MAMO, POŚPIEWAJ MI TATO** - od początku 2017 r. kontynuowane są regularnie śpiewające spotkania w różnych jednostkach współpracujących na terenie miasta Wrocławia i okolic oraz w Narodowym Forum Muzyki. Zajęcia odbywają się m.in. w: bibliotekach, szkołach rodzenia, szpitalnych oddziałach położniczych i dziecięcych, centrum przyjazne rodzinie. Regularne, comiesięczne śpiewające zajęcia odbywały się (22 stycznia, 19 marca, 9 kwietnia oraz 28 maja) w Sali Kameralnej NFM, gościły każdorazowo około 100-200 osób. **NAGRODY** - dla płyt wydanych przez NFM: nominacja dla płyty - Bartłomiej Pękiel I pod dyrekcją Andrzeja Kosendiaka - w kategorii Album roku muzyka dawna, nominacja i Fryderyk dla płyty - De profundis pod dyrekcją Agnieszki Franków-Żelazny - w kategorii Album roku muzyka chóralna, oratoryjna i operowa DE PROFUNDIS - Polish Psalms of the 20th and 21st Century. NFM wydało 11 płyt.

WROCŁAWSKY KAMERALIŚCI CANTORES MINORES WRATISLAVIENSES

Zespoły Wrocławskich Kameralistów (Cantores Minores Wratislavienses, Ars Cantus oraz Stoltzer Ensemble) wystąpiły w sezonie 29 razy (21 koncertów we Wrocławiu) dla prawie 5 000 słuchaczy. Wystąpiono z koncertami w Warszawie, Krakowie, Toruniu, Grudziądzu, Kielcach, Gliwicach i w Wiślicy. W dniu 14 stycznia w Sali Akademii Muzycznej we Wrocławiu obchodzono uroczystość 50-lecia powstania zespołu Cantores Minores Wratislavienses. Podczas uroczystego koncertu dokonano prawykonania nowego utworu Sebastiana Ładyżyńskiego „Omphale”, a kilkunastu członków zespołu otrzymało medale i odznaki Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego. Kameraliści wzięli udział w kilku festiwalach, m.in. Warszawskie Spotkania Muzyczne, Forum Musicum, Dni Muzyki Organowej w Gliwicach. W koncertach wykorzystywano wielokrotnie wszystkie posiadane instrumenty: pozytyw organowy, klawesyn, violone i fortepian.

OŚRODEK DZIAŁAŃ ARTYSTYCZNYCH „FIRLEJ” (ODA Firlej)

W 2017 r. zrealizowano ponad 193 przedsięwzięć o charakterze artystycznym, w tym ponad 30 koncertów muzycznych i wiele innych ciekawych wydarzeń, jak np.: warsztaty dla dzieci. Z oferty kulturalnej ODA Firlej skorzystało ponad 23 296 widzów. Realizowano stałe wydarzenia takie jak: DOLNOŚLĄSKA GIEŁDA FONOGRAFICZNA i KLUB REALIZATORÓW FILMOWYCH, które na dobre zadomowiły się w Firleju. Najważniejszymi wydarzeniami mijającego roku były: udział w programie Dom Kultury + organizowanym przez Narodowe Centrum Kultury oraz powołanie do życia KAWIARNII SĄSIEDZKIEJ, działającej od pierwszego dnia wiosny 2017 r. W ramach programu Dom Kultury + powstał **projekt Firlej zaprasza!**, który polegał na aktywnym zaangażowaniu mieszkańców osiedli: Przedmieście Świdnickie, Gajowice i Grabiszyn-Grabiszynek w tworzenie lokalnej oferty kulturalnej. Po raz pierwszy celowo i w takiej skali uzupełniono ofertę o działania adresowane do tego najbliższego, osiedlowego odbiorcy. Wspólnie z partnerami z otoczenia lokalnego realizowano wybrane inicjatywy kulturalne, które w wymiarze społecznym, miały na celu integrację społeczności, budowanie wspólnoty opartej na poszukiwaniu i definiowaniu wspólnych wartości, a w wymiarze praktycznym wzrost poziomu uczestnictwa w kulturze na sąsiadujących trzech osiedlach. W ramach projektu zrealizowano aż 7 inicjatyw kulturalnych o bardzo zróżnicowanym charakterze, co w widoczny sposób wzbogaciło ofertę dostępną na pobliskich osiedlach. **Kawiarnia Sąsiedzka** to miejsce spotkań oraz lokalnych działań kulturalnych. Przestrzeń otwarta na nowe pomysły i inicjatywy pochodzące nie tylko od pracowników, ale także od gości. Strefa do wymiany książek, plakatów, kwiatów i pocztówek. Przy okazji działalności Kawiarni Sąsiedzkiej pojawiły się nowe wydarzenia takie jak: Wymiana sąsiedzka i pchli targ oraz Kuchnia społeczna, które odbywają się cyklicznie - raz w miesiącu i które zostały bardzo entuzjastycznie przyjęte przez okolicznych mieszkańców. Prócz stałych i nowych działań zorganizowano kilkadziesiąt koncertów, wśród których warto wymienić występy takich zespołów jak: Ufomammut, Airbag, Algiers oraz Steve'n Seagulls i Anatema, wiele występów kabaretowych i teatralnych oraz wernisaże. Od jesieni działa w Firleju „Awaria Prądu” czyli projekt rozrywkowy skierowany do miłośników gier planszowych.

KLUBY I OŚRODKI KULTURY

Kluby i ośrodki kultury prowadzą środowiskową działalność w dziedzinie animacji społeczno-kulturalnej, edukacji kulturalnej i promocji wydarzeń artystycznych. Swoje zadania realizują poprzez koła zainteresowań (plastycznych, muzycznych, teatralnych i fotograficznych), zajęcia muzyczno-taneczne, nauki gry na instrumentach) a także cykliczne spotkania literackie, koncerty kameralne oraz prezentacje wystawiennicze.

OŚRODEK POSTAW TWÓRCZYCH

Cykl wystaw (oraz spotkań z artystami oraz oprowadzeń kuratorskich i autorskich) zrealizowanych w otwartej w 2017 r. nowej galerii fotograficznej „MpM” przy pl. Strzeleckim 14, promujących młodych artystów. Cykl koncertów i warsztatów muzyki improwizowanej w ramach SOLO FESTIWALU 4. w Ośrodku Postaw Twórczych oraz

koncerty muzyki improwizowanej z udziałem m.in. Guntera Heinza, Shepherds of Cats, Davida McLeana, Butoh Techno – spektakl muzyczno-taneczny - razem 380 uczestników. Cykliczne/stałe zajęcia z zakresu edukacji kulturalnej: fotografia, malarstwo i rysunek, perkusja, grafika warsztatowa, photoshop, rysunek architektoniczny, projektowanie graficzne, komiks i podstawy ilustracji, wokalne/ciało, głos, całość, litografia. Warsztaty: technik szlachetnych fotografii, wokalne, przeglądy, plenery fotograficzne. Nowe zajęcia cykliczne: wokalne/ciało, głos oraz litograficzne. Warsztaty wokalne „Laboratorium głosu” zorganizowane w ramach Święta Wrocławia. Koncerty w tym spektakl muzyczno-taneczny Butoh Techno. Wystawa „Why Poland” studentów Studiów Anglojęzycznych ASP we Wrocławiu. W 48 różnych przedsięwzięciach wzięło udział 10 024 odbiorców a w ramach zajęć dla dzieci, młodzieży i dorosłych w 233 grupach szkoliło się 1 588 osób.

WROCŁAWSKI KLUB FORMATY

Klub wywiązał się z działań zaplanowanych w 2017 r. i przeprowadził:

- naukę zajęć: instrumenty klawiszowe, wokale instrumenty perkusyjne, gitara, zajęcia plastyczne, szachy, fitness, muzyczno ruchowe, yoga, tai chi, ashtanga yoga,
- imprezy cykliczne: „Wernisaże z muzyką”, „Relaksacja”, „Festiwal Ambientalny”, „Jazz Time”,
- imprezy dla dzieci: „Feriada w Formatach”, „Wakacje w Formatach”, Festyn z okazji Dnia Dziecka.

W marcu 2017 r. otwarto nową siedzibę Klubu przy ul. Samborskiej. W sumie odbyło się 16 koncertów (1 375 uczestników) i 24 innych przedsięwzięć (wystawa, przedstawienie, impreza plenerowa, przedstawienie) dla 2 589 uczestników. W 2017 r. Klub zorganizował 367 zajęć stałych i cyklicznych dla dorosłych (7 185 uczestników) oraz 1 980 zajęć stałych dla dzieci (13 987 uczestników).

KLUB MUZYKI I LITERATURY

Z ważniejszych przedsięwzięć zrealizowano: **XXIV edycję Międzynarodowego Kursu Pianistycznego** – w którym wzięło udział 25 pianistów, prowadzony przez prof. Romana Salyutova i prof. Andrzeja Jasińskiego w terminie 13-25 sierpnia 2017 r. **Cykl wykładów prof. Marka Dyżewskiego pn. Collegium Musicum** - odbyło się 7 wykładów w miesiącach: styczeń, luty, marzec, maj, wrzesień, październik, grudzień, ogólna liczba uczestników wyniosła 415 osób. **Koncerty z cyklu pt. Stypendyści Samorządu Wrocławia – Miastu** - odbyło się 7 koncertów w miesiącach: styczeń, luty, marzec, kwiecień, maj, czerwiec, wrzesień, ogółem liczba uczestników wyniosła 326 osób. **Cykl wykładów „Wieczory z historią”** - odbyło się 10 wykładów z 364 uczestnikami. W 2017 r. Klub zorganizował 386 zajęć dla dorosłych.

WROCŁAWSKI KLUB ANIMA (WK Anima)

Z ważniejszych zrealizowanych zadań należy zaliczyć projekt warsztatów „Aktywnie z Animą”, które cieszy się świetnym zainteresowaniem ludzi młodych. Dodatkowo Wrocławski Klub Anima gościł w swoich progach dzieci z festiwalu BRAVE KIDS, które przez cały tydzień (19-23 czerwca 2017) uczestniczyły w zajęciach przygotowanych przez organizatorów. Brano czynny udział w projekcie „Szkola w mieście”. Przez cały rok WK Anima wspierała inicjatywy zaprzyjaźnionych szkół oraz parafii, uczestnicząc w festynach organizowanych dla dzieci. W różnych 81 przedsięwzięciach (spektakle teatralne, koncerty, festiwale, wystawy, imprezy plenerowe) wzięło udział 11 237 uczestników.

KLUB „POD KOLUMNAMI”

W 2017 r. zorganizowano m.in.: SLAM POETYCKI czyli konkurs dla poetów amatorów z nagrodami (pod patronatem Dolnośląskiego Stowarzyszenia Pisarzy). "Freaki AFRYKI" Dni Kultury Afrykańskiej 12-14 maja 2017 r. (200 uczestników warsztatów), Koncert pamięci Jeremy Klicha + wernisaż wystawy malarstwa Katarzyny Klich, który odbył się przed koncertem, koncert Tomasza Budzyńskiego + wernisaż wystawy jego malarstwa (50 uczestników). W Klubie odbyło się 46 różnych przedsięwzięć (koncert, wystawa,

przedstawienie, impreza plenerowa, przedstawienie) dla 3 036 uczestników. W Klubie działało 110 stałych grup z 767 uczestnikami.

CENTRUM KULTURY ZAMEK

W 2017 r. zrealizowano wszystkie zaplanowane imprezy, kontynuowano cykle: „Kultury Świata”, „Brzdąc na Zamku”, „Sensoplastyka” oraz festiwale: Wrocławski Festiwal Dobrego Piwa, Dni Fantastyki oraz Jarmark Jadwiżański. Nowym wydarzeniem są cykliczne Maratony Filmowe w ramach Parasola Licencyjnego. Centrum wydaje Gazetę Leśnicką - dwutygodnik osiedlowy (ukazały się 22 numery w ciągu całego roku), nakład wynosił 1 000 egzemplarzy. W Centrum w ramach zajęć stałych brało udział 350 osób w 25 grupach. W różnych 106 przedsięwzięciach (koncert, wystawa, spotkanie, jarmark) wzięło udział 51 076 odbiorców.

CENTRUM KULTURY AGORA

W Centrum zrealizowano m.in.: nowy projekt edukacyjny JA GOREĘ, czyli Różankowe Spotkania z Językiem Polskim, 32. Festiwal Śpiewających Przedszkolaków, 19. Festiwal Teatrów Przedszkolnych, 18. Ogólnopolski Festiwal Ewentualnych Talentów Aktorskich FETA, 14. Ogólnopolski Przegląd Młodych Wokalistów Debiuty 2017, WOLNOŚĆ KOCHAM I ROZUMIEM projekt w ramach obchodów Narodowego Święta Niepodległości, Senior Art 2017 - Senioralny Przegląd Małych Form Teatralnych i Kabaretowych. Centrum realizuje też wiele zajęć edukacyjnych stałych i cyklicznych. W Centrum w 2017 r. w ramach zajęć stałych z różnych 24 zakresów wzięło udział 450 uczestników.

OŚRODEK DZIAŁAŃ TWÓRCZYCH ŚWIATOWID (ODT Światowid)

W Ośrodku zrealizowano m.in. XX Artystyczne Warsztaty Wokalne z udziałem Krystyny Prońko zakończone koncertem uczestników z gościnnym udziałem prowadzącego, Galę X Festiwalu Bajkopisarzy „Piernikowa chata” – konkurs na najciekawszą bajkę oraz warsztaty literackie dla dzieci, XIV Wrocławski Festiwal Form Muzycznych Przesłuchania konkursowe, Plenerowy festyn z okazji Międzynarodowego Dnia Dziecka, Musical "Jak to będzie?" zrealizowany przez Dziecięce Studio Musicalowe, Zdolny Wrocław gra na Wielkiej Wyspie oraz finał XIV Wrocławskiego Festiwalu Form Muzycznych Koncert z okazji Święta Wrocławia, podczas którego wystąpili: Martijn Krale, Endy Yden, Paulina Lenda, Ania Kłys, Girls On Fire, a także laureat XIV Wrocławskiego Festiwalu Form Muzycznych. LATO W MIEŚCIE – oferta wakacyjna (kulturalno-rekreacyjna) dla dzieci w wieku 7-10 lat. Światowid klasycznie - cykl koncertów muzyki kameralnej, Jazz w Światowidzie - cykl koncertów muzyki jazzowej, Sztuka Puka – cykl weekendowych, multitematycznych warsztatów rodzinnych, na które składały się m.in. warsztaty cukiernicze, warsztaty ze szkła fusingowego, warsztaty florystyczne i inne. Zdolny Wrocław gra na Wielkiej Wyspie - Koncert z okazji Święta Wrocławia, podczas którego wystąpili: Martijn Krale, Endy Yden, Paulina Lenda, Ania Kłys, Girls On Fire, a także laureat XIV Wrocławskiego Festiwalu Form Muzycznych. DZIEŃ OTWARTY/Podwórko Artystów. Warsztaty i pokazy artystyczne mające na celu zainteresowanie ofertą ODT „Światowid”. Wieczorki taneczne - nowa oferta dla seniorów – cykliczne wieczorki taneczne z muzyką prezentowaną przez zawodowego DJ'a. DRZEWA RUSZAJĄ W DROGĘ - projekt plastyczny realizowany wraz z Przedszkolem nr 6. Ośrodek w 2017 r. zorganizował 58 różnych przedsięwzięć (koncerty, wystawy, spektakle, imprezy plenerowe itp.) dla 4 681 odbiorców oraz 52 grupy zajęć stałych i cyklicznych dla dzieci i dorosłych dla 478 uczestników.

CENTRUM KULTURY WROCŁAW-ZACHÓD

W 2017 r. w Centrum w kołach i sekcjach – w 23 propozycjach uczestniczyło ok. 3 000 osób, w tematycznych feriach/wakacjach - ok. 80 osób a w pozostałych imprezach dla dzieci i dorosłych (spektakle, projekcje filmowe, kabarety itp.) - ok 60 propozycji uczestniczyło 14 500 osób. W sumie we wszystkich działaniach Centrum Kultury Wrocław - Zachód w 2017 r. uczestniczyło ok. 17 500 osób. Wśród propozycji Centrum stałe miejsca zajmuje Scena Młodego Widza z interesującymi spektaklami teatralnymi dla dzieci, Kino Młodego Widza, galeria sztuki współczesnej.

MUZEUM MIEJSKIE WROCŁAWIA

W obiektach Muzeum Miejskiego Wrocławia: Starym Ratuszu, Pałacu Królewskim, Arsenale Miejskim oraz nowym budynku Muzeum Teatru zorganizowano 12 wystaw stałych oraz 32 wystawy czasowe. Wszystkie Oddziały Muzeum brały czynny udział w organizowaniu wystaw czasowych i opiece nad wystawami stałymi.

W 2017 r. w budynku na pl. Wolności 7a otworzono nowy Oddział Muzeum Teatru, zainaugurowano powstanie Oddziału udostępniając jednocześnie wystawy stałe: **„Mieszkanie Henryka Tomaszewskiego”**, **„Teatry Europy na kartach pocztowych z kolekcji prof. Janusza Deglera”**, **„Z historii wrocławskich teatrów”** oraz wystawę czasową: **„Henryk Tomaszewski i jego zespół na zdjęciach Stefana Arczyńskiego”** (od 27 marca do 10 grudnia 2017 r.). Muzeum Teatru im. Henryka Tomaszewskiego jest pierwszą w Polsce tego typu placówką poświęconą teatrowi. Poza prezentacją historii wrocławskiej sceny teatralnej, szczególnie po 1945 r., jedną z myśli przewodnich tej instytucji jest jej spersonalizowany charakter - opowiada ona historię przez pryzmat konkretnych ludzi i ich pracy. Dlatego w ramach wystawy stałej odtworzono mieszkanie Mistrza Henryka Tomaszewskiego, gabinet profesora Janusza Deglera z jego obszernym księgozbiorem literatury poświęconej teatrowi oraz atelier fotograficzne Stefana Arczyńskiego, niestrudzonego dokumentalisty wrocławskiej sceny teatralnej.

W pozostałych Oddziałach Muzeum eksponowano m.in.: **„Artyści śląscy 1845–1945”** (24 lutego – 17 września, Pałac Królewski) - na wystawie zostały zgromadzone wybitne dzieła malarstwa i rzeźby artystów wykształconych w Szkole Sztuki i Rzemiosła Artystycznego we Wrocławiu oraz tworzących na terenie Śląska, pokazany został pejzaż górski, widoki miejskie Wrocławia, malarstwo portretowe, akt, martwa natura i sceny rodzajowe; **„Bliżniemu swemu”** (8–27 grudnia 2017 r., Stary Ratusz, Halina Okólska) - coroczna wystawa z cyklu „Wystawa obrazów Fundacji Brata Alberta”; **„Drogi do Wrocławia”** (13 lipca – 10 września 2017 r., Stary Ratusz, Halina Okólska) - na tę wystawę złożyły się pamiątki i zdjęcia rodzin, które w trakcie zawieruchy II wojny światowej zdecydowały się na osiedlenie we Wrocławiu; **„Elżbieta Terlikowska. Teatro – Ricordi”** (od 15 grudnia 2017 r., Muzeum Teatru, Elżbieta Terlikowska, Małgorzata Bruder) - na wystawie zostały pokazane wspomnienia po przedstawieniach zaklęte w projektach scenograficznych, kostiumach i kolażach autorstwa niepowtarzalnej, barwnej osobowości, łączącej wielki talent, niezwykłą pracowitość, nieokiełznaną fantazję z charyzmą, temperamentem i nieodpartym urokiem – Elżbiety Terlikowskiej; **„Granit”** (od 4 października 2017 r., Pałac Królewski – dziedziniec; Barbara Kozarska-Orzeszek) - jest to wystawa poplenerowa rzeźby w granicie w Strzegomiu; **„Jacek Dworski – BRAZ Rzeźby Plakiety Medale”** (10 marca – 28 maja 2017 r., Pałac Królewski, Barbara Kozarska-Orzeszek) - na wystawie zaprezentowano różne formy działalności artystycznej realizowane przez Jacka Dworskiego, artystę rzeźbiarza, profesora Akademii Sztuk Pięknych im. Eugeniusza Gepperta we Wrocławiu, wychowawcę i nauczyciela kilku pokoleń artystów; **„Każdy krok zostawia ślad”** (od 30 września 2017 r., Arsenał Miejski, Beata Ceynowa, Ewa Trawicka, Agata Wanot) - na tej ekspozycji można obejrzeć ponad 130 zabytków uzupełnionych tablicami informacyjnymi i filmem tematycznym – efekt ponad 30 lat wykopalisk prowadzonych w historycznej części Gdańska i konserwacji zbioru obuwia; **„Kresy południowo-wschodnie na przedwojennej pocztówce”** (14 lipca – 24 września 2017 r., Pałac Królewski, Dagna Kochanowska) - na wystawie pokazano 260 prac artystów fotografików i malarzy, wydanych zarówno w miejscowościach obecnie leżących za wschodnią granicą naszego kraju, jak i na terenie Polski, zebrane pocztówki ukazywały przede wszystkim architekturę miast, miasteczek i wsi z obszaru trzech województw: lwowskiego, stanisławowskiego i tarnopolskiego oraz widoki gór z Rezerwatu Gorgany i Czarna Góra; **„Lessing przedstawia Lessinga”** (4 lutego – 26 marca 2017 r., Stary Ratusz) - wystawa ta została zorganizowana ze zbiorów Muzeum Żydowskiego w Wiedniu, we współpracy Muzeum Miejskiego Wrocławia z Konsulatem Austrii we Wrocławiu i Austriackim Forum Kultury w Warszawie, pokazano na niej fotografię reportażową Ericha Lessinga, ilustrującą ważne wydarzenia polityczne i społeczne w Europie drugiej połowy XX w.; **„Marian Wołczuk. Moja przestrzeń”** (04 marca – 23 kwietnia 2017 r., Stary Ratusz, Anna Kania-Saj) - na wystawie pokazano

prace malarskie profesora ASP we Wrocławiu, tworzącego pejzażowe kompozycje abstrakcyjne, zainspirowane freskami Giotta w bazylice św. Franciszka w Asyżu; **„Martwa natura jak żywa”** (02–31 grudnia 2017 r., Stary Ratusz; Joanna Stoklasek-Michalak) - to trójwymiarowe obiekty (zbiory konwisarskie, ceramiczne i szklane Muzeum Ziemi Kłodzkiej w Kłodzku) wkomponowane w ramy - odtwarzają one malarskie kompozycje wybitnych mistrzów holenderskich i hiszpańskich; **„Mikołaj Kopernik w medalierstwie”** (24 kwietnia - 12 października 2017 r., Sala Operacyjna Narodowego Banku Polskiego we Wrocławiu, Barbara Kozarska-Orzeszek) - muzeum wystawiło 57 eksponatów ze swoich zbiorów związanych z Mikołajem Kopernikiem, zwiedzających 8 300 osób; **„Nowy poczet władców Polski. Świerz kontra Matejko”** (od 8 sierpnia 2017 r., Pałac Królewski, Andrzej Pągowski, Marek Klata) - na ekspozycji zestawiono wizerunki królów i książąt polskich namalowane przez Waldemara Świerzego z dziełami Jana Matejki, wystawa została uzupełniona o komentarze historyczne, medale, monety, banknoty i znaczki pocztowe z wizerunkami władców Polski; **„Przez Sępólno, Zalesie i Krzyki... historia tramwajów we Wrocławiu”** (17 września - 19 listopada 2017 r., Maciej Łagiewski, Tomasz Sielicki) - okazją do przygotowania tej wystawy była 140. rocznica wyruszenia w trasę pierwszego tramwaju konnego we Wrocławiu, tramwaje są kojarzone z naszym miastem a ta ekspozycja i towarzysząca jej publikacja miały za zadanie przybliżyć nie tylko historię transportu publicznego w stolicy Dolnego Śląska, ale też ukazać zmiany, jakie na przestrzeni wieków zachodziły w tkance miejskiej; **„Robert Bachmann. Locus Mobilis”** (11 maja - 4 czerwca 2017 r., Stary Ratusz, Marzena Smolak) - obiekty (machinobolizmy) wychodzące z pracowni tego artysty są efektem indywidualnych poszukiwań: zbiera i skupuje gotowe, nikomu już niepotrzebne i zużyte przedmioty, z których - z właściwym tej sytuacji poczuciem absurdu i purnonsensu - buduje nowe, jak sam mówi samolubne, egoistyczne i wręcz narcystyczne w formie; **„Silesia et Ducati Silesie. Dawne mapy Śląska i księstw śląskich Jonasa Scultetusa i Fridericusa Khunowiusa ze złotego wieku kartografii niderlandzkiej”** (od 25 października 2017 r. do 25 lutego 2018 r., Stary Ratusz, Kazimierz Kozica, Halina Okólska) - tematem i celem wystawy było pokazanie zespołu wszystkich map Śląska i księstw śląskich, jakie zostały wydane w XVII w. w najważniejszym centrum niderlandzkiej produkcji kartograficznej tego wieku, jakim był Amsterdam; **„Ścieżka, ścieżki, drogi, droga.. Jadwiga Krawczyk-Halicka, rysunek”** (17 marca - 30 kwietnia 2017 r., Pałac Królewski, Marzena Smolak) - wystawa rysunków inspirowanych działaniami człowieka i jego kondycji we współczesnym świecie; **„Tadeusz Kościuszko - Syn Wolności”** (od 13 października 2017 r., Pałac Królewski, Barbara Kozarska-Orzeszek, Mariusz Cieśla) - z okazji rocznicy śmierci Tadeusza Kościuszki przygotowano wystawę ze zbiorów Muzeum Militariów oraz Muzeum Sztuki Medalierskiej, pokazywane zabytki to: obrazy, plakiety, medale, broń z czasów insurekcji oraz wiele innych przedmiotów związanych z naczelnikiem i jego czynami; **„Tajemnice egipskich grobowców”** (8 października 2016 r. - 19 lutego 2017 r., Arsenał Miejski, Patryk Chudzik) - na wystawie pokazano wyniki badań wykopaliskowych wrocławskich archeologów prowadzonych na terenie Teb Zachodnich; **„Uratowane skarby podziemnego Lwowa”** (3 marca - 30 kwietnia 2017 r., Arsenał Miejski, Natalia Wojcieszczuk, Jacek Górski, Agata Wanot) - dzięki tej ekspozycji można było poznać dzieje Lwowa, twórcy wystawy czerpali zarówno z najnowszych ratowniczych badań archeologicznych, jak i z ikonografii, reprodukcji starych planów a także współczesnych fotografii i obrazów, najstarsze prezentowane na wystawie przedmioty pochodziły jeszcze z czasów słowiańskich, tzn. z VII-IX w., a najnowsze z przełomu XIX i XX w.; **„Wyobraźnia i rygor. Polska sztuka współczesna z kolekcji Grażyny i Jacka Łozowskich”** (od 7 października 2017 r., Pałac Królewski, Jacek Łozowski, Katarzyna Kurpiewska) - na wystawie pokazano dzieła malarskie i graficzne wybitnych współczesnych artystów polskich, w tym także twórców wrocławskich (Waldemar Cwenarski, Stanisław Dróżdż, Wanda Gołkowska, Józef Hałas, Alfons Mazurkiewicz i Waław Szpakowski) powstałe po 1945 r., reprezentujących różne kierunki w sztuce polskiej, na ekspozycji znalazły się prace takich artystów jak m.in.: Zdzisław Beksiński, Jan Berdyszak, Tadeusz Brzozowski, Jan Cybis, Wojciech Fangor, Zbysław Grzywacz, Władysław Hasior, Maria Jarema, Jerzy Kałucki, Koji Kamoji, Tadeusz Kantor, Aleksander

Kobzdej, Alfred Lenica, Artur Nacht-Samborski, Tymon Niesiołowski, Jerzy Nowosielski, Piotr Potworowski, Erna Rosenstein, Teresa Rudowicz, Hanna Rudzka-Cybisowa, Antoni Rząsa, Czesław Rzepiński, Henryk Stażewski, Jonasz Stern, Władysław Strzemiński, Ludomir Ślendrański, Waław Taranczewski, Leon Tarasewicz, Jan Tarasin, Jerzy Tchorzewski; **„Zbigniew Karpiński. Niestrudzony analityk obrazu”** (10 czerwca – 23 lipca 2017 r., Pałac Królewski, Anna Kania-Saj, Katarzyna Kurpiewska) - na ekspozycji zgromadzono prace malarskie i graficzne niezującego profesora malarstwa ASP we Wrocławiu, wybitnego kolorysty i ekspresjonisty, twórcy tzw. „realizmu bezkompromisowego”, malującego pejzaże, portrety, akty i sceny rodzajowe; **„Zdzisław Szyszka. Ceramika”** (16 września – 22 października 2017 r., Stary Ratusz, Anna Kania-Saj, Michał Matuszczyk, Magdalena Szmid-Półbrattek) - na wystawie zgromadzono dorobek znanego wrocławskiego artysty-ceramika, absolwenta PWSSP we Wrocławiu, tworzącego w szamocie i porcelanie.

Muzeum wydało 8 pozycji książkowych. Zakupiono:

- Muzeum Historyczne - wśród nabytków do szczególnie unikatowych należą dokumenty Wandy Kiałki oraz plakaty autorstwa Jerzego Jezierskiego.
- Muzeum Militariów - pozyskano w formie daru bagnet karabinowy wz. 24 (bez pochwy) dla karabinu Mauser wz. 98, wyprodukowany w FTM SA „Perkun” w Warszawie w latach 1927–1939. W formie przekazu z Komendy Powiatowej Policji w Dzierżoniowie otrzymano dwulufowy pistolet systemu „Lefauchaux”, kal. 15 mm. Pablo Juaristi, wyprodukowany w fabryce w Eibar, w Hiszpanii ok. 1860 r. W formie przekazu z Komendy Wojewódzkiej Policji we Wrocławiu pozyskano m.in.: pistolet MAG wz. 98, karabin wz. 1888 ze znakami chińskimi, pistolet sportowy wykonany przez wrocławskiego rusznikarza Richtera, lata 20-te, XX w. Muzeum Sztuki Medalierskiej - oddział wzbogacił się o srebrne monety kolekcjonerskie emitowane przez Narodowy Bank Polski w 2017 r. Pozyskał też drogą wymiany srebrny medal „pokaz lotu balonem nad Wrocławiem” z 1789 r. autorstwa A.F. Koeniga oraz dwa medale dokumentujące przebieg III wojny śląskiej z 1757 r.
- Muzeum Sztuki Mieszczańskej - wśród cenniejszych nabytków wymienić można obrazy malarzy wrocławskich o tematyce pejzażowej m.in.: „Tyrolska kuźnia”, Theodora Blätterbauera, 1858 r., „Okolice Złotników koło Jeleniej Góry”, Gustava Olbrichta, ok. 1880 r.m, „Widok na Hejnice i Góry Izerskie”, Paula Austa, 1908 r., „Widok na Śnieżne Kotły i Łabski Szczyt”, Carla Ernsta Morgensterna, 1910 r., „Krajobraz z kępa drzew” (Wrocław-Sępólno), Geoga Nerlicha, 1943 r., 2 obrazy „Portrety Emila i Fanny Ephraim”, Eugena Spiro, 1916 r.; rzemiosło artystyczne reprezentowane jest przez zabytki szklarskie: 3 dioramy z widokami miejskimi Wrocławia – Stary Ratusz, Kościół Marii Magdaleny i Stara Giełda, Geoga Gottlieba Kuhnta, ok. 1840 r. Nabyte rzeźby to m.in.: „Głowa dziewczynki”, Theodora von Gosena, 1916 r., Relief portretowy Friedricha Vicciusa pastora i profesora Gimnazjum św. Marii Magdaleny we Wrocławiu, z końca XVII w.

Działalność pedagogiczna i popularyzatorska - ogółem przeprowadzono 923 zajęcia na 89 tematów. Uczestniczyło w nich 22 621 uczniów szkół podstawowych, gimnazjów, szkół średnich, a także dzieci z grup przedszkolnych, studentów i opiekunów oraz innych grup zorganizowanych, jak również dzieci indywidualnych wraz z rodzicami oraz zwiedzających dorosłych. Zajęcia odbywały się zarówno na wystawach stałych, czasowych oraz prowadzono także zajęcia terenowe. W ogólną liczbę lekcji, warsztatów muzealnych i oprowadzeń wliczono też zajęcia, które odbyły się w czasie ferii i wakacji, dla dzieci przyjezdnych oraz pozostających w tym czasie w mieście. Wliczone zostały również zajęcia przeprowadzone w ramach akcji „Szkoła w mieście” i „Edukacja w miejscach pamięci”. Dzieci mogły uczestniczyć też w inscenizacjach, konkursach i quizach, zabawach terenowych, a także zajęciach plastycznych i warsztatach. W 2017 r. przygotowano scenariusze oprowadzeń, lekcji i warsztatów muzealnych towarzyszących wystawom: „Nowy początek władców Polski. Waldemar Świerzy kontra Jan Matejko”, „Každy krok zostawia ślad”, „Silesia et Ducati Silesiae”, „1000 lat Wrocławia, „Śląsk starożytny i średniowieczny” oraz w Muzeum Sztuki Cmentarnej. W roku sprawozdawczym kontynuowano prowadzenie zajęć sobotnich dla rodzin z dziećmi – warsztaty rodzinne. Zajęcia odbywały się cyklicznie w kolejnych Oddziałach

(10 warsztatów rodzinnych). Warsztaty te mają formę krótkiego wykładu – oprowadzania wprowadzającego uczestników w temat zajęć, a następnie wspólnego działania dzieci wraz z rodzicami. Formuła jest stworzona tak, aby zachęcić do rodzinnej zabawy i współpracy rodzica z dzieckiem. Zajęcia te cieszą się bardzo dużym zainteresowaniem i będą kontynuowane w latach następnych. Ponadto przeprowadzono zajęcia bezpłatne dla dzieci, młodzieży i dorosłych: lekcje muzealne i warsztaty dla dzieci i młodzieży ze szkół specjalnych, integracyjnych i rodzeństwa dzieci z Hospicjum dla dzieci Dolnego Śląska oraz dla pacjentów poradni zdrowia psychicznego, lekcje muzealne połączone z zajęciami plastycznymi, oglądaniem zdjęć, filmów, inscenizacjami i zwiedzaniem miasta oraz warsztaty w ramach półkolonii zimowych i letnich organizowanych przez szkoły, parafie, świetlice środowiskowe i Domy Kultury, jak również dla dzieci indywidualnych, pozostających w tym czasie w mieście. Z okazji Dnia Życzliwości wraz z Urzędem Miejskim Wrocławia przeprowadzono bezpłatne zajęcia. W Starym Ratuszu przeprowadzono 30 bezpłatnych zajęć dla 680 dzieci goszczących wcześniej u Prezydenta Wrocławia. Kontynuowano realizację projektu pilotażowego propagującego wiedzę o przedsiębiorczości na tle historii Wrocławia. Przygotowano cykl 56 bezpłatnych lekcji dla uczniów szkół podstawowych (kl. IV–VI) pt. Historia wrocławskich firm lekcją przedsiębiorczości. Zorganizowano konkurs dla dzieci i młodzieży Na medal i małą formę rzeźbiarską. W 2017 r. do udziału w konkursie zostały zaproszone dzieci i młodzież ze szkół podstawowych, gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych, placówek oświatowych i kulturalnych oraz szkół artystycznych z Wrocławia, a także uczniowie ze szkół specjalnych z terenu Dolnego Śląska. W 2017 r., w dwudziestej siódmej edycji konkursu pt. „Bądźmy dobrzy dla innych – dobroczynność na co dzień i od święta”, wzięło udział 318 uczniów z 34 szkół i placówek. Przygotowano wystawę pokonkursową. Zrealizowano wystawę pokonkursową prac powstałych w ramach Międzynarodowego Festiwalu Krasnoludków. Na dziedzińcu Arsenалу Miejskiego zorganizowano festyn archeologiczny Ludzie Ognia oraz przeprowadzono w jego ramach pokaz wytopu żelaza w starożytnym piecu dymarskim. Wzięto też udział w organizacji pokazu odlewania żeliwa w piecu ceramicznym na Ogólnopolskich Targach Sztuki Kowalskiej – Wojciechów k/Nałęczowa, Muzeum Kowalstwa oraz w edycji wyjazdowej Dymarek Świętokrzyskich – Masłomęcz k/Hrubieszowa, Wioska Gotów w Masłomęczu. Przeprowadzono też warsztaty merytoryczne dla nauczycieli powiatu wołowskiego – Tarchalice, Ekomuzeum Dymarki. Muzeum brało też czynny udział w Dolnośląskim Festiwalu Nauki. W ramach tego wydarzenia na terenie Arsenálu Miejskiego miały miejsce liczne imprezy towarzyszące, w tym zajęcia dla dzieci i młodzieży oraz wystąpienia i referaty pracowników: Sekretne życie antycznej amfory; Wikingowie, bogowie, bohaterowie – mity skandynawskie; Dzieło Pomocy Zimowej (Winterhilfswerk) – niemiecka akcja charytatywna w świetle badań historyczno-archeologicznych byłego szpitala Wszystkich Świętych; Wybitni uczeni XIX i XX wieku na Starym Cmentarzu Żydowskim we Wrocławiu; Pożytki z dobrego mówienia, Archeologia jako samodzielna dyscyplina naukowa. Casus Śląska; Jej wysokość Kaligrafia; Tropem dawnych zawodów utrwalonych w nazwach ulic; Wikingowie, bogowie, bohaterowie – mity skandynawskie; Zbroje renesansowe w kolekcjach śląskich.

Kontynuowano działalność Szkoły Archeologii im. Indiany Jonesa. Zorganizowano oprowadzanie z okazji Dnia Kobiet (w trzech Oddziałach). I jak co roku Muzeum czynnie włączyło się w Międzynarodową Noc Muzealną: warsztaty dla dzieci „Parki i ogrody Wrocławia”, zabawa dla dzieci i dorosłych „Przebieranki w teatralnej garderobie”. W czasie Międzynarodowej Nocy Muzeów odnotowano 32 150 zwiedzających (Pałac Królewski 8 350, Stary Ratusz 9 900, Arsenał Miejski 6 400, Muzeum Teatru im. Henryka Tomaszewskiego 7 500). W Muzeum odbyło się: 736 lekcji muzealnych dla 18 798 uczestników na 54 tematy, 221 warsztatów muzealnych dla 6 077 uczestników na 34 tematy, 140 oprowadzenia dla 3 147 uczestników na wystawach stałych oraz czasowych oraz 13 wykładów i prezentacji dla 1 939 uczestników.

MUZEUM WSPÓŁCZESNE WROCŁAW (MWW)

W roku 2017 działalność Muzeum skupiła się na realizacji programu wystaw czasowych i związanego z nim programu edukacyjnego i społecznego. Zróżnicowany charakter

i tematyka ekspozycji przeznaczone były dla zdywersyfikowanych grup odbiorców. Instytucja prowadziła niezwykle ożywioną działalność ukazującą poprzez pryzmat sztuki współczesnej zagadnienia dzisiejszej kultury i sztuki oraz życia społecznego. W tym kontekście szczególnie istotny i szeroki odbiór miała wystawa **„Czarna wiosna. Wokół wrocławskiej niezależnej sceny muzycznej lat 80.”** będąca produkcją własną MWW, a pod względem frekwencji na uwagę zasługiwały ekspozycje **„Tony Cragg. Rzeźba”** oraz **„Gordon Parks. Aparat to moja broń”**. W przestrzeniach wystawienniczych Schronu odbyły się łącznie 2 wystawy stałe i 23 wystawy czasowe wraz z towarzyszącymi im wykładami, oprowadzeniami czy projekcjami filmowymi. W ramach wszystkich linii programowych odbyło się 216 wykładów, debat i dyskusji. Program edukacyjny obejmował w tej liczbie 130 warsztatów przeznaczonych dla rodzin z najmłodszymi dziećmi, młodzieży, dorosłych i seniorów. Za szczególnie istotny efekt działalności merytorycznej MWW w 2017 r. uznać można wyraźnie zauważalny wzrost frekwencji (43 310 osób – tendencja wzrostowa w porównaniu do roku 2016: 38 421 osób) i pozyskanie nowego grona odbiorców. Za sukces można uznać zainicjowany jesienią 2016 r. przez Annę Krukowską program Bliżej sztuki, dzięki któremu w krótkim czasie udało się zainteresować działalnością MWW grupę kilkudziesięciu seniorów, regularnie uczestniczących w spotkaniach i warsztatach oraz przychodzących na wystawy. Wernisaże i finisaże połączone z koncertami jazzowymi lub rockowymi skłoniły do odwiedzin muzeum tzw. „grupę środka” – osoby w przedziale od 30 do 50 lat. W tegorocznej „Nocy Muzeów” uczestniczyło 4 080 osób. W 2017 r. Muzeum zakupiło prace 27 wybitnych artystów polskich i zagranicznych oraz przyjęło 5 prac w formie darowizny. Opracowano także i wydano 4 publikacje. Wybrane wystawy: **stosunki pracy**. Z międzynarodowej kolekcji sztuki współczesnej Muzeum - 10 czerwca 2016 r. – 27 marca 2017 r. (kuratorka: Sylwia Serafinowicz) - pierwsza odsłona międzynarodowej kolekcji sztuki współczesnej, tworzonej w MWW od 2011 r., podejmowała zagadnienie dzisiejszych „stosunków pracy”. **PRZENIKANIE** - 18 listopada 2016 r. – 30 stycznia 2017 r. (kuratorka: Agnieszka Chodysz-Foryś) - wystawa, przygotowana we współpracy z Ośrodkiem Kultury i Sztuki we Wrocławiu, była zapisem procesów badawczych, działań i warsztatów, które odbyły się na początku października 2016 r. w Obornikach Śląskich, Bagnie, Rościszewicach i Zmigrodzie. **TONY CRAGG. RZEŹBA** - od 3 lutego do 8 maja 2017 r. (kuratorka: Eulalia Domanowska) - po niemal 20 latach polska publiczność, po raz drugi w ciągu kilku miesięcy, miała okazję podziwiać twórczość jednego z najbardziej znanych rzeźbiarzy na świecie, Tony’ego Cragga. **CZARNA WIOSNA. WOKÓŁ WROCLAWSKIEJ NIEZALEŻNEJ SCENY MUZYCZNEJ LAT 80.** - 27 kwietnia – 25 września 2017 (kuratorzy: Piotr Lisowski, Paweł Piotrowicz). **KOŚCI, CHMURY, MOLEKUŁY. RYSUNKI JAROSŁAWA GRULKOWSKIEGO** - 13 października 2017 r. – 5 lutego 2018 r. (komisarz: Andrzej Jarosz); **WROCLAW KONKRETNY. DZIEŁA Z KOLEKCJI DOLNOŚLĄSKIEGO TOWARZYSTWA ZACHĘTY SZTUK PIĘKNYCH** - 27 października 2017 r. – 26 marca 2018 r. (kuratorka: Anna Kołodziejczyk). Wystawy stałe: **STANISŁAW DRÓZDŹ. POJĘCIOKSZTAŁTY, ARCHIWUM JERZEGO LUDWIŃSKIEGO**. W 2017 r. odbyło się w Muzeum 216 wydarzeń towarzyszących programowi wystawienniczemu, w tym wykładów, debat, pokazów filmowych, prezentacji, oprowadzeń po wystawach, warsztatów oraz działań edukacyjnych.

MUZEUM ARCHITEKTURY

Muzeum w 2017 r. prezentowało 3 wystawy stałe oraz 20 czasowych, które obejrzało 32 088 osób. Najważniejszymi zadaniami, jakie Muzeum Architektury realizowało w 2017 r. był program wystaw i towarzyszące im wydarzenia. W ciągu całego roku Muzeum zaprezentowało łącznie 23 wystawy czasowe. Najważniejszymi z nich były pierwsza w Polsce **prezentacja działalności tajwańskiego architekta Sheng-Yuan Huang** i **pracowni Fieldoffice Architects (Making Places)**, wystawa poświęcona najnowszym realizacjom jednej z najważniejszych i najbardziej uznanych polskich pracowni architektonicznych (JEMS Architekci). (Re)kolekcje) oraz przygotowana w ramach Roku Awangardy i dofinansowana ze środków Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego - wystawa twórczości Bohdana Lacherta – jednego z najznakomitszych architektów polskiej awangardy (Awers/rewers. Architekt Bohdan

Lachert). Muzeum pokazało cztery wystawy w ramach programu Dolnośląskiego Festiwalu Architektury DoFA'17 i jedną w ramach Ogólnopolskich Spotkań Studentów Architektury OSSA. W ramach współpracy z polskimi i wrocławskimi instytucjami Muzeum Architektury we Wrocławiu pokazało w 2017 r. następujące wystawy: **Bohuslav Fuchs** (organizator Instytut Czeski w Warszawie), Wojciech Kaniowski, **Obiekty** (organizator Akademia Sztuk Pięknych we Wrocławiu), Józef Hałas, **Poszukiwania** (organizatorzy Fundacja All That Art! i Fundacja Hałasa), **Dyplomy SARP** (organizator SARP O/Wrocław), **Jerzy Gottfried** (organizator Biblioteka Śląska w Katowicach), **Piękny Wrocław** (organizator Gmina Wrocław), **Geometria – między porządkiem a chaosem** (organizator Zakład Rysunku, Malarstwa i Rzeźby Wydziału Architektury Politechniki Wrocławskiej), **Międzynarodowe Biennale Uczniowskiej Sztuki Użytkowej** (organizator Młodzieżowy Dom Kultury Fabryczna), **Nowe Studium Wrocławia** (organizator Gmina Wrocław).

Pod koniec 2017 r. Międzynarodowe Centrum Kultury w Krakowie otworzyło zrealizowaną we współpracy z Muzeum Architektury wystawę **Lwów, 24 czerwca 1937 r. Miasto, architektura, modernizm**.

Wystawy prezentowane w 2017 r. cieszyły się dużym zainteresowaniem publiczności, były również tematem wielu publikacji (artykułów, zapowiedzi, recenzji) w mediach lokalnych, ogólnopolskich i zagranicznych. Obejrzało je łącznie 32 088 widzów.

Kolejnym ważnym etapem w budowaniu relacji z zagranicznymi partnerami była organizacja międzynarodowych warsztatów Shift'17, zrealizowanych w ramach projektu Future Architecture Platform, skupiającego najważniejsze europejskie instytucje, twórców i organizacje zajmujące się współczesną architekturą. W ramach warsztatów, wspólnie z pięcioma zespołami architektów z Włoch, Hiszpanii, Niemiec i Portugalii, spróbowano w jeden weekend zmienić ulice i skwery Przedmieścia Oławskiego w atrakcyjne przestrzenie publiczne, sprzyjające integracji mieszkańców. Zaproszone do udziału w warsztatach zespoły architektów, uzupełnione o studentów i wolontariuszy, miały za zadanie w ciągu trzech dni zaprojektować i zrealizować mikroarchitektoniczne instalacje w czterech lokalizacjach na Przedmieściu Oławskim.

Dzięki dofinansowaniu z Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego, Muzeum Architektury zakupiło niedawno odnalezioną, nieznaną spuściznę wybitnego wrocławskiego architekta, malarza i konserwatora Emila Noellnera (1847-1916). Kolekcja obejmuje 130 prac powstałych w końcu XIX i początku XX wieku. Kolekcja przedstawia wysoką wartość artystyczną ze względu na znaczną ilość bardzo dobrych jakościowo rysunków i obrazów. Również nie do przecenienia jest jej wartość historyczna, gdyż prace Noellnera dokumentują wygląd i stan zachowania znanych dzieł architektury na przełomie XIX i XX wieku, a także już dziś nieistniejące fragmenty pejzażu miejskiego we Wrocławiu, w Hamburgu, Brunszwiku, Metz i w innych miejscowościach np. w Lotaryngii i Limburgii.

Nagrody: Muzeum Architektury we Wrocławiu zostało w 2017 r. wyróżnione kilkoma prestiżowymi nagrodami. Dyrektor Muzeum Architektury, dr Jerzy Ilkosz, został odznaczony medalem Bene Merentibus przyznawanym osobom szczególnie zasłużonym dla rozwoju polskiej architektury. Wydana przez Muzeum Architektury książka Patchwork. The Architecture of Jadwiga Grabowska-Hawrylak autorstwa Michała Dudy, została uznana za jedną z dziesięciu najlepszych książek architektonicznych na świecie wydanych w 2017 r. i wyróżniona nagrodą DAM Architectural Book Award. Muzeum zdobyło również w tym roku najważniejszą dla środowiska muzealnego nagrodę, czyli Sybillę, którą nagrodzono wystawę „Droga ku nowoczesności. Osiedla Werkbundu 1927–1932”, przygotowaną przez Muzeum Architektury w ramach programu architektonicznego Europejskiej Stolicy Kultury Wrocław 2016. W ramach konkursu Muzeum Widzialne, organizowanego przez Narodowy Instytut Muzealnictwa i Ochrony Zbiorów, Muzeum Architektury otrzymało I nagrodę w kategorii Grafika strony internetowej.

Działalność naukowa:

- przygotowanie Konserwatorskiego Planu Zarządzania dla Hali Stulecia we Wrocławiu, grant The Getty Foundation w ramach programu Keeping It Modern;
- udział w pracach Zarządu ICAM;

- koncepcja i organizacja międzynarodowych warsztatów „Shift'17” w ramach projektu Future Architecture Platform;
- udział w pracach Future Architecture Platform;
- członkostwo w Stowarzyszeniu Architektów Polskich SARP Oddział we Wrocławiu;
- publikacja książki „Patchwork. The Architecture of Jadwiga Grabowska-Hawrylak”;
- prace redakcyjne nad książką „Lviv: city, architecture, modernism”;
- publikacja artykułów dotyczących architektury Wrocławia 1900-1939 w wydawnictwach naukowych;
- publikacja krytycznych i publicystycznych artykułów w prasie ogólnopolskiej;
- prowadzenie projektów edukacyjnych.

Zajęcia edukacyjne zrealizowane w 2017 r.: wykłady: liczba tematów: 29, liczba przeprowadzonych zajęć: 39. Lekcje muzealne połączone z warsztatami: liczba tematów: 40, liczba przeprowadzonych zajęć: 106, oprowadzania grup zorganizowanych: liczba tematów: 3, liczba przeprowadzonych oprowadzeń: 12. Łączna liczba wszystkich zajęć edukacyjnych zrealizowanych w 2017 r. wynosi 167 dla 4 094 osób. Muzeum rozpoczęło nowy projekt inwestycyjny zatytułowany „Przebudowa pomieszczeń do przechowywania dzieł sztuki w Muzeum Architektury we Wrocławiu” finansowany ze środków Gminy Wrocław. W 2017 r. Muzeum Architektury pozyskało do swoich zbiorów 391 obiektów, w tym 231 darowizn oraz 130 obiektów zakupionych oraz opublikowało łącznie trzy wydawnictwa.

BWA WROCŁAW GALERIE SZTUKI WSPÓŁCZESNEJ (BWA)

W 2017 r. BWA Wrocław zrealizowało we wszystkich czterech galeriach 23 wystawy, które obejrzało 28 153 osób. Wystawom i programowi merytorycznemu towarzyszyły wydawnictwa: 5 katalogów o łącznym nakładzie 1 038 egz., 2 numery czasopisma o łącznym nakładzie 600 egz., 3 informatory kwartalne o łącznym nakładzie 4 500 egz. Łącznie odbyło się 248 działań pozawystawowych, w których uczestniczyło ponad 8 500 osób, w tym dwa wydarzenia zrealizowano poza siedzibami galerii. Działalność pozawystawowa BWA Wrocław obejmowała spotkania autorskie, spotkania z artystami, kuratorami, projektantami, wykłady, panele dyskusyjne, warsztaty, performansy, koncerty, przeglądy sztuki oraz imprezę plenerową. W 2017 r. w BWA zrealizowano 19 nowych wystaw (4 wystawy przeszły z 2016 r. na styczeń 2017 r.). Całkowita liczba wystaw w galerii Awangarda w roku 2017 wyniosła 5 (w tym 4 wystawy nowe, 1 rozpoczęta w 2016 r.). W miesiącu grudniu wykonywane były na zlecenie Zarządu Inwestycji Miejskich odkrywki, związane z ekspertyzą stanu budynku (dawnego Pałacu Hatzfeldów). Wykonanie odkrywek oraz przywrócenie do stanu pierwotnego budynku potrwało do końca grudnia 2017 r., w związku z czym ostatnia zaplanowana w galerii wystawa Najlepszych Dyplomów ASP Wrocław została przesunięta na początek roku 2018. Wystawy "Lepsze jutro" i Strategie niewidzialności" w galerii Studio zostały przesunięte na rok 2018 ze względu na prace remontowe i aranżacyjne w lokalu galerii, których realizację Gmina Wrocław rozpięła na 2017 r., działania były efektem Projektu pn. „Ruska 46abc – przestrzeń dla kultury” w ramach działania Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury VIII Osi Priorytetowej Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020. Program wystawienniczy, edukacyjny oraz publikacje charakteryzowały się wysokim poziomem realizacyjnym. Zróżnicowana oferta kulturalna została skierowana do różnych grup odbiorców. Bogatemu programowi towarzyszyły koncerty, spotkania autorskie, oprowadzania kuratorskie, dyskusje, warsztaty oraz wykłady. Kontynuowana była również działalność wydawnicza, obejmująca katalogi, foldery do wystaw, informatory kwartalne oraz czasopismo BIURO - organ prasowy BWA. Odnośnie programu BWA pojawiło się wiele recenzji z wystaw, publikowanych m.in. w pismach i portalach branżowych oraz społecznych o ogólnopolskim zasięgu (SZUM, Dwutygodnik, Newsweek, Rzeczpospolita, Wysokie obcasy). Relacje z wystaw zapewniły m.in. TVP Wrocław, TVP Kultura, TVP 1, Polsat, Radio RAM, Program Trzeci Polskiego Radia, Radio Luz. Wybrane wystawy: **„Gołkowska. Wystawa otwarta”** kuratorka Anita Wincencjusz-Patyna, frekwencja: 1 462 i 342 podczas zorganizowanych wydarzeń,

wystawa Wandy Gołkowskiej – malarki, autorki rysunków i animatorki życia kulturalnego otwierała obchody Roku Awangardy w programie BWA Wrocław. **„Zajęcie”** - 5. edycja Biennale Sztuki Zewnętrznej OUT OF STH kuratorzy: Anna Mituś, Joanna Stembalska i Paweł Jarodzki, frekwencja: 4 251 na wystawie i 3 390 podczas zorganizowanych wydarzeń. Piąta edycja OUT OF STH poświęcona była jak zwykle najnowszym tendencjom kultury wizualnej w kontekście przestrzeni publicznej, sztuce, która staje się narzędziem dialogu społecznego i jest częścią nowej narracji dla miasta. **The Gradual Disappearance of Melancholy Fabiena Lédé** kuratorka: Joanna Stembalska, frekwencja: 2 370, wystawa zafascynowana anarchią kolektywnej wyobraźni, mrocznymi marginesami wewnętrznych pejzaży i estetycznym ekscesem.

Nagrody: Medal Europejskiej Stolicy Kultury w kategorii Sztuki Wizualne, Nagroda Prezydenta Wrocławia Rafała Dutkiewicza i Dyrektora ESK Wrocław 2016 Krzysztofa Maja za realizację całorocznego programu rezydencyjnego w Studio BWA Wrocław (rezydencje artystyczne, wystawy porezydencyjne) otrzymały kuratorki Dominika Drozdowska i Joanna Stembalska. Statuetka Emocji 2017 w kategorii SZTUKI WIZUALNE Joannie Stembalskiej i kuratorom Biennale Sztuki Zewnętrznej OUT OF STH za wypełnianie miasta siłą sztuki jako zajęcia, które integruje twórców, a odbiorcom ułatwia uczestnictwo w kulturze.

GALERIA MIEJSKA

W 2017 r. Galeria Miejska we Wrocławiu zrealizowała 13 projektów wystawienniczych. Wśród nich 11 zostało zrealizowanych w siedziby Galerii, jedna w Galerii Dworcowej (Dworzec Główny we Wrocławiu) i jedna w siedzibie kijowskiej Galerii Miejskiej (Ukraina, Mystetskyi Arsenal). Dzięki organizacji wystaw międzynarodowych, nawiązano współpracę z zagranicznymi ośrodkami sztuki współczesnej w takich miastach jak Kijów i Bratysława. Poza zaplanowanymi ekspozycjami, galeria uczestniczyła w 4 wydarzeniach specjalnych, dzięki czemu dotarła do dodatkowego i szerszego grona odbiorców, wśród których byli nie tylko znawcy sztuki, ale też miłośnicy literatury i nauki. W 2017 r. Galeria Miejska we Wrocławiu zakończyła dwuletni projekt realizowany przy współpracy i wsparciu finansowym Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego. Do wszystkich wystaw realizowanych w Galerii Miejskiej i poza jej siedzibą zorganizowano wernisaż. Przy 6 ekspozycjach zrealizowano konferencje prasowe dla dziennikarzy. W 5 przypadkach miały one formę śniadania prasowego, a przy największym projekcie roku było to oprowadzanie kuratorskie dla mediów (wystawa „Art WORK” w Polsce). Wybrane wystawy: **„Gazetowe obrazki”** od 27 stycznia do 23 lutego 2017 r. - indywidualna wystawa „Gazetowe obrazki” była próbą rekapitulacji złożonego dorobku malarskiego, graficznego i rysunkowego zmarłego w 2011 r. Marka Starzyka. **„Złodziej obrazów”** od 3 marca do 1 kwietnia 2017 r., Donkiszot, hochsztapler, złodziej, Dillinger – w swojej działalności artystycznej Andrzej Jarodzki wybiera dla siebie różne role, powtarzając, że „w sztuce pojęcie zawodowstwa po prostu nie istnieje, a artystą bywa się tylko w momencie tworzenia”. **„Elewator sztuki”** od 7 lipca do 19 sierpnia 2017 r. - przygotowana przez Galerię Miejską wystawa była dowodem istnienia specyficznego krajobrazu kulturowego Karkonoszy, jej celem była prezentacja różnorodności, ale też spójności tego wielokulturowego kręgu artystycznego, formowanego przez postaci, które na przestrzeni ostatnich dekad, w różnych okresach swojego życia związane były z Kotliną Jeleniogórska. **„Metamorfoza/magia w obrazie”** od 15 września do 14 października 2017 r. - wystawa była prezentacją prac polskich artystów wywodzących się z nurtu surrealizmu i realizmu magicznego. **„Kot Schrödingera. Wobec tradycji”** od 8 grudnia 2017 r. do 11 stycznia 2018 r. - ekspozycja była zbiorową prezentacją artystów związanych z Wrocławiem, w twórczości, których znaczącą rolę odgrywa postawa wobec tradycji. **„Wratislavia pro Bratislava/Bratislava pro Wratislavia”** od 27 kwietnia do 24 maja 2017 r. - celem projektu była współpraca między dwoma partnerskimi ośrodkami akademickimi – Akademią Sztuk Pięknych w Bratysławie oraz Akademią Sztuk Pięknych we Wrocławiu. **„Art WORK/ PL-UA Artyści o pracy”** od 22 września do 31 października 2017 r. - w Galerii Dworcowej prezentowana była wrocławska edycja wystawy polskiej i ukraińskiej sztuki współczesnej, złożyło się na nią

ponad 60 dzieł autorstwa współczesnych artystów z Polski i Ukrainy, z których znaczna część powstała na przestrzeni ostatniej dekady.

GALERIA ENTROPIA

Program Galerii Entropia zawiera i łączy w sobie różne kierunki, media i strategie artystyczne. Towarzyszy temu refleksja nt. sztuki oraz prezentacje bieżące, warsztaty i działania edukacyjne. Wyróżnione wystawy akcentują wagę kontekstu historycznego i kulturowego związanego z Wrocławiem i podjętymi w ostatnim okresie działaniami twórczymi. Wybrane wystawy: **TRANSWROCŁAW** 13 stycznia – 27 stycznia 2017 r., 200 widzów - wystawa prezentująca i podsumowująca 3 projekty zrealizowane przez Galerię Entropia w roku Europejskiej Stolicy Kultury, które w różnorodny sposób odnoszą się do historii, sztuki i przestrzeni Wrocławia. **ŚLEPE ŚCIANY. Fotograficzne zapiski z muralami w tle. Wrocław 1988 r.** 27 czerwca – 28 lipca 2017 r., 350 widzów - cykl fotografii wrocławskich murali wykonanych przez Bogdana Konopkę w grudniu 1988 r. stanowił intrygujący dokument i zarazem wizualną lekcję historii.

Międzynarodowy Dzień Animacji, 5 pokazów i spotkań, 25-27 października 2017 r., 234 widzów, 1 prezentacja w Laboratorium Kultury, Sokołowsko 1 grudnia 2017 r., 40 widzów. Przestrzeń i ślady Konceptualna formuła rozwijana kuratorsko przez Galerię Entropia polega na łączeniu efemerycznych zdarzeń performatywnych z wystawą ewentualnie instalacją. Warsztaty filmu animowanego dla dzieci Dziecięca Wytwórnia Filmowa 11 zajęć dla 132 uczestników. W sumie odbyło się 15 wystaw, które odwiedziło 3 130 osób.

OGNISSKO KULTURY PLASTYCZNEJ IM. EUGENIUSZA GEPPERTA WE WROCŁAWIU

W Ognisku prowadzono zajęcia w pracowniach: rysunku i malarstwa, rzeźby, ceramiki, szkła artystycznego, tkaniny artystycznej, grafiki warsztatowej, fotografii cyfrowej, działań artystycznych, komputerowego projektowania graficznego, filmu i multimediiów. W galeriach Ogniska cyklicznie prezentowano prace słuchaczy: wystawy malarstwa, grafiki, tkaniny, kolażu. Odbyła się też wystawa doroczna prac słuchaczy. W czerwcu w ramach pracowni Działań artystycznych prezentowano spektakl teatralny. W galerii Ogniska prezentowano również prace profesjonalnych artystów polskich i zagranicznych: tkaniny artystycznej - Robert Wieczorek - tkanina, fotografii - Artystyczna Fotografia z Plovdiv, rysunku - Dovdan Amgala z Mongolii i malarstwa - G. Erdentulga z Mongolii. W Ognisku prowadzono zajęcia dla 3 215 uczestników w 276 grupach oraz zorganizowano 22 przedsięwzięcia dla 3 698 widzów.

OŚRODEK „PAMIĘĆ I PRZYSZŁOŚĆ” (OPiP)

Misją Ośrodka „Pamięć i Przyszłość” jest dokumentowanie oraz upowszechnianie dorobku historycznego i kulturowego Wrocławia i Dolnego Śląska po II wojnie światowej, a w szczególności: upowszechnianie wiedzy o oporze społeczeństwa polskiego wobec władz komunistycznych, popularyzacja (wśród mieszkańców miasta, w Polsce i za granicą) wiedzy o powojennej historii Wrocławia, jako ważnego elementu dziedzictwa europejskiego, w tym o wkładzie Wrocławia w pojednanie europejskie. Instytucja swoje cele realizuje poprzez projekty wystawiennicze, edukacyjne i badawcze.

Działalność wystawiennicza:

Wystawa stała: „Wrocław 1945 – 2016”, frekwencja: 33 567 uczestników do końca IV kwartału 2017 r., pierwsza część wprowadza w historię spokojnego miasteczka na Kresach Wschodnich w czasach II RP, jego mieszkańcy zostali zmuszeni do zmierzenia się z realiami wojny, a później także przesiedleń i migracji. Wielu Polaków znalazło swój nowy dom we Wrocławiu, a ich losom poświęcona jest część „Obce miasto”. O czasach PRL-u opowiadają z kolei m.in. części „Za żelazną kurtyną” oraz „Miasto nad Odrą 1945-1980”. Odwiedzający zapoznają się m.in. z historią pojednania polsko-niemieckiego i listu biskupów polskich, działalnością Radia Wolna Europa i epidemią czarnej ospy we Wrocławiu. Szczególne miejsce na wystawie zajmują losy „Solidarności” we Wrocławiu. Na koniec na zwiedzających czeka historia Wrocławia po roku 1989 – aż do czasów obecnych. Na wystawie będzie można także zwiedzić klasę szkolną z oryginalnymi ławkami z okresu tuż po wojnie, sklep mięsny, dawny przystanek, pokój

opozycjonisty, a nawet celę więzienną, oraz obejrzeć wiele ciekawych pamiątek należących do osobistości zasłużonych dla kultury, nauki i sportu. W Centrum Historii Zajezdnia – siedzibie OPIp znajduje się również kino, które będzie wykorzystywane do projekcji także poza godzinami otwarcia wystawy.

Odbyło się 31 ekspozycji czasowych, wśród nich m.in.: **„Wrastanie. Ziemie Zachodnie i Północne. Początek”**, frekwencja: 250 262 osoby - wystawa powstała w ramach współpracy realizowanej przez instytucje wchodzące w skład Sieci Ziem Zachodnich i Północnych. Celem wystawy było ukazanie wybranych aspektów pierwszych kilku lat po wojnie na ziemiach, które zostały włączone w granice Polski. **„Kopalnia Wujek strajkuje”**, frekwencja: 2 000 osób - wystawa wypożyczona ze Śląskiego Centrum Wolności i Solidarności z Katowic, prezentująca historię pacyfikacji kopalni „Wujek” oraz biogramy zamordowanych w trakcie pacyfikacji górników. **„The World Games 2017 Wrocław”**, frekwencja: 7 800 osób - wystawa prezentowana na placu przed Centrum Historii Zajezdnia. Na wystawie pokazano zdjęcia najlepszych prac dzieci, które zostały nagrodzone lub wyróżnione w konkursie plastycznym „Namaluj mi historię” – „The World Games 2017 Wrocław” wraz z krótką historią konkursu oraz igrzysk. **„Samochoodem przez Wrocław lat 70.”**, frekwencja: 5 000 osób - wystawa plenerowa o historii motoryzacji w latach 70. ukazana z perspektywy Wrocławia prezentowana na placu przed Centrum Historii Zajezdnia. Dodatkowo wystawie towarzyszyła prezentacja zabytkowych, kultowych aut minionych lat. **„35-lecie Solidarności Walczącej”** – prezentacja we Wrocławiu, frekwencja: 3 000 osób. **„Pamiętajmy o Polsce. Solidarność Norwesko-Polska”**, frekwencja: 4 598 osób. **„Taborowe życie Romów”**, frekwencja: 4 000 osób. **„Zatrzymany w kadrze. Opowieść o Zbyszku Cybulskim”**, frekwencja: 3 931 osób.

W ramach działalności naukowej zostały przeprowadzone m.in.:

Konferencja „Wrocław – wizerunek miasta 2017” organizowana we współpracy OPIp oraz Politechniki Wrocławskiej. Debata naukowa w ramach programu Sieć Ziem Zachodnich i Północnych, zatytułowana: „Odzyskane? Postulowane? Zintegrowane?”, z udziałem prof. R. Traby, prof. G. Straucholda i prof. A. Saksona, 3 marca 2017 r. Warsztaty oral history zorganizowane przez pracowników Działu Badawczego. Konferencja **„Miasto w procesie przemian - od czasów nowożytnych po współczesność”** zorganizowana we współpracy OPIp z Instytutem Historycznym Uniwersytetu Wrocławskiego oraz Instytutem Filologii Romańskiej, seminarium naukowe w ramach programu rezydencji naukowych Sieci Ziem Zachodnich i Północnych – Oleh Brovko, Mniejszość ukraińska na Ziemiach Zachodnich i Północnych – geneza kontrowersje, współczesność, Ośrodek „Pamięć i Przyszłość”. Konferencja naukowa **„Na swoim? U siebie? Wśród swoich? Pierwsze lata na Ziemiach Zachodnich i Północnych”** zorganizowanej przez Ośrodek „Pamięć i Przyszłość” w Centrum Historii Zajezdnia, wykład dla uczestników europejskiej wymiany szkolnej Erasmus organizowanej przez Liceum Ogólnokształcące w Rybniku na temat migracji na Ziemiach Zachodnich i Północnych po II wojnie światowej. II Kongres „Wartość kultury – kultura wartości”, w którym udział wzięli m.in. Bronisław Wildstein, prof. Zbigniew Krysiak, Piotr Skwieciński, dr Sławomir Dębski, prof. Zdzisław Julian Winnicki, Aleksandra Rybińska, a także goście z zagranicy, m.in. prof. Cécile Vaissie, Marguerite A. Peeters oraz Hege Storhaug. Prelegenci poszukiwali odpowiedzi na ważne pytania m.in. Dokąd zmierza Europa? Jakie jest miejsce Polski na styku cywilizacji i duchowej mapie Europy? Wydarzeniem kulturalnym towarzyszącym Kongresowi był wernisaż i wystawa malarstwa **„Realizm/Nadrealizm/Symbolizm”** Krzysztofa Izdebskiego-Cruza, Dariusza Kalety i Marcina Kołpanowicza, frekwencja podczas Kongresu 300 osób, frekwencja wystawy malarstwa 500 osób. W ramach działalności edukacyjnej (ze szczególnym uwzględnieniem współpracy z Forum Edukatorów Muzealnych, działań na rzecz osób niepełnosprawnych i grup wykluczonych) zorganizowano m.in. Konkurs plastyczny **„Namaluj mi historię”** – The World Games 2017. III edycja konkursu na Stypendium im. gen. Augusta Emila Fieldorfa „Nila”, w którym trójka zwycięzców otrzymała stypendia na realizację projektów poświęconych upamiętnieniu oraz badaniom dorobku Żołnierzy Wyklętych.

Centrum Historii Zajezdnia ma bogatą ofertę zarówno dla młodzieży szkolnej jak i osób dorosłych. Zwiedzający mogą liczyć na zróżnicowaną, przygotowaną ze względu na wiek

zwiedzających wycieczkę po historii powojennego Wrocławia. Centrum Historii Zajezdnia, uczestniczy i prowadzi m.in. zajęcia edukacyjne w ramach programu "Szkoła w Mieście" a także aktywnie wdraża system zajęć edukacyjnych dla przedszkoli, młodzieży szkolnej a także lekcji muzealnych współpracując z uczelniami wrocławskimi oraz fundacjami kształcącymi młodzież z Polski i zagranicy. W zajęciach wzięło udział 125 osób. Zwiedzający wystawę mogli skorzystać z kart edukacyjnych dla dwóch grup wiekowych (7-12 lat, 13-16 lat), dzięki którym mogą lepiej zapoznać się z wystawą główną i zapamiętać istotne elementy, które odkryją dzięki karcie.

Dolnośląska Teka Edukacyjna - jest to interaktywna strona internetowa, na której znajduje się wiele propozycji edukacyjnych, wykorzystujących różne środki przekazu historycznego. Materiał podzielony jest na 3 okresy historii Polski i skierowany jest do nauczycieli historii oraz młodzieży z całej Polski. Intencją twórców jest niekomercyjne udostępnianie jak najszerszej grupie odbiorców materialnych zasobów dziedzictwa kulturowego, zebranych tematycznie na stronie.

MIEJSKA BIBLIOTEKA PUBLICZNA (MBP)

Sieć Miejskiej Biblioteki Publicznej we Wrocławiu liczy 37 filii a w nich 4 punkty biblioteczne oraz 2 MultiCentra, stan zbiorów wyniósł 847 257 jednostek bibliotecznych (j.b.) na łączną kwotę 16 949 805,75 zł. W 2017 r. zarejestrowano: 124 387 czytelników, 4 328 393 wypożyczeń, 1 450 815 odwiedzin. Zajęcia odbywające się w bibliotekach były dokumentowane a na stronie domowej www.biblioteka.wroc.pl znajdowała się ankieta badawcza, której wyniki posłużą do przygotowywania profilowanej oferty rodzinnej na przyszłe sezony wychodzącej naprzeciw oczekiwaniom i potrzebom Wrocławian. Oferta MBP w 2017 r. została poszerzona o punkty karmienia piersią, które powstały w 4 filiach: nr 16, 22, 23, 44. Przez tydzień, od 19 do 25 sierpnia, Wrocław był światową stolicą bibliotek, 3 200 bibliotekarzy ze 130 krajów ze wszystkich kontynentów uczestniczyło w Światowym Kongresie Bibliotek i Informacji IFLA 2017. Kongres był szansą na pokazanie dorobku profesjonalnego polskich a w szczególności wrocławskich bibliotek zagranicznym uczestnikom, a także dawał możliwość nawiązania kontaktu z najwybitniejszymi przedstawicielami branży z całego świata. Uczestnicy Kongresu zwiedzali wrocławskie biblioteki m.in. Dolnośląską Bibliotekę Publiczną, Filię nr 58 Mediatekę, Filię nr 12 na Dworcu Głównym, Filię nr 5 - Grafit, Filię nr 11 CBK Fama.

Wybrane projekty realizowane przez bibliotekę. **Równoleżnik Zero** - Wrocławski Festiwal Podróżniczy im. Olgierda Budrewicza. **VII edycja Miesiąc Spotkań Autorskich (MSA)**, współorganizowany z partnerami z Czech, Słowacji i Ukrainy, jak co roku Wrocław przez cały lipiec gościł pisarzy i poetów z Polski, Ukrainy, Czech, Słowacji oraz kraju - gościa honorowego - w 2017 r. gościem honorowym MSA była Gruzja, więcej uwagi poświęcono także Europie Wschodniej. **CYRKOPOLE. CYRKOWY FESTIWAL PODWÓRKOWY** I edycja Cyrkopole to 3-dniowe wydarzenie o charakterze plenerowym, mieszkańcy Psiego Pola mieli możliwość uczestniczyć w warsztatach, pokazach ulicznych oraz w spektaklach w CBK FAMA. Festiwal zakładał wzmocnienie współpracy lokalnej i zachęcanie do aktywnego uczestnictwa w życiu kulturalnym osiedla. W organizację włączono instytucje partnerskie: Fundacja Opieka i Troska, MOPS, Szkoła Podstawowa nr 98, Zespół Szkół nr 10, Szkoła Podstawowa nr 39, Zespół Szkolno-Przedszkolny nr 3 (Szkoła Podstawowa nr 10, Przedszkole nr 130), Przedszkole Columbus, Szkoła Podstawowa Marco Polo, Przedszkole nr 106, Gimnazjum nr 2. **„Na dobry początek”** to projekt składający się z interdyscyplinarnych działań, których uzupełniające się elementy stworzyły bogatą i różnorodną bezpłatną ofertę kulturalną dla najmłodszych, realizowaną w filiach Miejskiej Biblioteki Publicznej we Wrocławiu w terminie od stycznia do grudnia 2017 r. Elementy składowe projektu to: „Biblioteki Malucha” - koncepcja i realizacja zajęć dla dzieci najmłodszych (0-3 lata), realizowana w filiach MBP we Wrocławiu przez bibliotekarzy i wolontariuszy: szereg zabaw ruchowo-muzycznych, głośne czytanie bajek dla rodziców z dziećmi w wieku 0-3 lata, zajęcia plastyczno-manualne oraz inne twórcze działania inspirowane książkami dla dzieci. **„Pośpiewaj mi mamó, pośpiewaj mi tato”** w dziesięciu filiach bibliotecznych muzycy edukatorzy z Narodowego Forum Muzyki przeprowadzili serię zajęć dla rodziców z dziećmi, dziadków oraz rodzin oczekujących potomstwa. Była to nauka śpiewania kołysanek, ćwiczenia umuzykalniające, emisja

głosu, przekazywanie informacji o wpływie muzyki na rozwój emocjonalny dziecka już na etapie życia płodowego. „Bajkowa Biblioteka” - otwarte spotkania z „Panią Teatryk” - aktorką Wrocławskiego Teatru Lalek, która ze swojej walizeczki wyczarowuje fantastyczne historie kukiełkowe, oparte na kanonie literatury dziecięcej - zorganizowano łącznie 6 spektakli sfinansowanych z projektu „Na dobry początek” oraz kilkadziesiąt spektakli finansowanych z budżetu MBP poza projektem. **„Zróbmy to razem. Pracownie autorskie”** - przeprowadzono spotkania autorskie z autorami i ilustratorami książek dla dzieci oraz zajęcia warsztatowe dla rodziców z dziećmi od 0 do 5 roku życia i tematyczne zajęcia plastyczne, warsztaty teatralne, spotkania - działania inspirowane książkami dla dzieci były prowadzone przez bibliotekarzy, amatorów oraz wolontariuszy. Wyprawki czytelnicze - 1 000 pakietów przygotowano i przekazywano rodzicom noworodków w 38 filiach bibliotek publicznych we Wrocławiu. Kolejny projekt TUTTING (taniec dłoni i palców) miał miejsce podczas Międzynarodowego Festiwalu Musica Electronica Nova 2017 i był kooperacją MultiCentrum/Miejska Biblioteka Publiczna i Narodowego Forum Muzyki. **Mock: przeszłość powraca** - gra miejska - miłośnicy kryminałów Marka Krajewskiego zostali zaproszeni do udziału w grze miejskiej, do rozwiązywania zagadek i tajemnic, aktywnego spędzania czasu i dobrej zabawy. **Ekran myśli** - MURAL przy bulwarze Ikara - warsztaty muzyczne i plastyczne - projekt opracowany w partnerstwie MBP, Akademii Sztuk Pięknych i Spółdzielni Mieszkaniowej PIAST. Biblioteka Plenerowa - rodzinne imprezy plenerowe - rodzinne zabawy czytelnicze na Wyspie Słodowej, festynach osiedlowych, na placach przed bibliotekami. **Klub Rodzica** to cykliczne spotkania dla rodziców, rodziców z dziećmi, dziadków z wnukami, odbywające się w 6 filiach MBP. Uczestnictwo i spotkania w Klubie Rodzica są bezpłatne. W sześciu filiach odbyło się 311 spotkań adresowanych zarówno do rodziców jak i do dzieci w różnym wieku, w tym 7 dużych imprez rodzinnych w trakcie, których przeprowadzono szereg działań projektowych, wzięło w nich udział około 6 016 osób, w tym 267 dzieci. **Maraton Książkowy** - VII edycja - nocna impreza dla dzieci, spotkania autorskie, warsztaty. **Kulinarna noc w bibliotece** - w nocy z 2 na 3 czerwca 2017 r. w Filii nr 1 odbyła się kolejna impreza w bibliotece. **VI Czarodziejska Noc w Bibliotece we Lwowie i Stanisławowie** - już po raz szósty Miejska Biblioteka Publiczna we Wrocławiu wyruszyła z polskimi autorami książek dla dzieci i młodzieży w podróż do Lwowa i Stanisławowa. **Żywa Biblioteka** - 20 edycja przedsięwzięcia edukacyjnego i międzynarodowego ruchu na rzecz praw człowieka, który poprzez spotkania i rozmowy przeciwstawia się uprzedzeniom i dyskryminacji.

WROCLAWSKI DOM LITERATURY (WDL)

Najważniejsze przedsięwzięcia organizowane przez WDL.

8. TARGI KSIĄŻKI DLA DZIECI I MŁODZIEŻY DOBRE STRONY (26-28 maja 2017 r., Przejście Garncarskie i Przejście Żelaźnicze na wrocławskim Rynku) - w programie imprezy znalazły się spotkania z autorami, konkursy, spektakle, zabawy i warsztaty edukacyjne. Wręczono nagrodę Dobre Strony przyznawaną dla Wydawcy za najlepszą książkę roku dla dzieci. Po raz pierwszy nagroda została wręczona również Wydawcy za najlepszą książkę dla młodzieży. Te prestiżowe wyróżnienia w wysokości 40 000 zł, ufundowane przez Prezydenta Wrocławia Rafała Dutkiewicza, są przeznaczone na wydanie kolejnej książki. W 2017 r. przyznano nagrodę **w kategorii „książka dla dzieci”** Wydawnictwu Tako za serię Książki Jutra, w skład, której wchodzi następujące tytuły: Co to właściwie jest demokracja; Oto jest dyktatura; Klasy społeczne istnieją; Kobiety i mężczyźni (ilustracje i opracowanie graficzne: Mikel Casal, Marta Pina, Joan Negrescolor, Luci Gutierrez, Toruń 2016). **W kategorii „książka dla młodzieży”** kapituła konkursu Dobre Strony przyznała nagrodę Wydawnictwu Format za książkę Nadii Terranovej z ilustracjami Ofry Armit „Bruno Chłopiec, który nauczył się latać”. Podczas targów odbył się cykl imprez promujących czytelnictwo – spotkania z autorami, warsztaty edukacyjne (plastyczne, filozoficzne, detektywistyczne, teatralne). Liczba uczestników: podczas trzech dni Przejście Garncarskie i Przejście Żelaźnicze odwiedziło około 15 000 czytelników. W Targach dla Dzieci i Młodzieży Dobre Strony udział wzięło ponad 30 wystawców z całej Polski, a w programie znalazło się około 25 wydarzeń.

26. WROCLAWSKIE TARGI DOBRYCH KSIĄŻEK (WDTK) (30 listopada – 3 grudnia 2017 r., Hala Stulecia). W 26. WDTK w Hali Stulecia wzięło udział ponad 150 wystawców. Z czytelnikami spotkało się około 175 zaproszonych gości. Wśród autorów, ilustratorów, panelistów, którzy odwiedzili Targi byli m.in.: Mariusz Szczygieł, Beata Kost, Jakub Małecki, Beata Maciejewska, Bronisław Wildstein, Anna Kamińska, prof. Jerzy Bralczyk, Anna Brzezińska, Olga Tokarczuk, Marek Krajewski, Joanna Zegner-Kołat, Adam Wajrak, Ryszard Ćwirlej, Katarzyna Pakosińska, Krzysztof Piskorski, Agnieszka Urbańska, Maciej Zaranowski, Marta Ostrowska-Bies, Jacek Łozowski, Waldemar Okoń, dr Andrzej Saj, dr Agata Szuba oraz autorzy spoza kraju: Ivan Binar i Marek Šindelka z Czech, Dan Lungu z Rumunii, Tibor Noe Kiss z Węgier, Hege Stornhaug z Norwegii. Na program Targów złożyła się szeroka oferta skierowana zarówno do dorosłych czytelników (około 77 wydarzeń), jak i do najmłodszych (około 25 wydarzeń dla dzieci). W programie znalazło się szerokie pasmo poświęcone sztuce, architekturze i historii Wrocławia i Dolnego Śląska. Spotkania, dyskusje i wykłady przygotowały wydawnictwa: Atut, Via Nova, Arkady, Eko-Graf, Edytor, EMKA, Muzeum Miejskie Wrocławia oraz Ośrodek Kultury i Sztuki. Podczas 26. WDTK odbył się finał kolejnej edycji Konkursu Pióro Fredry. Nagrodę Główną i tytuł Książka Roku 2017 zdobyło Wydawnictwo Literackie za książkę „Nieprzysiadalność”, autobiografia Marcina Świetlickiego i Rafała Księżyka. Do konkursu zgłoszono 153 tytuły z 48 wydawnictw. Liczba uczestników: 26. Wrocławskie Targi Dobrych Książek odwiedziło około 60 000 osób.

1. Targi Wszystkiego Dobrego (TWD) (30 listopada – 3 grudnia 2017 r., Hala Stulecia) Targi Wszystkiego Dobrego były imprezą towarzyszącą 26. Wrocławskim Targom Dobrych Książek. Wystawcami TWD byli pasjonaci pięknych rzeczy, często własnoręcznie robionych. **II Międzynarodowy Festiwal Poezji Silesius** (11 – 13 maja 2017 r., Klub Proza, Przejście Garncarskie 2) - Wrocławski Dom Literatury był organizatorem drugiej edycji Międzynarodowego Festiwalu Poezji Silesius (MFPS). Festiwal po raz pierwszy odbył się w 2016 r. w ramach ESK Wrocław 2016 i powstał jako impreza towarzysząca wręczeniu Wrocławskiej Nagrody Poetyckiej Silesius. To założenie było kontynuowane również w 2017 r. **Twórcze wakacje** - projekt współfinansowany z programu Kultura – Interwencje 2017, którego operatorem jest Narodowe Centrum Kultury. Projekt polegał na organizacji cyklu wakacyjnych warsztatów dla różnych grup wiekowych (dzieci, młodzież i osoby dorosłe), które z powodów od nich niezależnych – np. trudna sytuacja finansowa – nie mogły uczestniczyć w wakacyjnych wydarzeniach płatnych bądź realizowany poza Wrocławiem. **Klub muzyczno-literacki PROZA** - odbyło się ok. 250 wydarzeń (nie licząc MFP Silesius i Targów „Dobre Strony”) w tym 112 organizowanych w całości przez WDL. Przy większości pozostałych wydarzeń WDL uczestniczył jako współorganizator. W sumie we wszystkich wydarzeniach organizowanych w Klubie Proza udział wzięło ok. 10 000 osób. Wydarzenia współorganizowane objęły koncerty (m.in. Pogodno, Marcina Świetlickiego, Snorriiego Helgasona z Islandii, Takidudy z Japonii oraz współpracę z Wrocław Industrial Festival), spotkania literackie (m.in. z Rafałem Wosiem, Piotrem Załuskim, Jakobe Mansztajnem), współpracę z festiwalami literackimi (Miesiącem Spotkań Autorskich, Międzynarodowym Festiwalem Kryminału Wrocław oraz Bruno Schulz. Festiwal) i współorganizację wydarzeń teatralnych (m.in. spektakle dla dzieci, spektakle Teatru Korba i Teatru Ej Aj). Lokal służył także jako przestrzeń komercyjnych wydarzeń o charakterze biznesowym. **Wrocławska Witryna Wydawców** 20 czerwca i 17 października 2017 r. - ideą spotkań w ramach cyklu Wrocławska Witryna Wydawców była promocja wrocławskich wydawnictw oraz prezentacja nowości i zapowiedzi książek, które ukażą się w danym sezonie. Na spotkania zapraszani byli wrocławscy dziennikarze kulturalni i przedstawiciele mediów, a także bibliotekarze, księgarze, blogerzy literaccy i koordynatorzy Dyskusyjnych Klubów Książki, dla których książka jest elementem codziennej pracy i którzy piszą o literaturze i nowościach na rynku wydawniczym. **Działania w ramach Międzynarodowej Sieci Miast Schronienia Pisarzy (ICORN)** - Wrocław jest członkiem sieci ICORN od 2015 r., natomiast od stycznia 2017 r. operatorem sieci we Wrocławiu jest Wrocławski Dom Literatury. Działania w ramach sieci w pierwszej połowie roku objęły przede wszystkim przygotowanie i organizację przyjazdu pierwszego wrocławskiego stypendysty w ramach sieci, **irackiego poety i muzyka Umara Abdul-Nassera**, który przez dwa lata musiał ukrywać się w rodzinnym Mosulu

przed siłami ISIS. Przygotowania objęły dopełnienie wszelkich formalności wjazdowych, a także organizację pobytu stypendysty na miejscu, poprzez przygotowanie lokalu mieszkalnego i zapewnienie wsparcia w osobie asystenta. Stypendysta przyjechał do Wrocławia 17 lipca 2017 r., natomiast oficjalne powitanie przez Prezydenta Miasta nastąpiło 31 lipca 2017 r. W ramach organizacji pobytu stypendysty we Wrocławiu nawiązano współpracę z Uniwersytetem Wrocławskim, w ramach, której Abdul-Nasser uczęszcza na roczny kurs języka polskiego i kultury polskiej dla obcokrajowców. Rozpoczęto także procedurę legalizacji jego pobytu na terenie Polski na czas dwuletniego stypendium. **Wrocławskie Wydawnictwo Warstwy** - w 2017 r. nakładem wydawnictwa ukazało się 11 tytułów: Urszula Zajączkowska: minimum (nakład 300 egz. + dodruk 400 egz.), Przemysław Witkowski: Taniec i akwizycja (nakład 300 egz.), Karol Maliszewski, Karol Banach: Przypadki Pantareja (nakład 1 000 egz.), Robert Stiller, Daniel Mróz: Zwierzydełka (nakład 500 egz. + dodruk 500 egz.), Ludwik Górski, Adam Kilian: Misie nie chcą spać (nakład 500 egz.), Stanisław Grochowiak, Gosia Herba: Wiersze dla dzieci (nakład 500 egz.), Tadeusz Różewicz: Wiersze i poematy z „Twórczości” (1946–2005) (nakład 500 egz.), Stanisław Grochowiak: Wiersze zebrane (nakład 500 egz.), Dawid Szkoła: Ciemno, coraz ciemniej (nakład 300 egz.), Józef Wittlin: Mój Lwów (seria: Wrocław/Lwów) (nakład 1 000 egz.), Waldemar Okoń: Jestem jak echo (1983) (nakład 300 egz.). Wrocławskie Wydawnictwo Warstwy, jako część Wrocławskiego Domu Literatury, obecne jest zawsze na najważniejszych imprezach targowych w kraju. Można spotkać je na targach we Wrocławiu, w Krakowie czy Warszawie: Dobre Strony – odwiedzających stoisko ok. 1 000 osób, Targi Książki w Warszawie – odwiedzających stoisko ok. 5 000 osób, Targi Książki w Krakowie – odwiedzających stoisko ok. 5 000 osób.

Nagrody dla Wydawnictwa Warstwy przyznane w 2017 r.: Nagroda Fundacji im. Kościelskich za książkę „minimum” Urszuli Zajączkowskiej. Nagroda w Konkursie na książkę edytorsko doskonałą „Edycja Anno Domini 2016/2017” za książkę „minimum” Urszuli Zajączkowskiej. Nagroda Honorowa Towarzystwa Bibliofilów Polskich w Warszawie 2016 za książkę Roberta Stillera Zwierzydełka. Nagroda Honorowa w konkursie Polskiego Towarzystwa Wydawców Książek „Najpiękniejsze Książki Roku 2016” za książkę Tadeusza Różewicza i Adama Hawałeja „Śmietnik”. Wyróżnienie w konkursie Polskiego Towarzystwa Wydawców Książek „Najpiękniejsze Książki Roku 2016” za książkę Magdaleny Mrozińskiej „Czary na Białym”. Wyróżnienie w konkursie Polskiego Towarzystwa Wydawców Książek „Najpiękniejsze Książki Roku 2016” za książkę Jerzego Pluty „Tysiąc pierdołek o pichcieniu grochu z kapustą i kawiozem”. Wyróżnienie w konkursie Polskiego Towarzystwa Wydawców Książek „Najpiękniejsze Książki Roku 2016” za książkę Roberta Stillera „Zwierzydełka”. Honorowe wyróżnienie w kategorii grafika w konkursie Książka Roku 2017 Polskiej Sekcji IBBY za książkę Stanisława Grochowiaka „Wiersze dla dzieci” z ilustracjami Gosi Herby i w opracowaniu graficznym Mikołaja Pasińskiego.

WROCLAWSKI TEATR WSPÓŁCZESNY (WTW)

W 2017 r. w Teatrze granych było 193 spektakli, w tym 4 premiery, które obejrzało 22 423 widzów, ponadto miało miejsce 48 przedsięwzięć z 8 174 uczestnikami.

Repertuar teatru (łącznie z premierami) liczył 25 pozycji. Premiery w 2017 r.:

- SKRZYWIENIE KRĘGOSŁUPA. WIECZÓR DLA OSÓB Z WADĄ POSTAWY, Duża Scena - 11 marca,
- PANNA NIKT, Duża Scena - 20 maja,
- SZABERPLAC, MOJA MIŁOŚĆ Szymona Bogacza Scena na Strychu - 29 września,
- PIDZAMOWCY Mariusza Sieniewicza Duża Scena, prapremiera - 3 grudnia.

Wybrane przedsięwzięcia:

Rozstrzygnięto II zamknięty Konkurs Dramaturgiczny STREFY KONTAKTU organizowany przez Teatr i Miasto Wrocław. W II Konkursie wzięło udział trzydziestu dwóch autorów. Jury Konkursu nagrodziło Malinę Prześlugę za dramat „Nie ma” oraz Sandrę Szwarz za „Doppelgangera” (dwie równorzędne pierwsze nagrody), Magdalenę Tulli za „Albo umrzeć” (II nagroda, debiut dramaturgiczny) oraz Agnieszkę Jakimiak za „Kryształowy Pałac” (III nagroda). Komisja Artystyczna WTW przyznała

nagrody w postaci realizacji scenicznych sztuk Marty Guśniowskiej „Poczekalnia sześć-dwa-zero” (reż. Marek Fiedor, koprodukcja WTW i PWST Wrocław), „Pidżamowców” Mariusza Sieniewicza (reż. Marcin Liber) oraz Pani Furii Grażyny Plebanek (realizacja w 2018 r., reż. Krzysztof Czczot), a także Nagrodę Pawła Korczaka prezesa firmy COMEX Grażynie Plebanek za wnikliwe rozpoznanie i oryginalne przedstawienie zagrożeń współczesnego świata.

W czerwcu 2017 r. zorganizowano festiwal czytań performatywnych 6 sztuk nadesłanych na II Konkurs Dramaturgiczny. Czytania zostały przygotowane w koprodukcji WTW z wrocławską PWST oraz teatrami: im. Modrzejewskiej w Legnicy, im. Kochanowskiego w Opolu, im. Szaniawskiego w Wałbrzychu. Były to: „Kryształowy Pałac”, „Pradziady”, „Albo umrzeć”, „Nie ma”, „Doppelganger” oraz dyplom aktorski wrocławskiej PWST „Poczekalnia sześć-dwa-zero”. Festiwal zakończyło spotkanie z autorami i twórcami czytań. Festiwal czytań performatywnych cieszył się dużym zainteresowaniem publiczności (na jej życzenie powtórzono we wrześniu 2017 r. czytanie „Doppelgamera”), zyskał też wysokie oceny krytyków teatralnych i autorów prezentowanych sztuk za kształt artystyczny czytań.

W 2017 r. miesięcznik „Dialog” wydrukował też 2 sztuki z konkursu: „Doppelgamera” i „Poczekalnię sześć-dwa-zero”.

W dniu 15 czerwca 2017 r. ogłoszono III zamknięty Konkurs Dramaturgiczny STEFY KONTAKTU. Udział w III Konkursie potwierdziło 36 autorów. W 2017 r. kontynuowano szeroko zakrojoną i istotną działalność edukacyjną dla nauczycieli i młodzieży. W minionym roku wprowadzono też do przedstawień dla widzów obcojęzycznych świecenie tekstów sztuk w języku angielskim oraz pospektaklowe rozmowy z publicznością. Kontynuowano również prezentację przedstawień z audiodeskrypcją i tłumaczeniem na polski język migowy.

SZKOŁA W MIEŚCIE – warsztaty adresowane do młodzieży szkół podstawowych i średnich, złożone z wycieczki po zapleczu teatru z omówieniem budowy poszczególnych scen i rozwoju przestrzeni teatralnej od czasów teatru greckiego (30 minut) oraz zajęć z aktorem poświęconych prezentacji zawodu, budowie i dramaturgii spektaklu, a także ćwiczeniom rozwijającym ciało, głos i wyobraźnię, które mogą być przydatne uczniom na co dzień.

WROCLAWSKI TEATR LALEK (WTL)

W 2017 r. odbyło się 320 spektakli, w tym 3 premiery, które obejrzało 44 962 widzów oraz 144 innych przedsięwzięć (spektakle poza siedzibą, warsztaty, lekcje, pokazy) z 10 417 uczestnikami. Premiery w 2017 r.:

- ZIEMIANIE, SCENA KAMERALNA - 4 KWIETNIA,
- BURZA, DUŻA SCENA - 30 WRZEŚNIA,
- ZOSTAŃ MOIM PRZYJACIELEM, SCENA NA PIĘTRZE - 2 GRUDNIA.

Wybrane przedsięwzięcia:

Edukacja: SZKOŁA W MIEŚCIE – lekcje teatralne dla dzieci z przedszkoli, szkół podstawowych i licealnych, liczba uczestników: 1 121. WARSZTATY DO SPEKTAKLI „Pomnik”, „Prosta historia”, „Yemaya – Królowa Mórz” i „Piekło – Niebo”. Warsztaty do spektakli odbywają się we Wrocławskim Teatrze Lalek już od kilku lat w ramach projektu „Szkoła w mieście”. Od sezonu 2016/2017 są tworzone na bieżąco do kolejnych premier. ROBIMY. MŁODZIEŻOWA GRUPA TEATRALNA - przy WTL powstała młodzieżowa grupa teatralna ROBIMY. W roku 2017 grupa pracowała z reżyserką Martyną Majewską. PÓŁKOLONIE LETNIE w ramach programu Instytutu Teatralnego LATO W TEATRZE 3-15 lipca 2017 r. Już po raz piąty WTL zorganizował letnie warsztaty włączające w ramach programu LATO W TEATRZE – tym razem dla dzieci i młodzieży w wieku od 8 do 12 lat, w tym dzieci z niepełnosprawnością słuchu. PRACOWNIA DZIAŁAŃ WŁĄCZAJĄCYCH TEATR OTWARTY! W ramach PRACOWNI realizowane były następujące projekty: TUP TUP Pierwsze kroki w teatrze – warsztaty adresowane dla najmłodszych w wieku od 9 do 24 miesięcy i ich bliskich, dostosowane do potrzeb dzieci zagrożonych niepełnosprawnością, CYK-CY-RYK Otwieramy teatr! – rodzinne warsztaty dla przedszkolaków (3-5 lat) i młodszych uczniów (6-8 lat), dostosowane do potrzeb dzieci z niepełnosprawnością słuchu lub wzroku, ACH! Warsztaty o pięknym teatrze –

realizowane we współpracy z Zakładem Poprawczym Ministerstwa Sprawiedliwości w Sadowicach, adresowane do młodzieży w wieku 13-21 lat: podopiecznych Zakładu oraz uczniów szkół w Jaszotlu i Kątach Wrocławskich.

14 października 2017 r. – Wrocławski Teatr Lalek po raz pierwszy włączył się w Festiwal KULTURY BEZ BARIER. Ideą Festiwalu jest zniesienie wszelkich przeszkód uniemożliwiających wielu osobom swobodny dostęp do wydarzeń, miejsc i tekstów kultury. Hasło Festiwalu NIE BÓJ SIĘ CHCIEĆ odzwierciedla jego założenia i cele – by ci, którzy kulturę tworzą, chcieli ją kierować do jak największej liczby odbiorców, bez względu na ich ograniczenia, a ci, do których ta oferta jest adresowana – nie bali się chcieć z niej korzystać. Instytucje kultury – kina, teatry, galerie, muzea oraz wszystkie inne miejsca festiwalowych wydarzeń przygotowały wartościową i bogatą ofertę artystyczną – odpowiednio dostosowanych pokazów filmowych, spektakli, wystaw, warsztatów.

Nagrody i nominacje: KONTRAPUNKT - Przegląd Teatrów Małych Form, 29 kwietnia 2017 r. „Po sznurku”, reż. Joanna Gerigk - specjalne wyróżnienie za tekst dla Piotra Gęglawego (poza nurtem głównym). XXVIII OGÓLNOPOLSKI FESTIWAL TEATRÓW LALEK w Opolu, 12 maja 2017 r., Tomasz Maśląkowski za rolę w przedstawieniu „W środku słońca gromadzi się popiół”, reż. Agata Kucińska, Grzegorz Mazoń za muzykę do spektaklu „Prosta historia”, reż. Radosław Kasiukiewicz i Tomasz Maśląkowski. Nominacje do nagrody WARTO 2017 w kategorii Teatr dla: Marii Wojtyszko, za tekst sztuki „Piekło – niebo”, Martyny Majewskiej za reżyserię spektaklu „Yemaya – Królowa Mórz”, Agaty Kucińskiej - wyróżniona za główne role w spektaklach: „Yemaya – Królowa Mórz” (Omar) oraz „Piekło – niebo” (Mama Tadzia). III Festiwal małych Prapremier, Teatr Lalki i Aktora w Wałbrzychu, 17-22 września: Spektakl „Piekło – niebo” w reż. Jakuba Krofty zdobył GRAND PRIX, nagrodę za najlepszy tekst dla Marii Wojtyszko i nagrodę za najlepszą rolę męską dla Tomasza Maśląkowskiego - odtwórcy roli Boga. XXIV Międzynarodowy Festiwal Teatrów Lalek „Spotkania”, Teatr Baj Pomorski w Toruniu, 13-21 października: W ŚRODKU SŁONCA GROMADZI SIĘ POPIÓŁ w reż. Agaty Kucińskiej zdobył GRAND PRIX i nagrodę za reżyserię. XXI Festiwal Teatralny Korczak, 14-25 października: Spektakl „Piekło – niebo” zdobył wyróżnienie dla Marii Wojtyszko za tekst sztuki, wyróżnienie aktorskie dla Agaty Kucińskiej za rolę matki oraz wyróżnienie dla spektaklu za "opisanie spraw poważnych w zabawny sposób", otrzymał także Świadectwo Wysokiej Jakości i Poziomu Artystycznego ASSITEJ oraz nagrodę KOT W WOKU dla zespołu WTL - w formie zaproszenia na XXII edycję festiwalu. WROCŁAWSKA NAGRODA TEATRALNA 2017 dla Jakuba Krofty i Marii Wojtyszko za tekst i reżyserię spektaklu „Piekło – niebo”.

TEATR MUZYCZNY CAPITOL

W 2017 r. odbyło się 259 spektakli muzycznych, w tym 5 premier, które obejrzało 97 386 widzów, oprócz tego miały miejsce inne przedsięwzięcia: koncerty, wystawy, projekcje, które w sumie przyciągnęły do Capitolu prawie 30 000 odbiorców. Premiery w 2017 r.:

- BALLADYNA, Scena Ciśnień – 10 lutego. Spektakl brał udział w III edycji Konkursu na Inscenizację Dawnych Dzieł Literatury Polskiej „Klasyka Żywa”,
- STREFA, inauguracja Sceny Restauracja – 19 maja,
- TU MÓWI ELEKTRA, Scena Restauracja – 14 września,
- MAK BET, Duża Scena – 13 października,
- CZYSTKA, Scena Restauracja – 8 grudnia.

Wybrane przedsięwzięcia:

38. PRZEGLĄD PIOSENKI AKTORSKIEJ miał miejsce w dniach 24 marca - 2 kwietnia 2017 r. – po 37. majowej edycji, kiedy Wrocław był Europejską Stolicą Kultury, powrócono do tradycyjnego, marcowego terminu. Zagraniczną gwiazdą tegorocznego Przeglądu był Jamie Cullum – jeden z najpopularniejszych dziś muzyków jazzowych na świecie. Koncert Galowy, „Muzeum Wolności”, firmował najśmielszy dziś w Polsce literacki kabaret i teatr – warszawski Pożar w Burdelu. Do stałego składu dołączyli m.in. Magdalena Cielecka, Maciej Stuhr, Magda Umer, Pablopavo i Bartosz Porczyk, a historia toczyła się w bliżej nieokreślonej przyszłości, w tytułowym muzeum, czyli w jedynym miejscu, gdzie wolność można jeszcze oglądać. Koncert Finałowy składał się z dwóch części: pierwsza to Finał Konkursu Aktorskiej Interpretacji Piosenki i emocje związane

z wyborem laureatów przez jury, dziennikarzy i publiczność. Druga, „Dziubanina”, to piosenki i muzyka jednego z najciekawszych kompozytorów teatralnych, Piotra Dziubka, współpracującego z Wojciechem Kościelniakiem, widziane jednak oczami Agaty Dudy-Gracz, która była autorką scenariusza i reżyserką „Dziubaniny”. We Wrocławiu goszczono też artystów z różnych stron świata. Bogactwo kultur i technik wokalnych to kolejny interesujący trop w interpretacji piosenek i obecności muzyki na scenie. Francuski multiinstrumentalista, posługujący się techniką śpiewu alikwotowego, Mathias Duplessy, który wspólnie z Mukhtiyarem Alim, sufickim śpiewakiem z indyjskiego Radżastanu tworzy niezwykle miły wschodniej i zachodniej tradycji, Shefita, młoda izraelska piosenkarka, zaśpiewała najstojniejsze współczesne przeboje (Aerosmith, Nirvana, Alanis Morissette) w intrygujących, pełnych wschodnich ornamentów aranżacjach, Steve Smyth, muzyk i pieśniarz z Australii, w zadziornych i chwytliwych, bluesowo-folkowo-rockowych balladach, Compagnie Derniere Minute z Francji, mistrzowie ruchu i piosenki, muzyki i wyobraźni, pokazali spektakl teatru tańca „Meme”. Polscy artyści na festiwalu to m.in. Maja Kleszcz i Kwartet Prowincjonalny, którzy premierowo zagrali i zaśpiewali piosenki inspirowane obrazami Jerzego Dudy-Gracza. Wśród premierowych prezentacji znalazł się także spektakl z ubiegłorocznym laureatem PPA Arturem Caturianem „Kilka sposobów na to, jak schudnąć, ale zostać szczęśliwym. Czyli jak kapitalizm nas tuczy i nie pozwala dojeść” oraz spektakl laureatów zeszłorocznego nurtu OFF – Teatr Układ Formalny pokazał „Traktat o androidach: God Hates Poland” na podstawie książki Michała R. Wiśniewskiego. Różnorodność muzycznych i teatralnych gatunków to jedno z kluczowych haseł Przeglądu. Widzowie mogli obejrzeć w ramach jednego festiwalu i muzyczny spektakl satyryczny „Kaszana zdalnie sterowana” z piosenkami Piotra Bukartyka w reż. Jerzego Satanowskiego i hipsteroperetkę Cezarego Studniaka „Kochanie, zabiłam nasze koty” według książki Doroty Maślowskiej (Teatr Nowy w Poznaniu).

Działalność scen: w 2017 r. otworzono trzecią scenę: Scenę Restauracja w podziemiach teatru. Miały na niej miejsce dwie premiery repertuarowe zrealizowane we współpracy z Przemysławem Wojcieszkiem i czytanie performatywne fragmentów książki Agnieszki Wolny-Hamkało „Nikt nas nie zapomni”. W ramach działalności edukacyjnej prowadzony jest cykl lekcji teatralnych dla uczniów szkół podstawowych, gimnazjów i liceów. Godzinne spotkania realizowane wg autorskich scenariuszy odbywają się na Dużej Scenie, z kompletem młodych widzów na ponad 700-osobowej widowni. W związku z ogromnym zainteresowaniem odnowionym budynkiem teatru organizowane są także wycieczki po obiekcie, połączone z przedstawieniem rysu historycznego i wizytą za kulisami teatru.

Podwórko jako miejsce spotkań - otwarta przestrzeń Podwórka pozwala na bardzo różnorodne formy spotkań, od koncertów i wydarzeń artystycznych po debaty i kameralne spotkania. Wśród najistotniejszych wydarzeń tego sezonu wymienić należy pierwszy spektakl Teatru Polskiego w Podziemiu „Tak zwana ludzkość w obłądzeniu” w reż. Romana Burdygiela (Krzysztofa Garbaczewskiego) - w styczniu 2017 r. W czerwcu miała miejsce debata „Teatr. Stan krytyczny” zorganizowana przez Publiczność Teatru Polskiego oraz Stowarzyszenie Widzów Teatrów Publicznych. Jej celem była dyskusja o koniecznych zmianach systemowych i proceduralnych związanych z wyborem dyrektorów teatrów publicznych oraz aktualizacja katalogu dobrych praktyk w tej sprawie. Spotykał się w Teatrze regularnie Klub Foresightu Społecznego Wrocław 2036/2056. Inspecjent, Wojciech Kupczyński, prowadzi na Podwórku gawędy harcerskie, w których opowiada o przedwojennej i powojennej historii harcerstwa polskiego we Wrocławiu. Odbywają się tu mini-koncerty w ramach Sceny na Dywanie, działa punkt wymiany książek. Czytanie na Dywanie - aktorzy Teatru Muzycznego Capitol czytają dzieciom w każdy wtorek, w Foyer Za Witrażem - uczestniczą gimnazjaliści, uczniowie szkół i przedszkolaki. Partnerem Czytania jest Miejska Biblioteka Publiczna we Wrocławiu, która wybiera dla teatru i udostępnia książki. W 2017 r. kontynuowano rozpoczęty w 2013 r. cykl edukacyjny lekcji teatralnych dla młodzieży szkół podstawowych, gimnazjów i liceów, były to lekcje dotyczące spektaklu „Liżę twoje serce” oraz lekcje o tańcu.

INSTYTUT IM. JERZEGO GROTEWSKIEGO

Wybrane przedsięwzięcia w 2017 r.:

- Akademia Teatru Alternatywnego - przegląd projektów dyplomowych, liczba osób: 800, Wielkie Miasta pod Księżycem - rezydencja Odin Teatret liczba osób: 600,
- Otwarty Uniwersytet Poszukiwań, liczba uczestników: 400,
- Szamanizm syberyjski, praktyka, per formatyka konferencja w ramach projektu otwarty uniwersytet poszukiwań liczba uczestników: 400.

W ramach Działalności Edukacyjnej w 2017 r. odbyły się sesje warsztatowe Szkoły Reny Mireckiej „Laboratorium THE SUN”, treningi Studia Kalari oraz inne sesje warsztatowe, m.in. warsztaty prowadzone przez aktorów Teatru ZAR, Jakuba Gontarskiego i Agnieszkę Rybak, członków Studia Matejka, członków Studia Kokyu oraz gości i zespoły teatralne realizujące działania artystyczne w Instytucie Grotowskiego. W lipcu 2017 r. w Brzezince odbyła się Letnia Szkoła Studia Kalari prowadzona przez Sankara Lala Sivasankarana Naira oraz Justynę Rodzińską-Nair we współpracy z Mario Barzaghim. Studio Kalari poprowadziło również zajęcia w Modenie, Mediolanie i Trivandrum (Indie). Ponadto w 2017 r. realizowane były rezydencje teatralne oraz gościnne prezentacje teatrów i grup artystycznych, które realizowały swoje projekty w Studio Na Grobli oraz w Brzezince – leśnej bazie Instytutu Grotowskiego, m.in. grupa Układ Formalny, Performer Persona Project, Ensemble Teatrale 22 gradi.

Działalność wydawnicza: GAZETA TEATRALNA „DIDASKALIA” - najważniejszym partnerem projektu wydawniczego od lat pozostaje Uniwersytet Jagielloński. W 2017 r. wydane zostały numery pisma: 137-143 (w tym numer podwójny 139/140). W zeszytach czasopisma kontynuowano refleksję poświęconą zarówno najciekawszym zjawiskom współczesnej sztuki teatralnej, operze, tańcu, festiwalom, jak interdyscyplinarnym badaniom szeroko rozumianej sztuki performatywnej.

PERFORMER Internetowe czasopismo „Performer” to naukowy periodyk, jego najbardziej podstawowym celem jest prezentacja efektów prac prowadzonych, inicjowanych i wspieranych przez Instytut, a także przez współpracujących z nim badaczy. W roku 2017 ukazały się numery 13 i 14 pisma.

Prace archiwalne - opracowywania kwartalne bibliografii aktualnych publikacji o Jerzym Grotowskim i Teatrze Laboratorium za 2017 r.

OCHRONA ZDROWIA I SPRAWY SPOŁECZNE

Środki finansowe przeznaczone na programy zdrowotne dla dzieci, młodzieży i dorosłych ukierunkowane są na podnoszenie poziomu wiedzy i kształtowanie umiejętności i zachowań z zakresu promocji zdrowia oraz profilaktyki zagrożeń zdrowotnych i chorób.

PROGRAMY PROMOCJI ZDROWIA I PROFILAKTYKI CHORÓB

W roku sprawozdawczym, na realizację przedmiotowego zadania, zaplanowano kwotę **2 835 422 zł**, z której wydatkowano **2 773 710,39 zł**, co stanowi **97,82%**.

PROGRAMY PROMOCJI ZDROWIA I PROFILAKTYKI CHORÓB – PROGRAMY WIELOLETNIE

W roku sprawozdawczym, na realizację przedmiotowego zadania, zaplanowano kwotę **1 457 871 zł**, z której wydatkowano **1 428 940,64 zł**, co stanowi **98,02%**.

PROGRAMY REALIZOWANE W ŚRODOWISKU DZIECI I MŁODZIEŻY

Profilaktyka wad i schorzeń narządu wzroku u dzieci do lat 5 - celem programu jest wczesne wykrywanie wad i schorzeń narządu wzroku u dzieci do 5 lat, uczęszczających do wrocławskich przedszkoli poprzez wykonywanie specjalistycznych badań okulistycznych.

W 2017 r. badaniami objęto **3 001** dzieci - 100% planowanej populacji. W zbadanej populacji stwierdzono u dzieci **421** wad wzroku (14,02%), z których **308** (73,15%) zostały wykryte po raz pierwszy, potwierdzono **106** wad (25,17%), u **7** dzieci wady

wymagały zmiany korekcji. Wśród stwierdzonych wad wzroku dominują astygmatyzm nadwzroczny oraz nadwzroczność.

Dzieci, u których stwierdzono wady i schorzenia narządu wzroku mogą skorzystać z dalszej diagnostyki i leczenia w ramach ambulatoryjnej opieki specjalistycznej, finansowanej przez Narodowy Fundusz Zdrowia.

Program wczesnego wykrywania wad i schorzeń narządu wzroku i słuchu w populacji dzieci i młodzieży szkolnej - celem programu jest zapobieganie zdrowotnym i społecznym skutkom późno wykrytych wad i schorzeń narządu wzroku i słuchu u dzieci i młodzieży szkolnej Wrocławia poprzez wczesne ich diagnozowanie oraz działania informacyjno – edukacyjne skierowane do uczniów i ich rodziców.

Wyniki badań

Odbiorcy programu	Planowana do badania populacja uczniów	liczba zbadanych dzieci		Liczba osób z wadami wzroku	Procent liczby osób z wadami wzroku	Liczba osób z wadami słuchu	Procent liczby osób z wadami słuchu
		wzrok	słuch				
Uczniowie szkół podstawowych	12 562	10 831	10 831	3 072	28,36%	535	4,9%
Uczniowie szkół gimnazjalnych	2 288	1 685	1 685	639	37,92%	70	4,2%
Razem osób	14 850	12 516	12 516	3 711	29,65%	605	4,8%

W 2017 r. programem objęto **12 516** uczniów szkół podstawowych i gimnazjalnych, co stanowi 96,27% planowanej do badań populacji.

Najczęściej rozpoznawane wady wzroku u uczniów to:

- nadwzroczność u dzieci klas I szkół podstawowych,
- krótkowzroczność, nadwzroczność i astygmatyzm krótkowzroczny u dzieci klas III szkół podstawowych,
- krótkowzroczność, astygmatyzm krótkowzroczny, nadwzroczność i astygmatyzm nadwzroczny u dzieci klas V szkół podstawowych,
- krótkowzroczność u uczniów klas II szkół gimnazjalnych.

Z badań diagnostycznych narządu słuchu wynika, że najczęściej występującą wadą jest obniżenie ostrości słuchu w stopniu lekkim i średnim.

Edukacja zdrowotna i aktywność fizyczna w profilaktyce wad postawy u dzieci i młodzieży w wieku 4-15 lat - „TRZYMAJ SIĘ PROSTO” w latach 2016–2017 - celem zadania jest zapobieganie wadom postawy ciała u dzieci i młodzieży w wieku 4-15 lat poprzez wczesne ich wykrywanie, korygowanie oraz promowanie nawyku aktywności fizycznej i odpowiedzialności za własne zdrowie.

Na zajęcia z gimnastyki korekcyjnej mogą uczęszczać wyłącznie dzieci i młodzież zakwalifikowane przez lekarzy specjalistów. Zajęcia gimnastyki korekcyjnej odbywają się na sali gimnastycznej oraz basenie w cyklu 6 tygodniowym.

Podczas zajęć gimnastyki korekcyjnej prowadzony jest instruktaż ćwiczeń do wykonywania w warunkach domowych.

W 2017 r. wykonano **1 503** badań kwalifikujących na zajęcia gimnastyki korekcyjnej, w tym **404** badań kontrolnych. W zajęciach gimnastyki korekcyjnej na basenie i sali gimnastycznej uczestniczyło **1 171** dzieci. W zajęciach gimnastyki korekcyjnej uczestniczyło 241 dzieci z rodzin wielodzietnych objętych programem „2+3 i jeszcze więcej”.

Psychologiczne, środowiskowe oraz społeczno ekonomiczne uwarunkowania stanu zdrowia młodzieży gimnazjalnej pn. „ZDROWY GIMNAZJALISTA” - celem zadania jest wyodrębnienie czynników psychologicznych, środowiskowych oraz społeczno-ekonomicznych i ocena ich wpływu na stan zdrowia młodzieży gimnazjalnej w aspekcie profilaktyki chorób takich jak: anoreksja – bulimia, niedokrwistość - anemia, otyłość - nadwaga oraz zaburzenia psychiczne - depresja.

W 2017 r. badania wykonano u około **500** dzieci z II klas wrocławskich gimnazjów.

Program profilaktyki próchnicy zębów u dzieci w wieku przedszkolnym 3-5 lat - celem programu jest zmniejszenie występowania choroby próchnicowej u dzieci w wieku 3-5 lat poprzez zintegrowane działania edukacyjne i profilaktyczno-lecznicze.

W 2017 r. w programie brało udział **75** wrocławskich przedszkoli, w których jest ok. **10 000** dzieci.

W ramach programu realizowane były następujące zadania:

- edukacja zdrowotna dla rodziców i dzieci w wieku 3-5 lat,
- spotkania lekarza stomatologa z dziećmi i personelem pedagogicznym w przedszkolu,
- wykonanie przeglądu stomatologicznego jamy ustnej podczas wizyty rodzica z dzieckiem w gabinecie stomatologicznym,
- wykonywanie u dzieci zabiegów profilaktyczno – leczniczych, finansowanych z NFZ lub odpłatnych, zalecanych przez lekarzy stomatologów.

Program profilaktyki zakażeń wirusem brodawczaka ludzkiego (HPV) - celem programu jest zmniejszenie liczby zachorowań na raka szyjki macicy u kobiet poprzez przeprowadzenie edukacji zdrowotnej oraz wykonanie szczepień ochronnych szczepionką przeciwko wirusowi HPV w populacji 13-letnich dziewcząt, zamieszkałych we Wrocławiu.

Program ma charakter wieloletni i podzielony jest na jednoroczne edycje, na które składają się zajęcia edukacyjne w szkołach oraz szczepienia 13-letnich dziewcząt, uczennic klas I wrocławskich gimnazjów.

Każda edycja programu rozpoczyna się we wrześniu i kończy w sierpniu następnego roku. Edukacją zdrowotną objęci są uczniowie I klas wrocławskich gimnazjów i ich rodzice.

W siódmej edycji programu, która rozpoczęła się we wrześniu 2016 r. i była kontynuowana w pierwszym półroczu 2017 r. wykonano szczepienia p/HPV u **1 294** dziewcząt urodzonych w 2002 r. oraz u **12** dziewcząt urodzonych w latach 1998-2002, które z przyczyn zdrowotnych nie mogły być zaszczepione w VI edycji programu.

W kwietniu 2017 r. rozpoczęła się VIII edycja programu, która zakończy się w sierpniu 2018 r. Pierwszą dawkę szczepionki p/HPV podano **1 298** dziewczętom urodzonym w 2004 r. i **12** dziewczętom starszym, urodzonym nie wcześniej niż w 1998 r.

PROGRAM EDUKACYJNO–PROFILAKTYCZNY „ZDROWA MATKA I DZIECKO”

Program świadomego rodzicielstwa i macierzyństwa w ramach „SZKÓŁ RODZENIA” - celem programu jest przygotowanie kobiet do naturalnego porodu, opieki nad noworodkiem i niemowlęciem, złagodzenie lęku związanego z hospitalizacją oraz przeciwdziałanie zagrożeniom zdrowotnym w okresie ciąży i porożu.

Program realizowany jest w **4** Szkołach Rodzenia znajdujących się przy wrocławskich szpitalach. Zajęcia edukacji zdrowotnej oraz ćwiczenia gimnastyczne i relaksacyjne prowadzą doświadczone położne i rehabilitanci w nowoczesnie wyposażonych salach wg opracowanych standardów edukacji przedporodowej dla kobiet. Podczas kursu w programie odbywają się spotkania z ginekologiem, neonatologiem, stomatologiem oraz psychologiem. W 2017 r. w zajęciach uczestniczyło **672** osoby, w tym **343** kobiety ciężarne i **329** osób towarzyszących.

Program „POŚPIEWAJ MI MAMO, POŚPIEWAJ MI TATO” - w 2017 r. odbył się cykl warsztatów nauki śpiewu dla rodziców realizowany przez Narodowe Forum Muzyki.

W ramach programu muzycy przeprowadzili warsztaty nauki śpiewu dla rodziców spodziewających się potomstwa oraz rodziców małych dzieci. Zajęcia odbywają się w szkołach rodzenia, na oddziałach położniczych oraz w miejscach przyjaznych dzieciom. Przyszli rodzice uczyli się śpiewania kołysanek i piosenek dziecięcych. Śpiewanie wpływa korzystnie na rozwój emocjonalny dziecka, stymuluje naukę języka, a przede wszystkim jest dobrą zabawą dla rodziców i ich dzieci.

Przeprowadzono **73** warsztaty w **4** Wrocławskich Szkołach Rodzenia oraz **1** koncert w I Klinice Ginekologii i Położnictwa.

OŚRODKI INFORMACJI I EDUKACJI

W 2017 r. działania prowadzone były w 4 Ośrodkach Edukacyjno-Informacyjnych, w których udzielono **1 962** porad specjalistycznych i edukacyjnych. W programie wzięło udział **1 149** osób. Odbyły się:

- indywidualne i grupowe zajęcia edukacyjne i poradnictwo specjalistyczne dla kobiet ciężarnych i osób towarzyszących przygotowujących do porodu i opieki nad noworodkiem. W zajęciach wzięło udział **1 422** osoby,
- indywidualne i grupowe zajęcia edukacyjne i poradnictwo specjalistyczne dla rodziców/opiekunów z zakresu rozwoju psychoruchowego dziecka oraz profilaktyki zagrożeń i chorób wieku rozwojowego. W zajęciach wzięło udział **424** osoby,
- spotkania z psychologiem - wsparcie psychologiczne kobiet ciężarnych, rodziców - **110 osób**,
- spotkania z położną - nauka karmienia piersią, wsparcie matek karmiących piersią - **237 osób**,
- warsztaty pedagogiczne dla rodziców i dzieci od 3 do 36 miesięcy, w których uczestniczyło **346 osób** - rodziców i dzieci. Celem edukacji jest wspomaganie rozwoju psychomotorycznego dziecka oraz profilaktyka zagrożeń i chorób wieku rozwojowego.

KAMPANIA EDUKACYJNA NA TEMAT HIV/AIDS i INNYCH CHOROÓB PRZENOSZONYCH DROGĄ PŁCIOWĄ

Kampania edukacyjna adresowana jest do społeczności szkół ponadpodstawowych uczniów, nauczycieli i rodziców. Celem jest ograniczenie rozprzestrzeniania się chorób przenoszonych drogą płciową poprzez prowadzenie działań edukacyjnych oraz kształtowanie poczucia odpowiedzialności za zdrowie własne i innych.

Zrealizowane zadania programu kampanii w 2017 r. to:

- szkolenie dla nauczycieli pn. „**Efektywna profilaktyka HIV/AIDS w praktyce nauczyciela**”,
- test wiedzy na etapie szkolnym,
- konkursy dla uczniów: na prezentację, komiks i literacki,
- FINAŁ I edycji kampanii edukacyjnej nt. HIV/AIDS i innych chorób przenoszonych drogą płciową pn. **Wrocławski test na HIV**.

W kampanii edukacyjnej wzięło udział 17 szkół ponadgimnazjalnych oraz ponad **2 500** uczniów ze szkół ponadpodstawowych, 30 nauczycieli.

PROGRAM PROFILAKTYKI ZDROWOTNEJ W RODZINACH WIELODZIETNYCH "2+3 I JESZCZE WIĘCEJ"

W 2017 r. kontynuowane były szczepienia przeciwko pneumokokom dzieci w wieku od 7 miesięcy do 3 lat z rodzin wielodzietnych, objętych „Program 2+3 i jeszcze więcej”. Podczas szczepień rodzice/opiekunowie byli edukowani w zakresie profilaktyki chorób zakaźnych wieku rozwojowego i postępowania po szczepieniu. Nie odnotowano zdarzeń niepożądanych związanych ze szczepieniami. Poniżej zestawienie szczepień przeciw zakażeniom pneumokokowym wykonanych w programie pn. „Zapobieganie zakażeniom pneumokokowym u dzieci w wieku od 7 miesięcy do 3 lat z rodzin wielodzietnych, zamieszkałych we Wrocławiu”.

Szczepienia przeciwko pneumokokom	Liczba wykonanych szczepień
I dawka	46
II dawka	62
III dawka	66
Razem	174

Zaszczepionych zostało **97** dzieci.

PROGRAM EDUKACYJNY DLA DZIECI, MŁODZIEŻY I OSÓB DOROSŁYCH Z ATOPOWYM ZAPALENIEM SKÓRY (AZS)

Celem programu jest poprawa jakości życia, zapobieganie ostrym nawrotom i powikłaniom chorobowym u osób z atopowym zapaleniem skóry poprzez działania edukacyjne oraz wsparcie psychologiczne.

W 2017 r. ramach programu prowadzone było poradnictwo alergologicznego dla osób z AZS, konsultacje lekarskie monitorujące stan zdrowia osób z AZS, grupowe zajęcia edukacyjne oraz badanie ankietowe. W Programie wzięło udział **708** osób.

PROGRAM KOMPLEKSOWEGO WSPARCIA DLA RODZIN „ZA ŻYCIEM”

W celu koordynacji działań samorządu podejmowanych dla realizacji Programu kompleksowego wsparcia rodzin "Za życiem", Prezydent Wrocławia zarządzeniem nr 7481/17 z dnia 11 lipca 2017 r., powołał Zespół merytoryczny. Zespołowi nadana została rola opiniująco – doradcza oraz sprawdzająca w zakresie procesu wdrażania Programu na terenie Wrocławia.

W skład Zespołu wchodzi przedstawiciele miejskich jednostek organizacyjnych, realizujących zadania z zakresu zdrowia, spraw społecznych, edukacji oraz przedstawiciele innych podmiotów działających w obszarach wspierania kobiet w ciąży i ich rodzin, wczesnego wspomaganie rozwoju dziecka i jego rodziny, usług wspierających i rehabilitacyjnych, wspierania osób niepełnosprawnych oraz poradnictwa i informacji.

Zespół powołany został na czas określony do dnia 30 czerwca 2018 r. Członkowie Zespołu pełnią funkcje społecznie.

Spotkanie Zespołu merytorycznego odbyło się w dniu 11 sierpnia 2017 r. Jego celem była wymiana doświadczeń oraz budowanie międzyinstytucjonalnej współpracy w zakresie realizacji Programu kompleksowego wsparcia dla rodzin „Za życiem”. Zespół rekomendował m.in. zamieszczenie kompleksowej informacji o uprawnieniach, jakie przysługują kobiecie/rodzinie w ramach ustawy o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” na stronie Urzędu Miejskiego Wrocławia oraz stronach pozostałych realizatorów Programu wskazanych ww. ustawą oraz utworzenie punktu informacyjnego dotyczącego uprawnień wynikających z ustawy. Rekomendowane działania zostały zrealizowane. Punkt informacyjny prowadzony jest przez Fundację „Promyk Słońca” przy ul. Psie Budy.

Ponadto, z inicjatywy Zespołu, w dniu 9 listopada 2017 r. w Dolnośląskiej Izbie Lekarskiej przy ul. Jana Kazimierza Wielkiego 45 we Wrocławiu, zorganizowana została konferencja pn.: „Rola Miasta Wrocławia w realizacji Programu Kompleksowego Wsparcia Kobiet i Rodzin „Za życiem”.

Celem konferencji było przedstawienie założeń Programu kompleksowego wsparcia dla rodzin „Za życiem” w aspekcie zapewnienia dostępu do wszechstronnej opieki kobietom w okresie ciąży, w tym ciąży powikłanej, porodu i położu, opieki paliatywnej i hospicyjnej, wczesnego wspomaganie rozwoju dziecka oraz wsparcia socjalnego.

W programie konferencji uwzględniono wystąpienia ekspertów w dziedzinach ginekologii i położnictwa, neonatologii, rehabilitacji oraz opieki społecznej, w zakresie realizacji zadań wynikających ustawy z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”. W konferencji wzięło udział **70** osób, w tym w szczególności: lekarze ginekolodzy, lekarze POZ oraz położne.

PROGRAM PROMOCJI ZDROWIA DLA MŁODZIEŻY Z WROCŁAWSKICH SZKÓŁ GIMNAZJALNYCH I PONADGIMNAZJALNYCH ORAZ ICH RODZICÓW PN. „ZDROWIE W OKRESIE MŁODZIEŃCZYM”

Celem programu jest podniesienie poziomu wiedzy i świadomości zdrowotnej uczniów wrocławskich szkół gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych dotyczących dojrzewania płciowego oraz chorób przenoszonych drogą płciową poprzez interaktywne zajęcia edukacyjne i indywidualne poradnictwo specjalistyczne.

Zakres tematyczny edukacji zdrowotnej dla uczniów to:

- fizjologia okresu dojrzewania,
- planowanie rodziny,
- pierwsza wizyta u ginekologa i systematyczne kontrole lekarskie,
- profilaktyka zakażeń przenoszonych drogą płciową,
- zdrowotne i społeczne zagrożenia wczesnego rozpoczynania współżycia seksualnego,
- przeciwdziałanie przemocy seksualnej.

W 2017 r. w zajęciach edukacyjnych prowadzonych przez lekarzy wzięło udział **350** uczniów szkół gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych oraz udzielono **80** indywidualnych konsultacji specjalistycznych.

PROGRAM PROFILAKTYKI NADWAGI, OTYŁOŚCI ORAZ INNYCH ZABURZEŃ OKRESU ROZWOJOWEGO DLA DZIECI WROCŁAWSKICH SZKÓŁ PODSTAWOWYCH „UCZEŃ W FORMIE”

Celem programu jest zmniejszenie liczby dzieci i młodzieży z nadwagą i otyłością poprzez zwiększanie świadomości zdrowotnej oraz kształtowanie zachowań sprzyjających zdrowiu poprzez:

- zwiększenie poziomu wiedzy i świadomości zdrowotnej dzieci zagrożonych nadwagą i otyłością oraz ich rodziców i opiekunów,
- kształtowanie nawyków prawidłowego odżywiania dzieci,
- ocena stanu zdrowia dzieci,
- kształtowanie postawy zdrowego stylu życia i odpowiedzialności za własne zdrowie.

W 2017 r. realizowana była VI edycja programu w **75** wrocławskich szkołach podstawowych. Pielęgniarki środowiska nauczania i wychowania wykonały uczniom klas: I, III i V pomiary masy ciała oraz wzrostu i obliczyły wskaźnik stanu odżywienia BMI. Badania przesiewowe przeprowadzono u **12 848** uczniów. Rodzicom uczniów z nieprawidłowym wskaźnikiem BMI zaproponowano konsultacje specjalistyczne lekarza pediatry, dietetyka, psychologa i rehabilitanta w Klinice Endokrynologii i Diabetologii Wieku Rozwojowego Uniwersytetu Medycznego oraz w Przychodni Wrocław Stare Miasto. Z konsultacji skorzystało **159** dzieci z rodzicami. Ponadto:

- zorganizowano konferencję szkoleniową dla pielęgniarek środowiska nauczania i wychowania pn. „Anoreksja, bulimia oraz inne zaburzenia odżywiania u dzieci i młodzieży szkolnej”. W konferencji uczestniczyło **86 osób**,
- przeprowadzono wykład dot. profilaktyki nadwagi i otyłości dla uczniów i nauczycieli z Zespołu Szkół Ekonomicznych we Wrocławiu, w których uczestniczyło **110 uczniów i 8 nauczycieli**.

Na potrzeby realizacji programu opracowano i wydrukowano materiały informacyjno-edukacyjne:

- Karty aktywności fizycznej „Ćwiczę sam - ćwiczymy razem”.
- Tygodniowy bilans aktywności fizycznej.

PROGRAMY W ZAKRESIE PROMOCJI ZDROWIA I PROFILAKTYKI CHOROBY CYWILIZACYJNYCH DLA OSÓB DOROSŁYCH

Program rozszerzenie dostępu do rehabilitacji sercowo-naczyniowej w ramach wtórnej prewencji chorób sercowo-naczyniowych - Programem objęte były osoby pełnoletnie, mieszkańcy Wrocławia, po przebytym zawale mięśnia sercowego lub po zabiegach wykonanych na naczyniach wieńcowych, jednak nie później niż w okresie do 12 miesięcy od zaistniałego incydentu.

W ramach programu prowadzone były zajęcia ruchowe połączone z instruktażem do samodzielnego wykonywania ćwiczeń w warunkach domowych oraz specjalistyczne konsultacje lekarskie i badania EKG wysiłkowe.

Pacjenci uczestniczyli w zajęciach grupowych i indywidualnych z dietetykiem oraz psychologiem. Na podstawie oceny rezerwy wieńcowej, podczas kontrolnej próby wysiłkowej na bieżni ruchomej u uczestników programu stwierdzono znaczny wzrost wydolności fizycznej. W 2017 r. programie wzięło udział **219** osób.

Program profilaktyki cukrzycy i zaburzeń metabolicznych dla dzieci, młodzieży i dorosłych - celem programu jest zwiększenie poziomu świadomości zdrowotnej mieszkańców Wrocławia o zagrożeniu cukrzycą oraz poprawa jakości życia chorych na cukrzycę i przeciwdziałanie jej powikłaniom poprzez:

- działania informacyjno-edukacyjne i propagowanie idei pomocy osobom chorym na cukrzycę,
- kształtowanie u osób chorych na cukrzycę umiejętności obserwowania objawów choroby i właściwej ich interpretacji,
- naukę samokontroli i samoobserwacji w cukrzycy,
- motywowanie do aktywnego i zdrowego stylu życia, w tym pracy zawodowej, ruchu i wypoczynku,
- poprawę sprawności fizycznej i aktywny udział chorych na cukrzycę w zajęciach ruchowych,
- zapobieganie hiper i hipoglikemii,
- utrzymanie dobrego samopoczucia psychicznego oraz uczenie chorych na cukrzycę sposobów radzenia sobie ze stresem,
- kształtowanie postawy odpowiedzialności za zdrowie własne.

W ramach programu, w **13** Punktach Edukacyjnych na terenie Wrocławia prowadzono indywidualną edukację osób chorych na cukrzycę, zagrożonych chorobą i innymi zaburzeniami metabolicznymi. W 2017 r. z porad edukacyjnych skorzystało **1 921** osób, w tym po raz pierwszy **1 380**. Ogółem udzielono **2 148** porad edukacyjnych.

Z porad dietetycznych skorzystało **586** osób.

W **5** Ośrodkach usytuowanych w różnych rejonach Wrocławia prowadzono zajęcia aktywizacji ruchowej z elementami ćwiczeń rehabilitacyjnych.

W zajęciach ruchowych na sali gimnastycznej i pływalni oraz w terenie uczestniczyło **471** osób.

W ramach programu prowadzone były szkolenia dla nauczycieli i personelu pomocniczego, które dotyczyły między innymi opieki, żywienia oraz postępowania z dzieckiem chorym na cukrzycę. W szkoleniach wzięło udział łącznie **186 osób**.

Wykaz placówek oświatowych, w których przeprowadzono szkolenia dla nauczycieli, personelu pomocniczego

Adres placówki oświatowej	Liczba osób uczestniczących w szkoleniu
Zespół Szkolno-Przedszkolny nr 12, Przedszkole nr 8 z oddziałami integracyjnymi ul. Suwalska 5	20
Szkoła Podstawowa nr 8, ul. Kowalska105	33
Przedszkole ALTO, ul. Poleska 11-15/8a	4
Szkoła Podstawowa nr 68, ul. Szczęśliwa 28	45
Liceum Ogólnokształcące nr XVII, ul. Tęczowa 60	16
Wrocławskie Centrum Doskonalenia Nauczycieli ul. Swobodna 73a	30
Liceum Ogólnokształcące nr XVIII, ul. Zaporoska 71	38
Razem	186

W 2017 r. prowadzono również szkolenia dla uczniów wrocławskich placówek oświatowych z zakresu funkcjonowania w życiu codziennym ich rówieśników z cukrzycą typu 1 oraz udzielania pomocy w przypadku niedocukrzenia. W szkoleniach wzięło udział **335** uczniów.

Wykaz placówek oświatowych, w których przeprowadzono szkolenia dla uczniów.

Adres placówki oświatowej	Liczba osób uczestniczących w szkoleniu
Szkoła Podstawowa nr 8, ul. Kowalska 105, Szkolenie dla uczniów klasy III	13
ZSP nr 3, SP nr 10 ul. Inflancka 13, Szkolenie dla uczniów klasy II a, II g, IV c	72
ZSP nr 3, SP nr 10 ul. Inflancka 13, Szkolenie dla uczniów klasy II a, II g, IV c	22
Szkoła Podstawowa nr 68, ul. Szczęśliwa 28, Szkolenie dla uczniów klasy IV B	26
Liceum Ogólnokształcące nr XVII, ul. Tęczowa 60, Szkolenie dla uczniów klasy II A	21
Technikum nr 15, ul. Skwierzyńska 1-7, Szkolenie dla uczniów klasy I TE, ITC	62
Szkoła Podstawowa nr 68, ul. Szczęśliwa 28, Szkolenie dla uczniów klasy III F	24
Liceum Ogólnokształcące nr XVII, ul. Tęczowa 60, Szkolenie dla uczniów klasy I E, I C	63
Liceum Ogólnokształcące nr XVIII, ul. Zaporoska 71, Szkolenie dla uczniów klasy I A	32
Razem	335

Podczas obozu wyjazdowego dla młodzieży z cukrzycą przeprowadzono szkolenia dotyczące samodzielnego podejmowania decyzji i działań w zakresie samoopieki i terapii cukrzycowej, reagowania w przypadku hiper i hipoglikemii, obliczania WW i WBT oraz prawidłowego stosowania urządzeń i leków w leczeniu cukrzycy. Uczestnicy obozu mieli również zajęcia z psychologiem, podczas których uczono ich umiejętności radzenia sobie ze stresem, zapobiegania uczuciu wyobcowania i niezrozumienia z uwagi na cukrzycę. W obozie uczestniczyło **20 osób**.

Dla realizatorów Programu przeprowadzono szkolenie pn. „Zalecenia kliniczne dotyczące postępowania u chorych na cukrzycę”. W szkoleniu uczestniczyło **51 osób**.

Program edukacji zdrowotnej i wspierania osób chorych na cukrzycę oraz ich rodzin/opiekunów - celem programu jest poprawa jakości życia osób chorych na cukrzycę oraz ich rodzin/opiekunów poprzez działania edukacyjne, informacyjne i wspierające, w tym:

- podnoszenie poziomu wiedzy dotyczącej samoopieki, samoobserwacji i samopielęgnacji osób chorych na cukrzycę,
- udzielanie wsparcia osobom chorym na cukrzycę, ich rodzinom/opiekunom zapobiegającego kryzysowi psychicznemu,
- kształtowanie postaw odpowiedzialności za własne zdrowie,
- zapobieganie wykluczeniu społecznemu osób chorych na cukrzycę.

W ramach programu przeprowadzono szkolenie pn. „Wrocławska Akademia Cukrzycowa 2017” dla osób chorych na cukrzycę. W szkoleniu wzięło udział **20 osób**.

Raz w miesiącu prowadzone były grupowe zajęcia edukacyjne dla osób chorych na cukrzycę, ich rodzin i opiekunów. W zajęciach wzięło udział ok. **730 osób**.

W Centrum Edukacji Diabetyków „Biskupia” udzielono ok. **1 452** porad edukacyjnych, z których skorzystało ok. **1 400** osób. W szkoleniu wyjazdowym dla osób z cukrzycą typu 1 wzięło udział **32** osoby.

W listopadzie 2017 r. w ramach Światowego Dnia Walki z Cukrzycą zorganizowano XII Konferencję Szkoleniową dla diabetyków. Tematem przewodnim był „zespół stopy cukrzycowej”- przyczyny, objawy, zasady pielęgnacji. W konferencji wzięło udział **227** osób.

Program profilaktyki powikłań cukrzycy „stopa - cukrzycowa” - celem programu jest ograniczenie liczby powikłań u chorych na cukrzycę z rozpoznaniem zespołem stopy cukrzycowej oraz zmniejszenie liczby osób niepełnosprawnych z powodu amputacji stopy, poprzez:

- podnoszenie poziomu wiedzy i umiejętności osób chorych na cukrzycę dotyczących zasad pielęgnacji ciała ze szczególnym uwzględnieniem stóp,
- wczesną, kompleksową ocenę zagrożenia,
- zabezpieczenie stóp specjalnym obuwiem ochronnym, indywidualnie dobranym dla każdego pacjenta.

W programie prowadzona była opieka nad pacjentem z zespołem stopy cukrzycowej, w tym indywidualne badania oceny stanu ukrwienia stopy oraz edukacja zdrowotna. Na podstawie wyniku badania pedobarograficznego możliwy był indywidualny dobór profilaktycznych wkładek do obuwia oraz obuwia ortopedycznego. Działania realizowane w ramach programu są komplementarne do świadczeń zdrowotnych, finansowanych ze środków NFZ. W 2017 r. programem objęto **940** osób.

Program edukacyjno-diagnostyczny, wczesnego wykrywania raka piersi - samobadanie piersi - celem programu jest zwiększenie liczby nowotworów wykrytych we wczesnym stadium zaawansowania choroby poprzez zintegrowane działania edukacyjno-diagnostyczne, wśród mieszkanki Wrocławia, poprzez:

- zwiększenie poziomu wiedzy o zagrożeniach występowania chorób nowotworowych, w tym raka piersi,
- kształtowanie zachowań prozdrowotnych, ukierunkowanych na czynniki ryzyka chorób nowotworowych oraz aktywną profilaktykę,
- wzmocnienie poczucia odpowiedzialności za zdrowie własne i innych,
- zapewnienie mieszkańcom Wrocławia poczucia bezpieczeństwa poprzez rozszerzenie dostępu do diagnostyki specjalistycznej.

Program profilaktyki raka piersi realizowany jest przez wyszkolone pielęgniarki i położnych, które w Punktach Nauki Samobadania Piersi prowadzą indywidualną naukę samobadania piersi u kobiet w każdym wieku. Działalność edukacyjna prowadzona jest w Punktach Nauki Samobadania Piersi, zlokalizowanych w podmiotach medycznych na terenie miasta.

W 2017 r. z edukacji zdrowotnej skorzystało **3 481** kobiet. Edukowane kobiety otrzymały książeczkę samokontroli piersi i ulotkę edukacyjną.

Z edukacji prowadzonej w tzw. Punktach mobilnych, podczas kampanii edukacyjno-informacyjnych (np. Miesiąc Rodziny, Wrocławskie Dni Promocji Zdrowia) skorzystało **206** kobiet.

Liczba kobiet, które zgłosiły się do PEZ w poszczególnych dzielnicach miasta.

Dzielnica	Fabryczna	Krzyki	Stare Miasto	Psie Pole
Liczba kobiet	954	1 898	144	485

Kobiety wymagające konsultacji onkologicznej i diagnostyki specjalistycznej kierowane były do Ośrodka Diagnostyki Chorób Piersi, który jest częścią struktury organizacyjnej Programu.

Ze specjalistycznej konsultacji onkologicznej w Ośrodku skorzystało **5 529** kobiet. Wykonano **2 283** badania USG oraz **1 497** mammografii. Zmiany chorobowe wykryto u **66** kobiet, w tym u **37** raka piersi (dwa obustronne). Z porad psychologa skorzystały **33** kobiety. Natomiast z porad lekarzy genetyków skorzystało **69** kobiet.

Na leczenie szpitalne operacyjne lub skojarzone skierowano **125** kobiet.

Wśród uczestniczek programu przeprowadzono anonimowe ankiety satysfakcji, z których wynika, że zdecydowana większość kobiet pozytywnie ocenia kompleksowość działań edukacyjno-diagnostycznych oraz jakość organizowanych świadczeń i kompetencje realizatorów.

Dla realizatorów Programu zorganizowano szkolenie pn. Onkoplastyka i zasady kierowania kobiet na badania genetyczne w kierunku dziedzicznej predyspozycji do raka piersi. W szkoleniu wzięło udział **11** osób.

W maju 2017 r. odbyła się XII Konferencja Szkoleniowo-Naukowa dla Pielęgniarek i Położnych Onkologicznych. W konferencji wzięło udział **ok. 230 osób**.

Program promocji zdrowia dla osób z obrzękiem limfatycznym - celem zadania jest przeciwdziałanie zdrowotnym i społecznym następstwom obrzęku limfatycznego u osób z grup wysokiego ryzyka oraz z widocznym obrzękiem limfatycznym poprzez prowadzenie działań edukacyjnych oraz wykonywanie zabiegów udrażniających przepływ limfy.

Zajęcia edukacyjne prowadzone są przez fizjoterapeutę. Podczas zajęć pacjenci uczą się przeciwdziałania powstawaniu obrzęku limfatycznego poprzez manualny drenaż, bandażowanie oraz ćwiczenia obciążające układ limfatyczny.

W wyniku prowadzonych zajęć edukacyjno-kompensacyjnych u pacjentów z obrzękiem limfatycznym kończyn górnych uzyskano zmniejszenie obrzęku o **ok. 35%**, uzyskano również znaczną poprawę ruchomości obręczy barkowej. Natomiast u pacjentów z obrzękiem limfatycznym kończyn dolnych uzyskano zmniejszenie obrzęku o **45%**.

Z programu skorzystało **202** pacjentów, w tym: **172** kobiet i **30** mężczyzn.

Profilaktyka grypy dla osób powyżej 65 roku życia - szczepienia przeciwko grypie są coroczną inicjatywą prowadzoną w ramach Wrocławskich Dni Promocji Zdrowia Miasta, która przyczynia się do poprawy jakości i skuteczności opieki geriatrycznej nad osobami w wieku podeszłym.

Kryteria kwalifikacji uczestników:

- mieszkaniec miasta Wrocławia (potwierdzone dokumentem),
- wiek od 65 roku życia.

Osoba zgłaszająca się na szczepienie zostaje poddana badaniu lekarskiemu i po wydaniu opinii przez lekarza internistę, zakwalifikowana (lub nie) do szczepienia.

Szczepienia rozpoczęto przed sezonem epidemicznym, w czterech przychodniach na terenie Miasta. Szczepienia wykonywały pielęgniarki, posiadające specjalistyczne uprawnienia w tym zakresie. W sezonie epidemicznym 2016/2017 zaszczepiono przeciw grypie **4 248** mieszkańców Wrocławia w wieku senioralnym 65+.

Program „STAN ZDROWOTNY JAMY USTNEJ A JAKOŚĆ ŻYCIA OSÓB W WIEKU STARSZYM Z WROCŁAWIA” - w latach 2015-2016 w ramach realizacji programu "Stan zdrowotny jamy ustnej a jakość życia osób w wieku starszym z Wrocławia" zostało przebadanych łącznie **500** mieszkańców Wrocławia w wieku powyżej 65 lat. W 2017 r. zgromadzone dane zostały wprowadzone do uprzednio przygotowanej elektronicznej bazy danych i są poddane analizie statystycznej. Z uzyskanych wyników badań został przygotowany raport, który będzie opublikowany w formie manuskryptu, jak również artykuły naukowe opublikowane w czasopiśmie medycznych.

Działania edukacyjno-profilaktyczne na rzecz poprawy jakości opieki osób przewlekle i nieuleczalnie chorych przebywających w środowisku domowym oraz wsparcie ich rodzin/opiekunów - zadaniem zostały objęte osoby dorosłe przewlekle i nieuleczalnie chore oraz ich rodzina/opiekunowie, które wymagały pomocy i wsparcia w warunkach domowych.

W ramach zadania, realizowano działania edukacyjno-profilaktyczne wykonywane przez pielęgniarkę, fizjoterapeutę, lekarza oraz psychologa.

- **1 495** wizyt edukacyjno-profilaktycznych pielęgniarskich
- **1 501** zajęć edukacyjno-profilaktycznych prowadzonych przez fizjoterapeutów
- **133** wizyty edukacyjno-profilaktyczne lekarskie
- **99** wizyt /wsparcia psychologicznego pacjentów, rodzin, opiekunów

- **75** konsultacji telefonicznych dotyczących wsparcia i opieki nad przewlekłe i nieuleczalnie chorymi mieszkańcami Wrocławia
Zadaniem objęto 187 środowisk

Zapewnienie w warunkach stacjonarnych czasowej opieki pielęgnacyjnej osobom niesamodzielnym, przewlekłe i nieuleczalnie chorym w ramach programu wsparcia rodziny/opiekunów w opiece nad przewlekłe i nieuleczalnie chorymi przebywającymi w środowisku domowym, tzw. ŁÓŻKA WYTCNIENIA - celem programu była pomoc rodzinom/opiekunom w sprawowaniu opieki nad przewlekłe i nieuleczalnie chorymi przebywającymi w środowisku domowym poprzez zapewnienie chorym czasowej, stacjonarnej opieki pielęgnacyjnej, umożliwiającej rodzinie lub bezpośrednim opiekunom załatwienie spraw osobistych, domowych a także odpoczynku.

Zadania programu realizowały placówki opiekuńczo-lecznicze (ZOL), które zapewniają: całodobową opiekę pielęgnacyjną, zakwaterowanie na czas pobytu, wyżywienie z uwzględnieniem zaleceń dietetycznych lekarza, odpowiednie warunki do wypoczynku, udział w terapii zajęciowej i usprawniającej u chorych leżących z ograniczonym lub całkowitym brakiem sprawności. Osobom z zachowaną sprawnością zapewniono pomoc w zakresie samoobsługi przy wykonywaniu czynności pielęgnacyjno - higienicznych, utrzymaniu codziennej higieny osobistej i otoczenia, wykonywanie zabiegów pielęgnacyjnych zgodnie ze wskazaniem i zaleceniami lekarza kierującego np. zmiana opatrunków, pielęgnacje p/odleżynowa i inne, podawanie leków zgodnie z zaleceniem lekarskim z uwzględnieniem drogi ich podawania, opiekę psychiczną i duchową w zależności od indywidualnych potrzeb, bezpieczeństwo, pomoc lekarską w stanach nagłych zagrażających życiu, potrzebę poszanowania godności osobistej, zgodnie z obowiązującymi przepisami w tym zakresie.

Realizatorzy zadania zapewnili chorym indywidualizowaną, całodobową opiekę pielęgnacyjną, na okres nie dłuższy niż 3 tygodnie (21 osobodni).

Czasową opieką stacjonarną objęte są osoby dorosłe zamieszkałe we Wrocławiu

W terminie od 15 maja do 21 grudnia 2017 r. z programu skorzystało **87** pacjentów.

PROMOWANIE IDEI HONOROWEGO KRWIODAWSTWA WŚRÓD MIESZKAŃCÓW WROCŁAWIA POPRZEZ DZIAŁANIA EDUKACYJNE ORAZ ZBIÓRKĘ KRWI

Celem zadania jest systematyczne zwiększanie liczby stałych honorowych dawców krwi oraz wzmocnienie świadomości społecznej młodego pokolenia i dorosłych mieszkańców Wrocławia, dotyczącej znaczenia krwi dla ratowania zdrowia oraz życia drugiego człowieka.

W ramach zadania podczas Wrocławskich Dni Promocji Zdrowia wśród mieszkańców miasta zorganizowano akcję honorowego krwiodawstwa zebrano wówczas **37** litrów krwi.

PROGRAMY W ZAKRESIE OCHRONY ZDROWIA PSYCHICZNEGO

Program edukacji zdrowotnej i wsparcia psychoterapeutycznego dla dorosłych osób z doświadczeniem choroby psychicznej, ich rodzin i opiekunów - kompleksową opieką lekarską, psychologiczną, psychoterapeutyczną i pielęgnarską objęto osoby: z przewlekłymi zaburzeniami psychicznymi i częstymi nawrotami choroby, w szczególności po leczeniu w oddziale psychiatrycznym stacjonarnym lub oddziale dziennym psychiatrycznym, zgodnie z wydanym przez lekarza psychiatrę zaleceniem dalszego leczenia w środowisku domowym, zaburzone psychicznie, skierowane przez lekarza z poradni zdrowia psychicznego do objęcia psychiatryczną opieką środowiskową z powodu braku właściwego nadzoru i wsparcia w środowisku domowym.

Celem działań jest skrócenie czasu leczenia osób chorych psychicznie w warunkach stacjonarnych, zapobieganie nawrotom choroby, przeciwdziałanie zerwaniu więzi z rodziną i najbliższym otoczeniem, przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu oraz pomoc choremu i jego rodzinie w adaptacji do nowej sytuacji zdrowotnej.

W ramach programu prowadzone są grupy wsparcia, klub pacjenta oraz psychoedukacja. Osoby z doświadczeniem choroby psychicznej są aktywizowane do podejmowania codziennych obowiązków i ról społecznych, mają udzielane wsparcie psychologiczne w celu uzupełnienia i podtrzymania leczenia farmakologicznego. W 2017 r. programem objęto ok. **152** osoby z doświadczeniem choroby psychicznej.

W październiku 2017 r. odbyły się Dni Solidarności z Osobami Chorującymi Psychicznie pn. Dać nadzieję. Umacnianie i zdrowienie w powrocie na rynek pracy. W ramach kampanii prowadzone były różnego rodzaju warsztaty i szkolenia w tym VII Forum Psychiatrii Środowiskowej. Wydarzenia towarzyszące to m. in. „Dni otwarte” w NGO, bezpłatne porady psychologiczno-psychiatryczne oraz terapeutyczne. W kampanii społecznej wzięło udział ok. **300** osób.

Edukacja zdrowotna oraz profilaktyka ograniczająca zagrożenia a także szkody dla zdrowia fizycznego i psychicznego wśród osób bezdomnych - w ramach realizowanego zadania, bezdomni mogli skorzystać ze wsparcia psychologicznego, rozmów ze streetwokerem a także pielęgniarką. Prowadzono działania edukacyjno-profilaktyczne w formie stacjonarnej, jak również w formie środowiskowej, miały one również na celu zmianę sposobu myślenia osób bezdomnych oraz wsparcie do wyjścia z bezdomności. Zadaniem objęto **200** osób bezdomnych w tym: **28** kobiet i **172** mężczyzn.

Program wsparcia psychologicznego dla osób z problemami psychogeriatrycznymi - celem programu jest poprawa jakości opieki psychogeriatrycznej osób starszych.

W 2017 r. program realizowany był przez 4 organizacje pozarządowe (Stowarzyszenie Grupa Wsparcia Dla Osób Z Problemami Pamięci „NIEZAPOMINAJKA”, Fundację „POZYTYWKA”, Fundację Evangelium Vitae oraz Dolnośląską Fundację Alzheimerowską), Przychodnię Zdrowia Psychicznego i Leczenia Uzależnień WCZ SP ZOZ. Opieką psychologiczną objęto ok. **597** osób po 60 roku życia, u których wystąpiły problemy psychogeriatryczne oraz ich rodziny. W ramach programu prowadzone były grupy wsparcia, warsztaty, zajęcia aktywności ruchowej oraz psychoedukacyjne indywidualne i grupowe.

Program wsparcia dla osób zagrożonych depresją, z zespołami depresyjnymi oraz ich rodzin i opiekunów - realizowano we współpracy z organizacjami pozarządowymi. W 2017 r. z różnych form pomocy i wsparcia skorzystało ok. **260** osób. Większość prowadzonych działań ma charakter kompleksowego i długofalowego wsparcia, z którego beneficjenci korzystali w sposób systematyczny. Były to grupy wsparcia, zajęcia relaksacyjne, psychoedukacja.

Program poprawy jakości życia osób z doświadczeniem choroby psychicznej oraz promocji zdrowia psychicznego - celem programu jest poprawa jakości życia osób z doświadczeniem choroby psychicznej, w tym przeciwdziałanie kryzysom psychicznym i stygmatyzacji oraz wsparcie dla ich rodzin i opiekunów.

Prowadzone działania:

- organizowanie wsparcia środowiskowego alternatywnego i/lub uzupełniającego w stosunku do psychiatrycznego leczenia stacjonarnego i ambulatoryjnego,
- udzielanie indywidualnego i grupowego wsparcia psychologicznego osobom z problemami zdrowia psychicznego oraz ich rodzinom i opiekunom,
- zorganizowanie różnych form zajęć klubowych ukierunkowanych na rozwój osobisty i aktywizację społeczną (np. arteterapia, choreoterapia, muzykoterapia itp.),
- organizowanie działań integrujących społecznie,
- prowadzenie bezpłatnego poradnictwa psychologicznego, socjalnego, prawnego dla osób z problemami zdrowia psychicznego i ich rodzin,

- prowadzenie grup wsparcia dla osób z problemami zdrowia psychicznego oraz ich rodzin i opiekunów,
- organizowanie zajęć edukacyjno-korekcyjnych i terapeutycznych dla osób z zaburzeniami pamięci,
- prowadzenie edukacji i wsparcia dla rodzin osób z doświadczeniem choroby psychicznej (np. psychoedukacja na temat radzenia sobie z chorobą psychiczną w rodzinie),
- pozyskiwanie wolontariuszy zainteresowanych współpracą przy programach pomocowych skierowanych dla osób z zaburzeniami psychicznymi oraz organizowanie szkoleń dla wolontariuszy.

Program realizowany we współpracy z organizacjami pozarządowymi. W 2017 r. z różnych form pomocy skorzystało **ok. 440** osób. Większość prowadzonych działań ma charakter kompleksowego i długofalowego wsparcia, z którego beneficjenci programu korzystają w sposób systematyczny.

W 2017 r. w ramach „Dni Zdrowia Psychicznego w Szkole”, przeprowadzono wykłady i warsztaty dla uczniów dwóch szkół średnich oraz ich rodziców, z zakresu profilaktyki, wykrywania i leczenia zaburzeń psychicznych rozpoczynających się w młodym wieku. W szkoleniach wzięło udział **325** uczniów oraz **200** rodziców.

W 2017 r. odbyły się 3 spotkania Zespołu Merytorycznego ds. Zdrowia Psychicznego. W skład zespołu wchodzi przedstawiciele wszystkich organizacji realizujących zadania w obszarze zdrowia psychicznego. Podczas spotkań wymieniano doświadczenia z realizacji poszczególnych zadań, omawiano zasady współpracy z Gminą Wrocław szczególnie w zakresie przygotowywania dokumentacji. Organizacje prezentowały realizowane przez siebie działania skierowane do osób z doświadczeniem choroby psychicznej, ich rodzin oraz opiekunów.

Program wsparcia psychologicznego dla osób w kryzysie zdrowia psychicznego w tym chorych onkologicznie – w 2017 r. wolontariusze Fundacji „Dobrze że jesteś” objęli opieką ok. **6 600** pacjentów, z Kliniki Hematologii Uniwersytetu Medycznego oraz Dolnośląskiego Centrum Onkologii we Wrocławiu. Ze wsparcia psychologicznego (psycholog/psychoterapeuta) skorzystały **363** osoby doświadczające kryzysu zdrowia psychicznego związanego z długotrwałą lub nieuleczalną chorobą.

W ramach projektu pn. „Akademia Walki z Rakiem” realizowanego przez Dolnośląskie Centrum Psychoonkologii i Rehabilitacji, prowadzono grupy wsparcia, klub pacjenta, psychoedukację oraz wykłady dotyczące zdrowego odżywiania, zajęcia relaksacyjne, kinezylogii edukacyjnej mózgu. Z różnych form zajęć skorzystały **72** osoby.

Świadczenie specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi - w ramach zadania realizowano specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi na podstawie indywidualnej decyzji administracyjnej wydanej przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej we Wrocławiu, przyznającej podopiecznemu specjalistyczne usługi opiekuńcze.

Specjalistyczne usługi opiekuńczych świadczone w miejscu zamieszkania podopiecznego i obejmowały uczenie oraz doskonalenie następujących umiejętności:

- zaspokajania podstawowych potrzeb życiowych niezbędnych do samodzielnego życia,
- społecznego, codziennego funkcjonowania w życiu, w rodzinie,
- rozwiązywania trudności i niepowodzeń,
- gospodarowania pieniędzmi,
- przygotowywania posiłków,
- zachowania higieny, ładu i porządku w swoim środowisku (pokoju, miejscu zamieszkania).

W 2017 r. zrealizowano łącznie **19 630** godzin specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi. Z usług skorzystało **42 środowiska**. Bezpośrednim realizatorem zadania było Wrocławskie Centrum Zdrowia SP ZOZ we Wrocławiu.

Edukacja zdrowotna oraz profilaktyka ograniczająca zagrożenia a także szkody dla zdrowia fizycznego i psychicznego wśród osób bezdomnych - zadaniem zostały objęte wyłącznie osoby bezdomne przebywające we Wrocławiu. Prowadzono działania edukacyjno-profilaktyczne w formie stacjonarnej, jak również w formie środowiskowej, które miały na celu skłonienie osoby bezdomnej do podjęcia nowych życiowych decyzji. Zastanowienia się nad wyjściem z bezdomności i zmianą dotychczasowego stylu życia, zdobycia wiedzy na temat zdrowia oraz wykorzystania jej w życiu codziennym.

W okresie od 21 września do 31 grudnia 2017 r zadaniem objęto **200** osób bezdomnych przebywających we Wrocławiu.

USŁUGI OPIEKUŃCZE W MIEJSCU ZAMIESZKANIA KLIENTA

Celem realizacji zadania jest jak najdłuższe utrzymanie w środowisku osób, które z powodu wieku, choroby lub innych przyczyn nie są w stanie samodzielnie funkcjonować bez pomocy innych. Zadanie polega na organizowaniu i realizacji usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania klienta usług opiekuńczych, któremu MOPS decyzją administracyjną przyznał pomoc w określonym: zakresie, okresie i miejscu świadczenia. Usługi opiekuńcze przysługują osobom samotnym, które z powodu wieku, choroby lub innych przyczyn wymagają pomocy innych osób, a są jej pozbawione. Mogą być przyznane również osobom, które wymagają pomocy innych osób, a rodzina, a także wspólnie zamieszkujący małżonek, wstępni, zstępni nie mogą takiej pomocy zapewnić. Usługi obejmowały pomoc w zaspokajaniu codziennych potrzeb życiowych, opiekę higieniczną, zaleconą przez lekarza pielęgnację oraz, w miarę możliwości, zapewnienie kontaktów z otoczeniem. Zakres świadczonych usług był dostosowany do indywidualnych potrzeb klientów.

Budżet usług opiekuńczych (zadania własne)

RODZAJ USŁUG – zadanie własne/zadanie zlecone	Wykonanie budżetu 2017	Odpłatność klienta	Liczba klientów średniomiesięcznie	Koszt w przeliczeniu na jednego klienta średniomiesięcznie	Koszt Gminy Wrocław pomniejszony o wartość odpłatności w przeliczeniu na 1 klienta średniomiesięcznie
USŁUGI OPIEKUŃCZE Rozdział 85228 zadania własne	18 856 122 zł	2 434 616 zł	1 935	812 zł	707 zł

W 2017 r. realizowały NGO wyłonione w drodze otwartych konkursów ofert: Diecezja Wrocławska Kościoła Ewangelicko-Augsburskiego w RP oraz Stowarzyszenie Opiekuńcze "NADZIEJA".

W okresie sprawozdawczym, narastająco od początku roku, usługi opiekuńcze świadczone dla **3 082** osób. Liczba ta jest większa od liczby osób, dla których świadczone usługi w 2016 r. o 467 osób. Średniomiesięcznie w 2017 r. usługi świadczone dla **1 935** klientów.

Analiza porównawcza, wskazuje, że w roku sprawozdawczym liczba godzin świadczonych usług wzrosła w stosunku do 2016 r. o około 10%.

Z usług opiekuńczych najczęściej korzystały osoby w wieku poprodukcyjnym, niepełnosprawne, długotrwale chore. Klientów samotnie gospodarujących odnotowano **2 511**, natomiast klientów w rodzinie **571**. Usługi zrealizowano u **2 268 kobiet** oraz **814 mężczyzn**.

Rotacja klientów w 2017 r.

Przyczyny	Liczba osób
Zgon	325
DPS/ZOL/Hospicjum	154
Rezygnacja	391
Razem	870

Struktura klientów ze względu na wiek w latach 2013-2017

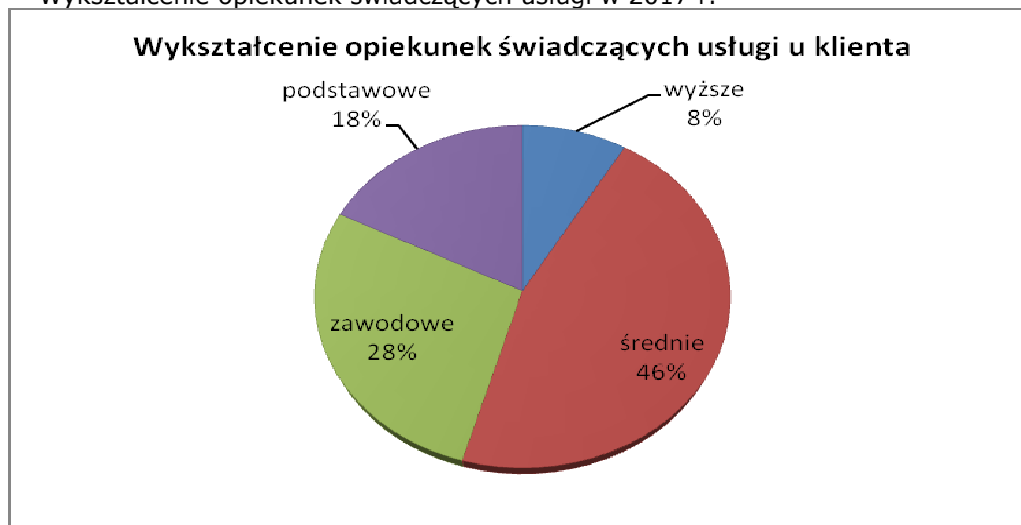
Wiek w latach (przedziały)	2013	2014	2015	2016	2017
od 1 roku do 11 lat	4	5	4	0	0
od 12 do 15 lat	2	2	1	0	0
od 16 do 21 lat	7	4	2	1	0
od 22 do 38 lat	27	22	20	23	19
od 39 do 49 lat	49	58	46	54	51
od 50 do 59 lat	220	170	142	159	147
od 60 do 64 lat	211	211	180	176	173
od 65 do 74 lat	325	379	371	399	434
od 75 do 79 lat	421	530	339	348	344
od 80 do 89 lat*	986	895	1 031	1 126	1 368
od 90 do 99 lat*	236	316	379	326	542
powyżej 99 lat	4	7	7	3	4
	2 492	2 599	2 522	2 615	3 082

* wyraźna tendencja wzrostowa

Uśrednione dane liczbowe w jednym miesiącu świadczonych usług opiekuńczych

Średnia liczba klientów, u których w miesiącu realizowane były usługi	1 935
Średnia liczba godzin usług zrealizowanych w miesiącu, w tym:	94 800
Średnia liczba godzin usług zrealizowanych w soboty, niedziele i święta	11 000
Średnia liczba klientów, u których w miesiącu usługi realizowano po raz pierwszy (z wiersza 1)	87
Średnia liczba opiekunek/ opiekunów realizujących usługi w miesiącu	748
Średnia liczba godzin usług świadczonych w miesiącu u jednego klienta	48,5
Średnia liczba klientów, którymi w miesiącu opiekuje się jedna opiekunka/ jeden opiekun	2,6

Wykształcenie opiekunek świadczących usługi w 2017 r.

Jakość usług wykonywanych przez opiekunki poddawana była systematycznemu monitoringowi, przez 36 pracowników socjalnych. W okresie sprawozdawczym przeprowadzono **7 682 wizyt monitorujących usługi i 234 kontrole**.

Szkolenia dla opiekunek przeprowadzone w 2017 r.

Nazwa szkolenia	Liczba uczestników
Bezpieczeństwo i higiena pracy	1 000
Ryzyko zakażeń w pracy opiekunki	118
Zasady udzielania pierwszej pomocy	65
Czynności higieniczne i pielęgnacyjne u osoby leżącej	18
Śmierć, a emocje opiekuna	53

W okresie realizacji zadania wpłynęło łącznie 12 skarg dotyczących: jakości usługi, niezrealizowania usług oraz zachowania lub umiejętności opiekunki. Spośród wszystkich złożonych skarg - 2 zostały uznane za zasadne i w tym zakresie wdrożone zostały działania naprawcze.

PROGRAMY POMOCY I AKTYWIZACJI SPOŁECZNEJ DLA OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH I ICH RODZIN

W roku sprawozdawczym, na realizację przedmiotowego zadania, zaplanowano kwotę **40 027 zł**, z której wydatkowano **39 969,27 zł**, co stanowi **99,86%**.

Program poprawy jakości życia osób niepełnosprawnych i ich rodzin - celem programu jest stopniowe eliminowanie istniejących barier, poprawa warunków socjalno-bytowych osób niepełnosprawnych i ich rodzin oraz integracja ze środowiskiem. Aktywizacja osób z niepełnosprawnościami związana jest m.in. ze wsparciem działań mających wpływ na ich rozwój osobisty i edukację oraz przełamywanie negatywnego stereotypu o osobach niepełnosprawnych.

W okresie sprawozdawczym na podstawie art. 19a ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i wolontariacie (Dz. U. z 2014 r., poz. 1118 ze zm.) wpłynęły 3 wnioski organizacji pozarządowych w sprawie zlecenia realizacji zadania publicznego z pominięciem otwartego konkursu ofert.

Na podstawie złożonych ofert zawarto umowy w sprawie realizacji zadań publicznych pn.: Prowadzenie Klubu Aktywności „Po Drodze” dla młodzieży i dorosłych osób z autyzmem z Wrocławia - 2 umowy oraz Rehabilitacja lecznicza kobiet po chorobie nowotworowej piersi.

Ponadto zrealizowano zadanie publiczne pn.: **"Wrocławski Punkt Informacji dla Osób Niepełnosprawnych - kontynuacja"**, którego realizatorem była Fundacja „PROMYK SŁOŃCA”.

Projekt polegał na prowadzeniu poradnictwa psychologicznego, społeczno-prawnego oraz udzielaniu informacji na temat przysługujących uprawnień, dostępnych usług, sprzętu rehabilitacyjnego i pomocy technicznej dla osób z niepełnosprawnością, ich rodzin i otoczenia.

Z oferty skorzystało **ok. 90** osób niepełnosprawnych, ich rodzin i opiekunów.

Organizacja miejsc pobytu dla osób starszych, niesamodzielnych i niepełnosprawnych – w 2017 r. na realizację przedmiotowego zadania, zaplanowano kwotę **480 380 zł**, z której wydatkowano **474 495,82 zł**. W okresie sprawozdawczym wykonanie planu wyniosło **98,78%**. Różnica pomiędzy wysokością zaplanowanego i wydatkowanego budżetu w tym paragrafie wynika z ostatecznych rozliczeń opłat za zużyte media.

Zadanie pn.: „Organizacja miejsc pobytu dla osób starszych, niesamodzielnych i niepełnosprawnych” realizowane jest na podstawie uchwały nr LV/1390/14 Rady Miejskiej Wrocławia z dnia 20 marca 2014 r. w sprawie przyjęcia „Gminnego programu wspierania osób w podeszłym wieku, niepełnosprawnych oraz niesamodzielnych na lata 2014-2018”. Celem realizacji zadania jest rozwijanie oferty miejsc pobytu dostosowanych do potrzeb życiowych beneficjentów.

Plan budżetu sporządzany jest w oparciu o postanowienia zawartej z TBS Sp. z o.o. umowy najmu 44 lokali mieszkalnych, przystosowanych do potrzeb osób starszych, niesamodzielnych i niepełnosprawnych.

„PROGRAM WSPARCIA DLA MAŁŻEŃSTW I RODZIN Z MAŁYMI DZIEĆMI W REJONIE OSIEDLA NADODRZE”

Celem realizacji zadania jest poprawa jakości życia małżeństw, rodzin z małymi dziećmi i osób samotnie wychowujących dzieci, szczególnie znajdujących się w trudnej sytuacji życiowej, kryzysie oraz zagrożonych wykluczeniem społecznym poprzez udzielanie różnego rodzaju form wsparcia.

Zadanie polega na przygotowaniu i prowadzeniu działań wspierających małżeństwa, rodziny z małymi dziećmi oraz rodziców samotnie wychowujących dzieci celem przywrócenia lub wzmocnienia funkcji rodziny, pomocy w integracji rodziny, przeciwdziałania marginalizacji i degradacji społecznej, zapobiegania kryzysom.

Zakres tematyczny działań m.in.:

- kształtowanie, wzmacnianie i rozwój kompetencji opiekuńczo-wychowawczych,
- kształtowanie i rozwój umiejętności społecznych,
- zapobieganie kryzysom małżeńskim,
- wzmacnianie więzi małżeńskich, rozwiązywanie konfliktów,
- problemy prokreacyjne,
- żywienie naturalne i sztuczne,
- promocja zdrowego stylu życia,
- problemy i trudności w okresie wczesnego macierzyństwa,
- profilaktyka przemocy wobec małego dziecka, radzenie sobie ze stresem oraz problemami związanymi z pełnieniem ról w rodzinie, itp.
- aktywizacja kobiet pozostających w domu ze względu na opiekę nad dzieckiem/dziećmi do podejmowania ról zawodowych i społecznych (powrót do pracy, podjęcie wolontariatu lub innej aktywności na rzecz społeczności lokalnej), jak również do samorozwoju i samorealizacji;

Z różnych form wsparcia (konsultacje indywidualne i rodzinne, warsztaty, grupa wsparcia i in.) skorzystało **1117** osób. Odbiło się **490** spotkań indywidualnych i grupowych.

PROFILAKTYKA I TERAPIA UZALEŻNIEŃ

W roku sprawozdawczym, na realizację przedmiotowego zadania, zaplanowano kwotę **4 255 355 zł**, z której wydatkowano **4 131 614,94 zł**, co stanowi **97,09%**.

PROFILAKTYKA I TERAPIA UZALEŻNIEŃ – PROGRAMY WIELOLETNIE

W roku sprawozdawczym, na realizację przedmiotowego zadania, zaplanowano kwotę **1 424 970 zł**, z której wydatkowano **1 401 097 zł**, co stanowi **98,32%**.

Poradnictwo i pomoc terapeutyczna dla osób uzależnionych i współuzależnionych od alkoholu - program realizowano w Przychodni Zdrowia Psychicznego i Uzależnień Wrocławskiego Centrum Zdrowia SP ZOZ (WCZ SP ZOZ) przy ul. Podwale 13 oraz przy ul. Wszystkich Świętych 2. Zajęcia dla pacjentów prowadzone były w formie treningów umiejętności i zachowań oraz treningów psychologicznych, w tym: trening asertywności, trening umiejętności wychowawczych, trening radzenia sobie

z głodem alkoholowym, trening uważności, trening poczucia własnej wartości, trening asertywnych zachowań abstynenckich (TAZA), warsztaty pracy nad złością, trening zapobiegania nawrotom, warsztat pracy nad urealnieniem obrazu siebie, trening interpersonalny. Z programu skorzystało **310** osób.

W dwóch klubach abstynenta, realizowany był program wsparcia i rozwoju dla osób uzależnionych i współuzależnionych a także Dorosłych Dzieci Alkoholików (DDA), w którym wzięło udział **60** osób. W ramach programu realizowano również oddziaływania terapeutyczne dla Dorosłych Dzieci Alkoholików, w których wzięło udział **35** osób.

W programie działał również punkt informacyjno-konsultacyjny (PIK), z którego skorzystały **373** osoby.

Wrocławskie Centrum Zdrowia zorganizowało również szkolenia i superwizje dla realizatorów zadań własnych oraz specjalistów zatrudnionych w organizacjach pozarządowych realizujących zadania na zlecenie Gminy Wrocław. W działaniach tych wzięło udział **297** osób.

Realizatorem programu jest Wrocławskie Centrum Zdrowia SP ZOZ.

Program profilaktyki uzależnień i wsparcia terapeutycznego dla osób uzależnionych i zagrożonych uzależnieniem - w ramach programu realizowane są trzy zadania: prowadzenie działań profilaktycznych i terapeutycznych; prowadzenie opieki psychologicznej dla uczniów i wychowanków Młodzieżowego Ośrodka Socjoterapii i Młodzieżowego Ośrodka Wychowawczego oraz program wsparcia rodziny. Celem pierwszego zadania jest wczesna profilaktyka uzależnień szczególnie wśród dzieci i młodzieży realizowana poprzez psychoedukację, rozwój umiejętności radzenia sobie z emocjami oraz wzmocnienie postaw promujących zdrowy styl życia. Program stanowi uzupełnienie świadczeń zdrowotnych realizowanych w ramach opieki ambulatoryjnej oraz dziennego oddziału opieki psychiatrycznej, finansowanych przez NFZ. Odbiorcami programu jest również młodzież szkolna, używająca alkoholu lub innych substancji psychoaktywnych, uzależniona od komputera a także ich rodzice lub opiekunowie. Praca z tą grupą odbywa się poprzez konsultacje z lekarzem psychiatrą, terapeutą uzależnień oraz terapię indywidualną pogłębioną.

Zadanie drugie polega na realizacji działań profilaktycznych z zakresu uzależnień skierowanych do dzieci i młodzieży z placówek wychowawczych. Celem programu jest zmniejszenie ryzyka związanego ze spożywaniem alkoholu oraz innych substancji psychoaktywnych. W programie realizowane są m.in. treningi asertywności, interpersonalne i ćwiczenia warsztatowe ukierunkowane na radzenie sobie w trudnych sytuacjach.

Celem zadania trzeciego jest kompleksowa opieka nad rodzinami dzieci, które są podopiecznymi Centrum Neuropsychiatrii „NEUROMED”. Systemowa pomoc całej rodzinie, zapewnia trwały efekt terapeutyczny w opiece nad dziećmi i młodzieżą.

W 2017 r. w programie uczestniczyły **1 093** osoby.

Realizatorem programu jest Centrum Neuropsychiatrii „NEUROMED” we Wrocławiu, przy ul. Białawieskiej 74a.

Program profilaktyki antytytoniowej - w ramach programu działa Punkt Antytytoniowy. W czasie dyżurów specjalistów, w 2017 r. udzielono **233** osobom udzielono porad i konsultacji. Porady w zakresie przeciwdziałania paleniu tytoniu udzielane były również podczas spotkań z uczniami szkół gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych. Edukacją objęto **4 114** osób.

Programy środowiskowe wspierające abstynencję oraz promujące aktywizację społeczną poprzez wsparcie działalności KLUBÓW ABSTYNENTA - celem programu jest ograniczanie szkód społecznych i zdrowotnych, wynikających z nadużywania alkoholu poprzez utrzymanie abstynencji i aktywizację społeczną. Zadania realizowane były przez Wrocławskie Centrum Zdrowia SP ZOZ oraz 3 wrocławskie organizacje pozarządowe, prowadzące Kluby Abstynenta. W 2017 r. z różnych form wsparcia oferowanych w klubach skorzystało ok. **800** osób. W ramach działań Klubów Abstynenta odbyły się

również V Otwarte Abstynenckie Mistrzostwa Wrocławia w Tenisie Stołowym, w których wzięło udział **44** zawodników reprezentujących Kluby Abstynenta z całego kraju.

PORADNICTWO I SZKOLENIA W ZAKRESIE PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY

Poradnictwo dla osób doświadczających przemocy - celem programu jest świadczenie ambulatoryjnej pomocy prawnej, psychologicznej i terapeutycznej mieszkańcom Wrocławia znajdujących się w sytuacji kryzysowej, w szczególności ochrony przed przemocą. Cele szczegółowe:

- świadczenie systemowej pomocy wyjścia z kryzysu osobom doświadczającym szkód ze strony nadużywających alkoholu,
- ograniczanie zdrowotnych i społecznych następstw przemocy w rodzinie poprzez udzielanie osobom znajdującym się w sytuacji kryzysowej specjalistycznej pomocy i wsparcia.

W ramach programu, z pomocy i wsparcia skorzystało **3 627** osób. Udzielono **2 603** porad psychologicznych, **909** porad prawnych, **907** porad pedagogicznych, **30** porad seksuologa, **46** konsultacji psychiatrycznych, odbyło się **106** spotkań grup terapeutycznych. Pokój przesłuchań dla dzieci mieszczący się w Fundacji Non Licet, użytkowany był **80** razy przez Prokuraturę i sądy rodzinne oraz w celach terapeutycznych.

W ramach Telefonu Zaufania udzielono 1042 porad telefonicznych, w tym **566** kobiet i **476** mężczyzn. Problematyka rozmów dotyczyła: problemów przemocy, egzystencjalnych, informacyjnych, rodzinnych, społecznych, uzależnień, seksualnych, zdrowotnych.

Na stronie internetowej Wrocławskiej Kampanii Przeciwdziałania Przemocy www.kampaniaprzemoc.pl w Punkcie Pomocy E-Mail dla dzieci, młodzieży, dorosłych i ich bliskich zagrożonych przemocą i pozostających w kryzysie, udzielono **356** porad. Ponadto serwis internetowy zawierał informacje: o warsztatach, szkoleniach, akcjach społecznych, bazę danych o miejscach pomocy oraz o grupach wsparcia samopomocowego.

PROGRAM „ZESPOŁÓW ŚRODOWISKOWEJ INTERWENCJI KRYZYSOWEJ” - celem programu jest udzielenie psychologicznego wsparcia ofiarom przemocy domowej w miejscu zdarzenia oraz udostępnienie informacji o miejscach i formach pomocy. W skład zespołu interwencyjnego oprócz policji wchodzi psycholog oraz pracownik socjalny, którzy przybywają bezpośrednio do miejsca zdarzenia, bez względu na porę dnia. Do podjęcia terapii zmotywowano **53** sprawców przemocy. Pomocą i wsparciem objęto **136** rodzin, w tym **151** dzieci. Z konsultacji psychiatrycznej skorzystało **48** osób. Realizatorem programu jest Centrum Neuropsychiatrii NEUROMED.

PROGRAM KOREKCYJNO-EDUKACYJNY DLA SPRAWCÓW PRZEMOCY - w programie korekcyjno-edukacyjnym dla sprawców przemocy indywidualnie uczestniczyło **122** osoby, w programie grupowym uczestniczyło **38** osób.

Cele głównym zadania jest zapobieganie przemocy w rodzinie poprzez zmianę patologicznych schematów zachowań oraz działania korekcyjne i edukacyjne dla sprawców przemocy.

Cele szczegółowe:

- nabywanie wiedzy dotyczącej zachowań agresywnych (rodzaje agresji, przyczyny, konsekwencje agresji krzywdzącej bliskie osoby),
- nabywanie umiejętności rozpoznawania i respektowania granic innych ludzi,
- nabywanie umiejętności zadośćuczynienia bliskim osobom za wyrządzone krzywdy,
- poznawanie konstruktywnych metod rozładowywania napięcia i radzenia sobie ze stresem,
- uświadomienie uczestnikom programu związku zachowań agresywnych z problemem używania alkoholu i innych środków psychoaktywnych,
- nabywanie umiejętności budowania pozytywnych relacji z innymi ludźmi opartych na szacunku.

Z konsultacji w ramach działań punktu informacyjno-konsultacyjnego skorzystało **106** osób. Realizatorem programu jest Wrocławskie Centrum Zdrowia SP ZOZ.

PROGRAMY RESOCJALIZACJI OSÓB SKAZANYCH, ZAGROŻONYCH WYKLUCZENIEM SPOŁECZNYM

Program prac społecznie użytecznych na rzecz miasta Wrocławia „PER SALDO” - celem programu jest przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu osób skazanych poprzez organizowanie prac społecznie użytecznych na rzecz Wrocławia, w ramach zastępczego odbywania kary pozbawienia wolności. Upowszechnienie kar nieizolacyjnych oznacza, że znacząca liczba osób skazanych będzie mogła nadal funkcjonować we własnym środowisku rodzinnym i społecznym, co gwarantuje większą skuteczność resocjalizacyjną. System pozwalający na odbywanie kary poza więzieniem tzw. wolność kontrolowana, jest zdecydowanie tańszy od kosztów wykonywania kary bezwzględnego pozbawienia wolności w zakładzie zamkniętym i jednocześnie przynosi wymierne korzyści w postaci wykonanych prac. Programem objęte są osoby skazane, skierowane przez Sąd do zastępczego odbywania kary w formie prac społecznie użytecznych na rzecz Miasta.

W ramach programu osoby skazane pod nadzorem wykonywały nieodpłatnie drobne usługi remontowo-budowlane w placówkach oświatowych i opieki zdrowotnej oraz prace porządkowe na terenie Wrocławia. Liczba zasądzonych godzin przeznaczonych na wykonanie prac społecznie użytecznych w 2017 r. wyniosła **70 047** godzin, z czego odpracowanych zostało **27 705** godzin.

Do Stowarzyszenia Pomocy „Ludzie Ludziom” – organizatora prac, skierowanych zostało **485** wyroków orzekających karę ograniczenia wolności i pracę społecznie użyteczną. Różnica w ilości zasądzonych i odpracowanych godzin wynika z następujących przyczyn:

- skazanych, wobec których zasądzono karę ograniczenia wolności, po rzetelnym wykonaniu połowy orzeczonej kary (zasądzonych godzin), sąd zwalnia z wykonania reszty kary, uznając ją za wykonaną (art. 83 kk),
- część skazanych, nie stawia się w wyznaczonej placówce w ustalonym terminie lub pracują bardzo nieregularnie,
- z uwagi na ograniczoną liczbę miejsc, z jakimi współpracuje stowarzyszenie i potrzeby wskazywane przez te placówki i instytucje, nie ma możliwości zapewnienia tylu godzin pracy, która pokryje zasądzone wyroki.

ORGANIZOWANIE I PROWADZENIE PUNKTÓW PORADNICTWA RODZINNEGO

Celem zadania jest poprawa jakości funkcjonowania rodzin, szczególnie znajdujących się w trudnej sytuacji życiowej. Zakres realizowanych zadań:

- zapobieganie kryzysom, a w sytuacjach kryzysowych pomoc w rozwiązywaniu problemów,
- poprawa komunikacji w rodzinie,
- pomoc w radzeniu sobie z problemami wychowawczymi,
- udzielanie wsparcia przy podejmowaniu ważnych decyzji życiowych, wyboru drogi życiowej i aktywnego przygotowania się do pełnienia ról w małżeństwie i rodzinie,
- pomoc i wsparcie w sytuacji rozpadu rodziny lub jej rekonstrukcji,
- prowadzenie edukacji w zakresie budowania relacji małżeńskich i partnerskich oraz odpowiedzialnego rodzicielstwa,
- udzielanie pomocy w zakresie ochrony macierzyństwa,
- pomoc i wsparcie dla osób, par i rodzin po stracie dziecka,
- promowanie pozytywnego wizerunku rodziny pełnej, wielodzietnej i wielopokoleniowej,
- pomoc i wsparcie dla rodzin z problemem uzależnienia od alkoholu, narkotyków i innych środków psychoaktywnych, a także zachowań (uzależnienia behawioralne),
- pomoc i wsparcie dla rodzin doświadczających przemocy,
- udzielanie wsparcia osobom z problemami w sferze tożsamości psychoseksualnej oraz ich rodzinom.

Formy realizacji zadania:

- poradnictwo psychologiczne - prowadzenie przez psychologa konsultacji oraz udzielanie wsparcia psychologicznego w formie indywidualnej, dla par, rodzin oraz grupowej (grupy wsparcia, psychoedukacja, treningi/warsztaty),
- poradnictwo pedagogiczne- prowadzenie przez pedagoga konsultacji w formie indywidualnej, dla par i rodzin oraz grupowej (grupy wsparcia, psychoedukacja, treningi/warsztaty) w zakresie m.in. właściwych oddziaływań wychowawczych, komunikacji, umiejętności rozwiązywania konfliktów, radzenia sobie z problemami wychowawczymi itp.,
- konsultacje doradcy rodzinnego,
- konsultacje i poradnictwo specjalistyczne innego typu, w tym mediacje i inne formy wsparcia niewymienione powyżej, jeśli ich potrzeba zostanie uzasadniona w ofercie realizacji zadania,
- poradnictwo prawne tylko w zakresie uzupełniającym pozostałe formy wsparcia i pomocy, przy założeniu, że będzie ono świadczone w formie wolontariatu,
- udzielanie informacji nt. innych instytucji/placówek/organizacji świadczących pomoc i udzielających wsparcia i w razie potrzeby kierowanie do nich beneficjentów,
- opracowanie materiałów edukacyjnych dla beneficjentów.

W 2017 r. w **20** punktach poradnictwa na terenie miasta, z różnych form wsparcia i pomocy dla osób indywidualnych, par i rodzin skorzystało **7 608** osób. W ramach programu udzielono **10 105** porad specjalistycznych oraz zorganizowano warsztaty, wykłady i grupowe formy wsparcia, w których wzięło udział **887** osób.

W 2017 r. odbyło się spotkanie Zespołu Merytorycznego ds. Poradnictwa Rodzinnego. W skład zespołu wchodzi przedstawiciele wszystkich organizacji realizujących zadanie oraz Wydziału Zdrowia i Spraw Społecznych. Na spotkaniu obecny był również rzecznik ds. rodziny. Spotkanie miało na celu podsumowanie pierwszego półroczia działalności punktów poradnictwa rodzinnego, omówienie problemów i wyzwań wrocławskich rodzin. Przedstawiciele poradni promowali organizowane przez siebie wydarzenia skierowane do wrocławskich rodzin.

Organizacje prowadzące poradnictwo rodzinne brały czynny udział w programie Miesiąca Rodziny promując swoją działalność podczas pikników rodzinnych.

W Sali Sesyjnej Rady Miejskiej Wrocławia 30 września 2017 r. odbyła się uroczystość Jubileuszu X-lecia Poradnictwa Rodzinnego we Wrocławiu współorganizowana przez Wrocławskie Centrum Rozwoju Społecznego. W uroczystości uczestniczyli przedstawiciele Miasta, władze kościelne oraz przedstawiciele organizacji pozarządowych realizujących zadanie na przestrzeni dziesięciolecia. Podczas uroczystości wykład inauguracyjny pt.: „Siła rodziny, czyli o przemianach wyzwaniach i zasobach we współczesnej rodzinie”. W programie uroczystości przedstawiono prezentację nt rozwoju poradnictwa rodzinnego w latach 2007-2016 liczba punktów poradnictwa rodzinnego wzrosła od 8 do 22. W sumie w latach 2007-2017 z różnych form pomocy i wsparcia skorzystało blisko 64 000 osób. Odbył się panel dyskusyjny dotyczący historii, teraźniejszości i przyszłości programu. Najbardziej zasłużonym organizacjom wręczono pamiątkowe statuetki, pozostałe organizacje otrzymały dyplomy z podziękowaniami oraz zestawy książek wzbogacających biblioteczki w poradniach.

ZAPEWNIENIE OPIEKI DZIECIOM I MŁODZIEŻY W CENTRACH ROZWOJU I AKTYWNOŚCI

W 2017 r. w **33** Centrach, w tym w **28** prowadzonych przez organizacje pozarządowe oraz w **5** prowadzonych przez Rady Osiedli, objętych opieką wychowawców było około **1 600** dzieci i młodzieży w wieku szkolnym.

Celem działalności Centrum jest zapewnienie dzieciom i młodzieży rozwoju w czasie wolnym od nauki szkolnej poprzez organizowanie i realizowanie różnych form zajęć edukacyjno – aktywizujących wraz z realizacją programu profilaktyki uzależnień.

Zajęcia przeznaczone są dla dzieci i młodzieży w wieku 6-18 lat i odbywają się od poniedziałku do piątku w godzinach popołudniowych. Uczestnictwo w zajęciach jest bezpłatne.

Dzieci i młodzież otrzymują pomoc w nauce, bezpiecznie i atrakcyjnie spędzają czas wolny, poprawiają kondycję na zajęciach sportowych. Uczą się rozumieć i akceptować siebie, odkrywają i rozwijają talenty, uczą się dbać o zdrowie, zwiedzają ciekawe miejsca, oglądają interesujące filmy, spektakle, wystawy, znajdują przyjaciół, itp.

Centra oferują dzieciom i młodzieży następujące zajęcia: edukacyjne (korepetycje, naukę języków, obsługę komputerów, itp.), rozwijające zainteresowania (plastyczne, muzyczne, fotograficzne, teatralne i inne), profilaktyczne (rozwój osobisty, profilaktyka uzależnień, przeciwdziałanie przemocy), rekreacyjno-sportowe, rozmowy z pedagogiem lub psychologiem, wycieczki i wyjścia (do kina, teatru, na wystawy, do ZOO, itp.), wypoczynek w czasie ferii zimowych i wakacji letnich (bezpłatne lub częściowo odpłatne). Podczas pobytu w Centrum, dzieci otrzymują posiłek w formie półproduktów lub produktów gotowych do spożycia (kanapki, jogurty, owoce, warzywa, napoje i inne). Ponadto, w Centrach realizowany jest całoroczny program profilaktyczny, w wymiarze przynajmniej jednej godziny zajęć tygodniowo.

Program profilaktyczny ma na celu nabywanie i rozwijanie umiejętności społecznych, m.in. wzbogacenie wiedzy i świadomości dzieci i młodzieży na temat uzależnień oraz zagrożeń wynikających ze spożywania substancji psychoaktywnych, sposobów radzenia sobie z emocjami, promocję zdrowego stylu życia, wzmacniania poczucia własnej wartości, higieny osobistej i ekologii. W ramach programu profilaktycznego realizowane są również zajęcia dotyczące przeciwdziałania przemocy na tle rasowym, narodowościowym i światopoglądowym. Rodzice otrzymują pomoc i wsparcie w rozwiązywaniu problemów wychowawczych.

W 2017 r. odbyło się 5 spotkań o tematyce merytorycznej **7** szkoleń zakończonych uzyskaniem certyfikatów przez uczestników. W szkoleniach wzięło udział **110** osób z **19** Centrów.

W marcu, w Obornikach Śląskich odbyło się spotkanie integracyjno-zkoleniowe dla liderów. W spotkaniu uczestniczyło 25 wychowawców z 10 Centrów. Celem spotkania było doskonalenie kompetencji merytorycznych i organizacyjnych kierowników i wychowawców oraz wymiana informacji i doświadczeń.

Przeprowadzono warsztaty z gier i zabaw integracyjnych. Blok integracyjny był okazją do przedstawienia i prezentacji działalności poszczególnych Centrów. Szkolenie obejmowało następujące tematy: „Jak zaangażować rodziców do współpracy”, „Zabawy grupowe na różne okazje” - warsztaty z gier i zabaw integracyjnych, „Zarządzanie sobą w stresie, budowanie poczucia własnej wartości, motywacja”. Wymieniano pomysły i doświadczenia zdobyte podczas pracy w Centrach oraz podjęto grupową dyskusję o największych problemach z jakimi zmagają się realizatorzy programu na co dzień.

W maju dzieci i młodzież z Centrów wzięły udział w imprezie sportowej pn. „Międzycentrowa Olimpiada Sportowa”. Olimpiadę zorganizowano w centrum „Tęcza” na Praczech Odrzańskich przy parafii p.w. św. Anny 20 maja. Celem jej było aktywizacja do zajęć sportowych wychowanków Wrocławskich Centrów Rozwoju i Aktywności Dzieci i Młodzieży, ich integracja oraz możliwość zdrowego i aktywnego spędzenia czasu wolnego. W 10 konkurencjach (bieg przełajowy, siatkówka, piłka nożna, hokej, przeciąganie liny, tor przeszkód, strzelanie z łuku, rzut kule, quiz, badminton) wzięło udział **250** dzieci z **13** Centrów.

W Miejskiej Grze Terenowej, w terminie od 26 czerwca do 30 września wzięło udział **7** centrów. Temat przewodni - Odkrywamy Wrocław. Dzieci i młodzież poznawały dzielnicę Nadodrze.

Jak co roku podczas wrocławskich Dni Promocji Zdrowia (23-24 września 2017) swoje stanowisko reprezentowały również Centra. Zaprezentowano wystawę ze zdjęciami o działalności Centrów, której głównym celem była promocja.

W październiku odbył się Flash Mob pod hasłem „W Centrum Uśmiechu”. Realizatorzy Centrów wraz z dziećmi zebrali się w Rynku, by przez minutę najgłośniej jak się

da wspólnie śmiać się, a chwilę później zastygnąć w uśmiechu. Myślą przewodnią były słowa Janusza Korczaka – „Kiedy śmieje się dziecko, śmieje się cały świat”. Łącznie w wydarzeniu uczestniczyło **200** osób.

Na początku listopada miało miejsce ostatnie spotkanie merytoryczne, w którym omawiano warunki realizacji programu centrów na 2018 r.

W auli Instytutu Psychologii i Pedagogiki Uniwersytetu Wrocławskiego 24 listopada 2017 r. odbyła się konferencja pt. „Wspomaganie rozwoju dzieci i młodzieży w edukacji nieformalnej i pozaformalnej we Wrocławskich Centrach Rozwoju i Aktywności”. Zaprezentowano trzy prelekcje (m.in. „Trenerzy i coach-owie na froncie pracy z młodzieżą”). Podczas konferencji po raz trzeci zaprezentowano wystawę promującą działalność Centrów. Łącznie wzięło w niej udział **63** osoby.

W grudniu odbył się quiz wiedzy o Wrocławiu, w którym wzięło udział **10** drużyn z **10** Centrów.

Przez cały rok aktywna była strona internetowa dotycząca wrocławskich Centrów rozwoju i aktywności dzieci i młodzieży o działalności Centrów (www.swietlice-srodowiskowe.pl).

REALIZACJA OFERTY PROGRAMÓW PROFILAKTYCZNYCH DLA DZIECI I MŁODZIEŻY ORAZ SZKOLEŃ PODNOSZĄCYCH KWALIFIKACJE NAUCZYCIELI, WYCHOWAWCÓW I RODZICÓW WE WROCŁAWSKICH PRZEDSZKOLACH I SZKOŁACH

REALIZACJA OFERTY PROGRAMÓW PROFILAKTYCZNYCH DLA DZIECI I MŁODZIEŻY WROCŁAWSKICH PRZEDSZKOLI I SZKÓŁ

Program wrocławskiej sieci przedszkoli i szkół promujących zdrowie - organizacja i monitorowanie działań koordynatorów ds. promocji zdrowia w przedszkolach i szkołach - celem Wrocławskiego Programu Sieci Przedszkoli i Szkół Promujących Zdrowie jest wychowywanie dla zdrowia poprzez propagowanie zdrowego stylu życia oraz kształtowanie postawy odpowiedzialności za zdrowie własne i innych.

Wrocławską Sieć Przedszkoli i Szkół Promujących Zdrowie tworzy **68** przedszkoli oraz **132** szkoły ze wszystkich poziomów nauczania, w tym: **63** szkoły podstawowe, **31** gimnazjów, **25** szkół ponadgimnazjalnych oraz **13** szkół specjalnych.

We wszystkich szkołach należących do sieci zostali powołani koordynatorzy ds. promocji zdrowia. W celu efektywnej współpracy utworzono 7 zespołów merytorycznych, w pracach, których aktywnie uczestniczy ponad **260** nauczycieli. Zespoły koordynatorów spotykają się systematycznie celem omówienia bieżących problemów w realizacji programu. Każda grupa koordynatorów ma do wykonania określone zadania, wynikające z rozpoznanych problemów wychowawczych.

GRUPA	ZREALIZOWANE DZIAŁANIE	LICZBA UCZESTNIKÓW
Przedszkola	<ul style="list-style-type: none"> - konkurs plastyczny „Zdrowo żyję – więc nie tyję”, - konkurs plastyczny „Zdrowie na talerzu”, - konkurs „Przedszkolny mistrz gotowania”, - Wrocławski Kiermasz „Przepis na zdrowie”, - konkurs dla dzieci „Przedszkolaki o zdrowiu śpiewają i wiosnę witają”, - konkurs plastyczny „Żyj zdrowo”, - Spartakiada sportowa, - konkurs plastyczny „Wiosna na talerzu”, - konkurs z elementami gimnastyki artystycznej, - I bieg na orientację dla przedszkolaków, - konkurs plastyczny z udziałem rodziców „Mój ulubiony sport”, - konkurs literacko-plastyczny „Jabłko, gruszka czy pietruszka”, - konkurs plastyczny z udziałem rodziców „Jak ja i moja rodzina spędzamy wolny czas”, - VIII Festiwal Zdrowia, - Przegląd Piosenki Zdrowotnej, - konkurs plastyczny proekologiczny „Zabawka ze skrawka”, - kampania prozdrowotna „Zdrowa Ziemia – zdrowi ludzie”; 	3 556 dzieci 423 nauczycieli 417 rodziców

Grupa I szkół podstawowych	- międzyszkolny konkurs wiedzy o komunikacji „Szybko, bezpiecznie i ekologicznie po Wrocławiu”, - warsztaty edukacyjne - Bądź przyjacielem swojego zdrowia”;	55 uczniów 14 nauczycieli
Grupa II szkół podstawowych	- międzyszkolny Konkurs graficzno -plastyczny „Moje śniadanie do szkoły”, - warsztaty edukacyjno-integracyjne pod hasłem: "Gdzie mieszka zdrowie”;	170 uczniów 58 nauczycieli 4 rodziców
Grupa III szkół podstawowych	- międzyszkolny Turniej Ekologiczny, - konkurs Plastyczny „Radosny Uśmiech, Radosna Przyszłość”, - konkurs Ekologiczno-Prozdrowotny „Woda źródłem życia”, - międzyszkolny Konkurs „Bezpieczeństwo na drodze”, - Międzyszkolny Konkurs „Zawsze zdrowi”;	207 uczniów 69 nauczycieli 5 rodziców
Grupa szkół specjalnych	- impreza sportowo-rekreacyjna „Wyścigi na Smoczych Łodziach”, - turniej wiedzy i konkurs plastyczny „Zdrowo jemy nie tyjemy”, - turniej wiedzy i konkurs plastyczny „AIDS może dopaść każdego”;	310 uczniów 87 nauczycieli
Grupa szkół gimnazjalnych	- konkurs wiedzy o zdrowiu i bezpieczeństwie „Postaw na zdrowie”, - konkurs plastyczny na plakat „Papierosy, alkohol, narkotyki – utracone możliwości”, - konkurs plastyczny na plakat z okazji Międzynarodowego Dnia Tolerancji pt. „Młodość i tolerancja”, - konkurs wiedzy nt. praw człowieka pt. „Masz prawa i obowiązki”, - konkurs dot. HIV/AIDS „Ćwicz siłę umysłu”;	151 uczniów
Grupa szkół ponadgimnazjalnych	- Gimnazjalny Konkurs Pierwszej Pomocy, - Wrocławska Olimpiada Pierwszej Pomocy, - Piknik Świętojański, - Konkurs Transplantacja-Aktywacja, - Konkurs „Dbam o życie”;	435 uczniów 78 nauczycieli 35 rodziców
RAZEM		4 884 uczniów 729 nauczycieli 461 rodziców

Ponadto odbyły się szkolenia dla koordynatorów ds. promocji zdrowia z zakresu promocji zdrowego stylu życia, w których uczestniczyło **61** nauczycieli.

PROGRAMY PROFILAKTYKI UZALEŻNIEŃ I PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY WE WROCŁAWSKICH PLACÓWKACH OŚWIATOWYCH

Programy profilaktyki uzależnień mają na celu:

- obniżenie skłonności do podejmowania ryzykownych zachowań związanych ze środkami psychoaktywnymi,
- odkłamanie stereotypowych przekonań i mitów wynikających z nadużywania alkoholu,
- ułatwienie identyfikacji problemu wynikającego z życia w rodzinie z problemem alkoholowym,
- kształtowanie postawy asertywnych zachowań wobec osób nakłaniających do zażywania środków psychoaktywnych,
- umacnianie systemu wartości społecznych,
- dostarczenie wiedzy na temat szkód wynikających z używania alkoholu i środków psychoaktywnych.

Zrealizowane programy:

- „Korekta”- program profilaktyczno-interwencyjny przeznaczony dla uczniów pełnoletnich;
- „Noe” - program realizowany w formie dużego mityngu; przeznaczony dla uczniów w wieku od 15 do 19 lat,
- „Debata”- program profilaktyki alkoholowej i narkotykowej; przeznaczony dla uczniów w wieku od 12 do 15 lat,
- „Spójrz inaczej” - program profilaktyki narkotykowej, przeznaczony dla uczniów w wieku od 9 do 12 lat,
- „Cukierki” – program profilaktyczny dla dzieci w wieku 5-11 lat,
- „Czarodziejskie okno” – program profilaktyki cyberprzemocy i uzależnień od komputera/Internetu, przeznaczony dla uczniów wieku 11-15 lat,
- „Stop substancjom psychoaktywnym” – program profilaktyki uzależnień od narkotyków i dopalaczy, przeznaczony dla uczniów wieku 12-15 lat,

- „Bezpieczny uczeń” – program wczesnej profilaktyki uzależnień, przeznaczony dla klas 0-4 szkoły podstawowej,
- wywiadówki profilaktyczne – spotkania edukacyjno-profilaktyczne dla rodziców,
- szkolenia rad pedagogicznych – „Szkolna interwencja profilaktyczna”, „Czarodziejskie okno”,
- skierowane do rodziców i nauczycieli dzieci w wieku przedszkolnym i szkolnym z zakresu przeciwdziałania przemocy: „Już wiem co zrobić – edukacja dzieci i rodziców/nauczycieli w zakresie ochrony dzieci przed przemocą”, „Mały terrorysta, czyli o dziecięcych atakach złości”, „Zamiast klapsa – jak z miłością i szacunkiem wyznaczać dziecku granicę”, „Słowa ranią, czyli jak uniknąć krzyku, kpín i obrażania dziecka”, „Słowa mają moc, czyli o sztuce doceniania”, „Jak budować poczucie wartości u dziecka?”, „Emocje dziecka – skąd wiedzieć co dziecko przeżywa i jak mu pomóc sobie z tym radzić?”, „Gadki o gatkach – proste rozmowy na trudne sprawy”.

Nazwy programów oraz liczba uczestników

Realizowane programy	Liczba uczestników
Debata	1 360 uczniów
Noe	2 230 uczniów
Korekta	1 471 uczniów
Spójrz inaczej	939 uczniów
Cukierki	1 220 uczniów
Program profilaktyczny „Czarodziejskie okno”	1 425 uczniów
Stop substancjom psychoaktywnym	1 376 uczniów
Program „Bezpieczny uczeń”	759 uczniów
Wywiadówka profilaktyczna	940 rodziców
Szkolenie rady pedagogicznej „Czarodziejskie okno”	414 nauczycieli
Szkolenie rady pedagogicznej „Szkolna interwencja profilaktyczna”	363 nauczycieli
Już wiem co zrobić – edukacja dzieci i rodziców/nauczycieli w zakresie ochrony dzieci przed przemocą	14 nauczycieli 121 uczniów
Mały terrorysta, czyli o dziecięcych atakach złości	43 nauczycieli 135 rodziców
Zamiast klapsa – jak z miłością i szacunkiem wyznaczać dziecku granicę	5 nauczycieli 33 rodziców
Słowa ranią, czyli jak uniknąć krzyku, kpín i obrażania dziecka	29 nauczycieli 138 rodziców
Słowa mają moc, czyli o sztuce doceniania	21 nauczycieli 111 rodziców
Jak budować poczucie wartości u dziecka?	14 nauczycieli 173 rodziców
Emocje dziecka – skąd wiedzieć co dziecko przeżywa i jak mu pomóc sobie z tym radzić?	45 nauczycieli 231 rodziców
Gadki o gatkach – proste rozmowy na trudne sprawy	23 nauczycieli 81 rodziców
RAZEM	10 901 uczniów 694 rodziców 971 nauczycieli

PROGRAM WSPIERANIA ROZWOJU OSOBISTEGO I SPOŁECZNEGO UCZNIÓW WROCŁAWSKICH SZKÓŁ SPECJALNYCH

Program ma na celu przeciwdziałania ryzykownym zachowaniom dzieci i młodzieży szkół specjalnych poprzez kształtowanie umiejętności psychospołecznych, rozwijanie zainteresowań i zdolności.

We wrocławskich szkołach specjalnych i ośrodkach szkolno-wychowawczych zostały zrealizowane działania edukacyjnych dla dzieci i młodzieży, mające na celu:

- profilaktykę uzależnień,
- przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu,
- wspomaganie rozwoju osobistego i emocjonalnego,

- kształtowanie umiejętności społecznych,
- rozwijanie umiejętności komunikacji,
- kształtowanie poczucia własnej wartości,
- poprawę samooceny,
- zwiększenie motywacji,
- rozwijanie zainteresowań i zdolności.

Tematy zajęć i liczba uczestników:

DZIAŁANIE	LICZBA UCZESTNIKÓW
Warsztaty taneczne	175
Warsztaty z animacji artystycznej i performance	180
Warsztaty multimedialne	105
Warsztaty z aktywnej percepcji sztuki	141
Warsztaty cyrkowe	145
Wykłady o sztuce i ruchu	80
Wyjścia kulturalne	150
RAZEM	976

PROGRAM PROFILAKTYKI ZINTEGROWANEJ „ARCHIPELAG SKARBÓW”

Program ma na celu wspieranie rozwoju osobistego oraz kształtowanie u młodzieży gimnazjalnej postawy odpowiedzialności za zdrowie własne i innych osób. Działania programu profilaktyki zintegrowanej „Archipelag skarbów” obejmują profilaktykę uzależnień, profilaktykę przemocy, profilaktykę HIV/AIDS, profilaktykę ryzykownych zachowań seksualnych.

Program rekomendowany jest przez Państwową Agencję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Krajowe Biuro ds. Przeciwdziałania Narkomanii, Ośrodek Rozwoju Edukacji, Instytut Psychiatrii i Neurologii zgodnie z założeniami „Systemu rekomendacji programów profilaktycznych i promocji zdrowia psychicznego”.

Działania programu kierowane były do uczniów klas II i III szkół gimnazjalnych, rad pedagogicznych oraz rodziców. W szkołach przeprowadzane były diagnozy, na podstawie której przygotowane zostały indywidualne „Raporty z diagnozy zachowań i postaw młodzieży w ujęciu profilaktyki zintegrowanej” oraz odbywały się mityngi dla młodzieży, szkolenia dla rodziców i szkolenia dla rad pedagogicznych. W I połowie 2017 r. w **7** wrocławskich szkołach gimnazjalnych zrealizowano program profilaktyki zintegrowanej „Archipelag skarbów”. Programem objętych zostało **1 126** uczniów, **449** rodziców i 29 nauczycieli - była to kontynuacja działań rozpoczętych w listopadzie 2016 r.

W październiku 2017 r. rozpoczęto V edycję programu. Diagnozę zachowań i postaw młodzieży przeprowadzono w **4** szkołach, mityngi dla młodzieży oraz szkolenia dla rodziców przeprowadzono w dwóch szkołach. Programem objętych zostało **613** uczniów i **36** nauczycieli.

PROGRAM WSPIERANIA ROZWOJU OSOBISTEGO I SPOŁECZNEGO UCZNIÓW WROCŁAWSKICH SZKÓŁ PONADGIMNAZJALNYCH

Program ma na celu przeciwdziałanie przemocy oraz ryzykownym zachowaniom młodzieży szkół ponadgimnazjalnych poprzez kształtowanie umiejętności psychospołecznych, rozwijanie zainteresowań i zdolności oraz promowanie wartości szacunku, odpowiedzialności, tolerancji i współdziałania w grupie.

W ramach programu realizowano działania o charakterze psychoedukacyjnym, wspomagające rozwój osobisty i społeczny oraz wzmacniające poczucie własnej wartości i integrację rówieśniczą.

Temat warsztatów i liczba uczestników:

DZIAŁANIE	LICZBA UCZESTNIKÓW
Laboratorium Inspiracji	1 250
MożeMY	1 008
RAZEM	2 258

REALIZACJA DZIAŁAŃ PROFILAKTYCZNYCH I EDUKACYJNYCH DLA OSÓB ZAGROŻONYCH ZACHOWANIAMI RYZYKOWNYMI „KLUBY RODZICA”

Celem programu jest ograniczanie zachowań ryzykownych wśród dorosłych mieszkańców Wrocławia oraz ich podopiecznych poprzez realizację działań z zakresu profilaktyki uniwersalnej.

W ramach programu realizowano działania o charakterze psychoedukacyjnym, wspomagające rozwój osobisty i społeczny oraz wzmacniające umiejętności wychowawcze rodziców. W realizowanych przez Miejską Bibliotekę Publiczną działaniach wzięło udział **1 730** osób.

PORADNICTWO I POMOC W RAMACH PRAC GMINNEJ KOMISJI PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH

Procedura zobowiązania do leczenia odwykowego - w **2017** r. do Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych wpłynęło **550** wniosków o objęcie leczeniem odwykowym osób nadużywających alkoholu. Na rozmowy motywujące do podjęcia leczenia lub jego kontynuacji wystosowano **1 041** zaproszeń, z czego zgłosiło się **256** osób. Na badania przez biegłego sądowego skierowano **419** osób (podjęto **419** uchwał) w celu wydania opinii w przedmiocie uzależnienia od alkoholu i wskazania rodzaju zakładu leczenia odwykowego. Na potrzeby Komisji, biegli sądowi wykonali 328 badań i wydali **164** opinie (na jedną opinię składają się dwa badania: psychiatry i psychologa). Do Sądów Rejonowych Wrocławia (Śródmieścia, Fabrycznej i Krzyków) skierowano **322 wnioski** (podjęto 322 uchwały) o wydanie postanowienia o obowiązku leczenia odwykowego. Procedury zobowiązania do leczenia umorzono wobec **133** osób (wycofanie wniosku, podjęcie leczenia, brak danych do rozpoznania uzależnienia, zgon uczestnika, zbieg spraw, ustanie przesłanek ustawowych). W ramach obowiązków wynikających z ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, założono **31** Niebieskich Kart, a sprawy trafiły do tzw. „Zespołu interdyscyplinarnego”. Z porad i pomocy Komisji skorzystało ok. **1 300** osób.

Ponadto, członkowie Komisji uczestniczyli w **95** postępowaniach sądowych o zobowiązanie do podjęcia leczenia odwykowego osób zgłoszonych do Komisji. Udział członków Komisji w postępowaniach dotyczy przede wszystkim spraw, gdzie ma miejsce przemoc oraz pokrzywdzonymi są małoletnie dzieci.

Procedura „NIEBIESKA KARTA” (świadcząca o występowaniu przemocy w rodzinie) - Członkowie Komisji w ramach realizacji zadań wynikających z Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 13 września 2011 r. w sprawie procedury Niebieskiej Karty uczestniczyli w **2 620** spotkaniach grup roboczych powołanych na wniosek Zespołu Interdyscyplinarnego dotyczących rodzin, w których ma miejsce przemoc wynikająca z nadużywania alkoholu przynajmniej przez jednego z członków rodziny.

Opiniowanie wniosków o wydanie zezwoleń na sprzedaż/podawanie napojów alkoholowych - w oparciu o uchwałę nr XII/351/03 Rady Miejskiej Wrocławia z dnia 18 września 2003 r. określającą zasady usytuowania na terenie Miasta miejsc sprzedaży i podawania napojów alkoholowych w 2017 r. rozpatrzono **729** wniosków o wydanie zezwoleń na sprzedaż i podawanie napojów alkoholowych. Opinię pozytywną otrzymało **708** wniosków, natomiast negatywną **21** wniosków.

Współpraca Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych z innymi instytucjami oraz zakres realizowanych zadań:

- Sądy Rejonowe (Wydziały Rodzinne i Nietletnich) poszczególnych dzielnic Wrocławia: kierowanie przez Komisję wniosków o zastosowanie obowiązku poddania się leczeniu odwykowemu osób zgłoszonych do Komisji oraz wniosków o wgląd w sytuację małoletnich, będących pod opieką osoby nadużywającej alkoholu.
- Policja - kierowanie do Komisji zgłoszeń/informacji o osobach, które podczas interwencji domowych były pod wpływem alkoholu.
- Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej – kierowanie do Komisji zgłoszeń/informacji o osobach - podopiecznych, którzy nadużywają alkoholu.

ZWALCZANIE NARKOMANII ORAZ ZAPOBIEGANIE I ZWALCZANIE AIDS

PROFILAKTYKA I TERAPIA UZALEŻNIEŃ

W roku sprawozdawczym, na realizację przedmiotowego zadania, zaplanowano kwotę **158 500 zł**, z której wydatkowano **70 612,82 zł**, co stanowi **44,55%**.

PROFILAKTYKA I TERAPIA UZALEŻNIEŃ - PROGRAMY WIELOLETNIE

W roku sprawozdawczym, na realizację przedmiotowego zadania, zaplanowano kwotę **790 000 zł**, z której wydatkowano **790 000 zł**, co stanowi **100%**.

PORADNICTWO I POMOC TEARPEUTYCZNA DLA OSÓB UZALEŻNIONYCH I WSPÓLUZALEŻNIONYCH OD NARKOTYKÓW I INNYCH ŚRODKÓW PSYCHOAKTYWNYCH

Poradnictwo, psychoterapia, działania środowiskowe, punkty konsultacyjne, redukcja szkód zdrowotnych i społecznych - celem programu jest zwiększenie dostępności do poradnictwa, poprawa skuteczności terapii i readaptacji osób uzależnionych od narkotyków oraz członków ich rodzin oraz ograniczanie zdrowotnych i społecznych szkód, wynikających z używania środków psychoaktywnych.

Cele szczegółowe:

- zapewnienie dostępności do informacji o miejscach i formach pomocy,
- zapewnienie pomocy i wsparcia osobom z problemem narkotykowym oraz ich rodzinom (poradnictwo i usługi terapeutyczne),
- ograniczanie szkód społecznych i ryzykownych zachowań, wynikających z używania narkotyków,
- ograniczanie liczby osób zażywających narkotyki,
- zapewnienie mieszkańcom Wrocławia poczucia bezpieczeństwa.

Zadania z zakresu przeciwdziałania narkomanii na terenie Wrocławia realizują przede wszystkim organizacje pozarządowe. Organizacje posiadają odpowiednie warunki lokalowe oraz dysponują specjalistyczną kadrą pozwalającą na prawidłową i efektywną realizację powierzonych zadań. W 2017 r. w ramach programu w Punktach Konsultacyjnych udzielono porad (telefonicznie, osobiście i przez internet) grupie **3 056** osób. Z różnych form wsparcia i terapii skorzystało **769** osób. Programami edukacyjnymi i poradnictwem edukacyjnym objęto grupę ponad **2 360** osób. W rekomendowanych programach profilaktyki selektywnej i wskazującej wzięło udział **148** osób (młodzież i dorośli).

W okolicach dworców PKP i PKS oraz w trakcie dużych imprez (Juwenalia, Majówka itp.) realizowany jest program „Street-worker”, polegający na prowadzeniu działań informacyjno-edukacyjnych wśród osób używających środki psychoaktywne. Realizowany jest także program klubowy, w ramach którego udzielane są porady dla osób podejmujących ryzykowne zachowania. W ramach tych programów udzielono porad (edukacyjnych i motywacyjnych) ponad **4 660** osobom. Z oferty świetlicy „drop-in” skorzystało **155** osób uzależnionych.

Program substytucyjnego leczenia metadonem - stanowi uzupełnienie substytucyjnego leczenia metadonem, finansowanego w ramach kontraktu z NFZ. Leczenie substytucyjne jest formą opieki medycznej stosowaną w uzależnieniu od opiatów, wykorzystującą substancję o właściwościach i działaniu podobną do narkotyku, który spowodował uzależnienie. Podawanie takiej substancji zapobiega występowaniu zespołu abstynencyjnego oraz redukuje skutki zdrowotne i społeczne związane z uzależnieniem. Leczenie substytucyjne jest na ogół kierowane do narkomanów, którzy nie mogą poradzić sobie z nałogiem po całkowitym odstawieniu narkotyku.

W 2017 r. programem metadonowym objęto **258** pacjentów. Wszystkie osoby przyjęte do programu miały wykonane badanie w kierunku przeciwciał anty-HIV i anty-HCV. Pacjenci, oprócz codziennego przyjmowania metadonu, uczestniczą w terapiach indywidualnych oraz grupowych odbywających się na terenie placówki. W ramach programu uruchomiono Punkt Informacyjno-Konsultacyjny, w którym można uzyskać informację o możliwościach i zasadach podjęcia leczenia/terapii oraz miejscach i formach pomocy służb i instytucji działających na terenie Miasta. W punkcie konsultacyjnym udzielano także porad specjalistycznych.

ZAPOBIEGANIE I ZWALCZANIE AIDS

Program bezpłatnego testowania w kierunku wykrywania wirusa HIV - w ramach programu prowadzone jest anonimowe i bezpłatne testowanie w kierunku wykrywania wirusa HIV u mieszkańców Wrocławia i osób odwiedzających miasto oraz motywowanie ich do leczenia. Osoby zakażone kierowane są do specjalistycznych ośrodków i Poradni Nabytych Niedoborów Odpornościowych. W ramach programu działa Punkt Konsultacyjno - Diagnostyczny w Poradni Terapii Uzależnień od Substancji Psychoaktywnych przy ul. Wszystkich Świętych 2.

W 2017 r. przeprowadzono **3 660** testy w kierunku zakażenia HIV, zakażenie wirusem HIV wykryto u **54** osób. Udzielono około **8 084** porad związanych z zakażeniem wirusem HIV.

REALIZACJA ZADAŃ DZIAŁU ZEZWOLEŃ NA SPRZEDAŻ I PODAWANIE NAPOJÓW ALKOGOLOWYCH

Postępowania administracyjne - w 2017 r. wpłynęło 6 282 wniosków, podań, zgłoszeń i pism w sprawach dotyczących wydania lub w związku z korzystaniem z zezwoleń na sprzedaż i podawanie napojów alkoholowych.

W wyniku prowadzonych postępowań administracyjnych wydano **4 225 decyzji**, w tym:

- **1 732** zezwolenia na sprzedaż alkoholu w handlu i gastronomii
- **1 140** zezwoleń jednorazowych (festyny, targi itp.)
- **9** zezwoleń na wyprzedaż zapasów
- **79** zezwoleń na organizację przyjęć
- **807** decyzji wygaszających zezwolenia
- **189** decyzji zmieniających - w trybie art. 155 kpa
- **181** decyzji umarzających postępowania
- **37** decyzji odmawiających wydania zezwoleń
- **24** decyzje cofające zezwolenia
- **27** decyzji uchylających.

W roku sprawozdawczym przedsiębiorcy zawnioskowali o wydanie **1 913** zezwoleń stałych na sprzedaż i podawanie napojów alkoholowych oraz na sprzedaż napojów alkoholowych podczas organizacji przyjęć. W celu zebrania materiału dowodowego, niezbędnego do podejmowania decyzji, sporządzono około **2 760** wystąpień do organów i jednostek opiniujących wydawanie zezwoleń.

Sieć placówek sprzedaży alkoholu - ustalone przez Radę Miejską Wrocławia limity ilości placówek ze sprzedażą napojów o zawartości powyżej 4,5% alkoholu (z wyjątkiem piwa) wynosiły:

- **1 000** - dla placówek handlu detalicznego,
- **700** - dla placówek gastronomii.

Według stanu na 31 grudnia 2017 r. limitowanych placówek handlu detalicznego było **980**.

Dyslokacja placówek **handlu detalicznego**

Stare Miasto	Śródmieście	Krzyki	Fabryczna	Psie Pole
124	174	269	268	145

Według stanu na 31 grudnia 2017 r. limitowanych placówek gastronomicznych było **679**.

Dyslokacja placówek **gastronomii**

Stare Miasto	Śródmieście	Krzyki	Fabryczna	Psie Pole
394	82	97	62	44

KONTROLA PRZESTRZEGANIA PRAWA

Kontrole punktów sprzedaży

W roku sprawozdawczym pracownicy Działu Zezwoleń (Sekcji Monitoringu i Kontroli) przeprowadzili kontrole zasad i warunków korzystania z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych, dotyczące **17** punktów sprzedaży, w których funkcjonowało **49** zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych. Potrzeba przeprowadzenia kontroli była podyktowana otrzymanymi przez organ zezwalający interwencjami mieszkańców Wrocławia albo materiałami dotyczącymi sprzedaży napojów alkoholowych nieletnim, nietrzeźwym, na kredyt lub pod zastaw.

Ponadto pracownicy Działu Zezwoleń przeprowadzili oględziny lokalizacji **14** punktów sprzedaży, w których ubiegano się o wydanie **35** zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych. Celem oględzin było zbadanie, czy planowana lokalizacja punktów sprzedaży, objętych wnioskami o udzielenie zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych, jest zgodna z warunkami usytuowania przewidzianymi w obowiązujących przepisach prawa.

W ramach współpracy ze Strażą Miejską Wrocławia, Komendą Miejską Policji we Wrocławiu oraz innymi podmiotami organ zezwalający zwrócił się o przeprowadzenie przez te podmioty kontroli **69** punktów sprzedaży, w których funkcjonowało **167** zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych.

Kontrole oświadczeń o wartości sprzedaży

W 2017 r. prowadzono czynności sprawdzające, dotyczące weryfikacji rzetelności oraz prawdziwości składanych przez przedsiębiorców oświadczeń o wartości sprzedaży napojów alkoholowych w wytypowanych punktach sprzedaży. Kontrolą objęto **101** funkcjonujących zezwoleń w **35** punktach sprzedaży napojów alkoholowych. W wyniku czynności sprawdzających prawdziwość danych w oświadczeniach wszczęto **41** postępowań w sprawie cofnięcia zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych w **15** punktach sprzedaży. Z tej liczby **5** postępowań w **2** punktach sprzedaży zakończyło się cofnięciem uprawnień, a **36** postępowań w **13** punktach sprzedaży umorzono.

W toku weryfikacji oświadczeń o wartości sprzedaży oraz dokumentów źródłowych złożonych przez przedsiębiorców organ występował o dane i informacje do urzędów skarbowych, hurtowni oraz innych podmiotów.

Weryfikacja opłat za korzystanie z zezwoleń

W styczniu 2017 r. posiadacze zezwoleń złożyli **1 865** oświadczeń o wartości sprzedaży napojów alkoholowych. W okresie dodatkowych 30 dni złożono jeszcze 31 oświadczeń o wartości sprzedaży. Uzyskane w ten sposób dane posłużyły do weryfikacji wysokości wniesionych opłat za korzystanie z zezwoleń. Weryfikację opłat przeprowadzono w ciągu roku trzykrotnie, po upływie terminu każdej z trzech rat opłat za korzystanie z zezwoleń (z uwzględnieniem 30-dniowych okresów dodatkowych, w których Ustawodawca umożliwił dokonanie opłaty raty wraz z uiszczeniem opłaty dodatkowej).

Na wniosek przedsiębiorców wydano **64** zaświadczenia potwierdzające prawidłowe wniesienie opłaty za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych.

WPŁYWY Z TYTUŁU OPŁAT

Wpływy z tytułu opłat za korzystanie z zezwoleń w roku 2017 przekroczyły planowane dochody o kwotę w wysokości **444 939 zł** i wyniosły **16 744 076 zł**.

Podobnie jak w latach ubiegłych nastąpił wzrost pozyskiwanych środków finansowych z tytułu korzystania z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych. Głównym powodem tego wzrostu jest wzrost sumarycznej wartości sprzedaży napojów alkoholowych, wykazywanej w składanych przez posiadaczy zezwoleń oświadczeniach. Wysokość opłaty za korzystanie z zezwoleń w danym roku jest pochodną wykazywanej wartości sprzedaży za rok poprzedni. Wzrost wartości sprzedaży alkoholu nie jest równoznaczny ze wzrostem ilości sprzedanego alkoholu. Na uzyskiwane wartości sprzedaży ma istotny wpływ cena, po której oferowany jest alkohol. Dodatkowym czynnikiem, który spowodował wzrost wpływów z tytułu opłat za korzystanie z zezwoleń, jest wprowadzona przez Ustawodawcę możliwość realizowania obowiązków ustawowych (złożenie oświadczenia oraz wniesienie opłaty) w dodatkowych, 30-dniowych okresach. Skorzystanie z tego rozwiązania wiąże się jednak z obowiązkiem uiszczenia dodatkowych opłat. Środki z opłat za korzystanie z zezwoleń przeznaczone są na profilaktykę i rozwiązywanie problemów alkoholowych. Stały wzrost pozyskiwanych środków zilustrowano w tabeli, zawierającej zestawienie wpływów z lat 2012-2017.

2012	2013	2014	2015	2016	2017
13 905 435 zł	14 321 916 zł	14 477 719 zł	14 931 094 zł	15 976 142 zł	16 744 076 zł

Wdrażanie nowych rozwiązań:

W trakcie 2017 r. trwały prace udoskonalające oprogramowanie do obsługi zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych (OTAGO – KOALA). Prace dotyczyły zarówno poprawy działania systemu, jak i obejmowały modyfikacje związane ze zmianami w przepisach ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.

Stale modyfikowano i udoskonalano stronę internetową BIP, uzupełniając ją o nowe formularze do pobrania, opisy procedur, ważne informacje oraz ogłoszenia bieżące dla przedsiębiorców. Publikowano ponadto cyklicznie wykazy funkcjonujących we Wrocławiu zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych z podziałem na placówki handlowe i gastronomiczne. W związku z wyczerpującymi się limitami placówek handlu detalicznego oraz placówek gastronomicznych, dla których udzielono zezwoleń na sprzedaż napojów powyżej 4,5% zawartości alkoholu (z wyjątkiem piwa), publikowano na stronie BIP listy złożonych w Dziale Zezwoleń kompletnych wniosków o wydanie wskazanych zezwoleń.

Na stronie internetowej BIP funkcjonował też kalkulator opłat – narzędzie, ułatwiające samodzielne wyliczenie wysokości opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych.

WYSTAWIANIE KART ZGONU W SYTUACJI KRYZYSOWEJ

Celem zadania było sporządzenie dokumentacji medycznej oraz wystawienie karty zgonu albo protokołu zgonu po stwierdzeniu zgonu i jego przyczyny u osoby zmarłej w miejscu publicznym albo niepublicznym na terenie miasta Wrocławia zgodnie z art. 11 ustawy z dnia 31 stycznia 1959 r. o cmentarzach i chowaniu zmarłych.

Zadanie polegało na:

- ustaleniu tożsamości zwłok osoby zmarłej,
- osobiste dokonanie oględzin zwłok przez lekarza,
- przeprowadzenie w miarę możliwości wywiadu w miejscu i czasie wezwania wśród osób z otoczenia osoby zmarłej, w celu ustalenia okoliczności, w których nastąpił zgon,
- zapoznanie się z dokumentami dotyczącymi stanu zdrowia osoby zmarłej w okresie poprzedzającym zgon, o ile dokumenty takie są dostępne w miejscu i czasie wezwania,
- stwierdzenie zgonu i jego przyczyny na podstawie oględzin, informacji z wywiadu i dostępnej dokumentacji medycznej zmarłego/zmarłej.

W okresie od 1 stycznia do 31 grudnia 2017 r. stwierdzono **188** zgonów.

ZADANIA INWESTYCYJNE

Na zadania inwestycyjne przeznaczono środki finansowe w łącznej kwocie **189 000 zł**, w tym:

- dla **Dolnośląskiego Centrum Chorób Płuc**, ul. Grabiszyńska 105 - **40 000 zł** na zakup sprzętu medycznego do Izby Przyjęć;
- dla **Uniwersyteckiego Szpitala Klinicznego**, ul. Borowska 213 - **42 000 zł** na zakup specjalistycznego sprzętu medycznego dla Kliniki Ginekologii i Położnictwa;
- dla **Uniwersyteckiego Szpitala Klinicznego**, ul. Borowska 213 - **85 000 zł** na zakup aparatu ultrasonograficznego przeznaczonego na Blok Porodowy;
- dla **Regionalnego Centrum Krwiodawstwa i Krwiolecznictwa**, ul. Czerwonego Krzyża 5/9 - **22 000 zł** na zakup aplikacji mobilnej, umożliwiającej masowe, bezpłatne i bezpośrednie komunikowanie się z krwiodawcami w celu zwiększenia ilości pozyskiwanej krwi, promocji honorowego oddawania krwi, umożliwienie szybkiej reakcji społeczeństwa na zagrożone rezerwy krwi w Centrum Krwiodawstwa.

ORGANIZACJA I ZAPEWNIENIE OPIEKA NAD DZIEĆMI W WIEKU DO LAT 3 SPRAWOWANEJ W FORMIE ŻŁÓBKÓW NIEPUBLICZNYCH, KLUBÓW DZIECIĘCYCH ORAZ DZIENNEGO OPIEKUNA

W roku sprawozdawczym, na realizację przedmiotowego zadania, zaplanowano kwotę **15 470 549 zł**, z której wydatkowano **15 335 014,79 zł**, co stanowi **99,12%**.

Celem realizacji zadania jest zwiększenie ilości i dostępności miejsc opieki nad dziećmi w wieku do lat 3 na terenie Wrocławia poprzez dofinansowanie opieki prowadzonej w żłobkach niepublicznych oraz poprawa jakości opieki, poprzez sprawowanie nadzoru nad żłobkami i klubami dziecięcymi.

Zadanie zapewnienia opieki nad dziećmi w wieku do lat 3 polega w szczególności na:

- zapewnieniu dzieciom opieki w warunkach bytowych zbliżonych do warunków domowych,
- zagwarantowaniu dzieciom właściwej opieki pielęgnacyjnej i edukacyjnej, przez prowadzenie zajęć zabawowych z elementami edukacji, z uwzględnieniem indywidualnych potrzeb dziecka,
- prowadzeniu zajęć opiekuńczo-wychowawczych i edukacyjnych, uwzględniających rozwój psychomotoryczny dzieci, właściwych do wieku dzieci wg opracowanego programu zajęć odpowiednio dla różnych grup wiekowych,

- współpracy z rodzicami i opiekunami prawnymi dziecka,
- zapewnieniu dzieciom bezpieczeństwa w czasie przebywania w żłobku oraz odpowiednich warunków higieniczno-sanitarnych, zgodnych z obowiązującymi przepisami,
- zapewnianiu opieki przez personel o kwalifikacjach oraz ilości godzin określonych w ustawie o opiece nad dziećmi w wieku do lat 3.

Opieka nad dziećmi sprawowana w formie Dziennego opiekuna jest realizowana przez **Wrocławskie Centrum Integracji**.

W związku z wejściem w życie z dniem 4 kwietnia 2011 r. ustawy o opiece nad dziećmi w wieku do lat 3 (Dz. U. z 2016 r. poz. 157 z późn. zm.), oprócz finansowania miejsc opieki w żłobkach publicznych, uzyskano możliwość finansowania i zlecenia zadań z zakresu opieki nad dziećmi w wieku od ukończenia 20 tygodnia życia do lat 3 podmiotom wpisanym do rejestru żłobków i klubów dziecięcych prowadzonego przez Prezydenta Wrocławia oraz zatrudniania i finansowania dziennego opiekuna.

Wdrożenie alternatywnych form opieki stało się kluczowym zadaniem w latach 2011-2017, w związku z potrzebą większej ilości miejsc opieki nad dziećmi w wieku do lat 3.

Prowadzenie działalności w zakresie opieki nad dziećmi w wieku do lat 3 wiąże się z koniecznością uzyskania **wpisu do rejestru żłobków i klubów dziecięcych** prowadzonego w Wydziale Zdrowia i Spraw Społecznych.

Żłobek lub klub dziecięcy musi spełniać wymogi określone w ustawie z dnia 4 lutego 2011 r. o opiece nad dziećmi w wieku do lat 3 oraz wydanych do niego rozporządzeniach, dotyczących warunków, jakie spełniać ma lokal, w którym sprawowana jest opieka nad dziećmi oraz kwalifikacji i doświadczenia kadry.

W 2017 r. wpisano do rejestru **26** podmiotów, w tym **23** żłobki i **3** kluby dziecięce oraz wykreślono **6** żłobków i **1** klub dziecięcy.

Na dzień 31 grudnia 2017 r. do Rejestru wpisane były 142 żłobki, z tego **15** publicznych i **127** niepublicznych oraz **7** klubów dziecięcych. Ilość miejsc w żłobkach wpisanych do rejestru wynosiła **5 672**, w tym w żłobkach publicznych **2 091**, w niepublicznych **3 581**. Ilość miejsc w klubach dziecięcych wynosiła **131**.

Do dnia 31 sierpnia 2017 r. kontynuowano **106 umów** zawartych w 2016 r. na dofinansowanie **2 114 miejsc** w 76 żłobkach niepublicznych prowadzonych przez łącznie **57** podmiotów gospodarczych oraz organizacje pozarządowe.

W 2017 r. podpisano **67 umów** na dofinansowanie **2 315 miejsc** w **83** żłobkach niepublicznych prowadzonych przez **58** podmiotów gospodarczych oraz organizacje pozarządowe. Umowy te zostały zawarte na czas sprawowania opieki do dnia 31 sierpnia 2018 r. Podmioty zostały wybrane w otwartych konkursach ofert i zapewniały opiekę nad dziećmi w wieku do lat 3 współfinansowaną z budżetu Gminy Wrocław

W 2017 r. z ww. dofinansowanych miejsc opieki nad dziećmi w żłobkach niepublicznych, **60** miejsc opieki dofinansowano w niepublicznym żłobku o charakterze integracyjnym prowadzonym przez Oddział Fundacji „Promyk Słońca”. W związku z integracyjnym charakterem tej placówki oprócz realizowania zadań, dzieci niepełnosprawne i wymagające wczesnego wspomaganie rozwoju w czasie pobytu w żłobku korzystały ze specjalistycznych zajęć prowadzonych przez rehabilitantów, logopedów i psychologów.

Ilość miejsc w żłobkach wg danych na ostatni dzień okresu sprawozdawczego w latach:

Rok/ rodzaj placówki	2009 r.	2010 r.	2011 r.	2012 r.	2013 r.	2014 r.	2015 r.	2016 r.	2017 r.
Ilość miejsc w żłobkach publicznych	1 650	1 890	1 970	1 990	1 990	2 091	2 091	2 091	2 091
Ilość miejsc w żłobkach niepublicznych	brak danych	brak danych	769	1 090	1 646	2 118	2 496	2 957	3 581
Ilość miejsc dofinansowanych przez Gminę Wrocław w żłobkach niepublicznych	-	-	429	821	1 070	1 565	1 954	2 114	2 315

Przeprowadzono nadzory w **31** żłobkach i klubach dziecięcych, w tym w **28** żłobkach niepublicznych i **3** klubach dziecięcych.

INNE ZADANIA:

- opracowano 11 projektów uchwał Rady Miejskiej, w tym:
 - dotyczących zakładów opieki zdrowotnej, dla których organem założycielskim jest Gmina Wrocław - 6,
 - w sprawie ustalenia rozkładu godzin pracy aptek ogólnodostępnych na terenie Wrocławia - 1,
 - w sprawie określenia zadań Miasta z zakresu rehabilitacji zawodowej i społecznej osób niepełnosprawnych finansowanych w 2018 r. ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób - 1,
 - w sprawie przyjęcia Wrocławskiego Programu Działań na Rzecz Osób Niepełnosprawnych „Bez Barrier” na lata 2018-2022 - 1,
 - w sprawie utworzenia jednostki organizacyjnej gminy Wrocław, działającej w formie jednostki budżetowej pod nazwą Wrocławski Zespół Żłobków oraz nadania jej statutu - 1,
 - w sprawie uchwalenia Gminnego Programu Profilaktyki Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla miasta Wrocławia na rok 2018 - 1;
- sporządzono 21 informacji dla Biura Rozwoju Wrocławia w sprawie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego,
- prowadzono wykaz dziennych opiekunów, wpisano 15 opiekunów, wykreślono 10 opiekunów,
- wydano 26 zaświadczeń o wpisie do Rejestru żłobków, 13 zaświadczenia o zmianie wpisu oraz 7 decyzji o wykreśleniu z rejestru żłobków i klubów dziecięcych i klubów.
- wydano 6 decyzji dotyczących udzielonych dotacji.

SAMODZIELNE PUBLICZNE ZAKŁADY OPIEKI ZDROWOTNEJ

WROCŁAWSKIE CENTRUM ZDROWIA SAMODZIELNY PUBLICZNY ZAKŁAD OPIEKI ZDROWOTNEJ

Kontrakt z Narodowym Funduszem Zdrowia

W 2017 r. realizowano zakontraktowane z Narodowym Funduszem Zdrowia świadczenia medyczne:

- podstawowa opieka zdrowotna - 7 069 509,19 zł,
- medycyna szkolna - 1 279 044,48 zł,
- opieka specjalistyczna - 6 015 698,07 zł,
- rehabilitacja lecznicza - 1 486 946,70 zł,
- opieka psychiatryczna i leczenie uzależnień - 4 894 317,29 zł,

Razem: 20 745 515,73 zł.

Ilość pacjentów zadeklarowanych do Podstawowa Opieka Zdrowotna (POZ)	25 964
Ilość pacjentów udzielonych porad łącznie	282 358
w tym:	ilość pacjentów
Podstawowa Opieka Zdrowotna (POZ)	111 600
Ambulatoryjna Opieka Specjalistyczna (AOS)	80 665
Kompleksowa Ambulatoryjna Opieka Specjalistyczna (KAOS)	4 209
Psychiatria	80 962
Rehabilitacja	4 922
Medycyna szkolna - ilość uczniów objętych opieką	15 385

Programy promocji zdrowia realizowane w 2017 r.

- realizacja programu profilaktyczno – terapeutycznego w zakresie specjalistycznej pomocy osobom zagrożonym uzależnieniem i uzależnionych od alkoholu – na kwotę 340 610,84 zł,
- realizacja programu profilaktyczno-terapeutycznego dla osób zagrożonych uzależnieniem i uzależnionych od substancji psychoaktywnych innych niż alkohol – na kwotę 267 122,87 zł,
- realizacja działań korekcyjno-edukacyjnych oraz profilaktycznych z zakresu przemocy domowej – na kwotę 218 654,17 zł,
- realizacja programu profilaktyczno-edukacyjnego w zakresie HIV/AIDS – na kwotę 79 624,52 zł,
- program profilaktyki zakażeń wirusem brodawczaka ludzkiego HPV – na kwotę 414 657,52 zł,
- edukacja zdrowotna w przeciwdziałaniu najczęściej występującym zagrożeniom zdrowotnym i chorobom cywilizacyjnym wśród mieszkańców Wrocławia – na kwotę 783 098,53 zł,
- zapobieganie zakażeniom pneumokokowym u dzieci w wieku od 7 miesięcy do 3 lat z rodzin wielodzietnych zamieszkałych we Wrocławiu – na kwotę 56 888,09 zł,
- profilaktyka raka piersi u kobiet, mieszkank Wrocławia na kwotę 507 627,34 zł,
- realizacja zadania pn.: Świadczenie specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi na kwotę 569 270 zł,
- edukacja zdrowotna i aktywność fizyczna w profilaktyce wad postawy u dzieci i młodzieży w wieku 4-15 lat – „Trzymaj się prosto” na kwotę 266 429,45 zł,
- realizacja programu szczepień ochronnych przeciw grypie dla mieszkańców Wrocławia w wieku 65+ na kwotę 165 013,91 zł.

Łączna wartość realizowanych programów - 3 698 997,24 zł

Program unijny - „ Dostosowanie WCZ SP ZOZ do wymogów Elektronicznej Dokumentacji Medycznej i stworzenie nowych e-usług” - 156 916,34 zł.

Inne źródła przychodów

- dochody z umów najmu - 151 138,90 zł,
- medycyna pracy - 142 935,20 zł,
- inne badania (np. densytometryczne, USG, EEG, rehabilitacja płatna, szczepionki) - 1 195 390,01 zł,
- pozostałe przychody operacyjne - 248 551,21 zł,
- przychody finansowe - 109 278,35 zł,

Łącznie przychody w 2017 r.: 26 448 722,98 zł.

**CENTRUM NEUROPSYCHIATRII „NEUROMED” SAMODZIELNY PUBLICZNY
ZAKŁAD OPIEKI ZDROWOTNEJ**

Kontrakt z Narodowym Funduszem Zdrowia w 2017 r.:

- Poradnia neurologiczna dla dzieci - 282 502,45 zł,
 - Poradnia neurologiczna - 66 345,16 zł,
- Razem - 348 847,61 zł.**

- Oddział dzienny psychiatryczny dla dzieci i młodzieży - 2 594 830,41 zł,
 - Oddział Dzienny Młodzieżowy - 424 060,71 zł,
 - PZP dla dzieci i młodzieży - 717 678 zł,
 - Poradnia dla osób z autyzmem dziecięcym - 451 571,94 zł,
 - PZP dla dorosłych - 241 952,22 zł,
 - Poradnia terapii uzależnień i współuzależnienia od alkoholu - 59 369,76 zł,
 - Leczenie środowiskowe/domowe - 207 133,22 zł,
 - Poradnia Psychologiczna - 54 684 zł,
 - Poradnia terapii uzależnień dzieci i młodzieży - 46 955,43 zł,
 - Oddział dzienny terapii uzależnień dzieci i młodzieży - 125 873,76 zł,
 - Oddział dzienny dla osób z zaburzeniami rozwoju - 85 978,98 zł,
- Razem: 5 010 088,43 zł.**

Ośrodek Rehabilitacji Diennej

- Rehabilitacja dzieci z zaburzeniami wieku rozwojowego - 433 352,68 zł,
 - Rehabilitacja słuchu i mowy - 63 056 zł,
- Razem: 496 408,68 zł.**

Inne (nadwykonania) - 83 313,25 zł,

Razem: (z nadwykonaniami): 5 938 657,97 zł.

Ilość udzielonych porad – 31 973, w tym:

- Poradnia neurologiczna dla dzieci – 2 254,
- Poradnia neurologiczna – 1 331,
- PZP dla dzieci i młodzieży – 7 410,
- Poradnia dla osób z autyzmem dziecięcym – 7 051,
- PZP dla dorosłych – 4 205,
- Poradnia terapii uzależnień i współuzależnienia od alkoholu – 2 458,
- Poradnia Terapii uzależnień dla dzieci i młodzieży – 1 025,
- Leczenie środowiskowe/domowe - 2 314,
- Poradnia Psychologiczna – 790.

Liczba osobodni - 37 000, w tym:

- Oddział Dzienny psychiatryczny dla dzieci i młodzieży (osobodzień) – 21 571,
- Oddział Dzienny Psychiatryczny dla młodzieżowy (osobodzień) – 4 748,
- Oddział Dzienny Uzależnień dla Dzieci i Młodzieży – (od 1 kwietnia 2017 r.) – 1 786,
- Oddział Dzienny dla osób z autyzmem dziecięcym – (od 1 lipca 2017 r.) – 702,
- Rehabilitacja dzieci z zaburzeniami wieku rozwojowego (osobodzień) - 7 210,
- Rehabilitacja z dysfunkcją narządu słuchu i mowy (osobodzień) – 983.

Programy promocji zdrowia i profilaktyki chorób:

- Program działań korekcyjno-edukacyjnych wobec ofiar przemocy domowej w środowisku zdarzenia - **148 000 zł;**
- Program profilaktyki uzależnień i wsparcia terapeutycznego dla osób uzależnionych i zagrożonych uzależnieniem - **350 500 zł,**

Razem programy finansowane z budżetu Miasta: 498 500 zł.

Pozostałe:

- dofinansowanie do wynagrodzeń rezydentów - 261 094 zł,
- sprzedaż towarów handlowych – Apteka (w tym refundacja NFZ) - 734 223,26 zł,

- Szkoła Podstawowa nr 12 (zwrot kosztów) - 126 597,71 zł,
 - odsetki - 5 746,36 zł,
 - pozostałe przychody - 255 957,71 zł,
- Łączne dochody w 2017 r.: 820 777,01 zł.**

SPORT I REKREACJA

W roku 2017 zrealizowano szereg projektów sportowych i rekreacyjnych, przy czym większość z nich to działania wieloletnie, realizowane przez od kilku lat, jak Program Młodzieżowych Centrów Sportu, Grup Szkolenia Podstawowego, Basketmania, Footballmania i Volleymania, które dają już konkretne wyniki i cieszą się dużym zainteresowaniem wśród wrocławskich dzieci i młodzieży.

PROGRAM MŁODZIEŻOWYCH CENTRÓW SPORTU (PROGRAM MCS)

Program był realizowany poprzez wsparcie finansowe szkolenia sportowego dzieci i młodzieży uzdolnionej w ramach sekcji sportowych z dyscyplin indywidualnych i zespołowych, które osiągnęły punktowane wyniki - minimum 10 pkt. (średnia z ostatnich trzech lat) w ogólnopolskim Systemie Sportu Młodzieżowego prowadzonym przez Ministerstwo Sportu i Turystyki. Program miał na celu podniesienie poziomu wyszkolenia i uzyskanie lepszych wyników w ogólnopolskiej punktacji ministerstwa. Dofinansowaniem objęto dzieci i młodzież z 21 wrocławskich klubów sportowych.

W ramach działania wydatkowano 1 000 000 zł.

PROGRAM GRUP SZKOLENIA PODSTAWOWEGO (PROGRAM GSP)

Program był realizowany w formie wsparcia finansowego, podstawowego szkolenia sportowego dzieci i młodzieży w ramach sekcji sportowych z dyscyplin indywidualnych i zespołowych, które osiągnęły punktowane wyniki w ogólnopolskim Systemie Sportu Młodzieżowego prowadzonego przez Ministerstwo Sportu i Turystyki oraz dla tych, które nie są objęte ww. systemem. Program miał na celu podniesienie poziomu szkolenia dzieci i młodzież w różnych dyscyplinach sportowych umożliwiające im przejście do grup o wyższym poziomie sportowym. Dofinansowaniem objęto dzieci i młodzież z 26 wrocławskich klubów sportowych.

W ramach działania wydatkowano 700 000 zł.

SZKOLENIA W SPORTACH WALKI

Zadanie było realizowane w formie wsparcia finansowego szkolenia dzieci i młodzieży w sportach walki - szermierka, zapasy, judo, boks, taekwon-do, karate, kickboxing, ju-jitsu, kendo itp., które osiągnęły punktowane wyniki w ogólnopolskim Systemie Sportu Młodzieżowego prowadzonego przez Ministerstwo Sportu i Turystyki oraz dla tych, które nie są objęte ww. systemem. Zadanie miało na celu podniesienie poziomu szkolenia dzieci i młodzież w sportach walki umożliwiające im przejście do grup o wyższym poziomie sportowym. Dofinansowaniem objęto dzieci i młodzież z 16 wrocławskich klubów sportowych.

W ramach działania wydatkowano 500 000 zł.

PROGRAM BASKETMANIA

To nazwa miejskiego programu sportowego, który został stworzony na potrzeby rozwoju koszykówki we Wrocławiu (sprzyjające okoliczności czyli przyznanie Polsce organizacji

Mistrzostw Europy w Koszykówce Mężczyzn „Eurobasket 2009“-Wrocław Miasto Gospodarz). W ramach programu udzielono wsparcia finansowego, którego głównym adresatem były wrocławskie dzieci i młodzież szkolna. Program miał na celu ujednoczenie systemu szkolenia w koszykówce we wrocławskich szkołach podstawowych i gimnazjalnych oraz podniesienie poziomu wyszkolenia umożliwiające przejście do grup o wyższym poziomie sportowym. Realizatorami zadania były wrocławskie kluby koszykarskie - WKS „Śląsk”, Wrocławski Klub Koszykówki i 1 Klub Sportowy Ślęza Wrocław oraz organizacje pozarządowe - Stowarzyszenie „Stores” i Wrocławski Szkolny Związek Sportowy.

W ramach działania wydatkowano 900 000 zł.

PROGRAM FOOTBALLMANIA

To nazwa miejskiego programu sportowego, który został stworzony na potrzeby rozwoju piłki nożnej we Wrocławiu (sprzyjające okoliczności czyli przyznanie Polsce organizacji Mistrzostw Europy w Piłce Nożnej Mężczyzn „Euro 2012TM” - Wrocław Miasto Gospodarz oraz zarządzaniem klubem sportowym WKS Śląsk Wrocław S.A.). W ramach programu udzielono wsparcia finansowego, którego głównym adresatem były wrocławskie dzieci i młodzież szkolna. Program miał na celu ujednoczenie systemu szkolenia w piłce nożnej mężczyzn oraz podniesienie poziomu wyszkolenia umożliwiające przejście do grup o wyższym poziomie sportowym. Jednocześnie program zakłada wyselekcjonowanie najzdolniejszych zawodników z wrocławskich klubów piłkarskich, którzy w przyszłości zasilały pierwszy zespół seniorów WKS „Śląsk Wrocław” S.A. Dofinansowaniem objęto dzieci i młodzież z 12 wrocławskich klubów piłkarskich.

W ramach działania wydatkowano 800 000 zł.

PROGRAM VOLLEYMANIA

To nazwa miejskiego programu sportowego, który został stworzony na potrzeby rozwoju siatkówki we Wrocławiu (sprzyjające okoliczności czyli przyznanie Polsce organizacji FIVB Mistrzostw Świata w Piłce Siatkowej Mężczyzn Polska 2014 - Wrocław Miasto Gospodarz). W ramach programu udzielono wsparcia finansowego, którego głównym adresatem były wrocławskie dziewczęta i chłopcy. Program miał na celu wprowadzenie jednolitego systemu szkolenia dziewcząt i chłopców w piłce siatkowej we wrocławskich szkołach podstawowych i gimnazjalnych oraz podniesienie poziomu wyszkolenia umożliwiające przejście do grup o wyższym poziomie sportowym. Realizatorem zadania był wrocławski klub siatkarski „Kraina Siatkówki”.

W ramach działania wydatkowano 1 050 000 zł.

PROGRAM TRENER OSIEDLOWY

Program był realizowany na zlecenie Miasta Wrocław w formie powierzenia Wrocławskiemu Szkolnemu Związkowi Sportowemu (umowa trzyletnia 2015-2017). Polegał na organizacji imprez oraz zajęć sportowo-rekreacyjnych dla dzieci i młodzieży spędzających czas wolny na szkolnych i osiedlowych boiskach oraz terenach zielonych. W 2017 r. na wytypowanych boiskach zajęcia prowadziło 47 trenerów osiedlowych. Poprzez obecność Trenera Osiedlowego dbano o bezpieczeństwo uczestników, czego efektem był brak zagrożeń patologicznych w miejscach gdzie działał trener. Co roku program przyciąga bardzo dużą liczbę dzieci i młodzieży biorących czynny udział w zajęciach i imprezach sportowo - rekreacyjnych.

W ramach działania wydatkowano 600 000 zł.

IMPREZY SPORTOWE

Zadanie było realizowane w formie wsparcia organizacji pozarządowych, które organizowały i przeprowadzały imprezy sportowe dla mieszkańców Wrocławia. Dofinansowano projekty związanych z imprezami o zróżnicowanym poziomie sportowym i organizacyjnym (od lokalnych imprez sportowych poprzez ogólnopolskie i międzynarodowe imprezy sportowe): Finał Pucharu Polski w Siatkówce Mężczyzn, Międzynarodowy Turniej Siermierny dla dzieci do lat 15 „XXXIX Challenge Wroclavia”, Międzynarodowy Turniej Tenisa Ziemnego, Bieg Uliczny na 10 km, Mistrzostw Polski Karate WKF, Mistrzostwa Polski Juniorów w Szachach Szybkich i Błyskawicznych, Mistrzostwa Wrocławia w Nordic Walking, Bieg Solidarności, Międzynarodowe Mistrzostwa Polski w Piłce Nożnej Ulicznej, Międzynarodowy Turniej w Karate Tradycyjnym, Międzynarodowy Turniej Karate WKF, Międzynarodowe Zawody Pływackie, Międzynarodowy Turniej Tenisa dla Dzieci do lat 14 i Akademickie Mistrzostwa Polski w Tańcu Sportowym.

W ramach działania wydatkowano 1 536 000 zł.

LOKALNE IMPREZY, ZAJĘCIA I SZKOLENIE SPORTOWE

Zadanie było realizowane w formie wsparcia organizacji pozarządowych w trybie bezkonkursowym 19a, które organizowały i przeprowadzały imprezy, zajęcia i szkolenie sportowe o charakterze lokalnym dla wrocławskich dzieci i młodzieży oraz mieszkańców Wrocławia m.in. turnieje piłkarskie, turniej koszykówki ulicznej i turniej gimnastyki artystycznej, zajęcia z piłki nożnej, szermierki, pływania synchronicznego i boksu itp. Dofinansowaniem objęto 64 zadań publicznych.

W ramach działania wydatkowano 551 995,50 zł.

SZKOLENIE DZIECI I MŁODZIEŻY UZDOLNIONEJ SPORTOWO

Zadanie było realizowane w formie wsparcia finansowego szkolenia sportowego dzieci i młodzieży uzdolnionej sportowo z dyscyplin takich jak; koszykówka, piłka siatkowa, piłka ręczna, piłka nożna, pływanie, lekkoatletyka, biegi na orientację, kajakerstwo, strzelectwo sportowe, judo, biathlon i boks. Zadanie miało na celu podniesienie poziomu wykształcenia i uzyskanie lepszych wyników przez dzieci i młodzież uzdolnione sportowo umożliwiające im przejście do grup o wyższym poziomie sportowym. Realizatorem zadania były wrocławskie kluby: WKS „Śląsk”, UKS Gimbasket, Klub Sportowy „Gwardia” we Wrocławiu i Stowarzyszenie Sportowe Forza.

W ramach działania wydatkowano 3 870 000 zł.

SZKOLENIE I UDZIAŁ W ROZGRYWKACH

Zadanie było realizowane na podstawie Uchwały Rady Miejskiej Wrocławia w formie dofinansowania szkolenia i udziału w rozgrywkach wrocławskich klubów sportowych z dyscyplin takich jak: piłka nożna mężczyzn, żużel, koszykówka mężczyzn, koszykówka kobiet, piłka siatkowa mężczyzn, futbol amerykański, baseball, piłka nożna kobiet i tenis stołowy kobiet. Zadanie miało na celu osiągnięcie wyższych wyników sportowych przez zawodników i poprawy warunków uprawiania sportów w klubach sportowych. Realizatorem zadania były wrocławskie kluby: WKS „Śląsk Wrocław” S.A., Wrocławskie Towarzystwo Sportowe S.A., Śląsk Wrocław Basketball S.A., 1 Klub Sportowy Ślęza Wrocław S.A., Volleyball Wrocław S.A., Klub Sportowy „Gwardia” we Wrocławiu, Panthers Wrocław Sp. z o.o., Klub Sportowy „AZS Wrocław” i KS Baseball Wrocław.

W ramach działania wydatkowano 17 524 000 zł.

CAŁOROCZNY SYSTEM SZKOLNYCH IMPREZ SPORTOWYCH

Realizowany w formie powierzenia finansowego konkretnych przedsięwzięć sportowych - organizacja i przeprowadzenie ligi, meczy, zawodów, turniejów z różnych dyscyplin sportowych o charakterze systemowym i całorocznym dla wrocławskich dzieci i młodzieży szkolnej: Igrzyska, Gimnazjada i Licealiada. Realizatorem zadania był Wrocławski Szkolny Związek Sportowy.

W ramach działania wydatkowano 220 000 zł.

25. OTWARTE MISTRZOSTWA WROCŁAWIA

Zrealizowane w formie powierzenia zadania Stowarzyszeniu „Otwarte Mistrzostwa Wrocławia”, które zorganizowało całoroczny cykl zawodów w 21 dyscyplinach sportowych, dla około 40 000 mieszkańców Wrocławia i okolic. Najbardziej popularne dyscypliny to: siatkówka, siatkówka plażowa, koszykówka, biegi długie oraz piłka nożna halowa oraz nowa dyscyplina bubble soccer.

W ramach działania wydatkowano 180 000 zł.

SPORT OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH

Zajęcia i imprezy sportowe realizowane w formie wsparcia finansowego organizacji pozarządowych. W 2017 r. udzielono wsparcia finansowego 7 organizacjom pozarządowym, prowadzącym zajęcia, imprezy i przedsięwzięcia sportowe dla sportowców i osób niepełnosprawnych m.in. Międzynarodowy Turniej Tenisa na Wózkach „Wrocław CUP 2017”, Międzynarodowe Zawody w Podnoszeniu Ciężarów dla Sportowców Niepełnosprawnych „Srebrna Sztanga” i Ogólnopolski Turniej Tańca z udziałem Par Osób Niepełnosprawnych „Bitwa Taneczna 2017”.

W ramach działania wydatkowano 315 000 zł.

LOKALNY OŚRODEK PN. „KIBICE RAZEM”

Zadanie, które powstało na bazie sprzyjających okoliczności czyli przyznanie Polsce organizacji Mistrzostw Europy w Piłce Nożnej Mężczyzn „Euro 2012™” realizowane było w formie powierzenia zadania Fundacji „Convention Bureau-Wrocław”, która prowadziła lokalny ośrodek pn. „Kibice Razem”, który miał na celu zminimalizowanie zachowań agresywnych, a także przekonań o charakterze rasistowskim wśród niektórych polskich kibiców piłkarskich za pomocą długoterminowej pracy edukacyjno-pedagogicznej polegającej na bezpośrednim i codziennym kontakcie z grupą docelową. Jak również miał na celu wspieranie pozytywnych wzorców kibicowania, a także tendencji zmierzających do demokratyzacji środowiska kibiców, jego upodmiotowienia i wyzwolenia z dominacji grup o charakterze chuligańskim. Do głównych zadań ośrodka należało: prowadzenie lokalu przy ul. Szewskiej we Wrocławiu, praca pedagogiczna z kibicami, współpraca z takimi instytucjami jak kluby sportowe, władze miejskie, szkoły, lokalne media, stowarzyszenia oraz udział w meczach piłkarskich, praktykach, stażach i spotkaniach dotyczących ww. projektu na terenie Polski i Europy.

W ramach działania wydatkowano 200 000 zł.

STYPENDIA DLA DZIECI I MŁODZIEŻY UTALENTOWANEJ SPORTOWO

Przyznano stypendia sportowe za wybitne wyniki w dyscyplinach olimpijskich, a w szczególności za zajęcie miejsca medalowego na Mistrzostwach Polski, Europy i Świata. Przyznano 460 stypendiów sportowcom (w tym 60 sportowcom

niepełnosprawnym) z 29 wrocławskich klubów w 34 dyscyplinach. Łącznie: 362 uczniom i 98 studentom (w tym 257 mężczyzn i 203 kobiet).

W ramach działania wydatkowano 694 500 zł.

NAGRODY SPORTOWE PREZYDENTA WROCŁAWIA

Przyznano nagrody 106 sportowcom (w tym 39 kobiet i 67 mężczyzn) oraz dla 57 trenerów (w tym 5 kobiet i 52 mężczyzn) z 21 wrocławskich klubów w 24 dyscyplinach sportowych, którzy osiągnęli medalowe miejsca na Mistrzostwach Europy i Świata.

W ramach działania wydatkowano 792 250 zł.

WSPÓŁORGANIZACJA IMPREZY PN. „OPERACJA ZACHÓD”

Zadanie było realizowane na podstawie Uchwały Rady Miejskiej Wrocławia w formie dofinansowania zadania. IX edycja tej Imprezy odbyła się na terenie dawnego fortu piechoty nr 9 przy ul. Pełczyńskiej we Wrocławiu w dniach 20-21 maja 2017. Był to festynowy piknik rekreacyjny połączony z prezentacją Grup Rekonstrukcji Historycznej i wydzielonych jednostek Wojska Polskiego. Przez dwa dni imprezy zaprezentowano wystawę współczesnego sprzętu militarnego jednostek wojskowych oraz obozy polowe – tzw. Dioramy- w nim wystawa pojazdów i broni historycznej, obóz polowy Grup Rekonstrukcji Historycznych. Impreza przeznaczona była dla miłośników militariów, którzy odwiedzają piknik z całymi rodzinami, często wielopokoleniowymi.

W ramach działania wydatkowano 20 000 zł.

ŚWIĘTO WROCŁAWSKIEGO ROWERZYSTY

To przedsięwzięcie było realizowane w ramach wsparcia finansowego stowarzyszenia pn. Wrocławska Inicjatywa Rowerowa. Była to największa, niesportowa impreza rowerowa w regionie, której celem było promowanie ruchu rowerowego, jako doskonałego środka transportu, a także integracja środowisk miłośników rowerów. Formuła imprezy składała się z dwóch stałych elementów: wielkiego Peletonu głównymi ulicami miasta przy dźwiękach muzyki i plenerowego Bajk-pikniku z mnóstwem atrakcji. Dla najmłodszych zaś zorganizowane zostały różne zawody i konkursy największym zainteresowaniem cieszyły się Wyścigi Rowerkowe. Podobnie było ze stanowiskiem policji (znakowanie rowerów), które jak co roku było mocno oblegane. W peletonie i pikniku wzięło udział ponad 3 000 rowerzystów.

W ramach działania wydatkowano 30 000 zł.

ŚWIATOWE IGRZYSKA SPORTOWE THE WORLD GAMES 2017

Światowe Igrzyska Sportowe The World Games 2017 odbyły się we Wrocławiu w dniach 20-30 lipca 2017 r. Była to największa impreza sportowa, która do tej pory odbyła się we Wrocławiu. Podczas ostatecznych przygotowań przeprowadzono szereg działań, aby miasto Wrocław było gotowe do przyjęcia tak dużej międzynarodowej imprezy sportowej. The World Games to rozgrywana od 1981 r. wielkie święto sportu, organizowane zawsze rok po letnich igrzyskach olimpijskich przez International World Games Association (IWGA) pod patronatem Międzynarodowego Komitetu Olimpijskiego (MKOl). To także promocja miasta i kraju w świecie ale przede wszystkim wyjątkowa idea promowania ruchu i zdrowego trybu życia. Biuro Sportu i Rekreacji koordynowało działania, które w imieniu Miasta realizowała spółka „Wrocławski Komitet Organizacyjny -

Światowe Igrzyska Sportowe 2017 Sp. z o.o.” w związku z umową partnerską. W ciągu minionego roku wykonano także cały szereg działań mających promować i przybliżyć tematykę tej imprezy wśród Wrocławian oraz osób odwiedzających miasto. The World Games 2017 we Wrocławiu to ponad 30 dyscyplin, takich jak sporty wodne, lotnicze czy drużynowe.

To kilka tysięcy zawodników i zawodniczek, którzy odwiedzili Wrocław, by zмагаć się na nowych oraz wyremontowanych obiektach sportowych. Za zawodnikami do Wrocławia przyjechało tysiące kibiców, którzy przez 10 dni zawodów mieszkali i bawili się we Wrocławiu. Aby wielodyscyplinowa impreza przebiegła zgodnie z przepisami wymaganymi dla każdej z dyscyplin na zlecenie Miasta Wrocław ogłoszono dwa konkursy, skierowane do organizacji pozarządowych (klubów, związków i federacji), które w formie powierzenia zadania przygotowały i współorganizowały zawody w ramach The World Games 2017.

W ramach działania wydatkowano: 5 332 866 zł.

PARTYCYPACJE I KONSULTACJE SPOŁECZNE

WROCŁAWSKI BUDŻET OBYWATELSKI (WBO) 2017

Budżet partycypacyjny to proces decyzyjny, w ramach którego mieszkańcy współtworzą budżet miasta poprzez współdecydowanie o dystrybucji określonej puli środków publicznych. Integralną częścią budżetu obywatelskiego jest publiczna dyskusja pomiędzy mieszkańcami, dotycząca zagospodarowania jasno określonych i ograniczonych środków finansowych.

Budżet obywatelski realizowany we Wrocławiu, jako podstawę przyjmuje umowę społeczną między mieszkańcami, władzą wykonawczą i uchwałodawczą. Dlatego tak ważnym jego elementem jest dyskusja i współpraca między różnymi środowiskami. Wyniki WBO są wiążące dla Prezydenta Wrocławia i Radnych Miejskich, co jest potwierdzone przez nich stosowną uchwałą budżetową przyjmowaną na dany rok. To w niniejszej uchwale są zapisane wszystkie zadania, które mieszkańcy wybrali do realizacji. Wrocławski Budżet Obywatelski nie jest działaniem jednorazowym, lecz długofalowym procesem, organizowanym od 2013 r. Kolejne edycje WBO wykazały chęć i potrzebę Wrocławian współdecydowania o zadaniach inwestycyjnych realizowanych we Wrocławiu.

Zakres WBO 2017 obejmował zorganizowanie naboru i oceny projektów złożonych przez mieszkańców Wrocławia, przy maksymalnej wartości projektu rejonowego - 750 000 zł i ogólnomiejskiego - 1 000 000 zł.

Wartość środków przeznaczonych na realizację WBO 2017 wyniosła 25 000 000 zł, gdzie:

- 10 500 000 zł przeznaczono na projekty rejonowe małe o wartości do 250 000 zł,
- 10 500 000 zł na projekty rejonowe duże o wartości od 250 000 – 750 000 zł,
- a 4 000 000 zł na projekty ogólnomiejskie o wartości do 1 000 000 zł.

W 2017 r. przeprowadzono szereg spotkań konsultacyjnych, w ramach, których przedstawiono mieszkańcom Wrocławia zasady ubiegania się o środki w ramach WBO, jak również, po etapie weryfikacji złożonych projektów, omówiono z nimi uwagi do złożonych propozycji.

Mieszkańcy zgłosili do WBO 2017 propozycje 754 projektów. Z tej liczby 372 dopuszczono do głosowania, finalnie do realizacji wybrano 64 projekty.

Zakończenie zadań inwestycyjnych wybranych w ramach WBO 2017 planowane jest w 2018 r.

Już po głosowaniu na projekty WBO 2017 zorganizowana została „dogrywka”, podczas której Wrocławianie zdecydowali o realizacji dodatkowych projektów „zielonych”. Na dogrywkę przeznaczono 2 500 000 zł. Głosowanie odbyło się drogą elektroniczną, 6 do dnia 13 grudnia 2017 r., a na liście przeznaczonych pod głosowanie znalazło się 39 „zielonych” projektów. Zostały one wytypowane przez roboczy zespół złożony z ekologów, aktywistów miejskich, naukowców, urzędników zajmujących się zielenią i WBO. Jako baza służyła lista pozytywnie zweryfikowanych projektów WBO 2017, które nie zostały wybrane przez mieszkańców do realizacji w głosowaniu głównym. W „zielonym” WBO oddano prawie 12 000 głosów, wybrano 8 zwycięskich projektów (2 duże, 6 małych).

Zasady WBO 2018 zostały ustalone w trybie konsultacji społecznych, których główną częścią były warsztaty przeprowadzone w barze BarBara w dniu 1 grudnia 2017 r. W spotkaniu wzięła też udział Miejska Konserwator Zabytków Agata Chmielowska, ponieważ w przyszłorocznej edycji WBO mieszkańcy będą mogli decydować o remontach obiektów dawnych, nie wpisanych do rejestru zabytków. Na spotkaniu pracowano nad nowymi zasadami, które zostały ostatecznie zredagowane i przyjęte przez Radnych Miejskich na ostatnim posiedzeniu Rady Miejskiej Wrocławia w 2017 r.

W 2017 r. realizowano też projekty wybrane w ramach WBO 2016. Z 66 projektów ukończono 24, natomiast prace nad 43 projektami będą kontynuowane w 2018 r.

KONSULTACJE SPOŁECZNE

W 2017 r. przeprowadzono szereg konsultacji społecznych w istotnych dla mieszkańców sprawach. Wiedza i doświadczenie pozyskane tą drogą pozwalają w bardziej wszechstronny sposób spojrzeć na konkretne zadania i lepiej je realizować. Na potrzeby procesu w 2017 r. w pełni wykorzystywano funkcjonalność portalu konsultacji społecznych Wrocław Rozmawia – www.wroclaw.pl/rozmawia. Zamieszczane były tam pełne informacje o prowadzonych konsultacjach, ważne aktualności, wszelkie informacje dotyczące Wrocławskiego Budżetu Obywatelskiego oraz zakres współpracy Gminy Wrocław z organizacjami pozarządowymi. W trakcie konsultacji można było wyrazić swoją opinię, poznać potrzeby innych, zadawać pytania urzędnikom i ekspertom, m.in. poprzez ankiety, formularze uwag, poczta mailowa. Konsultacje odbywały się w większości lokalnie z wykorzystaniem różnych form – spotkań, spotkań warsztatowych czy spacerów badawczych. Przebieg, relacja oraz wyniki konsultacji prezentowane były również na portalu poprzez informacje podsumowujące dany etap oraz w raporcie z konsultacji.

Istotnym w 2017 r. było wprowadzenie zarządzenia Prezydenta Wrocławia nr 6221/17 z dnia 26 stycznia 2017 r. w sprawie zasad i trybu prowadzenia konsultacji

z mieszkańcami Wrocławia, które w sposób szczegółowy opisuje sposób realizacji konsultacji w Urzędzie Miejskim Wrocławia. Zarządzenie stanowi swoistą instrukcję obsługi dla komórek organizacyjnych, które podejmują się konsultacji.

KULTURA – Obecna!: DEBATA O MIEJSCU KULTURY ORAZ POLITYKI KULTURALNEJ WE WROCŁAWIU PO DOŚWIADCZENIU EUROPEJSKIEJ STOLICY KULTURY

Termin: 1 lutego – 31 marca 2017 r.

Strona: www.wroclaw.pl/kultura-obecna

Inicjator: Biuro ds. Partycypacji Społecznej we współpracy z Departamentem Spraw Społecznych

Przedmiot: **diagnoza potencjału kulturowego Wrocławia oraz Strategia Rozwoju Kultury w perspektywie 2020+.**

Zakres: cele strategiczne miejskiej polityki kulturalnej oraz przegląd działań.

Cel: poznanie opinii twórców życia kulturalnego i zaangażowanych mieszkańców Wrocławia o dokumencie. Włączenie zainteresowanych mieszkańców Wrocławia w debatę nad sposobem realizacji polityki kulturalnej Wrocławia w perspektywie kilku najbliższych lat uwzględniającej doświadczenie Europejskiej Stolicy Kultury Wrocław 2016. Kontynuacja dyskusji o roli kultury w życiu miasta.

Adresaci: mieszkańcy Wrocławia, w szczególności twórcy życia kulturalnego, przedstawiciele instytucji kultury, artyści, menadżerowie kultury, aktywiści, animatorzy.

Formy: ankieta, spotkanie otwierające, cykl 5 debat, warsztaty.

Efekt: raport z zestawieniem uwag i odpowiedzią na nie.

Frekwencja: ponad 100 osób na spotkaniu otwierającym, 63 ankiety, 55 osób na debatach, 34 osoby na warsztatach.

PODWÓRKO ŁUKAŚIŃSKIEGO – MIERNICZA – KOMUNY PARYSKIEJ – PUŁASKIEGO: KONSULTACJE KONCEPCJI ZAGOSPODAROWANIA

Termin: 22 lutego 2017 r.

Strona: www.wroclaw.pl/rozmawia

Inicjator: Biuro ds. Partycypacji Społecznej we współpracy z Zarządem Zasobu Komunalnego

Przedmiot: **zagospodarowanie podwórka w kwartale zabudowy Łukaszyńskiego – Miernicza – Komuny Paryskiej – Pułaskiego.**

Zakres: Sposób zagospodarowania podwórka będącego przedmiotem konsultacji.

Cel: zaprezentowanie mieszkańcom propozycji projektowej. Poznanie opinii mieszkańców. Włączenie mieszkańców we współdecydowanie o przestrzeni, w której żyją. Wypracowanie ostatecznych rozwiązań akceptowanych przez przyszłych użytkowników.

Adresaci: mieszkańcy przyległych do podwórka ośmiu kamienic z ul. Komuny Paryskiej (nr 58–60, 62–64) oraz Mierniczej (nr 15, 17, 19, 21, 23, 25).

Formy: spotkanie.

Efekt: raport z zestawieniem uwag i odpowiedzią na nie.

Frekwencja: 21 osób na spotkaniu.

PODWÓRKO KOMUNY PARYSKIEJ – PRĄDZYŃSKIEGO – KOŚCIUSZKI – PUŁASKIEGO: KONSULTACJE KONCEPCJI ZAGOSPODAROWANIA

Termin: 06–07 marca 2017 r.

Strona: www.wroclaw.pl/rozmawia

Inicjator: Biuro ds. Partycypacji Społecznej we współpracy z Zarządem Zasobu Komunalnego

Przedmiot: **zagospodarowanie podwórka w kwartale zabudowy Komuny Paryskiej – Prądyńskiego – Kościuszki – Pułaskiego.**

Zakres: sposób zagospodarowania podwórka będącego przedmiotem konsultacji.

Cel: zaprezentowanie mieszkańcom propozycji projektowej. Poznanie opinii mieszkańców. Włączenie mieszkańców we współdecydowanie o przestrzeni, w której żyją. Wypracowanie ostatecznych rozwiązań akceptowanych przez przyszłych użytkowników.

Adresaci: mieszkańcy przyległych do podwórka 44 kamienicach z ul. Komuny Paryskiej (nr 43–73a), Prądyńskiego (29–33), Kościuszki (124–150) oraz Pułaskiego (12–32).

Formy: 2 spotkania.

Efekt: Raport z zestawieniem uwag i odpowiedzią na nie.

Frekwencja: 57 osób na spotkaniach.

KOLEJ na miasto: KONSULTACJE DOTYCZĄCE REWITALIZACJI LINII KOLEJOWEJ NR 285 WROCLAW–SOBÓTKA–ŚWIDNICA (ODCINEK WROCLAWSKI)

Termin: 16-30 marca 2017 r.

Strona: www.wroclaw.pl/rozmawia/rewitalizacja-linii-285-wroclaw-sobotka-swidnica-konsultacje

Inicjator: Biuro ds. Partycypacji Społecznej we współpracy Urzędu Marszałkowskiego Województwa Dolnośląskiego, Kolei Dolnośląskich, PKP Polskich Linii Kolejowych, Departamentu Infrastruktury i Gospodarki oraz Biura Zrównoważonej Mobilności.

Przedmiot: **rewitalizacja linii kolejowej nr 285 Wrocław–Sobótka–Świdnica (odcinek wrocławski).**

Zakres: ograniczony do zagadnień dotyczących aspektów zagospodarowania i funkcjonowania wszystkich planowanych przystanków, lokalizacja przystanku Wrocław Ołtaszyn.

Cel: poznanie opinii mieszkańców.

Adresaci: mieszkańcy Wrocławia.

Formy: ankieta, formularz uwag, 3 spotkania.

Efekt: raport z zestawieniem uwag i odpowiedzią na nie, który zostanie przekazany PKP PLK – właścicielowi linii.

Frekwencja: 650 ankiet, 57 uwag pocztą elektroniczną, 33 osoby na spotkaniach.

ŁAD między budynkami: KONSULTACJE ZWIĄZANE Z PRZYGOTOWANIEM UCHWAŁY KRAJOBRAZOWEJ WROCLAWIA

Termin:

- 08 maja - 30 czerwca 2017 r. (Etap 1),

- 11-14 września 2017 r. (Etap 2);

Strona: www.wroclaw.pl/rozmawia/uchwala-krajobrazowa-wroclawia

Inicjator: Biuro ds. Partycypacji Społecznej we współpracy z Plastyk Miejską

Przedmiot: **zasady i warunki sytuowania małej architektury, tablic i urządzeń reklamowych oraz ogrodzeń.**

Zakres: zasady i warunki sytuowania małej architektury, tablic i urządzeń reklamowych oraz ogrodzeń, mieszczące się w ramach ustawy z dnia 24 kwietnia 2015 r. o zmianie niektórych ustaw w związku ze wzmocnieniem narzędzi ochrony krajobrazu.

Cel: poznanie opinii mieszkańców. Wypracowanie z mieszkańcami akceptowalnego rozwiązania kwestii. Włączenie mieszkańców w współdecydowanie o ważnym aspekcie życia miasta.

Adresaci: mieszkańcy Wrocławia, w szczególności użytkownicy przestrzeni publicznej, w tym przedsiębiorcy, zarządcy nieruchomości, przedstawiciele instytucji.

Formy: ankieta (Etap 1), 3 spotkania, spacer badawczy.

Efekt: raport z zawartymi uwagami uczestników.

Frekwencja: 2 694 ankiety, 2 uwagi pocztą elektroniczną, 40 osób na spotkaniach i spacerze.

PARKOWANIE w porządku: KONSULTACJE DOTYCZĄCE ROZWOJU STREFY PŁATNEGO PARKOWANIA

Termin: 10 maja – 14 lipca 2017 r.

Strona: www.wroclaw.pl/rozmawia/rozwoj-strefy-platnego-parkowania

Inicjator: Biuro ds. Partycypacji Społecznej we współpracy z Oficerem Pieszym (stanowiskiem ds. rozwoju przestrzeni publicznych dla ruchu pieszego)

Przedmiot: **rozwój strefy płatnego parkowania we Wrocławiu.**

Zakres: zakres terytorialny strefy płatnego parkowania. Zasady funkcjonowania poszerzonej strefy: wyznaczanie miejsc postojowych; przeznaczenie dochodu ze strefy na drobne inwestycje lokalne.

Cel: stworzenie we współpracy z mieszkańcami mechanizmu stopniowej poprawy jakości przestrzeni publicznych wrocławskiego obszaru śródmiejskiego: ograniczenie problemu rozlewania się nielegalnego parkowania i związanego z tym niszczenia chodników oraz zieleńców; zapewnienie środków budżetowych na lokalne inwestycje drogowe – remonty nawierzchni, wprowadzanie zieleni oraz drobnej architektury miejskiej.

Adresaci: mieszkańcy Wrocławia, w szczególności obszaru funkcjonalnego śródmieścia.

Formy: ankieta z formularzem uwag, 7 spotkań.

Efekt: raport z zawartymi uwagami uczestników, przekazany Radzie Miejskiej Wrocławia jako podstawa do podjęcia decyzji w zakresie obszaru ewentualnego rozszerzenia oraz zasad, na jakich powinna funkcjonować strefa płatnego parkowania we Wrocławiu.

Frekwencja: 1 137 ankiet, ok. 223 osoby na spotkaniach.

tramwaj NOWY Dwór: KONSULTACJE DOTYCZĄCE NOWEJ TRASY TRAMWAJOWO-AUTOBUSOWEJ NA NOWY DWÓR

Termin: 12-31 maja 2017 r.

Strona: www.wroclaw.pl/rozmawia/tramwaj-nowy-dwor

Inicjator: Biuro ds. Partycypacji Społecznej przy współpracy Biura Zrównoważonej Mobilności

Przedmiot: **trasa tramwajowo-autobusowa na Nowy Dwór.**

Zakres: lokalizacja przystanków na ul. Rogowskiej – w obrębie osiedla. Planowane zmiany w organizacji transportu publicznego w związku z uruchomieniem trasy. Wyposażenie nowej pętli tramwajowej i autobusowej w rejonie przystanku kolejowego Wrocław Nowy Dwór.

Cel: poznanie opinii mieszkańców. Włączenie ich w współdecydowanie o zakresie ważnej inwestycji. Wypracowanie ostatecznych rozwiązań akceptowanych przez przyszłych użytkowników.

Adresaci: mieszkańcy Wrocławia.

Formy: ankieta z formularzem uwag, 2 spotkania.

Efekt: raport z zestawieniem uwag.

Frekwencja: 764 ankiety, 6 uwag pocztą elektroniczną, ok. 110 osób na spotkaniach.

Wrocław przyjazny PIESZYM: KONSULTACJE DOTYCZĄCE PROPONOWANYCH ROZWIĄZAŃ SPRZYJAJĄCYCH ROZWOJOWI RUCHU PIESZEGO I ZAKRESU ICH STOSOWANIA

Termin: 19 maja – 18 czerwca 2017 r.

Strona: www.wroclaw.pl/rozmawia/wroclaw-przyjazny-pieszym

Inicjator: Biuro ds. Partycypacji Społecznej przy współpracy z Oficerem Pieszym (stanowiskiem ds. rozwoju przestrzeni publicznych dla ruchu pieszego)

Przedmiot: **projekt „Wrocławskich Standardów Kształtowania Przestrzeni Miejskich Przyjaznych Pieszym”.**

Zakres: zapisy w projekcie „Wrocławskich Standardów Kształtowania Przestrzeni Miejskich Przyjaznych Pieszym”.

Cel: poznanie opinii mieszkańców. Włączenie mieszkańców w współdecydowanie o przyszłości miasta. Aktywizacja i rozwój lokalnej społeczności. Uzyskanie społecznego poparcia dla długofalowych przemian. Wypracowanie ostatecznych rozwiązań akceptowanych przez przyszłych użytkowników.

Adresaci: mieszkańcy Wrocławia i osoby odwiedzające Wrocław, planiści, projektanci i wykonawcy przestrzeni publicznych oraz nimi zarządzający.

Formy: ankieta z formularzem uwag, spotkanie.

Efekt: raport z zestawieniem uwag i odpowiedzią na nie oraz poprawiony dokument.

Frekwencja: 704 ankiety, 25 osób na spotkaniu.

sportowa TRAWOWA: KONSULTACJE DOTYCZĄCE PRZYSZŁOŚCI BOISKA PRZY UL. TRAWOWEJ

Termin: 09-30 czerwca 2017 r.

Strona: www.wroclaw.pl/rozmawia/sportowa-trawowa

Inicjator: Biuro ds. Partycypacji Społecznej

Przedmiot: **zagospodarowanie obiektu sportowego przy ul. Trawowej.**

Zakres: sposób zagospodarowania obiektu będącego przedmiotem konsultacji, jego ewentualna rozbudowa o kolejne funkcje sportowe, elementy małej infrastruktury, nasadzenia zieleni, itp.

Cel: poznanie opinii mieszkańców. Włączenie ich do współdecydowania o zakresie inwestycji. Wypracowanie ostatecznych rozwiązań akceptowanych przez przyszłych użytkowników.

Adresaci: mieszkańcy Wrocławia.

Formy: ankieta z formularzem uwag, spotkanie.

Efekt: raport z zestawieniem uwag.

Frekwencja: 537 ankiet, ok. 40 osób na spotkaniu.

PARKowy GAJ: KONSULTACJE KONCEPCJI PLANOWANEGO PARKU NA GAJU PRZY UL. KŁODZKIEJ I J. KUKUCZKI (KONTYNUACJA PROCESU Z 2016)

Termin: 29 czerwca – 07 lipca 2017 r.

Strona: www.wroclaw.pl/parkowy-gaj

Inicjator: Biuro ds. Partycypacji Społecznej we współpracy z Zarządem Inwestycji Miejskich

Przedmiot: **konceptcja planowanego parku na Gaju przy ul. Kłodzkiej i ul. J. Kukuczki.**

Zakres: sposób zagospodarowania terenów zielonych pomiędzy ulicami: J. Kukuczki, Strońska, Piławska, Radkowska, Kłodzka, Srebrnogórska, nasypem kolejowym i ul. Pirenejką.

Cel: ocena przedstawionej propozycji projektowej. Wypracowanie optymalnych rozwiązań.

Adresaci: mieszkańcy Wrocławia, w szczególności okolic planowanego parku (osiedle Gaj i Wojszyce).

Formy: spotkanie konsultacyjne oraz zbieranie uwag pocztą tradycyjną i elektroniczną.

Efekt: raport z zestawieniem uwag i odpowiedzią na nie.

Frekwencja: 12 osób na spotkaniu, 8 osób zgłosiło uwagi pocztą elektroniczną, łącznie 34 uwagi.

PODWÓRKO NOWOWIEJSKA – STEIN – KLUCZBORSKA – BARLICKIEGO: KONSULTACJE KONCEPCJI ZAGOSPODAROWANIA (WBO 32/2015)

Termin: 24 sierpnia 2017 r.

Strona: www.wroclaw.pl/rozmawia

Inicjator: Biuro ds. Partycypacji Społecznej we współpracy z Zarządem Zasobu Komunalnego

Przedmiot: zagospodarowanie podwórka w kwartale zabudowy Nowowiejska – Stein – Kluczborska – Barlickiego.

Zakres: sposób zagospodarowania podwórka będącego przedmiotem konsultacji.

Cel: zaprezentowanie mieszkańcom propozycji projektowej. Poznanie opinii mieszkańców. Włączenie mieszkańców w współdecydowanie o przestrzeni, w której żyją.

Wypracowanie ostatecznych rozwiązań akceptowanych przez przyszłych użytkowników.

Adresaci: mieszkańcy przyległych do podwórka kamienic.

Formy: spotkanie.

Efekt: raport z zestawieniem uwag i odpowiedzią na nie.

Frekwencja: 43 osoby na spotkaniu.

Zielony TRAMWAJ Ołtaszyn: KONSULTACJE DOTYCZĄCE BUDOWY NOWEJ TRASY TRAMWAJOWEJ NA OSIEDLE OŁTASZYN

Termin: 11 września – 2 października 2017 r.

Strona: www.wroclaw.pl/rozmawia/zielony-tramwaj-oltaszyn

Inicjator: Biuro ds. Partycypacji Społecznej przy współpracy z Biurem Zrównoważonej Mobilności

Przedmiot: trasa tramwajowa na Ołtaszyn.

Zakres: przebieg trasy tramwajowej. Lokalizacja przystanków ze szczególnym uwzględnieniem ich powiązania z planowaną do rewitalizacji linią kolejową nr 292. Wyposażenie nowej pętli tramwajowej i autobusowej w rejonie ul. Zwycięskiej.

Cel: poznanie opinii mieszkańców. Włączenie mieszkańców w współdecydowanie o wariantach i zakresie ważnej inwestycji. Wypracowanie ostatecznych rozwiązań akceptowanych przez przyszłych użytkowników.

Adresaci: mieszkańcy Wrocławia w szczególności ci, którzy będą korzystać z nowej trasy.

FORMY: Formularz uwag, 2 spotkania warsztatowe.

Efekt: raport z zestawieniem uwag.

Frekwencja: 245 formularzy, 105 osób na spotkaniach.

SKWER BOCHEŃSKIEGO: KONSULTACJE KONCEPCJI ZAGOSPODAROWANIA (WBO 196/2017)

Termin: 01–13 listopada 2017 r.

Strona: www.wroclaw.pl/rozmawia

Inicjator: Biuro ds. Partycypacji Społecznej we współpracy z firmą Skanska oraz Fundacją Edukacji Krytycznej

Przedmiot: zagospodarowanie skweru Adolfa Marii Bocheńskiego przy ul. Szczytnickiej.

Zakres: sposób zagospodarowania skweru będącego przedmiotem konsultacji.

Cel: zaprezentowanie mieszkańcom propozycji projektowej. Poznanie opinii mieszkańców. Włączenie mieszkańców w współdecydowanie o przestrzeni, w której żyją.

Wypracowanie ostatecznych rozwiązań akceptowanych przez przyszłych użytkowników.

Adresaci: mieszkańcy Wrocławia, przede wszystkim przyległych do skweru budynków.

Formy: wywiady w terenie, spotkanie animacyjne.

Efekt: raport z zestawieniem uwag i rekomendacjami.

Frekwencja: 42 wywiadów, ok. 50 osób na spotkaniu.

Poprawiamy WBO: EWALUACJA Wrocławskiego Budżetu Obywatelskiego

Termin: 1 grudnia 2017 r.

Strona: www.wroclaw.pl/rozmawia/poprawiamy-wbo
Inicjator: Biuro ds. Partycypacji Społecznej

Przedmiot: **zmiany w regulaminie WBO.**

Zakres: jakie projekty? (jacy liderzy, jakie formy projektów, jakie kategorie, zakres terytorialny); Jak zwiększać aktywność? (nowi liderzy, głosujący, młodzież i seniorzy); Jak to ma działać? (regulamin, procedura zgłaszania i weryfikacji, jawność liderów); Zabytki w WBO (regulamin, co możemy zgłaszać) Wolny stolik (inne ważne tematy nie poruszone w pozostałych stolikach).

Cel: poznanie opinii mieszkańców. Włączenie mieszkańców w współdecydowanie. Wypracowanie rekomendacji.

Adresaci: mieszkańcy Wrocławia.

Formy: spotkanie warsztatowe.

Efekt: informacja na stronie: www.wroclaw.pl/rozmawia/poprawiamy-wbo-po-spotkaniu.

Frekwencja: 25 osób na spotkaniu.

PROJEKT: WROCŁAW ROZMAWIA – KOALICJA NA RZECZ KONSULTACJI SPOŁECZNYCH WE WROCŁAWIU

Termin: maj 2016 r. – listopad 2017 r.

Strona projektu: www.wroclaw.pl/rozmawia/o-miescie

Lider projektu: Fundacja Dom Pokoju

Partner projektu: Biuro ds. Partycypacji Społecznej

Projekt finansowany z Funduszu Inicjatyw Obywatelskich. Projekt prowadzony był w partnerstwie z Fundacją Dom Pokoju. Jego celem była budowa wzajemnego zrozumienia potrzeb i oczekiwań, budowa dialogu pomiędzy organizacjami pozarządowymi, samorządem, instytucjami publicznymi, aktywistami, mieszkańcami Wrocławia, ekspertami, środowiskiem akademickim i biznesem. Zapewnienie wysokiej jakości i efektywnej współpracy między partnerami na rzecz tworzenia, wdrażania i rozwijania Strategii Partycypacji dla Wrocławia. Wypracowania długofalowego planu działań oraz opracowanie modelu partycypacji obywatelskiej oraz konsultacji społecznych w mieście.

Zrealizowano m.in.:

Wrocławskie Forum Partycypacji – seminarium na rzecz rozwoju dialogu we Wrocławiu. www.wroclaw.pl/rozmawia/udane-wroclawskie-forum-partycypacji

Szczegółowa relacja: www.wroclaw.pl/rozmawia/wroclawskie-forum-partycypacji-szczegolowa-relacja

Letnią i Jesienną Akademię Liderów – cykl kilkunastu szkoleń/warsztatów podnoszących kompetencje liderów społecznych. Warsztaty w zakresie profesjonalizacji metod komunikacyjnych, facylitacji, działań partycypacyjnych, budowania i wzmacniania wspólnotowości lokalnej, analizy doświadczeń, dobrych i złych praktyk w partycypacji, forów współpracy z artystami i ekspertami, aktywizowania mieszkańców, a także budowania społeczności poparcia dla projektów.

Grupę roboczą ds. WBO – trzy spotkania – celem było wypracowanie i przetestowanie modeli i metod mających na celu wzmocnienie Wrocławskiego Budżetu Obywatelskiego 2017 i kolejnych edycji. Wypracowanie mechanizmów zaangażowania mieszkańców wokół zgłaszanych. Refleksja jakie metody wsparcia oddolnych inicjatyw mogą być najbardziej skuteczne w aktywizowaniu mieszkańców. Do prac w grupie roboczej zaproszeni zostali wszyscy zainteresowani rozwojem Wrocławskiego Budżetu Obywatelskiego: aktywni mieszkańcy, liderzy złożonych projektów, osoby, które planują w przyszłości projekt złożyć, radni osiedlowi, animatorzy kultury, urzędnicy oraz badacze problematyki.

Laboratoria Obywatelskie – warsztatowe spotkania, które zrealizowano na 5 osiedlach: (po 2 na każdym osiedlu) Kleczkowie, Ołbinie, Psim Polu, Muchoborze Małym i Jerzmanowie/Jarnołtowie, dotyczące przygotowań mieszkańców do startu w ramach Wrocławskiego Budżetu Obywatelskiego. W sierpniu odbyły się dwa uzupełniające laboratoria obywatelskie dla mieszkańców Psiego Pola oraz połączone dla mieszkańców Kleczkowa i Ołbina. Praca warsztatowa polegała na wypracowaniu strategii promocji projektów, które przeszły pozytywną weryfikację i dalszego planowania działań na osiedlach.

Prace w grupie roboczej poświęconej strategii dialogu międzykulturowego – efektem tych prac było zorganizowanie we współpracy z Wrocławskim Centrum Rozwoju Społecznego Forum Międzykulturowego. Przeprowadzono rekrutację wśród organizacji pozarządowych, aktywistów i obcokrajowców. Wydarzenie odbyło się w dniu 22 kwietnia 2017 r., wzięło w nim udział ok. 70 osób. Kontynuacja prac grupy roboczej wokół strategii dialogu międzykulturowego – we wrześniu 2017 r. odbyło się ponowne spotkanie warsztatowe dla działaczy i edukatorów z tego zakresu. Uczestnicy pracowali w 4 zakresach tematycznych: Bezpieczeństwo, Edukacja, Integracja oraz Komunikacja i Współpraca. Członkowie Fundacji Dom Pokoju i FEPS moderowali prace poszczególnych grup, które zakończone były opracowaniem raportów częściowych. Celem warsztatu było przepracowanie celów operacyjnych i działań założonych w Strategii Dialogu Międzykulturowego. Jako eksperci kontynuowaliśmy pracę indywidualnie z zespołem WCRS-u nad treścią strategii. W grudniu 2017 r. zaangażowani byliśmy również w prowadzenie konsultacji społecznych, na których prezentowana była finalna wersja Strategii.

Kontynuacja prac grupy roboczej – strategia kultury – od początku roku prowadzony był proces uspołeczniania dokumentu „Kultura Obecna” – Fundacja Dom Pokoju pracowała nad koncepcją konsultacji, a także pomogła zorganizować ciąg dalszy kongresu, czyli warsztaty, które odbyły się w Narodowym Forum Muzyki.

Ewaluacja procesu „Laboratorium Partycypacji” wokół kamienicy na Wyspie Słodowej – publikacja raportu, który omawiał wszystkie mocne i słabe strony. Wypracowanie raportu i uzgodnienie go z obydwoma stronami rozciągnęło się na 6 spotkań (po 3 z każdą ze stron), a także współpracę via e-mail – w celu uwspólnienia wizji.

Akuszerki Dialogu – w ramach projektu Wrocław Rozmawia powołany został program Akuszerki Dialogu. Inicjatywa powstała jako odpowiedź na potrzeby wsparcia procesu budowania dialogu między wieloma stronami zaangażowanymi na różnych poziomach w zarządzanie miastem lub społecznością lokalną. W ramach pracy Akuszerki Dialogu zajmowano się pracą z aktywistami i Radą Osiedla na Przedmieściu Oławskim, którego celem było przeprowadzenie przez proces zakładania stowarzyszenia. Zrealizowano także ewaluację WBO 2017, która odbyła się w listopadzie i grudniu 2017 r. z udziałem Rady ds. WBO prowadzonej przez Urząd Miejski. W ciągu dwóch spotkań warsztatowych przeprowadzona została rozbudowana analiza SWOT i wypracowano kolejne rekomendacje zmian w miejskim programie WBO, które będą wdrażane wraz z nowym regulaminem w 2019 r. W ramach projektu Fundacja wystąpiła także w roli Akuszerki Dialogu w relacjach z inwestorem Skanska przy inwestycji powstającej na Nowym Targu. Po prezentacji wizualizacji obiektu w Internecie przetoczyła się fala negatywnych komentarzy ze strony aktywistów, którzy wskazywali na niedostateczną dbałość o przestrzeń dla pieszych i zieleni w otoczeniu. Inwestor idąc za naszą sugestią zdecydował się zaprosić stronę społeczną do dyskusji – architekci z Maćków Pracownia Projektowa opowiedzieli o szczegółach, wyjaśniając czym podyktowane są poszczególne rozwiązania. W efekcie udało się zawiązać koalicję aktywistów, projektantów i przedstawicieli inwestora, którzy wspólnie chcą wypracować z Gminą Wrocław większą

elastyczność w sadzeniu drzew w ścisłym centrum. Prace koalicji będą kontynuowane wiosną 2018 r.

Konsultacje Nowego Studium Zagospodarowania Przestrzeni – konsultacje prowadzone we współpracy z Biurem Rozwoju Wrocławia w Infopunkcie BarBara. Rolą „Akuszerek” było moderowanie pracy grup roboczych i spisanie rekomendacji do Studium, które udało się wypracować w trakcie warsztatu.

Uspołecznienie klubu Firlej – pomoc w wypracowaniu z mieszkańcami nowej koncepcji tego miejsca. Odbył się cykl warsztatów i spotkań z mieszkańcami osiedli Grabiszynek, Borek i Śródmieście – mieszkańcy tworzyli mapę swoich potrzeb i uczestniczyli między innymi w projektowaniu nowych funkcji dla Firleja. Cykl spotkań zakończył otwarty nabór na inicjatywy lokalne, które uczestnicy warsztatów we współpracy z Firlejem i z finansowaniem Domu Kultury+ będą realizować.

Opracowanie publikacji "Narzędziownik" - która szczegółowo opisuje modele i narzędzia partycypacyjne wypracowane w projekcie. Opracowana została w formie podręcznika, z którego samodzielnie mogą korzystać mieszkańcy, radni osiedlowi i urzędnicy. Poza „receptą”, jak zrealizować poszczególne działania, zawiera także zestawienie dobrych praktyk z projektu Wrocław Rozmawia i realizowanych niezależnie, które udało się nam zdiagnozować. Publikacja została wydrukowana w nakładzie 1 000 egzemplarzy i dystrybuowana wśród Rad Osiedli i organizacji zrzeszonych w koalicji. Część nakładu przekazana została urzędnikom Biura Partycypacji Społecznej do dystrybucji wśród urzędników innych jednostek miejskich.

SERWISY INFORMACYJNE NA STRONACH INTERNETOWYCH WROCŁAWIA ORAZ PROFILE W MEDIACH SPOŁECZNOŚCIOWYCH

Biuro ds. Partycypacji Społecznej w ramach www.wroclaw.pl prowadzi i aktualizuje portal partycypacji społecznej Wrocław Rozmawia. Jest to informacyjna platforma konsultacji społecznych. Miejsce komunikacji z mieszkańcami, organizacjami pozarządowymi, uczestnikami budżetu obywatelskiego. W jednym miejscu zainteresowani znajdują interesujące ich informacje oraz następujące, dedykowane podstrony: Wrocławski Budżet Obywatelski (m.in. aktualności dotyczące projektów, listy i realizacje projektów, zasady, dział FAQ), Konsultacje społeczne: (podstrony poszczególnych konsultacji, aktualności, dobre praktyki w tej dziedzinie), Dla NGO (m.in. wsparcie finansowe, współpraca, najem lokali, sprawy do załatwienia), Dla Mieszkańca (grupy dialogu społecznego, petycje, nieodpłatna pomoc prawna) oraz Aktualności. Łącznie w skali 2017 r. na stronie odnotowano 1 967 418 odsłon, w rekordowym miesiącu było to 846 243 odsłony. W sumie opublikowano 272 artykuły w dziale Aktualności.

Ponadto aktualizowano informacje w Biuletynie Informacji Publicznej UM Wrocławia: m.in. informacje o Biurze ds. Partycypacji Społecznej, otwarte konkursy ofert oraz inne tryby wsparcia finansowego, sprawy do załatwienia, najem lokalu użytkowego przez NGO, formularze do pobrania, zestawienia, programy współpracy i sprawozdania, ogłoszenia konsultacji społecznych.

Obecność na Facebook’u – Wrocławski Budżet Obywatelski
www.facebook.com/wroclawskibudzetobywatelski

Obecność na Facebook’u – Wrocław Rozmawia
www.facebook.com/wroclawrozmawia

Obecność na Twitterze – Wrocław Rozmawia
www.twitter.com/WroclawRozmawia

Obecność na Instagramie – Wrocław Rozmawia
www.instagram.com/wroclaw_rozmawia

WROCLAWSKA RADA DZIAŁALNOŚCI POŻYTKU PUBLICZNEGO (WRDPP)

Wrocławska Rada Działalności Pożytku Publicznego jest ciałem powoływanym przez Prezydenta Wrocławia. Ma charakter inicjatywny i doradczo-opiniujący w zakresie dotyczącym działalności pożytku publicznego i współpracy Miasta z organizacjami pozarządowymi. Do zadań WRDPP należy m.in. opiniowanie projektów strategii rozwoju gminy, współpraca z organizacjami pozarządowymi, opiniowanie projektów uchwał i aktów prawa miejscowego dotyczących sfery zadań publicznych, o których mowa w ustawie o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie.

W 2017 r. w związku z upływem kadencji członków wybranych na lata 2015–2017 wybrano kolejny skład WRDPP tym razem na trzyletnią kadencję 2017–2020.

Nowo powołany skład Rady odbył 3 oficjalne posiedzenia w 2017 r. Tematami, które znalazły się w agendzie spotkań Rady były m.in. standardy działalności rad pożytku publicznego oraz kwestie dotyczące sposobu i zakresu konsultowania z WRDPP aktów prawa miejscowego.

Ponadto w 2017 r. WRDPP uczestniczyła w procesie konsultowania projektów aktów prawa miejscowego trybu powoływania członków oraz organizacji i trybu działania Wrocławskiej Rady Działalności Pożytku Publicznego oraz zmian w prawie edukacyjnym. Protokoły z posiedzeń WRDPP dostępne są w BIP Urzędu Miejskiego Wrocławia.

KOALICJA NGO

Grupa dialogu między organizacjami pozarządowymi (NGO) a Urzędem Miejskim Wrocławia. Grupa cyklicznie spotyka się (najczęściej raz w miesiącu). Grupa ma charakter otwarty i nieformalny. Przedmiotem dyskusji jest współpraca między Miastem a NGO. Tematy, które były poruszane w 2017 r. to Kongres NGO, Grupy Dialogu Społecznego, strategia NGO, funkcjonowanie Wrocławskiej Rady Pożytku Publicznego. Przez fakt, że w spotkaniach uczestniczą urzędnicy odpowiedzialni za współpracę z trzecim sektorem oraz dialog z mieszkańcami, przedstawiciele części największych wrocławskich NGO oraz organizacji parasolowych o charakterze lokalnym, prowadzony dialog umożliwia lepszy obieg informacji w środowisku pozarządowym, sprawniejszą wymianę doświadczeń i pomysłów. Spotkania pełnią rolę podobną do think-tanku, zajmującego się rozwojem trzeciego sektora we Wrocławiu.

SPORZĄDZENIE STRATEGII WROCLAWIA 2030

W 2017 r. zrealizowano zadanie pn. „Uspołecznienie Strategii Wrocławia 2030”. Całkowita wartość zadania wyniosła 200 000 zł.

W ramach realizacji zadania związanego z procesem uspołecznienia prac nad Strategią Wrocław 2030 wykonano prace w ramach:

- wsparcia technicznego, redakcyjnego oraz graficznego dla zespołu przygotowującego Strategię Wrocław 2030 w zakresie prac nad dokumentem strategii, dokonano uproszczenia, przeprowadzono jego korektę językową oraz zaprojektowano jego layout graficzny,
- przygotowania nowej strony internetowej poświęconej Strategii Wrocław 2030, która została zaprojektowana tak by mogła być częścią serwisu Wrocław Rozmawia,
- organizacji konkursu „Wrocław 2030, Twoja wizja – nasze miasto”, w którym uczestnicy konkursu otrzymali za zadanie, aby zaproponować w dowolnej formie graficznej, jak będzie wyglądał Wrocław w 2030 r.,
- wydania gazetki Wrocław Rozmawia, poświęconej tematowi Strategii Wrocławia oraz innych ważnych dokumentów strategicznych konsultowanych w tym czasie przez miasto Wrocław,
- organizacji dwóch spotkań konsultacyjnych, w ramach których Strategia Wrocław 2030 była konsultowana z mieszkańcami Wrocławia,

- przygotowania formularza do zgłaszania uwag przez stronę internetową, na potrzeby konsultacji na stronie internetowej powstała specjalna sekcja, podstrona i formularz, gdzie mieszkańcy mogli zgłaszać swoje uwagi do dokumentu.

PROWADZENIE PUNKTÓW NIEODPŁATNEJ POMOCY PRAWNEJ WE WROCŁAWIU (przy ul. Ignuta 125, ul. Rękodzielniczej 1, ul. Swojczyckiej 118)

Okres realizacji: **1 stycznia - 31 grudnia 2017 r.** (umowa jednoroczna)

Ilość zawartych umów: **1**

Ilość odbiorców: **1 490**

Kwota dotacji: **789 436,44 zł**

Celem realizacji zadania publicznego było udzielanie nieodpłatnej pomocy prawnej osobom uprawnionym/beneficjentom wymienionym w ustawie z dnia 5 sierpnia 2015 r. o nieodpłatnej pomocy prawnej i edukacji prawnej. Zadanie polegało na prowadzeniu punktów nieodpłatnej pomocy prawnej we Wrocławiu zgodnie z ww. ustawą poprzez udzielanie pomocy, która obejmowała:

- poinformowanie osoby uprawnionej o obowiązującym stanie prawnym, o przysługujących jej uprawnieniach lub o spoczywających na niej obowiązkach,
- wskazanie osobie uprawnionej sposobu rozwiązania jej problemu prawnego,
- udzielenie pomocy w sporządzeniu projektu pisma w sprawach, o których mowa w pkt 1 i 2, z wyłączeniem pism procesowych w toczącym się postępowaniu przygotowawczym lub sądowym i pism w toczącym się postępowaniu sądowo-administracyjnym,
- sporządzenie projektu pisma o zwolnienie od kosztów sądowych lub ustanowienie pełnomocnika z urzędu w postępowaniu sądowym lub ustanowienie adwokata, radcy prawnego, doradcy podatkowego lub rzecznika patentowego w postępowaniu sądowo-administracyjnym.

Organizacje pozarządowe prowadziły łącznie **13 punktów** nieodpłatnej pomocy prawnej, które czynne były 5 dni w tygodniu po 4 godziny dziennie.

EDUKACJA POZA-FORMALNA

Okres realizacji: **13 marca - 15 grudnia 2017 r.** (umowa jednoroczna)

Ilość zawartych umów: **6**

Ilość odbiorców: **481**

Kwota dotacji: **117 000 zł**

Celem realizacji zadania publicznego była popularyzacja osiągnięć nauki i kultury wśród dzieci i młodzieży (od 3 roku życia do ukończenia szkoły ponadgimnazjalnej - z wyłączeniem szkół policealnych) oraz podnoszenie poziomu wiedzy i umiejętności, rozwijanie kreatywności, zainteresowań i uzdolnień dzieci i młodzieży.

W ramach zadania prowadzone były projekty m.in. w dziedzinach: naukowej (z przedmiotów ścisłych, komputerowe, zabawy matematyczne – gry planszowe, zajęcia ekologiczne, artystycznej, w tym warsztaty taneczne (taniec ludowy), rękodzielnicze, fotograficzne, plastyczne, muzyczne), z zakresu kompetencji społecznych i międzykulturowych.

ZAJĘCIA WYRÓWNAWCZE DLA DZIECI I MŁODZIEŻY

Okres realizacji: **16 stycznia - 21 grudnia 2017 r.** (umowa jednoroczna)

Ilość zawartych umów: **1**

Ilość odbiorców: **70**

Kwota dotacji: **25 000 zł**

Celem realizacji zadania publicznego było wyrównywanie szans edukacyjnych dzieci i młodzieży oraz podnoszenie poziomu wiedzy i umiejętności z zakresu programów szkolnych poprzez organizację zajęć dodatkowych (pozalekcyjnych, pozaszkolnych)

z przedmiotów szkolnych w szczególności z przedmiotów ścisłych. Dostępne są również konsultacje z pedagogiem.

MŁODZIEŻOWY BUDŻET OBYWATELSKI – IV EDYCJA

Okres realizacji: **22 maja - 31 grudnia 2017 r.** (umowa jednoroczna)

Ilość zawartych umów: **1**

Ilość odbiorców: **98**

Kwota dotacji: **50 000 zł**

Celem realizacji zadania publicznego było wzmocnienie postaw obywatelskich dzieci i młodzieży poprzez aktywne uczestnictwo w projekcie Młodzieżowy Budżet Obywatelski oraz promocja młodzieżowego wolontariatu.

Młodzieżowy Budżet Obywatelski - kontynuacja zadania rozpoczętego w 2014 r. - to nowoczesna formuła wspierania aktywności społecznej i obywatelskiej dzieci i młodzieży (do 21 roku życia) oraz wzmocnienia kluczowych kompetencji uczestników - w szczególności współpracy w zespole i działania projektowego - poprzez wykorzystanie metodyki edukacji poza-formalnej: uczenia się przez działanie i partycypację.

W ramach zadania przeprowadzono konkurs na realizację samodzielnych projektów i inicjatyw społecznych na rzecz lokalnych społeczności Wrocławia przez nieformalne grupy młodzieżowe. W konkursie złożono 47 projektów, spośród których 34 uzyskały rekomendację Komisji Oceny Wniosków - zrealizowano 32 projekty.

Z MATEMATYKĄ ZA PAN BRAT - II EDYCJA

Okres realizacji: **15 marca - 30 grudnia 2017 r.** (umowa jednoroczna)

Ilość zawartych umów: **1**

Kwota dotacji: **30 000 zł**

Celem realizacji zadania publicznego była popularyzacja matematyki i jej zastosowań wśród dzieci i młodzieży oraz rozwijanie zainteresowań dzieci i młodzieży edukacją matematyczną. Działania realizowane w ramach zadania to cykl otwartych, imprez i konkursów popularnonaukowych w zakresie edukacji matematycznej dla szkół podstawowych, gimnazjalnych, i ponadgimnazjalnych takich jak; Dolnośląskie Mecze Matematyczne, Konkurs Lingwistyczny „Wieża Babel”, Konkurs Matematycznego Origami „Żuraw”, Mistrzostwa Polski w Geometrii Elementarnej, Mistrzostwa Wrocławia w Szybkim Liczeniu, Letni Obóz Naukowy, Wrocławski Matematyczny Marsz na Orientację, Konkurs Matematyczny KOMA.

PROWADZENIE ZESPOŁU WOKALNEGO

Okres realizacji: **1 marca - 30 grudnia 2017 r.** (umowa jednoroczna)

Ilość zawartych umów: **1**

Ilość odbiorców: **18**

Kwota dotacji: **23 000 zł**

Celem realizacji zadania publicznego była aktywizacja dzieci i młodzieży w działaniach kulturalnych oraz zapewnienie adresatom zadania pozaszkolnej edukacji muzycznej poprzez uczestnictwo w dodatkowych zajęciach muzyczno-wokalnych. Zadanie polegało na edukacji muzycznej uczniów szkół podstawowych i gimnazjów w zespole wokalnym KrzyKaśki w formie zajęć pozalekcyjnych, w tym m.in. organizacji i prowadzeniu zajęć wokalnie-ruchowych w trzech grupach wiekowych oraz prezentacji dorobku zespołu w formie występów na festiwalach, konkursach i koncertach dla różnych grup społecznych od seniorów po imprezy dla dzieci.

DZIAŁANIA EDUKACYJNO - KULTURALNE W RAMACH PROWADZENIA MIĘDZYSZKOLNEGO CHÓRU

Okres realizacji: **1 lutego - 31 grudnia 2017 r.** (umowa jednoroczna)

Ilość zawartych umów: **1**

Ilość odbiorców: **20**

Kwota dotacji: **20 000 zł**

Celem realizacji zadania publicznego była aktywizacja młodzieży w działania kulturalne oraz rozwijanie zdolności muzycznych młodzieży w Kameralnym Chórze ANGELUS działającym przy Liceum Ogólnokształcącym nr IX w Zespole Szkół Ogólnokształcących nr 3 we Wrocławiu.

Podczas realizacji zadania zorganizowano zajęcia grupowej emisji głosu, warsztaty tematyczne (katolickie, prawosławne, ewangeliczne i gospel) oraz spacer międzykulturowy po wrocławskich kościołach (Koncert „Na drogach ku wieczności”).

KONKURSY EDUKACYJNE „WĘDRÓWKI SZLAKIEM WARTOŚCI”

Okres realizacji: **21 marca - 15 czerwca 2017 r.** (umowa jednoroczna)

Ilość zawartych umów: **1**

Ilość odbiorców: **1 110**

Kwota dotacji: **6 000 zł**

Celem realizacji zadania publicznego było zorganizowanie, w ramach siódmej edycji Konkursów „Wędrówki Szlakiem Wartości”, cyklu konkursów w 26 kategoriach przy współpracy z dyrektorami i nauczycielami czterech wrocławskich szkół. Przeprowadzenie eliminacji szkolnych oraz gali laureatów, podczas której wręczone zostały nagrody, a młodzież prezentowała swoje sukcesy. Konkursy pozwoliły na dostrzeżenie własnych talentów i zdolności innych rówieśników, propagowanie odpowiedniego spędzania wolnego czasu, które służyło rozwojowi talentów i osobowości młodych ludzi.

DOSKONALENIE SYSTEMU POMOCY OSOBOM BEZDOMNYM W OKRESIE ZIMOWYM W ŚWIETLE ZMIAN USTAWY O POMOCY SPOŁECZNEJ

Okres realizacji: **01-31 grudnia 2017 r.** (umowa jednoroczna)

Ilość zawartych umów: **1**

Ilość odbiorców: **43**

Kwota dotacji: **10 000 zł**

Celem realizacji zadania publicznego była pomoc doraźna (przetrwanie w najtrudniejszych warunkach) i skuteczne kierowanie na trwałą zmianę postawy osób bezdomnych. Służyły temu spotkania przedstawicieli wrocławskich instytucji zajmujących się pomocą zimową osobom bezdomnym (pomoc społeczna, służba zdrowia, policja, straż miejska, władze samorządowe, ngo'sy) w siedzibie Zarządu Głównego Towarzystwa Pomocy im. św. Brata Alberta przy ul. Kołłątaja 26a. Odbyły się również spotkania poświęcone miejskim dokumentom dotyczącym organizacji pozarządowych oraz konferencja poświęcona problemom bezdomności w zmieniającym się systemie prawnym.

ORGANIZACJA I PROWADZENIE CENTRUM SPOŁECZNO - KULTURALNO - EDUKACYJNEGO „PRACOWNIA PROJEKTÓW MIĘDZYKULTUROWYCH „ZAJEZDNIA”

Okres realizacji: **1 stycznia - 31 grudnia 2017 r.** (umowa jednoroczna)

Ilość zawartych umów: **1**

Ilość odbiorców: **5 000**

Kwota dotacji: **450 000 zł**

Celem realizacji zadania publicznego była realizacja następujących działań:

- Młodzieżowego Centrum Inicjatyw Prospołecznych „MOJE MIEJSCE” – praca z młodzieżą zagrożoną wykluczeniem społecznym;
- Pracownia projektów międzykulturowych ZAJEZDNI – udostępnianie infrastruktury i animacja partnerstw;
- Centrum Wolontariatu Akcyjnego – udostępnianie infrastruktury;
- Animacji działań na rzecz osób starszych;
- Zajęć z zakresu profilaktyki uzależnień.

Istniała potrzeba wsparcia działań Centrum Społeczno-Kulturalno-Edukacyjnego ze względu na potrzeby społeczne mieszkańców Wrocławia (ok. 5 000 osób korzystających z infrastruktury ZAJEZDNI). Realizacja przedsięwzięcia przyczyniła się do poszerzenia grupy odbiorców działań społeczno-kulturalnych, edukacyjnych i sportowych.

W związku z organizacją Word Games 2017 we Wrocławiu istniała potrzeba wsparcia infrastrukturalnego działań wolontariackich w ramach Centrum Wolontariatu Akcyjnego.

Projekt skierowany był w szczególności do młodzieży z grup zagrożonych wykluczeniem społecznym i uzależnieniami. Istniała potrzeba pomocy społecznej i indywidualnego wsparcia młodego człowieka w przypadku osłabienia funkcji opiekuńczej rodziny i toksycznego oddziaływania środowiska. Celem projektu było umożliwienie młodzieży ze środowisk zagrożonych marginalizacją (poprzez edukację i wsparcie infrastrukturalne) aktywnego działania w obszarze animacji społeczno-kulturalnej, a w konsekwencji świadomego wyboru drogi życiowej.

Działania projektowe wspierały tworzenie postaw zaangażowanych społecznie, w oparciu o indywidualne zainteresowania osób.

Młodzież ze środowisk zagrożonych uzależnieniami otrzymała wsparcie w postaci interaktywnych działań edukacyjnych, spotkań z psychologiem. Dzięki realizacji działań projektowych oraz wolontariatów wzrósł poziom samooceny wśród beneficjentów działania Moje Miejsce.

Z działaniami animacyjnymi docierali do ponad 700 seniorów, którzy brali udział w warsztatach i imprezach kulturalnych organizowanych wokół przestrzeni Pracowni Projektów Międzykulturowych „ZAJEZDNI”.

ORGANIZACJA WYPOCZYNKU DZIECI I MŁODZIEŻY - WYJAZDOWE LATO 2017

Okres realizacji: **24 kwietnia - 21 września 2017 r.** (umowa jednoroczna)

Ilość zawartych umów: **6**

Ilość odbiorców: **449**

Kwota dotacji: **240 626 zł**

Celem realizacji zadania publicznego było zapewnienie wypoczynku letniego w formie wyjazdowej dla dzieci i młodzieży mieszkających we Wrocławiu i/lub uczęszczających do wrocławskich szkół podstawowych, gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych (z wyłączeniem szkół policealnych i pomaturalnych), ze środowisk zagrożonych wykluczeniem społecznym, (żyjących w trudnych warunkach materialnych i/lub z rodzin dotkniętych problemem alkoholowym) z uwzględnieniem zajęć programowych z zakresu profilaktyki antyalkoholowej, przeciwdziałania uzależnieniom oraz poprawy zdrowia i kondycji fizycznej. Uczestnikami zadania były dzieci i młodzież w wieku od 6 do 19 lat (w przypadku dzieci i młodzieży niepełnosprawnej do 26 lat). Wypoczynek zorganizowany był na terenie całego kraju.

W ramach wypoczynku dzieci i młodzież uczestniczyła w:

- zajęciach programowych z zakresu profilaktyki antyalkoholowej i przeciwdziałania uzależnieniom prowadzonych w formie warsztatów, pogadanek i prelekcji, konkursów,
- wycieczkach turystyczno-krajoznawczych: autokarowych, rowerowych, pieszych oraz wyjściach kulturalno-oświatowych,
- grach, zabawach, konkursach i zajęciach integracyjnych,

- zabawach zespołowych sportowo–rekreacyjnych,
- zajęciach tematycznych, w tym m.in.: plastycznych, muzycznych, tanecznych, ekologicznych, kulinarnych.

Ponadto wypoczynek służył kształtowaniu właściwych postaw etycznych, wzmacnianiu samooceny, nauce samodzielności oraz jak radzić sobie w sytuacjach trudnych, a także rozwojowi talentów i kreatywności wśród dzieci i młodzieży. Liczne wycieczki i atrakcje podniosły natomiast świadomość dzieci i młodzieży na temat regionów Polski, jako obszarów atrakcyjnych pod względem kulturowym, krajobrazowym i turystycznym.

ORGANIZACJA I PRZEPROWADZENIE ZAJĘĆ DLA DZIECI, MŁODZIEŻY I SENIORÓW W OKOLICY ULICY KAMIEŃSKIEGO

Okres realizacji: **21 sierpnia - 31 grudnia 2017 r.** (umowa jednoroczna)

Ilość zawartych umów: **1**

Ilość odbiorców: **38**

Kwota dotacji: **25 174 zł**

Celem realizacji zadania publicznego była organizacja i przeprowadzenie zajęć z dziećmi i młodzieżą mające na celu rozwinięcie ich zdolności manualnych, z elementami profilaktyki uzależnień dla dzieci i młodzieży mieszkającej i/lub uczącej się we Wrocławiu, w wieku od 6 do 19 lat (w przypadku dzieci i młodzieży niepełnosprawnej w wieku od 6 do 26 lat oraz przeprowadzenie zajęć z seniorami w wieku 50+, mieszkającymi we Wrocławiu, w celu polepszenia ich kondycji fizycznej i psychicznej wraz z przystosowaniem lokalu.

KLUBOWE CENTRA AKTYWNOŚCI DZIECI I MŁODZIEŻY

Okres realizacji: **04 stycznia 2016 r. - 31 grudnia 2017 r.** (umowa wieloletnia)

Ilość zawartych umów: **19**

Ilość odbiorców: **1 421**

Kwota dotacji: **790 000 zł** (na lata 2016-2017 łącznie **1 580 000 zł**)

Celem realizacji zadania publicznego było głównie wspieranie aktywności dzieci i młodzieży mieszkającej lub uczącej się we Wrocławiu w czasie wolnym od nauki szkolnej wraz z realizacją programu profilaktyki uzależnień poprzez:

- organizację kreatywnych zajęć manualnych, kulturalnych, rekreacyjnych turystycznych,
- uczestniczenie w atrakcyjnych zajęciach poza nauką szkolną.

Działania Klubowych Centrów w 2017 r. obejmowały: organizację zajęć manualnych/kulturalnych/rekreacyjnych/turystycznych, realizację programów profilaktyki uniwersalnej w zakresie uzależnień wśród uczestników zadania, rozwój talentów i kreatywności, rozwój umiejętności interpersonalnych, kształtowanie właściwych postaw i zachowań zdrowotnych i społecznych.

Klubowe Centra współpracowały z organizacjami pozarządowymi zajmującymi się podobnymi działaniami na rzecz dzieci i młodzieży.

PROWADZENIE OŚRODKA DLA OSÓB NIETRZEŻWYCH ZATRZYMANÝCH NA TERENIE WROCŁAWIA WRAZ Z PROWADZENIEM PORADNICTWA DLA OSÓB UZALEŻNIONÝCH OD ALKOHOLU LUB ZAGROŻONYCH WYKLUCZENIEM SPOŁECZNYM - WrOPON"

Okres realizacji: **1 stycznia 2015 r - 31 grudnia 2019 r.** (umowa wieloletnia)

Ilość zawartych umów: **2**

Ilość odbiorców: **12 776 osób** (w tym: 8 996 osób przyjętych do WrOPON + 2 722 osoby to przebadani kierowcy + 1 058 osób to uczestnicy działań motywacyjno-terapeutycznych). Kwota dotacji:

- dotacji udzielono na lata 2015-2017 w łącznej wysokości **4 625 000 zł**, w tym w 2017 r. w kwocie **925 000 zł** w ramach dwóch klasyfikacji budżetowych (zadanie realizowane było do 21 lipca 2017 r.).
- dotacji udzielono na lata 2017-2019 w łącznej wysokości **5 075 000 zł**, w tym w 2017 r. w kwocie **1 075 000 zł** w ramach dwóch klasyfikacji budżetowych.

W ramach realizacji zadania prowadzony był Wrocławski Ośrodek Pomocy Osobom Nietrzeźwym (WrOPON) przez organizację pozarządową pn. Stowarzyszenie Pomocy Wzajemnej im. Stefana Kardynała Wyszyńskiego. Ośrodek pełni ważne funkcje prowadzące do eliminowania zagrożeń, jakie stwarzają osoby nietrzeźwe dla swojego zdrowia i życia lub innych osób poprzez przyjmowanie w celu wytrzeźwienia osób będących pod wpływem alkoholu, doprowadzonych na podstawie ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałania alkoholizmowi oraz umożliwia kierowcom, sprawdzenie stanu trzeźwości poprzez bezpłatne badanie alkomatem. Poprzez swoje działania motywuje do zmiany negatywnych postaw i zachowań zdrowotnych i społecznych związanych z nadużywaniem alkoholu. Prowadzi kampanie informacyjne o dostępnych usługach: leczniczych, terapeutycznych, socjalnych na terenie Wrocławia. Udziela osobom bezdomnym nietrzeźwym lub zagrożonym wykluczeniem społecznym, pomocy w zakresie zapobiegania ryzykownym zachowaniom oraz niwelowania ich skutków oraz promuje styl życia wolny od alkoholu i nałogów, poprzez prowadzenie działań motywacyjnych i profilaktyczno-edukacyjnych w zakresie problemów alkoholowych.

Wysokość opłaty za pobyt we Wrocławskim Ośrodku Pomocy Osobom Nietrzeźwym w Dziale Izba Wytrzeźwień wynosiła 298,18 zł na podstawie nr XXXVII/799/17 z dnia 23 marca 2017 r. Dochód Gminy Wrocław w 2017 r. z tytułu opłat za pobyt we Wrocławskim Ośrodku Pomocy Osobom Nietrzeźwym wynosił **648 352,54 zł**, w tym również odsetki od nieterminowych wpłat w wysokości **41 086,54 zł**.

W 2017 r. Wrocławski Ośrodek Pomocy Osobom Nietrzeźwym udzielił następującej pomocy osobom nietrzeźwym lub szukających wsparcia w rozwiązaniu problemu alkoholowego oraz osobom bezdomnym:

- ilość przyjętych osób do WrOPON - **8 996** osób;
- do Działu Izba Wytrzeźwień w WrOPON przyjęto **6 052** osoby;
- do Działu Osób Bezdomnych WrOPON przyjęto **2 944** osoby bezdomne z czego:
 - **78** osób bezdomnych skorzystało z kąpieli (w okresie od 1 lipca 2017 r. do 30 października 2017 r. nie było ciepłej wody w związku ze zmianą sposobu ogrzewania placówki),
 - **430** osób bezdomnych skorzystało z czystej odzieży/butów,
 - **944** osoby bezdomne skorzystały z ciepłych posiłków;
- z działań motywacyjno-terapeutycznych skorzystało ogółem **1 058** osób (rozmowy motywacyjno-edukacyjne);
- psychoterapeutka przeprowadziła **67** spotkań o charakterze diagnostyczno-terapeutycznym;
- z warsztatów profilaktyki alkoholowej skorzystało:
 - **115** uczniów z **5** placówek szkolnych;
 - **20** osób z dwóch grup studenckich.
- WrOPON po raz pierwszy brał udział w 8. Wrocławskim Festiwalu Dobrego Piwa – zostało przygotowane specjalne stoisko, na którym była możliwość badania na alkometrze poziomu alkoholu w organizmie oraz uzyskania informacji o wpływie alkoholu na organizm człowieka. W trakcie trwania Festiwalu w dniach 9-11 czerwca 2017 r. przebadano **850** osób i rozdano ok. 500 ulotek informacyjnych zainteresowanym osobom.
- w WrOPON, na podstawie Porozumienia nr 3/2013 z dnia 1 sierpnia 2013 r. oraz 4/2017 z dnia 27 lipca 2017 r. zawartych z Komendantem Wojewódzkim Policji, przeprowadzono przez lekarzy **3 035** badań dla potrzeb Policji, co ma znaczenie dla bezpieczeństwa miasta, ponieważ dzięki temu Policja oszczędza wiele godzin pracy policjantów, które mogą być wykorzystane dla interwencji na terenie Wrocławia;

- do WrOPON zgłosiło się **2 722** kierowców na dokonanie bezpłatnych badań stanu trzeźwości;
- przedstawiciel WrOPON prezentował działalność tej placówki:
 - na spotkaniu zorganizowanym przez Rzecznika Praw Obywatelskich poświęconym Krajowemu Mechanizmowi Prewencji, w dniu 17 stycznia 2017 r. we Wrocławiu ul. Piłsudskiego 74,
 - na spotkaniu w dniu 19 stycznia 2017 r., w Starostwie Powiatowym w Trzebnicy – „Zarządzanie Kryzysowe”, poświęcone problematyce osób nietrzeźwych na terenie działalności Komendy Powiatowej Policji w Trzebnicy,
 - w trakcie audycji w Radiu ZET i Radio GRA w dniu 23 marca 2017 r. – krótkie wywiady dotyczące możliwości badania alkomatem we WrOPON,
 - na spotkaniu roboczym w dniu 27 października 2017 r. w MisertArt przy ul. Cybulskiego 35A Forum przeciw wykluczeniu,
 - na spotkaniu roboczym w dniu 29 listopada 2017 r. w MisertArt przy ul. Cybulskiego 35A Forum przeciw wykluczeniu.

KREATYWNY PLAC SPOŁECZNY

Okres realizacji: **13 czerwca - 31 sierpnia 2017 r.** (umowa jednoroczna)

Ilość zawartych umów: **1**

Ilość odbiorców: **500**

Kwota dotacji: **10 000 zł**

Celem realizacji zadania publicznego było stworzenie zielonej przestrzeni na Placu Społecznym, który będzie miejscem spotkań i integracji mieszkańców Wrocławia. Głównym elementem projektu było stworzenie zielonej infrastruktury, która powstała podczas otwartych, darmowych warsztatów prowadzonych przez stolarzy, rzemieślników i osoby zajmujące się zielenią.

PRZECIWDZIAŁANIE PRZEMOCY WOBEC KOBIET POPRZECZ DZIAŁALNOŚĆ EDUKACYJNĄ ORAZ POMOC PSYCHOSPOŁECZNĄ I PRAWNĄ

Okres realizacji: **17 lipca - 13 października 2017 r.** (umowa jednoroczna)

Ilość zawartych umów: **1**

Ilość odbiorców: **144**

Kwota dotacji: **10 000 zł**

Celem realizacji zadania publicznego była edukacja i poradnictwo związane z równouprawnieniem kobiet i mężczyzn w społeczeństwie oraz życiu osobistym. Podniesienie świadomości Wrocławian z zakresu dyskryminacji kobiet, w tym przemocy ze względu na płeć oraz zapewnienie indywidualnej pomocy oraz wsparcie ofiarom przemocy. Podnoszenie świadomości ogólnospołecznej.

„ŚNIADANIE W DOBRYM TONIE" SPOŁECZNE WARSZTATY DLA MIESZKAŃCÓW OŁBINA

Okres realizacji: **23 lipca - 10 października 2017 r.** (umowa jednoroczna)

Ilość zawartych umów: **1**

Kwota dotacji: **8 185 zł**

Celem realizacji zadania publicznego było pogłębienie więzi społecznych i integracja sąsiedzka wrocławskiego osiedla Ołbin poprzez udział w międzypokoleniowych działaniach artystycznych połączonych z organizacją czasu wolnego. Przekształcenie przestrzeni miejskiej służącej do codziennej rekreacji (park) w miejsce aktywności twórczej mieszkańców lokalnej społeczności. Przedstawianie różnorodnych działań artystycznych. Zdobycie oraz poszerzenie wiadomości jak również umiejętności z zakresu odbioru sztuki

połączonych z organizacją czasu wolnego w naturalnej przestrzeni odbiorców. Integracja rodzin i sąsiadów uczestniczących w projekcie.

OFIP DLA WROCŁAWSKIEGO NGO

Okres realizacji: **01-30 września 2017 r.** (umowa jednoroczna)

Ilość zawartych umów: **1**

Ilość odbiorców: **47**

Kwota dotacji: **9 800 zł**

Celem realizacji zadania publicznego była integracja i wzmocnienie merytoryczne wrocławskich organizacji pozarządowych poprzez zorganizowanie wyjazdu i udział w VIII Ogólnopolskim Forum Inicjatyw Pozarządowym. Działanie realizowane w ramach projektu między innymi przyczyniły się do promowania działań organizacji pozarządowych na zewnątrz, zachęcania do angażowania się w życie społeczne, budowania współpracy wewnątrz i międzysektorowej czy też wymiany doświadczeń, informacji wrocławskich organizacji pozarządowych z uczestnikami Ogólnopolskiego Forum Inicjatyw Pozarządowych w Warszawie.

CYKL IMPREZ ZWIĄZANYCH Z HISTORIĄ MUCHOBORU WIELKIEGO

Okres realizacji: **15 września - 16 października 2017 r.** (umowa jednoroczna)

Ilość zawartych umów: **1**

Kwota dotacji: **10 000 zł**

Celem realizacji zadania publicznego była integracja i wzmocnienie więzi wspólnoty lokalnej zamieszkującej osiedle Muchobór Wielki, przypomnienie historii osiedla Muchobór Wielki i powstania parafii oraz uczczenie 110 rocznicy powstania parafii.

SPOTKANIA WROCŁAWSKIE

Okres realizacji: **29 września - 24 października 2017 r.** (umowa jednoroczna)

Ilość zawartych umów: **1**

Ilość odbiorców: **ok. 100**

Kwota dotacji: **5 000 zł**

Celem realizacji zadania publicznego było promowanie kultury, tradycji kresowych poprzez organizację spotkań wrocławskich. Dzięki spotkaniom z przebywającymi we Wrocławiu młodymi ludźmi ze Lwowa możliwe było przypomnienie kultury, muzyki lwowskiej oraz potraw kresowych przygotowanych przez te młode osoby.

Spotkania przyczyniły się także do budowania zaangażowania społecznego uczestniczących w nich osób poprzez wspólne przygotowanie dań, potraw na dzień Kultury Kresowej, aktywne uczestnictwo w licznych spotkaniach, pomoc w ich organizacji.

KARUZELA Z MADONNAMI - WIDOWISKO INSPIROWANE TWÓRCZOŚCIĄ EWY DEMARCZYK

Okres realizacji: **08 listopada - 04 grudnia 2017 r.** (umowa jednoroczna)

Ilość zawartych umów: **1**

Ilość odbiorców: **150**

Kwota dotacji: **6 000 zł**

Celem realizacji zadania publicznego było przeprowadzenie widowiska – wydarzenia kulturalnego i artystycznego, podczas którego zaprezentowane zostały klasyki sztuki polskiej i światowej.

ŚWIĄTECZNE SPOTKANIE – „WIGILIA Z HOBBITEM”

Okres realizacji: **01-31 grudnia 2017 r.** (umowa jednoroczna)

Ilość zawartych umów: **1**

Ilość odbiorców: **143**

Kwota dotacji: **10 000 zł**

Celem realizacji zadania publicznego było zorganizowanie wigilijnego spotkania, które stworzy namiastkę „normalności” spotkań „rodzinnych” gdzie oprócz życzliwości, akceptacji i zrozumienia biedy dotyczącej wiele dzieci przychodzących do ośrodka przy Św. Macieja 5a na zajęcia pozalekcyjne, pojawi się bardzo czytelny, trafiający do wyobraźni wzór wigilijnego wieczoru „dobry” do naśladowania w dorosłym życiu. Działania realizowane w ramach zadania to przygotowanie historii wigilijnego wieczoru w tym przygotowanie i przeprowadzenie prezentacji zwyczajów i ceremoniału wigilijnego wieczoru z wyeksponowaniem zasad obrządku, jego genezy i ważności w życiu chrześcijan, przygotowanie kolęd i pastorałek, a także wręczenie drobnych upominków dla każdego uczestnika spotkania.

KONSULTACJA I WDROŻENIE STRATEGII ROZWOJU WSPÓŁPRACY URZĘDU MIEJSKIEGO WROCŁAWIA Z ORGANIZACJAMI POZARZĄDOWYMI

Okres realizacji: **17 listopada - 31 grudnia 2017 r.** (umowa jednoroczna)

Ilość zawartych umów: **1**

Kwota dotacji: **8 000 zł**

Celem realizacji zadania publicznego była kontynuacja zadania publicznego pt. „Wypracowanie i przygotowanie strategii współpracy Urzędu Miejskiego Wrocławia z organizacjami pozarządowymi w latach 2018-2020”. Celem zadania było wdrożenie oraz przeprowadzenie konsultacji dokumentu strategii wśród interesariuszy: przedstawiciele Urzędu Miejskiego Wrocławia oraz przedstawiciele organizacji pozarządowych.

SPOTKANIE Z MIKOŁAJEM

Okres realizacji: **01-31 grudnia 2017 r.** (umowa jednoroczna)

Ilość zawartych umów: **1**

Ilość odbiorców: **100**

Kwota dotacji: **9 900 zł**

Celem realizacji zadania publicznego było ukazanie dzieciom i młodzieży z Klubowego Centrum Aktywności Dzieci i Młodzieży magii i uroku Świąt Bożego Narodzenia. Zorganizowano dwa spotkania, w ramach których odbył się turniej pomocników Św. Mikołaja (gry, konkursy, tańce z Mikołajem), spotkanie ze Św. Mikołajem (wręczenie paczek, słodki poczęstunek) oraz wspólne śpiewanie kolęd i pastorałek.

„POZARZĄDOWE MIKOŁAJKI” - INTEGRACYJNE SPOTKANIE ŚWIĄTECZNE DLA WROCŁAWSKICH ORGANIZACJI POZARZĄDOWYCH

Okres realizacji: **01-31 grudnia 2017 r.** (umowa jednoroczna)

Ilość zawartych umów: **1**

Ilość odbiorców: **85**

Kwota dotacji: **10 000 zł**

Celem realizacji zadania publicznego było zwiększenie poziomu integracji wśród lokalnych organizacji pozarządowych poprzez zorganizowanie spotkania świątecznego. Stworzenie nieformalnej przestrzeni do wymiany doświadczeń i nawiązania szeroko rozumianej współpracy pomiędzy lokalnymi organizacjami, a instytucjami publicznymi.

ZMIANA LOKALIZACJI DOMU SOCJALNEGO DLA MĘŻCZYŹN

Okres realizacji: **08-29 grudnia 2017 r.** (umowa jednoroczna)

Ilość zawartych umów: **1**

Ilość odbiorców: **20**

Kwota dotacji: **10 000 zł**

Celem realizacji zadania publicznego była zmiana dotychczasowej lokalizacji domu socjalnego dla mężczyzn zapewniającego schronienie dla 20 bezdomnych osób. Z uwagi na konieczność opuszczenia dotychczas zajmowanego budynku, zorganizowano transport umożliwiający przeniesienie wszystkich zasobów rzeczowych pozostających w dyspozycji Stowarzyszenia z budynku przy ul. Reymonta 10, do budynku przy ul. Obornickiej 58a.

WYPIEK CHLEBA OPARTEGO NA DAWNYCH RECEPTURACH W PRACOWNI CHLEBA W MISERART, ORGANIZACJA WIGILII DLA MIESZKAŃCÓW OGRZEWAJNI PRZEZ MISERART ORAZ ZAKUP ARTYKUŁÓW SPOŻYWCZYCH I UPOMINKÓW ŚWIĄTECZNYCH

Okres realizacji: **08-29 grudnia 2017 r.** (umowa jednoroczna)

Ilość zawartych umów: **1**

Ilość odbiorców: **70**

Kwota dotacji: **10 000 zł**

Celem realizacji zadania publicznego było wsparcie osób, które ze względu na trudną życiową sytuację nie posiadają bliskich, z którymi chcieliby i mogli spędzić wigilijny wieczór. Zadanie składało się z dwóch części:

- pierwsza część polegała na wypieku chleba przez mistrza piekarnictwa wraz z osobami z doświadczeniem bezdomności objętymi programem mieszkania wspieranego ("dom integracji"), zaangażowanymi w działania MiserArt, strefy kreatywnej w labiryncie wykluczenia. Podczas warsztatów osoby bezdomne, pogłębiły umiejętności związane z wypiekiem chleba tradycyjnymi metodami;
- druga część zadania polegała na sfinansowaniu artykułów spożywczych niezbędnych do zorganizowania Wigilii i upominków świątecznych (kosmetyki, środki czystości, bielizna) dla mieszkańców "domu integracji" (schronisko dla 10 osób), jak również Ogrzewalni św. Brata Alberta (ok. 60 osób) oraz organizacji spotkania wigilijnego.

ŚWIĄTECZNA POMOC UBOGIM, BEZDOMNYM WE WROCŁAWIU

Okres realizacji: **19-29 grudnia 2017 r.** (umowa jednoroczna)

Ilość zawartych umów: **1**

Ilość odbiorców: **305**

Kwota dotacji: **9 000 zł**

Celem realizacji zadania publicznego było przeciwdziałanie poczuciu wykluczenia społecznego w okresie bożonarodzeniowym u podopiecznych i klientów stowarzyszenia. Zostało to zrealizowane poprzez przygotowanie paczek świątecznych z artykułami spożywczymi.

WIGILIA DLA SAMOTNYCH PRZYGOTOWANIE MIEJSCA

Okres realizacji: **20-29 grudnia 2017 r.** (umowa jednoroczna)

Ilość zawartych umów: **1**

Ilość odbiorców: **ok. 300**

Kwota dotacji: **10 000 zł**

Na terenie Wrocławia w okresie Świąt Bożego Narodzenia jest bardzo dużo osób samotnych, które nie spędzają czasu z bliskimi sobie osobami i nie stać ich na zakup

potrzebnych artykułów na święta i nie potrafią w większości przypadków przygotować dla siebie świątecznej Wigilii. Celem realizacji zadania publicznego było przygotowanie miejsca dla osób starszych i samotnych aby mogli spędzić Wigilię w miłej i świątecznej atmosferze.

CENTRUM ORGANIZACJI POZARZĄDOWYCH – PAULIŃSKA

Okres realizacji: **1 stycznia - 31 grudnia 2017 r.** (umowa jednoroczna)

Ilość zawartych umów: **1**

Kwota dotacji: **30 000 zł**

Celem realizacji zadania publicznego było wsparcie organizacji pozarządowych poprzez prowadzenie Centrum i zapewnienie dostępu do lokalu organizacjom pozarządowym wraz z zapewnieniem odpowiedniego wyposażenia niezbędnego do przeprowadzenia spotkań i realizacji działań statutowych. W Centrum w 2017 r. swoje siedziby miało 10 organizacji pozarządowych. Centrum stanowiło zaplecze infrastrukturalne dla organizacji prowadzących działalność pożytku publicznego na terenie miasta Wrocławia między innymi z zakresu kultury, ochrony zdrowia i spraw społecznych. Zapewniona była kompleksowa i profesjonalna obsługa finansowo-księgową jak również odpowiednia opieka i utrzymanie obiektu. Prowadzone były bieżące remonty oraz naprawiane awarie i dewastacje. Organizacja prowadziła ogród społeczny z tyłu budynku.

WSPARCIE MERYTORYCZNE I ORGANIZACYJNE KLUBOWYCH CENTRÓW AKTYWNOŚCI DZIECI I MŁODZIEŻY

Okres realizacji: **1 lutego - 31 grudnia 2017 r.** (umowa jednoroczna)

Ilość zawartych umów: **1**

Ilość odbiorców: **200**

Kwota dotacji: **70 065 zł**

Celem realizacji zadania publicznego była profesjonalizacja pracy przedstawicieli Klubowych Centrów Aktywności dzieci i młodzieży, animatorów, liderów oraz młodzieży w nich działającej. Wsparcie Klubowych Centrów to były przede wszystkim działania mające na celu porządkowanie wiedzy, umiejętności liderów i animatorów, pozwalające się rozwijać.

Głównymi celami zadania publicznego było/a: prowadzenie działalności edukacyjnej, skierowanej do liderów pozwalająca na dokonanie wyboru dotyczącego nowych rozwiązań zarządczych, tworzenie wspólnych dla klubowych centrów obszarów działań, wspólna organizacja festynu z okazji Dnia Dziecka i dwóch spotkań świątecznych, warsztaty szkoleniowe, organizacja szkoleń specjalistycznych i konsultacji merytorycznych dla liderów Klubowych Centrów Aktywności dzieci i młodzieży, organizacja cyklicznych imprez dla dzieci i młodzieży uczęszczających do Klubowych Centrów Aktywności dzieci i młodzieży.

ORGANIZACJA I PROWADZENIE CENTRUM SPOŁECZNO - KULTURALNO - EDUKACYJNEGO „CZASOPRZESTRZEŃ”

Okres realizacji: **1 marca - 31 grudnia 2017** (umowa jednoroczna)

Ilość zawartych umów: **1**

Ilość odbiorców: **ok. 41 000**

Kwota dotacji: **300 000 zł**

Celem realizacji zadania publicznego było prowadzenie działań społeczno-kulturalno-edukacyjnych skierowanych do osób mieszkających lub uczących się we Wrocławiu, w szczególności do dzieci, młodzieży, osób starszych, artystów, społeczności lokalnej

osiedli Sępólno – Biskupin – Dąbie - Bartoszowice poprzez udział w warsztatach, eventach i mini projektach.

W ramach przedmiotowego zadania realizowane były:

- Czasoprzestrzeń – wspieranie projektów społeczno-kulturalnych poprzez animację partnerstw lokalnych, krajowych i międzynarodowych. Organizacja warsztatów (o charakterze artystycznym, społecznym, sportowym, edukacyjnym), mini projektów i eventów. Projekt zakłada również włączenie w prowadzone działania lokalnych artystów, którzy w Zajeźdni Dąbie będą mieli swoje pracownie.
- Centrum Wolontariatu Akcyjnego – włączenie w działania wolontaryjne podczas dużych imprez organizowanych na terenie Wrocławia oraz udostępnienie infrastruktury na potrzeby realizacji projektów społeczno-kulturalno-edukacyjnych w tym związanych z organizacją Word Games 2017 we Wrocławiu.

WYPRACOWANIE I PRZYGOTOWANIE STRATEGII WSPÓŁPRACY URZĘDU MIEJSKIEGO WROCŁAWIA Z ORGANIZACJAMI POZARZĄDOWYMI

Okres realizacji: **24 kwietnia - 31 października 2017 r.** (umowa jednoroczna)

Ilość zawartych umów: **1**

Kwota dotacji: **85 000 zł**

Celem realizacji zadania publicznego było wypracowanie i przygotowanie dokumentu strategii współpracy pomiędzy Urzędem Miasta Wrocławia, a organizacjami pozarządowymi działającymi na terenie Wrocławia w latach 2018-2020.

Zadanie polegało na:

- zbadaniu funkcjonującego mechanizmu współpracy Urzędu Miejskiego Wrocławia i organizacji pozarządowych;
- konsultacji uzyskanych informacji z przedstawicielami sektora publicznego i pozarządowego;
- przygotowanie planu finansowego umożliwiającego wdrożenie założeń strategii;
- opracowaniu, napisaniu, zredagowaniu dokumentu ww. strategii;
- wdrożeniu i rozwoju Wrocławskiego Modelu Współpracy.

ORGANIZACJA I PRZEPROWADZENIE I KONGRESU WROCŁAWSKICH ORGANIZACJI POZARZĄDOWYCH

Okres realizacji: **27 kwietnia - 15 lipca 2017 r.** (umowa jednoroczna)

Ilość zawartych umów: **1**

Ilość odbiorców: **293**

Kwota dotacji: **45 000 zł**

Celem realizacji zadania publicznego była organizacja i przeprowadzenie 1 Kongresu Wrocławskich Organizacji Pozarządowych we Wrocławiu. Kongres był płaszczyzną spotkań, dialogu i wymiany doświadczeń oraz współpracy między organizacjami pozarządowymi, a Urzędem Miejskim Wrocławia.

W trakcie Kongresu:

- realizowane były spotkania „branżowe” obejmujące min. 7 tematów (kultura, sport, edukacja, ekonomia społeczna, opieka i zdrowie, rekreacji i turystyka);
- jego uczestnicy zapoznali się z formułą funkcjonowania i współdziałania Grup Dialogu Społecznego, federacji wrocławskich organizacji pozarządowych oraz Wrocławskiej Rady Działalności Pożytku Publicznego;
- zaktywizowano przedstawicieli organizacji pozarządowych do udziału w wyborach do Wrocławskie Rady Działalności Pożytku Publicznego;
- przystąpiono do wypracowania rekomendacji dotyczących współpracy organizacji pozarządowych i Urzędu Miejskiego Wrocławia.

AKTYWNOŚĆ SPOŁECZNA PROMUJĄCA INTEGRACJĘ MIĘDZYPOKOLENIOWĄ

Okres realizacji: **15 czerwca - 31 grudnia 2017 r.** (umowa jednoroczna)

Ilość zawartych umów: **1**

Kwota dotacji: **60 000 zł**

Celem realizacji zadania publicznego była integracja międzypokoleniowa wzmocniająca więzi rodziny, zwiększenie aktywności osób starszych z osiedli Gądów, Kuźniki, Nowy Dwór, pogłębienie wiedzy na temat zmian społecznych zachodzących wraz z wiekiem, przygotowanie społeczeństwa do starości - umożliwienie integracji różnych grup wiekowych i różnych środowisk, wymiana doświadczeń międzypokoleniowych i wewnątrzpokoleniowych.

Podczas realizacji zadania zorganizowano zajęcia aktywizujące dzieci, rodziców i dziadków, w tym warsztaty (m.in. muzyczne, plastyczne, taneczne, orgiami, scrapbokingu, majsterkowania, rękodzielnicze, śmiechoterapii), wieczorki taneczne, festyny, spotkania świąteczne, festiwal piosenki, nagranie płyt z piosenkami dzieci dla osób starszych.

ORGANIZACJA I PRZEPROWADZENIE SPOTKAŃ PN. „ALZHEIMER – PODZIELMY SIĘ NASZYMI HISTORIAMI”

Okres realizacji: **13 lipca - 31 grudnia 2017 r.** (umowa jednoroczna)

Ilość zawartych umów: **1**

Kwota dotacji: **14 000 zł**

Celem realizacji zadania publicznego było zorganizowanie i przeprowadzenie dwóch spotkań, spotkania dla członków rodzin doświadczonych chorobą, które służyły podnoszeniu świadomości na temat choroby Alzheimerera.

PROGRAM INTEGRACYJNY – RUSKA 46 A, WROCŁAW

Okres realizacji: **1 sierpnia - 31 grudnia 2017 r.** (umowa jednoroczna)

Ilość zawartych umów: **1**

Ilość odbiorców: **800**

Kwota dotacji: **40 000 zł (umowa wspólna z WCRS)**

Celem realizacji zadania publicznego było zwiększenie aktywności społecznej oraz wzmocnienie procesu integracji międzykulturowej obywateli Ukrainy z mieszkańcami Wrocławia poprzez organizację działań integracyjno-edukacyjnych. Edukacja do otwartości i szacunku wobec mieszkańców Wrocławia reprezentujących odmienność kulturową, narodowościową i etniczną. Organizacja wydarzeń kulturalnych promujących dialog międzykulturowy. Zwiększenie poczucia bezpieczeństwa nowych mieszkańców Wrocławia poprzez zorganizowanie systemu wsparcia. Integracja środowiska nowych mieszkańców Wrocławia, mniejszości oraz osób, organizacji i instytucji działających na rzecz mniejszości z mieszkańcami Wrocławia. Szerzenie dialogu kulturowego.

KONKURS KULINARNY – III EDYCJA

Okres realizacji: **23 października - 15 grudnia 2017 r.** (umowa jednoroczna)

Ilość zawartych umów: **1**

Ilość odbiorców: **ok. 300**

Kwota dotacji: **20 000 zł**

Celem realizacji zadania publicznego była organizacja i przeprowadzenie drużynowego III WROCŁAWSKIEGO KULINARNEGO RAJDU MŁODYCH MISTRZÓW adresowanego do młodzieży uczącej się i/lub mieszkającej we Wrocławiu (uczniowie ponadgimnazjalnych szkół zawodowych oraz słuchacze kwalifikacyjnych kursów zawodowych), w tym m.in. przygotowanie zakresu tematycznego i oraz regulaminu

konkursu, opracowanie zadań konkursowych, ogłoszenie konkursu kulinarnego, promocja konkursu.

W konkursie udział wzięło 40 uczniów klas hotelarskich i gastronomicznych. W finale konkursu uczestniczyło 8 drużyn dwuosobowych. Konkurs został przeprowadzony w odpowiednio przygotowanej sali wraz z wyposażeniem w stanowiska z kuchniami i zapleczem niezbędnym do wykonywania zadań w HASTON CITY HOTEL. Podczas konkursu organizatorzy zapewnili udział mistrzów kulinarnych w pracach jury, atrakcyjne nagrody dla uczestników oraz pokazy kulinarne prezentowane przez polskich szefów kuchni.

ORGANIZACJA I PRZEPROWADZENIE WARSZTATÓW ANDRZEJKOWYCH I MIKOŁAJKOWYCH DLA DZIECI I MŁODZIEŻY

Okres realizacji: **23 października - 31 grudnia 2017 r.** (umowa jednoroczna)

Ilość zawartych umów: **1**

Ilość odbiorców: **15**

Kwota dotacji: **25 000 zł**

Celem realizacji zadania publicznego była organizacja i przeprowadzenie warsztatów andrzejkowych i mikołajkowych po ukraińsku dla dzieci i młodzieży wraz z przygotowaniem lokalu. Warsztaty zostały przeprowadzone w języku ukraińskim. Celem warsztatów była integracja dzieci, młodzieży i studentów oraz poznanie ukraińskich zwyczajów andrzejkowych i mikołajkowych/świętecznych.

PRZEGLĄD KULTURY STUDENCKIEJ

Okres realizacji: **23 października - 31 grudnia 2017 r.** (umowa jednoroczna)

Ilość zawartych umów: **1**

Ilość odbiorców: **1 000**

Kwota dotacji: **150 000 zł**

Celem realizacji zadania publicznego była organizacja i przeprowadzenie Przeglądu Kultury Studenckiej wraz z przygotowaniem lokalu i terenu. Prezentacja twórczości wrocławskich artystów wywodzących się ze środowisk studenckich. Budowanie poczucia własnej wartości i wyższej samooceny wśród młodego pokolenia artystów poprzez prezentację własnej twórczości. Wzrost poziomu aktywnego i świadomego uczestnictwa w życiu kulturalnym. Przygotowanie lokalu i terenu do organizacji imprez o charakterze kulturalnym.

PROMOCJA DZIAŁAŃ SPOŁECZNYCH POPRZEZ WYSTAWĘ PLASTYCZNĄ PT. „ŚWIĘTA JADWIGA I JEJ ŚLĄSK”

Okres realizacji: **7 lipca - 31 grudnia 2017 r.** (umowa jednoroczna)

Ilość zawartych umów: **1**

Ilość odbiorców: **10 000**

Kwota dotacji: **40 000 zł**

Celem realizacji zadania publicznego była promocja działań społecznych poprzez sztukę, podniesienie świadomości i wrażliwości na piękno oraz zwrócenie uwagi na ludzi ubogich i ich potrzeby. Wystawa „Św. Jadwiga i jej Śląsk” – artyści wrocławscy prezentowali wizerunek świętej. Pierwszym miejscem ekspozycji był Kościół pw. Św. Krzyża we Wrocławiu (lipiec-wrzesień 2017 r.), następnie na przełomie września i października 2017 r. Katedra Wrocławska. Następnie w październiku 2017 r. wystawa została przewieziona do Bolkowa do kościoła pw. Św. Jadwigi, 9 listopada 2017 r. przewieziono wystawę do Legnicy do Zamku Książąt Piastowskich, gdzie nastąpiło jej otwarcie i ekspozycja. Koniec listopada 2017 r. to nowe miejsce prezentowania wystawy w Lubinie.

PROWADZENIE WROCŁAWSKIEGO CENTRUM WSPIERANIA ORGANIZACJI POZARZĄDOWYCH SEKTOR 3

Okres realizacji: **1 stycznia 2016 r. - 31 grudnia 2017 r.** (umowa wieloletnia)

Ilość zawartych umów: **1**

Ilość odbiorców: **2 000**

Kwota dotacji: **440 000 zł** (na lata 2016-2017 łącznie **880 000 zł**)

Głównym zadaniem Sektora była pomoc organizacjom pozarządowym w usamodzielnieniu się oraz organizacjom już działającym w rozwoju i w doskonaleniu pracy między innymi poprzez:

- wspomaganie organizacji pozarządowych w profesjonalizacji ich pracy;
- doskonalenie kompetencji zawodowych związanych z działaniami w organizacjach pozarządowych;
- organizowanie i prowadzenie szkoleń, spotkań, konferencji;
- prowadzenie doradztwa;
- tworzenie warunków do zwiększenia aktywności społecznej;
- pomoc grupom nieformalnym i inicjatywnym w działaniu i rejestracji;
- prowadzenie wsparcia infrastrukturalnego (m.in. użyczenie adresu siedziby i/lub korespondencyjnego, udostępnianie stanowisk do pracy biurowej oraz sal i wypożyczanie sprzętu);
- podnoszenie poziomu wiedzy i kompetencji osób zaangażowanych w działalność obywatelską;
- budowanie i podtrzymywanie stałej platformy wymiany informacji i współpracy między organizacjami pozarządowymi, sektorem pozarządowym i publicznym, inkubatorami organizacji pozarządowych i innymi podmiotami wspierającymi inicjatywy społeczne;
- zwiększenie liczby projektów partnerskich realizowanych przez wrocławskie organizacje pozarządowe we współpracy z innymi organizacjami, z sektorem publicznym i prywatnym;
- wzrost zaangażowania młodzieży i seniorów w działania obywatelskie.

We Wrocławskim Centrum Wspierania Organizacji Pozarządowych Sektor 3 miały miejsce różnego rodzaju szkolenia i warsztaty dla organizacji pozarządowych.

PROMOCJA WBO 2017 POPRZEZ UDZIAŁ ZABYTKOWYCH AUTOBUSÓW W IMPREZACH KULTURALNYCH ODBYWAJĄCYCH SIĘ W RAMACH EUROPEJSKICH DNI DZIEDZICTWA I EUROPEJSKIEGO TYGODNIA ZRÓWNOWAŻONEGO TRANSPORTU

Okres realizacji: **04 września - 25 września 2017 r.** (umowa jednoroczna)

Ilość zawartych umów: **1**

Kwota dotacji: **2 100 zł**

Celem realizacji zadania publicznego była promocja Wrocławskiego Budżetu Obywatelskiego 2017 poprzez udział zabytkowych autobusów w dwóch imprezach kulturalnych organizowanych we Wrocławiu, odbywających się w ramach Europejskich Dni Dziedzictwa i Europejskiego Tygodnia Zrównoważonego Transportu. Autobusy pojawiły się 9 września 2017 r. na Dniu Otwartym Zajezdni Popowice (ul. Legnicka 65) oraz 16 września 2017 r. na Dniu Otwartym MPK Wrocław (ul. Legnicka 65). Osoby uczestniczące w przejazdach autobusów mogły zapoznać się z zasadami i terminami głosowania oraz o dotychczas zrealizowanych projektach. Informacja przekazywana była poprzez plakaty (25 szt.) zawieszane w pojazdach oraz informację przekazywaną podczas jazdy przez przewodnika. Ponadto podczas imprezy liderzy WBO zaprezentowali swoje projekty i zachęcali do głosowania na nie. Łącznie w obu imprezach wzięło udział kilka tysięcy osób.

CYKL DZIAŁAŃ EDUKACYJNYCH I KULTURALNYCH WSPIERAJĄCYCH ŚWIADOMOŚĆ I POSTAWĘ O OBYWATELSKĄ W RAMACH OBCHODÓW EUROPEJSKIEGO TYGODNIA ZRÓWNOWAŻONEJ MOBILNOŚCI REALIZOWANYCH W DNIU 17 WRZEŚNIA 2017 R. POD HASŁEM "MOBILNOŚĆ CZYSTA, WSPÓŁDZIELONA, INTELIGENTNA"

Okres realizacji: **08-25 września 2017 r.** (umowa jednoroczna)

Ilość zawartych umów: **1**

Ilość odbiorców: **ok. 300-400**

Kwota dotacji: **10 000 zł**

Celem realizacji zadania publicznego była aktywizacja społeczna i upowszechnianie postaw obywatelskich w trzech obszarach życia codziennego: zagospodarowania przestrzeni miasta, poruszania się po mieście oraz włączania się w życie kulturalne miasta podczas obchodów Europejskiego Tygodnia Zrównoważonej Mobilności w dniu 17 września 2017 r. na ul. Krupniczej, na której w tym dniu ograniczono ruch samochodowy, pozostawiając pieszy, rowerowy oraz komunikacji zbiorowej.

Zwiększono świadomość mieszkańców w zakresie partycypacji w życiu społecznym – w namiocie informacyjnym Biura ds. Partycypacji Społecznej informowano o możliwości składania projektów do Wrocławskiego Budżetu Obywatelskiego, a w namiocie Biura Rozwoju Wrocławia – o konsultacjach powstającego Studium zagospodarowania i kierunkach rozwoju przestrzennego. Również liderzy WBO zaprezentowali swoje projekty, zachęcając mieszkańców do głosowania. Punkty te odwiedziło ok. 400 osób. Ponadto podniesiono kulturę i świadomość mieszkańców w zakresie poruszania się po mieście poprzez wykłady i dyskusje w strefie rowerowej, którą odwiedziło ok. 300 osób. Również zrealizowano warsztaty wraz ze spacerem badawczym dla mieszkańców ulicy Krupniczej, którzy mogli porozmawiać o stanie aktualnym i zaplanować ewentualne potrzebne zmiany.

ARANŻACJA ARTYSTYCZNO-KULTURALNA ULICY KRUPNICZEJ PODCZAS DNIA ZRÓWNOWAŻONEJ MOBILNOŚCI REALIZOWANYCH W DNIU 17 września 2017 r. POD HASŁEM "MOBILNOŚĆ CZYSTA, WSPÓŁDZIELONA, INTELIGENTNA"

Okres realizacji: **08-25 września 2017 r.** (umowa jednoroczna)

Ilość zawartych umów: **1**

Ilość odbiorców: **ok. 1 000**

Kwota dotacji: **9 950 zł**

Celem realizacji zadania publicznego było przeobrażenie wizerunku ulicy Krupniczej poprzez aranżację artystyczno-kulturalną podczas obchodów Europejskiego Tygodnia Zrównoważonej Mobilności w dniu 17 września 2017 r. na ulicy Krupniczej, na której w tym dniu ograniczono ruch samochodowy, pozostawiając pieszy, rowerowy oraz komunikacji zbiorowej. Aranżacja florystyczna na peronach tramwajowych przyczyniała się do odmiany zatłoczonej na co dzień ulicy. Ponadto ogródek gastronomiczny funkcjonującej pizzerii wkomponowany w aranżację dał z kolei możliwość wyobrażenia sobie, że Krupnicza mogłaby być deptakiem. Pokazanie mieszkańcom takich możliwości użytkowania ulicy i jej odmiany wypełnił postulat wywołania dyskusji o zrównoważonej mobilności oraz estetycznej dbałości o otoczenie.

Istotą zadania było ukazanie realnej alternatywy dla samochodowej dominacji w centrum miasta. Ponadto promowano zrównoważone formy transportu miejskiego: zabytkowy tramwaj z grającym na żywo jazzbandem czy amerykański autobus szkolny dostarczony przez Muzeum Techniki z Jaworzyny Śląskiej czy wreszcie stoisko cargobike'ów oraz energorowery. W wydarzeniu w sposób czynny wzięło udział prawie 1 000 osób, nie wliczając przynajmniej drugie tyle przechodniów.

„JESIEŃ DIALOGU”

Okres realizacji: **05 października - 31 grudnia 2017 r.** (umowa jednoroczna)

Ilość zawartych umów: **1**

Kwota dotacji: **4 900 zł**

Celem realizacji zadania publicznego był wzrost kompetencji w zakresie współpracy, komunikacji i rozwiązywania konfliktów oraz wzrost wiedzy w zakresie zasobów lokalnych i możliwości współpracy wśród przedstawicieli Rad Osiedli we Wrocławiu i urzędników współpracujących z Radami Osiedli, a także wykorzystanie ich wiedzy i kompetencji do stworzenia rekomendacji w zakresie rozwoju samorządności lokalnej we Wrocławiu, poprzez organizację sesji warsztatowych w ramach Forum Rad Osiedli i spotkania o charakterze informacyjno – promocyjno - integracyjnym w ramach Międzynarodowych Dni Mediacji.

„ODRA CENTRUM - BUDUJEMY TOŻSAMOŚĆ ODRZAN” - BUDOWA MODELOWEGO, NISKOEMISYJNEGO OBIEKTU PŁYWAJĄCEGO DLA ROZWOJU EDUKACJI, TURYSTYKI I PRZEDSIĘBIORCZOŚCI

Okres realizacji: **15 listopada 2017 r. - 31 grudnia 2018 r.** (umowa wieloletnia)

Ilość zawartych umów: **1**

Kwota dotacji: **150 976 zł** (na lata 2016-2017 łącznie: 158 602 zł)

Celem realizacji zadania publicznego było wybudowanie niskoemisyjnego, pływającego obiektu użyteczności publicznej z przeznaczeniem na ośrodek edukacyjno-informacyjny, w którym wytwarzana będzie energia w oparciu o OZE, pełniącego w przyszłości funkcje demonstracyjne, a po przez to:

- zwiększenie efektywności energetycznej budynku użyteczności publicznej o znacznie podwyższonych parametrach charakterystyki energetycznej,
- zwiększenie udziału energii wytwarzanej z niekonwencjonalnych i odnawialnych źródeł energii,
- ograniczenie emisji zanieczyszczeń powstałych z obiektach użyteczności publicznej oraz poprawa środowiska przyrodniczego.

PILOTAŻOWY PROGRAM - WROCŁAWSKI FUNDUSZ MAŁYCH INICJATYW

Okres realizacji: **15 maja - 31 grudnia 2017 r.** (umowa jednoroczna)

Ilość zawartych umów: **1**

Ilość odbiorców: **ok. 8 000**

Kwota dotacji: **500 000 zł**

Celem realizacji zadania publicznego było wzmocnienie postaw obywatelskich społeczności lokalnych poprzez aktywne uczestnictwo nieformalnych grup mieszkańców w projekcie Wrocławski Fundusz Małych Inicjatyw w tym m.in.:

- umożliwienie realizacji inicjatyw społecznych w lokalnych środowiskach;
- aktywizacja mieszkańców Wrocławia w zakresie rozwiązywania problemów i podnoszenia jakości życia społeczności lokalnej.

Celem była również promocja Wrocławskiego Budżetu Obywatelskiego przez zwiększanie wykorzystania inwestycji wykonanych lub planowanych do wykonania w ramach WBO.

Wrocławski Fundusz Małych Inicjatyw zakładał wspieranie wyłącznie nieformalnych grup mieszkańców, realizujących samodzielne projekty i inicjatywy społeczne (nieinwestycyjne) na rzecz lokalnej społeczności Wrocławia.

Łącznie w ciągu 2017 r. wsparto 79 działań, które bezpośrednio zaangażowały 237 osób w ich realizację, a pośrednio ich odbiorcami było ok. 8 000 Wrocławian i Wrocławianek. Przykładowe działania to: festyny, pikniki, warsztaty edukacyjne, działania dla seniorów, projekty dla dzieci i młodzieży, inicjatywy proekologiczne. 4 projekty miały zasięg

ogólnomiejski. Najwięcej projektów zrealizowano na Osiedlu Karłowice – 14, Stare Miasto – 8, Osobowice – 7, Grabiszyn-Grabiszyniek – 5, Nadodrże – 5, Ołbin – 4, Maślice – 4. Po 3 projekty zrealizowały: Biskupin-Sępolno-Dąbie-Bartoszewice oraz Przedmieście Oławskie, po 2 – Psie-Pole-Zawidawie, Gajowice, Szczepin, Żerniki, Księża Małe, Brochów oraz Gaj, po 1 – Strachocin-Swojczyce-Wojnów, Gądów, Widawa, Pracze Odrzańskie, Zacisze-Zalesie-Szczytniki, Borek, Leśnica, Plac Grunwaldzki, Oporów, Klecina, Jerzmanowo-Jarnołów-Strachowice-Osiniec, Huby, Kuźniki, Kozanów, Przedmieście Świdnickie, Kleczków.

PRZYGOTOWANIE ORAZ DYSTRYBUCJA PACZEK DLA POTRZEBUJĄCYCH MIESZKAŃCÓW WROCŁAWIA

Okres realizacji: **20 listopada - 31 grudnia 2017 r.** (umowa jednoroczna)

Ilość zawartych umów: **1**

Ilość odbiorców: **1 050**

Kwota dotacji: **110 000 zł**

Celem realizacji zadania publicznego było przygotowanie i dostarczenie 1.000 paczek żywnościowych dla najuboższych i potrzebujących mieszkańców Wrocławia. Paczki zostały przygotowane i bezpłatnie przekazane do wskazanych przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej punktów dystrybucji znajdujących się na terenie miasta Wrocławia. Organizacja dokonywała zakupu produktów spożywczych o przedłużonej okresie przechowywania (np. konserwy, olej), jak również produktów suchych takich jak np. cukier, mąka, herbata oraz materiałów do zapakowania paczek.

MIĘDZYNARODOWA KONFERENCJA PN. „CAMPINGI – TRENDY W ROZWOJU INFRASTRUKTURY TURYSTYCZNEJ I JEJ ZARZĄDZANIU”

Okres realizacji: **13 lipca - 31 października 2017 r.** (umowa jednoroczna)

Ilość zawartych umów: **1**

Ilość odbiorców: **80**

Kwota dotacji: **150 000 zł** (umowa wspólna z Biurem Sportu i Rekreacji)

Celem realizacji zadania publicznego było wzbogacenie oferty turystycznej Wrocławia poprzez organizację i przeprowadzenie międzynarodowej konferencji dotyczących nowoczesnych trendów wypoczynku i spędzania wolnego czasu pn. „Campingi – trendy w rozwoju infrastruktury turystycznej i jej zarządzaniu” na terenie Wrocławia przy udziale wykwalifikowanej kadry wraz z przygotowaniem bazy campingowej jako miejsca noclegowego uczestników konferencji. Zadanie nie zostało zrealizowane. Organizacja zrezygnowała z realizacji zadania publicznego i zwróciła na konto Gminy Wrocław całość otrzymanej dotacji.

ORGANIZACJA I PRZEPROWADZENIE MISTRZOSTW WROCŁAWIA SZKÓŁ ŚREDNICH W ŻEGLARSTWIE KLASYCZNYM I KAJAKARSTWIE

Okres realizacji: **13 lipca - 11 listopada 2017 r.** (umowa jednoroczna)

Ilość zawartych umów: **1**

Ilość odbiorców: **100**

Kwota dotacji: **175 000 zł** (umowa wspólna z Biurem Sportu i Rekreacji)

Celem realizacji zadania publicznego była organizacja i przeprowadzenie Mistrzostw Wrocławia Szkół Średnich w żeglarstwie klasycznym i kajakarstwie m.in. poprzez przygotowanie niezbędnego sprzętu - zakup silnika, łodzi, tub startowych oraz zabudowa 3 platform na pływaki.

ORGANIZACJA I PRZEPROWADZENIE MIĘDZYNARODOWEGO DNIA SPORTU UNIWERSYTECKIEGO ORAZ ZAWODÓW DOLNOŚLĄSKIEJ LIGI UCZELNIANEJ W TENISIE ZIEMNYM W 2017 R.

Okres realizacji: **13 lipca - 31 grudnia 2017 r.** (umowa jednoroczna)

Ilość zawartych umów: **1**

Kwota dotacji: **150 000 zł** (umowa wspólna z Biurem Sportu i Rekreacji)

Celem realizacji zadania publicznego była organizacja i przeprowadzenie Międzynarodowego Dnia Sportu Uniwersyteckiego oraz zawodów dolnośląskiej Ligi uczelnianej w tenisie ziemnych poprzez m.in. przygotowanie obiektów/hal do ich przeprowadzenia (wykonanie branżowej inwentaryzacji obiektu, projekt oświetlenia awaryjnego oraz czujek dymu, opracowanie ekspertyzy technicznej, wykonanie symulacji komputerowej ewakuacji osób, montaż oświetlenia awaryjnego i czujek dymu, montaż zamków antypanicznych w hali, zakup i instalacja agregatów ppoż., malowanie i prace konserwatorskie.)

ORGANIZACJA I PRZEPROWADZENIE SZKOLEŃ Z ZAKRESU UDZIELANIA PIERWSZEJ POMOCY DLA ŚRODOWISKA SPORTOWEGO W 2017 R.

Okres realizacji: **1 września - 31 grudnia 2017 r.** (umowa jednoroczna)

Ilość zawartych umów: **1**

Kwota dotacji: **30 000 zł** (umowa wspólna z Biurem Sportu i Rekreacji)

Celem realizacji zadania publicznego było przeprowadzenie cyklu szkoleń z zakresu pierwszej pomocy dla środowiska sportowego wraz z dostosowaniem budynku na potrzeby ich przeprowadzenia (m.in. naprawa rynny i gzymsu, malowanie klatki schodowej i odnowienie sali szkoleniowej, malowanie i wymiana wyposażenia, malowanie i czyszczenie elewacji budynku i bramy wjazdowej.)

EDUKACJA EKOLOGICZNA DZIECI I MŁODZIEŻY - ZAPOBIEGANIE POWSTAWANIU ODPADÓW

Okres realizacji: **16 stycznia - 31 grudnia 2017 r.** (umowa jednoroczna)

Ilość zawartych umów: **1**

Ilość odbiorców: **419**

Kwota dotacji: **50 000 zł**

Celem realizacji zadania publicznego było rozwijanie wrażliwości na problemy środowiska, podnoszenie wiedzy z zakresu ekologii, kształtowanie ekologicznych zachowań przyjaznych środowisku. Działania realizowane były w ramach dofinansowanego projektu pn. "EDUKACJA EKOLOGICZNA DZIECI I MŁODZIEŻY - ZAPOBIEGANIE POWSTAWANIU ODPADÓW – R jak redukuje". Zajęcia edukacyjne w EkoCentrum Wrocław". Realizowane działania polegały na przeprowadzeniu cyklu zajęć edukacyjnych dla dzieci i młodzieży z wrocławskich szkół podstawowych, gimnazjów i szkół ponadgimnazjalnych. Zajęcia te służyły zmianie zachowań konsumenckich i uświadomieniu osobistej odpowiedzialności za stan porządkowy miasta i stan globalnego ekosystemu wśród dzieci i młodzieży w tym zwiększeniu poziomu i zasięgu wiedzy na temat ograniczania ilości odpadów i zasady 3R, promowaniu mody na ograniczenie konsumpcji, promowaniu upcyklingu i kultury wielorazowego użytku, przekazaniu wiedzy na temat znaków i certyfikatów ekologicznych, zmian klimatu.

SPRAWOZDANIE Z WYKONANIA PROGRAMU PRAC KONSERWATORSKICH DLA SZESĆCIU ZABYTKOWYCH WAGONÓW TRAMWAJOWYCH

Okres realizacji: **23 marca - 25 kwietnia 2017 r.** (umowa jednoroczna)

Ilość zawartych umów: **1**

Kwota dotacji: **3 000 zł**

Zadanie polegało na opracowaniu programów prac konserwatorskich dla sześciu zabytkowych tramwajów, stanowiących własność gminy Wrocław, które mają zostać poddane rewitalizacji w ramach projektu współfinansowanego z Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko. Programy konserwatorskie stanowiły element dokumentacji aplikacyjnej o ww. dofinansowanie. Ze względów formalnych tego typu dokumenty są niezbędne do prowadzenia jakichkolwiek prac konserwatorskich, restauratorskich czy remontowych w obiektach wpisanych do rejestru zabytków.

UDOSTĘPNIANIE GMINNYCH NIERUCHOMOŚCI ORGANIZACJOM POZARZĄDOWYM

W 2017 r. organizacje pozarządowe użytkowały łącznie **388** nieruchomości gminnych na podstawie całorocznych i wieloletnich tytułów prawnych (lokale użytkowe, nieruchomości zabudowane i nieruchomości niezabudowane). Powyższe liczba uwzględnia dane z:

- Zarządu Zasobu Komunalnego (272),
- Wrocławskich Mieszkań Sp. z o. o. (45),
- Wydziału Nieruchomości Komunalnych (45),
- Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej (16),
- Centrum Organizacji Pozarządowych Paulińska 4 (10).

Nieruchomości użytkowane były na podstawie następujących tytułów prawnych:

- najem (253),
- użyczenie (80),
- użytkowanie (21),
- dzierżawa (18),
- użytkowanie wieczyste (9),
- bezumownie (7).

Ponadto organizacje korzystały z infrastruktury lokalowej szkół i obiektów sportowych z przeznaczeniem na m. in. różnorodne zajęcia sportowe i pozalekcyjne dla dzieci i młodzieży. W 2017 r. obowiązywały łącznie **668** krótkoterminowe umowy na pomieszczenia szkolne, sale gimnastyczne i obiekty sportowe. Powyższa liczba uwzględnia dane z:

- Wydziału Przedszkoli i Szkół Podstawowych (441),
- Wydziału Gimnazjów i Szkół Ponadgimnazjalnych (165),
- Młodzieżowego Centrum Sportu Wrocław (62).

Ważną rolę w zakresie zapewniania infrastruktury lokalowej dla organizacji pozarządowych pełniło **Centrum Organizacji Pozarządowych**, prowadzone w gminnym budynku przez Fundację Przemian Społecznych „Zmiana”. Placówka przy ul. Paulińskiej 4 prowadzi działalność od września 2011 r. i zapewnia pomieszczenia dla 10 organizacji pozarządowych, realizujących projekty w różnych obszarach społecznych. Projekty te wpisują się w działania Miasta na rzecz rewitalizacji rejonu Nadodrza. Do głównych działań realizowanych przez organizacje pozarządowe w Centrum w 2017 r. należały m.in. Centrum Aktywności Dzieci i Młodzieży PajdArt (projekt skierowany do dzieci i młodzieży zagrożonych wykluczeniem społecznym), spotkania seniorów i kombatantów, warsztaty fotograficzne dla dorosłych.

Przy ul. Tramwajowej 1 – 3 Stowarzyszenie Centrum ds. Katastrof i Klęsk Żywiolowych „Tratwa” prowadziło Centrum Kultury Akademickiej i Inicjatyw Lokalnych Czasoprzestrzeń. W ramach Centrum realizowane były różnorodne działania przede wszystkim o charakterze społeczno-kulturalnym: koncerty, spektakle, festiwale, wystawy, Dolnośląskie Targi Organizacji Pozarządowych, Wigilia dla Samotnych. Łącznie w wydarzeniach społeczno – kulturalnych uczestniczyło ponad 41 000 osób. Ponadto Centrum zapewniała przestrzeń na pracownie artystyczne, salę prób teatralnych, miejsce na realizację teledysków i sesji zdjęciowych. Łącznie z przestrzeni skorzystało **80** artystów.

OPINIOWANIE DZIAŁALNOŚCI ORGANIZACJI POZARZĄDOWYCH

W 2017 r. zrealizowano:

- wydano **355** opinie w sprawach lokalowych organizacji pozarządowych dla: Departamentu Edukacji (195), Zarządu Zasobu Komunalnego (101), Wrocławskich Mieszkań Sp. z o. o. (42), Wydziału Nieruchomości Komunalnych (12), Wrocławskiej Rewitalizacji Sp. z o. o. (2), Młodzieżowego Centrum Sportu (1), Miejskiego Przedsiębiorstwa Komunikacyjnego Sp. z o. o. (1), Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej (1). Opinie dotyczyły przede wszystkim udostępnienia pomieszczeń szkolnych, pozyskania w najem gminnych lokali użytkowych w trybie bezprzetargowym oraz przedłużenia wygasających umów najmu,
- przeprowadzono wspólnie z Zarządem Zasobu Komunalnego **37** wizytacji nieruchomości gminnych, użytkowanych przez organizacje pozarządowe,
- przekazano gminnym zarządom nieruchomości **86** sprawozdań rocznych z działalności prowadzonej w gminnych lokalach użytkowych,
- wydano **9** rekomendacji dla organizacji pozarządowych.

SZKOLENIA

We Wrocławskim Centrum Wspierania Organizacji Pozarządowych Sektor 3 odbyły się bloki szkoleń dla organizacji pozarządowych, w których ogółem zostało przeszkolonych 281 osób.

Szkolenia były skierowane zarówno do nowo powstałych organizacji pozarządowych i miały na celu zapoznanie ich z zagadnieniami prawnymi i organizacyjnymi dotyczącymi funkcjonowania NGO (np. zakładanie fundacji krok po kroku, tworzenie stowarzyszenia krok po kroku, pozyskiwanie środków na działalność statutową organizacji, podstawy tworzenia projektów, itp.), jak i do organizacji już działających, których celem było podniesienie potencjału i profesjonalizacji ich pracy (np. jak efektywnie współpracować z biznesem, podstawy tworzenia i zarządzanie projektami w metodologii PCM, itp.). Część szkoleń miała również charakter ogólnorozwojowy, jak np. teamwork - praca zespołowa, przywództwo, autoprezentacja, radzenie sobie ze stresem, itp.

Przeprowadzono cykl szkoleń dla organizacji pozarządowych oraz dla pracowników Urzędu i miejskich jednostek organizacyjnych, udzielających dotacji celowych dla organizacji pozarządowych. Tematem szkoleń były otwarte konkursy ofert na realizację zadań publicznych w 2017 r. oraz przygotowanie do realizacji kolejnego etapu zadania publicznego - prowadzenia punktów nieodpłatnej pomocy prawnej. W szkoleniach udział wzięło 247 osób.

Przeprowadzono również cykl szkoleń o zróżnicowanej tematyce, w których udział wzięły 282 osoby. Szkolenia były skierowane do przedstawicieli organizacji pozarządowych i miały na celu podnoszenie profesjonalizacji pracy np. szkolenie z zakresu BHP, podstawy księgowości i sprawozdawczość NGO, kursy instruktażowe dla kierowników placówek wypoczynku dla dzieci i młodzieży, itp.

Ogółem w 2017 r. zostało przeszkolonych łącznie **1 034** osób.

Liczba uczestników szkoleń organizowanych dla organizacji pozarządowych oraz pracowników miejskich jednostek organizacyjnych zajmujących się współpracą z organizacjami pozarządowymi	2013	2014	2015	2016	2017
Szkolenia przeprowadzane przez Biuro ds. Partycypacji Społecznej	155	188	256	247	308
Szkolenia przeprowadzane na zlecenie Biura ds. Partycypacji Społecznej	358	290	349	282	262
Szkolenia przeprowadzane przez Centrum Wspierania Organizacji Pozarządowych Sektor 3	1 355	1 405	978	281	464
Ogółem	1 868	1 883	1 583	810	1034

Jak prezentują dane analityczne, liczba szkoleń w ostatnim roku wykazuje trend wzrostowy.

Rokrocznie część szkoleń ma na celu podnoszenie potencjału i profesjonalizacji pracy organizacji pozarządowych wraz z doskonaleniem umiejętności ogólnorozwojowych i interpersonalnych uczestników, część natomiast jest związana z bieżącymi potrzebami np. w zakresie zmian przepisów, doskonalenia narzędzi informatycznych, itp. Żadna z tych dziedzin nie jest zaniedbywana, a wahania występujące w kolejnych latach są wynikiem różnicy tych potrzeb oraz zmiennych nakładów finansowych na szkolenia.

CHARAKTERYSTYKA ORGANIZACJI POZARZĄDOWYCH DZIAŁAJĄCYCH NA TERENIE WROCŁAWIA

Prowadzono bazę danych o organizacjach pozarządowych – Generator NGO. Według stanu na dzień 31 grudnia 2017 r. zaewidencjonowanych w nim było:

- **1 393** fundacji,
- **2 370** stowarzyszeń zarejestrowanych w Krajowym Rejestrze Sądowym,
- **271** stowarzyszeń zwykłych,

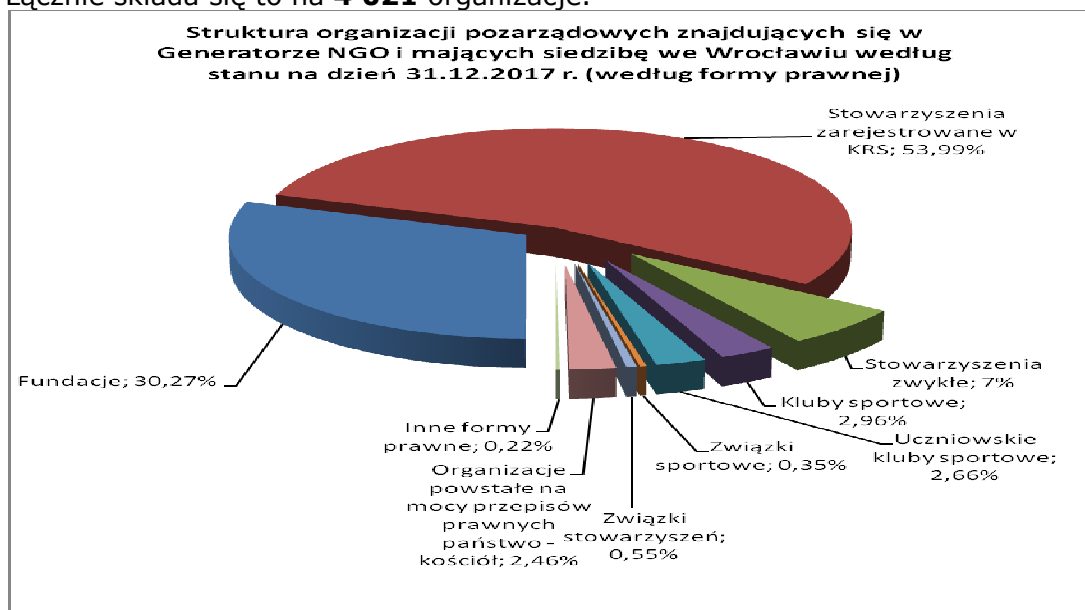
- **123** klubów sportowych, których statuty nie przewidują prowadzenia działalności gospodarczej,
- **110** uczniowskich klubów sportowych,
- **21** związków sportowych,
- **22** związki stowarzyszeń,
- **110** organizacji powstałych na mocy przepisów prawnych państwo - kościół,
- **3** związki wyznaniowe,
- **10** organizacji o innych formach prawnych.

Łącznie składa się to na **4 433** organizacji, z których **412** posiada siedzibę poza Wrocławiem, a w bazie znajdują się z uwagi na to, iż współpracują z Miastem poprzez realizację zadań publicznych na rzecz Miasta i mieszkańców.

Organizacje pozarządowe posiadające **siedzibę we Wrocławiu**, znajdujące się w wykazie Generatora NGO:

- **1 217** fundacji,
- **2 171** stowarzyszeń zarejestrowanych w Krajowym Rejestrze Sądowym,
- **263** stowarzyszeń zwykłych,
- **119** klubów sportowych, których statuty nie przewidują prowadzenia działalności gospodarczej,
- **107** uczniowskich klubów sportowych,
- **14** związków sportowych,
- **22** związki stowarzyszeń,
- **99** organizacji powstałych na mocy przepisów prawnych państwo – kościół,
- **9** organizacji o innych formach prawnych.

Łącznie składa się to na **4 021** organizacje.

Według stanu na dzień 31 grudnia 2017 r. Prezydent Wrocławia sprawował nadzór, na podstawie ustawy z dnia 7 kwietnia 1989 r. Prawo o stowarzyszeniach i ustawy z dnia 25 czerwca 2010 r. o sporcie, nad **2 696** stowarzyszeniami z siedzibą we Wrocławiu.

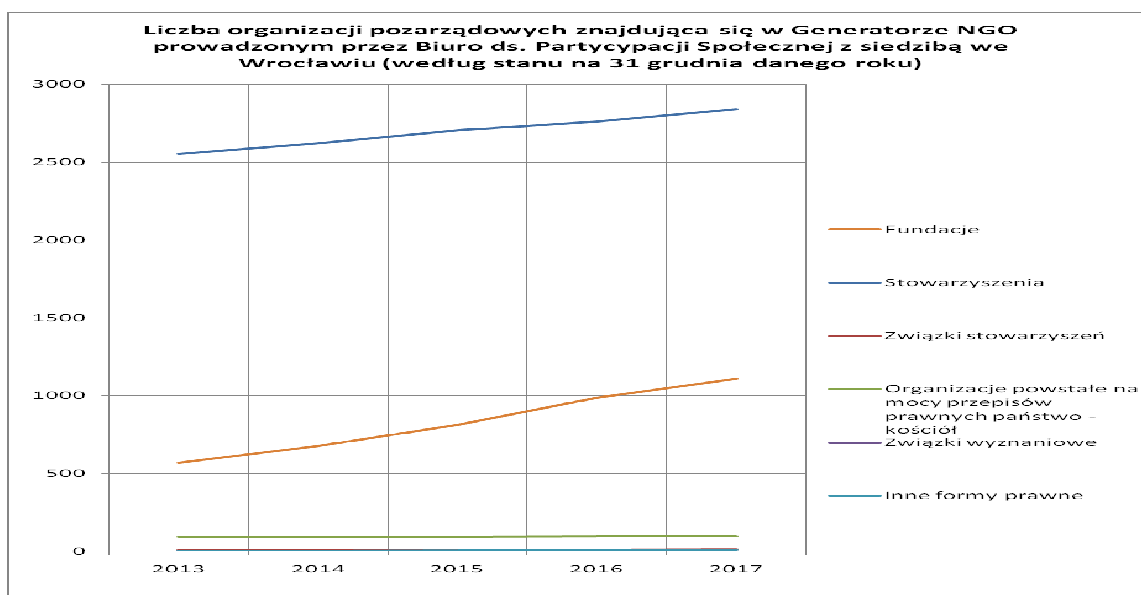
Dodatkowo organ nadzorujący prowadził w ramach swoich uprawnień następujące działania:

- wydano **7 decyzji** w sprawie wpisu klubów sportowych, nieprowadzących działalności gospodarczej do ewidencji klubów sportowych prowadzonej przez Prezydenta Wrocławia,

- wydano **22 decyzje** w sprawie wpisu zmian w ewidencji klubów sportowych, nieprowadzących działalności gospodarczej do ewidencji klubów sportowych prowadzonej przez Prezydenta Wrocławia,
- wydano **2 decyzje** o wpisie uczniowskiego klubu sportowego do ewidencji uczniowskich klubów sportowych prowadzonej przez Prezydenta Wrocławia,
- wydano **14 decyzji** w sprawie wpisu zmian w ewidencji uczniowskich klubów sportowych, prowadzonej przez Prezydenta Wrocławia,
- Sąd zawiadomił organ nadzorujący o:
 - **wpisie 74 stowarzyszeń** do Krajowego Rejestru Sądowego - Rejestru Stowarzyszeń, Innych Organizacji Społecznych i Zawodowych, Fundacji oraz Publicznych Zakładów Opieki Zdrowotnej,
 - wpisie zmian danych w Krajowym Rejestrze Sądowym - Rejestrze Stowarzyszeń, Innych Organizacji Społecznych i Zawodowych, Fundacji oraz Publicznych Zakładów Opieki Zdrowotnej - **79 stowarzyszeń**,
 - Wpłynęło również **30 wniosków** o wpis do ewidencji stowarzyszeń zwykłych. Tutejszy organ dokonał w związku z tym wpisu **28 stowarzyszeń** do ww. ewidencji.
- Sąd zawiadomił organ nadzorujący o:
 - **wpisie 101 fundacji** do Krajowego Rejestru Sądowego - Rejestru Stowarzyszeń, Innych Organizacji Społecznych i Zawodowych, Fundacji oraz Publicznych Zakładów Opieki Zdrowotnej,
 - **wpisie zmian danych** w Krajowym Rejestrze Sądowym - Rejestrze Stowarzyszeń, Innych Organizacji Społecznych i Zawodowych, Fundacji oraz Publicznych Zakładów Opieki Zdrowotnej - **64 fundacji**.

Zestawienie analityczne za lata 2012-2017

Liczba organizacji pozarządowych znajdujących się w Generatorze NGO prowadzonym przez Biuro ds. Partycypacji Społecznej	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Fundacje	570	677	813	986	1107	1217
Stowarzyszenia	2 551	2 621	2 704	2 761	2 842	2 674
Związki stowarzyszeń	7	5	5	7	12	22
Organizacje powstałe na mocy przepisów prawnych państwo - kościół	94	95	96	98	98	99
Związki wyznaniowe	1	0	0	0	0	0
Inne formy prawne	3	4	7	10	10	9
Ogółem	3 226	3 402	3 625	3 862	4 069	4 021

Prezentowane zestawienie analityczne pokazuje nieznaczną tendencję wzrostową liczby fundacji oraz spadek liczby stowarzyszeń. Ten ostatni spowodowany jest wykreśleniem z mocy prawa z dniem 1 stycznia 2016 r. części stowarzyszeń, które widniały w rejestrach funkcjonujących przed powstaniem Krajowego Rejestru Sądowego i nie uzyskały wpisu do KRS. Stosowna informacja o wykreślonych podmiotach uzyskana została z KRS w 2017 r.

Natomiast wzrost zainteresowania działalnością w obszarze III sektora jest zarówno wynikiem wzrostu świadomości obywatelskiej społeczeństwa demokratycznego, ale również jest związane z brakiem ofert pracy na rynku pracy. Stąd też sporą część środków finansowych zaplanowanych na szkolenia przeznaczają się na ofertę szkoleń, których celem jest podnoszenie kwalifikacji i profesjonalizacja pracy w organizacjach pozarządowych.

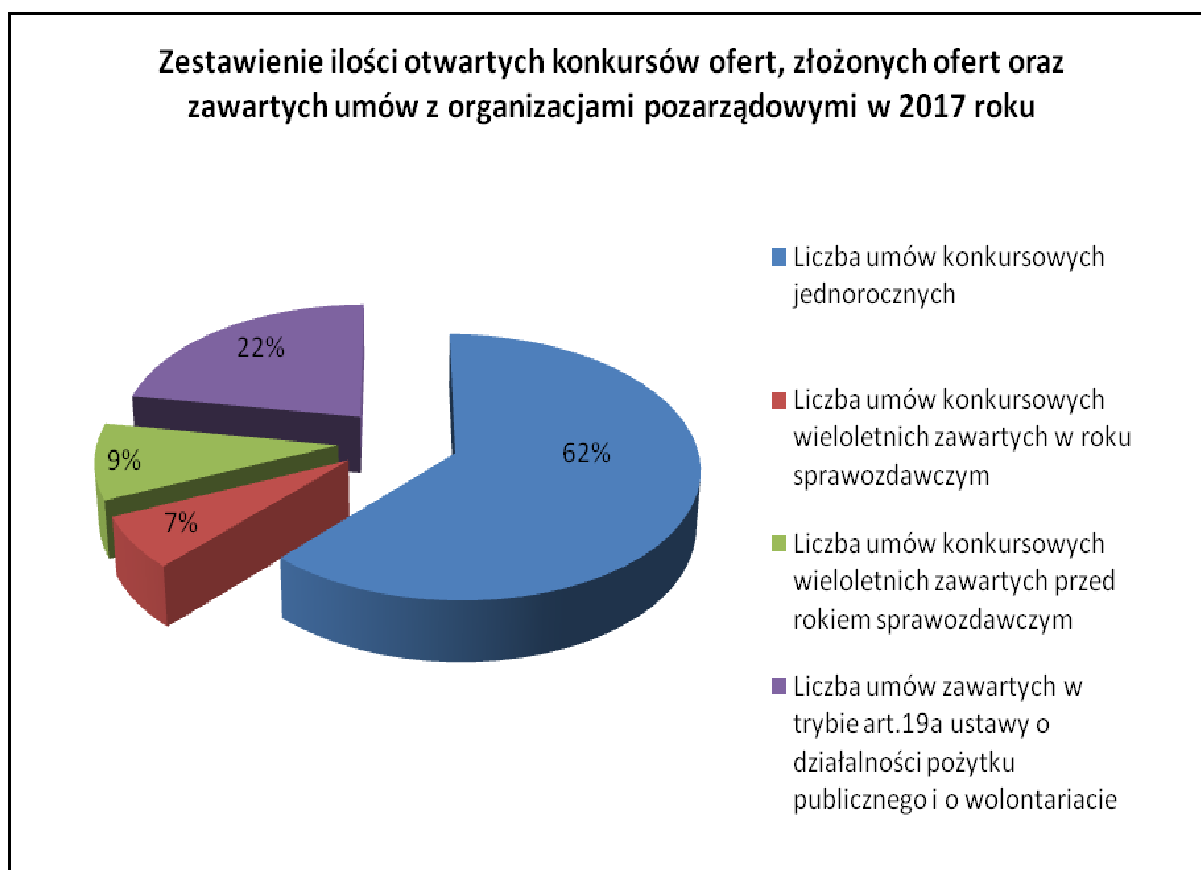
LICZBA I STRUKTURA DOTACJI CELOWYCH NA REALIZACJĘ ZADAŃ PUBLICZNYCH PRZEZ ORGANIZACJE POZARZĄDOWE

W 2017 r. na podstawie **208** otwartych konkursów ofert przygotowano łącznie **488 umów dotacyjnych** na realizację zadań publicznych przez organizacje pozarządowe, w tym:

- **442** umów jednorocznych,
- **46** umów wieloletnich.

Ponadto, na podstawie otwartych konkursów ofert zawartych przed rokiem 2017, obowiązywały **67** umowy wieloletnie.

W trybie art. 19a ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie Biuro ds. Partycypacji Społecznej przygotowało łącznie **159** umowy. Łącznie w 2017 r. obowiązywało **714** umów dotacyjnych.

Zestawienie ilości otwartych konkursów ofert, złożonych ofert oraz zawartych umów z organizacjami pozarządowymi	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Liczba ogłoszonych otwartych konkursów ofert	132	146	153	172	152	208
Liczba złożonych ofert w otwartych konkursach ofert	752	639	775	662	641	716
Liczba umów konkursowych jednorocznych	421	386	387	426	395	442
Liczba umów konkursowych wieloletnich zawartych w roku sprawozdawczym	28	35	119	35	53	46
Liczba umów zawartych w ramach otwartych konkursów ofert (poz. 3 i 4)	449	421	506	461	448	488
Liczba umów konkursowych wieloletnich zawartych przed rokiem sprawozdawczym	87	69	53	144	94	67
Liczba umów zawartych w trybie art.19a ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie	91	138	133	122	134	159
Liczba wszystkich umów wieloletnich obowiązujących w danym roku (poz. 4, 6)	115	104	172	179	147	113
Liczba wszystkich umów obowiązujących w danym roku sprawozdawczym (poz. 3,4,6,7)	627	628	692	727	676	714

NIEODPŁATNA POMOC PRAWNA (NPP)

Zgodnie z ustawą z dnia 5 sierpnia 2015 r. o nieodpłatnej pomocy prawnej oraz edukacji prawnej (Dz. U. z 2017 r. poz. 2030), na terenie powiatu Miasto Wrocław od 1 stycznia 2017 r. zostało utworzonych 25 punktów, w których udzielana jest nieodpłatna pomoc prawna, świadczona osobiście przez adwokata lub radcę prawnego, a w szczególnie uzasadnionych przypadkach przez aplikanta adwokackiego lub radcowskiego.

W 2017 r. 12 punktów nieodpłatnej pomocy prawnej było prowadzonych przez adwokatów i radców prawnych, a 13 przez organizacje pozarządowe. W punktach prowadzonych przez organizacje pozarządowe porad udzielali również doradcy podatkowi – w zakresie prawa podatkowego, z wyłączeniem spraw podatkowych związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej oraz absolwenci wyższych studiów prawniczych, posiadający co najmniej trzyletnie doświadczenie zawodowe.

We Wrocławiu, w 2017 r. prowadzonych było **25 punktów nieodpłatnej pomocy prawnej**, mieszczących się w lokalach będących w zasobie powiatu M. Wrocław:

- pl. Dominikańskim 6 (2 punkty),
- ul. Grabiszyńskiej 236 - do 30 czerwca 2017 r. (1 punkt),
- ul. Rydygiera 43 (3 punkty),
- ul. Wiosennej 14 (1 punkt),
- ul. Gajowickiej 96a (1 punkt),
- ul. Zachodniej 1 - do 30 czerwca 2017 r. (2 punkty),
- ul. Kromera 44 (2 punkty),
- ul. Szczytnickiej 47 - od 1 lipca 2017 r. (3 punkty).

Punkty te były obsługiwane przez 54 adwokatów i radców prawnych.

W wyniku konkursu nr 1827 dotacji udzielono 2 organizacjom pozarządowym przy:

- ul. Rękodzielnicy 1 (2 punkty),
- ul. Ignuta 125 (9 punktów),
- ul. Swojczyckiej 118 - do 30 czerwca 2017 r. (2 punkty),
- ul. Szczytnickiej 47 - od 1 lipca 2017 r. (2 punkty).

Każdy punkt NPP jest wyposażony w komputer, urządzenie wielofunkcyjne, Internet, telefon komórkowy i sprzęt biurowy, oprogramowanie Wolters Kluwer.

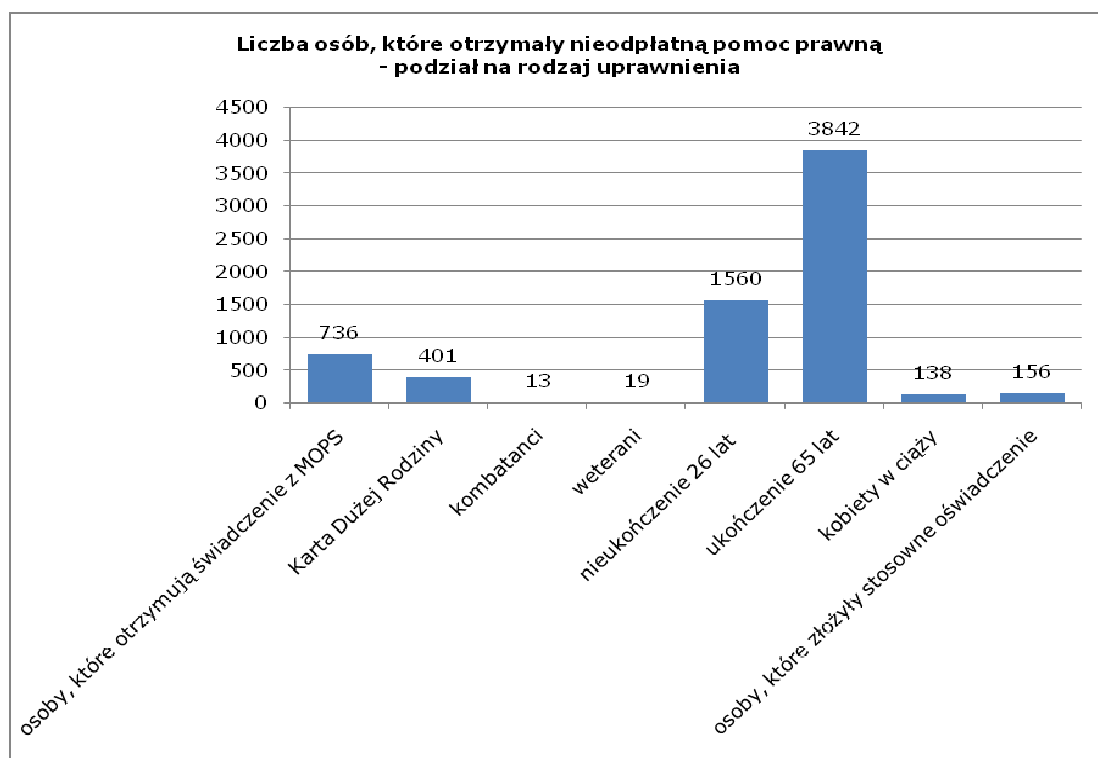
W ramach programu nieodpłatnej pomocy prawnej we Wrocławiu, w 2017 r. udzielono **6 865 porad prawnych, w tym 5 375** w punktach obsługiwanych przez adwokatów i radców prawnych i **1 490 porad** w punktach prowadzonych przez organizacje pozarządowe.

Średnio liczba udzielanych porad w całym Wrocławiu w 2017 r. kształtowała się na poziomie ponad 500 porad miesięcznie, poza grudniem (435 porad).

Z analiz ilościowych przeprowadzanych co kwartał wynika, że największym powodzeniem cieszyły się punkty zlokalizowane w centrum Miasta (pl. Dominikański 6, ul. Rydygiera 43, budynek Urzędu Miejskiego przy al. Kromera 44), najmniej klientów było w punktach oddalanych od centrum (ul. Wiosenna 14, ul. Ignuta 125).

Uprawnieni do otrzymania nieodpłatnej pomocy prawnej byli:

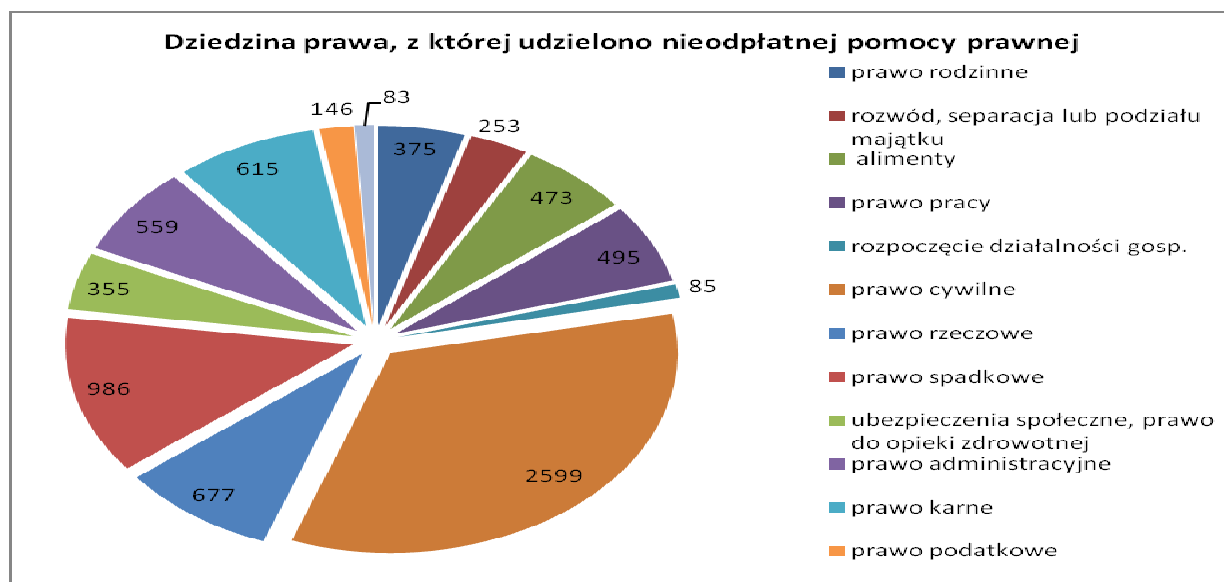
- osoby fizyczne, którym w okresie 12 miesięcy poprzedzających zwrócenie się o udzielenie nieodpłatnej pomocy prawnej zostało przyznane świadczenie z zakresu pomocy społecznej (736),
- osoby posiadające ważną Kartę Dużej Rodziny (401),
- młodzież do 26 roku życia (1 560)
- osoby, które ukończyły 65 lat (3 842),
- kombatancki (13),
- weterani (19),
- osoby, które złożyły pisemne oświadczenie, że spełniły wymogi ustawy o nieodpłatnej pomocy prawnej lub w wyniku wystąpienia klęski żywiołowej, katastrofy naturalnej lub awarii technicznej znalazły się w sytuacji zagrożenia lub poniosły straty (156).

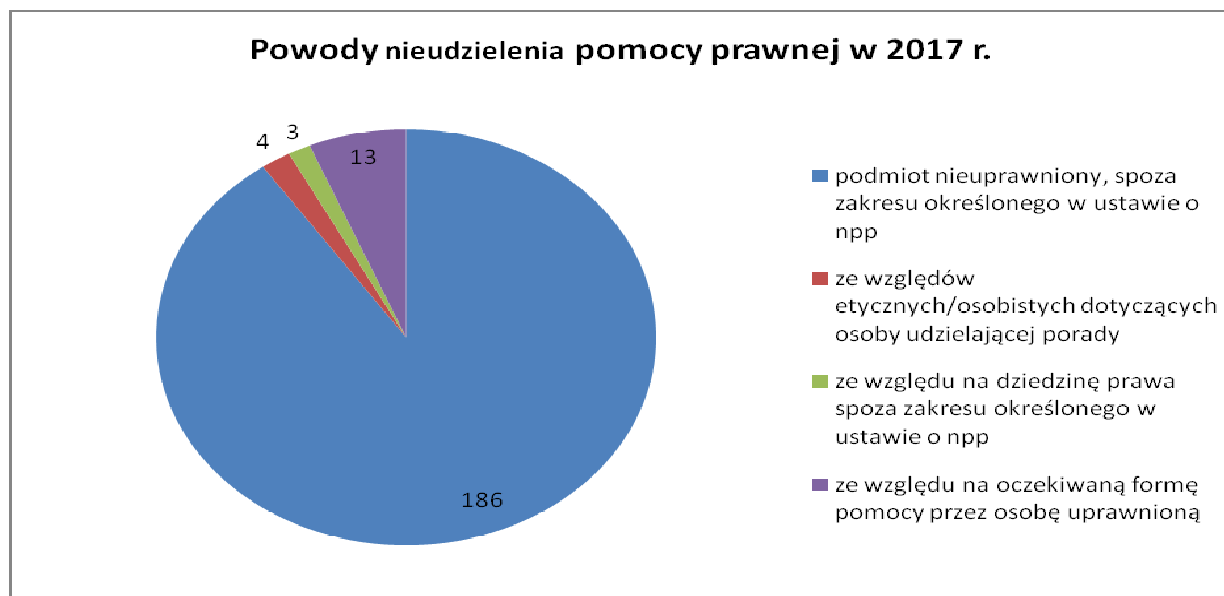
1 283 osób czyli 18,68% wszystkich beneficjentów programu nieodpłatnej pomocy prawnej, wyraziło zgodę na ujawnienie dotyczących ich danych zbiorczych. Kobiety było 59%, mężczyzn - 41%. Przeważającą grupę stanowiły osoby powyżej 65 roku życia i osoby w wieku poniżej 26 lat.

Z danych zbiorczych wynika, że z nieodpłatnej pomocy prawnej skorzystało również 19 osób posiadających orzeczenia o niepełnosprawności i 82 osoby posiadające orzeczenia o stopniu niepełnosprawności.

Najczęściej udzielano pomocy prawnej w zakresie prawa cywilnego, spadkowego i rodzinnego. Najmniej było porad prawnych dotyczących zakładania działalności gospodarczej.

Pomoc prawna nie obejmowała spraw z zakresu prawa celnego, dewizowego, handlowego i działalności gospodarczej, z wyjątkiem przygotowywania do jej rozpoczęcia. W całym 2017 r. 211 osobom odmówiono udzielenia nieodpłatnej pomocy prawnej. Przyczyny odmów były następujące:

Ponadto 127 osób nie stawiło się (mimo wcześniejszej rezerwacji) w wyznaczonym miejscu i terminie w celu otrzymania nieodpłatnej pomocy prawnej.

- Miasto zamówiło dedykowaną aplikację informatyczną, która:
- obsługuje rejestrację wizyt on-line lub przez telecentrum,
 - obsługuje wypełnianie kart nieodpłatnej pomocy prawnej,

- ułatwia sprawozdawczość i kontrolę prawidłowości składanych protokołów.

Całość środków przeznaczonych na realizację nieodpłatnej pomocy prawnej w 2017 r. wynosiła 1 582 004 zł.

INNE ZADANIA

W oparciu o przeprowadzone konsultacje na podstawie uchwały nr LIV/1559/10 Rady Miejskiej Wrocławia z dnia 9 września 2010 r. w sprawie określenia szczegółowego sposobu konsultowania z radą działalności pożytku publicznego lub organizacjami pozarządowymi i podmiotami, o których mowa w art. 3 ust. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie projektów aktów prawa miejscowego w dziedzinach dotyczących działalności statutowej tych organizacji (j.t. Dz. Urz. Woj. Doln. z 2014 r. poz. 3063) przyjęto:

- uchwałę nr XLVII/1095/17 Rady Miejskiej Wrocławia z dnia 19 października 2017 r. w sprawie "Wieloletniego programu współpracy Miasta Wrocławia z organizacjami pozarządowymi w latach 2018 - 2022",
- uchwałę nr XLVII/1096/17 Rady Miejskiej Wrocławia z dnia 9 października 2017 r. w sprawie "Programu współpracy Miasta Wrocławia z organizacjami pozarządowymi w 2018 r."

PROJEKTY SPOŁECZNE

Koordinacja prac w zakresie opracowania i wdrażania Programu „Wrocławskiej Strategii Dialogu Międzykulturowego”. Program ma na celu zintegrowanie działań realizowanych przez miejskie komórki i jednostki według kompetencji i w ramach powierzonych im zadań, wskazując nowe kierunki działań i obszary wielowymiarowej współpracy. W 2017 r. przygotowano projekt programu i poddano konsultacjom.

Zintegrowanie informacji dotyczących wrocławskich obchodów 100-lecia Odzyskania Niepodległości. W ramach zadania przygotowano szczegółowy wykaz wydarzeń.

Koordinowanie działań Miasta w zakresie wspierania mniejszości Ukraińskiej oraz obywateli Ukrainy, którzy wyrazili zamiar osiedlenia się i świadczenia pracy na terenie Wrocławia, w procesie ich adaptacji i integracji społecznej. Zadania realizowane m.in. w ramach stałej współpracy ze Związkiem Ukraińców i Fundacją Ukraina.

Przygotowanie projektu Zintegrowanego Wsparcia Rodziny w opiece nad osobą straszącą/niesamodzielną. W 2017 r. przygotowane zostały założenia i cele programu.

Bożonarodzeniowe koncerty dla seniorów.

Zorganizowano 4 koncerty Bożonarodzeniowe dla seniorów z Polskiego Związku Emerytów, Rencistów i Inwalidów – przy współpracy z Miejskim Ośrodkiem Pomocy Społecznej i Wrocławskim Centrum Rozwoju Społecznego. Koncerty wraz z tradycyjną wigilią odbyły się w dwóch lokalizacjach: w 3 Sektorze przy ul. Legnickiej 65 i w Dziennym Domu Pomocy Społecznej przy ul. Ciepłej 15b. W wydarzeniach każdorazowo udział brało ok. 50 seniorów (razem ok. 200 seniorów). Podczas koncertów śpiewano tradycyjne polskie kolędy i dzielono się opłatkiem. Działanie miało na celu aktywizację środowisk senioralnych, przeciwdziałaniu samotności i ubóstwu, budowaniu wspólnoty i integrację międzypokoleniową.

Współpraca ze Światowym Związkiem Żołnierzy Armii Krajowej (ŚZŻAK).

Nawiązano współpracę ze Światowym Związkiem Żołnierzy Armii Krajowej (ok. 300 członków na terenie Wrocławia). Wraz z pułkownikiem Ryszardem Filipowiczem wyznaczono cele do realizacji w 2018 r.:

- preferencje dla kombatantów w ramach obowiązującego prawa (tzw. niebieska legitymacja),

- darmowe taksówki dla kombatantów – w ramach wyznaczonych limitów miesięcznych,
- weryfikacja listy członków ŚZŻAK.

RZECZNIK DS. RODZINY

We współpracy z Miejską Biblioteką Publiczną, Wydziałem Zdrowia i Spraw Społecznych zainicjowane zostało powstanie i działalność 6 Wrocławskich Klubów Rodzica:

- Filia nr 5, ul. Namysłowska 8,
- Filia nr 7, ul. Suwalska 3,
- Filia nr 11, ul. Krzywoustego 286,
- Filia nr 23, bulwar Iłkara 29-31,
- Filia nr 22, ul. Chociebuska 9-10,
- Filia nr 29, ul. Reja 1/3.

W 2017 r. zrealizowano:

- Zainicjowano działalność Klubu Ojca we współpracy z Fundacją Rodzina i Przedsiębiorczość, Miejską Biblioteką Publiczną – W Bibliotece Gracii – Filii nr 5 przy ul. Namysłowskiej 8.
- Przygotowywano materiały i odpowiedzi prasowe dla Wydziału Komunikacji Społecznej.
- Uczestniczono w szkoleniach komunikacji mediów społecznościowych.
- Uczestniczono w konferencjach poświęconych problematyce rodziny, prezentowano działania miasta Wrocławia na rzecz rodziny.
- Współpracowano z Poradniami Rodzinnymi we Wrocławiu.
- Wspólnie z Wydziałem Zdrowia i Spraw Społecznych, Wrocławskim Centrum Rozwoju Społecznego zorganizowano jubileuszową konferencję „10 lat poradnictwa rodzinnego we Wrocławiu”.
- Przygotowywano i prowadzono panel dyskusyjny pt. „Przeszłość, teraźniejszość i przyszłość poradnictwa rodzinnego” w ramach jubileuszu 10-lecia poradnictwa rodzinnego.
- Współpracowano z Centrum Rozwoju Rodziny i Pracy Socjalnej MOPS przy opracowywaniu Gminnego Programu Pomocy Rodzinie, w realizacji programu Dwa plus trzy i jeszcze więcej.
- Zainicjowano wspólnie z Centrum Rozwoju Rodziny i Pracy Socjalnej MOPS warsztaty podnoszenia kompetencji rodzicielskich dla rodziców zagrożonych odebraniem dziecka/dzieci do pieczy zastępczej.
- Współpracowano z mediami lokalnymi: radio, prasa.
- Prowadzono sprawy indywidualnych mieszkańców, w tym poradnictwo, udzielanie informacji.
- Uczestniczono w pracach Zespołów Problemowych prowadzonych przez MOPS, w związku z realizacją postanowień Upoważnienia nr 10/IV/2015 Prezydenta Wrocławia z dnia 16 stycznia 2015 r.
- Koordynowano posiedzenia Wrocławskiej Rady do Spraw Rodziny - Przewodniczący Wrocławskiej Rady do Spraw Rodziny.
- Współpracowano z Stowarzyszeniem Gmin i Powiatów Aglomeracji Wrocławskiej przy opracowywaniu założeń uruchomienia Aglomeracyjnej Karty Dużej Rodziny.
- Przygotowywano opracowania materiałów statystycznych na potrzeby Departamentu Spraw Społecznych.
- Uczestniczono w posiedzeniu Kapituły Nagrody Rzecznika Praw Obywatelskich im. Macieja Lisa, Uniwersytet Wrocławski, 11 września 2017 r.

RZECZNIK DS. DIALOGU SPOŁECZNEGO

Grupy Dialogu Społecznego (GDS) to forma dialogu, kontaktu i współpracy z wrocławskimi organizacjami pozarządowymi, instytucjami, podmiotami gospodarczymi i innymi środowiskami społecznymi prowadzona od połowy 2013 r.

Zadanie zainicjowane i prowadzone w Urzędzie Miejskim Wrocławia, w Departamencie Spraw Społecznych w ramach kompetencji Rzecznika ds. Dialogu Społecznego.

Ideą, zamysłem tematycznym, obszarami zgłaszanymi przez organizacje pozarządowe - Grup Dialogu Społecznego jest prowadzenie dialogu, diagnoza i próba rozwiązywania ważnych problemów społecznych, jak również wskazywanie i promocja dobrych praktyk, poprawa efektywności działania i współpracy w różnych obszarach życia społecznego we Wrocławiu. Nade wszystko cenną wartością osiąganą w ramach pracy w ramach GDS jest budowanie relacji społecznych pomiędzy instytucjonalnymi oraz indywidualnymi uczestnikami życia społecznego w mieście. Podłożem zawiązania GDS staje się zawsze pewien obszar tematyczny lub problemowy, którym intensywnie zainteresowane są organizacje pozarządowe, bądź środowiska społeczne bez trwałej formy organizacyjnej, bądź też podmioty administracji i służb publicznych.

W spotkaniach GDS uczestniczą przedstawiciele NGO, pracownicy Urzędu Miejskiego Wrocławia oraz przedstawiciele innych instytucji, również spoza sektora finansów publicznych, jak również niezrzeszeni mieszkańcy.

Formy pracy:

- spotkania dialogowe skupiające zazwyczaj około kilkunastu osób (czasem nieco więcej),
- mniejsze robocze spotkania oraz bieżąca współpraca merytoryczna (przygotowanie spotkań, wymiana informacji, przygotowanie materiałów merytorycznych),
- większe formy (pod względem liczebności uczestników) – debaty, konferencje, fora, warsztaty.

Dynamika pracy poszczególnych GDS jest pochodną decyzji samej Grupy oraz bieżącej potrzeby omawiania poszczególnych tematów dialogu. Część tematyki poruszanej podczas spotkań GDS przenosi się w sposób naturalny na forum obrad Rad Społecznych.

GDS szczególnie aktywnie funkcjonujące w 2017 r. (w tym – nowo utworzone) to: GDS ds. zwierząt w mieście, GDS ds. wolności przekazu, GDS ds. dialogu społecznego, GDS ds. technologii obywatelskich, GDS ds. miejskiej polityki społecznej, GDS ds. ekonomii społecznej i społecznie odpowiedzialnego biznesu, GDS ds. uzależnień.

Funkcję szerokiego dialogu społecznego spełniają również debaty, warsztaty i konferencje: m.in. Debata „wygrany wygrany” – ósma edycja, skupiająca podmioty gospodarcze, pozarządowe, naukowe i samorząd, czy np. Konferencja pn. Prawda na rynku, otwarte warsztaty z obsługi geoportalu, szkolenia dla Straży Miejskiej i Policji w tematyce zwierząt w mieście. W 2017 r. opracowano i wdrożono również nową koncepcję zakładki informacyjnej o Grupach Dialogu Społecznego na stronie www.wroclaw.pl oraz przygotowano i wydano broszurę informacyjną o tej tematyce.

Podsumowując aktywność grup dialogu społecznego w 2017 r. należy wyrazić ją liczbą ponad 50 różnych spotkań o średniej frekwencji od kilku do kilkudziesięciu osób.

RZECZNIK DS. OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH

- Promowano działania Miasta na rzecz osób niepełnosprawnych poprzez edukację i podnoszenie świadomości osób niepełnosprawnych między innymi przy współpracy ze środkami masowego przekazu (odpowiedzi na pytania czytelników, wywiady, komunikaty prasowe), w tym m.in. współpraca z Gazetą Wyborczą, Gazetą Wrocławską, Radiem Wrocław, Radiem Rodzina, Radiem Eska, Radiem RMF FM, Radiem Zet, Radiem Tok FM, Radiem Gra, TVP, TVP Wrocław, TVN, TVN 24, Polsat, Polsat News, ECHO 24, portalami internetowymi i w mediach społecznościowych.
- Prowadzono Zespół powołany przez Prezydenta Wrocławia ds. Realizacji Wrocławskiego Programu na Rzecz Osób Niepełnosprawnych „Bez barier” na lata 2015-2017, któremu przewodniczy Rzecznik miasta Wrocławia ds. Osób Niepełnosprawnych. Zespół ma spajać wrocławskie działania, koordynować je i usprawniać, a także monitorować wdrażanie Konwencji ONZ o Prawach Osób Niepełnosprawnych.
- Prowadzono konsultacje architektoniczne przy budowie, rewitalizacji, remontach służące zwiększeniu powszechnej dostępności obiektów i przestrzeni miejskiej, m.in.

na Stadionie Olimpijskim, w Narodowym Forum Muzyki, tzw. Kładki Zwierzynieckiej (prowadzi do ZOO Wrocław) i Dworca PKP.

- Konsultowano The World Games 2017 – w zakresie: obiektów, sposobu biletowania, organizacji wydarzeń.
- Diagnozowano potrzeby Miasta z zakresu rehabilitacji społecznej, zawodowej i zatrudniania osób niepełnosprawnych z uwzględnieniem aspektów przedkładanych przez osoby niepełnosprawne.
- Udzielano porad oraz sporządzano informacje w zakresie ochrony praw i interesów osób niepełnosprawnych, w szczególności poprzez informowanie osób niepełnosprawnych o ich prawach i obowiązkach wynikających z obowiązujących przepisów prawa (udostępniano właściwe przepisy, udzielano pomocy w ich zrozumieniu i stosowaniu) oraz analizowano wnioski i zapytania oraz prowadzono konsultacje z osobą niepełnosprawną podejmowanych w jej sprawie działań i decyzji.
- Koordynowano i promowano działania podejmowane w ramach programu „Bez barier”.
- Inicjowano i realizowano projekty wspierające osoby niepełnosprawne m.in. utworzono przejście naziemne przy przystanku, przy al. Paderewskiego;
- Inicjowano, przygotowywano i uczestniczono w dyskusjach poprawiających sytuację osób z niepełnosprawnościami podczas posiedzeń Wrocławskiej Społecznej Rady Konsultacyjnej ds. Osób Niepełnosprawnych, Grup Dialogu Społecznego i Społecznej Rady przy Rzeczniku Praw Obywatelskich.
- Pełniono dyżury i podejmowano działania służące rzetelnej pomocy osobom niepełnosprawnym.
- Współpracowano z instytucjami, w tym m.in. Biurem Rzecznika Praw Obywatelskich, Komisją Unii Europejskiej, polskim i europejskim Parlamentem, organizacjami pozarządowymi, służbami, samorządami wojewódzkimi i gminnymi oraz innymi organami w zakresie rehabilitacji społecznej, zawodowej i zatrudniania osób niepełnosprawnych oraz przestrzegania ich praw, w tym m.in.: przy kampaniach społecznych i innych realizowanych projektach.

POMOC SPOŁECZNA

Pomoc społeczna jest instytucją polityki społecznej mającą na celu umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężania trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie pokonać wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej oraz inne jednostki pomocy społecznej realizują te zadania we Wrocławiu.

Ośrodek wspiera osoby i rodziny w wysiłkach zmierzających do zaspokojenia niezbędnych potrzeb i umożliwia im życie w warunkach odpowiadających godności człowieka. Zadaniem pomocy społecznej jest zapobieganie powstawaniu trudnych sytuacji życiowych, przez podejmowanie działań zmierzających do życiowego usamodzielnienia osób i rodzin oraz ich integracji ze środowiskiem i to zarówno poprzez pomoc finansową, pracę socjalną, jak i tworzenie odpowiednich programów pomocowych, wsparcia i osłonowych.

Pomoc społeczną organizują organy administracji rządowej i samorządowej, współpracując w tym zakresie, na zasadach partnerstwa, z organizacjami pozarządowymi, Kościołem Katolickim i innymi kościołami, związkami wyznaniowymi oraz osobami fizycznymi i prawnymi.

Gmina i powiat są obowiązane zgodnie z przepisami ustawy o pomocy społecznej do wykonywania zadań pomocy społecznej i nie mogą odmówić pomocy osobie potrzebującej, mimo istniejącego obowiązku osób fizycznych lub prawnych do zaspokajania jej niezbędnych potrzeb życiowych. Rodzaj, forma i rozmiar świadczenia powinny być odpowiednie do okoliczności uzasadniających udzielenie pomocy. Potrzeby osób i rodzin powinny zostać uwzględnione, jeżeli odpowiadają celom i mieszczą się w możliwościach pomocy społecznej.

Osoby i rodziny korzystające z pomocy społecznej są obowiązane do współdziałania w rozwiązywaniu ich trudnej sytuacji życiowej.

Biorąc pod uwagę, iż **10 681** osób w rodzinie korzysta z zasiłków wypłacanych zgodnie z ustawą o pomocy społecznej, **3 847** osób otrzymuje dodatek do wydatków mieszkaniowych, dla **13 288** rodzin wypłacane są zasiłki rodzinne, **2 318** osób otrzymuje wypłaty z funduszu alimentacyjnego, z dodatku wychowawczego korzysta średnio miesięcznie **40 290** dzieci, a **399** rodzin korzysta z pomocy materialnej o charakterze socjalnym dla uczniów co daje łączną liczbę osób korzystających z różnych form pomocy wypłacanych przez MOPS – **70 823** czyli **ok 11,14%** mieszkańców Wrocławia. Szacuje się, iż **ok. 3,2% mieszkańców Wrocławia w skali roku obejmowanych jest pomocą z powodu ubóstwa powiązanego z innymi trudnościami życiowymi**, gdyż jedna osoba może korzystać z kilku form pomocy.

W **2017 r.** na realizację zadań wydatkowano **470 309 488 zł**, w tym na realizację poszczególnych zadań przeznaczono:

- 346 728 645 zł na zadania zlecone Gminie;
- 89 734 750 zł na zadania własne Gminy;
- 26 303 073 zł na zadania własne Powiatu;
- 7 543 020 zł na zadania zlecone Powiatowi.

Dodatkowo na podstawie zarządzenia nr 8674/17 Prezydenta Wrocławia z dnia 6 grudnia 2017 r. w sprawie podziału środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych na zadania z zakresu rehabilitacji zawodowej i społecznej osób niepełnosprawnych realizowane przez miasto Wrocław w 2017 r. (z późn. zm.) dysponowano środkami Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych (PFRON) w wysokości **7 847 475 zł** na rehabilitację społeczną osób z niepełnosprawnością z czego wypłacono **7 839 899 zł** (na obsługę zadania przeznaczono **163 352 zł**), w tym prowadzenie **5** Warsztatów Terapii Zajęciowej (WTZ). Działalność WTZ-ów dofinansowała Gmina w kwocie **419 751 zł**. Ponadto Gmina Wrocław realizuje pilotażowy program „Aktywny Samorząd” gdzie kwota wydatków za 2017 r. na zadania wynosi na dzień składania sprawozdania **1 410 868 zł** (w tym obsługa 19 923 zł i promocja 12 558 zł).

W 2017 r. Miasto prowadziło samodzielnie lub za pośrednictwem organizacji pozarządowych:

- **13** całodobowych domów pomocy społecznej, o łącznych wydatkach: **44 725 336,32 zł**,
- **1** mieszkanie chronione, na które wydatkowano: **327 336 zł**,
- **39** placówek opiekuńczo-wychowawczych (w tym 15 typu rodzinnego), o łącznych wydatkach: **24 266 364,89 zł**,
- Centrum Rozwoju i Aktywności Dzieci i Młodzieży Stowarzyszenia Pomocy Iskierka, na które wydatkowano: **2 092 000 zł**,
- **6** środowiskowych domów samopomocy, na które wydatkowano: **2 853 000 zł**,
- 2 ośrodki – Ośrodek Interwencji Kryzysowej, Specjalistyczny Ośrodek Wsparcia dla Ofiar Przemocy i Dom dla bezdomnych kobiet, matek z dziećmi oraz kobiet w ciąży (prowadzone przez Stowarzyszenie "Akson"): **1 084 500 zł**,
- Nadodrzańskie Centrum Wsparcia z budżetem w wysokości: **1 005 674,07 zł**.

Ponadto nadzorowano 3 dzienne domy pomocy, Ośrodek Opiekuńczo-Adaptacyjny "Pensjonat dla Osób Starszych" – przy ul. Kamieńskiego 91 oraz Ośrodek Wsparcia przy ul. Reymonta, pracę **10** schronisk i **1** noclegowni dla osób bezdomnych, w których jest łącznie **643** miejsca, **1** łóżni, **4** kuchni charytatywnych wydających dziennie ok. **1 640** posiłków oraz "Ogrzewalni".

W 2017 r. zostały zorganizowane przez 3 organizacje pozarządowe Wigilie dla najuboższych mieszkańców Wrocławia – **100 000 zł**.

W 2017 r. przekazano również środki na funkcjonowanie Wrocławskiego Banku Żywności w kwocie **480 000 zł**.

Budżet MOPS w latach 2013–2017

	2013 (zł)	2014 (zł)	2015 (zł)	2016 (zł)	2017 (zł)
Zadania zlecone Gminie	71 707 240	71 068 300	74 033 773	271 637 966	346 728 645
Zadania własne Gminy	81 029 119	84 272 472	86 581 031	89 410 466	89 734 750
Zadania własne Powiatu	28 596 192	27 714 568	27 571 264	26 408 375	26 303 073
Zadania zlecone Powiatowi	1 395 460	1 531 447	1 708 761	5 413 535	7 543 020
Zadania powierzone Powiatowi	19 344	9 850	-	-	-
Ogółem bez PFRON	182 747 355	184 596 637	189 894 829	392 870 342	470 309 488
PFRON	5 070 915	5 508 825	6 891 362	7 672 152	7 847 475

Procentowy podział wydatków

Na szkolenie kadry kierowniczej i pracowników w 2017 r. wydatkowano łącznie **246 245,45 zł**.

W sprawach przyznania świadczeń udzielanych przez MOPS wydano w 2017 r. **130 833** decyzje administracyjne.

Ilość decyzji administracyjnych i orzeczeń wydawanych przez MOPS i Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności w latach 2013-2017

	2013	2014	2015	2016	2017
MOPS	96 769	94 945	82 973	121 320	130 833
PZON	9 750	10 011	10 676	8 585	8 322

W ramach zadań nadzorowanych przez MOPS realizowane były trzy zadania publiczne w ramach resortowych programów Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej:

- Zadanie publiczne realizowane w ramach „Programu asystent rodziny i koordynator rodzinnej pieczy zastępczej na rok 2017” – dofinansowanie wynagrodzeń koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej na kwotę **216 000 zł** (dotacja), przy czym wartość całego zadania wynosiła 420 280,80 zł;
- Zadanie publiczne realizowane w ramach „Programu asystent rodziny i koordynator rodzinnej pieczy zastępczej na rok 2017” – dofinansowanie wynagrodzeń asystentów rodziny na kwotę **378 000 zł** (dotacja), a wartość całego zadania wynosiła 666 440,40 zł;
- Zadania publiczne pn. „Zapewnienie funkcjonowania Dziennego Domu Senior +” w ramach „Programu Wieloletniego Senior + na lata 2015-2020”, edycja 2017 – dofinansowanie funkcjonowania Dziennego Domu Senior + na kwotę **48 708 zł** (dotacja), wartość całego zadania wynosiła 250 524 zł.

W 2017 r. pozyskano **1 278 232,93 zł** ze środków zewnętrznych w ramach realizowanych projektów: „Start w dorosłość”, „Aktywni bez barier”, „Remont i przebudowa wraz z wyposażeniem trzech mieszkań o charakterze wspomaganym we Wrocławiu”, „Remont i przebudowa wraz z wyposażeniem czterech mieszkań o charakterze wspomaganym we Wrocławiu” oraz zadań publicznych w ramach „Programu asystent rodziny i koordynator rodzinnej pieczy zastępczej na rok 2017” i „Programu Wieloletniego Senior + na lata 2015-2020” (wkład własny do dofinansowanych w 2017 r. projektów wynosi łącznie **950 751,75 zł**).

Środki zewnętrzne pozyskane przez MOPS w latach 2013-2017

	2013	2014	2015	2016	2017
Środki zewnętrzne pozyskane przez MOPS	4 034 166	2 912 288,33 (w tym dla MOPS: 2 870 038,33)	1 509 872,74	3 972 165,92	1 278 232,93

ZASIŁKI I POMOC W NATURZE

Rodzaje świadczeń finansowanych z budżetu Gminy Wrocław w 2017 r.

Rodzaj pomocy	Liczba osób korzystających z pomocy	Kwota świadczeń (zł)
Zasiłki celowe	4 925	7 947 416
Zasiłki okresowe - w tym dotacja z budżetu państwa	1 050	1 917 051 1 435 183
Zasiłki celowe na pokrycie kosztów posiłków w tym w ramach programu wspierania finansowego gmin w zakresie dożywiania „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”	1 621 w tym liczba dzieci korzystająca z posiłku 357	1 355 476 w tym dotacja 633 971

Średnia wysokość zasiłku celowego w 2017 r. – **241,17 zł** (w 2016 r. - 370,30 zł), natomiast średnia wysokość zasiłku okresowego – **392,35 zł** (w 2016 r. - 407,89 zł).

Rodzaje świadczeń finansowanych z budżetu państwa w 2017 r.

Rodzaj pomocy	Liczba osób korzystających z pomocy	Kwota świadczeń (zł)
Zasiłek stały (zadanie własne Gminy dotowane przez Państwo w 100%)	1 873	9 103 402
Składki na ubezpieczenie zdrowotne ZUS (zadanie własne Gminy dotowane przez Państwo w 100%)	1 624	802 198
Specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi (zadanie zlecone Gminy dotowane przez Państwo w 100%)	42	569 270

Średnia wysokość zasiłku stałego w 2017 r. - **505,80 zł**.

Ilość osób pobierających zasiłki stałe, okresowe i celowe w latach 2013-2017

	2013	2014	2015	2016	2017
Zasiłki stałe	2 168	2 114	1 984	1 887	1 873
Zasiłki okresowe	1 376	1 217	1 012	863	1 050
Zasiłki celowe	7 206	6 581	5 897	5 324	4 925

Dożywianie dzieci i młodzieży we Wrocławiu w latach 2013-2017 (program wspierania finansowego gmin w zakresie dożywiania „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” - tylko posiłki dla dzieci uczących się oraz dzieci do lat 7)

Rok	Koszt dożywiania ogółem (zł)	Środki z rezerwy budżetowej Wojewody (zł)	Środki z budżetu Gminy (zł)	Udział procentow Gminy (%)	Liczba dożywianych dzieci i młodzieży
2013	805 845	359 659	446 186	55,36	1 789
2014	444 974	289 010	155 964	35,05	1 263
2015	539 018	252 718	286 300	53,12	1 176
2016	337 748	155 933	181 815	53,83	658*
2017	213 837	71 890	141 947	66,38	357*

*mniejsza liczba dzieci korzystająca z dożywiania (zakup posiłku w szkole) wynika z dwóch powodów:

- z tytułu wejścia w życie ustawy o pomocy państwa w wychowaniu dzieci (Program 500+), gdyż rodzice którzy korzystali z pomocy wyłącznie w postaci zakupu posiłku dla dzieci w szkole nie złożyli stosownych wniosków o taką pomoc;
- w tym roku rodzice otrzymywali zasiłki celowe na zakup posiłków w szkole (w sprawozdaniach do Ministerstwa Rodziny, Pracy i Spraw Społecznych są wykazane jako zasiłki celowe na zakup posiłku lub żywności).

Program „Pomoc Państwa w zakresie dożywiania” przewiduje dofinansowanie z budżetu państwa pomocy w następujących formach:

- **posiłek**, ze szczególnym uwzględnieniem posiłku gorącego,
- **zasiłek celowy** na zakup posiłku lub zakup żywności (w tym na zakup posiłku dzieciom przebywającym w placówkach oświatowych, gdzie rodzice zobowiązani są do pokrywania kosztów żywienia),
- **świadczenie rzeczowe w postaci produktów żywnościowych.**

Na realizację całego Programu wydatkowano w 2017 r. – **1 355 476 zł**, z tego z budżetu Wojewody – **633 971 zł**. Procentowy udział Gminy w realizacji **całego Programu wyniósł w 2017 r. – 53,23%**.

ŚWIADCZENIA NA RZECZ OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH Z ZAKRESU REHABILITACJI SPOŁECZNEJ – FINANSOWANE ZE ŚRODKÓW PFRON

Wykonanie zadań powiatu finansowanych przez PFRON w latach 2013–2017

Kwota wydatkowana na poszczególne zadania

	2013	2014	2015	2016	2017
	Wykonanie (zł)	Wykonanie (zł)	Wykonanie (zł)	Wykonanie (zł)	Wykonanie (zł)
Dofinansowanie do turnusów rehabilitacyjnych	198 902	549 578	199 343	513 905	528 977
Finansowanie Warsztatów Terapii Zajęciowej	3 334 032	3 361 158	3 410 478	3 711 072	4 161 072
Dofinansowanie zakupu sprzętu rehabilitacyjnego, przedmiotów ortopedycznych i środków pomocniczych	1 338 181	1 268 422	2 415 177	1 599 998	1 498 833
Dofinansowanie likwidacji barier w komunikowaniu się	44 863	71 232	153 586	133 796	125 502
Dofinansowanie usług tłumacza języka migowego lub tłumacza przewodnika	w tych latach nie było takiego zadania		5 794	12 073	5 550
Dofinansowanie likwidacji barier architektonicznych i technicznych	154 937	258 435	494 493	501 469	524 790
Otwarte konkursy ofert dla organizacji pozarządowych	W tych latach zadanie to realizował Wydział Zdrowia i Spraw Społecznych			1 199 839	995 175
Ogółem	5 070 915	5 508 825	6 678 871	7 672 152	7 839 899

Liczba osób uczestniczących w poszczególnych zadaniach

	2013	2014	2015	2016	2017
	Ilość osób	Ilość osób	Ilość osób	Ilość osób	Ilość osób
Dofinansowanie do turnusów rehabilitacyjnych	241 w tym 115 opiekunów	628 w tym 223 opiekunów	202 w tym 99 opiekunów	500 w tym 156 opiekunów	501 w tym 206 opiekunów
Finansowanie Warsztatów Terapii Zajęciowej	227	229	229	232	282
Dofinansowanie zakupu sprzętu rehabilitacyjnego, przedmiotów ortopedycznych i środków pomocniczych	1 323	901	1 174	920	697
Dofinansowanie likwidacji barier w komunikowaniu się	48	54	115	94	67
Dofinansowanie usług tłumacza języka migowego lub tłumacza przewodnika	-	-	2	4	7
Dofinansowanie likwidacji barier architektonicznych i technicznych	51	52	90	77	91
Otwarte konkursy ofert dla organizacji pozarządowych	-	-	-	36 Ilość umów z organizacjami	36 Ilość umów z organizacjami

Z usług **Wypożyczalni Sprzętu Rehabilitacyjnego** będącej w strukturach Działu Adaptacji Osób Niepełnosprawnych w latach 2013–2017 skorzystała:

	2013	2014	2015	2016	2017
Ilość osób	199	151	153	122	75

Od października 2017 r. Wypożyczalnię sprzętu rehabilitacyjnego prowadzi Fundacja Ewangelickie Centrum Diakonii i Edukacji im. Ks. Marcina Lutra przy ul. Ks. Marcina Lutra 2-8.

AKTYWNY SAMORZĄD

Program „**Aktywny samorząd**” jest ważnym krokiem w kierunku wydajniejszego modelu polityki społecznej wobec osób niepełnosprawnych. Działania przewidziane w programie uzupełnią plany ujęte w powiatowych strategiach rozwiązywania problemów społecznych i programach działań na rzecz osób niepełnosprawnych. Umożliwią samorządom aktywniejsze włączenie się w działania na rzecz inkluzji społecznej osób niepełnosprawnych.

Aktywny Samorząd 2017

Celem głównym programu jest wyeliminowanie lub zmniejszenie barier ograniczających uczestnictwo beneficjentów pomocy w życiu społecznym, zawodowym i w dostępie do edukacji.

Cele szczegółowe programu:

- przygotowanie beneficjentów programu z zaburzeniami ruchu i percepcji wzrokowej do pełnienia różnych ról społecznych poprzez umożliwienie im włączenia się do tworzącego się społeczeństwa informacyjnego,
- przygotowanie beneficjentów programu do aktywizacji zawodowej lub wsparcie ich w utrzymaniu zatrudnienia poprzez likwidację lub ograniczenie barier w poruszaniu się oraz barier transportowych,
- umożliwienie beneficjentom programu aktywizacji zawodowej poprzez zastosowanie elementów wspierających ich zatrudnienie,
- poprawa szans beneficjentów programu w rywalizacji o zatrudnienie na otwartym rynku pracy poprzez podwyższanie kwalifikacji,

- wzrost kompetencji osób zaangażowanych w proces rehabilitacji osób niepełnosprawnych, pracowników lub pracujących na rzecz jednostek samorządu terytorialnego lub organizacji pozarządowych.

Program obejmuje następujące obszary wsparcia:

Moduł I

Obszar A - likwidacja bariery transportowej,
 Obszar B - likwidacja barier w dostępie do uczestnictwa w społeczeństwie informacyjnym,
 Obszar C - likwidacja barier w poruszaniu się,
 Obszar D - pomoc w utrzymaniu aktywności zawodowej poprzez zapewnienie opieki dla osoby zależnej.

Moduł II – pomoc w uzyskaniu wykształcenia na poziomie wyższym.

Aktywny Samorząd 2017

Aktywny Samorząd Moduł I	Ilość umów	Wykonanie (zł)
Obszar A 1 Dofinansowanie zakupu/montażu oprzyrządowania do posiadanego samochodu	9	42 394
Obszar A 2 Dofinansowanie uzyskania prawa jazdy kategorii B	10	10 097
Obszar B 1 Dofinansowanie sprzętu elektronicznego lub jego elementów i oprogramowania	60	473 419
Obszar B 2 Dofinansowanie szkoleń w zakresie obsługi nabytego w ramach programu sprzętu elektronicznego	11	22 000
Obszar C 1 Dofinansowanie zakupu wózka inwalidzkiego o napędzie elektrycznym	0	0
Obszar C 2 Dofinansowanie utrzymania sprawności technicznej posiadanego elektrycznego wózka inwalidzkiego	24	45 916
Obszar C 3 Dofinansowanie zakupu protezy kończyny na III poziomie jakości	17	265 829
Obszar C 4 Dofinansowanie do utrzymania sprawności technicznej protezy kończyny na III poziomie jakości	2	12 270
Obszar D Pomoc w utrzymaniu aktywności zawodowej - dofinansowanie do przedszkoli	35	69 886
Moduł II Dofinansowanie kosztów nauki na poziomie wyższym w semestrze letnim częściowo zimowym 2017*	200	497 769

*Realizacja semestru zimowego 2017/2018

Działalności na rzecz osób niepełnosprawnych w 2017 r. – zadania zlecane organizacjom pozarządowym, finansowane ze środków PFRON.

W 2017 r. ogłoszono 1 otwarty konkurs ofert na realizację zadania publicznego pn.: „Rehabilitacja społeczna osób niepełnosprawnych zlecona ze środków PFRON”. W wyniku rozstrzygnięcia ww. konkursu ofert zawarto z organizacjami pozarządowymi **24** umowy dotacyjne w sprawie realizacji zadań publicznych.

Ponadto w okresie sprawozdawczym, na podstawie art. 19a ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U. z 2016 r., poz. 1817 z późn. zm.) zawarto **12** umów dotacyjnych z pominięciem otwartego konkursu ofert.

Łącznie zadania zlecone realizowane były przez **32** podmioty. Z oferty skorzystało ok. **15 063 bezpośrednich beneficjentów**. Ponadto **trzy** z realizowanych projektów skierowane były do szerokiego grona odbiorców, w tym wszystkich mieszkańców Wrocławia i innych użytkowników przestrzeni miejskiej, turystów i osób korzystających z zasobów internetowych, w tym mediów społecznościowych.

W ramach zadania realizowane były następujące działania:

- organizowanie i prowadzenie szkoleń, kursów, warsztatów, grup środowiskowego wsparcia oraz zespołów aktywności społecznej dla osób niepełnosprawnych –

- aktywizujących zawodowo i społecznie te osoby – realizacji tego działania dotyczyło **9** umów dotacyjnych, z oferty skorzystało ok. **1 195** beneficjentów ostatecznych,
- organizowanie i prowadzenie szkoleń, kursów, warsztatów dla członków rodzin osób niepełnosprawnych oraz opiekunów, kadry i wolontariuszy bezpośrednio zaangażowanych w proces rehabilitacji zawodowej lub społecznej osób niepełnosprawnych, ze szczególnym uwzględnieniem zagadnień dotyczących procesu integracji osób niepełnosprawnych w najbliższym środowisku i społeczności lokalnej, zwiększenia ich aktywności życiowej i zaradności osobistej oraz niezależności ekonomicznej, podnoszenia umiejętności pracy z osobami niepełnosprawnymi, w tym sprawowania nad nimi opieki i udzielania pomocy w procesie ich rehabilitacji - realizacji tego działania dotyczyły **2** umowy dotacyjne, z oferty skorzystało ok. **80** beneficjentów ostatecznych,
 - prowadzenie poradnictwa psychologicznego, społeczno-prawnego oraz udzielanie informacji na temat przysługujących uprawnień, dostępnych usług, sprzętu rehabilitacyjnego i pomocy technicznej dla osób niepełnosprawnych - realizacji tego działania dotyczyły **2** umowy dotacyjne, z oferty skorzystało ok. **324** beneficjentów ostatecznych,
 - prowadzenie grupowych i indywidualnych zajęć, które:
 - mają na celu nabywanie, rozwijanie i podtrzymywanie umiejętności niezbędnych do samodzielnego funkcjonowania osób niepełnosprawnych,
 - rozwijają umiejętności sprawnego komunikowania się z otoczeniem osób z uszkodzeniami słuchu, mowy, z autyzmem i z niepełnosprawnością intelektualną,
 - usprawniają i wspierają funkcjonowanie osób z autyzmem i z niepełnosprawnością intelektualną w różnych rolach społecznych i w różnych środowiskach - realizacji tego działania dotyczyło **6** umów dotacyjnych, z oferty skorzystało ok. **161** beneficjentów ostatecznych,
 - organizowanie i prowadzenie szkoleń dla tłumaczy języka migowego oraz tłumaczy - przewodników - realizacji tego działania dotyczyła 1 umowa dotacyjna, z oferty skorzystało ok. **12** beneficjentów ostatecznych,
 - organizowanie lokalnych, regionalnych i ogólnopolskich imprez kulturalnych, sportowych, turystycznych i rekreacyjnych dla osób niepełnosprawnych wspierających ich aktywność w tych dziedzinach - realizacji tego działania dotyczyło **6** umów dotacyjnych, z oferty skorzystało ok. **1 361** beneficjentów ostatecznych,
 - prowadzenie kampanii informacyjnych na rzecz integracji osób niepełnosprawnych i przeciwdziałaniu ich dyskryminacji - realizacji tego działania dotyczyło **9** umów dotacyjnych, z oferty skorzystało ok. **11 860** beneficjentów ostatecznych, ponadto **3** z realizowanych zadań było skierowanych do szerokiego grona odbiorców,
 - świadczenie usług wspierających, które mają na celu umożliwienie lub wspomaganie niezależnego życia osób niepełnosprawnych, w szczególności usług asystencji osobistej - realizacji tego działania dotyczyła **1** umowa dotacyjna, z oferty skorzystało ok. **70** beneficjentów ostatecznych.

PRACA SOCJALNA I PORADNICTWO SPECJALISTYCZNE

Pracą socjalną objęto **2 393** osób i rodzin. Interweniowano w **199** sprawach kryzysowych. Poradnictwo specjalistyczne: prawne, psychologiczne, pedagogiczne, psychiatryczne, specjalistów pracy zespołowej oraz poradnictwo specjalistyczne na rzecz osób niesłyszących i doradztwo w ramach aktywizacji społeczno-zawodowej prowadzono dla **3 080** osób i rodzin.

Praca socjalna i poradnictwo specjalistyczne w latach 2013-2017

	2013	2014	2015	2016	2017
Praca socjalna	2 716	2 189	1 953	2 156	2 393
Interwencja kryzysowa	220	309	268	241	199
Poradnictwo specjalistyczne	3 420	4 485	3 543	2 726	3 080

USŁUGI OPIEKUŃCZE I SPECJALISTYCZNE USŁUGI OPIEKUŃCZE ŚWIADCZONE W MIEJSCU ZAMIESZKANIA

W 2017 r. realizowano politykę dotyczącą świadczenia na terenie Gminy usług opiekuńczych, w tym specjalistycznych i specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi, współpracowano z pracownikami organizacji pozarządowych w zakresie realizacji usług opiekuńczych, analizowano możliwości uzyskiwania dofinansowania ze środków zewnętrznych na realizację zadań lub projektów związanych z zakresem zadań, podejmowano działania mające na celu zaspokajanie rozpoznanych potrzeb, udzielano pomocy społecznej w formie pracy socjalnej, usług opiekuńczych, w tym specjalistycznych i specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi, świadczeń finansowych, rzeczowych, w naturze oraz wspierano osoby i rodziny poprzez konsultacje i poradnictwo specjalistyczne. W 2017 r. wydano **12 225** decyzji administracyjnych, podjęto interwencje kryzysowe w 66 środowiskach.

W 2017 r. usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania klienta na terenie Wrocławia organizowały i realizowały dwa podmioty wyłonione w drodze ogłoszonego przez Gminę Wrocław konkursu tj. organizacja pozarządowa o nazwie Ekumeniczna Stacja Opieki – Centrum Pielęgniarstwa Rodzinnego Rehabilitacji i Opieki Paliatywnej, jednostka organizacyjna Diecezji Wrocławskiej Kościoła Ewangelicko–Augsburskiego w RP (rejon 3 obejmujący część północno-zachodnią Wrocławia) oraz organizacja pozarządowa o nazwie Stowarzyszenie Opiekuńcze „Nadzieja” (rejon 1 obejmujący część południową Wrocławia oraz rejon 2 obejmujący część północno-wschodnią Wrocławia).

Od dnia 18 listopada 2017 r., w wyniku ponownie ogłoszonego przez Gminę Wrocław konkursu pn. „Organizowanie i realizacja usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania klienta” wyłoniono jeden podmiot tj. organizację pozarządową o nazwie Ekumeniczna Stacja Opieki – Centrum Pielęgniarstwa Rodzinnego Rehabilitacji i Opieki Paliatywnej, jednostkę organizacyjną Diecezji Wrocławskiej Kościoła Ewangelicko–Augsburskiego w RP, który realizuje to zadanie dla całego Wrocławia.

W okresie sprawozdawczym usługi opiekuńcze świadczone dla **3 082** osób (w ramach zadań własnych). Z usług świadczonych przez opiekunów zatrudnionych w Stowarzyszeniu Opiekuńczym „Nadzieja” oraz w Ekumenicznej Stacji Opieki – Centrum Pielęgniarstwa Rodzinnego, Rehabilitacji i Opieki Paliatywnej, które realizowały to zadanie na zlecenie Gminy Wrocław, najczęściej korzystały osoby samotne i obłożnie chore. Usługi świadczyło średniomiesięcznie 748 osób pełniących obowiązki opiekunki domowej.

Jakość usług wykonywanych przez opiekunki poddawana była systematycznemu monitoringowi przez 36 pracowników socjalnych MOPS. W okresie sprawozdawczym przeprowadzono 7 682 monitoringi środowisk oraz przeprowadzonych zostało 234 ewaluacyjnych wejść kontrolnych.

Usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze w latach 2013-2017

Rok	Koszt usług opiekuńczych i specjalistycznych usług opiekuńczych ogółem (zł) środki z budżetu Gminy	Liczba osób objętych pomocą w tej formie	Liczba wypracowanych godzin usług	Wpływy z odpłatności klientów (zł)
2013	11 840 644	2 459	1 085 170	2 322 743
2014	12 652 332	2 599	1 160 339	2 566 644
2015	11 434 690	2 522	1 013 181	2 578 875
2016	13 074 318	2 615	1 033 763	2 194 604
2017	17 807 083	3 082	1 144 189	2 935 316

Od 2013 r. realizacją **specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi** na terenie Wrocławia zajmuje się **Wrocławskie Centrum Zdrowia Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej**

(WCZ SP ZOZ), z siedzibą przy ul. Podróżniczej 26/28 we Wrocławiu. Posiadane przez WCZ SP ZOZ zaplecze w zakresie świadczenia usług zdrowotnych dla osób chorych psychicznie, a także przewlekle i długoterminowo chorych, umożliwia podmiotowi kompleksową obsługę osób wymagających wsparcia zarówno zdrowotnego jak i opiekuńczego. Z tej formy pomocy w 2017 r. skorzystały **42 osoby** a pomoc świadczyło średniomiesięcznie **17 opiekunek**.

Specjalistyczne usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania dla osób z zaburzeniami psychicznymi w latach 2013-2017

Rok	Środki z rezerwy budżetowej Wojewody (zł)	Liczba osób objętych pomocą w tej formie	Liczba wypracowanych godzin usług
2013	493 882	33	26 548
2014	434 420	31	21 721
2015	409 960	28	20 498
2016	512 082	32	17 658
2017	569 270	42	19 630

W 2017 r. przygotowano kalkulacje dla 19 nowych osób z zaburzeniami psychicznymi ubiegających się o ww. usługi.

USŁUGI REALIZOWANE W PLACÓWKACH O CHARAKTERZE DZIENNYM

Usługi dla osób, które ze względu na wiek, chorobę lub niezaradność wymagają częściowej opieki i pomocy w zaspakajaniu niezbędnych potrzeb życiowych, realizowane były w niżej wymienionych siedmiu dziennych domach pomocy (DDP) przeznaczonych dla osób starszych (dla **311** osób) oraz w jednym ośrodku opiekuńczo – adaptacyjnym (dla **133** osób).

Profil DDP	Adres	Ilość miejsc	DDP prowadzony przez
Dla osób starszych	ul. Stefana Żeromskiego 37 50-321 Wrocław	26	Miejskie Centrum Usług Socjalnych we Wrocławiu
Dla osób starszych	ul. Skwierzyńska 23 53-521 Wrocław	45	Miejskie Centrum Usług Socjalnych we Wrocławiu
Dla osób starszych	ul. Komuny Paryskiej 11 50-451 Wrocław	30	Miejskie Centrum Usług Socjalnych we Wrocławiu
Dla osób starszych	ul. Tadeusza Kościuszki 67 50-008 Wrocław	45	Miejskie Centrum Usług Socjalnych we Wrocławiu
Dla osób starszych z deficytem pamięci	ul. Ignacego Kraszewskiego 2 50-229 Wrocław	15	Stowarzyszenie Pod Wezwaniem Matki Bożej Nieustającej Pomocy "Przyjaciele Seniorów"
Dla osób starszych	ul. Litewska 20 51-354 Wrocław	65	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej
Dla osób, które ze względu na wiek, chorobę czy niezaradność wymagają częściowej opieki	ul. Ciepła 15b 50-524 Wrocław	60	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej
Dla osób starszych	Ul. Kazimierza Wielkiego 31/33 50-077 Wrocław	25	Parafia Ewangelicko-Augsburska Opatrzności Bożej we Wrocławiu.
Ośrodek Opiekuńczo-Adaptacyjny „Pensjonat dla Osób Starszych”			
Dla osób starszych	ul. Kamieńskiego 190, 51-124 Wrocław	133	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej

Zadania w DDP wykonywane są m.in. poprzez:

- zapewnienie osobom starszym dziennego pobytu bez noclegów wraz z minimum jednym ciepłym posiłkiem dziennie,
- realizowanie zadań opiekuńczo-pielęgnacyjnych (np.: pomoc w wykonywaniu czynności codziennych, gdy wymaga tego stan zdrowia i kondycja seniora; podawanie leków – stosownie do zleceń lekarskich, pomiary ciśnienia krwi, ważenie, a także monitorowanie stanu psychicznego i fizycznego - w zależności od DDP),

- zapewnienie miejsca do rekreacji, odpoczynku i integracji,
- zachęcanie i tworzenie okoliczności do samopomocy, nawiązywania kontaktów towarzyskich, integracji w rodzinach i ze środowiskiem lokalnym, w tym tworzenia więzi międzypokoleniowych,
- zapewnienie warunków i mobilizowanie do aktywnego spędzania czasu wolnego przez seniorów, w tym uczestnictwa w kulturze,
- podejmowanie zadań z zakresu „terapii podtrzymującej” polegającej na utrzymaniu uczestników w dobrym samopoczuciu i umożliwieniu swobodnej ekspresji, podejmowaniu czynności intelektualnych, zachęcaniu do regularnych ćwiczeń fizycznych grupowych bądź indywidualnych w zależności od potrzeb oraz „ćwiczeń umysłu”.

Warunkiem udanej realizacji powyższych zadań jest stworzenie atmosfery zbliżonej do domowej oraz dostosowanie oferty, rodzaju zadań tempa realizacji, zakresu pomocy do stale zmieniających się potrzeb psychofizycznych uczestników.

Ponadto opiekę dzienną dla **188** osób zapewniano w 6 środowiskowych domach samopomocy (ŚDS).

Profil ŚDS	Adres	Ilość miejsc	Prowadzony przez
ŚDS dla osób z niepełnosprawnością intelektualną (typ B)	ul. Generała Okulickiego 2 51-216 Wrocław	35	Fundacja „Przyjazny Dom” Imienia Stanisława Jabłonki
ŚDS dla osób z niepełnosprawnością intelektualną (typ B)	ul. Stawowa 1a 50-018 Wrocław	30	Dolnośląskie Stowarzyszenie Pomocy Dzieciom i Młodzieży z MPDz „Ostoja”
ŚDS dla osób psychicznie chorych (typ A)	ul. Nowowiejska 20 F 53-503 Wrocław	24	Dolnośląskie Stowarzyszenie Aktywnej Rehabilitacji „Art”
ŚDS dla osób psychicznie chorych (typ A)	ul. Kleczkowska 5 oficyna 50-227 Wrocław	25	Stowarzyszenie Na Rzecz Promocji Zdrowia „Curatus”
ŚDS dla osób psychicznie chorych (typ A i C)	ul. Szkolna 11 54-007 Wrocław	50	Stowarzyszenie „W Naszym Domu”
ŚDS dla osób z zaburzeniami psychicznymi (typ A)	ul. Kiełczowska 43 51-315 Wrocław	24	Fundacja „Opieka i Troska”

ZAPEWNIENIE OPIEKI CAŁODOBOWEJ W DOMACH POMOCY SPOŁECZNEJ

W roku sprawozdawczym terenowi pracownicy socjalni Działu Pomocy Instytucjonalnej (DPIN) rozeznali **698** nowych środowisk osób wymagających opieki całodobowej, przeprowadzono **441** wywiadów aktualizujących sytuację osób oraz oceniono sytuację dochodową **1 030** osób zobowiązanych do wnoszenia opłaty za pobyt członka rodziny w domu pomocy społecznej. Liczba zawartych umów z osobami obowiązany do wnoszenia opłaty za pobyt członka rodziny w domu pomocy społecznej wynosi **293** (w tym **83** umów zawarto w 2017 r., aneksowano natomiast **126** umów), na kwotę **1 531 119,03 zł.**

W 2017 r. wydano **2 436** decyzji w tym m.in.: **432** decyzje kierujące, **298** decyzji umieszczających, **703** decyzje o odpłatności, **59** decyzji odmawiających udzielenia pomocy i **944** decyzje inne dotyczące spraw prowadzonych m.in. umarzających postępowanie, uchylające, wygaszające oraz żądające zwrotu zastępczo wniesionych opłat przez Gminę Wrocław za pobyt mieszkańca domu pomocy społecznej i innych związanych z obowiązkiem ponoszenia opłat przez osoby obowiązane oraz **97** postanowień.

W domach pomocy społecznej na terenie Wrocławia w 2017 r. umieszczono **248** osób. Poza Wrocławiem w różnych powiatach na terenie całej Polski zostały umieszczone **22** osoby. W Domach Pomocy Społecznej (DPS) na terenie innych powiatów przebywają łącznie **273** osoby, skierowane przez Gminę Wrocław.

Budżet na funkcjonowanie domów pomocy społecznej obejmujący dotację Wojewody, dotację Gminy oraz inne środki w 2017 r. wynosił 45 079 436 zł a wykonanie w tym zadaniu **44 725 336,32 zł.**

Gmina Wrocław poniosła koszty związane z odpłatnością za osoby umieszczone w DPS-ach w innych powiatach w wysokości **7 760 279,82 zł.**

Na miejsce w domach pomocy społecznej we Wrocławiu oczekuje **368** osób, a na miejsca w domach pomocy w innych powiatach oczekuje **14** osób.

Liczba miejsc i średni miesięczny koszt utrzymania we wrocławskich domach pomocy społecznej

	Adres	Ilość miejsc	Średni miesięczny koszt utrzymania jednego mieszkańca (zł)
DPS dla osób przewlekle somatycznie chorych	ul. Karmelkowa 25 52-437 Wrocław	236	4 284
DPS dla osób przewlekle somatycznie chorych	ul. Rędzicka 66-68 54-106 Wrocław	159	4 298
DPS dla osób przewlekle somatycznie chorych	ul. Grunwaldzka 104 50-357 Wrocław	73	2 926,26
DPS dla osób w podeszłym wieku i przewlekle somatycznie chorych	ul. Mączna 3 54-131 Wrocław	155	3 814
DPS dla osób w podeszłym wieku	ul. Świątnicka 25/27 52-018 Wrocław	104	3 754,91
DPS dla osób przewlekle psychicznie chorych	ul. Kaletnicza 8 51-180 Wrocław	94	4 283
DPS dla osób przewlekle psychicznie chorych	ul. Farna 3 51-313 Wrocław	101	3 376,81
DPS dla osób dorosłych niepełnosprawnych intelektualnie	ul. Objazdowa 40 54-513 Wrocław	37	3 117,53
DPS dla osób dorosłych niepełnosprawnych intelektualnie	ul. Jutrosińska 29a 51-124 Wrocław	7	3 684,70
DPS dla osób dorosłych niepełnosprawnych intelektualnie	ul. Okulickiego 2 51-126 Wrocław	24	3 985,60
DPS dla osób przewlekle somatycznie chorych	ul. Św. Marcina 10 50-327 Wrocław	48	3 140,56
DPS dla osób dorosłych niepełnosprawnych intelektualnie „Arka II”	ul. Jutrosińska 29 51-124 Wrocław	6	4 171,91
DPS dla osób w podeszłym wieku i przewlekle somatycznie chorych	ul. M. Lutra 2 54-239 Wrocław	72	3 745,29

Formę opieki całodobowej stanowiło mieszkanie chronione dla 17 osób

Profil mieszkania chronionego	Adres	Ilość miejsc	Placówkę prowadzi na zlecenie Gminy Wrocław
Mieszkanie chronione przeznaczone dla osób niepełnosprawnych intelektualnie	ul. Jutrosińska 29 51-124 Wrocław	17	Fundacja L' ARCHE

Budżet na funkcjonowanie mieszkania chronionego w 2017 r. wyniósł 339 233 zł.

OŚRODEK WSPARCIA – DOM DLA MATEK Z MAŁOLETNIAMI DZIEĆMI I KOBIET W CIĄŻY

Ośrodek Wsparcia działa w ramach struktur MOPS na podstawie Zarządzenia nr 55/15 Dyrektora Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej z dnia 24 listopada 2015 r. w sprawie wprowadzenia Regulaminu Ośrodka Wsparcia – Domu dla Matek z Małoletnimi Dziećmi i Kobiet w Ciąży przy ul. Władysława Reymonta 8 i Bolesława Chrobrego 34a w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej.

Celem działalności Ośrodka Wsparcia jest udzielanie pomocy mieszkańcom Wrocławia, w tym cudzoziemcom przebywającym na terenie Gminy Wrocław, którzy znaleźli się w trudnej sytuacji życiowej, a dla dobra swojego i dzieci powinni przebywać poza miejscem stałego zamieszkania oraz udzielanie tym osobom/rodzinom wsparcia w podejmowaniu działań zmierzających do życiowego usamodzielnienia się oraz ich integracji ze środowiskiem.

Cele te są realizowane poprzez:

- świadczenie usług interwencyjnych - zapewnienie schronienia matkom lub ojcom z małoletnimi dziećmi, kobietom w ciąży, jak również innym osobom sprawującym opiekę nad dziećmi,
- zapewnienie potrzeb bytowych,
- świadczenie usług wsparcia socjalnego i specjalistycznego,
- konsultacje specjalistyczne w ramach telefonu zaufania,
- rozmowy interwencyjne z osobami w kryzysie mające na celu udzielenie niezbędnej informacji i wsparcia w zakresie aktualnych potrzeb osoby za pośrednictwem telefonu w ramach całodobowych dyżurów specjalistów.

W zakresie wsparcia socjalnego i specjalistycznego Klient Ośrodka otrzymuje:

- usługę pracy socjalnej indywidualnie dostosowaną do sytuacji życiowej w porozumieniu z Klientem Ośrodka,
- dostęp do bezpłatnego poradnictwa specjalistycznego, psychologicznego, pedagogicznego, zawodowego stosownie do potrzeb,
- możliwość korzystania z oferty grup wsparcia, warsztatów edukacyjnych, grup samopomocowych oraz udziału w grupowych spotkaniach integracyjnych.

Ośrodek Wsparcia ma dwie lokalizacje:

- od dnia 20 kwietnia 2015 r. w Ośrodku Wsparcia przy ul. Reymonta 8 przebywa jedna, wieloosobowa rodzina rumuńskich Romów licząca wg stanu na koniec 2017 r. 18 osób (10 osób dorosłych i 8 dzieci w wieku od roku do 11 lat). Rodzina zajmuje obecnie 5 pokoi. Mieszkańcy ośrodka mają do dyspozycji kuchnię wraz z wyposażeniem, 2 łazienki, pralnię oraz świetlicę.
- od dnia 14 stycznia 2016 r. w Ośrodku Wsparcia przy ul. B. Chrobrego 34a przebywa 14 rodzin z dziećmi na utrzymaniu. Każda z rodzin ma do dyspozycji samodzielne mieszkanie 1, 2 lub 4 pokojowe, z oddzielną kuchnią i łazienką. W okresie od 1 stycznia do 31 grudnia 2017 r. w Ośrodku przebywało 14 rodzin z dziećmi w tym 20 osób dorosłych oraz 35 dzieci.

Z każdym z mieszkańców prowadzona jest indywidualna praca socjalna, skoncentrowana na usamodzielnieniu rodzin korzystających ze wsparcia. Usamodzielnienie rozumiane jest tu jako przygotowanie do pełnego uczestnictwa w życiu społecznym, zawodowym, łącznie z uzyskaniem samodzielnych mieszkań socjalnych z zasobów Gminy Wrocław, a w przypadku mieszkańców pochodzenia romskiego dodatkowo przygotowanie ich do integracji ze społeczeństwem polskim.

Realizacja pracy socjalnej dla mieszkańców ośrodka wsparcia jest prowadzona przez kadrę ośrodka, która składa się z dwóch pracowników socjalnych, konsultanta socjologa oraz koordynatora ośrodka.

Kadra ośrodka ściśle współpracuje z asystentami rodziny oraz innymi specjalistami stanowiącymi zasoby MOPS: psychologów, pedagogów, specjalistów pracy socjalnej. Ściśle też współpracują z innymi instytucjami i organizacjami pozarządowymi funkcjonującymi na terenie miasta Wrocławia.

W 2017 r. kontynuowano uczestnictwo 21 dorosłych mieszkańców w projekcie aktywizacji społeczno-zawodowej „Wrocław Miastem @ktywnych” współfinansowanym ze środków Unii Europejskiej.

W ramach działań własnych, od października 2017 r. prowadzone są adresowane zajęcia grupowe, ukierunkowane na realizację wskaźników określających poziom samodzielności dorosłych mieszkańców w różnych dziedzinach życia rodzinnego, społecznego i zawodowego.

Najważniejsze efekty pracy zespołu:

- **8** rodzin jest w trakcie procedury wyboru i podpisywania umów na lokale socjalne,
- **8** osób, w tym 6 pochodzenia romskiego podjęło pracę zarobkową na podstawie długotrwałych umów o pracę.

ORZEKANIE O NIEPEŁNOSPRAWNOŚCI I STOPNIU NIEPEŁNOSPRAWNOŚCI

Zgodnie z zawartymi porozumieniami Powiatowy Zespół do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności we Wrocławiu obejmuje zasięgiem swojego działania powiat wrocławski grodzki i ziemski.

W Zespole zatrudnionych było 13 pracowników administracyjno-biurowych oraz 20 członków składów orzekających, wykonujących inną pracę zarobkową na podstawie umów cywilnoprawnych.

W 2017 r. przyjęto ogółem **8 747** wniosków w sprawie wydania orzeczenia o niepełnosprawności lub o stopniu niepełnosprawności.

W okresie sprawozdawczym wydano ogółem **8 322** orzeczenia:

Liczba wydanych orzeczeń o stopniu niepełnosprawności (osobom po 16 roku życia)

Wyszczególnienie	Liczba
Wydane orzeczenia z określeniem stopnia niepełnosprawności, w tym:	5 203
- lekki stopień	2 430
- umiarkowany stopień	1 761
- znaczny stopień	1 012
Wydane orzeczenia o niezaliczeniu do osób niepełnosprawnych	1 409
Wydane orzeczenia o odmowie ustalenia stopnia niepełnosprawności (utrzymanie w mocy poprzedniej decyzji)	456
Razem	7 068

Liczba wydanych orzeczeń o stopniu niepełnosprawności (osobom do 16 roku życia)

Wyszczególnienie	Liczba
Wydane orzeczenia o odmowie ustalenia niepełnosprawności (utrzymano w mocy poprzednia decyzję)	9
Wydane orzeczenia o niezaliczeniu do osób niepełnosprawnych	340
Wydane orzeczenia o zaliczeniu do osób niepełnosprawnych	905
Razem	1 254

Na podstawie wydanych orzeczeń wystawiono **1 934** legitymacje osoby niepełnosprawnej.

Liczba wydanych kart parkingowych

Wyszczególnienie	Liczba
Karty wydane osobom niepełnosprawnym	860
Karty wydane placówkom zajmujących się opieką, rehabilitacją lub edukacją osób niepełnosprawnych	18
Razem	878

Wydatki związane z funkcjonowaniem Powiatowego Zespołu do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności wyniosły **1 454 349,95 zł** i w całości pokryte zostały z dotacji celowej przekazanej z budżetu państwa.

PIECZA ZASTĘPCZA NAD DZIECKIEM

RODZINNA PIECZA ZASTĘPCZA

System pieczy zastępczej to zespół osób, instytucji i działań mających na celu zapewnienie czasowej opieki i wychowania dzieciom, w przypadkach niemożności sprawowania opieki i wychowania przez rodziców. Pieczę zastępczą organizuje powiat, na

podstawie ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2017 r. poz. 697 z późn. zm.).

Rodzinna piecza zastępcza to system pieczy zastępczej, w skład, którego wchodzi zawodowe, spokrewnione i niezawodowe rodziny zastępcze oraz rodzinne domy dziecka.

Rodzina zastępcza spokrewniona – rodzina zastępcza, którą tworzą małżonkowie lub osoba niepozostająca w związku małżeńskim, będący/będąca krewnymi wstępnymi lub rodzeństwem dziecka.

Rodzina zastępcza niezawodowa – rodzina zastępcza, którą tworzą małżonkowie lub osoba niepozostająca w związku małżeńskim, niebędący krewnymi wstępnymi lub rodzeństwem dziecka.

Zawodowa rodzina zastępcza – pełniąca funkcję pogotowia rodzinnego – rodzina zastępcza, w której umieszcza się dziecko do czasu unormowania jego sytuacji, nie dłużej niż na okres 4 miesięcy. W szczególnie uzasadnionych przypadkach okres ten może być przedłużony do 8 miesięcy lub do zakończenia postępowania sądowego o powrót dziecka do rodziny, przysposobienie lub umieszczenie w rodzinnej pieczy zastępczej.

Zawodowa specjalistyczna – rodzina zastępcza, w której umieszcza się w szczególności dzieci niepełnosprawne i dzieci skierowane na podstawie ustawy z dnia 26 października 1982 r. o postępowaniu w sprawach nieletnich lub małoletnie matki z dziećmi.

Rodzinny dom dziecka – tworzony jest przez małżonków lub osobę niepozostającą w związku małżeńskim, sprawujące opiekę nad łącznie nie więcej niż 8 dzieci oraz osób, które osiągnęły pełnoletniość przebywając w pieczy zastępczej.

Realizacja celów ustawy generuje następujące zadania i potrzeby, w zakresie rodzinnej pieczy zastępczej:

ZAPEWNIENIE DZIECIOM PIECZY ZASTĘPCZEJ W RODZINACH ZASTĘPCZYCH I RODZINNYCH DOMACH DZIECKA

W 2017 r. w różnych formach rodzinnej pieczy zastępczej na terenie Wrocławia zostało umieszczonych łącznie **168** dzieci. W przypadku większości dzieci żyje przynajmniej jeden z rodziców biologicznych, a powodem umieszczenia w pieczy zastępczej są najczęściej różnego rodzaju uzależnienia rodziców oraz ich bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych.

Liczba dzieci przyjętych do różnych form rodzinnej pieczy zastępczej

wyszczególnienie	w rodzinach zastępczych spokrewnionych	w rodzinach zastępczych niezawodowych	w rodzinach zastępczych zawodowych	w rodzinnych domach dziecka
Liczba dzieci umieszczona w pieczy zastępczej, z tego:	83	35	40	10
z rodziny naturalnej	71	25	24	0
z rodzinnej pieczy zastępczej	7	1	9	8
z instytucjonalnej pieczy zastępczej	5	7	7	2
Dzieci pozostawione w Oknie Życia	0	2	0	0

W 2017 r. opieką koordynatorów i innych pracowników organizatora rodzinnej pieczy zastępczej było objętych w przeciągu całego roku łącznie **821** rodzin zastępczych i **3** rodzinne domy dziecka, w których przebywało łącznie **1 066** dzieci. Rodziny spokrewnione (593), w których przebywało 717 dzieci, stanowiły najliczniejszą grupę spośród wszystkich rodzin. Najmniej liczną grupę tworzyły zaś rodziny zawodowe (16), w których w różnych okresach znajdowało się 56 dzieci. Prowadzący rodzinne domy dziecka sprawowali pieczę łącznie nad 26 dziećmi. W 2017 r. utworzono 2 nowe rodziny zawodowe, ponadto 1 rodzina zastępcza zawodowa pełniąca funkcję pogotowia rodzinnego przekształciła się w rodzinny dom dziecka. Dwie rodziny zawodowe zostały rozwiązane (podejrzanie stosowania przemocy wobec dzieci, nienależyte wykonywanie obowiązków).

Rodzinna piecza zastępcza we Wrocławiu

Rodziny spokrewnione		Rodziny niezawodowe		Rodziny zastępcze zawodowe łącznie		Rodzinne domy dziecka		RODZINA PIECZA ZASTĘPCZA ŁĄCZNIE	
Liczba rodzin	Liczba dzieci	Liczba rodzin	Liczba dzieci	Liczba rodzin	Liczba dzieci	Liczba rodzin	Liczba dzieci	Liczba rodzin	Liczba dzieci
504	621	185	226	15	33	3	22	707	902

Należy nadmienić, że najliczniejszą grupę pośród opiekunów zastępczych stanowią dziadkowie, a zaawansowany wiek rodziców zastępczych jest bezpośrednią przyczyną zwiększającej się dysfunkcjonalności rodziny. Dlatego bardzo ważne jest tworzenie warunków do powstawania i działania zawodowych i niezawodowych rodzin zastępczych, rodzinnych domów dziecka i rodzin pomocowych. Istotne jest stałe polepszanie warunków funkcjonowania już istniejących form rodzinnej pieczy zastępczej, co może się przyczynić się do skutecznego pozyskiwania odpowiednich kandydatów na opiekunów w dalszej perspektywie.

Konieczne jest zabezpieczenie środków na zapewnienie osobom sprawującym zawodową pieczę zastępczą odpowiedniego wsparcia merytorycznego i finansowego oraz umożliwienie rozwoju i stabilizacji zawodowej. Istotne jest także rozwijanie współpracy z organizacjami pozarządowymi oraz instytucjami działającymi na rzecz dziecka i rodziny w celu pozyskania odpowiednich kandydatów oraz stałe prowadzenie naboru. W niektórych sytuacjach wskazana jest także pomoc w zakresie uzyskania odpowiedniego zaplecza lokalowego (szczególnie w odniesieniu do rodzinnych domów dziecka).

Działania służące zabezpieczeniu wskazanych potrzeb są stale prowadzone przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej (jednocześnie organizatora rodzinnej pieczy zastępczej) i planowany jest dalszy ich rozwój.

Na podstawie uchwały nr XXI/438/16 Rady Miejskiej Wrocławia z dnia 25 lutego 2016 r., podwyższono, powyżej poziomu minimalnego określonego w ustawie, stawki wynagrodzeń dla rodzin zastępczych zawodowych i prowadzących rodzinne domy dziecka. Aktualnie ustalając wysokość wynagrodzenia dla opiekunów bierze się pod uwagę w szczególności deklarowaną przez nich gotowość do przyjęcia w tym samym czasie określonej liczby dzieci pod opiekę (decyzja w tym zakresie należy do opiekunów).

Wynagrodzenia wrocławskich rodzin zawodowych oraz prowadzących rodzinne domy dziecka

Forma pieczy zastępczej	Ilość dzieci pod opieką	Przyznana stawka wynagrodzenia
Rodzina zastępcza zawodowa	3 lub więcej zdrowych dzieci	2 500 zł
Rodzina zastępcza zawodowa specjalistyczna (pod opieką dzieci z orzeczeniem o niepełnosprawności)	1 dziecko	2 400 zł
	2 dzieci	2 700 zł
	3 lub więcej dzieci	2 900 zł
Rodzina zastępcza zawodowa pełniące funkcję pogotowia	1 dziecko	2 700 zł
	2 dzieci	3 000 zł
	3 dzieci	3 400 zł
Rodzinny dom dziecka	4-5 dzieci	3 200 zł
	6-8 dzieci	3 600 zł

W 2017 r. na wynagrodzenia dla rodzin zastępczych zawodowych i prowadzących rodzinne domy dziecka w ramach rodzinnej pieczy zastępczej wydano **814 649 zł**.

ORGANIZOWANIE WSPARCIA OSOBOM USAMODZIELNIANYM OPUSZCZAJĄCYM RODZINY ZASTĘPCZE, RODZINNE DOMY DZIECKA

Wsparciem objętych jest **296** dorosłych wychowanków rodzinnej pieczy zastępczej

(w tym 184 osoby nadal pozostają w rodzinach zastępczych). Usamodzielnienie to długotrwały proces, który wymaga widzenia osoby usamodzielniającej się w szerokim spektrum jej potrzeb i sytuacji życiowej.

Wielu wychowanków ma problemy związane z wychowywaniem się poza rodziną. Są to przede wszystkim problemy emocjonalne, trudności z nawiązywaniem relacji i podtrzymywaniem więzi. Decyzje wychowanków co do wyboru poziomu i kierunku kształcenia często są podejmowane bez uwzględnienia własnych predyspozycji, zainteresowań oraz sytuacji na rynku pracy. Potrzebne są działania przyczyniające się do rozwoju kompetencji społecznych (umiejętności osobiste i interpersonalne). Konieczne jest stwarzanie okazji do odkrywania własnego potencjału, zainteresowań oraz tworzenie warunków do ich rozwoju. Istnieje także potrzeba uzyskania wsparcia w zakresie wiedzy o rynku pracy, edukacji o zawodach, zdobyciu pierwszych doświadczeń zawodowych (kontakty z pracodawcami, udział w szkoleniach zawodowych, stażach).

Ważnym zadaniem jest pomoc w stabilizacji sytuacji mieszkaniowej (w tym umożliwienie pobytu w mieszkaniu chronionym).

Część zadań w zakresie zaspakajania potrzeb młodzieży wypełnia Młodzieżowe Centrum Wsparcia (zadanie na zlecenie Gminy Wrocław realizuje Stowarzyszenie Pomocy Wzajemnej im. Stefana Kardynała Wyszyńskiego z Wrocławia). Do Centrum kierowane są osoby opuszczające różne formy pieczy zastępczej (na wniosek osoby zainteresowanej). W ramach realizowanego zadania jego odbiorcy są przygotowywani do odpowiedzialnego wejścia w dorosłość, poprzez:

- zapewnienie bezpiecznych warunków mieszkaniowych (3 lokale mieszkalne przeznaczone dla 24 osób łącznie),
- wsparcie psychologiczne (indywidualne oraz w formie warsztatów),
- wsparcie pedagogów oraz opiekunów (moderowanie grup mieszkaniowych, trening ekonomiczny, pomoc w nauce),
- wsparcie pracownika socjalnego (pomoc w uzyskaniu samodzielnego mieszkania, przysługujących świadczeń, kontakt z rodziną biologiczną);
- udzielanie pomocy prawnej (pomoc w dochodzeniu należnych uprawnień, pisma procesowe),
- wsparcie doradcy zawodowego (umiejętności związane z poruszaniem się po rynku pracy),
- pomoc w zorganizowaniu czasu wolnego.

Bardzo duże znaczenie we wspieraniu procesu usamodzielnienia ma współpraca z organizacjami pozarządowymi oraz udział młodzieży w projektach. W 2017 r. wychowankowie rodzinnej pieczy zastępczej, korzystali z następujących form wsparcia:

- **43** usamodzielnianych wychowanków uczestniczy w kolejnej edycji projektu współfinansowanego przez UE „**Wrocław Miastem @ktywnych**”. Jego głównym celem jest zwiększenie w ciągu 12 miesięcy szans na aktywne zaistnienie na rynku pracy i integrację społeczną zagrożonych wykluczeniem społecznym klientów MOPS. Dzięki projektowi, podopieczni korzystają ze wsparcia w postaci szkoleń, treningów, warsztatów, badań, wyjazdów edukacyjnych, dofinansowania do nauki, itp.,
- **9** usamodzielnionych wychowanków, w wieku 16-25 lat bierze udział w projekcie „**Wehikuł usamodzielnienia**” realizowanym przez Fundację Robinson Crusoe. W ramach projektu młodzież rozwija kompetencje społeczne i zawodowe, korzysta ze wsparcia w postaci szkoleń, treningów, warsztatów, badań, wyjazdów edukacyjnych, dofinansowania do nauki. Uczestnicy poznają także świat wrocławskich organizacji pozarządowych, mają możliwość realizacji swoich zainteresowań i pasji,
- **19** pełnoletnich wychowanków rodzinnej pieczy zastępczej przystąpiło do udziału w projekcie „**Start w dorosłość**”, który jest prowadzony przez Towarzystwo Pomocy im. św. Brata Alberta we współpracy z Miejskim Ośrodkiem Pomocy Społecznej. Celem projektu jest aktywna integracja i podniesienie możliwości podjęcia zatrudnienia. W ramach projektu młodzież bierna zawodowo lub bezrobotna zdobywa umiejętności uczestnicząc w zajęciach grupowych, warsztatach, szkoleniach, stażach zawodowych. Ma możliwość korzystania ze wsparcia specjalistycznego udzielanego

przez psychologa, terapeutę, doradcę zawodowego, prawnika. Uczestnicy otrzymują szansę rozwijania swoich zainteresowań i realizacji planów zawodowych, a jednocześnie możliwość poznania nowych ludzi i wspólnego spędzania czasu w atrakcyjny, kreatywny sposób. Wyjątkową atrakcją są gratyfikacje finansowe dla uczestników, które zwiększają się w kolejnych etapach realizacji projektu,

- **20** wychowanków uczestniczy w projekcie **"SMARTme"**, finansowanym ze środków Credit Suisse EMEA Foundation (Wielka Brytania). Do udziału w przedsięwzięciu zaprosiła pełnoletnią młodzież pochodzącą z rodzinnej pieczy zastępczej Fundacja "Rodzina i Przedsiębiorczość" z Wrocławia. Cele projektu: wyposażenie uczestników w narzędzia oraz umiejętności ułatwiające wejście na rynek pracy, przygotowanie do procesu usamodzielnienia się, wypracowanie przez uczestników Indywidualnych Planów Edukacji i Kariery zgodnej z ich aspiracjami i zdolnościami. W ramach projektu przewidziane są m.in. udział w certyfikowanych szkoleniach zawodowych, możliwość odbycia praktyk zawodowych.

Konieczne jest stałe poszukiwanie partnerów do działań w ramach projektów oraz motywowanie młodzieży do udziału w adresowanych do nich przedsięwzięciach.

ORGANIZOWANIE WSPARCIA DLA RODZINNEJ PIECZY ZASTĘPCZEJ, W SZCZEGÓLNOŚCI PRZEZ TWORZENIE WARUNKÓW DO POWSTAWANIA: GRUP WSPARCIA, SPECJALISTYCZNEGO PORADNICTWA, RODZIN POMOCOWYCH

Zgodnie z ustawą, zawodowe rodziny zastępcze i prowadzący rodzinne domy dziecka mają możliwość podnoszenia swoich kwalifikacji i korzystania ze wsparcia, w celu uniknięcia wypalenia zawodowego. Ponadto mogą korzystać z okresowej przerwy w sprawowaniu opieki nad powierzonymi im dziećmi, w wymiarze 30 dni w roku. W 2017 r. cztery rodziny zwróciły się z wnioskiem o umieszczenie ich podopiecznych w rodzinach pomocowych na czas wypoczynku. Pozostałe rodziny nie zgłaszały takiej potrzeby, ew. wypoczywały w okresach, w których miejsca dla dzieci zwalniały się w sposób naturalny (przejście dzieci do adopcji, innej formy pieczy, wyjazd dzieci na wakacje).

W 2017 r. wszystkie rodziny zastępcze będące pod opieką MOPS miały zapewniony bezpłatny dostęp do specjalistycznego wsparcia we wrocławskim oddziale Krakowskiego Instytutu Psychoterapii Stowarzyszenia „Siemacha”. W ramach realizowanego zadania Krakowski Instytut Psychoterapii prowadził i nadal kontynuuje pełną diagnostykę psychologiczną, terapię psychologiczną indywidualną i rodzinną, diagnostykę i terapię neurologopedyczną, terapię pedagogiczną, konsultacje dla opiekunów z rodzin zastępczych i rodzinnych domów dziecka, grupy socjoterapeutyczne dla dzieci i młodzieży. Ponadto Dział Rodzinnej Pieczy Zastępczej zapewniał specjalistyczne poradnictwo (psychologiczne, pedagogiczne, socjalne, prawne) w ramach własnych zasobów kadrowych.

Regularnie (2 razy w miesiącu) odbywały się spotkania trzech różnych grup wsparcia dla osób pełniących funkcję rodziny zastępczej. Cyklicznie organizowane były również warsztaty umiejętności wychowawczych dla opiekunów zastępczych. W związku z istniejącym zapotrzebowaniem, wskazane jest utrzymanie ww. wsparcia na dotychczasowym poziomie.

Zgodnie z wytycznymi ustawy, rodziny objęte są opieką koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej (na ich wniosek) lub innego specjalisty (pracownika socjalnego, pedagoga).

Zapewnienie finansowania:

- świadczeń pieniężnych dotyczących dzieci, umieszczonych w rodzinach zastępczych, rodzinnych domach dziecka - na terenie Wrocławia lub na terenie innego powiatu (porozumienia),
- pomocy przyznawanej osobom usamodzielnianym opuszczającym rodziny zastępcze, rodzinne domy dziecka (w tym: pomoc na kontynuowanie nauki, pomoc na usamodzielnienie, pomoc na zagospodarowanie),

- szkoleń dla kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej, prowadzenia rodzinnego domu dziecka.

W zakresie właściwości Działu Rodzinnej Pieczy Zastępczej wydano w 2017 r. **3 560** decyzji administracyjnych, w tym:

- 2 121 dla rodzin zastępczych,
- 196 dla usamodzielnianych wychowanków pieczy zastępczej,
- 1 243 dla rodziców biologicznych.

Na podstawie art. 193 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej rodzice biologiczni dzieci umieszczonych w różnych formach pieczy zastępczej są zobowiązani do ponoszenia opłaty za pobyt dziecka w pieczy zastępczej, w wysokości odpowiadającej kwocie przyznanych świadczeń. Istnieje możliwość odstąpienia od ustalenia opłaty, na podstawie przesłanek określonych w uchwale nr XLVII/1138/13 Rady Miejskiej Wrocławia z dnia 11 lipca 2013 r. w sprawie określenia szczegółowych warunków umorzenia w całości lub w części, łącznie z odsetkami, odroczenia terminu płatności, rozłożenia na raty lub odstępowania od ustalenia opłaty za pobyt dziecka w pieczy zastępczej (Dz. Urz. Woj. Dol. 2013 r., poz. 4447). MOPS przekazuje do Biura Informacji Gospodarczej dane o rodzicach biologicznych, którzy mają zaległości, za okres dłuższy niż 12 miesięcy, z tytułu ponoszenia opłaty za pobyt ich dzieci w pieczy zastępczej. W związku z wprowadzonymi zmianami przepisów o udostępnianiu informacji gospodarczych i wymianie danych gospodarczych, MOPS jest zobowiązany do przekazywania danych o zaległościach rodziców biologicznych do pięciu Biur Informacji Gospodarczej (Krajowy Rejestr Długów, InfoMonitor, Rejestr Dłużników ERIF, Krajowe Biuro Informacji Gospodarczej, Krajowa informacja Długów Telekomunikacyjnych). Na dzień 31 grudnia 2017 r. w rejestrach dłużników widniało 131 osób zgłoszonych przez Dział Rodzinnej Pieczy Zastępczej.

W 2017 r. przyznano rodzinom zastępczym oraz rodzinnym domom dziecka świadczenia w łącznej wysokości **9 183 697 zł**, w tym:

- wydatki na rodziny zastępcze spokrewnione – **5 647 966 zł**,
- wydatki na rodziny zastępcze niezawodowe – **2 785 148 zł**,
- wydatki na rodziny zastępcze zawodowe – **448 068 zł**,
- wydatki na rodzinne domy dziecka – **290 860 zł**,
- wydatki na rodziny pomocowe – **11 655 zł**.

W 2017 r. oprócz świadczeń obowiązkowych przyznano na rzecz dzieci do 18 roku życia, umieszczonych w rodzinnej pieczy zastępczej, świadczenia na dofinansowanie do wypoczynku poza miejscem ich zamieszkania. Świadczenia te zostały przyznane dla **495** dzieci z pieczy zastępczej na łączną kwotę **243 813 zł**.

Rodzinom zastępczym i rodzinnym domom dziecka, poza przysługującymi im świadczeniami obowiązkowymi, w celu zabezpieczenia najpilniejszych potrzeb związanych z przyjęciem nowego dziecka, wypłacano jednorazową pomoc (w różnych kwotach, w zależności od potrzeb). W 2017 r. wykorzystano na ten cel kwotę **150 253 zł**.

Wszystkie rodziny zastępcze zawodowe i rodzinne domy dziecka otrzymały w 2017 r. świadczenie na pokrycie kosztów związanych z przeprowadzeniem niezbędnego remontu lokalu mieszkalnego w celu polepszenia warunków mieszkaniowych dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej. Kwota przyznanego dla poszczególnej rodziny zastępczej świadczenia uzależniona była od ilości dzieci, które przebywały pod opieką zastępczą każdej z nich i zawierała się w przedziale od **1 000 zł** do **3 000 zł**. Wysokość świadczenia dla rodzinnych domów dziecka uzależniona była natomiast od zaistniałych potrzeb. Łącznie na ten cel przeznaczono **37 000 zł**.

Ustawa o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci (Dz. U. z 2016 r., poz. 195) obejmuje także wsparciem w ramach Programu 500+ dzieci z pieczy zastępczej. Na każde dziecko

umieszczone w rodzinnej pieczy zastępczej, w wieku do ukończenia 18 roku życia, niezależnie od dochodu, przysługuje **dodatek wychowawczy w wysokości 500 zł** miesięcznie. W 2017 r. wypłacono na rzecz dzieci z rodzin zastępczych i rodzinnych domów dziecka **8 938** świadczeń z tego tytułu na łączną kwotę **4 412 323 zł**.

W rodzinach zastępczych funkcjonujących w 2017 r. na terenie Wrocławia przebywało **102** dzieci pochodzących z terenu innych powiatów.

Wydatki na dzieci pochodzące z innych powiatów, przebywające w pieczy zastępczej na terenie Wrocławia (podlegają zwrotowi przez powiaty, z których pochodzą dzieci)

Miasto/Powiat	Liczba dzieci	Kwota (zł)	Miasto/Powiat	Liczba dzieci	Kwota (zł)
Powiat Bolesławiecki	1	12 000	Powiat Oławski	5	42 823,71
Powiat Brzeski	5	41 375	Powiat Opolski	1	8 420
Powiat Dzierżoniowski	1	12 000	Powiat Ostródzki	2	15 840
Powiat Głogowski	3	34 489,60	Powiat Piaseczyński	1	8 020
Powiat Górowski	1	8 420	Miasto Piotrków Trybunalski	1	14 633,33
Powiat Jaworski	1	8 420	Powiat Polkowicki	2	28 669,60
Powiat Kamiennogórski	2	11 495,48	Miasto Poznań	1	7 920
Powiat Kędzierzyńsko-Kozielski	1	12 000	Powiat Rawicki	1	13 911,83
Powiat Kłodzki	2	17 048,67	Miasto Słupsk	2	24 400
Gmina Kraków	3	39 858,40	Powiat Strzebiński	2	22 815,12
Powiat Krośnieński	1	12 000	Powiat Szczecinecki	1	12 500
Gmina Legnica	4	32 949,25	Powiat Średzki	9	81 100
Powiat Legnicki	1	3 960	Powiat Świdnicki	3	36 500
Powiat Lubiński	2	14 920	Powiat Turecki	1	7 920
Powiat Lwówecki	3	30 240	Powiat Trzebnicki	6	62 860
Powiat Mrągowski	1	12 500	Gmina Wałbrzych	5	88 411,28
Powiat Nowosądecki	1	12 500	Powiat Wołowski	2	28 669,60
Powiat Nyski	3	24 133,60	Powiat Wrocławski	12	148 582,88
Powiat Oleśnicki	3	30 604,52	Powiat Ząbkowicki	2	24 500
Miasto Olsztyn	1	12 000	Powiat Zgorzelecki	3	36 000
Razem				102	1 097 411,87

W 2017 r. w pieczy zastępczej na terenie innych powiatów przebywało **147** dzieci pochodzących z Wrocławia (Wrocław przekazywało środki na ich utrzymanie, na podstawie zawartych porozumień). Poniższe zestawienie obrazuje szczegółowe dane:

Wydatki na dzieci z Wrocławia, umieszczone w pieczy zastępczej na terenie innych powiatów (środki przekazywane przez miasto Wrocław na rzecz innych powiatów)

Miasto/Powiat	Liczba dzieci	kwota (zł)	Miasto/Powiat	Liczba dzieci	kwota (zł)
Powiat Bełchatowski	1	10 520	Powiat Oławski	9	75 674,01
Powiat Będziński	1	12 000	Miasto Opole	1	12 000
Powiat Bielski	1	12 500	Powiat Opolski	1	14 400
Miasto Bielsko-Biała	1	15 525,48	Powiat Policki	1	660
Powiat Bolesławiecki	3	50 620,11	Powiat Polkowicki	2	10 980
Powiat Chełmiński	1	14 400	Miasto Poznań	1	12 000
Powiat Dzierżoniowski	2	36 576,78	Powiat Prudnicki	1	8 904,60
Powiat Głubczycki	1	9 290,32	Powiat Pszczyński	1	12 000
Powiat Głogowski	1	12 000	Miasto Siedlce	1	12 000

Powiat Gostyński	1	19 618,33	Powiat Strzeliński	1	10 658,40
Powiat Jeleniogórski	2	24 000	Powiat Strzyżowski	1	21 573,60
Miasto Jelenia Góra	1	7 920	Miasto Szczecin	2	10 336,13
Powiat Kamiennogórski	2	25 124,87	Powiat Średzki	4	35 444
Miasto Kalisz	1	6 323,22	Powiat Świdnicki	2	15 840
Powiat Kłodzki	2	25 589,66	Powiat Trzebnicki	9	111 408,32
Miasto Kraków	3	23 760	Powiat Wałbrzyski	2	19 778,40
Powiat Kraśnicki	1	11 678,58	Miasto Stołeczne Warszawa	6	60 431,86
Miasto Legnica	1	12 000	Powiat Wieluński	1	12 000
Powiat Lwówecki	1	5 896	Powiat Wieruszowski	3	32 170
Powiat Łódzki Wschodni	2	25 400	Powiat Wołowski	1	12 650
Powiat Milicki	1	7 920	Powiat Wrocławski	61	664 085,73
Powiat Obornicki	1	6 644	Powiat Zielonogórski	1	8 120
Powiat Oleski	1	7 920	Powiat Żarski	1	9 920
Powiat Oleśnicki	2	21 240			
Razem				147	1 587 502,40

Pomoc dla osób usamodzielnianych - wychowanków pieczy zastępczej wyniosła **1 027 454 zł**, w tym:

- pomoc na kontynuowanie nauki w wysokości **675 854 zł** (pomoc dla 130 wychowanków rodzin zastępczych),
- pomoc na usamodzielnienie w kwocie - **223 198 zł** (54 osoby),
- pomoc na zagospodarowanie w kwocie - **128 402 zł** (54 osoby).

Kandydaci do pełnienia funkcji rodzin zastępczych zawodowych i niezawodowych oraz prowadzących rodzinne domy dziecka (34 osoby), zamieszkujący na terenie Wrocławia, skorzystali z nieodpłatnych szkoleń, przygotowujących ich do pełnienia roli opiekuna zastępczego (po pozytywnym zakończeniu procesu kwalifikacji). Szkolenia, na zlecenie Gminy Wrocław prowadziła Fundacja MAIO, wg autorskiego programu „Podróż do Rodzicielstwa”. Łącznie na ten cel wydano kwotę **30 000 zł**.

Świadczenia, określone w ustawie jako obowiązkowe, są wypłacane systematycznie, zgodnie z planem. Zasadnym wydaje się także zabezpieczenie odpowiednich środków na świadczenia uznaniowe, które poprawiają jakość sprawowanej opieki.

Potrzeby dotyczące realizacji zadań z zakresu rodzinnej pieczy zastępczej:

Potrzeby w zakresie świadczeń finansowych na 2018 r.

Rodzaj świadczenia	Ilość	kwota jednostkowa	Koszt całkowity
świadczenia dla rodzin zastępczych, zamieszkujących w innych powiatach, w których umieszczone są dzieci pochodzące z Wrocławia	1 425 dzieci	930 zł	1 635 840 zł
świadczenia dla rodzin zastępczych z Wrocławia, w których przebywają dzieci z innych powiatów na podstawie zawartych porozumień	100 dzieci	900 zł	972 000 zł
świadczenia na pokrycie kosztów utrzymania dzieci w rodzinnej pieczy zastępczej	810 dzieci	780 zł	7 637 592 zł
jednorazowe świadczenia na pokrycie niezbędnych kosztów związanych z potrzebami przyjmowanego dziecka	146 dzieci	różne kwoty świadczeń	167 500 zł
świadczenia na utrzymanie lokalu mieszkalnego dla rodzin zawodowych i rodzinnych domów dziecka	2 rodziny/ 3 RDD/ 12 miesięcy	różne kwoty świadczeń	112 200 zł
świadczenie na pokrycie kosztów związanych z przeprowadzeniem niezbędnego remontu dla rodzin zawodowych i rodzinnych domów dziecka	3 RDD/ 17 rodzin	różne kwoty świadczeń	35 000 zł
świadczenie na pokrycie kosztów nieprzewidzianych związanych z prowadzeniem rodzinnego domu dziecka	3 RDD	różne kwoty świadczeń	8 000 zł

świadczenie na pokrycie kosztów związanych z wystąpieniem zdarzeń losowych lub innych zdarzeń mających wpływ na jakość sprawowanej opieki - jednorazowo lub okresowo	10 rodzin	1 000 zł	10 000 zł
dofinansowanie do wypoczynku poza miejscem zamieszkania dziecka	650 dzieci	500 zł	230 000 zł
pomoc dla osób usamodzielnianych (kontynuacja nauki, usamodzielnienia, zagospodarowania)	135 osób	różne kwoty świadczeń	1 007 538 zł
Razem			11 815 670 zł

Poza świadczeniami wypłacanymi rodzinom zastępczym i rodzinnym domom dziecka zaplanowano do wydatkowania w 2018 r. następujące środki, w zakresie rodzinnej pieczy zastępczej.

Potrzeby finansowe w zakresie realizacji pozostałych zadań w 2018 r.

CEL	Ilość	Koszt całkowity
szkolenia kandydatów do pełnienia funkcji opiekunów zastępczych	30 osób	30 000 zł
wynagrodzenia dla rodzin zawodowych	16 osób	723 141 zł
wynagrodzenia dla prowadzących rodzinne domy dziecka	3 osoby	177 120 zł
wynagrodzenia dla osób do pomocy przy sprawowaniu opieki w rodzinnych domach dziecka	3 osoby	75 600 zł
wynagrodzenia dla rodzin pomocowych	12 osób	14 400 zł
Razem		1 020 261 zł

INSTYTUCJONALNA PIECZA ZASTĘPCZA

W 2017 r. w ramach instytucjonalnej pieczy zastępczej funkcjonowało **39** placówek opiekuńczo-wychowawczych, w tym **15** placówek typu rodzinnego.

W ramach Wrocławskiego Centrum Opieki i Wychowania działało 12 placówek opiekuńczo-wychowawczych łączących zadania socjalizacyjne i interwencyjne o łącznej liczbie 186 miejsc dla wychowanków.

W ramach Zespołu Placówek Opiekuńczo-Wychowawczych „Dziecięcy Dom” funkcjonowało 5 placówek, w tym: 2 placówki interwencyjne, 2 placówki specjalistyczno-terapeutyczne i 1 placówka socjalizacyjna o łącznej liczbie 66 miejsc dla wychowanków.

Stowarzyszenie SIEMACHA prowadziło we Wrocławiu 4 Placówki Opiekuńczo-Wychowawcze typu socjalizacyjnego SIEMACHA Spot 24/7 o łącznej liczbie 46 miejsc dla wychowanków.

Ewangelickie Centrum Diakonii i Edukacji im. Ks. Marcina Lutra prowadziło we Wrocławiu 2 placówki opiekuńczo-wychowawcze typu socjalizacyjnego o łącznej liczbie 28 miejsc dla wychowanków.

Towarzystwo „Nasz Dom” prowadziło we Wrocławiu 1 placówkę opiekuńczo-wychowawczą Dom dla Dzieci z 14 miejscami dla wychowanków oraz mieszkanie dla usamodzielnianych, pełnoletnich wychowanków pieczy zastępczej, pod nazwą Dom dla Usamodzielnianych z 10 miejscami.

Dział Instytucjonalnej Pieczy Zastępczej MOPS prowadzi nadzór nad wszystkimi placówkami opiekuńczo-wychowawczymi na terenie Wrocławia, współpracuje z sądami, asystentami rodzinnymi, szkołami i rodzinami biologicznymi wychowanków oraz obejmuje wsparciem pełnoletnich wychowanków placówek opiekuńczo-wychowawczych i resocjalizacyjnych.

Ogółem placówki dysponują **429** miejscami, w tym **89** miejsc znajduje się w placówkach opiekuńczo-wychowawczych typu rodzinnego.

W 2017 r. do wszystkich placówek opiekuńczo-wychowawczych skierowano **250 nowych wychowanków**. Liczba dzieci przebywających we wszystkich placówkach opiekuńczo-wychowawczych ogółem wyniosła **398**.

Od dnia 2 stycznia 2017 r. pomoc psychologiczno-pedagogiczną oraz terapeutyczną dla wychowanków placówek opiekuńczo-wychowawczych typu rodzinnego i rodzin zastępczych świadczył Krakowski Instytut Psychoterapii Stowarzyszenia SIEMACHA z siedzibą we Wrocławiu przy ul. Tadeusza Micińskiego 11/25.

W 2017 r. kontynuowano realizację projektu „Wrocław Miastem @ktywnych”.

Wychowankowie opuszczający jedną z form instytucjonalnej, bądź rodzinnej pieczy zastępczej nadal mogą korzystać z Młodzieżowego Centrum Wsparcia prowadzonego przez Stowarzyszenie Pomocy Wzajemnej im. Stefana Kardynała Wyszyńskiego we Wrocławiu. Mają tu zapewnioną m.in.:

- możliwość zamieszkania w mieszkaniu dla usamodzielnianych wychowanków,
- wsparcie psychologiczne,
- pomoc prawną,
- doradztwo zawodowe.

W 2017 r. Fundacja Robinson Crusoe zakończyła realizację kompleksowego wspierania procesu usamodzielniania osób dorastających w różnych formach pieczy zastępczej.

W 2017 r. Centrum Rozwoju i Aktywności Dzieci i Młodzieży kontynuowało swoją działalność w zakresie wsparcia dziennego i obejmowało swoimi działaniami opiekuńczo-wychowawczymi i terapeutycznymi nie mniej niż 200 dzieci z terenu miasta Wrocławia.

W dniu 1 marca 2017 r. na terenie Magnolia Park we Wrocławiu powstała specjalistyczna placówka wsparcia dziennego prowadzona przez Stowarzyszenie SIEMACHA, która posiada 130 miejsc dla wychowanków w wieku szkolnym (6-18 lat).

Placówka wsparcia dziennego prowadzi działania na rzecz dzieci i młodzieży z rodzin mających trudności w wypełnianiu swoich zadań opiekuńczo-wychowawczych, a w szczególności pochodzących z rodzin wielodzietnych, ubogich, niezaradnych życiowo, zagrożonych uzależnieniami i przemocą. Placówka wsparcia dziennego swoimi działaniami zapobiega niedostosowaniu i sieroctwu społecznemu dzieci i młodzieży poprzez oddziaływania opiekuńczo-wychowawcze, edukacyjne i profilaktyczno-terapeutyczne oraz wspiera rodziców w rozwiązywaniu problemów wychowawczych.

Świadczenia i koszty realizacji zadań

W zakresie właściwości Działu Instytucjonalnej Pieczy Zastępczej wydano **1 152** decyzje administracyjne.

Pomoc dla usamodzielnianych wychowanków placówek opiekuńczo-wychowawczych i resocjalizacyjnych wyniosła ogółem **533 235,71 zł**, w tym:

- pomoc pieniężna na kontynuowanie nauki - **433 373,33 zł** (891 świadczeń),
- pomoc na usamodzielnienie - **34 614 zł** (6 świadczeń),
- pomoc na zagospodarowanie - **65 248,38 zł** (17 świadczeń).

Dział Instytucjonalnej Pieczy Zastępczej na podstawie zawartych porozumień poniósł opłaty za zakwaterowanie i wyżywienie dzieci w Zakładach Opiekuńczo-Lecznicznych w łącznej wysokości **459 340,15 zł**.

Na utrzymanie placówek opiekuńczo-wychowawczych na terenie Wrocławia wydano łącznie **24 479 259,89 zł**, w tym na utrzymanie dzieci w placówkach opiekuńczo-wychowawczych na terenie innych powiatów wydano łącznie **212 895 zł**.

Na dodatek do zryczałtowanej kwoty środków finansowych na utrzymanie dzieci w placówkach opiekuńczo-wychowawczych typu rodzinnego wydano łączną kwotę **447 160,92 zł.**

W 2017 r. na działalność Centrum Rozwoju i Aktywności Dzieci i Młodzieży we Wrocławiu przekazano **łącznie 2 092 000 zł**, w tym **kwota 1 300 000 zł** została przekazana ze środków przeznaczonych na profilaktykę i rozwiązywanie problemów alkoholowych.

W 2017 r. na działalność specjalistycznej placówki wsparcia dziennego SIEMACHA Spot Magnolia Park Stowarzyszenia SIEMACHA przekazano **łącznie 553 375 zł.**

Świadczenia i koszty realizacji zadań związanych z opieką nad rodziną i dzieckiem w latach 2013-2017

	2013 (zł)	2014 (zł)	2015 (zł)	2016 (zł)	2017 (zł)
Utrzymanie dzieci z rodzin zastępczych	8 720 412	9 146 234	9 424 445	9 314 030	9 183 697
Świadczenia dla pełnoletnich wychowanków rodzinnej pieczy zastępczej	1 336 211	1 272 770	1 301 799	1 185 212	1 027 454
Utrzymanie placówek opiekuńczo-wychowawczych	21 507 472	24 328 021	25 067 496	25 166 980	24 479 249
Utrzymanie dzieci z rodzin zastępczych i placówek opiekuńczo wychowawczych na terenach innych powiatów	1 559 215	1 478 216	1 661 007	1 733 736	1 800 397

REALIZACJA PROJEKTÓW WSPÓLFINANSOWANYCH ZE ŚRODKÓW UNII EUROPEJSKIEJ ORAZ ŚRODKÓW RZĄDOWYCH

W 2017 r. Sekcja Projektów Rozwojowych w Centrum Pracy Socjalnej i Rodziny we współpracy z właściwymi merytorycznie komórkami organizacyjnymi MOPS, realizowała zadania w zakresie aplikowania o środki zewnętrzne. W 2017 r. pozyskano dotacje ze źródeł zewnętrznych w łącznej wysokości **1 278 232,93 zł.**

Pozyskane dofinansowanie w 2017 r.

Nazwa projektu	Wartość całkowita projektu (zł)	Kwota przyznane dotacji (zł)	Wkład własny (zł)
Zadanie publiczne w ramach „Programu asystent rodziny i koordynator rodzinnej pieczy zastępczej na rok 2017” – ASYSTENT RODZINY	666 440,40	378 000	288 440,40
Zadanie publiczne w ramach „Programu asystent rodziny i koordynator rodzinnej pieczy zastępczej na rok 2017” – KOORDYNATOR RODZINNEJ PIECZY ZASTĘPCZEJ	420 280,80	216 000	204 280,80
Zadanie publiczne pn. „Zapewnienie funkcjonowania Dziennego Domu Senior + we Wrocławiu” w ramach Programu Wieloletniego „Senior +” na lata 2015-2020 - edycja 2017	250 524	48 708	201 816
Start w dorosłość (projekt partnerski z TPBA)	1 346 594,59 zł w tym MOPS: 192 419,04 zł	1 279 264,86 zł w tym MOPS: 125 089,31 zł	67 329,73
Aktywni bez barier (projekt partnerski z TPBA)	2 845 896,35 zł w tym MOPS: 388 729,44 zł	2 703 601,53 zł w tym MOPS: 246 434,62 zł	142 294,82
Remont i przebudowa wraz z wyposażeniem trzech mieszkań o charakterze wspomagającym (projekt współrealizowany z ZZK)	571 821,16 zł w tym MOPS: 140 842 zł	486 047,99 zł w tym MOPS: 119 715 zł	85 773,07 w tym MOPS: 21 127 zł
Remont i przebudowa wraz z wyposażeniem czterech mieszkań o charakterze wspomagającym (projekt współrealizowany z ZZK)	668 124,44 zł w tym MOPS: 169 749 zł	567 905,77 zł w tym MOPS: 144 286 zł	100 218,67 w tym MOPS: 25 463 zł
SUMA DOTACJI DLA MOPS	2 228 984,68	1 278 232,93	950 751,75

PROJEKT „WROCŁAW MIASTEM @KTYWNYCH”

W dniu 1 września 2016 r. rozpoczęto realizację projektu pt. „**Wrocław Miastem @ktywnych**” (WM@), którego zakończenie zaplanowano na dzień 30 czerwca 2018 r.

Projekt realizowany jest w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Dolnośląskiego 2014-2020 przy współfinansowaniu przez Unię Europejską ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego. W imieniu Gminy Wrocław realizuje go Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej we współpracy z Wrocławskim Centrum Integracji oraz Powiatowym Urzędem Pracy (PUP). Wartość projektu wynosi 4 000 000 zł, w tym wkład Funduszy Europejskich 3 400 000 zł. Wkład własny Gminy Wrocław to 600 000 zł.

Celem projektu jest aktywna integracja 433 mieszkańców Wrocławia zagrożonych ubóstwem i wykluczeniem społecznym poprzez poprawę i wzmocnienie ich zdolności do zatrudnienia. Odbiorcami projektu są osoby korzystające ze świadczeń MOPS, doświadczające problemów z integracją społeczną i zawodową, m.in. osoby długotrwale bezrobotne, wychowankowie pieczy zastępczej oraz osoby niepełnosprawne. Wsparcie udzielane jest w ramach **usług aktywnej integracji** o charakterze społecznym, zawodowym, edukacyjnym i zdrowotnym poprzez udział w Programach Aktywności Lokalnej (PAL) albo zawarciu Kontraktu Socjalnego (KS) lub jego odmiany.

Szczegóły udzielonego wsparcia

W 2017 r. ze wsparcia projektu skorzystało **łącznie 471 osób**, w tym **271 kobiet i 200 mężczyzn**. Wśród nich odnotowano 167 osób z orzeczoną niepełnosprawnością, 194 osoby bezrobotne zarejestrowane w PUP (w tym 118 długotrwale bezrobotnych), 207 osób biernych zawodowo, 70 wychowanków pieczy zastępczej. 324 osoby korzystały ze wsparcia w ramach zawartych Kontraktów Socjalnych i ich odmian, 147 osób – w ramach Programów Aktywności Lokalnej.

Uczestnicy projektu korzystali z poszczególnych form wsparcia - instrumentów aktywnej integracji (IAI) zgodnie z opracowaną wspólnie z pracownikiem socjalnym Indywidualną Ścieżką Reintegracji. W 2017 r. klienci korzystali z następujących IAI:

Aktywizacja społeczna (obligatoryjna dla każdego uczestnika projektu):

- indywidualna praca socjalna/specjalistyczne wsparcie oraz grupowa praca socjalna,
- liczne warsztaty aktywizujące społecznie (m.in. Akademia Lidera, Animator Lokalny, warsztaty integracyjne, warsztaty aktywizacji społecznej/społeczno-kulturalnej, warsztaty aktywizacji społeczności lokalnej, warsztaty autoprezentacji/autoprezentacji i kompetencji społecznych/autoprezentacji – metamorfoza, warsztaty kreowania wizerunku, warsztaty asertywności i skutecznej komunikacji, warsztaty kompetencji personalnych, warsztaty savoir vivre),
- warsztaty kształtujące rozmaite umiejętności wspierające aktywizację społeczną (np. treningi umiejętności manualnych, warsztaty zarządzania gospodarstwem domowym, warsztaty kulinarne, warsztaty fotograficzne/fotograficzno-filmowe, warsztat: zdrowie – kultura - styl, Warsztat rynek pracy, warsztat czytania i pisanie w języku polskim),
- warsztaty rozwijające kompetencje wychowawcze rodziców (stacjonarne warsztaty Akademia Rodzica, wyjazdowy warsztat kompetencji wychowawczych, cykl warsztatów dla rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny),
- specjalistyczne poradnictwo prawne – indywidualne i grupowe, poradnictwo prawne i społeczne w ramach Pracowni Rodzinnej,
- Grupa wsparcia, Konsultacje psychologiczne,
- konsultacje ze specjalistą ds. aktywizacji społeczno-zawodowej,
- indywidualne wsparcie trenera aktywności społecznej,
- wsparcie tłumacza języka migowego.

Z co najmniej jednego z ww. IAI skorzystali wszyscy uczestnicy, tj. **471 osób**. Średnia liczba na uczestnika wyniosła 4.

Aktywizacja edukacyjna: kursy zawodowe (gospodarczo-konserwatorski/budowlany, wykonywania kompozycji florystycznych, operatora wózków widłowych z modułem magazyniera, stylizacji rzęs i paznokci z ABC działalności gospodarczej, opiekuna osoby zależnej, stylizacji i zabiegów fryzjerskich, pracownika administracyjno-biurowego z elementami archiwistyki, uprawnienia elektryczne SEP do 1 kV), kursy języka angielskiego i niemieckiego, kursy komputerowe (na poziomie podstawowym/podstawowym plus, ECDL, grafiki komputerowej, indywidualne doradztwo cyfrowe), kursy przygotowujące do matury, dofinansowanie do nauki w szkołach wyższych, zajęcia dydaktyczno-wyrównawcze.

Z aktywizacji edukacyjnej skorzystało **236 osób**.

Aktywizacja zawodowa: Program Aktywizacja i Integracja (PAI). W 2017 r. z PAI skorzystało **28 osób**.

Aktywizacja zdrowotna: zajęcia rehabilitacyjne, terapia psychologiczna. Ze wsparcia skorzystało **38 osób**.

Ponadto w ramach projektu zapewniano wsparcie dodatkowe, umożliwiające korzystanie przez uczestników z wybranych instrumentów aktywnej integracji. Z opieki nad dziećmi skorzystały 23 osoby, z transportu dla osób niepełnosprawnych 4 osoby.

W 2017 r. w ramach „WM@” 6 Zespołów Terenowej Pracy Socjalnej MOPS wdrażało łącznie 10 Programów Aktywności Lokalnej, kierowanych do mieszkańców mikrospołeczności lokalnych Wrocławia:

- PAL „Aktywna Leśnica (ZTPS 2) – ze wsparcia skorzystało 11 mieszkańców Leśnicy,
- PAL „Aktywne Sępólno” (ZTPS 3) – ze wsparcia skorzystało 13 mieszkańców osiedla Sępólno i okolic,
- PAL „Aktywny Plac Grunwaldzki” (ZTPS 3) – ze wsparcia skorzystało 10 mieszkańców osiedla Plac Grunwaldzki i okolic,
- PAL „Aktywny Ołbin” (ZTPS 3) – ze wsparcia skorzystało 14 mieszkańców osiedla Ołbin i okolic,
- PAL „Aktywny Gądów” (ZTPS 4) – ze wsparcia skorzystało 10 mieszkańców osiedli Gądów i Nowy Dwór oraz okolic,
- PAL „Aktywny Brochów” (ZTPS 5) – ze wsparcia skorzystało 11 mieszkańców osiedla Brochów i okolic,
- PAL „Aktywne Przedmieście Oławskie” (ZTPS 5) – II edycje; ze wsparcia skorzystało 8/ 9 mieszkańców obszaru Przedmieścia Oławskiego i okolic,
- PAL „Aktywny Gaj” (ZTPS 5) – ze wsparcia skorzystało 13 mieszkańców osiedla Gaj i okolic,
- PAL „Aktywna Polanka” (ZTPS 6) – II edycje; ze wsparcia skorzystało 12/15 mieszkańców osiedla Karłowice-Różanka i okolic,
- PAL „Aktywne Nadodrze” (ZTPS 7) – II edycje; ze wsparcia skorzystało 11/10 mieszkańców Osiedla Nadodrze i okolic.

W 2017 r., organizując wsparcie dla uczestników projektu, przeprowadzono 69 postępowań/procedur zamówień publicznych, w tym 11 w trybie przetargowym. Ponadto podejmowano bieżące działania informacyjno-promocyjne, m.in. prowadzenie podstrony internetowej projektu na stronie www.mops.wroclaw.pl, oznaczanie dokumentacji, miejsc realizacji działań projektowych oraz zakupionych materiałów, udział w „Dniach Otwartych Funduszy Europejskich”.

W ramach budżetu projektu wydatkowano środki finansowe w wysokości 2 118 305,73 zł, w tym 1 771 305,73 zł ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego i 347 000 zł w ramach wkładu własnego Gminy Wrocław.

Dodatkowo, w celu wsparcia realizacji zadań projektu, Gmina Wrocław poniosła wydatki w wysokości 109 584,75 zł.

Zadania publiczne w ramach „Programu asystent rodziny i koordynator rodzinnej pieczy zastępczej na rok 2017” współfinansowane ze środków Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej (MRPiPS)

W ramach zadań zrealizowano następujące działania:

- wsparcie **272** wrocławskich rodzin doświadczających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych przez **15 asystentów rodziny** w formie: opracowania planu pomocy rodzinie, wspierania aktywności społecznej i zawodowej rodzin, prowadzenia konsultacji wychowawczych dla rodziców, pomocy w rozwiązywaniu problemów wychowawczych, socjalnych, psychologicznych, pomocy w organizacji gospodarstwa domowego, itp. Wsparciem objęto 619 dzieci (w rodzinach 485 dzieci, w pieczy zastępczej 134 dzieci);
- wsparcie **142** wrocławskich rodzin zastępczych przez **10 koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej** w formie: wsparcie w wypełnianiu zadań rodziny zastępczej, przygotowania planu pomocy dziecku, zapewnienia specjalistycznej pomocy dla dzieci (psychologicznej, rehabilitacyjnej, edukacyjnej), udzielanie wsparcia pełnoletnim wychowankom rodzin, itp.; wsparcia udzielono w rodzinach o łącznej liczbie **dzieci 213**.

Asystent rodziny: koszt całkowity **666 440,40 zł**, w tym **378 000 zł dotacji MRPiPS** oraz **288 440,40 zł wkładu własnego**.

Koordynator rodzinnej pieczy zastępczej: koszt całkowity **420 280,80 zł**, w tym **216 000 zł dotacji MRPiPS** oraz **204 280,80 zł wkładu własnego**.

Zadanie publiczne pn. Zapewnienie funkcjonowania Dziennego Domu „Senior+” w ramach Programu Wieloletniego „Senior+” na lata 2015-2020” - edycja 2017

W 2017 r. Gmina Wrocław realizowała zadanie publiczne pn. Zapewnienie funkcjonowania Dziennego Domu „Senior+” w ramach Programu Wieloletniego „Senior+” na lata 2015-2020” - edycja 2017, które było współfinansowane ze środków Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej.

Realizacja zadania polegała na zapewnieniu funkcjonowania pierwszego w mieście Dziennego Domu „Senior+” kierującego ofertę do 25 osób w wieku powyżej 60 roku życia, nieaktywnych zawodowo, w tym cierpiących na choroby neurodegeneracyjne (otępienne) we wczesnej fazie.

Realizacja zadania publicznego zostało zlecone przez Gminę Wrocław podmiotowi, o którym mowa w art. 3 ust. 2 i 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i wolontariacie. W wyniku ogłoszonego konkursu realizację zadania zlecono Parafii Ewangelicko-Augsburskiej we Wrocławiu, która prowadzi Dzienny Dom „Senior+” przy ul. Kazimierza Wielkiego 31-33.

W ramach zadania podjęto działania aktywizujące dla seniorów, o charakterze: rekreacyjnym, pielęgniarstwo-opiekuńczym, rehabilitacyjno-gimnastycznym, treningu umysłu, wsparcia psychologicznego, kulturalno-oświatowym, reintegracji społecznej i socjalnym (ciepły posiłek).

Łączna wartość projektu: 250 524 zł, w tym dofinansowanie z MRPiPS **48 708 zł**.

Projekt „SAMO-Dzielni”

Od stycznia 2017 r. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej wraz z Fundacją „Promyk Słońca” realizuje projekt pn. „SAMO-Dzielni”, który jest współfinansowany ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Dolnośląskiego na lata 2014-2020, Oś priorytetowa 9 Włączenie Społeczne, Działanie 9.2 Dostęp do wysokiej jakości usług społecznych, Poddziałanie 9.2.2 Dostęp do wysokiej jakości usług społecznych – ZIT Wrocławskiego Obszaru Funkcjonalnego.

Liderem projektu, którego grupę docelową stanowią osoby niepełnosprawne, jest Fundacja „Promyk Słońca”, a partnerem – Gmina Wrocław, w imieniu której realizatorem jest Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej.

Celem projektu jest zaspokojenie potrzeb niepełnosprawnych mieszkańców Wrocławia w zakresie usług asystenckich. Zaplanowano osiągnięcie następujących efektów:

- zwiększenie liczby miejsc świadczenia usług asystenckich w lokalnej społeczności,
- ułatwienie dostępu do przystępnych cenowo, trwałych oraz wysokiej jakości usług asystenckich,
- umożliwienie osobom z niepełnosprawnością samodzielnego i niezależnego funkcjonowania społecznego, edukacyjnego oraz zawodowego,
- polepszenie funkcjonowania faktycznych opiekunów osób z niepełnosprawnością,
- wsparcie rodzin zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym.

W 2017 r. w ramach przedsięwzięcia MOPS zrealizował następujące działania:

- przeszkolono **30 asystentów osobistych na szkoleniu stacjonarnym**. Głównym tematem szkolenia była niepełnosprawność – aspekty społeczne i pomoc. Szkolenie prowadzone było w małych grupach przez osoby z doświadczeniem udzielania pomocy osobom niepełnosprawnym – specjalistów MOPS. Wiodącymi wątkami szkolenia były zagadnienia związane z pracą asystenta osobistego, jego możliwościami, wskazanie cech jakie powinien asystent posiadać. Uwarunkowania prawne asystenta osobistego, a także ulgi i uprawnienia dla osób niepełnosprawnych, rehabilitacja społeczna i zawodowa osób niepełnosprawnych oraz pomoc udzielana przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej,
- zorganizowano **wizytę studyjną dla asystentów osobistych**, która była uzupełnieniem zdobytej wiedzy podczas szkolenia. Wizyty studyjne są integralną częścią wielu projektów, które umożliwiają wymianę innowacyjnych idei i doświadczeń. Pozwoliła ona na nawiązanie kontaktów zawodowych na poziomie ogólnopolskim w zakresie tematów stanowiących przedmiot wspólnego zainteresowania tj. usług asystenckich. Jest sprawdzoną i przynoszącą oczekiwane rezultaty formą edukacyjną należącą do tzw. „dobrych praktyk”, dzięki którym uczestnicy mieli możliwość spotkania się ze specjalistami i dowiedzieć się w jaki sposób odnieść sukces. Asystenci wizytowali Centrum Usług Socjalnych i Szkolenia Kadr Pomocy Społecznej „Ośrodek Nowolipie” oraz Ośrodek Asystenta Osoby Niepełnosprawnej prowadzony przez Fundację Hej Koniku. Asystenci zapoznali się z historią ośrodków, zasadami funkcjonowania i celami strategicznymi ośrodków.
- zlecono utworzenie **Platformy Usług Asystenckich**, która jest ogólnodostępnym, za pośrednictwem Internetu, systemem informatycznym, który ma za zadanie pomagać realizować usługi asystenckie wykonywane w ramach projektu i będzie służyć klientom – osobom niepełnosprawnym, które będą zamawiać określone usługi, oraz asystentom, którzy będą te usługi realizować. Jest narzędziem, które pozwala rozliczać godziny usług, przeprowadzać ewaluację oraz ułatwia koordynację zadania. Link na Platformę <https://asystenci.wroclaw.pl/>,
- zlecono opracowanie i wykonanie **Informator WROMIK „Wrocławski Informator Możliwości i Korzyści”**. Informator ten pozwala na swobodne poruszanie się po Wrocławskich miejscach w sposób swobodny i zachęcający do aktywności. Dzięki temu informatorowi Wrocław otwiera się na osoby z różnymi potrzebami i komunikuje, w jaki sposób można dotrzeć do różnych miejsc pokonując po drodze różne niedogodności. Dzięki temu informatorowi osoby z niepełnosprawnościami mogą samodzielnie korzystać z dobrodziejstw Wrocławia, na które składają się zdrowie, edukacja, komunikacja, kultura, sport i rekreacja oraz wrocławskie urzędy. WROMIK dostępny jest w wersji papierowej jak i elektronicznej. Ponadto informator jest w wersji podstawowej jak również wersji łatwej do czytania. Przekład posiada również wersję audiowizualną – dostępną dla osób z niepełnosprawnością sensoryczną tj. z audiodeskrypcją i tłumaczeniem na polski język migowy.

Łączna wartość projektu: 1 999 269,55, w tym budżet MOPS wynosi 326 440,83 zł

Dofinansowanie z UE: 1 899 306,07 zł, w tym **MOPS to 226 477,35 zł.**
Okres realizacji projektu: od 1 stycznia 2017 r. do 31 grudnia 2019 r.

Projekt „Aktywni Bez Barrier”

Od września 2017 r. rozpoczęła się realizacja projektu pt. „Aktywni bez barier” współfinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach RPO WD 2014-2020, Oś Priorytetowa 9 Włączenie Społeczne, Działanie 9.1. Aktywna Integracja, Poddziałanie 9.1.2 Aktywna Integracja – ZIT Wrocławskiego Obszaru Funkcjonalnego. Przedsięwzięcie realizowane jest w partnerstwie Towarzystwa Pomocy im. św. Brata Alberta – Koło Wrocławskie i Gminy Wrocław, w imieniu której realizatorem jest Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej.

Projekt skierowany jest do 90 osób bezdomnych biernych zawodowo lub bezrobotnych, które zamieszkują na terenie jednej z gmin należącej do ZIT Wrocławskiego Obszaru Funkcjonalnego (Gmina Wrocław, Gmina Jelcz-Laskowice, Miasto i Gmina Kąty Wrocławskie, Gmina Siechnice, Gmina Trzebnica, Miasto i Gmina Sobótka, Miasto Oleśnica, Gmina Długołęka, Gmina Czernica, Gmina Kobierzyce, Gmina Miękinia, Gmina Oleśnica, Gmina Wisznia Mała, Gmina Żórawina, Gmina Oborniki Śląskie). Celem projektu jest podniesienie zdolności do zatrudnienia 90 osób bezdomnych, a także nabycie i wzmocnienie kompetencji społecznych tych osób prowadzących do samodzielności i aktywności społecznej.

Projekt zakłada 2 edycje trwające do 12-miesiący i obejmuje następujące formy wsparcia:

- zajęcia grupowe aktywizujące podnoszące kompetencje społeczne niezbędne na rynku pracy.
- treningi kompetencji rynku pracy.
- szkolenia zawodowe.
- staże zawodowe.
- wsparcie aktywnej integracji - w ramach tego zadania oprócz możliwości udziału w warsztatach usamodzielnienia ekonomicznego i mieszkaniowego zaplanowano:
 - wsparcie specjalistyczne tj. wsparcie specjalistów: psychologa, doradcy zawodowego, prawnika, akompaniatora, terapeuty,
 - wsparcie towarzyszące tj. bilet miesięczny (Urbancard), posiłek, ubezpieczenie NNW, stypendium szkoleniowe i stażowe, możliwość uczestnictwa w wydarzeniach kulturalnych i działaniach środowiskowych (m.in. wspólne wyjścia do kina, teatru, koncerty, pikniki).

W 2017 r. rozpoczęła się realizacja działań projektowych w ramach I edycji dla 45 osób.

Łączna wartość projektu: 2 845 896,35 zł, w tym budżet MOPS - **388 729,44 zł.**

Dofinansowanie z UE: 2 703 601,53 zł, w tym MOPS - **246 434,62 zł.**

Okres realizacji projektu: od 1 września 2017 r. do 31 października 2019 r.

Projekt „Start w dorosłość”

Od października 2017 r. w partnerstwie Towarzystwa Pomocy im. św. Brata Alberta – Koło Wrocławskie i Gminę Wrocław (MOPS) realizowany jest projekt pn. „Start w dorosłość”. Projekt Współfinansowany jest ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach RPO WD 2014-2020, Oś Priorytetowa 9 Włączenie Społeczne, Działanie 9.1. Aktywna Integracja, Poddziałanie 9.1.2 Aktywna Integracja – ZIT Wrocławskiego Obszaru Funkcjonalnego.

Projekt skierowany jest do 30 osób opuszczających pieczę zastępczą, które jednocześnie są bierne zawodowo lub bezrobotne i zamieszkują na terenie jednej z gmin należącej do ZIT Wrocławskiego Obszaru Funkcjonalnego (Gmina Wrocław, Gmina Jelcz-Laskowice, Miasto i Gmina Kąty Wrocławskie, Gmina Siechnice, Gmina Trzebnica, Miasto i Gmina Sobótka, Miasto Oleśnica, Gmina Długołęka, Gmina Czernica, Gmina Kobierzyce, Gmina Miękinia, Gmina Oleśnica Gmina Wisznia Mała, Gmina Żórawina, Gmina Oborniki Śląskie).

Celem projektu jest podniesienie zdolności do zatrudnienia 30 osób opuszczających pieczę zastępczą, a także nabycie i wzmocnienie kompetencji społecznych tych osób prowadzących do samodzielności i aktywności społecznej.

Projekt zakłada 1 edycję trwającą do 15 miesięcy obejmującą następujące formy wsparcia:

- zajęcia grupowe aktywizujące podnoszące kompetencje społeczne niezbędne na rynku pracy,
- treningi kompetencji rynku pracy,
- szkolenia zawodowe,
- staże zawodowe,
- wsparcie aktywnej integracji:
 - wsparcie specjalistyczne tj. wsparcie specjalistów: psychologa, doradcy zawodowego, prawnika, akompaniatora, terapeuty,
 - warsztaty aktywnego stylu życia o charakterze integracyjnym (zajęcia ruchowe wzmacniające kondycję fizyczną i propagujące zdrowe odżywianie i przeciwdziałanie uzależnieniom),
 - warsztaty „Praktyczny Dom” obejmujące naukę malowania, wykonania drobnych remontów, robienia mebli z palet, bibelotów, drobnej stolarki itp.,
 - wsparcie towarzyszące tj. bilet miesięczny (Urbancard), posiłek, ubezpieczenie NNW, stypendium szkoleniowe i stażowe, możliwość uczestnictwa w wydarzeniach kulturalnych i działaniach środowiskowych (m.in. wspólne wyjścia do kina, teatru, koncerty, pikniki).

W listopadzie 2017 r. rozpoczęła się rekrutacja uczestników – MOPS zrekrutował 19 osób z pieczy zastępczej 8 mężczyzn, 11 kobiet, którzy objęci zostali wsparciem indywidualnym w postaci Akompaniatora oraz prawnika.

Łączna wartość projektu: 1 346 594,59 zł, w tym budżet MOPS - **192 419,04 zł**.

Dofinansowanie z UE: 1 279 264,86 zł, w tym MOPS - **125 089,31 zł**.

Okres realizacji projektu: od 1 października 2017 r. do 31 października 2019 r.

Dwa projekty infrastrukturalne dotyczące utworzenia 7 mieszkań wspomaganych

W IV kwartale 2017 r. rozpoczęła się realizacja dwóch projektu infrastrukturalnych pod nazwą:

- „Remont i przebudowa wraz z wyposażeniem trzech mieszkań o charakterze wspomaganych we Wrocławiu”,
- „Remont i przebudowa wraz z wyposażeniem czterech mieszkań o charakterze wspomaganych we Wrocławiu”,

współfinansowanych ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Dolnośląskiego 2014-2020, Oś 6 Infrastruktura spójności społecznej, Działanie 6.1 Inwestycje w infrastrukturę społeczną, Poddziałanie 6.1.2 Inwestycje w infrastrukturę społeczną – ZIT Wrocławskiego Obszaru Funkcjonalnego.

Głównym celem obu projektów jest zwiększenie dostępu do usług społecznych w postaci **siedmiu mieszkań wspomaganych**, związanych z procesem integracji społecznej i aktywizacji społeczno-zawodowej osób zagrożonych wykluczeniem. Z realizacji projektów wynikać będzie szereg korzyści, które obejmować będą zarówno sferę ekonomiczną, jak i społeczną – utworzenie mieszkań wpłynie na poprawę jakości usług publicznych ograniczających wykluczenie społeczne oraz poprawę funkcjonowania infrastruktury społecznej. Oba projekty polegają na przebudowie, remoncie i wyposażeniu infrastruktury zdegradowanych budynków w celu ich adaptacji na mieszkania o charakterze wspomaganych dla osób zagrożonych wykluczeniem społecznym z powodu bezdomności, przemocy, wychodzenia z pieczy zastępczej. Wsparcie będzie powiązane z procesem aktywizacji społeczno-zawodowej, mającej na celu usamodzielnienie ekonomiczne osób zagrożonych wykluczeniem społecznym.

Przedsięwzięcia realizowane są przez Gminę Wrocław, w imieniu której zadania w ramach obu projektów realizował będzie Zarząd Zasobu Komunalnego (odpowiedzialny za remont i przebudowę), Wydział Zarządzania Funduszami (odpowiedzialny za promocję i zarządzanie projektem) oraz Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej (odpowiedzialny za zakup wyposażenia).

Łączna wartość projektu pn. „Remont i przebudowa wraz z wyposażeniem trzech mieszkań o charakterze wspomaganym we Wrocławiu” wynosi **571 821,16 zł**, w tym **budżet MOPS to 140 842 zł**.

Dofinansowanie z UE: 486 047,99 zł, w tym **MOPS to 119 715 zł**.

Łączna wartość projektu pn. „Remont i przebudowa wraz z wyposażeniem czterech mieszkań o charakterze wspomaganym we Wrocławiu” wynosi **668 124,44 zł**, w tym **budżet MOPS to 169 749 zł**.

Dofinansowanie z UE: 567 905,77 zł, w tym **MOPS to 144 286 zł**.

Okres realizacji: od 29 grudnia 2017 r. do 28 marca 2019 r.

NADODRZAŃSKIE CENTRUM WSPARCIA

Nadodrzańskie Centrum Wsparcia (NCWS) jest komórką organizacyjną Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej, która rozpoczęła działalność na początku 2013 r. NCWS ma siedzibę we Wrocławiu przy ul. Rydygiera 43abcd i 45a. Nieruchomości, w których NCWS realizuje zadania statutowe zostały wyremontowane w ramach realizacji projektu pn. „Kreacja Nadodrzańskiego Centrum Wsparcia – kluczowego elementu infrastruktury służącej społeczności lokalnej i podopiecznym MOPS”.

W 2017 r. Nadodrzańskie Centrum Wsparcia realizowało działania w zakresie pomocy społecznej o charakterze:

- **całodobowym** oferując niezbędną pomoc socjalną i wsparcie specjalistyczne w ramach ośrodka wsparcia,
- **dziennym** mającym na celu szeroko rozumiane wsparcie rodziny oraz aktywizowanie społeczności lokalnej.

W **zakresie działań całodobowych** Nadodrzańskie Centrum Wsparcia realizowało zadania dotyczące wsparcia osób, które znalazły się w sytuacji kryzysowej ze szczególnym uwzględnieniem osób doświadczających przemocy.

Ośrodek Interwencji Kryzysowej (OIK) udzielał pomocy w formie:

- konsultacji interwencyjnych,
- wsparcia specjalistycznego,
- wsparcia socjalnego,
- schronienia,
- telefonu interwencyjnego.

W zakresie schronienia Mieszkańcom OIK zapewniono:

- zakwaterowanie w umeblowanych pokojach wieloosobowych,
- możliwość korzystania z innych pomieszczeń i ich wyposażenia.

W zakresie wsparcia socjalnego i specjalistycznego Mieszkańcy OIK:

- zostali objęci indywidualną pracą socjalną,
- uzyskali potrzebne wsparcie z zakresu poradnictwa specjalistycznego: prawnego, psychologicznego, pedagogicznego,
- uzyskiwali wsparcie finansowe, zgodnie z posiadanymi uprawnieniami,
- otrzymywali podstawowe środki czystości, artykuły spożywcze i odzież.

W minionym roku w ramach działania Ośrodka Interwencji Kryzysowej przeprowadzono **608** działań interwencyjnych, z czego **275** interwencji dotyczyło osób, które zgłosiły się do OIK osobiście i **333** interwencji w stosunku do osób, które nawiązały kontakt za pośrednictwem telefonu i komunikatora internetowego. Na pobyt czasowy w Ośrodku Interwencji Kryzysowej przyjęto **144** osoby. Beneficjentami były głównie osoby

doświadczające przemocy w rodzinie, ale również były to osoby niepełnosprawne, osoby znajdujące się w sytuacjach kryzysowych o różnym charakterze, wychowankowie placówek opiekuńczo wychowawczych i uchodźcy.

W zakresie działań dziennych w Nadodrzańskim Centrum Wsparcia:

Zorganizowano bezpłatne, specjalistyczne:

- konsultacje psychologiczne (973 konsultacje dla 284 osób, w tym 47 dzieci),
- poradnictwo prawne (ze 155 konsultacji skorzystało 101 osób).

Oferowano inne bezpłatne formy wsparcia mające na celu wspieranie rodziny i aktywizowanie środowiska lokalnego:

- doradztwo w ramach Punktu Aktywizacji Społecznej i Zawodowej,
- wsparcie udzielane podczas indywidualnych spotkań z brokerem edukacyjnym,
- warsztaty o charakterze cyklicznym, wśród których znalazły się:
 - warsztaty w ramach programu: „Aktywizacja i integracja”,
 - warsztaty w ramach programu: „A-Ster”,
 - warsztaty kompetencji społecznych i wychowawczych,
 - warsztaty komputerowe, artystyczne i teatralne w ramach realizacji programów PAL w ZTPS-ach;
- szkolenia o charakterze cyklicznym, wśród których znalazły się:
 - szkolenia dla kandydatów na rodziny zastępcze,
 - szkolenia „Praca ze sprawcą przemocy”,
 - szkolenia z zakresu przeciwdziałania przemocy;
- spotkania, mające na celu aktywizowanie środowiska lokalnego, propagowanie inicjatyw społecznych i promowanie cennych pomysłów, wśród nich:
 - spotkania Organizatorów Społeczności Lokalnej,
 - spotkania integracyjne,
- inne jednorazowe formy edukacyjne.

Ponadto na terenie Nadodrzańskiego Centrum Wsparcia:

- zorganizowano cykliczne spotkania grupy wsparcia dla osób doświadczających przemocy,
- kontynuowano spotkania grupy samopomocowej dla osób uzależnionych,
- kontynuowano spotkania grupy wsparcia dla rodzin zastępczych,
- kontynuowano działalność punktu poradnictwa zawodowego na odległość,
- odbywały się ponadto:
 - dyżury członków Zespołu Interdyscyplinarnego,
 - spotkania Zespołu Interdyscyplinarnego,
 - spotkania Grup Roboczych i Liderów ds. przeciwdziałania przemocy,
 - konferencje, wizyty studyjne,
 - spotkania rodziców z dziećmi przy udziale kuratorów,
 - spotkania robocze i organizacyjne zespołów merytorycznych,
 - szkolenia i superwizje dla pracowników.

PODSUMOWANIE DZIAŁAŃ CENTRUM PRACY SOCJALNEJ I RODZINY (CPSR)

Działania CPSR w 2017 r. ukierunkowane były na realizację zadań związanych:

- z podnoszeniem jakości pracy pracowników socjalnych i asystentów rodziny, w tym pracowników nowozatrudnionych,
- z udzielaniem wsparcia merytorycznego i emocjonalnego pracownikom socjalnym i asystentom rodziny wraz z organizacją superwizji,
- z poradnictwem specjalistycznym, konsultacjami i udzielaniem wsparcia mieszkańcom Wrocławia w tym klientom MOPS i rodzinom przeżywającym trudności,
- z organizacją i realizacją warsztatów edukacyjnych dla rodziców,
- z nadzorem i koordynowaniem zadań wykonywanych przez asystentów rodziny powołanych na rzecz wspierania rodzin w zakresie wypełniania ich funkcji

- opiekuńczo-wychowawczych we współpracy z pracownikami socjalnymi oraz koordynatorami MOPS,
- z organizacją i koordynowaniem praktyk w MOPS,
 - z koordynacją wolontariatu na rzecz osób i rodzin objętych pomocą MOPS,
 - ze współpracą z pracownikami socjalnymi w zakresie realizowanego przez MOPS projektu „Wrocław Miastem @ktywnych”,
 - z aktywizacją społeczną i zawodową klientów MOPS,
 - z organizacją i koordynowaniem prac społecznie użytecznych, we współpracy z Powiatowym Urzędem Pracy,
 - z wdrażaniem środowiskowej metody w pracy socjalnej,
 - z realizacją Programu Pomocy dla Rodzin Wielodzietnych „dwa plus trzy i jeszcze więcej” oraz ogólnopolskiego Programu Karta Dużej Rodziny,
 - ze współpracą pomiędzy pracownikami socjalnymi i przedstawicielami instytucji działającymi w obszarze pomocy społecznej,
 - z zapewnieniem obsługi organizacyjno-technicznej Zespołowi Interdyscyplinarnemu ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie.

Centrum Pracy Socjalnej i Rodziny realizuje swoje zadania poprzez:

- specjalistów pracy zespołowej,
- konsultantów psychologów, pedagogów, socjologów,
- asystentów rodziny,
- koordynatorów,
- pracowników socjalnych, specjalistów pracy socjalnej,
- innymi specjalistami.

W 2017 r. **specjalistki pracy zespołowej (SPZ) i koordynator** realizowali działania sprzyjające rozwojowi warsztatu pracy socjalnej m.in. poprzez:

- towarzyszenie 232 razy pracownikom socjalnym podczas pracy w środowisku,
- asystowanie 46 razy przy przeprowadzaniu wywiadów środowiskowych przez nowozatrudnionych pracowników socjalnych,
- wprowadzenie zgodnie z procedurą 25 nowych pracowników socjalnych oraz 3 asystentów rodziny,
- przeprowadzenie dla pracowników socjalnych spotkania dotyczącego ewaluacji wybranych przypadków pracy socjalnej,
- przeprowadzenie 1 562 konsultacji z pracownikami socjalnymi według wybranej specjalizacji, które służyły wsparciu merytorycznemu, a zwłaszcza kształtowaniu zachowań niezbędnych i przydatnych w pracy socjalnej oraz 515 konsultacji z przedstawicielami podmiotów współpracujących z MOPS,
- udzielenie na rzecz klientów MOPS łącznie 574 porad dla 184 rodzin (nie uwzględniono środowisk, w których aktywna jest Niebieska Karta),
- udział w pracach 93 grup roboczych w 87 rodzinach i w 18 posiedzeniach zespołów problemowych powoływanych na wniosek pracowników socjalnych,
- udział w **294** ocenach sytuacji rodziny, o której mowa w ustawie o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. 2017 poz. 697.t.j.),
- koordynowanie działań związanych z funkcjonowaniem Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie,
- koordynowanie działań związanych z usługami świadczonymi przez lekarzy psychiatrów (szczegóły poniżej).

W 2017 r. koordynowano pracę lekarzy psychiatrów, która świadczona była w **282** rodzinach (łącznie 512 osób w rodzinach) będących klientami pomocy społecznej. Zrealizowano **311** wizyt domowych, wizyty dwóch lekarzy w całości opłacone zostały ze środków finansowych MOPS.

Interwencje u osób zaburzonych psychicznie odbywały się głównie w obecności pracowników socjalnych, a w razie potrzeby koordynatora CPSR oraz policji, pielęgniarce środowiskowej, opiekunki, pracowników straży miejskiej.

Konsultanci psycholodzy i pedagodzy łącznie zrealizowali **1 633** spotkania konsultacyjne w tym:

- w miejscu zamieszkania klienta **841** razy,
- stacjonarnie w placówkach MOPS **792** razy.

W 2017 r. zostało również podjętych **130** interwencji wobec klientów MOPS podczas dyżurów interwencyjnych oraz wydano **220** adnotacji urzędowych dla celów MOPS oraz zaświadczeń dla Klientów. Konsultanci przeprowadzili także **531** spotkań konsultacyjnych indywidualnych z pracownikami socjalnymi i asystentami rodziny oraz włączali się **153** razy w prace grup roboczych w zakresie problematyki dotyczącej przemocy w rodzinie. Konsultanci uczestniczyli **11** razy w zespołach problemowych mających na celu pomoc w rozwiązaniu trudnej sytuacji rodzin oraz ocenach sytuacji rodzin. Spotkania realizowane były we współpracy z pracownikami socjalnymi, asystentami rodziny i innymi specjalistami MOPS.

W 2017 r. konsultanci przeprowadzili także warsztaty o różnej tematyce mające na celu podniesienie kompetencji rodzicielskich klientów MOPS m.in.:

- Radzenie sobie ze złością.
- Mów tak aby cię usłyszano – porozumienie bez przemocy. Metoda M.B. Rosenberga.
- Rola Rodziców w stawianiu granic w wychowaniu dzieci młodszych (0-10).
- Granice w wychowaniu nastolatków.
- Warsztaty podnoszące kompetencje wychowawcze.
- Kobieta w różnych rolach życiowych.
- Wychowanie chłopców.
- Wychowanie dziewczynek.

Łącznie z warsztatów tych skorzystało 131 osób.

Konsultanci kontynuowali również prowadzenie cyklicznych warsztatów dla seniorów usprawniających pamięć pt: „Gimnastyka umysłu” w Dziennych Domach Pomocy „Pogodna jesień” – 19 razy i „Na Ciepłej” – 18 razy na rzecz łącznie 37 osób.

Ponadto konsultanci psycholodzy przeprowadzili dwa szkolenia dla pracowników socjalnych:

- Praca z osobami uzależnionymi od środków psychoaktywnych i ich rodzinami (3 edycje).
- Praca z osobami z zaburzeniami psychogeriatrycznymi oraz z doświadczeniem choroby psychicznej - analiza przypadku (3 edycje).

Konsultant socjolog posługujący się językiem migowym podjął działania na rzecz **34** osób z dysfunkcją narządu słuchu (58 osób w rodzinie). W 2017 r. udzielił ogółem **145** porad, podjął **1** sprawę interwencyjną na rzecz klientów. Towarzyszył **93** razy **16** klientom niesłyszącym w załatwianiu spraw urzędowych (w tym m.in. w ZUS, PZON, bankach, spółdzielniach, placówkach służby zdrowia). Ponadto asystował pracownikom socjalnym przy wywiadach środowiskowych oraz innych działaniach podejmowanych w rodzinach porozumiewających się w języku migowym.

Samodzielnie oraz we współpracy z asystentem rodziny pomagał klientom w rozwijaniu umiejętności wychowawczych oraz rozwiązywaniu pojawiających się problemów.

Praktyki zawodowe i studenckie

W komórkach organizacyjnych MOPS praktyki studenckie i zawodowe odbywało w 2017 r. **30 osób (łącznie 3 026 godzin)** - studentów i słuchaczy szkół wyższych i policealnych.

Wolontariat

Wolontariusze pozyskiwani są od 2005 r. W 2017 r. podpisano **68 porozumień z wolontariuszami**, którzy zaangażowani byli głównie w pomoc dzieciom w nauce z rodzin objętych Programem Pomocy dla Rodzin Wielodzietnych „dwa plus trzy

i jeszcze więcej”, rodzin zastępczych oraz rodzin objętych pomocą MOPS, w tym asystenturą rodziny. Ponadto wolontariusze włączali się w prace na rzecz osób starszych, podopiecznych Dziennego Domu Pomocy „Na Ciepłej”.

Asystent rodziny

Termin „**asystent**” pochodzi od słowa „**asysta**”, które jest określeniem osoby towarzyszącej komuś, współobecnej, pomagającej, będącej w pogotowiu. W 2017 r. **dysponowano 15 etatami** dla asystentów rodziny. Do głównych zadań asystenta rodziny należy:

- opracowanie i realizacja planu pracy z rodziną,
- prowadzenie dokumentacji dotyczącej pracy z rodziną,
- udzielanie pomocy rodzinom w poprawie ich sytuacji życiowej i w zdobywaniu umiejętności prawidłowego prowadzenia gospodarstwa domowego,
- udzielanie pomocy rodzinom w rozwiązywaniu problemów socjalnych, psychologicznych, wychowawczych,
- motywowanie członków rodziny do podnoszenia kwalifikacji zawodowych oraz pomoc w poszukiwaniu, podejmowaniu i utrzymaniu pracy zarobkowej,
- prowadzenie indywidualnych konsultacji wychowawczych dla rodziców i dzieci,
- dokonywanie okresowej oceny sytuacji rodziny (okresowa ocena następuje po 6 miesiącach pracy z rodziną. Harmonogram planowanych ocen dla poszczególnych rodzin znajduje się w dokumentacji asystenta),
- monitorowanie funkcjonowania rodziny po zakończeniu pracy z rodziną,
- sporządzanie na wniosek sądu opinii o rodzinie i jej członkach,
- współpraca z podmiotami działającymi na rzecz rodziny,
- podejmowanie działań interwencyjnych i zaradczych w sytuacji zagrożenia bezpieczeństwa dzieci i rodziny,
- realizacja zadań określonych w ustawie z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”.

Asystenci rodziny, realizując swoje zadania w 2017 r., odpowiedzialni byli za koordynowanie działań zmierzających do poprawy sytuacji rodzin.

W roku 2017 z usług asystenta rodziny skorzystało **łącznie 272** rodziny z tego **z 111 rodzinami zakończono** współpracę ze względu na:

- osiągnięte cele z **40 rodzinami**,
- zaprzestanie współpracy przez rodzinę z **34 rodzinami**,
- brak efektów z **20 rodzinami**.
- inne przyczyny – **17**.

Ponadto asystenci rodziny przeprowadzili **349** ocen sytuacji rodziny, o których mowa w ustawie o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. 2017, poz. 697 z późn. zm.), powołali **18** zespołów problemowych, wzięli udział w **94** grupach roboczych w ramach procedury Niebieskiej Karty.

Asystenci rodziny oprócz bezpośredniej pracy w środowisku zamieszkania rodzin zorganizowali w 2017 r. warsztaty, spotkania edukacyjne w ramach projektu WM@., których celem było podniesienie samodzielności życiowej, nabycie umiejętności budowania relacji społecznych i rodzinnych, wzmocnienie więzi emocjonalnych w grupie i gronie rodzinnym poprzez wykorzystanie posiadanych sprawności i umiejętności, nauka organizacji czasu wolnego itp.

W dniu 04 listopada 2016 r. weszła w życie **ustawa o wspieraniu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”**. W ramach tej ustawy kobiety w ciąży, z szczególnym uwzględnieniem kobiet w ciąży powikłanej oraz w sytuacji niepowodzeń położniczych oraz rodziny z dzieckiem, u którego zdiagnozowano ciężkie i nieodwracalne upośledzenie albo nieuleczalną chorobę zagrażającą jego życiu, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu – mogą skorzystać z poradnictwa w zakresie: przezwyciężenia trudności w pielęgnacji i wychowaniu dziecka, wsparcia psychologicznego, pomocy prawnej i dostępu do rehabilitacji społecznej i zawodowej oraz świadczeń opieki zdrowotnej. Asystenci rodziny zgodnie z art. 8 pkt. 3 koordynują

powyższe działania, opracowują wspólnie z rodziną katalog możliwego do uzyskania wsparcia oraz występują w imieniu tych rodzin, na ich żądanie do różnych podmiotów, w celu umożliwienia im skorzystania ze wsparcia, na podstawie pisemnego upoważnienia. W 2017 r. taką formą pomocy były objęte **2** rodziny (zostały wliczone do liczby rodzin objętych asystenturą – 272).

Punkty aktywizacji społeczno-zawodowej (PASZ)

Działania PASZ kierowane były do osób nieaktywnych społecznie i zawodowo, osób pozostających bez zatrudnienia, klientów zagrożonych wykluczeniem społecznym.

Oferta PASZ, to przede wszystkim szeroko rozumiana aktywizacja społeczno-zawodowa, edukacja i wsparcie. Elementem procesu aktywizacji było przygotowanie we współpracy z klientem indywidualnej ścieżki reintegracji oraz kształcenie lub wzmacnianie umiejętności wykorzystywania aktywnych metod poszukiwania pracy.

W 2017 r. poradnictwa udzielono **482** osobom (942 osoby w rodzinie), w tym 226 kobietom (568 osób w rodzinie).

Zdecydowaną większość klientów PASZ stanowiły osoby bezrobotne (**408** osób/772 osoby w rodzinach), w tym bezrobotne długotrwale (**346** osób/623 osoby w rodzinach). W ogólnej liczbie klientów PASZ odnotowano **41** osób z rodzin wielodzietnych (205 osób w rodzinach), **147** osób posiadających orzeczenie o niepełnosprawności (239 osób w rodzinach), **25** osób po pobycie w zakładach karnych (31 osób w rodzinach), **13** osób narodowości romskiej (25 osób w rodzinach).

W 2017 r. konsultanci PASZ przeprowadzili 1 285 rozmów doradczych, udzielili 82 porady w ramach informacji zawodowej, uczestniczyli w 178 interwencjach w sprawie klientów.

Pracownicy PASZ w roku sprawozdawczym kierowali również bezrobotnych klientów MOPS do prac społecznie użytecznych i do Programu Aktywizacja i Integracja, współpracowali z wieloma organizacjami i instytucjami, w tym z Wrocławskim Centrum Integracji. Poprowadzili 121 spotkań w ramach warsztatów Programu Aktywizacja i Integracja.

Ponadto opracowano i zrealizowano **projekt aktywizacji społecznej „A-Ster”**.

Projekt skierowany był do 11 osób nieaktywnych zawodowo korzystających ze wsparcia MOPS. W okresie od 03 października do 30 listopada 2017 r. zorganizowano 16 spotkań. Zajęcia w formie warsztatowej odbywały się 2 razy w tygodniu po 3 godziny zegarowe.

Uczestnicząc w warsztatach beneficjenci projektu mieli możliwość w przyjaznej i bezpiecznej atmosferze zintegrować się, wzmocnić poczucie własnej wartości, zwiększyć świadomość zasobów osobistych. Uczestnicy poznali podstawowe zasady skutecznej komunikacji i elementy zachowań asertywnych. Ponadto zwiększyła się u nich świadomość zachowań prozdrowotnych i wiedza o konstruktywnym spędzaniu czasu wolnego. Ważnym aspektem warsztatu było budzenie świadomości lokalnej. Uczestnicy warsztatu poznali zasoby miasta i skorzystali z wybranych ofert, np. odwiedzając Mediatekę, spacerując po Nadodrze, biorąc udział w zajęciach ekologicznych prowadzonych przez Ekosystem.

Projekt ukończyło 10 osób.

Podsumowanie realizacji Programu Aktywizacja i Integracja (PAI)

Program Aktywizacja i Integracja realizowany jest przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej we Wrocławiu we współpracy z Powiatowym Urzędem Pracy na podstawie zawartego porozumienia zgodnie z Ustawą o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy.

Do PAI kierowane są osoby bezrobotne zarejestrowane w PUP, które spełniają następujące warunki: korzystają ze świadczeń pomocy społecznej, są objęte kontraktem socjalnym, został dla nich ustalony III profil pomocy (dotyczące osób oddalonych od rynku pracy wymagających szczególnego wsparcia ze strony urzędu i innych instytucji rynku pracy).

Program Aktywizacja Integracja składa się z 2 bloków zajęć realizowanych przez 9 tygodni:

- I część – aktywizacja, realizowana w formie prac społecznie użytecznych (PSU) w wymiarze do 10 godzin w tygodniu,
- II część – integracja, realizowana w formie zajęć warsztatowych realizowanych przez pracowników MOPS w wymiarze 10 godzin w tygodniu.

Zajęcia w części integracja odbywały się 3 razy w tygodniu w formie:

- grupy wsparcia,
- warsztatów kompetencji społecznych,
- trening umiejętności życiowych z wykorzystaniem gry strategicznej.

Zakres tematyczny poruszany na zajęciach:

- obraz siebie - zasoby, poczucie własnej wartości, autoprezentacja,
- system wartości, role i cele życiowe, motywacja do działania,
- komunikacja interpersonalna,
- rozpoznawanie potrzeb i emocji, elementy asertywności,
- profilaktyka zdrowotna,
- sposoby radzenia sobie ze stresem,
- zarządzanie gospodarstwem domowym,
- wykorzystanie zasobów lokalnych, czas wolny,
- plany na przyszłość, podsumowanie zajęć.

Głównym celem zajęć w ramach PAI jest aktywizacja społeczna jej uczestników poprzez integrację grupy, stworzenie przestrzeni do wymiany doświadczeń, uruchomienie procesów samopomocowych i wsparcia, zawarcie nowych znajomości, wyjście z izolacji, podniesienie poczucia własnej wartości, poznanie skutecznej komunikacji międzyludzkiej i podstawowych zasad asertywności, budzenie świadomości prozdrowotnej i obywatelskiej.

W 2017 r. zrealizowane zostały 3 edycje PAI w ramach projektu „Wrocław Miastem @ktywnych”:

- 1 - w okresie od 6 lutego do 6 kwietnia 2017 r. grupa I dla 11 osób,
- 2 - w okresie od 6 lutego do 6 kwietnia 2017 r. grupa II dla 9 osób,
- 3 - w okresie od 8 maja do 7 lipca 2017 r. grupa III dla 10 osób.

Znaczące efekty:

- 21 osób ukończyło PAI,
- 12 osobom zmieniono profil pomocy z III na II,
- 2 osoby podjęły pracę po zakończeniu PAI,
- 9 osób kontynuowało pracę w ramach PSU.

PROGRAM PRAC SPOŁECZNIE UŻYTECZNYCH (PSU)

Prace społecznie użyteczne są instrumentem aktywizującym skierowanym do osób bezrobotnych korzystających ze świadczeń z pomocy społecznej, posiadających II i III profil pomocy w Urzędzie Pracy. Osoby z III profilem biorą udział w PSU pod warunkiem uczestnictwa w Programie Aktywizacja i Integracja (PAI). W 2017 r. PAI realizowany był w ramach projektu „Wrocław Miastem @ktywnych”. Program ten zakłada aktywizację zawodową poprzez udział w PSU i działania w zakresie integracji społecznej bezrobotnych poprzez grupowe poradnictwo specjalistyczne, warsztaty trenerskie, grupy wsparcia.

Działania te mają na celu kształtowanie aktywnej postawy w życiu społecznym i zawodowym. Program zakłada przywrócenie ww. osób bezrobotnych na rynek pracy, utrwalenie pożądaných i potrzebnych na rynku pracy nawyków w celu podjęcia pracy na otwartym rynku pracy.

Program prac społecznie użytecznych skupia się na wspieraniu działań służących reintegracji zawodowej osób bezrobotnych bez prawa do zasiłku, korzystających z pomocy społecznej. Celem tych prac jest przede wszystkim przygotowanie osób wykluczonych do pełnienia ról zawodowych oraz do pełnego uczestnictwa w życiu

społecznym, gospodarczym, politycznym oraz ma służyć zwiększaniu zdolności do zdobycia i utrzymania zatrudnienia.

Osoba przystępująca do prac społecznie użytecznych jest zobowiązana do przepracowania w wymiarze do 10 godzin tygodniowo w:

- jednostkach organizacyjnych pomocy społecznej (np. ośrodki pomocy społecznej, domy pomocy społecznej, placówki opiekuńczo-wychowawcze, ośrodki wsparcia, ośrodki interwencji kryzysowej),
- organizacjach pozarządowych statutowo zajmujących się pomocą charytatywną lub na rzecz społeczności lokalnej, organizacjach pozarządowych realizujących zadania pomocy społecznej na zlecenie lub w ramach działań statutowych,
- instytucjach działających na rzecz społeczności lokalnej (np. szkoły, domy kultury, biblioteki, przedszkola, żłobki).

Program Prac Społecznie Użytecznych w 2017 r. realizowany był w okresie od marca do końca listopada. Pozyskano 229 miejsc pracy, w 62 instytucjach w tym w 15 instytucjach pożytku publicznego. Do projektu zgłoszono 138 osób, w tym 56 kobiet i 82 mężczyzn. Do prac społecznie użytecznych skierowano 118 osób (44 kobiety i 74 mężczyzn), z czego aktywność zawodową podjęło 109 osób (40 kobiet i 69 mężczyzn), a w tym 27 osób w programie PAI. Z grupy tej w wyniku podjętych działań na rzecz bezrobotnych klientów MOPS (praca socjalna, aktywizacja zawodowa poprzez PSU) zatrudnienie na otwartym rynku pracy uzyskało 14 osób (w tym 7 kobiet).

Współpraca z Wrocławskim Centrum Integracji.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w 2017 r. współpracował z Wrocławskim Centrum Integracji (WCI) na rzecz zagrożonych wykluczeniem społecznym mieszkańców Wrocławia. Na podstawie przeprowadzonych wywiadów środowiskowych skierowano łącznie 190 osób do uczestnictwa w WCI w ramach realizacji projektów „Akcja Integracja”, „Społecznie Odpowiedzialny Wrocław” oraz do szkoleń poza projektowych zgodnie z ustawą o zatrudnieniu socjalnym. Wrocławskie Centrum Integracji podpisało Indywidualne Programy Zatrudnienia Socjalnego (IPZS) ze 108 osobami.

METODA ŚRODOWISKOWA

W 2017 r. we wszystkich Zespołach Terenowej Pracy Socjalnej realizowana była przez pracowników socjalnych środowiskowa metoda pracy socjalnej. Metoda ta polega na organizowaniu społeczności lokalnej, a także na współpracy pomiędzy instytucjami publicznymi, organizacjami pozarządowymi i mieszkańcami celem poprawy warunków życia mieszkańców. Metoda środowiskowa to swojego rodzaju interwencja, realizowana w postaci pracy społecznej lub kulturalnej z wyraźnym podkreśleniem, że ukierunkowana jest na całą społeczność lokalną: dzielnicę, osiedle, ulicę, a nie tylko na jednostkę. Wspomniana interwencja opiera się w dużej mierze na wykorzystaniu społecznego systemu powiązań grup i jednostek.

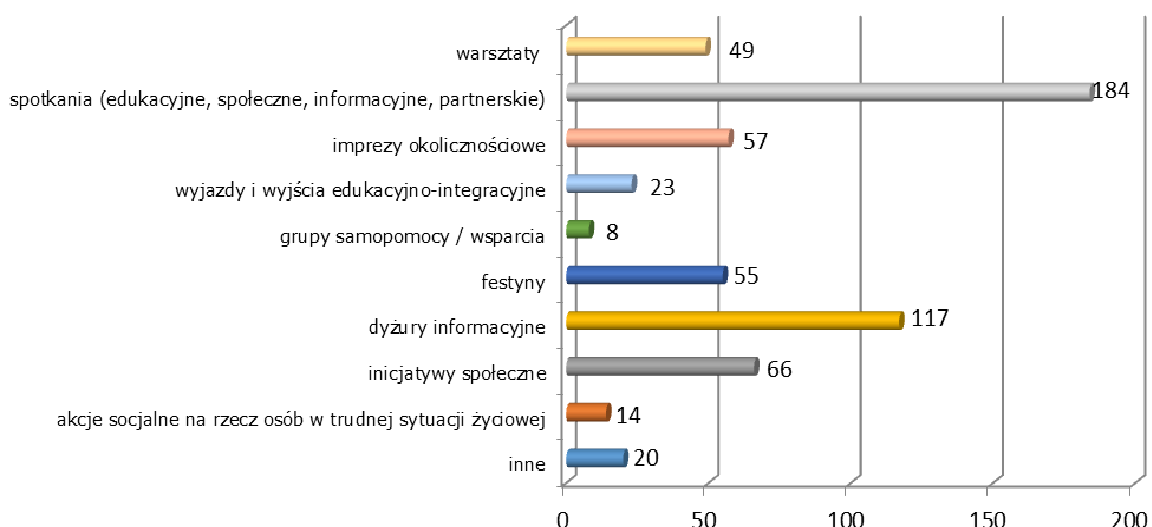
Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej rozwija metodę środowiskową m.in. poprzez powołanie pracowników do pełnienia konkretnych ról w sferze organizowania społeczności lokalnej. Organizowanie Społeczności Lokalnej (OSL), to proces, którego celem jest pobudzanie i wspieranie mieszkańców, instytucji oraz pomoc w rozwiązywaniu problemów społecznych dotyczących danej społeczności. OSL opiera się na założeniach, że efektywne wspomaganie oraz pełna integracja ze społeczeństwem, osób i rodzin, szczególnie ze środowisk i obszarów marginalizowanych, nie jest możliwa bez odpowiedniego przetwarzania środowiska, w którym żyją. Tylko aktywne i prężne społeczności stwarzają szansę na samorealizację dla osób i grup w nim funkcjonujących. Podejmowane w ramach OSL działania mają na celu wyrównywanie szans przez wspieranie w rozwoju tych osób, rodzin, środowisk i grup, które znajdują się w najtrudniejszym położeniu oraz przywróceniu im poczucia podmiotowości i poczucia wpływu na własne życie.

Należy pamiętać, że dla podtrzymania osiągniętych rezultatów, konieczne jest prowadzenie planowej, kompleksowej i długofalowej pracy środowiskowej ukierunkowanej na samopomoc i samoorganizację marginalizowanych społeczności.

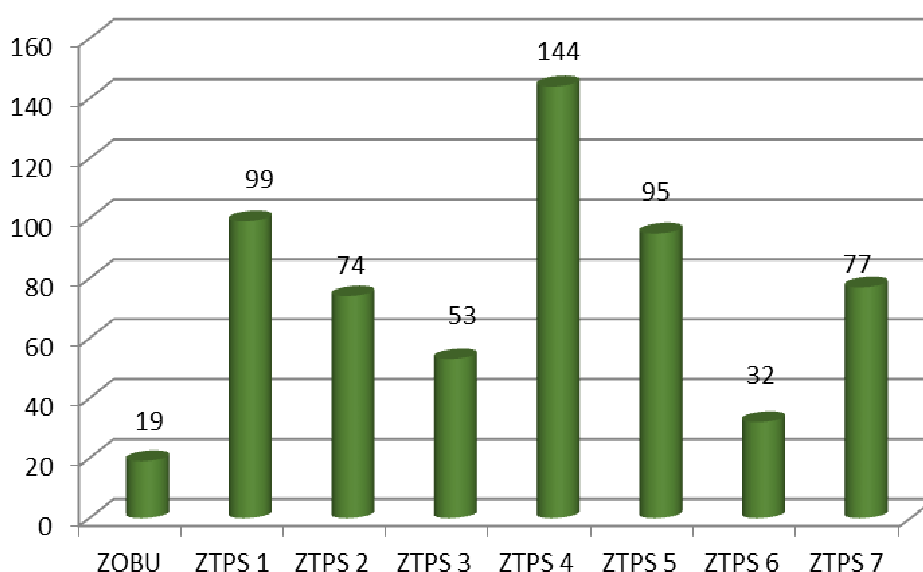
W 2017 r. w działania środowiskowe realizowane w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej zaangażowanych było **195 pracowników, w tym 8 zastępców kierowników** z Zespołów Terenowej Pracy Socjalnej 1-7 oraz z Zespołu ds. Osób Bezdomnych i Uchodźców. Wszystkie te komórki organizacyjne MOPS posiadają certyfikaty Centrum Aktywności Lokalnej.

Najczęściej podejmowane działania środowiskowe to: udział w spotkaniach edukacyjnych, społecznych, informacyjnych i partnerskich, prowadzenie dyżurów informacyjnych w radach osiedli, areszcie śledczym, klubach seniora itp. W działaniach środowiskowych wyróżniają się działania związane z inicjatywami społecznymi oraz udział w imprezach okolicznościowych i festynach. Łącznie w 2017 r. zrealizowano **593** różne działania środowiskowe na terenie Wrocławia. Poniższy wykres przedstawia ww. działania.

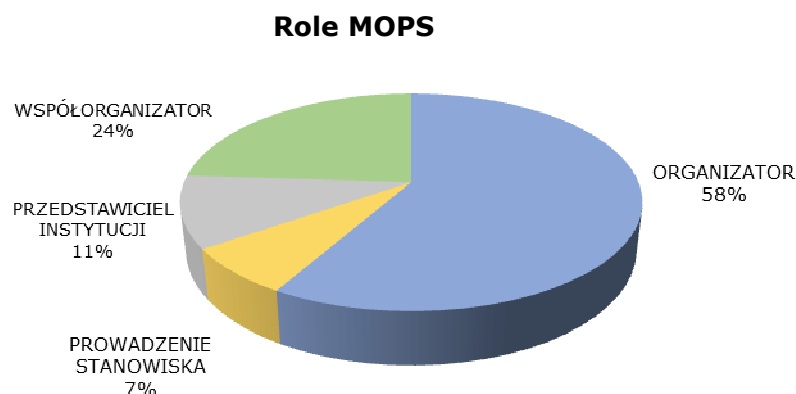
Najczęściej podejmowane działania środowiskowe w MOPS

Zestawienie liczbowe działań środowiskowych realizowane w poszczególnych komórkach organizacyjnych MOPS

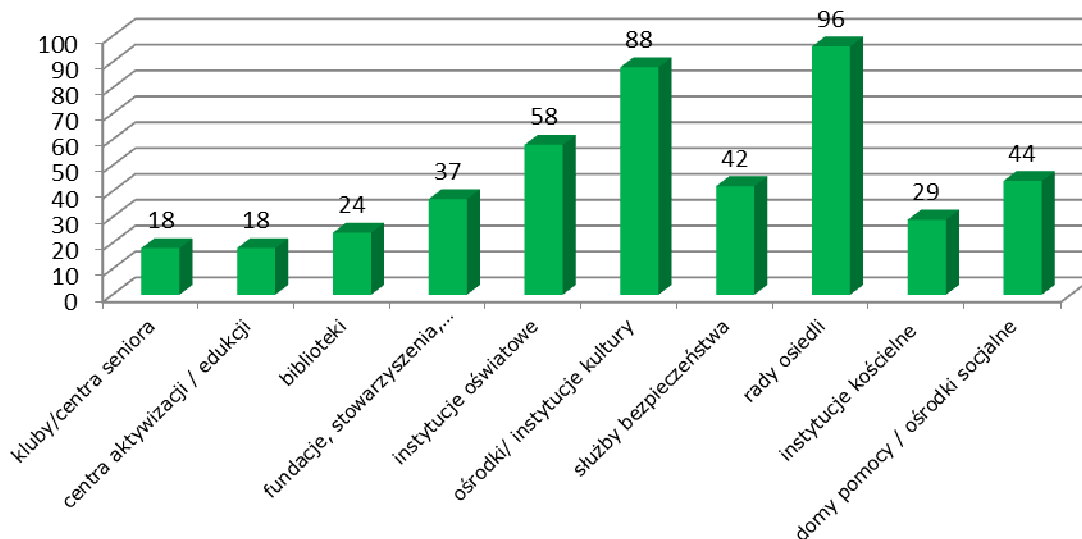

Warto pokazać również, jaką rolę przyjmuje Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej przy danym działaniu. Z danych wynika, że najczęściej jest on organizatorem i współorganizatorem wydarzenia.

Znaczącej ilości działań środowiskowych (**454**) nie udało się zrealizować bez dobrej współpracy z różnymi podmiotami działającymi na rzecz wrocławskiej społeczności. Z pozyskanych danych wynika, że najczęściej współdziałającymi instytucjami z MOPS-em są: rady osiedli (20), ośrodki i instytucje kultury (17), instytucje oświatowe – przedszkola, szkoły podstawowe, gimnazja, szkoły ponadgimnazjalne (15).

Ilości zrealizowanych działań środowiskowych z udziałem różnych jednostek w 2017 r.

Należy podkreślić, że dzięki wykorzystaniu metody środowiskowej zostały zainicjowane procesy dotyczące zmian społeczności ich naprawy i ulepszenia. W procesach tych bezpośrednio zaangażowani byli mieszkańcy danej społeczności. Rola pracowników Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w procesie zmian polegała na budowaniu relacji pomiędzy konkretnymi mieszkańcami a grupami i instytucjami, a także na edukowaniu poprzez animowanie różnych wydarzeń.

Realizując metodę środowiskowej pracy socjalnej podejmowano liczne działania, dzięki którym nastąpiło efektywne wspomaganie oraz integracja ze społeczeństwem osób i rodzin, szczególnie ze środowisk marginalizowanych. Wszystkie podejmowane działania miały na celu wyrównywanie szans przez wspieranie w rozwoju tych osób, rodzin,

środowisk i grup, które znajdują się w najtrudniejszym położeniu oraz przywróceniu najsłabszym poczucia podmiotowości i wpływu na własne życie i funkcjonowanie środowiska, w którym żyją.

Aktywizacja społeczności lokalnych to działanie mające na celu rozwój tych społeczności pod względem gospodarczym, kulturowym a szczególnie społecznym. Aktywizacja ta opiera się na sieci powiązań, na kontaktach, ale przede wszystkim na wspólnym działaniu. Jest to forma mobilizowania ludzi do zaradności, a także do wyzwalań i wzmacniania potencjału rozwojowego. Dla podtrzymania osiągniętych rezultatów, konieczne jest prowadzenie planowej, kompleksowej i długofalowej pracy środowiskowej ukierunkowanej na samopomoc i samoorganizację marginalizowanych społeczności.

Ponadto w 2017 r. pracownicy socjalni ZTPS 6 prowadzili Punkt Informacyjny przy parafii św. Antoniego we Wrocławiu oraz pracownicy z Zespołu ds. Osób Bezdomnych i Uchodźców prowadzili Punkt Informacyjno-Konsultacyjny. Łącznie z usług Punktów skorzystały **93** osoby, udzielono w 2017 r. - **112** porad z zakresu min.: poradnictwa socjalnego, możliwości uzyskania różnych form pomocy (w tym w instytucjach świadczących szeroko rozumiane wsparcie na terenie Wrocławia) zasobów MOPS, adresów schronisk dla osób bezdomnych, organizacji pozarządowych, świadczeń rodzinnych, wniosków o mieszkania socjalne, leczenie uzależnień, spraw dotyczących przemocy w rodzinie. Dodatkowo w punktach wydawano abonamenty na posiłki.

PRZECIWDZIAŁANIE PRZEMOCY W RODZINIE

W 2017 r. odbyło się **9** posiedzeń Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie. Liczba czynnych procedur wynosiła **1 659**, liczba osób w rodzinach to **4 699** osób, z czego **1 801** kobiet, **1 729** mężczyzn oraz **1 169** dzieci. W okresie sprawozdawczym wpłynęło **1 175** Niebieskich Kart, powołano **902** grupy robocze, odbyły się **5 300** posiedzenia grup roboczych, zamknięto **745** procedury Niebieska Karta, z czego ze względu na ustanie przemocy w rodzinie **663**, ze względu na brak zasadności podejmowania działań **82**. Monitorowano **1 659** środowisk dotkniętych problemem przemocy w rodzinie.

Osób stosujących przemoc było **1 707**, z czego **207** kobiet, **1 496** mężczyzn, **4** dzieci. Osób doznających przemocy było **2 112** w tym **1 369** kobiet, **574** dzieci, **169** mężczyzn.

W dniach **od 25 listopada do 10 grudnia 2017 r.** przeprowadzono trzecią wrocławską **kampanię przeciwko przemocy „Biała Wstążka”**. Adresatami kampanii byli mieszkańcy Wrocławia oraz przedstawiciele instytucji i organizacji działających w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Celem kampanii było podniesienie świadomości społecznej w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie, ale także nawiązanie dialogu i poprawa współpracy pomiędzy instytucjami i organizacjami. W ramach kampanii odbyły się następujące wydarzenia:

- **25 listopada** - Event - wpinanie białych wstążeczek na wrocławskim Rynku - Plac Gołębi, Plac Solny,
- **26 listopada** - piłkarze WKS Śląsk podczas meczu z Zagłębie Lubin - wsparli wrocławską kampanię „Biała Wstążka” - poprzez symboliczny gest przypięcia wstążek,
- **28 listopada** - wernisaż podsumowujący warsztaty edukacyjne dla dzieci „Razem przeciwko przemocy każdego dnia”. Wydarzenie adresowane do uczestników warsztatów, ich rodzin i kadry dydaktycznej szkoły – Kontury Kultury,
- **30 listopada** - spotkanie edukacyjne „Przerwij przemoc – dowiedz się jak”. Wydarzenie adresowane do uczniów i kadry dydaktycznej Szkoły Podstawowej nr 93,
- **30 listopada** - seminarium „Sytuacja dziecka krzywdzonego”,
- **30 listopada** - panel dyskusyjny „Istota dokumentowania działań grupy roboczej w postępowaniach na rzecz ustania przemocy w rodzinie”. W spotkaniu uczestniczyli liderzy grup roboczych oraz koordynatorzy z Komisariatów Policji,
- **1 grudnia** - spotkanie edukacyjne dla pracowników socjalnych „Przemoc tkwi w głowach, a nie w zaciśniętych pięściach...”,

- **1 grudnia** - Forum interdyscyplinarne „Jak wspólnie skutecznie przeciwdziałać przemocy” - Stowarzyszenie Intro,
- **04 grudnia** - spotkanie edukacyjne dotyczące reagowania na przemoc podczas interwencji Policji dla służb patrolowo-interwencyjnych Policji,
- **04 grudnia** - spotkanie edukacyjne dla seniorów i mieszkańców Rady Osiedla Szczepin „Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie”,
- **06 grudnia** - spektakl „Słowa mają czołgi”,
- **07 grudnia** - seminarium eksperckie „Ukryte oblicza przemocy” - Uniwersytet Wrocławski, Wydział Prawa, Administracji i Ekonomii,
- **08 grudnia** - forum „Historie przemocą pisane” Zespół Szkół nr 1,
- **08 grudnia** - konferencja „Uwarunkowania i przeciwdziałanie przemocy” - podsumowanie wrocławskiej kampanii przeciwko przemocy „Biała Wstążka” 2017 - Uniwersytet Wrocławski, Wydział Prawa, Administracji i Ekonomii,
- **10 grudnia** - marsz mężczyzn przeciwko przemocy wobec kobiet.

REALIZACJA PROGRAMU POMOCY DLA RODZIN WIELODZIETNYCH „DWA PLUS TRZY I JESZCZE WIĘCEJ”

Program realizowany jest na podstawie uchwały nr XXXV/2333/05 Rady Miejskiej Wrocławia z dnia 17 marca 2005 r. z późn. zm. w sprawie Programu Pomocy dla Rodzin Wielodzietnych „dwa plus trzy i jeszcze więcej”.

W 2017 r. do Programu przystąpiło **636 nowych rodzin**. Od września 2005 r. (od początku realizacji Programu) do końca 2017 r. deklarację uczestnictwa w Programie wypełniły **7 060** rodziny, z tego 1 587 rodzin przestało spełniać kryteria (dzieci ukończyły 24 lata lub rodzina wyprowadziła się z Wrocławia), ostatecznie na dzień 31 grudnia 2017 r. liczba rodzin uczestniczących w Programie wyniosła **5 473 rodzin**, w tym liczba rodziców/opiekunów wyniosła 13 392 osoby, natomiast liczba dzieci w rodzinach wyniosła 22 491, co łącznie daje **35 883 uczestników Programu**.

Wypełniając ankietę ewaluacyjną, ważność Karty Rodzina Plus w 2017 r., przedłużyło **3 277** rodzin.

W 2017 r. zostały wdrożone i zrealizowane wszystkie formy wsparcia i pomocy zawarte w ofercie Programu, w tym m.in.:

- pomoc finansowa dla rodzin spełniających kryteria dochodowe zgodne z ustawą o pomocy społecznej na: żywność, odzież, obuwie, wyposażenie do szkoły, wypoczynek letni i zimowy, opłaty mieszkaniowe i inne,
- bezpłatne poradnictwo psychologiczne, pedagogiczne, rodzinne, prawne, socjalne i dla osób bezrobotnych,
- warsztaty edukacyjne dla rodziców,
- zorganizowano grupy uczestników na: Mikołajki, na premierę spektaklu w Teatrze Polskim „Baśnie Pana Perrault”, na bezpłatne baseny szkolne oraz wytypowano grupę dzieci, które otrzymały wyprawki szkolne,
- bezpłatne przejazdy dla dzieci środkami komunikacji miejskiej na wszystkich liniach we wszystkie dni tygodnia, dla rodziców w soboty, niedziele i święta,
- bezpłatne przejazdy dla dzieci 2 kl. pociągów osobowych Kolei Dolnośląskich i Przewozów Regionalnych we wszystkie dni tygodnia, dla rodziców w soboty, niedziele i święta w granicach miasta Wrocławia,
- wstęp do ZOO w specjalnej cenie dla całej rodziny, niezależnie od ilości dzieci, w każdy dzień tygodnia,
- bezpłatne warsztaty teatralno - plastyczne dla dzieci i młodzieży organizowane przez Wrocławskie Centrum Twórczości Dziecka oraz warsztaty ceramiki, malarstwa i grafiki organizowane przez Stowarzyszenie na Rzecz Dzieci i Młodzieży Wrocławska Galeria Młodych,
- ulgowe bilety wstępu na kąpieliska Morskie Oko, Kłokoczyce i Glinianki, codziennie przez cały sezon,
- bezpłatny wstęp na baseny udostępniane przez wybrane szkoły podstawowe,

- ulgowe bilety na rejsy po Odrze parostatkami Wiktoria i Nereida,
- ulgowe bilety wstępu w dni robocze na Opatowicką Wyspę Przygody,
- bezpłatny wstęp na Wieżę Widokową w Bazylice Mniejszej pw. św. Elżbiety,
- bilet rodzinny w specjalnej cenie za całą rodzinę na wszystkie opcje zwiedzania w Centrum Poznawczym Hali Stulecia,
- wstęp w cenie Biletu Rodzinnego do Humanitarium bez konieczności dopłat za wstęp dzieci,
- wstęp w cenie Biletu Rodzinnego do Wrocławskiego Parku Wodnego bez konieczności dopłat za wstęp dzieci,
- ulgowe bilety do teatrów: Współczesnego, Polskiego, Lalek oraz Centrum Sztuki Impart, Teatru Muzycznego Capitol, Opery Wrocławskiej,
- bezpłatny wstęp do oddziałów Muzeum Miejskiego Wrocławia, Muzeum Architektury, Muzeum Współczesnego oraz na wystawy w galeriach,
- bezpłatne badania i rehabilitacja wad postawy dla dzieci i młodzieży w wieku 4–15 lat w ramach programu profilaktycznego wad postawy „Trzymaj się prosto” realizowanego przez Wrocławskie Centrum Zdrowia,
- preferencje przy rozpatrywaniu wniosków na turnusy rehabilitacyjne dla osób z Rodzin Wielodzietnych „dwa plus trzy i jeszcze więcej” posiadających orzeczenie o niepełnosprawności,
- pomoc dzieciom w nauce świadczoną przez wolontariuszy,
- zniżki na zajęcia w MDK Fabryczna,
- zniżki na zajęcia w Centrum Edukacyjnym Narodowego Forum Muzyki oraz na koncerty w NFM,
- zniżki w Muzeum Poczty i Telekomunikacji,
- bezpłatne warsztaty i spotkania dla rodzin z dziećmi w filiach Miejskiej Biblioteki Publicznej,
- zorganizowanie dla 500 dzieci z Rodzin Wielodzietnych „dwa plus trzy i jeszcze więcej” imprezy Mikołajkowej.

Oferta komercyjna objęła:

- zniżki na usługi w Poradniach Ginekologicznych i Położnictwa oraz w Poradniach Specjalistycznych należących do firmy Mediconcept Sp. z o. o.,
- zniżki w Domu Wakacji Rodzinnych „Malinowe Wzgórze” w Górkach Wielkich w Beskidzie Śląskim,
- zniżki oferowane przez firmę Pulchra producenta ręcznie robionej biżuterii,
- zniżki oferowane przez firmę Mechanika, Blacharstwo, Lakiernictwo Pojazdowe na naprawy samochodów osobowych, dostawczych wraz z ulgami na zakup części zamiennych,
- zniżki w Księgarni DODO,
- zniżki na zakupy w sklepie internetowym sportowysklep.com,
- zniżki na porady prawne w firmie AM-Group Prawo dla Każdego,
- bezpłatna pomoc przy zakładaniu działalności gospodarczej i usługę księgową przez pierwszy miesiąc bezpłatnie oferowana przez Biuro Rachunkowe AS,
- bezpłatne strzyżenie z modelowaniem oraz zniżki na koloryzację i pielęgnację włosów oferowane przez Akademię Technik Fryzjerskich Sp. z o. o.,
- zniżki w Hipermarkiecie Leclerc na zabawki, wyroby papiernicze i szkolne, produkty kosmetyczne dla dzieci, artykuły spożywcze dla niemowląt, odzież dziecięcą i niemowlęcą,
- zniżki proponowane przez firmę JotBe – komputer Serwis na akcesoria dla dzieci, nosidełka ergonomiczne, przyczepki rowerowe,
- zniżki, w każdy wtorek, w Delikatesach Familijnych,
- zniżki na usługi hotelowo-gastronomiczne w Pensjonacie Nowy Gierałtów u Wanata,
- zniżki w opłacie za zajęcia Taekwon-do prowadzone przez Fundację Samuraj,
- zniżki na ubezpieczenia majątkowe i komunikacyjne oferowane przez firmę superubezpieczenia.pl,
- zniżki na okulary i inne akcesoria oferowane przez Firmę Optymal,
- zniżki oferowane przez Wrocławską Księgarnię Archidiecezjalną,

- zniżki na usługi fizjoterapeutyczne oferowane przez firmę ReTuR Rehabilitacja dziecięca,
- zniżki na zaopatrzenie ortopedyczne dla dzieci oferowane przez Specjalistyczną Firmę Ortopedyczną Med-Orth,
- zniżki na zajęcia pozalekcyjne oferowane przez firmę MultiEdukacja,
- zniżki w Domu Handlowym Feniks na artykuły spożywcze i przemysłowe,
- zniżki na wszystkie produkty z mleka koziego w gospodarstwie przy ul. Gromadzkiej,
- zniżki na zabawki i akcesoria dla dzieci w sklepie internetowym elefuntea.pl,
- zniżki w Gabinetzie Terapeutyczno-Logopedycznym „LogAfa”,
- zniżki w Sali Zabaw „Fioletowa Sowa” w CH Marino oferowane przez firmę T&M BRACIA Sp. z o. o.,
- zniżki na pościel i inne akcesoria dziecięce w sklepie internetowym <http://hipposklep>,
- zniżki w Parku Trampolin Jump World, oferowane przez firmę 4 Friends,
- zniżki na meble skrzyniowe i tapicerowane oferowane przez firmę Meble Vox,
- zniżki na zakupy spożywcze w sklepie internetowym www.swiezenatalerze.pl,
- zniżki za usługi pośrednictwa w sprzedaży, kupnie i najmie nieruchomości oferowane przez firmę Accord Nieruchomości,
- bezpłatne ubezpieczenie dla dzieci NNW pod warunkiem zawarcia przez jednego z rodziców umowy ubezpieczenia Nowa Perspektywa oraz zniżki na Pakiet Medyczny „Bądź zdrow” oferowane przez AVIVA Towarzystwo Ubezpieczeń na Życie,
- zniżki na kurs językowy realizowany w grupie, oferowane przez Szkołę Empik Wrocław,
- zniżki na udział w „Śniadaniu Literackim” w Klubie Proza w Przejściu Garncarskim,
- zniżki na cały asortyment w sklepie internetowym ogrodosfera.pl,
- zniżki na całą usługę zmiany ogrzewania z węglowego na gazowe oferowane przez INSTALPRO,
- zniżki na 7 noclegów z wyżywieniem w hotelu MILENA w Milówce,
- zniżki na zajęcia grupowe z matematyki w ramach Akademii Umiejętności Matematycznych,
- zniżki na sesję Biofeedback oraz bezpłatna diagnoza, oferowane przez firmę Usługi Psychologiczne Agnieszka Uberoi,
- zniżki na wszystkie zabiegi rehabilitacyjne oferowane przez firmę REMED Rehabilitacja Sp. z o.o.,
- zniżki na wszystkie usługi agencji interaktywnej – plakaty, banery, ulotki oraz na meble i architekturę ogrodową oferowane przez firmę Haiku Studio Michał Pliszka w sklepach internetowych: <http://haiku.com.pl> i <http://ogrodolandia.pl>,
- zniżki na cały asortyment w sklepie internetowym www.polskiedzieci.pl.

Rządowy program dla rodzin wielodzietnych Karta Dużej Rodziny realizowany jest w oparciu o Ustawę z dnia 5 grudnia 2014 r. o Karcie Dużej Rodziny.

Od dnia 1 stycznia do dnia 31 grudnia 2017 r. wniosek o przyznanie Karty Dużej Rodziny złożyły **842** rodziny wielodzietne. W 2017 r. przyznano 4 532 Karty Dużej Rodziny natomiast wydano dla 4 439 osób, w tym dla 1 544 rodziców/opiekunów i dla 2 895 dzieci. Karty wydano dla 1 154 rodzin.

Od 16 czerwca 2014 r. do 31 grudnia 2017 r. przyznano Karty Dużej Rodziny dla **24 415 osób**, w tym dla 8 941 rodziców/opiekunów i 15 474 dzieci. Liczba rodzin posiadających w ww. okresie przynajmniej jedną aktywną kartę, to **4 561 rodzin**.

WSPARCIE MIESZKAŃCÓW

W 2017 r. powstał Dział Wsparcia Mieszkańców mający swoją siedzibę przy ul. Hubskiej 30/32 wykonujący zadania z zakresu:

- przyznawania i wypłaty dodatków mieszkaniowych,

- przyznawania i wypłaty dodatków energetycznych,
- przyznawania i wypłaty pomocy o charakterze socjalnym dla uczniów,
- przyznawania i wypłaty świadczenia „Za życiem”,
- przyznawania i wypłaty świadczeń rekompensujących utracone wynagrodzenia osobom odbywającym ćwiczenia wojskowe, a także pokrywaniem bieżących należności związanych z zamieszkiwaniem w lokalu żołnierzom uznanym za posiadających na wyłącznym utrzymaniu członków rodziny lub uznanym za samotnych, w okresie odbywania przez nich czynnej służby wojskowej,
- wypłaty Karta Polaka,
- działań wobec dłużników alimentacyjnych.

Do 30 czerwca 2017 r. ww. wymienione zadania realizowane były w Dziale Świadczeń a od 1 lipca 2017 r. przez Dział Wsparcia Mieszkańców.

Dodatki mieszkaniowe

Dodatki mieszkaniowe w 2017 r. przyznawane i wypłacane były na podstawie ustawy z dnia 21 czerwca 2001 r. o dodatkach mieszkaniowych.

Dodatki mieszkaniowe – dane liczbowe za lata 2013-2017

Wyszczególnienie	2013	2014	2015	2016	2017
Kwota wypłaconych dodatków – ogółem w (zł)	12 900 000	12 639 997	11 146 002	9 899 990	9 197 176
Liczba wydanych decyzji	10 111	9 807	8 846	7 694	6 915
Liczba wypłaconych dodatków	51 824	50 600	45 096	40 260	36 454
Średnia wartość wypłaconego dodatku w (zł)	248,92	249,80	247,16	245,90	252,30
Sumaryczna liczba gospodarstw domowych korzystających z dodatku mieszkaniowego	5 719	5 359	4 845	4 260	3 847

Dodatki energetyczne

Dodatki energetyczne w 2017 r. przyznawane i wypłacane były na podstawie ustawy z dnia 10 kwietnia 1997 r. Prawo energetyczne (Dz. U. z 2017 poz. 220 ze zm.) oraz uchwały nr XXII/1906/04 Rady Miejskiej Wrocławia z dnia 22 kwietnia 2004 r. w sprawie upoważnienia dyrektora MOPS do załatwiania indywidualnych spraw z zakresu administracji publicznej nie należących do zadań z zakresu pomocy społecznej, zmienionej uchwałą nr XXXV/2335/05 Rady Miejskiej Wrocławia z dnia 17 marca 2015 r. oraz uchwałą nr L/1258/13 Rady Miejskiej Wrocławia z dnia 28 listopada 2013 r.

Dodatki energetyczne za lata 2014-2017

Wyszczególnienie	2014	2015	2016	2017
Kwota wypłaconych dodatków - ogółem	143 532 zł	179 408 zł	155 401 zł	145 039 zł
Liczba wydanych decyzji	2 822	2 671	2 465	2 243
Liczba wypłaconych dodatków	10 700	13 057	11 513	10 859
Średnia wartość wypłaconego dodatku	14,54 zł	13,74 zł	13,50 zł	13,36 zł
Sumaryczna liczba gospodarstw domowych korzystających z dodatku energetycznego	1 628	1 628	1 721	1 302

Pomoc o charakterze socjalnym dla uczniów

Na podstawie ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. z 2016 r. poz. 1943 z późn. zm.) oraz uchwały nr XXX/603/16 Rady Miejskiej Wrocławia z dnia 15 września 2016 r. w sprawie regulaminu udzielania pomocy materialnej

o charakterze socjalnym dla uczniów zamieszkałych na terenie Gminy Wrocław oraz uchwały nr X/183/15 Rady Miejskiej Wrocławia z dnia 21 maja 2015 r. w sprawie upoważnienia dyrektora Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej do prowadzenia postępowania w sprawach przyznawania świadczeń pomocy materialnej o charakterze socjalnym udzielono uczniom pomocy materialnej o charakterze socjalnym wypłacając stypendia i zasiłki szkolne.

Rok budżetowy obejmuje świadczenia przyznawane i wypłacane w roku szkolnym 2016/2017 i roku szkolnym 2017/2018

Zasiłki i stypendia szkolne przyznane i wypłacone

Wyszczególnienie	Dotyczące roku szkolnego 2016/2017	Dotyczące roku szkolnego 2017/2018	Ogólnie w 2017 r.
Kwota wypłaconych świadczeń w (zł)	118 528	223 744	342 272
w tym zasiłki szkolne w (zł)	7 100	5 400	12 500
Sumaryczna liczba gospodarstw domowych korzystających z pomocy materialnej o charakterze socjalnym dla uczniów	202	293	399
Zasiłek szkolny			
Liczba decyzji wydanych w 2017 r.	22	21	43
w tym przyznających	17	11	28
Stypendium szkolne			
Liczba decyzji wydanych w 2017 r. w tym	367	657	1 024
przyznających	4	514	518
zmieniających w ramach art. 155 k.p.a.	262	0	262
wygaszających (świadczenia przyznane ale nie wypłacone w całości- klienci nie udokumentowali poniesienia wydatków na cele edukacyjne)	62	0	62
na kwotę w (zł)	27 108	0	27 108
decyzji przyznanych niewypłaconych w 2017 r. podlegająca wypłacie w 2018 r.	0	92	92
na kwotę (zł)	0	38 211	38 211

Świadczenia dla żołnierzy

Świadczenia rekompensujące utracone wynagrodzenia osobom odbywającym ćwiczenia wojskowe a także pokrywające należności związane z zamieszkiwaniem w lokalu żołnierzom uznanym za posiadających na wyłącznym utrzymaniu członków rodziny lub uznanym za samotnych w okresie odbywania przez nich czynnej służby wojskowej są przyznawane i wypłacane na podstawie ustawy z dnia 21 listopada 1967 r. o powszechnym obowiązku obrony Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. 2017 poz. 1430 z późn. zm.). Świadczenie w całości refundowane przez Wojewódzki Sztab Wojskowy.

Świadczenia dla żołnierzy za lata 2016-2017

Wyszczególnienie	2016	2017
Kwota wypłaconych świadczeń w (zł)	144 945 zł	126 065
Liczba wydanych decyzji	59	55
Liczba przyznanych świadczeń	57	55

Świadczenie „Za życiem”

Na podstawie art. 10 ustawy z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” (Dz. U. z 2016 r. poz. 1860) przyznawano i wypłacano jednorazowe świadczenie w wysokości 4 000 zł.

Świadczenie „Za życiem” przyznane i wypłacone

Wyszczególnienie	2017
Kwota wypłaconych świadczeń w (zł)	320 000
Liczba wydanych decyzji	77
Liczba dzieci, na które wypłacono świadczenia	80

Karta Polaka

Na podstawie art. 8b ust. 2 ustawy z dnia 7września 2007 r. o Karcie Polaka (Dz. U. z 2017 r. poz. 1459 z późn. zm.) dla **375** osób wypłacono kwotę: **1 027 500 zł**.

Prowadzenie postępowań wobec dłużników alimentacyjnych

Wydano:

- **202** decyzje o uznaniu za dłużnika alimentacyjnego,
- **92** decyzje w sprawie umorzenia zadłużenia,
- **51** decyzji w sprawie zastosowania układów ratalnych.

Ponadto dokonano:

- **2 247** przyłączenia do egzekucji komorniczej po przyznaniu świadczeń z funduszu alimentacyjnego,
- **288** wszczęć postępowań.

Realizując zadania zapisane w art. 8a ustawy z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (Dz. U. z 2015 r., poz. 859) aktualizowano w biurach informacji gospodarczej informacje o zadłużeniu dłużników alimentacyjnych. Średnio miesięcznie w 2017 r. zgłoszonych było **5 300** osób.

WYPŁATA ŚWIADCZEŃ RODZINNYCH, ZASIŁKÓW DLA OPIEKUNÓW, ŚWIADCZEŃ Z FUNDUSZU ALIMENTACYJNEGO ORAZ ŚWIADCZEŃ WYCHOWAWCZYCH

Dział Świadczeń mający swoją główną siedzibę przy ul. Namysłowskiej 8 zajmuje się wypłatą:

- świadczeń rodzinnych,
- zasiłków dla opiekunów,
- świadczeń z funduszu alimentacyjnego,
- świadczeń wychowawczych.

Świadczenia rodzinne i alimentacyjne, zasiłek dla opiekunów

W okresie sprawozdawczym w Rozdziale 85502 – „Świadczenia rodzinne, świadczenia z funduszu alimentacyjnego oraz składki na ubezpieczenie emerytalne i rentowe z ubezpieczenia społecznego” wydatkowano kwoty:

- **71 606 687** zł - na wypłatę świadczeń rodzinnych, jednorazowej zapomogi z tytułu urodzenia dziecka, zasiłków dla opiekunów i składek na ubezpieczenie emerytalno-rentowe opłacane za uprawnionych klientów (wypłacane i przyznawane na podstawie ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych oraz ustawy z dnia 4 kwietnia 2014 r. o ustalaniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów),
- **16 943 274** zł - na wypłatę świadczeń z funduszu alimentacyjnego (wypłacane i przyznawane na podstawie ustawy z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów),
- **1 875 752** zł - na wypłatę dodatku do zasiłku rodzinnego z tytułu wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej (wypłacane i przyznawane na podstawie ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych oraz Uchwały

nr LXII/1585/14 Rady Miejskiej Wrocławia z dnia 4 września 2014 (Dziennik Urzędowy Województwa Dolnośląskiego z 2014 r. poz. 3863)).

W 2017 r. w sprawach świadczeń rodzinnych, alimentacyjnych oraz zasiłków dla opiekunów wydano łącznie **23 652** decyzji administracyjnych. Wydano **96** decyzji o rozłożeniu na raty kwoty **168 554 zł** nienależnie pobranych świadczeń.

Realizacja świadczeń w 2017 r. z rozdziału - 85502

Wyszczególnienie	Kwota (zł)	Średnia miesięczna liczba rodzin/osób
Świadczenia rodzinne bez jednorazowej zapomogi z tytułu urodzenia dziecka świadczenia rodzicielskiego	53 668 475	13 288 rodzin
Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia dziecka	3 229 000	264 rodzin
Świadczenie rodzicielskie	10 519 380	113 osób
Zasiłek dla opiekuna	683 966	133 osoby
Składki na ubezpieczenie emerytalno-rentowe opłacane za uprawnionych klientów	3 505 866	836 osób
Wydatki na świadczenia z funduszu alimentacyjnego	16 943 274	2318 rodzin/ 3 306 osób
Łączna kwota wydatkowana na świadczenia rodzinne, na zasiłek dla opiekunów na składki na ubezpieczenie emerytalno-rentowe opłacane za uprawnionych klientów i fundusz alimentacyjny	88 549 961	
Dodatek z tytułu wielodzietności z tytułu wypłacany ze środków Gminy Wrocław	1 875 752	1 423 rodziny

Świadczenia wychowawcze

Świadczenia wychowawcze w 2017 r. przyznawane i wypłacane były na podstawie ustawy z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci.

W okresie sprawozdawczym w Rozdziale 85501 – „Świadczenia wychowawcze” na wypłatę świadczeń wydatkowano kwotę 250 052 041 zł i wydano **38 025** decyzji administracyjnych (w okresie od 1 stycznia 2017 do 31 grudnia 2017). Wydano **24** decyzje o rozłożeniu na raty kwoty **37 758 zł** nienależnie pobranych świadczeń.

Realizacja świadczeń wychowawczych

Wyszczególnienie	Kwota (zł)	Średnia miesięczna liczba dzieci
Świadczenia wychowawcze	250 052 041	40 290

Świadczenia wychowawcze – wypłacane od 2016 r., świadczenia rodzinne, świadczenia z funduszu alimentacyjnego, składki na ubezpieczenie emerytalne i rentowe z ubezpieczenia społecznego wypłacane w latach 2013-2017, świadczenia rodzicielskie w latach 2016-2017 oraz zasiłek dla opiekunów wypłacany w latach 2014-2017:

	2013 (zł)	2014 (zł)	2015 (zł)	2016 (zł)	2017 (zł)
Świadczenia wychowawcze	0	0	0	179 770 458	250 052 041
Świadczenia rodzinne bez jednorazowej zapomogi z tytułu urodzenia dziecka	41 617 168	38 967 749	43 610 900	49 296 489	53 668 475
Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia dziecka	3 649 000	3 039 000	3 249 000	3 706 000	3 229 000
Świadczenie rodzicielskie	0	0	0	8 670 196	10 519 380
Składki na ubezpieczenie emerytalno-rentowe opłacane za uprawnionych klientów	2 117 391	1 696 000	2 830 200	3 400 000	3 505 866
Wydatki na świadczenia z funduszu alimentacyjnego	20 294 208	20 091 812	19 322 348	18 444 389	16 943 274
Zasiłek dla opiekuna łącznie z odsetkami	0	2 252 259	1 201 001	900 992	683 966

W celu usprawnienia i obniżenia kosztów wypłacanych świadczeń po raz pierwszy w październiku 2010 r. wprowadzono karty przedpłacone stanowiące Instrument Pieniądza Elektronicznego. W 2010 r. wydano ich **960**. W 2016 r. wydano **1 326** nowych kart, a w 2017 r. **224**. Łącznie w 2017 r. **1 402** klientom wypłacano świadczenia za pomocą Instrumentu Pieniądza Elektronicznego. Ponadto zgodnie z umową zawartą z PKO o wypłatach masowych z kas tego banku w 2017 r. korzystało średnio miesięcznie **574** naszych klientów, którym przyznano świadczenia wychowawcze.

Dostęp do informacji publicznej

W związku z realizacją prawa dostępu do informacji publicznej na podstawie przepisów ustawy z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej w 2017 r. MOPS rozpatrzył **11** wniosków złożonych przez osoby i podmioty zainteresowane. W przypadku **1** z nich została wydana decyzja odmawiająca udzielenia informacji publicznej.

Ochrona danych osobowych

W związku z realizacją zarządzenia nr 34/2015 Dyrektora MOPS z dnia 1 lipca 2015 r. w sprawie wprowadzenia Polityki Bezpieczeństwa i Instrukcji Zarządzania Systemami Informatycznymi służącymi do ochrony danych osobowych w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej (z późn. zm.) w **2017** r., przeszkolono i przyznano uprawnienia do przetwarzania danych osobowych dla **266** pracowników MOPS, współpracowników oraz praktykantów i stażystów. Jednocześnie w ramach realizacji projektów finansowanych ze środków unijnych: „Wrocław Miastem @ktywnych” upoważniono **177** osób, „Samodzielni” **9** osób, „Aktywni bez barier” **20** osób, „Start w dorosłość” **19** osób.

Ponadto, do Generalnego Inspektora Ochrony Danych Osobowych zgłoszono do rejestracji **1** nowy zbiór („ŚWIADCZENIA DLA POSIADACZY KARTY POLAKA”), w którym przetwarzane są dane osobowe i dokonano **2** zgłoszeń aktualizacyjnych.

DODATKOWE ZADANIA

Zgodnie z ustawą z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych Dyrektor Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej oraz inne osoby upoważnione przez Prezydenta Wrocławia wydały **2 087** (w 2016 r. - 1 604) **decyzji** potwierdzających prawo do opieki zdrowotnej świadczeniobiorców, którzy nie są zaliczeni do kręgu osób „ubezpieczonych”.

W 2017 r. wystawiono upomnienia osobom, które otrzymały decyzje o nienależnie pobranych świadczeniach lub żądaniach zwrotu świadczeń.

Działalność w zakresie procedury windykacyjnej przedstawia się następująco

Treść	Dział świadczeń rodzinnych i alimentacyjnych		Pomoc społeczna		Dział dodatków mieszkaniowych	
	ilość	wartość (zł)	ilość	wartość (zł)	ilość	wartość (zł)
wystawiono upomnienia	303	594 271,68	1 485	2 712 486,82	5	47 824,10
wystawiono tytuły wykonawcze	230	353 203,20	1 733	2 096 073,91	6	50 330,60
układy ratalne - ugody	120	206 311,85	41	61 577,66	5	19 951,28

Należności w kwocie **6 883 264,48** zł (MOPS) oraz **5 917 968,96** zł (GMINA) odzyskano w wyniku potrąceń, wpłat własnych dłużników, rat oraz realizacji tytułów wykonawczych. Łącznie w 2017 r. odzyskano **12 801 233,44** zł.

Na podstawie art. 60 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych w 2017 r. umorzono należności na ogólną kwotę **578 602,53** zł

Umorzenia

Tytuł dokonanych umorzeń	Łączna liczba dokonanych umorzeń	Łączna kwota dokonanych umorzeń (w zł)
Umorzenia z tytułu nienależnie pobranych świadczeń rodzinnych.	25	18 886,43
Umorzenia z tytułu nienależnie pobranego funduszu alimentacyjnego	8	17 918,97
Umorzenia z tytułu nienależnie pobranego dodatku mieszkaniowego	5	19 134,97
Umorzenia z tytułu opłaty za pobyt dziecka w rodzinie zastępczej	32	483 079,22
Umorzenia z tytułu nienależnie pobranego świadczenia na pokrycie kosztów utrzymania dziecka w rodzinie zastępczej	2	3 698,12
Umorzenia z tytułu nienależnie pobranej zaliczki alimentacyjnej	1	682,35
Umorzenia z tytułu nienależnie pobranego świadczenia wychowawczego	2	2 220,35
Umorzenia z tytułu nienależnie pobranego zasiłku pielęgnacyjnego	3	1 853,51
Umorzenia z tytułu nienależnie pobranego świadczenia pielęgnacyjnego	3	8 799,28
Umorzenia z tytułu nienależnie pobranego świadczenia na kontynuowanie nauki	1	1 212,06
Umorzenia z tytułu wypłaconego funduszu alimentacyjnego	1	20 395,69
Umorzenia z tytułu dodatku wychowawczego na dziecko w rodzinie zastępczej	1	223,32
Umorzenia z tytułu nienależnie pobranego zasiłku dla opiekuna	1	498,26
OGÓŁEM	85	578 602,53

Odzyskane należności i umorzenia w latach 2013–2017

	2013 (zł)	2014 (zł)	2015 (zł)	2016 (zł)	2017 (zł)
Kwota odzyskanych należności	7 061 036	7 788 148	8 407 072	10 722 864	12 801 233
Umorzenia	453 817	666 558	423 149	723 638	578 603

W 2017 r. sporządzono 1 decyzje w sprawie zwrotu do budżetu Miasta Wrocławia dotacji celowej przekazanej organizacji pozarządowej na realizację zadania publicznego. Przedmiotowa decyzja została wydana przez Dyrektora Departamentu Spraw Społecznych w Urzędzie Miejskim Wrocławia, a podstawę prawną do jej podjęcia stanowiły przepisy ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych.

Na podstawie art. 18 ust. 1 pkt 9 ustawy o pomocy społecznej wypłacane jest wynagrodzenie dla opiekunów prawnych. W 2017 r. wypłacono je na ogólną **kwotę 602 222,38 zł** dla **88 opiekunów prawnych** (mających pod opieką **154 osoby**). Wynagrodzenie wypłacane jest na podstawie postanowień sądowych.

	2013	2014	2015	2016	2017
Kwota wypłaconych wynagrodzeń (zł)	278 224	353 000	506 008,16	571 982,56	602 222,38
Ilość opiekunów prawnych	73	79	90	90	88
Ilość osób dla których została ustanowiona opieka prawna, która jest opłacana ze środków publicznych	105	119	140	162	154

Na podstawie prawomocnych wyroków Sądów powołujących się na uchwałę Sądu Najwyższego z dnia 28 marca 2014 r. (sygn. akt III CZP 6/14) zostały wypłacone wynagrodzenia dla kuratorów osób częściowo ubezwłasnowolnionych. W 2017 r. wypłacono je na ogólną **kwotę 42 492,99 zł** dla **9 kuratorów** (mających pod opieką **100 osób**).

Konsultanci prawni udzielili porad prawnych **1 526** osobom i rodzinom.

W 2016 r. zostało zawarte kolejne porozumienie pomiędzy Miejskim Ośrodkiem Pomocy Społecznej, a Pogotowiem Ratunkowym we Wrocławiu. Porozumienie zostało zawarte na czas nieokreślony i ma na celu dalszą kontynuację zapewnienia pomocy w formie usług opiekuńczych w dni wolne od pracy i święta. Pomoc interwencyjna dotyczy szczególnie osób samotnych, które nie kwalifikują się do leczenia szpitalnego, a wymagają pomocy osoby drugiej i polega na zapewnieniu niezwłocznej opieki w zakresie potrzeb bytowych (wyżywienie), jak i opieki pielęgniarstwa (pomoc w utrzymaniu higieny osobistej oraz zaleconej przez lekarza pielęgnacji, wykupienia zaleconych leków).

W 2017 r. Pogotowie Ratunkowe zgłosiło łącznie **68 osób** do tej formy pomocy.

Na wnioski składane przez Przewodniczących Komisji Rekrutacyjnych, Kierownicy Zespołów Terenowej Pracy Socjalnej, potwierdzili **125** okoliczności zawartych w oświadczeniach składanych przez rodziców i opiekunów prawnych oraz osoby (podmioty) sprawujące pieczę zastępczą nad dziećmi w procesie rekrutacji do publicznych przedszkoli, publicznych innych form wychowania przedszkolnego i oddziałach przedszkolnych w publicznych szkołach podstawowych.

W ramach realizacji uchwały nr LV/1390/14 Rady Miejskiej Wrocławia z dnia 20 marca 2014 r. w sprawie przyjęcia Gminnego programu wspierania osób w podeszłym wieku, niepełnosprawnych oraz niesamodzielnych na lata 2014-2018, a także zarządzenia nr 11565/14 Prezydenta Wrocławia z dnia 4 sierpnia 2014 r. w sprawie określenia zasad postępowania przy kierowaniu osób w podeszłym wieku, niepełnosprawnych oraz niesamodzielnych do miejsc pobytu dostosowanych do ich potrzeb życiowych, MOPS przygotowuje skierowania do ww. miejsc pobytu. Łącznie w 44 miejscach pobytu przebywa na koniec 2017 r. 100 osób.

Od 2014 r. realizowane są uroczyste pochówki Dzieci Martwo Urodzonych. Zadanie realizują wspólnie z MOPS: Wydział Zdrowia i Spraw Społecznych Urzędu Miejskiego Wrocławia, Zarząd Cmentarzy Komunalnych we Wrocławiu, Fundacja Evangelium Vitae, Samodzielny Publiczny Szpital Kliniczny nr 1 we Wrocławiu, Szpital Specjalistyczny im. A. Falkiewicza we Wrocławiu, Uniwersytecki Szpital Kliniczny im. Jana Mikulicza – Radeckiego we Wrocławiu, Wojewódzki Szpital Specjalistyczny we Wrocławiu.

W 2017 r. odbyły się 3 takie uroczyste pochówki.

W 2017 r. Spółka „Wrocławskie Mieszkania Sp. z o.o.” zgłosiła **295 osób** ubiegających się o **udzielenie ulgi w spłacie zadłużenia** z tytułu korzystania z lokalu mieszkalnego celem potwierdzenia sytuacji materialnej przez pracownika socjalnego.

Pracownicy socjalni – zgodnie z rejonizacją - sporządzili łącznie **81 kart informacyjnych** u klientów korzystających z pomocy materialnej wypłacanej przez MOPS.

Zgodnie z zarządzeniem nr 8034/13 Prezydenta Wrocławia z dn. 15 lipca 2013 r. w sprawie określenia trybu postępowania przy udzielaniu pomocy repatriantom i członkom ich najbliższej rodziny, zapraszanych przez Gminę Wrocław do osiedlenia się we Wrocławiu, na pisemny wniosek Dyrektora Wydziału Spraw Obywatelskich Urzędu Miejskiego Wrocławia w 2017 r. MOPS umieścił w mieszkaniach interwencyjnych znajdujących się w Ośrodku Opiekuńczo-Adaptacyjnym „Pensjonat dla Osób Starszych” przy ul. Kamieńskiego 190 we Wrocławiu **2 rodziny repatriantów (10 osób w rodzinach)**.

Sekcja Informatyki MOPS w 2017 r. oprócz bieżącej pracy administracyjno-serwisowej związanej z utrzymaniem ciągłości pracy, oprogramowania i infrastruktury informatycznej, przeprowadziła:

- zakup sprzętu komputerowego wraz z oprogramowaniem i licencjami (zestawy komputerowe, laptopy drukarki, urządzenia wielofunkcyjne, skanery itp.), w postępowaniu poza przetargowym, na łączną kwotę: **112 377,60 zł**,
- zakup przełączników sieciowych na łączną kwotę: 22 656,60 zł,

- audyt zewnętrzny w zakresie spełnienia wymagań określonych w rozporządzeniu rady ministrów z 12 kwietnia 2012 r. w sprawie krajowych ram interoperacyjności, minimalnych wymagań dla rejestrów publicznych i wymiany informacji w postaci elektronicznej oraz minimalnych wymagań dla systemów teleinformatycznych (KRI),
- szkolenie użytkowników systemu informatycznego POMOST Std. dla 70 osób,
- szkolenie 20 redaktorów strony internetowej w zakresie „Redagowania dostępnych stron WWW”,
- pozyskanie 25 kwalifikowanych podpisów elektronicznych, za pośrednictwem CUI,
- wykonano szereg przeprowadzek pomiędzy lokalizacjami MOPS związanych z reorganizacją pracy poszczególnych działów, w tym przystosowanie i uruchomienie sieci komputerowej w nowych pomieszczeniach na ul. Namysłowskiej 8.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej dysponuje łącznie 70 nieruchomościami w tym:

Liczba nieruchomości	Właściciel nieruchomości	Tytuł prawny MOPS
52	Gmina Wrocław	trwały zarząd
2	Gmina Wrocław	umowa użyczenia
2	Spółka Wrocławskie Mieszkania Sp. z o.o.	umowa użyczenia
1	Spółka Wrocławskie Mieszkania Sp. z o.o.	umowa najmu
4	Spółdzielnia Mieszkaniowa	umowa najmu
6	Od osób fizycznych	umowa najmu
1	Polskie Koleje Państwowe – Oddział Gospodarowania Nieruchomościami we Wrocławiu	umowa najmu
1	Zespół Szkół nr 18 we Wrocławiu	porozumienie
1	Towarzystwo Budownictwa Społecznego	umowa najmu

W 2017 r. sporządzono **6** projektów uchwał Rady Miejskiej Wrocławia i **12** projektów zarządzeń Prezydenta Wrocławia, brano udział w 91 postępowaniach skargowo-wnioskowych normowanych przepisami ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego, w tym 74 sprawy stanowiły skargi, pozostałe 17 – wnioski. Z podanej liczby spraw, 64 skargi oraz 17 wniosków załatwiono bezpośrednio poprzez udzielenie skarżącemu/wnioskodawcy odpowiedzi na skargę lub wniosek. Ponadto udzielono w 33 sprawach osobom zainteresowanym oraz uprawnionym podmiotom wyjaśnień dotyczących skarg, wniosków, petycji, postulatów, inicjatyw i interpretacji.

Nadzorowano w 2017 r. pracę **43** organizacji pozarządowych, którym zlecono **78** zadań:

- prowadzenie środowiskowych domów samopomocy typu A,
- prowadzenie środowiskowych domów samopomocy typu B,
- prowadzenie środowiskowego domu samopomocy typu A i C,
- prowadzenie i zapewnienie miejsc w placówkach opiekuńczo-wychowawczych wsparcia dziennego,
- organizowanie i prowadzenie całodobowych placówek opiekuńczo-wychowawczych,
- organizowanie wsparcia osobom usamodzielnianym opuszczającym rodziny zastępcze, rodzinne domy dziecka oraz placówki opiekuńczo-wychowawcze i regionalne placówki opiekuńczo-terapeutyczne, poprzez wspieranie procesu usamodzielnienia,
- przygotowanie i przeprowadzenie specjalistycznych szkoleń dla kandydatów do pełnienia funkcji rodzin zastępczych zawodowych i niezawodowych oraz prowadzących rodzinne domy dziecka zamieszkujących na terenie Wrocławia,
- kompleksowe wspieranie procesu usamodzielnienia dla osób dorastających w różnych formach pieczy zastępczej,
- prowadzenie zbiorowego żywienia w kuchniach charytatywnych i innych miejscach wydawania posiłków osobom bezdomnym i zagrożonym bezdomnością z Gminy Wrocław,
- przygotowanie Wigilii dla najuboższych mieszkańców Wrocławia,

- organizowanie i prowadzenie łaźni i magazynu wydającego odzież dla osób najuboższych i bezdomnych na terenie Gminy Wrocław,
- organizowanie i prowadzenie schronienia i magazynów wydających odzież dla osób bezdomnych posiadających ostatnie stałe zameldowanie w Gminie Wrocław,
- prowadzenie magazynów przekazujących żywność organizacjom pozarządowym prowadzącym działalność na rzecz osób najuboższych,
- prowadzenie ogrzewalni oraz realizowanie pakietu interwencyjnego dla osób bezdomnych na terenie Gminy Wrocław,
- prowadzenie noclegowni dla bezdomnych mężczyzn,
- prowadzenie ośrodka realizującego w sposób zorganizowany terapię i poradnictwo na potrzeby Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej we Wrocławiu,
- prowadzenie zespołu mieszkańców chronionych dla osób dorosłych niepełnosprawnych intelektualnie,
- organizowanie i prowadzenie dziennych domów pomocy dla osób starszych z deficytem pamięci w tym min. DDP Senior Wigor,
- prowadzenie Ośrodka Interwencji Kryzysowej,
- prowadzenie Specjalistycznego Ośrodka Wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie,
- 12 zadań zlecono w trybie artykułu 19a ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie.

Środki łącznie przekazane organizacjom w 2017 r. - **33 801 700 zł** w tym:

- 11 103 407 zł - zadania własne Gminy,
- 2 853 000 zł - zadania zlecone Gminy,
- 19 486 793 zł - zadania własne Powiatu,
- 358 500 zł - zadania zlecone Powiatu.

	2013	2014	2015	2016	2017
Liczba nadzorowanych organizacji	33	31	31	32	43
Zadania własne Gminy (zł)	6 422 836	7 159 191	7 647 376	8 227 907	11 103 407
Zadania zlecone Gminy (zł)	2 059 200	2 254 182	2 389 650	2 844 161	2 853 000
zadania powierzone Gminy	0,00	0,00	0,00	44 620	0,00
Zadania własne Powiatu (zł)	15 325 071	17 281 890	18 245 426	19 552 712	19 486 793
Zadania zlecone Powiatu (zł)	310 000	310 000	346 864	341 000	358 500
Zadania powierzone Powiatowi (zł)	0,00	12 150	0,00	0,00	0,00
Środki łącznie przekazane organizacjom (zł)	24 117 107	27 017 413	28 629 316	31 010 400	33 801 700

Dnia 7 listopada 2017 r. na okres zimowy została otwarta całodobowa **Ogrzewalnia** dla osób bezdomnych (**100 miejsc**) prowadzona na zlecenie Gminy Wrocław przez Towarzystwo Pomocy im. Św. Brata Alberta Koło Wrocławskie. Placówka usytuowana jest przy ul. Gajowickiej 62 we Wrocławiu.

PROCES WDRAŻANIA INTENSYWNEJ PRACY SOCJALNEJ (IPS)

W 2017 r. kontynuowano proces wdrażania programu Intensywnej Pracy Socjalnej (IPS) w Zespole Terenowej Pracy Socjalnej (ZTPS) nr 5 i 4 (w ramach WM@) polegający na testowaniu rozdzielania pracy socjalnej od pomocy finansowej. Program realizowało łącznie 7 doświadczonych pracowników socjalnych, przygotowanych do realizacji zadania. Do udziału w programie skierowanych zostało 88 osób i rodzin, które równocześnie były uczestnikami projektu Wrocław Miastem @ktywnych. Z tego 23 osoby i rodziny zaprzestały korzystania z pomocy społecznej (19 podjęło zatrudnienie, a 4 zrezygnowało z pomocy Ośrodka). Wobec uczestników programu nie stosowano żadnych sankcji ustawowych, jak np. ograniczenie bądź odmowa świadczeń finansowych, co świadczy o wysokiej skuteczności wdrażanej metody.

Ponadto wobec uczestników IPS po raz pierwszy zastosowano grupowe warsztaty kompetencji społecznych, które pozwoliły na wzbogacenie tej formy wsparcia. Pracownicy realizujący IPS otrzymali wsparcie w postaci coachingu grupowego, który miał za zadanie rozwój ich kompetencji i umiejętności. Odbyło się 5 sesji coachingowych. Pracownicy realizujący IPS prowadzili spotkania informacyjne z pracownikami innych ZTPS-ów celem propagowania tej metody i profesjonalizacji usługi pracy socjalnej (w spotkaniach udział wzięli pracownicy ZTPS 1, 3 i 4). Przeprowadzili również szereg konsultacji indywidualnych z pracownikami socjalnymi Ośrodka. Od grudnia 2017 r. do wdrażania metody przygotowuje się ZTPS 3, celem wdrożenia w roku następnym, a z kolejnych ZTPS-ów pracownicy socjalni uczestniczą w przygotowanym cyklu szkoleniowym: metoda dialogu motywującego, terapia skoncentrowana na rozwiązaniu, praca z rodziną w ujęciu systemowym.

WROCLAWSKIE CENTRUM OPIEKI I WYCHOWANIA (WCOW)

Wrocławskie Centrum Opieki i Wychowania przy ul. Lekcyjnej 29 jest jednym z elementów systemu opieki nad dzieckiem i rodziną, jest to miejska jednostka organizacyjna działająca w formie jednostki budżetowej. Misją WCOW jest:

- współpraca z rodziną i otoczeniem wychowanka w celu jego powrotu do domu rodzinnego lub znalezienie najlepszego rozwiązania dla danego dziecka w konkretnej sytuacji życiowej,
- staranie, by dzieciom pozbawionym zainteresowania i właściwej opieki w rodzinnych domach stworzyć dom zastępczy, w którym mogą czuć się jak u siebie.

Wrocławskie Centrum Opieki i Wychowania zapewnia opiekę i wychowanie dzieciom i młodzieży pozbawionej całkowicie lub częściowo opieki rodzicielskiej. Posiada 186 miejsc, w 2017 r. zostały zamknięte dwie placówki nr 5 i nr 12, zmieniła się również lokalizacja Placówki nr 9.

Wychowankowie WCOW mieszkają w **12 Placówkach Opiekuńczo-Wychowawczych typu socjalizacyjno-interwencyjnego** usytuowanych:

- **nr 1** przy ul. Lekcyjnej 29, limit miejsc: 30, (każda grupa liczy 10 wychowanków),
- **nr 2** przy ul. Poleskiej 15/31, limit miejsc 14,
- **nr 3** przy ul. Legnickiej 21/9, limit miejsc 14,
- **nr 4** przy ul. Kamieńskiego 253/1, limit miejsc 14,
- **nr 6** przy ul. Litewskiej 72/1, limit miejsc 14,
- **nr 7** przy ul. Kamieńskiego 253/2, limit miejsc 14,
- **nr 8** przy ul. Legnickiej 21/14, limit miejsc 6,
- **nr 9** przy ul. Legnickiej 21/10, limit miejsc 14,
- **nr 10** przy ul. Borowskiej 181-187, limit miejsc: 30, (każda grupa liczy 10 wychowanków),
- **nr 11** przy ul. Gazowej 22/3, limit miejsc 10,
- **nr 13** przy ul. Kołłątaja 31/3, limit miejsc 12,
- **nr 14** przy ul. Podwale 67/8 i 8a; limit miejsc 1.

Zadaniem nadrzędnym zespołu specjalistów Wrocławskiego Centrum Opieki i Wychowania jest wsparcie merytoryczne pracy wychowawców na rzecz dzieci zabezpieczonych w tutejszym Centrum oraz ich rodzin, ze szczególnym uwzględnieniem zapewnienia dzieciom opieki i wychowania oraz zaspokojenia niezbędnych potrzeb emocjonalnych, rozwojowych, zdrowotnych, bytowych, społecznych i religijnych, z poszanowaniem podmiotowości podopiecznych i ich systemów rodzinnych.

Zgodnie z przyjętymi rozwiązaniami organizacyjnymi realizowano zadania przy pomocy specjalistów: pracownika socjalnego, pedagoga, psychologa, terapeuty, logopedy i pielęgniarki, przyporządkowanych do wsparcia wyznaczonych grup wychowawczych. W uzasadnionych przypadkach korzystano także ze wsparcia seksuologa oraz przedstawicieli innych specjalizacji, adekwatnie do potrzeb i treści wnoszonych przez wychowanków.

Zakres wykonanych działań w okresie sprawozdawczym skupiał się zasadniczo na realizacji działań w następujących obszarach:

- zarządzanie procesem pracy z rodziną oraz regulacja sytuacji prawnej dzieci zabezpieczonych we WCOW, a szczególnie:
 - diagnostyka rodzin pochodzeniowych dzieci umieszczonych w WCOW pod kątem możliwości powrotu dzieci do domu,
 - współpraca z rodzicami biologicznymi nakierowana na aktywizację systemu rodzinnego do wykorzystania własnych zasobów w celu przezwyciężenia trudnej sytuacji życiowej będącej przyczyną zabezpieczenia dziecka w placówce,
 - współpraca w ZTPS, sądami, kuratorami, policją, asystentami rodzin i innymi instytucjami działającymi na polu niesienia pomocy osobom potrzebującym w zakresie pogłębienia diagnostyki środowisk rodzinnych dzieci umieszczonych w WCOW oraz objęcia wsparciem ww. systemów rodzinnych nakierowanym na wzrost możliwości powrotu dzieci do domu rodzinnego,
 - bieżące monitorowanie sytuacji w rodzinach pochodzeniowych dzieci przebywających na przepustkach i urlopowanych,
 - ustalanie uprawnień do dochodów dzieci, w tym alimentów;
- zarządzanie procesem adopcji dzieci zabezpieczonych we WCOW w przypadku uregulowania ich sytuacji prawnej poprzez pozbawienie władzy rodzicielskiej rodziców, a w szczególności:
 - opieka terapeutyczna, psychologiczna i pedagogiczna wobec dzieci pozostających w procesie adopcyjnym uwzględniająca szczególne potrzeby emocjonalne wychowanków w tym okresie,
 - ścisła współpraca z Ośrodkiem Adopcyjnym,
 - ścisła współpraca z kandydatami na rodziny adopcyjne,
 - ścisła współpraca z systemami rodzinnymi nakierowana na złagodzenie skutków emocjonalnych dzieci przygotowywanych do życia w rodzinach adopcyjnych.
- zarządzanie procesem budowania diagnozy i jej aktualizacji oraz procesem opiekuńczo-wychowawczym i edukacyjnym dzieci zabezpieczonych we WCOW, w tym szczególnie:
 - opieka psychologiczna, pedagogiczna, terapeutyczna, medyczna i logopedyczna nad wychowankami WCOW zgodnie z ich potrzebami,
 - prowadzenie zajęć specjalistycznych indywidualnych i grupowych z wychowankami WCOW adekwatnie do potrzeb oraz organizowanie roku szkolnego dzieci,
 - współpraca z lekarzami specjalistami i wykonywanie konsultacji w obszarze psychiatrycznym oraz neurologicznym oraz innymi adekwatnie do potrzeb dzieci,
 - organizacja zespołów ds. okresowej oceny sytuacji dzieci zabezpieczonych we WCOW,
 - współpraca z instytucjami działającymi na polu pomocy rodzinie i dziecku, między innymi z Poradniami Psychologiczno-Pedagogicznymi, Sądami Rodzinnymi, Policją, szkołami i innymi adekwatnie do potrzeb,
 - sporządzanie diagnoz, raportów i opinii na temat sytuacji dzieci zabezpieczonych we WCOW,
 - współpraca z rodzinami zaprzyjaźnionymi,
 - ścisła współpraca z wychowawcami na rzecz usprawniania procesów opiekuńczych wobec dzieci zabezpieczonych w tutejszym Centrum.

Ponadto w okresie sprawozdawczym, w ramach usprawniania procesów pracy brano udział w czterokrotnym monitoringu dokumentacji wychowanków, organizowanym w systemie kwartalnym oraz w organizowanych adekwatnie do potrzeb spotkaniach zespołów przedmiotowych o charakterze informacyjno-organizacyjnym. Na rzecz wsparcia oddziaływań opiekuńczo-wychowawczych wobec dzieci zabezpieczonych we WCOW zorganizowano następujące szkolenia wewnętrzne:

- przeciwdziałanie wypaleniu zawodowemu,
- usamodzielnienie wychowanków pieczy zastępczej,

- zapobieganie HIV/AIDS i chorobom przenoszonym drogą płciową, edukacja młodzieży szkolnej,
- techniki behawioralne w pracy z dziećmi i młodzieżą,
- wstęp do rozpoznawania dysfunkcji procesów integracji sensorycznej jako przyczyn trudności rozwojowych dzieci,
- edukacja psychoseksualna dla dzieci,
- zachowania autoagresywne i postawy suicydalne u dzieci i młodzieży,
- żywienie i higiena niemowląt,
- trening redukcji stresu,
- warsztaty profilaktyki uzależnienia od narkotyków „Fred goes net”.

W ramach tworzenia spójnego systemu oddziaływań środowisk działających na polu pomocy dziecku i rodzinie, szczególnie w zakresie oddziaływań na systemy rodzinne oraz dzieci umieszczone w pieczy zastępczej, zorganizowano i uczestniczono w spotkaniach z przedstawicielami Komendy Wojewódzkiej Policji (Wydział Prewencji oraz Zespół ds. Nietletnich i Patologii) oraz przedstawicielami Komisariatów Policji (Zespoły ds. Nietletnich), jak również z przedstawicielami Zespołów Terenowej Pracy Socjalnej, Centrum Pracy Socjalnej i Rodziny we Wrocławiu zwłaszcza pod kątem pogłębiania współpracy z asystentami rodzin. W ostatnim kwartale roku sprawozdawczego wdrożono do realizacji w roku szkolnym 2017/2018 następujące programy/projekty dla poszczególnych grup wychowawczych, adekwatnie do potrzeb:

- trening umiejętności personalnych i kompetencji społecznych, promocja zdrowego stylu życia, zajęcia korekcyjno-kompensacyjne (ul. Poleska, Litewska),
- profilaktyka uzależnienia od tytoniu „Znajdź właściwe rozwiązanie” (ul. Legnicka, Gazowa),
- bezpieczeństwo w sieci, stop cyberprzemocy (ul. Kołłątaja, Podwale),
- porozmawiajmy o emocjach (ul. Lekcyjna),
- zajęcia aktywizująco-integracyjne „Hej, Kolenda, Kolenda” - przedstawienie artystyczne z udziałem rodziców dzieci zabezpieczonych we WCOW (ul. Lekcyjna),
- aktywni razem – zajęcia aktywizujące dzieci i ich rodziców do zdrowego stylu życia, wysiłku fizycznego i konstruktywnego spędzania czasu wolnego (ul. Lekcyjna),
- komunikujmy się lepiej – zajęcia kształtujące właściwą komunikację i integrujące grupę (ul. Kamieńskiego),
- kształtowanie kompetencji społeczno-emocjonalnych (ul. Borowska),
- przeżywajmy emocje świadomie – zajęcia psychoedukacyjne kształtujące prawidłowy rozwój emocjonalny i społeczny (ul. Borowska),
- edukacja seksualna dla młodocianych matek (ul. Kamieńskiego),
- rozwój kompetencji personalnych i społecznych dla młodocianych matek (ul. Kamieńskiego),
- akademia talentów (ul. Borowska).

W czerwcu 2017 r. zakończono realizację programu socjoterapeutycznego dla dzieci „Razem łatwiej” kierowanego do wychowanków WCOW, którego celem było usprawnienie procesów komunikacyjnych dzieci oraz pomoc w nauce wyrażania emocji w sposób konstruktywny. W listopadzie 2017 r. uczestniczono w spotkaniu integracyjno-szkoleniowym z przedstawicielami SP nr 90 przyczyniając się tym samym do usprawnienia współpracy z instytucjami lokalnymi w obszarze edukacyjnym na rzecz dzieci zabezpieczonych we WCOW.

W okresie sprawozdawczym brano udział w różnorodnych imprezach okolicznościowych organizowanych na rzecz dzieci zabezpieczonych we WCOW udzielając adekwatnego do potrzeb wsparcia zarówno dzieciom jak i ich opiekunom.

Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza nr 1 typu socjalizacyjno-interwencyjnego przy ul. Lekcyjnej 29

Lato w Teatrze 2017

Przez dwa tygodnie od 3 do 15 lipca 2017 r. wychowankowie Wrocławskiego Centrum Opieki i Wychowania uczestniczyli w integracyjnych warsztatach teatralnych we

Wrocławskim Teatrze Lalek. Uczestnicy wspólnie badali, czym jest muzyka, dźwięk, a nawet rozmowa. Podczas warsztatów nasi wychowankowie integrują się z innymi dziećmi, nawiązują nowe relacje społeczne. Podczas finałowego przedstawienia dzieci miały okazję zaprosić bliskich i pochwalić się swoimi talentami.

XIII Koncert „Aniołkowe Granie”

30 stycznia 2017 r. we Wrocławskim Teatrze Lalek odbył się XIII koncert charytatywny pt. „Aniołkowe Granie”. Kolejny raz w Teatrze Lalek odbył się koncert finałowy akcji, której nadrzędnym celem jest propagowanie idei rodzicielstwa zastępczego. XIII edycja stała się pierwszą, która swoim zasięgiem objęła inne miasta w Polsce. Tym samym projekt zainicjowany we Wrocławiu staje się projektem ogólnopolskim. Do XIII edycji przystąpiło 7 miast, oprócz Wrocławia. Liczba placówek edukacyjnych we Wrocławiu, które zgłaszają swój akces systematycznie zwiększa się z roku na rok. Akcja doczekała się swojej piosenki i teledysku <https://www.youtube.com/watch?v=Tn8wR5o3L7Q>. Ma również dedykowaną stronę na Fb i pod adresem www.aniolkowegranie.pl

Akademia Marzycieli w Surfllow

W czerwcu 2017 r. grupa 14 wychowanków wraz z opiekunami - wyjechali do Chorwacji na 10 dniowy obóz windsurfiingowy. Akademia Marzycieli w Chorwacji to był wyjazd wakacyjny pełen przygód, nowych doświadczeń, możliwości poznania kultury innego kraju oraz nauka sportów wodnych. Nie był to tylko czas przeleżany na plaży. Zaprosiliśmy wychowanków do niezwykłej podróży. Nie tylko do Chorwacji, ale również w głąb siebie. Obóz w Chorwacji stał się Akademią Marzycieli, w myśl Walta Disneya, który jest znany wszystkim dzieciom: **„Jeśli potrafisz o czymś marzyć, to potrafisz także tego dokonać”**. Poprzez cykl warsztatów chcieliśmy by dzieci mogły na nowo uwierzyć, że marzenia się nie spełniają, ale marzenia się spełnia! W ramach Akademii Marzycieli w Surfllow organizowane były codzienne warsztaty rozwijające samoocenę wychowanków oraz umiejętność pracy w grupie, nauka windsurfiingu jako drogi do podejmowania w życiu nowych wyzwań i doświadczeń, 3 wycieczki fakultatywne podczas których dzieci mogły m.in stworzyć swój album wspomnień. Wakacje dla dzieci odbyły się w miejscowości Opuzen, w południowej Dalmacji. Miejsce jest niezwykle, ponieważ pomimo tego, iż znajduje się w pobliżu głównej trasy Split-Dubrownik to oddalone jest poniekąd od cywilizacji hektarami pól mandarynek i innych cytrusów. Przejeżdżając pomiędzy tymi plantacjami dojeżdżamy do wielkiej piaszczystej plaży, i zatoki z płytką wodą, idealnie nadającą się do sportów wodnych.

Współpraca z Crusar - projekt międzypokoleniowy

W ramach wieloletniej współpracy z firmą Crusar, w 2017 r. wychowankowie zostali zaproszeni do projektu międzypokoleniowego. W ramach projektu dzieci zostały zaproszone na 4 wyjazdy weekendowe do Ośrodka w Rzecze, gdzie miały szereg zajęć artystycznych i sportowych. W warsztatach i zajęciach brali udział również seniorzy. Dla naszych wychowanków była to okazja do poznania wielu ciekawych historii opowiedzianych przez seniorów, poznanie tradycji, historii. Między dziećmi a seniorami nawiązały się relacje, które chcą być podtrzymywane i kontynuowane w przyszłości.

„Hej Kołęda, Kołęda”

W grudniu we Wrocławskim Teatrze Lalek odbyły się jasełka. Były to pierwsze jasełka, które połączyły na scenie pracowników placówki, wychowanków i rodziców wychowanków. Próby trwały od września. Na scenie pojawiły się tradycyjne role takie jak Królowie, Pastuszkowie, Gwiazdor, Diabły i Aniołowie. Wszystko w aranżacji muzycznej i scenograficznej.

Gwiazdka z Fundacją OneDay w Warszawie

Wychowankowie Wrocławskiego Centrum Opieki i Wychowania zostali zaproszeni do udziału w Mikołajkach z Gwiazdami w Warszawie. Do Stolicy pojechało 80 wychowanków, a prezenty zostały przygotowane dla 120 wychowanków. Impreza odbyła się 10 grudnia.

Dzieci mogły spotkać znane osoby, takie jak: Michał Koterski, Mateusz Gessler, Ania Karwan, Edyta Herbuś, Joanna Opozda, Katarzyna Pakosińska, Dawid Woliński i wiele innych. Dla dzieci był to czas szczególny. Nie tylko ze względu na otrzymane prezenty, o które prosili w listach, ale także na sam fakt wyjazdu do Warszawy oraz obecności na koncertach takich zespołów jak DeMONO, Filip Lato i Sound'N'Grace.

Dzień Dziecka - Rodzice Dzieciom

Z inicjatywy pracownika socjalnego, zorganizowano dla wychowanków przedstawienie - niespodziankę z okazji Dnia Dziecka. Rodzice wychowanków umieszczonych we WCOW od lutego do czerwca trwali w przygotowaniach - w tajemnicy przed dziećmi - by w ten ważny dla nich dzień jakim jest Dzień Dziecka, zobaczyć zaskoczenie i uśmiech na ich twarzy. Rodzice wcielili się w najbardziej znane bajkowe role, tańcząc i śpiewając. To wydarzenie stało się dla wielu rodziców siłą napędową do wiary we własne możliwości, a co dalej za tym szło - wzmożenia starań o przywrócenie władzy rodzicielskiej. WCOW zauważyło potrzebę reintegracji rodziców, wzmacniania ich poczucia własnej wartości i wiary w swoje możliwości.

Współpraca z wolontariuszami

Wrocławskie Centrum Opieki i Wychowania z roku na rok zyskuje nowych wolontariuszy oraz firmy, które w ramach swoich działań CSR chcą wesprzeć wychowanków naszej placówki. Dzięki takim inicjatywom udało nam się wyremontować wiele pomieszczeń WCOW, zwłaszcza pokoi dzieci, organizować wiele wyjść kulturalnych i sportowych. Wolontariusze świadczyli niezastąpioną pomoc edukacyjną.

Placówki Opiekuńczo-Wychowawcze nr 2, 4, 6, 7 typu socjalizacyjno-interwencyjnego

W okresie sprawozdawczym zadaniem zespołu wychowawców było kierowanie procesem wychowawczym i edukacyjnym dzieci przebywających w każdej z powyższych placówek, dbaniem o ich prawidłowy rozwój emocjonalny, społeczny, o stan zdrowia oraz przygotowanie do samodzielnego życia. Wychowawcy pod swoją bezpośrednią opieką mieli zwykle po czworo wychowanków. Kierując Ich procesem wychowawczym kontaktowali się z przypisanym do swojej grupy zespołem specjalistów w celu poszukiwania dla wychowanków najlepszych rozwiązań w trudnych sytuacjach wychowawczych i życiowych. Wychowawcy na bieżąco kontaktowali się z nauczycielami szkół, do których uczęszczają dzieci zamieszkujące w danej placówce. Jeśli sytuacja tego wymagała przekazywali sobie wzajemnie istotnie informacje, które pozwalały efektywnie i spójnie kierować procesem edukacyjnym swoich podopiecznych. Każdy z wychowawców realizował Indywidualny Plan Pomocy dla swoich bezpośrednich podopiecznych.

Dbając o prawidłowy rozwój wychowanków wychowawcy angażowali się w organizację atrakcyjnych dla podopiecznych form spędzania przez nich czasu wolnego oraz czynnego wypoczynku z uwzględnieniem zainteresowań i potrzeb wychowanków. Dla dzieci organizowane były wyjścia do kina, na basen, na mecze i zawody sportowe, do centrum rozrywki, kępielni, do Parku Trampolin „Jump World”, do muzeów. Działania te służyły m.in. zainteresowaniu wychowanków różnymi dziecinami nauki, techniki i sztuki. Wychowanki z Placówki nr 6 w ramach projektu „Kumulacja Aktywności” uczestniczyły w zajęciach sportowych prowadzonych przez p. Renatę Mauer – Różańską. W ramach współpracy z Teatrem Lalek wychowanki z Placówki nr 2 i nr 6 od maja 2017 r. do listopada 2017 r. uczestniczyły w warsztatach teatralnych, które zakończyły się przedstawieniem. Jeden z uzdolnionych matematycznie wychowanków od stycznia 2017 r. został objęty indywidualnym wsparciem pracowników firmy informatycznej, której właściciel jest twórcą aplikacji Explain Everything. Chłopiec systematycznie uczestniczył w zajęciach prowadzonych dla Niego przez jednego z programistów, został także wyposażony w sprzęt komputerowy (laptop i tablet).

W ramach przygotowania do usamodzielnienia nieletnich matek, które wraz ze swoimi

dziećmi przebywają w Placówce nr 4 od września 2017 r. wprowadzono program szkoleniowy, który obejmuje m.in. zajęcia z prawnikiem, zajęcia dotyczące prawidłowego rozwoju psychoruchowego najmłodszych dzieci, zajęcia dotyczące stymulowania i zabawy z małymi dziećmi oraz zajęcia z zakresu prawidłowego odżywiania i pielęgnacji niemowląt. Program ten stanowi uzupełnienie bieżącej pracy wychowawczej z nieletnimi matkami oraz wzmocnienie ich kompetencji w celu umożliwienia usamodzielnienia Ich razem z dziećmi w przyszłości.

W ramach integracji grupy oraz organizacji wypoczynku letniego wszyscy wychowankowie i wychowawcy z Placówek nr 2 i nr 6 przebywali na wyjazdach wakacyjnych nad morzem. Wyjazdy te zostały zorganizowane dzięki wsparciu finansowemu firmy Kogeneracja S.A. Dodatkowo wychowankowie i wychowawcy z Placówki nr 6 kilkakrotnie wyjeżdżali na wycieczki weekendowe organizowane wspólnie z wolontariuszami z Duszpasterstwa Akademickiego „Wawrzyny” natomiast wychowankowie Placówki nr 2 dzięki firmie Fresenius United wyjechali na wycieczkę do Złotego Stoku. Ta sama grupa uczestniczyła w wycieczce do Kowar i Bukowca.

W realizacji działań na rzecz dzieci umieszczonych w Placówkach bardzo istotna była współpraca z instytucjami wspierającymi. Systematycznie uczestniczono w spotkaniach z przedstawicielami firmy Kogeneracja S.A., nawiązano współpracę z Leroy Merlin. W ramach współpracy z Kogeneracją S.A. uzyskano darowiznę w wysokości 15 000 zł, za którą został zorganizowany wyjazd wakacyjny dla wychowanków placówki przy ul. Litewskiej, pozyskano sprzęt elektroniczny (laptop) oraz odzież dla chłopców z placówki przy ul. Borowskiej. W ramach współpracy z Leroy Merlin został przeprowadzony remont dwóch pokoi dziecięcych w placówce przy ul. Kamieńskiego 253/2. W dniu 24 czerwca 2017 r. reprezentowano WCOW na targach Bakalie. W ramach współpracy z wolontariuszami w dniach 2-4 czerwca 2017 r. dla grupy wychowanków z ul. Litewskiej został zorganizowany wyjazd do Twardogóry.

W ramach współpracy z Gimnazjum nr 24 zorganizowano cztery projekty gimnazjalne dla grupy dzieci z placówek (ul. Poleskiej i Lekcyjnej). Realizacja projektów trwała od lutego do kwietnia 2017 r.

Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza nr 10 typu socjalizacyjno-interwencyjnego ul. Borowska 181-187

W okresie styczeń – grudzień 2017 należy odnotować następujące wydarzenia:

- współpraca z Polską Fundacją Wychowania Fizycznego owocująca wyjściami na lodowisko w okresie zimowym, na ściankę wspinaczkową oraz wyjazdem na narty do Rzezki,
- współpraca z Uniwersytetem Przyrodniczym - akcja wolontariacka i remont pokoju dziennego dla potrzeb grupy nr 1 oraz opracowywanie projektu terenu zielonego wokół budynku – koszt 3 000 zł,
- współpraca z Fundacją ING Dzieciom – skutkującą remontem sali multimedialnej oraz zakupem xboxa z grami oraz gier planszowych – budżet 6 000 zł,
- współpraca z Credit Suisse – pozyskanie wspólnie z wolontariatem wsparcia pieniężnego na farby i przybory do malowania oraz gry planszowe – około 3 000 zł,
- pozyskano sponsorów na paczki mikołajkowe i świąteczne – budżet nieokreślony,
- współpraca z Firmą Kaufland Polskie Markety – m.in. bilety na World Games o wartości 15 000 zł. Ponadto zorganizowano zbiórki rzeczy różnych i prezentów bożonarodzeniowych,
- współpraca w Teatrem Lalek we Wrocławiu – zorganizowanie akcji sadzenia drzew na terenie placówki nr 10.

W grupach wprowadzono treningi kulinarne, regularne wyjścia do kina. Nawiązano stałą współpracę z Wrocławskim Parkiem Wodnym, która doprowadziła do darmowych wejść dla podopiecznych. Ponadto w ramach zajęć uspołeczniających grupy wychowawcze

minimum raz w tygodniu organizowano wyjścia do atrakcji Dolnego Śląska w tym: wyjazd na Ślężę, zwiedzanie Kolejkowa, zwiedzanie Hydropolis, zorganizowano ogniska na świeżym powietrzu w okolicach Wrocławia.

Obchodzone świąteczne imprezy okolicznościowe tj. Boże Narodzenie oraz Wielkanoc. Ponadto Sylwestra, Walentynki, Dzień Babci, Dzień Dziadka, Dzień Kobiet czy Dzień Nauczyciela. W roku 2017 w poszczególnych miesiącach odbyły się m.in.

- styczeń – bal karnawałowy w trakcie którego przygotowano maski karnawałowe, organizowano konkursy,
- luty - zorganizowano międzygrupowe poczty walentynkowej oraz dyskotekę Walentynkową,
- marzec – zorganizowano konkurs na najpiękniejszą marzannę oraz konkurs „Bezpieczna wiosna na drodze”,
- lipiec/sierpień – kolonia w Pogorzeliczy oraz wyjazdy do Wojnowa na 3 tygodniowe turnusy,
- wrzesień – przygotowanie do szkoły,
- październik – dzień edukacji narodowej - wykonanie upominków dla wychowawców i nauczycieli, spotkania z poczęstunkiem z wychowawcami na terenie grup,
- listopad – Andrzejki – salon wróżb i dyskoteka,
- grudzień – zabawa sylwestrowa.

Jednym z najważniejszych obszarów pracy z wychowankami było wdrażanie do samodzielności poprzez trening kulinarny – wdrażanie do samodzielnego przyrządzania potraw, gospodarowanie budżetem – umożliwianie wychowankom gospodarowania własnymi środkami finansowymi oraz wdrożenie wychowanków do udziału w zewnętrznych projektach dotyczących usamodzielnienia.

Ponadto w codziennej pracy z grupą wprowadzono zajęcia z wykorzystaniem różnorodnych technik plastycznych: filcowanie, decoupage, pirografia, papieroplastyka, masa solna oraz biblioterapia dla najmłodszych.

Placówki Opiekuńczo-Wychowawcze nr 3, 8, 9, 11, 13, 14 typu socjalizacyjno-interwencyjnego

- Kontynuowano współpracę z firmą **MERCEDES-BENZ** Grupa Wróbel w zakresie wspomagania edukacji oraz rozwoju zawodowego wychowanków. Firma Mercedes zatrudniała wychowanków WCOW w okresie wakacyjnym: z pracy sezonowej skorzystało 12 wychowanków, 4 kontynuowało zatrudnienie w trybie weekendowym, trzech wychowanków zatrudniono w pełnym wymiarze godzin na umowę o pracę. W ramach projektu „Napraw swój los” dofinansowano wychowankom wycieczki.
- Kontynuowano współpracę z **EY Global Services Sp. z o. o.** w zakresie wsparcia finansowego i edukacyjnego (24 wolontariuszy udzielało stałych korepetycji z przedmiotów ścisłych oraz języków obcych). W czerwcu we współpracy z firmą zorganizowano z okazji Dnia Dziecka żywą grę miejską oraz piknik z nagrodami, doposażono placówki WCOW w 12 laptopów. Regularnie organizowano warsztaty międzykulturowe z udziałem przedstawicieli różnych narodowości.
- Nawiązano współpracę z **Fundacją Robinson Crusoe** – wsparcie procesu usamodzielnienia.
- Kontynuowano współpracę w ramach projektu **Szkoły Promujące Zdrowie** (wyścigi Smoczych Łodzi, konkursy międzyplacówkowe o tematyce prozdrowotnej).
- Kontynuowano współpracę ze Stowarzyszeniem **„Anngells run”** w ramach organizacji ekstremalnych biegów przełajowych.
- Kontynuowano współpracę z **OHP** we Wrocławiu w ramach rozwoju artystycznego wychowanków (współorganizacja konkursów plastycznych, zagranicznych staży zawodowych – w ramach współpracy jedna z wychowanek wyjechała na dwumiesięczny staż do Włoch).

- Kontynuowano współpracę w ramach projektu **Kumulacja Aktywności** (zajęcia sportowe prowadzone przez Renatę Mauer-Różańską).
- We współpracy ze sponsorami organizowano wielkanocne i bożonarodzeniowe kiermasze świąteczne, z zebranych funduszy dofinansowano wycieczki krajoznawcze. (Mercedes, EY).
- We współpracy z firmą **Techland** zorganizowano paczki świąteczne dla wychowanków.
- Wychowankowie korzystali także z oferty kulturalnej Wrocławia – baseny, kino, Wrocławskie Centrum Kultury, regularnie współpracowano ze Stadionem Wrocław w ramach udziału wychowanków w meczach piłki nożnej.
- Kontynuowano współpracę z **XL Catlin**, dzięki której wyremontowano placówkę nr 11 przy ul. Gazowej 22/3.
- Realizowano projekt „Misja Praca” we współpracy z firmą **RANDSTAT** – obejmujący treningi kompetencji miękkich, symulacje rozmów kwalifikacyjnych, tworzenie profesjonalnego CV a także pośrednictwo pracy.
- Podjęto współpracę z **Wrocławskim Parkiem Technologicznym** w ramach organizacji cyklicznych warsztatów dotyczących poruszania się w przestrzeni społecznej i zawodowej, podstawowych przepisów prawa, edukacji technologicznej.
- W okresie wakacyjnym wychowankowie wzięli udział w międzynarodowym projekcie **Brave Kids Festiwal** obejmującym trzytygodniowe warsztaty artystyczne oraz tygodniowy wyjazd integracyjny do **Obornik Śl.** (czerwiec/lipiec) zakończony wystawieniem spektaklu w Teatrze Polskim (lipiec).
- Współorganizowano udział wychowanków w projekcie „**Żywej Biblioteki**” (cały rok).
- Współpracowano z **Miejskim Centrum Wolontariatu i Stowarzyszeniem Żyj Kolorowo** wolontariat z Chin na rzecz wychowanków WCOW. W ramach projektu wolontariusze organizowali animacje językowe, warsztaty kulinarne, międzykulturowe warsztaty integracyjne (2 edycje).
- Wychowankom umożliwia się także na bieżąco korzystanie z oferty kulturalno-rekreacyjnej miasta Wrocławia (wyjścia na imprezy kulturalne, basen, kino, współpraca ze Stadionem Wrocław, Półmaraton Wrocławski).
- Kontynuowano współpracę z Urzędem Pracy, Urzędem Skarbowym, Wydziałem Lokali UMW, Stowarzyszeniem im. kardynała Wyszyńskiego w ramach przygotowania wychowanków do usamodzielnienia.
- Organizowano wewnętrzne szkolenia dla kadry WCOW oraz warsztaty dla wychowanków w zakresie przygotowania wychowanków do usamodzielnienia.
- W ramach zajęć krajoznawczych zorganizowano wycieczki:
 - do Torunia (3 dni) (czerwiec)
 - na spływ raftingowy w **Bardzie Śląskim** (lipiec)
 - o charakterze survivalowym do **Ławicy (Kotlina Kłodzka)** (lipiec)
 - na obóz survivalowy Leśnica (3 dni) (lipiec)
 - do Pogorzelic (lipiec/sierpień) (10 dni)
 - do Czech – Jańskie Łaźnie, Pec pod Snezkou, Adrspach, Trutnov (3 dni) (wrzesień) w ramach wymiany z placówką wychowawczą DDS Horni Marsov
 - na międzynarodowy turniej tenisa stołowego do Czech – Trutnov (grudzień).
- Wychowankom zapewniano specjalistyczne wsparcie terapeutyczne we współpracy z wrocławskimi poradniami psychologiczno-pedagogicznymi oraz Ośrodkiem Neuropsychiatrii Dziecięcej Neuromed (dla dzieci ze szczególnymi potrzebami edukacyjnymi, terapia uzależnień).

W 2017 r. przeprowadzono 10 kontroli:

Placówki WCOW były kontrolowane 6-krotnie przez Dolnośląski Urząd Wojewódzki, były to kontrole planowe i doraźne - wszystkie kontrole zakończyły się pozytywną oceną funkcjonowania Placówek, zapewniających właściwy standard opieki oraz odpowiednio wykwalifikowaną kadre.

Kontroli podlegało również bezpieczeństwo pożarowe budynków przy ul. Lekcyjnej 29 i Borowskiej 181-187 - kontrola zakończyła się pozytywnym wynikiem wraz ze wskazaniem obszarów, które ze względu na okres budowy budynków należałoby

zmodernizować. Przeprowadzono również kontrole kompleksowe bloków żywienia w Placówkach nr 1 i nr 10 - obie kontrole z pozytywnym wynikiem.

Kolejną z kompleksowych kontroli przeprowadziła Państwowa Inspekcja Pracy – również ta kontrola zakończyła się dla WCOW pozytywną oceną, uchybienia dotyczyły jedynie planowania czasu pracy w przypadku nagłych zastępstw wychowawców, co wynikało z problemów kadrowych oraz konieczności zapewnienia opieki zgodnie ze standardami. WCOW zgodnie z sugestiami PIP uelastycznia zapisy Regulaminów umożliwiając zoptymalizowanie planowania czasu pracy.

Szkolenia kadry:

w 2017 r. uczestniczono w szeregu szkoleń z zakresu zmieniających się przepisów prawa oraz pogłębiających ich kompetencje wychowawcze, a także ze względu na specyfikę pracy w szkoleniach pomagających radzić sobie ze stresem i wypaleniem zawodowym tj.:

- szkolenie: z ochrony danych osobowych i polityki bezpieczeństwa informacji - dla nowoprzyjętych pracowników,
- szkolenie: „Przeciwdziałanie wypaleniu zawodowemu” - dla wychowawców i specjalistów WCOW oraz innych chętnych osób zatrudnionych we WCOW,
- szkolenie: „Trening redukcji stresu” - dla wychowawców i specjalistów WCOW oraz innych chętnych osób zatrudnionych we WCOW,
- szkolenie: „Wstęp do rozpoznania dysfunkcji procesów integracji sensorycznej jako przyczyny trudności rozwojowych dziecka” - dla wychowawców i specjalistów WCOW,
- szkolenie: „Profilaktyka chorób zakaźnych” - dla wychowawców i specjalistów WCOW,
- szkolenie: w zakresie „Pierwszej Pomocy - ze szczególnym uwzględnieniem dzieci do 1 r.ż.” dedykowane nieletnim matkom oraz wychowawcom i specjalistom zajmujących się tą grupą wychowanek,
- superwizje indywidualne – dla wychowawców i specjalistów WCOW,
- szkolenia HACAP dla pracowników kuchni,
- szkolenia z zakresu prawa pracy, księgowości, ochrony danych osobowych - dla pracowników administracji.

DZIAŁALNOŚĆ ZESPOŁU PLACÓWEK OPIEKUŃCZO-WYCHOWAWCZYCH „DZIECIĘCY DOM”

Zespół Placówek Opiekuńczo-Wychowawczych „Dziecięcy Dom” w 2017 r. kontynuował swoją działalność instytucjonalnej pieczy zastępczej w ramach pięciu placówek: Placówka Interwencyjna nr 1, Placówka Interwencyjna nr 5, Placówka Socjalizacyjna nr 2, Placówka Specjalistyczno-Terapeutyczna nr 3 i Placówka Specjalistyczno-Terapeutyczna nr 4. Przedmiotem działalności Dziecięcego Domu jest zapewnienie całodobowej opieki i wychowania dzieciom w przypadkach niemożności sprawowania opieki i wychowania przez rodziców, w ramach limitu miejsc: **66**.

W 2017 r. w Dziecięcym Domu przebywało ogółem **122** dzieci. Z tej liczby przyjętych zostało na wniosek sądu – **114** dzieci, w wyniku interwencji policji – **8** dzieci. Ogółem przyjęto **62** dzieci a wypisano **52** w tym: w wyniku podjętej przez rodziców współpracy **18** dzieci powróciło do swoich rodzin, we współpracy z sądami i ośrodkami adopcyjnymi umieszczono **24** dzieci w rodzinach adopcyjnych i **7** dzieci w rodzinach zastępczych, przekierowano **3** dzieci do innych placówek (Pogotowie Rodzinne, Rodzinny Dom Dziecka, Wrocławskie Centrum Opieki i Wychowania).

Funkcję opiekuna prawnego sprawował specjalista pracy z rodziną dla **46** wychowanek.

Analiza ruchu wychowanek w Dziecięcym Domu w latach 2016-2017

	2016	2017
Przebywało ogółem dzieci:	116	122
na wniosek sądu	105	114

z interwencji policji	11	8
Przyjęto ogółem	53	62
Wypisano ogółem:	56	52
do rodziny własnej	21	18
do rodziny adopcyjnej	25	24
do rodziny zastępczej	9	7
do innych placówek	1	3

W 2017 r. wydano na działalność Dziecięcego Domu kwotę **4 916 534, 13 zł.**

OPIEKA MEDYCZNA

Wszystkim wychowankom zapewniono całodobową opiekę pielęgniarską oraz codzienną opiekę lekarza pediatry.

U dzieci przebywających w Zespole Placówek – Opiekuńczo-Wychowawczych „Dziecięcy Dom” zdiagnozowano następujące deficyty zdrowotne: stan noworodka spowodowany używaniem tytoniu przez matkę (21), wcześniactwo (15), opóźnienie psychoruchowe (14), noworodek matki przyjmującej substancje uzależniające (13), FAS (12), zespół dysmorficzny (10), zez (10), żółtaczka noworodków (9), wada wzroku (9), zaburzenia napięcia mięśniowego (9), wady serca (11), stan płodu spowodowany chorobami zakaźnymi u matki (16 – w tym kiła wrodzona – 8), małogłowie (8), wrodzone zapalenie płuc (6), padaczka (4), niedosłuch (4), zamartwica urodzeniowa (4), przepukliny: pępkowa i pachwinowa (4), wady nerek (3), schorzenia Centralnego Układu Nerwowego (4), niedokrwistość (3), wrodzone zapalenie ucha (2), skrajna otyłość (1), wrodzone wady rozwojowe (5)), Zespół di Georga (1), atopowe zapalenie skóry (1).

Zdiagnozowane deficyty miały wpływ na wysoki wskaźnik zachorowalności. Zanotowano 354 schorzenia, głównie były to: infekcje górnych dróg oddechowych (142), nieżyty nosa (31), infekcje wirusowe (55), zmiany skórne (28), dyspepsje (27), zapalenia gardła (16), zapalenia ucha (2), alergie (15), zapalenia oskrzeli (14) i inne. Leczenie antybiotykiem zastosowano u 51 dzieci, oraz leczenie objawowe u 303 dzieci. W 2017 r. przeprowadzono 289 konsultacji specjalistycznych: neurologiczne (51), laryngologiczne (39), stomatologiczne (34), okulistyczne (25), ortopedyczne (20), kardiologiczne (19), chirurgiczne (18), retinopatii wcześniaczej (11), w poradni zdrowia psychicznego (11), alergologiczne (10), genetyczne (9), w poradni chorób zakaźnych (7), w poradni chorób płuc i gruźlicy (7), gastrologiczne (6), dermatologiczne (5), EEG (5), nefrologiczne (4), neonatologiczne (3), endokrynologiczne (2), w poradni rehabilitacyjnej (2), neurologopedyczne (1). Hospitalizowano 24 dzieci, w tym w celu diagnostycznym – 9.

Przeprowadzono także 138 szczepień u 57 wychowanków. Przeprowadzono 2 zabiegi operacyjne, w tym jeden w trybie nagłym. Z orzeczeniem o niepełnosprawności przebywało 13 dzieci

OPIEKA SPECJALISTYCZNA I TERAPEUTYCZNA

Wśród obserwowanych problemów manifestowanych przez dzieci dominowały zaniedbania opiekuńczo-wychowawcze, emocjonalno-społeczne oraz deficyty rozwojowe (większość wychowanków). Wśród wychowanków – **53** doznało agresji emocjonalnej i fizycznej (w tym wszczęte zostało postępowanie karne w stosunku do rodziców dwójki rodzeństwa), **50** dzieci z rozwojem nieharmonijnym, opóźnionym i zaburzonym, 17 dzieci ze stwierdzonym lub obserwowanym syndromem FAS/FASD. Nadpobudliwość psychoruchową stwierdzono u **23** dzieci.

Wszystkie dzieci miały zapewnioną opiekę psychologiczno-pedagogiczną oraz uczestniczyły w zajęciach specjalistycznych: wyrównawczych, korekcyjnych, usprawniających, wyciszających, stymulujących, relaksacyjnych i edukacyjnych prowadzonych różnymi metodami. Dzieciom z orzeczeniem o niepełnosprawności zapewniono wielospecjalistyczną terapię, w tym fizjoterapię. Dzieciom z deficytami

w rozwoju psychoruchowym i z wadami postawy oraz zaburzeniami koordynacji zapewniono rehabilitację.

Pod opieką logopedyczną pozostawało **53** dzieci, w tym: z rozszczepem podniebienia i niepełnosprawnością sprzężoną – 1 dziecko, z wadą genetyczną (Zespół di George) - 1 dziecko, z Opóźnionym Rozwojem Mowy – **10** dzieci. Wczesną interwencją logopedyczną (niemowlęta) objętych było **9** dzieci, terapią integracji sensorycznej – **13** dzieci i terapią wad wymowy – **8** dzieci. Ponadto prowadzone były zajęcia stymulujące rozwój komunikacji, funkcje poznawcze, elementy integracji sensorycznej, wczesną naukę czytania, wspomagające mowę i komunikację w przebiegu niepełności. Zajęcia te dotyczyły **11** wychowanków.

Obowiązek szkolny realizowało w drugim semestrze 2016/2017 **15** wychowanków w Szkole Podstawowej nr 12 we Wrocławiu i **1** wychowanek w Szkole Podstawowej Specjalnej nr 87 we Wrocławiu. Wszystkie dzieci, które w dniu zakończenia roku szkolnego 2016/2017 przebywały w Dziecięcym Domu (**13**) uzyskały promocję do następnych klas. W pierwszym semestrze roku szkolnego 2017/2018 ogółem do szkoły uczęszczało **19** dzieci: do SP 12 -**17**, do SP 107 – **1**, do Specjalnej SP 87 – **1**. Do Przedszkola Specjalnego nr 151 w Specjalnym Ośrodku Szkolno-Wychowawczym nr 10, uczęszczało **1** dziecko z orzeczeniem Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej nr 2 o potrzebie kształcenia specjalnego.

PRACA DYDAKTYCZNO-WYCHOWAWCZA

W Dziecięcym Domu prowadzone były zajęcia dydaktyczno-wychowawcze na podstawie Ramowego Roczego Planu Pracy oraz według Harmonogramu Imprez i Uroczystości w ramach, których przeprowadzono:

- zajęcia specjalistyczne (grupowe i indywidualne),
- zajęcia edukacyjne w Centrum Edukacji Wrocławskiego Parku Technologicznego (warsztaty chemiczne), Fabryce Lizaków (warsztaty wytwarzania słodczy), w DOLBY Laboratories (warsztaty dźwiękowe), w Hali Stulecia (wystawa kotów), w Hydropolis, w Muzeum Poczty i Telekomunikacji (warsztat znaczków pocztowych), Muzeum Przyrodnicze, Wytwórnia Figur Woskowych,
- zajęcia kulturalne: wyjścia do kina, opery („Dziadek do Orzechów”, „Alicja w Krainie Czarów”) Teatru Lalek, Teatru Polskiego („Bajki Pana Perrault”) Teatru Capitol („Król Lew”), Klub Prozy (udział w Międzynarodowym Festiwalu Teatralnym dla Dzieci), udział w warsztatach muzycznych w Łodzi (schola),
- zajęcia usamodzielniające: zakupy w sklepie spożywczym, w Hali Targowej, w Pasażu Grunwaldzkim, pieczenie ciastek, wysyłanie listów na poczcie, warsztaty kulinarne w restauracji „Sphinx”,
- zajęcia z edukacji regionalnej „Poznajemy Wrocław i okolice”: „Legends Ostrowa Tumskiego”, „Wzdłuż Odry na Biskupin. Kładka Zwierzyniecka”, „Bulwary mosty i wyspy Wrocławia”, „Odra – wycieczka statkiem”, „Wrocławskie Lotnisko”, „Stadion Miejski”, „Szynobusem do Trzebnicy i śladami kocich łap”, „Dobrzykowie – w domu Pawłaka z filmu „Sami Swoi”, „Pieszko do Wojnowa”, „Panorama Wrocławia z tarasu Sky Tower”,
- zajęcia sportowe: na basenie, nauka jazdy na łyżwach, „Święto Sportu” w Liceum Ogólnokształcącym nr II, udział chłopców w treningach szkółki piłkarskiej przy Salezjańskiej Organizacji Sportowej „AngelsSalos”, zajęcia sportowe na boisku II LO, na rowerach do „Małpiego Gaju”,
- wycieczki krajoznawcze i rekreacyjne na Ślężę, do Wojnowa, do lasu na grzyby,
- organizowany był wypoczynek letni: 12–24 czerwiec 2017 r. nad jeziorem w Wieleniu i 14–31 sierpień 2017 r. nad morzem w DarłóWKu. Wypoczynek zorganizowano przy wsparciu finansowym Stowarzyszenia „Razem z dzieckiem”,
- udział w imprezach organizowanych przez sponsorów w restauracji „Kuchnia Marche”, „Wanda”, „McDonald’s”, „KFC”, lodziarni „Grycan” oraz cukierni „Tralala” bale karnawałowe, Bal Wszystkich Świętych w parafii NSJ, szkolne bale karnawałowe i dyskoteki, zajęcia taneczne i plastyczne organizowane w Dziecięcym Domu i poza nim (zaproszenia do liceum, szkoły podstawowej, przedszkola, ośrodka duszpasterstwa akademickiego),

- w 2017 r. zorganizowano wychowankom uroczystości związane z kultywowaniem tradycji: wizyta duszpasterska „Kolęda” (dzieci przedstawiły Jasełka „Ach co za noc” w placówce oraz w Szkole Podstawowej nr 12), Święta Wielkanocne, Święto Pracy, Dzień Flagi, Święto Konstytucji 3 Maja, Dzień Dziecka, Wszystkich Świętych, Św. Mikołaja, Boże Narodzenie. Organizowano wychowankom dzień urodzin. Dwóch wychowanków przystąpiło do I Komunii św., dwoje wychowanków świętowało pierwszą rocznicę tej uroczystości.

WARUNKI SOCJALNO-BYTOWE

W celu realizacji zadań statutowych zapewniono wychowankom warunki socjalno-bytowe zgodne z obowiązującymi standardami, z uwzględnieniem wieku i potrzeb dzieci. W 2017 r. przeprowadzono remont Placówki nr II w celu poprawy warunków socjalno-bytowych.

MIEJSKIE CENTRUM USŁUG SOCJALNYCH

W 2017 r. Miejskie Centrum Usług Socjalnych we Wrocławiu (MCUS) zapewniało opiekę dla **777 mieszkańców Wrocławia** średniomiesięcznie, w tym opiekę całodobową w domach pomocy społecznej dla **640 mieszkańców** średniomiesięcznie i dzienną opiekę w ośrodkach wsparcia dla **137 klientów** średniomiesięcznie. Podopiecznymi są osoby, które uzyskały uprawnienia do określonej formy pomocy społecznej decyzją administracyjną wydaną przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej.

W ramach powyższych zadań zapewniano mieszkańcom i klientom odpowiednio usługi opiekuńcze, bytowe, wspomagające, w tym z zakresu terapii zajęciowej, poprawiającej sprawność ruchową i psychofizyczną oraz wspierającą rozwój kulturalno-oświatowy. Działania terapeutyczne obejmowały także zaspokajanie potrzeb kontaktu ze środowiskiem oraz kształtowania poczucia wspólnoty nie tylko w ramach poszczególnych placówek, ale także ze środowiskiem lokalnym, w tym organizowane były spotkania z dziećmi i młodzieżą z wrocławskich placówek oświatowych. Wartością dodaną MCUS jest możliwość realizacji oferty opiekuńczej i wspomagającej jednocześnie dla mieszkańców domów pomocy społecznej i klientów dziennych domów pomocy.

Projekty, wnioski o dofinansowanie przedsięwzięć

W 2017 r. realizowano **Projekt „Domowa przystań”** - w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój 2014-2020 Oś priorytetowa: IV. Innowacje społeczne i współpraca ponadnarodowa Działanie: 4.3 Współpraca ponadnarodowa współfinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego.

Głównym celem projektu jest podniesienie jakości i poszerzenie oferty usług prozdrowotnych i socjalnych świadczonych w DDP poprzez transfer, zaadoptowanie i wdrożenie nowego modelu wsparcia klientów DDP oraz ich rodzin i/lub opiekunów w miejscu zamieszkania, dzięki współpracy z partnerami ponadnarodowym i krajowym. Projekt realizowany jest w Partnerstwie przez:

- Gminę Wrocław – Lider projektu, w imieniu której projekt realizuje Miejskie Centrum Usług Socjalnych we Wrocławiu,
- Uniwersytet Medyczny im. Piastów Śląskich we Wrocławiu – Partner krajowy projektu,
- AziendaPubblica Di Servizi Alla Persona Citta Di Bologna – Partner ponadnarodowy projektu.

Całkowita wartość projektu **1 039 938,43 zł**; kwota dofinansowania: **1 008 740,28 zł**; okres realizacji projektu: **od 1 czerwca 2017 r. do 31 maja 2020 r.**

We współpracy z Zarządem Inwestycji Miejskich i Wydziałem Zarządzania Funduszami Urzędu Miejskiego Wrocławia złożono wniosek o dofinansowanie, uzyskano

dofinansowanie i rozpoczęto realizację dwóch projektów infrastrukturalnych w ramach RPO WD 2014-2020 EFRR działanie 6.1

„Utworzenie DDP i Klubu Integracji Społecznej przy ul. Skoczylasa 8 we Wrocławiu oraz rozbudowa Wrocławskiego Centrum Integracji przy ul. Strzegomska 49 we Wrocławiu”.

„Utworzenie dziennych domów pomocy przy ul. Karmelkowej 25 i przy ul. Semaforowej 5”. Łączna kwota dofinansowania projektów to 11 020 118,97 zł.

W listopadzie 2017 r. przygotowano i złożono wnioski o dofinansowanie projektu społecznego **„Mój drugi dom – zapewnienie wsparcia dla osób niesamodzielnych w dziennych domach pomocowe Wrocławiu”** w ramach RPO WD 2014-2020 EFS działanie 9.2A. W ramach projektu planuje się utworzenie miejsc i usługi opiekuńcze dla 120 klientów czterech nowo utworzonych DDP, które będą ośrodkami wsparcia przeznaczonymi dla osób niesamodzielnych, zapewniającymi usługi opiekuńcze, specjalistyczne usługi opiekuńcze oraz aktywizację w sferze fizycznej, intelektualnej oraz społecznej.

Rozpoczęto przebudowę DDP przy ul. Komuny Paryskiej 11 po uzyskaniu dofinansowania w ramach konkursu ze środków PFRON na realizację zadania „Przebudowa dziennego domu pomocy wraz z dostosowaniem budynku dla osób niepełnosprawnych (budową pochylni dla osób niepełnosprawnych) przy ul. Komuny Paryskiej 11 we Wrocławiu”.

Wydarzenia

Ważnym wydarzeniem 2017 r. był **jubileusz 10-lecia funkcjonowania MCUS**. Z tej okazji zorganizowany został piknik jubileuszowy, w którym uczestniczyli goście z instytucji i organizacji, wspierających MCUS w wypełnianiu misji.

Kolejnym ważnym wydarzeniem dla naszych podopiecznych był koncert charytatywny Chóru Chłopięcego Narodowego Forum Muzyki w Domu Pomocy Społecznej przy ul. Kaletniczej 8. Informacje w tym zakresie znajdują się m.in. na stronie: <http://www.nfm.wroclaw.pl/component/nfmcalendar/event/6216>

W 2017 r. Zespół Terapii Ruchowej współpracując ze Stowarzyszeniem na Rzecz Osób Starszych Chorych i Niepełnosprawnych „Kolory Nadziei” zorganizował i przeprowadził Integracyjny Turniej Gry w Bule Soft oraz cykliczne spotkania kajakowe dla mieszkańców DPS oraz klientów DDP. Spotkania organizowane były w Harcerskim Ośrodku Wodnym "Stanica" na wrocławskich Bartoszowicach. Dzięki współpracy z Wrocławskim Stowarzyszeniem Żeglarskim „Port Stanica” mieszkańcy i klienci MCUS w trakcie spotkań mieli okazję do zdobycia nowych doświadczeń oraz integracji wewnątrz i międzypokoleniowej. Ponadto w trakcie spotkań podejmowana była tematyka profilaktyki zdrowia oraz bezpieczeństwa na wodzie.

Od wielu lat uczestniczą w organizacji **Wrocławskich Dni Seniora** organizowanych przez Wrocławskie Centrum Seniora, działającym w ramach Centrum Informacji i Rozwoju Społecznego we Wrocławiu. W przeciągu 3 tygodni Dni Seniora, odbyło się blisko 140 różnorodnych i interesujących wydarzeń: kulturalnych, edukacyjnych, sportowych, rekreacyjnych i prozdrowotnych, w których mieszkańcy i klienci MCUS aktywnie włączyli się w realizację atrakcji, wydarzeń i obchodów.

Praktyki uczniów i studentów oraz współpraca dla celów naukowych

Na terenie jednostek MCUS odbywały się praktyki dla studentów uczelni wyższych i uczniów szkół ponadgimnazjalnych w zakresie przygotowania do zawodów w obszarze opieki i wsparcia dla osób starszych, chorych, niepełnosprawnych oraz ich rodzin, m.in. opiekun medyczny, opiekunka środowiskowa, opiekun osoby starszej, asystent osoby niepełnosprawnej a także na następujących kierunkach: pielęgniarstwo długoterminowe,

dietetyka. Współpraca w tym zakresie realizowana była w porozumieniu z następującymi jednostkami:

- Uniwersytetem Medycznym im. Piastów Śląskich – Wydział Nauki o Zdrowiu,
- Uniwersytetem Wrocławskim,
- Uniwersytetem Przyrodniczym,
- Centrum Integracji Społecznej we Wrocławiu,
- Zespołem Szkół Ponadgimnazjalnych we Wrocławiu,
- Wyższą Szkołą Fizjoterapii,
- Wyższą Szkołą Bezpieczeństwa,
- Centrum Nauki i Biznesu " Żak" Sp. z o.o.,
- Novum Policealnym Studium Prawno-Administracyjnym,
- Akademią Wychowania Fizycznego we Wrocławiu,
- Zaoczną Policealną Szkołą „COSINUS III” we Wrocławiu,
- Szkołą Europejską „Eurocollege”,
- Papieskim Wydziałem Teologicznym,
- Dolnośląską Szkołą Wyższą,
- Reactive,
- Policealnym Studium KADRA Edukacja sp. z o.o.,
- Plus Edukacja - Medyczną Szkołą Policealną,
- „Sukces” Edukacja,
- Niepubliczną Szkołą Wyższą Medyczną we Wrocławiu,
- Szwajcarskim Centrum Edukacji,
- Europejską Szkołą Integracji Społecznej TERRA NOVA.

W 2017 r. praktyki realizowało **188 praktykantów** z powyższych jednostek.

Na terenie domów pomocy społecznej w MCUS ankiety dla celów badań naukowych prowadziły następujące uczelnie:

- Uniwersytet Wrocławski,
- Dolnośląska Szkoła Wyższa,
- Akademia Wychowania Fizycznego,
- Plus Edukacja Medyczna Szkoła Policealna.

DOMY POMOCY SPOŁECZNEJ (DPS)

- **Dom Pomocy Społecznej przy ul. Mącznej 3** - dla osób w podeszłym wieku oraz przewlekle somatycznie chorych,
- **Dom Pomocy Społecznej przy ul. Rędzińskiej 66/68** - dla przewlekle somatycznie chorych,
- **Dom Pomocy Społecznej przy ul. Karmelkowej 25** - dla przewlekle somatycznie chorych,
- **Dom Pomocy Społecznej przy ul. Kaletniczej 8** - dla osób przewlekle psychicznie chorych.

Do domu pomocy społecznej kierowane są osoby wymagające całodobowej opieki z powodu wieku, choroby lub niepełnosprawności, niemogące samodzielnie funkcjonować w codziennym życiu, gdy pomoc środowiskowa nie może zapewnić niezbędnej pomocy tym osobom.

Standaryzacja w domach pomocy społecznej

Zgodnie z art. 55 ust. 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej, dom pomocy społecznej świadczy usługi bytowe, opiekuńcze, wspomagające i edukacyjne na poziomie obowiązującego standardu, w zakresie i formach wynikających z indywidualnych potrzeb osób w nim przebywających - mieszkańców. Standaryzacja pozwala na zapewnienie odpowiedniej jakości usług, ale też ma wymierny wpływ na koszt utrzymania mieszkańca w domu pomocy społecznej. Wszystkie DPS spełniają obowiązujące przepisami standardy i działają na podstawie:

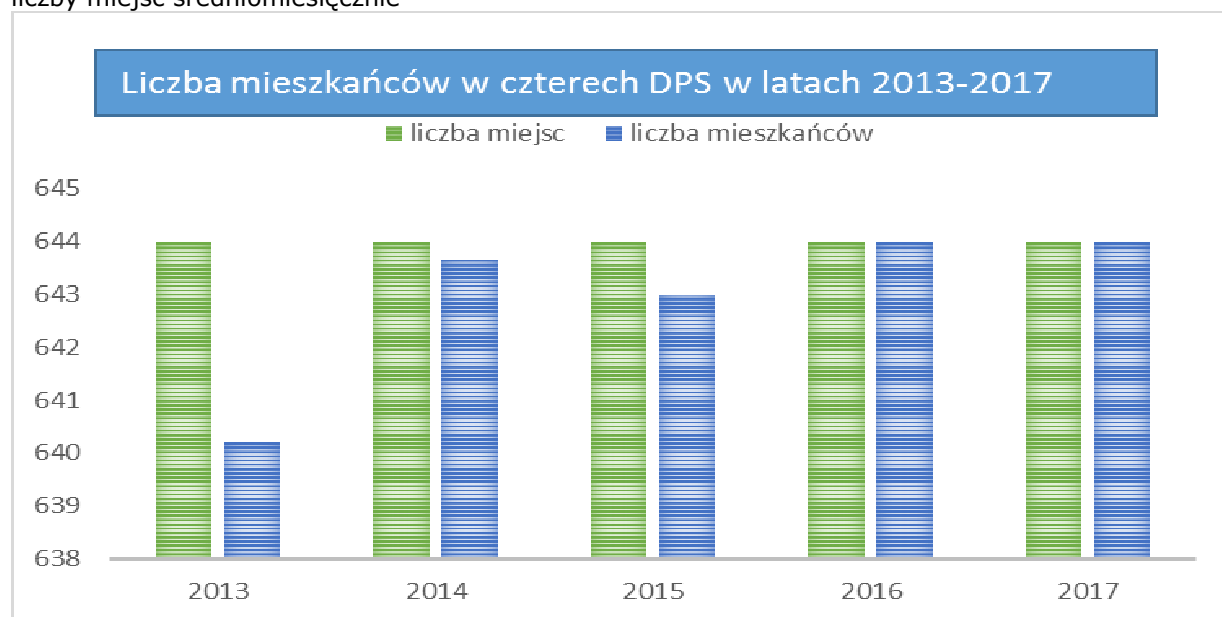
- Decyzji nr PS.II.9013-15/10 z dnia 15 grudnia 2010 r. Wojewoda Dolnośląski wydał zezwolenie na prowadzenie Miejskiego Centrum Usług Socjalnych Domu Pomocy Społecznej przy ul. Rędziańskiej 66/68 we Wrocławiu,
- Decyzji nr PS.II.9013-26/10 z dnia 31 grudnia 2010 r. Wojewoda Dolnośląski wydał zezwolenie na prowadzenie Miejskiego Centrum Usług Socjalnych Domu Pomocy Społecznej przy ul. Karmelkowej 25/27 we Wrocławiu – zmiana adresu na ul. Karmelkowa 25 – decyzja nr PS-KNPS1.9423.12.2012 z dnia 13 sierpnia 2012 r.,
- Decyzji nr PS.II.9013-9/10 z dnia 7 września 2010 r. Wojewoda Dolnośląski wydał zezwolenie na prowadzenie Miejskiego Centrum Usług Socjalnych Domu Pomocy Społecznej przy ul. Kaletniczej 8 we Wrocławiu,
- Decyzji z dnia 15 marca 2017 r. Wojewoda Dolnośląski zmieniającej decyzję Wojewody Dolnośląskiego nr SSZ.II.9013/14/2001 z dnia 10 września 2001 r., zmienionej decyzjami Wojewody Dolnośląskiego: nr PS.II.9013/6/2003 z dnia 24 lutego 2003 r., nr PS.II.9013/33/2005 z dnia 29 grudnia 2005 r., nr PS.II.9013-16/10 z dnia 22 listopada 2010 r., nr PS.KNPS1.9423.3.2012 z dnia 27 marca 2012 r., zezwalającej na prowadzenie Miejskiego Centrum Usług Socjalnych Domu Pomocy Społecznej przy ul. Mącznej 3 we Wrocławiu.

Działalność domów pomocy społecznej jest dotowana ze środków budżetu Państwa. W 2017 r. dla czterech domów pomocy społecznej uzyskano dotację w łącznej kwocie **3 850 690,90 zł.**

Liczba mieszkańców w poszczególnych DPS w latach 2013-2017

DOM POMOCY SPOŁECZNEJ (DPS)	2013		2014		2015		2016		2017	
	Liczba miejsc	Stan faktyczny	Liczba miejsc	Stan faktyczny	Liczba miejsc	Stan faktyczny	Liczba miejsc	Stan faktyczny	Liczba miejsc	Stan faktyczny
DPS ul. Mączna 3	155	153,2	155	154,75	155	155	155	155	155	155
DPS ul. Kaletnicza 8	94	93,9	94	94,08	94	94	94	94	94	94
DPS ul. Rędziańska 66/68	159	158,8	159	158,70	159	159	159	159	159	159
DPS ul. Karmelkowa 25	236	234,3	236	236	236	235	236	236	236	236
SUMA	644	640,20	644	643,66	644	643	644	644	644	642

Liczba mieszkańców w czterech domach pomocy społecznej w latach 2013-2017 w stosunku do liczby miejsc średniomiesięcznie

Budżet domów pomocy społecznej w 2017 r. wyniósł **31 224 609,60 zł.**

Wykonanie budżetu w domach pomocy społecznej w 2017 r.

DOM POMOCY SPOŁECZNEJ (DPS)	Wykonanie budżetu (zł)	Odpłatność mieszkańca (zł)	Dotacja z budżetu Wojewody Dolnośląskiego (zł)	Liczba mieszkańców średnio-miesięcznie	Wykorzystany budżet na jednego mieszkańca miesięcznie (zł)	Koszt Gminy Wrocław* z pomniejszeniem odpłatności i/lub dotacji Wojewody na jednego mieszkańca: średniomiesięcznie (zł)
DPS ul. Mączna 3	6 997 221,12	1 971 057,35	830 302,21	154,50	3 774,12	2 263,14
DPS ul. Karmelkowa 25	11 452 756	2 444 152,84	1 433 293,65	234,75	4 048,34	2 677,73
DPS ul. Rędzińska 66/68	8 087 033,85	1 416 577,70	925 734,40	158,67	4 247,30	3 017,12
DPS ul. Kaletnicza 8	4 687 598,63	814 041,61	661 360,64	93,83	4 163,20	2 852,85
Średnio wykonanie budżetu na mieszkańca w czterech domach pomocy społecznej					4 048,31	2 687,42

*Uwaga: dane nie uwzględniają pomniejszenia kosztu Gminy Wrocław o wpłaty za pobyt wnoszone przez małżonka, wstępnych, zstępnych lub innych osób za pobyt mieszkańców w domach pomocy społecznej – dane nie są dostępne w MCUS.

Koszt utrzymania w domu pomocy społecznej, zgodnie z ustawą o pomocy społecznej, oznacza kwotę rocznych kosztów działalności domu wynikającą z utrzymania mieszkańców, z roku poprzedniego, bez kosztów inwestycyjnych i wydatków na remonty, powiększoną o prognozowany średnioroczny wskaźnik cen towarów i usług konsumpcyjnych ogółem, przyjęty w ustawie budżetowej na dany rok kalendarzowy, podzieloną przez liczbę miejsc, ustaloną jako sumę rzeczywistej liczby mieszkańców w poszczególnych miesiącach roku poprzedniego, w domu. Do kosztu utrzymania mieszkańca wlicza się również **koszt amortyzacji**. W 2017 r. uzyskano także **dotatkowe środki** na działalność DPS z budżetu Państwa, które mają wpływ na wzrost kosztu utrzymania mieszkańca w porównaniu do roku poprzedniego.

W związku z powyższym, rzeczywisty miesięczny koszt utrzymania mieszkańca w 2017 r. znajdzie odpowiednie odzwierciedlenie w średnim miesięcznym koszcie utrzymania mieszkańca określonym na rok 2018, niemniej jest on podwyższony o wskaźnik wzrostu cen towarów i usług.

Koszt utrzymania mieszkańca w domach pomocy społecznej w latach 2011-2017

DOM POMOCY SPOŁECZNEJ (DPS)	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
DPS ul. Mączna 3	3 739 zł	3 190 zł	3 200 zł	3 110 zł	3 143 zł	3 580 zł	3 814 zł
DPS ul. Rędzińska 66/68	3 425 zł	3 437 zł	3 529 zł	3 408 zł	3 480 zł	3 966 zł	4 298 zł
DPS ul. Kaletnicza 8	3 318 zł	3 241 zł	3 510 zł	3 407 zł	3 517 zł	3 975 zł	4 283 zł
DPS ul. Karmelkowa 25	3 594 zł	3 257 zł	3 301 zł	3 229 zł	3 360 zł	3 955 zł	4 284 zł
Średni miesięczny koszt utrzymania mieszkańca	3 519 zł	3 281 zł	3 385 zł	3 289 zł	3 375 zł	3 869 zł	4 170 zł

Prawo do umieszczenia w domu pomocy społecznej - przysługuje osobie wymagającej całodobowej opieki z powodu wieku, choroby lub niepełnosprawności, niemogącej samodzielnie funkcjonować w codziennym życiu, której nie można zapewnić niezbędnej pomocy w formie usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania.

Podstawowe informacje dotyczące mieszkańców domów pomocy społecznej

ZAKRES DANYCH/ DOM POMOCY SPOŁECZNEJ	DPS ul. Mączna 3	DPS ul. Rędzińska 66/68	DPS ul. Karmelkowa 25	DPS ul. Kaletnicza 8
Liczba mieszkańców	155	159	236	94
Procent kobiet wśród mieszkańców	68,39%	41,14%	49,58%	44,08%
Procent mężczyzn wśród mieszkańców	31,61%	58,86%	50,42%	55,92%
Średnia wieku mieszkańców	80,95	70,55	79,36	61,58

Najstarszy mieszkaniec/mieszkanica	93/100	92/97	94/100	85/90
Najmłodszy mieszkaniec/mieszkanica	31/39	32/41	39/27	26/24
Zgony	38	25	55	7
Przyjęcia nowych mieszkańców	44	27	61	10
Rezygnacja	6	3	0	4

Zadania opiekuńcze i dostęp do świadczeń medycznych - realizowano działania wynikające z indywidualnego planu wsparcia mieszkańca, koordynowanego przez pracowników pierwszego kontaktu, po rozpoznaniu potrzeb mieszkańca, z uwzględnieniem jego stanu zdrowia, w ramach zespołów interdyscyplinarnych. Mieszkańcy domów pomocy społecznej byli objęci całodobową opieką w zakresie opieki higienicznej i pielęgnacji. Zadania z zakresu długoterminowej opieki pielęgniarstwa oraz pielęgniarstwa opieki środowiskowej realizowały podmioty zewnętrzne finansowane z Narodowego Funduszu Zdrowia, wedle deklaracji wyboru mieszkańca. W ramach wizyt domowych realizowanych w domu pacjenta (w tym wypadku w domu pomocy społecznej) mieszkańcy mieli możliwość skorzystania ze świadczeń psychiatrycznych, neurologicznych, geriatrycznych, a także ze świadczeń logopedycznych i urologa. Mieszkańcy domów pomocy społecznej mieli zapewniony dostęp do psychologów oraz do lekarza pierwszego kontaktu i lekarzy specjalistów.

Domy pomocy społecznej, zgodnie z obowiązkiem zapisanym w ustawie o pomocy społecznej, pokrywały opłaty ryczałtowe i częściową odpłatność do wysokości limitu ceny, zgodnie z przepisami ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (t.j.: Dz. U. z 2017 r. poz. 1938 z późn. zm.). **Średnie miesięczne dofinansowanie do leków na jednego mieszkańca wyniosło 14,87 zł i było niższe o 0,20 zł niż w 2016 r.**

Zapewnienie wyżywienia - całodobowe wyżywienie dla mieszkańców domów pomocy społecznej zapewniała kuchnia centralna w Domu Pomocy Społecznej przy ul. Karmelkowej 25, z której były przywożone posiłki do pozostałych domów. Ponadto mieszkańcy mają stały dostęp do podstawowych produktów żywnościowych w kuchenkach oddziałowych. Kuchnia centralna zapewnia także posiłki dla czterech dziennych domów pomocy w MCUS. Średnia dzienna stawka żywnościowa na jednego mieszkańca domu pomocy społecznej (całodziennie wyżywienie) wyniosła 7,24 zł.

Wydane posiłki kuchni centralnej MCUS dla klientów dziennych domów pomocy i mieszkańców domów pomocy społecznej w 2017 r.

DOM POMOCY SPOŁECZNEJ (DPS)/ DZIENNY DOM POMOCY (DDP)	Śniadanie	Obiad	Podwieczorek	Kolacja
DPS przy ul. Karmelkowej 25	83 330	83 330	83 330	83 832
DPS przy ul. Mącznej 3	54 999	54 996	54 999	55 216
DPS przy ul. Rędzińskiej 66/68	56 554	56 550	56 554	56 554
DPS przy ul. Kaletniczej 8	33 051	33 043	33 051	33 051
Razem	227 934	227 919	227 934	228 653

Działania wspomagające. Na rzecz mieszkańców podejmowane były na bieżąco działania aktywizacyjne i terapeutyczne, zgodnie z harmonogramami działań w poszczególnych domach pomocy społecznej. Prowadzono działalność socjalną, terapeutyczno-opiekuńczą oraz wspomagającą, mającą na celu podtrzymanie aktywności psychofizycznej. Propagowane były różnorodne formy aktywizacji i czynnego wypoczynku.

Realizowano spotkania integrujące mieszkańców różnych domów pomocy społecznej, także spoza Wrocławia oraz zapewniano uczestnictwo mieszkańców w wydarzeniach kierowanych do starszej społeczności, celem integracji ze środowiskiem lokalnym. W tym

zakresie głównie podejmowano działania integracyjne z dziećmi i młodzieżą oraz organizacjami zrzeszającymi osoby starsze. Warto także wymienić niektóre z wydarzeń, które umiliły dni mieszkańcom domów pomocy społecznej:

- wycieczka autokarowa do Sanktuarium w Częstochowie,
- „Dzień Kultury Bałkańskiej”,
- występ chórów, kabaretów i placówek oświatowych,
- Dzień Dziecka – Seniorzy dzieciom spotkanie na terenach naszych domów,
- impreza terapeutyczna „Zaczarowany Ogród”,
- "Święto Pieczonego Ziemniaka" – piknik,
- „Miesiąc Rodziny”,
- integracyjny Turniej w BouleSoft organizowany wspólnie z Uniwersytetem Trzeciego Wieku działającym przy Uniwersytecie Ekonomicznym we Wrocławiu oraz Stowarzyszeniem na Rzecz Osób Starszych, Chorych i Niepełnosprawnych „Kolory Nadziei”,
- XVII Turniej Gry w Tysiąca mieszkańców dolnośląskich domów pomocy społecznej,
- warsztaty teatralne z aktorami Integracyjnego Teatru Arka,
- regaty kajakowe w ramach projektu pn. „Bądźmy aktywni – razem 2017”,
- piknik integracyjny z wolontariuszami ze Stowarzyszenia AIESEC,
- II Turniej IV Edycji gry w boule dla mieszkańców i klientów MCUS,
- piknik integracyjny dla mieszkańców DPS oraz seniorów osiedla Małlice,
- występy artystyczne uczniów ze Szkoły Podstawowej nr 26,
- udział w projekcie realizowanym przez MOPS „Wrocław Miastem @ktywnych” - w spotkaniach integracyjnych z dziećmi ze Stowarzyszenia ISKIERKA, w warsztatach z florystyki i fotografii, w koncertach, w projekcjach filmowych, w wycieczkach do Ogródu Zoologicznego oraz Ogródu Botanicznego Uniwersytetu Wrocławskiego,
- VI Edycja „BRAVE KIDS”- występ zespołów dziecięcych z Polski, Gruzji, Kenii, USA w ramach BRAVE Festiwal,
- udział w projekcie realizowanym przez Bank Credit Suisse – spotkania integracyjne w warsztatach plastycznych, wspólnym grillowaniu,
- obchody Dni Seniora - koncerty, turnieje, zabawy taneczne, występy „Marsz Kapeluszy” i Targi Senioralne,
- wernisaż - wystawa prac plastycznych, spotkanie z twórcami, prezentacja video,
- koncerty okolicznościowe chóru seniorów: RADOŚĆ, BALLADA, MAGNOLIA, ASTER,
- występy seniorów Kabaretu Drugi- spotkania z poezją pt. „Salonik literacki”,
- prezentacje słowno-muzyczne uczniów szkół stopnia podstawowego i gimnazjalnego,
- wyjazdy do muzeów wrocławskich: Muzeum Narodowe, Muzeum Etnograficzne,
- XIII Turniej Warcabowy o Puchar MCUS,
- XXIII Ogólnopolski Turniej Szachowy Domów Pomocy Społecznej,
- udział w Oławskim Turnieju Warcabowym.

Na bieżąco współpraca była podejmowana m.in. z:

- Uniwersytetem Trzeciego Wieku we Wrocławiu,
- Wrocławskim Centrum Seniora działającym w ramach Centrum Informacji i Rozwoju Społecznego we Wrocławiu oraz z klubami seniora,
- Biurem Promocji Miasta i Turystyki,
- Miejską Biblioteką Publiczną,
- Integracyjnym Teatrem Arka,

placówkami oświatowymi we Wrocławiu, m.in.:

- Szkołą Podstawową nr 26,
- Akademią Wychowania Fizycznego,
- Uniwersytetem Wrocławskim,
- Gimnazjum nr 40 im. Noblistów Polskich,
- Gimnazjum nr 14 im. Hugona Kołłątaja,
- Szkołą Podstawową nr 15,
- Szkołą Podstawową nr 25,
- Szkołą Podstawową nr 61,
- Przedszkolem nr 16,

- Przedszkolem nr 11,

organizacjami pozarządowymi:

- Stowarzyszeniem na Rzecz Osób Starszych, Chorych i Niepełnosprawnych „Kolory Nadziei”,
- Stowarzyszeniem Kultury Polsko-Bałkańskiej,
- Dolnośląskim Stowarzyszeniem Pomocy Dzieciom i Młodzieży z MPD-Ostoja,
- Stowarzyszeniem „Iskierka”,
- Stowarzyszeniem Kultury Teatralnej „Teatr Pieśń Kozła”,

instytucjami kultury:

- Teatrem Arka, Miejską Operą Wrocławską,
- Narodowym Forum Muzyki we Wrocławiu,
- Muzeum Narodowym we Wrocławiu,
- Muzeum Etnograficznym,
- Dolnośląskim Centrum Filmowym,
- Klubem Muzyki i Literatury,
- Centrum Kultury Zamek,
- Centrum Kultury Agora,

wolontariuszami:

- z firmy Credit Swiss,
- skierowanymi przez Miejskie Centrum Wolontariatu we Wrocławiu,
- Szkolno-Przedszkolnego nr 9,
- zgłaszającymi się indywidualnie.

Wydarzenia, imprezy i wyjścia w poszczególnych domach pomocy społecznej

ZAKRES DANYCH/ DOM POMOCY SPOŁECZNEJ (DPS)	DPS ul. Mączna 3	DPS ul. Rędziańska 66/68	DPS ul. Karmelkowa 25	DPS ul. Kaletnicza 8
Liczba ważniejszych wydarzeń kulturalno-oświatowych	42	21	70	41
Liczba ważniejszych wydarzeń sportowo-rekreacyjnych i innych	14	18	-	19

(uwaga: dane nie prezentują liczby codziennych oraz cyklicznych zajęć terapeutycznych i aktywizacyjnych prowadzonych z mieszkańcami)

W 2017 r. kontynuowano zajęcia z zakresu dogoterapii, przy współpracy z pracownikami, którzy na co dzień pracują w „zielonym departamencie” Urzędu Miejskiego Wrocławia. **Zajęcia z psem** w domach pomocy społecznej są bardzo stymulującym bodźcem do aktywności dla naszych mieszkańców. Pracownik wraz z psem odwiedzał również wszystkie osoby leżące.

Prowadzono działania wspomagające polegające na utrzymywaniu lub podnoszeniu sprawności, aktywizowaniu i usamodzielnianiu mieszkańców stosując różne formy terapeutyczne z uwzględnieniem zapewnienia wolności, intymności, godności i poczucia bezpieczeństwa mieszkańca. Działania miały na celu w znacznym stopniu ułatwić prowadzony proces aktywizacji mieszkańców, zmierzający do ich usamodzielnienia i pobudzenia zaradności życiowej, utrzymania na aktualnym poziomie sprawności ruchowej i psychicznej, zaspokajanie potrzeb kontaktu oraz kształtowanie poczucia wspólnoty. Prowadzone formy ćwiczeń ruchowych i inne formy terapeutyczne były zróżnicowane i adekwatne do potrzeb i możliwości mieszkańców, uwzględniały szereg istotnych czynników takich jak wiek, stan zdrowia, stan sprawności psychofizycznej oraz ogólne samopoczucie. Postępowaniem terapeutycznym objęty był w poszczególnych DPS następujący odsetek mieszkańców: DPS Mączna – ok. 63%, DPS Rędziańska – ok. 51%, DPS Kaletnicza – ok. 87%, DPS Karmelkowa – ok. 69%. Udział procentowy osób niepełnosprawnych wśród osób objętych postępowaniem terapeutycznym w poszczególnych DPS kształtował się następująco: DPS Mączna – ok. 44%, DPS Rędziańska – ok. 74%, DPS Kaletnicza – ok. 88%, DPS Karmelkowa – ok. 66%.

Wychodząc naprzeciw zapotrzebowaniu rodzin mieszkańców, na terenie domów pomocy społecznej od trzech lat realizowane są w godzinach popołudniowych **dyżury pracowników domów pomocy społecznej** - kierowników Działów Opiekuńczych oraz

pracowników Zespołów Pracy Socjalnej i Terapii Zajęciowej, co służy poprawie jakości świadczonych usług. W ramach dyżurów podejmowane są działania wspierające personel w sytuacjach trudnych i niestandardowych. Ponadto dyżury umożliwiają realny kontakt osobom odwiedzającym mieszkańców z personelem kierowniczym, co pozwala na efektywniejsze załatwienie bieżących spraw – udzielanie informacji, dopełnienia niezbędnych formalności związanych z pobytem osoby bliskiej w domu pomocy społecznej.

Dzienne wsparcie dla osób niesamodzielnych – dzienne domy pomocy (DDP)

- Dzienny Dom Pomocy przy ul. Skwierzyńskiej 23/2,
- Dzienny Dom Pomocy przy ul. Tadeusza Kościuszki 67,
- Dzienny Dom Pomocy przy ul. Komuny Paryskiej 11,
- Dzienny Dom Pomocy przy ul. Stefana Żeromskiego 37/1.

Dzienny dom pomocy to ośrodek wsparcia skierowany do osób, które z powodu wieku, stanu zdrowia lub innych przyczyn potrzebują wsparcia innych osób, a rodzina lub inne osoby bliskie nie są w stanie tej opieki zapewnić. W dziennych domach pomocy zapewniono klientom usługi opiekuńcze w ustalonych godzinach w ramach dziennego pobytu, w tym, co najmniej jeden gorący posiłek uwzględniający obowiązujące normy żywienia. Podejmowano także działania podnoszące sprawność intelektualną i fizyczną, aktywizację klientów i integrację ze środowiskiem lokalnym. W uzasadnionych sytuacjach, w DDP przy ul. Żeromskiego, zapewniano także przewóz klientów do ośrodka. Wszystkie dzienne domy pomocy posiadają „**Certyfikat Miejsca Przyjaznego Seniorom**” nadawany przez Wrocławskie Centrum Seniora działające w ramach Centrum Informacji i Rozwoju Społecznego we Wrocławiu.

Wśród klientów korzystających z usług dziennych domów były osoby posiadające świadczenia emerytalne, rentowe bądź zasiłki socjalne. W 2017 r. średnia wieku klientów wynosiła **75 lat**. Wśród klientów DPS: **54% to kobiety** - średnia wieku to 76 lat, a **46% to mężczyźni** - średnia wieku to 73 lata.

Dane liczbowe dotyczące klientów dziennych domach pomocy

DZIENNY DOM POMOCY (DDP)	Liczba miejsc	Liczba wydanych decyzji	Liczba klientów korzystających z bezpłatnego pobytu	Liczba osób oczekujących na miejsce w DDP
DDP ul. Kościuszki 67	45	52	17	0
DDP ul. Komuny Paryskiej 11	30	31	7	0
DDP ul. Skwierzyńska 23/2	45	49	5	5
DDP ul. Żeromskiego 37/1	26	41	1	25
Razem	146	173	30	30

Klienci kierowani byli do DDP przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej na podstawie decyzji administracyjnej z indywidualnym naliczeniem odpłatności za pobyt zależnym od wysokości dochodu klienta. **Średnia wysokość ustalonej odpłatności w 2017 r. wyniosła 136,37 zł miesięcznie na klienta.**

W 2017 r. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej wydał decyzje kierujące do DDP, przyznając bezpłatne świadczenie dla 30 osób.

Posiłki są przygotowywane w kuchni centralnej w DPS przy ul. Karmelkowej 25 i dowożone samochodem przystosowanym do przewozu posiłków przez pracownika na stanowisku kierowcy. We wrześniu 2017 r. przeprowadzono ankietę badającą zadowolenie klientów, z której wynika, że z jakości posiłków zadowolonych jest 93% klientów, zanotowano wzrost zadowolonych osób w stosunku do poprzedniego roku.

Sporadyczne wnioski naszych klientów odnośnie oczekiwań, co do posiłków były wyjaśniane na bieżąco i przyjęte do stosowania w kuchni centralnej.

Dzienne domy posiadają wprowadzony system HACCP, gwarantujący Dobre Praktyki Higieniczne oraz bezpieczeństwo żywności i żywienia oraz Certyfikat zaświadczający, że wszystkie DDP wprowadziły i doskonalą zasady systemu HACCP w zakresie dystrybucji posiłków dla klientów w ramach cateringu.

Liczba posiłków wydanych w dziennym domu i zakupionych podczas wycieczek dla klientów

Dzienny Dom Pomocy (DDP)	Liczba wszystkich posiłków wydanych w roku 2017	Liczba posiłków wydanych klientom, którym przyznano bezpłatne świadczenie w roku 2017
DDP ul. Kościuszki 67	10 676	3 389
DDP ul. Komuny Paryskiej 11	4 148	1 654
DDP ul. Skwierzyńska 23/2	9 161	866
DDP ul. Żeromskiego 37/1	4 430	149
Razem	28 415	6 058

Budżet dziennych domów pomocy w MCUS

Dzienny Dom Pomocy (DDP)	Liczba miejsc	Koszt jednego miejsca (zł)	Koszt jednego miejsca z pomniejszeniem odpłatności (zł)	Wykonanie budżetu 2016 (zł)	Odpłatność klientów (zł)
DDP ul. Kościuszki 67	120	678,09 zł	601,36 zł	1 368 322,27 zł	148 623,55 zł
DDP ul. Komuny Paryskiej 11					
DDP ul. Skwierzyńska 23/2					
DDP ul. Żeromskiego 37/1	26	1 256,02 zł	1140,18 zł		

We wrześniu 2017 r. minęło 5 lat od zmiany zakresu działalności DDP przy ul. Żeromskiego 37/1. W roku 2017 do DDP zostało skierowanych decyzją administracyjną 41 osób, które z powodu wieku, choroby lub innych przyczyn wymagają pomocy innych osób, a są jej pozbawione albo rodzina lub osoby bliskie nie mają możliwości, aby tę opiekę zapewnić. W DDP świadczona jest usługa opieki podczas przewozu na podstawie zalecenia pracownika socjalnego. Z usługi opieki podczas przewozu do ośrodka i z powrotem do miejsca zamieszkania korzystało 25 klientów. W tym DDP opieka trwała do 10 godzin dziennie. Dostępne były trzy posiłki dziennie (II śniadanie, obiad, podwieczorek). Na liście osób oczekujących na miejsce w DDP przy ul. Żeromskiego 37/1 na dzień 31 grudnia 2017 r. było 25 osób, co świadczy o potrzebie na taki zakres usług.

Rok 2017 przebiegł pod patronatem Józefa Piłsudskiego. Uczczenie marszałka Józefa Piłsudskiego ma związek z przypadającą w 2017 r. 150-tą rocznicą urodzin "niezłomnego bojownika o wolność i niezawisłość Polaków". W związku z tegorocznym patronatem odbyły się następujące wydarzenia/zajęcia:

- obchody Narodowego Święta Niepodległości,
- muzykoterapia – przegląd pieśni patriotycznej.

Ponadto w DDP odbywały się cykliczne zajęcia z:

- arteterapii, których celem była poprawa motoryki małej i koordynacji wzrokowo-ruchowej, podniesienie samooceny i osiągnięcie spokoju psychicznego,
- muzykoterapii, których celem była poprawa samopoczucia, łagodzenie objawów chorób psychosomatycznych, pogłębienie oddechu, a także pomoc w walce z bezsennością,
- gimnastyki z elementami kinezylogii edukacyjnej, której głównymi założeniami jest poprawa funkcji narządów ruchu, podniesienie i wzmocnienie siły mięśniowej, podniesienie energii, aktywizacja i integracja półkul mózgowych, poprawa pamięci

- i koordynacji ruchowej, a także zniwelowanie stresu i profilaktyka chorób cywilizacyjnych,
- ludoterapii, mające na celu wyzwolenie pozytywnych emocji, poprawę stanu psychicznego, naukę zdrowej rywalizacji, podniesienie samooceny a także edukację.

Dzięki współpracy z organizacjami i placówkami oświatowymi gościliśmy w DDP amatorskie zespoły muzyczne, amatorski kabaret, przedszkolaków i młodzież szkolną. Klienci brali czynny udział w obchodach Dni Seniora uczestnicząc w Marszu Kapeluszy oraz korzystając z atrakcji pod patronatem wydarzenia.

Klienci zwiedzili Narodowe Forum Muzyki, obejrzeni spektakl w Teatrze Arka oraz odwiedzili Dom Pomocy „Na Ciepłej” oraz całodobowe domy pomocy społecznej MCUS uczestnicząc w imprezach plenerowych.

Klienci mieli także możliwość obejrzenia filmu „Sztuka kochania” w kinie Nowe Horyzonty a także wysłuchania koncertu „Dla Anioła” i „Ubi Caritas” w Narodowym Forum Muzyki. Zorganizowano wycieczkę do Szczawna-Zdrój, która cieszyła się uznaniem klientów.

Aktywizacja ruchowa, poza zajęciami w placówce, odbyła się także pod postacią pływania kajakami po Odrze (dzięki zaproszeniu Stowarzyszenia na rzecz Osób Starszych, Chorych i Niepełnosprawnych „Kolory Nadziei”).

W ramach zajęć edukacyjnych organizowano w placówkach prelekcje prozdrowotne, a także dotyczące historii Wrocławia i bezpieczeństwa seniora.

Zadbano również o podtrzymywanie i pielęgnowanie tradycji oraz uczczenie świąt. Zorganizowano spotkania z okazji Świąt Wielkanocnych, Świąt Bożego Narodzenia, Andrzejek, Mikołajek, Dnia Babci i Dziadka, Tłustego Czwartku i Ostatków, Święta Konstytucji 3 Maja, Dnia Matki i Ojca, Narodowego Święta Niepodległości czy Dnia Życzliwości.

Udział klientów w dziennych domach pomocy organizowanych w wydarzeniach i imprezach

Dzienny Dom Pomocy (DDP)	Liczba poczęstunków	Liczba imprez/wydarzeń	Liczba uczestników narastająco	Wskaźnik do budżetu zadaniowego (średnia liczba uczestników wydarzeniu)	Skargi
DDP ul. Kościuszki 67	15	139	2 299	16,53	0
DDP ul. Komuny Paryskiej 11 (remont ośrodka od września 2017)	12	124	1 986	16,01	0
DDP ul. Skwierzyńska23/2	15	163	3 292	20,19	0
DDP ul. Żeromskiego 37/1	14	89	1 335	15	0
Wskaźnik ZDDP za 2017 r. na potrzeby budżetu zadaniowego		515	8 912	17,30	0

W stosunku do 2016 r. wzrósł wskaźnik średniej liczby uczestników w wydarzeniu.

Ważniejsze wydarzenia i imprezy kulturalno-oświatowych

Dzienny Dom Pomocy (DDP)	2013	2014	2015	2016	2017
	Liczba imprez/wydarzeń	Liczba imprez/wydarzeń	Liczba imprez/wydarzeń	Liczba imprez/wydarzeń	Liczba imprez/wydarzeń
DDP ul. Kościuszki 67	62	70	95	131	139
DDP ul. Komuny Paryskiej 11	60	94	138	213	124
DDP ul. Skwierzyńska23/2	73	52	104	138	163
DDP ul. Żeromskiego 37/1	58	106	98	155	89
Razem	253	322	435	637	515

Dane liczbowe dotyczące udziału klientów DDP w organizowanych wydarzeniach i imprezach kulturalno-oświatowych

Dzienny Dom Pomocy (DDP)	2013	2014	2015	2016	2017
	Liczba klientów narastająco	Liczba klientów narastająco	Liczba klientów narastająco	Liczba klientów narastająco	Liczba klientów narastająco
DDP ul. Kościuszki 67	1 096	1 123	1 571	2 215	2 299
DDP ul. Komuny Paryskiej 11	1 020	1 593	2 239	3 496	1 986
DDP ul. Skwierzyńska 23/2	1 291	900	1 787	2 379	3 292
DDP ul. Żeromskiego 37/1	880	1 705	1 642	2 516	1 335
Razem	4 287	5 321	7 239	10 606	8 912

W ramach realizacji zadania terapeutyczno-opiekuńczego w DDP zapewnione jest **wsparcie psychologiczne**. Klienci mają możliwość korzystania ze specjalistycznej porady w wyznaczone dni dwa razy w miesiącu. W ramach tej współpracy prowadzone są pogadanki, zajęcia integracyjne, konsultacje indywidualne oraz spotkania grupowe. Organizowane są również spotkania edukacyjne z lekarzami i pracownikami służb społecznych (Policja, Straż Miejska, Pracownicy Socjalni MOPS).

MŁODZIEŻOWE CENTRUM SPORTU

ORGANIZACJA OGÓLNOPOLSKICH MIĘDZYNARODOWYCH IMPREZ SPORTOWYCH PROMUJĄCYCH WROCŁAW

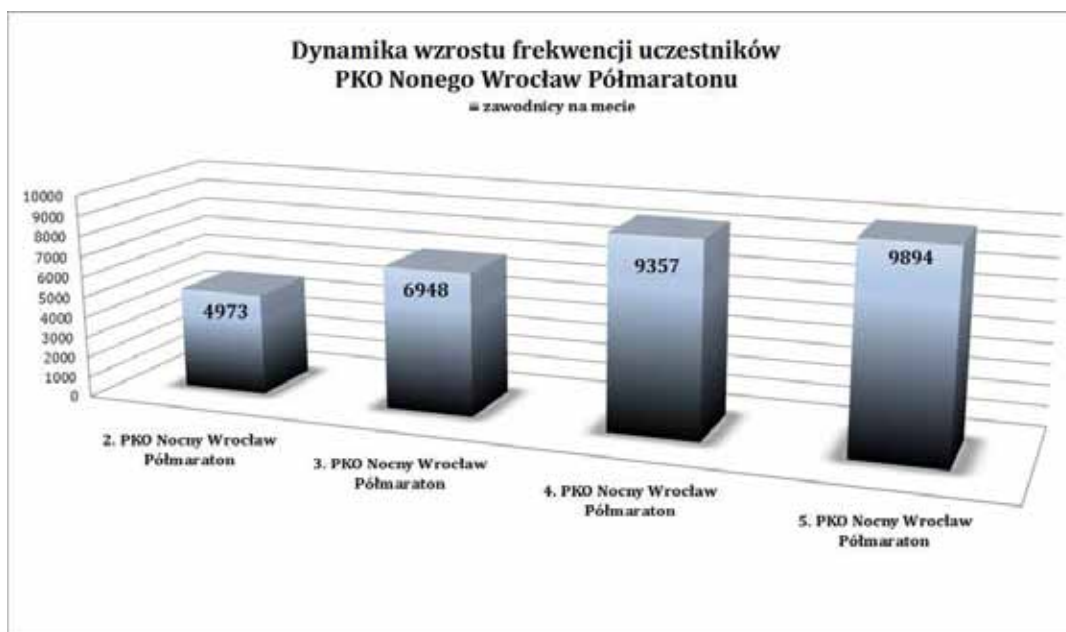
35. PKO Wrocław Maraton i Mistrzostwa Europy Masters - w dniu 10 września 2017 r. miało miejsce Święto Wrocławskiego Sportu. Na mecie biegu pojawiło się 4 631 zawodników, w tym 810 kobiet i 3 821 mężczyzn z 30 państw świata, m.in. z Ukrainy, Wielkiej Brytanii, Kenii, Niemiec, Czech, Węgier, Irlandii, Białorusi, Szwajcarii, Litwy, Francji, Rumunii. W ramach 35. PKO Wrocław Maratonu odbywały się:

- Mistrzostwa Polski Nauczycieli, w których startowało 233 osób,
- Mistrzostwa Polski Solidarności, w których startowało 106 osób,
- Na wózkach inwalidzkich startowało 25 zawodników,
- Imprezy towarzyszące podczas 35. PKO Wrocław Maratonu:
 - PKO Bieg Rodzinny - impreza ma już swoje stałe grono sympatyków. Biegają i młodszy, i starszy, babcie i dziadkowie z wnukami, mamy i ojcowie z małymi dziećmi. W imprezie wzięło udział ponad 2 000 uczestników.
 - Targi EXPO - uczestniczyło 38 wystawców z różnorodną gamą towarów, z przewagą ofert sprzętu sportowego dla biegaczy.
 - Festyn sportowy - uczestniczyło ponad 1 000 dzieci, które mogły wykazać się zarówno aktywnością sportową, jak i aktywnością twórczą, biorąc udział w proponowanych przez organizatorów konkursach, grach i zabawach.

5. PKO Nocny Wrocław Półmaraton – 17 czerwca 2017 r.

- Na mecie biegu stanęło 9 894 zawodników w tym 2 940 kobiet i 6 954 mężczyzn z 28 państw. Imponujący jest wzrost udziału kobiet w półmaratonie, co wyraźnie potwierdza fakt, że bieganie jest najbardziej popularną formą rekreacji wśród przedstawicielek płci pięknej.
- Limit 11 000 zawodników został wyczerpany po miesiącu przyjmowania zgłoszeń.
- Metę 5. PKO Nocnego Wrocław Półmaratonu wyznaczono na torze żużlowym Stadionu Olimpijskiego po stronie trybuny zachodniej.
- Imprezą towarzyszącą półmaratonowi był PKO Wieczorny Bieg Rodzinny. Dystans biegu wyznaczono na 1 500 metrów. Bieg ukończyło 500 zawodników.

REALIZACJA PROGRAMÓW MŁODZIEŻOWEGO CENTRUM SPORTU WROCŁAW

Trener Miejski

W programie pracuje 68 trenerów MCS, którzy prowadzą zajęcia sportowe w 21 dyscyplinach. Stałym szkoleniem sportowym w 2017 r. objęto 959 osób w wieku do lat 19. Dzieci i młodzież szkolona przez trenerów i instruktorów MCS zdobywali punkty dla Wrocławia w Ogólnopolskim Współzawodnictwie Sportowym Dzieci i Młodzieży, prowadzonym przez Ministerstwo Sportu. Trenerzy zatrudnieni w MCS prowadzą również obozy sportowe, w których uczestniczą dzieci z Wrocławia.

9. Edycja programu I Ty możesz zostać maratończykiem

Program I Ty możesz zostać maratończykiem ma na celu stworzenie szerokiej oferty systemu treningowego dla jak największej grupy wrocławskich biegaczy. Projekt z jednej strony będzie integrował wrocławskie środowiska biegowe, a z drugiej stwarzał możliwość rozpoczęcia przygody z bieganiem. W założeniu program ma funkcjonować na trzech płaszczyznach: treningu biegowego, edukacyjnej i zdrowotnej. Tak rozumiany system obejmuje zarówno tych, którzy już biegają, jak i tych, którzy dopiero zamierzają rozpocząć przygodę z bieganiem.

Czas trwania programu - 30 tygodni, od 4 marca do 30 września 2017 r. w 2 lokalizacjach (Stadion Olimpijski, Park Grabiszyński). Uczestnik programu „I Ty możesz zostać maratończykiem” musi mieć ukończone 18 lat. Udział wzięło ponad 300 osób.

ORGANIZACJA IMPREZ SPORTOWYCH I REALIZACJA RÓŻNYCH FORM SPORTU I REKREACJI DLA MŁODZIEŻY I DOROSŁYCH

10. Jubileuszowa Wroclawska Olimpiada Młodzieży (WOM)

Zawody organizowane były wspólnie z Dolnośląskimi Związkami Sportowymi. W Olimpiadzie uczestniczyło 3 160 młodych wrocławskich sportowców rywalizujących od 13 maja do 4 czerwca 2017 r. w 20 dyscyplinach na wszystkich arenach naszego Miasta. Poprzez udział młodych wrocławian uprawiających sport w formie wyczynowej w WOM udało się zaszczerpić w nich ideę olimpijską, podnieść poziom ich wykształcenia sportowego umożliwiającego przejście do grup o wyższym poziomie. Dla trenerów realizujących Program MCS Wrocław „Trener Klubowy” Wroclawska Olimpiada Młodzieży jest znakomitym narzędziem do oceny efektywności szkolenia i wychowywania. Optymistycznym jest fakt, że liczba uczestników WOM, co roku utrzymuje się na podobnym poziomie. W zawodach startują zawodnicy, którzy mają już za sobą paroletni okres szkolenia jak i zawodnicy z wieloletnim okresem wytrenowania – reprezentanci Polski, medaliści Mistrzostw Polski i Mistrzostw Europy.

Zimowy Turniej Piłkarski

W tym największym na Dolnym Śląsku turnieju organizowanym w okresie ferii zimowych wzięły udział 56 drużyny (550 zawodników). Co roku w turnieju, który jest znakomitą możliwością spędzenia w aktywny sposób ferii zimowych przez młodych ludzi, którzy z różnych względów nie wyjechali na obozy startuje kilkadziesiąt drużyn. Dla organizatorów półkolonii jest to kolejna, bardzo atrakcyjna propozycja do opracowania programu zajęć. Turniej rozgrywany jest w formule „open”: mogą w nim startować zarówno zawodnicy uprawiający piłkę nożną w klubach jak i amatorzy. Uczestnicy rywalizowali w 6 kategoriach wiekowych. Zwycięzcy oprócz atrakcyjnych medali, pucharów i statuetek otrzymali bezpłatne bilety na mecz WKS Śląsk Wrocław – Wisła Kraków na Stadionie Wrocław.

Turniej Piłkarski Wrocław Trophy

Turniej organizowany we współpracy z Fundacją Euro-Sportring, Młodzieżowym Klubem Sportowym „Parasol” Wrocław i AWF Wrocław na Stadionie Olimpijskim w dniach 7–9 lipca 2017 r. „Wrocław Trophy” to największy w czasie wakacji letnich w Polsce oraz jeden z największych w Europie turniej z udziałem ponad 3 000 zawodników z 179 drużyn z 20 państw z całej Europy oraz jednego zespołu z USA. Oprócz wspaniałej sportowej zabawy, zawodnicy mogli zapoznać się z historią i zabytkami Wrocławia uczestnicząc w atrakcyjnym otwarciu turnieju przeprowadzonym w przepięknej, nocnej atmosferze na Placu Solnym. Turniej przeznaczony dla klubów sportowych.

Współorganizacja festynów

MCS od początku swojego istnienia wspiera inne podmioty organizujące imprezy sportowo-rekreacyjne dla mieszkańców Wrocławia. W 2017 r. przeprowadziliśmy część sportowo-rekreacyjną m.in. takich imprez jak: Piknik Osiedla Brochów, Piknik Klubu HDK przy PKP Wrocław Główny, Piknik Rady Osiedla Kozanów, Festyn Wojskowy Jednostki w Leśnicy.

Praktyki studenckie

MCS miało istotny wkład w procesie edukacji 84 studentów Akademii Wychowania Fizycznego we Wrocławiu. Studenci podczas swoich praktyk uczestniczyli w opracowywaniu programów i bezpośrednio w organizacji festynów rekreacyjnych. Wspomagali MCS przy organizacji imprez sportowych takich jak 35. PKO Wrocław Maraton, 5. PKO Nocny Wrocław Półmaraton czy 10. Wroclawska Olimpiada Młodzieży.

Praktyki odbywały się w okresie od 1 maja do 30 listopada 2017 r. Umowa o współpracy MCS Wrocław i AWF Wrocław jest kontynuowana od wielu lat, ze względu na obustronną korzyść, zarówno dla studentów jak i naszej jednostki.

Piknik Olimpijski Wrocławia i Dolnego Śląska

Dla mieszkańców Wrocławia podczas w dniu 11 czerwca 2017 r. na Wrocławskim Torze Wyścigów Konnych „Partynice” trenerzy MCS wraz z zawodnikami zorganizowali pokaz swoich umiejętności i sprzętu sportowego, które zdobywają podczas zajęć treningowych. Został zorganizowany ogródek rekreacyjny i bieg na orientację dla rodzin z dziećmi. W czasie Pikniku popularyzowane były niektóre dyscypliny, które znajdowały się w programie X Światowych Igrzysk Sportowych The World Games Wrocław 2017.

Klasa MCS

W 2017 r. odbyła się II edycja Klasa MCS, w której wzięło udział niemal 600 uczniów ze szkół podstawowych, gimnazjów i liceów z Wrocławia i okolic.

W ramach programu odbyły się następujące spotkania:

- 28 stycznia – Hasta La Vista – squash,
- 25 lutego – warsztaty z nauki i doskonalenia łyżwiarstwa - lodowisko Pergola,
- 25 marca – warsztaty z korfballem,
- 22 kwietnia – warsztaty ze strzelectwa, tradycyjnie przeprowadzone przez Renatę Mauer-Różańską,
- 21 maja – właściciele Stajni Ardena zorganizowali warsztaty z jazdy konnej, zwiedzanie mini zoo oraz wspólne ognisko z pieczeniem kiełbasek,
- 29 października – „szaleństwo” w Parku trampolin JumpWorld,
- 26 listopada – Mikołajki podczas meczu koszykówki Ślęzy Wrocław,
- 14 grudnia – zakończenie sezonu w Hasta La Vista squash.

Program Animator Sportu

Program realizowany od 5 lat na wrocławskich Boiskach Orlik 2012 przy ul. Wiaduktowej i Terenowej. Każdy animator opiekował się młodzieżą w wymiarze 80 godzin miesięcznie od marca do listopada. Z takiej formy opieki, poprzez udział w zorganizowanych zajęciach piłkarskich, koszykarskich, ogólnorozwojowych i turniejach udział wzięło ok. 9 000 młodych wrocławian. Cieszyła obecność na „Orlikach” licznej grupy starszych osób.

Program Akademia Młodego Orła

Program realizowany wspólnie z Polskim Związkiem Piłki Nożnej na wrocławskich Boisku Orlik 2012 przy ul. Terenowej. Zatrudniono jednego trenera, który bezpłatnie szkoli uzdolnioną piłkarską młodzież w wymiarze 6 godzin tygodniowo od marca do listopada. Z takiej formy zajęć korzysta regularnie 55 młodych piłkarzy.

Piłka Nocna

Piłka Nocna to system rozgrywek i treningów piłkarskich, skierowany do młodzieży w wieku 12-18 lat. Program trwał od kwietnia do grudnia 2017 r. Zajęcia odbywały się głównie w piątkowe wieczory od około godz. 18.00. Cechy projektu:

- bezpłatne i dostępne dla wszystkich,
- profesjonalne i atrakcyjne miejsce zajęć (oświetlone boisko, sprzęt sportowy),
- prowadzony przez profesjonalnego trenera, który stanowi autorytet dla młodzieży,
- oparty na zasadzie udziału, a nie osiągniętych wyników.

Partnerami projektu są:

- WKS Śląsk Wrocław,
- Scottish Football Association,

- Polski Związek Piłki Nożnej,
- Komenda Miejska Policji we Wrocławiu,
- Rada Osiedla Brochów.

W pojedynczych zajęciach bierze udział każdorazowo ponad 60 uczestników.

The World Games 2017 (TWG 2017)

W związku zarządzeniem Prezydenta Wrocławia numer 5590/16 z dnia 20 października 2016 r. w sprawie podziału zadań dotyczących organizacji we Wrocławiu igrzysk „The World Games 2017”, Młodzieżowe Centrum Sportu Wrocław przygotowało wyznaczone obiekty sportowe do realizacji dyscyplin z programu TWG 2017. Arenami zawodów były:

- Stadion Olimpijski – stadion żużlowy (żużel),
- Stadion Olimpijski – płyta główna (futbol amerykański),
- Stadion Olimpijski – pola marsowe (przeciąganie liny),
- Stadion Oławka (fistball oraz lacrosse).

DZIAŁANIA W ZAKRESIE ZARZĄDZANIA I ORGANIZACJI PROCESU BUDŻETU PARTYCYPACYJNEGO

W ramach Wrocławskiego Budżetu Obywatelskiego przy współpracy z Liderami projektów w 2017 r. zrealizowano zadania inwestycyjne polegające m.in. na:

- rewitalizacji terenu dawnego kąpieliska „Na Niskich Łąkach” przy ul. Na Niskich Łąkach 1–9, zakres, który obejmował budowę ok. 800 m ścieżki pieszo–rowerowej, uporządkowanie terenu rekreacyjnego, wykonanie elementów małej architektury oraz nasadzenie drzew ozdobnych,
- budowie boiska do baseballu na terenie Stadionu Sportowego „Zakrzów”, w ramach, której wykonano pełnowymiarowe boisko o nawierzchni trawiastej do baseballu, betonowe boksy dla zawodników oraz trybuny dla publiczności, oraz zainstalowano elektroniczną tablicę wyników.

WROCŁAWSKIE CENTRUM INTEGRACJI

Wrocławskie Centrum Integracji (WCI) w 2017 r. realizowało zadania, których celem jest wyrównanie szans mieszkańcom Wrocławia w dostępie do rynku pracy.

Obszary i formy wsparcia

- działania wynikające z zapisów ustawy o zatrudnieniu socjalnym,
- projekty realizowane na rzecz aktywizacji społeczno-zawodowej,
- aktywizacja społeczno-zawodowa cudzoziemców mieszkających we Wrocławiu,
- zadania z zakresu aktywizacji zawodowej rodziców chcących powrócić na rynek pracy i wymagających wsparcia w zakresie zorganizowania opieki nad dziećmi do lat 3,
- działania wspierające reintegrację mieszkańców Wrocławia, którym zasądzone kary nieizolacyjne polegające na organizacji prac społecznie użytecznych,
- prace służące zabezpieczeniu środków na zadania realizowane przez WCI - aplikowanie o środki Unii Europejskiej.

ORGANIZACJA DZIAŁAŃ STATUTOWYCH WYNIKAJĄCYCH Z ZAPISÓW USTAWY O ZATRUDNIENIU SOCJALNYM W RAMACH DZIAŁU REINTEGRACJI ORAZ 2 PROJEKTÓW DOFINANSOWANYCH ZE ŚRODKÓW UNIJNYCH

Zadania wynikające z zapisów ustawy o zatrudnieniu socjalnym WCI realizowało w ramach Działu Reintegracji oraz 2 projektów dofinansowywanych ze środków zewnętrznych: „Akcja Integracja!” oraz Społecznie odpowiedzialny Wrocław”.

Zajęcia reintegracji społecznej i zawodowej, zgodnie z zapisami ustawy o zatrudnieniu socjalnym, prowadzone są dla niezatrudnionych mieszkańców Wrocławia znajdujących się w trudnej sytuacji życiowej - wykluczonych społecznie.

Uczestnicy to mieszkańcy Wrocławia - bezrobotni zarejestrowani w Powiatowym Urzędzie Pracy oraz osoby nieaktywne zawodowo pozostające w sytuacji powodującej wykluczenie społeczne (w tym np.: bezdomne, uzależnione od alkoholu, korzystające z terapii odwykowej, zwolnione z Zakładu Karnego, chore psychicznie). Uczestnicy zakwalifikowani do uczestnictwa we Wrocławskim Centrum Integracji muszą spełniać przynajmniej jedno z kryteriów uczestnictwa wynikające z zapisów ustawy o zatrudnieniu socjalnym.

Reintegracja społeczno-zawodowa prowadzona jest zgodnie z zapisami zawartymi w Indywidualnym Programie Zatrudnienia Socjalnego (IPZS) opracowywanym zgodnie z potrzebami Uczestników.

W ramach realizacji Indywidualnego Programu Zatrudnienia Socjalnego, uczestnikom zapewniono badania lekarza medycyny pracy, szkolenie BHP, ubezpieczenie NNW, odzież ochronną, codzienny posiłek, niezbędne narzędzia i materiały do szkoleń zawodowych, materiały do szkoleń z reintegracji społecznej, np. artykuły plastyczne, artykuły spożywcze, rośliny, artykuły dekoracyjne, bilety wstępu w ramach wyjść integracyjnych, wypłatę świadczenia integracyjnego (wypłacanego ze środków Funduszu Pracy). W ramach szkoleń zawodowych WCI zapewniało narzędzia pracy oraz materiały do szkoleń (w tym materiały: budowlane, florystyczne, do realizacji usług porządkowych i opiekuńczych oraz artykuły biurowe).

Reintegracja zawodowa - w ramach reintegracji zawodowej uczestników zrealizowano szereg zajęć ukierunkowanych na zdobycie umiejętności zawodowych i pomocnych w uzyskaniu zatrudnienia. Uczestnicy WCI mogli nabywać i ćwiczyć umiejętności przekazywane przez instruktorów w trakcie praktycznych form zatrudnienia socjalnego. Reintegracja zawodowa realizowana była przede wszystkim w ramach wykonywania usług gospodarczych w lokalach osób zależnych wskazanych przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej. Usługi gospodarcze wykonywane z pomocą instruktorów zawodu, obejmowały, m.in. odkurzanie, układanie rzeczy w szafach i szafkach, mycie żyrandoli, mycie okien, pranie i wieszanie firan, pranie dywanów, kompleksowe sprzątanie łazienek i kuchni w mieszkaniach klientów MOPS. Usługi wykonywane były przez WCI bezpłatnie, raz w miesiącu w każdym lokalu – usługami zostało objętych średnio 160 lokali w miesiącu. Usługi gospodarcze wykonywane były przy pomocy zakupionych przez Wrocławskie Centrum Integracji niezbędnych narzędzi oraz środków czystości, w tym dezynfekujących i piorących.

Zajęcia w warsztacie zawodowym realizowane były również poprzez wykonywanie, prac porządkowych na terenie i w ogrodzie WCI oraz terenach zielonych sąsiadujących z Centrum. Poprzez wykonywanie czynności porządkowych w lokalach, w obiektach użyteczności publicznej, na terenach zielonych, uczestnicy zdobyli/podwyższyli m.in. następujące umiejętności: stosowania właściwych środków czystości, doboru sprzętu i materiałów do konkretnych prac, utrzymania porządku w budynku i na zewnątrz, konserwacji sprzętu i utrzymania go w należytym stanie technicznym, drobnych napraw (wymiana zamka, uszczelki) oraz pielęgnacji terenów zieleni, np. koszenie, przycinanie krzewów, pielęgnacja trawników i rabat kwiatowych. Uczestnicy w ramach zajęć reintegracji zawodowej, podczas pielęgnacji terenów zieleni wokół Centrum, mieli okazję do nabycia umiejętności poznania gatunków roślin jednorocznych i wieloletnich stosowanych w nasadzeniach małej architektury oraz samodzielnie sadzili rośliny na rabatach oraz wykorzystywali w przygotowywanych kompozycjach.

Uczestnicy, poprzez uzyskanie kompetencji w ww. zakresie zostali przygotowani do wykonywania prac na stanowiskach robotnik gospodarczy i pokrewnych.

Uczestnicy nabyli też nowych umiejętności na warsztatach z doradcą zawodowym. Kształtowali umiejętności dotyczące m.in. sporządzania dokumentów aplikacyjnych, autoprezentacji, wyszukiwania odpowiednich ofert w Internecie, aplikowania on-line, bazowania na swoich zasobach. Uczestnicy biorący udział w ww. warsztatach mieli

możliwość prześledzenia swojej ścieżki zawodowej, konfrontacji z wymaganiami rynku pracy, dookreślenia swoich słabych i mocnych stron, ukierunkowania zawodowego.

Zdobyte umiejętności obsługi komputera umożliwiły samodzielne przygotowanie dokumentów aplikacyjnych oraz poszukiwanie zatrudnienia korzystając z ogłoszeń w Internecie. Zorganizowano dla uczestników cykl warsztatów świątecznych, które ukierunkowane były przede wszystkim na zdobycie umiejętności w zakresie „świątecznych porządków”, świątecznego wystroju mieszkania i pomieszczeń użyteczności publicznej. Reintegracja zawodowa obejmowała:

- warsztat zawodowy „pracownik porządkowy-konserwator”,
- warsztaty poruszania się po rynku pracy,
- trening obsługi komputera,
- warsztaty tematyczne, m.in. wiosenne, walentynkowe, świąteczne,
- warsztaty grupowe z radcą prawnym dot. różnych form zatrudnienia, zakładanie spółdzielni socjalnych, wybrane zagadnienia prawa pracy,
- współpraca z fundacją „Niebieski Parasol” – działania zmierzające do oddłużenia uczestników, co przekłada się na wzrost legalnego zatrudnienia po zakończeniu udziału w Centrum.
- konsultacje indywidualne z doradcą zawodowym, informatykiem, radcą prawnym.

Zrealizowano: 1 716 godzin reintegracji zawodowej.

Reintegracja społeczna - w roku 2017 zrealizowane zostały zajęcia ukierunkowane na zdobycie umiejętności społecznych, umiejętności prowadzenia gospodarstwa domowego, w tym zarządzanie budżetem domowym. Kształtowano prozdrowotne postawy uczestników poprzez zapewnienie dostępu do specjalisty zajmującego się terapią i profilaktyką uzależnień oraz zajęcia z pracownikiem socjalnym poświęcone tematyce dbałości o zdrowie. Konsultacje indywidualne realizowane przez radcę prawnego, w tym dotyczące m.in. spraw mieszkaniowych, spadkowych, postępowania dotyczącego ustalenia stopnia niepełnosprawności. Część zajęć z zakresu reintegracji społecznej zrealizowana była w ramach warsztatów tematycznych i wyjść integracyjnych. Wyjścia integracyjne miały za zadanie integrację ze społecznością lokalną, spotkanie z przedstawicielami spółdzielni socjalnej działającej na terenie Wrocławia, piknik integracyjny, mecz towarzyski oraz włączanie w życie miasta, np. zwiedzanie Ostrowa Tumskiego wraz z rejsem po Odrze, wyjazd do wioski indiańskiej, wyjścia do kina, muzeum. Uczestnicy aktywnie uczestniczyli również w warsztatach kulinarnych, zdobywali umiejętności niezbędne w kuchni, jak również z zakresu savoir-vivre. Uczestników w ramach wolontariatu wspierało 11 wolontariuszy. Reintegracja społeczna obejmowała:

- warsztaty umiejętności psychospołecznych,
- warsztaty z pracownikiem socjalnym,
- zarządzanie budżetem domowym,
- warsztaty kulinarne,
- profilaktykę uzależnień (przy współpracy z Wrocławskim Centrum Zdrowia),
- warsztaty i wyjścia integracyjne, w tym imprezy okolicznościowe, np. andrzejkowe, mikołajkowe,
- konsultacje indywidualne z psychologiem, pracownikiem socjalnym, terapeutą uzależnień, radcą prawnym.

Zrealizowano: 676 godzin reintegracji społecznej.

Rezultaty osiągnięte:

w 2017 r. zatrudnienie socjalne w WCI realizowały w sumie 42 osoby, wnioski o przyjęcie do Centrum złożyło 26 osób, z czego przyjętych zostało 16:

- 83,40% uczestników zdobyło/podwyższyło kompetencje zawodowe w zakresie:
 - stosowania właściwych środków czystości,
 - doboru sprzętu i materiałów do konkretnych prac,
 - utrzymania porządku w budynku i na zewnątrz,

- utrzymania sprzętu i narzędzi w należytym stanie technicznym,
- drobnych napraw oraz pielęgnacji terenów zieleni.
- 84% nabyło i/lub podniosło kompetencje w zakresie:
 - umiejętności psychospołecznych, m.in. komunikacji, współpracy, asertywności,
 - umiejętności planowania wydatków i zarządzania budżetem domowym,
 - umiejętności w zakresie prowadzenia gospodarstwa domowego, w tym gotowania,
 - umiejętności dotyczące godzenia ról społecznych,
- 24 uczestników ukończyło uczestnictwo w zajęciach reintegracji o profilu „pracownik porządkowy – konserwator” z wynikiem pozytywnym,
- 9 osób podjęło zatrudnienie, co stanowi 37,50% od ilości osób, które ukończyły realizację IPZS.

Projekt „Akcja Integracja!”

Projekt realizowany od 1 stycznia 2017 r. i skierowany do 120 niezatrudnionych osób zamieszkujących miasto Wrocław – 108 osób, oraz gminy Wisznia Mała – 5 osób, Żórawina – 2 osoby i Oborniki Śląskie – 5 osób w wieku aktywności zawodowej, zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym w myśl ustawy o pomocy społecznej, a w szczególności do:

- 72 kobiet (60%),
- 36 osób w wieku 50-64 lata (30%),
- 38 osób z zasiłkiem okresowym z tytułu niepełnosprawności (31%),
- 60 osób z wykształceniem nie wyższym niż gimnazjalne (50%).

Celem projektu jest podniesienie umiejętności intra i interpersonalnych, umiejętności poruszania się po rynku pracy oraz zwiększenie doświadczenia i kwalifikacji zawodowych co w efekcie końcowym ma skutkować podjęciem zatrudnienia i usamodzielnieniem się ekonomicznym 120 osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, poprzez udział w szkoleniach, kursach, doradztwie, działaniach aktywizujących społecznie, stażach/zajęciach reintegracji społecznej. W roku 2017 do projektu przyjęto łącznie 153 wnioski: 70 kobiet i 83 mężczyzn. Do projektu w roku 2017 przyjęto 89 osób (39 kobiet i 50 mężczyzn), które otrzymały pozytywną opinię z MOPS i podpisały Indywidualny Program zatrudnienia Socjalnego. 29 osób, które złożyło wnioski zrezygnowało z udziału w projekcie (w związku z podjęciem zatrudnienia) a 35 osób nie uzyskało pozytywnej opinii pracownika socjalnego MOPS lub też nie stawiło się do MOPS w celu przeprowadzenia wywiadu środowiskowego. W ramach projektu w 2017 r. zrealizowano 2 pełne edycje szkoleniowe oraz rozpoczęto realizację edycji 3.

Reintegracja zawodowa - szkolenie w jednej z wybranych grup: opiekun osoby zależnej, pracownik biura i handlu oraz pracownik porządkowy – konserwator. Zajęcia reintegracji zawodowej miały na celu uzyskanie lub też zwiększenie kompetencji zawodowych, zwiększenie lub uzyskanie zdolności do samodzielnego świadczenia pracy, uniezależnienia się ekonomicznego. W ramach zajęć praktycznych nawiązano współpracę z Fundacją Opieka i Troska, ze Świetlicą Środowiskową przy ul. Kamińskiego (grupa pracownik porządkowy – konserwator wykonywała prace remontowe) oraz z Zakładem Opiekuńczo – Leczniczym Św. Jerzego we Wrocławiu (zajęcia opiekuńcze praktyczne dla grupy opiekun osoby zależnej). Uzupełnieniem reintegracji zawodowej były warsztaty poruszania się po rynku pracy prowadzone przez doradcę zawodowego dotyczące aktywizacji zawodowej, m.in. analiza mocnych i słabych stron, wyznaczanie celów i planowanie, przełamywanie barier utrudniających wejście na rynek pracy, tworzenie dokumentów aplikacyjnych, autoprezentacja. Uzupełnieniem warsztatów były konsultacje indywidualne, które służą uzyskaniu i podtrzymaniu zatrudnienia oraz spotkania z pracodawcami zorganizowane przez doradcę zawodowego na terenie WCI lub w siedzibach pracodawców. W ramach doradztwa zawodowego zorganizowano 290 godzin zajęć oraz 298 godzin konsultacji indywidualnych. W tym obszarze zadanie obejmowało również praktyczne zajęcia reintegracji zawodowej u pracodawców.

Łącznie w roku 2017 w ramach projektu zrealizowano 1 230 godzin (dla każdej z grup zawodowych po 410 godzin).

Reintegracja społeczna - szkolenia w formie warsztatów grupowych jak i konsultacji indywidualnych. Miały one na celu pobudzenie aktywności społecznej uczestników, przełamanie barier społecznych oraz zwiększenie aktywności społecznej osób zagrożonych wykluczeniem społecznym. Warsztaty obejmowały rozwój umiejętności komunikacyjnych, radzenie sobie ze stresem, podnoszenie samooceny, kształtowanie postaw prozdrowotnych, umiejętności racjonalnego gospodarowania finansami i czasem czy grupy wsparcia. W ramach działań z zakresu reintegracji społecznej projekt realizował warsztaty umiejętności społecznych (zrealizowane w łącznym wymiarze 360 godzin), których celem jest uzyskanie gotowości do zmian, zdobycie wiedzy na temat swoich zasobów, zdobycie/wzmocnienie kompetencji miękkich, rozwinięcie własnego potencjału, trening obywatelski uzupełniający wiedzę z zakresu poruszania się w prawach obywatelskich oraz organizujący realizację spraw urzędowych jak i wiedzę o możliwościach prawnych korzystania z przysługujących praw obywatelskich.

Kolejnym elementem realizowanym w ramach reintegracji społecznej były warsztaty prozdrowotne, zrealizowane w wymiarze łącznym 353 godzin. Tematy realizowane podczas warsztatów dotyczyły m.in. promocji zdrowia, profilaktyki uzależnień, aktywności fizycznej. Zajęcia zwiększyły świadomość uczestników na temat m.in. zdrowego odżywiania. W ramach warsztatów realizowano zajęcia aktywności sportowej oraz zajęcia sportowe na świeżym powietrzu, zdrowego stylu życia. Uzupełnieniem warsztatów prozdrowotnych był mini warsztat kulinarny, będący zajęciami praktycznymi zdrowej kuchni. W trakcie warsztatu uczestnicy przygotowywali zdrowe zbilansowane posiłki oraz poszerzali wiedzę w zakresie dietetyki. Łącznie odbyło się 108 godzin warsztatów. Ważnym elementem reintegracji społecznej była reintegracja społeczna z otoczeniem, pozwalająca uczestnikom na poznawanie miejsc kultury na terenie Wrocławia – kina, teatry, oraz zrealizowano spotkania integracyjno-poznawcze np. rejs statkiem, wyjście do Hydropolis, lekcję tańca w szkole tańca. Zorganizowano również świąteczne spotkanie integracyjne i wręczono uczestnikom upominki Bożonarodzeniowe. Wzmocnieniem potencjału społecznego były również realizowane warsztaty kreacji wizerunku, podczas których uczestników poddano metamorfozie, co wyraźnie przyczyniło się do podniesienia ich samooceny oraz samostrzegania w środowisku. Całość działań mających na celu wzmocnienie potencjału społecznego uczestników uzupełniona była pakietem konsultacji indywidualnych z: psychologiem, prawnikiem i pracownikiem socjalnym. W 2017 r. z konsultacji w ramach reintegracji społecznej skorzystało łącznie 89 osób w wymiarze łącznym ponad 800 godzin. Uruchomiono również Punkt Porad w ramach działań projektowych, który do końca 2017 r. zrealizował wsparcie dla 15 osób (zaangażowano również do działań wolontariuszy). Uczestników w ramach wolontariatu wspierało 16 wolontariuszy.

Rezultaty:

- 86 osób osiągnęło poprawę funkcjonowania społecznego w poszczególnych obszarach poprzez udział w zajęciach reintegracji społecznej i zawodowej,
- 97% wszystkich uczestników projektu wzmocniło motywację do podjęcia zatrudnienia przez 75 uczestników projektu,
- u 85% wszystkich osób uczestniczących w projekcie zniwelowano indywidualne bariery blokujące aktywność społeczną oraz zawodową,
- 86 osób brało udział w warsztatach grupowych oraz konsultacjach indywidualnych,
- wzrost kompetencji zawodowych podniosło 74 uczestników projektu,
- wzrost umiejętności w zakresie prowadzenia zdrowego, higienicznego stylu życia przez 86 uczestników projektu co stanowi 97% ogółu uczestników projektu,
- ze staży u pracodawcy (3 miesiące, 40 godzin/tydzień) skorzystało 17 osób,
- 12 uczestników podjęło zatrudnienie u pracodawcy realizującego staż co stanowi 26% wszystkich osób uczestniczących w projekcie,
- zrealizowano zewnętrzne kursy zawodowe o kwalifikacjach: kurs komputerowy wraz z przeprowadzeniem certyfikacji ECDL, kurs kwalifikowany Pierwszej Pomocy wraz

- z uzyskaniem certyfikacji Ministra Zdrowia oraz kurs uprawnień w zakresie obsługi wózków widłowych,
- na zewnętrzne kursy zawodowe skierowano 26 osób, z czego:
 - **20 osób** uzyskało kwalifikacje po ukończeniu zewnętrznego kursu zawodowego, co stanowi **78%** wszystkich osób skierowanych,
 - zatrudnienie podjęły **23 osoby** u pracodawców z terenu ZIT Wrocław.

Projekt „Społecznie Odpowiedzialny Wrocław”

Projekt „Społecznie Odpowiedzialny Wrocław”, realizowany w okresie: od 1 sierpnia 2016 r. do 31 stycznia 2019 r., jest współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój (Oś priorytetowa: IV. Innowacje społeczne i współpraca ponadnarodowa, Działanie 4.3 Współpraca ponadnarodowa). Liderem projektu jest Towarzystwo Pomocy im. Św. Brata Alberta - Koło Wrocławskie.

Partnerami w projekcie są:

- Gmina Wrocław, w imieniu, której projekt realizuje Wrocławskie Centrum Integracji;
- Stowarzyszenie na Rzecz Spółdzielni Socjalnych z Poznania,
- Wrocławska Spółdzielnia Socjalna,
- ConsorzioSolidarietaSociale Oscar Romera (partner ponadnarodowy).

Celem głównym projektu jest zwiększenie zakresu i ilości usług publicznych świadczonych na rzecz samorządu przez przedsiębiorstwa społeczne, poprzez wypracowanie i wdrożenie w okresie od 1 sierpnia 2016 r. do 31 stycznia 2019 r. modelu współpracy podmiotów ekonomii społecznej, przedsiębiorstw społecznych oraz jednostek samorządu terytorialnego pn. **Lokalny Program Rozwój Ekonomii Społecznej (LPRS), dzięki wymianie informacji, wiedzy i przetransferowaniu rozwiązań włoskich pn. „Consortiasupportinggrowth of social enterprises”.**

Projekt zakłada wypracowanie i wdrożenie modelu współpracy samorządu Wrocławia z podmiotami ekonomii społecznej w zakresie zlecenia usług publicznych.

W 2017 r. realizowano II etap projektu, Zadanie 2 pn. „Testowanie rozwiązania pod nazwą Lokalny Program Rozwoju Ekonomii Społecznej (LPRES)”.

Okres realizacji projektu przedłużono do 31 marca 2018 r.

Miejska Grupa Ekspercka ds. Rozwoju Ekonomii Społecznej

W roku 2017 eksperci pracowali indywidualnie lub grupowo (średnio 10 godz./miesiąc), analizując krajowe i lokalne źródła danych dotyczące zlecenia usług publicznych podmiotom ekonomii społecznej (PES) przez podmioty administracji publicznej oraz zorganizowano wyjazdową konferencję dla przedstawicieli jednostek samorządu terytorialnego oraz podmiotów ekonomii społecznej, której celem było wzmocnienie kompetencji w zakresie prawa zamówień publicznych i zlecenia zadań samorządowych PES, nawiązanie współpracy pomiędzy PES i jednostkami samorządu.

Reintegracja zawodowa - zajęcia reintegracji zawodowej w ramach projektu „Społecznie Odpowiedzialny Wrocław” realizowało **40 osób** (w tym 15 kobiet), w ramach trzech profili zawodowych:

- pracownik gospodarczo-porządkowy w tym terenów zielonych (12 osób, w tym 3 kobiety),
- pracownik remontowo-budowlany (14 osób w tym 1 kobieta),
- opiekun osoby zależnej (14 osób w tym 11 kobiety).

Zajęcia reintegracji społecznej i zawodowej prowadzone były od 2 maja do 29 grudnia 2017 r. Dla uczestników projektu zorganizowano także kurs komputerowy „Nie bój się

myszy" (180 godz.). Podczas zajęć uczestnicy zdobywali wiedzę i ćwiczyli umiejętności związane z obsługą komputera oraz środowiska Windows i programów z Pakietu MS Office. W trakcie trwania kursu komputerowego uczestnicy uczyli się również wyszukiwania ofert w Internecie oraz korzystania z internetowych narzędzi komunikacji (poczta e-mail).

W ramach reintegracji zawodowej uczestnicy mieli również zajęcia z doradcą zawodowym, podczas których zdobywali umiejętności związane z poruszaniem się po lokalnym rynku pracy, m.in. tworzenie dokumentów aplikacyjnych, autoprezentacja podczas rozmowy kwalifikacyjnej oraz umiejętność poszukiwania zatrudnienia. Zrealizowano 2 146,5 godziny zajęć z zakresu reintegracji zawodowej.

Reintegracja społeczna - uczestnicy, oprócz zajęć reintegracji zawodowej, skorzystali z zajęć realizowanych w ramach reintegracji społecznej, zajęć z psychologiem (210 godz.), pracownikiem socjalnym (210 godz.). Dla uczestników projektu zorganizowano także kurs komputerowy „Nie bój się myszy” (180 godz.).

W ramach reintegracji społecznej uczestnicy projektu mieli zorganizowane również zajęcia oraz wyjścia integracyjne (84 godz.) ukierunkowane na integrację ze społecznością lokalną, np. integracyjne spotkanie świąteczne oraz włączanie w życie miasta, np. wizyta w muzeach, kinie itd. Zrealizowano również zajęcia, które swoją tematyką obejmowały zapoznanie uczestników z funkcjonowaniem Podmiotów Ekonomii Społecznej, w tym: wyjazdowe warsztaty aktywizacyjno-integracyjne do PES (3 dni, obszar: Gdańsk, Gdynia, Sopot) oraz warsztaty „Ekonomia Społeczna być czy mieć” (45 godz.). W celu wyrównania szans na rynku pracy dla uczestników projektu zorganizowano panel Warsztaty kreacji wizerunku i savoir vivre, na który składała się usługa kosmetyczna, fryzjerska, zestaw odzieży roboczej oraz warsztaty z stylistą (30 godz.). Zrealizowano 948 godzin z zakresu reintegracji społecznej.

Oprócz zajęć grupowych przez cały 2017 r. odbywały się konsultacje indywidualne z psychologiem, doradcą zawodowym, pracownikiem socjalnym oraz radcą prawnym, które były dostosowane indywidualnie do potrzeb uczestników – łącznie w 2017 r. ww. specjaliści przeprowadzili 585 godzin konsultacji indywidualnych.

Rezultaty:

- wnioski o przyjęcie do projektu złożyło 71 osób, z tego 40 osób (w tym 15 kobiet) podpisało Indywidualne Programy Zatrudnienia Socjalnego (IPZS), podpisano łącznie 40 IPZS-ów,
- w zajęciach uczestniczyło 22 osoby, w tym 7 kobiet i 15 mężczyzn,
- 5 osób podjęło pracę na otwartym rynku pracy (16 osób kontynuuje IPZS w roku 2018).

PROJEKTY REALIZOWANE NA RZECZ AKTYWIZACJI SPOŁECZNO-ZAWODOWEJ

PROJEKT „WROCŁAW MIASTEM @KTYWNYCH”

W roku 2017 r. WCI było współrealizatorem w zakresie reintegracji zawodowej projektu Wrocław Miastem @ktywnych. W ramach zadania Aktywna Integracja realizowano następujące formy wsparcia począwszy od 1 marca 2017 r.:

Kurs komputerowy podstawowy (50 godzinny), do którego w ramach wszystkich 4 grup szkoleniowych przystąpiło **40 uczestników projektu**. Planowana jest kontynuacja szkoleń w 2018 r. W trakcie szkolenia uczestnicy nabywają podstawową wiedzę z zakresu obsługi komputera oraz znajomości pakietu Office.

Kurs komputerowy podstawowy (z modułem ECDL B2) – przygotowujący do egzaminu kwalifikacyjnego ECDL podnoszącego kompetencję cyfrowe uczestników projektu. Kurs jest rozszerzeniem panelu podstawowego w przygotowanie do egzaminu

ECDL. Kurs realizowany jest w wymiarze 80 godzin. W roku 2017 zrealizowano 5 grup szkoleniowych, do których skierowano 67 uczestników. Do końca 2017 r. **certyfikację ECDL uzyskało 26 osób.**

Kurs zarządzanie gospodarstwem domowym, z panelem zarządzania budżetem domowym oraz ekonomią wspólnego mieszkania jako części teoretycznej szkolenia oraz zajęciami praktycznymi z kucharzem. W ramach warsztatów uczestnicy po przez zajęcia praktyczne zdobywają wiedzę z zakresu gospodarowania budżetem domowym, optymalizacji materiałów i kosztów oraz nabywają praktyczne umiejętności kulinarne. Kurs realizowany jest w wymiarze 50 godz. W roku 2017 zrealizowano 7 grup szkoleniowych, w których wzięło udział łącznie 66 uczestników.

Szkolenie warsztaty kompozycji florystycznych - jest uzupełnione przez panel zajęć w zakresie zakładania i prowadzenia jednoosobowej działalności gospodarczej, zasadami opracowania biznesplanu oraz zarządzania budżetem domowym. Szkolenie w łącznym wymiarze 170 godzin. Na szkolenie skierowano 11 uczestników. Szkolenie ukończyło **6 osób**. Dwie osoby ukończyły szkolenie 19 grudnia 2017 r. po odrobieniu brakujących godzin warsztatów.

Kurs Grafiki Komputerowej dwie grupy szkoleniowe – na szkolenie skierowano 9 osób, z których **8 ukończyło kurs pozytywnie**. Szkolenie realizowano w dwóch edycjach szkoleniowych.

Kurs Stylizacji i zabiegów fryzjerskich – skierowano 6 osób, z czego 1 osoba nie podjęła kursu. Kurs jest uzupełniony o panel działalności gospodarczej oraz zarządzania budżetem w jednoosobowej działalności gospodarczej. Kurs ukończyło **5 osób**.

Warsztaty Moje świąteczne gotowanie - zorganizowane w ramach przygotowania do świąt Bożego Narodzenia. Promujący zdrowy styl życia, zdrowe posiłki oraz organizację świąt bez nadwyrażania budżetu domowego. Na kursy skierowano łącznie 42 osoby. Ostatecznie kurs ukończyło 39 osób. Kurs realizowany był w 4 grupach i zakończył się 15 grudnia 2017 r. W ramach udziału w kursie uczestnicy otrzymali artykuły spożywcze do organizacji świąt w domach oraz upominki świąteczne.

Świąteczne warsztaty Florystyczne – warsztaty zorganizowane w ramach akcji święta mające na celu przygotowanie domu i dekoracji okolicznościowych wraz z elementami dekoracji stołu świątecznego. Uczestnicy otrzymali materiały dekoracyjne i elementy zastawy stołowej w ramach realizowanych zajęć oraz upominki świąteczne w ramach realizowanych zagadnień. Warsztaty realizowano w dwóch grupach. Łącznie skierowano 18 osób, a ukończyło 15 osób. Warsztaty zakończyły się 19 grudnia 2017 r.

Szkolenie gospodarczo-konserwatorskie z panelem zarządzaniem budżetem działalności gospodarczej oraz podstawami zakładania i funkcjonowania jednoosobowej działalności gospodarczej – szkolenie rozpoczęło się w dniu 12 czerwca 2017 r. a zakończyło 25 lipca 2017 r. Na szkolenie skierowanych zostało 12 osób a ukończyło 7 osób. Podczas szkolenia uczestnicy wykonywali prace i zadania praktyczne z zakresu prac konserwatorskich oraz porządkowych. Szkolenie w wymiarze łącznym 170 godz.

Szkolenie stylizacja rzęs i paznokci II edycja - rozpoczęło się 24 sierpnia 2017 r. szkolenie w wymiarze łącznym 85 godzin realizowane było w dwóch grupach szkoleniowych. **Szkolenie ukończyło 9 uczestników projektu.**

Kurs pracownik administracyjno-biurowy z elementami archiwistyki. Na szkolenie skierowano 11 uczestniczek, z czego **7 uzyskało wynik pozytywny i zaliczyło szkolenie**. Szkolenie realizowano w łącznym wymiarze 110 godzin szkoleniowych. Począwszy od 27 lutego 2017 r. udzielane jest również **indywidualne wsparcie prawnicze** dla uczestników projektu. Konsultacje indywidualne realizowane są

raz w tygodniu. W roku 2017 ze wsparcia skorzystało łącznie 54 osoby w łącznym wymiarze 67 godzin.

Projekt inwestycyjny „Utworzenie Dziennego Domu Pomocy i Klubu Integracji Społecznej przy ul. Skoczylasa 8 we Wrocławiu oraz rozbudowa Wrocławskiego Centrum Integracji przy ul. Strzegomska 49 we Wrocławiu”

W 2017 r. Wrocławskie Centrum Integracji we współpracy z Zarządem Inwestycji Miejskich oraz Miejskim Centrum Usług Socjalnych rozpoczęło realizację projektu inwestycyjnego o charakterze infrastrukturalnym, którego całkowita wartość wynosi 10 363 031,99 zł (kwota dofinansowania 7 594 237,36 zł).

Celem ogólnym projektu jest zwiększenie dostępu do usług społecznych związanych z procesem integracji społecznej oraz deinstytucjonalizacji usług poprzez utworzenie dziennego domu pomocy dla osób starszych (ze szczególnym uwzględnieniem osób zmagających się z uzależnieniami) oraz Klubu Integracji Społecznej przy ul. Skoczylasa, a także przebudowę Wrocławskiego Centrum Integracji.

Projekt jest inwestycją o charakterze infrastrukturalnym. Zakres projektu obejmuje remont, przebudowę i rozbudowę budynku przy ul. Skoczylasa na potrzeby utworzenia Dziennego Domu Pomocy (do 30 miejsc), Klubu Integracji Społecznej oraz przebudowę siedziby Wrocławskiego Centrum Integracji.

Wnioskodawcą i Beneficjentem projektu jest Gmina Wrocław. Za przeprowadzenie fazy realizacyjnej odpowiedzialny jest Zarząd Inwestycji Miejskich, Miejskie Centrum Usług Socjalnych we Wrocławiu a także Wrocławskie Centrum Integracji.

Utworzenie Dziennego Domu Pomocy przy ul. Skoczylasa 8 - zadanie obejmuje remont i przebudowę budynku wraz z jego wyposażeniem (w tym sprzęt IT) oraz zagospodarowanie terenu.

Utworzony zostanie ośrodek wsparcia dla osób niesamodzielnych (w tym z doświadczeniem uzależnień), oferujący działalność terapeutyczno-opiekuńczą, świadczący pomoc dzienną. Ośrodek umożliwi niezależne funkcjonowanie ww. osób i ich rodzin w środowisku lokalnym (poprzez deinstytucjonalizację usług - oznaczającą ograniczenie świadczenia usług z poziomu instytucjonalnego na poziom lokalnych społeczności - co przyczynia się do zapobiegania izolacji od ogółu społeczności i rodziny) oraz podniesienie jakości ich życia a także przyczyni się do zmniejszenia bezrobocia we Wrocławiu poprzez podejmowanie różnorodnych działań aktywizujących osoby bezrobotne oraz możliwość aktywizacji zawodowej opiekunów klientów DDP.

Utworzenie Klubu Integracji Społecznej (KIS) przy ul. Skoczylasa 8 - zadanie obejmuje remont i przebudowę budynku wraz z jego wyposażeniem (w tym sprzęt IT) oraz zagospodarowanie terenu. Zapewnione będą działania aktywizujące, przywracające osoby - uczestników KIS, dotknięte trudną sytuacją związaną z długotrwałym pozostawaniem bez zatrudnienia i osobistym problemami, na rynek pracy.

Przebudowa siedziby Wrocławskiego Centrum Integracji przy ul. Strzegomskiej 49 - zadanie obejmuje przebudowę i rozbudowę budynku wraz z jego wyposażeniem oraz zagospodarowanie terenu. W wyniku prac utworzone zostaną sale: warsztatów integracyjnych, konsultacji indywidualnych oraz pracownia ceramiczna (sala arteterapii - terapia poprzez sztukę). Pozwoli to na rozszerzenie działań dążących do przywrócenia osób, znajdujących się w trudnej sytuacji zawodowej i prywatnej, nieaktywnych zawodowo (będących w grupie osób zagrożonych wykluczeniem społecznym) na rynek pracy poprzez reintegrację zawodową i społeczną.

W grudniu 2017 r. w wyniku przeprowadzonego przetargu nieograniczonego wyłoniony został wykonawca robót budowlanych, została podpisana umowa z wykonawcą oraz rozpoczęły się prace budowlane.

AKTYWIZACJA SPOŁECZNO-ZAWODOWA CUDZOZIEMCÓW MIESZKAJĄCYCH WE WROCŁAWIU

Projekt „Kontynenty Wrocławia – Twój bilet na rynek pracy”

Projekt „Kontynenty Wrocławia – Twój bilet na rynek pracy” stanowił kontynuację wieloletnich działań Gminy Wrocław w zakresie pracy na rzecz integracji cudzoziemców spoza Unii Europejskiej.

Celem projektu jest wzmocnienie potencjału zawodowego i zdolności adaptacyjnych obywateli państw trzecich mieszkających we Wrocławiu.

W projekcie przewidziano realizację szkoleń stacjonarnych dla cudzoziemców m.in.: aktywny kurs poruszania się po polskim rynku pracy, rozwijanie kluczowych kompetencji zawodowych, warsztaty kompetencji społecznych, intensywny kurs języka polskiego, tłumaczenia przysięgłe dokumentów niezbędnych do zatrudnienia na polskim rynku pracy, kurs komputerowy, konsultacje indywidualne, szkolenia e-learningowe, uczestnictwo w zajęciach Klubu Integra-CIS. Zadania projektu były współfinansowane w 75% z Programu Krajowego Funduszu Azylu, Migracji i Integracji, 25% stanowi wkład Gminy Wrocław.

Realizacja projektu rozpoczęła się 1 listopada 2015 r., zaplanowano łącznie 5 edycji szkoleniowych do 30 września 2017 r.

W 2017 r. zrealizowano 2 edycje szkoleniowe trwające po 4 miesiące każda. **W 2017 r. przyjęto do projektu łącznie 60 uczestników, z czego ponad 70% stanowili obywatele Ukrainy.** Pozostali uczestnicy pochodzili m.in. z Białorusi, Chin, Kazachstanu, Tunezji, Egiptu, Syrii. Łącznie do 30 września 2017 r. z oferowanego wsparcia skorzystało **155 cudzoziemców.**

W 2017 r. zrealizowano następujące działania w ramach projektu:

- kursy w ramach Modułu Centralnego "Poznaję, uczę się" (kurs aktywnego poruszania się po polskim rynku pracy),
- konsultacje indywidualne w ramach Modułu Centralnego "Poznaję, uczę się" (konsultacje z doradcą ds. rozwoju kariery i prawnikiem),
- spotkania z cyklu "Blisko rynku pracy" (celem spotkań jest zapoznanie cudzoziemców z realiami rynku pracy oraz przedstawienie alternatywnych możliwości podejmowania legalnego zatrudnienia w Polsce),
- kursy językowe "Mój język polski" (kursy odbywały się na różnych poziomach zaawansowania),
- kursy komputerowe "Komputer bez tajemnic",
- szkolenia z przedsiębiorczości "Być swoim szefem",
- konsultacje indywidualne dla uczestników ze specjalistą ds. obsługi finansowo-księgowej,
- tłumaczenie przysięgłe dokumentów uczestników (tłumaczenia przysięgłe).

Uczestnikom projektu umożliwiono ponadto skorzystanie z:

- egzaminów certyfikatowych z języka polskiego, organizowanych przez Państwową Komisję Poświadczania Znajomości Języka Polskiego jako Obcego,
- egzaminów ECDL, organizowanych przez Polskie Towarzystwo Informatyczne.

W projekcie realizowano również działania dla społeczeństwa przyjmującego (Wrocławian) m.in.: konsultacje indywidualne i grupowe „Praca dla cudzoziemca – wskazówki dla pracodawców”. W 2017 r. wypracowano „Wrocławski Model MultiIntegracji – w stronę rynku pracy”, który stanowi jeden z rezultatów projektu, Ww. Model został upowszechniony podczas konferencji podsumowującej projekt w 2017 r.

Kontynuowano współpracę nawiązaną m.in. z Dolnośląskim Urzędem Wojewódzkim, instytucjami samorządowymi, uczelniami wyższymi, NGO, Krajową Platformą Współpracy Na Rzecz Integracji i diasporą migrancką, prowadząc działania informacyjno-promocyjne.

Rezultaty:

- złożono ponad 100 wniosków o przyjęcie do projektu,
- w projekcie wzięło udział 60 cudzoziemców,
- 27 uczestników przystąpiło do egzaminów ECDL,
- 59 uczestników przystąpiło do egzaminów z języka polskiego,
- przeprowadzono 665 godzin konsultacji indywidualnych w ramach Modułu Centralnego "Poznaję, uczę się" (konsultacje z doradcą ds. rozwoju kariery i prawnikiem),
- zorganizowano 6 spotkań z cyklu "Blisko rynku pracy" (celem spotkań jest zapoznanie cudzoziemców z realiami rynku pracy oraz przedstawienie alternatywnych możliwości podejmowania legalnego zatrudnienia w Polsce),
- przeprowadzono 4 kursy w ramach Modułu Centralnego "Poznaję, uczę się" (kurs aktywnego poruszania się po polskim rynku pracy w podziale na część "wiedza" i "trening"),
- przeprowadzono 6 kursów językowych "Mój język polski" (kursy odbywały się na różnych poziomach zaawansowania),
- przeprowadzono 4 kursy komputerowe "Komputer bez tajemnic",
- przeprowadzono 2 szkolenia z przedsiębiorczości "Być swoim szefem",
- przeprowadzono 84 godziny konsultacji indywidualnych dla uczestników ze specjalistą ds. obsługi finansowo-księgowej,
- przetłumaczono 412 stron dokumentów uczestników (tłumaczenia przysięgłe).

KAMPANIA SPOŁECZNA – „WROCLAW NA JĘZYKACH ŚWIATA”

Realizacja Kampanii Wrocław na Językach Świata rozpoczęła się w 2016 r. i była kontynuowana w 2017 r.

Zadania kampanii - wspieranie cudzoziemców mieszkających we Wrocławiu w uczeniu się języka polskiego, umożliwienie Wrocławianom zaangażowanie się w proces integracji cudzoziemców mieszkających we Wrocławiu, integracja cudzoziemców mieszkających we Wrocławiu z lokalną społecznością.

Proces nauki języka polskiego odbywał się w formie zorganizowanych przez Animatorów tandemów językowych lub małych kameralnych grup (Wolontariusz/nauczyciel - uczeń/cudzoziemiec). Tandemy spotykały się 1-2 razy w tygodniu w wybranych miejscach, dniach i godzinach.

Osoby tworzące tandemy językowe były w ścisłym kontakcie między sobą, a grafik nauki języka polskiego ustalany był indywidualnie. Tandemy językowe koordynowane były przez Animatorów. Wolontariuszami uczącymi języka polskiego, byli mieszkańcy Wrocławia, zgłaszający się poprzez platformę internetową kampanii.

W realizację zadań kampanii Wrocław na Językach Świata zaangażowanych jest **86 Partnerów**, którzy reprezentują organizacje pozarządowe, miejskie jednostki organizacyjne, parafie i związki wyznaniowe (w tym: Parafia Katedralna pw. św. Jana Chrzciciela, Duszpasterstwo parafii Rzymsko-Katolickiej św. Mikołaja, Rzymskokatolicka Parafia pw. św. Maksymiliana M. Kolbego, Parafia Rzymsko-Katolicka pw. św. Jakuba i Krzysztofa, Diecezja Wrocławsko-Gdańska Kościoła Grekokatolickiego, Katedralna Parafia Prawosławna, Związek Gmin Wyznaniowych Żydowskich w RP, Kościół Chrześcijan Baptystów), kluby seniora, instytucje kultury oraz podmioty gospodarcze. W 2017 r. zauważono większe zainteresowanie podmiotów gospodarczych uczestniczeniem w zadaniach kampanii. Partnerzy - przedsiębiorcy to m.in.:

- Central Cafe, ul. Świętego Antoniego 10,
- Charlotte, Świętego Antoniego 2/4,

- Herbaciarnia K2, ul. Kiełbaśnicza 2,
- Klubokawiarnia Mleczarnia, ul. Pawła Włodkowica 5,
- Klubokawiarnia Wincentego 21, ul. Świętego Wincentego 21,
- Kocia Kołyska, ul. Rynek 5,
- Miodosytnia, ul. Kiełbaśnicza 6,
- Nadodrże CafeResto Bar, ul. Drobnera 26A,
- Restauracja U Gruzina, ul. Nożownicza 1,
- Turkawka Coffee Shop, pl. Jana Pawła II lok. 13,
- Zenka Cafe, ul. Dubois 41,
- Piekarnia-Cukiernia Ryszard Grabarczyk, ul. Powstańców Śląskich 163,
- Bar Barbara, ul. Świdnicka 8B,
- VinylCafe, ul. Kotlarska 35-36,
- Ceregiele, ul. Rzeźnicza 2/3,
- Stara Piekarnia, ul. Krzywoustego 310a,
- MO HealthyVeganBurger, ul. Ruska 19,
- McDonald's, Sky Tower.

Partnerzy zapewniali pomieszczenia do przeprowadzenia systematycznych, cotygodniowych spotkań tandemów językowych, promowali spotkania językowe poprzez wystawienie w lokalach plakatów i ulotek.

Ze szkoleń językowych skorzystało **1 055 obcokrajowców**. Wśród odbiorców kampanii, uczących się języka polskiego, znajdują się osoby z **50 krajów** (m.in. Azerbejdżan, Syria, Kanada, Chiny, U.S.A, Hiszpania, Meksyk, Turcja, Armenia, Brazylia, Włochy, Indie, Pakistan, Białoruś, Chorwacja. Największa liczba zgłoszonych osób to mieszkańcy Ukrainy (62%) oraz Białorusi.

Zauważamy coraz większą liczbę Polaków z obywatelstwem ukraińskim, brazylijskim i amerykańskim, którzy informują, że nie znają w wystarczającym stopniu języka polskiego by po powrocie do Polski budować życie zawodowe od nowa. W dalszej kolejności mamy Brazylijczyków, Rosjan i Włochów.

Spośród cudzoziemców w podziale na płeć **64% to mężczyźni** natomiast **36% to kobiety**. ok. **50-60%** cudzoziemców korzystających z nauki stanowią osoby między **18 a 30 rokiem życia**. Przeszło **90% osób** zgłaszających chęć korzystania z nauki języka polskiego, to osoby **pracujące lub uczące się**. Pozostałe osoby (w ramach 10%), informują, że niedawno przyjechały do Polski i poszukują pracy.

W wolontariat językowy zaangażowało się 351 mieszkańców Wrocławia - wolontariusze i cudzoziemcy mieli dostęp do materiałów językowych, które zapewniało Wrocławskie Centrum Integracji. Na życzenie osób zainteresowanych istniała możliwość zawarcia porozumienia wolontarystycznego.

Kontynuowano prowadzenie strony internetowej kampanii: <http://www.wnjs.pl/>, a informacje o działaniach pojawiały się także na portalach społecznościowych, m.in. <https://www.facebook.com/wroclaw.na.jezykach.swiata/>.

Kontynuowano działania utrzymujące platformę internetową pozwalającą na zgłaszanie się wolontariuszy i korzystających z nauki języka polskiego do kampanii „Wrocław Na Językach Świata”. W ramach kampanii dysponowano: ulotkami, plakatami, roll-up’ami oraz drobnymi materiałami promocyjnymi takimi jak: notesy, smycze, długopisy, teczki, przypinki-emblematy. Kampania promowana była poprzez emisję spotów radiowych w radiu „Złote Przeboje”.

Zapewniono systematyczne szkolenia dla wolontariuszy oraz materiały niezbędne do przeprowadzenia kursów językowych. Łącznie zrealizowano 4 szkolenia z zakresu dydaktyki nauki języka polskiego jako obcego pn. „Co to znaczy uczyć języka polskiego?”, „Jak pracować z podręcznikami do JPJO?”, „Nauczanie słownictwa na przykładzie wiedzy o Wrocławiu”, „O nauczaniu tandemowym”, „Elementy polskiej etykiety językowej”, „Nauczanie wymowy polskiej” oraz 12 grudnia 2017 r. „Gramatyka języka polskiego na wesoło”. Szkolenie poprowadzili wykładowcy Uniwersytetu Wrocławskiego - Instytutu Filologii Polskiej.

ZADANIA Z ZAKRESU AKTYWIZACJI ZAWODOWEJ RODZICÓW CHCĄCYCH POWRÓCIĆ NA RYNEK PRACY I WYMAGAJĄCYCH WSPARCIA W ZAKRESIE ZORGANIZOWANIA OPIEKI NAD DZIEĆMI DO LAT 3

Nadzór nad Dziennymi Opiekunami zatrudnianymi przez podmioty inne niż Gmina Wrocław

W 2017 r. Wrocławskie Centrum Integracji kontynuowało prowadzenie nadzoru nad Dziennymi Opiekunami działającymi na terenie Wrocławia, zatrudnianymi przez podmioty inne niż Gmina Wrocław. Działania:

- nadzór sprawowano nad 5 firmami zatrudniającymi łącznie w 2017 r. 25 Dziennych Opiekunów,
- 5 wizyt nadzorujących,
- wnioskowanie o przedstawienie dokumentacji wymaganej ustawą o opiece nad dziećmi do lat 3,
- weryfikacja dokumentacji przesyłanej przez podmioty zatrudniające Dziennych Opiekunów,
- kontakt z firmami w celu uzupełnienia wymaganej dokumentacji,
- raportowanie o wynikach prowadzonego nadzoru,
- korespondencja z firmami zatrudniającymi Dziennych Opiekunów, w celu zlikwidowania zaistniałych nieprawidłowości.

W wyniku prowadzonych wizyt nadzorujących, po analizie dokumentacji, w większości przypadków konieczne były wyjaśnienia firm zatrudniających Dziennych Opiekunów oraz przedstawianie dodatkowej dokumentacji potwierdzającej posiadanie przez zatrudnione osoby wymaganych kwalifikacji do pracy jako Dzienny Opiekun. Stwierdzono liczne uchybienia, do zaniechania, których zobowiązano firmy zatrudniające Dziennych Opiekunów.

Zadanie „Wrocławski Opiekun Dzienny” - stanowi kontynuację projektu „Wdrożenie programu opieki dziennej nad dziećmi do lat 3 na terenie Gminy Wrocław” i jest realizowane przez Wrocławskie Centrum Integracji od 1 lipca 2014 r. Głównym celem zadania jest umożliwienie pogodzenia życia prywatnego z zawodowym rodzicom dzieci w wieku do lat 3, poprzez zapewnienie opieki świadczonej przez dziennych opiekunów na terenie miasta Wrocławia.

W 2017 r. **przeprowadzono ośmiogodzinne szkolenie dla Dziennych opiekunów z zakresu udzielania pierwszej pomocy przedmedycznej.** Tematyka szkolenia obejmowała udzielanie pierwszej pomocy zarówno pediatrycznej jak i w stosunku do osób dorosłych. Podczas szkolenia Dzienni Opiekunowie uzyskali wiedzę oraz umiejętności radzenia sobie w różnego rodzaju sytuacjach zagrażających zdrowiu i życiu podopiecznych.

Przeprowadzono także otwarty konkurs ofert, w celu wyłonienia opiekunów dziennych świadczących usługi dziennego opiekuna w ramach zadania. W ramach przeprowadzonego konkursu ofert wyłoniono dwie osoby. W ramach zadania podpisano również w 2017 r. 70 umów z rodzicami dzieci do lat 3.

W 2017 r. dokumenty rekrutacyjne złożyło **181 rodziców/opiekunów prawnych** dzieci do lat 3, z czego **z 70 podpisało umowy** o świadczenie opieki nad dziećmi. 70 osób, w związku z brakiem wystarczającej ilości miejsc u Dziennych Opiekunów zrezygnowało z oczekiwania na wolne miejsce i znalazło alternatywną formę opieki. Pozostali rodzice/opiekunowie prawni dzieci do lat 3 znajdują się na liście rezerwowej oczekując na wolne miejsce u Dziennego Opiekuna.

W 2017 r. z **usług Dziennych Opiekunów skorzystało 126 rodziców dzieci w wieku od 20 tygodnia życia do 3 lat.** W zadaniu, mogli wziąć udział nieaktywni zawodowo, bezrobotni lub przebywający na urloпах związanych z rodzicielstwem mieszkańcy Gminy Wrocław. O uczestnictwo w zadaniu mogły się ubiegać również osoby zatrudnione, prowadzące pozarolniczą działalność gospodarczą lub gospodarstwo rolne.

W ramach zadania prowadzono szczegółową ewaluację i monitoring świadczonych usług, by rodzice, którzy powierzają swoje dzieci opiekunom, mieli pewność bezpiecznego rozwoju dziecka i profesjonalnej opieki.

Opiekunowie dzienni co miesiąc dokonywali regularnych obserwacji rozwoju psychomotorycznego powierzonych do opieki dzieci oraz **wypełniali karty rozwoju dziecka**, które stanowiły podstawę do prowadzenia konsultacji z psychologiem.

Zarówno Uczestnicy zadania jak i Dzienni Opiekunowie mieli możliwość korzystania z **nieodpłatnych konsultacji z psychologiem dziecięcym**, aby zapewnić dzieciom jak najlepszą opiekę oraz prawidłowy rozwój. W 2017 r. psycholog udzielił 180 godzin konsultacji w ramach Zadania.

W ramach Miesiąca Rodziny organizowanego przez Wrocławskie Centrum Rozwoju Społecznego, Wrocławski Opiekun Dzienny zorganizował stoisko dnia 4 czerwca 2017 r. w ramach Dnia Dziecka. Podczas imprezy plenerowej na Wyspie Słodowej dzieci mogły wziąć udział w animacjach prowadzonych przez Dziennych Opiekunów, zatrudnianych w ramach Zadania. Rodzice z kolei mogli uzyskać informacje na temat warunków uczestnictwa w Zadaniu oraz wypełnić dokumenty rekrutacyjne.

Działania:

- przeprowadzono ośmiogodzinne szkolenie dla Dziennych Opiekunów z zakresu udzielania pierwszej pomocy przedmedycznej,
- przeprowadzono otwarty Konkurs na Dziennego Opiekuna,
- 160-godzinne szkolenie na Dziennego Opiekuna,
- bezpłatne konsultacje z psychologiem,
- karty rozwoju psychomotorycznego,
- udział w Miesiącu Rodziny.

Rezultaty:

- 16 Punktów Opieki Diennej,
- 181 rodziców/opiekunów prawnych złożyło wnioski o przyjęcie do Zadania,
- 70 podpisanych umów z rodzicami/opiekunami prawnymi dzieci do lat 3,
- 126 rodziców/opiekunów prawnych skorzystało z opieki Dziennych Opiekunów nad dziećmi do lat 3,
- przeszkolono 15 Dziennych Opiekunów z zakresu pierwszej pomocy pediatrycznej,
- wyłoniono 2 osoby w otwartym konkursie na Dziennego Opiekuna do świadczenia opieki w 2018 r.,
- złożono 10 wniosków o uczestnictwo w szkoleniu na Dziennego Opiekuna,
- 5 osób ukończyło szkolenie na Dziennego Opiekuna z wynikiem pozytywnym.

DZIAŁANIA WSPIERAJĄCE REINTEGRACJĘ MIESZKAŃCÓW WROCŁAWIA, KTÓRYM ZASĄDZONO KARY NIEIZOLACYJNE POLEGAJĄCE NA ORGANIZACJI PRAC SPOŁECZNIE UŻYTECZNYCH

Praca Dla Lokalnej Społeczności - zadanie „Praca dla lokalnej społeczności” finansowany jest ze środków Gminy Wrocław. W ramach zadania organizowane są prace społecznie użyteczne wykonywane przez osoby kierowane przez Sądy Rejonowe dla miasta Wrocławia. Osoby skierowane przez Sądy wykonywały nieodpłatną, kontrolowaną pracę na cele społeczne oraz pracę społecznie użyteczną orzeczoną w zamian kary pozbawienia wolności lub w zamian za nieściągalną grzywnę. Prace organizowane były przez Wrocławskie Centrum Integracji na podstawie rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 1 czerwca 2010 r. w sprawie podmiotów, w których jest wykonywana kara ograniczenia wolności oraz praca społecznie użyteczna.

W okresie od 1 stycznia do 31 grudnia 2017 r.:

- Sąd Rejonowy dla Wrocławia - Krzyki skierował do prac społecznie użytecznych **311 osób**, zasądził 43 916 godzin,
- Sąd Rejonowy dla Wrocławia - Fabryczna skierował **401 osób**, 55 076 godzin,
- Sąd Rejonowy dla Wrocławia - Śródmieście skierował **4 osoby**, 350 godzin.

Sądy Rejonowe skierowały do Wrocławskiego Centrum Integracji ogółem 715 osób, którym zasądzono łącznie 99 342 godziny do odpracowania. Osoby skierowane do prac społecznie użytecznych odpracowały łącznie 44 503 godziny (w tym 2 459 godzin odpracowały osoby z roku 2016).

Całość zasądzonych godzin przy pracach społecznie użytecznych odpracowało łącznie 205 osób (w tym 3 osoby z roku 2016). W stosunku do 37 osób Sąd zastosował karę pozbawienia wolności. W stosunku do 5 osób odroczone wykonywanie kary a 21 osobom uznano karę za wykonaną, 176 osób nie zrealizowało kary w terminie, a 78 osób nie stawiło się do WCI celem rejestracji i podjęcia prac społecznie użytecznych.

Pozostałe zasądzone godziny zostaną odpracowane w kolejnych miesiącach 2018 r., ponieważ Sądy orzekają najczęściej możliwość odpracowania od 20 do 40 godzin w miesiącu przez jedną osobę skazaną.

Skazani kierowani byli przez Sądy do odbycia prac społecznie użytecznych w zamian za karę pozbawienia wolności za popełnienie następujących czynów karalnych: kradzież – 20%, spowodowanie zagrożenia w ruchu lądowym – 12%, posiadanie niedozwolonych środków odurzających – 3,5%, przywłaszczenie i niszczenia mienia – 13%, obraza i okłamywanie służb porządkowych (policja, straż miejska) – 6,5%, brak informacji w orzeczeniu - 12%, niepłacenie alimentów – 4%, oszustwa na rzecz Skarbu Państwa – 1,5%, inne czyny karalne – 25,5%.

Prace wykonywane były w 3 grupach: remontowo-budowlana, porządkowa oraz pielęgnacja terenów zielonych.

Zorganizowano prace na potrzeby 49 podmiotów: Schronisko dla Kobiet prowadzone przez Towarzystwo Pomocy im. św. Brata Alberta - Koło Wrocławskie, Szkoła Podstawowa nr 85, Gimnazjum nr 22, Przedszkole nr 56, Przedszkole nr 4, Miejska Biblioteka Publiczna, Zespół Placówek Oświatowych nr 2, Szkoła Podstawowa nr 99, Miejskie Centrum Usług Socjalnych, Stowarzyszenie Pomocy Samotnym Matkom i Dzieciom, Wrocławskie Centrum Integracji, Samorządowa Jednostka Pomocnicza Gminy Wrocław Osiedle Muchobór Mały, Stowarzyszenie Klub Krzewienia Abstynencji „Odnowa”, Stowarzyszenie pod wezwaniem Matki Bożej Nieustającej Pomocy „Przyjaciele Seniorów”, Szkoła Podstawowa nr 9, Przedszkole Integracyjne nr 89, Dolnośląski Specjalistyczny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy nr 13 dla Niewidomych i słabo Widzących, Przedszkole nr 95, Fundacja Przyjazny Dom im. S. Jabłonki, Noclegownia dla mężczyzn Towarzystwa Św. Brata Alberta, Fundacja Na Rzecz Rozwoju Audiodeskrypcji „Katarzynka”, Fundacja Wspierania Aktywności Lokalnej „Fala”, Przedszkole nr 111, Przedszkole nr 14, Przedszkole nr 147, Przedszkole nr 41, Przedszkole nr 96, Stowarzyszenie „Klub Na Fali”, Szkoła Podstawowa nr 90, Towarzystwo Opieki nad Zwierzętami w Polsce Schronisko dla Bezdomnych Zwierząt, Zespół Szkolno-Przedszkolny nr 1, Zespół Szkół Gastronomicznych, Fundacja „Dom Pokoju”, Przedszkole nr 146, Osiedlowy Sportowy Klub Ludowy „Piast” Wrocław, Parafia Św. Wawrzyńca, Przedszkole nr 10, Przedszkole nr 121, Przedszkole nr 15, Przedszkole nr 25, Przedszkole nr 28, Przedszkole nr 49, Przedszkole nr 61, Szkoła Podstawowa nr 28, Szkoła Podstawowa nr 68, Szkoła Podstawowa nr 98, Wrocławski Park Technologiczny, Wrocławski Tor Wyścigów Konnych - Partynice, Wrocławski Zespół Żłobków a także na terenie Cmentarzy: Pawłowice, Jerzmanowo i Kiełczów.

Rezultaty organizowania prac społecznie użytecznych osób skazanych:

- zorganizowano prace społecznie użyteczne na rzecz **49 podmiotów**,
- odpracowanie łącznie **44 503 godzin** (w tym **2 459 godziny** odpracowały osoby z roku 2016),
- comiesięczna opieka nad grobami osób pochowanych przez MOPS na cmentarzach: Jerzmanowo, Pawłowice, Kiełczów. Prace polegały na: koszeniu trawy porastającej miejsca pochówku oraz w ciągach komunikacyjnych, naprawa lub wymiana krzyży, usuwaniu zniszczonego obramowania, odchwaszczanie i plewienie, porządkowanie mogił oraz miejsc przyległych - usuwaniu śmieci, liści i gałęzi,

- w ramach prac społecznie użytecznych porządkowano comiesięcznie około 5 500 m² terenów podlegających Zarządowi Cmentarzy Komunalnych,
- prace porządkowe – na terenach obiektów będących pod zarządem podmiotów publicznych i niepublicznych (zamiatanie, odśnieżanie, usuwanie nieczystości, itp.),
- drobne prace remontowo-budowlane (uzupełnianie ubytków w ścianach, malowanie ścian, sufitów, drzwi, okien, kaloryferów, lamperii itp.),
- prace konserwatorskie (naprawa: zamków, ławek, mebli biurowych, kontaktów, gniazdek, wymiana żarówek, malowanie ławek i inne podobne prace),
- prace porządkowe na terenach zielonych (koszenie, grabienie liści, plewienie, kopanie pod nasadzenia, przycinanie drzewek i krzewów itp.).

Wykonanie prac społecznie użytecznych orzeczonych w wyrokach w latach 2009–2017

ROK	Ilość osób skierowanych przez kuratorów na prace społecznie użyteczne	Ilość godzin zasądzonych	Ilość godzin odpracowanych	Procent wykonania wyroków	Ilość osób, które odpracowały cały wyrok	Procent osób, które odpracowały cały wyrok
od V. 2009	74	9 300	3 909	42%	13	17,6%
2010	111	10 914	5 583	51,2%	44	39,6%
2011	154	16 678	7 763	46,5%	74	48%
2012	213	20 192	10 973	54,3%	114	53,5%
2013	271	21 515	10 556	49,1%	127	46,9%
2014	249	17 588	8 831	50,2%	163 (w tym 26 osób z 2013 r.)	55,0%
2015	251	16 570	10 181 (w tym 1 983 godz. z 2014 r.)	49,5%	155 osoby (w tym 31 osób z 2014 r.)	48,6%
2016	577	72 845	24 267 (w tym 2 352 godz. z 2015 r.)	33,3%	206 osoby (w tym 38 osób z 2015 r.)	35,7%
2017	716	99 342	44 503 (w tym 2 459 z 2016 r.)	44,8%	220	30,7% ×

*Niższy wskaźnik 30,7% w stosunku do roku 2016 35,7% w zakresie ilości osób, które odpracowały w całości zasądzony wyrok wynika przede wszystkim z faktu, iż znaczna część osób skazanych na prace społecznie użyteczne w roku 2017 ma do odpracowywania wyroki dłuższe niż te z roku 2016 co powoduje, że przechodzą one na rok następny. Duże znaczenie ma również zaostrzenie terminowości wykonania kary, co spowodowało, że 176 osoby w roku 2017 nie wykonały kary w określonym przez Sądzie czasie.

Nastąpił **5 krotny** wzrost ilości osób kierowanych do WCI - w roku 2011: **154** osoby, w roku 2017: **716** osób. Nastąpił również **6 krotny** wzrost zasądzonych godzin w porównaniu z rokiem 2011: **16 678** godzin, w roku 2017: **99 432** godzin).

WCI również współpracuje z 10 Kuratorami Zawodowymi dla Dorosłych oraz z 49 koordynatorami w jednostkach Gminy Wrocław, w których jest wykonywana praca społecznie użyteczna.

Dodatkowe wsparcie aktywizujące osób skazanych:

- osoby kierowane do prac społecznie użytecznych mają zapewnioną pomoc psychologiczną, szczególnie w zakresie motywowania do podjęcia terapii odwykowej, korzystania z możliwości podniesienia kwalifikacji zawodowych i motywacji do podjęcia zatrudnienia, prawną (oddłużenie, konsultacje wyroków itp.)
- osoby wykonujące prace społecznie użyteczne na terenie Wrocławskiego Centrum Integracji mogły korzystać z zabiegów higienicznych (mycie, kąpiel oraz pranie odzieży osobistej).

WROCLAWSKIE CENTRUM SPRAWIEDLIWOŚCI NAPRAWCZEJ – WCSN (projekt):

- angażowanie osób skazanych wykonujących prace na cele społeczne w poprawę wizerunku Miasta,
- promocja idei sprawiedliwości naprawczej wśród mieszkańców Wrocławia,
- uwrażliwienie społeczności na problem, jakim jest wandalizm i mowa nienawiści.

Centrum Zgłoszeń WCSN - jest miejscem, w którym każdy zainteresowany podmiot może dokonać zgłoszenia, drogą elektroniczną, aktów wandalizmu oraz elementów mowy nienawiści w przestrzeni miejskiej Wrocławia. Daje to podmiotom i obywatelom możliwość uczestniczenia w poprawie wizerunku miasta, zaś osobom skazanym szansę na odpracowanie swoich przewinień i zaangażowanie się na rzecz społeczności lokalnej. Podmioty zgłaszające akty wandalizmu i mowę nienawiści, zakładają konto na stronie www.wcsn.pl

Partnerzy projektu: Sądy Okręgowe we Wrocławiu, Straż Miejska Wrocławia, Zarządcy Nieruchomości, Sądy Rejonowe oraz Zarząd Zasobów Komunalnych.

Rezultaty:

- 350 zamalowanych elementów mowy nienawiści,
- ok. 400 godzin odpracowanych przez skazanych,
- 120 litrów farby zużytej do usunięcia elementów mowy nienawiści,
- ok. 28 dni - średni czas od przyjęcia zgłoszenia do jego realizacji,
- 67 pism wysłanych do Straży Miejskiej,
- 26 zarządców regularnie współpracujących z WCI.

PRACE SŁUŻĄCE ZABEZPIECZENIU ŚRODKÓW NA ZADANIA REALIZOWANE PRZEZ WCI APLIKOWANIE O ŚRODKI UNII EUROPEJSKIEJ

Wrocławskie Centrum Integracji podjęło się realizacji 2 nowych projektów: „Akcja Integracja!” oraz projektu w ramach poddziałania 6.1.2 Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Dolnośląskiego 2014-2020 **„Inwestycje w infrastrukturę społeczną - ZIT WrOF”**. Informacja o przyjętych do realizacji projektach:

- projekt „Akcja Integracja!”, został przyjęty do realizacji w ramach konkursu RPDS.09.01.02-IP.02-02-068/16 i uzyskał dofinansowanie ze środków unijnych w ramach RPO Województwa Dolnośląskiego 2014-2020,
- projekt w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Dolnośląskiego 2014-2020 – Oś priorytetowa 6 Infrastruktura spójności społecznej – Działanie 6.1 Inwestycje w infrastrukturę społeczną – Poddziałanie 6.1.2 Inwestycje w infrastrukturę społeczną – ZIT WrOF.

W 2017 r. przygotowano 2 wnioski aplikacyjne w ramach konkursów: RPDS.08.04.01-IP.02-02-259/17 (VIII Rynek pracy Działanie: 8.4 Godzenie życia zawodowego i prywatnego Poddziałanie 8.4.1 Godzenie życia zawodowego i prywatnego - konkursy horyzontalne) oraz RPDS.09.01.01-IP.02-02-262/17 (9 Włączenie społeczne 9.1 Aktywna integracja 9.1.1 Aktywna integracja-konkursy horyzontalne), które oceniono pozytywnie pod względem formalnym i skierowano do oceny merytorycznej.

Powyższe projekty przyczyniły się do realizacji zadań polityki społeczno-gospodarczej Wrocławia, której adresatami są mieszkańcy Wrocławia, w tym zagrożeni wykluczeniem społecznym z powodu pozostawania poza rynkiem pracy.

INNE ZADANIA REALIZOWANE PRZEZ WROCŁAWSKIE CENTRUM INTEGRACJI

Działania Wrocławskiego Centrum Integracji na rzecz ustawy o zatrudnieniu socjalnym - kontynuowano działania w ramach Rady Zatrudnienia Socjalnego przy Ministerstwie Rodziny Pracy i Polityki Społecznej. Rada Zatrudnienia Socjalnego jest organem opiniodawczo-doradczy w sprawach zatrudnienia socjalnego dla ministra właściwego do spraw zabezpieczenia społecznego, w szczególności reprezentowanie interesów podmiotów zatrudnienia socjalnego.

Do zakresu działania Rady Zatrudnienia Socjalnego należy w szczególności opiniowanie projektów aktów prawnych oraz inicjowanie zmian przepisów prawa w zakresie zatrudnienia socjalnego.

WROCLAWSKI ZAKŁAD AKTYWNOŚCI ZAWODOWEJ (ZAZ)

Wrocławski Zakład Aktywności Zawodowej jako zakład budżetowy Gminy Wrocław został utworzony uchwałą nr XXIV/870/08 Rady Miejskiej Wrocławia z dnia 11 września 2008 r. w sprawie utworzenia Wrocławskiego Zakładu Aktywności Zawodowej z siedzibą we Wrocławiu i nadania Statutu. Od początku 2011 r. funkcjonuje, jako **samorządowy zakład budżetowy Gminy Wrocław**.

Działalność prowadzona jest na terenie nieruchomości przy ul. Litomskiej 10, na podstawie umowy użyczenia zawartej w dniu 15 lutego 2010 r., pomiędzy Gminą Wrocław a Wrocławskim Zakładem Aktywności Zawodowej. Zgodnie z przepisami ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych **obiekty i pomieszczenia użytkowane odpowiadają przepisom i zasadom bezpieczeństwa i higieny pracy oraz uwzględniają potrzeby osób niepełnosprawnych** w zakresie przystosowania stanowisk pracy, pomieszczeń higieniczno - sanitarnych i ciągów komunikacyjnych oraz spełniają wymagania dostępności do nich.

Niepełnosprawnym pracownikom w 2017 r. była zapewniona doraźna i specjalistyczna opieka medyczna, poradnictwo i usługi rehabilitacyjne.

Opieka medyczna realizowana była poprzez umożliwienie niepełnosprawnym pracownikom korzystania z usług medycznych w Niepublicznym Zakładzie Opieki Zdrowotnej „Ośrodku Medycznym ZIEMO-VITA” na podstawie umowy nr WZAZ/U/1/2017 z dnia 1 stycznia 2017 r. Wszystkim pracownikom niepełnosprawnym zapewniono 60 minut rehabilitacji dziennie. Zakład zapewnia transport do pracy i z pracy dla czterech osób z niepełnosprawnością ruchową.

Podstawową **misją jednostki** jest zatrudnienie i utrzymanie miejsc pracy dla osób niepełnosprawnych zaliczonych do znacznego oraz do umiarkowanego stopnia niepełnosprawności, rehabilitacja zawodowa i społeczna niepełnosprawnych pracowników oraz przygotowanie niepełnosprawnych pracowników do aktywnego życia w otwartym środowisku przy wykorzystaniu ich możliwości i zdolności.

W 2017 r. realizowano zadanie w zakresie rehabilitacji zawodowej i społecznej osób niepełnosprawnych. Przez cały rok odbywały się praktyki zawodowe w firmach: Mc'Donalds, KFC, Starbacks, Pizza Huta oraz Blue frog. W tym celu pracownicy byli wspierani przez terapeutę oraz trenera pracy w celu przyszłego podjęcia pracy na otwartym rynku.

Przychody w 2017 r. **wynosiły 2 827 061, 61 zł**, z czego:

- 712 650 zł to dotacja podmiotowa z budżetu otrzymana na pokrycie kosztów działalności obsługowo-rehabilitacyjnej Zakładu (paragraf 2510),
- 32 000 zł dotacja inwestycyjna na zakup maszyny cyfrowej do działu poligrafii,
- 140 407 zł to dotacja podmiotowa z budżetu Województwa Dolnośląskiego na pokrycie kosztów działalności obsługowo-rehabilitacyjnej (paragraf 2510),
- 721 000 zł to środki otrzymane przez Województwo Dolnośląskie ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych na pokrycie kosztów działalności obsługowo-rehabilitacyjnej Zakładu (paragraf 0970),
- 447 019, 21 zł to pozostałe przychody finansowe Zakładu - SODIR (paragraf 0970),
- 21,90 zł to pozostałe przychody finansowe Zakładu - wynagrodzenie płatnika składek (paragraf 0970),
- 460 527,75 to środki uzyskane z działalności gospodarczej Zakładu (paragraf 0830),
- 313 387,77 zł to pozostałe przychody operacyjne Zakładu w tym przychody od JST stanowią kwotę 265 693,64 zł,
- 47,98 zł to odsetki bankowe naliczone z konta dochodów własnych (paragraf 0920).

W celu realizacji zadań świadczono usługi poligraficzne, gastronomiczne i cateringowe, ogrodnicze i porządkowe oraz zajmowano się obsługą techniczną szkoleń, konferencji

i imprez okolicznościowych. W 2017 r. przychody z działalności usługowo-wytwórczej kształtowały się następująco:

- z usług gastronomicznych i cateringowych - kwota **275 433,50 zł**,
- z usług poligraficznych – kwota **155 932,08 zł**,
- z usług ogrodniczo-porządkowych – kwota **8 012,33 zł**,
- z obsługi technicznej imprez okolicznościowych – kwota **21 129,84 zł**.

Prowadzona działalność usługowo-wytwórcza ma na celu jak najlepsze przygotowanie pracowników do pracy na wolnym rynku. Dlatego też przyjmowane przez Zakład zlecenia są bardzo różnorodne, zarówno w zakresie sposobu realizacji, jak i terminów i charakteru wykonywanych zadań.

Realizowano stałe zlecenia dla Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej - w zakresie poligrafii i cateringu. Ponadto wykonywano usługi poligraficzne dla firmy Vermeiren oraz usługi cateringowe dla Regionalnego Centrum Wspierania Inicjatyw Pozarządowych, Urzędu Marszałkowskiego, Kuratorium Oświaty Urzędu Wojewódzkiego oraz Wrocławskiego Centrum Integracji na podstawie umów zadaniowych. Nadal podstawowym zadaniem działu gastronomicznego było codzienne przygotowywanie i dystrybucja dwudaniowych obiadów serwowanych na terenie jadalni usytuowanej na parterze budynku przy ul. Litomskiej 10. Do zadań Zakładu należy też obsługa gastronomiczna Sesji Rady Miejskiej Wrocławia oraz innych spotkań z udziałem przedstawicieli Rady Miejskiej. W 2017 r. Zakład realizował też umowę z Dolnośląskim Ośrodkiem Polityki Społecznej w zakresie obsługi gastronomicznej kilkudziesięciu spotkań w ramach Komitetu Ekonomii Społecznej.

W Zakładzie funkcjonował Zespół Programowy, który dla każdego pracownika niepełnosprawnego przy jego czynnym udziale prowadził dokumentację związaną z przygotowaniem i realizacją indywidualnego programu rehabilitacji zawodowej i społecznej. Zespół decydował o podejmowanych wobec pracowników działaniach zmierzających do właściwego przygotowania pracownika do przejścia do pracy na wolnym rynku. Działania Zespołu Programowego wspierane były przez środki zakładowego funduszu celowego – Zakładowego Funduszu Aktywności (ZFA), którego utworzenie było warunkiem otrzymania statusu zakładu aktywności zawodowej. Wpływy środków na konto funduszu to podatek od nieruchomości, podatek dochodowy od osób fizycznych.

Wydatkowanie środków ZFA w 2017 r.

Plan przychodów			Plan wydatków 2017												
	naliczenia	odsetki	usprawnienie i oprzyrządowanie stanowisk pracy w WZAZ	zakup sprzętu i wyposażenia dla ON - inne	rekreacja i życie kulturalne	zaspokajanie innych potrzeb socjalnych, np. turnusy	poprawa warunków pracy i rehabilitacji 40%	poprawa warunków socjalnych oraz higieniczno-sanitarnych	pomoc dla ON w przygotowaniu do pracy poza zakładem	dokształcanie, przekwalifikowanie i szkolenie ON	pomoc w budowie remontie i wyposażeniu-form mieszkalnictwa chronionego	zakup i naprawa sprzętu rehabilitacyjnego	zakup leków i innych środków medycznych	usługi zewnętrzne-pomoc ON higieniczno-sanitarna, czynności samoobsługowe	wynagrodzenia specjalisty-opracowanie i realizacja programów rehabilitacji zawodowej i społecznej
	85201	85205	1	4	8	9	2	3	5	6	7	10	11	12	13
			85202	85203	85204	85206	85207	85210	85208	85209	85211	85212	85213	85214	85215
PLAN	142 000	800	1 000	4 500	50 000	20 000	50 000		36 300	3 000	-	3 000	1 000	-	2 000
Wyko-nanie	131 677	362,78	-	4 804,31	38 648	20 684,36	16 719,90	-	17 637,51	-	-	1 004,60	-	-	-
% wykonania planu	92,73%	45,35%	-	106,76%	77,30%	103,42%	113,44%		76,14%	0,00%	-	33,49%	0,00%	-	-

Współpracując z Wrocławskim Zakładem Aktywności Zawodowej kontrahenci mogli odnosić wymierne korzyści:

- jako podmiot uprawniony w świetle przepisów art. 22 ust. 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnieniu osób niepełnosprawnych kontrahenci Wrocławskiego Zakładu Aktywności Zawodowej mogą obniżyć obowiązkową wpłatę na Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych z tytułu zakupu usług w naszym zakładzie. Dzięki niej kontrahenci uzyskali **ulgi w kwocie 132 425,30 zł**,
- jednostki będące w strukturach Gminy Wrocław mają prawo zlecenia usług Wrocławskiemu Zakładowi Aktywności Zawodowej z **pominięciem procedur ustawy o zamówieniach publicznych**.

Zakład prowadzi też działalność, która ma wpływ na proces **łamania stereotypów** związanych z postrzeganiem osób niepełnosprawnych w społeczeństwie:

- na terenie budynku Zakładu organizowane są obwodowe komisje wyborcze (budynek jest dostępny dla osób mających kłopoty z poruszaniem się),
- odbywają się spotkania dotyczące zagadnień związanych z rehabilitacją zawodową i społeczną osób niepełnosprawnych,
- personel Zakładu brał udział w aktualizowaniu Strategii Województwa Dolnośląskiego na rzecz rozwoju ekonomii społecznej,
- pracownicy niepełnosprawni wspierani przez instruktorów uczestniczyli w działaniach związanych z wdrażaniem w ramach działalności Zakładu procesu digitalizacji zbiorów bibliotecznych zasobów Biblioteki Uniwersyteckiej.
- Zakład jest członkiem Związku Pracodawców Zakładów Aktywności Zawodowej i Innych Przedsiębiorstw Społecznych, przez co wraz z innymi zakładami aktywności zawodowej ma realny wpływ na zmiany legislacyjne dotyczące działalności jednostek ekonomii społecznej,
- Zakład kontynuował w roku 2017 r. porozumienia w zakresie partnerstwa działań na rzecz społeczności lokalnej Osiedla Szczepin, na terenie, którego prowadzi działalność.

WROCLAWSKIE CENTRUM ROZWOJU SPOLECZNEGO

Celem głównym Wrocławskiego Centrum Rozwoju Społecznego (WCRS) jest wsparcie budowy aktywnego społeczeństwa obywatelskiego, szerzenie idei mediacji, diagnozowanie potrzeb społecznych i zdrowotnych mieszkańców Miasta oraz prowadzenie działalności informacyjno-edukacyjnej.

Ważnym zadaniem instytucji jest rozwój rodziny, działania na rzecz dzieci, młodzieży, osób starszych oraz integracja międzypokoleniowa. Szczególną rolę odgrywają programy dla środowiska kombatantów i osób represjonowanych. Jednostka koncentruje się również na działaniach na rzecz mniejszości etnicznych i narodowych, realizując bądź wspierając wiele cennych inicjatyw, również w sferze działań skierowanych do obcokrajowców.

Ponadto w ramach WCRS od 2011 r. funkcjonuje Centrum Edukacji Społecznej, które zajmuje się organizacją działań z zakresu edukacji nieformalnej, w tym szkoleń, warsztatów i spotkań dla mieszkańców Wrocławia oraz Miejskie Centrum Wolontariatu, którego celem jest prowadzenie, wsparcie i integracja wrocławskich działań wolontariackich, jako jednej z form przeciwdziałania uzależnieniom, a także popularyzacja idei wolontariatu wśród mieszkańców Wrocławia.

Organizowano, bądź wspierano, kampanie społeczne, zdrowotne oraz liczne wydarzenia plenerowe np. na Wyspie Słodowej, festyny osiedlowe i rodzinne. Do zadań należała również działalność na rzecz podnoszenia kompetencji edukacyjnych uczniów i nauczycieli, tworzenie i wdrażanie innowacji, wspieranie kreatywności uczniów, rozwijanie uzdolnień i talentów dzieci i młodzieży. Od 2016 r. jednostka przejęła zadania związane z obsługą wrocławskich Osiedli.

DZIAŁANIA SKIEROWANE DO ŚRODOWISKA SENIORÓW

Wrocławskie Centrum Seniora - będące częścią Wrocławskiego Centrum Rozwoju Społecznego, podejmuje szerokie działania, których celem jest aktywizacja środowisk senioralnych we Wrocławiu. Działania stałe na rzecz aktywizacji osób powyżej 60. roku życia to wspieranie seniorów i koordynowanie działań wielu organizacji, działających na rzecz osób starszych.

Podstawowym działaniem było pozyskiwanie i przekazywanie informacji o usługach skierowanych do seniorów, oferowanych przez organizacje pozarządowe, instytucje i firmy (np. o warsztatach, kursach, spotkaniach) kierowanych do nich m.in. przez NGO, Kluby Seniora.

Od 2011 r. działa pierwszy w Polsce **Telefon Seniora** – 71 3444444, pod którym można uzyskać informację o tym co w przestrzeni Wrocławia jest oferowane najstarszym mieszkańcom. Szeroka informacja obejmuje min. kulturę, sztukę, wsparcie, opiekę, sport, turystykę oraz działania podejmowane przez Wrocławskie Centrum Seniora. Z porad telefonicznych w ramach Telefonu Seniora w 2017 r. skorzystało dziennie średnio 75 osób;

Od poniedziałku do piątku w godz. 7:00-15:00 prowadzony był **Punkt Informacyjny dla seniorów**, który miesięcznie odwiedzało ok. 80 osób.

Do Klubów Seniorów oraz do osób indywidualnych raz w miesiącu, wysyłany był **newsletter z informacjami o wydarzeniach organizowanych przez partnerów Wrocławskiej Karty Seniora oraz Biuletyn Wrocławskiego Centrum Seniora**, który zawierał informacje dotyczące wydarzeń odbywających się we Wrocławskim Centrum Seniora (oba informatory były również umieszczane na stronie www.seniorzy.wroclaw.pl).

W 2017 r. działała również, przebudowana i uruchomiona we wrześniu, na bieżąco aktualizowana strona internetowa **www.seniorzy.wroclaw.pl**, na której Seniorzy znaleźć mogli informacje o aktualnych wydarzeniach kulturalnych, sportowych i naukowych odbywających się w mieście. W 2017 r. liczba odsłon wyniosła 32 157 w skali roku oraz Facebook, na którym liczba polubień w 2017 r. wyniosła 1 578.

W ramach bieżącej pracy Wrocławskiego Centrum Seniora działały **punkty konsultacyjne dla seniorów**, z porad, których miesięcznie średnio skorzystało 300 osób. Punkty oferowały pomoc w następującym zakresie: poradnictwo z zakresu ustawy o pomocy społecznej, również dla seniorów z dysfunkcją słuchu, dietetyka, psychologa, Klub Seniora Podróżnika, konsultacje komputerowe, dyżury Doradcy Urzędu Miejskiego Wrocławia ds. Seniorów, członków Wrocławskiej Rady Seniorów, specjalisty ds. pozyskiwania środków europejskich na projekty prosenioralne oraz podologa.

LICZBA OSÓB KORZYSTAJĄCA Z USŁUG WROCLAWSKIEGO CENTRUM SENIORA	Rok 2012	Rok 2013	Rok 2014	Rok 2015	Rok 2016	Rok 2017
Średnia liczba osób odwiedzających dziennie punkt informacyjny dla seniorów	40	50	60	70	72	80
Średnia liczba seniorów dzwoniących dziennie na Telefon Seniora	21	35	40	50	60	65
Średnia liczba osób odwiedzających miesięcznie punkty konsultacyjne	100	150	170	200	220	225
Liczba odsłon strony internetowej seniorzy.wroclaw.pl wraz z podstronami: Wrocławska Karta Seniora, Dni Seniora	12 000 wejść	14 000 wejść	14 000 wejść	14 500 wejść	14 600 wejść	32 157 wejść

Prowadzona i na bieżąco aktualizowana była **baza Klubów Seniora** – (obecnie 72 kluby) oraz baza Uniwersytetów Trzeciego Wieku (UTW) – (10 placówek); Wrocławskie Centrum Seniora udzielało im wsparcia merytorycznego i logistycznego.

W roku 2017 podjęto inicjatywę powołania **Federacji Klubów Seniora** (FKS) opartej na platformie komunikacji internetowej. Federacja Klubów Seniora ma za zadanie zrzeszać kluby seniora, które dostrzegają potencjał w podejmowaniu wspólnych inicjatyw, dzieleniu się wiedzą, wzajemnym promowaniu, tworzeniu platform informacyjnych dla seniorów, a także spotykaniu się i podejmowaniu dyskusji nad szeroko rozumianą ideą Klubów Seniora XXI wieku. W tym celu 6 grudnia odbyło się pierwsze spotkanie osób, które przystąpiły do FKS, w którym uczestniczyło 15 osób - liderów Klubów Seniora. Do FKS w 2017 r. przystąpiło 10 Klubów Seniora.

Wrocławskie Centrum Seniora na bieżąco przygotowywało materiały przeznaczone do promocji działań Gminy Wrocław na rzecz osób starszych i utrwalania pozytywnego wizerunku seniorów w przestrzeni miejskiej, w tym m.in.: koszulki „Aktywny senior”, Wrocławskie Karty Seniora, balony „kocham moją babcię” i „kocham mojego dziadka”, torby, długopisy.

Wrocław, jako pierwsze miasto w Polsce wprowadziło program **„Miejsca Przyjazne Seniorom”**. Zadanie polega na honorowaniu miejsc szczególnie przyjaznych osobom starszym, które wolne są od barier komunikacyjnych, architektonicznych lub posiadają specjalną ofertę dla osób po 60. roku życia. Do końca 2017 r. Certyfikat Miejsca Przyjaznego Seniorom otrzymało już 77 instytucji, w tym szkoły, centra kultury, biblioteki, kawiarnie i inne.

Wrocławska Karta Seniora to innowacyjny program Wrocławskiego Centrum Seniora, skierowany do osób powyżej 60. roku życia mieszkających we Wrocławiu. Dzięki uczestnictwu w programie Wrocławskiej Karty Seniora, seniorzy skorzystają z promocji i ofert przygotowanych przez firmy i instytucje specjalnie z myślą o nich. Program ten ma na celu zaktywizowanie jak największej liczby osób starszych poprzez możliwość wyboru atrakcyjnej oferty z uwzględnieniem zainteresowań i potrzeb seniorów. Do tej pory do programu przyłączyło się już ponad 180 partnerów z różnych dziedzin (m.in. kultura, rekreacja, ruch, zdrowie, turystyka). Z ich ofert w 2017 r. skorzystało około 55 000 osób powyżej 60 roku życia. Począwszy od 2012 r., Wrocławskie Centrum Seniora wydawało ponad 55 000 Kart Seniora, a w samym 2017 r. - 3 500.

Od kwietnia do czerwca oraz od listopada do grudnia 2017 r. realizowany był wspólnie z Departamentem Edukacji, projekt **„Edukacja do starości. Wrocław Miasto Pokoleń”** jako kontynuacja programu edukacji społecznej na temat osób starszych, procesu starzenia się i tolerancji międzypokoleniowej. Adresatami programu były dzieci i młodzież z ponad 20 wrocławskich placówek oświatowych, obejmujących różne etapy edukacyjne (przedszkola, szkoły podstawowe, gimnazja, szkoły ponadgimnazjalne). Zajęcia były prowadzone przez 16 edukatorów w wieku 60+, słuchaczy wrocławskich UTW oraz grup działających przy WCS. Program jest nowatorski w skali Polski.

Projekt pn. **"Przyjaciel Seniorów"** - realizowany od 2016 r. to przyznawanie tytułu oraz statuetek "Przyjaciel Seniorów" dla osób i instytucji szczególnie zaangażowanych w działalność na rzecz Seniorów przez kapitułę - członków Wrocławskiej Rady Seniorów. Na ostatnim przedwakacyjnym posiedzeniu Wrocławskiej Rady Seniorów w dniu 30 maja 2017 r. ustalono, że w 2017 r. przyznanych zostanie 5 tytułów „Przyjaciel Seniorów”. Uroczyste ich nadanie oraz wręczenie statuetek odbyło się dnia 15 września podczas uroczystości Inauguracji kampanii „Dni Seniora Wrocław 2017”.

Projekt **„Jesienny Wolontariat”** – to najnowszy projekt WCS znajdujący się w fazie konceptualizacji. Projekt wdrażany był w połowie 2016 r., a realizowany od roku 2017. Ma na celu ułatwienie osobom przechodzącym na emeryturę dostosowanie się do nowej sytuacji życiowej.

Akademia Rozwoju Seniora - to program, który został zainicjowany w 2012 r. pod nazwą Wrocławska Akademia Międzypokoleniowa, jako przejaw realizacji założeń Europejskiego Roku Aktywności Osób Starszych i Solidarności Międzypokoleniowej. Odbiorcami projektu byli wrocławscy seniorzy w wieku 60. lat i więcej, szukający możliwości kształcenia się i rozwoju, a także młodzież gimnazjalna i studenci, którzy chcieli nawiązać współpracę międzypokoleniową.

W 2017 r. w ramach Akademii Rozwoju Seniora odbyło się w sumie 589 warsztatów, wykładów, spotkań i badań.

Nazwa cyklu wykładów/spotkań/badań/warsztatów	Liczba spotkań
Język esperanto	32
Język francuski dla początkujących	31
Warsztaty pielęgnacji urody	7
Warsztaty grupy KREATYWNI	77
Warsztaty grupy Panie Niespodzianki	38
Warsztaty mnemotechniki i spotkania grupy O-CAL-eni	15
Zdrowie od kuchni	15
Konsultacje komputerowe prowadzone przez wolontariuszy z Gimnazjum nr 29	89
Sprawność ciała i umysłu	37
Szczęśliwi w tańcu - zajęcia taneczno-ruchowe dla seniorów	27
Seminarium gerontologiczne „Jesień życia w perspektywie gerontologicznej”	14
Cykl „Polskie obyczaje i tradycje” (spotkania organizowane przez grupę O-CAL-eni): <ul style="list-style-type: none"> - Spacer noworoczny po Parku Żłotnickim - Spotkanie poświęcone będzie tradycji dnia Matki Boskiej Gromnicznej - Tradycje związane z pożegnaniem zimy - „Marzanna”. Spacer, wspólne śpiewanie na trasie Oporów – Klecina - Niedziela Palmowa. Warsztaty robienia palm - Obchody Dnia Matki - Zielone Świątki i Boże Ciało. Warsztaty wicia wianków. - Pokaz oberka i kujawiaka (Maria Stanisławska) - Matki Boskiej Zielnej - Spotkanie słowno-muzyczne pt. Polscy pisarze wojenni - Wszystkich Świętych - W zaczarowanym kręgu przesądów - Dzień Niepodległości - Boże Narodzenie 	12
Cykl "Dbam o swoją pamięć - mnemotechniki usprawniające pamięć". Prowadzenie: Krystyna Zaręba: <ul style="list-style-type: none"> - Mnemotechniki-metody do usprawniania pamięci. - Mózg myśli obrazami - Mapy myśli - Mózg na pełnych obrotach-aktywność umysłowa - Aktywność towarzyska- sprawny mózg - Aktywność fizyczna- usprawniająca pracę zmysłów, koordynację wzrokowo ruchową i słuchowo ruchową 	6
Nadzwyczajna Fenomenalna Muzyka	5
Międzypokoleniowe warsztaty laurkowe	1
NFZ – spotkanie informacyjno-educacyjne	1
Współczesne metody rehabilitacji – prelekcja	1
Krioterapia, rehabilitacja, rewitalizacja – prelekcja (Cryos)	1
Polski Instytut Filantropii Testamenty – prelekcja	1
Nowoczesne rozwiązania w stomatologii i implantologii – prelekcja	1
Wykład na temat zaćmy (One Day Clinic)	1
Wykład na temat słuchu (GEERS)	1
Cykl „Poznajemy Tajemnice Wrocławia – spacer z przewodnikiem”. W ramach cyklu odbywały się również wycieczki (we współpracy z grupą O-CAL-eni) po Wrocławiu z przewodnikiem. Cykl we współpracy z Dolnośląską Izbą Turystyki poprowadziła Pani Anita Ignasiak (Koło Przewodników DIT) <ul style="list-style-type: none"> - Religie we Wrocławiu - Katolicyzm (Kościół rzymskokatolicki): powstanie i historia biskupstwa we Wrocławiu, historia budynku katedry wrocławskiej, najważniejsze fundacje biskupie 	8

- Religie we Wrocławiu - Protestantyzm: wokół 500-lecia Reformacji, protestanckie ślady we Wrocławiu - Religie we Wrocławiu - Judaizm: Żydzi we Wrocławiu na przestrzeni wieków - Religie we Wrocławiu - Prawosławie: cerkwie prawosławne we Wrocławiu - Religie we Wrocławiu - Grekokatolicy: obrzędy, nabożeństwa i siedziba biskupstwa. - Wokół wrocławskiej szkoły - od szkół parafialnych i klasztornych do tysiącleci, uczelnie wyższe, ich historia i znaczenie. - Wrocław dla seniora - miejsca przyjazne seniorom. - Wrocławskie nekropolie - cmentarze dawne i współczesne w przestrzeni miasta	
Cykl „Ekologia łączy pokolenia - warsztaty międzypokoleniowe”. Prowadzenie: Danuta Łukasińska. Warsztaty we współpracy z Fundacją Ekopotencjał i Spółką Ekosystem.	11
Spotkanie w ramach projektu Aktywne Diady (dotyczący aktywności fizycznej i zdrowego odżywiania)	1
Warsztaty międzypokoleniowe (Panie Niespodzianki i gimnazjaliści)	1
Jak unikać drogich kredytów – prelekcja	1
Cykl: Przyroda w mieście – Domy tymczasowe dla zwierząt. Spotkanie edukacyjne – Drzewa i ludzie. Psychologiczny, socjologiczny i zdrowotny wpływ drzew na ludzi – Rozmowy o drzewach – Inteligencja pszczół	4
Po co od razu do sądu? Dogadajmy się! - prelekcja (Małgorzata Włodarek-Piętka, radca prawny, mediator)	1
Procedury medyczne z prawa pacjenta – prelekcja (prowadzenie: Małgorzata Włodarek-Piętka - radca prawny, mediator)	1
"Dla matki" program artystyczny z okazji Dnia Matki – przedstawienie słowno- muzyczne	1
Jak w przyjemny i relaksujący sposób ćwiczyć umysł lub zmniejszyć ból kolana czy biodra? - spotkanie wprowadzające na warsztaty z wykorzystaniem rzeczywistości wirtualnej (pracownicy i doktoranci Instytutu Psychologii UWr)	1
Czym jest zdrowie - holistyczne spojrzenie na człowieka – prelekcja	1
Szkolenie komputerowe dla seniorów	7
Relaksacja przy dźwiękach gongów i mis tybetańskich	3
Spotkanie z dietetykiem	1
Dzień Kobiet we Wrocławskim Centrum Seniora	1
Warsztaty robienia kosmetyków	1
Jak mieć energię przez cały dzień – prelekcja	1
Akcja Ministerstwa Finansów "Szybki PIT". Pomoc w rozliczaniu deklaracji rocznej	1
Spotkanie autorskie z Krzysztofem Gietke "Lato w Pobierowie"	1
Spotkanie autorskie z prof. Miodkiem	1
Spotkanie autorskie z Walentyną Wnuk Doradcą Urzędu Miasta ds. Seniorów i autorką książki „Obrazy starości myślą malowane”	2
Gimnastyka mózgu drogą do doskonalenia siebie	6
Herbertiada – spotkania poetyckie	13
Nadzwyczajna Fenomenalna Muzyka	5
Spotkanie organizacyjne z wolontariuszami	1
Spotkania Klubu Seniora Podróżnika	7
Ćwiczenia dla ciała i umysłu Akademia Qigong	9
Taniec towarzyski dla seniorów (lekcje tańca dla seniorów prowadził Wojciech Jabczyński)	4
Prelekcja "Bezpieczny senior w świecie nowych mediów" (prowadzenie: st.sierz. Łukasz Raczkowski, Wydział Prewencji i Patrołowy KMP we Wrocławiu)	1
"Bezpieczeństwo osobiste seniora", prelekcja połączona (prowadzenie: sierż. sztab. Michał Kawalec, Wydział Prewencji i Patrołowy KMP we Wrocławiu)	1
"Seniorze nie daj się nabrać! Nowe metody działania oszustów" (prowadzenie: sierż. sztab. Michał Kawalec, Wydział Prewencji i Patrołowy KMP we Wrocławiu)	1
Przedstawienie międzypokoleniowe "Witajcie w naszej bajce"	2
Angielski z Empik School – lekcja pokazowa języka angielskiego	2
Bezpłatna lekcja j ang. (prowadzenie Radosław Buczyński)	1
Joga dla seniorów - zajęcia pokazowe	1
Spotkania kombatantów z 27 Wołyńskiej Dywizji Piechoty Armii Krajowej	8
III Seminarium gerontologiczne – Izabela Król	1
Spotkanie z geriatrą dr Karasek (VITA)	1
Występy Kabaretu Drugiego, m.in.: Ze Lwowa do Wrocławia program lwowsko-wrocławski - przedstawienie teatralne dla seniorów	3
Bezpłatny przegląd zażywanych leków - opieka farmaceutyczna	1

Badania optometryczne pod kątem zaćmy (One Day Clinic)	2
Badania prowadzone przez studentów z Uniwersytetu Medycznego - Projekt: Stan zdrowotny jamy ustnej a jakość życia osób w wieku starszym.	1
Bezpłatne badania słuchu (Amplifon)	1
Profilaktyka zaburzeń narządu słuchu	1
Bezpłatne badanie słuchu (GEERS)	2
Prawa konsumenta: reklamacje, zakupy, umowy, ochrona praw konsumenckich – prelekcja (Stowarzyszenie Aquila)	1
Przesiewowe badania wzroku (Salon optyczny dr Marchewka)	2
Bezpłatne badania wzroku pod kątem doboru okularów (Salon optyczny dr Marchewka)	1
Rzeczywistość Wirtualna – treningi umysłu i terapia bólu chronicznego	5
Fizjoterapia i efektywne sposoby regeneracji - prelekcja (SeniorCare Kolanko)	1
Aspekty prawne dziedziczenia - prelekcja	1
Wybrane aspekty bezpieczeństwa i zagrożeń w sieci - prelekcja	1
Bezpłatne badania przesiewowe pamięci	1
Warsztaty samoobrony dla seniorów (w ramach projektu Akademia Bezpiecznego Seniora – Komenda Miejska Policji we Wrocławiu, prowadzenie: sierż. sztab. Michał Kawalec, Wydział Prewencji i Patrolowy KMP we Wrocławiu)	3
Spotkanie pt. Wielcy Polacy: Jerzy Woźniak (prowadzenie: Grzegorz Kowal Regionalny Ośrodek Debaty Międzynarodowej)	1
Warsztaty literackie twórczego czytania i pisanie (Fundacja KONCENTRAT)	7
Spotkanie w ramach Kampanii Napisz Testament (Fundacja Otwarte Forum)	1
Prelekcja: hormonalna terapia zastępcza wieku 50+	1
Kiedy zapomnienie przeradza się w chorobę. Spotkanie z neuropsychologiem Danielem Wójcikiem	1
Prelekcja: Talerz seniora. Dieta seniora (Przemysław Zarzeczny – lekarz, autor portalu: dietapacjenta.pl)	1
W zdrowym ciele zdrowy umysł. Warsztaty z zakresu zdrowia psychicznego	1
Rozsądny konsument senior. Spotkanie z Beatą Nankowską (Naczelnik Wydziału Ochrony Konsumenta)	1
Spotkanie z Tomaszem Babińskim (Mennica Wrocławska)	1
Tajemnice dziadków i dzieci. Warsztaty międzypokoleniowe dla dziadków i wnuków z zakresu kryptografii i kryminalistyki	1
Trening pracy z ciałem i umiejętności relaksowania się z elementami karate i samoobrony	10
Integracja z KLANZą	1
Szkolenie z obsługi smartfonów, tabletów, z systemem Android (Waldemar Baran)	2
Warsztaty biblioterapii	1
Przedstawienie Teatru Pantomimy	1
Jak można bezpiecznie przekazać majątek w rodzinie. Spotkanie z Lechem Borzemskim Prezesem Izby Notarialnej we Wrocławiu	1
Badanie pamięci węchowej (Agnieszka Sobiniewicz z Instytut Psychologii UWr)	1
Warsztaty robienia ozdób świątecznych (bożonarodzeniowych)	1
Spotkanie z Izabellą Skrybant Dziewiątkowską, wokalistka zespołu Tercet Egzotyczny	1
Spotkanie z Krystyną Bałakier autorką bloga modowego dla seniorów Moda po ludzku	1

W ramach Akademii Rozwoju Seniora w 2017 r. działało kilka nieformalnych grup senioralnych takich jak:

- „Kreatywni” – wolontariusze promujący solidaryzm międzypokoleniowy oraz Wrocław, jako miasto przyjazne wszystkim generacjom.
- „Panie Niespodzianki” – wolontariuszki promujące Wrocław w oparciu o realizowane programy WCS m.in. „Cała Polska czyta dzieciom”, całoroczna zbiórka książek i zabawek dla dzieci chorych i potrzebujących.
- „OCALENI” – wolontariusze organizujący wiele działań kulturalnych, patriotycznych promujących żywą historię. Ważnym obszarem aktywności są realizowane programy sportowe i rekreacyjne dla seniorów.
- „Gracje” – to pierwsza we Wrocławiu grupa Pań cheerleaderek aktywnie pokazujących możliwości samorealizacji w każdym wieku. Uświetniają swoimi występami imprezy miejskie.

Akademia Rozwoju Seniora – liczba uczestników zajęć	2012	2013	2014	2015	2016	2017
	220	230	700	1 200	1 250	1 280

We Wrocławskim Centrum Seniora odbywały się również spotkania Wrocławskiej Rady Seniorów, powołanej uchwałą Rady Miejskiej Wrocławia w roku 2014.

Wrocławska Rada Seniorów (WRS) jest kontynuatorką działającej przez 2 kadencje Wrocławskiej Rady ds. Seniorów. Reprezentuje ona interesy osób starszych Gminy Wrocław. Rada współpracuje z Radą Miejską Wrocławia i Prezydentem Wrocławia. W skład Rady wchodzi przedstawiciele Organizacji Pożytku Publicznego, Rady Miejskiej Wrocławia oraz Prezydenta Wrocławia.

W 2017 r. Rada obradowała 8 razy. Członkowie WRS podczas pełnionych dyżurów interweniowali w sprawach wrocławskich seniorów 14 razy.

Promocja aktywności osób starszych w mediach. W 2017 r. WCS współpracowało z redakcjami wrocławskich programów (Echo24) oraz rozgłośniami radiowymi (Radio Wrocław, Radio Rodzina, Radio Pogoda). Publikowano artykuły w bezpłatnych miesięcznikach: Gazeta Senior, Regionalny Magazyn Seniora, Głos Seniora, chcąc tym samym dotrzeć do jeszcze szerszego grona osób starszych, niekorzystających z Internetu. Informacje o działalności Wrocławskiego Centrum Seniora regularnie ukazywały się również w Gazecie Wrocławskiej w dodatku „Tygodnik 50+” oraz w Magazynie Dolnośląskim Zdrowie. Podjęto również współpracę z portalami internetowymi going., interiaTECH, benchmark.pl.

Organizowano i współorganizowano konferencje i fora dotyczące poprawy jakości pracy na rzecz Seniorów, takie jak:

- Z cyklu „Edukacja samorządowa dla Seniorów” – Forum podsumowujące spotkania z zakresu edukacji obywatelskiej. Organizatorem przedsięwzięcia - 7 marca - byli Radni Rady Miejskiej i Wrocławskie Centrum Rozwoju Społecznego – Wrocławskie Centrum Seniora. Powodem organizacji Forum były wybory do Rad Osiedli i kampania na rzecz zwiększenia udziału seniorów w głosowaniach w lokalnych społecznościach miasta. Uczestnictwo osób zainteresowanych tą kampanią informacyjną to ok. 60 osób.
- Forum wrocławskich samorządów UTW - 26 maja – w ramach spotkania miało miejsce: omówienie działań w projekcie „Porozumienie Pełnomocników Rektorów Uczelni Wyższych Miasta Wrocławia ds. Uniwersytetów Trzeciego Wieku”, przedstawienie założeń i szczegółów organizacyjnych II edycji Interdyscyplinarnej Konferencji Naukowej „Dni Gerontologii – Wrocław 2017” oraz prezentacja pt. „Miasto Pokoleń” – programu edukacji społecznej na temat osób starszych i procesu starzenia się. Uczestniczyło w nim 26 osób.
- III Seminarium z cyklu „Historyczna perspektywa działań senioralnych we Wrocławiu” – 29 czerwca - Benefisantką spotkania była Pani Izabela Król, 90 – letnia seniorka, członkini Grupy Pań Niespodzianek, działającej przy WCS. Biografia i aktywność społeczna Pani Izabeli Król była powodem do refleksji nad koncepcją starzenia się zwaną w gerontologii „Koncepcją całościowego uczenia się”. W seminarium uczestniczyło ok. 60 osób. W ramach podjętej w 2016 r. działalności wydawniczej (Biblioteka Wrocławskiego Centrum Seniora) została wydana druga pozycja książkowa pt. „Okiełnamy... babskie ploty i chichoty” autorstwa Izabeli Król.
- Inauguracja roku akademickiego 2017/2018 dla słuchaczy wrocławskich UTW odbyła się 3 października w Klubie Muzyki i Literatury przy pl. Kościuszki 10. Spotkanie, z wykładem wprowadzającym, poprowadziła dr Walentyna Wnuk – Doradca Urzędu Miejskiego Wrocławia ds. Osób Starszych, a uczniowie wrocławskiej średniej szkoły muzycznej uświetnili je koncertem.
- I Forum Senioralne – Samorząd – Biznes – NGO powstało z inicjatywy Wrocławskiego Centrum Rozwoju Społecznego - Wrocławskiego Centrum Seniora jako odpowiedź na potrzebę pogłębienia dyskusji na temat polityki senioralnej. Do udziału w tym wydarzeniu zaproszono wszystkich zainteresowanych ekspertów w dziedzinie gerontologii, organizacje i instytucje działające na rzecz osób starszych, media, firmy

komercyjne, kadre akademicką, studentów - szczególnie zaś seniorów. Wydarzenie zostało pomyślane jako inicjatywa cykliczna, umożliwiająca budowanie partnerskiej sieci współpracy między samorządami, biznesem, organizacjami pozarządowymi i mediami dla poprawy jakości życia osób starszych, wymiany wiedzy i dobrych praktyk. Odbyło się ono 16 października w ramach wprowadzenia do konferencji pn. „II Dni Gerontologii – Wrocław 2017” w Dolnośląskiej Szkole Wyższej. Zorganizowano 4 panele dyskusyjne (panel I: Samorząd, Panel II: NGO; Panel III: Biznes; Panel IV: Kultura, Edukacja, Media), których celem było zainicjowanie szeroko rozumianej dyskusji nad możliwymi strategiami wspólnego działania w starzejącym się społeczeństwie. Wiodącym zagadnieniem podczas Forum była szeroko rozumiana polityka senioralna w dłuższej perspektywie - najbliższych dziesięcioleci. Imprezie towarzyszyła sesja plakatowa. W wydarzeniu wzięło udział ok. 150 osób.

- II Dni Gerontologii – Wrocław 2017 – to interdyscyplinarne forum wymiany wiedzy i dobrych praktyk, poszukiwania nowych rozwiązań mających na celu przeciwdziałanie wykluczeniu osób starszych, a także poprawę jakości ich życia, to także przestrzeń otwartej dyskusji autorytetów w dziedzinie wiedzy gerontologicznej, geriatrycznej oraz dziedzin i obszarów pokrewnych mających wpływ na rozwój i życie osób starszych z praktykami, studentami i seniorami oraz płaszczyzna spotkania przedstawicieli jednostek samorządu terytorialnego, szkół wyższych, organizacji pozarządowych, firm i instytucji, które wspólnymi siłami będą poszukiwały odpowiedzi na pytania, jakie stawia przed nami starzenie się społeczeństwa polskiego. Wydarzenie odbyło się w dniach 16-18 października w Centrum Konferencyjnym Dolnośląskiej Szkole Wyższej przy ul. Strzegomskiej 55 i obejmowało: Interdyscyplinarną Konferencję Naukową, prezentację dobrych praktyk pracy z seniorami oraz imprezy towarzyszące, w tym sesję plakatową i wizyty studyjne w wybranych wrocławskich placówkach świadczących usługi na rzecz osób starszych np. w Centrum Aktywizacji Seniora i Wspierania Rodziny, Dziennym Domu Pomocy „Na Ciepłej” czy UTW w Uniwersytecie Wrocławskim. Organizatorami spotkania byli: Wrocławskie Centrum Rozwoju Społecznego – Wrocławskie Centrum Seniora, Dolnośląska Szkoła Wyższa we Wrocławiu oraz Federacja Uniwersytetów Trzeciego Wieku we Wrocławiu, które w maju i czerwcu odbyły 3 spotkania organizacyjne, na których ustalono m.in. skład Rady Naukowej i Komitetu Organizacyjnego, program oraz metody promocji wydarzenia. Temu wyjątkowemu wydarzeniu patronował Prezydent Wrocławia oraz Marszałek Województwa Dolnośląskiego. Patronat naukowy nad przedsięwzięciem objęli Oddział Dolnośląski Polskiego Towarzystwa Gerontologicznego oraz Porozumienie Pełnomocników Rektorów Szkół Wyższych Wrocławia ds. Uniwersytetów Trzeciego Wieku. 17 października miała miejsce sesja plenarna, w trakcie, której prelegenci podejmowali refleksję nad problematyką gerontologiczną: jakością życia osób starszych, polityką senioralną, starością jako doświadczeniem społecznym i egzystencjalnym, wizerunkiem osób starszych w mediach. W drugim dniu, 18 października, uczestnicy i goście II Dni Gerontologii wzięli udział w sesji praktyczno-warsztatowej, ukierunkowanej na wymianę dobrych praktyk, idei i rozwiązań na rzecz osób starszych, otwartej debacie panelowej nt. UTW – renesans czy zmierzch?, a także w wizytach studyjnych. Do uczestnictwa w Dniach Gerontologii – Wrocław 2017 zaproszone zostały wszystkie osoby zainteresowane zagadnieniami późnej dorosłości, szczególnie badacze i działacze w szeroko rozumianej przestrzeni senioralnej, czyli pracownicy wyższych uczelni, studenci, doktoranci, liderzy i członkowie organizacji senioralnych oraz administracji samorządowej. Ogółem w II Dniach Gerontologii brało udział ok. 400 osób.

Wrocławskie Centrum Seniora współorganizowało i uczestniczyło w wydarzeniach dla seniorów, takich jak:

- Dni Babci i Dziadka w C.H. Marino w tym akcja upominkowa z okazji Dni Babci i Dziadka - wolontariusze - seniorzy oraz gimnazjaliści rozdawali balony „Kocham

- moją babcię” i „Kocham mojego dziadka” oraz cukierki na przystankach tramwajowych wokół pl. Dominikańskiego,
- cykl 10 szkoleń pn. „Podaruj Dziadkom Internetu” - realizowany był we współpracy z Agencją PR Gamma, która pozyskała od wiodących firm sprzęt komputerowy, na którym prowadzone były szkolenia, a następnie konsultacje komputerowe, sprzęt został przekazany na cele statutowe Wrocławskiego Centrum Rozwoju Społecznego,
 - wymiana skłania do czytania - międzypokoleniowa akcja wymiany książek a w jej ramach stworzenie we WCRS Biblioteki Seniora,
 - Program „Aktywny Senior z przyrodą na Ty” rozpoczęty w 2012 r. beneficjentami przedsięwzięcia są przede wszystkim liderzy organizacji senioralnych, w szczególności wrocławskich klubów seniora oraz inni ich członkowie. Tematyka spotkań skupiona jest wokół obszaru oszczędzania energii elektrycznej i w tym kontekście ochrony środowiska oraz edukacji w kierunku holistycznego traktowania człowieka, jako składowej świata przyrodniczego, w 2017 r. odbyły się dwa szkolenia (w kwietniu i w maju),
 - „Podusia od Babcinego Serdusia” - grupa senierek Kreatywni, aktywnie działająca przy Wrocławskim Centrum Seniora, uszyła piękne, kolorowe poszewki dla podopiecznych Hospicjum dla Dzieci Dolnego Śląska - Formuła Dobra. 17 grudnia odwiedziły one chore dzieci w trakcie Wigilii z Mikołajem oraz wręczyły własnoręcznie uszyte i zaprojektowane poszewki na poduszki.
 - spotkanie opłatkowe w dniu 15 grudnia 2017 r., zostało zaproszonych 60 osób, przede wszystkim Akowców, Kombatantów 27 Wołyńskiej Dywizji Piechoty Armii Krajowej oraz Chór „Piastuny” działający przy Ośrodku Działań Społeczno-Kulturalnych „Piast” przy ul. Rękodzielniczej 1.

Kampania społeczna „Dni Seniora”

W przeciągu 3-4 tygodni Dni Seniora, odbywają się wydarzenia: kulturalne, edukacyjne, sportowe, rekreacyjne i prozdrowotne. Organizatorem jest nie tylko Wrocławskie Centrum Seniora, ale przede wszystkim Partnerzy Wrocławskiej Karty Seniora, Miejsca Przyjaznych Seniorom oraz sami seniorzy – wolontariusze, którzy na co dzień uczestniczą w realizacji powyższych działań. To dzięki tym wszystkim instytucjom, organizacjom i osobom dobrej woli, wrocławskie Święto Seniorów obfituje w tak dużą liczbę atrakcji i niespodzianek. Wrocław jako jedyne miasto w Polsce ogłasza coroczny konkurs na bicie rekordu w liczbie kapeluszy w jednym miejscu.

W 2017 r. w ramach kampanii odbyło się blisko 200 różnorodnych wydarzeń i atrakcji, koordynowanych przez Wrocławskie Centrum Seniora. W ramach przygotowań do tego wydarzenia, 27 kwietnia odbyło się spotkanie organizacyjne dla Partnerów kampanii, w którym wzięło udział 50 instytucji, klubów, organizacji, stowarzyszeń i fundacji z obszaru zdrowia, edukacji, kultury, sportu i rekreacji. Podczas spotkania został przedstawiony wstępny harmonogram wydarzeń w trakcie kampanii. Na potrzeby kampanii pozyskano również 16 patronów medialnych i 3 strategicznych. Zamówiono gadzety reklamowe: chorągiewki, opaski rejestracyjne, przypinki, breloki, wydrukowano materiały reklamowe (plakaty, ulotki). W trakcie inauguracji, która odbyła się 15 września, pobity został Kapeluszyowy Rekord Wrocławia (1 493 kapeluszy), wręczone zostały nagrody dla laureatów konkursu kapeluszyowego w trzech kategoriach (kapelusze kreatywne, ekologiczne i duet kapeluszyowy) oraz przyznany został tytuł i statuetka dla kolejnych pięciu „Przyjaciół Seniorów”, działających na rzecz poprawy życia osób starszych i realizujących projekty prosenioralne.

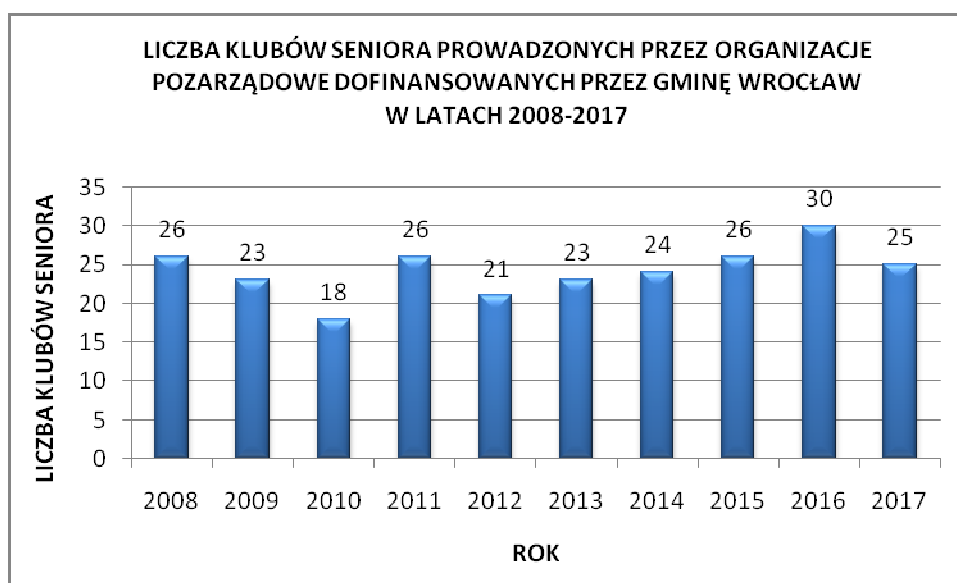
Na przełomie września i października 2017 r. seniorzy z całego Dolnego Śląska uczestniczyli w przygotowanych specjalnie dla nich propozycjach kulturalnych, warsztatach edukacyjnych, prelekcjach z zakresu profilaktyki i ochrony zdrowia, w bezpłatnych badaniach oraz konsultacjach medycznych. Nie zabrakło zajęć dla ducha i dla ciała, takich jak: warsztaty twórczego pisania, z zakresu biblioterapii i rozwoju osobistego, zajęcia gimnastyczne, ogólnorozwojowe i relaksacyjne. W tym roku ogromną popularnością cieszyły się potańcówki i zabawy taneczne (Bał Kapeluszy, Potańcówka na dachu Muzeum Współczesnego Wrocław, zabawa w TRATWIE i Klubie „Proza”, Wrocławski Bał Seniora w Restauracji Letniej ZOO). Zawody sportowe, organizowane w ramach

Seniorki, przyciągnęły prawie 300 aktywnych seniorów, którzy rywalizowali w następujących konkurencjach: pływanie, kręgle, ergowiosła, szachy, brydż, peleton rowerowy, nordic walking, ogólnopolski bieg seniora na 5 km, scrabble). Na stałe już w harmonogram jesiennych wydarzeń wpisały się Targi Senioralne z bogatą i różnorodną ofertą Partnerów Wrocławskiej Karty Seniora, Miejsc Przyjaznych Seniorom oraz stowarzyszeń i fundacji prosenioralnych. Przebieg targów uatrakcyjnił kolorowy i żywiłowy Przegląd Kapel Ludowych i Zespołów Folklorystycznych, który w tym roku odbywał się w Centrum Kongresowym Hali Stulecia. W ramach Przeglądu Twórczości Senioralnej, mogliśmy wysłuchać i podziwiać we wspaniałej scenerii Teatru Muzycznego Capitol, 372 chórzystów wchodzących w skład 19 Chórów i Zespołów Śpiewaczych z Wrocławia, Obornik Śląskich, Oleśnicy, Domasławia i Prochowic. Natomiast w Przeglądzie Małych Form Teatralnych i Kabaretów uczestniczyło 9 grup teatralnych i kabaretów (63 osoby). Zespoły prezentowały wysoki i porównywalny poziom, co znalazło odbicie w aplauzie i uznaniu zgromadzonej publiczności. Na realizację zadań Wrocławskiego Centrum Seniora w 2017 r. wydatkowano kwotę 126 327,17 zł.

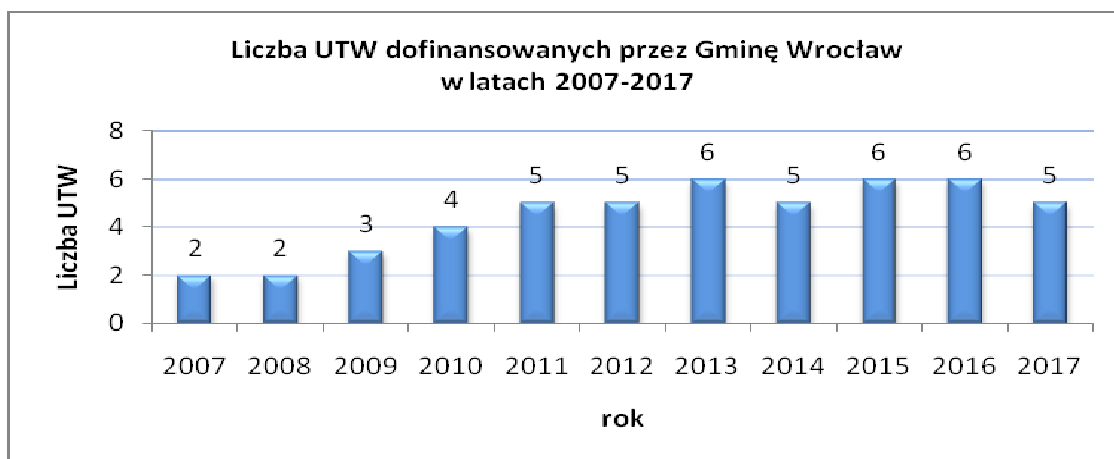
Kluby Seniora prowadzone przez organizacje pozarządowe - celem zadania było wspieranie działalności Klubów Seniora, a przez to przeciwdziałanie poczuciu bezradności i osamotnienia wśród osób starszych, propagowanie zdrowego stylu życia oraz integracja i aktywizacja środowiska osób starszych na rzecz społeczności lokalnych. W ramach zadania przeprowadzono następujące działania:

- z zakresu edukacji zdrowotnej oraz promocji aktywnego stylu życia, w tym m.in. organizacja i realizacja zajęć sportowych,
- integracyjne (organizacja m.in. spotkań okolicznościowych, wieczorków tanecznych, wycieczek),
- stymulujące potrzeby poznawcze i umożliwiające nabywanie nowych umiejętności ułatwiających funkcjonowanie we współczesnym świecie (prowadzenie m.in. kursów nauki języków obcych, kursów obsługi komputera, warsztatów artystycznych, zajęć tematycznych oraz wykładów),
- wspierające udział seniorów w życiu kulturalnym (m.in. organizowanie wernisaży, występów chórów oraz wystaw prac seniorów, a także wyjść do muzeów, kin, teatrów, opery),
- promujące rozwój wolontariatu towarzyszącego seniorów (m.in. poprzez odwiedzanie przez członków klubów seniora osób samotnych w wieku senioralnym).

W 2017 r. dofinansowano 25 Klubów Seniora. Na działalność Klubów Seniora wydatkowano kwotę 279 000 zł.

Uniwersytety Trzeciego Wieku (UTW) - celem działania Uniwersytetów Trzeciego Wieku jest prowadzenie działalności oświatowej, przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu, stymulowanie rozwoju osobowego oraz sprawności intelektualnej, psychicznej i fizycznej słuchaczy, upowszechnianie profilaktyki gerontologicznej, podejmowanie działań na rzecz ludzi starszych i niepełnosprawnych, promowanie idei wolontariatu, krzewienie kultury fizycznej oraz integracja międzypokoleniowa. W 2017 r. dotację w wysokości 93 000 zł rozdysponowano stosownie do liczby słuchaczy pomiędzy 5 UTW (UTW w Uniwersytecie Wrocławskim, UTW w Uniwersytecie Ekonomicznym, UTW w Dolnośląskiej Szkole Wyższej, Uniwersytet Otwarty w Uniwersytecie Przyrodniczym, UTW w Akademii Wychowania Fizycznego). Liczba słuchaczy UTW dofinansowanych wyniosła 1 416 osób w 2017 r.

Słuchacze Uniwersytetów mają okazję uczestniczyć w bogatej ofercie programowej. Ważne miejsce wśród zajęć zajmują warsztaty mające na celu oswojenie z technologią informacyjną (warsztaty komputerowe dla osób z różnym poziomem zaawansowania, warsztaty fotograficzne, warsztaty korzystania z Internetu). Warto zwrócić uwagę na działania samopomocowe, które propaguje się w działających przy UTW sekcjach wzajemnej pomocy. Idea wolontariatu jest jednym z elementów składowych działań wrocławskich UTW np. wiele z zajęć tematycznych, lektoratów i zajęć sportowych prowadzonych jest przez słuchaczy dla słuchaczy. Kwota przeznaczona na zadanie to 93 000 zł.

Wigilie dla emerytów i rencistów z Polskiego Związku Emerytów i Rencistów – w dniach 11, 13, 14 i 18 grudnia 2017 r. zostały zorganizowane 4 spotkania wigilijne, dla łącznej liczby 220 osób. Uczestnikami spotkań byli emeryci i renciści z Polskiego Związku Emerytów i Rencistów we Wrocławiu. Podczas spotkań został zorganizowany catering (dania wigilijne), przygotowane zostały programy i występy artystyczne, odbyło się wspólne spotkanie kolęd i pastorałek. Na zadanie wydatkowano kwotę: 40 070,40 zł.

Esperancka Złota Jesień we Wrocławiu (Klub dla Seniora i nie tylko) - celem zadania było propagowanie narodowego dziedzictwa kulturowego esperanto, aktywizacja seniorów, wzmocnienie więzi społecznych oraz edukacja kulturowa i językowa. Zadanie polegało na prowadzeniu kursów językowych, warsztatów genealogicznych, warsztatów artystycznych dla około 75 wrocławian. Zadanie dofinansowano kwotą 3 965 zł.

Projekt edukacyjny pt. „Bezpieczny Senior” - w ramach projektu odbył się cykl 5 szkoleń mający na celu budowanie świadomości prawnej wśród osób starszych, szczególnie narażonych na oszustwo. Projektem objętych zostało ponad 60 mieszkańców miasta powyżej 50 roku życia. Zadanie dofinansowano kwotą 9 400 zł.

WSPARCIE ŚRODOWISKA KOMBATANTÓW I OSÓB REPRESJONOWANYCH

Wigilia dla kombatantów Polskiego Państwa Podziemnego i Żołnierzy Wyklętych

- 15 grudnia 2017 r. zorganizowano spotkanie opłatkowe kombatantów i osób represjonowanych w Sali Wielkiej Starego Ratusza we Wrocławiu. Życzenia składali Prezydent Wrocławia, wikariusz generalny kurii ks. dr Adam Łuźniak i pułkownik Ryszard Filipowicz, prezes związku żołnierzy AK na Dolnym Śląsku. Dla kombatantów gotowali i podawali do wigilijnych stołów uczniowie Zespołu Szkół Gastronomicznych, zaśpiewał zespół wokalny Młodzieżowej Akademii Musicalowej pod dyrekcją wokalistki Magdaleny Zawartko, a porządku pilnowali podchorążowie z Akademii Wojsk Lądowych. W spotkaniu udział wzięło 200 osób. Na zadanie wydatkowano kwotę 23 192,77 zł.

Upamiętnianie Historii Wrocławskich Kombatantów i Osób Represjonowanych –

celem zadania jest edukacja społeczna i historyczna, podtrzymywanie tradycji narodowej i obywatelskiej, budowanie tożsamości mieszkańców Wrocławia oraz popularyzowanie wiedzy o mniej znanej historii Polski i Wrocławia z czasów II wojny światowej oraz okresu powojennego. Zadanie polegało na prowadzeniu Czytelni Kombatanta, organizowaniu lekcji żywej historii w Sanktuarium Golgoty Wschodu i konkursu recytatorskiego poezji sybirackiej, zorganizowaniu Rajdu szlakami miejsc upamiętnionych i upamiętnieniu 20 miejsc pamięci związanych z II wojną światową (pomniki Pionierów lub ludzi ze znakiem „P”, obozy czy miejsca pracy przymusowej itd.). Zadanie realizowały trzy organizacje pozarządowe. Łączna kwota dofinansowania to 20 000 zł.

Wykorzystanie technologii informatycznych do pogłębiania wiedzy o Sybirakach

- celem zadania było rozpropagowanie wiedzy o działalności Związku Sybiraków III Rzeczypospolitej Polskiej poprzez utworzenie strony internetowej. Zadanie dofinansowano kwotą 10 000 zł.

Wsparcie wrocławskich obchodów rocznicowych organizowanych przez Związek Sybiraków

- wspólnie z przedstawicielami Związku Sybiraków wykonano następujące działania: praca nad koncepcją obchodów, przygotowanie, zamówienie i wysłanie zaproszeń, przygotowanie zamówienia na catering dla 80 osób, uczestników obchodów. Na zadanie wydatkowano kwotę 640 zł.

Wsparcie uroczystości jubileuszowej organizowanej przez Związek Inwalidów Wojennych RP

- przygotowanie zamówienia na transport gości uroczystości jubileuszowej. Na zadanie wydatkowano kwotę 52,22 zł.

DZIAŁALNOŚĆ NA RZECZ MNIEJSZOŚCI NARODOWYCH I ETNICZNYCH ORAZ PRZECIWDZIAŁANIA DYSKRYMINACJI

Strategia Dialogu Międzykulturowego

Wzrost międzynarodowej pozycji Wrocławia powoduje systematyczny napływ cudzoziemców, którzy znajdują korzystne warunki w mieście dla realizacji swoich celów rodzinnych, zawodowych i naukowych. Zróżnicowana pod względem etnicznym, językowym, religijnym i kulturowym struktura społeczna nadaje miastu wielokulturowy charakter. Strategia powstała z potrzeby społecznej, a prace nad jej powstaniem zainicjował Prezydent Wrocławia, ma wyznaczać kierunki i realizować wizje Wrocławia, jako wspólnoty mieszkańców, którzy żyją we wzajemnym szacunku bez względu na swoje pochodzenie, odrębność kulturową, język czy religię. Strategia ma na celu zintegrowanie działań realizowanych przez jednostki miejskie w ramach dialogu międzykulturowego i wskazać obszary współpracy z wszystkimi podmiotami aktywnymi we Wrocławiu w tym zakresie. Zarządzeniem Prezydenta Wrocławia powołano Zespół ds. Strategii Dialogu Międzykulturowego, którego celem było zintegrowanie działań i współpraca w ramach opracowania i wdrażania Strategii. Projekt Strategii powstał w oparciu o model partycypacyjny przygotowywany był we współpracy z organizacjami pozarządowymi, instytucjami, osobami zainteresowanymi tematyką wielokulturowości,

migracji i integracji. Bardzo cenne z punktu widzenia procesu identyfikowania zagadnień istotnych dla strategii była dotychczasowa współpraca z mniejszościami narodowymi i etnicznymi oraz zaangażowanie diaspory migranckiej Wrocławia.

Dzięki systematycznemu udziałowi cudzoziemców w organizowanych spotkaniach i forach, zidentyfikowane zostały kluczowe obszary, które wyznaczają kierunek działań na kolejnych pięć lat (2018-2022).

Etapy prac nad strategią: w styczniu 2017 r. Prezydent Wrocławia powołał Radę Dialogu Międzykulturowego, w skład, której weszli m.in. przedstawiciele organizacji społecznych, kościołów i związków wyznaniowych, uczelni i biznesu. Dokonano analizy zasobów i przeglądu prac dotychczasowych zespołów, które od wielu lat działają we Wrocławiu w obszarze dialogu międzykulturowego, integracji i migracji, w tym: Zespół ds. Bezdomnych i Uchodźców (1999 r., Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej), Kalejdoskop Kultur (2007 r.), Zespół INFOLINK (2013 r., Wrocławskie Centrum Rozwoju Społecznego), Zespół dialogu międzykulturowego (2014 r., Wrocławskie Centrum Rozwoju Społecznego), Zespół programu „Edukacja w Miejscach Pamięci” (2014 r., Wrocławskie Centrum Doskonalenia Nauczycieli), Grupa Dialogu Społecznego ds. Uchodźców i Migrantów (2015 r., przy Biurze ds. Partycypacji Społecznej), Międzysektorowy Zespół ds. Migracji (2015 r., przy Wrocławskim Centrum Integracji), Zespół ds. Uczniów i Rodzin Obcojęzycznych (2015 r., przy Wrocławskim Centrum Rozwoju Społecznego).

W ramach diagnozy i analizy potrzeb odbyły się liczne spotkania oraz fora i konferencje, podczas których uczestnicy zgłaszali potrzeby i formułowali wnioski, które stanowiły fundament dla dalszych prac nad stworzeniem dokumentu i pozwoliły na wyznaczenie jego celów strategicznych w czterech obszarach: edukacja, integracja, bezpieczeństwo, współpraca i komunikacja. 22 kwietnia 2017 r. we Wrocławskim Centrum Rozwoju Społecznego odbyło się Forum Międzykulturowe, na którym spotkało się ponad 70 przedstawicieli organizacji pozarządowych, aktywistów, urzędników, reprezentantów mniejszości narodowych i etnicznych, obcokrajowców, przedstawicieli środowiska akademickiego oraz mieszkańcy Wrocławia. Uczestnicy wzięli udział w sesjach panelowych i rozmawiali o tematach związanych z tworzeniem strategii dialogu międzykulturowego takich jak edukacja, integracja społeczna, prawo i bezpieczeństwo, uczestnictwo i zasoby. Od maja do października 2017 r. prowadzono ankietowe badania problemów i potrzeb wśród cudzoziemców (studentów i pracowników) oraz badanie zasobów organizacji pozarządowych i miejskich jednostek organizacyjnych. Przeanalizowano i opracowano zebrane dane, rekomendacje i wnioski, które pozwoliły na zoperacjonalizowanie działań strategii. Sformułowano cele strategiczne, wyszczególniono cele operacyjne i zaplanowano działania, które mają wyznaczyć prace na kolejnych pięć lat. Od 27 listopada do 20 grudnia 2017 r. trwały szerokie konsultacje projektu strategii. Koordynację prac w ramach opracowania strategii powierzono Doradcy Prezydenta ds. Polityki Zdrowotnej, Spraw Społecznych i Dialogu Międzykulturowego.

„Stereotypy-Uprzedzenia-Dyskryminacja”

Warsztaty uczące otwartości z wykorzystaniem nowatorskich metod szkoleniowych stosowane skutecznie za granicą (m.in. w Hiszpanii, Niemczech, USA). Uczestnicy zadają sobie pytania: Jak umysł porządkuje świat? Czym są stereotypy i uprzedzenia? Czy można żyć bez stereotypów? Jak sobie radzić z dyskryminacją? Gdzie kończy się tolerancja? Spotkania różnych kultur, środowisk i perspektyw rodzą ogromne wyzwania. Warsztaty są zaproszeniem do doświadczenia i pogłębienia wiedzy z zakresu dialogu międzykulturowego. Wykonując proste ćwiczenia w grupie, uczestnicy i uczestniczki mogą samodzielnie odkryć, jakimi stereotypami i uprzedzeniami posługują się na co dzień oraz jak można je przekraczać i przeciwdziałać dyskryminacji.

W 2017 r. WCRS zorganizował 7 warsztatów z otwartym naborem, w których udział wzięło 87 osób. Były one głównie kierowane do nauczycieli i innych pracowników placówek oświatowych, które np. wzięły udział w projekcie „Sztafeta Szkół – Stop Mowie Nienawiści”, a także edukatorów społecznych. Ponadto odbyły się warsztaty dla doradców

zawodowych i pracowników Powiatowego Urzędu Pracy we Wrocławiu, w których uczestniczyły 32 osoby. Liczba przeszkolonych: 119 osób

Ambasadorzy Dialogu

Projekt edukacyjny skierowany do nauczycieli wrocławskich szkół i przedszkoli. Ambasador Dialogu to osoba pracująca we wrocławskiej placówce edukacyjnej (np. szkole, przedszkolu) i zainteresowana tematyką otwartości, przeciwdziałania dyskryminacji, rozwijaniem atmosfery dialogu w swoim otoczeniu.

Ambasador Dialogu pełni rolę reprezentanta swojej instytucji, bierze udział w cyklicznych spotkaniach i warsztatach organizowanych przez WCERS, podczas których może wymienić się dobrymi praktykami z innymi Ambasadorami Dialogu, zdobywać wiedzę i inspiracje do skuteczniejszego działania. W ramach projektu zapewniono:

- dostęp do aktualnej wiedzy dotyczącej dialogu międzykulturowego, przeciwdziałania dyskryminacji, metod uczenia otwartości i szacunku wobec drugiego człowieka, rozwiązywania konfliktów, komunikacji, etc.,
- kontakt ze specjalistami, organizacjami pozarządowymi i innymi instytucjami oferującymi działania edukacyjne,
- pierwszeństwo udziału w atrakcyjnych szkoleniach i spotkaniach specjalistycznych,
- wsparcie w sytuacjach trudnych edukacyjnie i kulturowo.

Dzięki obecności Ambasadora Dialogu szkoła albo przedszkole zyskuje specjalistę, który potrafi interweniować w sytuacjach trudnych komunikacyjnie czy kulturowo, a także organizować ciekawe międzykulturowe wydarzenia. Rozwijane są przez to kompetencje międzykulturowe nauczycieli i wychowawców, a pośrednio również wszystkich uczniów, dzieci i ich rodziców. Szkoła, przedszkole zyskuje dostęp do nowych metod pracy z dziećmi i młodzieżą, nowych ofert edukacyjnych oraz lokalnych, krajowych i międzynarodowych partnerów. Dzięki temu może osiągnąć lepsze efekty swoich dotychczasowych projektów lub zainicjować nowe rozwiązania odpowiadające na aktualne wyzwania w pracy pedagogicznej.

Ambasadorzy cyklicznie otrzymują oferty szkoleniowe, informacje o organizowanych inicjatywach międzykulturowych w mieście oraz inne informacje wspierające ich w codziennej pracy. W roku 2017 zorganizowany został trzy dniowy warsztat z wykorzystaniem nowatorskich form teatralnych w pracy Ambasadorów pn. Dialog emocjami, który odbył się w dniach 25-27 października 2017 r. w Ośrodku w Krzyżowej. Uczestniczyło w nim 23 Ambasadorów Dialogu. Wspierano również Ambasadorów w sytuacjach trudnych poprzez rozwijanie oferty mediacji rówieśniczych.

Liczba Ambasadorów Dialogu: 197.

III Targi Edukacji Międzykulturowej

Tematem przewodnim III edycji Targów Edukacji Międzykulturowej było hasło: „Skąd idziemy i co zrobiliśmy? Co robimy i jak edukujemy teraz? Dokąd idziemy i co planujemy?” Targi odbyły się w dniu 23 marca 2017 r. w Oratorium Marianum, pl. Uniwersytecki 1. Współorganizatorem Targów było Regionalne Przedstawicielstwo Komisji Europejskiej. Wsparcia udzielił także wrocławskie Biuro Łącznikowe Wolnego Państwa Saksonii i Uniwersytet Wrocławski.

W trakcie Targów mieszkańcy wysłuchali prezentacji na temat działań instytucji miejskich i podmiotów partnerskich, które wspierają dialog międzykulturowy i prowadzą działania edukacyjne na rzecz tolerancji i harmonijnego życia społeczności lokalnej. Uczestnicy mieli również okazję indywidualnie zapoznać się z ofertą i porozmawiać z przedstawicielami organizacji pozarządowych i innych instytucji działających w obszarze edukacji międzykulturowej, wymiany międzynarodowej m.in.: AIESEC, Fundacji BenteKahan, Fundacji Ekorozwoju, Fundacji EMU, Fundacji Faveo, Fundacji Go'n'act, Fundacji Krzyżowa dla Porozumienia Europejskiego, Muzeum Etnograficznego (oddziału Muzeum Narodowego we Wrocławiu), Muzułmańskiego Centrum Kulturalno-Oświatowego, Reprezentacyjnego Zespołu Pieśni i Tańca „Wrocław”, Stowarzyszenia Teatru Pieśni Kozła, Fundacji Ukraina oraz Wrocławskiego Towarzystwa Przyjaciół Bułgarii.

Wydarzenie uświetniły występy grupy teatralnej „Dingsbums” studentów Instytutu Filologii Germańskiej oraz przedstawienie uczestników międzykulturowych warsztatów

teatralnych, przeprowadzonych w języku angielskim przez dr Stephana Rehera, reżysera zaproszonego przez organizatorów z Drezna, który w dniach poprzedzających targi pomógł uczestnikom stworzyć przedstawienie teatralne. Celem warsztatów była integracja uczestników, przepracowanie emocji dotyczących aktualnych nastrojów społecznych w mieście/Polsce/Europie, inspiracja do korzystania z nowatorskich metod pracy w swoich działaniach edukacyjnych i integracyjnych (np. korzystanie z elementów dramy/teatru w pracy z dziećmi i młodzieżą w tematyce dialogu międzykulturowego), umożliwienie dialogu między mieszkańcami Wrocławia, którzy na co dzień nie mają ze sobą dużo kontaktu, nie pracują razem, w kreatywnej formie. Warsztaty były prowadzone w języku angielskim, a ich uczestnikami byli głównie Ambasadorzy Dialogu oraz inni nauczyciele, oraz obcokrajowcy mieszkający we Wrocławiu.
Liczba uczestników: 158 osób.

Wystawa „Wielokulturowi wrocławianie”

„Wielokulturowi wrocławianie” to wystawa edukacyjna, której celem jest przybliżenie historii mieszkańców Wrocławia pochodzących z różnych stron świata. Ideą projektu jest pokazanie, że różnorodność kulturowa stanowi bogactwo dużych miast i potencjał dla każdej wspólnoty. Dostrzegając jej walory wspólnota może dodatkowo się rozwijać, a każdy mieszkaniec czerpać z jej zasobów w życiu codziennym. W ramach wystawy dziesięcioro bohaterów dzieli się swoimi pasjami, stylem życia oraz wartościami ważnymi w ich życiu. Wystawa wykorzystywana jest przez różne podmioty, często stanowi uzupełnienie międzykulturowych projektów prowadzonych np. w szkole, bibliotece, świetlicy, firmie etc. W 2017 r. wystawa została wyeksponowana w następujących miejscach:

- Zespół Szkół Gastronomicznych (styczeń-luty),
- Szkoła Podstawowa nr 99 (maj),
- Szkoła Podstawowa nr 108 (czerwiec),
- Fundacja Bente Kahan – ekspozycja w Synagodze pod Białym bocianem (czerwiec-grudzień),
- Szkoła Podstawowa nr 26 (październik),
- Szkoła Podstawowa nr 64 (listopad).

Liczba odbiorców: ok. 4 000 osób.

STOP MOWIE NIENAWIŚCI

Sztafeta Szkół - Stop Mowie Nienawiści

Projekt edukacyjny przeznaczony dla wrocławskich szkół podstawowych, gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych, którego celem jest uwrażliwienie na mowę nienawiści i przejawy dyskryminacji, a także zapobieganie ich występowaniu w przestrzeni szkoły oraz w jej najbliższym otoczeniu. Udział w projekcie jest dobrowolny, a każda szkoła, która w nim uczestniczy przekazuje zaproszenie do udziału kolejnej szkole i „złoty” wałek, który ma symbolizować usuwanie mowy nienawiści z terenu szkoły. W każdej placówce podpisana jest Deklaracja Stop Mowie Nienawiści oraz odbywa się wykład na temat symboliki mowy nienawiści dla nauczycieli, pracowników administracyjnych, pedagogów i psychologów szkolnych. W ramach projektu szkoła może również skorzystać z oferty szkoleń antydyskryminacyjnych dla reprezentacji uczniów. Wykłady i warsztaty prowadzone są na terenie szkoły przez pracowników Wrocławskiego Centrum Rozwoju Społecznego. W trakcie szkoleń rozdawane są materiały informacyjne i promujące adres e-mail stopmowienienawisci@wcrs.wroclaw.pl, za pośrednictwem, którego można dokonywać zgłaszania przejawów mowy nienawiści w przestrzeni miejskiej.

W 2017 r. w Sztafecie udział wzięły następujące placówki:

- Gimnazjum nr 24 - 23 stycznia 2017 r. – szkolenie „Symbolika Mowy Nienawiści” dla grona pedagogicznego + przekazanie sztafety Gimnazjum nr 6,
- Ewangelickie Centrum Diakonii i Edukacji im. ks. Marcina Lutra - 13 lutego 2017 r. – szkolenie „Symbolika Mowy Nienawiści” dla grona pedagogicznego + przekazanie sztafety Zespołowi Społecznych Integracyjnych Szkół „Amigo”, 13 marca 2017 r. – Warsztaty Antydyskryminacyjne – Stereotypy-Uprzedzenia-Dyskryminacja dla

- reprezentacji klas,
- Zespół Społecznych Integracyjnych Szkół „Amigo” - 29 marca 2017 r. – szkolenie „Symbolika Mowy Nienawiści” dla grona pedagogicznego + przekazanie sztafety Zespołowi Szkół Gastronomicznych,
- Gimnazjum nr 6 - 4 kwietnia 2017 r. – szkolenie „Symbolika Mowy Nienawiści” dla grona pedagogicznego + przekazanie sztafety Gimnazjum nr 2, 7 czerwca 2017 r. – Warsztaty Antydyskryminacyjne – Stereotypy-Uprzedzenia-Dyskryminacja dla reprezentacji klas,
- Zespół Szkół Gastronomicznych - 5 kwietnia 2017 r. – szkolenie „Symbolika Mowy Nienawiści” dla grona pedagogicznego + przekazanie sztafety Zespołowi Szkół nr 2, 12 kwietnia 2017 – Warsztaty Antydyskryminacyjne – Stereotypy-Uprzedzenia-Dyskryminacja dla reprezentacji klas,
- Zespół Szkół nr 2 - 26 kwietnia 2017 r. – szkolenie „Symbolika Mowy Nienawiści” dla grona pedagogicznego + przekazanie sztafety Zespołowi Szkół nr 23,
- Zespół Szkół nr 23 – 28 września 2017 r. - szkolenie „Symbolika Mowy Nienawiści” dla grona pedagogicznego + przekazanie sztafety Centrum Kształcenia Praktycznego,
- Centrum Kształcenia Praktycznego – 17 października 2017 r. - szkolenie „Symbolika Mowy Nienawiści” dla grona pedagogicznego + przekazanie sztafety Szkole Podstawowej nr 26,
- Szkoła Podstawowa nr 26 – 6 grudnia 2017 r. - szkolenie „Symbolika Mowy Nienawiści” dla grona pedagogicznego + przekazanie sztafety Salezjańskiej Szkole Podstawowej.

Liczba uczestników: ok. 500 osób, Liczba szkół: 9

Stop Mowie Nienawiści – adres mailowy

Celem projektu jest przeciwdziałanie przejawom mowy nienawiści w przestrzeni miasta poprzez kształtowanie wśród mieszkańców postawy sprzeciwu oraz usuwanie treści i elementów graficznych naruszających dobre obyczaje i godność ludzką.

Projekt adresowany jest do ogółu mieszkańców, społeczności szkolnych oraz zarządców nieruchomości, odpowiedzialnych za estetykę budynków. W celu efektywnej realizacji projektu wypracowano procedurę zgłaszania i usuwania obraźliwych elementów graficznych, w której zadania realizuje również Straż Miejska, Wrocławskie Centrum Integracji, Policja. Mieszkańcy mogą zgłaszać rażące ich napisy na specjalnie uruchomiony adres email: stopmowienienawisci@wcrs.wroclaw.pl. Każde zgłoszenie jest zarejestrowane w systemie informatycznym i poddawane procedurze. Usuwanie przejawów mowy nienawiści realizowane jest bezpośrednio przez zarządców nieruchomości oraz w ramach programu Wrocławskiego Centrum Sprawiedliwości Naprawczej – WCI.

Szkolenia/konferencje/wykłady/warsztaty/partnerstwa

Celem tych działań jest wymiana wiedzy, dobrych praktyk i budowanie relacji z dotychczasowymi lub potencjalnymi partnerami naszych działań, a także pozyskiwanie nowej wiedzy i nowych wykładowców dla naszych lokalnych działań:

- spotkanie z przedstawicielami Instytutu filologii germańskiej i przedstawicielką teatru studenckiego Dingsbums, 12 stycznia 2017 r.,
- udział w akcji społecznej po incydencie w punkcie kebab przy ul. Prusa w dniu 5 stycznia 2017,
- udział w prezentacji badań dotyczących mniejszości LGBTQ w dniu 9 lutego 2017 r. w siedzibie Polskiego Towarzystwa Ludoznawczego,
- spotkanie z Geertem Mackenroth i reprezentacją parlamentarzystów z Saksonii w Infolink, 27 marca 2017 r.,
- udział w szkoleniu 'Diversity Icebreaker' organizowanym w dniu 11 marca 2017 r. w siedzibie Google,
- udział w Debacie o Wielokulturowości organizowanej przez Dolnośląski Urząd Wojewódzki w dniu 6 kwietnia 2017 r.,
- współorganizacja Forum Dialogu Międzykulturowego, 22 kwietnia 2017 r.,
- spotkanie z dyrektorem Muzeum im. Kraszewskiego w Dreźnie, 18 maja 2017 r.,

- spotkanie z przedstawicielami Fundacji dla Somalii, IOM i przedstawicielami Urzędu Miasta Stołecznego Warszawy, 26 maja 2017 r.,
- debata w KNH – 10-lecie Żywej Biblioteki, 8 czerwca 2017 r.,
- kongres wrocławskich organizacji pozarządowych (grupa ds. wielokulturowości), 9 czerwca 2017 r.,
- uroczyste podsumowanie 5-ciu lat Biura Saksonii we Wrocławiu, 9 czerwca 2017 r.,
- gala konkursu WrOpenUp, 10 czerwca 2017 r.,
- konferencja dla dyrektorów przedszkoli, szkół, 20-21 czerwca 2017 r.,
- spotkania robocze w ramach Strategii Dialogu Międzykulturowego - z dyrektorami departamentów, wydziałów, biur, policją, NGO,
- wystąpienia w mediach, m.in. w Echo24, Polskie Radio Wrocław, Radio LUZ, Radio Zet Gold, Radio Rodzina, telewizja i radio niemieckie MDR,
- udział w debacie „Droga do Tolerancji” w Synagodze pod Białym Bocianem w dniu 23 listopada 2017 r.,
- udział w wydarzeniu „Złote Wachlarze” w dniu 16 grudnia 2017 r. w Warszawie (organizator IOM),
- udział w debacie dotyczącej edukacji międzykulturowej w ramach Konferencji Pedagogów na Uniwersytecie Wrocławskim w dniu 20 listopada 2017 r.,
- udział w konferencjach dyrektorów szkół i przedszkoli w Miłocinie w dniach 19-21 czerwca 2017 r. oraz w dniach 13-15 listopada 2017 r. we Wrocławiu,
- udział w szkoleniu dla nauczycieli uczących języka polskiego, jako obcego w WCDN w dniu 14 listopada 2017 r.,
- udział w konferencji Edukacji w Miejscach Pamięci w dniu 17 listopada 2017 r.,
- udział w „Okrągłym Stole Berlin – Wrocław” w dniu 24 października 2017 r.,
- udział w konferencji podsumowującej projekt „Kontynenty Wrocławia” w dniu 26 października 2017 r.,
- udział w konsultacjach i spotkaniach merytorycznych z partnerami m.in. z Biurem Saksonii we Wrocławiu, Regionalnym Przedstawicielstwem Komisji Europejskiej we Wrocławiu, Dolnośląską Szkołą Wyższą we Wrocławiu, British Council,
- udział w wydarzeniu „Football Against Rasism” w dniu 16 października 2017 r.,
- udział w wykładzie na temat przedsiębiorstw społecznych w WCRS w dniu 13 października 2017 r. dla ok. 20 osób zorganizowanego,
- współorganizacja w ramach współpracy z firmą IBM szkolenia adaptacyjnego dla pracowników. Szkolenie w języku angielskim „How to better adapt in Wrocław?” przeprowadzono dla ok. 60 osób w dniu 9 listopada 2017 r..

Zespół ds. uczniów i rodzin obcojęzycznych - w 2015 r. powstał Zespół ds. uczniów i rodzin obcojęzycznych, który zajmuje się diagnozowaniem i poszukiwaniem rozwiązań dotyczących obecności uczniów i rodzin obcojęzycznych we wrocławskich szkołach i przedszkolach. Koordynacją prac tego zespołu zajmuje się koordynator ds. dialogu międzykulturowego. W 2017 r. Zespół kontynuował cykliczne spotkania merytoryczne, konsultacje z dyrektorami szkół zainteresowanymi wprowadzeniem nowych rozwiązań systemowych w szkołach, nawiązał współpracę z nowymi dyrektorami szkół, prezentował sytuację uczniów i rodzin obcojęzycznych podczas konferencji dyrektorów i nawiązał bliższą współpracę z partnerami m.in. ze Szkołą Języka Polskiego i Kultury dla Cudzoziemców przy Uniwersytecie Wrocławskim oraz z przedstawicielem Dolnośląskiego Kuratorium Oświaty zajmującym się problematyką uczniów obcojęzycznych na Dolnym Śląsku.

Film „Kocham Wrocław” - produkcja 6-minutowego polskojęzycznego filmu dokumentalno-edukacyjnego ukierunkowanego na wzmacnianie dialogu międzykulturowego między mieszkańcami, poprzez przybliżenie postaci wrocławskich obcokrajowców i przedstawicieli mniejszości narodowych. Film miał swoją premierę podczas konferencji prasowej prezentującej projekt strategii, a także podczas dni otwartych w ramach konsultacji dokumentu. Film miał swoją projekcję również podczas wrocławskiego sylwestra w Rynku. Na działania z zakresu dialogu międzykulturowego wydatkowano w roku 2017 - 144 635,05 zł.

Program integracji i edukacji międzykulturowej – celem konkursu adresowanego do wrocławskich organizacji pozarządowych było podnoszenie poziomu wiedzy oraz kształtowanie wśród mieszkańców Wrocławia postaw otwartości i tolerancji wobec innych narodów i kultur poprzez prowadzenie różnych form edukacji, rozwoju i integracji społecznej. W ramach złożonych ofert zorganizowano m.in.: edukacyjne warsztaty dla dzieci i młodzieży, program edukacyjny dla osób dorosłych – cykl szkoleń dla służb mundurowych, urzędników, warsztaty edukacyjne dla osób chcących poprawić swoją pozycję na rynku pracy, artystyczne zajęcia integracyjne, panel dyskusyjny nt. rodzin wielokulturowych, szkolenia nt. edukacji międzykulturowej dla osób zajmujących się edukacją wczesnoszkolną, szkolenia dla seniorów, spotkania podróżnicze, piknik międzykulturowy. W konkursie dofinansowanie otrzymały 3 organizacje pozarządowe: Stowarzyszenie Instytut Studiów Nad Islamem – Program edukacyjno-kulturalny: Ex Oriente Lux, Stowarzyszenie Kultury Teatralnej „Pieśń Kozła” - Akademia Dzieci Świata 2017, Fundacja Ekorozwoju – Każdy inny – wszyscy równi. Zajęcia edukacyjne w EkoCentrum we Wrocławiu. Szacuje się, że w wydarzeniach realizowanych w ramach programu udział wzięło ponad 1 000 uczestników. Na realizację zadania przeznaczono kwotę 80 000 zł.

Wrocławianin kompetentny międzykulturowo 2017 - zadanie realizowane w ramach konkursu adresowanego do wrocławskich organizacji pozarządowych. Celem zadania jest kształtowanie kompetencji międzykulturowych wśród mieszkańców, rozwój postaw otwartości i akceptacji wobec drugiego człowieka oraz komunikacji i współpracy mimo różnic kulturowych, zapobieganie przemocy wynikającej z uprzedzeń. W konkursie dofinansowanie otrzymały 4 organizacje: Salezjański Wolontariat Misyjny – młodzi Świata Oddział We Wrocławiu – SAŚIAD #nieOBCY, Fundacja Go'n'Act – Sztuka uniwersalnym językiem dialogu, Fundacja Dom Pokoju – Wrocławianin kompetentny międzykulturowo 2017, Stowarzyszenie Instytut Studiów Nad Islamem – Program edukacyjno-kulturalny: Ex Oriente Lux. Kwota dofinansowania wyniosła 37 800 zł.

Program edukacji, promocji i integracji na rzecz mniejszości narodowych i etnicznych we Wrocławiu 2017 – celem zadania było wspieranie mniejszości narodowych i etnicznych zamieszkujących we Wrocławiu w zakresie zachowania tożsamości, kultury, języka i tradycji oraz promowanie wielokulturowości Miasta. W ramach realizacji programu dla 40 uczestników (dzieci, młodzież i studenci) organizowana była nauka pieśni narodowych (średnio 20 uczestników), tańców narodowych (średnio 20 uczestników), warsztaty etnograficzne (średnio 20 uczestników), pokazy tańców podczas uroczystości m.in. podczas Festiwalu Kalejdoskopu Kultur, Wrocławskiej Kutii, Dnia Jedności Chrześcijan. Zadanie realizowała jedna organizacja pozarządowa. Na zadanie przeznaczono kwotę 24 000 zł.

Kalejdoskop Kultur - to zadania realizowane od maja do grudnia 2017 r., w tym X. Festiwal propagujący wielokulturowość, odbywający się od 2008 r. we Wrocławiu. Celem zadania jest przybliżenie mieszkańcom Wrocławia dorobku artystów reprezentujących mniejszości narodowe m.in. niemiecką, ukraińską, grecką, romską, łemkowską, żydowską oraz bułgarską. Festiwal Kalejdoskop Kultur angażuje nie tylko profesjonalnych artystów, lecz również amatorów zafascynowanych kulturą przodków i kultywujących ich tradycje. Dzięki swojej otwartej formule jest znaczącym elementem aktywizacji i integracji środowisk mniejszościowych we Wrocławiu, jak i na całym Dolnym Śląsku. W ramach wydarzeń festiwalowych w dniu 24 czerwca 2017 r. odbyły się koncerty na Wyspie Słodowej (około 1 500 widzów podczas całego dnia), koncert klubowy (około 200 osób), warsztaty (około 300 uczestników) oraz prezentacji kuchni mniejszości. Zadanie realizowała jedna organizacja pozarządowa. Kwota przeznaczona na realizację zadania to 100 000 zł.

Program Integracyjny – Ruska 46a, Wrocław - zadanie polegało m.in. na zwiększeniu dostępu do informacji nowych mieszkańców Wrocławia pochodzących z Ukrainy z zakresie spraw pobytowych, legalizacyjnych, kulturowych i adaptacyjnych.

Zwiększeniu aktywności społecznej i wzmocnieniu procesu integracji międzykulturowej obywateli Ukrainy z mieszkańcami Wrocławia poprzez organizację działań integracyjno-edukacyjnych dla około 800 osób. Wzmocnienie postaw otwartości i niwelowanie negatywnych nastrojów społecznych wobec zjawiska migracji. Na realizację zadania przeznaczono kwotę 80 000 zł.

Jarmark Kultur w Muzułmańskim Centrum Kulturalno-Oświatowym we Wrocławiu – celem zadania była działalność na rzecz integracji oraz współpracy między społeczeństwami, zapoznanie mieszkańców Wrocławia z różnorodnością „świata muzułmańskiego” i przełamanie negatywnych stereotypów. Zadanie polegało na zorganizowaniu warsztatów dla dzieci, warsztatów językowych oraz pokazu narodowego tańca palestyńskiego, wystawy ceramicznej, fotograficznej i degustacji palestyńskich przekąsek. Zadanie dofinansowano kwotą 4 600 zł.

Spotkanie z karaimską kulturą – celem zadania była popularyzacja karaimskiego dziedzictwa kulturowego we Wrocławiu przez prezentację karaimskiej działalności wydawniczej. W ramach zadania opracowano i wdrożono działanie strony internetowej Karaimskiej Oficyny wydawniczej Bityk (około 1 000 odsłon). Zadanie dofinansowano kwotą 5 000 zł.

Blżej wielokulturowości – zadanie miało na celu upowszechnienie wiedzy wśród mieszkańców Wrocławia na temat wielokulturowości oraz twórczości przedstawicieli grup mniejszościowych. Zadanie polegało na wydaniu tomiku wierszy tatarskiego poety pt. „Pamięć” (500 egzemplarzy) oraz wydaniu kalendarza promującego wielokulturowość we Wrocławiu (200 sztuk). Zadanie dofinansowano kwotą 10 000 zł.

Występ wrocławskiej orkiestry Leopoldinum - w dniu 24 listopada 2017 r. o godz. 18:30 w Sali Wielkiej Starego Ratusza odbył się koncert Wrocławskiej Orkiestry Leopoldinum. Występ odbył się w ramach promocji Dialogu Międzykulturowego. W ramach sporządzonej umowy Wykonawca zobowiązał się do kompleksowej organizacji występu Orkiestry Leopoldinum, a także do promocji koncertu w mediach społecznościowych, wydruku 200 szt. plakatów informujących o wydarzeniu oraz do zapewnienia fortepianu wraz z transportem. Kwota wydatkowana na zadanie 28 329 zł.

DZIAŁANIA NA RZECZ OBCOKRAJOWCÓW MIESZKAJĄCYCH WE WROCŁAWIU

Infolink - udziela wsparcia obcokrajowcom w sprawach związanych z życiem we Wrocławiu (m.in. informacje na temat spraw meldunkowych, praw jazdy, rejestracji pojazdów, PESEL, PIT, NIP, legalizacji pobytu), życia codziennego (m.in. komunikacji miejskiej, edukacji, służby zdrowia oraz kultury i rozrywki). Oferuje również wsparcie w sytuacjach problemowych. Informacje i pomoc udzielane są drogą mailową, telefoniczną oraz w formie osobistych konsultacji. Współpracowano ze specjalistami dialogu międzykulturowego, jak i z organizacjami pozarządowymi. W roku 2017 udzielono wsparcia 452 interesantom (telefony: 161, odwiedziny: 173, maile: 118).

Na działania w ramach Infolinku w roku 2017 r. wydatkowano – 34 237,04 zł.

Statystyki dotyczące działania Infolinku w latach 2014-2017

Rok	Liczba odwiedzin	Liczba telefonów	Liczba e-maili
2014	122	84	124
2015	192	62	134
2016	444	125	177
2017	173	161	118

DZIAŁANIA NA RZECZ DZIECI, MŁODZIEŻY ORAZ RODZIN

Działania w ramach projektu „Moja Rodzina” oraz „Miesiąc Rodziny” - projekt „Moja Rodzina” obejmuje działania całoroczne oraz szczególną kumulację wydarzeń na przełomie maja i czerwca, czyli „Miesiąc Rodziny”. W ramach projektu prowadzony jest portal mojarodzina.wroclaw.pl, na którym zamieszczane są informacje o tematyce prorodzinnej, a także informacje dotyczące prowadzonych w ramach projektu działań, m.in. podczas „Miesiąca Rodziny”. W ramach działań komunikacyjnych prowadzony jest również profil projektu „Moja Rodzina” na Facebooku. W ramach realizacji „Miesiąca Rodziny” zorganizowano 4 duże imprezy plenerowe (28 maja, 4 czerwca, 11 czerwca, 25 czerwca 2017 r.), organizowane kolejno z okazji Dnia Matki, Dnia Dziecka, Dnia Dziadków (piknik międzypokoleniowy) oraz Dnia Ojca. We wszystkich imprezach udział wzięło ok. 5 000 osób. W realizację „Miesiąca Rodziny” włączyło się ponad 60 partnerów (wrocławskie instytucje, organizacje, stowarzyszenia i firmy).

Liczba uczestników imprez plenerowych w ramach „Miesiąca Rodziny” w latach 2013-2017

2013	2014	2015	2016	2017
7 700 osób	5 000 osób	6 000 osób	6 000 osób	5 000 osób

Szkolenia dla rodziców w ramach „Miesiąca Rodziny”:

W ramach „Miesiąca Rodziny” został zorganizowany cykl bezpłatnych rodzinnych warsztatów pierwszej pomocy pn. „Pomaganie jest fajne”. Zajęcia były prowadzone zarówno dla rodziców, jak i w odrębnej sali dla dzieci. Łącznie odbyły się 4 szkolenia (31 maja, 7 czerwca, 14 czerwca, 21 czerwca 2017 r.), w których wzięło udział ok. 30 osób. Szkolenia prowadzone były w siedzibie Wrocławskiego Centrum Rozwoju Społecznego.

Przygotowano i wydrukowano kalendarz z harmonogramem „Miesiąca Rodziny”, w który zostały wpisane ok. 150 wydarzeń odbywających się na przełomie maja i czerwca, w publikacji zostały także zamieszczone kupony rabatowe na usługi u partnerów „Miesiąca Rodziny”. Kwota wydatkowania na zadanie 17 260,65 zł.

Liczba publikacji wydanych w ramach „Miesiąca Rodziny” w latach 2013-2017

2013	2014	2015	2016	2017
25 000 ulotek + 3 900 sztuk „Gazety Młodych” + 1000 sztuk „Wrocławskiego Informatora Rodzinnego”	5 000 kalendarzy z harmonogramem + 2 500 sztuk „Wrocławskiego Informatora Rodzinnego”	6 000 kalendarzy z harmonogramem + 1 500 sztuk „Wrocławskiego Informatora Rodzinnego” + 13 000 ulotek informacyjnych	5 500 kalendarzy z harmonogramem	5 000 kalendarzy z harmonogramem

Portale informacyjno-kulturalne:

mojarodzina.wroclaw.pl – na stronie zamieszczane są informacje o odbywających się szkoleniach i warsztatach dla rodziców, sposobach spędzania czasu w gronie rodziny oraz rozwoju rodziny. Na stronie są także publikowane wiadomości dotyczące „Miesiąca Rodziny”,

centrum.mlodych.pl – strona domowa Młodzieżowego Centrum Informacji i Rozwoju (MCIR), na której znajdują się informacje o prowadzonych przez MCIR projektach, oraz firmach, instytucjach i osobach współpracujących z MCIR,

miastowformie.pl – strona programu zdrowotnego „Miasto w Formie”, na której można znaleźć informacje o wydarzeniach odbywających się we Wrocławiu, a dotyczących zdrowia, dobrej formy i dbania o swoje samopoczucie. Na stronie zamieszczane są również informacje o działaniach partnerów programu oraz artykuły prozdrowotne,

infolink.wroclaw.pl – strona skierowana jest do obcokrajowców mieszkających we Wrocławiu. Na stronie można znaleźć informacje o sprawach urzędowych i sposobie ich załatwienia. Obcokrajowcy znajdą tam również informacje o radzeniu sobie w życiu codziennym, spędzaniu czasu wolnego i bezpieczeństwie oraz przydatne w Polsce

wyrażenia. Wszystko w języku polskim i angielskim, a także po rosyjsku. Na przełomie roku 2015/2016 powstała nowa strona Infolinku, z infografikami wyjaśniającymi najczęstsze problemy obcokrajowców,

szkolawformie.pl – strona programu skierowanego do uczniów i nauczycieli wszystkich typów szkół, który mobilizuje do prowadzenia zdrowego i aktywnego trybu życia, wolnego od uzależnień. Na stronie znaleźć można informacje o prowadzonych w ramach programu zajęciach dla uczniów, warsztatach i szkoleniach dla nauczycieli, turniejach i zawodach sportowych, a także zdrowotnych konkursach. Podzielona jest na 3 główne części: „Pokój nauczycielski” z informacjami dla pedagogów, „Uczeń w Formie”, zawierająca informacje dla młodszych dzieci i ich rodziców, oraz „Młodzież w Formie”, gdzie przydatne informacje znajdą uczniowie gimnazjów i szkół ponadgimnazjalnych,

wyspa.wroclaw.pl – strona zawiera kalendarium wydarzeń i informacje na temat eventów, pikników i imprez odbywających się na Wyspie Słodowej, a także relacje z tych wydarzeń. Na stronie można także znaleźć wiadomości na temat historii Wyspy Słodowej oraz dotyczące projektów prowadzonych w ramach działań na wyspie m.in. „Kino Plenerowe”, „Otwarta Scena”, „Sportowa Wyspa”, „Biblioteka Plenerowa” czy „Wyspa Gier”.

Statystyki portali internetowych prowadzonych przez WCRS w latach 2010-2017

centrum.mlodych.pl	odslony	sesje
2010	8 000	700
2011	7 400	2 200
2012	strona wył.	strona wył.
2013	4 500	1 100
2014	8 000	2 500
2015	4 800	1 900
2016	2 800	1 300
2017	2 000	950
mojarodzina.wroclaw.pl	odslony	sesje
2012	370 000	116 000
2013	66 700	29 200
2014	60 000	30 000
2015	32 000	17 000
2016	21 200	13 900
2017	15 000	10 000
infolink.wroclaw.pl	odslony	sesje
2013	48 000	13 100
2014	64 000	36 000
2015	59 000	35 000
I półrocze 2016	13 500	8 300
II półrocze 2016	bd.	bd.
2017	bd.	bd.
miastowformie.pl	odslony	sesje
2013	61 000	25 300
2014	75 000	35 000
2015	103 000	43 400
2016	94 200	37 000
2017	61 300	29 200
szkolawformie.pl	odslony	sesje

2013	21 200	6 000
2014	30 000	10 000
2015	60 500	21 000
2016	52 000	18 200
2017	35 000	15 000
wcrs.wroclaw.pl	odstony	sesje
2014	93 000	30 000
2015	126 000	40 000
2016	65 700	30 700
2017	68 500	29 500
wyspa.wroclaw.pl	odstony	sesje
2013	75 200	24 500
2014	160 000	60 000
2015	140 000	61 000
2016	86 000	41 500
2017	64 100	33 000

Zostały przeprowadzone usługi informatyczno-programistyczne w tym: niezbędne aktualizacje, gruntowne sprawdzenie aktualnego stanu witryn w zakresie bezpieczeństwa serwisów, rozdzielania aktualnej instalacji Drupala na poszczególne instancje, założenia wspólnego panela do logowania oraz wykonanie prac optymalizacyjnych i naprawy błędów pojawiających się na stronach internetowych.

Kwota wydatkowana na zadanie: 6 176,64 zł.

Wrocław Games Fest 2017 - przedmiotem projektu było przeprowadzenie VII edycji Międzynarodowego Festiwalu Gier Planszowych. Festiwal umożliwia integrację społeczną również na poziomie międzypokoleniowym, poszerza i urozmaica ofertę kulturalną Wrocławia, a także poprzez zaangażowanie w organizację wolontariuszy rozpowszechnia ideę wolontariatu wśród mieszkańców. W wydarzeniu udział wzięło około 2 000 osób. Zadanie dofinansowano kwotą 10 000 zł.

„Ku dojrzałym postawom i rolom społecznym” – zadanie miało na celu kształtowanie dojrzałych postaw i wychowanie do pełnienia ważnych ról społecznych. Skupiało się na dwóch aspektach – postawach patriotycznych i prowadzenia do dojrzałości w pełnieniu ról rodzinnych. Zadanie dofinansowano kwotą 9 920 zł.

„Diagnoza postaw społecznych oraz poczucia tożsamości kulturowej, lokalnej i narodowej wrocławskiej młodzieży” – zadanie obejmuje przeprowadzenie badań wśród młodzieży i liderów środowisk młodzieżowych w zakresie postaw społecznych, poczucia tożsamości kulturowej, lokalnej i narodowej. Opracowane wyniki badań posłużą do przygotowania programu mającego na celu podnoszenie kompetencji komunikacyjnych, społecznych i międzykulturowych opartych na zasadzie wzajemnego szacunku. Zadanie dofinansowano kwotą 10 000 zł.

„Opracowanie założeń programu edukacyjnego kształtowania postaw społecznych oraz poczucia tożsamości kulturowej, lokalnej i narodowej młodzieży” - zadanie polegało na przygotowaniu koncepcji programu edukacyjnego ukierunkowanego na kształtowanie postawy prospołecznej oraz wzmacnianie poczucia tożsamości kulturowej, lokalnej i narodowej młodzieży, a także zorganizowaniu dwóch seminariów naukowo-konsultacyjnych. Zadanie dofinansowano kwotą 10 000 zł.

Organizacja jubileuszu 10-lecia poradnictwa rodzinnego we Wrocławiu - od 10 lat realizowany jest program Poradnictwa Rodzinnego, który oferuje poprawę jakości funkcjonowania rodzin, przede wszystkim tych, które znajdują się w trudnej sytuacji życiowej. Obecnie w ramach programu działa 20 punktów poradnictwa rodzinnego, w których dyżurują m.in. psychologowie, pedagodzy, doradcy życia rodzinnego, psychiatry, seksuolodzy, specjaliści ds. uzależnień. Uroczyste świętowanie jubileuszu 10-lecia programu odbyło się 30 września 2017 r. w Sali Sesyjnej wrocławskiego Ratusza. W uroczystości udział wzięło ponad 70 osób. Osoby najbardziej zasłużone dla programu zostały uhonorowane pamiątkowymi statuetkami. Na zadanie wydatkowano kwotę 11 388,53 zł (paragraf 4300 - 6 388,88 zł, paragraf 4190 - 1 499,65 zł, paragraf 4170 - 3 500 zł).

WOLONTARIAT

Miejskie Centrum Wolontariatu (MCW) - celem działania jest tworzenie i upowszechnianie oferty aktywności społecznej jako alternatywnej formy spędzania czasu wolnego, wsparcie i integracja wrocławskich działań wolontaryjnych oraz popularyzacja idei wolontariatu wśród mieszkańców Wrocławia poprzez: poszerzenie wiedzy na temat możliwości włączenia się w działania społeczne, wolontaryjne, tworzenie platformy pośrednictwa między organizacjami, a osobami poszukującymi przestrzeni do realizacji swojej aktywności społecznej, wsparcie szkoleniowe wolontariuszy i organizacji pozarządowych.

Platforma pośrednictwa - kontynuując działania z poprzednich lat, na bieżąco prowadzona i aktualizowana była elektroniczna baza ofert wolontariatu oraz baza kandydatów na wolontariuszy. Jako główne narzędzie informowania i pośrednictwa służyła funkcjonująca pod adresem wolontariat.wroclaw.pl strona internetowa Centrum Wolontariatu, a także profil na portalu społecznościowym Facebook (profil MCW lubi 5 616 użytkowników). Schemat pośrednictwa wolontariatu wyglądał następująco: kandydaci na wolontariuszy deklarowali chęć pomocy poprzez rejestrację na stronie internetowej, następnie wybierali interesujące ich oferty. Ostatnim etapem było kontaktowanie ich z wybranymi organizacjami. Kandydaci na wolontariuszy byli zapraszani na szkolenie wstępne, przygotowujące do wolontariatu.

W 2017 r. z oferty Miejskiego Centrum Wolontariatu skorzystało ponad 3 000 osób, w tym: telefony ok. 200, e-maile ok. 2 500, kontakt osobisty ok. 100 osób, szkolenia dotyczące wolontariatu - 210 osób. W roku 2017 z internetowej propozycji pośrednictwa skorzystało 894 nowych użytkowników. W tym okresie do bazy dołączyło 53 nowych organizacji i instytucji współpracujących z wolontariuszami, a organizatorzy wolontariatu zgłosili 109 ofert. Całkowita liczba połączeń kandydatów na wolontariuszy z autorami ofert wolontariatu wynosi 875 (jedna osoba może wybrać więcej niż jedną ofertę).

Oferta pośrednictwa Miejskiego Centrum Wolontariatu w latach 2011-2017

System pośrednictwa MCW	Kandydaci na wolontariuszy	Liczba zgłoszonych ofert	Liczba organizacji zgłaszających oferty	Liczba połączeń wolontariuszy z organizacjami
2011 r. (od września)	378	103	36	250
2012 r.	680	131	88	1 123
2013 r.	1 344	132	67	1 384
2014 r.	1 773	145	67	1 280
2015 r.	1 115	142	69	1 226
2016 r.	1 082	135	61	1 137
2017 r.	894	109	53	875

Rekrutacja do wolontariatu podczas wydarzeń miejskich

Do największych wydarzeń kulturalnych i sportowych w 2017 r. z udziałem wolontariuszy rekrutowanych przez MCW należały: V Dzień Zdrowia we Wrocławiu, Fresh Design 2017,

15. Przegląd Sztuki SURVIVAL, 19. Festiwal Kultury Żydowskiej Simcha, X Festiwal Wysokich Temperatur, 10. Festiwal Kalejdoskop Kultur, Wrocławskie Święto Rowerzysty 2017, Jubileusz „200-lecia Ossolineum”, 7. Mistrzostwa Wrocławia w NordicWalking, 22 Rajd Przygodowy „Tropiciel”, II Kongres Społeczny „Kultura Wartości-Wartość Kultury”, Konferencja o WroEscape 2017, VI Konferencja szkoleniowa dla koordynatorów ds. promocji zdrowia, Wrocławskie Targi Dobrych Książek 2017.

Wsparcie szkoleniowe wolontariuszy

Stalą propozycją Miejskiego Centrum Wolontariatu dla osób rozpoczynających działalność wolontaryjną jest szkolenie pt. „ABC wolontariatu”. W 2017 r. odbyło się 7 szkoleń, w których wzięło udział 85 osób. Dodatkowo przeprowadzone zostały 4 szkolenia z uwzględnieniem specjalnych potrzeb grupy docelowej: uczestniczyło 125 osób.

„Wspieram Wrocław”

III edycję projektu „Wspieram Wrocław” zakończono w marcu 2017 r. Uczestnicy (20 osób) zrealizowali 2 091 godzin wolontariatu. Dodatkowo, część wolontariuszy z projektu zainicjowała akcję „Nie bądź sknera, kup pampera” - zbiórkę artykułów dla podopiecznych Hospicjum dla dzieci z Dolnego Śląska. IV edycję projektu ukończyło we wrześniu 2017 r. - 16 osób, które zrealizowały 1 590 godzin wolontariatu. Wolontariusze angażowali się w zadania długoterminowe oraz krótkoterminowe obejmujące pomoc w organizacji jednorazowych wydarzeń i projektów realizowanych przez Wrocławskie Centrum Rozwoju Społecznego oraz organizacje i instytucje partnerskie. V edycję projektu rozpoczęło 38 osób.

Debata „Wygrany-wygrany”

W dniu 4 kwietnia 2017 r. odbyła się 8 Debata „Wygrany-wygrany” dotycząca współpracy międzysektorowej. Wzięli z niej udział przedstawiciele biznesu, dolnośląskich organizacji pozarządowych oraz Urzędu Miejskiego Wrocławia. Celem spotkań jest tworzenie platformy ułatwiającej nawiązywanie partnerstw międzysektorowych oraz realizacji wspólnych projektów NGO i biznesu.

W ramach promocji wolontariatu pracowniczego pracownicy Miejskiego Centrum Wolontariatu wzięli udział w „Śniadaniu CSR” zorganizowanym przez firmę AmRest oraz Stowarzyszenie SIEMACHA.

V edycja Miejskich Dni Wolontariatu

Inicjatywa odbyła się w dniach od 6 do 24 listopada 2017 r. Na bazie wolontariatu pracowniczego międzynarodowych korporacji, Miejskie Centrum Wolontariatu zorganizowało 19 szkoleń we współpracy z 26 trenerami - pracownikami firm: EY Global Delivery Services Poland, Hewlett Packard Enterprise oraz NewVoiceMedia. Tematem szkoleń był przede wszystkim rozwój osobisty oraz umiejętności techniczne. Wsparciem szkoleniowym objętych zostało 193 mieszkańców Wrocławia.

Konkursy dla wolontariuszy **„Ośmiu Wspaniałych Wrocławia”** oraz **„Wrocławskie Oblicza Wolontariatu”** w listopadzie 2017 r. rozpoczęły się prace nad przygotowaniem konkursów dla wrocławskich wolontariuszy – XXIV edycji konkursu „Ośmiu Wspaniałych” oraz I edycji konkursu „Wrocławskie Oblicza Wolontariatu”. 27 listopada 2017 r. odbyło się pierwsze spotkanie Komitetu Organizacyjnego z udziałem przedstawicieli m.in.: Wrocławskiego Centrum Doskonalenia Nauczycieli, Technikum nr 15, Rady Miejskiej Wrocławia, MDK Fabryczna, Regionalnego Centrum Wspierania Inicjatyw Pozarządowych, Kuratorium Oświaty, Kurii Metropolitalnej oraz WCRS. Celem obu konkursów jest promowanie wolontariatu we Wrocławiu poprzez wyróżnienie osób, które dobrowolnie i bezpłatnie podejmują działania pomocowe na rzecz innych osób, angażują się w inicjatywy i projekty o charakterze społecznym i dzielą się swoimi umiejętnościami, włączając się w działania realizowane przez wrocławskie organizacje pozarządowe, instytucje oraz pracodawców. Finał konkursu wraz z uroczystą galą odbędzie się 19 marca 2018 r.

Uczestniczono w szkoleniu dla koordynatorów lokalnego wolontariatu opiekuńczego w Hospicjum im. ks. Dutkiewicza w Gdańsku (17-18 marca oraz 28-29 kwietnia 2017 r.) oraz w konferencji „Wolontariat dla seniora” w Warszawie (14 grudnia 2017 r.).

W dniach 28-29 listopada 2017 r. pracownicy MCW uczestniczyli w konferencji „Wolontariat w mieście. Wsparcie rozwoju wolontariatu przez samorząd lokalny”, organizowanej przez Urząd Miasta Stołecznego Warszawa. Celem konferencji było zaprezentowanie najważniejszych założeń i metod wsparcia rozwoju wolontariatu przez samorząd lokalny (w tym rozwoju wolontariatu pracowniczego w instytucjach publicznych). Działania związane z realizacją projektów wspierających wolontariat dofinansowano kwotą 74 116,84 zł.

Warsztaty muzyczne i promocja wolontariatu wśród młodzieży – celem zadania była aktywizacja młodych osób, promowanie wolontariatu i zachęcanie do zaangażowania się w inicjatywy wolontaryjne. Udział wzięły 54 osoby. Drugim elementem była promocja miejsca spotkań wolontariuszy oraz organizacja warsztatów wokalnych zakończonych koncertem, którego wysłuchało ponad 1 000 osób.

Zadanie dofinansowano kwotą 5 000 zł.

EDUKACJA SPOŁECZNA

Centrum Edukacji Społecznej (CES) – Brochów

Celem działania jest aktywizacja społeczności lokalnej Brochowa oraz wsparcie mieszkańców tego osiedla, ich pomysłów i inicjatyw oddolnych. W Centrum Edukacji Społecznej na Brochowie przy ul. Koreańskiej 1a realizowane są zajęcia otwarte dla dzieci i młodzieży w ramach organizacji czasu wolnego, w tym warsztaty artystyczne, sportowe i edukacyjne. Oferta obejmuje również okres ferii zimowych i wakacji. Prowadzone są także zajęcia integracyjno-rozwojowe dla dorosłych. CES współpracuje z różnymi instytucjami, organizacjami i firmami w ramach przygotowywania i realizacji oferty dla mieszkańców. Wolontariuszom i praktykantom umożliwia zdobycie praktycznej wiedzy i umiejętności z zakresu organizacji, koordynacji i prowadzenia działań społecznych i edukacyjnych. W 2017 r. przeprowadzono:

- warsztat rozwojowy dla osób dorosłych pn. „Stwórz swoją mapę marzeń”. W warsztacie udział wzięło 8 uczestników,
- 5 spotkań aktywizujących społeczność lokalną Brochowa, w tym 3 spotkania dla rodziców i małych dzieci w ramach projektu „Pośpiewaj mi mamo, pośpiewaj mi tato”, spotkania odbyły się 8, 15, 22 marca przy współpracy z Narodowym Forum Muzyki, 1 spotkanie z dietetykiem dla rodziców i małych dzieci (29 marca), zajęcia pn. „Hiszpania na talerzu” dla dzieci i rodziców, prowadzone przez mieszkankę Brochowa panią Monikę Bień-Königsman (26 maja). We wszystkich spotkaniach udział wzięło łącznie 72 uczestników (rodzice i dzieci),
- warsztaty dla dzieci – oferta dla dzieci w wieku szkolnym realizowana była w ramach współpracy z organizacjami pozarządowymi: Fundacją „Made in Brochów” - zajęcia „Malujemy! Rysujemy!” oraz Towarzystwem Kultury Czynnej – zajęcia artystyczne,
- poradnictwo obywatelskie - odbyło się 31 bezpłatnych konsultacji prawnych, prowadzonych przez Stowarzyszenie UniConsult (wtorki oraz co druga środa miesiąca, godz. 16:00-18:00), z których skorzystało 81 osób oraz 5 dyżurów pracowników Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej (pierwsza środa miesiąca, godz. 16:00-18:00). Łącznie w ramach 36 działań z zakresu poradnictwa obywatelskiego na Brochowie skorzystało 86 uczestników,
- spotkania „Partnerstwa dla Brochowa” – w spotkaniach uczestniczyli przedstawiciele instytucji, firm i organizacji wchodzących w skład zawiązanego w 2015 r. „Partnerstwa dla Brochowa” oraz innych działających na terenie osiedla Brochów instytucji. W kwietniu 2017 r. do partnerstwa przystąpiły dwie nowe instytucje: Szpital im. Falkiewicza oraz Przedszkole nr 51. W 2017 r. odbyło się 10 spotkań partnerstwa,
- współorganizowano: spotkanie noworoczne Rady Osiedla Brochów (10 lutego), Konferencje Edukacyjną Talent (20 marca), obchody pierwszego dnia wiosny na

- Brochowie (25 marca), lokalną akcją „Pomaluj z nami Brochów”, której kulminacją było malowanie muralu razem z mieszkańcami osiedla (20 maja),
- odbyło się 17 warsztatów dla uczestników projektu „Wrocław miastem @ktywnych”, którego koordynatorem i realizatorem jest Miejskie Ośrodek Pomocy Społecznej,
 - przeprowadzono konsultacje społeczne w sprawie Nowego Studium Wrocławia.
- Na realizację zadania przeznaczono 4 8145 zł.

Promocja Wrocławia poprzez realizację projektu „Kreatywny Wrocław” - głównym celem realizacji zadania publicznego pn. Promocja Wrocławia poprzez realizację międzynarodowego programu edukacyjnego Destination Imagination wraz z organizacją Ogólnopolskiej Olimpiady Kreatywności była promocja oraz wzmocnienie wizerunku Wrocławia w kraju i zagranicą, jako miasta wspierającego kreatywną i innowacyjną edukację, miasta tworzenia i wdrażania innowacji, wspierającego kreatywność oraz innowacyjność uczniów - pokolenia młodych, kreatywnych ludzi, którzy stanowią będą o przyszłości miasta i jego mieszkańców. Projekt przyczynił się do promocji Miasta w obszarze nowatorskich działań w edukacji oraz wyjść na przeciw zapisom priorytetu MEN na lata 2014-2020 w obszarze innowacji, kreatywności i pracy zespołowej. Był także okazją do promocji Wrocławia wśród zagranicznych gości, którzy uczestnicząc w Olimpiadzie poznali Wrocław również od strony kulturalnej i turystycznej. W ramach realizacji II części zadania w okresie styczeń-czerwiec 2017 r. zapewniono niezbędne materiały, zorganizowano i przeprowadzono XII Ogólnopolską Olimpiadę Kreatywności Destination Imagination, która odbyła się we Wrocławiu w dniach 16-19 marca 2017 r. w Kompleksie Hali Stulecia z udziałem 258 drużyn z Polski i zagranicy. Uczestniczyło w niej ponad 2 000 uczestników, w tym dzieci i młodzieży oraz nauczycieli z Polski, Węgier, Albanii, Arabii Saudyjskiej, Turcji, Chin i Stanów Zjednoczonych. Wydarzenie zostało wsparte przez blisko 180 wolontariuszy i 70 Ekspertów. XII Ogólnopolska Olimpiada Kreatywności Destination Imagination została objęta honorowym patronatem: Prezydenta Wrocławia, Ośrodka Rozwoju Edukacji, Kuratorium Oświaty we Wrocławiu, Polskiego Stowarzyszenia Kreatywności, Akademii Twórczego Nauczyciela - ODN.

Wśród najważniejszych gości na uroczystej Ceremonii Otwarcia i/lub Zamknięcia Olimpiady znaleźli się: Konsul Generalny Stanów Zjednoczonych Ameryki, Wiceprezes Destination Imagination Inc., Dyrektor Zarządzający Uniwersytetu w Tennessee, Prezes Polskiego Stowarzyszenia Kreatywności.

W okresie od kwietnia do maja 2017 r. zorganizowano wyjazd 11 zwycięskich drużyn na Światową Olimpiadę Kreatywności, która odbyła się w dniach 22-28 maja w Knoxville. W gronie wyjeżdżających drużyn pojawiło się aż 6 zespołów z wrocławskich szkół:

- Szkoły Podstawowej nr 63 im. Anny Jasińskiej (1 drużyna),
- Szkoły Podstawowej nr 82 im. Budowniczych Wrocławia (1 drużyna),
- Zespołu Szkół Ogólnokształcących nr 5 (1 drużyna),
- Gimnazjum nr 13 im. Unii Europejskiej (3 drużyny).

Wysoki poziom swojego przygotowania i posiadanych umiejętności pokazały również polskie drużyny, co znalazło swoje odzwierciedlenie w zdobytych nagrodach:

- I miejsce w Wyzwaniu Naukowym, III poziom wiekowy - drużyna Szalorożce z Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej z Rybnika,
- II miejsce w Wyzwaniu Naukowym, II poziom wiekowy - drużyna Cube z Gimnazjum nr 13 im. Unii Europejskiej z Wrocławia,
- III miejsce w Wyzwaniu Naukowym, I poziom wiekowy - drużyna Kangurowcy ze Szkoły Podstawowej ze Skokowej,
- Nagroda Specjalna Renesansu w Wyzwaniu Technicznym, III poziom wiekowy - drużyna Asimo Team z Gimnazjum nr 13 im. Unii Europejskiej z Wrocławia,
- VI miejsce w Wyzwaniu Naukowym, III poziom wiekowy - drużyna Safiro Team z Gimnazjum nr 13 im. Unii Europejskiej z Wrocławia.

Sukcesy polskiej reprezentacji zostały zauważone przez lokalne oraz ogólnopolskie media, a także Ministerstwo Edukacji Narodowej: artykuł na stronie MEN, artykuł na portalu wroclaw.pl. W trakcie realizacji II części zadania podjęto również szereg działań promocyjnych: na bieżąco aktualizowano stronę internetową, kanał na FB i YouTube, opracowano materiały informacyjno-promocyjne wydarzenia, efektywnie współpracowano

z mediami, patronami i partnerami projektu, co przyczyniło się do stworzenia bogatej oferty edukacyjnej i kulturalnej dla uczestników wydarzenia, zadbano o atrakcyjny pobyt we Wrocławiu i udział w Olimpiadzie drużyn międzynarodowych, kreując przez to pozytywny wizerunek Wrocławia.

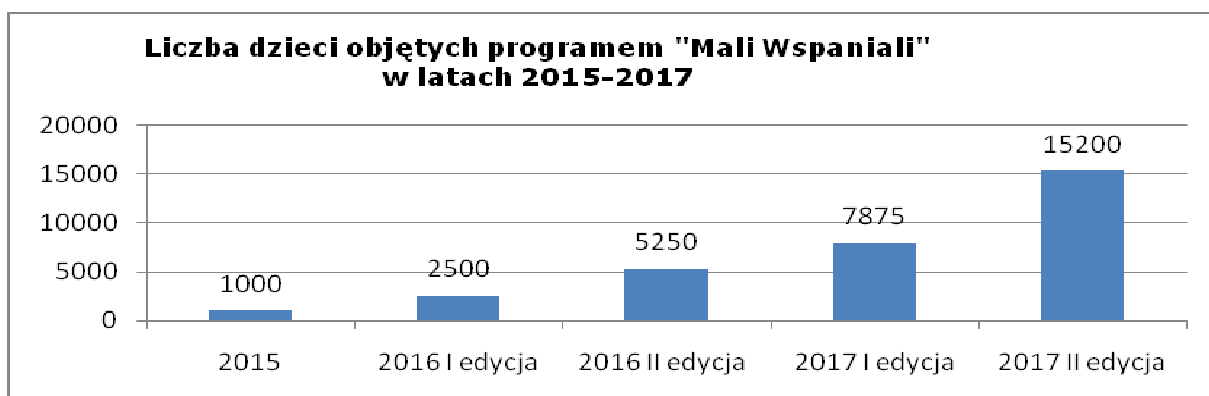
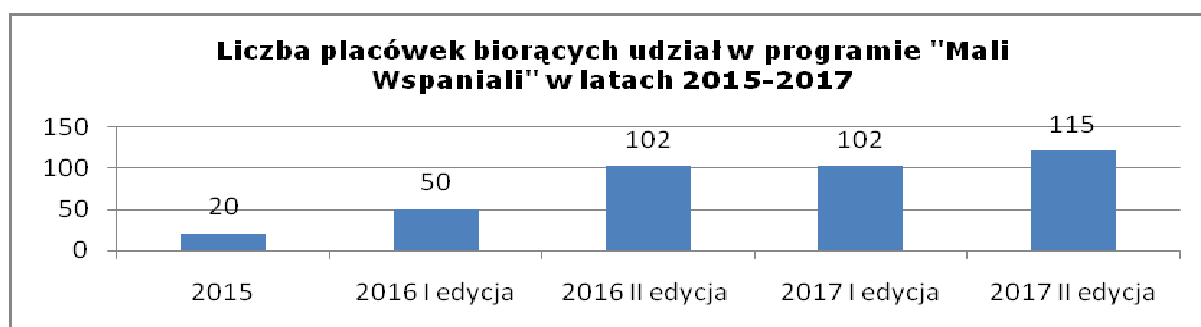
Międzynarodowy program edukacyjny Destination Imagination tworzyły 7-osobowe zespoły dzieci i młodzieży wraz z Trenerami, pracujące nad dwoma rodzajami zadań: Wyzwaniami Drużynowymi oraz Wyzwaniami Na Już. Pierwsze z nich to długofalowe projekty prezentowane na Olimpiadzie w postaci krótkich, trwających do 8 minut prezentacji scenicznych. Uczestnicy programu eksperymentując oraz wykorzystując różne dziedziny nauki, kultury i sztuki, rozwiązują jedno z sześciu Wyzwań Drużynowych o wybranym przez siebie charakterze: technicznym, naukowym, artystycznym, improwizacyjnym, konstrukcyjnym bądź społecznym. Pracując nad rozwiązaniem uczą się umiejętności z zakresu STEM (nauki, techniki, inżynierii i matematyki) oraz ART (sztuki, prezentacji, improwizacji, umiejętności liderkich) oraz m.in. konsekwencji w dążeniu do celu, odpowiedzialności za pracę własną i całego zespołu, podejmowania decyzji oraz umiejętności współpracy, planowania oraz przełamywania własnych słabości. Drugie z nich - Wyzwania Na Już, sprawdzają umiejętność szybkiego myślenia. Wiążą się z działaniem w niedoborze czasu, materiałów i dostępnej wiedzy. Drużyny ćwiczą rozwiązywanie tego rodzaju Wyzwań przez cały rok szkolny, jednak ostateczne Wyzwanie poznają dopiero podczas Olimpiady Kreatywności, mierząc się z nim w obecności Ekspertów.

Patronat medialny nad XII Ogólnopolską Olimpiadą Kreatywności Destination Imagination został przyznany przez: TVP 3 WROCŁAW: zapowiedź przed Olimpiadą, news reporterski z Olimpiady, rozmowa w programie porannym z drużynami z Wrocławia; Radio Wrocław i Radio RAM (patronat łączony): materiał reporterski z Olimpiady; wroclaw.pl: artykuły zapowiadające Olimpiadę oraz relacja z Olimpiady; Gazeta Wrocławska i Portal Nasze Miasto: artykuły zapowiadające oraz relacja z Olimpiady. Materiały dziennikarskie pojawiły się też kilkakrotnie w telewizji ECHO24 oraz Gazecie Wyborczej Wrocław. Temat XII Ogólnopolskiej Olimpiady Kreatywności Destination Imagination zaistniał również w mediach ogólnopolskich, m.in. w TVP2 w programie Pytanie na Śniadanie oraz w postaci wywiadu ze Stephanem Turnipseed'em, Wiceprezesem Destination Imagination Inc. w radiu RMF FM. Podczas Ceremonii Otwarcia Światowej Olimpiady Kreatywności 18 000 osób obecnych na Ceremonii obejrzało film promocyjny, podsumowujący wydarzenie, które odbyło się w marcu, we Wrocławiu. Zadanie dofinansowano kwotą 571 594 zł.

W ramach realizacji zadania w okresie od 6 października do 31 grudnia 2017 r. opracowywano materiały informacyjno-promocyjne, w tym foldery, roll-upy, prezentacje, tablice dla placówek biorących udział w Projekcie. Nawiązano kontakt z nowymi placówkami w Polsce w celu pozyskania nowych uczestników Projektu (pozyskano 64 nowe placówki do udziału w Olimpiadzie). Na bieżąco aktualizowano stronę internetową, kanał na FB i YouTube oraz kontaktowano się z patronami honorowymi (Prezydentem Wrocławia, Polskim Stowarzyszeniem Kreatywności, Dolnośląskim Kuratorium Oświaty oraz Ośrodkiem Rozwoju Edukacji), partnerami i mediami w zakresie promocji Projektu i Miasta Wrocławia. W dniach 3-4 listopada 2017 r. organizowano szkolenie dla wrocławskich nauczycieli, które miało na celu wzbogacenie warsztatu pracy nauczycieli o metody stymulujące myślenie twórcze oraz służące do twórczego rozwiązywania problemów w praktyce. Nauczycieli zapoznano z zasadami pracy w Programie Destination Imagination oraz z warunkami udziału w XIII Ogólnopolskiej Olimpiadzie Kreatywności we Wrocławiu. Utrzymywano stały kontakt oraz udzielano wsparcia merytorycznego i organizacyjnego wrocławskim nauczycielom: bieżące udzielanie informacji dotyczących pracy z uczniami w Projekcie i samej Olimpiady. Przygotowano pakiety materiałów edukacyjnych dla Trenerów i drużyn w Projekcie, opracowano zasady przyznawania I, II i III miejsc w XIII Ogólnopolskiej Olimpiadzie Kreatywności. Przyjęto zgłoszenia do udziału w Olimpiadzie od poszczególnych drużyn. Chęć swojego udziału zadeklarowało 248 drużyn z różnych regionów Polski oraz

kilkanaście drużyn z zagranicy z takich krajów jak: Chiny, Turcja, Grecja, Ukraina i Meksyk. Ustalono listę Ekspertów na sezon 2017-2018 oraz prowadzono bieżące konsultacje merytoryczne z nimi w sprawach dotyczących zadań dla uczestników Projektu. Ustalono miejsce i termin wydarzenia - XIII Ogólnopolska Olimpiada Kreatywności odbędzie się w dniach 11-13 marca 2018 r. w Kompleksie Hali Stulecia we Wrocławiu. Na zadanie w 2017 r. przeznaczono kwotę 80 000 zł pozostała część zostanie wydatkowana w roku 2018.

Program prowadzenia zajęć ogólnorozwojowych z elementami sztuk walki dla dzieci w wieku przedszkolnym we Wrocławiu 2017. Zajęcia ogólnorozwojowe z elementami gimnastyki korekcyjno-kompensacyjnej i sztuk walki dla dzieci w wieku przedszkolnym Mali Wspaniali - zadanie polegało na przeprowadzeniu w 102 placówkach przedszkolnych zajęć ogólnorozwojowych z elementami sztuk walki pod nazwą „MALI WSPANIALI”. W każdym przedszkolu programem objętych zostało minimum 50-cioro dzieci w wieku 5-7 lat, w sumie z programu skorzystało 7 875 dzieci. Założeniami programowymi tego przedsięwzięcia było wspomaganie harmonijnego rozwoju przedszkolaków, z głównym naciskiem na profilaktykę wad postawy i stóp. Dodatkowym atutem była nauka wybranych zagadnień z sztuk walki, co wpłynęło na poprawę procesów poznawczych dzieci, zmniejszenie nadpobudliwości ruchowej, wzmocnienie wiary we własne siły, umiejętność współpracy w grupie, wzbudzenie potrzeby regularnego podejmowania ćwiczeń fizycznych. Każde zajęcia wynikające z proponowanego programu dostosowane były do wieku i możliwości psychofizycznych małych uczestników oraz przebiegały zgodnie z założeniami metodycznymi i merytorycznymi w zakresie nauczania sztuk walki dla dzieci i młodzieży. Na zadanie wydatkowano kwotę 200 000 zł. W ramach II edycji zadania przeprowadzono zajęcia w 105 przedszkolach i 10 szkołach podstawowych. Program objął 15 200 uczestników. Na zadanie wydatkowano kwotę 620 000 zł.

Międzynarodowa konferencja The Future Of Grassroots Sport – w dniach 9-12 lutego 2017 r. odbyła się konferencja międzynarodowa, której celem było zebranie dobrych praktyk z zakresu aktywnego i zdrowego trybu życia. W konferencji wzięło udział 90 osób z 26 krajów z całego świata. WCRS był instytucją goszczącą uczestników. Większość kosztów została poniesiona przez Organizatora konferencji –

ISCA. WCRS użyczył nieodpłatne sale warsztatowe oraz poniósł koszt usługi cateringowej. Na zadanie wydatkowano kwotę 1 665 zł.

Dla Niepodległej. Historie wrocławskie – zadanie polegało na przygotowaniu 6 wywiadów przedstawiających doświadczenia i historię wrocławian, opartych na współczesnej tożsamości, ale także wpisanych w historię Polski. Materiał został zredagowany, opatrzony wstępem i udostępniony, jako materiał edukacyjny. Zadanie dofinansowano kwotą 9 800 zł.

Wrocławski Dzień Przedszkolaka – 6 czerwca w Hali Stulecia i na placu pod Iglicą odbył się Wrocławski Dzień Przedszkolaka, w wydarzeniu wzięło udział łącznie około 2 500 uczestników. Wydarzenie odbyło się pod hasłem promocji sportów The World Games, uczestnicy mieli możliwość wzięcia udziału w rywalizacjach sportowych, animacjach ruchowych oraz spotkaniach kulturalnych. Wrocławskie Centrum Rozwoju Społecznego zapewniło powierzchnię wraz z niezbędnymi zgodami do przeprowadzenia imprezy masowej, ochronę imprezy, zabezpieczenie medyczne, scenę z nagłośnieniem i oświetleniem, konferansjera, animatora, zakupiono sportowe gadżety dla przedszkolaków. Dodatkowo zadanie zostało wzbogacone o działania organizacji pozarządowej, która przeprowadziła pokazy oraz animacje zabaw. Na realizację zadania wydatkowano kwotę 221 815,80 zł.

Międzynarodowa, edukacyjna konferencja Talent - w dniach 20-21 marca 2017 r. odbyła się Międzynarodowa Edukacyjna Konferencja TALENT we Wrocławskim Centrum Kongresowym przy ul. Wystawowej 1 dla szeroko rozumianego środowiska edukacyjnego (nauczyciele, instytucje oświatowe, rodzice, uczelnie wyższe, inni zainteresowani). Pokazano - rozwijającą się w trzecim roku działań - Akademię Talentów i Uzdolnień (ATiU), która powstała przy WCRS. Pierwszy dzień konferencji poświęcono potrzebom edukacyjnym dzieci i młodzieży uzdolnionych/kreatywnych oraz zaprezentowano osiągnięcia uczniów o wysokich potencjałach rozwojowych w rozmaitych dziedzinach. Celem drugiego dnia była prezentacja rezultatów wdrażania pilotażu programu "Lekcję twórczości - twórcze rozwiązywanie problemów w praktyce" realizowane w ponad stu szkołach Wrocławia. W obu dniach wykłady były prowadzone m.in. przez gości z USA, nauczycieli akademickich Akademii Muzycznej we Wrocławiu, Uniwersytetu Łódzkiego, TV Echo24, a także ekspertów i nauczycieli mentorów ATiU. Przeprowadzono pokazy dla uczniów w tym: filmy, reportaże, prezentacje sportowe oraz artystyczne – w tym Młodzieżowej Akademii Musicalowej. Liczba gości pierwszego dnia: ok. 330, liczba gości drugiego dnia: ok 154. Oprócz gości z USA przybyła liczna grupa zainteresowanych osób z kraju (m.in.: Łodzi, Warszawy, Poznania, Torunia, Opola, Rzeszowa, Zielonej Góry oraz regionu). Organizatorzy: Departament Edukacji Urzędu Miejskiego Wrocławia, Wrocławskie Centrum Rozwoju Społecznego, Akademia Twórczego Nauczyciela w Otwocku. Kwota wydatkowana 181 019,10 zł.

Projekt „Edukacja do starości. Wrocław Miasto Pokoleń”. Od kwietnia do czerwca oraz od listopada do grudnia 2017 r. realizowany był, wspólnie z Departamentem Edukacji jako kontynuacja programu edukacji społecznej na temat osób starszych, procesu starzenia się i tolerancji międzypokoleniowej. Adresatami programu były dzieci i młodzież z ponad 20 wrocławskich placówek oświatowych, obejmujących różne etapy edukacyjne (przedszkola, szkoły podstawowe, gimnazja, szkoły ponadgimnazjalne). Zajęcia były prowadzone przez 16 edukatorów w wieku 60+, słuchaczy wrocławskich UTW oraz grup działających przy WCS. Program jest nowatorski w skali Polski. Na realizację zadań Wrocławskiego Centrum Seniora w 2017 r. w ramach zadania WPP/B/42 wydatkowano kwotę 1 484,52 zł.

Spotkanie dyrektorów szkół w nowych przestrzeniach kulturalno-edukacyjnych w LO V – 6 listopada odbyło się spotkanie dyrektorów wrocławskich szkół w nowych przestrzeniach kulturalno-edukacyjnych. Spotkanie dotyczyło podsumowania ubiegłego roku i planów związanych z nową organizacją funkcjonowania placówek oraz planów

związanych z przygotowaniem roku szkolnego ze szczególnym uwzględnieniem 100-lecia Niepodległości. Na zadanie wydatkowano kwotę: 34 695 zł.

Droga ku otwartości i kreatywności DOJO – Stara Wieś – w 2017 r. odbyło się 6 turnusów w ramach projektu, łącznie wzięło w nich udział 517 osób. Program jest przeznaczony dla uczniów szkół podstawowych, klas gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych. WCRS zajmował się kwestią organizacyjną i koordynacją wyjazdów. Na zadanie wydatkowano kwotę 4 732,36 zł.

Wrocławskie Koncepcja Edukacyjna w programach Młodzi Obywatele Nauki, Młodzi Obywatele Kultury i Młodzi Obywatele Świata – to nowatorski nurt edukacyjny zapisany w strategii rozwoju miasta obejmujący systemowe rozwiązania w obszarze wspierania rozwoju dzieci i młodzieży. Dotyczy twórczych inicjatyw poprzez poszukiwania edukacyjne, inspiracje środowiskowe i inne, współpracę ze światem nauki i kultury w kraju i za granicą, budowanie wśród nauczycieli i uczniów postaw kreatywnych, otwartości, współpracy, kompetencji międzykulturowych, wysokich standardów kultury osobistej. Kluczowymi wartościami Wrocławskiej Koncepcji Edukacyjnej są: tożsamość, talent, technologia, tolerancja.

W ramach Wrocławskiej Koncepcji Edukacyjnej powstały trzy programy: Młodzi Obywatele Kultury, Młodzi Obywatele Nauki oraz Młodzi Obywatele Świata, które mają na celu motywować wrocławskie grono pedagogiczne oraz uczniów do działania wychodzącego poza ramowy system nauczania we wrocławskich placówkach oświatowych. Dzięki stosowaniu tego niestandardowego podejścia wrocławscy uczniowie mają możliwość wziąć udział w wielu ciekawych projektach, wydarzeniach, zintegrowanych działaniach twórczych. Wszystkie programy były związane z nurtem edukacji kreatywnej zawartym w obszarach: Młodzi Obywatele Nauki i Młodzi Obywatele Świata – Lekcje twórczości - twórcze rozwiązywanie problemów, Destination ImagiNation, Młodzi Obywatele Kultury - inspiracje twórcze w działaniach artystycznych. Akademia Talentów i Uzdolnień to inicjatywa oświatowa wpisana w program Młodzi Obywatele Nauki - integralna część Wrocławskiej Koncepcji Edukacyjnej. ATiU jest zgodna z nurtem wieloletniej strategii rozwoju edukacji Wrocławia. Obejmuje aktualnie różnorodne działania z zakresu: diagnostyki potencjałów rozwojowych uczniów, przygotowania zadań dotyczących pracy z uczniem zdolnym we współpracy z grupą ekspertów i mentorów, budowanie otwartych i wspierających relacji z rodzicami uczniów zdolnych, prace i projekty badawcze oraz szeroko rozumianą współpracę z ośrodkami akademickimi, instytucjami edukacyjnymi, oświatowymi, biznesowymi - lokalnie i na terenie kraju.

Zajęcia z pasją - w dniach od 28 sierpnia do 1 września 2017 r. odbył się pilotaż projektu pn. Zajęcia z pasją - wspólnie realizowany z Politechniką Wrocławską. Projekt był skierowany do uczniów, których obszar zainteresowań koncentruje się wokół chemii, fizyki oraz matematyki. W zajęciach wzięło udział 17 uczestników. Podczas zajęć uczestnicy mieli okazję wykonać doświadczenia, zapoznać się z podstawowymi czynnościami laboratoryjnymi, w których następuje cykl przemian chemicznych jonów metali, przeprowadzić podstawowe reakcje chemiczne, poznać właściwości kwasów i zasad, poznać właściwości katalizatorów, skład baterii Zn-Mn. Dodatkowo uczniowie potrafili stworzyć ogniwo, dodatkowo wykonać doświadczenia dotyczące zanieczyszczeń związanych z nieprawidłową zbiórką zużytych baterii. Projekt cieszył się bardzo dużym zainteresowaniem, dlatego zorganizowano weekendowe Zajęcia z pasją dla dwóch grup uczniów – 30 osób w terminie: 28 października, 04 listopada, 18 listopada, 2 grudnia, 16 grudnia 2017 r. Na zadanie przeznaczono kwotę 7 169,30 zł.

Konkurs na edukacyjny projekt badawczy - w roku 2017 odbył się Konkurs na edukacyjny projekt badawczy, którego organizatorami był Departament Edukacji, Wrocławskie Centrum Rozwoju Społecznego, Biuro Rozwoju Gospodarczego, a partnerem był DOZAMEL Sp. z o.o. otrzymano 35 kart zgłoszeniowych. Celem konkursu było: stymulowanie ciekawości poznawczej i wspieranie myślenia naukowego, promowanie postawy badawczej i samodzielności myślenia, stwarzanie warunków do prowadzenia

obserwacji, doświadczeń, eksperymentów i badań teoretycznych prowadzących do odkrywania, nowej dla ucznia, wiedzy, przygotowanie uczniów do prezentacji wyników własnych badań i dyskusji nad nimi, upowszechnianie wśród uczniów wrocławskich szkół pracy metodą projektu badawczego i metodologii eksperymentu, promowanie postaw przedsiębiorczych oraz podnoszenie świadomości ekonomicznej. Finał Konkursu odbył się 8 listopada 2017 r. w Centrum Kongresowym Wrocławskiego Parku Przemysłowego, podczas, którego zaprezentowali się laureaci – uczniowie szkół podstawowych oraz ponad podstawowych. Finał projektu otworzył wykład inauguracyjny, a nagrody zostały ufundowane przez Departament Edukacji Urzędu Miejskiego Wrocławia oraz DOZAMEL Sp. z o.o. Na zadanie przeznaczono kwotę 4 188,84 zł.

Dźwięk w edukacji wczesnoszkolnej – warsztaty dla nauczycieli edukacji przedszkolnej i wczesnoszkolnej - w dniu 28 października 2017 w Akademii Muzycznej odbyły się warsztaty dla nauczycieli edukacji przedszkolnej i wczesnoszkolnej. Uczestnicy mogli wysłuchać następujących wykładów: dr Ameli Golemy - "Muzyka łagodzi obyczaje-fakty i mity"; dr Iwony Polak - "Mówię i śpiewam świadomie"; dr Danieli Colonnay-Kasjan - "Stymulowanie i rozwijanie aktywności muzycznej dzieci w wieku wczesnoszkolnym". W warsztatach wzięło udział 56 nauczycieli z wrocławskich przedszkoli i szkół podstawowych. Wszystkie 3 warsztaty zostały wysoko ocenione przez uczestników. Na zadanie przeznaczono kwotę 3 410 zł.

Konserwatorium „Pułapki Twórczości” – w dniu 4 grudnia 2017 r. w Sali konferencyjnej Wrocławskiego Centrum Rozwoju Społecznego odbył się wykład pn. „Pułapki twórczości” kierowany do nauczycieli – mentorów ATiU różnych poziomów edukacyjnych.

W wydarzeniu wzięło udział 35 osób. Na zadanie przeznaczono kwotę 829 zł.

Konsultacje i warsztaty dla rodziców dzieci uzdolnionych „Mali, Zdolni, Niesformatowani” - przeprowadzenie warsztatów dla rodziców dzieci uzdolnionych biorących udział w programie Akademii Talentów i Uzdolnień w cyklu „Rodzice – Małych Zdolnych, Niesformatowanych” miało na celu zainicjowanie zmiany perspektywy postrzegania potencjałów dziecka przez jego rodziców. W trakcie warsztatowych spotkań, główny nacisk został położony na poznanie i zrozumienie przez rodziców procesów motywacyjno-poznawczych towarzyszących rozwijaniu uzdolnień dzieci. Elementy wiedzy teoretycznej z zakresu psychologii poznawczej, psychologii rozwojowej, pedagogiki twórczości wzmocnione zostały osobistym doświadczeniem i refleksją związaną z udziałem w proponowanych ćwiczeniach. Dodatkowym elementem wzmacniającym przekaz była konfrontacja doświadczeń dorosłych uczestników z reakcjami i refleksjami ich dzieci, realizujących podobne zadania. W warsztatach wzięło udział ok. 50 uczestników (2 grupy, 8 spotkań po 2 godz., 12 spotkań po 2 godz.). Na zadanie wydatkowano 960 zł.

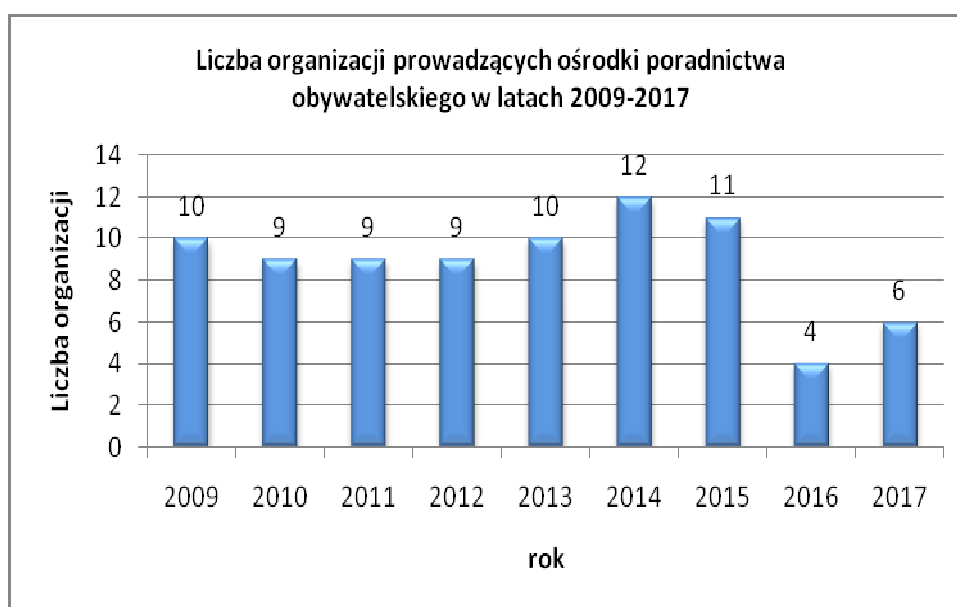
Konferencja wyjazdowa o charakterze szkoleniowo-integracyjnym w Miliczu - w dniach: 08–09 września 2017 r. odbyła się Konferencja wyjazdowa o charakterze szkoleniowo-integracyjnym w Miliczu. W wydarzeniu wzięło udział 45 ekspertów i mentorów Akademii Talentów i Uzdolnień. Podczas konferencji członkowie ATiU wzięli udział w wielu ciekawych wykładach oraz warsztatach m.in. „Skutecznej komunikacji w relacji: uczeń – rodzic – nauczyciel”, „Wspieranie zamiast presji – jak towarzyszyć w rozwoju dziecku uzdolnionemu”. Na zadanie wydatkowano 11 472 zł.

Pozostałe zadania ekspertów i mentorów realizowanych w ramach Akademii Talentów i Uzdolnień - prowadzenie konsultacji dla nauczycieli, rodziców oraz uczniów ze szczególnymi potrzebami, osiągnięciami oraz talentami ze wszystkich poziomów edukacyjnych, opracowywanie planu działań we wszystkich grupach ATiU, czyli sportowców, humanistów – artystów, psychologów i pedagogów, edukacji wczesnoszkolnej, nauczycieli przedszkoli, nauczycieli przedmiotów ścisłych, itd., a także

przygotowanie Forum gospodarczego Dzieci i Młodzieży w Sky Towerze. Na zadanie przeznaczono 35 170,31 zł.

KAMPANIE I PROGRAMY SPOŁECZNE

Prowadzenie wrocławskich biur porad obywatelskich oraz wrocławskich mediacji – celem programu jest zapewnienie dostępu do bezpłatnych porad osobom, które nie kwalifikują się do rządowego programu nieodpłatnej pomocy prawnej. Także zapewnienie dostępu do mediacji mieszkańcom i popularyzowanie tej formy rozwiązywania konfliktów na terenie Wrocławia. Pomoc obejmuje wszechstronne wspomaganie mieszkańców Wrocławia, w szczególności osób w trudnej sytuacji życiowej, ułatwianie dostępu do bezpłatnej i bezstronnej pomocy prawnej, informowanie o przysługujących uprawnieniach ustawowych i systemowych. Przeprowadzony został także cykl szkoleniowo-warsztatowy w zakresie mediacji i komunikacji dla uczniów wrocławskich szkół. Zadanie w 2017 r. realizowało 6 organizacji w 6 lokalach na terenie Wrocławia oraz we wrocławskich szkołach. Działanie to jest uzupełnieniem rządowego programu nieodpłatnej pomocy prawnej (skierowane jest do osób, które nie kwalifikują się do rządowego programu). Łączna kwota dofinansowania to 180 000 zł.

Prowadzenie działań z zakresu informacji i edukacji społecznej poprzez realizację materiałów telewizyjnych, radiowych i prasowych w lokalnych mediach - emisja spotów reklamowych w lokalnych rozgłośniach radiowych dotyczącej kampanii o tematyce antyprzemocowej na kwotę 19 628,78 zł.

Kampania 1% - polega na zachęcaniu do przekazywania 1% podatków dla organizacji pozarządowych we Wrocławiu. Kwota wydatkowana na zadanie 25 823,42 zł.

Prowadzenie Centrum Informacyjnego na Ostrowie Tumskim we Wrocławiu - polegało na prowadzeniu centrum informacyjnego na Ostrowie Tumskim. Celem działania Centrum było podniesienie poziomu wiedzy wrocławian i turystów w obszarze: historii i kultury Wrocławia i Dolnego Śląska; atrakcji turystycznych i kulturalnych, w tym projektu Wrocław The World Games 2017; wsparcia socjalnego, społecznego, poradnictwa zdrowotnego i innego finansowanego ze środków publicznych. Z oferty programu skorzystało 7 423 osoby oraz rozdano 7 100 sztuk materiałów informacyjnych. Zadanie dofinansowano kwotą 50 000 zł.

KAMPANIE I PROGRAMY PROZDROWOTNE

Program „Szkoła w Formie” - celem programu jest promowanie zdrowego stylu życia, przeciwdziałanie zagrożeniom zdrowotnym oraz kształtowanie postaw zdrowotnych u dzieci i młodzieży szkolnej. W 2017 r. prowadzono portal internetowy dla koordynatorów ds. promocji zdrowia oraz osób zainteresowanych tematyką edukacji zdrowotnej w przedszkolach i szkołach. Łącznie zostały opublikowane 83 artykuły oraz wysłano 13 newsletterów. W ramach programu przeprowadzono 12 szkoleń dla koordynatorów ds. promocji zdrowia z Wrocławskiej Sieci Szkół i Przedszkoli Promujących Zdrowie pt. „Słowa mają moc - jak wzmacniać zdrową pewność siebie wśród uczniów, uwalniać ich potencjał, zapewnić wzajemne zrozumienie oraz budować środowisko szkolne wolne od przemocy, szyderstw i dokuczania”. Podczas spotkań zostały omówione zagadnienia dotyczące jak za pomocą słów budować poczucie własnej wartości i motywację, jak mówić, aby być zrozumianym i budować wiarę we własne możliwości, jak sprawić, aby emocje pomagały w działaniu nauczycielom i uczniom oraz jak uwalniać wewnętrzny potencjał uczniów z pomocą metod coachingowych. W warsztatach wzięło udział ponad 70 osób z ponad 50 wrocławskich szkół i przedszkoli. Ponadto, we współpracy z Uniwersytetem Medycznym we Wrocławiu od kwietnia do maja przeprowadzone zostały 24 warsztaty w 8 szkołach z zakresu żywienia dla uczniów ostatnich klas szkół podstawowych i pierwszych klas gimnazjów, w których uczestniczyło niemal 600 dzieci. Z okazji obchodów Brain Awareness Week 2017, 14 marca, w dwujęzycznej szkole podstawowej i gimnazjum „ATUT” został zorganizowany wykład pn. „Styl życia, diety dla właściwego funkcjonowania mózgu”, w którym wzięło udział 190 uczniów. Po wykładzie odbył się warsztat „Edukacji Konsumentycznej” dla 19 osób, reprezentujących uczniów z klas szóstych szkoły podstawowej, pierwszej, drugiej i trzeciej gimnazjum, oraz pierwszej klasy liceum. W Centrum Edukacji Społecznej na Brochowie doradca ds. żywienia udzielił konsultacji dotyczących rozszerzania diety u noworodków. Odbiorcami byli rodzice uczestniczący w cyklicznych spotkaniach dla rodziców z małymi dziećmi, odbywających się w Centrum. Na przełomie marca i kwietnia zostały zorganizowane warsztaty z pierwszej pomocy dla uczniów szkół podstawowych, które przeprowadzili studenci Uniwersytetu Medycznego we Wrocławiu. Zostało przeszkolonych 270 uczniów z klas 4-6. Każda szkoła, która wzięła udział w szkoleniu otrzymała plakaty ze schematem udzielania pierwszej pomocy oraz apteczki. W kwietniu 2017 r. w Przedszkolach nr 1, nr 33 i nr 87 (nagrodzone certyfikatem zdrowego żywienia) odbyły się zajęcia z zakresu higieny jamy ustnej. Przeprowadzili je studenci z Polskiego Towarzystwa Studentów Medycyny. Podczas tych warsztatów przedszkolaki dowiedziały się, jak należy szczotkować zęby oraz jak to jest ważne, a także otrzymali kolorowe szczoteczki i pasty. W zajęciach wzięło udział 325 dzieci. Jako rozpoczęcie pilotażowej edycji certyfikacji dla przedszkoli i szkół do programu „Aktywnie, zdrowo, na sportowo” został zorganizowany konkurs pn. „Aktywność fizyczna w przedszkolu i szkole - dobre praktyki”. W konkursie wzięło udział 16 szkół i przedszkoli. Ocenie zostały poddane praktyki, za pośrednictwem, których przedszkola i szkoły starają się promować wśród swoich podopiecznych sport i budować zdrowe nawyki. Wyróżnione zostały: Przedszkole nr 92, Przedszkole nr 119, Przedszkole nr 107, Przedszkole nr 99, Gimnazjum nr 18, Szkoła Podstawowa nr 61 oraz Gimnazjum nr 22. W dniu 7 czerwca 2017 r. w Hali Stulecia odbyła się VI Olimpiada „Asy Zdrowia” połączona z Dniem Sportu we Wrocławiu. Wydarzenie zostało skierowane do uczniów szkół gimnazjalnych. W wydarzeniu wzięło udział 20 szkół oraz ponad 2 000 uczniów. Uczestnicy Dnia Sportu mieli szansę zmierzyć się w 9 różnych dyscyplinach sportowych: street soccer, koszykówka, przeciąganie liny, dwa ognie, tchoukball, unihokej, bule, ringo oraz ergowiosła. Do współtworzenia eventu przyłączyło się 15 partnerów, którzy w ramach oferowanych zadań przyznawali punkty najbardziej aktywnym uczestnikom wydarzenia. W generalnej klasyfikacji (wliczając zawody sportowe oraz aktywności) zwyciężyło Gimnazjum nr 13, które w nagrodę otrzymało zestaw urządzeń elektronicznych i gadżetów. Podczas olimpiady wręczono medale oraz dyplomy dla każdej ze zwycięskich szkół w poszczególnych dyscyplinach. W tegorocznej edycji po raz pierwszy odbyła się gra terenowa „Orientuj się na sportowo” organizowana przez Dolnośląski Związek

Orientacji Sportowej, skierowana do uczniów szkół gimnazjalnych oraz ponadgimnazjalnych. W grze wzięło udział ponad 100 uczniów z 21 szkół. W ramach Dnia Sportu zapewniono liczne, dodatkowe atrakcje, m.in. quizy prozdrowotne, edukację żywieniową, pomiary składu ciała, instruktaż pierwszej pomocy, sztuki walki, treningi sztuk walki, gry planszowe, badminton, squash, tory przeszkód i wiele innych. W dniu 8 listopada 2017 r. odbyło się spotkanie dla przedstawicieli firm cateringowych, na którym zaprezentowano działania zespołu ds. zdrowego żywienia i aktywności fizycznej dzieci i młodzieży, wytyczne dotyczące żywienia zbiorowego dla przedszkoli i szkół oraz zasady zdrowego żywienia. W spotkaniu wzięło udział 15 osób.

W dniach 24 i 30 listopada 2017 r. odbyły się dwa szkolenia dla intendentów i pracowników kuchni zatytułowane "Żywnienie zbiorowe dzieci w szkołach". Szkolenie to było finansowane ze środków Narodowego Programu Zdrowia na lata 2016-2020. Na spotkaniu omówiono zasady zdrowego żywienia i piramidy żywieniowej, dokonano analizy rozporządzenia Ministra Zdrowia w oparciu o żywność w stołówkach, pokazano, jak poprawnie interpretować etykiety na produktach spożywczych oraz wykonano ćwiczenia związane z układaniem jadłospisu dekadowego oraz zawartością soli i cukru w produktach. Przeszkolono 29 osób.

Na przełomie listopada i grudnia studenci Dietetyki z Uniwersytetu Medycznego we Wrocławiu przeprowadzili we wrocławskich szkołach podstawowych warsztaty ze zdrowego odżywiania. Skierowane one były do uczniów klas 5-7. W warsztatach wzięło udział 521 dzieci z 9 szkół.

W dniu 13 grudnia 2017 r. w Hotelu IBIS Styles odbyła się VI Konferencja dla koordynatorów ds. promocji zdrowia pt. "Promocja zdrowia i profilaktyka HIV/AIDS". Na konferencji została podsumowana kolejna edycja programu Wrocławskiej Sieci Przedszkoli i Szkół Promujący Zdrowie w latach 2015-2017. Rozdano również "Certyfikaty zdrowego i racjonalnego żywienia" stołówkom oraz sklepikom szkolnym oraz - po raz pierwszy - "Certyfikaty promowania aktywności fizycznej". W drugiej części spotkania poświęcona była tematyce profilaktyki HIV/AIDS. W konferencji wzięło udział 200 koordynatorów ds. promocji zdrowia.

W ramach projektu „Smacznie, zdrowo, wartościowo” w 2017 r. doradca ds. żywienia udzielił 47 konsultacji w placówkach edukacyjnych (w tym: 19 w stołówkach przedszkolnych, 14 w stołówkach szkolnych, 8 w sklepikach oraz 6 w zewnętrznych firmach cateringowych). Ponadto wspomagał przedszkola i szkoły przy realizacji 6 konkursów i eventów o tematyce żywieniowej oraz brał udział w konsultacjach 4 jadłospisów w ramach ogłoszonego przetargu na realizację żywienia zbiorowego przez firmy zewnętrzne. Ponadto, jako Członek Zespołu Merytorycznego Zespołu ds. promocji zdrowego żywienia i aktywności fizycznej dzieci i młodzieży, działającego przy Wydziale Zdrowia i Spraw Społecznych, brał udział w 3 posiedzeniach tegoż Zespołu.

W ramach projektu "Aktywnie, zdrowo, na sportowo" w okresie od września do listopada doradcy ds. aktywności fizycznej odbyli 40 spotkań w placówkach edukacyjnych. Ostatecznie certyfikat promowania aktywności fizycznej otrzymały 34 placówki (w tym: 21 przedszkoli i 13 szkół). Kwota wydatkowana na zadanie 70 616,30 zł.

Statystyki dotyczące programu „Szkoła w Formie” w latach 2013-2017

Działanie	2013	2014	2015	2016	2017
Eventy prozdrowotne	3	-	1	1	1
Szkolenia dla nauczycieli	4	15	17	10	12
Szkolenia dla uczniów	-	-	-	24	24
Olimpiada „Asy Zdrowia” – liczba uczestników	1 000	600	1 000	2 000	2 000
Konferencja dla nauczycieli – liczba uczestników	200	250	300	250	200

Program „Miasto w Formie” (MwF) - Miejski program promocji zdrowia, którego głównym celem jest kształtowanie postaw i zachowań prozdrowotnych wśród mieszkańców Wrocławia. Kluczowy element programu stanowi portal internetowy miastowformie.pl, który był na bieżąco uzupełniany oraz został zmodyfikowany według potrzeb odbiorców oraz zespołu projektowego. Opracowano nowe treści, 89 artykułów (w tym artykuły specjalistyczne, artykuły poradnikowe oraz opisy wydarzeń o charakterze zdrowotnym i sportowym).

Z portalem nieodłącznie zintegrowany jest profil na Facebooku, który posiada łącznie 4 100 polubień. Opracowano ponad 150 wpisów.

W 2017 r. przeprowadzono szereg akcji o charakterze edukacyjnym i prozdrowotnym: **warsztaty, zajęcia ruchowe, eventy i inne:**

- Organizacja zajęć sportowych w ramach zimowej edycji „Fitness na Pergoli”. W styczniu oraz lutym 2017 r. odbyło się sześć treningów: stretching, body workout, zumba, stretching z elementami tańca, TBC & zdrowy kręgosłup, salsation, w których wzięło udział łącznie 120 osób.
- Organizacja eventu pn. „Dzień Zdrowia we Wrocławiu” w związku z obchodami Światowego Dnia Zdrowia. Tegorocznym hasłem przewodnim kampanii była depresja. W wydarzeniu wzięło udział 13 partnerów. W programie imprezy znalazły się: bezpłatne badania profilaktyczne, porady specjalistów, edukacja zdrowotna, zajęcia sportowe, atrakcje dla najmłodszych oraz konkursy. Nie zabrakło bezpłatnych badań i atrakcji prozdrowotnych: pomiary ciśnienia, pomiary cukru, tkanki tłuszczowej i BMI, porady trenera personalnego, zajęcia fitness, przeglądy stomatologiczne, porady farmaceutyczne i inne. W ewencie na poziomie -1 Galerii Dominikańskiej wzięło udział ok. 1 000 osób. Natomiast na poziomie +4 i +5 odbywały się bezpłatne zajęcia sportowe w Fitness Academy, w który wzięło udział ponad 100 osób. Ponadto blisko 150 osób wzięło udział w akcji motywacyjnej i za wykonane aktywności sprzyjające zdrowiu odebrało nagrody. (4 kwietnia 2017 r.) Podczas akcji 30 osób zapisało się do newsletter’a „Miasto w Formie” i otrzymało karty lojalnościowe.
- Patronat i czynne uczestnictwo w VI. edycji Tygodnia Zdrowia na Politechnice Wrocławskiej. Miasto w Formie wsparło medialnie wydarzenie oraz wystawiło własne stoisko prozdrowotne, przy którym odbywały się gry sportowe oraz edukacja prozdrowotna. Stanowisko MwF odwiedziło ok. 100 osób. (28 kwiecień 2017 r.)
- Organizacja trzech warsztatów pierwszej pomocy w ramach cyklu „Pomaganie jest fajne” we współpracy z Zakładem Ratownictwa Medycznego Uniwersytetu Medycznego we Wrocławiu. Podczas warsztatów rozdano materiały edukacyjne dotyczące zasad udzielania pierwszej pomocy. Z warsztatów skorzystało łącznie 64 dorosłych i 11 dzieci (maj 2017 r.).
- Organizacja XI Wrocławskich Dni Promocji Zdrowia na Wyspie Słodowej, które odbyły się w dniach 23-24 września 2017 r. W realizację wydarzenia włączyło się 52 Partnerów. Zaprezentowano również bogatą ofertę programów miejskich. W ewencie wzięło udział około 2 000 osób.
- Organizacja darmowych zajęć fitness we współpracy z JATOMI Fitness Magnolia Park - „Jesień w Formie”. Spotkania odbywały się w październiku 2017 r., było to 5 treningów. W zajęciach mógł wziąć udział każdy pełnoletni wrocławianin. W projekcie wzięło udział około 100 osób. Dodatkowo na każdym spotkaniu odbywał się konkurs, w którym możliwe były do zdobycia nagrody.
- Organizacja warsztatów pierwszej pomocy „Pomaganie jest fajne!”. Bezpłatne warsztaty odbyły się w 4 terminach (7, 14, 21 i 28 listopada 2017 r.). W warsztatach wzięło udział około 40 osób.
- Organizacja warsztatów dotyczących zmiany nawyków żywieniowych „Zmotywuj się do zmiany i działaj!”. Warsztaty przeprowadzone zostały przez dietetyka, odbyło się 5 spotkań w grudniu 2017 r. W zajęciach wzięło udział około 10 osób.

Kwota wydatkowana na zadanie 28 471,48 zł.

Statystyki dotyczące programu „Miasto w Formie” w latach 2013-2017

Rok	Liczba eventów	Liczba uczestników eventów	Liczba warsztatów	Liczba uczestników warsztatów
2013	5	485	6	120
2014	6	1 318	28	868
2015	3	950	52	1 591
2016	3	1 350	40	900
2017	2	3 000	12	125

XI Wrocławskie Dni Promocji Zdrowia - odbyły się w dniach 23-24 września 2017 r. na Wyspie Słodowej. Celem kampanii było promowanie zdrowego stylu życia wśród mieszkańców Wrocławia oraz motywowanie do zachowań prozdrowotnych. Podczas wydarzenia można było skorzystać z porad lekarzy specjalistów: stomatologów, dermatologów, kardiologów, psychologów, fizjoterapeutów, pielęgniarek, położnych oraz dietetyków. Uczestnicy mogli wykonać szereg badań profilaktycznych - ciśnienia tętniczego krwi, poziomu cukru, cholesterolu, poziomu tkanki tłuszczowej, EKG czy znamion na skórze. Podczas wydarzenia zostało wykonane około 2 000 badań, a z konsultacji i porad specjalistów skorzystało około 1 500 osób. Kluczowym elementem pierwszego dnia był peleton rowerowy, natomiast drugiego - Maraton Fitness, w którym ćwiczyło ok. 80 osób oraz pokaz kulinarny. Tegoroczną nowością była gra terenowa dla rodzin z dziećmi - "Orientuj się na zdrowie". Wzięło w niej udział około 25 drużyn. XI edycja zgromadziła około 2 000 uczestników. Mogli oni skorzystać z 50 stanowisk m.in. z atrakcjami prozdrowotnymi, sportowo-rekreacyjnymi oraz ze zdrową żywnością. Wydanych zostało 500 kart na punkty, nagrodę odebrało około 300 osób. Z powodu złych warunków atmosferycznych, pierwszego dnia wydarzenie trwało tylko do godz. 14.00. Całość dokonań pierwszego i drugiego dnia transmitowana była na żywo na telebimie.

W ramach zadania opracowano i wydrukowano materiały informacyjne, zawierających informacje i dane teleadresowe instytucji i organizacji wspierających wrocławskie rodziny, głównie w zakresie zdrowego i aktywnego stylu życia:

- Wrocławski Informator Seniora,
- Poradnictwo Prawne. Mediacje,
- Centra Rozwoju i Aktywności Dzieci i Młodzieży,
- Zdrowa Matka i Dziecko. Żłobki,
- Programy Profilaktyczne Dla Dzieci i Młodzieży,
- Programy Dla Dorosłych,
- Problemach Uzależnień i Przemocy,
- Poradnictwo Rodzinne,
- Wsparcie dla osób z doświadczeniem choroby psychicznej i ich rodzin.

Kwota wydatkowana na zadanie 94 057,03 zł.

Prowadzenie działań z zakresu informacji i edukacji społecznej poprzez realizację materiałów telewizyjnych, radiowych i prasowych w lokalnych mediach - koprodukcja programu telewizyjnego „Zdrowiej”, realizowanego przez TVP Wrocław, poświęconego zagadnieniom ochrony zdrowia.

Kwota wydatkowana na zadanie 43 750 zł.

O sercu wiem wszystko – zadanie polegało na zorganizowaniu w dniu 23 września 2017 r. miasteczka namiotowego w ramach XI Wrocławskich Dni Promocji Zdrowia z 4. stanowiskami pielęgniarskimi, 3. stanowiskami lekarzy kardiologów i rehabilitanta i 1. stanowiskiem dietetyka. Wydarzenie było skierowane do wszystkich mieszkańców Wrocławia zainteresowanych problematyką prewencji i profilaktyki chorób układu krążenia, a także osób dotkniętych chorobami układu krążenia. Na realizację zadania przeznaczono kwotę 9 900 zł.

Zabezpieczenie sanitarne dla wrocławian, uczestników pieszej pielgrzymki na trasie Wrocław - Częstochowa 2017 – celem zadania było zapewnienie podstawowego zaplecza sanitarnego uczestnikom 37 Pieszej Pielgrzymki Wrocławskiej. Adresatami były osoby uczestniczące w pielgrzymce, głównie młodzi wrocławianie. Liczba beneficjentów około 2 000 osób. Zadanie dofinansowano kwotą 8 000 zł.

WSPOMAGANIE AKTYWNOŚCI MIESZKAŃCÓW POPRZEZ ORGANIZACJĘ WYDARZEŃ KULTURALNYCH, SPORTOWYCH, PLENEROWYCH ORAZ FESTYNÓW OSIEDLOWYCH I RODZINNYCH

Działania w ramach projektu „Tydzień Ruchu” - w ramach projektu zostały zorganizowane 2 duże pikniki na Wyspie Piaskowej (28 maja i 4 czerwca). W działania Tygodnia Ruchu zostały włączone również wrocławskie tereny zielone, w sumie 11 lokalizacji. Na uczestników projektu czekały atrakcje sportowe przygotowane przez stowarzyszenia, fundacje i firmy działające na terenie Wrocławia i Gminy Wrocław. Zajęcia sportowe były prowadzone pod kątem zbliżających się The World Games 2017 (TWG) – Światowe Igrzyska Sportowe we Wrocławiu. W ramach atrakcji TWG można było skorzystać m.in. z dmuchanej ścianki wspinaczkowej, boule, ultimate frisbee czy tańca nowoczesnego. Dodatkowo można było postrzelać z łuku, zagrać w siatkówkę czy pograć w ringo. Odważni mogli spróbować swoich sił w rola bola.

Impreza zgromadziła ok. 5 000 uczestników. Kwota wydatkowana: 17 795,97 zł.

AKTYWIZACJA WYSPY SŁODOWEJ

Pierwszy Dzień Wiosny na Wyspie Słodowej - powitanie wiosny na Wyspie Słodowej odbyło się 21 marca 2017 r. Na Wyspie można było posłuchać koncertów lokalnych kapel reprezentujących różne gatunki muzyczne. Impreza rozpoczęła się mocnym, postgrunge'owym uderzeniem w wykonaniu zespołu Trapped. Gwiazdą wieczoru był zespół Mescalero. Podczas imprezy wystąpiło 7 wrocławskich zespołów, a na uczestników imprezy czekało 5 foodtrucków.

Impreza na Wyspie Słodowej zgromadziła ok. 1 500 osób.

Majówka na Wyspie Słodowej - została zorganizowana w dniach od 1 do 3 maja 2017 r. we współpracy ze Stowarzyszeniem Sportowa Polska. Na uczestników pikników czekało 7 specjalnie przygotowanych stref: uśmiechu, zdrowia, rodziny, art, sportu, smakośza i dobrego serca. Dodatkowo każdego wieczoru była przygotowana inna atrakcja: koncert, kino plenerowe, natomiast na zakończenie 3 maja – stand up. Program majówki tworzyły grupy, stowarzyszenia, szkoły tańca, jak również projektanci mody, fizjoterapeuci, dietetycy. Gościem specjalnym była Marta Tymoszewicz – osobowość roku 2016 według Polskiego Orła Biznesu. Impreza zgromadziła ok. 3 500 uczestników.

Pikniki w ramach „Miesiąca Rodziny”

Wyspa na Weekend 2017 - realizacja zadania obejmowała spotkania z grami planszowymi na Wyspie Słodowej oraz prowadzenie dodatkowych działań o charakterze sportowym, społecznym i kulturalnym w formie pikników. Zostały zorganizowane spotkania z udziałem plenerowej wypożyczalni gier planszowych i wrocławskiej społeczności. Nie zabrakło zajęć sportowych czy działań mających wpływ na upowszechnienie kultury. Spotkania miały charakter międzypokoleniowy.

Letnie kino plenerowe na Wyspie Słodowej – realizacja zadania polegała na zapewnieniu funkcjonowania kina plenerowego na Wyspie Słodowej poprzez projekcje różnorodnych filmów z całego świata, poruszających ambitną tematykę oraz prezentujących różne gatunki filmowe. Łącznie podczas tegorocznej odsłony Kina Plenerowego na Wyspie Słodowej wyemitowano 24 filmy. Każdorazowo pokazy gromadziły blisko od 300 do 350 widzów, co daje łącznie ok. 8 500 uczestników. Dodatkowo w lipcu odbył się spektakl teatralny pt. "Wielka Woda", który upamiętniał

10. rocznicę powodzi z '97 r. Spektakl zgromadził rekordową liczbę 1 200 widzów.

Strona internetowa wyspa.wroclaw.pl - na stronie wyspa.wroclaw.pl znajdują się informacje na temat Wyspy Słodowej i wydarzeń, które się tam odbywają. Można tu znaleźć także zdjęcia i relacje z poszczególnych wydarzeń oraz informacje praktyczne (jak zorganizować event na Wyspie). Od stycznia do grudnia 2017 r. strona wyspa.wroclaw.pl zanotowała 37 000 odsłon i 18 000 sesji. Kwota wydatkowana na zadanie to 101 776,72 zł.

Strefa Wrocław 2017 – zadanie polegało na organizacji w dniach 1-3 maja 2017 r. trzech stref Sportu, Uśmiechu i Dobrego serca. Ich celem była promocja sportu, aktywnego spędzania czasu wolnego na świeżym powietrzu i zachęcenie do aktywności ruchowej i zdrowego trybu życia. Miejsce wydarzenia: Wyspa Słodowa i Piaskowa. W wydarzeniu wzięło udział kilkaset osób. Kwota wydatkowana 9 952,70 zł.

IX Rodzinny festyn osiedlowy „Misja na Ołbinie” – zorganizowane zostały sensoryczne i interdyscyplinarne warsztaty, animacje i inne atrakcje dla mieszkańców Wrocławia, ze szczególnym uwzględnieniem młodzieży i seniorów. Na realizację zadania przeznaczono kwotę 8 000 zł.

Rowerowy peleton – wydarzenie zrealizowano w dniu 23 września 2017 r. w ramach XI Wrocławskich Dni Promocji Zdrowia. Impreza miała charakter rekreacyjnego rajdu rowerowego, podczas którego uczestnicy przejechali ulicami miasta na trasie 12 km. Na realizację zadania przeznaczono kwotę 10 000 zł.

Piknik „Ojcowie na start” – to rowerowe zawody sportowe mające na celu propagowanie aktywnego stylu życia wśród dzieci i młodzieży. Zawody odbyły się 3 czerwca 2017 r. Wzięło w nich udział 416 drużyn, czyli 832 osoby. Wydarzenie zgromadziło około 300 kibiców, a w jego przygotowaniu zaangażowanych było 33 wolontariuszy. Zadanie dofinansowano kwotą 10 000 zł.

Prowadzenie Centrum Aktywności Sportowej i Społecznej na osiedlu Nowy Dwór – Skałka 2017 - zadanie polegało na prowadzeniu Centrum Aktywności Sportowej i Społecznej na osiedlu Nowy Dwór we Wrocławiu przy Parafii pw. Opatrzności Bożej (zwanego dalej Centrum). Głównym zadaniem Centrum jest podnoszenie poziomu integracji i aktywności społecznej mieszkańców Wrocławia (szczególnie osiedla Nowy Dwór), poprzez organizację czasu wolnego, promocję aktywnego i zdrowego stylu życia, realizację zajęć sportowych, wydarzeń o charakterze kulturalnym, społecznym, integrującym środowiska. Już w pierwszych miesiącach udało się zaktywizować zarówno mieszkańców Nowego Dworu jak i innych części Wrocławia. Chętnie odwiedzali, dla wielu, nieznane do tej pory miejsce, a także korzystali z organizowanych zajęć. Dało się także zauważyć, iż wiele dzieci i młodzieży zamieszkujących najbliższą okolicę Centrum, chętnie odwiedza to miejsce, traktując je, jako miejsce spotkań z rówieśnikami. To bardzo istotny element, gdyż dzięki temu udało się uświadomić i pokazać młodszemu pokoleniu, życie wolne od używek, uzależnień i destrukcyjnych zachowań. Średnia odwiedzin Centrum wahała się od 800 do 1 000 osób miesięcznie, a w okresie wakacyjnym od 1 500 nawet do 2 000 osób. Na realizację zadania przeznaczono kwotę 150 000 zł.

Rozgrywki sportowe duszpasterstw akademickich - w dniach 10-12 grudnia 2017 r. odbyły się rozgrywki sportowe pn. "5 Mistrzostwa Polski Duszpasterstw Akademickich". Wrocławskie Centrum Rozwoju Społecznego było ich współorganizatorem. Sportowe zmagania skupione były wokół 3 dyscyplin: piłki nożnej, koszykówki i piłki siatkowej. W zawodach wzięło udział 15 duszpasterstw i 273 uczestników. Mistrzostwa wpisały się również w obchody 99. rocznicy odzyskania niepodległości przez Polskę. Kwota wydatkowana na zadanie 28 000 zł.

Bieg dla hospicjów - Wrocławskie Centrum Rozwoju Społecznego zamówiło 1 000 szt. koszulek wraz z nadrukiem dla uczestników kolejnej edycji „Biegu dla Hospicjów”. Jest to wydarzenie charytatywne, z którego dochód przeznaczony jest na potrzeby pacjentów wrocławskich hospicjów. Kwota wydatkowana na zadanie: 9 427,45 zł.

Projekt MOVEMENT Spaces ma na celu wzmocnienie innowacyjności w przygotowywaniu programów aktywności fizycznej w istniejącej przestrzeni miejskiej. Zachęcanie do aktywności fizycznej i do uczestnictwa w sporcie, szczególnie przez wspieranie wdrażania wytycznych UE dotyczących aktywności fizycznej. Projekt jest realizowany przez Stowarzyszenia ISCA (The International Sport and Culture Association) we współpracy z partnerami projektu z różnych europejskich miast m.in. z Barcelony, Paryża, Birmingham. Jednym z partnerów projektów jest miasto Wrocław, a realizatorem z ramienia Gminy jest Wrocławskie Centrum Rozwoju Społecznego.

W roku 2017 zespół projektowy uczestniczył w spotkaniu inauguracyjnym projektu, które odbyło się w Kopenhadze w dniach 22-24 lutego 2017 r., a także w spotkaniach na temat realizacji projektu, które odbyły się w ramach MOVECongress w Birmingham w dniach 4-6 października 2017 r. Ponadto zespół projektowy zorganizował warsztaty innowacyjności w programach aktywności fizycznej na terenach miejskich, które odbyły się we Wrocławiu w dniach 6-8 września 2017 r., a w których uczestniczyli wszyscy partnerzy projektu, a także przedstawiciele władz samorządowych i wrocławskich organizacji pozarządowych.

Zespół projektowy we współpracy z liderem projektu przygotowywał także dokumenty niezbędne do dalszych działań m.in. związanych z wyborem dobrych praktyk w zakresie organizacji aktywności fizycznych i działań sportowych.

Zadanie dofinansowano kwotą 13 038,14 zł.

Parki ESK – Emocje Sport Kultura – Wrocławskie Centrum Rozwoju Społecznego 27 maja 2017 r. rozpoczęło trzecią edycję projektu, która trwała 19 weekendów - do 1 października 2017 r. w każdą sobotę i niedzielę. Projekt był prowadzony w 9 lokalizacjach we Wrocławiu (Park Grabiszyński, Park Południowy, Park Zachodni, Park w Leśnicy, Park Słoneczny na Gaju, Park Tołpy, Park Staszica, Park na Karłowicach, Park na Strachocinie). W projekcie wzięło udział ponad 11 700 uczestników, którzy z jednej strony brali czynny udział w projekcie (organizowani warsztaty, spotkania, koncerty, pokazy), a z drugiej – bierny (uczestniczyli w wydarzeniach). Na zadanie wydatkowano kwotę: 151 420,26 zł.

Koncert z okazji Święta Trzech Króli – 6 stycznia 2017 r. na wrocławskim Rynku odbyły się obchody Święta Trzech Króli. W koncercie wzięło udział 5 000 osób. Wrocławskie Centrum Rozwoju Społecznego zapewniło kompleksową organizację koncertu (nagłośnienie, oświetlenie, scenę, wynagrodzenie artystów, zaplecze sanitarne) oraz zabezpieczenie imprezy masowej (zgody, pisma, ochrona). Na zadanie wydatkowano 38 465,24 zł.

Wrocławskie kolędowanie przy choice - w dniach 06-16 grudnia 2017 r. na scenie wrocławskiego Rynku prezentowały się dzieci i młodzież z wrocławskich szkół i placówek edukacyjnych wspierane przez nauczycieli, wychowawców i rodziców, chóry dorosłych, chóry senioralne oraz grupy taneczne. Na scenie wystąpiło 52 grupy: chóry, zespoły, duety i soliści z repertuarem świątecznym. Wysłuchano kolędy, pastorałki, świąteczne piosenki, podziwiano jasełka, tańce w strojach świątecznych. Oglądano pokazy tańca z ogniem, czy występy mażorettek.

W sumie na scenie zaprezentowało się prawie 1 500 osób. W dniu 16 grudnia 2017 r. na wrocławskim Rynku odbyła się piąta edycja wydarzenia „Wrocławskie kolędowanie”. To cykliczna impreza skupiająca wrocławian w różnym wieku, polegająca na wspólnym wykonywaniu kolęd. Do wspólnego śpiewu zaproszeni są wszyscy obecni na wrocławskim Rynku. Aby łatwiej było dołączyć się do wspólnego śpiewu osobom postronnym, wśród zgromadzonych byli obecni chórzyści z chórów amatorskich. Przy akompaniamencie instrumentalnym wszyscy razem wykonali kolędy z rozdanych wcześniej śpiewników.

Wydarzenie poprzedzone zostało warsztatami śpiewu chóralnego oraz uroczystym koncertem w Auli Papieskiego Wydziału Teologicznego w dniu 10 grudnia 2017 r. Zadanie dofinansowano kwotą 14 007,80 zł.

Koncert w ramach kampanii społecznych „**Poświętuj Komuś Święta**” oraz wrocławskie kolędowanie - w dniach 25-26 listopada oraz 8 grudnia 2017 r. odbyły się koncerty w ramach kampanii społecznych „Poświętuj Komuś Święta” oraz Wrocławskie Kolędowanie 2017. Muzyczne spotkania miały miejsce w Sali Koncertowej Akademii Muzycznej we Wrocławiu. W ramach umowy z Wrocławskim Centrum Rozwoju Społecznego Wykonawca zobowiązał się do organizacji powyższych koncertów oraz do ich promocji, a także promocji kampanii społecznych w ramach, których zostały one przeprowadzone. Kwota wydatkowana na zadanie 100 000 zł.

Uroczystości upamiętniające wybuch stanu wojennego - 13 grudnia 2017 r. we Wrocławskiej Katedrze odbyły się uroczystości związane z upamiętnieniem wybuchu stanu wojennego. Wydarzenie zostało wsparte przez WCRS poprzez jego rejestrację przy pomocy dwóch kamer oraz umieszczenie w przestrzeni Katedry ekranu diodowego (telebimu), ułatwiającego zgromadzonemu śledzenie przebiegu uroczystości. Kwota wydatkowana na zadanie 7 626 zł.

ZADANIA Z ZAKRESU OBSŁUGI I WSPARCIA OSIEDLI WROCŁAWIA

Na łączny budżet Osiedli składają się zadania związane ze statutowym funkcjonowaniem jednostek pomocniczych oraz środki na dodatkowe zadania o charakterze społecznym, realizowane przez samorządy po przekazaniu środków przez miejskie jednostki organizacyjne oraz komórki organizacyjne Urzędu Miejskiego Wrocławia (m.in. Wydział Zdrowia i Spraw Społecznych, Wydział Kultury, Biuro Sportu i Rekreacji). Obsłudze przyznanych Osiedlom środków finansowych towarzyszyły działania w zakresie koordynacji procedury sprawozdawczej z wykonanych zadań.

Wzmocniono działania w zakresie komunikacji elektronicznej poprzez bieżące rozmowy z radnymi, w tym radnymi nowej kadencji o konieczności korzystania z urzędowych skrzynek pocztowych. W tym zakresie współpracowano z CUI, aby w trybie bieżącym wygenerować hasła radnym nowej kadencji wskazanym do obsługi skrzynek osiedli oraz ponownie wygenerować hasła dla niekorzystających ze skrzynek pocztowych. Rozpoczęto uruchamianie nowej platformy komunikacji elektronicznej z wykorzystaniem domeny osiedla.wroclaw.pl, w tym nowe skrzynki pocztowe dla Osiedli, imienne konta pocztowe dla poszczególnych radnych, nowa strona internetowa. Aktualizowano i rozpoczęto modernizację strony internetowej osiedle.wroc.pl, aby stała się witryną dostarczającą najbardziej bieżące informacje skierowane do radnych osiedlowych oraz mieszkańców Wrocławia.

Zorganizowano trzy szkolenia dla radnych nowej kadencji w siedzibie WCRS, przygotowano informację dla Biura Rady Miejskiej oraz kilka komunikatów na temat bieżącej działalności i obsługi osiedli. Wyposażono radnych w niezbędne egzemplarze „Zasad Obsługi (...) Osiedli”, wsparto również konsultacjami poruszającymi bieżące sprawy.

W dniu 7 października 2017 r. przy aktywnym udziale radnych wrocławskich Osiedli zorganizowano w Hali Stulecia Wrocławski Kongres Rad Osiedli z udziałem m.in. Prezydenta Wrocławia Rafała Dutkiewicza, Przewodniczącego Rady Miejskiej Wrocławia Jacka Ossowskiego, przedstawicieli Urzędu Miejskiego Wrocławia i kilkunastu instytucji miejskich. W trakcie kongresu przedstawione zostały prezentacje podsumowujące współpracę z jednostkami pomocniczymi Miasta. Przy współpracy z Fundacją Dom Pokoju oraz Wrocławskim Forum Osiedlowym przeprowadzono warsztaty poświęcone propozycjom reformy ustroju wrocławskich Osiedli, współpracy międzyosiedlowej oraz rozpoznaniu i wykorzystaniu zasobów osiedlowych.

Dla radnych uczestniczących w kongresie przygotowano i rozdystrybuowano niezbędne narzędzia wspierające codzienne sprawowanie mandatu: kalendarze, notesy, wizytówki, smycze. Przygotowano i przekazano przedstawicielom samorządów Osiedli komplety

legitymacji dla radnych. Opracowano i przekazano Osiedlom pakiet informacyjny na nośniku informacji (pendrive), zawierający m.in. wzór papieru firmowego wykorzystywanego do prowadzenia korespondencji przez samorządy, a także udostępniono w formie papierowej specjalne dodatki informacyjne „Wrocław 2018 plus” zawierające wiadomości o zmianach w komunikacji zbiorowej w latach 2018-2022 oraz zapisach Wieloletniego Planu Inwestycyjnego Miasta i Programu Inicjatyw Rad Osiedli w częściach poświęconych zadaniom dla poszczególnych Osiedli.

Ponadto, rozpoczęto montaż informacyjnych tablic zewnętrznych służących organom Osiedli do codziennej komunikacji z mieszkańcami. Przygotowano i przekazano samorządom również szyldy do umieszczenia w siedzibach Osiedli.

Przedstawiciele WCRS brali także udział w wizytach w siedzibach samorządów, przeprowadzanych z inicjatywy Departamentu Spraw Społecznych przy udziale przedstawicieli m.in. Departamentu Infrastruktury i Gospodarki, Zarządu Inwestycji Miejskich, Zarządu Zasobu Komunalnego, Wrocławskich Mieszkań sp. z o.o. W trakcie wizyt zapoznawano się ze stanem technicznym nieruchomości przekazanych do korzystania Osiedlom oraz potrzebami związanymi z niezbędnymi remontami i inwestycjami umożliwiającymi realizowanie działań statutowych samorządom. W ślad za rozpoczętymi wizytami podjęto działania zmierzające do wskazania dla części Osiedli nowych siedzib (zadanie jest w trakcie realizacji – część samorządów korzysta już z nowych lokali, w przypadku innych konieczne jest przeprowadzenie prac remontowych, co umożliwi ich udostępnienie Osiedlom na działania statutowe).

Kontynuując procedurę rozszerzonej płatności za media dostarczane do lokali stanowiących siedziby samorządów Osiedli, przygotowano informacje dotyczące szacowanych potrzeb w tym zakresie w 2018 r.

Realizowano bieżącą pracę, związaną z obsługą kasową, udzielano porad, konsultacji oraz szkoleń. W związku z nową kadencją organów Osiedli przeprowadzono również wizytację siedzib Osiedli wraz z weryfikacją stanu majątkowego oraz przeprowadzeniem 48 inwentaryzacji zdawczo-odbiorczych, uzupełnionych o 28 przypadków likwidacji zużytego majątku przez powołane w tym celu komisje.

Wsparcie informacyjno-promocyjne wyborów do Rad Osiedli (RO)

W okresie od 27 lutego do 22 kwietnia 2017 r. w ramach kampanii promującej Wybory do Rad Osiedli zastosowano i sfinansowano następujące działania:

- **wydruki materiałów informacyjno-promocyjnych:**
 - ulotki zawierające podstawowe informacje o roli rad osiedli, a także informacje o tym, jak zarejestrować kandydaturę (I etap) oraz w jaki sposób, kto i gdzie może głosować (II etap). W sumie wydrukowano i rozdystrybuowano 25 000 ulotek,
 - plakaty o charakterze informacyjno-promocyjnym zawierające podstawowe informacje oraz hasło: „kandyduj do rad osiedli”, 23 kwietnia 2017 r. wybory do rad osiedli (etap I), hasło: „głosuj 23 kwietnia 2017” wybory do rad osiedli (II etap). W sumie wydrukowano i rozdystrybuowano niemal 10 700 szt. plakatów w różnych formatach (m.in. A2, A3, A4, B1, format niestandardowy do ramek w pojazdach MPK),
- **materiały prasowe** - wykonano projekt graficzny, a także skład i druk gazety poświęconej tylko tematowi wyborów (gazeta „Wybory do rad osiedli” o objętości 8 stron, wydrukowana w nakładzie 20 000 egz.) wraz z kolportażem. W dzienniku „Fakt” w 11 wydaniach zostały zamieszczone reklamy wyborcze. Dostarczono także artykuły merytoryczne oraz całostronicową reklamę do specjalnego numeru gazety „Wroclife” (łącznie objętość: 24 stron, nakład wydania specjalnego: 40 000 egz.).
- materiały multimedialne - do promocji wyborów do RO zostały nagrane dwa 30-sekundowe informacyjne spoty radiowe oraz wykonane dwie krótkie animacje (30 sekund) o parametrach służących do wyświetlania na ekranach LCD w komunikacji miejskiej i w Internecie,
- **reklama w MPK** - została podzielona na dwa etapy: I - promujący kandydowanie (7-16 marca 2017 r.) oraz II - promujący głosowanie (10-23 kwietnia 2017 r.). Obejmowała ekspozycję plakatów na następujących powierzchniach:

- kasetony formatu 340 x 370 mm – 300 szt.,
 - kasetony formatu A3 (w poziomie) w autobusach marki Mercedes – 150 szt.,
 - animacja na wyświetlaczach (LED) w taborze miejskim,
- **reklama na wiatkach przystankowych** - został wyłoniony wykonawca, który wydrukował naklejki na przystanki, dokonał ich montażu i demontażu bez szkody dla wiat oraz monitorował ich stan. Naklejki zawierały podstawowe informacje i były umieszczane, w zależności od rodzaju wiaty, po 2 lub 3 bryty na jednej wiacie przystankowej. W sumie zamontowano 382 sztuki naklejek na 158 przystankach.
 - **reklama zewnętrzna** - do promocji zostały zastosowane również banery oraz wielkoformatowe billboardy. W sumie wykorzystano 5 sztuk banerów o powierzchni 12 m² i 1 sztukę o powierzchni 18 m²,
 - **dystrybucja materiałów informacyjno-promocyjnych** odbywała się na terenie całego miasta:
 - 12 komórek organizacyjnych Urzędu Miejskiego Wrocławia,
 - 250 szkół (podstawowe, gimnazjalne i ponadgimnazjalne),
 - 2 urzędy skarbowe,
 - Dolnośląski Urząd Wojewódzki,
 - 720 adresów przekazanych przez Zarząd Zasobu Komunalnego,
 - 352 adresy przekazane przez spółdzielnie mieszkaniowe,
 - 7 spółdzielni mieszkaniowych, które we własnym zakresie zajęły się dystrybucją materiałów,
 - 1 centrum handlowe – Pasaż Grunwaldzki.
 Oprócz zleconej dystrybucji materiały promocyjno-informacyjne rozdysponowano pomiędzy rady osiedli oraz kandydatów, którzy zgłaszali się po nie do WCRS. Ogółem rozdyskrebowano w I etapie: 800 szt. plakatów formatu A2, 1 500 plakatów formatu A3, 1 000 szt. plakatów formatu A4, a w II etapie: 4 300 szt. plakatów formatu A3, 2 000 szt. plakatów formatu A4.
 - **pozostałe wydatki** - ponadto została sfinansowana usługa reklam w czterech popularnych rozgłośniach radiowych: Radio Wrocław, Radio RAM, Radio Żółte Przeboje, Radio Pogoda oraz zakup drobnych gadżetów w postaci balonów z napisem zachęcającym do głosowania. Sfinansowano również druk specjalnego wydania gazety pn. „Wrocławskie Osiedla” promującej Wybory do Rad Osiedli zachęcającej do głosowania w ostatnich dniach przedwyborami (objętość: 8 stron, nakład: 100 000 egz.) wraz z usługą kolportażu do skrzynek pocztowych mieszkańców kilku największych wrocławskich osiedli. Kwota wydatkowana **98 375,52 zł.**

Wrocławski Kongres Rad Osiedli - w dniu 7 października 2017 r. w Hali Stulecia odbył się Wrocławski Kongres Rad Osiedli, w którym uczestniczyli wszyscy radni osiedlowi, przedstawiciele urzędów i instytucji miejskich oraz Prezydent Wrocławia Rafał Dutkiewicz. Była to okazja do wzajemnego poznania się radnych, a także rozmów z urzędnikami i przedstawicielami miejskich jednostek organizacyjnych, z którymi reprezentanci mieszkańców najczęściej współpracują. Na Kongresie poruszony był temat znaczenia rad osiedli w budowaniu społeczeństwa obywatelskiego oraz podjęto próbę wypracowania modelu współpracy na kolejne lata.

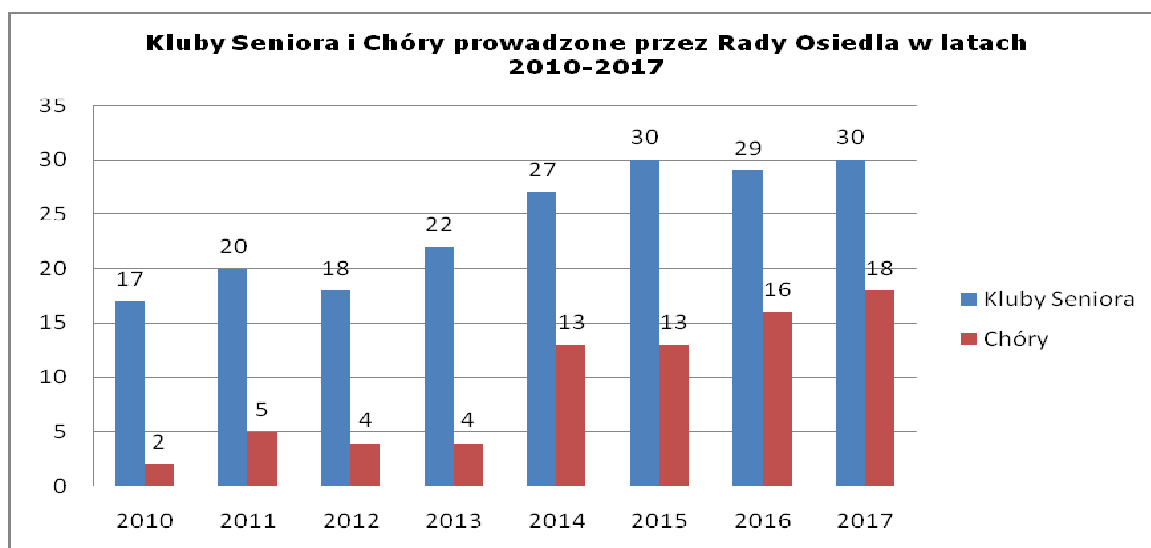
Fundacja Dom Pokoju i Wrocławskie Forum Osiedlowe zaprosiło uczestników kongresu na warsztaty pn. „Jesień dialogu”, podczas których omawiano reformę ustroju wrocławskich osiedli, tworzenie i utrzymywanie dobrych międzyosiedlowych relacji. Radni, zwłaszcza ci debiutujący w swojej roli, mogli natomiast dowiedzieć się, jak rozpoznawać i wykorzystywać różne zasoby osiedlowe z korzyścią dla lokalnych społeczności. Organizacja Kongresu to szereg czynności organizacyjnych, w tym m.in.: druk plakatów, banerów, identyfikatorów. Dodatkowo zamówienie usługi montażu sceny i montażu filmu z przebiegu wydarzenia. Kongres zabezpieczony był także przez zaplecze medyczne. W czasie kongresu postawiono 21 stolików eksperckich, przy których radni i przedstawiciele instytucji konsultowali zagadnienia dotyczące organizacji i funkcjonowania miasta. Każdy radny osiedlowy wyposażony został w jednakowe elementy identyfikacyjne: wizytówka z nazwiskiem, legitymacja radnego, smycz, notes, teczka, długopis, a każda rada w tabliczkę z nazwą i pakiet flag w dedykowanym do tego

pudełku. Po Kongresie wydrukowano gazetę, jako podsumowanie przebiegu i ustaleń. Kwota wydatkowana na zadanie 44 394,17 zł – organizacja kongresu oraz 9 900 zł, organizacja warsztatów „Jesień dialogu”.

Debata „Demokracja miejska-jaka?” - 17 listopada 2017 r. w Centrum Historii Zajezdnia spotkało się kilkudziesięciu radnych osiedlowych i miejskich, naukowców, przedstawicieli organizacji pozarządowych oraz władz Wrocławia. Spotkanie było kolejnym z cyklu intensywnych dyskusji na temat nowego modelu funkcjonowania miasta. Ważnym, decydującym wydarzeniem w tej serii był pierwszy Wrocławski Kongres Rad Osiedli, podczas którego ogłoszono kierunek zmian w zarządzaniu miastem przez zwiększenie kompetencji rad osiedli. Uczestnicy debaty m.in. zastanawiali się nad przyczynami małej frekwencji w wyborach do rad osiedli. W ramach realizacji zadania przygotowano scenariusz i zatrudniono osobę do poprowadzenia debaty. Na realizację zadania przeznaczono kwotę 1 000 zł.

Kluby Seniora prowadzone przez Wrocławskie Rady Osiedla - realizują program aktywizacji osób starszych, propagując ideę edukacji przez całe życie. Dzięki prelekcjom i ćwiczeniom uczestnicy spotkań mają szansę na odkrycie i zaspokojenie swoich potrzeb intelektualnych oraz rozwój zainteresowań. Kluby seniora prowadzą liczne zajęcia między innymi lektoraty języka angielskiego, techniki ćwiczenia pamięci i koncentracji, zajęcia z obsługi komputera i Internetu. Zainteresowania kulturalne członków klubów pogłębiają wspólne wyjazdy do kina, teatru opery czy filharmonii, umożliwiają poznawanie miejsc o wysokich walorach zabytkowych i historycznych, jak również rozwijanie tradycji twórczości amatorskiej. Ważną część spotkań obejmuje edukacja prozdrowotna, w tym spotkania z psychologami, dietetykami, lekarzami różnych specjalności, wiele klubów oferuje również gimnastykę i ćwiczenia rehabilitacyjne. W 2017 r. dofinansowano 30 Klubów Seniora na kwotę 209 067 zł.

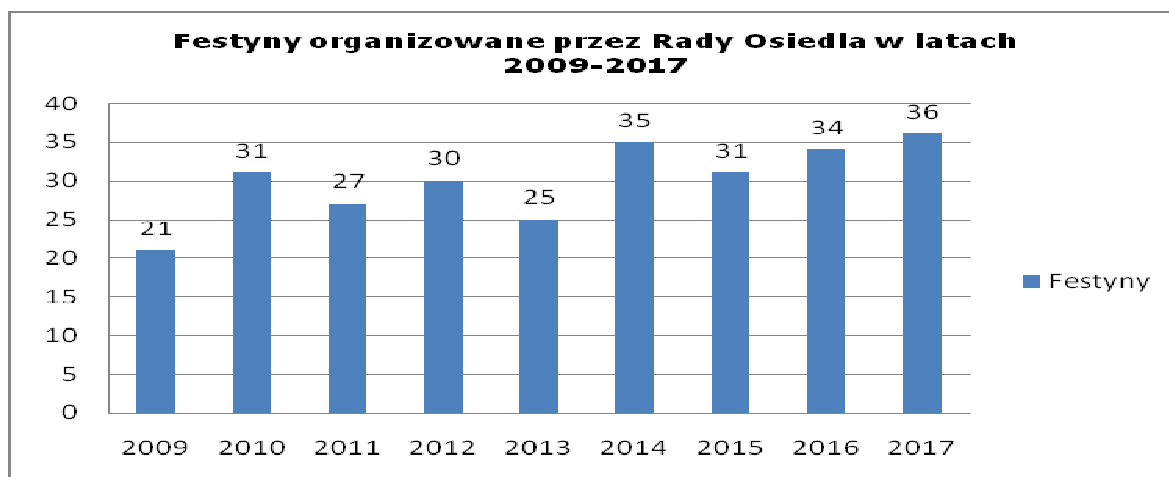
Chóry osiedlowe – sprzyjają powrotowi do tradycji spotykania się w ramach społeczności sąsiedzkiej, stawały się alternatywą dla dotychczasowego spędzania czasu zwłaszcza przez osoby starsze i samotne oraz młodzież. Stają się początkiem procesów integracji międzypokoleniowej, przyczyniały się do wzrostu ogólnej wrażliwości na sztukę. Na działalność 18 chórów osiedlowych wydatkowano kwotę 88 773 zł (w tym 8 500 zł na IV Wrocławski Festiwal Chórów Osiedlowych).

Strony internetowe - poprzez działalność osiedlowych stron internetowych następuje zwiększenie dostępu do informacji na temat działalności Osiedli, środowisk działających na rzecz mieszkańców oraz informacji o bieżącym życiu osiedla.

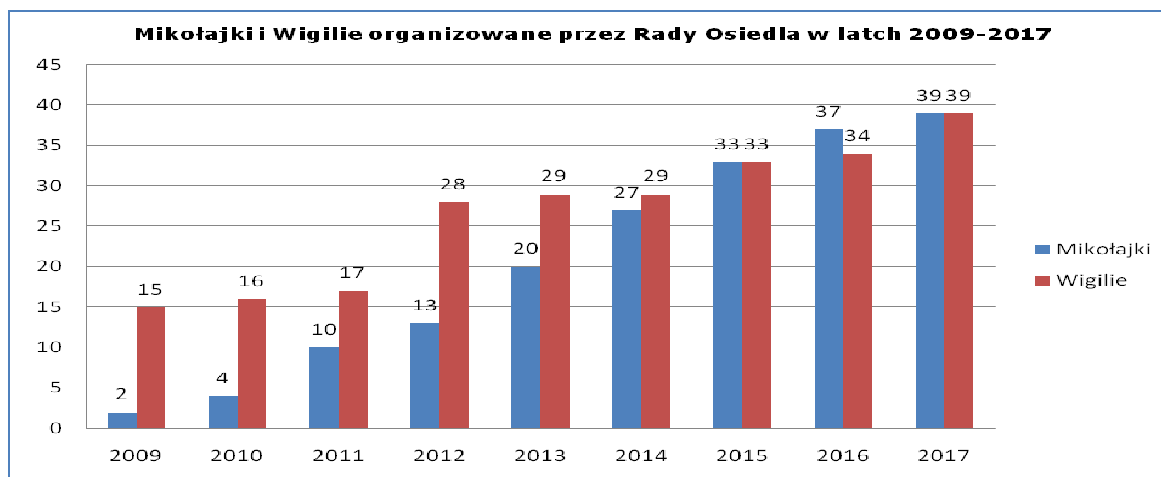
Lokalne fora internetowe stwarzają społeczności lokalnej możliwość wypowiedzenia uwag, postulatów oraz opinii na temat własnej okolicy, często stają się platformą wymiany informacji między mieszkańcami osiedla. Wsparcie w 2017 r. otrzymało 11 osiedlowych stron internetowych. Na ich działalność wydatkowano kwotę 7 300 zł.

Festyny osiedlowe - corocznie organizowane połączone z obchodami Dnia Dziecka, czy dożynek, przyczyniały się do międzypokoleniowej integracji mieszkańców. Wspomagały ich edukację w zakresie aktywnych form spędzania wolnego czasu oraz ekologii, promowały zdrowy tryb życia, a także zapewniały mieszkańcom dostęp do plenerowych wydarzeń kulturalnych. Często stwarzały okazję do propagowania idei wolontariatu przez aktywne włączanie się mieszkańców w przygotowania. Rezultatem organizacji festynów przez Osiedla było rozbudzenie wśród mieszkańców Wrocławia powszechnego nawyku czynnego brania udziału w życiu i aktywności środowiska lokalnego. Na organizację 36 festynów w 2017 r. wydatkowano kwotę 133 000 zł.

Inne zadania społeczne realizowane przez Rady Osiedli – każdego roku Rady Osiedli organizują turnieje sportowe, sekcje sportowe, punkty porad prawnych, Dzień Seniora, sekcje fotograficzne, szkółkę ekologiczną dla dzieci, przegląd piosenki patriotycznej. W 2017 r. dofinansowano 60 zadań społecznych kwotą 122 000 zł.

Wigilie i mikołajki - organizowane przez Rady Osiedli Spotkania Wigilijne i Mikołajkowe są skierowane do osób zagrożonych wykluczeniem społecznym ze względu na status materialny lub społeczny i wpływają na integrację mieszkańców osiedli oraz budowanie tożsamości lokalnej. W 2017 r. dofinansowano 39 Spotkania Wigilijne kwotą 77 553 zł oraz 39 Spotkania Mikołajkowe kwotą 78 080 zł.

WROCLAWSKI ZESPÓŁ ŻŁOBKÓW

W roku sprawozdawczym zrealizowano zadania statutowe. Działalność jednostki opiera się w szczególności na sprawowaniu opieki nad dziećmi do lat trzech w oparciu o przepisy ustawy z dnia 4 lutego 2011 r. (Dz. U. 2016. poz. 157 z późn. zm.) oraz obsługą żłobków pod względem organizacyjno-technicznym, jak zamówienia publiczne, zapewnianie ciągłej obsługi techniczno-eksploatacyjnej zarządzanego zasobu w zakresie: konserwacji, napraw, usuwania awarii obiektów, instalacji i urządzeń technicznych oraz wyposażenia żłobków, dostawy energii elektrycznej, ciepłej, gazu oraz wody wraz z odprowadzeniem ścieków, usług porządkowo-sanitarnych, transportowych, ochrony mienia, prowadzenie spraw finansowych i księgowych, pracowniczych, organizacyjnych, bezpieczeństwa i higieny pracy, sprawozdawczości.

W skład Wrocławskiego Zespołu Żłobków wchodzi 15 żłobków:

- Żłobek nr 1, ul. Lwowska 20,
- Żłobek nr 2, ul. Zemska 33,
- Żłobek nr 3, ul. Białowieska 33,
- Żłobek nr 4, ul. Kłodnicka 25,
- Żłobek nr 5, ul. Dokerska 5,
- Żłobek nr 6, ul. Krowia 1,
- Żłobek nr 7, ul. Drukarska 9,
- Żłobek nr 8, ul. Sądowa 6,
- Żłobek nr 9, ul. Wrońskiego 13d,
- Żłobek nr 10, ul. Henryka Brodatego 17,
- Żłobek nr 11, ul. Hubska 39,
- Żłobek nr 12, ul. Jugosłowiańska 85a,
- Żłobek nr 13, ul. Wieczysta 107,
- Żłobek nr 14, ul. Mulicka 4c,
- Żłobek nr 15, ul. Łukowa 37.

OPIEKA NAD DZIEĆMI W WIEKU DO LAT 3

W ramach opieki nad dziećmi zajęcia w żłobkach prowadzone są w formie zajęć organizowanych dla całej grupy, w małych zespołach i indywidualnie, a także w formie zabaw dydaktycznych, badawczych oraz wielu innych. Są dostosowane do potrzeb i możliwości rozwojowych każdego dziecka. Metody pracy aktywizują wychowanków i stymulują ich zmysły, a różnorodne formy pracy zaspakajają ich aktywność.

Zajęcia prowadzone dla dzieci w żłobkach należących do Zespołu mają na celu:

- kształtowanie postaw społecznych i zasad moralnych,
- uczenia samodzielności i zasad współżycia, współdziałania w kontaktach zarówno z rówieśnikami jak i osobami dorosłymi z najbliższego otoczenia,
- doskonalenie nawyków higienicznych,
- przyswojenie zasad zachowania bezpieczeństwa,
- rozwijanie sprawności ruchowej poprzez gry i zabawy ruchowe oraz ćwiczenia gimnastyczne,
- ukazywanie piękna przyrody,
- kształtowanie postawy proekologicznej,
- pokazywanie zmian zachodzących w przyrodzie wraz z nadejściem kolejnych pór roku,
- rozwijanie umiejętności słuchania, rozumienia, mówienia, prawidłowej wymowy,
- rozwijanie sprawności manualnej rąk i palców oraz kształtowania koordynacji wzrokowo-ruchowej,
- rozwijanie wrażliwości muzycznej poprzez słuchanie i śpiewanie piosenek, słuchanie utworów muzyki klasycznej oraz brzmienia wybranych instrumentów,
- rozwijanie sprawności plastycznej poprzez wykonywanie prac różnorodnymi technikami,
- osvajanie z książką.

W żłobkach odbywały się imprezy z udziałem najbliższych członków rodziny

Imprezy okolicznościowe z udziałem rodziców:

- Dzień Mamy i Taty.
- Festyn na świeżym powietrzu z okazji Dnia Dziecka.
- Uroczyste pożegnanie dzieci odchodzących do przedszkola.

Imprezy okolicznościowe z udziałem Babć i Dziadków: Dzień Babci i Dziadka – program artystyczny, w wykonaniu dzieci z grupy 3.

UROCZYŚCIE ŚWIĄTECZNE

Mikołajki z zabawą i upominkami dla wszystkich dzieci. Kontynuacja wieloletniej tradycji odwiedzania dzieci przez Św. Mikołaja. W tym dniu przypominamy dzieciom o dobrych uczynkach.

Jasełka – inscenizacja bożonarodzeniowa. Przed Bożym Narodzeniem odbywają się zajęcia o tematyce świątecznej. Dzieci wspólne ze swoimi paniami dekorują choinkę. Słuchają opowiadań o tradycjach świątecznych. Podczas zajęć plastycznych dzieci wykonują ozdoby świąteczne. W żłobkach odbywają się uroczyste spotkania i wspólne kolędowanie pracowników żłobka z dziećmi i zaproszonymi przedstawicielami Rady Rodziców. Opiekunowie wraz z dziećmi przygotowują część artystyczną zawierającą treści świąteczne, związane z tradycją i kulturą Bożego Narodzenia, która wprowadza bożonarodzeniowy nastrój, wspólnie śpiewają kolędy, pastorałki i piosenki o tematyce świątecznej.

Zabawa karnawałowa - wielki bal przebierańców. Zabawy karnawałowe odbywają się z uczestnictwem zaproszonych animatorów i zespołu muzycznego. Podczas imprezy wykonywane są wspólne tańce i zabawy integracyjne. Dzieci oraz panie opiekunki inscenizują pokazy strojów karnawałowych.

Zajączek – inscenizacja wielkanocna. W żłobkach odbywają się zabawy z dziećmi pozwalające przybliżyć im tematykę Świąt Wielkanocnych.

ZAJĘCIA CYKLICZNE

Teatryki interaktywne z udziałem aktorów (od października do czerwca).

Grupy teatralne prezentują dzieciom krótkie inscenizacje. Prawdziwi aktorzy, piękne kostiumy oraz piosenki śpiewane na żywo przybliżyły dzieciom wizyty w teatrze. Chętne dzieci mogły wcielić się w rolę aktorów i brać czynny udział w występach. Przedstawienia miały charakter edukacyjny, poruszały tematykę bezpieczeństwa nad wodą i na drodze, spotkania z nieznanym, potrzebie pomagania słabszym. Zajęcia wykształcają u dzieci pewność siebie oraz poczucie empatii.

Plenerowe pożegnania pór roku – programy artystyczne. Zajęcia z dziećmi na temat otaczającego je świata i zmieniających się pór roku oraz zmian zachodzących w przyrodzie. W tych dniach prowadzone są zajęcia dydaktyczne, ruchowe, plastyczne, czytelnicze, teatralne, umuzykalniające.

Podczas zajęć o tematyce jesiennej panie opiekunki przebierają się za postać Pani Jesieni. Dzieciom stworzony został „kącik przyrodniczy” przy którym mogły pooglądać jesienne warzywa, owoce, listki, szyszki itp.

Muzykowanie na dywanie - to zabawy ruchowe z wykorzystaniem muzyki na żywo. Dzieci wykonują różne ruchy w oparciu o dźwięki, powtarzają słowa piosenek, poznają tony niskie i wysokie, tańczą, naśladują zjawiska atmosferyczne, poznają instrumenty i grają na nich.

Gimnastyka małego smyka. Cykliczne zajęcia gimnastyczno-ruchowe obejmujące elementy takie jak: rzut piłką, przechodzenie przez tunel, rzut do celu, podskoki, przysiady, czołganie, stanie na jednej nodze. Zajęcia te są profilaktyką w przeciwdziałaniu wadom postawy oraz płaskostopia.

ZAJĘCIA OKAZJONALNE

Wizyta „Komisarza Lwa” w towarzystwie policjantów w Żłobku nr 5. Realizując tematykę dotyczącą bezpieczeństwa na drodze dzieci z grup II i III gościły w żłobku przedstawiciele policji oraz maskotkę dolnośląskiej policji Komisarza Lwa. Goście opowiedzieli o swojej odpowiedzialnej pracy. Policjanci przypomnieli dzieciom o zasadach bezpiecznego poruszania się po drogach, prawidłowym przechodzeniu przez jezdnię. Przypomnieli również o korzyściach wynikających z noszenia ubrań posiadających elementy odblaskowe.

Spotkania z przedstawicielami Państwowej Straży Pożarnej. Dzieci miały okazję zobaczyć wóz strażacki, uczestniczyć w pogadance na temat pracy strażaka i zasad bezpieczeństwa. Odbył się pokaz dźwiękowy syreny strażackiej oraz polewania wodą.

Dzieci brały udział w różnych projektach. W tym roku uczestniczyły w konkursie **„Zdrowy oddech dziecka, zdrowe przedszkole”** organizowanym przez Fundację Lubimy Działać. Dowiedziały się, że dużo rzeczy, przedmiotów wokół nas zanieczyszcza powietrze, dlatego należy dbać o otaczającą nas zieleni.

Dzieci przygotowały pracę do konkursu „Zdrowy oddech dziecka”. Jej wykonanie poprzedzały zabawy i zajęcia o czystości powietrza. Prace powstały w oparciu o spostrzeżenia i uwagi dzieci. Korzystając z różnych technik plastycznych i z pomocą opiekunów wykonały pracę, na której przedstawiły, kiedy mogą wychodzić na spacer i bawić się a kiedy pozostają w żłobku, bo powietrze jest zanieczyszczone

Światowy dzień pluszowego misia - „Czy to jutro czy to dziś wszystkim jest potrzebny miś!”. Dzień tematyczny obejmujący zabawy z ulubionym pluszakiem.

ZAJĘCIA DYDAKTYCZNE

Promowanie zdrowego żywienia.

Przykładowe zajęcia w Żłobku nr 13 – miały na celu pokazanie dzieciom jak ważne jest jedzenie warzyw i owoców.

W każdym miesiącu przybliżany był dzieciom owoc lub warzywo np.:

- dzień pomidora,
- dzień marchewki,
- dzień dyni,
- dzień buraka itp.

W tym dniu w jadłospisie znajdowały się potrawy z danym warzywem lub owocem a opiekunowie dostosowywali zajęcia dydaktyczne i plastyczne, aby zapoznać z nimi dzieci.

Przykładowe zajęcia w Żłobku nr 15 - zajęcia odbyły się w formie pikniku. Dzieci wraz z opiekunkami przygotowywały warzywną sałatkę ze świeżych warzyw. Kolejnym etapem zajęć było gotowanie zupy z warzyw, które wykonane były z papieru i przyklejanie ich do dużego papierowego garnka, który był zawieszony na tablicy korkowej.

Jestem lekarzem - zabawy w wizyty u lekarza mające na celu zapoznanie dzieci z przyrządami używanymi w gabinecie lekarskim oraz postacią lekarza. Starsze dzieci występowały w roli doktora i badały lale oraz misie. Zajęcia połączone były z elementami promocji zdrowia takimi jak: mycie zębów, rączek, wizyta u dentysty.

DZIAŁANIA/INICJATYWY/INNOWACJE PODEJMOWANE W ŻŁOBKACH

W ramach podnoszenia swoich kwalifikacji pracownicy żłobków uczestniczyli w szkoleniach, konferencjach i wykładach m.in.:

- szkolenie „Budowanie współpracy z trudnym klientem”,
- z inicjatywy rodziców dziecka uczęszczającego do Żłobka nr 5, czterech pracowników żłobka uczestniczyło w warsztatach szkoleniowych „Dziecko z wadą słuchu

w przedszkolu ogólnodostępnym” realizowanych w ramach projektu „Więcej wiemy - lepiej pomagamy”, organizowanych przez Stowarzyszenie Rodziców i Przyjaciół dzieci z wadą słuchu ORATOR. W części wykładowej przedstawiono podstawy audiologii, wyjaśniono, co to znaczy nie słyszeć, przedstawiono strategię i taktykę metody audytywno-werbalnej, omówiono nowoczesne technologie w służbie terapii i edukacji dziecka niesłyszącego: implant ślimakowy, aparat słuchowy, zapoznano uczestników z zasadami efektywnego procesu dydaktycznego, udzielono wskazówek dla opiekunów/nauczycieli. W części warsztatowej przeprowadzono analizę indywidualnych przypadków z terapeutą mowy. Szkolenie to wzbogaciło wiedzę na temat postępowania i opieki nad dziećmi z tego rodzaju niepełno sprawnościami,

- szkolenie „Zasady Dobrych Praktyk Higienicznych i Produkcyjnych GHP/GMP oraz System Zarządzania Bezpieczeństwem Żywności HACCP wg Kodeksu Żywnościowego”. W szkoleniu uczestniczyli pracownicy bloku żywienia wraz z kierownikiem.

W ramach kontaktów z rodzicami odbywają się;

- konsultacje rodziców z opiekunami pozwalające na ujednoczenie oddziaływań wychowawczych w domu i w żłobku oraz wspierające planowanie procesu opiekuńczo-wychowawczego wspólnie z rodzicami dziecka,
- codzienne rozmowy opiekunów z rodzicami na temat bieżących spraw dotyczących dzieci,
- spotkania z rodzicami - zebrania organizacyjne z rodzicami dzieci, które zostały przyjęte do żłobka oraz spotkanie ze wszystkimi rodzicami - na początku września,
- prowadzenie tablicy informacyjnej dla rodziców, na której zamieszczony jest regulamin placówki, jadłospis, oraz najważniejsze informacje dotyczące działalności żłobka,
- współpraca z komitetem rodzicielskim w celu wspierania pracy żłobka.

W ramach współpracy z Miejskim Ośrodkiem Pomocy Społecznej:

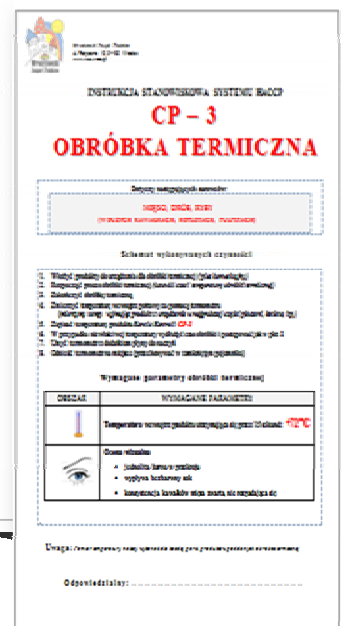
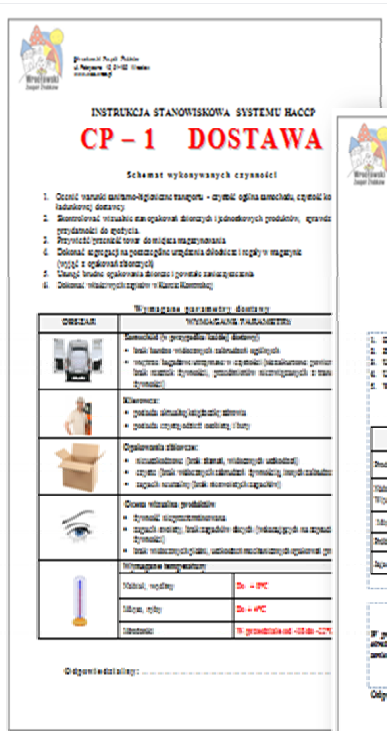
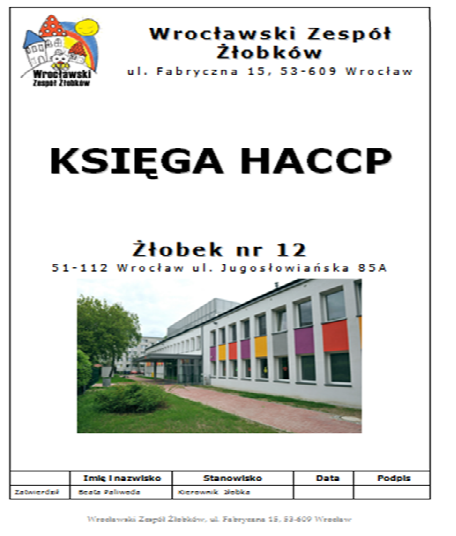
- pracownicy żłobków brali udział w posiedzeniach zespołu specjalistów dotyczących sytuacji dziecka umieszczonego w pieczy zastępczej,
- opracowywano kwartalne oceny rozwoju dziecka umieszczonego w pieczy zastępczej,
- utrzymywano stały kontakt z kuratorem sądowym, asystentem rodziny oraz pracownikiem socjalnym.

W roku sprawozdawczym podjęto szereg działań w zakresie żywienia dzieci:

- opracowano zestawienia zużycia surowców spożywczych na podstawie informacji ze żłobków o zużyciu surowców i średniej ilości chodzących dzieci,
- przygotowano intendentom tabel ułatwiających koordynację środków finansowych na dostawę żywności (indywidualna tabela dla każdej placówki),
- sporządzano comiesięczne zestawienia zużycia środków finansowych na dostawę żywności z podziałem na poszczególne żłobki w ujęciu kwotowym i procentowym zużycia umów,
- przeprowadzano i koordynowano działania dotyczące kalkulacji środków finansowych na potrzeby postępowania przetargowego na dostawę żywności w 2018 r.:
 - opracowanie spisu nowych artykułów spożywczych do przetargu na dostawę żywności w roku 2018 wraz z rozeznaniem rynku w zakresie cen produktów,
 - opracowanie spisu artykułów spożywczych do eliminacji,
 - szacunek cen artykułów spożywczych do kalkulacji,
 - opracowanie formularza w programie Excel umożliwiającego intendentom kalkulację środków finansowych na dostawę żywności na podstawie wymaganych cen i spisu produktów spożywczych,
 - kompletowanie dokumentacji kalkulacyjnej z placówek, ich analiza i uwzględnianie korekt;
- wprowadzono nowy program (aplikacja) żywieniowy – „Kalkulator 1.0”,
- opracowano wzór nowej dokumentacji systemu bezpieczeństwa żywności HACCP,

- stworzono wzór graficzny jadłospisów dla placówek Zespołu z logo oraz wytycznych dotyczących oznaczania alergenów.

wzór nowej dokumentacji systemu bezpieczeństwa żywności HACCP

wzór graficzny jadłospisów

 JADŁOSPIS TYGODNIOWY 			
ZŁOTKI NR 2, UL. BIAŁOWIĘSKA 17			
DZIEŃ	ŚNIADANIE	II ŚNIADANIE ZUPA	DRUGIE DANIE
PON 18.12	Kasza ryżowa z miodem na mleku (mleko) specjalistycznym Piszczak smażony (mięso), masło (mleko), oliwa, gęsta śmietana gęsta, bulion drożdżowy Makucha miodowa z owocami suszonymi	Kiełki drożdżowe do zupy Zupa kalafiorowa z kaszą jęczmień (złotki, glazna)	Solub w sosie z selera ziemnego (glazna), ziemniaki, surówka z buraczków Kompot owocowy
WT 19.12	Kasza jaglana na mleku (mleko) specjalistycznym Piszczak smażony (mięso), masło (mleko), oliwa, gęsta śmietana i smolewca, bulion drożdżowy Makucha miodowa	Ustuska do smaku Kapusta z białej i zielonej kapusty z ziemniakami (złotki)	Kasza gryczana smażona z mięsem i selerem ziemnym z marchewką, cukinią i bakłażanem Surówka z kiszonego ogórka Kompot owocowy
SR 20.12	Płatki kukurydziane na mleku (mleko) specjalistycznym Piszczak smażony (mięso), masło (mleko), oliwa, gęsta śmietana i smolewca, bulion drożdżowy Makucha miodowa z owocami suszonymi	Jabłka zapiekane pod kaszą z selerem ziemnym i ziemniakami (złotki) Zupa marchwiowa z cukierkami i ziemniakami (złotki)	Kotlety mielone i soczewica w sosie pomidorowym, kaszka na śmietanie Kompot owocowy
CZW 21.12	Płatki owsiane (glazna) na wodzie z gęstą kaszą (mleko) specjalistycznym Piszczak smażony (mięso), masło (mleko), oliwa, gęsta śmietana i smolewca, bulion drożdżowy Makucha miodowa	Rosół drożdżowy Zupa jęczmień ziemniakami (złotki)	Paluszek o smaku owocowym z cukierkami i kaszką, ryż, kaszka z kaszki i ziemniakami Kompot owocowy
PT 22.12	Płatki owsiane na mleku (mleko) specjalistycznym Piszczak smażony (mięso), masło (mleko), oliwa, gęsta śmietana i smolewca, bulion drożdżowy Makucha czerwona	Sopelka kaszowa z kaszką na mleku kokosowym Sarsaparilla z miodem i ziemniakami (złotki)	Paluszek miód - jęczmień w sosie pomidorowym, ziemniaki, kaszka z kaszką i ziemniakami Kompot owocowy

Wszystkie dane mają charakter orientacyjny i mogą się różnić w zależności od potrzeb.

Przebieg choroby może być inny niż w przypadku choroby. Wszelkie zmiany w jadłospisie należy zgłaszać do lekarza prowadzącego. Wszelkie zmiany w jadłospisie należy zgłaszać do lekarza prowadzącego.

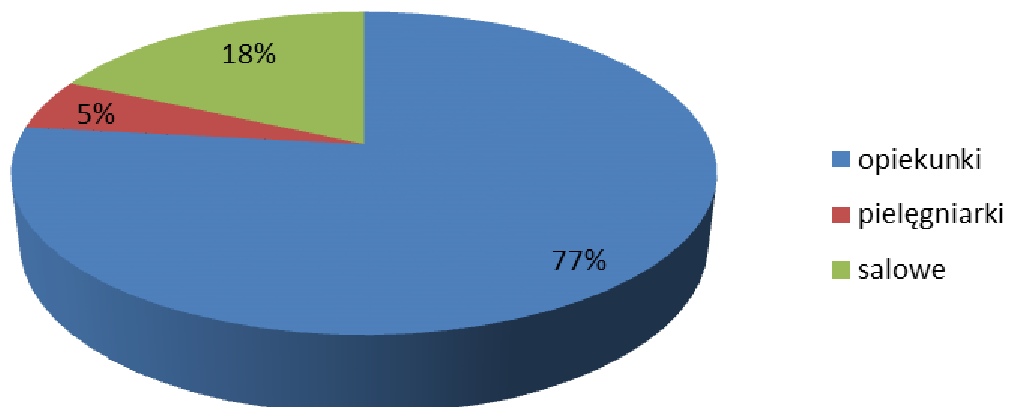
Opiekuńca: specjaliści ds. żywienia
mgr inż. Anna Kubiak

PRACOWNICY SPRAWUJĄCY OPIEKĘ NAD DZIEĆMI

W dniu 31 grudnia 2017 r. Zespół zatrudniał 254 opiekunów i 17 pielęgniarek, przy pomocy 60 salowych/sprzątaczek.

Pracownicy zatrudnieni na stanowisku salowej/sprzątaczką po podniesieniu swoich kwalifikacji (ukończeniu odpowiedniej szkoły) mogą awansować na stanowisko opiekuna.

personel żłobków stan na 31.12.2017 r.

WYKAZ MIEJSC W ŻŁOBKACH MIEJSKICH

Żłobek	Wykonanie etatów opiekunów	Ilość miejsc normatywnych
1	18	142
2	15	121
3	17	128
4	18	126
5	14	120
6	14	113
7	16	126
8	18	141
9	9	82
10	18	137
11	14	124
12	16	125
13	17	125
14	31	215
15	36	266
SUMA:	271	2 091

WEWNĘTRZNE REGULACJE PRAWNE

W ramach organizowania pracy Zespołu i dostosowywania istniejących regulacji do wymagań wynikających z przepisów o kontroli zarządczej zostały opracowane i wdrożone następujące akty wewnętrzne Zespołu:

- zarządzenie w sprawie powołania Zespołu ds. Jakości i Bezpieczeństwa Żywności w żłobkach należących do Wrocławskiego Zespołu Żłobków,
- zarządzenie w sprawie czasu pracy pracowników Wrocławskiego Zespołu Żłobków w 2017 r.,
- zarządzenie w sprawie powołania komisji rekrutacyjnych do przeprowadzenia rekrutacji dzieci do żłobków wchodzących w skład Wrocławskiego Zespołu Żłobków,
- zarządzenie w sprawie wprowadzenia we Wrocławskim Zespole Żłobków jednolitych procedur wewnętrznych określających zasady postępowania podczas pobytu dzieci w żłobku,
- zarządzenie w sprawie wyposażenia apteczek pierwszej pomocy,
- zarządzenie w sprawie wprowadzenia Instrukcji kancelaryjnej, jednolitego rzeczowego wykazu akt, Instrukcji o organizacji i zakresie działania składnicy akt,
- zarządzenie w sprawie wprowadzenia Regulaminu udzielania zamówień publicznych na zamówienia, do których stosuje się przepisy ustawy Prawo zamówień publicznych oraz zamówień do których przepisy ustawy nie mają zastosowania.

STAN BEZPIECZEŃSTWA I HIGIENY PRACY ORAZ REALIZACJA ZADAŃ Z ZAKRESU BEZPIECZEŃSTWA I HIGIENY PRACY W ZESPOLE

- W nadzorowanych obiektach służba bhp przeprowadziła 1 kontrolę problemową i 13 lustracji obiektów. Na bieżąco informowano pracodawcę o stwierdzonych zagrożeniach zawodowych oraz przedstawiano wnioski zmierzające do usuwania tych zagrożeń.
- Służba bhp sporządziła i przedstawiła pracodawcy okresową analizę stanu bezpieczeństwa i higieny pracy za rok 2016.
- Służba bhp opracowała instrukcje bezpiecznej pracy przy obsłudze nowo zakupionych maszyn i urządzeń oraz zarządzenia związane z bezpieczeństwem i higieną pracy.
- Współpracowano z lekarzem sprawującym profilaktyczną opiekę zdrowotną nad pracownikami przy organizowaniu okresowych badań lekarskich pracowników, współdziałano ze społeczną inspekcją pracy oraz z zakładową organizacją związkową

przy podejmowanych przez pracodawcę przedsięwzięciach mających na celu poprawę warunków pracy.

- Pracownik służby bhp udzielał porad z zakresu bhp zarówno kierownictwu zakładu jak i pracownikom.
- Służba bhp informowała pracowników o ryzyku zawodowym i jego roli w środowisku pracy podczas szkoleń wstępnych, szkoleń okresowych z zakresu bhp oraz podczas przeprowadzanych dochodzeń powypadkowych.

DZIAŁANIA DOTYCZĄCE BEZPIECZEŃSTWA POŻAROWEGO

Ewakuacja

W lipcu, sierpniu i wrześniu 2017 r. przeprowadzono próbną ewakuację we wszystkich 15 żłobkach. Ćwiczenia ewakuacyjne przeprowadzono pod nadzorem pracowników Wydziału Bezpieczeństwa i Zarządzania Kryzysowego Urzędu Miejskiego Wrocławia. Podczas ćwiczeń przeprowadzonych w Żłobkach nr 1, 3, 5, 6 obecni również byli funkcjonariusze Państwowej Straż Pożarnej.

Kontrola obiektów

Wydział Bezpieczeństwa i Zarządzania Kryzysowego przeprowadził kontrolę stanu ochrony przeciwpożarowej w 8 żłobkach nr: 3, 5, 6, 7, 10, 13, 14 i 15.

Przeglądy urządzeń przeciwpożarowych oraz gaśnic

W 2017 r. dokonano przeglądów technicznych wszystkich urządzeń przeciwpożarowych oraz gaśnic, które znajdują się we wszystkich obiektach Zespołu.

Instrukcje Bezpieczeństwa Pożarowego (IBP)

W 2017 r. zaktualizowano 6 Instrukcji Bezpieczeństwa Pożarowego dla obiektów żłobków oraz sporządzono nową IBP dla Żłobka nr 6. Aktualnie wszystkie obiekty posiadają aktualne Instrukcje.

Remont obiektów

W 2017 r. oddano do użytkowania wyremontowany Żłobek nr 12. Budynek został wyposażony w system oddymiania klatki schodowej, przeciwpożarowy wyłącznik prądu, instalację oświetlenia ewakuacyjnego, instalację hydrantów wewnętrznych z węzami półsztywnymi, wydzielono i obudowano klatkę schodową. Po remoncie budynek spełnia wymagania z zakresu bezpieczeństwa pożarowego.

W 2017 r. przeprowadzono częściowy remont Żłobka nr 6 przy ul. Krowiej. W obiekcie zainstalowano dodatkowy hydrant wewnętrzny HP 25 umiejscowiony w piwnicy, zamontowano 2 szt. drzwi ppoż. w piwnicy, zmieniono umiejscowienie klatki schodowej prowadzącej do piwnicy, zmodernizowano instalację oświetlenia ewakuacyjnego.

Dokonano naprawy istniejących urządzeń ppoż.

Szkolenia z zakresu ochrony ppoż.

W 2017 r. przeprowadzono 15 szkoleń personelu z zakresu przeprowadzania ewakuacji oraz z zakresu wyposażenia obiektów w urządzenia przeciwpożarowe.

REALIZACJA ZADAŃ INWESTYCYJNYCH

W 2017 r. Wrocławski Zespół Żłobków współrealizował **Program Budowy i Przebudowy Żłobków (zadanie WPI/127)**.

W ramach zadania:

- zrealizowana została inwestycja **INW/127 Przebudowa i remont budynku Żłobka nr 12 przy ul. Jugosłowiańskiej 85a wraz z zagospodarowaniem terenu** polegająca na przystosowaniu budynku do obowiązujących przepisów

techniczno-budowlanych, przystosowaniu układu funkcjonalnego budynku do potrzeb żłobka, wymianie instalacji i sieci sanitarnych, wymianie instalacji elektrycznych, wymianie instalacji technologicznych, montażu klimatyzacji i wentylacji mechanicznej, wykonaniu prac modernizacyjnych w zakresie zagospodarowania terenu z placem zabaw dla dzieci,

- zrealizowana została inwestycja **INW/127 Przebudowa i remont budynku Żłobka nr 6 przy ul. Krowiej 1 (I etap)** dotycząca przebudowy węzła żywienia,

- w zakresie współpracy z Zarządem Inwestycji Miejskich Wrocławski Zespół Żłobków wykonywał następujące zadania:
 - udział w naradach na placu budowy na bieżąco opiniując proponowane zmiany wykonawcze pod kątem założeń funkcjonalno-użytkowych,
 - udział w odbiorze końcowym robót oraz przekazaniu obiektu do użytkowania,
 - powiadomienie Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego we Wrocławiu o wznowieniu działalności żłobków – zakładów zbiorowego żywienia.

Przy zadaniu **przebudowa i remont Żłobka nr 1 przy ul. Lwowskiej 20 i Żłobka nr 5 przy ul. Dokerskiej 5** pracownicy Zespołu:

- uczestniczyli w naradach i opiniowali przedkładane koncepcje projektowe,
- analizowali, ustalali oraz przekazywali uwagi do programu funkcjonalno-użytkowego,
- analizowali poszczególne koncepcje pod kątem założeń programu funkcjonalno-użytkowego oraz wytycznych HCCP,
- dokonano zatwierdzenia ostatecznych wersji programów funkcjonalno-użytkowych.

Budowa nowych żłobków:

- przy ul. Sygnałowej,
- filii Żłobka nr 5 na osiedlu WUWA2.

Odbyły się spotkania z projektantami, na których wnoszono i omawiano uwagi do poszczególnych koncepcji programu funkcjonalno-użytkowego żłobków.

W obiektach Zespołu wykonano prace konserwacyjne i naprawcze oraz usuwania awarii w zakresie:

- stolarki okiennej i drzwiowej,
- rolet, żaluzji oraz moskitier,
- dźwigów towarowych i osobowych,
- systemu sygnalizacji włamania i napadu,
- placów zabaw,
- instalacji i urządzeń elektrycznych,
- sieci kanalizacji sanitarnej i deszczowej,
- robót ogólnobudowlanych obiektów żłobków wraz z terenem, instalacji sanitarnych, centralnego ogrzewania, wodnych i kanalizacyjnych, gazowych z urządzeniami.

W celu realizacji zadań statutowych Zespołu realizowano także zadania w ramach zabezpieczenia techniczno-eksploatacyjnego Zespołu.

WYKONANIE BUDŻETU**Rozdział 85505 – Żłobki****Zadanie A.4.21 - wpływy z opłat za żłobek § 0830 – wpływy z usług:**

- plan: 6 437 330 zł,
- wykonanie: 6 731 883,49 zł - 104,58%. Plan wykonano zgodnie z planem.

Zadanie A.2.5.12 § 0630 - wpływy z tytułu opłat i kosztów sądowych oraz innych opłat uiszczanych na rzecz Skarbu Państwa z tytułu postępowania sądowego i prokuratorskiego.

Wykonanie: 405 zł, zwrot opłat sądowych z poprzednich lat.

Zadanie A.2.5.13 § 0640 - wpływy z tytułu kosztów egzekucyjnych, opłaty komorniczej i kosztów upomnień.

Wykonanie: 906,51 zł. Zwrot kosztów postępowania komorniczego, adwokackiego oraz zastępstwa procesowego.

Zadanie A.3.2 § 0870 - wpływy ze sprzedaży składników majątkowych.

Wykonanie: 441,40 zł, sprzedaż mienia.

Zadanie A.5.4.8 § 0920 - pozostałe odsetki.

Wykonanie: 460,76 zł. Odsetki bankowe od środków na rachunkach bankowych oraz za opóźnienia w płatnościach za usługę żłobkową.

Zadanie A.5.6.10 § 0940 - wpływy z rozliczeń/zwrotów z lat ubiegłych.

Wykonanie: 2 524,26 zł. Wpływy uzyskano z tytułu:

- zwrotu za dofinansowanie nauki,
- zwrot składek,
- należności przedawnionych.

Zadanie A.5.6.10 § 0970 - wpływy z różnych dochodów.

Wykonanie: 31 665,32 zł. Wpływy uzyskano z tytułu:

- wynagrodzenia płatnika składek,
- sprzedaż złomu,

- sprzedaż drzewa,
- kar umownych,
- rozliczenia kosztów energii w Żłobku nr 12 i Żłobku nr 6.

Zadanie WZZ/B/01 i zadania pośrednie - zapewnienie opieki nad dziećmi w wieku do lat 3:

- plan ogółem: 30 485 683 zł,
- wykonanie: 30 229 343,65 zł - 99,16%.

Wydatki osobowe § 4010, 4040, 4110, 4120, 4170.

Wydatki osobowe w kwocie 23 275 035,08 zł stanowią 76,99% wydatków jednostki. Wydatki osobowe zrealizowano w 99,95%.

Świadczenia na rzecz osób fizycznych § 3020.

Świadczenia na rzecz osób fizycznych w kwocie 88 253,48 zł wykonano w 99,94%.

Pozostałe wydatki bieżące w kwocie 6 866 055,09 stanowią 22,71% wydatków ogółem. Pozostałe wydatki bieżące zrealizowano w 96,57%

Struktura wydatków rzeczowych (*procent w stosunku do całości planu finansowego):

- zakup materiałów i wyposażenia - 850 125,07 zł - 2,81%*,
- zakup środków żywności - 1 883 700,98 zł - 6,23%,
- energia - 1 605 207,95 zł - 5,31%,
- zakup usług remontowych - 671 165,83 zł - 2,22%,
- wpłaty na Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych - 503 475 zł - 1,67%,
- zakup usług pozostałych - 366 560,51 zł - 1,21%,
- odpisy na zakładowy fundusz świadczeń socjalnych - 537 048,65 zł - 1,78%,
- podróże służbowe krajowe - 47 164,19 zł - 0,16%,
- opłaty z tytułu zakupu usług telekomunikacyjnych telefonii stacjonarnej i do sieci Internet - 40 055,33 zł - 0,13%,
- zakup usług zdrowotnych - 43 073 zł - 0,14%,
- szkolenia pracowników niebędących członkami korpusu służby cywilnej - 55 568,84 zł - 0,18%,
- zakup usług obejmujących wykonanie ekspertyz, analiz i opinii - 3 071,40 zł - 0,01%,
- opłaty na rzecz budżetów jednostek samorządu terytorialnego - 247 483,09 zł - 0,82%
- różne opłaty i składki - 10 906,27 zł - 0,04%,
- koszty postępowania sądowego - 1 448,98 zł - 0,01%.

Zadanie WPI/127 – wydatki inwestycyjne

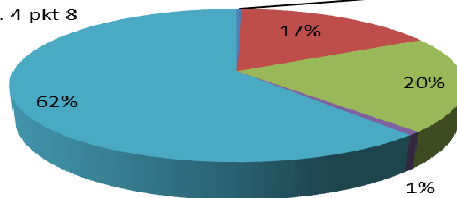
- plan ogółem: 20 000 zł,
- wykonanie: 18 018,30 zł - 90,09%

Zamówienia publiczne na roboty budowlane, usługi, dostawy:

przedmiot zamówienia	ilość przeprowadzonych postępowań
przetarg nieograniczony - unijny	1
przetarg nieograniczony - biuletynowe	44
przetarg nieograniczony - biuletynowe nieobowiązkowy	52
zamówienie z wolnej ręki art. 67 ust.1 pkt 1 lit. a	2
art. 4 pkt 8	159

Przeprowadzone postępowania w 2017r

- 1 przetarg nieograniczony - unijny
- 2 przetarg nieograniczony - biuletynowe
- 3 przetarg nieograniczony - biuletynowe nieobowiązkowy
- 4 zamówienie z wolnej ręki art. 67 ust.1 pkt 1 lit. a
- 5 art. 4 pkt 8

przedmiot zamówienia	ilość postępowań zakończonych udzieleniem zamówienia	wartość umów zł netto
przetarg nieograniczony - unijny	1	1 007 704,31
przetarg nieograniczony - biuletynowe	32	1 507 807,22
przetarg nieograniczony - biuletynowe nieobowiązkowy	40	632 718,89
zamówienie z wolnej ręki art. 67 ust. 1 pkt 1 lit. a	2	21 900,27
art. 4 pkt 8	159	285 763,36

przedmiot zamówienia	ilość przeprowadzonych postępowań
roboty budowlane	2
dostawy	60
usługi	36

przedmiot zamówienia	liczba postępowań zakończonych udzieleniem zamówienia	wartość umów zł
roboty budowlane	1	12 500
dostawy	42	2 230 699,07
usługi	28	905 031,35

Ponadto zrealizowano:

- Organizacja usług dodatkowych w zakresie telefonii (automatyczna zapowiedź głosowa). Utworzenie nowej wersji Dziennika Elektronicznego i aplikacji do miesięcznego raportowania. Utworzenie nowej wersji arkusza kalkulacyjnego do ewidencji faktur i stanów magazynowych w ramach rozliczeń umów na dostawę artykułów spożywczych.
- Wdrażanie kontrolera Domeny dla potrzeb pracowników Zespołu - możliwe będzie tworzenie kopii zapasowych profili użytkowników, zasobów sieciowych oraz innych danych, sprawniejsze zarządzanie kontami użytkowników.
- Instalacja nowej wersji programu Płatnik.
- Instalacja nowej wersji programu R2 Płatnik PRO.
- Przygotowanie oraz obsługa rekrutacji dzieci do żłobków.
- Przygotowanie modułu rekrutacji dzieci w Dzienniku Elektronicznym.

W roku sprawozdawczym podjęto pracę nad uruchomieniem dodatkowej placówki na osiedlu Nowe Żerniki – WUWA-2. Projekt realizuje MAĆKÓW PRACOWNIA PROJEKTOWA sp. z o. o. Nowa placówka będzie filią Żłobka nr 5, a jej otwarcie jest planowane w 2018 r.

W Żłobku nr 12 po remoncie wygospodarowano pomieszczenia, w których utworzona zostanie Składnica Akt.

W 2017 r. Zespół przy współpracy z Wydziałem Zdrowia i Spraw Społecznych uczestniczył w pracach mających na celu wprowadzenie rekrutacji elektronicznej do żłobków w 2018 r. Pracownicy Zespołu brali udział w opracowywaniu systemu i zasad rekrutacji elektronicznej oraz dokumentacji przetargowej. Celem wdrożenia systemu elektronicznej rekrutacji jest podnoszenie jakości obsługi osób biorących udział w rekrutacji, a także poprawa zdolności planowania, projektowania i realizacji oraz podnoszenie kompetencji i jakości świadczonych usług dla mieszkańców Wrocławia.

W roku 2017 odbył się pierwszy z planowanych w Zespole audytów. Dotyczył ochrony danych osobowych i miał na celu przygotowanie Zespołu do wejścia w życie w maju 2018 r. Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady z 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (RODO).

Departament Edukacji

REORGANIZACJA SIECI SZKÓŁ I PLACÓWEK OŚWIATOWYCH

REFORMA USTROJU SZKOLNEGO

W związku z reformą systemu oświaty powołano zespół roboczy złożony z przedstawicieli wszystkich komórek organizacyjnych Departamentu Edukacji. Prace związane z wdrożeniem reformy podjęto w IV kwartale 2016 r.

Na podstawie ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. Przepisy wprowadzające ustawę - Prawo oświatowe zaszła m.in. konieczność:

- przekształcenia sześciolletnich szkół podstawowych w ośmioletnie szkoły podstawowe,
- przekształcenia gimnazjów w ośmioletnie szkoły podstawowe,
- przekształcenia zespołów szkół (szkoły podstawowe i gimnazja) w ośmioletnie szkoły podstawowe,
- włączenia gimnazjów do ośmioletnich szkół podstawowych,
- ustalenia obwodów dla powołanych od dnia 1 września 2017 r., ośmioletnich szkół podstawowych i nadania im statutów,
- przekształcenia zasadniczych szkół zawodowych w branżowe szkoły I stopnia i nadania im statutów,
- przekształcenia szkół policealnych w szkoły policealne dla osób posiadających wykształcenie średnie lub wykształcenie średnie branżowe, o okresie nauczania nie dłuższym niż 2,5 roku i nadania im statutów,
- zaplanowania przekształcenia z dniem 1 września 2019 r. dotychczasowych liceów ogólnokształcących w czteroletnie licea ogólnokształcące,
- zaplanowania przekształcenia z dniem 1 września 2019 r. dotychczasowych techników w pięcioletnie technika.

Reforma dotyczyła również szkół prowadzonych przez osoby fizyczne i prawne inne niż jednostki samorządu terytorialnego (jst), co skutkowało zmianami decyzji administracyjnych i wpisów do ewidencji szkół i placówek niepublicznych i publicznych, a także zaplanowaniem tych szkół w projektowanych sieciach.

W związku z koniecznością wprowadzenia powyższych zmian struktury szkolnej na podstawie ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. Przepisy wprowadzające ustawę - Prawo oświatowe, przygotowano projekty uchwał w sprawie dostosowania sieci szkół do nowego ustroju szkolnego.

Rada Miejska Wrocławia w dniu 19 stycznia 2017 r. podjęła uchwałę nr XXXV/748/17 (z późn. zm.) w sprawie projektu dostosowania sieci szkół podstawowych i gimnazjów do nowego ustroju szkolnego. Zgodnie z artykułem 208 ust. 1 Przepisy wprowadzające ustawę - Prawo oświatowe (Dz. U. z 2017 r. poz. 60) uchwała została przekazana do zaopiniowania Dolnośląskiemu Kuratorowi Oświaty. Uchwała otrzymała pozytywną opinię, pod warunkiem uwzględnienia zarekomendowanych przez Kuratora zmian. Wskazana przez Kuratora zmiana, została uwzględniona w uchwale w sprawie dostosowania sieci szkół podstawowych i gimnazjów do nowego ustroju szkolnego – zgodnie z art. 208 ust. 4 Przepisy wprowadzające ustawę - Prawo oświatowe.

Ponadto zostały również spełnione wymogi:

- art. 207 ust. 2 Przepisy wprowadzające ustawę - Prawo oświatowe - podanie do publicznej wiadomości poprzez umieszczenie na stronie Biuletynu Informacji Publicznej Urzędu Miejskiego Wrocławia - uchwały nr XXXV/748/17 (ze zm.) w sprawie projektu dostosowania sieci szkół podstawowych i gimnazjów do nowego ustroju szkolnego,
- art. 209 Przepisy wprowadzające ustawę - Prawo oświatowe – przesłanie uchwały nr XXXV/748/17 (ze zm.) Rady Miejskiej Wrocławia z dnia 19 stycznia 2017 r.

w sprawie projektu dostosowania sieci szkół podstawowych i gimnazjów do nowego ustroju szkolnego do zaopiniowania związkom zawodowym:

- NSZZ „Solidarność”,
- Forum Związków Zawodowych,
- Ogólnopolskiemu Porozumieniu Związków Zawodowych.

Projekt uchwały w sprawie dostosowania sieci szkół podstawowych i gimnazjów do nowego ustroju szkolnego przekazano do zaopiniowania:

- ww. związkom zawodowym - zgodnie z art. 19 ustawy z dnia 23 maja 1991 r. o związkach zawodowych (Dz. U. z 2015 r. poz. 1881),
- Radom Osiedli Wrocławia – na podstawie zapisów w ich statutach,
- Wrocławskiej Radzie Pożytku Publicznego – zgodnie z uchwałą nr LIV/1599/10 Rady Miejskiej Wrocławia w sprawie określenia szczegółowego sposobu konsultowania z radą działalności pożytku publicznego lub organizacjami pozarządowymi i podmiotami, o których mowa w art. 3 ust. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie projektów aktów prawa miejscowego w dziedzinach dotyczących działalności statutowej tych organizacji.

Rada Miejska Wrocławia w dniu 19 stycznia 2017 r. podjęła uchwałę nr XXXV/749/17 (ze zm.) w sprawie projektu dostosowania sieci szkół ponadgimnazjalnych i specjalnych do nowego ustroju szkolnego oraz ustalenia sieci szkół ponadpodstawowych i specjalnych. Zgodnie z art. 215 ust. 1 Przepisy wprowadzające ustawę - Prawo oświatowe uchwała została przekazana do zaopiniowania Dolnośląskiemu Kuratorowi Oświaty. Uchwała została zaopiniowana pozytywnie. Ponadto zostały również spełnione wymogi:

- art. 214 ust. 2 Przepisy wprowadzające ustawę - Prawo oświatowe - podanie do publicznej wiadomości poprzez umieszczenie na stronie Biuletynu Informacji Publicznej Urzędu Miejskiego Wrocławia,
- art. 216 Przepisy wprowadzające ustawę - Prawo oświatowe – przesłanie uchwały nr XXXV/749/17 (ze zm.) Rady Miejskiej Wrocławia z dnia 19 stycznia 2017 r. w sprawie projektu dostosowania sieci szkół ponadgimnazjalnych i specjalnych do nowego ustroju szkolnego oraz ustalenia sieci szkół ponadpodstawowych i specjalnych do zaopiniowania związkom zawodowym:
 - NSZZ „Solidarność”,
 - Forum Związków Zawodowych,
 - Ogólnopolskiemu Porozumieniu Związków Zawodowych.

Projekt uchwały w sprawie dostosowania sieci szkół ponadgimnazjalnych i specjalnych do nowego ustroju szkolnego oraz ustalenia sieci szkół ponadpodstawowych i specjalnych przekazano do zaopiniowania:

- ww. związkom zawodowym - zgodnie z art. 19 ustawy z dnia 23 maja 1991 r. o związkach zawodowych (Dz. U. z 2015 r. poz. 1881),
- Radom Osiedli Wrocławia – na podstawie zapisów w ich statutach,
- Wrocławskiej Radzie Pożytku Publicznego – zgodnie z uchwałą nr LIV/1599/10 Rady Miejskiej Wrocławia w sprawie określenia szczegółowego sposobu konsultowania z radą działalności pożytku publicznego lub organizacjami pozarządowymi i podmiotami, o których mowa w art. 3 ust. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie projektów aktów prawa miejscowego w dziedzinach dotyczących działalności statutowej tych organizacji.

W efekcie tych prac, **na sesji Rady Miejskiej Wrocławia w dniu 23 marca 2017 r., podjęto uchwały:**

- **nr XXXVII/843/17W sprawie dostosowania sieci szkół podstawowych i gimnazjów do nowego ustroju szkolnego** (Dzienniki Urzędowy Województwa Dolnośląskiego z 2017 r. poz. 1547);

- nr XXXVII/844/17 w sprawie dostosowania sieci szkół ponadgimnazjalnych i specjalnych do nowego ustroju szkolnego oraz ustalenia sieci szkół ponadpodstawowych i specjalnych (Dziennik Urzędowy Województwa Dolnośląskiego z 2017 r. poz. 1548).

Warto nadmienić, że wszystkie uchwały dotyczące sieci szkół zostały przez wrocławskich radnych przyjęte jednogłośnie.

Wykaz zreorganizowanych placówek

Nr uchwały	Data podjęcia	Tytuł uchwały
XXXVII/809/17	23.03.2017 r.	w sprawie wyłączenia Zasadniczej Szkoły Zawodowej nr 7 z Zespołu Szkół Ekonomicznych im. Mikołaja Kopernika przy ul. Drukarskiej 50 we Wrocławiu
XXXVII/810/17	23.03.2017 r.	w sprawie wyłączenia Szkoły Policealnej nr 3 z Zespołu Szkół Ekonomicznych im. Mikołaja Kopernika przy ul. Drukarskiej 50 we Wrocławiu
XXXVII/811/17	23.03.2017 r.	w sprawie rozwiązania Zespołu Szkół nr 24 przy ul. Eluarda 51-55 we Wrocławiu
XXXVII/812/17	23.03.2017 r.	w sprawie rozwiązania Zespołu Szkół nr 22 przy ul. Parkowej 18-26 we Wrocławiu
XXXVII/813/17	23.03.2017 r.	w sprawie rozwiązania Zespołu Szkół nr 4 im. Komisji Edukacji Narodowej przy ul. Powstańców Śląskich 210-218 we Wrocławiu
XXXVII/814/17	23.03.2017 r.	w sprawie likwidacji Terapeutycznej Szkoły Podstawowej nr 119 przy ul. Bytomskiej 7 we Wrocławiu
XXXVII/815/17	23.03.2017 r.	w sprawie likwidacji Liceum Ogólnokształcącego Mistrzostwa Sportowego nr I przy ul. Powstańców Śląskich 210-218 we Wrocławiu
XXXVII/816/17	23.03.2017 r.	w sprawie likwidacji Liceum Ogólnokształcącego Mistrzostwa Sportowego nr II przy ul. Parkowej 18-26 we Wrocławiu
XXXVII/817/17	23.03.2017 r.	w sprawie likwidacji Szkoły Policealnej nr 3 przy ul. Drukarskiej 50 we Wrocławiu
XXXVII/818/17	23.03.2017 r.	w sprawie likwidacji Zasadniczej Szkoły Zawodowej nr 7 przy ul. Drukarskiej 50 we Wrocławiu
XXXVII/819/17	23.03.2017 r.	w sprawie przekształcenia Młodzieżowego Ośrodka Socjoterapii nr 2 przy ul. Kieleckiej 51a we Wrocławiu
XXXVII/820/17	23.03.2017 r.	w sprawie przekształcenia Młodzieżowego Ośrodka Wychowawczego im. Wojtki Bellona w Zespole Placówek Oświatowych nr 3 przy ul. Borowskiej 101 we Wrocławiu
XXXVII/821/17	23.03.2017 r.	w sprawie przekształcenia Specjalnego Ośrodka Szkolno-Wychowawczego nr 1 przy ul. Wejherowskiej 28 we Wrocławiu
XXXVII/822/17	23.03.2017 r.	w sprawie przekształcenia Specjalnego Ośrodka Szkolno-Wychowawczego nr 10 im. Janusza Korczaka przy ul. Parkowej 27 we Wrocławiu
XXXVII/823/17	23.03.2017 r.	w sprawie przekształcenia Specjalnego Ośrodka Szkolno-Wychowawczego nr 11 im. Józefy Joteyko przy ul. Kamiennej 99-101 we Wrocławiu
XXXVII/824/17	23.03.2017 r.	w sprawie przekształcenia Liceum Ogólnokształcącego nr II im. Piastów Śląskich przy ul. Parkowej 18-26 we Wrocławiu
XXXVII/825/17	23.03.2017 r.	w sprawie przekształcenia Liceum Ogólnokształcącego nr XXIV przy ul. Powstańców Śląskich 210-218 we Wrocławiu
XXXVII/826/17	23.03.2017 r.	w sprawie przekształcenia Zespołu Szkół nr 23 im. ks. St. Staszica przy ul. Jana Wł. Dawida 9-11 we Wrocławiu
XXXVII/827/17	23.03.2017 r.	w sprawie przekształcenia Zespołu Szkół Ekonomicznych im. Mikołaja Kopernika przy ul. Drukarskiej 50 we Wrocławiu
XXXVII/829/17	23.03.2017 r.	w sprawie przeniesienia siedziby Szkoły Policealnej nr 17 przy ul. Pawła Eluarda 51-55 we Wrocławiu
XXXVII/839/17	23.03.2017 r.	w sprawie włączenia Szkoły Policealnej nr 17 do Zespołu Szkół nr 3 przy ul. Szkockiej 64 we Wrocławiu
XXXVII/840/17	23.03.2017 r.	w sprawie włączenia Liceum Ogólnokształcącego nr XXIV z Oddziałami Mistrzostwa Sportowego do Zespołu Szkół Ekonomiczno-Ogólnokształcących przy ul. Drukarskiej 50 we Wrocławiu
XLVII/991/17	19.10.2017 r.	w sprawie stwierdzenia przekształcenia dotychczasowej sześciolletniej Szkoły Podstawowej nr 1 im. Marii Dąbrowskiej we Wrocławiu przy ul. Nowowiejskiej 78 w ośmioletnią szkołę podstawową oraz nadania statutu
XLVII/992/17	19.10.2017 r.	w sprawie stwierdzenia przekształcenia dotychczasowej sześciolletniej Szkoły Podstawowej nr 2 im. Henryka Sucharskiego we Wrocławiu przy ul. Komuny Paryskiej 36-38 w ośmioletnią szkołę podstawową oraz nadania statutu
XLVII/993/17	19.10.2017 r.	w sprawie stwierdzenia przekształcenia dotychczasowej sześciolletniej Szkoły Podstawowej nr 3 im. Mariusza Zaruskiego we Wrocławiu przy ul. Bobrzej 27 w ośmioletnią szkołę podstawową oraz nadania statutu
XLVII/994/17	19.10.2017 r.	w sprawie stwierdzenia przekształcenia dotychczasowej sześciolletniej Szkoły Podstawowej nr 8 im. Józefa Piłsudskiego we Wrocławiu przy ul. Kowalskiej 105 w ośmioletnią szkołę podstawową oraz nadania statutu
XLVII/995/17	19.10.2017 r.	w sprawie stwierdzenia przekształcenia dotychczasowej sześciolletniej Szkoły Podstawowej nr 9 im. Wincentego Pola we Wrocławiu przy ul. Nyskiej 66 w ośmioletnią szkołę podstawową oraz nadania statutu

XLVII/996/17	19.10.2017 r.	w sprawie stwierdzenia przekształcenia dotychczasowej sześcioletniej Szkoły Podstawowej nr 10 im. Bolesława Krzywoustego we Wrocławiu przy ul. Inflanckiej 13 w ośmioletnią szkołę podstawową oraz nadania statutu
XLVII/997/17	19.10.2017 r.	w sprawie stwierdzenia przekształcenia dotychczasowej sześcioletniej Szkoły Podstawowej nr 12 im. Marii Skłodowskiej-Curie we Wrocławiu przy ul. Zygmunta Janiszewskiego 14 w ośmioletnią szkołę podstawową oraz nadania statutu
XLVII/998/17	19.10.2017 r.	w sprawie stwierdzenia przekształcenia dotychczasowej sześcioletniej Szkoły Podstawowej nr 15 im. Księżnej Jadwigi Śląskiej we Wrocławiu przy ul. Ludwika Solskiego 13 w ośmioletnią szkołę podstawową oraz nadania statutu
XLVII/999/17	19.10.2017 r.	w sprawie stwierdzenia przekształcenia dotychczasowej sześcioletniej Szkoły Podstawowej nr 16 we Wrocławiu przy ul. Wietrznej 50 w ośmioletnią szkołę podstawową oraz nadania statutu
XLVII/1000/17	19.10.2017 r.	w sprawie stwierdzenia przekształcenia dotychczasowej sześcioletniej Szkoły Podstawowej nr 17 im. Prof. Stanisława Kulczyńskiego we Wrocławiu przy ul. Wieczystej 105 w ośmioletnią szkołę podstawową oraz nadania statutu
VII/1001/17	19.10.2017 r.	w sprawie stwierdzenia przekształcenia dotychczasowej sześcioletniej Szkoły Podstawowej nr 18 im. Bolesława Drobnera we Wrocławiu przy ul. Poznańskiej 26 w ośmioletnią szkołę podstawową oraz nadania statutu
XLVII/1002/17	19.10.2017 r.	w sprawie stwierdzenia przekształcenia dotychczasowej sześcioletniej Szkoły Podstawowej nr 19 im. Bolesława Chrobrego we Wrocławiu przy ul. Koszykarskiej 2-4 w ośmioletnią szkołę podstawową i nadania statutu
XLVII/1003/17	19.10.2017 r.	w sprawie stwierdzenia przekształcenia dotychczasowej sześcioletniej Szkoły Podstawowej nr 20 im. Orła Białego we Wrocławiu przy ul. Henryka Michała Kamieńskiego 24 w ośmioletnią szkołę podstawową oraz nadania statutu
XLVII/1004/17	19.10.2017 r.	w sprawie stwierdzenia przekształcenia dotychczasowej sześcioletniej Szkoły Podstawowej nr 21 im. Mieszka I we Wrocławiu przy ul. Osobowickiej 127 w ośmioletnią szkołę podstawową oraz nadania statutu
XLVII/1005/17	19.10.2017 r.	w sprawie stwierdzenia przekształcenia dotychczasowej sześcioletniej Szkoły Podstawowej nr 22 we Wrocławiu przy ul. Karpnickiej 2 w ośmioletnią szkołę podstawową oraz nadania statutu
XLVII/1006/17	19.10.2017 r.	w sprawie stwierdzenia przekształcenia dotychczasowej sześcioletniej Szkoły Podstawowej nr 23 im. Stefana „Grotę” Roweckiego we Wrocławiu przy ul. Przystankowej 32 w ośmioletnią szkołę podstawową oraz nadania statutu
XLVII/1007/17	19.10.2017 r.	w sprawie stwierdzenia przekształcenia dotychczasowej sześcioletniej Szkoły Podstawowej nr 24 we Wrocławiu przy ul. Częstochowskiej 42 w ośmioletnią szkołę podstawową oraz nadania statutu
XLVII/1008/17	19.10.2017 r.	w sprawie stwierdzenia przekształcenia dotychczasowej sześcioletniej Szkoły Podstawowej nr 25 im. Franciszka Juszcza we Wrocławiu przy ul. Stanisławowskiej 38-44 w ośmioletnią szkołę podstawową oraz nadania statutu
XLVII/1009/17	19.10.2017 r.	w sprawie stwierdzenia przekształcenia dotychczasowej sześcioletniej Szkoły Podstawowej nr 26 im. Piastów Śląskich we Wrocławiu przy ul. Suwalskiej 5 w ośmioletnią szkołę podstawową oraz nadania statutu
XLVII/1010/17	19.10.2017 r.	w sprawie stwierdzenia przekształcenia dotychczasowej sześcioletniej Szkoły Podstawowej nr 27 we Wrocławiu przy ul. Rumiankowej 34 w ośmioletnią szkołę podstawową oraz nadania statutu
XLVII/1011/17	19.10.2017 r.	w sprawie stwierdzenia przekształcenia dotychczasowej sześcioletniej Szkoły Podstawowej nr 28 im. Generała Leopolda Okulickiego we Wrocławiu przy ul. Greckiej 59 w ośmioletnią szkołę podstawową oraz nadania statutu
XLVII/1012/17	19.10.2017 r.	w sprawie stwierdzenia przekształcenia dotychczasowej sześcioletniej Szkoły Podstawowej nr 30 we Wrocławiu przy ul. Zaporoskiej 28 w ośmioletnią szkołę podstawową oraz nadania statutu
XLVII/1013/17	19.10.2017 r.	w sprawie stwierdzenia przekształcenia dotychczasowej sześcioletniej Szkoły Podstawowej nr 32 we Wrocławiu przy ul. Kłodzkiej 40 w ośmioletnią szkołę podstawową oraz nadania statutu
XLVII/1014/17	19.10.2017 r.	w sprawie stwierdzenia przekształcenia dotychczasowej sześcioletniej Szkoły Podstawowej nr 34 we Wrocławiu przy ul. Konstantego Ildefonsa Gałczyńskiego 8 w ośmioletnią szkołę podstawową oraz nadania statutu
XLVII/1015/17	19.10.2017 r.	w sprawie stwierdzenia przekształcenia dotychczasowej sześcioletniej Szkoły Podstawowej nr 36 im. Bohaterów Westerplatte we Wrocławiu przy ul. Fryderyka Chopina 9b w ośmioletnią szkołę podstawową oraz nadania statutu
XLVII/1016/17	19.10.2017 r.	w sprawie stwierdzenia przekształcenia dotychczasowej sześcioletniej Szkoły Podstawowej nr 37 im. Kardynała Stefana Wyszyńskiego we Wrocławiu przy ul. Sarbinowskiej 10 w ośmioletnią szkołę podstawową oraz nadania statutu
XLVII/1017/17	19.10.2017 r.	w sprawie stwierdzenia przekształcenia dotychczasowej sześcioletniej Szkoły Podstawowej nr 38 im. Jerzego Kukuczki we Wrocławiu przy ul. Eugeniusza Horbaczewskiego 61 w ośmioletnią szkołę podstawową oraz nadania statutu
XLVII/1018/17	19.10.2017 r.	w sprawie stwierdzenia przekształcenia dotychczasowej sześcioletniej Szkoły Podstawowej nr 39 im. Księdza Jana Twardowskiego we Wrocławiu przy ul. Przedwiośnie 47 w ośmioletnią szkołę podstawową oraz nadania statutu
XLVII/1019/17	19.10.2017 r.	w sprawie stwierdzenia przekształcenia dotychczasowej sześcioletniej Szkoły Podstawowej nr 40 im. Prof. Bolesława Iwaszkiewicza we Wrocławiu przy ul. Sołtysowickiej 34 w ośmioletnią szkołę podstawową oraz nadania statutu
XLVII/1020/17	19.10.2017 r.	w sprawie stwierdzenia przekształcenia dotychczasowej sześcioletniej Szkoły Podstawowej nr 42 we Wrocławiu przy ul. Wałbrzyskiej 50 w ośmioletnią szkołę podstawową oraz nadania statutu

XLVII/1021/17	19.10.2017 r.	w sprawie stwierdzenia przekształcenia dotychczasowej sześciolletniej Szkoły Podstawowej nr 45 im. Janusza Kusocińskiego we Wrocławiu przy ul. Rafała Krajewskiego 1 w ośmioletnią szkołę podstawową oraz nadania statutu
XLVII/1022/17	19.10.2017 r.	w sprawie stwierdzenia przekształcenia dotychczasowej sześciolletniej Sportowej Szkoły Podstawowej nr 46 im. Polskich Olimpijczyków we Wrocławiu przy ul. Ścinawskiej 21 w ośmioletnią szkołę podstawową oraz nadania statutu
XLVII/1023/17	19.10.2017 r.	w sprawie stwierdzenia przekształcenia dotychczasowej sześciolletniej Szkoły Podstawowej nr 47 we Wrocławiu przy ul. Januszowickiej 35-37 w ośmioletnią szkołę podstawową oraz nadania statutu
XLVII/1024/17	19.10.2017 r.	w sprawie stwierdzenia przekształcenia dotychczasowej sześciolletniej Szkoły Podstawowej nr 50 we Wrocławiu przy ul. Czeskiej 38 w ośmioletnią szkołę podstawową oraz nadania statutu
XLVII/1025/17	19.10.2017 r.	w sprawie stwierdzenia przekształcenia dotychczasowej sześciolletniej Szkoły Podstawowej nr 51 im. Jana Pawła II we Wrocławiu przy ul. Krępickiej 50 w ośmioletnią szkołę podstawową oraz nadania statutu
XLVII/1026/17	19.10.2017 r.	w sprawie stwierdzenia przekształcenia dotychczasowej sześciolletniej Szkoły Podstawowej nr 53 im. Prof. Stefana Banacha we Wrocławiu przy ul. Strachocińskiej 155-157 w ośmioletnią szkołę podstawową oraz nadania statutu
XLVII/1027/17	19.10.2017 r.	w sprawie stwierdzenia przekształcenia dotychczasowej sześciolletniej Szkoły Podstawowej nr 58 im. Wandy Rutkiewicz we Wrocławiu przy ul. Składowej 2-4 w ośmioletnią szkołę podstawową oraz nadania statutu
XLVII/1028/17	19.10.2017 r.	w sprawie stwierdzenia przekształcenia dotychczasowej sześciolletniej Szkoły Podstawowej nr 61 im. Janusza Korczaka we Wrocławiu przy ul. Skarbowców 8 w ośmioletnią szkołę podstawową oraz nadania statutu
XLVII/1029/17	19.10.2017 r.	w sprawie stwierdzenia przekształcenia dotychczasowej sześciolletniej Szkoły Podstawowej nr 63 im. Anny Jasińskiej we Wrocławiu przy ul. Mennicznej 21-23 w ośmioletnią szkołę podstawową oraz nadania statutu
XLVII/1030/17	19.10.2017 r.	w sprawie stwierdzenia przekształcenia dotychczasowej sześciolletniej Szkoły Podstawowej nr 64 im. Władysława Broniewskiego we Wrocławiu przy ul. Wojszyckiej 1 w ośmioletnią szkołę podstawową oraz nadania statutu
XLVII/1031/17	19.10.2017 r.	w sprawie stwierdzenia przekształcenia dotychczasowej sześciolletniej Szkoły Podstawowej nr 65 im. Profesor Marii Zduniak we Wrocławiu przy ul. Kłodnickiej 36 w ośmioletnią szkołę podstawową oraz nadania statutu
XLVII/1032/17	19.10.2017 r.	w sprawie stwierdzenia przekształcenia dotychczasowej sześciolletniej Szkoły Podstawowej nr 67 im. Kawalerów Orderu Uśmiechu we Wrocławiu przy pl. Muzealnym 20 w ośmioletnią szkołę podstawową oraz nadania statutu
XLVII/1033/17	19.10.2017 r.	w sprawie stwierdzenia przekształcenia dotychczasowej sześciolletniej Szkoły Podstawowej nr 68 im. II Tysiąclecia Wrocławia we Wrocławiu przy ul. Szczęśliwej 28 w ośmioletnią szkołę podstawową oraz nadania statutu
XLVII/1034/17	19.10.2017 r.	w sprawie stwierdzenia przekształcenia dotychczasowej sześciolletniej Szkoły Podstawowej nr 71 im. Leona Kruczkowskiego we Wrocławiu przy ul. Podwałe 57 w ośmioletnią szkołę podstawową oraz nadania statutu
XLVII/1035/17	19.10.2017 r.	w sprawie stwierdzenia przekształcenia dotychczasowej sześciolletniej Sportowej Szkoły Podstawowej nr 72 im. Władka Zarembowicza we Wrocławiu przy ul. Trwałej 17-19 w ośmioletnią szkołę podstawową oraz nadania statutu
XLVII/1036/17	19.10.2017 r.	w sprawie stwierdzenia przekształcenia dotychczasowej sześciolletniej Szkoły Podstawowej nr 73 im. Generała Władysława Andersa we Wrocławiu przy ul. Glinianej 30 w ośmioletnią szkołę podstawową oraz nadania statutu
XLVII/1037/17	19.10.2017 r.	w sprawie stwierdzenia przekształcenia dotychczasowej sześciolletniej Szkoły Podstawowej nr 74 im. Prymasa Tysiąclecia we Wrocławiu przy ul. Kleczkowskiej 2 w ośmioletnią szkołę podstawową oraz nadania statutu
XLVII/1038/17	19.10.2017 r.	w sprawie stwierdzenia przekształcenia dotychczasowej sześciolletniej Szkoły Podstawowej nr 75 z Oddziałami Integracyjnymi im. Henryka Sienkiewicza we Wrocławiu przy ul. Piotra Ignuta 28 w ośmioletnią szkołę podstawową oraz nadania statutu
XLVII/1039/17	19.10.2017 r.	w sprawie stwierdzenia przekształcenia dotychczasowej sześciolletniej Szkoły Podstawowej nr 76 z Oddziałami Sportowymi im. I Armii Wojska Polskiego we Wrocławiu przy ul. Wandy 13 w ośmioletnią szkołę podstawową oraz nadania statutu
XLVII/1040/17	19.10.2017 r.	w sprawie stwierdzenia przekształcenia dotychczasowej sześciolletniej Szkoły Podstawowej nr 78 im. Mikołaja Kopernika we Wrocławiu przy ul. Jedności Narodowej 195 w ośmioletnią szkołę podstawową oraz nadania statutu
XLVII/1041/17	19.10.2017 r.	w sprawie stwierdzenia przekształcenia dotychczasowej sześciolletniej Szkoły Podstawowej nr 80 im. Tysiąclecia Wrocławia we Wrocławiu przy ul. Polnej 4 w ośmioletnią szkołę podstawową oraz nadania statutu
XLVII/1042/17	19.10.2017 r.	w sprawie stwierdzenia przekształcenia dotychczasowej sześciolletniej Szkoły Podstawowej nr 82 im. Budowniczych Wrocławia we Wrocławiu przy ul. Blacharskiej 13 w ośmioletnią szkołę podstawową oraz nadania statutu
XLVII/1043/17	19.10.2017 r.	w sprawie stwierdzenia przekształcenia dotychczasowej sześciolletniej Szkoły Podstawowej nr 83 im. Jana Kasprzowicza we Wrocławiu przy al. Tadeusza Boya-Żeleńskiego 32 w ośmioletnią szkołę podstawową oraz nadania statutu
XLVII/1044/17	19.10.2017 r.	w sprawie stwierdzenia przekształcenia dotychczasowej sześciolletniej Szkoły Podstawowej nr 84 im. Ruchu Obrońców Pokoju we Wrocławiu przy ul. Łukasza Górnickiego 20 w ośmioletnią szkołę podstawową oraz nadania statutu

XLVII/1045/17	19.10.2017 r.	w sprawie stwierdzenia przekształcenia dotychczasowej sześcioletniej Szermierczej Sportowej Szkoły Podstawowej nr 85 im. Prof. Mariana Suskiego we Wrocławiu przy ul. Gen. Romualda Traugutta 37 w ośmioletnią szkołę podstawową oraz nadania statutu
XLVII/1046/17	19.10.2017 r.	w sprawie stwierdzenia przekształcenia dotychczasowej sześcioletniej Szkoły Podstawowej nr 90 im. Prof. Stanisława Tołpy we Wrocławiu przy ul. Orzechowej 62 w ośmioletnią szkołę podstawową oraz nadania statutu
XLVII/1047/17	19.10.2017 r.	w sprawie stwierdzenia przekształcenia dotychczasowej sześcioletniej Szkoły Podstawowej nr 91 im. Orłąt Lwowskich we Wrocławiu przy ul. Stefanii Sempolowskiej 54 w ośmioletnią szkołę podstawową oraz nadania statutu
XLVII/1048/17	19.10.2017 r.	w sprawie stwierdzenia przekształcenia dotychczasowej sześcioletniej Szkoły Podstawowej nr 93 im. Tradycji Orła Białego we Wrocławiu przy ul. Juliana Ursyna Niemcewicza 29-31 w ośmioletnią szkołę podstawową oraz nadania statutu
XLVII/1049/17	19.10.2017 r.	w sprawie stwierdzenia przekształcenia dotychczasowej sześcioletniej Szkoły Podstawowej nr 95 im. Jarosława Iwaszkiewicza we Wrocławiu przy ul. Starogajowej 66-68 w ośmioletnią szkołę podstawową oraz nadania statutu
XLVII/1050/17	19.10.2017 r.	w sprawie stwierdzenia przekształcenia dotychczasowej sześcioletniej Szkoły Podstawowej nr 96 im. Leonida Teligi we Wrocławiu przy ul. Krakowskiej 2 w ośmioletnią szkołę podstawową oraz nadania statutu
XLVII/1051/17	19.10.2017 r.	w sprawie stwierdzenia przekształcenia dotychczasowej sześcioletniej Szkoły Podstawowej nr 98 im. Piastów Wrocławskich we Wrocławiu przy ul. Sycowskiej 22a w ośmioletnią szkołę podstawową oraz nadania statutu
XLVII/1052/17	19.10.2017 r.	w sprawie stwierdzenia przekształcenia dotychczasowej sześcioletniej Szkoły Podstawowej nr 99 im. Tadeusza Kościuszki we Wrocławiu przy ul. Głębczyckiej 3 w ośmioletnią szkołę podstawową oraz nadania statutu
XLVII/1053/17	19.10.2017 r.	w sprawie stwierdzenia przekształcenia dotychczasowej sześcioletniej Szkoły Podstawowej Specjalnej nr 100 dla Niepełnosprawnych Ruchowo we Wrocławiu przy ul. Poświęckiej 8 w ośmioletnią szkołę podstawową oraz nadania statutu
XLVII/1054/17	19.10.2017 r.	w sprawie stwierdzenia przekształcenia dotychczasowej sześcioletniej Szkoły Podstawowej Specjalnej nr 102 dla Uczniów z Autyzmem we Wrocławiu przy ul. Głogowskiej 30 w ośmioletnią szkołę podstawową oraz nadania statutu
XLVII/1055/17	19.10.2017 r.	w sprawie stwierdzenia przekształcenia dotychczasowej sześcioletniej Szkoły Podstawowej Integracyjnej nr 103 z Oddziałami Specjalnymi we Wrocławiu przy ul. Nowodworskiej 70-82 w ośmioletnią szkołę podstawową oraz nadania statutu
XLVII/1056/17	19.10.2017 r.	w sprawie stwierdzenia przekształcenia dotychczasowej sześcioletniej Szkoły Podstawowej nr 107 im. Piotra Włostowica we Wrocławiu przy ul. Bolesława Prusa 64 w ośmioletnią szkołę podstawową oraz nadania statutu
XLVII/1057/17	19.10.2017 r.	w sprawie stwierdzenia przekształcenia dotychczasowej sześcioletniej Szkoły Podstawowej nr 108 im. Juliana Tuwima we Wrocławiu przy ul. Bolesława Chrobrego 3 w ośmioletnią szkołę podstawową oraz nadania statutu
XLVII/1058/17	19.10.2017 r.	w sprawie stwierdzenia przekształcenia dotychczasowej sześcioletniej Szkoły Podstawowej nr 109 im. Edwarda Dembowskiego we Wrocławiu przy ul. Inżynierskiej 54 w ośmioletnią szkołę podstawową oraz nadania statutu
XLVII/1059/17	19.10.2017 r.	w sprawie stwierdzenia przekształcenia dotychczasowej sześcioletniej Szkoły Podstawowej nr 113 im. Adama Rapackiego we Wrocławiu przy ul. Zemskiej 16c w ośmioletnią szkołę podstawową oraz nadania statutu
XLVII/1060/17	19.10.2017 r.	w sprawie stwierdzenia przekształcenia dotychczasowej sześcioletniej Szkoły Podstawowej Specjalnej nr 116 dla Uczniów z Dziecięcym Porażeniem Mózgowym we Wrocławiu przy ul. Piotra Ignuta 28 w ośmioletnią szkołę podstawową oraz nadania statutu
XLVII/1061/17	19.10.2017 r.	w sprawie stwierdzenia przekształcenia dotychczasowej sześcioletniej Szkoły Podstawowej nr 118 im. płk pil. Bolesława Orlińskiego we Wrocławiu przy Bulwarze Ikara 19 w ośmioletnią szkołę podstawową oraz nadania statutu
XLVII/1062/17	19.10.2017 r.	w sprawie stwierdzenia przekształcenia dotychczasowej sześcioletniej Szkoły Podstawowej Specjalnej nr 120 we Wrocławiu przy ul. Białowieskiej 74a w ośmioletnią szkołę podstawową oraz nadania statutu
XLVII/1063/17	19.10.2017 r.	w sprawie stwierdzenia przekształcenia dotychczasowej sześcioletniej Ogólnokształcącej Szkoły Muzycznej I Stopnia nr 2 im. Fryderyka Chopina we Wrocławiu przy ul. Rafała Krajewskiego 1 w ośmioletnią szkołę podstawową oraz nadania statutu
XLVII/1064/17	19.10.2017 r.	w sprawie stwierdzenia przekształcenia dotychczasowej sześcioletniej Ogólnokształcącej Szkoły Muzycznej I Stopnia nr 3 im. Profesor Marii Zduńiak we Wrocławiu przy ul. Kłodnickiej 36 w ośmioletnią szkołę podstawową oraz nadania statutu
XLVII/1065/17	19.10.2017 r.	w sprawie stwierdzenia przekształcenia „Szkoły Specjalnej Przysposabiającej do Pracy” nr 2 dla Uczniów z Autyzmem we Wrocławiu przy ul. Głogowskiej 30 oraz nadania statutu
XLVII/1066/17	19.10.2017 r.	w sprawie stwierdzenia przekształcenia Szkoły Policealnej nr 2 we Wrocławiu przy ul. Stanisława Worcella 3 oraz nadania statutu
XLVII/1067/17	19.10.2017 r.	w sprawie stwierdzenia przekształcenia Szkoły Policealnej nr 4 we Wrocławiu przy ul. Braniborskiej 57 oraz nadania statutu
XLVII/1068/17	19.10.2017 r.	w sprawie stwierdzenia przekształcenia Szkoły Policealnej nr 11 we Wrocławiu przy ul. Kiełczowskiej 43 oraz nadania statutu
XLVII/1069/17	19.10.2017 r.	w sprawie stwierdzenia przekształcenia Szkoły Policealnej nr 12 we Wrocławiu przy ul. Jana Władysława Dawida 9-11 oraz nadania statutu

XLVII/1070/17	19.10.2017 r.	w sprawie stwierdzenia przekształcenia Szkoły Policealnej nr 16 we Wrocławiu przy ul. Słubickiej 29-33 oraz nadania statutu
XLVII/1071/17	19.10.2017 r.	w sprawie stwierdzenia przekształcenia Szkoły Policealnej nr 17 we Wrocławiu przy ul. Szkockiej 64 oraz nadania statutu
XLVII/1072/17	19.10.2017 r.	w sprawie stwierdzenia przekształcenia Zespołu Szkół nr 7 we Wrocławiu ul. Iwana Pawłowa 15 w ośmioletnią szkołę podstawową oraz nadania statutu
XLVII/1073/17	19.10.2017 r.	w sprawie stwierdzenia przekształcenia Zespołu Szkół nr 10 we Wrocławiu przy ul. Wilanowskiej 31 w ośmioletnią szkołę podstawową oraz nadania statutu
XLVII/1074/17	19.10.2017 r.	w sprawie stwierdzenia przekształcenia Zespołu Szkół nr 11 we Wrocławiu ul. Grochowej 36-38 w ośmioletnią szkołę podstawową oraz nadania statutu
XLVII/1075/17	19.10.2017 r.	w sprawie stwierdzenia przekształcenia Zespołu Szkół nr 13 we Wrocławiu ul. Wołowskiej 9 w ośmioletnią szkołę podstawową oraz nadania statutu
XLVII/1076/17	19.10.2017 r.	w sprawie stwierdzenia przekształcenia Zasadniczej Szkoły Zawodowej nr 1 im. Polskich Zwycięzców Enigmy we Wrocławiu przy ul. Gen. Józefa Haukego-Bosaka 21 w trzyletnią branżową szkołę I stopnia oraz nadania statutu
XLVII/1077/17	19.10.2017 r.	w sprawie stwierdzenia przekształcenia Zasadniczej Szkoły Zawodowej nr 2 we Wrocławiu przy ul. Borowskiej 105 w trzyletnią branżową szkołę I stopnia oraz nadania statutu
XLVII/1078/17	19.10.2017 r.	w sprawie stwierdzenia przekształcenia Zasadniczej Szkoły Zawodowej nr 3 we Wrocławiu przy ul. Młodych Techników 58 w trzyletnią branżową szkołę I stopnia oraz nadania statutu
XLVII/1079/17	19.10.2017 r.	w sprawie stwierdzenia przekształcenia Zasadniczej Szkoły Zawodowej nr 4 we Wrocławiu przy ul. Grabiszyńskiej 236 w trzyletnią branżową szkołę I stopnia oraz nadania statutu
XLVII/1080/17	19.10.2017 r.	w sprawie stwierdzenia przekształcenia Zasadniczej Szkoły Zawodowej nr 5 im. Jana Kilińskiego we Wrocławiu przy ul. Jana Władysława Dawida 5 w trzyletnią branżową szkołę I stopnia oraz nadania statutu
XLVII/1081/17	19.10.2017 r.	w sprawie stwierdzenia przekształcenia Zasadniczej Szkoły Zawodowej nr 6 we Wrocławiu przy ul. Kielczowskiej 43 w trzyletnią branżową szkołę I stopnia oraz nadania statutu
XLVII/1082/17	19.10.2017 r.	w sprawie stwierdzenia przekształcenia Zasadniczej Szkoły Zawodowej nr 9 we Wrocławiu przy ul. Kamiennej 86 w trzyletnią branżową szkołę I stopnia oraz nadania statutu
XLVII/1083/17	19.10.2017 r.	w sprawie stwierdzenia przekształcenia Zasadniczej Szkoły Zawodowej nr 10 we Wrocławiu przy ul. Słubickiej 29-33 w trzyletnią branżową szkołę I stopnia oraz nadania statutu
XLVII/1084/17	19.10.2017 r.	w sprawie nadania statutu Szkole Podstawowej nr 4 we Wrocławiu przy ul. Powstańców Śląskich 210-218
XLVII/1085/17	19.10.2017 r.	w sprawie nadania statutu Szkole Podstawowej nr 5 im. Hugona Dionizego Steinhausa we Wrocławiu przy ul. Jeleniej 7
XLVII/1086/17	19.10.2017 r.	w sprawie nadania statutu Szkole Podstawowej nr 6 im. Józefa Mackiewicza we Wrocławiu przy ul. Gorlickiej 25
XLVII/1087/17	19.10.2017 r.	w sprawie nadania statutu Szkole Podstawowej nr 14 im. Kawalerów Orła Białego we Wrocławiu przy ul. Zachodniej 2
XLVII/1088/17	19.10.2017 r.	w sprawie nadania statutu Szkole Podstawowej nr 33 im. Tradycji Herbu Wrocławia we Wrocławiu przy ul. Kolistej 17
XLVII/1089/17	19.10.2017 r.	w sprawie nadania statutu Szkole Podstawowej nr 66 im. Zbigniewa Herberta we Wrocławiu przy ul. Edwarda Dembowskiego 39
XLVII/1090/17	19.10.2017 r.	w sprawie nadania statutu Szkole Podstawowej nr 77 im. Tadeusza Różewicza we Wrocławiu przy ul. Św. Jerzego 4
XLVII/1091/17	19.10.2017 r.	w sprawie nadania statutu Szkole Podstawowej nr 81 im. Wandy Rutkiewicz we Wrocławiu przy ul. Jastrzębiej 26
XLVII/1092/17	19.10.2017 r.	w sprawie nadania statutu Szkole Podstawowej dla Dorosłych nr 1 we Wrocławiu przy ul. Swobodnej 73
XLVII/1093/17	19.10.2017 r.	w sprawie stwierdzenia zakończenia działalności dotychczasowych gimnazjów prowadzonych przez Miasto

Koszty dostosowania szkół do wymagań reformy w 2017 r.:

- 73 placówkom przekazano na ten cel środki w łącznej wysokości 9 610 000 zł, w tym:
 - przekształcenie 8 budynków gimnazjów – remonty 1 500 000 zł,
 - przekształcenie 8 budynków gimnazjów – wyposażenie – 980 000 zł,
 - utworzenie 8 placów zabaw – 1 120 000 zł,
 - remonty w szkołach podstawowych – 740 000 zł,
 - zakup wyposażenia do szkół podstawowych – 2 430 000 zł,
 - zakup pomocy dydaktycznych – 2 660 000 zł,
 - doposażenie bloków żywienia – 180 000 zł;

UZUPEŁNIENIE SIECI PRZEDSZKOLNEJ I SZKOLNEJ W GMINIE WROCŁAW

Dokonano analizy danych demograficznych w odniesieniu do rejonów urbanistycznych Wrocławia oraz analizy potrzeb i wykorzystania miejsc dydaktycznych w placówkach wszystkich typów. Wybudowanie nowych szkół i przedszkoli uzupełniło sieć przedszkolną i szkolną w Mieście:

Wykaz nowych szkół i placówek

Nr uchwały	Data podjęcia	Tytuł uchwały
XXXVII/831/17	23.03.2017 r.	w sprawie utworzenia Przedszkola nr 23 we Wrocławiu przy ul. Zwycięskiej 8a i nadania statutu (uzyskano 200 miejsc przedszkolnych)
XXXVII/832/17	23.03.2017 r.	w sprawie utworzenia Przedszkola nr 32 we Wrocławiu przy ul. Kłodzkiej 40 i nadania statutu (uzyskano 200 miejsc przedszkolnych)
XXXVII/834/17	23.03.2017 r.	w sprawie utworzenia Szkoły Podstawowej nr 32 we Wrocławiu przy ul. Kłodzkiej 40 i nadania statutu
XXXVII/837/17	23.03.2017 r.	w sprawie utworzenia Zespołu Szkolno-Przedszkolnego nr 21 we Wrocławiu przy ul. Kłodzkiej 40 i nadania statutu
XXXVII/833/17	23.03.2017 r.	w sprawie utworzenia Przedszkola nr 20 we Wrocławiu przy ul. Karpnickiej 2 i nadania statutu (uzyskano 200 miejsc przedszkolnych)
XXXVII/828/17	23.03.2017 r.	w sprawie przeniesienia siedziby Szkoły Podstawowej nr 22 przy ul. Stabłowickiej 143 we Wrocławiu (nowy budynek przy ul. Karpnickiej 2 z większą ilością miejsc)
XXXVII/838/17	23.03.2017 r.	w sprawie utworzenia Zespołu Szkolno-Przedszkolnego nr 20 we Wrocławiu przy ul. Karpnickiej 2 i nadania statutu
XXXVII/830/17	23.03.2017 r.	w sprawie przeniesienia siedziby Zespołu Szkół Ogólnokształcących nr 5 przy ul. Grochowej 13 we Wrocławiu oraz szkół wchodzących w jego skład (nowy budynek przy ul. J. Kuronia z większą ilością miejsc)
XXXVII/835/17	23.03.2017 r.	w sprawie utworzenia Branżowej Szkoły I stopnia nr 12 im. ks. Stanisława Staszica we Wrocławiu przy ul. Jana Władysława Dawida 9-11 i nadania statutu
XXXVII/841/17	23.03.2017 r.	w sprawie włączenia Branżowej Szkoły I stopnia nr 12 im. ks. St. Staszica do Zespołu Szkół Logistycznych przy ul. Jana Wł. Dawida 9-11 we Wrocławiu
XXXVII/836/17	23.03.2017 r.	w sprawie utworzenia Liceum Ogólnokształcącego nr XVI we Wrocławiu przy ul. Mikołaja Reja 3 i nadania statutu

Zmiany w sieci przedszkoli prowadzonych przez Gminę Wrocław uwzględniono w nowej uchwale Nr XXXVII/842/17 Rady Miejskiej Wrocławia z dnia 23 marca 2017 r. w sprawie ustalenia sieci publicznych przedszkoli i oddziałów przedszkolnych w szkołach podstawowych prowadzonych przez Gminę Wrocław.

DANE STATYSTYCZNE WEDŁUG TYPÓW JEDNOSTEK ORGANIZACYJNYCH SYSTEMU OŚWIATY

Szkoły i placówki oświatowe prowadzone przez Miasto w latach 2013-2017

Typ szkoły/placówki	Stan na dzień 31 grudnia:				
	2013 r.	2014 r.	2015 r.	2016 r.	2017 r.
Przedszkola	103	104	105	105	108
Przedszkola specjalne	1	1	1	1	1
Szkoły podstawowe	71	71	71	71	80
Szkoły podstawowe muzyczne	4	4	4	4	4
Szkoły podstawowe specjalne	11	11	10	10	9
Gimnazja	41	41	40	40	16
Gimnazja specjalne	12	11	11	10	9
Licea ogólnokształcące	25	22	21	20	19
Licea ogólnokształcące specjalne	2	2	2	2	2

Licea Ogólnokształcące z oddziałami Mistrzostwa Sportowego	2	2	2	2	2
Licea profilowane	9	0	0	0	0
Technika	18	18	16	16	15
Zasadnicze szkoły zawodowe	10	10	9	9	0
Branżowa szkoła I stopnia	0	0	0	0	9
Zasadnicze szkoły zawodowe specjalne	5	5	5	5	0
Branżowa szkoła specjalna I stopnia	0	0	0	0	1
Szkoły policealne	28	9	7	7	6
Szkoły plastyczne	2	2	2	2	2
Centrum Kształcenia Praktycznego	1	1	1	1	1
Specjalne Ośrodki Szkolno-Wychowawcze z internatami	4	4	4	3	3
Internaty	3	3	3	3	5
Młodzieżowe Ośrodki Wychowawcze	1	1	1	1	1
Młodzieżowe Ośrodki Socjoterapii	2	2	2	1	1
Poradnie Psychologiczno-Pedagogiczne	6	6	6	6	6
Młodzieżowe Domy Kultury	4	4	4	4	4
Wrocławskie Centrum Doskonalenia Nauczycieli	1	1	1	1	1
Ośrodek Doksztalcania i Doskonalenia Zawodowego nr 1	1	1	1	1	1
Schroniska młodzieżowe	2	2	2	2	2
OGÓŁEM	369*	338*	331*	327*	308*
	* w 238 siedzibach	* w 239 siedzibach	* w 238 siedzibach	* w 237 siedzibach	* w 227 siedzibach

Struktura przedszkoli*

Przedszkola	Rok szkolny 2017/2018				Wzrost/spadek liczby dzieci w stosunku do roku szkolnego 2016/2017
	Liczba jednostek	Liczba oddziałów	Liczba dzieci	Średnia w oddziale	
Publiczne	109	658	15 646	23,78	7,58%
Niepubliczne	67	287	5 662	19,73	12,56%
Razem bez punktów przedszkolnych	176	945	21 308	22,55	8,86%
Punkty przedszkolne	81	130	1 592	12,25	13,63%

Struktura szkół podstawowych*

Szkoła podstawowa	Rok szkolny 2017/2018			Wzrost/spadek liczby uczniów w stosunku do roku szkolnego 2016/2017
	Liczba uczniów	Liczba oddziałów	Średnia w oddziale	
Klasa „0”	1 791	79	22,7	-7,68%
Klasa I	4 512	212	21,3	41,66%
Klasa II	3 074	245	12,5	-57,62%
Klasa III	7 161	431	16,6	5,68%
Klasa IV	6 605	309	21,4	35,82%
Klasa V	4 712	209	22,5	11,29%
Klasa VI	4 152	195	21,3	-12,61%
Klasa VII	4 690	212	22,1	100%

Oddział Gimnazjum Klasa I**	10	1	10,0	100%
Oddział Gimnazjum Klasa II	2 399	90	26,7	100 %
Oddział Gimnazjum Klasa III	2 347	90	26,1	100%
RAZEM	41 453	2 073	20,0	25,60%

**SP dla Dorosłych nr 1, Centrum Kształcenia Ustawicznego, nabór lutowy.

Struktura gimnazjów*

Gimnazjum	Rok szkolny 2017/2018			Wzrost/spadek liczby uczniów w stosunku do roku szkolnego 2016/2017
	Liczba uczniów	Liczba oddziałów	Średnia w oddziale	
Klasa I	0	0	0,0	-100 %
Klasa II	1 491	61	24,4	-62%
Klasa III	1 383	64	21,6	-65,1%
RAZEM	2 874	125	23,0	-75,9%

Struktura szkół ponadgimnazjalnych*

Typ placówki	Rok szkolny 2017/2018			Wzrost/spadek liczby uczniów w stosunku do roku szkolnego 2016/2017
	Liczba oddziałów	Liczba uczniów	Średnia w oddziale	
LO	361	10 354	28,7	1,1%
Technika	241	5 818	24,1	-1,2%
ZSZ	0	0	0,0	-100%
Branżowa Szkoła I stopnia	69	1 191	17,3	100%
Szkoły policealne	1	33	33,0	6,5%
Szkoły artystyczne (LO)	9	254	28,2	-3,8%
RAZEM	681	17 650	25,9	-0,8%

Zestawienie zbiorcze uczniów w szkołach i placówkach prowadzonych przez Gminę Wrocław*

Typ placówki	Rok szkolny 2017/2018			Wzrost/spadek liczby uczniów w stosunku do roku szkolnego 2016/2017
	Liczba oddziałów	Liczba uczniów	Średnia w oddziale	
Przedszkola	658	15 646	23,8	7,6%
Szkoły podstawowe	1 892	41 453	21,9	25,6%
Gimnazja	79	1 791	22,7	-85%
LO	361	10 354	28,7	1,1%
Szkoły zawodowe	311	7 042	22,6	-3,3%
Szkoły artystyczne	9	254	28,2	-3,8%
RAZEM	3 310	76 540	23,1	-0,9%

* Dane pobrane z Systemu Informacji Oświatowej, wg stanu na dzień 30 września 2017 r.

Według stanu na 31 grudnia 2017 r. w **173 oddziałach integracyjnych**, w placówkach prowadzonych przez Miasto, opieką i kształceniem objętych jest 698 uczniów posiadających orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego.

Oddziały integracyjne w roku szkolnym 2017/2018

Placówka	Liczba oddziałów integracyjnych	Liczba uczniów posiadających orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego	Średnia liczba uczniów posiadających orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego w oddziale integracyjnym
Przedszkole	38	147	3,9
Szkoła podstawowa (w tym również z oddziałami przedszkolnymi)	107	432	4
Gimnazjum	18	80	4,4
Liceum ogólnokształcące	6	31	5,2
Technikum	4	8	2
RAZEM	173	698	4

W nowo utworzonych przedszkolach publicznych, prowadzonych przez osoby fizyczne i prawne inne niż Gmina Wrocław, powstało dodatkowo 137 miejsc dla dzieci wieku od 3 do 6 lat. Kontynuując zapoczątkowaną w 2008 r. akcję: „**Założ domowe przedszkole we Wrocławiu**”, mającą na celu zwiększenie dostępności do wychowania przedszkolnego, w ramach alternatywnych form wychowania przedszkolnego, w 2017 r. utworzono 9 punktów przedszkolnych niepublicznych z 214 miejscami dla dzieci w wieku od 3 do 6 lat.

W ramach uzupełnienia sieci szkół we Wrocławiu **zarejestrowano 38 nowych szkół i placówek niepublicznych**, z czego 5 szkołom nadano uprawnienia szkoły publicznej, z tym, że 2 zarejestrowane szkoły, w tym 1 liceum ogólnokształcące i 1 szkoła policealna swoją działalność szkolną rozpoczną w 2018 r. Natomiast w przypadku 133 szkół i placówek niepublicznych dokonano zmiany wpisu do ewidencji, z czego dla 45 szkół dokonano również zmiany decyzji o nadaniu uprawnień szkoły publicznej. Jednocześnie w drodze decyzji wykreślono z ewidencji szkół i placówek niepublicznych 31 szkół i placówek, które nie rozpoczęły działalności w zgłoszonym terminie lub zaprzestały prowadzenia działalności przez okres dłuższy niż trzy miesiące oraz cofnięto zezwolenia na założenie 1 publicznego punktu przedszkolnego, z uwagi na zakończenie działalności.

Wydano 6 zezwoleń osobom fizycznym i prawnym, z tego 2 na założenie publicznych przedszkoli, 1 na założenie publicznej szkoły podstawowej, 2 na założenie publicznych liceów ogólnokształcących oraz 1 na założenie publicznej branżowej szkoły I stopnia.

Struktura szkół/placówek niepublicznych i publicznych prowadzonych przez osoby fizyczne lub prawne inne niż jst wpisanych do ewidencji w 2017 r.

Typ szkoły/placówki	Liczba szkół/placówek
Punkt przedszkolny	9
Przedszkole	5
Szkoła podstawowa	3
Liceum ogólnokształcące	6
Branżowa Szkoła I Stopnia Specjalna	1
Szkoła policealna	4
Poradnia psychologiczno-pedagogiczna	2
Placówka kształcenia ustawicznego	6
Placówka oświatowo-wychowawcza	1
Ośrodek dokształcania i doskonalenia zawodowego, umożliwiający uzyskanie i uzupełnienie wiedzy, umiejętności i kwalifikacji zawodowych	1
RAZEM	38

PODNOSENIE JAKOŚCI KSZTAŁCENIA

INICJATYWY I PROGRAMY EDUKACYJNE

Pracownia Badań i Analiz Wrocławskiego Centrum Doskonalenia Nauczycieli (WCDN) przeprowadziła **10 diagnoz z zakresu matematyki i języka polskiego** dla szkół podstawowych, gimnazjów i szkół ponadgimnazjalnych oraz **3 diagnozy z zakresu języków obcych (angielskiego, niemieckiego i francuskiego)** dla szkół podstawowych. Arkusze z zadaniami przygotowane zostały przez zespoły zadaniowe w skład, których wchodził nauczyciele języka polskiego, matematyki i poszczególnych języków obcych z wrocławskich szkół. Arkusze diagnozy poddano standaryzacji w szkołach spoza Wrocławia. W diagnozach wzięło udział 17 208 uczniów szkół ponadgimnazjalnych (obecnie ponadpodstawowych), 6 227 uczniów gimnazjów (mniej liczny niż w latach ubiegłych udział w diagnozach uczniów z gimnazjów wynika z wygaszania tego typu szkół - we wrześniu 2017 r. nie było diagnoz dla nieistniejących już klas I gimnazjum) oraz 24 593 uczniów szkół podstawowych. Analizy wyników przeprowadzonych diagnoz przedstawiono na 24 konferencjach podsumowujących dla dyrektorów i nauczycieli z 35 szkół ponadgimnazjalnych, 43 gimnazjów oraz 74 szkół podstawowych. Nauczycielom oraz dyrektorom przedstawiono propozycje szkoleń doskonalących pracę z uczniami oraz przekazano materiały wspomagające pracę nauczycieli. Ponadto nauczyciele szkół wrocławskich mają do dyspozycji na platformie Moodle archiwum diagnoz przygotowanych przez WCDN z ostatnich dziesięciu lat szkolnych. Znajdują się tam również opracowane na potrzeby podnoszenia efektywności nauczania dwie strategie – matematyczna i humanistyczna.

Kontynuowano projekt **„Szkoła w mieście”**, w którym uczestniczą wszystkie szkoły/placówki, dla których organem prowadzącym jest miasto Wrocław. Program, który jest w całości finansowany przez Miasto, ma na celu wykorzystanie „otwartej przestrzeni miasta” w edukacji (bezpłatne zajęcia w muzeach, centrach poznawczych, zabytkach, parkach i ogrodach, teatrach i innych placówkach kulturalnych, uczelniach, instytucjach miejskich i firmach). Szkoły i instytucje uczestniczące w przedsięwzięciu merytorycznym wsparciem obejmuje WCDN. W minionym roku chęć udziału w projekcie deklarowało ponad 100 instytucji/organizacji. Na realizację projektu przeznaczono łączną kwotę 3 784 524 zł.

Dla szkolnych koordynatorów projektu WCDN zorganizował dwie konferencje:

- 31 maja 2017 r. w Narodowym Forum Muzyki gdzie nauczyciele zapoznali się z ofertą edukacyjną oraz możliwościami wykorzystania bazy instytucji do przeprowadzenia lekcji,
- 17 października 2017 r. w Muzeum Etnograficznym z okazji 5 lat realizacji projektu.

Po raz dwunasty włączono się w organizację **XX Dolnośląskiego Festiwalu Nauki** we współpracy z Kolegium Rektorów Uczelni Wyższych. W ramach projektu „Nauka bez granic” przeprowadzono Projekt Interaktywnych Pokazów, w którym uczestniczyły Szkoły Podstawowe nr: 9, 74, 84, 85, 90, 93, 108, Zespoły Szkolno-Przedszkolne nr: 3, 10, 14, Gimnazja nr: 4, 11 (od 1 września 2017 r. Szkoła Podstawowa nr 44), 12 (od 1 września 2017 r. Szkoła Podstawowa nr 51), 18 (od 1 września 2017 r. Zespół Szkół nr 20), 24 (od 1 września 2017 r. Szkoła Podstawowa nr 83), Zespoły Szkół nr 2, 14, 18, Zespół Szkół Ekonomiczno-Administracyjnych, Technikum nr 15 oraz Licea Ogólnokształcące nr: I, IV, X, XV. Z budżetu Miasta na pokazy przeznaczono kwotę 72 171 zł (podział kosztów: szkoły podstawowe 24 959 zł, gimnazja 23 676 zł, szkoły ponadgimnazjalne 23 536 zł). Zorganizowano 151 pokazów, których celem było upowszechnienie i propagowanie nauki poprzez zabawę oraz popularyzowanie walorów matematyki i innych przedmiotów ścisłych. W pokazach wzięło udział 7 296 uczniów.

We współpracy z Instytutem Matematycznym Uniwersytetu Wrocławskiego, kontynuowano projekt **Wrocławski Portal Matematyczny** dostępny pod adresem www.matematyka.wroc.pl. Wzbogacono treści portalu o kilkaset artykułów i materiałów.

Celem jest podniesienie poziomu edukacji matematycznej poprzez dostarczanie materiałów wspomagających nauczycieli i uczniów. Liczba odwiedzin strony portalu to ok. 100 000 wejść na miesiąc. Na realizację projektu w roku 2017 przeznaczono 50 000 zł.

Realizowano projekt **E-Pionier** wykorzystujący nowe technologie. Celem projektu jest przeciwdziałanie negatywnym skutkom nadużywania smartfonów w szkołach, poprzez przeprowadzenie badań nad uzależnieniem od smartfonów, a następnie stworzenie rozwiązań, które pokażą skalę problemu. Projekt realizowano w tzw. partnerstwie innowacyjnym. Finalnie dąży się do wypracowania innowacyjnej usługi celem usunięcia badanego problemu. Projekt jest dofinansowany ze środków Narodowego Centrum Badań i Rozwoju.

W 53 wrocławskich szkołach (34 szkołach podstawowych i 19 gimnazjach) kontynuowano realizację projektu **Język Maszyn**, który wspierali doradcy metodyczni i konsultanci WCDN. Podstawowym celem programu jest zdobywanie umiejętności programowania, myślenia logicznego i algorytmicznego. Język Maszyn prowadzony był jako zajęcia dodatkowe w klasach II-V w szkołach podstawowych i klasach I-II w gimnazjach. W sumie na realizację projektu przekazano kwotę 210 906 zł.

We współpracy z **Polską Akademią Umiejętności** zorganizowano cztery spotkania dydaktyczno-naukowe:

- XXXII spotkanie z prof. dr Jackiem Toporskim z Section of pediatric oncology, hematology, immunology and nephrology, Department of Pediatrics, Skane University Hospital, Lund (Szwecja), tytuł wykładu: „Przeszczepianie haploidentycznych komórek krwiotwórczych u dzieci – czyli każdy pacjent ma dawcę”
- XXXIII spotkanie z prof. dr Romanem Krzyśkiem MD, PhD Service d’Immunologie biologique CHU Kremlin-Bicetre, Universite Paris-Saclay, France, tytuł wykładu: “Kontrola funkcji regulatorowych komórek Tregs Foxp3+jako cel terapii przeciwnowotworowej”
- XXXIV spotkanie z prof. Małgorzatą B. Bieńkowską – Haba MD, PhD Department of Microbiology and Immunology Louisiana State University Health Science Center, Shreveport, USA, tytuł wykładu: Autostopem do jądra komórki – czyli mechanizm zakażenia wirusem HPV16”
- XXXV spotkanie z prof. dr Grzegorzem Bułają PhD, Department of Medicinal Chemistry, University of Utah, USA, tytuł wykładu: Leczenie chorób neurologicznych w oparciu o neuropeptydy oraz terapie łączone z oprogramowaniem komputerowym”

W ramach współpracy z Ambasadą Francji w Polsce kontynuowano **naukę języka francuskiego**: w przedszkolach nr: 28, 33, 79 oraz w szkołach podstawowych nr: 12, 36, 45, 74, 82, 93. Łącznie na realizację języka francuskiego przyznano przedszkolom 0,97 etatu, a szkołom podstawowym 4,17 etatu.

W Przedszkolu nr 109 przy ul. Nowowiejskiej realizowano ofertę edukacyjną dotyczącą **grup bilingwalnych z językiem angielskim i niemieckim** we wszystkich 11 oddziałach.

W Szkole Podstawowej nr 63 przy ul. Menniczej kontynuowano **naukę języka ukraińskiego** w wymiarze 12 godzin tygodniowo (0,67 etatu pedagogicznego). Do wrocławskich szkół podstawowych uczęszcza łącznie 736 dzieci pochodzenia ukraińskiego na różnym etapie kształcenia (klasy I-VII). 375 z nich korzysta z zajęć języka polskiego (587 godzin) oraz dodatkowych zajęć wyrównawczych (156 godzin).

W większości szkół realizowano godziny przyznane na organizację dodatkowej nauki języka polskiego, dodatkowych zajęć wyrównawczych oraz naukę języka i kultury kraju pochodzenia, m.in. dla uczniów pochodzenia ukraińskiego, rosyjskiego, białoruskiego, koreańskiego, brytyjskiego, rumuńskiego, kazachskiego, arabskiego. Ogółem, dla ok. 435

uczniów - cudzoziemców przyznano dodatkowe godziny w wymiarze ok. 854, stanowiące ok. 47,5 etatu.

Od września 2017 r. utworzono oddziały dwujęzyczne w następujących szkołach:

Oddziały dwujęzyczne w szkołach

Język	Oddziały dwujęzyczne	
	Szkoły Podstawowe (na poziomie klas VII)	Szkoły Ponadgimnazjalne
Niemiecki	SP 1	LO XIII
Angielski	SP 5, SP 66, SP 71	LO XIV
Hiszpański	SP 17 (w ZS-P 17)	LO IX
Francuski	SP 113 (w ZS-P 1)	LO VIII
Włoski		LO IX

Kontynuowano akcję „**Cały Wrocław czyta**”. W 2017 r. podjęte zostały przez WCDN następujące działania:

- wiosenna inauguracja akcji w Ogrodzie Botanicznym (27 kwietnia 2017 r.), impreza w Rynku „Pieknie czytamy w Dniu Dziecka”,
- „Laur Prezydenta” - spotkanie przedstawicieli najaktywniejszych, promujących czytanie szkół,
- organizacja „podchodów literackich” w ramach Targów Książek dla Dzieci i Młodzieży, wspólnie z wydawnictwem Zakamarki,
- organizacja stoiska akcji na 26 Wrocławskich Targach Dobrych Książek w Hali Stulecia (wystawa gadżetów promujących czytanie przygotowanych przez uczniów wrocławskich szkół).

Uroczyste zakończenie akcji nastąpiło, przy współdziałaniu wydawnictwa Zakamarki, 27 listopada 2017 r. w Domu Literatury, a najaktywniejsze szkoły zostały za udział w akcji nagrodzone 13 grudnia (nagrody książkowe, gry).

We wrześniu 2017 r., przy współpracy z Ogrodem Botanicznym, przez Wrocławskie Centrum Doskonalenia Nauczycieli (WCDN) zorganizowana została VI edycja „narodowego czytania” poświęconego „Weselu” Stanisława Wyspiańskiego. W projekcie wzięli udział uczniowie wrocławskich szkół, Wrocławskie Centrum Seniora, wrocławianie. Podstawowe cele przedsięwzięcia: popularyzacja czytelnictwa, zwrócenie uwagi na bogactwo polskiej literatury, potrzebę dbałości o polszczyznę i wzmocnienie poczucia wspólnej tożsamości.

Zgodnie z zapisami rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 6 października 2015 r. w sprawie szczegółowych warunków, form i trybu realizacji Priorytetu 3 „Narodowego Programu Rozwoju Czytelnictwa”, dotyczącego wspierania w latach 2016-2020 organów prowadzących szkoły oraz biblioteki pedagogiczne w zakresie rozwijania zainteresowań uczniów przez promocję i wspieranie czytelnictwa dzieci i młodzieży, dla 9 placówek (4 szkoły podstawowe, 1 gimnazjum i 4 szkoły ponadgimnazjalne) pozyskano dofinansowanie do **zakupów nowości wydawniczych** do bibliotek szkolnych w wysokości 99 995 zł. Dofinansowanie ze strony Gminy Wrocław wyniosło łącznie 24 999 zł.

Dofinansowano 63 szkoły podstawowe kwotą 878 907 zł na **zakup pomocy dydaktycznych** niezbędnych do realizacji programów nauczania w ramach Rządowego Programu Rozwijania Szkolnej Infrastruktury oraz kompetencji uczniów i nauczycieli w zakresie technologii informacyjno-komunikacyjnych na lata 2017-2019 - „Aktywna tablica”, zgodnie z Uchwałą nr 108/2017 Rady Ministrów z dnia 19 lipca 2017 r. Gmina Wrocław zapewniła wkład własny finansowy oraz rzeczowy o łącznej wartości 292 452 zł.

Kontynuowano redagowanie **Strony KLIN** (Klub nie tylko dla nauczycieli) <http://www.wcdn.wroc.pl/clin>, na której zamieszczane są informacje o wydarzeniach oświatowych, uroczystościach, konferencjach, konkursach, projektach.

We współpracy z **Centrum Poznawczym Hali Stulecia** zrealizowano ofertę zajęć m.in. z zakresu historii i architektury skierowaną do placówek wszystkich poziomów edukacyjnych. Zajęcia realizowano w okresie wrzesień-grudzień 2017, łączna kwota dofinansowania wyniosła 279 365 zł.

Kontynuowano programy **Wrocławskiej Koncepcji Edukacyjnej: Młodzi Obywatele Kultury (MOK), Młodzi Obywatele Nauki (MON), Młodzi Obywatele Świata (MOŚ)** oraz program **Od inspiracji do kreacji**, których celem jest motywowanie wrocławskiego grona pedagogicznego oraz uczniów do działania wychodzącego poza ramowy system nauczania w placówkach oświatowych. Podjęto różnorodne zadania z zakresu edukacji artystycznej, badawczej, eksperymentalnej i interdyscyplinarnej, przeprowadzono również integracyjne projekty społeczne.

Dla realizacji zadań programu **Młodzi Obywatele Nauki** powołano Zespół do Wspierania Rozwoju Uzdolnień i Zainteresowań Dzieci i Młodzieży – „Akademia Talentów i Uzdolnień” (ATiU). Zadaniem Zespołu jest:

- projektowanie i wdrażanie rozwiązań systemowych w obszarze wspierania uzdolnień i zainteresowań dzieci i młodzieży Wrocławia;
- promocja nowatorskich rozwiązań dotyczących metodyki nauczania i stymulacji rozwojowej wychowanków;
- współpraca z ośrodkami naukowymi, instytucjami kultury oraz innymi podmiotami pracującymi na rzecz edukacji oraz doskonalenie nauczycieli.

Działania przeprowadzone w ramach programu Młodzi Obywatele Nauki 2017

Młodzi Obywatele Nauki			
Działanie	Uczestnicy	Partnerzy	Termin
Międzynarodowa Edukacyjna Konferencja TALENT	Dyrektorzy, nauczyciele wszystkich poziomów edukacyjnych, rodzice uczniów, (I dnia – 330 II dnia – 154 osoby)	WCRS, ATiU, Akademia Musicalowa, Wrocławskie Centrum Kongresowe, Biuro Rozwoju Gospodarczego, Akademia Muzyczna we Wrocławiu, Fundacja Wspierania i Rozwoju Kreatywności, Akademia Twórczego Nauczyciela w Otwocku, Uniwersytet Łódzki	20–21 marca
Akademia Talentów i Uzdolnień – konferencja organizacyjno – programowa	Eksperti i nauczyciele mentorzy 45 uczestników	WCRS, Biuro Rozwoju Gospodarczego UMW	8–9 września
Sesja popularno-naukowa w ramach 44 Zjazdu Fizyków Polskich	250 uczniów szkół podstawowych, gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych	Wydział Podstawowych Problemów Fizyki Politechniki Wrocławskiej	13 września
Finał Konkursu na Edukacyjny Projekt Badawczy	Nauczyciele ok. 40, finaliści: ZSE-Adm., SP 83 (G24), SP 101, ZS 20, ZSP nr 16	WCRS, Biuro Rozwoju Gospodarczego, Wrocławski Park Przemysłowy, LO 5, ZS 6, Kapituła „Od inspiracji do kreacji”	8 listopada
ATiU – zajęcia szkoleniowe dla nauczycieli mentorów i ekspertów. Konwersatorium – „Pułapki twórczości”	Eksperti, nauczyciele, mentorzy, zespół edukacyjny WCRS ok. 40 uczestników	WCRS	4 grudnia
ATiU – warsztaty psychologiczno-pedagogiczne „Mali, zdolni, niesformatowani”	Uczniowie z rodzicami (ok. 90 uczestników)	WCRS	Cały rok szkolny
„Zajęcia z pasją”	Uczniowie klas VI-VII (ok. 50 uczniów)	Wydział Chemii Politechniki Wrocławskiej	Cały rok szkolny

W ramach programu Młodzi Obywatele Kultury podjęto następujące działania:

Działania przeprowadzone w ramach programu Młodzi Obywatele Kultury

Młodzi Obywatele Kultury 2017			
Działanie	Uczestnicy	Partnerzy	Termin
Konkurs krasomówczy Dobre wychowanie, czyli znajomość savoir vivre'u na co dzień	Uczniowie gimnazjów oraz szkół ponadgimnazjalnych ok. 30 uczestników	Teatr Lalek, WCRS, ZSO nr 5	2 lutego
Eliminacje do przeglądu teatralnego INTEGRA	Zespoły ze szkół gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych	ZS nr 6, Technikum nr 15, WCRS	10 marca
Przeegląd Teatrów Szkolnych INTEGRA - GALA Finał – Teatr mój widzę ogromny	Zespoły ze szkół gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych	ZS nr 6, Teatr Lalek, Wyższa Szkoła Teatralna, WCRS	27 marca
Przeegląd Wiersza Etiudy i Bajki Logopedycznej	Nauczyciele i uczniowie przedszkoli i szkół podstawowych	P 107, PPP nr 9, MDK Śródmieście	5 kwietnia
X Forum Dyskusyjne Młodzieży: Wrocławia: „Co kształtuje naszą kulturę osobistą?”	Uczniowie gimnazjów oraz szkół ponadgimnazjalnych (V LO, IX LO, G 24, G 14, 21, 6)	X LO, WCRS, Wrocławski Park Przemysłowy	5 kwietnia
Przeegląd twórczości artystycznej w jęz. niemieckim	Uczniowie wszystkich poziomów edukacyjnych	P 71, IMPART, WCRS	11 kwietnia
IV Przeegląd Wrocławskich Szkolnych Zespołów Śpiewaczych	Uczniowie wszystkich poziomów edukacyjnych 344 uczestników	ZSP nr 17, WCRS, Akademia Muzyczna	24 października
Warsztaty dla nauczycieli edukacji wczesnoszkolnej i przedszkolnej – „Dźwięk w edukacji wczesnoszkolnej”	Nauczyciele przedszkoli i edukacji wczesnoszkolnej 56 uczestników	Akademia Muzyczna, WCRS, Akademia Musicalowa	28 października
„Wrocławskie kolędowanie”	Uczniowie, rodzice, nauczyciele wszystkich poziomów edukacyjnych, przedstawiciele instytucji kultury (ok. 1 500 uczestników)	Biuro Rozwoju Gospodarczego, WCRS	6-16 grudnia
Koncert - Lekcja pokazowa - „Zatańczmy na ludowo”	Uczniowie szkół podstawowych, 300 uczestników	WCRS, Zespół Pieśni i Tańca Wrocław, ZSP nr 21	12 grudnia
Konkursu Wiedzy o Savoir Vivrze. Bon ton, czyli jak być damą? Jak zostać dżentelmenem?	LO nr 10, LO nr 5, SP nr 71, SP 36, SP nr 90, SP nr 5, SP nr 118, SP nr 68, P nr 146, 73 uczestników	WCRS, LO nr 5, Przedszkole nr 146	14 grudnia

Do programu **Od inspiracji do kreacji** poprzez akredytację, zostały zgłoszone dwa kolejne przedszkola – nr 51 i 150. Przeprowadzono 2 duże projekty interdyscyplinarne: **MAGIA WROCŁAWIA i MAGIA** dla uczniów i nauczycieli 20 placówek.

Uruchomiono kolejny etap nurtu edukacji dla kreatywności – **Lekcje twórczości – twórcze rozwiązywanie problemów** (TRP) w praktyce. Do czerwca roku 2017 brało w nim udział 107 placówek, w tym 32 szkoły zrealizowały drugi rok pilotażu programu, 41 przedszkoli i 34 szkoły podstawowe zakończyły pierwszy rok. Rozpoczęto trzecią edycję programu, w której 76 nauczycieli przedszkoli ukończyło 96 godzinny kurs i odbyło lekcje otwarte. Celem tych zajęć była wymiana dobrych praktyk i dzielenie się doświadczeniem.

W dniach 16-19 marca 2017 r., w ramach programu **Destination Imagination (DI)**, we współpracy z wyłonioną w drodze konkursu dla organizacji pozarządowych Fundacją Wspierania i Rozwoju Kreatywności, zorganizowano i przeprowadzono **XII Ogólnopolską Olimpiadę Kreatywności Destination Imagination**, która zgromadziła 265 drużyn z Polski i takich krajów jak Chiny, Albania, Arabia Saudyjska, Turcja, Węgry, Stany Zjednoczone (21 drużyn międzynarodowych). W Olimpiadzie startowało 127 drużyn z Wrocławia. 11 zwycięskich drużyn reprezentowało Polskę na Światowej Olimpiadzie Kreatywności, która odbyła się w dniach 22-28 maja w Knoxville (USA). W gronie wyjeżdżających drużyn było 6 zespołów z wrocławskich szkół:

SP nr 63 (1 drużyna), SP nr 82 (1 drużyna), Zespołu Szkół Ogólnokształcących nr 5 (1 drużyna) oraz Gimnazjum nr 13 (3 drużyny). Wśród nagrodzonych znalazły się trzy drużyny z Wrocławia:

- II miejsce w Wyzwaniu Naukowym, II poziom wiekowy - drużyna Cube z Gimnazjum nr 13,
- Nagroda Specjalna Renesansu w Wyzwaniu Technicznym, III poziom wiekowy - drużyna Asimo Team z Gimnazjum nr 13,
- VI miejsce w Wyzwaniu Naukowym, III poziom wiekowy - drużyna Safiro Team z Gimnazjum nr 13.

W ramach projektu przeprowadzono również szkolenia dla nauczycieli szkół i przedszkoli, przygotowując ich do pełnienia roli trenera drużyny DI oraz wyposażając w narzędzia twórczej pracy z uczniem.

W Pekinie, w dniach 1-8 grudnia 2017 r., odbyła się **Azjatycka Olimpiada Kreatywności Destination Imagination**. W Wyzwaniach Drużynowych i Specjalnych wystąpiły drużyny z Polski, w tym pięć z Wrocławia. Wśród zwycięzców na I miejscu znaleźli się „The Impossibles” z Zespołu Szkół Ogólnokształcących nr 5 oraz na II miejscu „Burza Mózgów” ze Szkoły Podstawowej nr 71 (wcześniej G14).

Działania prowadzone w ramach **Młodych Obywateli Świata 2017**

Działanie	Uczestnicy	Partnerzy	Termin
Ambasadorzy Dialogu – warsztaty antydyskryminacyjne, dialogu międzykulturowego i komunikacji,	Nauczyciele wszystkich poziomów edukacyjnych	WCRS	Cały rok szkolny
Finał Ogólnopolskiej Olimpiady Kreatywności	W wydarzeniu wzięło udział ponad 2 000 uczestników, w tym 127 drużyn z Wrocławia; ponad 300 trenerów (nauczycieli).	Fundacja Wspierania i Rozwoju Kreatywności, WCRS, Wrocławskie Centrum Konferencyjne, Hala Stulecia	16–19 marca
Targi edukacji międzykulturowej pn. „Skąd idziemy i co zrobiliśmy? Co robimy i jak edukujemy teraz? Dokąd idziemy i co planujemy?”	Nauczyciele i dyrektorzy wszystkich placówek edukacyjnych	Regionalne Przedstawicielstwo Komisji Europejskiej, Uniwersytet Wrocławski, Biuro Łącznikowe Wolnego Państwa Saksonii i Uniwersytetu Wrocławskiego, grupa teatralna „Dingsbums”	22–23 marca
Światowa Olimpiada Kreatywności w Knoxville (USA)	SP 63, ZSO 5, G 13, ZSEA	Fundacja Wspierania i Rozwoju Kreatywności, WCRS	25–28 maja
Destination Imagination – warsztaty dla nauczycieli	Nauczyciele wszystkich poziomów edukacyjnych	Fundacja Wspierania i Rozwoju Kreatywności, WCRS	wrzesień–październik
Warsztaty teatralne dla nauczycieli – „Dialog z emocjami”	25 Ambasadek Dialogu	WCRS, Fundacja Krzyżowa	25–27 września
Azjatycka Olimpiada Kreatywności w Pekinie	5 drużyn z Wrocławia	Fundacja Wspierania i Rozwoju Kreatywności, WCRS	1–8 grudnia

Kwotą 20 000 zł dofinansowano udział drużyny z Zespołu Szkolno-Przedszkolnego nr 16 w Światowych Finałach Konkursu Twórczego Rozwiązywania Problemów **Odyseja Umysłu** (USA). Jest to program edukacyjny realizowany w formie międzynarodowego konkursu, w którym co roku bierze udział kilkadziesiąt tysięcy uczniów i studentów z całego świata.

Kontynuowano opracowane w latach ubiegłych innowacje pedagogiczne.

Innowacje pedagogiczne - kontynuacje

Placówka	Innowacja
Przedszkola	
Przedszkole nr 10	„Poszukiwacze zaginionych smaków, czyli podróż szlakiem turystyczno-kulinarnym”
Przedszkole nr 54	„Światowe z nas przedszkolaki – poznajemy język niemiecki, a przez to kulturę, tradycje i znaki”
Przedszkole nr 106	„Bezpieczny Przedszkolak”
Przedszkole nr 66	„W magicznym świecie muzyki”
Szkoły Podstawowe	
SP nr: 1, 3, 8, 9, 23, 36, 37, 61, 63, 64, 68, 71, 72, 76, 78, 83, 84, 90, 93, 96, 107, 108, 118, SP 15 w ZSP 9, SP 16 w ZSP 16, SP 17 w ZSP 17, SP 18 w ZSP 18, SP 21 w ZSP 5; SP 22 w ZSP 20, SP 25 w ZSP 15, SP 67 w ZSP 13, SP 75 w ZS nr 21, SP 113 w ZSP 1	„Lekcje twórczości - twórcze rozwiązywanie problemów w praktyce”
Szkoła Podstawowa nr 20	„Przestrzeń i czas”; „Matematyka z komputerem”
Szkoła Podstawowa nr 21 w ZSP nr 5	„Młody inżynier - konstruktor”
Szkoła Podstawowa nr 24 w ZSP nr 14	„Zajęcia komputerowo – programistyczne”
Szkoła Podstawowa nr 25 w ZSP nr 15	„Edukacja przez ruch – drzwiami do rozwoju dziecka młodszego”
Szkoła Podstawowa nr 27 w ZSP nr 10	„Pracownia otwartych umysłów”
Szkoła Podstawowa nr 28	„Tu i tam warto być” w ramach projektu „Szkoła w Mieście”
Szkoła Podstawowa nr 40 w ZSP nr 4	„Podróże filmowe”; „Matematyczne gry, czyli z matematyką na Ty”
Szkoła Podstawowa nr 42	„Niemiecki na wesoło”
Szkoła Podstawowa nr 67 w ZSP nr 13	„Innowacja pedagogiczna w zakresie organizacji klasy usportowionej”
Szkoła Podstawowa nr 71	„Lubię siatkówkę - program wychowania fizycznego dla klas IV - VI kładący nacisk na rozwój umiejętności z zakresu piłki siatkowej” „Let's talk about culture”; „Akademia kodowania”
Szkoła Podstawowa nr 82	„Comment ca va”
Szkoła Podstawowa nr 95	„Akademia Twórczego Nauczyciela”
Szkoła Podstawowa nr 98	„Zagraj z klasą”; „Kopać piłkę każdy może”
Szkoła Podstawowa nr 113 w ZSP 1	„Elementy języka francuskiego w literaturze, historii, teatrze i kulturze Francji wprowadzone przy użyciu najnowszych technik informacyjno-komunikacyjnych”; „Mały poliglota”
Szkoła Podstawowa nr 118	„Deutsch in Schole und zu Hause”
Gimnazja do 31 września 2017 r.	
Gimnazjum nr 4	„Let's talk about English”
Gimnazjum nr 6	„Nauka i technologia dla żywności”; „Kreatywność to potencjał”
Gimnazjum nr 11 w ZS nr 10	"One step closer to the future - o krok bliżej ku przyszłości" "Matematyka z technologią informacyjną - łatwiej i ciekawiej" "Odkrywam i poznaję świat"; "Matematyka jest jak gra"
Gimnazjum nr 12 w ZS nr 24	„Klasa mundurowa”
Gimnazjum nr 13	„Jak matematyka opisuje przyrodę w języku angielskim” „Przybliżyć Europę” ; „Tyle jest w każdym poznaniu nauki, ile jest w niej matematyki”; „Uczniowie badają lokalne środowisko przyrodnicze”

	„Geopodróż w języku angielskim”; „Ars Vivendi, czyli na scenie dziejów o sztuce życia”; „Pisania można nauczyć się pisząc...” „Temu, kto nie zna matematyki, trudno dostrzec głębokie piękno przyrody”; „Blżej świata, bliżej ludzi”
Gimnazjum nr 16	„Pochwal się swoim talentem”; „Nauka i technologia dla żywności”
Gimnazjum nr 18	„Nauka i technologia dla żywności” „Wokół człowieka – w zdrowym ciele zdrowy duch” „Umiejętności komputerowe Europejczyka”
Gimnazjum nr 19	„Klasa działań twórczych”; „Od matematyki do programowania”
Gimnazjum nr 21	„Horyzonty w matematyce i geografii”; „Z językami obcymi po Europie”
Gimnazjum nr 23	„Poznajemy świat. Rozszerzony program nauk przyrodniczych” „W trzy lata dookoła świata”
Gimnazjum nr 24	„Znaki, zmienne, funkcje czyli rozmawiamy z maszynami” „Piątki projektowe czyli uczenie się w działaniu z językiem angielskim” „Humanistyka to jest to!”
Gimnazjum nr 27	Klasa dziennikarsko – informatyczno – angielska - „Z matematyką za pan brat”; „Poznajemy swoją Małą Ojczyznę”; „Matematyka w klasie trzeciej”; „Ochrona i kształtowanie środowiska”
Gimnazjum nr 29	„Innowacyjny program nauczania biologii i chemii w gimnazjum, obserwuję, eksperymentuję, wnioskuje”
Gimnazjum nr 30	Klasa ze zintegrowanym nauczaniem biologii i chemii „Pytaj przyrodę – odkryjesz jej prawa – zrównoważony rozwój”, „Edukacja integrująca nauczanie przedmiotów wiedzy o społeczeństwie” „J.angielski, j.polski, geografia – kształtowanie tożsamości europejskiej”
Gimnazjum Dwujęzyczne nr 48 w ZS nr 5	„Kluczem do zrozumienia języka jest znajomość bagażu kulturowego jego użytkowników”
Gimnazjum nr 50 w ZS nr 11	"My w naszym Mieście"
Szkoły Ponadgimnazjalne	
Liceum Ogólnokształcące nr I	„Autorska klasa medialna”; „Autorska klasa biologiczno-chemiczno- przyrodnicza” ; „Autorska klasa inżynierska”
Liceum Ogólnokształcące nr III	Klasa architektoniczna; Klasa matematyczna
Liceum Ogólnokształcącym nr IX w ZSO nr 3	„Klasa z edukacją regionalną i elementami wiedzy o Dolnym Śląsku”
Liceum Ogólnokształcące nr XIII	Klasa: dziennikarska, przyrodnicza, politechniczna, ekonomiczna, prawnicza, medialna, europejska, dwujęzyczna
Liceum Ogólnokształcące nr XVII	Klasa teatralna
Zespół Szkół nr 1	„Technik informatyk - kreatywny, aktywny, pozytywny”
Zespół Szkół nr 19	„Bądź przedsiębiorczy”; „Nauka i technologia dla żywności”
Zespół Szkół Ekonomiczno – Administracyjnych	„Przedsiębiorca w Unii Europejskiej”; „Business Administratione” „Administrowanie nieruchomościami”
Lotnicze Zakłady Naukowych	„Służba w wojsku” w ramach Certyfikowanego Pionu Wojskowych Klas Mundurowych
Centrum Kształcenia Ustawicznego	„Nauczanie na odległość”; „E-learning jako metoda wspomagająca opanowanie treści i umiejętności z podstawy programowej”

W Zespole Szkół nr 6 kontynuowano program nowego sposobu **organizacji nauczania indywidualnego**. Na podstawie porozumienia zawartego z dyrektorem szkoły, do której uczeń uczęszcza, organizuje się nauczanie indywidualne. Tą formą nauczania indywidualnego objęto 32 uczniów (stan na 31 grudnia 2017 r.). Ponadto kontynuowano działanie serwisu **Kadry Indywidualnego Nauczania**. Serwis aktualizuje bazę danych nauczycieli, z której korzystają szkoły zatrudniające nauczycieli do indywidualnego nauczania. Placówki oświatowe korzystając z pośrednictwa Zespołu Szkół nr 6 otrzymują informację dotyczącą nauczycieli spełniających ich oczekiwania (mieszkających lub pracujących w pobliżu ucznia oraz informację o kwalifikacjach nauczycieli).

W Przedszkolu nr 8 i nr 109 oraz w trzech szkołach podstawowych - SP nr 8, SP nr 9, SP nr 26 kontynuowano **program dla dzieci z Zespołem Downa**. W grudniu 2017 r. zorganizowano spotkanie z przedstawicielami Dolnośląskiego Stowarzyszenia na Rzecz Osób z Zespołem Downa „Razem” oraz szkołami realizującymi program dotyczący

dalszych perspektyw kształcenia dzieci z Zespołem Downa na poziomie drugiego etapu edukacyjnego.

Kontynuowano zadanie „**Wczesne wspomaganie rozwoju dziecka**” dla 330 dzieci w roku szkolnym 2016/2017 i dla 325 w roku szkolnym 2017/2018. Koszt prowadzenia tych zajęć (wg planu na 2017 r.) wyniósł 854 015 zł.

Wczesne wspomaganie rozwoju dziecka w placówkach

Placówka	Rok szkolny 2016/2017 styczeń-sierpień	Rok szkolny 2017/2018 wrzesień-grudzień
Przedszkole Integracyjne	nr: 12, 89, 93	nr: 12, 89, 93
Przedszkole	nr: 2, 5, 8, 11, 15, 19, 27, 30, 31, 49, 50, 51, 52, 54, 55, 56, 62, 71, 73, 77, 84, 90, 97, 106, 109, 115, 149	nr: 5, 8, 9, 15, 19, 24, 27, 29, 31, 50, 51, 52, 54, 56, 58, 62, 71, 73, 77, 84, 90, 95, 97, 106, 109, 111, 133, 140, 149;
Szkoła Podstawowa	nr: 8, 21, 36, 37, 38, 58, 75, 83	nr: 8, 22, 37, 38, 53, 58, 78, 80, 107, 113;
Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna	nr: 5, 9	nr: 5, 9
Zespół Szkół	nr 12	nr 12
RAZEM	41	45

Kontynuowano ofertę **klas z edukacją włączającą**. Obecnie w 126 placówkach - przedszkolach, szkołach podstawowych, oddziałach gimnazjalnych i szkołach ponadgimnazjalnych w ramach edukacji włączającej realizuje obowiązek szkolny 431 uczniów o specjalnych potrzebach edukacyjnych (głównie z autyzmem i zespołem Aspergera, z zaburzonym zachowaniem, słabosłyszących i słabowidzących oraz z niepełnosprawnością intelektualną). Tym uczniom przyznawane są dodatkowe indywidualne godziny rewalidacyjne celem realizacji zaleceń zawartych w orzeczeniu o potrzebie kształcenia specjalnego. Łącznie przyznano 862 godziny tygodniowo (co stanowi ok. 47,9 etatu dodatkowo).

Realizowano zadania edukacyjne rządowego „**Programu integracji społeczności romskiej w Polsce**”, który ma na celu integrację dzieci romskich ze środowiskiem szkolnym, zwiększenie efektywności ich nauczania i rozbudzenie motywacji do nauki. W roku szkolnym 2016/2017 we Wrocławiu obowiązek szkolny realizowało średnio 160 uczniów pochodzenia romskiego. Ponadto, w Szkole Podstawowej nr 20 przeprowadzono zajęcia edukacyjne dla dzieci Romów rumuńskich z koczowiska. Kontynuowano funkcjonowanie utworzonego w 2016 r. oddziału przygotowawczego dla 14 dzieci.

Zadania integracji społeczności romskiej

Uczniowie pochodzenia romskiego	Rok szkolny 2017/2018
Liczba dzieci romskich objętych obowiązkiem szkolnym	150
Liczba dzieci romskich realizujących obowiązek szkolny	148
Średnia frekwencja uczniów romskich	72,8
Średnia ocen uczniów romskich	3,1
Liczba zatrudnionych asystentów edukacji romskiej	2
Liczba nauczycieli wspomagających	4

Kontynuowano realizację **Miejskiego Programu Profilaktyki Logopedycznej (MPPL)** w 19 placówkach: P 15, P 16 (ZSP 16), P 18, P 21, P 30 (ZSP 13), P 33, P 35, P 36, P 48, P 51, P 66, P 69 (ZSP 10), P 77, P 107, P 121, P 123, SP 67 (ZS-P 13), SP 27 (ZS-P 10), SP 96. Liczba dzieci objętych programem wynosi 3 272.

Głównym celem programu jest:

- systemowe wspomaganie rozwoju mowy i języka dzieci w wieku przedszkolnym,
- zapobieganie trudnościom w uczeniu się dzieci klas I-III (szczególnie 6-letnich),

- osiągnięcie przez dzieci sprawności komunikacyjnej, językowej oraz właściwego dla wieku poziomu rozwoju emocjonalnego,
- wprowadzenie systemowych rozwiązań w zakresie profilaktyki logopedycznej w placówce i środowisku lokalnym.

Logopeda prowadzi terapię zaburzeń rozwoju mowy, warsztaty dla rodziców z dziećmi, jest koordynatorem programu w placówce, współdziała z rodzicami i nauczycielami, dyrektorem przedszkola oraz koordynatorami MPPL – logopedami Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej nr 9.

W 2017 r. przeprowadzono:

- w przedszkolach: badania postestowe 6-latków (533 dzieci), badania pretestowe 3-latków (682 dzieci), badania w grupach kontrolnych (185 dzieci);
- w szkołach podstawowych: badania dzieci 6-7-letnich (SP 27, SP 67, SP 96) - 186 dzieci. Razem przebadano 1 586 dzieci.

Idea profilaktyki logopedycznej promowana jest poprzez organizowanie **Przeglądu Wiersza, Etiudy i Bajki Logopedycznej**, dzięki któremu dzieci z opóźnieniami rozwoju mowy i innymi trudnościami komunikacyjnymi mają możliwość zaprezentowania swoich nowo nabytych umiejętności, a nauczyciele piszący bajki logopedyczne do ich zaprezentowania szerszemu gronu. W X edycji Przeglądu wzięło udział 260 dzieci.

Wspólnie z Wrocławskim Centrum Rozwoju Społecznego kontynuowano realizację projektu **„Droga”**, który obejmował działania związane z profilaktyką uzależnień, wdrożeniem uczniów do aktywnego uczestnictwa w kulturze oraz działania związane z promowaniem wzorców aktywności fizycznej, kształtowaniem postaw sprzyjających samorozwojowi i odpowiedzialności. Dofinansowano projekt w kwocie 167 330 zł, uczestniczyło w nim 577 uczniów z Gimnazjów nr: 2, 7, 14 (od 1 września 2017 r. Szkoła Podstawowa nr 71), 18 (od 1 września 2017 r. Zespół Szkół nr 20), 19 (od 1 września 2017 r. Szkoła Podstawowa nr 66), 23 (od 1 września 2017 r. Szkoła Podstawowa nr 81), 40 oraz Zespołu Szkół nr 5.

We współpracy z Biurem Rozwoju Gospodarczego, realizowano jedyny w Polsce program **„Edukacja przedsiębiorczości”** w ramach którego są kreowane, produkowane, a następnie oferowane dzieciom i młodzieży oraz nauczycielom nowatorskie narzędzia edukacyjne z zakresu przedsiębiorczości. Głównym celem Programu jest tworzenie we Wrocławiu większej liczby mikro, małych i średnich firm świadomych i konkurencyjnych w warunkach gospodarki rynkowej oraz promowanie kultury przedsiębiorczości jako pożądanego kompetencji na rynku pracy. W Programie Edukacja Przedsiębiorczości przedsiębiorczość pojmowana jest jako zestaw cech, takich jak zaradność, zdolność analizowania i kojarzenia faktów, umiejętność wyciągania wniosków, świadomość istnienia zjawisk popytu i podaży, wartości i roli pieniądza, racjonalnego oszczędzania i inwestowania, a także konsekwencji zadłużenia - unikania pułapki kredytowej. Projekty realizowane w ramach Programu zostały docenione przez Komisję Europejską i Ministerstwo Gospodarki, a cały Program został doceniony przez Kapitułę Nagrody Obywatelskiej Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej i zamieszczony jako praktyka godna naśladowania na stronie Witryny Obywatelskiej w kategorii Wspólnota Obywatelska.

„Lekcje z przedsiębiorczym Jankiem”, przeprowadzono w 26 klasach I-III w Zespołach Szkolno-Przedszkolnych nr: 7, 13 i 16. Na realizację przeznaczono kwotę 8 424 zł. Celem projektu jest wzrost wiedzy uczniów dotyczący przedsiębiorczości, oszczędzania i inwestowania. Scenariusze lekcyjne powstały na podstawie przedstawienia teatralnego pt. „Bajka o przedsiębiorczym Janku i jego niemądrych braciszkach”, nauczyciele otrzymali pełen pakiet pomocy dydaktycznych, możliwość udziału w lekcjach pokazowych oraz wsparcie eksperta ds. ekonomii na każdym etapie realizacji projektu. Na zakończenie klasy wzięły udział w wycieczkach do Wrocławskiego Parku Technologicznego, łączących zwiedzanie z zabawami edukacyjnymi.

Warsztaty „Design Thinking”, których celem jest popularyzacja postaw przedsiębiorczych oraz zwiększenie wiedzy w zakresie współczesnego środowiska biznesowego we Wrocławiu poprzez przeprowadzenie cyklu warsztatów z metody design thinking wśród uczniów wrocławskich szkół ponadpodstawowych. Projekt zrealizowany przez wrocławską fundację KA-TET, wyłonioną w drodze konkursu dla organizacji pozarządowych. Zadaniem uczniów w tym projekcie było zaprojektowanie formuły działania biznesowego klubu uczniowskiego, przeznaczonego dla aktywnych i chętnych do działania uczniów, stwarzającego możliwość pozyskania wiedzy, wymiany informacji i budowania sieci współpracy. Uczestnicy mieli więc zaproponować realne rozwiązanie problemu, jakim jest niechęć młodych ludzi do zmierzenia się z tematyką przedsiębiorczości – to uczniowie mieli odpowiedzieć na pytanie, co byłoby dla nich ciekawe, o czym chcieliby posłuchać, z kim się spotkać, w co zagrać, w jakich warsztatach uczestniczyć, aby swoją obecność w uczniowskim klubie biznesowym uznali za pożądaną. Dla realizacji tego zadania wybrano design thinking – metodykę stosowaną przez biznes i naukę do rozwiązywania bardzo złożonych problemów gospodarczych. Każda klasa (w podziale na grupy) odbyła szereg spotkań z praktykami – przedsiębiorcami, organizacjami pozarządowymi, spółdzielniami socjalnymi, przedstawicielami inkubatorów przedsiębiorczości, parków technologicznych, itp. W pierwszym etapie projektu uczniowie pracowali w obrębie klas, etap drugi przeznaczony był dla tych osób, których pomysły wyróżniały się i które deklarowały chęć wdrażania w życie wypracowanej ostatecznie formuły. Ostatecznie powstała koncepcja uczniowskiego klubu biznesowego, zajmująca się trzema różnymi lecz zazębiającymi się tematami: #inspiracja (spotkania z ludźmi inspirującymi), #pracownia (pomoc w szukaniu pracy dla niepełnoletnich) i #działanie (pomoc uczniom innych szkół w realizacji projektów). Projekt dofinansowano kwotą 20 000 zł.

Program prewencyjny pod nazwą **„Wrocławska Bezpieczna Szkoła”** dedykowany uczniom klas gimnazjalnych, powstał z inicjatywy Komendy Miejskiej Policji w 2013 r. Do współrealizacji programu zaproszono Straż Miejską Wrocławia i Wydział Bezpieczeństwa i Zarządzania Kryzysowego. Do programu, w latach 2013-2017, przystąpiły 4 placówki: G 4, G 5, G 11, G 13, do kolejnej edycji na lata 2017-2019 przystąpiły 4 nowe placówki: SP 71, 67, 85, 96. Z uwagi na zmianę ustroju szkolnego program realizowano w klasach VI, VII i VIII szkoły podstawowej. Głównym celem jest zapewnienie uczniom poczucia bezpieczeństwa oraz wypracowanie ujednoczonych standardów związanych z bezpieczeństwem na terenie szkoły i w jej najbliższym otoczeniu, a także promowanie aktywności w zakresie profilaktyki związanej z bezpieczeństwem w szkole np. profilaktyka uzależnień, przemocy, cyberprzemocy, odpowiedzialności prawnej nieletnich. W ramach nowej edycji programu przygotowano spektakl interwencyjny dotyczący przeciwdziałaniu przemocy pod tytułem **„Słowa mają czołgi”**. Działania te włączono w kampanię przeciwko przemocy wobec kobiet pod nazwą **„Biała wstążka”**.

Rozpatrzone 126 wniosków o **dofinansowanie pracodawcom kosztów kształcenia młodocianych pracowników**, z czego zrefundowano koszty kształcenia 83 pracodawcom na kwotę 621 148 zł za wykształcenie 91 uczniów, 71 uczniów odbywało szkolenie w formie nauki zawodu, a 20 w formie przyuczenia do wykonywania określonej pracy.

REALIZACJA PROGRAMÓW STYPENDIALNYCH

Promocja osiągnięć uczniów – stypendia naukowe. W ramach Uczniowskiego Programu Stypendialnego, zgodnie z uchwałą Nr XXVIII/563/16 Rady Miejskiej Wrocławia z dnia 7 lipca 2016 r. przyznano stypendia:

- 100 uczniom posiadającym celujące oceny na świadectwie końcowym oraz szczególne osiągnięcia lub tytuł laureata I, II lub III miejsca w ogólnopolskiej olimpiadzie przedmiotowej,

W ramach **wrocławskiego programu wspierania uzdolnionych – PROMOVERE TALENTA** przyznano stypendia:

- 465 uczniom posiadającym celujące oceny na świadectwie końcowym oraz szczególne osiągnięcia lub tytuł laureata I, II lub III miejsca w ogólnopolskiej olimpiadzie przedmiotowej,
- w ramach Konkursu Szkolny Nobel przyznano stypendia w 14 dziedzinach dla 14 uczniów wrocławskich szkół. Wysokość stypendium za okres wrzesień-grudzień 2017 r. wyniosła 1 400 zł na jednego ucznia.

Ogółem w ramach programu wspierania uzdolnionych – PROMOVERE TALENTA w 2017 r. wypłacono stypendia 479 stypendystom w kwocie 476 700 zł

Wysokość dofinansowania w ramach programu wspierania uzdolnionych – PROMOVERE TALENTA

Program wspierania uzdolnionych PROMOVERE TALENTA – uczniowie uzdolnieni			
Typ szkoły	Liczba stypendystów		Wysokość dofinansowania w 2017 (zł)
	2016/2017 (I-VI)	2017/2018 (IX-XII)	
Szkoły podstawowe	100	100	150 000
Gimnazja	100	61	168 800
Szkoły ponadgimnazjalne	53	30	109 500
Olimpijczycy	6	15	28 800
Razem	259	206	457 100
Program wspierania uzdolnionych – PROMOVERE TALENTA – Szkolny Nobel			
	Liczba stypendystów		Wysokość dofinansowania w 2017 (zł)
Stypendyści Konkursu Szkolny Nobel Wrocław	14		19 600

EDUKACJA SPORTOWA

W 68 szkołach podstawowych kontynuowano program nauki pływania uczniów klas trzecich:

- na dziewięciu basenach szkolnych – uczniowie 42 szkół,
- na basenach wynajmowanych: WKS Śląsk, SPA Wrocław ul. Teatralna, AWF, Uniwersytet Ekonomiczny, Uniwersytet Przyrodniczy - uczniowie 26 szkół. Łączny koszt najmu basenów w roku 2017 wyniósł 732 562 zł.

Łącznie w 17 szkołach podstawowych funkcjonowały 74 oddziały sportowe, w których uczyło się 1 843 uczniów, 35 oddziałów w 22 gimnazjach, w których uczyło się 811 uczniów i 19 oddziałów w szkołach ponadgimnazjalnych, w których uczyło się 322 uczniów.

Liczba oddziałów sportowych we wrocławskich szkołach (w 2017 r.)

Typ szkoły	Liczba Oddziałów	Liczba uczniów	Liczba dodatkowych etatów w-f
Szkoły podstawowe	74	1 843	56,6
Gimnazja	35	811	46,6
Szkoły Ponadgimnazjalne	19	322	24
Razem	128	2 976	127,2

Dyscypliny w klasach sportowych

Dyscyplina sportowa	2016				2017			
	SP	G	SPG	Razem	SP	G	SPG	Razem
Pływanie	12	3	3	18	12	3	3	18
Piłka nożna	8,5	12,5	5	26	9	12,5	5	26,5
Lekkoatletyka/piłka ręczna	3	2	-	5	-	-	-	-
Lekkoatletyka/piłka nożna	-	5,5	-	5,5	-	-	-	-
Siatkówka	11	11,5	4	26,5	15	7,5	3	25,5
Koszykówka	8	5	2	15	12	4	2	18
Piłka ręczna	5,5	2	-	7,5	8,5	1	-	9,5
Lekkoatletyka	3	2	3	8	5	2,5	3	10,5
Szermierka	3,5	0,5	-	4	4,5	-	-	4,5
Klasy interdyscyplinarne	-	-	-	-	-	0,5	1	1,5
Taekwondo-szermierka	3	-	-	3	3	-	-	3
wioślarstwo	0,5	2,5	1	4	1	2	-	3
dżudo	-	1,5	-	1,5	-	1,5	-	1,5
tenis	1,5	0,5	-	2	2	0,5	-	2,5
Hokej na trawie	1,5	-	-	1,5	1	-	-	1
Squash	-	1	-	1	-	-	-	-
Koszykówka, piłka nożna	-	1	-	1	-	-	-	-
Pływanie, dżudo, lekkoatletyka	-	1	-	1	-	-	-	-
Pływanie, dżudo	-	2	-	2	-	-	-	-
Koszykówka, siatkówka	-	-	3	3	-	-	-	-
Piłka nożna, siatkówka	-	-	1	1	-	-	1	1
Sporty walki	-	-	1,5	1,5	-	-	1	1
Strzelectwo	-	-	-	-	1	-	-	1
Ogółem klas	61	53,5	23,5	138	74	35	19	128

W ramach promocji **The World Games 2017** (TWG 2017) w II semestrze roku szkolnego 2016/2017 zorganizowano sztafetę **Flagi TWG** po wrocławskich szkołach i przedszkolach. Celem przedsięwzięcia było zapoznanie uczniów z nieolimpijskimi dyscyplinami sportowymi, które były rozgrywane w trakcie Olimpiady oraz położenie większego nacisku na zdrowy tryb życia. Szkoły, w których odbyła się uroczystość: P 18, P 71, P 74, P 79, SP 63, SP 107, Zespół Szkolno-Przedszkolny nr 7, Zespół Szkół nr 20.

We współpracy z sekcją - Biegi na Orientację WKS Śląsk Wrocław zrealizowano projekt **„Bieg na Orientację”**, który był jedną z dyscyplin sportu włączoną do programu Igrzysk Sportów Nieolimpijskich World Games 2017. Projekt realizowany był w 25 szkołach podstawowych i 8 gimnazjach, projekt dofinansowano w kwocie 69 966 zł.

Od stycznia do czerwca 2017 r. w 3 szkołach podstawowych kontynuowano projekt **„Mały Mistrz”**. Główną ideą projektu jest zachęcenie uczniów klas I-III szkół

podstawowych do zdobywania nowych umiejętności ruchowych oraz podnoszenia sprawności fizycznej, kształtowania odpowiednich nawyków i postaw, w tym zwłaszcza dotyczących zdrowego stylu życia, a także podniesienie atrakcyjności zajęć, wzmocnienie roli nauczyciela edukacji wczesnoszkolnej i wychowania fizycznego. Projekt dofinansowano w kwocie 4 225 zł.

Realizowano projekt **„Mali Wspaniali”** – regularne treningi ogólnorozwojowe z elementami sztuk walki dla przedszkolaków. Wzięło w nim udział blisko 10 000 podopiecznych z wrocławskich i podwrocławskich placówek. Patronką programu została Anna Lewandowska, Ambasadorka The World Games 2017.

Dzieci poznały nie tylko podstawy sztuk walki, ale też zasady fair play i zdrowego odżywiania. Na początek i koniec roku szkolnego dzieci brały udział we Wrocławskim Teście Przedszkolaka sprawdzającego postępy i rozwój fizyczny.

Projekt **„Unihokej – uczy, bawi i wychowuje”** przygotowywano przez Wrocławski Komitet Organizacyjny The World Games 2017 wraz z Polskim Związkiem Unihokeja. Dzięki wsparciu TWG 2017 zakupiono sprzęt do gry, projekt zakłada także szkolenia dla nauczycieli wychowania fizycznego. Tegoroczna edycja zakończyła się turniejem drużyn mieszanych w Dzierżoniowie.

„Wroclove Flag” – futbol flagowy, bezpieczna, bezkontaktowa i koedukacyjna odmiana futbolu amerykańskiego. W roku szkolnym 2016/2017 zrealizowano program w 12 szkołach – 6 podstawowych i 6 gimnazjalnych. Uczestnicy mieli okazję trenerować z zawodnikami Panthers Wrocław. Projekt obejmował szkolenie nauczycieli. Szkoły biorące udział w projekcie otrzymały sprzęt sportowy.

„Orientuj się” – cykl zajęć, które odbywają się w szkołach od 2014 r., realizowane przez trenerów i zawodników Dolnośląskiego Związku Orientacji Sportowej (DZOS). W dotychczasowych edycjach wzięło udział blisko 2 000 dzieci. DZOS prowadzi także portal, gdzie znajdują się mapy do wrocławskich i podwrocławskich tras do biegania na orientację. Punkty kontrolne posiadają już m.in. Las Osobowicki, Las Mokrzański oraz Przełęcz Tapadła, Oborniki Śląskie i Wałkowa w okolicach Milicza.

„Korfbal – drużyna przyjaciół” – koedukacyjna i bezkontaktowa gra zespołowa. Projekt realizowano w sześciu szkołach (3 gimnazja i 3 szkoły ponadgimnazjalne). Do uczestniczących w projekcie szkół trafił profesjonalny sprzęt – kosze, piłki i wózki transportowe. Projekt trwał do czerwca 2017 r. W planach jest powołanie międzyszkolnej Ligi Korbballu i rozgrywanie turniejów.

DORADZTWO ZAWODOWE

W ramach wrocławskiej koncepcji doradztwa zawodowego, przy Centrum Kształcenia Praktycznego, kontynuowano działalność **Międzyszkolnego Ośrodka Wspierania Aktywności Zawodowej** współpracującego ze wszystkimi doradcami zawodowymi zatrudnionymi we wrocławskich szkołach. Prowadzono m.in.: grupowe zajęcia aktywizujące przygotowujące uczniów klas III gimnazjum i szkół ponadgimnazjalnych do świadomego wyboru ścieżki edukacyjnej, indywidualne porady dla uczniów i rodziców oraz grupowe spotkania dla rodziców dotyczące oferty edukacyjnej Wrocławia i elektronicznej rekrutacji. W roku szkolnym 2017/2018 po raz pierwszy zorganizowano grupowe zajęcia z zakresu doradztwa zawodowego dla uczniów klas VII szkół podstawowych.

Program **„Ja w świecie zawodów”** przybliży uczniom kształcenie zawodowe na przykładzie zajęć prowadzonych w pracowniach specjalistycznych Centrum Kształcenia Praktycznego.

Rodzaje zajęć aktywizujących dla uczniów gimnazjów i szkół ponadgimnazjalnych

Rodzaj zajęć aktywizujących	Liczba uczniów		Liczba uczniów i rodziców		Liczba rodziców		Ogółem (G+PG)
	G	SPG	G	SPG	G	SPG	
Grupowe zajęcia: przygotowanie ucznia do wyboru dalszej ścieżki edukacyjno-zawodowej	3 813	2 493					6 306
Indywidualne porady dla uczniów i rodziców			1 070	212			1 282
Grupowe spotkania z rodzicami (rekrutacja)					1 958	158	2 116
Ogółem porad (uczniowie G i SPG)							9 704

Rodzaj zajęć aktywizujących dla uczniów klas VII szkół podstawowych	Liczba uczniów
Grupowe zajęcia z zakresu doradztwa edukacyjno-zawodowego (program „Ja w świecie zawodów”)	989
Ogółem porad (SP + G + SPG)	10 693

Przeprowadzono spotkania skierowane do doradców z wrocławskiej sieci doradztwa zawodowego oraz pedagogów wrocławskich gimnazjów, na których omówiono:

- zmiany w przepisach prawnych w związku z wprowadzoną reformą oświaty;
- propozycję programu zajęć z zakresu doradztwa zawodowego w roku szkolnym 2017/2018 dla uczniów klas VII szkół podstawowych;
- zasady rekrutacji do szkół ponadgimnazjalnych na rok szkolny 2017/2018,
- zasady rekrutacji do oddziałów dwujęzycznych, do szkoły sportowej, mistrzostwa sportowego i oddziałów sportowych.

Zorganizowano szkolenie dla nauczycieli wrocławskich szkół podstawowych, którzy będą prowadzić zajęcia z zakresu doradztwa zawodowego w roku szkolnym 2017/2018 (system szkolnictwa ponadpodstawowego, zawody, kwalifikacje, stanowiska pracy, zawody w wybranych branżach – nauczane we wrocławskich szkołach ponadpodstawowych, zawody wymagające wyższego wykształcenia, kształcenie zawodowe w technikach i branżowych szkołach I stopnia we Wrocławiu, potrzeby wrocławskiego rynku pracy, rozpoznawanie zainteresowań i predyspozycji zawodowych).

Kontynuowano współpracę z przedsiębiorcami w ramach projektu „**Patronat pracodawców nad szkołami**”.

Pracodawcy współpracujący z wrocławskimi szkołami zawodowymi (przykłady):

Szkoła	Pracodawcy	Zakresy współpracy
Zespół Szkół nr 1	Impel IT sp. z o.o., TWINS COMPANY LTD - garnitury i szycie na miarę Sp z o.o., PSI - Projektowanie Systemów Informatycznych.	umowy w ramach praktyk zawodowych;
Zespół Szkół nr 2	Mirosław Wróbel Sp. z o.o. Autoryzowany Dealer Mercedes - Benz, Mirosław Wróbel Sp. z o.o. Centrum Blacharsko - Lakiernicze, Uni-Truck Sp. z o.o., INTER-CARS, Pol-Motors Sp. z o.o., Duda Cars SA	- klasy dedykowane w zawodach branży samochodowej, - egzaminy patronackie na zakończenie cyklu kształcenia, - udział w konkursach międzyszkolnych, - forum zawodowym;
Zespół Szkół nr 3	Port Lotniczy Wrocław S.A., Double Tree by Hilton, Hotel Wrocław, Novotel Wrocław City, BSH Sprzęt Gospodarstwa Domowego Sp. z o.o.	- umowy w ramach praktyk zawodowych, - doposażenie pracowni (w trakcie negocjacji z firmą BSH);

Zespół Szkół nr 18	„Elektrotim” S.A., „3M”, ABB, Donako, Fortaco, Pneumat System, Schumacher, InTechnologia, Jungheinrich, RAWPLUG S.A, Control Hydraulik, GESTAMP SP. z o.o., PARKER POLSKA SP. z o.o., VOLVO POLSKA VOLZ HYDRAULIK SP. z o.o., ZAE SP. z o.o., ARCHIMEDES SP. z o.o., HILTI SP. z o.o., Tauron.	<ul style="list-style-type: none"> - klasy dedykowane w zawodach kształconych przez szkołę, - stypendia dla uczniów, - doposażenie pracowni zawodowych, - umowy w ramach praktyk zawodowych;
Lotnicze Zakłady Naukowe	UTC Aerospace Systems, Aspiex Sp.z.o.o, Whirlpool Polska Sp. z o.o., Bosch Sp.z o.o., Pneumat System Sp.zo.o., Port Lotniczy, Support, Danfoss, WABCO, Wałbrzyska i Legnicka Strefa Ekonomiczna „Invest-Park”	<ul style="list-style-type: none"> - Patronat Firmy UTC Aerospace Systems w klasach dedykowanych. - pierwszy klaster edukacyjny;
Elektroniczne Zakłady Naukowe	Asplex, Proline, ANT Computers, Arest, w-support, M3Group, DPI Service, Tatarek, Korbank S.A., Pneumat System, Cisco.	<ul style="list-style-type: none"> - umowy w ramach praktyk zawodowych, - Akademia Sieci Cisco (CNA)- patronat firmy „Cisco”;
Zespół Szkół Budowlanych	Rockwool, Dolina Nidy, Betard, Dublet, Specbud.	<ul style="list-style-type: none"> - organizacja staży dla uczniów, - umowy w ramach praktyk zawodowych, - doposażenie pracowni;
Zespół Szkół Teleinformatycznych i Elektronicznych	Eitel Networks S.A., Radiotechnika Marketing S.A.	<ul style="list-style-type: none"> - dofinansowanie remontów pod pracownie zawodowe i klub robotyczny, - umowy w ramach praktyk zawodowych;
Technikum nr 15	Drukarnia KEA, Drukarnia Beata Druk, PHU ZINART Systemy Graficzne, Michael Huber Polska, Drukarnia Opako, Wroclawska Drukarnia Naukowa	umowy w ramach praktyk zawodowych
Zespół Szkół Logistycznych	Kuehne + Nagel Sp. z o.o., Poczta Polska S.A, Macro Cash and Carry Polska S.A., Leroy Merlin Polska Sp. z o.o., Miejskie Przedsiębiorstwo Komunikacyjne Sp. z o.o., w-support.pl sp. z o.o., Komsa Polska sp. z o.o., Polzug Intermodal Polska Sp. z o.o., PKP Polskie Linie Kolejowe S.A., Przewozy Regionalne Sp. z o.o., Leader Logistics Sp. z o.o., PKP CARGO S.A.	<ul style="list-style-type: none"> - porozumienie o współpracy z terminalem POLZUG Intermodal Polska Sp. z o.o., - umowy w ramach praktyk zawodowych, - doposażenie pracowni zawodowych;
Zespół Szkół Ekonomiczno-Ogólnokształcących	Powszechna spółdzielnia spożywców „Feniks”, Sklep JYSK Sp. z o.o., Centrum Handlowe Borek, Firma Handlowo-Usługowa „AGA”, Beta Sp. z.o.o., Firma Księgarska "Bonus" s.c. P.Marzec, T.Szura	umowy w ramach praktyk zawodowych
Zespół Szkół Ekonomiczno-Administracyjnych	Urząd Skarbowy Wrocław, Zakład Ubezpieczeń Społecznych we Wrocławiu, Atena & HJW Sp. z o.o., Bank Zachodni WBK S.A. 1 Oddział we Wrocławiu, Druk cyfrowy – WEBA, PIGEON Agencja Reklamowa, Drukarnia MAAG.	umowy w ramach praktyk zawodowych
Zespół Szkół Gastronomicznych	Hotel Park Plaza, ART. Hotel Sp. z o.o., Hotel Novotel Wrocław, Hotel Radisson Blu, Q Hotel Wrocław Plus, Hotel Dwór Polski, Puro Hotel Wrocław sp z o.o.	umowy w ramach praktyk zawodowych
Zespół Szkół Zawodowych nr 5	Ponad 300 pracodawców-stała współpraca z Dolnośląską Izbą Rzemieślniczą oraz Dolnośląską Izbą Gospodarczą PHU, "Natis" Beata Chareża-Janusińska, ECKS Europejskie Centrum Kształcenia Stylistów Robert Burszewski, Salon Fryzjerski Beata Kwietniak.	kształcenie dualne – młodociany pracownik, umowy w ramach praktyk zawodowych
Centrum Kształcenia Praktycznego	Volz Hydraulik, Elektrotim S.A., Control System, DR. JOHANNES HEIDENHAIN GmbH, LG ELECTRONICS Wrocław - Spółka z o. o., Agencja Rozwoju Aglomeracji Wrocławskiej S.A., Hensel Polska, Wago, Laboratorium Komputerowe Delcam, Nokia, Tauron, ZAE, APS, Sanvik, DMG Mori. Nawiązanie współpracy z 20 nowymi pracodawcami w zakresie realizacji staży uczniowskich dla 80 uczniów z 12 szkół w projekcie „Zawodowy Wrocław”	współpraca w zakresie: nadzoru merytorycznego i certyfikowania kursów programowania i obsługi obrabiarek CNC, doskonalenia nauczycieli, doposażenia w sprzęt do testowania, autoryzowanego partnerstwa szkoleniowego

DOSKONALENIE KWALIFIKACJI NAUCZYCIELI

Zorganizowano i przeprowadzono postępowania egzaminacyjne na stopień awansu zawodowego nauczyciela mianowanego, zakończone wydaniem **216 decyzji o nadaniu stopnia awansu zawodowego nauczyciela mianowanego**.

Na postępowania egzaminacyjne w 2017 r. wydano łącznie kwotę 46 900 zł.

Na **doskonalenie zawodowe nauczycieli** przeznaczono 3 419 955 zł. Środki te zostały przekazane do dyspozycji dyrektorów szkół i placówek oświatowych zgodnie z priorytetami zawartymi w zarządzeniu nr 6267/17 Prezydenta Wrocławia z dnia 2 lutego 2017 r. w sprawie planu dofinansowania form doskonalenia zawodowego nauczycieli oraz zgodnie z kryteriami zawartymi w Zarządzeniu nr 6268/17 z dnia 2 lutego 2017 r. w sprawie ustalenia form oraz specjalności, na które przyznane jest dofinansowanie w 2017 r. oraz maksymalnej kwoty dofinansowania opłat za dokształcanie pobierane przez szkoły wyższe i zakłady doskonalenia nauczycieli.

Na **sfinansowanie doradców metodycznych** (od stycznia do sierpnia 2017 r. - 19,09 etatów, a od września do grudnia 2017 r. - 17,59 etatów) przeznaczono 1 510 804 zł.

We **Wrocławskim Centrum Doskonalenia Nauczycieli (WCDN)** prowadzono **doskonalenie zawodowe** nauczycieli według zadań określonych w rozporządzeniu Ministra Edukacji Narodowej z dnia 29 września 2016 r. w sprawie placówek doskonalenia nauczycieli (Dz. U. z 2016 r. poz. 1591):

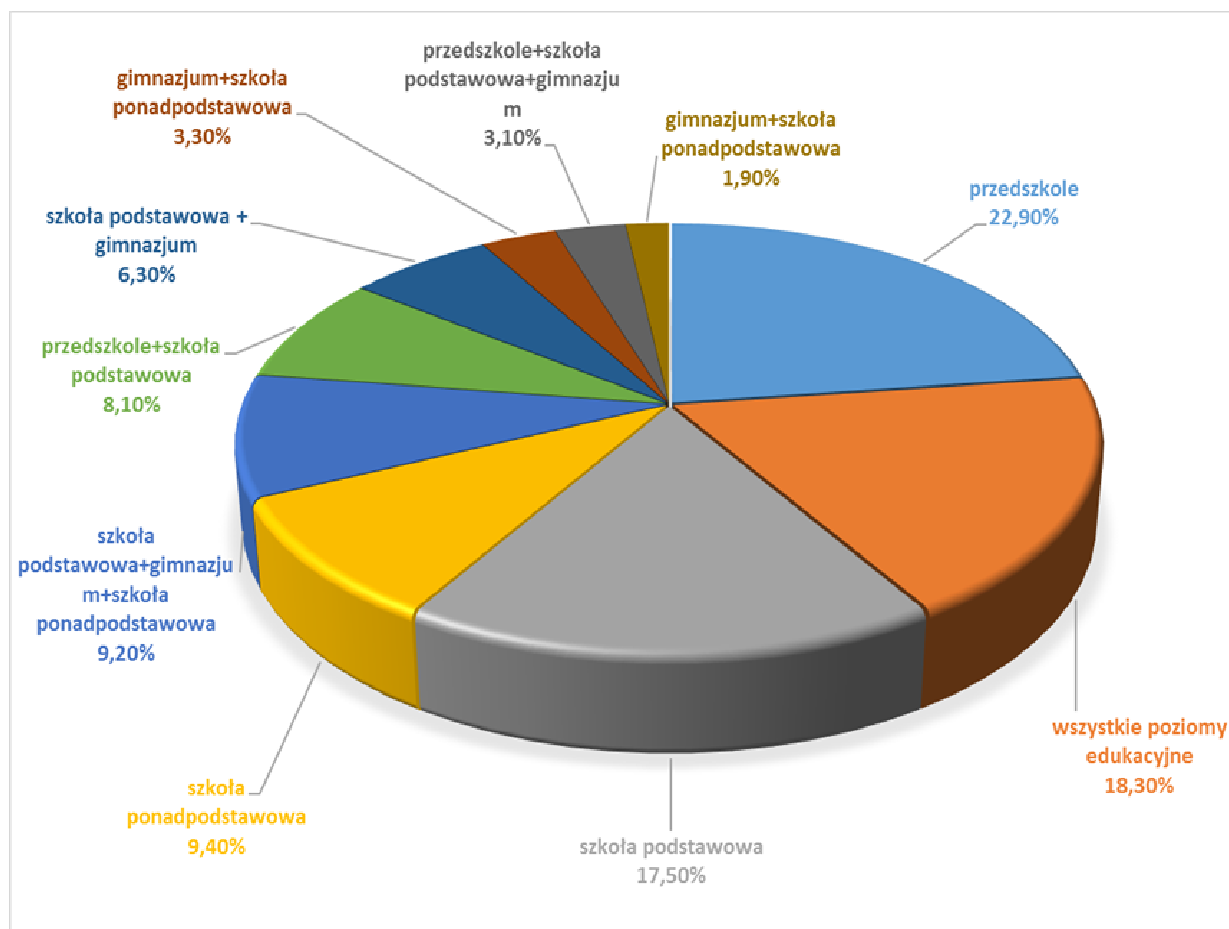
- 173 szkolenia dla nauczycieli wychowania przedszkolnego – 3 601 przeszkolonych nauczycieli,
- 238 szkoleń dla nauczycieli szkół podstawowych - 5 528 przeszkolonych nauczycieli,
- 148 szkoleń dla nauczycieli gimnazjum – 3 367 przeszkolonych nauczycieli,
- 142 szkolenia dla nauczycieli szkół ponadgimnazjalnych – 3 042 przeszkolonych nauczycieli.

Liczba szkoleń i liczba nauczycieli nie obejmuje szkoleń związanych z nową podstawą programową. Szczegółowy wykaz przeprowadzonych szkoleń znajduje się w Systemie Planowania i Rozliczania Działań Doradców i Konsultantów WCDN.

Liczba form doskonalenia przeprowadzonych w 2017 wg etapów kształcenia

Typ placówki	Liczba form doskonalenia
Przedszkole	229
Wszystkie poziomy edukacyjne	183
Szkoła podstawowa	175
Szkoła ponadpodstawowa	94
Szkoła podstawowa+gimnazjum+szkoła ponadpodstawowa	92
Przedszkole+szkoła podstawowa	81
Szkoła podstawowa + gimnazjum	63
Gimnazjum+szkoła ponadpodstawowa	33
Przedszkole + szkoła podstawowa + gimnazjum	31
Gimnazjum + szkoła ponadpodstawowa	19
Razem	1 000

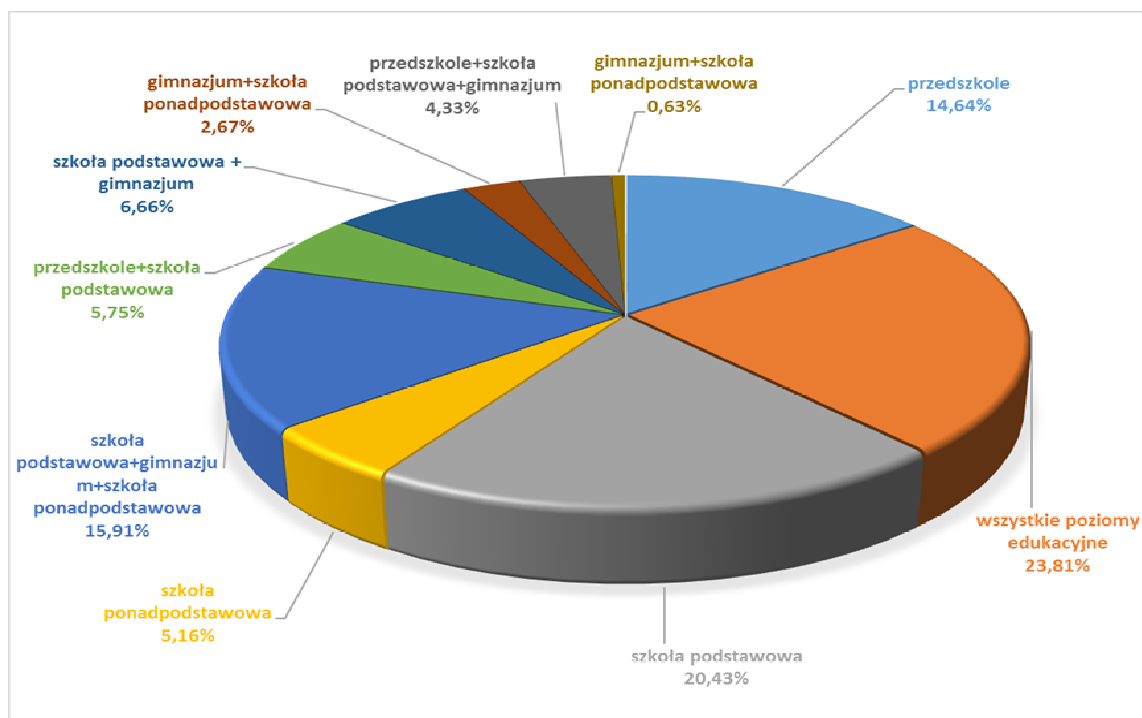
Procentowy udział prowadzonych form doskonalenia według etapu kształcenia w 2017 r.

Liczba nauczycieli uczestniczących w formach doskonalenia w 2017 r. wg etapów kształcenia

Typ placówki	Liczba przeszkolonych nauczycieli
Przedszkole	2 701
Wszystkie poziomy edukacyjne	4 392
Szkoła podstawowa	3 768
Szkoła ponadpodstawowa	952
Szkoła podstawowa+gimnazjum+szkoła ponadpodstawowa	2 934
Przedszkole+szkoła podstawowa	1 061
Szkoła podstawowa + gimnazjum	1 228
Gimnazjum+szkoła ponadpodstawowa	493
Przedszkole+szkoła podstawowa+gimnazjum	798
Gimnazjum+szkoła ponadpodstawowa	117
Razem	18 444

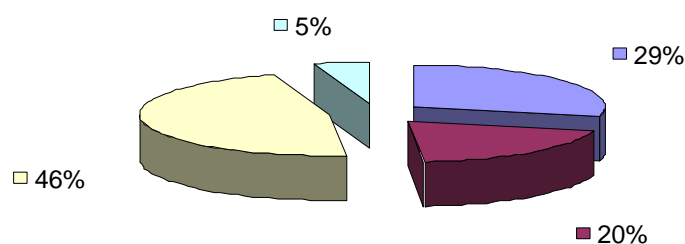
Procentowy udział przeszkolonych nauczycieli wg etapów kształcenia w 2017 r.

Organizacja doskonalenia zawodowego nauczycieli wg kierunków polityki oświatowej

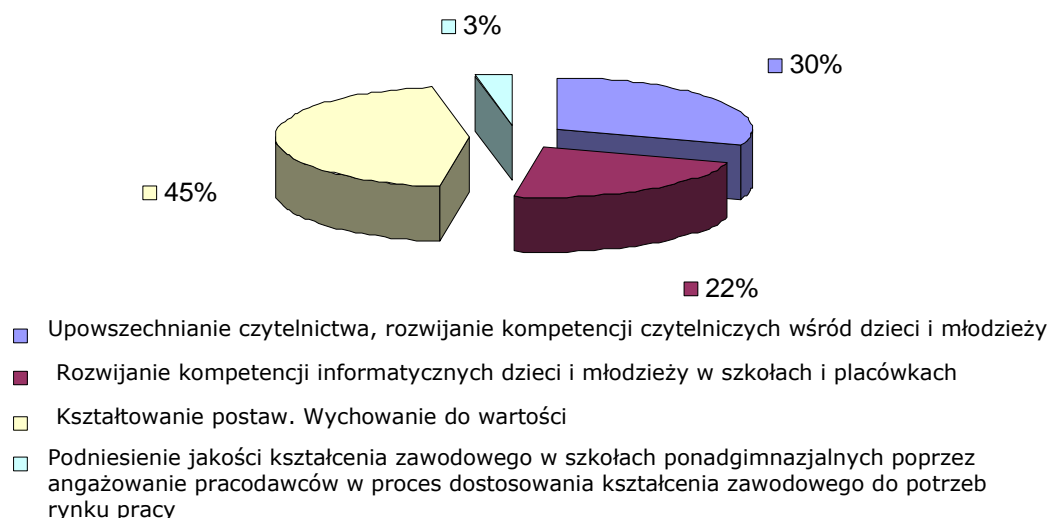
Kierunki polityki oświatowej 2016/2017	Liczba form	Liczba przeszkolonych nauczycieli
Upowszechnianie czytelnictwa, rozwijanie kompetencji czytelniczych wśród dzieci i młodzieży	65	1 920
Rozwijanie kompetencji informatycznych dzieci i młodzieży w szkołach i placówkach	46	1 412
Kształtowanie postaw. Wychowanie do wartości	106	2 824
Podniesienie jakości kształcenia zawodowego w szkołach ponadgimnazjalnych poprzez angażowanie pracodawców w proces dostosowania kształcenia zawodowego do potrzeb rynku pracy	11	189

Procentowy udział form doskonalenia wg kierunków polityki oświatowej 2016/2017

- Upowszechnianie czytelnictwa, rozwijanie kompetencji czytelniczych
- Rozwijanie kompetencji informatycznych dzieci i młodzieży
- kształtowanie postaw. Wychowanie do wartości
- Podniesienie jakości kształcenia zawodowego w szkołach ponadgimnazjalnych poprzez angażowanie pracodawców w proces dostosowania kształcenia zawodowego do potrzeb rynku pracy

Procentowy udział przeszkolonych nauczycieli wg kierunków polityki oświatowej 2016/2017

Zbiorcza liczba szkoleń i liczba nauczycieli biorących udział w szkoleniach dotyczących nowej podstawy programowej

Przedmiot	Liczba szkoleń	Liczba uczestników
Języki obce	5	206
Informatyka	2	143
Edukacja dla bezpieczeństwa	2	13
Gografia	4	76
Etyka	2	24
Język polski	4	199
Wychowanie fizyczne	4	200
Edukacja wczesnoszkolna	7	412
Mtematyka	4	194
Plastyka, muzyka	2	66
Wychowanie przedszkolne	15	737
Chemia	1	45
Fizyka	2	16
Szkolnictwo specjalne	2	37
Historia i wos	4	118
Biologia, przyroda	1	79
Szkolenie dla dyrektorów z nowej podstawy programowej	1	51
Razem	62	2 616

We współpracy z Centrum Edukacji dla Uczestników Rynku (inicjatywa szkoleniowa Komisji Nadzoru Finansowego) WCDN zorganizował bezpłatne seminaria dla nauczycieli, w szczególności dla nauczycieli przedsiębiorczości, ekonomii, wiedzy o społeczeństwie, kształcenia zawodowego:

- „Ubezpieczenia komunikacyjne w życiu przeciętnego odbiorcy usług finansowych – co potrzeba dobremu kierowcy”,
- „Wybrane produkty bankowe na praktycznych przykładach. Dobre i złe strony korzystania z usług bankowych – zagrożenia dla przeciętnego konsumenta”.

WCDN było współorganizatorem i głównym partnerem merytorycznym **XXVI Krajowej Konferencji Stowarzyszenia Matematyków „Matematyka – Lubię to”**. Konferencja odbyła się w dniach 10–13 lutego 2017 r. Dla uczestników konferencji przygotowano 120 warsztatów, ich tematyka obejmowała m.in. nowoczesne metody nauczania matematyki wykorzystujące najnowsze narzędzia technologii informacyjnej i komunikacyjnej,

wpółczesne trendy w pedagogice nauczania, wspomaganie ucznia o specyficznych potrzebach edukacyjnych. W konferencji uczestniczyło ponad 500 nauczycieli matematyki z całej Polski.

We współpracy z Wydziałem Nauk Biologicznych Uniwersytetu Wrocławskiego, pod patronatem rektorów Uniwersytetu Wrocławskiego i Uniwersytetu Przyrodniczego, WCDN zorganizował II Ogólnopolską Konferencję **„Komu i do czego potrzebna jest szkoła – o edukacji inaczej”**, która odbyła się 6–7 kwietnia 2017 r. Konferencja była okazją do odpowiedzi na pytania: jakie badania naukowe można wykorzystać w edukacji, jakie korzyści dla ucznia i nauczyciela może mieć kształtowanie naukowego myślenia, jak zachować naukowy sceptycyzm w edukacji i wychowaniu, jak współpraca uczelni i ośrodków doskonalenia może wpływać na jakość edukacji.

ELEKTRONICZNA REKRUTACJA DO PRZEDSZKOLI I SZKÓŁ

Po raz kolejny przeprowadzono elektroniczną rekrutację w przedszkolach i szkołach. Opracowano informator elektroniczny dostępny na stronie www.wroclaw.p.edu.pl/edukacja zawierający ofertę edukacyjną wszystkich typów szkół i przedszkoli.

Elektroniczna rekrutacja na rok szkolny 2017/2018

Typ placówki	Liczba przyjętych dzieci/uczniów stan na dzień zakończenie elektronicznej rekrutacji 2016/2017	Liczba przyjętych dzieci/uczniów stan na dzień zakończenie elektronicznej rekrutacji 2017/2018
Przedszkola	3 247	4 336
Oddziały przedszkolne w Szkołach Podstawowych	1 886	1 802
Szkoły podstawowe	2 827	4 426
Gimnazja	3 747	0
Szkoły ponadgimnazjalne	5 209	5 262
Ogółem liczba dzieci/uczniów przyjętych w wyniku elektronicznej rekrutacji	16 916	15 826

REALIZACJA PROGRAMÓW UNIJNYCH

Wspierano placówki w pozyskiwaniu środków unijnych m.in. poprzez organizowanie spotkań roboczych oraz monitorowanie realizacji programów unijnych w następujących projektach:

W ramach Mechanizmu Finansowego Europejskiego Obszaru Gospodarczego projekt **„Mój Zielony DOM”** realizowany przez Centrum Kształcenia Ustawicznego od 01 czerwca 2014 r. w czterech placówkach: Przedszkolu nr 58, Szkole Podstawowej nr 22, Zespole Szkół nr 4 oraz Zespole Szkół nr 24. Celem projektu jest podniesienie jakości i efektywności kształcenia w zakresie różnorodności biologicznej oraz ochrony ekosystemów w Polsce, przez inspirowanie aktywności badawczej, rozbudzenie ciekawości poznawczej, motywowanie do dalszej edukacji i działalności na rzecz ochrony środowiska naturalnego we współpracy z innymi instytucjami działającymi na rzecz oświaty. Budżet projektu to 2 629 554 zł.

„Edukacja i partnerstwo bez barier” - upowszechnienie i zapewnienie wysokiej jakości edukacji przedszkolnej poprzez utworzenie nowych miejsc wychowania przedszkolnego, organizację dodatkowych zajęć edukacyjnych dla dzieci oraz podnoszenie kwalifikacji nauczycieli w 14 wybranych placówkach na terenie WrOF (Wrocław, Kobierzyce, Sobótka, Miękinia i Oborniki Śląskie) w ramach RPO. Realizacja projektu odbywa się w latach od 2017 r. do 2018 r. Przedmiotem projektu jest zwiększenie dostępności i podniesienie jakości wychowania przedszkolnego w 14 przedszkolach gmin ZIT WrOF, w tym 7 wrocławskich. Realizacja celu nastąpi

poprzez: utworzenie nowych miejsc przedszkolnych, zorganizowanie zajęć dodatkowych dla dzieci, objęcie kursami, szkoleniami lub studiami podyplomowymi nauczycieli, zakup pomocy dydaktycznych i wyposażenia. Budżet projektu to 7 836 237 zł.

„Edukacja przedszkolna bez barier” - zwiększenie dostępności miejsc przedszkolnych i podniesienie jakości wychowania przedszkolnego w 7 przedszkolach Gminy Wrocław w okresie od lipca 2017 r. do sierpnia 2018 r. Cele szczegółowe projektu to: zwiększenie dostępu do wychowania przedszkolnego w Gminie Wrocław poprzez uruchomienie 600 nowych miejsc w 3 przedszkolach; zwiększenie kwalifikacji i podniesienie kompetencji przez 80 nauczycieli w 7 przedszkolach Gminy Wrocław, w zakresie pedagogiki specjalnej oraz współpracy z rodzicami; zwiększenie szans edukacyjnych 736 dzieci, w tym 69 dzieci z niepełnosprawnościami w 7 przedszkolach Gminy Wrocław poprzez poszerzenie oferty edukacyjnej przedszkoli (zajęcia dodatkowe dla dzieci i zakup pomocy dydaktycznych). Budżet projektu wynosi 7 908 567 zł.

Matematyczne eksperymenty – poprawa jakości nauczania matematyki w szkołach podstawowych i ponadgimnazjalnych w Gminie Wrocław. Przedmiotem projektu jest poprawa efektywności nauczania matematyki poprzez stworzenie warunków do nauczania eksperymentalnego. Projekt jest skierowany do 48 szkół z Gminy Wrocław, w tym: 28 szkół podstawowych, 7 liceów ogólnokształcących, 13 techników osiągających najgorsze wyniki edukacyjne na terenie ZIT WrOF. Zadania zaplanowane w projekcie: szkolenia i konsultacje dla nauczycieli matematyki (nauczanie w oparciu o metodę eksperymentu) - organizacja zajęć dodatkowych dla uczniów realizowana w 3 typach zajęć: zajęcia rozwijające uzdolnienia, dydaktyczno-wyrównawcze, warsztaty dla uczniów ze średnimi wynikami w nauce, doposażenie matematycznych pracowni przedmiotowych stwarzających warunki do nauczania eksperymentalnego.

Rodzaj zajęć jest indywidualnie dopasowany do potrzeb i możliwości edukacyjnych ucznia, w tym jego niepełnosprawności. Zajęcia są prowadzone z zastosowaniem pedagogiki wrażliwej na płęć. Efekt realizacji projektu to większa skuteczność nauczania matematyki, co będzie miało bezpośredni wpływ na wyniki egzaminów zewnętrznych z matematyki. Cele zostaną osiągnięte dzięki zindywidualizowanemu podejściu do ucznia oraz dostosowaniu metodyki nauczania do jego możliwości edukacyjnych. Okres realizacji projektu: od 01 września 2017 r. do 30 czerwca 2019 r. Całkowita wartość projektu wynosi 5 980 044 zł.

„Eat, Run And Get To Know to Visegrad Countries” projekt finansowany przez Międzynarodowy Fundusz Wyszehradzki, w którym partnerem reprezentującym Gminę Wrocław jest Gimnazjum nr 18. Adresatami projektu są uczniowie szkół partnerskich z Polski, Czech i Słowacji, a jego celem jest umiejętne połączenie ruchu na świeżym powietrzu z poznawaniem narodowych kuchni państw współpracujących, ich systemów edukacyjnych oraz budowanie pozytywnych relacji partnerskich wśród młodzieży. Projekt jest obliczony na lata: 2016-2017, a jego całkowita wartość wynosi 21 699 euro, z czego 14 000 euro to kwota dofinansowania.

W ramach Programu **Erasmus+2016 Edukacja zawodowa** dofinansowanie otrzymało 5 placówek (Zespół Szkół nr 3, Technikum nr 15, Lotnicze Zakłady Naukowe, Elektroniczne Zakłady Naukowe, Zespół Szkół nr 23). Łączna kwota dofinansowania to 560 586 euro. Czas trwania projektów: od 01 czerwca 2016 r. do 30 listopada 2017 r. Projekty mają na celu rozwijanie wśród kadry nauczycielskiej i uczniów wiedzy o różnorodności kultur i języków europejskich oraz zrozumienia jej wartości, a także pomaganie młodym ludziom w nabyciu podstawowych umiejętności i kompetencji życiowych niezbędnych dla rozwoju osobistego, przyszłego zatrudnienia i aktywnego obywatelstwa europejskiego.

W ramach Programu **Erasmus+2017 - Kształcenie i Szkolenia Zawodowe POWER**, współfinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego, Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój (PO WER) dofinansowanie otrzymały 3 placówki (Zespół Szkół nr 3, Zespół Szkół Ekonomiczno-Administracyjnych, Zespół

Szkół Logistycznych), łączna kwota dofinansowania to 1 290 069 zł. Czas trwania projektów: od 01 lipca 2017 r. do 30 kwietnia 2019 r.

W ramach Programu **Erasmus+2017 Kształcenie i Szkolenia Zawodowe** dofinansowanie otrzymały 3 placówki (Technikum nr 15, Lotnicze Zakłady Naukowe, Elektroniczne Zakłady Naukowe) łączna kwota dofinansowania to 339 442 euro. Czas trwania projektów: od 05 czerwca 2017 r. do 30 października 2018 r.

W ramach **Programu Erasmus+2015 Edukacja szkolna** – 6 placówek (Zespół Szkolno-Przedszkolny nr 15, Zespół Szkół nr 5, Zespół Szkół nr 6, Liceum Ogólnokształcące nr VII, Zespół Szkół Ekonomiczno-Administracyjnych, Gimnazjum nr 17) uczestniczyło w projektach, których łączna kwota dofinansowania to 211 374 euro. Czas trwania projektów: od 01 września 2015 r. do 30 czerwca 2018 r.

W ramach **Programu Erasmus+2016 Edukacja szkolna** dofinansowanie otrzymały 4 placówki (Liceum Ogólnokształcące nr XVII, Zespół Szkół Ogólnokształcących nr 3, Zespół Szkół nr 1, Zespół Szkół nr 6), łączna kwota dofinansowania to 111 996 euro. Czas trwania projektów: od 01 czerwca 2016 r. do 30 września 2018 r. Projekty mają na celu rozwijanie wśród uczniów i kadry nauczycielskiej wiedzy o różnorodności kultur i języków europejskich oraz pomaganie młodym ludziom w nabyciu podstawowych umiejętności i kompetencji życiowych niezbędnych dla rozwoju osobistego, przyszłego zatrudnienia i aktywnego obywatelstwa europejskiego.

W ramach **Programu Erasmus+2016 Edukacja szkolna** – 3 placówki (Szkoły Podstawowe nr: 30, 90, 118) uczestniczyły w 4 projektach, których łączna kwota dofinansowania to 123 861 euro. Czas trwania projektów: od 01 czerwca 2016 r. do 31 grudnia 2018 r.

W ramach **Programu Erasmus+2017 Edukacja szkolna** – 4 placówki:

- Szkoły Podstawowe nr: 61 i 91 uczestniczyły w 2 projektach, których łączna kwota dofinansowania to 35 719 euro. Czas trwania projektów: od 15 czerwca 2017 r. do 31 listopada 2019 r.
- Zespół Szkół nr 14 i Zespół Szkół Ogólnokształcących nr 3. łączna kwota dofinansowania to 97 473 euro. Czas trwania projektu w Zespole Szkół nr 14: od 01 czerwca 2017 r. do 31 grudnia 2018 r., w Zespole Szkół Ogólnokształcących nr 3: od 01 czerwca 2017 r. do 31 maja 2019 r. Celem projektu w Zespole Szkół nr 14 jest uaktualnienie wiedzy i umiejętności w zakresie metod pracy dydaktycznej i wychowawczej z uczniami o szczególnych potrzebach edukacyjnych. W Zespole Szkół Ogólnokształcących nr 3 celem jest podwyższenie kompetencji językowych i metodycznych nauczycieli przedmiotowych, nauczycieli języków obcych, pedagogów szkolnych.

W ramach **Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój (PO WER 2016-2017) Mobilność kadry edukacji szkolnej** realizowano cztery projekty w następujących placówkach: Szkole Podstawowej nr 61, SP nr 1, SP nr 3 i SP nr 23, których łączna kwota dofinansowania to 524 133 zł. Czas trwania projektu:

- Szkoły Podstawowej nr 61 - od 15 listopada 2016 r. do 14 czerwca 2018 r.,
- Szkoły Podstawowej nr 1 - od 01 października 2017 r. do 30 września 2019 r.,
- Szkoły Podstawowej nr 3 – od 01 grudnia 2017 r. do 30 listopada 2019 r.,
- Szkoły Podstawowej nr 23 - od 01 października 2017 r. do 31 marca 2019 r.

Projekty realizowane w ramach programu PO WER mają na celu podnoszenie kompetencji językowych i informatycznych, a także kulturowych i społecznych kadry edukacji szkolnej, zapoznanie z dobrymi praktykami, nowymi narzędziami i metodami edukacyjnymi oraz ich upowszechnianie w procesie edukacji.

W ramach **Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój (PO WER) Edukacja Szkolna** realizowano projekt w Zespole Szkół nr 6, którego kwota dofinansowania wynosi 158 113 zł. Czas trwania projektu: od 01 września 2017 r. do 31 sierpnia 2019 r. Program ma na celu wzrost mobilności nauczycieli oraz rozwój kompetencji zawodowych niezbędnych do pracy z uczniem ze spektrum autyzmu.

W ramach **Programu Erasmus+2017 Partnerstwa Strategiczne** dofinansowanie otrzymały dwie placówki: Zespół Szkół nr 5 i Liceum Ogólnokształcące nr VII. Łączna kwota dofinansowania wynosi 68 585 euro. Czas trwania projektu:

- w Zespole Szkół nr 5: od 01 września 2017 r. do 31 sierpnia 2019 r.,
- w Liceum Ogólnokształcącym nr VII: od 01 września 2017 r. do 31 sierpnia 2019 r. (pierwszy projekt) oraz od 18 września 2017 r. do 17 marca 2020 r. (drugi projekt).

Celem projektów w Liceum Ogólnokształcącym nr VII jest uwrażliwienie uczniów na problemy środowiska naturalnego Morza Bałtyckiego wynikające ze zmian klimatycznych oraz opracowanie nowego podejścia do procesu edukacji poprzez filozofię edukacyjno-naukową w szkole.

W ramach Europejskiego Funduszu Społecznego współfinansowanego ze środków Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Dolnośląskiego 2014-2020, w Technikum nr 15 realizowano partnerski projekt **„Zawodowy Dolny Śląsk”**. Termin realizacji: od 02 stycznia 2017 r. do 30 listopada 2018 r. Celem projektu jest osiągnięcie znaczącego wzrostu konkurencyjności uczennic i uczniów szkół i placówek Dolnego Śląska kształcących się w zawodach deficytowych i RIS (Regionalne Inteligentne Specjalizacje), na rynku pracy. Wartość projektu wynosi 150 220 zł, natomiast wkład Miasta wynosi 7 511 zł. Projekt realizowany jest we współpracy z Dolnośląskim Ośrodkiem Doskonalenia Nauczycieli we Wrocławiu, który zapewnia działania realizacyjne oraz wsparcie w zakresie metodyki nauczania zawodu, w ramach zadania "Zajęcia laboratoryjne na Politechnice Wrocławskiej dla nauczycieli dolnośląskich szkół kształcących w zawodach sklasyfikowanych jako deficytowe i Regionalne Inteligentne Specjalizacje RIS".

W ramach Europejskiego Funduszu Społecznego, współfinansowanego ze środków Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Dolnośląskiego w latach 2014-2020, realizowano projekt **„Zawodowy Wrocław”**. Termin realizacji projektu: od 01 grudnia 2016 r. do 30 listopada 2018 r. Cel: zwiększenie kompetencji społeczno-zawodowych oraz wyposażenie w kwalifikacje poszukiwane na rynku pracy 700 uczniów kształcących się w kluczowych branżach dla Dolnego Śląska we wrocławskich szkołach zawodowych i technicach, poprzez realizację staży i wycieczek zawodoznawczych, kursów specjalistycznych i kwalifikacyjnych, zwiększenie umiejętności interpersonalnych, umiejętności poruszania się po rynku pracy, doskonalenie umiejętności nauczycieli praktycznej nauki zawodu, doposażenie w specjalistyczny sprzęt placówek oświatowych. Realizatorem projektu jest Centrum Kształcenia Praktycznego. Całkowita wartość projektu wynosi 2 578 794 zł, natomiast wkład Miasta wynosi 128 939 zł.

W ramach Europejskiego Funduszu Społecznego, współfinansowanego ze środków Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Dolnośląskiego 2014-2020, realizowano projekt **„Dobry wybór – dobry start”**. Termin realizacji: od 1 stycznia 2017 r. do 31 grudnia 2018 r. Celem projektu jest zwiększenie szans na aktywną integrację i podniesienie zdolności do zatrudnienia 119 podopiecznych **Młodzieżowego Ośrodka Socjoterapii nr 2** we Wrocławiu poprzez włączenie innowacyjnych i specjalistycznych metod wsparcia młodzieży i ich rodzin do programu zajęć placówki. Całkowita wartość projektu wynosi 502 512 zł, w tym wkład Miasta 25 125 zł. Projekt realizowany w partnerstwie z wrocławskim Stowarzyszeniem „W Tonacji Serca”.

W ramach Europejskiego Funduszu Społecznego, współfinansowanego ze środków Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Dolnośląskiego 2014-2020, w Zespole Placówek Oświatowych nr 3, realizowano projekt partnerski **„Nowa**

Perspektywa – Lepszy Start". Termin realizacji: od 1 stycznia 2017 r. do 31 grudnia 2018 r. Projekt realizowany jest na obszarze województwa dolnośląskiego. Bierze w nim udział 486 wychowanków z 11 młodzieżowych ośrodków wychowawczych, a Centrum Kształcenia Ustawicznego i Językowego Kadr w Legnicy organizuje i prowadzi zaplanowane formy wsparcia. Przewidziano realizację 27 form wsparcia, w tym 24 skierowane do wychowanków i 3 do ich rodzin. Formy te wchodzi w skład 4 usług aktywnej integracji społecznej (poradnictwo psychospołeczne, treningi kompetencji i umiejętności społecznych oraz zajęcia o charakterze terapeutycznym), 3 usług aktywnej integracji zawodowej (doradztwo zawodowe; zajęcia z zakresu zawodoznawstwa u pracodawców oraz kursy umiejętności zawodowych – CKP, ZS nr 2, ZSB, ZSG, ZSZ nr 5, ZS nr 18) oraz 3 usług aktywnej integracji społecznej skierowanej na wsparcie dla rodziny (indywidualne i grupowe poradnictwo psychospołeczne, poradnictwo prawne i rodzinne oraz pomoc w nawiązywaniu współpracy z podmiotami pomocowymi). Całkowita wartość projektu: 1 295 567 zł, natomiast wkład Miasta: 50 000 zł.

We współpracy z Biurem Rozwoju Gospodarczego w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego, współfinansowanego ze środków Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Dolnośląskiego 2014-2020, realizowano projekt **„Słowa mają moc”**. Termin realizacji: od 1 października 2017 r. do 31 maja 2019 r. Projekt realizowany jest w Liceum Ogólnokształcącym nr I, XV, Technikum nr 15, w Zespole Szkół nr 3, 18, 19, Zespole Szkół Budowlanych, Zespole Szkół Ekonomiczno – Administracyjnych, Zespole Szkół Gastronomicznych, Zespole Szkół Logistycznych, Zespole Szkół Teleinformatycznych i Elektronicznych i w Zespole Szkół Zawodowych nr 5. Celem projektu jest przeszkolenie młodzieży w zakresie efektywnej komunikacji i prezentacji. Całkowita wartość projektu wynosi 607 370 zł, natomiast wkład Miasta wynosi 30 368 zł.

W ramach **Programu „ Szkoły dla Ekorozwoju”** Przedszkole nr 68 zrealizowało projekt "Eat responsibly-Jedzmy odpowiedzialnie". Termin realizacji: od 01 stycznia do 16 czerwca 2017 r. Kwota dofinansowania wynosiła 1 614 zł.

DOFINANSOWANIE DOWOZU UCZNIÓW

Na podstawie uchwały nr XXX/601/16 Rady Miejskiej Wrocławia z dnia 15 września 2016 r. w sprawie ustanowienia centrum usług wspólnych dla jednostek organizacyjnych Gminy Wrocław, zadanie prowadzenia obsługi finansowo-księgowej w zakresie dowozu dzieci i uczniów niepełnosprawnych do szkół i placówek oświatowych, z dniem 1 stycznia 2017 r. zostało przekazane przez Departament Edukacji do Centrum Usług Informatycznych we Wrocławiu przy ul. Namysłowskiej 8. Zgodnie z § 3 ust. 3 pkt 2 lit. o załącznika nr 1 do uchwały - Statutu Centrum Usług Informatycznych, Centrum odpowiada za prowadzenie obsługi w zakresie dowożenia dzieci i uczniów niepełnosprawnych do szkół i placówek oświatowych w tym również za przygotowanie przetargów oraz obsługę finansowo-księgową.

W 2017 r. zrealizowano dowóz uczniów niepełnosprawnych do 24 szkół i placówek oświatowych, w tym do:

- Specjalnych Ośrodków Szkolno-Wychowawczych nr: 1, 10, 11,
- Zespołów Szkół nr: 6, 12, 16, 21,
- Szkół Podstawowych nr: 8, 9, 12, 43, 101,
- Zespołów Szkolno-Przedszkolnych nr: 8, 12,
- Gimnazjum nr 28 (do czerwca 2017 r.),
- Dolnośląskiego Specjalnego Ośrodka Szkolno-Wychowawczego dla Dzieci Niesłyszących i Słabosłyszących nr 12, Dolnośląskiego Specjalnego Ośrodka Szkolno-Wychowawczego dla Dzieci Niewidomych i Słabowidzących nr 13, Ewangelickiego Centrum Diakonii i Edukacji, Ośrodka Rehabilitacyjno-Edukacyjnego dla Dzieci Niepełnosprawnych, Ośrodka Rehabilitacyjno-Edukacyjnego dla Wyjątkowych Dzieci, Niepublicznej Szkoły Podstawowej „Dar Losu”,

- Terapeutycznego Punktu Przedszkolnego „Niebieski Latawiec”, Integracyjnego Punktu Przedszkolnego „Blue Kangaroo” (do czerwca 2017 r.); oraz od września 2017 r. również do Przedszkola nr 109, Niepublicznego Punktu Przedszkolnego „Łatwo Powiedzieć”, Szkoły Podstawowej Specjalnej „Wspólny Świat”.

W roku szkolnym 2016/2017 od stycznia do sierpnia 2017 r. z bezpłatnego dowozu zorganizowanego, skorzystało 371 dzieci i uczniów niepełnosprawnych, natomiast w roku szkolnym 2017/2018 – od września do 31 grudnia 2017 r. – 395 dzieci i uczniów niepełnosprawnych.

Na podstawie zarządzenia nr 8459/17 Prezydenta Wrocławia z dnia 16 listopada 2017 r. w sprawie zasad kwalifikowania do zapewnienia bezpłatnego transportu i opieki w czasie dowozu uczniom i wychowankom niepełnosprawnym oraz zwrotu kosztów dojazdu, jeżeli dowożenie i opiekę zapewniają rodzice lub opiekunowie prawni, zawarto umowy indywidualne z rodzicami określające warunki zwrotu kosztów za dowóz dziecka niepełnosprawnego do szkoły/placówki prywatnym samochodem osobowym i zwrócono koszt za dowóz w okresie styczeń–sierpień 2017 r. rodzicom 101 dzieci w kwocie 22 000 zł, w okresie wrzesień–grudzień 2017 r. rodzicom 119 dzieci w kwocie 25 000 zł.

BUDOWANIE SPOŁECZEŃSTWA OBYWATELSKIEGO

W ramach rozwijania **edukacji regionalnej** kontynuowano współpracę z PTTK-Śródmieście i Zespołem Centrum Edukacji Kulturalnej Dzieci i Młodzieży przy organizacji XIV edycji konkursu „**Szkoła Promująca Turystykę**”. W konkursie wzięły udział następujące placówki: Przedszkola nr: 5, 15, 16, 54, 84, 106, 149, Przedszkole „Mały Twórca”; Zespół Szkolno-Przedszkolny nr 12; Szkoły Podstawowe nr: 19, 38, 50, 51; Gimnazja nr: 1, 5, 15, 16; Szkoły Ponadgimnazjalne: LO nr I, LO nr III. Na organizację konkursu przeznaczono 10 000 zł.

W ramach **edukacji ekologicznej**:

- kontynuowano projekt „**Wrocławskie dzieci uczą segregować śmieci**”; XII edycję przeprowadzono pod hasłem „Jak racjonalnie i rozsądnie zagospodarować odpady”. Łącznie koszt dofinansowania wyniósł 20 000 zł.
- w VII edycji programu grantowego narealizację projektów ekologicznych, organizowanej przez GAZ-SYSTEM S.A., Gimnazjum nr 29 otrzymało grant na realizację projektu ekologicznego „Barwny świat motyli inspiracją do kreatywnego recyklingu”; kwota dofinansowania 10 000 zł.
- udzielono dofinansowania na programy ekologiczne i wyjazdy edukacyjne do **Ośrodków Edukacji Ekologicznej**. Łączna kwota dofinansowania to 79 432 zł.

Zrealizowano program „**Szare na zielone**”, który obejmował: nasadzenia drzew, krzewów i roślin okrywowych (w tym zielone ekrany, zieleń ozdobna), realizację elementów małej architektury związanej z zielenią (podpory do roślin, trejaże, pergole, murki oporowe), zabiegi pielęgnacyjno-ratownicze na istniejącym drzewostanie. W programie uczestniczyło 25 placówek oświatowych, w tym Przedszkola nr: 52, 66, 80, 91, 96, 99, 104, 106, 109, 110, 111, 113, 121, 122, 123, 126; Szkoły Podstawowe nr: 1, 14, 36, 107; Gimnazja nr: 15, 28; Liceum Ogólnokształcące nr I; Zespół Szkół nr 9; Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna nr 9. Środki finansowe wykorzystane w roku 2017 na realizację programu to 541 830 zł.

Zadania związane z edukacją ekologiczną w II semestrze roku szkolnego 2016/2017 zostały przekazane do Departamentu Zrównoważonego Rozwoju

Zorganizowano kolejną **XXIII** wrocławską edycję **Ogólnopolskiego Samorządowego Konkursu Nastolatków „Ośmiu Wspaniałych”**. W konkursie, co roku wyróżnienia i nagrody zdobywa kilkunastu młodych ludzi oraz grupy wolontariuszy, którzy niosą

pomoc potrzebującym – dzieciom, kolegom, rodzicom, bezdomnym, niepełnosprawnym, seniorom, a także zwierzętom. Podczas uroczystej Gali 28 marca 2017 r. wręczono dyplomy, nagrody Prezydenta Wrocławia i symboliczne „złote ósemki” - okolicznościowe znaczki Ośmiu Wspaniałych. Finał ogólnopolski Konkursu odbył się w dniach 17-19 czerwca 2017 r. w Gdańsku. Łącznie koszt organizacji Konkursu wraz z nagrodami dla laureatów wyniósł 30 288 zł.

XXIII edycja Konkursu „Ośmiu Wspaniałych”

XXIII Edycja lokalna 2016/2017	
Liczba zgłoszeń łącznie w tym:	47
Ósemki	27
Ósemeczki	5
Grupowe	15
Liczba szkół łącznie w tym:	26
Liczba szkół podstawowych	6
Liczba gimnazjów / w tym gimnazjów niepublicznych	8
Liczba SPG/ w tym SPG niepublicznych	10
Liczba NGO	2
Liczba laureatów i wyróżnionych w tym:	25
Laureaci konkursu – ósemki	8
Nagrodzeni w konkursie – ósemeczki	3
Wyróżnienia – Ósemki	4
Wyróżnienia – Ósemeczki	2
Wyróżnienia – Grupowe	8

Kontynuowano program edukacji społecznej na temat osób starszych i procesu starzenia się **„Miasto Pokoleń”**. Organizatorzy we współpracy z Departamentem Edukacji: Wrocławskie Centrum Rozwoju Społecznego i Wrocławskie Centrum Seniora. W programie uczestniczy 18 wrocławskich placówek oświatowych, obejmujących wszystkie etapy edukacyjne.

Główne cele programu to: przeciwdziałanie przyjmowaniu przez dzieci i młodzież negatywnych stereotypów dotyczących starości, rozwijanie pojmowania starości jako naturalnej fazy rozwoju człowieka, etapu równoprawnego z innymi, wskazywanie korzyści płynących z uczestnictwa osób starszych w życiu społecznym, zmiana postaw dzieci i młodzieży w stosunku do osób starszych (z postawy dystansu, obojętności czy niechęci – do postawy zrozumienia, życzliwości, szacunku) - zwiększenie wrażliwości na potrzeby osób starszych, rozwijanie kompetencji kulturowych (otwartość, szacunek, tolerancja).

Przeprowadzono kolejną edycję konkursu na **najlepszy samorząd uczniowski** gimnazjów i szkół ponadgimnazjalnych Wrocławia. Wyróżniono 11 projektów z 11 szkół w 2 kategoriach – całokształt działalności i najlepsza inicjatywa. Łącznie wysokość nagród wyniosła 39 500 zł.

Nagrody przyznane w konkursie na najlepszy samorząd uczniowski gimnazjów i szkół ponadgimnazjalnych Wrocławia

Kategoria	Miejsce	Laureaci	Wysokość nagrody (zł)
Całokształt działalności (gimnazja)	I miejsce - równorzędnie	Gimnazjum nr 7	5 000
	I miejsce - równorzędnie	Gimnazjum nr 27	5 000
	III miejsce - równorzędnie	Gimnazjum nr 13	3 000

Całokształt działalności (szkoły ponadgimnazjalne)	I miejsce	Liceum Ogólnokształcące nr X	5 000
	II miejsce - równorzędnie	Liceum Ogólnokształcące nr III	4 000
	II miejsce - równorzędnie	Liceum Ogólnokształcące nr XII	4 000
	III miejsce - równorzędnie	Elektroniczne Zakady Naukowe	3 000
	III miejsce - równorzędnie	Zespół Szkół nr 3	3 000
Najlepsza inicjatywa (gimnazja)	kulturalna	Gimnazjum nr 6 - „Śpiewajmy o wolności”	2 500
	naukowa	Gimnazjum nr 14 - „Nie trać czasu! Zatrać się w czytaniu”	2 500
Najlepsza inicjatywa (szkoły ponadgimnazjalne)	społeczno-obywatelska	Zespół Szkół Budowlanych - „Dzień Sportu i Innych Atrakcji pod hasłem „Odszukaj w sobie dziecko”	2 500
Łącznie			39 500

Kontynuowano realizację projektu „**Edukacja w Miejscach Pamięci**”. W 2017 r. wzięło w nim udział 159 szkół, w tym: 51 szkół podstawowych, 52 gimnazja i 56 szkół ponadgimnazjalnych, łącznie 5 590 uczniów. Celem głównym projektu jest kształtowanie postaw tolerancji i szacunku do innych ludzi, niezależnie od ich poglądów, narodowości, wyznania. Gimnazjaliści uczestniczyli w jednodniowych wyjazdach, podczas których poznali historię takich miejsc, jak: były obóz koncentracyjny Gross - Rosen, Muzeum Jeńców w Łambinowicach, Kościół Pokoju w Świdnicy i Jaworze oraz zamek Książ w Wałbrzychu. Uczniowie szkół ponadgimnazjalnych podczas dwudniowych wyjazdów odwiedzali miejsca pamięci na wybranych terenach Polski np.: obóz Auschwitz Birkenau, Treblinkę, Getto, Muzeum Żydów Polskich, Muzeum Powstania Warszawskiego, obóz na Majdanku. Koszt projektu wyniósł 477 625 zł. W ramach projektu, Wrocławskie Centrum Doskonalenia Nauczycieli, we współpracy z wrocławskim oddziałem IPN, po raz trzeci zorganizowało ogólnopolską konferencję metodyczno-naukową „**Edukacja w miejscach pamięci. Pamięć, miejsca, ludzie**” (październik 2017 r.). Dla szkolnych koordynatorów projektu WCDN zorganizował seminarium z Christiną Chavarria, koordynatorką programową Muzeum Holokaustu w Waszyngtonie (temat: Zwiastuny ludobójstwa, Statystyki, Zagłady a indywidualne losy ludzi).

We Wrocławskim Centrum Doskonalenia Nauczycieli kontynuowano realizację projektu **Przeciw obojętności, ignorancji**. Projekt kierowany był w poprzednich latach początkowo wyłącznie do uczniów, następnie do nauczycieli, obecnie do całych rad pedagogicznych. W projekcie kładziony jest nacisk na: działania związane z kształtowaniem postaw prospołecznych i antydyskryminacyjnych, na budowanie tożsamości mieszkańców Dolnego Śląska i Wrocławia, zachęcenie do poszanowania przestrzeni miasta, uczenie odbioru sztuki. Założenia projektu prezentowane były na ogólnopolskiej konferencji „O edukacji inaczej – Edukacja oparta na dowodach” oraz na konferencji „Kreatywni, aktywni, pozytywni”.

W dniu 11 listopada po raz szesnasty odbyła się **Radosna Parada Niepodległości** zorganizowana przez WCDN w ramach Radosnych Obchodów Święta Niepodległości. Wzięły w niej udział 3 przedszkola (P nr 71, 87 oraz gościnnie przedszkole z Kiełczowa) i 63 szkoły. W sumie w Paradzie uczestniczyło ok. 5 000 uczniów, dofinansowanie wyniosło 17 000 zł. Dzieci, młodzież i dorośli zaprezentowali formacje i postacie historyczne w strojach z danej epoki, jury wyłoniło zwycięzców w dwóch kategoriach wiekowych: szkoły podstawowe i szkoły ponadgimnazjalne (I miejsce: SP nr 6 i 43, Zespół Szkół nr 14, II miejsce: SP nr 39 i 96, Zespół Szkół Urszulańskich, III miejsce: SP nr 5 i 93, IV LO i Zespół Szkół nr 5, wyróżnienia: SP nr 3, 14, 44, 85, 97, 107, Zespół Szkół nr 3, Zespół Szkół Logistycznych, ZSEA, ZSTiE).

Flagę narodową przekazaną WCDN-owi w 2014 r. przez Prezydenta RP Bronisława Komorowskiego, otrzymała Szkoła Podstawowa nr 6, a flagę Wrocławia przekazaną w 2014 r. przez Prezydenta Wrocławia Szkoła Podstawowa nr 39.

Patronat nad konkursem, jak co roku, objęło Muzeum Józefa Piłsudskiego w Sulejówku. Obchodom Święta Niepodległości towarzyszyły liczne konkursy (historyczno-literackie, plastyczne) organizowane przez Szkołę Podstawową nr 82 oraz WCDN (Laurka na urodziny Marszałka Piłsudskiego, Kartka na urodziny Marszałka Piłsudskiego, Kawaleria polska, konkurs literacki dla gimnazjów i szkół ponadgimnazjalnych „Wymiary wolności - pięć zdań o wolności”). Nagrodzone prace wystawiono w Bazylice Mniejszej pw. św. Elżbiety. W uroczystej gali podsumowującej Radosne Obchody Święta Niepodległości w Imparciu wzięło udział wraz z nauczycielami około 400 uczniów.

PROJEKTY EDUKACYJNE REALIZOWANE WE WSPÓŁPRACY Z ORGANIZACJAMI POZARZĄDOWYMI ORAZ INNYMI JEDNOSTKAMI

Wspierano szkoły w zakresie **wymiany międzynarodowej młodzieży**. Współdziałano z organizacją międzynarodową **„Polsko-Niemiecka Współpraca Młodzieży”** w pozyskiwaniu dofinansowania dla 39 projektów realizowanych w 20 wrocławskich szkołach. W wymianie polsko-niemieckiej uczestniczyli uczniowie:

- 3 szkół podstawowych: Zespoły Szkolno-Przedszkolne nr 3, 10, Zespół Szkół nr 9,
- 6 gimnazjów: Gimnazja nr 2, 16, 19 (od 1 września 2017 r. Szkoła Podstawowa nr 66), 23, 27 oraz Zespół Szkół nr 11,
- 14 szkół ponadgimnazjalnych: Licea Ogólnokształcące nr III, IV, VI, XII, Zespoły Szkół nr 2, 5, 14, 18, 23 (od 1 września 2017 r. Zespół Szkół Logistycznych), Zespół Szkół Ogólnokształcących nr 5, Zespół Szkół Ekonomiczno-Ogólnokształcących, Zespół Szkół Ekonomiczno-Administracyjnych, Elektroniczne Zakłady Naukowe oraz Zespół Szkół Teleinformatycznych i Elektronicznych.

Realizację projektów w ww. szkołach dofinansowano łącznie kwotą 165 726 zł.

Dofinansowania projektów realizowanych w ramach wymiany polsko-niemieckiej

Typ szkoły	2016		2017			
	Liczba zrealizowanych projektów w szkołach publicznych	Kwoty dofinansowania (zł)	Liczba placówek	Liczba uczniów wrocławskich szkół	Liczba zrealizowanych projektów w szkołach publicznych	Kwoty dofinansowania (zł)
SP	4	22 635	3	274	6	29 576
G	20	71 688	6	198	8	27 111
SPG	33	107 225	14	801	31	109 039
RAZEM	57	201 548	23	1 273	45	165 726

We współpracy z **Towarzystwem Miłośników Wrocławia** oraz Biurem Rady Miejskiej Wrocławia zorganizowano:

- **XXII edycję Wielkiej Nagrody Wrocławia,**
- **XIV edycję Przedszkolnej Nagrody Wrocławia,**
- **IX edycję Magnum Praemium Wratislaviae.**

Celem przedsięwzięcia było połączenie wszystkich konkursów poświęconych historii, tradycji, kulturze i problemom współczesnego Wrocławia w jeden wspólny cykl. Przeprowadzone konkursy miały na celu uaktywnienie dzieci i uczniów wszystkich poziomów edukacyjnych w zdobywaniu wiedzy o własnym mieście, podjęcie działań zmierzających do poznania środowiska przedszkola, szkoły, osiedla i miasta, tworzenie warunków do pobudzania tożsamości regionalnej i kształtowania świadomości małej ojczyzny. Dofinansowano zakup nagród dla 6 szkół (SP 71, SP 37, LO VIII, LO III, ZSO 3, ZSL) w wysokości 6 600 zł.

Wykaz konkursów realizowanych w ramach Wielkiej Nagrody Wrocławia, Przedszkolnej Nagrody Wrocławia oraz Magnum Praemium Wratislaviae

Przedsięwzięcie	Nazwa Konkursu	Edycja	Organizatorzy
Wielka Nagroda Wrocławia	Powiatowy Konkurs Wiedzy o Wrocławiu "Wrocław, moje miasto"	XXVI	Towarzystwo Miłośników Wrocławia Szkoła Podstawowa nr 1 Gimnazjum nr 15
Wielka Nagroda Wrocławia	Powiatowy Konkurs Plastyczny "Wrocław, Moje Miasto"	XXVI	Towarzystwo Miłośników Wrocławia Miejska Biblioteka Publiczna - Filia 44
Wielka Nagroda Wrocławia	Powiatowy Konkurs Poetycki "Wrocław w Twórczości Poetyckiej Młodzieży"	XXII	Towarzystwo Miłośników Wrocławia Miejska Biblioteka Publiczna Filia nr 23
Wielka Nagroda Wrocławia	Powiatowy Konkurs "Wrocławskie Krasnale"	XVII	Wrocławskie Centrum Doskonalenia Nauczycieli Towarzystwo Miłośników Wrocławia
Wielka Nagroda Wrocławia	Rajd Szlakami Zabytków i Miejsc Upamiętnionych	XXIII	Towarzystwo Miłośników Wrocławia Koło Przewodników PTTK "Rzepiór"
Wielka Nagroda Wrocławia	Powiatowy Konkurs Fotograficzny "Wrocław w Fotografii"	XXII	Towarzystwo Miłośników Wrocławia Miejska Biblioteka Publiczna - Filia 23
Wielka Nagroda Wrocławia	Powiatowy Konkurs "Moja Mała Ojczyzna"	XXII	Gimnazjum nr 5, Towarzystwo Miłośników Wrocławia, PTTK - Oddział Wrocław
Wielka Nagroda Wrocławia/ Magnum Praemium Wratislaviae	Powiatowy Konkurs Wiedzy o Lwowie i Kresach Południowo-Wschodnich	XXII	Towarzystwo Miłośników Lwowa i Kresów Południowo-Wschodnich - Oddział Wrocław Zakład Narodowy im. Ossolińskich Fundacja "Semper Fidelis" Szkoła Podstawowa nr 91
Wielka Nagroda Wrocławia	Powiatowy Konkurs Recytatorski "Wrocławska Młodzież Recytuje Wrocławskich Poetów"	XVI	Towarzystwo Miłośników Wrocławia Miejska Biblioteka Publiczna - Filia 23
Wielka Nagroda Wrocławia	Ogólnopolski Konkurs Krasomówczy	XXIII	Szkoła Podstawowa nr 51 PTTK Oddział Wrocław WCDN
Wielka Nagroda Wrocławia	Powiatowy Konkurs "Wratislavia Sacra"	XVII	Gimnazjum nr 4, Towarzystwo Miłośników Wrocławia, Koło Przewodników PTTK "Rzepiór Muzeum Archidiecezjalne we Wrocławiu
Wielka Nagroda Wrocławia	Rajd "Wrocławskie Spacery Krajoznawcze"	XXII	Młodzieżowy Dom Kultury "Wrocław - Śródmieście"
Wielka Nagroda Wrocławia/ Magnum Praemium Wratislaviae	Powiatowy Rajd Śladami Pamięci Lwowa i Kresów Południowo-Wschodnich	XXIII	Towarzystwa Miłośników Lwowa i Kresów Południowo-Wschodnich - Oddział Wrocławski; Fundacja Kresowa "Semper Fidelis"; Zakład Narodowy im. Ossolińskich
Wielka Nagroda Wrocławia	Powiatowy Konkurs na Multimedialną Prezentację o Wrocławiu	XII	Towarzystwo Miłośników Wrocławia
Wielka Nagroda Wrocławia	Powiatowy Konkurs Wiedzy o Sporcie „Wrocławski sport wczoraj i dziś”	III	Towarzystwo Miłośników Wrocławia, Wrocławski Szkolny Związek Sportowy, Wrocławskie Centrum Doskonalenia Nauczycieli
Wielka Nagroda Wrocławia	Powiatowy Konkurs Interpretacji Wokalnej „My Wrocławianie Sami Swoi...”	III	Młodzieżowy Dom Kultury „Wrocław – Krzyki”
Wielka Nagroda Wrocławia	Powiatowy Kurs „Szkolny Przewodnik Wrocławia”	III	Gimnazjum nr 18 (ZS nr 20), Towarzystwo Miłośników Wrocławia
Wielka Nagroda Wrocławia/ Magnum Praemium Wratislaviae	XIII Wrocławski Konkurs "Szkoła Promująca Turystykę"	XVI	Zespół "Centrum Edukacji Kulturalnej Dzieci i Młodzieży"
Przedszkolna Nagroda Wrocławia	Konkurs Teatralny "W teatrzyku Jasia i Małgosi"	XIV	Przedszkole nr 104 Wrocławskie Centrum Doskonalenia Nauczycieli

Przedszkolna Nagroda Wrocławia	XI Rajd "Smoka Strachoty"	XIV	Przedszkole nr 106 Ekologiczne Przedszkole Niepubliczne Fundacja "Strachota"
Przedszkolna Nagroda Wrocławia	Konkurs "Wrocławski Ekoludek"	XIV	Przedszkole nr 62
Przedszkolna Nagroda Wrocławia	Konkurs "Spacerkiem po Wrocławiu - Dawniej i Dziś"	XIV	Przedszkole nr 63 Przedszkole nr 43
Przedszkolna Nagroda Wrocławia	Konkurs "Rymowanki Wrocławskie"	XIV	Przedszkole nr 121
Przedszkolna Nagroda Wrocławia	Wrocławski Konkurs "Tańczące Przedszkolaki"	XVI	Przedszkole nr 18 "Wiolinek"
Przedszkolna Nagroda Wrocławia	Wrocławski Konkurs "Przedszkole Promujące Turystykę"	XVI	Oddział PTTK Wrocław Śródmieście Zespół "Centrum Edukacji Kulturalnej Dzieci i Młodzieży"
Przedszkolna Nagroda Wrocławia	Konkurs Poezji i Malarstwa "Wrocław w Twórczości Dziecięcej"	XV	Przedszkole nr 149
Przedszkolna Nagroda Wrocławia	Konkurs "W Bajkowym Okienku - Wrocław w Twórczości Literackiej Nauczycieli"	XI	Przedszkole nr 77 Miesięcznik "Blżej Przedszkola"
Magnum Praemium Wratislaviae	Powiatowy Konkurs Wiedzy o Historii Wrocławia "Wratislavia Aeterna"	X	Zespół Szkół nr 23 (ZSL)
Magnum Praemium Wratislaviae	Powiatowy Konkurs "Wrocław na Fotografii"	IX	Zespół Szkół nr 23 (ZSL)
Magnum Praemium Wratislaviae	Powiatowy Konkurs Literacki	X	Liceum Ogólnokształcące nr X Muzeum Narodowe we Wrocławiu
Magnum Praemium Wratislaviae	Powiatowy Konkurs na Reportaż o Wrocławiu	IX	Zespół Szkół nr 23 (ZSL)
Magnum Praemium Wratislaviae	Powiatowy Konkurs o Wrocławiu w języku angielskim „My Wrocław”	V	Zespół Szkół nr 23 (ZSL)
Magnum Praemium Wratislaviae	Powiatowy Konkurs na reportaż o Wrocławiu	IX	Zespół Szkół nr 23 (ZSL)
Magnum Praemium Wratislaviae	Powiatowy Konkurs wiedzy o Lwowie i Kresach Południowo-Wschodnich	XXII	Oddział Wrocławski Towarzystwa Miłośników Lwowa i Kresów Południowo-Wschodnich, Zakład Narodowy Ossolińskich, Fundacja „Semper Fidelis” i Szkoła Podstawowa nr 91
Magnum Praemium Wratislaviae	Powiatowy Konkurs wiedzy o Lwowie i Kresach Południowo-Wschodnich	XXII	Oddział Wrocławski Towarzystwa Miłośników Lwowa i Kresów Południowo-Wschodnich, Zakład Narodowy Ossolińskich, Fundacja „Semper Fidelis” i Szkoła Podstawowa nr 91
Magnum Praemium Wratislaviae	Powiatowy Rajd śladami pamięci Lwowa i Kresów Południowo-Wschodnich	XXIII	Oddział Wrocławski Towarzystwa Miłośników Lwowa i Kresów Południowo-Wschodnich, Zakład Narodowy Ossolińskich, Fundacja „Semper Fidelis” i SP 91

We współpracy ze **Stowarzyszeniem Sędziów Polskich "IUSTITIA"** Oddział we Wrocławiu realizowano IV edycję projektu **„Edukacja prawna młodzieży we Wrocławiu”**. Scenariusze szkoleń zostały przygotowane na podstawie podręcznika prawnego **„Apteczka prawna – Lex bez łez”**. Program zajęć obejmował podstawową wiedzę o pozycji ustrojowej sędziów i sądów, a także o prawie cywilnym, prawie karnym, prawie rodzinnym oraz zagadnieniach prawnych związanych z internetem. Podstawowy cykl składał się z 4 lekcji. Dodatkowo w liceach ogólnokształcących odbywały się lekcje z prawa podatkowego. W każdej ze szkół lekcje odbyły się w cyklu 1 godzina tygodniowo w co najmniej 3 klasach. W roku szkolnym 2016/2017 w programie uczestniczyli uczniowie i nauczyciele 5 gimnazjów (Gimnazjum nr 6, 14, 18, 24 oraz 30) i 5 szkół

ponadgimnazjalnych (Liceum Ogólnokształcące nr IX, Liceum Ogólnokształcące nr XIV, Liceum Ogólnokształcące nr XXX, Technikum nr 3 oraz Technikum nr 12). W roku szkolnym 2017/2018 w programie uczestniczą uczniowie i nauczyciele Gimnazjum nr 16 oraz 9 szkół ponadgimnazjalnych (Liceum Ogólnokształcące nr IV, VI, XV, Lotnicze Zakłady Naukowe, Zespół Szkół nr 1, 3, 19, Zespół Szkół Logistycznych oraz Zespół Szkół Teleinformatycznych i Elektronicznych).

We współpracy z Fundacją Warszawski Instytut Bankowości i w porozumieniu ze Związkiem Banków Polskich realizowano projekt **Bankowcy dla Edukacji Finansowej Młodzieży BAKCYL**. Projekt realizowano w Liceum Ogólnokształcącym nr VI, XI, XV, w ZS nr 2, ZS nr 23 (ZSL) oraz w Liceum Ogólnokształcącym nr XII i w Zespole Szkół Ekonomiczno-Administracyjnych. Projekt dotyczący edukacji ekonomicznej i finansowej opierał się na zaangażowaniu pracowników banków w roli trenerów wolontariuszy.

W trybie art. 19 a ustawy z dnia 23 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie organizacji pozarządowej Fundacja Pax et Bonum przekazano dofinansowanie w kwocie 6 000 zł na realizację projektu edukacyjnego **„Wędrówki szlakiem wartości”**.

Ogłoszono konkurs na realizację zadania pn. **„Edukacja pozaformalna”**. Projekty realizowano w okresie od 13 marca do 15 grudnia 2017 r., z łącznym dofinansowaniem w wysokości 117 000 zł. Cel realizacji projektów:

- popularyzacja osiągnięć nauki i kultury wśród dzieci i młodzieży (od 3 roku życia do ukończenia szkoły ponadgimnazjalnej – z wyłączeniem szkół policealnych) m.in. poprzez ich uczestnictwo w zajęciach dodatkowych,
- podnoszenie poziomu wiedzy i umiejętności, rozwijanie kreatywności, zainteresowań i uzdolnień dzieci i młodzieży.

Akceptację komisji uzyskały oferty:

- Fundacji "Dajmy Szansę"
- Stowarzyszenia „Druga Runda”
- Stowarzyszenia „Winnica”
- Reprezentacyjny Dolnośląski Zespół Pieśni i Tańca "Wrocław"
- Fundacji Ekorozwoju Europejskie Stowarzyszenie Miłośników Nauki i Kultury Progressio.

Kontynuowano współpracę z organizacją pozarządową **„Promyk Słońca”**, która na mocy umów dotacyjnych w roku 2008 otrzymała środki finansowe w wysokości 800 000 zł na wsparcie techniczne w tworzeniu nowych miejsc przedszkolnych. Okres realizacji umów przypada na lata 2008-2018.

ORGANIZOWANIE I FINANSOWANIE CZASU WOLNEGO

W roku szkolnym 2016/2017 **w ramach wypoczynku zimowego** zorganizowano półkolonie w 36 szkołach podstawowych i zajęcia w ramach otwartych sal w 7 szkołach łącznie dla 5 419 uczniów szkół podstawowych. Zajęcia dla 4 569 uczniów szkół gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych zorganizowano w około 21 placówkach. Uczestnicy półkolonii oraz tzw. otwartych sal brali udział w zajęciach sportowych, plastycznych, teatralnych, wokalnych, muzycznych, informatycznych i fotograficznych. Uczniowie chętnie korzystali również z zajęć organizowanych poza szkołą wychodząc do muzeów, kin, teatrów, na baseny i lodowiska. Łączny koszt wypoczynku zimowego wyniósł 647 640 zł (w tym dla szkół podstawowych 551 003 zł, dla szkół ponadgimnazjalnych 96 637 zł).

W ramach wypoczynku letniego zorganizowano półkolonie w 27 szkołach podstawowych, 2 gimnazjach, 4 MDK-ach i 2 placówkach specjalnych. W półkoloniach

udział wzięło 9 361 uczniów. W ramach współpracy ze Stowarzyszeniem Gmin i Powiatów Aglomeracji Wrocławskiej oraz Młodzieżowym Domem Kultury Wrocław - Fabryczna dofinansowano udział w tygodniowych warsztatach artystycznych w Krośnicach dla 30 dzieci. Koszt dofinansowania warsztatów 5 393 zł. Łączny koszt wypoczynku letniego wyniósł 928 637 zł. (w tym dla szkół podstawowych 757 446 zł, dla szkół gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych 62 307 zł).

Organizacja wypoczynku zimowego i letniego

Rodzaj wypoczynku	Liczba placówek realizujących wypoczynek	Kwota dofinansowania (zł)
Wypoczynek zimowy (szkoły podstawowe)	42 (jedna placówka organizowała półkolonie i otwarte sale)	551 003
Wypoczynek zimowy (szkoły gimnazjalne i ponadgimnazjalne)	21	96 637
Wypoczynek letni (szkoły podstawowe)	27	757 446
Wypoczynek letni (szkoły gimnazjalne i ponadgimnazjalne)	8	62 307
Warsztaty Artystyczne w Krośnicach	1	5 393
Razem	99	1 472 786

Kontynuowano realizację **Programu Pomocy dla Rodzin Wielodzietnych „Dwa plus trzy i jeszcze więcej”**. Udostępniono bezpłatnie osiem basenów szkolnych dla rodzin wielodzietnych. Przygotowano łącznie, w każdym tygodniu, 193 miejsca na basenach. W ramach działalności **4 Młodzieżowych Domów Kultury** z zajęć pozalekcyjnych w kołach, zespołach i grupach skorzystało 9 302 dzieci i młodzieży w pierwszej połowie roku oraz 20 762 do 31 grudnia 2017 r. W imprezach masowych organizowanych w MDK-ach w czasie całego roku 2017 wzięło udział około 60 686 uczestników. Na funkcjonowanie MDK-ów w 2017 r. przeznaczono 9 937 202 zł (według planu).

Działalność MDK-ów w roku szkolnym 2016/2017

Placówka	Rok szkolny 2016/2017			
	Koła, zespoły, grupy		Imprezy masowe	
	Liczba	Liczba uczestników	Liczba imprez masowych	Liczba uczestników
Zespół „Centrum Edukacji Kulturalnej Dzieci i Młodzieży” – MDK im. M. Kopernika	162	2 717	186	13 684
MDK Śródmieście	31	1 854	24	15 334
MDK Fabryczna	34	2 615	43	3 180
MDK Krzyki	207	2 116	111	7 726
Ogółem	434	9 302	364	39 924

Działalność MDKów w roku szkolnym 2017/2018 (stan na dzień 31 grudnia 2017 r.)

Placówka	Rok szkolny 2017/2018			
	Koła, zespoły, grupy		Imprezy masowe	
	Liczba	Liczba uczestników	Liczba imprez masowych	Liczba uczestników
Zespół „Centrum Edukacji Kulturalnej Dzieci i Młodzieży” – MDK im. M. Kopernika	162	2 600	148	7 400
MDK Śródmieście	34	1 963	20	5 733
MDK Fabryczna	36	3 254	59	4 420
MDK Krzyki	213	2 100	43	3 209
Ogółem	445	9 917	270	20 762

Uczniowie wrocławskich szkół i placówek oświatowych korzystali z oferty i realizowali zajęcia z łyżwiarstwa we **Wrocławskim Centrum Treningowym Spartan**. Wydatkowano **1 598 930 zł** na zajęcia sportowe obejmujące naukę jazdy na łyżwach. Zajęcia zostały zrealizowane w liczbie 1 259 godzin lekcyjnych.

W ramach **wyjazdów międzynarodowych** dofinansowano:

- wyjazd uczniów Szkoły Podstawowej nr 63 i 82 na Światowy Finał Olimpiady Kreatywności Destination Imagination w Knoxville w USA,
- wyjazd uczniów ZSP nr 16 na Światowe Finały Konkursu Twórczego Rozwiązywania Problemów Odyssey of the Mind w Michigan State University w East Lansing w USA,
- wymianę młodzieży LO nr IV z serbską szkołą z Belgradu,
- wyjazd młodzieży LO nr VIII do Europejskiej Organizacji Badań Jądrowych CERN w Szwajcarii,
- wymianę uczniów z klas dwujęzycznych z językiem francuskim LO nr VIII z Collage Henri Meck w Molsheim koło Strasburga,
- wymianę młodzieży z klas dwujęzycznych z językiem francuskim LO nr VIII z Lycee Saint Remee w Roubaix we Francji.

Dofinansowano realizację wielu projektów, konkursów i olimpiad:

Dofinansowanie konkursów

Rodzaj placówki	Liczba dofinansowanych konkursów	Kwota dofinansowania (zł)
Przedszkola	45	20 240
Zespoły Szkolno-Przedszkolne	28	14 250
Szkoły Podstawowe	36	20 350
Gimnazja	22	10 500
Licea Ogólnokształcące	19	23 000
Zespoły Szkół	21	29 450
Młodzieżowe Domy Kultury i Specjalne Ośrodki Szkolno Wychowawcze	9	4 400
Razem	180	122 190

W ramach organizacji czasu wolnego dofinansowano realizację projektów i przedsięwzięć edukacyjnych, uroczystości i konkursów, w tym m.in.:

Konkursy realizowane w ramach organizacji czasu wolnego

Nazwa Konkursu	Organizatorzy
Konkurs na audycję radiową projektu Coolturałny Wrocław	Gimnazjum nr 1
Międzygimnazjalny Interdyscyplinarny Konkurs „O Laur Hugona”	Gimnazjum nr 1
Przegląd Twórczości Zakazanej PRL	Gimnazjum nr 2
IV Konkurs Matematyka i Ekonomia dla uczniów klas V-VI szkół podstawowych; VIII Konkurs Matematyka i Ekonomia dla uczniów klas I-III gimnazjów	Gimnazjum nr 9
VII Dolnośląski konkurs nauk przyrodniczych "Victor"	Gimnazjum nr 29
XIII Ogólnopolski Przegląd Młodych Wokalistów „Debiuty 2017”	Młodzieżowy Dom Kultury Śródmieście
Konkurs Gitarowy „Gitaromaniak”	Młodzieżowy Dom Kultury Fabryczna
V Wrocławski Almanach Filmowy "Sportowy Wrocław" oraz Turnieje Sportów Nieolimpijskich	Liceum Ogólnokształcące nr I
Ogólnopolski Przegląd Piosenki Licealisty "WYBRYK"	Liceum Ogólnokształcące nr III
Dolnośląski Konkurs Gimnazjalistów o puchar Prezydenta Wrocławia LIGA NAUKOWA w ramach którego odbywają się LIGA MATEMATYCZNA i LIGA HUMANISTYCZNA	Zespół Szkół 14
XIV Wrocławski Festiwal Teatrów Szkolnych "Zielona Geś"	Zespół Szkół Nr 9
XXV Przegląd Kultury Młodych „Przekręt 2017”	Liceum Ogólnokształcące nr XVII
XIV Ogólnopolski Przegląd Twórczości Agnieszki Osieckiej „Bardzo Wielka Woda”	Liceum Ogólnokształcące nr XVII
XIII Dolnośląskie Spotkania Teatrów Młodzieżowych CHOCHOŁ	Zespół Centrum Edukacji Kulturalnej Dzieci i Młodzieży

WROCMUN	Zespół Szkół Ogólnokształcących nr 5
XXI Festiwal Piosenki Ekologicznej	Zespół Szkół nr 10
Ogólnopolski Konkurs na Felieton	Liceum Ogólnokształcące nr XII
Ogólnopolski Konkurs Fotograficzny FOT-ON dla uczniów szkół ponadgimnazjalnych	Liceum Ogólnokształcące nr III
Radosna Parada Niepodległości	Wrocławskie Centrum Doskonalenia Nauczycieli

OPRAWA STANU BEZPIECZEŃSTWA ORAZ ESTETYKI SIEDZIB SZKÓŁ I PLACÓWEK

W roku 2017 priorytetem było dostosowanie szkół i przedszkoli do wymagań reformy edukacji oraz zapewnienie odpowiedniej liczby miejsc przedszkolnych. Diametralnej zmianie uległa sieć wrocławskich szkół i placówek, co było następstwem wprowadzonej reformy ustroju szkolnego. Oprócz bieżących remontów przygotowywano szkoły podstawowe dla siedmiolatków. Z kolei w budynkach szkół gimnazjalnych, w których powstały szkoły podstawowe, przebudowywano sanitariaty, wydzielano świetlice, stołówki lub miejsce na catering oraz pracownie biologiczne, chemiczne i fizyczne a na zewnątrz place zabaw. W sposób ciągły prowadzono działania zmierzające do poprawy stanu bezpieczeństwa budynków szkolnych, budowy nowej bazy kształcenia oraz oszczędności z tytułu zużycia mediów w placówkach oświatowych.

Realizacja programów ujętych w Wieloletnim Planie Inwestycyjnym

Programy	Całkowity koszt inwestycji (zł)
Budowa i kompleksowa przebudowa budynków przedszkoli	
Zakończono budowę przedszkola w rejonie ul. Wałbrzyska/Dożynkowa	6 226 741
Zakończono rozbudowę Zespołu Szkolno-Przedszkolnego nr 12 o 7- oddziałowe przedszkole przy ul. Suwalskiej	7 370 000
W ramach dostosowania przedszkoli do wymogów PPIS, PIP, p.poż. itp. wykonano: <ul style="list-style-type: none"> - P nr 80 przy ul. Zielińskiego opracowano dokumentację projektową przebudowy, - ZSP 1 przy ul. Zemskiej - przebudowano atrium i dostosowano placówkę do przepisów przeciwpożarowych, - P nr 82 przy ul. Bończyka opracowano dokumentację projektową remontu bloku żywienia, - P nr 90 przy ul. Zaporoskiej opracowano dokumentację projektową przebudowy placówki w podziale na etapy (w tym blok żywienia z przebudową strefy wejściowej) - P nr 104 przy ul. Niedźwiedziej kontynuowano przebudowę - dostosowanie do przepisów przeciwpożarowych oraz remont sanitariatów (bud. A), - P nr 109 przy ul. Nowowiejskiej zmodernizowano system oddymiania, - P nr 150 przy ul. Ignuta przebudowano chodnik 	1 434 560
Zakończono przebudowę budynku przy ul. Zwycięskiej 8a na potrzeby przedszkola	5 623 455
Zakończono prace związane z przebudową budynku Przedszkola nr 57 przy ul. Chorzowskiej - blok żywienia	1 101 481
Kontynuowano prace związane z budową budynku przedszkola przy ul. Okulickiego	5 147 000
Rozpoczęto budowę przedszkola na terenie SP nr 39 przy ul. Przedwiośnie	8 600 000
Rozpoczęto przebudowę budynku Przedszkola nr 18 przy ul. Sienkiewicza - docieplenie przegród zewnętrznych wraz z remontem dachu i elewacji- opracowano dokumentację	830 000
Rozpoczęto budowę przedszkola wraz z infrastrukturą techniczną i zagospodarowaniem terenu przy ul. Jackowskiego	6 170 000
Budowa i kompleksowa przebudowa budynków szkół podstawowych	
Zakończono przebudowę budynku SP nr 68 przy ul. Szczęśliwej -remont i przebudowę dachu	254 623
Zakończono przebudowę i remont instalacji co w ZSP nr 3 przy ul. Inflanckiej	153 750
Wykonano obróbki blacharskie na ZS 4 przy ul. Powstańców Śląskich i SP 74 przy ul. Kleczkowskiej	23 500
Zakończono rozbudowę budynku SP nr 25 (ZSP 15) przy ul. Stanisławowskiej o blok dydaktyczno- sportowy wraz z zagospodarowaniem terenu	14 696 672

Wybudowano ogrodzenie wewnętrzne SP nr 61 przy ul. Skarbowców	67 650
Zakończono przebudowę budynku SP 82 przy ul. Blacharskiej - termomodernizacja i zagospodarowanie atrium, przebudowa bloku sportowego	3 928 357
Zakończono rozbudowę budynku ZSP nr 10 przy ul. Rumiankowej o budynek dydaktyczny	7 537 000
Zakończono budowę zespołu szkolno-przedszkolnego przy ul. Głównej (osiedle Stabłowice) wraz z drogą dojazdową	44 603 447
Zakończono budowę zespołu szkolno-przedszkolnego przy ul. Kłodzkiej	37 550 000
Zakończono przebudowę budynku SP nr 9 przy ul. Nyskiej	4 221 259
Zakończono prace związane z przebudową ZSP nr 14 przy ul. Częstochowskiej . Przebudowa budynku SP nr 24 przy ul. Częstochowskiej. - przebudowa bloku sportowego - termomodernizacja i przebudowa budynku dydaktycznego	2 400 000
Zakończono przebudowę budynku SP nr 96 przy ul. Krakowskiej - termomodernizacja elewacji i dachu z wymianą okien w bloku sportowym	1 831 661
Opracowywano dokumentację na przebudowę budynku ZSP nr 2 przy ul. Horbaczewskiego (w trakcie realizacji)	3 555 000
Zakończono opracowanie dokumentacji na przebudowę budynku SP nr 109 przy ul. Inżynierskiej	112 386
Wykonano fragment przyłącza kanalizacji sanitarnej ZSP nr 4 i wpięcie do sieci w ulicy Sołtysowickiej	30 135
Przebudowa systemu oddymiania klatek schodowych w ZS nr 9 przy ul. Krajewskiego	30 000
Przebudowa sanitariatów w segmencie C w budynku SP nr 44 przy ul. Wilanowskiej	194 000
Wykonano budowę 2 boisk o sztucznej nawierzchni dla potrzeb SP nr 44 przy ul. Wilanowskiej	990 000
Opracowanie dokumentacji na przebudowę budynków gimnazjów w celu utworzenia bloków żywienia na potrzeby nowych szkół podstawowych - SP 5 (G nr 1) przy ul. Jeleniej : etap 1: przebudowa i remont szkoły na potrzeby wydzielenia bloku żywienia w formie cateringu, etap 2: dostosowanie obiektu szkolnego do wymogów przeciwpożarowych, - SP 6 (G nr 2) przy ul. Gorlickiej etap 1: przebudowa i remont szkoły na potrzeby wydzielenia bloku żywienia w formie cateringu, etap 2: izolacja przeciwwodna i termiczna fundamentów budynku, etap 3: dostosowanie obiektu szkolnego do wymogów przeciwpożarowych, - SP 66 (G nr 19) przy ul. Dembowskiego etap 1: przebudowa i remont budynku na potrzeby żywienia w formie cateringu, etap 2: dostosowanie do wymogów przeciwpożarowych, - Gimnazjum nr 29 przy ul. Kraińskiego , remont i przebudowa bloku żywienia, - Gimnazjum nr 39 przy ul. Brucknera , remont i przebudowa części budynku na potrzeby bloku żywienia, - SP 4 (ZS nr 4) przy ul. Powstańców Śl. , remont i przebudowa bloku żywienia;	372 350
Dostosowania szkół podstawowych do wymagań p.poż., PPIs, PIP itp.	
- SP nr 2 przy ul. Komuny Paryskiej opracowano dokumentację projektową izolacji ścian fundamentowych i ocieplenia ścian bloku sportowego, - SP 50 przy ul. Czeskiej opracowano inwentaryzację budowlaną i ekspertyzę techniczną dotyczącą stanu ochrony przeciwpożarowej budynku, - ZSP nr 11 przy ul. Strachocińskiej wykonano ogrodzenie od strony boiska szkolnego, - Wykonano modernizację oświetlenia ogólnego i awaryjnego w: ZSP nr 7 przy ul. Koszykarskiej, P nr 56 przy ul. Wałbrzyskiej, - SP nr 51 ul. Eluarda (dawne ZS 24) kontynuowano wymianę instalacji elektrycznej;	64 673
Budowa i kompleksowa przebudowa budynków gimnazjów	
Przebudowa budynku Gimnazjum nr 3 przy ul. Świstackiego – zakończono termomodernizację elewacji i dachu szkoły oraz wymianę termostatów. Dofinansowanie w ramach RPO 2014 – 2020 dz. 3.3 termomodernizacja – 963 370 zł	1 205 413
Przebudowa budynku Gimnazjum nr 14 przy ul. Kołłątaja (obecnie SP nr 71) – zakończono termomodernizację piwnic, elewacji i stropodachu szkoły i bloku sportowego oraz wymianę instalacji c.o. Dofinansowanie w ramach RPO 2014 – 2020 dz. 3.3 termomodernizacja – 1 170 887 zł	1 523 500
Przebudowa budynku Gimnazjum nr 7 przy ul. Kolistej (obecnie SP nr 33) , zakończono termomodernizację bloku sportowego wraz z wymianą stolarki i wymianą instalacji c.o., termomodernizację części dydaktycznej budynku, ocieplenie stropodachów w pozostałej części budynku, wymianę pokrycia dachowego auli. Dofinansowanie w ramach RPO 2014–2020 dz. 3.3 termomodernizacja – 1 545 427 zł	1 205 413
Budowa i kompleksowa przebudowa budynków szkół ponadgimnazjalnych	

Zakończono budowę budynku Liceum Ogólnokształcącego nr V przy ul. Kuronia	39 347 000
Wykonano remont i przebudowę elewacji budynku głównego w Liceum Ogólnokształcącym nr XVII przy ul. Tęczowej	445 500
Rozpoczęto opracowanie ekspertyzy dotyczącej stanu technicznego budynku Zespołu Szkół Ogólnokształcących nr 5 przy ul. Grochowej	63 960
Przebudowa budynku Zespołu Szkół Gastronomicznych przy ul. Kamiennej , wykonano remont budynku auli	1 157 206
Przebudowano skrzydło w Specjalnym Ośrodku Szkolno Wychowawczym nr 10 przy ul. Parkowej na potrzeby przedszkola specjalnego	1 109 460
Wybudowano przyłączy kanalizacji sanitarnej na terenie Młodzieżowego Ośrodka Socjoterapii nr 2 przy ul. Kieleckiej	61 813
Rozpoczęto budowę hali pod samochód ciężarowy na potrzeby kształcenia praktycznego w Zespole Szkół nr 2 przy ul. Borowskiej . Dofinansowanie w ramach RPO 2014 – 2020 dz. 7.2 edukacja zawodowa – 1 710 414 zł	2 190 138
Rozpoczęto przebudowę budynku B wraz z wyposażeniem w Centrum Kształcenia Praktycznego przy ul. Strzegomskiej na potrzeby szkoleniowe wraz z zagospodarowaniem terenu. Dofinansowanie w ramach RPO 2014 – 2020 dz. 7.2 edukacja zawodowa – 3 043 000 zł	2 480 000
Opracowano dokumentację dotyczącą przebudowy boiska w Zespole Szkół Ekonomiczno-Administracyjnych przy ul. Worcella	41 000
Zlecono opracowanie dokumentacji na przebudowę budynku Liceum Ogólnokształcącego nr X przy ul. Pieszaj	119 310
Zlecono opracowanie dokumentacji na przebudowę i remont Poradni Psychologiczno Pedagogicznej nr 5 przy ul. Czajkowskiego	65 786
Budowa i przebudowa infrastruktury sportowej w obiektach oświatowych	
Zakończono przebudowę sali gimnastycznej w Szkole Podstawowej nr 61 przy ul. Skarbowców wraz z zapleczem	1 505 502
Zakończono prace budowlane związane z przebudową basenu w ZSP nr 1 przy ul. Zemskiej . Zadanie 1: przebudowa basenu, Zadanie 2: termomodernizacja sali gimnastycznej	8 812 572
Zakończono prace związane z budową bloku sportowego dla SP nr 84 przy ul. Górnickiego	21 402 000
Zaktualizowano dokumentację projektową dla przebudowy bloku sportowego w SP nr 3 przy ul. Bobrzej	1 267 800
Rozpoczęto przebudowę bloku sportowego w Liceum Ogólnokształcącym nr IV przy ul. Świstackiego .	2 564 550
Opracowano dokumentację projektową dotyczącą budowy nowego bloku sportowego w Zespole Szkół nr 5 przy ul. Haukego Bosaka . Projekt nie uzyskał dofinansowania MSiT – Program Inwestycji o szczególnym znaczeniu dla sportu ani RPO 2014 – 2020 dz. 6.3.A rewitalizacja.	99 80

W ramach „małych projektów” inwestycyjnych i remontów:

- w **przedszkolach i szkołach podstawowych:**
 - wyremontowano dachy w 3 placówkach za kwotę 197 500 zł,
 - wykonano remonty i drobne przebudowy w 3 placówkach za kwotę 56 241 zł,
 - wymieniono instalacje elektryczne (w całości lub kolejne etapy) w 5 placówkach za kwotę 77 300 zł,
 - wykonano prace przedprojektowe, ekspertyzy i badania w zakresie remontów za kwotę 46 932 zł,
 - wykonano remont podłóg w jednej placówce za kwotę 59 575 zł,
 - wykonano naprawy monitoringu, podgrzewacza wody, wymiany instalacji gazowej oraz przyłącza wodociągowego w 4 placówkach za kwotę 42 654 zł,
 - wykonano wymianę ogrodzenia w jednej placówce za kwotę – 147 670 zł,
 - wykonano modernizację dźwigu towarowego w jednej placówce za kwotę – 17 220 zł,
 - wykonano naprawę piłkochwyłów i nawierzchni oraz wymianę bramek na boiskach szkolnych w 5 placówkach za kwotę 43 168 zł.
- w **gimnazjach i szkołach ponadgimnazjalnych:**
 - wyremontowano dach sali sportowej i jej łącznika w Zespole Szkół nr 18 przy ul. Młodych Techników za kwotę 232 774 zł,
 - wymieniono oprawy lamp oświetleniowych w salach lekcyjnych w Liceum Ogólnokształcącym nr II przy ul. Parkowej za kwotę 24 800 zł,
 - zamontowano drzwi przeciwpożarowe oraz wymieniono odcinek kanalizacji w Liceum Ogólnokształcącym nr XVII przy ul. Tęczowej za kwotę 29 976 zł,

- wymieniono uszkodzone piłkochwyty w Zespole Szkół nr 19 przy ul. Spółdzielczej za kwotę 11 316 zł,
- wymieniono węzownicę w wymienniku ciepłej wody użytkowej, usunięto awarię na sieci kanalizacji sanitarnej oraz przebudowano wewnętrzną linię zasilającą w Lotniczych Zakładach Naukowych przy ul. Kiełczowskiej za kwotę 138 569 zł.

W ramach środków przekazanych placówkom:

- 100 placówek otrzymało środki w łącznej kwocie 6 627 397 zł na remonty i inwestycje. W ramach tej kwoty placówki samodzielnie wykonały m.in.: remonty podłóg, remonty sal dydaktycznych, wymianę stolarki okiennej i drzwiowej, remonty sanitariatów, remont ogrodzenia, remonty bloków żywienia, remonty i przebudowy związane z koniecznością dostosowania placówek w związku z reformą edukacji, adaptację pomieszczeń na potrzeby gabinetów stomatologicznych,
- 8 szkół otrzymało środki w łącznej kwocie 1 118 222 zł na budowę placu zabaw przy szkołach podstawowych utworzonych w gimnazjach,
- 73 szkoły otrzymały środki w łącznej kwocie 6 244 314 zł z przeznaczeniem na zakup wyposażenia i pomocy dydaktycznych w związku z wdrożeniem reformy systemu edukacji,
- Elektroniczne Zakłady Naukowe przy ul. Braniborskiej wykonały remont toalet za kwotę 340 000 zł,
- Zespół Szkół Budowlanych przy ul. Grabiszyńskiej wykonał remont elewacji budynku głównego za kwotę 110 000 zł.

We wszystkich placówkach wykonano naprawy bieżące i usunięto w sumie **966 awarii** za kwoty:

- roboty budowlane: 600 000 zł,
- roboty dekarские: 597 000 zł,
- roboty elektryczne: 449 000 zł,
- roboty sanitarne wewnętrzne: 899 000 zł,
- roboty sanitarne zewnętrzne: 448 000 zł.

Najczęściej usuwane awarie dotyczyły naprawy dachów, instalacji wodno-kanalizacyjnej, instalacji elektrycznej, instalacji centralnego ogrzewania.

W ramach programu „Budowa boisk piłkarskich o sztucznych nawierzchniach” wykonano prace przy budowie boisk za łączną kwotę 1 430 270 zł:

- wykonano boisko ze sztuczną nawierzchnią w Szkole Podstawowej nr 12 przy ul. Janiszewskiego za kwotę 638 890 zł,
- wykonano boisko piłkarskie o sztucznej nawierzchni dla potrzeb Szkoły Podstawowej nr 96 przy ul. Krakowskiej za kwotę 646 000 zł,
- rozpoczęto prace nad budową boiska piłkarskiego o sztucznej nawierzchni dla potrzeb Szkoły Podstawowej 28 przy ul. Greckiej za kwotę 51 000 zł,
- rozpoczęto prace nad budową boiska piłkarskiego o sztucznej nawierzchni dla potrzeb Szkoły Podstawowej nr 83 przy ul. Boya-Żeleńskiego za kwotę 47 900 zł,
- opracowano dokumentację projektową dla potrzeb budowy boiska piłkarskiego o sztucznej nawierzchni dla potrzeb Szkoły Podstawowej nr 67 przy pl. Muzealnym za kwotę 46 480 zł.

W ramach realizacji programu Wrocławski Budżet Obywatelski rozbudowano infrastrukturę sportową i rekreacyjną za łączną kwotę 3 027 580 zł:

- „Sportowy raj SP 109” - SP nr 109 przy ul. Inżynierskiej - budowa boiska wielofunkcyjnego wraz z bieżnią i skocznią w dal, siłownią zewnętrzną, kortem oraz boiskiem do siatkówki, za kwotę 1 298 000 zł.

- „Sportowo na Chopina” - SP nr 36 przy ul. Chopina (Projekt WBO 2016 nr 212) - wykonano boisko do piłki nożnej za kwotę 271 707 zł,
- „Budowę boiska sportowego ze sztuczną nawierzchnią na terenie SP nr 50 przy ul. Czeskiej (Projekt WBO 2016 nr 249) za kwotę 618 075 zł,
- „Boisko do gry w siatkówkę przy SP nr 98 przy ul. Sycowskiej” (Projekt WBO 2016 nr 321) za kwotę 279 009 zł,
- Interaktywne ogrodzenie Przedszkola Integracyjnego nr 93 przy ul. Grochowej (Projekt WBO 2016 nr 302) za kwotę 189 872 zł,
- Staromiejskie Cudo - edukacyjne ogrodzenie przestrzenią do różnorodnej aktywności i kreatywnego spędzania wolnego czasu Przedszkole nr 33 przy ul. Łąkowej (Projekt WBO 2016 nr 450) - wykonano dokumentację projektową za kwotę 14 760 zł,
- Kolorowy plac zabaw – zagospodarowanie terenu przy Szkole Podstawowej nr 96 przy ul. Krakowskiej poprzez budowę placu zabaw dla dzieci (Projekt WBO 2016 nr 381) za kwotę 265 427 zł,
- Wyspę Krasnali - kameralny plac zabaw dla młodszych i starszych dzieci w sąsiedztwie Szkoły Podstawowej nr 37 przy ul. Sarbinowskiej (Projekt WBO 2016 nr 590) za kwotę 238 005 zł,
- Edukacyjna Strefa Zabawy na Grabiszynku przy Szkole Podstawowej nr 82 ul. Blacharska (Projekt WBO 2016 nr 681) - opracowano dokumentację projektową za kwotę 57 711 zł,
- zagospodarowanie i przebudowę terenu sportowo-rekreacyjnego z wykonaniem boiska wielofunkcyjnego i siłowni zewnętrznej z kompleksowym wyposażeniem w urządzenia sportowe, zielenią małą architekturą i chodnikami w Zespole Szkół nr 6 przy ul. Nowodworskiej za kwotę 1 011 144 zł.

ZARZĄDZANIE MAJĄTKIEM OŚWIATOWYM

Administrowano 24 mieszkaniami zlokalizowanymi w budynkach placówek oświatowych. W roku 2017 do zasobu placówek przekazano łącznie 4 mieszkania. Akceptacji podlegało 556 umów zawartych przez jednostki oświaty. Zaakceptowano 529 umów najmu, 24 umowy użyczenia, 2 umowy dzierżawy i 1 umowę darowizny, które zostały zawarte przez dyrektorów placówek oświatowych.

W ramach przedsięwzięć mających na celu racjonalizację **zużycia mediów w placówkach oświatowych** kontynuowano program „Zdalnego Monitoringu Zużycia Energii i Mediów”. W 2017 r. programem było objętych 220 placówek. Program umożliwił placówkom osiągnięcie oszczędności z tytułu zużycia energii i mediów dzięki świadomemu korzystaniu z mediów, możliwości bieżącego monitorowania zużycia energii i wody oraz dostosowaniu energii zamówionej do faktycznych potrzeb placówki.

Realizowano program „Bezpłatnego udostępniania organizacjom pozarządowym sal gimnastycznych przez szkoły prowadzone przez miasto Wrocław, w godzinach pozalekcyjnych”. Programem objęte są szkoły podstawowe, gimnazja i szkoły ponadgimnazjalne. W programie wzięło udział 100 placówek oświatowych.

PODNOSZENIE EFEKTYWNOŚCI ZARZĄDZANIA SZKOŁAMI I PLACÓWKAMI OŚWIATOWYMI

W ramach działań realizowanych w **Zintegrowanym Systemie Zarządzania Wrocławską Oświatą (ZSZWO)** prowadzono prace w zakresie następujących modułów: Globalny rejestr dzieci i młodzieży, Globalny rejestr rodziców/opiekunów prawnych, Monitorowanie ścieżki edukacyjnej ucznia, Sekretariat, Arkusz Organizacyjny, Nabór elektroniczny, Zarządzanie kadrami, Budżetowanie i controlling, Plące, Ewidencja i utrzymanie nieruchomości, Platforma edukacyjna, Wrocławski System Biblioteczny, Moduł Archiwum Dokumentów, Moduł Raportowy i SIO, Moduł Portal Oświatowy, Moduł BIP.

Ponadto prowadzono działania aktywizujące szkoły i placówki do pracy w ZSZWO, m.in.: konsultacje z użytkownikami kluczowymi, szkolenia z modułów Zarządzanie kadrami i Płace.

Zgodnie z zapisami Umowy nr 3/2011 na budowę Zintegrowanego Systemu Informatycznego Wspomagającego Zarządzanie Wrocławską Oświatą do dnia 28 sierpnia 2017 r. zrealizowano II Zadanie tj. Świadczenie Serwisu Gwarancyjnego. Od 01 stycznia do 28 sierpnia 2017 r. zrealizowano 405 zgłoszeń. Roczny koszt Serwisu w ramach zawartej umowy wyniósł 966 687 zł.

W dniu 08 września 2017 r. podpisano Umowę nr DEU-WFI.4.2017 na przeprowadzenie Reorganizacji Placówek w ZSZWO, świadczenie usługi modyfikacji Zintegrowanego Systemu Zarządzania Wrocławską Oświatą, wsparcia technicznego z funkcjonowania systemu i asysty, oraz świadczenie serwisu gwarancyjnego Systemu i Oprogramowania Narzędziowego. W ramach umowy reorganizacja w systemie objęła 54 szkoły i placówki oświatowe, zrealizowano 386 godzin modyfikacji ZSZWO, 133 godziny wsparcia technicznego z funkcjonowania ZSZWO i 4 dni asysty. Do 31 grudnia 2017 r. świadczone serwis gwarancyjny dla ZSZWO. W ramach modułu Platforma Edukacyjna na bieżąco tworzono nowe kursy dla uczniów i nauczycieli. Za pomocą Platformy Edukacyjnej zorganizowano również konkurs animacji komputerowej „Dobranocka 2050”, którego celem było wspomaganie realizowania podstawy programowej z zajęć komputerowych, w szczególności animacji komputerowej oraz przykładów filmów w programie Pivot Animator.

Kontynuowano prowadzenie mediów społecznościowych dla ZSZWO w celu promocji i kreowania pozytywnego wizerunku projektu, w tym:

- publikacja na fb aktualności dotyczących ZSZWO,
- promowanie wydarzeń kulturalnych, konkursów i olimpiad dla dzieci i młodzieży,
- współpraca merytoryczna z instytucjami kultury,
- monitoring informacji dot.ZSZWO pojawiających się w Internecie,
- analiza i pomoc w rozwiązywaniu problemów pojawiających się w związku z ZSZWO.

Za pomocą profilu facebook Wrocławska Edukacja przeprowadzono dla uczniów wrocławskich szkół konkurs „Wrocławska Edukacja i ja” o tematyce „Jak powinna wyglądać twoja szkoła marzeń”.

Kontynuowano projekt wdrożenia **systemu telefonii cyfrowej VoIP we wszystkich placówkach oświatowych**. W ciągu roku dostarczono i uruchomiono w placówkach oświatowych dodatkowo 196 telefonów VoIP. Ponadto dostarczono do szkół 20 bramek VoIP umożliwiających podłączenie telefonów bezprzewodowych do systemu telefonii VoIP. Na potrzeby rozszerzenia systemu telefonii VoIP dokonano rozbudowy okablowania strukturalnego w 39 szkołach i placówkach oświatowych na łączną kwotę 77 984 zł, oraz dostarczono do placówek 70 dodatkowych przełączników. Do 31 grudnia 2017 r. telefonia VoIP w pełni zastąpiła telefonię analogową w 226 placówkach.

Do 31 grudnia 2017 r. przekazano szkołom i placówkom oświatowym 6 926 kart identyfikacyjnych. **Wrocławskie Karty Identyfikacyjne** od września 2014 r. sukcesywnie przekazywane są do właściwych szkół.

Przeprowadzono konkursy na stanowisko dyrektora szkół/placówek, w tym:

Konkursy na stanowisko dyrektora szkoły/placówki

Jednostki oświatowe	Nazwa szkoły/placówki	Liczba przeprowadzonych konkursów
Przedszkola	Przedszkola nr: 4, 12, 13, 21, 23, 28, 33, 34, 43, 54, 55, 56, 58, 59, 61, 65, 66, 68, 71, 74, 77, 80, 87, 88, 89, 91, 92, 94, 95, 96, 99, 107, 108, 109, 113, 119, 121, 123, 124, 136, 141, 146, 148, 149, 150	45

Szkoły podstawowe	Szkoły Podstawowe nr: 2, 4, 8, 9, 20, 63, 71, 78, 84, 90, 91, 95, 98, 109	14
Zespoły Szkolno - Przedszkolne	Zespoły Szkolno-Przedszkolnych nr: 1, 2, 4, 5, 13, 18, 20, 21	8
Poradnie Psychologiczno - Pedagogiczne	Poradnie Psychologiczno-Pedagogicznej nr: 1, 2, 5	3
Specjalne Ośrodki Szkolno - Wychowawcze	Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczego nr: 1, 10	2
Młodzieżowe Domy Kultury	Młodzieżowy Dom Kultury „Krzyki”	1
Szkoły ponadgimnazjalne	Liceum Ogólnokształcące nr: II z Oddziałami Mistrzostwa Sportowego, IV, VI, XII, XVI, Zespół Szkół nr: 1, 3, 5, 18, Zespół Szkół Budowlanych, Zespół Szkół Zawodowych nr 5, Centrum Kształcenia Ustawicznego	12

W związku z wprowadzonymi zmianami struktury szkolnej przedłużono powierzenie stanowiska dyrektorom w szkołach/placówkach, w tym w:

- Szkole Podstawowej nr 43 (przekształconej z Zespołu Szkół nr 11),
- Szkole Podstawowej nr 44 (przekształconej z Zespołu Szkół nr 10),
- Szkole Podstawowej nr 97 (przekształconej z Zespołu Szkół nr 7),
- Gimnazjach nr: 1, 2, 7, 19, 22, 21, 23, 27, 28, 30.

Prezydent Wrocławia przyznał dyrektorom i nauczycielom szkół i placówek oświatowych prowadzonych przez Miasto **122 nagrody** pieniężne za znaczące osiągnięcia dydaktyczne i wychowawcze w kwocie 7 000 zł. Przygotowano wnioski i wystąpiono o przyznanie **Nagrody Ministra Edukacji Narodowej** dla 2 dyrektorów oraz **Nagrody Dolnośląskiego Kuratora Oświaty** dla 13 dyrektorów.

Trzykrotnie przeprowadzono akcję zbierania i scalania danych z 637 jednostek sprawozdawczych (szkół i placówek oświatowych) za pomocą wymaganego ustawowo **Systemu Informacji Oświatowej**. Akcja objęła 230 jednostek sprawozdawczych, dla których organem prowadzącym jest Gmina Wrocław - Jednostka Samorządu Terytorialnego oraz 407 jednostek sprawozdawczych, dla których organem prowadzącym jest osoba prawna inna niż JST lub osoba fizyczna. System Informacji Oświatowej służy do uzyskiwania danych niezbędnych do prowadzenia polityki edukacyjnej, podnoszenia jakości i upowszechniania edukacji oraz do usprawniania finansowania zadań oświatowych.

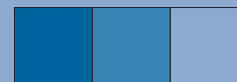
Kontynuowano współpracę z 4 zespołami konsultacyjnymi, składającymi się z koordynatorów na każdym poziomie kształcenia. Zadaniem koordynatorów jest reprezentowanie środowiska nauczycielskiego przy konsultacjach zagadnień oświatowych.

Odbyły się konferencje dla dyrektorów jednostek oświatowych prowadzonych przez Miasto.

Konferencje dyrektorów organizowane w 2017 r.

Termin	Miejsce	Tematyka konferencji
27 i 29 marca	Zespół Szkół nr 14, Centrum Kształcenia Ustawicznego	<ul style="list-style-type: none"> - Stan wdrożenia reformy systemu edukacji. - Planowanie i organizacja pracy w nowym roku szkolnym. - Oferta Wrocławskiego Centrum Doskonalenia Nauczycieli w czasie wdrażania reformy oświatowej (oferta szkoleń ze zmieniających się przepisów oświatowych w związku z reformą szkolną). - Doradztwo zawodowe w szkołach podstawowych w nowym roku szkolnym. - Miejsca przedszkolne w kontekście pozostania dzieci 6-letnich w przedszkolach. - Program profilaktyki zakażeń wirusem brodawczaka ludzkiego (HPV)

19-22 czerwca	Pierwszów- Miłocin	<ul style="list-style-type: none"> - Podsumowanie roku szkolnego 2016/2017 i i obszary priorytetowe w roku szkolnym 2017/2018. - Obsługa finansowo-księgową szkół i placówek. - Monitoring wizyjny jako narzędzie służące realizacji ustawowego obowiązku zapewniania bezpieczeństwa uczniów. - Zmiany przepisów dot. ochrony danych osobowych (RODO). - Strategia dialogu międzykulturowego. - Relacja mistrz-nauczyciel we współczesnej szkole. - Ogólnopolski Program Profilaktyki Cukrzycy i Chorób Cywilizacyjnych POZDRO!
13-15 listopada	Centrum Kształcenia Ustawicznego	<ul style="list-style-type: none"> - Organizacja pracy placówek i rekrutacja na rok szkolny 2018/2019. - Zmiany ustawowe dotyczące Systemu Informacji Oświatowej. - Założenia strategii rozwoju miejsc przedszkolnych. - Dziecko/uczeń i rodzic – obcokrajowcy w przedszkolach i szkołach; nauka języka polskiego dla osoby przybywającej z zagranicy. - Pomoc psychologiczno-pedagogiczna w nowym aspekcie prawnym. - Doradztwo zawodowe w nowym ustroju szkolnym. - Nowa perspektywa finansowa UE w latach 2014-2020.

Departament Infrastruktury i Gospodarki

INFRASTRUKTURA I GOSPODARKA

INWESTYCJE

WIELOLETNI PLAN INWESTYCYJNY

Wieloletni Plan Inwestycyjny (WPI) na lata 2015-2019 – zmiany monitoringowe w 2017 r.

Uchwalony uchwałą budżetową nr V/17/14 z dnia 30 grudnia 2014 r., z późniejszymi zmianami.

W ciągu 2017 r. do załącznika wprowadzono 257 zmian wynikających z prowadzonego monitoringu realizacji inwestycji.

Korekta załącznika wynikała z:

- prowadzonego monitoringu realizacji inwestycji,
- konieczności wprowadzenia do planu nowych zadań

Wprowadzono 11 nowych pozycji WPI:

- modelowa Rewitalizacja Miast - 4 kąty na trójkącie,
- podniesienie dostępności e-usług danych przestrzennych państwowego zasobu geodezyjnego i kartograficznego we Wrocławiu,
- Ruska 46 abc - przestrzeń dla kultury,
- Odra Centrum - budujemy tożsamość Odrzan - Budowa modelowego, niskoemisyjnego obiektu pływającego dla rozwoju edukacji, turystyki i przedsiębiorczości,
- wydzielono z programu Rewaloryzacja Parku Szczytnickiego zadanie „Rewitalizacja kościółka p.w. Jana Nepomucena wraz z zagospodarowaniem przylegającego terenu w Parku Szczytnickim we Wrocławiu,
- wydzielono z programu Budowa i kompleksowa przebudowa szkół ponadgimnazjalnych zadanie pn. „Przebudowa budynku B wraz z wyposażeniem w Centrum Kształcenia Praktycznego przy ul. Strzegomskiej 49a we Wrocławiu”,
- wydzielono z programu Budowa i kompleksowa przebudowa szkół podstawowych oraz Budowa i kompleksowa przebudowa gimnazjów zadanie pn. „Termomodernizacja obiektów oświatowych: Gimnazjum nr 3, Zespół Szkolno - Przedszkolny nr 14 (SP24), Zespół Szkolno - Przedszkolny nr 1 we Wrocławiu”, „Termomodernizacja obiektów oświatowych: Gimnazjum nr 7, Gimnazjum nr 14, Szkoła Podstawowa nr 82 we Wrocławiu”,
- wydzielono z programu Utworzenie infrastruktury na potrzeby społeczne zadania pn. „Remont i przebudowa wraz z wyposażeniem czterech mieszkań o charakterze wspomagającym we Wrocławiu oraz „Remont i przebudowa wraz z wyposażeniem trzech mieszkań o charakterze wspomagającym we Wrocławiu,
- wydzielono z programu Rewitalizacja miasta Wrocławia zadania pn „Kompleksowa termomodernizacja wybranych wielorodzinnych budynków mieszkalnych przy ul. Biskupa Tomasz i ul. Mieleckiej we Wrocławiu” oraz „Kompleksowa termomodernizacja wybranych wielorodzinnych budynków mieszkalnych przy ul. Wyszyńskiego i ul. Kurkowej we Wrocławiu”.

Po zmianach Załącznik obejmuje **152 pozycje** w 13 sektorach na łączną kwotę w latach planu 2015-2019: 3 407 282 000 zł, w tym:

- środki własne Miasta na kwotę w latach planu: 2 362 875 000 zł,
- środki UE na kwotę w latach planu: 863 773 000 zł,
- środki pozostałe 180 635 000 zł.

PROWADZENIE MONITORINGU ZADAŃ INWESTYCYJNYCH ZAPISANYCH W BUDŻECIE 2017 R.

W ciągu 2017 r. prowadzono stały, bieżący monitoring stanu realizacji wszystkich zadań inwestycyjnych na podstawie informacji pisemnych, e-mailowych i telefonicznych oraz w oparciu o karty monitoringu projektów w ramach elektronicznego Systemu Monitoringu Projektów. Cyklicznie co ok. 3 tygodnie odbywały się spotkania monitoringowe ze Spółką

Wrocławskie Inwestycje, Zarząd Inwestycji Miejskich oraz Zarząd Dróg i Utrzymania Miasta.

Monitoringowi podlegało **138 zadań inwestycyjnych**, w tym: 82 dużych zadań inwestycyjnych (WPI) i 56 zadań drobnych.

W wyniku monitoringu zostało przeprowadzonych wiele zmian budżetowych. Większość zmian (dla zadań ujętych w WPI i zadań drobnych) była zaakceptowana na 8. Sesjach Rady Miejskiej natomiast niektóre zmiany (w zakresie zadań drobnych) wprowadzane były na bieżąco zarządzeniami Prezydenta Wrocławia.

W ciągu roku opiniowano również zmiany budżetowe proponowane przez inne jednostki.

OPINIOWANIE WNIOSKÓW O URUCHOMIENIE REZERWY INWESTYCYJNEJ

W związku z brakiem możliwości zgłaszania do projektu budżetu Miasta na 2017 r. nowych jednorocznych zadań inwestycyjnych (tzw. zadań drobnych) wprowadzona została możliwość zgłaszania zadań pilnych do realizacji w trakcie trwania roku budżetowego. Środki na realizację tych zadań pochodziły z rezerwy inwestycyjnej zaplanowanej w budżecie Miasta. W ciągu roku opiniowano i przekazano do Skarbnika Miasta 49 wniosków dotyczących uruchomienia rezerwy inwestycyjnej.

OPINIOWANIE WNIOSKÓW O URUCHOMIENIE PROCEDUR PRZETARGOWYCH

W związku z wymogiem ściślejszego monitorowania zaciąganych przez Miasto zobowiązań finansowych w zakresie wydatków inwestycyjnych wszystkie jednostki miejskie zostały zobligowane do występowania, przed uruchomieniem procedur przetargowych, o zgodę na ich uruchomienie do właściwego Wiceprezydenta Miasta. Wszystkie wnioski przed przekazaniem do Prezydenta Wrocławia były opiniowane przez Wydział Inżynierii Miejskiej.

WROCLAWSKI BUDŻET OBYWATELSKI (WBO)

W ciągu 2017 r. prowadzono stały, bieżący monitoring stanu realizacji 84 zadań inwestycyjnych WBO 2016 na podstawie informacji pisemnych, e-mailowych i telefonicznych oraz w oparciu karty monitoringu projektów w ramach elektronicznego Systemu Monitoringu Projektów. Na cyklicznych spotkaniach monitoringowych co 3 tyg. z Zarząd Inwestycji Miejskich oraz Zarząd Dróg i Utrzymania Miasta omawiane były harmonogramy postępu prac na poszczególnych zadaniach.

Zweryfikowano i zaopiniowano 754 wnioski zgłoszone do edycji WBO 2017. Uczestniczono również w spotkaniach z mieszkańcami osiedli.

OBSŁUGA ZADAŃ INWESTYCYJNYCH POWIERZONYCH DO REALIZACJI SPÓŁCE WROCLAWSKIE INWESTYCJE

Na podstawie zarządzenia nr 2888/08 Prezydenta Wrocławia z dnia 7 marca 2008 r. z późn. zm., Spółce Wrocławskie Inwestycje zostało wydanych 20 nowych wskazań do realizacji dla zadań inwestycyjnych. W wyniku zgłoszonych zmian do harmonogramów realizacji wydano 46 aneksów do wskazań.

Raz na kwartał Spółka przedstawiała raport z wykonanych usług w poszczególnym kwartale 2017 r. Raporty zostały zweryfikowane pod kątem osiągnięcia kamieni milowych i postępu rzeczowego dla 41 zadań powierzonych Spółce do realizacji.

PRZYGOTOWANIE PROJEKTU BUDŻETU MIASTA NA 2018 R.

Projekt budżetu Miasta w zakresie wydatków inwestycyjnych opracowano w oparciu o zapisy § 3 i § 8 zarządzenia nr 7382/17 Prezydenta Wrocławia z dnia 30 czerwca 2017 r. w sprawie opracowania przez jednostki organizacyjne Miasta, komórki organizacyjne Urzędu Miejskiego oraz jednostki miejskiej administracji zespolonej materiałów planistycznych do projektu budżetu Miasta na 2018 r.

W projekcie budżetu wzięto pod uwagę przede wszystkim:

- zabezpieczenie środków na zadania kontynuowane,
- określone przez Wydział Finansów planowane limity wydatków,
- zaktualizowane wartości zadań i ich lata realizacji.

Po przeanalizowaniu wszystkich danych oraz po konsultacjach z przedstawicielami poszczególnych departamentów i podległych im jednostek opracowano i przekazano do Skarbnika Miasta projekt budżetu Miasta na 2018 r., skierowany do I czytania w dniu 23 listopada 2017 r., w postaci załącznika nr 3 do uchwały budżetowej.

Załącznik nr 3 przedłożony do I czytania obejmował łącznie **125** zadań na sumaryczną kwotę **872 800 000 zł**, w tym środki Miasta w 2018 r. na kwotę **597 235 565 zł**.

W związku z monitoringiem inwestycji i dokonanymi rozliczeniami finansowymi zadań realizowanych w 2017 r. opracowano autopoprawkę do Projektu Budżetu Miasta na 2018 r., który został uchwalony w II czytaniu na Sesji Rady Miejskiej w dniu 21 grudnia 2017 r. Uchwalony załącznik nr 3 obejmuje łącznie **134** zadania na sumaryczną kwotę **881 016 448 zł**, w tym środki Miasta w 2018 r. na kwotę **603 818 218 zł**.

ZAŁOŻENIA POLITYKI SPOŁECZNO-GOSPODARCZEJ MIASTA WROCŁAWIA

Uczestniczono w opracowywaniu projektu Założeń polityki społeczno-gospodarczej Miasta Wrocławia na 2017 r.

Zgodnie z zarządzeniem nr 6439/17 Prezydenta Wrocławia z dnia 27 lutego 2017 r. w sprawie udziału jednostek organizacyjnych Urzędu Miejskiego Wrocławia w realizacji przedsięwzięć przyjętych w dokumencie „Założenia polityki społeczno-gospodarczej Wrocławia na rok budżetowy 2017” - monitorowane były zadania koordynowane przez Departament Infrastruktury i Gospodarki oraz Wydział Inżynierii Miejskiej.

W ciągu roku sporządzone zostały 2 sprawozdania (półroczne) z powierzonych do realizacji przedsięwzięć, w tym:

PRIORYTET NR I: Europejska metropolia - miasto nowoczesnych przedsięwzięć

- Budowa Osi Zachodniej we Wrocławiu w ciągu drogi krajowej nr 94;
- Przebudowa ulicy Buforowej w ciągu drogi wojewódzkiej nr 395 we Wrocławiu;
- Realizacja projektu Modernizacja linii kolejowej nr 292 na odcinku Jelcz Miłoszyce Wrocław Sołtysowice w ramach ZIT Wrocławskiego Obszaru Funkcjonalnego;
- Budowa Systemu Park&Ride we Wrocławiu – etap I;
- Budowa osiedla "Nowe Żerniki".

PRIORYTET NR II: Gospodarka innowacyjna i rozwój

- Program rozwoju pod aktywność gospodarczą;

PRIORYTET NR III: Budowa kapitału społecznego, poprawa jakości życia mieszkańców

- Przebudowa ul. Wojanowskiej;
- Rozbudowa układu drogowego w rejonie ulic Parafialnej i Pawiej;
- Uruchomienie informatycznej platformy usług elektronicznych dla Klienta Miasta;
- Realizacja programu inicjatyw lokalnych;
- Realizacja programu poprawy stanu technicznego infrastruktury drogowej;
- Realizacja Program Ruchu Pieszego;
- Budowa i przebudowa oświetlenia ulic oraz miejsc niebezpiecznych;
- Działania w zakresie programu rozwoju terenów pod mieszkalnictwo.

REALIZACJA INWESTYCJI I MIEJSKICH PROJEKTÓW

PROMOWANIE NISKOEMISYJNEGO ŚRODKA TRANSPORTU

MIEJSKA WYPOŻYCZALNIA SAMOCHODÓW ELEKTRYCZNYCH – ETAP PRZYGOTOWANIA

Cel projektu: zachęcenie mieszkańców do rezygnacji lub istotnego ograniczenia korzystania z własnego samochodu w obszarze centrum miasta. Dzięki czemu zostanie uwolniona przestrzeń miejska, efektywniej wykorzystana infrastruktura drogowa, a przede wszystkim nastąpi zmniejszenie emisji zanieczyszczeń zgodnie z realizacją wrocławskiej polityki mobilności i ideą smart city.

W lutym 2017 r. Gmina Wrocław podpisała umowę o partnerstwie publiczno-prywatnym na uruchomienie i zarządzanie miejską wypożyczalnią samochodów elektrycznych we Wrocławiu. Od 4 listopada 2017 r. - o prawie 6 miesięcy wcześniej niż planowano -

w stolicy Dolnego Śląska rozpoczęła działalność pierwsza w Polsce Miejska Wypożyczalnia Samochodów Elektrycznych pn. VOZILLA (www.vozilla.com.pl).

Miejska wypożyczalnia samochodów elektrycznych to nowy, alternatywny i wygodny środek transportu publicznego, który polegać będzie na współdzieleniu się samochodami, tak by mogły być one wykorzystywane kilkakrotnie w ciągu dnia. Projekt umożliwi użytkownikom rezygnację lub istotne ograniczenie korzystania z własnego samochodu w obszarze centrum miasta, dzięki temu zostanie uwolniona przestrzeń miejska, efektywniej wykorzystana infrastruktura drogowa a przede wszystkim nastąpi zmniejszenie emisji zanieczyszczeń. Wypożyczalnia będzie idealnym rozwiązaniem do pokonywania krótkich odległości zarówno dla mieszkańców, klientów biznesowych i turystów. Dla zwiększenia atrakcyjności systemu i promowania niskoemisyjnego środka transportu miasto wprowadziło użytkownikom pewne przywileje z korzystania z systemu drogowego miasta m.in. bezpłatne parkowanie, wjazd na niektóre bus-pasy. Dodatkowo w ramach partnerstwa z Portem Lotniczym Wrocław, można bezpłatnie parkować samochodami z wypożyczalni w strefie VIP, położonej najbliżej wejścia do terminalu.

Miejska Wypożyczalnia to innowacyjny projekt wyrastający na styku dwóch światowych trendów – współdzielenia samochodów (carsharingu) oraz dynamicznie rozwijającej się elektromobilności.

200
DEDYKOWANYCH
MIEJSC PARKINGOWYCH...
NA POZĄTEK!

 DEDYKOWANE
MIEJSCA PARKINGOWE

 BUSPASY, PO KTÓRYCH
POJEDZIESZ Z VOZILLA

UDOGODNIENIA DLA POSIADACZY POJAZDÓW ELEKTRYCZNYCH

Od stycznia 2014 r. obowiązuje zerowa stawka za parkowanie w strefie B i C oraz stawka 100 zł/rocznie w strefie A dla samochodów elektrycznych i hybrydowych, których emisja CO₂ w cyklu miejskim nie przekracza 100 g/km zgodnie z paragrafem 1 pkt. 4 uchwały nr XLVIII/1168/13 Rady Miejskiej Wrocławia z dnia 19 września 2013 r.

Ilość pojazdów elektrycznych i hybrydowych				
	2013 r.	2015 r.	2016 r.	2017 r.
Pojazdy elektryczne	22	47	60	277
Samochody hybrydowe	14	497	973	1 785

Liczba wydanych abonamentów dla pojazdów elektrycznych i hybrydowych			
2014 r.	2015 r.	2016 r.	2017 r.
92	237	382	785

Od listopada 2017 r. Miasto Wrocław zaoferowało wszystkim właścicielom samochodów elektrycznych wjazd na wybrane bus-pasy i niektóre wyłączone z ruchu kołowego ulice.

Torowiska tramwajowe oraz bus-pasy z dopuszczonym przejazdem autobusu, taxi oraz samochodów elektrycznych			
ulica	od ulicy	do ulicy	kierunek
Reymonta/Pomorska	mostu Osobowickiego	ul. Dubois	oba kierunki
Podwale	pl. Jana Pawła II	pl. Orłąt Lwowskich	oba kierunki
Trzebnicka	Zakładowa	do wiaduktu kolejowego	oba kierunki
Piłsudskiego	Zielińskiego	pl. Legionów	jeden kierunek
pl. Teatralny	Świdnickiej	Widok	oba kierunki
Św. Jadwigi	Św. Marcina	Wyspy Słodowej	oba kierunki
Traugutta	Pułaskiego	Krakowskiej	oba kierunki
Jedności Narodowej	Nowowiejskiej	m. Warszawskich	oba kierunki
Szewska	Ofiar Oświęcimskich	Grodzka	jeden kierunek
Robotnicza	Stacyjna	Pl. Orłąt Lwowskich	Jeden kierunek

ZAGOSPODAROWANIE WÓD OPADOWYCH I ROZTOPOWYCH W OBRĘBIE ZLEWNI RZEKI BROCHÓWKI

Lata realizacji: 2015-2019

W dniu 10 kwietnia 2015 r. zawarte zostało trójstronne porozumienie pomiędzy Województwem Dolnośląskim, Gminą Wrocław i Gminą Siechnice w sprawie wspólnej realizacji zadania publicznego pn. „Zagospodarowanie wód opadowych i roztopowych w obrębie rzeki Brochówka na terenie Gminy Wrocław i Gminy Siechnice”. W porozumieniu strony zobowiązały się do zgodnego współdziałania w celu realizacji zadania, w szczególności do podejmowania czynności zmierzających do pozyskania środków zewnętrznych i zapewnienia środków własnych na jego realizację oraz do spełnienia właściwych warunków prawnych oraz ram organizacyjnych, które umożliwią jak najszybszą realizację zadania.

W 2016 r. zawarto umowę z wykonawcą na opracowanie „Wielowariantowej koncepcji programowo – przestrzennej poprawy stanu wód w zlewni rzeki Brochówka poprzez wprowadzenie racjonalnych zasad gospodarowania wodami opadowymi i roztopowymi w obrębie całej zlewni na terenie Gminy Wrocław i Gminy Siechnice oraz zapewnienie

bezpieczeństwa powodziowego lokalnej ludności miejscowości Żerniki Wrocławskie, Smardzów, Iwiny, Radwanice oraz miasta Wrocławia”. Dokumentację odebrano w grudniu 2016 r.

W myśl porozumienia z 2015 r. realizacja inwestycji miała zostać przeprowadzona w trybie projektuj-buduj. Rolę wiodącą, jako główny inwestor, pełnił Marszałek Województwa Dolnośląskiego.

Z uwagi na wejście w życie nowej ustawy Prawo wodne w sierpniu 2017 r. i ograniczenie kompetencji Marszałka w zakresie zarządzania wodami śródlądowymi (dysponowania rzeką Brochówką), realizacja zadania została zawieszona do czasu podpisania rozporządzeń wykonawczych do nowego Prawa wodnego.

ZRÓWNOWAŻONE GOSPODROWANIE WODAMI OPADOWYMI

17 marca 2017 r. Prezydent Wrocławia podpisał zarządzenie nr 6541/17 w sprawie gospodarowania wodami opadowymi we Wrocławiu. Wszystkim jednostkom miejskim i współpracującym z nimi projektantom przekazano zasady i wytyczne zrównoważonego gospodarowania wodami opadowymi oraz określono zadania i kompetencje jednostek uczestniczących w procesie przygotowania i realizacji inwestycji miejskich.

Podjęto działania związane z propagowaniem i rozpowszechnianiem wiedzy o dostępnych technikach zrównoważonego gospodarowania wodami opadowymi. W ramach tych działań został opracowany „Katalog Dobrych Praktyk - zasady zrównoważonego gospodarowania wodami opadowymi pochodzącymi z nawierzchni pasów drogowych” - zrealizowany na podstawie zawartej z Uniwersytetem Przyrodniczym we Wrocławiu Umowy nr 5/309/2017 z dnia 29 czerwca 2017 r.

Koszt wykonania Katalogu zamknął się w kwocie 98 277,15 zł.

W celu upowszechniania przedstawionych na kartach katalogowych prostych i przyjaznych środowisku rozwiązań technicznych pozwalających na zatrzymanie deszczu w miejscu jego opadu Katalog ma zostać udostępniony na stronie internetowej Wrocławia, w zakładce poświęconej tematyce środowiskowej.

Przygotowanie powyższego dokumentu stanowi I etap projektu **„Deszcz to nie problem – wdrażanie zrównoważonego gospodarowania wodami opadowymi w przestrzeni miejskiej”**. W ramach II etapu ww. projektu we wrześniu 2017 r. została złożona aplikacja do Programu LIFE o dofinansowanie ze środków Unii Europejskiej na dalsze działania upowszechniające zmianę podejścia do kwestii wód opadowych jako wartościowego źródła wody do celów gospodarczych. W ramach zgłoszonych we wniosku do Komisji Europejskiej działań, oprócz kampanii informacyjno-edukacyjnej mają zostać opracowane katalogi dobrych praktyk dla innych obszarów funkcjonalnych miasta takich jak budownictwo mieszkaniowe i obiekty użyteczności publicznej, tereny zieleni oraz sportu i rekreacji.

PROGRAM ROZWOJU TERENÓW POD MIESZKALNICTWO

Cel zadania:

- zwiększenie liczby nowo budowanych mieszkań, poprzez stworzenie dogodnych uwarunkowań,
- usunięcie przeszkód terenowo-prawnych prowadzenia inwestycji w pasie drogowym,
- budowę większej liczby dróg publicznych z uzbrojeniem podziemnym przy optymalnym wydatkowaniu środków finansowych Gminy.

W 2017 r.:

- przeprowadzono spotkania z inwestorami zabudowy mieszkaniowej:
 - ul. Zakopiańska, Złotnicka – „Osiedle Malownicze Sp. z o.o.”,
 - al. Śliwowa – AP Szczepaniak Sp. z o.o. Sp. k.,
 - 2 KDZ, 8KDL – Wall Development,
 - Zespół Szpitalny im. Babińskiego – I2 Development Sp. z o.o. Przy Arsenale,
 - 12 KD-D (ul. Główna) – GEO Mieszkanie i Dom Sp. z o.o.,
 - 1 KDZ i 2KDZ (ul. Reymonta) – Atal S.A.,
 - Grupa Deweloperów i MPWiK S.A. – Kanał Miejski,
 - ul. Piękna – Profit Development S.A.;

- rozpatrzono wnioski Podmiotów Zewnętrznych o przyjęcie do planu inwestycyjnego Gminy Wrocław realizacji inwestycji drogowych przy udziale Gminy i Podmiotu Zewnętrznego, składanych zgodnie z zarządzeniem nr 4862/08 Prezydenta Wrocławia z dnia 26 listopada 2008 r.:
 - Zespół Poszpitalny im. Babińskiego - I2 Development Sp. Z o.o. Przy Arsenale,
 - ul. Kowarzyka – WPB,
 - ul. Rymarska – Temar S.A.,
 - ul. Zakopiańska, Złotnicka – „Osiedle Malownicze Sp. z o.o.”,
 - ul. Buraczana 5KD-D/5-, 2KD-Z – ANCONA,
 - ul. Kleczkowska – Temar S.A.,
 - al. Śliwowa – AP Szczepaniak Sp. z o.o. Sp. k.,
 - ul. Piękna – Profit Development S.A.,
 - ul. Przejazdowa – WPB Sp. z o.o.;
- dokonano inwentaryzacji zainwestowania terenów przewidzianych pod zabudowę w obszarach programu,
- podpisano porozumienia na wspólną realizację inwestycji z następującymi podmiotami:
 - OSADA - ul. Laurowa,
 - MCA – 2KDL,
 - TEMAR S.A. – ul. Rymarska,
 - uzbrajanie pasów drogowych obsługujących tereny stanowiące ofertę miasta pod zabudowę jednorodzinna: zawarte porozumienie dla ul. Kościańskiej;
- ogłoszony przetarg na wybór wykonawcy robót:
 - ARCHICOM – ul. Magellana,
 - WPC Sp. z o.o. - ul. Kowarzyka – wybrany wykonawca robót etap I,
 - MCA Sp. z o.o. – 2KDL,
 - Osada – ul. Szałwiowa, ul. Laurowa,
 - Archicom – 5KDD,
 - uzbrajanie pasów drogowych obsługujących tereny stanowiące ofertę miasta pod zabudowę jednorodzinna: wybrany wykonawca dla ul. Kościańskiej;
- zrealizowano:
 - ARCHICOM – ul. Magellana
 - VANTAGE DEVELOPMENT – droga kl 7
 - I2 Borowska Ronson – ul. Ogórkowa
 - VANTAGE DEVELOPMENT – droga Kz1, Kz3.

Lata realizacji: bezterminowo.

ROZBUDOWA INFRASTRUKTURY SIECIOWEJ I DROGOWEJ W PÓŁNOCNYCH OSIEDLACH WROCŁAWIA

Cel zadania: Miejskie Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji S.A. wraz z Gminą Wrocław w dniu 5 września 2012 r. zawarło Porozumienie nr 9/285/2012 o wspólnej realizacji sieci wodno-kanalizacyjnej i komponentu drogowego na 11 osiedlach Wrocławia. Realizację zaplanowano na lata 2013-2018. W ww. porozumieniu Miejskie Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji S.A. zostało wskazane jako wspólny Zamawiający. Wykonawcy wybrani przez spółkę w przetargach wybudują łącznie ok. 86 km kanałów grawitacyjnych i rurowodów tłocznych, ok. 52 km sieci wodociągowych, 7 km kanalizacji deszczowej oraz nową nawierzchnię na ok. 17 km dróg.

W 2017 r.:

- prowadzono realizację robót na osiedlach: Ratyń, Widawa i Lipa Piotrowska,
- zakończono realizację robót na osiedlach: Polanowice-Sołtysowice, Ratyń, Widawa i Lipa Piotrowska.

Lata realizacji: 2013-2018

Poniesione w 2017 r. nakłady - ok. 594 505 zł.

Dodatkowo w 2017 r. rozliczono roboty zrealizowane w 2016 r. ze środków 2016 r. niewygasających z upływem roku budżetowego w kwocie 2 775 468 zł.

Dział 900, Rozdział 90001, § 6050/999, JUI-001, GW, WPI/243.

PROGRAM ROZWOJU ENERGETYKI

W czwartym kwartale 2017 r. w ramach tego programu rozpoczęły się prace nad projektem "Założeń do planu zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe dla obszaru Gminy Wrocław" na lata 2020–2030, zarządzeniem Prezydenta nr 8715/17 z dnia 13 grudnia został powołany Zespół, którego celem jest przygotowanie projektu Założeń..." Powyższy projekt jest dokumentem strategicznym w aspekcie bezpieczeństwa energetycznego gwarantującego ciągłość zaspokajania aktualnych i perspektywicznych potrzeb Gminy Wrocław. Projekt ten winien być zgodny z innymi ustaleniami Gminy Wrocław oraz planami rozwojowymi przedsiębiorstw energetycznych działającymi na terenie Wrocławia.

KONKURS NA NAJLEPIEJ OŚWIETLONE MIASTO W POLSCE W 2016 R.

W marcu 2017 r. przedstawiciele Wrocławia odebrali **główną nagrodę** „Na najlepiej oświetlone Miasto w kategorii „Najlepsza inwestycja oświetleniowa roku 2016” za Budowę Narodowego Forum Muzyki i oświetlenie terenu otaczającego NFM We Wrocławiu.

GRUPA ZAKUPOWA ENERGII ELEKTRYCZNEJ

Zarządzeniem Prezydenta nr 9865/14 z dnia 13 lutego 2014 r. wyznaczono Urząd Miejski Wrocławia jako jednostkę właściwą do przygotowywania i przeprowadzania postępowania o udzielenie zamówienia publicznego na zakup energii elektrycznej na potrzeby Grupy Zakupowej. W 2017 r. prowadzone były działania związane z zamówieniem energii elektrycznej na 2018 r. (IV Grupa Zakupowa).

W skład Grupy Zakupowej weszło 277 podmiotów:

- wszystkie jednostki organizacyjne Gminy Wrocław nie posiadające osobowości prawnej - 241 jednostek (szkoły, przedszkola, jednostki oświaty),
- podmioty (Jednostki posiadające osobowość prawną i Spółki), które podpisały porozumienie w sprawie wspólnego przygotowywania i przeprowadzania postępowań o udzielenie zamówienia publicznego na zakup energii elektrycznej na potrzeby Grupy Zakupowej - 36 podmiotów (spółki, jednostki kultury, centra zdrowia).

Łącznie w Grupie Zakupowej znalazło się 3478 PPE - punktów poboru energii elektrycznej (liczników)

W postępowaniu przetargowym (TRYB – Przetarg nieograniczony) przedmiotem była „dostawa energii elektrycznej dla jednostek organizacyjnych Gminy Wrocław i innych podmiotów na potrzeby wspólnego zamówienia prowadzonego na podstawie art. 16 ust. 1 ustawy Prawo zamówień publicznych.”.

Przedmiot zamówienia podzielony został na zadania:

- Zadanie nr 1 – taryfy oświetleniowe O11, O12 – 716 PPE, wolumen - 32 902 MWh,
- Zadanie nr 2 – pozostałe taryfy(G11,G12,C11,C12A,C12B,C21,C22A,C22B,B11,B21,R, B23) - 2762 PPE, wolumen - 131 049 MWh.

Łączny wolumen IV Grupy Zakupowej – 163 951 MWh.

Łączny koszt energii IV Grupy Zakupowej - ok. 35 000 000 zł + VAT.

W postępowaniu oferty złożyli Wykonawcy:

- Energia Polska Sp. z o.o. ul. Kasztanowa 5, 53-125 Wrocław (zadanie nr 1),
- Enea S.A. Ul. Górecka 1, 60-201 Poznań (zadanie nr 1),
- Corrente Sp. z o.o. ul. Konotopska 4 05-850 Ożarów Mazowiecki (zadanie nr 1,2),
- PGE Obrót S.A. Ul. 8-go Marca 6 35-956 Rzeszów skt. 63 (zadanie nr 1),
- Energa Obrót S.A. Al. Grunwaldzka 472 80-309 Gdańsk (zadanie nr 1,2),
- Tauron Sprzedaż Sp. z o.o. ul. Łagiewnicka 60, 30-417 Kraków (zadanie nr 1,2),
- ESV Wisłosan Sp. zo.o. ul. Szypowskiego 1, 39-460 Nowa Dęba (zadanie nr 1).

Najkorzystniejsze oferty:

Zadanie nr 1 – Energia Polska Sp. z o.o.,

Zadanie nr 2 – TAURON Sprzedaż sp. z o.o.

EFEKT PROEKOLOGICZNY IV GRUPY ZAKUPOWEJ:

Całość energii, która w 2018 r. zużywana będzie przez jednostki wchodzące w skład Grupy Zakupowej pochodzić będzie z ODNAWIALNYCH ŹRÓDEŁ ENERGII.

Wymierny efekt działania Grupy Zakupowej:

- jedno postępowanie przetargowe prowadzone przez UM zamiast kilkuset postępowań prowadzonych odrębnie przez jednostki i spółki,
- oszczędności wynikające z różnicy cen na rynku energetycznym oferowane dla pojedynczych podmiotów (ponad 300 zł za MWh), a ceną uzyskaną w przetargu (186,70 zł - 220,20 zł za MWh),
- bieżący monitoring zużycia energii oraz identyfikacja i redukcja niepożądanych kosztów wynikających z wadliwego działania urządzeń elektrycznych.

INNE ZADANIA

MAPA OŚWIETLENIA WROCŁAWIA

W 2015 r. rozpoczęto prace nad opracowaniem założeń do cyfrowej mapy infrastruktury oświetleniowej na terenie miasta Wrocławia. Kontynuując prace w latach 2016 i 2017 przy współpracy Biura Rozwoju Wrocławia, Wydziału Inżynierii Miejskiej oraz Zarządu Dróg i Utrzymania Miasta określono główne kryteria i wytyczne opisujące elementy oświetleniowe dotyczące: elektrycznych urządzeń oświetlenia drogowego, instalacji iluminacji obiektów (będącej w gestii Zarządu Dróg i Utrzymania Miasta) oraz oświetlenia gazowego na obszarze Ostrowa Tumskiego. Na podstawie przyjętych wytycznych Biuro Rozwoju Wrocławia przygotowało i na bieżąco modyfikowało narzędzie (aplikację serwisu mapy SIP) umożliwiające pozyskiwanie, przetwarzanie i prezentowanie danych bazujących na zasobach geodezyjnych i kartograficznych, dokumentach będących w zasobach Zarządu Dróg i Utrzymania Miasta oraz zinwentaryzowanych w terenie urządzeniach oświetleniowych.

Wydział Inżynierii Miejskiej korzystając z przygotowanego narzędzia komputerowego oraz prowadzonych wizji w terenie wprowadza zebrane dane w ramach programu pilotażowego „Mapy oświetlenia Wrocławia” dla obszaru parku kulturowego „Stare Miasto”.

UDZIELANIE ULG W SPŁACIE NIEPODATKOWYCH NALEŻNOŚCI

Rozpatrywano wnioski o udzielenie ulg w spłacie niepodatkowych należności przypadających Gminie Wrocław z tytułu kar i opłat w zakresie parkowania w strefie płatnego postoju oraz za zajęcie pasa drogowego (zarządzenie Prezydenta Wrocławia nr K/22/10 z dnia 17 maja 2010 r.).

W 2017 r. wpłynęło 100 wniosków o udzielenie ulgi.

Wydano 79 decyzji, na które przysługiwało prawo do odwołania do Samorządowego Kolegium Odwoławczego.

Odwołano się od 5 decyzji, co stanowiło 6,33% wszystkich wydanych decyzji, w tym:

- 2 decyzje utrzymano w mocy (40% odwołań),
- 1 decyzję uchylono i przekazano sprawę do ponownego rozpatrzenia przez organ I instancji,
- 2 decyzje pozostają w toku rozpatrywania.

Wydano 9 zawiadomień o pozostawieniu sprawy bez rozpoznania.

Wydano 1 postanowienie o odmowie wszczęcia postępowania.

18 spraw rozpatrzono w innym trybie.

11 spraw na dzień 31 grudnia 2017 r. pozostało w toku.

OBSŁUGA ZADAŃ ZARZĄDZANIA POWIERZONYCH DO REALIZACJI SPÓŁCE WROCŁAWSKIE INWESTYCJE

Zarządzanie Parkowaniem Podziemnym w budynku Forum Muzyki we Wrocławiu

Na podstawie zarządzenia Prezydenta Wrocławia nr 2888/08 z dnia 7 marca 2008 r. z późn. zm., Spółka Wrocławskie Inwestycje kontynuowała realizację wskazania dla zadania zarządzania pn. „Zarządzanie Parkowaniem Podziemnym w budynku Forum Muzyki we Wrocławiu”.

Poniesione w 2017 r. nakłady: 1 115 757,62 zł.

Zakres zadania obejmuje zorganizowanie i zarządzanie Parkowaniem Podziemnym w budynku Narodowego Forum Muzyki we Wrocławiu. Operator parkingu został

wyłoniony w drodze przetargu, rozpoczął realizację przedmiotu Umowy od dnia 15 marca 2016 r. W dniu 1 stycznia 2017 r. podpisano Aneks do Umowy podstawowej, który wprowadza dodatkowe usługi, wykonywane przez Operatora parkingu, tj. utrzymanie ul. Zamkowej jako wyjazdu z parkingu (utrzymanie jezdni letnie i zimowe) oraz utrzymanie szklanych zadaszeń klatek schodowych, tj. mycie i konserwacja, odśnieżanie, konserwacja elementów ze stali nierdzewnej, przeglądy okresowe.

Parking podziemny Narodowego Forum Muzyki dopuszcza parkowanie pojazdów mechanicznych w ramach powierzchni składającej się na parking trzykondygnacyjny liczący ok. 660 miejsc. Korzystanie z Parkingu odbywa się każdorazowo za opłatą pobieraną przez Operatora parkingu, który nadzoruje cały obiekt.

Środki finansowe uzyskane ze sprzedaży usług parkingowych na Parkingu Podziemnym w budynku Narodowego Forum Muzyki stanowią dochód Gminy.

KOORDYNACJA SPRAW ZWIĄZANYCH Z TRANSPORTEM KOLEJOWYM WE WROCŁAWIU

Kontynuacja prac przygotowawczych w ramach Projektu „Rewitalizacja linii kolejowej nr 292 na odcinku Jelcz Miłoszyce - Wrocław Sołtysowice w celu przywrócenia przewozów we WroF”.

Gmina Wrocław realizuje w Partnerstwie z PKP Polskie Linie Kolejowe S.A oraz Gminą Czernica i Gminą Jelcz Laskowice Projekt pn. „Rewitalizacja linii kolejowej nr 292 na odcinku Jelcz Miłoszyce – Wrocław Sołtysowice w celu przywrócenia przewozów pasażerskich w WROF” planowany do dofinansowania ze środków UE w ramach RPO ZIT WroF na lata 2014-2020. Projekt ten jest kluczowym przedsięwzięciem z zakresu rozwoju transportu kolejowego we Wrocławskim Obszarze Funkcjonalnym, którego celem jest przywrócenie kolejowych przewozów pasażerskich na nieczynnej obecnie linii nr 292 w relacji Jelcz Miłoszyce – Wrocław Główny. Realizacja Projektu planowana jest na lata 2018-2019.

Zakres rzeczowy Projektu obejmuje rewitalizację linii kolejowej nr 292 na odcinku Jelcz Miłoszyce – Wrocław Sołtysowice wraz z budową infrastruktury dla podróżnych, w tym nowych przystanków kolejowych, dojść pieszych do przystanków, a także parkingów przesiadkowych dla samochodów i rowerów. Planowany przez Gminę Wrocław parking w rejonie nowego przystanku kolejowego „Wrocław Łany” będzie pierwszym miejscem przy granicy Wrocławia w tym rejonie, gdzie mieszkańcy podwrocławskich miejscowości realizujący codzienne podróże do miejsc pracy i nauki we Wrocławiu, będą mogli pozostawić samochód na bezpiecznym, oświetlonym parkingu i przesiąść się do pociągu aglomeracyjnego, tym samym wpływając korzystnie na zmniejszenie zatłoczenia komunikacyjnego na ul. Strachocińskiej.

Zgodnie z umową partnerską dotyczącą realizacji dokumentacji przedprojektowej zawartą 19 grudnia 2016 r. pomiędzy PKP Polskie Linie Kolejowe S.A. i Gminą Wrocław, Gminą Czernica i Gminą Jelcz-Laskowice w 2017 r. prowadzone były prace przygotowawcze dotyczące:

- zlecenia dokumentacji przedprojektowej, w tym studium wykonalności oraz wniosku o dofinansowanie dla Projektu,
- współpracy z PKP PLK S.A., Gminami Partnerskimi a także Wykonawcami dokumentacji w zakresie ustalenia zakresu zadań niezbędnych od realizacji na terenie Wrocławia, a także innych aspektów realizacji Projektu,
- koordynacja przez Kierownika Projektu w WIM procesie opiniowania i uzgodnień dokumentacji przedprojektowej (w powyższych pracach uczestniczyli również przedstawiciele WZF oraz Spółki WI),

Ponadto rozpoczęto procedurę związaną z pozyskaniem od PKP PLK S.A. gruntów niezbędnych do realizacji zakresu Gminy Wrocław planowanego w ramach tego Projektu.

Realizacja działań na rzecz rozwoju kolejowych przewozów aglomeracyjnych na terenie Wrocławia

W 2017 r. kontynuowano współpracę z organizatorem przewozów kolejowych na terenie Dolnego Śląska – Samorządem Województwa na rzecz rozwoju kolei aglomeracyjnej.

Najważniejsze elementy zaangażowania służb miejskich Wrocławia w takie działania obejmowały:

- liczne szczegółowe wnioski dotyczące konieczności modernizacji infrastruktury kolejowej w granicach miasta wraz z opisem potrzeb kierowane do zarządcy linii kolejowych. Zgłoszono takie opinie m.in. do linii nr 143, 273, 274, 276, 285, 292;
- apele i wystąpienia do jednostek centralnych odpowiedzialnych za planowanie strategiczne,
- opracowanie listy potrzeb inwestycyjnych w infrastrukturę kolejową w aglomeracji wrocławskiej w ramach inwestycji zaplanowanych w ZIT WrOF RPO WD 2014-2020,
- uzgodnienie z Urzędem Marszałkowskim Województwa Dolnośląskiego stopniowego zwiększania częstotliwości przewozów aglomeracyjnych wykorzystujących 28 stacji i przystanków w granicach miasta, a więc dających atrakcyjną ofertę dla miejskich przewozów kolejowych,
- przygotowanie i uzgodnienie z Urzędem Marszałkowskim Województwa Dolnośląskiego kwestii uruchomienia połączeń kolejowych w relacji Wrocław Główny – Wrocław Nadodrze – Wrocław Wojnów, a także przygotowanie dokumentów niezbędnych do zapewnienia dofinansowania tych przewozów przez Miasto Wrocław w 2017 r.,
- kontynuacja prac związanych z dofinansowaniem dodatkowych pociągów aglomeracyjnych oraz pociągów w relacji Wrocław Główny - Wrocław Wojnów w 2018 r.

Szynobus Spółki Koleje Dolnośląskie S.A. na przystanku Wrocław Wojnów

ZARZĄDZANIE PROJEKTEM „BUDOWA SYSTEMU PARKUJ I JEDŹ WE WROCŁAWIU – ETAP I”

Celem głównym projektu „Budowa systemu Parkuj i jedź we Wrocławiu – Etap I” jest redukcja niskiej emisji transportowej oraz poprawa transportowej mobilności mieszkańców. W ramach Projektu zostanie zaprojektowanych i wybudowanych 13 naziemnych obiektów „parkuj i jedź” w 11 lokalizacjach na terenie Wrocławia przy wybranych pętlach i przystankach tramwajowych, a także przystankach kolejowych. Wartość Projektu wynosi 23 676 451,39 zł, w tym kwota dofinansowania UE 20 123 938,17 zł.

W 2017 r. kontynuowano prace przygotowawcze i rozpoczęto realizację zadań w ramach Projektu, które dotyczyły przede wszystkim:

- przygotowania i przeprowadzenia przetargów na opracowanie dokumentacji projektowej oraz wykonanie robót budowlanych w zakresie lokalizacji, za których realizację odpowiedzialna jest Spółka WI,

- opracowania koncepcji i projektów budowlanych a także złożenia wniosków o pozwolenie na budowę dla parkingów, za których realizację odpowiedzialna jest Spółka Wrocławskie Inwestycje,
- przygotowania i przeprowadzenia przetargów na realizację robót budowlanych w zakresie lokalizacji, za których realizację odpowiedzialny jest Zarząd Dróg i Utrzymania Miasta,
- przygotowania i przeprowadzenia przetargu na wyposażenie parkingów w system nadzoru wjazdu i wyjazdu, videomonitoring itp. (Zarząd Dróg i Utrzymania Miasta),
- przygotowanie dokumentów niezbędnych do wszczęcia postępowania na działania informacyjne i promocyjne w ramach Projektu (Biuro Promocji Miasta).

Kierownik Projektu w Wydziale Inżynierii Miejskiej koordynował powyższe działania, w celu przyspieszenia procedur, usprawnienia prac projektowych i minimalizacji ryzyk opóźnień.

Istotne działania w Projekcie dotyczyły procedury uzyskania dofinansowania UE ze środków RPO ZIT WrOF 2014-2020 i rozliczenia Projektu i obejmowały:

- przygotowanie załączników do umowy o dofinansowanie Projektu i zawarcie umowy (umowę o dofinansowanie Projektu zawarto w dniu 29 września 2017 r.),
- kontynuację działań kontrolnych w ramach Projektu, zapewnienie właściwego standardu i obiegu dokumentów,
- przygotowanie dokumentów i złożenie pierwszego wniosku o płatność w ramach Projektu (wniosek złożono w dniu 18 grudnia 2017 r.).

Kierownik Projektu w Wydziale Inżynierii Miejskiej koordynował powyższe działania, realizowane we współpracy z Wydziałem Zarządzania Funduszami i jednostkami realizującymi Projekt.

Tablica informująca o dofinansowaniu UE zlokalizowana na parkingu przy pętli tramwajowej Oporów

Przygotowanie Projektu „Budowa systemu Parkuj i jedź we Wrocławiu – Etap II”

Rozpoczęto przygotowanie Etapu II Projektu obejmującego budowę kolejnych parkingów „Parkuj i jedź” na terenie Wrocławia.

W 2017 r. zabezpieczono środki finansowe w budżecie Gminy oraz rozpoczęto we współpracy z Biurem Rozwoju Wrocławia i Biurem Zrównoważonej Mobilności analizy potencjalnych lokalizacji parkingów we Wrocławiu. Prace te będą kontynuowane w 2018 r., a ich zwieńczeniem ma być przygotowanie i złożenie wniosku o dofinansowanie Projektu ze środków RPO ZIT WrOF 2014-2020.

INWESTYCJE LOKALNE

REALIZOWANE PRZEZ ZARZĄD DRÓG I UTRZYMANIA MIASTA

PROGRAM POPRAWY STANU TECHNICZNEGO INFRASTRUKTURY DROGOWEJ

Celem wieloletniego programu jest poprawa stanu dróg, obiektów inżynierskich oraz polepszenie warunków dla zrównoważonego rozwoju miasta Wrocławia dzięki zapewnieniu na jego obszarze odpowiedniej infrastruktury dla komunikacji tramwajowej.

W ramach zadań związanych z poprawą stanu technicznego nawierzchni ulic w 2017 r. zrealizowano następujące zadania:

- wykonano rozbudowę i przebudowę ulic: Cynamonowej, Kminkowej, Waniliowej wraz z budową pętli autobusowej. Koszt realizacji wyniósł: 1 783 000 zł,
- zrealizowano przebudowę ul. Ołtaszyńskiej na odcinku od ul. Malinowej do ul. Wojszyckiej oraz ul. Wojszyckiej od Ołtaszyńskiej do ul. Agrestowej. Koszt realizacji wyniósł: 1 765 000 zł,
- zakończono przebudowę ul. gen. Maczka od ul. Zwycięskiej 50 do ul. Ołtaszyńskiej wraz z poprawą stanu istniejącej nawierzchni drogi z uwzględnieniem odwodnienia na odcinku od ul. Zwycięskiej 50 do ul. Obrońców Poczty Gdańskiej. Koszt realizacji wyniósł: 1 114 000 zł,
- w ramach poprawy stanu nawierzchni dróg gruntowych zakończono realizację w ulicach: Osobowickiej (sięgacz przy cmentarzu), Wieczystej, Złotej Lili, Miętowej, Tatarskiej, Siedleckiej, Śliwowej, Asfaltowej, 3 Maja łącznik Notecka- Królewiecka. Koszt realizacji wyniósł: 1 110 000 zł,
- zakończono budowę miejsc postojowych w ul. Orzechowej. Koszt realizacji wyniósł: 272 000 zł,
- zrealizowano budowę pętli przy ul. Zwycięskiej. Koszt realizacji wyniósł: 516 000 zł,
- wykonano buspass w ul. Robotniczej oraz oznakowanie wypożyczalni samochodów elektrycznych. Koszt realizacji wyniósł: 183 000 zł.

Realizacja ww. zadań przyczyniła się znacząco do poprawy bezpieczeństwa wszystkich użytkowników ruchu oraz zachowania stanu infrastruktury w odpowiednim standardzie.

W ramach zadań torowych wymieniono liny nośne i przewody jezdne w ulicach: Staszica, Kosmonautów, Wróblewskiego, Piłsudskiego - Świdnicka. Koszt realizacji wyniósł 984 000 zł.

W ramach zadań związanych z poprawą stanu technicznego obiektów inżynierskich do najważniejszych przedsięwzięć realizowanych w 2017 r. zaliczyć można:

- rozpoczęcie robót budowlanych przy moście Żernickim. Koszt realizacji wyniósł 2 749 000 zł,
- wykonanie przebudowy Kładki Zwierzynieckiej. Koszt realizacji wyniósł: 2 757 000 zł,
- zakończenie robót przy moście Muchoborskim. Koszt realizacji wyniósł: 454 000 zł,
- zakończono dzierżawy obiektów tymczasowych przy mostach Widawskim i Pęgowskim. Koszt realizacji wyniósł: 968 000 zł.

PROGRAM RUCHU PIESZEGO

Celem wieloletniego programu jest poprawa bezpieczeństwa ruchu pieszych poprzez budowę i rozbudowę odpowiedniej infrastruktury wraz z wprowadzaniem elementów BRD. Do najważniejszych zadań realizowanych w 2017 r. w ramach programu należą:

- budowa ciągów rowerowych i przejść dla pieszych na Swojczycach i Strachocinie we Wrocławiu – wydatkowano kwotę 154 000 zł,
- poprawa stanu technicznego nawierzchni chodników w lokalizacjach: Nowa, Jarnołtowska, Gubińska, Bujwida, Jagiellończyka, Drzewna, Górnicza. Koszty poniesione to 938 000 zł,
- wykonanie peronu przystankowego w ul. Mokronoskiej – koszty poniesione to 46 000 zł,
- zakończenie budowy progów i azyli dla pieszych - wydatkowano kwotę 692 000 zł.

Realizacja ww. zadań znacząco wpłynęła na poprawę bezpieczeństwa pieszych oraz pozostałych uczestników ruchu.

BUDOWA I PRZEBUDOWA OŚWIETLENIA ULIC I MIEJSC NIEBEZPIECZNYCH

Cel zadania: zapewnienie bezpieczeństwa wszystkich użytkowników ruchu, ze szczególnym uwzględnieniem pieszych.

W 2017 r. zrealizowano budowę oświetlenia drogowego w ul. Ostródzkiej na odcinku od ul. Paślęckiej do ul. Brodnickiej oraz budowę chodnika i oświetlenia drogowego w łączniku od ul. Ostródzkiej do ul. Brodnickiej.

Całkowity koszt realizacji robót wyniósł 309 000 zł, w całości poniesiony w 2017 r.

PROGRAM ROZWOJU TERENÓW POD MIESZKALNICTWO

Celem programu jest poprawa dostępności komunikacyjnej terenów mieszkaniowych oraz przebudowa i dostosowanie istniejących układów komunikacyjnych w związku z dynamicznym rozwojem budownictwa mieszkaniowego wielorodzinnego.

W 2017 r.:

- zakończono realizację prac związanych z budową drogi gminnej wraz z uzbrojeniem terenu w rejonie ul. Ogórkowej, ul. Buraczanej i ul. Jutrzenki we Wrocławiu oznaczonej w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego nr XXXVIII/1227/09 jako 4KD-L/3, 5KD-D/7, 5KD-D/4, 5KD-D/5. Całkowity koszt realizacji zadania to 1 653 000 zł. W 2017 r. wydatkowano kwotę 504 000 zł. Zadanie realizowane było przy współdziałaniu finansowym inwestorów zewnętrznych,
- zrealizowano budowę drogi lokalnej KL7 ze zjazdami i infrastrukturą techniczną w pasie drogowym w rejonie ul. Zakładowej we Wrocławiu. Całkowity koszt realizacji zadania to 927 000 zł, z czego koszty poniesione przez Gminę Wrocław to 314 000 zł, pozostała część kosztów została sfinansowana bezpośrednio przez inwestora zewnętrznego,
- zrealizowano przebudowę ul. Marca Polo na odcinku od ul. Krzysztofa Kolumba do ul. Ferdynanda Magellana we Wrocławiu - etap II. Całkowity koszt realizacji zadania to 140 000 zł, w całości poniesiony w 2017 r. Zadanie realizowane było przy współdziałaniu finansowym inwestora zewnętrznego,
- zrealizowano przebudowę ul. Ferdynanda Magellana we Wrocławiu. Całkowity koszt realizacji zadania to 1 863 000 zł, w całości poniesiony w 2017 r. Zadanie realizowane było przy współdziałaniu finansowym inwestora zewnętrznego,
- zakończono budowę drogi ul. Skarbowców na odcinku od ul. Róży Wiatrów do ul. Szarugi wraz z infrastrukturą techniczną we Wrocławiu. Całkowity koszt zadania to 3 039 000 zł. W 2017 r. Gmina wydatkowała kwotę 1 600 000 zł. Zadanie w trakcie odbiorów. Finansowe rozliczenie zadania planowane w 2018 r. Inwestycja realizowana przy współdziałaniu finansowym inwestorów zewnętrznych,
- w 44% zrealizowano budowę drogi kL-1, kZ-1, kZ-3 wraz z infrastrukturą techniczną w obszarze Zachodniego Śródmieścia Przemysłowego ograniczonego ul. Rychtałską, Zakładową, Trzebnicką i linią kolejową relacji Wrocław – Warszawa. Całkowity koszt realizacji zadania to 6 523 000 zł. Gmina Wrocław w 2017 r. wydatkowała środki w wysokości 880 000 zł. Część kosztów za realizację zadania została także pokryta bezpośrednio przez inwestora zewnętrznego,
- w 23% zrealizowano zadanie pn. „Rozbudowa i przebudowa skrzyżowania ul. Stabłowickiej (DW 337 i DG 106263) i ul. Głównej (DW 336) we Wrocławiu – etap 1. Całkowity koszt realizacji zadania to 1 626 000 zł. W 2017 r. wydatkowano kwotę 370 000 zł.

PRACE PRZYGOTOWAWCZE I ZADANIA TOWARZYSZĄCE INWESTYCJOM DROGOWYM

W ramach zadania w 2017 r.:

- zakończono realizację zadania pn. „Budowa sygnalizacji świetlnej na wlocie południowym i północnym ronda Powstańców Śląskich we Wrocławiu wraz z aktualizacją dokumentacji”. Całkowity koszt zadania to 1 149 000 zł. W 2017 r. wydatkowano kwotę 539 000 zł. Ponadto kwotę 422 000 zł wydatkowano ze środków niewygasających 2016 r.,
- w 80% zrealizowano zadanie pn. „Przebudowa sygnalizacji świetlnej na skrzyżowaniu ul. Szybowcowa/ul. Bajana w celu dokonania podłączenia sygnalizacji świetlnej do ITS

wraz z opracowaniem dokumentacji projektowej". Całkowity koszt zadania to 70 000 zł. W 2017 r. wydatkowano 56 000 zł,

- w 80% zrealizowano zadanie pn. „Przebudowa sygnalizacji świetlnej na skrzyżowaniu ul. Kwidzyńska/ul. Brucknera w celu dokonania podłączenia sygnalizacji świetlnej do ITS wraz z opracowaniem dokumentacji projektowej”. Całkowity koszt zadania to 130 000 zł. W 2017 r. wydatkowano kwotę 104 000 zł.

WROCLAWSKI BUDŻET OBYWATELSKI

W ramach programu zrealizowano w latach 2016–2017 następujące zadania wybrane w 2015 r. przez mieszkańców Wrocławia:

- zakończono budowę sieci kanalizacji deszczowej przy ul. Chorzowskiej. Całkowity koszt realizacji zadania wyniósł 160 000 zł, w całości poniesiony w 2017 r.,
- zakończono przebudowę ul. Krzyckiej w zakresie poprawy bezpieczeństwa rowerzystów poprzez budowę progów zwalniających oraz przejścia dla pieszych z azylem. Całkowity koszt realizacji zadania wyniósł 160 000 zł, w całości poniesiony w 2017 r.,
- zakończono budowę drogi gminnej na działkach o nr 39/8, 47 AM-14 obręb Gaj we Wrocławiu. Całkowity koszt realizacji zadania wyniósł 532 000 zł, w całości poniesiony w 2017 r.,
- zakończono budowę ciągu pieszo-rowerowego łączącego ul. Trawową z rondem Rtm. Witolda Pileckiego (przy torach kolejowych). Całkowity koszt realizacji zadania wyniósł 146 000 zł, w tym środki roku budżetowego 2017 – 30 000 zł.

W ramach programu zrealizowano w 2017 r. następujące zadania wybrane w 2016 r. przez mieszkańców Wrocławia:

- zrealizowano poprawę stanu technicznego chodnika przy ul. Strzegomskiej we Wrocławiu (łącznik do ul. Szkołkiej). Całkowity koszt realizacji zadania wyniósł 104 000 zł, w całości poniesiony w 2017 r.,
- zrealizowano poprawę stanu technicznego chodnika przy kościele na rogu ul. Pięknej i Bardzkiej we Wrocławiu. Całkowity koszt realizacji zadania wyniósł 99 000 zł, w całości poniesiony w 2017 r.,
- wykonano progi zwalniające przy al. Piastów we Wrocławiu. Całkowity koszt realizacji zadania wyniósł 48 000 zł, w całości poniesiony w 2017 r.,
- wykonano progi zwalniające w ciągu ul. Małopolskiej/Wielkopolskiej we Wrocławiu. Całkowity koszt realizacji zadania wyniósł 40 000 zł, w całości poniesiony w 2017 r.

W wyniku realizacji ww. zadań, w odpowiedzi na potrzeby mieszkańców Wrocławia powstała nowa infrastruktura drogowa oraz poprawie uległ stan infrastruktury istniejącej.

BUDOWA SYSTEMU „PARKUJ I JEDŹ” WE WROCLAWIU – ETAP 1

Celem projektu jest redukcja niskiej emisji transportowej poprzez stworzenie systemu parkingów umożliwiających przesiadkę do pojazdów komunikacji miejskiej.

W ramach programu w 2017 r. zrealizowano:

- budowę parkingu w rejonie pętli komunikacji miejskiej Oporów. Planowany całkowity koszt realizacji zadania wynosi 949 000 zł, w tym w 2017 r. wydano 461 000 zł. Rozliczenie finansowe zadania nastąpi w 2018 r.,
- budowę parkingu przy przystankach komunikacji miejskiej Ślężna – Kamienna. Planowany całkowity koszt realizacji zadania wynosi 1 375 000 zł, w tym w 2017 r. wydano 412 000 zł. Rozliczenie finansowe zadania nastąpi w 2018 r.

Rezultatem realizacji projektu są nowe, dobrze oznakowane miejsca parkingowe zachęcające do przesiadki na miejską komunikację zbiorową.

PROGRAM INICJATYW RAD OSIEDLI

Celem projektu jest poprawa bezpieczeństwa i warunków ruchu poprzez realizację drobnych inwestycji na terenie miasta Wrocławia.

W ramach programu w 2017 r. poprawiono:

- stan techniczny chodnika przy ul. Wittiga na odcinku od ul. Wróblewskiego do ul. Wiwulskiego 3 we Wrocławiu. Całkowity koszt realizacji zadania wyniósł 106 000 zł, w całości poniesiony w 2017 r.,

- stan techniczny pobocza gruntowego przy ul. Kowalskiej 80-86 we Wrocławiu. Całkowity koszt realizacji zadania wyniósł 61 000 zł, w całości poniesiony w 2017 r.,
- w 80% wykonano przebudowę łącznika pomiędzy ul. Stanisławowską a ul. Avicenny we Wrocławiu wraz z opracowaniem dokumentacji projektowej. Planowany całkowity koszt realizacji zadania wynosi 299 000 zł, w tym w 2017 r. wydano 239 000 zł.

W wyniku realizacji ww. zadań, w odpowiedzi na potrzeby mieszkańców Wrocławia poprawie uległ stan istniejącej infrastruktury drogowej.

REALIZOWANE PRZEZ ZARZĄD INWESTYCJI MIEJSKICH

PROGRAM RUCHU PIESZEGO

Cel zadania: poprawa stanu bezpieczeństwa ruchu drogowego poprzez budowę i przebudowę infrastruktury drogowej.

Lata realizacji: 2014-2017

Poniesione w 2017 r. nakłady: 1 055 864 zł.

W 2017 r. realizowano roboty budowlane dla zadań:

- budowy chodnika w ul. Kowalskiej we Wrocławiu od przystanku autobusowego na wysokości posesji nr 116 -118 do końca zabudowy (posesji nr 150) z infrastrukturą - II Etapy,
- budowy chodnika w ul. Kowalskiej we Wrocławiu (od ul. Wilgotnej do ul. Czajczej),
- budowy chodnika w ul. Gorlickiej od szkoły do ul. Mazepy (wykonanie zieleni).

W 2017 r. zakończono realizację inwestycji w zakresie:

- budowy chodnika w ul. Kowalskiej we Wrocławiu od przystanku autobusowego na wysokości posesji nr 116 -118 do końca zabudowy,
- budowy jednostronnego chodnika w ul. Kowalskiej we Wrocławiu (od ul. Wilgotnej do ul. Czajczej) wraz z infrastrukturą,
- budowy chodnika w ul. Gorlickiej od szkoły do ul. Mazepy (wykonanie zieleni).

PROGRAM ROZWOJU TERENÓW POD MIESZKALNICTWO

Cel zadania: rozwój budownictwa mieszkaniowego.

Wybudowany odcinek drogi stanowi jeden ciąg komunikacyjny z wybudowanym w 2012 r. odcinkiem drogi 2KDL od ul. Kościańskiej do wysokości Strażnicy.

Lata realizacji: 2014–2017

Poniesione w 2017 r. nakłady: 200 904 zł.

W 2017 r. zrealizowano rozliczenie końcowe za wykonane roboty budowlane dla zadania, które zostało zakończone w grudniu 2016 r. pn.: Budowa drogi 2KDL wraz z infrastrukturą na odcinku od działki nr 164 AM-4 obręb Złotniki do ul. Złotnickiej we Wrocławiu, w podziale na zadania. Zadanie współfinansowane przez Dewelopera: JAKON INVEST Sp. z o.o. Sp. K.

REWITALIZACJA MIASTA WROCŁAWIA

Cel zadania: rewitalizacja obszarów zabudowy mieszkaniowej.

Lata realizacji: 2014–2019

Poniesione w 2017 r. nakłady: 567 710 zł.

W 2017 r. realizowano dokumentację projektową dla zadań:

- Rewitalizacja kamienicy przy ul. Kniaziewiczza 36,
- Rewitalizacja kamienicy przy ul. Kniaziewiczza 38,
- Rewitalizacja kamienicy przy ul. Kniaziewiczza 39,
- Rewitalizacja budynku kawiarenki przy fosie ul. Podwale-Kołątaja (opracowanie dokumentacji zakończono w 2017 r.)

W 2017 r. realizowano roboty budowlane dla zadania pn. „Przebudowa budynku przy ul. Pszczelarskiej 7 dla potrzeb ośrodka kultury Teatr na Bruku”. Zakres inwestycji obejmuje wykonanie robót budowlanych, w szczególności:

- remont całego budynku w zakresie termomodernizacji ścian, stropów i dachu,
- przebudowę parteru dla potrzeb Centrum Aktywności Lokalnej w celu stworzenia sali widowiskowej, sali tanecznej, sali plastycznej, hallu z możliwością wystawienniczą

wraz z zapewnieniem powierzchni biurowo – administracyjnej oraz osobom niepełnosprawnym,

- zagospodarowanie terenu w bezpośredni sąsiedztwie budynku wraz z wjazdem na teren, uporządkowanie nieczynnych przewodów, instalacji i urządzeń w pomieszczeniach piwnicznych wraz z udrożnieniem przewodów wentylacyjnych.

PROGRAM REWITALIZACJI PRZEDMIEŚCIA OŁAWSKIEGO I PRZEDMIEŚCIA ODRZAŃSKIEGO WE WROCŁAWIU

Cel zadania: rewitalizacja obszarów zabudowy mieszkaniowej.

Lata realizacji: 2014–2018

Poniesione w 2017 r. nakłady: 201 036 zł.

W 2017 r. zakończono opracowanie dokumentacji projektowej dla zadań:

- remont i przebudowa oficyny przy ul. Traugutta 81 dla potrzeb utworzenia wielofunkcyjnego miejsca aktywności społecznej. Zadanie znajduje się na liście rezerwowej projektów przewidzianych do dofinansowania w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Dolnośląskiego 2014-2020,
- rozbudowa, przebudowa i remont oficyny przy ul. Prądyńskiego 39a dla potrzeb utworzenia wielofunkcyjnego miejsca aktywności społecznej. Zadanie znajduje się na liście rezerwowej projektów przewidzianych do dofinansowania w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Dolnośląskiego 2014-2020.

PRZEBUDOWA SIEDZIB RAD OSIEDLI

Cel zadania: poprawa stanu technicznego budynków Rad Osiedli.

Lata realizacji: 2017 r.

Poniesione w 2017 r. nakłady: 443 132 zł.

W 2016 r. zrealizowano zadania na rzecz:

- Rady Osiedla Jerzmanowo-Jarnołów–Strachowice-Osiniec - wykonano roboty budowlane polegające na przebudowie dachu, w tym: demontaż istniejącego elementu obróbek blacharskich elewacji, rozebranie istniejącej rynny wraz z obróbkami i pokryciem z papy termozgrzewalnej, wykonanie konstrukcji dachu celem jego wydłużenia i wyniesienie rynny poza obrys budynku, wykonanie nowego pokrycia z papy nad dobudówką, ponowny montaż elementu obróbek blacharskich elewacji, obrobienie kominków,
- Rady Osiedla Strachocin–Swojczyce-Wojnów - wykonano roboty budowlane, w tym: remont i przebudowę elewacji budynku wraz z wykonaniem termomodernizacji oraz obróbek blacharskich, wymianę stolarki okiennej i drzwiowej zewnętrznej, wykonanie daszków elewacyjnych nad wejściami do budynku, wykonanie iniekcji ścian celem ich osuszenia wraz z doprowadzeniem do stanu pierwotnego,
- Rady Osiedla Muchobór Wielki - wykonano:
 - roboty budowlane, w tym: demontaż istniejącego pieca, zeskrabanie i zmycie starej farby na ścianach i suficie w pomieszczeniu, przygotowanie powierzchni pod malowanie, gruntowanie powierzchni ścian i sufitów, dwukrotne malowanie farbami emulsyjnymi ścian i sufitów, miejscowe uzupełnienie w tynku,
 - roboty sanitarne, w tym: wymiana pieca na dwufunkcyjny z zamkniętą komorą spalania, dostawę i montaż sterownika do pieca, płukanie instalacji c.o.,
 - roboty elektryczne, w tym: wykonanie instalacji pod sterownik pieca, dostawa i montaż plafonierów, wymiana przełączników i kontaktów,
 - dostawę i montaż wkładu kominowego, dostawę i montaż tablicy rozdzielczej oraz dostawę tablicy ogłoszeń,
- Rady Osiedla Grabiszyn – Grabiszyniek - wykonano roboty, w tym: dwukrotne malowanie pomieszczeń wraz z gruntowaniem, wyprowadzenie gniazdka w dużej sali konferencyjnej, przeniesienie włącznika w kuchni, obniżenie gniazdka na czajnik, wyprowadzenie punktu elektrycznego pod zmywarkę, skucie kafli w kuchni od strony okna, wykonanie obudowy pieca w małej sali, uzupełnienie tynków w miejscu występowania wilgoci, likwidacja punktu kuchennego wraz z zaślepieniem kanalizacji.
- Rady Osiedla Przedmieście Oławskie - wykonano: zakup, montaż i uruchomienie oświetlenia, zakup i montaż łącznie 17 opraw oświetleniowych natynkowych, zakup i

montaż oraz podłączanie do sieci wody ciepłej, zimnej i odpływu umywalki z nogą i wylewki montowanej na umywalce.

- Rady Osiedla Gądów Popowice - wykonano roboty w tym:
 - w pomieszczeniu wędkarzy wraz z przedsiódkiem: prace rozbiórkowe istniejącej posadki drewnianej, wykonanie warstw wyrównujących pod nowe okładziny z płytek, wykonanie okładzin podłogowych z płytek, przesunięcie umywalki i punktu wodnego, skucie odspojonych tynków i gładzi, wykonanie nowych tynków i gładzi, wykonanie nowych punktów świetlnych, dostawa i montaż opraw oświetleniowych,
 - w pomieszczeniu aneksu kuchennego - wykonanie dwóch przebić przez ściany wraz z wykonaniem nadproży, wykonanie nowej warstwy podłogi wraz z okładziną, wykonanie okładziny ściennej z płytek w obrębie mebli kuchennych, wykonanie tynków i gładzi, dwukrotne malowanie pomieszczenia, dostawa i montaż dwóch drzwi przesuwanych, wykonanie nowych instalacji elektrycznych i wod.-kan. na potrzeby utworzenia aneksu, dostawa i montaż zlewozmywaka wraz z meblem, płyty ceramicznej 2 palnikowej, utworzenie dodatkowych 4 gniazdek elektrycznych,
 - w pomieszczeniu biurowym - usunięcie skutków zalania, zastosowanie preparatów antygrzybiczych i zabezpieczających, wykonanie nowych tynków i gładzi, dwukrotne malowanie pomieszczenia.
- Rady Osiedla Kleczków - wykonano wymianę drzwi wejściowych w budynku siedziby Rady.

PROGRAM INICJATYW RAD OSIEDLI

Cel zadania: umożliwienie mieszkańcom wpływu na rozwój Miasta.

Lata realizacji: 2017–2019

Poniesione w 2017 r. nakłady: 570 890 zł.

W 2017 r. rozpoczęto roboty budowlane dla zadania pn.: „Budowa budynku do obsługi boiska sportowego przy ul. Kominiarskiej we Wrocławiu”, w szczególności:

- budowę jednokondygnacyjnego pawilonu mieszczącego zaplecze sanitarne dla drużyn sportowych oraz salę spotkań z aneksami: biurowym, i gospodarczym, zewnętrznymi schodami i pochylnią oraz tarasem ziemnym,
- budowę parkingu dla potrzeb obsługi pawilonu,
- budowę zagrody śmietnikowej,
- budowę podjazdu utwardzonego do budynku oraz centralnego placu i trawników,
- budowę alejki pomiędzy drzewami,
- budowę przyłączy wody i kanalizacji sanitarnej,
- budowę kanalizacji otworowej dla potrzeb telekomunikacyjnych,
- wykonanie trawników, nasadzeń krzewów,
- wykonanie oświetlenia terenu oraz monitoringu zewnętrznego.

BUDOWA NOWEGO CMENTARZA PRZY UL. AWICENNY – ETAP 1

Cel zadania: zwiększenie terenów pod pochówki oraz poprawa warunków pochówków.

Lata realizacji: 2017–2021

Poniesione w 2017 r. nakłady: 32 640 zł.

W 2017 r. :

- opracowano dokumentację w zakresie oceny zmian czynników wpływających na kształtowanie się stosunków wodno – gruntowych,
- rozpoczęto roboty budowlane polegające na wykonaniu drogi dojazdowej 7KD z nawierzchnią tymczasową, wybranymi elementami kanalizacji deszczowej, przepustu rurowego pod drogą przy ul. Awicenny.

PRZEBUDOWA MURU CMENTARZA ŻYDOWSKIEGO OD STRONY UL. ŚLĘŻNEJ WE WROCŁAWIU

Cel zadania: renowacja muru cmentarza w celu poprawy estetyki miejsca i poprawy bezpieczeństwa przechodniów.

Rok realizacji - 2017

Poniesione w 2017 r. nakłady: 149 000 zł.

Przeprowadzono naprawę i konserwację muru Cmentarza Żydowskiego w pasie od strony ul. Ślężnej we Wrocławiu.

BUDOWA I PRZEBUDOWA OŚWIETLENIA ULIC ORAZ MIEJSC NIEBEZPIECZNYCH

Cel zadania: poprawa stanu oświetlenia ulic.

Lata realizacji: 2016-2018

Poniesione w 2017 r. nakłady: 327 138 zł.

W 2017 r. opracowywano dokumentację projektową dla zadania pn.: Budowa oświetlenia drogowego w ul. Płużnej.

W 2017 r. zakończono realizację inwestycji w zakresie budowy oświetlenia w ul. Gałowskiej.

Charakterystyka:

- Słup SKPW 8/193/60: 35 szt.,
- Słup SKPW 6/175/60 + WYSIĘGNIK: 6 kpl.,
- Oprawa oświetleniowa Cordoba Led II 47 W 4000 K: 35 szt.,
- Oprawa oświetleniowa Cordoba Led III 59 W 4000 K: 6 szt.,
- Sterownik oświetlenia Apanet: 41 szt.,
- Szafa oświetleniowa wraz z wyposażeniem sterowania Apanet: 1 kpl.,
- Kabel YAKXS 4 x 35 mm²: 1 300 m.

PROGRAM REWITALIZACJI ZIELENI, NABRZEŻY I WYSP ODRZAŃSKICH

Cel zadania: rozwój zasobów przyrodniczych oraz rewitalizacja centrum miasta.

Lata realizacji: 2016 -2019

Poniesione w 2017 r. nakłady: 117 442 zł.

W 2017 r.:

- zakończono opracowanie dokumentacji projektowej dla zadania pn.: „Zagospodarowanie terenu na osiedlu Gaj w rejonie ul. Kłodzkiej”,
- zakończono realizację inwestycji w trybie projektuj i buduj w zakresie budowy oświetlenia Kolumny Chrystusa Króla pl. Katedralny.

Charakterystyka:

- Oprawa BEGA nr kat. 77819: 4 szt.,
- Oprawa BEGA nr kat. 77639: 2 szt.,
- Szafki zasilające sterownicze: 2 szt.,
- Linia kablowa YKY 5 x 16 mm²: 108 mb.

PRACE PRZYGOTOWAWCZE I ZADANIA TOWARZYSZĄCE INWESTYCJOM INFRASTRUKTURALNYM

Cel zadania: wykonanie prac przygotowawczych i projektowych dla noworozpoczynanych zadań Zarządu Inwestycji Miejskich zapisanych do realizacji w budżecie 2017 r. i latach następnych.

Lata realizacji: 2009–2021

Poniesione w 2017 r. nakłady: 3 758 263 zł.

W 2017 r. zrealizowano dokumentacje projektowe, ekspertyzy i prace budowlane m. in. dla zadań:

- przebudowa budynku przy ul. Pszczelarskiej 7 we Wrocławiu dla potrzeb siedziby Ośrodka Kultury „Teatr na Bruku”,
- przebudowa pomieszczeń warsztatowych na potrzeby kształcenia praktycznego w Zespole Szkół nr 2 przy ul. Borowskiej we Wrocławiu,
- opracowanie wniosku aplikacyjnego dla projektu pn.: Przebudowa budynku B wraz z wyposażeniem w Centrum Kształcenia Praktycznego przy ul. Strzegomskiej 49a we Wrocławiu,
- pełnienie nadzoru inwestorskiego w zakresie pielęgnacji zieleni, wykonanej w ramach inwestycji pn.: „Nasadenia drzew i krzewów w parku przy ul. Awicenny we Wrocławiu”,
- aktualizacja dokumentacji projektowej budowy kolektora deszczowego w łączniku ulicy Przyjaźni i Raclawickiej we Wrocławiu, w podziale na zadania,

inne:

- opłata - Decyzje wydane przez Miejskiego Konserwatora Zabytków dotyczące wycinki i przesadzenia roślin w związku z realizacją zadania pn. „Rewitalizacja Bulwaru X. Dunikowskiego”,
- opłata - Decyzja wydana przez Miejskiego Konserwatora Zabytków dotyczące wycinki i przesadzenia roślin w związku z realizacją zadania pn. „Przebudowa pomieszczeń na potrzeby Centrum Neuropsychiatrii Neuromed”.

REALIZACJA ZADAŃ ZWIĄZANYCH Z UTRZYMANIEM ZIELENI MIEJSKIEJ W RAMACH PROWADZONYCH INWESTYCJI

Cel zadania: realizacja zadań związanych z pielęgnacją zieleni dla inwestycji, które zostały zrealizowane w poprzednich latach przez Zarząd Inwestycji Miejskich.

Lata realizacji: 2016–2021

Poniesione w 2017 r. nakłady: 620 785 zł.

W 2017 r. zrealizowano:

- nasadzenia zieleni w pasie drogowym ul. Tarasa Szewczenki i ul. Krotoszyńskiej,
- pielęgnację zieleni wykonanej w ramach zagospodarowania terenu przed Biurem Festiwalowym Impart 2016 (dawny Bar Barbara) w ramach projektu „Zagospodarowanie terenu w rejonie skrzyżowania ul. Kazimierza Wielkiego i ul. Świdnickiej we Wrocławiu”,
- pielęgnację zieleni wykonanej w ramach budowy nowej siedziby Wrocławskiego Klubu FORMATY przy ul. Samborskiej 3-5 we Wrocławiu,
- pielęgnację zieleni wykonanej w ramach przebudowy budynku przy ul. Lindego 19-21 we Wrocławiu wraz z infrastrukturą techniczną i zagospodarowaniem terenu,
- pielęgnację zieleni wykonanej w ramach budowy nowego przyłącza wodociągowego do Zespołu Szkół nr 10 przy ul. Wilanowskiej 31 we Wrocławiu,
- nasadzenia drzew i krzewów oraz ich pielęgnację w parku przy ul. Awicenny we Wrocławiu,
- pielęgnację zieleni wykonanej w ramach rewitalizacji Bulwaru X. Dunikowskiego,
- pielęgnację zieleni wykonanej w ramach budowy Centrum Historii „Zajezdnia” we Wrocławiu przy ul. Grabiszyńskiej 184,
- pielęgnację zieleni wykonanej w ramach budowy bloku sportowego wraz z łącznikiem i zagospodarowaniem terenu przy Szkole Podstawowej nr 84 przy ul. Łukasza Górnickiego 20 we Wrocławiu,
- pielęgnację zieleni wykonanej w ramach budowy drogi wraz z infrastrukturą w ul. Łubinowej od ul. Parafialnej do ul. Orawskiej oraz w ul. Motylkowej do ul. Łubinowej do nr 13 we Wrocławiu,
- pielęgnację zieleni wykonanej w ramach budowy chodnika po stronie numerów parzystych w ul. Kowalskiej od przystanku autobusowego na wysokości posesji nr 116-118 do końca zabudowy (posesji nr 150) z infrastrukturą,
- pielęgnację zieleni wykonanej w ramach budowy Zespołu Szkolno – Przedszkolnego wraz z zagospodarowaniem terenu przy ul. Kłodzkiej we Wrocławiu,
- pielęgnację zieleni wykonanej w ramach budowy Zespołu Szkolno – Przedszkolnego na osiedlu Stabłowice w rejonie ulic Głównej i Towarowej,
- pielęgnację zieleni wykonanej w ramach przebudowy i rozbudowy Żłobka nr 12 wraz z infrastrukturą towarzyszącą przy ul. Jugosłowiańskiej 85a we Wrocławiu,
- pielęgnację zieleni wykonanej w ramach budowy drogijazdowej wraz z infrastrukturą towarzyszącą do Zespołu Szkolno – Przedszkolnego na osiedlu Stabłowice,
- pielęgnację zieleni wykonanej w ramach przebudowy drogi wraz z infrastrukturą ul. Gałczyńskiego na odcinku od ul. Grota Roweckiego do ul. Lechonia we Wrocławiu,
- pielęgnację zieleni wykonanej w ramach zagospodarowania terenu boiska przy ul. Strachowskiego 53 we Wrocławiu,
- pielęgnację zieleni wykonanej w ramach przebudowy drogi ul. Ułańskiej na odcinku od ul. Obrońców Poczty Gdańskiej do ul. Gen. Marii Witek,
- pielęgnację zieleni wykonanej w ramach przebudowy budynku Domu Pomocy Społecznej oraz budynku mieszkalnego przy ul. Kaletniczej 8 we Wrocławiu,

- pielęgnację zieleni wykonanej w ramach budowy boiska do piłki nożnej we wnętrzu międzyblokowym w rejonie ul. Orzechowej na osiedlu Gaj we Wrocławiu,
- pielęgnację zieleni wykonanej w ramach przebudowy terenu sportowo-rekreacyjnego na terenie Zespołu Szkół nr 9 przy ul. Krajewskiego 1 we Wrocławiu wraz z niezbędną infrastrukturą techniczną.

BUDOWA I KOMPLEKSOWA PRZEBUDOWA SZKÓŁ PODSTAWOWYCH

Cel zadania: budowa i rozbudowa budynków szkół podstawowych w celu zwiększenia bazy dydaktycznej w mieście oraz poprawa stanu technicznego istniejących budynków w celu polepszenia warunków użytkowania i prawidłowego funkcjonowania placówek.

Lata realizacji:

- Szkoła Podstawowa nr 9 ul. Nyska:
 - lata 2016-2017 – roboty budowlane – rozbudowa i przebudowa budynku szkoły.
- Szkoła Podstawowa nr 24 ul. Częstochowska:
 - lata 2016-2017 - roboty budowlane - przebudowa bloku sportowego wraz z jego termomodernizacją,
 - lata 2017-2018 – roboty budowlane – termomodernizacja i przebudowa budynku dydaktycznego.

Zadania otrzymały dofinansowanie w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Dolnośląskiego 2014-2020 działanie 3.3.2 Efektywność energetyczna w budynkach użyteczności publicznej i sektorze mieszkaniowym Schemat A – w trakcie zawierania umowy o dofinansowanie.

Zadania przeniesiono do „Termomodernizacji obiektów oświatowych: Gimnazjum nr 3, Zespół Szkolno-Przedszkolny nr 14 (SP 24), Zespół Szkolno-Przedszkolny nr 1 we Wrocławiu”.

- Szkoła Podstawowa nr 44 ul. Wilanowska:
 - lata 2017-2018 – roboty budowlane – przebudowa sanitariatów w budynku „C” szkoły.
- Szkoła Podstawowa nr 61 ul. Skarbowców:
 - rok 2017 – roboty budowlane - budowa ogrodzenia wewnętrznego oddzielającego budynek szkoły od Dolnośląskiego Ośrodka Doskonalenia Nauczycieli.
- Szkoła Podstawowa nr 68 ul. Szczęśliwa:
 - rok 2017 – roboty budowlane – przebudowa z remontem dachu placówki.
- Szkoła Podstawowa nr 82 ul. Blacharska:
 - lata 2016-2017 – roboty budowlane – termomodernizacja budynku szkoły wraz z przebudową atrium,

Zadanie otrzymało dofinansowanie w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Dolnośląskiego 2014-2020 działanie 3.3.2 Efektywność energetyczna w budynkach użyteczności publicznej i sektorze mieszkaniowym Schemat A.

Zadanie przeniesiono do „Termomodernizacji obiektów oświatowych: Gimnazjum nr 7, Gimnazjum nr 14, Szkoła Podstawowa nr 82 we Wrocławiu”

- Szkoła Podstawowa nr 96 ul. Krakowska:
 - lata 2017-2018 – roboty budowlane – termomodernizacja elewacji i dachu szkoły wraz z wymianą okien bloku sportowego.
- Szkoła Podstawowa nr 109 ul. Inżynierska:
 - rok 2017 – dokumentacja projektowa – przebudowy i remontu budynku bloku sportowego i szkoły w zakresie instalacji elektrycznej i teletechnicznej oraz bloku żywienia.
- Zespół Szkolno-Przedszkolny nr 3 ul. Inflancka:
 - rok 2017 - realizacja w systemie „projektuj i buduj” przebudowy instalacji co i pomieszczenia węzła cieplnego.
- Zespół Szkolno-Przedszkolny nr 4 ul. Sołtysowicka:
 - rok 2017 – roboty budowlane – wykonanie fragmentu przyłącza kanalizacji sanitarnej budynku ZSP i wpięcie do sieci w ulicy Sołtysowickiej.
- Zespół Szkolno-Przedszkolny nr 15 ul. Stanisławowska:
 - lata 2015-2017 roboty budowlane - rozbudowa i przebudowa budynku szkoły.
- Zespół Szkolno-Przedszkolny w rejonie ul. Głównej os. Stabłowice:

- lata 2015-2017 – roboty budowlane - budowa ZSP wraz z drogą dojazdową i przebudową układu drogowego.
- Zespół Szkolno-Przedszkolny w rejonie ul. Kłodzkiej os. Gaj:
 - lata 2015-2017 – roboty budowlane - budowa ZSP.
- Zespół Szkół nr 4 ul. Powstańców Śląskich oraz Szkoła Podstawowa nr 74 ul. Kleczkowska:
 - rok 2017 – roboty budowlane – wykonanie obróbek blacharskich.
- Zespół Szkół nr 9 ul. Krajewskiego:
 - rok 2017 – roboty budowlane – przebudowa systemu oddymiania klatek schodowych.
- opracowanie dokumentacji na przebudowę budynków gimnazjów w celu utworzenia bloków żywienia na potrzeby nowych szkół podstawowych:
lata 2017-2018
 - Gimnazjum nr 1 ul. Jelenia,
 - Gimnazjum nr 2 ul. Gorlicka,
 - Gimnazjum nr 19 ul. Dembowskiego,
 - Gimnazjum nr 29 ul. Kraińskiego,
 - Gimnazjum nr 39 ul. Brucknera.
- dostosowanie szkół podstawowych do wymagań p.poż., PPIS, PIP itp., w tym:
 - Zespół Szkolno-Przedszkolny nr 7 ul. Koszykarska oraz Przedszkole nr 56 ul. Wałbrzyska – modernizacja oświetlenia ogólnego i awaryjnego,
 - Zespół Szkolno-Przedszkolny nr 11 ul. Strachocińska – wykonanie ogrodzenia od strony boiska szkolnego,
 - Szkoła Podstawowa nr 2 ul. Komuny Paryskiej - opracowanie dokumentacji projektowej izolacji ścian fundamentowych i ocieplenia ścian bloku sportowego oraz dostosowania budynku szkolnego do wymogów przeciwpożarowych

Poniesione w 2017 r. nakłady: 46 706 000 zł.

W ramach budowy i przebudowy szkół podstawowych w 2017 r. zakończono zadania inwestycyjne w zakresie:

- rozbudowy i przebudowy budynku Szkoły Podstawowej nr 9 przy ul. Nyskiej o nowe skrzydło wraz z łącznikiem i zagospodarowaniem terenu przy obiekcie,
- budowy ogrodzenia wewnętrznego oddzielającego budynek Szkoły Podstawowej nr 61 przy ul. Skarbowców od Dolnośląskiego Ośrodka Doskonalenia Nauczycieli,
- przebudowy i remontu dachu budynku Szkoły Podstawowej nr 68 przy ul. Szczęśliwej wraz z jego dociepleniem,
- przebudowy bloku sportowego w Szkole Podstawowej nr 82 przy ul. Blacharskiej wraz z remontem sali gimnastycznej i przyległych pomieszczeń,
- przebudowy instalacji co i pomieszczenia wężła ciepłego w Zespole Szkolno-Przedszkolnym nr 3 przy ul. Inflanckiej,
- wykonania fragmentu przyłącza kanalizacji sanitarnej budynku Zespołu Szkolno-Przedszkolnego nr 4 przy ul. Sołtysowickiej i wpięcia do sieci kanalizacyjnej w ul. Sołtysowickiej,
- rozbudowy i przebudowy budynku Zespołu Szkolno-Przedszkolnego nr 15 przy ul. Stanisławowskiej o część dydaktyczną z 12 salami lekcyjnymi oraz sportową po rozbiórce istniejącego bloku sportowego wraz z terenami sportowymi.
Zadanie uzyskało dofinansowanie z Ministerstwa Sportu i Turystyki ze środków Funduszu Rozwoju Kultury Fizycznej w ramach Programu Rozwoju Regionalnej Infrastruktury Sportowej,
- budowy Zespołu Szkolno-Przedszkolnego w rejonie ul. Głównej na osiedlu Stabłowice – obecnie Zespół Szkolno-Przedszkolny nr 20 przy ul. Karpnickiej – dla 1 200 uczniów z 8-oddziałowym przedszkolem, blokiem żywieniowym, blokiem sportowym i terenami sportowo-rekreacyjnymi wraz z zagospodarowaniem terenu, drogą dojazdową i przebudową układu drogowego w ulicy Głównej,
Zadanie w zakresie budowy szkoły podstawowej uzyskało dofinansowanie w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Dolnośląskiego 2014-2020 działanie 7.1.2 schemat C Edukacja szkolna i gimnazjalna

- budowy Zespołu Szkolno-Przedszkolnego w rejonie ul. Kłodzkiej na os. Gaj – obecnie Zespół Szkolno-Przedszkolny nr 21 przy ul. Kłodzkiej – dla 750 uczniów z 8-oddziałowym przedszkolem, blokiem żywieniowym, sportowym i terenami sportowo-rekreacyjnymi,
- wykonania obróbek blacharskich na dachach Zespołu Szkół nr 4 przy ul. Powstańców Śląskich oraz Szkoły Podstawowej nr 74 przy ul. Kleczkowskiej, przebudowy systemu oddymiania klatek schodowych w Zespole Szkół nr 9 przy ul. Krajewskiego.

W ramach budowy i przebudowy szkół podstawowych w 2017 r. rozpoczęto realizację:

- przebudowy i remontu sanitariatów w budynku „C” Szkoły Podstawowej nr 44 przy ul. Wilanowskiej w jednym pionie w poziomie trzech kondygnacji,
- termomodernizacji elewacji i dachu szkoły wraz z wymianą okien bloku sportowego Szkoły Podstawowej nr 96 przy ul. Krakowskiej.

W ramach budowy i przebudowy szkół podstawowych w 2017 r. rozpoczęto opracowanie dokumentacji projektowej w zakresie:

- przebudowy budynków gimnazjów w celu utworzenia bloków żywienia na potrzeby nowych szkół podstawowych:
 - w Gimnazjum nr 1 przy ul. Jeleniej w zakresie przebudowy i remontu szkoły na potrzeby wydzielenia bloku żywienia w formie cateringu oraz dostosowania obiektu szkolnego do wymogów przeciwpożarowych,
 - w Gimnazjum nr 2 przy ul. Gorlickiej w zakresie przebudowy i remontu szkoły na potrzeby wydzielenia bloku żywienia w formie cateringu, izolacji przeciwwodnej i termicznej fundamentów budynku oraz dostosowania obiektu szkolnego do wymogów przeciwpożarowych,
 - w Gimnazjum nr 19 przy ul. Dembowskiego w zakresie przebudowy i remontu szkoły na potrzeby wydzielenia bloku żywienia w formie cateringu oraz dostosowania obiektu szkolnego do wymogów przeciwpożarowych,
 - w Gimnazjum nr 29 przy ul. Kraińskiego w zakresie remontu i przebudowy bloku żywienia,
 - w Gimnazjum nr 39 przy ul. Brucknera w zakresie remontu i przebudowy części budynku na potrzeby bloku żywienia.

W ramach budowy i przebudowy szkół podstawowych w 2017 r. opracowano dokumentację w zakresie przebudowy i remontu Szkoły Podstawowej nr 109 przy ul. Inżynierskiej w zakresie bloku sportowego i łącznika wraz z termomodernizacją dachów i elewacji, instalacji elektrycznej, teletechnicznej i dostosowania do wymogów przeciwpożarowych bloku dydaktycznego oraz kompleksowej przebudowy i remontu bloku żywienia;

Osiągnięto następujące efekty:

W ramach zadania:

- wybudowano dwa zespoły szkolno-przedszkolne (ZSP-20 i ZSP-21) oraz rozbudowano dwie szkoły (SP-9 i ZSP-15), powiększając bazę dydaktyczną o 92 sale dydaktyczne, 7 świetlic, 2 biblioteki z czytelnią, zaplecza sanitarno-higieniczne i szatnie dla uczniów i personelu,
- wybudowano dwa bloki sportowe (przy ZSP-20 i ZSP-21) oraz blok sportowo-dydaktyczny (przy ZSP-15), na które składają się 3 sale gimnastyczne, 4 salki pomocnicze z zapleczeniami sanitarno-szatniowymi, pomieszczeniami magazynowymi i pokojami nauczycieli wychowania fizycznego,
- wybudowano 2 w pełni wyposażone bloki żywienia (ZSP-20 i ZSP-21) z 4 jadalniami: 2 dla dzieci szkolnych i 2 dla dzieci przedszkolnych,
- wybudowano 16 oddziałów przedszkolnych (ZSP-20 i ZSP-21) z 2 salami wielofunkcyjnymi, zapleczeniami sanitarno-szatniowymi i pomieszczeniami magazynowymi,
- w czterech budynkach (SP-9, ZSP-15, ZSP-20 i ZSP-21) wykonano dostosowanie dla osób niepełnosprawnych ruchowo poprzez budowę wind i platform, toalet dla niepełnosprawnych oraz likwidację barier architektonicznych,

- przebudowano pomieszczenia wewnątrz budynków szkół, porządkując funkcję, poprawiając standard i stan techniczny oraz dostosowując do norm i wymogów technicznych, tj.:
 - w czterech obiektach poprawiono bezpieczeństwo pożarowe (SP-9, ZS-9, ZSP-7 i P-56) poprzez kompleksowe dostosowanie do wymogów pożarowych (SP-9), wymianę oświetlenia ogólnego i awaryjnego w dwóch placówkach (ZSP-7 i P-56) oraz modernizację systemu oddymiania (ZS-9),
 - w dwóch szkołach (ZSP-3 i ZSP-15) wykonano przebudowę pomieszczeń, w których znajdowały się źródła ciepła: węzeł cieplny (ZSP-3) i kotłownia gazowa (ZSP-15),
 - w dwóch szkołach (ZS-4 i SP-74) wykonano nowe obróbki blacharskie na dachach oraz wymieniono rynny i rury spustowe,
 - w jednej szkole przebudowano i poprawiono standard techniczny istniejącej sali gimnastycznej i zaplecza szatniowego (ZSP-15),
 - w jednej szkole przebudowano dotychczasowe zaplecze sanitarno-szatniowe na salkę gimnastyczną (SP-82) z pomieszczeniem magazynowym oraz przebudowano nieużytkowany bunkier pod salą sportową na zaplecze sanitarno-szatniowe i pomieszczenia magazynowe,
- poprawiono efektywność energetyczną poprzez wykonanie termomodernizacji przegród zewnętrznych lub zastosowanie alternatywnych źródeł energii, tj.:
 - w jednej szkole (SP-68) przebudowano dach w zakresie docieplenia, wymiany poszycia, obróbek blacharskich i poprawienia murowania kominów oraz ścian attyk;
 - wykonano system 160 paneli fotowoltaicznych (ZSP-20) zapewniających alternatywne źródło energii elektrycznej,
 - wykonano instalację solarną (ZSP-21) zapewniających alternatywne źródło podgrzewania wody użytkowej;
- wykonano elementy zagospodarowania terenu w zakresie:
 - terenów sportowo-rekreacyjnych przy trzech szkołach (ZSP-15, ZSP-20 i ZSP-21), w tym: 3 boiska wielofunkcyjne o nawierzchni EPDM, 2 boiska do piłki nożnej o nawierzchni ze sztucznej trawy, 3 bieżnie proste o łącznie 11 torach i 3 skocznie z rozbiegami o nawierzchni poliuretanowej, 1 boisko do streetballa, 1 ściankę wspinaczkową na elewacji, 2 place zabaw dla dzieci przedszkolnych, 3 place zabaw dla dzieci szkolnych,
 - drogi dojazdowej do budynku szkoły (ZSP-20) i przebudowy układu drogowego na skrzyżowaniu,
 - dróg pożarowych, ciągów pieszo-jezdnych i parkingów (SP-9, ZSP-15, ZSP-20 i ZSP-21),
 - ogrodzenia zewnętrznego i wewnętrznego wraz z furtkami i bramami wjazdowymi (SP-61, ZSP-11, ZSP-20 i ZSP-21)
 - uporządkowania zieleni, stojaków na rowery i małej architektury (SP-9, ZSP-15, ZSP-20 i ZSP-21),
 - przyłącza kanalizacyjnego (ZSP-4) i wpięcia do kanalizacji sanitarnej w ul. Sołtysowickiej.

Zakończono przebudowę i rozbudowę Szkoły Podstawowej nr 9 przy ul. Nyskiej o nowe skrzydło z łącznikiem, w tym:

- przebudowano istniejący budynek w zakresie utworzenia nowych sanitariatów oraz dostosowania do przepisów przeciwpożarowych,
- wykonano kompleksowe roboty budowlane w zakresie budowy nowego 4-kondygnacyjnego skrzydła budynku, o pow. całkowitej ~755 m², na której utworzono 2 dodatkowe sale dydaktyczne, 2 świetlice o łącznej pow. ~94 m², czytelnię i bibliotekę o łącznej pow. ~113 m² oraz gabinety i pomieszczenia administracyjne połączone przeszklonym łącznikiem z częścią istniejącą,
- budynek dostosowano do potrzeb osób niepełnosprawnych ruchowo poprzez budowę windy, toalet i likwidację barier architektonicznych,

- wykonano zagospodarowanie terenu w zakresie budowy drogi przeciwpożarowej wraz z miejscami postojowymi oraz pochylni dla osób niepełnosprawnych, wiaty śmietnikowej, zieleni, ciągów pieszych i stojaków na rowery.

Wykonano ogrodzenie panelowe o wysokości 180 cm i długości ~160 mb wraz z furtką, dwoma bramami wjazdowymi skrzydłowymi oddzielające teren Szkoły Podstawowej nr 61 przy ul. Skarbowców od Dolnośląskiego Ośrodka Doskonalenia Nauczycieli.

Przebudowano dach Szkoły Podstawowej nr 68 przy ul. Szczęśliwej w zakresie wykonania nowych warstw poszycia, obróbek blacharskich, rynien i rur spustowych, przemurowania i otynkowania kominów oraz podwyższenia ścian attykowych.

W Szkole Podstawowej nr 82 przy ul. Blacharskiej wykonano:

- przebudowę wnętrza bloku sportowego o pow. ~539 m² wraz z remontem sali gimnastycznej o pow. ~165 m² na parterze i przyległych pomieszczeń na poziomie 1. piętra,
- przebudowę pomieszczeń bunkra na zaplecze sanitarno-szatniowe i pomieszczenia magazynowe,
- przebudowę pomieszczeń dawnego zaplecza sanitarno-szatniowego na salkę gimnastyczną z magazynem.

Przebudowano instalację centralnego ogrzewania i pomieszczenia węzła ciepłego w Zespole Szkolno-Przedszkolnym nr 3 przy ul. Inflanckiej.

Wykonano fragment przyłącza kanalizacji sanitarnej budynku Zespołu Szkolno-Przedszkolnego nr 4 przy ul. Sołtysowickiej i wpięto do sieci kanalizacyjnej w ul. Sołtysowickiej.

Zakończono rozbudowę i przebudowę budynku Zespołu Szkolno-Przedszkolnego nr 15 przy ul. Stanisławowskiej o część dydaktyczno-sportową wraz z terenami sportowymi, w tym:

- przebudowano istniejący budynek w zakresie dachu segmentu głównego i uzupełnienia tynków oraz wykonania nowej kotłowni gazowej w piwnicy i szatni uczniowskiej na parterze skrzydła południowego,
- wykonano kompleksowy remont istniejącej sali gimnastycznej o pow. ~177,5 m²,
- rozbudowano placówkę o 4-kondygnacyjny obiekt zawierający część sportową z salą gimnastyczną o pow. ~820 m² i zapleczem sanitarno-szatniowym, magazynami sprzętu i pomieszczeniami gospodarczymi na parterze oraz część dydaktyczną z 12 salami lekcyjnymi, pokojem nauczycielskim i pomieszczeniami pomocniczymi,
- budynek dostosowano do potrzeb osób niepełnosprawnych ruchowo poprzez budowę windy, toalet dla niepełnosprawnych na każdej kondygnacji i likwidację barier architektonicznych,
- wykonano tereny sportowe: boisko wielofunkcyjne z nawierzchnią EPDM o wymiarach 44 x 32 m, bieżnię prostą 4-torową o nawierzchni poliuretanowej o długości 60 m, skocznię w dal z 20-metrowym rozbiegiem o nawierzchni poliuretanowej, Zadanie w zakresie sal sportowych z zapleczami oraz terenów sportowych uzyskało dofinansowanie z Ministerstwa Sportu i Turystyki ze środków Funduszu Rozwoju Kultury Fizycznej w ramach Programu Rozwoju Regionalnej Infrastruktury Sportowej.
- zagospodarowanie terenu w zakresie budowy placu zabaw dla dzieci szkolnych, drogi przeciwpożarowej ze zjazdem w ul. Avicenny, miejscami postojowymi oraz uzupełnienie terenów utwardzonych i małej architektury na szkolnym dziedzińcu.

Zakończono budowę Zespołu Szkolno-Przedszkolnego w rejonie ul. Głównej na osiedlu Stabłowice – obecnie Zespół Szkolno-Przedszkolny nr 20 przy ul. Karpnickiej – wraz z drogą dojazdową i przebudową układu drogowego w ul. Głównej. Wykonano w szczególności:

- 2-kondygnacyjną szkołę podstawową składającą się z 48 sal dydaktycznych dla 1 200 uczniów z trzema świetlicami, dwoma patiami i terenem rekreacyjnym, tj. placem zabaw dla dzieci szkolnych,
- 8-oddziałowe 1- kondygnacyjne przedszkole z salą wielofunkcyjną i placami zabaw o nawierzchni bezpiecznej dla dzieci starszych i młodszych,
- pełny blok żywienia z wyposażeniem dla szkoły i przedszkola z jadalniami,
- blok sportowy z salą gimnastyczną o pow. 671,8 m², dwiema salkami pomocniczymi o pow. ~ 100 m² każda, wyposażeniem inwestycyjnym sportowym, zaplecze sanitarno-szatniowe i pomieszczenia magazynowe,
- tereny sportowe: boisko wielofunkcyjne o wymiarach 55,2 m x 34,4 m i nawierzchni poliuretanowej, boisko do piłki nożnej o wymiarach 55,2 m x 29,75 m i nawierzchni ze sztucznej trawy, oba boiska otoczone piłkochwydami, strefa do streetballa o nawierzchni poliuretanowej, bieżnia prosta o nawierzchni poliuretanowej 4-torowa o długości 100 m zakończona piaskownicą do skoku w dal,
- dostosowanie do potrzeb osób niepełnosprawnych ruchowo poprzez budowę windy, toalet dla niepełnosprawnych na każdej kondygnacji i likwidację barier architektonicznych,
- system 160 paneli fotowoltaicznych zapewniających alternatywne źródło energii elektrycznej o łącznej mocy 35 000 kW/h rocznie,
- zagospodarowanie terenu, w tym: parking dla rodziców z drogą manewrową i dwoma zjazdami na drogę publiczną, układ dróg wewnętrznych na terenie szkoły oraz droga pożarowo-obslugowa okalająca budynek, parking wewnętrzny na 56 miejsc w tym 2 dla osób niepełnosprawnych, infrastruktura techniczna, mała architektura, w tym stojaki na rowery z wiatami, ławki, kosze na śmieci, pomieszczenie na odpady, ogrodzenie wewnętrzne i zewnętrzne z furtkami i bramami,
- budowę drogi dojazdowej z betonu asfaltowego o długości ~328 m do Zespołu Szkolno-Przedszkolnego, z miejscami postojowymi, zielenią, infrastrukturą w pasie drogowym, tj. odwodnieniem, oświetleniem, MKT, wodociągiem i kanalizacją sanitarną, przebudową skrzyżowania ulic Głównej, Wełnianej i nowo realizowanej, obecnie Karpnickiej, połączeniem istniejących stawów w rejonie ul. Głównej i wykonaniem wylotu do istniejącej kanalizacji deszczowej w ul. Stabłowickiej.

Zakończono budowę Zespołu Szkolno-Przedszkolnego w rejonie ul. Kłodzkiej na os. Gaj – obecnie Zespół Szkolno-Przedszkolny nr 21 przy ul. Kłodzkiej – w tym:

- 3-kondygnacyjną szkołę podstawową składającą się z 30 sal dydaktycznych dla 750 uczniów, 2 świetlic i biblioteki, z blokiem sportowym zawierającym: salę gimnastyczną o pow. ~830 m², dwie salki do gimnastyki korekcyjnej o pow. ~102 m² każda, wyposażeniem inwestycyjnym sportowym, zapleczem sanitarno-szatniowym i pomieszczeniami magazynowymi, połączonym ze szkołą 2-kondygnacyjnym łącznikiem z umieszczoną na elewacji ścianką wspinaczkową,
- 8-oddziałowe 1- kondygnacyjne przedszkole z salą wielofunkcyjną i zielonym dachem o powierzchni ~862 m² biologicznie czynnej,
- pełny blok żywienia z wyposażeniem dla szkoły i przedszkola z jadalniami,
- tereny rekreacyjno-sportowe sportowe: plac zabaw z nawierzchnią bezpieczną dla dzieci przedszkolnych, plac zabaw dla dzieci szkolnych o nawierzchni poliuretanowej, boisko wielofunkcyjne o wymiarach 30 m x 44 m i nawierzchni poliuretanowej, boisko do piłki nożnej o wymiarach 27,5 m x 46,5 m i nawierzchni ze sztucznej trawy, oba boiska otoczone piłkochwydami, bieżnia prosta o nawierzchni poliuretanowej 3-torowa o długości 60 m, rozbieg do skoku w dal o nawierzchni poliuretanowej o długości 36 m z piaskownicą,
- budynek dostosowano do potrzeb osób niepełnosprawnych ruchowo poprzez budowę windy, toalet dla niepełnosprawnych na każdej kondygnacji i likwidację barier architektonicznych,
- system paneli solarnych zapewniających alternatywne źródło podgrzewania wody użytkowej,
- zagospodarowanie terenu, w tym: droga pożarowa, chodniki, 45 miejsc postojowych w tym 2 dla osób niepełnosprawnych, infrastruktura techniczna, zieleń, mała

architektura, w tym stojaki na rowery z wiatami, ławki, kosze na śmieci, pomieszczenie na odpady, ogrodzenie wewnętrzne i zewnętrzne z furtkami i bramami.

Wykonano obróbki blacharskie oraz montaż nowych rynien i rur spustowych na dachach Zespołu Szkół nr 4 przy ul. Powstańców Śląskich oraz Szkoły Podstawowej nr 74 przy ul. Kleczkowskiej.

Przebudowano system oddymiania klatek schodowych w Zespole Szkół nr 9 przy ul. Krajewskiego w zakresie dwu central oddymiania z funkcją przewietrzania, wymiany starych czujek dymu, połączenia systemu oddymiania z systemem zamykania drzwi przeciwpożarowych wydzielających klatkę schodową.

Zmodernizowano oświetlenie ogólne i awaryjne w Zespole Szkolno-Przedszkolnym nr 7 przy ul. Koszykarskiej i Przedszkolu nr 56 przy ul. Wałbrzyskiej w zakresie wymiany opraw żarowych i świetlówkowych na LED.

Wykonano ogrodzenie o długości 47 mb od strony boiska szkolnego na terenie Zespołu Szkolno-Przedszkolnego nr 11 przy ul. Strachocińskiej.

BUDOWA I KOMPLEKSOWA PRZEBUDOWA PRZEDSZKOLI

Cel zadania: budowa i rozbudowa budynków przedszkoli prowadząca do zwiększenia bazy dydaktycznej w mieście oraz poprawa stanu technicznego istniejących budynków w celu ulepszenia warunków użytkowania i prawidłowego funkcjonowania placówek.

Lata realizacji:

- Przedszkole nr 18 ul. Sienkiewicza:
 - lata 2017-2018 – dokumentacja projektowa docieplenia przegród zewnętrznych i remontu dachu,
- Przedszkole nr 57 ul. Chorzowska:
 - lata 2016-2017 – roboty budowlane - przebudowa i remont węzła żywienia oraz części pomieszczeń wraz z termomodernizacją części elewacji i remontu dachu nad wejściem głównym,
 - rok 2017 – roboty budowlane - termomodernizacja elewacji wraz z dociepleniem dachu,
- Budynek przy ul. Zwycięskiej 8a:
 - lata 2016-2017 – realizacja w systemie „projektuj i buduj” adaptacji budynku na potrzeby przedszkola,
- Przedszkole na terenie Szkoły Podstawowej nr 39 przy ul. Przedwiośnie:
 - lata 2017-2019 – realizacja w systemie „projektuj i buduj” budowy przedszkola,
- Przedszkole na osiedlu Zakrzów przy ul. Okulickiego:
 - lata 2015-2019 realizacja w systemie „projektuj i buduj” budowy przedszkola,
- dostosowanie przedszkoli do wymagań p.poż., PPIS, PIP itp., w tym:
 - Przedszkole nr 82 ul. Bończyka – dokumentacja projektowa,
 - Przedszkole nr 104 ul. Niedźwiedzia – roboty budowlane,
 - Przedszkole nr 109 ul. Nowowiejska – roboty budowlane,
 - Przedszkole nr 105 ul. Ignuta – roboty budowlane,
 - Zespół Szkolno-Przedszkolny nr 1 ul. Zemska – dokumentacja projektowa i roboty budowlane;
 - Przedszkole nr 80 ul. Zielińskiego – dokumentacja projektowa,
 - Przedszkole nr 90 ul. Zaporoska – dokumentacja projektowa,

Poniesione w 2017 r. nakłady: 6 697 000 zł.

W ramach budowy i przebudowy przedszkoli w 2017 r. zakończono zadania inwestycyjne w zakresie:

- przebudowy Przedszkola nr 57 przy ul. Chorzowskiej w zakresie węzła żywienia i części pomieszczeń oraz termomodernizacji elewacji i dachu,
- dostosowania do przepisów pożarowych budynku A Przedszkola nr 104 przy ul. Niedźwiedziej oraz przebudowy i remontu sanitariatów,

- modernizacji systemu oddymiania w Przedszkolu nr 109 przy ul. Nowowiejskiej,
- przebudowy nawierzchni chodnika na terenie Przedszkola nr 150 przy ul. Ignuta,
- adaptacji Budynku przy ul. Zwycięskiej 8a – obecnie Przedszkole nr 23 – na potrzeby 8-oddziałowego przedszkola.

Zadanie oceniono pozytywnie w konkursie o dofinansowanie w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Dolnośląskiego 2014-2020 działanie 7.1.A Edukacja przedszkolna. Brak dofinansowania z uwagi na wyczerpanie alokacji

- przebudowy atrium i dostosowania placówki Przedszkola nr 133 w ramach Zespołu Szkolno-Przedszkolnego nr 1 przy ul. Zemskiej do przepisów przeciwpożarowych.

W ramach budowy i przebudowy przedszkoli w 2017 r. rozpoczęto:

- opracowanie dokumentacji projektowej w zakresie budowy w systemie „projektuj i buduj” Przedszkola na terenie Szkoły Podstawowej nr 39 przy ul. Przedwiośnie dla 150 dzieci (6 oddziałów) oraz 3 klas I-III, pełnego węzła żywienia, jadalni dla dzieci przedszkolnych i szkolnych, pomieszczeń szatniowo-sanitarnych. Powierzchnia użytkowa budynku ~1 989 m², na terenie projektowany kort tenisowy oraz plac zabaw dla przedszkola,
- wykonanie robót budowlanych w zakresie budowy Przedszkola na osiedlu Zakrzów przy ul. Okulickiego dla 200 dzieci (8 oddziałów) z pomieszczeniami sanitarno-szatniowymi, węzłem żywienia, salą wielofunkcyjną, zagospodarowaniem terenu i infrastrukturą techniczną. Powierzchnia użytkowa budynku ~1.547 m².

W ramach budowy i przebudowy przedszkoli w 2017 r. przygotowano dokumentację:

- przebudowy atrium i dostosowania placówki Przedszkola nr 133 w ramach Zespołu Szkolno-Przedszkolnego nr 1 przy ul. Zemskiej do przepisów przeciwpożarowych,
- kompleksowego remontu i przebudowy budynku Przedszkola nr 80 przy ul. Zielińskiego wraz z dostosowaniem do wymogów przepisów bhp i pożarowych oraz zagospodarowaniem terenu,
- przebudowy bloku żywienia Przedszkola nr 82 przy ul. Bończyka w zakresie systemu wentylacji i remontu posadzek.

W ramach budowy i przebudowy przedszkoli w 2017 r. zlecono opracowanie dokumentacji:

- remontu elewacji oraz remontu z dociepleniem dachu budynku Przedszkola nr 18 przy ul. Sienkiewicza,
- przebudowy Przedszkola nr 90 przy ul. Zaporoskiej wraz ze zmianą układu pomieszczeń, remontem dachu i elewacji.

Osiągnięto następujące efekty:

Przebudowano i wyremontowano część budynku Przedszkola nr 57 przy ul. Chorzowskiej w zakresie:

- węzła żywienia oraz części pozostałych pomieszczeń, w tym sanitariatów personelu, pomieszczeń socjalnych, technicznych i pomocniczych, dostosowując wymogów przepisów pożarowych i norm technicznych oraz porządkując funkcje w przedszkolu,
- utworzenia nowego oddziału grupy przedszkolnej z węzłem sanitarnym i magazynem na 2. piętrze budynku,
- udostępnienia obiektu osobom niepełnosprawnym poprzez montaż pochylni w strefie wejścia głównego,
- docieplenia ścian zewnętrznych i dachu wraz z wymianą poszycia, instalacji odgromowej, rynien i rur spustowych,
- hydroizolacji pionowej ścian fundamentowych,
- wymiany części stolarki okiennej.

Zakończono przebudowę pomieszczeń sanitariatów i przyległych pomieszczeń w budynku A Przedszkola nr 104 przy ul. Niedźwiedziej oraz dostosowano budynek do przepisów przeciwpożarowych.

Zmodernizowano system oddymiania w Przedszkolu nr 109 przy ul. Nowowiejskiej poprzez wymianę centrali oddymiania na centralę kompaktową RZN4404-k V2.

Przebudowano chodnik na terenie Przedszkola nr 150 przy ul. Ignuta poprzez wykonanie nowej podbudowy i nawierzchni oraz stabilizację ciągu pieszego.

Zakończono adaptację budynku przy ul. Zwycięskiej 8a – obecnie Przedszkole nr 23 przy ul. Zwycięskiej 8a – na potrzeby przedszkola o pow. użytkowej ~1 203 m², w tym:

- wykonano kompleksowe roboty remontowo-budowlane porządkujące funkcje w obiekcie na 8 oddziałów z węzłami sanitarnymi, salę wielofunkcyjną, szatnie, pełny węzeł żywienia z kuchnią, pomieszczenia administracyjne, porządkowe, techniczne i pomocnicze,
- obiekt dostosowano do potrzeb osób niepełnosprawnych ruchowo poprzez budowę pochylni w strefie wejścia głównego, montaż dźwigu osobowy, likwidację barier architektonicznych i urządzenie toalety dla niepełnosprawnych,
- uporządkowano teren działki poprzez budowę 2 placów zabaw z wyposażeniem i nawierzchnią EPDM, budowę ciągów pieszo-jezdnych, 12 miejsc postojowych, w tym 2 dla osób niepełnosprawnych, strefy wjazdu z drogi publicznej, zieleni i małą architekturę.

Zadanie oceniono pozytywnie w konkursie o dofinansowanie w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Dolnośląskiego 2014-2020 działanie 7.1.A Edukacja przedszkolna. Brak dofinansowania z uwagi na wyczerpanie alokacji.

Wykonano przebudowę atrium w Zespole Szkolno-Przedszkolnym nr 1 przy ul. Zemskiej (Przedszkole nr 133) o pow. ~35 m² na salkę do gimnastyki korekcyjnej z wentylacją, ogrzewaniem i oświetleniem, oraz dostosowano przedszkole do aktualnych wymagań ochrony przeciwpożarowej.

ROZBUDOWA PRZEDSZKOLA W ZESPOLE SZKOLNO-PRZEDSZKOLNYM NR 12 PRZY UL. SUWALSKIEJ WE WROCŁAWIU

Cel zadania: zwiększenie dostępności do edukacji przedszkolnej dla mieszkańców Wrocławia i okolic.

Zadanie uzyskało dofinansowanie w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Dolnośląskiego 2014-2020 działanie 7.1.2 schemat A Edukacja przedszkolna.

Lata realizacji: 2014-2017 – realizacja w systemie „projektuj i buduj” rozbudowa Zespołu Szkolno-Przedszkolnego nr 12 o 7-oddziałowe przedszkole.

Poniesione w 2017 r. nakłady: 7 382 000 zł.

W ramach zakończonego w 2017 r. zadania osiągnięto następujące efekty:

- powiększono bazę edukacyjną Miasta o 7 oddziałów przedszkolnych z węzłem sanitarnym każdy, salą wielofunkcyjną i szatnią,
- wybudowano pełny węzeł żywienia dla Zespołu Szkolno-Przedszkolnego wraz z wyposażeniem i jadalnią dla dzieci przedszkolnych,
- powiększono istniejący obiekt ZSP o pow. użytkową ~1 378 m²,
- dostosowano obiekt do potrzeb osób niepełnosprawnych poprzez montaż windy, budowę toalety dla niepełnosprawnych i likwidację barier architektonicznych,
- wykonano 2 place zabaw z nawierzchnią bezpieczną EPDM i wyposażeniem,
- uporządkowano istniejące zagospodarowanie terenu, przebudowując 6 istniejących miejsc parkingowych i dodając 8 kolejnych miejsc parkingowych i łącząc istniejący układ dróg wewnętrznych w funkcjonalną całość.

BUDOWA I KOMPLEKSOWA PRZEBUDOWA GIMNAZJÓW

Cel zadania: budowa i rozbudowa budynków gimnazjów w celu zwiększenia bazy dydaktycznej w mieście oraz poprawy stanu technicznego istniejących budynków w celu ulepszenia warunków użytkowania i prawidłowego funkcjonowania placówek.

Lata realizacji:

- Gimnazjum nr 3 ul. Świstackiego:
 - lata 2016-2017 – roboty budowlane – termomodernizacja obiektu,
Zadanie otrzymało dofinansowanie w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Dolnośląskiego 2014-2020 działanie 3.3.2 Efektywność energetyczna w budynkach użyteczności publicznej i sektorze mieszkaniowym Schemat A - w trakcie zawierania umowy o dofinansowanie
Zadanie przeniesiono do „Termomodernizacji obiektów oświatowych: Gimnazjum

- nr 3, Zespół Szkolno-Przedszkolny nr 14 (SP 24), Zespół Szkolno-Przedszkolny nr 1 we Wrocławiu”
- Gimnazjum nr 14 ul. Kołłątaja:
 - lata 2016-2017 – roboty budowlane – termomodernizacja obiektu, Zadanie otrzymało dofinansowanie w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Dolnośląskiego 2014-2020 działanie 3.3.2 Efektywność energetyczna w budynkach użyteczności publicznej i sektorze mieszkaniowym Schemat A - w trakcie zawierania umowy o dofinansowanie Zadanie przeniesiono do „Termomodernizacji obiektów oświatowych: Gimnazjum nr 7, Gimnazjum nr 14, Szkoła Podstawowa nr 82 we Wrocławiu”
- Gimnazjum nr 7 ul. Kolisty:
 - lata 2016-2017 – roboty budowlane – termomodernizacja obiektu, Zadanie otrzymało dofinansowanie w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Dolnośląskiego 2014-2020 działanie 3.3.2 Efektywność energetyczna w budynkach użyteczności publicznej i sektorze mieszkaniowym Schemat A - w trakcie zawierania umowy o dofinansowanie Zadanie przeniesiono do „Termomodernizacji obiektów oświatowych: Gimnazjum nr 7, Gimnazjum nr 14, Szkoła Podstawowa nr 82 we Wrocławiu”
- Gimnazjum nr 19 ul. Dembowskiego:
 - rok 2017 – roboty budowlane – przebudowa instalacji elektrycznej.

Poniesione w 2017 r. nakłady: 462 000 zł.

W ramach budowy i przebudowy gimnazjów w 2017 r. zrealizowano zadanie inwestycyjne przebudowy instalacji elektrycznej w Gimnazjum nr 19 przy ul. Dembowskiego w zakresie:

- 1. i 2. piętra budynku wraz z naprawą zarysowań ścian i sufitów,
- wymiany pozostałej części opraw oświetleniowych na parterze budynku,
- wykonania instalacji głośnikowej,
- montażu oświetlenia tablic szkolnych.

Osiągnięto efekt poprawy stanu technicznego oraz doprowadzenia do zgodności z obowiązującymi przepisami instalacji elektrycznej w budynku (G-19) wraz z poszerzeniem o instalację głośnikową i oświetlenia tablic.

BUDOWA I KOMPLEKSOWA PRZEBUDOWA SZKÓŁ PONADGIMNAZJALNYCH

Cel zadania: budowa i rozbudowa budynków szkół ponadgimnazjalnych w celu zwiększenia bazy dydaktycznej w mieście oraz poprawy stanu technicznego istniejących budynków w celu polepszenia warunków użytkowania i prawidłowego funkcjonowania placówek.

Lata realizacji:

- Liceum Ogólnokształcące nr V przy ul. Kuronia:
 - lata 2015-2017 – prace przygotowawcze – badania archeologiczno-antropologiczne,
 - lata 2016-2017 – roboty budowlane – budowa nowej siedziby szkoły;
- Liceum Ogólnokształcące nr XVII przy ul. Tęczowej:
 - rok 2017 – dokumentacja projektowa – remont i przebudowa elewacji budynku głównego,
 - rok 2017 – roboty budowlane – remont i przebudowa części elewacji budynku głównego,
- Lotnicze Zakłady Naukowe przy ul. Kiełczowskiej:
 - rok 2017 – roboty budowlane – przebudowa istniejącej linii zasilającej,
- Młodzieżowy Ośrodek Socjoterapii nr 2 przy ul. Kieleckiej:
 - rok 2017 – zamienna dokumentacja projektowa – budowa przyłącza kanalizacji sanitarnej i sieci kanalizacji deszczowej,
 - rok 2017 - roboty budowlane – budowa przyłącza instalacji sanitarnej,
- Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy nr 10 przy ul. Parkowej:
 - rok 2017 – roboty budowlane – przebudowa skrzydła budynku na potrzeby przedszkola specjalnego,

- Zespół Szkół Ekonomiczno-Administracyjnych przy ul. Worcella:
 - rok 2017 – dokumentacja projektowa – zagospodarowania terenu w zakresie przebudowy boiska,
- Zespół Szkół nr 23 przy ul. Dawida:
 - rok 2017 – roboty budowlane – montaż materacy ochronnych,
- Zespół Szkół Gastronomicznych przy ul. Kamiennej:
 - rok 2017 – roboty budowlane – remont i przebudowa auli wraz z przebudową fragmentu ogrodzenia terenu placówki,
- Zespół Szkół Ogólnokształcących nr 5 przy ul. Grochowej:
 - lata 2017-2018 – materiały przygotowawcze – inwentaryzacja wraz z ekspertyzą określającą stan techniczny obiektu.

Poniesione w 2017 r. nakłady: 6 778 000 zł.

W 2017 r. w ramach budowy i przebudowy szkół ponadgimnazjalnych zrealizowano:

- budowę nowej siedziby Liceum Ogólnokształcącego nr V przy ul. Kuronia z blokiem sportowym i zagospodarowaniem terenu, kończąc jednocześnie badania archeologiczno-antropologiczne,
- remont i przebudowę części elewacji budynku głównego Liceum Ogólnokształcącego nr XVII przy ul. Tęczowej wraz z remontem i uruchomieniem zegara na elewacji frontowej budynku,
- przebudowę linii zasilającej w budynku schroniska i internatu Lotniczych Zakładów Naukowych przy ul. Kiełczowskiej,
- budowę przyłącza kanalizacji sanitarnej do budynku B Młodzieżowego Ośrodka Socjoterapii nr 2 przy ul. Kieleckiej,
- adaptację pomieszczeń skrzydła budynku Specjalnego Ośrodka Szkolno-Wychowawczego nr 10 przy ul. Parkowej na potrzeby przedszkola specjalnego wraz z zagospodarowaniem terenu,
- montaż materacy ochronnych w bloku sportowym Zespołu Szkół nr 23 przy ul. Dawida,
- remont i przebudowę auli Zespołu Szkół Gastronomicznych przy ul. Kamiennej w pełnym zakresie branż wraz z przebudową fragmentu ogrodzenia i regulacją granicy placówki od strony ul. Borowskiej.

W ramach budowy i przebudowy szkół ponadgimnazjalnych w 2017 r. przygotowano dokumentację:

- w zakresie przebudowy i remontu elewacji budynku głównego Liceum Ogólnokształcącego nr XVII przy ul. Tęczowej w podziale na etapy zgodne z odpowiednią częścią elewacji: od ul. Tęczowej, Szpitalnej i od podwórza,
- zamienną budowy przyłącza kanalizacji sanitarnej oraz sieci kanalizacji deszczowej na terenie Młodzieżowego Ośrodka Socjoterapii nr 2 przy ul. Kieleckiej.

Osiągnięto następujące efekty:

Zakończono prace archeologiczno-antropologiczne wraz z pochówkiem szczątków 2 768 osób wydobytych z terenu dawnego cmentarza Gminy Ewangelicko – Reformowalnej i parafii pw. Św. Marii Magdaleny na terenie obecnie zajmowanym przez siedzibę Liceum Ogólnokształcącego nr V przy ul. Kuronia.

Zakończono kompleksowe roboty budowlane nowej siedziby Liceum Ogólnokształcącego nr V przy ul. Kuronia, w szczególności wykonano:

- 3-kondygnacyjny blok dydaktyczny składający się z 18 sal przedmiotowych, 9 pracowni, 7 sal językowych, 1 sali IB i pomieszczeniem do tutoringów oraz pomieszczeń towarzyszących, w tym sanitarno-szatniowych,
- 3-kondygnacyjny i podpiwniczony blok sportowy z salą gimnastyczną o pow. ~1 400 m², siłownią o pow. ~146 m², zapleczem sanitarno-szatniowym i pomieszczeniami magazynowymi,
- boisko wielofunkcyjne o nawierzchni poliuretanowej i wymiarach 24 m x 45 m zlokalizowane na dachu sali gimnastycznej,
- budynek dostosowano do potrzeb osób niepełnosprawnych ruchowo poprzez budowę windy, toalet i likwidację barier architektonicznych,

- teren sportowy w zakresie bieżni prostej 4-torowej o nawierzchni poliuretanowej ze skoczną w dal o łącznej długości 80 m,
- wykonano zagospodarowanie terenu w zakresie budowy drogi pożarowej i parkingu z 78 miejscami postojowymi i 2 miejscami postojowymi dla osób niepełnosprawnych, wykonano nasadzenia zieleni i małą architekturę, w tym 50 stojaków dla rowerów.

Wykonano przebudowę części elewacji Liceum Ogólnokształcącego nr XVII przy ul. Tęczowej w zakresie:

- przebudowy części „szklanej”, tj. powstałej po II Wojnie Światowej, elewacji południowej polegającej na demontażu istniejącej stolarki okiennej i montażu okien i naświetli z PCV z nawietrzakami międzyszybowymi i foliami przeciw nasłonecznieniu,
- docieplenia i hydroizolacji ścian fundamentowych za pomocą iniekcji mineralnych na całej długości elewacji południowej,
- wymiany instalacji deszczowych i wykonania opaski wzdłuż elewacji południowej,
- demontażu istniejącej tarczy zegarowej i wykonania nowej na podstawie inwentaryzacji tarczy stalowej z cyframi miedzianymi, montażu i uruchomienia mechanizmu zegarowego.

Przebudowano linię zasilającą w budynku schroniska i internatu Lotniczych Zakładów Naukowych przy ul. Kiełczowskiej poprzez ułożenie kabla YAKY 4 x 50 mm².

Wykonano przyłącze kanalizacji sanitarnej do budynku „B” Młodzieżowego Ośrodka Socjoterapii nr 2 przy ul. Kieleckiej z wpięciem do miejskiej sieci kanalizacji sanitarnej ks200 w ul. Kieleckiej i unieczynnieniem zbiornika bezodpływowego na terenie placówki po jego uprzednim oczyszczeniu i dezynfekcji.

Przebudowano pomieszczenia parteru południowego skrzydła Specjalnego Ośrodka Szkolno-Wychowawczego nr 10 przy ul. Parkowej na potrzeby przedszkola specjalnego, w tym wykonano:

- przebudowę pomieszczeń na 5 oddziałów przedszkola specjalnego dla dzieci z niepełnosprawnością intelektualną, autyzmem i niepełnosprawnościami sprzężonymi,
- przebudowę pomieszczeń drugiego piętra na salę chemiczną z zapleczem,
- zagospodarowanie części terenu placówki przez wykonanie placu zabaw dla dzieci z nawierzchnią poliuretanową i ogrodzeniem, drogi dojazdowej, pożarowej i dojściem dla pieszych.

Zamontowano materace ochronne na słupy i naroża poziome osłon grzejnikowych w sali gimnastycznej Zespołu Szkół nr 23 przy ul. Dawida.

Wykonano przebudowę auli Zespołu Szkół Gastronomicznych przy ul. Kamiennej w zakresie wszystkich branż: budowlanej, sanitarnej i elektrycznej polegających na:

- wzmocnieniu konstrukcji antresoli, sceny z „zasceniem”, stropu piwnicy pod aulą i dachu w obrębie otworów dla poprowadzenia kanałów wentylacyjnych, montażu balustrad i pochwyków obustronnie wzdłuż biegu schodów do piwnicy oraz montażu balustrad okien, wymianie stolarki okiennej w ścianie zachodniej, zamurowanie otworów okiennych od strony północnej, ocieplenie od wewnątrz do wysokości 125cm, hydroizolacji i ocieplenia ścian fundamentowych od strony elewacji zachodniej auli, wykonaniu obróbek blacharskich i odtworzeniu i uzupełnieniu pokrycia dachowego zapewniającego szczelność pokrycia,
- remoncie pomieszczenia poprzez wykonanie nowych podłóg dębowych z warstwami posadzkowymi, tynków i gładzi, malowanie, montaż płyt MDF na ociepleniu, obudów grzejników,
- zamontowaniu kanałów instalacji wentylacyjnej i podłączenia do centrali wentylacyjnej na dachu, montażu grzejników z podłączeniem do nowej instalacji co, montaż kurtyny powietrznej z zasilaniem,

- ułożeniu okablowania w pełnym zakresie instalacji elektrycznej i teletechnicznej, montaż reflektorów ściennych i opraw oświetlenia sufitowego, kinkietów, gniazd, montaż nowej rozdzielniczy TAU z przedłużeniem WLZ, wyposażenie rozdzielniczy TAU z elementami sterowania nadrzędnego (zasilacz, miniserwer, moduł rozszerzeń), ułożeniu instalacji odgromowej,
- dostosowaniu obiektu do wymogów przepisów przeciwpożarowych, w tym montażu drzwi stalowych pożarowych EI60, skrzynek hydrantowych z zaworami i węzami oraz instalacji hydrantowej połączonej z zasilaniem instalacji hydrantowej w piwnicy budynku głównego, oświetlenia awaryjnego, klap pożarowych, montaż tablicy synoptycznej monitoringu położenia klap ppoż.,
- udostępnieniu obiektu dla osób niepełnosprawnych poprzez budowę pochylni,
- regulacji granic działki placówki od strony ul. Borowskiej, w tym budowę ogrodzenia terenu na długości ~37,5 m, wykonaniu chodnika i opaski w miejscu docieplenia ścian fundamentowych.

BUDOWA BASENÓW I PRZEBUDOWA INFRASTRUKTURY SPORTOWEJ W OBIEKTACH OŚWIATOWYCH

Cel zadania: budowa i rozbudowa infrastruktury sportowej w placówkach oświatowych w celu zwiększenia bazy sportowej w mieście oraz poprawy stanu technicznego istniejących bloków sportowych i basenów w celu polepszenia warunków użytkowania i prawidłowego funkcjonowania.

Lata realizacji:

- Liceum Ogólnokształcące nr IV przy ul. Świstackiego:
 - lata 2017-2018 – roboty budowlane – przebudowa i remont bloku sportowego,
- Szkoła Podstawowa nr 3 przy ul. Bobrzej:
 - lata 2017-2018 – aktualizacja dokumentacji projektowej – przebudowa bloku sportowego,
- Szkoła Podstawowa nr 61 przy ul. Skarbowców:
 - rok 2017 – roboty budowlane – przebudowa i remont bloku sportowego,
- Szkoła Podstawowa nr 84 przy ul. Górnickiego:
 - lata 2015-2017 realizacja w systemie „projektuj i buduj” budowy bloku sportowego z basenem,
- Zespół Szkolno-Przedszkolny nr 1 przy ul. Zemskiej:
 - lata 2016-2017 – roboty budowlane – przebudowa basenu,
 - lata 2017-2018 – roboty budowlane – termomodernizacja części bloku sportowego z salą gimnastyczną.

Zadania otrzymały dofinansowanie w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Dolnośląskiego 2014-2020 działanie 3.3.2 Efektywność energetyczna w budynkach użyteczności publicznej i sektorze mieszkaniowym Schemat A – w trakcie zawierania umowy o dofinansowanie.

Zadania przeniesiono do „Termomodernizacji obiektów oświatowych: Gimnazjum nr 3, Zespół Szkolno-Przedszkolny nr 14 (SP 24), Zespół Szkolno-Przedszkolny nr 1 we Wrocławiu”

- Zespół Szkół nr 5 przy ul. Haukego-Bosaka:
 - rok 2017 – dokumentacja przygotowawcza w zakresie zgłoszenia zadania polegającego na budowie bloku sportowego z salą do szermierki do dofinansowania w ramach RPO WD 2014-2020 działanie 6.3.2 Rewitalizacja zdegradowanych obszarów – przygotowanie i opracowanie wniosku aplikacyjnego.

Zadanie oceniono pozytywnie w konkursie o dofinansowanie w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Dolnośląskiego 2014-2020 działanie 6.3.2 Rewitalizacja zdegradowanych obszarów. Brak dofinansowania z uwagi na wyczerpanie alokacji.

Poniesione w 2017 r. nakłady: 2 809 000 zł.

W 2017 r. w ramach budowy basenów i przebudowy infrastruktury sportowej w placówkach oświatowych zrealizowano:

- przebudowę i remont bloku sportowego przy Szkole Podstawowej nr 61 przy ul. Skarbowców z zapleczem sanitarno-szatniowym, salą gimnastyczną i łącznikiem,
- budowę bloku sportowego z basenem przy Szkole Podstawowej nr 84 ul. Górnickiego wraz z łącznikiem i zagospodarowaniem terenu.

W ramach budowy basenów i przebudowy infrastruktury sportowej w obiektach oświatowych w 2017 r. rozpoczęto realizację robót budowlanych polegających na przebudowie, rozbudowie i rewitalizacji bloku sportowego przy Liceum Ogólnokształcącym nr IV przy ul. Świstackiego, w tym rozbiórce istniejącego łącznika i budowie w jego miejscu 1-kondygnacyjnego łącznika z zapleczem sanitarno-szatniowym, salą do aerobiku/siłownią oraz rewitalizacji istniejącej zabytkowej sali sportowej o pow. ~210 m².

W ramach budowy basenów i przebudowy infrastruktury sportowej w 2017 r. przygotowano dokumentację aplikacyjną w zakresie zgłoszenia zadania do dofinansowania projektu pn. „Rozbudowa Zespołu Szkół nr 5 przy ul. Haukego-Bosaka 33-37 we Wrocławiu o nowy blok sportowy” ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Dolnośląskiego 2014-2020 działanie 6.3.2 Rewitalizacja zdegradowanych obszarów. Brak dofinansowania z uwagi na wyczerpanie alokacji.

Osiągnięto następujące efekty:

Przebudowano blok sportowy przy Szkole Podstawowej nr 61 przy ul. Skarbowców w zakresie:

- sali gimnastycznej o pow. ~213 m² wraz salą pomocniczą z wymianą podłogi na sportową i wyposażeniem,
- wykonania nowego układu funkcjonalnego zaplecza sanitarno-szatniowego,
- dostosowania obiektu do przepisów przeciwpożarowych,
- przebudowy i instalacji elektrycznych, teletechnicznych, sanitarnych i wentylacji mechanicznej,
- hydroizolacji ścian fundamentowych i termoizolacji elewacji z wymianą stolarki okiennej i ślusarki drzwiowej, dociepleniem dachu i wykonaniem nowego pokrycia,
- udostępnienia obiektu poprzez budowę rampy o nachyleniu 6% wyposażoną w poręcze, zlicowanie progów w drzwiach z płaszczyzną posadzki.

Zakończono kompleksowe roboty budowlane w zakresie nowego bloku sportowego z basenem, boiskiem na dachu parkingu i zagospodarowaniem terenu przy Szkole Podstawowej nr 84 przy ul. Górnickiego, w szczególności wykonano:

- 3-kondygnacyjny blok sportowy składający się z 6-torowego basenu o wymiarach niecki 25 m x 12,5 m, sali sportowej wielofunkcyjnej o pow. ~1 393 m² z podłogą sportową drewnianą, sali fitness, siłowni o pow. 197 m², zaplecza sanitarno-szatniowego, pomieszczeń magazynowych, towarzyszących i technicznych, w tym stacji uzdatniania wody, połączony łącznikiem z budynkiem szkoły na poziomie 1. piętra,
- dostosowanie do potrzeb osób niepełnosprawnych ruchowo poprzez budowę windy, toalety z natryskiem i likwidację barier architektonicznych,
- 1-kondygnacyjny parking 42- stanowiskowy z boiskiem wielofunkcyjnym o pow. ~1 300 m² i nawierzchni poliuretanowej umieszczonym na dachu,
- 4-torową bieżnię prostą o dł. 100 m z nawierzchnią poliuretanową zakończoną piaskownicą do skoku w dal,
- zagospodarowanie terenu: ciągi piesze, mała architektura, urządzenia sportowo-rekreacyjne, zieleń urządzona, ogrodzenie terenu.

TERMOMODERNIZACJA OBIEKTÓW OŚWIATOWYCH: GIMNAZJUM NR 3, ZESPÓŁ SZKOLNO-PRZEDSZKOLNY NR 14 (SP 24), ZESPÓŁ SZKOLNO-PRZEDSZKOLNY NR 1 WE WROCŁAWIU

Zadanie otrzymało dofinansowanie w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Dolnośląskiego 2014-2020 działanie 3.3.2 Efektywność energetyczna w budynkach użyteczności publicznej i sektorze mieszkaniowym Schemat A - w trakcie zawierania umowy o dofinansowanie

Cel zadania: zwiększenie efektywności energetycznej trzech budynków użyteczności publicznej poprzez kompleksową termomodernizację.

Rok realizacji:

- Gimnazjum nr 3 ul. Świstackiego:
 - lata 2016-2017 – roboty budowlane – termomodernizacja części dydaktycznej obiektu,
- Szkoła Podstawowa nr 24 ul. Częstochowska:
 - lata 2016-2017 - roboty budowlane - przebudowa bloku sportowego wraz z jego termomodernizacją,
 - lata 2017-2018 – roboty budowlane – termomodernizacja i przebudowa budynku dydaktycznego,
- Zespół Szkolno-Przedszkolny nr 1 przy ul. Zemskiej:
 - lata 2016-2017 – roboty budowlane – przebudowa basenu,
 - lata 2017-2018 – roboty budowlane – termomodernizacja części bloku sportowego z salą gimnastyczną.

W 2017 r. w ramach „Termomodernizacji obiektów oświatowych: Gimnazjum nr 3, Zespół Szkolno-Przedszkolny nr 14 (SP 24), Zespół Szkolno-Przedszkolny nr 1 we Wrocławiu” zrealizowano:

- roboty budowlane polegające na wykonaniu termomodernizacji budynku Gimnazjum nr 3 przy ul. Świstackiego o pow. ~2 160,65 m² w zakresie ocieplenia poddasza, stropodachu, ścian fundamentowych elewacji z malowaniem i montażu zaworów grzejnikowych termostatycznych oraz renowacji elewacji frontowych (zabytkowych),
- przebudowy i remontu bloku sportowego o pow. ~1 045 m² przy Szkole Podstawowej nr 24 ul. Częstochowska wraz z termomodernizacją elewacji, wymianą stolarki okiennej i drzwiowej oraz modernizacją instalacji centralnego ogrzewania i wymianą opraw oświetleniowych na LED,
- przebudowę i remont części bloku sportowego o pow. ~1 892,24 m² z basenem przy Zespole Szkolno-Przedszkolnym nr 1 ul. Zemska wraz z termomodernizacją przegród zewnętrznych i modernizacją instalacji centralnego ogrzewania.

W 2017 r. w ramach „Termomodernizacji obiektów oświatowych: Gimnazjum nr 3, Zespół Szkolno-Przedszkolny nr 14 (SP 24), Zespół Szkolno-Przedszkolny nr 1 we Wrocławiu” rozpoczęto realizację robót budowlanych w zakresie:

- przebudowy części dydaktycznej budynku o pow. ~2 779,7 m² na poziomie piwnic i parteru Szkoły Podstawowej nr 24 przy ul. Częstochowskiej wraz z termomodernizacją elewacji i podłóg na gruncie oraz wymianą instalacji centralnego ogrzewania, a także m.in. adaptacją pomieszczeń parteru na pracownię chemiczną, salę dydaktyczną, pokój nauczycielski oraz pomieszczeń piwnic na pomieszczenie konserwatora, toaletę i magazyn,
- termomodernizacji części bloku sportowego o pow. ~889,54 m² z salą gimnastyczną przy Zespole Szkolno-Przedszkolnym nr 1 ul. Zemska w tym docieplenia elewacji i dachu, wymianą stolarki okiennej i drzwiowej oraz robotami budowlanymi polegającymi m.in. na wykonaniu modernizacji instalacji centralnego ogrzewania, wentylacji mechanicznej, posadzek sportowych w salach gimnastycznych wraz z wyposażeniem.

Poniesione w 2017 r. nakłady: 11 374 000 zł.

Osiągnięto następujące efekty:

Zakończono termomodernizację części dydaktycznej Gimnazjum nr 3 przy ul. Świstackiego w zakresie:

- docieplenia ścian zewnętrznych,
- docieplenia stropodachu,
- ocieplenia stropu nad ostatnią kondygnacją,
- uszczelnienia ścian zewnętrznych ceglanych objętych opieką Konserwatora Zabytków,
- montażu zaworów termostatycznych na grzejnikach,
- montażu budek lęgowych dla ptaków.

W Szkole Podstawowej nr 24 przy ul. Częstochowskiej wykonano:

- termomodernizację podłóg i ścian na gruncie,
- kompleksową wymianę instalacji centralnego ogrzewania,
- wymianę okien wraz z montażem instalacji nawiewno-wywiewnej wraz z odzyskiem ciepła,
- wymieniono drzwi zewnętrzne na nowe o współczynniku przenikania zgodnym z warunkami technicznymi na 2017 r.,
- zmodernizowano instalację elektryczną poprzez wymianę oświetlenia na oprawy LED,
- przebudowę bloku sportowego o pow. użytkowej ~1045 m² w zakresie sali gimnastycznej o pow. ~416 m², sali wielofunkcyjnej, siłowni, zaplecza sanitarno-szatniowego, pomieszczeń magazynowych, gospodarczych, technicznych (kotłownia) i komunikacji,
- dostosowanie obiektu do wymagań przepisów przeciwpożarowych i technicznych,
- dostosowanie obiektu do potrzeb osób niepełnosprawnych poprzez montaż dwóch pochylni dla osób niepełnosprawnych wewnątrz budynku.

Zakończono kompleksową przebudowę części basenowej bloku sportowego przy Zespole Szkolno-Przedszkolnym nr 1 ul. Zemska, w szczególności:

- docieplono dachy i stropodachy oraz ściany zewnętrzne,
- wymieniono stolarkę okienną i drzwiową,
- zmodernizowano instalację centralnego ogrzewania wraz z rekuperacją z powietrza niecki basenowej,
- wykonano nową instalację wody ciepłej i zimnej oraz instalację wentylacji mechanicznej nawiewno-wywiewnej z osuszaniem i odzyskiem ciepła,
- przebudowano nieckę basenową 5-torową o wymiarach 25 m x 12,5 m wraz ze stacją uzdatniania wody,
- wykonano kompleksowy remont i przebudowę pomieszczeń zaplecza sanitarno-szatniowego, pomieszczeń magazynowych i technicznych,
- dostosowano obiekt do wymagań przepisów przeciwpożarowych i technicznych,
- dostosowano obiekt do potrzeb osób niepełnosprawnych ruchowo poprzez budowę pochylni dla niepełnosprawnych w strefie wejścia, toalety z natryskiem, likwidację barier architektonicznych oraz montaż dźwigu basenowego,
- wykonano 11 miejsc postojowych, w tym 1 dla osób niepełnosprawnych.

TERMOMODERNIZACJA OBIEKTÓW OŚWIATOWYCH: GIMNAZJUM NR 7, GIMNAZJUM NR 14, SZKOŁA PODSTAWOWA NR 82 WE WROCŁAWIU

Zadanie otrzymało dofinansowanie w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Dolnośląskiego 2014-2020 działanie 3.3.2 Efektywność energetyczna w budynkach użyteczności publicznej i sektorze mieszkaniowym Schemat A

Cel zadania: zwiększenie efektywności energetycznej trzech budynków użyteczności publicznej poprzez kompleksową termomodernizację.

Rok realizacji:

- Gimnazjum nr 7 przy ul. Kolistej:
 - lata 2016-2017 – roboty budowlane – termomodernizacja obiektu,
- Gimnazjum nr 14 przy ul. Kołłątaja:
 - lata 2016-2017 - roboty budowlane – termomodernizacja obiektu,
- Szkoła Podstawowa nr 82 przy ul. Blacharskiej:
 - lata 2015-2017 – roboty budowlane – przebudowa części dydaktycznej budynku wraz z termomodernizacją obiektu.

W ramach „Termomodernizacji obiektów oświatowych: Gimnazjum nr 7, Gimnazjum nr 14, Szkoła Podstawowa nr 82 we Wrocławiu” w 2017 r. zrealizowano:

- termomodernizację budynku o pow. ~6 291,49 m² Gimnazjum nr 7 przy ul. Kolistej polegającą na remoncie i dociepleniu ścian zewnętrznych i stropodachów wraz z przebudową zaplecza sanitarno-szatniowego bloku sportowego z wymianą instalacji centralnego ogrzewania oraz opraw na LED w tej części obiektu,
- przebudowę budynku, łącznika oraz bloku sportowego w Gimnazjum nr 14 przy ul. Kołłątaja w zakresie remontu i docieplenia na łącznej pow. ~2 786,31 m² w zakresie elewacji, izolacji przeciwwilgociowych ścian zewnętrznych, remontu

i docieplenia posadzki poddasza budynku głównego, stropodachu sali gimnastycznej i łącznika, wymiany instalacji centralnego ogrzewania,

- remont i ocieplenie na pow. ~2 718,31 m² Szkoły Podstawowej nr 82 przy ul. Blacharskiej stropodachów szkoły i bloku sportowego wraz z termomodernizacją elewacji oraz zagospodarowaniem terenu atrium i wykonaniem kanalizacji deszczowej w jego obszarze.

Poniesione w 2017 r. nakłady: 3 532 000 zł.

Osiągnięto następujące efekty:

Zakończono termomodernizację Gimnazjum nr 7 przy ul. Kolistej w zakresie:

- hydroizolacji ścian fundamentowych,
- docieplenia ścian zewnętrznych,
- docieplenia stropodachu i dachu,
- wymiany pozostałej stolarki okiennej i drzwiowej,
- modernizacji instalacji centralnego ogrzewania w części bloku sportowego placówki,
- wymianę oświetlenia na oprawy LED w części bloku sportowego,
- przebudowy bloku sportowego o pow. ~636 m² wraz z zapleczem sanitarno-higienicznym i mieszkaniem służbowym z wymianą wszystkich instalacji: elektrycznych i sanitarnych, w tym wentylacji mechanicznej nawiewno-wywiewnej,
- dostawa i montaż wyposażenia inwestycyjnego: toalet i natrysków, pożarowego, obudów grzejników, monitoringu cyfrowego.

W Gimnazjum nr 14 przy ul. Kołłątaja wykonano:

- ocieplenie ścian zewnętrznych,
- ocieplenie stropów pod nieogrzewanym poddaszem,
- ocieplenie stropodachu Sali gimnastycznej i łącznika,
- wymianę części okien i drzwi zewnętrznych,
- wymianę grzejników i montaż głowic termostatycznych,
- instalację oświetlenia wejść do budynku i na teren obiektu,
- elementy przyobiektowego zagospodarowania terenu wraz z remontem murowanego ogrodzenia Gimnazjum i sąsiadującej z nim Szkoły Podstawowej nr 71.

Zakończono przebudowę pomieszczeń dydaktycznych Szkoły Podstawowej nr 82 przy ul. Blacharskiej wraz z termomodernizacją obiektu, w szczególności wykonano:

- hydroizolację ścian fundamentowych, piwnicznych, cokołowych, dachu i posadzek,
- izolację termiczną wszystkich przegród zewnętrznych, w tym podłóg na gruncie z nowymi warstwami posadzek,
- nowe tynki i obróbki blacharskie,
- wymianę stolarki okiennej i drzwiowej, w tym w bloku sportowym sterowaną z poziomu podłogi,
- modernizację instalacji centralnego ogrzewania w części dydaktycznej obiektu, wymianę części grzejników wraz z montażem głowic termostatycznych,
- remont ścian i sufitów, w tym sufit akustyczny podwieszany w bloku sportowym, naprawa spękań w ścianach, malowanie pomieszczeń,
- zagospodarowanie wewnętrzne dziedzińca, tzw. atrium, wraz urządzeniem zieleni i wykonaniem kanalizacji deszczowej.

BUDOWA HALI POD SAMOCHÓD CIĘŻAROWY NA POTRZEBY KSZTAŁCENIA PRAKTYCZNEGO W ZESPOLE SZKÓŁ NR 2 PRZY UL. BOROWSKIEJ

Cel zadania: zwiększenie atrakcyjności oświatowej

Lata realizacji: 2017–2018

Poniesione w 2017 r. nakłady: 1 174 838 zł.

W 2017 r. realizowano roboty budowlane w zakresie budowy hali warsztatowej pod samochód ciężarowy wraz z pomieszczeniem techniczno-dydaktycznym i zewnętrznym stanowiskiem do mycia podzespołów i powłok lakierniczych oraz zagospodarowaniem terenu w Zespole Szkół nr 2 przy ul. Borowskiej 105 we Wrocławiu.

Zakres inwestycji obejmuje wykonanie robót budowlanych, w szczególności:

- roboty rozbiórkowe,
- budowę wolnostojącej, przelotowej hali z kanałem naprawczym oraz pomieszczeniem techniczno-dydaktycznym, z wykonaniem wszystkich robót wykończeniowych,
- budowę stanowiska do mycia podzespołów i powłoki lakierniczej nadwozia samochodu z podziemną oczyszczalnią ścieków,
- dostawę i montaż wyposażenia hali i oczyszczalni,
- zagospodarowanie terenu, w szczególności: budowę drogi wewnętrznej oraz dwóch zjazdów w ul. Kuronia z bramami przesuwanymi, sterowanymi elektrycznie oraz bramą otwieraną ręcznie, placu manewrowego, chodników i ogrodzenia wewnętrznego terenu z bramami otwieranymi ręcznie oraz furtkami,
- wykonanie nowego ogrodzenia z likwidacją istniejącego oraz uzupełnieniem brakującej nawierzchni z kostki betonowej,
- budowę przyłączy i sieci, z włączeniem do istniejących sieci i odtworzeniem nawierzchni, w tym: kanalizacji deszczowej i sanitarnej, wody, sieci ciepłej z włączeniem do istniejącego węzła cieplnego, linii kablowej oświetlenia z przełożeniem lampy,
- przebudowę nawierzchni istniejącego placu manewrowego wraz z wyprofilowaniem spadków i wykonaniem odwodnienia liniowego.

Projekt pn. „Budowa hali pod samochód ciężarowy na potrzeby kształcenia praktycznego w Zespole Szkół nr 2 przy ul. Borowskiej nr 105 we Wrocławiu” dofinansowany w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Dolnośląskiego 2014-2020

PRZEBUDOWA BUDYNKU B WRAZ Z WYPOSAŻENIEM W CENTRUM KSZTAŁCENIA PRAKTYCZNEGO PRZY UL. STRZEGOMSKIEJ 49A WE WROCŁAWIU

Cel zadania: zwiększenie atrakcyjności oświatowej

Lata realizacji: 2017–2018

Poniesione w 2017 r. nakłady: 820 359 zł.

W 2017 r. realizowano roboty budowlane w zakresie przebudowy i remontu budynku „B” w Centrum Kształcenia Praktycznego przy ul. Strzegomskiej 49a we Wrocławiu, w tym: roboty rozbiórkowe i roboty budowlane wraz z instalacjami sanitarnymi i elektrycznymi, związane z projektowaną przebudową i remontem budynku „B” i fragmentu łącznika, w szczególności:

- kompleksowa przebudowa i remont budynku „B” wraz z instalacjami sanitarnymi i elektrycznymi,
- przebudowa fragmentu łącznika,
- dostawa i montaż platformy dźwigowej oraz wskazanego wyposażenia pomieszczeń,
- zagospodarowanie wskazanego pasa terenu przyległego do ścian zewnętrznych budynku „B”.

Projekt pn.: „Przebudowa budynku B wraz z wyposażeniem w Centrum Kształcenia Praktycznego przy ul. Strzegomskiej 49a we Wrocławiu” dofinansowany w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Dolnośląskiego 2014-2020.

RZEBUDOWA BUDYNKU PRZY UL. LINDEGO 19-21 WE WROCŁAWIU NA CELE PROWADZENIA PRZYCHODNI ZDROWIA PSYCHICZNEGO I TERAPII UZALEŻNIEŃ

Cel zadania: przebudowa istniejącego budynku przy ul. Lindego celem zapewnienia ciągłości świadczeń w zakresie profilaktyki i terapii uzależnień prowadzonych w przychodni przy ul. Podwale 13 użytkowanym na podstawie umowy użyczenia wygasającej dnia 31 marca 2017 r.

Lata realizacji:

- 2016-2017 – realizacja w systemie „projektuj i buduj” przebudowy i kompleksowego remontu budynku przy ul. Lindego wraz z infrastrukturą techniczną i zagospodarowaniem terenu.

W 2017 r. zakończono roboty budowlane polegające na przebudowie obiektu o powierzchni użytkowej ~613 m² składającego się z m.in.:

- poradni uzależnień: 3 sal terapii grupowej, 2 gabinetów psychologa, 2 gabinetów lekarskich,
 - poradni psychiatrycznej dzieci i dorosłych: 2 gabinetów psychiatry, 2 gabinetów psychiatrów/sal terapii grupowej, 1 sali terapii grupowej, 2 gabinetów psychologa, 2 gabinetów lekarskich,
 - pomieszczeń wspólnych: rejestracji, gabinetu zabiegowego, pomieszczeń administracyjnych, socjalnych, gospodarczych i technicznych, sanitariatów, korytarzy, poczekalni i komunikacji,
- i zagospodarowania terenu w zakresie drogi wewnętrznej, chodników, placów o nawierzchni utwardzonej, miejsc postojowych, stojaków na rowery, małej architektury, w tym nowej altany, i zieleni urządzonej.

Wykonano roboty budowlane polegające na kompleksowej przebudowie i remoncie obiektu, w szczególności:

- hydroizolacji ścian na gruncie i termomodernizacji przegród zewnętrznych, wymianie stolarki okiennej i drzwiowej,
- przebudowy kotłowni, w tym wymiana kotła gazowego na nowy,
- wykonanie robót wykończeniowych,
- dostosowanie do wymogów bezpieczeństwa pożarowego,
- modernizacja wszystkich instalacji: elektrycznej, sanitarnej, w tym wentylacyjnej grawitacyjnej i mechanicznej,
- dostosowanie do potrzeb osób niepełnosprawnych poprzez budowę toalety dla niepełnosprawnych i likwidację barier architektonicznych,
- dostawa i montaż wyposażenia inwestycyjnego, w tym pożarowego i sanitariatów,
- wykonanie zagospodarowania terenu: budowa ciągów pieszo-jezdnych, wykonanie ogrodzenia wzdłuż ulic Bończyka i Lindego, budowa parkingu na 13 miejsc postojowych, w tym 2 dla osób niepełnosprawnych, wraz z placem manewrowym, wykonanie oświetlenia zewnętrznego budynku i terenu, dostawa i montaż elementów małej architektury oraz urządzenie zieleni.

Zadanie współfinansowane przez Wrocławskie Centrum Zdrowia.

Nakłady w 2017 r. zostały poniesione przez Wrocławskie Centrum Zdrowia.

PROGRAM PRZEBUDOWY MIEJSKIEGO CENTRUM USŁUG SOCJALNYCH WE WROCŁAWIU

Cel zadania: poprawa stanu technicznego i podwyższenie standardu użytkowania obiektów. Adaptacja budynków na potrzeby społeczne.

Lata realizacji:

- adaptacja budynku przy ul. Obornickiej 58a we Wrocławiu na potrzeby ośrodka wsparcia społecznego:
 - rok 2017 - dokumentacja projektowa oraz realizacja robót budowlanych.
- Dom Pomocy Społecznej przy ul. Kaletniczej we Wrocławiu:
 - lata 2016-2017 – roboty budowlane – przebudowa budynku wraz z zagospodarowaniem terenu.
- Dom Pomocy Społecznej przy ul. Mącznej we Wrocławiu:
 - lata 2016-2017 – dokumentacja projektowa – przebudowa budynku wraz z zagospodarowaniem terenu.
- Dom Pomocy Społecznej przy ul. Rędzińskiej we Wrocławiu:
 - lata 2016-2017 – dokumentacja projektowa – w zakresie uporządkowania terenu.

Poniesione w 2017 r. nakłady: 2 093 000 zł oraz 111 450 zł środków, które z rokiem 2016 nie wygasły (dotyczy: budynku DPS przy ul. Kaletniczej i budynku DPS przy ul. Mącznej).

W 2017 r. w ramach przebudowy Miejskiego Centrum Usług Socjalnych zrealizowano:

- kompleksową przebudowę i remont budynku przy ul. Obornickiej 58a we Wrocławiu o powierzchni ~ 288 m² dla potrzeb utworzenia ośrodka wsparcia osób mających

trudności w przystosowaniu się do życia (po zwolnieniu z zakładu karnego), w tym: remont dachu, wymiana stolarki okiennej i drzwiowej, przebudowa, i remont pomieszczeń, wykonanie przyłączy wod.-kan. do budynku,

- zagospodarowania terenu Domu Pomocy Społecznej przy ul. Kaletniczej we Wrocławiu w zakresie: wykonania siłowni zewnętrznej, stolików szachowych, przebudowy wiaty garażowej. Powyższy zakres był kontynuacją prac wykonanych w 2016 r.

W 2017 r. w ramach przebudowy Miejskiego Centrum Usług Socjalnych opracowano dokumentację:

- w zakresie przebudowy Domu Pomocy Społecznej przy ul. Mącznej we Wrocławiu wraz z zagospodarowaniem terenu, w tym: dostosowanie pomieszczeń kuchni do obowiązujących przepisów, przebudowa pomieszczeń budynku w celu uzyskania dodatkowej powierzchni mieszkalnej dla pensjonariuszy, budowa windy zewnętrznej, remont pochylni i rozbudowa tarasu, budowa budynku magazynowego oraz zagospodarowanie terenu (droga, urządzenia rekreacyjne, ogrodzenie, mała architektura),
- w zakresie uporządkowania terenu Domu Pomocy Społecznej przy ul. Rędziańskiej we Wrocławiu, w tym: rozbiórka obiektów budowlanych (oczyszczalni ścieków, zbiornia oleju, przepompowni); likwidacja nasypów; budowa budynku gospodarczego z wiatą i zadaszeniem agregatu, remont stref wejściowych do budynku; budowa parkingu wraz z drogami manewrowymi, schodów do pomieszczeń technicznych; wymiana ogrodzenia i bram wjazdowych, budowa altany z kuchnią letnią, zagospodarowanie terenu, tj.: budowa siłowni, boiska wielofunkcyjnego, boiska do gry w bule), wykonanie nawierzchni utwardzonych, oświetlenie terenu, mała architektura (ławki, kosze na śmieci, grill),
- w zakresie kompleksowej przebudowy i remontu budynku przy ul. Obornickiej 58a we Wrocławiu wraz z budową przyłączy wod.-kan. dla potrzeb utworzenia ośrodka wsparcia osób mających trudności w przystosowaniu się do życia (po zwolnieniu z zakładu karnego).

UTWORZENIE INFRASTRUKTURY NA POTRZEBY SPOŁECZNE

Cel zadania: zwiększenie dostępu do usług społecznych związanych z procesem integracji społecznej oraz dezinstytucjonalizacji usług poprzez:

- utworzenie Dziennych Domów Pomocy dla niesamodzielnych osób m.in. starszych we Wrocławiu,
- utworzenie Klubów Integracji Społecznej celem przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu osób bezrobotnych i nieaktywnych zawodowo,
- poszerzenie zakresu działalności Wrocławskiego Centrum Integracji Społecznej we Wrocławiu.

Lata realizacji:

- utworzenie dwóch Dziennych Domów Pomocy Społecznej w budynku przy ul. Semaforowej we Wrocławiu wraz z zagospodarowaniem terenu:
 - lata 2016-2019 dokumentacja projektowa i roboty budowlane.
- rozbudowa Domu Pomocy Społecznej przy ul. Karmelkowej we Wrocławiu dla potrzeb utworzenia Dziennego Domu Pomocy:
 - lata 2016-2018 dokumentacja projektowa i roboty budowlane.
- utworzenie Dziennego Domu Pomocy i Klubu Integracji Społecznej w budynku przy ul. Skoczylasa we Wrocławiu wraz z zagospodarowaniem terenu:
 - lata 2016-2019 dokumentacja projektowa i roboty budowlane.
- rozbudowa i przebudowa Wrocławskiego Centrum Integracji przy ul. Strzegomskiej we Wrocławiu wraz z zagospodarowaniem terenu:
 - lata 2016-2018 dokumentacja projektowa i roboty budowlane.

Poniesione w 2017 r. nakłady: 85 000 zł.

W ramach zadania w 2017 r. uzyskano dofinansowanie z Regionalnego Programu Operacyjnego WD na lata 2014-2020 w ramach działania 6.1.2 „Inwestycje w infrastrukturę społeczną – ZIT Wrocławskiego Obszaru Funkcjonalnego” na realizację:

- Projektu pn.: „Utworzenie dziennych domów pomocy przy ulicach Semaforowej 5 oraz Karmelkowej 25 we Wrocławiu” nr umowy RPDS 06.01.02-02-0010/17-00.
Całkowita wartość Projektu: 5 786 151,15 zł.
Wkład Funduszu Europejskiego: 3 425 881,61 zł.
- Projektu pn.: „Utworzenie Dziennego Domu Pomocy i Klubu Integracji Społecznej przy ul. Skoczylasa 8 we Wrocławiu oraz rozbudowa Wrocławskiego Centrum Integracji przy ul. Strzegomska 49 we Wrocławiu” nr umowy dotacji RPDS 06.01.02-02-0009/17-00.
Całkowita wartość Projektu: 10 363 031,99 zł.
Wkład Funduszu Europejskiego: 7 594 237,36 zł.

W 2017 r. rozpoczęto roboty budowlane w zakresie przebudowy budynków Gminnych dla potrzeb działań społecznych, w ramach Projektu pn.: „Utworzenie dziennych domów pomocy przy ulicach Semaforowej 5 oraz Karmelkowej 25 we Wrocławiu”:

- rozpoczęto remont, przebudowę i rozbudowę budynku przy ul. Semaforowej 5 we Wrocławiu wraz z zagospodarowaniem terenu i infrastrukturą dla potrzeb utworzenie dwóch Dziennych Domów Pomocy (dla ok. 60 klientów – każdy dom przygotowany dla potrzeb 30 osób). Dienne Domy Pomocy zapewnią dzienną opiekę osobom dorosłym niesamodzielnym, które z powodu wieku, choroby lub innych przyczyn wymagają pomocy. Ośrodki te będą zróżnicowane pod kątem stopnia zaawansowania niepełnosprawności klientów.

W ramach robót budowlanych zostanie wykonane: dostosowanie obiektu do wymogów obowiązujących przepisów techniczno-budowlanych, sanitarnych oraz przeciwpożarowych w zakresie piwnicy, parteru i I piętra. Przebudowa dachu, remont elewacji wraz z dociepleniem, wymianą okien i drzwi zewnętrznych. Dostosowanie obiektu dla potrzeb osób niepełnosprawnych, w szczególności zostanie wybudowana winda osobowa.

Zagospodarowanie terenu zostanie zrealizowane w zakresie budowy komunikacji i dróg wewnętrznych i parkingu, osłon śmietnikowych, altany, siłowni plenerowej oraz małej architektury i zieleni oraz ogrodzenie terenu.

Powierzchnia budynku objęta przebudową: 868,60 m².

- remont, rozbudowa i przebudowa części przyziemia budynku E Domu Pomocy Społecznej przy ul. Karmelkowej 25 we Wrocławiu w zakresie pomieszczeń biurowo-administracyjnych dla potrzeb utworzenia Dziennego Domu Pomocy. Powstanie Dzienny Dom Pomocy z przeznaczeniem dla osób starszych niesamodzielnych wymagających opieki lub wsparcia w czynnościach bytowych, higienicznych i pielęgnacyjnych.

W ramach robót budowlanych zostanie wykonana: dobudowa pomieszczenia szatni i części wejściowej, przebudowa i remont części pomieszczeń przyziemia wraz ze zmianą funkcji użytkowania pomieszczeń biurowych na pomieszczenia Dziennego Domu Pomocy, budowa windy osobowej zewnętrznej.

Powierzchnia budynku objęta przebudową: 335,60 m².

W 2017 r. rozpoczęto roboty budowlane w zakresie przebudowy budynków Gminnych dla potrzeb działań społecznych, w ramach Projektu pn.: „Utworzenie Dziennego Domu Pomocy i Klubu Integracji Społecznej przy ul. Skoczylasa 8 we Wrocławiu oraz rozbudowa Wrocławskiego Centrum Integracji przy ul. Strzegomska 49 we Wrocławiu”:

- remont, rozbudowę i przebudowę budynku Wrocławskiego Centrum Integracji we Wrocławiu wraz z zagospodarowaniem terenu w celu poszerzenia zakresu działalności i zwiększenia liczby uczestników.

W ramach robót budowlanych zostanie wykonana: przebudowa strefy wejściowej do budynku głównego wraz z przebudową schodów wejściowych; adaptację i przebudowę pomieszczeń na kondygnacji przyziemia na pracownię ceramiczną; utworzenie sali warsztatów integracyjnych i sali konsultacji indywidualnych; dostosowanie budynku do obowiązujących przepisów dotyczących ochrony przeciwpożarowej; remont węzła cieplnego; remont posadzek na korytarzach i klatce schodowej.

Zagospodarowanie terenu zostanie zrealizowane w zakresie budowy komunikacji i dróg wewnętrznych i parkingów, osłon śmietnikowych, altany, siłowni plenerowej oraz małej architektury i zieleni oraz ogrodzenie terenu.

PROGRAM BUDOWY I PRZEBUDOWY ŻŁOBKÓW

Cel zadania: budowa i rozbudowa żłobków w mieście w celu zwiększenia bazy opiekuńczo-wychowawczy dla dzieci w wieku od 6 tygodni do około trzech lat oraz poprawy stanu technicznego żłobków, polepszenia ich warunków użytkowania i prawidłowego funkcjonowania.

Lata realizacji:

- Żłobek nr 10, ul. H. Brodatego we Wrocławiu:
 - rok 2017 roboty budowlane.
- Żłobek nr 6, ul. Krowia we Wrocławiu:
 - lata 2014-2015 dokumentacja projektowa,
 - lata 2016-2017 roboty budowlane etap I.
- Żłobek nr 12, ul. Jugosłowiańska we Wrocławiu:
 - lata 2014-2017 dokumentacja projektowa i roboty budowlane.
- Żłobek nr 5, ul. Dokerska we Wrocławiu:
 - lata 2016-2017 dokumentacja projektowa.
- Żłobek nr 1, ul. Lwowska we Wrocławiu:
 - lata 2015-2016 dokumentacja projektowa.
- Adaptacja pomieszczeń w budynku przy ul. Maxa Berga na os. Nowe Żerniki we Wrocławiu dla potrzeb żłobka:
 - lata 2017-2018 opracowanie materiałów przygotowawczych dla potrzeb adaptacji lokalu usługowego do funkcji żłobka,
 - rok 2018 zaprojektowanie i wykonanie robót budowlanych.
- Nowy budynek Żłobka przy ul. Sygnałowej we Wrocławiu:
 - lata 2017-2018 dokumentacja projektowa.
 - lata 2019-2020 roboty budowlane.

Poniesione w 2017 r. nakłady: 4 596 000 zł.

W 2017 r. w ramach Programu budowy i przebudowy żłobków prowadzono zrealizowano roboty:

- w budynku Żłobka nr 10 przy ul. Henryka Brodatego 17 we Wrocławiu w zakresie wymiany grzałek w pralnicy wraz z montażem zmiękczacza wody,
- w budynku Żłobka nr 6 przy ul. Krowiej we Wrocławiu, w zakresie przebudowy i remontu pomieszczeń węzła żywienia z wykonaniem windy towarowej, budowy klatki schodowej z pomieszczeniem socjalnym, przebudowy kanalizacji sanitarnej. Powierzchnia użytkowa budynku: 949 m², w tym powierzchnia objęta przebudową: 208 m², powierzchnia rozbudowy: 22 m². Pozostał zakres do realizacji z dokumentacji projektowej: kompleksowa przebudowa żłobka wraz z zagospodarowaniem terenu,
- w budynku Żłobka nr 12 przy ul. Jugosłowiańskiej we Wrocławiu polegające na kompleksowej przebudowie wraz z zagospodarowaniem terenu, w tym: zwiększono liczbę oddziałów z trzech na cztery, przystosowano budynek do wymogów przeciwpożarowych; wymieniono wszystkie instalacje oraz przyłącza, wybudowano nowe instalacje elektryczne i teletechniczne, w tym cyfrowego monitoringu wewnętrznego i zewnętrznego; przebudowano pralnię i węzeł żywienia z budową dźwigu towarowego; wyremontowano dach oraz elewację wraz z termomodernizacją; wymieniono stolarkę okienną i drzwiową; izolację fundamentów; zagospodarowanie terenu, w tym: przebudowę wjazdu na teren żłobka z połączeniem z publiczną drogą i chodnikiem, budowę 4 miejsc parkingowych, ciągów pieszo-jezdnymi i chodników z kostki betonowej, wykonano małą architekturę (ławki, kubły na odpady, stojaki na rowery z zadaszaniem), przebudowano plac zabaw z wykonaniem nawierzchni z EPDM, wymieniono ogrodzenie i wybudowano oświetlenie zewnętrzne. Powierzchnia zabudowy istniejącego budynku: 608 m², w tym powierzchnia rozbudowy: 9,60 m².

W 2017 r. w ramach Programu budowy i przebudowy żłobków prowadzono prace projektowe w zakresie:

- kompleksowej przebudowy budynku Żłobka nr 1 przy ul. Lwowskiej we Wrocławiu wraz z zagospodarowaniem terenu,
- kompleksowej przebudowy budynku Żłobka nr 5 przy ul. Dokerskiej 5 we Wrocławiu wraz z zagospodarowaniem terenu,
- opracowania koncepcji funkcjonalno-użytkowej wraz z programem funkcjonalno-użytkowym dla realizacji budowy 7-oddziałowego żłobka przy ul. Sygnałowej we Wrocławiu wraz z zagospodarowaniem terenu i infrastrukturą techniczną oraz drogą dojazdową do obiektu,
- opracowania materiałów przygotowawczych dla potrzeb adaptacji lokalu usługowego zlokalizowanego na parterze budynku usługowo – mieszkalnego przy ul. Maxa Berga we Wrocławiu dla potrzeb funkcji żłobka.

W 2017 r. przygotowano dokumentację projektową w zakresie:

- przebudowy budynku Żłobka nr 1 przy ul. Lwowskiej we Wrocławiu o powierzchni użytkowej 1 700 m², w tym: remont kapitalny budynku z usunięciem nieprawidłowości związanych z ochroną p.poż.; modernizacja węzła żywienia, rozdzielni posiłków i pralni z suszarnią; przebudowa kanalizacji technologicznej z wykonaniem separatora tłuszczów na zewnątrz budynku; wymiana instalacji wewnętrznych, wykonanie nowych instalacji wentylacji mechanicznej, klimatyzacji oraz instalacji monitoringu wewnętrznego i zewnętrznego; remont elewacji i dachu z termomodernizacją, z wymianą stolarki zewnętrznej i wewnętrznej; zagospodarowanie terenu, tj.: wykonanie ciągów pieszo-jezdnych, parkingu, wjazdu, placu gospodarczego, budowa wiaty śmietnikowej, placu zabaw z nawierzchnią z EPDM, ogrodzenia zewnętrznego i oświetlenia terenu.
- przebudowy budynku Żłobka nr 5 przy ul. Dokerskiej 5 we Wrocławiu o powierzchni użytkowej 1 081 m², w tym: remont kapitalny budynku z usunięciem nieprawidłowości związanych z ochroną p.poż. i zalewaniem budynku wodami opadowymi; przebudowa istniejących pomieszczeń i dwóch tarasów; modernizacja węzła żywienia, rozdzielni posiłków i pralni z suszarnią; przebudowa kanalizacji technologicznej z wykonaniem separatora tłuszczów na zewnątrz budynku; wymiana instalacji wewnętrznych, wykonanie nowych instalacji wentylacji mechanicznej, klimatyzacji oraz instalacji monitoringu wewnętrznego i zewnętrznego; remont elewacji i dachu z termomodernizacją, z wymianą stolarki zewnętrznej i wewnętrznej; zagospodarowanie terenu, tj.: wykonanie ciągów pieszo-jezdnych, parkingu, wjazdu, placu gospodarczego, budowa wiaty śmietnikowej, placu zabaw z nawierzchnią z EPDM, ogrodzenia zewnętrznego i oświetlenia terenu.

WROCLAWSKI BUDŻET OBYWATELSKI

Cel zadania:

- aktywizację i mobilizację obywatelską mieszkańców,
- integrację mieszkańców,
- budowanie postaw obywatelskich i wzajemnego zaufania,
- przełamanie barier w kontaktach pomiędzy mieszkańcami,
- umożliwienie wymiany informacji pomiędzy mieszkańcami,
- edukację mieszkańców, w szczególności poprzez dostarczanie informacji i podnoszenie wiedzy o funkcjonowaniu budżetu Miasta Wrocławia.

Mieszkańcy Wrocławia mogą zaplanować i zgłaszać inwestycje zgodnie z programem WBO.

Poniesione w 2017 r. nakłady: 6 069 000 zł, oraz 232 350 zł środki, które z 2016 r. nie wygasły (dotyczy: roboty - SP nr 109 ul. Inżynierska i dokumentacja projektowa - SP nr 82 ul. Blacharska).

W ramach programu Budżetu Obywatelskiego Wrocławia przekazano do realizacji siedemnaście nowych projektów w 2017 r. wybranych drogą konsultacji społecznych przeprowadzonych wśród mieszkańców Wrocławia:

- Budowa boiska wielofunkcyjnego przy SP 80 ul. Polnej we Wrocławiu (Projekt WBO 2017 nr 338):
 - rok 2017: konsultacje z liderem projektu, prace przygotowawcze,
 - rok 2018: realizacja w systemie „projektuj i buduj”.
- Budowa placu zabaw przy SP 80 ul. Polnej we Wrocławiu (Projekt WBO 2017 nr 339):
 - rok 2017: konsultacje z liderem projektu, prace przygotowawcze,
 - rok 2018: realizacja w systemie „projektuj i buduj”.
- „Międzypokoleniowe Centrum Rekreacji - Tymiankowa we Wrocławiu (III etap): kalistenika, chodniki dla pieszych (Projekt WBO 2017 nr 23):
 - rok 2017: konsultacje z liderem projektu, prace przygotowawcze,
 - rok 2018: opracowanie koncepcji wielowariantowej, realizacja w systemie „projektuj i buduj”.
- Boisko na Lipie Piotrowskiej - boisko do siatkówki, tenisa ziemnego i badmintona (Projekt WBO 2015 nr 810):
 - rok 2017: konsultacje z liderem projektu, prace przygotowawcze,
 - rok 2018: opracowanie koncepcji wielowariantowej, realizacja w systemie „projektuj i buduj”.
- Boisko wielofunkcyjne przy ul. Cynamonowej we Wrocławiu (Projekt WBO 2017 nr 11):
 - rok 2017: konsultacje z liderem projektu, prace przygotowawcze,
 - rok 2018: opracowanie koncepcji wielowariantowej, realizacja w systemie „projektuj i buduj”.
- Nowe dyscypliny na boisku przy ul. Trawowej we Wrocławiu (Projekt WBO 2017 nr 503):
 - rok 2017: konsultacje z liderem projektu, prace przygotowawcze,
 - lata 2017-2018: opracowanie koncepcji wraz z kosztorysem, realizacja w systemie „projektuj i buduj”.
- Budowa boiska wielofunkcyjnego - ul. Kominiarska we Wrocławiu (Projekt WBO 2017 nr 302):
 - rok 2017: konsultacje z liderem projektu, prace przygotowawcze,
 - rok 2018: opracowanie dokumentacji projektowej, realizacja robót budowlanych.
- Brodzik - boisko wielofunkcyjne na Karłowicach we Wrocławiu (Projekt WBO 2017 nr 8):
 - rok 2017: konsultacje z liderem projektu, prace przygotowawcze, dokumentacja opracowana w ramach projektu WBO 2016 nr 115,
 - rok 2018: realizacja robót budowlanych.
- Brodzik - plac zabaw, drugi etap (Projekt WBO 2017 nr 265):
 - rok 2017: konsultacje z liderem projektu, prace przygotowawcze, dokumentacja opracowana w ramach projektu WBO 2016 nr 115,
 - rok 2018: realizacja robót budowlanych.
- II etap rewitalizacji terenu zielonego przylegającego do dawnej siedziby Domu Kultury na Ołtaszynie we Wrocławiu (Projekt WBO 2017 nr 484):
 - rok 2017: konsultacje z liderem projektu, prace przygotowawcze, dokumentacja opracowana w ramach projektu WBO 2016 nr 68,
 - rok 2018: realizacja robót budowlanych.
- „Sport to zdrowie” - nowe boisko na osiedlu Różanka we Wrocławiu (Projekt WBO 2017 nr 416):
 - rok 2017: konsultacje z liderem projektu, prace przygotowawcze,
 - lata 2017-2018: przygotowanie dokumentacji i realizacja robót budowlanych.
- Zagrajmy w kosza - remont boiska do koszykówki - SP nr 37 ul. Sarbinowska we Wrocławiu (Projekt WBO 2017 nr 426):
 - rok 2017: konsultacje z liderem projektu, prace przygotowawcze,
 - lata 2017-2018: przygotowanie dokumentacji i realizacja robót budowlanych.

- Zielony Zakrzów: boisko do siatkówki z funkcją tenisa ziemnego przy ZS nr 10 ul. Wilanowska we Wrocławiu (Projekt WBO 2017 nr 577):
 - rok 2017: konsultacje z liderem projektu, prace przygotowawcze,
 - rok 2018: realizacja robót budowlanych.
- Sportowe Osiedle - Etap II - SP nr 76 ul. Wandy we Wrocławiu (Projekt WBO 2017 nr 607):
 - rok 2017: konsultacje z liderem projektu, prace przygotowawcze,
 - rok 2018: przygotowanie dokumentacji projektowej i realizacja robót budowlanych.
- Uzupełnienie nieujętych w planach realizacji w ramach WPI elementów infrastruktury sportowej na terenie SP nr 28 przy ul. Greckiej we Wrocławiu (Projekt WBO 2017 nr 190):
 - rok 2017: konsultacje z liderem projektu, prace przygotowawcze,
 - rok 2018: opracowanie dokumentacji projektowej i realizacja robót budowlanych.
- Zielone boisko (jak Zielona Wyspa) w centrum Ołbina, przy Jedyńce - SP nr 1 ul. Nowowiejska we Wrocławiu (Projekt WBO 2017 nr 329):
 - rok 2017: konsultacje z liderem projektu, prace przygotowawcze,
 - rok 2018: opracowanie dokumentacji projektowej i realizacja robót budowlanych.
- Zachodnie Centrum Sportu - kompleks boisk do piłki nożnej II etap (Projekt WBO 2017 nr 546):
 - rok 2017: konsultacje z liderem projektu, prace przygotowawcze,
 - rok 2018: opracowanie dokumentacji projektowej i realizacja robót budowlanych.

Ponadto w 2017 r. kontynuowano realizację pięciu zadań z edycji WBO z 2015 r. oraz czternastu z 2016 r.:

- „Sportowy raj SP 109” – Szkoła Podstawowa nr 109 ul. Inżynierska we Wrocławiu (Projekt WBO 2015 nr 136):
 - rok 2016: konsultacje z liderem projektu, prace przygotowawcze, dokumentacja projektowa,
 - lata 2016-2017 roboty budowlane, w ramach których zrealizowano:
 - budowę boiska wielofunkcyjnego do gry w piłkę ręczną, koszykówkę i siatkówkę o wymiarach 28,6 x 44 i o nawierzchni z EPDM,
 - budowę piłkochwyłów,
 - montaż bramek do piłki ręcznej, 4 koszy do koszykówki, małej architektury,
 - budowę bieżni 2-torowej o nawierzchni EPDM oraz skoczni w dal, siłowni zewnętrznej,
 - budowę boiska wielofunkcyjnego o nawierzchni poliuretanowej i wymiarach 18 x 36 m do gry w siatkówkę i badmintonu i tenisa,
 - budowę kortu do ścianki do tenisa o nawierzchni poliuretanowej o wymiarach 18 x 6 m wraz z montażem ścianki do tenisa dwustronnej,
 - zagospodarowanie strefy zielonej: niwelacja terenu, dosianie trawy, budowa chodników.
- „Rekreacyjno-sportowy kompleks Biskupin – Sępólno” - Gimnazjum nr 20 ul. Pautscha we Wrocławiu (Projekt WBO 2015 nr 384):
 - rok 2016-2017: konsultacje z liderem projektu, prace przygotowawcze, opracowanie dokumentacji projektowej i realizacja robót budowlanych, w ramach których dokonano:
 - przebudowy bieżni okólnej 4-torowej o nawierzchni z EPDM,
 - wyrównania nawierzchni, uzupełnienie i dosianie trawy, we wnętrzu bieżni, w tym w obszarze trawiastego boiska do piłki nożnej,
 - montażu piłkochwytu pomiędzy bramką do piłki nożnej i rzutnią kul,
 - budowy rzutni do pchnięcia kulą,
 - przeniesienia stołów do gry w ping-ponga w północną część działki.
 - budowy skoczni do skoku w dal o nawierzchni z EPDM,
 - budowy boiska do koszykówki o nawierzchni z EPDM.
- „Nowodworska Strefa Integracji - miejsce spotkań bez barier” – Zespół Szkół Integracyjnych nr 6 ul. Nowodworska we Wrocławiu (Projekt WBO 2015 nr 478):

- rok 2016: konsultacje z liderem projektu, prace przygotowawcze, dokumentacja projektowa,
- lata 2016-2017 roboty budowlane, w ramach których wykonano:
 - budowę boiska wielofunkcyjnego o nawierzchni z EPDM o wymiarach 27 x 44 m wraz z infrastruktura towarzyszącą,
 - budowę bieżni 4-torowej o nawierzchni z EPDM,
 - budowę skoczni w dal,
 - budowę siłowni terenowej,
 - budowę chodników,
 - montaż małej architektury,
 - przebudowę i rozbudowę łącznika do bloku sportowego zapewniająca bezkolizyjny dostęp osobom niepełnosprawnym – powierzchnia rozbudowy 37 m²,
 - zagospodarowanie strefy zielonej: niwelacja terenu, dosianie trawy.
- „Krzyki aktywne: Rekreacja, zabawa i sport nad Ślężą. Miejsce wypoczynku dla całych rodzin - ogród zabaw, stanowiska piknikowe, teren zielony do gier i zabaw na świeżym powietrzu (bulodrom, boiska do siatkówki, badminton)” (Projekt WBO 2015 nr 491):
 - rok 2016: konsultacje z liderem projektu, prace przygotowawcze, dokumentacja projektowa,
 - lata 2016-2017: roboty budowlane, w ramach których wykonano:
 - budowę placu zabaw z nawierzchnią bezpieczną,
 - budowę boiska do siatkówki o nawierzchni z trawy sportowej,
 - budowę boiska do koszykówki typu „Streetball” o nawierzchni poliuretanowej wyposażonego w kosz z tablicą,
 - budowę bulodromu i siłowni terenowej,
 - budowę stanowiska piknikowego,
 - montaż małej architektury: ławki, kosze na śmieci, stojak na rowery,
 - ogrodzenie terenu wraz z bramą wjazdową i furtką,
 - dojścia do terenu rekreacyjnego,
 - oświetlenie terenu,
 - wyrównanie i uporządkowanie terenu wokół terenu rekreacyjnego.
- WROCLOVE – wielkie litery w ciekawym turystycznie punkcie miasta jako miejsce do zrobienia pamiątkowego zdjęcia we Wrocławiu (Projekt WBO 2015 nr 280)
 - rok 2016: konsultacje z liderem projektu, prace przygotowawcze, dokumentacja projektowa,
 - rok 2017: roboty budowlane, w ramach których wykonano montaż przestrzennego napisu WRO na obszarze Bulwaru M.L. Kaczyńskich we Wrocławiu promującego Miasto Wrocław.
- Kolorowy plac zabaw - zagospodarowanie terenu przy SP nr 96 ul. Krakowska 2 we Wrocławiu poprzez budowę placu zabaw dla dzieci (Projekt WBO 2016 nr 381):
 - rok 2016: konsultacje z liderem projektu, prace przygotowawcze,
 - rok 2017: roboty budowlane, w ramach których wykonano budowę placu zabaw z nawierzchnią bezpieczną EPDM o powierzchni 306,06 m² oraz budowę ogrodzenia terenu placu zabaw.
- Wyspa Krasnali - kameralny plac zabaw dla młodszych i starszych dzieci w sąsiedztwie SP 37 we Wrocławiu (Projekt WBO 2016 nr 590):
 - rok 2016: konsultacje z liderem projektu, prace przygotowawcze,
 - rok 2017: opracowanie dokumentacji projektowej i roboty budowlane, w ramach których wykonano budowę placu zabaw z nawierzchnią bezpieczną EPDM o powierzchni 700 m² ze strefami dla dzieci starszych i młodszych oraz montaż małej architektury: ławki, kosze na śmieci.
- Edukacyjna Strefa Zabawy na Grabiszynku przy SP 82 ul. Blacharska we Wrocławiu (Projekt WBO 2016 nr 681):
 - rok 2016: konsultacje z liderem projektu, prace przygotowawcze,
 - lata 2017-2018: opracowanie dokumentacji projektowej i wykonanie robót budowlanych. Planowany zakres robót:

- o budowa placu zabaw z nawierzchnią bezpieczną EPDM pod niektórymi urządzeniami zabawowymi oraz żwirową,
 - o wykonanie górki rekreacyjnej ze zjeżdżalnicami i tunelami podziemnymi,
 - o budowa placu o nawierzchni z betonu asfaltowego w pasie terenu pomiędzy istniejącym chodnikiem wzdłuż bloku sportowego a siecią ciepłowniczą,
 - o montaż małej architektury,
 - o wykonanie drewnianej platformy wypoczynkowej wraz z siatką do leżenia pod istniejącym drzewem,
 - o wykonanie kraty trawnikowej i zagospodarowania terenu.
- Interaktywne ogrodzenie Przedszkola Integracyjnego nr 93 im Jana Brzechwy we Wrocławiu (ul. Grochowa we Wrocławiu) (Projekt WBO 2016 nr 302):
 - rok 2016: konsultacje z liderem projektu, prace przygotowawcze,
 - rok 2017: opracowanie dokumentacji projektowej i roboty budowlane, w ramach których wykonano:
 - o budowę ogrodzenia palisadowe o dł. ok. 250 mb wraz z podmurówką,
 - o montaż tablic edukacyjnych w ogrodzeniu oraz tablic do rysowania,
 - o montaż elementów zabawowych w ogrodzeniu w formie gier i zabaw,
 - o zagospodarowanie terenu.
- Staromiejskie Cudo - edukacyjne ogrodzenie przestrzenią do różnorodnej aktywności i kreatywnego spędzania wolnego czasu - P nr 33 ul. Łąkowa 2a we Wrocławiu (Projekt WBO 2016 nr 450):
 - rok 2016: konsultacje z liderem projektu, prace przygotowawcze,
 - rok 2017: opracowanie dokumentacji projektowej,
 - rok 2018: wykonanie robót budowlanych w zakresie:
 - o budowy ogrodzenia terenu przedszkola wraz zmontowaniem tablic edukacyjnych w ogrodzeniu,
 - o zagospodarowania terenu.
- Plac zabaw dla Widawy i Lipy Piotrowskiej ul. Kominiarska we Wrocławiu (Projekt WBO 2016 nr 68):
 - rok 2016: konsultacje z liderem projektu, prace przygotowawcze,
 - rok 2017: opracowanie dokumentacji projektowej i roboty budowlane, w ramach których wykonano:
 - o budowę placu zabaw wraz z nawierzchnią bezpieczną,
 - o budowę oświetlenia terenu oraz monitoring zewnętrzny,
 - o zagospodarowanie terenu.
- Plac zabaw obok niecki Brodzika na Karłowicach we Wrocławiu (Projekt WBO 2016 nr 115):
 - rok 2016: konsultacje z liderem projektu, prace przygotowawcze,
 - rok 2017: opracowanie kompleksowej dokumentacji projektowej zagospodarowania terenu pomiędzy al. Kasprowicza a ul. Berenta (dokumentacja obejmuje zakres projektu WBO 2017 nr 8 i 265),
 - rok 2018: realizacja robót budowlanych w zakresie budowy placu zabaw dla dzieci starszych i młodszych oraz zagospodarowania terenu.
- Rewitalizacja terenu zielonego przylegającego do dawnej siedziby Domu Kultury na Ołtaszynie ul. Pszczelarska we Wrocławiu (Projekt WBO 2016 nr 612):
 - rok 2016: konsultacje z liderem projektu, prace przygotowawcze,
 - rok 2017: opracowanie dokumentacji projektowej,
 - rok 2018: realizacja robót budowlanych w zakresie budowy sceny letniej, torów kręgielni zewnętrznej, miejsc czynnej rekreacji, częściowego utwardzenia terenu, nasadzeń zieleni i małej architektury.
- Sportowo na Chopina - SP nr 36 ul. Chopina we Wrocławiu (Projekt WBO 2016 nr 212):
 - rok 2016: konsultacje z liderem projektu, prace przygotowawcze,
 - rok 2017 opracowanie dokumentacji projektowej i realizacja robót budowlanych, w ramach których wybudowano boisko wielofunkcyjne o wymiarach 26 x 34 m i nawierzchni kauczukowo – poliuretanowej do gry w koszykówkę, piłkę siatkową,

- w streetball oraz wykonano montaż wyposażenia sportowego, infrastrukturę towarzyszącą, małą architekturę.
- Budowa boiska sportowego ze sztuczną nawierzchnią na terenie SP nr 50 ul. Czeska we Wrocławiu (Projekt WBO 2016 nr 249):
 - rok 2016: konsultacje z liderem projektu, prace przygotowawcze,
 - rok 2017: opracowanie dokumentacji projektowej i realizacja robót budowlanych, w ramach których:
 - wybudowano boisko wielofunkcyjne o wymiarach 28 x 44 m o nawierzchni EPDM do gry w piłkę ręczną oraz w koszykówkę,
 - zamontowano wyposażenie sportowe,
 - wybudowano siłownię zewnętrzną,
 - wykonano chodniki i montaż małej architektury.
 - Boisko do gry w siatkówkę - SP nr 98 ul. Sycowska we Wrocławiu (Projekt WBO 2016 nr 321):
 - rok 2016: konsultacje z liderem projektu, prace przygotowawcze,
 - rok 2017: opracowanie dokumentacji projektowej i realizacja robót budowlanych, w ramach których:
 - wybudowano boisko wielofunkcyjne o wymiarach 17 x 35 m o nawierzchni EPDM do gry w siatkówkę i tenisa ziemnego oraz
 - dokonano montażu wyposażenia sportowego.
 - Boisko dla grup młodzieżowych - dyscyplina baseball i softball oraz plac zabaw dla dzieci - Stadion Sportowy Zakrzów we Wrocławiu (Projekt WBO 2016 nr 516):
 - rok 2016: konsultacje z liderem projektu, prace przygotowawcze,
 - rok 2017: opracowanie dokumentacji projektowej w zakresie zagospodarowania terenu na Stadionie Zakrzów przy ul. Niepodległości we Wrocławiu i realizacja robót budowlanych, w ramach których:
 - wybudowano plac zabaw o nawierzchni żwirowej,
 - wybudowano grę planszowo-sprawnościową o nawierzchni ze sztucznej trawy, stanowiącej część boiska do baseballa, tzw. infield – pole wewnętrzne wraz z piłkochwytnymi,
 - dokonano montażu wyposażenia sportowego i małej architektury,
 - wykonano nasadzenia zieleni.
 - Muchoborskie Centrum Sportu ul. Trawowa we Wrocławiu (Projekt WBO 2016 nr 124):
 - rok 2016: konsultacje z liderem projektu, prace przygotowawcze,
 - rok 2017: opracowanie dokumentacji projektowej i realizacja robót budowlanych, w ramach których:
 - wybudowano ścieżkę do biegania 2-torową,
 - wybudowano ogrodzenie wewnętrzne,
 - dokonano montażu sprzętu sportowego i małej architektury,
 - wykonano nasadzenia zieleni.
 - Zachodnie Centrum Sportu - kompleks do piłki nożnej - etap I (Projekt WBO 2016 nr 435):
 - rok 2017: konsultacje z liderem projektu, prace przygotowawcze, opracowanie koncepcji i ekspertyzy geotechnicznej,
 - rok 2018: opracowanie dokumentacji projektowej i realizacja robót budowlanych w zakresie budowy boisk piłkarskich oraz ogrodzenia terenu.

BUDOWA BOISK PIŁKARSKICH O SZTUCZNYCH NAWIERZCHNIACH

Cel zadania: poprawa stanu technicznego infrastruktury sportowej w placówkach oświatowych.

Lata realizacji:

- Budowa boiska wielofunkcyjnego na terenie Szkoły Podstawowej nr 12 przy ul. Janiszewskiego 14 we Wrocławiu:
 - rok 2017 opracowanie dokumentacji projektowej i wykonanie robót budowlanych.
- Budowa obiektów sportowych o sztucznej nawierzchni na terenie Zespołu Szkół nr 10 przy ul. Wilanowskiej 31 we Wrocławiu:

- rok 2017 przygotowanie dokumentacji projektowej oraz wykonanie robót budowlanych w zakresie budowy boiska wielofunkcyjnego z bieżnią.
- Budowa boiska wielofunkcyjnego na terenie Szkoły Podstawowej nr 28 przy ul. Greckiej 59 we Wrocławiu:
 - rok 2017 opracowanie dokumentacji projektowej i wykonanie robót budowlanych.
- Budowa boiska na terenie Szkoły Podstawowej nr 96 przy ul. Krakowskiej 2 we Wrocławiu:
 - rok 2017 roboty budowlane.
- Zagospodarowanie terenu wraz z budową boiska wielofunkcyjnego na terenie Szkoły Podstawowej nr 67 (ZSP13) przy pl. Muzealnym 20 we Wrocławiu:
 - rok 2017 przygotowanie dokumentacji projektowej.
- Budowa boiska wielofunkcyjnego wraz ze skocznią w dal na terenie Szkoły Podstawowej nr 83 przy ul. Boya-Żeleńskiego 32-38 we Wrocławiu:
 - rok 2017 przygotowanie dokumentacji projektowej oraz wykonanie robót budowlanych w zakresie budowy boiska wielofunkcyjnego ze skocznią w dal.

Poniesione w 2017 r. nakłady: 2 420 000 zł oraz 1 118 897 zł środki, które z rokiem 2016 nie wygasły (dotyczy: boiska przy ul. Orzechowej i boiska przy ul. Strachowskiego 53).

W 2017 r. zakończono roboty w zakresie:

- budowy boiska wielofunkcyjnego na terenie Szkoły Podstawowej nr 12 przy ul. Janiszewskiego 14 we Wrocławiu o nawierzchni z poliuretanu o wymiarach 22,2 m x 44,2 m wraz z dojściem oraz likwidacji istniejącego boiska z asfaltobetonu wraz z jego utylizacją i wykonaniem w miejscu likwidowanego boiska terenu zielonego;
- budowy obiektów sportowych o nawierzchni z EPDM na terenie Zespołu Szkół nr 10 przy ul. Wilanowskiej 31 we Wrocławiu, obejmującej: budowę boiska wielofunkcyjne o wymiarach 44 x 22 m do gry w piłkę ręczną oraz w minikoszykówkę i streetballa; budowę boiska sportowe wielofunkcyjne o wymiarach 32 x 19 m do gry w koszykówkę oraz siatkówkę; budowę bieżni lekkoatletycznej czterotorowej prostej do biegu na 100 m zakończonej skocznią w dal; montaż wyposażenia w sprzęt sportowy, infrastrukturę towarzyszącą i małą architekturą;
- budowy boiska wielofunkcyjnego na terenie Szkoły Podstawowej nr 28 przy ul. Greckiej 59 we Wrocławiu o nawierzchni z poliuretanu o wymiarach 32 x 44 m wraz z infrastrukturą towarzyszącą tj.: oświetleniem, wymianą ogrodzenia wokół boiska, dojściem i zielenią urządzoną z olinowaniem pól do gry w: piłkę nożną, piłkę ręczną, dwóch w koszykówkę, dwóch w siatkówkę wraz z budową utwardzonych dojeżdż do boiska; budowy odwodnienia i oświetlenia boiska; wyposażenia boiska i montażu małej architektury;
- budowy boiska na terenie Szkoły Podstawowej nr 96 przy ul. Krakowskiej 2 o nawierzchni z EPDM o wymiarach 44 x 24 m do piłki nożnej i ręcznej w miejscu istniejącego boiska o nawierzchni asfaltowej wraz z odwodnieniem, wyposażeniem sportowym, oświetleniem boiska i placu zabaw;
- budowy boiska wielofunkcyjnego na terenie Szkoły Podstawowej nr 83 przy ul. Boya-Żeleńskiego 32-38 we Wrocławiu o nawierzchni poliuretanowej i wymiarach 32 x 44 m wraz ze skocznią w dal wraz z odwodnieniem, oświetleniem i wyposażeniem sportowym, budową dojeżdż do boiska, wymianą ogrodzenia wokół boiska;

W 2017 r. przygotowano dokumentację projektową w zakresie:

- zagospodarowania terenu Szkoły Podstawowej nr 12 przy ul. Janiszewskiego 14 we Wrocławiu, w tym: budowy boiska wielofunkcyjnego wraz z dojściem, wyposażeniem i odwodnieniem, likwidacji istniejącego boiska asfaltowego z bramkami i piłkochwykami oraz wykonania w jego miejscu terenu zielonego, budowy bieżni prostej 50 m, skoczni do skoku w dal oraz chodników, montażu oświetlenia boiska wielofunkcyjnego i monitoringu zewnętrznego, remontu istniejącego boiska do gry w koszykówkę wraz z odwodnieniem, budowy ogrodzenia terenu,

- budowy obiektów sportowych o sztucznej nawierzchni na terenie Zespołu Szkół nr 10 przy ul. Wilanowskiej 31 we Wrocławiu, obejmującej: budowę dwóch boisk wielofunkcyjnych, bieżni wraz z infrastrukturą, odwodnienie obiektów sportowych (etap 1 zrealizowany w 2017 r.), budowę boiska do siatkówki z odwodnieniem, oświetlenie boisk i terenu,
- budowy boiska wielofunkcyjnego na terenie Szkoły Podstawowej nr 28 przy ul. Greckiej 59 we Wrocławiu o nawierzchni z poliuretanu wraz z infrastrukturą towarzyszącą tj.: oświetleniem, wymianą ogrodzenia wokół boiska, dojściem i zielenią urządzonej z olinowaniem pól do gry w: piłkę nożną, piłkę ręczną, dwóch w koszykówkę, dwóch w siatkówkę wraz z budową utwardzonych dojść do boiska; budowy odwodnienia i oświetlenia boiska, wyposażeniem boiska i wykonaniem małej architektury (zakres zrealizowany w 2017 r.) i budową monitoringu;
- opracowanie dokumentacji projektowej zagospodarowania terenu Szkoły Podstawowej nr 67 (ZSP13) przy pl. Muzealnym 20 we Wrocławiu w zakresie: budowy boiska wielofunkcyjnego o nawierzchni EPDM i wymiarach 20 x 40 m do gry w piłkę ręczną, koszykówkę i siatkówkę wraz z oświetleniem, budowy drogi pożarowej i przebudową zjazdu na teren szkoły, budowy bieżni, skoczni w dal, siłowni zewnętrznej oraz uporządkowaniem na terenie gospodarki wodami opadowymi;
- opracowanie dokumentacji projektowej w zakresie budowy boiska wielofunkcyjnego o nawierzchni poliuretanowej i wymiarach 32 x 44 m wraz ze skocznią w dal (zakres zrealizowany w 2017 r.) na terenie Szkoły Podstawowej nr 83 przy ul. Boya-Żeleńskiego 32-38 we Wrocławiu oraz budowa placu zabaw dla dzieci młodszych, budowa placu zabaw dla dzieci starszych, przebudowa wiaty śmietnikowej i ciągów pieszo-jezdnych od ul. W. Berenta, przebudowa ogrodzenia terenu.

PROGRAM PRZEBUDOWY MIEJSKICH OBIEKTÓW SPORTOWYCH

Cel zadania: poprawa warunków korzystania przez lokalną społeczność z obiektów sportowych zlokalizowanych na terenie Młodzieżowego Centrum Sportu we Wrocławiu poprzez modernizację infrastruktury.

Lata realizacji:

- Przebudowa nawierzchni na terenie Stadionu „Sztabowa” przy ul. Wiśniowej we Wrocławiu:
 - lata 2016-2017 realizacja w systemie „projektuj i buduj” przebudowy boiska ze sztucznej trawy, przebudowy bieżni okólnej oraz przebudowy oświetlenia,
 - lata 2016-2017 opracowanie dokumentacji projektowej przebudowy budynku szatniowo-biurowego wraz z zagospodarowaniem terenu.
- Budowa budynku do obsługi boiska sportowego przy ul. Kominiarskiej we Wrocławiu:
 - lata 2016-2017 opracowanie dokumentacji projektowej.
- Budowy terenów sportowych na osiedlu Rędzin we Wrocławiu:
 - rok 2016 wykonanie inwentaryzacji dendrologicznej,
 - lata 2017-2018 opracowanie dokumentacji projektowej oraz realizacja robót budowlanych.
- Przebudowa nawierzchni boiska przy ul. Kamieńskiego we Wrocławiu:
 - rok 2017 realizacja w systemie „projektuj i buduj” przebudowy boiska.

Poniesione w 2017 r. nakłady: 1 144 000 zł oraz 533 278 zł środki, które z rokiem 2016 nie wygasły (dotyczy: boiska przy ul. Wiśniowej).

W 2017 r. realizowano:

- przebudowę boiska przy ul. Kamieńskiego we Wrocławiu opracowanie dokumentacji projektowej i realizacja robót budowlanych,
- przygotowanie dokumentacji projektowej na podstawie której realizowano budowę miejsca rekreacyjno-sportowego dla mieszkańców osiedla Rędzin przy ul. Wędkarzy we Wrocławiu jako rekompensaty dla mieszkańców osiedla za tereny rekreacyjne, które utracono w związku z budową autostradowej obwodnicy Miasta oraz wykonanie nasadzeń wyrównujących w pasie dróg na osiedlu Rędzin przy ul. Osobowickiej we Wrocławiu.

- na terenie stadionu „SZTABOWA” przy ul. Wiśniowej 70 we Wrocławiu: rozbudowę i przebudowę boiska sportowego ze sztucznej trawy wraz z wyposażeniem w sprzęt sportowy i infrastrukturę towarzyszącą, przebudowę bieżni okólnej oraz przygotowanie dokumentacji projektowej w zakresie przebudowy budynku szatniowo-biurowego wraz z zagospodarowaniem terenu,
- przygotowanie dokumentacji projektowej budowy budynku do obsługi boiska sportowego przy ul. Kominiarskiej we Wrocławiu wraz z zagospodarowaniem terenu.

W 2017 r. zakończono roboty w zakresie:

- rozbudowy i przebudowy stadionu „SZTABOWA” przy ul. Wiśniowej 70 we Wrocławiu, w tym wykonano rozbudowę boiska sportowego o wymiarach 68 x 106 m ze sztucznej trawy wraz z odwodnieniem, na boisko sportowe o wymiarach 61 x 110 m ze sztucznej trawy z wyznaczeniem linii boiska do piłki nożnej (o wymiarach pola gry 55 x 100 m) wraz z wyposażeniem w sprzęt sportowy oraz infrastrukturę towarzyszącą, tj. piłkochwyty i małą architekturę (ławki, kosze na śmieci); przebudowy bieżni okólnej 2-torowej o nawierzchni z EPDM wraz z odwodnieniem; przebudowy istniejącego oświetlenia: przebudowy linii zasilającej, wymiany na istniejących 4 słupach oświetleniowych opraw na oprawy LED, doposażenia boiska w 2 dodatkowe słupy oświetlenia z oprawami LED, celem pełnego i równomiernego oświetlenia płyty; przebudowy sieci wodociągowej – usunięcie istniejącej pod płytą boiska sieci wodociągowej i budowa przyłącza wodociągowego do celów gospodarczych o długości ok. 130 m;
- opracowania dokumentacji projektowej i realizacji przebudowy boiska przy ul. Kamieńskiego we Wrocławiu, w tym: wykonano nawierzchnię boiska wielofunkcyjnego o wymiarach 44 m x 21,5 m z nawierzchnią EPDM na części istniejącego terenu sportowego o nawierzchni asfaltowej;
- budowy miejsca rekreacyjno-sportowego dla mieszkańców osiedla Rędzin przy ul. Wędkarzy we Wrocławiu jako rekompensaty dla mieszkańców osiedla za tereny rekreacyjne, które utracono w związku z budową autostradowej obwodnicy Miasta, w tym: wycięto kolidujące drzewa i krzewy, wyrównano i uporządkowano teren, utworzono polanę rekreacyjną z wpisanym polem do rozgrywek sportowych, ogrodzono teren, wykonano małą architekturę, w tym: ławki, kosze, bramki; wykonano nasadzenia wyrównujące w pasie dróg na osiedlu Rędzin przy ul. Osobowickiej we Wrocławiu jako rekompensatę za wycięte drzewa przy budowie terenu rekreacyjno-sportowego.

Przygotowano dokumentację projektową w zakresie:

- wykonania nasadzeń w ulicy Wędkarzy, Siatkarzy i Osobowickiej we Wrocławiu, w związku z realizacją zadania: „Budowa terenów sportowych na osiedlu Rędzin”,
- przebudowy budynku szatniowo-biurowego wraz z zagospodarowaniem terenu na terenie stadionu „SZTABOWA” przy ul. Wiśniowej 70 we Wrocławiu w tym: termomodernizacja budynku, kompleksowy remont pomieszczeń, przebudowa schodów zewnętrznych na galerię, zagospodarowanie terenu, w tym: przebudowa istniejących i budowa nowych ciągów komunikacyjnych, modernizacja trybun, wymiana istniejącego ogrodzenia zewnętrznego wzdłuż wschodniej i zachodniej granicy, częściowa rozbiórka i przebudowa schodów terenowych, elementy małej architektury, infrastruktura techniczna (oświetlenie, monitoring kanalizacja teletechniczna, sieć wodociągowa, sanitarna, deszczowa).
- budowy jednokondygnacyjnego budynku do obsługi boiska sportowego przy ul. Kominiarskiej we Wrocławiu o powierzchni 131 m² mieszczącego zaplecze sanitarne dla drużyn sportowych oraz salę spotkań z aneksami: biurowym i gospodarczym wraz z zagospodarowaniem terenu, w tym: budowę parkingu, budowę podjazdu utwardzonego do budynku oraz centralnego placu i trawników, budowę przyłączy do budynku, budowę nowego ogrodzenia frontowego, wykonanie oświetlenia terenu oraz monitoringu zewnętrznego.

REALIZOWANE PRZEZ ZARZĄD CMENTARZY KOMUNALNYCH

Określenie zadania inwestycyjnego	Wielkość (ilość)	Koszt realizacji (zł)	Skutki realizacji zadań
Budowa zespołu kolumbariów na terenie Cmentarza Komunalnego Grabiszyn	58 nisz urnowych	117 588	Zapewnienie nowych miejsc grzebalnych do pochówków urnowych na terenie cmentarza
Rozbudowa serwerowni w siedzibie Zarządu Cmentarzy Komunalnych	1 kpl.	80 082,36	Zabezpieczenie właściwego funkcjonowania zasobów serwerowni
Budowa toalety na terenie cmentarza Pawłowice	31,60 m ³	96 913	Wyposażenie cmentarza w obiekt toalety publicznej
Budowa studni głębinowej na terenie Cmentarza Komunalnego Oddział Grabiszyn	1 szt	4 305 wydatek niewygasający z 2016 r.	Zabezpieczenie właściwego zaopatrzenia ujęć wody do celów gospodarczych na terenie cmentarza
Opracowanie dokumentacji projektowej budowy zespołu kolumbariów na terenie cmentarza Jerzmanowo	1 kpl.	14 760	Umożliwienie wykonania inwestycji

Koszt realizacji zadań inwestycyjnych przez Zarząd Cmentarzy Komunalnych w 2017 r. wyniósł **313 648,36 zł.**

ZADANIA PROWADZONE PRZEZ WROCŁAWSKIE INWESTYCJE SP. Z O.O.

PRZYGOTOWANIE INFRASTRUKTURY SPORTOWEJ W ZWIĄZKU Z THE WORLD GAMES 2017 WRAZ Z RENOWACJĄ STADIONU OLIMPIJSKIEGO – STADION OLIMPIJSKI

Cel zadania: renowacja Stadionu Olimpijskiego zlokalizowanego przy ul. I. Paderewskiego we Wrocławiu. Obiekt jest wpisany na listę zabytków. Celem zadania jest zaprojektowanie oraz zrealizowanie robót budowlanych dotyczących renowacji Stadionu Olimpijskiego. Celem prac jest uzyskanie poprawy funkcjonowania Stadionu Olimpijskiego, jako areny zmagania w czasie World Games 2017, jak również jako miejskiego stadionu dla dyscyplin nieolimpijskich (żużel, futbol amerykański, inne), a także obiektu, stanowiącego oprawę masowych imprez sportowych (maraton wrocławski), kulturalnych (widowiska, wykonania muzyczne) i innych.

Lata realizacji: 2013-2017

W 2017 r. zakończono realizację robót budowlanych, przeprowadzono odbiory, uzyskano pozwolenie na użytkowanie, rozliczono i przekazano użytkownikowi do eksploatacji.

Poniesione w 2017 r. nakłady: 3 703 122,84 zł.

Osiągnięto następujące efekty:

Zakończono inwestycję.

Podpisano umowę o udzielenie przez Województwo pomocy w formie dotacji celowej dla Gminy na dofinansowanie zadania w wysokości 5 000 000 zł (3 000 000 zł w 2017 r., 2 000 000 zł w 2018 r.)

ZAGOSPODAROWANIE REJONU PARKU TYŚCIĄCLECIA OD STRONY UL. SUKIELICKIEJ WRAZ Z BUDOWĄ INFRASTRUKTURY SPORTOWEJ W RAMACH THE WORLD GAMES 2017

Cel zadania: przedsięwzięcie polega na zagospodarowaniu terenu leżącego wokół Parku Tyściąclecia, a przede wszystkim na budowie infrastruktury stricte sportowej związanej z organizacją The World Games 2017 wraz z mediami. W skład infrastruktury sportowej wchodzi: tor do wrotkarstwa szybkiego, tor do wrotkarstwa ulicznego wraz z odwodnieniem.

Lata realizacji: 2014-2017

W 2017 r. roboty zakończono, odebrano, uzyskano pozwolenie na użytkowanie i przekazano użytkownikowi do eksploatacji.

Poniesione w 2017 r. nakłady: 3 000 362,22 zł.

Osiągnięto następujące efekty: zrealizowano 100% robót budowlanych. W 2017 r. kwota wypłacona ze środków Ministerstwa Sportu i Turystyki to: 750 000 zł.

PRZEBUDOWA UL. MIŁOSZYCKIEJ

Cel zadania: opracowanie dokumentacji projektowej wraz z uzyskaniem decyzji administracyjnych oraz sprawowaniem nadzoru autorskiego przy realizacji robót budowlanych. Zadanie obejmuje przebudowę ul. Miłoszyckiej na odcinku od ul. Ceglanej do ul. Swojczyckiej we Wrocławiu (klasa drogi Z, odcinek dł. około 1,1 km) w ramach dostępnego pasa drogowego. Powstanie odnowiona jezdnia 1 x 2, szer. jezdni 7,0 m, przebudowane zostaną chodniki na długości 1,1 km i szerokości 1,5 ÷ 4,0 m, wybudowany zostanie ciąg pieszorowerowy dł. 1,1 km i szerokości 3,0 m oraz zatoki autobusowe. W ramach zadania powstanie nowe uzbrojenie m.in. MTKK oraz przebudowane zostanie istniejące kolizyjne uzbrojenie podziemne. Projekt realizowany przy udziale Miejskiego Przedsiębiorstwa Wodociągów i Kanalizacji, które przebuduje sieć wodociągową, sanitarną oraz wybuduje przepompownię

Lata realizacji: 2011-2017 (do 2021 r. ze spłatą cesji wierzytelności)

Kontynuowano a następnie zakończono roboty budowlane.

W 2017 r. zrealizowano następujący zakres prac:

- kanalizacja deszczowa 100%,
- branża drogowa – 100%,
- przebudowa i budowa sieci elektroenergetycznych – 100%,
- przebudowa sieci teletechnicznych – 100%,
- przebudowa i budowa wodociągów – 100%,
- budowa kanalizacji sanitarnej – 100%,
- pompownia ścieków (rurociąg tłoczny) – 100%,
- pompownia ścieków (pozostałe branże) – 100%,
- wycinka zieleni – 100%.

Przeprowadzono próby końcowe z wynikiem pozytywnym co pozwoliło na przekazanie przebudowanej ulicy Miłoszyckiej do eksploatacji do Zarządu Dróg i Utrzymania Miasta.

Poniesione w 2017 r. nakłady: 4 242 297,22 zł.

Osiągnięto następujące efekty:

Łączne zaawansowanie robót budowlanych znacznie powyżej 100%.

PRZEBUDOWA UL. BUFOROWEJ W CIĄGU DROGI WOJEWÓDZKIEJ NR 395 WE WROCŁAWIU – ETAP I

Cel zadania: projekt przebudowy ulicy na dł. 2,9 km od wiaduktu kolejowego do granicy miasta, wraz z przebudową wiaduktu z rezerwą pod torowisko tramwajowe. Powstanie jednolity ciąg komunikacyjny Bardzka – Buforowa od Obwodnicy Śródmiejskiej do granicy miasta w ciągu drogi nr 395 i dalej w kierunku wschodniej obwodnicy Wrocławia. Poprawa bezpieczeństwa poprzez budowę chodników, ścieżek rowerowych, oświetlenia, ITS, priorytet komunikacji zbiorowej. Poprawa skomunikowania dynamicznie zasiedlanych rejonów Wrocławia.

Lata realizacji: 2008-2019

W 2017 r. zakończono projektowanie.

Rozpoczęto roboty budowlane (wycinka drzew, rozpoczęcie robót ziemnych, roboty rozbiórkowe, przebudowa kolizyjnej infrastruktury podziemnej – sieć gazowa, kanalizacja sanitarna, sieć elektroenergetyczna, sieć wodociągowa. Rozpoczęto budowę kanalizacji deszczowej. Rozpoczęto roboty na wiadukcie PKP – pierwsze wyłączenia torowe, przewieszanie trakcji). Podpisano ugodę z lokatorami Buforowa 113.

Pozyskano z TBS lokale zamienne dla lokatorów Buforowa 109.

Poniesione w 2017 r. nakłady: 3 758 310,68 zł.

Osiągnięto następujące efekty: uzyskano decyzję ZRID, Podpisano Umowę na dofinansowanie unijne, ogłoszono i rozstrzygnięto przetarg na realizację inwestycji, wyłoniono Wykonawcę robót, osiągnięto zaawansowanie rzeczowe robót na poziomie 10%.

BUDOWA UL. RACŁAWICKIEJ WE WROCŁAWIU – ETAP III WRAZ Z MOSTEM PRZEZ ŚLĘŻĘ

Cel zadania: zadanie obejmuje swym zakresem budowę brakującego fragmentu ul. Racławickiej wraz z mostem przez Ślężę tj. od istniejącego końca ul. Racławickiej do Alei Piastów. Powstanie most drogowy, o dwóch pasach ruchu po 3,5 m szerokości z chodnikiem i ścieżką rowerową po północnej stronie. Ponadto wybudowana zostanie brakująca część ulicy Racławickiej z towarzyszącą infrastrukturą tj. odwodnienie, oświetlenie, MTKK i DIP, oraz przebudowana zostanie kolidująca infrastruktura wraz z odpowietrznikami i studniami na istniejącym kolektorze sanitarnym „Ślęza”. Wykonane zostaną nasadzenia zieleni wysokiej i niskiej.

Lata realizacji: 2009-2017.

Poniesione w 2017 r. nakłady: 409 363 zł.

W 2017 r. kontynuowano a następnie zakończono roboty budowlane. Przeprowadzono próby końcowe z wynikiem pozytywnym co pozwoliło na przekazanie drogi wraz z mostem i pętlą autobusowa do eksploatacji do Zarządu Dróg i Utrzymania Miasta.

Osiągnięto następujące efekty:

Zakończono realizację zadania. Gotową inwestycję przekazano do eksploatacji Zarządu Dróg i Utrzymania Miasta.

BUDOWA WYDZIELONEJ TRASY AUTOBUSOWO-TRAMWAJOWEJ ŁĄCZĄCEJ OSIEDLA NOWY DWÓR Z CENTRUM WROCŁAWIA

Cel zadania:

Budowa infrastruktury komunikacji zbiorowej tj. odseparowanej od ruchu ogólnego trasy autobusowo-tramwajowej (TAT), która usprawni połączenia liniami miejskiej komunikacji zbiorowej osiedla Nowy Dwór (i osiedli dalszych) z centrum miasta poprzez:

- uruchomienie przewozów tramwajowych po wybudowanej trasie TAT od pętli Nowy Dwór, poprzez pętlę przy skrzyżowaniu ulic Strzegomska/Rogowska do pl. Orłąt Lwowskich z włączeniem w istniejący układ torowy,
- usprawnienie przewozów autobusowych poprzez wybudowanie lub wykreowanie wydzielonej z ogólnego ruchu kołowego trasy autobusowo-tramwajowej na odcinku Strzegomska/Rogowska – pl. Orłąt Lwowskich,
- wzdłuż ulicy Rogowskiej będzie odbywał się wspólnie ruch tramwajowy, autobusowy i samochodowy.

Przedsięwzięcie zostało podzielone na pięć odcinków:

- Odcinek I o długości około 370 m – od pl. Orłąt Lwowskich (skrzyżowanie Podwale i ul. Piłsudskiego) do ul. Nabycińskiej,
- Odcinek II o długości około 850 m – od ul. Nabycińskiej do ul. Smoleckiej,
- Odcinek III o długości około 2 880 m – od ul. Smoleckiej do ul. Nowodworskiej,
- Odcinek IV o długości około 970 m – od ul. Nowodworskiej do projektowanej pętli za skrzyżowaniem ul. Strzegomska/Rogowska,
- Odcinek V o długości około 2 000 m – od skrzyżowania ul. Strzegomska/Rogowska do pętli Nowy Dwór.

Łączna długość projektowanego przedsięwzięcia wyniesie około 7 km.

Planuje się etapowanie ocenianej inwestycji:

- Etap I – odcinek od Placu Orłąt Lwowskich do skrzyżowania ulic Strzegomskiej i Rogowskiej;
- Etap II – budowa pętli tramwajowej przy ul. Strzegomskiej/Rogowskiej;
- Etap III – odcinek od pętli przy ul. Strzegomskiej i Rogowskiej do pętli na Nowym Dworze.

Termin budowy II i III etapu uzależniony jest od dysponowania odpowiednimi środkami przez Inwestora.

Zakres inwestycji na odcinku od pl. Orłąt Lwowskich do ul. Rogowskiej stanowią m.in.:

- dwukierunkowe torowisko tramwajowe, na którym znajdzie się również jezdnia autobusowa (tzw. torowisko zabudowane), przystanki wraz z wyposażeniem m.in. wiatami, ławkami itp. na odcinku pl. Orłąt Lwowskich – pętla Strzegomska/Rogowska;

- dwukierunkowe torowisko tramwajowe wbudowane w jezdnię ul. Rogowskiej od skrzyżowania z ul. Strzegomską do pętli autobusowej Nowy Dwór;
- budowa nowej pętli tramwajowej przy ulicy Rogowskiej/Strzegomskiej i przebudowa istniejących torowisk tramwajowych oraz przebudowa istniejącej pętli przy Wrocławskim Parku Przemysłowym,
- budowa pętli tramwajowej Nowy Dwór przy istniejącej
- przebudowa istniejącej i budowę nowej tramwajowej sieci trakcyjnej,
- rozbudowa istniejących (przy ulicy Nabycińskiej i Śrubowej) oraz budowa nowej podstacji trakcyjnej w rejonie estakady Gądowianka wraz z niezbędnymi przyłączami,
- dwukierunkowe oraz jednokierunkowe drogi rowerowe wraz z połączeniami z generatorami ruchu,
- przebudowa istniejących przystanków,
- ciągi piesze,
- skrzyżowania, włączenia (torowe i drogowe),
- dostosowanie istniejących ciągów drogowych do geometrii TAT poprzez budowę dodatkowych pasów dla relacji skrętnych, poszerzenia istniejącej jezdni,
- budowa sygnalizacji świetlnej na wybranych skrzyżowaniach,
- rozbiórka istniejącego i budowa nowego obiektu inżynierskiego kolejowego nad ul. Smolecką, który aktualnie jest w złym stanie technicznym,
- budowa nowego obiektu inżynierskiego zapewniającego ruch tramwajowo-autobusowy przy zapewnieniu bezkolizyjnego przejścia nad linią kolejową (rejon ul. Wagonowej),
- budowa murów oporowych na dojazdach do obiektów inżynierskich.
- przebudowa istniejącego i budowa nowego odwodnienia TAT,
- przebudowa i budowa nowego oświetlenia,
- budowa zasilania dla urządzeń odwadniających,
- niezbędne rozbiórki i wycinka zieleni,
- rozbiórki kolidujących obiektów kubaturowych,
- budowa sieci Miejskich Teletechnicznych Kanałów Kablowych,
- zabezpieczenie i odtworzenie punktów szczegółowej osnowy geodezyjnej poziomej i wysokościowej,
- budowa kanalizacji deszczowej zlokalizowanej w pasie wytyczonym pod drogę dla komunikacji zbiorowej,
- budowa lub przebudowa sieci energetycznej,
- budowa sieci teletechnicznych (w tym telekomunikacji kolejowej i kabli SRK),
- przebudowa innych kolidujących z inwestycją urządzeń infrastruktury (sieci podziemnej i naziemnej uzbrojenia terenu).

Lata realizacji: 2015-2020.

Poniesione w 2017 r. nakłady: 191 263,50 zł.

W 2017 r. kontynuowano prace projektowe i uzgodnienia dokumentacji.

Osiągnięto następujące efekty:

- uzyskano Decyzję środowiskową na sieci (Decyzja nr WSR-OOŚ.6220.215.2016.EP z dnia 5 kwietnia 2017 r.),
- uzyskano Decyzję środowiskową na trasę TAT (Decyzja nr WOŚ.4210.23.2016.JS.21 z dnia 6 lipca 2017 r.),
- podpisano umowę na dofinansowanie zadania z CUPT w grudniu 2017 r.

PRZYGOTOWANIE INFRASTRUKTURY SPORTOWEJ W ZWIĄZKU Z WORLD GAMES WRAZ Z RENOWACJĄ STADIONU OLIMPIJSKIEGO – PRZEBUDOWA BASENU PRZY UL. WEJHEROWSKIEJ

Cel zadania: Przebudowa istniejącego kompleksu basenów odkrytych przy ul. Wejherowskiej polegająca na budowie basenu krytego 50 metrowego wraz z saunami, Wellnes, trybunami, siłownią i trybunami – jako kompleksowego obiektu sportowo – rekreacyjnego umożliwiającego przeprowadzanie profesjonalnych pływackich imprez sportowych wraz z remontem niecek pozostałych (1 x rekreacyjna i 1 x brodzik z atrakcjami wodnymi) celem wykreowania miejsca całorocznej aktywności sportowej.

W 2017 r. zrealizowano:

- zakończono inwestycję; obiekt został uruchomiony i przekazany do eksploatacji do SPARTAN,
- podpisano umowę Gmina Wrocław - PZP na udostępnienie obiektu sportowego,
- Ministerstwo Sportu i Turystyki przyjęło rozliczenie w zakresie dofinansowania zadania, i zgodnie z umową dofinansowanie zostało przekazane w pełnej kwocie tj. 23 000 000 zł,
- podjęto czynności mające na celu przekazania środka trwałego do Wydziału Nieruchomości.

Poniesione w 2017 r. nakłady: 11 255 795,54 zł.

Osiągnięto następujące efekty: obiekt został uruchomiony i przekazany do eksploatacji do SPARTAN.

ALEJA WIELKIEJ WYSPY WE WROCŁAWIU (W ZAKRESIE PRZYGOTOWANIA ZADANIA INWESTYCYJNEGO)

Cel zadania: projekt ma na celu budowę połączenia ul. Krakowskiej z ul. Mickiewicza we Wrocławiu. Celami projektu jest: - usprawnienie dojazdu do wschodniej części miasta tzw. „Wielkiej Wyspy” - miejsca bardzo wielu imprez i wydarzeń a także uzupełnienie miejskiego układu komunikacyjnego poprzez połączenie drogi krajowej 455 z ul. Armii Krajowej.

Lata realizacji: 2008–2020.

Poniesione w 2017 r. nakłady: 97 170 zł.

W 2017 r. wybrano wykonawcę, a następnie opracowano aktualizację koncepcji budowy Alei Wielkiej Wyspy w wariantcie jednojezdniowym. Opracowano program funkcjonalno-użytkowy.

Osiągnięto następujące efekty: ogłoszono przetarg na realizację zadania w trybie zaprojektuj i wybuduj.

BUDOWA INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ, DRÓG ORAZ MIEJSKICH OBIEKTÓW UŻYTECZNOŚCI PUBLICZNEJ NA OSIEDLU „NOWE ŻERNIKI”

Cel zadania:

- przebudowa ul. Kosmonautów w ciągu drogi Krajowej nr 94 we Wrocławiu w zakresie budowy skrzyżowania z Trasą Targową wraz z budową i przebudową niezbędnej infrastruktury,
- przebudowa mostu w ciągu drogi krajowej nr 94 we Wrocławiu wraz z odtworzeniem nawierzchni drogowej i torowiska tramwajowego oraz z wykonaniem projektów wykonawczych w tym zakresie,
- regulacja rzeki Ługowina wraz z budową rowu Ł-16A wraz z wykonaniem projektu wykonawczego w tym zakresie,
- budowa infrastruktury technicznej dróg oraz miejskich obiektów użyteczności publicznej na osiedlu Nowe Żerniki – Osiedle,
- projekt i realizacja w obszarze tzw. BAZARKU,
- projekt i realizacja przebudowy ulic: Bukowa, Białodrzewna i Grabowa.

Budowa osiedla „Nowe Żerniki”, ma na celu utworzenie przez miasto miejsca umożliwiającego łączną realizację zadań ośrodka kultury oraz miejsca stymulującego aktywność lokalną mieszkańców we wszystkich grupach wiekowych i tematycznych.

Osiedla mają również realizować założenia polityki społeczno-gospodarczej Miasta, poprzez utworzenie pensjonatu dla osób starszych, przedszkola czy żłobka. Pensjonat ma być miejscem dla osób z zachowaną zdolnością do samoobsługi, ale wymagających częściowego wsparcia w codziennym życiu. Taka forma opieki ma służyć utrzymaniu ludzi starszych w „normalnym” środowisku jak najdłużej.

Celem inwestycji jest również budowa osiedla przyjaznego środowisku, wykorzystującego ekologiczne systemy. Stąd planowana retencja wód opadowych, również w otwartych zbiornikach retencyjnych, których zagospodarowanie zielenią powinno tworzyć warunki rekreacyjne. Retencjonowana woda wykorzystywana będzie do utrzymania terenów zielonych oraz ponownego wykorzystania w gospodarstwach domowych i obiektach

użyteczności publicznej. Na obszarze osiedla planuje się uruchomienie komunikacji miejskiej, obsługiwanej przez elektryczne autobusy.

Lata realizacji: 2013–2018 (do 2022 ze spłatą cesji wierzytelności).

Poniesione w 2017 r. nakłady: 101 593,60 zł.

W 2017 r. zrealizowano:

- zakończono roboty budowlane w zakresie zadania „Budowy infrastruktury technicznej, dróg oraz miejskich obiektów użyteczności publicznej na osiedlu „Nowe Żerniki” dla którego uzyskano decyzje PnU nr PINB-PU/11929/195/5111/17/2017 z dnia 8 sierpnia 2017 r., tj. zadania płatnego z cesji wierzytelności,
- uzyskano zamienne PnB w zakresie zadania „Przebudowa ul. Grabowej we Wrocławiu”,
- prowadzone są roboty budowlane w zakresie ul. Kosmonautów,

Osiągnięto następujące efekty:

- zakres finansowany przez MPWiK S.A w ramach „Budowa infrastruktury technicznej, dróg oraz miejskich obiektów użyteczności publicznej oraz infrastruktury Fortum na osiedlu „Nowe Żerniki” we Wrocławiu”- zawansowanie robót 100%,
- zakres finansowany przez Gminę w ramach „Budowa infrastruktury technicznej, dróg oraz miejskich obiektów użyteczności publicznej oraz infrastruktury Fortum na osiedlu „Nowe Żerniki” we Wrocławiu”- zawansowanie robót 100%. (zadania płatnego z cesji wierzytelności),
- zakres finansowany przez FORTUM w ramach „Budowa infrastruktury technicznej, dróg oraz miejskich obiektów użyteczności publicznej oraz infrastruktury Fortum na osiedlu „Nowe Żerniki” we Wrocławiu” - 100%, rozpoczęto użytkowanie,
- Zakres finansowany przez MPWiK S.A w ramach „Budowa infrastruktury technicznej, dróg oraz miejskich obiektów użyteczności publicznej oraz infrastruktury Fortum na osiedlu „Nowe Żerniki” we Wrocławiu” - zawansowanie robót 98%,
- zakres finansowany przez Gminę w ramach „Budowa infrastruktury technicznej, dróg oraz miejskich obiektów użyteczności publicznej oraz infrastruktury Fortum na osiedlu „Nowe Żerniki” we Wrocławiu” - zawansowanie robót 97%.

BUDOWA OSI ZACHODNIEJ WE WROCŁAWIU W CIĄGU DROGI KRAJOWEJ NR 94 ZADANIE I.

Przedmiotem inicjatywy jest budowa nowej drogi, łączącej ul. Średzką z ul. Graniczną w podziale:

Odc. I – budowa obwodnicy od. ul. Granicznej do ul. Osienieckiej,

Odc. II – budowa obwodnicy od ul. Osienieckiej do ul. Średzkiej,

Odc. III – przebudowa ul. Piółunowej od skrzyżowania z nowoprojektowaną obwodnicą osiedla Leśnica do skrzyżowania z ul. Jerzmanowską wraz ze skrzyżowaniem,

Odc. IV roboty na terenach jednostki wojskowej JW. 1245.

Wpięcie nowej drogi do ul. Średzkiej jeszcze przed osiedlem Leśnica pozwala skierować ruch tranzytowy z drogi krajowej nr 94 na trasę omijającą osiedle Leśnica i doprowadzenie go do ul. Granicznej, dochodzącej do Autostradowej Obwodnicy Wrocławia. Po zakończeniu inicjatywy nie jest planowane pobieranie opłat za przejazd nową drogą, co wynika z obowiązujących przepisów dotyczących dróg publicznych.

Inwestycja spowoduje poprawę dynamiki ruchu w sieci transportowej Wrocławia, co wpłynie na zmniejszenie zużycia paliw w pojazdach. Zmniejszenie zużycia paliw wpłynie na redukcję wielkości emisji zanieczyszczeń ze spalania tych paliw. Redukcja emisji wpłynie na poprawę jakości powietrza we Wrocławiu.

Poprawa jakości i dynamiki ruchu komunikacyjnego w sieci transportowej miasta jest elementem rozwoju urbanizacyjnego.

Budowa ekranu akustycznego w ramach projektu przyczyni się do utrzymania wysokiego poziomu jakości życia i dobrobytu społecznego obywateli poprzez zapewnienie

środowiska naturalnego, w którym poziom zanieczyszczenia nie powoduje szkodliwych skutków dla zdrowia ludzkiego.

ZADANIE II - realizacja nastąpi po uzyskaniu dofinansowania z UE.

Zakres tego etapu obejmuje:

- budowę odcinka Alei Stabłowickiej od ul. Jerzmanowskiej do ul. Kosmonautów,
- budowę odcinka Alei Stabłowickiej od ul. Jerzmanowskiej do skrzyżowania z ul. Kosmonautów oraz przebudowa ul. Kosmonautów od skrzyżowania z Aleją Stabłowicką do zrealizowanego już czteropasmowego odcinka doprowadzającego do skrzyżowania z łącznicą AOW.

Lata realizacji: 2013–2019 (do 2019-2028 ze spłatą cesji wierzytelności).

Poniesione w 2017 r. nakłady: 87 656 599,02 zł.

Dnia 15 kwietnia 2017 r. podpisano umowę o dofinansowanie nr POIS.04.02.00-00-0014/16-00.

Osiągnięto następujące efekty:

w zakresie ZADANIA I:

- prowadzone były roboty budowlane na wszystkich odcinkach ZADANIA I, które zostały zakończone i wystąpiono z wnioskami o pozwolenie na użytkowanie dla odcinków: Średzka – Ratyńska, Ratyńska – Piółunowa, Aleja Stabłowicka na odcinku Oś Inkubacji – ul. Graniczna oraz dla skrzyżowania z Obwodnicy Leśnicy z ul. Piółunową. Nadal prowadzone są roboty budowlane na odcinku od ul. Piółunowej do ul. Osinieckiej,
- uzyskano następujące decyzje: Dnia 17 lipca 2017 r. uzyskano decyzję ZRID dla odcinka od ul. Piółunowej do ul. Osinieckiej.

W zakresie ZADANIA II:

- dnia 28 lutego 2017 r. podpisano umowę nr ZP/PN/02100/05/2017 na wykonanie dokumentacji projektowej i uzyskanie decyzji ZRID / zmianę decyzji ZRID dla ZADANIA I. Opracowywano dokumentację projektową dla zadania.

BUDOWA UL. WOJANOWSKIEJ

Zadanie obejmuje:

- ul. Fieldorfa - przedłużenie drogi istniejącej, klasa techniczna Z – ulica zbiorcza, nawierzchnia betonowa, kategoria ruchu KR4, przekrój uliczny – jezdnia o szerokości 2 x 3,50 m, jednostronny chodniki po stronie wschodniej, droga rowerowa po stronie wschodniej dwukierunkowa o szerokości 2 m. aż do skrzyżowania z ul. Kosmonautów, długość ulicy ok. 729 m,
- u. Wojanowska - przedłużenie drogi istniejącej do skrzyżowania z ul. Fieldorfa (rondo), klasa techniczna Z – ulica zbiorcza, nawierzchnia asfaltowa, kategoria ruchu KR4, przekrój uliczny, jednostronny chodniki po północnej stronie ulicy, droga rowerowa po północnej stronie ulicy dwukierunkowa, długość ulicy ok. 828 m,
- u. Arachidowa- boczna Wojanowskiej, klasa techniczna L – ulica lokalna, nawierzchnia z kostki betonowej, kategoria ruchu KR2, przekrój uliczny, jezdnia o szerokości 2 x 3 m, obustronne chodniki, długość ulicy ok. 17 m,
- u. Piotrkowska - boczna Wojanowskiej, klasa techniczna L – ulica lokalna, nawierzchnia z kostki betonowej, kategoria ruchu KR2, przekrój uliczny, jezdnia o szerokości 2 x 3 m, obustronne chodniki, długość ulicy ok. 128 m,
- u. Stoszowska - boczna Wojanowskiej - klasa techniczna W – ulica wewnętrzna, nawierzchnia z kostki betonowej, kategoria ruchu KR2, przekrój uliczny – jezdnia o szerokości 2 x 2,50 m, obustronne chodniki, długość ulicy ok. 30 m. Całkowita długość dróg przewidzianych do budowy wynosi ok. 1 732 m.

Lata realizacji: 2014-2017.

Poniesione w 2017 r. nakłady: 9 004 506,22 zł.

W 2017 r. wykonano ul. Wojanowską z chodnikami, zatokami, drogą rowerową, pasem zieleni, rondo średnie łączące ul. Wojanowska z ul. Fieldorfa, jezdnię w ul. Fieldorfa z chodnikami, zatokami, drogą rowerową, pasem zieleni. Ponadto wykonano odwodnienie

drogi, kanalizacje deszczowa i sanitarna, wybudowano sieci wodociągowe, teletechniczne i elektroenergetyczne. Wyposażono jezdnie w oświetlenie drogowe.

Branża zieleni; Wycinka drzew i krzewów – 100%. Termin zakończenia umowy – 30 czerwca 2017 r.

Osiągnięto następujące efekty:

- prowadzono roboty budowlane na etapie II i III. Etap II i III zakończył się 30 czerwca 2017 r. z wyłączeniem nasadzeń zieleni które trwały do 30 października 2017 r.,
- złożono wnioski o płatność w ramach „Programu Rozwoju Gminnej i Powiatowej Infrastruktury Drogowej na lata 2016-2019”. Uzyskano dofinansowanie w wysokości 3 000 000 zł.

POPRAWA STANU TECHNICZNEGO NAWIERZCHNI W UL. KONDUKTORSKIEJ

Cel zadania: poprawa bezpieczeństwa poprzez naprawę spękaną nawierzchni, budowę ciągu pieszo-rowerowego i oświetlenia. W ramach przebudowy ul. Konduktorskiej zaplanowano:

- remont nawierzchni jezdni (od styku z projektem Murapol do ul. Sygnałowej), długość ok 670 m, szerokość jezdni ok 5 m, rodzaj jezdni bitumiczna
- wykonanie odwodnienia drogowego, zarurowanie rowu po południowej stronie ulicy,
- budowę ciągu pieszo-rowerowego w miejscu zarurowanego rowu o nawierzchni bitumicznej, szer. min. 3,0 m. dł. ok 670 m.,
- budowę oświetlenia drogowego ciągu, przebudowę istniejących przystanków autobusowych.

Lata realizacji: 2015-2018.

Poniesione w 2017 r. nakłady: 1 408 040,13 zł.

W 2017 r.:

- zakończono realizację robót w zakresie etapu II-a oraz odebrano i rozliczono ten zakres,
- zgłoszono do PINB fakt nielegalnego wejścia (kolizję – etap IIb) w pas drogowy fragmentu zatoki postojowej i ogrodzenia osiedla Mała Toskania. PINB wydał nakaz rozbiórki na dewelopera,
- podpisano Aneks z Wykonawcą wyłączający z przedmiotu umowy zakres II-b.

Osiągnięto następujące efekty:

- uzyskanie zmiany decyzji ZRID,
- zakończenie robót etapu IIa,
- zgłoszono do PINB zakończenia robót etapu I i IIa.

BUDOWA DRÓG W REJONIE NOWOBUDOWANEJ SZKOŁY PRZY UL. KŁODZKIEJ (ODCINEK DROGI MIĘDZY UL. KŁODZKĄ I STROŃSKĄ, 100 M UL. PIŁAWSKIEJ, 300 M UL. KUKUCZKI)

Cel zadania: zaprojektowanie i wykonanie robót budowlanych, składających się na zadanie inwestycyjne w tym opracowanie kompletnej dokumentacji projektowej z uzyskaniem wszelkich decyzji, uzgodnień i pozwoleń wraz z pełnieniem nadzoru autorskiego dla zadania.

Zakres prac projektowych i robót obejmuje przebudowę istniejącej infrastruktury oraz budowę kompletnych nowych ulic wraz z nową infrastrukturą w tym ścieżki rowerowe, ciągi piesze, oświetlenie uliczne, MTTKK ulicy:

- oznaczonej wg MPZP 1 KDL stanowiącą połączenie ulic na odcinku od ul. Strońskiej do istniejącej jezdni ul. Kukuczki (skrzyżowanie z ul. Kukuczki z ul. Pirenejską),
- oznaczonej wg MPZP 2KDD/1 na odcinku od ul. Strońskiej do skrzyżowania z drogi 2KDD/1 z 2KDD/3 ul. Kłodzka,
- oznaczonej wg MPZP 2KDD/3 na odcinku od ul. 2KDD/1 do skrzyżowania drogi 2KDD/3 z 2KDD/2 ul. Dzierżoniowskiej,
- oraz projekt budowy drogi pomiędzy ulicami 2KDD/2 a 2KDD/3 oznaczonej wg MPZP 3KDPR/4,
- budowę nowego odwodnienia wraz ze zbiornikami retencyjnymi.

Lata realizacji: 2016-2017.

Poniesione w 2017 r. nakłady: 1 870 740,92 zł.

W 2017 r. złożono wnioski o wydanie decyzji ZRID dla zadania „Zaprojektowanie i wybudowanie połączenia ul. W. Rutkiewicz na odcinku od ul. Pirenejskiej do ul. Niemczańskiej we Wrocławiu”,

W 2017 r. zakończono zadania „Budowa dróg publicznych w rejonie nowobudowanej szkoły przy ul. Kłodzkiej we Wrocławiu oraz Część 2: 03960 - Zaprojektowanie i wybudowanie połączenia ul. W. Rutkiewicz na odcinku od ul. Pirenejskiej do ul. Niemczańskiej we Wrocławiu (ZP/PN/03960/02/2016 i ZP/PN/03960/03/2016 z dnia 18 listopada 2016 r.).

Osiągnięto następujące efekty:

- uzyskano decyzję ZRID dla zadania Zaprojektowanie i wybudowanie połączenia ul. W. Rutkiewicz na odcinku od ul. Pirenejskiej do ul. Niemczańskiej we Wrocławiu (decyzja ZRID nr 3825/2017 z dnia 14 lipca 2017 r.),
- dla zadania „Budowa dróg publicznych w rejonie nowobudowanej szkoły przy ul. Kłodzkiej we Wrocławiu” uzyskano decyzję PnU nr PINB-PU/DK/10893/153/5111/17/2017 z dnia 26 czerwca 2017 r.,
- inwestycje zostały ukończone i przekazane do eksploatacji Zarządu Dróg i Utrzymania Miasta.

PRZEBUDOWA MOSTÓW CHROBREGO PŁN. I PŁD.

Cel zadania: wykonanie opracowań projektowych, opracowań geodezyjno-prawnych oraz uzyskanie stosownych decyzji, uzgodnień i zezwoleń w ramach zadania projektowego pn.: „Budowa mostów Bolesława Chrobrego w ciągu drogi wojewódzkiej nr 455 we Wrocławiu”. Przedmiotem zamówienia jest opracowanie wielobranżowej koncepcji, projektów budowlanych, projektów wykonawczych, Specyfikacji Technicznych Wykonania i Odbioru Robót Budowlanych, przedmiarów robót, kosztorysów inwestorskich, przygotowanie wszelkich dokumentów, opracowań, pozwoleń, decyzji w tym decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach zgody na realizację przedsięwzięcia i pozostałych materiałów niezbędnych do skutecznego złożenia wniosku i uzyskania decyzji umożliwiającej realizację robót (pozwolenie na budowę lub decyzja ZRID) oraz pozyskanie wszelkich niezbędnych i wymaganych uzgodnień.

Lata realizacji: 2015–2018.

W 2017 r. nie poniesiono nakładów finansowych.

W dniu 10 maja 2017 r. podpisano umowę na prace projektowe.

Rozpoczęto projektowanie, prace projektowe na etapie koncepcji, ustalenia wariantu mostów i uzyskiwanie uzgodnień

Osiągnięto następujące efekty: podpisanie umowy z wykonawcą i rozpoczęcie projektowania, uzyskiwanie uzgodnień od jednostek organizacyjnych.

PRZEBUDOWA UL. SUKIELICKIEJ WE WROCŁAWIU

Cel zadania: zapewnienie komunikacji do terenu wokół Parku Tysiąclecia będącego areną World Games 2017 od ul. Sukielickiej wraz z zagospodarowaniem pod infrastrukturę drogową, jako korytarz drogi wewnętrznej.

Zadanie obejmuje prace projektowych oraz roboty budowlane w zakresie przebudowy ul. Sukielickiej od ul. Rogowskiej do wiaduktu kolejowego PKP PLK S.A. oraz budowę ciągu komunikacyjnego od wiaduktu kolejowego do ul. Jaksonowickiej z odwodnieniem, oświetleniem wraz z miejscami parkingowymi, siecią MTKK – ETAP I.

Lata realizacji: 2016–2017.

Poniesione w 2017 r. nakłady: 459 057,19 zł.

W 2017 r. zrealizowano:

- uzyskano pozwolenie na użytkowanie,
- rozliczono inwestycję,
- przekazanie do eksploatacji.

Osiągnięto następujące efekty: zakończono i rozliczono inwestycję oraz przekazano do eksploatacji.

PROGRAM ROZWOJU TERENÓW POD AKTYWNOŚĆ GOSPODARCZĄ W ZAKRESIE BUDOWY OSI INKUBACJI OD PROLOGIS DO RAKIETOWEJ

Cel zadania: budowa drogi publicznej na odcinku od 0+515 km do ul. Rakietowej w układzie jednojezdniowym, wraz z niezbędną infrastrukturą drogową (odwodnienie, oświetlenie, sieć MTKK), połączenie planowanych inwestycji z istniejącym układem drogowym.

Lata realizacji: 2016-2018.

Poniesione w 2017 r. nakłady: 615 799,50 zł.

W 2017 r. zrealizowano i odebrano Odcinek I – realizowany przez Redeco (na koszt Spółek na mocy trójstronnego porozumienia z 17 lutego 2016 r.).

Rozpoczęto realizację Odcinka II – finansowanego przez Gminę Wrocław i zrealizowano następujące prace:

Prace przygotowawcze:

- wykonano inwentaryzację majątku drogowego,
- ustawiono zaplecze dla Zamawiającego,
- wdrożono Organizację ruchu zastępczego etap 1 i 3,
- wytyczono pkt główne,
- pobrano próbki gruntu w celu wykonania stabilizacji podłoża.

Branża drogowa:

- wykonano odhumusowanie pod drogę tymczasową,
- wykonano nasyp drogi tymczasowej,
- wykonano stabilizację konstrukcyjną na drodze tymczasowej,
- wykonano nawierzchnię z kruszywa na drodze tymczasowej,
- odhumusowano łącznik w km 1+015,5 – 1+130,
- przełożono ruch na drogę tymczasową,
- sfrezowano nawierzchnię z ulicy Rakietowej,
- wykonano korytowanie ul. Rakietowej,
- wykonano wycinkę drzew przewidzianych w projekcie do usunięcia,
- prowadzi się pracę związane z wywozem wysypiska.

Kanalizacja Sanitarna:

- wykonano kanał kanalizacji deszczowej na odcinku od D22 do D07, oraz od D07 do D25,
- wykonano studnie KD o nr D21, D22, D23, D24 oraz D25.

Branża elektroenergetyczna:

- ułożono przepusty pod drogą technologiczną dla kabla SN.

Osiągnięto następujące efekty: zrealizowano ok. 20% Odcinka II – finansowanego przez Gminę Wrocław.

ZINTEGROWANY SYSTEM TRANSPORTU SZYNOWEGO W AGLOMERACJI I WE WROCŁAWIU – ETAP III – BUDOWA TRASY TRAMWAJOWEJ WZDŁUŻ UL. POPOWICKIEJ – STAROGROBLOWEJ – DŁUGIEJ (OD UL. MILENIJNEJ DO UL. JAGIEŁŁY) WRAZ Z PRZEBUDOWĄ WIADUKTU NAD UL. DŁUGĄ ORAZ BUDOWĄ ZINTEGROWANEGO WĘZŁA TRAMWAJOWO-KOLEJOWEGO WROCŁAW POPOWICE

Cel zadania: zaprojektowanie i wykonanie robót budowlanych, składających się na zadanie inwestycyjne w tym opracowanie kompletnej dokumentacji projektowej z uzyskaniem wszelkich decyzji, uzgodnień i pozwoleń wraz z pełnieniem nadzoru autorskiego dla zadania.

Zakres prac projektowych i robót obejmuje:

- wybudowanie linii tramwajowej wzdłuż ulic Popowickiej - Starogrobłowej - Długiej we Wrocławiu (od ul. Milenijnej do ul. W. Jagiełły) wraz z niezbędną infrastrukturą techniczną, tj.: przystankami, siecią trakcyjną, słupami, stacją prostownikową, sygnalizacją świetlną, zwrotnicami i rozjazdami, a także oświetleniem ulicznym, oświetleniem przystanków, tablicami informacyjnymi, odwodnieniem obejmującym układ drogowo-torowy, przejściami dla pieszych, przejazdami dla rowerów, małą architekturą itp.

W związku z realizacją inwestycji planowana jest przebudowa około 150 m gazociągu średniego ciśnienia oraz około 200 m gazociągu niskiego ciśnienia, a także planowana jest przebudowa kanalizacji ogólnospławnej na odcinku około 950 m oraz kanalizacji deszczowej na odcinku około 1 100 m (zlokalizowanej w pasie drogowym) oraz nastąpi przebudowa sieci ciepłowniczej o średnicy 900 mm, na odcinku około 60 m oraz sieci ciepłowniczej mniejszej średnicy (DN 140) na odcinku około 50 m.

W ramach inwestycji planowana jest również przebudowa wiaduktu kolejowego nad ul. Długą we Wrocławiu.

Planowany przebieg trasy tramwajowej od skrzyżowania z ulicą Jagiełły prowadzony jest w pasie istniejących ulic: Dmowskiego – Most Dmowskiego – Długa, następnie pod wiaduktem kolejowym nad ulicą Długą – dalej wzdłuż ulic - Długa – Starogroblowa, pod wiaduktem kolejowym w rejonie skrzyżowania z ulicą Gnieźnieńską, dalej ulicą Popowicką – aż do skrzyżowania z ulicą Milenijną.

W ramach inwestycji planowana jest także budowa łuku linii tramwajowej, na skrzyżowaniu ulic Milenijnej i Lotniczej wraz z dostosowaniem i dowiązaniem układu pieszo-rowerowego.

Projektowana linia tramwajowa wraz z dostosowanym do niej układem drogowym będzie mieć długość około 5,0 km.

Projektowane torowisko tramwajowe projektuje się jako wydzielone z ruchu kołowego, zasadniczo niezabudowane i zielone. Torowisko zabudowane zostanie jedynie na Moście Dmowskiego, przystankach oraz na obszarze skrzyżowań i poprzecznych przejazdów drogowych.

Lata realizacji: 2016-2019.

Poniesione w 2017 r. nakłady: 119 195,90 zł.

W 2017 r.:

- złożono wniosek o decyzję PnB w zakresie przebudowy budynku biurowego „A” Zarządu Dróg i Utrzymania Miasta,
- ogłoszono przetarg na roboty budowlane dla zadania Budowa trasy tramwajowej wzdłuż ul. Popowickiej - Starogroblowej - Długiej (od ul. Milenijnej do ul. Jagiełły wraz z przebudową wiaduktu nad ul. Długą oraz budową zintegrowanego węzła tramwajowo-kolejowego Wrocław – Popowice,
- złożono wniosek o ustalenie LCP dla pasa drogowego ul. Popowice – Milenijna – Lotnicza – etap II w ciągu DK nr 5.

Osiągnięto następujące efekty:

- uzyskano decyzję środowiskową dla trasy (Decyzja nr WOÓŚ.4210.27.2016.KC.22 z dnia 14 czerwca 2017 r.),
- uzyskano decyzję PnB dla przebudowy budynku biurowego „A” Zarządu Dróg i Utrzymania Miasta (Decyzja PnB nr 3405/2017 z dnia 28 czerwca 2017 r.),
- podpisano porozumienia z Developerami oraz PKP w zakresie realizacji zadania,
- podpisano umowę na dofinansowanie zadania z CUPT w grudniu 2017 r.

WDROŻENIE ROZWIĄZAŃ ZAZIELENIENIA PLACU NOWY TARG WE WROCŁAWIU

Cel zadania: zaprojektowanie i wykonanie robót budowlanych, składających się na zadanie inwestycyjne w tym opracowanie kompletnej dokumentacji projektowej z uzyskaniem wszelkich decyzji, uzgodnień i pozwoleń wraz z pełnieniem nadzoru autorskiego dla zadania.

Zakres prac projektowych i robót obejmuje wdrożenie rozwiązań zazielenienia placu Nowy Targ we Wrocławiu.

Lata realizacji: 2015-2017.

Poniesione w 2017 r. nakłady: 231 240 zł.

W 2017 r. zrealizowano:

- w marcu 2017 r. podpisano umowę na realizację zazielenienia placu Nowy Targ we Wrocławiu,
- prace w zakresie zazielenienia placu Nowy Targ we Wrocławiu zostały zrealizowane,
- złożono wniosek o dofinansowanie z Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska.

Osiągnięto następujące efekty: uzyskano dotację w kwotach: Pożyczka 44 500 dotacja 43 907, 50 zł Z Wojew. Fund. Ochrony Środowiska.

SYSTEM TRANSPORTU SZYNOWEGO W AGLOMERACJI I WE WROCŁAWIU – ETAP III – BUDOWA TRASY TRAMWAJOWEJ W UL. HUBSKIEJ NA ODCINKU OD UL. GLINIANEJ DO UL. DYREKCYJNEJ WE WROCŁAWIU

Cel zadania: zaprojektowanie i wykonanie robót budowlanych, składających się na zadanie inwestycyjne w tym opracowanie kompletnej dokumentacji projektowej z uzyskaniem wszelkich decyzji, uzgodnień i pozwoleń wraz z pełnieniem nadzoru autorskiego dla zadania.

Zamierzenie inwestycyjne polegać będzie na przebudowie układu drogowego ul. Hubskiej, budowie torowiska tramwajowego wraz z przystankami oraz towarzyszącymi sieciami infrastruktury. Torowisko planuje się wbudować w jezdnię ul. Hubskiej z zachowaniem ruchu dla samochodów po obu stronach torowiska.

W ramach przedmiotowej inwestycji przewiduje się przebudowę sieci kolidujących z projektowanym układem drogowo-torowym m.in. sieci:

- wodociągowe,
- kanalizacyjne,
- gazowe,
- ciepłownicze,
- elektroenergetyczne – obejmującą przebudowę sieci oświetlenia ulicznego, trakcji tramwajowej, sygnalizacji świetlnej oraz kabli sn i nn poniżej 110 kV,
- teletechniczne – obejmującą przebudowę lub zabezpieczenie kolizyjnych odcinków sieci kanalizacji teletechnicznej.

Ponadto inwestycja obejmować będzie budowę infrastruktury technicznej obsługi torowiska, t.j.:

- sieć trakcyjna,
- sterowanie i ogrzewanie zwrotnic,
- kanalizacja MTKK,
- przystanki tramwajowe i tramwajowo-autobusowe.

Ponadto projektuje się przebudowę chodników oraz budowę dróg rowerowych.

Lata realizacji: 2015-2018.

Poniesione w 2017 r. nakłady: 421 719,97 zł.

W 2017 r. podpisano umowę na roboty budowlane w zakresie zadania „Budowa trasy tramwajowej w ul. Hubskiej na odcinku od ul. Glinianej do ul. Dyrekcyjnej we Wrocławiu”

Osiągnięto następujące efekty:

- rozpoczęto realizację zadania „Budowa trasy tramwajowej w ul. Hubskiej na odcinku od ul. Glinianej do ul. Dyrekcyjnej we Wrocławiu”,
- podpisano umowę na dofinansowanie zadania z CUPT „Budowa trasy tramwajowej w ul. Hubskiej na odcinku od ul. Glinianej do ul. Dyrekcyjnej we Wrocławiu” w grudniu 2017 r.

ROZBUDOWA WĘZŁÓW PRZESIADKOWYCH KOMUNIKACJI ZBIOROWEJ WE WROCŁAWIU

Cel zadania: rozbudowa węzłów przesiadkowych komunikacji zbiorowej we Wrocławiu, tj. zaprojektowanie i wykonanie robót budowlanych, składających się na zadanie inwestycyjne w tym opracowanie kompletnej dokumentacji projektowej z uzyskaniem wszelkich decyzji, uzgodnień i pozwoleń w zakresie:

- 04250 Budowa parkingu „Parkuj i jedź” w rejonie przystanku kolejowego Wrocław Kuźniki,
- 04210 Budowa parkingu „Parkuj i jedź” w rejonie przystanku kolejowego Wrocław Osobowice,
- 04160 Budowa parkingu „Parkuj i jedź” w rejonie przystanku kolejowego Wrocław Grabiszyn,
- 04170 Budowa parkingu „Parkuj i jedź” w rejonie przystanku kolejowego Bardzka-Świeradowska,
- 04190 Budowa parkingu „Parkuj i jedź” w rejonie przystanku kolejowego Kosmonautów-Boguszowska,
- 04200 Budowa parkingu „Parkuj i jedź” w rejonie przystanku kolejowego Kosmonautów- gen. Fieldorfa,

- 04230 Budowa parkingu „Parkuj i jedź” w rejonie przystanku kolejowego Opolska-Głubczycka,
- 04240 Budowa parkingu „Parkuj i jedź” w rejonie przystanku kolejowego Opolska-Karwińska.

Lata realizacji: 2016-2018.

W 2017 r. nie poniesiono nakładów finansowych.

W 2017 r. zrealizowano:

- dla ww. zadań przeprowadzono i rozstrzygnięto postępowania przetargowe, podpisano umowy w trybie „projektuj i buduj”, rozpoczęto prace projektowe,
- dla zadań 04160, 04170, 04190, 04230 i 04240 złożono wnioski o pozwolenie na budowę.

Osiągnięto następujące efekty:

- wyłoniono wykonawców na realizację zadań w trybie „projektuj i buduj”,
- złożono wnioski o pozwolenie na budowę dla zadań,
- podpisano umowę na dofinansowanie z Urzędu Marszałkowskiego Województwa Dolnośląskiego oraz złożono wnioski o płatność nr 1,
- dla zadań 04160, 04170, 04190, 04230 i 04240 złożono wnioski o pozwolenie na budowę.

PRZEBUDOWA ULIC PARAFIALNEJ, PAWIEJ I PSZCZELARSKIEJ WE WROCŁAWIU

Cel zadania: przebudowa ul. Parafialnej, Pawiej i Pszczelarskiej we Wrocławiu wraz z opracowaniem pełnej dokumentacji projektowej i uzyskaniem stosownych decyzji i uzgodnień.

Lata realizacji: 2016-2017.

Poniesione w 2017 r. nakłady: 1 973 384,62 zł.

W 2017 r. :

- rozpoczęcia robót budowlanych w dniu 12 grudnia 2016 r.,
- wykonanie przebudowy ul. Parafialnej, Pawiej i Pszczelarskiej wraz z przebudowa sieci podziemnych, sieć deszczowa, wodociągowa i teletechniczna. Przebudowa oświetlenia drogowego, budowa ścieżek pieszych i rowerowych,
- dodatkowo wykonano remont ul. Świt zjazd do nowobudowanego sklepu Lidl.

Osiągnięto następujące efekty:

- wykonano przebudowę ul. Parafialnej, Pawiej i Pszczelarskiej,
- wykonano nowe ciągi pieszo rowerowe,
- wykonano nowe oświetlenie drogowo,
- wykonano remont ul. Świt,
- wykonano zjazd do sklepu Lidl,
- zakończono realizację zadania 15 grudnia 2017 r.

REWITALIZACJA CZĘŚCI ZABYTKOWEJ ZAJEZDNI TRAMWAJOWEJ PRZY UL. LEGNICKIEJ WE WROCŁAWIU

Cel zadania: Wrocław posiada jedną z większych kolekcji zabytkowych pojazdów komunikacji szynowej w Polsce. Kolekcja ta obejmuje 40 pojazdów z lat 1892-1982. Kolekcja została wpisana do rejestru zabytków. Planowana rewitalizacja ma na celu utworzenie miejsca, które posłuży do przechowywania i eksponowania zabytkowych tramwajów we Wrocławiu. Ponadto da możliwość wykonywania podstawowych przeglądów, serwisowania i wykonywania drobnych napraw i zabiegów konserwacyjnych. Dzięki remontowi hali zostanie stworzone miejsce tematycznie poświęcone rozwojowi techniki ze szczególnym uwzględnieniem transportu zbiorowego. Zabezpieczone pojazdy będą udostępniane mieszkańcom zarówno jako ekspozycja na terenie obiektu, jak również jako dodatkowa atrakcja w postaci linii turystycznych łączących różne atrakcje na mapie Wrocławia, w tym dwie zabytkowe zajezdnie - Popowice i Dąbie. Rolę gospodarza odrestaurowanego obiektu będzie pełniła wyłoniona w konkursie organizacja NGO, zajmująca się między innymi kompletnymi remontami poszczególnych tramwajów wchodzących w skład kolekcji. Organizacja ta będzie również odpowiedzialna za ekspozycję zabytków historii związanych z komunikacją tramwajową – oprócz samych tramwajów, wagonów, lor i wozów użytkowych również mniejszych eksponatów np.

urządzeń, ubiorów, biletów, kasowników czy dokumentów związanych z tramwajami. Przechowywanie oraz ekspozycja tramwajów będzie miała miejsce w hali zachodniej. Natomiast przeznaczenie hali wschodniej zostanie określone w późniejszym etapie rewitalizacji kompleksu. Obecnie postulowane przeznaczenie to obiekt targowy.

Lata realizacji: 2017–2022.

Poniesione w 2017 r. nakłady: 202 461,08 zł.

W 2017 r. wykonano dokumentację projektową i uzyskano pozwolenia na budowę złożono także wniosek o dofinansowanie inwestycji ze środków Unii Europejskiej. Niestety złożony wniosek nie został wybrany do dofinansowania, obecnie w Ministerstwie Rozwoju jest rozpatrywany protest złożony przez Gminę Wrocław na werdykt komisji oceny projektów.

PRACE PRZYGOTOWAWCZE I ZADANIA TOWARZYSZĄCE INWESTYCJOM INFRASTRUKTURALNYM. ROZLICZENIA WYNIKAJĄCE Z ROSZCZEŃ PODWYKONAWCÓW I WYKONAWCY NFM - FIRMY MOSTOSTAL

Cel zadania: usługi prawne. Rozliczenia wynikające z roszczeń podwykonawców i wykonawcy NFM firmy Mostostal.

Lata realizacji: 2016–2017.

Poniesione w 2017 r. nakłady: 12 705 724,14 zł.

W 2017 r. prowadzono następujące sprawy sądowe:

- Sprawa o sygn. akt SA 383/10 z powództwa Mostostal Warszawa – sprawa o zapłatę,
- Sprawa o sygn. akt SA 258/12 z powództwa Mostostal Warszawa – sprawa o zapłatę wraz z oświadczeniem Gminy Wrocław o potrąceniu – sygn. akt SA 135/15P,
- Sprawa o sygn. akt XVI GC 1447/14 z powództwa Bujakiewicz Budownictwo – sprawa o zapłatę,
- Sprawa o sygn. akt XVI GC 1247/14 z powództwa Waagner-Biro Austria – sprawa o zapłatę,
- Sprawa o sygn. akt XVI GC 1152/15 z powództwa P.W. Promont – sprawa o zapłatę,
- Sprawa o sygn. akt XVI GC 407/16 z powództwa P.W. Promont – sprawa o zapłatę,
- Sprawa o sygn. akt X GC 157/17 z powództwa Kuryłowicz & Associates – sprawa o zapłatę,
- Sprawa o sygn. akt XX GCo 146/17 z powództwa Mostostal – sprawa o zabezpieczenie dot. gwarancji Banku Zachodniego,
- Sprawa o sygn. akt X GCo 156/17 z powództwa Gminy Wrocław – sprawa o właściwość sądu arbitrażowego,
- Sprawa o sygn. akt I ACa 1720/16 – o uchylenie wyroku wstępnego w SA 258/12,
- Sprawa o sygn. akt I ACa 1277/17 oraz I ACa 1278/17 – o uchylenie wyroku w SA 383/10.

Sąd Apelacyjny uznał skargę Gminy Wrocław na wyrok wstępny w sprawie SA 258/12. Wyrok negatywny dla Gminy Wrocław został uchylony.

Skład orzekający w sprawie SA 383/10 wydał wyrok kończący postępowanie. W wyniku wyroku Gmina Wrocław została zobligowana do zapłaty na rzecz Mostostalu kwoty ok. 14 600 zł. Gmina Wrocław dokonała zapłaty wyroku na rzecz Mostostalu (pomniejszając należność o kwoty zapłacone wierzycielom konsorcjanta – firmy IWA). Obie strony zaskarżyły wyrok do sądu apelacyjnego, który odrzucił obie skargi utrzymując wyrok w mocy.

Osiągnięto następujące efekty: wygrana w sądzie apelacyjnym – uchylenie wyroku wstępnego w SA 258/12.

PRZEBUDOWA MOSTU POMORSKIEGO

Cel zadania: Most Pomorski jest to jeden z ciągów ulicznych prowadzących ruch w kierunku Starego Miasta, z drugiej strony łączy oba brzegi Odry i jej tereny przybrzeżne o charakterze spacerowym. Wykonanie przebudowy ma na celu polepszenie warunków ruchowych (w zakresie transportu ruchu pieszego, samochodowego i tramwajowego) w centrum Wrocławia.

Lata realizacji: 2016-2022.

Poniesione w 2017 r. nakłady: 703,16 zł.

Zrealizowano:

- W dniu 14 lipca 2016 r. podpisano umowę nr ZP/PN/04110/01/2016 na wykonanie dokumentacji projektowej i uzyskanie niezbędnych decyzji,
- W dniu 21 marca 2017 r. uzyskano decyzję o środowiskowych uwarunkowaniach nr WSR-OOŚ.6220.196.2016.AN.

Kontynuowano też prace projektowe:

- W dniu 1 grudnia 2017 r. ogłoszono przetarg na wykonanie robót budowlanych w zakresie "przełożenia sieci ciepłowniczej 2xDn700 z zabytkowego Mostu Pomorskiego Południowego nad Odrą pod dno rzeki z wykorzystaniem metody mikrotuneli wraz z budową komory startowej i odbiorczej we Wrocławiu."

PRZEBUDOWA MOSTÓW ŚREDZKICH

Cel zadania: polepszenie stanu technicznego obiektów Mostów Średzkich zlokalizowanych w obrębie wrocławskiego osiedla Leśnica, Planowane jest wykonanie remontu istniejących obiektów inżynierskich oraz stworzenie dodatkowych ciągów pieszo-rowerowych.

Mosty Średzkie zlokalizowane są w ciągu ul. Średzkiej i drogi krajowej nr 94 we Wrocławiu. Jest to jedyna trasa wyjazdowa z miasta na Środę Śląską dla dużych transportów z wrocławskich wytwórni.

Lata realizacji: 2017-2020.

Poniesione w 2017 r. nakłady: 141 450 zł (ze środków niewygasających).

W 2017 r. wykonano dokumentację projektową.

PRZEBUDOWA UL. WILKSZYŃSKIEJ W CIĄGU DROGI WOJEWÓDZKIEJ NR 336 WE WROCŁAWIU

Cel zadania: projekt przyczynia się do realizacji celu głównego Strategii Rozwoju Województwa Dolnośląskiego 2020, tj. nowoczesnej gospodarki i wysokiej jakości życia w atrakcyjnym środowisku, spełniając założenia celu 2. Zrównoważony transport i poprawa dostępności transportowej.

Projekt realizuje następujące cele strategiczne rozwoju przestrzennego województwa:

- umocnienie jego wewnętrznej i zewnętrznej integracji przestrzennej,
- harmonijny, zintegrowany rozwój przestrzenny i społeczno-gospodarczy oraz integracja Wrocławskiego Obszaru Metropolitalnego jako głównego węzła sieci osadniczej województwa poprzez ukierunkowanie działań w obszarze rozwoju osadnictwa i rozwoju systemów transportowych. W ramach projektu przewidziano: wymianę nawierzchni drogowej, odwodnienia, oświetlenia oraz budowę chodnika i ścieżki rowerowej (lub ciągu pieszo-rowerowego), a także regulacje krawężników i studni infrastruktury technicznej. Rezultatem inwestycji będzie poprawa przepustowości oraz bezpieczeństwa drogowego, wyprowadzenie ruchu drogowego poza miasto.

Lata realizacji: 2017-2022.

Poniesione w 2017 r. nakłady: 17 220 zł.

Zrealizowano:

- w dniu 27 lutego 2017 r. podpisano umowę nr ZP/PN/04140/01/2017 na opracowanie dokumentacji projektowej i uzyskanie niezbędnych do realizacji robót decyzji administracyjnych.

Prowadzono prace projektowe:

- w dniu 3 sierpnia 2017 r. podpisano umowę nr ZP/PN/04140,04150/01/2017 na opracowanie dokumentacji aplikacyjnej niezbędnej do efektywnego zaaplikowania o środki w ramach RPO Województwa Dolnośląskiego 2014-2020. W dniu 27 listopada 2017 r. zawarto Aneks nr 1 zmniejszający zakres rzeczowy opracowań dokumentacji aplikacyjnej.

PRZEBUDOWA ULIC W CIĄGU DROGI WOJEWÓDZKIEJ NR 342

Cel zadania: ciąg ulic Obornicka - Pełczyńska - Zajązkowska - Pęgowska stanowi ciąg drogi wojewódzkiej nr 342 i jest jednym z ważniejszych kierunków wylotowych z Wrocławia. Dla zakładanego dalszego rozwoju zabudowy mieszkaniowej w północnych

rejonach miasta, remontowany ciąg ulic będzie stawił główną trasę dojazdu do centrum oraz innych dzielnic Wrocławia. Jest to również jedna z ważnych tras doprowadzających ruch do Obwodnicy Śródmiejskiej Wrocławia, jak również stanowi ciąg komunikacyjny w stronę Obornik Śląskich oraz dostęp do Wrocławia z terenów zabudowanych, zlokalizowanych w sąsiednich gminach: Wisznia Mała oraz Oborniki Śląskie.

Projekt przyczynia się do realizacji celu głównego Strategii Rozwoju Województwa Dolnośląskiego 2020, tj. nowoczesnej gospodarki i wysokiej jakości życia w atrakcyjnym środowisku, spełniając założenia celu 2. Zrównoważony transport i poprawa dostępności transportowej.

Projekt realizuje następujące cele strategiczne rozwoju przestrzennego województwa:

- umocnienie jego wewnętrznej i zewnętrznej integracji przestrzennej,
- harmonijny, zintegrowany rozwój przestrzenny i społeczno-gospodarczy oraz integracja Wrocławskiego Obszaru Metropolitalnego jako głównego węzła sieci osadniczej województwa poprzez ukierunkowanie działań w obszarze rozwoju osadnictwa i rozwoju systemów transportowych.

Lata realizacji: 2017-2020.

Poniesione w 2017 r. nakłady: 39 360 zł.

W dniu 14 marca 2017 r. podpisano umowę nr ZP/PN/04150/01/2017 na opracowanie kompletnej dokumentacji projektowej, uzyskanie DUŚ i ZRID.

Prowadzono prace projektowe. W dniu 3 sierpnia 2017 r. podpisano umowę nr ZP/PN/04140,04150/01/2017 na opracowanie dokumentacji aplikacyjnej niezbędnej do efektywnego zaaplikowania o środki w ramach RPO Województwa Dolnośląskiego 2014 – 2020.

04280 – WBO – OŚWIETLENIE PARKU 1000-LECIA

Cel zadania: przedmiot zamówienia obejmuje wykonanie dokumentacji projektowej, pozyskanie niezbędnych pozwoleń, decyzji a także realizację robót budowlanych polegających na budowie ciągu oświetlenia ciągu pieszego w Parku 1000-lecia. Należy zaprojektować jednostronny ciąg oświetlenia po najmniej kolizyjnej stronie parku zarówno w uzyskaniu zaświadczenia, decyzji jak i późniejszych robót budowlanych. Dokumentacja musi być uzgodniona i zatwierdzona przez kompetentne organy oraz zaakceptowana przez Zamawiającego. Planowana inwestycja zlokalizowana jest na terenie Gminy Wrocław – ZZM (2/9; 2/19 AM-2, Muchobór Wielki i ZDIUM (2/8, AM-2, Muchobór Wielki).

Przedmiotem inwestycji, jest:

- opracowanie projektu (architektoniczno-budowlanego oraz wykonawczych) budowy ciągu pieszego w Parku 1000-lecia we Wrocławiu - Uzyskanie zezwolenia (zgłoszenia, pozwolenia na budowę) na realizację inwestycji oraz innych wymaganych prawem decyzji administracyjnych,
- wykonanie robót budowlanych zgodnie z opracowaną przez Wykonawcę dokumentacją.

Ogłoszono przetarg, sprawdzono oferty, wybrano wykonawcę a następnie podpisano z nim umowę na budowę oświetlenia w Parku Tysiąclecia. Opracowano dokumentację projektową wraz jej uzgodnieniem. Uzyskano zaświadczenie z Wydziału Architektury i Budownictwa o braku sprzeciwu na prowadzenie prac. Prowadzono nadzór nad robotami budowlanymi.

Poniesione w 2017 r. nakłady: 220 466,44 zł.

Osiągnięto następujące efekty: zrealizowano projekt WBO - wybudowano oświetlenie, odebrano a następnie przekazano do eksploatacji przez Zarząd Zieleni Miejskiej.

04280 – WBO – OŚWIETLENIE PARKU GRABISZYŃSKIEGO (ALEI ROMERA ORAZ ŚCIEŻEK DO CMENTARZA GRABISZYŃSKIEGO I UL. RACŁAWICKIEJ WZDŁUŻ POLAN)

Cel zadania: długość ścieżki w granicach 2,6-3,0 km. Przedmiotem zadania jest: Przedmiot zamówienia obejmuje wykonanie dokumentacji projektowej, pozyskanie niezbędnych pozwoleń, decyzji a także realizację robót budowlanych polegających na budowie ciągu oświetlenia ciągów pieszych w Parku Grabiszyńskim. Należy zaprojektować

jednostronny ciąg oświetlenia po najmniej kolizyjnej stronie parku zarówno w uzyskaniu zaświadczenia, decyzji jak i późniejszych robót budowlanych. Dokumentacja musi być uzgodniona i zatwierdzona przez kompetentne organy oraz zaakceptowana przez Zamawiającego. Planowana inwestycja zlokalizowana jest na terenie Gminy Wrocław – ZZM dz. nr 3/2 AM – 30 dz. nr 1/2 AM – 29; dz. nr 1/6 AM – 33; dz. nr 1 AM – 35; dz. nr 1/2, 3/1, 21/1 AM – 40; dz. 3, 33/4 AM – 36 oraz ZDiUM (dz. nr 4/8, AM-30, Grabiszyn). Przedmiotem inwestycji jest:

- opracowanie projektu (architektoniczno-budowlanego oraz wykonawczych) budowy ciągu pieszego w Parku Grabiszyńskim we Wrocławiu,
- uzyskanie zezwolenia (zgłoszenia, pozwolenia na budowę) na realizację inwestycji oraz innych wymaganych prawem decyzji administracyjnych,
- wykonanie robót budowlanych zgodnie z opracowaną przez Wykonawcę dokumentacją.

W 2017 r. nie poniesiono nakładów finansowych.

W 2017 r. ogłoszono przetarg, sprawdzono oferty, wybrano wykonawcę a następnie podpisano z nim umowę na budowę oświetlenia w Parku Grabiszyńskim. Opracowano dokumentację projektową wraz jej uzgodnieniem przez Zarząd Zieleni Miejskiej i Miejskiego Konserwatora Zabytków. Uzyskano zaświadczenie z Wydziału Architektury i Budownictwa o braku sprzeciwu na prowadzenie prac. Prowadzono nadzór nad rozpoczętymi w grudniu robotami budowlanymi.

Osiągnięto następujące efekty:

Opracowano dokumentację projektową, rozpoczęto prace budowlane.

BUDOWA STAJNI WYŚCIGOWEJ WRAZ Z ZAPLECZEM TRENERSKIM NA TERENIE WROCŁAWSKIEGO TORU WYŚCIGÓW KONNYCH - PARTYNICE

Cel zadania: zadanie obejmuje Budowę stajni wyścigowej wraz z zapleczem trenerskim na terenie Wrocławskiego Toru Wyścigów Konnych – Partynice.

W ramach zadania prowadzona będzie budowa budynku inwentarskiego(stajni), zadaszona łącznika oraz budynku socjalno-biurowego (trenerskiego) wraz z infrastrukturą towarzyszącą (instalacje wewnętrzne) o łącznej powierzchni 670,50 m² oraz wykonaniem przyłączy sieci wewnętrznych.

Lata realizacji: 2016-2017.

W 2017 r. nie poniesiono nakładów finansowych.

W 2017 r. ogłoszono 3 przetargi na realizację zadania (kwoty z ofert znacząco przekraczały kwotę z budżetu - podjęto decyzje o zmniejszeniu zakresu inwestycji, o zmianie technologii stajni w celu zmniejszenia kosztów).

POPRAWA NAWIERCHNI FRAGMENTU UL. BRATERSKIEJ WE WROCŁAWIU

Cel zadania: zadanie obejmuje opracowanie dokumentacji projektowej oraz pozyskanie niezbędnych decyzji administracyjnych dla zadania „Poprawa nawierzchni fragmentu ul. Braterskiej we Wrocławiu”.

Zakres dokumentacji w szczególności obejmuje: jezdnię w istniejącej szerokości ok. 4-4,5 m (pomiędzy krawężnikami) o nawierzchni z kostki betonowej jako dowiązanie konstrukcyjne do istniejącego układu ulicy po stronie zachodniej. Termin realizacji zamówienia 30 maja 2018 r.

Lata realizacji: 2016-2017.

W 2017 r. nie poniesiono nakładów finansowych.

W 2017 r. ogłoszono 3 przetargi na realizację zadania oraz podpisano umowę na projektowanie w dniu 28 grudnia 2017 r.

POPRAWA NAWIERCHNI ODCINKA UL. MELIORANCKIEJ WE WROCŁAWIU – ODCINEK 1 WZDŁUŻ AOW

Cel zadania: przedmiotem zamówienia jest opracowanie dokumentacji projektowej i realizacja robót budowlanych fragmentu ul. Melioranckiej na odcinku od istniejącej drogi technologicznej biegnącej wzdłuż Autostradowej Obwodnicy Wrocławia do ul. Ostowej Północnej we Wrocławiu wraz z pełnieniem nadzoru autorskiego. Zakres robót budowlanych w szczególności obejmuje: budowę jezdni o długości ok. 220 m

o i szerokości od 5 do 5,5 m równej istniejącemu odcinkowi ul. Melioranckiej wzdłuż AOW w konstrukcji do KR2 o nawierzchni bitumicznej wraz z krawężnikami, wykonanie odwodnienia drogi i uporządkowanie terenu po budowie. Termin realizacji zamówienia 30 czerwca 2018 r.

Lata realizacji: 2016-2017.

W 2017 r. nie poniesiono nakładów finansowych.

W 2017 r. ogłoszono 3 przetargi na realizację zadania – zbyt wysokie oferty uniemożliwiły wybór wykonawcy.

POPRAWA NAWIERZCHNI ODCINKA UL. MELIORANCKIEJ WE WROCŁAWIU – ODCINEK 2 POMIĘDZY UL. PEŁCZYŃSKĄ A MIĘTOWĄ

Cel zadania: przedmiotem zamówienia jest opracowanie dokumentacji projektowej poprawy nawierzchni fragmentu ul. Melioranckiej jako połączenie ulicy Pełczyńskiej z ulicą Miętową we Wrocławiu wraz z pełnieniem nadzoru autorskiego. Zakres dokumentacji w szczególności obejmuje: jezdnię o dl. ok. 300 m i szerokości od 5,0 do 5,5 m równej istniejącemu odcinkowi ul. Melioranckiej wzdłuż AOW, w konstrukcji do KR2 jako połączenie ulicy Pełczyńskiej z ulicą Miętową i drogą dojazdową wzdłuż AOW, możliwie blisko północnej części dostępnego terenu inwestycyjnego wraz z wykonaniem krawężników.

- zakresem prac należy objąć skrzyżowanie z ul. Pełczyńską i dowiązaniem się do jej nowego układu który obecnie jest fazie projektu (Biuro Projektowe Wanecki Sp. z o.o.),
- zakresem prac należy objąć fragment ul. Miętowej w kierunku drogi dojazdowej AOW

Lata realizacji: 2016-2017.

W 2017 r. nie poniesiono nakładów finansowych.

W 2017 r. ogłoszono 3 przetargi na realizację zadania – wyłoniono wykonawcę w trybie z wolnej ręki oraz podpisano umowę z wykonawcą w dniu 14 grudnia 2017 r.

PROGRAM POPRAWY NAWIERZCHNI W UL. BERENTA NA ODC. OD UL. BOYA-ŻELEŃSKIEGO DO AL. KASPROWICZA WRAZ Z PRZEJŚCIEM DLA PIESZYCH PRZEZ AL. KASPROWICZA WE WROCŁAWIU

Cel zadania: zadanie pn. "Poprawa nawierzchni w ul. Berenta na odc. od ul. Boya – Żeleńskiego do al. Kasprowicza wraz z przejściem dla pieszych przez al. Kasprowicza" obejmuje przebudowę ulicy w istniejących krawężnikach wraz przebudową chodników, budową miejsc postojowych, wykonaniem dodatkowych przejść dla pieszych i wyposażeniem ich w azyle, progi sinusoidalne, płytki stop. Ponadto zakres robót obejmuje wyposażenie przystanków w nowe wiaty, ławki i słupki. Długość przebudowywanego odcinka wynosi ok. 500 m, szerokość jezdni 10 m i chodniki z pasem zieleni 2,0 m.

Lata realizacji: 2016-2017.

W 2017 r. nie poniesiono nakładów finansowych.

W 2017 r. ogłoszono przetarg na opracowanie projektu oraz podpisano umowę z wykonawcą w dniu 24 listopada 2017 r.

ROZBUDOWA UL. OSOBOWICKIEJ OD OBWODNICY ŚRÓDMIEJSKIEJ WROCŁAWIA DO UL. LIPSKIEJ

Cel zadania: zadanie pn. „Rozbudowa ul. Osobowickiej od Obwodnicy Śródmiejskiej Wrocławia do ul. Lipskiej” obejmuje aktualizację dokumentacji projektowej oraz wykonanie robót budowlanych polegających m.in. na:

- rozbudowie układu drogowego wraz z wyposażeniem przystanków,
- remoncie układu torowego,
- rozbudowie odwodnienia,
- demontażu istniejącego i budowę nowego oświetlenia drogowego wraz z oświetleniem przystanków,
- remoncie trakcji tramwajowej,
- budowie kanalizacji MKT,

- usunięciu kolizji z liniami kablowymi SN, liniami i przyłączami kablowymi nN, z liniami i przyłączami napowietrznymi nN, z siecią teletechniczną, z gazociągiem,
- rozbudowie kanalizacji sanitarnej,
- rozbudowie kanalizacji wodociągowej,
- wycinki, zabezpieczeniu, nasadzenia kompensacyjne i zagospodarowanie zieleni.

Lata realizacji: 2017-2019.

W 2017 r. nie poniesiono nakładów finansowych.

W 2017 r. ogłoszono przetarg na opracowanie aktualizacji dokumentacji.

POPRAWA NAWIERZCHNI W UL. BEZPIECZNEJ NA ODCINKU OD UL. ŁUŻYCKIEJ DO UL. OBORNICKIEJ WE WROCŁAWIU

Cel zadania: do poprawy nawierzchni jezdni oraz miejsc postojowych, zaplanowano ul. Bezpieczną na odcinku od ul. Łużyckiej wraz ze skrzyżowaniem do ul. Obornickiej tj. o długości ok. 560 m. W ramach poprawy nawierzchni wymianie ulegną warstwy wiążąca i ścieralna jezdni, konstrukcje miejsc postojowych oraz chodników, będą wyregulowane oraz uzupełnione ścieki przykrawężnikowe i krawężniki drogowe na całej długości. Rekultywacji i zabezpieczeniu zostanie poddana również zieleń przydrożna.

Lata realizacji: 2017-2019.

W 2017 r. nie poniesiono nakładów finansowych.

W 2017 r. ogłoszono przetarg na opracowanie dokumentacji projektowej, wyłoniono wykonawcę, podpisano umowę, rozpoczęto projektowanie.

POPRAWA NAWIERZCHNI UL. TARNOGÓRSKIEJ WE WROCŁAWIU

Cel zadania: wykonanie poszerzenia istniejącej jezdni ul. Tarnogórskiej na odcinku od ul. Opolskiej do ul. Górnośląskiej, umożliwiające wprowadzenie dwóch kierunków ruchu na tym odcinku. Realizacja zadania wpłynie na polepszenie warunków ruchowych w tym obszarze.

Lata realizacji: 2017-2018.

W 2017 r. nie poniesiono nakładów finansowych.

W dniu 30 października 2017 r. podpisano umowę nr ZP/PN/04390/01/2017 na wykonanie dokumentacji projektowej wraz z uzyskaniem niezbędnych decyzji i pełnieniem nadzoru autorskiego. Prowadzono prace projektowe.

ROZBUDOWA UL. CHRZANOWSKIEGO NA ODCINKU OD UL. WINCENTEGO POLA DO UL. FILOMATÓW WE WROCŁAWIU

Cel zadania: przedmiotem zamówienia jest opracowanie dokumentacji projektowej wraz z uzyskaniem decyzji administracyjnych. Celem zadania jest budowa drogi na odcinku ok. 600 m wraz z chodnikiem, kanalizacją MKT, oświetleniem, odwodnieniem. W zakresie zadania jest również przebudowa sieci wodociągowej i sanitarnej finansowana przez Miejskie Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji.

Lata realizacji 2017-2019.

Poniesione w 2017 r. nakłady: 156,80 zł.

W 2017 r. ogłoszono przetarg na wykonanie dokumentacji projektowej, dokonano otwarcia ofert – wpłynęła 1 oferta.

Osiągnięto następujące efekty:

- podpisanie umowy partycypacji z Miejskim Przedsiębiorstwem Wodociągów i Kanalizacji,
- ogłoszenie przetargu na opracowanie dokumentacji projektowej wraz z pełnieniem nadzoru autorskiego.

PRZEBUDOWA UL. MAŚLICKIEJ WRAZ Z REZERWĄ POD TOROWISKO TRAMWAJOWE.

Cel zadania:

- opracowanie dokumentacji projektowej oraz pozyskanie niezbędnych decyzji administracyjnych dla zadania „04360 Przebudowa ul. Maślickiej wraz z budową torowiska tramwajowego” w zakresie przebudowy układu drogowego

z uwzględnieniem rezerwy pod budowę linii tramwajowej (zakres od ronda przy ul. Pilczyckiej do skrzyżowania dróg oznaczonych w MPZP symbolami 2 KDZ - 1 KDL (włącznie),

- opracowanie koncepcji dla budowy linii tramwajowej na całym odcinku, tj. od zakres od ronda przy ul. Pilczyckiej do projektowanej pętli okolicy skrzyżowania ul. Maślicka/Królewiecka/Główna przy nasypie kolejowym).

W ramach zadania przewiduje się opracowanie kompletnej dokumentacji projektowej i uzyskanie wszelkich wymaganych decyzji w szczególności dla niżej wymienionego zakresu prac:

- przebudowę jezdni (z uwzględnieniem zarządzenia Prezydenta Wrocławia nr 6541/17 dnia 17 marca 2017 r. w sprawie gospodarowania wodami opadowymi we Wrocławiu),
- budowę obustronnych chodników oraz zjazdów na posesje przyległe do drogi,
- przebudowę częściowo istniejącego oświetlenia oraz jego rozbudowę,
- przebudowę kolidującej infrastruktury,
- uwzględnienie rezerwy pod trasę tramwajową (w tym zakresie zakończenie prac na etapie koncepcji).

Lata realizacji 2017-2019.

W 2017 r. nie poniesiono nakładów finansowych.

W 2017 r. wystąpiono do jednostek wewnętrznych oraz jednostek zewnętrznych celem pozyskania wytycznych dla zadania.

POPRAWA NAWIERZCHNI UL. IDZIKOWSKIEGO OD UL. SZYBOWCOWEJ DO UL. STEROWCOWEJ

Cel zadania: inwestycja zlokalizowana jest w obrębie wrocławskiego osiedla Gądów Mały w sąsiedztwie mieszkaniowej zabudowy wielorodzinnej. Ulica Idzikowskiego ze względu na zły stan techniczny wymaga gruntownej przebudowy. Obecna nawierzchnia jezdni wykonana jest z płyt betonowych. Przedmiot zamówienia obejmuje wykonanie dokumentacji projektowej, pozyskanie niezbędnych pozwoleń i decyzji dla budowy odcinka ulicy Idzikowskiego od ulicy Szybowcowej do ulicy Sterowcowej o długości ok. 130 m wraz z dwoma dojściami pieszymi do stadionu MCS o łącznej długości ok. 50 m.

Lata realizacji: 2017-2019.

W 2017 r. ogłoszono przetarg na opracowanie dokumentacji projektowej, wyłoniono wykonawcę.

W 2017 r. nie poniesiono nakładów finansowych.

POPRAWA NAWIERZCHNI UL. JACKOWSKIEGO I UL. GERSONA

Cel zadania: przedmiotem zadania jest opracowanie dokumentacji projektowej oraz pozyskanie niezbędnych decyzji administracyjnych dla zadania „Remont ul. M. Jackowskiego i W. Gersona we Wrocławiu”. W ramach zadania planuje się wykonanie remontu ulic Gersona i Jackowskiego na odcinku od ul. Olszewskiego do ul. Mielczarskiego, wykonanie chodników, uporządkowanie parkowania, oraz budowa sieci MKT. W zakres zadania wchodzi również przebudowa sieci wodociągowej realizowana przez współzamawiającego – Miejskie Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji. Długość odcinka przeznaczonego do remontu – ok. 700 m.

W 2017 r. zebrano wytyczne od gestorów sieci oraz jednostek miejskich celem ustalenia szczegółowego zakresu zadania, a następnie na ich podstawie przygotowano opis przedmiotu zamówienia. Następnie przygotowano i ogłoszono postępowanie przetargowe na wybór Wykonawcy dla dokumentacji projektowej. Ze względu na niewielkie zainteresowanie oferentów przetargiem oraz faktem że składane oferty przekraczały budżet zamawiającego postępowanie przetargowe ogłaszano trzykrotnie. Ostatnie pod koniec grudnia 2017 r. z planowanym otwarciem ofert w 2018 r.

W 2017 r. nie poniesiono nakładów finansowych.

POPRAWA NAWIERZCHNI UL. DOLNOBRZESKIEJ OD UL. KRĘPICKIEJ DO UL. POLKOWICKIEJ

Cel zadania: głównym założeniem inwestycyjnym jest opracowanie dokumentacji projektowej na przebudowę ul. Dolnobrzeskiej na odcinku od ul. Krępickiej do ul. Polkowickiej we Wrocławiu wraz z zaprojektowaniem chodników po obu stronach ulicy, drogi dla rowerów po stronie wschodniej oraz kanalizacją MKT. W zakres zadania wchodzi również przebudowa sieci wodociągowej i kanalizacyjnej realizowana przez współzamawiającego – MPWiK. Przedmiot zamówienia obejmuje wszystkie prace wchodzące w zakres procesu wykonania dokumentacji projektowej wraz z uzyskaniem decyzji o zezwoleniu na realizację inwestycji drogowej.

Zadanie obejmuje przebudowę ul. Dolnobrzeskiej na odcinku od ul. Krępickiej do ul. Polkowickiej we Wrocławiu (odcinek dł. około 0,7 km) w ramach dostępnego pasa drogowego i terenów sąsiednich. Powstanie odnowiona jezdnia, przebudowane zostaną chodniki, uporządkowane parkowanie. Wybudowana zostanie ścieżka rowerowa. Przebudowane zostanie oświetlenie oraz wybudowane zostanie MTKK. Projekt realizowany przy udziale MPWiK, które przebuduje sieć wodociągową i sanitarną.

W 2017 r. zebrano wytyczne od gestorów sieci oraz jednostek miejskich celem ustalenia szczegółowego zakresu zadania, a następnie na ich podstawie przygotowano opis przedmiotu zamówienia. Następnie przygotowano i ogłoszono postępowanie przetargowe na wybór Wykonawcy dla dokumentacji projektowej. Ze względu na niewielkie zainteresowanie oferentów przetargiem oraz faktem że składane oferty przekraczały budżet zamawiającego postępowanie przetargowe zostało powtórzone. W drugim przetargu udało się wyłonić biuro projektów Biprogeo Projekt, z którym pod koniec grudnia 2017 r. podpisano umowę na prace projektowe.

W 2017 r. nie poniesiono nakładów finansowych.

Osiągnięto następujące efekty: przygotowano i ogłaszano dwukrotnie postępowanie przetargowe na opracowanie dokumentacji projektowej. W dniu 22 grudnia 2017 r. podpisano umowę na wykonanie projektu przebudowy ul. Dolnobrzeskiej z biurem projektów Biprogeo Projekt.

KOMPLEKSOWA MODERNIZACJA BUDYNKÓW UŻYTECZNOŚCI PUBLICZNEJ ZLOKALIZOWANYCH PRZY UL. HUBSKIEJ 8-16 WE WROCŁAWIU

Cel zadania: dostosowanie budynków na potrzeby nowej siedziby Wydziału Środowiska UM, Straży Miejskiej (ekostraż) i Powiatowego Inspektoratu Nadzoru Budowlanego, ze szczególnym uwzględnieniem zwiększenia wykorzystania odnawialnych źródeł energii. Planowana poprawa efektywności energetycznej będzie możliwa dzięki głębokiej, kompleksowej modernizacji energetycznej, polegającej na termomodernizacji obiektu, wymianie i rozbudowie wszystkich instalacji zewnętrznych i wewnętrznych sanitarnych i elektrycznych na nowoczesne systemy przyjazne środowisku.

Zakres rzeczowy inwestycji obejmuje:

- prace projektowe,
- rozbiórkę części kompleksu budynków,
- modernizację części budynków,
- budowę nowego budynku.

W 2017 r. ogłoszono postępowanie przetargowe na wybór Wykonawcy zadania, dokonano wyboru Wykonawcy i rozpoczęto prace budowlane.

Przedmiotowe zadanie zostało także objęte umowami o dofinansowanie w ramach następujących programów:

- Regionalny Program Operacyjny Województwa Dolnośląskiego 2014-2020, Oś 3 Gospodarka niskoemisyjna, Działanie 3.3 Efektywność energetyczna w budynkach użyteczności publicznej i sektorze mieszkaniowym, Poddziałanie 3.3.2 Efektywność energetyczna w budynkach użyteczności publicznej i sektorze

mieszkańcom – konkursy dla beneficjentów realizujących przedsięwzięcia na terenie ZIT WrOF,

- Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko 2014-2020, Priorytet I Zmniejszenie emisyjności gospodarki, Działanie 1.3 Wspieranie efektywności energetycznej w budynkach, Poddziałanie 1.3.1 Wspieranie efektywności energetycznej w budynkach publicznych.

Poniesione w 2017 r. nakłady: 1 333 372,28 zł.

PROGRAM INICJATYW LOKALNYCH

Na podstawie uchwały nr XXXIV/701/16 Rady Miejskiej Wrocławia z dnia 22 grudnia 2016 r. w sprawie budżetu Miasta na 2017 r. na zadania realizowane w ramach inicjatyw lokalnych w 2017 r. przeznaczono środki finansowe w wysokości - 6 022 000 zł. Ostatecznie kwotę tę zmniejszono w ciągu roku do kwoty - 5 422 000 zł.

Do rozdysponowania tych środków upoważniony był Zespół do oceny wniosków inwestycyjnych o realizację zadania publicznego w ramach inicjatywy lokalnej z zakresu budowy, rozbudowy i przebudowy sieci wodociągowych, kanalizacji sanitarnych oraz dróg wraz z infrastrukturą towarzyszącą, powołany zarządzeniem nr 10816/10 Prezydenta Wrocławia z dnia 26 października 2010 r. wraz z późniejszymi zmianami (zarządzenie nr 117/10 Prezydenta Wrocławia z dnia 30 grudnia 2011 r., zarządzenie nr 3113 Prezydenta Wrocławia z dnia 23 listopada 2011 r. oraz zarządzenie nr 6064/16 Prezydenta Wrocławia z dnia 29 grudnia 2016 r.).

W 2017 r. Plan inicjatyw lokalnych obejmował 22 zadania, w tym:

- z zakresu infrastruktury technicznej: 3 zadania,
- z zakresu drogowego: 19 zadań.

Zespół odbył 2 posiedzenia, na które opracowane zostały materiały robocze poprzedzone wizjami w terenie jak i protokoły końcowe z posiedzeń. Wstępnie Zespół zaakceptował 11 nowych zadań do ujęcia w planie inicjatyw lokalnych na 2017 r.

Ostatecznie umowy podpisano i przyznano dofinansowanie dla 8 zadań.

Zakończono realizację 9 zadań i opracowano 3 dokumentacje projektowe.

Zasadą prowadzenia działalności w zakresie inicjatyw lokalnych jest deklaracja, a następnie dobrowolna wpłata, w wysokości ustalonej przez Zespół, udziału własnego wnioskodawców w kosztach realizacji zadania.

Ogółem w 2017 r. wpłaty te wyniosły – **395 448,41 zł** co stanowi **198%** założonego planu dochodów.

ROZLICZENIE ŚRODKÓW FINANSOWYCH PRYZNANYCH NA WSPIERANIE INICJATYW LOKALNYCH

Nazwa zadania	Plan po zmianach/ (przed zmianami)	Wykonanie	% wykonania
Program inicjatyw lokalnych / Dz.600 Rozdz.60016/ Zadania realizowane przez ZIM	5 422 000 zł (6 022 000 zł)	5 394 053 zł	99,48%

OGÓŁEM WYKONANO:

kanalizacja sanitarna – L = 301,37 mb ≈ 0,3 km
kanalizacja deszczowa – L = 16 mb ≈ 0,02 km
k. deszczowa (przykanaliki)– L = 245,83 mb ≈ 0,25 km
nawierzchnia docelowa – L = 1 546,87 mb ≈ 1.55 km

Wnioski do Programu inicjatyw lokalnych dotyczyły głównie budowy dróg wraz z odwodnieniem i oświetleniem oraz budowy sieci wodociągowych i kanalizacyjnych.

Wydatkowanie środków następowało w oparciu o procedury określone w ustawie o zamówieniach publicznych.

W ramach programu Inicjatyw Lokalnych Zarząd Inwestycji Miejskich:

- realizował dokumentacje projektowe dla:
 - budowy kanalizacji sanitarnej oraz nawierzchni docelowej wraz z odwodnieniem i oświetleniem w ul. Nikliborca we Wrocławiu (zadanie współfinansowane przez MPWiK),
 - budowy nawierzchni docelowej wraz z odwodnieniem i oświetleniem w ul. Zawalnej we Wrocławiu,
 - budowy nawierzchni docelowej wraz z odwodnieniem w sięgaczu ul. Godebskiego 1c-5,
 - budowy nawierzchni docelowej wraz z odwodnieniem i oświetleniem w ul. Suskiego na odcinku od ul. Jutrzenki do końca posesji nr 13,
 - budowy drogi w ul. gen Marii Witek od ul. Ułańskiej do ul. Konradmirała Stefana Frankowskiego we Wrocławiu,
 - budowy nawierzchni docelowej wraz z odwodnieniem i oświetleniem w ul. Lubelskiej na odcinku od ul. Łukowskiej do ul. Siedleckiej,
 - budowy nawierzchni docelowej wraz z odwodnieniem i oświetleniem w ul. Wieruszowskiej na odcinku od ul. Ostrzeszowskiej do działki nr 55, AM-22, obręb Osobowice we Wrocławiu;
- rozpoczął roboty budowlane dla zadań:
 - budowa ciągu pieszego w ul. Steinhausa (dz. nr 184/19, 184/18, 184/8 AM-8 obręb Oporów) w trybie projektuj i buduj,
 - budowa kanalizacji sanitarnej oraz nawierzchni docelowej wraz z odwodnieniem i oświetleniem w ul. Nikliborca we Wrocławiu (zadanie współfinansowane przez MPWiK);
- zakończył roboty budowlane dla zadań:
 - budowa nawierzchni docelowej wraz z odwodnieniem i oświetleniem w ul. Ułańskiej (na odcinku od ul. Obrońców Poczty Gdańskiej do ul. Marii Witek),
 - budowa nawierzchni docelowej wraz z odwodnieniem i oświetleniem w sięgaczu ul. Maleczyńskich nr 24-38,
 - budowa nawierzchni docelowej wraz z odwodnieniem i oświetleniem w ul. Maleczyńskich na odcinku od ul. Morelowskiego do ul. Maleczyńskich nr 58,
 - budowa nawierzchni docelowej wraz z odwodnieniem w sięgaczu ul. Kochanowskiego 24-26 we Wrocławiu,
 - przebudowa drogi wraz z infrastrukturą w ul. Rdestowej we Wrocławiu (zadanie współfinansowane przez MPWiK),
 - przebudowa drogi wraz z infrastrukturą w ul. Gałczyńskiego na odcinku od ul. Grota Roweckiego do ul. Lechonia,
 - budowa nawierzchni docelowej wraz z odwodnieniem i oświetleniem w sięgaczu ul. Ołtaszyńskiej,
 - budowa nawierzchni docelowej wraz z odwodnieniem w sięgaczu ul. Godebskiego 1c-5.

W 2017 r. zakończono realizację inwestycji w zakresie budowy i przebudowy dróg:

- budowa nawierzchni docelowej wraz z odwodnieniem i oświetleniem w ul. Ułańskiej (na odcinku od ul. Obrońców Poczty Gdańskiej do ul. Marii Witek):
 - długość drogi: 362,35 mb,
 - szerokość: 5,50,
 - nawierzchnia drogi: beton asfaltowy,
 - chodniki: jednostronny o szerokości: 2 m,
 - powierzchnia chodników i dojazd do posesji: 702 m²,
 - zjazdy do posesji: 55 m²,
 - odwodnienie drogi - wpusty średnica 160 mm: 11 szt.,
 - kanalizacja kablowa MTKK,
 - oświetlenie,
 - renowacja trawników: 301 m²,
 - docelowa organizacja ruchu;

- budowa nawierzchni docelowej wraz z odwodnieniem i oświetleniem w sięgaczu ul. Maleczyńskich nr 24-38,
 - długość drogi: 62 mb,
 - nawierzchnia drogi: kostka betonowa,
 - powierzchnia chodników: 12,5 m²,
 - kanalizacja deszczowa,
 - kanalizacja kablowa MTKK,
 - oświetlenie,
 - docelowa organizacja ruchu,
 - miejsca postojowe;
- budowa nawierzchni docelowej wraz z odwodnieniem i oświetleniem w sięgaczu ul. Maleczyńskich nr 40-54,
 - długość drogi: 62,50 mb,
 - nawierzchnia drogi: kostka betonowa,
 - powierzchnia chodników: 8,9 m²,
 - kanalizacja deszczowa,
 - kanalizacja kablowa MTKK,
 - oświetlenie,
 - docelowa organizacja ruchu,
 - miejsca postojowe;
- budowa nawierzchni docelowej wraz z odwodnieniem i oświetleniem w ul. Maleczyńskich na odcinku od ul. Morelowskiego do ul. Maleczyńskich nr 58:
 - długość drogi: 285,55 mb,
 - nawierzchnia drogi: asfalt betonowy,
 - powierzchnia chodników: 971,20 m²,
 - zjazdy do posesji: 1 079 m²,
 - przykanaliki: 104,91 m,
 - kanalizacja kablowa MTKK,
 - oświetlenie,
 - docelowa organizacja ruchu: oznakowanie pionowe;
- budowa nawierzchni docelowej wraz z odwodnieniem w sięgaczu ul. Kochanowskiego 24-26 we Wrocławiu:
 - długość ciągu pieszo jednego: 61 mb,
 - nawierzchnia drogi: kostka betonowa,
 - zjazdy do posesji: 1,4 m²,
 - kanalizacja deszczowa,
 - kanalizacja kablowa MKT,
 - docelowa organizacja ruchu;
- przebudowa drogi wraz z infrastrukturą w ul. Rdestowej we Wrocławiu (zadanie współfinansowane przez MPWiK):
 - długość drogi: 319 mb,
 - nawierzchnia drogi: beton bitumiczny,
 - powierzchnia chodników i zjazdów: 1 176 m²,
 - kanalizacja deszczowa,
 - kanalizacja sanitarna,
 - kanalizacja kablowa MTKK,
 - oświetlenie,
 - docelowa organizacja ruchu,
 - zieleń;
- przebudowa drogi wraz z infrastrukturą w ul. Gałczyńskiego na odcinku od ul. Grota Roweckiego do ul. Lechonia:
 - długość drogi: 240,15 mb,
 - nawierzchnia drogi: kostka betonowa,
 - powierzchnia chodników i dojazd do posesji: 648,17 m²,
 - zjazdy do posesji: 92,47 m²,
 - kanalizacja deszczowa,
 - oświetlenie;

- budowa nawierzchni docelowej wraz z odwodnieniem i oświetleniem w sięgaczu ul. Ołtaszyńskiej:
 - długość drogi: 129,83 mb,
 - nawierzchnia drogi: kostka betonowa,
 - powierzchnia chodników: 414,10 m²,
 - zjazdy do posesji: 52,40 m²,
 - kanalizacja deszczowa,
 - kanalizacja kablowa MTKK,
 - oświetlenie,
 - przestawienie słupa,
 - zielen - odtworzenie trawników: 140 m²,
 - docelowa organizacja ruchu,
 - progi zwalniające,
 - oznakowanie poziome: punktowe elementy odblaskowe;
- budowa nawierzchni docelowej wraz z odwodnieniem w sięgaczu ul. Godebskiego 1c-5:
 - długość drogi: 24,49 mb,
 - nawierzchnia drogi: kostka betonowa,
 - docelowa organizacja ruchu: znaki drogowe 3 szt.

TRANSPORT ROWEROWY

Zadania realizowane w 2017 r. obejmowały:

- wyznaczanie kontraruchu rowerowego na ulicach jednokierunkowych w strefach ruchu uspokojonego;
Cel zadania: połączenie systemu tras rowerowych.
Osiągnięto następujące efekty: zapewniono możliwość jazdy w obu kierunkach na kilkudziesięciu ulicach jednokierunkowych leżących w strefach ruchu uspokojonego o łącznej długości ok.24 km.
- budowę dróg dla rowerów jedno- i dwukierunkowych.
Cel zadania:kształtowanie nowych połączeń oraz spinanie istniejącej sieci tras rowerowych;

Zrealizowane zadania:

- Budowa drogi dla rowerów w ul. Stawowej na odcinku od ul. Kościuszki do ul. Piłsudskiego,
- Budowa drogi dla rowerów w ul. Borowskiej na odcinku od ul. Piłsudskiego do ul. Glinianej,
- Budowa drogi dla rowerów w ul. Ślężnej,
- Budowa drogi dla rowerów w al. Gen. J. Hallera,
- Budowa drogi dla rowerów w ul. Dyrekcyjnej na odcinku od ul. Borowskiej do ul. Joannitów,
- Budowa drogi dla rowerów w ul. Suchej,
- Budowa drogi dla rowerów w ul. Trzebnickiej od ul. św. Wincentego do ul. Ołbińskiej,
- Budowa drogi dla rowerów w ul. Parafialnej,
- Budowa drogi dla rowerów w ul. Wojanowskiej i Fieldorfa,
- Budowa drogi dla rowerów w ul. Konduktorskiej,
- Budowa drogi dla rowerów w ul. Szczytnickiej w rejonie skrzyżowania z ul. Miłą,
- Budowa trasy rowerowej w ul. Nowej,

- budowa dróg dla pieszych i rowerów;
Cel zadania: kształtowanie nowych połączeń oraz spinanie istniejącej sieci tras rowerowych.
Zrealizowane zadania:
 - Budowa drogi dla pieszych i rowerów w ul. Mickiewicza na odcinku od pętli tramwajowej do ul. Monte Cassino,
 - Budowa drogi dla pieszych i rowerów w ul. Strachocińskiej,
 - Budowa drogi dla pieszych i rowerów w ul. Kowalskiej na odcinku od ul. Wilgotnej do ul. Czajczej,
 - Budowa drogi dla pieszych i rowerów w ul. Trawowej (projekt WBO).

- wyznaczenie śluz rowerowych;
Cel zadania: zapewnienie bezpieczeństwa komunikacji rowerowej i upłynnienie ruchu rowerowego.
Zrealizowano: śluzy dla rowerów wyznaczano przy okazji budowy infrastruktury rowerowej (pasów ruchu dla rowerów, dróg dla rowerów), np.:
 - Stawowa,
 - Joannitów,
 - Sucha.

- budowa pasów ruchu dla rowerów;
Cel zadania: kształtowanie nowych połączeń oraz spinanie istniejącej sieci tras rowerowych.
Zrealizowano zadania:
 - Wyznaczenie pasów ruchu dla rowerów w ul. Joannitów,
 - Wyznaczenie pasów ruchu dla rowerów w ul. Borowskiej.

- budowa wiat rowerowych;
Cel zadania: zwiększenie ilości miejsc postojowych dla rowerów.
Zamontowano dwie wiaty rowerowe przy skrzyżowaniu ul. Kosmontautów i Boguszowskiej.
Osiągnięto następujące efekty: zwiększenie dostępności miejsc z wygodnymi i bezpiecznymi stojakami rowerowymi.

ZADANIA EDUKACYJNO-PROMOCYJNE ZREALIZOWANE W RAMACH PROGRAMU ROWEROWEGO PRZEZ WYDZIAŁ INŻYNIERII MIEJSKIEJ

- Przeprowadzono w szkołach we Wrocławiu akcję edukacyjno-promocyjną „Rowerowa szkoła”, w ramach której w dziesięciu klasach uczniowie wysłuchali prelekcji na temat roweru jako środka komunikacji oraz zasad bezpiecznego korzystania z roweru w ruchu miejskim. Dodatkowo w 4 szkołach zbadano wpływ akcji Rowerowy maj na ilość uczniów dojeżdżających do szkoły na rowerze.
- W 32 szkołach i przedszkolach przeprowadzono akcję "Rowerowy maj". Akcja miała na celu promocję roweru jako środka komunikacji wśród najmłodszych mieszkańców Wrocławia. W akcji udział wzięło ponad 8 000 dzieci. Podczas jednego miesiąca uczestnicy odbyli ponad 175 000 podróży do i ze szkoły.
- Urząd Miejski Wrocławia przeprowadził na terenie miasta Wrocławia rywalizację European Cycling Challenge. Jest to rywalizacja pomiędzy mieszkańcami europejskich miast w jak największej ilości przejechanych kilometrów na rowerze. Wrocław zajął V miejsce na 52 miasta biorące udział w ECC.
- Współorganizowano Wrocławskie Święto Rowerzysty, tj. wspólny przejazd ulicami miasta wielotysięcznego pelotonu rowerzystów połączony z piknikiem rodzinnym w parku Tołpy.

ZADANIA ZREALIZOWANE W RAMACH PROGRAMU ROWEROWEGO PRZEZ ZARZĄD DRÓG I UTRZYMANIA MIASTA

Celem przedsięwzięć realizowanych w ramach przedmiotowego programu jest rozwój komunikacji rowerowej we Wrocławiu poprzez zapewnienie możliwości bezpiecznego i wygodnego poruszania się rowerem po mieście.

W 2017 r. :

- zrealizowano przebudowę ul. Gen. J. Hallera we Wrocławiu w celu wyznaczenia drogi dla rowerów na odcinku od ul. Grabiszyńskiej do ul. Odkrywców. Całkowity koszt realizacji przedmiotowego zadania 531 000 zł, w całości poniesiony w 2017 r.,
- rozpoczęto realizację przebudowy ul. Piłsudskiego na odcinku od pl. Legionów do ul. Świdnickiej oraz ul. Zielińskiego od ul. Piłsudskiego do ul. Swobodnej we Wrocławiu w celu wyznaczenia dróg i pasów rowerowych - projekt nr 59 WBO. Całkowity koszt realizacji przedmiotowego zadania 2 319 000 zł, z czego w 2017 r. wydatkowano 24 000 zł,
- wprowadzono możliwość jazdy w dwóch kierunkach dla rowerzystów na ulicach jednokierunkowych (kontraruch). Całkowity koszt realizacji przedmiotowego zadania 130 000 zł. w całości poniesiony w 2017 r.,
- w trakcie realizacji przebudowa przejść dla pieszych i przejazdów rowerowych na 11 skrzyżowaniach: Pakiet nr 3 (ul. Litomska, wlot ul. Pocztowej do ul. Wiśniowej, wlot ul. Szybowniczej do ul. Na Ostatnim Groszu). W 2017 r. wydatkowano 23 000 zł. Zakończenie zadania w 2018 r.,
- zrealizowano przebudowę ul. Nowej we Wrocławiu w celu wydzielenia trasy rowerowej wraz z opracowaniem dokumentacji projektowej. Całkowity koszt realizacji przedmiotowego zadania wyniósł 199 000 zł, w całości poniesiony w 2017 r.,
- rozpoczęto przebudowę ścieżki rowerowej i chodnika wzdłuż ul. Żmigrodzkiej. Całkowity koszt realizacji przedmiotowego zadania wynosi 715 000 zł, z czego w 2017 r. wydatkowano 197 000 zł. Zakończenie robót planowane w 2018 r.,
- zakończono budowę oświetlenia ścieżki rowerowej pod mostami Jagiellońskimi we Wrocławiu wraz z opracowaniem dokumentacji projektowej. Całkowity koszt realizacji przedmiotowego zadania to 59 000 zł. W całości poniesiony w 2017 r.,
- zakończono przebudowę ulicy Stawowej, Borowskiej, Peronowej, H. Kołłątaja we Wrocławiu w celu wyznaczenia dróg i pasów rowerowych. Całkowity koszt realizacji zadania 889 000 zł, z czego w 2017 r. wydatkowano 787 000 zł,
- rozpoczęto przebudowę dróg w celu wyznaczenia tras rowerowych ul. Drobnera i Łokietka we Wrocławiu. Całkowita wartość zadania to 2 280 000 zł, z czego w 2017 r. wydatkowano 713 000 zł. Zakończenie robót jest planowane w 2018 r.,
- zrealizowano przebudowę ul. Trzebnickiej w celu wyznaczenia trasy rowerowej pomiędzy ul. Św. Wincentego a ul. Ołbińską. Całkowity koszt realizacji przedmiotowego zadania wyniósł 64 000 zł, w całości poniesiony w 2017 r.,
- zakończono montaż stojaków rowerowych w 57 lokalizacjach na terenie Wrocławia. Całkowity koszt przedmiotowego zadania – 165 000 zł, w całości poniesiony w 2017 r.
- rozpoczęto montaż 655 stojaków rowerowych na terenie Wrocławia wraz z opracowaniem dokumentacji projektowej. Całkowity koszt realizacji zadania – 413 000 zł. Zadanie w całości płacone w 2018 r.,
- zrealizowano przebudowę przejść dla pieszych i przejazdów rowerowych na 11 skrzyżowaniach:
 - Pakiet nr 1 (wlot ul. Wieczystej do ul. Borowskiej, wlot ul. Ślicznej do ul. Borowskiej, wlot ul. Twardej do ul. Grabiszyńskiej, wlot ulicy wewnętrznej). Całkowita wartość zadania 508 000 zł, z czego w 2017 r. wydatkowano 81 000 zł,
 - Pakiet nr 2 (wjazd i zjazd do stacji BP z ul. Milenijnej, wlot ul. Nyskiej do al. Armii Krajowej, wlot ul. Gęsiej do ul. Brucknera). Całkowita wartość zadania 548 000 zł, z czego w 2017 r. wydatkowano 220 000 zł,
- rozpoczęto rozbudowę ul. Powstańców Śl. na odc. od ul. Krzyckiej do ul. Kutnowskiej w celu wydzielenia trasy rowerowej. Całkowita wartość zadania 1 353 000 zł., z czego w 2017 r. wydatkowano 216 000 zł. Zakończenie robót jest planowane w 2018 r.,
- rozpoczęto przebudowę ul. Grabiszyńskiej w celu wyznaczenia dróg i pasów rowerowych: ETAP 3 - odcinek od ul. Żelaznej do ul. Zaporoskiej i od ul. Zaporoskiej do pl. Legionów. Całkowita wartość zadania 5 582 000 zł. Zakończenie robót i całość finansowania jest planowane w 2018 r.,

REMONTY I EKSPLOATACJA

PLAN EKSPLOATACJI

Plan Eksploatacji Miasta sporządzany jest corocznie od 2008 r. W 2017 r. opracowano kolejną edycję Planu Eksploatacji. Celem opracowania było zebranie danych i przedstawienie zaplanowanych na 2017 r. prac eksploatacyjnych i remontowych, realizowanych przez Zarząd Dróg i Utrzymania Miasta. Dla pełniejszego efektu działań eksploatacyjnych dokument uzupełniono o istotne informacje i dane Zarządu Zasobu Komunalnego oraz Zarządu Zieleni Miejskiej dotyczące utrzymania terenów zewnętrznych.

W trakcie roku prowadzony był bieżący monitoring planu. Jednostki odpowiedzialne za realizację planu opracowywały kwartalne karty monitoringowe, które były przesyłane do Wydziału Inżynierii Miejskiej i stanowią podstawę do sporządzenia i przedstawienia sprawozdań z realizacji zadań eksploatacyjnych we Wrocławiu. W ramach zadania organizowane były cykliczne narady eksploatacyjne. Tworzenie i bieżące monitorowanie opracowania usprawniło koordynację prac w zakresie eksploatacji i utrzymania Miasta oraz zoptymalizowało wydatkowanie przeznaczanych na ten cel środków.

Obszary eksploatacji, które w 2017 r. poddane zostały monitoringowi Planu Eksploatacji:

- roboty drogowe,
- remonty i utrzymanie obiektów inżynierskich,
- konserwacja torów i zwrotnic;
- remonty i konserwacja sieci trakcyjnej,
- oświetlenie,
- odwodnienie i fontanny,
- szalety w pasie drogowym i w przejściach podziemnych,
- utrzymanie pomników,
- infrastruktura przystankowa,
- inżynieria Ruchu.

REALIZACJA ZADAŃ REMONTOWYCH I EKSPLOATACYJNYCH PRZEZ ZARZĄD DRÓG I UTRZYMANIA MIASTA

REMONTY NAWIERZCHNI BITUMICZNYCH

W 2017 r. wykonano 59 662 m² napraw nawierzchni bitumicznych na podstawie zleceń za łączną kwotę 3 774 000 zł, w tym na terenie:

- Dzielniczy Krzyki - 16 146 m² - za kwotę 983 000 zł,
 - Dzielniczy Psie Pole - 18 829 m² - za kwotę 1 097 000 zł,
 - Dzielniczy Fabryczna - 18 807 m² - za kwotę 1 197 000 zł,
 - Dzielniczy Stare Miasto i Śródmieście - 5 880 m² - za kwotę 498 000 zł,
- oraz likwidację 18 715 mb spękań nawierzchni bitumicznych za łączną kwotę 391 000 zł,

w tym:

- 8 721 mb nawierzchni dróg krajowych, wojewódzkich i powiatowych na terenie:
 - Dzielniczy Krzyki - 798 mb,
 - Dzielniczy Psie Pole - 7 228 mb,
 - Dzielniczy Fabryczna - 695 mb,
- 9 994 mb nawierzchni gminnych, na terenie:
 - Dzielniczy Stare Miasto i Śródmieście - 4 892 mb,
 - Dzielniczy Fabryczna - 5 102 mb.

Naprawa nawierzchni bitumicznych za pomocą likwidacji spękań warstwy ścieralnej jest prostym zabiegiem zapobiegającym dalszej degradacji stanu technicznego nawierzchni. Likwidacja spękań zapobiega powstawaniu ubytków nawierzchni i przedłuża jej trwałość.

Poprawiono również nawierzchnie nieutwardzone na powierzchni 13 348 m², za kwotę 292 000 zł na terenie:

- Dzielniczy Krzyki - 2 213 m²,

- Dzielnicy Psie Pole - 377 m²,
- Dzielnicy Fabryczna - 10 414 m²,
- Dzielnicy Stare Miasto i Śródmieście - 344 m².

Przeprowadzenie równań nawierzchni nieutwardzonych ma na celu poprawę dostępności nawierzchni zarówno dla pieszych jak i dla pojazdów osobowych, eliminowanie zastoin wodnych i zabrudzeń mienia użytkowników drogi a także zabrudzeń przyległych jezdni bitumicznych.

REMONTY NAWIERZCHNI Z KOSTKI KAMIENNEJ I BETONOWEJ, PŁYT BETONOWYCH I KAMIENNYCH

W 2017 r. wykonano 11 310 m² napraw nawierzchni z kostki kamiennej i betonowej, płyt betonowych i kamiennych za łączną kwotę 2 448 000 zł, w tym na ternie:

- Dzielnicy Krzyki - 2 135 m² – za kwotę 453 000 zł,
- Dzielnicy Psie Pole - 2 036 m² – za kwotę 697 000 zł,
- Dzielnicy Fabryczna - 2 361 m² – za kwotę 500 000 zł,
- Dzielnicy Stare Miasto i Śródmieście - 4 778 m² – za kwotę 799 000 zł.

Wykonane remonty bitumiczne oraz brukarskie były niezbędne dla zachowania bezpieczeństwa ruchu kołowego i pieszego, ograniczenia wypłat powstałych z tytułu odszkodowań. Remonty wpłynęły na poprawę równości nawierzchni. Przywrócono spadki podłużne i poprzeczne, co umożliwiło właściwe odprowadzenie wody opadowej. Wydłużona została trwałość nawierzchni w zakresie wymienianych warstw konstrukcyjnych. Wykonane prace poprawiły komfort poruszania się po ciągach pieszych i rowerowych.

Ponadto, w ramach dodatkowych umów wykonano:

- remonty chodników w ciągu ulic:
 - Górniczej, na odcinku od Lotniczej do nr 80a - chodnik z płyt betonowych – 2 094 m² + miejsca postojowe z naw. bitumiczną – 1 007 m², koszt zadania to 702 000 zł,
 - Gubińskiej od Nowodworskiej do wjazdu do kościoła, chodnik z płyt betonowych – 458 m², koszt 104 000 zł,
 - Strzegomskiej (łącznik do ul. Szcockiej) – 580 m² chodnika o nawierzchni bitumicznej i 212 m² z kostki betonowej – koszt zadania 104 000 zł,
 - Jagiellończyka 2-10 - 382,98 m², koszt – 137 000 zł,
 - Wittiga na odcinku od Wróblewskiego do Wiwulskiego nr 3 - 607,50 m², koszt - 106 000 zł,
 - Drzewnej 7-19 - 116,86 m², koszt - 33 000 zł,
 - Bujwida na odcinku ul. Czerwonego Krzyża - Sopocka - 360,0 m², koszt – 58 000 zł,
 - Nowej 2-14 - 285, 44 m², koszt – 50 000 zł,
 - przy kościele na rogu ulic Pięknej i Bardzkiej – 556 m², koszt - 99 000 zł;
- nowe chodniki, w ciągu ulicy:
 - Mokronoskiej, przy skrzyżowaniu z ul. Cesarzowicką – peron autobusowy + przejście dla pieszych z kostki betonowej -108,7 m², koszt 46 000 zł,
 - Noteckiej – Królewieckiej (łącznik) - chodnik z tłucznia – 1 077 m², koszt 166 000 zł,
 - Kowalskiej – wykonano brakujący fragment chodnika (w miejscu pobocza) z kostki betonowej - 301,5 m² za 61 000 zł;
- poprawę stanu technicznego nawierzchni jezdni ulic:
 - Asfaltowej – o powierzchni 1 597 m², za kwotę 121 000 zł,
 - Wieczystej – 803 m², za 64 000 zł,
 - Jana III Sobieskiego – wykonano nakładkę bitumiczną na powierzchni 368 m², za kwotę 264 000 zł,
 - Tunelowej – 641 m², za kwotę 79 000 zł;
- poprawę stanu technicznego nawierzchni nieutwardzonych, poprzez wykonanie nakładki bitumicznej na podbudowie z kamienia łamanego w ulicach:
 - 3 go Maja - 654 m² + pobocze z kamienia łamanego o powierzchni 104 m², za kwotę 160 000 zł,

- Osobowickiej - 4 490 m² + pobocze z kamienia łamanego - 960 m² za 713 000 zł,
- Miętowej - 898 m² i 272 m² pobocza, za łączną kwotę 164 000 zł,
- Złotej lili - 958,5 m² i pobocze z kamienia łamanego - 212 m² wartość zadania 193 000 zł,
- ul. Siedleckiej na odcinku od ul. Brodzkiej do ul. Lubelskiej – 700 m², koszt - 16 000 zł;
- progi zwalniające:
 - 39 szt. w ulicach: Zefirowej, Drukarskiej, Partynickiej, Jeleniej, Partyzantów, Witkowskiej, Jarocińskiej, Ostrzeszowskiej, Ostrowskiej – Kaplicznej – Krotoszyńskiej, Schuberta, Szarych Szeregów i Koreańskiej – wartość zadania 294 000 zł,
 - 17 szt. za kwotę 118 000 zł, w ulicach: Przesmyckiego, Wieczystej, Przystankowej, Ślicznej, Asfaltowej, Jastrzębiej, Milickiej, Rakietowej i Jaksonowickiej,
 - 14 szt. w ciągu ul. Małopolskiej i Wielkopolskiej za kwotę 40 000 zł,
 - 34 szt. progów wyspowych na Alei Piastów – wartość robót 48 000 zł,
 - 3 progi sinusoidalne na ul. Wejherowskiej/Popowickiej – wartość robót 63 000 zł,
 - 4 progi listwowe na ul. Rumiankowej – 8 000 zł i 3 progi na ul. Żelaznej – 13 000 zł,
 - 4 progi wyspowe w ul. Kamieńskiego – 16 000 zł;
- azyle dla pieszych o powierzchni 600 m² i wartości zadania 166 000 zł, w ulicach:
 - al. L. Różyckiego – ul. Chopina,
 - al. L. Różyckiego – ul. M. Karłowicza,
 - ul. Sudecka – al. Lipowa;
- poprawę stanu nawierzchni peronów i dostosowanie ich parametrów do taboru tramwajowego typu PESA - wzdłuż linii tramwajowej w ciągu ul. Olszewskiego i ul. Wróblewskiego – powierzchnia wykonanych robót to 571 m², a ich koszt to 141 000 zł.

REMONTY OBIEKTÓW INŻYNIERSKICH

W 2017 r. na remonty bieżące i awaryjne obiektów inżynierskich wydatkowano kwotę 2 817 000 zł. W ramach tej kwoty na wschodniej i zachodniej części miasta Wrocławia wykonane zostały bieżące i awaryjne remonty obiektów inżynierskich, które obejmowały:

- wykonanie naprawy po dewastacji podpory Mostu Milenijnego – dokończenie robót z 2016 r.,
- usunięcie wypiętrzenia nawierzchni na dylatacji estakady zachodniej na pl. Społecznym – 36 mb.,
- wymianę uszkodzonych szklanych elementów zadaszania kładki „Na Ostatnim Groszu” – 160 m² oraz wykonanie konserwacji wraz z uzupełnieniem śrub dociskowych balustrad szklanych– 400 szt.,
- uzupełnienie rusztów żeliwnych szer. 25 cm na Węźle Przesiadkowym przy Stadionie Miejskim - 12 mb.,
- remont belek podporęczowych na estakadach w ciągu al. Jana III Sobieskiego – 97 m²,
- Wykonanie napraw powłok antykorozyjnych na przyczółkach wiaduktu w ciągu ul. Lotniczej – 133 m²,
- remont powierzchni żelbetowych estakady Bora Komorowskiego, estakady wjazdowej Armii Krajowej – 840 m²,
- remont kładki dla pieszych w ciągu ul. Lewej - 24,80 m²,
- wykonanie tymczasowych konstrukcji peronów na ul. Buforowej – 3 szt.,
- wykonanie odtworzenia skarpy w ciągu ul. Żernickiej (obsunięcie się gruntu), Parafialnej i Karwińskiej – 193 m³,
- uzupełnienie stalowych elementów odwodnienia po dewastacji na moście Św. Klary i R. Dmowskiego – 540 kg,
- wymiana pomostu drewnianego wraz z osprzętem na moście w ciągu ul. Jarnołtowskiej rz. Bystrzyca i kładce Św. Antoniego - 226,80 m²,
- wykonanie remontu tunelu pieszo-rowerowego w ciągu ul. Drzewieckiego – 328 m²,

- remont mostu drogowego w ciągu ul. Stodolnej i Starodworskiej - 180 m²,
- remont estakady Bora Komorowskiego - 500 m²,
- wykonanie wzmocnienia konstrukcji kładki w ciągu ul. Piwnika Ponurego - 1140 kg,
- remonty w przejściach podziemnych i tunelach samochodowych:
 - w ciągu ul. Oławskiej - wymiana uszkodzonych w wyniku kolizji okładzin ściany tunelu samochodowego południowego - 119 m²,
 - pl. Dominikański - przejście Winogronowe - wymiana zniszczonej okładziny granitowej i uszkodzonych elementów okładziny kamiennej posadzki przejścia,
 - „Brama Oławska” - remont ściany czołowej i schodów granitowych (etap II) - 200 m²,
 - na pl. Strzegomskim - remont stropu żelbetowego - 60,4 m² oraz wymiana uszkodzonej okładziny kamiennej posadzki - 6,5 m²,
 - Jana Pawła II - wykonanie remontu posadzki z płytek granitowych - 48,80 m² oraz remont stropu w pomieszczeniach handlowych w przejściu,
- remont nawierzchni jezdni i chodników na obiektach inżynierskich, w tym:
 - remont częściowy nawierzchni bitumicznej na obiektach: estakadzie Klecińskiej, Gądowiance, Moście Milenijnym, Mostach Osobowickich, Moście Sikorskiego, na Moście Uniwersyteckim, Moście Mieszczańskim Nowym oraz na moście Grunwaldzkim i estakadzie w ciągu al. Jana III Sobieskiego - łącznie 1322 m²,
 - wymiana uszkodzonej nawierzchni bitumicznej jezdni na moście w ciągu ul. Drzewieckiego, na Moście Jagiellońskim Nowym Północnym i Moście w ciągu ul. Starodworskiej - 560 m² oraz na Moście Osobowickim Północnym i Południowym - 797 m²,
 - remont konstrukcji sięgacza pętli Kozanowskiej (ślimak zjazdowy dla pieszych i wózków - 212 m²) oraz remont częściowy nawierzchni bitumicznej - 60 m²,
- naprawy odwodnienia:
 - na estakadzie Gądowiance - naprawa zastępczego systemu odwodnienia dylatacji - 22 mb,
 - mosty Średzkie Stare (wschodnie i zachodnie) - remont odwodnienia jezdni w międzymościu,
 - na Jana III Sobieskiego - naprawa systemu odwodnienia na estakadzie - 120 mb,
 - na kładce Słodowej - wymiana uszkodzonego odwodnienia liniowego - 4,5 mb,
- naprawy dylatacji pionowych na podporach wiaduktu - tunelu w ciągu ul. Lotniczej - 64 mb oraz dylatacji pionowych i poziomych na powierzchniach żelbetowych obiektów inżynierskich - 735 m²,
- prace remontowe balustrad:
 - naprawa balustrady przy ul. Grodzkiej - 120 kg,
 - wykonanie nowych powłok malarskich na balustradach na moście Jagiellońskim płn. nowym - 214 m² i na estakadach w ciągu al. Jana III Sobieskiego - 1 150 m²,
 - wymiana uszkodzonych tafli szklanych balustrady na kładce Orłąt Lwowskich,
 - remont balustrad stalowych na obiektach inżynierskich w ilości 73 kg,
- impregnację drewnianych elementów o łącznej powierzchni 1 600 m², na obiektach inżynierskich:
 - na kładkach - Orłąt Lwowskich, św. Antoniego, Piaskowej, Oporowskiej, Szpaczej, Grudziądzkiej - I, II, III, Czackiego, Opatowickiej i na ul. Semaforowej,
 - na mostach - św. Klary, Wojciecha z Brudzewa, Jarnołtowskim i w ciągu ul. Jarnołtowskiej.

Wykonanie powyższych robót miało na celu podniesienie bezpieczeństwa użytkowników, przedłużenie żywotności obiektów inżynierskich oraz podniesienie estetyki mostów i wiaduktów, a także kładek dla pieszych, przejść podziemnych i ciągów ulic (bariery energochłonne, dźwiękochłonne, bariery ozdobne) na terenie miasta Wrocławia.

KONSERWACJA I UTRZYMANIE SIECI TRAKCYJNEJ

W 2017 r. na realizację zadania wydatkowano kwotę 4 000 000 zł.

Konserwacja i utrzymanie sieci trakcyjnej ma na celu utrzymanie w pełnej sprawności technicznej elementów infrastruktury tramwajowej, takich jak: sieć trakcyjna, układy

sterowania zwrotnicami tramwajowymi, układy ogrzewania zwrotnic tramwajowych, głowice kablowe z wyposażeniem towarzyszącym - linie kablowe trakcyjne na terenie Wrocławia.

Zakres konserwacji sieci trakcyjnej obejmuje:

- sieć trakcyjną: 199 573 mtp,
- układy sterowania zwrotnicami tramwajowymi: 46 szt.,
- układy ogrzewania zwrotnic tramwajowych: 123 szt.,
- głowice kablowe: 722 szt.,
- wyposażenie towarzyszące - linie kablowe trakcyjne: 222 710 mtp.

W ramach konserwacji sieci trakcyjnej wykonywano również prace awaryjne:

- naprawa awaryjna sieci trakcyjnej w ul. Paderewskiego, Wróblewskiego i Karkonoskiej,
- naprawa linii kablowej w ulicach Lotniczej/Bajana, Borowskiej, Trzebnickiej, Lotniczej i Ślężnej – Borowskiej – Swobodnej - Stawowej,
- wymiana szafki kablowej i naprawa ozdoby słupowej na pl. Bema,
- wymiana słupa trakcyjnego w ul. Wróblewskiego i ul. Drobnera,
- naprawa szaf kablowych na Rondzie Reagana i ul. Podwale,
- przebudowa sieci trakcyjnej w związku z likwidacją budynku przy ul. Oławskiej
- naprawa układu sterowania zwrotnicy w ul. Dubois i ul. Peronowej.

REMONTY BIEŻĄCE SIECI TRAKCYJNEJ

W 2017 r. w ramach remontów sieci trakcyjnej wykonano:

- ochronę przeciwporażeniową dla wiaduktu kolejowego przebiegającego nad trakcją tramwajową w ciągu ul. Reymonta we Wrocławiu – linia kolejowa nr 143 wraz z dokumentacją projektową - koszt: 121 000 zł,
- dokumentację projektową dla potrzeb wykonania robót budowlanych w zakresie przebudowy 6 sztuk słupów trakcyjnych w ul. Drobnera we Wrocławiu - koszt: 23 000 zł,
- dokumentację projektową dla potrzeb przebudowy sieci trakcji tramwajowej w obrębie pętli Kopernika przy ul. Wróblewskiego we Wrocławiu – koszt 23 000 zł.

UTRZYMANIE DRÓG I INFRASTRUKTURY DROGOWEJ

BIEŻĄCE UTRZYMANIE OBIEKTÓW INŻYNIERSKICH

W 2017 r. na roboty i utrzymanie obiektów inżynierskich wydatkowano kwotę 3 376 000 zł, w tym na:

- utrzymanie eksploatacyjne przejścia podziemnego i konstrukcji zadaszania na rondzie Ronalda Reagana we Wrocławiu,
- utrzymanie i konserwacja wind na obiektach inżynierskich – 10 sztuk,
- utrzymanie tuneli samochodowych w ciągu ul. Oławskiej we Wrocławiu w zakresie konserwacji przepompowni i oświetlenia oraz sezonowego mycia ścian tunelu południowego i północnego z okładziną ceglana z zanieczyszczeń powierzchniowych, soli i wykwitów – 2 obiekty,
- utrzymanie skarp, konserwację urządzeń dylatacyjnych, oczyszczanie systemu odwodnienia, konserwację stalowych łożysk obiektów inżynierskich, mycie obiektów i ekranów na terenie miasta Wrocławia – 233 obiekty,
- utrzymanie infrastruktury przejścia Świdnickiego – przepompowni, wentylatorni, systemu monitoringu, instalacji alarmowych, instalacji ogrzewania podłogowego i instalacji oświetlenia,
- wykonanie kontroli okresowej rocznej obiektów mostowych na drogach krajowych, wojewódzkich i powiatowych w ilości 103 obiektów oraz na drogach gminnych w ilości 132 obiektów,
- wykonanie przeglądów szczegółowych na obiektach inżynierskich w ciągu drogi krajowej, wojewódzkiej i powiatowej - w ilości 12 szt. i na drogach pozostałych – w ilości 24 szt.
- kontrola techniczna dźwigów osobowych:
 - na Rondzie Reagana (5 sztuk),

- na Węźle Przesiadkowym (2 sztuki),
 - w przejściu Świdnickim (1 sztuka),
 - na Moście Milenijnym (2 sztuki),
- wraz z uzyskaniem dopuszczenia do eksploatacji przez Urząd Dozoru Technicznego Oddział we Wrocławiu,
- wykonanie prac naprawczo-eksploatacyjnych dźwigów:
 - dla osób niepełnosprawnych - przy moście Milenijnym – 2 szt.,
 - na Węźle przesiadkowym przy Stadionie Miejskim – 2 szt.,
 - w przejściu podziemnym na Rondzie Ronalda Reagana - 5 szt.,
 - wykonanie prac remontowo-eksploatacyjnych pomp w przepompowniach w przejściach podziemnych:
 - pl. Strzegomski (2 szt.),
 - ul. Młodych Techników (1 szt.),
 - ul. Paderewskiego (1 szt.),
 - na pl. Społecznym przejście nr 2 - 5 szt.,
 - wymiana pomp na nowe w przepompowni wód drenażowych nr 1 w przejściu nr 3 na pl. Społecznym - 3 szt.,
 - wykonanie remontu odwodnienia liniowego na pl. Społecznym w przejściu podziemnym nr 3 - 12 mb,
 - wykonanie dokumentacji projektowej dla:
 - remontu podpór Mostu Sikorskiego,
 - remontu kładki Hallera,
 - modernizacji przepompowni na pl. Społecznym w przejściu podziemnym nr 3,
 - modernizacji odwodnienia przejścia nr 4 na pl. Społecznym,
 - rozbiórki kładki Grabiszyńskiej,
 - remontu kapitalnego Mostu Tumskiego,
 - remontu kapitalnego kładki Siedleckiej,
 - remontu kładki Pawłowickiej wraz z operatem wodno – prawnym.,
 - wykonanie ekspertyz i orzeczeń technicznych wybranych drogowych obiektów inżynierskich miasta Wrocławia – 10 opracowań,
 - usuwanie graffiti z obiektów inżynierskich i budowlanych – 2 700 m²,
 - montaż, wymiana i utrzymanie barier energochłonnych i ekranów akustycznych:
 - 18 900 kg -montaż barier,
 - 16 m² – montaż ekranów,
 - montaż, wymiana i utrzymanie balustrad:
 - 2 850 kg - montaż balustrad,
 - 75 m² - wykonanie powłok antykorozyjnych,
 - utrzymanie i konserwacja oświetlenia, przepompowni i odwodnienia w podziemnych przejściach dla pieszych i tunelach pieszo – rowerowych miasta Wrocławia – 5 obiektów.

OŚWIETLENIE PASA DROGOWEGO

Na zadania w zakresie oświetlenie pasa drogowego w 2017 r. wydatkowano kwotę 29 701 000 zł, w tym na:

- zakup energii elektrycznej i usługę dystrybucji energii elektrycznej dla 1 057 Punktów Poboru Energii. W 2017 r. zużyto energię elektryczną w ilości 33 280 GWh,
- utrzymanie 43 302 punktów świetlnych oświetlenia drogowego i 3 338 szt. reflektorów iluminacji obiektów,
- wymianę zdewastowanych i wyeksploatowanych 21 szt. opraw na 8 obiektach,
- naprawę i wymianę kabli zasilających na 2 obiektach,
- osuszenie 13 przyłączy z gniazdami w płycie pl. Nowy Targ,
- wymianę, naprawy i montaż oprawy w fontannach na pl. Jana Pawła II i pl. Uniwersyteckim,
- zakup energii gazowej dla 102 gazowych punktów świetlnych na Ostrowie Tumskim - w 2017 r. zużyte zostało 50 920 m³ gazu,

- eksploatację gazowych punktów świetlnych, w ramach których: wymieniono 1 450 siatek Auera, myto szyby opraw, sprawdzano szczelność instalacji gazowej i wymieniano zużyte elementy opraw,
- konserwację gazowych punktów świetlnych - naprawiono 3 latarnie, których uszkodzenia powstały na skutek kolizji drogowych, w 25 latarniach wymieniono odbłyśniki, poprawiono czytelność i zmieniono oznakowanie latarni oraz wykonano zabiegi związane z poprawnym funkcjonowaniem instalacji i urządzeń gazowych,
- eksploatację i konserwację 8 drogowych stacji pogodowych i tablic informacyjnych wraz z transmisją danych na stronę internetową,
- wykonanie iluminacji świątecznej obejmującą sezon zimowy 2016/2017 i 2018 w zakresie montażu, eksploatacji i demontażu iluminacji,
- opracowanie projektu koncepcyjnego na wykonanie iluminacji świątecznej na sezony zimowe 2017/2018 i 2018/2019,
- czyszczenie z plakatów słupów i szafek oświetleniowych, sygnalizacyjnych i trakcyjnych w ilości 7 084 szt.

ZADANIA W ZAKRESIE ODWODNIENIA DRÓG I UTRZYMANIA FONTANN

Na zadania w zakresie odwodnienia dróg i utrzymania fontann wydatkowano w 2017 r. kwotę w wysokości 5 848 000 zł, w tym na:

- utrzymywanie w stałej sprawności wpustów deszczowych i przykanalików na terenie miasta Wrocławia – 6 186 szt.,
- ręczne i mechaniczne czyszczenie wpustów deszczowych i przykanalików na terenie miasta Wrocławia - 38 595 szt. w trybie zwykłym oraz 239 szt. w trybie awaryjnym. Oczyszczono również 44 szt. studni chłonnych i 3 352 mb odwodnienia liniowego,
- naprawy i remonty urządzeń odwodnienia ulicznego i włączów studni kanalizacyjnych:
 - regulacja wysokościowa włączów studni kanalizacyjnych z wymianą włączów - 178 kpl.,
 - regulacja wysokościowa włączów studni kanalizacyjnych bez wymiany włączów - 108 szt.,
 - regulacja wysokościowa wpustów deszczowych z wymianą wpustów - 188 kpl.,
 - regulacja wysokościowa wpustów deszczowych bez wymiany wpustów - 103 szt.,
 - uzupełnienie pokryw włączów studni kanalizacyjnych - 18 szt.,
 - uzupełnienie rusztów wpustów deszczowych - 48 szt.,
 - remonty cząstkowe nawierzchni przy włączach i wpustach deszczowych – 165 m²,
 - montaż płyt nastudziennych - 7 szt.,
 - remonty przykanalików - 103 mb.
- prace przygotowawcze i eksploatacyjne na fontannach: na pl. Uniwersyteckim, pl. Gołębim, pl. Solnym, pl. Orłąt Lwowskich i pl. Jana Pawła II oraz przy kościele Św. Marii Magdaleny, na ul. Oławskiej, na pasażu Wybrzeże Wyspiańskiego, na Rynku Psiego Pola i na Zdroju przy ul. Świdnickiej, Koszt powyższych zadań to 2 675 000 zł.
- opłaty za zużyta wodę na 9-ciu fontannach oraz Zdroju przy ul. Świdnickiej – 25 000 zł za 5 082 m³,
- zbiorowe odprowadzenie wód opadowych i roztopowych - w 2017 r. zostały odprowadzone ścieki opadowe z pasa drogowego na terenie Wrocławia z powierzchni 943 147 m². Wydatkowana została kwota 3 148 000 zł. Obejmowała ona okres trwania umowy z MPWiK, do 11 grudnia 2017 r. Płatność za okres 12 grudnia 2017 r. – 31 grudnia 2017 r. przewidziano w nowej umowie, ze środków budżetowych 2018 r.

ZADANIA W ZAKRESIE UTRZYMANIA SZALETÓW ZLOKALIZOWANYCH W PASIE DROGOWYM I W PRZEJŚCIACH PODZIEMNYCH

W 2017 r. wydatkowano kwotę 777 000 zł.

W ramach prac związanych z realizacją zadania prowadzona jest:

- eksploatacja i konserwacja szaleatów i pisuarów zlokalizowanych w pasie drogowym i w przejściach podziemnych (obecnie to 24 obiekty) jak również odbiór ścieków z działalności szaleatów,

- prace związane z malowaniem wewnątrz szaleatów, usuwaniem graffiti z elewacji, naprawami i wymianami urządzeń sanitarno – technicznych, takich jak np. podgrzewacze wody, baterii umywalkowych, czy wykonywaniem różnych specjalistycznych napraw w szaleatach np. wymiana rolet,
- dostawa wody, która jest niezbędna do prawidłowego funkcjonowania szaleatów.

UTRZYMANIE POMNIKÓW

W 2017 r. wydatkowano kwotę 55 000 zł. W ramach prac związanych z konserwacją i restauracją pomników wykonano:

- prace pielęgnacyjno konserwatorskie przy pomniku „Walka i Zwycięstwo”, zlokalizowanym na pl. Jana Pawła II, w zakresie murków łączących rzeźby z basenami dolnymi i obrzeży basenów dolnych,
- 10 szt. kopii szpad dla postaci Szymierza z pomnika fontanny Szymierz i 20 piór dla postaci pomnika Aleksandra hr. Fredry zlokalizowanego w Rynku. Pióra i szpady montowane są w miarę występujących potrzeb.

W 2017 r. była niewielka ilość aktów wandalizmu i innego rodzaju uszkodzeń pomników i rzeźb przestrzennych.

Wszystkie prace przy pomnikach, rzeźbach i kompozycjach przestrzennych są wykonywane na podstawie Decyzji-Pozwoleń wydanych przez Miejskiego Konserwatora Zabytków.

INNE ZADANIA EKSPLOATACYJNE

Na zadania eksploatacyjne w 2017 r. wydatkowano kwotę 461 000 zł.

Zakres prac wykonywanych w ramach zadań eksploatacyjnych obejmował między innymi takie zadania jak:

- wykonanie prac związanych z konserwacją 134 sztuk podświetlanych punktów informacyjnych,
- wykonanie prac związane z konserwacją tabliczek z nazwami ulic. W ramach tych prac wykonano między innymi:
 - 415 szt. tabliczek z nazwami ulic, w tym 209 szt. zgodnie z Systemem Informacji Miejskiej (SIM),
 - 120 szt. nowych słupków, na których są montowane tabliczki z nazwami ulic,
 - poprawiono zawieszenie 146 sztuk tabliczek,
 - wykonano oznakowanie nowej przystani pasażerskiej,
- wykonanie i zamontowanie na słupkach z nazwą przystani pasażerskiej gablot informacyjnych, w których operatorzy przystani będą mogli umieszczać informacje o rejsach jakie odbywają się z danej przystani (np. trasa rejsu, czas rejsu, cennik itp.),
- wykonanie projektów wykonawczych oznakowania ulic tabliczkami zgodnie z Systemem Informacji Miejskiej.

Ponadto, w ramach zadań eksploatacyjnych wydatkowana została kwota 34 000 zł na potrzeby weryfikacji dokumentów, dotyczących rozliczania szkód pojazdów, powstałych w związku ze stanem technicznym nawierzchni dróg na terenie miasta Wrocławia. W 2017 r. weryfikacji poddano 100 zgłaszanych roszczeń o odszkodowanie w związku ze szkodą rzeczową. Weryfikacja polegała na ocenie dokumentów pod względem zasadności zgłaszanego roszczenia, wycenie wartości szkody, weryfikacji szkód do spraw sądowych, a także przeprowadzono oględziny uszkodzonych pojazdów.

UTRZYMANIE OBIEKTÓW WYPOSAŻENIA PRZYSTANKÓW

W 2017 r. wydatkowano kwotę 1 266 000 zł.

Zakres prac wykonywanych w ramach zadania obejmował:

- utrzymanie stanu technicznego oraz estetycznego wiat, słupków, ławek i gablot w wiatkach – wynagrodzenie ryczałtowe w kwocie 525 000 zł,
- modernizacje i naprawy wiat, naprawy nawierzchni pod wiatami, przestawienia, demontaże, złomowanie, usuwanie skutków wandalizmu, wykonanie i montaż słupków na nowych przystankach, wymianę słupków rurowych na kompaktowe, renowację i montaż słupków kompaktowych, wykonanie i montaż nowych ławek

i gablot informacyjnych, mycie wiat, słupków i gablot informacyjnych – rozliczono zlecenia na kwotę 741 000 zł.

KONSERWACJA I REMONTY WIAT

Liczba wiat znajdujących się na przystankach komunikacji miejskiej na dzień 31 grudnia 2017 r. wyniosła 1 102 szt.

Własnością Zarządu Dróg i Utrzymania Miasta jest 736 wiat, z czego 713 jest utrzymywanych przez Zarząd Dróg i Utrzymania Miasta, a 23 wiaty (typu PROMEST 20 szt. i typu CITY PIAZZA 3 szt.) przez dzierżawcę. Pozostałe 366 wiat jest własnością firm reklamy zewnętrznej.

W 2017 r. wykonano:

- 2 521 myć wiat z zastosowaniem środków chemicznych (część wiat wielokrotnie),
- bieżącą naprawę uszkodzonych wiat, polegającą na uzupełnianiu 292 m² wybitych szyb, wstawieniu lub ponownym mocowaniu blach osłonowych, naprawie ławek pod wiatą itp.

UTRZYMANIE ŁAWEK I SŁUPKÓW PRZYSTANKOWYCH

Liczba obsługiwanych przystanków na dzień 31 grudnia 2017 r. wyniosła 1 733 szt., słupków przystankowych wyniosła 1 745 szt. (na niektórych przystankach zlokalizowanych jest więcej niż jeden słupek przystankowy), ławek umieszczonych na przystankach wyniosła 960 szt., gablot do umieszczania informacji pasażerskiej zamontowanych w wiatach wyniosła 530 szt.

W 2017 r. wykonano:

- 32 nowe słupki kompaktowe (z gablotami informacyjnymi 70 x 70 cm) wraz z montażem na przystankach,
- renowację 28 tablic znaków oraz nazw przystanków słupków kompaktowych,
- 19 nowych ławek wolnostojących wraz z montażem na przystankach,
- wymianę 585 m² zniszczonych w wyniku wandalizmu szyb z poliwęglanu i wkładów PCV w gablotach słupków oraz w gablotach umieszczonych w wiatach,
- inne naprawy słupków i ławek (głównie usuwanie skutków wandalizmu),
- przestawienia słupków przystankowych i ławek w ramach zmiany organizacji ruchu wynikającej z prowadzonych remontów ulic,
- 3 525 myć gablot słupków kompaktowych oraz gablot w wiatach i tablic DIP z zastosowaniem środków chemicznych (część gablot wielokrotnie).

Ponadto, na zakup elementów infrastruktury przystankowej, w 2017 r. wydano kwotę 82 000 zł, na zakup:

- 17 szt. ławek typu staromiejskiego,
- 14 szt. słupków przystankowych typu uniwersalnego,
- 21 szt. ławek typu uniwersalnego.

UTRZYMANIE I KONSERWACJA MEBLI MIEJSKICH W PASIE DROGOWYM

W 2017 r. wydatki wyniosły 242 000 zł.

Zakres prac wykonywanych w ramach zadania utrzymanie i konserwacja mebli miejskich obejmował:

- konserwację, naprawy i mycie ławek miejskich,
- konserwację i naprawy wiat rowerowych,
- konserwację i naprawy donic i gazonów,
- naprawy stojaków rowerowych,
- renowację skweru u zbiegu ulic Ruskiej i Kazimierza Wielkiego,
- rozbiórkę zdewastowanego budynku przy ul. Armii Krajowej,
- demontaż i ponowny montaż leżaków na pl. Nowy Targ – Word Games,
- montaż 44 szt. stojaków rowerowych,
- rozbiórkę słupów ogłoszeniowych,
- naprawę mocowania kul granitowych na ul. Świdnickiej,
- wykonanie i montaż adaptacji ławki na potrzeby matek karmiących.

DZIERŻAWA WIAT

W ramach zadania sfinansowano opłatę za dzierżawę wiat od firm reklamy zewnętrznej oraz dzierżawę za miejsce pod przystanki zlokalizowane na terenie PKP.

ZADANIA TOROWE WYKONYWANE PRZEZ ZARZĄD DRÓG I UTRZYMANIA MIASTA ZE ŚRODKÓW BĘDĄCYCH W DYSPOZYCJI WYDZIAŁU INŻYNIERII MIEJSKIEJ

ROZBUDOWA INFRASTRUKTURY SIECIOWEJ I DROGOWEJ W PÓŁNOCNYCH OSIEDLACH WROCŁAWIA – UDZIAŁ MIASTA

W ramach tego zadania w 2017 r. wykonano liczne roboty towarzyszące robotom na sieciach wodociągowych i kanalizacyjnych prowadzonym przez MPWiK, realizowane w imieniu i na rzecz Gminy Wrocław. Roboty w 2017 r. dotyczyły budowy kanalizacji deszczowej, renowacji rowów, budowy chodników, przebudowy nawierzchni jezdni oraz budowy progów zwalniających, a także przyłączy kanalizacji sanitarnej do obiektów gminnych na osiedlach, Lipa Piotrowska, Widawa i Ratyń.

Lata realizacji: 2014–2017.

Całkowity koszt robót w zakresie nadzorowanym przez Zarząd Dróg i Utrzymania Miasta wyniósł 32 486 000 zł, w tym w 2017 r.: 3 344 000 zł. z czego 2 749 000 zł to środki niewygasające 2016 r. a 595 000 zł to środki 2017 r. budżetowego.

PROGRAM POPRAWY STANU TECHNICZNEGO TOROWISK

Celem projektu jest poprawa stanu technicznego torowisk tramwajowych oraz polepszenie warunków dla zrównoważonego rozwoju miasta Wrocławia dzięki zapewnieniu na jego obszarze odpowiedniej komunikacji tramwajowej.

W 2017 r. w ramach programu zrealizowano następujące zadania w imieniu i na rzecz Gminy Wrocław - dysponent środków WIM UM:

- wymiana dwóch rozjazdów tramwajowych dwutorowych pojedynczych wraz z łukami na skrzyżowaniu ul. Paderewskiego i ul. Mickiewicza we Wrocławiu.

Lata realizacji: 2017.

Całkowity koszt realizacji zadania 1 511 000 zł, w całości poniesiony w 2017 r.

- napawanie i szlifowanie szyn tramwajowych we Wrocławiu.

Lata realizacji: 2017.

Całkowity koszt realizacji zadania wyniósł 639 000 zł, w całości poniesiony w 2017 r.

Realizacja ww. zadań przyczyniła się do zdecydowanej poprawy stanu infrastruktury torowej oraz bezpieczeństwa ruchu tramwajów, a także podniesienia komfortu dla pasażerów.

KONSERWACJA TORÓW I ZWROTNIC TRAMWAJOWYCH

Lokalna naprawa torowisk (regulacja, stabilizacja szyn, wymiana szyn, iglic zwrotnic, krzyżownic tramwajowych, naprawa nawierzchni drogowej), czyszczenie i konserwacja zwrotnic tramwajowych, utrzymywanie w sprawności elektrycznych napędów mechanizmów nastawczych zwrotnic na terenie Wrocławia.

Zakres konserwacji torów i zwrotnic tramwajowych obejmuje:

- tory tramwajowe: dł. 198 149,51 mtp,
- zwrotnice tramwajowe: 467 szt., w tym 153 szt. zwrotnic z elektrycznym napędem mechanizmu nastawczego i sygnalizatorem kierunku położenia iglic.

W ramach konserwacji torów tramwajowych dokonano między innymi:

- wymiany iglic zwrotnicznych – 39 szt. (ul. Stawowa, św. Mikołaja, pl. Legionów, Podwale/Krupnicza, ul. Jedności Narodowej, pętla Biskupin, ul. Kazimierza Wielkiego, pl. Grunwaldzki, ul. Dubois/Drobnera, pl. Dominikański, pl. Społeczny, ul. Hallera - Powstańców Śląskich, pętla Pilczyce, ul. Świeradowska, ul. Piłsudskiego-Kołątaja,

- ul. Piłsudskiego, ul. Legnicka, pętla Tarnogaj, pętla Księża Małe, ul. Wróblewskiego-most Zwierzyniecki, most Pomorski, ul. Jedności Narodowej, most Osobowicki),
- wymiany zwrotnic tramwajowych – 7 szt. nowych (pętla Poświętne, pl. Jana Pawła II, ul. Piotra Skargi, pl. Dominikański, pętla Biskupin, pl. Staszica, pętla Zawalna), 2 szt. staroużytecznych (pętla Sępolno i ul. Legnicka),
- wymiany szyn:
 - tramwajowych Ri60N – 486,75 mb,
 - kolejowych S49 – 163,90 mb,
 - typu LK – 81,30 mb,
 - typu Ri60VK – 43,85 mb,
 - wymiana krzyżownicy – 4 szt. (ul. Hallera-Powstańców Śl., ul. Jedności Narodowej),
- wymiany podkładów drewnianych – 67 szt. (ul. Drobnera - 8 szt., ul. Opolska – 8 szt., ul. Legnicka – 47 szt., ul. Kazimierza Wielkiego - 2 szt., ul. Wróblewskiego – 2 szt.),
- wymiany podkładów żelbetowych – 40 szt. (ul. Żmigrodzka - 6 szt., ul. Paderewskiego - 30 szt., ul. Mickiewicza – 4 szt.),
- naprawy nawierzchni w torowisku:
 - bitumicznej – użyto 248,60 m³ masy bitumicznej,
 - z kostki kamiennej – 418,33 m²,
 - z kostki betonowej – 122,36 m²,
 - z płyt EPT – 59 szt.

W ramach konserwacji zwrotnic z elektrycznym napędem dokonano wymiany:

- napędu zwrotnicy – 3 szt. (ul. Jedności Narodowej/Słowiańska, pętla Zawalna, pl. Bema),
- grzałek ogrzewania - 119 szt.,
- modułu blokady torowej MER 118902/1 – 3 szt. (ul. Armii Krajowej, ul. Traugutta, pl. Grunwaldzki),
- tłumika DD-100 – 5 szt. (pl. Teatralny, pl. Powstańców Wielkopolskich, pl. Dominikański, ul. Powstańców Śląskich, Rondo Reagana),
- elementu obwodu torowego – 1 szt. (Pętla Zawalna),
- czujnika TLC-4 i odbiornika HR 8480 – 1 szt. (pl. Jana Pawła II),
- odbiornika RAIL – 2 szt. (pl. Dominikański, ul. Traugutta/Kraśnińskiego),
- tłumika ATA-4 – 1 szt. (ul. Stawowa),
- elektromagnesów – 5 szt. (ul. Hallera, pl. Bema, pl. Powstańców Wielkopolskich),
- przekaźników do modułu RELAYS – 3 szt. (ul. Grodzka, pl. Powstańców Wielkopolskich, ul. Sienkiewicza/Wyszyńskiego),
- odbiornika podczerwieni OP03 – 2 szt. (pętla Kromera, Rondo Reagana),
- tłumika DT3-3 – 1 szt. (pl. Bema),
- panela LCD DISPLAY – 1 szt. (pl. Bema).

W ramach konserwacji zwrotnic z elektrycznym napędem dokonano naprawy:

- przetwornicy – 1 szt. (ul. Sienkiewicza/Wyszyńskiego),
- modułu komputera KFE w sterowniku zwrotnicy – 2 szt. (ul. Grodzka, ul. Piotra Skargi),
- modułów blokady torowej MCWSK – 6 szt. (pętla Pilczyce, pl. Powstańców Wielkopolskich, pl. Orłąt Lwowskich, ul. Ruska-Kazimierza Wielkiego, ul. Legnicka, ul. Bałtycka),
- modułu TRACON – 1 szt. (pl. Społeczny),
- elektromagnesu – 2 szt. (pl. Bema, ul. Piłsudskiego-Świdnicka, ul. Powstańców Śląskich-Hallera, pl. Powstańców Wielkopolskich).

Koszt konserwacji torów i zwrotnic tramwajowych rozliczony w okresie sprawozdawczym wynosi 9 992 858, 86 zł.

CHEMICZNE ODCHWASZCZANIE WYDZIELONYCH, NIEZABUDOWANYCH TOROWISK TRAMWAJOWYCH

Przeprowadzono chemiczne odchwaszczanie wydzielonych, niezabudowanych torowisk tramwajowych (jednokrotny wiosenny oprysk) na długości 81 481 mtp oraz wykoszenie trawy na torowiskach zielonych o długości 5 278 mtp.

Prace wykonano w poniższych lokalizacjach:

- pętle: Wrocławski Park Południowy, Zawalna, Kowale, Stadion Olimpijski, Biskupin, Kopernika, Marino, Hallera, Grabiszynek (cementarz), Gaj, Sępolno, Osobowice, Oporów, Pilczyce, Księża Małe, Leśnica, Tarnogaj, Krzyki, krańcówka ul. Świeradowska,
- odcinki torowisk w ulicach: Drobnera (od ul. Drobnera/Dubois/Łokietka do Placu Bema), Krakowska (od ul. Armii Krajowej – wiadukt do ul. Traugutta), Kazimierza Wielkiego (od Placu Dominikańskiego do ul. Krupniczej), Legnicka, Olszewskiego, Aleja Różyckiego, Powstańców Śląskich (od ul. Piłsudskiego/Świdnicka do ul. Powstańców Śląskich/Hallera, od ul. Powstańców Śląskich/Hallera do Powstańców Śląskich – zajezdnia tramwajowa nr IV oraz od zajezdni tramwajowej nr IV do Pętli Krzyki), Sienkiewicza, Plac Staszica (odcinek torowiska przy parku), Toruńska oraz Kwidzyńska (od Placu Kromera do Pętli Kowale), ul. Traugutta/Krasińskiego, Traugutta oraz Oławska (od ul. Krasińskiego do Placu Dominikańskiego), Widok (od Placu Teatralnego do ul. Kazimierza Wielkiego), Wróblewskiego (od Mostu Zwierzynieckiego do Pętli Kopernika oraz od Pętli Kopernika do Zajezdni nr VI), Mickiewicza (od węzła Most Zwierzyniecki do węzła Paderewskiego oraz od ul. Mickiewicza/Paderewskiego do Pętli Sępolno), Złotoryjska, Śrubowa oraz Robotnicza (od ul. Legnickiej do Pętli Wrocławski Park Południowy), Żmigrodzka (od Pętli Zawalna do ul. Żmigrodzkiej/Bałtyckiej oraz od Pętli Marino do ul. Żmigrodzkiej/Bałtyckiej), Bałtycka (od ul. Żmigrodzka/Bałtycka do węzła Most Osobowicki), Osobowicka (od ul. Łużyckiej do Pętli Osobowice), Świeradowska (od ul. Bardzkiej do krańcówki), Hubska i Bardzka (od ul. Glinianej do ul. Armii Krajowej), Armii Krajowej (od ul. Tarnogajskiej do ul. Bardzkiej), Tarnogajska (od ul. Armii Krajowej do Pętli Tarnogaj), Jagiełły/Mieszczkańska, Piłsudskiego (od Placu Orłąt Lwowskich do Placu Legionów), Grabiszyńska (od Placu Legionów do ul. Hallera, od ul. Grabiszyńskiej/Hallera do Pętli Grabiszynek oraz od Pętli Grabiszynek do Pętli Oporów), Hallera (od ul. Grabiszyńskiej do Pętli Hallera oraz od Pętli Hallera do ul. Powstańców Śląskich/Hallera), Karkonoska (od Pętli Krzyki do ul. Przyjaźni), Oś Grunwaldzka, Plac Społeczny, Plac Wróblewskiego, Dyrekcyjna i Ślężna (od ul. Dyrekcyjnej/Borowskiej do ul. Ślężnej/Kamiennej oraz od ul. Ślężna/Kamienna do Pętli Gaj), Opolska oraz Krakowska (od Pętli Księża Małe do mijanki oraz od mijanki do ul. Armii Krajowej), Lotnicza, Kosmonautów i Sredzka (od ul. Na Ostatnim Groszu do Pętli Pilczyce oraz od Pętli Pilczyce do Pętli Leśnica),
- wykoszenie traw na odcinkach ulic: Grabiszyńskiej (od ul. Ostrowskiego do ul. Fiołkowej), ul. Pilczyckiej i ul. Dokerskiej.

Koszt chemicznego odchwaszczania torowisk w okresie rozliczeniowym to 74 000 zł.

Ponadto, wykonano napawanie szyn rowkowych w torowisku tramwajowym na pl. Powstańców Wielkopolskich na długości 79,30 mb za kwotę 24 847,72 zł.

REALIZACJA ZADAŃ REMONTOWYCH PRZEZ ZARZĄD INWESTYCJI MIEJSKICH

REMONTY BIEŻĄCE W PLACÓWKACH OŚWIATOWYCH

Cel zadania: wykonanie remontów i usuwanie awarii budowlanych, dekarских, elektrycznych, sanitarnych wewnętrznych i zewnętrznych w placówkach oświatowych, zgodnie ze zgłoszonymi przez placówki oświatowe potrzebami oraz poprawa stanu technicznego budynków placówek oświatowych.

Usuwanie awarii oraz wykonywanie drobnych remontów w zakresie robót dekarских w placówkach oświatowych, Radach Osiedli oraz innych obiektach podległych Gminie Wrocław.

Wykonane roboty budowlane swym zakresem obejmowały:

- usuwanie awarii,
- naprawy lub wymiany elementów pokryć dachowych, obróbek blacharskich, elementów odwodnienia dachu, kominów oraz innych elementów dachu, w tym również konieczne naprawy konstrukcji dachowych,
- wykonanie niezbędnych zabezpieczeń we wszystkich powyższych przypadkach.

Osiągnięto następujące efekty: w wyniku przeprowadzonych robót w 2017 r. wyremontowano dachy w dwóch placówkach oświatowych, co przyczyniło się do poprawy stanu technicznego i właściwości funkcjonalno-użytkowych tych placówek, oraz do ograniczenia strat ciepła. Placówki, w których przeprowadzono ww. remonty:

- Przedszkole nr 30 w Zespole Szkolno-Przedszkolnym nr 13 pl. Muzealny we Wrocławiu
 - wymiana uszkodzonych oraz uzupełnienie brakujących dachówek ceramicznych na dachu na powierzchni ok. 140 m² wraz z naprawą obróbek blacharskich i montażem płotków przeciwniegowych,
- Zespół Szkół nr 18 ul. Młodych Techników we Wrocławiu – remont dachów sali gimnastycznej wraz z łącznikiem, w zakresie wymiany pokrycia papowego, izolacji termicznej i wykonaniem obróbek blacharskich wraz z montażem instalacji odgromowej.

Remont jest kontynuacją prac wykonanych w placówce w 2016 r. w czasie którego wykonano remont dachu budynku B, krytego papą o powierzchni 1 720 m² wraz z termomodernizacją, z obróbkami blacharskimi, z wymianą rynien i rur spustowych oraz instalacji odgromowej, montażem włazu, i klap oddymiających.

Wykonano dokumentację projektową w zakresie remontów dachów w dwóch placówkach oświatowych, tj.:

- Przedszkolu nr 73 przy ul. Pawłowickiej we Wrocławiu,
- Szkole Podstawowej nr 28 przy ul. Greckiej we Wrocławiu.

Ponadto na podstawie 160 zgłoszeń placówek oświatowych, w zakresie usuwania awarii i remontów dachów, wykonano częściowe remonty oraz doraźne prace zabezpieczające na dachach, zabezpieczając przed zalewaniem wodami opadowymi budynki.

Razem w 2017 r. poniesione nakłady na zabezpieczenia i remonty dachów wyniosły wraz z wymianą instalacji odgromowej 978 000 zł.

Usuwanie awarii i wykonywanie drobnych remontów w zakresie robót elektrycznych w placówkach oświatowych, Radach Osiedli oraz innych obiektach podległych Gminie Wrocław.

Wykonane roboty budowlane swym zakresem obejmowały:

- usuwanie awarii,
- naprawę lub wymianę elementów instalacji elektroenergetycznych, teletechnicznych i odgromowych,
- wykonanie niezbędnych zabezpieczeń we wszystkich powyższych przypadkach.

Osiągnięto następujące efekty: na podstawie przeprowadzonych przeglądów technicznych szkół, wykonanych okresowych pomiarów natężenia światła w placówkach, w celu dostosowania oświetlenia elektrycznego do obowiązujących norm, wykonano remonty w zakresie:

- wymiany rozdzielnic elektrycznych w pięciu placówkach,
- wymiany (częściowej) opraw lamp wewnętrznych w jednej placówce.

Ponadto na podstawie 418 zgłoszeń placówek oświatowych, w zakresie usuwania awarii i remontów instalacji elektrycznych, ZIM wykonał częściowe remonty oraz doraźne prace zabezpieczające instalacji elektrycznej w placówkach oświatowych.

Razem, w 2017 r. poniesione nakłady na zabezpieczenia i remonty instalacji elektrycznych wyniosły: 551 000 zł.

Usuwanie awarii oraz wykonywanie drobnych remontów w zakresie robót sanitarnych wewnętrznych w placówkach oświatowych, Radach Osiedli oraz innych obiektach podległych Gminie Wrocław.

Wykonane roboty budowlane swym zakresem obejmowały:

- usuwanie awarii,
- naprawy lub wymiany elementów instalacji wodno-kanalizacyjnych, gazowych, centralnego ogrzewania i wentylacji,
- wykonanie niezbędnych zabezpieczeń we wszystkich powyższych przypadkach.

Osiągnięto następujące efekty: Na podstawie 491 zgłoszeń placówek oświatowych w zakresie usuwania awarii i remontów instalacji sanitarnej wewnętrznej wykonano częściowe remonty oraz doraźne prace zabezpieczające instalacji wodnokanalizacyjnych, gazowych, centralnego ogrzewania i wentylacji.

Razem, w 2017 r. poniesione nakłady na zabezpieczenia i remonty instalacji sanitarnej wewnętrznej wyniosły: 913 000 zł.

Usuwanie awarii oraz wykonywanie drobnych remontów w zakresie robót sanitarnych zewnętrznych w placówkach oświatowych, Radach Osiedli oraz innych obiektach podległych Gminie Wrocław.

Wykonane roboty budowlane swym zakresem obejmowały:

- usuwanie awarii,
- naprawy lub wymiany elementów instalacji sanitarnych zewnętrznych,
- wykonanie niezbędnych zabezpieczeń we wszystkich powyższych przypadkach.

Osiągnięto następujące efekty: w 2017 r. na podstawie 80 zgłoszeń placówek oświatowych, przeprowadzono zabezpieczenia i remonty elementów instalacji sanitarnych zewnętrznych.

Razem, w 2017 r. poniesione nakłady na zabezpieczenia i remonty instalacji sanitarnej zewnętrznej wyniosły: 594 000 zł.

Usuwanie awarii oraz wykonywanie drobnych remontów w zakresie robót budowlanych w placówkach oświatowych, Radach Osiedli oraz innych obiektach podległych Gminie Wrocław.

Wykonane roboty budowlane swym zakresem obejmowały:

- usuwanie awarii,
- naprawy elementów konstrukcyjnych budynków i budowli,
- naprawy elementów wykończenia obiektów budowlanych,
- naprawy trwałego wyposażenia obiektów budowlanych,
- naprawy elementów małej architektury, placów, chodników i dróg,
- wykonanie niezbędnych zabezpieczeń we wszystkich powyższych przypadkach.

Osiągnięto następujące efekty: przeprowadzono remonty placówek oświatowych w zakresie remontów sal, korytarzy, wymiany stolarki, zagospodarowania terenu m.in.:

- Przedszkole nr 56 ul. Kościuszki we Wrocławiu - wykonano modernizację dźwigu towarowego,
- Szkoła Podstawowa nr 61 ul. Grochowa we Wrocławiu – wykonano remont podłóg korytarzy w budynku dydaktycznym szkoły na I i II piętrze oraz w jadalni szkolnej,
- Zespół Szkolno-Przedszkolny nr 13 pl. Muzealny we Wrocławiu, budynek Szkoły Podstawowej nr 67 – wykonano remont pomieszczeń biblioteki wraz zapleczem o łącznej powierzchni 85 m², w tym: uzupełnienie tynków, wykonanie gładzi gipsowej, malowanie ścian i sufitów oraz wymiana instalacji elektrycznej i posadzek.
- Budynek Rada Osiedla Grabiszyn – Grabiszynek przy ul. Blacharskiej 12/1 we Wrocławiu – wykonano remont strefy wejścia do budynku siedziby Rady Osiedla, w zakresie demontażu starej i instalacji nowej witryny wejściowej wraz z obróbkami i pracami wykończeniowymi,

- Budynek Rady Osiedla Muchobór Wielki przy ul. Stanisławowskiej 99 we Wrocławiu – wykonano remont pomieszczeń Rady Osiedla w zakresie wymiany pieca, malowania pomieszczeń, wymiany opraw oświetleniowych,
- Budynek Rady Osiedla Kowale przy ul. Kowalskiej 71 we Wrocławiu – wykonano malowanie sali posiedzeń Rady Osiedla.

Z uwagi na bezpieczeństwo dzieci na terenie placówek oświatowych w ramach bieżących remontów wykonano:

- w jednej placówce naprawiono uszkodzoną nawierzchnię boiska ze sztucznej trawy (ZSP nr 7 ul. Koszykarska),
- w czterech placówkach wykonano naprawę piłkochwyłów (ZS nr 19 ul. Spółdzielcza, SP nr 107 ul. Prusa, G nr 2 ul. Gorlicka, SP nr 80 ul. Polna),
- w jednej placówce wykonano remont ogrodzenia wraz z fragmentem nawierzchni ciągów komunikacyjnych i chodników (ZSP nr 8 ul. Składowa),
- w jednej placówce przeprowadzono remont nawierzchni tarasu o powierzchni 42 m² (P nr 14 ul. Kwidzyńska),
- w jednej placówce wykonano zabezpieczenie strefy wejścia do budynku w (P nr 18 ul. Sienkiewicza).

Ze środków remontowych przygotowano także dokumentację projektową w zakresie:

- Szkoła Podstawowa nr 28 ul. Grecka we Wrocławiu – zabezpieczenie przeciwwilgociowe ścian i fundamentów budynku sali gimnastycznej wraz z remontem nawierzchni terenu, remontem dachu budynku głównego oraz remontem schodów przy wejściu głównym do budynku szkoły.

Na podstawie 169 zgłoszeń placówek oświatowych, w 2017 r. wykonano w zakresie usuwania awarii i remontów, naprawy elementów konstrukcyjnych, elementów wykończenia, napraw trwałego wyposażenia, naprawy elementów małej architektury, placów, chodników i dróg, co przyczyniło się do poprawy stanu technicznego i właściwości funkcjonalno-użytkowych.

Razem, w 2017 r. poniesione nakłady na zabezpieczenia i remonty budowlane szkół wraz z przyległymi terenami wyniosły: 1 085 000 zł.

PRZEPROWADZENIE PRAC KONSERWATORSKICH SIEDZIBY ZARZĄDU INWESTYCJI MIEJSKICH

Cel zadania: wykonanie prac konserwatorskich i naprawczych siedziby Zarządu Inwestycji Miejskich przy ul. Januszowickiej 15a, w celu utrzymania należytego stanu technicznego budynku. Budynek pochodzi z 1901 r. i stanowi Własność Gminy Wrocław.

Lata realizacji: 2017.

Poniesione w 2017 r. nakłady: 30 000 zł.

Osiągnięto następujące efekty:

W siedzibie ZIM przy ul. Januszowickiej 15a wykonano:

- roboty budowlane polegające na usunięciu zawilgoceń ścian wewnętrznych budynku metodą iniekcji ciśnieniowej,
- wymianę zużytych lub uszkodzonych elementów instalacji sanitarnej,
- renowację podłogi pomieszczenia kancelarii.

PROWADZENIE INWESTYCJI I OBSŁUGA ZADAŃ REMONTOWYCH NA RZECZ GMINY WROCŁAW

Cel zadania: wykonanie dokumentacji technicznej, ekspertyz, opinii oraz badań niezbędnych do przeprowadzenia planowanych do realizacji robót budowlanych.

Lata realizacji: 2017.

Poniesione w 2017 r. nakłady: 43 000 zł.

Osiągnięto następujące efekty: w 2017 r. opracowano w ramach tego zadania ekspertyzy i opinie techniczne, niezbędne do realizacji planowanych przez ZIM zadań.

REALIZACJA ZADAŃ REMONTOWYCH PRZEZ ZARZĄD CMENTARZY KOMUNALNYCH

Określenie zadania remontowego	Wielkość (ilość)	Koszt realizacji (zł)	Skutki realizacji zadań
Remont drogi wjazdowej, placu i kanalizacji deszczowej siedziby Zarządu Cmentarzy Komunalnych	521 m ²	216 834,38	w wyniku remontu poprawiono stan techniczny nawierzchni umożliwiając prawidłowe odprowadzanie wód opadowych oraz izolację przeciwwilgociową ścian fundamentowych budynków
Remont pomieszczeń w siedzibie Zarządu Cmentarzy Komunalnych	752,27 m ²	138 662,50	Remont pomieszczeń wraz z instalacjami elektrycznymi po zalaniu w wyniku awarii wodociągowej
Remont alejek o nawierzchni nieutwardzonej na terenie Cmentarza komunalnego Osobowice	216 m ²	18 310,35	Poprawa stanu nawierzchni dróg na terenie cmentarza
Remont placu i alejek o nawierzchni nieutwardzonej na terenie Cmentarza Komunalnego Jerzmanowo	1 003 m ²	58 181,10	Poprawa stanu nawierzchni dróg na terenie cmentarza
Remont placu i alejek o nawierzchni nieutwardzonej na terenie Cmentarza Komunalnego Psie Pole	1 268 m ²	113 405,45	Poprawa stanu nawierzchni dróg na terenie cmentarza
Remont pomieszczeń w budynku kaplicy Cmentarza Jerzmanowo		20 333,44	Poprawa stanu estetycznego wnętrza budynku kaplicy na terenie cmentarza
Projekt remontu nawierzchni i kanalizacji deszczowej na terenie siedziby Zarządu Cmentarzy Komunalnych	1 kpl.	1 380	Umożliwienie wykonania remontu nawierzchni i kanalizacji deszczowej

Koszt realizacji zadań remontowych przez Zarząd Cmentarzy Komunalnych w 2017 r. wyniósł **567 107,22 zł.**

ZARZĄDZANIE RUCHEM

W 2017 r. realizowano zadania na terenie miasta w zakresie zarządzania i organizacji ruchu drogowego. Zatwierdzono 2 406 projektów organizacji ruchu, wydano 651 opinii w zakresie obsługi komunikacyjnej.

Przykładowe ważniejsze opinie do koncepcji projektów budowlanych i drogowych:

- obsługa komunikacyjna dla inwestycji polegającej na budowie budynku usługowo-biurowego wraz z garażem podziemnym oraz niezbędną infrastrukturą techniczną przy al. Brücknera,
- obsługa komunikacyjna dla inwestycji polegającej na budowie modułowej hali magazynowej z zapleczem biurowo-socjalnym oraz rozbudowie istniejącej hali produkcyjno-magazynowej wraz z niezbędnymi urządzeniami infrastruktury technicznej oraz zagospodarowaniem terenu przy ul. Jerzmanowskiej,
- lokalizacja zjazdu oraz obsługa komunikacyjna budynku biurowego „Inkubator Przedsiębiorczości” przy ul. Żegiestowskiej,
- obsługa komunikacyjna dla inwestycji polegającej na budowie budynku przeznaczonego na edukację oraz zamieszkiwanie zbiorowe (bursę) jako funkcję uzupełniającą (wysokość do 16,5 m), w miejscu istniejącego budynku – planowanego do wyburzenia przy ul. Pułaskiego 50,
- obsługa komunikacyjna planowanego zespołu budynków wielorodzinnych z usługami na terenie Browaru Piastowskiego przy ul. Jedności Narodowej i Rychtańskiej,
- obsługa komunikacyjna dla inwestycji polegającej na budowie budynku wielofunkcyjnego (biurowego z częścią usługową, w tym handel do 2 000 m²) z garażem podziemnym wraz z urządzeniami infrastruktury technicznej przy ul. Klecińskiej 155 i ul. Traktatowej,
- lokalizacja zatok parkingowych przy ul. Św. Wita dla potrzeb obsługi komunikacyjnej projektowanego budynku biurowego z częścią usługowo-handlową i garażem podziemnym przy ul. Św. Katarzyny, ul. Św. Wita, ul. Wita Stwosza, pl. Nowy Targ,

- obsługa komunikacyjna zespołu czternastu budynków mieszkalnych jednorodzinnych w zabudowie szeregowej z wydzielonymi 28 lokalami mieszkalnymi wraz z zagospodarowaniem terenu oraz niezbędną infrastrukturą drogową i techniczną przy ul. Głównej,
- obsługa komunikacyjna parkingu na terenie Nowego Szpitala Wojewódzkiego przy ul. Gen. Fieldorfa,
- obsługa komunikacyjna dla inwestycji polegającej na budowie budynków mieszkalnych wielorodzinnych z garażem podziemnym, budynków biurowych oraz niezbędnych urządzeń infrastruktury technicznej przy ul. Obornickiej 79.

Przykładowe ważniejsze zatwierdzenia projektów organizacji ruchu:

- projekt korekty docelowej organizacji ruchu polegająca na uzupełnieniu znaków T-27 „Agatka”, B-33 oraz D-52 i D-53 na skrzyżowaniu ulic: Głównej – Wełnianej – Karpnickiej we Wrocławiu,
- projekt korekty docelowej organizacji ruchu – wprowadzenie ronda turbinowego na rondzie Lotników Polskich,
- projekt korekty docelowej organizacji ruchu – umożliwienie skrętu w lewo z dwóch pasów ruchu na wlocie ul. Toruńskiej przy skrzyżowaniu z pl. Kromera,
- projekt organizacja ruchu docelowego i zastępczego dotycząca przebudowy ronda na ulicy Granicznej przy węźle Wrocław Lotnisko polegająca na wykonaniu połączeń bypass,
- projekt organizacji ruchu docelowego i zastępczego budowa ul. Wojanowskiej Alei Stabłowickiej,
- projekt organizacji ruchu docelowego i zastępczego budowy obwodnicy osiedla Leśnica,
- projekt organizacji ruchu zastępczego w związku z budową szkoły przy ul. Górnickiego,
- projekt organizacji ruchu zastępczego w związku z budową kanalizacji na osiedlu Lipa Piotrowska,
- projekt organizacji ruchu zastępczego w związku z przebudową dróg w celu wyznaczenia tras rowerowych na ul. Drobnera i Łokietka,
- projekt organizacji ruchu zastępczego – budowa drogi łączącej autostradę A-4 z portem lotniczym (oś inkubacji) we Wrocławiu od ul. Granicznej do ul. Rakietowej,
- projekt organizacji ruchu docelowego i zastępczego związana z systemem węzłów przesiadkowych i parkingów Park & Ride,
- projekt korekty docelowej organizacji ruchu na ul. Robotniczej – wydzielenie buspasa na odcinku od ul. Smoleckiej do pl. Orłąt Lwowskich.

Dział Organizacji Ruchu Drogowego w ramach prac własnych opracował i przekazał do realizacji do Zarządu Dróg i Utrzymania Miasta 154 projekty organizacji ruchu i korekt sygnalizacji świetlnej.

Projekty opracowane przez Wydział Inżynierii Miejskiej - Dział Organizacji Ruchu Drogowego można podzielić na następujące grupy tematyczne:

- korekta oznakowania docelowego,
- korekta docelowych programów sygnalizacji świetlnej,
- strefy ruchu uspokojonego,
- projekty zastępczej organizacji ruchu i sygnalizacji świetlnej,
- projekty lokalizacji urządzeń bezpieczeństwa ruchu drogowego (słupki, bariery, lustra drogowe).

W 2017 r. wydano 50 decyzji na wykorzystanie dróg w sposób szczególny (w tym 3 decyzje odmowne) oraz 25 zezwolenia na przejazd pojazdu nienormatywnego.

Decyzje odmowne na wykorzystanie dróg w sposób szczególny wynikały z faktu, iż organizator nie uzyskał pozytywnej opinii Policji, a w konsekwencji wystąpił poważny

brak gwarancji dla zapewnienia należytego bezpieczeństwa ruchu drogowego na planowanej do wykorzystania trasie.

DZIAŁANIA ZWIĄZANE Z ORGANIZACJĄ RUCHU W REJONIE CMĘNTARZY W OKRESIE WSZYSTKICH ŚWIĘTYCH

W 2017 r. obejmowały one między innymi:

- organizację spotkań w sprawie podziału zadań związanych z organizacją ruchu zastępczego, komunikacją zbiorową, organizacją parkingów i handlu oraz zabezpieczenia rejonów cmentarzy, z udziałem przedstawicieli Zarządu Dróg i Utrzymania Miasta, Policji, Straży Miejskiej, Wydziału Bezpieczeństwa i Zarządzania Kryzysowego, Miejskiego Przedsiębiorstwa Komunikacyjnego, BRG UMW, Zarządu Cmentarzy Miejskich, Centrum Szkolenia Wojsk Inżynieryjnych i Chemicznych, WTR UMW oraz Rejonowego Zarządu Infrastruktury,
- opracowanie harmonogramu wdrożenia organizacji ruchu zastępczego w rejonie cmentarzy,
- opracowanie materiałów na konferencję prasową na temat organizacji ruchu i parkowania w rejonie cmentarzy oraz funkcjonowania komunikacji specjalnej MPK w tym okresie,
- udział w komisjach odbiorowych związanych z wdrożeniem organizacji ruchu zastępczego,
- nadzorowanie prawidłowości funkcjonowania organizacji ruchu w okresie święta Wszystkich Świętych w dniu 1 listopada dyżur stały Zespołu Koordynacyjnego,
- wydano 68 identyfikatorów na dojazd do cmentarzy w celach zaopatrzeniowych stoisk handlowych zorganizowanych w ramach kiermaszu świątecznego oraz punktów stałych (dowóz kwiatów, zniczy, itp.).

Przygotowana przez służby miejskie organizacja ruchu w okresie Wszystkich Świętych funkcjonowała zgodnie z założeniami, nie odnotowano zakłóceń w ruchu komunikacji zbiorowej i indywidualnej.

NADZÓR NAD FUNKCJONOWANIEM RUCHU W MIEŚCIE POPRZEC OBSERWACJE, OBJAZDY, KONTROLE CZASU PRZEJAZDU PRZEZ MIASTO

Wynikiem tych obserwacji jest podejmowanie działań mających na celu:

POPRAWĘ BEZPIECZEŃSTWA I PŁYNNOŚCI RUCHU UCZESTNIKÓW RUCHU DROGOWEGO

- korekty programów sygnalizacji świetlnej - korekta długości (wydłużenie) otwarć dla pieszych i rowerzystów np.:
 - oś Grunwaldzka-most Szczytnicki
 - pl. Grunwaldzki,
 - ul. Kraińskiego-PDP,
 - pl. Wróblewskiego,
 - ul. Grodzka-Piaskowa,
 - ul. Lotnicza-Horbaczewskiego,
 - ul. Legnicka-Milenijna,
 - ul. Lotnicza-Creator PDP,
 - ul. Świeradowska-Orzechowa,
 - pl. Staszica,
 - ul. Hubska-Dyrekcyjna,
 - pl. Orłąt Lwowskich,
 - ul. Sułowska-Księgarska,
 - ul. Bystrzycka-na Ostatnim Groszu,
 - ul. Grabiszyńska-Cmentarz;
- zmiany harmonogramów tygodniowej pracy sygnalizacji świetlnej polegające na wprowadzeniu wydłużeniu pracy sygnalizacji świetlnej, w celu poprawy bezpieczeństwa np.:
 - ul. Sułowska-Księgarska,

- ul. Kopernika;
- zmiany programów sygnalizacji np.:
 - ul. Traugutta-Kościuszki,
 - ul. Podwale-Traugutta,
 - ul. Sucha-Hubska-Dyrekcyjna,
 - ul. Jaworska-Strzegomska,
 - ul. Maczka-Ołtaszyńska,
 - ul. Hallera-Powstańców Śląskich,
 - ul. Podwale-Świdnicka,
 - ul. Jedności Narodowej-Słowiańska,
 - ul. Piłsudskiego-Kołłątaja,
 - ul. Osobowicka-Brama Cmentarza,
 - ul. Rychtalska-Jedności Narodowej;
- zatwierdzenie projektów nowych sygnalizacji np.:
 - ul. Krakowska-Practicer,
 - ul. Brücknera-Toruńska,
 - ul. Balonowa-Bajana,
 - ul. Bema-Prusa,
 - ul. Kosmonautów-Fieldorfa,
 - ul. Borowska-Dyrekcyjna,
 - ul. Borowska-Gliniana,
 - ul. Kiełczowska-Tesco,
 - ul. Kolejowa-DPD,
 - ul. Kiełczowska-Cmentarz,
 - ul. Piółunowa-obwodnica Leśnicy,
 - ul. Stabłowicka-Główna.

WZROST PRZEPUSTOWOŚCI UKŁADU KOMUNIKACYJNEGO

- wydłużenie na sygnalizatorach otwarć zezwalających na ruch pojazdom komunikacji zbiorowej na skrzyżowaniach np.:
 - ul. Bardzka-Armii Krajowej,
 - ul. Kosmonautów-Trasa Targowa
 - pl. Bema,
 - ul. Armii Krajowej-Tarnogajska,
 - ul. Ślężna-Jaworowa,
 - ul. Żmigrodzka-Kępińska,
 - ul. Powstańców Śląskich-Szczęśliwa,
 - ul. Ślężna-Kamienna,
 - pl. Kromera;
- poprawę koordynacji pracy sygnalizacji:
 - ul. Pułaskiego;
- w ramach funkcjonowania Inteligentnego Systemu Transportu:
 - weryfikowano dokumentację projektową programów pracy sygnalizacji świetlnej w trybie systemowym ITS,
 - uczestniczono w komisjach przy wdrożeniach programów systemowych ITS na skrzyżowaniach,
 - na bieżąco monitorowano pracę programów sygnalizacji świetlnej w trybie systemowym w ramach dyżurów w Centrum Zarządzania Ruchem i Transportem Publicznym,
 - udzielano odpowiedzi na wnioski i uwagi mieszkańców dotyczące pracy ITS;
- zgodnie z wydanym w 2016 r. zarządzeniem Prezydenta Wrocławia w sprawie zasad i trybu rozpatrywania wniosków o wyznaczenie dodatkowych miejsc postojowych, zastrzeżonych dla pojazdów osób niepełnosprawnych w 2017 r. sporządzono 27 projektów na lokalizację „kopert” w pasie dróg publicznych Wrocławia:
 - ul. Powstańców Śląskich,
 - ul. Partyzantów,
 - ul. Garsona,

- ul. Gajowa,
- ul. Norwida,
- ul. Wesoła,
- ul. Łaciarska,
- ul. Łąka Mazurska,
- ul. Małopolska,
- ul. Spadochroniarzy,
- ul. Energetyczna,
- ul. Podwale,
- pl. Strzelecki,
- ul. Śliczna,
- ul. Walecznych
- ul. Pretficza,
- ul. Olesnicka,
- ul. Jaworowa,
- ul. Wandy,
- ul. Belgijska,
- ul. Inowrocławska,
- ul. Żytnia,
- ul. Kraszewskiego,
- ul. Zakładowa.

WPROWADZENIE ROZWIĄZAŃ USPRAWNIAJĄCYCH RUCH

- w celu poprawy bezpieczeństwa ruchu drogowego oraz usprawnienia miejskiej komunikacji a także poprawy przepustowości dróg na obszarze Wrocławia wprowadzono w ciągu dróg krajowych organizację ruchu zakazującą wjazd do Wrocławia dla pojazdów ciężarowych o dopuszczalnej masie całkowitej powyżej 18 ton, w godzinach szczytu komunikacyjnego i w godzinach nocnych. Zgodnie z zasadami wydawania zezwoleń, które co roku podlegają modyfikacji, jedynie firmy transportowe spełniające określone warunki otrzymują przepustki uprawniające do wjazdu na teren Miasta.
Od momentu wdrożenia w życie pierwszego zarządzenia odnotowujemy sukcesywny spadek ilości wydanych zezwoleń:
 - 2011 r. – 6 720 szt.,
 - 2012 r. – 5 200 szt.,
 - 2013 r. – 4 117 szt.,
 - 2014 r. – 4 272 szt. (progres spowodowany dużą inwestycją – przebudową Wrocławskiego Węzła Wodnego),
 - 2015 r. – 3 793 szt.,
 - 2016 r. – 3 786 szt.,
 - 2017 r. – 3 198 szt.
- wydano identyfikatory uprawniające do wjazdu pod znak B-1 na teren Ostrowa Tumskiego oraz ulic w ścisłym centrum Wrocławia:
 - 2017 r. – 230 szt.,
- w związku z uruchomieniem w listopadzie 2017 r. we Wrocławiu miejskiej wypożyczalni samochodów elektrycznych – Vozilla, uczestniczono w wyznaczaniu (projektowaniu) miejsc parkingowych dedykowanych dla aut wypożyczalni. Opracowano również projekty umożliwiające poruszanie się samochodów elektrycznych po bus pasach, na których dopuszczony jest ruch pojazdów Taxi i Bus,
- dokonano (dwa razy w roku) przeglądu poprawności oznakowania pionowego i poziomego, w wyniku którego dokonywane są bieżące korekty, oraz pomiar czasu przejazdu przez miasto po trasach: wschód – zachód; północ – południe,
- prowadzono ścisłą współpracę z Komendą Miejską Policji w celu pozyskania danych dotyczących wypadków oraz kolizji na terenie miasta Wrocławia. Tworzenie mapy mającej na celu wskazanie miejsc potencjalnie niebezpiecznych.

Zestawienie ilości spraw załatwionych w zakresie zarządzania ruchem drogowym

Wykonane czynności	Ilość
Wydane zatwierdzenia do projektów technicznych organizacji ruchu	2 406
Odbiory i kontrole oznakowania w pasie drogowym	370
Załatwione wnioski z zakresu organizacji ruchu	1 350
Orientacyjna ilość udzielanych informacji (telefonicznie) z zakresu załatwianych spraw, a także opinii do działania w pasie drogowym	14 750
Orientacyjna ilość interwencji dotyczących zmian w organizacji ruchu (telefony, faksy, e-maile)	2 500
Wykonane wizje w terenie w zakresie inżynierii ruchu	5 420
Udział w naradach i spotkaniach dotyczących inżynierii ruchu	375
Prowadzenie Komisji Bezpieczeństwa Ruchu Drogowego	48
Wnioski rozpatrzone przez Komisje Bezpieczeństwa Ruchu Drogowego	1 610
Opracowanie projektów technicznych zmian organizacji ruchu docelowego i programów sygnalizacji	154
Wydane opinie w zakresie obsługi komunikacyjnej	651
Wydane opinie w zakresie lokalizacji ogródków letnich	270
Wydane opinie w zakresie lokalizacji reklam	21
Wydane decyzje w sprawie wykorzystania dróg w sposób szczególny, w tym: <ul style="list-style-type: none"> • pozytywne • negatywne 	50 47 3
Wydane zezwolenia na przejazd pojazdem nienormatywnym	25
Wydane zezwolenia na całodobowy wjazd do Wrocławia dla pojazdów o dmc powyżej 18t	3 198

ROZWÓJ GOSPODARCZY I WSPIERANIE PRZEDSIĘBIORCZOŚCI

Działania realizowane są w celu wzmocnienia bazy ekonomicznej miasta poprzez tworzenie warunków sprzyjających rozwojowi gospodarstwu i zwiększeniu zatrudnienia. Służą wspieraniu małych i średnich przedsiębiorstw.

WSPIERANIE PRZEDSIĘBIORCZOŚCI

Realizowano projekty służące wzmocnieniu potencjału gospodarczego Miasta, w tym przede wszystkim zadania w zakresie **wspierania Małych i Średnich Przedsiębiorstw**. Od lat prowadzony jest **Punkt Informacji Gospodarczej (PIG)**, którego celem jest zapewnienie bieżącej informacji na temat procedur związanych z różnymi aspektami prowadzenia działalności gospodarczej, począwszy od jej rejestracji, wyboru formy opodatkowania, starania o pozyskanie dotacji lub innych form preferencyjnego dostępu do kapitału finansowego, po specyficzne sprawy administracyjne związane z rodzajem prowadzonej działalności gospodarczej.

Działalność Punktu obejmuje spotkania z przedsiębiorcami i osobami planującymi podjęcie działalności gospodarczej we Wrocławiu, udzielanie informacji i doradztwo telefoniczne oraz mailowe.

Wśród osób zgłaszających się do PIG są również osoby pochodzące z Ukrainy, które decydują się osiedzić we Wrocławiu i tu rozwijać swoją działalność. Przedstawiciele BRG służą zatem informacją, która może pomóc cudzoziemcom w zostaniu przedsiębiorcą we Wrocławiu.

W ramach udzielania szeroko pojętej informacji gospodarczej przygotowano również zestawienia i krótkie analizy branż, podmiotów gospodarczych oraz potencjału gospodarczego miasta i gminy Wrocław, a także prowadzono działania wspierające nawiązywanie kontaktów z lokalnymi przedsiębiorcami.

Przy okazji spotkań, konferencji i seminariów przygotowywane są prezentacje multimedialne informujące o potencjale gospodarczym Wrocławia, inicjatywach

i projektach, w których miasto uczestniczy. Rocznie przygotowywanych jest kilkanaście prezentacji w języku polskim, angielskim, francuskim lub niemieckim. Dysponowanie aktualnymi informacjami możliwe jest m.in. dzięki ścisłej współpracy z wrocławskimi instytucjami otoczenia biznesu.

SERWIS BIZNES NA PORTALU INTERNETOWYM WROCLAW.PL

Celem działania jest dostarczanie informacji gospodarczych o charakterze ogólnym i lokalnym dla przedsiębiorców i mieszkańców. Nowa odsłona serwisu została wykonana w 2016 r. W 2017 r. strona była monitorowana i aktualizowana w zakresie merytorycznym. Bieżącym utrzymaniem serwisu zajmuje się ARAW. Na stronie opublikowano również wersję elektroniczną „Poradnika wrocławskiego przedsiębiorcy”. Podstronę Biznes w 2017 r. odwiedziło 606 867 unikalnych użytkowników.

Koszt: 20 000 zł.

WSPÓŁPRACA W RAMACH MIEJSKIEGO PROGRAMU WSPARCIA SZKOLNICTWA WYŻSZEGO I NAUKI ORAZ SEKTORA AKTYWNOŚCI GOSPODARCZEJ „MOZART”

Uchwalony w 2012 r. przez Radę Miejską Wrocławia (uchwała nr XXIX/652/12) program stanowi wsparcie finansowe dla partnerstw utworzonych przez naukowców i firmy działające we Wrocławiu. Będzie on realizowany do 2018 r.

Celem programu jest tworzenie nowych, wysoko płatnych miejsc pracy w firmach działających we Wrocławiu, rozwój i wzrost konkurencyjności wrocławskich przedsiębiorstw oraz inicjowanie przepływu wiedzy między praktykami przedsiębiorczości a uczelniami w celu lepszego dostosowywania programów nauczania do potrzeb rynku pracy. Naukowcy i przedsiębiorcy mogą składać wnioski o wsparcie finansowe dla swoich projektów jako partnerstwa naukowo-biznesowe. Partnerstwa, których propozycje zostaną ocenione przez Miasto najwyżej, otrzymają dofinansowanie z budżetu miejskiego.

W ramach szóstej (2017) edycji programu MOZART wpłynęły 64 wnioski o dofinansowanie, spośród których ostatecznie 28 partnerstw realizuje swoje projekty. W planach jest kolejny program, następca MOZARTA, który również będzie miał na celu wsparcie partnerstw przedstawicieli nauki i biznesu. Przedstawiciele Biura Rozwoju Gospodarczego biorą udział w pracach komisji konkursowej, oceniając przygotowane projekty współpracy, ich potencjał biznesowy, innowacyjność oraz potencjalny wpływ na poprawę konkurencyjności wrocławskich przedsiębiorstw.

W 2016 r. nie poniesiono nakładów finansowych.

WSPÓŁPRACA Z PARTNERAMI NIEMIECKIMI

W 2017 r. rozwinęła się współpraca Dolnego Śląska z Saksonią oraz Wrocławia z Dreznem. Jest to współpraca gospodarcza, naukowa, kulturalna, a także dotycząca kooperacji podmiotów z branży kreatywnej.

Odbywały się spotkania z inwestorami niemieckimi we Wrocławiu, m.in. dyrekcją firmy BIW Isolierstoffe GmbH, która otworzyła nowy zakład produkcyjny we Wrocławiu w sierpniu 2017 r.

Podczas Saksońsko-Polskiego Dnia Innowacji we wrześniu rozmawiano m.in. o transgranicznej współpracy przy badaniach i nauce między Wolnym Państwem Saksonia a Rzeczpospolitą Polską. Celem konferencji było zainicjowanie działań prowadzących do rozwoju gospodarczego regionu oraz wspólnych, konkurencyjnych rozwiązań na arenie międzynarodowej. Jednym z projektów jest inicjatywa InnoCoopPolSax, która wspiera innowacje m.in. na obszarze pogranicza polsko-saksońskiego. Otwarcie wystawy naukowej „Dresden Concept” na placu Solnym we Wrocławiu, które uwieńczyło Saksońsko-Polski Dzień Innowacji, pokazało efekty już istniejącej współpracy naukowców z Saksonią i naszego regionu, a w szczególności wieloletnią współpracę uczelni wyższych, w tym także artystycznych.

W ramach przygotowań do realizacji projektu “Kreatywni z Nadodrza i Neustadt. Razem możemy więcej! Rozwój partnerstwa między Wrocławiem a Dreznem” (realizacja projektu w 2018 r.) odbyło się kilka spotkań z artystami z Drezna. Nawiązano kontakt z Biurem Łącznikowym Wolnego Państwa Saksonia we Wrocławiu i jego nowym Dyrektorem,

Panem Uwe Behmischem (listopad). Efektem spotkań było nawiązanie współpracy z artystą (grudzień), który w ramach ww. inicjatywy będzie prawdopodobnie realizował instalację świetlną w Działyńcu Artystycznym na Nadodrze.

Regularnie brano udział w spotkaniach polsko-niemieckich, m.in. organizowanych przez Europa Forum, Konsulat Generalny Niemiec we Wrocławiu na zaproszenie nowej Konsul Generalnej, Pani Ulrike Knotz, Polsko-Niemiecką Izbę Przemysłowo-Handlową, a także Biuro Wirtschaftsförderung Sachsen GmbH we Wrocławiu.

Koszt: 400 zł.

CENTRUM STAROMIEJSKIE

Cel projektu: wzbogacenie oferty handlowej i gastronomicznej, a tym samym wzmocnienie pozycji rynkowej przedsiębiorców prowadzących działalność w okolicy ścisłego centrum. Aby ścisłe centrum znów stało się salonem Wrocławia, rozpoczęto proces inicjowania szeregu działań inwestycyjnych i marketingowych zmierzających do uatrakcyjnienia tego obszaru.

Od 2016 r. działania te są realizowane w ramach projektu BoostINNO współfinansowanego z Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego – programu URBACT III.

ul. Świdnicka i okolice - zrealizowane działania:

- stały monitoring sytuacji, wspieranie instytucjonalne i proceduralne w ramach urzędu dla przedsiębiorców prowadzących remonty i przebudowy w lokalach przy ul. Świdnickiej i pl. Kościuszki. Udzielanie wsparcia merytorycznego w zakresie rozwoju działalności, akcji marketingowych czy procedur związanych np. z realizacją ogródków,
- gospodarka lokalami: udział w pracach komisji przetargowych na najem lokali ze ścisłym określeniem branży i wyłączeniem branż niepożądanych (takich jak handel używaną odzieżą), szeroka promocja lokali wśród potencjalnych najemców,
- promocja obszaru centrum staromiejskiego jako miejsca atrakcyjnego dla mieszkańców - poprawa jakości przestrzeni publicznej i tworzenia nowej jakości miejsc centrotwórczych. Lokalny biznes to jedna z najsilniejszych grup funkcjonujących na Starym Mieście we Wrocławiu, a jednocześnie, przez swoją ofertę, mająca największy wpływ na rodzaj i liczbę klientów odwiedzających ten obszar. Dlatego ich opinie, postulaty, ale przede wszystkim potrzeba zrzeczenia się, formalnego lub nie, są kluczowe dla powodzenia projektu.

ul. Piłsudskiego – zrealizowane działania:

- inwentaryzacja zasobu ulicy, analiza i ocena jej stanu i możliwości – przeprowadzono wielokrotne wizje lokalne, w trakcie których dokonano analizy ilości pustostanów, istniejącej sieci handlowo-usługowej na ulicy Piłsudskiego - jej stanu ilościowego i struktury, powstających inwestycji, etc.,
- zidentyfikowanie właścicieli pustostanów prywatnych i zinstytucjonalizowanych celem podjęcia rozmów zmierzających do ich zagospodarowania – odbyły się rozmowy m.in. z Agencją Mienia Wojskowego – właścicielem nieruchomości na obszarze działań, dokonano wizji pustostanów i podjęto decyzje dotyczące wsparcia marketingowego celem promocji tych lokali,
- nawiązano współpracę z podmiotami gospodarczymi działającymi na obszarze ulicy Piłsudskiego w celu podjęcia wspólnych działań zmierzających do poprawy jej wizerunku – poznano opinie przedsiębiorców, ich problemy, a także ilość i strukturę klientów obecnych na tym obszarze,
- zrealizowano pilotażowy program poprawy estetyki witryn „kultowych” punktów usługowych na ul. Piłsudskiego: Baru Wiking i Zakładu Fryzjerskiego,
- podjęto działania marketingowe dla rozpropagowania możliwości prowadzenia działalności gospodarczej na ulicy Piłsudskiego,
- pozyskano środki finansowe z programu „Akcja Inkubacja” na sfinansowanie wprowadzenia innowacji społecznej do prac nad rewitalizacją ul. Piłsudskiego.

Koszt: 18 400 zł.

REWITALIZACJA SPOŁECZNO-GOSPODARCZA DAWNYCH TRAKTÓW HANDLOWYCH

Cel: prowadzenie rewitalizacji społeczno-gospodarczej dawnych traktów handlowych, w celu kompleksowej odnowy zdegradowanej przestrzeni wrocławskiego Nadodrza.

Nadodrze

W trwającym od 2008 r. programie rewitalizacji społeczno – gospodarczej Przedmieścia Odrzańskiego ważną rolę odgrywają zachęty dla przedsiębiorców do lokowania się na tym obszarze. Jedną z takich zachęt są preferencyjne stawki czynszu w przetargach ofertowych na działalność artystyczno – rzemieślniczą. W 2017 r. kontynuowano działania promujące Nadodrze jako dobre miejsce do rozwoju działalności rękodzielniczej i edukacji w tym zakresie poprzez miejski portal internetowy i media społecznościowe. Dystrybuowano również informacje o ofercie lokalowej na Nadodrze, prowadzono doradztwo dla osób zamierzających otworzyć tu działalność gospodarczą, organizowano spotkania i wizje lokalne z udziałem zainteresowanych. Mieszkańców zachęcano do aktywności poprzez organizację wydarzeń, takich jak cykliczny pchli targ (od maja do października 2017 r.).

Koszt: 3 683,85 zł.

Centrum Rozwoju Zawodowego „Krzywy Komin”

Lata realizacji: 2010 – 2018.

W zmodernizowanym przy wsparciu finansowym Unii Europejskiej budynku przy ul. Dubois 33/35a zlokalizowano wyposażone w najnowocześniejszy sprzęt pracownie ukazujące proces tworzenia od koncepcji do realnego kształtu i wprowadzenia produktu na rynek. Obiekt przeznaczony jest dla profesjonalistów i debiutantów, którzy chcą poszerzyć wiedzę lub zdobyć nowe kwalifikacje. Centrum jest również ośrodkiem międzynarodowej wymiany i spotkań z ekspertami w dziedzinie projektowania, mody, sztuki, wzornictwa przemysłowego oraz miejscem promocji marki wrocławskiej. „Krzywy Komin” organizuje m.in. szkolenia i warsztaty odpowiadające potrzebom rynku, wystawy, jarmarki rzemiosła.

Operatorem Centrum jest GrupaKreatywni.pl. Biuro Rozwoju Gospodarczego nadzoruje merytorycznie pracę Centrum, weryfikuje, rozlicza i prowadzi sprawozdawczość wymaganą przepisami unijnymi (osiągnięcie wskaźników rezultatu, inwentaryzacja sprzętu zakupionego w ramach dofinansowania).

Koszt: 739 850 zł.

Festyn rodzinny Dzień Sąsiada na Nadodrze

Festyn rodzinny organizowany corocznie przez Radę Osiedla Nadodrza odbył się już po raz dziewiąty w ramach rewitalizacji społeczno-gospodarczej dawnych traktów handlowych (27 maja 2017 r.). Zapewniono estradę wraz z zadaszeniem. Co roku w wydarzeniu uczestniczy ponad 1 000 osób.

Koszt: 2 900 zł.

Dziedziniec Artystyczny

Projekt „Dziedziniec artystyczny – adaptacja budynków oficynowych i wnętrza podwórzowego przy ul. Rydygiera 25a we Wrocławiu na otwarte pracownie artystyczne” został zrealizowany przy wsparciu finansowym Unii Europejskiej. Zaniedbane wnętrza podwórzowe zaadaptowano na pracownie otwarte, schronisko turystyczne oraz kawiarnię, dzięki czemu powstał klimatyczny dziedziniec. W 2017 r. odbywało się tu dużo wydarzeń integrujących mieszkańców, w tym kameralne koncerty i pchle targi.

Koszt: bezkosztowo.

Infopunkt na Nadodrze

Lata realizacji: 2016-2018.

Miasto zainicjowało powstanie miejsca służącego integracji działań na Nadodrze w 2009 r. i w ramach konkursu dla organizacji pozarządowych dotuje jego działalność. Zorganizowano konkurs na prowadzenie punktu w kolejnym okresie – 2016-2018 - Punkt

Informacji i Wsparcia Przedsiębiorczości na Nadodrzu (Infopunkt Łokietka 5) prowadzi Fundacja Dom Pokoju. Przez cały rok doradzał, jak założyć i prowadzić firmy w dzielnicy rewitalizowanej. Wsparciem i promocją zostali objęci w szczególności rzemieślnicy (projekt „Mistrzowie Nadodrza” – warsztaty z mistrzami). Dwa razy przeprowadzono „Noc galerii”, w których uczestniczyły nadodrzańskie galerie. W ramach dotacji zrealizowano również program współpracy z nadodrzańskimi przedsiębiorcami w zakresie aranżacji witryn oraz komunikacji wizualnej ich punktów handlowych i usługowych. W ciągu roku zrealizowano 5 witryn w najbardziej potrzebujących zmiany wizerunku lokalach.

Koszt: 180 000 zł.

Przedmieście Oławskie

Cel: wsparcie procesu rewitalizacji Przedmieścia Oławskiego o aspekt społeczno-gospodarczy, pobudzanie i aktywizacja postaw przedsiębiorczych u mieszkańców, wspieranie rozwoju przedsiębiorczości na tym terenie, ożywienie gospodarcze Przedmieścia Oławskiego poprzez aktywizację zawodową jego mieszkańców i zwiększenie liczby przedsiębiorstw (w tym podmiotów ekonomii społecznej) działających na terenie Przedmieścia Oławskiego, umożliwienie dopływu nowych przedsiębiorców spoza obszaru wsparcia, wymiana kadr oraz – w szerszej perspektywie – integracja społeczna.

Ścisłe współpracowano w tym zakresie ze spółką Wrocławska Rewitalizacja – koordynatorem procesów rewitalizacyjnych we Wrocławiu.

Koszt: bezkosztowo.

PROJEKTY WSPÓŁFINANSOWANE PRZEZ UNIĘ EUROPEJSKĄ

Program URBACT III – projekt BoostINNO Boosting Social Innovation

Lata realizacji: 2016-2018.

BoostINNO skupia wielkie europejskie miasta: Paryż, Mediolan, Barcelonę, Turyn, dwa duże polskie miasta, Gdańsk i Wrocław (Gdańsk jest liderem sieci), 3 mniejsze, ale ważne miasta – Strasbourg, Braga w Portugalii i Baia Mare w Rumunii oraz jeden region – szwedzkie Skane.

Dzięki programowi poznaliśmy rozwiązania w zakresie innowacji społecznych – całkowitą nowość w Europie, a wypracowane rozwiązania są adaptowane do lokalnych warunków.

Założenia wynikające z programu URBACT to:

- Dialog i partnerstwo z mieszkańcami i przedsiębiorcami, tworzenie przestrzeni dla innowacji społecznych – odnowa kolejnych ulic handlowych w centrum Wrocławia – włączenie młodych do współodpowiedzialności za miasto. Wyłonienie liderów lokalnych (jednostki lub organizacje, m.in. Fundacja Klub Innowatora), którzy w partnerstwie z miastem pobudzą innych do działań społeczno-gospodarczych. Miasto stworzyło lokalną grupę wsparcia, aby rozwijać projekt na poziomie lokalnym,
- Innowacyjne podejście do rzemiosła i tradycyjnego handlu na targowiskach. Odbyły się konsultacje społeczne na targowisku KOMANDOR, aby wspólnie z mieszkańcami i przedsiębiorcami stworzyć tam miejsce przyjazne wrocławianom. Wykonano prace analityczne i koncepcyjne w celu realizacji innowacji społecznej pn.: "Bazar Komandor – przestrzeń integrująca lokalną społeczność", w wyniku której podniesione zostaną walory przestrzenne, estetyczne i społeczne targowiska przy ul. Komandorskiej we Wrocławiu,
- W ramach działań odbyły się wizyty studyjne i prezentacje, w których uczestniczyli lokalni innowatorzy społeczni. Zapoznano się z funkcjonowaniem europejskich przedsiębiorstw społecznych oraz ośrodków wspierania innowacji i ekonomii społecznej, które odniosły sukces na rynku. Odbyły się także bezpośrednie spotkania z liderami grup wsparcia. Zorganizowano spotkanie promujące idee ekonomii społecznej dla wrocławskich organizacji pozarządowych (19 czerwca 2017 r. Krzywy Komin).

Koszt: 72 786 zł (wszystkie działania), dofinansowanie UE: 85%, wkład własny: 15%.

„Z wirtualu do realu. Ulica handlowa – przestrzeń miejska współtworzona przez młodych”

Projekt zainspirowany bezpośrednio działaniami w programie URBACT był realizowany w ramach projektu grantowego „Akcja Inkubacja”, realizowanego przez ECORYS Polska Sp. z o.o. w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój 2014 – 2020 współfinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego. Partner projektu: Merit Mark Sp. z o.o. Sp. K.

Celem innowacji społecznej, jaką zgłoszono do programu było stworzenie modelu zdobywania doświadczenia zawodowego przez młodych ludzi w trakcie edukacji formalnej poprzez ich zaangażowanie w rozwiązywanie rzeczywistych problemów gospodarczych miasta, przy uwzględnieniu potrzeb wszystkich uczestników rynku.

Problemem zdiagnozowanym we Wrocławiu jest z jednej strony postępujący spadek atrakcyjności ul. Piłsudskiego (należącej do głównych arterii komunikacyjnych miasta), co objawia się licznymi pustostanami, w tym w większości nie należącymi do Gminy Wrocław (miasto ma znikomy wpływ na ich komercjalizację). Natomiast z drugiej strony - ewaluacja projektów Programu Edukacja Przedsiębiorczości wskazała problem ograniczonego dostępu młodych ludzi do zdobywania doświadczenia zawodowego podczas staży czy praktyk w obszarze tzw. kompetencji miękkich, będących kluczowymi na dynamicznie zmieniającym się rynku pracy.

Realizowany projekt połączył rozwiązanie tych dwóch problemów, stworzony model jest przy tym możliwy do wykorzystania i zastosowania przez inne samorządy. Wypracowane przez młodych ludzi koncepcje wzrostu atrakcyjności ul. Piłsudskiego wymagały nie tylko wiedzy, ale też nabycia i ćwiczenia umiejętności wynikających z konsultacji społecznych z różnymi grupami interesariuszy oraz pogodzenia ich stanowisk w ostatecznie zaproponowanych rozwiązaniach. Kulminacją ich pracy jest film w technologii VR, prezentujący zaproponowane przez młodych rozwiązania, który będzie narzędziem wspierającym miasto w promowaniu ulicy.

Koszt: 71 740 zł – 100% z dotacji.

„Słowa mają moc” – wyrównywanie szans edukacyjnych uczniów szkół ponadgimnazjalnych poprzez podnoszenie kompetencji kluczowych niezbędnych na rynku pracy

Cel projektu: przeszkolenie młodzieży i nauczycieli w zakresie efektywnej komunikacji i prezentacji – kompetencjami miękkimi przydatnymi młodzieży ponadgimnazjalnej podczas egzaminu maturalnego i/lub rozmów z pracodawcami/inwestorami.

Z umiejętności efektywnej, skutecznej komunikacji i prezentacji uczniowie skorzystają w bliskiej perspektywie czasowej – na maturze. Będzie im ona przydatna podczas rozmów z pracodawcami, ale także w przypadku innej drogi życia – gdy zdecydują się na założenie własnej działalności gospodarczej.

Lata realizacji: październik 2017 r. – maj 2019 r.

Projekt skierowany jest do 13 wrocławskich szkół osiągających wyniki w nauczaniu poniżej średniej wojewódzkiej.

Realizacja przewidziana na 2 lata - dwie edycje:

- I edycja: październik 2017 r. – maj 2018 r.
- II edycja: październik 2018 r. – maj 2019 r.

Grupy uczniów uczestniczących w projekcie będą rekrutowane z klas I, II i III szkół ponadpodstawowych (licea, technika). Łącznie z projektu skorzysta: 390 uczniów (30 uczniów z każdej szkoły) oraz 26 nauczycieli.

Działania w projekcie (w każdej edycji):

- spotkanie z dyrektorami i wyłonienie koordynatora projektu na terenie szkoły,
- spotkania informacyjne na terenie szkół – przedstawienie celów,
- rekrutacja uczestników przez komisje rekrutacyjną powołaną przez dyrektora szkoły we współpracy z liderem projektu,
- spotkanie inauguracyjne projekt dla uczestników ze wszystkich szkół,
- cykl warsztatów tematycznych po 3 godz. lekcyjne na terenie szkoły, łącznie 7 warsztatów w każdej szkole, w trakcie których oprócz pozyskiwania wiedzy

merytorycznej uczniowie będą również pracować nad realną prezentacją postawionych przed nimi zagadnień,

- spotkaniach z przedsiębiorcami, 2 w każdej szkole dla wszystkich uczniów (lokalni przedsiębiorcy związani zawodowo z kierunkiem szkoły, którzy odnieśli sukces, będą mówić o tym, czego musieli się nauczyć i co zmienić w sposobie komunikacji, aby pozyskać inwestora, znaleźć i utrzymać klienta, stworzyć zgrany zespół, itd.),
- podsumowanie dla uczestników ze wszystkich szkół – wydanie certyfikatów, ankiety, prezentacje wykonanych projektów,
- film podsumowujący projekt do celów edukacyjnych, promocja projektu, informacja.

Rezultaty projektu: uczeń będzie potrafił zaprezentować własne idee, analizować problemy, jasno, zwięźle i przekonująco formułować komunikaty. Nauczyciele będą potrafili wykonać prezentacje wg najnowszych wzorców i zgodnie z zasadami skutecznego przekazu; zostaną również zapoznani z innowacyjnymi metodami pracy nauczyciela (warsztaty).

Kompetencje te będą przydatne w życiu i pracy zawodowej, również podczas matury ustnej, ulepszą komunikację pomiędzy uczniami, z nauczycielami, rówieśnikami, rodzicami.

Budżet całkowity projektu: 607 370,15 zł (w 2017 r.: 155 510 zł).

Wkład własny (5% wartości projektu): 30 368, 52 zł.

ZADANIA W ZAKRESIE DZIAŁALNOŚCI KONCESJONOWANEJ

Opiniowanie wniosków o lokalizację kasyn gier

W 2017 r. do Gminy Wrocław wpłynęło 26 wniosków, o wydanie opinii w sprawie lokalizacji kasyn gier. Opinia lokalizacyjna wydawana jest trzystopniowo – wniosek jest opiniowany przez Biuro Rozwoju Gospodarczego, następnie przez Kolegium Prezydenta i ostatecznie wniosek jest przedmiotem obrad sesji Rady Miejskiej Wrocławia.

Z 26 wniosków o wydanie opinii w sprawie lokalizacji kasyn gier, 14 zaopiniowano pozytywnie, 1 negatywnie a 11 pozostało bez jednoznacznej opinii.

Koszt: bezkosztowo.

HANDEL I REKLAMA

Zasady udostępniania nieruchomości w celu umieszczania szyldów, autoreklam, nośników reklamowych (podstawa - zarządzenie Prezydenta Wrocławia nr 7092/13 z dnia 21 marca 2013 r. w sprawie określenia zasad udostępniania nieruchomości w celu umieszczania szyldów, autoreklam, nośników reklamowych).

Działając w oparciu o ww. zarządzenie, wykonano następujące zadania:

- prowadzono kompleksową bieżącą obsługę inwestorów, chcących umieszczać reklamy w mieście i realizowano 5 umów reklamowych (76 lokalizacji reklamowych) z firmami outdoorowymi umieszczającymi na nieruchomościach miasta sieci nośników reklamowych (w celu wynajmowania powierzchni reklamowej innym podmiotom), Obsługa ta polegała na rozpatrywaniu ofert, sporządzaniu i realizacji umów cywilnoprawnych, wystawianiu faktur VAT oraz sporządzaniu rejestrów sprzedaży, uzgadnianiu lokalizacji nośników reklamowych w ramach konsultacji prowadzonych z właściwymi komórkami organizacyjnymi Urzędu i miejskimi jednostkami organizacyjnymi,
- prowadzono monitoring nośników reklamowych zrealizowanych na podstawie umów, określających warunki udostępnienia nieruchomości, stanowiących wyłączną własność miasta,
- egzekwowano demontaże reklam umieszczonych na nieruchomościach komunalnych bez tytułu prawnego,
- prowadzono czynności wspierające działania windykacyjne Wydziału Księgowości,
- udzielano informacji o zasadach umieszczania reklam.

Park Kulturowy "Stare Miasto" (podstawa - uchwała nr LVI/1465/14 Rady Miejskiej Wrocławia z dnia 10 kwietnia 2014 r. w sprawie utworzenia Parku Kulturowego „Stare Miasto”).

Celem utworzenia Parku Kulturowego jest kompleksowa ochrona przestrzeni publicznej o najwyższych wartościach kulturowych oraz powstrzymanie degradacji tej przestrzeni, poprzez wprowadzenie przepisów, ograniczających negatywne zjawiska, takie jak reklamy wielkoformatowe, reklamy o niskiej jakości, pozaklejane witryny, nielegalny handel, lokale prowadzące działalność o charakterze erotycznym czy graffiti na elewacjach nieruchomości. Realizując zadanie m.in.:

- koordynowano działania miejskich jednostek organizacyjnych,
- poszukiwano płaszczyzny porozumienia i możliwości współpracy z przedstawicielami różnych środowisk,
- przeprowadzono liczne wizje w terenie mające na celu: informowanie o nowych przepisach uchwały (które weszły w życie w czerwcu 2017 r.), kontrolę realizacji ww. uchwały RMW, jak również prowadzenie bezpośrednich rozmów z przedsiębiorcami u których stwierdzono naruszenia przepisów uchwały,
- kierowano sprawy do Straży Miejskiej, PINB, jak również z Policją i Zarządem Dróg i Utrzymania Miasta,
- prowadzono obszerną korespondencję, np. pisma do zarządców nieruchomości informujące o nowych przepisach dot. usuwania graffiti oraz doboru najemców w celu eliminowania lokali, w których prowadzona jest działalność o charakterze erotycznym, pisma do przedsiębiorców (najemców i właścicieli lokali użytkowych) wzywające do usunięcia naruszeń przepisów uchwały o Parku Kulturowym w powyższym zakresie.

Łącznie wyegzekwowano usunięcie ok. 80 naruszeń uchwały, które miały miejsce na obszarze Parku.

W związku z kontrolą NIK dotyczącą „kształtowania krajobrazu i przestrzeni w miastach” prowadzoną w pierwszym kwartale 2017 r. przekazywano dokumentację, udzielano odpowiedzi. Kontrola zakończyła się oceną pozytywną.

Ponadto organizowano i prowadzono spotkania Zespołu Roboczego ds. Parku Kulturowego "Stare Miasto". W spotkaniach uczestniczyli przedstawiciele różnych komórek organizacyjnych Urzędu i miejskich jednostek organizacyjnych w zależności od rodzaju spraw, jak również przedstawiciele zarządców nieruchomości zlokalizowanych w obszarze parku kulturowego. W dniu 30 listopada 2017 r. zorganizowane zostało spotkanie Grupy Doradczej i Zespołu Roboczego ds. parku kulturowego „Stare Miasto” podsumowujące dotychczasowe działania oraz określające dalsze działania priorytetowe i obszary koncentracji działań.

Koszt: 50 000 zł.

Zasady organizowania handlu okrężnego poza lokalami użytkowymi, targowisk oraz Jarmarków i kiermaszy (podstawa - zarządzenie Prezydenta Wrocławia nr 6266/17 z dnia 2 lutego 2017 r. w sprawie udostępniania miejsc przeznaczonych do handlu okrężnego oraz zasad ich funkcjonowania).

Działając w oparciu o ww. zarządzenie:

- prowadzono bieżącą obsługę przedsiębiorców prowadzących handel okrężny poza lokalami użytkowymi - polegającą na:
 - organizacji i przeprowadzeniu 5 losowań wolnych miejsc do handlu okrężnego celem prowadzenia sprzedaży całorocznej (w tym losowania na miejsca wyznaczone pod pojazdy gastronomiczne na terenie parku kulturowego „Stare Miasto”) oraz sezonowej lub okolicznościowej w miejscach wyznaczonych poza placami targowymi,
 - prowadzeniu monitoringu wszystkich stanowisk handlowych na terenie miasta, na podstawie podpisanych umów o udostępnienie miejsc do handlu,

- współpracy z zarządcami nieruchomości komunalnych w zakresie wykonania zarządzenia odnośnie lokalizacji pojazdów gastronomicznych poza obszarem parku kulturowego,
- zawieraniu i realizacji umów, określających zasady udostępniania miejsc do handlu okrężnego – realizowano 105 umów, uprawniających przedsiębiorców do prowadzenia sprzedaży w ramach handlu okrężnego, tj. 48 umów rocznych oraz 57 umów sezonowych,
- wystawianiu faktur VAT oraz sporządzaniu rejestrów sprzedaży;
- prowadzono sprawy dot. 6 zorganizowanych targowisk działających na nieruchomościach komunalnych;
- realizowano 2 umowy na organizację jarmarków okolicznościowych: Świętojańskiego i Bożonarodzeniowego w latach 2017 – 2019; w ramach realizacji umów nadzorowano prawidłowe wykonywanie zobowiązań umownych (czuwano nad dobrem branż handlowych oraz funkcjonalnym zagospodarowaniem terenu, zatwierdzano programy artystyczne i brano udział w kreowaniu atrakcji i wydarzeń mających miejsce na jarmarkach), koordynowano współpracę ze Strażą Miejską, Spółkami energetycznymi, Zarządem Dróg i Utrzymania Miasta, Wydziałem Bezpieczeństwa i Zarządzania Kryzysowego, a także zapobiegano konfliktom i pomagano rozwiązywać problemy pojawiające się na linii organizator jarmarku – najemcy lokali użytkowych w rejonie Rynku i ul. Świdnickiej;
- zorganizowano i przeprowadzono konkurs ofert na organizację w latach 2017-2019 jarmarków okolicznościowych: Ekologicznego (na terenie placu koło kościoła Marii Magdaleny) – konkurs nie dał rezultatu, ponieważ nie złożono żadnej oferty, Bożonarodzeniowego (na terenie ul. Świdnickiej od przejścia podziemnego do Rynku, Oławskiej od Rynku do ul. Szewskiej oraz w samym Rynku i na pl. Solnym) i Świętojańskiego (na terenie ul. Świdnickiej od przejścia podziemnego do Rynku, Oławskiej od Rynku do ul. Szewskiej oraz wokół Pręgierza);
- uczestniczono w organizacji corocznej imprezy związanej z rozświetleniem choinki oraz powitaniem Św. Mikołaja na wrocławskim Rynku, wyłoniono w drodze zapytania ofertowego 2 firmy, z których jedna zgodnie z umową przeprowadziła imprezę mikołajkową na wrocławskim Rynku (koszt: 4 305 zł), natomiast druga zapewniła uroczysty przejazd bryczką Mikołaja na Rynek (koszt: 400 zł, firma nie jest podatnikiem VAT);
- zorganizowano i przeprowadzono konkurs ofert na organizację okolicznościowej sprzedaży kwiatów i zniczy przy czterech cmentarzach we Wrocławiu;
- prowadzono czynności wspierające działania windykacyjne Wydziału Księgowości i Wydziału Zarządzania Należnościami;
- udzielano informacji dotyczących zasad prowadzenia handlu.

Realizując uchwałę o parku kulturowym przeprowadzono w II połowie 2017 r. losowanie 9 miejsc wyznaczonych na terenie parku do prowadzenia działalności gastronomicznej z pojazdów typu food truck.

Opłata targowa (podstawa – uchwała nr XXXI/651/16 Rady Miejskiej Wrocławia z dnia 20 października 2016 r. w sprawie uchylenia uchwały nr XVIII/335/15 Rady Miejskiej Wrocławia z dnia 26 listopada 2015 r. w sprawie opłaty targowej - weszła w życie 1 stycznia 2017 r.).

Realizując ww. uchwałę:

- zakończono z początkiem 2017 r. wypłatę wynagrodzenia inkasentom z użyciem SAP,
- zweryfikowano zgodność wysokości wynagrodzenia wypłacanego inkasentom w zakresie prowizji ustalonej uchwałą RMW w sprawie opłaty targowej (rozliczono faktury wystawione przez inkasentów),
- przeprowadzono działania informujące z podmiotami zewnętrznymi w związku ze zniesieniem na terenie Gminy opłaty targowej.

Koszt: ok. 30 000 zł.

EDUKACJA PRZEDSIĘBIORCZOŚCI

Program Edukacja przedsiębiorczości to jedyny w Polsce program, w ramach którego są kreowane, produkowane, a następnie oferowane dzieciom i młodzieży oraz nauczycielom nowatorskie narzędzia edukacyjne z zakresu przedsiębiorczości. Głównym celem Programu jest tworzenie we Wrocławiu większej ilości mikro, małych i średnich firm świadomych i konkurencyjnych w warunkach gospodarki rynkowej oraz promowanie kultury przedsiębiorczości jako pożądanej kompetencji na rynku pracy.

Wszystkie zrealizowane dotychczas projekty spotkały się z dużym zainteresowaniem, zaś środowiska zaangażowane w edukację wielokrotnie wyrażały zadowolenie z możliwości korzystania z innowacyjnych, a przy tym ciekawych narzędzi edukacyjnych. Projekty Wnioskodawcy zostały na tyle wysoko ocenione, że stały się inspiracją dla co aktywniejszych samorządów z terenu całego kraju.

W Programie Edukacja Przedsiębiorczości przedsiębiorczość pojmowana jest jako zestaw cech, takich jak zaradność, zdolność analizowania i kojarzenia faktów, umiejętność wyciągania wniosków, świadomość istnienia zjawisk popytu i podaży, wartości i roli pieniądza, racjonalnego oszczędzania i inwestowania, a także konsekwencji zadłużenia, tj. unikania pułapki kredytowej.

Projekty realizowane w ramach Programu zostały docenione przez Komisję Europejską i Ministerstwo Gospodarki, a cały Program został doceniony przez Kapitułę Nagrody Obywatelskiej Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej i zamieszczony jako praktyka godna naśladowania na stronie Witryny Obywatelskiej w kategorii Wspólnota Obywatelska. W 2015 r. szczególnie doceniony został projekt „Przedsiębiorczy przedszkolak” za który Gmina Wrocław otrzymała Wyróżnienie w Konkursie Europejskie Nagrody Promocji Przedsiębiorczości.

W 2017 r. zrealizowane zostały następujące projekty:

PRZEDSIĘBIORCZY PRZEDSZKOLAK - REAKTYWACJA

Cel projektu: popularyzacja postaw przedsiębiorczych i wiedzy ekonomicznej wśród dzieci przedszkolnych (w wieku 5-6 lat)) wrocławskich placówek wychowania przedszkolnego poprzez przeprowadzenie lekcji teatralnych w co najmniej 10 placówkach.

Realizatorem projektu było Stowarzyszenie Społeczno – Kulturalne DW Działamy Wspólnie. Cel projektu realizowany był poprzez zajęcia w formie lekcji teatralnej, powstałe w oparciu o autorski scenariusz teatralny. Stanowił on punkt wyjścia do gier i zabaw edukacyjnych oraz do nauki piosenek. Zajęcia miały charakter interaktywny i wciągały dzieci do wspólnej zabawy. Głównym motywem przedstawienia była wartość pieniądza, popularyzacja umiejętności oszczędzania oraz ostrożność w zaciąganiu zobowiązań.

Efekty:

- udział w projekcie wzięło ok. 250 dzieci (w wieku 5-6 lat) z 10 placówek wychowania przedszkolnego z terenu Gminy Wrocław,
- gra planszowa związana z treściami projektowymi (10 szt. Po jednej dla każdej placówki biorącej udział w projekcie).

Koszt: 30 000 zł (dotacja dla NGO).

„LEKCJE Z PRZEDSIĘBIORCZYM JANKIEM” – III EDYCJA

Cel projektu: popularyzacja postaw przedsiębiorczych i wiedzy ekonomicznej wśród uczniów klas I – III wrocławskich szkół podstawowych poprzez przeprowadzenie co najmniej 2 godzin lekcyjnych w każdej klasie w oparciu o scenariusze lekcyjne stworzone na podstawie przedstawienia teatralnego pt. „Bajka o przedsiębiorczym Janku i jego niemądrych braciszkach”.

Główną przesłanką skierowania projektu do uczniów klas I – III wrocławskich szkół podstawowych oraz nauczycieli nauczania wczesnoszkolnego są wyniki ewaluacji poprzednich projektów realizowanych w ramach Programu Edukacja przedsiębiorczości oraz rozmów z nauczycielami z których wynika, iż brak jest świadomie poruszanej tematyki przedsiębiorczości w nauczaniu wczesnoszkolnym, jak również uznawanie przez nauczycieli nauczania wczesnoszkolnego zagadnień przedsiębiorczości i ekonomii za trudne i niepodejmowanie ich. Na podstawie przedstawienia teatralnego pt. „Bajka o przedsiębiorczym Janku i jego niemądrych braciszkach” przygotowane zostały scenariusze lekcyjne, w oparciu o które nauczyciele realizowali co najmniej 2 godziny lekcyjne dot. zagadnień z zakresu przedsiębiorczości. W celu wzmocnienia wiedzy przekazanej na lekcjach każda klasa miała możliwość uczestniczenia w wycieczce edukacyjnej do Wrocławskiego Parku Technologicznego połączonej z warsztatami w obszarze zagadnień poruszanych w projekcie. Dla nauczycieli zorganizowane zostały warsztaty z ekonomii oraz lekcje pokazowe, otrzymali również pakiet niezbędnych pomocy dydaktycznych. Była to już III edycja projektu realizowana w szkołach, albowiem z przeprowadzanej ewaluacji wynika jednoznacznie potrzeba i zainteresowanie takimi zajęciami wśród nauczycieli i uczniów.

Efekty:

- udział w projekcie wzięło 650 dzieci z klas I-III wrocławskich szkół podstawowych oraz 26 nauczycieli,
- 26 przeprowadzonych warsztatów we Wrocławskim Parku Technologicznym,
- 93% dzieci chętnie uczestniczyło w projekcie i zdobyło nowe wiadomości,
- 100% uczestniczących nauczycieli bardzo dobrze oceniło zasadność edukacji w zakresie przedsiębiorczości wśród uczniów klas I–III szkół podstawowych, uznali, że treści ekonomiczne proponowane w scenariuszach zajęć są dostosowane do percepcji uczniów i zadeklarowało zainteresowanie realizacją kolejnych projektów tego typu w przyszłości,
- 47% zdecydowało się na udział w projekcie z powodu nowych interesujących treści, a 17% z powodu pozytywnych opinii usłyszanych od innych nauczycieli.

Koszt: 29 778,84 zł.

WARSZTATY „DESIGN THINKING”

Cel projektu: popularyzacja postaw przedsiębiorczych oraz zwiększenie wiedzy w zakresie współczesnego środowiska biznesowego we Wrocławiu poprzez przeprowadzenie cyklu warsztatów z metody design thinking wśród uczniów wrocławskich szkół średnich.

Projekt zrealizowany przez wrocławską fundację KA-TET, wyłonioną w drodze konkursu dla organizacji pozarządowych. Zadaniem uczniów w tym projekcie było zaprojektowanie formuły działania biznesowego klubu uczniowskiego, przeznaczonego dla aktywnych i chętnych do działania uczniów, stwarzającego możliwość pozyskania wiedzy, wymiany informacji i budowania sieci współpracy. Uczestnicy mieli więc zaproponować realne rozwiązanie problemu, jakim jest niechęć młodych ludzi do zmierzenia się z tematyką przedsiębiorczości – to uczniowie mieli odpowiedzieć na pytanie, co byłoby dla nich ciekawe, o czym chcieliby posłuchać, z kim się spotkać, w co zagrać, w jakich warsztatach uczestniczyć, aby swoją obecność w uczniowskim klubie biznesowym uznali za pożądaną. Dla realizacji tego zadania wybrano design thinking – metodykę stosowaną przez biznes i naukę do rozwiązywania bardzo złożonych problemów gospodarczych. Uczniowie zapoznali się zatem z tą metodyką i z jej użyciem pracowali. Aby jednak rozszerzyć ich horyzonty i pokazać ciekawy świat wokół nas, każda klasa (w podziale na grupy) odbyła szereg spotkań z praktykami – przedsiębiorcami, organizacjami pozarządowymi, spółdzielniami socjalnymi, przedstawicielami inkubatorów przedsiębiorczości, parków technologicznych, itp. W pierwszym etapie projektu uczniowie pracowali w obrębie klas, etap drugi przeznaczony był dla tych osób, których pomysły wyróżniały się i które deklarowały chęć wdrażania w życie wypracowanej ostatecznie formuły. Ostatecznie powstała koncepcja uczniowskiego klubu biznesowego, zajmująca się trzema różnymi lecz zazębiającymi się tematami: #inspiracja (spotkania z ludźmi

inspirującymi), #pracownia (pomoc w szukaniu pracy dla niepełnoletnich) i #działanie (pomoc uczniom innych szkół w realizacji projektów).

Efekty:

- zrealizowane 8 godzin zegarowych warsztatów, obejmujących naukę metody design thinking oraz rozmowy z przedstawicielami wrocławskiego środowiska biznesowego w 5 klasach (5 różnych szkół średnich), tj. łącznie dla ponad 100 uczniów,
- zrealizowanie 8 godzin zegarowych warsztatów dla 15 liderów wyłonionych w etapie pierwszym (klasowym),
- zrealizowanie gali podsumowującej, podczas której zaprezentowano wypracowany model uczniowskiego klubu biznesowego.
- Wypracowano 3 koncepcje działania klubu.

Koszt: 20 000 zł (dotacja dla NGO).

DEBATA OXFORDZKA NA TEMAT „CZY WROCŁAW JEST GOTOWY, ABY STAĆ SIĘ STOLICĄ STARTUPÓW” ORGANIZOWANA W RAMACH KONFERENCJI „TALENT”

Cel projektu: nabycie przez uczniów wrocławskich szkół ponadgimnazjalnych praktycznej wiedzy i umiejętności w zakresie efektywnej komunikacji, a przede wszystkim prezentacji siebie i własnych argumentów, poprzez przygotowanie i przeprowadzenie interaktywnych warsztatów, a następnie wykorzystanie nabytych umiejętności podczas debat oxfordzkich na temat „Czy Wrocław jest gotowy, aby stać się stolicą startupów?”

Debaty oxfordzkie na temat „Czy Wrocław jest gotowy, aby stać się stolicą startupów?” organizowane były w ramach konferencji „Talent”, poświęconej rozwijaniu talentów i uzdolnień u dzieci i młodzieży.

W celu przygotowania młodzieży do uczestnictwa w debatach przeprowadzone zostały warsztaty z efektywnej prezentacji i wystąpień publicznych dla 46 uczniów – uczestników wspomnianych wyżej debat. W trakcie warsztatów uczniowie nabywali nowe umiejętności poprzez pracę nad prezentacjami swoich argumentów w zakresie tematu debaty. Pozwoliło to również na zdobycie przez uczniów wiedzy w temacie startupów i wrocławskiego ekosystemu. Poprzez udział w projekcie uczestnicy mieli również możliwość pracy w zespole oraz zdobycia wiedzy na temat podziału ról podczas pracy nad wspólnym przedsięwzięciem. Tak jak w przypadku warsztatów z komunikacji i prezentacji organizowanych w poprzednich latach - udział w nich jest o tyle cenny dla uczestników, że z umiejętności tej skorzystają oni w bliskiej perspektywie czasowej – na maturze. Ponadto będzie im ona przydatna podczas rozmów z pracodawcami, ale także w przypadku innej drogi życia – gdy zdecydują się na założenie własnej działalności gospodarczej. Niezależnie od powyższego – posiadanie przedmiotowych umiejętności daje młodzieży poczucie większej swobody wypowiedzi przy jednoczesnym poczuciu większej wartości i pewności.

Efekty:

- zrealizowanie 36 godzin warsztatów dla 46 uczniów,
- zrealizowanie 2 debat oxfordzkich na temat „Czy Wrocław jest gotowy, aby stać się stolicą startupów?”.

Koszty: 4 428 zł.

KARTY EDUKACYJNE O PRZEDSIĘBIORCZOŚCI

Cel projektu: zwiększenie wiedzy uczniów szkół ponadgimnazjalnych w zakresie przedsiębiorczości poprzez dostarczenie nauczycielom narzędzia do przeprowadzania lekcji w postaci kart edukacyjnych o przedsiębiorczości.

Z ewaluacji projektów realizowanych dotychczas w ramach Programu Edukacja przedsiębiorczości, jak również z rozmów z nauczycielami i uczniami jednoznacznie wynika brak wiedzy w zakresie otaczającej rzeczywistości gospodarczej. Rozwój technologii, nowe trendy w gospodarce, nowe zawody i przyszłość rynku pracy to

zagadnienia mało znane bądź w ogóle w rzeczywistości szkolnej. Przygotowane karty edukacyjne dotyczą 25 obszarów tematycznych m.in. starupy, biznes plan, model biznesowy, łańcuch wartości, marketing czy konkurencja. Nie ma w ich treści gotowych definicji, a jedynie wprowadzenie do tematu wraz z zadaniami do wykonania dla uczniów pod nadzorem nauczyciela. Dzięki samodzielnemu poszukiwaniu informacji na dany temat przez uczniów, a następnie ich prezentowaniu przed klasą pozyskiwanie wiedzy będzie efektywne i trwałe. W ramach kontynuacji zadania w przyszłym roku zrealizowane zostaną warsztaty dla nauczycieli pod kątem przeprowadzania lekcji z wykorzystaniem kart.

Efekty:

- 100 zestawów kart edukacyjnych poruszających 25 obszarów tematycznych z zakresu gospodarki,
- 25 konspektów uzupełniających dla nauczycieli w zakresie obszarów tematycznych zawartych w kartach edukacyjnych.

Koszt: 13 038 zł.

LEKCJE MUZEALNE „HISTORIA WROCŁAWSKICH FIRM LEKCJA PRZEDSIĘBIORCZOŚCI”

Cel projektu: zwiększenie wiedzy uczniów klas IV-VI wrocławskich szkół podstawowych o ekonomii i przedsiębiorczości, poprzez zapoznanie ich z cechami osób przedsiębiorczych na przykładzie wystawy „1000 lat Wrocławia” i ich niezmiennością na przestrzeni lat.

Projekt zrealizowany przez Muzeum Miejskie Wrocławia w oparciu o wybrane eksponaty wystawy stałej „1000 lat Wrocławia”. Projekt dedykowany był uczniom klas IV – VI wrocławskich szkół podstawowych a jego celem było zapoznanie uczestników z cechami osoby przedsiębiorczej i uświadomienie ich niezmienności na przestrzeni lat, na przykładzie historii wrocławskiego przemysłu i wrocławskich sukcesów biznesowych. Przygotowana przez wykonawcę interaktywna lekcja przedsiębiorczości zachęcała dzieci do myślenia, wyciągania wniosków oraz poznawania sukcesów wrocławskich przedsiębiorców. W trakcie zajęć szeroko promowana była postawa przedsiębiorcza i związane z nią cechy, takie jak właściwa ocena ryzyka, pomysłowość, chęć do działania, ale także odpowiedzialność związana z daniem zatrudnienia innym ludziom.

Efekty:

- modyfikacja 1 scenariusza zajęć o przedsiębiorczości w oparciu o wystawę „1000 lat Wrocławia”,
- zrealizowanie 56 lekcji dla uczniów 56 klas IV-VI wrocławskich szkół podstawowych,
- udział w projekcie 1 122 uczniów i 88 nauczycieli,
- 100% uczestników wyraziło satysfakcję z udziału w lekcjach, poleciłoby je innym potencjalnym uczestnikom oraz chciałoby wziąć udział w podobnych zajęciach w przyszłości.

Koszt: 6 000 zł.

ZARZĄDZANIE FUNDUSZAMI EUROPEJSKIMI

REALIZACJA, PLANOWANIE I POZYSKIWANIE ŚRODKÓW ZEWNĘTRZNYCH DLA PROJEKTÓW INFRASTRUKTURALNYCH

W 2017 r. monitorowane pod kątem trwałości projektów były projekty z okresu programowania na lata 2007-2013. Zgodnie z Umowami o dofinansowanie, w zależności od Programu Operacyjnego trwałość projektów analizuje się przez 5 lat od dnia zakończenia finansowej realizacji projektu lub od dnia dokonania płatności końcowej na rzecz Beneficjenta. Prace w okresie trwałości polegały m.in. na monitorowaniu rzeczowego zakresu projektu w tym, możliwych zmian właścicieli wytworzonego majątku, końcowym rozliczeniu projektu w tym, prowadzeniu korespondencji i składaniu wyjaśnień dotyczących projektów, przekazywaniu do wskazanych w umowie o dofinansowanie

Instytucji na podstawie monitoringu oświadczeń dotyczących generowania lub niegenerowania przez projekt dochodu, składania oświadczeń o kwalifikowalności podatku VAT, a także informowanie Instytucji wskazanych o wszelkich zmianach w projekcie. W analizowanym roku przeprowadzonych zostało 6 kontroli z zakresu trwałości projektów.

2017 r. był szczególnie intensywny zarówno pod względem aplikowania o środki zewnętrzne, podpisywania umów o dofinansowanie, jak i samej ich realizacji. Ponadto w odpowiedzi na rosnące zapotrzebowanie na finansowanie zewnętrzne, zorganizowano wiele spotkań z udziałem przedstawicieli komórek organizacyjnych Urzędu Miejskiego Wrocławia oraz jednostek organizacyjnych Gminy Wrocław jako realizatorów przedsięwzięć, a dotyczących projektów planowanych do realizacji zarówno w ramach Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych Wrocławskiego Obszaru Funkcjonalnego z puli Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Dolnośląskiego 2014-2020, jak i Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020 czy programów krajowych, w tym w szczególności Ministra Sportu i Turystyki. Konsekwencją powyższego były między innymi prace nad aktualizacją dokumentów strategicznych dla okresu programowania 2014-2020.

W 2017 r. złożono aplikacje dotyczące 20 projektów, w tym do Programu Ministra Sportu i Turystyki, Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020 oraz Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Dolnośląskiego na lata 2014-2020, jednocześnie, w tym samym okresie podpisano umowy o dofinansowanie dla 38 projektów.

Niewątpliwie największym sukcesem było podpisanie w 2017 r. umów o dofinansowanie projektów z zakresu ograniczania niskiej emisji, w tym dotyczących termomodernizacji na łączną kwotę dofinansowania przekraczającą 307 000 000 zł. Kolejne blisko 300 000 000 zł pozyskano na zwiększenie stopnia skomunikowania Wrocławia zarówno wewnątrz miasta jak i siecią dróg zewnętrznych.

Warto również zaznaczyć, że wśród podpisanych w 2017 r. umów o dofinansowanie, znalazł się pierwszy projekt partnerski o charakterze infrastrukturalnym realizowany w tym okresie programowania przez Gminę Wrocław, a mianowicie „Budowa sieci dróg dla rowerów na terenie Gmin Długoleśka, Kobierzyce i Wrocław”.

W 2017 r. na konto Gminy Wrocław wpłynęło 60 401 034,88 zł z tytułu realizacji projektów infrastrukturalnych, z czego prawie 65% dotyczyło umów podpisanych w 2017 r.

Wdrażane i aplikowane projekty, współfinansowane z funduszy europejskich oraz innych źródeł zewnętrznych w 2017 r. realizowane były w ramach następujących programów

Charakter programu	Źródło finansowania
Programy infrastruktury twardej	Regionalny Program Operacyjny dla Województwa Dolnośląskiego 2014-2020
	Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko 2014-2020
	Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej
	Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej we Wrocławiu
	Programy Ministra Sportu i Turystyki
	Program Operacyjny Pomoc Techniczna 2014-2020

PROJEKTY INFRASTRUKTURALNE (TWARDE)

REGIONALNY PROGRAM OPERACYJNY DLA WOJEWÓDZTWA DOLNOŚLĄSKIEGO NA LATA 2014-2020 - PROJEKTY ZAAPLIKOWANE I REALIZOWANE W 2017 R.

Tytuł projektu	Lata realizacji	Wkład UE (zł)	Wartość całkowita projektu (zł)	Program
Wrocławska Platforma Informacyjno - Płatnicza	2016-2017	619 372,03	782 379	RPO
System wspierający windykacje w Gminie Wrocław	2016-2017	774 473,84	978 182	RPO
Wrocławska Mobilna Karta Miejska	2016-2017	1 055 367,39	1 337 300	RPO
E-Uslugi dla mieszkańców Wrocławia wspierające prowadzenie konsultacji społecznych	2016-2017	849 991,50	999 990	RPO
System wspierający NGO we Wrocławiu	2016-2017	881 739	1 057 840	RPO
System Gospodarowania Nieruchomościami w Gminie Wrocław	2015-2017	862 483,72	1 094 922	RPO
Wdrożenie systemu klasy ERP w Gminie Wrocław - Etap I	2016-2017	1 273 245,81	1 525 282	RPO
Open Data Wrocław	2016-2017	904 918,50	1 084 839	RPO
Kompleksowa modernizacja budynku użyteczności publicznej zlokalizowanego przy ul. Hubskiej 8-16 we Wrocławiu	2016-2018	8 975 474,85	11 824 453,52	RPO
Termomodernizacja obiektów oświatowych: Gimnazjum nr 7, Gimnazjum nr 14, Szkoła Podstawowa nr 82 we Wrocławiu	2016-2017	4 473 221,01	5 630 969,84	RPO
Termomodernizacja obiektów oświatowych: Gimnazjum nr 3, Zespół Szkolno-Przedszkolny nr 14 (SP24), Zespół Szkolno-Przedszkolny nr 1 we Wrocławiu	2017-2018	5 363 205,82	12 716 533,03	RPO
Budowa sieci dróg dla rowerów na terenie Gmin Długołęka, Kobierzyce i Wrocław	2014-2018	36 663 774,30	44 099 921,60	RPO
Rozbudowa systemu zarządzania ruchem we Wrocławiu, w tym o nowe sygnalizacje świetlne, wyświetlacze pomocnicze ITS oraz aplikację mobilną.	2014-2018	16 524 131,20	20 052 100,42	RPO
Budowa Systemu "Parkuj i Jedź" we Wrocławiu - Etap I	2015-2018	20 123 938,17	23 676 451,39	RPO
Kompleksowa termomodernizacja wybranych wielorodzinnych budynków mieszkalnych przy ul. Pobożnego we Wrocławiu	2017-2018	1 627 587,65	2 537 702,11	RPO
Kompleksowa termomodernizacja wybranych wielorodzinnych budynków mieszkalnych przy ul. Wyszyńskiego i ul. Kurkowej we Wrocławiu	2016-2018	5 327 269,28	7 951 152,82	RPO
Kompleksowa termomodernizacja wybranych wielorodzinnych budynków mieszkalnych przy ul. Biskupa Tomasza I i ul. Mieleckiej we Wrocławiu	2017-2018	2 369 656,98	4 862 554,77	RPO
Kompleksowa termomodernizacja wybranych kamienic przy ul. Brzeskiej, ul. S. Chudoby i ul. I. Prądyńskiego we Wrocławiu	2016-2018	4 544 167,31	5 484 944,75	RPO
Rewitalizacja kościółka p.w. św. Jana Nepomucena wraz z zagospodarowaniem przylegającego terenu w Parku Szczytnickim	2014-2018	1 181 731,81	1 955 260,16	RPO
Przebudowa budynku skrzydła Pałacu Królewskiego we Wrocławiu	2014-2017	2 581 900,61	4 234 317	RPO
Zagospodarowanie części terenu Parku Szczytnickiego we Wrocławiu - Etap I	2017-2018	2 679 143,72	3 876 878,56	RPO
Przebudowa ul. Buforowej w ciągu drogi wojewódzkiej nr 395 we Wrocławiu	2015-2018	55 373 102,92	75 676 574	RPO
Przebudowa ul. Wilkszyńskiej w ciągu drogi wojewódzkiej nr 336 we Wrocławiu	2015-2017	5 459 349,60	7 900 000	RPO
Przebudowa ulic w ciągu drogi wojewódzkiej nr 342 we Wrocławiu	2017-2019	13 333 332,84	20 000 000	RPO

Rozbudowa ul. Osobowickiej w ciągu drogi wojewódzkiej nr 327 we Wrocławiu	2018-2019	18 534 292,50	26 820 212	RPO
Przebudowa drogowego mostu Żernickiego w ciągu drogi wojewódzkiej nr 362 we Wrocławiu	2015-2017	9 253 943,20	13 391 000	RPO
Rozbudowa przedszkola w Zespole Szkolno-Przedszkolnym nr 12 przy ul. Suwalskiej	2015-2016	2 501 170,83	7 768 137,88	RPO
Rozbudowa przedszkola nr 10 o nowy budynek przy ul. Piotrkowskiej we Wrocławiu	2015-2016	3 032 764,90	6 273 973,17	RPO
Budowa szkoły podstawowej w ramach Zespołu Szkolno-Przedszkolnego na osiedlu Stabłowice	2015-2017	6 594 000	22 343 340,43	RPO
Wyposażenie pracowni w Liceum Ogólnokształcącym nr V we Wrocławiu	2017	2 239 440,30	2 634 635,64	RPO
Poprawa jakości kształcenia w LO XV we Wrocławiu poprzez zakup wyposażenia pracowni fizycznej i 4 pracowni cyfrowych	2017	568 650	669 000	RPO
Budowa hali pod samochód ciężarowy na potrzeby kształcenia praktycznego w Zespole Szkół nr 2 przy ul. Borowskiej 105 we Wrocławiu	2017-2018	1 710 414,01	2 747 486,65	RPO
Przebudowa budynku B wraz z wyposażeniem w Centrum Kształcenia Praktycznego przy ul. Strzegomskiej 49a we Wrocławiu	2017-2018	3 043 000	3 580 000	RPO
Wyposażenie w nowoczesny sprzęt i materiały dydaktyczne pracowni fizycznej i biologicznej w LO nr III	2017	510 000	600 000	RPO
Wyposażenie wrocławskich szkół w pracownie przedmiotowe	2016-2018	1 922 698,23	3 498 995,88	RPO
Remont i przebudowa wraz z wyposażeniem trzech mieszkań o charakterze wspomagającym	2017-2019	486 047,99	571 821,16	RPO
Remont i przebudowa wraz z wyposażeniem czterech mieszkań o charakterze wspomagającym	2017-2019	567 905,77	668 124,44	RPO
Utworzenie Dziennego Domu Pomocy i Klubu Integracji Społecznej przy ul. Skoczylasa 8 we Wrocławiu oraz rozbudowa Wrocławskiego Centrum Integracji przy ul. Strzegomska 49 we Wrocławiu	2017-2019	7 594 237,36	10 363 031,99	RPO
Utworzenie dziennych domów pomocy przy ulicach Semaforowej 5 oraz Karmelkowej 25 we Wrocławiu	2017-2019	3 425 881,61	5 786 151,15	RPO
Zagospodarowanie wnętrz podwórzowych w obrębie ulic: Kniaziewiczza, Dąbrowskiego, Komuny Paryskiej, Pułaskiego oraz Świstackiego, Włockowskiego, Kościuszki, Brzeskiej we Wrocławiu	2017-2019	1 563 915,93	1 859 907,50	RPO
Zagospodarowanie wnętrza podwórzowego w obrębie ulic: Włockowskiego, Traugutta, Kościuszki oraz Zgodnej, Komuny Paryskiej	2018-2019	2 853 771,08	3 449 910,03	RPO
Zagospodarowanie wnętrza podwórzowych w obrębie ulic: Pułaskiego, Kościuszki, Prądyńskiego oraz Traugutta, Komuny Paryskiej, Prądyńskiego we Wrocławiu.	2018-2019	2 141 915,85	2 519 901	RPO
Zagospodarowanie wnętrza podwórzowych w obrębie ulic Łokietka, pl. Św. Macieja, Pobożnego, Niemcewicza, Jedności Narodowej, Drobnera we Wrocławiu	2017-2019	2 974 673,77	4 043 349,01	RPO
Utworzenie wielofunkcyjnych miejsc aktywności społeczności lokalnej na Przedmieściu Oławskim we Wrocławiu.	2017-2018	3 170 509	4 587 913,03	RPO
Rozbudowa Zespołu Szkół nr 5 przy ul. Haukego-Bosaka 33-37 we Wrocławiu o nowy blok sportowy	2017-2019	4 834 146,97	8 193 028,56	RPO
Program udostępniania lokali gminnych na Przedmieściu Oławskim we Wrocławiu	2017-2018	1 168 693,90	1 707 773,82	RPO
Program zagospodarowania terenów nabrzeży rzeki Oławy we Wrocławiu	2018-2019	4 916 707,28	5 784 361,50	RPO
Podniesienie dostępności e-usług danych przestrzennych państwowego zasobu geodezyjnego i kartograficznego we Wrocławiu	2018-2019	3 400 000	4 000 000	RPO

**REGIONALNY PROGRAM OPERACYJNY DLA WOJEWÓDZTWA DOLNOŚLĄSKIEGO
NA LATA 2007-2013 - PROJEKTY W OKRESIE TRWAŁOŚCI**

Tytuł projektu	Lata realizacji	Wkład UE (zł)	Wartość całkowita projektu (zł)	Program
Budowa budynku dla Jednostki Ratowniczo – Gaśniczej PSP przy ul. Kosmonautów	2010-2011	3 400 000	19 057 300,82	RPO
Utworzenie lokalnego Centrum Rozwoju Zawodowego	2008-2013	3 285 248,75	5 867 230,50	RPO
Kreacja Nadodrzańskiego Centrum Wsparcia - kluczowego elementu infrastruktury służącej społeczności lokalnej i podopiecznym MOPS - rewitalizacja budynków przy ul. Rydygiera	2010-2012	3 182 547,82	5 018 688,99	RPO
Budowa Systemu Informacji Miejskiej we Wrocławiu	2007-2012	4 011 586,83	7 407 853,74	RPO
Rozwój turystyki aktywnej i rekreacji poprzez zagospodarowanie terenu Promenady Staromiejskiej na odcinku od ul. Krupniczej do pl. Jana Pawła II wraz z budową kładki pieszo-rowerowej w rejonie pl. Orłąt Lwowskich we Wrocławiu, w ramach Ścieżki Kulturowej Czterech Świątyń	2007-2012	5 092 744,45	10 174 913,58	RPO
Program działań promocyjnych służących wzmocnieniu rozpoznawalności osiedla WUWA we Wrocławiu jako atrakcji turystycznej obszaru wsparcia	2013-2014	78 873,20	147 012,78	RPO
"Modernizacja budynku Gimnazjum nr 15 przy ul. Jedności Narodowej 117 we Wrocławiu wraz z zagospodarowaniem terenów na cele rekreacyjno-sportowe - Etap II"	2010-2012	2 804 413,14	4 928 409,37	RPO
Modernizacja zespołu budynków Liceum Ogólnokształcącego nr 1 przy ul. Poniańskiego 9 we Wrocławiu - Etap II	2010-2012	2 516 505,60	4 422 433,47	RPO
Poprawa jakości życia na obszarze wsparcia poprzez kompleksową rewitalizację wnętrza podwórzowego w obrębie ulic Jagiellończyka, Niemcewicza, Słowiańska, Trzebnicka	2010-2013	1 945 994,25	3 455 933,89	RPO
Poprawa jakości życia na obszarze wsparcia poprzez kompleksową rewitalizację budynku przy ul. Roosevelta 5a na cele kulturalne wraz z remontem wnętrza podwórzowego w obrębie ulic Słowiańska, Roosevelta, Jedności Narodowej	2010-2012	1 193 039,03	2 088 019,71	RPO
Remont i modernizacja infrastruktury przestrzeni publicznej służącej ogółowi mieszkańców Obszaru Wsparcia – przebudowa zieleńca przy pl. Strzeleckim	2010-2012	1 032 105,90	1 827 944,38	RPO
Budowa monitoringu prewencyjnego jako elementu polityki poprawy bezpieczeństwa na obszarze wsparcia	2010-2012	1 524 821,39	2 679 207,38	RPO
Remont i modernizacja infrastruktury przestrzeni publicznej służącej ogółowi mieszkańców Obszaru Wsparcia - przebudowa zieleńca przy ul. Pomorskiej – Kaszubskiej	2010-2012	1 187 109	2 144 120,38	RPO
Poprawa jakości życia na obszarze wsparcia poprzez kompleksową rewitalizację budynku przy ul. Jagiellończyka 10a na cele kulturalne wraz z remontem wnętrza podwórzowego w obrębie ulic św. Wincentego, Chrobrego, Jagiellończyka, Rydygiera	2010-2013	2 466 256,90	4 312 100,87	RPO
Remont i modernizacja infrastruktury przestrzeni publicznej służącej ogółowi mieszkańców Obszaru Wsparcia - przebudowa Parku Staszica	2010-2012	3 323 489,38	5 839 805,50	RPO
Poprawa jakości na obszarze wsparcia poprzez kompleksową rewitalizację wnętrza podwórzowego w obrębie ulic pl. Staszica, Chrobrego, św. Wincentego	2010-2012	712 792,74	1 241 880,39	RPO

Poprawa jakości na obszarze wsparcia poprzez kompleksową rewitalizację wnętrza podwórzowego w obrębie ulic Paulińska, św. Macieja, Henryka Brodatego, Rydygiera	2010-2012	870 297,17	1 516 807,84	RPO
Rozwój informatycznego systemu zarządzania wrocławską oświatą	2008-2012	11 161 433,37	17 024 318,59	RPO
Rozwój usług elektronicznych we wrocławskiej oświacie	2008-2012	9 028 940,04	11 465 337,87	RPO
MAN Wrocław. Wrocławska sieć teleinformatyczna na potrzeby sprawnego zarządzania miastem	2011-2013	3 746 108,48	4 458 914,42	RPO
Przebudowa ul. Bardzkiej w ciągu drogi wojewódzkiej nr 395 we Wrocławiu	2008-2013	26 822 852,47	115 532 295,65	RPO
Digitalizacja archiwum miejskiego we Wrocławiu wraz z elektronicznym zdalnym systemem dostępu do dokumentacji	2009-2014	3 693 821,62	4 411 552,49	RPO
Poprawa jakości życia na obszarze wsparcia poprzez kompleksową rewitalizację wnętrza podwórzowego w obrębie ulic Rydygiera, Chrobrego, Jagiellończyka, Paulińska	2010-2012	722 101,45	1 270 109,38	RPO
Dziedziniec Artystyczny – adaptacja budynków oficynowych i wnętrza podwórzowego przy ul. Rydygiera 25a we Wrocławiu na otwarte pracownie artystyczne.	2011-2014	359 755,27	1 453 059,35	RPO
Kompleksowe zagospodarowanie wnętrza podwórzowego w obrębie ulic Dubois, Kurkowej, Otwartej, Pomorskiej we Wrocławiu	2011-2014	1 279 537,29	2 888 179,78	RPO
Budowa połączenia Obwodnicy Śródmiejskiej z Portem Lotniczym we Wrocławiu – etap I	2008-2014	11 463 361,05	46 409 181,34	RPO
Ochrona bioróżnorodności i edukacja ekologiczna poprzez przebudowę starej żyrafałni w celu hodowli i ekspozycji krytycznie zagrożonego wytopieniem nosorożca indyjskiego i innych przedstawicieli fauny Indii w ZOO Wrocław Sp. z o.o.	2011-2014	2 001 514,89	7 369 793,50	RPO
Renowacja neoklasykistycznego budynku UM Wrocławia znajdującego się we Wrocławiu przy pl. Nowy Targ 1/8	2007-2014	4 933 813,94	8 874 454,61	RPO
Budowa nieodpłatnego, bezprzewodowego dostępu do Internetu dla mieszkańców miasta oraz gości Wrocławia - Miejski Internet	2008-2014	2 081 392,25	2 570 630,56	RPO
Remont i przebudowa budynku pokoszarowego przy ul. Sołtysowickiej 21 we Wrocławiu na budynek biurowy wraz z adaptacją na potrzeby Komendy Miejskiej Policji	2008-2014	7 129 230,16	21 064 248,83	RPO
Rewitalizacja kamienic komunalnych położonych przy ul. Chrobrego 34A, Niemcewicza 34, Rydygiera 43 we Wrocławiu	2013-2015	813 039,98	2 861 938,60	RPO
Przebudowa budynku Liceum Ogólnokształcącego nr 11 przy ul. Spółdzielczej we Wrocławiu	2012-2015	1 325 426,76	3 656 729,25	RPO
Przebudowa niecki wodnej na fontannę multimedialną z lodowiskiem położonej przy Hali Stulecia we Wrocławiu	2008-2015	8 477 914,13	15 965 601,19	RPO

**PROGRAM OPERACYJNY INFRASTRUKTURA I ŚRODOWISKO 2014-2020
- PROJEKTY ZAAPLIKOWANE I REALIZOWANE W 2017 R.**

Tytuł projektu	Lata realizacji	Wkład UE (zł)	Wartość całkowita projektu (zł)	Program
Rozbudowa infrastruktury rekreacyjnej WTKW - Partynice we Wrocławiu - Etap I - Budowa parku linearnego wokół toru wyścigowego wraz z przyrodniczą ścieżką edukacyjną	2017-2019	4 542 867,03	6 573 795,83	PO IiŚ
Budowa Osi Zachodniej we Wrocławiu w ciągu drogi krajowej nr 94	2014-2019	233 390 021,24	296 629 745,35	PO IiŚ

Budowa wydzielonej trasy autobusowo - tramwajowej łączącej osiedle Nowy Dwór z Centrum Wrocławia	2016-2020	109 756 098	245 354 399,18	PO IiŚ
Zintegrowany System Transportu Szynowego w Aglomeracji i we Wrocławiu – Etap III A	2016-2020	96 740 853	158 694 963,17	PO IiŚ
Ruska 46 abc – przestrzeń dla kultury	2016-2019	8 613 226,21	14 871 647,82	PO IiŚ
Rewitalizacja części zabytkowej zajezdni tramwajowej przy ul. Legnickiej we Wrocławiu	2017-2019	7 158 947,64	11 573 954,86	PO IiŚ

**PROGRAM OPERACYJNY INFRASTRUKTURA I ŚRODOWISKO 2007-2013
- PROJEKTY W OKRESIE TRWAŁOŚCI**

Tytuł projektu	Lata realizacji	Wkład UE (zł)	Wartość całkowita projektu (zł)	Program
„Przebudowa Teatru Muzycznego CAPITOL we Wrocławiu”	2007-2013	82 975 617,33	113 469 820,49	POIiŚ
„Zintegrowany System Transportu Szynowego w Aglomeracji i we Wrocławiu- Etap I”	2006-2013	477 747 653,84	736 189 219,52	POIiŚ
Przebudowa ul. Wyścigowej w ciągu drogi krajowej nr 8 we Wrocławiu	2009-2012	12 989 438,57	19 635 662,48	POIiŚ
Budowa Północnej Obwodnicy Śródmiejskiej we Wrocławiu- etap I	2008-2014	184 586 549,87	265 565 169,29	POIiŚ
Przebudowa ul. Lotniczej w ciągu drogi krajowej nr 94 we Wrocławiu	2008-2015	53 262 341,65	86 953 312,48	POIiŚ
Budowa Narodowego Forum Muzyki we Wrocławiu	2007-2015	143 740 000	328 691 855,82	POIiŚ
Inteligentny System Transportu ITS Wrocław	2008-2015	75 546 742,33	95 468 026,03	POIiŚ
Zintegrowany System Transportu Szynowego w Aglomeracji i we Wrocławiu- Etap II”	2013-2015	100 867 034,73	172 481 781,51	POIiŚ
Przebudowa ul. Lotniczej w ciągu drogi krajowej nr 94 we Wrocławiu – etap II	2008-2016	53 262 341,65	86 953 312,48	POIiŚ

**WOJEWÓDZKI FUNDUSZ OCHRONY ŚRODOWISKA I GOSPODARKI WODNEJ
WE WROCŁAWIU ORAZ NARODOWY FUNDUSZ OCHRONY ŚRODOWISKA
I GOSPODARKI WODNEJ**

- PROJEKTY REALIZOWANE w 2017 r.

Tytuł projektu	Lata realizacji	Wkład zewnętrzny (zł)	Wartość całkowita projektu (zł)	Program
Program dotacji do wymiany lokalnych źródeł ciepła na proekologiczne oraz towarzyszącej jej termomodernizacji w przypadku budynków wielorodzinnych - część I	2014-2018	18 000 000	20 000 000	WFOŚ/ NFOŚ
Program dotacji do wymiany lokalnych źródeł ciepła na proekologiczne oraz towarzyszącej jej termomodernizacji w przypadku budynków wielorodzinnych - część II	2015-2018	18 000 000	20 000 000	WFOŚ/ NFOŚ

**MECHANIZM FINANSOWY EUROPEJSKIEGO OBSZARU GOSPODARCZEGO
2009-2014 i NORWESKI MECHANIZM FINANSOWY 2009-2014**

- PROJEKTY REALIZOWANE w 2017 r.

Tytuł projektu	Lata realizacji	Wkład zewnętrzny (zł)	Wartość całkowita projektu (zł)	Program
Centrum Historii Zajezdni we Wrocławiu	2014-2016	15 019 203	36 075 799	MF EOG

**PROGRAM OPERACYJNY POMOC TECHNICZNA 2014-2020 -
PROJEKTY REALIZOWANE w 2017 r.**

Tytuł projektu	Lata realizacji	Wkład zewnętrzny (zł)	Wartość całkowita projektu (zł)	Program
4 kąty na Trójkącie	2017-2018	2 238 281,7	2 486 979,67	PO PT

**PROGRAMY MINISTRA SPORTU i TURYSTYKI
- PROJEKT ZAAPLIKOWANE I REALIZOWANE w 2017 r.**

Tytuł projektu	Lata realizacji	Wkład UE (zł)	Wartość całkowita projektu (zł)	Program
Kompleks torów do sportów wrotkarskich w obrębie Parku Tysiąclecia we Wrocławiu	2015-2017	1 500 000	6 543 148	MSiT
Budowa sali gimnastycznej, boiska wielofunkcyjnego i bieżni prostej 80-metrowej przy Zespole Szkolno - Przedszkolnym nr 15	2015-2017	1 965 800	7 801 742	MSiT
Przebudowa bloku sportowego przy Szkole Podstawowej nr 24 (Zespół Szkolno - Przedszkolny nr 14) przy ul. Częstochowskiej	2016-2018	438 477	1 354 039	MSiT
Nowodworska Strefa Integracji - miejsce spotkań bez barier - Zespół Szkół nr 6 ul. Nowodworska we Wrocławiu	2016-2017	332 257	1 006 839	MSiT
Remont i rozbudowa bloku sportowego Liceum Ogólnokształcącego nr IV przy ul. Świstackiego 12-14 we Wrocławiu	2017-2018	815 065	2 499 666	MSiT
Przebudowa sali gimnastycznej wraz z zapleczem przy Szkole Podstawowej nr 61 ul. Skarbowców we Wrocławiu	2017	489 214	1 488 031	MSiT
Budowa infrastruktury sportowo - rekreacyjnej na terenie Szkoły Podstawowej nr 109 przy ul. Inżynierskiej we Wrocławiu	2016-2017	419 240	1 280 450	MSiT

PROJEKTY SPOŁECZNE REALIZOWANE W 2017 R.

PROGRAM OPERACYJNY URBACT III

Tytuł projektu	Lata realizacji	Dofinansowanie UE (zł)	Wartość całkowita projektu (zł)	Program
BoostInno – BoostInno Social Innovation	2016-2018	3 389 520,86	3 424 281,86	Urbact III

KREATYWNA EUROPA

Tytuł projektu	Lata realizacji	Dofinansowanie UE (zł)	Wartość całkowita projektu (zł)	Program
Przebaczenie i pojednanie. Bolesław Kominek zapomniany ojciec Europy	2015–2017	891 000	2 951 299	Kreatywna Europa

HORYZONT 2020

Tytuł projektu	Lata realizacji	Dofinansowanie UE (zł)	Wartość całkowita projektu (zł)	Program
Prosperity	2017–2019	13 200 000	13 200 000	HORYZONT 2020
Grow Green	2017–2020	47 836 363,60	49 836 363,60	HORYZONT 2020
SEAL	2017–2019	20 373 512	20 373 512	HORYZONT 2020

ERASMUS +

Tytuł projektu	Lata realizacji	Dofinansowanie UE (zł)	Wartość całkowita projektu (zł)	Program
Europa dla LZN II	2017-2018	465 817	465 817	ERASMUS+
Myśl globalnie: Twórcze wyjście europejskich regionów naprzeciw wyzwaniom naszych czasów	2014-2017	134 233	134 233	ERASMUS+
Efektywne nauczanie i komunikacja	2017-2019	240 457,73	240 457,73	ERASMUS+
Internationale Essentdecjer auf Spurensuche	2016-2018	95 035,50	95 035,50	ERASMUS+
Your Helath is Your Wealth	2015-2017	131 495,20	131 495,20	ERASMUS+
VIRTUAL MUSEUM – through the online door to real life	2015-2017	122 380	122 380	ERASMUS+
O krok bliżej od Europy – rozwój zawodowy nauczycieli jako klucz do umiędzynarodowienia nauczania	2017-2018	175 775	175 775	ERASMUS+
Say NO to indifference	2015-2017	89 421,60	89 421,60	ERASMUS+
Praca z uczniem niepełnosprawnym implementacja dobrych praktyk	2015-2017	28 904	28 904	ERASMUS+
Euro innowacje	2015-2017	60 336,72	60 336,72	ERASMUS+
Nasza cała filozofia jest ulepszaniem języka	2015-2017	332 523	332 523	ERASMUS+
Let Schools Move to in a healthy, Safe and Sustainable Way – Let's Move	2015-2018	518 044,68	518 044,68	ERASMUS+
We are on the move	2015-2018	140 781,25	140 781,25	ERASMUS+
Eurotrip II – praktyczne doświadczenie zawodowe dla uczniów Zespołu Szkół nr 3	2016-2017	425 333,91	425 333,91	ERASMUS+
Europejskie praktyki na plus III	2017-2018	501 188	501 188	ERASMUS+
Movement Spaces	2017-2018	2 171 455,60	2 191 932,60	ERASMUS+
Eurologis – Staże dla uczniów w zagranicznych przedsiębiorstwach	2016-2017	555 250,40	555 250,40	ERASMUS+
Europejskie praktyki zawodowe dla uczniów EZN	2016-2017	484 523,81	484 523,81	ERASMUS+
Europejskie praktyki zawodowe dla uczniów EZN II	2017-2018	475 253	475 253	ERASMUS+
Europejskie praktyki na plus II	2016-2017	528 936,69	528 936,69	ERASMUS+
Europa dla LZN	2016-2017	422 844,64	422 844,64	ERASMUS+
Przez morze ku wartościom i lepszej szkole	2016-2017	87 780,70	87 780,70	ERASMUS+
Multiple intelligences: on the path to new minds	2016-2018	125 018	125 018	ERASMUS+
Maths and Science Adventure	2016-2018	114 659	114 659	ERASMUS+
The Heritage Interpretation	2016-2018	89 147	89 147	ERASMUS+
Uczenie przez zrozumienie, czyli nowe technologie pomostem dla kultury	2016-2018	158 267	158 267	ERASMUS+
Art and Emotion	2016-2018	92 855	92 855	ERASMUS+
e - Szkoła	2017-2019	41 221	41 221	ERASMUS+
Chcesz zmieniać świat na lepsze, zacznij od siebie	2017-2019	108 079	108 079	ERASMUS+
Rozwój kompetencji językowych w ZS6	2016-2018	163 972,20	163 972,20	ERASMUS+
Praktyki zagraniczne kluczem do przyszłego sukcesu zawodowego ucznia	2016-2018	177 870	177 870	ERASMUS+ /POWER
Odkrywanie własnej przedsiębiorczości – zagraniczne staże zawodowe dla techników ekonomistów i techników organizacji reklamy	2016-2018	275 357	275 357	ERASMUS+ /POWER

Na europejskiej ścieżce	2016-2018	91 739	91 739	ERASMUS+ /POWER
Eurotrip 3.0 – praktyczne doświadczenia zawodowe dla uczniów Zespołu Szkół nr 3 we Wrocławiu	2017-2018	459 830,84	459 830,84	ERASMUS+ /POWER
Eurologis II – Staże dla uczniów w zagranicznych przedsiębiorstwach	2017-2018	643 172	643 172	ERASMUS+ /POWER
Europa otwarta dla młodych przedsiębiorców	2017-2019	187 066	187 066	ERASMUS+ /POWER
Wrocław's international high 5: gotowi do różnorodności!	2017-2019	323 044	323 044	ERASMUS+ /POWER
Wykorzystanie narzędzi ICT pomostem do zdobywania, przekazywania wiedzy i rozwijania zainteresowań uczniów	2017-2019	40 386,36	40 386,36	ERASMUS+ /POWER
Uczeń autystyczny w szkole podstawowej	2017-2019	158 113,15	158 113,15	ERASMUS+ /POWER
Uczeń na 6+	2017-2019	68 964,29	68 964,29	ERASMUS+ /POWER
Educational philosophy for a new generation	2017-2020	110 606	110 606	ERASMUS+ /POWER
Inter-nation encounter to raise pollution and globalwarming awareness around the Baltic Sea	2017-2020	96 421	96 421	ERASMUS+ /POWER
U R a part of US + European youth creatively innovating future possibilities	2017-2019	85 132	85 132	ERASMUS+ /POWER

FUNDUSZE NORWESKIE

Tytuł projektu	Lata realizacji	Dofinansowanie UE (zł)	Wartość całkowita projektu (zł)	Program
Mój zielony DOM	2014-2017	2 235 100	2 629 533	Fundusze Norweskie
Diversity II	2015-2017	828 000	828 000	Fundusze Norweskie

CLIMATE – KIC

Tytuł projektu	Lata realizacji	Dofinansowanie UE (zł)	Wartość całkowita projektu (zł)	Program
Pioneers into Practice 2017	2017	0,00	0,00	Climate - KIC

MIĘDZYNARODOWY FUNDUSZ WYSZECHRADZKI

Tytuł projektu	Lata realizacji	Dofinansowanie UE (zł)	Wartość całkowita projektu (zł)	Program
Biegaj, jedź i poznawaj kraje wyszechradzkie	2016-2017	61 094	80 801	Międzynarodowy Fundusz Wyszechradzki

KRAJOWE ŹRÓDŁA DOFINANSOWANIA

Tytuł projektu	Lata realizacji	Dofinansowanie UE (zł)	Wartość całkowita projektu (zł)	Program
Zadanie publiczne w ramach Programu Wieloletniego "Senior + na lata 2015 – 2020, edycja 2017	2017-2017	48 708	250 524	MRPIPS
Program asystent rodziny i koordynator rodzinnej pieczy zastępczej na rok 2017	2017-2017	594 000	594 000	MRPIPS
Wrocław rozmawia - koalicja na rzecz konsultacji społecznych we Wrocławiu	2016-2017	218 900	238 900	FIO 2014-2020

FUNDUSZ AZYLU, MIGRACJI I INTEGRACJI

Tytuł projektu	Lata realizacji	Dofinansowanie UE (zł)	Wartość całkowita projektu (zł)	Program
Kontynenty Wrocławia – Twój bilet na rynek pracy	2015-2017	717 609,38	956 812,50	Fundusz Azylu, Migracji i Integracji
Wrocławskie Centrum Wielokulturowe	2017-2018	973 645,20	1 263 624	Fundusz Azylu, Migracji i Integracji

PROGRAM OPERACYJNY WIEDZA EDUKACJA ROZWÓJ

Tytuł projektu	Lata realizacji	Dofinansowanie UE (zł)	Wartość całkowita projektu (zł)	Program
Z WIRTUALU DO REALU – ulica handlowa – przestrzeń miejska współtworzona przez młodych	2017-2018	71 740	71 740	PO WER
Domowa przystań	2017-2020	1 008 740,28	1 039 938,43	PO WER
Organizacja pracy w charakterze obsługi kelnerskiej dla osób z zespołem Aspergera i innymi zaburzeniami komunikacji w klubokawiarni we Wrocławiu. Organizacja wsparcia tej działalności poprzez wolontariuszy i terapeutów, neurologów i psychologów	2017-2017	79 770	79 770	PO WER
Spółecznie odpowiedzialny Wrocław	2016-2019	1 608 329,52	1 799 097,12	PO WER
Matematyka szkołą krytycznego i kreatywnego myślenia	2017-2018	220 123,26	227 754,30	PO WER

REGIONALNY PROGRAM OPERACYJNY WOJEWÓDZTWA DOLNOSŁĄSKIEGO

Tytuł projektu	Lata realizacji	Dofinansowanie UE (zł)	Wartość całkowita projektu (zł)	Program
Promocja wybranych gmin WrOF w kraju i za granicą jako obszaru atrakcyjnego pod względem gospodarczym i inwestycyjnym	2016-2018	3 347 436,35	3 743 991	RPO WD
Wrocław Miastem @ktywnych	2016-2018	3 400 000	4 000 000	RPO WD
EDUKACJA I PARTNERSTWO BEZ BARIER - upowszechnienie i zapewnienie wysokiej jakości edukacji przedszkolnej poprzez utworzenie nowych miejsc wychowania przedszkolnego, organizację dodatkowych zajęć edukacyjnych dla dzieci oraz podnoszenie kwalifikacji nauczycieli w 16 wybranych placówkach na terenie WrOF (Wrocław, Kobierzyce, Sobótka, Miękinia, Oborniki Śląskie i Długołęka)	2016-2018	7 375 136,22	8 676 630,85	RPO WD
Zawodowy Wrocław	2016-2018	2 449 854,77	2 578 794,50	RPO WD
Zawodowy Dolny Śląsk	2017-2018	4 000 024,87	4 210 552,50	RPO WD
Akcja integracja!	2016-2018	1 457 674,80	1 535 304	RPO WD
SAMO - Dzielni	2017-2019	1 899 306,07	1 999 269,55	RPO WD
Nowa Perspektywa – Lepszy Start	2017-2018	10 950 000	11 000 000	RPO WD
DOBRY WYBÓR – DOBRY START wsparcie młodzieży przebywającej w Młodzieżowym Ośrodku Socjoterapii nr 2 we Wrocławiu w zakresie integracji społeczno - zawodowej z elementami specjalistycznego poradnictwa	2017-2018	477 386,87	502 512,50	RPO WD

Matematyczne eksperymenty – poprawa jakości nauczania matematyki w szkołach podstawowych i ponad – gimnazjalnych na terenie Wrocławia	2017-2019	5 597 051,35	5 891 633	RPO WD
Edukacja przedszkolna bez barier – upowszechnienie i zapewnienie wysokiej jakości edukacji przedszkolnej w Gminie Wrocław	2017-2018	6 722 282,54	7 908 567,70	RPO WD
Słowa mają moc – wyrównywanie szans edukacyjnych uczniów szkół ponadgimnazjalnych poprzez podnoszenie kompetencji kluczowych niezbędnych na rynku pracy	2017-2019	577 001,63	607 370,15	RPO WD
PODRÓŻ DO DOMU – wsparcie podopiecznych Wrocławskiego Centrum Opieki i Wychowania oraz ich rodzin poprzez realizację wybranych usług aktywnej integracji	2017-2019	316 224,12	332 867,50	RPO WD
Aktywizacja osób bezrobotnych powyżej 30 roku życia w powiecie wrocławskim oraz w powiecie m. Wrocław	2017-2017	4 673 770	4 673 770	RPO WD
Aktywizacja osób młodych pozostających bez pracy w powiecie wrocławskim (III) oraz w powiecie m. Wrocław (III)	2017-2017	7 901 182	7 901 182	RPO WD
Aktywni bez barier	2017-2019	2 703 601,53	2 845 896,35	RPO WD
Start w dorosłość	2017-2019	1 281 937,50	1 349 267,23	RPO WD

PROGRAM OPERACYJNY INFRASTRUKTURA I ŚRODOWISKO

Tytuł projektu	Lata realizacji	Dofinansowanie UE (zł)	Wartość całkowita projektu (zł)	Program
Międzysektorowa współpraca na rzecz zieleni w mieście	2017-2019	775 293	775 293	POIŚ

W 2017 r. uczestniczono w licznych spotkaniach, warsztatach i szkoleniach tematycznych oraz nawiązywano kontakty z potencjalnymi partnerami zagranicznymi, w celu wspólnej realizacji projektów międzynarodowych finansowanych ze środków zewnętrznych. Wiele z takich inicjatyw zaowocowało realizacją projektów oraz złożonymi aplikacjami pozostającymi w ocenie.

HORYZONT 2020

Horyzont 2020 jest największym oraz najbardziej złożonym programem badawczym w historii UE, jego budżet przeznaczony na lata 2014-2020 wynosi prawie 80 000 000 000 euro. Zakres prac w odniesieniu do tego programu obejmował spotkania i telekonferencje z potencjalnymi partnerami, obsługę platformy Participant Portal oraz pomoc w przygotowaniu aplikacji. W 2017 r. rozpoczęła się realizacja projektu "Grow Green", a kolejny projekt był w ocenie. Oba projekty mają charakter międzynarodowy, a udział w nich biorą przedstawiciele wielu krajów członkowskich, jak również nie będących w UE. Obecnie trwają przygotowania do kolejnych aplikacji.

FUNDUSZE NORWESKIE ORAZ MECHANIZM FINANSOWY EUROPEJSKIEGO OBSZARU GOSPODARCZEGO

Projekt „Mój zielony DOM” realizowany był w okresie 1 czerwca 2014 r. - 30 kwietnia 2017 r. Współfinansowany został ze środków Mechanizmu Finansowego Europejskiego Obszaru Gospodarczego w ramach Programu Operacyjnego PL02 – Ochrona różnorodności biologicznej i ekosystemów oraz środków własnych Gminy Wrocław. Projekt zakładał podniesienie jakości i efektów kształcenia w zakresie różnorodności biologicznej oraz ochrony ekosystemów w Polsce dzieci i młodzież w wieku od 4 do 19 lat: wychowanków wrocławskiego Przedszkola nr 58, Szkoły Podstawowej nr 22, Zespołu Szkół nr 4 i Zespołu Szkół nr 24 oraz społeczności lokalnej – mieszkańców osiedli

w rejonie placówek biorących udział w projekcie. Uczestnicy projektu mieli możliwość nabywania wiedzy i umiejętności w zakresie nauk przyrodniczych poprzez bezpośrednie i aktywne uczestnictwo w zaplanowanych dla nich działaniach edukacyjnych. W ramach projektu trwały remonty i adaptacje sal w szkołach na potrzeby zorganizowania w nich pracowni przyrodniczych, florystyczno-przyrodniczych, odnawialnych źródeł energii oraz laboratorium „Mój zielony DOM”. Obok przedsięwzięć skierowanych do bezpośredniej grupy docelowej, prowadzona była kampania informacyjno – promocyjna, mająca na celu podnoszenie świadomości ekologicznej, edukację przyrodniczą oraz informowanie o działaniach i rezultatach projektu. W ramach kampanii odbywały się konferencje, akcje ulotkowe i plakatowe, publikacja artykułów i notek prasowych, ekopikniki.

FUNDUSZ AZYLU, MIGRACJI I INTEGRACJI

Fundusz Azylu, Migracji i Integracji jest nowym mechanizmem finansowym komisji Europejskiej na lata 2014-2020. Celem ogólnym FAMI jest przyczynianie się do skutecznego zarządzania przepływami migracyjnymi i do realizacji, wzmocnienia i rozwoju wspólnej polityki w zakresie azylu, ochrony uzupełniającej i ochrony czasowej oraz wspólnej polityki imigracyjnej z pełnym poszanowaniem praw i zasad zapisanych w karcie praw podstawowych Unii Europejskiej.

W ramach Programu Krajowego Funduszu Azylu, Migracji i Integracji Gmina Wrocław realizowała projekt „Kontynenty Wrocławia – Twój bilet na rynek pracy”. Miał on na celu ułatwienie dostępu do rynku pracy oraz poprawę zdolności adaptacyjnych na polskim rynku pracy 150 obywateli państw trzecich zamieszkałych na terenie Gminy Wrocław poprzez szkolenia, warsztaty, doradztwo, wydarzenia o charakterze integracyjno-aktywizacyjnym oraz promowanie pozytywnego wizerunku migranta – pracownika wśród społeczeństwa przyjmującego. Działania na rzecz obywateli państw trzecich były prowadzone w formie szkoleń, warsztatów, wsparcia doradczego i wydarzeń o charakterze integracyjno-aktywizującym. Ich celem było wzmocnienie potencjału zawodowego i zdolności adaptacyjnych cudzoziemców spoza Unii Europejskiej mieszkających we Wrocławiu.

Obecnie w ocenie znajduje się projekt „Wrocławskie Centrum Wielokulturowe”, który ma na celu stworzenie miejsca działań na rzecz oraz z obywatelami państw trzecich, w którym realizowane będą kompleksowe inicjatywy wspierające proces adaptacji i integracji cudzoziemców przybywających do Wrocławia, w tym: szkolenia i warsztaty dla cudzoziemców, przedsiębiorców, pracowników urzędów publicznych, warsztaty antydyskryminacyjne, targi pracy, konferencje.

REGIONALNY PROGRAM OPERACYJNY WOJEWÓDZTWA DOLNOŚLĄSKIEGO 2014-2020

W 2017 r. kontynuowane są intensywne prace związane z pozyskiwaniem środków Unii Europejskiej w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Dolnośląskiego 2014-2020. Aplikacje obejmują działania możliwe do dofinansowania i wyodrębnione w 10 osiach priorytetowych wśród których 4 osie priorytetowe dotyczą w całości lub częściowo działań społecznych, w tym: Przedsiębiorstwa i innowacje, Rynek pracy, Włączenie społeczne i Edukacja.

Monitorowane jest szczegółowo wydatkowanie środków z RPO WD 2014-2020 oraz prowadzone są działania zmierzające do racjonalnego podziału tych środków, zgodnie z potrzebami Gminy Wrocław wskazywanymi przez jednostki organizacyjne i wydziały Urzędu Miejskiego. Koordynowane są prace jednostek i wydziałów w celu wypracowania spójnych koncepcji odpowiadających na bieżące potrzeby mieszkańców Miasta.

W ramach RPO WD 2014-2020 wyodrębniono pulę środków dla obszaru ZIT WrOF, czyli obszaru zajmowanego przez 15 jednostek samorządu terytorialnego, dla których Miasto Wrocław jest liderem wiodącym. W obszarze działań społecznych w 2017 r. środki ZIT WrOF są wdrażane w ramach osi Edukacja i obejmują: wsparcie edukacji przedszkolnej,

wyrównywanie szans edukacyjnych na poziomie szkół podstawowych i ponadpodstawowych oraz rozwój szkolnictwa zawodowego i szkoleń. W tym zakresie wykonano szereg działań umożliwiających pozyskanie dofinansowania działań we wszystkich placówkach oświatowych, bez względu na ich wyniki nauczania, aby wspierać zarówno uczniów ze specjalnymi potrzebami jak i tych szczególnie uzdolnionych oraz wszystkich nauczycieli.

W ramach wdrażania RPO WD 2014-2020, w tym ZIT WrOF, Wrocław inicjuje i realizuje prace na trzech płaszczyznach:

- w ramach współpracy z partnerami ZIT WrOF oraz pozostałymi podmiotami uprawnionymi do aplikowania – Wrocław inicjuje i prowadzi współpracę w celu przygotowywania i wdrażania projektów partnerskich, które mają szersze oddziaływanie i odpowiadają na potrzeby regionu, w tym:
 - w obszarze edukacji, np.: EKOEKSPERYMENT! Nowe technologie w nauczaniu przedmiotów matematyczno – przyrodniczych z elementami przedsiębiorczości i ekorozwiązań; doposażonych 5 szkół ponadgimnazjalnych, przedszkolnych 22 nauczycieli, zajęcia pozalekcyjne z zakresu nauk matematyczno-przyrodniczych dla 890 uczniów,
 - w obszarze włączenia społecznego, np: AKTYWNI BEZ BARIER, START W DOROSŁOŚĆ, które obejmują instrumenty aktywnej integracji o charakterze społecznym i zawodowym dla osób zagrożonych wykluczeniem społecznym, szczególnie bezdomnych i opuszczających pieczę zastępczą; zajęcia aktywizujące, treningi pracy, szkolenia zawodowe, staże zawodowe, wsparcie aktywnej integracji,
 - o obszarze ochrony środowiska, np.: KAMPANIA EDUKACYJNO – INFORMACYJNA z zakresu bioróżnorodności i ochrony powietrza we Wrocławiu i 10 gminach Dolnego Śląska; zasięg planowanych przedsięwzięć edukacyjno-promocyjnych to 1 000 000 osób przy wykorzystaniu narzędzi informacyjno – komunikacyjnych;
- w ramach współpracy z jednostkami/wydziałami Miasta – inicjuje i prowadzi współpracę w celu przygotowania i wdrażania projektów zintegrowanych (działania społeczne prowadzone na bazie przygotowanej infrastruktury), w tym:
 - zakończenie prac i złożenie aplikacji projektu strategicznego dla Wrocławia w obszarze wsparcia usług opiekuńczych z utworzeniem nowych miejsc usług opiekuńczych w 5 Dziennych Domach Pomocy we Wrocławiu,
 - współpraca przy tworzeniu koncepcji projektu społecznego na potrzeby tworzenia i prowadzenia mieszkań treningowych i wspomaganych,
 - prace nad edukacyjnymi projektami, w których zajęcia dla uczniów realizowane są w remontowanych lub doposażonych pracowniach i salach dydaktycznych, np. WEŻ KURS NA STAŻ, ZADBAJ O SWOJĄ PRZYSZŁOŚĆ;
- w ramach współpracy z podmiotami z obszaru biznesu i przedsiębiorczości – inicjuje i prowadzi współpracę w celu przygotowania i wdrażania przedsięwzięć w zakresie rozwoju przedsiębiorczości, np.: Z WIRTUALU DO REALU – ulica handlowa – przestrzeń miejska współtworzona przez młodych.

Ponadto w 2017 r. podejmowano i kontynuowano kompleksowe działania dotyczące przygotowania projektów społecznych planowanych do realizacji w obszarach rynku pracy, włączenia społecznego i edukacji w okresie programowania 2014-2020:

- konsultacje i praca nad dokumentacją programową, w tym wytycznych horyzontalnych w zakresie realizacji przedsięwzięć poszczególnych obszarów tematycznych, szczegółowych opisów osi priorytetowych, strategii ZIT WrOF, kryteriów oceny projektów,
- czynny udział w konferencjach dotyczących wdrażania programów operacyjnych, seminariach oraz spotkaniach informacyjnych dotyczących zapisów regulaminów naboru wniosków o dofinansowanie w poszczególnych priorytetach inwestycyjnych, organizowanych przez Instytucje Zarządzające i Pośredniczące,
- inicjowanie działań jednostek i wydziałów UMW w celu opracowania społecznych projektów w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa

Dolnośląskiego 2014-2020 (w tym Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych Wrocławskiego Obszaru Funkcjonalnego) oraz Programu Operacyjnego Wiedza, Edukacja, Rozwój 2014-2020,

- współpraca z gminami partnerskimi ZIT WrOF w zakresie wspólnej realizacji projektów,
- współpraca ze spółkami Gminy w zakresie koncepcji i przygotowania aplikacji projektów społecznych,
- bieżący monitoring dokumentacji programowej, szczególnie harmonogramów naborów i regulaminów konkursów w celu prawidłowego i terminowego przygotowania aplikacji projektów społecznych,
- prace z generatorem wniosków aplikacyjnych SOWA – System Oceny Wniosków Aplikacyjnych, w celu przygotowania aplikacji projektów społecznych i ich realizacji,
- prace koncepcyjne związane z możliwościami aplikowania Gminy Wrocław o środki do poszczególnych programów operacyjnych nowej perspektywy finansowej,
- poszukiwanie nowych źródeł finansowania działań społecznych, w tym po zakończeniu finansowania z RPO WD 2014-2020.

Zakres prac zespołu ds. Monitoringu, Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna i Informacji:

- podpisanie w dniu 26 maja 2017 r. Aneksu nr 2 do Porozumienia nr DEF-Z/986/15 z dnia 9 czerwca 2015 r. pomiędzy Zarządem Województwa Dolnośląskiego, pełniącym funkcję Instytucji Zarządzającej (IZ) a Gminą Wrocław, pełniącą rolę lidera ZIT WrOF oraz funkcję Instytucji Pośredniczącej (IP) w sprawie powierzenia zadań w ramach instrumentu ZIT RPO WD 2014-2020 przez Zarząd Województwa Dolnośląskiego –ZIT WrOF;
- podpisanie w dniu 14 czerwca 2017 r. Aneksu nr 3 do Porozumienia nr DEF-Z/986/15 z dnia 9 czerwca 2015 r. pomiędzy Zarządem Województwa Dolnośląskiego, pełniącym funkcję Instytucji Zarządzającej (IZ) a Gminą Wrocław, pełniącą rolę lidera ZIT WrOF oraz funkcję Instytucji Pośredniczącej (IP) w sprawie powierzenia zadań w ramach instrumentu ZIT RPO WD 2014-2020 przez Zarząd Województwa Dolnośląskiego –ZIT WrOF;
- podpisanie w dniu 25 września 2017 r. Aneksu nr 2 do Porozumienia z dnia 17 czerwca 2015 r. pomiędzy Dolnośląską Instytucją Pośredniczącą pełniącą funkcję Instytucji Pośredniczącej a Gminą Wrocław, pełniącą rolę lidera ZIT WrOF oraz funkcję Instytucji Pośredniczącej (IP) w sprawie określenia zasad współpracy pomiędzy DIP(IP) RPO WD 2014-2020, a Gminą Wrocław;
- przygotowanie i przeprowadzenie zamówień publicznych w ramach otrzymanej dotacji z Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2014-2020;
- sporządzanie i przedkładanie do Ministerstwa Rozwoju sprawozdań z realizacji zadań współfinansowanych ze środków dotacji z Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2014-2020, tj. sprawozdania rocznego za 2016 r. oraz sprawozdania okresowego za 2017 r., w którym rozliczono 100% I transzy oraz 80,22% II transzy dotacji otrzymanej w 2017 r. w ramach środków z Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2014-2020;
- sporządzenie i aktualizacja budżetu na 2017 r. przedkładanego do Ministerstwa Rozwoju w ramach otrzymanej dotacji POPT 2014-2020 wraz z załącznikami;
- opracowanie i aktualizacja projektu budżetu na 2018 r. przedkładanego do Ministerstwa Rozwoju w ramach otrzymanej dotacji POPT 2014-2020 wraz z załącznikami;
- sporządzenie i aktualizacja planów finansowo-rzeczowych na lata 2017-2018 w zakresie zadań realizowanych przez ZIT WrOF;
- sporządzanie sprawozdań kwartalnych z realizacji budżetu miasta w 2017 r. oraz sprawozdania rocznego za 2016 r.;
- prowadzenie monitoringu wskaźników budżetowych;
- przygotowanie informacji kwartalnych z realizacji Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Dolnośląskiego;

- opracowanie projektu Roczego Planu Działań RPO WD informacyjno-promocyjnych w zakresie kompetencji IP ZIT WrOF oraz jego aktualizacje;
- przygotowanie wkładu do sprawozdania z realizacji Roczego Planu Działań RPO WD;
- współpraca z Szefem Krajowej Administracji Skarbowej podczas trwania audytu;
- współpraca z Urzędem Marszałkowskim Województwa Dolnośląskiego podczas trwania kontroli systemowych;
- aktualizacja Zestawu Instrukcji Wykonawczych ZIT WrOF dla Gminy Wrocław pełniącej rolę Instytucji Pośredniczącej w ramach RPO WD 2014-2020 zgodnie z wytycznymi IZ oraz przepisami prawa krajowego i wspólnotowego, przy współpracy z Dolnośląskim Wojewódzkim Urzędem Pracy, Dolnośląską Instytucją Pośredniczącą oraz Instytucją Zarządzającą RPO WD;
- prowadzenie i weryfikacja strony internetowej ZIT WrOF obejmująca m.in. bieżące zamieszczanie dokumentów w ramach ogłaszanych konkursów;
- uczestnictwo w spotkaniach dotyczących wdrażania ZIT organizowanych przez m.in. Ministerstwo Rozwoju, Urząd Marszałkowski Województwa Dolnośląskiego, Unię Metropolii Polskich;
- koordynacja prac Komitetu Sterującego i Rady ZIT WrOF (zwoływanie posiedzeń, współpraca z Wydziałem Prawnym, przygotowywanie treści uchwał, protokołowanie posiedzeń oraz czynne uczestnictwo w spotkaniach);
- realizacja działań informacyjno-promocyjnych w ramach kompetencji IP ZIT WrOF, współpraca z Wydziałami UMW w tym zakresie oraz z Dolnośląskim Wojewódzkim Urzędem Pracy, Dolnośląską Instytucją Pośredniczącą oraz Instytucją Zarządzającą RPO WD;
- prowadzenie monitoringu postępu wdrażania Osi Priorytetowej/ Priorytetu Inwestycyjnego/ Działania/Poddziałania wskazanego w Programie, poprzez monitorowanie postępu finansowego oraz osiąganie celów pośrednich określonych w ramach wykonania oraz celów końcowych poprzez realizację wskaźników rzeczowych (wskaźników produktu i rezultatu), jak również prowadzenie oceny ich postępu;
- weryfikacja protestów w zakresie oceny strategicznej ZIT WrOF - kwestie formalne i merytoryczne oraz opiniowanie oceny strategicznej ZIT WrOF na prośbę IZ RPO WD, do której wpłynął protest ustosunkowując się do kwestii merytorycznych;
- przejęcie od IZ RPO WD części kompetencji w zakresie weryfikacji załączników niezbędnych do podpisania umowy o dofinansowanie projektów (dotyczy Wnioskodawców wyłonionych w konkursach adresowanych do ZIT WrOF). Łącznie w ramach Zespołu weryfikowano załączniki dla 22 umów o dofinansowanie, z których 13 zostało podpisanych w 2017 r.;
- konsultacje dokumentów programowych - analiza dokumentów programowych krajowych i regionalnych, wytycznych;
- udzielanie odpowiedzi w trybie dostępu do informacji publicznej;
- koordynowanie procesu przeprowadzenia samooceny ryzyka nadużyć finansowych, uczestnictwo w spotkaniach Zespołu do spraw samooceny ryzyka nadużyć finansowych dla Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Dolnośląskiego 2014-2020.

Zakres prac Zespołu ds. Programowania i Wdrażania:

W 2017 r. współtworzono we współpracy z Dolnośląską Instytucją Pośredniczącą, Dolnośląskim Wojewódzkim Urzędem Pracy oraz Urzędem Marszałkowskim Województwa Dolnośląskiego (Instytucją Zarządzającą Regionalnym Programem Operacyjnym Województwa Dolnośląskiego 2014-2020) dokumentacji konkursowej oraz współorganizowanie naborów wniosków w ramach konkursów realizowanych ze środków ZIT WrOF:

- ogłoszenie 10 konkursów na łączną kwotę dofinansowania w wysokości 137 467 356,10 zł w ramach następujących działań:
 - Działanie 1.4 Internacjonalizacja przedsiębiorstw,
 - Działanie 3.4 Wdrażanie strategii niskoemisyjnych,
 - Działanie 4.2 Gospodarka wodno – ściekowa,

- Działanie 4.5 Bezpieczeństwo,
 - Działanie 6.3 Rewitalizacja zdegradowanych obszarów,
 - Działanie 9.2 Dostęp do wysokiej jakości usług społecznych,
 - Działanie 10.2 Zapewnienie równego dostępu do wysokiej jakości edukacji podstawowej, gimnazjalnej i ponadgimnazjalnej,
 - Działanie 10.4 Dostosowanie systemów kształcenia i szkolenia zawodowego do potrzeb rynku pracy,
- w wyniku których zostało złożonych 55 wniosków (nie jest jeszcze znana liczba wniosków w konkursie ogłoszonym 14 listopada – termin na złożenie wniosków mija w lutym 2018 r.);
- ogłoszenie 6 naborów w trybie pozakonkursowym na łączną kwotę dofinansowania w wysokości 40 158 762 zł w ramach następujących działań:
 - Działanie 5.1. Drogowa dostępność transportowa,
 - Działanie 5.2. System transportu kolejowego,
 w wyniku których zostało złożonych 5 wniosków.

Inna działania:

- przygotowania do ogłoszenia konkursów w roku 2018 (m.in. uczestniczenie w procesie tworzenia harmonogramu naboru wniosku);
- tworzenie oraz konsultowanie kryteriów wyboru dla poszczególnych naborów;
- ocena zgodności ze Strategią ZIT WrOF: 196 wniosków z naborów ogłaszanych w 2016 r. oraz 38 z naborów ogłaszanych w 2017 r. łącznie w 2017 r. oceniono: 234 wnioski;
- uczestniczenie w procedurze zagospodarowania tzw. „wolnych środków” w ramach EFRR i EFS;
- organizowanie/uczestnictwo w spotkaniach informacyjnych dla potencjalnych beneficjentów (około 15 spotkań);
- analiza i koordynowanie procesu przygotowania wskazanych w Strategii ZIT WrOF:
 - projektów pozakonkursowych w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Dolnośląskiego 2014-2020,
 - projektów komplementarnych w ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020;
- koordynacja procesu przygotowania projektów wynikających z Kontraktu Terytorialnego Województwa Dolnośląskiego;
- uczestniczenie w procesie konsultowania dokumentów programowych i wytycznych związanych z wdrażaniem środków unijnych w perspektywie 2014 – 2020 (dokumenty ogólnokrajowe i regionalne);
- współuczestniczenie (opiniowanie) w tworzeniu regulaminów Komisji Oceny Projektów dla naborów dedykowanych konkursom dla ZIT WrOF;
- uczestnictwo w spotkaniach dotyczących Grupy Sterującej Ewaluacją oraz weryfikacja dokumentacji ewaluacyjnej;
- współudział w przygotowaniu Zestawu Instrukcji Wykonawczych ZIT WrOF dla Gminy Wrocław pełniącej rolę Instytucji Pośredniczącej w ramach RPO WD 2014-2020 zgodnie z wytycznymi IZ oraz przepisami prawa krajowego i wspólnotowego;
- przejęcie od IZ RPO WD części kompetencji w zakresie weryfikacji załączników niezbędnych do podpisania umowy o dofinansowanie projektów (dotyczy Wnioskodawców wyłonionych w konkursach adresowanych do ZIT WrOF). łącznie w ramach Zespołu weryfikowano załączniki dla 19 umów o dofinansowanie, z których 10 zostało podpisanych w 2017 r.;
- uczestnictwo w spotkaniach dotyczących wdrażania ZIT organizowanych przez m.in. Ministerstwo Infrastruktury i Rozwoju, Urząd Marszałkowski Województwa Dolnośląskiego, Unię Metropolii Polskich;
- czynny udział w posiedzeniach Komitetu Sterującego oraz Rady ZIT WrOF.

INFORMATYZACJA

UTRZYMANIE BIEŻĄCEGO FUNKCJONOWANIA SYSTEMÓW INFORMATYCZNYCH W URZĘDZIE MIEJSKIM WROCŁAWIA I JEDNOSTKACH MIEJSKICH WROCŁAWIA

Usługi informatyczne świadczone są dla ponad 2 300 użytkowników Urzędu Miejskiego Wrocławia oraz 3 700 użytkowników Jednostek Miejskich, w tym m.in. w obszarze edukacji, Zarządu Zasobu Komunalnego (ZZK), Zarządu Zieleni Miejskiej (ZZM), Miejskiej Biblioteki Publicznej (MBP), Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej (MOPS), Narodowego Forum Muzyki (NFM), Wrocławskiego Centrum Rozwoju Społecznego (WCRS), Inteligentnego Systemu Transportu (ITS). Centrum Usług Informatycznych (CUI) zarządza prawie 5 000 zestawami komputerowymi, ponad 100 serwerami fizycznymi i 250 wirtualnymi, około 500 urządzeniami wchodzącymi w skład infrastruktury transmisji danych oraz obsługuje 2 250 abonentów telefonii VoIP. Na przestrzeni ostatnich lat wybudował wysokowydajną i wysokodostępną oraz bezpieczną infrastrukturę techniczną (sieć komputerowa, zespół serwerów sprzętowych i wirtualnych, węzły bezpieczeństwa).

Zadania w ramach wskazanego celu:

- obsługa zgłoszeń serwisowych,
- administracja serwerami pocztowymi, bazodanowymi, specjalizowanymi systemami dla pracowników urzędu (ERP, ZSZWO, GIS, BIP i inne),
- prowadzenie szkoleń z zakresu IT,
- modernizacja istniejącej infrastruktury technicznej.

W ramach obsługi zgłoszeń serwisowych pracownicy CUI zrealizowali w 2017 r. łącznie 49 853 spośród 50 247 zleceń zarejestrowanych w systemie HelpDesk.

Zabezpieczono wymianę, dostawę i serwis sprzętu komputerowego:

- Zakupy:
 - zakup sprzętu komputerowego w ramach Umowy Ramowej nr 4,
 - w tym m.in. 290 szt. komputerów stacjonarnych i mobilnych na kwotę: 994 000 zł,
 - zakup pozostałego sprzętu komputerowego tym drukarek, skanerów, tabletów, urządzeń wielofunkcyjnych, kopertownic na kwotę: 588 450 zł,
 - zakup akcesoriów komputerowych na kwotę: 27 700 zł,
 - zakup oprogramowania Microsoft w ramach Umowy MPSA: 287 200 zł,
 - zakup innego oprogramowania (łącznie z maintenance)* na kwotę: 408 520 zł;
- Serwis:
 - serwis sprzętu komputerowego, kserokopiarek, kopertownic w ramach umów na kwotę: 251 500 zł.

W celu stałego kontrolowania poziomu zadowolenia klienta wewnętrznego CUI zbiera informację zwrotną poprzez ankiety. W 2017 r. poziom zadowolenia klienta:

- w Urzędzie Miejskim Wrocławia wyniósł 4,92 w skali 5-punktowej,
- w pozostałych jednostkach będących Klientami CUI wyniósł 4,73.

W 2017 r. CUI rozpoczęło świadczenie usług w obszarze IT na podstawie zawartych Porozumień SLA dla:

- Wrocławskiego Centrum Rozwoju Społecznego (WCRS),
- Miejskiego Centrum Usług Socjalnych (MCUS),
- 17 przedszkoli (w pełnym zakresie).

OBSŁUGA ZADAŃ INWESTYCYJNYCH

Cel realizowany jest poprzez działania skierowane na rozwój IT w Urzędzie Miejskim Wrocławia oraz Jednostkach Miejskich Wrocławia.

Zadania:

- prace związane z przygotowaniem umów,
- zakup lub produkcja oprogramowania na potrzeby klientów CUI,

- prowadzenie projektów rozwojowych infrastruktury i oprogramowania,
- przygotowanie specyfikacji istotnych warunków zamówienia dla projektów CUI jak i projektów prowadzonych przez inne jednostki,
- nadzór lub uczestnictwo w realizacji zadań inwestycyjnych zamówienia dla projektów CUI jak i innych jednostek,
- prace inżynierów CUI w zespołach prowadzących projekty miejskie, w których występują zagadnienia informatyczne (ITS, e-edukacja, itp.),
- wprowadzenie w Jednostkach Miejskich standardów (ACTIVE DIRECTORY) oraz działań standaryzujących.

W 2017 r. rozpoczęto realizację prawie 200 projektów z budżetu CUI.

Zadania realizowane w ramach projektów wewnętrznie prowadzonych obejmowały następujące obszary działalności:

- rozwój i utrzymanie systemów informatycznych wspierających statutowe działania Urzędu oraz jednostek miejskich poprzez działania administracyjne i inwestycyjne,
- rozwój i utrzymanie infrastruktury informatycznej poprzez działania administracyjne oraz inwestycyjne,
- Audyt nadzoru Systemu Zarządzania Usługami Informatycznymi według normy ISO/IEC 20000-1:2011.

Wszystkie projekty wewnętrzne realizowane w ramach wymienionych obszarów były realizowane głównie przez pracowników CUI.

PROJEKTY ROZWOJOWE

THE WORLD GAMES 2017, ŚWIATOWE IGRZYSKA SPORTOWE WE WROCŁAWIU – INFORMATYCZNA OBSŁUGA IMPREZY

Realizacja celu wskazanego w: „Strategii realizacji zadań Centrum Usług Informatycznych we Wrocławiu na lata 2017-2020”:

- CS1: Wsparcie idei Smart City.

Cel projektu: sprawne przeprowadzenie imprezy TWG 2017.

Termin realizacji: styczeń 2017 r. – lipiec 2017 r.

Jednostki/Wydziały UMW współuczestniczące: Wrocławski Komitet Organizacyjny Światowe Igrzyska Sportowe 2017 Spółka z o.o.

Krótki opis zrealizowanych czynności:

- przygotowanie zakresu prac, wyłonienie Wykonawcy oraz nadzór i realizacja obsługi informatycznej imprezy.

Krótki opis korzyści wynikających z realizacji projektu:

- popularyzacja miasta, zwiększenie wpływów z turystyki, zbudowanie pozytywnej opinii i wiarygodności miasta.

WDROŻENIE OPROGRAMOWANIA DO SPORZĄDZENIA CENTRALNEJ DEKLARACJI VAT-7

Realizacja celu wskazanego w: „Strategii realizacji zadań Centrum Usług Informatycznych we Wrocławiu w latach 2017-2020”:

- Wsparcie idei Smart City (wsparcie projektów smart, wdrożenie EZD, wdrożenie platformy zakupowej),
- Bezpieczeństwo danych (zbudowanie lasu domen, logowanie przez SSO, ujednoczony system zarządzania uprawnieniami, budowa chmury prywatnej, budowa zespołu ds. bezpieczeństwa).

Cel projektu: centralizacja deklaracji VAT- 7 w Gminie – spełnienie wymogu ustawowego.

Termin realizacji: styczeń 2017 r. – czerwiec 2017 r.

Wydziały/Jednostki współuczestniczące: Wydział Księgowości UMW.

Krótki opis zrealizowanych czynności:

- opracowanie dokumentu analizy biznesowej,
- przeprowadzenie prac programistycznych,
- przeprowadzono testy wewnętrzne,
- warsztaty szkoleniowe dla użytkowników i administratorów,

- przeprowadzono testy akceptacyjne użytkownika,
- zaimplementowano nowe wymagania, które pojawiły się po testach,
- opracowano dokumentację techniczną, użytkownika i administratora,
- uruchomienie produkcyjne aplikacji,
- wsparcie uruchomieniowe aplikacji.

Oszczędności/optimalizacja wynikająca z realizowanego projektu/zadania:

- wczytywanie i scalanie tworzonych przez jednostki samorządowe, UMW częściowych deklaracji Vat-7 za odpowiednie okresy rozliczeniowe oraz jej korekty (okres rozliczeniowy dla Vat-7 to jest miesiąc, korekty deklaracji można sporządzać w ciągu 5 lat licząc od końca roku, w którym upłynął termin płatności podatku),
- umożliwienie akceptacji danych (częściowych deklaracji) przez dyrektora oraz głównego księgowego jednostki za pomocą nadanych uprawnień w aplikacji,
- generowanie zbiorczej deklaracji VAT-7, informacji podsumowującej VAT-27 oraz zawiadomienia o skorygowaniu podstawy opodatkowania oraz kwoty podatku należnego (VAT-ZD),
- generowanie korekty NIP-2,
- generowanie dekretów, które będą ujmowane w ewidencji księgowej w systemie SAP.

APLIKACJA PSY MIEJSKIE

Realizacja celu wskazanego w: „Strategii realizacji zadań Centrum Usług Informatycznych we Wrocławiu w latach 2017-2020”:

- Wsparcie idei Smart City (wsparcie projektów smart, wdrożenie EZD, wdrożenie platformy zakupowej),
- Bezpieczeństwo danych (zbudowanie lasu domen, logowanie przez SSO, ujednoczony system zarządzania uprawnieniami, budowa chmury prywatnej, budowa zespołu ds. bezpieczeństwa).

Cel projektu: dostarczenie aplikacji do ewidencji i zarządzania ewidencją psów miejskich na terenie miasta.

Termin realizacji: styczeń 2017 r. – listopad 2017 r.

Wydziały/Jednostki współuczestniczące: Wydział Środowiska i Rolnictwa UMW.

Krótki opis zrealizowanych czynności:

- opracowanie dokumentu analizy biznesowej,
- przeprowadzenie prac programistycznych,
- przeprowadzono testy wewnętrzne,
- migracja danych ze starego systemu,
- warsztaty szkoleniowe dla użytkowników i administratorów,
- przeprowadzono testy akceptacyjne użytkownika,
- opracowano dokumentację techniczną, użytkownika i administratora,
- uruchomienie produkcyjne aplikacji,
- wsparcie uruchomieniowe aplikacji.

Oszczędności/optimalizacja wynikająca z realizowanego projektu/zadania:

Spełnienie wymogów ustawy o przetwarzaniu danych osobowych, dostarczenie dedykowanej aplikacji webowej dopasowanej do potrzeb Wydziału.

OPRACOWANIE SZABLONU KALENDARZA ZDARZEŃ

Realizacja celu wskazanego w: „Strategii realizacji zadań Centrum Usług Informatycznych we Wrocławiu w latach 2017-2020”:

- Wsparcie idei Smart City (wsparcie projektów smart, wdrożenie EZD, wdrożenie platformy zakupowej),
- Bezpieczeństwo danych (zbudowanie lasu domen, logowanie przez SSO, ujednoczony system zarządzania uprawnieniami, budowa chmury prywatnej, budowa zespołu ds. bezpieczeństwa).

Cel projektu: Zbudowanie rozwiązania, które usprawni koordynację działań w ramach codziennej pracy na stanowisku dyżurnego CZK.

Termin realizacji: styczeń 2017 r. – czerwiec 2017 r.

Wydziały/Jednostki współuczestniczące: Wydział Bezpieczeństwa i Zarządzania Kryzysowego UMW, Wydział Inżynierii Miejskiej UMW.

Krótki opis zrealizowanych czynności:

- opracowanie dokumentu analizy biznesowej,
- przeprowadzenie prac programistycznych,
- przeprowadzono testy wewnętrzne,
- warsztaty szkoleniowe dla użytkowników i administratorów,
- przeprowadzono testy akceptacyjne użytkownika,
- opracowano dokumentację techniczną, użytkownika i administratora,
- uruchomienie produkcyjne aplikacji,
- wsparcie uruchomieniowe aplikacji.

Oszczędności/optimalizacja wynikająca z realizowanego projektu/zadania: obsługa wydarzeń związanych z WORLD GAMES 2017 oraz o dużym znaczeniu dla funkcjonowania miasta z różnych dziedzin i obszarów, pozwala na zapisywanie i gromadzenie informacji o zdarzeniach, awariach oraz zgromadzeniach.

Oprogramowania wspomaga pracę dyżurnych CZK w ramach zakresu obowiązków i koordynacji działań w sytuacjach zdarzeń kryzysowych oraz organizacji, planowania i informowania o wydarzeniach na terenie miasta. Dzięki aplikacji dyżurny CZK ma pełny przegląd wydarzeń niezbędny do sprawniejszego informowania i współpracy ze służbami, instytucjami oraz innymi jednostkami kluczowymi dla funkcjonowania miasta.

TWORZENIE JEDNOLITYCH PLIKÓW KONTROLNYCH (JPK) W URZĘDZIE MIEJSKIM WROCŁAWIA

Realizacja celu wskazanego w: „Strategii realizacji zadań Centrum Usług Informatycznych we Wrocławiu w latach 2017-2020”:

- Wsparcie idei Smart City (wsparcie projektów smart, wdrożenie EZD, wdrożenie platformy zakupowej),
- Bezpieczeństwo danych (zbudowanie lasu domen, logowanie przez SSO, ujednoczony system zarządzania uprawnieniami, budowa chmury prywatnej, budowa zespołu ds. bezpieczeństwa).

Cel projektu: generowania z systemów, z których korzysta Urząd Miejski centralnego jednolitego pliku kontrolnego (spełnienie wymagań ustawowych) w formacie wymaganym przez Ministerstwo Finansów (MF) według struktur podanych na stronie MF.

Termin realizacji: styczeń 2017 r. – grudzień 2017 r.

Wydziały/Jednostki współuczestniczące: Wydział Księgowości UMW, Wrocławskie Mieszkania Sp. z o.o.

Krótki opis zrealizowanych czynności:

- opracowanie dokumentu analizy biznesowej,
- przeprowadzenie prac programistycznych,
- przeprowadzono testy wewnętrzne,
- warsztaty szkoleniowe dla użytkowników UMW i administratorów,
- przeprowadzono testy akceptacyjne użytkownika,
- opracowano dokumentację techniczną, użytkownika i administratora,
- uruchomienie produkcyjne aplikacji,
- wsparcie uruchomieniowe aplikacji.

Oszczędności/optimalizacja wynikająca z realizowanego projektu/zadania:

utworzenie z każdego systemu wykorzystywanego do ewidencji zdarzeń w ramach prowadzenia działalności gospodarczej pliku JPK i przekazanie żądanych danych w formie wielu plików do UMW; wdrożenie i utrzymanie rozwiązania informatycznego umożliwiającego generowanie Jednolitych Plików Kontrolnych (JPK) na żądanie organów podatkowych z systemu SAP oraz z arkuszy kalkulacyjnych Excel; spełnienie wymogów ustawowych.

ROZWÓJ APLIKACJI BAZY OŚWIATOWE

Realizacja celu wskazanego w: „Strategii realizacji zadań Centrum Usług Informatycznych we Wrocławiu w latach 2017-2020”:

- Wsparcie idei Smart City (wsparcie projektów smart, wdrożenie EZD, wdrożenie platformy zakupowej),

- Bezpieczeństwo danych (zbudowanie lasu domen, logowanie przez SSO, ujednoczony system zarządzania uprawnieniami, budowa chmury prywatnej, budowa zespołu ds. bezpieczeństwa).

Cel projektu: rozwój aplikacji umożliwiający Departamentowi Edukacji UM zarządzanie stypendiami i nagrodami w obszarze oświaty w formie elektronicznej w zgodzie z przepisami ustawy o ochronie danych osobowych.

Termin realizacji: kwiecień 2017 r. – wrzesień 2017 r.

Wydziały/Jednostki współuczestniczące: Departament Edukacji UMW.

Krótki opis zrealizowanych czynności:

- opracowanie dokumentu suplementu analizy biznesowej,
- przeprowadzenie prac programistycznych,
- przeprowadzono testy wewnętrzne,
- warsztaty szkoleniowe dla użytkowników UMW i administratorów,
- przeprowadzono testy akceptacyjne użytkownika,
- opracowano dokumentację techniczną, użytkownika i administratora,
- uruchomienie produkcyjne aplikacji,
- wsparcie uruchomieniowe aplikacji.

Oszczędności/optimalizacja wynikająca z realizowanego projektu/zadania:

- zapewnienie ochrony danych osobowych zgodnie z wymogami ustawy o ochronie danych osobowych,
- przechowywanie danych historycznych,
- centralizacja wprowadzania danych dotyczących uczniów (uczeń w bazie danych występuje tylko raz, weryfikacją po numerze pesel danego ucznia),
- poprawa jakości danych – wspólna baza dla wszystkich procesów, historia ucznia,
- dane uczniów przypisanych w ramach danej szkoły powinny być pogrupowane według odpowiedniej kategorii stypendiów.

STUDENCKI PROGRAM STYPENDIALNY – ROZWÓJ APLIKACJI

Realizacja celu wskazanego w: „Strategii realizacji zadań Centrum Usług Informatycznych we Wrocławiu w latach 2017-2020”:

- Wsparcie idei Smart City (wsparcie projektów smart, wdrożenie EZD, wdrożenie platformy zakupowej),
- Bezpieczeństwo danych (zbudowanie lasu domen, logowanie przez SSO, ujednoczony system zarządzania uprawnieniami, budowa chmury prywatnej, budowa zespołu ds. bezpieczeństwa).

Cel projektu: modyfikacja aplikacji o zmiany zgłoszone przez użytkownika kluczowego w związku ze zmianą procesu biznesowego obsługi stypendiów dla studentów i doktorantów.

Termin realizacji: sierpień 2017 r. – październik 2017 r.

Wydziały/Jednostki współuczestniczące: Biuro Współpracy z Uczelniami Wyższymi UMW.

Krótki opis zrealizowanych czynności:

- opracowanie dokumentu suplementu analizy biznesowej,
- przeprowadzenie prac programistycznych,
- przeprowadzono testy wewnętrzne,
- przeprowadzono testy akceptacyjne użytkownika,
- opracowano dokumentację techniczną, użytkownika i administratora,
- uruchomienie produkcyjne aplikacji,
- wsparcie uruchomieniowe aplikacji.

Oszczędności/optimalizacja wynikająca z realizowanego projektu/zadania: rozbudowa aplikacji o nowe funkcjonalności zdefiniowane przez użytkownika kluczowego oraz zmiana szaty graficznej – standaryzacja przyjęta w mieście.

OPTIMALIZACJA PROCESU TWORZENIA SPRAWOZDAŃ FINANSOWYCH W OBSZARZE OŚWIATY

Realizacja celu wskazanego w: „Strategii realizacji zadań Centrum Usług Informatycznych we Wrocławiu w latach 2017-2020”:

- Wsparcie sprawnie działającej organizacji CUW (optymalizacja obsługi klienta finansowego, wdrożenie systemu finansowo-księgowego i kadrowego).

Cel projektu: Optymalizacja procesu tworzenia sprawozdań finansowych w obszarze oświaty polegającą na wyeliminowaniu aplikacji Plan i bezpośredniego importowania planu budżetu z systemu SAP do systemu Vulcan.

Termin realizacji: lipiec 2017 r. – sierpień 2017 r.

Wydziały/Jednostki współuczestniczące: Projekt wewnętrzny CUI.

Krótki opis zrealizowanych czynności:

- opis widoków i danych z systemu Vulcan,
- SAP – eksport zmian budżetu do Vulcan-Plan,
- szkolenie z obsługi transakcji SAP,
- testy rozwiązania przeprowadzone przez użytkownika,
- analiza i przygotowanie danych z systemu Vulcan,
- SAP – automatyzacja procesu.

Oszczędności/optimalizacja wynikająca z realizowanego projektu/zadania: zmniejszenie pracochłonności użytkowników, uproszczenie procesu, skrócenie czasu generowania sprawozdań.

ZIT: SYSTEM WSPIERAJĄCY WINDYKACJE W GMINIE WROCŁAW

Realizacja celu wskazanego w: „Strategii realizacji zadań Centrum Usług Informatycznych we Wrocławiu w latach 2017-2020”:

- Wsparcie idei Smart City (wsparcie projektów smart, wdrożenie EZD, wdrożenie platformy zakupowej),
- Bezpieczeństwo danych (zbudowanie lasu domen, logowanie przez SSO, ujednoczony system zarządzania uprawnieniami, budowa chmury prywatnej, budowa zespołu ds. bezpieczeństwa).

Cel projektu: Podniesienie poziomu ściągalności zadłużeń,

Termin realizacji: styczeń 2017 r. – grudzień 2017 r.

Wydziały/Jednostki współuczestniczące: Skarbnik Miasta, Wydział Zarządzania Należnościami UMW, Wydział Księgowości UMW, Wydział Zarządzania Funduszami UMW.

Krótki opis zrealizowanych czynności:

- podpisanie umowy z wybranym Wykonawcą,
- analiza przedwdrożeniowa,
- prototyp Rozwiązania,
- budowa Rozwiązania,
- testy Rozwiązania,
- odbiór systemu,
- szkolenia i odbiór dokumentacji,
- uruchomienie produkcyjne,
- podpisanie umowy na dofinansowanie ze środków UE,
- przygotowanie dokumentów formalnych w trakcie realizacji projektu,
- przygotowanie dokumentów formalnych związanych z rozliczeniem projektu.

Oszczędności/optimalizacja wynikająca z realizowanego projektu/zadania:

- pełna informacja o należnościach i centralizacja windykacji,
- automatyczne i prawidłowe przyporządkowywanie wpłat do sprawy i ich rozksięgowywanie (w tym automatyczna aktualizacja wysokości zadłużenia) (UP),
- automatyczne zaciąganie możliwie szerokiego zakresu danych (sprawa sama wypełnia się danymi z innych systemów, modułów itd.),
- elektroniczny obieg dokumentów,
- elektroniczna dyspozycja przelewu (np. opłat sądowych, kosztów egzekucyjnych) rozumiana jako automatyczne połączenie z systemem finansowo-księgowym),
- automatyczna dekretacja pism i przyporządkowywanie ich do spraw,
- uproszczenie interfejsów – łatwiejsza obsługa a co za tym idzie wzrost efektywności pracy (UP),
- wiarygodne i łatwe do sporządzenia raporty z efektów pracy Wydziału / realizacji zadań Wydziału,
- monitorowanie wykonania zadań przez pracowników,

- najszersza możliwa integracja z EPU oraz Komornikami,
- automatyzacja zarządzania pracą oraz szablonami dokumentów,
- uzyskanie dofinansowania w kwocie do 774 473,84 zł

REPOZYTORIUM FAKTUR ELEKTRONICZNYCH

Realizacja celu wskazanego w: „Strategii realizacji zadań Centrum Usług Informatycznych we Wrocławiu w latach 2017-2020”:

- Wsparcie sprawnie działającej organizacji CUW (optymalizacja obsługi klienta finansowego, wdrożenie systemu finansowo-księgowego i kadrowego).

Cel projektu: uruchomienie rozwiązania, które umożliwi CUI, jednostkom oświatowym obsługiwanym przez CUI oraz Osiedlom przechowywanie faktur w formacie elektronicznym oraz wpisywanie podstawowych danych z faktur do systemu w celu usprawnienia obiegu faktur elektronicznych pomiędzy jednostkami (podmiotami) a CUI.

Termin realizacji: styczeń 2017 r. – luty 2017 r.

Wydziały/Jednostki współuczestniczące: Pion finansowy CUI (dawny ZOJM).

Krótki opis zrealizowanych czynności:

- opracowanie dokumentu analizy biznesowej,
- przeprowadzenie prac programistycznych,
- uruchomienie produkcyjne aplikacji,
- wsparcie uruchomieniowe aplikacji.

Oszczędności/optimalizacja wynikająca z realizowanego projektu/zadania: utworzenie archiwum faktur elektronicznych umożliwiające w prosty sposób wyszukiwanie faktury. Optymalizacja procesu obiegu faktur elektronicznych między CUI a jednostkami oświatowymi.

BANK ZDJĘĆ PROMOCYJNYCH

Realizacja celu wskazanego w: „Strategii realizacji zadań Centrum Usług Informatycznych we Wrocławiu w latach 2017-2020”:

- Wsparcie idei Smart City (wsparcie projektów smart, wdrożenie EZD, wdrożenie platformy zakupowej),
- Wsparcie sprawnie działającej organizacji CUW (optymalizacja obsługi klienta finansowego, wdrożenie systemu finansowo-księgowego i kadrowego).

Cel projektu: udostępnienie oprogramowania pozwalającego w łatwy sposób katalogować i ewidencjonować posiadane przez UMW zdjęcia. Aplikacja do zarządzania bazą zdjęć promocyjnych będzie miała przez to na celu łatwiejsze panowanie nad zasobami zdjęciowymi, a w szczególności łatwiejsze ich wyszukiwanie. W ramach aplikacji planowane jest także umożliwienie udostępniania zdjęć innym instytucjom oraz mieszkańcom.

Termin realizacji: kwiecień 2017 r. – sierpień 2017 r.

Wydziały/Jednostki współuczestniczące: Biuro Promocji Miasta i Turystyki UMW.

Krótki opis zrealizowanych czynności:

- opracowanie dokumentu analizy biznesowej,
- przeprowadzenie prac programistycznych,
- przeprowadzenie testów aplikacji,
- uruchomienie produkcyjne aplikacji.

Oszczędności/optimalizacja wynikająca z realizowanego projektu/zadania: łatwiejsze panowanie nad zasobami zdjęciowymi oraz wyszukiwanie, co przełoży się na oszczędność kosztów pracy, lepsza reklama miasta, m.in. poprzez udostępnianie zdjęć mieszkańcom, aktualność udostępnianych zdjęć, co związane jest z lepszą „prezencją” miasta, uzyskanie informacji o statystykach – popularności pobieranych zdjęć.

MIGRACJA – ZAMOWIENIA WEWNĘTRZNE

Realizacja celu wskazanego w: „Strategii realizacji zadań Centrum Usług Informatycznych we Wrocławiu w latach 2017-2020”:

- Bezpieczeństwo danych (zbudowanie lasu domen, logowanie przez SSO, ujednoczony system zarządzania uprawnieniami, budowa chmury prywatnej, budowa zespołu ds. bezpieczeństwa),
- Wsparcie sprawnie działającej organizacji CUW (optymalizacja obsługi klienta finansowego, wdrożenie systemu finansowo-księgowego i kadrowego).

Cel projektu: zmigrowanie dotąd istniejącej aplikacji Lotusowej do nowej technologii oraz implementacja wielojednostkowości, co umożliwi udostępnienie aplikacji innym Klientom CUI.

Termin realizacji: styczeń 2017 r. – grudzień 2017 r.

Wydziały/Jednostki współuczestniczące: Wydział Obsługi Urzędu UMW.

Krótki opis zrealizowanych czynności:

- przygotowanie dokumentacji dla zamówienia publicznego,
- wybór Wykonawcy,
- opracowanie dokumentu wstępnej analizy biznesowej,
- współpraca przy tworzeniu analizy przedwdrożeniowej z Wykonawcą,
- zorganizowanie projektu wdrożeniowego,
- przygotowanie i udostępnienie zasobów infrastrukturalnych,
- udzielanie merytorycznych i technicznych konsultacji związanych z wdrażaniem systemu,
- przeprowadzenie testów odbiorowych systemu.

Oszczędności/optimalizacja wynikająca z realizowanego projektu/zadania: przejścia z technologii, której nie jesteśmy w stanie rozwijać na nową, w której CUI posiada kompetencje. Usprawnienie obsługi procesu zarządzania zamówieniami wewnętrznymi. Redukcja liczby wytwarzanych dokumentów papierowych.

OPRACOWANIE I WDROŻENIE APLIKACJI WYBORCZEJ

Realizacja celu wskazanego w: „Strategii realizacji zadań Centrum Usług Informatycznych we Wrocławiu w latach 2017-2020”:

- Wsparcie idei Smart City (wsparcie projektów smart, wdrożenie EZD, wdrożenie platformy zakupowej),
- Wsparcie sprawnie działającej organizacji CUW (optymalizacja obsługi klienta finansowego, wdrożenie systemu finansowo-księgowego i kadrowego).

Cel projektu: stworzenie aplikacji wpierającej Proces realizacji i obsługi wyborów. W pierwszym etapie jej tworzenia wsparcie Miejskiej Komisji Wyborczej w zakresie rejestrowania składu Miejskiej Komisji Wyborczej, rejestracji kandydatów na radnych, geografii wyborczej i ustalania wyników wyborów do Rad osiedli.

Termin realizacji: styczeń 2017 r. – kwiecień 2017 r.

Wydziały/Jednostki współuczestniczące: Wydział Organizacyjny i Kadr UMW, Biuro Rady Miejskiej Wrocławia UMW.

Krótki opis zrealizowanych czynności:

- opracowanie dokumentu analizy biznesowej,
- przeprowadzenie prac programistycznych,
- przeprowadzenie testów aplikacji,
- uruchomienie produkcyjne aplikacji,
- wsparcie MBW i MKW w przeprowadzeniu wyborów do rad osiedli.

Oszczędności/optimalizacja wynikająca z realizowanego projektu/zadania: umożliwienie szybkiej i sprawnej rejestracji kandydatów; usprawnienie procesów oraz redukcja czasu poświęcanego na poszczególne czynności; redukcja ponoszonych kosztów, w związku z oszczędnością papieru; uproszczenie ścieżki obiegu dokumentów; optymalizacja czasu pracy przy wprowadzaniu danych; automatyczne generowanie kart do głosowania; natychmiastowe ustalenia wyników głosowania w osiedlach wraz z automatycznym generowaniem protokołów z głosowania; skrócenie czasu obsługi wyborów; redukcja błędów danych wypełnianych w dokumentach; redukcja czasu pracy pracowników Miejskiej Komisji Wyborczej.

AUDYT KRI W MOPS

Realizacja celu wskazanego w: „Strategii realizacji zadań Centrum Usług Informatycznych we Wrocławiu w latach 2017-2020”:

- Bezpieczeństwo danych (zbudowanie lasu domen, logowanie przez SSO, ujednoczony system zarządzania uprawnieniami, budowa chmury prywatnej, budowa zespołu ds. bezpieczeństwa).

Cel projektu: wypełnienie wymogu prawnego. Podniesienie bezpieczeństwa i poziomu integracji systemów.

Termin realizacji: czerwiec 2017 r. – lipiec 2017 r.

Wydziały/Jednostki współuczestniczące: MOPS.

Krótki opis zrealizowanych czynności:

- zlecenie i zorganizowanie audytu w MOPS,
- analiza i odbiór raportów poaudytowych.

Oszczędności/optimalizacja wynikająca z realizowanego projektu/zadania: uszczelnienie funkcjonalności systemów wykorzystywanych przez MOPS. Uzupełnienie luk w dokumentach wymaganych przepisami. Wyeliminowanie ryzyk zgłoszenia zastrzeżeń przez instytucje kontrolujące funkcjonowanie jednostek.

ZIT: OPEN DATA WROCLAW

Realizacja celu wskazanego w: „Strategii realizacji zadań Centrum Usług Informatycznych we Wrocławiu w latach 2017-2020”:

- Wsparcie idei Smart City (wsparcie projektów smart, wdrożenie EZD, wdrożenie platformy zakupowej).

Cel projektu: Celem ogólnym projektu było stworzenie warunków do rozwoju społecznego i gospodarczego Wrocławia poprzez zapewnienie powszechnego otwartego dostępu w postaci cyfrowej do danych będących w posiadaniu Gminy Wrocław.

Cele szczegółowe projektu to:

- zwiększenie dostępności e-usług publicznych,
- zwiększenie użytkowania otwartych danych przez mieszkańców, przedsiębiorstwa oraz organizacje pozarządowe,
- poprawa efektywności gromadzenia, udostępniania i zarządzania zasobami gromadzonymi przez administrację publiczną,
- rozwój społeczeństwa informacyjnego oraz sprzyjanie rozwojowi Smart City poprzez zapewnienie powszechnego otwartego dostępu w postaci cyfrowej do danych.

Termin realizacji: styczeń 2017 r. – grudzień 2017 r.

Wydziały/Jednostki współuczestniczące: ZDiUM, Wydział Zarządzania Funduszami UMW.

Krótki opis zrealizowanych czynności:

- podpisanie Umowy o Dofinansowanie projektu Open Data Wrocław,
- przygotowanie wsadu merytorycznego do zamówienia publicznego,
- przeprowadzenie zamówienia publicznego,
- udzielanie wyjaśnień w trakcie procesu zamówienia publicznego,
- wybór Wykonawcy,
- przygotowanie i udostępnienie zasobów infrastrukturalnych,
- udzielanie merytorycznych i technicznych konsultacji związanych z wdrażaniem systemu,
- pozyskanie zbiorów danych do portalu,
- przeprowadzenie testów portalu Open Data Wrocław,
- wdrożenie i uruchomienie portalu Open Data Wrocław,
- przeprowadzenie procesu odbioru projektu,
- przygotowanie dokumentów formalnych w trakcie realizacji projektu,
- przygotowanie dokumentów formalnych związanych z rozliczeniem projektu.

Oszczędności/optimalizacja wynikająca z realizowanego projektu/zadania: udostępnienie portalu zgodnego ze światowymi standardami otwartych danych. Kreowanie wizerunku miasta otwartego, transparentnego dla mieszkańców. Bezpośrednia realizacja strategii Smart City, promowanej przez Wrocław. Dla pracowników Urzędu - oszczędność czasu na prace związane z udostępnieniem informacji publicznej na wniosek.

Uzyskanie dofinansowania w szacowanej kwocie: 348 921,97 zł.

AUDYT BEZPIECZEŃSTWA INFORMACJI W UMW

Realizacja celu wskazanego w: „Strategii realizacji zadań Centrum Usług Informatycznych we Wrocławiu w latach 2017-2020”:

- Bezpieczeństwo danych (zbudowanie lasu domen, logowanie przez SSO, ujednoczony system zarządzania uprawnieniami, budowa chmury prywatnej, budowa zespołu ds. bezpieczeństwa).

Cel projektu: wypełnienie wymogu prawnego. Podniesienie bezpieczeństwa w zakresie działania organizacji i wykorzystywanych w niej systemów informatycznych.

Termin realizacji: listopad 2017 r. – grudzień 2017 r.

Wydziały/Jednostki współuczestniczące: Biuro Bezpieczeństwa Informacji UMW.

Krótki opis zrealizowanych czynności:

- przygotowanie dokumentów do zamówienia usługi audytu w UMW,
- zlecenie i zorganizowanie audytu,
- analiza i odbiór raportów poaudytowych.

Oszczędności/optimalizacja wynikająca z realizowanego projektu/zadania: uszczelnienie funkcjonalności systemów wykorzystywanych przez UMW. Uzupełnienie luk w dokumentach wymaganych przepisami. Wyeliminowanie ryzyk zgłoszenia zastrzeżeń przez instytucje kontrolujące funkcjonowanie jednostek.

CENTRALNA PLATFORMA SIP - UZUPEŁNIENIE PAKIETÓW PRAWNYCH

Realizacja celu wskazanego w: „Strategii realizacji zadań Centrum Usług Informatycznych we Wrocławiu w latach 2017-2020”:

- Wsparcie sprawnie działającej organizacji CUW (optimalizacja obsługi klienta finansowego, wdrożenie systemu finansowo-księgowego i kadrowego).

Cel projektu: zapewnienie jednostkom miejskim ciągłości dostępu do elektronicznej informacji prawnej z zakresie różnych obszarów prawa, zgodnie ze potrzebami poszczególnych organizacji miejskich. Ustandaryzowanie i scentralizowanie dostępu do elektronicznej informacji prawnej w mieście.

Termin realizacji: lipiec 2017 r. – grudzień 2017 r.

Wydziały/Jednostki współuczestniczące: Wydział Prawny UMW, Wydział Środowiska i Rolnictwa UMW, BPK.

Krótki opis zrealizowanych czynności:

- analiza potrzeb Gminy Wrocław w zakresie dostępu do pakietów prawnych na podstawie wywiadów z klientami Platformy SIP, raportów monitorujących wykorzystanie licencji SIP oraz przeglądu rynku,
- analiza porównawcza – w porównaniu z zamówieniem dla Urzędu Wojewódzkiego Wrocławia,
- określenie szczegółowych wymagań dla zamówienia,
- przygotowanie dokumentów do przeprowadzenia wielozadaniowego postępowania przetargowego – 3 zadania,
- udział w pracach komisji przetargowej – udzielanie wyjaśnień.

Oszczędności/optimalizacja wynikająca z realizowanego projektu/zadania: oszczędność środków Gminy Wrocław na poziomie 150 000 zł.

Obniżenie kosztów wewnętrznych związanych z przygotowaniem i udzieleniem zamówienia, administrowaniem kontami użytkowników i rozliczaniem płatności za ten sam produkt w mieście. Standaryzacja oprogramowania o charakterze elektronicznej informacji prawnej w mieście.

ROZWÓJ OPROGRAMOWANIA BUSMAN

Realizacja celu wskazanego w: „Strategii realizacji zadań Centrum Usług Informatycznych we Wrocławiu w latach 2017-2020”:

- Wsparcie idei Smart City (wsparcie projektów smart, wdrożenie EZD, wdrożenie platformy zakupowej),
- Wsparcie sprawnie działającej organizacji CUW (optimalizacja obsługi klienta finansowego, wdrożenie systemu finansowo-księgowego i kadrowego).

Cel projektu: dalszy rozwój oprogramowania i serwisowania programu do przygotowania rozkładów jazdy dla komunikacji miejskiej.

Termin realizacji: czerwiec 2017 r. – listopad 2017 r.

Wydziały/Jednostki współuczestniczące: Wydział Transportu UMW.

Krótki opis zrealizowanych czynności:

- przygotowanie dokumentów przetargowych,
- ustalenie zakresu prac,
- negocjacje z wykonawcą,
- odbiór prac w ramach zamówienia podstawowego.

Oszczędności/optimalizacja wynikająca z realizowanego projektu/zadania: sprawne zarządzanie transportem miejskim, efektywne wykorzystanie dostępnego taboru.

AUTOMATYZACJA I POSZERZENIE ZAKRESU DANYCH W USŁUDZE GOOGLE TRANSIT

Realizacja celu wskazanego w: „Strategii realizacji zadań Centrum Usług Informatycznych we Wrocławiu w latach 2017-2020”:

- Wsparcie idei Smart City (wsparcie projektów smart, wdrożenie EZD, wdrożenie platformy zakupowej).

Cel projektu: analiza i dostosowywanie danych przekazywanych w usłudze.

Termin realizacji: styczeń 2017 r. – grudzień 2017 r.

Wydziały/Jednostki współuczestniczące: Wydział Transportu UMW.

Krótki opis zrealizowanych czynności:

- analiza danych udostępnianych w usłudze,
- korekta błędów,
- pertraktacje z firmą Google.

Oszczędności/optimalizacja wynikająca z realizowanego projektu/zadania: Udostępnienie klientom publicznych usług transportowych w naszym mieście lepszego planera podróży, zachęcenie potencjalnych klientów do skorzystania z usług.

ZIT: SYSTEM WPSIERAJĄCY NGO WE WROCŁAWIU

Realizacja celu wskazanego w: „Strategii realizacji zadań Centrum Usług Informatycznych we Wrocławiu w latach 2017-2020”:

- Wsparcie idei Smart City (wsparcie projektów smart, wdrożenie EZD, wdrożenie platformy zakupowej),
- Wsparcie sprawnie działającej organizacji CUW (optimalizacja obsługi klienta finansowego, wdrożenie systemu finansowo-księgowego i kadrowego).

Cel projektu: opracowanie systemu umożliwiającego elektroniczną obsługę NGO.

Termin realizacji: styczeń 2017 r. – grudzień 2017 r.

Wydziały/Jednostki współuczestniczące: Biuro ds. Partycypacji Społecznej UMW, Wydział Zarządzania Funduszami UMW.

Krótki opis zrealizowanych czynności:

- przygotowanie dokumentów przetargowych,
- ocena ofert,
- udział w pracach komisji przetargowych,
- przygotowanie i aktualizacja dokumentacja rozliczenia projektu.

Oszczędności/optimalizacja wynikająca z realizowanego projektu/zadania: sprawna obsługa NGO. Wdrożenie docelowej aplikacji na potrzeby współpracy z NGO. Opracowanie i udostępnienie e-usług. Uzyskanie dofinansowania w szacowanej kwocie do 881 739 zł.

AKTUALIZACJA OPROGRAMOWANIA SYSTEMU KOLEJKOWEGO

Realizacja celu wskazanego w: „Strategii realizacji zadań Centrum Usług Informatycznych we Wrocławiu w latach 2017-2020”:

- Wsparcie idei Smart City (wsparcie projektów smart, wdrożenie EZD, wdrożenie platformy zakupowej),
- Wsparcie sprawnie działającej organizacji CUW (optimalizacja obsługi klienta finansowego, wdrożenie systemu finansowo-księgowego i kadrowego).

Cel projektu: modernizacja oprogramowania systemu kolejkowego.

Termin realizacji: styczeń 2017 r. – październik 2017 r.

Wydziały/Jednostki współuczestniczące: Wydział Spraw Obywatelskich UMW.

Krótki opis zrealizowanych czynności:

- ustalenie zakresu prac,
- analiza rynku,
- przygotowanie projektu umowy,
- prace odbiorowe.

Oszczędności/optimalizacja wynikająca z realizowanego projektu/zadania: optymalizacja gromadzonych danych i włączenie do systemu dodatkowego BOK. Podniesienie jakości usług jakie świadczy miasto. Udostępnienie klientom stabilnych usług elektronicznych.

WDROŻENIE EZD W CUI

Realizacja celu wskazanego w: „Strategii realizacji zadań Centrum Usług Informatycznych we Wrocławiu w latach 2017-2020”:

- Wsparcie idei Smart City (wsparcie projektów smart, wdrożenie EZD, wdrożenie platformy zakupowej),
- Wsparcie sprawnie działającej organizacji CUW (optymalizacja obsługi klienta finansowego, wdrożenie systemu finansowo-księgowego i kadrowego).

Cel projektu: elektroniczna rejestracja i obsługa dokumentów. Uruchomienie składu chronologicznego.

Termin realizacji: styczeń 2017 r. – grudzień 2017 r.

Wydziały/Jednostki współuczestniczące: Placówki Oświatowe obsługiwane przez CUI.

Krótki opis zrealizowanych czynności:

- zorganizowanie projektu,
- przeprowadzenie szkoleń,
- przygotowanie dokumentów: Instrukcja Kancelaryjna, Wykaz JRWA i uzyskanie akceptacji Archiwum Państwowego,
- uruchomienie systemu testowego i pilotaż,
- uruchomienie produkcyjnego systemu,
- monitoring i doskonalenie systemu,
- bieżące raportowanie przebiegu projektu.

Oszczędności/optimalizacja wynikająca z realizowanego projektu/zadania: wyparcie obiegu papierowego dla ok. 50 haseł JRWA, przyśpieszenie obiegu dokumentów, oszczędność czasu i materiałów. Podniesienie bezpieczeństwa przechowywanych dokumentów. Usprawnienie kontroli terminowości załatwianych spraw.

WDROŻENIE SYSTEMU EOF W UMW

Realizacja celu wskazanego w: „Strategii realizacji zadań Centrum Usług Informatycznych we Wrocławiu w latach 2017-2020”:

- Wsparcie idei Smart City (wsparcie projektów smart, wdrożenie EZD, wdrożenie platformy zakupowej).

Cel projektu: uruchomienie Elektronicznego Obiegu Faktur w UMW.

Termin realizacji: styczeń 2017 r. – grudzień 2017 r.

Wydziały/Jednostki współuczestniczące: Wydział Księgowości UMW, Wydział Finansowy UIMW, Wrocławskie Mieszkania sp. z o.o.

Krótki opis zrealizowanych czynności:

- zorganizowanie i przeprowadzenie projektu,
- wsparcie techniczne wdrożenia (skonfigurowanie sprzętu, założenie kont i nadanie uprawnień),
- rozliczenie projektu pod kątem zakresu i finansowym,
- konsultowanie zleceń rozwojowych,
- monitorowanie realizacji umowy przez Wykonawcę zewnętrznego projektu.

Oszczędności/optimalizacja wynikająca z realizowanego projektu/zadania: wyparcie obiegu papierowego na rzecz elektronicznego, wydatne obniżenie pracy przy dekretacji faktur i ich rejestrowania oraz księgowania w systemie SAP. Obniżenie czasu dotarcia do dokumentów i kosztów ich przechowywania. Podniesienie bezpieczeństwa przechowywania dokumentów.

REPOZYTORIUM BUDYNKÓW

Realizacja celu wskazanego w: „Strategii realizacji zadań Centrum Usług Informatycznych we Wrocławiu w latach 2017-2020”:

- Wsparcie sprawnie działającej organizacji CUW (optymalizacja obsługi klienta finansowego, wdrożenie systemu finansowo-księgowego i kadrowego).

Cel projektu: utworzenie elektronicznej bazy zasobów technicznych i osobowych związanych z funkcjonowaniem i obsługą placówek oświatowych.

Termin realizacji: styczeń 2017 r. – grudzień 2017 r.

Wydziały/Jednostki współuczestniczące: projekt wewnętrzny CUI.

Krótki opis zrealizowanych czynności:

- przygotowanie specyfikacji zamówienia i projektu umowy,
- przygotowanie zapytania ofertowego,
- przeprowadzenie procesu pozyskania ofert z rynku,
- udzielenie zamówienia wybranemu Wykonawcy,
- przygotowanie zasobów na potrzeby projektu,
- monitorowanie przebiegu projektu,
- rozliczenie zakresu i finansowe projektu.

Oszczędności/optimalizacja wynikająca z realizowanego projektu/zadania: utworzenie spójnej i kompletnej bazy informacji o wyposażeniu placówek oraz teleadresowej do placówek. Kontrola zasobów technicznych jakimi dysponują placówki. Oszczędności w wydatkach na zakupy zgłaszane bez uzasadnienia.

MODYFIKACJA RZDO DLA UMW

Realizacja celu wskazanego w: „Strategii realizacji zadań Centrum Usług Informatycznych we Wrocławiu w latach 2017-2020”:

- Bezpieczeństwo danych (zbudowanie lasu domen, logowanie przez SSO, ujednoczony system zarządzania uprawnieniami, budowa chmury prywatnej, budowa zespołu ds. bezpieczeństwa).

Cel projektu: opracowanie aplikacji wspierającej wdrożenie RODO.

Termin realizacji: czerwiec 2017 r. – grudzień 2017 r.

Wydziały/Jednostki współuczestniczące: Biuro Bezpieczeństwa Informacji UMW.

Krótki opis zrealizowanych czynności:

- przygotowanie opisu wymogów klienta,
- analiza rynku pod kątem dostępności aplikacji,
- przygotowanie i przeprowadzenie dialogów technicznych,
- zaprojektowanie dokumentacji pod wykonanie wewnątrz siłami CUI,
- zorganizowanie i monitorowanie przebiegi projektu,
- zrealizowanie oprogramowania w zakresie przyjętym dla 2017 r.

Oszczędności/optimalizacja wynikająca z realizowanego projektu/zadania: opracowanie aplikacji zgodnej z wymogami klienta. Możliwość udostępnienia aplikacji wszystkim zainteresowanym jednostkom miasta. Wsparcie procesu wdrożenia RODO. Opracowanie narzędzia do nadzoru przestrzegania stosowania RODO.

MODYFIKACJA APLIKACJI LOTUS: ŚWIADCZENIA ZFS - EDU

Realizacja celu wskazanego w: „Strategii realizacji zadań Centrum Usług Informatycznych we Wrocławiu w latach 2017-2020”:

- Wsparcie sprawnie działającej organizacji CUW (optymalizacja obsługi klienta finansowego, wdrożenie systemu finansowo-księgowego i kadrowego).

Cel projektu: opracowanie aplikacji umożliwiającej prawidłowe naliczenie i wypłacenie świadczeń z funduszu socjalnego.

Termin realizacji: kwiecień 2017 r. – lipiec 2017 r.

Wydziały/Jednostki współuczestniczące: Jednostki oświatowe w obsłudze CUI.

Krótki opis zrealizowanych czynności:

- zebranie i opisanie wymogów,
- zorganizowanie projektu,
- opracowanie i wdrożenia zmian w oprogramowaniu,
- przetestowanie wprowadzonych modyfikacji,

- produkcyjne uruchomienie nowej wersji aplikacji.

Oszczędności/optimalizacja wynikająca z realizowanego projektu/zadania: skrócenie czasu na przygotowanie i wypłacenie świadczeń. Automatyzacja procesu weryfikacji prawidłowości naliczenia i wypłacenia świadczeń.

ELEKTRONICZNA REKRUTACJA DO ŻŁOBKÓW

Realizacja celu wskazanego w: „Strategii realizacji zadań Centrum Usług Informatycznych we Wrocławiu w latach 2017-2020”:

- Wsparcie idei Smart City (wsparcie projektów smart, wdrożenie EZD, wdrożenie platformy zakupowej).

Cel projektu: Wdrożenie systemu do przeprowadzania ciągłej rekrutacji dzieci do żłobków drogą elektroniczną.

Termin realizacji: maj 2017 r. – grudzień 2017 r.

Wydziały/Jednostki współuczestniczące: Wydział Zdrowia i Spraw Społecznych UMW, Wrocławski Zarząd Żłobków.

Krótki opis zrealizowanych czynności:

- pozyskanie i opisanie wymogów biznesowych,
- zorganizowanie i przeprowadzenie prezentacji systemów dostępnych na rynku,
- wsparcie procesu optymalizacji procesów biznesowych,
- przygotowanie dokumentacji do zamówienia publicznego (projekt umowy, umowa powierzenia przetwarzania danych osobowych, wnioski o wszczęcie postępowania).

Oszczędności/optimalizacja wynikająca z realizowanego projektu/zadania: przygotowanie się miasta do wdrożenia nowoczesnego systemu rekrutacji dzieci do żłobków. Zaplanowanie dalszych działań mających na celu udostępnienie mieszkańcom wygodnego sposobu zgłaszania dzieci do żłobków. Po wdrożeniu zmniejszenie kosztów obsługi procesu przeprowadzania naborów.

TABELA ŻYWIENIOWA

Realizacja celu wskazanego w: „Strategii realizacji zadań Centrum Usług Informatycznych we Wrocławiu w latach 2017-2020”:

- Wsparcie sprawnie działającej organizacji CUW (optymalizacja obsługi klienta finansowego, wdrożenie systemu finansowo-księgowego i kadrowego).

Cel projektu: opracowanie nowej wersji aplikacji w celu podniesienia poziomu automatyzacji procesów naliczania i rozliczania opłat z tytułu żywienia dzieci w placówkach oświatowych miasta.

Termin realizacji: październik 2017 r. – grudzień 2017 r.

Wydziały/Jednostki współuczestniczące: Placówki oświatowe w obsłudze CUI.

Krótki opis zrealizowanych czynności:

- przygotowanie opisu wymogów biznesowych,
- analiza wymogów pod kątem optymalizacji procesów i ich automatyzacji,
- przygotowanie dokumentacji dla potrzeb wyprodukowania aplikacji siłami CUI,
- rozpoczęcie prac nad tworzeniem oprogramowania.

Oszczędności/optimalizacja wynikająca z realizowanego projektu/zadania: zmniejszenie ilości prac wykonywanych ręcznie. Podniesienie poziomu automatyzacji procesów naliczania i rozliczania kosztów żywienia dzieci.

CHMURA PRYWATNA CUI – ETAP I

Realizacja celu wskazanego w: „Strategii realizacji zadań Centrum Usług Informatycznych we Wrocławiu w latach 2017-2020”:

- Bezpieczeństwo danych (zbudowanie lasu domen, logowanie przez SSO, ujednoczony system zarządzania uprawnieniami, budowa chmury prywatnej, budowa zespołu ds. bezpieczeństwa),
- Wsparcie idei Smart City (wsparcie projektów smart, wdrożenie EZD, wdrożenie platformy zakupowej),
- Wsparcie sprawnie działającej organizacji CUW (optymalizacja obsługi klienta finansowego, wdrożenie systemu finansowo-księgowego i kadrowego).

Cel projektu: wdrożenie autorskiej aplikacji do wygodnego udostępniania użytkownikom usług jakie oferuje CUI.

Termin realizacji: styczeń 2017 r. – grudzień 2017 r.

Wydziały/Jednostki współuczestniczące: Projekt wewnętrzny CUI.

Krótki opis zrealizowanych czynności:

- przygotowanie koncepcji,
- analizy metod i sposobów wykonania aplikacji,
- zaprojektowanie zakresu, architektury i wyglądu aplikacji,
- opracowanie oprogramowania,
- skonfigurowanie aplikacji (personalizacja dostępów),
- testy aplikacji,
- przygotowanie aplikacji do pilotażu w CUI.

Oszczędności/optimalizacja wynikająca z realizowanego projektu/zadania: przygotowanie unikatowej, autorskiej aplikacji, która wydatnie podniesie komfort pracy użytkownikom korzystającym z usług CUI. Podniesienie wygody wnioskowania o nadanie uprawnień do aplikacji z portfolio CUI. Udostępnienie rejestru aplikacji z portfolio CUI.

WDROŻENIE ZIMBRY W CUI

Realizacja celu wskazanego w: „Strategii realizacji zadań Centrum Usług Informatycznych we Wrocławiu w latach 2017-2020”:

- Wsparcie sprawnie działającej organizacji CUW (optimalizacja obsługi klienta finansowego, wdrożenie systemu finansowo-księgowego i kadrowego).

Cel projektu: wdrożenie nowego, jednolitego systemu pocztowego w CUI i standaryzacja poczty w mieście.

Termin realizacji: maj 2017 r. – grudzień 2017 r.

Wydziały/Jednostki współuczestniczące: Projekt wewnętrzny CUI.

Krótki opis zrealizowanych czynności:

- przygotowanie opisy wymogów technicznych i biznesowych,
- analiza dostępnych systemów pocztowych pod kątem zebranych wymogów,
- przygotowanie analizy porównawczej systemów pocztowych,
- przygotowanie dokumentacji do zamówienia na wybrany system pocztowy Zimbra (projekt umowy, OPZ),
- przeprowadzenie zamówienia,
- przygotowanie umowy do podpisania w wyłonionym Wykonawcą.

Oszczędności/optimalizacja wynikająca z realizowanego projektu/zadania: wymiana różnych systemów pocztowych jakich używają pracownicy CUI (Lotus, Exchange) na jeden, nowy system. Uszczelnienie obiegu wiadomości elektronicznych. Udostępnienie nowych funkcjonalności usprawniających pracę i współpracę w ramach CUI. Przygotowanie nowego standardu systemu pocztowego w mieście. Docelowe wycofanie zdezaktualizowanego systemu pocztowego Lotus.

ZIT: SYSTEM GOSPODAROWANIA NIERUCHOMOŚCIAMI W GMINIE WROCŁAW

Realizacja celu wskazanego w: „Strategii realizacji zadań Centrum Usług Informatycznych we Wrocławiu w latach 2017-2020”:

- Wsparcie idei Smart City (wsparcie projektów smart, wdrożenie EZD, wdrożenie platformy zakupowej).

Cel projektu: wdrożenie usług elektronicznych dla klientów miasta.

Termin realizacji: styczeń 2017 r. – grudzień 2017 r.

Wydziały/Jednostki współuczestniczące: Wydział Nieruchomości Komunalnych UMW, Wydział Nieruchomości Skarbu Państwa UMW, Wydział Zarządzania Funduszami UMW, Wydział Organizacyjny i Kadr UMW.

Krótki opis zrealizowanych czynności:

- przygotowanie formularzy elektronicznych,
- przetestowanie sposobu działania formularzy,
- zlecenie prac rozwojowych SGN pod kątem obsługi formularzy/świadczenia e-usług,
- przygotowanie dokumentów do umowy o dofinansowanie i wniosków o płatność,
- przeprowadzenie operacji finansowych związanych z realizacją projektu.

Oszczędności/optimalizacja wynikająca z realizowanego projektu/zadania: przygotowanie do wdrożenia 10 nowych usług elektronicznych. Podniesienie wygody interesariuszom miasta. Obniżenie kosztów obsługi procesów przez miasto. Uzyskanie dofinansowania w kwocie do 862 482,72 zł.

ZIT: WDROŻENIE SYSTEMU KLASY ERP W GMINIE WROCŁAW

Realizacja celu wskazanego w: „Strategii realizacji zadań Centrum Usług Informatycznych we Wrocławiu w latach 2017-2020”:

- Wsparcie idei Smart City (wsparcie projektów smart, wdrożenie EZD, wdrożenie platformy zakupowej),
- Wsparcie sprawnie działającej organizacji CUW (optimalizacja obsługi klienta finansowego, wdrożenie systemu finansowo-księgowego i kadrowego).

Cel projektu: wdrożenie nowego zintegrowanego systemu klasy ERP w CUI. Udostępnienie usług elektronicznych. Zamówienie platformy systemowej do wdrożeń w innych jednostkach miasta.

Termin realizacji: styczeń 2017 r. – grudzień 2017 r.

Wydziały/Jednostki współuczestniczące: Wydział Księgowości UMW, Wydział Organizacyjny i Kadr UMW, MOPS, ZZK, MCUS.

Krótki opis zrealizowanych czynności:

- przygotowanie opisu procesów biznesowych,
- optimalizacja procesów biznesowych,
- przygotowanie OPZ uwzględniającego potrzeby CUI i innych jednostek (UMW, MOPS, ZZK, MCUS),
- analiza rynku pod kątem dostępnych systemów,
- przygotowanie i przeprowadzenie dialogów technicznych,
- przygotowanie dokumentacji przetargowej (projekt umowy, SIWZ),
- przeprowadzenie zamówienia publicznego,
- zweryfikowania dokumentacji przetargowej pod kątem ponowienia postępowania,
- przygotowanie dokumentów do umowy o dofinansowanie i wniosków o płatność,
- przeprowadzenie operacji finansowych związanych z realizacją projektu.

Oszczędności/optimalizacja wynikająca z realizowanego projektu/zadania: przygotowanie kompletnej i spójnej dokumentacji opisującej procesy biznesowe pod wybór docelowej platformy systemowej dla poszczególnych jednostek miasta. Przegląd i optimalizacja procesów biznesowych z obszaru budżetowania, księgowości, kadr i płac.

ZIT: WROCŁAWSKA PLATFORMA INFOMACYJNO-PŁATNICZA

Realizacja celu wskazanego w: „Strategii realizacji zadań Centrum Usług Informatycznych we Wrocławiu w latach 2017-2020”:

- Wsparcie idei Smart City (wsparcie projektów smart, wdrożenie EZD, wdrożenie platformy zakupowej).

Cel projektu: wdrożenie nowej platformy do publikowania informacji o zobowiązaniach klientów w stosunku do miasta, umożliwiającej ich opłacenie oraz składanie dokumentów elektronicznych i elektronicznego bezpiecznego komunikowania się klientów z pracownikami miasta.

Termin realizacji: styczeń 2017 r. – grudzień 2017 r.

Wydziały/Jednostki współuczestniczące: Wydział Podatków i Opłat UMW, Wydział Księgowości UMW, Wydział Zarządzania Należnościami UMW, Wydział Organizacyjny i Kadr UMW.

Krótki opis zrealizowanych czynności:

- przygotowanie opisu procesów biznesowych,
- optimalizacja procesów biznesowych,
- przygotowanie OPZ uwzględniającego potrzeby UMW i innych jednostek miasta,
- przygotowanie dokumentacji przetargowej (projekt umowy, SIWZ),
- przeprowadzenie zamówienia publicznego i przygotowanie umowy do podpisania,
- przygotowanie dokumentów do umowy o dofinansowanie i wniosków o płatność,
- przeprowadzenie operacji finansowych związanych z realizacją projektu.

Oszczędności/optimalizacja wynikająca z realizowanego projektu/zadania: kompleksowe opisanie procesów biznesowych na styku z klientem w obszarze podatków i opłat i ich optymalizacja. Zweryfikowane procedur i przepisów prawnych w zakresie elektronicznego komunikowania się podmiotu publicznego z klientami zewnętrznymi. Przygotowanie się do kompleksowego lub wybiórczego wdrożenia zlokalizowanych usług elektronicznych w przyszłości.

URUCHOMIENIE STRON WWW DLA SZKÓŁ PODSTAWOWYCH

Realizacja celu wskazanego w: „Strategii realizacji zadań Centrum Usług Informatycznych we Wrocławiu na lata 2017-2020”:

- Wsparcie sprawnie działającej organizacji CUW.

Cel projektu: dostarczenie usługi stron WWW dla szkół podstawowych.

Termin realizacji: sierpień 2017 r. – grudzień 2017 r.

Wydziały współuczestniczące: Szkoła Podstawowa nr 99.

Krótki opis zrealizowanych czynności:

- zebranie potrzeb i wymagań w zakresie dostarczanego rozwiązania,
- wybór i wdrożenie komponentów wykorzystywanych do budowy rozwiązania,
- zaprojektowanie i budowa serwisu.

Krótki opis korzyści wynikających z realizacji projektu: na bazie doświadczeń związanych z opracowaniem stron dla przedszkoli, opracowanie jednolitej platformy WWW pozwala na standaryzację oraz ujednoczenie technologiczne oraz wizualne stron firmowych dla szkół podstawowych w obrębie Gminy.

Oszczędności/optimalizacja wynikająca z realizowanego projektu/zadania: rozwiązanie pozwala na oszczędności w zakresie opracowywania oraz utrzymywania stron przy jednoczesnym zachowaniu najwyższych standardów bezpieczeństwa i zapewnieniu wymagań nakładanych przez przepisy.

ROZBUDOWA INFRASTRUKTURY MACIERZOWEJ I SAN

Realizacja celu wskazanego w „Strategii realizacji zadań Centrum Usług Informatycznych we Wrocławiu na lata 2017-2020”:

- Bezpieczeństwo danych.

Cele projektu:

- zapewnienie funkcjonalności kompresji danych na podstawowych macierzach dyskowych,
- umożliwienie relokacji zasobów z niewspieranych macierzy dyskowych na podstawowe macierze produkcyjne,
- zapewnienie dodatkowych zasobów i funkcjonalności deduplikacji danych w podsystemie dyskowym Centralnego Systemu Backupu i Odtwarzania,
- przeniesienie części zadań backupowych z systemów Commvault Simpana i IBM TSM bezpośrednio na deduplikatory.

Termin realizacji: wrzesień 2017 r. – marzec 2018 r.

Krótki opis zrealizowanych czynności:

- zakup dwóch deduplikatorów o pojemności 14TB i rozlokowanie w CPD przy ul. Strzegomskiej i CPD przy ul. Świdnickiej,
- zakup i montaż kart rozszerzeń oraz aktywacja licencji na kompresję w podstawowych macierzach dyskowych Storwize działających w CPD przy ul. Strzegomskiej i CPD przy ul. Świdnickiej.

Krótki opis korzyści wynikających z realizacji projektu: skrócenie czasu backupu i odtwarzania systemów bazodanowych przewidywanych do bezpośredniego wykorzystania deduplikatorów.

Oszczędności/optimalizacja wynikająca z realizowanego projektu/zadania:

- zmniejszenie zapotrzebowania na licencje oprogramowania Centralnego Systemu Backupu i Odtwarzania – oszczędność szacunkowo do 400 000 zł,
- zmniejszenie zapotrzebowania na rozbudowę podsystemu dyskowego Centralnego Systemu Backupu i Odtwarzania – oszczędność szacunkowo na sumę do 150 000 zł,
- zmniejszenie zapotrzebowania na rozbudowę podstawowych macierzy dyskowych Storwize – oszczędność szacunkowo do 300 000 zł.

ZAKUP BEZAGENTOWEJ OCHRONY ANTYWIRUSOWEJ DLA ŚRODOWISKA WIRTUALIZACJI SERWERÓW

Realizacja celu wskazanego w „Strategii realizacji zadań Centrum Usług Informatycznych we Wrocławiu na lata 2017-2020”:

- Bezpieczeństwo danych.

Cel projektu: zapewnienie ochrony antywirusowej dla systemów serwerowych.

Termin realizacji: czerwiec 2017 r. – wrzesień 2017 r.

Krótki opis zrealizowanych czynności:

- zakup licencji na oprogramowanie antywirusowe wraz z usługą wdrożenia,
- włączenie ochrony antywirusowej na 80 maszynach wirtualnych.

Krótki opis korzyści wynikających z realizacji projektu: zmniejszenie podatności na zagrożenia ze strony złośliwego oprogramowania i ograniczenie skutków ataków.

ROZBUDOWA INFRASTRUKTURY SERWEROWEJ

Realizacja celu wskazanego w „Strategii realizacji zadań Centrum Usług Informatycznych we Wrocławiu na lata 2017-2020”.

- Bezpieczeństwo danych.

Cele projektu:

- wymiana zużytego i przestarzałego technologicznie sprzętu,
- zwiększenie ilości zasobów na potrzeby nowych systemów informatycznych.

Termin realizacji: wrzesień 2017 r. – czerwiec 2018 r.

Krótki opis zrealizowanych czynności: zakup, montaż i konfiguracja serwerów.

Krótki opis korzyści wynikających z realizacji projektu:

- zmniejszenie ryzyka długotrwałego przestoju systemów informatycznych rozlokowanych na zużytych sprzęcie, w tym np. SAP,
- możliwość realizacji zaplanowanych wdrożeń nowych systemów informatycznych.

Oszczędności/optimalizacja wynikająca z realizowanego projektu/zadania: zmniejszenie zapotrzebowania na licencje systemowe ze względu na większą wydajność nowych serwerów – oszczędność szacunkowo do 100 000 zł.

ZAKUP SYSTEMU DO ZARZĄDZANIA TOŻSAMOŚCIĄ I DOSTĘPEM (IAM)

Realizacja celu wskazanego w „Strategii realizacji zadań Centrum Usług Informatycznych we Wrocławiu na lata 2017-2020”:

- Bezpieczeństwo danych,
- Ujednolicony system zarządzania uprawnieniami.

Cel projektu: uruchomienie Systemu Zarządzania Uprawnieniami i Dostępem w podstawowym zakresie.

Termin realizacji: styczeń 2017 r. – czerwiec 2018 r.

Krótki opis zrealizowanych czynności: zakup licencji na oprogramowanie Systemu wraz z usługą wdrożenia i szkoleniami.

Krótki opis korzyści wynikających z realizacji projektu:

- rejestracja i dostęp do pełnych danych o utworzonych kontach i nadanych uprawnieniach,
- możliwość bieżącego nadzoru nad dostępem zasobów, w tym zbiorów danych osobowych,
- skrócenie czasu realizacji wniosków o utworzenie lub zablokowanie kont.

Oszczędności/optimalizacja wynikająca z realizowanego projektu/zadania: automatyzacja czynności związanych z tworzeniem i usuwaniem kont w systemach informatycznych.

ROZBUDOWA SYSTEMU PRACY TERMINALOWEJ VDI

Realizacja celu wskazanego w „Strategii realizacji zadań Centrum Usług Informatycznych we Wrocławiu na lata 2017-2020”:

- Bezpieczeństwo danych.

Cele projektu:

- zakup i wdrożenie dedykowanej macierzy dyskowej i licencji VDI,
- reorganizacja platformy stanowisk terminalowych.

Termin realizacji: lipiec 2017 r. – marzec 2018 r.

Krótki opis zrealizowanych czynności:

- zakup, montaż i konfiguracja macierzy,
- dołączenie zasobów dyskowych starej macierzy do nowych kontrolerów,
- konfiguracja nowej platformy stanowisk terminalowych.

Krótki opis korzyści wynikających z realizacji projektu:

- zwiększenie zasobów i skalowalności platformy stanowisk terminalowych,
- możliwość uruchomienia w obecnej konfiguracji do 100 dodatkowych stanowisk terminalowych.

Oszczędności/optimalizacja wynikająca z realizowanego projektu/zadania: bezkosztowe objęcie wsparciem dołączonych zasobów dyskowych – oszczędność szacunkowo do 100 000 zł.

ZAKUP ROZWIĄZANIA PRIVATE CLOUD

Realizacja celu wskazanego w „Strategii realizacji zadań Centrum Usług Informatycznych we Wrocławiu na lata 2017-2020”:

- Bezpieczeństwo danych / Budowa chmury prywatnej.

Cel projektu: uruchomienie Systemu Prywatnej Chmury Obliczeniowej w obszarze infrastruktury.

Termin realizacji: lipiec 2017 r. – grudzień 2018 r.

Krótki opis zrealizowanych czynności: zakup licencji na oprogramowanie Systemu wraz z usługą wdrożenia i szkoleniami.

Krótki opis korzyści wynikających z realizacji projektu:

- zwiększenie zabezpieczenia systemów poprzez przeniesienie ich z jednostek organizacyjnych Gminy do miejskich serwerowni,
- zwiększenie dostępności zasobów infrastruktury, którymi zarządza CUI, dla innych jednostek organizacyjnych Gminy.

Oszczędności/optimalizacja wynikająca z realizowanego projektu/zadania:

- zmniejszenie zapotrzebowania na rozbudowę infrastruktury serwerowej i macierzowej w Gminie,
- automatyzacja masowych operacji na zasobach infrastruktury.

ROZBUDOWA ZASOBÓW DYSKOWYCH MIEJSKIEGO SYSTEMU MONITORINGU

Realizacja celu wskazanego w „Strategii realizacji zadań Centrum Usług Informatycznych we Wrocławiu na lata 2017-2020”:

- Bezpieczeństwo danych.

Cel projektu: rozbudowa dedykowanej macierzy dyskowej Storwize o półkę dyskową i dyski.

Termin realizacji: lipiec 2017 r. – grudzień 2017 r.

Krótki opis zrealizowanych czynności: zamówienie, montaż i konfiguracja dodatkowych zasobów dyskowych.

Krótki opis korzyści wynikających z realizacji projektu: zapewnienie miejsca do podłączania dodatkowych kamer wysokiej rozdzielczości.

Oszczędności/optimalizacja wynikająca z realizowanego projektu/zadania: uzyskanie ponad 70% zmniejszenia kosztów inwestycji względem cen katalogowych i 20% względem cen osiągalnych przy samodzielnym zamówieniu przez CZK.

WDROŻENIE SYSTEMU FIREWALL APLIKACYJNY DLA APLIKACJI UDOSTĘPNIANYCH W PUBLICZNEJ SIECI INTERNET

Realizacja celu wskazanego w: „Strategii realizacji zadań Centrum Usług Informatycznych we Wrocławiu na lata 2017-2020”:

- Bezpieczeństwo danych (zbudowanie lasu domen, logowanie przez SSO, ujednolicony system zarządzania uprawnieniami, budowa chmury prywatnej, budowa zespołu ds. bezpieczeństwa),
- Wsparcie sprawnie działającej organizacji CUW.

Cel projektu: zwiększenie bezpieczeństwa przetwarzania danych w systemach użytkowanych w Gminie.

Termin realizacji: czerwiec 2016 r. – grudzień 2017 r.

Wydziały współuczestniczące: UMW.

Krótki opis zrealizowanych czynności:

- przeprowadzenie dialogów technicznych z potencjalnymi wykonawcami,
- próbne wdrożenie rozwiązania,
- analiza i zaplanowanie projektu,
- przeprowadzenie postępowania,
- prace wdrożeniowe.
- szkolenia kadry.

Krótki opis korzyści wynikających z realizacji projektu:

W ramach realizowanego projektu wdrożone zostało rozwiązanie zabezpieczające działanie aplikacji udostępnionych w sieci publicznej. Wdrożona technologia w sposób znaczący zmniejsza prawdopodobieństwo przeprowadzenia skutecznych i zaawansowanych ataków przeprowadzanych w warstwie aplikacyjnej. Wdrożenie ww. rozwiązania w sposób znaczący podwyższa bezpieczeństwo przetwarzanych danych oraz zmniejsza podatność na ww. ataki w przyszłości.

Oszczędności/optimalizacja wynikająca z realizowanego projektu/zadania:

Oszacowanie oszczędności i korzyści w aspekcie podniesienia bezpieczeństwa infrastruktury IT jest trudne do oszacowania i przeliczenia na konkretne wartości pieniężne. Skala i zakres zagrożeń związanych z bezpieczeństwem przetwarzania danych z roku na rok jest coraz większa a brak takich zabezpieczeń naraża Gminę na nieprzewidziane wydatki i ogromne ryzyko konsekwencji prawnych z tytułu ewentualnych roszczeń. Jednocześnie zmieniające się otoczenie prawne (RODO) wymaga wdrażanie rozwiązań zwiększające prawdopodobieństwo bezpiecznego przetwarzania danych i ochrony przed zagrożeniami związanymi z cyber atakami.

KONSULTACJE ZAKUPÓW INFORMATYCZNYCH DLA JEDNOSTEK MIEJSKICH

Realizacja celu wskazanego w: „Strategii realizacji zadań Centrum Usług Informatycznych we Wrocławiu w latach 2017-2020”:

- CS1: Bezpieczeństwo danych,
- CS3: Budowa sprawnie działającej organizacji CUW.

Cel projektu: standaryzacja rozwiązań w obszarze informatycznym w gminie Wrocław.

Termin realizacji: styczeń 2017 r. – grudzień 2017 r.

Krótki opis zrealizowanych czynności: konsultacje zakupów sprzętu komputerowego zgłaszanych przez pracowników jednostek miejskich.

Oszczędności/optimalizacja wynikająca z realizowanego projektu/zadania: obniżenie kosztów pozyskania oraz utrzymania zasobów informatycznych.

BUDOWA PLATFORMY INFORMACJI FINANSOWYCH W OBSZARZE OŚWIATY

Realizacja celu wskazanego w Strategii.

- CS: Wsparcie sprawnie działającej organizacji CUW (optimalizacja obsługi klienta finansowego, wdrożenie systemu finansowo-księgowego i kadrowego).

Cel projektu/zadania: spełnienie standardów CUI (bezpieczeństwa i działania) oraz zaspokojenie potrzeb dostępu do informacji finansowych dla jednostek obsługiwanych przez były ZOJM.

Termin realizacji: 26 września 2017 r. – 21 grudnia 2017 r.

Jednostki/Wydziały UMW współuczestniczące: CUI.

Krótki opis zrealizowanych czynności: wdrożenie nowej wersji ZojmikOnLine (nowa nazwa Portal Informacji Finansowych). Nowa aplikacja będzie udostępniać bieżące dane, dzięki wykorzystaniu nowych technologii i zoptymalizowanych zapytań, nie będzie buforować danych w dodatkowych bazach (uproszczony przepływ danych) i całe rozwiązanie będzie spakowane w jedną aplikację. Równie ważne będzie to, że nowa aplikacja będzie zgodna ze wszystkimi standardami CUI (Branding, Administracja, Bezpieczeństwo).

Krótki opis korzyści wynikających z realizacji projektu: dostęp do bieżących informacji finansowych dla jednostek obsługiwanych przez CUI.

Oszczędności/optimalizacja wynikająca z realizowanego projektu/zadania: zmniejszenie kosztów obsługi aplikacji oraz bezpośredni dostęp jednostek do danych finansowych.

PROJEKTY UTRZYMANIOWE

DOSTARCZENIE I UTRZYMANIE SYSTEMU DO OBSŁUGI ZGŁOSZEŃ (HELP DESK)

Realizacja celu wskazanego w: „Strategii realizacji zadań Centrum Usług Informatycznych we Wrocławiu na lata 2017-2020”:

- CS1: Bezpieczeństwo danych,
- CS3: Budowa sprawnie działającej organizacji CUW.

Cel: dostarczenie i utrzymanie systemu HelpDesk, pozwalającego na organizację kompleksowej obsługi incydentów informatycznych oraz zleceń.

Termin realizacji: styczeń 2017 r. – grudzień 2017 r.

Krótki opis zrealizowanych czynności:

- implementacja w systemie nowych klientów,
- aktualizacja systemu,
- bieżące wsparcie użytkowników,
- zabezpieczenie wsparcia technicznego w zakresie utrzymania systemu HelpDesk.

Oszczędności/optimalizacja wynikająca z realizowanego projektu/zadania: dostarczenie jednego narzędzia do kompleksowej obsługi zgłoszeń (incydentów i zleceń) optymalizuje obsługę serwisową, minimalizuje koszty związane z niedostępnością zasobów informatycznych (sprzętu i oprogramowania), pozwala na racjonalizację środków (poprzez centralizację na poziomie Gminy zamówień dotyczących wsparcia utrzymaniowego) oraz zasobów (specjaliści i kompetencje niezbędne do utrzymywania systemów IT) w Gminie.

GOSPODAROWANIE SPRZĘTEM INFORMATYCZNYM W URZEDZIE MIEJSKIM WROCŁAWIA

Realizacja celu wskazanego w: „Strategii realizacji zadań Centrum Usług Informatycznych we Wrocławiu na lata 2017-2020”:

- CS1: Bezpieczeństwo danych,
- CS3: Budowa sprawnie działającej organizacji CUW.

Cel: efektywne gospodarowanie zasobem informatycznym.

Termin realizacji: styczeń 2017 r. – grudzień 2017 r.

Krótki opis zrealizowanych czynności:

- identyfikacja usterek i awarii sprzętu informatycznego,
- nadzorowanie napraw sprzętu informatycznego,
- optymalizacja wykorzystania sprzętu,
- zabezpieczenie potrzeb użytkowników (dostarczanie i modernizacja sprzętu),
- ewidencja zasobów informatycznych.

Oszczędności/optimalizacja wynikająca z realizowanego projektu/zadania: zminimalizowane przerwy z pracy użytkowników, obniżenie kosztów przygotowania zakupów i serwisu, weryfikacja potrzeb (eliminowanie niepotrzebnych zakupów – racjonalizacja wydawania środków finansowych).

CENTRALNY ZAKUP PODPISÓW ELEKTRONICZNYCH

Realizacja celu wskazanego w: „Strategii realizacji zadań Centrum Usług Informatycznych we Wrocławiu na lata 2017-2020”:

- CS1: Budowa sprawnie działającej organizacji CUW.

Cel: zapewnienie funkcjonowania usługi podpisu elektronicznego na potrzeby funkcjonowania jednostek Gminy.

Termin realizacji: lipiec 2017 r. – październik 2017 r.

Wydziały współuczestniczące: UMW.

Krótki opis zrealizowanych czynności:

- analiza potrzeb oraz popytu na usługę w gminie,
- analiza ofert rynkowych,
- przygotowanie postępowania przetargowego,

- negocjacje z Wykonawcą.

Krótki opis korzyści wynikających z realizacji projektu: projekt ma na celu zapewnienie ciągłości w dostarczenia podpisów oraz znaczników czasu na potrzeby funkcjonowania jednostek Gminy. Podpis elektroniczny jest niezbędny przy realizacji niektórych statusowych zadań oraz wywiązywania się z obowiązków prawnych w przypadkach gdy użycie technologii jest niezbędne.

Oszczędności/optimalizacja wynikająca z realizowanego projektu/zadania: scentralizowany zakup podpisów pozwala na nabycie ich w cenie konkurencyjnej i niższej w porównaniu do zakupów jednostkowych. Dzięki projektowi uzyskano następujące oszczędności: w przypadku odnowienia 60 zł/szt oraz 111 zł/szt w przypadku nowego zestawu do podpisu elektronicznego. W skali umowy przy odnowionych 300 podpisów oszczędność wynosi 18 000 zł a kupna nowych zestawów 33 000 zł. Zastosowanie podpisu elektronicznego w praktyce pozwala na obniżenie kosztów funkcjonowania oraz pozwala na wdrażanie rozwiązań typu EDI, rozliczania, sprawozdawania, itp. w postaci elektronicznej i wymianę dokumentów w formie elektronicznej.

ŚWIADCZENIE USŁUG INFORMATYCZNYCH W ZARZĄDZIE ZASOBU KOMUNALNEGO (ZZK)

Realizacja celu wskazanego w: „Strategii realizacji zadań Centrum Usług Informatycznych we Wrocławiu na lata 2017-2020”:

- CS1: Bezpieczeństwo danych,
- CS3: Budowa sprawnie działającej organizacji CUW.

Cel: informatyczna obsługa incydentów i zleceń pracowników ZZK.

Termin realizacji: styczeń 2017 r. – grudzień 2017 r.

Jednostki/Wydziały UMW współuczestniczące: WOK (w zakresie telefonicznego przyjmowania i rejestrowania zgłoszeń).

Krótki opis zrealizowanych czynności:

- świadczenie wsparcia informatycznego w zakresie usług, na które została podpisana Umowa SLA,
- standaryzacja i optymalizacja w zakresie sprzętu i oprogramowania (w tym rekonfiguracja 100% stacji roboczych),
- modernizacja użytkowanego sprzętu i podniesienie wersji systemu operacyjnego do Windows 7,
- obsługa zgłoszeń poprzez system HelpDesk.

Oszczędności/optimalizacja wynikająca z realizowanego projektu/zadania: szybsza i pełna obsługa zgłoszeń (każde zgłoszenie jest zarejestrowane i obsłużone, użytkownik posiada informację na jakim etapie jest obsługa jego zgłoszenia). Modernizacja sprzętu podniosła komfort pracy użytkowników i pozwoliła na dalsze użytkowanie starszego sprzętu (brak konieczności zakupu). Jedna umowa zakupowa i serwisowa optymalizuje koszty przygotowania zakupu, wyłonienia firmy serwisującej. Zwiększenie bezpieczeństwa sprzętu oraz sieci informatycznej.

OBSŁUGA KONTRAKTÓW SERWISOWYCH HP, IBM, EMC, VMWARE, ORACLE, REDHAT, COMMVAULT

Realizacja celu wskazanego w „Strategii realizacji zadań Centrum Usług Informatycznych we Wrocławiu na lata 2017-2020”:

- Bezpieczeństwo danych.

Cel projektu: zapewnienie wsparcia i dostępu do aktualizacji oprogramowania producentów wdrożonych systemów.

Termin realizacji: 2017 r.

Krótki opis zrealizowanych czynności:

- przygotowanie i przeprowadzenie zamówień,
- planowe aktualizacje,
- obsługa awarii i prac serwisowych realizowanych przez dostawców.

Krótki opis korzyści wynikających z realizacji projektu:

- zwiększenie niezawodności i bezpieczeństwa systemów informatycznych,
- wydłużenie okresu wykorzystania sprzętu i oprogramowania.

Oszczędności/optimalizacja wynikająca z realizowanego projektu/zadania: zmniejszenie zapotrzebowania na środki inwestycyjne związane z wymianą sprzętu i oprogramowania.

UMOWA KONSOLIDACYJNA NA UTRZYMANIE KSAT, SGN, KSAT GOP, PLIP ORAZ DLA OTAGO MOPS I UM

Realizacja celu wskazanego w: „Strategii realizacji zadań Centrum Usług Informatycznych we Wrocławiu na lata 2017-2020”:

- CS1: Budowa sprawnie działającej organizacji CUW.

Cel: utrzymanie systemów IT eksploatowanych u Klientów Centrum.

Termin realizacji: styczeń 2017 r. – grudzień 2017 r.

Wydziały współuczestniczące: UMW.

Krótki opis zrealizowanych czynności:

- przygotowanie postępowania przetargowego,
- negocjacje z Wykonawcą.

Krótki opis korzyści wynikających z realizacji projektu: konsolidacja umów serwisowych w zakresie utrzymania systemów informatycznych pozwala na standaryzację poziomu świadczenia usług przez CUI dla Klientów.

Oszczędności/optimalizacja wynikająca z realizowanego projektu/zadania: realizacja zadania pozwala na ujednoczenie usług utrzymaniowych w zakresie systemów administrowanych przez CUI na rzecz swoich Klientów. Standaryzacja umów pozwala na obniżenie kosztów operacyjnych związanych z przeprowadzeniem postępowań przetargowych jak również, ze względu na zwiększony zakres i wartość, wzmacnia pozycję negocjacyjną CUI.

INFORMATYCZNE WSPARCIE NIEODPŁATNYCH PUNKTÓW PRAWNYCH

Realizacja celu wskazanego w: „Strategii realizacji zadań Centrum Usług Informatycznych we Wrocławiu na lata 2017-2020”:

- CS1: Bezpieczeństwo danych,
- CS3: Budowa sprawnie działającej organizacji CUW.

Cel: zapewnienie wsparcia informatycznego w zakresie prawidłowego działania sprzętu oraz oprogramowania zainstalowanego w NPP.

Termin realizacji: styczeń 2017 r. – grudzień 2017 r.

Wydziały współuczestniczące: Biuro ds. Partycypacji Społecznej UMW.

Krótki opis zrealizowanych czynności:

- przygotowanie i instalacja sprzętu komputerowego oraz niezbędnego oprogramowania w NPP,
- świadczenie wsparcia stanowiskowego.

WYDATKI NA INFORMATYZACJĘ

Budżet CUI na dzień 31 grudnia 2017 r. wyniósł **21 742 168 zł**. Wykonanie budżetu za 2017 r. wynosi 19 656 470 zł co dało **90,41%** wykonania budżetu.

Zadania budżetowe	Plan	Wykonanie
E - administracja	7 687 204	6 888 786
Rozbudowa Systemu Informacji Przestrzennej	1 092 000	1 091 997
MAN Wrocław	1 500 000	1 343 735
Utrzymanie bieżącego funkcjonowania systemów informatycznych w Urzędzie Miejskim Wrocławia	4 930 425	4 863 471
Działalność Gminy Wrocław w zakresie telekomunikacji	3 370 471	3 066 152
Utrzymanie bieżącego funkcjonowania systemów informatycznych w Jednostkach	758 510	754 471
System Wspierający NGO we Wrocławiu	10 660	10 660

System Gospodarowania Nieruchomościami w Gminie Wrocław	68 856	29 649
Wrocławska Mobilna Karta Miejska	11 860	11 859
Wrocławska Platforma Informacyjno-Płatnicza	20 500	16 276
Wdrożenie Systemu Klasy ERP w Gminie Wrocław	20 500	19 988
System Wspierający windykację w Gminie Wrocław	980 321	843 120
Open Data Wrocław	980 320	410 496
Przygotowanie do działań związanych z wystąpieniem stanów kryzysowych	1 913	1 888
Prowadzenie punktów nieodpłatnej pomocy prawnej	10 000	5 535
Zadania inwestycyjne	18 628	18 387
Rozwój oprogramowania Busman	280 000	280 000
RAZEM	21 742 168	19 656 470

STOPIEŃ REALIZACJI ZAMÓWIEŃ I KONTROLI

Zespół Zamówień CUI w 2017 r. realizował wnioski zakupowe służące zapewnieniu realizacji zadań statutowych CUI. Udzielano trzech rodzajów zamówień:

- zamówienia do których miały zastosowanie przepisy ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych - zamówienia klasyczne, których w 2017 r. wszczęto 43, z czego zakończono 41, a 2 postępowania są w trakcie podpisywania Umowy. 6 postępowań przeprowadzono w trybie z wolnej ręki, pozostałe przeprowadzono w trybie przetargu nieograniczonego. W 2017 r. złożono 2 odwołania w ramach przysługujących wykonawcom środków ochrony prawnej. Przy czym w jednym z tych przypadków sprawa została umorzona przez KIO a w drugim przypadku KIO oddaliła odwołanie,
- zamówienia do których nie stosuje się przepisów ustawy pzp na podstawie art. 4 pkt. 10 ustawy - zamówienia celowe, których w 2017 r. zrealizowano 12, w tym 11 w trybie ofertowym i 1 w trybie zapytania ofertowego,
- zamówienia, do których nie stosuje się przepisów ustawy pzp na podstawie art. 4 pkt. 8 ustawy - zamówienia inne wyłączone, których zrealizowano w 2017 r. 384. Postępowania te były prowadzone w procedurze ustalonej w Regulaminie udzielania zamówień publicznych w CUI dla takich zamówień. 80% tych zamówień było zakupionych przez platformę zakupową dostarczaną przez spółkę Logintrade S.A.

USŁUGI DLA JEDNOSTEK EDUKACYJNYCH

W 2017 r. CUI obsługiwało prawie 150 jednostek edukacyjnych w obszarze finansowo-księgowym oraz płacowym. W trakcie roku sprawnie przeprowadzono proces wsparcia reorganizacji placówek związanych z reformą oświaty. Centrum realizowało usługi: dowozu dzieci niepełnosprawnych, konsolidacji deklaracji VAT, plików JPK oraz wsparcia funduszu socjalnego oraz PKZP.

SYSTEM ZARZĄDZANIA USŁUGAMI INFORMATYCZNYMI

Według ustalonego harmonogramu zostały zrealizowane Audyty wewnętrzne SZUI przez Zespół Audytorów wewnętrznych. Dokumentacja systemowa została zaktualizowana zgodnie z wymaganiami normy ISO/IEC 20000-1:2011.

W listopadzie 2017 r. przeprowadzony został Audyt nadzoru SZUI przez akredytowaną jednostkę ISOQAR. **Jednostka rekomendowała uzyskanie przez CUI nowego Certyfikatu potwierdzającego zgodność działań CUI z normą.** Centrum Usług Informatycznych we Wrocławiu w zakresie:

- System Zarządzania Usługami Informatycznymi dla Urzędu Miejskiego Wrocławia i jednostek miejskich Wrocławia wspierający dostarczanie usług informatycznych pozwalających realizować przez te podmioty zadania z zakresu administracji publicznej w oparciu o aktualny katalog usług informatycznych CUI.

WROCLAWSKI TOR WYŚCIGÓW KONNYCH - PARTYNICE

DZIAŁALNOŚĆ WYŚCIGOWA

W sezonie 2017 r. Wrocław poczynił kolejny duży krok w kierunku wyścigowej Europy. Przeszkodowa gonitwa w ramach cyklu Crystal Cup Cross Country Challenge, po próbnym przebiegu rok wcześniej, rozegrana została już oficjalnie, z zaliczeniem punktów od klasyfikacji generalnej. W tegorocznej obsadzie, która liczyła 11 koni, po raz pierwszy pojawił się gość z Włoch – Opaleo, którego przywiózł Raffaele Romano, obecnie trener, a wcześniej jeden z najlepszych dżokejów przeszkodowych. Na starcie stanęła również znakomita Delight My Fire z Czech, która później wygrała Wielką Wrocławską Nagrodę Portu Lotniczego Wrocław i zajęła trzecie miejsce w Wielkiej Pardubickiej, uznawanej za najtrudniejszą gonitwę przeszkodową na świecie. Tym bardziej godny podkreślenia jest sukces, jaki w Crystal Cup odniósł Reki, koń trenowany na Partynicach. Pięciolatek ze stajni Michała Borkowskiego, dosiadany przez czeskiego jeźdźcę Jaroslava Myskę, we wspaniałym stylu sięgnął po zwycięstwo, pokonując doborową stawkę konkurentów.

Delight My Fire zrewanżowała mu się w Wielkiej Wrocławskiej, a o jej klasie dobitnie świadczy niezwykle udany występ w Wielkiej Pardubickiej, gdzie trenowana przez Radima Bodlaka siedmioletnia klacz debiut w tym arcytrudnym wyścigu ukończyła na wysokiej trzeciej pozycji; w obu przypadkach dosiadał jej szwedzki czempion Niklas Loven. Warto podkreślić, że czeski trener bardzo poważnie traktuje starty we Wrocławiu, dzięki którym jego podopieczna nie tylko zyskuje cenne zwycięstwa, ale także zdobywa formę pozwalającą jej odnosić sukcesy w innych prestiżowych gonitwach w Europie.

Bardzo dobrze w Crystal Cup wypadły również inne konie trenowane na Partynicach – czwarte miejsce zajęła Tirana ze stajni Roberta Świątka, a piąta była Herbata trenera Tadeusza Dębowskiego. W Wielkiej Wrocławskiej najwyżej z partynickich koni, na czwartej pozycji, wyścig ukończył Netto (tr R. Świątek), a Reki przybiegł piąty.

Sukcesem konia w polskim treningu zakończyła się Wielka Partynicka, najważniejsza w sezonie gonitwa z płotami. Zwyciężyła Isuzu trenowana przez Kazimierza Rogowskiego i dosiadana przez Pavla Peprnę, przed reprezentantami czeskich stajni Le Grandem, Nechiusem i Taurito, piąte miejsce zajął Newman trenerki Iwony Wróblewskiej.

W najważniejszej gonitwie płaskiej wrocławskiego sezonu, zaliczanej do najwyższej w kraju kategorii A porównawczej Nagrodzie Konstelacji dla trzyletnich i starszych klaczy ponownie zwyciężyła Height of Beauty trenowana i dosiadana przez Emila Zaharieva, a drugie miejsce wywalczyła Tagra z partynickiej stajni Roberta Świątka, która pod Natalią Hendzel powtórzyła ubiegłoroczne osiągnięcie innej podopiecznej wrocławskiego trenera Zarry.

W 2017 r. konie trenowane na Partynicach kontynuowały starty także na innych torach poza macierzystym, przywożąc 22 zwycięstwa, w tym trzy kategorii A i pięć kategorii B. Trzyletni arab Fazza Al Khalediah trenowany przez Michała Borkowskiego pozostał niepokonany w sześciu startach, bijąc w swoim ostatnim występie, Nagrodzie Porównawczej, starszą o rok Shannon Queen, dla której 13. start w karierze oznaczał pierwszą porażkę. Z zagranicy zwycięstwo przywiózł inny z jego podopiecznych Admiral Quest, który wygrał gonitwę z płotami we włoskim Grosseto. Oprócz Michała Borkowskiego, który zanotował najwięcej wyjazdowych zwycięstw, poza Partynicami wygrywały również konie trenowane przez Roberta Świątka, Wiesława Kryszyłowicza i Tadeusza Dębowskiego.

Czempionem trenerów na Partynicach został Michał Borkowski, który w ogólnopolskim rankingu zajął drugie miejsce, ustępując tylko mającemu liczniejszą stawkę koni Adamowi Wyrzykowi. Najlepszym jeźdźcą we Wrocławiu była Natalia Hendzel, która uplasowała się w czołowej dziesiątce klasyfikacji jeźdźców wyścigowych w Polsce.

Wyścigi	2015	2016	2017
mityngi	17	16	17
gonitwy	123	122	120

Pula nagród

2015	2016	2017
2 096 000 zł	2 122 500 zł	1 962 100 zł

KONIE

Podstawą wyścigów na Partynicach są konie pełnej krwi angielskiej. w 2017 r. stacjonowało ich w tutejszych stajniach 114 (2-letnie, 3-letnie, 4-letnie i starsze). Stawkę uzupełniały trzyletnie konie arabskie czystej krwi w liczbie 38. Łącznie na WTKW Partynice prowadzony był stacjonarny trening 152 koni (tyle wynosi pełna obsada boksów w stajniach wyścigowych na torze).

Konie w treningu na Partynicach	2015	2016	2017
łącznie	152	152	152
pełna krew angielska	108	111	114
czysta krew arabska	44	41	38

Oprócz koni trenowanych w gonitwach na wrocławskim torze rywalizowały konie wyścigowe z innych ośrodków treningowych w kraju, a także za granicą - łącznie 127 koni, w tym 54 z zagranicy: z Czech, Niemiec, Słowacji i Włoch. Mniejsza liczba koni z zagranicy wynikała z faktu, że czescy trenerzy dużo częściej niż w poprzednich latach wyjeżdżali ze swoimi końmi do Francji i Włoch.

Konie przyjezdne	2015	2016	2017
łącznie	142	152	127
z kraju	66	75	73
z zagranicy	76	77	54

Największą sumę wygranych, dzięki zwycięstwu w Wielkiej Wrocławskiej Nagrodzie Portu Lotniczego Wrocław i drugim miejscu w Crystal Cup, zgromadziła dobrze znana na Partynicach klacz Delight My Fire czeskiego trenera Radima Bodlaka. Drugie miejsce przypadło Rekiemu trenowanemu na Partynicach przez Michała Borkowskiego. Na trzecim miejscu uplasował się Pareto trenowany w Czechach przez Pavla Polesa – wprawdzie nie odniósł zwycięstwa, ale był drugi w Wielkiej Wrocławskiej i trzeci w Crystal Cup.

Konie

	I m	II m	III m	IV m	V m	bm	razem	% zwycięstw	wygrane
Delight My Fire	1	1					2	50%	132 000 zł
Reki	2	1	1		1		5	40%	101 600 zł
Pareto		1	1				2	0%	60 000 zł
Height of Beauty	1						1	100%	40 000 zł
Isuzu	1					3	4	25%	35 000 zł
Dallina	3				1	1	5	60%	30 610 zł
Nider	3	3	1	1			8	38%	28 670 zł
Tagra	1	1	1	1			4	25%	27 050 zł
Taj Mahal	1					1	2	50%	25 000 zł
Le Grand		3	1	1			5	0%	24 100 zł

GONITWY

Na WTKW Partynice organizowane były gonitwy dla koni pełnej krwi angielskiej (płaskie, płotowe i przeszkodowe), dla koni arabskich czystej krwi, a także dla kłusaków francuskich.

Liczba gonitw dla koni pełnej krwi angielskiej i arabskich czystej krwi jest od 2014 r. ustabilizowana, liczba gonitw dla kłusaków francuskich utrzymała się na ubiegłorocznym poziomie.

Liczba gonitw	2015	2016	2017
pełna krew angielska	70	64	63
czysta krew arabska	33	30	28
kłusaki francuskie	20	28	29

RODZAJE GONITW

Sezon wyścigowy 2017 rozpoczął się 30 kwietnia, a zakończył 29 października. Obejmował 17 dni wyścigowych, podczas których rozegrano 120 gonitw, z tego:

- 65 płaskich dla koni pełnej krwi angielskiej i czystej krwi arabskiej,
 - 16 międzynarodowych gonitw z przeszkodami,
 - 10 międzynarodowych gonitw z płotami,
 - 29 gonitw kłusaków (28 międzynarodowych + Derby),
- z łączną pulą nagród 1 962 100 zł, w tym:
- 175 000 zł Wielka Wrocławska Nagroda Portu Lotniczego Wrocław,
 - 172 000 zł Crystal Cup,
 - 80 000 zł Nagroda Konstelacji (kat. A),
 - 70 000 zł Wielka Partynicka,
 - 50 000 zł Nagroda Marszałka Województwa Dolnośląskiego.

Liczba gonitw	2015	2016	2017
płaskie	69	64	65
płotowe	15	11	10
przeszkodowe	19	19	16

PUBLICZNOŚĆ

W sezonie 2017 tor na Partynicach odwiedziło 60 000 osób - frekwencja była zbliżona do ubiegłorocznej. Najwięcej widzów – 8 500 – obejrzało mityng otwarcia sezonu.

Liczba widzów

2012	2013	2014	2015	2016	2017
11 000	65 000	100 000	77 900	62 509	60 000

HODOWCY I WŁAŚCICIELE KONI

Po roku przerwy na pozycję lidera wśród hodowców wróciła Stadnina Koni Golejewko, której wychowankowie wygrali zdecydowanie największą sumę nagród. Dwa kolejne miejsca przypadły hodowcom zwycięzców największych gonitw z przeszkodami - Cocheese Bloodstock Anstalt (Delight My Fire) i Wrbna Racing (Reki).

hodowcy	wygrane
SK Golejewko	247 040 zł
Cocheese Bloodstock Anstalt	132 000 zł
Wrbna Racing	112 800 zł
SK Krasne	74 820 zł
SK Iwno	67 960 zł
SK Michałów	63 300 zł
SK Moszna	62 420 zł
Napajedla	60 000 zł
Rabbah Bloodstock	40 000 zł
A. Dziuba	30 400 zł

Najwięcej wśród właścicieli wygrała Jana Preclikova z Czech, której klacz Delight My Fire okazała się najlepsza w Wielkiej Wrocławskiej i była druga w Crystal Cup. Drugie miejsce pod względem sumy nagród zajął inny czeski właściciel Wrbna Racing (Reki), a na trzeciej pozycji uplasował się ubiegłoroczny triumfator tego zestawienia Adam Łabędzki, który od wielu lat trzyma swoje wyścigowe konie u partynickich trenerów. Dwukrotnie wrosła liczba koni pełnej krwi angielskiej przekazanych do treningu na Partynicach przez właścicieli z zagranicy: z Czech (Wrbna Racing, Elektrovasury V. Sura, Crows s.r.o., Hana Polednikova), a także po raz pierwszy z Serbii (D. Mitrovic).

właściciele	Wygrane
Jana Preclikova	132 000 zł
Wrbna Racing	101 600 zł
Adam Łabędzki	96 400 zł
Elektrizace zeleznic Praha	83 600 zł
Polska AKF	62 100 zł
SK Michałów	61 800 zł
Tadeusz Sieradzki	59 520 zł
Tadeusz i Karolina Dębowski	41 540 zł
BHT Animal Trade	40 000 zł
Patryk Falzmann	35 000 zł

Od 2013 r. kiedy konie pełnej krwi angielskiej zastąpiły konie półkrwi, w trakcie pięciu sezonów radykalnie – z państwowej na prywatną – zmieniła się struktura właścicieli koni wyścigowych na Partynicach. O ile w początkowym okresie przeważały konie będące własnością państwowych stadnin, to w 2017 r. państwowego właściciela miał już tylko jeden (*sic!*) koń pełnej krwi angielskiej.

Struktura właścicielska

	2015			2016			2017		
	xx	oo	razem	xx	oo	razem	xx	oo	razem
prywatne	102	21	123	113	27	140	153	33	186
państwowe	18	24	42	7	24	31	1	15	16
suma	120	45	165	120	51	171	154	48	202

xx – pełna krew angielska, oo – czysta krew arabska

Wśród właścicieli kłusaków francuskich najczęściej wygrały konie Anny Frontczak-Salivonchik, głównie dzięki znakomitym występom Barbariski, która zwyciężyła w dwóch największych gonitwach kłusaczych – Nagrodzie Cheval Francais i II Finale Mistrzostw Polski.

Właściciele kłusaków	wygrane
Anna Frontczak-Salivonchik	48 316 zł
Magdalena Kieniksman	42 981 zł
Adam, Bartłomiej i Patrycja Żakowscy	35 430 zł
Janusz Misiak i Paweł Ostrycharz	35 338 zł
Paweł Myśliwczyk	22 248 zł

SPONSORZY I FUNDATORZY NAGRÓD

Pula nagród w sezonie 2017 wyniosła 1 962 100 zł. Sponsorami wrocławskich wyścigów były: Polski Klub Wyścigów Konnych jako sponsor i patron, Port Lotniczy Wrocław, Urząd Marszałkowski Województwa Dolnośląskiego, Sejmik Województwa Dolnośląskiego, Stowarzyszenie Hodowców i Użytkowników Kłusaków, Cheval Francais (Francja).

Ponadto fundatorami nagród w gonitwach byli: Marszałek Województwa Dolnośląskiego, Cheval Francais (Francja), Racing Association St. Moritz-White Turf (Szwajcaria), Tor Wyścigowy w Pardubicach (Czechy), Stajnia Wyścigowa Kolesa (Czechy), Polski Klub Wyścigów Konnych, Stadnina Koni Lesieniec, Stadnina Koni Iwno, Stadnina Koni Wiśnicz, Militaria.pl, Ifirma.pl, Mamy z Ołtaszyna, Fundacja Pomost, Grupa Germaz, Ceneo.pl.

JEŹDźCY

Koni na Partynicach dosiadali jeźdźcy na co dzień pracujący we wrocławskich stajniach, a także najlepsi dżokeje krajowi i zagraniczni, jak Marcel Novak z Czech (wygrał na Partynicach najczęściej gonitw z płotami i przeszkodami) czy szwedzki czempion jeźdźców przeszkodowych Niklas Loven.

Znakomity sezon miała wrocławska amazonka Natalia Hendzel, która zdobyła tytuł czempiona z ogromną przewagą, odnosiła również cenne zwycięstwa na stołecznym Służewcu, łącznie z triumfami w gonitwach najwyższej kategorii A i B, co dało jej wysokie dziewiąte miejsce w ogólnopolskiej klasyfikacji jeźdźców wyścigowych.

	I m	II m	III m	IV m	V m	bm	Starty	% zwycięstw	wygrane
Natalia Hendzel	15	7	6	5	5	6	44	34%	153 620 zł
Marcel Novak	6	5	1	2	2	4	20	30%	90 600 zł
Aleksandra Kaleta	6	8	6	6	7	12	45	13%	74 600 zł
Kamila Maryniak	6	6	7	5	5	13	42	14%	71 300 zł
Dimitry Petryakov	5	9	4	7	5	10	40	13%	68 320 zł
Karolina Kamińska	4	4	6	2	1	11	28	14%	51 250 zł
Niklas Loven	3	3	0	3	0	4	13	23%	162 600 zł
Dusan Andres	3	2	1	3	1	8	18	17%	38 900 zł
Konrad Mazur	3	6	3	4	1	14	31	10%	45 820 zł
Paweł Pańczyński	3	0	0	0	1	7	11	27%	30 900 zł

TRENERZY

Wśród trenerów, których konie ścigały się na Partynicach, po prymat sięgnął Michał Borkowski, który wygrał zdecydowanie najwięcej gonitw. Konie z jego stajni znakomicie również spisywały się na stołecznym Służewcu, odnosząc zwycięstwa w gonitwach najwyższej kategorii A i B.

W ogólnopolskim rankingu trenerów prowadzonym przez Polski Klub Wyścigów Konnych Michał Borkowski zajął drugie miejsce z liczbą zwycięstw 45, ustępując tylko mającemu liczniejszą stawkę koni Adamowi Wyrzykowi.

	I m	II m	III m	IV m	V m	bm	starty	% zwycięstw	wygrane
Michał Borkowski	32	11	16	16	11	28	114	28%	381 060 zł
Tadeusz Dębowski	15	21	21	21	22	67	167	10%	241 900 zł
Robert Świątek	13	15	16	20	13	45	122	11%	234 580 zł
Pavel Poles	5	8	4	1	1	4	23	22%	154 100 zł
Wiesław Kryszylowicz	5	7	6	8	9	37	72	7%	71 550 zł
Maciej Jodłowski	3	9	1	1	1	2	17	18%	39 800 zł
Krzysztof Ziemiański	3	1	0	1	0	0	5	60%	28 100 zł
Michał Romanowski	3	2	1	4	0	1	11	27%	26 340 zł
Cestmir Olehla	2	0	6	1	1	7	17	12%	81 700 zł
Iwona Wróblewska	2	2	3	0	2	4	13	15%	34 900 zł

DZIAŁALNOŚĆ REKREACYJNA

Zgodnie z misją WTKW Partynice buduje profesjonalne centrum rekreacji konnej i sportu. Już trzeci rok działa Wyższa Szkoła Jazdy, której zadaniem jest szkolenie mające na celu ugruntowanie podstaw jeździectwa i przygotowywanie do pierwszych startów głównie dzieci i młodzież.

Ośrodek posiada Certyfikat Polskiego Związku Jeździeckiego Kategorii I - przedłużony w 2017 r. na kolejne 2 lata.

Rozpoczęty został projekt przewidziany na lata 2017 – 2018 dla Młodzieżowych Ośrodków Wychowawczych z Dolnego Śląska, którego celem jest realizacja zajęć z końmi oraz jazdy konnej.

Od 3 lat prowadzone są zajęcia z jazdy konnej dla uczniów American School of Wrocław.

Po raz trzeci zostały zorganizowane zimowe półkolonie jeździeckie, w których wzięło udział 60 dzieci. Natomiast w miesiącach wakacyjnych w czerwcu, lipcu i sierpniu w półkoloniach jeździeckich wzięło udział ok. 600 dzieci. Program przewidywał zajęcia z końmi, jazdę konną, zajęcia z woltyżerki, zajęcia z psami oraz gry i zabawy z motywem koni i nie tylko.

Odbyły się również zawody dla dzieci „Pony Games”, dla uczestników rekreacji jeździeckiej WTKW i ich rodzin, w których wzięło udział kilkudziesięciu zawodników. Ponadto odbyły się imprezy integracyjne oraz spotkanie świąteczne, w których organizację zaangażowali się rodzice dzieci z Wyższej Szkoły Jazdy, ich rodziny i przyjaciele.

Uczestnicy grup sportowych prowadzonych przez instruktorów WTKW z powodzeniem brali udział w skokowych oraz ujeżdżeniowych zawodach jeździeckich odbywających się na terenie WTKW Partynice. Większość z nich z powodzeniem zdała w 2017 r. egzamin na srebrną odznakę jeździecką Polskiego Związku Jeździeckiego. Sportowa grupa woltyżerska, prowadzona przez Tomasza Ogonowskiego, pierwszy raz wzięła udział w zawodach odbywających się w Starej Miłosnej, zajmując pierwsze miejsce w swojej kategorii.

Wprowadziliśmy, w ramach zajęć z równowagi, naukę jazdy na monocyklach. Jest to nowatorska metoda uzupełniająca trening jeździecki.

Zapoczątkowaliśmy program jazdy konnej skierowany dla osób niewidomych i niedowidzących. Osoby te korzystają z jazd na lonży prowadzonych przez wykwalifikowanego instruktora.

KONIE WYŻSZEJ SZKOŁY JAZDY WROCLAW – PARTYNICE

Na koniec 2017 r. liczba koni rekreacyjnych wyniosła 44, z czego większość to konie ras małych przeznaczonych dla dzieci.

Liczba koni na koniec roku	2014	2015	2016	2017
Konie małe	19	23	21	26
Konie duże	16	15	17	18
Łączna liczba koni	35	38	38	44

Struktura własności koni na koniec roku	2014	2015	2016	2017
Liczba koni stanowiących własność WTKW	21	26	28	32
Liczba koni użyczonych WTKW	14	12	10	12
Łączna liczba koni	35	38	38	44

KONIE ZAKUPIONE

W grudniu 2017 r. zostały zakupione 4 konie:

- kuc rasy Connemara- URLOP,
- koń rasy Austrian Quarter Horse – JACK'S IVORY COMMAND,
- koń rasy Lusitano – VIBRANTE,
- koń rasy wielkopolskiej – DAMAR.

JEŹDZCY WYŻSZEJ SZKÓŁKI JAZDY WROCŁAW – PARTYNICE

Oferta Wyższej Szkoły Jazdy skierowana jest dla chętnych w każdym wieku i o różnym poziomie zaawansowania. W ciągu tygodnia oferujemy miejsca dla niemal 1 000 jeźdźców.

Liczba jazd na koniec roku	2016	2017
Łączna liczba jazd	34 744	36 129
Jazda konna dla szkół podstawowych w ramach zajęć wychowania fizycznego	200	0
Jazda konna dla studentów w ramach zajęć wychowania fizycznego	2 100	2 690
Jazda konna dla dzieci w wieku 3-6 lat	3 949	3 959
Nauka jazdy konnej	12 713	11 703
Jazda konna w zastępie	12 230	12 706
Jazdy sportowe	660	1 940
Woltyżerka	1 509	1 717

UTRZYMANIE KONI PENSJONATOWYCH

W 2017 r. obowiązywały 23 umowy na utrzymanie w sumie 25 koni pensjonatowch, zgodnie z Rozdziałem II, ust. 1, pkt. 1.1 oraz 1.2 zarządzenia nr 1891/15 Prezydenta Wrocławia z dnia 29 lipca 2015 r. w sprawie ustalenia cen i opłat za korzystanie z obiektów i urządzeń użyteczności publicznej na Wrocławskim Torze Wyścigów Konnych – Partynice – na kwoty 800 zł oraz 1 000 zł. Wspomniane zarządzenie zmieniło się w 2017 r. i aktualnie zgodnie z ust. 2, pkt. 2.1 oraz 2.2 zarządzenia nr 7485/17 Prezydenta Wrocławia z dnia 12 lipca 2017 r. w sprawie ustalenia cen i opłat za korzystanie z obiektów i urządzeń użyteczności publicznej na Wrocławskim Torze Wyścigów Konnych – Partynice – na kwoty 1 000 zł oraz 1 250 zł.

Poniższe zestawienie przedstawia ilość koni, których właściciele byli obciążeni zgodnie z obowiązującymi zarządzeniami kwotą 1 000 zł konia/miesiąc (do 31 lipca 2017 r.) i 1 250 zł konia/miesiąc (od 1 sierpnia 2017 r.) dla koni przebywających w Stajni Rekreacyjnej, oraz 800 zł konia/mc (do 31 lipca 2017 r.) i 1 000 zł konia/miesiąc (od 1 sierpnia 2017 r.) dla koni przebywających w Stajni Letniej na przełomie poszczególnych miesięcy w 2017 r.:

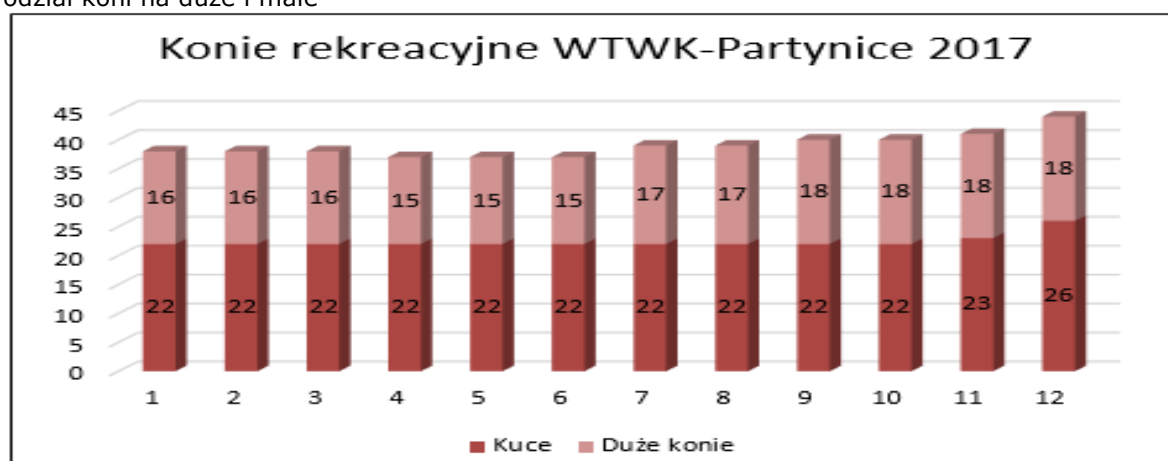

WYNAJEM BOKSÓW DLA KONI

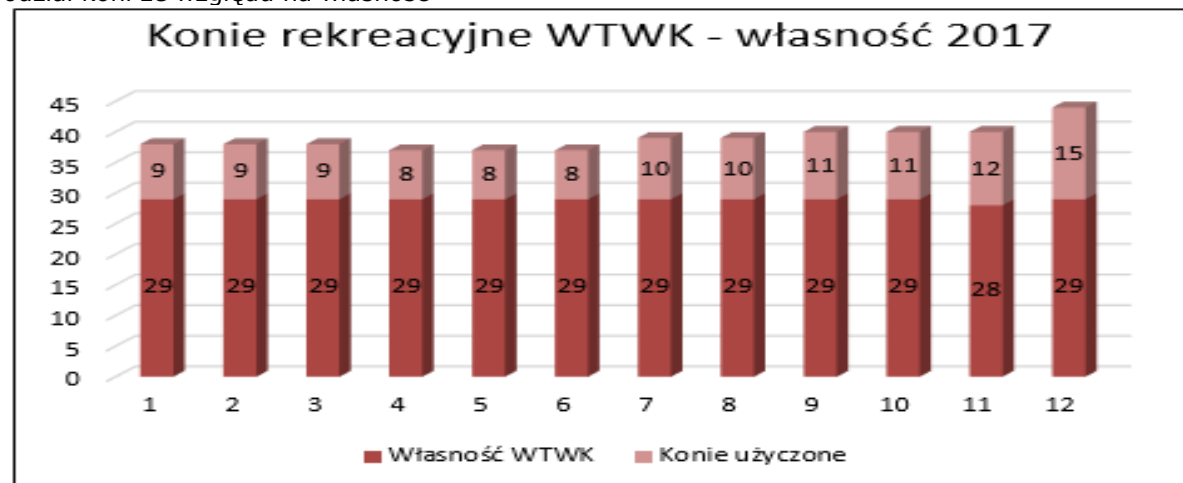
W 2017 r. zostało zawartych 15 umów na wynajem w sumie 42 boksów dla koni, zgodnie z Rozdziałem I, ust. 1, pkt. 1.1 zarządzenia nr 1891/15 Prezydenta Wrocławia z dnia 29 lipca 2015 r. oraz ust. 1 pkt. 1.1 zarządzenia nr 7485/17 Prezydenta Wrocławia z dnia 12 lipca 2017 r. Wśród wspomnianych boksów 32 zostały wynajęte dla koni wyścigowych, natomiast pozostałe 10 zostały wynajęte dla koni sportowych:

Podział koni na duże i małe

Podział koni ze względu na własność

SZKOŁA W MIEŚCIE

2017 r. był kontynuacją zajęć w ramach projektu „Szkoła w mieście” dostępnego dla szkół podstawowych, gimnazjów i szkół terapeutycznych. Dzieci odwiedzające Partynice uczestniczyły w zajęciach edukacyjnych z wiedzy o koniach połączonych z nauką jazdy konnej.

W okresie wiosenno-jesiennym prowadzone były także zajęcia edukacyjne dla dzieci w wieku szkolnym i przedszkolnym. W ramach oferty „Lekcja o Koniu” podczas godzinnych zajęć dzieci mogły się zapoznać z codziennym życiem koni na Partynicach, ich zwyczajami oraz korzystały z przejażdżek konnych.

We wszystkich zajęciach uczestniczyło 47 grup, łącznie ok. 895 dzieci.

DZIAŁALNOŚĆ SZKOLENIOWA

W 2017 r. odbyło się wiele szkoleń z wykładowcami na najwyższym światowym poziomie. Gościli u nas między innymi:

- Peter Holler - niemiecki sędzia międzynarodowy (klasy FEI 5*/O), sędziujący m.in. Igrzyska Olimpijskie w Rio de Janeiro 2016, Mistrzostwa Europy w Ujeżdżeniu, Mistrzostwa Świata Młodych Koni,
- Gillian Higgins - specjalistka z zakresu anatomii i biomechaniki konia. Kwalifikowanym trener w British Horse Society (BHS) a także profesjonalna, sportowa terapeutka i rehabilitantka koni. Występująca przed World Equestrian Games w Kentucky, Global Dressage Forum w Normandii i wieloma innymi najważniejszymi wydarzeniami jeździeckimi. Znana z nowatorskiej techniki malowania koni,
- Juan Jose Verdugo Camacho - profesor z Królewskiej Wyższej Szkoły Jazdy Fundacion Real Escuela Andaluza del Arte Ecuestre w Jerez de la Frontera,

Ze szkoleniowców i zawodników polskich szkolenia prowadzili:

- Jarosław Skrzyczyński – członek Kadry Narodowej, złoty medalista Mistrzostw Polski Seniorów, w latach 2015, 2014, srebrny medalista z roku 2013, 3-krotny złoty medalista Halowego Pucharu Polski. W roku 2016 ukończył Finał Pucharu Świata na miejscu 20.
- Tadeusz Koza – były zawodnik, a obecnie trener wybitnych zawodników w skokach przez przeszkody, m.in. swoich dzieci znanych w świecie jeździeckim Pauliny i Łukasza. Szkolenie dedykowane zawodnikom na kucach z Wyższej Szkołki Jazdy Partynice,
- Hubert Szaszkievicz - utytułowany jeździec, Mistrz Polski, uczestnika Mistrzostw Europy i Pucharów Narodów w skokach, wieloletni trener kadry narodowej w skokach przez Przeszkody (m.in. kadry olimpijskiej Ateny 2000).

Ponadto na WTWK-Partynice odbyły się dwa egzaminy na odznaki jeździeckie Polskiego Związku Jeździeckiego, w których wzięło udział 50 jeźdźców.

DZIAŁALNOŚCI SPORTOWA

WTWK- Partynice jako jedyne miejsce na Dolnym Śląsku dysponujące pełnowymiarową krytą ujeżdżalnią, wraz z rozprężalnią były miejscem rozgrywania wielu zawodów jeździeckich. Odbyły się:

- Zawody w skokach przez przeszkody i ujeżdżeniu: w tym CSN ogólnopolskie w skokach,
- Mistrzostwa Polski Polskiej Ligi Western i Rodeo,
- Zawody w powożeniu – dwudniowe zawody ogólnopolskie.

UTRZYMANIE I ROZBUDOWA POSIADANEJ BAZY

Inwestycje:

W 2017 r. uzyskano zgodę na rozbiórkę i wyburzenie ciągu komórek gospodarczych, stanowiących samowolę budowlaną z lat 70 – tych. Duża inwestycja to również konserwacja zbiornika wodnego, o którą WTWK starał się od wielu lat. Akwen,

o powierzchni około jednego hektara odmulono, wzmocniono skarpy, wybudowano pomost, oraz wyremontowano zastawkę na rowie melioracyjnym. Na wniosek mieszkańców baraków, dokonano remontu i ocieplenia ściany szczytowej budynku. Po wielu latach starań otrzymaliśmy środki na wpięcie kilku budynków do kanalizacji miejskiej, co pozwoliło na zlikwidowanie dotychczasowych szamb. W celu zatrzymania postępującej degradacji ścian, przeprowadzono gruntowną naprawę systemów rynnowych wszystkich budynków WTWK. Dobra inwestycja, to zakup przenośnego agregatu prądotwórczego, pozwalającego wykonywać prace spawalnicze i konserwatorskie w dużej odległości od źródeł zasilania energią elektryczną. Na potrzeby prowadzonych zajęć rekreacyjnych w krytej ujeżdżalni, wybudowano parking na dwadzieścia samochodów.

Wykonanie zadań wpływających na poprawę wizerunku obiektu

W 2017 r. wykonaliśmy wiele prac związanych z wyglądem naszych budynków oraz miejsc stanowiących strategiczne punkty obiektu. Przed sezonem wyścigowym odświeżono ściany Kasy Warszawskiej, trafostacji, ciągów komunikacyjnych pod Trybuną Główną, pomieszczeń w dżokejce oraz dokonano gruntownej renowacji bramy wjazdowej wraz z ogrodzeniem. W miejscu dekoracji zwycięzców, postawiono metalową konstrukcję pod reklamy kolejnych dni wyścigowych, a przed trybuną na postumencie zamieszczony został symbol WTWK w postaci metaloplastyki, przedstawiający jeźdźca na koniu. Zadbaliśmy również o inne części obiektu. W krytej ujeżdżalni odświeżono korytarze, klatki schodowe i część pomieszczeń socjalnych, a w Miasteczku Westernowym naprawiono kilkaset metrów drewnianego ogrodzenia. Zadbaliśmy również o okolicznych mieszkańców spędzających czas w naszym parku od strony ul. Zwycięskiej. Przeprowadzono w nim wycinkę gałęzi, koszenie, odchwaszczanie oraz wykonano w ogrodzeniu nowe wejście. W okolicy mety toru wyścigowego wygradziliśmy drewnianym płotkiem strefę VIP, pozwalającą na przebywanie gości honorowych.

Wykonane zadania poprawiających stan bezpieczeństwa na obiekcie

Najważniejszym zadaniem naszej jednostki jest dbanie o bezpieczeństwo ludzi i zwierząt. Dlatego też wykonujemy wiele prac eliminujących ryzyko zaistnienia wypadku, organizujemy szkolenia pracowników, dbamy o prawidłowy ich ubiór oraz kontrolujemy stanowiska pracy pod względem BHP.

W 2017 r. najważniejszym zadaniem było zabezpieczenie rowu melioracyjnego (odcinek 300 m) obustronnym drewnianym ogrodzeniem, w celu uniknięcia niebezpiecznych sytuacji, podczas zawodów i codziennych treningów. Dodatkowo odgradzono wszystkie odcinki wokół toru, pozwalające na wydostanie się koni poza strefę bieżni wyścigowych. W tym roku, otrzymaliśmy również zgodę na wycinkę drzew stanowiących zagrożenie przy trasach obejmujących przeszkody. W celu wyrównania torów treningowych (roboczy i orbita) rozplantowano ponad sto ton piachu rzecznoego. Po zakończeniu prac budowlanych na rowie melioracyjnym, zabudowano przeszkodę płotkiem i odkosami, co uczyniło ją bezpieczną podczas odbywających się gonitw. Poprawiło się również bezpieczeństwo osób przebywających w okolicach Trybuny Głównej posiadającej ażurowe okna z setkami małych szyb, na których zamontowano siatki ochronne zabezpieczające przed spadaniem rozbitego szkła. Również w strefie rekreacji wykonano dodatkowe zabezpieczenia, poprzez montaż podwójnych poręczy przy stanowisku do nauki jazdy na monocyklach. W krytej ujeżdżalni zamontowano ciąg zasłon na oknach, eliminując możliwość oślepienia jeźdźcy i konia przez promienie słoneczne. Część zewnętrznych ścieżek rekreacyjnych została wyrównana i utwardzona. Również nasze starania i wieloletnie monity kierowane do Wydziału Środowiska, a dotyczące stada dzików dewastujących w okresie zimowym bieżnię wyścigowe odniosły skutek. Postawiono odłownię i wywieziono z terenu zwierzynę w liczbie 22 sztuk. Nieodzownym elementem wpływającym na bezpieczeństwo na obiekcie jest całoroczna kontrola szczelności ogrodzenia terenu i bieżące naprawy uszkodzonych przęsł i rozcinanych siatek. Dla poprawy bezpieczeństwa mieszkańców baraków (zalecenie PINB) zamontowano nasady kominowe zabezpieczające przed zaccadzeniem.

Wykonane zadań ułatwiających funkcjonowanie obiektu

W 2017 r. ułatwiliśmy pracę działu rekreacji poprzez wytyczenie (karczowanie i wyrównanie) nowej ścieżki dla koni przez zakrzaczone tereny przy ogródkach działkowych. Wykonano również kilka równoważni ułatwiających prowadzenie zajęć rekreacyjnych. Podłoże w krytej ujeżdżalni i rozprężalni zostało całkowicie wzruszone i ponownie ułożone. Osuszony i rozplantowany namuł ze stawu pozwolił na wyrównanie terenu i stworzenie dodatkowego padoku dla koni. Na potrzeby osób korzystających z jazdy rekreacyjnych wybudowano parking na dwadzieścia samochodów. Stajnie wyścigowe wzbogacone zostały o możliwość korzystania z wykonanych próbnymi boksów startowych. W celu lepszego załadunku obornika w stajni Nowielice, wykonano nowe podłoże płyty obornikowej. Wzdłuż zewnętrznego parkingu samochodowego usypano i uformowano wał oraz obsiano go trawą. W celu lepszego funkcjonowania administracji obiektu, zmodernizowano piętro domku trenerskiego.

DZIAŁALNOŚĆ MARKETINGOWA

W 2017 r. dział marketingu został zredukowany do 4 osób, aby w pełni zoptymalizować koszty. Do głównych zadań działu marketingu WTWK Partynice należały dotarcie do nowych grup odbiorców, pozyskanie środków finansowych od sponsorów i reklamodawców, promocja i budowa świadomości marki Wyścigi konne. Wrocław, poprawa jakości i atrakcyjności dni wyścigowych i organizowanych imprez.

IMPREZY W SEZONIE 2017

Wyścigi konne

W sezonie wyścigowym 2017 r. w okresie od kwietnia do listopada rozegranych zostało 17 dni wyścigowych. Średnia frekwencja wyniosła 3 499 osób.

Tabela frekwencji w sezonie 2017 z wyszczególnieniem dni wyścigowych

Liczba Porządkowa	Data	Frekwencja 2017
1	30 kwietnia 2017 r.	8 559
2	07 maja 2017 r.	2 412
3	21 maja 2017 r.	4 000
4	28 maja 2017 r.	4 333
5	04 czerwca 2017 r.	2 567
6	11 czerwca 2017 r.	6 934
7	18 czerwca 2017 r.	2 761
8	30 lipca 2017 r.	2 319
9	13 sierpnia 2017 r.	3 454
10	20 sierpnia 2017 r.	2 751
11	03 września 2017 r.	1 401
12	10 września 2017 r.	4 513
13	17 września 2017 r.	5 150
14	01 października 2017 r.	2 265
15	15 października 2017 r.	3 908
16	22 października 2017 r.	1 516
17	29 października 2017 r.	655
Razem		59 498

Plenerowy charakter imprez i związane z tym ryzyko pogodowe mają znaczący wpływ na frekwencję. Najlepiej wypromowane imprezy takie jak Otwarcie Sezonu, Ladies Day & Crystal Cup i Wielka Wrocławska Nagroda Portu Lotniczego Wrocław są coraz bardziej rozpoznawalne i cieszą się największym zainteresowaniem publiczności.

INNE IMPREZY

Oprócz mityngów wyścigowych w 2017 r. na terenie WTKW Partynice odbył się szereg imprez o charakterze sportowym, rekreacyjnym i rozrywkowym. W wyniku działań marketingowych zaobserwowano stały wzrost świadomości oraz zainteresowania obiektem wśród klientów biznesowych i partnerów Toru.

Najważniejsze zorganizowane imprezy:

- 11 lutego 2017 r. - Pokaz ogierów,
- 11-12 marca 2017 r. - Krajowe Zawody Agility,
- 1-3 maja 2017 r. - Trzydniowa Majówka na Partynicach – 10 000 uczestników,
- 13-14 maja 2017 r. - Runmageddon – dwudniowy ekstremalny bieg z przeszkodami. Rekordowa frekwencja (20 000 zawodników i kibiców),
- 11 czerwca 2017 r. - Piknik Olimpijski Wrocławia i Dolnego Śląska,
- 14-16 lipca 2017 r. - Czillen am Grillen (Trzecia edycja imprezy motoryzacyjnej na Partynicach. 300 tuningowanych aut),
- 16-17 września 2017 r. - Mistrzostwa Świata w Jeździe Bez Ogłowa i Europejski Dzień Konia.

Organizowana po raz już czwarty od 2014 r. największa autorska impreza organizowana przez WTKW Partynice z aktywnym partnerstwem Polskiej Ligi Western i Rodeo a także stowarzyszenia Pro Hipiko Bono. Inicjatorem świętowanego w tym czasie Europejskiego Dnia Konia, którego obchody w tym samym czasie odbywają się w Hiszpanii, Portugalii, Belgii, Czechach i Polsce, jest europejska unia miast promujących się przez konie Euro Equus, którego Wrocław jest Vice Prezydentem. Wsparciem merytorycznym mistrzostw są wybitni trenerzy i specjaliści w zakresie psychologii treningu koni i zastosowania metod naturalnych dr Krzysztof Skorupski i Wojciech Mickunas. Tegoroczna edycja imprezy przybrała międzynarodowy – światowy charakter. Przybyła dwukrotnie większa liczba zawodników i widzów w porównaniu do 2016 r. (60 zawodników, 58 koni, 7 700 widzów). Kolejna światowa edycja odbędzie się w formule trzydniowej w terminie 7-9 września 2018 r.,

- 10-12 listopada 2017 r. - Zawody Jeździeckie – Halowy Puchar Polski Wago CSN (Frekwencja: 4 252 widzów)
- 2 grudnia 2017 r. - Bieg Mikołajów (Czwarta edycja charytatywnego biegu na Partynicach. 1 300 startujących zawodników).

DZIEŃ WYŚCIGOWY – ZMIANY WPROWADZONE PRZEZ DZIAŁ MARKETINGU

W sezonie 2017 r. dział marketingu wprowadził zmiany organizacyjne w trakcie dni wyścigowych:

- usprawnienie przebiegu ceremonii dekoracji poprzez dodanie tablicy informacyjnej na podium dekoracyjnym,
- usprawnienie koordynacji dni wyścigowych,
- pozyskanie nowego operatora zapewniającego obsługę wideo wyścigów oraz szerszy zasięg (dodatkowa obecność na platformach kablowych),
- stworzenie nowej formuły dnia wyścigowego – Gentlemans Day 13 sierpnia 2017 r.,
- zmiana formuły organizacyjnej strefy VIP,
- Zorganizowanie dwóch koncertów w trakcie dni wyścigowych (m.in. Mikromusic),
- pobicie Rekordu Guinnessa w trakcie akcji „Rekordowa miska” w trakcie dnia wyścigowego 17 września 2017 r. (rekord polegał na zebraniu jak największej ilości karmy dla psów w schroniskach),
- nowa forma promocji najważniejszych dni wyścigowych poprzez obecność elegancko ubranych osób przechadzających się z końmi przy ulicy Zwycięskiej i Wyścigowej. Akcja połączona była z konkursem radio Eska,

- zaproszenie się całego składu drużyny piłkarskiej WKS Śląsk Wrocław do uczestnictwa w dniu wyścigowym na trybunie głównej, podpisywania autografów i robienia zdjęć w fanami,
- pokaz koni różnych ras na torze przed trybuną główną w dniu wyścigowym 21 maja 2017 r. Konie prowadzone były przez prezenterów ubranych w stroje nawiązujące tematycznie do kraju pochodzenia rasy konia.

DZIAŁANIA PROMOCYJNE & MEDIA RELATIONS

RELACJE MEDIALNE O WTWK PARTYNICE

W okresie od stycznia do grudnia 2017 r. w wyniku stałego monitoringu mediów (RTV, prasa, internet) monitoring mediów wyszukał 1 174 publikacji dla trzech monitorowanych tematów wśród 174 źródeł pochodzących od 206-ciu autorów. Szacowana wartość ekwiwalentu reklamowego wszystkich materiałów sięgnęła 9 000 000 zł. Źródło: newton media.

Bilbordy, plakaty, materiały drukowane oraz inne formy promocji:

- zainstalowanie nowego, własnego nośnika reklamowego przy wjeździe na teren WTWK - billboard 6 x 3 m,
- wyklejenie tramwaju reklamą wyścigów konnych, który poruszał się po Wrocławiu w okresie od kwietnia do listopada 2017 r.,
- przygotowanie nowych, atrakcyjnych wizualnie materiałów drukowanych (bilbordy, ulotki, plakaty, mini kalendarze),
- zaprojektowanie i wykonanie mobilnego stoiska Wyższej Szkoły Jazdy Wrocław Partynice wyposażonego w namiot, stolik i siedziska,
- przygotowanie i rozstawienie przeszkody sponsora Militaria.pl w trakcie dni wyścigowych i imprez na terenie Toru,
- współpraca z radio Eska, która zaowocowała znacznie większym zasięgiem oraz atrakcyjnością przekazu. Zrealizowano wspólnie akcji promocyjnych,
- współpraca ze spółkami miejskimi (korzystanie z przestrzeni, nośników i kanałów komunikacji ZOO, Stadionu Miejskiego, Aquaparku, Portu Lotniczego),
- zorganizowanie oprowadzank dla dzieci, pokazów i obecności koni Wyższej Szkoły jazdy i Blanka Satora – Show przy Hali Stulecia 9 września 2017 r.,
- zaprezentowanie toru przewodnikom miejskim, którzy zorganizowali wizytę 130 mieszkańców Wrocławia na Partynicach,
- podjęcie działań wspólnie z „Mamami z Ołtaszyna i okolic,” mających na celu pozyskanie środków z Wrocławskiego Budżetu Obywatelskiego na budowę placu zabaw dla dzieci na Partynicach (zebrano 4 000 głosów),
- współpraca z Decathlon Bielany w ramach programu lojalnościowego dla klientów, dzięki której zebrane punkty mogli wymieniać na zajęcia nauki jazdy konnej,
- wzięcie udziału w projekcie finansowanych przez Urząd Marszałkowski Dolnego Śląska polegający na organizacji zajęć edukacyjno-terapeutycznych z końmi dla podopiecznych sześciu Młodzieżowych Ośrodków Wychowawczych,
- ścisła współpraca z partnerami: Helios, Turystyczna Trzynastka, Militaria.pl, Ceneo, Amazon, LG, HP,
- uczestnictwo i prezentacja Miasta Wrocław (vice prezydenta unii końskich miast Euro Equus) w uroczystej Paradzie Konia dnia 22 sierpnia 2017 r. w belgijskim mieście Waregem z okazji 170 rocznicy rozgrywania wyścigów na torze Waregem Koerse. W paradzie udział wzięło 166 koni,
- współpraca z Dolnośląską Organizacją Turystyczną dzięki której Tor został wprowadzony do bazy i mapy najbardziej atrakcyjnych miejsc we Wrocławiu.

WSPÓŁPRACA ZAGRANICZNA

- uczestnictwo i prezentacja Miasta Wrocław (vice prezydenta unii końskich miast Euro Equus) w uroczystej Paradzie Konia dnia 22 sierpnia 2017 r. w belgijskim mieście Waregem z okazji 170 rocznicy rozgrywania wyścigów na torze Waregem Koerse. W paradzie udział wzięło 166 koni,

- na podstawie umowy z czeskim miastem Pardubice, Wrocław będzie Europejską Stolicą Konia 2019,
- w 2016 r. wrocławski tor został przyjęty do Crystal Cup Cross Country Challenge, cyklu gonitw z przeszkodami rozgrywanego na kilkunastu największych torach w Europie. 6 czerwca 2017 r. rozegrana została we Wrocławiu po raz drugi gonitwa o nagrodę Crystal Cup, tym razem już w ramach europejskiego cyklu,
- 11 lutego 2017 r. konie Uczitelka Tanca, Zryw, Esid In Zamour i Estarion ze stajni wrocławskich trenerów, trenowały na zamrożonym jeziorze w St. Moritz w Szwajcarii przygotowując się do startu w tamtejszych gonitwach, w których pobięły dnia 12 lutego 2017 r.,
- 12 lutego 2017 r. odbyła się w szwajcarskim Sankt Moritz Grand Prix Wrocławskiego Tor Wyścigów Konnych Partynice,
- 11 czerwca 2017 r. rozegrana została na Partynicach gonitwa Grand Prix White Turf St. Moritz. Jest to efekt współpracy wrocławskiego i szwajcarskiego toru wyścigowego,
- 15 października 2017 r. rozegrana została Gonitwa o Puchar Grupy Wyszehradzkiej będąca wynikiem porozumienia między Wrocławiem, Bratysławą, Budapesztem i Pardubicami o powołaniu do życia cyklu gonitw z płotami o Pucharu Grupy Wyszehradzkiej,
- w ramach kontynuacji współpracy z międzynarodowymi torami rozegrane zostały we Wrocławiu także gonitwy o Nagrodę Galeriusa o Puchar Stajni Wyścigowej Kolesa, a także o Nagrodę Toru Wyścigowego w Pardubicach,
- 16-17 września 2017 r. odbyły się Europejskie Dni Konia zainicjowane przez Euro Equus. Z tej okazji zorganizowano na Partynicach I Mistrzostwa Świata w Jeździe Bez Ogłowia.

FINANSE

DOCHODY - głównymi źródłami dochodów Wrocławskiego Toru Wyścigów Konnych – Partynice są wpływy:

- zadanie A.3.3.13 – ze świadczonych usług najmu i dzierżawy terenów oraz pomieszczeń,
- zadanie A.4.5 – ze świadczonych usług m.in. usługi związane z chowem i hodowlą zwierząt, wpływy z tytułu opłaty za jazdy rekreacyjne, półkolonie,
- zadanie A.5.6.10 – z opłat z tytułu zapisu koni wyścigowych do gonitw,
- zadanie A.5.4.8 – z tytułu odsetek od nieterminowych wpłat,
- zadanie A.5.6.17 – z tytułu sprzedaży obornika końskiego, złomu itp.,
- zadanie A.5.6.37 – z tytułu uzyskanych odszkodowań,
- zadanie A.5.6.3 – z tytułu (dochody różne, VAT należny do przekazania).

Zadania realizowane w planie dochodów WTWK – Partynice w 2017 r.

Dział	Rozdział	Nr zadania	Paragraf	Nazwa zadania	Plan	Wykonanie	%
Dochody WTWK 2017 razem					2 700 000	2 418 047,36	89,56
926	92604	A.3.3.13	0750+000	Pozostałe dochody z najmu i dzierżawy	650 000	554 788,19	85,35
926	92604	A.4.5	0830+000	Wpływy z usług	1 500 000	1 385 052,09	92,34
926	92604	A.5.6.10	0970+000	Różne wpływy	550 000	429 365,59	78,07
				Dochody planowane	2 700 000	2 369 205,87	87,75
926	92604	A.5.4.8	0920+000	Pozostałe odsetki		2 047,72	-
926	92604	A.5.6.17	0970+000	Różne dochody		16 360,71	-
926	92604	A.5.6.37	0950+000	Różne dochody		7 733,36	-
758	75814	A.5.6.3	0970+000	Różne dochody		22 699,70	-
				Dochody nieplanowane		48 841,49	-

Dochody Wrocławskiego Toru Wyścigów Konnych – Partynice w 2017 r. zostały wykonane w kwocie 2 418 047,36 zł, w tym dochody planowane w wysokości 2 369 205,87 zł z tytułu świadczonych usług m.in. rekreacyjnych, najmu i opłat zapisu do gonitw oraz dochody nie ujęte w planie dochodów w kwocie 48 841,49 zł z tytułu zapłaty odsetek, odsprzedaży obornika końskiego, otrzymanego odszkodowania oraz VAT należnego do przekazania.

Środki w zadaniu:

- A.3.3.13 zostały wykonane w 85,35% - wykonanie poniżej planu wynika z faktu, iż na koniec roku stan należności nierozliczonych, a dotyczących tego zadania wynosił 97 559,12 zł. Poza tym wbrew założeniom nie odbyła się oczekiwana liczba dużych imprez organizowanych przez podmioty zewnętrzne wynajmujące w tym celu teren WTKW. W latach ubiegłych dochody z tego tytułu realizowane były na wysokim poziomie, co pozwalało na podobne zaplanowanie dochodów na rok następny,
- A.4.5 zostały wykonane w 92,34% - wykonanie poniżej planu wynika z faktu, iż na koniec roku stan należności nierozliczonych dotyczących tego zadania wynosił 43 770,40 zł,
- A.5.6.10 zostały wykonane w 78,07% - wykonanie poniżej planu wynika z różnicy pomiędzy zaplanowanym dochodem z tytułu nagród dodatkowych tzw. „debiutanckich” na poziomie podobnym do roku ubiegłego tj. w kwocie powyżej 100 000 zł – a otrzymanym w 2017 r. w kwocie 15 000 zł – wynika to z §1 zarządzenia nr 9/2017 Prezesa Polskiego Klubu Wyścigów Konnych z dnia 21 kwietnia 2017 r.

Niższe wykonanie dochodów niż zaplanowane jest również skutkiem zmiany sposobu rozliczania podatku VAT poprzez stosowanie przewspółczynnika, a także brak możliwości pomniejszania podatku VAT należnego o podatek VAT naliczony. W 2015 r. jednostka uzyskała dochody z tytułu zwrotu podatku VAT w kwocie 360 518 zł, w 2016 r. WTKW - Partynice pomniejszył dochody zrealizowane o kwotę 166 555 zł - podatek VAT odprowadzony do urzędu skarbowego, natomiast w 2017 r. WTKW – Partynice pomniejszył dochody zrealizowane o kwotę podatku VAT w wysokości 342 779,86 zł.

WYDATKI - Plan wydatków WTKW wynosił 9 953 000 zł i został zrealizowany w 99,96% na kwotę 9 948 563,27 zł, z czego wydatki bieżące w dziale 926 rozdziale 92604 stanowią kwotę 9 727 766,27 zł, tj. 100% planu finansowego, a wydatki inwestycyjne kwotę 141 62 zł, tj. 97,67% planu finansowego oraz wydatki bieżące w dziale 750 rozdziale 75075 stanowią kwotę 79 170 zł tj. 98,96% planu finansowego.

Zrealizowane wydatki WTKW – Partynice za 2017 r. według poszczególnych grup wydatków

Wyszczególnienie	Plan	Wykonanie	%
Wydatki WTKW Partynice rok 2017	9 953 000	9 948 563,27	99,96
Dział 926, Rozdział 92604, z tego:	9 873 000	9 869 393,27	99,96
Wydatki bieżące, z tego:	9 728 000	9 727 766,27	100
- wynagrodzenia osobowe wraz z pochodnymi	3 369 639	3 369 605,97	100
- dodatkowe wynagrodzenie roczne wraz z pochodnymi	261 792	261 789,97	100
- wynagrodzenia bezosobowe wraz z pochodnymi	489 903	489 891,17	100
- wydatki związane z realizacją zadań statutowych	5 450 121	5 449 935,44	100
- świadczenia na rzecz osób fizycznych	156 545	156 543,72	100
Wydatki majątkowe	145 000	141 627	97,67
Dział 750 Rozdział 75075, z tego	80 000	79 170	98,96
Wydatki bieżące, z tego:	80 000	79 170	98,96
- wydatki związane z realizacją zadań statutowych	80 000	79 170	98,96

Środki przeznaczone na wydatki w ramach budżetu Wrocławskiego Toru Wyścigów Konnych - Partynice zostały przeznaczone przede wszystkim na:

- w zadaniu WTWK/ZP01 Utrzymanie budynku wraz z obsługą – (kwota 2 038 605,47 zł) utrzymanie w należytym stanie 34 obiektów budowlanych, obowiązkowe coroczne przeglądy techniczne budynków. Ponadto płatne ze środków w niniejszym zadaniu są opłaty za energię elektryczną, gaz, wody opadowe, zakup paliwa, opał, materiały i wyposażenie, części zamienne do maszyn i urządzeń, telefonię, trwałe zarząd oraz opłaty na rzecz budżetu,
- w zadaniu WTWK/ZP02 Utrzymanie stanowisk pracy związanych z prowadzoną działalnością – (kwota 3 970 284,48 zł) wydatki związane z kosztami wynagrodzeń osobowych i bezosobowych wraz z pochodnymi, PFRON oraz ZFŚS,
- w zadaniu WTWK/B/01 Prowadzenie działalności kulturalno-sportowo-rekreacyjnej – (kwota 551 921,86 zł) wydatki związane z utrzymaniem koni w pensjonacie oraz prowadzeniem rekreacji jeździeckiej tj. m. in. prowadzenie nauki jazdy konnej,
- w zadaniu WTWK/B/02 Działalność Wyścigowa organizowanie wyścigów konnych – (kwota 1 583 173,79 zł) wydatki dotyczące przede wszystkim organizacji 17 dni wyścigowych oraz wypłaty nagród za poszczególne dni wyścigowe,
- w zadaniu WTWK/B/02/W Organizacja bazy treningowej wyścigów konnych – (kwota 1 357 920 zł) została przeznaczona na comiesięczną obsługę bazy treningowej.
- w zadaniu WTWK/B/03 Organizacja półkolonii – (kwota 139 647,82 zł) wydatki związane z organizacją półkolonii dla dzieci i młodzieży,
- w zadaniu WTWK/B/04 Organizacja imprez różnych – (kwota 165 382,85 zł) wydatki związane z organizacją imprez rekreacyjnych i pikników firmowych w kwocie 86 212,85 oraz wydatki związane z promocją wyścigów konnych i organizacją zawodów w konkurencjach Western w kwocie 79 170 zł,
- w zadaniu WPI/300 Rozbudowa infrastruktury rekreacyjnej Wrocławskiego Toru Wyścigów Konnych Partynice przyjętym w Wieloletnim Planie Inwestycyjnym w kwocie 141 627 zł:
 - wydatki związane z modernizacją nagłośnienia na terenie WTWK Partynice na kwotę 7 535 zł,
 - wydatki związane z planowaną budową stajni wyścigowej tj.: projekt stajni na kwotę 44 548 zł,
 - wydatki związane z wykonaniem kanalizacji sanitarnej w kwocie 88 560 zł,
 - opracowanie opinii geotechnicznej na potrzeby budowy kanalizacji deszczowej dla nowoprojektowanej stajni wyścigowej – kwota 984 zł.

W zadaniu tym środki wydatkowane są zgodnie z harmonogramem prac dla przebudowy infrastruktury Wrocławskiego Toru Wyścigów Konnych Partynice przyjętym w Wieloletnim Planie Inwestycyjnym.

Zadania realizowane w planie wydatków WTWK – Partynice w 2017 r.

Dział	Rozdział	Nr zadania	Nazwa zadania	Plan	Wykonanie	%
926	92604	WTWK/ZP01	Utrzymanie budynku wraz z obsługą	2 038 641	2 038 605,47	100
926	92604	WTWK/ZP02	Utrzymanie stanowisk pracy związanych z prowadzoną działalnością	3 970 342	3 970 284,48	100
926	92604	WTWK/B/01	Prowadzenie działalności kulturalno-sportowo-rekreacyjnej	552 051	551 921,86	99,98
926	92604	WTWK/B/02	Działalność wyścigowa	1 583 177	1 583 173,79	100
926	92604	WTWK/B/02/W	Organizacja bazy treningowej wyścigów konnych	1 357 920	1 357 920	100
926	92604	WTWK/B/03	Organizacja półkolonii	139 649	139 647,82	100
926	92604	WTWK/B/04	Organizacja imprez różnych	86 220	86 212,85	99,99
750	75075	WTWK/B/04	Organizacja imprez różnych	80 000	79 170	98,96
926	92604	WPI/300	Rozbudowa infrastruktury rekreacyjnej WTWK	145 000	141 627	97,67
			Razem	9 953 000	9 948 563,27	99,96

ZAMÓWIENIA PUBLICZNE

Wrocławski Tor Wyścigów Konnych – Partynice przeprowadził w 2017 r. dwa postępowania w trybie przetargu nieograniczonego.

Oba postępowania zostały zakończone udzieleniem zamówienia. Wartość umów wyniosła łącznie: **1 035 594,81 zł.**

W 2017 r. Wrocławski Tor Wyścigów Konnych – Partynice przeprowadził również konkurs otwarty na wyłonienie operatora usług hipoterapii. Konkurs został unieważniony z powodu braku ofert.

W okresie od 1 stycznia 2017 r. do 31 grudnia 2017 r. Wrocławski Tor Wyścigów Konnych - Partynice zawarł **26** umów cywilno – prawnych dot. funkcjonowania obiektu.

FUNDUSZE UNIJNE, GRANTY MINISTERIALNE

Koniec 2017 r. był czasem intensywnych działań w celu zwiększenia liczby punktów w konkursie na dofinansowanie ze środków Unii Europejskiej budowy parku linearnego na terenie Wrocławskiego Toru Wyścigów Konnych – Partynice.

Poczynione przez pracowników działu administracji, inwestycji i funduszy europejskich WTWK – Partynice przy ścisłej współpracy z Wydziałem Zarządzania Funduszami Urzędu Miejskiego Wrocławia działania doprowadziły do uzyskania odpowiedniej liczby punktów i zakwalifikowania projektu pn. „Rozbudowa infrastruktury rekreacyjnej WTWK Partynice – Etap I – Budowa parku linearnego wokół toru wyścigowego wraz z przyrodniczą ścieżką edukacyjną” do dofinansowania.

Całkowita wartość projektu - 6 573 795,83 zł.

Wysokość dofinansowania - 4 542 867,03 zł.

Środki własne gminy - 2 030 928,80 zł.

Umowa o dofinansowanie została podpisana 28 listopada 2017 r., a realizacja projektu została zaplanowana w terminie od września 2018 r. do końca czerwca 2019 r. Wsparcia dla realizacji projektu poprzez pełnienie roli inwestora zastępczego udzieli Spółka Wrocławskie Inwestycje Sp. z o.o.

W 2017 r. WTWK – Partynice, będąc partnerem Dolnośląskiego Towarzystwa Wyścigów Konnych uczestniczył w organizowanym przez Ministerstwo Spraw Zagranicznych konkursie „Dyplomacja publiczna 2017”. Projekt pn. „Polska – galopem ku niepodległości” uzyskał ocenę pozytywną po przeprowadzeniu oceny formalnej i merytorycznej, jednak niewystarczająca liczba punktów doprowadziła jedynie do zakwalifikowania projektu na listę rezerwową.

Departament Nieruchomości i Eksploatacji

GOSPODAROWANIE NIERUCHOMOŚCIAMI GMINY WROCŁAW

REGULACJE STANÓW PRAWNYCH I KOMUNALIZACJA NIERUCHOMOŚCI GMINY WROCŁAW

Zakładanie ksiąg wieczystych oraz regulowanie zapisów w księgach wieczystych dla nieruchomości Gminy Wrocław i Gminy Wrocław wykonującej zadania powiatu jako miasto na prawach powiatu:

- sporządzono i przekazano do Wydziału Ksiąg Wieczystych Sądu Rejonowego łącznie **147** wniosków o założenie nowych ksiąg wieczystych oraz o dokonanie wpisów w już istniejących księgach wieczystych,
- w toku pozostaje **22** postępowania.

Komunalizacja mienia Gminy Wrocław

Przygotowano i przekazano do Wojewody Dolnośląskiego:

- 266 pism o wszczęcie przez Wojewodę z urzędu postępowań w sprawach stwierdzenia nabycia z mocy prawa, z dniem 27 maja 1990 r., przez Gminę Wrocław własności nieruchomości Skarbu Państwa w trybie art. 5 ust. 1 ustawy z dnia 10 maja 1990 r. - Przepisy wprowadzające ustawę o samorządzie terytorialnym i ustawę o pracownikach samorządowych,
- 5 wniosków o przekazanie na własność Gminy Wrocław nieruchomości Skarbu Państwa w trybie art. 5 ust. 4 ustawy z dnia 10 maja 1990 r. - Przepisy wprowadzające ustawę o samorządzie terytorialnym i ustawę o pracownikach samorządowych,
- 3 wnioski o stwierdzenie nabycia z mocy prawa, z dniem 30 czerwca 2000 r. przez Gminę Wrocław własności nieruchomości Skarbu Państwa w trybie art. 13 ustawy z dnia 19 października 1991 r. o gospodarowaniu nieruchomościami rolnymi Skarbu Państwa.

Uzyskano decyzje Wojewody Dolnośląskiego:

- pozytywnych - 19,
- odmownych - 3,

ponadto:

- złożono 5 odwołań od decyzji odmownych Wojewody do Krajowej Komisji Uwłaszczeniowej w Warszawie,
- wniesiono 1 skargę do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego od decyzji Krajowej Komisji Uwłaszczeniowej,
- uzyskano 3 decyzje Krajowej Komisji Uwłaszczeniowej,
- uzyskano 1 wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego,
- złożono 3 wnioski do Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji o stwierdzenie nieważności decyzji komunalizacyjnych,
- uzyskano 2 decyzje Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji,
- uzyskano 1 wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego po decyzji Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji.
- uzyskano 1 wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego w związku z wnioskiem o ponowne rozpatrzenie sprawy przez Ministra Skarbu Państwa.

Nabywanie mienia od Skarbu Państwa przez Gminę Wrocław wykonującą zadania powiatu jako miasto na prawach powiatu, na podstawie przepisów ustawy z dnia 13 października 1998 r. - Przepisy wprowadzające ustawy reformujące administrację publiczną (Dz. U. nr 133, poz. 872 z późn. zm.).

Przygotowano i przekazano do Wojewody Dolnośląskiego **14** wniosków o stwierdzenie nabycia z mocy prawa, z dniem 1 stycznia 1999 r., własności mienia Skarbu Państwa przez Gminę Wrocław wykonującą zadania powiatu jako miasto na prawach powiatu na podstawie art. 60 ustawy z dnia 13 października 1998 r. - przepisy wprowadzające ustawy reformujące administrację publiczną. Uzyskano od Wojewody Dolnośląskiego **4** decyzje pozytywne.

Regulowanie stanu prawnego nieruchomości stanowiących własność Gminy Wrocław, **wchodzących w skład dróg** zaliczonych do kategorii dróg powiatowych, wojewódzkich i krajowych: uzyskano **5 decyzji** Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji.

Realizacja roszczeń spółdzielni i innych osób prawnych do uzyskania prawa użytkowania wieczystego i własności budynku pozostających w ich użytkowaniu na podstawie art. 204, 207 i 208 ustawy o gospodarce nieruchomościami: prowadzono **1** postępowanie, pozostało 1.

Stwierdzenie nabycia przez państwowe i komunalne osoby prawne z mocy prawa, prawa użytkowania wieczystego gruntu i własności budynków (uwłaszczenie) na podstawie art. 200 i 201 ustawy o gospodarce nieruchomościami: prowadzono **10** postępowań, pozostało 8.

Regulacja stanów prawnych nieruchomości związanych z rodzinnymi ogrodami działkowymi: prowadzono **21** postępowań, pozostało 9.

Prowadzenie spraw związanych z roszczeniami rewindykacyjnymi kościołów, związków wyznaniowych oraz innych osób na podstawie ustaw szczególnych, w tym kontynuowanie postępowania ze Związkiem Gmin Wyznaniowych Żydowskich w RP odnośnie zakończenia postępowań regulacyjnych prowadzonych przez Komisję Regulacyjną do Spraw Gmin Wyznaniowych Żydowskich: prowadzono **5** postępowań, w toku pozostało 4.

Regulacja stanów prawnych nieruchomości (w tym m.in. związana ze zbywaniem nieruchomości, ustalaniem służebności, rozwiązywanie użytkowania wieczystego, ustanawianie tytułu prawnego po wygaśniętych użytkowaniach wieczystych i inne i inne): prowadzono **72** postępowania, w toku pozostało 61.

Prowadzenie postępowań administracyjnych w sprawie przekazania własności nieruchomości gruntowej, wchodzącej uprzednio w skład gospodarstwa rolnego przekazanego Skarbowi Państwa i prowadzenie postępowań administracyjnych w sprawie przekazania na własność nieruchomości objętej prawem nieodpłatnego użytkowania z tytułu przekazania gospodarstwa rolnego Skarbowi Państwa: prowadzono **2** postępowania, w toku pozostało 1.

Podejmowanie czynności prowadzących do usuwania stwierdzonych rozbieżności pomiędzy zapisami w ewidencji gruntów i budynków a wpisami w księgach wieczystych: prowadzono **16** postępowań, w toku pozostało 9.

Rozpoznanie sprawy celem ustalenia wynagrodzenia za korzystanie z nieruchomości przez podmioty nie mające uregulowanego tytułu prawnego do tych nieruchomości w tym prowadzenie postępowań o zwrot nienależnie pobranych pożytków: **9** postępowań.

Prowadzenie postępowań w sprawie ustalenia odszkodowania za nieruchomości, które przeszły na własność Gminy Wrocław w związku z wydaniem decyzji o realizacji inwestycji drogowych na podstawie ustawy z dnia 10 kwietnia 2003 r. o szczególnych zasadach przygotowania i realizacji inwestycji w zakresie dróg publicznych: prowadzono **45** postępowań w tym: zakończono 20 (poprzez uzyskanie postanowienia Wojewody o wyznaczeniu innego starosty do prowadzenia postępowania), w toku pozostało 25.

Uczestniczono w **24** postępowaniach o zwrot wywłaszczonych nieruchomości.

Prowadzono **1 postępowanie w sprawie zmiany stawki procentowej i aktualizacji opłat z tytułu użytkowania.**

Prowadzono **4 postępowania administracyjne o wydanie zaświadczeń na podstawie art. 217 k.p.a.**

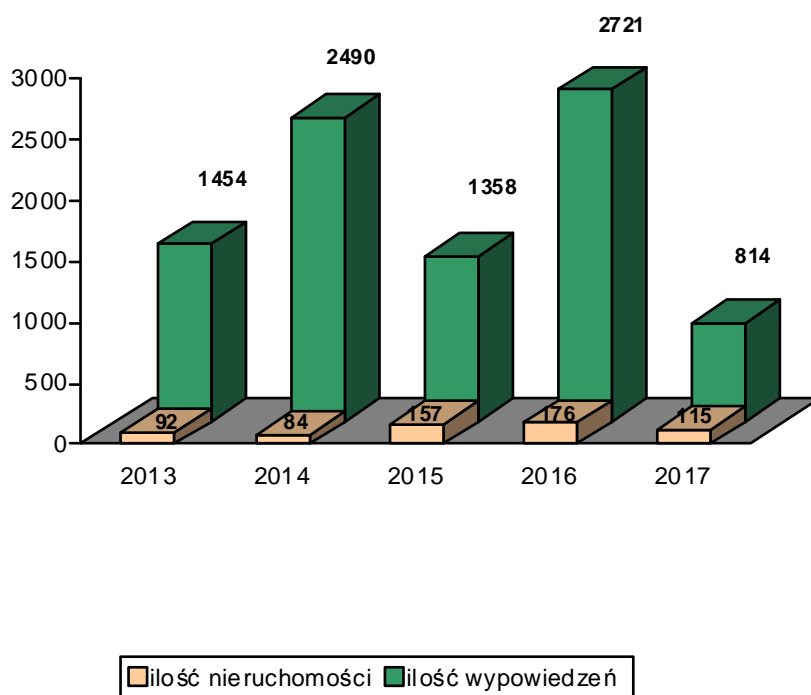
Przeanalizowano 250 pism Powiatowego Inspektora Nadzoru Budowlanego dla miasta Wrocławia oraz organów wyższego stopnia wydanych w postępowaniach z udziałem Gminy Wrocław jako strony postępowania administracyjnego pod kątem ewentualnego naruszenia interesu Gminy.

Sporządzono w toku różnych postępowań 1 286 pism (nie licząc korespondencji e-mailowej), m. in. w sprawie wyjaśnienia stanu prawnego nieruchomości, udzielenia informacji o możliwościach regulacji tytułu prawnego do nieruchomości; kierowano do różnych podmiotów wnioski o opinie lub podjęcie określonych działań prawnych, występowano w tych sprawach do Prezydenta Wrocławia z opisem, analizą prawną i propozycją rozwiązań prawnych.

Ewidencjonowanie wniosków wymagających wniesienia opłaty sądowej wraz z rejestracją dowodów wpłaty i rozliczaniem pobieranych z Wydziału Finansowego zaliczek pieniężnych: 187 spraw

OPŁATY Z TYTUŁU UŻYTKOWANIA WIECZYSTEGO

Ilość wypowiedzeń opłaty rocznej / liczba zaktualizowanych nieruchomości w latach 2013-2017

W 2017 r. Dokonano **814 wypowiedzeń wysokości opłaty rocznej** z tytułu użytkowania wieczystego dotyczących **115** nieruchomości gruntowych.

Zamierzone skutki finansowe aktualizacji wynoszą:

- 2018 r. – 731 354,31 zł,
- 2019 r. – 65 302,90 zł,
- 2020 r. – 848 696,72 zł.

Dokonano z urzędu **719 zmian stawki procentowej** opłaty rocznej z tytułu użytkowania wieczystego w związku z trwałą zmianą sposobu korzystania z nieruchomości powodującą zmianę celu, na który nieruchomość została oddana w użytkowanie wieczyste, z czego 271 dotyczy zmiany stawki z 1% na 3%. Zamierzone skutki finansowe zmian stawek z 1% na 3% na 2018 r. wynoszą 135 880,35 zł. Ostateczną skuteczność będzie można określić po rozpatrzeniu „odwołań” przez SKO.

Dokonano **16** zmian stawki procentowej opłaty rocznej na wniosek użytkownika wieczystego.

Dokonano **9** określeń wysokości stawki procentowej opłaty rocznej z tytułu użytkowania wieczystego.

Rozpatrzono **374** wnioski o udzielenie bonifikaty od opłaty rocznej z tytułu użytkowania wieczystego.

Dokonano **2 889** rozliczeń opłat rocznych należnych od osób fizycznych i prawnych, w związku z nabyciem przez te podmioty prawa własności lokali od developerów i spółdzielni mieszkaniowych.

Reprezentowano Gminę Wrocław przed Samorządowym Kolegium Odwoławczym w postępowaniach dotyczących aktualizacji opłat rocznych – **109** rozpraw.

NADZÓR NAD REALIZACJĄ I PRZESTRZEGANIEM UMÓW UŻYTKOWANIA WIECZYSTEGO

Monitorowaniem objęto 150 nieruchomości.

Prowadzono 15 postępowań w sprawie zmiany warunków umowy użytkowania wieczystego, z czego: 3 zakończyły się zawarciem umowy, 2 odmową zawarcia umowy zmieniającej warunki, w toku pozostaje 10 spraw.

Prowadzono 6 postępowań zmierzających do rozwiązania umowy użytkowania wieczystego, z czego 1 zakończyło się sądowym rozwiązaniem umowy, w toku pozostaje 5 spraw.

Prowadzono 8 postępowań w sprawie zmiany terminu prawa użytkowania wieczystego, z czego 3 zakończyły się zawarciem umowy (2 umowy dotyczyły przedłużenia terminu użytkowania wieczystego, 1 skrócenia terminu użytkowania wieczystego), 5 jest w toku.

Wydano użytkownikom wieczystym 18 oświadczeń zawierających zgodę na dokonanie wpisów w księgach wieczystych.

DZIERŻAWA GRUNTÓW GMINNYCH

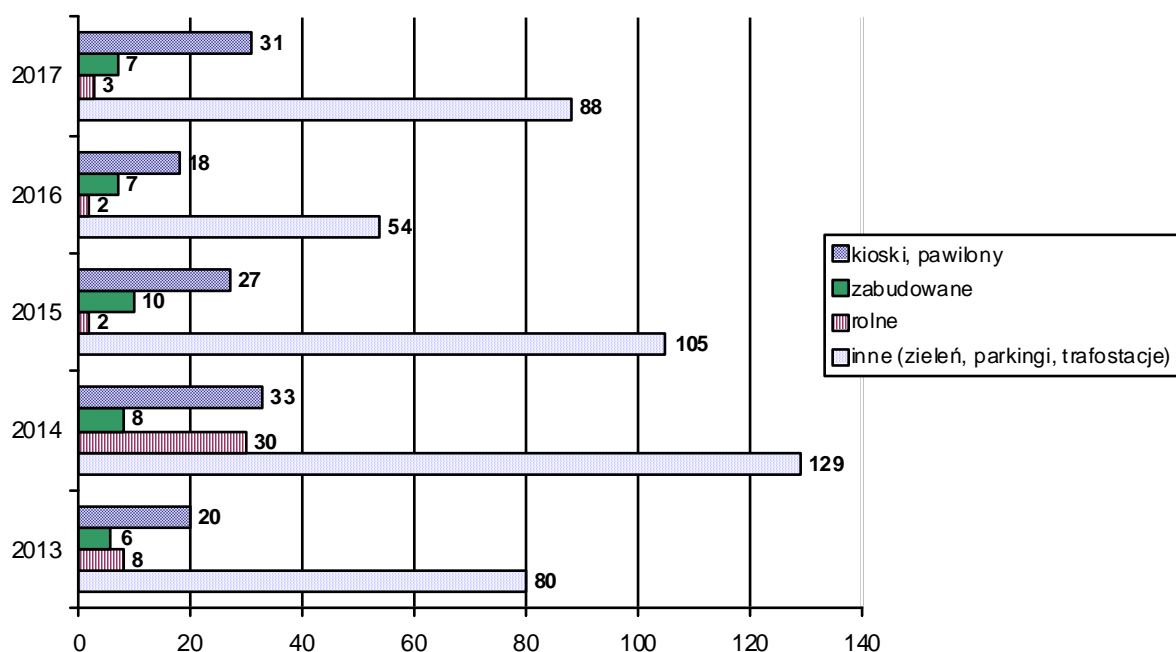
Umowy dzierżawy/użyczenia gruntów gminnych na dzień 31 grudnia 2017 r.

Rodzaj umowy	Ilość	Pow. (ha)	Czynsz roczny (zł)	Czynsz miesięczny (zł)
rolne	606	97,5820	35 111,75	-
kioski i pawilony handlowe	460	22,3550	7 931,90	441 438,95
parkingi, magazyny	139	31,4040	141 982,80	233 637,33
zieleń przydomowa, pola irygacyjne	383	933,9467	888 716,90	3 719
Razem umowy dzierżawy	1 588	1085,2877	1 073 743,35	678 795,28
Umowy użyczenia	41	16,5293	-	-

Umowy dzierżawy/użyczenia gruntów gminnych zawarte w 2017 r.

Rodzaj umowy	Ilość	Pow. (ha)	Czynsz roczny (zł)	Czynsz miesięczny (zł)
rolne	3	0,1297	153	-
kioski i pawilony handlowe	31	0,6334	-	24 747,65
grunty zabudowane	7	0,1494	-	8 601
parkingi, magazyny	8	1,3988	-	18 946,10
trafostacje	1	0,0030	-	570
zieleń przydomowa, pola irygacyjne	53	0,9096	7 134	--
Inne z VAT (z czynszem m-c)	4	0,6947	-	140 306
Inne z VAT (z czynszem rocznym)	22	0,4596	5 267	-
Razem umowy dzierżawy	129	4,3782	12 554	193 170,75
Umowy użyczenia	5	0,9478	-	-

Ilość umów dzierżaw gruntów gminnych zawartych w latach 2013 – 2017

Dokonano naliczeń **opłat za korzystanie bez tytułu prawnego** z gruntu Gminy dla **79** podmiotów (3,0451 ha) na ogólną kwotę **413 089,42 zł.**

Sporządzono **30 protokoły czasowego udostępnienia gruntów** komunalnych (0,6524 ha) na rzecz Inwestorów realizujących uzbrojenie podziemne związane z rozbudową telekomunikacji, energetyki, gazownictwa, wodociągów, ciepłownictwa itp., oraz pod zaplecza budów. Łączna kwota naliczonych opłat z tego tytułu wyniosła **280 790 zł.**

Sporządzono **45 aneksy** zmieniające dzierżawioną powierzchnię, wysokość czynszu, lub przedłużające termin dzierżawy.

Sporządzono **87 protokołów zdawczo-odbiorczych**, dotyczących przekazania nieruchomości do zarządzania, do Zarządu Dróg i Utrzymania Miasta i Zarządu Zieleni Miejskiej.

Sporządzono **141 Zarządzeń Prezydenta** w sprawie oddania nieruchomości w dzierżawę, w trybie bezprzetargowym i przetargowym.

Sporządzono **14 Zarządzeń Prezydenta** w sprawie wskazania Zarządu Zasobu Komunalnego lub innych jednostek miejskich, jako właściwych do przejęcia nieruchomości do zarządzania.

Opracowano **136 wykazów informacyjnych** (3-tygodniowych), dotyczących oddania nieruchomości w dzierżawę trybie bezprzetargowym i przetargowym.

Przeprowadzono **113 negocjacji** z dzierżawcami w zakresie szczegółowych warunków umownych jak też wysokości kwoty czynszu dzierżawnego.

USTANAWIANIE PRAW DO NIERUCHOMOŚCI

Sprzedaż lub ustanawianie prawa użytkowania wieczystego wraz z przeniesieniem własności znajdującej się na nieruchomości zabudowy oraz sporządzanie aneksów do umów: łącznie **119**, w tym zakończono **59** (w tym 18 zakończonych umową), w toku pozostało **98**.

Ustanawianie tytułu prawnego do nieruchomości na rzecz jednostek organizacyjnych Gminy Wrocław w formie decyzji o oddaniu nieruchomości w trwały zarząd:

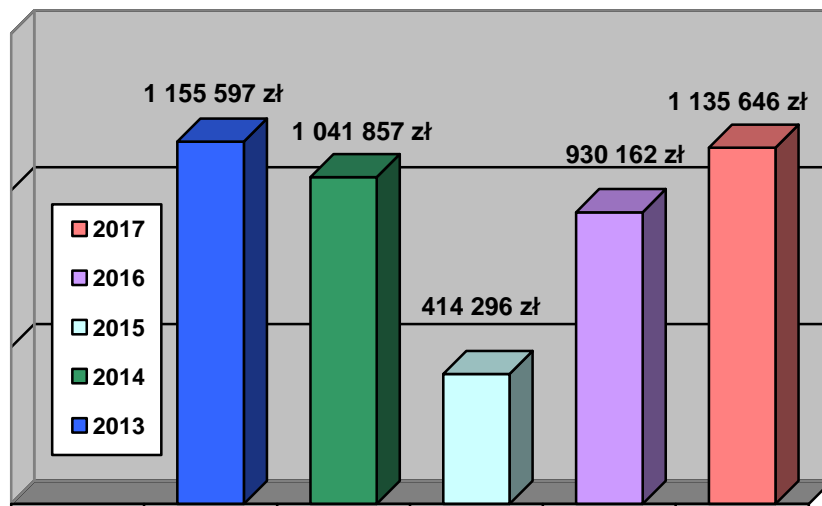
- decyzje ustanawiające trwały zarząd, wygaszające trwały zarząd, zmieniające decyzje o ustanowieniu trwałego zarządu, umarzające postępowania – 9
- postanowienia wydane w toku postępowań – 29
- zawiadomienia wydane w toku postępowania – 28
- zgody wydane trwałym zarządom na wynajem, dzierżawę, użyczenie części nieruchomości osobom trzecim - 15
- informacje - 26.

Oddawanie nieruchomości stanowiących własność Gminy Wrocław i Gminy Wrocław wykonującej zadania powiatu jako Miasta na prawach powiatu w użytkowanie: łącznie **12**, zakończono **4**, (w tym 1 zakończonych umową) w toku **8**.

Prowadzenie postępowań w celu ustanowienia **służebności gruntowych i przesyłu**: łącznie **510**, zakończono **187** (w tym 45 zakończonych umową), w toku pozostało **396**.

Wydanych protokołów uzgodnień: 69.

Dochody z tytułu ustanowionych służebności w latach 2013-2017

Umowy zawarte w 2017 r.

Rodzaj umowy	Ilość	Łączna kwota do zapłaty (zł)	Kwota do zapłaty w 2017 r. (zł)
Sprzedaż na rzecz dzierżawcy (wykaz nieruchomości – tab. A)	3	10 335 409,51	3 103 309,61
Sprzedaż na rzecz użytkownika wieczystego (wykaz nieruchomości – tab. B)	11	3 580 312,97	2 776 828,07
Służebności gruntowe	15	72 572,46	72 572,46
Służebności przesyłu	25	1 080 293,01	1 080 293,01
Ograniczone prawo rzeczowe na rzecz Gminy Wrocław	5	- 17 220	- 17 220
Sprzedaż w trybie bezprzetargowym	3	29 523,29	29 523,29
Użytkowanie	1	2 662,80	2 662,80
Oddanie w użytkowanie wieczyste	1	21 103,11	21 103,11
Uzgodnienia lokalizacji sieci infrastruktury technicznej	69	33 205	33 205
RAZEM:	133	15 137 862,15	7 102 277,35

Zestawienie finansowe

Postępowania w sprawie sprzedaży nieruchomości na rzecz dzierżawcy nieruchomości	7		
Zakończone zawarciem umowy	3		
W toku	4		
Adres nieruchomości	Kwota do zapłaty (całkowita) (zł)	Kwota do zapłaty w 2017 r. (zł)	Powierzchnia (m ²)
pl. Bzowy 1	3 406 932,17	1 023 432,27	3 296
ul. Canaletta 4	1 118 593,04	335 593,04	1 184
ul. Ostrowskiego 3	5 809 884,30	1 744 284,30	4 064
RAZEM:	10 335 409,51	3 103 309,61 zł	8 544

Postępowania w sprawie sprzedaży nieruchomości na rzecz użytkownika wieczystego, na podstawie art. 32 ust. 1 ustawy o gospodarce nieruchomościami	11		
Zakończone zawarciem umowy	11		
W toku	0		
Adres nieruchomości	Kwota do zapłaty (całkowita) (zł)	Kwota do zapłaty w 2017 r. (zł)	Powierzchnia (m ²)
ul. Tarnogajska 11a	835 834,99	835 834,99	4 894
ul. Robotnicza 72b	870 836,99	870 836,99	7 059
ul. (bez adresu)	1 232	1 232	50
ul. Jana Długosza 6	512 603,99	25 879	3 555
ul. Piękna 76a	193 695	100 261,99	1 364
ul. (bez adresu)	4 874	4 874	30
ul. Karmelkowa 64a	12 387,60	12 387,60	130
ul. Koreańska 13	248 402,99	25 076,09	1 498
ul. Krakowska	143 339,99	143 339,99	1 115
ul. Jana Szczyrki 13-19	576 728,41	576 728,41	3 401
ul. Wita Stwosza 55	180 377,01	180 377,01	133
RAZEM:	3 580 312,97	2 776 828,07	23 229

OPŁATA PLANISTYCZNA

Zasady ustalania opłaty planistycznej, określają przepisy ustawy z 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 2017 r. poz. 1073 z późn. zm.). Opłata ta jest dochodem własnym gminy, a – zgodnie z dyspozycją ustawową - jej wysokość nie może być wyższa niż 30% wzrostu wartości nieruchomości. Stawka procentowa opłaty jest określana w uchwałach Rady Miejskiej Wrocławia dotyczących uchwalenia miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.

W 2017 r. przeanalizowano łącznie 24 864 aktów notarialnych dotyczących zbycia nieruchomości mogących powodować naliczenie opłaty planistycznej. W wyniku tej analizy wszczęto z urzędu 22 postępowania, w wyniku których **wydano 15 decyzji** orzekających o ustaleniu jednorazowej opłaty planistycznej.

Z wydanych w 2017 r. decyzji **14 stało się ostatecznych**, od 1 decyzji wniesiono odwołanie do Samorządowego Kolegium Odwoławczego - sprawa jest w trakcie rozpatrywania. Pozostałe postępowania nie zostały jeszcze zakończone.

W 2017 r. wydano 2 decyzje na wniosek strony zgodnie z art. 37 ust. 7 ustawy z 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym.

ODSZKODOWANIE W ZWIĄZKU Z OBNIŻENIEM WARTOŚCI NIERUCHOMOŚCI W ZWIĄZKU Z UCHWALENIEM PLANU MIEJSCOWEGO ALBO JEGO ZMIANĄ

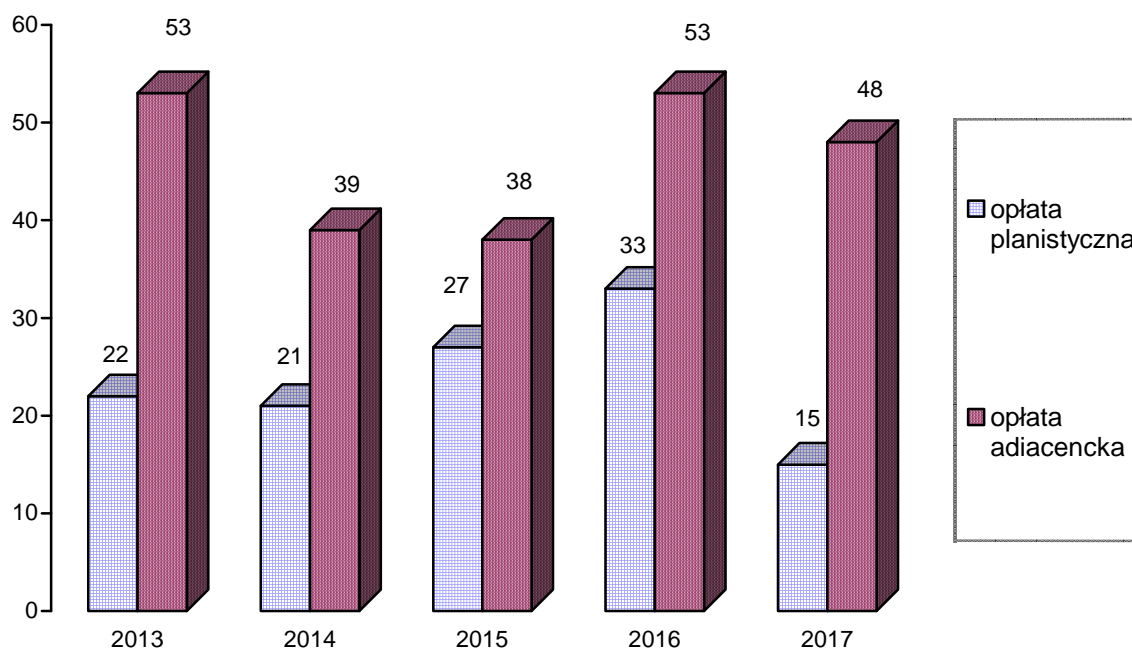
W okresie sprawozdawczym rozpatrywanych było 19 spraw. Dodatkowo 9 spraw jest przedmiotem postępowań sądowych. W 2017 r. wpłynęły 3 wnioski w sprawie wypłaty odszkodowania, z czego 2 uznano za bezzasadne, 1 sprawa w toku załatwiania. Zakończono zostało jedno postępowanie sądowe, zatwierdzające ugodę, w wyniku której z żądanego przez stronę odszkodowania w wysokości 5 444 000 zł, wypłacona została kwota 400 000 zł. Ponadto w 2017 r. Sąd Okręgowy we Wrocławiu zmniejszył również inną należność żądaną w pozwie z 6 100 000 zł do 2 300 000 zł.

OPŁATA ADIACENCKA Z TYTUŁU WZROSTU WARTOŚCI NIERUCHOMOŚCI WYWOŁANEJ JEJ PODZIAŁEM GEODEZYJNYM

Postępowania administracyjne w tym zakresie były prowadzone na podstawie art. 98a ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (Dz. U. z 2016 r. poz. 2147 z późn. zm.) oraz uchwały Nr XII/354/03 Rady Miejskiej Wrocławia z dnia 18 września 2003 r. w sprawie ustalenia stawki procentowej opłaty adiacenckiej i uchwały Nr XIV/329/07 z dnia 15 listopada 2007 r. w sprawie zmiany uchwały Nr XII/354/03 Rady Miejskiej Wrocławia w sprawie ustalenia stawki procentowej opłaty adiacenckiej.

W 2017 r. przeanalizowano 486 ostatecznych decyzji Dyrektora Zarządu Geodezji, Kartografii i Katastru Miejskiego we Wrocławiu zatwierdzających podziały nieruchomości. Wszczęto i przeprowadzono 82 postępowania w sprawie ustalenia i pobrania opłat adiacenckich w związku ze wzrostem wartości nieruchomości wywołanym ich podziałem geodezyjnym, **wydano 48 decyzji**, z których **45 stało się ostatecznych**, od 3 rozstrzygnięć strony wniosły odwołanie do Samorządowego Kolegium Odwoławczego – w 1 przypadku decyzja została utrzymana w mocy, w 1 przypadku sprawa została przekazana do ponownego rozpatrzenia, natomiast w 1 przypadku sprawa jest rozpatrywana przez SKO. Pozostałe postępowania nie zostały jeszcze zakończone.

ilość wydanych decyzji w sprawie opłaty planistycznej i adiacenckiej wydanych w latach 2013 – 2017

PRZEKSZTAŁCENIE PRAWA UŻYTKOWANIA WIECZYSTEGO W PRAWO WŁASNOŚCI NIERUCHOMOŚCI

Wydano **96 decyzji przekształcających** prawo użytkowania wieczystego w prawo własności nieruchomości (w tym 73 na rzecz osób fizycznych oraz 23 na rzecz spółdzielni mieszkaniowych) oraz 7 decyzji o zwrocie bonifikaty w związku ze zbyciem nieruchomości przed upływem 5 lat od daty przekształcenia.

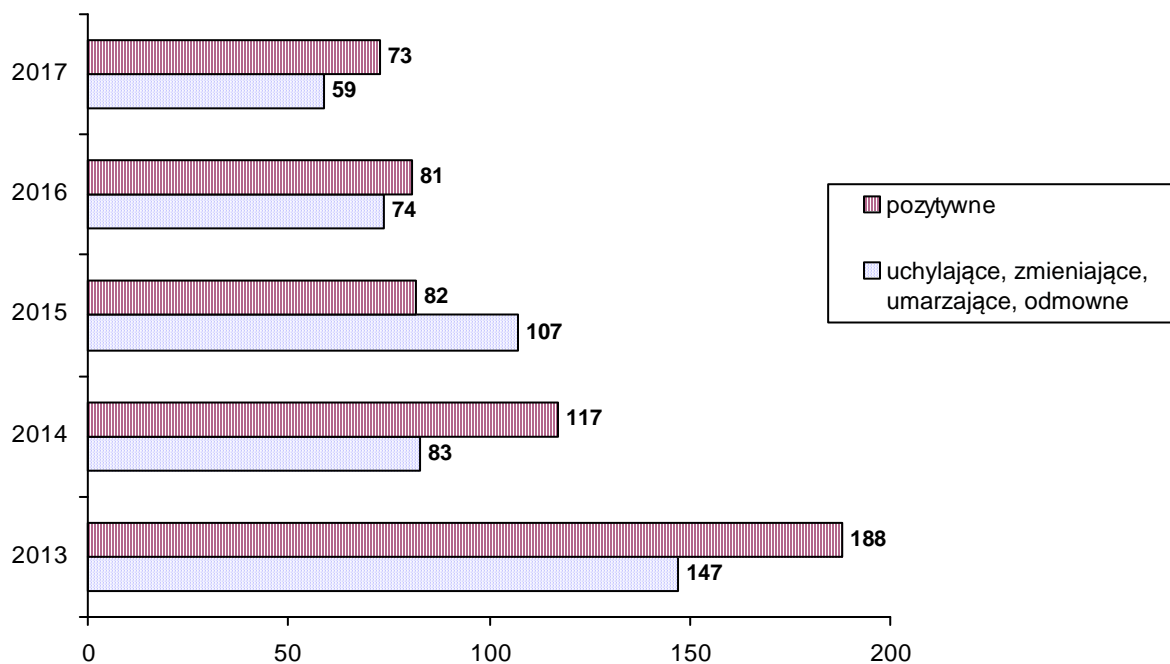
Należności z wydanych decyzji przekształcających wynoszą łącznie 4 379 120,82 zł (decyzje dotyczą gruntów o łącznej powierzchni 137 948 m²), natomiast należności z tytułu zwrotu bonifikaty wyniosły 258 421,30 zł.

W 2017 r. prowadzono ogółem 413 postępowań na wniosek osób fizycznych (również tworzących wspólnoty mieszkaniowe) oraz spółdzielni mieszkaniowych.

Decyzje wydane w 2017 r. w sprawie przekształcenia prawa użytkowania wieczystego w prawo własności nieruchomości

Rodzaj podmiotu	Rodzaj rozstrzygnięcia	Wydane decyzje	Powierzchnia	
			Należność	
Osoby fizyczne	decyzje pozytywne	73	73 421 m ²	3 258 568,29 zł
Spółdzielnie mieszkaniowe			64 527 m ²	1 120 552,53 zł
Ogółem decyzje pozytywne			137 948 m²	4 379 120,82 zł
uchylające		1		
zmieniające		29		
umarzające		16		
odmowne		13		
decyzje o zwrocie bonifikaty (w związku ze zbyciem lub zmianą przeznaczenia)		7		258 421,30 zł
Decyzje ogółem		162		137 948 m²
				4 637 542,12 zł

Ilość decyzji wydanych w latach 2013 – 2017 - osoby fizyczne

W toku prowadzonych postępowań doręczano stronom zawiadomienia, pisma informujące strony o stanie sprawy i o obowiązujących przepisach, wezwania, postanowienia oraz inne dokumenty (właściwe dla prowadzonej procedury administracyjnej). Wydano m.in. **89 postanowień** administracyjnych dotyczących uzupełnienia złożonych wniosków, wyznaczenia terminu załatwienia sprawy, zawieszenia postępowania, sprostowania oczywistych omyłek w wydanych decyzjach i innych przewidzianych przepisami k.p.a.

Przygotowano ok. **100 zawiadomień** do sądu wieczystoksięgowego o zmianie właściciela, w związku z dokonaniem w trybie administracyjnym przekształceniem prawa użytkowania wieczystego w prawo własności nieruchomości.

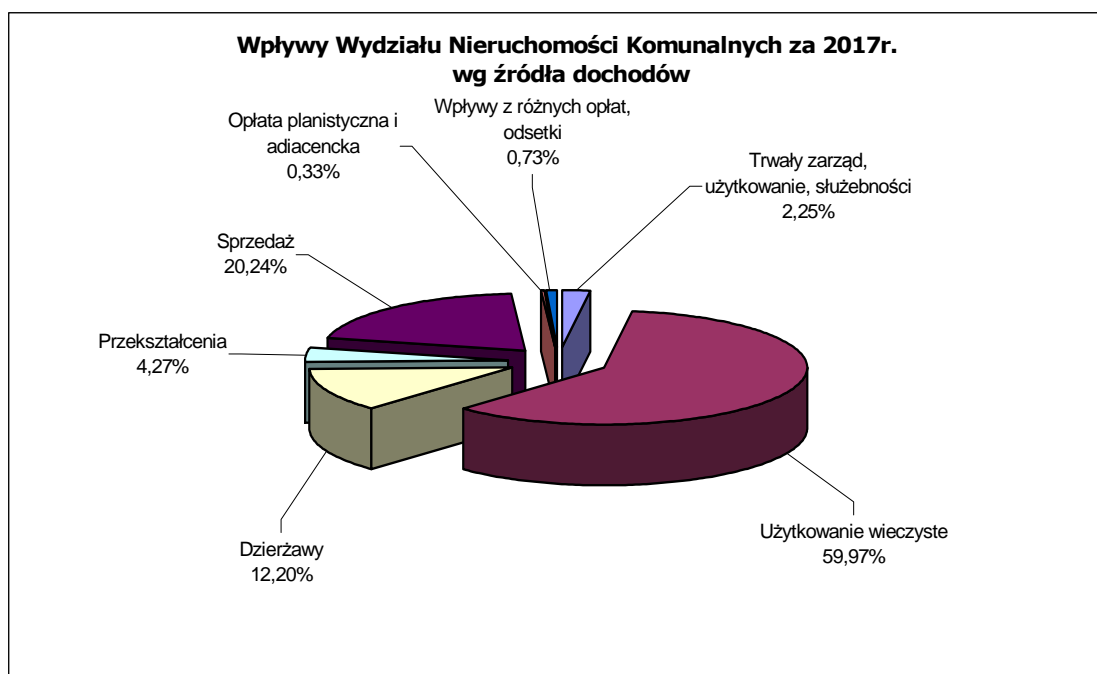
Złożono **50 wniosków** do sądu o dokonanie wpisu hipoteki przymusowej dla zabezpieczenia wierzytelności Gminy Wrocław powstałych z tytułu przekształcenia prawa użytkowania wieczystego w prawo własności nieruchomości.

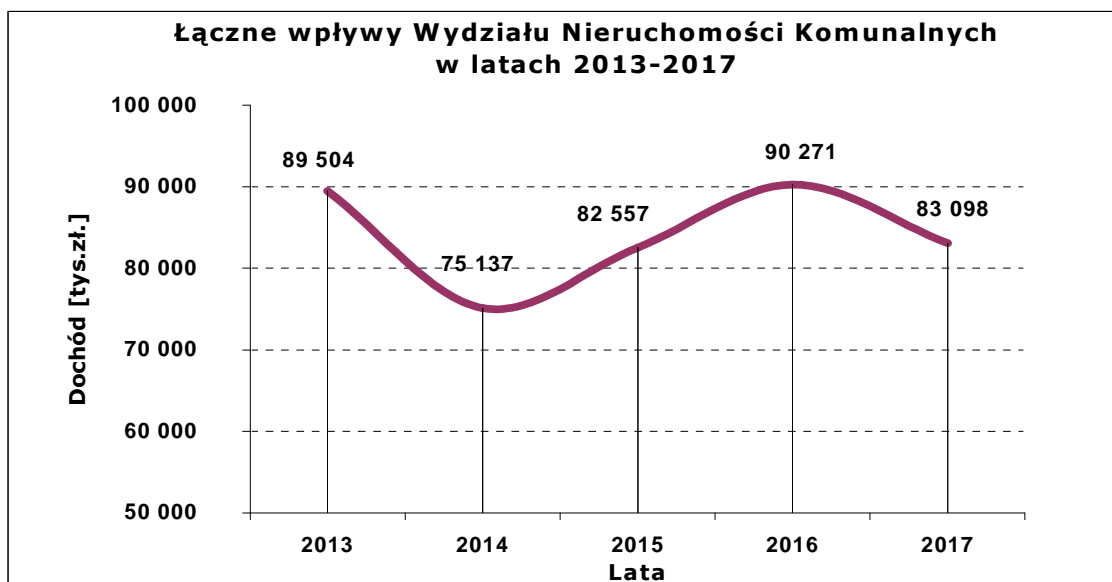
Ponadto wydano **4 oświadczenia** w zakresie wyrażenia zgody na zwolnienie nieruchomości lokalowych z obciążenia hipotecznego zabezpieczającego wierzytelność Gminy Wrocław wobec spółdzielni mieszkaniowych, w związku z ustanawianiem przez nie odrębnej własności lokali na rzecz swoich członków, zgodnie z przepisami ustawy z 15 grudnia 2000 r. o spółdzielniach mieszkaniowych (Dz. U. z 2003 r. nr 119, poz. 1116 z późn. zm.).

DOCHODY DOTYCZĄCE NIERUCHOMOŚCI KOMUNALNYCH

W 2017 r. dochody dotyczące nieruchomości komunalnych wyniosły **83 098 141 zł**, co stanowi **104,49%** założonego planu, w tym:

Trwały zarząd, użytkowanie, służebności	1 873 110 zł
Użytkowanie wieczyste	49 836 215 zł
Dzierżawy	10 134 551 zł
Przekształcenia	3 551 858 zł
Sprzedaż	16 819 841 zł
Opłata planistyczna i adiacencka	272 632 zł
Wpływy z różnych opłat, odsetki	609 935 zł
Ogółem	83 098 141 zł

INNE DZIAŁANIA

W 2017 r. na podstawie prawomocnych wyroków sądowych skierowano **3 wnioski egzekucyjne** do komornika o wydanie nieruchomości Gminie Wrocław (sprawy w toku).

Udzielano informacji publicznej na podstawie ustawy o dostępie do **informacji publicznej** w zakresie realizowanych zadań. W 2017 r. wpłynęło **56 wniosków**, udzielono **26 odpowiedzi** bezpośrednio wnioskodawcom, pozostałe przekazano do Wydziału Organizacyjnego i Kadr celem udzielenia odpowiedzi zbiorczej.

Prowadzono sprawy związane z udzielaniem **pomocy publicznej**, w zakresie wystawiania zaświadczeń o udzielonej przedsiębiorcom pomocy „de minimis”. Wydano **48 zaświadczeń**.

Kontynuowano realizację 20 umów z poprzednich lat na wyceny nieruchomości dla potrzeb Gminy Wrocław i Skarbu Państwa. Na podstawie zawartych umów zlecono 580 operatów szacunkowych między innymi do celów aktualizacji opłat z tytułu użytkowania wieczystego i przekształcenia prawa użytkowania wieczystego w prawo własności.

W 2017 r. zawarto 3 umowy o wartości do 30 000 euro, na podstawie art. 4 pkt 8 ustawy Prawo zamówień publicznych.

Opracowywano i wystawiano na podstawie zawartych umów faktury: za dzierżawę gruntu, wynikające z protokołów czasowego zajęcia nieruchomości, nałożonych opłat z tytułu bezumownego korzystania z gruntów Gminy. W 2017 r. wystawiono ponad 6 800 faktur VAT. W ramach realizacji ustawy o podatku VAT sporządzane są również miesięczne rejestry sprzedaży fakturowanej, korekt sprzedaży oraz rejestry zakupów.

Wprowadzano dane do „Systemu Gospodarowania Nieruchomościami” w szczególności dotyczące ujawnienia majątku w zakresie nieruchomości będących w zasobie gminy.

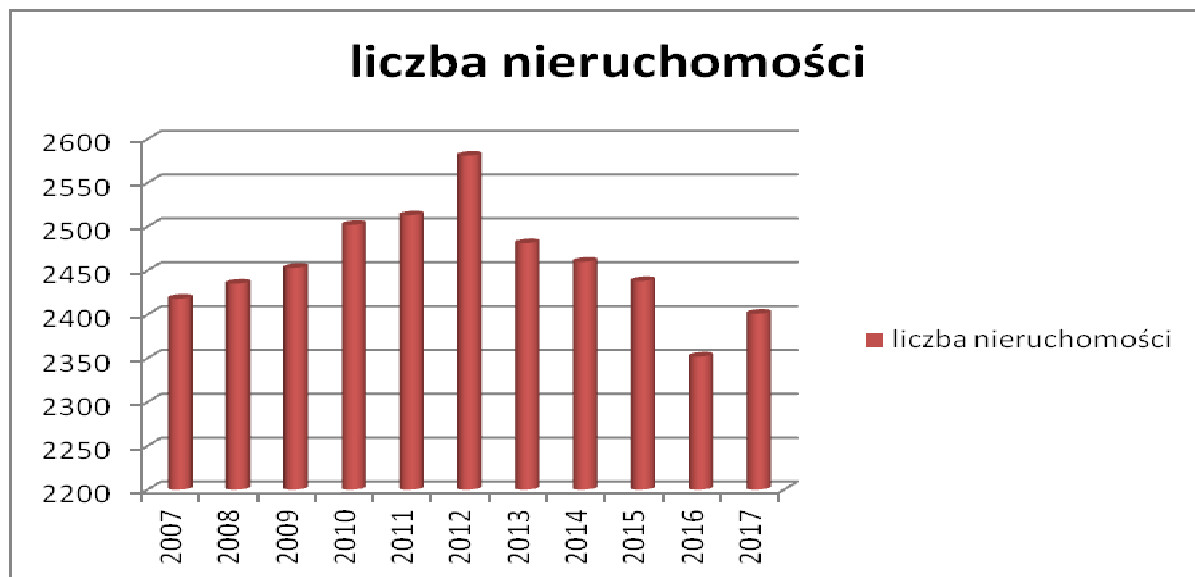
W 2017 r. zaktualizowano wartości dla 3 230 nieruchomości, założono około 2 700 nowych spraw, obsłużono ponad 2 500 zgłoszeń zmian w majątku, w wyniku czego wygenerowane zostały następujące dokumenty:

- OT – przyjęcie środka trwałego (960 szt.),
- PT – przekazanie środka trwałego (100 szt.),
- LT – likwidacja środka trwałego (690 szt.),
- MT – zmiana miejsca użytkowania (770 szt.).

GOSPODAROWANIE NIERUCHOMOŚCIAMI SKARBU PAŃSTWA

UŻYTKOWANIE WIECZYZSTE

Podobnie jak w latach poprzednich w 2017 r. odnotowano wzrost liczby użytkowników i współużytkowników na gruntach których właścicielem jest Skarb Państwa.

Wzrost liczby użytkowników wieczystych w poszczególnych latach

Ogółem wpłynęło **5 344** pism, w tym - **3 116** aktów notarialnych. Wysłano **7 692** pisma do użytkowników i współużytkowników wieczystych.

W ramach gospodarowania nieruchomościami Skarbu Państwa kontynuowano aktualizację opłat rocznych z tytułu użytkowania wieczystego.

Podjęto postępowania o aktualizację opłat z tytułu użytkowania wieczystego z urzędu i na wniosek. Wysłano **368** wypowiedzeń opłat dla osób fizycznych i prawnych, w stosunku do 91 nieruchomości (w tym 355 z urzędu i 13 na wniosek). Szacowany wzrost opłat w stosunku do opłat wypowiedzanych wynosi: **4 386 491,90 zł.**

W związku ze złożonymi wnioskami przez użytkowników i współużytkowników wieczystych, że aktualizacje są nieuzasadnione lub uzasadnione w innej wysokości, do Samorządowego Kolegium Odwoławczego, przekazano akta **96** użytkowników wieczystych do rozpatrzenia przez SKO. W konsekwencji wydanych przez Kolegium orzeczeń zostało złożonych sprzeciwów:

- 15 - przez użytkowników wieczystych,
- 2 - przez Skarb Państwa.

Odbyło się **110** rozpraw przed Samorządowym Kolegium Odwoławczym we Wrocławiu w sprawach dotyczących aktualizacji opłat z tytułu użytkowania i współużytkowania wieczystego.

W stosunku do **15** nieruchomości wpłynęły wnioski z żądaniem dokonania aktualizacji, dla **25** użytkowników i współużytkowników wieczystych, które rozpatrzono w następujący sposób:

- odmówiono - 5,
- zaktualizowano - 8,
- w toku - 2.

Rozpatrzono i przeprowadzono postępowania o zmianę wysokości stawki procentowej opłaty rocznej w stosunku do **22** nieruchomości:

- zmieniono - 19,
- odmówiono - 2,
- w toku - 1.

W tym w stosunku do 3 nieruchomości podjęto postępowanie z urzędu, a do 18 nieruchomości na wniosek użytkowników i współużytkowników wieczystych. Pozytywnie rozpatrzono 19 wniosków, w 2 sprawach odmówiono zmiany stawki procentowej w wyniku czego użytkownicy wieczysti skierowali wnioski do Samorządowego Kolegium Odwoławczego we Wrocławiu o uznanie, że odmowa jest nieuzasadniona.

Podjmując czynności z urzędu i na wniosek zmieniono wysokość stawki procentowej dla **210** użytkowników wieczystych, w tym:

- z 3% na 1% - 24 szt.
- z 3% na 2% - 1 szt.
- z 1% na 3% - 185 szt.

W związku ze zmianą sposobu użytkowania nieruchomości gruntowej dokonano określenia stawki procentowej dla 4 nieruchomości.

Rozpatrzono ogółem **446** wniosków o udzielenie bonifikaty od opłat z tytułu użytkowania wieczystego gruntu z powodu niskich dochodów w tym:

- pozytywnie - 432,
- negatywnie - 12,
- wezwano do uzupełnienia - 2.

Dokonano analizy:

- 29 operatów szacunkowych sporządzonych w postępowaniach sądowych dotyczących aktualizacji opłat z tytułu użytkowania wieczystego;
- 12 operatów przedłożonych przez użytkowników wieczystych do Samorządowego Kolegium Odwoławczego we Wrocławiu.

Uczestniczono w **60** wizjach w terenie, z czego 48 przeprowadzono w związku z prowadzonymi postępowaniami o zmianę stawki procentowej opłaty rocznej lub dla potwierdzenia sposobu użytkowania gruntu, a 12 było przeprowadzonych z udziałem biegłych sądowych, w trakcie postępowań sądowych o ustalenie.

W 2017 r. aktywnie współpracowano z Prokuratorią Generalną Rzeczypospolitej Polskiej przy postępowaniach prowadzonych w ramach wykonywanego przez Prokuratorię

obowiązkowego zastępstwa procesowego w sprawach gdzie wartość przedmiotu sporu przekracza 75 000 zł.

UPRAWNIENIA „ZABUŻAŃSKIE”

Prowadzono jak w latach ubiegłych postępowania wyjaśniające z wniosków wojewodów z terenu całego kraju o udzielenie informacji w sprawach o realizację uprawnień za pozostawione za granicą nieruchomości. W celu udzielenia wnioskowanej przez wojewodów informacji przeprowadzana jest każdorazowo kwerenda oraz w jej wyniku analiza dokumentów, akt ksiąg wieczystych, dostępnych rejestrów.

Ogółem otrzymano 320 pism od wojewodów z terenu całego kraju oraz od osób fizycznych, na które udzielono 319 odpowiedzi.

GOSPODARSTWA ROLNE

Rozpatrzono wnioski i pisma w tych sprawach i wydano 22 postanowienia o odmowie wydania zaświadczenia o posiadaniu gospodarstwa rolnego/pracy na gospodarstwie rolnym.

ZARZĄDZANIE NIERUCHOMOŚCIAMI SKARBU PAŃSTWA

W okresie od 01 stycznia do 31 grudnia 2017 r. nieruchomości Skarbu Państwa zarządzane były przez zarządcę - Zespół Zarządców Nieruchomości Sp. z o.o. na podstawie umowy z dnia 27 czerwca 2017 r. o nr 1/2017 o zarządzanie nieruchomościami Skarbu Państwa. Spółka zarządza:

- 109 lokalami mieszkalnymi,
- 7 lokalami użytkowymi.

W ramach zadań związanych z zarządzaniem nieruchomościami podejmowano następujące czynności:

- zawarto umowy ubezpieczenia mienia od ognia i innych żywiołów oraz ubezpieczenia od odpowiedzialności cywilnej dla nieruchomości, w których Skarb Państwa ma 100% udziałów własności,
- dokonano analizy księgowo - finansowej i merytorycznej i przekazano do realizacji dokumentację księgowo - finansową dotyczącą zakupu mediów i usług do nieruchomości (m.in. utrzymanie czystości, naprawy i konserwacje, wywóz nieczystości stałych, remonty),
- prowadzono bieżącą korespondencję z dostawcami mediów i usług w sprawie korekt i błędnie wystawionych dokumentów finansowo - księgowych,
- sporządzono deklaracje na podatek od nieruchomości za rok 2017 i korekty do 2016 r.,
- na dzień 31 grudnia 2017 r. umowami najmu objętych było 72 lokale mieszkalnych 3 lokale użytkowe.

REMONTY W BUDYNKACH SKARBU PAŃSTWA

W 2017 r. wykonano prace remontowo-konserwacyjne:

- w budynku Konsulatu Generalnego RFN przy ul. Podwale 76-77:
 - remont drogi wewnętrznej - 106 047,52 zł,
 - wymiana poziomów instalacji ciepłej i zimnej wody w piwnicy - 59 553,88 zł,
 - wymiana niedrożnego odcinka kanalizacji deszczowej - 14 887,86 zł,
- w budynkach przy ul. Księcia Witolda 16 przeprowadzono prace remontowe w zakresie:
 - usunięcia grafittii i naprawy ogrodzenia - 2 498,09 zł,
 - naprawy oświetlenia zewnętrznego - 1 113,64 zł.

ZAKŁADANIE KSIĄG WIECZYSTYCH DLA NIERUCHOMOŚCI SKARBU PAŃSTWA

Realizując postanowienia ustawy z dnia 7 września 2007 r. o ujawnianiu w księgach wieczystych prawa własności nieruchomości Skarbu Państwa oraz jednostek samorządu terytorialnego (Dz. U. z 2012 r. poz. 1460), kontynuowano składanie wniosków do sądu wieczystoksięgowego o założenie ksiąg wieczystych z wpisem własności Skarbu Państwa dla nieruchomości stanowiących zasób Skarbu Państwa, którym gospodaruje Prezydent jako wykonujący zadania z zakresu administracji rządowej. W tym celu wydano 6 zaświadczeń o przejściu nieruchomości na własność Skarbu Państwa na mocy art. 2 Dekretu z dnia 08 marca 1946 r. o majątkach opuszczonych i poniemieckich (Dz. U. Nr 13, poz. 87).

Realizowano również zadania dotyczące dokonania wpisów w księgach wieczystych, uzyskiwano odpisy z ksiąg wieczystych stanowiące dokumentujące stan prawny nieruchomości w prowadzonych postępowaniach administracyjnych.

POZOSTAŁE CZYNNOŚCI

Prowadzono rejestr nieruchomości przekazanych darowizną na realizację celów publicznych oraz darowizn dokonywanych pomiędzy Skarbem Państwa a jednostkami samorządu terytorialnego i systematycznie monitoruje sposób realizacji celów darowizny określonych w umowach, w okresach rocznych/dwuletnich.

W 2017 r. dokonywano wizji wszystkich nieruchomości oddanych w drodze darowizny na cele publiczne, pod kątem ich wykorzystywania zgodnie z przeznaczeniem określonym w umowach. W wyniku poprzednich wizji ustalono, że wszystkie objęte kontrolą nieruchomości wykorzystywane są zgodnie z celem darowizny, na jaki zostały oddane.

Darowizna nieruchomości położonej przy ul. Sienkiewicza, z uwagi na sformułowany w umowie cel darowizny budzi wątpliwości co do zgodności z przepisami ustawy o gospodarce nieruchomościami, objęta została postępowaniem dotyczącym stwierdzenia nieważności umowy darowizny. Skarb Państwa w tym postępowaniu reprezentuje Prokuratoria Generalna w Warszawie.

W 2017 r. prowadzono między innymi postępowania:

- ogólne postępowania z zakresu gospodarowania nieruchomościami Skarbu Państwa w tym między innymi dotyczące udzielenia odpowiedzi na pytania o stan prawny i faktyczny nieruchomości,
- postępowania z zakresu wiedzy o nieruchomościach i jej aktualizacji,
- postępowania dotyczące zaświadczeń,
- postępowania o sprzedaż nieruchomości,
- postępowania w sprawach przekazania nieruchomości do korzystania, w tym dzierżawę lub najem,
- postępowania o zezwolenie na czasowe zajęcie nieruchomości,
- postępowanie o zniesienie współwłasności,
- postępowania w przedmiocie przejęcia nieruchomości przez Skarb Państwa,
- postępowania o przekształcenie prawa użytkowania wieczystego w prawo własności,
- postępowania w przedmiocie użyczenia nieruchomości,
- postępowania o poświadczenie stanu prawnego nieruchomości,
- postępowania dotyczące wyjaśnienia, interpretacji, opinii, aktów prawnych, dotyczących gospodarowania nieruchomościami,
- postępowania o udzielenie informacji publicznej,
- postępowania przekazane do załatwienia według właściwości,
- postępowania o wykonywanie, ograniczanie, pozbawianie praw do nieruchomości oraz zwrot nieruchomości,
- postępowania dotyczące ustalenia odszkodowania za nieruchomości przejęte pod drogi publiczne,
- postępowania w sprawach dotyczących trwałego zarządu,

- postępowania w sprawie służebności gruntowych,
- postępowania o wydanie zezwolenia na zakładanie, przeprowadzanie i wykonywanie na nieruchomościach urzędzeń technicznych,
- postępowania o wykup mieszkań i lokali przez najemców,
- sporządzanie sprawozdań z udzielonej pomocy publicznej,
- postępowań dotyczących zbycia nieruchomości w trybie przetargowym oraz w trybie bezprzetargowym,
- postępowania o realizację roszczeń do nieruchomości.

NOWE ZADANIA

W związku z uchwaleniem i wejściem w życie nowej ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. o Krajowym Zasobie Nieruchomości oraz rozporządzenia Ministra Infrastruktury i Budownictwa z dnia 15 września 2017 r. w sprawie wykazu nieruchomości przekazywanego Krajowemu Zasobowi Nieruchomości, otrzymano do realizacji nowe zadanie sporządzania i przekazywania do Ministerstwa Infrastruktury i Budownictwa wykazu wszystkich nieruchomości stanowiących zasób Skarbu Państwa bez względu na przeznaczenie w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego lub studium i kierunków zagospodarowania przestrzennego, zgodnie z wersją wykazu stanowiąca załącznik nr 1 do powołanego wyżej rozporządzenia.

W związku z wejściem w życie nowelizacji ustawy o Krajowym Rejestrze Sądowym (Dz. U. z 2016 r. poz. 687) – art. 25e ust. 1 i 10, na podstawie których Skarb Państwa nabywa nieodpłatnie z mocy prawa mienie pozostałe po wykreślonym podmiocie, którym właściciel/użytkownik wieczysty nie rozporządził, a także w związku z treścią art. 9 ust. 2a-2j ustawy Przepisy wprowadzające ustawę o Krajowym Rejestrze Sądowym, otrzymano nowe zadanie stwierdzania nabycia przez Skarb Państwa własności nieruchomości albo użytkownika wieczystego w drodze decyzji administracyjnej, ustalając właściwość ze względu na miejsce położenia nieruchomości.

Umowy dotyczące nieruchomości Skarbu Państwa zawarte w 2017 r.

Rodzaj zawartych umów		Ilość
Akty notarialne	Sprzedaż prawa własności	3
	Umowa zrównania terminów użytkowania wieczystego	-
	Ustanowienie służebności gruntowej/przesyłu	4
	Umowa zamiany	1
	Umowa darowizny do zasobu SP	2
	Aneks do umowy notarialnej	-
	Razem	10
Zwykła forma pisemna	Dzierżawa gruntu	3
	Czasowe zajęcie gruntu	15
	Obciążenie z tytułu bezumownego korzystania z gruntu	3
	Umowa użyczenia	8
	Razem	22

Kontynuowano przygotowanie nieruchomości Skarbu Państwa do zbycia w trybie bezprzetargowym oraz przetargowym. Zawarto 10 umów notarialnych na łączną kwotę **1 391 050 zł.**

Zakończone postępowania administracyjne z zakresu trwałego zarządu

Rodzaj postępowania		Ilość
Trwały zarząd	Ustanowienie trwałego zarządu	3
	Stwierdzenie przejścia w trwały zarząd	-
	Wygaszenie trwałego zarządu	4
	Umorzenie postępowania	2
	Uchylenie decyzji	1
	Zmiana decyzji	3
	Udzielenie bonifikaty	14
	Aktualizacja opłaty z tytułu trwałego zarządu	9
	Zmiana stawki procentowej opłaty	-
	Przekazanie trwałego zarządu między jednostkami	-
	Razem	36

Z urzędu dokonano aktualizacji opłaty rocznej z tytułu trwałego zarządu w stosunku do **9** nieruchomości na łączną kwotę **341 720,32 zł**.

Na wnioski jednostek organizacyjnych wyrażono zgodę na zawarcie **50** umów dzierżawy/najmu/użyczenia.

W związku z prowadzonymi postępowaniami przeprowadzono **5** wizji w terenie.

PRZEKSZTAŁCENIA PRAWA UŻYTKOWANIA WIECZYSTEGO W PRAWO WŁASNOŚCI

W zakresie przekształcenia prawa użytkowania wieczystego w prawo własności w 2017 r. nastąpił spadek liczby wniosków o przekształcenie prawa użytkowania wieczystego w prawo własności składanych przez osoby prawne lub w stosunku do nieruchomości przeznaczonych pod aktywność gospodarczą, z powodu wyroku Trybunału Konstytucyjnego z dnia 10 marca 2015 r. sygn. akt K 29/13. Wydano łącznie 13 decyzji w przedmiocie przekształcenia.

Przekształcenie prawa użytkowania wieczystego w prawo własności	Przekształcenie prawa użytkowania wieczystego w prawo własności – decyzje pozytywne	1
	Decyzje odmowne	4
	Umorzenie postępowania	1
	Zmiana decyzji o przekształceniu	7
	Razem	13

W 2017 r. wydano **86** Postanowień o:

- odmowie wydania zaświadczenia,
- odmowie wszczęcia postępowania w sprawie przekształcenia,
- sprostowaniu oczywistej omyłki pisarskiej,
- podjęciu zawieszono postępowania,
- zawieszeniu postępowania w sprawie przekształcenia.

W 2017 r. rozpatrzono 77 wniosków o udzielenie informacji publicznej, w wyniku czego udzielono 75 odpowiedzi, na dwa wnioski udzielona została odpowiedź zbiorcza.

W 2017 r. prowadzono postępowania ze wskazania przez Wojewodę, Prezydenta Wrocławia jako organu do prowadzenia sprawy w trybie administracyjnym, o ustalenie odszkodowania za nieruchomości położone poza granicami miasta Wrocławia.

Uczestniczono w postępowaniach prowadzonych przez innego starostę, w których jako strona wskazywany jest Skarb Państwa reprezentowany przez Prezydenta Wrocławia wykonującego zadania zlecone z zakresu administracji rządowej.

W 2017 r. prowadzono postępowania o ograniczenie sposobu korzystania poprzez wydanie decyzji w trybie art. 124 ustawy o gospodarce nieruchomościami. Z wniosków w tych sprawach, wydano 7 decyzji o ograniczeniu sposobu korzystania, o zezwoleniu na realizację inwestycji, oraz decyzje w trybie przepisów o ogrodach działkowych dotyczące nabycia prawa użytkowania wieczystego przez Polski Związek Działkowców (PZD).

RZECZOZNAWSTWO MAJĄTKOWE

Koordinowano i prowadzono nadzór merytoryczny nad problematyką wycen nieruchomości sporządzanych przez rzeczoznawców majątkowych, w tym kwestią oceny przydatności dowodowej wycen nieruchomości w postępowaniach cywilnych i administracyjnych.

W 2017 r. zadania realizowane były w następujących obszarach:

Merytoryczne wsparcie w sprawach z zakresu rzeczoznawstwa majątkowego

Praca obejmowała: spotkania konsultacyjne oraz opracowywanie fachowych opinii z zakresu wyceny nieruchomości i tematów pokrewnych.

W ramach przekazanych spraw odbyły się również spotkania o charakterze mediacyjnym z udziałem podmiotów (osób fizycznych i prawnych), których interes prawny związany był z nieruchomościami Gminy Wrocław i Skarbu Państwa.

Przetargi z na usługi z zakresu wyceny nieruchomości

Uczestniczono w opracowywaniu procedur przetargowych m.in.:

- nowych kryteriów oceny jakościowej przedmiotu zamówienia publicznego (karty weryfikacji formalnej projektu operatu szacunkowego),
- wzoru umów z rzeczoznawcą majątkowym nr DNR-RM.215.1.2017,
- w opracowaniu i wdrożeniu do powszechnego stosowania druków: klauzuli aktualizacyjnej do operatu szacunkowego przed i po nowelizacji ustawy o gospodarce nieruchomościami,
- uczestniczono w pracach Komisji Przetargowych.

Przeprowadzono wewnętrzne szkolenia, warsztaty i spotkania konsultacyjne dla pracowników komórek organizacyjnych Urzędu w zakresie wyceny nieruchomości i operatów szacunkowych – symbol z wykazu akt 240.

Współpraca ze środowiskiem zawodowym rzeczoznawców majątkowych, między innymi poprzez udział w organizowanych konferencjach i uczestniczeniu w posiedzeniach Zarządu Stowarzyszenia Rzeczoznawców Majątkowych we Wrocławiu.

Administrowanie portalu internetowego DNR-RM na urzędowej platformie ekstranet/projekty, na którym dostępne są wzory umów, formularze, wybrane orzecznictwo, materiały szkoleniowe oraz opinie i artykuły prasowe związane z zagadnieniem wyceny nieruchomości.

W dniu **21-22 września 2017 r.** – uczestniczono w XXVI Krajowej Konferencji Rzeczoznawców Majątkowych w Łodzi pn. „Rewitalizacja, czyli jak przywrócić wartość

przestrzeni”, podczas której wygłoszono referat: Ocena prawidłowości operatu szacunkowego w postępowaniu dowodowym, a spór o wartość nieruchomości w ramach panelu pn. „Ocena, czy mediacje”.

GOSPODAROWANIE KOMUNALNYM ZASOBEM LOKALI MIESZKALNYCH

W 2017 r. wpłynęło łącznie **24 212** pism i wniosków, w tym:

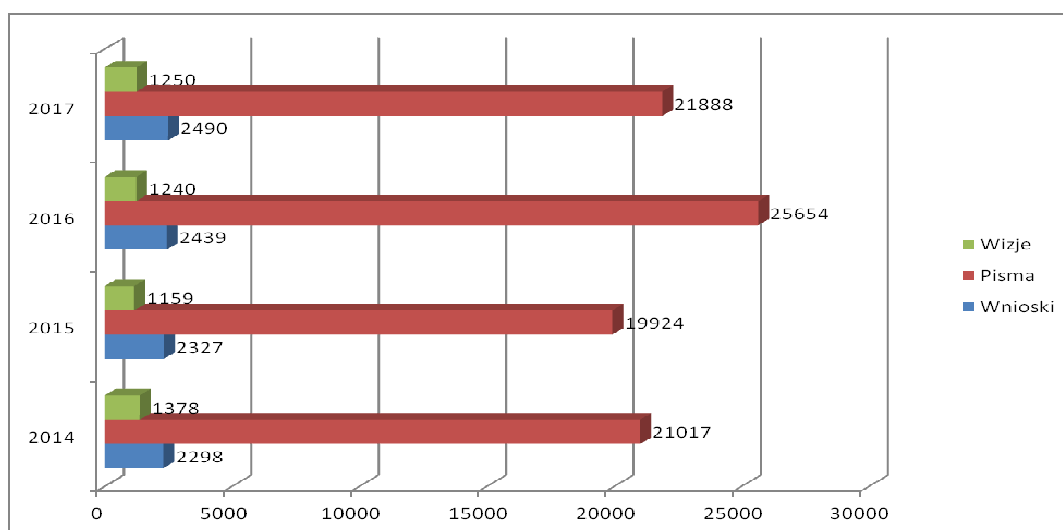
- **2 490** wniosków o najem lokalu mieszkalnego,
- **21 888** pism, w tym m.in.:
 - 9 wystąpień i interpelacji poselskich,
 - 23 wystąpień i interpelacji radnych,
 - 7 skarg klientów,
 - 42 wystąpień Rzecznika Praw Obywatelskich,
 - 5 wystąpień Rzecznika Praw Dziecka.

W ramach prowadzonych postępowań przeprowadzono łącznie **1 250** wizji lokalowych.

	2014	2015	2016	2017
ilość spraw, które wpłynęły w tym:	23 315	22 251	28 093	24 212
wnioski o najem lokalu mieszkalnego	2 298	2 327	2 439	2 490*
pisma, w tym:	21 017	19 924	25 654	21 888
wystąpienia i interpelacje poselskie	11	16	13	9
wystąpienia senatorów RP	1	3	1	0
wystąpienia i interpelacje radnych	20	29	41	23
skargi klientów	4	7	5	7
wystąpienia Rzecznika Praw Obywatelskich	16	30	44	42
wystąpienia Rzecznika Praw Dziecka	5	11	7	5
ilość obsłużonych klientów, w tym:	81 359	87 813	85 398	82 138
przyjęci w sprawach skarg i wniosków przez dyrektorów i kierowników Wydziału	120	194	196	200
przyjęci przez pozostałych pracowników Wydziału	43 299	50 045	49 464	41 458
obsłużeni telefonicznie	37 940	37 574	35 738	40 480
ilość wizji lokalowych przeprowadzonych przez pracowników w ramach postępowań	1 378	1 159	1 240	1 250

* Na liczbę **2 490** wniosków o najem lokalu mieszkalnego składa się:

- 1 056 z tytułu prowadzonych postępowań dotyczących lokali zamieszkałych,
- 1 215 o najem lokalu osób nie posiadających mieszkań, a ubiegających się o lokal socjalny bądź lokal do remontu,
- 219 dotyczących przydzielenia lokalu zamiennego (wykwaterowania, zamiany z „urzędu”.

REALIZACJA WNIOSKÓW MIESZKANIOWYCH

W wyniku prowadzonych w 2017 r. postępowań zakończono łącznie **1 579** spraw, których sposób realizacji przedstawia poniższa tabela.

Ponadto wydano **132** pism o zawarcie umowy o remont lokalu wykonywanego we własnym zakresie i na koszt przyszłego najemcy.

Rodzaj sprawy	Pisma o zawarcie umowy najmu, aneksu	Wskazanie innego lokalu	Sprawy rozpatrzone negatywnie ze względu na brak podstaw prawnych
Postępowania w stosunku do lokali zamieszkałych*			
likwidacja lokali wspólnie użytkowanych	20	11	-
przywrócenie tytułu prawnego po spłacie zadłużenia	28	6	16
wydanie tytułu prawnego do lokalu po zgonie najemcy	597	13	140
wydanie tytułu prawnego do lokalu po wyprowadzeniu się najemcy	331	2	29
uregulowanie sytuacji prawnej osób zajmujących domy, które uprzednio były przedmiotem dzierżaw 45-letnich	1	-	1
zmiana powierzchni i struktury lokalu (modernizacje i przebudowy, inwentaryzacje, korekty)	-	-	-
zamiany lokali między kontrahentami	48	-	2
przedłużenie umowy najmu dotychczas zajmowanego lokalu socjalnego	160	-	-
adaptacje	1	-	-
Ogółem	1 186	32	188
Postępowania dotyczące najmu lokalu na zasadach ogólnych*			
najem lokalu po wykonanym remoncie na koszt własny	100	-	103
najem lokalu socjalnego z tyt. pozostawania w niedostatku – w tym realizacja list	43	-	177
najem lokalu socjalnego i tymczasowego pomieszczenia w wyniku orzeczenia sądowego	102	-	-
Ogółem	245	-	280
Postępowania dotyczące zamiany dotychczas zajmowanego lokalu*			
wykwaterowania	104	-	-
zamiany "z urzędu"	44	-	10
Ogółem	148	-	10
RAZEM	1 579	32	478

* wnioski złożone również w latach uprzednich

GOSPODAROWANIE WOLNYMI LOKALAMI MIESZKALNYMI

W 2017 r. dysponowano **1 801** lokalami mieszkalnymi, w tym:

- **1 780** z tzw. „ruchu ludności”,
- w nowo wybudowanych budynkach,
- **1** w budynkach po kapitalnym remoncie.

Gospodarowanie wolnymi lokalami mieszkalnymi

Wolne lokale	z tzw. „ruchu ludności”	w budynkach nowo wybudowanych	w budynkach po kapitalnym remoncie	OGÓŁEM
Ogółem w dyspozycji	1 780	20	1	1 801
Zagospodarowano	1 026	15	1	1 042
Na dzień 31 grudnia 2017 r. pozostało	754	5	0	759

W 2017 r. pozyskano lokale, zarówno z tzw. „ruchu ludności”, jak również usytuowane w budynkach nowo wybudowanych i po kapitalnym remoncie. Lokale będące w dyspozycji są w ciągłym obrocie i na bieżąco wskazywane przyszłym najemcom.

Zgodnie z przyjętym w 2013 r. przez Radę Miejską Wrocławia wieloletnim programem gospodarowania mieszkaniowym zasobem Gminy Wrocław na lata 2014-2019, w ramach współpracy z Towarzystwem Budownictwa Społecznego Wrocław Sp. z o.o. w zakresie zapewnienia lokali zamiennych pozyskano w 2017 r. w rejonie osiedla Leśnica **20** mieszkań.

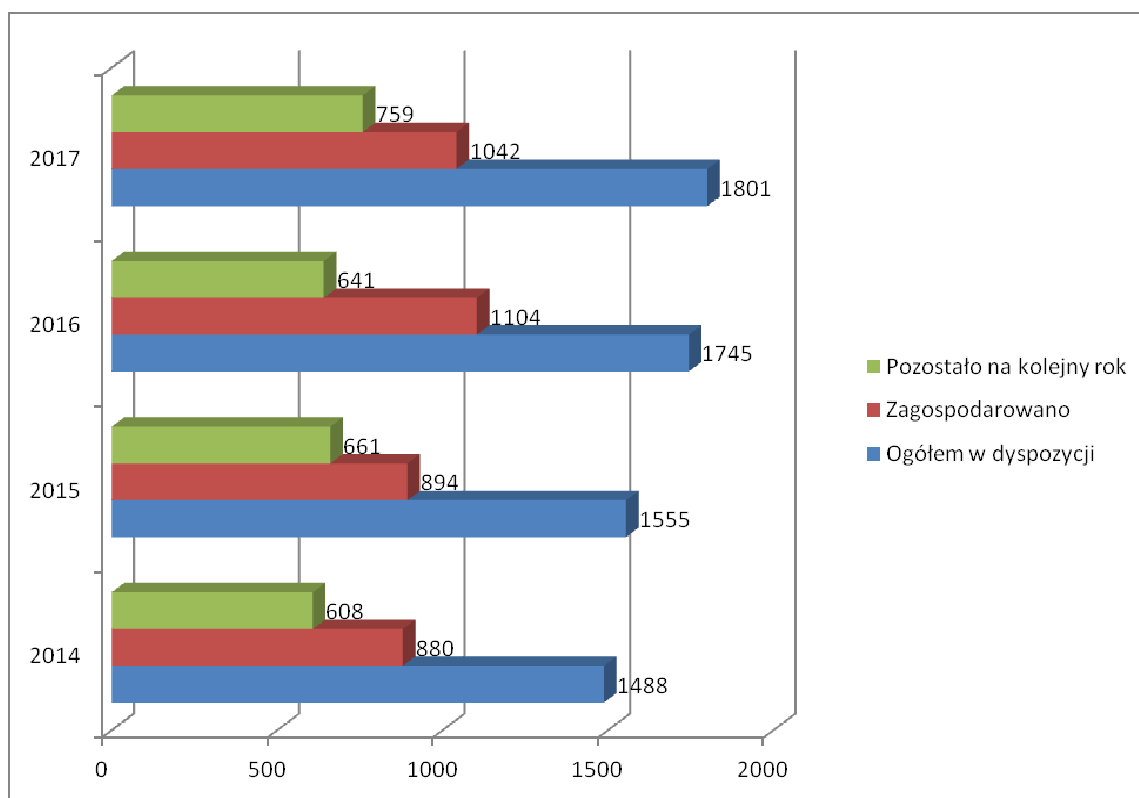
Podejmowane działania zmierzają do zadysponowania jak największej liczby wolnych lokali mieszkalnych. Jednak przebieg tego procesu jest utrudniony z uwagi na zły stan techniczny tych lokali, które w większości są zdewastowane, usytuowane w budynkach na wysokich kondygnacjach (bez wind), położone w mało atrakcyjnych rejonach miastach. Efektem tego jest wielokrotność ich wskazywania w sytuacji odmowy przyjęcia przez przyszłego najemcę.

Nie bez znaczenia pozostaje fakt, iż środki finansowe niezbędne na wykonanie w wolnych lokalach remontu są ograniczone a procedura związana z wyłonieniem wykonawcy remontu długotrwała.

Obecnie wykorzystywanych jest **230** mieszkań należących do TBS, przy czym przewiduje się rozwijanie współpracy z TBS również w następnych latach.

Gospodarowanie wolnymi lokalami w latach 2014–2017

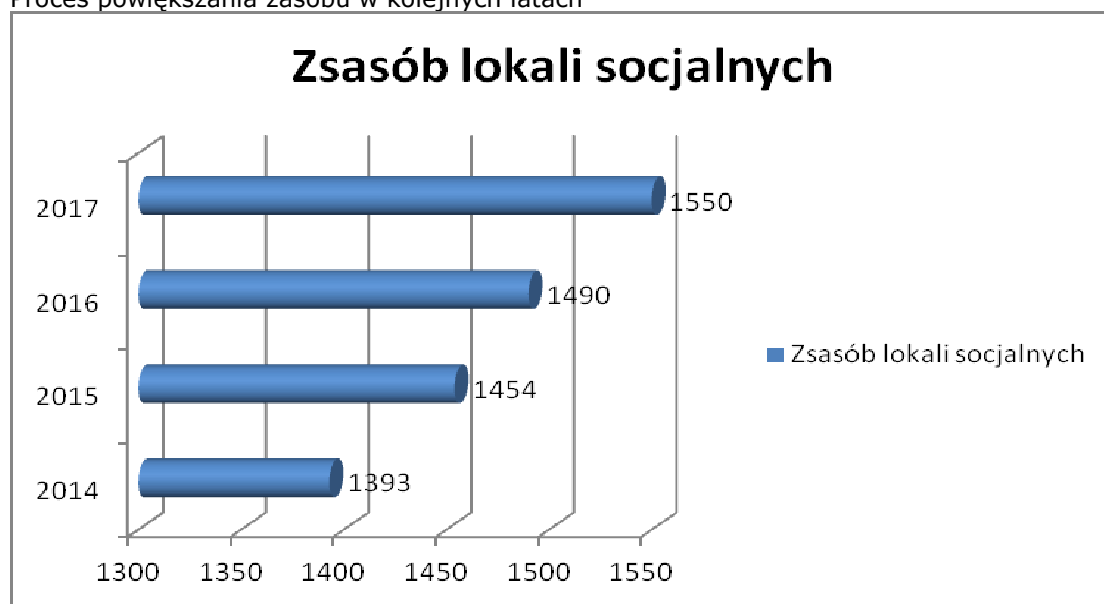
Wolne lokale	2014	2015	2016	2017
Ogółem w dyspozycji	1 488	1 555	1 745	1 801
Zagospodarowano	880	894	1 104	1 042
Pozostało na kolejny rok	608	661	641	759

Zasób lokali socjalnych i pomieszczeń tymczasowych

Na dzień 31 grudnia 2017 r. wyodrębniony zasób lokali socjalnych liczył **1 550** lokali.

Proces powiększania zasobu w kolejnych latach

W 2017 r. w ramach realizacji list osób uprawnionych do zawarcia umowy najmu lokalu socjalnego z tytułu pozostawania w niedostatkach przydzielono łącznie **163** lokale, z czego:

- wydano **32** pisma o zawarcie umów najmu,
- **131** rodzin oczekuje na remont lokalu socjalnego.

Według stanu na dzień 31 grudnia 2017 r. **zasób pomieszczeń tymczasowych** wynosił **53** pomieszczenia.

Wyroki eksmisyjne

- zrealizowano 83 wyroki z powództwa podmiotów obcych (spółdzielni mieszkaniowych, instytucji oraz osób fizycznych), z czego:
 - 53 wskutek wydania oferty o zawarcie umowy najmu lokalu socjalnego,
 - 30 wskutek odstąpienia wierzycieli od eksmisji, zgonu osoby lub uzyskania tytułu prawnego do innego lokalu;
- **149** wyroków z powództwa Gminy Wrocław, z czego:
 - 35 wskutek wydania skierowania o zawarcie umowy najmu lokalu socjalnego,
 - 14 wskutek wydania skierowania o zawarcie umowy najmu pomieszczenia tymczasowego,
 - 100 lokali odzyskano wskutek dobrowolnego wydania, porzucenia lokalu, itp.,
- zawarto 4 porozumienia z wierzycielami w sprawie remontu lokalu,
- na dzień 31 grudnia 2017 r. pozostało do realizacji **2 096** wyroków, obejmujących:
 - **1 035** wyroków sądowych z prawem do lokalu socjalnego w tym: 731 z powództwa Gminy Wrocław oraz 304 z powództwa innych podmiotów,
 - **794** wyroków sądowych z prawem do tymczasowego pomieszczenia, w tym: 713 o eksmisję z lokalu Gminy Wrocław oraz 81 o eksmisję z lokalu innych podmiotów,
 - **258** wyroków z powództwa Gminy Wrocław z prawem do lokalu socjalnego oraz tymczasowego pomieszczenia,
 - **9** wyroków bez prawa do lokalu socjalnego i tymczasowego pomieszczenia;

Odszkodowania - wysokość odszkodowań wraz z odsetkami jakie Gmina Wrocław w 2017 r. wypłaciła właścicielom w związku z niedostarczeniem lokalu socjalnego wynosiła: 1 310 407,68 zł.

Wysokość odszkodowań wypłaconych przez Gminę Wrocław z tytułu niedostarczenia lokalu socjalnego oraz tymczasowych pomieszczeń w latach 2014–2017

Rok	2014	2015	2016	2017
Kwota odszkodowania	829 426,43 zł	2 116 281,02 zł	2 166 421,07 zł	1 310 407,68 zł

WYKWATEROWANIA NAJEMCÓW Z LOKALI DOTYCHCZAS ZAJMOWANYCH

W 2017 r. prowadzono wykwaterowania z **105** budynków, z tego **15** budynków wykwaterowano w całości z powodu ich złego stanu technicznego, przeznaczenia do obrotu cywilno-prawnego oraz ze względu na przeznaczenie terenu na inne cele, tj.:

- ul. Wystawowa 2A,
- ul. Sołtysowicka 58,
- ul. Miłoszycka 67,
- ul. Jedności Narodowej 73,
- ul. Jagiellończyka 38,
- ul. Krasińskiego 25/25of,
- ul. Mielecka 31,
- ul. Okulickiego 21,
- ul. Opolska 8,
- ul. Pułaskiego 77of,
- ul. Swojczycka 67,
- ul. Żernicka 244,
- ul. Śniadeckich 47,
- ul. Ptasia 22,
- ul. Kromera 12.

Wykwaterowano również **32** najemców z pojedynczych lokali mieszkalnych z uwagi na:

- realizację zaległych list - **6** lokali,
- pożar - **8** lokali,
- remont stropu - **8** lokali,
- zły stan techniczny - **10** lokali.

Plan wykwaterowań wraz z dodatkowymi zobowiązaniami obejmował łącznie **111** budynków zakwalifikowanych do wykwaterowania. Na dzień 31 grudnia 2017 r. do wykwaterowania pozostało **96** budynków.

REALIZACJA PROCEDURY W ZAKRESIE PRZYDZIAŁU LOKALI MIESZKALNYCH

Przeprowadzona w 2017 r. weryfikacja wniosków mieszkaniowych przedstawia się następująco:

- mieszkania do remontu wykonywanego we własnym zakresie i na koszt przyszłego najemcy - sporządzono listę 284 osób zakwalifikowanych do otrzymania lokalu do remontu, z której zrealizowano 66 spraw poprzez zawarcie umowy o remont lokalu, ponadto zrealizowano 79 spraw z utworzonej w 2015 r. listy 269 osób zakwalifikowanych do otrzymania lokalu do remontu,
- lokale socjalne z tytułu pozostawania w niedostatku - w styczniu 2017 r. opublikowano listę osób zakwalifikowanych do otrzymania lokalu socjalnego obejmującą **94** rodziny, w grudniu 2017 r. wysłano **1 130** ankiet weryfikacyjnych do osób ubiegających się o najem lokalu socjalnego z terminem złożenia do 15 lutego 2018 r. w wyniku czego dokonana zostanie weryfikacja wniosków zmierzająca do utworzenia listy osób uprawnionych do otrzymania lokalu socjalnego w 2018 r.

Ogółem na dzień 31 grudnia 2017 r. ubiegało się o przydział lokalu mieszkalnego **2 375** wnioskodawców (liczba ta obejmuje również wnioski złożone w latach poprzednich), w tym:

- **1 131** o lokale socjalne z tyt. pozostawania w niedostatku,
- **1 244** o lokale do remontu na koszt przyszłego najemcy.

W ramach realizacji procedury zamiany mieszkań między kontrahentami przyjęto **118** ofert do katalogów zamian. W 2017 r. dokonano **24** zamian (to jest 48 wniosków), w tym **7** zamian lokali (to jest 14 wniosków), w wyniku których odzyskano zaległe należności za tzw. "przejęcie długu" w wysokości **192 126,57 zł**.

Wysokość odzyskanego zadłużenia w wyniku zamian lokali

Rok	2014	2015	2016	2017
Kwota odzyskanego zadłużenia	404 285 zł	192 210,86 zł	246 882,74 zł	192 126,57 zł

W wyniku kontynuacji procesu odzyskiwania lokali - przekazano **67** lokali do obrotu cywilno-prawnego, w tym **44** lokale o powierzchni powyżej 80 m².

Ponadto **7** lokali przekazano dla repatriantów realizując uchwały Rady Miejskiej Wrocławia w tym zakresie.

Skierowano łącznie **293** spraw do Wydziału Prawnego oraz właściwych zarządców, dotyczących wystąpienia na drogę postępowania sądowego. Przygotowano projekty **28** zarządzeń Prezydenta Wrocławia.

POLITYKA GOSPODAROWANIA MIESZKANIOWYM ZASOBEM

Po blisko 5 latach bez podwyżek stawki bazowej czynszu, zarządzeniem nr 6085/17 Prezydenta Wrocławia z dnia 3 stycznia 2017 r. w sprawie ustalenia wysokości stawki bazowej czynszu za najem lokali mieszkalnych stanowiących własność Gminy Wrocław wprowadzono obowiązujące od 1 lipca 2017 r. stawki:

- bazową za najem lokali mieszkalnych w wysokości 7,60 zł/m²,
- za najem lokalu socjalnego w wysokości 1,89 zł/m².

Powołano Zespół Roboczy w celu przeprowadzenia analizy uchwały Rady Miejskiej Wrocławia nr XXXVII/2420/05 z dnia 21 kwietnia 2005 r. w sprawie zasad wynajmowania lokali mieszkalnych wchodzących w skład mieszkaniowego zasobu Gminy Wrocław pod kątem oceny wniosków mieszkaniowych i naliczonych punktów wnioskodawcom ubiegającym się o przydzielenie lokalu socjalnego i mieszkania do remontu. W spotkaniach Zespołu uczestniczyli Radni Rady Miejskiej Wrocławia wskazani przez poszczególne Kluby Radnych, przedstawiciele Komisji Weryfikacyjnej oceniającej wnioski mieszkaniowe, Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej oraz Departamentu Nieruchomości i Eksploatacji.

Po zakończeniu prac Komisji Rada Miejska Wrocławia podjęła uchwałę zmieniającą w zakresie punktacji wniosków mieszkaniowych polegającą m.in. na dodaniu punktów za „Przemoc w rodzinie”.

W dniu 12 grudnia 2016 r. Miasto Wrocław jako Partner Samorządowy podpisało z Bankiem Gospodarstwa Krajowego Nieruchomości S.A. List Intencyjny i zadeklarowało wolę rozpoczęcia współpracy w celu rozpoznania możliwości realizacji projektów inwestycyjnych w zakresie budownictwa mieszkaniowego. Konsekwencją powyższego, Miasto Wrocław wskazało propozycje czterech lokalizacji, na których mógłby być realizowany Program „Mieszkanie Plus”:

- przy ul. Buforowej w obrębie Wojszyc,
- przy ul. Kunickiego w obrębie Muchobór Wielki,
- przy ul. Ignuta w obrębie Kozanów,
- przy ul. Bierutowskiej w obrębie Psie Pole.

W 2017 r. prowadzono korespondencję z Unią Metropolii Polskich i Ministerstwem Infrastruktury i Budownictwa w zakresie proponowanych zmian w ustawie o ochronie

praw lokatorów, mieszkaniowym zasobie gminy i o zmianie Kodeksu cywilnego a także niektórych innych ustaw, w ramach realizacji Narodowego Programu Mieszkaniowego.

ORGANIZACJA GMINNEGO TRANSPORTU DROGOWEGO

TRANSPORT DROGOWY OSÓB I RZECZY

Z ustawy z dnia 6 września 2001 r. o transporcie drogowym (Dz. U. z 2016 r. poz. 1907 z późn. zm.) i ustawy z dnia 16 grudnia 2010 r. o publicznym transporcie zbiorowym (Dz. U. z 2015 r. poz. 1440 z późn. zm.).

Transport drogowy taksówką:

- wydano licencji na transport drogowy taksówką osobową - 395,
- dokonano zmian licencji w związku ze zmianą pojazdu, tablic rejestracyjnych lub zmianą adresu – 564,
- wydano wtórników licencji – 7,
- wydano inne decyzje administracyjne - 272.

Transport drogowy osób i rzeczy – wydano:

- zaświadczeń na potrzeby własne – 51,
- zezwoleń na regularny przewóz osób – 14,
- zezwoleń na regularny specjalny przewóz osób – 19,
- licencji na krajowy transport drogowy rzeczy – 7,
- licencji na krajowy transport drogowy osób – 2,
- zaświadczeń na wykonywanie publicznego transportu zbiorowego – 1 285,
- zezwoleń na wykonywanie zawodu przewoźnika drogowego – 49,
- licencji na wykonywanie krajowego transportu drogowego w zakresie przewozu osób pojazdem samochodowym przeznaczonym konstrukcyjnie do przewozu powyżej 7 i nie więcej niż 9 osób łącznie z kierowcą – 9,
- licencji na wykonywanie transportu drogowego w zakresie pośrednictwa przy przewozie rzeczy – 50,
- licencji na wykonywanie krajowego transportu drogowego w zakresie przewozu osób samochodem osobowym – 3.

UTRZYMANIE KOMUNIKACJI ZBIOROWEJ

W ramach zadań z zakresu funkcjonowania komunikacji zbiorowej:

Zlecono do realizacji Miejskiemu Przedsiębiorstwu Komunikacyjnemu Sp. z o.o. w miejskiej komunikacji tramwajowej i autobusowej

MIESIĄC	IŁOŚĆ POCIĄGOKILOMETRÓW W KOMUNIKACJI TRAMWAJOWEJ	IŁOŚĆ WOZOKILOMETRÓW W KOMUNIKACJI AUTOBUSOWEJ
Styczeń	1 129 620,59	2 043 751,10
Luty	1 053 245,40	1 900 428,84
Marzec	1 174 766,02	2 123 994,66
Kwiecień	1 077 796,67	1 956 846,22
Maj	1 134 240,24	2 049 362,61
Czerwiec	1 106 495,35	2 000 190,11
Lipiec	1 039 731,59	1 988 613,43
Sierpień	1 028 323,99	1 998 330,63
Wrzesień	1 098 358,11	2 024 664,84
Październik	1 167 796,58	2 103 566,23
Listopad	1 136 757,49	2 031 296,58
Grudzień	1 099 149,52	1 997 257,00
RAZEM	13 246 281,55	24 218 302,25

Zlecono do realizacji innym przewoźnikom w komunikacji podmiejskiej

MIESIĄC	ILOŚĆ WOKILOMETRÓW W KOMUNIKACJI PODMIEJSKIEJ			
	SEVIBUS SP. Z O. O.	DLA SP. Z O.O.	WARBUS SP. Z O.O.	RAZEM
Styczeń	98 078,32	103 319,00	53 470,00	254 867,32
Luty	91 435,49	94 912,00	49 125,00	235 472,49
Marzec	103 316,76	109 447,00	55 278,00	268 041,76
Kwiecień	92 116,03	96 965,00	50 576,00	239 657,03
Maj	102 048,51	107 594,00	52 622,00	262 264,51
Czerwiec	94 898,50	100 433,55	51 450,00	246 782,05
Lipiec	101 507,83	102 839,95	53 266,00	257 613,78
Sierpień	129 069,42	83 410,00	53 267,00	265 746,42
Wrzesień	127 895,57	83 656,00	53 414,00	264 965,57
Październik	132 109,19	85 869,00	61 393,00	279 371,19
Listopad	126 197,25	81 375,00	53 735,00	261 307,25
Grudzień	123 917,84	78 201,00	53 311,00	255 429,84
RAZEM	1 322 590,71	1 128 021,50	640 907,00	3 091 519,21

Zgodnie z Uchwałą Nr LXI/1540/14 Rady Miejskiej Wrocławia z dnia 10 lipca 2014 r. w sprawie szczegółowych zasad, sposobu i trybu umarzania, odraczania lub rozkładania na raty spłaty należności pieniężnych mających charakter cywilnoprawny przypadających Gminie Wrocław lub jej jednostkom podległym oraz wskazania organu i osób do tego uprawnionych rozpatrzono 813 wniosków o umorzenie, odroczenie i rozłożenie na raty należności z tytułu opłat za przejazd bez ważnego biletu, w tym:

- udzielono zgody na umorzenie w 73 przypadkach,
- udzielono zgody na rozłożenie na raty należności w 166 przypadkach,
- udzielono odmowy umorzenia, rozłożenia na raty, odroczenia lub pozostawiono bez rozpoznania w 172 przypadkach,
- przekazano korespondencję od komorników i z Sądów do MPK Sp. z o.o. w 368 przypadkach.

W omawianym okresie w miejskiej komunikacji zbiorowej sprzedano:

- 25 175 801 szt. biletów jednorazowych,
- 922 szt. biletów na okaziciela,
- 955 236 szt. biletów imiennych,
- 8 506 289 szt. biletów czasowych,
- 100 223 szt. biletów semestralnych,
- 38 332 szt. biletów aglomeracyjnych.

PRZETARGI PUBLICZNE ZWIĄZANE Z KOMUNIKACJĄ ZBIOROWĄ

Zgodnie z ustawą z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych (tekst jednolity Dz. U. z 2013 r., poz. 907, z późn. zm.) przygotowano specyfikację istotnych warunków zamówienia, projekty umów oraz uczestniczo w pracach komisji przetargowych.

Zamówienie publiczne	Ilość postępowań
Rozwieszanie rozkładów jazdy i informacji pasażerskiej na przystankach komunikacji zbiorowej organizowanej przez Gminę Wrocław – Zadanie I, Zadanie II	1
Świadczenie usług w zakresie publicznego transportu zbiorowego organizowanego przez Gminę Wrocław na terenie Wrocławia oraz Gminy Długoleśka	1
Świadczenie usług w zakresie publicznego transportu zbiorowego organizowanego przez Gminę Wrocław na terenie Wrocławia oraz Gminy Wisznia Mała	1
Świadczenie usługi dystrybucji biletów komunikacji miejskiej w ramach systemu URBANCARD Wrocławska Karta Miejska przy użyciu nowoczesnych technologii	1

Udzielono trzech zamówień z wyłączeniem stosowania ustawy Prawo zamówień publicznych, zgodnie z art. 4 pkt 8:

- badanie liczby pasażerów pociągów, wsiadających i wysiadających na stacjach kolejowych w granicach administracyjnych Wrocławia,
- wytworzenie i dostarczenie rolek papieru do automatów służących do sprzedaży biletów upoważniających do przejazdów środkami wrocławskiej komunikacji zbiorowej,
- analiza dokumentacji przedstawionej przez Mennicę Polską S. A, w ramach zgłoszenia do odbioru elementów systemu URBANCARD Wrocławska Karta Miejska, dostarczonych na podstawie umowy nr WTR/P/1/2017, pod względem kompletności, zgodności z określonymi w Opisie Przedmiotu Zamówienia wymogami informatycznymi, funkcjonalnymi i graficznymi, sporządzanie protokołów odbioru elementów Systemu.

Ponadto, udzielono jednego zamówienia w ramach ustawy o publicznym transporcie zbiorowym na świadczenie usług w zakresie publicznego transportu zbiorowego organizowanego przez Gminę Wrocław na terenie Wrocławia oraz Gminy Długołęka

Zawarto 2 aneksy przedłużające termin ważności umowy na dystrybucję biletów aglomeracyjnych, w oparciu o zapisy art. 22 ust. 1 pkt 1 w zw. z art. 15 ust. 1 pkt 11 ustawy z dnia 16 grudnia 2010 r. o publicznym transporcie zbiorowym (Dz. U. 2015 r. poz. 1440 t.j.), gdzie nie stosuje się ustawy Prawo zamówień publicznych.

Na podstawie § 7 ust. 4 Uchwały nr VIII/275/99 RMW z dnia 23 kwietnia 1999 r. w sprawie zasad odpłatności za usługi przewozowe świadczone środkami lokalnego transportu zbiorowego (Dz. Urz. Woj. Doln. z 2017 r. poz. 26) zawarto 6 umów na wykupienie usługi przewozowej od Gminy Wrocław.

W oparciu o zapisy art. 22 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 16 grudnia 2010 r. o publicznym transporcie zbiorowym przedłużono trójstronną umowę w sprawie umożliwienia korzystania z istniejących połączeń kolejowych przez pasażerów posługujących się biletami miejskiej komunikacji zbiorowej.

Na podstawie uchwały Rady Miejskiej Wrocławia nr XXXIX/888/17 z dnia 18 maja 2017 r. w sprawie udzielenia przez Gminę Wrocław pomocy finansowej Województwu Dolnośląskiemu na realizację zadania w zakresie organizowania publicznego transportu zbiorowego w wojewódzkich kolejowych przewozach pasażerskich, Gmina Wrocław udzieliła dotacji celowej, umową zawartą na podstawie art. 47 ustawy o dochodach jednostek samorządu terytorialnego oraz art. 220 i 250 ustawy o finansach publicznych.

Przygotowano uchwałę nr XLVII/1094/1094/17 Rady Miejskie Wrocławia z dnia 19 października 2017 r. w sprawie ustalenia cen za usługi przewozowe świadczone środkami lokalnego transportu zbiorowego organizowanego przez Gminę Wrocław oraz sposobu ustalenia wysokości opłaty dodatkowej i manipulacyjnej (Dz. Urz. Woj. Doln. z 2017 r., poz. 4411), która weszła w życie z dniem 1 stycznia 2018 r.

Przedmiotowy akt normatywny zastąpił następujące uchwały:

- Rady Miejskiej Wrocławia Nr VIII/275/99 z dnia 23 kwietnia 1999 r. w sprawie zasad odpłatności za usługi przewozowe świadczone środkami lokalnego transportu zbiorowego (Dz. Urz. Woj. Doln. z 2017 r., poz. 26),
- Rady Miejskiej Wrocławia Nr XXI/681/08 z dnia 15 maja 2008 r. w sprawie opłat za usługi przewozowe transportu zbiorowego świadczone przez Gminę Wrocław (Biuletyn Urzędowy RMW z dnia 26 maja 2008 r. Nr 5, poz. 688 z późn. zm.),
- Rady Miejskiej Wrocławia Nr XXII/1818/04 z dnia 22 kwietnia 2004 r. w sprawie cen urzędowych za usługi przewozowe transportu zbiorowego oraz sposobu ustalania opłaty dodatkowej w razie niedopełnienia obowiązków zapłaty należności przewozowych (Dz. Urz. Woj. Doln. z 19 czerwca 2004 r. Nr 115 poz. 2046 z późn. zm.).

KONTROLA PRZEWOŹNIKÓW

Na podstawie obowiązujących umów zawartych między Przewoźnikami a Gminą Wrocław, zarejestrowano łącznie 4 221 008 kontroli punktualności i jakości usług przewozowych komunikacji zbiorowej.

MIESIĄC	LICZBA POMIARÓW JAKOŚCI USŁUG PRZEWOZOWYCH	LICZBA ZAREJESTROWANYCH KONTROLI AUTOMATYCZNYCH	ŁĄCZNA LICZBA KONTROLI
Styczeń	2 109	332 267	334 376
Luty	2 549	308 858	311 407
Marzec	3 781	271 213	274 994
Kwiecień	2 600	246 413	249 013
Maj	2 940	314 909	317 849
Czerwiec	3 592	358 875	362 467
Lipiec	1 914	374 793	376 707
Sierpień	1 295	398 291	399 586
Wrzesień	1 438	395 554	396 992
Październik	2 041	409 948	411 989
Listopad	1 699	394 779	396 478
Grudzień	2 930	386 220	389 150
RAZEM	28 888	4 192 120	4 221 008

ZARZĄDZANIE TRANSPORTEM PUBLICZNYM

Wprowadzono nowe rozwiązania komunikacyjne:

- poprawa obsługi komunikacyjnej Osiedla Krzyki poprzez przedłużenie trasy linii autobusowej 125 i nocnej linii autobusowej 251 od ulicy Raclawickiej do pętli Krzyki oraz zwiększenie częstotliwości kursowania linii autobusowej 133,
- uruchomienie przystanków „Karwińska” dla autobusów linii 900L, 900P i 901,
- uruchomienie dodatkowych kursów linii 106 w godzinach wczesnoporannych celem zapewnienia właściwej obsługi komunikacyjnej Portu Lotniczego oraz zakładów pracy przy ulicy Granicznej,
- poprawa obsługi komunikacyjnej Osiedla Swojczyce poprzez uruchomienie części kursów linii 115 przez ulicę Mydlaną i Miłoszycką,
- uruchomienie nowej linii autobusowej strefowej 930 do podwrocławskiej miejscowości Krzyżanowice,
- poprawa obsługi komunikacyjnej Osiedla Sępólno poprzez przedłużenie trasy linii tramwajowej 33 od Stadionu Olimpijskiego przez Aleję Paderewskiego i ulicę Mickiewicza do pętli Sępólno,
- wdrożenie docelowej organizacji ruchu dla komunikacji autobusowej przy Dworcu Głównym PKP oraz nowym Dworcu Autobusowym przy ulicy Suchej,
- poprawa obsługi komunikacyjnej Osiedla Partynice poprzez przedłużenie trasy linii autobusowej 127 od ulicy Ślężnej przez ulicę Wyścigową, Wojszycką, Ołtaszyńską, Rondo św. Ojca Pio do nowej pętli autobusowej przy ulicy Zwycięskiej,
- uruchomienie nowej linii autobusowej 108 do pętli Pracze Widawskie wraz z uruchomieniem kursów w dni wolne od pracy,
- przedłużenie trasy linii autobusowej 132 od placu Daniłowskiego przez ulicę Berenta i Boya-Żeleńskiego do pętli Kromera,
- poprawa obsługi komunikacyjnej Osiedla Stabłowice poprzez przedłużenie trasy linii autobusowej 102 od ulicy Wojanowskiej przez ulicę Fieldorfa i Kosmonautów do pętli przy ulicy Grabowej oraz uruchomienie kursów nocnej linii autobusowej 243 przez ulicę Wojanowską,

- uruchomienie przystanku „Rudnicka” przy ulicy Hubskiej dla autobusów linii 110, 125 i 325,
- poprawa obsługi komunikacyjnej Osiedla Księża Małe, Tarnogaj i Gaj poprzez zmianę trasy linii autobusowej 100 przez ulicę Karwińską i Gazową wraz z jej przedłużeniem do pętli Gaj przy ulicy Świeradowskiej,
- uporządkowanie numeracji linii nocnych poprzez wydzielenie kursów linii 247 w relacji Poświęcka – Raclawicka jako nowa nocna linia autobusowa 248,
- zwiększenie częstotliwości kursowania linii 908 obsługującej Osiedle Widawa oraz podwrocławskie miejscowości Psary i Szymanów,
- uruchomienie nowych przystanków autobusowych m.in.: „Kajdasza” i „Konduktorska” przy ulicy Buforowej oraz przystanków autobusowych w Brzeziej Łące na terenie Gminy Długołęka.

Zaopiniowano 34 projektów organizacji ruchu zastępczego na czas remontów i przebudowy układu drogowo-torowego oraz 10 projektów organizacji ruchu docelowego, m.in. dla niżej wymienionych obiektów:

- przebudowa układu drogowego w kwartale ulic: Sucha, Joannitów, Dyrekcyjna, Borowska dla potrzeb budowy centrum biurowo-handlowego wraz z dworcem autobusowym,
- budowa infrastruktury i ulic na osiedlu Nowe Żerniki (WUWA II),
- budowa ul. Wojanowskiej i ul. Gen. Fieldorfa-Nila,
- budowa obwodnicy osiedla Leśnica,
- budowa Osi Zachodniej we Wrocławiu w ciągu drogi krajowej nr 94,
- budowa Alei Wielkiej Wyspy,
- budowa pętli autobusowej na ulicy Kminkowej na osiedlu Lipa Piotrowska,
- remont mostu Żernickiego,
- remont Mostów Średzkich,
- przebudowa ul. Buforowej,
- budowa torowiska w ul. Hubskiej,
- budowa i rozbudowa sieci wodociągowej i kanalizacyjnej na osiedlach: Leśnica, Lipa Piotrowska i Widawa z przebudową ulic na tych osiedlach,
- budowa torowiska tramwajowego w ciągu ulic: Dmowskiego, Długa, Starogroblowa, Popowicka wraz z przebudową wiaduktu kolejowego nad ul. Długą,
- budowa trasy tramwajowo-autobusowej łączącej Osiedle Nowy Dwór z centrum miasta,
- przebudowa ul. Miłoszyckiej i Swojczyckiej,
- przebudowa ul. Konduktorskiej,
- budowa łącznika pomiędzy ulicami Kowalską i Kwidzyńską,
- przebudowa skrzyżowania ulic Główna i Wełniana,
- remont torowiska na skrzyżowaniu ulic Mickiewicza i Paderewskiego,
- remont torowiska, wymiana rozjazdów na skrzyżowaniu ulic: Kazimierza Wielkiego i św. Mikołaja, Kołtąja i Piłsudskiego,
- budowa dróg i pasów rowerowych, między innymi w ciągu ulic: Grabiszyńskiej, Ślężnej, Olszewskiego, Piłsudskiego,
- przebudowa skrzyżowań i wymiany elementów torowisk i innych,
- przebudowa skrzyżowania ulicy Głównej i Stabłowickiej,
- remont nawierzchni na ulicy Kominarskiej,
- remont przejazdu kolejowego na ulicy Mokrzańskiej,
- przebudowa Mostu Żernickiego,
- remontu budynku przy skrzyżowaniu ulicy Powstańców Śląskich i Wielkiej,
- remont torowiska tramwajowego na ulicy Szczytnickiej,
- przebudowa ulicy Parafialnej.

Zaopiniowano projekty dla imprez masowych: 5 PKO Nocny Wrocław Półmaraton, 35 PKO MARATON WROCŁAW, BIEG SOLIDARNOŚCI, Bieg uliczny im. Wandy Rutkiewicz, Wrocławski Pochód Juwenaliowy 2017, Bieg Dziesiątka Wroactiv 2017, Bieg Uniwersytetu Medycznego.

Ponadto:

- opublikowano na stronie internetowej około 950 kompletów rozkładów jazdy (dni robocze, soboty, niedziele i święta),
- przygotowano i opublikowano na stronie internetowej 111 komunikatów dotyczących zmian w funkcjonowaniu komunikacji zbiorowej oraz informacji dotyczących zasad odpłatności na czas zmian w przebiegu tras linii autobusowych i tramwajowych,
- opracowano koncepcję organizacji transportu zbiorowego podczas Igrzysk The World Games w zakresie przewozu zawodników, sędziów, delegatów VIP oraz kibiców na obiekty sportowe w dniach 18-31 lipca 2017 r.,
- dokonano weryfikacji dostarczonych przez przewoźników ok. 2 750 rozkładów jazdy;
- przygotowano do realizacji ok. 135 rozkładów jazdy dla linii podmiejskich,
- przygotowano 107 schematów komunikacji zbiorowej,
- przygotowano, wydrukowano i wydano do wywieszenia na przystankach około 52 500 arkuszy rozkładów jazdy oraz 158 arkuszy informacji pasażerskiej,
- przygotowano i zlecano do wykonania wymianę rozkładów jazdy, oznaczenie numerów linii kursujących przez dany przystanek oraz wywieszenie innych informacji dla pasażerów średnio w miesiącu na ponad 1 290 przystanków,
- zlecano do stałej kontroli i uzupełnienia stwierdzonych wad w informacji pasażerskiej średnio w miesiącu ponad 1 470 przystanków,
- przeprowadzono na przystankach 6 860 kontroli jakości wykonanych prac przy rozwieszaniu rozkładów jazdy i informacji pasażerskich,
- uczestniczono w 67 spotkaniach i pracach Komisji Bezpieczeństwa Ruchu Drogowego oraz Komisji ds. Sygnalizacji,
- uczestniczono w pracach nad wdrożeniem kolejnych tablic Dynamicznej Informacji Pasażerskiej, Nadzór Transportu Publicznego, Repozytoria Danych Rozkładowych),
- uczestniczono w komisjach odbierających organizację ruchu zastępczego i docelowego,
- w celu dostosowania rozkładów jazdy do istniejących warunków ruchu oraz podaży miejsc do istniejącego zapotrzebowania przeprowadzono obserwacje napełnień i czasów jazdy wybranych linii autobusowych i tramwajowych,
- w 2017 r. prowadzono prace nad wdrożeniem nowego systemu dystrybucji biletów komunikacji miejskiej w ramach systemu URBANCARD Wroclawska Karta Miejska, który będzie funkcjonował od 8 marca 2018 r. W okresie III i IV kwartału 2017 r. koordynowano we współpracy z Mennicą Polską S.A. i przewoźnikami komunikacji miejskiej montaż instalacji pod nowe urządzenia i montaż stacjonarnych automatów biletowych. Trwały też przygotowania do czynności odbiorczych systemów informatycznych. Na koniec 2017 r. stan zaawansowania realizacji prac związanych z wdrożeniem nowego systemu ocenia się na ok. 90%.

REALIZACJA ZADAŃ NA RZECZ OCHRONY ŚRODOWISKA

OCHRONA TERENÓW ZIELENI I ZADRZEWIEN

Zgodnie z art. 83-90 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody. W 2017 r. w zakresie ochrony zadrzewień wpłynęło **1 681** wniosków. W wyniku prowadzonych postępowań administracyjnych wydano łącznie **1 103** decyzji. Strony odwołały się od 31 decyzji, z czego Samorządowe Kolegium Odwoławcze utrzymało w mocy 3 decyzje, 3 uchylilo i umorzyło postępowanie. W stosunku do 12 uchylilo i przekazało do ponownego rozpatrzenia. Uchylono i zmieniono 5 decyzji. Stanowi to 2,81% wszystkich, wydanych w 2017 r. decyzji (w procedurze Zintegrowanego Systemu Zarządzania dopuszcza się do 5% ilości uchyleń w stosunku do ilości wydanych decyzji).

Ze względu na bardzo dużą ilość wniosków nie wszystkie sprawy były załatwione w terminie. Dłuższy okres rozpatrywania wniosków wynika z ilości i jakości składanych podań, braków w dokumentacjach, wydłużonej procedury uzgodnień przy wydawaniu zezwoleń na usuwanie drzew z pasa drogowego dróg publicznych, potrzeby

przeprowadzania postępowań dowodowych, ustalania miejsca i właściwej liczby nasadzeń zastępczych, a przede wszystkim niedoborów kadrowych.

Spośród **1 103** decyzji administracyjnych wydano: 609 decyzji zezwalających na usunięcie drzew i krzewów, 83 decyzji niezezwalających na usunięcie zadrzewień, 13 decyzji umarzających postępowania w sprawie nałożenia administracyjnych kar pieniężnych oraz 398 innych decyzji (np. umorzenia, zmiany terminów, wygaszenia).

W wydanych decyzjach zezwolono łącznie na usunięcie **5 148 szt.** drzew oraz **12 302,96 m²** krzewów. Zobowiązano natomiast do posadzenia łącznie **3 138 szt.** drzew i **643,10 m²** krzewów, w tym:

- w 792 decyzjach bez opłat zezwolono na usunięcie 2 794 szt. drzew i 7 139 m² krzewów. W wydanych decyzjach bez opłat zobowiązano do nasadzeń mających na celu skompensowanie powstałych ubytków w zieleni w ilości 2 072 szt. drzew oraz 42 m² krzewów;
- w 295 decyzjach naliczających opłaty na konto Gminy Wrocław zezwolono na usunięcie w związku z kolizjami inwestycyjnymi 2 354 szt. drzew oraz 5 163,96 m² krzewów. Za korzystanie ze środowiska naliczono opłatę w wysokości 10 640 819,82 zł dla decyzji wymagalnych oraz 403 177,68 zł dla decyzji z odroczoną opłatą na okres 3 lat w zamian za nasadzenia zastępcze w ilości 221 szt. drzew. Umorzono opłaty w wysokości 4 547 379,48 zł m.in. w związku z zachowaniem żywotności po upływie 3 lat od nasadzeń zastępczych;
- w 81 decyzjach nie zezwolono na usunięcie 317 szt. drzew;
- wydano 13 decyzji dotyczących umorzenia postępowań w sprawie nałożenia administracyjnych kar pieniężnych;
- wydano 3 decyzje dotyczące wymierzenia administracyjnych kar pieniężnych łącznie na kwotę 63 040,14 zł.

Bilans ilości drzew, na które wydano zezwolenie w 2017 r., w stosunku do ilości nasadzeń drzew jest ujemny. Wynika to z faktu, iż ponoszenie opłat za usuwanie drzew lub krzewów jest formą pieniężnej rekompensaty za straty w środowisku, co zwalnia inwestorów z obowiązku wykonywania nasadzeń zastępczych. Nie bez znaczenia na ten trend wpływ miało znaczne obniżenie wysokości opłat administracyjnych za usunięcie drzew. Zachęciło to Inwestorów od odstępowania od uzależnienia usunięcia drzew od nasadzeń zastępczych na rzecz poniesienia opłat wymagalnych.

Natomiast ujemny bilans kompensacji krzewów, wynika z braku unormowań prawnych pozwalających na zobowiązanie do ich nasadzeń – dla postępowań prowadzonych w oparciu o przepisy art. 56 ustawy z dnia 28 marca 2003 r. o transporcie kolejowym (Dz. U. z 2016 r., poz. 1727), w związku § 1 Rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 7 sierpnia 2008 r., w sprawie wymagań w zakresie odległości i warunków dopuszczających usytuowanie drzew i krzewów, elementów ochrony akustycznej i wykonywania robót ziemnych w sąsiedztwie linii kolejowej, a także sposobu urządzania i utrzymywania zasłon odśnieżnych oraz pasów przeciwpożarowych.

Łączna liczba drzew/krzewów usuniętych względem zachowanych oraz zobowiązanie do nasadzeń

Zezwolono na usunięcie		Zobowiązano do nasadzenia		Nie zezwolono na usunięcie	
Drzew (szt.)	Krzewów (m ²)	Drzew (szt.)	Krzewów (m ²)	Drzew (szt.)	Krzewów (m ²)
5 148	12 302,96	3 138	643,1	317	0

Ilość usuniętych drzew/krzewów względem nasadzeń kompensacyjnych

Zezwolono na usunięcie bez naliczenia opłaty		Zobowiązano do nasadzeń kompensacyjnych	
Drzew (szt.)	Krzewów (m ²)	Drzew (szt.)	Krzewów (m ²)
4 146	11 167,4	2 917	643,1

Ilość usuniętych drzew/krzewów względem nasadzeń zastępczych oraz przesadzenia

Zezwolono na usunięcie		Zezwolono na przesadzenie		Zobowiązano do nasadzeń zastępczych	
Drzew (szt.)	Krzewów (m ²)	Drzew (szt.)	Krzewów (m ²)	Drzew (szt.)	Krzewów (m ²)
52	0	0	0	221	0

Opłaty za korzystanie ze środowiska

Wysokość naliczonych opłat wymagalnych (zł)	Wysokość naliczonych opłat odroczonych na okres 3 lat (zł)	Wysokość umorzonych opłat (zł)
10 640 819,82	403 177,68	4 547 379,48

Dochód w 2017 r. z opłat i kar za korzystanie ze środowiska wyniósł łącznie **15 389 580,83 zł.**

W wyniku wszczętych na wnioski posiadaczy nieruchomości postępowań administracyjnych zakwalifikowano, jako złom 81 szt. drzew oraz 118 szt. drzew uznano, jako wywrot. Nie zakwalifikowano natomiast za złom/wywrot 16 szt. drzew. W myśl art. 83f ust. 1 pkt 13 i pkt 14 lit. a, ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody podmioty określone w tych przepisach, (m.in. jednostki ochrony przeciwpożarowej, jednostki Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej, zarządcy dróg, lub infrastruktury kolejowej) zgłosiły podjęcie interwencji w zakresie usunięcia drzew, które zostały uszkodzone w wyniku działania czynników naturalnych. Zgłoszono usunięcie łącznie **225 szt.** drzew – w tym 56 szt. to złomy, 119 szt. wywroty i 50 szt. inne kategorie drzew.

Zgłoszenia zamiaru usunięcia drzew. Na podstawie art. 83f ust. 4 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody, właściciele nieruchomości dokonali zgłoszeń zamiaru usunięcia drzew na cele niezwiązane z prowadzeniem działalności gospodarczej.

Liczba drzew objętych zaświadczeniami o braku podstaw do wniesienia sprzeciwu	Liczba wydanych zaświadczeń o braku podstaw do wniesienia sprzeciwu	Liczba wydanych decyzji o sprzeciwie usunięcia drzewa
513	211	0

W 2017 r. wydano **70** opinii w zakresie ochrony terenów zieleni i zadrzewień.

LEŚNICTWO

Realizacja zadań z zakresu leśnictwa - zgodnie z ustawą z dnia 28 września 1991 r. o lasach (Dz. U. z 2017 r., poz. 788).

W ramach nadzoru przeprowadzono oceny stanu lasów pod kątem realizacji zadań wynikających ze wskazań gospodarczych ujętych w inwentaryzacji stanu lasu i uproszczonych planach urządzenia lasu. W czasie wizji terenowych zwracano uwagę na kwestie dotyczące pielęgnowania i ochrony lasów tj. ochrony przeciwpożarowej, likwidację drzew opanowanych przez organizmów szkodliwe, ochrony gleb oraz hodowli lasu, a także użytkowania lasu. W 2017 r. wydano 5 świadectwa legalności pozyskania drewna w lasach niepaństwowych położonych na terenie Wrocławia, dla łącznej grubizny pozyskanego drewna 264,67 m³ (221,68 m³ liściastego i 42,99 m³ iglastego).

W trakcie realizacji jest coroczna akcja „Ratujemy Kasztanowce” dotycząca ochrony kasztanowców rosnących na terenie publicznych placówek oświatowych zlokalizowanych w mieście Wrocławiu. W roku 2017 uczestniczy 26 placówek, które zgłosiły łącznie 199 sztuk drzew. Łączna kwota wydatkowana na ten cel to 21 890 zł.

Miasto Wrocław od 2006 r. wdraża „Powiatowy Program Zwiększania Lesistości Miasta Wrocławia”, który zakłada etapowe zwiększanie lesistości miasta z 7%, do 11%. Działania te wynikają z założenia, że zwiększanie zasobów leśnych miasta oprócz wymiernych korzyści ekologicznych (np. ograniczanie efektu cieplarnianego poprzez absorpcję CO₂) znacznie przyczynia się do poprawy jakości życia w mieście (m.in. poprzez zwiększanie przestrzeni rekreacyjnej). Jednostką realizującą ww. Program jest Zarząd Zieleni Miejskiej, który w 2017 r. wykonał zalesienia na powierzchni ok. 16,5 ha. Ponadto Wydział Środowiska i Rolnictwa Urzędu Miejskiego zorganizował i sfinansował

akcję „Zalesienie 2017” polegającą na zalesieniu 1 ha gruntu – kwota wydatkowana na ten cel 19 000 zł.

Łącznie w 2017 r. zalesiono 17,5 ha gruntów, w tym ok. 10 ha w obrębie Opatowice, ok. 3,5 ha w obrębie Świniary i ok. 4 ha w obrębie Zakrzów. Zalesienia zostały wykonane na gruntach będących w zarządzie Zarządu Zieleni Miejskiej.

ŁOWIECTWO

Realizacja zadań z zakresu łowiectwa - zgodnie z ustawą Prawo łowieckie z dnia 13 października 1995 r. (Dz. U. z 2017 r., poz. 1295).

Zapiniowano roczne plany łowieckie na rok gospodarczy 2017/2018 dla obwodów łowieckich położonych w granicach Wrocławia. Aneksowano 1 umowę dzierżawy obwodu łowieckiego (nr 165) z Kołem Łowieckim „Przepiórka”. Wydano 3 postanowienia w sprawie dzierżaw obwodów łowieckich. Naliczono i rozliczono czynsz dzierżawny za obwody łowieckie polne na terenie Wrocławia za sezon 2017/2018. Dochód Gminy Wrocław z tytułu dzierżawy obwodów nr 165 i 195 (po rozliczeniu) oraz wpływów z sąsiednich starostw powiatowych wynikających z rozliczenia czynszów za obwody położone częściowo w granicach Wrocławia wyniósł w 2017 r. – 4 110,07 zł.

W 2017 r. kontynuowano Program ograniczania uciążliwości powodowanych przez dzikie zwierzęta bytujące na terenie Wrocławia. Program realizowany jest przez wykonawców wyłonionych w trybie przetargowym w roku 2016 na wszystkie działania wynikające z ww. programu lata 2016–2018 w związku ze stałym zagrożeniem ze strony dzikich zwierząt.

Działania wynikające z Programu ograniczania uciążliwości od dzikich zwierząt bytujących na terenie miasta:

- **zadanie nr I** - w ramach realizacji zadania kontynuowano redukcję populacji dzików występujących na terenie miasta w 8 stałych odłowniach zlokalizowanych na terenie Wrocławia. Łącznie z pułapek tych w roku 2017 odłowiono 167 sztuk dzików. Zwierzęta te zostały wypuszczone na wolność ok. 50 km od Wrocławia. Łączna kwota wydatkowana na ten cel to 129 115 zł,
- **zadanie nr II** – w roku 2016 zlecono prowadzenie całodobowego pogotowia interwencyjnego ds. dzikich zwierząt oraz zapewnienie na potrzeby miasta ośrodka rehabilitacji dzikich zwierząt. Łącznie w ramach realizacji przedmiotowych zadań dokonano 435 interwencji związanych z dzikimi zwierzętami, w wyniku których z terenu miasta trafiło do ośrodka rehabilitacji dzikich zwierząt 62 szt. zwierząt, które po wstępnej ocenie i obserwacji kwalifikowano dalej do: wypuszczenia na wolność, bądź leczenia i rehabilitacji. Łączna kwota wydatkowana na ten cel to 180 000 zł,
- **zadanie nr III** – realizacja tego zadania w 2017 r. polegała na zleceniu wykonania i dostarczenia urządzeń łowieckich: 4 szt. ambon oraz 10 szt. zwyżek łowieckich (umowa na lata 2016–2018), które zostały przekazane w użyczenie Polskiemu Związkowi Łowieckiemu. Urządzenia te po zainstalowaniu ich w terenie, na obrzeżach miasta, mają przyczynić się do ograniczania migracji zwierzyny w głąb miasta. Łączna kwota wydatkowana na ten cel to 10 800 zł.

KONTROLE I AUDYTY

W 2017 r. przeprowadzono kontrole i audyty:

- kontrola Najwyższej Izby Kontroli Delegatury we Wrocławiu – sygn. P/1/077 pn. „Zarządzanie zielenią miejską”.
- ocena zgodności w ramach EMAS-u – kwiecień 2017 r.

ODDZIAŁYWANIE NA ŚRODOWISKO

Realizowano zadania administracyjne w zakresie wydawania decyzji na podstawie ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko. Zajmowano się też udzielaniem informacji o środowisku. Ponadto w realizowano również inne, dodatkowe zadania, w tym wydawano wypisy i wyrisy z miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.

Decyzje środowiskowe

W 2017 r. prowadzono **166** postępowań dotyczących wydania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach. Łącznie wydano **88** decyzji, w tym **74** decyzje o środowiskowych uwarunkowaniach (72 decyzje dla planowanych przedsięwzięć mogących potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko, 2 decyzje dla planowanych przedsięwzięć mogących zawsze znacząco oddziaływać na środowisko), **13** decyzji umarzających postępowania w sprawie wydania decyzji środowiskowej oraz 1 – przeniesienie decyzji na inny podmiot.

W ramach prowadzonych postępowań wydano **64 postanowień** (w tym 59 postanowień o braku potrzeby przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko (OOŚ) oraz 3 postanowienia o obowiązku sporządzenia OOŚ, 1 o etapowaniu przedsięwzięcia, 1 postanowienie o zakresie raportu OOŚ), natomiast dla 17 wniosków w sprawie wydania decyzji środowiskowej wydano postanowienia odmawiające wszczęcia postępowania administracyjnego. Ponadto wydano **58 opinii** dotyczących kwalifikacji planowanych przedsięwzięć do przeprowadzenia postępowania w sprawie wydania decyzji środowiskowej, 1 kopię decyzji. W roku 2017 przeanalizowano **42** wnioski o udostępnienie informacji o środowisku. Ponadto wydano **4** oświadczenia o niezaleganiu z informacjami wobec Generalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska (GDOŚ).

Decyzje środowiskowe dotyczyły m.in. zabudowy mieszkaniowej i innych obiektów budowlanych we Wrocławiu wraz z garażami i miejscami postojowymi oraz dotyczących układów komunikacyjnych, sieci wodociągowych i kanalizacyjnych, inwestycji związanych z budową i przebudową obiektów/instalacji, w tym m.in.:

- rozbudowa Aquaparku Wrocław - Budowa Hali Basenowo-Rekreacyjnej na terenie Wrocławskiego Parku Wodnego S.A. Wraz z infrastrukturą i włączeniem do miejskich sieci uzbrojenia terenu przy ul. Borowskiej,
- budowa budynków mieszkalnych wielorodzinnych z garażami podziemnymi i zagospodarowaniem terenu przy ul. Awicenny,
- budowa zespołu budynków mieszkalnych wielorodzinnych z lokalami usługowymi wraz z zagospodarowaniem terenu na osiedlu Nowe Żerniki,
- zespół budynków mieszkalno-usługowo-biurowych wraz z zagospodarowaniem terenu, infrastruktura techniczną oraz niezbędną przebudową sieci przy ul. Kamiennej,
- instalacja do magazynowania ciekłego azotu przy ul. Bierutowskiej 77,
- budowa budynku handlowo-usługowego wraz z towarzyszącą infrastrukturą w tym parkingami przy ul. Maślickiej,
- budowa stacji paliw wraz z LPG, myjnią automatyczną, myjnią ręczną, zagospodarowaniem terenu oraz z infrastrukturą techniczną przy ul. Strachocińskiej,
- „budowa zespołu budynków mieszkalno-usługowych wielorodzinnych wraz z garażami podziemnymi i towarzyszącą infrastrukturą oraz przebudowa, rozbudowy, nadbudowy i zmiany sposobu użytkowania budynku kotłowni” przy ul. Hubskiej/Paczkowskiej,
- budowa budynku mieszkalno-usługowego „Angel Park” Faza D z wielokondygnacyjnym garażem podziemnym, zagospodarowaniem terenu oraz niezbędnym uzbrojeniem w infrastrukturę techniczną oraz przebudowa fragmentu obszaru „Angel Wings” Faza A przy ul. Traugutta,

- budynki mieszkalne wielorodzinne z usługami, garażami wbudowanymi i zagospodarowaniem terenu oraz infrastrukturą techniczną w rejonie ul. Krzysztofa Komedy,
- budowa stacji paliw wraz z LPG, myjnią automatyczną, myjnią ręczną, zagospodarowaniem terenu oraz infrastrukturą techniczną na działce nr 16/5 AM 11 obręb Maślice, przy ul. Królewieckiej,
- budowa zespołu 4 budynków mieszkalnych wielorodzinnych z usługami i garażami ul. Smardzowska,
- budowa hali magazynowej wraz z układem dróg wewnętrznych, instalacji wod.-kan. i elektrycznych po terenie własnym oraz budowy trafostacji wraz z rozbiórką istniejącej hali magazynowej i nieczynnej trafostacji przy ul. Krzemienieckiej 118,
- budowa fundamentów pod zbiorniki na ciekły azot i tlen wraz z infrastrukturą techniczną przy siedzibie firmy Ekom S.C. przy ul. Opolskiej 140,
- uruchomienie zakładu zbierania zużytej puszki aluminiowej na terenie istniejącej hali przy ul. Grabiszyńskiej 241,
- zespół budynków wielorodzinnych z garażami podziemnymi przy ul. Maślickiej,
- przedsięwzięcie inwestycyjne dotyczące procesów produkcyjnych, logistycznych oraz transportu wewnętrznego na terenie BSH Sprzęt Gospodarstwa Domowego Sp. z o.o. przy ul. Żmigrodzkiej 143,
- budowa zespołu budynków mieszkalnych wielorodzinnych z garażami podziemnymi wraz z budową zjazdu z drogi oraz z zagospodarowaniem terenu, miejscami postojowymi w terenie i niezbędną infrastrukturą techniczną i drogową, poprzedzona rozbiórką istniejących budynków przy ul. Na Ostatnim Groszu 112,
- zakład przetwarzania zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego, z wyłączeniem substancji i preparatów niebezpiecznych przy ul. Szczecińskiej 13,
- linia malarska do malowania detali na płasko przy ul. Fabrycznej 10,
- budowa budynku mieszkalnego wielorodzinnego z usługami z garażem w poziomie parteru i garażem podziemnym wraz z niezbędnymi urządzeniami infrastruktury technicznej i zagospodarowaniem terenu na ul. Długa/Michalczyka,
- budowie centrum naukowo-badawczego „GEO-3M Energia, Ekologia, Edukacja” Politechniki Wrocławskiej, ul. Na Grobli 15,
- zespół budynków wielorodzinnych z garażami podziemnymi ul. Stabłowska,
- budowa zespołu budynków wielorodzinnych oraz budynku biurowo-usługowego z garażami podziemnymi oraz infrastrukturą techniczną przy al. Karkonoskiej,
- budowa budynków mieszkalnych wielorodzinnych z garażami podziemnymi, miejscami postojowymi naziemnymi, zagospodarowaniem terenu i niezbędna infrastrukturą techniczną, projektowanej na działkach nr 7, 16, 17, AM-16, obręb Wojszyce, gmina Wrocław, położonej we Wrocławiu przy ul. Buforowej,
- budowa budynku mieszkalnego wielorodzinnego wraz z garażami i infrastrukturą towarzyszącą na Kępie Mieszcząńskiej,
- budowa instalacji do rafinacji oleju rzepakowego i innych olejów oraz destylacji estrów metylowych wraz z zapleczem techniczno-biurowym oraz baza magazynową na terenie zakładu Wratislavia - Biodiesel S.A. przy ul. Monopolowej 4,
- budowie instalacji otrzymywania wodorotlenków żelaza, w procesie neutralizacji kwaśnych soli żelaza oraz z procesu regeneracji „topnika” zanieczyszczonego jonami żelaza w procesach galwanicznych w zakładzie Kemipol Sp. z o.o. przy ul. Żwirowej.

W 2017 r. wpłynęły 3 odwołania od decyzji środowiskowych oraz 2 zażalenia na postanowienia. W tym 2 decyzje i 2 postanowienia zostały uchylone i przekazane do ponownego rozpatrzenia i są w trakcie rozpatrywania, 1 decyzja została utrzymana w mocy.

Opinie i uzgodnienia

W 2017 r. udzielono ogółem 58 opinii dotyczących decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach oraz wydano 24 opinie dotyczące opracowywanych miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego. Łącznie wydano 82 opinie.

Miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego

Wydano 77 wypisów i wyrysów z miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego w ramach wydawanych decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach.

System Ekozarządzania i Audytu EMAS

Uczestniczono w nadzorowaniu aspektu środowiskowego dotyczącego wytwarzania odpadów przez mieszkańców oraz procedury postępowania z odpadami wytwarzanymi na terenie Urzędu oraz brano aktywny udział w audytach środowiskowych związanych z wdrażaniem systemu Ekozarządzania i Audytu EMAS. Ponadto brano udział w „Ocenie zgodności” w ramach aktualizacji systemu EMAS.

EMISJA ENERGII I ZANIECZYSZCZEŃ

W 2017 r. zrealizowano zadania administracyjne z zakresu ochrony środowiska przed hałasem, polami elektromagnetycznymi, zanieczyszczeniem powietrza oraz z zakresu gospodarki wodnej i ochrony wód przed zanieczyszczeniem. W 2017 r. do działu wpłynęło łącznie **1 597** wniosków. Wydano **214** decyzji administracyjnych, w tym m.in. **178** decyzji udzielających **268** pozwoleń wodnoprawnych, **1** decyzję legalizującą urządzenia wodne, **30** pozwoleń na emisję substancji gazowych i pyłowych do powietrza, **1** decyzję zatwierdzającą raport w zakresie udoskonalenia w metodyce monitorowania wielkości emisji gazów cieplarnianych, **4** decyzje ustalające dopuszczalny poziom hałasu, oraz przyjęto **98** zgłoszeń dotyczących instalacji niepodlegających obowiązkowi uzyskania pozwolenia (w tym **16** zgłoszeń instalacji emitującej substancje do powietrza, **2** zgłoszenia instalacji przydomowych oczyszczalni ścieków oraz **80** zgłoszeń instalacji emitującej promieniowanie elektromagnetyczne wraz ze **189** informacjami o zmianach danych ujętych we wcześniej przyjętych zgłoszeniach). Wydano również **24** zaświadczenia dotyczące potwierdzenia ostateczności decyzji. Ponadto pracownicy działu opiniowali i uzgadniali warunki środowiskowe w zakresie ochrony powietrza, ochrony przed hałasem i w zakresie gospodarki wodno-ściekowej w ramach prowadzonych postępowań dotyczących procedur wydawania decyzji środowiskowych oraz na wnioski podmiotów zewnętrznych (łącznie **385** opinii). Udzielono również odpowiedzi na **43** wnioski dotyczące informacji o środowisku. Zgodnie z art. 65 kpa, **5** wniosków przekazano do innych organów zgodnie z ich kompetencjami oraz **33** wnioski dotyczące pozwoleń wodnoprawnych dla inwestycji gminnych przekazano do Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej, zgodnie z art. 127 ustawy Prawo wodne.

Wydano również **72** opinie dotyczące wymagań w zakresie ochrony środowiska dla **24** opracowywanych przez Biuro Rozwoju Wrocławia projektów miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.

Zakres działalności, poza ww. działalnością czysto administracyjną, obejmuje również działalność kontrolną i interwencyjną w zakresie ustaw: Prawo ochrony środowiska, Prawo wodne, ustawy o systemie handlu uprawnieniami do emisji gazów cieplarnianych, ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko. W ramach podejmowanych działań przeprowadzono w dziale łącznie **66** interwencji. Część działań interwencyjnych prowadzona była we współpracy ze Strażą Miejską Wrocławia.

Uczestniczono w procesach nadzorowania i monitoringu aspektów środowiskowych dotyczących gospodarki wodno-ściekowej, ochrony powietrza atmosferycznego oraz ochrony przed hałasem, związanych z aktualizacją Systemu Ekozarządzania i Audytu – EMAS oraz brano aktywny udział w audytach środowiskowych związanych z aktualizacją systemu.

W 2017 r. uczestniczono łącznie w **16** szkoleniach i konferencjach poświęconych interpretacji regulacji prawnych dotyczących ochrony środowiska oraz aktualnych problemów związanych z ochroną powietrza atmosferycznego.

Wpłynęły **2** odwołania od wydanych decyzji (**1** do Samorządowego Kolegium Odwoławczego oraz **1** do Dyrektora Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej). Odwołania dotyczyły decyzji ustalającej dopuszczalny poziom hałasu oraz pozwolenia wodnoprawnego na wykonanie rurociągu. Decyzje powyższe pozostają nadal w rozpatrzeniu.

OCHRONA POWIETRZA ATMOSFERYCZNEGO

W 2017 r. wydawano pozwolenia na wprowadzanie substancji gazowych i pyłów do powietrza zgodnie z art. 181 ustawy Prawo ochrony środowiska. Wydano **30** decyzji dla podmiotów gospodarczych emitujących w sposób zorganizowany substancje gazowe i pyły z instalacji energetycznego spalania paliw oraz instalacji technologicznych, w których prowadzone są procesy: powlekania, klejenia, suszenia i czyszczenia powierzchni, spawania, zgrzewania, hartowania, drukowania, energetycznego spalania paliw, i innych (są to m.in. Gestamp Wrocław Sp. z o.o., OPAKO Sp. z o.o., ARCHIMEDES S.A., KEA IBB Sp. z o.o., 3M Wrocław Sp. z o.o., V-Motors Sp. z o.o., E&S Industry S.A., VOLVO POLSKA Sp. z o.o., DeLaval Operations Sp. z o.o., DONAKO Sp. z o.o.).

Przyjmowano zgłoszenia instalacji niepodlegających obowiązkowi uzyskania pozwolenia na emisję, zgodnie z art. 152 ustawy Prawo ochrony środowiska (**16** zgłoszeń). Dotyczyły m.in. instalacji energetycznego spalania paliw, przeładunku i magazynowania paliw, instalacji do powlekania, instalacji stosowanych w gastronomii, instalacji spawania (m.in. ARCHIMEDES S.A., C.H. Magnolia Park, MM Cars Wrocław Sp. z o.o., Auto Master s.c., Riwal Sp. z o.o., IMGW Państwowy Instytut Badawczy Oddział we Wrocławiu, ID Technology Poland Sp. z o.o., E&S Industry S.A., KIM Sp. z o.o., McDonald's).

Przyjmowano sprawozdania z okresowych pomiarów kontrolnych emisji zanieczyszczeń do powietrza z instalacji energetycznego spalania paliw oraz instalacji technologicznych (**37** instalacji) - m.in. 3M Poland Manufacturing Sp. z o.o., 3M Wrocław Sp. z o.o., VOLVO Polska Sp. z o.o., Kogeneracja S.A. - Zakład Ciepłowniczy ZAWIDAWIE, Bombardier Transportation Polska Sp. z o.o., Dozamel Sp. z o.o., E&S Industry S.A., ELDOS Sp. z o.o. Złożone sprawozdania nie wykazały przekroczeń dopuszczalnych emisji substancji do powietrza.

Interweniowano w zakresie ochrony powietrza atmosferycznego przed zanieczyszczeniami. W okresie sprawozdawczym przeprowadzono **21** postępowań w sprawach interwencji, które dotyczyły głównie emisji z niewielkich instalacji spalania paliw oraz niskiej emisji z palenisk gospodarstw indywidualnych opalanych paliwem stałym, uciążliwości myjni samochodowej i zakładu lakierniczego, niezorganizowanej emisji pyłów z wytwórni betonu i przebudowywanej drogi oraz odorów z punktu gastronomicznego. Przeprowadzone wizje lokalne nie potwierdziły spalania odpadów w kotłach grzewczych.

Opiniowano i uzgadniano sprawy w zakresie ochrony powietrza atmosferycznego w ramach prowadzonych postępowań w sprawie wydania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach (**74** opinie).

Wydawano decyzje udzielające zezwolenia na uczestnictwo we wspólnotowym systemie handlu uprawnieniami do emisji gazów cieplarnianych. W 2017 r. nie wydano ww. decyzji, natomiast w ramach przedmiotowych postępowań wydano decyzję zatwierdzającą raport w zakresie udoskonaleń w metodyce monitorowania wielkości emisji gazów cieplarnianych dla instalacji Elektrociepłownia Zawidawie eksploatowanej we Wrocławiu przy ul. Bierutowskiej 67a.

GOSPODARKA WODNO-ŚCIEKOWA I OCHRONA WÓD

W 2017 r. wydano **178** decyzji udzielających **268** pozwoleń wodnoprawnych, w tym na:

- wykonywanie urządzeń wodnych tj. mostów, przepustów, rurociągów, wylotów, pomostów, przystani - **96** pozwoleń,
- szczególne korzystanie z wód w zakresie:
 - poboru wód podziemnych i powierzchniowych (wydano 2 pozwolenia),
 - odprowadzania wód opadowych i roztopowych (wydano 76 pozwoleń),
 - wprowadzania do rowu ziemnego ścieków bytowych po oczyszczeniu w przydomowej oczyszczalni ścieków (wydano 1 pozwolenie),
- wprowadzanie ścieków przemysłowych do kanalizacji innych podmiotów (m.in. z parkingów podziemnych, stacji paliw, myjni samochodowych – wydano 38 pozwoleń),
- przekroczenia rzek i wałów przeciwpowodziowych: liniami kolejowymi, energetycznymi, światłowodowymi, gazociągami, rurociągami (wydano 3 pozwolenia),
- odwodnienie wykopów budowlanych, z uwagi na zasięg leja depresji (wydano 3 pozwolenia),
- wykonywanie robót na obszarze szczególnego zagrożenia powodzią (wydano 8 decyzji),
- wydawanie decyzji o cofnięciu lub wygaszeniu pozwoleń wodnoprawnych (wydano 40 decyzji),
- wydawanie decyzji o umorzeniu postępowania w sprawie wydania pozwolenia wodnoprawnego, z uwagi na wycofanie wniosku (wydano 3 decyzje),
- legalizację urządzenia wodnego (wydano 1 decyzję).

Przyjmowano zgłoszenia dotyczących budowy urządzeń wodnych lub czynności wymagających zgłoszenia na podstawie art. 123a Prawa wodnego (wpłynęło 6 zgłoszeń).

Przyjmowano zgłoszenia instalacji przydomowych oczyszczalni ścieków według art. 152 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (wpłynęły 2 zgłoszenia).

Ponadto prowadzono:

- interwencje dotyczące zanieczyszczenia ściekami wód i gruntów (rozpoznano 5 spraw),
- interwencje dotyczące zalewania wodami opadowymi sąsiednich działek (rozpoznano 6 spraw),
- interwencje dotyczące zalewania wodami opadowymi sąsiednich działek w związku z uszkodzeniem sieci drenażowej (rozpoznano 1 sprawę),
- rozpoznanie terenowe przed wydaniem pozwoleń wodnoprawnych (przeprowadzono 80 wizji terenowych),
- opiniowanie planów zagospodarowania przestrzennego (opiniowano 24 plany),
- opiniowanie kart informacyjnych i raportów w zakresie gospodarki wodno-ściekowej planowanych przedsięwzięć (wydano 74 opinie),
- opiniowanie w zakresie gospodarki wodno-ściekowej (wydano 83 opinie).

Uczestniczono w odbiorach urządzeń wodnych (3 odbiory).

Wspólnie z Zarządem Zieleni Miejskiej oraz Dolnośląskim Zarządem Melioracji i Urządzeń Wodnych uczestniczono w odbiorach wykonanych prac konserwacyjnych na rowach i wałach przeciwpowodziowych, finansowanych środkami z budżetu miasta.

Przekazywano do Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej wnioski w sprawie wyznaczenia starosty w celu wydania pozwolenia wodnoprawnego dla Gminy Wrocław (art. 127 Prawa wodnego) – przekazano 33 wnioski.

Przekazano sprawy do innych organów na podstawie art. 65 Kpa – 2 wnioski.

Wydano 2 postanowienia o odmowie wszczęcia postępowania.

Brano czynny udział w spotkaniach:

- zespołów opiniujących możliwości sytuowania na Odrze obiektów pływających o funkcjach mieszkaniowych, gastronomicznych i rekreacyjnych z udziałem przedstawicieli RZGW, Urzędu Żeglugi Śródlądowej oraz Biura Rozwoju Miasta,
- miejskich jednostek organizacyjnych (ZZM, MPWiK) oraz branżowych komórek organizacyjnych Urzędu w sprawie zagospodarowania i ochrony Pól Osobowickich,
- Podkomitetu Doradczego Projektu Ochrony Przeciwpowodziowej Dorzecza Odry,
- zespołu do określenia docelowego zagospodarowania Pól Irygowanych na Osobowicach we Wrocławiu,
- zespołu ds. adaptacji do zmian klimatu,
- zespołu ds. zagospodarowania wód opadowych i roztopowych zgodnie z zarządzeniem nr 6541/2017 Prezydenta Wrocławia z dnia 17 marca 2017 r.,
- zespołu ds. Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Wrocławia,
- zespołu ds. retencjonowania wód opadowych w istniejących zbiornikach retencyjnych na terenie miasta Wrocławia.

OCHRONA PRZED HAŁASEM

Zgodnie z art. 118 ust. 1 ustawy Prawo ochrony środowiska starosta sporządza co 5 lat mapy akustyczne. Stosownie do art. 119 ust. 1 i 6 ww. ustawy dla terenów, na których poziom hałasu przekracza poziom dopuszczalny, tworzy się program ochrony środowiska przed hałasem, w terminie 1 roku od dnia sporządzenia mapy akustycznej. W październiku 2016 r. zawarta została umowa nr WSR-E/2/2016, z dnia 26 października 2016 r., z konsorcjum firm Lemitor Ochrona Środowiska Sp. z o.o. sp. k., ul. Jana Długosza 40,51-162 Wrocław oraz AKUSTIX Sp. z o.o., ul. Wiosny Ludów 54, 62-081 Przeźmierowo, na wykonanie Mapy akustycznej Wrocławia oraz aktualizację Programu ochrony środowiska przed hałasem dla miasta Wrocławia.

Wykonanie zadania rozłożono na etapy:

- Etap I - wykonanie pomiarów hałasu drogowego, kolejowego, tramwajowego, lotniczego i przemysłowego, zebranie danych wejściowych do mapy akustycznej, opracowanie mapy wrażliwości terenów - prace odebrane protokołem dnia 8 marca 2017 r.
- Etap II - opracowano Mapę akustyczną Wrocławia - odebrano 25 sierpnia 2017 r.

Na podstawie przekazanych w 2017 r. przez Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska we Wrocławiu sprawozdań z kontrolnych pomiarów poziomu dźwięku w środowisku, prowadzono **4** postępowania administracyjne w sprawie określenia dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku. W wyniku tych postępowań wydano **4** decyzje administracyjne ustalające dopuszczalne poziomy hałasu. W toku rozpatrzenia przez Samorządowe Kolegium Odwoławczego we Wrocławiu jest **1** odwołanie od decyzji określającej dopuszczalne poziomy hałasu w środowisku. Ponadto na wniosek strony prowadzone jest **1** postępowanie administracyjne w sprawie wygaszenia decyzji o dopuszczalnym poziomie hałasu.

W zakresie ochrony środowiska przed hałasem realizowano:

- **33** interwencje w związku ze skargami mieszkańców na uciążliwy hałas przemysłowy (pochodzący m.in. od instalacji wentylacyjnych, chłodniczych) oraz drogowy i tramwajowy,
- wydano **8** opinii w ramach wniosków złożonych przez inwestorów, mieszkańców i Rad Osiedli,
- sporządzono **135** opinii dotyczących akustycznego oddziaływania planowanych przedsięwzięć na środowisko w ramach prowadzonych postępowań w sprawie wydania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach,

- wydano **24** opinie w zakresie uwarunkowań akustycznych do miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego będących w trakcie opracowania,
- **2** wnioski w sprawie opinii środowiskowych przekazano do innych organów zgodnie z ich właściwością rzeczową.

OCHRONA ŚRODOWISKA PRZED POLAMI ELEKTROMAGNETYCZNYMI

Zgodnie z rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 02 lipca 2010 r. w sprawie rodzajów instalacji, których eksploatacja wymaga zgłoszenia, instalacje wytwarzające promieniowanie elektromagnetyczne podlegają obowiązkowi zgłoszenia do organu ochrony środowiska. W 2017 r. wpłynęło **80** zgłoszeń instalacji wytwarzających pola elektromagnetyczne (przyjęto bez zastrzeżeń **63**) oraz **189** informacji o zmianach danych ujętych we wcześniej przyjętych zgłoszeniach (przyjęto bez zastrzeżeń **141**). Pozostałe wnioski pozostawiono bez rozpoznania bądź są w trakcie uzupełnień.

POZWOLENIA ZINTEGROWANE

W 2017 r. wpłynęły wnioski o wydanie zmiany pozwolenia zintegrowanego (2 wnioski spółki 3M Poland Manufacturing Sp. z o.o. ul. Kwidzyńska 6, 3M Wrocław Sp. z o.o. ul. Kowalska 143 oraz spółki WPO ALBA S.A. ul. Szczecińska 5 we Wrocławiu). Sprawy o zmianę pozwolenia zintegrowanego pozostają w rozpatrzeniu.

FINANSE ŚRODOWISKOWE

Zrealizowano zadania polegające na finansowaniu ze środków pozyskanych z opłat i kar za korzystanie ze środowiska oraz środków zewnętrznych przedsięwzięć związanych z ochroną środowiska i gospodarką wodną, sprawowano kontrolę nad prawidłowością wydatkowania środków na zadania związane z utrzymaniem czystości i porządku w mieście oraz gospodarowaniem odpadami, powierzone do wykonywania Ekosystem Sp. z o.o.

W 2017 r. środki finansowe z budżetu gminy pozyskane z opłat i kar za korzystanie ze środowiska przeznaczone zostały na poniższe zadania:

- program związany z usuwaniem wyrobów zawierających azbest z terenu Wrocławia,
- kompleksowa eksploatacja samoobsługowej wypożyczalni rowerów miejskich,
- bieżące utrzymanie i konserwacja terenów zieleni miejskiej oraz nowe nasadzenia,
- zakup przydomowych kompostowników przekazanych w bezpłatne użytkowanie mieszkańcom Wrocławia,
- dotacje dla indywidualnych gospodarstw domowych na podłączenie nieruchomości do miejskiej sieci kanalizacyjnej,
- działania podejmowane w ramach Wrocławskich Dni Recyklingu oraz projekt ekologiczny "Wrocławskie Dzieci Uczą Segregować Śmieci",
- realizacja projektów edukacyjnych z zakresu ochrony środowiska,
- realizacja programu likwidacji niskiej emisji na terenie Miasta,
- zapewnienie obsługi, serwisu i utrzymania stacji pomiaru hałasu w mieście,
- opracowanie mapy akustycznej Wrocławia oraz Programu ochrony środowiska przed hałasem dla Wrocławia,
- dotacja na przyłączenie do miejskiej sieci kanalizacji sanitarnej nieruchomości gminnej przy ul. Tyskiej 14,
- dofinansowanie projektu pn. "Kompleksowa modernizacja budynków użyteczności publicznej zlokalizowanych przy ul. Hubskiej 8-16 we Wrocławiu",
- dofinansowanie inwestycji polegającej na wybudowaniu kanalizacji sanitarnej w Młodzieżowym Ośrodku Socjoterapii nr 2 przy ul. Kieleckiej 51a,
- dotacja dla Uniwersytetu Wrocławskiego na zakup bezzałogowej wielowirnikowej platformy latającej służącej do wykonywania pomiarów jakości powietrza i parametrów meteorologicznych,

- dotacja dla Wspólnot Mieszkaniowych przy ul. Okulickiego 4, Bierutowskiej 41A, 41B i Bierutowskiej 43, 43A na podłączenie nieruchomości do sieci kanalizacyjnej.

W ramach realizacji zadania związanego z finansowaniem przedsięwzięć związanych z ochroną środowiska podjęto następujące działania:

- zawarto 237 umów o udzielenie dotacji na podłączenia indywidualnych gospodarstw domowych do sieci kanalizacyjnej, 1 299 umów o udzielenie dotacji na dofinansowanie kosztów zadania związanego z trwałą likwidacją systemu opartego na paliwie węglowym oraz 4 umowy o udzielenie dotacji na realizację zadań inwestycyjnych związanych z ochroną środowiska,
- rozpatrzono 1 623 wnioski o przyznanie dotacji w ramach programu likwidacji niskiej emisji oraz programu podłączania budynków mieszkalnych do miejskiej sieci kanalizacyjnej,
- rozpatrzono 31 wniosków o dofinansowanie zadań z zakresu ochrony środowiska i gospodarki wodnej,
- w ramach realizacji programu likwidacji niskiej emisji przeprowadzono 1 451 wizji lokalnych mających na celu potwierdzenie faktu istnienia w lokalu czynnego ogrzewania opartego na paliwie węglowym oraz kontroli powykonawczych z realizacji inwestycji objętej dotacją.
- wydano 21 zaświadczeń o udzielonej pomocy de minimis.

Środki finansowe zabezpieczone w budżecie miasta na rok 2017 na zadanie zakresu oczyszczania miasta i gospodarki odpadami wydatkowane zostały na:

- wynagrodzenie dla spółki Ekosystem za monitorowanie działań w zakresie utrzymania czystości i porządku na drogach i terenach będących we władaniu Miasta oraz działań w zakresie gospodarki odpadami,
- wynagrodzenie Wykonawców realizujących prace polegające na całorocznym utrzymaniu czystości i porządku na terenie Gminy Wrocław obejmujące oczyszczanie pasa drogowego w sezonie letnim i zimowym: chodników, jezdni, parkingów, przystanków, tramwajowych torowisk wydzielonych pętli, zieleńców, przejść podziemnych, wynajem i utrzymanie koszy na odpady, prace interwencyjne oraz utrzymanie czystości na terenach zewnętrznych położonych w granicach administracyjnych Gminy Wrocław,
- wynagrodzenie Wykonawcy za wykonywanie usług w zakresie interwencyjnych prac porządkowych polegających na sprzątaniu terenów pozostających w dyspozycji Gminy Wrocław,
- wynagrodzenie Wykonawcy za wykonanie usługi polegającej na przeprowadzeniu w cyklu rocznym badań ilości i składu odpadów komunalnych pochodzących z terenu Gminy Wrocław,
- wynagrodzenie Wykonawcy za wykonanie usługi polegającej na usuwaniu odpadów budowlanych wraz z uporządkowaniem powierzchni terenu położonego przy ul. Bolkowskiej,
- wynagrodzenie Wykonawcy za wykonanie usługi polegającej na usuwaniu warstwy gruntu zanieczyszczonego odpadami budowlanymi z terenu nieruchomości przy ul. Zawalnej,
- wynagrodzenie Wykonawcy za wykonywanie naprawy 57 szt. koszy typu „Rynek” zlokalizowanych na ul. Oławskiej, ul. Szewskiej i placu pomiędzy ulicami Łaciarska/Wita Stwosza/Szewska/Kościół Marii Magdaleny we Wrocławiu,
- wynagrodzenie Wykonawcy za oczyszczanie terenu wokół Narodowego Forum Muzyki,
- wynagrodzenie Wykonawcy za wykonywanie usługi koszenia roślinności trawiastych na pięciu nieczynnych składowiskach odpadów komunalnych,
- wynagrodzenie Wykonawcy za wykonanie serii badań monitoringowych pięciu nieczynnych składowisk odpadów komunalnych i przemysłowych stanowiących własność Gminy Wrocław,
- wynagrodzenie Wykonawcy realizującego prace polegające na obsłudze eksploatacyjnej instalacji odgazowania składowiska odpadów komunalnych – Maślice

- wynagrodzenie Wykonawcy za świadczenie usług w przedmiocie odbioru i zagospodarowania odpadów komunalnych pochodzących z terenu gminy Wrocław.

W ramach prowadzonego nadzoru nad spółką Ekosystem Sp. z o.o.:

- zarejestrowano i przekazano do kontrasygnaty 51 umów oraz aneksów do umów, podpisanych w imieniu Gminy Wrocław przez Ekosystem Sp. z o.o.
- sprawdzono pod względem formalnym, rachunkowym i merytorycznym 259 faktury wraz z dokumentami stanowiącymi podstawę wypłaty wynagrodzenia,
- prowadzono 33 sprawy, w ramach których rozpatrywano wnioski spółki, sporządzano odpowiedzi na pisma, zwracano się o akceptacje wydatków.

ROLNICTWO

Realizacja zadań z zakresu rolnictwa związana jest z wykonywaniem różnorodnych działań dotyczących m.in., działalności rolniczej prowadzonej w rodzinnych gospodarstwach rolnych na terenie Wrocławia, ochrony gruntów rolnych, amatorskiego połowu ryb, zmniejszania uciążliwości związanych z obecnością komarów w środowisku, znakowania psów za pomocą elektronicznego mikroprocesora oraz rejestracją psów agresywnych i chartów. Wymaga ona współpracy z instytucjami pracującymi na rzecz rolnictwa i ochrony zwierząt w zakresie dobrej kultury rolnej i dobrostanu zwierząt, m.in. z Powiatowym Inspektoratem Weterynarii, Powiatowym Inspektorem Sanitarnym, Inspektoratem Ochrony Roślin, Ośrodkiem Doradztwa Rolniczego, Izba Rolniczą, Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa, Agencją Rynku Rolnego, Uniwersytetem Wrocławskim, Towarzystwem Opieki nad Zwierzętami w Polsce oraz Strażą Rybacką, Urzędem Marszałkowskim Województwa Dolnośląskiego a także z Dolnośląskim Biurem Geodezji i Terenów Rolnych.

W ramach realizacji zadań związanych z działalnością rolniczą wykonywano zadania kontrolno-ochronne upraw rolniczych, ogrodniczych oraz sadowniczych.

Działalność ta w 2017 r. wykonywana była przez **1 733** rolników w rodzinnych gospodarstwach rolnych o powierzchni powyżej 1 ha użytków rolnych oraz przez **5 903** posiadaczy gruntów rolnych na nieruchomościach rolnych o powierzchni od 0,10 ha do 1 ha. Do prowadzenie tej działalności wykorzystywane były użytki rolne o łącznym obszarze **8 452 ha**.

W ramach wykonywania zadań związanych działalnością rolniczą na terenie Wrocławia przeprowadzono **111** wizji terenowych, wystosowano **6** komunikatów precyzujących zasady ochrony roślin oraz **1** oświadczenie dotyczące uprawy maku i konopi. Ponadto wydano **29** opinii dotyczących zachowania w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego gospodarstw rolnych i działów specjalnych produkcji rolniczej oraz uwzględnienia nieruchomości rolnych w realizacjach inwestycyjnych na terenie Wrocławia.

Liczba gospodarstw rolnych we Wrocławiu

	Liczba gospodarstw/nieruchomości		Powierzchnia użytków rolnych (w ha)	
	Gospodarstwa powyżej 1 ha	Nieruchomości rolne od 0,10 ha do 1 ha	Gospodarstwa powyżej 1 ha	Nieruchomości rolne od 0,10 ha do 1 ha
Osoby fizyczne	1 521	5 754	3 304,4714	919,0492
Osoby prawne	212	149	4 196,5187	34,5574
Razem	1 773	5 903	7 497,9901	953,6066

Poddano analizie gleby w obrębie miasta, celem określenia niedoborów nawozowych w mikro i makroelementy. Badania wykonała Stacja Chemiczno Rolnicza we Wrocławiu.

Pobrano i przebadano 78 próbek glebowych z powierzchni 72,80 ha użytków rolnych w 9 gospodarstwach. Oznaczono pH, potrzeby wapnowania, zawartość makro i mikroelementów. Wyniki badań przekazano zainteresowanym rolnikom w postaci wydruku komputerowego. Za usługę zapłacono 5 000 zł. Niezbędnego wykonania

zabiegu wapnowania wymaga 45% gleb na gruntach ornym. Największy odsetek gleb o zawartości bardzo niskiej i niskiej stwierdzono w odniesieniu do magnezu - 33%, potasu - 22%, fosforu - 27%.

Przeprowadzono 51 kontroli wypełnienia obowiązków zawarcia ubezpieczeń od odpowiedzialności cywilnej rolników z tytułu posiadania gospodarstwa rolnego oraz ubezpieczeń budynków wchodzących w skład gospodarstwa rolnego - od ognia i innych zdarzeń losowych. Sporządzono i zarejestrowano 32 protokoły. Kontrolowani rolnicy posiadali wymagane umowy.

Na podstawie przepisów ustawy o kształtowaniu ustroju rolnego wydano 35 zaświadczeń umożliwiających rolnikom zakup lub dzierżawę nowych gruntów na powiększenie już istniejących gospodarstw oraz 20 zaświadczeń dotyczących posiadania gospodarstwa rolnego do celów emerytalno-rentowych zgodnie z ustawą o wliczaniu pracy w indywidualnym gospodarstwie rolnym do pracowniczego stażu pracy.

Wspólnie z Agencją Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa oraz Ośrodkiem Doradztwa Rolniczego zorganizowano szkolenie dla wrocławskich rolników w zakresie właściwego wypełniania wniosków o dopłaty obszarowe i zmiany w przepisach prawnych na 2017 r.

Stan pogłowia zwierząt w 2017 r. - stado podstawowe

Zwierzęta gospodarskie	Stan pogłowia	Gospodarstwa hodowlane
bydło	319 szt.	32
trzoda chlewna	247 szt.	16
owce	403 szt.	24
kozy	165 szt.	9
konie	165 szt.	13
drób	66 150 szt.	5
zwierzęta futerkowe	540 szt.	3
pasieki pszczele	255 szt. (5 624 pni)	231

Na podstawie przepisów ustawy o ochronie zwierząt przeprowadzono postępowanie wyjaśniające na wniosek Komisariatu Policji Wrocław Psie Pole dotyczące czasowego odbioru zwierzęcia z powodu naruszenia ww. ustawy. W toku postępowania odmówiono wydania decyzji w przedmiocie odebrania zwierzęcia z uwagi na brak przesłanek do czasowego odbioru.

Wrocławski program kontroli liczebności komarów

Zgodnie z wypracowanymi zasadami, kontynuowano rozpoczęte w 1998 r. prace nad wdrożeniem zintegrowanych metod biokontroli liczebności komarów w środowisku.

Wykonano następujące działania: monitorowanie terenu wraz z wykonywaniem oprysków zbiorników wodnych o powierzchni do 0,1 ha; zabiegi preparatem biologiczny oraz preparatami chemicznymi metodą agrolotniczą i metodą naziemną; aplikacja preparatu mikrobiologicznego do wpustów ulicznych w Rynku oraz na Ostrowie Tumskim; kompleksowe monitorowanie doliny rzeki Bystrzycy z jednoczesnym wykonywaniem oprysków; zarybianie zbiorników wodnych; badanie składu gatunkowego fauny komarów występujących na terenie Wrocławia z uwzględnieniem występowania gatunków inwazyjnych.

W 2017 r. wykonano łącznie **133** zabiegi dezynsekcyjne na powierzchni **1 350,01 ha** (z czego 104 zabiegi biologiczne na powierzchni 11,6 ha i 29 zabiegów chemiczny na powierzchni 1 338,50 ha). Za usługę zapłacono **162 462 zł**. Ponadto wykonano **31** oprysków preparatem biologicznym na powierzchni 0,30 ha.

W ramach biologicznego programu zwalczania komarów w 2017 r. zarybiono **49** zbiorników wodnych narybkami zjadającymi larwy komarów. Wpuszczono do akwenów na terenie miasta w sezonie wiosna-jesień 2017 r.: **60 kg** lina, **15 854** szt. jazia, **350 kg** karasia pospolitego oraz **10 kg** wzdręgi. Ponadto dokonano odłowów kontrolnych w zakresie zbadania stanu liczebności ryb w dotychczas zarybionych zbiornikach. Odłow przeprowadzono w zbiorniku wodnym przy ul. Chałupniczej, w stawie przy ul. Dembowskiego oraz w zbiorniku przelewowym Odra - Widawa we Wrocławiu. **Za usługę zapłacono 15 000 zł.** Staw przy ul. Dembowskiego (ze względu na dużą ilość mułu) jest stawem przydechowym tzn. w okresie zimy brakuje tlenu, jednak gatunki ryb tam występujących znoszą te warunki i przeżywają zimę. Zarybianie tego akwenu innymi gatunkami jest bezzasadne, ilość karasia srebrzystego jest wystarczająca. Staw przy ul. Chałupniczej charakteryzuje się dużą różnorodnością ichtiofauny, jednak ilość ryb jest mała. Zbiornik jest stosunkowo duży i nadaje się do dalszych zarybień gatunkami odżywiającymi się larwami komarów. Zbiornik przelewowy Odra - Widawa jest mały. Jego walorem jest występowanie różanki, cennego gatunku pod względem bioróżnorodności gatunkowej. Trafia się tu również sumik karłowaty, który jest gatunkiem obcym i przy następnych odłowach należałoby go eliminować. Sugeruje się dalsze zarybianie tego zbiornika.

Systematyczne monitorowanie terenu miasta i stworzenie mapy obrazującej wszystkie miejsca potencjalnego rozwoju a także ilości oprysku danego punktu, pozwala na wyznaczanie miejsc newralgicznych pod względem rozwoju komarów. Każdego roku wskazywane są nowe punkty, które w sprzyjających warunkach mogą być doskonałym miejscem do wylęgu kolejnych populacji tych owadów. Dane z minionych lat pozwalają zaobserwować jak wygląda sytuacja uciążliwości komarów w zależności od warunków pogody, a także jaki wpływ ma prowadzenie działań w ramach programu. Obserwacje w trakcie trwania sezonu, kolejny raz potwierdziły rosnącą świadomość wśród mieszkańców pod względem zabezpieczania dostępu samic komarów do wody zbieranej w pojemnikach na terenach działek oraz posesji prywatnych, co ogranicza rozwój i uciążliwość tych owadów w środowisku. Za prowadzenie stałego monitoringu środowiska zapłacono **41 960 zł.**

W 2017 r. kontynuowano badania składu gatunkowego fauny komarów występujących na terenie miasta z uwzględnieniem występowania gatunków inwazyjnych. Miarodajność podjętych badań ma znaczenie, jeśli są one prowadzone systematycznie na przestrzeni kilku lat. Takie działania pozwalają na określenie składu fauny pod względem ilości i jakości względem różnych warunków występujących w czasie badań. Znajomość składu gatunkowego jest jednym z podstawowych elementów skutecznie działającego programu zintegrowanych metod, w szczególności ze względu na zdolności migracyjne tych owadów. Badania potwierdziły występowanie 12 gatunków komarów, w tym pięć odnaleziono po raz pierwszy.

Odławianie komarów w różnych rejonach miasta zobrazowało miejsca o największej i najmniejszej uciążliwości w warunkach suchego lata. Porównanie liczby odłowionych osobników dorosłych w latach 2015-2017 jednoznacznie wskazuje na znaczący udział pól wodonośnych w kształtowaniu uciążliwości komarów dla południowo-wschodniej części Wrocławia. Przeprowadzone obserwacje wykazują, że obecnie najbardziej newralgicznym miejscem rozwoju komarów, zwłaszcza w sezonie z niewielką ilością opadów są rozległe tereny pól wodonośnych, zlokalizowane w południowo-wschodniej części miasta. Tereny te stanowią dogodne miejsca występowania widliszków, a także synantropijnych oraz migrujących gatunków komarów, które licznie występowały od czerwca do września 2017 r. Zarówno liczebność jak i różnorodność gatunków pojawiających się na tym terenie sugeruje konieczność realizacji szczegółowych badań terenowych w tym rejonie, szczególnie w kontekście określenia miejsc rozwojowych, a tym samym przyczyn zwiększonej uciążliwości komarów we wschodniej części miasta. Z racji, że jest to miejsce poboru wody pitnej dla Wrocławia, nie można tam prowadzić jakichkolwiek

działań związanych z wykonywaniem zabiegów służących ograniczaniu populacji komarów. Na ww. terenie planuje się przeprowadzenie badań.

Prowadzenie systematycznych odłowów komarów w miesiącach od czerwca do września daje obraz panującej sytuacji i pozwala na podejmowanie odpowiednich działań. Dlatego też w kolejnych latach w miarę dostępności środków finansowych badania będą kontynuowane.

W 2017 r. minęło 20 lat od nawiązania współpracy pomiędzy Wydziałem Środowiska i Rolnictwa Urzędu Miejskiego Wrocławia a Zakładem Ekologii Drobnoustrojów i Ochrony Środowiska Instytutu Genetyki i Mikrobiologii Uniwersytetu Wrocławskiego w zakresie zintegrowanych metod zwalczania komarów.

Współpracę wrocławskich instytucji w formie naukowo-praktycznych działań nawiązano w związku z plagowym występowaniem komarów na terenach popowodziowych latem i wczesną jesienią 1997 r. Wówczas na terenie Wrocławia, podobnie jak w wielu innych miejscach w Polsce, zastosowano do walki przeciw komarom wyłącznie preparaty chemiczne, działające nie tylko na komary, ale i na owady pożyteczne. W kolejnych latach, w trosce o ochronę środowiska i bioróżnorodności owadów, podjęto starania o wdrożenie rekomendowanych na świecie rozwiązań w zakresie specyficznych, biologicznych metod zwalczania komarów.

Na tę okoliczność została opracowana wystawa, przedstawiająca działania prowadzone w ramach realizacji programu na przestrzeni lat. Prezentacja odbyła się w dniach 1–31 sierpnia 2017 r. przy ul. Świdnickiej. Wystawa towarzyszyła również IV edycji konferencji naukowej pt. „Wektory i patogeny – w przeszłości i przyszłości”, która odbyła się 24 listopada 2017 r. w Instytucie Genetyki i Mikrobiologii Uniwersytetu Wrocławskiego. Udzielono dofinansowania w kwocie 4 098,36 zł.

Podczas ww. konferencji został również wygłoszony wykład podsumowujący dotychczasową współpracę ww. instytucji oraz prezentujący działania w ramach Wrocławskiego programu kontroli liczebności komarów. W ramach współpracy przy organizacji konferencji naukowej ufundowano nagrody w postaci leksykonu „Zieleń Wrocławia” oraz przekazano materiały promocyjne o wartości 4 727,69 zł.

Na podkreślenie zasługuje fakt, że Wrocław jest jedynym miastem w kraju, które ma stały, wieloletni program ograniczania populacji komarów z wypracowanym schematem działań.

Ogółem w 2017 r. na realizację wszystkich działań prowadzonych w ramach Wrocławskiego Programu w sezonie wiosenno-letnim łącznie wydano **268 247,96 zł**.

W 2018 r. planowana jest realizacja wyżej wymienionych stałych działań, na wykonanie których w optymalnych warunkach niezbędne są środki finansowe w wysokości **300 000 zł**. Natomiast w przypadku wystąpienia ulewnych deszczy, powodzi konieczne jest zwiększenie funduszy do 650 000 zł.

Program znakowania zwierząt za pomocą elektronicznych mikroprocesorów

Wykonując powyższe zadanie kontynuowano rozpoczęty w 2005 r. Program bezpłatnego znakowania psów. Znakowanie odbywało się w **13** Zakładach Weterynaryjnych położonych w obrębie miasta. Programem objęto także wszystkie psy przyjmowane i wydawane ze Schroniska dla Zwierząt w mieście. Prowadzone działania mają na celu ograniczenie bezdomności psów na terenie Wrocławia. W 2017 r. w Lecznicach Weterynaryjnych oznakowano **753** psów za co zapłacono 30 115,24 zł. W Schronisku przy ul. Ślazowej 2 oznakowano **937** psów. Razem w 2017 r. oznakowano i zarejestrowano w bazie danych „Psy miejskie” **1 722** psy. Funkcjonowanie we Wrocławiu bazy pn. „Psy miejskie” wielokrotnie w bieżącym roku pozwoliło na odnalezienie właściciela zabłąkanego psa. Zarejestrowano 55 zgłoszeń od właścicieli oznakowanych psów dotyczących zmiany właściciela, zmiany adresu pobytu lub wyrejestrowania z powodu zgonu psa.

Poczynając od 2005 r. w ramach Programu bezpłatnego znakowania i rejestracji psów poprzez wszczepienie zwierzęciu elektronicznego mikroprocesora oznakowano ogółem 28 056 psów. Koszty związane z prowadzeniem ww. Programu w całości pokrywa Miasto.

W 2017 r. uruchomiono nową aplikację zbioru danych pn. „Miejskie psy” zgodną z wymaganiami w zakresie jakim powinny odpowiadać urządzenia i systemy informatyczne służące do przetwarzania danych osobowych.

Amatorski połów ryb

We Wrocławiu jest zarejestrowanych **36 910** wędkarzy. W 2017 r. wydano **669** nowych kart wędkarskich oraz 146 ich duplikatów, a także 2 karty łowiectwa podwodnego. Zarejestrowano 152 jednostki pływające służące do amatorskiego połowu ryb. Ponadto wydano 8 duplikatów zaświadczeń dla osób którym ten dokument zaginął lub uległ całkowitemu zniszczeniu. Ilość zarejestrowanego sprzętu na koniec 2017 r. wynosi 2 864 jednostek.

Z tytułu wydawania kart wędkarskich i kart łowiectwa podwodnego w 2017 r. wygenerowano dochód w wysokości 8 170 zł.

Przygotowano 1 nowy dokument – legitymacji dla członka Społecznej Straży Rybackiej, w 62 przypadkach przedłużono ich ważność oraz wydano 8 duplikatów. Głównym zadaniem Społecznej Straży Rybackiej jest współdziałanie z Państwową Strażą Rybacką w zakresie kontroli przestrzegania przepisów ustawy o rybactwie śródlądowym oraz przepisów wydanych na jej podstawie.

Rejestracja psów agresywnych i chartów

Realizując zadania związane z wydawaniem zezwoleń na utrzymywanie psów ras uznanych za agresywne oraz chartów i ich mieszańców, wydano: 2 decyzje na utrzymywanie psów rasy uznanych za agresywne rasy rottweiler oraz 10 na utrzymywanie chartów (8 charty angielskie - Whippet, 1 charcik włoski, 1 Greyhound, 3 mieszańce). Ponadto przeprowadzono 5 rekontroli warunków utrzymywania psów ras uznanych za agresywne oraz chartów i ich mieszańców mających na celu sprawdzenie warunków nakazanych w zezwoleniu.

OCHRONA GRUNTÓW ROLNYCH

Od dnia 05 września 2014 r. wyłączenie gruntów rolnych w granicach Gminy Wrocław podlega procedurze określonej ustawą o ochronie gruntów rolnych i leśnych. W oparciu o art. 11 ust. 1 ustawy wyłączenie z produkcji użytków rolnych wytworzonych z gleb pochodzenia mineralnego i organicznego zaliczanych do klas I, II, IIIa, IIIb oraz użytków rolnych klas IV, IVa, IVb, V i VI wytworzonych z gleb pochodzenia organicznego, przeznaczonych na cele nierolnicze i nieleśne może nastąpić po wydaniu decyzji zezwalającej na takie wyłączenie.

W 2017 r. zarejestrowano sprawy zgodnie z podziałem na kategorie:

Przeznaczanie gruntów rolnych i leśnych na cele nierolnicze i nieleśne (bez opłat) - 111 szt. w tym:

- zakończone decyzjami zwykłymi - 94 szt.,
- zakończone decyzjami zmieniającymi - 3 szt. i - dotyczącymi wyłączenia z produkcji użytków rolnych klas I-IIIb, wytworzonych z gleb pochodzenia mineralnego oraz klas IV-VI pochodzenia organicznego z przeznaczeniem pod budownictwo mieszkaniowe jednorodzinne i wielorodzinne.

Przeznaczanie gruntów rolnych i leśnych na cele nierolnicze i nieleśne (z opłatami) - 96 sztuk, w tym:

- zakończone decyzjami z naliczeniem opłaty - 90 szt., dotyczącymi wyłączenia z produkcji użytków rolnych klas I-IIIb, wytworzonych z gleb pochodzenia mineralnego z przeznaczeniem pod inwestycje inne niż budownictwo mieszkaniowe

- jednorodzinne i wielorodzinne oraz inwestycje mieszkaniowe przekraczające powierzchnię podlegającą zwolnieniu z opłaty – art. 12a ust. 1 i 2 ustawy,
- zakończone decyzjami zmieniającymi – 3.

Przekazano do Urzędu Marszałkowskiego Województwa Dolnośląskiego, Wydziału Geodezji i Kartografii, wraz z 9 pismami przewodnimi - 56 decyzji administracyjnych wydanych po zgłoszeniu faktycznego wyłączenia gruntów rolnych z produkcji, zobowiązując strony do uiszczania opłat przez okres 10 lat.

Przeznaczanie gruntów rolnych i leśnych na cele nierolnicze i nieleśne (umarzające) – 163 szt., w tym:

- zakończone decyzjami umarzającymi postępowanie – 157 szt., dotyczącymi użytków rolnych klas IV, IVa, IVb, V i VI wytworzonych z gleb pochodzenia mineralnego, nie wymagających wydania decyzji zezwalających na wyłączenie tych gruntów;
- zakończone decyzjami umarzającymi – 6 szt., dotyczącymi gruntów nie będących użytkami rolnymi oznaczonymi symbolami B, Bp, Tp, Bi, Bz, dr, inne.

Łącznie wydano **409** decyzji administracyjnych. W stosunku do pozostałych spraw zarejestrowanych pod pozycją „przeznaczanie gruntów rolnych i leśnych na cele nierolnicze i nieleśne”, niezakończonych decyzjami, toczy się postępowanie.

Przeznaczanie gruntów rolnych i leśnych na cele nierolnicze i nieleśne – inne (informacje, odpowiedzi) – 34 szt.

W związku z brakiem informacji o realizacji inwestycji opisanych w decyzjach naliczających opłaty z tytułu wyłączenia gruntów rolnych z produkcji rolnej, po przeprowadzonych kontrolach stwierdzających rozpoczęcie robót, z urzędu wystosowano 41 pism do adresatów tych decyzji z zapytaniem o realizację planowanej inwestycji.

Celem weryfikacji zobowiązań ujętych w decyzjach zezwalających na wyłączenie gruntów z produkcji rolnej przeprowadzono **44** kontrole. W trakcie kontroli stwierdzono rozbieżności i brak przestrzegania zapisów i ustaleń określonych w wydanych decyzjach administracyjnych między innymi brak pisemnego zawiadomienia o rozpoczęciu innego niż rolnicze użytkowanie gruntów rolnych wyłączonych z produkcji rolnej na podstawie decyzji naliczającej opłaty w terminie do 30 dni od dnia rozpoczęcia inwestycji.

Powierzchnię i naliczone opłaty w 2017 z tytułu wyłączenia gruntów rolnych z produkcji rolnej

	Łączna powierzchnia (m ² /ha)	W tym powierzchnia podlegająca naliczeniu (m ² /ha)	Opłaty jednorazowe naliczone (należność) (zł)	Opłaty roczne naliczone (zł)	Opłaty jednorazowe zrealizowane (zł)	Opłaty roczne zrealizowane (zł)
trwale wyłączenia	913 570 m ² 91,36 ha	358 179 m ² 35,82 ha	3 439 396,90	343 933,56	53 556,86	634 075,43
wyłączenia nietrwale	22 431 m ² 2,24 ha	1 326 m ² 0,13 ha	-	-	-	-

Kontrole zewnętrzne

- zgodnie z § 46 i §49 zarządzenia nr K/23/15 Prezydenta Wrocławia z dnia 16 października 2015 r. w sprawie Regulaminu zamówień publicznych udzielanych w Urzędzie Miejskim Wrocławia, w dniach 29–30 sierpnia 2017 r. została przeprowadzona kontrola Rejestru udzielonych zamówień w 2016 r. z wyłączeniem stosowania przepisów ustawy o zamówieniach publicznych. W protokole kontroli z dnia 12 września 2017 r. w oparciu o analizę dokumentacji stwierdzono w części zamówień, że ich wartość szacunkowa zgłoszona do Harmonogramu zamówień różni się w sposób istotny od wartości określonej w formularzu zgłoszeniowym (8 zamówień), do jednego zadania zgłoszono korektę wartości po udzieleniu zamówienia, w dwóch zamówieniach została zastosowana błędna podstawa prawna,
- ocena zgodności z zastosowania odpowiednich przepisów prawa w rozpatrywaniu spraw administracyjnych. Kontroli podlegały decyzje zezwalające na utrzymywanie

lub hodowanie chartów i ich mieszańców oraz psów ras uznawanych za agresywne. Uchybień nie stwierdzono,

- audyt zewnętrzny dotyczący kontroli systemów informatycznych służących do przetwarzania danych osobowych. Audytowaniu podlegał zbiór i system informatyczny pod nazwą Psy Miejskie.

GEOLOGIA

W ramach realizacji zadań, należących do kompetencji Starostów, w tym Prezydentów miast na prawach powiatu działających jako organu administracji geologicznej pierwszej instancji w 2017 r. prowadzono 180 postępowań.

W 2017 r. zgodnie z ustawą Prawo geologiczne i górnicze prowadzono następujące postępowania:

- zatwierdzanie projektów prac geologiczno-inżynierskich oraz hydrogeologicznych,
- zatwierdzanie dokumentacji geologiczno-inżynierskich i hydrogeologicznych sporządzanych dla odwodnień wykopów budowlanych lub ujęć wód podziemnych o wydajności mniejszej niż 50 m³/h oraz inwestycji mogących negatywnie oddziaływać na wody podziemne,
- przyjmowanie zgłoszeń projektów i dokumentacji geologicznych na wykorzystanie ciepła ziemi,
- opiniowanie planów ruchu zakładów górniczych (zgodnie z art. 108 ust. 9 ustawy Prawo geologiczne i górnicze),
- opiniowanie projektów robót geologicznych dla inwestycji na terenie miasta należący do kompetencji Marszałka Województwa (zgodnie z art. 80 ust. 5 ustawy Prawo geologiczne i górnicze),
- opiniowanie w ramach realizacji postępowań o wydanie decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach,
- gromadzenie i archiwizacja przekazywanych przez inwestorów opracowań geologicznych (projektów i dokumentacji geologicznych),
- udostępnienie informacji o środowisku i jego ochronie,
- nadzór nad prowadzeniem monitoringu środowiska gruntowo-wodnego na terenie stacji paliw,
- przekazanie do Państwowego Instytutu Geologicznego – Państwowego Instytutu Badawczego sprawozdania przedstawiającego zestawienie udokumentowanych zasobów wód podziemnych i wyników prac hydrogeologicznych za rok 2016,
- prowadzenie postępowania w sprawie wydania decyzji o kierunku, zakresie, sposobie i terminach rekultywacji terenów poeksploatacyjnych,
- sporządzenie dla Marszałka Województwa Dolnośląskiego sprawozdania z zadań zleconych z zakresu administracji rządowej.

Zatwierdzone zostały m.in. opracowania dla następujących inwestycji na terenie miasta:

- dokumentacja geologiczno-inżynierska dla oceny warunków geologiczno-inżynierskich podłoża dla przebudowy Mostów Średzich we Wrocławiu,
- dokumentacja geologiczno-inżynierska dla określenia warunków geologiczno-inżynierskich w podłożu działki nr 27/5 (AM-6, obręb Dąbie) zlokalizowanej przy ul. Chełmońskiego 16, przeznaczonej pod budowę Centrum Sportowego Politechniki Wrocławskiej,
- dokumentacja geologiczno-inżynierska dla oceny geotechnicznych warunków budowy magistrali ciepłowniczej 2xCn 900/1100 na odcinku przekroczenia rzeki Odry w km 255+700 we Wrocławiu dz. Nr 1, arkusz 13, obręb Stare Miasto,
- dokumentacja geologiczno-inżynierska dla rozpoznania warunków geologiczno-inżynierskich w podłożu działek przewidzianych pod rozbudowę drogi wraz z budową i przebudową niezbędnej infrastruktury podziemnej w ciągu ulicy Fabrycznej i Otyńskiej we Wrocławiu (dz. nr 1/11 AM-1 Grabiszyn nr dz. 11/5, 11/7 AM-6 Muchobór mały oraz dz. nr 1/34 AM-1 Grabiszyn),

- dokumentacja geologiczno-inżynierska z wykonania sieci studni odwadniających i otworów obserwacyjnych oraz rozpoznania warunków hydrogeologicznych wokół Terminalu Pasażerskiego MPL we Wrocławiu,
- dokumentacja geologiczno-inżynierska w celu określenia warunków geologiczno-inżynierskich dla potrzeb przebudowy przejścia podziemnego stacji kolejowej Wrocław-Brochów w ramach zadania pn.: "Opracowanie dokumentacji projektowej na roboty budowlane w zakresie przystanku osobowego Wrocław Brochów km 175,726 w ciągu linii 132 Bytom - Wrocław Główny".

Zestawienie spraw zrealizowanych w związku z ustawą Prawo geologiczne i górnicze w 2017 r.:

projekty geologiczne:

- geologiczno-inżynierskie:
 - decyzje zatwierdzające - 52 szt.,
 - wnioski pozostawione bez rozpoznania w związku z art. 64 § 2 k.p.a. - 1 szt.,
 - zaświadczenia o ostateczności - 3 szt.,
 - zawiadomienie w związku z art. 65 k.p.a. - 1 szt.,
- hydrogeologiczne:
 - decyzje zatwierdzające - 2 szt.,
- inne:
 - zgłoszenia projektów robót geologicznych w związku z wykorzystaniem ciepła Ziemi - 18 szt.,
 - zgłoszenie sprzeciwu w związku z art. 85 ust. 3 ustawy Prawo geologiczne i górnicze - 1 szt.

dokumentacje geologiczno-inżynierskie:

- decyzje zatwierdzające - 53 szt.,
- zaświadczenia o ostateczności - 6 szt.

dokumentacje hydrogeologiczne:

- decyzje zatwierdzające - 2 szt.

inne dokumentacje geologiczne:

- zgłoszenia dokumentacji wykonanych w związku z wykorzystaniem ciepła Ziemi - 2 szt.

postanowienia:

- opiniujące Plan ruchu zakładu górniczego - 5 szt.,
- opiniujące projekty robót geologicznych - 11 szt.

udostępnienie informacji:

- o środowisku - 17 szt.,
- geologicznej - 6 szt.

inne decyzje:

- decyzja ustalająca kierunek, zakres, sposób i termin rekultywacji terenu poeksploatacyjnego - 1 szt.

GOSPODARKA ODPADAMI KOMUNALNYMI

W 2017 r. realizowano zadania administracyjne w zakresie wydawania decyzji na podstawie ustawy o odpadach, ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach oraz ustawy Prawo ochrony środowiska. Podejmowali działania interwencyjne wobec właścicieli nieruchomości i przedsiębiorców dotyczące nieprawidłowości w gospodarowaniu odpadami i utrzymaniu czystości. Zajmowano się udzielaniem informacji o środowisku. Kontrolowano przedsiębiorców prowadzących działalność

w zakresie gospodarowania odpadami i nieczystościami ciekłymi. Podczas kontroli weryfikowano wypełnianie warunków określonych w wydawanych decyzjach. W celu podniesienia świadomości ekologicznej mieszkańców realizowali różnorodne działania edukacyjne. Za wykonywane czynności urzędowe zostały uiszczone na konto Gminy Wrocław opłaty skarbowe w kwocie łącznie **42 746,85 zł.**

Decyzje na podstawie ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach

W 2017 r. wydano **8** decyzji zezwalających na prowadzenie działalności w zakresie opróżniania zbiorników bezodpływowych i transportu nieczystości ciekłych, 4 decyzje zmieniające zezwolenie, 1 decyzję stwierdzającą wykreślenie z rejestru działalności regulowanej w zakresie odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości. Zostało wydanych 38 decyzji nakazujących przyłączenie nieruchomości do istniejącej sieci kanalizacyjnej oraz 6 decyzji nakładających na przedsiębiorców kary pieniężne za złożenie sprawozdań po terminie.

Rejestry przedsiębiorców

W 2017 r. do prowadzonego przez Prezydenta Wrocławia rejestru działalności regulowanej w zakresie odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości dokonano wpisu 3 nowych przedsiębiorców, jednego przedsiębiorcę wykreślono z rejestru na jego wniosek, ponadto w przypadku 4 przedsiębiorców dokonano na ich wniosek zmiany wpisu do rejestru. Według stanu na koniec 2017 r. do rejestru wpisanych było 31 przedsiębiorców. Prowadzony jest również rejestr posiadaczy odpadów zwolnionych z obowiązku uzyskiwania zezwoleń na prowadzenie działalności w zakresie transportu odpadów. W 2017 r. do rejestru został wpisany jeden podmiot. Ogółem do rejestru wpisanych jest 33 przedsiębiorców. Przekazano Marszałkowi Województwa Dolnośląskiego informację o przedsiębiorcach wpisanych i wykreślonych z prowadzonych rejestrów.

Decyzje na podstawie ustawy o odpadach i ustawy Prawo ochrony środowiska

W okresie sprawozdawczym wydano łącznie **159** decyzji udzielających lub zmieniających zezwolenia na prowadzenie działalności w zakresie transportu, zbierania lub przetwarzania odpadów, pozwoleń na wytwarzanie odpadów oraz decyzji dotyczących nakazu usunięcia odpadów z miejsc nieprzeznaczonych do ich magazynowania lub składowania.

Zgodnie z przyjętymi procedurami, przed wydaniem zezwolenia na zbieranie lub przetwarzanie odpadów, lub pozwolenia na wytwarzanie odpadów przeprowadzane były wizje lokalne na terenie planowanego prowadzenia działalności.

Postępowania egzekucyjne dotyczące obowiązków o charakterze niepieniężnym

W 2017 r., w 16 przypadkach niewywiązania się zobowiązanych z obowiązków określonych w wydanych decyzjach nakazujących posiadaczom odpadów usunięcie odpadów z miejsc nieprzeznaczonych do ich składowania lub magazynowania, zostały wystosowane upomnienia. W 9 przypadkach zostały wystawione tytuły wykonawcze oraz wydane postanowienia o nałożeniu grzywny w celu przymuszenia lub zastosowaniu wykonania zastępczego. Działania te były podejmowane na podstawie przepisów ustawy o postępowaniu egzekucyjnym w administracji.

Udostępnianie informacji o środowisku i informacji publicznej

W 2017 r. wpłynęło i zostało rozpatrzonych **51** wniosków o udostępnianie informacji o środowisku. Za udostępnienie informacji uiszczone zostały opłaty w kwocie łącznie **98,25 zł.** W trybie udostępnienia informacji publicznej zostały rozpatrzone 2 wnioski.

Postanowienia, zawiadomienia i zaświadczenia

W 2017 r. wydano łącznie **5** postanowień. Na wniosek strony wydano **5** zaświadczeń. W trybie art. 65 k.p.a. przekazano 10 spraw do załatwienia właściwym organom administracyjnym. O przekazaniu sprawy każdorazowo zawiadamiano wnoszącego podanie.

Opinie i uzgodnienia

W okresie sprawozdawczym udzielono ogółem **134** opinii i uzgodnień, w tym **22** opinie dotyczące opracowywanych miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego oraz 74 uzgodnienia warunków realizacji inwestycji na etapie wydawania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach, w zakresie gospodarki odpadami. Opiniowano projekt Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Wrocławia, Programu ochrony środowiska oraz projekty zgłoszone do Wrocławskiego Budżetu Obywatelskiego, w części dotyczącej gospodarki odpadami.

Kontrole przedsiębiorców w zakresie odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości oraz opróżniania zbiorników bezodpływowych i transportu nieczystości ciekłych

W 2017 r. zostało przeprowadzonych **11** kontroli przedsiębiorców z wywiązywania się z warunków określonych w decyzjach Prezydenta Wrocławia zezwalających na prowadzenie działalności w zakresie opróżniania zbiorników bezodpływowych i transportu nieczystości ciekłych na terenie Miasta. W wyniku kontroli ustalono następujące naruszenia warunków decyzji:

- jeden przedsiębiorca niewłaściwie wystawiał usługobiorcom dowody płatności za wykonane usługi (w sztukach),
- jeden przedsiębiorca parkował samochody asenizacyjne w innym miejscu niż wskazane w decyzji,
- jeden przedsiębiorca przekazywał nieczystości do dodatkowego punktu zlewnego, niewskazanego w decyzji,
- jeden przedsiębiorca niewłaściwie wypełniał sprawozdania kwartalne, ponieważ umieszczał w nim również ilości nieczystości ciekłych pochodzące z innych gmin.

Wszystkie nieprawidłowości zostały po kontrolach skorygowane.

Skontrolowano dwóch przedsiębiorców wpisanych do rejestru działalności regulowanej w zakresie odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości na terenie Gminy Wrocław, w zakresie gospodarowania odpadami komunalnymi odbieranymi od właścicieli nieruchomości. Podczas kontroli nie stwierdzono nieprawidłowości.

Kontrole przedsiębiorców w zakresie gospodarki odpadami

W 2017 r. przeprowadzono kontrole 5 przedsiębiorców posiadających zezwolenie na zbieranie odpadów, udzielone przez Prezydenta Wrocławia. W 1 przypadku nie stwierdzono nieprawidłowości. W 4 przypadkach stwierdzono nieprawidłowości w zakresie prowadzenia ewidencji odpadów i wypełniania obowiązków sprawozdawczych. We wszystkich przypadkach wezwano przedsiębiorców do zaniechania naruszania warunków określonych w zezwoleniach.

Kontrole wypełnienia obowiązku przyłączenia nieruchomości do miejskiej sieci kanalizacji sanitarnej

Kontrole wypełniania obowiązku przyłączenia nieruchomości do miejskiej sieci kanalizacyjnej oraz pozbywania się nieczystości ciekłych ze zbiorników bezodpływowych były przeprowadzane przy współpracy z funkcjonariuszami Ekopatrolu Straży Miejskiej

Wrocławia. Kontrole objęły nieruchomości na osiedlach: Stabłowice, Zgorzelisko, Kowale, Leśnica, Widawa, Lipa Piotrowska, Pawłowice, Marszowice.

Ogółem **skontrolowano 106 nieruchomości** wskazanych przez MPWIK S.A. W wyniku podjętych działań właściciele 31 budynków wykonali przyłącze do sieci kanalizacyjnej. Właściciele 40 nieruchomości zadeklarowali termin przyłączenia nieruchomości do sieci kanalizacyjnej. W przypadku 66 nieruchomości nie uzyskano deklaracji przyłączenia do sieci kanalizacyjnej z powodu nieuregulowanego stanu prawnego nieruchomości lub wyjątkowo trudnej sytuacji finansowej bądź zdrowotnej właścicieli.

W 2017 r. z dotacji na budowę przyłączy kanalizacyjnych skorzystało **237 właścicieli** nieruchomości, którzy otrzymali dofinansowanie w wysokości **434 230 zł**.

We wszystkich przypadkach stwierdzonego niewypełnienia obowiązku przyłączenia nieruchomości do sieci kanalizacyjnej prowadzone będą postępowania administracyjne zmierzające do wydania decyzji nakazującej właścicielom przyłączenie nieruchomości do sieci kanalizacyjnej.

W 2017 r. wszczęto **68** postępowań administracyjnych w związku z niewykonaniem obowiązku przyłączenia. Zostało wydanych **38** decyzji nakazujących przyłączenie nieruchomości do miejskiej sieci kanalizacyjnej. Zostało wydanych 12 decyzji umarzających postępowanie z powodu realizacji przyłączenia nieruchomości.

Obowiązkowa deratyzacja

Kontynuowano rozpoczęte w 2014 r. kontrole właścicieli oraz zarządców nieruchomości w zakresie prowadzenia zabiegów deratyzacji na obszarach podlegających temu obowiązkowi. W 2017 r. przeprowadzono kompleksowe kontrole **34** podmiotów podlegających zobowiązaniom wynikającym z § 20 Regulaminu utrzymania czystości i porządku na terenie Wrocławia, wynikiem czego podjęto działania interwencyjne wobec 61 nieruchomości (w tym 19 lokali gastronomicznych). Niniejsze działania polegały na przeprowadzeniu wizji lokalnej, w trakcie której ustalane były obszary, które w związku z występowaniem szczurów winny zostać objęte deratyzacją.

W dalszej kolejności zwracano się do właścicieli lub zarządców przedmiotowych nieruchomości o przeprowadzenie deratyzacji oraz udokumentowanie ww. faktu.

W związku z obserwowanym zwiększaniem się populacji szczurów na terenie Wrocławia, w dniu 13 marca 2017 r., zawarto umowę nr WSR-GO/2/2017 na świadczenie usług interwencyjnej deratyzacji terenów zewnętrznych Gminy Wrocław. Wykonawca został wyłoniony w wyniku analizy ofert złożonych na zapytanie ofertowe. W ramach umowy zlecono przeprowadzenie deratyzacji 24 nieruchomości gruntowych zlokalizowanych w obrębie Starego Miasta. Deratyzacja ścisłego centrum miasta została przeprowadzona w dniach od 29 sierpnia do 28 września 2017 r. i objęła łącznie teren o powierzchni 6,4 ha. Ponadto, w wyniku podjętych kontroli miejskie jednostki organizacyjne zarządzające nieruchomościami należącymi do Gminy Wrocław, tj.: Zarząd Zasobu Komunalnego, Zarząd Dróg i Utrzymania Miasta, Zarząd Zieleni Miejskiej oraz Wrocławskie Mieszkania Sp. z o.o., prowadziły zabiegi doraźnej deratyzacji na terenach, na których zaobserwowano miejsca gniazdowania szczurów.

W ramach działań edukacyjnych niezbędnych dla poprawy skuteczności zabiegów mających na celu zwalczanie gryzoni przedstawicielom 245 lokali gastronomicznych przekazano materiały informacyjne dotyczące obowiązków i zasad prowadzenia prawidłowej deratyzacji. Ponadto, w Biuletynie Informacji Publicznej Urzędu Miejskiego Wrocławia oraz na stronie internetowej www.wroclaw.pl publikowano komunikaty informujące o zbliżających się terminach obowiązkowych deratyzacji oraz o zasadach postępowania z resztkami jedzenia w celu uniknięcia dokarmiania oraz ograniczeniu populacji szczurów. W ramach niniejszych działań w 2017 r. funkcjonariuszom Straży Miejskiej oraz wrocławskim osiedlom przekazano do rozdysponowania ok. tysiąca ulotek

informujących o negatywnych skutkach dokarmiania ptaków poprzez wyrzucanie pożywiania w miejscach dostępnych dla szczerów.

Usuwanie wraków pojazdów

Kontynuowano rozpoczęte w 2016 r. działania, mające na celu usunięcie pojazdów nieużytkowanych pozostawionych na terenie Wrocławia poza pasem ruchu drogowego, w oparciu o przepisy ustawy z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach.

W dniu 18 stycznia 2017 r. została podpisana umowa nr WSR-GO/1/2017 z rzeczoznawcami samochodowymi na realizację usługi w zakresie określenia, czy pojazd stanowi odpad o kodzie 16 01 04* (zużyte lub nienadające się do użytkowania pojazdy). W ramach zawartej umowy przekazano rzeczoznawcom zlecenie na wykonanie ekspertyz 53 pojazdów. 50 zbadanych pojazdów (94%) zostało uznanych za odpady, co potwierdzają wykonane ekspertyzy. Koszt wykonanych ekspertyz wyniósł 16 949,40 zł. Ponadto, nieprzerwanie od 23 czerwca 2016 r. obowiązuje umowa nr WSR-GO/6/2016 ze stacją demontażu pojazdów na wykonanie usługi usunięcia, transportu i demontażu pojazdów pozostawionych na terenie Wrocławia poza pasem ruchu drogowego, które zostały zakwalifikowane przez biegłego rzeczoznawcę jako odpad. Usługa wykonywana jest bezpłatnie. W 2017 r. zlecono stacji demontażu usunięcie 21 wraków pojazdów znajdujących się na terenie Gminy Wrocław.

Łącznie w 2017 r. podjęto działania w sprawie 179 pojazdów, mające na celu uznanie ich za wraki (odpady). 70 pojazdów zostało usuniętych w wyniku prowadzonych działań, a w sprawie 69 pojazdów prowadzone są w dalszym ciągu czynności wyjaśniające. W sprawie 15 pojazdów wysłano do właścicieli/zarządców nieruchomości pisma dotyczące procedury usuwania wraków pojazdów, a 5 spraw przekazano do Straży Miejskiej Wrocławia. W przypadku 20 pojazdów stwierdzono brak podstaw do podjęcia działań mających na celu zakwalifikowanie pojazdów jako odpady i ich usunięcie.

Gminny system odbierania odpadów komunalnych

Przyjmowano od mieszkańców miasta interwencje i wnioski dotyczące funkcjonowania systemu gospodarki odpadami komunalnymi zgłaszane telefonicznie, pocztą elektroniczną lub pisemnie. Sprawy te były przekazywane do załatwienia, zgodnie z kompetencjami, do Ekosystem Sp. z o.o. Łącznie przekazano: pisemnie 20 spraw, pocztą elektroniczną 12 spraw. Ponadto przekazano 68 deklaracji o wysokości opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi na terenie Wrocławia, które wpłynęły od właścicieli nieruchomości oraz 18 wniosków właścicieli nieruchomości dotyczących opłaty za gospodarowanie odpadami.

Opracowano tekst jednolity uchwały nr XXVIII/567/16 Rady Miejskiej Wrocławia w sprawie regulaminu utrzymania czystości i porządku na terenie Wrocławia, ogłoszony w Dzienniku Urzędowym Województwa Dolnośląskiego - Obwieszczenie Rady Miejskiej Wrocławia z 19 października 2017 r. (Dz. Urz. Woj. Doln. z 2017 r. poz. 4418).

Na podstawie art. 4 ust. 3 ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach, rada gminy jest obowiązana dostosować regulamin utrzymania czystości i porządku na terenie gminy do wojewódzkiego planu gospodarki odpadami w terminie 6 miesięcy od dnia uchwalenia tego planu. Wojewódzki Plan Gospodarki Odpadami (WPGO) dla Województwa Dolnośląskiego na lata 2016-2022 został przyjęty uchwałą Nr XXIX/934/16 Sejmiku Województwa Dolnośląskiego z dnia 22 grudnia 2016 r. Biorąc powyższe pod uwagę, przeprowadzono analizę zgodności regulaminu utrzymania czystości i porządku na terenie Wrocławia z WPGO. Po analizie stwierdzono, że regulamin spełnia wymagania WPGO w zakresie gospodarki odpadami komunalnymi, odnoszące się do obszaru województwa dolnośląskiego i nie wymaga zmian opisanych w art. 4 ust. 3 ustawy.

Realizacja zadań z zakresu gospodarowania odpadami komunalnymi

Opracowano roczne sprawozdanie Prezydenta Wrocławia z realizacji w 2016 r. zadań z zakresu gospodarowania odpadami komunalnymi. Do wykonania sprawozdania wykorzystano informacje z 29 sprawozdań za I i II półrocze 2016 r. przekazanych przez podmioty odbierające odpady komunalne od właścicieli nieruchomości zawierające dane o ilościach odpadów komunalnych odebranych z terenu Wrocławia oraz sposobach ich zagospodarowania (w tym 26 sprawozdań podmiotów odbierających odpady poza systemem gminnym i 3 w systemie gminnym), a także informacje ze sprawozdania podmiotu prowadzącego 2 punkty selektywnego zbierania odpadów komunalnych (PSZOK). Sprawozdanie roczne zostało w ustawowym terminie przekazane Marszałkowi Województwa Dolnośląskiego oraz Wojewódzkiemu Inspektorowi Ochrony Środowiska, a następnie w październiku 2017 r. przekazano ww. organom korektę sprawozdania rocznego za 2016 r.

Dane ze sprawozdania o osiągniętych przez Gminę Wrocław w 2016 r. poziomach zagospodarowania odpadów oraz miejscach zagospodarowania odpadów przez podmioty odbierające odpady komunalne od właścicieli nieruchomości zostały zamieszczone w Biuletynie Informacji Publicznej Urzędu Miejskiego Wrocławia.

W Biuletynie Informacji Publicznej Urzędu została udostępniona Analiza stanu gospodarki odpadami za rok 2016, opracowana zgodnie z art. 9tb ust. 1 ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach, na podstawie sprawozdań złożonych przez podmioty odbierające odpady komunalne i spółkę Ekosystem prowadzącą punkty selektywnego zbierania odpadów komunalnych oraz rocznego sprawozdania z realizacji zadań z zakresu gospodarowania odpadami komunalnymi.

Przyjęto i zweryfikowano za I półrocze 2017 r. 33 sprawozdania przedsiębiorców odbierających odpady komunalne od właścicieli nieruchomości, w tym 12 od przedsiębiorców odbierających odpady komunalne poza systemem gminnym oraz 3 od przedsiębiorców odbierających odpady komunalne w systemie gminnym oraz 18 sprawozdań „zerowych”. Wszystkie złożone sprawozdania wpłynęły w terminie.

Wszystkie sprawozdania zostały zweryfikowane pod względem formalnym i merytorycznym, w związku z czym wystosowano 15 wezwań do korekty sprawozdania oraz wystosowano 4 maile dotyczące uchybień formalnych. W przypadku sprawozdań zerowych wysłano 11 wezwań do usunięcia braków lub błędów formalnych. W 11 przypadkach sprawozdań nie stwierdzono błędów lub braków. Wysłano również pismo informacyjne do 6 przedsiębiorców dotyczące prawidłowego adresowania sprawozdań.

W celu weryfikacji sprawozdań zwrócono się do jednej z Regionalnych Instalacji Przetwarzania Odpadów Komunalnych (RIPOK), o informację o sposobie zagospodarowania odpadów o kodzie 19 12 12 oraz do Ekosystem Sp. z o.o. o informację o ilości poszczególnych odpadów komunalnych odebranych w I półroczu 2017 r. przez przedsiębiorców świadczących usługi odbioru odpadów na podstawie umowy z Gminą Wrocław. Dane te zostały porównane z informacjami zawartymi w sprawozdaniach tych podmiotów.

Zażądano również dokumentów potwierdzających recykling odpadów opakowaniowych, lub potwierdzających odzysk odpadów papieru, tworzyw sztucznych szkła i metali. od podmiotów świadczących usługi na rzecz gminy i zweryfikowano je z danymi zamieszczonymi w sprawozdaniach.

W listopadzie 2017 r. poinformowano pisemnie przedsiębiorców posiadających zezwolenia na zbieranie odpadów, którzy są uprawnieni do prowadzenia tzw. „punktów skupu surowców wtórnych” o dodatkowym obowiązku sprawozdawczym nałożonym na nich ustawą z dnia 12 października 2017 r. o zmianie ustawy o gospodarce odpadami i odpadami opakowaniowymi oraz niektórych innych ustaw. Pismo zostało wysłane do 82 przedsiębiorców.

Sprawozdawczość z gospodarowania nieczystościami ciekłymi

Na terenie Wrocławia zezwolenie w zakresie opróżniania zbiorników bezodpływowych i transportu nieczystości ciekłych posiada **52** przedsiębiorców.

Przedsiębiorcy są obowiązani do sporządzania kwartalnych sprawozdań o ilości i rodzaju nieczystości ciekłych, a także o sposobach ich zagospodarowania oraz do przekazania sprawozdania Prezydentowi Miasta w terminie do końca miesiąca następującego po kwartale, którego dotyczy.

W 2017 r. zostało przyjętych **50** sprawozdań za IV kwartał 2016 r., I, II kwartał 2017 r. oraz 49 sprawozdań za III kwartał 2017 r. Ze złożonych sprawozdań wynika, że w IV kwartale 2016 r. i w I kwartale 2017 r. nieczystości ciekłe odbierało odpowiednio 32 i 31 przedsiębiorców posiadających zezwolenie, w II kwartale 2017 r. usługi odbioru nieczystości ciekłych świadczyło **30** przedsiębiorców, natomiast w III kwartale 2017 r. 29 przedsiębiorców. Pozostali przedsiębiorcy posiadający zezwolenie nie świadczyli usług na terenie Miasta. W temacie związanym z przedmiotowymi sprawozdaniami kwartalnymi zostało wysłanych do przedsiębiorców 41 pism.

Zgodnie z art. 9xb ust. 2 ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach, w sytuacji złożenia po terminie wymaganego sprawozdania, przedsiębiorca podlega karze pieniężnej w wysokości 100 zł za każdy dzień opóźnienia. Za I kwartał 2017 r. sprawozdania kwartalne złożyło po terminie dwóch przedsiębiorców, którym naliczono kary w kwocie łącznie **1 000 zł**. Jeden przedsiębiorca odwołał się od decyzji naliczającej karę, która to decyzja została uchylona. Za II kwartał 2017 r. została naliczona jedna kara w łącznej kwocie 100 zł. W III kwartale 2017 r. trzech przedsiębiorców złożyło sprawozdania po terminie i dlatego zostały wydane decyzje naliczające kary w kwocie łącznie 2 500 zł. Żaden przedsiębiorca nie złożył odwołania od decyzji.

Program usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest z terenu miasta Wrocławia

Program usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest z terenu miasta Wrocławia realizowany jest od 2012 r. W ramach Programu w latach 2012-2017 z terenu miasta usunięto **941,8 ton** wyrobów azbestowych z **394** obiektów i nieruchomości. W 2017 r., w części Programu mającej na celu udzielenie wsparcia finansowego na realizację zadania polegającego na usuwaniu wyrobów zawierających azbest osobom fizycznym i prawnym wykorzystującym wyrobów zawierających azbest lub posiadającym odpady azbestowe na terenie Wrocławia:

- przygotowano dokumentację i złożono wnioski do Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej (WFOŚiGW) we Wrocławiu w konkursie organizowanym w ramach Programu Priorytetowego Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej (NFOŚiGW) p.t.: „SYSTEM - Wsparcie działań ochrony środowiska i gospodarki wodnej realizowanych przez WFOŚiGW. Część 1) Usuwanie wyrobów zawierających azbest”. Wniosek obejmował nieruchomości z których właściciele zadeklarowali usunięcie wyrobów azbestowych w 2017 r.,
- wykonawca prac wybrany w trybie zapytania ofertowego, zrealizował prace polegające na usuwaniu wyrobów azbestowych z terenu Wrocławia w okresie od 15 maja do 15 września 2017 r.,
- wykonawca usunął z terenu miasta łącznie 46,563 ton wyrobów azbestowych. Prace zostały zrealizowane na 44 nieruchomościach, w tym 3 nieruchomościach Gminy Wrocław, 33 nieruchomościach osób fizycznych oraz 8 obiektach wspólnot mieszkaniowych,
- WFOŚiGW we Wrocławiu dofinansował zadanie na podstawie umowy dotacji nr 299/D/OZ/WR/2017 z dnia 24 października 2017 r. zawartej z Gminą Wrocław. Koszt realizacji Programu wyniósł ogółem 37 213,15 zł. Wartość dotacji z funduszy ochrony środowiska wyniosła 31 631,17 zł, co stanowiło 85% kosztów kwalifikowanych zadania.
- zostały zebrane Deklaracje osób fizycznych i prawnych dotyczące udziału w Programie w roku 2018.

Zaktualizowano informacje zamieszczone na stronie internetowej Urzędu Miejskiego Wrocławia o szkodliwości azbestu, zasadach bezpiecznego postępowania z wyrobami azbestowymi, obowiązkach właścicieli nieruchomości związanych z użytkowaniem tych wyrobów oraz możliwościach pozyskania dofinansowania na usuwanie azbestu. Na bieżąco były przyjmowane „Informacje o wyrobach zawierających azbest” przekazywane przez osoby fizyczne nieprowadzące działalności gospodarczej, zgodnie z przepisami ustawy Prawo ochrony środowiska. Dane o wyrobach zawierających azbest zostały zamieszczone w Bazie Azbestowej.

Monitoring i sprawozdawczość z realizacji Krajowego Programu Oczyszczania Ścieków Komunalnych (KPOŚK) w aglomeracji Wrocław

Zadanie polegające na monitoringu i sprawozdawczości z realizacji KPOŚK w aglomeracji Wrocław jest realizowane od 2009 r. Aglomeracja obejmuje teren miasta Wrocławia oraz część gmin Czernica, Kobierzyce, Miękinia, Siechnice i Wisznia Mała. W 2017 r. zrealizowano następujące działania:

- opracowano i przekazano Marszałkowi Województwa Dolnośląskiego sprawozdanie z realizacji KPOŚK w aglomeracji Wrocław w 2016 r., zgodnie z art. 43 ust. 3c ustawy z dnia 18 lipca 2001 r. Prawo wodne. Według stanu na koniec 2016 r. na terenie aglomeracji istniało 1558,1 km sieci kanalizacyjnej sanitarnej i ogólnospławnej. Z systemu kanalizacyjnego korzystało 610 486 mieszkańców aglomeracji, co stanowi 97% wszystkich mieszkańców tego terenu. Pozostali mieszkańcy korzystali z indywidualnych systemów oczyszczania ścieków, głównie zbiorników bezodpływowych. Ścieki były oczyszczane na Wrocławskiej Oczyszczalni Ścieków Janówek. Ilość ścieków komunalnych powstających na obszarze aglomeracji wynosi 47,2 mln m³/rok,
- na podstawie danych przekazanych przez gminy, została opracowana i przyjęta przez Radę Ministrów w dniu 31 lipca 2017 r. V Aktualizacja KPOŚK. W dniu 08 września 2017 r. została zatwierdzona przez Kierownictwo Resortu Środowiska Aktualizacja Master Planu dla wdrażania dyrektywy Rady 91/271/EWG,
- zebrano informacje z MPWiK S.A. i gmin ościennych oraz zaktualizowano harmonogram prac przewidzianych do realizacji w aglomeracji Wrocław, w ramach KPOŚK.

Konkurs o Puchar Recyklingu

W 2017 r. opracowano zgłoszenie Gminy Wrocław do udziału w XVIII edycji Konkursu o Puchar Recyklingu, corocznie organizowanego przez redakcję miesięcznika „Przegląd Komunalny”. Celem konkursu było nagrodzenie najbardziej efektywnych systemów selektywnej zbiórki odpadów, promocja nowych rozwiązań w zakresie odbioru, zbiórki, odzysku i przygotowania do recyklingu odpadów oraz ocena prowadzonej edukacji ekologicznej. W konkursie oceniano efektywność systemów gminnych oraz za zbiórkę poszczególnych frakcji odpadów: biodegradowalnych, stłuczki szklanej, makulatury oraz tworzyw sztucznych, według odpowiedzi udzielonych na pytania zawarte w formularzu zgłoszeniowym, które dotyczyły systemu gospodarki odpadami oraz działań edukacyjnych prowadzonych w okresie od 1 stycznia do 31 grudnia 2017 r. Z każdej grupy wyłoniono laureatów z najlepszymi osiągniętymi poziomami zebranych frakcji. Urząd Miejski Wrocławia otrzymał wyróżnienie w kategorii „Gmina Recyklingu” za całokształt działań w zakresie selektywnej zbiórki odpadów komunalnych oraz statuetkę w kategorii „Zielony Kontakt” za zbiórkę sprzętu elektronicznego. Nagrody zostały wręczone w Poznaniu podczas targów Pol-Eco-System 2017.

Program udostępniania kompostowników mieszkańcom

W 2017 r. kontynuowano rozpoczęty w 2012 r. program udostępniania kompostowników mieszkańcom. Celem programu jest edukacja mieszkańców w zakresie prawidłowego kompostowania odpadów, promocja kompostowania odpadów na własne potrzeby

oraz zwiększenie ilości odpadów ulegających biodegradacji poddawanych odzyskowi, a tym samym ograniczenie ilości kierowanych do składowania odpadów komunalnych wytworzonych na terenie Wrocławia.

W dniu 13 kwietnia 2017 r. na stronach internetowych Urzędu Miejskiego Wrocławia zostało umieszczone zapytanie ofertowe dotyczące dostawy kompostowników przydomowych o pojemności 700-800 l. Na zapytanie odpowiedziało dwóch oferentów. W dniu 15 maja 2017 r. została podpisana umowa nr WSR-GO/4/2017 z wybranym wykonawcą na dostawę 180 sztuk kompostowników przydomowych typu Termo-700 o pojemności 720 l, o łącznej wartości 49 815 zł.

Łącznie od 2012 r. udostępniono mieszkańcom 1 085 kompostowników. W 2017 r. udostępniono łącznie 227 kompostowników zarówno mieszkańcom, jak i placówkom oświatowym.

DZIAŁANIA I PROJEKTY EDUKACYJNE

VI Wrocławskie Dni Recyklingu

Celem akcji było motywowanie mieszkańców do prowadzenia selektywnej zbiórki i recyklingu odpadów komunalnych.

Głównymi elementami szóstej edycji akcji była gra miejska, warsztaty dla uczniów oraz kampania edukacyjna w formie animowanego filmu wyświetlanego w środkach masowego transportu we Wrocławiu.

Uczniowie szkół podstawowych i gimnazjów wzięli udział w grze miejskiej. Jest to konkurs, wykorzystujący metodykę podchodów, z zadaniami do rozwiązania. W tej edycji akcji, trwającej przez trzy tygodnie października, wzięło udział prawie pół tysiąca dzieci. Ponadto, przy współpracy Zespołu Centrum Edukacji Kulturalnej Dzieci i Młodzieży MDK im. Kopernika ponad dwieście młodych osób wzięło udział w warsztatach ekologicznych tworzenia autorskich kompozycji na przypinkach wykonanych z papieru, folii i aluminium. Przez siedem dni, w większości autobusów we Wrocławiu można było obejrzeć krótki, animowany film edukacyjny pokazujący, co zrobić, aby mieć pewność, że wyrzucony odpad trafi do recyklingu.

Uroczyste podsumowanie akcji i wręczenie nagród zwycięzcom odbyło się 12 grudnia w sali widowiskowej Zespołu Szkół nr 14. Podczas uroczystości wyemitowano film edukacyjny. Na scenie wystąpiły dziecięce formacje taneczne Wow oraz Ekstreme, a także gitarzyści i soliści – wychowankowie Zespołu Centrum Edukacji Kulturalnej Dzieci i Młodzieży. Patronat Honorowy nad projektem objął Prezydent Wrocławia. Organizatorami VI Wrocławskich Dni Recyklingu był Wydział Środowiska i Rolnictwa Urząd Miejski Wrocławia oraz spółka Tetra Pak Sp. z o.o. Partnerem akcji jest Zespół Centrum Edukacji Kulturalnej Dzieci i Młodzieży.

Wrocławskie Dzieci Uczą Segregować Śmieci

Została zorganizowana XII edycja projektu, którego celem była realizacja działań ekologicznych poprzez budowę sieci placówek promujących ekologię pod patronatem Wydziału Bezpieczeństwa i Zarządzania Kryzysowego, Wydziału Edukacji oraz Wydziału Środowiska i Rolnictwa Urzędu Miejskiego Wrocławia.

BADANIA POWIERZCHNI ZIEMI

W 2017 r. zlecono wykonawcy, wybranemu w trybie zapytania ofertowego, sporządzenie oceny zanieczyszczenia powierzchni ziemi dla nieruchomości usytuowanych w rejonie ul. Ziębickiej, obejmujących działki oznaczone geodezyjnie nr 4, AM-9, obręb Tarnogaj oraz nr 24, AM 18, obręb Gaj, będących własnością Gminy Wrocław. Dla przedmiotowego terenu nie ma obowiązującego miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego. Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Wrocławia zakłada na tym obszarze tereny zielone, zatem planowany docelowy sposób użytkowania tych

gruntów zalicza je do I grupy gruntów, zgodnie z rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 1 września 2016 r. w sprawie sposobu prowadzenia oceny zanieczyszczenia powierzchni ziemi (Dz. U. z 2016 r. poz. 1395).

Zamówiona usługa polegała na sporządzeniu oceny zanieczyszczenia na podstawie przekroczenia dopuszczalnych zawartości substancji powodujących ryzyko w glebie lub w ziemi, określonych w ww. rozporządzeniu Ministra Środowiska, w oparciu o prace terenowe i analizy laboratoryjne wykonane przez akredytowane laboratorium. Usługa została zrealizowana za wynagrodzenie w kwocie 10 172,10 zł.

W wyniku przeprowadzonych badań stwierdzono zanieczyszczenie danego terenu wielopierścieniowymi węglowodorami aromatycznymi (WWA). Związki te w środowisku pochodzą głównie ze źródeł antropogenicznych, jednak, zgodnie z opinią wykonawcy zamówienia, ze względu na usytuowanie badanego terenu w rejonie przemysłowym istnieje przypuszczenie, że zanieczyszczenia WWA w próbkach gruntów mogą być skutkiem zanieczyszczenia powietrza WWA na tym terenie, istotna może być także obecność nasypu kolejowego w sąsiedztwie obu działek, gdyż duże ilości WWA generują silniki spalinowe stosowane w lokomotywach.

Uzyskane wyniki badań zostaną wykorzystane przy podejmowaniu decyzji dotyczącej docelowego przeznaczenia przedmiotowego terenu.

System Ekozarządzania i Audytu EMAS

Uczestniczono w nadzorowaniu i monitoringu aspektu środowiskowego dotyczącego wytwarzania odpadów przez mieszkańców oraz procedury postępowania z odpadami wytwarzanymi na terenie Urzędu Miejskiego Wrocławia oraz brano aktywny udział w audytach środowiskowych związanych z wdrażaniem systemu. W ramach kontroli spełniania przez Urząd Miejski Wrocławia wymagań EMAS, obejmujących również gospodarkę odpadami, w dniach od 01-02 czerwca 2017 r. odbył się audyt recertyfikacyjny. W podsumowaniu wyników audytu nie stwierdzono niezgodności.

Informacje dla prasy i na stronie internetowej Urzędu Miejskiego

W 2017 r. informacje do mediów na temat prowadzonych postępowań i czynności. Na stronie internetowej Urzędu Miejskiego Wrocławia w Biuletynie Informacji Publicznej zamieszczano i uaktualniano informacje związane z realizowanymi zadaniami, w tym o charakterze edukacyjnym.

W Biuletynie Informacji Publicznej została utworzona zakładka pn. „Utrzymanie czystości i porządku we Wrocławiu”, w której znajduje się wykaz uchwał Rady Miejskiej Wrocławia dotyczących utrzymania czystości i porządku. Zostały tam zamieszczone również informacje o obowiązkach w zakresie przyłączenia nieruchomości do istniejącej sieci kanalizacyjnej, przeprowadzania deratyzacji, składania deklaracji oraz wnoszenia opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi. W zakładce znajdują się wykazy przedsiębiorców opróżniających zbiorniki bezodpływowe i odbierających odpady komunalne. Zamieszczone zostały sprawozdania Prezydenta Wrocławia z realizacji zadań z zakresu gospodarowania odpadami komunalnymi i Analizy stanu gospodarki odpadami komunalnymi.

Kontrole zewnętrzne

W marcu 2017 r. zostało przedłożone Wystąpienie pokontrolne znak: NK-KE.431.39.2016.KS Wojewody Dolnośląskiego po kontroli w zakresie wydawania zezwoleń na zbieranie i przetwarzanie odpadów, na podstawie przepisów ustawy z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach. Kontrola została przeprowadzona w grudniu 2016 r. i obejmowała okres od 1 stycznia 2014 r. do 2 grudnia 2016 r. Wykonywanie zadań przez Prezydenta Wrocławia w kontrolowanym zakresie oceniono pozytywnie z nieprawidłowościami. Wszystkie zalecenia pokontrolne zostały przeanalizowane oraz wykonane. W wyznaczonym terminie przekazano do Urzędu Wojewódzkiego informację

o wykonaniu zaleceń pokontrolnych i wykorzystaniu wniosków, a także podjętych działaniach mających na celu wyeliminowanie stwierdzonych nieprawidłowości. W dniach od 1 września do 30 listopada 2017 r. została przeprowadzona kontrola Najwyższej Izby Kontroli w przedmiocie realizacji zadań Gminy w zakresie zagospodarowania odpadów komunalnych, w okresie od dnia 1 stycznia 2016 r. do 30 listopada 2017 r. Dla potrzeb kontrolera sporządzano zestawienia dotyczące realizowanych działań oraz udzielani informacji i wyjaśnień. W Wystąpieniu pokontrolnym znak: LWR.410.018.01.2017 z dnia 30 listopada 2017 r. Najwyższa Izba Kontroli oceniła pozytywnie mimo stwierdzonych nieprawidłowości, działalność w zakresie zagospodarowania odpadów komunalnych na terenie Gminy Wrocław. W wyznaczonym terminie zostały zgłoszone zastrzeżenia do wniosków zawartych w Wystąpieniu. Do końca 2017 r. nie zostały rozpatrzone zgłoszone zastrzeżenia.

BEZPIECZEŃSTWO I ZARZĄDZANIE KRYZYSOWE

CENTRUM ZARZĄDZANIA KRYZYSOWEGO (CZK)

W zakresie monitorowania występujących zagrożeń i prognozowania rozwoju sytuacji oraz podejmowania działań związanych z bezpieczeństwem mieszkańców w 2017 r. nie odnotowano zdarzeń noszących znamiona sytuacji kryzysowej jednakże wystąpiły niebezpieczeństwa:

- styczeń 2017 r. – wirus zjadliwej grypy ptaków typu A H5N8 – współpracowano w tym zakresie z Powiatowym Lekarzem Weterynarii we Wrocławiu, stworzona została procedura postępowania dla służb, inspekcji, straży oraz firm sprzątających.
- 4 maj 2017 r. – katastrofa budowlana przy ul. Kazimierza Michalczyka – doszło do osunięcia się i uszkodzenia nabrzeża Odry na odcinku 100 m. Udział w pracach komisji pracującej pod nadzorem Wojewódzkiego Inspektora Nadzoru Budowlanego celem ustalenia przyczyn katastrofy. Wnioski komisji odnośnie przebiegu i przyczyn katastrofy przekazano prokuraturze do dalszego śledztwa.
- sierpień 2017 r. – front burzowy,
- październik 2017 r. – orkan Ksawery.

W ramach koordynacji oraz właściwego zabezpieczenia działań służb, inspekcji i straży podczas dużych imprez na terenie Wrocławia, w czasie **10. Światowych Igrzysk Sportowych The World Games 2017**, został zwołany sztab operacyjny w którym uczestniczyli przedstawiciele służb, inspekcji i straży oraz instytucji zewnętrznych.

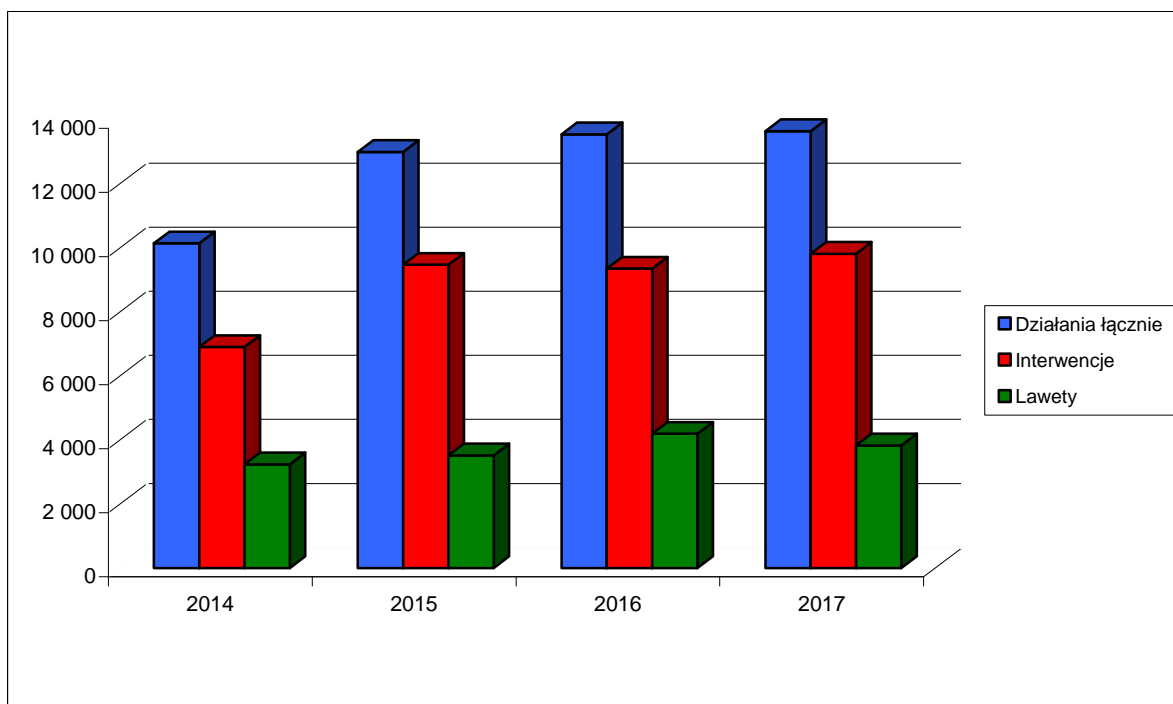
Uczestniczono również w pracach sztabu organizującego „**Wrocławski Nocny Półmaraton**”.

Statystyki podsumowujące pracę Dyżurnych Centrum Zarządzania Kryzysowego (CZK)

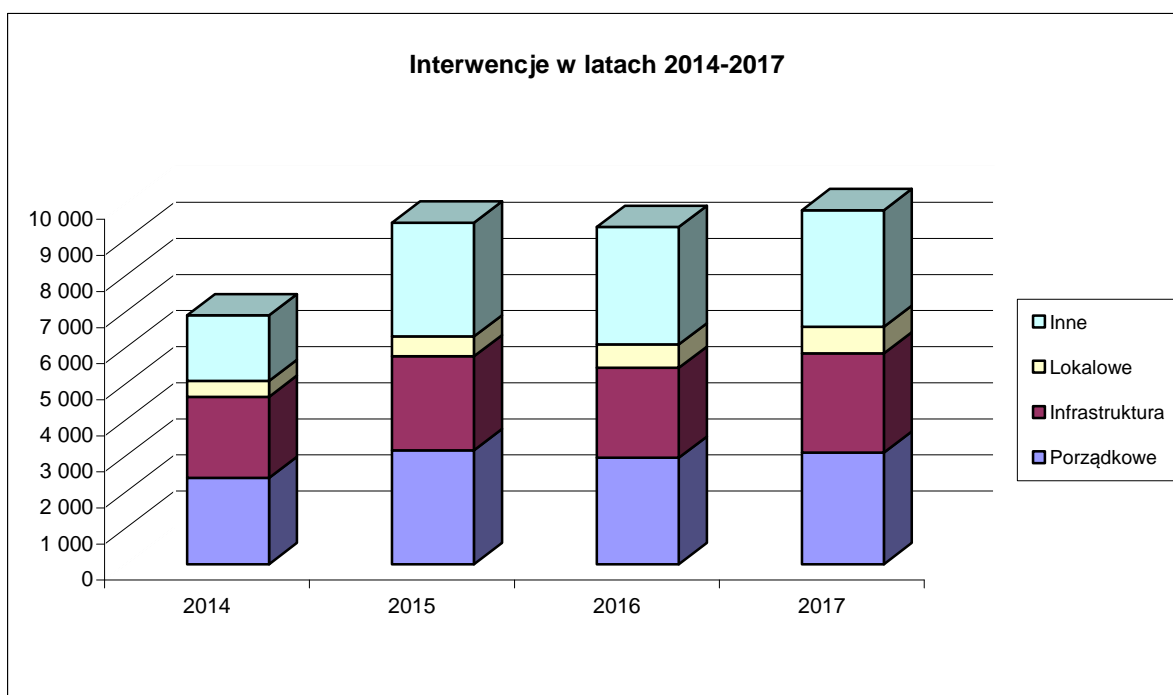
W 2017 r. podjęto 13 643 działań, w tym:

- **9 815** interwencji w Dzienniku Zgłoszeń CZK,
- **3 828** dyspozycji lawet w Dzienniku Lawet CZK.

	2014	2015	2016	2017
Interwencje	6 900	9 469	9 348	9 815
Lawety	3 237	3 520	4 193	3 828
Razem	10 137	12 989	13 541	13 643

Ponadto przyjęto **178** zawiadomień dotyczących zgromadzeń uproszczonych. Łącznie wpłynęły **343** zawiadomienia (zarejestrowano 50% zgromadzeń w trybie uproszczonym). Zaktualizowane zostały również procedury dla dyżurnych CZK.

	2014	2015	2016	2017
Porządkowe	2 394	3 158	2 951	3 094
Infrastruktura	2 247	2 607	2 496	2 749
Lokalne	437	551	642	735
Inne	1 822	3 153	3 259	3 237
Interwencje razem	6 900	9 469	9 348	9 815

Kategorie interwencji:

- porządkowe - dotyczyły m.in. śmieci, sprzątanie po kolizjach, dysponowania firm utylizacyjnych, śliskości na jezdni,
- dotyczące infrastruktury - m.in. infrastruktury miejskiej, znaków, przystanków, sygnalizacji świetlnej, awarie sieciowych,
- lokalowe - dotyczyły lokali mieszkalnych, sprawy lokatorskie - awarii,
- inne - dotyczyły rannych zwierząt, pozostałych zagrożeń, zgonów, informacji o zgromadzeniach, informacji wewnętrznych i koordynujących oraz raportowania.

Opracowywanie i aktualizowanie planów zarządzania kryzysowego

Aktualizowano Powiatowego Planu Zarządzania Kryzysowego zgodnie z postanowieniami ustawy z dnia 17 lipca 2009 r. „o zmianie ustawy o zarządzaniu kryzysowym” (Dz. U. z dnia 19 sierpnia 2009 r.).

Aktualizowano procedur reagowania kryzysowego dla dyżurnych Centrum Zarządzania Kryzysowego.

Realizacja zadań w zakresie zarządzania kryzysowego

Opracowano i przygotowano materiały oraz sporządzono protokoły z posiedzeń Powiatowego Zespołu Zarządzania Kryzysowego.

Zamówiono mapy i plany Wrocławia oraz powiatu wrocławskiego, które będą służyły do aktualizacji planów obronnych oraz do zabezpieczenia działań prowadzonych przez CZK.

Realizowanie polityki informacyjnej związanej z ostrzeganiem i informowaniem o zagrożeniach

- opracowywano, przesyłano do publikacji komunikaty i ostrzeżenia związane z występowaniem niebezpiecznych zjawisk meteorologicznych,
- przeprowadzono w Wojskowym Oddziale Gospodarczym 2 szkoleń z zakresu wprowadzania procedury realizacji przedsięwzięć w ramach poszczególnych stopni alarmowych Cyberprzestrzeni Rzeczypospolitej Polskiej,
- zorganizowano spotkania dla przewodników miejskich Wrocławia w celu przedstawienie roli i znaczenia Centrum Zarządzania Kryzysowego w zapewnianiu bezpieczeństwa mieszkańcom i zwiedzającym stolicę Dolnego Śląska,
- brano udział w opracowywaniu zasad współdziałania z Zarządem Zieleni Miejskiej (ZZM) oraz Departamentem Zrównoważonego Rozwoju (DZR) - w sprawie poprawy bezpieczeństwa Wyspy Słodowej oraz koordynacji przepływu informacji o wydarzeniach w mieście,
- opracowano założenia, wdrażano oraz aktualizowano program Kalendarz Zdarzeń CZK „KaCZKa”, ostateczne wdrożenie - lipiec 2017 r.
- opracowano Plakat Bezpieczeństwa oraz współdziałano przy organizacji konferencji dla mediów i wdrażaniu Projektu,
- rozpoczęto prace przy „Poradniku bezpieczeństwa”, który dotyczy kwestii bezpieczeństwa mieszkańców. Jego zawartość to przystępnie podane, podstawowe informacje wskazujące jak postępować w sytuacjach zagrożenia. Poradnik został skonsultowany i zaaprobowany pod względem merytorycznym przez przedstawicieli służb miejskich oraz pogotowia ratunkowego,
- uczestniczono wraz z Policją, Państwową Strażą Pożarną i Strażą Miejską oraz Wydziałem Inżynierii Miejskiej Urzędu Miejskiego Wrocławia w opracowaniu i wykonywaniu okresowych sprawozdań z realizacji programów „Bezpieczne Ferie 2017” oraz „Bezpieczne Wakacje 2017”, a także w ogólnopolskiej akcji „Wszystkich Świętych 2017”,

Zagrozenie - Zareaguj

Zaobserwowałeś nietypową sytuację, pozostawiony pakunek, bagaż, przesyłkę?
Nie dotykaj, nie przesuwaj, nie otwieraj, nie podnoś. Zachowaj bezpieczną odległość. Powiadom innych i Policję **997** lub **112**.

Usłyszałeś informację o ewakuacji?
Wykonuj polecenia kierujących ewakuacją. Sprawnie i bezpiecznie opuść zagrożony rejon.

Wybuch, strzały, atak nożem.
Uciekaj, ukryj się, w ostateczności podejmij walkę. Pomóż innym, zwiększając Wasze szanse na przeżycie. Powiadom innych o zagrożeniu. Powiadom służby **997** lub **112**. Postępuj zgodnie ze wskazówkami służb.

Zostałeś zakładnikiem?
Wykonuj polecenia, nie stawiaj oporu, nie dyskutuj. Unikaj kontaktu wzrokowego. Pytaj o zgodę na wykonanie każdej czynności. Podczas szturmów Policji: nie pomagaj, nie uciekaj, wykonuj wszystkie polecenia policjantów.

PIERWSZA POMOC

przytomny TAK
pozostaw w zastanej pozycji, oceń rozmiar i rodzaj urazu, wezwij pomoc nadzoru stan poszkodowanego

NIE
zawołaj pomoc

odrzuć drogę oddechową

oddycha? TAK
ułoż w pozycji bezpiecznej, wezwij pomoc nadzoru stan poszkodowanego

NIE

zadzwoń pod numer 999 lub 112

wskazuj 20 sekundą klatki piersiowej do czasu przybycia pogotowia lub wygaśnięcia smogu życia

jeżeli jedyne przeżycie to wskazać 2 ulotkowe oddechy i 30 sekundą klatki piersiowej w razie wygaśnięcia postawienia w lipczonki i pogotowiem ratunkowym

NUMERY ALARMOWE

112
Numer alarmowy

997
Policja

998
Straż Pałana

999
Pogotowie Ratunkowe

986
Straż Miejska Wrocławia

+71 770 22 22
Centrum Zarządzania Kryzysowego
Urząd Miejski Wrocławia

Informator Centrum Zarządzania Kryzysowego Urzędu Miejskiego Wrocławia

- przedstawiciele Centrum Zarządzania Kryzysowego uczestniczyli w 48 posiedzeniach Komisji Bezpieczeństwa Ruchu Drogowego, w trakcie których rozpatrzone 1 562 sprawy i przygotowano 29 wykazów informacyjnych dotyczących planowanych imprez i zgromadzeń zgłoszonych do Wydziału Bezpieczeństwa i Zarządzania Kryzysowego, które w istotny sposób wpływały na organizację ruchu w mieście. Opracowano dokumentację i zgłoszono 6 wniosków pod obrady Komisji oraz przedstawiono odpowiedź pisemną na 2 wnioski innych przedstawicieli,
- uczestniczono w spotkaniu organizowanym przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej i Towarzystwo Pomocy św. Brata Alberta, dotyczącym opracowywania algorytmu postępowania w stosunku do osób wykluczonych i bezdomnych,
- uczestniczono w spotkaniach dotyczących działalności i przygotowania służb, instytucji oraz organizacji pozarządowych do zimy 2017/2018 pod kątem sytuacji osób bezdomnych,
- uczestniczono w aktualizacji informatora pn. „Jadłodajnie, schroniska, noclegownie dla osób bezdomnych i najuboższych w województwie dolnośląskim”,
- uczestniczono w spotkaniach roboczych dotyczących organizacji i koordynacji działań podczas 11 imprez masowych i 2 zgromadzeń,
- realizowano Program „Bezpieczne Osiedle – Certyfikat Bezpieczeństwa” poprzez udział w pracach Komisji Certyfikującej oraz zaktualizowano bazę danych obiektów objętych Programem,
- udzielano informacji uczniom szkół średnich oraz 17 konsultacji dla studentów uczelni wyższych, przygotowujących prace magisterskie, licencjackie i opracowania z zakresu zarządzania kryzysowego,
- sprawowano nadzór merytoryczny nad odbywaniem 10 praktyk przez studentów wrocławskich uczelni specjalizujących się w zakresie hydrologii, ochrony przeciwpowodziowej i zarządzania kryzysowego,

- przeprowadzano pokazy wraz z omówieniem sposobu i zasad działania i funkcjonowania Centrum Zarządzania Kryzysowego dla 357 osób (młodzieży szkolnej i studentów wrocławskich uczelni).

Treningi i ćwiczenia

W ramach ćwiczeń i treningów w 2017 r. najważniejszym przedsięwzięciem było przeprowadzone w dniach 26-28 września 2017 r. na terenie Dolnego Śląska, kompleksowe **ćwiczenie obronne „WRZESIEŃ 2017”**, polegające na realizacji przez administrację publiczną zadań obronnych w sytuacji podwyższenia gotowości obronnej państwa i w czasie wojny. Ćwiczenie było prowadzone w komórkach organizacyjnych Urzędu Miejskiego Wrocławia oraz służbach, inspekcjach i strażach.

Uczestniczono w ogólnopolskim treningu Krajowego Systemu Wykrywania Skazań i Alarmowania (KSWSiA), w treningach Systemu Wczesnego Ostrzegania i Alarmowania (SWOiA) i Stałego Dyżuru zorganizowanych przez Dolnośląski Urząd Wojewódzki oraz w 3 zintegrowanych ćwiczeniach z udziałem:

- Pogotowia Ratunkowego,
- Policji,
- Państwowej Straży Pożarnej,
- Straży Miejskiej,
- Wyższej Szkoły Oficerskiej Wojsk Lądowych.

Ćwiczenia praktyczne na terenie zakładu o zwiększonym ryzyku w razie powstania poważnej awarii przemysłowej, miało na celu określenie uczestnikom problemów, jakie mogą mieć służby medyczne, ratunkowe i porządkowe w trakcie niesienia pomocy osobom poszkodowanym. Doskonalamo również umiejętności kierowania działaniami:

- ratowniczo-gaśniczymi,
- ratownictwa chemiczno-ekologicznego,
- ratownictwa wysokościowego,
- udzielaniem kwalifikowanej pomocy medycznej.

Nadzorowano realizację przez Zakładowy Zespół Zarządzania Kryzysowego procedur związanych z użyciem sił i środków do działań oraz współdziałania służb, inspekcji i straży z zakładowymi elementami ratowniczymi.

W trakcie wszystkich ćwiczeń i treningów dokonano sprawdzenia zdolności współdziałania wszystkich służb, inspekcji i straży w czasie wystąpienia sytuacji kryzysowych.

WROCLAWSKI WĘZEŁ WODNY (WWW) I OCHRONA PRZECIWPOWODZIOWA MIASTA

Aktualizacja Planu Operacyjnego Ochrony Przed Powodzią

Uczestniczono w kolejnych spotkaniach organizowanych przez firmę działającą na zlecenie Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej. Opiniowano przedłożone elementy nowego planu, wniesiono uwagi i poprawki, przekazując wykonawcy wiedzę w zakresie funkcjonowania WWW.

Wprowadzenie zmian w istniejącym Planie Operacyjnym Ochrony Przed Powodzią (po zakończeniu prac związanych z Planem Ochrony Przeciwpowodziowej Dorzecza Odry - POPDO)

Konieczność wprowadzenia zmian wynikała z zakończenia części inwestycji związanych z realizacją POPDO. Zmiany te pozwoliły na ograniczenie działań operacyjnych w wyższych scenariuszach odrzańskich, a jednocześnie spowodowały konieczność wprowadzenia zmian w rejonie ujścia kanału Odra - Widawa. Wiąże to się z brakiem

możliwości przerzutu do Widawy do czasu realizacji inwestycji „WWW Widawa – przebudowa systemów zabezpieczeń przed powodzią, gmin Czernica, Długołęka, Wisznia Mała i Wrocław”. Zakończenie wprowadzania zmian do Planu w 2018 r.

Współpraca z Liderami powodziowymi

Odbyło się pierwsze po wyborach do Rad Osiedli spotkanie z Liderami Powodziowymi, na którym przedstawiono plan współpracy na najbliższe 4 lata. Ustalono, że do końca 2017 r. poszczególni liderzy będą zapoznawali się z problemami dotyczącymi ich obszaru działania.

Informowanie mieszkańców miasta o wszelkich sprawach dotyczących ochrony przeciwpowodziowej Wrocławia

Szczególnie dużo pytań dotyczyło ewentualnego zagrożenia powodziowego na obszarach przeznaczonych pod nowe inwestycje.

Udział w cyklicznych spotkaniach Rady Gospodarki Wodnej Regionu Wodnego Środkowej Odry oraz pracach Prezydium Rady

Przygotowywano tematykę poszczególnych spotkań Rady i projektów korespondencji sygnowanych przez Radę kierowanych do organów władzy państwowej oraz uczestniczono w posiedzeniach prezydium Rady.

Działania związane z sytuacją występujących podtopień w okolicy ul. Siennej

W lipcu w wyniku zwiększonych opadów deszczu oraz braku odpływu wód w kierunku rzeki Widawy, występowały podtopienia domów w okolicy ul. Siennej. Powołano komisję, która ustaliła procedurę działań w kierunku likwidacji problemu m.in. zobowiązano ZZM do przeprowadzania konserwacji rowu W10, którego zły stan (brak konserwacji przez ostatnie lata) uniemożliwiał grawitacyjny odpływ wód.

Sprawozdanie z postępu w realizacji działań technicznych i nietechnicznych rekomendowanych do realizacji w ramach Planu Zarządzania Ryzykiem Powodziowym (PZRP)

Sprawozdanie zostało wykonane wspólnie z Wydziałem Inżynierii Miejskiej.

Udział w spotkaniach dotyczących zadania „WWW Widawa – przebudowa systemów zabezpieczeń przed powodzią, gm. Czernica, Długołęka, Wisznia Mała i Wrocław”, rozwiązania projektowe dla obwałowań doliny rzeki Widawy w km 21+500 – 30+000 w ramach POPDO

Sprawy i problemy związane z ww. Projektem będą przedmiotem działań w 2018 r.

Obchody 20 rocznicy powodzi

Przygotowano referat pt. „Stopień przygotowania Wrocławia do powodzi w latach 1997-2010 i obecnie”. Referat wygłoszono w trakcie konferencji „20 lat po powodzi 1997 r. w dorzeczu Odry” w dniu 12 lipca 2017 r. na Uniwersytecie Przyrodniczym we Wrocławiu.

Uczestnictwo w projekcie „Przegląd i aktualizacja wstępnej oceny ryzyka powodziowego” (obowiązek wynikający z art. 14. ust. 1 Dyrektywy 2007/60/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 23 października 2007 r. w sprawie oceny ryzyka powodziowego i zarządzania nim (Dz. Urz. UE L 288 z 06 listopada 2007 r.)

Sprawozdanie zostało wykonane wspólnie z MPWiK.

Konsultacja przy opracowaniu „Planów Adaptacji do zmian klimatu w miastach powyżej 100 000 mieszkańców – Etap II Ocena podatności miasta Wrocławia”

Opiniowano przekazywane materiały i brano udział w warsztatach organizowanych przez Biuro Ochrony Przyrody i Klimatu.

Udział w przeglądach wałów przeciwpowodziowych organizowanych przez Dolnośląski Zarząd Melioracji i Urządzeń Wodnych w okresie wiosennym

Po zapoznaniu się z protokołami z poprzednich przeglądów zwracano szczególną uwagę na realizację zaleceń z ubiegłego roku. W 2017 r. nadal trwały roboty na wałach rzeki Widawy.

Udział w odbiorach końcowych obiektów

Udział w odbiorach prac wykonanych w ramach kontraktu B3-1 „Odcinek: przelew Odra-Widawa do mostu kolejowego ul. Krzywoustego”. Odbiory obejmowały wykonane prace melioracyjne a także przebudowę mostów drogowych i kolejowych na rzece Widawie oraz kanale Odra - Widawa.

Zwiększania bezpieczeństwa powodziowego tzw. słabych punktów WWW

Przygotowano rozwiązania mogące doprowadzić do realizacji likwidacji tzw. słabych punktów. W 2017 r. udało się rozpocząć działania w kierunku przebudowy ul. Ślężoujście.

Prace związane z utrzymaniem i naprawą Systemu Monitorowania WWW

Przeprowadzono przeglądy na stacjach wodowskazowych. Dokonano naprawy i uruchomienia stacji Janówek.

Przeglądy Wału Kozanów

Zorganizowano przeglądy cykliczne wału. Prowadzono je wspólnie z pracownikami Wydziału Inżynierii Miejskiej oraz Zarządu Zieleni Miejskiej.

Przegląd górek – magazynów piasku

Dokonano przeglądu wszystkich górek piaskowych w mieście. Część z nich wymaga interwencji Zarządu Zieleni Miejskiej.

INWESTYCJE

- modernizacja sali konferencyjnej - naprawiono media portów, dodano przenośne sterowanie,
- zakupiono narzędzia oraz sprzęt do utrzymania sprawnego działania Centrum Zarządzania Kryzysowego,
- zamontowano 2 punkty kamerowe na placu Wolności na czas The World Games 2017.
- rozbudowa macierzy dyskowej na potrzeby CCTV o 150 TB,
- budowa czterosektorowego radiowego punktu dostępu systemu LMDS na budynku SKY TOWER,
- budowa radiowego punktu dostępowego przy ul. Muchoborskiej 1,
- budowa sieci wewnątrzbudynkowej oraz montaż trzech szaf kablowych wraz z infrastrukturą przy ul. Muchoborskiej 1,
- zakup oraz instalacja 45 szt. zestawów nagłownych dla dyspozytorów pracujących w Centrum Zarządzania Kryzysowego,
- zakup 5 letniego supportu na system monitoringu miejskiego Milestone Corporate,
- zakup niezbędnych urządzeń do realizacji transmisji danych oraz zasilania w sieci monitoringu miejskiego,
- wdrożenie systemu powiadamiania o awariach w systemie telekomunikacyjnym pracującym na potrzeby CZK,
- rozbudowa systemu Monitoringu Prewencyjnego Wrocławia o 19 kamer zlokalizowanych na 13 skrzyżowaniach w obszarze Starego Miasta, Śródmieścia oraz osiedla Kozanów,
- wykonanie dokumentacji projektowej rozbudowy systemu Monitoringu Prewencyjnego Wrocławia w obszarze pl. Jana Pawła II oraz Dzielnicy Czterech Świątyń.

BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE

Wykonanie „Programu Poprawy Bezpieczeństwa we Wrocławiu” w 2017 r.

W ramach „Programu Poprawy Bezpieczeństwa we Wrocławiu w latach 2017- 2020” (przyjętego 20 października 2016 r., uchwałą nr XXXI/642/16 Rady Miejskiej Wrocławia) podejmowano działania mające istotne znaczenie dla mieszkańców, jak również osób odwiedzających miasto.

Dzięki współpracy z Komendą Miejską Policji we Wrocławiu wdrożono programy prewencyjne, zainicjowane w latach wcześniejszych, których celem jest ograniczenie przestępczości wśród nieletnich, organizacja wypoczynku dla dzieci z rodzin ubogich i patologicznych, edukacja dzieci i młodzieży w zakresie bezpieczeństwa w domu, w szkole, na drodze, zapobieganie patologiom społecznym, ograniczenie drobnych kradzieży w środkach komunikacji miejskiej, instytucjach publicznych, centrach handlowych, lokalach gastronomicznych. Programami tymi są: „Wrocławscy dzielnicowi - stop przestępstwom”, „ Akademia Bezpieczny Senior”, „Twój rower Twoja własność”, „Certyfikat bezpieczeństwa”, „Komisarz Lew - Akademia Komisarza Lwa”, „Bezpieczna droga do szkoły”, „Działania przeciw uzależnieniom”, „Twój przyjaciel pies”, „Letnia Akademia Policyjna”. Na przeprowadzenie powyższych programów zostało przekazane 150 000 zł. Osobną pozycją w budżecie były środki finansowe na działania koordynacyjno – zabezpieczające w mieście. Dzięki nim na dodatkowe patrole policyjne wydano 209 942 zł. W minionym roku w ramach akcji „Sponsoring 2016” dofinansowano zakup pojazdów dla jednostek policji w kwocie 597 064 zł.

Na wykonanie zadań związanych z realizacją „Programu” Straż Miejska Wrocławia (kontynuacja przedsięwzięć z lat ubiegłych: Bezpieczne Osiedle, Bezpieczna szkoła, Czyste miasto, Bezpieczne ferie i wakacje) otrzymała 80 000 zł, natomiast Komenda Miejska Państwowej Straży Pożarnej – 80 000 zł, na pokrycie kosztów realizacji przedsięwzięć związanych z zapewnieniem ochrony przeciwpożarowej oraz 25 000 zł na strażacką imprezę sportową promującą Wrocław.

W minionym roku Ochotnicza Straż Pożarna (OSP) – Jednostka Ratownictwa Specjalistycznego otrzymała 20 000 zł z przeznaczeniem na pokrycie kosztów wyposażenia, utrzymania, wyszkolenia i zapewnienia gotowości bojowej jednostki oraz 25 000 zł na zakup pneumatycznego masztu oświetleniowego oraz dodatkowego wyposażenia i jego montażu w samochodzie ratowniczym Fiat Ducato.

Inne jednostki ochotniczych straży pożarnych: OSP-ORW i OSP-Lazarus także zostały finansowo wsparte w wysokości 32 000 zł. Ponadto, OSP-ORW dzięki dotacji w wysokości 13 000 zł sfinansowano zakup silnika zaburtowego o mocy 15 KM do łodzi płaskodennej, przystosowanej do prowadzenia akcji ratowniczych. Środki na utrzymanie uzyskała również jednostka OSP – Grupa Ratownictwa Specjalistycznego „Starówka” w wysokości 20 000 zł oraz dodatkowo 20 000 zł na pokrycie kosztów modernizacji mobilnego Punktu Pomocy Medycznej oraz wyposażenia indywidualnego ratowników.

Jak co roku, w okresie letnim, zapewniono funkcjonowanie patroli wodnych WOPR na terenie miasta dzięki dotacji w wysokości 40 000 zł. Realizując kolejną edycję programu „Wrocławska Bezpieczna Szkoła” – szkoły podstawowe nr 67, 71, 85, 96 przyjęły 40 000 zł na sfinansowanie szkoleń uczniów i nauczycieli oraz na nagrody dla dzieci uczestniczących w przedstawieniu poświęconemu zagrożeniu wynikającym z uzależnień. Przedstawienie zostało wystawione na deskach PWST we Wrocławiu.

ZGROMADZENIA I IMPREZY MASOWE

Zgromadzenia

Wykonanie zapisów ustawy z dnia 24 lipca 2015 r. Prawo o zgromadzeniach (Dz. U. 2015 poz. 1485 z późn. zm.) oraz ustawy z dnia 20 marca 2009 r. o bezpieczeństwie imprez masowych (Dz. U. 2017 poz. 1160).

W okresie od 1 stycznia 2017 r. do 31 grudnia 2017 r. przyjęto 395 zawiadomień o zgromadzeniach publicznych organizowanych na terenie miasta, z tego: 52 w trybie zwykłym, 343 w trybie uproszczonym, 31 zgromadzeń odwołano. Nie wydawano żadnych decyzji zakazujących.

Uczestniczono w 27 zgromadzeniach publicznych. Każdorazowo przewodniczący zgromadzeń byli pouczani przez przedstawiciela organu gminy (w obecności funkcjonariusza Komendy Miejskiej Policji) o przysługujących im prawach i obowiązkach wynikających z ustawy „Prawo o zgromadzeniach”. W 2017 r. nie było przypadku rozwiązania zgromadzenia podczas jego trwania.

W 2017 r. zgromadzenia przebiegały spokojnie, pokojowo, zgodnie ze złożonym wcześniej zawiadomieniem.

Podczas zgromadzeń publicznych przedstawiciele Prezydenta Wrocławia byli w stałym kontakcie z funkcjonariuszami zabezpieczającymi zgromadzenia.

Imprezy masowe

W okresie od 1 stycznia 2017 r. do 31 grudnia 2017 r. wpłynęło **112** wniosków o wydanie zezwolenia na przeprowadzenie imprezy masowej i zmianę wydanego już zezwolenia. W wyniku ich rozpatrzenia wydanych zostało:

- 58 zezwoleń jednorazowych,
 - 39 zezwoleń na imprezy odbywające się według ustalonego terminarza,
 - 14 zezwoleń zmieniających,
- 1 imprezę odwołano.

W 2017 r. odbyło się 5 imprez podwyższonego ryzyka. Były to mecze piłki nożnej pomiędzy drużyną Śląska Wrocław a: Wisłą Kraków (18 lutego 2017 r.), Arką Gdynia (19 maja 2017 r.), Legią Warszawa (9 września 2017 r.), Lechem Poznań (22 września 2017 r.), Wisłą Kraków (14 października 2017 r.).

W 2017 r. nie wydawano decyzji zakazujących przeprowadzenia imprezy masowej.

Decyzje wydane w powyższym okresie zezwalają na przeprowadzenie około **256 imprez** masowych.

Do imprez skupiających największą ilość uczestników zaliczyć należy:

- Światowe Igrzyska Sportowe The World Games,
- Puchar Polski w piłce siatkowej mężczyzn 2017,
- Musical Metro,
- Mecze piłki nożnej z udziałem drużyny Śląsk Wrocław,
- Koncert Gregorian,
- Balet Gruziński,
- 4 Gala Stand-Up,
- Siatkówka kobiet,
- The Australian Pink Floyd Show,
- Koncert Sabaton,
- Wrocław Open 2017 Zawodowy Turniej Mężczyzn Challenger ATP,
- Mecze koszykówki Basket liga kobiet,
- Harry Potter in Concert – Kamień Filozoficzny,
- Wyścigi Konne we Wrocławiu,
- Gitarowy Rekord Guinnessa 2017,
- Wielka Majówka 2017,
- Mecze Futbolu Amerykańskiego,
- Juwenalia Wrocławskie 2017,
- Bieg Firmowy 2017,
- Festiwal Kolorów we Wrocławiu,
- ESPORT NOW 2017,
- Narodowy Balet Gruziński Sukhishvili,
- FIGHT EXCLUSIVE NIGHT 19,

- Superwidowisko "Faust" Charles Gounod,
- WrocLove Fest 2017,
- Moskiewska Rewia na lodzie Królowa Śniegu,
- Męskie Granie 2017,
- Zawody żużlowe,
- Impreza towarzysząca zawodom biegowym pn. 35. PKO Wrocław Maraton,
- Koncert Chris Botti,
- LaLa Land In Concerto,
- HARLEM GOSPEL CHOIR,
- Koncert HEY,
- Polska Noc Kabaretowa 2017,
- Sylwester Wrocławski.

Zgodnie z art. 31 ust. 1 i 2 ustawy o bezpieczeństwie imprez masowych przeprowadzono kontrolę 20 imprez masowych. Kontrolą objęto:

- liczebność, uprawnienia, oznakowanie, wyposażenie i rozmieszczenie służby porządkowej i informacyjnej,
- organizację zabezpieczenia i ewakuacji wynikającą z planu graficznego,
- umieszczenie regulaminu imprezy i regulaminu obiektu,
- funkcjonowanie monitoringu,
- spełnienie warunków wynikających z opinii organów, o których mowa w art. 26 ust. 2 ustawy o bezpieczeństwie imprez masowych.

Stwierdzone odstępstwa nie powodowały zagrożenia dla bezpieczeństwa uczestników imprezy, dlatego nie było przypadku jej przerwania.

Do najczęstszych nieprawidłowości podczas imprez masowych dochodziło na stadionie podczas meczów piłki nożnej, było to odpalanie rac świetlnych i hukowych przez kibiców oraz rozkładanie tzw. sektorówek.

W 2017 r. na bieżąco współpracowano ze służbami zaangażowanych w procedurę administracyjną dotyczącą imprez masowych i zgromadzeń publicznych. Podczas spotkań omawiano zaistniałe problemy i wymieniano poglądy.

Ponadto uczestniczono w pracach Zespołu ds. organizacji imprez masowych przy Wojewodzie Dolnośląskim, którego głównym zadaniem jest ocena potencjalnych i występujących zagrożeń mogących mieć wpływ na bezpieczeństwo imprez masowych oraz prognozowanie tych zagrożeń, analiza i ocena działań podmiotów współodpowiedzialnych za bezpieczeństwo imprez masowych. Na bieżąco omawiano zaistniałe problemy i wymieniano poglądy (podczas wielu spotkań) celem wyeliminowania chuligańskich zachowań na stadionach.

KOMISJA BEZPIECZEŃSTWA I PORZĄDKU

Realizacja art. 38b. ust. 3 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (Dz. U. z 2016 r. poz. 814).

Komisję Bezpieczeństwa i Porządku utworzono na mocy ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. o zmianie ustawy o Policji, ustawy o działalności ubezpieczeniowej, ustawy – Prawo bankowe, ustawy o samorządzie powiatowym oraz ustawy – przepisy wprowadzające ustawy reformujące administrację publiczną (Dz. U. z 2001 r. Nr 100, poz. 1084).

Komisja Bezpieczeństwa i Porządku jest zgodnie z art. 38a ust. 1 ustawy o samorządzie powiatowym organem powołanym w celu realizacji zadań starosty powiatowego (prezydenta miasta na prawach powiatu) w zakresie zwierzchnictwa nad powiatowymi służbami, inspekcjami i strażami (stanowiącymi tzw. powiatową administrację zespoloną) oraz zadań określonych w ustawach w zakresie porządku publicznego i bezpieczeństwa obywateli. Do podstawowych zadań i kompetencji Komisji Bezpieczeństwa i Porządku (określonych w art. 38a ust. 2 ww. ustawy) należy m.in.:

- ocena zagrożeń porządku publicznego i bezpieczeństwa obywateli na terenie powiatu,
- opiniowanie pracy Policji i innych powiatowych służb, inspekcji i straży, a także jednostek organizacyjnych wykonujących na terenie powiatu zadania z zakresu porządku publicznego i bezpieczeństwa obywateli,
- przygotowywanie projektu powiatowego programu zapobiegania przestępczości oraz porządku publicznego i bezpieczeństwa obywateli (Wrocław przyjął w formie uchwał Rady Miejskiej z dnia 07 grudnia 2000 r. „Program Poprawy Bezpieczeństwa we Wrocławiu w latach 2001-2004”, dnia 9 grudnia 2004 r. na lata 2005-2008, z dnia 16 października 2008 r. na lata 2009-2012 i na lata 2013-2016 z 18 października 2012 r., z dnia 20 października 2016 r. na lata 2017-2020), zapewniając jednocześnie środki finansowe na jego realizację,
- opiniowanie projektów innych programów współdziałania Policji i innych powiatowych służb, inspekcji i straży oraz jednostek,
- organizacyjnych wykonujących na terenie powiatu zadania z zakresu porządku publicznego i bezpieczeństwa obywateli,
- opiniowanie projektów aktów prawa miejscowego i innych dokumentów w sprawach związanych z wykonywaniem zadań, o których mowa jak wyżej.

Zgodnie z art. 38b. ust. 1 Przewodniczący Komisji, w celu wykonania zadań Komisji, może żądać od Policji oraz innych powiatowych służb, inspekcji i straży, a także od powiatowych i gminnych jednostek organizacyjnych wykonujących zadania z zakresu porządku publicznego i bezpieczeństwa obywateli, dokumentów i informacji o ich pracy, z wyjątkiem akt personalnych pracowników i funkcjonariuszy, materiałów operacyjno-rozpoznawczych lub dochodzeniowo-śledczych oraz akt w indywidualnych sprawach administracyjnych.

W 2017 r. w budynku Urzędu Miejskiego Wrocławia przy pl. Nowy Targ 1-8 odbyły się dwa posiedzenia Komisji Bezpieczeństwa i Porządku:

- w dniu 31 maja 2017 r. na którym omówiono zagadnienia:
 - informacja o ocenie stanu bezpieczeństwa na terenie miasta Wrocławia za pierwszy kwartał 2017 r.,
 - informacja na temat przebiegu i organizacji imprez masowych oraz zgromadzeń we Wrocławiu,
 - informacja o stanie przygotowań do imprez związanych ze Światowymi Igrzyskami Sportowymi World Games, zaplanowanymi na lipiec 2017 r. we Wrocławiu.
- w dniu 11 października 2017 r. na którym omówiono zagadnienia:
 - informacja o ocenie stanu bezpieczeństwa na terenie miasta Wrocławia za trzy kwartały 2017 r.,
 - informacja na temat przebiegu i organizacji imprez masowych oraz zgromadzeń we Wrocławiu za trzy kwartały 2017 r.

SPRAWY OBRONNE

W 2017 r. główny wysiłek działania skierowano na:

- prowadzenie spraw związanych z przygotowaniem oraz przeprowadzeniem rejestracji osób na potrzeby kwalifikacji wojskowej oraz samej kwalifikacji,
- prowadzenie spraw z zakresu świadczeń na rzecz obrony, w tym świadczeń osobistych i rzeczowych,
- aktualizację „Planu Operacyjnego Funkcjonowania Urzędu Miejskiego Wrocławia w czasie zagrożenia bezpieczeństwa państwa i w czasie wojny,
- aktualizację dokumentacji „Stałego Dyżuru” Prezydenta Wrocławia na wypadek zagrożenia bezpieczeństwa państwa i na czas wojny,
- aktualizację „Planu Przygotowań podmiotów leczniczych Wrocławia na potrzeby obronne miasta”.

W zakresie spraw obronnych

W obszarze spraw obronnych położono nacisk na:

- planowanie i prowadzenie szkolenia obronnego z pracownikami Urzędu Miejskiego Wrocławia i pracownikami miejskich jednostek organizacyjnych odpowiedzialnymi za realizację zadań obronnych ujętych w „Planie Operacyjnym Funkcjonowania Wrocławia w warunkach zewnętrznego zagrożenia bezpieczeństwa państwa i w czasie wojny”,
- prowadzenie uzgodnień z Dolnośląskim Urzędem Wojewódzkimi, Wojskową Komendą Uzupełnień i miejskimi jednostkami organizacyjnymi dotyczącymi opracowania dokumentacji punktu kontaktowego HNS (Host Nation Support),
- aktualizację „Planu Operacyjnego Funkcjonowania Wrocławia w warunkach zewnętrznego zagrożenia bezpieczeństwa państwa i w czasie wojny” oraz dokumentacji „Stałego Dyżuru” Prezydenta Wrocławia na wypadek zagrożenia,
- opracowanie „Planu Przygotowań podmiotów leczniczych Wrocławia – miasta na prawach powiatu na potrzeby obronne państwa”.

Aktualizowano dokumenty dotyczące realizacji zadań obronnych, a w szczególności „Plan Operacyjnego Funkcjonowania Wrocławia w warunkach zewnętrznego zagrożenia bezpieczeństwa państwa i w czasie wojny”.

Zgodnie z wytycznymi Wojewody Dolnośląskiego w sprawie realizacji zadań obronnych na 2017 r. prowadzono dokumentację „Stałego Dyżuru” Prezydenta Wrocławia na wypadek zagrożenia bezpieczeństwa państwa i na czas wojny oraz praktycznie realizowano treści Instrukcji Postępowania Dyspozytora Miejskiego Centrum Zarządzania Kryzysowego Wrocławia w przypadku otrzymania sygnału o zagrożeniu lub uruchomieniu określonej akcji” (podwyższania stanów gotowości obronnej państwa, uruchomienia stałego dyżuru Prezydenta Wrocławia, akcji kurierskiej, rozplakatowania obwieszczeń i inne).

Ponadto, w celu zabezpieczenia i wydzielenia odpowiedniej ilości łóżek szpitalnych na potrzeby ludności cywilnej, wojska i policji w warunkach zagrożenia bezpieczeństwa państwa dokonano uzgodnień z Dolnośląskim Urzędem Marszałkowskim i szpitalami na terenie Wrocławia. Wszystkie szczegółowe dane zostały ujęte w opracowanym „Planie przygotowań podmiotów leczniczych Wrocławia – miasta na prawach powiatu na potrzeby obronne państwa”.

W 2017 r. na podstawie zarządzenia Prezydenta Wrocławia opracowano dokumentację Punktu Kontaktowego HNS (Host Nation Support) – z uwzględnieniem potrzeb przygotowania zespołów i osób przewidywanych do realizacji zadań cywilno-wojskowych (Civil-Military Cooperation – CIMIC).

Szkolenie obronne w Urzędzie Miejskim Wrocławia realizowane było zgodnie z rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 8 października 2015 r. w sprawie szkolenia obronnego (Dz. U. z dnia 6 listopada 2015 r.) oraz Wytycznymi Wojewody Dolnośląskiego do szkolenia na 2017 r. Zajęcia ujęte w „Planie Szkolenia Obronnego Wrocławia na 2017 r.” zorganizowano i prowadzono we współpracy z Akademią Wojsk Lądowych imienia generała Tadeusza Kościuszki we Wrocławiu.

Głównym tematem szkolenia była współpraca cywilno-wojskowa i zadania realizowane na rzecz Sił Zbrojnych RP oraz wojsk sojuszniczych. Szkoleniem objęto 26 pracowników Urzędu Miejskiego Wrocławia i miejskich jednostek organizacyjnych. Ponadto zgodnie z decyzją Wojewody Dolnośląskiego w dniach 6-8 czerwca 2017 r. uczestniczono w Ćwiczeniu Obronnym RENEGADE - SAREX.

W 2017 r. opracowano dokumentację:

- Planu Akcji Kurierskiej,
- Planu rozplakatowania obwieszczeń na wypadek mobilizacji i na wypadek wojny na terenie Wrocławia.

Dokumentację w zakresie świadczeń osobistych oraz spraw z zakresu świadczeń osobistych na rzecz obrony, w zakresie akcji kurierskiej uaktualniano na bieżąco.

Przeprowadzono dwuetapowe szkolenie osób, biorących udział w akcji kurierskiej. W dniach od 21 września do 19 października 2017 r. przeprowadzono w formie elektronicznej szkolenie kurierów przewidzianych do doręczania kart powołania żołnierzom rezerwy do czynnej służby wojskowej oraz wezwań do wykonania świadczeń na rzecz Sił Zbrojnych. Przeszkolonych zostało 265 osób. Szkolenie praktyczne kurierów-wykonawców, kurierów-łączników, kurierów oraz osób wyznaczonych do bezpośredniego rozplakatowania obwieszczeń na wypadek ogłoszenia mobilizacji lub wypadek wojny odbyło się w dniach 13-17 listopada 2017 r. Przeszkolonych zostało 114 osób. Łącznie przeszkolono 379 osób.

Wydano 46 decyzji administracyjnych:

- 45 decyzji w sprawie uchylenia przeznaczenia do wykonania świadczeń osobistych na rzecz obrony,
- 1 decyzja w sprawie odmowy zwolnienia z obowiązku wykonania świadczeń osobistych na rzecz obrony.

Od żadnej z ww. decyzji nie wniesiono odwołania.

W zakresie przeprowadzenia kwalifikacji wojskowej

Wykonując plan na 2017 r. przygotowano i przeprowadzono kwalifikację wojskową rocznika 1998 i roczników 1993-97 dla miasta Wrocławia. W 2017 r. działały trzy Powiatowe Komisje Lekarskie.

W celu ich prawidłowego działania w terminie od 10 lutego 2017 r. do 27 kwietnia 2017 r.:

- użyczono pomieszczeń w placówkach kulturalnych,
- zabezpieczono składy lekarzy i średniego personelu medycznego,
- zawarto umowę z wybraną przychodnią lekarską na wykonanie badań specjalistycznych osobom podlegającym kwalifikacji wojskowej.

W 2017 r. wezwano **2 265** mężczyzn podlegających kwalifikacji wojskowej rocznika podstawowego, z czego zgłosiło się **1 948**, wezwano również **599** mężczyzn roczników starszych a zgłosiło się 191. Wszyscy otrzymali orzeczenia o zdolności do czynnej służby wojskowej a zgłaszający się po raz pierwszy książeczkę wojskową. Przebadano również **49** kobiet. Na badania specjalistyczne skierowano **52** osoby podlegające kwalifikacji wojskowej.

Sporządzono **521** wniosków o przymusowe doprowadzenie przez Policję, z czego doprowadzono **70** osób. W pozostałych przypadkach sporządzono notatki podające przyczyny braku zgłoszenia się osób podlegających kwalifikacji wojskowej.

Od orzeczenia Powiatowej Komisji Lekarskiej odwołanie złożyły 3 osoby.

W 2017 r. ilość decyzji o uznaniu żołnierza za posiadającego na wyłącznym utrzymaniu członków rodziny wynosiła 2.

Sporządzono 92 notatki służbowe w sprawie wymeldowania decyzją administracyjną osób, które opuściły miejsce pobytu stałego lub czasowego trwającego ponad trzy miesiące i nie dopełniły obowiązku wymeldowania się oraz zaktualizowano rejestry osób o nieuregulowanym stosunku do czynnej służby wojskowej obejmujące roczniki 1993-1998.

W zakresie świadczeń na rzecz obrony

Realizowano na bieżąco zadania związane z nakładaniem świadczeń osobistych i rzeczowych na rzecz Sił Zbrojnych, oraz jednostek organizacyjnych wykonujących zadania na potrzeby obrony Państwa.

W 2017 r. wydano **455** decyzji administracyjnych, w tym:

- nakładające świadczenia rzeczowe – 72,
- nakładające świadczenia osobiste – 167,
- nakładające świadczenia na nieruchomości – 3,
- zmieniające świadczenia rzeczowe – 21,
- zmieniające świadczenia osobiste – 15,
- uchylające świadczenia rzeczowe – 62,
- uchylające świadczenia osobiste – 110,
- uchylające świadczenia na nieruchomości – 5

Od żadnej z ww. decyzji nie wniesiono odwołania.

Realizację zadań z zakresu oględzin nieruchomości i rzeczy ruchomych, które stosownie do zgłoszonych wniosków i własnych potrzeb były przedmiotem świadczeń rzeczowych, prowadzono zgodnie z „Planem oględzin stanu utrzymania nieruchomości i rzeczy ruchomych przeznaczonych na cele świadczeń proponowanych do przeprowadzenia w 2017 r.” przesłanym przez Wojskową Komendę Uzupełnień we Wrocławiu oraz wybiórczo przez osobę prowadzącą świadczenia na rzecz obrony.

W 2017 r. w 26 przedsiębiorstwach i miejskich jednostek organizacyjnych przeprowadzono oględziny nieruchomości i rzeczy ruchomych. W oględzinach uczestniczyli przedstawiciele Wojskowej Komendy Uzupełnień we Wrocławiu oraz przedstawiciele jednostek wojskowych Sił Zbrojnych RP a także jednostek organizacyjnych wykonujących zadania na potrzeby obrony Państwa.

Większość kierowników jednostek organizacyjnych oraz przedsiębiorców akceptuje i widzi potrzebę realizacji zadań obronnych, w tym wykonywania świadczeń na rzecz obrony Państwa. Na uwagę zasługuje firma BERGER BAU POLSKA Sp. z o.o. oraz ICEBUD Spółka z o.o. i MAXBUD ABJ Sp. z o.o. Jednostki te sprawy obronne traktują jako element niezbędny i korzystny dla firmy, który może pełnić ważną rolę w sytuacjach związanych z powstaniem różnego rodzaju zagrożeń.

OCHRONA PRZECIWPÓŻAROWA

W 2017 r. zrealizowano zadania dotyczące:

- ochrony przeciwpożarowej w obiektach własnych,
- kontroli realizacji zaleceń wydanych w związku z uchybieniami stwierdzonymi w poprzednim okresie,
- uczestnictwa w praktycznym sprawdzeniu organizacji i warunków ewakuacji w obiektach użyteczności publicznej,
- akcji propagandowych z zakresu ochrony przeciwpożarowej,
- kontroli obszarów leśnych w granicach miasta,
- szkoleń pracowników działu ochrony przeciwpożarowej,
- instruktażu ppoż. w ramach praktyk studenckich i stażu,
- okresowych analiz stanu ochrony przeciwpożarowej.

Realizacja zadań związanych z ochroną przeciwpożarową

Przeprowadzono **72** kontrole w obiektach użyteczności publicznej oraz 1 kontrolę obszarów leśnych i 1 sprawdzenia dojazdu pożarowego.

Ponadto pracownicy działu prowadzili konsultację na terenie 18 obiektów związaną z aktualizacją dokumentacji ppoż. i eksploatacją urządzeń ppoż.

Zakres tematyczny kontroli obejmował zapewnienie, przez zarządzających obiektami, ochrony przeciwpożarowej określonej w paragrafie 4 ustawy z dnia 24 sierpnia 1991 r. W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami wydano 36 zaleceń pokontrolnych.

Uczestnictwo w praktycznym sprawdzeniu organizacji i warunków ewakuacji i w obiektach użyteczności publicznej

W 2017 r. ogółem zgłoszonych zostało 441 treningów ewakuacji, przy czym 14 z nich zgłoszono po terminie, a 1 odwołano. Odbyły się 104 próbne ewakuacje.

Uczestniczono **322** razy w sprawdzeniu organizacji i warunków ewakuacji, w tym 4 w obiektach Urzędu Miejskiego Wrocławia.

Ponadto uczestniczono w sprawdzeniach warunków ewakuacji w placówkach nie podległych Urzędowi Miejskiemu Wrocławia:

- Familijny Wrocław - 10 obiektów,
- szkoły zaoczne i wieczorowe zlokalizowanych w budynkach gminnych - 2 obiekty,
- Zespole Szkół Salezjańskich - 2 obiekty.

Akcja prewencyjna z zakresu ochrony przeciwpożarowej dla dzieci

W związku z organizowaną akcją prewencyjną, przekazano materiały typu broszury, kolorowanki, krzyżówki oraz przeprowadzono pogadanki o bezpieczeństwie pożarowym w:

- 15 przedszkolach,
- 1 zespole szkolno-przedszkolnym,
- 1 szkole podstawowej.

Na prośbę Komendy Miejskiej Państwowej Straży Pożarnej (PSP) włączono się w kampanię PSP „Czad i ogień, obudź czujność”.

Okresowe analizy stanu ochrony przeciwpożarowej

Dokonano 3 analiz zabezpieczenia przeciwpożarowego obiektów podległych Departamentowi Edukacji i Departamentowi Spraw Społecznych.

Szkolenie z zakresu ochrony przeciwpożarowej

Uczestniczono w szkoleniach oraz seminariach:

- nowelizacja Kodeksu postępowania administracyjnego 2017,
- seminarium Regionalne dla architektów, projektantów, inżynierów budownictwa, biur projektowych 2017,
- systemy zarządzania, planowanie, projektowanie, rozbudowa i modernizacja Szpitali 2017,
- seminarium z zakresu instalacji elektrycznych i automatyki budynków 2017,
- bezpieczeństwo pożarowe obiektów budowlanych - Kongres Pożarnictwa Fire 2017,
- wymagania ochrony przeciwpożarowej dla istniejących budynków użyteczności publicznej i zamieszkania zbiorowego 2017.

Ponadto w ramach praktyk studenckich przeprowadzono 9 szkoleń związanych z problematyką ochrony przeciwpożarowej.

OBRONA CYWILNA

Zadania z zakresu obrony cywilnej były realizowane zgodnie z Rocznym Planem Działania Szefa Obrony Cywilnej Wrocławia w 2017 r.

W 2017 r. na planowane 23 kontrole w instytucjach państwowych, u przedsiębiorców i miejskich jednostkach organizacyjnych zrealizowano 22, w 1 przypadku odstąpiono z powodu likwidacji jednostki organizacyjnej.

Przeprowadzone kontrole wykazały wiele pozytywnych zmian w realizacji zadań obrony cywilnej. Wynikają one z ich akceptacji przez pracodawców, potrzeb związanych z ochroną ludności, tworzeniem zakładowych formacji obrony cywilnej spełniających ważną rolę w sytuacjach związanych z reagowaniem na różnego rodzaju zagrożenia.

Występują jednak zakłady pracy, których kierownictwo bez przekonania realizuje zadania obrony cywilnej, a do prowadzenia wyznaczają osoby przypadkowe, często nie znające tej problematyki.

Uzgodniono **118 Rocznych Planów Działania Obrony Cywilnej** na 2017 r.

W ramach szkolenia z obrony cywilnej i powszechnej samoobrony ludności we Wrocławiu (według przysłanych sprawozdań) zostało przeszkolonych **7 931** osób.

W 2017 r. w budowlach ochronnych przeprowadzono:

- 17 kontroli interwencyjnych,
- 22 kontrole budowli ochronnych,
- oględzin obiektów przeznaczonych do użyczenia lub dzierżawy,
- kontroli budowli ochronnych będących w dzierżawie i użyczeniu,
- 15 wizji lokalnych oraz ocen stanów technicznych obiektów,
- udzielono 77 informacji i konsultacji dotyczących budowli ochronnych,
- 2 budowle zdjęto ze stanu ze względu na zły stan techniczny,
- 2 budowle ochronne w 2017 r. były wydzierżawione,
- 4 budowle ochronne były użyczone,
- zawarto 2 aneksy do umów użyczenia i 2 aneksy do umów dzierżawy,
- wykonano prace zabezpieczające i konserwacyjne na kwotę **8 315 zł**.

W ramach utrzymania w stałej gotowości powszechnego systemu o zagrożeniach i stanach kryzysowych dokonano konserwacji syren alarmowych i urządzeń sterujących w 35 punktach systemu ostrzegania i alarmowania. Zdemontowano 5 syren mechanicznych ze względu na zły stan techniczny i brak części zamiennych. Uczestniczono w dwóch ogólnopolskich i w dwóch wojewódzkich treningach systemu ostrzegania i alarmowania.

Dokonano zmian w elementach struktury w systemie wykrywania i alarmowania (drużyny łączności i alarmowania, sekcje łączności i alarmowania, punkty alarmowania) w 25 jednostkach administracyjnych, zakładach pracy i instytucjach.

Udzielono 10 konsultacji jednostkom organizacyjnym w zakresie opracowania planów ochrony zabytków. Zatwierdzono trzy nowe plany ochrony zabytków.

Magazyny sprzętu przeciwpowodziowego i obrony cywilnej utrzymywane są w 3 obiektach na terenie Wrocławia. Dokonano wybrakowania sprzętu obrony cywilnej w magazynach Gminy Wrocław oraz w 5 instytucjach. Udzielono 62 konsultacji w zakresie konserwacji i prowadzenia dokumentacji materiałowej sprzętu obrony cywilnej. Dokonano inwentaryzacji sprzętu na dzień 31 grudnia 2017 r. w magazynach gminnych oraz w 85 magazynach zakładowych znajdujących się na terenie Wrocławia.

Wystawiono 10 dokumentów przyjęcia środków trwałych OT (dowód księgowy nowego środka trwałego). Były to środki zakupione oraz przyjęte na podstawie przepisów Prawa o ruchu drogowym (Dz. U. z 2012 poz. 1137). Środki te przyjęto na stan i ujęto w księgach inwentarzowych. Dodatkowo zakupiono środki trwałe niskocenne o łącznej wartości 4 652,99 zł, które ujęto w ewidencji ilościowo-wartościowej.

Rozbudowano system monitorowania wizyjnego CCTV (Closed-circuit television - Telewizja o zamkniętym obwodzie) miasta Wrocławia o dodatkowe zadania o łącznej wartości **1 051 952,37 zł**. Dokonano również rozbudowy Systemu Integracji Łączności o łącznej wartości **15 807,96 zł**. Wszystkie środki zostały odpowiednio opisane i oznakowane według obowiązujących przepisów.

Przekazano nieodpłatnie na podstawie protokołu przekazania-przyjęcia PT (środek trwały) 2 urządzenia wielofunkcyjne zakupione ze środków dotacji celowej przekazanej przez Dolnośląski Urząd Wojewódzki na przeprowadzenie kwalifikacji wojskowej do Centrum Usług Informatycznych w celu zapewnienia pomocy technicznej.

Przedstawiono Komisji Likwidacyjnej powołanej w Urzędzie Miejskim Wrocławia na podstawie zarządzenia nr K/48/15 Prezydenta Wrocławia z dnia 29 grudnia 2015 r. składniki majątku, które ze względu na uszkodzenia oraz duże zużycie w toku normalnego ich funkcjonowania zostały przeznaczone do likwidacji. Z uwagi na powyższe sprzęt ten decyzją Komisji został zlikwidowany (32 pozycje). Zostały sporządzone stosowne dokumenty LN – likwidacji środka trwałego, który stanowiły podstawę do przeprowadzenia operacji księgowej. Dokonano również likwidacji poprzez sprzedaż samochodu osobowego marki Jaguar nabytego na podstawie przepisów Prawa o ruchu drogowym (Dz. z 2012 poz. 1137) w ubiegłych latach.

Przeprowadzono inwentaryzację składników majątku za 2017 r.: środków trwałych wyposażenia, środków tzw. trudno dostępnych oraz wartości niematerialnych i prawnych. Przyjęto również składniki majątku na podstawie dokumentów OT środka trwałego na łączną kwotę 922 623 zł.

Dokonano wszystkich niezbędnych przeglądów instalacji wraz urządzeniami niezbędnymi do prawidłowego funkcjonowania i eksploatacji obiektu.

BEZPIECZEŃSTWO DROGOWE

Realizacja zadań wynikających z przepisów art. 50a i 130a ustawy Prawo o ruchu drogowym:

- przyjęto na własność 320 pojazdów, które następnie zostały przekazane do stacji demontażu pojazdów, w tym:
 - 251 pojazdów, na podstawie art. 50a ustawy Prawo o ruchu drogowym, tzw. wraków, po półrocznym okresie ich przechowywania,
 - 69 pojazdów, na podstawie art. 130a ustawy Prawo o ruchu drogowym, po uzyskaniu prawomocnego postanowienia właściwego sądu o przepadku pojazdu,
- skierowano do Wydziału Prawnego dokumentację dotyczącą 79 pojazdów usuniętych z drogi na podstawie art. 130a ustawy Prawo o ruchu drogowym, w celu przygotowania wniosków do właściwych sądów o przepadek tych pojazdów na rzecz Gminy Wrocław,
- rozpatrzono 37 wniosków od klientów w sprawie zwrotu opłat za usunięcie i przechowywanie pojazdów. Po przeanalizowaniu każdej ze spraw i uzyskaniu dokumentacji od organów wydających dyspozycję usunięcia pojazdu, uwzględniono 13 wniosków na kwotę 8 738 zł,
- skierowano do wyceny przez rzeczoznawców samochodowych 238 pojazdów,
- podjęto decyzję o zmianie zapisów zarządzenia dotyczącego likwidacji i zagospodarowania pojazdów, które stały się własnością Gminy Wrocław na podstawie art. 50a i art. 130a Prawa o ruchu drogowym. Zgodnie z zapisami nowego zarządzenia nr K/43/17 Prezydenta Wrocławia z dnia 7 listopada 2017 r. w sprawie powołania Komisji ds. likwidacji i zagospodarowania pojazdów, które stały się własnością Gminy Wrocław, w przypadku pojazdów kwalifikujących się jednoznacznie do przekazania do stacji demontażu pojazdów, z uwagi na ich ogólny stan techniczny zagrażający bezpieczeństwu, długotrwałe nieużytkowanie i wiek, można odstąpić od wyceny pojazdu przez biegłego rzeczoznawcę. Wprowadzona zmiana ma na celu znaczące ograniczenie wydatków związanych z wyceną przejętych przez Gminę pojazdów do około 10% kosztów ponoszonych dotychczas w ciągu roku,
- przygotowano projekt uchwały w sprawie opłat za usunięcie i przechowywanie pojazdów usuwanych z dróg w 2018 r.,
- przygotowano i przeprowadzono postępowanie przetargowe na świadczenie usług wyceny przez rzeczoznawców pojazdów, które przeszły na własność Gminy Wrocław w celu podjęcia decyzji o ich dalszym przeznaczeniu,

- przygotowano i przeprowadzono dwa postępowania przetargowe dotyczące sprzedaży pojazdów przejętych na własność przez Gminę Wrocław,
- przeprowadzono 23 postępowania administracyjne w sprawie ustalenia kosztów usunięcia i przechowywania pojazdów zakończone decyzjami ostatecznymi, na łączną kwotę – 20 048,29 zł,
- przygotowano procedurę administracyjną dotyczącą obciążania właścicieli pojazdów kosztami powstałymi w wyniku odstąpienia od usunięcia pojazdu, w przypadkach kiedy mimo ciążącego na nich obowiązku nie dokonali płatności w wyznaczonym terminie,
- podjęto decyzję o zmianie przeznaczenia parkingu przy Zarządzie Dróg i Utrzymania Miasta. Przechowywane były tam pojazdy usuwane z dróg na podstawie art. 50a ustawy Prawo o ruchu drogowym. Dzięki przewiezieniu 36 pojazdów nieodebranych przez właścicieli z parkingu firmy Warex (usuniętych na podstawie art. 130a ustawy Prawo o ruchu drogowym) Gmina Wrocław na jednym pojeździe oszczędza 200 zł miesięcznie. W roku 2017 zaoszczędzona kwota wyniosła około 24 000 zł.

Wydatki:

- związane z usuwaniem i przechowywaniem pojazdów - 1 383 727,66 zł,
- związane z wyceną pojazdów przez rzeczoznawców - 40 306,60 zł,
- wynikające z porozumienia zawartego z przedsiębiorcą:
 - za przechowywanie pojazdów - 24 968 zł,
 - przewiezienie pojazdów do ZDiUM - 3 563,65 zł,
- opłaty sądowe dotyczące kuratorów sądowych - 3 210 zł,
- kary naliczone przez Ubezpieczeniowy Fundusz Gwarancyjny - 7 473,90 zł.

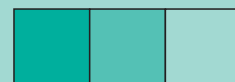
Przychody:

- uzyskane z usuwania i przechowywania pojazdów – 1 608 216 zł,
- uzyskane z tytułu odpłatnego przekazywania pojazdów do stacji demontażu pojazdów - 88 950 zł,
- dotacja otrzymana z Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej z tytułu zbierania pojazdów wycofanych z eksploatacji – 102 000 zł,
- sprzedaż pojazdu przejętego na własność – 5 650 zł,
- zwrot nienależnie naliczonej kary przez Ubezpieczeniowy Fundusz Gwarancyjny (po wyroku sądu) – 3 371,20 zł.

W 2017 r. z dróg publicznych we Wrocławiu usunięte zostały łącznie **3 152** pojazdy, w tym: **2 853** pojazdy na podstawie art. 130a oraz **297** pojazdów na podstawie art. 50a ustawy Prawo o ruchu drogowym. Ponadto w 245 przypadkach odstąpiono od usunięcia pojazdu z uwagi na fakt, że w trakcie prowadzonych czynności zgłosił się właściciel pojazdu i spowodował, że ustały przyczyny do usunięcia pojazdu.

Porównanie przychodów, wydatków i ilości usuniętych pojazdów w roku 2017 i 2016

	2016	2017
Przychody (zł)	2 055 611,05	1 808 187,20
Wydatki (zł)	1 091 929,30	1 463 249,81
Liczba usuniętych pojazdów (szt.)	3 391, w tym: art. 130a – 3 144 art. 50a – 247	3 152, w tym: art. 130a – 2 853 art. 50a – 297

Departament Zrównoważonego Rozwoju

ZRÓWNOWAŻONY ROZWÓJ

W dniu 21 marca 2017 r. został utworzony Departament Zrównoważonego Rozwoju, który odpowiada za ochronę jakości powietrza, klimatu i przyrody, edukację ekologiczną, utrzymanie i rozwój miejskiej oraz rozwój transportu publicznego i zrównoważoną mobilność. Wraz z powołaniem Departamentu powstały: Biuro Ochrony Przyrody i Klimatu oraz Biuro Zrównoważonej Mobilności.

DZIAŁANIA STRATEGICZNE I WSPÓŁPRACA Z PODMIOTAMI ZEWNĘTRZNYM

ZIELONA STOLICA EUROPY

Jesienią 2017 r. Wrocław złożył aplikację do Komisji Europejskiej o tytuł Zielonej Stolicy Europy w 2020 roku, która przeszła weryfikację formalną. Zielona Stolica Europy jest nagrodą przyznawaną corocznie przez Komisję Europejską miastu wyróżniającemu się ze względu na kryteria: wzrostu gospodarczego, poprawy jakości życia mieszkańców i ochrony środowiska. Została zainicjowana 22 maja 2008 r., a pierwszą nagrodę zdobył Sztokholm w 2010 r. Miasta ubiegające się o tytuł Zielonej Stolicy Europy 2020 będą oceniane na podstawie dwunastu wskaźników środowiskowych:

- mitygacja,
- adaptacja,
- zrównoważona mobilność,
- zrównoważone użytkowanie gruntów,
- przyroda i bioróżnorodność,
- jakość powietrza,
- hałas,
- odpady,
- woda,
- ekoinnowacje,
- efektywność energetyczna,
- zarządzanie.

Biuro Ochrony Przyrody i Klimatu opracowało następujące obszary:

- mitygacja,
- adaptacja,
- zrównoważone użytkowanie gruntów,
- przyroda i bioróżnorodność,
- jakość powietrza,
- ekoinnowacje,
- efektywność energetyczna,
- zarządzanie.

Otrzymanie tytułu Zielonej Stolicy Europy będzie się wiązało dotychczas z następującymi korzyściami:

- zwiększenie liczby turystów,
- zainteresowanie mediów z innych krajów,
- nawiązywanie nowych partnerstw i kontaktów z miastami z całej UE,
- dalsze zaangażowanie miasta w inicjatywy środowiskowe,
- zaangażowanie mieszkańców miasta w działania środowiskowe.

Tytuł przyznawany jest przez międzynarodowe jury, w którym zasiadają eksperci w poszczególnych dziedzinach środowiska. W skład jury wchodzi przedstawiciele Komisji Europejskiej, Parlamentu Europejskiego, Komitetu Regionów, Europejskiej Agencji Środowiska, stowarzyszenia ICLEI – Samorządy Lokalne na Rzecz Zrównoważonego Rozwoju, Biura Porozumienia między Burmistrzami i Europejskiego Biura Ochrony Środowiska.

PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA DLA MIASTA WROCŁAWIA NA LATA 2016 – 2020 z PERSPEKTYWĄ DO ROKU 2025

W 2017 r. kontynuowano procedurę opracowania i uchwalenia Programu Ochrony Środowiska (POŚ). Zadanie to zostało przejęte w kwietniu 2017 r. od Wydziału Środowiska i Rolnictwa Urzędu Miejskiego. Zgodnie z art. 30, art. 39 ust. 1 i ust. 2 oraz art. 40 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko umożliwiono mieszkańcom Wrocławia zapoznanie się z projektem dokumentu „Programu ochrony środowiska dla miasta Wrocławia na lata 2016 – 2020 z perspektywą do roku 2025” wraz z prognozą oddziaływania na środowisko, w ramach udziału społeczeństwa w strategicznej ocenie oddziaływania na środowisko, w dniach od 2 czerwca 2017 r. do 23 czerwca 2017 r. W przedmiotowym terminie w ramach powyższej procedury wpłynęły dwie uwagi dnia 23 listopada 2017 r., po uzyskaniu stosownych opinii (zewnętrznych oraz komisji miejskich) i uzgodnień, projekt POŚ dla Wrocławia na lata 2016 – 2020 z perspektywą do 2025 r. przedstawiono Radzie Miejskiej Wrocławia. POŚ dla Wrocławia na lata 2016 – 2020 z perspektywą do 2025 r. został przyjęty uchwałą nr XLVIII/1137/17.

ICLEI - LOCAL GOVERNMENTS FOR SUSTAINABILITY

W czerwcu 2017 r. Rada Miejska Wrocławia przyjęła uchwałę o przystąpieniu Miasta Wrocławia do organizacji „ICLEI - The International Council for Local Environmental Initiative”. Organizacja ICLEI zrzesza ponad 1 500 samorządów z ok. 90 krajów z całego świata. Jest ona reprezentantem lokalnych samorządów na arenie międzynarodowej, a tym samym wzmacnia ich rolę i znaczenie. ICLEI promuje władze lokalne jako podmioty kluczowe przy wdrażaniu innowacyjnej i zrównoważonej polityki środowiskowej. Local Governments for Sustainability jest bezpośrednio zaangażowana w negocjacje nowego globalnego porozumienia klimatycznego. Co istotne, ogromną zaletą ICLEI jest posiadanie przez organizację bardzo sprawnej, kompetentnej i doświadczonej kadry. Dzięki członkostwu w organizacji, Wrocław zyskuje wsparcie w zakresie związanym ze zrównoważonym rozwojem i ochroną środowiska, poprzez uzyskanie wiedzy eksperckiej, łatwego dostępu do grup dyskusyjnych składających się z przedstawicieli wielu miast, a także poprzez wymianę najlepszych praktyk oraz wsparcie w działaniach na szczeblach międzynarodowym i krajowym.

WSPÓŁPRACA Z POLSKĄ SPÓŁKĄ GAZOWNICTWA SP. Z O. O.

W związku z uchwałą Sejmiku Województwa Dolnośląskiego „w sprawie wprowadzenia na obszarze Gminy Wrocław ograniczeń i zakazów w zakresie eksploatacji instalacji, w których następuje spalanie paliw w 2016 r. została nawiązana współpraca z PSG w zakresie przyłączania budynków komunalnych będących w zasobach Zarządu Zasobu Komunalnego oraz Wrocławskich Mieszkań, do sieci gazowej. W 2017 r. odbyły się dwa spotkania z przedstawicielami PSG, UM (WIM, DZR) oraz ZZK i WM, mające na celu opracowanie zasad współpracy. W grudniu temat został przekazany do prowadzenia do Biura Ochrony Przyrody i Klimatu.

REALIZACJE DZIAŁAŃ ZWIĄZANYCH Z POZYSKIWIANIEM KRAJOWYCH I ZAGRANICZNYCH ŹRÓDEŁ FINANSOWANIA

W ramach naborów POIiŚ i RPO WD współpracowano z komórkami organizacyjnymi (Wydział Inżynierii Miejskiej, Wydział Środowiska i Rolnictwa, Biuro Zarządzania Projektami), jednostkami organizacyjnymi (Zarząd Zasobu Komunalnego, Wrocławskie Inwestycje, Zarząd Zieleni Miejskiej) oraz Uniwersytetem Wrocławskim w zakresie identyfikowania inwestycji w obszarze gospodarki niskoemisyjnej, adaptacji do zmian klimatu oraz ochronie środowiska, przeznaczonych do współfinansowania ze środków pomocowych, w tym z funduszy europejskich.

STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO WROCŁAWIA

Biuro Ochrony Przyrody i Klimatu współkoordynowało prace nad tym dokumentem w zakresie polityki zieleni i ochrony środowiska. Dnia 20 kwietnia 2017 r. rozpoczęły się konsultacje z mieszkańcami w sprawie nowego Studium Wrocławia, w których uczestniczył pracownik Biura Ochrony Przyrody i Klimatu. W terminie do 10 maja 2017 r. odbyło się 10 spotkań w różnych lokalizacjach w mieście. Podczas spotkań z mieszkańcami przekazywane były informacje nt. Studium, a także zbierane opinie mieszkańców, ekspertów oraz wszystkich zainteresowanych zmianami grup społecznych o rozwiązaniach w nim zawartych. Ważne, było to, że mieszkańcy aktywnie włączyli się do współdecydowania o swoim mieście i jego przyszłym rozwoju. Warsztatami dotyczącymi usług i gospodarki oraz mieszkalnictwa rozpoczęła się dnia 22 maja 2017 r.

Druga seria konsultacji do projektu nowego Studium Wrocławia, w których brał udział pracownik Biura Ochrony i Klimatu prowadzona była w formie warsztatów. Spotkania organizowane były codziennie aż do 25 maja. Biuro Ochrony Przyrody i Klimatu uczestniczyło również w dwóch dyskusjach publicznych dotyczących zagadnień związanych z projektem Nowego Studium Wrocławia w dniach 11 i 12 października 2017 r. Do Studium złożono łącznie 4 800 wniosków oraz ponad 1 100 uwag. Biuro Ochrony Przyrody i Klimatu uczestniczyło w rozpatrywaniu wniosków i uwag.

EDUKACJA EKOLOGICZNA

PROGRAMY EKOLOGICZNE I WYJAZDY EDUKACYJNE

Szkołom i placówkom oświatowym, prowadzonym przez Gminę Wrocław, udzielono dofinansowania na programy ekologiczne i wyjazdy edukacyjne do Ośrodków Edukacji Ekologicznej, realizowane jesienią 2017 r. Łączna kwota dofinansowania w okresie IX-XII 2017 r. wyniosła: 45 858 zł.

Programy ekologiczne i wyjazdy do Ośrodków Edukacji Ekologicznej we wrocławskich placówkach oświatowych

Okres realizacji zadania przez placówki	Liczba wyjazdów	Liczba uczestników	Kwota dofinansowania
IX-XII.2017 r.	31	930	27 589 zł
	Liczba programów	Liczba uczestników	Kwota dofinansowania
IX-XII. 2017 r.	18	1 441	45 514 zł

Informacje na temat dofinansowania działań ekologicznych realizowanych w placówkach oświatowych dostępne są na stronie:

- <https://www.wroclaw.pl/srodowisko/dofinansowanie-programow-ekologicznych>
- <https://www.wroclaw.pl/srodowisko/zasady-dofinansowania-wyjazdow-ekologicznych>

LET'S MOVE

W 2017 r. kontynuowano realizację projektu „Droga do szkoły bezpieczna, zdrowa i ekologiczna - Let's move”, którego podstawowym zadaniem jest promowanie wśród uczniów szkół podstawowych zrównoważonych, zdrowych i bezpiecznych sposobów przemieszczania się. W projekcie biorą udział 4 wrocławskie szkoły podstawowe. Celem programu jest wypracowanie, na podstawie obserwacji i analiz, systemu zapewniającego bezpieczeństwo uczniów przybywających do szkoły pieszo lub rowerem oraz podejmowanie konkretnych działań podnoszących ww. bezpieczeństwo. W ramach projektu poprzez różnego rodzaju aktywności propagowane są zrównoważone sposoby przemieszczania się ze względu na ich walory prozdrowotne i sprzyjające ochronie środowiska. Projekt jest realizowany przez 36 miesięcy – od września 2015 r. do sierpnia

2018 r. W 2017 r. w szkołach uczestniczących w projekcie odbywały się działania edukacyjno-informacyjne mające na celu podnoszenie świadomości uczniów w zakresie bezpieczeństwa w drodze do szkoły oraz korzyści zdrowotnych i środowiskowych związanych ze zrównoważonymi sposobami przemieszczania się. Prowadzono działania promujące tworzenie tzw. pieszych autobusów, umożliwiających uczniom wspólne przemieszczanie się pod opieką rodziców. Ponadto odbyły się spotkania z koordynatorami szkolnymi projektu oraz spotkanie sprawozdawcze partnerów w Chorwacji. Budżet projektu wynosi około 95 000 zł.

CZyste POWIETRZE WE WROCLAWIU – NASZA WSPOLNA SPRAWA

We wrocławskich placówkach oświatowych, w Dniu Czystego Powietrza – 14 listopada, zorganizowano zajęcia pn. „Czyste powietrze we Wrocławiu – nasza wspólna sprawa”. Celem akcji było uświadomienie uczniom, a pośrednio ich rodzicom, że od naszych codziennych decyzji zależy poziom zanieczyszczenia powietrza, którym oddychamy. Podczas zajęć uczestnicy dowiedzieli się o przyczynach i skutkach zanieczyszczenia powietrza oraz poznali, w jaki sposób mogą wpływać na jakość powietrza we Wrocławiu. Z informacji przesłanych przez placówki oświatowe wynika, że w akcji wzięło udział ponad 70 szkół i przedszkoli, a w zajęciach uczestniczyło ponad 12 tys. uczniów. Pracownicy Departamentu Zrównoważonego Rozwoju wraz ze Strażnikami Miejskimi przeszkolili 128 przedstawicieli wrocławskich szkół i przedszkoli. Podczas szkoleń zostały zaprezentowane materiały przygotowane przez BPK do przeprowadzenia lekcji, które są dostępne na stronie:

<https://www.wroclaw.pl/srodowisko/czyste-powietrze-we-wroclawiu-nasza-wspolna-sprawa>

EKO-EKSPERYMENT

W partnerstwie z Fundacją Open Mind złożono został pn.: „Eko-eksperyment! Nowe technologie w nauczaniu przedmiotów matematyczno-przyrodniczych z elementami przedsiębiorczości i ekorozwiązań” i otrzymał dofinansowanie. Jego celem jest podniesienie kompetencji kluczowych w zakresie nauk matematyczno-przyrodniczych w szkołach ponadgimnazjalnych oraz podniesienie kompetencji nauczycieli w zakresie nauczania eksperymentalnego w Gminie Wrocław. W projekcie weźmie udział 5 szkół ponadgimnazjalnych: Liceum Ogólnokształcące nr 15, Technikum nr 15, Zespoły Szkół nr 3 i 19; Zespół Szkół Logistycznych. Całkowita wartość projektu wynosi 856 877,62 zł natomiast kwota dofinansowania 813 950,62 zł.

NAJPIĘKNIEJSZE DRZEWO WROCŁAWIA – ŚWIĘTO DRZEWA

W związku ze Światowym Dniem Drzewa, które przypada 10 października zorganizowano we współpracy z portalem www.wroclaw.pl konkurs na Najpiękniejsze Drzewo Wrocławia. Polegał on na zamieszczeniu przez uczestników konkursu na stronie www.wroclaw.pl, zdjęć drzew znajdujących się we Wrocławiu, które następnie były poddawane pod głosowanie internautów. Dziesięć osób, których zdjęcia otrzymały największą liczbę głosów otrzymało nagrody: bilety wstępu do Hydropolis/Afrykarium oraz Zielony Leksykon Wrocławia. Szczegółowe informacje znajdują się na stronie:

<https://www.wroclaw.pl/srodowisko/najpiekniejsze-drzewa-wroclawia-glosowanie>

Z okazji Święta Drzewa przygotowano także merytoryczne informacje dotyczące osobliwości dendrologicznych i pomników przyrody. Powyższe informacje zostały opublikowane w formie artykułu na stronie www.wroclaw.pl

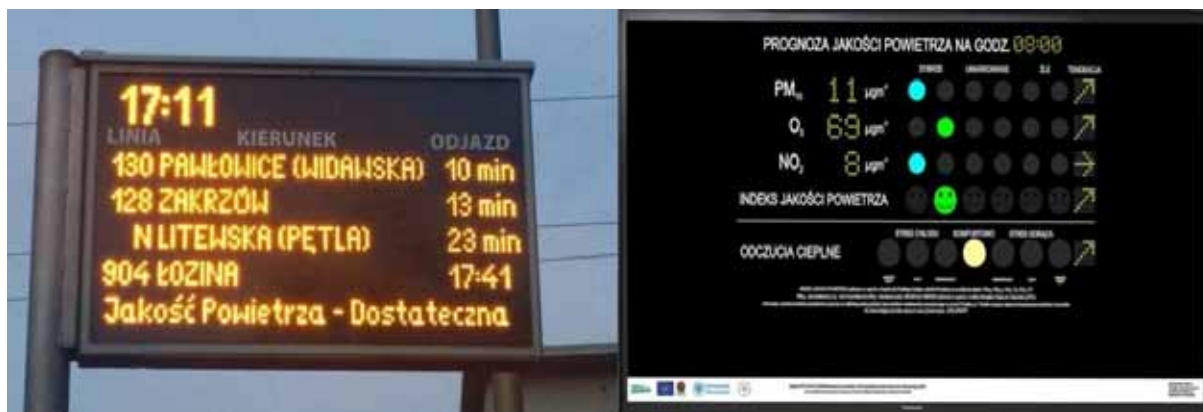

APEL DO MIESZKAŃCÓW WROCŁAWIA O WŁAŚCIWE POSTAWY I ZACHOWANIA

W dniu 9 stycznia 2017 r. miasto wystosowało apel do mieszkańców o niespalanie odpadów i paliw gorszej jakości w piecach i kotłach domowych oraz informujący o negatywnym wpływie wysokich stężeń zanieczyszczeń w powietrzu na środowisko naturalne i zdrowie ludzi. Apel został opublikowany na stronie: <http://www.wroclaw.pl/>.

PROMOCJA OCHRONY POWIETRZA: PODNOSZENIE ŚWIADOMOŚCI EKOLOGICZNEJ MIESZKAŃCÓW WROCŁAWIA, INFORMOWANIE O PRZEKROCZENIACH DOPUSZCZALNYCH NORM JAKOŚCI POWIETRZA

- informowano mieszkańców o jakości powietrza za pomocą stron internetowych: <http://www.wroclaw.pl/>,
- uruchomiono system alertów jakości powietrza, na tablicach, wyświetlających godziny przyjazdów autobusów i tramwajów oraz tablic prognoz jakości powietrza wg parametrów ustalonych w ramach projektu Life-Apis/PL,
- informowano mieszkańców w lokalnych mediach, o skutkach spalania w piecach „złej jakości” węgla, odpadów, plastikowych butelek w kontekście zdrowotnym, edukacyjnym i ekonomicznym,
- udostępniano na nośnikach ekranowych w środkach komunikacji miejskiej informacji o możliwości skorzystania z dofinansowania do wymiany węglowych źródeł ciepła na proekologiczne, organizowanie przez gminę Wrocław spotkań z mieszkańcami, wspólnotami mieszkaniowymi, zarządcami i właścicielami nieruchomości,
- wyświetlano w pojazdach komunikacji miejskiej filmu edukacyjno-promocyjnego, przedstawiającego w szerokim ujęciu oddziaływanie drzew na środowisko i jego zasoby – cyklicznie od 2017 r.

PIKNIK EUROPEJSKI w PARKU STAROMIEJSKIM

9 maja 2017 r. Biuro Ochrony Przyrody i Klimatu wzięło udział, w dniu upamiętniającym podpisanie deklaracji Schumana, kiedy obchodzony jest Dzień Europy. Organizatorem cyklu wydarzeń kulturalno-edukacyjnych, z których główne przedsięwzięcie stanowił Piknik Europejski w Parku Staromiejskim, było Przedstawicielstwo Regionalne Komisji Europejskiej i Biuro Informacyjne Parlamentu Europejskiego we Wrocławiu. Nasze biuro przygotowało quiz edukacyjny na wszystkich poziomach nauczania, z licznymi nagrodami, udostępniło energorower oraz ulotki informacyjne na temat „Nie spalaj odpadów – szanuj zdrowie”.

PIKNIK NA RZECZ SPALONEJ PASIEKI

27 maja 2017 r. Biuro Ochrony Przyrody i Klimatu wzięło udział w pikniku, który odbył się w Parku Strachocińskim we Wrocławiu. Tematem przewodnim wydarzenia były pszczoły oraz odbudowa spalonej pasieki Pana Władysława Andryszczaka. Podczas tego pikniku nasze Biuro przygotowało pytania z zakresu: gospodarki odpadami, ruchu pieszego, rowerowego oraz klimatu. Prawidłowe odpowiedzi zostały uwiecznione nagrodami. Biuro udostępniło także liczne materiały edukacyjno-informacyjne oraz promowało oszczędzanie energii z użyciem energoroweru. W trakcie pikniku Dyrektor Departamentu Zrównoważonego Rozwoju przekazała pszczelarzowi dwadzieścia nowych, niepalnych uli.

„DZIEŃ ODRY”

Biuro Ochrony Przyrody i Klimatu w ramach imprezy „Dzień Odry” (obchodzonej w dniu 22 kwietnia 2017 r.) przygotował konkurs pt. „Ryby i ptaki naszej Odry”. Celem konkursu była popularyzacja wiedzy przyrodniczej, nauka przez zabawę oraz rozwijanie zdolności i zainteresowań przyrodniczych. Konkurs przeznaczony był dla dzieci i młodzieży w wieku do 18 lat.

ŚCIEŻKA PRZYRODNICZA

Biuro prowadziło prace związane z wymianą i uaktualnieniem tablic informacyjnych ścieżki przyrodniczej Jarnołów - Ratyń (ogłędziny, spotkania, przygotowywanie porozumienia pomiędzy Dolnośląskim Zespołem Parków Krajobrazowych a Gminą Wrocław).

DZIAŁANIA REALIZOWANE PRZEZ „CENTRUM PRZYJAZNYCH RELACJI LUDZIE – ZWIERZĘTA

W ramach działań realizowanych przez „Centrum przyjaznych relacji ludzie – zwierzęta” przeprowadzono następujące działania o charakterze edukacyjno-informacyjnym:

- zajęcia dla dzieci w wieku przedszkolnym i szkolnym z zakresu higieny kontaktu ze zwierzętami, zasad prawidłowego wyboru i opieki nad nim oraz profilaktyki pogryzień (zajęcia odbywały się w różnych placówkach oświatowych) ok. 600 godz. ok. 8 000 dzieci,
- 300 spotkań z dziećmi (łącznie dla 14 400 osób), 150 regularnych spotkań z dorosłymi (łącznie 120 osób) w celu kształtowania postaw proekologicznych,
- zajęcia dla dzieci w wieku przedszkolnym i szkolnym w ramach programu „Stop bezdomności!”,
- zajęcia edukacyjno-terapeutycznych z udziałem psów w Dziecięcym Szpitalu Psychiatrycznym,
- zajęcia edukacyjno-terapeutycznych z udziałem psów w Szpitalu Psychiatrycznym dla dorosłych (oddziały dzienne),
- zajęcia edukacyjno-terapeutycznych z udziałem psów dla mieszkańców Domów Pomocy Społecznej we Wrocławiu (wszystkie jednostki MOPS),
- pilotażowy program resocjalizacyjnego „Psy w celi” – praca z grupą osadzonych w Zakładzie Karnym nr 1,
- wdrożenie programu „Zielone Klasy” – cykliczne spotkania edukacyjne z udziałem zwierząt z dziećmi z i klasy szkoły podstawowej i I klasy liceum zaplanowane na cały rok szkolny 2017/18 i mające na celu zbadanie wpływu obecności zwierząt na poziom empatii i agresji u dzieci i młodzieży,
- przygotowanie ulotki informacyjnej „Wolne koty w Mieście Wrocław” we współpracy z Biurem Promocji Miasta. Ulotka zawiera informacje ważne dla społecznych opiekunów kotów wolno żyjących,
- współpraca ze Strażą Miejską w przygotowaniu konkursu plastycznego dla szkół p.t. „Pies w mieście”,

- kontynuacja akcji „Zadbaj o swoje zwierzę zanim będzie za późno” (zabezpieczenie zwierząt na wypadek śmierci właściciela, program „Bezpieczny przyjaciel”),
- kontynuacja programu „PETS WELCOME – Wrocław Miasto Spotkań”,
- udział w piknikach i festynach dla mieszkańców Wrocławia – pokaz umiejętności psów, edukacja w zakresie higieny kontaktu ze zwierzętami oraz opieki nad nimi, poradnictwo behawioralne.

Ponadto podejmowano inne działania:

- adopcja 3 psów i przygotowanie ich do udziału w wyżej wymienionych programach,
- pomoc w przygotowaniu psów do adopcji (współpraca z domami tymczasowymi),
- praca z wolontariuszami programu „Pies Dobry Mieszkaniec Wrocławia”, szkolenia psów w warunkach miejskich, promowanie projektu „Żółta wstążka” oraz zasady „Zaczekaj, zapytaj, zaproś, dotykaj” ok. 150 godz.,
- pozyskanie 8 000 „psich pakietów” (próbka karmy, rolka woreczków na psie odchody, ulotka informacyjna) do bezpłatnego rozdawania mieszkańcom Wrocławia (współpraca z firmą O’Canis PL i EKO-WROCŁAW),
- opracowanie narzędzia (ankiety) mającej na celu zmniejszenie problemu bezdomności zwierząt, udział we wszystkich działaniach związanych z tym problemem,
- współpraca z Zarządem Zieleni Miejskiej dotycząca stworzenia koncepcji i budowy placów zabaw dla psów,
- opiniowanie projektów związane ze zwierzętami zgłoszonych przez mieszkańców do WBO,
- aktywny udział w spotkaniach Grupy Dialogu Społecznego ds. zwierząt w tym przygotowanie prezentacji i ich przedstawienie na spotkaniach szkoleniowych dla służb mundurowych (Policja, Straż Miejska),
- sprawowanie opieki merytorycznej nad Schroniskiem dla Bezdomnych Zwierząt, w tym przygotowanie i wprowadzenie ankiet przed-adopcyjnych dla psów i kotów,
- opracowanie projektu uchwały i „Programu opieki nad zwierzętami bezdomnymi oraz przeciwdziałania bezdomności zwierząt na terenie Gminy Wrocław w 2018 r.”, rozpoczęcie procedury przygotowania uchwały,
- udział w konferencji „Mechanizmy zachowań zwierząt oraz sposoby ich modelowania.” (Uniwersytet Przyrodniczy we Wrocławiu),
- tłumaczenie materiałów niezbędnych do prowadzenia zajęć (z jęz. angielskiego, niemieckiego i hiszpańskiego),
- pisanie felietonów do Gazety Wrocławskiej promujących program „Pies dobry mieszkaniec Wrocławia”, rozpoczęcie cyklu programów filmowych dotyczących zwierząt domowych (publikacje na stronie internetowej Gazety Wrocławskiej),
- udzielenie wywiadów w sprawach dotyczących zwierząt (radio i telewizja),
- udział w wizjach lokalnych i interwencjach w sprawach związanych z podejrzeniem łamania ustawy o ochronie zwierząt,
- prowadzenie mediacji w sytuacjach konfliktowych dotyczących zwierząt domowych,
- udzielanie porad internetowych w zakresie problemów ze zwierzętami domowymi,
- koordynacja zbiorów charytatywnych na rzecz zwierząt,
- współpraca z portalem www.wroclaw.pl w zakresie przygotowania strony internetowej zawierającej kompendium informacji istotnych dla właścicieli zwierząt,
- kontynuowanie działania związanego z corocznym przyznawaniem odznaczenia „Serce dla zwierząt” (zbieranie nominacji, spotkania kapituły, organizacja uroczystości wręczenia odznaczeń),
- współpraca z Wrocławskim Torem Wyścigów Konnych poprzez prowadzenie zajęć z udziałem psów na półkoloniach zimowych i letnich,
- współpraca z organizacjami pozarządowymi zajmującymi się problematyką zwierząt domowych (np., TOZ, Eko-Straż, Fundacja Ebra „Koci Zakątek”, Fundacja „Matuzalki”, Fundacja „Psy Ratownicze”, Stowarzyszenie Inicjatyw Obywatelskich i inne),
- współpraca z organizacjami zagranicznymi zajmującymi się problematyką zwierząt domowych (Cuidadores Caninos – Hiszpania, Dogs Trust International – Wielka Brytania, 4Pforten – Niemcy, 4Paws – Wielka Brytania, USA).

KAMPANIA EDUKACYJNO-INFORMACYJNA Z ZAKRESU OCHRONY BIORÓŻNORODNOŚCI ORAZ OCHRONY JAKOŚCI POWIETRZA WE WROCŁAWIU

Latem 2017 r. złożono wnioski o dofinansowanie w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Dolnośląskiego, Oś priorytetowa 4 Środowisko i zasoby, Działanie 4.4 Ochrona i udostępnianie zasobów przyrodniczych. Projekt nosi nazwę „Kampania edukacyjno-informacyjna z zakresu ochrony bioróżnorodności oraz ochrony jakości powietrza we Wrocławiu i 10 gminach Dolnego Śląska.” Celami projektu są:

- upowszechnienie wiedzy z zakresu ochrony środowiska i zrównoważonego rozwoju;
- kształtowanie zachowań prośrodowiskowych ogółu społeczeństwa, w tym wśród rodzin oraz osób starszych;
- aktywizacja społeczna – budowanie społeczeństwa obywatelskiego w obszarze ochrony środowiska i zrównoważonego rozwoju;
- ograniczenie liczby zjawisk patologicznych w zakresie:
 - niszczenia siedlisk oraz gatunków chronionych, w tym ptaków, związanym z ogrzewaniem mieszkań za pomocą substancji zakazanych silnie trujących,
 - propagowania rozwiązań proekologicznych dotyczących ogrzewania mieszkań.

W okresie sprawozdawczym poniesiono koszty w wysokości: 10 996,20 zł. Całkowita wartość projektu wynosi 592 561,40 zł natomiast kwota dofinansowania 503 677,19 zł.

WROCŁAWSKIE DZIECI UCZĄ SEGREGOWAĆ ŚMIECI

W marcu 2017 r. Departament Zrównoważonego Rozwoju przejął z Departamentu Edukacji projekt „Wrocławskie Dzieci Uczą Segregować Śmieci”. Dwunastą edycję ww. projektu przeprowadzono pod hasłem „Jak racjonalnie i rozsądnie zagospodarować odpady”, a w uroczystym finale wzięło udział: 20 przedszkoli, 20 szkół podstawowych i 10 gimnazjów i szkół ponadgimnazjalnych.

OCHRONA KLIMATU

PLAN GOSPODARKI NISKOEMISYJNEJ

W marcu 2016 r. umieszczono w BIP aktualny harmonogram rzeczowo-finansowy do Planu Gospodarki Niskoemisyjnej. Harmonogram jest zestawieniem zadań zgłoszonych do Planu Gospodarki Niskoemisyjnej. Zawiera zarówno koszty i terminy realizacji zadania jak i informacje w zakresie efektu ekologicznego np. oszczędność energii, redukcja emisji CO₂. Harmonogram jest aktualizowany na podstawie informacji uzyskanych od interesariuszy zgłaszających zadanie w 2017 r. Ponadto została sporządzona inwentaryzacja emisji gazów cieplarnianych za 2015 r. Inwentaryzacja została wykonana zgodnie z „Global Protocol Community-Scale Greenhouse Gas Emission Inventories. An Accounting and Reporting Standards for Cities” (GPC). Są to wytyczne opracowane przez World Resources Institute, C40 Cities oraz ICLEI. Jest to dokument stanowiący zbiór najlepszych praktyk przy sporządzaniu inwentaryzacji emisji dla miast, który daje możliwość porównywania w skali międzynarodowej. W 2017 r. wydano 10 potwierdzeń zgłoszenia zadań do Planu Gospodarki Niskoemisyjnej.

OPRACOWANIE MIEJSKIEGO PLANU ADAPTACJI DO ZMIAN KLIMATU (MPA)

W 2017 r. kontynuowano prace nad opracowaniem Miejskiego Planu Adaptacji do zmian klimatu (MPA). Opracowanie tego dokumentu jest koordynowane przez Ministerstwo Środowiska, w oparciu o porozumienie podpisane przez 44 polskie miasta w lipcu 2015 r. Projekt będzie realizowany do 2019 r., a proces opracowywania dokumentu podzielony jest na etapy, angażując na każdym z nich zróżnicowane grono partnerów i wykonawców. W ramach prac nad MPA w 2017 r. odbyły się warsztaty (dwa) oraz szereg spotkań roboczych z udziałem Zespołu Ekspertów (ZE) i Zespołu Miejskiego (ZM) oraz gronem zaproszonych do współpracy interesariuszy (warsztat nr II).

Celem pierwszego warsztatu było określenie, zgodnie z przyjętą przez Zespoły, „Metodyką opracowania projektu miejskiego planu adaptacji version 2.0” wizji dla Wrocławia oraz głównych celów.

Wizja:

Wrocław to miasto świadome, odpowiedzialne i gotowe na wyzwania przyszłości, wynikające ze zmian klimatu, które chroni i rozwija swój kapitał przyrodniczy oraz zapewnia bezpieczeństwo i zrównoważony rozwój społeczno-gospodarczy.

Cele główne:

Zidentyfikowanie i ocena potencjalnych skutków zmiany klimatu. Osiągnięcie maksymalnej odporności miasta na zagrożenia związane ze zmianami klimatu

W kolejnych etapach prac nad dokumentem przeprowadzona została analiza zjawisk klimatycznych występujących na terenie miasta. Na jej podstawie dokonano identyfikacji zagrożeń związanych ze zmianami klimatu i zdiagnozowano niekorzystne konsekwencje tych zagrożeń w mieście. Oceniono również wrażliwość najważniejszych dziedzin i obszarów rozwoju miasta na czynniki klimatyczne. Jednym z istotniejszych etapów prac na MPA było określenie podatności miasta na zmiany klimatu. Analiza czynników kształtujących potencjał adaptacyjny przeprowadzona została podczas dwóch spotkań obu Zespołów (ZE i ZM) (czerwiec). Następnie określono podatność miasta, dla każdego z przyjętych sektorów o największej wrażliwości na zmiany klimatu, przyjmując czterostopniową skalę podatności:

- brak podatności komponentu na dane zjawisko (0) - brak zagrożenia życia i zdrowia ludzi; brak uszkodzonych; brak strat finansowych; brak zakłócenia w funkcjonowaniu danego komponentu;
- niska podatność komponentu na dane zjawisko (1) – zagrożenie komfortu życia; pojedyncze przypadki uszkodzonych; minimalne straty finansowe, minimalne zakłócenia w funkcjonowaniu danego komponentu;
- średnia podatność komponentu na dane zjawisko (2) – zagrożenie zdrowia; znacząca liczba uszkodzonych w wyniku np. zakłócenia funkcjonowania działalności gospodarczej, infrastruktury i usług, problemów zdrowotnych, wysiedlenia z domów; znaczące straty finansowe, znaczące zakłócenia w funkcjonowaniu danego komponentu;
- wysoka podatność komponentu na dane zjawisko (3) – zagrożenie życia ludzi, wysoka liczba uszkodzonych w wyniku np. zakłócenia funkcjonowania działalności gospodarczej, infrastruktury i usług, problemów zdrowotnych, wysiedlenia z domów; wysokie straty finansowe; uniemożliwienie funkcjonowania danego komponentu.

W listopadzie 2017 r. odbył się drugi warsztat, na który zaproszono zróżnicowane grono partnerów i interesariuszy, w tym organizacje ekologiczne i społeczne oraz przedstawiciele Ministerstwa Środowiska. Podczas warsztatu przedstawiono zidentyfikowane przez ZE i ZM konsekwencje i ryzyka wynikające z zagrożeń klimatycznych dla komponentów wchodzących w skład 4 najbardziej wrażliwych sektorów miasta. Następnie dokonano weryfikacji oceny ryzyka oraz zidentyfikowano szanse dla miasta wynikające z przewidywanych zmian klimatu. Obecnie trwają prace podsumowujące ten etap prac nad MPA – Analiza ryzyka (sprawozdanie z etapu III).

W ramach prac nad MPA, Ministerstwo Środowiska powołało Zespół ds. Monitorowania Realizacji projektu MPA, w skład którego wchodził przedstawiciel Urzędu Miejskiego Wrocławia, jako reprezentant (razem z p. Andrzejem Łazęckim -UM Kraków) grupy 44 miast, oraz przedstawiciele konsorcjum (główni wykonawcy MPA). W 2017 r. na zaproszenie MŚ, odbyły się w Warszawie trzy spotkania Zespołu, których celem było omówienie najistotniejszych problemów pojawiających się podczas opracowania MPA (kwestie prawne dotyczące przeprowadzenia procedury przyjęcia MPA oraz przeprowadzenia procedury SOS, kontrowersje związane z przyjętą metodologią MPA).

RAPORTOWANIE CDP

CDP jest organizacją non-profit, która prowadzi globalny system gromadzenia danych (raportowania) dla inwestorów, firm, miast, krajów, regionów itp. Raportowane dane umożliwiają beneficjentom mierzenie i zarządzanie ich wpływem na środowisko. Wrocław jest jednym z 533 miast na świecie, które udostępniają dane o środowisku za pośrednictwem internetowej platformy raportowania CDP, która obejmuje 8 głównych obszarów (26 sekcji). Raportowane dane odnoszą się zarówno do zagadnień opisowych jak i szczegółowych oraz skomplikowanych obliczeń w zakresie inwentaryzacji emisji gazów cieplarnianych. Raport został sporządzony i wysłany w maju 2017 r.

PROJEKT ZAŁOŻEŃ DO „PLANU ZAOPATRZENIA W CIEPŁO, ENERGIE ELEKTRYCZNĄ I PALIWA GAZOWE DLA OBSZARU GMINY WROCŁAW”

Biuro Ochrony Przyrody i Klimatu bierze udział w pracach projektu założeń do „Planu zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe dla obszaru Gminy Wrocław.” Jest on dokumentem strategicznym w aspekcie bezpieczeństwa energetycznego gwarantującego ciągłość zaspokajania aktualnych i perspektywicznych potrzeb energetycznych Gminy Wrocław. Powinien być zgodny z innymi ustaleniami Gminy Wrocław i planami rozwoju przedsiębiorstw energetycznych. Obecne opracowanie będzie dokumentem sporządzonym na 15 lat, a potem cyklicznie aktualizowanym zgodnie z Prawem Energetycznym.

EUROPEJSKI TYDZIEŃ ZRÓWNOWAŻONEGO TRANSPORTU

Pracownicy Biura Ochrony Przyrody i Klimatu włączyli się w obchody Europejskiego Tygodnia Zrównoważonego Transportu. W dniu 17 września 2017 r., na zamkniętej dla ruchu samochodowego ul. Krupniczej, zorganizowano stoisko z energorowerami, gdzie mieszkańcy miasta mogli mierzyć się w ilości pozyskanej energii z pedałowania. Wszyscy uczestnicy rywalizacji otrzymywali pamiątkowe nagrody.

OCHRONA POWIETRZA

PROGRAM OCHRONY POWIETRZA

Opracowano oraz przesłano do Marszałka Województwa Dolnośląskiego sprawozdania z realizacji programu ochrony powietrza dla Miasta Wrocław przyjętego uchwałą nr XLVI/1544/14 Sejmiku Województwa Dolnośląskiego z dnia 12 lutego 2014 r. (Dz. Urz. Woj. Doln. z dnia 25 lutego 2014 r., poz. 985) za rok sprawozdawczy 2016.

RAPORTY O JAKOŚCI POWIETRZA WE WROCŁAWIU

Sporządzono raporty z danymi dotyczącymi jakości powietrza, na podstawie informacji udostępnionych przez WIOŚ na stronie internetowej <http://air.wroclaw.pios.gov.pl>. – raporty tygodniowe, miesięczne, kwartalne oraz roczne dotyczące przekroczeń normy dobowej pyłu zawieszonego PM10 oraz ozonu.

WSPÓŁPRACA PRZY OPRACOWANIU UCHWAŁY NR XLI/1450/17 SEJMIKU WOJEWÓDZTWA DOLNOŚLĄSKIEGO z DNIA 30 LISTOPADA 2017 R. W SPRAWIE WPROWADZENIA NA OBSZARZE GMINY WROCŁAW OGRANICZEŃ I ZAKAZÓW W ZAKRESIE EKSPLOATACJI INSTALACJI, w KTÓRYCH NASTĘPUJE SPALANIE PALIW

- Udzielono odpowiedzi mieszkańcom Wrocławia na 49 elektronicznych wiadomości, na temat projektu uchwały Sejmiku Województwa Dolnośląskiego, w sprawie wprowadzenia na obszarze Gminy Wrocław ograniczeń i zakazów w zakresie eksploatacji instalacji, w których następuje spalanie paliw.
- Opiniowano, zgłoszone uwagi oraz opracowano analizy kolejnych projektów uchwały Sejmiku Województwa Dolnośląskiego, w sprawie wprowadzenia na obszarze Gminy Wrocław ograniczeń i zakazów w zakresie eksploatacji instalacji, w których następuje spalanie paliw (od lutego do listopada).
- Wzięto udział w konsultacjach projektu uchwały Sejmiku Województwa Dolnośląskiego, w sprawie wprowadzenia na obszarze Gminy Wrocław ograniczeń i zakazów w zakresie eksploatacji instalacji, w których następuje spalanie paliw.

LOKALNY PROGRAM OSŁONOWY

Trwają prace nad lokalnym programem pomocy społecznej o nazwie Lokalny Program Osłonowy dla osób, które ponoszą zwiększone koszty grzewcze lokalu związane z trwałą zmianą systemu ogrzewania opartego na paliwie stałym na jeden z systemów proekologicznych. Program ten będzie miał na celu wsparcie mieszkańców przystępujących do wymiany wysokoemisyjnych kotłów na paliwo stałe poprzez zapewnienie rekompensat z tytułu zwiększonych kosztów zastosowania innych nośników energii, szczególnie wśród osób zagrożonych ubóstwem energetycznym.

ZESPÓŁ DS. JAKOŚCI POWIETRZA NA TERENIE MIASTA WROCŁAWIA

Udział w 5 spotkaniach w ramach powołanego przez Prezydenta Wrocławia Zespołu ds. jakości powietrza na terenie miasta Wrocławia, który pełni funkcję doradczą Prezydenta Wrocławia w zakresie poprawy jakości powietrza na obszarze miasta Wrocławia (Zarządzenie Prezydenta Wrocławia nr 5880/16 z dnia 5 grudnia 2016 r.).

PROGRAM LIFE – PROGRAM DZIAŁAŃ NA RZECZ ŚRODOWISKA I KLIMATU (2014 - 2020)

Wspierano merytorycznie Uniwersytet Wrocławski w przygotowaniu aplikacji do programu finansowego UE – Program LIFE – program działań na rzecz środowiska i klimatu (2014 - 2020). Projekt nosi nazwę „Czy wiesz czym oddychasz? Kampania edukacyjno-informacyjna na rzecz czystszej powietrza”. Przygotowany projekt ma na celu wzrost świadomości społeczeństwa, który w efekcie skutkowałaby zmianą zachowań mieszkańców, wpływających na poprawę jakości powietrza w mieście. Cel ten ma zostać osiągnięty dzięki przygotowaniu i przeprowadzeniu szerokiej kampanii informacyjno-edukacyjnej, łączącej prognozy jakości powietrza, poszerzony monitoring oraz nowoczesne metody edukacji. Planowany przez Uniwersytet Wrocławski projekt otrzymał dodatkowe wsparcie w postaci listu intencyjnego ze strony Wiceprezydenta Wrocławia.

OCHRONA PRZYRODY I BIORÓŻNORODNOŚĆ

ZAPEWNIENIE OPIEKI NAD ZWIERZĘTAMI NA TERENIE GMINY WROCŁAW Z WYŁĄCZENIEM ZWIERZĄT DZIKICH

W okresie sprawozdawczym sprawowano nadzór finansowy nad:

- wykonaniem umowy o wsparcie realizacji zadania publicznego pn.: „Prowadzenie ośrodka adopcyjnego dla bezdomnych kotów” zawartej w dniu 2 sierpnia 2017 r. z organizacją pozarządową – Fundacja Koci Zakątek, prowadzącą działalność pożytku publicznego. Kwota przekazanej dotacji celowej wyniosła 10 000 zł. Termin realizacji zadania publicznego ustalono od 1 września 2017 r. do 26 listopada 2017 r. Celem ogólnym zadania jest zapewnienie opieki nad zwierzętami na terenie Gminy Wrocław, z wyłączeniem zwierząt dzikich. Natomiast celem szczegółowym jest sprawowanie całodobowej opieki pielęgnacyjnej i weterynaryjnej nad 80 bezdomnymi kotami z Gminy Wrocław poprzez m.in. poprawę ich dobrostanu dzięki znalezieniu im domów tymczasowych i stałych, przeprowadzanie zabiegów sterylizacji i kastracji oraz szczepienia profilaktyczne. Dzięki realizacji zadania zapewniono opiekę 80 bezdomnym kotom, które zaszczepiono, poddano zabiegom sterylizacji/kastracji, poprawiono ich dobrostan poprzez znalezienie domów tymczasowych (36 kotów), domów stałych (16 kotów), w siedzibie Fundacji pozostało 24 kotów, 1 kot powrócił w miejsce bytowania, 3 koty nie żyją pomimo udzielonej pomocy. W okresie sprawozdawczym poniesiono koszty w wysokości 10 000 zł,
- wykonaniem umowy o wsparcie realizacji zadania publicznego pn.: „Zapewnianie opieki zwierzętom bezdomnym na terenie Gminy Wrocław”. Umowę zawarto w dniu 30 grudnia 2016 r. z organizacją pozarządową – Towarzystwem Opieki nad Zwierzętami w Polsce - prowadzącą Schronisko dla Bezdomnych Zwierząt we Wrocławiu. Łączna kwota dotacji celowej przekazanej przez Gminę Wrocław w 2017 r. wyniosła 2 600 000 zł (I transza 1 600 000 zł – zadanie prowadzone przez Departament Infrastruktury i Gospodarki; II transza 1 000 000 zł – zadanie realizowane przez Departament Zrównoważonego Rozwoju). Celem ogólnym zadania jest zapewnienie opieki nad zwierzętami na terenie Gminy Wrocław, z wyłączeniem zwierząt dzikich. Natomiast celami szczegółowymi są zapewnienie całodobowej opieki nad zwierzętami bezdomnymi w Schronisku dla Bezdomnych Zwierząt we Wrocławiu, w tym nad zwierzętami rannymi lub poszkodowanymi w wyniku zdarzeń drogowych, ograniczenie nieplanowanego wzrostu populacji zwierząt, zapobieganie rozwojowi chorób wśród zwierząt bezdomnych poprzez szczepienia profilaktyczne, znakowanie elektronicznymi mikroprocesorami bezdomnych kotów i psów powyżej 6 miesiąca życia, zapewnienie opieki kotom wolno żyjącym, ich humanitarne wyłapywanie w celu sterylizacji i kastracji oraz pomoc społecznym opiekunom w dokarmianiu tych zwierząt oraz prowadzenie działań edukacyjnych i promocyjnych zmierzających do adopcji zwierząt przebywających w Schronisku dla Bezdomnych Zwierząt we Wrocławiu.

Pozytywne efekty zadania to:

- zapewnienie opieki bezdomnym zwierzętom w tym: 1 489 psom i 1 312 kotom,
- zaszczepienie 2 041 psów i 1026 kotów,
- przeprowadzenie 574 zabiegów sterylizacji/kastracji psów oraz 2 066 zabiegów sterylizacji/kastracji kotów,
- uzyskanie większej świadomości mieszkańców dzięki realizacji projektów edukacyjnych m.in. „Pies dobry mieszkaniem Wrocławia”, „Stop pogryzieniom”, „Stop bezdomności”, „Zielone klasy”, „Serce dla zwierząt”.

W okresie sprawozdawczym poniesiono koszty w wysokości 1 000 000 zł. Od listopada 2017 r. prowadzone są prace nad projektem uchwały w sprawie przyjęcia „Programu opieki nad zwierzętami bezdomnymi oraz zapobiegania bezdomności zwierząt na terenie Gminy Wrocław w 2018 r.”

**REJESTR ZWIERZĄT GATUNKÓW WYMIENIONYCH W ZAŁĄCZNIKACH A i B
ROZPORZĄDZENIA RADY (WE) NR 338/97 Z DNIA 9 GRUDNIA 1996 R.
W SPRAWIE OCHRONY DZIKIEJ FAUNY i FLORY W DRODZE REGULACJI HANDLU
NIMI, ZALICZONYCH DO PŁAZÓW, GADÓW, PTAKÓW LUB SSAKÓW**

Realizowano pozostałe zadania z zakresu ochrony przyrody (dotyczy spraw zrealizowanych w Wydziale Środowiska i Rolnictwa oraz w Biurze Ochrony Przyrody i Klimatu) - zgodnie z ustawą z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody.

Na podstawie 56 złożonych w 2017 r. wniosków oraz 4 wniosków złożonych w 2016 r., wydano 9 zaświadczeń o skreśleniu z rejestru, 51 zaświadczeń o wpisie do rejestru zwierząt zagrożonych wyginięciem. 1 wniosek został wycofany, 1 wniosek przekazano zgodnie z właściwością, 2 postępowania w toku.

Do najliczniej wpisanych do rejestru zwierząt należą przedstawiciele gromady gadów – 38 szt., ptaków - 29 szt., płazów - 14 szt. w 2017 r. do rejestru nie wpisano żadnych przedstawicieli gromady ssaków. Udział ilościowy poszczególnych gatunków w randze gromad przedstawia się następująco:

Płazy

Takson	Liczba zarejestrowanych okazów	Liczba posiadaczy okazów
<i>Oophaga pumilio</i> drzewołaz karłowaty	2	1
<i>Ranitomeya vanzolinii</i>	6	1
<i>Ranitomeya amazonica</i>	2	1
<i>Ranitomeya variabilis</i>	3	1
<i>Ambystoma mexicanum</i> aksolotl meksykański	1	1
razem	14	5

Gady

Takson	Liczba zarejestrowanych okazów	Liczba posiadaczy okazów
<i>Uroplatus fimbriatus</i> gekon liścioogonowy	2	1
<i>Stigmochelys pardalis</i> żółw lamparci	2	2
<i>Chamaeleo calyptratus</i> kameleon jemeński	4	4
<i>Phelsuma grandis</i> felsuma	1	1
<i>Varanus exanthematicus</i> waran stepowy	1	1
<i>Boa constrictor constrictor</i> Boa czerwonoogonowy	4	2
<i>Iguana iguana</i> odm. Red legwan czerwony	1	1
<i>Chelonoidis carbonaria</i> żółw żabuti	2	2
<i>Phelsuma madagascariensis grandis</i> felsuma madagaskarska	1	1
<i>Testudo horsfieldii</i> żółw stepowy	11	4
<i>Python regius</i> pyton królewski	2	2
<i>Morelia spilota</i> pyton dywanowy	1	1

<i>Python reticulatus</i> pyton siatkowany	2	1
<i>Geochelone elegans</i> żółw gwiazdzisty	2	1
<i>Iguana iguana</i> legwan zielony	1	1
<i>Testudo marginata</i> żółw obrzeżony	1	1
Razem	38	26

Ptaki

Takson	Liczba zarejestrowanych okazów	Liczba posiadaczy okazów
<i>Polytelis anthopeplus</i> papuga górską (amanda)	2	1
<i>Eclectus roratus polychloros</i> lora wielka	1	1
<i>Ara ararauna</i> ara zwyczajna	2	2
<i>Amazona oratrix</i> amazonka żółtogardła	1	1
<i>Falco cherrug</i> raróg stepowy	9	2
<i>Neopsephotus bourkii</i> (<i>Neophema bourkii</i>) lilianka różowa	4	2
<i>Psittacula eupatria</i> aleksandretta większa	2	1
<i>Psittacula alexandri</i> aleksandretta różana	1	1
<i>Pionites melanocephalus</i> barwinka czarnogłowa	2	1
<i>Platycercus elegans</i> rozella królewska	2	1
<i>Pionus menstruus</i> piona niebieskogłowa	1	1
<i>Amazona aestiva</i> amazonka niebieskoczelna	2	1
Razem	29	15

9 spośród złożonych wniosków dotyczyło skreślenia okazów z rejestru zwierząt zagrożonych wyginięciem. W sumie skreślono z rejestru 54 osobniki. Udział ilościowy okazów w randze rodzin dla nw. gromad przedstawia się następująco:

- Gady (*REPTILIA*) – 43 szt., w tym: żółw stepowy (*Testudo horsfieldii*) 36 szt., pyton królewski (*Python regius*) - 1 szt., boa dusiciel (*Boa constrictor*) - 2 szt., boa czerwonoogonowy (*Boa constrictor constrictor*) – 1 szt., felsuma madagaskarska (*Phelsuma madagascariensis grandis*) – 2 szt., pyton siatkowy (*Python reticulatus*) - 1 szt.
- Ptaki (*AVES*) – 11 szt., w tym: rudosterka zielonolica (*Pyrhurma molinae*) – 8 szt., rudosterka czarnogłowa (*Pyrhurma rupicola rupicola*) – 2 szt., lora wielka (*Eclectus roratus polychloros*) – 1 szt.

INNE SPRAWY DOTYCZĄCE REJESTRU CITES

W związku ze zmianą przepisów w zakresie danych osobowych, zgłoszono do CUI potrzebę stworzenia programu SharePoint, w celu migracji danych z prowadzonego w pliku Excel rejestru posiadaczy zwierząt egzotycznych podlegających ograniczeniom na podstawie przepisów UE.

UTRZYMYWANIE FORM OCHRONY PRZYRODY

W ramach ochrony czynnej drzew pomnikowych przeprowadzono 30 wizji terenowych; wytypowano do zabiegów i zlecono do wykonania (w ramach 6 zawartych z wykonawcami umów) prace pielęgnacyjne, interwencyjne i badania specjalistyczne na następujących pomnikach przyrody (26 obiektów):

- Dąb Jana Stanki rosnący w Parku Szczytnickim – nr ew. 7. Zakres wykonanych prac: Wymiana 5 wiązań elastycznych (2 wiązania typu Boa, 3 wiązania Cobra Standard).
- Dąb „Dziadek” przy ul. M. Kopernika 5 przed budynkiem Ośrodka Szkoleniowego Państwowej Inspekcji Pracy im. Prof. Jana Rosnera we Wrocławiu – nr ew. 8. Zakres wykonanych prac: kontrola istniejących wiązań.
- Dąb szypułkowy rosnący przy ul. Mielczarskiego 39 – nr ew. 11. Zakres wykonanych prac: wymiana 5 wiązań elastycznych typu Cobra Standard.
- Grupa dwóch miłorzębów dwuklapowych rosnących w Ogrodzie Botanicznym we Wrocławiu – nr ew. 16B. Zakres wykonanych prac: inspekcja stanu zdrowotnego, usunięcie suszu gałęziowego w niezbędnym zakresie.
- Kasztanowiec pospolity rosnący na Grobli Karłowicko – Rędzińskiej – nr ew. 31. Zakres wykonanych prac: prześwietlenie pnia drzewa w celu zlokalizowania optymalnych miejsc montażu śrub stalowych; wykonanie wzmocnienia opasowego, wykonanie w niezbędnym zakresie częściowej redukcji korony drzewa.
- Grupa sześciu dębów rosnących w Ogrodzie Botanicznym – nr ew. 24A, 24B, 24D, 24E, 24F. Zakres wykonanych prac: inspekcja stanu zdrowotnego ze szczególnym uwzględnieniem rozwidleń, usunięcie suszu gałęziowego w niezbędnym zakresie. Kontrola istniejących wiązań.
- Wiąz szypułkowy rosnący przy ul. Jarnołtowskiej 91 – nr ew. 34D. Zakres wykonanych prac: usunięcie suszu gałęziowego w niezbędnym zakresie. Pozostawienie pnia i niezagrażających konarów do naturalnego rozpadu.
- Platan klonolistny rosnący na Wzgórzu Partyzantów przy Promenadzie – nr ew. 61. Zakres wykonania prac: inspekcja stanu zdrowotnego drzewa; usunięcie suszu gałęziowego w niezbędnym zakresie.
- Dąb szypułkowy rosnący na terenie Przedszkola Nr 52 przy ul. Łączności 5/7 – nr ew. 63. Zakres wykonanych prac: montaż wiązania elastycznego o nośności 4t nad budynkiem. Usunięcie suszu w niezbędnym zakresie.
- Dąb szypułkowy rosnący przy ul. Matejki – nr ew. 65. Zakres wykonanych prac: wymiana 8 wiązań typu Cobra Standard.
- Dąb szypułkowy „Przewodnik” rosnący u zbiegu ul. Borowskiej i Suchej – nr ew. 68. Zakres wykonanych prac: inspekcja skuteczności zamontowanego na konarze wchodzącym w kolizję z sygnalizacją odciążu wraz z ewentualnym dostosowaniem go do zmienionego ciężaru podciąganego konara; usunięcie suszu gałęziowego w niezbędnym zakresie.
- Grupa dwóch dębów rosnąca przy ul. Promenada 13 – nr ew. 72A i 72B. Zakres wykonanych prac: inspekcja stanu zdrowotnego drzewa; usunięcie suszu gałęziowego w niezbędnym zakresie; wymiana tabliczki "POMNIK PRZYRODY"; usunięcie przyzmy liści i chrustu zgromadzonych przy pniu.
- Lipa drobnolistna rosnąca przy ul. Kruczej 49 – nr ew. 73. Zakres wykonanych prac: badania pnia za pomocą tomografu sonicznego na dwóch poziomach tj. w części odziomkowej pnia nad napływami korzeniowymi oraz w nasadzie korony; wykonanie, na podstawie wyników badań tomograficznych, jednego nawiertu rezystografem w celu dokładnego określenia grubości ścian pnia; analiza wyników badań oraz sformułowanie wniosków i wytycznych dla dalszego postępowania w pracach pielęgnacyjnych; przeprowadzenie redukcyjnych cięć obwodowych w koronie.
- Dąb szypułkowy rosnący przy ul. Pasteura 1-7 – nr ew. 96. Zakres wykonanych prac: inspekcja stanu zdrowotnego drzewa; usunięcie suszu gałęziowego w niezbędnym zakresie; usunięcie wyrastających w granicach istniejącego płotka samosiewów.
- Lipa srebrzysta rosnąca w Ogrodzie Roślin Leczniczych al. Kochanowskiego – nr ew. 103. Zakres wykonanych prac: badanie stanu zdrowotnego wnętrza pnia tomografem sonicznym; badanie statyki drzewa metodą obciążeniową, inspekcja pod kątem

występowania grzybów wraz z oznaczeniem ich przynależności taksonomicznej oraz występowania szkodników owadzych.

- Topola czarna rosnąca w Ogrodzie Roślin Leczniczych al. Kochanowskiego – nr ew. 104. Zakres wykonanych prac: inspekcja stanu zdrowotnego drzewa; usunięcie suszu gałęziowego w niezbędnym zakresie; inspekcja pod kątem występowania grzybów wraz z oznaczeniem ich przynależności taksonomicznej.
- Wiąz szypułkowy rosnący w Ogrodzie Roślin Leczniczych al. Kochanowskiego – nr ew. 105. Zakres wykonanych prac: inspekcja stanu zdrowotnego drzewa; usunięcie suszu gałęziowego w niezbędnym zakresie.
- Buk zwyczajny rosnący w Parku Grabiszyńskim – nr ew. 108. Zakres wykonanych prac: inspekcja stanu zdrowotnego pnia i korony ze szczególnym uwzględnieniem najniższego, znajdującego się nad ciągiem pieszym, porażonego infekcją grzybową, konara; redukcja przedmiotowego konara w razie stwierdzenia takiej konieczności; usunięcie zawieszonych gałęzi oraz suszu gałęziowego w niezbędnym zakresie; kontrola 2 istniejących wiązań.

Kwota wydatkowana na ten cel ze środków miasta to 59 865 zł. Pisemne zawiadomienia o zawarciu stosownych umów w zakresie pielęgnacji pomników przyrody, ich zakresie oraz terminie prowadzenia prac każdorazowo przesłano do właścicieli zarządców terenów, na których zlokalizowane są formy ochrony przyrody.

W ramach przeprowadzonych oględzin stanu zdrowotnego drzew pomnikowych oraz na podstawie zaleceń co do dalszego postępowania z poszczególnymi obiektami pomnikowymi, wytypowano do wykonania prac w roku 2018 r. - 43 obiekty pomnikowe. w związku z powyższym, w 2017 r. przesłano do potencjalnych Wykonawców zapytania ofertowe dotyczące:

- wykonania zadań w zakresie pielęgnacji wybranych pomników przyrody;
- posadowienia w obrębie dwóch nowych pomników przyrody skał z serpentynitu z wyrytą nazwą pomnika.

Inne sprawy dotyczące form ochrony przyrody.

- Wydano opinię dotyczącą uzgodnienia inwestycji polegającej na przebudowie ul. Suchej we Wrocławiu w obrębie pomnika przyrody - Dąb Przewodnik – o nr ew. 68.
- Zaopiniowano pozytywnie zgłoszony przez WOOD Sp. z o.o. zamiar demontażu ekranu przeciwpływowego osłaniającego na czas budowy Galerii Wroclavia, pomnik przyrody Dąb Przewodnik – o nr ew. 68.
- Wydano uzgodnienie projektu nasadzeń w obrębie pomnika przyrody - Dąb Przewodnik – o nr ew. 68.
- Wydano opinię dotyczącą uzgodnienia inwestycji pn. „Oświetlenie Kolumny Chrystusa Króla na Pl. Katedralnym”, zlokalizowanej w bezpośrednim sąsiedztwie pomnika przyrody – płatana klonolistnego o nr ew. 13.
- Zorganizowano spotkanie eksperckie poświęcone zagadnieniu ratowania pomnika przyrody Dąb Paweł - rosnącego na terenie Arboretum w Pawłowicach - nr ew. 10. Wystąpiono z zapytaniem ofertowym dotyczącym sporządzenia ekspertyzy w zakresie całościowego zabezpieczenia drzewa.
- Wystąpiono do Wojewody Dolnośląskiego o udzielenie dotacji na wykonanie najpilniejszych prac na pomniku przyrody – Dąb Paweł - rosnącym na terenie Arboretum w Pawłowicach - nr ew. 10.
- Wydano opinię dotyczącą uzgodnienia projektu budowy oświetlenia w Parku Leśnickim w obrębie pomnika przyrody – płatana klonolistnego o nr ew. 50.
- Wydano zgodę na przeprowadzenie prac badawczych w obrębie pomnika przyrody – dębu szypułkowego o nr ew. 65, rosnącego przy ul. Matejki.
- W związku z podpaleniem pomnika przyrody Dębu Jana Dzierżonia przesłano do organów ścigania zawiadomienie o podejrzeniu popełnienia wykroczenia objętego przepisem art.127 pkt 2 lit. a) ustawy o ochronie przyrody. Uczestniczono w przesłuchaniu (Komisariat Policji Wrocław – Śródmieście), w charakterze świadka. Dodatkowo zorganizowano spotkanie z dyrektcją Liceum Ogólnokształcącego nr II przy

ul. Parkowej oraz przesłano do Straży Miejskiej pismo z prośbą o regularne patrołowanie terenu, na którym znajduje się pomnik przyrody, w celu zapobieżenia powtarzającym się aktom wandalizmu.

Dąb Jana Dzierżonia

Pisemnie interweniowano bądź informowano w 5 sprawach dotyczących istniejących pomników przyrody.

USTANAWIANIE FORM OCHRONY PRZYRODY

W 2017 r. wpłynęły 4 wnioski w sprawie ustanowienia w formie pomnika przyrody nw. okazów:

- alei dębowej przy ul. Olszewskiego;
- dwóch dębów szypułkowych rosnących w obrębie Sołtysowic;
- płatanu klonolistnego rosnącego na terenie Przedszkola Nr 77 „Tęczowe Siodemki” przy ul. Niemcewicza,
- dębu szypułkowego rosnącego w przestrzeni międzyblokowej na osiedlu Nowy Dwór.

W wyniku podjętych czynności administracyjnych stwierdzono, że dwa dęby szypułkowe o obwodach: 625 cm i 564 cm, rosnące w obrębie Sołtysowice, jako jedyne z wnioskowanych okazów, kwalifikują się do objęcia ochroną prawną. Pozostałe, zgłoszone do objęcia ochroną okazy, z różnych przyczyn, nie spełniły kryteriów potrzebnych do uznania drzewa za pomnik przyrody, o czym pisemnie poinformowano wnioskodawców.

PROJEKTY UCHWAŁ

Na podstawie wniosku z 2016 r. o ustanowienie pomnikiem przyrody dębu szypułkowego o obwodzie 475 cm, rosnącego przy ul. Nadbrzeżnej oraz ww. wniosku o ustanowienie pomnikiem przyrody dwóch dębów szypułkowych rosnących w obrębie Sołtysowic, przeprowadzono procedury zmierzające do ustanowienia form ochrony przyrody wraz z przygotowaniem projektów:

- Uchwały w sprawie ustanowienia pomnikiem przyrody dębu szypułkowego rosnącego na działce nr 2/18, AM-1, obręb Sołtysowice we Wrocławiu.
- Uchwały w sprawie ustanowienia pomnikiem przyrody dębu szypułkowego rosnącego w rejonie ul. Torfowej we Wrocławiu.
- Uchwały w sprawie ustanowienia pomnikiem przyrody dębu szypułkowego rosnącego przy ul. Nadbrzeżnej we Wrocławiu.

W następstwie wyłamania przez huraganowy wiatr pomnika przyrody – kasztanowca zwyczajnego o nr ew. 31, zaistniała konieczność zniesienia formy przyrody ze względu na całkowitą utratę wartości przyrodniczych. Sporządzono projekt Uchwały w sprawie zniesienia ochrony z drzewa uznanego za pomnik przyrody rosnącego na Grobli Karłowicko – Rędzińskiej w rejonie ul. Zawalnej.

Wszystkie ww. uchwały zostały przyjęte przez Radę Miejską Wrocławia na sesji w dniu 23 listopada 2017 r.

Zgodnie z art. 113 ust. 4 i art. 114 ust. 3 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody przesłano Generalnemu Dyrektorowi Ochrony Środowiska i Regionalnemu Dyrektorowi Ochrony Środowiska we Wrocławiu kopie uchwał Rady Miejskiej Wrocławia, wraz ze stosownym formularzem danych, dokonując jednocześnie wpisu do Centralnego Rejestru Form Ochrony Przyrody.

Pisemnie poinformowano wnioskodawców oraz właścicieli/zarządców terenów o ustanowieniu nowych form ochrony przyrody a także o zniesieniu ochrony z pomnika przyrody.

PLAN DZIAŁAŃ NA RZECZ OCHRONY BIORÓŻNORODNOŚCI BIOLOGICZNEJ

Rozpoczęto pracę nad aktualizacją projektu pt. „Plan działań na rzecz ochrony bioróżnorodności dla miasta Wrocławia”. W tym celu podjęta została współpraca z jednostkami zewnętrznymi w celu pozyskania niezbędnych informacji i dokumentacji do dalszych prac.

ZIELEŃ

PROJEKT GROW GREEN

W czerwcu rozpoczęły się prace nad projektem GrowGreen, którego celem jest sprawdzenie możliwości stosowania rozwiązań opartych na tzw. usługach środowiskowych, umożliwiających lokalne zagospodarowanie i wykorzystanie wód opadowych, stworzenie oaz zieleni, dających schronienie przed upałem, zapewniając zacienienie i lokalne obniżenie temperatury aby zwiększyć odporność miasta na zmiany klimatu. Na Ołbinie, w ramach projektu, powstaną eksperymentalne rozwiązania polegające na stworzeniu innowacyjnego wzorcowego systemu mikrozieleni zbudowanego z następujących elementów: parki kieszonkowe, zielone ulice i inne rozwiązania z zakresu zielonej infrastruktury. Więcej informacji na temat projektu:

<http://bip.um.wroc.pl/arttykul/690/27476/grow-green-zielone-miasta-na-rzecz-klimatu-wody-zrownowazonego-rozwoju-gospodarczego-zdrowych-mieszkancow-i-srodowisk>

Zgodnie z harmonogramem projektu, powstały „Założenia programowe do realizacji dokumentacji projektowej projektu GrowGreen Horizon 2020: Demonstrating innovative nature-based solutions in cities”. Została nawiązana współpraca z Radą Osiedla Ołbin, w listopadzie odbyło się pierwsze spotkanie z mieszkańcami informujące o założeniach projektu.

SZARE NA ZIELONE

Kontynuowano program „Szare na Zielone”, przejęty w kwietniu 2017 r. od Departamentu Edukacji. Celem programu jest wprowadzenie błękitno-zielonej

infrastruktury funkcjach ekosystemowych na terenie placówek oświatowych prowadzonych przez Miasto Wrocław. Program „Szare na zielone” obejmował m.in.: nasadzenia drzew, krzewów i roślin okrywowych (w tym zielone ekrany, zieleń ozdobna), realizacje elementów małej architektury związanej z zielenią (podpory do roślin, trejaże, pergole, murki oporowe), zabiegi pielęgnacyjno-ratownicze na istniejącym drzewostanie. w programie uczestniczyły w 2017 r. - 33 placówki oświatowe, w tym Przedszkola nr: 47, 52, 66, 80, 91, 96, 99, 106, 109, 110, 111, 113, 121, 122, 123, 124, 126; Szkoły Podstawowe nr: 1, 3, 30, 36, 96, 107; Gimnazja nr: 2, 15, 28, 29 ; Licea nr: I, III; Zespoły Szkolno-Przedszkolne nr: 19; Zespoły Szkół nr: 9; MOS nr 2; Poradnia Pedagogiczno-Psychologiczna nr 9; Środki finansowe wykorzystane w roku 2017 na realizację programu to 700 000 zł, w tym wydatkowano w okresie IV-XII 2017 r. przez 72 170 zł.

SCHRONISKO DLA ROŚLIN

W październiku 2017 r. został uruchomiony pilotażowy projekt „Schronisko dla roślin”. Projekt ten ma na celu naukę odpowiedzialności i troski o otaczającą nas przyrodę, kształtowanie postaw proekologicznych wśród mieszkańców, umacnianie więzi w społeczności lokalnej, zwiększenie różnorodności biologicznej na prywatnych terenach zielonych i ich powiązań przyrodniczych. Z akcji skorzystało ok. 60 osób, które przyniosły ok. 50 roślin, m.in.: porzeczki czarne, cisy, sosny, borówki amerykańskie, lipy, szafrkowe burze, rozchodniki, świerki, leszczyny, dęby, tulipany, aloes pstry i zwykły, maliny i jeżyny.

KARTY ZIELENI

Zainicjowane zostały prace nad kartami zieleni czyli wytycznymi odnośnie wykorzystania rozwiązań z zakresu zielonej infrastruktury – jako pierwsze powstają wytyczne dla placówek oświatowych.

ZIELONY REKORD POLSKI WE WROCŁAWIU

We współpracy z Fundacją Rozwój - Dotlenieni 21 października 2017 r. przeprowadzono akcję Zielony Rekord Polski we Wrocławiu. W akcji wzięło udział 16 placówek oświatowych, na terenie których posadzono 2 328 krzewów. Koszt dofinansowania nasadzeń w ramach tego działania, poniesiony przez Gminę Wrocław, wyniósł 19 791 zł.

INNE DZIAŁANIA

REALIZACJA ZADANIA WSPÓŁFINANSOWANEGO Z KRAJOWYCH ŚRODKÓW POMOCOWYCH ZWIĄZANEGO Z MONITOROWANIEM PRZEBIEGU RZECZOWEGO I FINANSOWEGO PROJEKTU PN. „MODERNIZACJA ROWU S-31 NA ODCINKU OD UJŚCIA DO RZEKI ŚLĘZY W KM 0+000 DO PRZEPUSTU W UL. GEN. GROTA-ROWECKIEGO W KM 3+656 WE WROCŁAWIU ETAP IA I IB KM 0+000-1+241”.

Dnia 11 grudnia 2017 r. zostały zakończone roboty związane z realizacją projektu. Zadanie zostało zakończone zgodnie z podpisanymi umowami dotacji i pożyczki z Wojewódzkim Funduszem Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej we Wrocławiu. Rozliczenie efektu ekologicznego i rzeczowego Projektu, przez Zarząd Zieleni Miejskiej, nastąpi do dnia 31 marca 2018 r.

REALIZACJA ZADAŃ ZWIĄZANYCH z ZAMYKANIEM PROJEKTÓW 018 i 019 – FUNDUSZ SPÓJNOŚCI/ISPA

Projekt 018 „Gospodarka odpadami stałymi we Wrocławiu, etap I”.

Projekt „Gospodarka odpadami stałymi we Wrocławiu, etap I” nr 2000/PL/16/P/PE/018 zawierał następujące cele:

- rekultywacja składowiska odpadów Maślice,
- budowa kompostowni odpadów zielonych przy ul. Janowskiej.

PROJEKT 019 „POPRAWA JAKOŚCI WODY WE WROCŁAWIU”

Celem projektu „Poprawa jakości wody we Wrocławiu” nr 2000/PL/P/PE/019 było uzbrojenie terenu osiedli. Zakres rzeczowy projektu obejmował:

- budowę kanalizacji sanitarnej,
- budowę sieci wodociągowej,
- budowę kanalizacji deszczowej,
- odtworzenie nawierzchni dróg,
- budowę oświetlenia ulic.

Zakładane efekty Projektu 019:

- umożliwienie przyłączenia nieruchomości do kanalizacji miejskiej,
- poprawa stanu środowiska naturalnego,
- poprawa bezpieczeństwa sanitarnego poprzez systemowe odprowadzanie ścieków do oczyszczalni.

ROZBUDOWA OSIEDLWEJ SIECI KANALIZACYJNEJ ŻŁOTNIKI - OBEJMUJĄCA 34 ULICE

Na tle realizacji zadania trwa spór sądowy z syndykiem masy upadłości „Hydrobudowa-Wrocław” o zapłatę należności za roboty wykonane w ramach Kontraktu nr 2000/PL/16/P/PE/019-03.2 „Rozbudowa osiedlowej sieci kanalizacyjnej Żłotniki”. Sąd oddalił roszczenie Syndyka o zapłatę należności za pobraną przez Gminę gwarancję należytego wykonania umowy. Trwają postępowania sądowe o zapłatę Wykonawcy i podwykonawcy za wykonanie robót budowlano-montażowych w ramach Kontraktu nr 2000/PL/16/P/PE/019-03.2.2 „Rozbudowa osiedlowej sieci kanalizacyjnej Żłotniki” II. Wyroki wydane przez Międzynarodowy Sąd Arbitrażowy w sprawie zapłaty Wykonawcy kontraktu „Rozbudowa osiedlowej sieci kanalizacyjnej Żłotniki” II zostały prawomocnie uchylone przez sądy powszechne. w okresie sprawozdawczym współpracowano przy przygotowywaniu dokumentacji dotyczącej prowadzonych procesów sądowych. Po ostatecznym rozstrzygnięciu sporów będzie możliwe końcowe rozliczenie zadania i ustalenie jego wartości.

ROZBUDOWA SIECI KANALIZACYJNEJ – STABŁOWICE – OBEJMUJĄCA 55 ULIC

Dnia 6 października 2017 r. zakończył się okres gwarancyjny dla robót wykonanych w ramach umowy „Wykonanie robót remontowych nawierzchni drogowej w ul. Jeleniogórskiej, Przesieckiej, regulacja zapadniętych włazów w ul. Głównej na osiedlu Stabłowice we Wrocławiu – wykonanie zastępcze”, natomiast 9 września 2017 r. dla robót „Naprawa warstwy stabilizacyjnej nawierzchni w ul. Jeleniogórskiej we Wrocławiu”. w okresie sprawozdawczym nadzorowano prace gwarancyjne dla ww. robót naprawczych. Przeprowadzono przeglądy gwarancyjne i końcowe inspekcje robót. Współpracowano z ZDiUM w ramach przeglądów gwarancyjnych. Wydane zostały także protokoły pogwarancyjne oraz zwolniona została gwarancja ubezpieczeniowa należytego wykonania umowy. Trwa spór sądowy z powództwa wykonawcy o ustalenie odpowiedzialności za wady i skorzystanie z gwarancji bankowej należytego wykonania w związku z nienależytym wykonaniem robót budowlano-montażowych w ramach zadania. W okresie sprawozdawczym współpracowano przy przygotowywaniu dokumentacji dotyczącej prowadzonego procesu sądowego. Kontrakt niezakończony i nierozliczony.

ROZBUDOWA KANALIZACJI OSIEDLA OŁTASZYN – OBEJMUJĄCA 32 ULICE

W okresie sprawozdawczym przeprowadzono przeglądy robót naprawczych polegających na: usunięciu usterek na sieci kanalizacji deszczowej, sanitarnej i wodociągowej oraz drogowej na osiedlu Ołtaszyn i Wojszyce we Wrocławiu – wykonanie zastępcze; wykonaniu robót remontowych polegających na usunięciu usterek na sieci kanalizacji deszczowej i sieci wodociągowej w ul. Opalowej we Wrocławiu. Współpracowano z MPWiK i ZDiUM w ramach przeglądów gwarancyjnych. Dla robót naprawczych zakończonych w 2017 r. wydane zostały protokoły pogwarancyjne oraz zwolnione zostały gwarancje ubezpieczeniowe należytego wykonania umowy. Trwa postępowanie sądowe przeciwko Gminie Wrocław z powództwa Generali Towarzystwo Ubezpieczeń S.A. oraz Syndyka masy upadłości o zapłatę za skorzystanie z gwarancji ubezpieczeniowej należytego wykonania umowy. w okresie sprawozdawczym współpracowano przy przygotowywaniu dokumentacji dotyczącej prowadzonego procesu sądowego. Zadanie niezakończone i nierozliczone.

ROZBUDOWA KANALIZACJI OSIEDLOWEJ – ETAP III (BROCHÓW, JAGODNO) – OBEJMUJĄCA 21 ULIC

W okresie sprawozdawczym trwały negocjacje dotyczące odszkodowania za czasowe zajęcie nieruchomości gruntowych oraz o ustalenie wynagrodzenia za udostępnienie Miastu gruntów będących własnością osób prywatnych na potrzeby dojazdu do urządzeń infrastruktury technicznej wybudowanej w ramach kontraktu. Trwają postępowania sądowe z powództwa właścicieli nieruchomości o zapłatę odszkodowania za udostępnienie Miastu gruntów będących własnością osób prywatnych na potrzeby dojazdu do urządzeń infrastruktury technicznej wybudowanej w ramach kontraktu. Współpracowano przy przygotowywaniu dokumentacji dotyczącej prowadzonych procesów sądowych. Po ostatecznym rozstrzygnięciu sporów będzie możliwe końcowe rozliczenie zadania i ustalenie jego wartości.

W okresie sprawozdawczym na Projekcie 019 poniesiono koszty w wysokości - 5 530 249,84 zł.

PROJEKT „POPRAWA JAKOŚCI WODY WE WROCŁAWIU”

Realizacja zadań wchodzących w skład Projektu 019 przyczyniła się do zachowania, ochrony i poprawy jakości środowiska naturalnego, ochrony zdrowia ludzkiego. Dzięki budowie wodociągów i kanalizacji sanitarnej poprawiło się bezpieczeństwo sanitarne mieszkańców terenów objętych kontraktem (zwiększenie liczby osób objętych dostawą wody, zmniejszenie ilości ścieków odprowadzanych do gruntu, zmniejszenie

zanieczyszczenia wód powierzchniowych, likwidacja szamb i podłączenie nieruchomości do kanalizacji miejskiej). Poprawiła się również jakość życia mieszkańców poprzez budowę kanalizacji deszczowej, dróg i oświetlenia ulicznego. Uzbrojenie i zagospodarowanie terenów osiedli stworzyło korzystne warunki do rozwoju budownictwa jedno i wielorodzinnego oraz usługowego tej części Miasta. Budowa dróg i małej architektury (przystanki autobusowe) na osiedlach, w ramach zadań, przyczyniła się do poprawy warunków komunikacji miejskiej. Bezpieczne stały się także dojścia do szkół i przedszkoli, wyznaczone zostały nowe ścieżki rowerowe. w związku z wydzierżawieniem MPWiK S.A. kanalizacji sanitarnej, sieci wodociągowej i kanalizacji deszczowej wytworzonej w ramach Projektu „Poprawa jakości wody we Wrocławiu”, Gminie Wrocław przysługuje prawo do odliczenia podatku VAT dotyczącego nabycia ww. środków trwałych. w okresie sprawozdawczym zostały sporządzone rejestry zakupów obejmujące zestawienia faktur z wyszczególnionymi kwotami podatku VAT do odliczenia. Wartość odliczonego podatku VAT w 2017 r. wyniosła 8 362 406 zł. Dochody z najmu i dzierżawy składników majątkowych jednostek samorządu terytorialnego wynikają z umów zawartych z MPWiK S.A. dotyczących dzierżawy sieci i urządzeń wodociągowych, kanalizacji sanitarnej oraz kanalizacji deszczowej wybudowanych w ramach projektu „Poprawa jakości wody we Wrocławiu”.

W okresie sprawozdawczym zostały wystawione faktury z tytułu dzierżawy majątku na łączną kwotę 9 502 920,48 zł.

BUDOWA KOMPOSTOWNI ODPADÓW ZIELONYCH

Celami zadania „Budowa Kompostowni odpadów zielonych (Kontrakt nr 2000/PL/16/P/PE/018-W3) było:

- wdrożenie programu gospodarki odpadami zmierzającego do zmniejszenia ilości odpadów biodegradowalnych przeznaczonych do składowania;
- postępowanie z odpadami zgodnie z przepisami polskimi i Unii Europejskiej.

Efektom realizacji zadania było uruchomienie obiektu Kompostowni, która przyczynia się do wzmocnienia systemu gospodarki odpadami miasta, oraz spełnia wymagania dyrektyw unijnych w zakresie odpadów biodegradowalnych. w okresie sprawozdawczym nadzorowano trwający okres gwarancyjny dla robót naprawczych polegających na usunięciu wad stwierdzonych w wykonaniu posadzki i pokrycia dachu budynku wielofunkcyjnego na terenie Kompostowni odpadów zielonych. Trwały mediacje z Wykonawcą robót naprawczych kompostowni, dotyczące należności wynikających z umowy. Zadanie jest niezakończony i nierozliczony. w okresie sprawozdawczym poniesiono koszty w wysokości 123 zł.

KONFERENCJE

W okresie sprawozdawczym pracownicy działu uczestniczyli w szkoleniach i konferencjach poświęconych interpretacji regulacji prawnych dotyczących ochrony środowiska oraz aktualnych problemów związanych z ochroną powietrza atmosferycznego i ochroną przyrody tj.:

- konferencja pn.: „Informacja przestrzenna nowym impulsem do rozwoju lokalnego”;
- cykl debat „Wrocław w oparach smogu” zorganizowanych przez Politechnikę Wrocławską: panel II – zdrowie ludzi, roślin i zwierząt oraz panel III – społeczne skutki smogu;
- konferencja pn.: „Problemy zachowania bioróżnorodności w aspekcie kształtowania zieleni miejskiej”;
- konferencja pn.: „Forum przyjaciół drzew”;
- konferencja naukowa pn.: „Jakość powietrza a zdrowie”;
- partnerstwo w konferencji dotyczącej tematyki środowiskowej we Wrocławiu, połączone z dyskusją specjalistów, naukowców, samorządowców i urzędników zajmujących się ochroną środowiska ze szczególnym uwzględnieniem kwestii zanieczyszczenia powietrza na terenie Wrocławia – Pracownia Miast: „Wrocław bez smogu”. Spotkanie rozpoczęło się podsumowaniem warsztatów na temat programu

KAWKA: „Uciepłowimy wrocławskie kamienice”. Uczestnicy spotkania podkreślali, że podłączenie kamienic do sieci ciepłowniczej i rezygnacja z opalania mieszkań węglem, to najlepszy sposób na zmniejszenie zanieczyszczenia powietrza w naszym mieście. Dziewięć wykładów i debata o tym jak pozbyć się smogu. Natomiast o społecznych działaniach antysmogowych opowiadali przedstawiciele Krakowskiego Alarmu Smogowego;

- współorganizowanie wraz z Instytutem Studiów Miejskich i Uniwersytetem Wrocławskim panelu dyskusyjnego „Porozmawiajmy o czystym powietrzu” na Uniwersytecie Wrocławskim;
- udzielenie wywiadów dla mediów;
- czynny udział w konferencji VIII Kongres Regionów;
- czynny udział w konferencji DiverCity - <http://divercity3.pl/>;
- czynny udział w konferencji EUGIC 2017 w Budapeszcie „Celebrating nature-based solutions for cities” - <https://eugic.events/>;
- spotkania i rozmowy z Radami Osiedli i stowarzyszeniami odnośnie problemów związanych z zagospodarowaniem terenów zieleni na osiedlach.

KONKURS ECO-MIASTO 2017

W 2017 r. Departament Zrównoważonego Rozwoju opracował aplikację konkursową ECO-MIASTO 2017. W związku z powyższym Urząd Miejski Wrocławia otrzymał wyróżnienia w następujących kategoriach:

- gospodarka wodna – za „osiągnięcie pełnej zgodności z dyrektywą dot. oczyszczania ścieków komunalnych i za dalsze działania zmierzające do polepszania tego stanu, a także za podejmowanie przez miasto Wrocław ponadregionalnych działań edukacyjnych z zakresu gospodarki wodnej, w tym w szczególności za projekt „Hydrowakacje”,
- zieleni a powietrze - za „kompleksowość działań i za spójną koncepcję zieleni miejskiej wyrażającą się w „zielonej strategii” oraz za udział w międzynarodowym projekcie GrowGreen testującym rozwiązania oparte na usługach środowiskowych.” .

KONTROLE ZEWNĘTRZNE W PODMIOTACH

Od października 2017 r. do stycznia 2018 r. trwała kontrola nr P/17/078 pn. „Ochrona powietrza przed zanieczyszczeniami” prowadzona przez Najwyższą Izbę Kontroli, Delegatura we Wrocławiu. Okres kontroli obejmował lata 2014 – 2017. W ramach prowadzonej kontroli zostało zarejestrowanych 65 pism dotyczących sprawy znak: DPP.1710.1.2017.WA (przychodzących do Działu i wychodzących z Działu Ochrony Powietrza i Przyrody).

KONKURS PN. „KONKURS z KLIMATEM” ORGANIZOWANY PRZEZ FIRMĘ TAURON POLSKA ENERGIA

Udział w konkursie organizowanym przez firmę Tauron Polska Energia SA pn. „Konkurs z klimatem”, będący elementem programu informacyjno-edukacyjnego firmy Tauron pod nazwą „Oddychaj powietrzem”. w wyniku rozstrzygnięcia konkursu (listopad 2017 r.), Gmina Wrocław zajęła 4 miejsce zdobywając 4 oczyszczacze powietrza dla wybranych czterech gminnych placówek żłobkowo-przedszkolnych.

OPINIOWANIE PROJEKTÓW

Biuro Ochrony Przyrody i Klimatu opiniowało:

- 8 projektów WBO w zakresie ochrony powietrza,
- sporządziło 4 opinie przyrodnicze dotyczące planowanych inwestycji,
- sporządzono 3 opinie przyrodnicze do 3 projektów WBO,
- sporządzono 46 opinii przyrodniczych w zakresie kompletności Kart Informacyjnych Przedsięwzięcia oraz kwalifikacji do sporządzenia raportu o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko,
- sporządzono 3 opinie przyrodnicze w sprawie kompletności raportów o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko,
- przesłano do Wydziału Architektury i Budownictwa propozycje zapisów dotyczących ochrony gatunkowej zwierząt, możliwych do wprowadzenia w wybranych procedurach administracyjnych WAB,
- rozpatrzono 2 interwencje w zakresie ochrony gatunkowej zwierząt.

ZRÓWNOWAŻONA MOBILNOŚĆ

Najważniejszym zadaniem Biura Zrównoważonej Mobilności jest kreowanie spójnego podejścia do kształtowania systemu transportowego w Mieście w sposób przyjazny mieszkańcom i środowisku.

W 2017 r. realizowano zadania w zakresie:

- planowania rozwoju przestrzennego Miasta w odniesieniu do transportu, środowiska i infrastruktury technicznej poprzez sporządzanie branżowych opracowań do miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego Miasta w zgodzie z ideą Wrocławskiej polityki mobilności,
- sporządzania innych analiz transportowych związanych z rozwojem przestrzennym miasta i jego etapowaniem,
- wyznaczania nowych kierunków polityki przestrzennej Miasta poprzez sporządzanie trzech branżowych polityk do projektu nowego Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Wrocławia,
- planowania społeczno-gospodarczego, w tym współpracy przy tworzeniu założeń polityki społeczno-gospodarczej,
- sporządzania propozycji lokalizacji i analizy lokalizacji ważnych dla Miasta obiektów,
- koordynacji, opiniowania i weryfikowania opracowań sporządzanych w jednostkach organizacyjnych Miasta w zakresie spójnego podejścia do kształtowania systemu transportowego w Mieście w sposób przyjazny mieszkańcom i środowisku i mających wpływ na realizację idei zrównoważonej mobilności,
- prognozowania, gromadzenia oraz analizy danych dotyczących rozwoju Miasta niezbędnych do prowadzenia analiz transportowych przy współpracy z Działem Informacji Przestrzennej Biura Rozwoju Wrocławia,
- dialogu i konsultacji z mieszkańcami w sprawach dotyczących lokalnych potrzeb i problemów transportowych,
- rozwoju ruchu rowerowego,
- rozwoju ruchu pieszego i przestrzeni publicznych,
- rozwoju transportu tramwajowego.

PLANOWANIE PRZESTRZENNE

Jednym z ważniejszych zadań realizowanych przez Biuro jest bieżąca współpraca z Biurem Rozwoju Wrocławia przy opracowaniu miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego i studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Wrocławia w zakresie transportu, środowiska i infrastruktury technicznej.

MIEJSCOWE PLANY ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO

Projekty planów miejscowych z zakresu transportu, środowiska i infrastruktury sporządzane są przez Dział Planowania i Analiz Przestrzennych bezpośrednio współpracujący z Biurem Rozwoju Wrocławia. W 2017 r. realizowano zadania w zakresie:

- współpracy przy przygotowywaniu projektów uchwał w sprawie przystąpienia do sporządzenia projektów miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego;
- formułowaniu zamierzeń w zakresie mobilności do obszarów objętych przystąpieniami do sporządzenia planów miejscowych;
- opracowywaniu projektów miejscowych planów w zakresie transportowym i mobilnościowym;
- wykonywanie opracowań z zakresu środowiskowego do projektów planów:
 - ekofizjografii do 23 projektów miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego,
 - prognoz oddziaływania na środowisko do 28 projektów miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego,
 - analiz środowiskowych na potrzeby 23 projektów miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego;
- wykonywanie prac do 27 projektów miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego z zakresu zagadnień infrastrukturalnych;
- przygotowanie wniosków i opinii do projektów miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego i studium (w tym zmian) w gminach ościennych (w ramach współpracy z BRW).

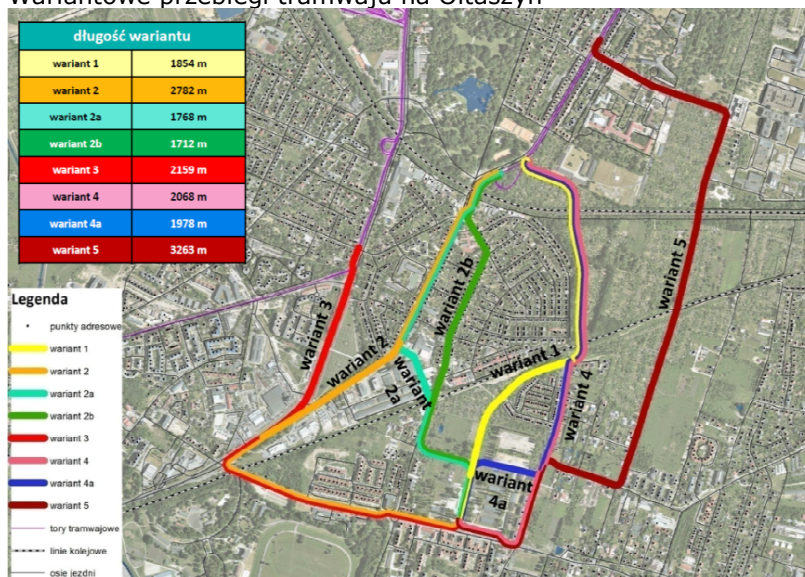
STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO WROCŁAWIA

- Udział w konsultacjach społecznych dotyczących tematyki mobilnościowej, rzecznej i zieleniarskiej oraz infrastrukturalnej - udział w forach, spotkaniach wyjazdowych;
- Opracowanie tematyki związanej z ogrodami działkowymi;
- Kontynuacja prac projektowych dotyczących:
 - budowania struktury dokumentu,
 - analiz transportowych, środowiskowych i infrastrukturalnych,
 - analiz dostępności komunikacyjnej dla Wrocławia,
 - koncepcji zieleni,
 - zrównoważonej mobilności,
 - koncepcji węzłów przesiadkowych,
 - przestrzeni publicznych,
 - tras rowerowych;
- Opracowanie prognozy oddziaływania na środowisko projektu Studium;
- Przygotowanie propozycji rozpatrzenia uwag z zakresu mobilności, zieleni oraz infrastruktury wraz z ich reprezentacją przestrzenną;
- Prezentacja trzech polityk Studium na dyskusjach publicznych i spotkaniach z Radą Miejską;
- Prezentacja polityki zrównoważonej mobilności Stowarzyszeniu Inżynierów i Techników Komunikacji Oddział Kraków oraz dla Instytutu Rozwoju Terytorialnego;
- Udział w posiedzeniach Komisji Rady Miejskiej Wrocławia.

ANALIZY TRANSPORTOWO-PRZESTRZENNE ZWIĄZANE Z ROZWOJEM PRZESTRZENNYM MIASTA

- Analiza funkcjonalna i przestrzenna w zakresie poszukiwania nowych terenów pod parkingi typu „Parkuj i Jedź” dla etapu II;
- Nowa zajezdnia tramwajowa:
 - analiza przestrzenna i funkcjonalna terenów możliwych do wykorzystania pod lokalizację nowej zajezdni tramwajowej w części zachodniej miasta,
 - wytyczne konkursowe dla wybranej lokalizacji nowej zajezdni;
- Wytyczne komunikacyjne dla elementów układu transportowego, w tym m.in.:
 - koncepcji przebudowy ulicy Maślickiej wraz z tramwajem, trasy tramwajowej wzdłuż ul. Swojczyckiej, budowy odcinka ul. Idzikowskiego, remont ul. Traktatowej i Otyńskiej przebudowy ul. Złotnickiej a także dotyczących remontów oraz poprawy nawierzchni,
 - budowy dróg rowerowych zapewniających większą spójność systemu rowerowego i powiązań międzydzielnicowych,
 - poprawy standardów w zakresie ruchu pieszego;
- Analiza wielokryterialna dla wariantów trasy tramwajowej na Ołtaszyn;

Wariantowe przebiegi tramwaju na Ołtaszyn

- Opinia do materiału koncepcyjnego pn. „Prace przygotowawcze dla projektu Rewitalizacja linii kolejowej nr 292 na odcinku Jelcz Miłoszyce - Wrocław Sołtysowice w celu przywrócenia przewozów pasażerskich we WROF” pod kątem realizacji elementów przesiadkowych w rejonie stacji i przystanków i powiązań z otoczeniem;
- Współpraca ze Spółką Wrocławską Rewitalizacja przy opracowaniu wytycznych projektowych dotyczących skrzyżowania ulic Pułaskiego i Kościuszki wraz z ulicą Pułaskiego;
- Nowa pętla autobusowa na Polanowicach – analizy funkcjonalne.

DIALOG Z MIESZKAŃCAMI W ZAKRESIE ROZWOJU ZRÓWNOWAŻONEJ MOBILNOŚCI MIEJSKIEJ

- Współpraca przy organizacji konsultacji społecznych „Tramwaj na Nowy Dwór” oraz „Zielony Tramwaj na Ołtaszyn”, w tym:
 - przygotowanie prezentacji multimedialnej,
 - przygotowywanie materiałów informacyjno – analitycznych do zamieszczenia na stronie konsultacji społecznych,
 - udział w warsztatach konsultacyjnych,

- opracowanie podsumowania warsztatów;
- Udział w spotkaniach z Radami Osiedla w zakresie potrzeb transportowych i planów rozwoju;
- Udział w konsultacjach społecznych dla rewitalizacji linii kolejowej 285;
- Udział w Grupie Dialogu Społecznego w tematyce zieleni i ruchu rowerowego;
- Udział w konferencji prasowej nt. tramwaju na Popowice.

SPÓJNE PODEJŚCIA DO KSZTAŁTOWANIA SYSTEMU TRANSPORTOWEGO W MIEŚCIE - REALIZACJA IDEI ZRÓWNOWAŻONEJ MOBILNOŚCI

WYTYCZNE I OPINIOWANIE

- Opinie i wytyczne do kształtowania terenów zielonych w mieście w zakresie powiązań i funkcji, m.in.: planowanego parku przy ul. Zakopiańskiej, planowanego Parku Krzyckiego, planowanego terenu zielonego przy ul. Lechitów, istniejącego Parku Tarnogajskiego;
- Wytyczne transportowe do nowych projektów realizujące ideę zrównoważonej mobilności – Bezpieczna, nowe trasy rowerowe;
- Udział w spotkaniach z jednostkami prowadzącymi projekty miejskie: DSDIK, ZDiUM, WIM, WI, ZIM w zakresie koordynacji planowanych zadań komunikacyjnych oraz sprawdzania zgodności inwestycji drogowych z planami rozwoju transportu i mobilności miejskiej, m.in. inwestycje związane z budową, przebudową ulic, budową systemu Parkuj i Jedź;
- Opiniowanie dokumentacji projektowych sporządzanych dla inwestycji komunikacyjnych w zakresie zrównoważonej mobilności;
- Udział w spotkaniach oraz konsultacjach i opiniowaniu projektów dokumentów z zakresu zieleni, w tym: projektu Mapy akustycznej, programu ochrony zieleni, projektu Planu działań na rzecz ochrony bioróżnorodności dla miasta Wrocławia, tworzeniu projektów uchwał pomników przyrody, opiniowanie zmian w planie zadań ochronnych obszarów Natura 2000.

WROCŁAWSKA POLITYKA MOBILNOŚCI

- Koordynowanie prac zespołu ds. realizacji Polityki mobilności;
- Bieżący monitoring Wrocławskiej polityki mobilności;
- Przygotowanie podsumowania mierników i czynników będących elementami monitoringu Wrocławskiej polityki mobilności za 2016 r.;
- Prezentacja monitoringu i wdrażania WPM na Komisji Komunikacji RMW i Radzie Mobilności;
- Organizacja i udział w pracach Rady Społecznej ds. Polityki Rowerowej;
- Organizacja i udział w pracach Rady Społecznej ds. Mobilności.

EUROPEJSKI TYDZIEŃ ZRÓWNOWAŻONEJ MOBILNOŚCI

W 2017 r. Wrocław po raz kolejny brał udział w Europejskim Tygodniu Zrównoważonej Mobilności. Biuro koordynowało przygotowania i przebieg tego przedsięwzięcia. Wykonano, przy współpracy z MPK, BPS oraz organizacjami pozarządowymi m.in.:

- zieloną aranżacją jednej z głównych ulic - ul. Krupniczej - zamknięta dla ruchu ogólnego na 1 dzień;
- spektakl i warsztaty dla dzieci mające kształtować prawidłowe postawy i nawyki związane z korzystaniem z transportu miejskiego mające sprawić, że dzieci zapamiętają autobus i tramwaj jako miejsce przyjazne, jako środek transportu, którym z powodzeniem można poruszać się po mieście nie tylko dlatego, by chronić środowisko, lecz i dla wygody, a może i przygody;
- przejażdżki zabytkowym tramwajem, w którego wnętrzu odbywał się koncert jazzowy;

- Bike kitchen - Mieszkańcy Wrocławia sami mogli naprawić swoje rowery przy pomocy profesjonalnych narzędzi, a serwisanci wspierali ich radą i pomagali przy pracy. "Bike kitchen" to inaczej otwarty serwis, gdzie wspólnie można rozwiązywać problemy związane z naprawą i serwisowaniem rowerów;
- Cargo Bike Wrocław – przejażdżki cargobikiem;
- prelekcje na temat cyklologistyki omawiające wykorzystanie rowerów cargo w transporcie miejskim.

Sadzonki ziół rozdawane na ul. Krupniczej podczas obchodów Europejskiego Tygodnia Zrównoważonej Mobilności.

Obchody Europejskiego Tygodnia Zrównoważonej Mobilności. 2017- stoisko Energorowery

Wrocław został uhonorowany przez Ministerstwo Infrastruktury i Budownictwa oraz Ministerstwo Środowiska Dyplomem za aktywne działania we wszystkich trzech

kategoriach Europejskiego Tygodnia Zrównoważonego Transportu, w działaniach stałych – całorocznych, w organizacji dnia bez samochodu oraz w organizacji wydarzeń w ciągu ETZT.

MODELOWANIA KOMUNIKACYJNE

- Utrzymanie i weryfikacja istniejącego Modelu Ruchu dla Wrocławia poprzez:
 - bieżące prace i analizy,
 - zlecenie koreferatu do opracowanego modelu,
 - przygotowanie modelu do udostępnienia.
- Bieżące udostępnianie zainteresowanym podmiotom elementów Modelu Ruchu dla Wrocławia.
- Opiniowanie projektów dotyczących prognozowania ruchu.
- Przygotowanie Kompleksowych Badań Ruchu poprzez:
 - sporządzenie niezbędnej dokumentacji do wszczęcia postępowania o udzielenie zamówienia na wykonanie Kompleksowych Badań Ruchu we Wrocławiu i okolicach oraz ocena złożonych ofert,
 - prezentacja kluczowych zagadnień Kompleksowych Badań Ruchu na spotkaniach z gminami aglomeracji,
 - przygotowanie propozycji listu intencyjnego dotyczącego współpracy wszystkich zainteresowanych gmin w ramach Kompleksowych Badań Ruchu.
- Opracowanie prognoz ruchu dotyczących wybranych inwestycji realizowanych na zlecenie Gminy Wrocław.

TRAMWAJE

Realizowane projekty:

- **Zintegrowany System Transportu Szynowego w Aglomeracji i we Wrocławiu – Etap III A**

Celem projektu jest kontynuacja działań Miasta na rzecz rozwoju transportu szynowego we Wrocławiu i jego najbliższym otoczeniu oraz jego integracji z innymi podsystemami transportu zbiorowego, co ma się przyczynić do zwiększenia liczby pasażerów korzystających z transportu zbiorowego.

Zadania składowe Projektu:

- **Budowa dwutorowej wydzielonej trasy tramwajowej w ul. Popowickiej, ul. Starogroblowej i ul. Długiej (od ul. Milenijnej do ul. Jagiełły) wraz z niezbędną infrastrukturą oraz nową stacją prostownikową.**

Lata realizacji: 2016-2019

Poniesione w 2017 r. nakłady: 119 195,90 zł

W 2017 r.:

- przygotowano i rozstrzygnięto przetarg na wykonanie prac projektowych,
- podpisano umowę z Wykonawcą na prace projektowe ,
- opracowano i zatwierdzono KPP,
- złożono wnioski o wydanie decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach,
- zatwierdzono rozwiązania projektowe w zakresie KPP,
- złożono wnioski o decyzję PnB w zakresie przebudowy budynku biurowego „A” ZDiUM,
- ogłoszono przetarg na roboty budowlane dla zadania Budowa trasy tramwajowej wzdłuż ul. Popowickiej - Starogroblowej - Długiej (od ul. Milenijnej do ul. Jagiełły wraz z przebudową wiaduktu nad ul. Długą oraz budową zintegrowanego węzła tramwajowo-kolejowego Wrocław – Popowice,
- złożono wnioski o ustalenie LCP dla pasa drogowego ul. Popowice – Milenijna – Lotnicza – etap II w ciągu DK nr 5,
- uzyskano decyzję środowiskową dla trasy,
- uzyskano decyzję PnB dla przebudowy budynku biurowego „A” ZDiUM,
- podpisano porozumienia z Developerami,

- podpisano porozumienie z PKP PLK S.A. w przedmiocie przebudowy wiaduktu kolejowego na linii 143 nad ul. Długą,
- Dział Planowania Transportu Zbiorowego koordynował przygotowanie wytycznych technicznych oraz uczestniczył czynnie w Radach Technicznych związanych z projektowaniem - trasy rozstrzygał i uzgadniał stanowiska pomiędzy jednostkami opiniującymi projekty oraz realizował, nadzorował bądź koordynował powyższe działania we współpracy z Wydziałem Zarządzania Funduszami oraz jednostkami zaangażowanymi w realizację Projektu.

Przebieg projektowanej trasy tramwajowej wzdłuż Popowickiej-Starogrobłowej-Długiej-Jagielly

▪ Trasa tramwajowa w ul. Hubskiej

Zamierzenie inwestycyjne polega na przebudowie układu drogowego ul. Hubskiej, budowie torowiska tramwajowego wraz z przystankami oraz towarzyszącymi sieciami infrastruktury. Torowisko planuje się wbudować w jezdnię ul. Hubskiej z zachowaniem ruchu dla samochodów po obu stronach torowiska.

Lata realizacji: 2015-2019

Poniesione w 2017 r. nakłady: 421 719,97 zł

Wizualizacja trasy tramwajowej w ul. Hubskiej

W 2017 r.:

- podpisano umowę na roboty budowlane
- wyłoniono wykonawcę robót budowlanych, które to w listopadzie 2017 r. rozpoczęło prace związane z budową torowiska na ul. Hubskiej.

Budowa torowiska na Hubskiej

▪ **Budowa wydzielonej trasy autobusowo-tramwajowej łączącej osiedle Nowy Dwór z Centrum Wrocławia (TAT)**

Celem projektu jest uruchomienie szybkiej, atrakcyjnej dla pasażerów i izolowanej od ruchu kołowego komunikacji zbiorowej – tramwajowej i autobusowej w jednym z głównych korytarzy komunikacyjnych zachodniej części Wrocławia - od osiedla Nowy Dwór do pl. Orłąt Lwowskich.

Schemat przebiegu trasy autobusowej – tramwajowej na Nowy Dwór

Lata realizacji: 2015-2019

Poniesione w 2017 r. nakłady: 191 263,50 zł

W 2017 r.:

- opracowano Koncepcję Programowo Przestrzenną dla TAT,
- kontynuowano prace projektowe i uzgodnienia dokumentacji,
- uzyskano Decyzję o środowiskowych uwarunkowaniach na sieci,
- uzyskano Decyzję o środowiskowych uwarunkowaniach na trasę TAT,

- udział w radach technicznych, spotkaniach wewnętrznych oraz przygotowanie wytycznych technicznych związanych z projektowaniem trasy, rozstrzygnięcie i uzgadnianie stanowiska pomiędzy jednostkami opiniującymi projekty,
- Dział Planowania Transportu Zbiorowego realizował, nadzorował bądź koordynował powyższe działania we współpracy z Wydziałem Zarządzania Funduszami oraz jednostkami zaangażowanymi w realizację Projektu,
- w listopadzie 2017 r. Centrum Unijnych Projektów Transportowych poinformowało, iż zakończona została ocena złożonych dokumentów aplikacyjnych i dokumenty zostały ostatecznie zaakceptowane.

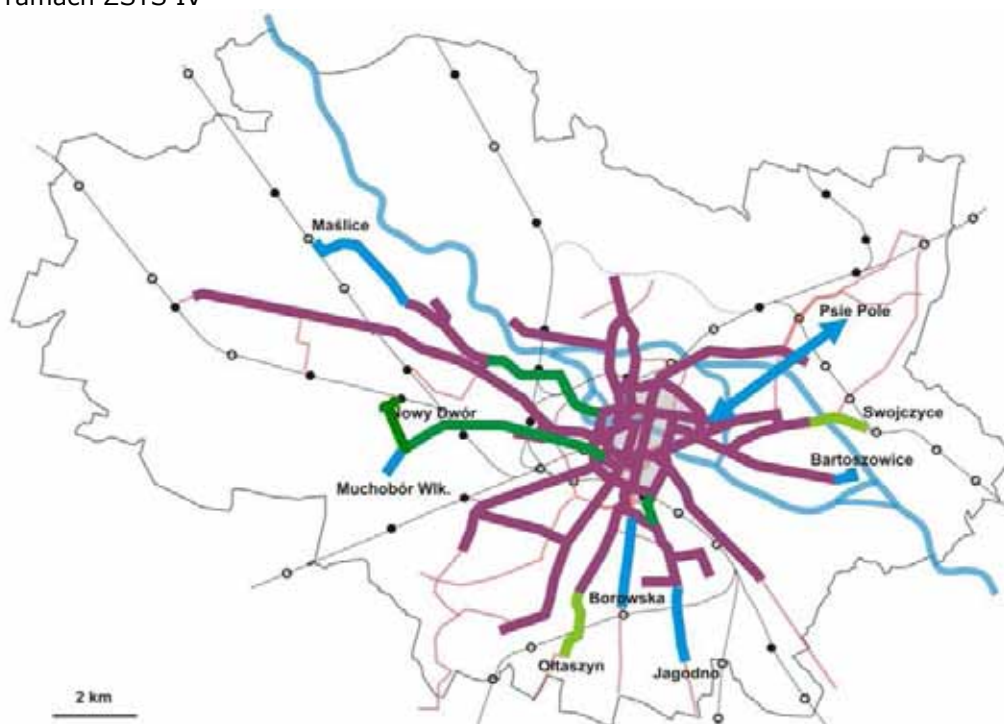
W efekcie powyższych działań w dniu 27 grudnia 2017 r. w Dolnośląskim Urzędzie Wojewódzkim została podpisana przez wiceprezydenta Macieja Bluja oraz Przemysława Gorgola, p.o. Dyrektora Centrum Unijnych Projektów Transportowych umowa o dofinansowanie dla obu projektów tramwajowych – ZSTSIII A i TAT.

- **Przygotowanie do realizacji Projektu „Zintegrowany System Transportu Szynowego w Aglomeracji i we Wrocławiu- Etap IV”**

W 2017 r. projekt zmienił swój zakres i w nowej postaci w jego ramach ma powstać:

- Trasa tramwajowa z Sępólna do Swojczyce przez nowy most Chrobrego,
- Trasa tramwajowa do osiedla Ołtaszyn,
- Budowa nowej zajezdni tramwajowej – Etap I - zadanie realizowane w całości przez Miejskie Przedsiębiorstwo Komunikacyjne Sp. z o.o.

Schemat przebiegu tras realizowanych do 2022 r. Kolorem jasnozielonym oznaczono trasy w ramach ZSTS IV

- **Przygotowanie analizy na temat możliwości przestrzennych i powiązań funkcjonalnych przedłużenia tramwaju na Ołtaszyn w kierunku gminy Kobierzyce.**
- **Tramwaj na Ołtaszyn – analizy wielokryterialne na potrzeby konsultacji społecznych.**
- **Tramwaj na Swojczyce – wytyczne, analizy na potrzeby dokumentacji projektowej dla nowego mostu Chrobrego.**

ROWERY

Rozwój infrastruktury i transportu rowerowego w mieście, jak alternatywy dla podróży samochodem jest jednym z priorytetowych działań realizujących ideę zrównoważonej mobilności. W 2017 r. oficer rowerowy zrealizował następujące zadania w tym zakresie:

- Budowa tras rowerowych w ciągu ulic: Borowska, Stawowa, Ślężna, Hallera, Nowa, Sucha, Dyrekcyjna, Joanitów, Trzebnicka, Parafialna, Wojanowska, Konduktorska, Fieldorfa, Szczytnicka, Mickiewicza, Strachocińska, Swojczycka, Kowalska, Czajcza, Trawowa.
 - Budowa tras rowerowych dzieliła się na główne dwa bloki: przy okazji przebudowy układu drogowego oraz jako samodzielne inwestycje.
 - Szczegółowy zakres odnośnie rodzaju trasy oraz ich długości przedstawia poniższa tabela. Łącznie wybudowanych zostało 9 kilometrów nowych tras rowerowych. W zdecydowanej większości zadania miały na celu łączenie sieci tras rowerowych w spójny system.
 - Wśród zrealizowanych zadań wyszczególnić należy trasy w ciągu ul. Borowskiej, Stawowej i Ślężnej. Dzięki temu od centrum miasta można wyjechać aż do Parku Południowego. W ciągu ul. Nowej zastosowane zostało holenderskie rozwiązanie tzw. ulica rowerowa. Krótki odcinek w ciągu ul. Trzebnickiej połączył długą trasę w jeden spójny ciąg. Nowo kształtowane ulice jak np. Wojanowska czy przebudowana Parafialna wyposażone zostały w dwukierunkowe drogi dla rowerów kreując nowe powiązania lub łącząc istniejące odcinki.

Nowa trasa rowerowa na ul. Ślężnej

Zestawienie inwestycji w 2017 r.

ZADANIE	KOMPONENT ROWEROWY	DŁUGOŚĆ ZAKRES [m]
Borowska, Stawowa	Jednokierunkowa droga dla rowerów	168
	Pas ruchu dla rowerów	119
Ślężna	Dwukierunkowa droga dla rowerów	141,85
Hallera	Dwukierunkowa droga dla rowerów	424
Bike and Ride Boguszowska	Dwie wiaty na 10 rowerów każda oraz 2 zamykane boksy	
Kładka Zwierzyniecka	Zjazd rampowy z Kładki Zwierzynieckiej wraz z poprawą stanu technicznego kładki	280
Nowa	Ulica rowerowa	127

Sucha	Jednokierunkowe drogi dla rowerów	206
	Pas ruchu dla rowerów	261
Dyrekcyjna	Dwukierunkowa droga dla rowerów	190
Joanitów	Pasy ruchu dla rowerów	
Borowska	Jednokierunkowa droga dla rowerów	132
	Pas ruchu dla rowerów	211
	Dwukierunkowa droga dla rowerów	190
Trzebnicka	Jednokierunkowa droga dla rowerów	125
Parafialna	Dwukierunkowa droga dla rowerów	793
Wojanowska	Dwukierunkowa droga dla rowerów	1 449
Konduktorska	Dwukierunkowa droga dla rowerów	694,67
Fieldorfa	Dwukierunkowa droga dla rowerów	1 071
Szczytnicka	Pas ruchu dla rowerów	114
	Dwukierunkowa droga dla rowerów	85
Mickiewicza od Mostu Swojczyckiego do pętli	Droga dla pieszych i rowerów	247
Strachocińska	Drogi dla pieszych i rowerów	106
Swojczycka	Jednokierunkowe drogi dla rowerów	638,7
	pas ruchu dla rowerów	70
Kowalska od Wilgotnej do Czajczej	Droga dla pieszych i rowerów	482
Trawowa	Droga dla pieszych i rowerów	746

- Budowa zjazdu z kładki Zwierzynieckiej. Do tej pory kładka Zwierzyniecka była niedostępna dla ruchu rowerowego oraz dla osób niepełnosprawnych. Wybudowana po północnej stronie kładki rampa zjazdowa połączyła rowerowo Wielką Wyspę, trasy nadodrzańskie, ZOO z południowo-wschodnią częścią miasta.

Zjazd z kładki Zwierzynieckiej

- Udostępnienie pod prąd jednokierunkowych ulic w strefach ruchu uspokojonego - łącznie 24 km na ponad 80 ulicach. Przed wytypowanie ulic do wdrożenia tzw. kontraruchu zebrano sugestie i uwagi mieszkańców, które ulice powinny zostać zrealizowane jako pierwsze. Poniższa tabela przedstawia zestawienie ulic objętych projektem.

Ulice udostępnione pod prąd.

ULICA	DŁUGOŚĆ w m
Biskupia	97,08
Chorzowska	419,69
Czeska	268,89
Daszyńskiego	275,34
Druckiego-Lubeckiego	126,34
E.Orzeszkowej	263,63
Energetyczna	235,67
Garbary	78,60
gen.Hauke-Bosaka	358,85
gen.Kniaziewicza	424,65
Hoene-Wronskiego	304,20
hr.Fredry	94,01
Igielna	196,58
Januszowicka	399,42
Jatki	85,80
Jodłowa	86,51
Kampinoska	297,63
Kaszubska	367,27
Kaznodziejska	86,23
Kielbaśnicza	356,24
Kiemliczów	135,28
Klecinska	435,94
Kłóśna	162,05
Kosynierów Gdyńskich	1 237,67
Kotlarska	285,67
Kotsisa	348,46
ks.Piramowicza	196,23
Kurkowa	56,51
Kuźnicza	342,74
Lubińska	487,09
Łaciarska	433,17
Łagiewnicka	384,13
Łazienna	83,99
Łukowa	744,93
Malarska	83,98
Mennicza	243,73
Miła	175,52
Murarska	279,41
Nasturcjowa	209,29
Nobla	83,71
Nożownicza	440,96
Odrzanska	77,36
Ofiar Oświęcimskich	101,90
Olkuska	343,95
Ołowiana	195,31

Oporowska	296,20
Partyzantów	1 537,38
Paulińska	280,49
Piwna	429,49
pl.Uniwersytecki	295,84
Pracka	473,05
Promień	137,46
Psie Budy	144,39
Pszczelarska	15,57
Pusta	99,64
Raciborska	205,68
Rajska	250,61
Reja	59,51
Rymarska	754,32
Rzeźnicza	303,68
Sempołowskiej	83,07
Skoczylasa	92,79
Skwer ludzi ze znakiem P	118,62
Skwerowa	218,24
Skwierzyńska	147,63
Smętna	231,98
Smoluchowskiego	202,24
Stanisławskiego	350,67
Stwosza	87,04
Suchardy	122,58
św.Elzbiety	86,31
św.Mikołaja	241,54
Szewska	188,36
Sztabowa	194,56
św. Wita	149,58
św.Antoniego	269,13
Tarnogórska	162,76
Tczewska	387,19
Trwała	165,99
Ukraińska	187,56
Garncarska	192,34
Uniwersytecka	225,93
Wandy	585,94
Wietrzna	697,70
Więzienna	284,81
Włodkowica	608,87
Worcella	359,02
Frycza-Modrzewskiego	241,57
Łukasiewicza	127,44
SUMA	24 686,36

- Budowa Bike&Ride na ul. Boguszowskiej.
Zadanie dotyczyło rozbudowy istniejącej wiaty do parkowania rowerów o kolejne wiaty oraz zamykane boksy.
- Stojaki rowerowe.
W ramach corocznej akcji "Wnioskuj o stojak" rozstrzygnięto przetarg na opracowanie dokumentacji projektowej wraz z montażem 650 stojaków rowerowych oraz dwóch zadaszonych wiat. Dokumentacja projektowa została wykonana w 2017 r. montaż przewidziano na 2018 r.
- Zadania związane z edukacją i promocją ruchu rowerowego.
Przeprowadzone zostały dwie kampanie promujące jazdę rowerem tj. European Cycling Challenge oraz Rowerowy Maj.
European Cycling Challenge to akcja skierowana do wszystkich mieszkańców Wrocławia z naciskiem na osoby pracujące. Przez cały miesiąc maj mieszkańcy gromadzili przejechane rowerem kilometry rywalizując z blisko 50 innymi europejskimi miastami oraz wewnątrz między zakładami pracy. W ramach Rowerowego Maja 34 placówki edukacyjne oraz kilkanaście tysięcy dzieci wzięło udział w aktywnym dojeździe do szkół.

Rowerowy maj 2017

- Prace przygotowawcze do nowych zadań rowerowych na 2018 r.
- Prowadzenie posiedzeń Rady Rowerowej przy Prezydencie Wrocławia.
- Wszystkie plany i projekty związane z infrastrukturą rowerową są regularnie konsultowane ze Społeczną Radą ds. Polityki Rowerowej przy Prezydencie Wrocławia.

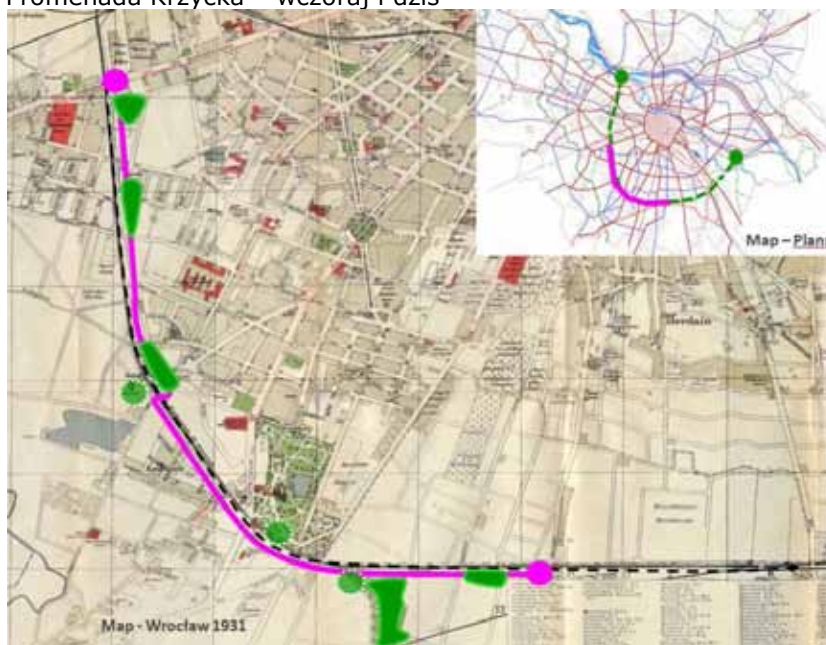
PIESI

Rozwój przestrzeni pieszych w mieście jest jednym z priorytetowych działań realizujących ideę zrównoważonej mobilności. W 2017 r. oficer pieszy zrealizował następujące zadania w tym zakresie:

- Wrocławskie standardy kształtowania przestrzeni miejskich przyjaznych pieszym - koordynacja opracowania. Dokument został przygotowany przez zewnętrzny zespół ekspercki, przeszedł proces opiniowania w jednostkach miejskich oraz konsultacji społecznych. W efekcie Wrocław jest jednym z zaledwie kilku miast w Polsce, które opracowało zestaw rozwiązań i dobrych praktyk w zakresie planowania, projektowania i realizacji inwestycji infrastrukturalnych w sposób zapewniający optymalne warunki funkcjonowania i rozwoju ruchu pieszego. Obecnie dokument ten stanowi podstawę do wydawania wytycznych i opinii dla przygotowywanych i opracowywanych zadań inwestycyjnych. W roku 2018 r. planowane jest jego wdrożenie jako obowiązkowego załącznika dokumentacji projektowych realizowanych na zlecenie Miasta, dla wszystkich zadań obejmujących budowę, przebudowę lub remont ciągów pieszych.
- Program Ruchu Pieszego - koordynacja zadań inwestycyjnych. W 2017 r. wykonano następujące zadania:

- przebudowa lub budowa chodników przy ulicach: Jarnołtowskiej, Górniczej, Strachocińskiej, Jagiellończyka, Gubińskiej, Nowej, Bujwida, Drzewnej, Trawowej, Kamieńskiego,
 - budowa progów spowalniających, azyli na przejściach dla pieszych,
 - budowa przystanków autobusowych przy ulicach: Strzegomskiej, Mokronoskiej,
 - budowa przejścia dla pieszych (wraz z przebudową peronów) na przystanku „Wielka” przy ul. Powstańców Śląskich,
 - opracowanie dokumentacji projektowych dla zadań: budowa przejść dla pieszych na obwodnicy Starego Miasta (przy Moście Uniwersyteckim oraz skrzyżowaniach z ulicami św. Mikołaja oraz Ruska) oraz obszarowego porządkowania parkowania na Przedmieściu Świdnickim.
- Prace przygotowawcze dla realizacji projektu trasy pieszo-rowerowej zwanej Promenadą Krzycką. W 2017 r. w wyniku podjęcia decyzji o konieczności stworzenia całościowej koncepcji szlaku, wykonana została kwerenda materiałów archiwalnych związanych z dawnym Traktem Hugo Richtera, a także została przygotowana i przeprowadzona przez Fundację EkoRozwoju gra miejska promująca wśród wrocławian wiedzę o Promenadzie Krzyckiej.

Promenada Krzycka – wczoraj i dziś

- Wytyczne i opinie w zakresie kształtowania ciągów pieszych realizowanych w ramach innych programów budżetowych Miasta, w tym także projektów zgłaszanych we Wrocławskim Budżecie Obywatelskim.
- Propozycja rozwoju strefy płatnego parkowania w śródmiejskim obszarze funkcjonalnym i przeprowadzenie konsultacji społecznych. Opracowanie koncepcji rozwoju strefy płatnego parkowania miało na celu przedstawienie opinii publicznej konsekwencji braku regulacji liczby aut w mieście oraz faktycznego przeniesienia obowiązku zapewnienia miejsca postojowego z właścicieli pojazdów na samorząd, czyli de facto ogół mieszkańców. Wraz z rozwojem strefy płatnego parkowania oznaczającym zwiększenie odpowiedzialności zmotoryzowanych wrocławian za swoją własność, możliwa jest nie tylko regulacja nadmiernej liczby pojazdów, ale także osiągnięcie określonej korzyści finansowej dla społeczności lokalnej – dochód z poszerzonej strefy zgodnie z propozycją ma być przeznaczony na realizację potrzeb inwestycyjnych zgłaszanych na danym osiedlu. Opracowana propozycja została przedstawiona mieszkańcom w trybie konsultacji społecznych i uzyskała poparcie znacznej części ich uczestników. W prowadzonej

w ramach tego procesu ankiecie internetowej, za zmianami opowiedziało się 53% uczestników, podczas gdy przeciwnych było 42%.

Rezultat wypracowanych mechanizmów w formie projektu uchwały zostanie przekazy Radzie Miejskiej Wrocławia w roku 2018. Wdrożenie nowych rozwiązań planowane jest wraz z wprowadzeniem nowego systemu operatorskiego wrocławskiej strefy płatnego parkowania.

INNE PRACE

- Przygotowanie wkładu merytorycznego do wniosku konkursowego o tytuł Zielonej Stolicy Europy – w zakresie tematyki zrównoważonej mobilności i wody.
- Udział w pracach dotyczących przygotowania wniosku miasta do konkursu Eco-miasto organizowanej przez Ambasadę Francuską w zakresie zrównoważonej mobilności.
- Udział w pracach zespołu (WIM, MPWiK, BRW, BZM, WŚiR, ZZM) zajmującego się Zarządzeniem Prezydenta w sprawie gospodarowania wodami opadowymi w zakresie:
 - udział w przygotowaniu treści zarządzenia (marzec – kwiecień),
 - utworzenia platformy danych wspomagających zarządzanie gospodarowaniem wodami opadowymi w mieście; m.in. tworzenie mapy infiltracji gruntów.
- Udział w pracach zespołu miejskiego ds. adaptacji do zmian klimatu (Miejski plan adaptacji do zmian klimatu) - udział w posiedzeniach komisji ds. zmian klimatu i komisji ds. wód opadowych.
- Udział w spotkaniach z WIM dotyczących zbiorników retencyjnych – finansowanie.
- W ramach współpracy z WNiSN przygotowywanie projektów podziału i wydawanie opinii dotyczących nieruchomości gminnych w zakresie wyznaczania terenu niezbędnego na rozbudowę układu komunikacyjnego, w tym poprawy standardów przemieszczania się wzdłuż ulic dla pieszych i rowerzystów.
- Wydawanie opinii dla WAB w zakresie komunikacyjnym i infrastrukturalnym.
- Przygotowanie oraz przeprowadzenie spotkania ze studentami Uniwersytetu Wrocławskiego specjalności „Socjologia miasta” na temat zakresu zadań Biura Zrównoważonej Mobilności i prowadzonych aktualnie prac ciekawych pod kątem procesu angażowania społeczeństwa.
- Przygotowanie merytoryczne projektu zazielenienia torowiska na ul. Widok.
- Współpraca z IRT w zakresie WROF.
- Współpraca przy opracowaniu dokumentu Założenia polityki społeczno-gospodarczej Wrocławia na 2018 r.

POZOSTAŁE DZIAŁANIA

- Udział w warsztatach, seminariach, kongresach i konferencjach:
 - 4th European Conference on Sustainable Urban Mobility Plans 29-30 Marzec 2017 r. Dubrovnik,
 - DiverCity3 Festiwal Miast 3-4 października 2017 r. we Wrocławiu – prelegenci,
 - Warsztaty o komunikacji z mieszkańcami, Warszawa 13 października 2017 r.,
 - DOFA – prelegent,
 - Kongres Regionów – prelegent,
 - Kongres Transportu Publicznego – udział,
 - Civitas – Kraków – prelegent,
 - Warsztaty w Brukseli przygotowujące do aplikacji o tytuł ZSE,
 - Szkolenie-konferencja zorganizowana przez Centrum Unijnych Projektów Transportowych dla Beneficjentów priorytetów transportowych POIiŚ 2014-2020 w zakresie realizacji projektów dofinansowywanych w ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko,
 - Seminarium organizowane przez Centrum Unijnych Projektów Transportowych pt. „Dane o ruchu w analizach kosztów i korzyści projektów transportowych” – udział,
 - Seminarium organizowane przez Zakład Systemów Komunikacyjnych Politechniki Krakowskiej dotyczące metod modelowania wyboru środka transportu – udział,

- Konferencja organizowana przez Stowarzyszenie Inżynierów i Techników Komunikacji RP Oddział w Poznaniu pt. „Polskie projekty transportowe. Doświadczenia, badania i przyszłość.” – udział.
- Udział w programie Pioneers into Practice jako host.
- Informacja publiczna - udzielenie odpowiedzi na wnioski dotyczące udostępnienia informacji publicznej (23 odpowiedzi).
- po zmianach w przepisach dot. podatku VAT przekazanie wszystkie środki trwałe, wytworzone we wcześniejszych etapach Zintegrowanego Systemu Transportu Szynowego w Aglomeracji i we Wrocławiu do Zarządu Dróg i Utrzymania Miasta.

PROGRAM OPIEKI NAD ZWIERZĘTAMI BEZDOMNYMI ORAZ ZAPOBIEGANIA BEZDOMNOŚCI ZWIERZĄT

Zadanie polegające na zapewnieniu opieki bezdomnym zwierzętom oraz ich wyłapywanie Gmina Wrocław, w wyniku przeprowadzonego otwartego konkursu ofert, powierzyła Towarzystwu Opieki nad Zwierzętami Bezdomnymi w Polsce, które prowadzi Schronisko dla Bezdomnych Zwierząt we Wrocławiu.

Jednym z głównych działań w 2017 r. było zapewnienie bezdomnym zwierzętom miejsc oraz opieki w Schronisku. Opieka nad zwierzętami polegała głównie na: zapewnieniu im schronienia przed niekorzystnymi warunkami atmosferycznymi, codziennej pielęgnacji, żywieniu, szczepieniach profilaktycznych, ochronie przed pasożytami, sterylizacji chirurgicznej zwierząt, leczeniu zwierząt chorych.

W 2017 r. do Schroniska **przyjęto 1 312 kotów i 1 489 psów**. Poszukiwano nowych właścicieli dla zwierząt. Wrocławskie Schronisko od lat osiąga bardzo dobre efekty w zakresie poszukiwania nowych domów dla swoich podopiecznych. W 2017 r. **wydano do adopcji 973 koty i 1 055 psów**. Stosunek zwierząt adoptowanych do zwierząt przyjętych wynosił: koty 74%, psy 71%.

W 2017 r. w Schronisku **oznakowano elektronicznie 1 679 zwierząt**.

Przeprowadzono 1 037 zabiegów sterylizacji zwierząt. Ponadto, opieką objęto także koty wolno żyjące, tj.: sfinansowano z budżetu Gminy zakup suchej karmy dla ich dokarmiania oraz zabiegi sterylizacji wykonanych u 1 603 kotów. Ponadto prowadzono działania edukacyjne (ulotki, strony internetowe, konkursy, prelekcje, imprezy targowe, plenerowe) w zakresie odpowiedzialnej i właściwej opieki nad zwierzętami, ich humanitarnego traktowania, propagowania sterylizacji i kastracji oraz znakowania, a także adopcji zwierząt bezdomnych.

Kolejnym działaniem było wyłapywanie bezdomnych zwierząt z terenu miasta. Pracownicy Schroniska, po zgłoszeniu takiej konieczności przez mieszkańców Wrocławia, Policji lub Straży Miejskiej, w humanitarny sposób je wyłapywali a następnie umieszczali w Schronisku. Schronisko zapewniało całodobową opiekę weterynaryjną (dyspozycyjny lekarz weterynarii i karetka pogotowia) w przypadkach zdarzeń drogowych z udziałem zwierząt bezdomnych.

Towarzystwo Opieki nad Zwierzętami wykazało się bardzo dużym wkładem pracy własnych wolontariuszy, bez których wdrażanie programu przeciwdziałania bezdomności byłoby znacznie utrudnione.

Ponadto, zgodnie z ustawą o ochronie zwierząt, Gmina określiła, w drodze Uchwały Rady Miejskiej Wrocławia, „Program opieki nad zwierzętami bezdomnymi oraz zapobiegania bezdomności zwierząt na terenie Gminy Wrocław w 2017 r.”. Celem Programu było ograniczenie ilości bezdomnych zwierząt, zmniejszenie populacji wolno żyjących kotów, poprawa dobrostanu zwierząt oraz edukacja mieszkańców w zakresie humanitarnego traktowania zwierząt.

Koszt realizacji zadania własnego Gminy, wraz z ww. Programem – 2 600 000 zł.

Do 21 marca 2017 r. zadanie nadzorował Departament Infrastruktury i Gospodarki, który przekazał I transzę dotacji w wysokości 1 600 000 zł. Następnie zadanie zostało przekazane Departamentowi Zrównoważonego Rozwoju, który przekazał drugą transzę dotacji dla Schroniska w kwocie 1 000 000 zł.

Ponadto, w 2017 r. zostały zarezerwowane środki finansowe w kwocie 20 000 zł na finansowanie lub dofinansowanie zadań zleconych do realizacji organizjom

prowadzącym działalność pożytku publicznego. O tego rodzaju dotację, udzielaną w trybie art. 19a ustawy o działalności pożytku publicznego i wolontariacie mogły ubiegać się organizacje pozarządowe, które działają na rzecz ochrony zwierząt. W 2017 r. wykorzystano z zarezerwowanych środków 10 000 zł.

ZIELEŃ MIEJSKA

GLÓWNE ZADANIA REALIZOWANE W 2017 R. W ZAKRESIE ZIELENI MIEJSKIEJ

Zarządzanie terenami zieleni miejskiej:

- bieżąca konserwacja posiadanych zasobów zieleni miejskiej o powierzchni 2 659,99 ha w tym:
 - parki – 567,57 ha,
 - zieleńce – 128,28 ha,
 - zieleń przyuliczna – 557,72 ha oraz rowy przydrożne 61,53 ha
 - lasy komunalne i tereny związane z gospodarką leśną- 1 242,38 ha,
 - zieleń tymczasowa i nieurządzona – 102,51 ha;
- rewaloryzacja posiadanych zasobów zieleni ze szczególnym uwzględnieniem obiektów wpisanych do rejestru zabytków;
- nasadzenia uzupełniające drzew i krzewów na terenach zieleni parkowej, przyulicznej i na zieleńcach;
- ukwiecanie terenów zieleni miejskiej;
- kontrola prawidłowości prowadzonych nasadzeń i jakości dostarczanego materiału roślinnego;
- prace interwencyjne;
- przygotowanie dokumentacji projektowo – kosztorysowych niezbędnych do realizacji zadań inwestycyjnych i remontowych w zakresie zieleni.

DOCHODY

W 2017 r. uzyskano dochody w kwocie 2 685 388,20 zł. Planowane na 2017 r. dochody wykonano ogółem w **117,78 %**.

Dochody uzyskano z następujących tytułów:

w Dz. 900, rozdz. 90004

- sprzedaż biletów wstępu do Ogrodu Japońskiego,
- sprzedaż drewna opałowego,
- kary umowne, odsetki,
- odsprzedaż - media,
- wpływy rozliczeń z lat ubiegłych,
- wpływy ze zwrotu w postępowaniu administracyjnym;

w Dz. 900, rozdz. 90017

- dzierżawy gruntów rolnych i czasowe zajęcia terenów oraz wynajem powierzchni użytkowej budynku przy ul. Trzebnickiej 33,
- odsprzedaż - media,
- odsetki od kontrahentów z tytułu nieterminowych płatności,
- wpływy z różnych tytułów: zwrot kosztów procesowych, odszkodowanie, rozliczenia z lat ubiegłych,
- zwroty kosztów sadowych.

Dochody zrealizowano na zadaniach:

- sprzedaż drewna opałowego na kwotę 172 632,12 zł, wykonanie planu w 95,91%, sprzedano 1 275,56 m³ drewna pochodzącego z wycinki sanitarnej drzew oraz usuwania uszkodzonych drzew przez wichury z terenów zieleni miejskiej i lasów komunalnych. W celu utrzymania właściwego stanu sanitarnego drzewostanów, do czego zobowiązuje ustawa o lasach, ZZM prowadzi pozyskanie drewna z usuwania

drzew martwych, suchych i zamierających. W celu zapewnienia bezpieczeństwa ludzi i mienia martwe drzewa są usuwane na bieżąco,

- dochody nieplanowane na kwotę 236 546,39 zł pochodziły z kar umownych, odsetek bankowych, wpływów rozliczeń z lat ubiegłych, zwrotu kosztów w postępowaniu administracyjnym, zwrot opłat i kosztów sądowych, egzekucji komorniczej,
- wpływy z usług na kwotę 23 127,08 zł wykonanie planu w 23,14 % spowodowane jest zmniejszonym wpływem z odsprzedaży mediów,
- sprzedaż biletów wstępu do Ogrodu Japońskiego na kwotę 500 917,20 zł i stanowi 100,18% dochodu zaplanowanego na 2017 r. W sezonie zwiedzania od 1 kwietnia 2017 r. do 31 października 2017 r. Ogród Japoński odwiedziło około 187 752 osób.

Sprzedano bilety:

normalne	- 76 970 szt.
ulgowe	- 110 642 szt.
karnety	- 101 szt.
bilety na sesje ślubne	- 39 szt.

WYDATKI

Plan ogółem 28 880 108 zł.

Wykorzystanie środków na zadaniu Zieleni Miejska i Program Nasadzeń - 95,17%

Wydatki poniesione na wykonanie zadań:

- **Podatek leśny – 38 096 zł**
Zarząd Zieleni Miejskiej odprowadził podatek leśny od zarządzanych powierzchni lasów komunalnych Wrocławia.
- **Odrolnienie – 46 039,71 zł**
W ramach zadania dokonano opłat za trwałe wyłączenie z produkcji rolnej gruntów, na których zrealizowano w 2015 r. zadanie pn. „Słoneczny Park na Ołtaszynie – zagospodarowanie terenu parku przy ul. Ułańskiej”, w ramach WBO 2014 – Projekt nr 33.
- **Odsetki za zwłokę – 1 761,01 zł**
W ramach zadania uregulowano odsetki za zwłokę.
- **Rozliczenie licznikowe eksploatacji oświetlenia i fontann – 341 088,70 zł**
w tym:
 - zakup wody 128 309,03 zł,
 - zakup energii 212 021,99 zł.Zadanie obejmowało zakup wody i energii elektrycznej niezbędnej do eksploatacji fontann, systemów nawadniających i napowietrzających oraz do oświetlenia części terenów zieleni i iluminacji obiektów zabytkowych.
- **Bieżąca konserwacja parków i zieleńców - 9 050 536,05 zł**
Bieżąca konserwacja parków i zieleńców na łącznej powierzchni 798,36 ha, w tym:
 - parki i zieleńce - pow. 695,85 ha,
 - zieleń tymczasowa i nieurządzona – pow. 102,51 ha.
- **Bieżąca konserwacja zieleni przyulicznej - 5 539 837,47 zł**
Bieżąca konserwacja prowadzona była na terenie zieleni przyulicznej pasów drogowych, pętli tramwajowych i rezerw komunikacyjnych o powierzchni 557,72 ha. Dodatkowo prowadzono konserwację zieleni rowów przydrożnych na powierzchni 61,53 ha.
- **Konserwacja, pielęgnacja i zagospodarowanie powierzchni leśnych w Lasach Komunalnych – 1 628 220,72 zł.**
Powierzchnia terenów objętych konserwacją i pielęgnacją wynosi 1 242,38 ha.

W ramach prac konserwacyjnych wykonano cięcia sanitarne oraz cięcia hodowlane (trzebieże i czyszczenia) pozyskując 482,27m³ grubizny opałowej i drewna średniowymiarowego.

W ramach prowadzonych prac zalesieniowych gruntów porolnych zalesiono ok. 17,50 ha terenu, wysadzając ok. 105 000 szt. sadzonek leśnego materiału roślinnego.

W ramach wiosennych nasadzeń uzupełniających wysadzono leśny materiał roślinny na powierzchni upraw leśnych lasów komunalnych w ilości ok. 13 300 szt.

W drzewostanach młodszych - do II klasy wieku o powierzchni 250 ha, wykonano niezbędne zabiegi pielęgnacyjne polegające na: koszeniu upraw leśnych, czyszczeniach wczesnych upraw i czyszczeniach późnych w młodnikach. W drzewostanach starszych klas wieku prowadzono bieżące prace gospodarcze związane z szeroko pojętym utrzymaniem trwałości drzewostanów w warunkach ich miejskiej eksploatacji: prace z zakresu hodowli i ochrony lasu, oraz czynności związane z realizacją pozaprodukcyjnych funkcji lasu a także zagospodarowania terenów leśnych pod względem rekreacyjno-turystycznym.

– **Nasadzenia i ukwiecenia terenów zieleni miejskiej – 1 427 606,84 zł.**

W ramach zadania dostarczono materiał roślinny do nasadzeń uzupełniających na terenach zieleni parkowej i przyulicznej oraz do ukwiecenia terenów zieleni miejskiej:

nasadzenia uzupełniające:

- drzew – 2 324 szt.,
- krzewów – 36 895 szt. (w tym 364 solitery),
- pnączy – 1050 szt.,
- byliny - 135 szt.,
- ukwiecenia miasta,
- roślin sezonowych/rabatowe 195 598 szt.

Dostarczone kwiaty wysadzono na kwietnikach o powierzchni ogólnej 43,40 arów, oraz w donicach ozdobnych m.in. na promenadzie w Parku Kopernika, Ostrowie Tumskim, ul. Szewskiej i pl. Marii Magdaleny, ul. Oławskiej, wokół Hali Stulecia. W ramach zadania dostarczono i nasadzono 83 900 szt. roślin cebulowych. Dostarczone cebule wysadzono m.in. na Placu Społecznym oraz w okolicach Hali Stulecia.

W tym:

- w ramach WBO: 637 szt. drzew, 10 053 szt. krzewów,
- w ramach zieleni rozproszonej: 240 szt. Drzew.

– **Dozór i funkcjonowanie Ogrodu Japońskiego – 286 049,20 zł**

W ramach zadania :

- zapewniono funkcjonowanie Ogrodu w okresie zwiedzania tj. 1 kwietnia – 31 października 2017 r.
- zabezpieczono ogród w okresie zamknięcia tj. 1 stycznia - 31 marca 2017 r. oraz 1 listopada – 31 grudnia 2017 r.

– **Dozór i monitoring obiektów – 286 790,36 zł**

W ramach zadania zapewniono dozór i ochronę Parku Kopernika, Wyspy Słodowej, terenu przy ul. Grabiszyńskiej 333.

– **Utrzymanie szaletu przy ul. Różyckiego – 1 230 zł**

Koszt konserwacji i utrzymania w czystości.

– **Deratyzacja – 64 869,09 zł**

W ramach zadania wykonano monitoring i deratyzację wybranych terenów zieleni miejskiej oraz prace (zabiegi) interwencyjne w zakresie deratyzacji oraz usuwania gniazd owadów.

– **Park Jedności – 255 332,27 zł**

W związku z wypowiedzeniem w lipcu 2016 r. umowy wykonawcy robót budowlanych realizującemu zadanie WBO pn. „PARK JEDNOŚCI - Kompleksowe zagospodarowanie terenu zieleni wzdłuż ul Królewskiej, od ul. Irkuckiej do ul. Zatorskiej na Zakrzowie”, w zaistniałej sytuacji, do czasu wyłonienia kolejnego wykonawcy robót niezbędne było: zapewnienie ochrony fizycznej terenu wstrzymanej budowy, zatrudnienie

- kierownika budowy, wynajem ogrodzenia, kontenera socjalnego i sanitariatu dla potrzeb zabezpieczenia terenu budowy.
- **Pomnik Knorra – 18 499,20 zł**
W trakcie realizacji inwestycji związanej z remontem pomnika zlecono niezbędne do wykonania prace tj. naprawa przylegającej do pomnika alejki żwirowej, ułożeniu opornika granitowego jako kontynuacja krawężnika przy pomniku, zakup i montaż ławki parkowej, nasadzenia roślin ozdobnych.
 - **Kolumna Wilhelma – 22 602,34 zł**
Wykonawca remontu Kolumny Fryderyka Wilhelma II wykonał zabezpieczenia powierzchni tynków zewnętrznych i murów podstawy kolumny Fryderyka Wilhelma II w Parku Szczytnickim przed napływem wody oraz zmontowano tablicę informacyjną zgodną z wytycznymi Systemu Informacji Miejskiej (SIM) we Wrocławiu.
 - **Uprawy leśne – 26 844,48 zł**
Dodatkowe koszenie upraw leśnych najmłodszych klas wieku w rejonie ulic: Opatowickiej, Międzyrzeckiej.
 - **Obsługa przetargi KIO – 13 440 zł**
W ramach zadania uregulowano koszty związane z odwołaniem do KIO.
 - **Szkody po wicherze – 349 806,60 zł**
Usuwanie szkód po wicherze. W ramach zadania wykonano pielęgnację uszkodzonego drzewostanu, usunięto przewrócone drzewa oraz zebrano połamane gałęzie na terenach parków i zieleńców oraz zieleni przyulicznej.
 - **Eksploatacja oświetlenia parkowego – 394 997,82 zł**
Zadanie obejmowało eksploatację i konserwację: oświetlenia parkowego i iluminacji obiektów zabytkowych, będących pod zarządem ZZM, w tym m.in.:
 - iluminację obiektów zabytkowych na Wyspie Piaskowej, pomników: Kardynała Bolesław Kominka, Europejski Krzyż Pokoju, Króla Bolesława Chrobrego, Pomnika Wspólnej Pamięci w Parku Grabiszyńskim, Wzgórza Polskiego – Bastionu Ceglarskiego,
 - oświetlenia, m.in.: terenów zieleni przy Alei Dąbskiej, w sektorze VIII przy ul. Chopina w Parku Szczytnickim, oraz oświetlenia w Ogrodzie Japońskim,
 - oświetlenia: parku osiedlowego przy ul. Orzechowej, na pl. Św. Macieja, w Parku Kopernika, Parku Południowym i Parku Grabiszyńskim, Parku Tołpy, na Wyspie Słodowej, w Parku Staszica, w parku osiedlowym przy ul. Bajana, placów zabaw przy ul. Mikołowskiej i ul. Mrągowskiej, w Parku im. gen. M.Langiewicza, w parku przy ul. Strachocińskiej, na zieleńcu na Placu Westerplatte,
 - eksploatację oświetlenia parkowego na pozostałych terenach zieleni miejskiej.
 - **Prace interwencyjne 202 579,02 zł**
W ramach przyznaných środków w 2017 roku zrealizowano:
 - montaż koszy na śmieci w parku Klecińskim, Brochowskim, rondzie Powst. Śl., na terenie zieleni przy ul. Marco Polo, Monte Cassino,
 - zakup i montaż koszy na śmieci, ławek i słupków ograniczających wjazd na teren zieleni przy stawie na ul. Głównej/Góreckiej,
 - zakup ławek do parku Kopernika,
 - porządkowanie terenu zieleni przy ul. Juszczaaka,
 - montaż i demontaż sceny na Wyspie Słodowej,
 - montaż tablicy okolicznościowej,
 - opłaty za dozór techniczny karuzeli w Parku Kopernika,
 - sadzenie formowanych lip wraz z przebudową chodnika na Rynku Psie Pole,
 - schronisko dla roślin – koszty organizacji,
 - zapewnienie skrajni drogowej – pielęgnacja drzewostanu Śródmieście,
 - usuwanie zniszczeń po wicherze na bulwarze Dunikowskiego,
 - usuwanie nasypów ziemnych z terenu przy ul. Kasprowicza,
 - porządkowanie terenu przy ul. Oboźnej,
 - naprawy ogrodzenia Parku Staszica.
 - **Kontenery WC w parkach – 146 341,59 zł**
W ramach zadania w 2017 roku zlecono montaż i obsługę kontenerów sanitarnych typu TOI TOI na Wyspie Słodowej oraz wynajem i serwis kabin typu TOI TOI

w parkach: Południowym, Grabiszyńskim, Zachodnim, Staszica, Na Gaju, Leśnickim, Kasprowicza, Strachocińskim, Park Jedności, Park Tołpy, Park Wschodni.

– **Konserwacja fontann i nawodnień- 527 874,99 zł**

Zadanie obejmowało koszt prowadzenia eksploatacji i konserwacji instalacji nawadniających, napowietrzających i fontann, w tym m.in.:

- napowietrzanie stawów w Parku Południowym i Parku Nowowiejskim oraz na terenie zieleńca przy pl. Anielewicza,
- deszczowanie trawników: na Pl. Katedralnym i Pl. Kościuszki, w Parku Staszica, Parku Kopernika, w Parku Południowym, na Osi Grunwaldzkiej, w Ogrodzie Japońskim, na Bulwarze ks. Adama Zienkiewicza,
- nawadnianie kropelkowe zieleni na terenach Promenad Staromiejskich, w Parku Południowym, na zieleńcu przy pl. Strzeleckim i ul. Pomorskiej,
- fontann: w Parku Kopernika, w Parku Staszica, na Promenadzie Staromiejskiej, „Krasnale” na pl. Teatralnym, przy ul. Przestrzennej, na pl. Św. Macieja oraz na Osi Grunwaldzkiej,
- kaskady wodne na terenie Ogrodu Japońskiego,
- źródło na Wzgórzu Partyzantów,
- punkt poboru wody w Parku Południowym przy polanie hippicznej,
- kaskady oraz system nawadniania na terenie Bulwaru Xawerego Dunikowskiego.

– **Monitoring przeciwpożarowy zabytkowego kościoła w Parku Szczytnickim – 6 826,50 zł**

W zabytkowym kościele Św. Jana Nepomucena w Parku Szczytnickim prowadzono monitoring przeciwpożarowy wraz z bieżącą konserwacją urządzeń monitorujących.

– **Odbiór ścieków – 42 438,39 zł**

Koszt odbioru ścieków powstałych podczas eksploatacji fontann i urządzeń nawadniających.

– **Zadania w ramach Wrocławskiego Budżetu Obywatelskiego – 794 300,55 zł**

W ramach przyznanych środków w 2017 r. zrealizowano zadania:

- WBO nr 710,747,155 – Drzewa dla Wrocławia, Posadzenie na terenie Wrocławia młodych drzew – nasadzenia drzew we Wrocławiu,
- w ramach zadania zrealizowano nasadzenia młodych drzew na terenach zieleni miejskiej na kwotę 732 420,03 zł. Szczegółowy opis nasadzeń w pkt. „Nasadzenia i ukwiecenia terenów zieleni miejskiej” str.3,
- WBO nr 165 – Zielona enklawa/Rondo Reagana – wprowadzenie zieleni na teren ronda. W 2017 r. zlecono dokumentację projektową na kwotę 19 864,50 zł,
- WBO nr 311 – odnowienie i zabezpieczenie boiska leśnego na Osobowicach. W 2017r. zlecono dokumentację projektową na kwotę 29 520 zł,
- WBO nr 68 – Zieleń wzdłuż ulicy Bardzkiej – koszt pielęgnacji gwarancyjnej w kwocie 12 496,02 zł.

Plan na zadania bieżące WBO – 1 612 500 zł. Koszt wykonanych prac w 2017 r. wyniósł ogółem 794 300,55 zł.

Pozostałe środki na realizację zadań 710,747,155 zostały przeniesione na zapewnienie utrzymania nowo nasadzonych drzew i krzewów zrealizowanych w ramach ww. zadań na 2018 r. - 119 873 zł, 2019 r. -111 690 zł, 2020 r. -111 690 zł.

Pozostałe środki na realizację zadań 710,747,155,165,311 w wysokości 474 946,45 zł zostały przeniesione na 2018 r.

– **Umowy – zlecenia, umowy o dzieło – 37 600 zł**

Zadanie obejmowało swoim zakresem:

- utrzymywanie woliery wraz z gołębiami ozdobnymi w Parku Mikołaja Kopernika,
- przeglądy konserwacyjne i drobne naprawy karuzeli w Parku Mikołaja Kopernika,
- obsługę medialną Zarządu Zieleni Miejskiej.

– **Przygotowanie dokumentacji projektowo – kosztorysowej – 133 644,50 zł**

W ramach zadania wykonano m.in.:

- projekt zamienny zagospodarowania terenu „Parku Jedności” przy ul. Królewskiej na Osiedlu Zakrzów,

- aktualizację dokumentacji projektowo-kosztorysowej „Remontu kościółka p.w. św. Jana Nepomucena w Parku Szczytnickim wraz z zagospodarowaniem terenu w jego otoczeniu”,
 - projekt zieleni na terenie Rynku na Psim Polu,
 - dokumentację projektową dla zadania pn. „Zagospodarowanie zielenca przy ul. Zawalnej we Wrocławiu”,
 - nadzory nad zadaniami Zarządu Zieleni Miejskiej,
 - sprawozdania z kontroli pomontażowych.
- **Odszkodowania, franszyza na rzecz osób fizycznych – 22 681,33 zł**
W ramach zadania dokonano wypłaty franszyzy redukcyjnej wynikające z postępowania odszkodowawczego w 2017 r.
- **Odszkodowania, franszyza na rzecz osób prawnych – 3 000 zł**
W ramach zadania dokonano wypłaty franszyzy redukcyjnej wynikające z postępowania odszkodowawczego w 2017 r.

ZADANIA INWESTYCYJNE

- **Program rewitalizacji zieleni, nabrzeży i Wysp Odrzańskich – 273 969,99 zł.**
W ramach zadania zaplanowano realizację następujących zadań:
- przebudowa terenu rekreacyjnego przy ul. Pałuckiej w Parku Zachodnim,
 - zagospodarowanie terenu zieleni przy ul. Św. Marcina we Wrocławiu – etap II
 - Bulwar ks. A. Zienkiewicza – opracowano dokumentację projektową dla II etapu realizacji inwestycji i trwa opracowywanie dokumentacji projektowej dla etapu III,
 - zagospodarowanie terenu zieleni przy ul. Kielczowskiej – opracowanie dokumentacji projektowej,
 - zagospodarowanie Parku Grabiszyńskiego - opracowanie „Masterplanu” i koncepcji zagospodarowania terenu,
 - zagospodarowanie skweru „Ptasi Zagajnik” – II etap,
 - Park Krzycki – opracowanie koncepcji zagospodarowania terenu,
 - zagospodarowanie terenu zieleni na Osiedlu Świniary – opracowanie dokumentacji projektowej.

Zadanie z pozycji „Przebudowa terenu rekreacyjnego przy ul. Pałuckiej w Parku Zachodnim” – z przyczyn niezależnych od Zamawiającego i Wykonawcy w trakcie prowadzenia robót budowlanych zaszła konieczność opracowania zamiennnej dokumentacji projektowej zmieniającej lokalizację placu zabaw, zgodnie z wytycznymi Wojewódzkiego Dolnośląskiego Konserwatora Zabytków. Z uwagi na procedury uzgodnień nowej dokumentacji i uzyskania niezbędnych decyzji i zezwoleń wstrzymano na ten czas roboty budowlane. W związku z powyższym z obawy o niezrealizowanie przedmiotowego zadania z zachowaniem terminu w 2017 r. środki z przedmiotowego zadania zostały przesunięte na 2018 r. jako niewygasające. Zadanie zostało rozliczone w styczniu 2018 r.

Zadanie z pozycji „Zagospodarowanie terenu zieleni przy ul. Św. Marcina we Wrocławiu” – w ramach jednej umowy Wykonawca dokumentacji projektowej dla ww. zadania – etap II Bulwar ks. A. Zienkiewicza, zaprojektować miał niezagospodarowaną i wymagającą remontu część Bulwaru ks. A. Zienkiewicza. Z uwagi na przedłużający się czas uzgodnień dokumentacji projektowej zaszła konieczność podziału zakresu prac projektowych na dwa odrębne etapy. Pierwszy etap (określony obecnie jako etap II) dokumentacji projektowej, nie budzący wątpliwości u Konserwatorów Zabytków, został zakończony i zatwierdzony zgłoszeniem na budowę projekt i ogłoszono przetarg na realizację projektu. Za wskazaną część zadania projektowego Zamawiający zapłacił w 2017 r. W ramach powyższej umowy, zgodnie z ustaleniami konserwatorskimi, Wykonawca dokumentacji projektowej, obecnie wykonuje projekt dla drugiej części (etap III) Bulwaru ks. A. Zienkiewicza, z terminem realizacji i płatnością zależną od pozyskania decyzji konserwatorskiej, nie później jednak niż w pierwszej połowie 2018 r.

– **Wrocławski Budżet Obywatelski – 4 668 478,70 zł**

Środki przyznane w 2017 r. wykorzystano na realizację zadań

Wyszczególnienie	Wykonanie w 2017 r. w zł
Wrocławski Budżet Obywatelski	4 668 478,70
Park Wspólnotowy „Ślęzański Mamut” - przyjazna przestrzeń dla aktywnego wypoczynku, kultury i edukacji uczestniczącej, współtworzona przez użytkowników. Ul. Bukowskiego-Oporów - Projekt nr 301	180 810
„Park Jedności” – Kompleksowe zagospodarowanie zaniedbanego i nieuporządkowanego terenu zieleni miejskiej położonego wzdłuż ul. Królewskiej od ul. Irkuckiej do ul. Zatorskiej - Projekt nr 91	500 000
Rozbudowa placów zabaw w „Parku Jedności”. Rozszerzenie funkcjonalności placów zabaw dla dzieci młodszych i starszych poprzez zamontowanie kolejnych urządzeń (Irkucka, Charkowska) - Projekt nr 183	1 318 753,41
Plac zabaw na Gądowie Małym (Szybowcowa/Bajana/Drzewieckiego) - Projekt nr 787	457 492,65
Rewitalizacja parku osiedlowego. Integracja-Sport-Zdrowie-Wypoczynek. Strachocin / Wojnów - Projekt nr 606	349 256,70
Park dla psów – Psia Łąka na Niskich Łąkach - Projekt nr 462	83 025
Plac zabaw dla starszaków w Parku Grabiszyńskim i coś extra dla maluchów. - Projekt nr 685	16 605
Centrum rekreacyjne „Kuznia Piratów” - stary okręt, ścianka i siatki do wspinaczki, tor przeszkód dla starszaków, zieleń - Projekt nr 644	127 536,08
Polana integracyjna na Gądowie Małym- Projekt nr 785	30 442,50
Rozbudowa placu zabaw w parku na Brochowie – Projekt nr 511	24 477
Funkcjonalny plac zabaw dla mieszkańców Osiedla Maślice Małe – Projekt nr 340	16 482
Park rekreacyjny na Psim Polu - Projekt nr 289	38 130
Strefa Turystyki, Sportu i Rekreacji Osobowice / Rędzin – Projekt nr 505	40 590
Park Tarnogajski ul. Bogedaina - etap2 – wyposażenie - Projekt nr 325	173 025,20
Budowa II etapu Słonecznego Parku na Ołtaszynie – Projekt nr 117	-
Górka Pa-Fa-Wag - Drugie Życie etapII - Projekt nr 402	50 430
Park Maślicki – zagospodarowanie terenu położonego wzdłuż ul. Królewskiej - Projekt nr 784	-
Siłownia zewnętrzna w Parku Grabiszyńskim (przy Górcie Skarbowców) - Projekt nr 400	99 842,34
Stacja street workout do treningu kalisteniki i funkcjonalnego cross fit - Projekt nr 55	137 548,50
Nowoczesna siłownia na świeżym powietrzu – rewitalizacja skweru św. Damiana de Veuster – Projekt nr 35	79 966,29
Plac zabaw dla najmłodszych na Gądowie Małym – Projekt nr 788	413 517,83
BIO-PARK Doliny Ślęzy i Stawu Pilczyckiego – Projekt nr 484	70 110
PUMPTRACK Wrocław – tor doskonalący umiejętność jazdy na rowerze – Wzgórze Andersa – Projekt nr 556	460 438,20

Zadania z pozycji: 7, 8, 14, 15, 17 z przyczyn niezależnych od Zamawiającego i Wykonawców przedmiotowych zadań, nie mogły zostać zakończone w 2017 r., tym samym środki na powyższe zadania w kwocie 2 615 000 zł zostały przesunięte na 2018 r. jako niewygasające.

– **Zagospodarowanie Parku Milenijnego – 121 377 zł**

W ramach zadania opracowano dokumentacje projektowe: związane z aranżacją terenu pod rzeźby Niedźwiedź i Wilki oraz na utwardzenie nawierzchni Alei spacerowej od ul. Sukielickiej do przejścia pod nasypem kolejowym (I etap zagospodarowania strefy wejściowej). Wykonano prace związane z aranżacją terenu przy rzeźbie.

- **Program Inicjatyw Rad Osiedli – 225 707,96 zł**
W ramach zadania zrealizowano:
 - rewitalizacja skweru u zbiegu ulic: Ołowiana – Kłóśna - opracowanie dokumentacji projektowej – 19 680 zł,
 - Sępolno II etap – doposażenie przestrzeni rekreacyjnej – 7 345,56 zł,
 - plac zabaw dla dzieci i siłownia dla dorosłych przyprowadzających dzieci na plac zabaw – Pracze Odrzańskie – opracowanie dokumentacji projektowej – 19 188 zł
 - budowa alejek w parku przy ul. Ziemniaczanej – 129 950 zł,
 - zwiększenie ilości ławek w wybranych lokalizacjach na terenie Osiedla Powstańców Śląskich – 49 544,40 zł.
- **Wybiegi dla psów – 284 076,24 zł**
W ramach zadania zrealizowano:
 - zakończono realizację wybiegu dla psów w Parku Tołpy– 120 795 zł,
 - wybudowano wybieg dla psów przy ul. Sztabowej – 163 281,24 zł.
- **Toalety publiczne – 182 655 zł**
W ramach zadania zakupiono toaletę wolnostojącą do posadowienia na terenie Parku Wschodniego bez fundamentowania oraz opracowano dokumentację projektowe niezbędnych przyłączy tj. przyłącza energetycznego oraz przyłącza wodno-kanalizacyjnego.

POZOSTAŁE ZADANIA INWESTYCYJNE

- **Budowa i przebudowa oświetlenia ulic i miejsc niebezpiecznych – 139 434,65 zł**
W ramach zadania zrealizowano:
 - Budowę oświetlenia w Parku Zachodnim – 85 393,98 zł,
 - Budowę instalacji elektrycznej dla zasilania rozdzielnicy przy scenie w Parku Leśnickim – 54 040,67 zł.
- **Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego – 49 200 zł**
W ramach zadania zakończono roboty budowlane związane z odbudową zabytkowego pomnika Johanna Friedricha Knorra w Parku Słowackiego.
- **Rewaloryzacja Parku Szczytnickiego**
W latach 2017-2018 Zarząd Zieleni Miejskiej realizuje zadanie pn. „Zagospodarowanie części terenu Parku Szczytnickiego we Wrocławiu – Etap I”. Zadanie realizowane jest z dofinansowaniem ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Dolnośląskiego 2014-2020 dla Działania 4.4 Ochrona i udostępnianie zasobów przyrodniczych - Poddziałanie 4.4.2 Ochrona i udostępnianie zasobów przyrodniczych - ZIT WrOF. Plan wydatków na 2017 r. wynosi ogółem 1 518 129 zł:
 - środki własne kwalifikowane - 232 129 zł,
 - środki własne niekwalifikowane - 138 500 zł,
 - środki UE - 1 147 500 zł.
 W czerwcu 2017 r. w wyniku przeprowadzonego przetargu nieograniczonego został wyłoniony wykonawca zadania p.n. „Zagospodarowanie części terenu Parku Szczytnickiego we Wrocławiu – Etap I”, tryb „zaprojektuj i wybuduj”.
W związku ze znacznym wydłużeniem procedury wyboru Wykonawcy w postępowaniu przetargowym, na wniosek Wykonawcy zmianie uległ termin wykonania Etapu I – Aneks Nr 1 z dnia 20 października 2017 r.
W związku z wnioskami i wytycznymi z przeprowadzonych prac studialno-badawczych materiałów historycznych, które skutkowały koniecznością wprowadzenia zmian w dokumentacji projektowej, zmianie uległ termin wykonania Etapu I – Aneks Nr 2 z dnia 21 listopada 2017 r.
W związku z wytycznymi Biura Miejskiego Konserwatora Zabytków i ustaleniami w trakcie spotkań na terenie inwestycji, zmianie uległ termin wykonania Etapu I – Aneks Nr 3 z dnia 19 grudnia 2017 r.

Aktualny termin wykonania dokumentacji projektowej to 30 marca 2018 r., a wykonania zagospodarowania parku to 31 maja 2018 r. Do dnia dzisiejszego Wykonawca opracował m.in. Studium historyczno-konserwatorskie parku, analizę historyczno-kompozycyjną zieleni, koncepcję gospodarki drzewostanem oraz koncepcję zagospodarowania terenu, którą przekazano do zaopiniowania Narodowego Instytutu Dziedzictwa.

– **Rewitalizacja kościołka p.w. św. Jana Nepomucena wraz z zagospodarowaniem przylegającego terenu w Parku Szczytnickim we Wrocławiu – 858 252,57 zł.**

Od II półrocza 2017 r. Zarząd Zieleni Miejskiej realizuje zadanie p.n. „Rewitalizacja kościołka p.w. św. Jana Nepomucena wraz z zagospodarowaniem przylegającego terenu w Parku Szczytnickim we Wrocławiu”. Zadanie jest realizowane z dofinansowaniem ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Dolnośląskiego 2014-2020 dla Działania 4.3 Dziedzictwo kulturowe - Poddziałanie 4.3.2 Dziedzictwo kulturowe - ZIT WrOF.

Wydatki poniesione na rewitalizację kościoła

Wyszczególnienie	Plan po zmianach w zł	Wykonanie w 2017 r. w zł
Rewitalizacja kościołka p.w. św. Jana Nepomucena wraz z zagospodarowaniem przylegającego terenu w Parku Szczytnickim we Wrocławiu.	1 344 013	858 252,57
Środki własne kwalifikowane	238 214	174 441,57
Środki własne niekwalifikowane	391 157	160 486,25
Środki UE	714 642	523 324,75

W czerwcu 2017 r. ZZM ogłosił przetarg na wyłonienie wykonawcy zadania p.n. „Rewitalizacja kościołka p.w. św. Jana Nepomucena wraz z zagospodarowaniem przylegającego terenu w Parku Szczytnickim we Wrocławiu”.

W ramach robót budowlanych do końca 2017 r. wykonana została część robót budowlanych we wszystkich zakresach przedmiotu zamówienia dla remontu Kościołka p.w. św. Jana Nepomucena oraz zagospodarowania terenu wokół obiektu.

W związku z wnioskiem Wykonawcy o przyspieszonym terminie wykonania części prac dla Kościołka, zawarty został Aneks Nr 1 z dnia 12 września 2017 r., który przewidywał wcześniejsze rozliczenie części robót.

W związku ze złymi warunkami pogodowymi, w szczególności warunkami temperaturowymi wieczorem i w nocy, które nie pozwalały w sposób trwały i profesjonalny wykonać prac związanych z uszczelnieniem mineralnym elewacji Kościoła, zmianie uległ termin wykonania prac do dnia 15 stycznia 2018 r. W chwili obecnej Zamawiający rozpoczyna procedurę odbiorową zadania.

W dniu 16 stycznia 2018 r. zawarta została Umowa z Wykonawcą infokiosku multimedialnego. Zadanie jest częścią zakresu przewidzianego projektem unijnym dla Kościołka. Termin wykonania infokiosku to 16 kwietnia 2018 r.

REALIZACJA INNYCH PROGRAMÓW

– **Program zieleni rozproszonej – 199 261,24 zł.**

Środki zostały wykorzystane na dostawę części materiału roślinnego do nasadzeń na terenach zieleni miejskiej we Wrocławiu. Szczegółowy opis nasadzeń w pkt. „Nasadzenia i ukwiecenia terenów zieleni miejskiej”.

– **Program poprawy estetyki i zagospodarowania rekreacyjnego miasta Eksploatacja fontanny multimedialnej – 128 581,75 zł.**

W I półroczu 2017 r. środki wykorzystano na pokrycie kosztów za ochronę fizyczną fontanny multimedialnej oraz opłatę za najem pomieszczeń w budynku Wrocławskiego Centrum Kongresowego dla potrzeb zasilania fontanny.

Z dniem 1 maja 2016 r. fontanna multimedialna została użyczona Wrocławskiemu Przedsiębiorstwu Hala Ludowa sp. z o.o. na okres 10 lat.

– **Program poprawy estetyki i zagospodarowania rekreacyjnego miasta - 338 543,71 zł.**

W ramach przyznanych środków w 2017 roku wykonano m.in.:

- przeglądy techniczne wraz z podstawową konserwacją urządzeń zabawowych na wszystkich 95 placach zabaw dla dzieci, 34 siłowniach terenowych oraz 7 ścieżkach zdrowia w parkach i na zieleńcach, będących pod zarządem ZZM,
- naprawy i remonty urządzeń zabawowych na placach zabaw dla dzieci, siłowniach terenowych oraz ścieżkach zdrowia w parkach i na zieleńcach będących pod zarządem ZZM,
- doposażenie placu zabaw na zieleńcu przy ul. Zawiszy Czarnego,
- doposażenie skweru im. L. Jabłońskiego przy ul. Bajana o 2 zestawy stolików szachowych.

REALIZACJA INNYCH ZADAŃ

– **Oczyszczanie miasta – 313 305,89 zł.**

W ramach zadania zrealizowano:

- usuwanie odpadów z gminnych terenów rolnych: ul. Zawalna, Kupiecka/Stefki, Gorlicka, Jagodowa, Zatorska, Wilczkowska, Aleja Piastów, Bora-Komorowskiego, Kamiennogórska/Halicka, Zakopiańska, Zakopiańska/Kamiennogórska, Poranna, Przylaszczkowa, Irkucka, al. Jana III Sobieskiego, Kwidzyńska, Kowalska, Ludowa, Ślężoujście, Mrągowska, Urbanowicza, Kozanowska/Pałucka, Maślicka, Jeleniogórska, Brodzka/Lubelska, Muchoborska, Bytomska, Wilcza, Stanów Zjednoczonych, Ekspresowa, Rogowska, al. Kochanowskiego, Kamieńskiego, Białych Goździków, Olszewskiego, Chełmońskiego, Skarbowców/Poranna, Królewiecka, Krotoszyńska, Głubczycka, Dróżnicza, Pastelowa, Olsztyńska, Zawalna,
- koszenie terenu: ul. Zawalna, Serowska, Skoczylasa, Skoczylasa/Ślepa, Prochowicka, Zakopiańska, Kupiecka, Pilczycka, Gorlicka, Przylaszczkowa, Irkucka, Zatorska, al. Jana III Sobieskiego, Wilczkowska, Kowalska, Ludowa, Paprotna, Aleja Piastów, Stefki, Róży Wiatrów, Ślężoujście, Mrągowska, Jeleniogórska, Urbanowicza, Kozanowska/Pałucka, Maślicka, Promenada, Błotna, Jerzmanowska, Główna, Hermanowska, Złotnicka, Żwirowa, Brodzka/Lubelska, Stanów Zjednoczonych, Lazurowa/Boguszowska, Ekspresowa, Rogowska, Suwalska do Stodolnej, al. Kochanowskiego, Uciechowska, Redycka/Lekcyjna, Polanowicka, Chełmońskiego, Suwalska/Ostródzka, Torowa/Kamieńskiego, Głubczycka, Dróżnicza, Pastelowa, Buraczana,
- likwidacja ogrodzenia: ul. Zakopiańska, Al. Piastów, Kowalska, Muchoborska, Bytomska, al. Kochanowskiego, Pełczyńska,
- grodzenie terenu siatką leśną: ul. Zakopiańska,
- usuwanie/przycinka krzewów: ul. Eluarda, Kozanowska/Pałucka, Głubczycka, Dróżnicza, Pastelowa,
- pielęgnacja drzew: ul. Gorlicka, Promenada, Skoczylasa/Ślepa, Rubczaka, Jagodowa, Świeża, Zawalna, Awicenny, Kozanowska/Pałucka, Szybocowa/Bajana, Rolnicza, Żwirowa, Smętna, Ekspresowa, al. Kochanowskiego, Ludowa, Pastelowa, Zawalna,
- likwidacja studni: ul. Zawalna, Główna, Kowalska, Kościańska,
- montaż szlabanu: ul. Jagodowa,

- wykonanie i montaż tablic informacyjnych: ul. Jagodowa, Promenada,
 - prowadzono niezbędną gospodarkę w drzewostanie w celu zapewnienia bezpieczeństwa,
 - plantowanie i wyrównanie terenu do poziomu gruntu rodzimego: ul. Pełczyńska,
 - rozbiórka altanki: ul. Rogowska, Piwowarska/Pracka, Krotoszyńska, Róży Wiatrów, Aleja Piastów,
 - likwidacja barszczu Sosnowskiego: ul. Błotna, Czekoladowa,
 - usuwanie padliny: ul. Włociańska, Białych Goździków,
 - zakup map,
 - badanie pH gleby wykonane (dot. terenu pól irygowanych),
 - rozbiórka dwóch obiektów budowlanych i jednego budynku gospodarczego na działce nr 268/6, AM-10, obr. Złotniki, zgodnie z decyzją nr 152/2017 i 164/2017 Powiatowego Inspektora Nadzoru Budowlanego dla miasta Wrocławia,
 - zamieszczenia ogłoszenia w prasie o zamiarze wydzierżawienia gruntu rolnego.
- **Oczyszczanie miasta – Ekspertyzy, analizy, opinie – 6 128 zł.**
W ramach zadania zrealizowano:
- wycenę nieruchomości gruntowej oraz wycenę nakładów związanych z budową dwóch boisk do gry w softball,
 - ekspertyzę stanu technicznego obiektu budowlanego D2, zlokalizowanego na terenie działki nr 14/4 i 14/5, Am-1, obr. Stabłowice we Wrocławiu.
- **Uporządkowanie terenów gminnych – 89 640 zł.**
W ramach przyznanych środków w 2017r. przeprowadzono niezbędne prace interwencyjne polegające na: pielęgnacji, wycinie drzew, koszeniu terenów zieleni, likwidacji nielegalnych wysypisk śmieci oraz wywozie złomu, na terenach będących własnością gminy, nie przekazanych do bezpośredniego zarządzania.

ZADANIA W ZAKRESIE UTRZYMANIA URZĄDZEŃ MELIORACJI KOMUNALNYCH

- **Utrzymanie i konserwacja rowów, rurociągów, drenaży i studni publicznych**
Na utrzymanie urządzeń melioracji komunalnych w 2017 r. wykorzystano środki w wysokości 1 468 535,77 zł.
W ramach tych środków wykonano:
- czyszczenie rowów, rurociągów i drenaży, oczyszczono urządzenia w ilości 104 405 mb,
 - remont i konserwację studni publicznych - 15 szt.,
 - utrzymanie urządzeń przeciwpowodziowych na wylotach do rzek, przeprowadzono dwukrotną konserwację kłap i zasuw urządzeń przeciwpowodziowych,
 - bieżącą konserwację przepompowni wód deszczowych i drenażowych,
 - wykonano badania fizyko-chemiczne wód na wylotach kanałów deszczowych do cieków otwartych – 180 punktów poboru prób,
 - zaktualizowano 10 pozwoleń wodno prawnych,
 - zakupiono energię elektryczną do zasilania przepompowni wód deszczowych i drenażowych za kwotę – 47 606,14 zł,
 - odprowadzono opłaty z tytułu korzystania ze środowiska – 116 384 zł oraz opłaty za umieszczone przyłącza kanalizacji deszczowej w pasie drogowym – 5 605,56 zł,
 - usunięto awarię na istniejącej kanalizacji deszczowej na terenie Parku Grabiszyńskiego za kwotę – 13 840 zł,
 - usunięto awarię na istniejącym drenażu w ul. Kunickiego za kwotę – 49 569 zł,
 - wykonano renowację rowu B-21 w rejonie ul. Łanowskiego za kwotę – 49 928,27 zł,
 - usunięto awarię kanału deszczowego w rejonie ronda przy ul. Czekoladowej za kwotę – 50 430 zł,
 - dokonano naprawy zerwanej sztynicy zasuw znajdującej się przy Ogrodzie Zoologicznym w celu poprawnego działania urządzenia służącego do regulowania napływu wody z Odry zasilającej Ogród Japoński za kwotę – 1 845 zł,
 - wykonano konserwację rowu W-10 na odcinku od ujścia do rzeki Widawy do przepustu w rejonie ul. Mazepy wraz z wykonaniem aktualnego pomiaru

geodezyjnego otwartego rowu W-10 od wylotu kanalizacji deszczowej do ujścia rzeki Widawy za kwotę – 71 625,91 zł.

– **Wydatki inwestycyjne**

Na zadanie związane z programem modernizacji systemu odwodnienia miasta WPI/139 wykorzystano środki w łącznej wysokości 3 090 074,83 zł.

W ramach paragrafu częściowo rozliczono prace związane z „Modernizacją rowu S-31” etap IB cz. 2, zaktualizowano dokumentację projektową stawu związanego z modernizacją rowu S-31. Zrealizowano przebudowę rowu melioracyjnego B-13.3 etap I wraz z nadzorem. Ponadto częściowo rozliczono umowę na prace projektowe związane z remontem zbiornika F Fosy Miejskiej.

ZESTAWIENIE ANALITYCZNE GŁÓWNYCH ZADAŃ REALIZOWANYCH W LATACH 2014-2017

Powierzchnia terenów objętych bieżącą konserwacją

Rodzaj obiektów	Wykaz powierzchni (ha)			
	2014	2015	2016	2017
Parki	559,29	559,29	565,01	567,57
Ulice (bez pow. rowów)	536,86	547,21	547,21	557,72
Lasy	1 128,42	1 222,10	1 222,10	1 242,38
Zieleńce	119,65	120,65	126,83	128,28
Zieleń tymczasowa i nieurządzona	78,74	88,81	93,13	102,51
Ogółem	2 422,96	2 538,06	2 554,28	2 598,46

Sprzedż biletów wstępu do Ogrodu Japońskiego

Rodzaj biletu	Ilość biletów (szt.)			
	2014	2015	2016	2017
Normalne	97 630	114 663	123 058	76 970
Ulgowe	118 134	141 243	138 502	110 642
Karnety	72	82	117	101
Bilety na sesję ślubną	152	151	114	39
Ogółem	215 988	256 139	261 791	187 752

Drewno pozyskane w trakcie prowadzonej konserwacji lasów komunalnych

Grubizna drewna	Miąższość drewna (m ³)			
	2014	2015	2016	2017
Drewno opałowe	963,43	144,70	1 015,58	408,24
Papierówka	143,96	166,01	107,9	74,03
Ogółem	1 107,39	310,71	1 123,48	482,27

Nasadzenia i ukwiecenia terenów zieleni miejskiej

Rodzaj nasadzeń	Ilość roślin (szt.)			
	2014	2015	2016	2017
Drzewa	2 490	2 768	2 976	2 324
Krzewy	27 847	23 924	59 089	36 895
Sadzonki leśne	99 660	102 500	127 300	118 300
Rabatowe	150 698	218 763	208 897	195 598
Cebulowe	148 900	212 470	58 500	83 900
Byliny	469	1 717	7 178	135
Pnącza	845	630	3 380	1 050
Ogółem	430 909	526 352	467 320	438 202

Zadania w zakresie przeglądów i napraw placów zabaw, oświetlenia oraz urządzeń wodnych

Nazwa czynności	Ilość obiektów (szt.)			
	2014	2015	2016	2017
Przeglądy i konserwacja:				
- place zabaw	91	91	92	95
- siłownie terenowe	13	16	25	34
- ścieżki zdrowia	7	7	7	7
Remonty i naprawy:				
- place zabaw	91	91	90	95
- siłownie terenowe	13	16	17	34
- ścieżki zdrowia	7	7	5	7
Eksploatacja i konserwacja oświetlenia:				
- lampy oświetlenia typu parkowego i iluminacje	1 806	1 840	2 070	2 325
Eksploatacja i konserwacja urządzeń wodnych:				
- fontanny i systemy nawadniania	33	33	37	35

Bieżąca konserwacja urządzeń melioracji komunalnych

Wyszczególnienie czynności	Ilość urządzeń melioracyjnych poddanych konserwacji (mb)			
	2014	2015	2016	2017
Bieżąca konserwacja urządzeń melioracji komunalnych	124 290	114 374	105 216	101 405

Departament Architektury i Rozwoju

Wrocław miasto spotkań

ARCHITEKTURA I BUDOWNICTWO

ZADANIA PODEJMOWANE PRZEZ ARCHITEKTA MIASTA I KOORDYNATORA PROJEKTU WYSTROJU PLASTYCZNEGO MIASTA

- Koordynacja projektu Nowe Żerniki, prowadzonego wspólnie z Dolnośląską Okręgową Izbą Architektów (przy współpracy ze Stowarzyszeniem Architektów Polskich) zmierzającego do zaprojektowania i wybudowania wzorcowego osiedla mieszkaniowego:
 - udział w posiedzeniach, spotkaniach warsztatowych,
 - współpraca ze Spółką Wrocławskie Inwestycje i wykonawcą robót przy realizacji układu drogowego oraz sieci uzbrojenia podziemnego i nadziemnego dla obsługi komunikacyjnej osiedla,
 - przygotowanie merytoryczne warsztatów projektowych,
 - udział w wyborze ofert w przetargach miejskich (sprzedaż nieruchomości deweloperom),
 - opiniowanie projektów koncepcyjnych i szczegółowych rozwiązań (układ drogowy),
 - budowa modelu przestrzennego osiedla,
 - prezentacja projektu na otwartych spotkaniach i konferencjach,
 - koordynacja i wytyczne dla projektu głównej osi rekreacyjnej osiedla,
 - opracowanie wytycznych dla 2 etapu budowy osiedla.
- Opracowywanie modelu przestrzennego obszaru całego miasta,
- Opracowanie modelu i wytycznych dla zmiany mpzp przy ul. Bernardyńskiej,
- Opracowanie wytycznych dla opracowania mpzp przy ul. Browarnej,
- Organizacja i przeprowadzenie konkursu „Piękny Wrocław” – XXVI edycja konkursu na najlepszą realizację architektoniczną w roku 2016 – przygotowanie, organizacja i rozstrzygnięcie,
- Koordynacja projektu „Odrzańska koalicja” (zagospodarowanie terenów nadodrzańskich, tramwaj wodny),
- Udział w sędziowaniu konkursów:
 - konkurs studialny na zagospodarowanie obszaru przy Wzgórzu Andersa - projekt Akupunktura miasta (SARP),
 - na formę przestrzenną przy biurowcu Skanska Green 2 Day,
 - urbanistyczno-architektonicznego zagospodarowania terenu w rejonie ul. Żabia Ścieżka i dawnej rozlewni wódek we Wrocławiu.
- Praca w zespole doradczym ds. Parku Kulturowego:
 - udział w przygotowaniu materiałów i odpowiedzi podczas kontroli NIK P/16/074 pt. Kształtowanie krajobrazu i przestrzeni publicznej w miastach
 - współpraca z NGO „Dobro” nad przygotowaniem aktualizacji ulotki informacyjnej o Parku Kulturowym po przyjęciu uchwały nr XXXII/686/16 z dnia 24 listopada 2016r.,
 - nadzorowanie przygotowania wytycznych do projektu planu ochrony Parku Kulturowego;
- Praca nad przygotowaniem uchwały krajobrazowej dla miasta:
 - praca nad przygotowaniem prezentacji analizy miasta z biurem ISBA,
 - przygotowanie we współpracy z BPS zakładki „Ład między budynkami” na stronie „Wrocław rozmawia”,
 - przygotowanie ankiety dla mieszkańców z Biurem ds. Partycypacji Społecznej,
 - udział w trzech spotkaniach konsultacyjnych z Biurem ds. Partycypacji Społecznej,
 - udział w spacerze badawczym z Biurem ds. Partycypacji Społecznej;
- Kontynuacja projektu „Przestrzenie dla piękna”:
 - zlecenie i nadzorowanie projektu iluminacji murów obronnych z basteja św. Hioba,
 - przygotowanie (z WOU) umowy i porozumienia z ATRIUM ws. finansowania realizacji ww. iluminacji,
 - nadzorowanie projektu i realizacja (Biuro ds. TWG 2017) tablicy pamiątkowej The Word Games Wrocław 2017 na „Ścieżce historii Wrocławia w chodniku” – z artystą rzeźbiarzem Michałem Staszczakiem.

- Współpraca z Biurem Rozwoju Wrocławia w zakresie jednoznaczności zapisów mpzp.
- Współpraca:
 - z ASP nad umową na roczną wystawę prac dyplomantów „Młoda forma” pl. Nowy Targ (w gablotach Mota Engil),
 - z SARP przy projekcie Akupunktura miasta – wytycznych do konkursu studialnego na zagospodarowanie obszaru placu św. Michała na Szczepinie,
 - z Zewnętrzną Galerią Sztuki - Szewska Pasja p. Julii Janowskiej – dwumiesięczne wystawy graficzne (WKL) z kuratorem Tomaszem Brodą (ASP Wrocław),
 - z Fundacją Dom Pokoju, przy przygotowaniu konkursu na formę przestrzenną przy biurowcu Skanska Green 2 Day.
- Wprowadzanie rzeźbiarskich elementów przestrzennych - Rzeźba w mieście, podnoszenie jakości istniejących
- Porządkowanie i podnoszenie jakości miejskiej przestrzeni publicznej,
- Przeprowadzenie szkoleń dla Dolnośląskiej Okręgowej Izby Architektów nt. zmian w prawie budowlanym, warunków technicznych
- Kierownictwo Wydziału przekazało do Ministerstwa Infrastruktury i Budownictwa kompleksowo opracowany opis najistotniejszych barier dotyczących procesu budowlanego. Dyrektor Wydziału aktywnie uczestniczył w opracowaniu kompleksowej korekty warunków technicznych przekazanej za pośrednictwem Izby Architektów RP do Ministerstwa Infrastruktury i Budownictwa.

UDZIAŁ W KOMISJACH PRZETARGOWYCH, ZESPOŁACH, SĄDACH KONKURSOWYCH, KONFERENCJACH, WYJAZDACH STUDIALNYCH, WYSTAWACH

- Udział w radach technicznych dot. projektów prowadzonych przez WI,
- Udział w komisjach przetargowych, w przetargach ofertowych dot. sprzedaży nieruchomości Gminy,
- Praca w zespole roboczym ds. Parku Kulturowego,
- Konferencje, seminaria, wystawy:
 - konferencja „Uchwała reklamowa – szansa i wyzwanie dla samorządów lokalnych – aspekty prawne” z uwzględnieniem prezentacji doświadczeń miast; Warszawa (B. Urbanowicz),
 - XIII Międzynarodowa Konferencja Izb Architektów Krajów Europy Środkowej i Wschodniej w formule Spotkania Roboczego Grupy V-4; Katowice (P. Fokczyński),
 - XII Sprawozdawczy Krajowy Zjazd Izby Architektów RP; Gdańsk (P. Fokczyński),
 - udział w projekcie przygotowania krótkiego filmu dokumentalnego z okazji 15-lecia istnienia Izby Architektów RP; Warszawa (P. Fokczyński),
 - Konwent Przewodniczących OIA RP, posiedzenie KRIA RP, obchody 15-lecia istnienia samorządu zawodowego architektów RP; Łódź (P. Fokczyński),
 - wyjazd studialny w związku z pracami nad parkiem kulturowym Stare Miasto we Wrocławiu oraz przystąpieniem do przygotowania „ Planu ochrony” dla tego obszaru; Kraków (A. Jaszczyńska),
 - prezentacja projektu Nowe Żerniki, który został zakwalifikowany do finału konkursu INNOWACJE W ARCHITEKTURZE, organizowanego przez redakcję miesięcznika „ Architektura – Murator”; Warszawa (P. Fokczyński),
 - Gala Innowacji podsumowująca konkurs INNOWACJE W ARCHITEKTURZE - projekt Osiedla Nowe Żerniki we Wrocławiu zakwalifikowany został do finału w kategorii INNOWACYJNY PROJEKT/REALIZACJA; Warszawa (P. Fokczyński),
 - Zjazd Programowo-Budżetowy Izby Architektów RP; Warszawa - grudzień (P. Fokczyński),
 - Gala wręczenia nagród – Honorowej Nagrody SARP oraz Medalu SARP „Bene Merentibus”; Warszawa (P. Fokczyński),
 - seminarium „Problemy planistyczne – Jesień 2016” Wrocław (B. Urbanowicz),
 - konferencja „Po co miastu Architekt Miasta?”; Gorzów Wielkopolski (P. Fokczyński),

- Spotkanie Robocze Grupy V-4 w ramach XII Międzynarodowej Konferencji Izb Architektów Krajów Europy Środkowej i Wschodniej; Ustroń (w charakterze moderatora P. Fokczyński).
- XI Sprawozdawczy Krajowy Zjazd Izby Architektów RP oraz VI Nadzwyczajny Krajowy Zjazd Izby Architektów RP; Warszawa (P. Fokczyński),
- rozmowy i konsultacje z Biurem Planowania Przestrzennego Urzędu Miasta Krakowa; (M. Jeżewska-Siemion, B. Urbanowicz),
- warsztaty „ Oświetlenie przestrzeni parkowych”; Warszawa (B. Urbanowicz),
- seminarium „ Estetyka pod lupą”; Gorzów Wielkopolski (w charakterze prelegenta B. Urbanowicz),
- udział w konferencji Dni Dewelopera 2017 (PZFD) (B. Urbanowicz),
- udział w konferencji DiverCITY 3 Festival of Cities (Wrocławska Rewitalizacja Sp. z o.o.) pt. Pomysł na miasto, prezentacja pt. „Oswajanie przestrzeni - rzeźba i dizajn w miejskiej przestrzeni publicznej” , oraz spacer po Starym Mieście z uczestnikami (B. Urbanowicz).

INWESTYCJE PRIORYTETOWE DLA MIASTA – POSTĘPOWANIA ADMINISTRACYJNE

- Inwestycja Nowe Żerniki:
 - NOWE ŻERNIKI: zespół budynków mieszkalnych wielorodzinnych NOWA INSPIRACJA realizowane przez BLOCKPOL DEVELOPER Sp. z o.o., także ATAL Nowe Żerniki II realizowane przez ATAL S.A.
- Budynek biurowy z częścią usługową przy ul. Św. Katarzyny.

INNE ZADANIA W RAMACH WSPÓŁPRACY Z KOMÓRKAMI ORGANIZACYJNYMI URZĘDU, MIEJSKIMI JEDNOSTKAMI ORGANIZACYJNYMI I INNYMI ORGANAMI

Opiniowano:

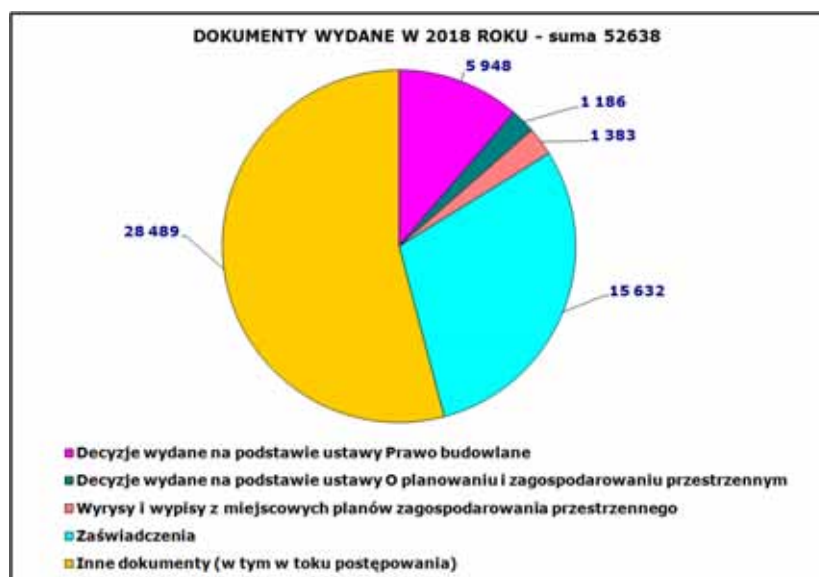
- pod względem zgodności z mpzp:
 - oferty sprzedaży nieruchomości i koncepcje składane w ofertach przetargowych
 - warunki samodzielności działek budowlanych przeznaczonych do sprzedaży przez Gminę Wrocław,
 - warunki lokalizacji obiektów związanych z gospodarką odpadami,
 - inne zamierzenia inwestycyjne Gminy Wrocław,
 - lokalizacje przystani turystycznych i pasażerskich, wpływających obiektów gastronomicznych i domów na wodzie – dla BRW/Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej dla Powiatowego Inspektora Nadzoru Budowlanego – opiniowanie i wydawanie zaświadczeń o zgodności budowy z ustaleniami mpzp (dla legalizacji samowoli budowlanych), wyjaśnianie zapisów mpzp.
- w ramach współpracy z inwestorami i projektantami – wyjaśniano niejasne zapisów w planach miejscowych (opinie urbanistyczne - konsultacje pisemne i ustne)

Ilość i rodzaj spraw rozpatrywanych w 2017 r.

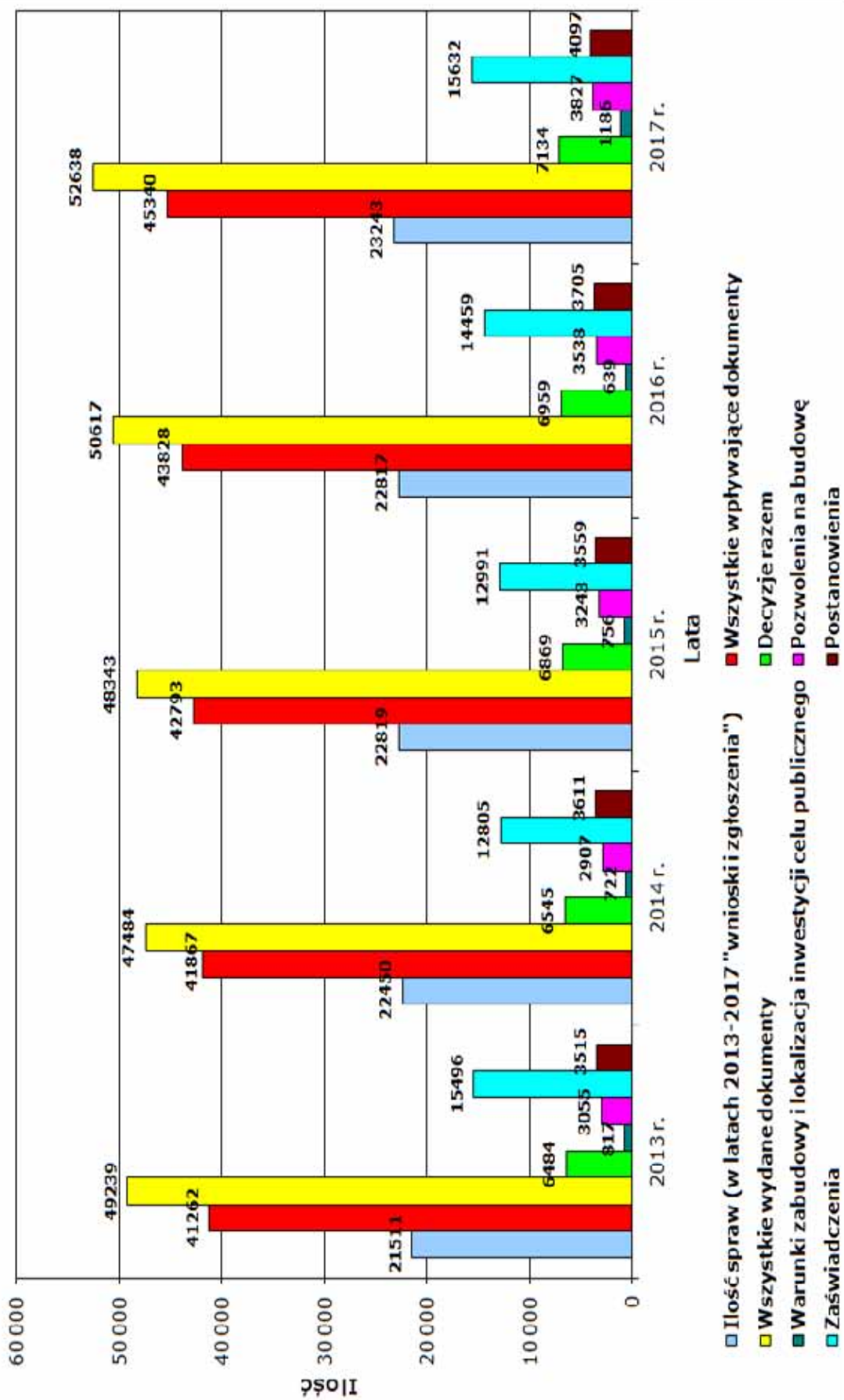
I.p.	rodzaj spraw	ilość
	korespondencja, która wpłynęła do Wydziału	45340
	ilość spraw	23243
	WSZYSTKIE WYDANE DOKUMENTY	52638
	w tym: decyzje	7134
	w tym: decyzje wydane w oparciu o ustawę o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym	1186
	decyzje wydane w oparciu o prawo budowlane	5948
	postanowienia	4097

zaświadczenia		15632
1	decyzje o warunkach zabudowy	735
	w tym: ustalające warunki	576
	odmawiające ustalenia warunków zabudowy	159
2	decyzje o przeniesieniu decyzji o warunkach zabudowy	110
3	decyzje inne związane z decyzją o warunkach zabudowy	135
4	decyzje o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego	154
	w tym: ustalające lokalizację	130
	odmawiające ustalenia lokalizacji	2
5	decyzje inne związane z ustaleniem lokalizacji	22
6	decyzje o pozwoleniu na budowę i zatwierdzeniu projektu budowlanego	3827
	w tym: decyzje udzielające pozwolenia na budowę	3631
	w tym: budownictwo jednorodzinne	270
	budownictwo wielorodzinne	95
	infrastruktura techniczna	320
	decyzje odmawiające pozwolenia na budowę	196
7	decyzje o zmianie pozwolenia na budowę	708
	w tym: zmieniające decyzje o pozwoleniu na budowę	691
	odmawiające zmiany decyzji	17
8	zezwoleń na realizację inwestycji drogowej	13
9	decyzje pozwolenia na rozbiórkę	149
	w tym: decyzje udzielające pozwolenia na rozbiórkę	132
	odmawiające pozwolenia na rozbiórkę	17
10	decyzje o przeniesieniu pozwolenia na budowę	143
11	decyzje inne	372
12	DECYZJE WNOSZĄCE SPRZECIW WOBEC BUDOWY, PROWADZENIA ROBÓT BUDOWLANYCH LUB ZMIANY SPOSOBU UŻYTKOWANIA	633
13	zgłoszenia budowy wolno stojących budynków mieszkalnych jednorodzinnych, stacji transformatorowych i sieci	290
14	pozostałe zgłoszenia: budowy, rozbiórki, prowadzenia robót budowlanych i zgłoszenia zmiany sposobu użytkowania	2108
15	postanowienia o usunięciu nieprawidłowości w projekcie budowlanym	2762
16	rejestracja dziennika budowy	2304
17	ZAŚWIADCZENIA O SAMODZIELNOŚCI LOKALI	11574
18	POSTANOWIENIA O ODMOWIE WYDANIA ZAŚWIADCZENIA O SAMODZIELNOŚCI LOKALU	5

19	zaświadczenia inne (np. o ostateczności decyzji, o przyjęciu zgłoszenia prowadzenia robót budowlanych, zmiany sposobu użytkowania)	4058
20	POSTANOWIENIA OPINIUJĄCE PODZIAŁ GEODEZYJNY	356
21	wypisy i wyrysy z obowiązujących planów miejscowych	1383
	w tym: dla WNS	275
	dla WSR	1
	dla WNK	83
	dla WSP	69
22	OPINIE URBANISTYCZNE	190
	w tym: dla WNS	25
	dla WSR	8
	dla WNK	13
	dla WSP	2
dla PINB	6	
23	OPINIE I PISMA DOTYCZĄCE ESTETYKI MIASTA	1272
24	udostępnienie informacji publicznej	277
25	udostępnienie akt archiwalnych	1354
26	udostępnienie akt w postępowaniu administracyjnym	2037
27	udostępnienie danych osobowych	0
28	wykazy decyzji dla BRW	22
29	SKARGI	3
30	wnioski	0

ILOŚĆ PRZYJĘTYCH WNIOSKÓW I WYDANYCH DOKUMENTÓW

W 2017 r. ilość wpływających do Wydziału wniosków i podań pozostaje na poziomie lat poprzednich. W roku 2017, tak jak w latach poprzednich, nadal największe trudności w pracy Wydziału związane były z prowadzeniem długotrwałych i skomplikowanych postępowań administracyjnych dotyczących ustalania warunków zabudowy. Na wydłużenie czasu postępowań znacząco wpływają:

- orzecznictwo Samorządowego Kolegium Odwoławczego,
- niekompletność składanych wniosków,
- konieczność uzyskania wymaganych ustawą uzgodnień,
- konieczność uzyskiwania w trakcie postępowania umów z dostawcami mediów wynikająca ze złego stanu uzbrojenia terenów,
- coraz bardziej skomplikowane analizy, z uwagi na obszar, sąsiedztwo,
- bardzo szeroki udział stron postępowania wynikający z coraz większych terenów analiz urbanistycznych oraz braku danych o zarządach wspólnot mieszkaniowych.

Brak planów miejscowych na niektórych terenach miasta powoduje, że podmioty podejmujące działania inwestycyjne muszą uzyskać decyzje zawierające ustalenia dotyczące przeznaczenia terenu (zastępujące plany). To samo dotyczy terenów, na których, wyrokami sądów, plany są unieważniane. Coraz częściej wpływają wnioski o ustalenie warunków zabudowy dla obszarów, dla których, ze względu na ich wielkość, położenie i warunki uzbrojenia, rozstrzygnięcia dotyczące zagospodarowania przestrzennego powinny być podejmowane w ramach ustaleń planu miejscowego. Proces wydawania pozwoleń na budowę, pomimo braków i nieprawidłowości występujących w składanej dokumentacji zamyka się w ustawowo dopuszczonym czasie – 65 dni. W procesie tym, w przypadku inwestycji lokalizowanych na obszarach objętych planami miejscowymi, często, wobec niejednoznacznych zapisów w nich zawartych, występują trudności w badaniu zgodności projektu budowlanego z ustaleniami planu miejscowego. Bardzo trudną sytuacją jest unieważnianie obowiązujących planów miejscowych, często w trakcie prowadzonych postępowań administracyjnych. Z analizy wskaźników przyjętych do monitorowania zadań Wydziału wynika, że czas wydawania decyzji o pozwoleniu na budowę pozostał na podobnym poziomie jak w latach poprzednich - ponad 60 % pozwoleń na budowę wydano w czasie krótszym niż 50% czasu przewidzianego przez Prawo budowlane, czyli w czasie do 1 miesiąca. Na nieco wyższym poziomie niż w poprzednim roku jest czas wydawania decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu, bowiem **ponad 70% decyzji** wydana była w **zakładanym czasie 4 miesięcy i krótszym niż 4 miesiące**.

Przeprowadzono analizę orzecznictwa SKO, a także szerszą analizę orzecznictwa sądowo-administracyjnego.

PLANOWANIE PRZESTRZENNE, ROZWÓJ SPOŁECZNO-GOSPODARCZY WROCŁAWIA, SYSTEM INFORMACJI PRZESTRZENNEJ

W roku sprawozdawczym realizowano zadania w zakresie:

- planowania rozwoju przestrzennego Miasta, w tym:
 - kształtowania polityki przestrzennej poprzez sporządzanie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego Miasta,
 - sporządzania innych planów i analiz obejmujących obszar Miasta;
- wyznaczania nowych kierunków polityki przestrzennej Miasta poprzez sporządzenie projektu nowego *Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Wrocławia*;
- analizy uwarunkowań i realizacji projektu *Strategii Wrocław 2030*;
- planowania społeczno-gospodarczego, w tym sporządzania planów strategicznych i założeń polityki społeczno-gospodarczej;
- planowania systemów komunikacji i infrastruktury technicznej przez Dział Planowania Komunikacji, Infrastruktury Technicznej i Środowiska do 20 marca 2017 r.
- sporządzania koncepcji sposobu zagospodarowania obszarów w Mieście;
- sporządzania propozycji lokalizacji i analizy lokalizacji ważnych dla Miasta obiektów;
- przygotowania propozycji ofert przestrzennych dla różnego rodzaju inwestycji;

- koordynacji, opiniowania i weryfikowania opracowań sporządzanych w wydziałach i jednostkach organizacyjnych Miasta;
- prognozowania, gromadzenia oraz analizy danych dotyczących rozwoju Miasta;
- koordynacji prac organizacyjno-technicznych związanych z przetwarzaniem danych przestrzennych, w tym prac dotyczących koordynacji procesu budowy SIP – Systemu Informacji Przestrzennej Miasta;
- zapewnienia pełnej zgodności systemu informatycznego, w którym prowadzona jest EMUiA do zmieniających się wymagań prawnych określających szczegółowo organizację i tryb tworzenia, aktualizacji i udostępniania baz danych ewidencji;
- realizacji zadań z zakresu nazewnictwa ulic i adresów.

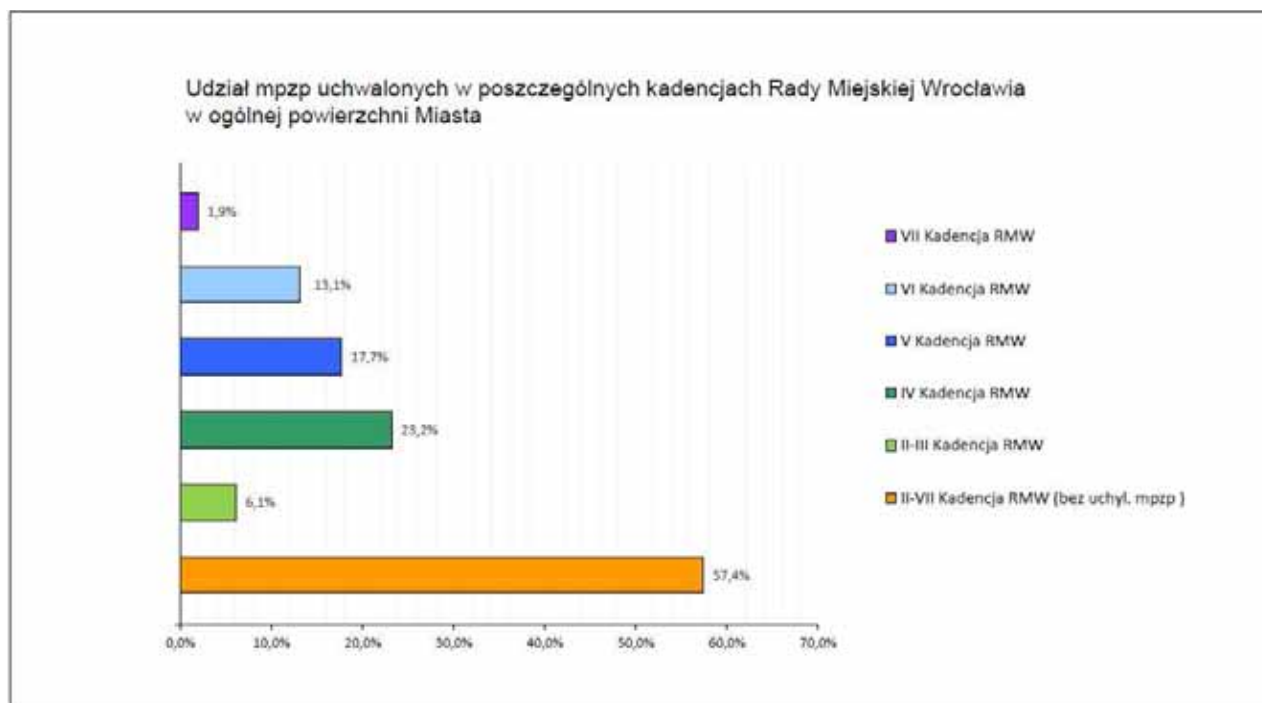
Planowanie przestrzenne jest jednym z ważniejszych zadań samorządu lokalnego oraz zadaniem własnym gminy. Poprzez racjonalne kształtowanie przestrzeni, uwzględniające uwarunkowania, wymagania funkcjonalne, środowiskowe, społeczno-gospodarcze oraz kulturowe, planowanie przestrzenne zapewnia prawidłowy i zrównoważony rozwój miasta. Jednym z instrumentów planowania przestrzennego są miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego (mpzp). Ich realizacja przyczynia się do zachowania porządku, ładu przestrzennego oraz krajobrazu kulturowego.

Na koniec roku 2017 **powierzchnia Miasta** objęta **uchwalonymi mpzp** wyniosła:

- dla wszystkich uchwalonych mpzp (416 mpzp) – 16809,97 ha, co stanowi 57,4 % powierzchni Wrocławia (1 mpzp utracił moc wraz z wejściem w życie nowego planu),
- dla mpzp uchwalonych w roku 2017 (11 mpzp) – 162,51 ha, co stanowi 0,6 % powierzchni Wrocławia.

W roku 2017 przystąpiono do opracowania **20 mpzp** obejmujących **247,88 ha**, co stanowi **0,8 % powierzchni Miasta**.

W roku 2017 w opracowaniu (na różnych etapach procedury formalno-prawnej) znajdowały się łącznie **73 mpzp**, z czego w roku 2017 r. uchwalono **11 mpzp**, w tym **1 zmianę** mpzp).

Poniższe tabele przedstawiają procentowy udział powierzchni planów uchwalonych i planów znajdujących się w opracowaniu w ogólnej powierzchni Miasta.

Udział mpzp w ogólnej powierzchni Miasta

Plany	Liczba planów	Powierzchnia [ha] **	Udział w powierzchni miasta [%]
uchwalone od 1995 r.	416	16809,97	57,4
uchwalone w 2017 r.	11	162,51	0,6
uchwalone obowiązujące*	416	16809,97	57,4
w opracowaniu	62	1432,97	4,9

* liczba planów obowiązujących nie obejmuje uchwał RM stanowiących zmianę uchwalonego planu miejscowego

** obszar objęty planami (powierzchnia obszarów planów po scaleniu nałożeń)

Tereny objęte mpzp uchwalonymi po 1 stycznia 1995 r.

	II-III	IV	V	VI	VII	Powierzchnia Miasta obecnie objęta mpzp bez uchylonych mpzp*
	Kadencja RMW	Kadencja RMW	Kadencja RMW	Kadencja RMW	Kadencja RMW	
	procedury z uwzględnieniem uchylonych mpzp					
Powierzchnia miasta objęta planami (%)	6,1	23,2	17,7	13,1	1,9	57,4
Powierzchnia miasta objęta planami (ha)	1791	6781	5193	3843,65	551,04	16809,97
Liczba planów uchwalonych	54	113	115	97	57	416

* liczba planów obowiązujących nie obejmuje uchwał RM stanowiących zmianę uchwalonego planu miejscowego

Liczba mpzp lub zmian mpzp uchwalonych w latach 2003-2016 (z uwzględnieniem mpzp w międzyczasie uchylonych)

Lata	Liczba planów	Powierzchnia [ha]	Udział w powierzchni miasta [%]
2017	11	162,51	0,6
2016	21	113,64	0,4
2015	29	287,42	1,0
2014	29	423	1,4
2013	21	783	2,7
2012	24	1722	5,9
2011	28	940	3,2
2010	23	747	2,6
2009	25	1348	4,6
2008	35	2123	7,3
2007	31	1037	3,5
2006	32	1908	6,5
2005	22	446	1,5
2004	28	1759	6,0

W roku 2017 do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego (WSA) wniesiono za pośrednictwem Rady Miejskiej Wrocławia 5 skarg na uchwałę w sprawie uchwalenia mpzp. W roku 2017 WSA wydał korzystne dla Rady Miejskiej Wrocławia orzeczenia w sprawie 3 takich skarg (w tym 1 uchylone potem przez NSA), a także 3 wyroki unieważniające mpzp w części.

OPRACOWANIA I ANALIZY ZWIĄZANE Z ROZWOJEM I ZAGOSPODAROWANIEM PRZESTRZENNYM MIASTA

PROJEKT NOWEGO STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO WROCŁAWIA

- Kontynuacja prac projektowych dotyczących: struktury dokumentu, struktury funkcjonalno-przestrzennej, przeznaczeń terenów, parametrów i wskaźników urbanistycznych, polityki zamieszkiwania, polityki gospodarczo-usługowej, polityki zieleni i środowiska - zieleń bez granic, polityki rzecznej, polityki przestrzeni publicznych, polityki kompozycji urbanistycznej, polityki dziedzictwa kulturowego, polityki zrównoważonej mobilności, polityki infrastruktury technicznej oraz innych elementów i realizacji;
- Opracowanie Analizy możliwości finansowania i potrzeb inwestycyjnych Gminy Wrocław;
- Opracowanie Analizy społecznej na potrzeby Studium;
- Analizy modelowe w ramach sporządzania Studium;
- Koordynacja pracy Grupy Rowerowej;
- Opracowanie koncepcji zieleni do Studium;
- Opracowanie koncepcji zrównoważonej mobilności do Studium;
- Opracowanie kierunków rozwoju sieci infrastrukturalnych;
- Prezentacja polityki zrównoważonej mobilności na konferencji prasowej i Radzie Mobilności;
- Prezentacja polityki zieleni bez granic na Kolegium Prezydenta i Radzie Zieleni;
- Analizy transportowe, środowiskowe i infrastrukturalne na potrzeby Studium;
- Sporządzenie zarządzenia w sprawie rozpatrzenia wniosków;
- Przeprowadzenie cyklu 10 wyjazdowych konsultacji społecznych z mieszkańcami w: budynku Radia i Telewizji, Centrum Edukacji Społecznej, Centrum Kultury Zamek, Centrum Kultury Agora, Famie, Klubie Formaty, Sektorze 3, Barbarze, Zespole Szkół Nr 19, Zespole Szkolno-Przedszkolnym Nr 12;
- Przeprowadzenie 4 forów dyskusyjnych w formie warsztatów w Barze Barbara dotyczących:
 - zamieszkiwania, gospodarki i usług,
 - mobilności, zieleni i infrastruktury,
 - wód i przestrzeni publicznych,
 - kompozycji i dziedzictwa;
- Moderowanie spotkań z mieszkańcami w różnych punktach miasta;
- Uczestniczenie w 48 spotkaniach z Radami Osiedli;
- Wyłożenie w Muzeum Architektury projektu Studium do publicznego wglądu w dniach 2-31 października 2017 r.;
- Przeprowadzenie dwóch dyskusji publicznych w dniach 11 i 12 października 2017 r.;
- Przeprowadzenie trzech spotkań z Radnymi, wyjaśniających zagadnienia polityki przestrzennej miasta;
- Zebranie i rozpatrzenie 1120 uwag złożonych do wyłożonego projektu Studium;
- Przygotowanie projektu Studium do skierowania na sesję Rady Miejskiej.

Mając na uwadze jak istotne jest zaangażowanie i włączenie mieszkańców we współdecydowanie o przyszłym funkcjonowaniu miasta oraz utożsamianie się z wizją jego rozwoju, podczas sporządzania projektu Studium szczególny nacisk położono na rozbudowany proces partycypacji społecznej. Po zebraniu wniosków i serii spotkań lokalnych, nastąpiło kilkanaście spotkań o charakterze tematycznych warsztatów i debat.

Po powstaniu projektu Studium, ponowiono działania partycypacyjne w formie wyjazdowych spotkań oraz tematycznych dyskusji. Dla poszerzenia i wzmocnienia prac konsultacyjnych, Biuro Rozwoju Wrocławia uczestniczyło w spotkaniach Prezydenta Miasta z przedstawicielami Rad Osiedli Wrocławia – tłumaczono rozwiązania zastosowane w projekcie Studium oraz zbierano sugestie, opinie, uwagi na ich temat. Kolejną formą otwartych spotkań oraz okazją do zapoznania się z dokumentem, porozmawiania z urbanistami miasta, a także do złożenia swojej uwagi był etap wyłożenia projektu Studium do publicznego wglądu. Podczas wyłożenia odbyły się dwie dyskusje publiczne, w ramach których poruszano zagadnienia z zakresu polityk studialnych. Jednocześnie aktualny stan prac projektowych udostępniany był na stronie internetowej dedykowanej projektowi Nowego Studium Wrocławia.

STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO WROCŁAWIA

- Sporządzanie wyrysów i wypisów z obowiązującego *Studium* oraz wydawanie opinii pomocniczych.

PROJEKT NOWEJ STRATEGII ROZWOJU - STRATEGIA WROCŁAW 2030

- Prace nad opracowaniem projektu dokumentu strategii do konsultacji społecznych;
- Przygotowanie dokumentu do uchwalenia;

DZIAŁANIA ZWIĄZANE Z MIEJSCOWYMI PLANAMI ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO

- Koncepcje, analizy przygotowywane w związku z projektami uchwał w sprawie przystąpień do sporządzenia projektów miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego;
- Przygotowywanie uchwał w sprawie przystąpień do sporządzenia miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego;
- Przygotowanie zarządzeń Prezydenta Wrocławia;
- Opracowywanie projektów miejscowych planów;
- Wizualizacje dla miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, wykonane w programach SketchUp i ArcScene;
- Analizy własnościowe i powierzchniowe na potrzeby sporządzania prognozy skutków finansowych uchwalenia miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego;
- Prace związane z weryfikacją i aktualizacją wzorców pism i uchwał w celu dostosowania do obowiązujących przepisów prawa, zmian ustaleń wynikających z potrzeb kształtowania standardu techniki zapisu treści pism i uchwał oraz treści graficznej rysunków planów;
- Przygotowanie opinii pomocniczych;
- Przygotowywanie obwieszczeń wraz z tekstami jednolitymi uchwał w sprawie uchwalenia miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego;
- Udział w posiedzeniach komisji Rady Miejskiej Wrocławia;
- Przygotowanie stanowisk BRW oraz pism procesowych w sprawach sądowych;
- Przygotowywanie wyjaśnień dla Wojewody;
- Udział w rozprawach Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego;
- Prowadzenie rejestrów wniosków o sporządzanie lub zmianę planów, przygotowywanie analiz;
- Prowadzenie i udostępnianie w ramach SIP Wrocławia rejestru uchwalonych planów miejscowych oraz informacji o sporządzanych planach miejscowych;
- Opracowania ekofizjograficzne do 5 projektów miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego;
- Prognozy oddziaływania na środowisko do 6 projektów miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego;

- Analizy środowiskowe na potrzeby 5 projektów miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego;
- Zagadnienia infrastrukturalne do 6 projektów miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego;
- Opracowania komunikacyjne do 5 projektów miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego;
- Sporządzenie tekstu uchwały dla zagadnień transportowych do 6 projektów miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego;
- Sporządzanie analiz ekonomicznych do 16 przystąpień do mpzp i 16 prognoz skutków finansowych uchwalenia mpzp;
- Sporządzenie 26 analiz społecznych dla planowanych miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.

KONCEPCJE FUNKCJONALNO-PRZESTRZENNE

- Obszar Gaju i Tarnogaju;
- Plac Gepperta;
- Kwartał między ulicami Dmowskiego, Księcia Witolda, Jagiełły.

ANALIZY FUNKCJONALNO-PRZESTRZENNE

- Propozycje lokalizacji:
 - miejsc dla wdrażania rządowego programu mieszkaniowego,
 - Parku dla osiedla Widawa;
- Analiza społeczna z zakresu zaspokojenia potrzeb usług oświatowych dla południowych osiedli we Wrocławiu uwzględniająca prognozy demograficzne oraz rozwój przyszłych terenów mieszkaniowych;
- Analizy przestrzenne możliwości lokalizacji budowy nowych obiektów przedszkoli w mieście;
- Prezentacja rozmieszczenia nieruchomości publicznych wraz z przygotowaniem zestawienia gruntów, dla których w mpzp ustalono klasę przeznaczenia szpitale i pomoc społeczną;
- Wyszukanie propozycji nieruchomości na potrzeby budowy hospicjum dla dzieci.

POZOSTAŁE DZIAŁANIA

- Współpraca z Wydziałem Obsługi Urzędu w przygotowaniu zleceń dotyczących publikacji w lokalnej prasie ogłoszeń Prezydenta Wrocławia związanych z procedurą planistyczną o przystąpieniu do sporządzania mpzp i wyłożeniu do publicznego wglądu projektów mpzp (86 ogłoszeń);
- Współpraca z redakcją Biuletynu Informacji Publicznej Urzędu Miejskiego w zakresie zamieszczania i aktualizowania w Biuletynie informacji dot. mpzp - plany w toku;
- Zamieszczanie w BIP Zarządzeń Prezydenta w sprawie rozpatrzenia wniosków i uwag wniesionych do projektów mpzp;
- Współpraca z Biurem Rady Miejskiej – przekazywanie ogłoszeń o przystąpieniach i wyłożeniach projektów mpzp zamieszczonych w BIP;
- Uzupełnianie zasobu kart informacyjnych w wykazie danych o środowisku i jego ochronie umieszczonych w BIP, wprowadzenie i opublikowanie 125 kart informacyjnych;
- Aktualizacja i przygotowanie informacji o zmianach dotyczących wezwań do usunięcia naruszenia interesu prawnego, planów w toku postępowania sądowego, planów miejscowych lub ich części unieważnionych wyrokiem sądu oraz rozstrzygnięć nadzorczych Wojewody Dolnośląskiego;
- Prace geodezyjno-kartograficzne:
 - pozyskiwanie wejściowych materiałów z zasobu geodezyjno-kartograficznego niezbędnych do sporządzenia mpzp i innych opracowań planistycznych,

- sporządzanie roboczych wykazów właścicieli i władających dla potrzeb mpzp i innych opracowań planistycznych,
- sporządzanie analiz: własności wybranych terenów, terenów pod kątem konieczności sporządzenia wniosku o zmianę przeznaczenia na cele nieleśne, terenów zamkniętych,
- przygotowywanie propozycji lokalizacji przestrzennych,
- sprawdzanie stanu prawnego nieruchomości w Wydziale Ksiąg Wieczystych Sądu Rejonowego.

INNE

- Udział w formułowaniu warunków konkursowych oraz w komisjach konkursowych oceniających prace dotyczące:
 - obiektów pływających oraz działalności prowadzonych nad wrocławskimi rzekami,
 - koncepcji zagospodarowania rejonu Fabryki Wódek (z Wrocławską Rewitalizacją i SARP),
 - nowej zajezdni tramwajowej w rejonie ul. Szczecińskiej;
- Uruchomienie we współpracy z ZSIP portalu odrzańskiego;
- Współorganizacja międzynarodowych warsztatów eksperckich ISOCARP „West End” – przygotowanie i udział w warsztatach, organizacja wycieczki studialnej, konsultacja projektów, współpraca przy opracowywaniu artykułów ekspertów zagranicznych;
- Wykład w ramach warsztatów projektowych SARP „Akupunktura Miasta” dotyczących pl. św. Mikołaja we Wrocławiu oraz przygotowanie materiałów na warsztaty, udział w warsztatach z mieszkańcami i zespołami projektowymi, konsultacja projektów;
- Organizacja wycieczki studialnej dla urbanistów w ramach wiosennego seminarium Stowarzyszenia Urbanistów Zachodniej Izby Urbanistów we współpracy z Towarzystwem Urbanistów Polskich i Wrocławską Rewitalizacją;
- Przygotowanie prezentacji dot. terenów nadrzecznych dla delegacji z Gdańskiej Pracowni Urbanistycznej;
- Przygotowanie prezentacji dot. prac prowadzonych w Biurze Rozwoju Wrocławia dla delegacji z Islandii;
- Udział w III Klimatycznym Forum Metropolitalnym we Wrocławiu, w tym wygłoszenie referatów;
- Przygotowanie prezentacji: osiągnięć architektury Wrocławia i nabrzeży Wrocławia;
- Udział w opracowaniu planu adaptacji do zmian klimatu w miastach powyżej 100 tys. mieszkańców dla Wrocławia (MPA);
- Kontynuacja prac na projektem Program Mieszkaniaowy;
- Udział w pracach zespołu roboczego tworzącego Plan Ochrony Parku Kulturowego "Stare Miasto" we Wrocławiu, w tym opracowanie tekstu jednolitego w formacie XML – części tekstowej i graficznej;
- Współpraca z Zarządem Zieleni Miejskiej w zakresie opiniowania i konsultacji projektów terenów zieleni we Wrocławiu;
- Współudział w opracowaniu kierunków zazieleniania Doliny Ślęzy;
- Współpraca z Ogrodnikiem Miejskim;
- Współudział w sporządzaniu wytycznych do Master Planu Parku Grabiszyńskiego we Wrocławiu;
- Prace nad realizacją projektu Zielone Tętnice Wrocławia – Legnicka, Lotnicza;
- Współpraca z Biurem Ochrony Przyrody i Klimatu w zakresie Planu działań na rzecz ochrony bioróżnorodności dla miasta Wrocławia;
- Współpraca z Departamentem Zrównoważonego Rozwoju w zakresie wniosku o Zieloną Stolicę Europy;
- Udział w pracach dotyczących gospodarowania wodami opadowymi we Wrocławiu we współpracy z WIM, MPWiK i ZZM;
- Współpraca z WNS w zakresie projektów podziału, koncepcji zagospodarowania i opinii dla nieruchomości;
- Opiniowanie lokalizacji obiektów pływających oraz zagospodarowania obszarów nadrzecznych pod różne funkcje, w tym plaże i tereny rekreacyjno – sportowe;

- Przygotowywanie opinii pomocniczych dla WAB i innych instytucji;
- Przygotowywanie odpowiedzi na interpelacje i petycje Radnych oraz do kontroli NIK;
- Przygotowanie wniosków i opinii do projektów miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego i studium (w tym zmian) w gminach ościennych.

PROWADZENIE REJESTRÓW PRZESTRZENNYCH, PRZETWARZANIE DANYCH REJESTRÓW, PROWADZENIE MONITORINGU, UDOSTĘPNIANIE RAPORTÓW I STATYSTYK

- Prowadzenie rejestrów wniosków o sporządzanie lub zmianę planów oraz wniosków o zmianę Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Wrocławia - analiza, opracowywanie materiałów na Kolegium Prezydenta, korespondencja z wnioskodawcami;
- Prowadzenie rejestrów o sporządzanych i uchwalonych planach miejscowych na stronie: <http://geoportals.wroclaw.pl/www/mapa-wyszuk-mpzp.shtml>;
- Publikacja przestrzenna ofert przetargowych w portalach *Nieruchomości* i *Program mieszkaniowy*;
- Prowadzenie bazy lokalizacji przestrzennej punktów użyteczności publicznej w Mieście (POI).

DOKUMENT ZAŁOŻENIA POLITYKI SPOŁECZNO-GOSPODARCZEJ WROCŁAWIA

- Monitoring realizacji przez departamenty, wydziały, biura, spółki i jednostki organizacyjne Urzędu Miejskiego zadań zawartych w dokumencie *Założenia polityki społeczno-gospodarczej Wrocławia na rok 2017*;
- Opracowanie i sporządzenie dokumentu *Założenia polityki społeczno-gospodarczej Wrocławia na rok 2018*.

SYSTEM INFORMACJI PRZESTRZENNEJ

ROZWÓJ BAZ DANYCH - PRZYGOTOWANIE KONCEPCJI I WDRAŻANIE METOD AKTUALIZACJI I ROZWOJU WYBRANYCH BAZ SIP, POZYSKIWANIE DANYCH, OPRACOWANIE REGUŁ IMPORTU I PRZETWARZANIA DLA POTRZEB RÓŻNYCH UŻYTKOWNIKÓW ORAZ RÓŻNORODNYCH MECHANIZMÓW UDOSTĘPNIANIA

- Baza adresowa:
 - modernizacja mechanizmów zasilania Państwowego Rejestru Granic danymi EMUiA odpowiednio do zmian wersji usług sieciowych wprowadzonych przez GUGiK; utrzymanie dobrego cyklu aktualizacji danych w PRG,
 - wydawanie bazy adresowej dla podmiotów zewnętrznych,
 - sukcesywne zmiany adresów i nazw ulic, niezgodnych z regulacjami prawnymi dla EMUiA,
 - bieżące prowadzenie spraw z zakresu nazewnictwa ulic i adresów: ustanowiono 21 nowych ulic, 2 ronda, 1 skwer, 1 pasaż i 1 most, w ramach 589 spraw nadano 1520 numerów porządkowych i odwołano 279 numerów;
- Mapa zasadnicza:
 - aktualizacja i rozwój narzędzi pozwalających na import mapy zasadniczej,
 - wdrożenie nowej biblioteki znaków kartograficznych dla obiektów stanowiących treść mapy zasadniczej;
- Dane ZUDP - aktualizacja kodu aplikacji i skryptów, pozwalających na import danych ZUDP;
- Zdjęcia lotnicze - przygotowanie zamówienia nalogów i opracowania wysokorozdzielczej ortofotmapy (RGB i CIR) dla wczesnej wiosny 2018;
- Modernizacja metody prowadzenia bazy utrudnień w ruchu;
- Wspomaganie opracowania cyfrowej wersji Gminnej Ewidencji Zabytków; włączenie zasobu do SIP;

- Baza zasobów zieleni – uruchomienie (we współpracy z Zarządem Zieleni Miejskiej) bazy danych zieleni w ramach wdrażania Zarządzenia Nr 5081/16 Prezydenta Wrocławia z dnia 11 sierpnia 2016 r. w sprawie ochrony drzew i rozwoju terenów zieleni Wrocławia, w tym:
 - weryfikacja, aktualizacja lub przygotowanie do weryfikacji danych dotyczących ogrodów działkowych, terenów nadrzecznych, lasów, parków, zieleńców,
 - aktualizacja analiz zakresu i dostępności terenów zieleni w mieście,
 - współpraca przy rozszerzeniu wdrożeniu importu danych z rejestrowania przestrzennego decyzji WSR dot. wycinek i nasadzeń drzew oraz zgłoszeń dotyczących zamiaru usunięcia drzewa, prowadzonych w EZD,
 - zdefiniowanie i aktualizacja w SIP struktur dla danych pozyskiwanych od jednostek miejskich dla: opracowań dotyczących drzew, bazy terenów pod nasadzenia, planów nasadzeń, danych o wnioskowanych i zrealizowanych przez jednostki miejskie wycinkach i nasadzeniach drzew i krzewów,
 - aktualizacja wytycznych dot. zakresu i sposobu przygotowania i przekazywania danych dotyczących drzew,
 - aktualizacja i rozwój aplikacji webowej do inwentaryzacji i oceny drzew, w tym m.in. w zakresie treści informacyjnych, symboliki, sposobów wyszukiwania, obsługi generowania wniosków o wycinkę,
 - opracowanie narzędzi do importu danych pochodzących z opracowań dotyczących drzew, oraz obsługa importu danych (204 opracowania dla 11176 drzew),
 - scalenie i przetworzenie danych z jednostek miejskich dla drzew usuniętych, nasadzonych, bazy terenów pod nasadzenia, planu nasadzeń za rok 2016 i I półrocze roku 2017;
 - opracowanie i wdrożenie narzędzia do wprowadzania danych o drzewach i krzewach w ZZK;
- Aktualizacja baz danych:
 - sprzedanych nieruchomości gruntowych miasta,
 - demografii,
 - lokalizacji obiektów zbiorowego zakwaterowania,
 - powierzchni dróg,
 - osi dróg,
 - terenów zamkniętych,
 - zarządców budynków,
 - nowych inwestycji mieszkaniowych;
- Wdrożenie procedury importu danych o obszarach chronionych Natura2000 oraz Parkach Krajobrazowych;
- Przetwarzanie modelu 3D miasta na bazie danych z 2006 r.: korekta geometrii i wiązanie z aktualną Ewidencją Gruntów i Budynków w celu późniejszej konwersji zbioru do standardu CityGML i umożliwienia cyklicznej aktualizacji;
- Prace nad warstwami zagospodarowania i pokrycia terenu przy wykorzystaniu danych ewidencyjnych, mapy zasadniczej oraz danych ze skaningu laserowego (LIDAR);
- Pozyskiwanie zasobów z rejestrów publicznych w związku z realizacją zadań publicznych:
 - wystąpienie z wnioskiem do GUGiK o ortofotomapę, do GUS (zasoby mieszkaniowe, obiekty zbiorowego zakwaterowania),
 - koordynacja i wsparcie opracowania wniosków dla pozyskania licencji na korzystanie z EGiB i BDOT500 dla realizacji wszystkich zadań publicznych wydziałów UM i jednostek organizacyjnych gminy realizowanych za pomocą SIP; import danych i ich przetwarzanie odpowiednio do potrzeb jednostek;
- Integracja dedykowanych serwisów mapowych SIP z udostępnianymi on-line informacjami sektora publicznego (karty dokumentacyjne otworów badawcze, dane otworów wiertniczych PIG-PIB);
- Przygotowania formalne i techniczne gromadzenia informacji i wymiany danych między UM, Fortum i Kogeneracją w ramach Porozumienia na rzecz Zrównoważonego Rozwoju (dla oceny stanu infrastruktury ciepłowniczej w celu zarządzania ciepłem na obszarze miasta i ograniczania niskiej emisji);

- Opracowanie i zamieszczenie w BIP informacji o rejestrach prowadzonych w BRW: rejestrze planów miejscowych, rejestrze wniosków o sporządzenie lub zmianę planu, ewidencji miejscowości, ulic i adresów, rejestrze propozycji nazw ulic i placów dla Wrocławia, z łączami do odpowiednich zasobów.

PROJEKTOWANIE I WDRAŻANIE NARZĘDZI SIP

- Wdrażanie i rozbudowa aplikacji Edytor POI i adresów:
 - wdrażanie edycji POI do aktualizacji poszczególnych zbiorów danych przez właściwe jednostki urzędu,
 - realizacja kolejnego etapu rozbudowy aplikacji Edytor POI i adresów „Wrospa” w ramach zlecenia na jej aktualizację;
- Rozbudowa funkcjonalności aplikacji internetowej mapowej iMap;
- Aktualizacja technologii Portal ArcGIS do wersji 10.5, rozbudowa towarzyszącej infrastruktury technicznej o serwery wirtualne oraz publikacja nowych aplikacji (np. mapa Zielonych Projektów WBO 2017);
- Stworzenie aplikacji webowej udostępniającej chmurę punktów w Internecie (<http://gis.um.wroc.pl/www/test/lidar2/>);
- Opracowanie mechanizmu dwujęzyczności serwisu www.geoportal.wroclaw.pl, przetłumaczenie istniejących treści na język angielski oraz bieżące tłumaczenie nowych treści;
- Utrzymanie i aktualizacja publicznych aplikacji mapowych SIP Wrocławia i bieżąca kontrola dostępności;
- Rozbudowa treści, konfiguracja i administrowanie portalem mapowym:
 - istotna rozbudowa i modernizacja treści oraz narzędzi serwisów internetowych (opublikowane): Baza zasobów zieleni, Mapa oświetlenia, Demografia,
 - budowa nowych serwisów intra- i internetowych (budowa zaawansowana): Wybory do rad osiedli, Mapa rowerowa, Mapa roślin inwazyjnych, Obszary zabytkowe, Stanowiska archeologiczne, Studium w opracowaniu, Mapa akustyczna 2017, Gospodarowanie wodami opadowymi, Baza Zasobów zieleni, Mapa oświetlenia,
 - rekonfiguracja funkcjonalna portalu iMap (optymalizacja działania, rozbudowa w zakresie zgłaszanych uwag),
 - administracja użytkownikami portalu mapowego;
- Objęcie plików konfiguracyjnych aplikacji iMap i wybranych narzędzi SIP systemem kontroli wersji opartym na rozwiązaniu GIT oraz GitLab; tworzenie różnych aplikacji/skryptów na potrzeby bieżących zadań Działu Systemu Informacji Przestrzennej;
- Udostępnianie zbiorów danych dla aplikacji desktopowych;
- Opracowanie i wykorzystanie własnych narzędzi do tworzenia, obróbki i eksportu trójwymiarowych geometrii do ustandaryzowanego formatu CityGML za pomocą otwartego oprogramowania Blender oraz środowiska programistycznego Python).

ROZWÓJ SIP WROCŁAWIA - ROZSZERZENIE I OPTIMALIZACJA WYKORZYSTANIA LICENCJI, BAZ DANYCH, I NARZĘDZI. WSPOMAGANIE BUDOWY SIP W INNYCH JEDNOSTKACH GMINY

- Koordynacja realizacji umowy korporacyjnej z firmą ESRI (administrowanie licencjami, nadzór, wspomaganie instalacji i suportu, sprawozdawczość, współpraca z jednostkami gminy dla optymalnego wykorzystania licencji i efektywnego rozwoju SIP);
- Utrzymanie i rozwój form zasilania SIP przez EGiB i inne zasoby geodezyjne; rozszerzanie form udostępniania ww. danych jako referencyjnych dla wspomagania zadań gminy;
- Koordynowanie autoryzowanych szkoleń i seminariów ESRI dla użytkowników SIP w urzędzie i jednostkach gminy;
- Prowadzenie konsultacji z zakresie wykorzystywania ArcGIS Desktop, instalacji serwerów GIS, doboru lokalnych rozwiązań SIP w wydziałach urzędu, jednostkach

gminy i spółkach gminnych (w 2017 r. intensywny rozwój współpracy w zakresie rozbudowy systemów danych przestrzennych z udziałem Zarządu Zasobu Komunalnego, Zarządu Zieleni Miejskiej, Wydziału Inżynierii Miejskiej);

- Wspomaganie wdrożenia GIS w ZZK, w tym: administrowanie zasobami GIS ZZK; opracowanie kompozycji mapowych GIS, koordynowanie instalacji oprogramowania i udostępniania licencji sieciowej;
- Monitorowanie niezawodności działania i poziomu odwiedzin serwisów mapowych;
- Aktualizacja kompozycji mapowych dla użytkowników SIP i uzupełnianie ich o nowe zbiory danych.

WSPOMAGANIE PROJEKTÓW MIEJSKICH I ZADAŃ JEDOSTEK MIEJSKICH WYMAGAJĄCYCH WSPARCIA PRZEZ SIP (NARZĘDZIA, DANE, MAPY)

- Opracowanie, wdrożenie i rozwój (we współpracy z BPK, BZM, WIM, WNS, WSR, MPWiK, ZZM i ZDiUM) aplikacji webowej (serwisu mapowego) wspomagającej działania z zakresu gospodarowania wodami opadowymi;
- Rozwój (w uzgodnieniu z WIM) aplikacji webowej (edycyjnego serwisu mapowego) do inwentaryzacji oświetlenia ulicznego w obrębie parku kulturowego;
- Współpraca w zakresie integracji SGN – SIP z koordynatorem projektu SGN, CUI i wykonawcą SGN;
- Prace na rzecz projektów WSR:
- aktualizacja obszarów i obiektów obsługiwanych przez kanalizację i projektowanych do skanalizowania, obliczanie liczby mieszkańców obsługiwanych dziś i prognozy,
- opracowanie map i wykazów nieruchomości dla zlecenia deratyzacji na gminnych terenach zewnętrznych centrum miasta;
- Współpraca w zakresie integracji EZD – SIP z koordynatorem projektu EZD i wykonawcą EZD;
- Integracja i synchronizacja Systemu Informacji Przestrzennej ze Zintegrowanym Systemem Zarządzania Wrocławską Oświatą:
 - zapewnienie aktualizacji danych placówek oświatowych w SIP przez ZSZWO,
 - zapewnienie aktualizacji bazy adresów i modelu sieci ulicznej zgodnie z harmonogramem rekrutacji do szkół,
 - konsultacje dla Zintegrowanego Systemu Zarządzania Wrocławską Oświatą w zakresie tworzenia rejonów edukacyjnych oraz analiz dojazdów uczniów do placówek szkolnych,
 - przetwarzanie danych o zameldowaniach na potrzeby analizy potencjalnej ilości uczniów w przyszłych latach;
- Opracowanie zbiorów danych przestrzennych dla zlecenia opracowania Mapy Akustycznej; weryfikacja (we współpracy z WSR) wyników końcowych; odbiór Mapy Akustycznej; włączenie do zasobów SIP danych wynikowych, uruchomienie serwisu mapowego Mapa akustyczna 2017;
- Przetwarzanie danych o strukturze ogrzewania obiektów dla potrzeb działań z zakresu „Polityki ograniczania niskiej emisji”; przetworzenie i wizualizacja danych o terenach zamieszkałych z dostępem do sieci gazowej;
- Przetwarzanie danych o lokalizacji projektów Wrocławskiego Budżetu Obywatelskiego i przygotowanie map wspomagających konsultacje społeczne kolejnej edycji WBO;
- Przetwarzanie i wizualizacja danych o zgłoszeniach na potrzeby Telefonicznego Centrum Obsługi Mieszkańca;
- Udział w projekcie rozbudowy ITS:
 - konsultacje w zakresie planowanej architektury systemu,
 - opracowanie wytycznych w zakresie projektowanych w ramach systemu rozwiązań GIS;
- Projekt procedury bilansowania zezwoleń na sprzedaż alkoholu w rejonach na potrzeby Wydziału Zdrowia i Spraw Społecznych;
- Udział w opracowaniu Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Wrocławia 2018 w zakresie:

- organizacji danych, narzędzi, administrowania użytkownikami SIP, koordynacji prac edycyjnych, aktualizacji wybranych danych,
- wykonania analiz (m.in. bilansu chłonności i zapotrzebowania terenu, dostępności zieleni),
- publikacji na stronie geoportal.wroclaw.pl oraz w portalu mapowym kolejnych etapów opracowania;
- opracowania aplikacji internetowej służącej do wprowadzania przez projektantów treści kart jednostek urbanistycznych,
- opracowania mechanizmu generowania kart jednostek na podstawie treści wpisanych przez projektantów oraz graficznych ustaleń naniesionych na rysunkach Studium,
- opracowania mechanizmu łączenia elementów kart jednostek z tekstem Studium, użycia mechanizmu do zakodowania końcowej wersji dokumentu oraz udostępnienia efektu w postaci interaktywnych kart jednostek urbanistycznych dostępnych w internecie, na mapie
<https://gis.um.wroc.pl/imap/?locale=pl&gui=classic&gmap=Studium2018;>
- Prace nad przygotowaniem narzędzi do sporządzania opinii oraz wypisów i wyrysów ze Studium (w roku 2017 wydano 125 wypisów i wyrysów oraz 67 opinii): opracowanie zbioru przykładów, szablonu wyrysów oraz narzędzi do wyszukiwania terenów w Studium 2010 i 2018 wg działów BRW;
- Prace nad dostosowaniem zasobów rejestru planów do jego przyszłej modernizacji;
- Przygotowanie zestawień tabelarycznych dotyczących przeznaczenia w studium i MPZP działek należących do skarbu państwa na potrzeby Krajowego Zasobu Nieruchomości;
- Udział w przygotowaniu aplikacji do Zielonej Stolicy Europy, w tym m.in. w zakresie przygotowania danych, map i wykonania analiz przestrzennych;
- Przetwarzanie danych dla potrzeb opracowania (Wrocławskiej Rewitalizacji) diagnozy problemów społecznych i gminnego programu rewitalizacji: geokodowanie wg ulic i kodów pocztowych oraz obliczanie wskaźników dla osiedli: danych demograficznych, beneficjentów opieki społecznej, bezrobocia, przestępstw, miejsc sprzedaży alkoholu, dostępności terenów zieleni, udziału terenów zabudowanych;
- Wsparcie jednostek miejskich w opracowania analiz, zestawień, bilansów dla NIK;
- Udostępnianie informacji i danych przestrzennych dla innych zadań gminy i dla realizacji zadań publicznych innych jednostek administracji.

PROWADZENIE I ROZWÓJ BAZY MIEJSCOWYCH PLANÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO I STUDIUM - PRZETWARZANIE DANYCH DO POSTACI OPERACYJNEJ/BAZODANOWEJ, WDRAŻANIE NOWYCH NARZĘDZI DLA STANDARYZACJI MPZP ORAZ NARZĘDZI DLA UDOSTĘPNIANIA TREŚCI MPZP W RÓŻNYCH FORMATACH I RÓŻNYM UŻYTKOWNIKOM

- Aktualizacja stanu rejestru po sesjach planistycznych oraz uzupełnianie bazy planów po wejściu planów w życie, a także prowadzenie bieżącej statystyki planów;
- Monitorowanie postępowań SA dotyczących zaskarżonych planów, udostępnianie w geoportalu informacji o zaskarżeniach i wydanych wyrokach oraz weryfikowanie stanu rejestru po zapadnięciu wyroków unieważniających plany w części lub w całości;
- Przygotowywanie ogłoszeń i obwieszczeń o uchwaleniu mpzp do prasy i BIP, a także do zamieszczenia na tablicach ogłoszeń;
- Opracowywanie zestawień statystycznych dla GUS, dla potrzeb własnych (raportowanie i zarządzanie), a także dla mediów i uczelni;
- Kalibracja rastrów (przetworzonych załączników graficznych) planów miejscowych i wprowadzanie ich do bazy, prace nad zeskanowaniem brakujących planów miejscowych oraz ich kalibracja;
- Zweryfikowanie jakości zbioru rastrów w rejestrze mpzp (wykonanie i opracowanie 190 rastrów);
- Wektoryzacja i przetwarzanie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego;

- Budowa oraz publiczne udostępnienie bazy ustaleń mpzp (aktualizacja bazy danych przeznaczeń terenów ustalonych w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego);
- Bieżące utrzymanie, aktualizacja i publiczne udostępnianie (www.geoportal.wroclaw.pl/mpzp/) kompleksowej informacji o mpzp, opracowywanych, obowiązujących i archiwalnych, zawierającej wyszukiwarkę planów, szczegółowe i aktualne informacje o planach, odnośniki do ich dokumentów i miejsc publikacji, metadanych, zestawień i statystyk;
- Udostępnianie w języku angielskim informacji o mpzp obowiązujących, w opracowaniu oraz archiwalnych na stronie www.geoportal.wroclaw.pl/en/local_plans;
- Udostępnianie w Intranecie i w Internecie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego (mpzp) w różnych formatach, publikacja informacji o wyłożeniach planów;
- Publikacja zbioru danych i usług Infrastruktury Informacji Przestrzennej dla tematu „zagospodarowanie przestrzenne”, zgodnie z Dyrektywą INSPIRE oraz związanymi z nią rozporządzeniami Komisji Europejskiej i specyfikacjami technicznymi;
- Publikacja w postaci usług WMS i WFS ustaleń mpzp oraz danych o przeznaczeniu terenów, sklasyfikowanych wg wymogów dyrektywy INSPIRE a także usługi wyszukiwania CSW dla tematu zagospodarowanie przestrzenne;
- Prowadzone we współpracy z CUI prace testowe i weryfikacyjne nad projektem aplikacji „KAJET”, przeznaczonej do monitorowania i harmonogramowania realizowanych procedur planistycznych;
- Włączenie edytora rysunku mpzp do szerokiego stosowania w BRW (w tym pomoc techniczna i merytoryczna dla użytkowników edytora);
- Udział w konsultacjach dot. modelu baz danych planistycznych, opracowywanego w ramach ministerialnego projektu „Opracowanie projektu standardów baz danych planistycznych”.

OCHRONA ZABYTKÓW

- Wydatki majątkowe – plan po zmianach **9 317 504 zł**:
 - dotacje przyznane w oparciu o uchwałę Nr LIV/3242/06 Rady Miejskiej Wrocławia w sprawie przyjęcia zasad i trybu udzielania dotacji celowej na prace konserwatorskie, restauratorskie i roboty budowlane przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków niestanowiącym wyłącznej własności Gminy Wrocław.
 - Zadanie zrealizowano za kwotę **1 943 200,09 zł** na remont **9** kamienic.
 - zrealizowano zadania publiczne z zakresu ochrony dóbr kultury, polegające na prowadzeniu prac konserwatorskich oraz robót remontowo-budowlanych obiektów sakralnych oraz świeckich, ruchomych i nieruchomych, wpisanych do rejestru zabytków, położonych na terenie Wrocławia. Wykorzystano **7 244 558,73 zł.**, dofinansowano 49 obiektów dla 29 organizacji pozarządowych.
 - wydano środki finansowe w kwocie **245 454,77 zł** na rewaloryzację zespołu zabytkowych pomieszczeń przy Synagodze pod Białym Bocianem.
- Zakup 140 sztuk Teczek „Atlasu historycznego miast polskich T. IV Śląsk, Zeszyt 13: Wrocław” za kwotę **59 999,65 zł**.
- Rozpoznanie i inwentaryzacja detalu kamieniarskiego oraz koncepcji jego ekspozycji zgromadzonego przy ul. Purkyniego 7 we Wrocławiu za kwotę **23 985 zł**.
- Wykonanie składu tekstu (projekt graficzny) Gminnego Programu Opieki nad Zabytkami Wrocławia na lata 2017-2020 za kwotę **1 476 zł**.
- W ciągu 2017 r. wydano:
 - **1521** decyzji konserwatorskich,
 - **519** postanowień konserwatorskich.

REWITALIZACJA I DZIEDZICTWO KULTUROWE

W celu intensyfikacji działań w opisywanym obszarze, w dniu 1 września 2017 r. utworzono w Departamencie Architektury i Rozwoju komórkę organizacyjną – Biuro Rewitalizacji i Dziedzictwa Kulturowego, do zadań którego należy między innymi:

- koordynowanie działań rewitalizacyjnych pomiędzy komórkami organizacyjnymi Urzędu a jednostkami zewnętrznymi,
- pełnienie roli dysponenta środków finansowych z przeznaczeniem na cele rewitalizacji, w tym środków na realizację projektów inwestycyjnych takich jak: Rewitalizacja Miasta Wrocławia, Program Rewitalizacji Przedmieścia Oławskiego i Przedmieścia Odrzańskiego we Wrocławiu, Modernizacja zabudowy mieszkaniowo-usługowej pierzei wschodniej, północnej i zachodniej placu Nowy Targ, Modelowa Rewitalizacja Miast – 4 kąty na trójkącie oraz Ruska 46 abc – przestrzeń dla kultury,
- prowadzenia działań mających na celu racjonalne zarządzanie miejscem oraz promowanie dobrych rozwiązań organizacyjnych na obszarze lokalizacji Hali Stulecia we Wrocławiu wpisanej na Listę Światowego Dziedzictwa UNESCO oraz prowadzenie korespondencji z Ośrodkiem ds. światowego dziedzictwa powołanego w Narodowym Instytucie Dziedzictwa oraz organami uczestniczącymi w działaniach na rzecz miejsc wpisanych na listę UNESCO,
- monitorowania budżetu miejskiego i planów finansowych Miasta w części odnoszącej się do zadań rewitalizacyjnych.

W roku 2017 wykonano:

- zlecenie Spółce Wrocławska Rewitalizacja Sp. z o.o. do wykonania zadań rewitalizacyjnych na podstawie wskazań do realizacji i rozliczenie wykonania tych zadań,
- przeprowadzenie postępowania o zamówienie publiczne w celu wyłonienia wykonawcy i podpisanie umowy z biegłym rewidentem odpowiedzialnym za weryfikację sprawozdań okresowych, rocznych i końcowego przesyłanych do Ministerstwa Rozwoju w związku z realizacją projektu „4 kąty na trójkącie” współfinansowanego ze środków Funduszu Spójności i budżetu państwa w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2014-2020,
- bieżącą współpracę z komórkami organizacyjnymi Urzędu i jednostkami zewnętrznymi przy przygotowaniu dokumentacji projektowej dla dwóch projektów rewitalizacyjnych, które uzyskały decyzję o dofinansowaniu ze środków unijnych,
- bezpośrednią obsługę klienta związaną z udzielaniem informacji na temat wydawania zaświadczeń potwierdzających fakt, że działka znajduje się na obszarze, na którym Rada Miejska Wrocławia nie podjęła uchwały w sprawie wyznaczenia obszaru rewitalizacji na podstawie art. 8 ust. 1 ustawy z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji (Dz. U. z 2017 r. poz. 1023 ze zm.).

Ponadto we współpracy ze Spółką Wrocławska Rewitalizacja Sp. z o.o. przygotowano projekt uchwały w sprawie zmiany Lokalnego Programu Rewitalizacji na lata 2016-2018, który został przyjęty przez Radę Miejską Wrocławia uchwałą Nr XLVIII/1123/17 na Sesji 23 listopada 2017 r., a następnie oceniony pozytywnie w zakresie jego zgodności z *Wytycznymi w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014-2020* oraz *Wytycznymi programowymi IZ RPO WD dotyczącymi zasad przygotowania lokalnych programów rewitalizacji (lub dokumentów równorzędnych) w perspektywie finansowej 2014-2020* przez Urząd Marszałkowski Województwa Dolnośląskiego.

Dodatkowo Spółka Wrocławska Rewitalizacja Sp. z o.o. zrealizowała druk publikacji pt.: „Plan zarządzania miejscem wpisany na Listę Światowego Dziedzictwa UNESCO – Hala Stulecia we Wrocławiu”, służącej skoordynowaniu działań dotyczących zarządzania i monitorowania kompleksu Hali Stulecia, zapewnieniu optymalnego wykorzystania obszaru z uwzględnieniem kwestii społecznych, środowiskowych, wykorzystania potencjału turystycznego oraz walorów krajobrazowych.

GEODEZJA I KARTOGRAFIA

REALIZACJA ZADAŃ OBEJMUJĄCYCH PRACE ZWIĄZANE Z PROWADZENIEM PAŃSTWOWEGO ZASOBU GEODEZYJNEGO I KARTOGRAFICZNEGO

Prowadzono w roku sprawozdawczym bieżącą aktualizację baz danych państwowego zasobu geodezyjnego i kartograficznego w oparciu o:

- wyniki zgłoszonych prac geodezyjnych i kartograficznych przekazanych do zasobu oraz wyciągi z operatów szacunkowych;
- wnioski właścicieli i władających gruntami;
- prawomocne orzeczenia sądowe, ostateczne decyzje administracyjne, zawiadomienia z ksiąg wieczystych, odpisy aktów notarialnych, akty normatywne (w tym uchwały Rady Miejskiej Wrocławia).

Prowadzono obsługę interesantów:

- przyjmowano zamówienia i wnioski na udostępnianie informacji i wydano dokumenty z państwowego zasobu geodezyjnego i kartograficznego, w tym do zgłoszeń prac geodezyjnych i kartograficznych;
- przygotowano i udostępniano materiały, informacje i dokumenty dla złożonych zamówień i wniosków, w tym dla zgłoszonych prac geodezyjnych i kartograficznych;
- w trybie art. 15 ustawy o informatyzacji podmiotów realizujących zadania publiczne realizowano 62 wniosków o udostępnienie danych zgromadzonych w rejestrze publicznym;
- pobierano opłaty za udostępnione materiały, dokumenty oraz udzielane informacje zgodnie z ustawą Prawo geodezyjne i kartograficzne;
- dopracowano i kontynuowano proces związany z wykonywaniem podziałów działek mienia komunalnego i Skarbu Państwa oraz rozgraniczeń, wznowień znaków granicznych i okazań granic działek dla nowych nabywców mienia komunalnego i Skarbu Państwa - realizacja tych prac umożliwiła opracowanie dokumentacji do sprzedaży nieruchomości komunalnych i Skarbu Państwa.

Wykaz wybranych zrealizowanych zadań przez ZGKiKM

Lp.	Wyszczególnienie czynności	jednostka	Ilość			
			2014	2015	2016	2017
1	2	3	4	5	6	7
1.	Wprowadzanie zmian do operatu ewidencyjnego	zmiana	109 967	102 857	105 203	115 777
2.	Przygotowywanie i wysyłka zawiadomień o wprowadzonych zmianach w ewidencji gruntów	zawiadomienie	48 233	63 446	34 251	28 288
3.	Przyjmowanie zamówień i przygotowywanie materiałów do prac geodezyjnych	zamówienie	8 735	9 440	9 560	10 169
4.	Kontrola/weryfikacja operatów przyjmowanych do zasobu	przyjmowany operat geodezyjny	7 245	7 641	7 506	7 296
5.	Przygotowanie dokumentacji dla potrzeb Urzędu Miejskiego oraz jednostek organizacyjnych Gminy /ilość spraw/	zamówienie	2 008	2 229	1 861	2 645
6.	Liczba przyjętych do uzgadniania projektów/na naradę koordynacyjną	przyjęty projekt	2 473	2 025	1 995	2 088
7.	Liczba uzgodnionych projektów /przeprowadzonych narad koordynacyjnych	wydana opinia o uzgodnieniu = wydany protokół z narady	2 360	1 990	1 927	1 788
8.	Podziały działek	ilość zleceń	93	110	135	96
9.	Wznowienia granic, okazań granic działek	ilość zleceń	207	201	251	153

Wydano 470 decyzji administracyjnych oraz 66 postanowień.

Wydział Prawny

OBSŁUGA PRAWNA

Przed sądami powszechnymi prowadzono **2 329** spraw, z których **1 626** zostało wszczętych w 2017 r.

SPRAWY PRZED SĄDAMI CYWILNYMI

Miasto jako powód	Ilość
o zapłatę	1 130
o eksmisję	570
o stwierdzenie nabycia spadku	68
o przepadek pojazdu	205
inne sprawy	58
Razem	2 031

Miasto jako pozwany	Ilość
o ustalenie	122
o stwierdzenie nabycia spadku-sprawy przy udziale Gminy	107
o zapłatę z tytułu niedostarczenia lokalu socjalnego	172
inne sprawy (podział majątku, zasiedzenie, rozgraniczenie nieruchomości)	74
o ustalenie służebności drogi koniecznej i służebności przesyłu	23
Razem	498

W roku 2017 zapadły rozstrzygnięcia w **858** sprawach:

- sprawy wygrane – 709;
- sprawy przegrane – 106;
- sprawy rozstrzygnięte w inny sposób – 43.

SPRAWY PRZED WSA/NSA

Przedmiot skargi	Ilość
na uchwały Rady Miejskiej	8
na decyzje Prezydenta	11
Razem	19

Spośród spraw, w których zapadły wyroki w 2017 r. **82,6%** zostało wygranych przez Gminę Wrocław. Przygotowano łącznie **2 636** pełnomocnictw procesowych.

Radcowie prawni zatrudnieni w Urzędzie:

- parafowali pod względem formalnoprawnym około **2 900 dokumentów** (umowy, akty normatywne, zarządzenia, uchwały, dokumenty przetargowe, porozumienia, pisma w postępowaniu administracyjnym);
- wydali **232** pisemne opinie prawne;

- uczestniczyli w naradach oraz konsultacjach świadcząc doradztwo prawne na rzecz komórek organizacyjnych oraz kierownictwa Urzędu.

W 2017 r. zostały wydane **133 opinie** w zakresie przekazywanych do opiniowania projektów uchwał oraz innych dokumentów, wynikających z bieżących potrzeb w przedmiocie legislacji i stanowienia prawa.

W zakresie realizacji budżetu Wydziału Prawnego zostało przygotowanych **301 wniosków** o dokonanie płatności.

W ramach, rozpoczętego w 2010 r. programu praktyk studenckich studentów Wydziału Prawa, Administracji i Ekonomii Uniwersytetu Wrocławskiego, którego celem jest zdobycie doświadczenia w pracy w jednostce samorządu terytorialnego, w 2017 r. 3-tygodniową praktykę odbyło w Urzędzie 22 studentów.

RAPORT ZE SPRAW UPADŁOŚCIOWYCH ZA ROK 2017

- ilość spraw czynnych na początek okresu sprawozdawczego - 167,
- ilość spraw podjętych w okresie sprawozdawczym - 76,
- ilość spraw zakończonych w okresie sprawozdawczym - 40 (w tym: 27 spraw z uwagi na brak wierzytelności i 13 spraw - zakończone bądź umorzone postępowania upadłościowe Gminy Wrocław),
- ilość spraw czynnych na koniec okresu - 203 (sprawy upadłościowe toczące się od 2000 roku do 2017 r.).

W toczących się sprawach upadłościowych i restrukturyzacyjnych realizowane były trzy zadania z budżetowania zadaniowego, w tym dwie Gminy Wrocław (realizacja dochodów z tytułu podatków i opłat lokalnych i realizacja dochodów z mienia komunalnego oraz jedna Skarbu Państwa (realizacja dochodów Skarbu Państwa).

W 2017 r. założono **76 spraw** upadłościowych i restrukturyzacyjnych, zgłoszono do sądów **61 zgłoszeń** wierzytelności na łączną kwotę **1 773 013,56 zł**, z tego:

- w postępowaniach upadłościowych - 40 zgłoszeń wierzytelności Gminy Wrocław (35) i Skarbu Państwa (5) na łączną kwotę 323 816,94 zł (GW- 228 340,34 zł i SP - 95 476,60 zł),
- w postępowaniach restrukturyzacyjnych - 13 zgłoszeń wierzytelności - Gminy Wrocław (8) i Skarbu Państwa (5), na łączną kwotę 1 430 574,50 zł (GW- 909 339,67 zł i SP - 521 234,83 zł)
- 8 zgłoszeń wierzytelności Gminy Wrocław i Skarbu Państwa (korekty, uzupełnienia, dodatkowe zgłoszenia) na łączną kwotę - 18 622,12 zł.

Z toczących się postępowań upadłościowych i restrukturyzacyjnych - z planów podziału funduszy masy upadłości i układów na konta Gminy Wrocław i Skarbu Państwa wpłynęła kwota **597 804,97 zł** (w tym: dla GW - 595 776,87 zł i SP - 1 014,05 zł).

W 2017 r. zakończono łącznie **13 spraw upadłościowych**, w tym:

- 9 spraw upadłościowych GW - podatki,
- 4 sprawy upadłościowe GW- dochody.

Wydział Nabywania i Sprzedaży Nieruchomości

SPRZEDAŻ NIERUCHOMOŚCI GRUNTOWYCH

Realizując założenia Strategii Wrocław 2030 m.in. zapewnienie kompletności zabudowy miejskiej, a także możliwości rozwoju dla budownictwa mieszkaniowego przygotowano ofertę terenów pod nowe inwestycje. Procedurą przygotowania do sprzedaży objętych było około 500 nieruchomości. Oferty te dotyczyły nieruchomości zróżnicowanych zarówno pod względem przeznaczenia, możliwości zagospodarowania, parametrów jak i położenia. Podobnie jak w latach ubiegłych, do sprzedaży skierowane zostały nieruchomości pod zabudowę mieszkaniową jedno i wielorodzinną oraz komercyjną: biura, usługi, aktywność gospodarczą.

SPRZEDAŻ NIERUCHOMOŚCI GRUNTOWYCH W TRYBIE PRZETARGOWYM

W 2017 r. do sprzedaży przeznaczonych zostało 138 nieruchomości, z czego 118 stanowiły nowe oferty. W wyniku przeprowadzonych postępowań przetargowych, nabywców znalazło 108 nieruchomości. Łączna powierzchnia sprzedanych nieruchomości wyniosła 30,1 ha.

W 99 przypadkach transakcje zakończone zostały podpisaniem aktu notarialnego w roku objętych sprawozdaniem. Terminy dla 9 umów zostały wyznaczone na 2018 r.

Analiza sprzedanych nieruchomości w 2017 r.

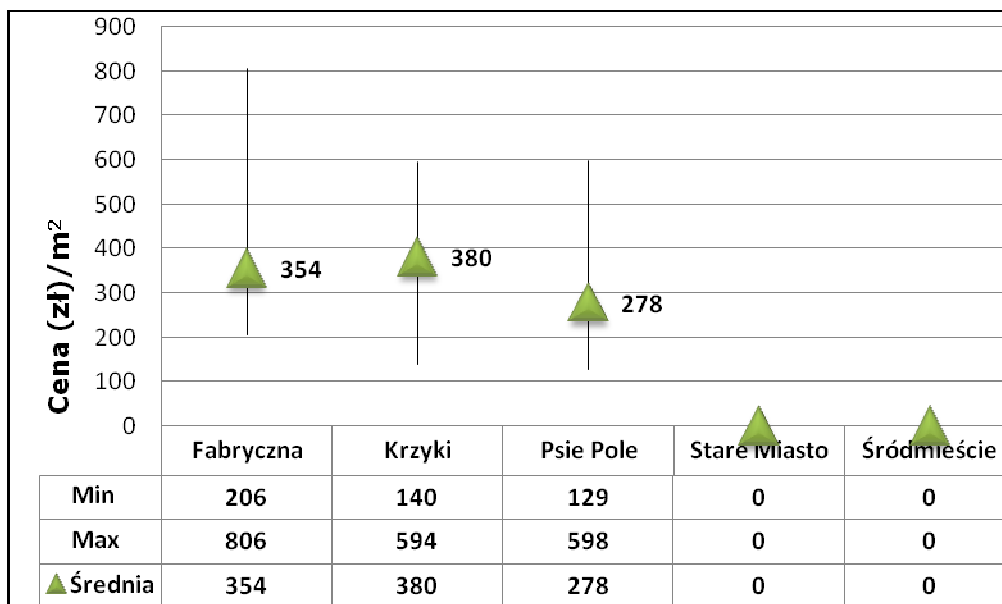
Przeznaczenie w MPZP	Ilość	Powierzchnia gruntu (ha)	Liczba oferentów	Uzyskana cena sprzedaży (zł)
Budownictwo jednorodzinne	74	13,8	610	34 385 623
Budownictwo wielorodzinne	17	6,6	85	76 030 125
Usługi i aktywność gospodarcza	17	9,7	44	39 425 352
RAZEM	108	30,1	739	149 841 100

W ramach realizacji programu mieszkaniowego w 2017 r. przygotowana została oferta nieruchomości pod zabudowę mieszkaniową jedno i wielorodzinną. Wolumen sprzedaży wyniósł 91 takich nieruchomości, co stanowi 84% liczby wszystkich sprzedanych nieruchomości. Największy wpływ do budżetu odnotowano w sektorze nieruchomości przeznaczonych pod zabudowę mieszkaniową wielorodzinną, przy sprzedanej łącznie powierzchni około 6,6 ha uzyskano cenę sprzedaży 76 030 125 zł.

Najwyższe kwoty uzyskane ze sprzedaży gruntów pod zespoły budynków jednorodzinnych osiągnęły tereny nabywane przez deweloperów.

Adres nieruchomości	Pow. (m ²)	Cena sprzedaży (zł)
ul. Sygnałowa	49 618	6 949 800
ul. Giserska	6 360	2 954 000
ul. Biłgorajska	6 538	2 200 000
ul. Iracka	5 919	1 024 870
ul. Tczewska 18-28	4 237	969 000
ul. Porajowska	3 963	922 000
ul. Tczewska, Kowalska 89a	2 960	828 200

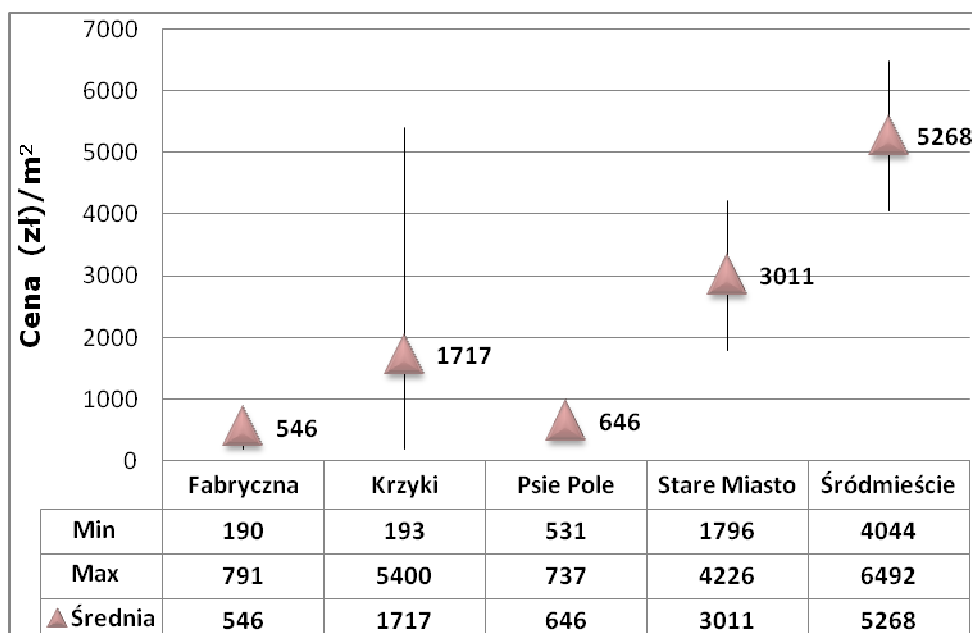
Ceny sprzedaży nieruchomości w kategorii budownictwo jednorodzinne w 2017 r.

Największe transakcje sprzedaży nieruchomości pod budownictwo mieszkaniowe wielorodzinne spośród 17 sprzedanych.

Adres nieruchomości	Pow. (m ²)	Cena sprzedaży (zł)
ul. Księcia Witolda 28*(nieruchomość zabudowana)	4 005	26 000 000
ul. Wyszyńskiego/Sienkiewicza 46	2 497	11 080 000
Al. Śliwowa	17 147	8 700 000
ul. Włodkowica 23 (nieruchomość zabudowana)	1 171	4 949 000
ul. Krasińskiego 25 *(nieruchomość zabudowana)	692	3 737 000
ul. Ruska 32/33 (z tytułu wpisania do rejestru zabytków cena sprzedaży budynku obniżona o 30%)	500	3 576 825
ul. Lauterbacha	4 231	3 333 000

Ceny sprzedaży nieruchomości w kategorii budownictwo wielorodzinne w 2017 r.

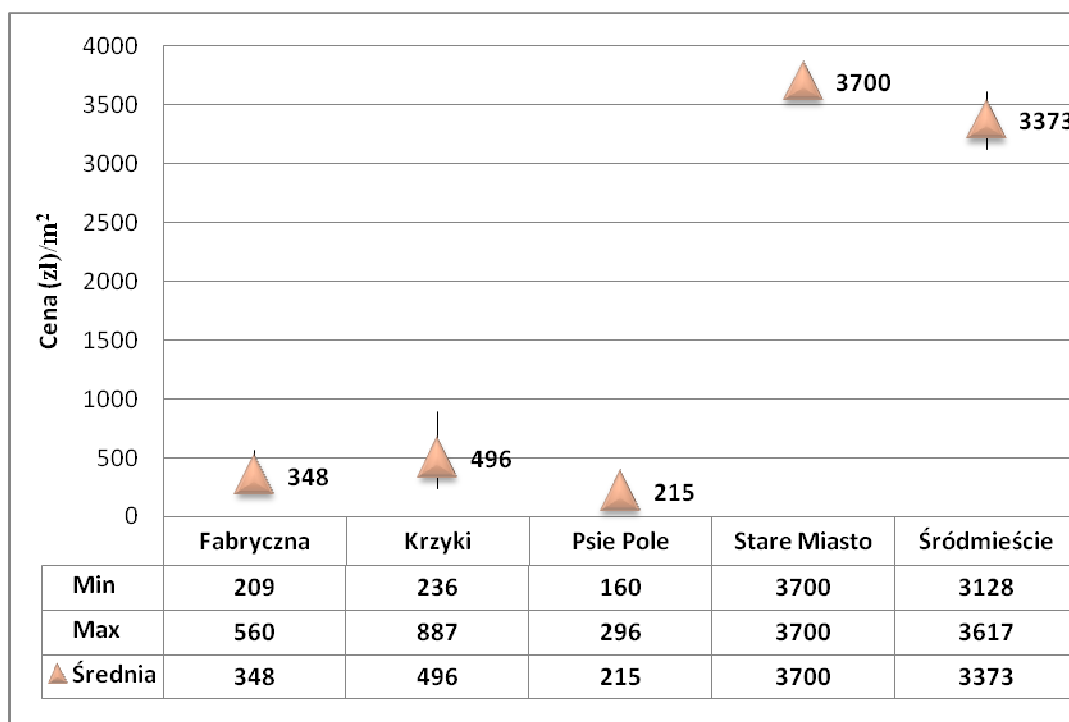

W tej grupie wyjątkowo wysoką cenę sprzedaży uzyskano za nieruchomość położoną przy ul. Księcia Witolda 28. Cena wyniosła 26 000 000 zł. Jest to najwyższa transakcja od 2011 r. Kępa Mieszczańska, na obszarze, której zlokalizowana jest działka, to atrakcyjne tereny położone w ścisłym centrum Miasta, z widokiem na rzekę, dlatego też przetarg cieszył się dużym zainteresowaniem inwestorów. Spośród trzynastu ofert, które wpłynęły w postępowaniu przetargowym, najkorzystniejszą złożyła spółka Dom Development. Koncepcja architektoniczna obejmuje wybudowanie kompleksu mieszkaniowego wielorodzinnego z wykorzystaniem parterów budynków jako powierzchni usługowej. Nowy właściciel zadeklarował przygotowanie projektu budowlanego oraz pokrycie części kosztów budowy promenady, z której będą mogli korzystać wszyscy wrocławianie. Korzystną cenę sprzedaży uzyskano za nieruchomość położoną przy ul. kard. Stefana Wyszyńskiego/ul. Henryka Sienkiewicza 46. Nieruchomość tę za kwotę 11 080 000 zł nabyła Spółka OKRE CARE, która przedstawiła projekt zagospodarowania tej nieruchomości zakładający budowę wysokiej klasy budynku mieszkaniowo-usługowego. W budynku przewidziano 112 mieszkań, dwupoziomowy parking oraz lokale usługowe na parterze.

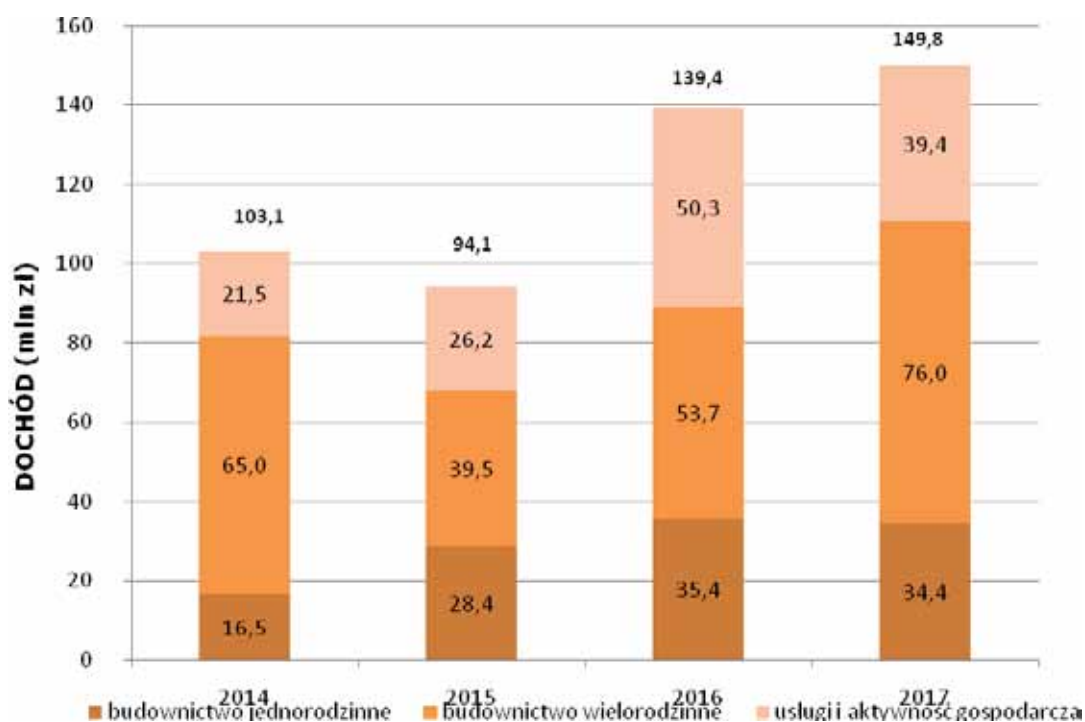
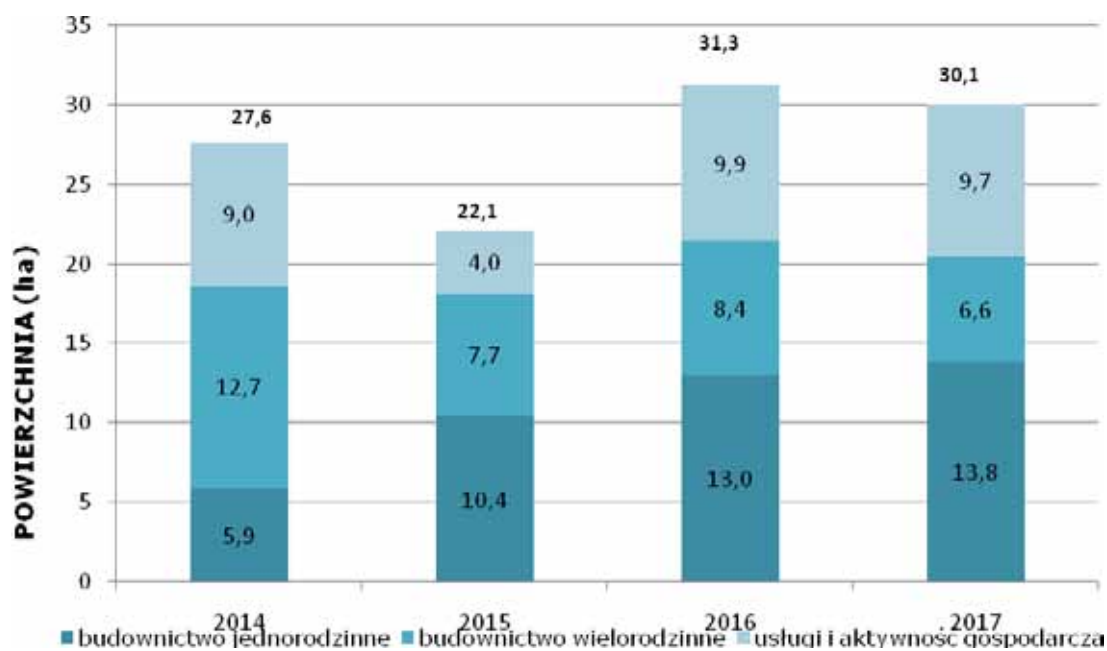
Pod usługi i aktywność gospodarczą w 2017 r. nabywców znalazło 17 nieruchomości. W tym segmencie najwyższe ceny transakcji osiągnęły tereny:

Adres nieruchomości	Pow. (m ²)	Cena sprzedaży (zł)
ul. Irysowa	42 781	8 094 000
ul. Bolkowska	10 111	8 001 000
Wyspa Słodowa 7 (nieruchomość zabudowana)	1 469	4 918 221
ul. Graniczna	6 777	3 793 000
ul. Kolejowa	973	3 600 000
ul. Żernicka	6 227	3 290 000
ul. Kowalska	10 136	3 003 000

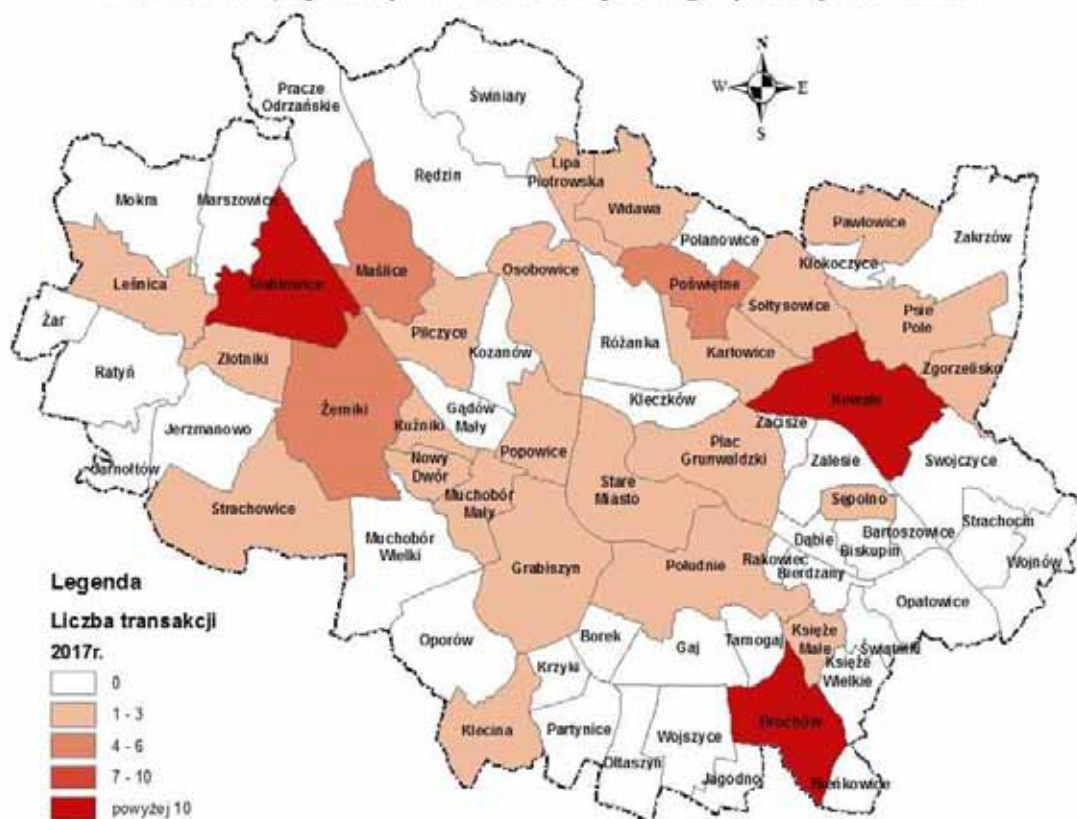
Ceny sprzedaży nieruchomości w kategorii usługi i aktywność gospodarcza w 2017 r.

Poniżej wykresy obrazujące sumaryczną powierzchnię nieruchomości sprzedanych w latach 2014-2017, a także dochody uzyskane z tego tytułu z podziałem na przeznaczenie wynikające z obowiązujących planów zagospodarowania przestrzennego oraz studium uwarunkowań i kierunów zagospodarowania Miasta.

Liczba transakcji sprzedaży nieruchomości w poszczególnych obrębach w 2017r.

SPRZEDAŻ NIERUCHOMOŚCI GRUNTOWYCH W TRYBIE BEZPRZETARGOWYM

Nieruchomości, które w świetle przepisów prawa nie mogą być zagospodarowane jako samodzielne działki budowlane z uwagi na parametry czy brak dostępu do drogi publicznej, zgodnie z ustawą o gospodarce nieruchomościami zbywane są w trybie bezprzetargowym na poprawę warunków zagospodarowania nieruchomości sąsiednich.

W opisywanym okresie sprzedanych zostało 24 takich nieruchomości o łącznej powierzchni 0,7084 ha i wartości 1 219 849,19 zł.

Przedmiotem „dosprzedaży” były przede wszystkim grunty, które dołączone do działek zabudowanych domami mieszkalnymi poprawiały warunki ich zagospodarowania, przyczyniając się do zwiększenia terenów zieleni w zabudowie mieszkaniowej.

Ceny 6 nieruchomości sprzedanych w trybie bezprzetargowym na poprawę warunków zagospodarowania nieruchomości sąsiednich zostały rozłożone na raty.

APORT NIERUCHOMOŚCI

W okresie sprawozdawczym, jako wkład niepieniężny do spółek Gminy Wrocław wniesione zostały 3 nieruchomości o łącznej wartości 9 929 230 zł.

Beneficjentami były dwie spółki:

- Specjalistyczny Zakład Profilaktyczno-Leczniczy PROVITA Sp. z o.o. - prawo własności nieruchomości położonej przy ul. Bierutowskiej 63 o wartości 8 722 000 zł.
- Miejskie Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji S.A. - prawo własności nieruchomości położonej przy ul. Na Grobli 17 i ul. Mazepy o wartości 1 207 230 zł, na których znajdują się przepompownie ścieków sanitarnych.

PRAWO PIERWOKUPU

W 2017 r. kancelarie notarialne przesłały 111 warunkowych umów sprzedaży nieruchomości. Zostały one przeanalizowane pod kątem wykonania przysługującego Gminie Wrocław prawa pierwokupu w trybie art. 109 ustawy o gospodarce nieruchomościami.

W 5 przypadkach Prezydent Wrocław wykonał przysługujące Gminie Wrocław prawo pierwokupu. Wydatkowana na pierwokupy kwota 621 962 zł obejmowała nieruchomości przeznaczone na realizację celu publicznego położone przy ul. św. Antoniego (2 transakcje), ul. św. Pawła i ul. Ołtaszyńskiej oraz na regulację stanów prawnych nieruchomości położonej przy ul. gen. I. Prądzyńskiego.

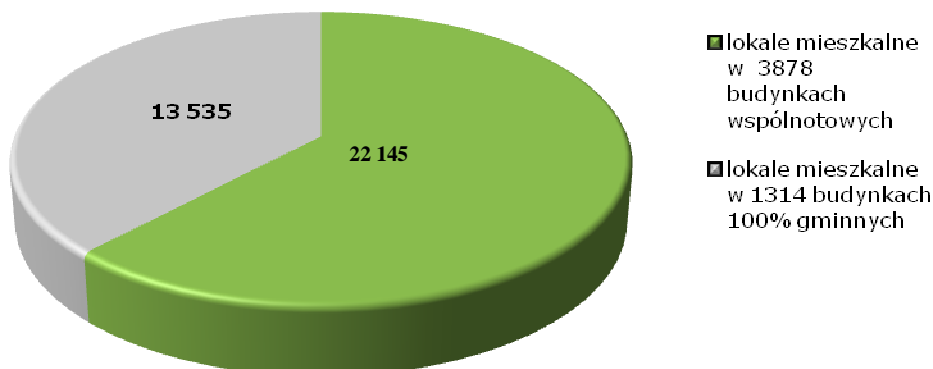
SPRZEDAŻ LOKALI MIESZKALNYCH

Gospodarowanie komunalnym zasobem mieszkaniowym stanowi jedno z głównych zadań każdej jednostki samorządu terytorialnego. Realizując założenia wieloletniego programu gospodarowania mieszkaniowym zasobem Gminy Wrocław na lata 2014-2019, stanowiącym Załącznik do uchwały nr XV/273/15 Rady Miejskiej Wrocławia z dnia 3 września 2015 r. Wydział prowadzi sprzedaż lokali mieszkalnych na rzecz najemców, przy zastosowaniu bonifikat od ceny sprzedaży w wysokości 98%, jeśli wskutek równoczesnej sprzedaży wszystkie mieszkania w budynku przestaną być własnością gminy oraz 90% we wszystkich pozostałych przypadkach. Jednocześnie do sprzedaży w trybie przetargowym przeznaczane były wolne lokale mieszkalne, w szczególności usytuowane w centrum Wrocławia, ostatnie wolne lokale w budynkach wspólnotowych i lokale, których powierzchnia użytkowa przekracza 80 m².

Według stanu na dzień 31 grudnia 2017 r. wielkość zasobu mieszkaniowego Gminy Wrocław wynosiła 35 680 lokali mieszkalnych, w tym:

- 13 535 lokali w 1 314 budynkach będących w 100% własnością Gminy Wrocław,
- 22 145 lokali w 3 878 budynkach wspólnotowych.

Wielkość zasobu mieszkaniowego Gminy Wrocław
stan na 31 grudnia 2017 r.

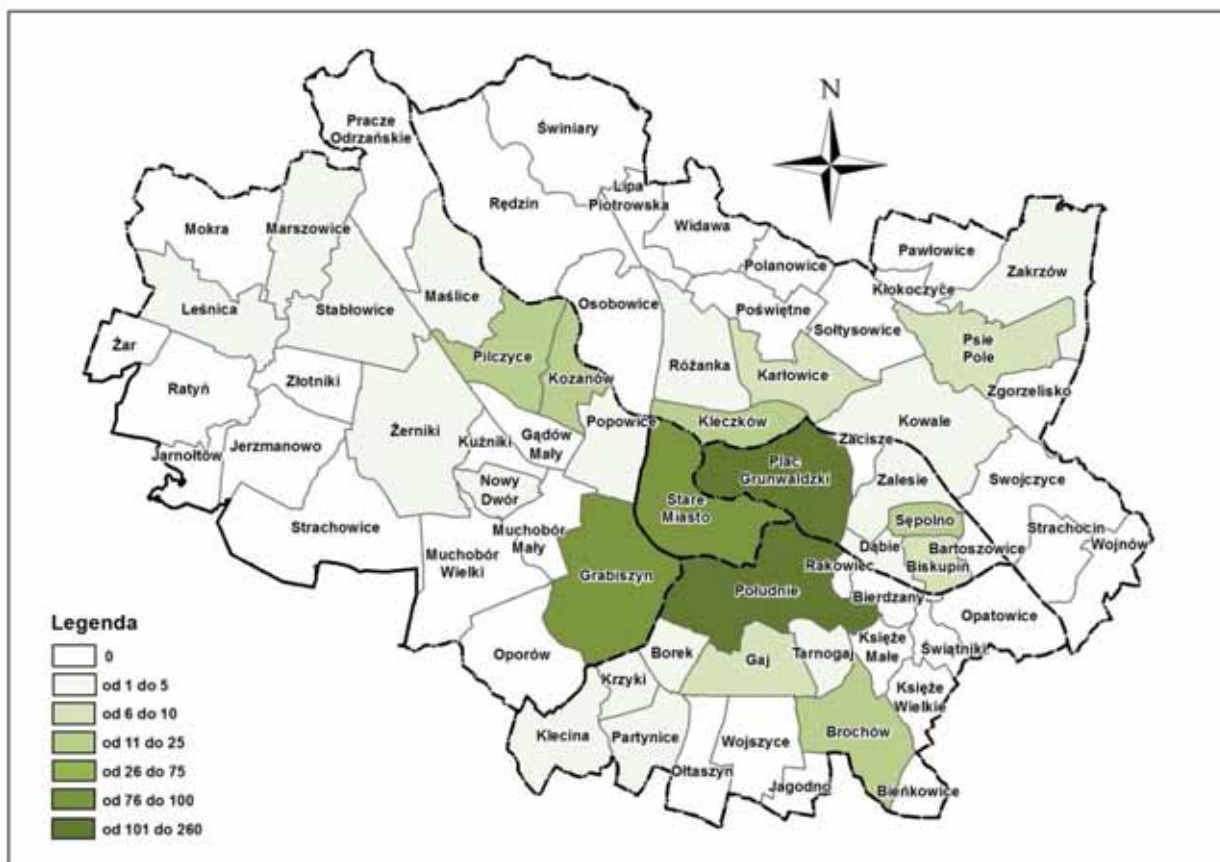
W okresie sprawozdawczym zawartych zostało 725 umów notarialnych w zakresie sprzedaży lokali mieszkalnych w domach wielolokalowych i jednorodzinnych domach mieszkalnych, w tym:

- 679 umów zbycia lokali mieszkalnych w trybie bezprzetargowym na rzecz dotychczasowych najemców,
- 4 umowy dosprzedaży części nieruchomości przyległych, niestanowiących samodzielnych lokali, do wcześniej wydzielonych lokali, w celu poprawy ich funkcjonalności,
- 42 umowy zbycia lokali mieszkalnych w trybie przetargowym.

Dochody i liczba sprzedanych lokali mieszkalnych w latach 2010-2017

Rozkład transakcji sprzedaży lokali mieszkalnych w obrębach Wrocławia

Sprzedaż lokali mieszkalnych w trybie bezprzetargowym

Pomimo udzielania przez Miasto wysokich bonifikat przy sprzedaży lokali mieszkalnych na rzecz najemców, rok 2017 być kolejnym, w którym odnotowano niewielki spadek zainteresowania nabywaniem mieszkań komunalnych.

Utrzymujący się od kilku lat trend spadkowy wynika w dużej mierze z niskich dochodów osób zajmujących lokale mieszkalne oraz restrykcyjnych wymagań instytucji finansowych, które niechętnie udzielają kredytu osobom zaawansowanym wiekowo. Ponadto, najemcy komunalnych mieszkań, którzy dopuścili się zaległości czynszowych z różnych powodów, korzystają z pomocy w formie rozłożenia na raty, czy też umorzenia spłaty zaległych należności. W następstwie udzielonej przez Miasto pomocy nie mają możliwości skorzystania z preferencyjnych warunków wykupu, gdyż w świetle § 14 ust. 6 uchwały nr XLIX/697/98 Rady Miejskiej Wrocławia z dnia 27 lutego 1998 r. w sprawie zasad gospodarowania nieruchomościami stanowiącymi własność Gminy Wrocław, „bonifikaty określone w ust. 1 nie przysługują najemcom, którzy w ciągu ostatnich 3 lat skorzystali z pomocy Gminy Wrocław w formie umorzenia całości lub części należności przy spłacie zaległości czynszowej”.

Jednocześnie nie można pominąć grupy osób, która nie jest zainteresowana wykupem wynajmowanych lokali. Tworzą ją zarówno osoby, dla których forma najmu jest całkowicie wystarczająca, a poziom poczucia bezpieczeństwa nie jest determinowany posiadaniem prawa własności lokalu, jak i osoby, dla których wykup lokalu wiązałyby się z późniejszymi, zbyt dużymi obciążeniami finansowymi, wynikającymi z uczestnictwa w kosztach utrzymania nieruchomości wspólnej.

Znaczący wpływ na ofertę w tym obszarze ma również liczba budynków, które mogą podlegać prywatyzacji.

Zgodnie z zarządzeniem Prezydenta Wrocławia wyłączono ze sprzedaży lokale mieszkalne położone w budynkach będących w zasobie Miasta, m.in. z uwagi na:

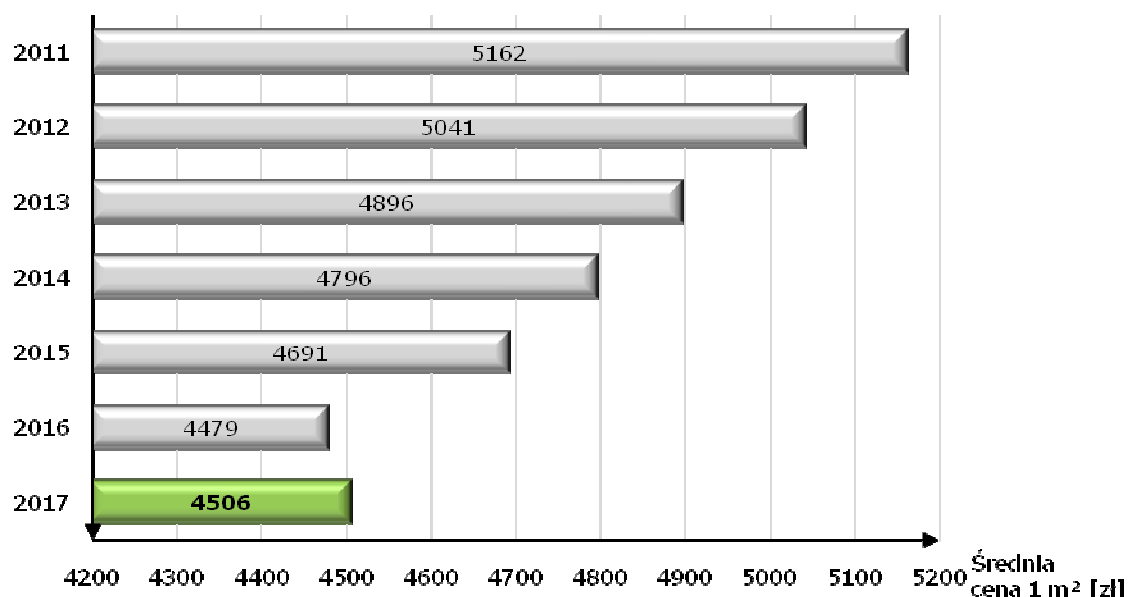
- zły stan techniczny - 153 budynki,
- ujęcie w programie rewitalizacji - 74 budynki,
- położenie w budynkach po kapitalnym remoncie lub wybudowanych po 1994 r. - 178 budynków,
- położenie w budynkach wspólnotowych po kapitalnym remoncie lub wybudowanych po 1994 r. - 150 budynków,
- typ hotelowy - 9 budynków,
- ujęcie w planie wykwaterowań na lata 2017-2018 - 114 budynków.

Pomimo dużego zasobu mieszkań komunalnych, aż **678 budynków** wyłączonych jest ze sprzedaży. Ponadto, konieczność przeprowadzenia postępowań regulujących stan prawny nieruchomości, w szczególności z uwagi na zmiany udziałów w częściach wspólnych, błędne wydzielenie w przeszłości działek geodezyjnych pod budynkami oraz przenikania lokali do sąsiednich nieruchomości, wymaga przeprowadzenia przez Wydział dodatkowych czynności i uniemożliwia kontynuację sprzedaży kolejnych lokali.

Nie podlega sprzedaży również 1 550 lokali socjalnych, które stanowią zasób Miasta, a także lokale niespełniające wymogów samodzielności, przeznaczone do zmiany sposobu użytkowania czy też położone w budynkach stanowiących rezerwę terenu pod komunikację. Wszystkie wyżej wymienione okoliczności mają wpływ na spadek liczby sprzedanych lokali oraz dochodów z tego tytułu.

Średnia cena nabycia przez najemcę lokalu mieszkalnego po udzieleniu bonifikaty, kształtowała się na poziomie 25 979,05 zł. Natomiast średnia cena 1 m² lokalu mieszkalnego wzrosła w stosunku do 2016 r. i wyniosła 4 532,36 zł. Rok 2017 był pierwszym od kilku lat, w którym zaobserwowano wzrost średniej ceny 1 m² lokalu.

Średnia cena 1 m² lokalu mieszkalnego według wyceny

W przypadku zbywania lokali położonych w budynkach, w których przeprowadzono prace remontowe określone w uchwale nr XV/272/15 Rady Miejskiej Wrocławia z dnia 3 września 2015 r. bonifikaty od ceny sprzedaży podlegają obniżeniu o 0,3% za każde pełne 1 000 zł nakładów Miasta w udziale przypadającym na sprzedawany lokal, w którym po dniu 01 stycznia 2009 r. został zakończony remont. Przy zastosowaniu obniżonej bonifikaty zostały sprzedane 484 lokale, co stanowiło 71,49% ogólnej liczby lokali wyodrębnionych w tym trybie.

Wśród lokali mieszkalnych zbywanych na rzecz najemcy przedmiotem umów były lokale o powierzchni od 16 do 176 m². Najwięcej transakcji dotyczyło mieszkań średniej wielkości o powierzchni w przedziale 40-60 m², najmniej - mieszkań dużych o powierzchni powyżej 100 m².

Zestawienie średnich cen 1 m² lokalu oraz liczby sprzedanych lokali na rzecz najemców

Dzielnica	Stare Miasto	Śródmieście	Krzyki	Fabryczna	Psie Pole	Wrocław
Średnia cena 1m ²	5 711,94	4 211,64	4 384,51	4 850,31	4 142,75	4 532,36
Liczba lokali sprzedanych na rzecz najemców	76	258	185	117	43	679

Należy zwrócić uwagę na dalszy spadek sprzedaży lokali mieszkalnych w dzielnicy Stare Miasto, gdzie średnia cena jednego metra kwadratowego w stosunku do pozostałych dzielnic jest wyższa o ponad 1 000 zł. Sprzedaż lokali w tej dzielnicy zmniejszyła się w porównaniu z 2016 r. o około 13%. Na taką sytuację wpływ ma niewątpliwie fakt, że zasób lokali komunalnych w tym obszarze Wrocławia powoli się wyczerpuje.

W wyniku sprzedaży 80 ostatnich lokali Miastu udało się zmniejszyć koszty związane z utrzymaniem nieruchomości wspólnych w 33 budynkach.

Zwaloryzowaną kaucję mieszkaniową zaliczono 53 nabywcom o łącznej wartości 89 691,10 złotych.

W 2017 r. wpłynęło 1 319 wniosków o wykup lokalu mieszkalnego, co stanowi wzrost w stosunku do roku ubiegłego o około 18%.

Sprzedaż lokali mieszkalnych w trybie przetargowym

Wydział Nabywania i Sprzedaży Nieruchomości przy współpracy z Wydziałem Lokali Mieszkalnych przygotował ofertę wolnych lokali mieszkalnych do sprzedaży w trybie przetargowym. W wyniku prowadzonych postępowań zostały sprzedane 42 lokale

mieszkalne

o łącznej powierzchni 3 306,12 m², a dochód z tego tytułu wyniósł 14 770 772,11 zł.

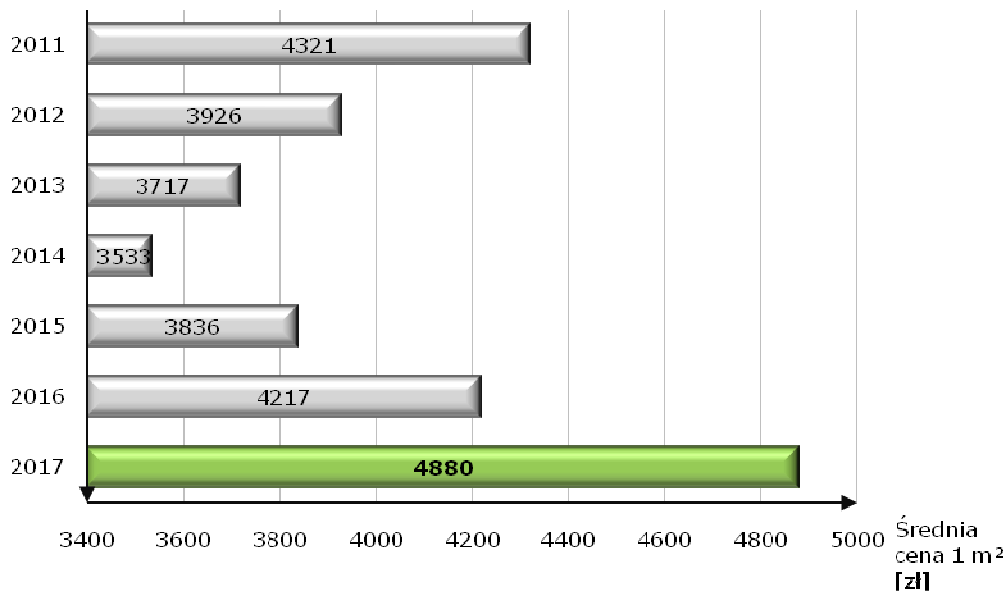
Uzyskane ceny mieściły się w przedziale od 2 961,85 zł/m² do 12 391,45 zł/m². Przeważająca część zasobu przeznaczanego do obrotu cywilnoprawnego w tym trybie, to lokale mieszkalne, których powierzchnia przekracza 100 m².

Zestawienie najwyższych cen lokali osiągniętych w przetargach w 2017 r.

ADRES LOKALU	DZIELNICA	CENA WYWOŁAWCZA DO PRZETARGU (zł/1 m ²)	CENA UZYSKANA W PRZETARGU (zł/1 m ²)
Ul. Sukiennice 3-4/5	Stare Miasto	7 543,37	12 391,45
Pl. Nowy Targ 11/10	Stare Miasto	6 126,30	9 229,55
Ul. Malarska 3/6/5	Stare Miasto	5 016,08	8 965,42
Ul. Jarzębinowa 24-26/9	Krzyki	5 826,66	7 332,23
Ul. Studzienna 9-15/20	Krzyki	4 848,48	6 939,39
Ul. Grabiszyńska 148/5	Fabryczna	5 238,10	6 390,48

Średnia cena jednego metra kwadratowego powierzchni użytkowej uzyskana w przetargach wyniosła 4 880,01 zł i była najwyższa od 2010 r. Jest to efekt ogólnego wzrostu cen mieszkań oraz coraz większego zainteresowania lokalami położonymi w historycznych kamienicach w centrum Wrocławia. Usytuowanie tych lokali w pobliżu ośrodków akademickich, z bardzo dobrą dostępnością komunikacyjną oraz pełnym wyposażeniem w media, skutkuje tym, iż uczestnicy przetargów są skłonni zapłacić znacznie więcej za dany lokal, niż wynosi jego wartość określona przez rzeczoznawcę majątkowego.

Średnia cena 1 m² lokalu mieszkalnego uzyskana w przetargu

SPRZEDAŻ LOKALI UŻYTKOWYCH

Sprzedaż lokali użytkowych stanowiących własność Miasta jest ważnym elementem gospodarowania nieruchomościami komunalnymi. Prywatyzacja zasobu stanowi z jednej strony odpowiedź Miasta na zapotrzebowanie rynku na lokale użytkowe o małej i średniej powierzchni, a z drugiej wychodzi naprzeciw oczekiwaniom osób fizycznych i prawnych będących najemcami gminnych lokali, dając im możliwość, po spełnieniu określonych przesłanek, skorzystania z pierwszeństwa w ich wykupie.

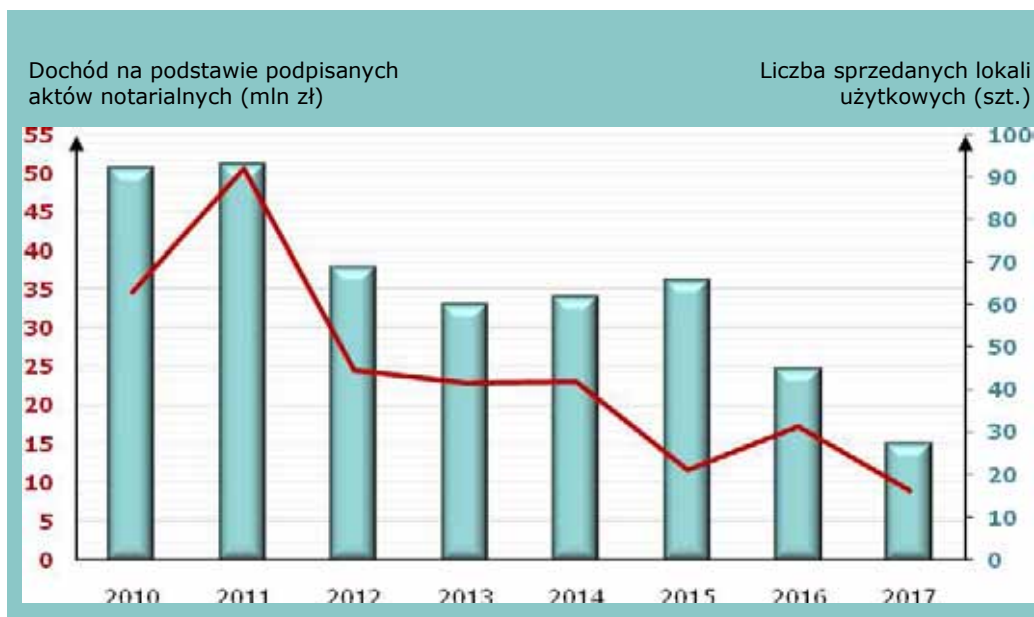
Według stanu na dzień 31 grudnia 2017 r. wielkość zasobu lokali użytkowych Gminy Wrocław wynosiła 2 292 lokali, w tym:

- 1 616 w budynkach w administrowaniu Zarządu Zasobu Komunalnego,
- 676 w budynkach w administrowaniu Spółki Wrocławskie Mieszkania.

W 2017 r. zawarty zostało 27 umów sprzedaży lokali użytkowych:

- 17 umów sprzedaży w trybie przetargowym,
- 5 umów sprzedaży w trybie bezprzetargowym,
- 5 umów nieodpłatnego zbycia własności garaży.

Dochody i liczba sprzedanych lokali użytkowych w latach 2010-2017

W ramach przygotowanej oferty dominowały lokale usytuowane w dzielnicach Stare Miasto i Śródmieście, które cechują się wysoką atrakcyjnością inwestycyjną. Atrakcyjność ta wynika w głównej mierze z dobrej dostępności komunikacyjnej, lokalizacji szeregu zabytków architektury, atrakcji kulturalnych oraz bliskości ośrodka uniwersyteckiego. W konsekwencji każda propozycja Miasta dotycząca zbycia lokalu, położonego w historycznym centrum Wrocławia, spotyka się z dużym zainteresowaniem ze strony potencjalnych nabywców. O wyjątkowości tych ofert świadczy chociażby fakt, iż średnia cena metra kwadratowego uzyskiwana w przetargu znacznie odbiega od ceny w innych lokalizacjach i oscyluje w przedziale od 11 173,60 zł do 34 309,05 zł.

W 2017 r. wpłynęło 49 wniosków o wykup lokalu stanowiącego przedmiot najmu. Decyzje przeznaczenia do sprzedaży podlegają szczegółowej analizie, w szczególności pod kątem spełniania przez osobę zainteresowaną wykupem przesłanek określonych w obowiązujących przepisach prawa miejscowego. Tym samym pozytywne ustosunkowanie się do złożonego wniosku nie zawsze jest możliwe.

W 2017 r. wydano 10 zarządzeń w sprawie przeznaczenia do sprzedaży lokali użytkowych stanowiących przedmiot najmu, co skutkowało zawarciem 5 umów sprzedaży. Pięciu najemców wycofało się z decyzji bądź też sprzedaż lokalu nastąpi w roku 2018.

Korekta udziałów w nieruchomości

W wielu przypadkach przy wyodrębnianiu lokali udziały w nieruchomości wspólnej nie zostały określone prawidłowo. Wynika to przede wszystkim z dokonanych w przeszłości błędów w obmiarach lokali, stosowania różnych zasad pomiaru, czy też zmian w strukturze i powierzchni użytkowej budynków i lokali. Korekty udziałów w nieruchomościach wspólnych dokonane w omawianym okresie objęły 348 właścicieli

lokali. W sprawach tych przygotowane zostały 54 zarządzenia Prezydenta Wrocławia. Zawartych zostało 38 aktów notarialnych.

Monitorowanie wtórnego obrotu lokalami

Wtórny obrót lokalami uprzednio nabytymi od Miasta wymaga stałego monitorowania. Konieczność ta wynika przede wszystkim z faktu, iż przeważająca część lokali została wykupiona przez najemców przy zastosowaniu wysokich bonifikat od ceny sprzedaży, a co za tym idzie, stosownie do treści art. 68 ust. 2 ustawy o gospodarce nieruchomościami Wydział sprawdza zaistnienie ewentualnych roszczeń Gminy z tytułu przedwczesnej sprzedaży wykupionego lokalu.

W omawianym przedziale czasowym wpłynęło 1 316 aktów notarialnych umów sprzedaży, darowizn oraz zniesienia współwłasności lokali, które uprzednio stanowiły własność Gminy Wrocław. Po przeprowadzeniu analizy wydano 44 zarządzenia Prezydenta Wrocławia w sprawie zwrotu bonifikaty udzielonej z tytułu nabycia lokalu mieszkalnego w związku z jego zbyciem przed upływem 5 lat oraz 17 zarządzeń w sprawie odstąpienia od żądania zwrotu bonifikaty udzielonej nabywcy przy sprzedaży lokalu mieszkalnego.

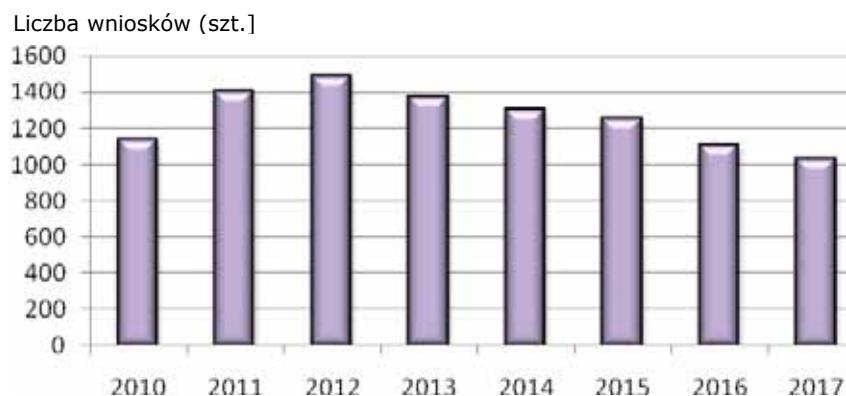
Ponadto na mocy art. 68 ust. 2c ustawy o gospodarce nieruchomościami Prezydent Wrocławia przedłożył Radzie Miejskiej Wrocławia 19 projektów uchwał w sprawie wyrażenia zgody na odstąpienie od żądania zwrotu bonifikaty. Rada Miejska we wszystkich przypadkach podjęła uchwały.

Aktualizacja opłat z tytułu użytkowania wieczystego

W 2017 r. dokonano aktualizacji opłaty w stosunku do 4 nieruchomości, wypowiadając opłaty roczne i równocześnie proponując ich nową wysokość 10 użytkownikom wieczystym. W myśl art. 74 ust. 1 ustawy o gospodarce nieruchomościami, osobom fizycznym, których dochód na jednego członka gospodarstwa domowego nie przekracza 50% przeciętnego wynagrodzenia w gospodarce narodowej w roku poprzedzającym rok, za który opłata ma być wnoszona, udzielana jest na ich wniosek 50% bonifikata od opłat rocznych z tytułu użytkowania wieczystego, przy czym nieruchomość musi być przeznaczona lub wykorzystywana na cele mieszkaniowe.

Rok 2017 jest kolejnym z rzędu, w którym wyraźnie spadła liczba składanych wniosków o udzielenie bonifikaty od opłat rocznych. Wiąże się to przede wszystkim z zakończonymi postępowaniami dotyczącymi przekształcenia gruntów pod budynkami we własność oraz wtórnym obrotem lokalami. Do Wydziału wpłynęło 1 030 wniosków w przedmiotowej sprawie, tj. o 6,4% mniej w porównaniu do roku ubiegłego.

Liczba wniosków o udzielenie bonifikaty od opłat rocznych z tytułu użytkowania wieczystego gruntu w latach 2010-2017

Przekształcenie prawa użytkowania wieczystego gruntu w prawo własności

Postępowania w sprawie przekształcenia prawa użytkowania wieczystego w prawo własności gruntu prowadzone są na podstawie przepisów ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przekształceniu prawa użytkowania wieczystego w prawo własności nieruchomości, na wniosek uprawnionych użytkowników wieczystych. Sprawy rozpatrywane są po złożeniu wniosków o przekształcenie przez współużytkowników wieczystych, którzy posiadają co najmniej połowę udziałów w prawie do gruntu.

W ciągu ostatnich 5 lat w 620 przypadkach grunty pod budynkami mieszkalnymi i garażami uzyskały status własności, a 6 221 osób zostało współwłaścicielami.

W 2017 r. wydanych zostało 81 decyzji administracyjnych o przekształceniu prawa. Spośród 81 rozstrzygnięć, 7 zostało wydanych dla nieruchomości zabudowanych zespołami garażowymi, a 74 dotyczyło przekształcenia gruntów pod budynkami mieszkaniowymi. Wydanyymi decyzjami administracyjnymi rozpatrzono 882 wnioski. Ponadto, wydano 36 postanowień o odmowie wszczęcia postępowania, którymi rozpatrzono formalnie 159 złożonych wniosków. Odmowa wszczęcia postępowania administracyjnego ma miejsce w sytuacji wyrażenia zainteresowania przekształceniem zbyt małej liczby osób.

W czterech przypadkach współwłaściciele nieruchomości zwrócili się z wnioskami o zmianę wydanych decyzji w zakresie formy płatności opłaty za dokonanie przekształcenia.

W wyniku działań podjętych w omawianym okresie, rozpatrzonych zostało łącznie 1 045 wniosków złożonych przez współużytkowników wieczystych nieruchomości. Należności z wydanych decyzji przekształceniowych, które wpłynęły do budżetu Miasta wyniosły 1 475 550,68 zł.

Uchwała Rady Miejskiej Wrocławia z dnia 17 listopada 2011 r. w sprawie udzielania bonifikaty od opłaty za przekształcenie prawa użytkowania wieczystego w prawo własności nieruchomości daje uprawnionym mieszkańcom możliwość ubiegania się o udzielenie bonifikat od opłaty za przekształcenie w wysokości 90%, a w wyjątkowych przypadkach nawet 99%. Bonifikaty udziela się tym użytkownikom wieczystym, którzy zobowiążą się do jednorazowego wniesienia całej należności za przekształcenie prawa użytkowania wieczystego w prawo własności nieruchomości oraz nie mają wobec Miasta zaległości finansowych tytułem podatku od nieruchomości oraz opłat za użytkowanie wieczyste, związanych z nieruchomością, której dotyczy przekształcenie.

W 2017 r. wpłynęło 328 nowych wniosków współużytkowników wieczystych. Doniesienia medialne oraz dostępne projekty zmiany ustawy przewidujące dokonanie przekształcenia z mocy prawa przełożyły się na zmniejszenie ilości składanych wniosków.

Pomoc publiczna

W roku sprawozdawczym wydano 63 zaświadczenia o udzielonej pomocy de minimis.

FORMA POMOCY	PODSTAWA PRAWNA	LICZBA WYDANYCH ZAŚWIADCZEŃ
Udzielenie bonifikaty w wysokości 90% od opłaty za przekształcenie prawa użytkowania wieczystego w prawo własności nieruchomości.	art. 4 ust. 7 w związku z art. 5a ustawy o przekształceniu prawa użytkowania wieczystego w prawo własności nieruchomości, § 2 ust. 1 uchwały nr XVIII/355/11 Rady Miejskiej	49
Rozłożenie na raty opłaty za przekształcenie prawa użytkowania wieczystego w prawo własności nieruchomości.	art. 4 ust. 3 w związku z art. 5a ustawy o przekształceniu prawa użytkowania wieczystego w prawo własności nieruchomości	8
Rozłożenie na raty ceny sprzedaży nieruchomości.	art. 70 ust. 2 ustawy o gospodarce nieruchomościami	1
Udzielenie bonifikaty w wysokości 50% od opłaty rocznej za prawo użytkowania wieczystego gruntu z tytułu niskich dochodów.	art. 74 ust. 1 ustawy o gospodarce nieruchomościami	5
RAZEM		63

ORGANIZACJA PRZETARGÓW

W 2017 r. przygotowano i przeprowadzono 300 przetargów na zbycie nieruchomości gruntowych zabudowanych i niezabudowanych oraz nieruchomości lokalowych, w których udział wzięło 1 232 osoby prawne i fizyczne.

Jest to największa od 2010 r. liczba osób biorących udział w przetargach.

W okresie sprawozdawczym przedmiotem zbycia w trybie przetargu było 218 nieruchomości, w tym:

- 138 nieruchomości gruntowych,
- 80 nieruchomości lokalowych.

Informacja dotycząca rozstrzygnięć przetargów na sprzedaż nieruchomości lokalowych

Rodzaj przetargu	Rodzaj lokalu	Liczba przetargów	Liczba przetargów – wyłonieni nabywcy	Liczba przetargów – bez rezultatu
USTNY	Mieszkalne	68	45	23
	Użytkowe	37	19	18
Razem		105	64	41

Nr przetargu	Przetargi ustne				Liczba przetargów	Liczba wyłonionych nabywców
	Lokale mieszkalne		Lokale użytkowe			
	Wyniki przetargu					
	Pozytywny	Negatywny	Pozytywny	Negatywny		
I	36	16	14	12	78	50
II	8	5	3	5	21	11
III	1	1	0	1	3	1
IV	0	1	1	0	2	1
V	-	-	1	-	1	1

W 2017 r. największym zainteresowaniem cieszyły się przetargi na sprzedaż lokali mieszkalnych, przy:

- ul. Henryka Brodatego 26/4 o pow. 53,87 m² - uczestniczyło 38 licytantów,
- ul. Malarskiej 3/6/5 o pow. 31,10 m² - uczestniczyło 35 licytantów,
- ul. Studziennej 9-15/20 o pow. 33 m² - uczestniczyło 28 licytantów,
- Sukiennice 3/4/5 o pow. 39,77 m² - uczestniczyło 23 licytantów;

oraz lokali użytkowych, przy:

- ul. Marii Curie-Skłodowskiej 39/U1A o pow. 93,45 m² - uczestniczyło 23 licytantów,
- ul. Grabiszyńskiej 84/U1A o pow. 52,04 m² - uczestniczyło 17 licytantów,
- ul. św. Mikołaja 15/U1B o pow. 23,12 m² - uczestniczyło 13 licytantów.

Lokale, które uzyskały najwyższe ceny w stosunku do cen wywoławczych

ADRES LOKALU	POW. LOKALU (m ²)	CENA WYWOŁAWCZA (zł/m ²)	CENA UZYSKANA (zł/m ²)	% CENY WYWOŁAWCZEJ
ul. Marii Curie-Skłodowskiej 39/U1A	93,45	3 916,53	13 269,12	338
ul. Malarska 3/6/5	31,10	5 016,07	15 755,62	314
ul. Cypriana Kamila Norwida 15/1	79,86	4 132	964,76	238

pl. Nowy Targ 14 /U1B	9,24	8 441,55	18 939,39	224
ul. św. Mikołaja 15/U1B	23,12	9 948,10	21 626,30	217
Sukiennice 3/4/5	39,77	7 543,37	16 167,96	214
pl. Nowy Targ 11/10	21,22	6 126	10 160	165

Informacja dotycząca rozstrzygnięć przetargów na sprzedaż nieruchomości gruntowych

Rodzaj przetargu	Forma zbycia	Rodzaj nieruchomości	Liczba przetargów	Liczba przetargów – wyłonieni nabywcy	Liczba przetargów – bez rezultatu
USTNY	sprzedaż	zabudowane	13	7	6
		niezabudowane	174	96	78
OFERTOWY		zabudowane	3	2	1
		niezabudowane	5	3	2
Razem			195	108	87

Nr przetargu	PRZETARGI USTNE				Liczba przetargów	Liczba wyłonionych nabywców
	Nieruchomości niezabudowane		Nieruchomości zabudowane			
	Wyniki przetargu					
	Pozytywny	Negatywny	Pozytywny	Negatywny		
I	76	31	5	6	118	81
II	8	24	1	1	34	9
III	10	15	2	0	27	12
IV	6	10	-	-	16	6

Spośród 300 zorganizowanych przetargów na sprzedaż nieruchomości gruntowych i lokalowych: 172 zakończyło się wynikiem pozytywnym, co stanowi 57%. Jest to wynik lepszy o 4% w stosunku do 2016 r.

Wyższy wskaźnik rozstrzygnięć w pierwszym przetargu uzyskano w przypadku nieruchomości gruntowych.

Ze 195 ogłoszonych pierwszych przetargów - 131 tj. 67% zakończyło się wynikiem pozytywnym. Uzyskana wyższa cena nabycia od wartości oszacowanej przez rzeczoznawców majątkowych potwierdza atrakcyjność oferty Miasta, ale też dobrą koniunkturę na rynku nieruchomości.

Największym zainteresowaniem cieszyły się przetargi na sprzedaż działek pod budownictwo jednorodzinne.

Najwyższą frekwencję odnotowano podczas pięciu licytacji działek położonych w obrębie Brochów przy ul. Braci Hofmannów – w każdej uczestniczyło od 25 do 35 osób. W licytacji działki położonej w obrębie Kuźniki przy ul. Elbląskiej uczestniczyły 32 osoby. Atrakcyjne dla indywidualnych inwestorów okazały się również nieruchomości zlokalizowane przy:

- ul. Postolińskiej (działka nr 52/3) – licytowało 25 osób,
- ul. Twardogórskiej 17 - licytowały 23 osoby,
- ul. Gotfryda Linkego (działka nr 83/18) - licytowało 19 osób.

PROMOCJA I REKLAMA

Działania promocyjne obejmowały obszary: tradycyjnej reklamy wizualnej i informacyjnej, kontaktów z klientem oraz pozyskiwaniem inwestorów, rozwoju marketingu interaktywnego, wdrożenia zaawansowanej technologii do działań marketingowych. W zakresie reklamy wizualnej i informacyjnej kontynuowano dotychczasowe działania marketingowe: reklamę zewnętrzną (tablice i banery reklamowe na nieruchomościach), informacje o przetargach w prasie codziennej lokalnej i ogólnopolskiej oraz ogłoszenia wywieszane na tablicach w budynkach Urzędu Miejskiego Wrocławia i jednostkach. Strategie marketingowe mające na celu pozyskanie inwestorów obejmowały zarówno działania w kraju, jak i za granicą.

W marcu 2017 r. Wrocław po raz dwudziesty trzeci brał udział w międzynarodowych targach MIPIM – najważniejszych w branży nieruchomości w Europie, które od 28 lat goszczą w Cannes wszystkich uczestników związanych z branżą - inwestorów, deweloperów, architektów, firmy doradcze i konsultingowe, fundusze inwestycyjne, miasta i regiony.

W październiku 2017 r. Miasto wraz z Agencją Rozwoju Aglomeracji Wrocławskiej, uczestniczyło w międzynarodowych targach Expo Real, odbywających się w Monachium, w ramach projektu unijnego „Promocja wybranych gmin WrOF w kraju i za granicą, jako obszaru atrakcyjnego pod względem gospodarczym i inwestycyjnym”. W ramach tego projektu Wrocław wraz z ARAWem uczestniczył także w pierwszej edycji targów Real Connect, które odbyły się w kwietniu 2017 r. w Warszawie.

Oferta inwestycyjna Wrocławia prezentowana inwestorom na targach obejmowała tereny przeznaczone pod usługi: ul. Drzewieckiego, pl. Orłąt Lwowskich 13-18, ul. Strzegomska, ul. Bolkowska; aktywność gospodarczą – usytuowane przy obwodnicy autostradowej - ul. Graniczna i śródmiejskiej - ul. Żmigrodzka, ul. Irysowa. Część z terenów miała status specjalnej strefy ekonomicznej - ul. Piółunowa. W ofercie znalazły się budynki położone przy ul. Pawła Włodkowica 23, ul. Jana i Jędrzeja Śniadeckich 47, ul. Zygmunta Krasińskiego 25, ul. Szewskiej 35, ul. Januszowickiej 12-12a.

W zakresie marketingu interaktywnego, kontynuowano działania zwiększające efektywność portalu informacyjnego "Giełdy Nieruchomości", poprzez umożliwienie klientom lepszego zapoznania się z ofertą w postaci filmów i prezentacji multimedialnych. Portal ten w ciągu ostatnich lat stał się kluczowym elementem promocji ofert Miasta. Jego użytkownicy zwracają uwagę na łatwość obsługi aplikacji, przejrzystość i wiarygodność informacji oraz aktualność ofert, możliwość pobierania dodatkowych plików z dokumentami. W przeciągu 12 miesięcy 2017 r. Giełdę Nieruchomości odwiedziło prawie 43 tysiące użytkowników, którzy średnio podczas jednej sesji korzystali z portalu przez 24 minuty. Spośród nich 1/3 stanowili nowi klienci.

W bazie Giełdy Nieruchomości można było wybierać średnio spośród 200 ofert nieruchomości gruntowych zabudowanych i niezabudowanych oraz prawie 100 lokali mieszkalnych i użytkowych.

Innowacją w obszarze marketingu interaktywnego stała się aplikacja Story Map zaadaptowana do prezentacji wybranych ofert lokali mieszkalnych i użytkowych. Dzięki tej aplikacji użytkownik, poruszając się po mapie i klikając wybrane oferty, może równocześnie w bocznym panelu interaktywnie przeglądać zdjęcia i rzuty wybranej kondygnacji. Aplikacja dostępna jest dla różnych urządzeń mobilnych. Jednym z kluczowych elementów zastosowania zaawansowanej technologii w działaniach marketingowych stało się wykorzystanie zakupionego dla potrzeb Wydziału drona do fotografowania i filmowania nieruchomości z lotu ptaka.

NABYWANIE NIERUCHOMOŚCI DO ZASOBU GMINY WROCŁAW

Na realizację celów publicznych i rozwojowych w 2017 r. kontynuowano zadania z zakresu pozyskiwania nieruchomości do zasobu Miasta. Prowadzono postępowania

Wypłata odszkodowań na podstawie art. 98 ustawy o gospodarce nieruchomościami

	Liczba postępowań	Powierzchnia przejętych gruntów (ha)	Kwota uzgodnionych odszkodowań (zł)
Porozumienia	38	5,91	6 359 325,46
Decyzje administracyjne	3	0,09	114 000
Suma	41	6,00	6 473 325,46

W opisywanym okresie prowadzono 96 postępowań, z których 41 zakończyło się wypłatą odszkodowań na kwotę 6 473 325,46 zł za grunty o powierzchni ok. 6,00 ha położone w obrębach: Brochów, Jagodno, Wojszyce, Ołtaszyn, Muchobór Wielki, Żerniki, Jerzmanowo, Maślice, Widawa, Plac Grunwaldzki, Pawłowice, Zakrzów, Kowale, Swojczyce, Osobowice, Księżę Wielkie, Krzyki oraz Psie Pole.

Ilość prowadzonych spraw porównywalna jest do roku 2016, przy czym dotyczyły one gruntów o mniejszej o ok. 2 ha powierzchni. Miasto zobowiązane było do wypłaty odszkodowania za grunty, jak również za części składowe znajdujące się na tych gruntach w chwili przejścia z mocy prawa własności nieruchomości na Miasto. W dwóch przypadkach w zamian za odszkodowanie za grunty położone w obrębach Swojczyce i Jagodno, byłym właścicielom i użytkownikom wieczystym przyznano za ich zgodą, nieruchomości zamienne o łącznej powierzchni 0,35 ha i wartości 890 478 zł. W dwóch postępowaniach za tereny o powierzchni 0,51 ha uzgodniono w sumie odszkodowania na symboliczną kwotę 2,46 zł. W trzech postępowaniach nie doszło do uzgodnienia odszkodowania i zostało ono ustalone w postępowaniach administracyjnych.

W trybie art. 98 ustawy o gospodarce nieruchomościami wartość odszkodowania za 1 m² wyniosła 115 zł.

Wypłata odszkodowań – ZRID, EURO 2012

W związku z intensywną realizacją przez miasto Wrocław inwestycji infrastrukturalnych rozbudowy i modernizacji układu komunikacyjnego - dróg gminnych, powiatowych, wojewódzkich i krajowych, oraz rozwoju tras rowerowych i ciągów pieszo-rowerowych w ramach przebudowy dróg, Wydział kontynuował zadania z zakresu postępowań odszkodowawczych rozpoczętych w latach ubiegłych, jak również nowych podjętych w 2017 r.

Za nieruchomości przejęte z mocy prawa, pod drogi publiczne na podstawie ustawy o szczególnych zasadach przygotowania i realizacji inwestycji w zakresie dróg publicznych oraz ustawy o przygotowaniu finałowego turnieju Mistrzostw Europy w Piłce Nożnej UEFA EURO 2012 (budowa linii tramwajowej w ramach projektu Zintegrowanego Systemu Transportu Szynowego w Aglomeracji i we Wrocławiu) odszkodowania dla byłych właścicieli i użytkowników wieczystych ustalane były w trybie administracyjnym.

W przypadku nieruchomości przeznaczonych pod drogi wojewódzkie i krajowe odszkodowania ustalane były przez Wojewodę Dolnośląskiego, a w przypadku dróg gminnych i powiatowych, przez starostów: Świdnickiego, Wrocławskiego, Średzkiego, Kłodzkiego, Strzelińskiego, Trzebnickiego, Polkowickiego, Oławskiego, Zgorzeleckiego, Kamiennogórskiego, Głogowskiego, Lubańskiego, a także prezydentów Miast: Wałbrzycha i Jeleniej Góry. Do wypłaty odszkodowań za nieruchomości nabyte pod drogi publiczne do zasobu Gminy Wrocław, Skarbu Państwa oraz Województwa Dolnośląskiego, zobowiązany był Prezydent Wrocławia jako zarządca dróg w mieście.

Realizowane przez Gminę Wrocław zadania inwestycyjne

Ustawa	Kategoria drogi/właściciel	Zadania inwestycyjne
o szczególnych zasadach przygotowania i realizacji inwestycji w zakresie dróg publicznych (ZRID)	drogi gminne i powiatowe – własność Gminy Wrocław	Obwodnica Leśnicy (w części droga gminna), Połączenie Obwodnicy Śródmiejskiej z Portem Lotniczym (ul. Graniczna), Połączenie Portu Lotniczego ze Stadionem Piłkarskim, droga dojazdowa do centrum logistycznego w Mirkowie na obszarze Miasta, ul. Wałbrzyska, ul. Zwycięska, ul. Czechowicka, ul. Grabowa, ul. Konińska, Oś Inkubacji, ul. Sikorcza, ul. Krzywoustego, ul. Trawowa, ul. Marszowicka-ciąg pieszo-rowerowy, ul. Bursztynowa, ul. Rudolfa Weigla, ul. Miłoszycka, ul. Agrestowa, ul. Czekoladowa, ul. Pracka, ul. Konduktorska, , ul. Ogórkowa, ul. Okulickiego, ul. Gwarecka, ul. Dokreska, ul. Ignuta, ul. Szczygła, ul. Gorlicka, Nowe Żerniki, ul. Ślężna, ul. Wojanowska, Budowa Trasy Tramwajowej w ul. Hubskiej, ul. Cynamonowa, ul. Skarbowców, ul. Beskidzka, ul. Polkowicka, ul. W. Rutkiewicz
	drogi wojewódzkie – własność Województwa Dolnośląskiego	- Obwodnica Leśnicy (w części droga wojewódzka), - Budowa Trasy Tramwajowej w ul. Hubskiej, - ul. Buforowa, - ul. Bardzka, - ul. Osobowicka, - ul. Miłoszycka
	drogi krajowe – własność Skarbu Państwa	- przebudowa ul. Kosmonautów, - Obwodnica Leśnicy, - ul. Dyrekcyjna, - przebudowa ul. Powstańców Śląskich
ustawy o przygotowaniu finałowego turnieju Mistrzostw Europy w Piłce Nożnej UEFA EURO 2012 (EURO 2012)	własność Gminy Wrocław	Zintegrowany System Transportu Szynowego w Aglomeracji i we Wrocławiu

W 2017 r. prowadzonych było 215 postępowań dotyczących ustalenia odszkodowania. W 56 postępowaniach doszło do wypłaty odszkodowania, z czego w 54 przypadkach przez Miasto na podstawie decyzji administracyjnych o ustaleniu wysokości odszkodowania, w jednym z postępowań koszt odszkodowania pokrył prywatny inwestor, a także w jednym należne odszkodowanie zostało rozliczone w transakcji sprzedaży nieruchomości.

Postępowania administracyjne dotyczące ustalenia odszkodowań na podstawie ustaw ZRID i EURO 2012

		Liczba prowadzonych postępowań	Liczba postępowań, w których doszło do wypłaty odszkodowania	Powierzchnia gruntów za które wypłacano odszkodowania (ha)	Kwota wypłaconych odszkodowań (zł)
ZRID	Drogi powiatowe i gminne	101	25	1,84	3 563 782,70
	Drogi wojewódzkie	53	5	5,90	1 633 125,35
	Drogi krajowe	60	23	0,64	7 946 339,54
EURO		1	1	0,34	18 945
suma		215	54	8,72	13 162 192,59

Nabycia nieruchomości do zasobu Miasta

W celu nabycia i zamiany nieruchomości wszczęto **133 postępowania**, z których 23 zakończyło się podpisaniem umów w formie aktów notarialnych. Nieruchomości niezabudowane i zabudowane pozyskiwane były do zasobu Miasta na cele publiczne i rozwojowe, a przede wszystkim na cele budowy i rozwoju sieci dróg publicznych.

W 20 umowach nabyto grunty o powierzchni 2,96 ha za kwotę 3 268 610,79 zł, w tym grunt o powierzchni 0,22 ha za symboliczną kwotę 1,23 zł oraz 0,01 ha w darowiźnie. Do zasobu Miasta pozyskiwane również były nieruchomości w drodze zamiany. W tym trybie uregulowano z Uniwersytetem Medycznym sprawę przejętych gruntów pod rozbudowę ul. Borowskiej oraz sprzedaż budynku przy ul. Parkowej 34 użytkowanego przez Uczelnię.

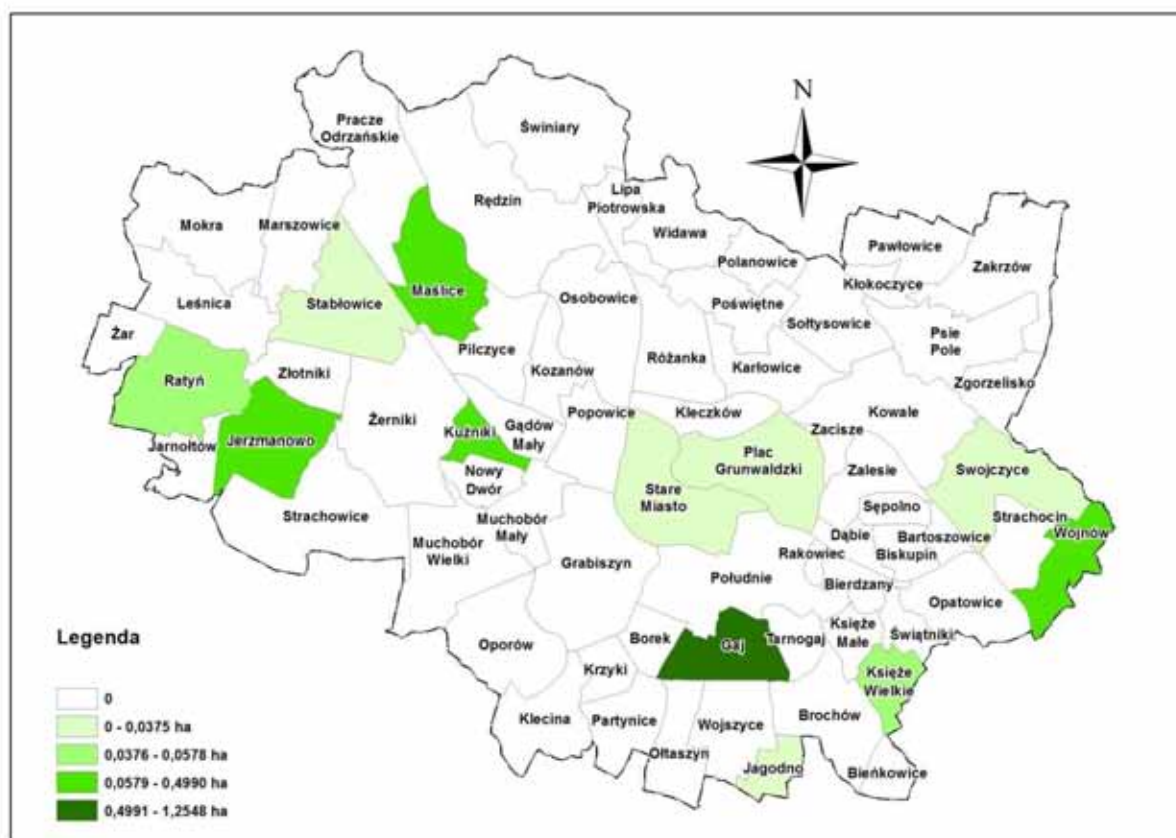
ANALIZA TRANSAKCJI NABYCIA GRUNTÓW POD DROGI PUBLICZNE

Umowy notarialne nabycia nieruchomości pod drogi publiczne

	Liczba umów	Powierzchnia (ha)	Koszt nabycia (zł)
Po cenie rynkowej	14	2,49 ha	2 934 535,56
Za symboliczną odpłatnością	1	0,22 ha	1,23 zł
W darowiźnie	1	0,01 ha	0
suma	16	2,72	2 934 536,79

Średnia wartość 1 m² gruntu przeznaczonego pod drogi, nabytego przez Miasto w 2017 r. mieściła się w granicach 108 - 119 zł.

Powierzchnia gruntów nabytych przez miasto pod drogi publiczne wg obrębów

Wyplata odszkodowań na rzecz Miasta

W 2017 r. uczestniczono w postępowaniach dotyczących wypłaty odszkodowania przysługującego Miastu za grunty, które z mocy prawa przeszły na własność Skarbu Państwa. W związku z wydanymi decyzjami Wojewody Dolnośląskiego o pozwoleniu na realizację inwestycji w ramach Modernizacji Wrocławskiego Węzła Wodnego, Przebudowy Koryta Odry oraz Przebudowy linii kolejowej Wrocław - Poznań, w postępowaniach

ustalono odszkodowania na kwotę 411 266,75 zł za grunty położone w obrębach Sołtysowice, Swojczyce, Świniary i Grabiszyn.

INFORMACJA O ZAWARTYCH AKTACH NOTARIALNYCH

W roku sprawozdawczym uczestniczono w przygotowaniu i podpisaniu **960 umów** sporządzonych w formie aktów notarialnych.

Akty notarialne zawarte w 2017 r.	liczba
Sprzedaż lokali mieszkalnych	725
Sprzedaż lokali użytkowych	27
Zmiany wysokości udziałów i inne regulacje	38
Sprzedaż nieruchomości gruntowych zabudowanych i niezabudowanych	114
Aporty nieruchomości	2
Nabycia do zasobu Gminy (w tym zamiany, darowizny) nieruchomości gruntowych zabudowanych, niezabudowanych i lokali niemieszkalnych	54
RAZEM	960

DOCHODY

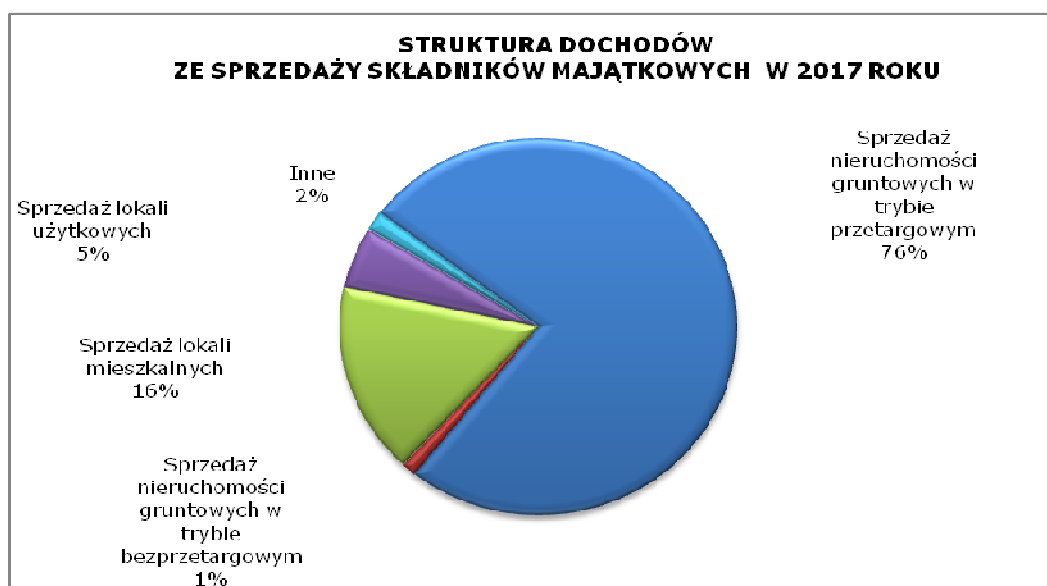
Uchwałą nr XXXIV/704/16 Rady Miejskiej Wrocławia z dnia 22 grudnia 2016 r. w sprawie budżetu Miasta na 2017 r., dochody przypisane do realizacji Wydziałowi Nabywania i Sprzedaży Nieruchomości określone zostały na kwotę 165 500 000 zł.

W II półroczu 2017 r. uchwałą Rady Miejskiej Wrocławia dokonano zmiany planu dochodów Wydziału, zmniejszając go o kwotę 7 000 000 zł. Ostatecznie ustalony plan dochodów wyniósł 158 500 000 zł. W opisywanym roku sprawozdawczym realizacja zadań Wydziału i planowanych dochodów przebiegała prawidłowo. Uzyskane dochody w 2017 r. wyniosły 200 439 930,17 zł, co stanowi 126,5% założonego planu rocznego.

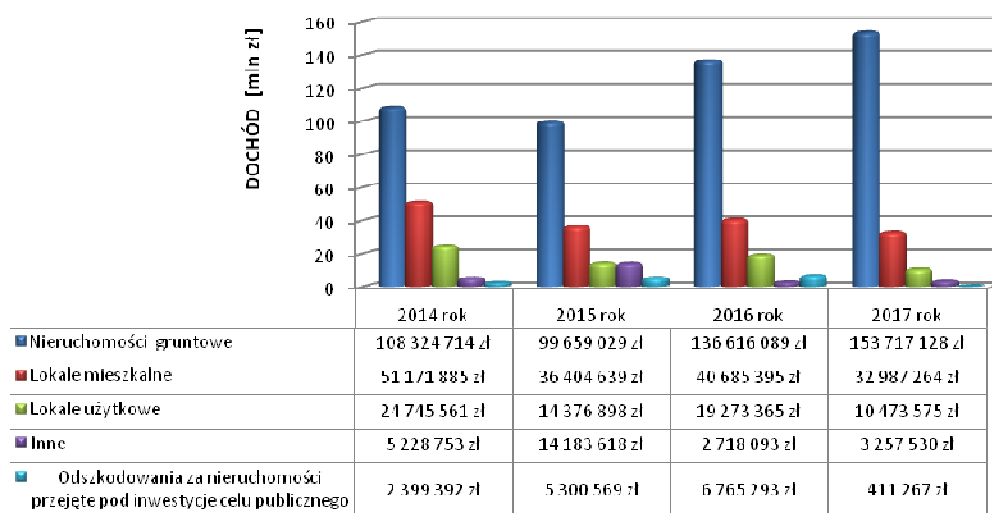
WYSZCZEGÓLNIENIE	PLAN 2017 R. (ZŁ)	WYKONANIE ZA 2017 R. (ZŁ)	% WYK. PLANU
Użytkowanie wieczyste	500 000	1 781 946,55	356,4
Przekształcenie prawa użytkowania wieczystego przysługującego osobom fizycznym w prawo własności	1 000 000	1 475 550,68	147,6
Wpływy z tytułu odpłatnego nabycia prawa własności, z tego:	157 000 000	197 182 432,94	125,6
<ul style="list-style-type: none"> • sprzedaż nieruchomości w trybie przetargowym • sprzedaż nieruchomości w trybie bezprzetargowym • sprzedaż lokali mieszkalnych • sprzedaż lokali użytkowych 	121 000 000 2 500 000 24 000 000 9 500 000	151 324 054 2 397 539,96 32 987 264,32 10 473 574,66	125,1 95,7 137,4 110,2
OGÓŁEM DOCHODY	158 500 000	200 439 930,17	126,5

Dochody nieplanowane

PARAGRAF	WYSZCZEGÓLNIENIE	WYKONANIE 2017 R. (ZŁ)
0800	Wpływy z tytułu odszkodowania za przejęte nieruchomości pod inwestycje celu publicznego	411 266,75
0920	Wpływy z pozostałych odsetek	239 256,64
0950	Wpływy z tytułu kar i odszkodowań wynikających z umów	11 225,10
0970	Wpływy z różnych dochodów	3 122,77
OGÓŁEM DOCHODY		664 871,26

**STRUKTURA DOCHODÓW ZE SPRZEDAŻY SKŁADNIKÓW MAJĄTKOWYCH
W LATACH 2014 - 2017**

INFORMACJA O ILOŚCI I TREŚCI ZARZĄDZEŃ PREZYDENTA WROCŁAWIA

Gospodarowanie nieruchomościami komunalnymi i związany z tym obrót nieruchomościami poprzedzony jest podjęciem stosownych zarządzeń przez Prezydenta Wrocławia. W 2017 r. Przygotowano łącznie 1 634 projektów zarządzeń Prezydenta Wrocławia.

Biuro ds. Bezpieczeństwa Informacji

REALIZACJA ZADAŃ Z ZAKRESU OCHRONY DANYCH OSOBOWYCH I BEZPIECZEŃSTWA INFORMACJI

Działania realizowane w 2017 r. obejmowały:

- przeprowadzenie sprawdzeń zgodności przetwarzania danych osobowych w **12** zbiorach z przepisami o ochronie danych osobowych;
- przeszkolenie **379** osób z zakresu ochrony danych osobowych w ramach szkoleń wewnętrznych przeprowadzanych dla przyjętych pracowników;
- przeszkolenie **220** Radnych Osiedlowych z zakresu ochrony danych osobowych;
- przeprowadzenie dedykowanych szkoleń, w tym **3** dla Konsultantów powołanych Zarządzeniem Prezydenta Wrocławia nr K/1/17 oraz 1 na wniosek komórki organizacyjnej UMW na skutek realizacji działań korygujących i naprawczych jak np. po incydencie bezpieczeństwa informacji;
- wydanie **1278** szt. upoważnień do przetwarzania/udostępniania danych osobowych dla pracowników Urzędu;
- nadzorowanie wydania **95** szt. upoważnień do przetwarzania danych osobowych zgromadzonych w rejestrze PESEL, rejestrze dowodów osobistych i rejestrze stanu Cywilnego oraz rejestrach systemów informatycznych, w których prowadzone są przedmiotowe rejestry;
- zarejestrowanie **6** zbiorów danych osobowych;
- zaktualizowanie **15** zbiorów danych osobowych;
- wykreślenie **2** zbiorów danych osobowych;
- zafarfowanie **39** umów w zakresie powierzenia przetwarzania danych osobowych;
- zafarfowanie 5 aneksów do umów powierzenia przetwarzania danych osobowych;
- wydanie **12** Biuletynów Bezpieczeństwa Informacji Urzędu Miejskiego Wrocławia. Biuletyny zawierały interpretacje GIODO, odpowiedzi na pytania, studium przypadku, etc. pytanie: odpowiedź, aktualne zagadnienia dot. bezpieczeństwa informacji, informacje dot. aktualnych zagrożeń bezpieczeństwa danych/informacji: informacje prasowe, informacje z portali dziedzinowych/specjalistycznych, wskazanie i omówienie zagadnień dot. bezpieczeństwa w sieci, wskazanie aktualnych incydentów dot. informacji;
- przesłanie Dyrektorom komórek organizacyjnych oraz pracownikom Urzędu opracowanych informacji dot.: sposobów prawidłowego stosowania postanowień ustawy, zmian w prawie w zakresie ochrony danych osobowych (RODO), przykładowych treści dokumentów, zauważonych możliwych zagrożeń bądź wątpliwości z tego zakresu zadaniowego wraz z przypomnieniem wymagań i procedur zawartych w Polityce Bezpieczeństwa Informacji/Instrukcji zarządzania systemem informatycznym służącym do przetwarzania danych osobowych obowiązującej w Urzędzie Miejskim Wrocławia;
- znowelizowanie Polityki Bezpieczeństwa Informacji/Instrukcji zarządzania systemem informatycznym służącym do przetwarzania danych osobowych obowiązujących w Urzędzie Miejskim Wrocławia Zarządzeniem Prezydenta Wrocławia K/1/17 z dnia 2 stycznia 2017 roku, zmienione przez Zarządzenie Prezydenta Wrocławia K/19/17 oraz przez Zarządzenie Prezydenta Wrocławia K/26/17;
- powołanie Zespołu ds. wprowadzenia zmian w Urzędzie Miejskim Wrocławia związanych z ochroną danych osobowych zarządzeniem Prezydenta Wrocławia K/42/17 z dnia 31 października 2017 r.

Zespół ds. Nadzoru Komunalnego

REALIZACJA SPRAW W ZAKRESIE NADZORU KOMUNALNEGO

Do zadań utworzonego w 2017 r. Zespołu ds. Nadzoru Komunalnego należą:

- sprawowanie nadzoru nad prawidłowym wykonywaniem czynności zarządzania powierzonych Spółce Wrocławskie Mieszkania;
- współdziałanie w realizacji działań w zakresie efektywnego gospodarowania komunalnym zasobem nieruchomości realizowanych przez Spółkę Wrocławskie Mieszkania i Zarząd Zasobu Komunalnego;
- sprawdzanie pod względem formalno – merytorycznym dla właściwego Wiceprezydenta, dokumentacji przedkładanej przez Wrocławskie Mieszkania i Zarząd Zasobu Komunalnego;
- koordynacji spraw związanych ze współpracą z Radą Miejską w zakresie udzielania odpowiedzi na interpelacje i zapytania radnych wpływających do Wiceprezydenta nadzorującego pracę Zespołu w zakresie spraw realizowanych przez Zarząd Zasobu Komunalnego i Spółki Wrocławskie Mieszkania.

W ramach nadzoru nad Spółką Wrocławskie Mieszkania w 2017 r. zespół koordynował realizację budżetu spółki, w tym przygotowywał akceptację Dysponenta na zaciąganie zobowiązań, rejestrował w systemie SAP zawierane przez spółkę umowy (ok.500), analizował dokumenty finansowe, wystawiane przez Wykonawców usług oraz przekazywał faktury i inne dokumenty finansowe (ok. 4 800 szt.), po akceptacji formalnej i rachunkowej, do realizacji przez Wydział Finansowy.

W 2017 r. dokonano analizy i rozpatrzono ok. 360 wniosków dłużników Gminy, przygotowując decyzję dla Wiceprezydenta w zakresie umorzenia lub rozłożenia zadłużenia na raty.

W zakresie współpracy z Radą Miejską zespół nadzorował opracowywanie przez spółkę Wrocławskie Mieszkania i Zarząd Zasobu Komunalnego odpowiedzi na interpelacje i zapytania radnych w zakresie tematyki zarządzania zasobem komunalnym Gminy.

Zespół koordynował również w 2017 r.. rozpatrywanie wpływających od mieszkańców do spółki Wrocławskie Mieszkania i Zarządu Zasobu Komunalnego skarg oraz terminowość udzielania na nie odpowiedzi.

Ponadto zespół uczestniczył w identyfikacji ryzyk i dokonywał ich analizy w zakresie budżetu WW4 oraz nadzorował realizację „Założeń polityki społeczno-gospodarczej na rok budżetowy 2017”.

REALIZACJA ZADAŃ PRZEZ ZARZĄD ZASOBU KOMUNALNEGO (ZZK) I SPÓŁKĘ WROCŁAWSKIE MIESZKANIA (WM)

ZASÓB KOMUNALNY I SPOSÓB ZARZĄDZANIA ZASOBEM LOKALI KOMUNALNYCH

Zarządzanie zasobem komunalnym Gminy Wrocław obejmuje zasób mieszkaniowy, lokale użytkowe, garaże, urządzenia komunalne i nieruchomości gruntowe z ich częściami składowymi, które nie pozostają w zarządzie lub administrowaniu innych komórek organizacyjnych Urzędu Miejskiego Wrocławia oraz innych jednostek organizacyjnych Gminy Wrocław.

Działania te wykonywane są przez: Zarząd Zasobu Komunalnego, który jest jednostką budżetową Gminy, nie posiadającą osobowości prawnej oraz spółkę z ograniczoną odpowiedzialnością Wrocławskie Mieszkania.

Czynności związane z zarządzaniem komunalnym zasobem wyżej wymienione podmioty jak w poprzednich latach wykonuje bezpośrednio własnymi siłami poprzez swoje komórki organizacyjne lub zlecają firmom zewnętrznym możliwe do wyodrębnienia jednolite rodzajowo i specjalistyczne czynności z zakresu obsługi nieruchomości. Przyjęty model zarządzania zasobem zmierza do zapewnienia pełnego wykonywania funkcji właścicielskich przez Gminę Wrocław wobec swoich nieruchomości i pozwala na zachowanie ciągłości zarządzania.

Wielkość zasobu komunalnego

	Zarządzane przez ZZZK	Zarządzane przez WM	Zasób komunalny ogółem
Ilość budynków 100% Gminnych	1 010	627	1 637
Ilość budynków stanowiących Wspólnotę Mieszkaniową	2 595	1 439	4 034
Ilość LM Gminy Wrocław	22 913	12 767	35 680
Powierzchnia użytkowa LM Gminy Wrocław (m ²)	1 129 706,84	617 453,69	1 747 160,53
Ilość LU Gminy Wrocław	1 616	676	2 292
Powierzchnia użytkowa LU Gminy Wrocław (m ²)	202 778,63	59 216,23	261 994,86
Ilość garaży Gminy Wrocław	1 271	705	1 976
Powierzchnia użytkowa garaży Gminy Wrocław (m ²)	20 618,67	12 295,23	32 913,90
Tereny zewnętrzne (m ²)	2 339 215	1 986 724	4 325 939
Ogródki przydomowe (m ²)	108 356	383 009	491 365

ZASÓB ZARZĄDU ZASOBU KOMUNALNEGO

Według ewidencji ZZZK, zgodnie ze stanem na dzień 31 grudnia 2017 r. na zasób komunalny będący przedmiotem działania Zarządu Zasobu Komunalnego składało się:

- 1 0010 budynków 100% gminnych, w których znajdowało się 8 316 lokali mieszkalnych o powierzchni użytkowej 399 862,10 m²,
- 14 597 lokali mieszkalnych o powierzchni użytkowej 729 844,74 m² w 2 595 budynkach wspólnot mieszkaniowych,
- 1 616 lokali użytkowych Gminy o powierzchni użytkowej 202 778,63 m²,
- 1 271 garaży o powierzchni użytkowej 20 618,67 m²,
- 2 339 215 m² powierzchni terenów zewnętrznych (bez chodników),
- 696 ogródków przydomowych o powierzchni 108 356 m²

Rejon	Nazwa Zarządcy lokali gminnych	Adres Biura Obsługi Klienta	Ilość lokali mieszkalnych Gminy
			22 913
A,B	BOK 1	ul. Św. Antoniego 19	2 913
H,I	BOK 2	ul. Otwarta 3-5	5 255
F,G	BOK 3	ul. Karola Miarki 7	4 044
Ł	BOK 5	ul. Brzeska 8-10	2 487
R	BOK 7	ul. Papiernicza 9-11	3 004
S,U	BOK 9	ul. Hallera 149	2 371
O,P,T	BOK 10	ul. Gajowicka 96A	2 772

- w zarządzie ZZZK pozostają siedziby ZZZK- budynki administracji (ul. Brzeska, Św. Elżbiety, Grabiszyńska, Miarki, Spiżowa) w tym 3 858m² terenów zewnętrznych
- w podanych powyżej zasobach zarządzanych przez BOK-2, BOK-3 i BOK-5 znajdują się również tereny zewnętrzne z rejonów J, K i M

W 2017 r. Zarząd Zasobu Komunalnego przejął do zarządzania działki o łącznej powierzchni 3 923,33 m².

Ponadto przejęty został 1 lokal użytkowy o pow. 89,36 m², oraz 1 garaż o pow. 11,81 m², a także w drodze postępowania spadkowego 3 lokale mieszkalne o łącznej pow. 101,50 m².

Lokale użytkowe

Stan zasobu komunalnego lokali użytkowych i garaży

	2014	2015	2016	2017
Lokale w budynkach użytkowych i mieszkalno - użytkowych	1 779	1 695	1 649	1 616
Garaże Wolnostojące i w budynkach (w tym miejsca postojowe)	1 339	1 303	1 271	1 271

Lokale użytkowe

W bazie zasobów lokali użytkowych na koniec 2017 r. figuruje **78 obiektów do rozbiórki** w tym 38 garaży.

W 2017 r. statystyka przedstawia się następująco:

- sprzedano - 27 lokali użytkowych oraz 4 garaży,
- wyburzono - 2 lokale użytkowe i 9 garaży,

Zawarto:

- **198** umów najmu na lokale użytkowe w tym:
 - na czas nieoznaczony - 69 umów,
 - na czas oznaczony - 127 umów,oraz 2 umowy dzierżawy nieruchomości na czas nieoznaczony (schron przy pl. Solnym i budynek przy ul. Jagiellończyka 8E),
- **108 aneksy do umów najmu na lokale użytkowe.**

Wypowiedziano:

- **65 umowy najmu lokali użytkowych:**
 - w 45 przypadkach umowę wypowiedział najemca,
 - w 20 przypadkach umowę wypowiedziało ZZK, z czego w 13 przypadkach z powodu zadłużenia czynszowego najemcy.

Garaze

Zawarto:

- **35** umów (najmu garaży i dzierżawy terenu pod garażami),
- **32** umów najmu na miejsca parkingowe,
- **47** aneksów do umów najmu garaży i dzierżawy terenu pod garażami po renegocjacjach,
- **43** umowy ustanowienia kaucji pieniężnej.

Wypowiedziano:

- **42** umowy najmu garaży i dzierżawy terenu pod garażami,
- **2** umowy najmu na miejsca parkingowe.

Przekazano do Kancelarii Prawnej 14 wniosków o skierowanie do sądu sprawy o eksmisję. W tym 6 wniosków o eksmisję z garaży i 9 o eksmisję z lokali użytkowych.

Ogródki (przy lokalach gastronomicznych)

W sezonie funkcjonowania ogródków przy lokalach gastronomicznych tj. od 15 marca 2017 r. zawarto **94** umowy na ich organizację.

Naliczenia w 2017 r

Miesiąc	Kwota [zł]
03/2017	21 133,38
04/2017	114 341,91
05/2017	158 784,90
06/2017	160 440,60
07/2017	170 558,93
08/2017	179 742,70
09/2017	156 856,40
10/2017	122 275,07
11/2017	17 632,62
RAZEM	1 101 766,51

Ulgi w czynszu lokali użytkowych

26 najemców lokali użytkowych korzystało z następujących ulg w czynszu:

- z tytułu remontu ulicy – 7 najemców,
- z tytułu wady technicznej lokalu – 19 najemców.

W 2017 r. przeprowadzono ogółem **74** przetargi na najem lokali użytkowych (w tym 59 na najem pomieszczeń przeznaczonych na potrzeby własne mieszkańców), 27 garaży i 3 miejsca parkingowe.

Ilość lokali skierowanych do przetargu na najem:	2014	2015	2016	2017
Garaże	59	34	35	27
Miejsca postojowe	2	2	2	3
Lokale użytkowe	118	75	63	59
Dzierżawa nieruchomości zabudowanej				
Łącznie	179	111	100	89
ustne	70	76	68	61
pisemne	36	24	22	13
Łącznie	106	100	90	74

W wyniku przetargów **najwyższe kwoty czynszu** miesięcznego netto osiągnęły lokale:

- przetarg ustny:
 - lokal położony przy ul. Podwale/Krupnicza (domek nad fosą) o pow. 33,08 m² - czynsz wywoławczy netto 1 059 zł, po licytacji 2 000 zł,
 - lokal położony przy pl. Staszica 22 o pow. 59,80 m² - czynsz wywoławczy 1 400 zł, po licytacji 2 570 zł,
 - lokal położony przy pl. Legionów 4A o pow. 22,03 m² - czynsz wywoławczy 1 058 zł, po licytacji 2 700 zł,
 - lokal położony przy ul. Wita Stwosza 39 o pow. 8,50 m² - czynsz wywoławczy netto 286 zł, po licytacji 2 450 zł,
 - lokal położony przy pl. Legionów 15-16-17 o pow. 278,50 m² - czynsz wywoławczy netto 8 355 zł, po licytacji 8 405 zł,
 - lokal położony przy ul. Zaporoskiej 81-83 o pow. 390,20 m² - czynsz wywoławczy netto 12 487 zł, po licytacji 12 537 zł.
- przetarg pisemny:
 - lokal położony przy ul. Piłsudskiego 24-26 o pow. 230,05 m² - czynsz wywoławczy netto 6 902 zł, wybrano ofertę z miesięcznym czynszem netto 7 000 zł,

- lokal położony przy ul. Jagiellończyka 8C lok. 2B o pow. 70,70 m² - czynsz wywoławczy 594 zł, wybrano ofertę z miesięcznym czynszem 1 672,76 zł,
- dawny obiekt ochronny przeznaczony do oddania w dzierżawę - schron w podziemiach pod pl. Solnym o pow. 476,79 m² - czynsz wywoławczy 1 908 zł, wybrano ofertę z miesięcznym czynszem 3 400 zł,
- lokal położony przy ul. Ruskiej 45 o pow. 37,11 m² - czynsz wywoławczy 1 114 zł, wybrano ofertę z miesięcznym czynszem 2 875 zł,
- lokal położony przy ul. Św. Mikołaja 14 o pow. 52,50 m² - czynsz wywoławczy 2 100 zł, wybrano ofertę z miesięcznym czynszem 5 420 zł.

Pracownicy techniczni ZZK przyjmowali zgłoszenia od najemców lokali użytkowych i garaży dot. awarii i zabezpieczenia pustostanów, wydawali zgody na remont lokalu na wniosek najemców, dokonywali odbioru lokali po zgłoszeniu przez najemcę zakończenia prac remontowych. Przed skierowaniem lokalu do zagospodarowania dokonywali typowania robót remontowych. Uczestniczyli w wizjach lokali dot. spraw technicznych.

Statystyka rozpatrywanych spraw w 2017 r. przedstawia się następująco:

- zgody na remont – 101,
- odbiory prac remontowych – 23,
- typowanie robót remontowych przed przekazaniem lokalu do zagospodarowania – 140,
- przyjęcie zgłoszenia awarii – 179,
- uczestnictwo w likwidacji szkód – 25,
- sprawdzenie otrzymanych inwentaryzacji – 15.

Opracowano i wprowadzono w życie Zarządzenie nr 6533/17 Prezydenta Wrocławia z dnia 16 marca 2017 r. w sprawie zasad organizowania sezonowych ogródków gastronomicznych na gruntach stanowiących własność Gminy Wrocław.

Opracowano projekt Zarządzenia Prezydenta w sprawie wytycznych do ustalania wysokości miesięcznego czynszu za najem garaży i miejsc postojowych oraz gruntów zabudowanych garażami stanowiących własność Gminy Wrocław oddawanych w najem w trybie przetargowym lub w trybie bezprzetargowym.

Dział Lokali Użytkowych kontynuuje współpracę z Sekcją Windykacji w zakresie przygotowywania dokumentów potrzebnych do wystąpienia na drogę sądową w sprawie o zapłatę przeciwko byłym najemcom lokali użytkowych i garaży.

Przygotowano nowe regulaminy przeprowadzania przetargów na lokale użytkowe, garaże, miejsca postojowe oraz pomieszczenia na potrzeby własne mieszkańców a także na dzierżawę nieruchomości mające na celu ułatwienie i uproszczenie dla przedsiębiorców udziału w przetargach.

LOKALE MIESZKALNE

Zadania związane z najmem lokali mieszkalnych m.in. z zawarciem umów najmu, sporządzaniem aneksów, z wypowiedzeniem najmu, z naliczeniem i ze zwrotem kaucji mieszkaniowej, interwencjami i zapytaniami dotyczącymi lokali mieszkalnych, są realizowane w Dziale Kaucji i Lokali Mieszkalnych. W zakresie dotyczącym tego obszaru do Działu Kaucji i Lokali Mieszkalnych wpłynęło 3 667 pisma, wnioski, odwołania.

W dziale, w ramach zarządzania nieruchomościami realizowane są m.in. takie zadania jak:

- zawieranie umów najmu lokali mieszkalnych, sporządzanie aneksów do umów najmu,
- legalizacja zmian po dokonanej przez najemcę przebudowie lokalu w ramach metrażu wynikającego z zawartej umowy,
- prowadzenie spraw związanych z umożliwieniem spłaty zadłużenia z tytułu należności za korzystanie z lokali mieszkalnych stanowiących mieszkaniowy zasób gminy, w formie świadczenia rzeczowego,
- wdrażanie podwyżek stawki bazowej czynszu dla użytkowników lokali mieszkalnych,

- wystawianie faktur za najem lokali mieszkalnych, w tym prowadzenie korespondencji z tym faktem związanej,
- wystawianie faktur za najem pracowni twórców wchodzących w skład mieszkaniowego zasobu gminy,
- weryfikacja wniosków o wypowiedzenie najmu,
- wypowiedzanie najmu lokali mieszkalnych z tytułu zaległości oraz inicjowanie spraw o opróżnienie, opuszczenie i wydanie lokali mieszkalnych, co do których tytuł prawny wygaś wskutek wypowiedzenia z powodu zalegania z zapłatą czynszu lub innych opłat za używanie lokalu,
- prowadzenie spraw związanych z naliczaniem i wypłatami kaucji mieszkaniowych.

W 2017 r. przygotowano 1 425 umów i aneksów do umów najmu lokali mieszkalnych. W 2016 r. o podjęcie decyzji właścicielskiej lub o korektę wysłano do ponownego rozpatrzenia 19 skierowań do zawarcia umowy/aneksu w wyniku czego anulowano 6 skierowań.

Do weryfikacji wpłynęło 1 175 wniosków o wypowiedzenie najmu przesłanych przez Dział Windykacji. Po szczegółowej analizie dokumentów i informacji przekazywanych przez inne komórki ZZK i UMW, wypowiedziano najem 573 najemcom.

W 2017 r. kontynuowano realizację zadania – prowadzenie spraw o opróżnienie, opuszczenie i wydanie lokali mieszkalnych, co do których tytuł prawny wygaś wskutek wypowiedzenia z powodu zalegania z zapłatą czynszu lub innych opłat za używanie lokalu. W 2017 r. przygotowano 201 wniosków o przygotowanie pozwów do sądu w ww. temacie.

Kontynuowano realizację Zarządzenia Prezydenta nr 8463/13 z dnia 3 września 2013 r. w sprawie umożliwienia spłaty zadłużenia z tytułu należności za korzystanie z lokali mieszkalnych stanowiących mieszkaniowy zasób gminy, w formie świadczenia rzeczowego.

Do Zarządu Zasobu Komunalnego wpłynęły 652 wnioski dłużników, którzy złożyli deklarację skorzystania z możliwości spłaty zadłużenia w formie świadczenia rzeczowego. Na podstawie złożonych przez dłużników wniosków, przygotowano 592 umowy na odpracowanie długu, z czego obecnie obowiązują 92 umowy zawarte ze 103 osobami.

Z grupy 592 umów: 352 umowy zostały wypowiedziane lub dłużnicy nie zgłosili się do jednostek, 145 umów zostało zakończonych z uwagi na spłatę zadłużenia.

Osoby, które realizowały umowy dotyczące zamiany formy spłaty zadłużenia ze świadczenia pieniężnego na świadczenie rzeczowe i stanęły się do wskazanych przez ZZK jednostek odpracowały dług na kwotę ponad 3 194 000 zł.

Większość prac deklarowanych przez dłużników i zleczanych przez ZZK, to prace polegające na sprzątnięciu, prace porządkowe, pielęgnacja zieleni.

Dłużnicy swój dług uzasadniają trudną sytuacją osobistą – problemy finansowe i zdrowotne, brak pracy.

Odpracowujący dług nie określają swojego wykształcenia – wśród tych osób są bezrobotni, często bez prawa do zasiłku, osoby posiadające grupę inwalidzką, osoby utrzymujące się z prac dorywczych.

W 2017 r. Dział Kaucji i Lokali Mieszkalnych prowadził sprawy związane z udzielaniem ulgi w czynszu z tytułu niskich dochodów oraz o odstąpienie od naliczania 15% wyżki za lokal powyżej 80 m². Wnioski były rozpatrywane w oparciu o uchwałę nr XLVIII/1165/13 Rady Miejskiej Wrocławia z dnia 19 września 2013 r. w sprawie przyjęcia wieloletniego programu gospodarowania mieszkaniowym zasobem Gminy Wrocław na lata 2014-2019 oraz Zarządzenie nr 249/09 Dyrektora Zarządu Zasobu Komunalnego z dnia 20 sierpnia 2009 r.

Pozytywnie zaopiniowano 6 wniosków o udzielenie ulgi z tytułu niskich dochodów, spełniających kryteria wynikające z ww. uchwały. Pozostałe wnioski złożone przez najemców nie spełniały warunków określonych w ww. uchwale.

Naliczenie zwaloryzowanych kaucji mieszkaniowych związane z realizacją uchwały Rady Miejskiej XXXI/2277/07 z 9 grudnia 2004 r. w sprawie zmiany uchwały Nr XLIX/697/98 Rady Miejskiej Wrocławia z dnia 27 lutego 1998 r. w sprawie zasad gospodarowania

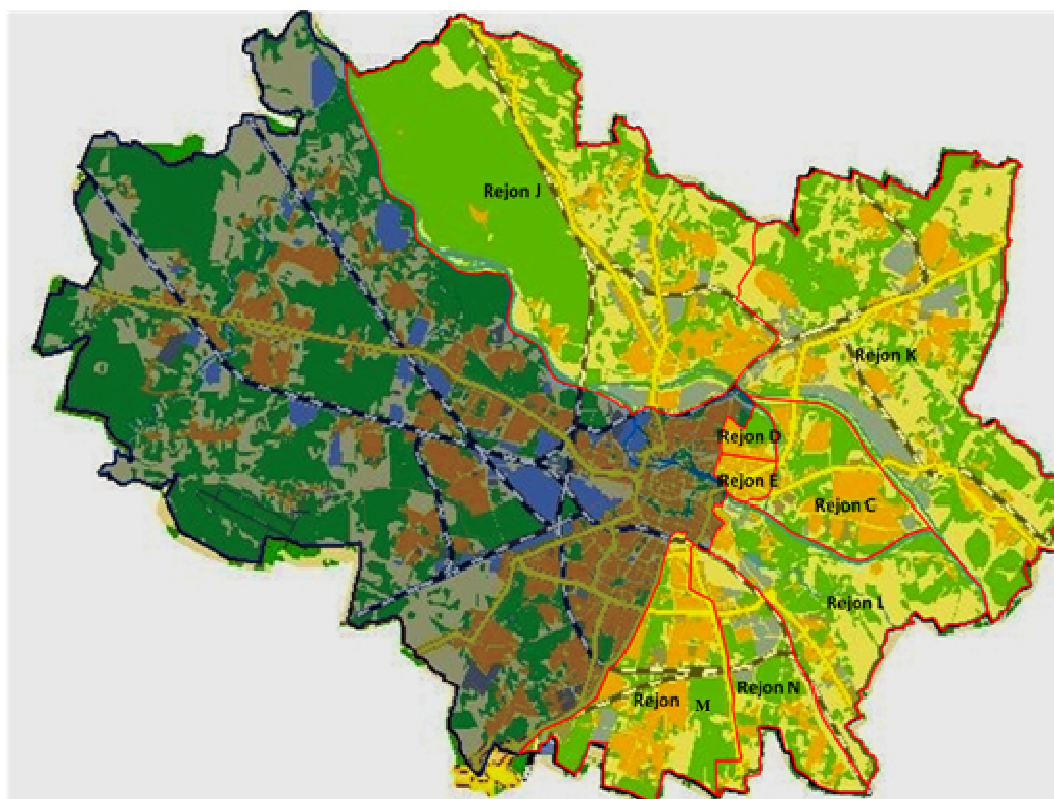
nieruchomościami stanowiącymi własność Gminy Wrocław a także ze zwrotem kaucji mieszkaniowej przedstawia tabela:

Kryteria oceny	Ilość wniosków	Kwota kaucji naliczonych (zł)	Kwota kaucji wypłaconych (zł)
kaucje wypłacone w 2017 (kaucje wpłacone po 1.01.2009 r.)	32	77 799	96 759
kaucje wypłacone w 2017 (kaucje wpłacone przed 12.11.1994 r.)	6	9 332	9 332
wnioskodawcy zawiadomieni o wysokości zwrotu, którzy kwalifikują się do wypłaty zwaloryzowanej kaucji	40	17 623	0
wnioskodawcy, którzy kwalifikują się do wypłaty zwaloryzowanej kaucji wnioski zasadne - zawieszono do czasu dostarczenia brakujących dokumentów itd.	115	104 754	0
Razem wnioski zasadne	193	104 754	106 091
wnioski wymagające procedury wyjaśniającej (mieszkania zakładowe)	85	124 935	
Razem: wnioski o wypłatę kaucji wątpliwe	85	124 935	
wnioskodawcy, poinformowani o odmowie na podstawie zapisu o zrzeczeniu się z wszelkich roszczeń, zawartym w aktach notarialnych	1 102		
wnioskodawcy, których roszczenie o zwrot kaucji uległo przedawnieniu	444		
wnioski za urządzenia sanitarne (łazienkowe) nie podlegające zwrotowi	29		
wnioskodawcy bez uprawnień do odbioru kaucji na podstawie art. 36	60		
wkłady budowlane - nie podlegają zwrotowi - odmowa	34		
lokale mieszkalne nabyte na rynku wtórnym - odmowa	57		
odmowa (kaucja odebrana wcześniej)	18		
sprawy zamknięte (rezygnacja, odmowa, brak dokumentów)	239		
Razem: wnioski o wypłatę kaucji bezzasadne	1 983		
wnioski załatwione pozytywnie (BSL)	2 058	2 276 933	
wnioski załatwione odmownie (BSL)	1 611		
Razem: Wnioski o naliczenie zwaloryzowanej kaucji mieszkaniowej z BSL	3 669	2 276 933	
wypłaty kaucji w wyniku wyroków sądowych	205	338 036	338 036
sprawy sądowe w toku	30		

ZASÓB SPÓŁKI WROCŁAWSKIE MIESZKANIA

Na zasób komunalny zarządzany przez Spółkę w 2017 r. składały się: nieruchomości mieszkalne i niemieszkalne, obiekty i urządzenia użyteczności publicznej, obiekty administracyjne oraz tereny zewnętrzne.

Poniżej zamieszczono mapę Wrocławia z zaznaczonymi rejonami Miasta, obrazującą zasięg terytorialny zarządzanego przez Spółkę zasobu komunalnego.

Wielkość zasobu komunalnego obejmującego rejon C, D, E, J, K, L, M, N.

	wg stanu na dzień 1 stycznia 2017 r.	wg stanu na dzień 31 grudnia 2017 r.
Ilość budynków 100% Gminnych	636	627
Ilość budynków stanowiących Wspólnotę Mieszkaniową	1 451	1 439
Ilość LM Gminy Wrocław	12 992	12 767
Powierzchnia użytkowa LM Gminy Wrocław (m ²)	630 123,23	617 453,69
Ilość LU Gminy Wrocław	686	676
Powierzchnia użytkowa LU Gminy Wrocław (m ²)	60 375,74	59 216,23
Ilość garaży Gminy Wrocław	711	705
Powierzchnia użytkowa garaży Gminy Wrocław (m ²)	12 395,87	12 295,23
Tereny zewnętrzne (m ²)	2 002 934	1 986 724
Ogródki warzywno-kwiatowe (m ²)	384 975	383 009

W trakcie 2017 r. nastąpiły zmiany w ilości zasobu komunalnego polegające na zwiększeniu, w związku z powierzeniem czynności zarządzania na kolejnych nieruchomościach oraz na zmniejszeniu związanym ze sprzedażą lokali.

Szczegółowo zakres czynności zarządzania spółki Wrocławskie Mieszkania został określony w Załączniku nr 2 do Wskazania do realizacji i można je pogrupować następująco:

- czynności związane z administrowaniem i obsługą klientów,

- czynności związane z prowadzeniem ewidencji księgowej z tytułu rozrachunków z użytkownikami lokali,
 - czynności windykacyjne i związane z udzielaniem ulg,
 - czynności związane z konserwacją i usuwaniem awarii oraz okresowymi kontrolami budynków,
 - czynności związane z eksploatacją budynków i terenów zewnętrznych,
 - czynności związane z planowaniem i wykonywaniem remontów, inwestycji, rozbiórek i dokumentacji technicznej,
 - czynności związane z wykwaterowaniem budynków i lokali,
 - czynności związane z pełnieniem funkcji inwestora zastępczego przy remontach, inwestycjach, rozbiórkach i dokumentacjach technicznych,
- Działania, o których mowa wyżej, były przez Spółkę realizowane w 2017 r. w celu poprawy funkcjonalności, bezpieczeństwa i estetyki budynków i lokali mieszkalnych.

EKSPLOATACJA ZASOBU GMINNEGO

ZARZĄD ZASOBU KOMUNALNEGO

W zakresie eksploatacji zasobu komunalnego – **utrzymania budynków** stanowiących własność Gminy Wrocław, Zarząd Zasobu Komunalnego zawiera w ramach otrzymanych w budżecie środków, umowy na wydatki takie jak:

- usługi porządkowo – sanitarne: sprzątanie i okresowe mycie części wspólnych budynków, klatek schodowych, bram, prześwitów bramowych, kabin dźwigów, itp., oraz odczyty wodomierzy,
- usługi dezynfekcji, dezynsekcji i deratyzacji,
- usługi czyszczenia przewodów wentylacyjnych, spalinowych i dymowych zgodnie z rozporządzeniem Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 07 czerwca 2010 r. w sprawie ochrony przeciwpożarowej budynków. Zapewnienie wykonania tych usług służy bezpiecznemu użytkowaniu budynków, lokali, mieszkań,
- dostawę i przesył energii elektrycznej dla obwodów administracyjnych dla celów oświetlenia części wspólnych budynków-klatek schodowych, dla funkcjonowania węzłów cieplnych, oświetlenia terenów zewnętrznych (podwórek, wewnątrz blokowych), dla celów realizacji usług dozoru i monitoringu obiektów,
- usługi dozoru i ochrony mienia, monitoringu obiektów, w tym czasowo przejętych, przygotowywanych przez Gminę do zbycia,
- usługi transportowe - przeprowadzki najemców z lokali przeznaczonych do remontów, z budynków przeznaczonych do remontów-rewitalizacji, bądź rozbiórki,
- usługi sprzątania i wywiezienia nagromadzonych zbędnych przedmiotów oraz rzeczy na odpowiednie składowiska odpadów z lokali po zgonach, bez najemców i tzw. zbieraczy oraz innych zanieczyszczonych lokali, obiektów,
- usługi dostawy oleju opałowego do lokalnych kotłowni,
- usługi dostawy gazu do lokalnych kotłowni,
- dostawy wody i odbioru ścieków do nowo przejmowanych do zarządzania przez ZZK obiektów, oraz umów gdy budynek jest włączany do programu umów indywidualnie zawieranych z najemcami lokali komunalnych,
- dostawy i przesyłu (umowy kompleksowe) oraz oddzielnie dostawy i oddzielnie dystrybucji energii elektrycznej do przejmowanych do zarządzania przez ZZK obiektów, oraz do budynków po wykonanych remontach – modernizacji lokali, budynków gdzie najemcy, dzierżawcy rezygnują z dzierżawy lub najmu, do oświetlenia zrewitalizowanych wewnątrz blokowych – podwórek,
- usługi dostarczenia i obsługi kabiny TOI – TOI.

Za usługi sprzątania budynków, oświetlenia klatek schodowych i terenów zewnętrznych, dozoru i ochrony mienia, obsługi kabin TOI – TOI, dostawy mediów, faktury realizowane są w okresach miesięcznych. Co miesiąc. Pozostałe usługi są realizowane w miarę potrzeb, cyklicznie bądź sezonowo a faktury realizowane są po wykonaniu usług.

W zakresie eksploatacji zasobu komunalnego – **utrzymania trenów zewnętrznych** stanowiących własność Gminy Wrocław zawarto w ramach otrzymanych w budżecie środków umowy, na wydatki takie jak:

- usługi koszenia traw, przycinania żywopłotów,
- usługi wycinki drzew które tego wymagają oraz na podstawie decyzji,
- usługi pielęgnacyjne - prześwietlania drzew i krzewów, cięcia pielęgnacyjne,
- usługi nasadzenia drzew i krzewów,
- usługi pielęgnacji zieleni w zagospodarowanych wnętrzach, zagospodarowanych podwórkach,
- usługi sprzątania osłon śmietnikowych i miejsc gromadzenia odpadów komunalnych.

Za usługi sprzątania osłon śmietnikowych i miejsc zbiórki odpadów komunalnych faktury realizowane są w okresach miesięcznych. Pozostałe usługi są realizowane cyklicznie bądź sezonowo a faktury realizowane są po wykonaniu usług. Zawarto umowy dzierżawy terenów pod miejsca zbiórki odpadów dla budynków stanowiących własność Gminy Wrocław z innymi właścicielami gruntów i wnoszone są opłaty z tego tytułu, wnoszone są także opłaty na podstawie decyzji wydanych przez Zarząd Dróg i Utrzymania Miasta za zajęcie pasa drogowego w związku z umieszczeniem w nim przyłączy kanalizacyjnych, wodociągowych, kanalizacji deszczowej, pochylni dla niepełnosprawnych.

W zakresie eksploatacji zasobu komunalnego – stanowiącego własność Gminy Wrocław planowano wydatki i zawarto umowę na usługi obsługi czterech szaleatów miejskich, faktury za tę usługę realizowane są co miesiąc, zawierano także umowy na dostawę wody i odbiór ścieków oraz dostawę energii elektrycznej i ciepłej do szaleatów i faktury realizowane są co miesiąc.

Rozliczenia kosztów mediów

W zakresie rozliczania mediów zostały przeprowadzone odczyty wodomierzy indywidualnych w lokalach gminnych na pierwsze półrocze 2017 r. oraz na koniec 2017 r. Zebrano i zweryfikowano koszty zużycia poszczególnych mediów przypadających na lokale gminne położone w budynkach stanowiących własność Gminy Wrocław oraz dokonano weryfikacji kosztów zużycia mediów, algorytmu podziału kosztów przypadających na lokale gminne położone w budynkach Wspólnot Mieszkaniowych przekazanych przez zarządców nieruchomości wspólnej. Na podstawie wykonanej bazy naliczeń i kosztów zużycia mediów wykonano rozliczenia mediów na poszczególne lokale gminne. Wyniki rozliczeń przekazano do najemców lokali gminnych oraz zostały przekazane do zaksięgowania na kartotekach finansowych lokali w systemie Granit.

W 2017 r. kontynuowano działania podjęte w latach ubiegłych w zakresie legalizacji urządzeń pomiarowych tj. urządzeń do pomiaru energii cieplnej i zużycia wody oraz promowania opomiarowanych lokali. Wytypowano lokale do opomiarowania w wodomierze (223 lokale) i do wymiany/legalizacji wodomierzy (359 lokali) i urządzeń pomiaru ciepła (419 lokali).

Dodatkowo prowadzono działania w zakresie opomiarowania ostatnich lokali w wytypowanych budynkach w celu wyeliminowania lokali, dla których jest stosowana metoda rozliczania mediów zimnej wody i ścieków, powodująca niejednokrotnie konieczność obciążenia najemców znacznymi niedopłatami, zwłaszcza w budynkach należących do wspólnot mieszkaniowych. Wytypowano do opomiarowania 245 lokali, co przyczyni się do zwiększenia ilości opomiarowanych lokali gminnych o 0,7% w stosunku do roku ubiegłego.

W celu podniesienia klasy energetycznej budynków mieszkalnych stanowiących własność Gminy Wrocław zostały zainstalowane i wdrożone do rozliczeń nowoczesne urządzenia grzewcze – Ciepłomierze i podzielniki. Ucieploniono 5 budynków, co wpłynęło na energooszczędne zachowanie mieszkańców gminnego zasobu komunalnego i zmniejszenie emisji gazów lub pyłów do powietrza.

W 2017 r. kontynuowano działania w zakresie Programu Pilotażowego zawierania indywidualnych umów przez dostawcę mediów z ich odbiorcami tj. najemcami lokali gminnych. Przygotowywane są kolejne budynki do programu.

W ramach wdrażania modułu rozliczeniowego mediów w programie Granit rozliczane są media we wszystkich rejonach. W rejonach: H, I będą po raz pierwszy rozliczane media za II półrocze 2017 r.

Stworzona najemcom lokali gminnych możliwość podawania odczytów z liczników drogą elektroniczną powoduje, że coraz więcej osób tą drogą zgłasza ich odczyty.

W zakresie dostarczenia mediów do lokali gminnych położonych w budynkach stanowiących 100% własność Gminy Wrocław oraz w budynkach Wspólnot Mieszkaniowych zostały poniesione wydatki związane ze zużyciem następujących rodzajów mediów:

- zużycie zimnej wody i odprowadzenie ścieków z lokali gminnych,
- opłata abonamentowa za dostawę wody i odprowadzanie ścieków,
- zużycie energii cieplnej z lokali gminnych,
- zużycie energii elektrycznej na cele mieszkalne z lokali gminnych,
- zużycie gazu z lokali gminnych,
- wywóz nieczystości płynnych z lokali gminnych

Wydatki na media osiągnęły poziom 99,98% w przypadku lokali położonych w budynkach 100% gminnych oraz lokali położonych w budynkach wspólnot mieszkaniowych. Na poziom wydatków mają m.in. zmiany w całym 2017 r. cen nośników ciepła – wzrost kosztów centralnego ogrzewania i podgrzania wody w 2017 r. (Decyzja Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki nr OWR-4210-45/2016/134/XV-A/AŁ z dnia 6 grudnia 2016 r. i nr OWR-4210-39/2016/1276/XVII-A/AŁ z dnia 7 października 2016 r.). Zmiana taryf spowodowała podwyższenie opłat przez zarządców Wspólnot Mieszkaniowych.

Dostarczenie mediów tj. dostarczenie zimnej wody i odprowadzenie ścieków, dostarczenie energii cieplnej, energii elektrycznej, gazu oraz odprowadzenie nieczystości płynnych z 8 122 (było 8 250) mieszkalnych i 513 (było 514) użytkowych lokali gminnych położonych w 721 (było 727) budynkach stanowiących własność Gminy Wrocław, wykonane jest zgodnie z umowami zawartymi pomiędzy Zarządem Zasobu Komunalnego a dostawcami mediów. Wydatki związane z dostarczaniem mediów do lokali gminnych realizowane są w okresach miesięcznych na podstawie faktur wystawianych przez poszczególnych dostawców i odbiorców mediów. Rozliczenie rzeczywistych kosztów zużycia mediów w lokalach gminnych wykonywane jest na podstawie algorytmów i sposobu rozliczania zgodnie z podjętymi regulaminami rozliczania mediów obowiązującymi w Zarządzie Zasobu Komunalnego.

Dostarczanie mediów tj. dostarczanie zimnej wody i odprowadzenie ścieków, dostarczenie energii cieplnej, energii elektrycznej, gazu oraz odprowadzenie nieczystości płynnych z 14 591 (było 14 856) mieszkalnych i 740 (było 742) użytkowych lokali gminnych położonych w 2 587 (było 2 595) budynkach Wspólnot Mieszkaniowych wykonane jest zgodnie z umowami zawartymi pomiędzy poszczególnymi Wspólnotami Mieszkaniowymi a dostawcami mediów. Wydatki związane z dostarczaniem mediów do lokali gminnych realizowane są w okresach miesięcznych na podstawie wniosków wystawianych przez poszczególne Wspólnoty Mieszkaniowe. Rozliczenie rzeczywistych kosztów zużycia mediów w lokalach gminnych wykonywane jest na podstawie algorytmów i sposobu rozliczania zgodnie z podjętymi regulaminami rozliczania mediów w poszczególnych wspólnotach.

SPÓŁKA WROCLAWSKIE MIESZKANIA

Na czynności i ponoszone w zakresie eksploatacji zasobu gminnego wydatki składają się:

- utrzymanie czystości i porządku wewnątrz budynków 100% gminnych,
- usługi deratyzacji wykonane zgodnie z „Regulaminem utrzymania czystości i porządku na terenie Miasta Wrocławia”,
- przeprowadzone akcje przeciwko gryzoniom na terenach zewnętrznych,
- całodobowa ochrona budynków przy ul. Więckowskiego 34, ul. Popielskiego 6, ul. Koreańskiej 1,
- zakup energii elektrycznej na potrzeby oświetleniowe klatek schodowych, kotłowni, węzłów cieplnych oraz oświetlenia wewnątrz międzyblokowych i placów zabaw

- obsługa serwisowa kotłowni, węzłów ciepłych i logoterm,
- obsługa serwisowa platform i dźwigów osobowych,
- odczytywanie indywidualnych wodomierzy poboru wody w lokalach,
- dokonywanie rozliczeń dostaw mediów do nieruchomości,
- plombowanie wodomierzy indywidualnych w lokalach,
- utrzymanie czystości i porządku w 308 miejscach składowania odpadów stałych (w ciągu roku nastąpiła zmiana w wykazie adresowym mzo z uwagi na sprzedaż nieruchomości),
- czyszczenie przewodów wentylacyjnych, spalinowych i dymowych w budynkach 100% gminnych,
- sprząatanie lokali oraz pomieszczeń przynależnych wraz z wywozem pozostawionych w tych lokalach przedmiotów,
- wykwaterowania związane z planowanymi remontami lokali i budynków z zapewnieniem transportu rzeczy i przedmiotów będących własnością najemców do lokali zastępczych,
- utrzymanie terenów zewnętrznych Gminy Wrocław poprzez wykonywanie czynności: wymiana 777,68 m³ piasku w piaskownicach, skoszenie 1 811 488 m² traw, cięcia żywopłotów oraz wycinka, pielęgnacja i okrzesywanie drzew, zgodnie z decyzjami wydanymi przez Miejskiego Konserwatora Zabytków, Marszałka Województwa Dolnośląskiego oraz Zarządzeniem nr 5081/2016 Prezydenta Wrocławia z dnia 11 sierpnia 2016 r. w sprawie ochrony drzew i rozwoju terenów zieleni we Wrocławiu,
- zarządzanie ogródkami warzywno-kwiatowymi, w tym wykonano pomiary aktualizacyjne.

Wyżej wymienione usługi wykonywane były przez firmy zewnętrzne wybrane w wyniku przeprowadzonych postępowań o udzielenie zamówień publicznych, z wyjątkiem czynności zarządzania ogródkami warzywno-kwiatowymi, które Spółka wykonywała samodzielnie.

W obszarze rozliczania mediów Spółka w 2017 r. w rejonach C, D, E, J, K, L, M, N, dokonała odczytów wodomierzy w lokalach. Stworzono bazę naliczeń i kosztów niezbędnych do wykonania rozliczeń mediów za cały 2017 r.

Poniżej przedstawiono zestawienie dokonanych rozliczeń mediów w latach 2016-2017.

Rozliczenia mediów w latach 2016-2017

Ilość rozliczeń (szt.)	ROK	
	2016	2017
Rozliczenie dostawy zimnej wody i odprowadzanie ścieków	35 938	29 601
Rozliczenie abonamentu za wodę i ścieki	9 008	10 625
Rozliczenia ciepłej wody	2 554	1 672
Rozliczenie wywozu odpadów komunalnych	1 725	1 204
Rozliczenie wywozu nieczystości płynnych	560	155
Rozliczenie centralnego ogrzewania	2 628	1 232
Rozliczenie dostawy gazu	434	44
Rozliczenie energii elektrycznej	158	331

Ilość dostarczonej korespondencji w latach 2016-2017

Wysłana korespondencja	Rok	
	2016	2017
Zawiadomienie o zmianie: <ul style="list-style-type: none"> • stawki czynszu, • stawki za media, • wysokość kaucji, • zmianie naliczeń, • wysokości opłat; 	4 376	1 233
Zawiadomienie o rozliczeniu mediów	17 846	16 938

EWIDENCJA NA KARTOTEKACH NAJEMCÓW

ZARZĄD ZASOBU KOMUNALNEGO

W 2017 r. realizowano czynności związane z obsługą najemców z tytułu opłat związanych z korzystaniem z lokali mieszkalnych i lokali użytkowych, w szczególności:

- analizy kartotek finansowych użytkowników lokali,
- udzielanie ustnych informacji odnośnie zapisów na indywidualnych kartotekach użytkowników lokali,
- przyjmowanie zainteresowanych przez pracowników działu na rozmowy indywidualne,
- prowadzenie korespondencji z użytkownikami lokali w zakresie rozliczeń finansowych ewidencjonowanych na kartotekach najemców,
- wystawianie zaświadczeń na wniosek Biura Sprzedaży Lokali Urzędu Miejskiego Wrocławia oraz na indywidualne wystąpienie korzystających z lokali.

W 2017 r. korespondencja z użytkownikami lokali oraz ich obsługa przedstawiała się następująco:

- w sprawie analizy zapisów na kartotekach finansowych i ustalenia wysokości prawidłowego salda wpłynęło około **9 401** wniosków najemców z czego zrealizowano **8 415** w tym:
 - w zakresie lokali mieszkalnych wysłano 7 297 pism,
 - w zakresie lokali użytkowych wysłano 1 118 pism.

Udzielone odpowiedzi dotyczyły między innymi analizy salda, wydania informacji o wysokości salda oraz wniosków o ewentualne zwroty nadpłat.

Przyjęto na rozmowy indywidualne **7 597** zainteresowanych osób,

Wykonano analizę na **15 780 szt.** kartotekach finansowych najemców w tym:

- przygotowano 881 szt. sald użytkowników lokali mieszkalnych na dzień złożenia wniosku o udzielenie ulgi,
- przygotowano 333 szt. sald użytkowników lokali użytkowych z tego:
 - salda do sądu 221 szt.
 - porozumienia 11 szt.
 - pozostałe wnioski 101 szt.
- przekazano 3 194 szt. sald organizacji pozarządowych do Biura ds. współpracy z organizacjami pozarządowymi Departamentu Spraw Społecznych,
- ustalono 4 660 szt. sald lokali mieszkalnych, które przekazano celem skierowania na drogę postępowania sądowego,
- ustalono 1 537 szt. sald dla Biura Sprzedaży Lokali,
- ustalono 620 szt. sald na wniosek Wydziału Lokali Mieszkalnych,
- ustalono 1 719 szt. pism inicjujących,
- ustalono 2 836 szt. sald pozostałych lokali mieszkalnych.

Usprawnienie pracy oraz zdobyte doświadczenie w zakresie obsługi najemców odniosły w 2017 r. pozytywny wpływ na pracę z najemcami a zarazem zwiększenie satysfakcji klientów.

SPÓŁKA WROCŁAWSKIE MIESZKANIA

Spółka w 2017 r. realizowała sprawy z zakresu postępowań wyjaśniających w celu ustalenia salda kartoteki opłat najemcy, wniosków o wydanie zaświadczenia o stanie finansowym, wniosków najemców o zwrot nadpłat oraz reklamacje do ustalonych sald. W okresie od 1 stycznia do 31 grudnia 2017 r. Spółka przyjęła do realizacji w celu prawidłowego załatwienia **7 964** sprawy zgłoszone przez najemców, w tym **6 883** sprawy wymagające weryfikacji kartotek finansowych.

W trakcie weryfikacji korygowano błędy i nieprawidłowości obejmujące okres zarządzania poprzednich zarządców, tj. przed 1 sierpnia 2010 r. Ujawniono m.in.:

- brak lub nieprawidłowy BO na 1 kwietnia 2004 r. niezgodny z archiwalnymi kartotekami finansowymi najemców,

- braki w zaksięgowanych dodatkach mieszkaniowych,
- podwójnie zaksięgowane wpłaty wymagające skorygowania,
- brak lub nieprawidłowe księgowania rozliczeń mediów niezgodne z dokumentami w teczkach lokali,
- brak naliczeń odsetek od niezapłaconych należności i nieterminowych wpłat od kwietnia 2006 r.

Wyjaśniono również szereg nieprawidłowości ze strony najemców we wnoszeniu opłat mieszkaniowych: zbyt niskie wpłaty spowodowane nieuwzględnianiem podwyżek, nieterminowe wpłaty, brak opłacenia niedoborów po rozliczeniu mediów.

Ponadto ustalono, że w wielu przypadkach zaległości widniejące na kartotekach finansowych najemców wynikają z bilansów otwarcia przekazywanych przez kolejnych zarządców co wymusza konieczność szczegółowej analizy zapisów na kontach lokali za okresy znacznie przekraczające czas zarządzania przez Spółkę nieruchomościami (nawet od 2000 r., tj. 16 lat wstecz), porównania dokumentów źródłowych w teczce lokalowej z księgowaniami na kartotekach, a także poszukiwaniem i księgowaniem brakujących wpłat, co jest pracochłonne oraz niezwykle czasochłonne.

W celu ostatecznego i prawidłowego załatwienia spraw zgłaszanych przez najemców podjęto następujące czynności:

- zrealizowano **7 265** spraw wpływających, w tym w **6 184** przypadkach zweryfikowano zapisy na kartotece opłat najemców, jednocześnie udzielając odpowiedzi na pisma najemców, wydając zaświadczenia i realizując zwroty nadpłat,
- w toku weryfikacji na analizowanych kartotekach finansowych wystornowano zdublowane wpłaty,
- skorygowano daty uznania i obciążenia rozliczeniami mediów na kartotekach finansowych najemców przy bieżącej weryfikacji,
- zaksięgowano lub wyksięgowano rozliczenia mediów zgodnie z dokumentacją znajdującą się w teczkach lokali,
- zaksięgowano naliczone odsetki od zaległości i nieterminowych wpłat na sumę łączną **12 160 162,91 zł**,
- zaksięgowano **990 szt.** decyzji z MOPS na łączną kwotę około **1 527 617,74 zł**,
- wykonywano weryfikacje czynnych porozumień w sprawie udzielenia ulgi przekazane przez poprzedniego zarządcę,
- wykonywano weryfikacje zawartych w latach ubiegłych porozumień w zakresie ustalenia ich ważności oraz dokonywanych spłat wymaganych rat.

	2012 r.	2013 r.	2014 r.	2015 r.	2016 r.	2017 r.
ilość spraw przyjętych do realizacji w tym:	10 057	9 651	10 693	10 924	8 792	7 964
wymagające weryfikacji	7 188	7 411	9 089	9 341	7 596	6 883
ilość spraw zrealizowanych, w tym:	7 913	8 866	10 793	10 781	9 021	7 265
wymagające weryfikacji	5044	6626	9189	9198	7 825	6 184
ilość zaksięgowanych decyzji MOPS	1620	1609	1508	1378	1 222	990
wartość zaksięgowanych decyzji MOPS (w zł)	2 047 554,77	2 490 693,54	2 183 072,10	2 042 340,30	1 738 971,64	1 527 617,74
naliczone odsetki	8 531 340,05	9 771 318,17	12 802 559,48	10 666 304,45	7 816 821,03	12 160 162,91

ORGANIZACJA I WYKONYWANIE OBSŁUGI KLIENTA

ZARZĄD ZASOBU KOMUNALNEGO

Do głównych zadań Biur Obsługi Klienta należała bieżąca realizacja umów z tytułu konserwacji i awarii w zakresie robót budowlanych, sanitarnych oraz elektrycznych. W 2017 r. w wyniku zgłoszeń najemców, zaleceń z protokołów przeglądów lub przeglądów inspektorów ZZK wystawiono **15 219** zleceń konserwacyjnych, na rozliczenie których wydano kwotę **8 545 747 zł.**

Ilość zrealizowanych zleceń konserwacyjnych w zarządzanym przez ZZK rejonach

	BOK 1	BOK 2	BOK 3	BOK 5	BOK 7	BOK 9	BOK 10
Ilość zleceń konserwacyjnych	2 746	3 773	2 153	1 443	2 731	1 367	1 006

Z pozycji konserwacje i awarie ZZK/B/01 w 2017 r. wykorzystano środki w kwocie 627 097,87 zł. W ramach tego pokryto udziału Gminy Wrocław w **99** zadaniach remontowych, m.in. zapłacono za malowanie klatki schodowej, wymianę instalacji elektrycznych, wodno-kanalizacyjnych, a także wymianę stolarki okiennej i drzwiowej.

Dodatkowo wykonano następujące zadania na kwotę 326 373,52 zł:

- 343 świadectw charakterystyki energetycznej dla LM,
- 16 opłat za dozór techniczny dźwigów i urządzeń do przemieszczania osób niepełnosprawnych,
- 22 opłat rocznych UDT za dozór techniczny dźwigów i urządzeń do przemieszczania osób niepełnosprawnych,
- 4 opłaty za dozór techniczny kotłowni i stałych zbiorników ciśnieniowych,
- 2 opłaty za usługi telekomunikacyjne do urządzeń dźwigowych,
- 17 opłat za dzierżawę węzłów cieplnych,
- 49 innych robót związanych z obsługą kotłowni i węzłów w cieplnych,
- okresowa obsługa hydroforni (przeglądy łączenie z usuwaniem awarii) – 1 urządzenie,
- okresowa obsługa sieci trakcyjnej (przeglądy łączenie z usuwaniem awarii) – 1 obiekt przy ul. Legnickiej 65,
- okresowa obsługa (do kwietnia 2017 r.) urządzeń i instalacji sygnalizacji alarmu pożaru SAP (przeglądy łączenie z usuwaniem awarii) - 1 obiekt przy ul. Ruskiej 46A,
- modernizacja instalacji centralnego ogrzewania lokalu użytkowego przy ul. Wierzbowej 5-5A wraz z niezbędną wymianą urządzeń i osprzętu – 1 szt.,
- 28 opłat za korzystanie ze środowiska (24 kotłownie i 4 samochody).

W 2017 r. na bieżąco monitorowano rysunki graffiti na budynkach zarządzanych przez ZZK. Każdy przypadek nowego malunku zgłaszany był na policję oraz do ubezpieczyciela. Niestety wykrywalność sprawców jest znikoma. W 2017 r. odnotowano **23** budynki z malunkami, na usunięcie których wydano 24 328 zł.

Nadzorowano również realizację umów na wymianę stolarki okiennej. Ogólnie w 2017 r. wymieniono 1 216 m² stolarki okiennej, na co wydano 765 255,74 zł. Obecnie nadal prowadzony jest rejestr okien do wymiany. W przypadkach gdzie zagrożone było życie lub zdrowie mieszkańców okna wymieniane były z umów na konserwacje i usuwanie awarii.

Nadzorowano również realizację zadań w zakresie budowy pieców. Wymiana pieców we wszystkich rejonach zarządzanych przez ZZK odbywa się na bieżąco, w miarę potrzeb i zgłoszeń najemców. Wydano na ten cel w 2017 r. 203 086,85 zł. Wymieniono 122 piece. Jednak w każdym przypadku zgłoszenia pieca do wymiany przez najemcę, jeżeli warunki techniczne na to pozwalały, sugerowano najemcom zmianę systemu

ogrzewania i informowano o możliwościach i zasadach otrzymywania dotacji w ramach programu KAWKA, jak również pomagano w przygotowaniu wniosków.

W 2017 r. nadzorowano również postępowania przetargowe dotyczące przeglądów technicznych budynków oraz lokali, wymaganych przez prawo budowlane. Przeprowadzenie ich wymagało weryfikacji rejestrów i wyznaczenie adresów lokali pod którymi należało w 2017 r przeprowadzić konieczne przeglądy.

Podpisano i realizowano następujące umowy:

- przeglądy gazowe,
- przeglądy kominowe,
- przeglądy budowlane roczne,
- przeglądy budowlane pięcioletnie,
- przeglądy elektryczne pięcioletnie,
- przeglądy placów zabaw,
- przeglądy logoterm.

W większości rejonów przeglądy zostały zrealizowane. W kilku przypadkach – w przeglądach gazowych nie zostały wykonane z winy wykonawcy.

Usterki wykazane w przeglądach i uwagi zostały naniesione w zestawieniu zbiorczym i są sukcesywnie usuwane w ramach zleceń konserwacyjnych lub przekazywane do innych działów wg ich kompetencji w celu ich usunięcia.

Na podstawie zaleceń z protokołów przeglądowych zlikwidowano niebezpieczne, nie nadające się do użytku urządzenia zabawowe i piaskownice. Konieczne było również całkowite zlikwidowanie kilku placów zabaw. W miejsce likwidowanych placów nowych powstają nowe, w miarę zaplanowanych środków. Ogólnie w 2017 r. dokonano przeglądu **186** placów.

Na wszystkich obiektach przeprowadzono niezbędną konserwację urządzeń oraz dokonano wymiany piasku.

Łącznie na przeglądy budowlane wydano w 2017 r. 710 959,52 zł, a na wymianę piasku 108 148,08 zł.

Podsumowując, w 2017 r. na zadania zarządzane przez siebie pion Obsługi Klienta wydał 10 459 465 zł.

Poziom wykorzystania środków finansowych w poszczególnych BOK-ach (w tys. zł)

	Łączne wykorzystanie środków w 2017 r. (w tys. zł)	BOK						
		1	2	3	5	7	9	10
konserwacje razem:	10 458							
konserwacje i usuwanie awarii	8 545	2 337	1 614	668	668	2 013	728	517
wymiana piasku	108	17	11	15	10	11	12	32
piece	203	10	44	49	33	6	25	36
wymiana stolarki	765	38	69	193	180	197	52	36
przeglądy budowlane	712	82	155	65	122	198	59	31
inne	125	87	13	12	2	3	7	1

Zespół Koordynacji ds. Biur Obsługi Klienta nadal sprawuje rolę koordynatora w sprawach dotyczących likwidowanych szkód. W 2017 r. konsekwentnie realizowano likwidację szkód w oparciu o wytyczne procedury z 2014 r. stosując zasady:

- zgłaszania szkód do Ubezpieczyciela Gminy Wrocław bezpośrednio po otrzymaniu informacji o jej powstaniu – bez oczekiwania na regres,
- zgłaszania szkód z odpowiedzialności cywilnej sprawcy.

Analizując zgłoszone szkody, w 2017 r. odnotowano **320** zgłoszeń o powstałych szkodach. Na tę liczbę składają się następujące zdarzenia:

- 299 zgłoszeń szkód z polisy OC,
- 21 zdarzeń dotyczyło szkód w mieniu Zarządu Zasobu Komunalnego.

W 2017 r. wykorzystano środki w wysokości **1 500 zł** na wypłatę fransyz.

Jednocześnie ubezpieczyciele wypłacili na konto ZZK odszkodowania w wysokości **177 061,41 zł**, które to środki przeznaczone zostały na naprawy szkód.

Nadzorowano również realizację umów na wykonanie usług koszenia trawy, przycinania żywopłotów, wycinki i okrzesywania drzew, sprzątanania nieruchomości, wywozu odpadów oraz ochrony obiektów.

Drugi rok nadzorowano także montaż wodomierzy i ciepłomierzy. Łącznie zamontowano i przyjęto na stan 553 ciepłomierzy na kwotę 47 157,66 zł.

W 2017 r. kontynuowano również nadzór nad pełną pielęgnacją terenów zewnętrznych po rewitalizacji. Działania takie miały miejsce w rejonach H, I, F, G. Pozwoliło to na kontynuację wypracowanych w 2016 r. nowych standardów w pielęgnacji zieleni we wnętrzach blokowych zarządzanych przez ZZK.

SPÓŁKA WROCŁAWSKIE MIESZKANIA

W 2017 r. Spółka realizowała zadania dla rejonów C, D, E, J, K, L, M, N Miasta prowadząc sprawy lokalowe, eksploatacyjne i techniczne. Bezpośrednia obsługa najemców realizowana jest przez Zespoły Obsługi Eksploatacyjnej Biura Obsługi Klienta, Zespół Techniczno-Inwestycyjny oraz Zespół Księgowej Obsługi Zasobów i Zespół ds. Windykacji.

Do zadań realizowanych przez Zespoły Obsługi Eksploatacyjnej Biura Obsługi Klienta w 2017 r. należało m.in.:

- udzielanie pełnej informacji mieszkańcom w zakresie dotyczącym kompetencji Spółki oraz sposobu załatwiania spraw znajdujących się w sferze przedmiotu jej działalności,
- przyjmowanie wniosków, przekazywanie niezbędnych formularzy oraz ich wypełnianie na rzecz mieszkańców jak i innych jednostek organizacyjnych Gminy Wrocław wraz z wydawaniem niezbędnych opinii i ocen,
- nadzór nad prawidłową realizacją usług w zakresie eksploatacji zarządzanego zasobu,
- prowadzenie spraw związanych z najmem lokali mieszkalnych i użytkowych oraz gospodarowaniem tymi lokalami,
- realizowanie planu rzeczowo-finansowego konserwacji poprzez przygotowanie, nadzór oraz rozliczanie wykonawców z wykonywanych konserwacji i usuniętych awarii,
- sporządzanie planów konserwacji oraz remontów w zakresie prac zduńskich i stolarskich oraz opracowywanie projektów rocznych planów rzeczowo finansowych konserwacji w oparciu o przeglądy, a także o protokoły kontroli okresowej obiektów budowlanych oraz nakazy pokontrolne wydane przez uprawnione organy,
- wyrażanie zgodny na przeprowadzenie remontów finansowanych i wykonywanych przez najemców posiadających tytuł prawny, przygotowywanie umów remontowych oraz kontrola ich wykonania pod względem formalno-prawnym, technicznym oraz rozliczanie finansowe wykonywanych remontów,
- nadzór i rozliczanie wykonawców, w tym okresowych kontroli budynków, o których mowa w przepisach prawa budowlanego, realizowanych przez wykonawców na podstawie odrębnych umów,
- prowadzenie ksiąg obiektu budowlanego w rozumieniu art. 64 ustawy „Prawo budowlane”, wraz z dokonywaniem zapisów dotyczących przeprowadzonych badań i kontroli stanu technicznego, remontów i przebudowy w okresie użytkowania obiektu,
- dokonywanie korekt naliczeń czynszów oraz opłat za bezumowne korzystanie z lokali,

- zabezpieczenie wolnych lokali mieszkalnych i użytkowych przed samowolnym zajęciem i dewastacją wraz z prowadzeniem rejestru pustostanów,
- wykonywanie czynności technicznych związanych z eksmisjami najemców oraz zabezpieczeniem lokali po eksmisjach, zgonach najemców i przekazywanie właściwej jednostce organizacyjnej Gminy Wrocław lokalu do zasiedlenia,
- przygotowanie umów najmu lokali mieszkalnych, sporządzenie aneksów do umów najmu lokali mieszkalnych, na podstawie skierowania Wydziału Lokali Mieszkalnych Urzędu Miejskiego (WLM UM),
- współpraca z WLM UM w zakresie przygotowania propozycji udzielania ulg w czynszu, według zasad określonych przepisami prawa,
- ustalanie wysokości zaliczek na media za lokale gminne w budynkach wspólnot mieszkaniowych i budynkach gminnych, przygotowywanie powiadomień dla klientów o dokonanych naliczeniach,
- naliczanie najemcom i innym użytkownikom lokali opłat niezależnych od wynajmującego,
- prowadzenie bazy danych do rozliczeń mediów dostarczonych do lokali,
- dokonywanie rozliczania kosztów zużytych mediów na każdego klienta i przygotowywanie powiadomień klientów o wynikach rozliczeń,
- okazywanie lokali i nieruchomości osobom zainteresowanym ich najmem, kupnem, a także rzeczoznawcom majątkowym,
- prowadzenie, zgodnych z przepisami, działań w stosunku do osób, które samowolnie zajęły lokal mieszkalny, polegających na zawiadomieniu policji o możliwości popełnienia przestępstwa w związku z naruszeniem art. 193 Kodeksu karnego,
- prowadzenie ewidencji drzew zgodnie z zarządzeniem nr 5081/2016 Prezydenta Wrocławia z dnia 11 sierpnia 2016 r. w sprawie ochrony drzew i rozwoju terenów zielenie Wrocławia,
- prowadzenie ewidencji pieców.

Szczegółowe sprawozdania z rodzaju i ilości realizowanych czynności eksploatacyjnych Spółka przekazuje odrębnie, po każdym miesiącu rozliczeniowym przy fakturze za wykonywane czynności zarządzania.

W 2017 r. realizowane były m.in. następujące czynności:

- przyjęcia zgłoszeń najemców (ustne, pisemne, telefoniczne) – **16 561**,
- sporządzono **199** umów najmu (na podstawie skierowań z Wydziału Lokali Mieszkalnych),
- sporządzono **480** aneksów do umów najmu (w tym, na podstawie skierowań z Wydziału Lokali Mieszkalnych),
- sporządzono **55** umów na remont lokali mieszkalnych na koszt przyszłego najemcy,
- sporządzono **16** aneksów do umów remontowych,
- sporządzono **16** umów o podwyższenie standardu lokalu mieszkalnego,
- sporządzono **175** umów dotyczących zmiany systemu ogrzewania – KAWKA,
- sporządzono **4** umowy najmu pomieszczenia tymczasowego,
- przeprowadzono **10 814** wizji w lokalach, w nieruchomościach, terenach zewnętrznych,
- przejęto i przekazano nieruchomości w ramach dzierżaw, udostępnień terenów pod inwestycje, zmiany praw własności – **291**.

Wybrane czynności zarządzania w latach 2016-2017

	2016 r.	2017 r.
przyjęcie zgłoszeń najemców (ustne, pisemne, telefoniczne)	10 425	16 561
sporządzenie umów najmu (na podstawie skierowań z Wydziału Lokali Mieszkalnych)	260	199
sporządzenie aneksów do umów najmu	420	480
sporządzenie umów na remont lokali mieszkalnych na koszt przyszłego najemcy	123	55
sporządzenie aneksów do umów remontowych	14	16

sporządzenie umów o podwyższenie standardu lokalu mieszkalnego, w tym:	33	16
sporządzenie umów dotyczących zmiany systemu ogrzewania – KAWKA	120	175
sporządzenie umów pomieszczenia tymczasowego	4	4
przeprowadzenie wizji w lokalach, w nieruchomościach, terenach zewnętrznych	8 250	10 814
przejęcia i przekazania nieruchomości w ramach umów dzierżaw, udostępnień terenów pod inwestycje, zmiany praw własności	293	291

FINANSE

ZARZĄD ZASOBU KOMUNALNEGO

Dochody

W 2017 r. odprowadzono do Budżetu Miasta dochody w łącznej kwocie **142 183 308,66 zł** z tego:

- z tytułu opłat za lokale mieszkalne **78 984 357,48 zł** w tym:
 - z czynszów kwota 76 392 618,91 zł tj. 100,52% wykonania planu,
 - z odsetek za zwłokę kwota 2 591 695,57 zł tj. 107,99% wykonania planu,
 - wpływy z różnych tytułów 43 zł.
- z tytułu opłat za lokale użytkowe **23 693 737,96 zł** w tym:
 - z czynszów kwota 21 480 296,64 zł tj. 97,64% wykonania planu,
 - z odsetek za zwłokę kwota 361 007,59 zł tj. 42,47% wykonania planu,
 - wpływy z dzierżawy ogródków gastronomicznych kwota 957 416,84 zł tj. 119,68% wykonania planu,
 - wpływy z najmu i dzierżawy kwota 895 016,89 zł tj. 179% wykonania planu rocznego,
- z tytułu opłat za media: **36 958 026,56 zł** tj. 105,59% wykonania planu rocznego.

Łączne wykonanie dochodów w stosunku do planu wyniosło w 2017 r. 102,25%.

Do Budżetu Miasta w 2017 r. odprowadzono nieplanowane dochody z tytułu:

- wpłat za udostępnienie informacji publicznej 8,60 zł,
- odsetek od środków na rachunkach bankowych ZZK 4 781,59 zł,
- wpłat z tytułu naliczonych kar pieniężnych dla wykonawców usług i robót z tytułu nienależytego wykonania zadań powierzonych na podstawie zawartych umów 176 448,97 zł,
- wpłaty z tytułu pozostałych rozrachunków ze WM i innymi kontrahentami dotyczące wzajemnych rozliczeń z lat ubiegłych 335 083,49 zł.
- dochody z tytułu wpłat z tytułu odsprzedaży mediów dla WM w przypadkach kiedy Gmina jest obciążona kosztem mediów który dotyczy WM (wspólny licznik) i innych kontrahentów 88 569,23 zł.
- wpłat komorniczych z tytułu zwrotu kosztów sądowych wygranych spraw sądowych 59 027,53 zł.
- wpływy z tytułu opłat i kosztów sądowych oraz innych opłat uiszczanych na rzecz Skarbu Państwa z tytułu postępowania sądowego i prokuratorskiego 2 547 186,52 zł.

Łączna kwota ww. dochodów wyniosła: **3 211 105,93 zł.**

Wydatki

W ramach przyznanych środków na realizację zadań ujętych w zatwierdzonym planie finansowo-rzeczowym poniesiono wydatki w dziale 700 rozdział 70004, 70005 i 70095.

Struktura poniesionych wydatków

Dział. Rozdział	Wyszczególnienie	Plan	Wykonanie
700.70004	Różne jednostki obsługi gospodarki mieszkaniowej	28 169 655	28 174 822,49
700.70005 (i inne tj. 710.71095, 853.85334, 921.92120)	Gospodarka gruntami i nieruchomościami wydatki bieżące i majątkowe, remonty	123 996 689	123 865 949,95
700.70095	Zagospodarowanie wewnątrz międzyblokowych	4 563 780	4 325 544,52
700.70095	Wrocławski Budżet Obywatelski	1 798 971	1 769 452,27
700.70095	Program Inicjatyw Rad Osiedli	50 000	50 000
	Razem:	158 606 095	158 185 769,23

Wydatki ujęte w klasyfikacji budżetowej w dziale 700 rozdziale 70004 ponoszone były na realizację zadań:

- utrzymanie budynków wraz z obsługą - ZZK/ZP01,
- utrzymanie stanowisk pracy związanych z prowadzoną działalnością - ZZK/ZP02,

Wydatki ujęte w klasyfikacji budżetowej w dziale 700 rozdziale 70005 i 70095 ponoszone były na realizację zadań:

- administrowanie zasobem komunalnym Gminy Wrocław - ZZK/B/01, ZZK/B/01/W,
- remonty - ZZK/REM/12, ZZK/REM/14,
- inwestycje - WPI/061, WPI/247, WPI/291, WPI/270, WPI/074, WPI/330, WPI/353, WPI/354, INW/13,
- koordynacja polityki w zakresie rozwoju gospodarczego – BRG/B/06.

W ramach zadań związanych z administrowaniem zasobem gminy i obsługą remontów i inwestycji ZZK realizował wydatki związane z zarządzaniem zasobem mieszkaniowym Gminy Wrocław (w tym na: zarządzanie, eksploatację, konserwację, drobne naprawy, awarie, koszty dostarczania mediów).

Pozostałym zasobem komunalnym (zarządzanie lokalami użytkowymi i ich eksploatacją, utrzymaniem terenów zewnętrznych, remontami lokali użytkowych), realizował pozostałe usługi związane z zarządzaniem lokalami komunalnymi (m.in. koszty windykacji, koszty postępowań sądowych – lokale mieszkalne i użytkowe, utrzymanie czasowo przejętych nieruchomości, zakup usług obejmujących wykonanie ekspertyz, analiz i opinii oraz zadania związane z rozbiórkami i zabezpieczaniem nieruchomości).

Środki wydatkowane na remonty oraz inwestycje zostały wyszczególnione w dalszej części sprawozdania.

SPÓŁKA WROCŁAWSKIE MIESZKANIA

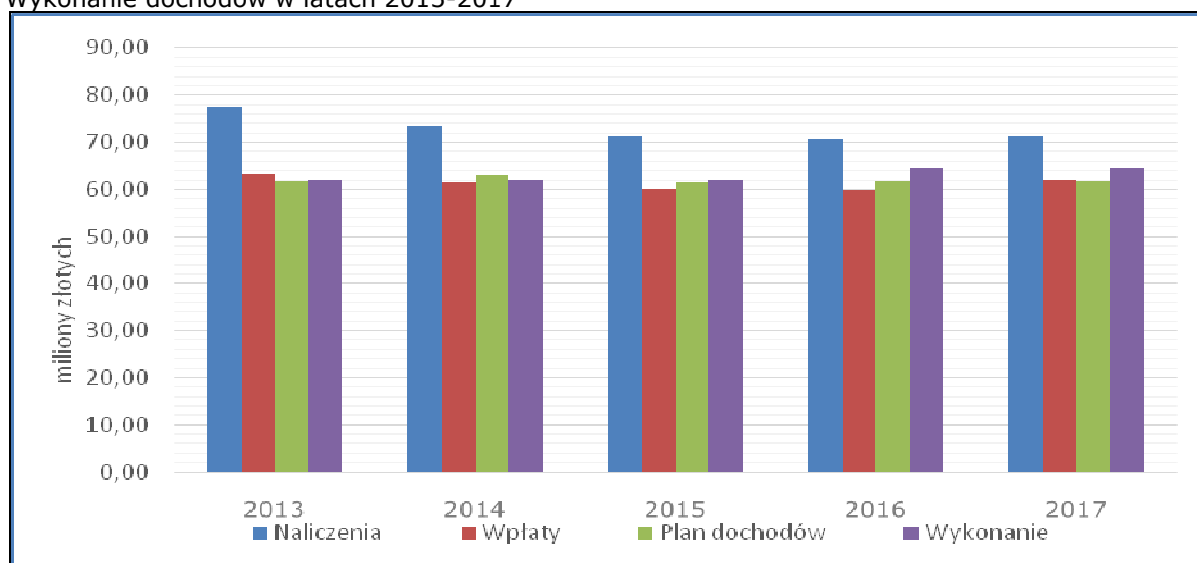
Dochody

W 2017 r. na rachunek budżetu Miasta wpłynęły dochody z tytułu najmu lokali oraz mediów, wnoszonych przez najemców z rejonów C,D,E,J,K,L,M,N w łącznej wysokości **64 952 014,55 zł** co stanowi **107,93%** wykonania planu, z tego:

- z tytułu opłat za lokale mieszkalne **34 510 073,06 zł** w tym;:
 - z czynszów kwota 33 582 554,70 zł tj. 103,27% wykonania planu,
 - z odsetek za zwłokę kwota 927 518,36 zł tj. 193,23% wykonania planu,
- z tytułu opłat za lokale użytkowe **6 687 348,76 zł** w tym:
 - z czynszów kwota 6 516 400,54 zł tj. 110,35% wykonania planu,
 - z odsetek za zwłokę kwota 170 948,22 zł tj. 474,86% wykonania planu,
- z tytułu opłat za media: **20 026 032,74 zł** tj. 100,13% wykonania planu,
- wpłat komorniczych z tytułu zwrotu kosztów wygranych spraw sądowych, wpłaty z tytułu pozostałych rozrachunków ze WM i innymi kontrahentami dotyczące wzajemnych rozliczeń z lat ubiegłych, dochody z tytułu wpłat za korzystanie

z szaleńców miejskich oraz wpłat z tytułu odsprzedaży mediów dla WM w przypadkach kiedy Gmina jest obciążona kosztem mediów który dotyczy WM (wspólny licznik) i innych kontrahentów **3 181 862,11 zł**

Wykonanie dochodów w latach 2013-2017

Wykonanie planu dochodów w latach 2016-2017

	2016			2017		
	plan dochodów	wykonanie	%	plan dochodów	wykonanie	%
czynsz	38 018 730	38 290 642	100,72	38 425 700	40 098 955	104,35
media	19 645 000	20 032 881	101,97	20 000 000	20 026 032	100,13
odsetki	1 260 000	1 050 431	83,37	816 000	1 645 164	201,61
rozliczenia	1 330 000	3 727 168	280,24	844 950	3 181 862	376,57
RAZEM	61 659 748	64 458 480	104,54	60 181 018	64 952 014	107,93

Wydatki

W ramach przyznaných środków w dziale 700 rozdziale 70005 i 70095 oraz w dziale 900 rozdziale 90001 na 2017 r. w wysokości **73 658 739 zł** wydatkowano kwotę **71 396 341,38 zł**, co stanowi **96,93%** wykonania planu.

Poszczególne pozycje planu wraz z wykonaniem na dzień 31 grudnia 2017 r.

Pozycja finansowa	Nazwa paragrafu	Plan na 2017 r.	Wykonanie	Wykonanie jako % planu
700	GOSPODARKA MIESZKANIOWA	73 658 739 zł	71 396 341,38 zł	96,93%
700.70005	Gospodarka gruntami i nieruchomościami	73 107 756 zł	71 184 552,22 zł	97,37%
	Zarządzanie	15 541 768 zł	15 541 732,51 zł	100%
700.70005.JUZ00.4300.092 DNR/B/01 i ZNK/B/01	Roczna opłata	12 570 000 zł	12 570 000 zł	100%
700.70005.JUZ00.4300.999 DNR/B/01 i ZNK/B/01	Wspólnoty Mieszkaniowe - zaliczki	2 971 768 zł	2 971 732,51 zł	100%
	Eksploatacja	6 607 197 zł	6 478 346,90 zł	98,05%
700.70005.JUZ00.4300.999 DNR /B/01 i ZNK/B/01	100% Gminy + pozostały zasób	98 800 zł	85 903,39 zł	86,95%
700.70005.JUZ00.4300.999 DNR/B/01 i ZNK/B/01/W	100% Gminy + pozostały zasób	2 106 000 zł	2 007 864,47 zł	95,34%
700.70005.JUZ00.4300.999 DNR/B/01 i ZNK/B/01	Wspólnoty Mieszkaniowe - zaliczki	3 988 397 zł	3 988 086,69 zł	99,99%

700.70005.JUZ00.4260.001 DNR/B/01 i ZNK/B/01	Eksploatacja Energia elektryczna	414 000 zł	396 492,35 zł	95,77%
	Media	20 395 156 zł	19 692 077,95 zł	96,55%
700.70005.JUZ00.4260.001 DNR/B/01 i ZNK/B/01	Media Energia elektryczna	241 000 zł	201 128,64 zł	83,46%
700.70005.JUZ00.4260.999 DNR/B/01 i ZNK/B/01	Pozostałe	19 851 756 zł	19 197 614,73 zł	96,70%
700.70005.JUZ00.4260.999 DNR/B/01 i ZNK/B/01/W	Pozostałe	302 400 zł	293 334,58 zł	97%
	Konserwacja, drobne naprawy - awarie	6 032 421 zł	5 958 726,98 zł	98,78%
700.70005.JUZ00.4270.002 DNR/B/01 i ZNK/B/01	100% Gminy + pozostały zasób	229 987,67 zł	216 139,12 zł	93,98%
700.70005.JUZ00.4270.002 DNR/B/01 i ZNK/B/01/W	100% Gminy + pozostały zasób	4 068 000 zł	4 008 177,97 zł	98,53%
700.70005.JUZ00.4270.002 DNR/B/01 i ZNK/B/01	Wspólnoty Mieszkaniowe - zaliczki	1 734 433,33 zł	1 734 409,89 zł	100%
700.70005.JUZ00.4520.999 DNR/B/01 i ZNK/B/01	Opłata za gospodarowanie odpadami komunalnymi	5 505 000 zł	5 502 048,02 zł	99,95%
700.70005.JUZ00.4300.999 DNR/B/01 i ZNK/B/01	Utrzymanie terenów zewnętrznych	651 686 zł	651 475,85 zł	99,97%
700.70005.JUZ00.4300.999 DNR/B/01 i ZNK/B/01/W	Utrzymanie terenów zewnętrznych	300 000 zł	283 218,79 zł	94,41%
	Pozostałe wydatki związane z zarządzaniem lokalami komunalnymi	858 000 zł	656 100,91 zł	76,47%
700.70005.JUZ00.4610.999 DNR/B/01 i ZNK/B/01	Koszty postępowań sądowych	667 000 zł	577 236,48 zł	86,54%
700.70005.JUZ00.4300.999 DNR/B/01 i ZNK/B/01	Koszty windykacji	1 600 zł	0,00 zł	0,00%
700.70005.JUZ00.4300.999 DNR/B/01 i ZNK/B/01/W	Koszty windykacji	153 000 zł	65 860,48 zł	43,05%
700.70005.JUZ00.4430.999 DNR/B/01 i ZNK/B/01	Różne opłaty i składki	9 000 zł	8 795,38 zł	97,73%
700.70005.JUZ00.4590.999 DNR/B/01 i ZNK/B/01	Odszkodowania wypłacone na rzecz osób fizycznych	10 000 zł	0,00 zł	0,00%
700.70005.JUZ00.4600.999 DNR/B/01 i ZNK/B/01	Odszkodowania wypłacone na rzecz osób prawnych	5 400 zł	2 210,62 zł	40,94%
700.70005.JUZ00.4580.999 DNR/B/01 i ZNK/B/01	Odsetki	10 000 zł	1 202,63 zł	12,03%
700.70005.JUZ00.4300.030 DNR/B/01 i ZNK/B/01	Opłaty notarialne	2 000 zł	795,32 zł	39,77%
700.70005.JUZ00.4300.075 DNR/B/01 i ZNK/B/01	Opłaty za zbiorowe odprowadzenie wód opadowych i roztopowych	266 223 zł	244 192,60 zł	91,72%
700.70005.JUZ00.4300.999 DNR/B/01 i ZNK/B/01	Koszty rozbiórek i zabezpieczenia nieruchomości	335 549 zł	330 084,72 zł	98,37%
	Remonty, w tym:	8 323 318 zł	8 222 560,86 zł	98,79%
700.70005.JUZ00.4270.001 DNR/REM/03 i ZNK/REM/03	Fundusz remontowy - zaliczki	3 300 000 zł	3 279 389,54 zł	99,38%
700.70005.JUZ00.4270.001 DNR/REM/07 i ZNK/REM/07	Remonty - Wspólnoty Mieszkaniowe	2 695 000 zł	2 694 683,69 zł	99,99%
700.70005.JUZ00.4270.001 DNR/REM/09 i ZNK/REM/09	Remonty ogólnobudowlane	2 328 318 zł	2 248 487,63 zł	96,57%
700.70005.JUZ00.6050.999 WPI/061	Program przebudowy gminnego zasobu mieszkaniowego	6 276 701 zł	5 790 689,17 zł	92,26%
	Kompleksowa termomodernizacja wybranych kamienic przy ul. Brzeskiej, ul. S.Chudoby, ul. I. Prądyńskiego	572 014 zł	559 700 zł	97,85%
700.70005.JUZ00.6059.999 WPI/349	Kompleksowa termomodernizacja wybranych kamienic przy ul. Brzeskiej, ul. S. Chudoby, ul. I. Prądyńskiego we Wrocławiu	65 959 zł	64 111,85 zł	97,20%
700.70005.JUZ00.6059.001 WPI/349	Kompleksowa termomodernizacja wybranych kamienic przy ul. Brzeskiej, ul. S. Chudoby, ul. I. Prądyńskiego	15 758 zł	15 757,70 zł	100%

700.70005.JUZ00.6057.010 WPI/349	Kompleksowa termomodernizacja wybranych kamienic przy ul. Brzeskiej, ul. S. Chudoby, ul. I. Prądzyńskiego	373 767 zł	363 300,45 zł	97,20%
700.70005.JUZ00.6050.005 WPI/349	Kompleksowa termomodernizacja wybranych kamienic przy ul. Brzeskiej, ul. S. Chudoby, ul. I. Prądzyńskiego	116 530 zł	116 530 zł	100%
700.70005.JUZ00.6050.999 WPI/318/S	Podłączenie budynków gminnych do miejskiej sieci kanalizacyjnej	387 000 zł	222 384,79 zł	57,46%
700.70095	Pozostała działalność	1 055 723 zł	1 051 212,17 zł	99,57%
700.70095.JUZ00.6050.999 WPI/074	Program zagospodarowania wnętrz międzyblokowych i placów zabaw	781 487 zł	776 976,89 zł	99,42%
700.70095.JUZ00.6050.999 WPI/270	Wrocławski Budżet Obywatelski	274 236 zł	274 235,28 zł	100%
851	Ochrona zdrowia	500 000 zł	170 290,19 zł	34,06%
851.85154	Przeciwdziałanie alkoholizmowi	500 000 zł	170 290,19 zł	34,06%
851.85154.JUZ00.6050.999 WPI/351	Przebudowa lokalu przy ul. Traugutta 119 we Wrocławiu na placówkę leczenia uzależnień	500 000 zł	170 290,19 zł	34,06%
900	Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	50 983 zł	41 498,97 zł	81,40%
900.90001	Gospodarka ściekowa i ochrona wód	50 983 zł	41 498,97 zł	81,40%
900.90001.JUZ00.6050.999 WPI/243	Rozbudowa infrastruktury sieciowej i drogowej w północnych osiedlach Wrocławia - udział Miasta	50 983 zł	41 498,97 zł	81,40%

WSPÓLNOTY MIESZKANIOWE

ZARZĄD ZASOBU KOMUNALNEGO

W 2017 r. Dział Wspólnot Mieszkaniowych ZZK, reprezentujący Gminę Wrocław jako właściciela lokali w nieruchomościach wspólnych najwięcej pracy poświęcił następującym zagadnieniom:

- przygotowaniu i obsłudze zebrań wspólnot mieszkaniowych w tym sprawozdawczych,
- zmianie zarządcy dla wspólnot,
- zaskarżaniu uchwał podjętych w trakcie zebrań z naruszeniem przepisów obowiązującego prawa,
- windykacją nadpłat Gminy Wrocław wykazanych w dokumentach sprawozdawczych wspólnot mieszkaniowych za rok 2016,
- pozyskaniu aktualnych polis ubezpieczeniowych Zarządców i Wspólnot Mieszkaniowych,
- aktualizacji danych w wersji elektronicznej z otrzymanych dokumentów z zebrań sprawozdawczych.

Dział kontynuował działania zmierzające do zapewnienia aktywnego udziału w zarządzaniu tymi wspólnotami poprzez następujące działania:

- przygotowanie analiz wielkości naliczonych i wpłaconych zaliczek na utrzymanie nieruchomości wspólnej, wielkości średniorocznych udziałów Gminy Wrocław w nieruchomościach przed zebraniem sprawozdawczymi za 2016 r.,
- przygotowanie dla Pełnomocników Gminy materiałów pomocniczych i szkoleniowych ułatwiających analizę dokumentów pełnomocnikom w trakcie zebrań sprawozdawczych za 2016 r.,
- analizę dokumentów rozliczeniowych przekazanych przez zarządców na zebrania sprawozdawcze – zweryfikowano prawidłowość księgowania i podziału kosztów na właściciela Gminę, prawidłowość ewidencji wpłat zaliczek dokonywanych przez Gminę na rachunki bankowe wspólnot mieszkaniowych,

- uczestnictwo w zebraniach sprawozdawczych za 2016 r.:
 - ZZK delegował łącznie 272 osoby na zebrania, które odbyły się w 2017 r.
 - łącznie w 2017 r. pracownicy uczestniczyli w **1 279** zebraniach sprawozdawczych wspólnot mieszkaniowych. Pełnomocnicy uczestniczyli w **385** zebraniach o tematyce innej niż sprawozdawcza.

Podjęto w imieniu Gminy ponad **12 000** uchwał m.in. uchwały w sprawie udzielenia absolutorium za 2016 r., zatwierdzenia sprawozdania z działalności zarządu/zarządcy, przyjęcia planu gospodarczego na 2017 r. oraz ubezpieczenia nieruchomości.

Na bazie otrzymanych sprawozdań pełnomocników oraz dokumentów z zebrań (protokoły, uchwały) ustalono, że 41 wspólnot mieszkaniowych zmieniło zarządcę nieruchomości wspólnej, przyjęto plany gospodarczo – finansowe na rok 2017 w 2 410 wspólnotach, przyjęto sprawozdania finansowe za 2016 r. dla **2 404** wspólnot, udzielono absolutorium zarządcy dla **2 384** wspólnot i podjęto uchwały o tej treści.

Analityczne zestawienie danych dla rejonów obecnie zarządzanych przez ZZK

Rejony	Ilość wspólnot	Ilość odbytych zebrań sprawozdawczych	Ilość odbytych innych zebrań	Ilość wspólnot które zmieniły zarządcę	Przyjęcie planu	Przyjęcie sprawozdania finansowego	Udzielenie absolutorium zarządcy	Inne uchwały podejmowane	Ogólna ilość podejmowanych uchwał w ciągu roku
A	233	239	24	4	224	224	224	224	896
B	280	284	36	15	260	275	274	515	1324
F	238	239	29	0	233	234	226	860	1553
G	175	107	59	1	172	165	162	340	839
H	219	223	43	1	209	207	206	830	1452
I	149	117	7	1	145	142	139	290	716
Ł	192	193	46	9	186	190	188	390	954
O	90	17	31	5	57	55	54	130	296
P	194	201	49	8	129	122	122	380	753
R	228	226	58	4	208	206	205	490	1109
S	267	271	8	0	268	268	268	520	1324
T	230	230	6	2	225	225	225	312	987
U	102	102	0	0	94	91	91	220	496
Razem	2 597	2 449	396	50	2 410	2 404	2 384	5 501	12 699

Dokonano zapłaty na konta poszczególnych wspólnot mieszkaniowych, miesięcznych zaliczek na pokrycie kosztów zarządu nieruchomościami wspólnymi – miesięcznie (według danych za grudzień 2017 r.) dokonywano przelewów na rachunki 2 581 wspólnot mieszkaniowych.

Średnia wysokość zaliczki w grudniu 2017 r. wyniosła 3,13 zł/m² (eksploatacja – 0,75 zł/m², konserwacja – 0,33 zł/m² i wynagrodzenie dla zarządcy – 0,64 zł/m²) oraz na fundusz remontowy – 1,41 zł/m².

Wysokość wydatków z tytułu wynagrodzenia, konserwacji, eksploatacji i funduszu remontowego 2017 r. z przeznaczeniem na utrzymanie części wspólnych nieruchomości wyniosła **20 985 056,75 zł.**

Wydatki na zapłatę zaliczek z tytułu utrzymania nieruchomości wspólnej w 2017 r.

	Wykonanie na dzień 31 grudnia 2017 r.				
	W	E	K	FR	Suma
Suma wydatków	5 972 567,41	6 587 213,04	3 048 021,89	5 377 254,41	20 985 056,75

Dział Wspólnot Mieszkaniowych skierował do Działu Prawnego ZZK 18 wniosków o zaskarżenie uchwał wspólnot mieszkaniowych oraz wystąpił o udzielenie 1 opinii prawnych.

Wykaz adresowy wspólnot, w których zaskarżono uchwały

Rejon	Adres budynku - ulica	Nr bud.	Numer uchwały	Temat uchwały	Data pisma do NK (2017 r.)	Zarządca
Ł	Hauke Bosaka	8	5/2016	brak zgody wspólnoty na remont LU gminnego na koszt Gminy (zaskarżenie uchwały lub zastępcze oświadczenie woli)	7 lutego	EXIST
B	Podwale	14	3/2017	podwójne wynagrodzenie zarząd 0,55 i administrator 0,55	09 marca	Capital
A	Odrzańska	17	1/2017 i 2/2017	przeznaczenie pożytków i wynajęcie kancelarii Legal	16 marca	Domator
P	Podchorążych	3	2/2017	pokrycie ze środków FR ujemnego wyniku wspólnoty za 2016 r.	22 marca	ZZN
G	Żeromskiego	63	1/2017-5/2017	przyjęcie sprawozdania zarządcy z działalności za okres 08-12/2016, przyjęcie sprawozdania finansowego za okres 01-07/2016, przyjęcie sprawozdania finansowego za okres 08-12/2016, przyjęcie absolutorium za okres 01-07/2016, przyjęcie absolutorium za okres 08-12/2016	11 kwietnia	MERITUM
T	Lwowska	41	7/2017	zmiana zarządcy z Admirom-5 na Expert Dom	26 kwietnia	Admirom-5
B	Podwale	14	7/2017, 8/2017, 9/2017	zaskarżenie uchwał remontowych - rem stropu i wymiana pionów	19 maja	Capital
P	Powstańców Śl.	135	13 i 14/2015	adaptacja strychu i sprzedaż powstałych lokali oraz przekazanie adaptowanej powierzchni na czas przebudowy	24 maja	ATENA&HJW
T	Pereca	16	6/2017	obciążenie Gminy Wrocław kosztami remontów wykonanych w 2013 r. - kwota obciążenia 880 zł.	25 lipca	EXPERTDOM
B	Muzealny pl.	15	4/2017	uchwała kredyt bez promesy dla Gminy, ING Bank	30 czerwca	EXPERTDOM
B	Stawowa	15	6/2017	uchwała kredyt bez promesy dla Gminy, ING Bank	19 lipca	EXPERTDOM
A	Nożownicza	40	7/2017	zmiana przeznaczenia części wspólnej, przyłączenie do lokalu użytkowego 1B i wyrażenia wstępnej zgody na sprzedaż lokalu powstałego w wyniku przebudowy (podcienia)	26 lipca	Centrum
P	Krakusa	2	8/2017	odłączenie dostawy wody ciepłej oraz co w przypadku zadłużenia właściciela powyżej trzech okresów płatności	11 sierpnia	Arkadia
B	Jęczmienna	27	5/2017	uchwała kredyt bez promesy dla Gminy, ING Bank	03 sierpnia	EXPERTDOM
A	Rynek	4	7/2017 i 8/2017	7/2017 w sprawie wyrażenie zgody na wyłączenie z części wspólnych nieruchomości pomieszczenia pralno-suszarni i części strychu o łącznej powierzchni około 35 m2 (wg pomiarów wstępnych), zmiany przeznaczenia części nieruchomości wspólnej, zaadaptowanie jej na cele mieszkalne i dołączenie tej powierzchni do wyodrębnionego lokalu mieszkalnego oraz 8/2017 w sprawie 1. oceny ofert złożonych przez właścicieli lokali wyodrębnionych z m. 10 Państwa Annę i Aleksandra Buening i Pana Piotra Szweđa Pełnomocnika Pani Renaty Jaskulskiej z m. 11. 2. wyboru inwestora ww. adaptacji	02 października	Centrum

S	Grochowa	28	7/2017	w sprawie zniesienia prolongaty terminów płatności składek na fundusz remontowy dla niektórych członków wspólnoty mieszkaniowej	20 października	Romdom-3
Ł	Krasińskiego	54	7/2017	w sprawie obciążenia Gminy Wrocław całkowitymi kosztami wynikającymi z niewykonania decyzję PINB (nie można wykonać remontu stropu, ponieważ gmina nie skutecznie wykwateruje mieszkańców lokalu nr 12)	08 listopada	Arkadia
R	Gwarecka	31	7/2017	7/2017 Wspólnoty Mieszkaniowej przy ul. Gwareckiej 31 w sprawie wyrażenia zgody na zaadaptowanie części korytarza klatki schodowej z przeznaczeniem na pomieszczenie gospodarcze	28 listopada	KOO

Wykaz adresowy wspólnot, w których zasięmano opinii prawnej

Rejon	Adres budynku - ulica	Nr bud.	Data pisma (2017 r.)	Wniosek o opinię dot:
A	Więzienna	19	09 stycznia	zasadność skarżenia uchwała nr 7/2016 sprawa tarasu (zmiana przeznaczenia)

Dział Wspólnot Mieszkaniowych ZZK na bieżąco gromadzi, przechowuje, archiwizuje dokumentację wspólnot mieszkaniowych, udziela odpowiedzi na skargi, wnioski, prowadzi korespondencję z zarządcami nieruchomości i właścicielami lokali, podejmuje uchwały m.in. w zakresie zmiany kont bankowych, windykacji właścicieli lokali wyodrębnionych i najemców części wspólnej, wyraża we współpracy z Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych zgodę na sprzedaż alkoholu w lokalach użytkowych, wynajem części wspólnych pod reklamy, ustalanie zaliczek na fundusz remontowy, ustanawiania wpisów zobowiązań do ksiąg wieczystych.

W 2017 r. kontynuowano działania dotyczące weryfikacji posiadania przez zarządców polis ubezpieczeniowych OC oraz mienia dla wspólnot mieszkaniowych oraz firm zarządzających, a także pozyskiwano kserokopie dokumentów.

Kontynuowano również aktualizację baz stworzonych w programie Excel, dotyczących kompleksowych informacji z zebrań wspólnot mieszkaniowych, która pozwala na porównanie stawek za zarządzanie nieruchomością wspólną, ułatwia formułowanie strategii prowadzonej przez ZZK odnośnie kosztów ponoszonych przez Gminę we wspólnotach mieszkaniowych, a także bazy danych dotyczących uchwał kredytowych (zaciąganych przez wspólnoty mieszkaniowe na remonty).

Prowadzono zapisy w rejestrach: odbiorów technicznych, podjętych uchwał dotyczących funduszu remontowego i stanu środków Gminy zgromadzonych na funduszu, skarg i wniosków, spraw sądowych, zmian zarządców oraz formy sposobu zarządu wspólnoty mieszkaniowej.

W związku ze sprzedażą lokali w budynkach, których właścicielem była dotychczas Gmina Wrocław i powstaniem 8 nowych wspólnot mieszkaniowych, przeprowadzono pełną procedurę wyłonienia zarządcy dla tych nieruchomości lub wyboru zarządu wspólnot mieszkaniowych a także firmy pełniącej funkcję administratora.

W świetle Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady UE 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i swobodnego przepływu takich danych uregulowano przez Wspólnoty Mieszkaniowe niniejsze kwestie poddając pod głosowanie uchwały w sprawie powierzenia zarządcy danych osobowych do przetwarzania w związku z wykonywaniem usług określonych w umowie o zarządzanie nieruchomością wspólną. Opracowano wzorce uchwał i Porozumień o przetwarzaniu danych osobowych dla firm zarządzających wspólnotami mieszkaniowymi. Z uwagi na różne formy powierzenia zarządu proces ten będzie kontynuowany w kolejnych latach. Ostatecznie uzgodniono projekt porozumienia i podpisano uchwały w sprawie ochrony danych osobowych dla Spółek Atena&HJW, KOO, Admirom-5.

Podpisywano również uchwały dotyczące wyrażenia zgody przez wspólnoty na prezentowanie dokumentów i głosowanie uchwał za pomocą portalu internetowego.

W związku z zaciąganiem kredytów bankowych na remonty nieruchomości wspólnej uczestnicząco w weryfikacji uchwał kredytowych dla 48 wspólnot mieszkaniowych. Prowadzono korespondencję z firmą ExpertDom sprawie wysokości zaliczek w planie gospodarczym w pozycji wymiana i legalizacja wodomierzy.

Dla niżej wymienionych adresów, sprawy wymagały większego zaangażowania Działu Wspólnot Mieszkaniowych ze względu na złożoność tematu:

- Jęczmienna 25, Skwierzyńska 23, Oleśnicka 20 - przeprowadzono analizę dokumentacji i faktur za wykonane remonty sfinansowane z konta funduszu remontowego we Wspólnotach Mieszkaniowych, zarządzanych przez firmę ExpertDom,
- Jęczmienna 20 - ustalenie prawidłowego salda Gminy Wrocław po zmianie zarządcy, korespondencja z jednym właścicielem w sprawie zmiany zarządcy dot. wniosku Gminy o unieważnienie uchwały protokołowanej przez notariusza,
- Podwale 14 - obszerna korespondencja i wiele spotkań z udziałem Zarządu wspólnoty mieszkaniowej w sprawie zarządu nieruchomością wspólną, zaskarżenia przez ZZK uchwał wspólnoty, zmianą i wyborem zarządcy nieruchomości, wyjaśnienie zarzutów dotyczących zarządu nieruchomością, zleconych ekspertyz, przeprowadzonych remontów i rozliczeń,
- Kniaziewicz 17 - sprawy związane ze zmianą zarządcy, wspólnota zmieniła sposób zarządu nieruchomością z art. 18 na 20 uowł. Zarząd Wspólnoty podjął działania z naruszeniem prawa - zgoda na wypłatę odszkodowania,
- Piłsudskiego 96 - uzgodnienie projektu umowy w formie aktu notarialnego oraz przygotowanie projektu pełnomocnictwa dla Dyrektora ZZK do podpisu niniejszej umowy,
- Kołłątaja 7 - obszerna korespondencja z Zarządem wspólnoty mieszkaniowej w sprawie kolejnej zmiany zarządcy oraz braku prawidłowych rozliczeń i dokumentów,
- Grabiszyńska 55 - kontynuacja korespondencji w sprawie ustalenia zarządu przymusowego i uzyskania zaległych rozliczeń WEK i mediów za okres od 2013-2016 r.,
- Białoskórnicza 22-23 - prowadzono liczną korespondencję z właścicielką Wspólnoty Mieszkaniowej, która składała zawiadomienia i skargi do Urzędu Miejskiego. Dział WW otrzymał w 2017 r. 30 pism przekierowanych od: Prezydenta Miasta Wrocławia, Wydziału Spraw Obywatelskich Zespół ds. Skarg i Wniosków UMW oraz Przewodniczącego Rady Miejskiej Wrocławia celem analizy i udzielenia odpowiedzi. Na wszystkie pisma udzielono odpowiedzi,
- Krzycka 23/Wiosenna 19 - w związku z wystąpieniem przez wspólnotę do sądu z wnioskiem o zawezwanie Gminy do próby ugodowej w sprawie o zapłatę zaliczek, zweryfikowano wpłaty gminy za lata 2013-2016 oraz przygotowano propozycje porozumienia do zawarcia między wspólnotą a gminą,
- Grochowa 28 - udzielono odpowiedzi na wielokrotne wystąpienia jednego z właścicieli lokalu, każdorazowo wyjaśniano kwestie sprawy ponoszenia przez Gminę kosztów remontów w nieruchomości wspólnej.

Korespondencja z zarządcami nieruchomości, właścicielami, najemcami oraz urzędami w 2017 r.

Dokumenty działu Wspólnot	Otrzymane	Wysłane
Finansowo-księgowe	967	275
Zawiadomienia oraz dokumenty zebraniowe	787	207
Uchwały do głosowania i podjęte (oprócz tych z zebrań sprawozdawczych)	2 980	1 673
Korespondencja ogólna, w tym skargi, interwencje, pisma do UMW	617	378
Pisma tworzone w dziale związane z realizacją zadań działu	1 279	571
Razem	6 630	3 104

Dzierżawa

W 2017 r. zawartych zostało **47** nowych umów dzierżaw, z tego 16 umów dzierżaw gruntu pod miejsca zbiórki odpadów (MZO), 23 umowy dzierżawy gruntu trwale zajętego pod docieplenie budynków oraz 8 umów dzierżaw gruntu z przeznaczeniem na zagospodarowanie w granicach niezbędnych do obsługi mieszkańców i użytkowników wspólnot mieszkaniowych (WWD). Do obowiązujących umów w 2017 r. zawarto 36 aneksów. Łączna liczba obowiązujących umów na dzień 31 grudnia 2017 r. wynosiła 669.

Szczegółowe zestawienie umów dzierżaw z podziałem na poszczególne rejony

Rejon	Razem umów MZO na danym rejonie	Razem umów WWD na danym rejonie	Razem umów pod docieplenie na danym rejonie	Razem umów na dzień 31.12.2017 r.
A	43	7	1	51
B	56	6	5	67
F	37	2	2	41
G	27	1	1	29
H	41	0	20	61
I	32	2	1	35
Ł	41	5	0	46
O	20	1	2	23
P	69	13	0	82
R	57	5	1	63
S	76	0	8	84
T	39	4	5	48
U	26	0	13	39
Razem	564	46	59	669

Dzierżawy gruntu z przeznaczeniem na ogródki przydomowe

W 2017 r. zawartych zostało **61** nowych umów dzierżaw. W tej liczbie nie zostały uwzględnione przypadki wymiany starych umów dzierżaw (zawieranych najczęściej przez ZGK) na nowe, co odbywa się poprzez zawarcie aneksu. Wymienionych zostało 10 starych umów dzierżaw na nowe umowy.

Inne dzierżawy

Zawartych zostało 10 umów dzierżaw gruntu z osobami prowadzącymi działalność gospodarczą, podmiotami prawa handlowego oraz państwową osobą prawną.

Ponadto zawarta została jedna umowa dzierżawy terenu z przeznaczeniem na miejsca postojowe na parkingu rowerowym „Krzywy Komin” zlokalizowanym we wnętrzu międzyblokowym Dubois/Kurkowa/Otwarta/Pomorska.

Łączna liczba obowiązujących umów dzierżaw na parking rowerowy na dzień 31 grudnia 2017 r. wynosiła 15.

W 2017 r. zawarto 128 protokołów uzgodnień na czasowe zajęcie gruntów gminnych z przeznaczeniem na zaplecza budów oraz inwestycje liniowe.

Od 2017 r. Dział Zasobów i Dzierżaw prowadzi sprawy związane z zawieraniem umów na handel okrężny na terenach zarządzanych przez ZZK (z wyłączeniem ścisłego centrum). Zawarta została jedna umowa na udostępnienie terenu z przeznaczeniem na prowadzenie handlu okrężnego.

Dział Zasobów i Dzierżaw ZZK prowadził również ewidencję zasobu gminnego zarządzanego przez ZZK oraz współpracował z zarządcami nieruchomości w zakresie uzgadniania i przekazywania informacji o wielkości zasobu komunalnego w budynkach wspólnot mieszkaniowych.

Do zadań należało również prowadzenie ewidencji zarządzanego zasobu w systemie mapowym ArcGis.

Prowadzono również sprawy związane z umową o odprowadzanie ścieków opadowych. W 2017 r. wydatki z budżetu, związane z fakturami wystawionymi przez MPWiK z tego tytułu, wyniosły 547 645,78 zł.

Inne działania

W związku z ciągłym dążeniem do polepszania jakości świadczonych usług i kreowania pozytywnego wizerunku Gminy Wrocław, Dział Kontroli ZKK każdego roku prowadzi czynności kontrolne, weryfikując zarówno poprawność działań podejmowanych przez pracowników Zarządu, jak i zarządców/zarządy wspólnot mieszkaniowych, w których Gmina Wrocław posiada udział.

W 2017 r. przeprowadzono 22 kontrole instytucjonalne, w tym 8 kontroli w komórkach Zarządu oraz 14 kontroli zewnętrznych, jednostek zarządzających nieruchomościami wspólnot mieszkaniowych.

W ramach kontroli zewnętrznych zrealizowanych w 2017 r. prowadzono głównie kompleksową analizę działań podejmowanych przez Zarządy wspólnot mieszkaniowych w latach 2015-2017. Zweryfikowano prawidłowość naliczania, dla Gminy Wrocław (jednego z właścicieli we wspólnotach mieszkaniowych), zaliczek i rozliczania kosztów zarządu nieruchomością wspólną, mediów oraz kosztów remontów. Badano prawidłowość ewidencji wpłat uiszczonych z ww. tyt. przez Gminę Wrocław, podziału przychodów osiągniętych przez wspólnoty z tyt. pożytków, naliczania i odprowadzania podatku dochodowego przez zarządców/zarządy, jak również prowadzenia działań windykacyjnych wobec dłużników wspólnot. W przypadku ujawnienia, w toku działań kontrolnych, uchybień/nieprawidłowości, Dyrektor ZKK kieruje wniosek pisemny o ich usunięcie. Ponadto, o wynikach kontroli informacje otrzymują także właściwe merytorycznie komórki wewnętrzne ZKK zaś, gdy zachodzi taka konieczność, do komórek tych wystosowane zostają również stosowne wnioski i zalecenia. W 2017 r. wystosowano łącznie 36 wystąpień pokontrolnych. W efekcie powyższych działań podjętych przez ZKK, część zarządców/zarządów wspólnot skorygowała przypisane Gminie Wrocław, zawyżone koszty z tytułu zarządu nieruchomością wspólną i mediów.

Kontrole przeprowadzone u zarządców/zarządów wspólnot mieszkaniowych z uwzględnieniem podziału ww. wg kontrolowanego obszaru

Obszar objęty kontrolą	Liczba przeprowadzonych kontroli w danym obszarze
Prawidłowość ewidencji wpłat wnoszonych przez Gminę Wrocław	13 podmiotów zarządzających - skontrolowano 51 wspólnot mieszkaniowych
Prawidłowość naliczania zaliczek i rozliczania kosztów zarządu nieruchomością wspólną oraz przychodów z „pożytków” dla Gminy Wrocław	9 podmiotów zarządzających - skontrolowano 20 wspólnot mieszkaniowych
Prawidłowość naliczania zaliczek i rozliczania kosztów z tyt. dostawy/odbioru mediów	11 podmiotów zarządzających - skontrolowano 23 wspólnoty mieszkaniowe
Prawidłowość naliczania zaliczek na poczet funduszu remontowego i rozliczania kosztów remontów sfinansowanych ze środków zgromadzonych na tym funduszu	10 podmiotów zarządzających - skontrolowano 31 wspólnot mieszkaniowych
Prawidłowość sporządzania i terminowość składania w Urzędzie Skarbowym, deklaracji podatkowych w imieniu wspólnot mieszkaniowych	9 podmiotów zarządzających - skontrolowano 20 wspólnot mieszkaniowych
Realizacja wniosków o zwrot środków nadpłaconych na rachunki wspólnot mieszkaniowych	1 podmiot zarządzający - skontrolowano 11 wspólnot mieszkaniowych
Prawidłowość działań windykacyjnych podejmowanych wobec dłużników wspólnoty	3 podmioty zarządzające - skontrolowano 18 wspólnot mieszkaniowych
Prawidłowość podziału wyniku finansowego oraz pożytków	9 podmiotów zarządzających - skontrolowano 20 wspólnot mieszkaniowych

Kontrole zewnętrzne polegające na weryfikowaniu działań zarządów wspólnot mieszkaniowych z udziałem Gminy Wrocław, podejmowane są przez dział kontroli ZKK od 12 lat, co niewątpliwie przyczyniło się do poprawy pracy zarządców/ zarządów wspólnot, współpracy z nimi, jak i postrzeganiu Gminy Wrocław przez współwłaścicieli we wspólnotach. Działania kontrolne podejmowane przez ZKK w celu ochrony interesu Gminy Wrocław są motorem do zmian na lepsze, jednak muszą one być podejmowane nieprzerwanie, gdyż jak wynika z poczynionych obserwacji nadal występują nieprawidłowości, które powtarzają się od lat, w tym dotyczące:

- naliczania, przez zarządców/ zarządy wspólnot, zaliczek dla Gminy Wrocław z tytułu zarządu nieruchomością wspólną, mediów i funduszu remontowego - powodem

błędów jest nieterminowe uwzględnianie sprzedaży gminnych lokali mieszkalnych, nieterminowe uwzględnianie zmian w zakresie planów gospodarczych, niewłaściwa komunikacja z ZZK w przedmiocie zmian dotyczących zasobu gminnego (miary, liczba osób zamieszkałych w lokalach gminnych, powierzchnia zasobu gminnego),

- niezgodnej ze stanem faktycznym sprawozdawczości finansowej wspólnot, tj. wykazywanie w rocznych sprawozdaniach wspólnot przychodów i kosztów w nieprawidłowej wysokości, co równocześnie rzutuje na prawidłowość kosztów jakimi obciążana jest Gmina Wrocław – jako współwłaściciel we wspólnotach,
- uwzględniania nieprawidłowej pow. zasobu gminnego podczas ustalania zaliczek Gminy na poczet zarządu nieruchomością wspólną i funduszu remontowego oraz uwzględniania nieprawidłowych parametrów przy naliczaniu zaliczek i rozliczaniu kosztów mediów,
- dysponowania, przez zarządców/zarządy wspólnot, środkami zgromadzonymi przez ww. na rachunku funduszu remontowego, niezgodnie z wolą właścicieli, np. dokonywanie płatności za dostawę/odbiór mediów, itp.,
- przedkładania wspólnotom, do zatwierdzenia, dokumentów zawierających błędy formalno-prawne,
- braku działań w celu realizacji postanowień właścicieli wyrażonych w stosownych uchwałach lub realizacja uchwał niezgodnie z wolą właścicieli.

Podejmowane działania kontrolne przyczyniają się do racjonalizacji pracy oraz zapewnienia realizacji celów i zadań w sposób zgodny z prawem, efektywny, oszczędny i terminowy. Kontynuowanie tych działań, niewątpliwie nadal będzie korzystnie wpływać na kreowanie pozytywnego wizerunku ZZK na zewnątrz oraz bezpieczeństwo formalno-prawne podejmowanych decyzji.

SPÓŁKA WROCLAWSKIE MIESZKANIA

W 2017 r. podobnie jak w latach poprzednich, założonym priorytetem był nadzór nad efektywnością gospodarowania środkami publicznymi we wspólnotach oraz aktywne uczestnictwo pełnomocników Gminy w podejmowanych przez Wspólnoty Mieszkaniowe decyzjach.

W związku z powyższym pracownicy Spółki uczestniczyli w rocznych zebraniach sprawozdawczych wspólnot mieszkaniowych za rok 2016, podczas których weryfikowali sprawozdania roczne wspólnot mieszkaniowych i jednocześnie na bieżąco wyjaśniali pojawiające się wątpliwości. Na zebraniach tych dokonywali również oceny pracy zarządu i/lub zarządcy oraz podejmowali w imieniu Gminy Wrocław uchwały, w szczególności dotyczące udzielenia absolutorium za 2016 r. i przyjęcia planu gospodarczego na 2017 r.

Na bazie otrzymanych sprawozdań oraz dokumentów z zebrań ustalono, że w 2017 r. odbyło się **1 469** zebrań wspólnot mieszkaniowych (w tym również zebrania powtórkowe). Pracownicy Spółki jako pełnomocnicy Gminy Wrocław uczestniczyli osobiście w **792** zebraniach.

Ilość podjętych uchwał w 2017 r.

Rejon	Liczba wspólnot	Liczba odbytych zebrań	Przyjęcie planu 2017	Przyjęcie sprawozdania	Udzielenie absolutorium	Ubezpieczenie	Ogólna liczba głosowanych uchwał
C	225	230	118	155	155	155	583
D	221	224	191	197	197	197	782
E	227	230	195	210	210	210	825
J	191	198	161	183	183	183	710
K	116	121	91	104	104	104	403
L	143	145	130	143	143	143	559
M	150	157	119	134	134	134	521
N	165	164	157	160	160	160	637
razem	1 438	1 469	1 162	1 286	1 286	1 286	5 020

Ilość podjętych uchwał w latach 2010-2016

	2011 r.	2012 r.	2013 r.	2014 r.	2015 r.	2016 r.	2016 r.
Liczba wspólnot	1 649	1 613	1 540	1 511	1 473	1 438	1 438
Ilość odbytych zebrań	1 619	1 579	1 592	1 546	1 489	1 460	1 469
Przyjęcie planu	1 600	1 525	1 296	1 303	1 257	1 180	1 162
Przyjęcie sprawozdania	1 579	1 525	1 280	1 326	1 243	1 429	1 286
Udzielenie absolutorium	1 579	1 525	1 280	1 326	1 243	1 429	1 286
Ilość uchwał dot. ubezpieczenia					1 257	1 429	1 286
Ogólna ilość głosowanych uchwał	6 596	6 244	3 856	3 956	3 743	5 467	5 020

Zestawienie wydatków na zapłatę zaliczek z tytułu utrzymania nieruchomości wspólnej we wspólnotach mieszkaniowych w udziale przypadającym na Gminę Wrocław w 2017 r.

Rodzaj wydatku	Wykonanie planu (w zł)
Zarządzanie (wynagrodzenie dla zarządców)	2 971 732,51
Eksploatacja	3 988 086,69
Konserwacje	1 734 409,89
Fundusz remontowy	2 694 683,69
RAZEM:	11 388 912,78

We wskazanej kwocie 11 388 912,78 zł wydatek z tytułu dopłat do poniesionych kosztów wynikających z rozliczeń za lata poprzednie stanowi kwota 473 836,97 zł. Jednocześnie w 2017 r. kwota zwróconych na rachunek bankowy Gminy Wrocław przez wspólnoty mieszkaniowe nadpłat wynikających z rozliczeń przekazanych w latach poprzednich zaliczek wyniosła 600 505,97 zł.

W ponad 90% wspólnot mieszkaniowych przyjęto sposób naliczania zaliczek według powierzchni użytkowej lokali, wyłączając rozliczenie według udziału w nieruchomości wspólnej. Średnia stawka zaliczki wnoszonej przez Gminę Wrocław na pokrycie kosztów zarządu nieruchomością wspólną dla poszczególnych rejonów wynosiła:

- Rejon C 1,79 zł/m²,
- Rejon D 1,65 zł/m²,
- Rejon E 1,53 zł/m²,
- Rejon J 1,80 zł/m²,
- Rejon K 1,88 zł/m²,
- Rejon L 1,71 zł/m²,
- Rejon M 1,68 zł/m²,
- Rejon N 1,62 zł/m².

Kształtowanie się średniej stawki zaliczki wnoszonej przez Gminę Wrocław na pokrycie zarządu nieruchomością wspólną na przestrzeni lat 2010-2017

	2010 r. zł/m ²	2011 r. zł/m ²	2012 r. zł/m ²	2013 r. zł/m ²	2014 r. zł/m ²	2015 r. zł/m ²	2016 r. zł/m ²	2016 r. zł/m ²
Rejon C	1,62	1,65	1,73	1,74	1,81	1,72	1,75	1,79
Rejon L	1,53	1,45	1,56	1,59	1,61	1,67	1,65	1,71
Rejon D	1,38	1,47	1,53	1,60	1,69	1,63	1,58	1,65
Rejon E	1,45	1,51	1,55	1,56	1,65	1,60	1,53	1,53
Rejon J	1,50	1,82	2,05	1,69	1,75	1,93	1,81	1,80
Rejon K	1,73	1,59	1,78	1,80	1,85	1,69	1,86	1,88
Rejon M	1,53	1,68	1,61	1,64	1,74	1,65	1,65	1,62
Rejon N	1,47	1,50	1,50	1,65	1,51	1,48	1,62	1,62

Uczestniczono również w zebraniach zwoływanych się w ciągu roku, dotyczących planowanych remontów w budynkach wspólnot mieszkaniowych, co pozwoliło na bieżąco

kontrolować zarządców w zakresie przygotowywanych przez nich zadań remontowych, w tym dotyczących ucieplnienia budynków, pozyskiwania dofinansowania z programu KAWKA. Monitorowano stan przygotowania projektów wspólnot mieszkaniowych w zakresie pozyskiwania dofinansowania z Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Dolnośląskiego na remonty budynków wspólnot mieszkaniowych z listy A i B Lokalnego Programu Rewitalizacji. Kontynuowano również działania w kierunku zobligowania zarządców do upubliczniania zapytań ofertowych w zakresie remontów, łącznie z możliwością skorzystania ze strony internetowej Spółki Wrocławskie Mieszkania, w celu umożliwienia wspólnotom mieszkaniowym z udziałem Gminy Wrocław uzyskania korzystniejszych ofert na wykonanie prac remontowych.

Ponadto kontynuowano czynności związane z:

- realizacją wniosków o dzierżawę terenu w związku z planowanymi pracami w zakresie docieplenia nieruchomości wspólnot mieszkaniowych oraz wniosków dotyczących miejsc gromadzenia odpadów,
- uregulowaniem stanów prawnych adaptacji strychów oraz innych spornych pomieszczeń w budynkach wspólnot mieszkaniowych,
- ujednoczeniem bazy zasobów prowadzonych przez zarządców nieruchomości oraz przez Spółkę Wrocławskie Mieszkania w zakresie powierzchni i udziałów Gminy Wrocław w budynkach wspólnot mieszkaniowych,
- weryfikacją i rozliczaniem wniosków wspólnot mieszkaniowych o zapłatę za remonty w budynkach wspólnot mieszkaniowych, w których Gmina Wrocław posiada udział. W 2017 r. wpłynęło 609 wniosków wspólnot mieszkaniowych, z których do realizacji przekazano 485 szt. na łączną wartość 2 928 177,15 zł.

Na bieżąco udzielano informacji o nakładach poniesionych na remonty budynków wspólnot mieszkaniowych, zgodnie z dyspozycją Działu Sprzedaży Lokali Mieszkalnych Urzędu Miejskiego Wrocławia.

W 2017 r. wpłynęły **675** uchwały remontowe wspólnot mieszkaniowych. Dokonano weryfikacji kosztorysów inwestorskich lub ofertowych. Pełnomocnik Gminy Wrocław głosował w trybie indywidualnego zbierania głosów.

W 2017 r. rozpatrywano przyjęcie zobowiązań finansowych wynikających z potrzeb remontowych, udziału wspólnot w Lokalnym Programie Rewitalizacji, inicjatyw związanych z pozyskaniem dotacji Miejskiego Konserwatora Zabytków, programu KAWKA oraz związanych z realizacją nakazów Powiatowego Inspektora Nadzoru Budowlanego na łączną wartość **7 473 225,79 zł**.

Kontynuowano zintensyfikowane działania w kierunku uregulowania tytułów prawnych wspólnot mieszkaniowych w rejonie Biskupin i Sępolno do terenów gminnych z przeznaczeniem na miejsce gromadzenia odpadów z uwzględnieniem programu pilotażowego w zakresie porządkowania ruchu i parkowania na Biskupinie i Sępolnie (zakres ulic Partyzantów – Waryńskiego – Dembowskiego). Spółka, w imieniu wspólnot mieszkaniowych zlokalizowanych w obrębie Biskupin oraz Sępolno, wystąpiła do Dolnośląskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego i uzyskała zgodę na odstępstwo od przepisów dotyczących zachowania odległości od okien i granicy działki, co pozwoliło na rozpoczęcie procedury związanej z ponowną analizą złożonych wniosków i zawieraniem umów dzierżaw terenów gminnych z przeznaczeniem na miejsca gromadzenia odpadów.

REMONTY I INWESTYCJE

ZARZĄD ZASOBU KOMUNALNEGO

Z przyznaných środków w wysokości **7 877 904 zł** na realizację remontów dotyczących budynków będących w zasobie komunalnym jak i wspólnot mieszkaniowych w 2017 r. zrealizowano kwotę **7 875 400,22 zł**.

Zadania w ramach remontów ogólnobudowlanych dotyczyły najpilniejszych potrzeb remontowych, wynikających m.in. z wcześniejszych ocen stanu technicznego budynków i lokali należących w 100% do Gminy Wrocław, jak również remontów w częściach

wspólnych wspólnot mieszkaniowych. Głównym celem ich wykonania było zapewnienie przede wszystkim bezpieczeństwa i poprawy warunków bytowych mieszkańców. Dlatego też w pierwszej kolejności realizowano prace związane z remontem dachów, balkonów i elewacji budynków oraz modernizacją instalacji sanitarnych, gazowych i elektrycznych.

W ramach programu ZZK/REM/12 wykonano

Zakres rzeczowy	Ilość zadań szt.
Remonty w zasobach 100 % gminnych	24
Remonty w częściach wspólnych budynków	648
Remonty w częściach wspólnych zapłacone z funduszu remontowego	466
Dokumentacje i ich aktualizacje (100% GW)	12
Dokumentacje i ich aktualizacje (WM)	95
Opłaty przyłączeniowe (100% GW)	7
Pielęgnacja zieleni i nadzory (100% GW)	13
Nasadzenia zieleni (100% GW)	12
RAZEM	1 277

Wyodrębniony fundusz remontowy Wspólnot Mieszkaniowych (ZZK/REM/14)

W 2017 r. zrealizowano wydatek w wysokości 5 997 351,02 zł w tym: na miesięczne zaliczki do wspólnot mieszkaniowych na pokrycie udziału Gminy wydatkowano kwotę 5 377 254,41 zł. Natomiast pozostałe środki w wysokości 620 096,91 zł, przeznaczono na dopłatę do funduszu remontowego wspólnot mieszkaniowych na wykonanie 45 zadań remontowych, m.in. remontów dachów, klatek schodowych, wymiany instalacji sanitarnych i elektrycznych oraz stolarki.

Zadania inwestycyjne wykonywane w obiektach zabytkowych INW/133

W ramach środków pozyskanych w kwocie **262 496 zł** od Miejskiego Konserwatora Zabytków w programie INW/133 Zarząd Zasobu Komunalnego dokonał zapłaty za zadanie wspólnoty mieszkaniowej z dofinansowaniem prac konserwatorskich, restauratorskich i robót budowlanych w kamienicy wpisanej do rejestru zabytków położonej we Wrocławiu przy ul. Krasińskiego 21-23.

Inwestycje

Program rewitalizacji wrocławskich kamienic WPI/247

W 2017 r kontynuowano czynności mające na celu poprawę funkcjonalności, bezpieczeństwa i wyglądu budynków oraz mieszkań zasobu komunalnego. Zakres tych prac remontowych był realizowany szczególnie w ramach „Programu rewitalizacji wrocławskich kamienic” i obejmował: remont więźby dachowej wraz z pokryciem dachu, remont elewacji wraz z wymianą stolarki okiennej, remont piwnic z wykonaniem izolacji przeciwwilgociowej ścian, remont instalacji sanitarnych i elektrycznych, remont klatki schodowej wraz z wymianą i ujednoliceniem drzwi zewnętrznych, zmianę systemu ogrzewania, tam gdzie pozwalają na to warunki techniczne, likwidację istniejących, wspólnych sanitariatów znajdujących się poza lokalami mieszkalnymi (w miarę możliwości technicznych i wykonanie ich w obrębie lokali mieszkalnych).

Zadania wykonane i rozliczone w 2017 r. w ramach programu WPI/247

Adres nieruchomości		Opis zakresu robót
Ulica, aleja, plac, wnętrze	Numer budynku/klatki	
Kurkowa	40 42	Remont i przebudowa budynku
Kluczborska	11 A	Remont i izolacja cieplna elewacji budynku
Kluczborska	13 A	Remont dachu i izolacja cieplna ścian elewacji

Wykonano 22 dokumentacje projektowo-kosztorysowe na remont i przebudowę budynków gminnych oraz dokonano zapłaty za zadania wspólnot mieszkaniowych z dofinansowaniem prac konserwatorskich w 4 kamienicach wpisanych do rejestru zabytków.

W ramach „Programu rewitalizacji wrocławskich kamienic” realizowane były również następujące zadania, które będą kontynuowane w 2018 r.

Adres nieruchomości		Adres nieruchomości
Ulica, aleja, plac, wnętrze	Ulica, aleja, plac, wnętrze	
Poniatowskiego	14	Remont i przebudowa budynku
Ptasia	30	Remont kapitalny dachu oraz klatki schodowej
Uniwersytecki Pl.	7	Przebudowa i remont budynku
łowiecka	11	Remont kapitalny dachu i pustostanu
Kurkowa	69	Projekt na remont i przebudowa budynku

W ramach przyznanych środków w 2017 r. w Programie rewitalizacji wrocławskich kamienic wykorzystano kwotę 8 499 063,79 zł.

Program przebudowy gminnego zasobu mieszkaniowego WPI/061

W ramach pozyskanych środków w kwocie **10 311 654,09 zł** w ramach Programu przebudowy gminnego zasobu mieszkaniowego zrealizowano następujące prace:

Zakres rzeczowy	Ilość adresów gminnych – realizacja 2017 r.
Remonty budynków (dach, elewacja)	19
Remonty dachów	5
Remonty klatek schodowych	2
Remont instalacji gazowej plus instalacji CO	6
Remont instalacji domofonowej	1
Remont instalacji WLZ i ADM	2
Przyłącze kanalizacji sanitarnej i likwidacja szamba	1
Remonty elewacji z dociepleniem	1
Montaż instalacji alarmowej	1
Remonty lokali socjalnych, zamiennych i tymczasowych	210
Modernizacja LU	1
DP-K przebudowy LM	7
Termomodernizacja budynku WM	4
Remont stropu nad piwnicami	1
Rozbudowa instalacji kanalizacji deszczowej	1
Wymiana stolarki okiennej	1
RAZEM	263

Lokale socjalne i zamienne

W ramach programu WPI/061 zrealizowano łącznie remonty 75 lokali socjalnych, 132 lokale zamienne, 1 lokal z gwarancją powrotu oraz 2 lokale tymczasowe.

Struktura ilości zrealizowanych remontów lokali

Środki budżetowe	Rodzaj lokalu do modernizacji	Ilość lokali objętych programem modernizacji wg planu 2017 r.	Wykonanie (ilość lokali)
Program Przebudowy Gminnego Zasobu Mieszkaniowego – w ramach WPI/061	Lokale socjalne	104	75
	Lokale zamienne	155	132
	Lokale z gwarancją powrotu	1	1
	Lokale tymczasowe	2	2
Razem		262	210

Program zagospodarowania wnętrz międzyblokowych WPI/074

W 2017 r. zostały zrealizowane wydatki na kompleksowe zagospodarowanie wnętrz międzyblokowych w łącznej kwocie 4 325 544,52 zł.

Na podstawie uchwały nr XLIX/1168/17 Rady Miejskiej Wrocławia z dnia 21 grudnia 2017 r. zostały wprowadzone zmiany w budżecie, w kwocie 221 000 zł, dotyczące środków niewygasających z upływem roku finansowego. W ramach ww. środków zostanie częściowo zrealizowana zapłata za zagospodarowanie wnętrza podwórzowego w kwartale ulic: Ofiar Oświęcimskich, pl. Solny, Rynek, Świdnicka.

Zestawienie ilości wykonanych zadań

Adres nieruchomości	Opis zakresu robót
Ulica, aleja, plac, wnętrze	
Kościuszki Kołłątaja Podwale Dworcowa	Zagospodarowanie wnętrza podwórzowego - roboty uzupełniające – zadanie zakończone
Oleśnicka Poniatowskiego Jedności Kluczborska Żeromskiego	Zagospodarowania wnętrza podwórzowego – etap II – zadanie zakończone
Hauke Bosaka Krasieńskiego Traugutta Pułaskiego	Zagospodarowanie wnętrza podwórzowego – zadanie zakończone
Sokolnicza Drzewna Sikorskiego	Rewitalizacja wnętrza podwórzowego – zadanie zakończone
Sienkiewicza Matejki Prusa Wyszyńskiego	II etap zagospodarowania wnętrza podwórzowego – zadanie zakończone
Kluczborska Barlickiego Nowowiejska Stein	Zagospodarowanie wnętrza podwórzowego – zadanie zakończone
Pobożnego Trzebnicka Jagiellończyka Myśliwska	Zagospodarowania wnętrza podwórzowego - roboty uzupełniające – zadanie zakończone
Ofiar Oś. Solny Rynek Świdnicka	Zagospodarowanie wnętrza podwórzowego – zadanie będzie zakończone w 2018 r.
Komuny Krasieńskiego Worcella Pułaskiego	Budowa boiska sportowego z infrastrukturą – zadanie zakończone
Szczęśliwa Jemiołowa Lwowska Zaporoska Skwierzyńska	Remont kanalizacji deszczowej – zadanie zakończone
Oporowska Stalowa Grabiszyńska Żelazna	Remont kanalizacji deszczowej – zadanie zakończone
Szczęśliwa Jemiołowa Lwowska Zaporoska Skwierzyńska	Remont kanalizacji deszczowej – zadanie zakończone
Rejony zarządzane przez ZZK	Budowa 5 zadaszonych osłon śmietnikowych, remont chodników i ciągów pieszo-jezdných

Wrocławski Budżet Obywatelski WPI/270

W 2017 r. realizowano zadania, które zostały zakwalifikowane do Wrocławskiego Budżetu Obywatelskiego 2015 i 2016 r. Na ten cel ZZK miał do dyspozycji kwotę 1 798 971 zł. W 2017 r. rozliczono 5 zadań w ramach ww. zadania i wydatkowano 1 769 452,27 zł.

Zadania wykonane i rozliczone w 2017 r.

Numer projektu	WBO	Nazwa projektu
32	2015	Projekt Obywatelski odnowy podwórka "Podwórze: Nowowiejska - Stein - Barlickiego - Kluczborska"
719		Siłownia - plac zabaw modernizacja terenu. Ulice: Lotnicza Górnicza Szklarska Hutnicza
419	2016	Rewitalizacja podwórek przy ulicy Wielkiej, Powstańców Śląskich i Zaporoskiej - etap pierwszy
568		Budowa boiska przy Szkole Podstawowej nr 2 ul. Komuny Paryskiej 36-38
661		Podwórko - Wandy, Krakusa, Hallera, Powstańców Śląskich - Rewitalizacja etap pierwszy

Program inicjatyw Rad Osiedli WPI/330

W 2017 r. w ramach Programu inicjatyw Rad Osiedli Zarząd Zasobu Komunalnego wykorzystał kwotę 50 000 zł z przeznaczeniem na realizację zadania dotyczącego adaptacji lokalu użytkowego przy al. Lipowej 6 na potrzeby Rady Osiedla Borek.

Kompleksowe termomodernizacje w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego dla województwa Dolnośląskiego 2014-2020

W 2017 r. Zarząd Zasobu Komunalnego uzyskał dofinansowanie na realizację projektów dotyczących kompleksowej termomodernizacji budynków w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego dla województwa Dolnośląskiego.

Dysponowano kwotą 1 721 600 zł, która w całości została wykorzystana.

W 2017 r. rozpoczęto prace termomodernizacyjne w budynku przy ul. Mieleckiej 31 objęte programem WPI/353.

W przypadku programu WPI/354, w 2017 r. rozliczono wydatek kwalifikowany z faktury do umowy z 2016 r. dotyczącej remontu i przebudowy budynku przy ul. Kurkowej 40/42.

Zadania realizowane w 2017 r.

Nazwa projektu	Program budżetowy	Wykonanie (zł)
Kompleksowa termomodernizacja wybranych wielorodzinnych budynków mieszkalnych przy ulicy: Biskupa Tomasza i Mieleckiej	WPI/353	1 644 060
Kompleksowa termomodernizacja wybranych wielorodzinnych budynków mieszkalnych przy ul. Wyszyńskiego i ul. Kurkowej we Wrocławiu	WPI/354	77 000
Razem:		1 721 600

Program Rewitalizacji Przedmieścia Oławskiego i Przedmieścia Odrzańskiego we Wrocławiu

W 2017 r. w ramach Programu Rewitalizacji Przedmieścia Oławskiego Zarząd Zasobu Komunalnego miał do dyspozycji kwotę 587 331 zł. Do końca 2017 r. wydano kwotę 576 856,35 zł.

Zadania realizowane w 2017 r.

Adres nieruchomości	Opis zakresu robót
Kniażewicza Dąbrowskiego Komuny Pułaskiego	Zagospodarowanie wnętrza podwórzowego – zakończenie etapu I
Probusa Macieja Pobożnego Niemcewicz Jedności	Przebudowa wnętrza podwórzowego wraz z odwodnieniem i oświetleniem oraz przyłączeniem wody do budynku pl. Św. Macieja 5A – zadanie będzie kontynuowane w 2018 r.
Miernicza 15	Projekt na przebudowę i remont budynku

Wykonanie planu na dzień 31 grudnia 2017 r. - klasyfikacja 700.70005

Program budżetowy	Opis	Kwota (zł)
WPI/247	Program rewitalizacji wrocławskich kamienic	8 499 063,79
WPI/061	Program przebudowy gminnego zasobu mieszkaniowego	10 311 654,09
WPI/291	Program Rewitalizacji Przedmieścia Oławskiego i Przedmieścia Odrzańskiego we Wrocławiu	576 856,35
WPI/330	Program inicjatyw Rad Osiedli	50 000
WPI/353	Kompleksowa termomodernizacja wybranych wielorodzinnych budynków mieszkalnych przy ulicy: Biskupa Tomasza i Mieleckiej	1 644 060
WPI/354	Kompleksowa termomodernizacja wybranych wielorodzinnych budynków mieszkalnych przy ul. Wyszyńskiego i ul. Kurkowej we Wrocławiu	77 000
Razem:		21 158 634,23

Wykonanie planu na dzień 31 grudnia 2017 r. - klasyfikacja 700.70095

Program budżetowy	Opis	Kwota (zł)
WPI/074	Program zagospodarowania wnętr międzyblokowych	4 325 544,52
WPI/270	Wrocławski Budżet Obywatelski	1 769 452,27
RAZEM		6 094 996,79

Zadania zrealizowane w zakresie inwestycji w 2017 r.

Zakres rzeczowy	Ilość adresów gminnych – realizacja 2017 r.	Ilość adresów wspólnot – realizacja 2017 r.	Suma adresów	Kwota wykonania robót (zł)
Inwestycje WPI, w tym:				
Program przebudowy gminnego zasobu mieszkaniowego - zadania rozliczone w 2017 r.				
- remonty zakończone	239	13	256	9 407 986,95
- remonty w trakcie realizacji	4	0	4	830 482,14
- projekty + realizacja	7	0	7	73 185
Ogółem - Program przebudowy gminnego zasobu mieszkaniowego	250	13	263	10 311 654,09
Program rewitalizacji wrocławskich kamienic - zadania rozliczone w 2017 r.				
- remonty zakończone	3	4	7	4 077 489,25
- remonty w trakcie realizacji	5	0	5	3 467 031,01
- projekty w trakcie realizacji	22	0	22	954 543,53
Ogółem - Program rewitalizacji wrocławskich kamienic	30	4	34	8 499 063,79
Program zagospodarowania wnętr międzyblokowych - zadania rozliczone w 2017 r.				
- prace zakończone	11	0	11	3 837 380,01
- prace w trakcie realizacji	1	0	1	488 164,51
Ogółem - Program Zagospodarowania wnętr międzyblokowych	12	0	12	4 325 544,52

Rozbiórki i zabezpieczenia nieruchomości

W ramach tego zadania zostały przeprowadzone pilne roboty rozbiórkowe obiektów będących w zasobie gminnym, których zły stan techniczny stwarzał zagrożenie bezpieczeństwa dla osób przebywających w ich otoczeniu, a także negatywnie wpływał na wizerunek miasta.

Z przyznanej w 2017 r. kwoty 353 683 zł wykonano i rozliczono prace na kwotę **353 682,52 zł** co stanowi 99,99% wykonania planu.

Ze względu na bardzo wysoki stopień ich zużycia, mieszczący się przeważnie w granicach 75-90%, nie zakwalifikowano ich do kosztownego, kapitalnego remontu.

Ostatecznie wyburzono 50 obiektów zakwalifikowanych do rozbiórki z podziałem na obiekty mieszkalne i niemieszkalne (garaże, budynków i komórek gospodarczych), w tym:

- budynki niemieszkalne (budynki lokali użytkowych) - 3,
 - obiekty niemieszkalne (garaże) - 11,
 - budynki gospodarcze - 14,
 - komórki gospodarcze - 17,
 - obiekty niemieszkalne - inne (kominy, podjazdy, mury, ogrodzenia, zadaszenia) - 5,
- oraz wykonano 28 dokumentacji na rozbiórki, w tym:
- budynki mieszkalne - 1,
 - budynki niemieszkalne (budynki lokali użytkowych) - 1,
 - obiekty niemieszkalne (garaże) - 5,
 - budynki gospodarcze - 17,
 - komórki gospodarcze - 1,
 - obiekty niemieszkalne - inne (kominy, podjazdy, mury, ogrodzenia, zadaszenia, ruiny) - 3.

Zakup usług obejmujących wykonanie ekspertyz, analiz i opinii ZKK/B/01 § 4390/999

W 2017 r. z przyznanej kwoty 550 000 zł wykonano i rozliczono prace na kwotę 546 373,14 zł. W ramach tych środków wykonano:

- ekspertyzy techniczne - 4,
- inwentaryzacje ogólnobudowlane - 8,
- inwentaryzacja architektoniczna LU - 2,
- zmiana sposobu użytkowania lokalu - 15,
- usamodzielnienie lokalu - 4,
- projekt budowlany na zagospodarowanie wnętrza podwórzowego - 6,
- projekt budowlany na remont budynku, elewacji, piwnic, stropu - 8,
- projekt budowlany na wymianę WLZ - 1,
- projekt budowlany na wykonanie instalacji CO, gazowej, wodno-kanalizacyjnej - 4,
- dokumentacja aplikacyjna do wystąpienia o środki RPO - 3 zadania,
- wykonanie kontroli i przeglądów - 2 zadania.

Koordinacja polityki w zakresie rozwoju gospodarczego BRG/B/06

W 2017 r. Zarząd Zasobu Komunalnego został uczyniony dysponentem środków w kwocie 50 000 zł, z czego wykorzystano 49 319,73 zł.

Remont lokali mieszkalnych dla repatriantów ZKK/REM/12 (Dział 853 Rozdział 85334)

W 2017 r. Zarząd Zasobu Komunalnego został uczyniony dysponentem środków w postaci dotacji celowej w kwocie 43 630 zł. Środki te zostały wykorzystane w kwocie 43 113,90 zł.

SPÓŁKA WROCŁAWSKIE MIESZKANIA

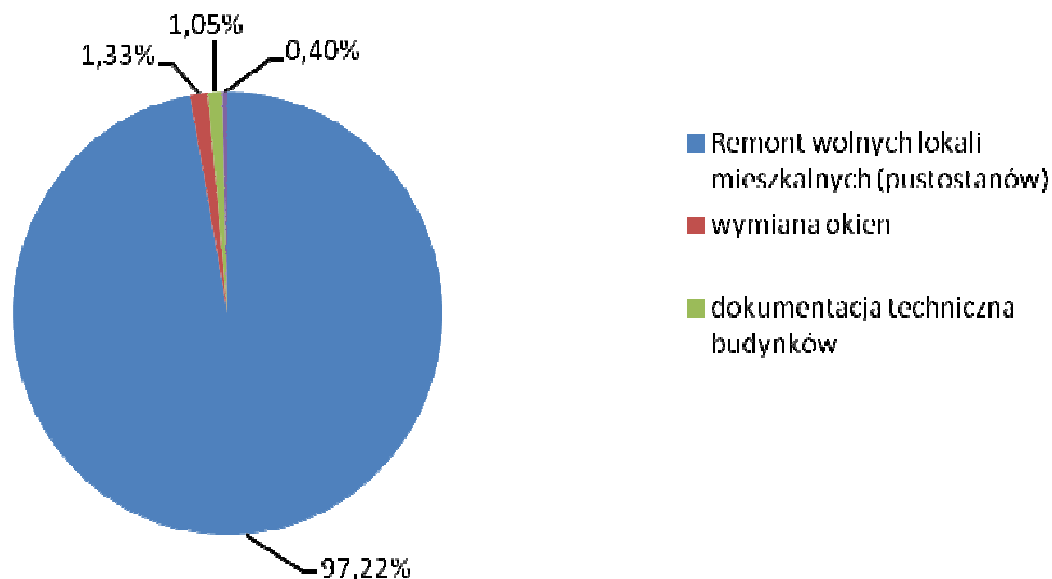
Plan finansowo-rzeczowy remontów na 2017 r. uwzględniał zgłoszone przez Wspólnoty Mieszkaniowe potrzeby w zakresie sfinansowania remontów nieruchomości wspólnych, w których Gmina Wrocław jest jednym z właścicieli, środki przeznaczone na remonty ogólnobudowlane oraz remonty pustostanów lokali mieszkalnych. Ze środków zaplanowanych przez Gminę Wrocław w budżecie na 2017 r. w wysokości 17 501 288 zł na realizację remontów, inwestycji i rozbiórek wykorzystano **16 388 420,87 zł**, co stanowi realizację planu na poziomie 93,64%, w tym:

- 8 008 511,31 zł wyniosły koszty remontów części wspólnych w budynkach wspólnot mieszkaniowych,
- 3 756 251,09 zł wydatkowano na zadania realizowane w ramach programu przebudowy gminnego zasobu mieszkaniowego,
- 274 235,28 zł wyniosły koszty realizacji Wrocławskiego Budżetu Obywatelskiego,
- 330 084,72 zł przeznaczono na rozbiórki,
- 2 248 487,63 zł przeznaczono na remonty ogólnobudowlane (w tym: 29 871,35 zł na wymianę okien w lokalach),
- 776 976,89 zł wydatkowano na zagospodarowanie wnętrz międzyblokowych,
- 222 384,79 zł wydatkowano na podłączenia budynków gminnych do miejskiej sieci kanalizacyjnej,
- 559 700 zł wydatkowano na zadania realizowane w ramach kompleksowej termomodernizacji wybranych kamienic przy ul. ul. Brzeskiej, ul. S. Chudoby, ul. I. Prądzyńskiego we Wrocławiu (projekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej),
- 170 290,19 zł wydatkowano na przebudowę lokalu przy ul. Traugutta 119 na placówkę leczenia uzależnień,
- 41 498,97 zł wydatkowano na rozbudowę infrastruktury sieciowej i drogowej.

Zakres rzeczowy remontów ogólnobudowlanych w 2017

Zakres rzeczowy	Ilość adresów gminnych	Wartość realizowanych prac (zł)	Wskaźnik udziału w wykonaniu planu (%)
Remont wolnych lokali mieszkalnych (pustostanów)	66	2 185 880,14	97,22
Wymiana okien	53,92 m ² w 6 lokalach	29 871,35	1,33
Dokumentacja techniczna dla budynków	2	23 677,50	1,05

Remonty ogólnobudowlane (struktura wykonania)

W ramach wydatków na **rozbiórki i zabezpieczenia nieruchomości** dokonano wyburzeń 28 obiektów, w tym garaży, dobudówek, altan, budynków gospodarczych i mieszkalnych, zabezpieczenia budynku po dawnej fabryce wódek przy ul. Traugutta 102 (oficyna) oraz wykonano dokumentację projektową rozbiórki obiektów przy ul. Kleczkowskiej, dz. 3/22, AM-5, obręb Kleczków, na łączną kwotę **330 084,72 zł**.

W ramach Programu przebudowy gminnego zasobu mieszkaniowego wykonane zostały roboty budowlane i prace projektowe związane z przebudową gminnego zasobu mieszkaniowego, w tym lokali mieszkalnych i elewacji - na podstawie oceny stanu technicznego budynków należących w 100% do Gminy Wrocław. Ponadto zostały sfinansowane remonty w częściach wspólnych nieruchomości wspólnot mieszkaniowych, w których Gmina posiada udziały, na łączną kwotę 2 034 059,49 zł.

W 2017 r. rozpoczęto realizację projektu pn. "Kompleksowa termomodernizacja wybranych kamienic przy ul. Brzeskiej, ul. S. Chudoby i ul. I. Prądyńskiego we Wrocławiu" z Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Dolnośląskiego na lata 2014–2020 Działania 3.3. Efektywność energetyczna w budynkach użyteczności publicznej i sektorze mieszkaniowym, Poddziałanie 3.3.2 Efektywność energetyczna w budynkach użyteczności publicznej i sektorze mieszkaniowym ZIT WrOF, którego beneficjentem jest Gmina Wrocław.

Głównym celem projektu jest poprawa efektywności energetycznej budynków mieszkalnych przy ul. Brzeskiej 27 i 29, ul. S. Chudoby 6, 8, 13, 14, 15 i ul. I. Prądyńskiego 35 zlokalizowanych na Przedmieściu Oławskim we Wrocławiu.

Kompleksowy remont kamienic został podzielony na dwa etapy realizacji. Zakres I etapu, tj. projektu dotyczy przeprowadzenia kompleksowych prac termomodernizacyjnych. We wszystkich obiektach, oprócz kamienicy przy ul. Chudoby 14, nastąpi wymiana istniejących źródeł ciepła wraz z montażem instalacji c.o., modernizacja instalacji c.w.u. We wszystkich kamienicach prace obejmować będą wymianę wyeksploatowanej stolarki, docieplenie przegród zewnętrznych i wewnętrznych, docieplenie stropu nad piwnicą oraz na poddaszu. W II etapie (w 2019 r.) planowany jest m.in. remont elewacji frontowych i klatek schodowych.

W ramach projektu została opracowana kompletna projektowa dokumentacja budowlana oraz dokumentacja przetargowa. Wybór wykonawców I etapu realizacji inwestycji planowany jest na I kw. 2018 r.

Ponadto w ramach projektów rewitalizacji zasobu gminnego spółka Wrocławskie Mieszkania działając wspólnie ze spółką Wrocławska Rewitalizacja uczestniczyła w staraniach o dofinansowanie projektów związanych z rewitalizacją zdegradowanych obszarów Przedmieścia Oławskiego w ramach RPO WD 2014-2020 działania 6.3.2 Rewitalizacja zdegradowanych obszarów - ZIT WrOF.

W tym celu przygotowano dokumentację i złożono wnioski aplikacyjne dla projektów:

- zagospodarowanie wnętrz podwórzowych w obrębie ulic: Kniaziewiczza, Dąbrowskiego, Komuny Paryskiej, Pułaskiego oraz Świstackiego, Więckowskiego, Kościuszki, Brzeskiej we Wrocławiu,
- zagospodarowanie wnętrz podwórzowych w obrębie ulic: Pułaskiego, Kościuszki, Prądyńskiego oraz Traugutta, Komuny Paryskiej, Prądyńskiego we Wrocławiu,
- zagospodarowanie wnętrza podwórzowego w obrębie ulic: Więckowskiego, Traugutta, Kościuszki oraz Zgodnej, Komuny Paryskiej we Wrocławiu.

Rozpoczęto również prace przygotowawcze do aplikacji o dofinansowanie w ramach RPO WD 2014-2020 działania 6.3.2 Rewitalizacja zdegradowanych obszarów - ZIT WrOF

w 2018 r. Do projektu dedykowano wykonanie prac remontowych (m.in. elewacji frontowych i klatek schodowych) w kamienicach przy ul. Komuny Paryskiej 94a, Tadeusza Kościuszki 175 oraz Ignacego Prądzyńskiego 25 i 30. W celu realizacji inwestycji opracowana została kompletna dokumentacja oraz główne założenia projektu.

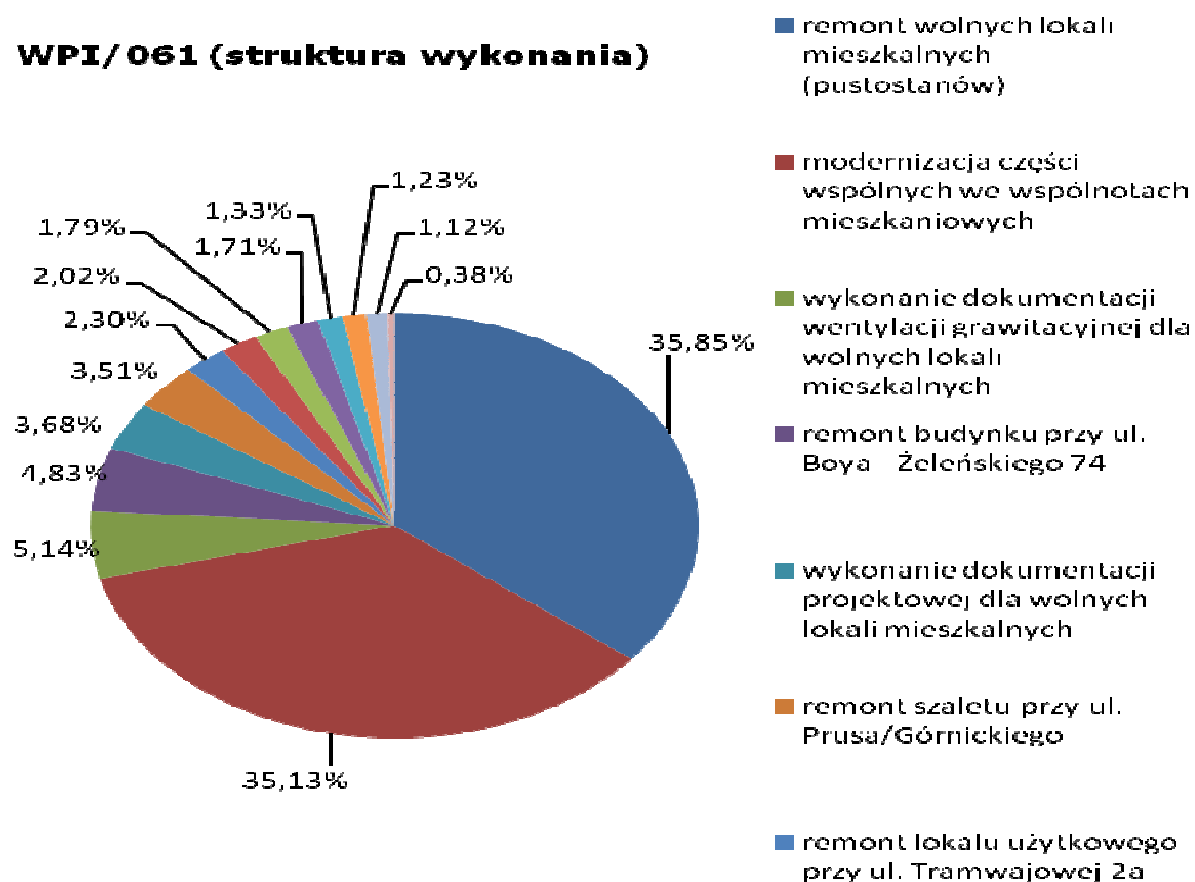
Oprócz powyższego, w celu pozyskania dodatkowych środków finansowych na remonty zasobu lokalowego Gminy Wrocław, podjęto działania mające na celu uzyskanie w 2019 r. dofinansowania ze środków Funduszu Dopląt.

Celem rządowego programu finansowego wsparcia budownictwa socjalnego i komunalnego jest zwiększenie zasobu lokali oraz pomieszczeń służących zaspokajaniu potrzeb osób najuboższych. Obsługę prowadzi BGK.

W wyniku przeprowadzonej analizy kryteriów i warunków programu wytypowano 10 lokali mieszkalnych, dla których opracowano dokumentację budowlaną niezbędną do złożenia wniosku aplikacyjnego. Wyremontowane lokale zgodnie z warunkami konkursu zostaną przekazane na cele socjalne. Złożenie wniosków aplikacyjnych w konkursie planowane jest na marzec 2018 r.

Podjęto również działania w celu ucieplnienia budynków będących w 100% w zasobie Gminy, w wyniku których opracowano i wysłano 150 zapytań do Fortum Power and Heat Polska Sp. z o.o. o możliwość przyłączenia budynków do sieci ciepłowniczej oraz plany w zakresie podłączenia 51 budynków do sieci gazowej do Polskiej Spółki Gazownictwa sp. z o.o. W pierwszej kolejności zapytania dotyczyły rejonu Przedmieścia Oławskiego i Śródmieścia. Zebrane informacje posłużą określeniu zmiany sposobu ogrzewania budynków.

WPI/061 (struktura wykonania)

Prace wykonane w ramach WPI/061

Zakres rzeczowy	Liczba adresów gminnych	Wartość realizowanych prac (zł)	Wskaźnik udziału w wykonaniu planu (%)
Remont wolnych lokali mieszkalnych (pustostanów)	64	2 075 921,44	35,85
Modernizacja części wspólnych we wspólnotach mieszkaniowych	---	2 034 059,49	35,13
Wykonanie dokumentacji projektowych wentylacji grawitacyjnej dla wolnych lokali mieszkalnych	51	297 430	5,14
Remont budynku przy ul. Boya-Żeleńskiego 74	1	279 483,76	4,83
Wykonanie dokumentacji projektowej dla wolnych lokali mieszkalnych	28	213 324,35	3,68
Remont szaletu publicznego przy ul. Prusa/Górnickiego	1	203 438,08	3,51
Remont lokalu użytkowego przy ul. Tramwajowej 2a	1	133 097,27	2,30
Modernizacja chodnika przy ul. Sowińskiego 1-21	1	116 789,59	2,02
Wykonanie ekspertyz technicznych	7	103 707	1,79
Wykonanie dokumentacji projektowej – budynki mieszkalne	2	98 800	1,71
Remont wolnych lokali mieszkalnych (pustostanów) wykonany w 2017 r. z płatnością w 2018 r.	4	76 825,60	1,33
Zwiększenie mocy przyłączeniowej do sieci dystrybucyjnej TAURON Dystrybucja S.A	7/117	71 411,46	1,23
Remont dachu przy ul. Krzywoustego 266	1	64 619	1,12

W ramach **Programu zagospodarowania wnętrz międzyblokowych i placów zabaw** w 2017 r. zawarto i zrealizowano 4 umowy oraz kontynuowano i rozliczono 2 umowy zawarte w 2016 r, 2 umowy z 2015 r. W 2017 r. wydatkowano środki w łącznej wysokości 776 977,04 zł na realizację następujących zadań:

- wykonanie placu zabaw dla dzieci starszych wraz z wykonaniem kanalizacji deszczowej placu zabaw dla dzieci młodszych na osiedlu przy ul. Pleszewskiej – 304 532,94 zł,
- wykonanie III etapu (nasadzenie zieleni) remontu wnętrza podwórzowego w kwartale ulic Smoluchowskiego, Norwida, Skłodowskiej, Łukasiewicza wraz z wykonaniem podjazdu dla osoby niepełnosprawnej – 232 071,33 zł,
- kontynuacja zadania związanego z budową placu zabaw przy ul. Pleszewskiej – dostawa urządzeń zabawowych – 87 – 300 zł,
- wykonanie dokumentacji zagospodarowania wnętrz międzyblokowych:
 - przy ulicach: Grudziądzka/Krzywoustego – 65 091,60 zł,
 - w kwartale ulic: Kościuszki 180-186, Więckowskiego 2-10, Traugutta 135-137 – 34 305,45 zł (planowane finansowanie ze środków UE),
 - w kwartale ulic: Traugutta, Komuny Paryskiej, Prądyńskiego – 26 537 zł (planowane finansowanie ze środków UE),
- wykonanie dokumentacji projektowej na zagospodarowanie podwórza – budowa placu zabaw dla dzieci starszych na osiedlu przy ul. Pleszewskiej – 23 308,50 zł,
- nadzór autorski nad budową placu zabaw przy ul. Pleszewskiej – 2 330,85 zł.

W 2017 r. Spółka zawarła w imieniu Gminy Wrocław umowę na wykonanie projektu utworzenia nowych miejsc gromadzenia odpadów oraz likwidację istniejących na terenie osiedla Sępólno. Przeprowadzone zostały konsultacje z Radą Osiedla Biskupin-Sępólno-Dąbie-Bartoszewice, która popiera działania Gminy w sprawie uporządkowania miejsc gromadzenia odpadów. Projekt został przedstawiony i omówiony w Biurze Miejskiego Konserwatora Zabytków (konserwator wniósł pewne zastrzeżenia do przygotowanej koncepcji).

W ramach **Wrocławskiego Budżetu Obywatelskiego** zostało zrealizowane zadanie pn. "Budowa ławek i alejek parkowych na skwerze między ulicami: Krynicka, Bardzka, Zaruskiego WBO 778". Łączna wartość wykonanych prac w tym zadaniu wyniosła 274 235,28 zł.

Zestawienie zbiorcze wykonanych prac

Zakres rzeczowy	Rok			
	2014	2015	2016	2017
Remont wolnych lokali mieszkalnych (pustostanu)	77	65	77	134
Wymiana stolarki okiennej	649,82 m ² w 116 lokalach	1 683,50 m ² w 249 lokalach, 63,59 m ² na 5 klatkach schodowych	500,23 m ² w 96 lokalach, 95,75 m ² w 10 klatkach schodowych	53,92 m ² w 6 lokalach
Wymiana WLZ i ADM w budynkach	8	7	0	0
Remont dachu	5	9	4	1
Wymiana bram	0	29	11	0
Wykonanie ekspertyzy	6	5	1	7
Remont elewacji oraz piwnic	0	1	0	0
Wykonanie dokumentacji projektowej	4	5	11	28

WINDYKACJA I UMARZANIE ZALEGŁOŚCI Z TYTUŁU NAJMU LOKALI KOMUNALNYCH

ZARZĄD ZASOBU KOMUNALNEGO

W ramach działań windykacyjnych w roku 2017 r. w zakresie odzyskiwania należności Gminy Wrocław z tytułu najmu lokali mieszkalnych prowadzono czynności obejmujące m.in.:

- wysyłanie wezwań do zapłaty z rygorem:
 - wpisania do Krajowego Rejestru Długów (KRD),
 - skierowania spraw do sądu,
 - wypowiedzenia umów najmu,
- wysyłanie powiadomień o wysokości zaległości,
- kierowanie spraw do sądu - długotrwały proces odzyskania należności,
- kierowanie wniosków o wszczęcie egzekucji (egzekucja komornicza) - odzyskanie należności rozłożone w czasie,
- współpracę z organami egzekucyjnymi,
- bieżące monitorowanie wysokości zadłużenia najemców za korzystanie z lokali mieszkalnych.

Przedsiębiorcze czynności windykacyjne wykonywano wobec dłużników Gminy poprzez wysyłanie wezwań do zapłaty. W związku z czym w 2017 r. wysłano **14 297** wezwań na łączną kwotę **275 011 730,41 zł**. W efekcie prowadzonej windykacji przygotowano dokumenty, na podstawie których wypowiedziano 299 umów najmu lokali mieszkalnych.

W celu odzyskania zaległych należności Gminy Wrocław za korzystanie z lokali mieszkalnych w 2017 r. Dział Windykacji i Udzielania Ulg sporządził **115** pozwów o łącznej wartości przedmiotu sporu **2 535 568,43 zł** w celu skierowania spraw do sądu, natomiast do egzekucji komorniczej skierował **262** tytuły wykonawcze na łączną kwotę **10 424 814,22 zł**. Aby zwiększyć skuteczność podejmowanych działań wobec osób trwale zalegających z opłatami z tytułu korzystania z lokali mieszkalnych kontynuowano współpracę z zewnętrznymi kancelariami prawnymi, m.in.:

- z Kancelarią Prawniczą „Pactum” w zakresie windykacji sądowej i egzekucyjnej. W efekcie realizacji umowy wniesiono do sądu 723 pozwów o zapłatę należności 13 041 244,75 zł i skierowano 825 wniosków o wszczęcie egzekucji komorniczej na kwotę 17 406 784,79 zł,
- z Kancelarią Prawną „Rudy Consulting & Elżbieta Ćwikła” Sp. k. w zakresie windykacji sądowej i egzekucyjnej. W efekcie realizacji umowy wniesiono do sądu 892 pozwów o zapłatę należności na łączną kwotę 17 031 919,81 zł i skierowano 400 wniosków o wszczęcie egzekucji komorniczej na łączną kwotę 6 710 564,30 zł,
- z Kancelarią Adwokacką adw. Krzysztofa Krawczyka w zakresie windykacji sądowej i egzekucyjnej. W efekcie realizacji umowy wniesiono do sądu 1 800 pozwów o zapłatę należności w łącznej kwocie 24 882 711,52 zł i skierowano 450 wniosków o wszczęcie egzekucji komorniczej na kwotę 7 446 043,03 zł,
- Kancelarią Prawną CERTUS D. Bielski spółka komandytowa w zakresie windykacji sądowej i egzekucyjnej. W efekcie realizacji umowy wniesiono do sądu 324 pozwów o zapłatę należności na łączną kwotę 8 207 796,81 zł i skierowano 9 wniosków o wszczęcie egzekucji komorniczej na łączną kwotę 238 655,76 zł,
- Kancelarią Prawa Gospodarczego KOKSZTYS spółka komandytowa w zakresie windykacji sądowej i egzekucyjnej. W efekcie realizacji umowy wniesiono do sądu 455 pozwów o zapłatę należności na łączną kwotę 5 465 788,44 zł.

Ponadto kontynuowano współpracę z firmą EOS KSI Sp. z o.o. z siedzibą w Warszawie w zakresie kierowania spraw na drogę postępowania egzekucyjnego. W efekcie realizacji umowy skierowano 12 wniosków o wszczęcie egzekucji komorniczej na łączną kwotę 404 509,16 zł.

Celem zwiększenia efektywności czynności windykacyjnych na etapie przedsądowym w I pół. 2017 r. kontynuowano współpracę z profesjonalną firmą windykacyjną „Kokszys” Kancelarią Prawa Gospodarczego sp.k. Do obsługi przekazano 750 spraw na łączną kwotę 1 446 004,18 zł. W wyniku działań windykacyjnych podjętych przez tą firmę w I półroczu 2017 r. wyegzekwowano od dłużników łącznie kwotę 57 758,68 zł.

Ponadto kontynuowano współpracę z Biurem Informacji Gospodarczej: Krajowym Rejestrem Długów. Skutkowała ona wpisaniem do rejestrów 809 osób korzystających z lokali mieszkalnych ze zobowiązaniami w wysokości 22 276 557,91 zł.

W 2017 r. zostało wniesionych na drogę postępowania sądowego **99** spraw o zapłatę czynszu za najem lokali mieszkalnych na łączną kwotę wartości przedmiotu sporu **2 198 164,13 zł**, w tym: 79 sprawy zakończone zostały wydaniem nakazu zapłaty na łączną kwotę 1 630 647,50 zł dochodzonych należności głównych.

W 2017 r. zostało wniesionych na drogę postępowania sądowego **111** spraw o opróżnienie, opuszczenie i wydanie lokalu, w tym 35 spraw zakończonych zostało wydaniem wyroków I instancji.

Sprawy sądowe wniesione przeciwko Gminie Wrocław lub z udziałem Gminy Wrocław jako członka wspólnoty mieszkaniowej

Rodzaj sprawy	Liczba spraw wniesionych do sądu	Wartość przedmiotu sporu (zł)	Liczba zakończonych spraw	Forma zakończenia/stan aktualny
O zapłatę:	12	204 694,77	6	
Z tytułu zaliczek na koszty zarządu i mediów	2	20 061,24	1	wyrok oddalający powództwo
Z tytułu nadpłaty za ogrzewanie	1	9 543,18		w toku
Z tytułu bezpodstawnego wzbogacenia	1	11 608,73		w toku
z tyt. nienależnego świadczenia	3	37 723,20	3	wyroki zasądzające
Z tytułu bezzasadnie pobranej kary umownej	3	122 456,21	2	- nakaz zapłaty - post. o umorzeniu (powód cofnął pozew)
Z tytułu odszkodowania	2	3 302,18		w toku

O ustalenie:	7			
Wypowiedzenia umowy najmu za bezskuteczne	3			w toku
Wstąpienia w stosunek najmu	1			w toku
Nieistnienia zobowiązania	2	105 011,22		w toku
Stosunku prawnego	1			w toku
Wnioski o zawezwanie do próby ugodowej	3	269 019 48	1	nie doszło do zawarcia ugody
O uchylenie uchwały Wspólnoty Mieszkaniowej (Gmina występuje jako interwenient uboczny po stronie pozwanej)	1			w toku

Sprawy sądowe z powództwa bądź wniosku Gminy Wrocław:

- 17 – o uchylenie/o stwierdzenie nieistnienia uchwał wspólnot mieszkaniowych, 2 zakończone wyrokami korzystnym dla Gminy Wrocław,
- 2 wnioski o zezwolenie na złożenie pieniędzy do depozytu w toku,
- 1 zawiadomienie o popełnieniu przestępstwa,
- 11 wniosków o zgłoszenia wierzytelności – w toku.

Umarzanie i udzielanie ulg w spłacie zaległości

W wyniku prowadzonych czynności windykacyjnych, część najemców zalegających z opłatami złożyła wnioski o udzielenie ulgi w spłacie zaległości poprzez umorzenie zaległości lub też rozłożenie ich spłaty na raty. Rozpatrywanie tych wniosków i udzielanie ulg również jest pracochłonne i wydłuża procedurę odzyskiwania należności Gminy.

Wnioski dot. udzielenia ulgi w spłacie zadłużenia za korzystanie z lokali mieszkalnych i użytkowych rozpatrywane są w oparciu o Uchwałę Rady Miejskiej Wrocławia: nr XLVII/1415/10 z dnia 18 marca 2010 r. zmienioną Uchwałą nr LXI/1540/14 Rady Miejskiej Wrocławia z dnia 10 lipca 2014 r. w sprawie *szczegółowych zasad, sposobu i trybu umarzania, odraczania lub rozkładania na raty spłaty należności pieniężnych mających charakter cywilnoprawny przypadających Gminie Wrocław lub jej jednostkom podległym oraz wskazania organu i osób do tego uprawnionych*.

W oparciu o przepisy ww. Uchwały w okresie od 1 stycznia do 31 grudnia 2017 r. do Działu Udzielania Ulgi Lokali Mieszkalnych wpłynęła następująca ilość wniosków: złożono 643 wniosków o umorzenie lub udzielenie innej ulgi, podjęto 407 rozstrzygnięć, w efekcie zawarto 392 porozumień. Różnica pomiędzy ilością rozstrzygnięć i porozumień wynika najczęściej z braku zaakceptowania przez użytkowników lokali przyznanej ulgi lub jest efektem samej formy rozstrzygnięcia (np. umorzenie pod warunkiem zamiany lokalu na mniejszy i tańszy w utrzymaniu; rozstrzygnięcie negatywne).

Sprawy dotyczące umarzania i rozkładania na raty w tym sprawy zakończone podpisaniem porozumienia

Porozumienia	Ilość zawartych porozumień	Wartość zaległości (zł)
Umorzenia	37	247 133,43
Umorzenia warunkowe w tym:	146	3 349 339,48
Warunek spłaty bieżących opłat; zamiana WLM	56	686 159,05
Warunek spłaty rat	90	2 663 180,43
Kwota umorzenia		1 207 595,70
Kwota rat		1 455 584,73
Rozłożenie na raty, w tym ilość rat:	204	3 061 145,28
3 - 12	17	30 356,41

13 - 24	24	66 081,01
25 - 36	24	138 895
37 - 48	31	276 897,48
49 - 63	108	2 548 915,38
Koszty sądowe	5	12 307,38
Razem	392	6 669 925,57

W 2017 r. nie podjęto żadnej decyzji o umorzeniu zadłużenia z urzędu w lokalach mieszkalnych.

Na ilość rozpatrywanych wniosków wpływ miał również fakt, że każdy wniosek najemcy musi zostać poprzedzony analizą kartoteki finansowej za okres kilku lat wstecz, dokonaniem niezbędnych korekt oraz naliczeniem należnych Gminie odsetek, co znacznie wydłuża czas rozpatrywania tych spraw.

Ponadto procedura udzielania ulgi wymaga przedłożenia niezbędnych dokumentów od każdej pełnoletniej osoby zamieszkałej w lokalu. Uzupełnienie kompletnej dokumentacji jest bardzo czasochłonne i wymaga często kilkukrotnego pisemnego występowania przez ZZK do dłużników o przedłożenie niezbędnych dokumentów.

W 2017 r. w oparciu o Uchwałę Rady Miejskiej Wrocławia nr XLVII/1415/10 z dnia 18 marca 2010 r. z późniejszymi zmianami, w zakresie lokali mieszkalnych dokonano na wniosek strony 37 umorzeń należności Gminy.

Liczba dokonanych umorzeń	Kwota	Uzasadnienie
37	247 133,43 zł	Trudna sytuacja materialna

Udzielanie ulg w spłacie należności Gminy Wrocław na podstawie ww. Uchwały związane było ze spełnieniem przez wnioskodawców, znajdujących się w trudnej sytuacji majątkowej, określonych w niej przesłanek, tj. brakiem możliwości uiszczania należności ze względu na wysokość osiąganych dochodów oraz zagrożeniem, w przypadku spłaty, dla egzystencji dłużnika i osób będących na jego utrzymaniu.

W toku rozpatrywania wniosków o udzielenie ulgi szczegółowo ustalano sytuację materialną dłużników, potwierdzając ją oświadczeniami o stanie majątkowym wnioskodawców. Zebrane w toku postępowania dokumenty i dane podlegały szczegółowej analizie.

Procedura rozpatrywania wniosków kończyła się wydaniem rozstrzygnięcia w sprawie udzielenia ulgi.

Windykacja - lokale użytkowe

W 2017 r. w ramach kosztów windykacji poniesiono wydatki na realizację zadań w ramach windykacji lokali użytkowych. Zadania, które realizowano to:

- monitorowanie wysokości zadłużenia najemców z tytułu najmu lokali użytkowych i innych należności związanych z zakresem działania ZZK oraz podejmowanie czynności związanych z windykacją tych należności poprzez:
 - obsługę i aktualizację informatycznego systemu do windykacji,
 - prowadzenie rejestru dłużników,
 - wysyłanie wezwań do zapłaty oraz prowadzenie korespondencji z dłużnikami,
 - przygotowywanie pozwów w sprawach o zapłatę,
 - składanie wniosków o wszczęcie egzekucji oraz współpracę z organami egzekucyjnymi,
 - opracowywanie procedur windykacji przedsądowej, sądowej i ich realizację,
 - współpracę z zewnętrznymi firmami windykacyjnymi i biurami informacji gospodarczej w zakresie rejestrów dłużników,
 - zgłaszanie wierzytelności.

- rozliczanie finansowe dochodów i wydatków związanych z postępowaniami przedsądowymi, sądowymi i egzekucyjnymi,
- prowadzenie sprawozdawczości z działalności windykacyjnej.

W celu odzyskania zaległych należności Gminy Wrocław z tytułu najmu substancji lokalowej w 2017 r. kontynuowano współpracę z zewnętrzną Kancelarią Prawną „Certus” D. Bielski spółka komandytowa w zakresie odzyskiwania lokali użytkowych i garaży oraz dochodzenia należności pieniężnych związanych z tymi lokalami. Na bieżąco prowadzonych było **472** spraw, wysłano **474** przedsądowych wezwań do zapłaty na kwotę o wartości **7 486 243,35 zł.** Do Kancelarii, o której mowa wyżej, skierowano **93** pozwy na kwotę wps **5 447 161,94 zł.** W wyniku działań pracowników merytorycznych prowadzących ww. sprawy, **215** dłużników uregulowało zobowiązanie na etapie przedsądowym, w 40 sprawach prowadzone były negocjacje w sprawie ulgi, a porozumienie z Gminą co do spłaty zobowiązań objętych tą konkretną procedurą zawarło 4 najemców. Do komornika sądowego za pośrednictwem zewnętrznej kancelarii zostało skierowanych **65** wniosków egzekucyjnych.

Dział Windykacji kontynuował przesyłanie do zrealizowania wniosków egzekucyjnych - w sprawach już uprzednio umorzonych decyzją komornika - do działu prawnego ZZK, celem uniknięcia nieracjonalnych kosztów windykacji. W roku 2017 r. do ponownej egzekucji skierowano 59 wniosków na łączną kwotę 412 697,52 zł. W bieżącym roku Dział Windykacji skupił się na wnioskach dotyczących bezskutecznej egzekucji kosztów poniesionych w ramach prowadzonych eksmisji z lokali użytkowych, stąd mniejsza kwota ogólna w porównaniu z latami ubiegłymi.

Wpływy z tytułu egzekucji zaewidencjonowane na rachunku egzekucyjnym wyniosły **639 080,79 zł,** do tego dochodzą wpływy na kartoteki indywidualne - w kwocie **2 006 580,87 zł.** To kolejny rok gdzie obserwujemy progres w tej materii. Nastąpiła również poprawa w kwestii procentowej ściągalności należności przez komorników sądowych. Nadal nie jest to wynik zadawalający, tak jak w roku 2016. W 2017 r. postanowieniem komornika o bezskutecznej egzekucji umorzono **83** sprawy na kwotę łączną **5 522 695,64 zł.**

W 2017 r. wykonywano przedsądowe czynności windykacyjne wobec dłużników Gminy Wrocław poprzez wysyłanie seryjnych wezwań do zapłaty. Wysłano **1 325** wezwań do zapłaty na łączną kwotę **7 846 433,81 zł.** W tabeli niżej przedstawiamy szczegółowy harmonogram wezwań za rok 2017 r.

Szczegółowy harmonogram wezwań za rok 2017 r.

Wezwania do zapłaty	Narastająca ilość od 01 stycznia 2017 r.	Narastająca wartość od 01 stycznia 2017 r.
Wezwania z rygorem wpisu do KRD	15	146 973,09
Wezwania przedsądowe	267	5 889 008,33
Wezwania zwykłe	799	506 146,98
Przesądowe wezwania z rygorem wypowiedzenia umowy	244	1 304 305,41
Razem	1 325	7 846 433,81

Wysyłka wezwań do zapłaty odbywa się na podstawie harmonogramu rocznego, według zaplanowanego schematu, aby jak najlepiej zoptymalizować ich skuteczność. Na bieżąco aktualizowana jest baza dłużników.

Ponadto kontynuowano współpracę z Krajowym Rejestrem Długów S.A. W ramach tych działań Dział Windykacji na bieżąco monitoruje stan zaległości dłużników wpisanych do KRD, przygotowuje nowe wpisy, poprzedzone wezwaniem do zapłaty. Aktualny stan podmiotów wpisanych do KRD wynosi **217** na kwotę zaległości **10 016 341,31 zł.**

Należy podkreślić, że wpis do KRD nadal pozostaje częstokroć jedynym sposobem na odzyskanie długu od byłych najemców, co do których prowadzono wiele bezskutecznych egzekucji komorniczych. W stosunku właśnie do takich dłużników ZZK stosuje procedurę w postaci wpisu oraz ponownego kierowania spraw na drogę postępowania egzekucyjnego w odstępach od 3 do 5 lat.

W ramach zakresu działań Działu Windykacji leży również zgłaszanie wierzytelności Gminy Wrocław do syndyka masy upadłości. W chwili obecnej ZZK dalej dokonuje zgłoszeń we współpracy z Kancelarią Prawną „Certus” D. Bielski spółka komandytowa.

W wyniku prowadzonych czynności windykacyjnych, część najemców zalegających z opłatami złożyła wnioski o udzielenie ulgi w spłacie zaległości poprzez umorzenie zaległości lub też rozłożenie ich spłaty na raty. Rozpatrywanie tych wniosków i udzielanie ulg również jest pracochłonne i wydłuża procedurę odzyskiwania należności Gminy. Szczególnie skomplikowana jest procedura rozpatrywania wniosków złożonych przez przedsiębiorców w myśl ustawodawstwa unijnego, ponieważ rozpoznanie sprawy wymaga częstokroć wiedzy specjalistycznej w dziedzinie analizy finansowej danego przedsiębiorstwa. Dodatkowo w przypadku ubiegania się o pomoc de minimis, dłużnik zobowiązany jest do przedstawienia szeregu zaświadczeń, oświadczeń oraz dokumentów świadczących o przejściowych trudnościach finansowych. ZZK w przypadku udzielenia ulgi przedsiębiorcy wystawia zaświadczenie o udzielonej pomocy de minimis wyrażonej w tzw. EDB.

Na chwilę obecną wnioski o udzielenie ulgi rozpatrywane są na bieżąco. W 2017 r. złożono 8 wniosków o umorzenie i udzielenie ulgi.

Struktura przyznanych ulg za 2017 r.

Złożone wnioski, w tym:	8	Wartość (zł)
Osoby fizyczne	8	
Przedsiębiorstwa	0	
Porozumienia zawarte, w tym:	9	210 736,19
Osoby fizyczne	7	81 069,73
rozłożenie na raty	1	477,93
raty plus umorzenia warunkowe	3	61 985,87
umorzenia	3	18 605,93
Przedsiębiorstwa	2	129 666,46
rozłożenie na raty	0	0,00
raty plus umorzenia warunkowe	2	129666,46
umorzenia	0	0,00
Odmowa udzielenia ulgi, w tym:	1	151 298,14
Osoby fizyczne	1	151 298,14
Przedsiębiorstwa	0	0,00

SPÓŁKA WROCŁAWSKIE MIESZKANIA

Spółka również prowadzi działania windykacyjne wobec dłużników Gminy Wrocław z tytułu użytkowania lokali.

W ramach działań prowadzonych w 2017 r. do najemców oraz osób korzystających z lokali mieszkalnych, użytkowych i garaży wysłano łącznie **15 333** wezwań do zapłaty na kwotę **508 855 373,15 zł**, w tym:

- 13 641 wezwań masowych na kwotę 411 884 204,53 zł,
- 1 692 w sprawach indywidualnych na kwotę 96 971 168,62 zł.

Do najemców oraz osób korzystających z lokali mieszkalnych i użytkowych wysłano także **10 703** zawiadomień o braku bieżących opłat.

Przygotowano **390** sprawy w celu skierowania na drogę postępowania sądowego o zapłatę należności na łączną kwotę **13 302 532,95 zł** (w tym 347 dotyczące lokali mieszkalnych na kwotę 10 767 171,31 zł i 43 dotyczących lokali użytkowych na kwotę

2 535 361,64 zł). Przygotowano również **13** spraw w celu skierowania na drogę postępowania sądowego o eksmisję z zajmowanych lokali (12 wobec osób korzystających z lokali mieszkalnych, 1 wobec osób korzystających z lokali użytkowych). Ponadto przygotowano **2** sprawy o zawiązanie do próby ugodowej na kwotę **57 853,88 zł**.

Prowadzone były także działania mające na celu wyegzekwowanie zasądzonych roszczeń – w **470** sprawach zostały wszczęte postępowania egzekucyjne na łączną kwotę **13 372 570,22 zł**.

W związku z ogłoszeniem upadłości konsumenckiej zgłoszono wierzytelności w **4** sprawach na kwotę **133 502,57 zł**.

Na wyodrębnione rachunki bankowe wpłynęło **1 896 358,34 zł**, wyegzekwowanych przez komorników prowadzących egzekucję.

W 2017 r. kontynuowano współpracę, na podstawie podpisanej w dniu 26 sierpnia 2015 r. umowy, z Kancelarią Maciej Derejczyk i Partnerzy Kancelaria Prawnicza spółka Partnerska z siedzibą we Wrocławiu w zakresie reprezentowania Gminy Wrocław przed sądami w sprawach:

- o zapłatę wierzytelności Gminy Wrocław z tytułu najmu lokali mieszkalnych i użytkowych, a także z tytułu bezumownego korzystania z ww. lokali, wszczętych przez Spółkę, w których została wyznaczona rozprawa lub w których został wniesiony sprzeciw od nakazu zapłaty,
- o wydanie i opróżnienie lokalu mieszkalnego lub użytkowego,
- w sprawach dotyczących stosunków prawnych pomiędzy członkami wspólnot mieszkaniowych w budynkach, w których Gmina jest właścicielem lokalu mieszkalnego lub użytkowego oraz w sprawach dotyczących stosunków prawnych pomiędzy Gminą a zarządcami.

W 2017 r. przekazano do Kancelarii Derejczyk do realizacji 105 spraw o zapłatę (w tym 6 dotyczących lokali użytkowych), 14 spraw o eksmisję z lokali mieszkalnych oraz 2 sprawy w zakresie wspólnot mieszkaniowych. Uzyskano orzeczenia w 22 postępowaniach o opróżnienie, opuszczenie i wydanie lokalu. W 19 sprawach wobec byłych najemców lokali mieszkalnych i użytkowych zostały wydane wyroki nakazujące eksmisję. W 1 sprawie dotyczącej lokalu mieszkalnego został wydany wyrok oddalający eksmisję. W 1 sprawie dotyczącej lokalu mieszkalnego miało miejsce umorzenie eksmisji oraz w 1 sprawie dotyczącej lokalu mieszkalnego odrzucono pozew o eksmisję.

Do końca 2017 r. Kancelarie reprezentujące Gminę Wrocław złożyły w sądach łącznie **22** pozwy o zapłatę na kwotę **1 284 612,33 zł**.

Ponadto na bieżąco podejmowane są działania zmierzające do wypowiedzania umów najmu/dzierżawy najemcom lokali mieszkalnych, użytkowych, garaży, ogródków, zalegającym z opłatami, zakłócającym porządek domowy, dewastującym najmowany lokal. W 2017 r. wypowiedziano **65** umów. Taka forma prowadzonej windykacji powoduje zmianę postawy niektórych najemców, którzy odczuwają, że brak dokonywania opłat nie pozostanie bezkarny, a skutkować może daleko idącymi konsekwencjami, aż do utraty lokalu łącznie. Część zgłaszających się do najemców, którzy nie reagowali na wcześniejsze wezwania, stojąc w obliczu utraty lokalu podjęła działania w celu wyeliminowania takiego stanu, czy to poprzez spłatę choć części zaległości, czy też poprzez złożenie wniosku o udzielenie ulgi w spłacie zadłużenia. Ponadto takie działania pozwalają na wdrożenie procedur odzyskania tych lokali/terenów na drodze sądowej.

Zestawienie planu, naliczeń i wykonanie planu dochodów z wpływów za korzystanie z lokali komunalnych Gminy Wrocław w latach 2012-2017 r.

Rok	Plan	Naliczenia	Wykonanie	Poziom wykonania
2012	59 116 000	72 570 374,27	59 979 765	101,46
2013	61 663 000	77 530 355,71	62 119 805	100,74
2014	63 002 000	73 439 590,53	61 938 301	98,31

2015	61 399 000	71 159 450,13	61 927 340	100,86
2016	61 659 748	70 780 345,70	64 457 142	104,54
2017	61 659 748	71 195 759,77	64 457 142	104,54
Razem	368 499 496	436 675 876,11	374 879 495	101,73

Zestawienie naliczeń, wpłat i wskaźników ściągłości dochodów za korzystanie z lokali komunalnych Gminy Wrocław w latach 2012-2017 r.

Rok	Lokale mieszkalne			Lokale użytkowe			Razem		
	Naliczenia	Wpłaty	Wskaźnik ściągłości	Naliczenia	Wpłaty	Wskaźnik ściągłości	Naliczenia	Wpłaty	Wskaźnik ściągłości
2012	65 289 716,02	54 963 775,77	0,84	7 280 658,25	6 824 865,52	0,94	72 570 374,27	61 788 641,29	0,85
2013	69 865 791,70	56 186 324,89	0,80	7 664 564,01	7 052 341,55	0,92	77 530 355,71	63 238 666,44	0,82
2014	65 734 000,08	54 099 779,54	0,82	7 705 590,45	7 453 740,17	0,97	73 439 590,53	61 553 519,71	0,84
2015	63 682 266,14	52 892 395,42	0,83	7 477 183,99	7 215 442,54	0,96	71 159 450,13	60 107 837,96	0,84
2016	62 780 583,09	52 657 575,49	0,84	7 999 762,61	7 067 992,10	0,88	70 780 345,70	59 725 567,59	0,84
2017	63 904 111,98	54 865 145,77	0,86	7 291 647,79	7 253 464,67	0,99	71 195 759,77	62 118 610,44	0,87

Podobnie jak w latach poprzednich podejmowane działania powodowały napływ wniosków o udzielenie ulgi w spłacie zaległości. W 2017 r. wpłynęło **419** wniosków o udzielenie ulgi, w tym 19 od osób korzystających z lokali użytkowych (w tym garaże i ogródki). Wydano **299** rozstrzygnięć wobec osób korzystających z lokali mieszkalnych na łączną kwotę **6 729 363,49 zł** (w 1 przypadku co do całości kwoty objętej wnioskiem odmówiono udzielenia ulgi w spłacie) oraz **9** rozstrzygnięć wobec osób korzystających z lokali użytkowych, garaży i ogródków na łączną kwotę **38 986,11 zł**. Rozpatrzono łącznie **36** odwołań od decyzji Prezydenta (łącznie lokale mieszkalne i użytkowe). **380** spraw (357 dotyczących lokali mieszkalnych, 23 dotyczących lokali użytkowych) zakończono m.in. z uwagi na niezuzupełnienie przez Wnioskodawców dokumentów, spłatę zadłużenia, zgon Wnioskodawcy, czy też niezgłoszenie się w celu zawarcia porozumienia.

W **203** sprawach zostały podpisane porozumienia o udzieleniu ulgi na łączną kwotę **3 849 661,64 zł**, w tym dotyczących:

- 198 lokali mieszkalnych na łączną kwotę 3 822 116,63 zł,
- 5 lokali użytkowych na łączną kwotę 27 545,01 zł.

Zawarto również **1** ugodę przed sądem w wyniku zaważania do próby ugodowej w sprawie rozłożenia na raty spłaty kwoty **12 117,47 zł**.

Rodzaje rozstrzygnięć wobec dłużników posiadających zaległości z tytułu korzystania z lokali mieszkalnych

Rozstrzygnięcia	liczba	kwota zaległości
umorzenia bezwarunkowe	9	233 992,01 zł
umorzenia warunkowe	52	1 587 263,79 zł
umorzenie z urzędu	0	0,00 zł
raty bezwarunkowe	215	4 045 056,29 zł
raty warunkowe	22	862 749,22 zł
odmowa udzielenia ulgi	1	302,18 zł
łącznie	299	6 729 363,49 zł

Rodzaje porozumień zawartych z dłużnikami posiadającymi zaległości z tytułu korzystania z lokali mieszkalnych

Porozumienia	liczba	kwota zaległości
umorzenia bezwarunkowe	8	127 043,04 zł
umorzenia warunkowe	46	1 336 041,61 zł
umorzenie z urzędu	0	0,00 zł
raty bezwarunkowe	127	1 808 314,23 zł
raty warunkowe	17	550 717,75 zł
łącznie	198	3 822 116,63 zł

Informacja o dokonanych w 2017 r. umorzeniach należności pieniężnych mających charakter cywilnoprawny

Nazwa jednostki/komórki:	Wrocławskie Mieszkania sp. z o.o.	
Łączna liczba dokonanych umorzeń	Łączna kwota dokonanych umorzeń	Uzasadnienie
51	746 551,55zł	trudna sytuacja materialna oraz życiowa

W 2017 r. 7 najemców lokali mieszkalnych złożyło wnioski o obniżenie czynszu. Rozpatrzone 5 wniosków, odmawiając przyznania obniżki czynszu z uwagi na zbyt dużą powierzchnię zajmowanych lokali bądź braku tytułu do lokalu, 1 wniosek został wycofany przez Wnioskodawcę.

Ponadto w 2017 r. wpłynęło 29 wniosków w sprawie umożliwienia spłaty zadłużenia z tytułu należności za korzystanie z lokali mieszkalnych stanowiących mieszkaniowy zasób Gminy, w formie świadczenia rzeczowego. Zawarto 18 umów i wydano 25 skierowań do wykonania prac. Większość prac wykonywanych przez dłużników to prace porządkowe.

W 2017 r. kontynuowano współpracę na podstawie podpisanej 24 czerwca 2016 r. umowy, z Krajowym Biurem Informacji Gospodarczej S.A. (KBIG). W wyniku współpracy w 2017 r. wysłano 100 ostrzeżeń o wpisie do KBIG. Dokonano wpisu 73 spraw do bazy KBIG.

POSTĘPOWANIA W ZAKRESIE REALIZACJI DZIAŁAŃ W OPARCIU O USTAWĘ PRAWO ZAMÓWIEŃ PUBLICZNYCH

ZARZĄD ZASOBU KOMUNALNEGO

Zarząd Zasobu Komunalnego w 2017 r. przeprowadził **274** postępowania zgodnie z Ustawą Prawo Zamówień Publicznych, w wyniku których zawarł z Wykonawcami **205** umów na roboty budowlane, usługi i dostawy.

Struktura przeprowadzonych w 2017 r. postępowań o udzielenie zamówień publicznych

w 2017 r. prowadzono 274 postępowania	
w tym w trybie:	
przetargu nieograniczonego	243
przetargu ograniczonego	-
licytacja elektroniczna	-
zapytanie o cenę	-
z wolnej ręki	25
usługi społeczne – art. 138 Pzp	6
unieważniono 122 postępowania	
w tym w trybie:	
przetargu nieograniczonego	121

licytacja elektroniczna	-
zapytanie o cenę	-
z wolnej ręki	1
nie zakończono (w trakcie) 8 postępowań	
w tym w trybie:	
przetargu nieograniczonego	7
licytacja elektroniczna	-
zapytanie o cenę	-
z wolnej ręki	1
zakończono 266 postępowań	
w tym w trybie:	
przetargu nieograniczonego	236
przetargu ograniczonego	-
licytacja elektroniczna	-
zapytanie o cenę	-
z wolnej ręki	24
usługi społeczne – art. 138 Pzp	6

SPÓŁKA WROCŁAWSKIE MIESZKANIA

W 2017 r. Spółka działając w imieniu i na rzecz Gminy Wrocław przygotowała **87** postępowań, w tym przeprowadziła **76** postępowań zakończonych zawarciem umowy lub unieważnieniem postępowania, w oparciu o procedury Prawa Zamówień Publicznych, dotyczące wyboru wykonawcy zadań realizowanych w ramach zarządzania i gospodarowania zasobem komunalnym Miasta.

Struktura przeprowadzonych w 2017 r. postępowań o udzielenie zamówień publicznych.

Tryb przeprowadzonych postępowań	Ilość postępowań
Przeprowadzone postępowania, w tym w trybie:	
przetargu nieograniczonego	36
zamówienia z wolnej ręki	1
licytacji elektronicznej	37
usługa społeczna	2
Unieważnione postępowania, w tym w trybie:	
przetargu nieograniczonego	7
licytacji elektronicznej	18
Postępowania zakończone zawarciem umowy, w tym w trybie:	
przetargu nieograniczonego	29
zamówienia z wolnej ręki	1
licytacji elektronicznej	19
usługa społeczna	2

Powyższe postępowania dotyczyły głównie robót budowlanych, w tym rozbiórek oraz konserwacji i usuwania awarii, usług związanych z eksploatacją i utrzymaniem terenów zewnętrznych. Łącznie zostało zawartych zgodnie z ustawą Pzp **57** umów, które zostały poprzedzone sporządzeniem wniosku o wszczęcie postępowania, uzyskaniem zgody

na zaciągnięcie zobowiązania oraz kontrasygnatą projektu umowy. Umowy zawarte zgodnie z ustawą Pzp podlegały kontrasygnacie Skarbnika Gminy Wrocław.

POZOSTAŁA DZIAŁALNOŚĆ

ZARZĄD ZASOBU KOMUNALNEGO

W 2017 r. do ZZK wpłynęło 44 678 pism, wysłano 78 794 pism.

W 2017 r. nadal realizowano podjęte w poprzednich latach działania mające na celu:

- budowanie pozytywnego wizerunku Zarządu Zasobu Komunalnego (ZZK) jako jednostki budżetowej gminy realizującej zadania w zakresie gospodarki komunalnej,
- kreowanie wydarzeń, działań o charakterze społecznym i edukacyjnym,
- inicjowanie publikacji medialnych o charakterze informacyjnym, prezentujących bieżącą działalność ZZK,
- prowadzenie i rozwijanie strony internetowej stanowiącej sprawny kanał przepływu informacji pomiędzy urzędem a najemcami oraz budującej pozytywny wizerunek ZZK,
- reagowanie na doniesienia prasowe, stały kontakt z przedstawicielami mediów, budowanie i podtrzymywanie pozytywnych relacji media – ZZK.
- obsługę informacyjną dużej części pytań merytorycznych wpływających do Zarządu Zasobu Komunalnego poprzez stronę internetową,
- kreowanie medialnej polityki miasta (PR-u) – prowadzenie twittera.

Podobnie jak w ubiegłych latach kontynuowano akcję DBAM TO MAM – organizując lub współorganizując festyny podwórkowe między innymi przy św. Wincentego/pl. Staszica/pl. Powstańców Wielkopolskich/Chrobrego oraz Drzewnej/Sikorskiego. Współuczestniczyliśmy w przygotowaniu, organizacji i przeprowadzeniu pierwszej edycji Dnia Trójkąta zainicjowanego przez Biuro Festiwalowe Impart. Kontynuowano również współpracę przy organizacji festynów podwórkowych i akcji społecznych z innymi jednostkami i spółkami komunalnymi: MPWiK, ZDiUM, Wrocławskie Mieszkania, BF Impart, MOPS oraz WCRS.

W 2017 r. współpracowano:

- z Wrocławskim Centrum Integracji w miejskim projekcie „Praca Dla Społeczności Lokalnej - Wrocławskie Centrum Sprawiedliwości Naprawczej”,
- ze spółką Wrocławska Rewitalizacja w związku z odbywającymi się na wewnątrz przy ul. Paulińskiej 4-8 imprezami lokalnymi oraz we wewnątrz Ruska 46a wystawami i imprezami o charakterze kulturalno-rozrywkowym.

Nawiązano również współpracę ze Starostwem Powiatowym realizując w ten sposób trwający cztery tygodnie cykl konsultacji społecznych związanych z zagospodarowaniem wnętrz podwórzowych w kwartale ulic Kościuszki/ Pułaskiego/ Komuny Paryskiej/ Prądyńskiego – wokół inwestycji Stara Papiernia. Współorganizowano także konsultacje społeczne związane z rewitalizacją wnętrza podwórzowego przy ul. Mierniczej/ Komuny Paryskiej w ramach Masterplanu dla Przedmieścia Oławskiego. Uczestniczono także w konsultacjach społecznych związanych głównie z zagospodarowaniem lub rewitalizacją wnętrz podwórzowych realizowanych zarówno w ramach WBO jak i własnych inwestycji ZZK między innymi przy ul. Hallera/Odkrywców oraz ul. Hallera 105-145.

Kontynuowano rozpoczętą w ubiegłych latach aktywną współpracę z Biurem Festiwalowym Impart 2016 w ramach projektu "Wrocław - wejście od podwórza" – w związku z obecnością na zarządzanych przez ZZK podwórkach obiektów ESK – współorganizowano animacje podwórkowe przy „Nieskończonym zielonym”, wspierano inicjatywę mieszkańców i BF Impart ogrodzenia „Domku na drzewie” kolorowym płótnem wykonanym w ramach sąsiedzkiej akcji społecznej.

Promowano – poprzez współpracę z Infopunktem Łokietka 5, a także z wydziałami i komórkami UMW (Biuro ds. Partycypacji Społecznej, Oficer Pieszcy) – ideę dzierżawy terenów podwórek przez lokalne społeczności.

Aktywnie włączano się w zainicjowaną przez PRW akcję społeczną pomocy rodzinie mieszkającej w domu na działce – uczestniczo w przeprowadzce i przenoszeniu ich dobytku do przyznanego w naszym zasobie, wyremontowanego lokalu socjalnego.

Współpracowano przy gromadzeniu i przekazywaniu danych dotyczących graffiti i napisów związanych z mową nienawiści na budynkach w zarządzie ZZK w obszarze parku kulturowego. Czynn timer uczestniczo ze stanowiskiem informacyjnym we Wrocławskim Kongresie Rad Osiedli organizowanym w Hali Stulecia, promując tam między innymi naszą akcję społeczną DBAM TO MAM. Nawiązano współpracę z fundacją OK.ART, która wykonała dotychczas duże, kompleksowe projekty ozdobienia muralami podwórek przy ul. Roosevelta, a w roku 2018 i kolejnych planuje realizację kolejnego takiego artystycznego projektu na rewitalizowanym wnętrzu podwórzowym przy ul. Jedności Narodowej/Oleśnicka/ Żeromskiego.

Koordinowano działania związane z udostępnieniem nieruchomości gminnych znajdujących się w zarządzie ZZK na potrzeby produkcji filmowych i przedstawienia teatralnego. Osiągnięcia i plany rewitalizacyjne w odnawianiu zarówno gminnych kamienic jak i podwórek oraz dot. remontów wolnych lokali mieszkalnych promowano poprzez przygotowywane informacje dla mediów. Wzorem lat ubiegłych ZZK ściśle współdziałał z Biurem ds. Partycypacji Społecznej Urzędu Miejskiego Wrocławia na rzecz programu WBO 2017.

DECYZJE ADMINISTRACYJNE WYDANE PRZEZ KOMÓRKI ORGANIZACYJNE URZĘDU ORAZ MIEJSKIE JEDNOSTKI ORGANIZACYJNE W 2017 R.

DECYZJE ADMINISTRACYJNE WYDANE PRZEZ KOMÓRKI ORGANIZACYJNE URZĘDU

W 2017 r. komórki organizacyjne Urzędu wydały **410 414 decyzje administracyjne** w indywidualnych sprawach z zakresu administracji publicznej.

Ilość wydanych decyzji w poszczególnych komórkach organizacyjnych Urzędu

Departament	Ilość wydanych decyzji 2017 r.	Ilość wydanych decyzji 2016 r.	Ilość wydanych decyzji 2015 r.
Departament Prezydenta	0	0	0
Departament Finansów Publicznych	273 244	250 490	234 425
Departament Obsługi i Administracji	116 872	115 320	120 343
Departament Spraw Społecznych	4 238	4 012	4 014
Departament Nieruchomości i Eksploatacji	6 853	7 616	8 008
Departament Architektury i Rozwoju	8 655	8 486	8 273
Departament Infrastruktury i Gospodarki	129	138	160
Departament Edukacji	342	563	2 068
Departament Zrównoważonego Rozwoju	0	-	-
Wydział Nabywania i Sprzedaży Nieruchomości	81	112	101
Wydział Prawny	0	0	-
Biuro ds. Bezpieczeństwa Informacji	0	0	-
Zespół ds. Nadzoru Komunalnego	0	-	-
Razem	410 414	386 737	377 392

W roku sprawozdawczym - spośród **410 414 wydanych** decyzji administracyjnych, **669** zostało zaskarżonych, co stanowi **0,16% wydanych decyzji ogółem**.

Z decyzji zaskarżonych - skierowano do:

- Samorządowego Kolegium Odwoławczego - **432** - co stanowi 0,1% ogółem wydanych decyzji,
- Wojewody - **237** - co stanowi 0,06% ogółem wydanych decyzji.

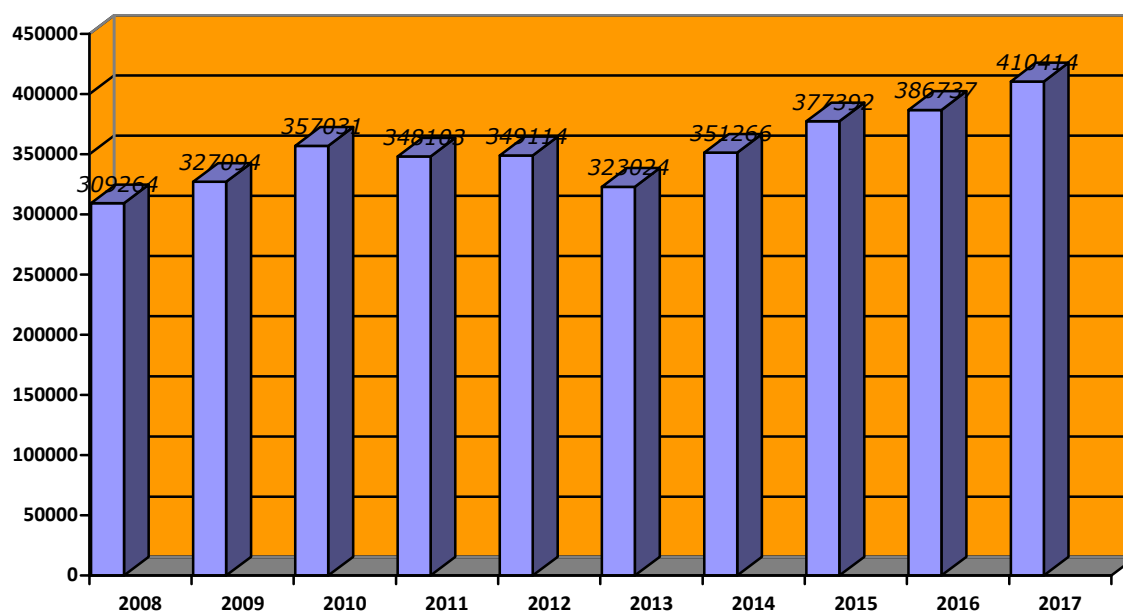
Znikoma część zakwestionowanych decyzji administracyjnych (0,16 % tj. 669 decyzji) **dowodzi o dużej poprawności merytorycznej oraz formalnej** wydanych dokumentów.

Z zaskarżonych decyzji:

- 218 utrzymano w mocy, co w stosunku do decyzji wydanych stanowi 0,05 %,
- 111 uchylono i przekazano do ponownego rozpoznania, co w stosunku do wydanych decyzji stanowi 0,03 %,
- 31 uchylono i zmieniono, co w stosunku do wydanych decyzji stanowi 0,007 %,
- 37 uchylono i umorzono postępowanie I instancji lub odwoławcze, co w stosunku do wydanych decyzji stanowi 0,009 %,
- w 21 przypadkach stwierdzono nieważność decyzji, co w stosunku do wydanych decyzji stanowi zaledwie 0,005 %.

Wysoki poziom prawidłowo wydanych decyzji potwierdza słuszność przyjętych procedur nadzoru nad załatwianiem spraw oraz świadczy o skutecznym przygotowaniu pracowników i podnoszeniu w tym zakresie ich kwalifikacji.

Porównanie ilości wydanych decyzji administracyjnych w poszczególnych latach

DECYZJE ADMINISTRACYJNE WYDANE PRZEZ MIEJSKIE JEDNOSTKI ORGANIZACYJNE

W 2017 r. jednostki organizacyjne Miasta **wydały 206 538 decyzji administracyjnych.**

Ilość wydanych decyzji w poszczególnych jednostkach

Jednostka	Ilość wydanych decyzji w 2017 r.
Zarząd Dróg i Utrzymania Miasta	13 355
Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej	130 833
Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności (działający przy MOPS)	8 332
Powiatowy Urząd Pracy we Wrocławiu	53 546

Zarząd Geodezji, Kartografii i Katastru Miejskiego	470
Wrocławskie Centrum Rozwoju Społecznego	2
Razem	206 538

Spośród **206 538** wydanych decyzji administracyjnych, **zaskarżono 3 594**, co stanowi **1,74 % wydanych decyzji**.

Zgodnie z § 16 ust. 1 rozporządzenia Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 15 lipca 2003 r. w sprawie orzekania o niepełnosprawności i stopniu niepełnosprawności (Dz. U. z 2015 r. poz. 1110) od orzeczeń Powiatowego Zespołu służy odwołanie do Wojewódzkiego Zespołu ds. Orzekania o Niepełnosprawności, natomiast od orzeczeń Wojewódzkiego Zespołu - do sądu pracy i ubezpieczeń społecznych. Z uwagi na tak długą drogę odwoławczą, **Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności nie dysponuje danymi na koniec okresu sprawozdawczego o sposobie rozpatrzenia wszystkich odwołań.**

Na **3 594 zaskarżonych** decyzji, **480 (13,36 %) zostało utrzymanych w mocy**. Stwierdzono nieważność 4 decyzji, co stanowi 0,002 % spośród wszystkich wydanych przez jednostki organizacyjne Miasta decyzji i świadczy o ich dużej poprawności formalnej.

DECYZJE ADMINISTRACYJNE WYDANE PRZEZ DEPARTAMENT PREZYDENTA

Nazwa komórki organizacyjnej Urzędu/miejskiej jednostki organizacyjnej Gminy	Ilość wydanych decyzji ogółem	Ilość decyzji zaskarżonych		Ilość decyzji zaskarżonych do Samorządowego Kolegium Odwoławczego						Ilość decyzji zaskarżonych do Wojewody					
		ogółem	udział%	Udział procentowy						Udział procentowy					
				utrzymanych w mocy	uchylonych i zmienionych	uchylonych i przekazanych do ponownego rozpoznania	uchylonych i umarzających postępowanie I instancji lub odwoławcze	stwierdzenie nieważności	inne	utrzymanych w mocy	uchylonych i zmienionych	uchylonych i przekazanych do ponownego rozpoznania	uchylonych i umarzających postępowanie I instancji lub odwoławcze	stwierdzenie nieważności	inne
DPR	0														
RAZEM	0														

DECYZJE ADMINISTRACYJNE WYDANE PRZEZ DEPARTAMENT FINANSÓW PUBLICZNYCH

Nazwa komórki organizacyjnej Urzędu/miejskiej jednostki organizacyjnej Gminy	Ilość wydanych decyzji ogółem	Ilość decyzji zaskarżonych		Ilość decyzji zaskarżonych do Samorządowego Kolegium Odwoławczego						Ilość decyzji zaskarżonych do Wojewody					
		ogółem	udział%	Udział procentowy						Udział procentowy					
				utrzymanych w mocy	uchylonych i zmienionych	uchylonych i przekazanych do ponownego rozpoznania	uchylonych i umarzających postępowanie I instancji lub odwoławcze	stwierdzenie nieważności	inne	utrzymanych w mocy	uchylonych i zmienionych	uchylonych i przekazanych do ponownego rozpoznania	uchylonych i umarzających postępowanie I instancji lub odwoławcze	stwierdzenie nieważności	inne
WPO	273 036	108	0,04%	32	2	25	4	12	33						
				29,63%	1,85%	23,15%	3,70%	11,11%	30,55%						
WZN	188	8	4,25%	6		2									
				75,00%		25,00%									
WNR	20	0	0%												
RAZEM	273 244	116	0,04%	38	2	27	4	12	33						
				32,76%	1,72%	23,27%	3,45%	10,34%	28,45%						

DECYZJE ADMINISTRACYJNE WYDANE PRZEZ DEPARTAMENT OBSŁUGI I ADMINISTRACJI

Nazwa komórki organizacyjnej Urzędu/miejskiej jednostki organizacyjnej Gminy	Ilość wydanych decyzji ogółem	Ilość decyzji zaskarżonych		Ilość decyzji zaskarżonych do Samorządowego Kolegium Odwoławczego						Ilość decyzji zaskarżonych do Wojewody					
		ogółem	udział%	Udział procentowy						Udział procentowy					
				utrzymanych w mocy	uchylonych i zmienionych	uchylonych i przekazanych do ponownego rozpoznania	uchylonych i umarzających postępowanie I instancji lub odwoławcze	stwierdzenie nieważności	inne	utrzymanych w mocy	uchylonych i zmienionych	uchylonych i przekazanych do ponownego rozpoznania	uchylonych i umarzających postępowanie I instancji lub odwoławcze	stwierdzenie nieważności	inne
WSO	115 959	109	0,09%	70		1	5	7	5	14		6	1		
				64,22%		0,92%	4,59%	6,42%	4,59%	12,84%		5,50%	0,92%		
USC	909	2	0,22%							1		1			
										50,00%		50,00%			
WOK	4	0	0,00%												
Powiatowy Urząd Pracy	53 546	276	0,51%	1					1	228		10	6		30
				0,36%					0,36%	82,61%		3,62%	2,17%		10,87%
RAZEM	170 418	387	0,23%	71		1	5	7	6	243		17	7		30
				18,35%		0,26%	1,29%	1,81%	1,55%	62,79%		4,39%	1,81%		7,75%

DECYZJE ADMINISTRACYJNE WYDANE PRZEZ DEPARTAMENT SPRAW SPOŁECZNYCH

Nazwa komórki organizacyjnej Urzędu/miejskiej jednostki organizacyjnej Gminy	Ilość wydanych decyzji ogółem	Ilość decyzji zaskarżonych		Ilość decyzji zaskarżonych do Samorządowego Kolegium Odwoławczego						Ilość decyzji zaskarżonych do Wojewody					
		ogółem	udział%	Udział procentowy						Udział procentowy					
				utrzymanych w mocy	uchylonych i zmienionych	uchylonych i przekazanych do ponownego rozpoznania	uchylonych i umarzających postępowanie I instancji lub odwoławcze	stwierdzenie nieważności	inne	utrzymanych w mocy	uchylonych i zmienionych	uchylonych i przekazanych do ponownego rozpoznania	uchylonych i umarzających postępowanie I instancji lub odwoławcze	stwierdzenie nieważności	inne
WZD	4 231	48	1,13%	18 37,50%		6 12,50%	12 25,00%			12 25,00%					
MOPS	130 833	610	0,47%	239 39,18%	51 8,36%	136 22,29%	38 6,23%	4 0,66%	142 23,28%						
DSS	1	0	0%												
PZdsON	8 332	2 686	32,24%						2 686 100,00%						
BSR	1	1	100%		1 100,00%										
WKL	5	2	40%			1 50,00%			1 50,00%						
WCRS	2	0	0,00%												
RAZEM	143 405	3 347	2,33%	257 7,68%	52 1,55%	143 4,27%	50 1,49%	4 0,12%	2 841 84,88%						

943

* Zgodnie z § 16 ust. 1 rozporządzenia Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 15 lipca 2003 r. w sprawie orzekania o niepełnosprawności i stopniu niepełnosprawności (Dz. U. Nr 139, poz. 1328, z późn. zm.) od orzeczeń Powiatowego Zespołu służy odwołanie do Wojewódzkiego Zespołu ds. Orzekania o Niepełnosprawności, natomiast od orzeczeń Wojewódzkiego Zespołu - do sądu pracy i ubezpieczeń społecznych. Z uwagi na tak długą drogę odwoławczą, informacje o sposobie rozpatrzenia odwołania Powiatowy Zespół uzyskuje często dopiero po roku. Również zwrot akt sprawy z Wojewódzkiego Zespołu następuje z dużym opóźnieniem. Z tego powodu nie dysponujemy informacjami na koniec okresu sprawozdawczego o sposobie rozpatrzenia wszystkich odwołań.

DECYZJE ADMINISTRACYJNE WYDANE PRZEZ DEPARTAMENT EDUKACJI

Nazwa komórki organizacyjnej Urzędu/miejskiej jednostki organizacyjnej Gminy	Ilość wydanych decyzji ogółem*	Ilość decyzji zaskarżonych**		Ilość decyzji zaskarżonych do Samorządowego Kolegium Odwoławczego						Ilość decyzji zaskarżonych do Wojewody					
		ogółem	udział%	Udział procentowy						Udział procentowy					
				utrzymanych w mocy	uchylonych i zmienionych	uchylonych i przekazanych do ponownego rozpoznania	uchylonych i umarzających postępowanie I instancji lub odwoławcze	stwierdzenie nieważności	inne - nierozstrzygnięte	utrzymanych w mocy	uchylonych i zmienionych	uchylonych i przekazanych do ponownego rozpoznania	uchylonych i umarzających postępowanie I instancji lub odwoławcze	stwierdzenie nieważności	inne
WFI	342	1	0,29%			1									
						100,00%									
RAZEM	342	1	0,29%			1									
						100,00%									

DECYZJE ADMINISTRACYJNE WYDANE PRZEZ DEPARTAMENT INFRASTRUKTURY I GOSPODARKI

Nazwa komórki organizacyjnej Urzędu/miejskiej jednostki organizacyjnej Gminy	Ilość wydanych decyzji ogółem	Ilość decyzji zaskarżonych		Ilość decyzji zaskarżonych do Samorządowego Kolegium Odwoławczego						Ilość decyzji zaskarżonych do Wojewody					
		ogółem	udział%	Udział procentowy						Udział procentowy					
				utrzymanych w mocy	uchylonych i zmienionych	uchylonych i przekazanych do ponownego rozpoznania	uchylonych i umarzających postępowanie I instancji lub odwoławcze	stwierdzenie nieważności	inne	utrzymanych w mocy	uchylonych i zmienionych	uchylonych i przekazanych do ponownego rozpoznania	uchylonych i umarzających postępowanie I instancji lub odwoławcze	stwierdzenie nieważności	inne
WIM	129	5	3,87%	2 40,00%		1 20,00%			2 40,00%						
ZDIUM	13 355	20	0,15%	11 55,00%	1 5,00%	5 25,00%	1 5,00%		2 10,00%						
RAZEM	13 484	25	0,18%	13 52,00%	1 4,00%	6 24,00%	1 4,00%		4 16,00%						

DECYZJE ADMINISTRACYJNE WYDANE PRZEZ DEPARTAMENT NIERUCHOMOŚCI I EKSPLOATACJI

Nazwa komórki organizacyjnej Urzędu/miejskiej jednostki organizacyjnej Gminy	Ilość wydanych decyzji ogółem	Ilość decyzji zaskarżonych		Ilość decyzji zaskarżonych do Samorządowego Kolegium Odwoławczego						Ilość decyzji zaskarżonych do Wojewody					
		ogółem	udział%	Udział procentowy						Udział procentowy					
				utrzymanych w mocy	uchylonych i zmienionych	uchylonych i przekazanych do ponownego rozpoznania	uchylonych i umarzających postępowanie I instancji lub odwoławcze	stwierdzenie nieważności	inne	utrzymanych w mocy	uchylonych i zmienionych	uchylonych i przekazanych do ponownego rozpoznania	uchylonych i umarzających postępowanie I instancji lub odwoławcze	stwierdzenie nieważności	inne
WTR	1 411	0	0,00%												
WSR	2 291	45	1,96%	8	5	15	5		11						1
				17,78%	11,11%	33,33%	11,11%		24,44%					2,22%	
WSP	71	10	14,08%						1			2			7
									10,00%			20,00%			70,00%
WNK	255	24	9,41%	15	1	3		2	3						
				62,50%	4,17%	12,50%		8,33%	12,50%						
WBZ	2 825	3	0,11%									3			
												100,00%			
RAZEM	6 853	82	1,20%	23	6	18	5	2	15			3	2		8
				28,05%	7,32%	21,95%	6,10%	2,43%	18,29%			3,66%	2,43%		9,76%

DECYZJE ADMINISTRACYJNE WYDANE PRZEZ DEPARTAMENT ZRÓWNOWAŻONEGO ROZWOJU

Nazwa komórki organizacyjnej Urzędu/miejskiej jednostki organizacyjnej Gminy	Ilość wydanych decyzji ogółem	Ilość decyzji zaskarżonych		Ilość decyzji zaskarżonych do Samorządowego Kolegium Odwoławczego						Ilość decyzji zaskarżonych do Wojewody					
		ogółem	udział%	Udział procentowy						Udział procentowy					
				utrzymanych w mocy	uchylonych i zmienionych	uchylonych i przekazanych do ponownego rozpoznania	uchylonych i umarzających postępowanie I instancji lub odwoławcze	stwierdzenie nieważności	inne	utrzymanych w mocy	uchylonych i zmienionych	uchylonych i przekazanych do ponownego rozpoznania	uchylonych i umarzających postępowanie I instancji lub odwoławcze	stwierdzenie nieważności	inne
DZR	0														
RAZEM	0														

DECYZJE ADMINISTRACYJNE WYDANE PRZEZ DEPARTAMENT ARCHITEKTURY I ROZWOJU

Nazwa komórki organizacyjnej Urzędu/miejskie jednostki organizacyjnej Gminy	Ilość wydanych decyzji ogółem	Ilość decyzji zaskarżonych		Ilość decyzji zaskarżonych do Samorządowego Kolegium Odwoławczego						Ilość decyzji zaskarżonych do Wojewody					
		ogółem	udział%	Udział procentowy						Udział procentowy					
				utrzymanych w mocy	uchylonych i zmienionych	uchylonych i przekazanych do ponownego rozpoznania	uchylonych i umarzających postępowanie I instancji lub odwoławcze	stwierdzenie nieważności	inne	utrzymanych w mocy	uchylonych i zmienionych	uchylonych i przekazanych do ponownego rozpoznania	uchylonych i umarzających postępowanie I instancji lub odwoławcze	stwierdzenie nieważności	inne
WAB	7 134	279	3,91%	18		26			56	32	19	16	1		111
				6,45%		9,32%			20,07%	11,47%	6,81%	5,73%	0,36%		39,78%
MKZ	1 521	22*	1,45%							2*		5*	9*		6*
										9,09%		22,73%	40,91%		27,27%
ZGKiKM	470	2	0,42%							1					1
										50,00%					50,00%
RAZEM	9 125	303	3,32%	18		26			56	35	19	21	10		118
				5,94%		8,58%			18,48%	11,55%	6,27%	6,93%	3,30%		38,94%

* Decyzje zaskarżone do Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego

DECYZJE ADMINISTRACYJNE WYDANE PRZEZ WYDZIAŁ PRAWNY

Nazwa komórki organizacyjnej Urzędu/miejskiej jednostki organizacyjnej Gminy	Ilość wydanych decyzji ogółem	Ilość decyzji zaskarżonych		Ilość decyzji zaskarżonych do Samorządowego Kolegium Odwoławczego						Ilość decyzji zaskarżonych do Wojewody					
		ogółem	udział%	Udział procentowy						Udział procentowy					
				utrzymanych w mocy	uchylonych i zmienionych	uchylonych i przekazanych do ponownego rozpoznania	uchylonych i umarzających postępowanie I instancji lub odwoławcze	stwierdzenie nieważności	inne	utrzymanych w mocy	uchylonych i zmienionych	uchylonych i przekazanych do ponownego rozpoznania	uchylonych i umarzających postępowanie I instancji lub odwoławcze	stwierdzenie nieważności	inne
WPN	0														
RAZEM	0														

DECYZJE ADMINISTRACYJNE WYDANE PRZEZ WYDZIAŁ NABYWANIA I SPRZEDAŻY NIERUCHOMOŚCI

Nazwa komórki organizacyjnej Urzędu/miejskiej jednostki organizacyjnej Gminy	Ilość wydanych decyzji ogółem	Ilość decyzji zaskarżonych		Ilość decyzji zaskarżonych do Samorządowego Kolegium Odwoławczego						Ilość decyzji zaskarżonych do Wojewody					
		ogółem	udział%	Udział procentowy						Udział procentowy					
				utrzymanych w mocy	uchylonych i zmienionych	uchylonych i przekazanych do ponownego rozpoznania	uchylonych i umarzających postępowanie I instancji lub odwoławcze	stwierdzenie nieważności	inne	utrzymanych w mocy	uchylonych i zmienionych	uchylonych i przekazanych do ponownego rozpoznania	uchylonych i umarzających postępowanie I instancji lub odwoławcze	stwierdzenie nieważności	inne
WNS	81	2	2,47%						2						
									100,00%						
RAZEM	81	2	2,47%						2						
									100,00%						

DECYZJE ADMINISTRACYJNE WYDANE PRZEZ BIURO DS. BEZPIECZEŃSTWA INFORMACJI

Nazwa komórki organizacyjnej Urzędu/miejskiej jednostki organizacyjnej Gminy	Ilość wydanych decyzji ogółem	Ilość decyzji zaskarżonych		Ilość decyzji zaskarżonych do Samorządowego Kolegium Odwoławczego						Ilość decyzji zaskarżonych do Wojewody					
		ogółem	udział%	Udział procentowy						Udział procentowy					
				utrzymanych w mocy	uchylonych i zmienionych	uchylonych i przekazanych do ponownego rozpoznania	uchylonych i umarzających postępowanie I instancji lub odwoławcze	stwierdzenie nieważności	inne	utrzymanych w mocy	uchylonych i zmienionych	uchylonych i przekazanych do ponownego rozpoznania	uchylonych i umarzających postępowanie I instancji lub odwoławcze	stwierdzenie nieważności	inne
BBI	0														
RAZEM	0														

DECYZJE ADMINISTRACYJNE WYDANE PRZEZ ZESPÓŁ DS. NADZORU KOMUNALNEGO

Nazwa komórki organizacyjnej Urzędu/miejskiej jednostki organizacyjnej Gminy	Ilość wydanych decyzji ogółem	Ilość decyzji zaskarżonych		Ilość decyzji zaskarżonych do Samorządowego Kolegium Odwoławczego						Ilość decyzji zaskarżonych do Wojewody					
		ogółem	udział%	Udział procentowy						Udział procentowy					
				utrzymanych w mocy	uchylonych i zmienionych	uchylonych i przekazanych do ponownego rozpoznania	uchylonych i umarzających postępowanie I instancji lub odwoławcze	stwierdzenie nieważności	inne	utrzymanych w mocy	uchylonych i zmienionych	uchylonych i przekazanych do ponownego rozpoznania	uchylonych i umarzających postępowanie I instancji lub odwoławcze	stwierdzenie nieważności	inne
ZNK	0														
RAZEM	0														

DECYZJE ADMINISTRACYJNE WYDANE PRZEZ KOMÓRKI ORGANIZACYJNE URZĘDU MIEJSKIEGO WROCŁAWIA *

963

Departament	Ilość wydanych decyzji ogółem	Ilość decyzji zaskarżonych		Ilość decyzji zaskarżonych do Samorządowego Kolegium Odwoławczego						Ilość decyzji zaskarżonych do Wojewody					
		ogółem	udział %	Udział procentowy						Udział procentowy					
				utrzymanych w mocy	uchylonych i zmienionych	uchylonych i przekazanych do ponownego rozpoznania	uchylonych i umarżających postępowanie I instancji lub odwoławcze	stwierdzenie nieważności	inne**	utrzymanych w mocy	uchylonych i zmienionych	uchylonych i przekazanych do ponownego rozpoznania	uchylonych i umarżających postępowanie I instancji lub odwoławcze	stwierdzenie nieważności	inne**
Departament Finansów Publicznych	273 244	116	0,04%	38	2	27	4	12	33	-	-	-	-	-	-
				32,76%	1,72%	23,27%	3,45%	10,34%	28,45%						
Departament Obsługi i Administracji	116 872	111	0,09%	70	-	1	5	7	5	15	-	7	1	-	-
				63,06%		0,90%	4,50%	6,31%	4,5%			13,51%	6,31%		
Departament Spraw Społecznych	4 238	51	1,20%	18	1	7	12	-	13	-	-	-	-	-	-
				35,29%	1,96%	13,72%	23,53%		25,49%						
Departament Nieruchomości i Eksploatacji	6 853	82	1,20%	23	6	18	5	2	15	-	3	2	-	-	8
				28,05%	7,32%	21,95%	6,10%	2,43%	18,29%		3,66%	2,43%			9,76%
Departament Architektury i Rozwoju	8 655	301	3,48%	18	-	26	-	-	56	34	19	21	10	-	117
				5,98%		8,64%			18,60%			11,29%	6,31%		6,98%
Departament Edukacji	342	1	0,29%	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Departament Infrastruktury i Gospodarki	129	5	3,87%	2	-	1	-	-	2	-	-	-	-	-	-
				40,00%		20,00%			40,00%						
Wydział Nabywania i Sprzedaży Nieruchomości	81	2	2,47%	-	-	-	-	-	2	-	-	-	-	-	-
									100,00%						
Razem	410 414	669	0,16%	169	9	81	26	21	126	49	22	30	11	-	125
				25,26%	1,34%	12,11%	3,89%	3,14%	18,83%			7,32%	3,29%		4,48%

* W zestawieniu ujęto komórki organizacyjne Urzędu, które w 2017 r. wydawały decyzje administracyjne

** W tym postępowania niezakończone

**DECYZJE ADMINISTRACYJNE WYDANE PRZEZ KOMÓRKI ORGANIZACYJNE URZĘDU MIEJSKIEGO WROCŁAWIA *
WRAZ Z MIEJSKIMI JEDNOSTKAMI ORGANIZACYJNYMI**

Departament	Ilość wydanych decyzji ogółem	Ilość decyzji zaskarżonych		Ilość decyzji zaskarżonych do Samorządowego Kolegium Odwoławczego						Ilość decyzji zaskarżonych do Wojewody					
		ogółem	udział %	Udział procentowy						Udział procentowy					
				utrzymanych w mocy	uchylonych i zmienionych	uchylonych i przekazanych do ponownego rozpoznania	uchylonych i umarzających postępowanie I instancji lub odwoławcze	stwierdzenie nieważności	inne**	utrzymanych w mocy	uchylonych i zmienionych	uchylonych i przekazanych do ponownego rozpoznania	uchylonych i umarzających postępowanie I instancji lub odwoławcze	stwierdzenie nieważności	inne**
Departament Finansów Publicznych	273 244	116	0,04%	38	2	27	4	12	33	-	-	-	-	-	-
				32,76%	1,72%	23,27%	3,45%	10,34%	28,45%						
Departament Obsługi i Administracji	170 418	387	0,23%	71	-	1	5	7	6	243	-	17	7	-	30
				18,35%		0,26%	1,29%	1,81%	1,55%	62,79%		4,39%	1,81%		7,75%
Departament Spraw Społecznych	143 405	3 347	2,33%	257	52	143	50	4	2 841	-	-	-	-	-	-
				7,68%	1,55%	4,27%	1,49%	0,12%	84,88%						
Departament Nieruchomości i Eksploatacji	6 853	82	1,20%	23	6	18	5	2	15	-	3	2	-	-	8
				28,05%	7,32%	21,95%	6,10%	2,43%	18,29%		3,66%	2,43%			9,76%
Departament Architektury i Rozwoju	9 125	303	3,32%	18	-	26	-	-	56	35	19	21	10	-	118
				5,94%		8,58%			18,48%	11,55%	6,27%	6,93%	3,30%		38,94%
Departament Edukacji	342	1	0,29%	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
						100,00%									
Departament Infrastruktury i Gospodarki	13 484	25	0,18%	13	1	6	1	-	4	-	-	-	-	-	-
				52,00%	4,00%	24,00%	4,00%		16,00%						
Wydział Nabywania i Sprzedaży Nieruchomości	81	2	2,47%	-	-	-	-	-	2	-	-	-	-	-	-
									100,00%						
Razem	616 952	4 263	0,69%	420	61	222	65	25	2 957	278	22	40	17	-	156
				9,85%	1,43%	5,21%	1,52%	0,59%	69,36%	6,52%	0,52%	0,94%	0,40%		3,66%

* W zestawieniu ujęto komórki organizacyjne Urzędu, które w 2017 r. wydawały decyzje administracyjne

** W tym postępowania niezakończone

Prezydent Wrocławia
Sukiennice 9
50-107 Wrocław
tel. +48 717 77 82 01
fax +48 717 77 72 77

Wrocław miasto spotkań